

1051-18
missing

22 MAY 1930

Indian Opinion

No. 19—Vol. XXVIII.

Friday, May 9th, 1930

Registered at the G. P. O. as a Newspaper
Postage Extraordinary.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્વી. કારાગોલા

મીકીના બાવો

મે તા. ૧૬મીએ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

સ્વી. "ખંડાલા"

જુન તા ૨૭એ મુંબઈ જવા ઉપરથી.

મસલમાની વીરી, ૩. ૪૦ ના કીસામી અને રેફીનલના ૩૫. ૧૦ ના કીસામી લેવામાં આવશે.

હાઉ વીરી, ૩. ૩૫ ના કીસામી અને રેફીનલના ૩૫. ૦૫ ના કીસામી લેવામાં આવશે.

મુસ્લિમ—મુંબઈએ રેલવેના મોટા ટર્મીના ક્ષેત્રે ૧૧ વાગ્યે અગાઉ કરદમમાં પડેલા કરવાં.

રેફાન્ડ અને ઈન્ડર આદિ ક્ષેત્રે અહિંના અગાઉથી બહાવરેત કરવાં.

દરેક હાઉ રેફીનલે પોતાની ડીપા જમાવી લેવામાંથી લેશે અને બહાર માનવાળા બહુશાએ જમાવી સાથે પગખવામાં લેવાથી પણ થઈ શકે. રીમાને સમગ્ર દરેક માસમાં જમાવી જાશે રેફાન્ડ નીચે માં છે.

SHAIKH HAMED & SONS.

390 Pine Street.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

મેકન્ડ કલાલ: પાઉં ૨૫-૧-૧.

મન્ડર પાઉં ૧૫-૧-૧.

રેક: પાઉં ૬-૧-૧. મેલોની વમર.

વધુ ખુલાસા કરે જાશે ના જાશે:—

શેખજ હમીડ એન્ડ સન્સ,

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

કુલન બોક્સ, રેલવે અને પ્રીવેન્ટ ઈન્સર

નવાં પાસપોર્ટ લીસ્ટ મંગાવો

ફાઇરી રેલવે કોર્ટ આફરો હોવા કતા

બાવો કીસામી રાખ્યા ૧.

દીલ જશે તો તક જશે

અને

તક જશે તો ફાયદો જશે.

કુલન બોક્સ પાસપોર્ટ સર્વિસમાં બનાવી આપાઈ બી.એ.

ફોન:— L. MISTRY.

'Phone 2868.

P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street, J.H. Burg.

મેસર્સ આઈ. સી. આ. સાર્વાર એન્ડ કો. ની કમી. મેક નીસબર્ન.

Telephone 3484

Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.

Box 730. Durban.

No. 1 Danang 25s. Crate,

Pineapple No. 1 3s. dozen.

F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બાનાંગ ૨૫/ ક્રેટ, પાઈનાપલ નં. ૧. ૩/-

ક્રેટ. રેલવે જુડી (સી.એ.સી.) હોવા ઉપરથી

જુડીમાં. દરેક બંતાન માસુ ફ્રેટ અને વેલ્ડેમ

સાર વેલ્ડેમ સી. સી. એલ. ડી. સી. ગો. વ. વ. આદિ

હાંદીના મસલુર બેચાઈવાળા દરેક મસલો અને ૨૧૦ પાનાવાળી ચાપરી ઉપર બહાર પડી છે.

દરેક બાપાની રોકડો

મુજરાતી, રામીસ, રેલુચ.

અમીડ, હુલુ, બદખોસા,

સેસુદ, અવ, વીગરે બાપા-

ની રોકડો મારા જવામાં

રોકડોમાં રાખીએ છીએ.

દર મેકમાં નથી રોકડો

આવે છે.

ગુલશને હિંદ

દરેક

મસલવાતે આમોદાન

આ ચાપરી બેચાઈ મંગાવી લો

કીસામ માત્ર સી. ૨-૬

તેમાની મસલો માળી રોકડો જાતી હોવા તો

મસલોના મંગાવે મંગાવે બહાર મોકલવા.

દરેક બંતાના આમોદાન

રેલવે, પોસ્ટલ, કેમી-

નેટ, હોર્ન મારલ, વીગરે

રોકડોમાં રાખીએ છીએ.

હારમોનીયમ

હાથના, પગના લેમજ

દરવાઈ. મુંબઈ તથા

પારીસની બનાવના

મંગાવીએ છીએ.

અને રોકડો આમોદાન તો દરેક નીચમસ મોટા વેલ્ડેમ છીએ અને મોટા જવામાં મંગાવીએ છીએ. તેથી અમે બીજા પાના કરતા તરત વેચી જતાં છીએ. અમારે કાંઈ ખરીદો તો તમે પણ મંગાવશો. લખો હોલસેલ પ્રાપ્ત થાશે:—

'Phone 2447.

P. O. Box 1165.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,

DURBAN, Natal.

ઉત્તમ વાંચનના ફાયદા

અનુભવીઓના ઉદ્ગાર

“તમે જ્યે તેની નવલકથાઓ અને ઓળખે છે આનંદ તે વાંચવા મળે પડે છે. પણ એકું તે તમે થોડું વાંચા તેમજ માટે નીતી, ધર્મ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચીને તેની તમારે આખા જીવન સુધી જરૂર છે.”

“એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે જ્યે તે જીવ્યાં જીવિતવાસ સહેલાઈથી નેહી શકે છે.”

“પુસ્તકોને રોજ એ જોઈશો સુખમાં પરોષવાને પરવાનો છે.”

“જરાળ શોપડીઓનું વાંચન એ જરૂર પીવા સમાન છે.”

“સહનશક્તી એમ માણસના મુખની અને પ્રકૃતિની પરિણામ છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ દેવા છે તે કપરથી પણ તેને વિશે અનુમાન માલ છે.”

અમારે ત્યાંથી તેવાં મળતાં પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો અમારી ઓફીસથી મળશે. મંગાવનાશરતોએ મહેરબાની કરી એરડર સાથે પછસા મોકલતાં ચુકવું નહિ. અમારે ત્યાં કામ કરનારાઓ મર્યાદિત ન અને વી. પી. ના એરડરોને ધ્યાન દઈ શકવા બેઠેલા જામત કાઢી શકતા નથી.

જોના નીચેના જિલ્લો:—

Manager Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

પુર્વરંગ—સેબક થી કાલેસકર નથા નરદરી પાલીખ. આ ચોપડી હોદ્દાજાનના પ્રાચીન કાળની મરખા આપવાના હેતુથી લખાયેલી છે. આમાં વેતર હોદ્દાજાનનો પ્રતિ-દાસ છે. આ ૨૬૦ પાનાના પુસ્તકમાંથી વાંચોને ૩૫ જુદા જુદા વિષયોના પ્રતિકાસ અનુવાનો મળશે. આરત વાંચીએને વાંચવા લાયક છે. **કી. રી. ૪.**

કાવ્ય દોહન—અરુહકાં પંચજામ મુર્વરામ રેકાઇ આ પુસ્તકમાં સુખરાતના પ્રાચીન કવિઓનાં કાવ્યોનો સંગ્રહ છે અને પ્રાચીન આ પુષ્પોના પદ્યમાં અતિ રસીક અને મોખરાયક આખ્યાન આપવામાં આવ્યાં છે. અમારે આં કાલ આમ ૨, ૭ અને ૮ છે. પરંતુ એ બાંને જાણ લેવા વાંચવાથી કંઈ અમાસ તુરંત નથી. છુટા પણ વાંચી શકાય છે. **કી. આમ બીજે રી. ૬-૬.**

“ ૧ જાલમે રી. ૮-૬.

“ ૧ આરમે રી. ૧૦-૬.

બંદીમ લગ્ન વિમાયો—આ પુસ્તકના ૩૩૩ પાનામાં “લગ્ન શાદિય મજાદ” તરીકે વિખ્યાત થયેલા શવ મદાદર બંદીમવંદ એટલેજુ જીવનચરિત્ર અને તેમજે જાણેલા રસીક અને અતિ મોખરાયક નિબંધોના અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમજે જાણેલા ‘ધર્મ-૧૫’ નો અનુવાદ છે. આ સમાજીક જીવનના સામાન્ય ધર્મો સંબંધી સફ દેશદિશવિનંતે અનુવૃજ્ઞ ભેદભેદ અને બંદીમવંદના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં મજીદ મદદ મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે વાંચવડાથી પણ જરૂર છે. **કી. રી. ૫-૬.**

કાલવીર કાવ્યોની—આ ૨૫૦ પાનાના પાક પુષ્પના પુસ્તકમાં અમેરિકાના અભ્યસિક કાલવીર કાવ્યોની ૨ કોજ

આખી ફનીયામાં સખાવતો કરેલી છે અને જેનું કસ્ટ આને ફનીયાના જે જે બામમાં જરૂર અજાય આ નાજા મદદ કરે છે તે અનંત મરીનાપમાંથી રેહીપતિ કેમ થયો તેનું તેની કમી સાથે આખું જ્ઞાત આપેલું છે.

કી. રી. ૪.

કારાવાસની કહાણી—આ પાકા પુષ્પના ૧૭૮ પાનાના પુસ્તકમાં બી. અરવીંદ થોળ જેમનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે તેમના સુખ્ય શબ્દકારી લેખો, આપણો, પત્રો વિગેરેનું તારજ આપેલું છે. તેમની કમી પણ આપેલી છે.

કી. રી. ૨.

ત્યાંને કરીશું શું?—રોમપોપની આ નામની અમેજી ચોપડીનું આ સુંદર અને સરળ અવાન્ટર છે. સામાજીક, આર્થિક અને ધાર્મિક એવે અનેક મવાલેતો બેદ આખા અરકે.

આમ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨.

“ બીજો “ ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

ત્યામચૂર્તિ અને બીજા લેખો—આ ૨૪૦ પાનાના કાલા પુષ્પના પુસ્તકમાં મદદમા વાંધીજના અમાજીક લેખોનો સંગ્રહ છે. ‘વિધવા કાપ’, ‘બાળકતા’, ‘ધર્મને નામે ધાર’, ‘કાલીધર્મ’, ‘બોટા ખરબ’, ‘સુધારો કે કુધારો,’ એ વિષયોપરના લેખો અતિ મોખરાયક છે. **કી. રી. ૧.**

રવામી વિવેકાનંદ—આમ ૧-૨-૩, આમ ૪-૫, આમ ૬-૭, આમ ૮, પાકા પુષ્પના આર પુસ્તકોમાં સ્વામી વિવેકાનંદના સદુપદેક છે. ધાર્મિક અને નૈતિક વિષયોપર મોખરાયક અર્થ છે.

“ આમ ૯—આમાં સ્વામી વિવેકાનંદનું જીવન ચરિત્ર છે. તેના સંપાદક જાણે છે કે “સ્વામીજીનું અરિત અનસમાજ આગળ મૂકવું” તે સમસ્યા આરતગર્વનું અખ્યાતિક જીવન, તેની પરિચિતિ, તેના હેતુઓ, આશયો, આમણીઓ, તેના વિકાસ અને તેની કાલી આશાઓનું વિસ્તારથી વર્ણન આપવા જરૂર છે.”

“ આમ ૧૦ મે—આમાં સ્વામીજીએ અમેરિકામાં પોતાના બોલાઓ પ્રતે રાજ્ય મેમ હેપર આપેલાં અખ્યાનો પ્રત્યાદિ આપવામાં આવ્યાં છે.

આમ ૧-૨-૩ કી. રી. ૫-૬.

“ ૪-૫ “ ૧-૦.

“ ૬-૭ “ ૩-૦.

“ આરમે “ ૫-૦.

“ લગમે “ ૫-૬.

“ દરમે “ ૨-૬.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1, P. O. Box 1,

Warmbaths, T'vaal.

બી. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર.

૧૨૬ અલ્ટની કાલકાજ, કીલુ, થેકડી (આવા કામક) અને ફ્રુટવેજીટી અમારા અમેરિકામાં પાકે છે.

—કારવાસના ઓરો ૫૨ પુરવું ખાનભાવવામાં આવે. કમી હેપલા સરનામે.

Printed and Published by Mansel M. Simons at Phoenix

વાંચવા લાયક આવેલા નવા પુસ્તકો

આ કોરીસેથી મળી શકાયે:	શ્રી. રે.
રાજધામી	૫ ૬
સાદી શિખામજી બાબ. ૧-૨-૩-૪-૫-૬ ફરેકની કી.	૧ ૧૧
રાજ્ય મજેસ	૫ ૮
ગુજરાત સર્વે અંમક	૬ ૨૦
મેથદલ	૫ ૮
દેવસોકે રોમ્સ	૧ ૧૧
અરેબીયન નાઈટ્સ (કંપીટ)	૨૨ ૧
મુબારક હરજી	૩ ૧૦
મિતીવાડીમાંથી પામ્યા	૨ ૧૧
પુરોષનો પ્રવાસ	૩ ૧૧
પંચરત્નગીતા સદીકે રેકમી	૧ ૧૨
મેટરશીલનો પુત્ર પ્રતિ ઉપરેક	૨ ૧૧
દીધાપુત્રી થી રીતે કલાપ ૧	૩ ૧૦
નેપોલીયન બોનાપાર્ટ	૪ ૦
વિષિન	૨ ૧૧
ભારત મુગ્રીકે માઈક (કંપીટ)	૧૦ ૪
પાકસામ	૫ ૬
કર્ણકમાળા અને ભોષવમન	૨ ૨
ગીરધરજીત રામાવજી	૬ ૧
મીધીજીનું જીવન ચરિત્ર	૭ ૮
પદ્મસાદાર કેમ ચવાપ	૨ ૮
વાપ અને પશ્ચાત્તાપ	૩ ૧૦
મરત હરીર	૨ ૧૧
નીરકાકે	૧ ૮
પુસ્તીરાજ્ય ચોકાજી	૪ ૧૦
કાવ્ય આધુષ	૪ ૧૦
જમા જમનત	૪ ૧
મહારામા મીધી અને કિન્નના નર રત્નો	૨ ૧૧
નવી જાંઘી	૩ ૧૧

દીક્ષનેરી

પોટેટ ગુજરાતી - પ્રગ્લીક દીક્ષનેરી	૪ ૧૦
કોન્સ્ટે પ્રગ્લીક - ગુજરાતી દીક્ષનેરી	૧૦ ૧
રુદ્રકન્ટસ પ્રગ્લીક - ગુજરાતી દીક્ષનેરી	૨૨ ૧
જલસારે ગુજરાતી - પ્રગ્લીક દીક્ષનેરી	૨૨ ૧
પ્રગ્લીક-ગુજરાતી અને ગુજરાતી-પ્રગ્લીક દીક્ષનેરી	જેકબ
જાણમાં સાથે બાપિલી (રા. વાહદ કુલ)	૧૨ ૧૧

કાચરી પુક

પોટેટ કાચરી પુક	૧ ૧
પોટેટ નાની કાચરી પુક	૧૦
બર હવેયોગી કાચરી પુક	૧ ૨

ઇન્ટરનેશનલ પ્રિન્ટિંગ પ્રસ તરફથી

છપાઈ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો

	શ્રી. રે.
સત્યના પ્રયોગો અજવા અલમ કયા કામ ૧	૧ ૧
" " " " " કામ ૨	૧ ૧
નીતિના કાવ્ય	૧ ૦
મારો જોશનો જનુભવ	૦ ૬
મારો જોશનો જીનો જનુભવ	૦ ૬

મારો જોશનો જીનો જનુભવ	૦ ૬
ઇન્ટરનેશનલ એપિનિઅનનો રિસાનેરી અંક	૨ ૦
લોકમાન્ય બાલમંભાવર તીલક તેમના મત અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાજ અને તેના બે આમુખો	૦ ૬
જોલના કાવ્ય	૦ ૬
મુસ્તકા કમાલ પાકાનું જીવન ચરિત્ર	૦ ૬
મુસ્તકા કમાલ પાકાનું અપધ	૦ ૬
એક સત્યવીરની કથા (સોકરેરીસનો ગમાવ)	૦ ૬
માણસ કેટલી જમીનનો ખાલક હોઈ શકે	૦ ૬
લીક સ્વરાજ (ગાંધીજીએ લખેલું)	૧ ૦
ઇન્ટરનેશનલ એપિનિઅનનો ગ્રામ્ય સુવીનીઅર	૨ ૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૦ ૬
દેશભક્ત મોખમે અને ગીરમીટના સવાલ ઉપરની ચર્ચા	૧ ૦
કામકા સામે ચવાની ફરજ	૦ ૬
સા. આ. ઇન્ટરનેશનલ કેંગ્રેસનું સુવીનીઅર	૦ ૬
જીવન દોરી	૦ ૬
જનમાની મરણી	૦ ૨
એશીઆટીક એક્ટ ૧૯૦૮ના ધારા ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૦ ૩
એશીઆટીક કામકા અને તેના ધારા તથા તેને લખતી પીસ	૦ ૪
પ્રેકરવેસનના કામકાની કલમો ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૦ ૪

રાષ્ટ્રીય સ્કુલોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ કોરીસેથી મળી શકાયે:—	શ્રી. રે.
આલજી આદી નાની	૦ ૮
" " મોટી	૦ ૧૦
અધી ભેર	૦ ૧૦
મોહરી ખેન	૧ ૦
સ્વદેશ	૦ ૬
બાળવાતી આજ પહેલો	૧ ૦
" " જીનો	૧ ૨
" " જીનો	૧ ૬

રૂમો ભાડે આપવાના છે

હર જે રૂમના ફેસેટ અને તેની સાથે નવી બાપિલી કામન અને બાલકની વિગેરની સગવડ વાળા મળે ભાડે આપવાના છે.

જોશ આ મળે,

BOOKHOODEN, રૂકનુદીન,

24, Prince Edward Street, Durban.

અઠવાલીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૩૦ રે	હીંદુ ૧૯૮૬ વૈશાખ	મુસલમાન ૧૩૪૮ રજબ	વારસી ૧૨૬૬ શેકે. કમી	સુરોદય ક. મી.	જ્યેષ્ઠ ક. મી.
શુક્ર	૬	શુદ્ધ ૧૨	૬	૪	૧-૩૨	૫-૧૪
શનિ	૧૦	" ૧૩	૧૦	૫	૧-૩૨	૫-૧૪
રવિ	૧૧	" ૧૪	૧૧	૬	૧-૩૩	૫-૧૨
સોમ	૧૨	" ૧૫	૧૨	૭	૧-૩૩	૫-૧૨
મંગલ	૧૩	વદિ ૧	૧૩	૮	૧-૩૪	૫-૧૧
બુધ	૧૪	" ૨	૧૪	૯	૧-૩૪	૫-૧૧
શુક્ર	૧૫	" ૩	૧૫	૧૦	૧-૩૪	૫-૧૦

Gormiston Branches at:
38, Knox Street and
138-8 & 140,
Victoria Street.

BLINDS
CASEMENTS
CURTAINING
LINEN, ETC.

DAMASKS
TAPESTRY
VELVETS
VELOUR
MARQUETTE
PEGAMOIDES

TOILET SETS
BLANKETS
STOVES
CHAIRS
BEDS
ETC. ETC.

WHOLESALE MERCHANTS (Exclusively Wholesale.) LINOLEUM SPECIALISTS

It will pay you to inspect our stocks
and prices.

Give us a call

B. LIEBMAN & Co.,

(Proprietors, B. LIEBMAN & S. LIPSCHITZ)

The Largest Stockists of Floor-
Coverings in South Africa.

Showrooms and Offices:

54, Von Weilligh Street,
(Corner of MARKET STREET),
JOHANNESBURG.

Phone: Central 164.
P. O. Box 5182,
Johannesburg.

LINOLEUMS AND
SQUARES
BY SCOTCH,
ENGLISH,
GERMAN,
AMERICAN
FIRMS,
ETC., ETC.

FLOORTX
GUARD
RUBBERTX
ROOFING

CARPETS
RUGS
RUNNERS
COIR MATS
& MATTING

PERAMBULATORS
AND
BABY CHAIRS

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.
RATES and SPECIMEN COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

Parcel from
**KAPITANS
BALCONY
HOTEL**

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવે રીતસર વધ માલ મેલેથી રવાના કરીને લીને. પ્રાપ્ત હોય તો મંગલો.
મહાર આમના અલોકોએ જોઈને સાથે પાછા મોકલવા મહેરમાની કરવી.

કેપીટનના વખતોચલા
ધાતુ પાણીક પાકો
પણીક
જાણુ તે દેલી નનસાવતિ
હુનાની તેમજ નેલીક
સીકાવના આધારે તેવર
કરવામાં આવે છે.
પ્રજાપતિ સાહબપાક
જાનર ૧, રતલ ૭/૬,
જાનર ૨, રતલ ૫/૮,
જાહમપાક રતલ ૫/૮,
સુદરપાક રતલ ૫/૮,
મેથીપાક રતલ ૭/૬,
અદરપાક રતલ ૭/૮,
ચિત્રે મેલા મસાલા-
થી બરપુર કરમાણુ
મીટાઈએ મંગલો.

કંપીની રૂતમાં અમારા પાકો
અજાણુ કાયદો કરશે.

Indian Opinion

No. 19—Vol. XXVIII.

Friday, May 9th, 1930.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price: PENCE THREE.

NATAL INDIAN CONGRESS

MAHATMA GANDHI'S ARREST

MASS MEETING EXPRESSES FEELINGS OF REGRET

NEARLY 2,000 Indians, representing all sections of the Indian community of Natal, were present at a mass meeting held last Tuesday evening in the Royal Picture Palace, Durban, under the auspices of the Natal Indian Congress, to protest against the arrest and detention of Mahatma Gandhi.

A very noticeable feature of the meeting was the presence of a large number of wealthy Muslims, two of whom addressed the huge assembly.

Advocates Albert Christopher, President of the South African Indian Congress, and J. W. Godfrey, who followed the chairman, Mr. S. Rustomjee, dwell on the saintly character of Mahatma Gandhi, whose notable work in South Africa was eulogised.

There were also touching references to Mrs. Gandhi's loyalty and devotion to duty under very trying circumstances. The speakers exhorted the Indian women of South Africa to emulate her noble example.

Congress President's Speech

Mr. Sorabjee Rustomjee, President of the Natal Indian Congress, said:—

Ladies and Gentlemen,—Last night news was received from India that Mahatma Gandhi, whose saintly character is being idolised by millions and whose name is a household word throughout the world, was arrested while asleep and escorted to the Yeroda Prison in Poona. Mahatmajee who is conducting a campaign for the freedom of India was resting after a hard day's toil when, in the middle of the night, he was placed under arrest.

This evening we have assembled here to express our feelings of profound regret at this unfortunate arrest. For, there is no other person in the whole of India, for whom the South African Indian community have greater love and respect than they have for the saintly figure who spent over two decades of his life in our interests in this country. I refer to Mahatma Gandhi. It seems as if it were only yesterday that Mr. M. K. Gandhi, as he then was, left these shores for a larger field. Of his suffering for the sake of his people we have had many striking instances in South Africa. In this country Mahatma Gandhi led the life of a persecuted Indian so as to share his trials. In India he leads the life of an average wage earner who comprises the teeming millions, so that he may be part of him and know the troubles and trials that the wage earner undergoes. No one is better qualified than he to realise the impoverishment which his countrymen suffer from and the tremendous difficulties that are placed as obstacles against their progress.

Mahatma Gandhi is out to alleviate the sufferings of his people, and the present campaign he considers to be the best and most effective means of securing redress. The fact that the whole of India is behind the movement is proof enough that Mahatma

Gandhi has the support of the peoples of India. A firm believer in non-violent resistance Mahatma Gandhi has done everything in his power to prevent any violence taking place in any part of India.

The Government of India have unfortunately thought fit to arrest a great soul whose only crime is that he believes in the freedom of his peoples. We have no doubt that the Government hold the view that the arrest of Mahatma Gandhi would kill the campaign. The prayers of a suffering people may go unheard and unheeded by a Government but we firmly believe that the sacrifices and the sufferings of Mahatma Gandhi will not be in vain. As an Apostle of truth he will, we have no doubt, emerge out successfully though in the course of attaining that end he may have to suffer.

This afternoon we cannot do more than to record our sincere feelings of regret at this unfortunate arrest and it shall be our duty to pray that Almighty God may guide the Government of India and the peoples of India.

At this great hour of stress and trial we desire to remember Mrs. Gandhi whose heroic struggles to assist in the cause are now matters of history. We know that she will be sustained by the grace of Almighty God in this critical time.

May Almighty shower his blessings on Mahatma Gandhi and Mrs. Gandhi.

Resolutions

Advocate A. Christopher moved the first resolution which read:—

1. That this mass meeting of Indians held under the auspices of the Natal Indian Congress hereby records its profound sense of regret at the unfortunate arrest of that Great Soul, Mahatma Gandhi, who throughout his career has practised the principle of non-violent resistance and who has taught the peoples of India that the most effective method of attaining freedom for India is not violence but the use of spiritual force.

Messrs. O. H. A. Jhaveri and B. M. Patel seconded and supported the resolution respectively.

Advocate J. W. Godfrey moved and Mr. M. B. Naik seconded the second resolution which was as follows:—

2. That this mass meeting hereby records its sense of appreciation for the selfless work for India by Mrs. Gandhi who has been the inspiration of Mahatma Gandhi's life-work and prays that in her hour of trial God may be with her.

Among others who spoke in support of the resolution were Messrs. A. I. Kaje and Moosa Abbasi.

The proceedings of the meeting were interspersed with songs by Shuk Mehtab, Mr. Spider and Mr. Goshalia's school children.

spread defiance of law and order and grave disturbances to the public peace throughout India.

"Professedly non-violent, it inevitably, like every similar movement in the past, led to acts of violence, which became more frequent. While Gandhi continued to deplore the outbreaks of violence, his protests against the conduct of his unruly followers have become weaker and weaker, and it is evident he is no longer able to control them."

The communique adds that the effects of Gandhi's campaign were most felt in Gujarat, where supporters of Gandhi instituted a "series of social boycotts accompanied by threats of expulsion from caste by force, confinement, and even deprivation of food and water," and thereby induced a considerable number of village headmen to resign, thus seriously inconveniencing the Administration. Even private persons who remained loyal to the Government, were exposed to this boycott, including members of the depressed classes, of whose interests Gandhi used to claim to be the protector.

The communique says that later, finding neither the breach of the salt laws, the picketing of liquor shops, nor the boycott of foreign cloth were producing the effects he desired, Gandhi on several occasions incited cultivators to withhold payment of land revenue. Still more recently he declared his intention to march on the salt works at Dharasana and Churwala, and seize salt collected at those places, which is not the property of the Government, but of manufacturers. The communique declares that such a raid could not be conducted without the use of force, and would inevitably be resisted by force.

The communique also states that the Government has shown the utmost toleration, and is content to risk any accusation of weakness.

Events have shown that the history of the earlier non-co-operation movement, with its accompaniment of blood and fire, would have repeated itself if Gandhi's campaign had been allowed to continue unchecked. The local Government, therefore, in full consultation with the Government of India, concluded that it was no longer possible to allow Gandhi to remain at large without grave danger to India's tranquillity.

Announcing the decision to imprison Gandhi, the communique states that every provision will be made for his health and comfort during his detention.—*Reuter*.

Arrival At Poona Gaol

Poona, Monday.—Three police motor cars, one containing Gandhi, arrived at the Yeroda gaol at 11 o'clock this morning. Gandhi said he was pleased with the arrangements for his comfort during the journey.

It is understood that the Government will allow Gandhi 100 rupees (about £7 10s.) a month for food. Colonel Thomas, the Bombay Presidency chief surgeon, examined Gandhi before the journey and pronounced him fit to travel.—*Reuter*.

Message To The Outside World

London, Monday.

Mr. Ashmead-Bartlett, the *Daily Telegraph* correspondent, and an American were the only journalists present at Borivli station, where Gandhi, after his arrest last night, was taken from the train and transferred to a car for the journey to Poona. The train was full, having six hundred third-class Indian passengers aboard.

As soon as the train stopped they saw an attendant, without a moment's delay, place a stool on the ground. Two police officers who had been waiting on the platform, Superintendent Farrar and Inspector Gordon, stepped forward, and a familiar figure appeared in the doorway, naked except for his famous loincloth, and carrying a shawl.

Mr. Ashmead-Bartlett thought him greatly changed

since he saw him a month ago surrounded by his faithful disciples and followed by an enthusiastic mob of passive resisters. This morning he looked melancholy and dejected, without a single follower, as he descended from the train, yet the old man comforted himself with remarkable dignity, and the correspondent quoted Maxwell's lines about Charles I. to describe his impression.

Police Courtesy

The two police officers raised their hats. Gandhi replied with a friendly smile and shook hands warmly with them as they helped him from the train. Gandhi seemed surprised when he saw the two journalists, for he knew them well, but he greeted them most cordially. Mr. Ashmead-Bartlett asked him if he had any farewell message, and Gandhi said, "Shall I give it now or wait?" Mr. Ashmead-Bartlett advised him to give it now.

The prophet hesitated. He seemed dazed by events and at a loss for words. He then said: "Tell the American and English peoples to study the issue closely and judge it on its merits." Mr. Ashmead-Bartlett asked "Have you any bitterness or ill-will to any one?" and Gandhi replied, "None whatever. I have long expected to be arrested."

Mr. Ashmead-Bartlett asked: "Do you think your arrest will lead to more disturbances throughout India?" and Gandhi replied, "No I don't, but in any case I can honestly say that I have taken every possible precaution to avert disturbances."

Hopes There Will Be No Trouble

Mr. Ashmead-Bartlett: "Then you don't anticipate troubles?"

Gandhi replied, after some hesitation, "I hope not. I have done my best to prevent them."

According to Mr. Ashmead-Bartlett Gandhi's arrest was decided on at a Council of State in Simla a few days ago. It was originally planned for May 4, but it was decided to avoid taking him on Sunday.

Mahatma Gandhi's Successor

Bombay, Monday.

Gandhi's motto has fallen on Abbas Tyabji, when the Mahatma chose to lead the volunteers.—*Reuter*.

Flood Of Questions In Parliament

London, Monday.—There was a flood of questions in the House of Commons today on the subject of Gandhi's arrest and happenings in India generally.

Asked whether Gandhi would be charged and tried, the Rt. Hon. Wedgwood Benn, Secretary of State for India, replied that Gandhi would be detained under Regulation 25 of 1827.

Mr. Wedgwood Benn was also asked whether he would make a supreme attempt to reach a settlement in view of the serious position in India, and he said that it was the Government's policy to invite a conference of Indian leaders despite everything that had happened. He said that conditions had been difficult at Ferozpur since the riots on April 23, but the authorities had now complete control of the situation. There had been no sign of disaffection among Indian troops elsewhere.

Questioned about the Indian censorship, Mr. Wedgwood Benn said he had been assured by the Government of India that, in addition with the needs of the situation, they would do everything possible not to impede the Press service.—*Reuter*.

More Disorder In Calcutta

Calcutta, Sunday.—Five youths were arrested at a public meeting held last evening, in defiance of police orders, in the expectation of hearing the former President of the Assembly, Mr. V. J. Patel, who, however, did not appear.

The police, after declaring the assembly unlawful, charged the crowd when it refused to disperse, and several people were injured.

Thirteen were injured in a disturbance after the arrival of Mr. Patel in the morning, when the palloos dispersed a procession with bamboo canes. The casualties include the son of Pandit Malaviya.

Mr. Patel, in a statement to the Press, criticised the police, declaring that no regular procession was formed, and that they might have averted trouble by using discretion.

Press Ordinance Sequel

All the newspapers in Calcutta, except the *Statesman* and *Bangalore*, have suspended publication as a protest against the new Press Ordinance. An attempt is being made to issue a daily news bulletin from the Corporation Office.—Renter.

A meeting of Indian journalists to-day resolved that the Indian-owned papers throughout Bengal should suspend publication pending the withdrawal of the Press Ordinance, states a Renter cable from Calcutta. It was decided to hold a conference of Indian journalists at Allahabad in the middle of the month to decide the future policy. The Calcutta newspapers, *Liberty* and *Bangalore*, ceased publication to-day instead of furnishing 5,000 rupees security under the Press Ordinance.

Calcutta, Friday.—The chairman and secretary of the Civil Disobedience Committee, the secretaries of the north, south and central Calcutta and Murrahur Congress committees, and also the ex-president of the All-Bengal Students' Association, were to-day each sentenced to a year's rigorous imprisonment for disobeying police orders.—Renter.

Year In Gaol For Gandhi's Son

New Delhi, Wednesday. Devidas Gandhi, son of Mahatma Gandhi, was sentenced to-day to a year's rigorous imprisonment on a charge of sedition.—Renter.

Leaders Arrested

Mr. Kitchlew, chairman of the Reception Committee of the Lahore Congress, was arrested on a charge of sedition at his residence, says a Renter cable from Amritsar. A message from Bombay says that Gandhi president of the "Youth League" at Poona, has been arrested. The police had to scale the walls of the house, as the doors were locked. "Hartal" has been proclaimed throughout the town.

Swarajist Leader Sentenced

Raj Gopalachari, one of Gandhi's foremost followers was sentenced yesterday to six months' imprisonment and fined 200 rupees (about £5) or a further three months, says a Renter message from Madras.

Lord Irwin And Mahomed Ali

Simla, Wednesday.—The correspondence between the Viceroy and Mahomed Ali is published. Mahomed Ali was Gandhi's right hand man in the earlier non-co-operation movement, but last week he vehemently denounced Gandhi's civil disobedience movement, which, he said, was a desperate attempt to impose the domination of caste ridden Hindus over Mahomedans.

In the correspondence Mahomed Ali appeals to the Viceroy not to permit the situation to grow worse by the arrest of Gandhi. He says that the Government has sufficiently demonstrated its strength, and expresses the hope that considerations of prestige will prevent neither the Government nor Gandhi from retracing their steps and establishing peace and freedom.

The Reply

Lord Irwin's secretary, in reply, says that the Viceroy recognises the spirit of goodwill prompting Mahomed Ali's letter, but draws attention to the fact that some Indian leaders, instead of accepting the hand of friendship proffered by His Majesty's Government in the form of a round table conference,

"rejected the way to reason and favour destructive methods."

The letter concludes that the Government's desire for conciliation remains, but while the law is defied the Government must resist its subversion.

—Renter.

Indian Conspiracy Case To Be Ended

Simla, Thursday.—Another Ordinance has been promulgated by the Viceroy terminating the preliminary trial of those accused in the Lahore conspiracy case, which has been dragging on for nine months.

The trial has been obstructed by minor delays and revolutionary demonstrations. The Viceroy has empowered the Chief Justice of the High Court to constitute a special tribunal of three judges to settle the cases without delay and "to meet the ends of justice and re-establish respect for the law."

—Renter.

Resignation Of Mr. V. J. Patel

Viceroy's Reply

Lord Irwin, Viceroy of India, in a brief but pointed reply to Mr. V. J. Patel, accepting the latter's resignation from the Assembly Presidency, declares that it is unnecessary to vindicate "officers of my Government against charges which bear on their face their own refutation."

"Grave Wrong To India"

The Viceroy concludes:—"I can only hope that you and those with whom you are once again to be openly associated, may come to realise how grave a wrong you do to India by rejecting the way of peace that has been opened through a free conference with His Majesty's Government, in order to encourage your countrymen to deliberate and dangerous defiance of the law."

Gandhi Proud As Punch

In extremist circles, Mr. Patel is considered to have done the National movement a great honour. Mahatma Gandhi is feeling as proud as Punch. His followers have dubbed him "The Salt Thief."

In the United Provinces, Pandit Motilal Nehru, acting president of the Congress, has been talking of starting a "national" salt factory.

The Simon Report

Several of India's politicians and the home press find the Simon Commission responsible for India's present discontent. The delay of the report, they say, has bred suspicion, distrust and anger. The real grievance, however, is not so much the delay as the disappointment through many premature prophecies of the report's publication date.

Women of Allahabad hang their clothing from the house-tops into the streets in response to an appeal made by Mrs. Jawaharlal Nehru and other Congress speakers, to boycott foreign cloth and picket the cloth merchants' shops.

The following cables have been sent to Mrs. Gandhi and to Mr. Abas Tayebjee respectively by the Bombay Presidency Hindu Association and the Patidar Union of Durbas:—

"Bombay Presidency Hindu Association, Durbas, regrets arrest of Mahatma Gandhi, whose noble work for India has been actuated by the purest of motives and prays that Almighty's blessings may be with him and Mrs. Gandhi."

"Patidar Union, Durbas, grieves arrest of Mahatma Gandhi who seeks by soul force to win self-Government for India. Union prays Mahatma and Mrs. Gandhi may be blessed with health, long life and success in their mission."

Recognition Of Independent India

American statesmen have now begun to take India seriously. A resolution declaring sympathy with India's demand for independence and recommending recognition of Independent India, has already been introduced into the U. S. Congress by United States Senator Blaine, with the approval of other senators.

He took the position that in order to arrive at disarmament it was necessary to do away with the causes that led to armament. He pointed out that Great Britain had to maintain a large land force and also a large naval force on account of the possession of India and that if India were free this would not be needful. He applied the same idea to the possession of the Philippines by the United States. This resolution is now with the Foreign Relations Committee.

It took Ireland, with its vast population, five years to get recognition, and there are other nations still waiting for American recognition. It seems, therefore, next to incredible that American sympathy towards India should have developed almost overnight. It certainly demonstrates the importance of press sentiment in creating public opinion.

Thousands of newspapers all over the United States have carried long columns about India and her independence programme, showing the general attitude of sympathy and support which the American press has so recently expressed.

That the situation in India is drawing considerable attention of the international public opinion is proved by the interest shown in the press and on the platform in the countries like Germany, America, Russia, etc.

Premier MacDonald, it would be remembered, was the recipient of representations of leading American citizens on the Indian question when he visited the United States.

Now, according to a despatch to the *Manchester Guardian* from its New York correspondent, a manifesto has been issued over the signatures of prominent members of the American Liberal group, appealing to the British nation on the Indian question in the name of world peace. The signatories to the appeal, it is stated, include Professor Dewey and the Editor of the *New York Nation*. Copies of the manifesto have been sent to both the American and British Governments.

The manifesto, it is stated, appeals to the British Government not to use force for dealing with the present crisis in India. The manifesto recognises that neither the American citizens nor the American Government can claim to exercise direct responsibility or power, but declares that America cannot look on moved, especially when it considers it an urgent duty to bring to bear on the situation the power of public opinion to which the national movement makes an appeal by its persistent adherence to non-violent paths. The manifesto appeals to the British Government to justify the world's confidence in Britain as pioneers of world peace by agreement and goodwill.

The manifesto recognises that the Indian non-violent national movement is in the nature of a leaven to mankind as well as to the British Government.

The following telegram probably refers to the same manifesto:

Ahmedabad, Feb. 16.

The President of the Congress has received a cable from New York stating that twelve leading Liberals

including Professor Dewey, Dr. Sunderland, Mr. Roger, Mr. Baldwin, Mr. John Haynes Holmes have issued a manifesto appealing to Americans to support the Indian movement for independence and demanding that as Indians are adhering to non-violence England should also avoid all violence and grant freedom.

A cable received from London states that in his recent lecture tour in America Mr. Fenner Brockway, M.P., was surprised at the interest shown by Americans in Indian affairs. Though the subjects of his lectures did not relate to India, yet many among his audiences put him questions relating to India.—*The Modern Review*.

Col. Wedgwood's Views On Indians Overseas

Absolute Helplessness Of South African Indians

A message from London states:—

One of the recent developments in Labour politics is the tour undertaken by its prominent members to the distant parts of the Empire, with a view to study at first hand their problems and conditions. Col. Wedgwood returned to England from South Africa only very recently.

Interviewed by the London representative of the Free Press of India, Col. Wedgwood gave him the benefit of his impressions. Referring to Indians in South Africa, Col. Wedgwood said that the only hope for Indians in that Dominion was in the Government of India making strong representations, either directly to the Imperial Government, or to the South African Government itself. The position of South African Indians was one of absolute helplessness, living as they were in the midst of people whose sense of justice had not been fully developed. One of the questions which was very likely to arise in the minds of Indians in South Africa was as to whether their position would not be better if South Africa were outside the Empire.

Kenya—No Change

Col. Wedgwood then referred to the position of Indians in Kenya and said that he could not imagine any change taking place in regard to the constitution until there had been a change of Government. "Personally, I would not desire," said Col. Wedgwood, "any change whatever in the constitution of Kenya, until both the Indian and the native population are in a position to take their respective share in the self-government of the colony."

Communal Representation

The conversation then turned to the question of communal representation. Col. Wedgwood characterised communal representation as utterly undemocratic and thought that the very fact that the Hertzog Government brought it forward as a means of depriving the Cape natives of their vote on the communal roll ought to be enough to put every lover of the oppressed people on his guard against this travesty of democracy.

Discussing the problem of Indians in Ceylon, Col. Wedgwood said he considered it very unfortunate that the Labour Government's modifications to the recommendations of the Donoughmore Report are to the disadvantage of Indians in Ceylon.

Clinic For Johannesburg Indian School

The appeal that was issued in these columns some time ago by Messrs. M. M. Misa and I. M. Coovadia for funds for the Johannesburg Indian School Clinic evidently reached a wide circle of friends whose sympathy was shown in that practical manner that enables worthy projects to become realities. From Capetown to Johannesburg donations of varying amounts have been received by the Treasurer and the fund to date stands at £93.

The first response indicates very clearly the active interest that the community is taking in the matter and it is very gratifying to the Committee.

One of the aims of the Committee is to obtain Government recognition of the Clinic and some financial support. Until this purpose is achieved a sum at least of £300 is needed to carry on the functions of the Clinic, and unless this sum is realised the work may be seriously crippled and the present services curtailed.

Such a contingency, we feel sure, is unthinkable, and we urge the community to make as generous donations as their means will allow.

Cheques may be forwarded to:—

The Treasurer, Johannesburg Indian School Clinic, C/o Bree and Malherbe Streets, Newtown, Johannesburg.

The following donations have been received, and all further donations will be acknowledged in this paper from time to time.

Johannesburg:—Messrs. Muller & Co., £10, M. S. Coovadia & Sons, £10, Telkomsig Burs., £10, Jasah Ebrahim, £10. Capetown:—United Tobacco Company, £10. Johannesburg:—E. R. Dalabhai, £7 10s, Moosa Hussien, £5, E. I. Patel, £5, J. C. Ashabul & Co., £5, F. Hussien, £5, Suley Ebrahim & Co., £5 5s, H. S. Misa and Pukharia, £5, D. P. Ghoshal & Co., £5 5s.

(Sgd.) I. M. COOVADIA,
M. M. MISA.

Governor-General Of Australia

Royal Prerogative Usurped?

London, April 24.—Considerable embarrassment has been caused in the Dominions Office by the news from Australia that Mr. J. H. Scullin, the Labour Premier, has decided to appoint as Governor-General Sir Isaac Isaacs, Chief Justice of the High Court, an Australian by birth.

The appointment, if confirmed, would show the revolution in Imperial relations formerly threatened from South Africa, and now carried into practice by all British Australia.

The only reason hitherto suggested for the change is the desire to curtail "luxury expenditure" on three Vice-Regal establishments at Canberra, Melbourne, and Sydney.

In 1928, Australia's Governor-General cost the country £27,000, of which £10,000 was for salary, a similar sum for establishment, and £6,000 for contingencies. This, as Mr. Tom Clarke, Editor of *The Daily News* and a former well-known Australian journalist, points out, means that Australia gets its Governor-General very cheap at the price. If the expenses are reduced, the successor will be criticised for meanness.

A more disturbing feature is that some authorities in London state that Mr. Scullin, in his zeal for the Native-born policy, which is an essential plank in his platform, seems to have ignored the King's prerogative in these matters.

Australia Resents Appointment

Melbourne, April 24.—Opposition is growing to the proposed appointment of Sir Isaac Isaacs as Governor-General.

Mr. Latham, the leader of the Federal Opposition, said that the question was not the competence of the Australian for office, but whether it was wise or right to change the relations between Great Britain and Australia. No substantial body of opinion desired the change, which would sever an important link with what the great majority of Australians were still proud to call the Mother Country. An unfriendly gesture at a particularly critical time was certain to result in real prejudice to the prestige of Australia.

The Royal Empire Society has expressed grave concern at the proposed innovation. Senator H. E. Elliott, addressing the Empire Reciprocity League, declared that the appointment of Sir Isaac Isaacs would be interpreted by the outside world as an attempt by Australia to cut herself off from the Empire.—*Reuter*.

Scullin's Choice Turned Down

London, April 27.—A startling message regarding the Australian Governor-Generalship is published by *The Observer*, whose information on these matters is usually most sober and reliable. The message suggests that the British Government has turned down Mr. J. H. Scullin's reported recommendation that Sir Isaac Isaacs should succeed Lord Stansfield as Governor-General of Australia.

"Apparently Mr. Scullin does not understand the change of position in the Governor-Generalship since the Imperial Conference of 1926, when the acceptance of Dominion status left to the Governor-General the sole function of representing the King, not the British Government. The appointment of the Governor-General is the sole remaining prerogative of the Crown in the Dominions. It would have been competent to the Australian Government to suggest that an Australian should be appointed, but the nomination of an individual is discretionary, as the Crown has always submitted a number of names for choice.

"Another objection is that Sir Isaac Isaacs is too old to stand the strain of the Vice-Regal life."

This news, if true, means that for the first time a Dominion and the British Government have jointly chalked over the matter of Crown representation.

STANGER MADRESSA ANJUMAN ISLAM

A meeting of the members and trustees of the above Madressa will be held at the Madressa Hall, Stanger on Saturday the 10th May, 1930 commencing punctually at 2 p.m.

Business:—1. Minutes, 2. Correspondence, 3. Reports, 4. Balance Sheet, 5. Election of trustees and officials.

E. M. MOOLLA,

Hon. Secretary.

Gandhi, Nehru And Revolting India

The following letter was written to the *Chicago Unity* by Dr. Kirby Page who had been to India on a visit some time ago:—

I am just completing three memorable days with Mahatma Gandhi. The way had been paved for me by letters from C. F. Andrews. The result was that we were quickly taken into the family circle at the Ashram. We had three long interviews with Mahatmaj, in addition to many fleeting contacts with him during our stay. In spite of the fact that he had been away on tour for three months and was to leave again within a week.

We arrived at the Ashram on Monday, which is Gandhi's day of silence. Beginning at seven o'clock every Sunday evening he observes absolute silence for twenty-four hours. This period is spent in rest, meditation, and writing his weekly contributions for *Young India*. Two of his friends met us at the Ahmedabad railway station and drove us four miles to our destination. Gandhi received us with a most hospitable smile, but was unable to converse with us until later. We spent the day talking with members of the colony or community and in observing the various activities being conducted. At seven we attended corporate worship. The entire company sits in the sand overlooking the river, under the open sky. Following the chanting of the evening prayers, Mahatmaj broke his silence and talked on a devotional theme. Then followed the daily business meeting. As the roll was called each person reported the quantity of his or her spinning for the day. This was followed by a half hour's discussion of a proposed new daily schedule of meals and other activities. We could not understand what was being said, but were intensely interested in watching the proceedings. With the nimblest good humor and patience Gandhi brought out the various points of view, until some forty persons had taken part in the discussion. No vote was taken but a unanimous agreement was reached.

Mr. Gandhi then invited us to his own quarters. He seated himself on his bed in the open garden where he sleeps, while we occupied a nearby bench, and there were talked for nearly an hour. Standing about the bed and the bench were a score of his co-workers, listening eagerly to the conversation. It was a picture we shall not soon forget. On the following afternoon we were invited to his office. In accordance with the Indian custom, we removed our shoes at the door and sat on the floor. He was working away at his spinning wheel. For an hour and a half we talked politics. He expressed himself with the utmost frankness concerning the present situation. The spinning seemed to be an almost automatic performance and did not in the least interfere with the conversation. On his busiest days and even when on tour he always spins for at least an hour. On the following afternoon we again talked for more than an hour while he went on spinning.

The four of us felt that we were in the presence of one of the noblest spirits of the age, if not indeed the greatest man now alive. He has a frail little body and weighs less than a hundred pounds. He wears a minimum of clothes, usually goes stripped to the waist, with his feet bare except for sandals when outdoors. His ears are large, his teeth are in wretched shape, his head is shaved, and yet you do not think of him as homely. He eats only fruit and oats and drinks goat's milk. Arising at three or

four o'clock every morning, he is an indefatigable worker. Rarely alone, he does much of his work with a crowd about him. Methodical in his habits he is as punctual as a clock. His mind cuts like a razor. He expresses himself with brevity and clarity in the purest of English. Body and mind are subjected to an extraordinarily rigorous discipline, yet there is no trace of austerity about him. On the contrary, he is the most jovial of persons. Following the evening meal he usually takes the children for a walk. Ascetic in spirit, entirely selfless in his conduct, meritorious in his devotion to the masses, Mahatmaj has captured the imagination and won the devotion of more millions of human beings than any other person for many generations.

At Allahabad we were entertained by Jawaharlal Nehru, President of the Indian National Congress, the annual gathering of the largest and most important political party, ex-President of the All-India Trade Union Congress, and leader of the Youth League of India. His father, Moti Lal Nehru, who was President of the Congress last year, was away on tour. The Nehru family is very wealthy and lives in a palatial mansion. Father and son disagree drastically in many of their opinions on social questions. Jawaharlal is more radical in his political and economic ideas. He is a Socialist, not a Communist, as is often asserted. A graduate of Harrow and Cambridge, he is brilliantly prepared for leadership. He is working in organized students and workers for more efficient activity in the campaign for independence from Great Britain, on the one hand, and from the landlords and industrialists on the other. Favoured with a magnetic and lovable personality, Jawaharlal kindles audiences and crowds wherever he goes and is the idol of Indian youth. So passionate is his revolt against the reactionary customs and cruel practices of conventional religion that he calls himself an agnostic, although it would be difficult to discover many men in any country who possess his untiring zeal for the public welfare. From the tinge of sadness in his countenance, it is apparent that he is suffering intensely over the miseries of his people. That he is honest and sincere is admitted even by his most vigorous opponents. Next to Gandhi or perhaps even more so he is the man most feared by the British Government. The name of Jawaharlal Nehru will appear prominently in the news from India during the coming months. His star is rising rapidly and soon may be shining most brilliantly of all.

From the Nehru home we went direct to the Viceroy's Lodge, in Delhi, where we were entertained at luncheon by Lord and Lady Irwin. We were deeply impressed with the personality and attitude of the Viceroy. Everywhere he is held in high honour and is trusted as few Viceroys have been. After luncheon he invited us to his private office and there unfolded to us some of the difficulties with which he is confronted and discussed some of the plans he has in mind. I have no doubt whatever that the Viceroy and the Labour Government intend to do the wise and generous thing for India. They are however, faced with two sets of obstacles; they lack a working majority in Parliament and are therefore compelled to move skullduggily in order to carry a portion of the Liberals and Tories with them; and, secondly, they must deal with an impatient and embittered public opinion in India.

The tragic truth is that a considerable portion of educated Indians have lost confidence in the British people. Suspicion and animosity are distressingly prevalent, and old residents here say that the tide is still rising at a perilous pace. The ancient

treason of British property as well as being a threat to British possessions are for ever accepted at face value. Even those Englishmen who have served India most faithfully and selflessly are often objects of abuse and derision. G. F. Andrews is probably more highly honoured and more deeply beloved than any foreigner in this land yet two Indian journals recently launched vicious attacks upon him on count in their indictment being the fact that he had dined with the British Ambassador in Washington! Reminders of the incalculable contribution that Britain has made to India's welfare are impatiently brushed aside or met with sneering references to British hypocrisy and greed. Gratitude towards alien rulers has never in all history been an outstanding characteristic of subject peoples who are passionately seeking freedom. Not until responsible self-government has been actually achieved will most Indian nationalists be in a mood to trust the British or to acknowledge India's debt to them. Mr. Gandhi and other Indian leaders with whom we have talked freely admit that under self-government there will undoubtedly be a much greater degree of inefficiency and corruption. They foresee a period of chaos and possible bloodshed but they are prepared to face the worst conditions that can be predicted rather than to prolong the present status which they regard as humiliating, demoralizing and intolerable. They, therefore, dismiss as irrelevant the question as to whether or not India is fit for self-government. They say that if necessary, they would prefer to go to hell as citizens of a free nation than to dwell in paradise under British rule. To be "eaten up by the hordes from the Northwest and Central Asia," says Mahatma Gandhi, would be a "position infinitely superior to one of ever-growing degradation." A nation which has been driven from Central Asia would be humane deliverance from the living and ignominious death which we are going through at the present moment." So intense is the longing for freedom and so bitter is the hatred of alien domination that British rule in India is certain to become less and less efficient. It can be prolonged beyond another decade only by the bloody sword. Nothing is more certain than that India will achieve self-government within the immediate future or—she hesitates to contemplate the outcome.

It is easy to sneer at the Indian National Congress, as is the fashion in Anglo-Baxon circles out here, and say that it represents a mere handful of India's three hundred millions and that the masses are utterly indifferent to politics. It is based on the fact that the masses are not organized.

It is true that the Indian National Congress has not achieved any movement until it had already achieved success. Slavery and serfdom were not abolished by collective action on the part of slaves and serfs, a group of Indians who are determined to win freedom for their nation is already sufficiently large and vocal to make life simply intolerable for British rule in India.

India obviously cannot gain freedom by war. But other methods are available. The non-violent non-co-operation movement led by Gandhi in 1920 and 1931 came very nearly succeeding, as British officials have since admitted. In desperation the Mahatma may again summon his people to a programme of non-co-operation. More than 30,000 Indians gladly went to prison during the former campaign and an even greater number may again crowd the jails of the land. A more terrifying prospect is that the

policy of non-co-operation may lead to a civil war. There has been an enormous number of political murders and riots. Some of the strongest trade unions are under the sway of leaders who openly advocate the adoption of revolutionary tactics. If another General Dyer insists under the sway of the military mind that law and order must be maintained at any cost, and shoot down in cold blood hundreds of thousands as was done at Amritsar the next night could easily get out of hand all over the country and the terrible scenes of the Nanking massacre would be repeated. After all there are only 145,000 Britishers in the whole of India. An incensed and infuriated nation of 220 millions cannot permanently be ruled by British bayonets. Moreover, there is an alarming possibility that the Communists may deliberately resort to provocative measures in order to incite British officials to adopt a drastic policy of repression. The number of Communists in the entire country is probably very small, but only a handful of incendiaries is needed to kindle a huge conflagration when so much inflammable material is scattered about.

There are drastic differences of opinion as to how serious would be the results if the Labour Congress should decide to begin non-co-operation and civil disobedience. One group maintains that nothing significant would happen, that at most there would be occasional riots which would easily be put down, that the few non-co-operators who refused to pay taxes would only lose their property and find themselves in jail, and that the vast majority of Indians would entirely ignore the non-co-operation movement. The other group contends that the country is better prepared for non-co-operation now than it was in 1920 and 1931, that the volume of bitterness and hatred against Britain has increased enormously, and that repressive measures on the part of the Government would only fan the flames. Mr. Gandhi is to be found in the latter camp. He told his co-workers recently that the anticipated campaign early next year would be his last great crusade and that he expected to put every ounce of his energy into it. The National Congress, the organized workers, the students—and Mahatmaji this is a combination of opponents that I would not care to see in the hands of a Government. It is undoubtedly a dangerous procedure, but it may prove to be far more perilous.

Vacancies For Indian Teachers

The attention of those interested is invited to the list of vacant posts in Schools for Indian children appearing in a supplement to the *Transvaal Provincial Gazette* of the 30th April, 1930.

Applications must reach the School Boards not later than the 17th May 1930.

Copies of the supplement may be obtained on application to the various School Boards in the Transvaal, or to the Secretary, Transvaal Education Department, Pretoria.

F. S. MALAN,

Secretary,
Transvaal Education Department

News In Brief

The mixing of Black and White on the trains in Maritzburg is the subject of a complaint that certain quarters are bringing to the notice of the City Council. Petitions are being taken round seeking the signature of bourgeois in support of a scheme to provide reserved separate seats for non-Europeans, and asking the Council to arrange if possible for special cars for them. The petition is worded as follows:

"For a considerable time past the European rate-payers and bourgeois of this City have had to suffer the ignominy and unpleasantness when riding in City trains of finding the seats occupied by Indians and Natives, and even on some occasions have had to share a seat with them. We therefore petition that some arrangement should be come to (similar to what is in vogue on the Durban Tramways) whereby special seats on the upper deck are reserved specially for the use of Indian and Native passengers; and, further, we ask that arrangements should be made, if possible, for the running of special trains for non Europeans."

We hope that the Indians and Natives of Maritzburg will protest against this petition of Europeans.

Isangoon, Monday.—As the result of a violent earthquake which occurred to-day, there were over 150 casualties, including 40 killed. A number of buildings completely or partially collapsed. Panic prevails.—Huter.

MEAL TIME MISERY

THE RESULT OF INDIGESTION

Do you turn away from your food at meal times, although you know that you really need the nourishment your food should give you? Is what little you do eat followed by severe pains in the chest, water-brash and flatulence?

If so, your digestion is out of order; your stomach is not in a fit state to absorb food even if you eat it. It is no use relying on pre-digested foods and remedies that give only temporary relief. To achieve lasting good you must strengthen the digestive organs, and so enable them to perform the work that nature intended them to do.

Good digestion is impossible without good rich blood, and there is no quicker way to restore strength to the stomach than to build up your blood by taking Dr. Williams' pink pills. Without any purgative or weakening effect, these pills purify and enrich your blood, so that not only will you have an excellent appetite, but you will be able to digest your food perfectly and get full benefit from it.

Build up your digestion by taking Dr. Williams' pink pills now. Obtain dealers, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P.O. Box 604, Caspetown, N. S.W. for one bottle, or six for 12s., post free.

Balance Sheet Of The Potchefstroom Indian School Committee. 1928-1929

EXPENDITURE		INCOME.	
Building A/c paid to Contractor	176 19 1	Potchefstroom Collection	371 18 0
" " " " " " " " " " " "		Refund from " " " " " " " " " " " "	1 1 10
" " " " " " " " " " " "		" " " " " " " " " " " "	1 10 10
" " " " " " " " " " " "		Cleaning allowance cheque	2 3 9
" " " " " " " " " " " "		Watch Collection	1 5 0
" " " " " " " " " " " "			6 1 5
" " " " " " " " " " " "		Hloenhoff Collection	6 6 0
" " " " " " " " " " " "		Machavie	5 0 0
" " " " " " " " " " " "		Walmaraanstad	11 13 0
" " " " " " " " " " " "		Johannesburg	281 7 6
" " " " " " " " " " " "		Klerksdorp	19 14 0
" " " " " " " " " " " "		Heinrichsdorp	12 4 0
" " " " " " " " " " " "		Moderfontein	3 13 6
" " " " " " " " " " " "		Swartplam	1 0 0
" " " " " " " " " " " "		Venterdorp	17 12 6
" " " " " " " " " " " "		Machtenburg & Digging	34 3 6
" " " " " " " " " " " "		Collins	6 12 0
" " " " " " " " " " " "		Boilestein	2 2 0
" " " " " " " " " " " "		Pistfontein	3 13 0
" " " " " " " " " " " "		Bankop	8 3 0
" " " " " " " " " " " "		Pretoria	78 3 0
" " " " " " " " " " " "		Vereeniging	17 10 6
" " " " " " " " " " " "		Durban	7 7 0
" " " " " " " " " " " "		Great Park River	1 1 0
" " " " " " " " " " " "		Koster	2 17 6
" " " " " " " " " " " "		Zoerust	2 17 0
" " " " " " " " " " " "		Groot Marico	11 14 6
" " " " " " " " " " " "		Rustenburg	36 4 0
" " " " " " " " " " " "		Christiana	9 10 6
			2963 8 5
Expenses on Mr. Munshi & Services			
Deputation to Pretoria, Deposit,			
Train fare, Boarding Etc.	31 7 5		
General Expenses A/c Boy's Salary, Plants,			
Stationary, Phones, Smelter, Tools Etc	41 12 10		
	63 0 8		
Outstanding	9 6 7		
Balance in Bank 28/12/29,	33 10 10		
	303 3 5		

REMOVED BY SAYED SHAHABODIN
P.O. Box 274 POTCHEFSTROOM

Supplement to "Indian Opinion."

Mahatma Gandhi.

Prior to being taken to the Yeroda Gaol, the following historic message was given by the Mahatma:—

"HENCEFORTH, REGARD NONE AS UNTOUCHABLES BUT ALL HINDUS, MUSLIMS, PARSEES AND CHRISTIANS HEARTILY EMBRACE ONE ANOTHER AND THUS EASILY OBTAIN SWARAJ."

9th May, 1930.

Mr. Abbas Tyebji.

Formerly Chief Justice of the Baroda State,
to whom Mahatma Gandhi has now entrusted the Leadership
of his Non-Violence Campaign.

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੨੮ ਭੁ.

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૬ મે ૧૯૩૦

204 卷 75

નોંધ અને સૂચના

“ସୁଲୋଚିତ୍ରୀ, ବସନ୍ତୀ”

શીલાપતનઃ રક્ત પ્રસવ મી રમણે મેહોતરો બડનથી
 રેખીતર ફગમ થી જોરોટીવાના વાગ પ્રમન થી રકુતીન રમે
 જોરોટીવામાં લેમની જોડીતમા રેડીયે રેલીનથી રાની
 રંગી ફલી - જાને રેક વચ્ચે જાર લગર મધ્યમું છેડું છે,
 જાનેત આવાજ ભીમુલ કપલ રીતે અભગાયો કલો, જાને
 વડા અધમિએ જોઈ જીભ રેલીના તે જાને અભેન્દિત મનકમ
 રહ્યું તેમજ - જોરોટીવાથી નો કિલક રીય કાલ નીલાવન
 માં છે તે રિમે વાતચિત્તે હરી-લી થી રકુતીનને, મી,
 રામજો, મેહોતરો - હર્ષાવું ફળ કે તમે જાએ મારી જોરો
 બીલ્લે ફગમ દો સિમ્બ જાએ છે, સાજ-સની જોડો જમલ
 માં અવિવ્ધા હરી લેવી ગિલધવાલો હમી મુઠો જી કલવનું
 જલ્લ જાને લો મુરેલ ઘણ પડે જોડુ જાએ છે.

1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810

મહામતી સ્થિતિ પાછી સંધીર જતી છે. સુદાનના લોકો ઉપર નકાર પાછા ચોલાનો દારો છેડાવાની ના પાડે છે. તેઓ જણાવે છે કે સંધીની કરતો ઉપર જો હું મારી સહી મુકું તો એનો અર્થ જો કામ કે સુદાન એ સીટીફીકેશન એક પ્રાંતની સ્વતંત્રતાને સ્વીકારે તો સુદાન સરેને સંબંધ દમેક માટે જાણે રહે. તેથી કાંઈના મહાશયીઓને તેઓ જણાવે છે કે, જો મહામતી આ સંધી ઉપર સહી કરવી હોય તો તેણે ફક્ત પીળા વડા પ્રમુખને જ સહી કરવા માટે કાવતો રહ્યો. નાણાં આજના પ્રધાન મંત્રીને જાણીકો છે. આ વિષયના નકાર પાછાને રોકે છે. આજના પાટીશાનો પ્રિયેશી બે જો કે મિત્રોએ એકસાથે માં જગવણી સંધી હતી મહામતી વધુ મંત્રણ મહાશયીઓને આ સંધીને પસંદ કરે છે. તેઓ એમ પ્રકાશે છે કે મહામતી જોગણી રવજવા આ સંધીથી મજેલી છે આ ઉપરથી નકાર કરે સંધી બંધ આ કોઈ કામ માન હોવાના હેતુ એકીય પ્રધાન કરી રહી છે પ્રતિનિધિમંડળ પરેક અવાજના પ્રધાન કરી પાછા મળશે અને તે પ્રસંગે સંધીની કરતો ઉપર સહી મુકવી કે કેમ તેનો તોરણ બંધ જશે. મહામતી મંત્રણાએ કોઈ જો મળુર સુદાન લોકો કરતો તો તે કરકારને એક પ્રેમી રવેક મળેથી મળાશે એમ અમે માનીએ છીએ.

અંતરૂપીયામાં લ.લ. વ રોડા કુટુંબ!

આલેખીયામાં મોટાર મેંડોએ સરકારી કાર્યોમાં કારણીન
 ઉપર "લાલુપ્રમો" અગતી દીધો હતો. આ મોટાર મેંડો
 પેતાને "કાલ મળવાનાર" તરીકે ઓળખતે કે પછાયે

[illegible]

શ્રી. દીકરાન કસ પાસ(ચિ)ટમાં પાછા આવશે?

[illegible]

બાદ જ માં સ્થાપકુતે કરું ન મારું

આ તેના ઉદર સહી મુકાઈ તે સખર્ષા કામેરીયામાં અજા-
અગાઈ જે એટલુજ નહિ વરેણી ઊભાવતી ની જણાવતી હોય
જે એ રજાઈ થતી છે, તોનામવતી અમલી સરકારના કરદે
જેડી એકે કોઈમીયટી હોઈ સાચામાને કરાવ્યું કે દરેક નામ
ગરિબ વિશે જે એમાએક કામ તે હિય અને હાલગીને કામ
કે કે કરસતી કે કાલિય એમ કોઈ કામ નથી આપવા
દેવા માટે ની નીચેની જેમ ની મુજબ ની ની ની
દિશા કે અને ખરબતી આપવો કરે નથી અજુ ની
અજ વિશે કામ કરાવવારા જેમ સરકારના જે આપવામાં
પાક આપે કાઢેન કેડી હાથ છે તે સેવ કુળ અંગ
દેશાને પશુ પ્રમાણમાં આપવા કરેલું કોઈનું નોંધું કરું
આ કર નીચેની જેમ ની ની ની ની ની ની ની ની ની
કરીયાઈ સહી રહેલી કે તેના ઉપર કાંઈક મુકી કામી નથી
તે હાલગીને પશુ ઉપરથી ખુલ્લુ છે.

ले इन्तर्गत सभासद निवृत्त झाले।

ਮਾਧਿਅਮਿਕ ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

[illegible]

આ કારણે જોઈક પ્રાણની સંવર્તિતલી મેવક ત્રાપ આરે કે
કાને જોઈક કુટ્યુ બાપીએ કાવા પ્રધાનની કાથામાં મુકાઈ કે
મેરીવ પ્રાણની જાગૃતિને રખાવે જ આ કાવા પ્રધાનની ત્રાપ
માં મુકવામાં બાપી કે જો વાલ રાજ કે.

ਅਮਰਿਕਾ ਅਭਿਵਿਕਾ ਭੀ

॥ अथ अथे कमे मङ्गला भाष्ये उवा भो
 मङ्गला दक्षिणी उपविशे। कमला भक्तोने से
 करीम कीम भावा ॥ ३ परे कति भाष्ये। वा
 उपविशे मङ्गला

“ସ୍ତ୍ରୀ-ସମାନ ଅଧିକାର”

[illegible][illegible]

માં જાણે તે તે બાબત બાબત હો તે બાબે પણ તે પણ તેની સાથે કંઈક હશે. ભારતવાસી અંગ્રેજના મુદ્દામાં એ વિચારથીજ પ્રવેશ ભારતવાસીનું હૃદય ખળભળી ઊઠે છે. આથી મહાનમાં મહાન અપમાન અન્યાયમાં હિંદુના મુશ્કેલીમાં ભારતવાસીનો માટે છેલ્લું નહિ. એ અપમાન હમણી રેવાનુંજ કિશ્કરું મહાત્માજી આપણા આંતરે સ્વતંત્ર સંભોળે છે. એમને ખતર સભાઓ ભરી મહાનુભાવીના હાથે મહાર કરવા, બહાર દેખાવો કરવા એજ આપણી નરી ખામશી છે. મહાંતેને હાટે સરખોવે આપણા બેળાવામાં રહેલા રેશન તે મુશ્કેલીનું અપમાન આપણે કેમ ખીટાવીએ તેનોજ વિચાર મહાત્માજી એકમાં હોય તે વખતે કરીએ. ભારતમાતાની આંખમાં એ અંધારો હોય, પછી તે કમી, પુરુષ કે બાળક હો, હિંદુ-મુસલમાન-પારસી કે ખ્રિસ્તી મને તે હોય તેનો એજ જવાબ પવિત્ર ધર્મ છે. ભારતમાતાનાં સંતાન મામને પરમાત્મા-પુરા એ ધર્મ બળવવાની સહાયકો બાંધે એજ અમારી તેજ પ્રત્યે મહાત્માજી એકમાં બેઠા છે તે સાથે પ્રાર્થના છે.

અમે કહે અઢવાડીયે 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' કંપની લેન્ડોર' વિષે કુંદમાં એક એજ અંધારો. હિંદી વિષા કોના આ અંધારા અન્ય સ્થળે અમે એ કંપની વિષે કંપની વિષેની વિશેષ વિશેષ માહિતી આપી છે. તેમાં મહારેકટોના નામ ઉપરથી એક કાગળ છે કે પ્રમુખ જવા અમલવાદના અનંત પ્રસિદ્ધ પુરોએ એ કંપની ઉભી કરેલી છે અને કુનીયાના અનેક દેશનાં મોટાં કહેરોની અંદર તેની સાખાઓ અને મુખ્ય એજન્સીઓ ફેલાયેલી છે. આજ કંપનીની કરમન કહેરની અંદર કહે સાખા બેલાઈ છે અને બાઈ સોરામજી ફરતમજીને કંપનીએ પોતાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ નીમ્યા દીધા છે. ડા. રાજી મેથી આજ સોરામજીને કરમનમાં 'ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ' ૧૭ ફર્ટ' એજન્સીમાં બોરીશ બોલી પણ છે અને નીમ્યા કાવ' કર કરી દીધું છે. આ કંપની આજ, અંદરમાં, એવા કે મોટર કાર, મોટર બોરીઓ, મોટર માટીઓ, કામદારોને નહતા અંદર-માતેના બાજા, પેટ બાસો નીમેરના વિમા ઉતરાવવાનું કાર્ય કરે. આ વિમા કંપનીના પ્રમોવમના બાંધે આ દેશમાં એ કે હુશીયન વિમા કંપનીઓ છે અને તેના અંધારો છે તેના એકલાજ છે કારણ કે એ કંપની આ દેશની બીજી કંપનીઓ સાથે રીજમાં એકાઇ છે. કુનીયન સમરતમાં અનેક હોદી વેપારીઓ છે એઓ પોતાની દુકાનોના રોકનો, પોતાની સ્થાવર મિલકતોનો, મોટર કાર તથા મોટર બેરીઓનો, પોતાની દુકાનોના પેટ બાસોનો, મેજેન્ટલ દોરો પોતાની મેડા અંદરે. તથા મોટર બોરીઓના વિમા સંપૂર્ણ સહિતનામાં માટે મોટા પ્રમાણમાં ઉદાર છે. આ હોદી સાહસથી હોદીમાં તેમજ પરદેશમાં મુદર રીતે બીજેલી કંપની કુનીયનમાં પોતાની બોરીશ બોલે એ એક કંપનીએ આપમરદાવક પમલું બરેલું એવાજ અથા અન્યરસત મોટા પાયા ઉપર ઉભા કરેલા થયા અસ હોદીએ એવા કે વિમા કંપનીઓ, એ કે વિષે આપણાં હિંદીમાં પણ મોટે ભાગે અંગ્રેજ કુનીયનોએજ દાવ કરેલા છે. હોદી બીજાંતેની કુદી દેશમાં પડેલી હોવા છતાં અંગ્રેજ કુદી

હોદી હોદીમાં હોદી બીજાંતેની હાવવા દેના નથી. છતાં આ મોટા પાયા ઉપર ઉભી અંગ્રેજી વિમા કંપનીના પ્રસિદ્ધ કાવ-રેકટરોએ આ કંપનીની મોટા પાયા ઉપર દેશ પરદેશમાં બીજાવણી કરી આ સાહસને હોદીમાં અનાબ્ધું છે તેથી દેશ હોદીએ અંદર થવા બેનું છે. આ દેશનાં હોદી વેપારી આજમેને અમારા આજ આજક છે કે આ વિમા કંપનીની કાખા કીરેકટરોએ કરમનમાં બોલી છે તે કીરેકટરોના આ હમણા સાહસને પોતાના વિમાને અંગ્રેજી કાવ' કાવ' આ કંપનીએ સોપી સંપૂર્ણ ઉત્તેજન આપવું. દરેક હોદીઓએ અંગ્રેજીને અંદર થવું એકાએક કે અમારા દેશની વિમા કંપની પણ આ દેશમાં પડેલી છે અને હોદીઓ પોતાના અન્યરસત સાહસથી આવા મહાન ઉદ્યોગ પરદેશમાં પણ બીજાવી કરે છે. વળે આ કંપની આ દેશની અન્ય વિમા કંપનીઓ સાથે રીજમાં હોવાથી કંપનીના પ્રમોવમના બાંધે બીજી વિમા કંપની એકલાજ છે એકાએક આ કંપનીને એકાએક ઉત્તેજન આપણે અંગ્રેજી તેરસો હાથે આપણા દેશને પડેલાવોને એ એકાએક વાત છે. આપણે આનુભવથી પાંચ હજાર માંદા દર ૫૦૦૦માં વસ્તા બાઇઓ એકાએક રોકેલાબિયાન તા અંદર અતાવી કરીએ કે અન્ય મુશ્કેલીવન વિમા કંપનીઓમાં વિમા ઉતારીએ તેના કરતાં આપણી પોતાની દેશીઓએ એકાએક હોદી કંપનીમાં ઉતારીએ એ આપણે દેશ ધર્મ છે. કીરેકટરોના નામે ઉપરથી આપણે એકાએક કરીએ છીએ કે તેમાં હિંદુ-મુસલિમ અને પારસી નામાંકિત પુરો છે. આ દેશમાં આવી વિમા કંપનીને માટે હોવ છે એકાએક નહિ પરંતુ એક મોટી હોદી સાહસવાળી બેંક પણ હોવ તે તે પણ આ દેશના હોદીઓને એક કારે આસીવાઈ સમાન ભઈ પડે. એ આ દેશના હોદીઓ આ વિમા કંપનીના આ દેશમાં અંગ્રેજ સાહસને ઉત્તેજન આપી સરજ કરી નતાવે તે સર હીરાજ દેશના એવા પ્રસિદ્ધ પુરુષને એ આજક પણ કરી કાગળ કે હોદી સાહસવાળી બેંકની સાખાની પણ આ દેશમાં અવરનકતા છે. સર હીરાજ દેશના આ દેશના હોદીઓએ તેમજ વેપારીઓએ કેદલા અથા પડિતીવ છે તે સો કાઇ કારી રીતે અંગ્રેજ છે અને કંપનીએ બાઈ સોરામજી ફરતમજી એવા સંવર પ્રમુ સેવકને પોતાના પ્રતિનિધિ નીમ્યા છે એકાએક તેમને સાથ રાજ આ વિમા કંપનીનેજ દરેક કાગળો પોતાના વિમાના અંગ્રેજી કાવ' કાવ' સાથે એવા અમારા આજક છે. કંપનીની કરમનમાં 'ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ'માં બોરીશ બોલી છે. તેનું ચીરનાનું નં. ૧૭ ફર્ટ' એજન્સી, કરમન છે. રેલીફેન નંબર ૪૮૦૦ છે. એ આજમેની પોલીસી બીજી કંપનીઓમાં અમાસ કરી હોવ તેમજ ઉપર ચીરનામે બાઈ સોરામજી ફરતમજી એ કે રેલીફેન દારા થા પચથી અવરકાર કરવો એવી અમારી અમામજ છે.

મહાંતેને વિનાંત

અ.અ.ના વખતમાં અમારે તમારી સદ મતાની મણીજ અંદર છે તે કૃપા કરી તમારા અવાજમાં મોઢી આપો તે અમે તમારા આભારી થઈશું.

હિંદુ સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ

હીંદુ સરકાર વિષે ચિંતા

હાલનો અમરપત્રી દર્શાવે છે કે હાલનાં કરેલ પત્રો હીંદી મંદીર સ્થિતિ વિષે આર મુદ્દાને લેખે છે. પેલાવરમાં હીંદી સરકારની વતણું અસતોષકારક હતી એ સમાચરથી અસતોષ' પેટલો ફાટી તે ભેદ જાણ છે. અવાજ સરકારની દુષ્ટી વિષે ને વાત જાણ છે તેની મુનાઇટેડ પ્રોવીન્સમાંથી ભરતી લેખેલી છે અને ઉચ્ચ જાતના હીંદુઓ હોવાથી અધીષ્ટાની લાભવન હેઠળ સહેલાઈથી આવી જાય.

મોટી સીએમ કમિયમાં

મુખ્યમંત્રી અમરપત્રી લખે છે કે પંજાબ અને મુનાઇટેડ પ્રોવીન્સમાં અલગ અસતોષ હોવાથી મુરોખીયન જાણે તથા માળકોને મુખના આપવામાં આવી છે કે જે સત્તાવાજાને મોજી લાગશે તો મુરોખીયન જાણે તથા માળકોને પોતપોતાના ધરોમાંથી અસેડી કિસ્સામાં જેક જગ્યાએ રાજવામાં આવશે અને તે માટે સરકારે તેવાર રહેવું.

શીખ પલટણમાં પણ અસતોષ

શીખ સત્તાવાર લેવા સમાચાર પણ મળ્યા છે કે શીખ પલટણમાં પણ અસતોષ ફેલાયેલો છે. અમરાલ રાષ્ટ્રસક પલટણની 'અસતોષકારક' વર્ણવેલ વિષે ને અમર સરકારે પહાર પાડી હતી તે વિષે એવો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો છે કે પેલાવરમાં ને દુષ્ટો કલાં કલાં તેમાં ને પલટણે હોડોના ટોળા ઉપર યોગી પહાર મલાવવાની ના પાડી હતી. સરકાર માં પણ અસતોષ ફેલાયો છે એવી જાતની સરકારે આ પદેલીજ અમર પહાર પાડી છે અને તેને લાંબે વિશાવનમાં ભારે ચિંતા ફેલાઈ હતી. આ સંદેશો એકોરે ચોવીસ કલાક મોડો પડીયાયો હતો.

દેવીદાસ માંધીને છીછા સુખ

મહાત્મા આરંભેલ પુર દવીદાસ માંધીને 'રાજકે' ના મુન્દા માટે જેક વધની સખત જોઈતી સખ્ત કરવામાં આવી છે આઈ દેવીદાસને અમર માંધાના કાપકાનો લાંબ કરવા માટે જી આસની સખ્ત થઈ હતી.

મહિલાના મહામહાસભી અને વોઈસરોય

મહિલાના મહામહાસભીએ વોઈસરોય હોડ' હરવીન ઉપર જેક પત્ર લખી દર્શાવ્યું છે કે મહાત્મા માંધીજીને પહોંતે સરકારે વસ્તુ સ્થિતિ વધારે મંદીર જાવાવધી નહિ તેઓ દર્શાવે છે કે સરકારે પોતાનું જાણ પુરતા પ્રમાણમાં બતાવ્યું છે. અંતમાં મહિલાના મહામહાસભીએ આજ્ઞા બતાવી છે કે કાલિ અને સ્વતંત્રતા સમાપવા માટે અને ભરેલાં પગલાં પાછાં હાવી લેવા માટે માંધીજી માના સરકાર મેમ.થી મોડે પેતાની પ્રતિખાનો વિચાર કરશે નહિ. હોડ' હરવીનના સેક્ટરીએ જવાબમાં દર્શાવ્યું હતું કે મહિલાનાં મિત્ર મારી ભરે' ને પત્ર લખ્યો છે તેનો સરકાર સ્વીકાર કરે છે પરંતુ સરકાર એ વાત ઉપર ખ્યાન જેલે છે કે કેટલાક હીંદી જાણવાનો ના. કહેનકાકની સરકારે રાજક ટેમલ ડાન્ડરેસ દ્વારા મિત્રાવાદીનો ને કાલ જાંબાલ્યો છે તેનો અસ્વીકાર કરી રહેતાં જાંબ હોડ' છે અને તેઓએ નાકોનો માર્ગ લીધો છે. અંતમાં વોઈસરોય જણાવે છે કે સુદેહ માટેની સરકારની જાવના છેજ પરંતુ જ્યાં સુધી કમલાનો જાંબ જાય છે તે સ્થિતિની સામે સરકારે જુવું રજું.

મીરજ કેસ વિષે પણ ન્યાયાધીશને સરકાર

સીમલાથી રૂટર દર્શાવે છે કે વોઈસરોયે બીજું મોર્ગનન-અ

મીરજ કેસ વિષે પહાર પાડ્યું છે. એક વગમાસથી આ કેસ કોઈ પણ જાતના પરિણામ સિવાય જાંબા હરે છે. રાજ્ય-કાલિ ભરેલા દેખાવો તેમજ જાંબ કારણકરે કેસ જાંબા કરતો હતો. વોઈસરોયે મોર્ગન-સભી કાપ-કોટ'ના વજા ન્યાયાધીશને બીજા વજા ન્યાયાધીશની જેક સ્વેલીવલ ટ્રીનુનલ નીચી વિના હીલે આ કેસનો નિજાલ જાવવાની જતા આપી છે.

અંબાજીના વતેમાન પત્રકારોનો દરોખ

સમસ્ત જમાનામાં હીંદી માલીકીના વર્તમાન પત્રકારોની જેક મીડીય અજા હતી તેમજે દરોખ હોડ' છે કે જ્યાં સુધી પ્રેસ મોર્ગન-સ પાછું જોઈ લેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી જાખાનો કહાડવાનું ચુલતી રાખવું. અવિજ્ઞ માટેની નીચી નહી કરવા માટે જાયુ આસની અપનજમાં પગકોશની જેક સખા અજાજામાં ખાલે મોલાવવાનો નિશ્ચય થયો છે. પ્રેસ જેકટ મુજબ રૂપિયા પાંચ હજારની અમીન-મીરી જાવની તેના કરતાં પત્રો કહાડવાનાં જાંબ કરતાં એવો કિવાવ કલકતાનો 'લીનટી' અને અંબાજી' જે હોડ' છે.

મી. રાજગોપાલાચારીને જાણ

મહાસભી રૂટર દર્શાવે છે કે મી. રાજગોપાલાચારીને જ માસની સખ્ત અને રૂપિયા ૨૦૦ ના દંડની સખ્ત થઈ છે. દંડ ન ભરે તો જી આસની વજુ જોઈતી સખ્ત કરમાવવામાં આવી છે. મી. રાજગોપાલાચારી મહાસ કલકામાં મહાત્મા-જીના જેક મુસ્તમાં મુસ્ત જાનુવાથી લેખાય છે.

એક જાંબ સ્વયંસેવકો આપો

મુખ્યમંત્રી અંતિમ જાંબની જાવની સરકારી લેવા મહાત્માજીને મોલાવવામાં આજ્ઞા તેમજે દર્શાવ્યું કે હીંદી-લીન જાવને, પીવાની જાવન હોય, શુદ્ધ ખાદીજ પહેરે અને દરરોજ કાલે જેવી સરવ મંજુર હોય તેવા જાંબ વોલંટીયરો, જાવે તો હું જાવું.

અંબાજીઆને જાણ

કલકતાથી રૂટર દર્શાવે છે કે સીવીલ ડિસએબીડીજન-ક કમીટીના પ્રમુખ તથા સેક્રટરી, જરા જામરે જોઈ, જાવજ અને સેક્રટસ કલકતા કેમિસ કમીટીના સેક્રટરીએ તથા જોઈ જે અજા વજુજાંબે જેલોસીએકનના પ્રમુખ જે હરેલો પોલીસના દુકમેનો આનાકર કરવા માટે જેક વર્ધની સખત કેસની સખ્ત કરવામાં આવી છે.

સમાજક અધિકાર

રૂટર દર્શાવે છે કે જોઈ સ્વયંસેવકો આજ્ઞામાં જાણવાજા-જોને સરકારી જમલદારોને પોતાના માદામાં ન મેસવા ફેવાનું સમજાવે છે, તેઓ સરકારી નોકરોને જાખતા હરે છે અને તેઓ એજાક કે જુથ લઇને જતા હોય તો તે ટોળા નાંબે છે અને પહો નાસી જાય છે.

હીંદીને તમે ભારે અન્યાય કરો છો

પ્રેસીડેન્ટ પટેલનું રાજ્યમાં સ્વીકારતાં વોઈસરોય હોડ' હરવીન તેમને લખે છે કે હું માન જેલ આજ્ઞા રાખી 'કડ' કે તમે અને જેમની સાથે તમે હવે જોડાવાના છો તેઓ ના. કહેનકાકની સરકારે ને સ્વતંત્ર ડાન્ડરેસ આપી છે તેની જાવજાવના કરી હીંદીને ભારે તુકજાન કરી રહ્યા છો તે જાવરી સમજે. જેકરડીમાં પાટીમાં જેવી જાવતા છે કે મીપુત વિજુલાઈએ રાજનામું આપી રાષ્ટ્રીય જાવને મોડું માન આપ્યું છે. મહાત્મા માંધીજી તો 'પંચ' જેટલા અમર લાંબે છે તેના જાનુવામાંજે તેમને 'નીમક જોલ' તું નામ આપ્યું છે.

પંડિત મોલીલાલજી નીમકનું કારખાનું કહાડશે

પંડિત મોલીલાલજી મુનાઇટેડ પ્રોવીન્સમાં રાષ્ટ્રીય નીમકનું કારખાનું જોજવાની વાત કરી રહ્યા છે.

તા. ૨૬ માં એપ્રિલને દિવસે ટાર્ગટાઇમાં રહેતા પ્રસિદ્ધ મુઠા દળવી વાલીદ સાથે વચેનો પત્રવ્યવહાર પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો. મુઠાની કમર ૭૭ વર્ગની છે. અને પાંદડામાં રહેલી પ્રખ્વ ઉપર તેનો મોટો કણુ છે. તેણે જાણ્યું હતું કે તે એક માણસનું કમર ઉપર છે જેને કેમિકલ કમીડીના આર્થિકશક્તિ પેલાવર ઉપર કુમરો સાપડે તેવી જાણીને આગર સુધી મુરલીનેએ જાણવા લાગ્યો નથી. તેણે શોધ સો અનુવાધોએ મેળવ્યા છે. આ પત્રવ્યવહારને પરિણામે પોલીસ કેમિકલ એરીસ ઉપર હોશિ થઇ થઇ હતી અને કેટલાક કોમ્યુનિટી તેમજ આગર માણસોને પકડવામાં આવ્યા હતા.

રાજદ્રોહનો ધર્મ

કર્મીય રાજનિષ્ઠ અને કર્મીય રાજદ્રોહ એ એ વચ્ચે ડાઘ વચ્ચેના માર્ગ નથી. ન્યાયાધીશ સ્ટીવનનું એક વચન છે કે રાજદ્રોહના સુવાચી મુક્ત કરવાને માટે માણસે પોતાને કમીય રાજનિષ્ઠ સિદ્ધ કરવો જોઈએ. લોકજાજના આજના દિવસોમાં અક્ષિત વિષે કર્મીય નિષ્ઠા એવી ડાઘ વસ્તુ હોઈ કહે નહિ. એટલે નિષ્ઠા દોહ એ કેવળ સંસ્થા પરતેજ દેવ. એટલે આપણે રાજદ્રોહી છીએ એનો અર્થ ડાઘ અક્ષિતો નાક કરવા હજીવતા નથી પણ સંસ્થાનો નાક કરવા હજીવતી છીએ. આજનું રાજતંત્ર એક એવી સંસ્થા છે કે જે તેનું સાચું સ્વરૂપ સમજવામાં આવે તો ડાઘ પણ અણુ રાજનિષ્ઠ રહી કહેવા નહિ. એ તંત્ર સહેલું છે. અક્ષિતોના વર્તન વિષેના એના મનુષ્ય કાવડા વડન કાવડી છે, અને એનો અમલ તેથીયે વધારે ખરાબ છે. ધણીવાર આ રાજતંત્રમાં એક માણસની મરજી એજ કાવડો થઈ પડે છે, બધે એક કહેવામાં વાણી નથી કે આ દેશમાં એટલા કુશળ છે તેટલાજ રાજકર્તા છે. કહેવો કહેવાના આ અમલદારોને ન્યાય કરવાની અને વધીવડ કરવાની મને અડા છે. કહેવાય છે તો એવું કે આ અમલદારો અતિશય આશીવાસા છતાં કાવડાને નામે આજના કાવડા પ્રમાણે વર્તે છે, તો પણ આ અમલદારો ધણીવાર મનસ્વી હોય છે અને પોતાના વર્યો સિવાય બીજા કશાને તેમને અંજી હોતો નથી. કોઈના કમચાલની કાઠિએ અમલ કરવાને જાણે તેમને પોતાના પરદેશી શેઠો અથવા સિદ્ધિતો અનુમત્તું પડે છે. આવા અમલ મળ્યો અમલદારોની એક સોનેરી રોશ છે જેના એવી જવા મરાવનારી રોશી અમલમાં બીજી એક નથી. તેમને અમલ મહેસુલ ઉપરાવવાનું જ હોય છે, એટલે કોઈની ખસે તેટલી રકમ ઉપરાવવામાં તેમને કશો વિચિત્રવચ નહોતો નથી. આ અમલ તંત્ર હોસ્તાનના કોઈ અરીએને કાવડી રીતે મુશીને મલાવવામાં આવે છે. અને એ વસ્તુ તેઓ પોતે કણુક કરે છે. પટેલથી માંડીને તે પોતાની વિદનીય સુધી આ રાજતંત્રને નીચલા અમલદારોનો એક એવો વર્ગ પેદા કર્યો છે કે જે પોતાના પરદેશી શેઠોની એક માણસે મુકાવલ કરે છે અને બીજા માણસે લેતોની કાવડા પોતાના નિલબ્ધકારમાં એવી તો એજવાળ અને કાવડી રીતે વર્તે છે કે કોઈમાં કહુર રહેતું નથી, અને નાદિરકાકીને વીધે કાચીકવડની સાથે કવાની કક્ષિત રહેતી નથી. હોસ્તાનના રાજતંત્ર આ અર્થે અનિષ્ઠ એવો અમલ છે તેમજ તે તંત્ર પરતે રાજદ્રોહનો ધર્મ થઈ પડે છે અને ખુશી રીતે રાજદ્રોહનો પ્રચાર કરવાનો ધર્મ થઈ પડે છે. આવી વાત તો એ છે કે આવા અરેજા રાજતંત્રને વિષે

મરાઠાની રાજવી એ થાય છે, એવજા થવું એ પુરવ છે.

મળ્યો માણસના અમલી મારેજા બીજા કરતાં મોટાનું આ કલન એ મુકમમારે માટે તેમજ તેમના મુકમના મોગ થઈ પડેલા મુકામોને માટે થવું છે. આ તંત્રની કટલીક વસ્તુઓ સ્વતંત્ર રીતે જાણે અર્થકે થાયે, પણ એકંદર રીતે એ તંત્ર તો અનિષ્ઠ છે. આવી જેને કાન થાય તેણે એ તંત્રનો વિનાશિલો નાક કરવાનું રહેવો, અને એ નાક કરવાને અર્થે જે એજમ મેવું થયે તે એવો તેમનો મોખો ધર્મ થઈ પડે છે.

બીજા પછે આ તીજ કરતાં મોટા એ આ તંત્રના મળનારા અથવા મલાવનારા મળ્યો માણસનો નાક કરવા તેવાર થાય તો તે નાકાધિજ કહેવાઈ એમાં કશી કંઠ નથી. આ વધીવડારે અથવા અનુનિવાધોનો નાક કરવાના ઉપાય મેળવવા એ હજીવતા અગાની નિશાની છે. એ તો નિશા પોતાના સંજોગોને વડ છે. આવા તંત્રમાં કાવડા મનાર અવિમર્ષ અવિમર્ષને પણ તેના પાપના છાંટા કાઢ્યા વિના રહેશે નહિ, અને એ પાપનો પ્રચાર કરવામાં તેને કાવડ થવું પડે છે એટલે આવા તંત્રને નાણુ કરવાનો ઉપાય આ વધીવડારોની સાથે હોઈ કરી તેમનું મુકમાવ નથી, પણ તંત્રની પાસથી જેટલી ઇચ્છાપુર્વક મદદ મેળા હોઈએ તે મદદ ન મેળામાં અને તેના કહેવાના સામે ન મેળામાં છે, એટલે કે અસહ-કારજ એક ઉપાય છે. જરાક વિચાર કરીશું તો અણુથી કે સવિનય કાનુનમંત્ર એ અસહકારનું આવરક અંત છે. ડાઘ પણ તંત્રના કાવડા અને કુશોને વડ વર્તવાથી તે તંત્રને આપણે વધારેમાં વધારે મદદ કરીએ છીએ. પાછી તંત્રને એવી નિષ્ઠા મળી નથી. એવી નિષ્ઠા રાજવી કે સેવા કરવી એ તેના પાપમાં કાઢ મેળા મરાવર છે. એટલે કાંઈ માણસ કહેમાં પાછી તંત્રની સાથે વન, મન અને મનથી વિરોધ કરે છે પાછી તંત્રના કાવડો અંત એ ધર્મ થઈ પડે છે. આ અંત એ અવિનય અથવા કિંસક અંત થઈ તો એ તંત્ર મલાવનારા માણસોને મુકમાવ કરે છે પણ તંત્રને કાવડ રાખે, બધે તેમનું પાપ વધારે છે. એટલે અધિક અથવા તો સવિનય કાનુનમંત્ર એજ માત્ર એક અમલ ઉપાય છે. અને તેનો પ્રચાર કરવો એ પાપની સાથે અસહકાર કરવાનો ધર્મ થઈ પડે છે.

સવિનય કાનુનમંત્રમાં એજમ રહેલું છે; અરજ કે એ કલનો પ્રયોગ હજી અંતુર્વચે થયો નથી, અને કલો કિંસાથી કરેલાં વાતાવરણમાં એ પ્રયોગ કરવો પડે છે. કારણ મુકમનો દાર વર્તો કોઈ આરે મુકમના મોગ થઈ પડેલા મોકોને વિષે મુકમ કોઈ મેળા થાય છે. તેમની નમજાઈને શીધે તેમનો કોઈ તેમનામાં સમાઈ રહે છે, પણ અરજ સરખું મદાતું મળતાં તે અણુથી ઉઠે છે. આ નિરંકુશ પ્રાણુપાતક ગ્રામ કોમકક્ષિતને પ્રાણુપાતક અને નિમમવલ કક્ષિત અવાવનાર પારસમણી એ સવિનય અંત છે. આ પકડા થાય છે કારે અંતુર્વ વિનય થયા વિના રહેતોજ નથી. આ મુકમ પરિણામના વિચાર કરીએ કારે એ અજના પ્રયોગમાં રહેલું એજમ એ કરી વિસાદમાં નથી. અમારે અમલ એના પ્રયોગથી પરિચિત થઈ જઈ અને તેનાં અનેક સમજ પ્રકલન એટલે આને કારે કવાઈ વડાજ અવાવનામાં એ કાવડની કવેલી મુકમ પ્રમનિ છતાં એટલું એજમ રહે છે તેના કરતાં એણું એજમ સવિનય અંતના પ્રયોગમાં રહે છે.

(નવજીવનમાંથી)

મોહનદાસ કરમચંદ મોખી.

શ્રી ન્યુ ઇન્ડિયા એસ્ચુરંસ કંપની લિમિટેડ

આ કંપની કોટી સાદસપી મુખ્ય ગાદેવાં સ્થાપાયેલી છે અને કંપનીની વાવણુ રૂબીયા ૪૦ કરોડની છે. હાલુકાવા ગેમ્બુ દુનીયાના કપડે બાઝેઆ આ કંપનીની કામગીરી છે. કંપનીના કાલેક્ટરઆ એટા આગેત પસીદ બેવારેઆ નીચ પ્રમાણે છે.

(૧) સર હેરાજી દાગી, નાઇડ પ્રમુખ. (૨) મી. એન. બી. અરવાલવાળા સી. આઇ. ઇ. ડેપુ-પ્રમુખ. (૩) મી. એફ. ઇ. દીનજી, (૪) સર હમુખાઈ આમલકસી નાઇડ, આ. આઇ. ઇ. (૫) મી. એન. સર ફરીશ જી દેહના નાઇડ, એ. બી. ઈ. (૬ર ફરીજ રોકેના કેપ્ટન રાજિવ દેવજી મોહરજી મા હાલના એક પ્રતિભાષિ ટીચર આ હેરામાં આપ્યા હતા તે). (૧) મી. જી. આ. વાડીવા. (૭) મી. આઇ. એન. પોમપાલવાળા જે. પી. (૮) મી. મી. એન. વાડીયા સી. આઇ. ઈ. (૯) મી. અજીમ અરજત (પગલ નાઇડ પ્રમુખ બીજા આડક). (૧૦) મી. ડી. એફ. નાઇલીવાળા. (૧૧) સર મુનીશભાઈ પા. અહવા ઈ. સી. આસ. આઇ. (૧૨) દાયા અરવાલ સુલેમાન કેસમ ખાંડા, સી. આઇ. ઇ. જે. પી

મી. જ્ઞાણ, જી. કૃષ્ણ કૃષ્ણા મેનેજર છે. મી. કમલેશ્વર, મી. જ્ઞાણ
મમ મેનેજર તથા મી. જ્ઞાણ, એમ, મોટી સંકેતરી છે.

[illegible]

અગેરીશા ખડખા ન્યુ મે.ઈ. સદરખા કાપા છે.
 તીશાનખા. કંડા સદરખા કા.પા છે. સિલેનખા મુખ્ય
 અબસી કાશાંચો સદરખા છે. એડનખા છે

હજીમખા, જાહેરખાદીયા, પોલીસેવકખા ઓળંગી છે.
સાંગાપાર, પીતલ, છત, દસ ઠોડખા, મેકાન, બટ્ટીયા
ઝીનખા — જાહેરખા, હોમખા, પેશા, અમલખા, લીનકીન,
સાંગાખ, ફેચ પેશીન ચાલખા, કામખાનખા સાંગા છે.
છાદ જાહેરખા — પેશા, મોડીનખા, અંગાપાર, પડસીયા
ખા — પુલખર, બહર જાંગાખ, તકરોન તથા ફેચ મેચાલી-
સેંગા છે.

ਪ੍ਰਸੰਨ ਪੰਡਾ :- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ, ਐ-ਟਰਨੀ, ਰੋਟਰੀਅ, ਸ਼ਾਮਲ-
ਪੰ, ਸ਼ਾਮਲ-ਪੰਡਾ, ਐ-ਟਰਨੀ, ਰੋਟਰੀਅ, ਸ਼ਾਮਲ-ਪੰਡਾ

३. नीच(ता) — ४. ५९ (५), तथा मे ३५ (३५) तथा, भा. ३ (३३),
 म. ३ (३), मे. ३ (३) तथा ३ (३) तथा,

ਉਪਰ ਮੁਕਾਮ ਦੁਨੀਆਂਨਾ ਕਮਾਯਾ ਅਧਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂਮਾਂ ਨਾ ਆਯੋ।
 ਸੇਧਨ ਮੁਕਾਮ ਯੋਗ ਸੀਯੋ। ਏ.

દરબાજીમાં ૨૧૧૫૧ બોલાઈ ૬

[illegible]

બી. જોયલ   મરહુમ રામકિશન

મને અહીંથી રૂઢે એક વાર સમાચારમાં એવા અખર
કાળમાં જ્યાં કે ત્રાસવા લેખોના દુરંદામાં ગરવાત લાગેલી
રૂઢીની પાછી મનના રૂઢ નાં જાણવાની સરકારે એ
રૂઢીને આભિષેક બાદ લખાસ માટે એકલી આપી છે. એ પાલક
મદદના આધીનની સામગ્રી હેઠળ છે એવા સમાચાર પણ
હતા. એ અખર વિશે 'રૂઢ' વચમાં એમ. એમ. રેલેની
સહીથી એક એક આવીતર ને એ અખર અંતે ૪

પેલાવર કહેવેથી અંદર દાઢમા ચાલેલાં તાલિનેમા કચરરને
દેખામ કહેવે પડેલાં તેમાં પદ થી રીયલ અવાજની એ પલ-
ટણની વર્તણૂકે અસંતોષકારક બાલ્યમ પડી જાને એ પલટણને
વપાલ મેડ બાધાર બદ મેડલી દવામ, બાધી બે અ.
પ્રમાણેન રૂટના કહેવે. બાધારી સખાળ કરેલી અવાજમાં
એક બાધુ આપવામાં આવેલા છે બાધારે બીજા બાધુ અવાજ
સાધરમ એક સુદર કચરારી, કુટડી છે અને બીજા બાધુ
બીજા બાધના કીડુઓની એ પલટણ અનેથી છે એટલે માંખાજી
સાથે ધર્મબાધનાથી એ શોખ બેડાએકા છે. મકાને કુદ
માં અવાજ પલટણ સાથે રૂટને બાધરેમાં કામ કરવાના
અને અવરર કામ કયો હતો. -કુવ એપલની કામરમાં પલ
દૂ એ પલટણની સાથે હતો, અને તેમનામાં બે કાલિ
-હસી ન તા મદ તેમજ તમની બાધાર વધારારી ખાટે અને
એટલી બધી ખાતી છે કે અને એવે દિવારે આવ્યા સિવાય
રહેતા નથી કે આ અવાજ બાધમાને બાધરારામ મદના
ગાથી જાનાને કહે તે તેનામાં કામ અંદર અલુલ લાલિય
લાવ, પણ આ વિષયની અવરમાં કહી બુલ તા ન હોય-
આસ અરારી અરારામાં તેમ જુલ હોઈવ ન કહે. અંદર
અલુલ કામર કાટી નીકળી કાદે અવાજ બાધાર જેમાં અ-
વાજ સામરમ્પની એ પલટણને સખાવક કોતે હતો અને મારી
ખાનાની પલટણ અંદર અવાજને કરાચી મોકલવામાં આવી
આ શોખને દરિયે કહી બેડો ન હતો અને અંદરે બીજા
અંદર તેમને મદના મોકલવા ત્યારે દરિયાનું પાણી મદના
ગાળુ કાદે તેમને લાગુ છે એ પાણી ખાઈ છે. આ અંદર
નિશિય પુરેલા છે અંદર આને તેમને તેમના કહેવકાદ અંદર
એવશ અંદર કહેવકાદના કામરના અંદર કરી દરિયા કીડારે
નીમક શોખવાનું કહેવામાં આવે છે. કે જેની તેમને કહી
અંદર ન હતી, આ પલટણ મુશય પડેલી તેનું અવાજમાં
વિવેચન કરતાં તેમને કહાવે છે કે કામર એ આ શોખ ખાટે
લહેવાર જેવી વરડુ છે. આકાએમાં પણ એ શોખ નાનાં
બાળકોની પહે રૂટના રખતા હાવ એક મેળા તેમાંના અંદર
કામર જેટલા તેમના અમલદારની અંદર અંદર સાખની પેટે
ગેટ આસીને અંદર અંદર સુખી પડેલી અંદરેથી કુખનેમાં
અંદર અંદર અંદરેમાં વિધી નાખ્યા હતા, અને એ કામ
અંદરેમાં પણ બીજા કામરને વધારારાંદરેમાં એ શોખ
આને તેમની વધારારામાં અંદરમાં હોય એ વાત આવા
તે, સમજી કામર જેવી નથી.

M. H. DENAI.

Wholesale Fruit Merchant.

126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-111

(P.O. Box 806)   (Durham, N.C.)

1. 1990-1991, 1992-1993, 1994-1995, 1996-1997, 1998-1999, 2000-2001, 2002-2003, 2004-2005, 2006-2007, 2008-2009, 2010-2011, 2012-2013, 2014-2015, 2016-2017, 2018-2019, 2020-2021, 2022-2023, 2024-2025, 2026-2027, 2028-2029, 2030-2031, 2032-2033, 2034-2035, 2036-2037, 2038-2039, 2040-2041, 2042-2043, 2044-2045, 2046-2047, 2048-2049, 2050-2051, 2052-2053, 2054-2055, 2056-2057, 2058-2059, 2060-2061, 2062-2063, 2064-2065, 2066-2067, 2068-2069, 2070-2071, 2072-2073, 2074-2075, 2076-2077, 2078-2079, 2080-2081, 2082-2083, 2084-2085, 2086-2087, 2088-2089, 2090-2091, 2092-2093, 2094-2095, 2096-2097, 2098-2099, 2100-2101, 2102-2103, 2104-2105, 2106-2107, 2108-2109, 2110-2111, 2112-2113, 2114-2115, 2116-2117, 2118-2119, 2120-2121, 2122-2123, 2124-2125, 2126-2127, 2128-2129, 2130-2131, 2132-2133, 2134-2135, 2136-2137, 2138-2139, 2140-2141, 2142-2143, 2144-2145, 2146-2147, 2148-2149, 2150-2151, 2152-2153, 2154-2155, 2156-2157, 2158-2159, 2160-2161, 2162-2163, 2164-2165, 2166-2167, 2168-2169, 2170-2171, 2172-2173, 2174-2175, 2176-2177, 2178-2179, 2180-2181, 2182-2183, 2184-2185, 2186-2187, 2188-2189, 2190-2191, 2192-2193, 2194-2195, 2196-2197, 2198-2199, 2200-2201, 2202-2203, 2204-2205, 2206-2207, 2208-2209, 2210-2211, 2212-2213, 2214-2215, 2216-2217, 2218-2219, 2220-2221, 2222-2223, 2224-2225, 2226-2227, 2228-2229, 2230-2231, 2232-2233, 2234-2235, 2236-2237, 2238-2239, 2240-2241, 2242-2243, 2244-2245, 2246-2247, 2248-2249, 2250-2251, 2252-2253, 2254-2255, 2256-2257, 2258-2259, 2260-2261, 2262-2263, 2264-2265, 2266-2267, 2268-2269, 2270-2271, 2272-2273, 2274-2275, 2276-2277, 2278-2279, 2280-2281, 2282-2283, 2284-2285, 2286-2287, 2288-2289, 2290-2291, 2292-2293, 2294-2295, 2296-2297, 2298-2299, 2300-2301, 2302-2303, 2304-2305, 2306-2307, 2308-2309, 2310-2311, 2312-2313, 2314-2315, 2316-2317, 2318-2319, 2320-2321, 2322-2323, 2324-2325, 2326-2327, 2328-2329, 2330-2331, 2332-2333, 2334-2335, 2336-2337, 2338-2339, 2340-2341, 2342-2343, 2344-2345, 2346-2347, 2348-2349, 2350-2351, 2352-2353, 2354-2355, 2356-2357, 2358-2359, 2360-2361, 2362-2363, 2364-2365, 2366-2367, 2368-2369, 2370-2371, 2372-2373, 2374-2375, 2376-2377, 2378-2379, 2380-2381, 2382-2383, 2384-2385, 2386-2387, 2388-2389, 2390-2391, 2392-2393, 2394-2395, 2396-2397, 2398-2399, 2400-2401, 2402-2403, 2404-2405, 2406-2407, 2408-2409, 2410-2411, 2412-2413, 2414-2415, 2416-2417, 2418-2419, 2420-2421, 2422-2423, 2424-2425, 2426-2427, 2428-2429, 2430-2431, 2432-2433, 2434-2435, 2436-2437, 2438-2439, 2440-2441, 2442-2443, 2444-2445, 2446-2447, 2448-2449, 2450-2451, 2452-2453, 2454-2455, 2456-2457, 2458-2459, 2460-2461, 2462-2463, 2464-2465, 2466-2467, 2468-2469, 2470-2471, 2472-2473, 2474-2475, 2476-2477, 2478-2479, 2480-2481, 2482-2483, 2484-2485, 2486-2487, 2488-2489, 2490-2491, 2492-2493, 2494-2495, 2496-2497, 2498-2499, 2500-2501, 2502-2503, 2504-2505, 2506-2507, 2508-2509, 2510-2511, 2512-2513, 2514-2515, 2516-2517, 2518-2519, 2520-2521, 2522-2523, 2524-2525, 2526-2527, 2528-2529, 2530-2531, 2532-2533, 2534-2535, 2536-2537, 2538-2539, 2540-2541, 2542-2543, 2544-2545, 2546-2547, 2548-2549, 2550-2551, 2552-2553, 2554-2555, 2556-2557, 2558-2559, 2560-2561, 2562-2563, 2564-2565, 2566-2567, 2568-2569, 2570-2571, 2572-2573, 2574-2575, 2576-2577, 2578-2579, 2580-2581, 2582-2583, 2584-2585, 2586-2587, 2588-2589, 2590-2591, 2592-2593, 2594-2595, 2596-2597, 2598-2599, 2600-2601, 2602-2603, 2604-2605, 2606-2607, 2608-2609, 2610-2611, 2612-2613, 2614-2615, 2616-2617, 2618-2619, 2620-2621, 2622-2623, 2624-2625, 2626-2627, 2628-2629, 2630-2631, 2632-2633, 2634-2635, 2636-2637, 2638-2639, 2640-2641, 2642-2643, 2644-2645, 2646-2647, 2648-2649, 2650-2651, 2652-2653, 2654-2655, 2656-2657, 2658-2659, 2660-2661, 2662-2663, 2664-2665, 2666-2667, 2668-2669, 2670-2671, 2672-2673, 2674-2675, 2676-2677, 2678-2679, 2680-2681, 2682-2683, 2684-2685, 2686-2687, 2688-2689, 2690-2691, 2692-2693, 2694-2695, 2696-2697, 2698-2699, 2700-2701, 2702-2703, 2704-2705, 2706-2707, 2708-2709, 2710-2711, 2712-2713, 2714-2715, 2716-2717, 2718-2719, 2720-2721, 2722-2723, 2724-2725, 2726-2727, 2728-2729, 2730-2731, 2732-2733,

કેનીયાના પ્રશ્ન ઉપર શાઓલનો રીપોર્ટ

બી. કાઓલને કેનીયાના કોઈ પ્રશ્ન ઉપર તપાસ ચલાવવા કોઈ સરકાર કેનીયા મોકલ્યા હતા. કાઓલને, કોઈ સરકારના સેક્રેટરીને રીપોર્ટ આપ્યો છે. કાઓલને કોઈ સરકાર તરફથી એ સુચના કરવામાં આવી હતી. પ્રથમ કોઈન વગેરે કમીશનના રીપોર્ટ વિષે કોઈ જામને પોતાના વિચારો રાખે છે તે સર સેમ્યુઅલ વીલસનને દર્શાવવા મક્ક આપવી. (૨) અને સર સેમ્યુઅલ વીલસન એ કાઓલની મદદની ઇચ્છા રાખતા હોય તો તે આપવી.

શાઓલનો રીપોર્ટ

એમ બાણ રાખવામાં આવતી હતી તેમ કોઈ જામની કામચૂં સામાન્ય મતપત્રક મોકલ્યું છે. પણ વર્ષોથી તેમણે એન માટે અવરોધ કર્યા છે. કેનીયાની ખાસતીના તથા મુનીસીપાલિટીઓમાં તેમણે વચ્ચે વચ્ચે અસહકાર પણ કર્યો હતો. હાલની બેવરથા મુજબ તેઓ કેમી મતપત્રક બનુ-સારજુ સુધારને બંધ કરે. સન ૧૯૨૭ માં કેટલાક બનાવોને પરિણામે તેઓ એ સંસ્થાઓમાંથી રાજીનામો આપી નીકળ્યા હતા. અને સારથી તેઓ આજ સુધી અસહકાર રહેલા છે. સામાન્ય મતપત્રક સર્વ પ્રજા માટે હોય તો તેને કોઈઓ રાજકારી અમાનતા તરીકે કહે છે. આ આદર્શને તેઓ એક અનુચિત ભાવનાથી માથે પોતાના વિચારોથી નહિ પરંતુ કોઈની પ્રજાના કારણે પણ પગથી રહેલા છે. આ ઉપરાંત તેઓ માને છે કે આખા કેમેરોની કલ્યાણને આતર તેની પ્રજાને આતર અને કેનીયાના કલંકીયતાના કલને આતર સર્વ પ્રજા માટે એક સામાન્ય મતપત્રક હોય તેજ આજ બંધનું છે. કેનીયાની ખાસતી આ નુસીપાલિટીઓમાંથી ચેરમનર રહેવું તેથી નેતીક અને આર્થિક ચેરમનરો છે એમ કોઈ બહેર મતનર નેતાઓ માને છે. અને એ પસલાથી તેમને પ્રજાજ ચેરમનરો કાય છે તેથી એમજ એવાનું જોઈએ કે સામાન્ય મતપત્રક માટે તેમની કેટલી કારે ચિંતા છે. અસહકારની નીતીને કોઈ દેશ વિષે એ તેમને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ તેની કંઈ ખાસ અસર તેમના ઉપર થઈ નહિ. અને તેમ ખાસ કારણ તો એ પણ હતું કે કમેરો મુનીયન કમીશને વધુમતીએ સામાન્ય મતપત્રકની અમામખ હરેલી.

નિરાપતા

કોઈ જામે સુધાર આજ રાખી હતી કે વીસામતની સર સર અને કેનીયાની સરકાર એ અમામખોને નંબીર રીતે વિચાર ચલાવશે અને મુરોષીયન પ્રજાની એ પ્રશ્ન ઉપર સંમતી મેળવવાનું કાર્ય કામમાં લેશે કારણ કે રીપોર્ટની અમામખની એ પણ એક સરવ હતી. આ આજા બીજાની નીજા નીવડી. તે વખતના પાલામેટના કેમેરોનીયલ કો-ટરીને બહેર કહ્યું હતું કે છુક નીચ કીચન કાવરના સમય મા આજા પેપરમાં હિંમત માટે એ મુખ્ય સુચનાઓ મળેલી છે તે સંમતી સિવાય કીચન ન કાય. આથી કોઈ-ઓને રહેત ન બળ.

છઠઃ એક આજા એવી રાખવામાં આવી હતી કે સર સેમ્યુઅલ વીલસન સીનીકામક હિંમત વિષે પ્રારંભિક તપાસ કરે કરશે અને એ પ્રશ્ન ઉપર જુદી જુદી જામના આજેવાનો કાયે અસહત ચલાવવી. સર સેમ્યુઅલ વીલસને કોઈ પ્રતિનિધિ જાને હાજરું કે એ કીચન વગેરે કમીશન

વધુમતીએ સામાન્ય મતપત્રક માટે સંમતી આપવું જોઈ તે આદર્શને હેક પાડી સંમત થઈ કાય તેજ અદ્ય કરશે. આ રહેમેટથી કેપુટેકનને એક કાલેજા લાગે અને કીચ-નીતી કમ. છઠા તેઓએ પોતાની કીચ અનુચિત રીતે કાયમ રાખી અને તેમને કંઈ આજા છે કે સર સેમ્યુઅલ વીલસન નવી સરકાર પાસે આ રજુઆતો મુકશે.

સેન્ટ્રલ કાઉન્સીલ

સર સેમ્યુઅલે એ પણ સમજાવ્યું કે એ કમેરો મુનીયન કાય તો સેન્ટ્રલ કાઉન્સીલ રાખવી પડે અને સામાન્ય લાભોને આર્થિક પ્રશ્ન ઉપર એ કાઉન્સીલને કાયદા કલવાની પણ સરવ દેવા. કમેરોના પ્રતિનિધિ તરીકે એ કાઉન્સીલના કામ કમીશનર પ્રમુખ હોય અને લોકલ મ ને ઉપર તેની સરવ હોય એટલું નહિ પરંતુ કાઉન્સીલના કાયદા ઉપર તેની પાસે વીરો પાવર પણ હોય. કેપુટેકનને આ દરખાસ્તમાં આખરે તો મુનીયન કાય એવો મંબીર કાય જોયો અને એ દરખાસ્તને સમુજાથી નામંજુર રાખી. છઠા તેમણે કોઈઓ એવી કામચૂં પણ કરી કે કેપુટેકનના વિરોધ છતાં સેન્ટ્રલ કાઉન્સીલની રાખવા કરવામાં આવે તો હેક પ્રતિમતી બીન સરકારી એ પ્રતિનિધિઓ આવે તેમાં એક પ્રતિનિધિ કોઈ કોવો જોઈએ. સર સેમ્યુઅલે સુચના કરી તે મુજબ એ વાત રથાનિક સરકારની હમ્મલ ઉપર કોઈવાનું પ્રતિનિધિઓને કણુ રાખું નર. તેમના અનુભવ મુજબ રથાનિક સરકારની ઇચ્છા ઉપર કોઈવાનું કમનચીન નીકળે. અને કોઈઓના પ્રતિનિધિ વિષે કોઈઓ કમીશનર વાત હોવી જોઈએ.

કેનીયાની ખાસતી વિષે એ વાત રાખવાનું છે કે કીચન વગેરે કમીશનના રીપોર્ટને મજુર રાખવા કોઈ સરકાર ઇરાદો રાખતી હતી એક સરને કે હેરકારનું પરિણામ એ ન નીકળે કે અમામ મુરોષીયનેના બીનસરકારી વધુમતી ખાસતીમાં કાય. કમેરો મુનીયન કમીશનને એવો ઇરાદો હતો કે એ પ્રયોગ કરીકે પહેલું પમચીનું હળીયત કાય તો બીનસરકારી સમજેને બરશે પણ સરકારી સમજેને તે રથાને મુકી દેવા. આથી કેપુટેકને આ દરખાસ્તને બીજા અનુર ન રાખવી.

મુરોષીયનાનું વચ્ચુ

એ હેક કેનીયાની મુલાકાતી અબ તેન એ તાજ વીના નજ રહે કે રાજકારી પ્રશ્ન વિષે કોઈ અને મુરોષીયન કાય વચ્ચે સંમતી જેવું બીજા જોઈ નહિ. મારે એ કણુ કરવું જોઈએ કે મારું કેનીયામાં રહેવું કુંક સમય માટે હતું અને મુરોષીયનેની કામચૂં કેવી છે તેના નીર્ણ કરવાની મારી પાસે તો કણુ અર્થિત હતી. છતાં અને એ કોઈઓ દેખાતું હતું કે મુરોષીયનેનો એવો અભિપ્રાય હતો કે કેનીયા ના કામી વિષે મુકાદો આપનાર તેઓજ છે. કોઈઓની સંજ્ઞામાં, દેસલમાં, ચેરમનમાં કાયે કરો વધુ પ્રમાણમાં કરવની ચકિતમાં કોઈએ એ પ્રમાણમાં કાય ન પણ કેનીયાના મનમરદીય પ્રજાના અજા કોઈએના મુરોષીયને કરતાં જોઈએ કોવો જોઈએ. કોઈઓ તરફથી જામને કાયે જ એમ સાજાનું હતું કે કેમેરોના પકીવટ કોઈઓ પોતાના કાયમાં કાઈ કાય મામે છે અથવા તો રાજકારી સરેપિરી-પણ તેમને જોઈએ છે. પરંતુ સર્વ આજેવાનોએ કામચૂં અસંત આમકુર્ચક કરી છે કે અને કેમેરોના સમાન દરજ્જે કોવો જોઈએ કેટલાક કાય એવા વિચારના હશે કે સમાન દરજ્જાના મામે કીરે કીરે આમજ વધુ પરંતુ કોઈ પ્રજાને માટે અદ્યર્થિનું આજું રીકારવા તો કાઈ પણ નેવાર નથી.

આ દર્શક કરતાં તેઓ એક દરજ્જે છે કે તેઓ બે પોતાને દરજ્જે ઓછા સ્વીકારે તો આસ્ત્રાત્મમાં દીવની સ્થિતિ બદલે બેચમાય. શબ્દદારી કેતુમાં આ મુજબ તારીક બેઠેને ધરિ-શ્વામે ખતે પ્રજા એક બીજાથી કેવી રીતે વેગળા થતી બન્ય છે તે સંદેહાસ્પદી સમજાવ્ય એવું છે. આને લાંબે સામાજિક સામાન્ય સંજોગ પેદા થયે થયે બધાને અંદર મુકાયો છે. (અપુર્ણ)

દેશગોઆમેના મમાન્યાર

(ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଦର୍ଶାଯିବ)

—આત્રેની ફેલે તેમજ યા આ, ફેલે બધે જોઈ શકાય તેમજ આમાં આવી છે તેથી યુગ-સની તમા રતી એમ ત્રણ રીતે આલે તેથી નીક બેન્ડ રીપરિંગ બાજવામાં આવશે રીટર્ન મુસકરી અટિ સમિત બાજુ” લેવામાં આવશે. બેન્ડનીસમર્થ તમા પ્રીટિસીબા જતાવા પેસેજરો અટિ આ કોર્કોટો અંગતવારે જગોરે બાજવી દરેલ સુધી આથી શકશે

—કલાનું કોરોએન આજી માસમા એવા જશે. જાને ૧૫-શીખને
કડવા મારે પાલું રહેશે. કલાનું ફૂડ વધારવા આ ચોખ્ખા ધાવ
મરવામાં આવી છે. ઇન્ડિયનો મારે પાલું જુદ છે

—કોઈની કામની સરખામણી જાણ છે આમમાં તાવનો કચડોય આવે છે
—આ કોઈની ખાતેના યુગીનગત અવેશો કોઈના જનરલ લોકો
જાણે નહીં, એના જાણે નહીં, એના જાણે નહીં, એના જાણે નહીં
નીમાણ છે. તેમના આનમાં મિજાગદો અને આખાનો જાણે નહીં
હોયો તેમાં તેમને અધિકારીના કામ જાણે નહીં, એના જાણે નહીં

કાનૂની લેણદેણ નોંધવા સંબંધે ૧૫ માર્ચ ૧૯૭૧ માં નીચેના પ્રમાણે આદેશ આપેલો હતો. આ આદેશ કાનૂની લેણદેણ નોંધવા સંબંધે ૧૫ માર્ચ ૧૯૭૧ માં નીચેના પ્રમાણે આદેશ આપેલો હતો.

મર્ડ સંજ્ઞાન નુસાર પીઠ મીન્ટામર નુ મીન્ટા ૧૦ મિલિગ્રામ મેકાલીન
પ્રાસેસીમાંથી પીડ ૪,૬૭,૪૮૬ નો અંક સુનિયન પામે તો પ્રાસેસી કપ
અને સન ૧૯૨૦ ની આખી સાદખા આ પ્રાસેસીએ સુનિયન
પ્રાસેસી પીડ ૪,૭૭,૦૦૦ નો અંક આપવા કપ

આથી બિં સુદક્ષ વર્ગના લેખકો જોઈ પણ વધારે કોમ આગ્રહ
શબ્દોમાં આવે છે

પ્રત્યક્ષ દર્શનથી જાણી શકાય છે કે આપણા આંતરિક અવસ્થાને આધારે જ આપણી નેત્રીયો દ્વારા જાણવામાં આવેલાં વસ્તુઓ જોવામાં આવે છે. આમ જોઈને નેત્રીયોને અને આંતરિક અવસ્થાની દરમિયાન દરેક વસ્તુ જોવામાં આવે છે. આમ જોઈને આપણે જાણી શકીએ છીએ કે આપણી આંતરિક અવસ્થાને આધારે જ આપણી નેત્રીયો દ્વારા જાણવામાં આવેલાં વસ્તુઓ જોવામાં આવે છે. આમ જોઈને આપણે જાણી શકીએ છીએ કે આપણી આંતરિક અવસ્થાને આધારે જ આપણી નેત્રીયો દ્વારા જાણવામાં આવેલાં વસ્તુઓ જોવામાં આવે છે.

—પોતાનું બીજા ક્ષેત્રને સ્વતંત્રતા પ્રિય છે અને હૃદયસ્થાનમાં જાણે
નવા જાતની વસ્તુ રચવા હતા ત્યાં જાણીશો તો એ વસ્તુઓની નીચે
કાગિરો લપાટી છે તેથી જો ખુશી થાજે છે અને એ છે સાચું લડતન
ગાંધીજી, અમબેડકર, આમીઆ પદ્મ હજારિ છે

જા. રા. બો. કાગ્ગે માધ્યમથી કંપનીએ જાહેર કર્યું છે કે અમલદારોનાં નેતૃત્વમાં તેમની આગેવાની દ્વારા ચોરખ કરી નેતૃત્વને કબજામાં આપવાની ઘિડી કંપીયત "ડીન" પદમાં અમલદારોનાં આગેવાનો રહીયા અગ્રણી મોલકેદત વર્ગ કપર તેમજ બાઈ બાઈનાં દેસ કર્યાં છે અને એવું કુપી ને ગરી સભ્ય પ્રકાસના કાગ્ગે પ્રયાસ કરશે

—ચૈશેજી કોઈકના પ્રમાણે બાલમ કમળી સારી છે તેથી તે કોઈકે જાહેર જગ્યાએ લઈ છે. અને ચૈશેજીશને દુ:ખ આપવામાં આવે છે કોઈ બાતો હાલી જતા બાબતને જાહેર પ્રમ બનાવવાનો પ્રવાસ બાલે છે અને તે જોના કમળ પીનો કે દુઃખનો સમય પ્રમાણે કોઈનીની પ્રમાણ કરવા રહી કોઈનીને કમળ ની રચના ની માવ માવ છે

$\frac{7}{9} \times \frac{8}{9} = \frac{56}{81}$, $\frac{56}{81} \approx .69$. If we add all the probabilities up, they will equal one.

સુદ અને ચૌદીની જગ્યાએ મહાત્મા ગાંધીના "હિંદી સ્વરાજ્ય" માંથી લેવાયેલા અને ભીલોએ શીખવાની જગર છે. પેરેન્જોરા ના દુઃખ દૂર કરવા પ્રયાસ થાય તેટલો સારો છે.

આને જવાબે સ્વદેશમાં દરેક કોચો એક સંઘી બને આઈ આર
માટે મને છે જ્યારે અરેના અમુક હરકોળો પાતાના સ્વાર્થને ભજ
પ્રત્યે વધારી રહ્યા છે એ તેઓની પદવીની નીશાની છે

—આઈ શીવજીએ ક્યારેક સ્વદેશ જતા હોઈ એનાસીએના કાવળદેરીને શી વાંકા બેઠા આપતા થયા તે બદલ કૃપાકાર —સર કુર્મા દેવે સ્વદેશથી આવતા કાવળવાળા સંમિલના એકદેરી બાઈ પ્રાણજી અંબુબાઈ દેસાઈ અને તેમને સેવા આપવાના બે, સમાજને તેમની કાવળદેરીને કાલ કોમેડી એકલ અને બાઈ દેસાઈનો ૪૫૫ સંકાર કરવો નોંધેલો

દાસવાલ મ.નંદચંદ્ર કોપ્રમની જાહેર સભા
કર કુર્મી રેડીનું કવાગત

દાસરાલ ઇન્ડિયન પ્રોએક્સી કોલેજલેર સાબા તા. ૧૭ મી
એ સમગ્રવારે સંજો સાલ માટે ન્યુ ટાઉનમાં આયોજીત પારી-
કાર જેલમાં દીલના કોલેજલેર અને પ્રમા રેડી જેલો;
હીલરતાનમાં આયોજીત સાબા જે તેમને બલેર સત્કર કરવા
મળશે, સર્વ સાબાઓ તેમજ મહેનેને બરાબર સમયે એ જી
સાબામાં હાજરી આપવા વિનંતી કરે

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
 गी. ४-४-३०

રોંગર મદરેસા અને જુમન હિસ્લામ

ઉપરની ખરેખરાનાં અરજો જાને દાખીએ. ૫૦ મેના સંજ્ઞાના અંગ-
રજેમર ખરેખરા હોવાનાં જાનીવાર દા. ૧૦ મેના સંજ્ઞાના અંગ-
અરજો જાને અંગીકરણ

(૧) સ્ત્રી-શિક્ષણ, (૨) જનવ્યવસ્થા, (૩) રીપેરિંગ, (૪) કીસાન,
(૫) ટ્રાન્સિયોન્સ અને જનવ્યવસ્થાની ગ્રામીણ, (૬) પાન-પરચી

୧. ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ,
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ,
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

બાહર ખાખર

ભોરેન્સે આકર્ષાઈ તિતરી દેશગણ જવા વાળા તેમજ ને રક્ષણી
 દેશ જવા વાળા અમર દુર તેમજ મુશ્કેલી વાળાએ ન જવાવ-
 વાનું કે ભોરેન્સે આકર્ષાઈ પેસેન્જર બેજરનું કામ કરવા
 વાળા બહુ રામજી કળીદાસ દેશથી અરવારે જાળખડ્યા
 તથા રજીસ્ટર વાળાઓનું તે બાકીએને એ છે. અમરે અમ
 તેમજ હોમ પણ જાળની દલાડી ન પડે તેમજ તેમને જાલરી
 દાંસવાળા મોકલવાની મેં હાથ કરી સંતોષવરકે કામ જાળ
 કરમયા કરે છે. દરજી મુખી તેમજ મારે જાળ સુધી ગિલ
 જાળા હોમએ સંજીવી નથી. આદિમાં દરેક માણને તેના
 કામની તારીફ કરેલી છે. જાલજી નહિ પણ દુડીઆમાં
 પણ સુરત છાત્રમાં તેમનું નામ એ કામ મારે જાલજીનું છે
 તેથી અમરે દોડી બાકીએને અમે અરજ કરીએ છીએ કે
 ભોરેન્સે આકર્ષાઈ હોમ નવા બેજરોને કામ ન મોપતાં
 બાકી રામજી કળીદાસ મારેતેજ કામ કરવાનું કે જેથી
 પાળજી પસવાળો વખત નહિ જાવે.

સા. સ્વ. સ્વામી, શ્રીમં.
કોલકાતા.

No. 33 Vol. XXVIII July 16th, 1905 P. 5313Z

स्त्री. भारगोश

મે તા. ૧૬ મીએ કુલપતિ કચેરા ઉપરથી.

५३. "मंगल"

બા. ર. જી. મે. મું. બા. જ. વ. ઉ. પ. રી.

મુસલમાની વીરો, ૩ ૮૦ ના મુસલમાનો અને ૨૦૦ ના હિંદુઓની સેવામાં આવે.

[illegible]

21. 11. 1971

[illegible]

हरे, न. १११ पंजी करे पेट न. १४१२ कम.री आ.रीलम य. २१० कम. २२०२ आ.म.र.मा. १०४१/२ (३) कम.री सा.म.

$\sqrt{12} = 2\sqrt{3}$ $\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$ $\sqrt{27} = 3\sqrt{3}$ $\sqrt{48} = 4\sqrt{3}$ $\sqrt{75} = 5\sqrt{3}$ $\sqrt{96} = 4\sqrt{6}$ $\sqrt{108} = 6\sqrt{3}$ $\sqrt{120} = 2\sqrt{30}$ $\sqrt{144} = 12$ $\sqrt{150} = 5\sqrt{6}$ $\sqrt{162} = 9\sqrt{2}$ $\sqrt{180} = 6\sqrt{5}$ $\sqrt{192} = 8\sqrt{3}$ $\sqrt{200} = 10\sqrt{2}$ $\sqrt{216} = 6\sqrt{6}$ $\sqrt{225} = 15$ $\sqrt{240} = 4\sqrt{15}$ $\sqrt{252} = 6\sqrt{7}$ $\sqrt{270} = 3\sqrt{30}$ $\sqrt{288} = 12\sqrt{2}$ $\sqrt{300} = 10\sqrt{3}$ $\sqrt{324} = 18$ $\sqrt{336} = 4\sqrt{21}$ $\sqrt{360} = 6\sqrt{10}$ $\sqrt{375} = 5\sqrt{15}$ $\sqrt{396} = 6\sqrt{11}$ $\sqrt{400} = 20$ $\sqrt{420} = 2\sqrt{105}$ $\sqrt{432} = 12\sqrt{3}$ $\sqrt{450} = 15\sqrt{2}$ $\sqrt{468} = 6\sqrt{13}$ $\sqrt{480} = 8\sqrt{30}$ $\sqrt{490} = 7\sqrt{10}$ $\sqrt{500} = 10\sqrt{5}$ $\sqrt{512} = 16\sqrt{2}$ $\sqrt{528} = 4\sqrt{33}$ $\sqrt{540} = 6\sqrt{15}$ $\sqrt{567} = 3\sqrt{63}$ $\sqrt{576} = 24$ $\sqrt{594} = 9\sqrt{11}$ $\sqrt{600} = 10\sqrt{6}$ $\sqrt{612} = 6\sqrt{17}$ $\sqrt{625} = 25$ $\sqrt{648} = 18\sqrt{2}$ $\sqrt{660} = 6\sqrt{55}$ $\sqrt{675} = 15\sqrt{3}$ $\sqrt{684} = 6\sqrt{19}$ $\sqrt{693} = 3\sqrt{77}$ $\sqrt{700} = 10\sqrt{7}$ $\sqrt{720} = 12\sqrt{5}$ $\sqrt{726} = 6\sqrt{121}$ $\sqrt{735} = 3\sqrt{105}$ $\sqrt{756} = 18\sqrt{2}$ $\sqrt{768} = 16\sqrt{3}$ $\sqrt{783} = 9\sqrt{87}$ $\sqrt{792} = 6\sqrt{22}$ $\sqrt{800} = 20\sqrt{2}$ $\sqrt{810} = 9\sqrt{90}$ $\sqrt{816} = 8\sqrt{51}$ $\sqrt{825} = 5\sqrt{33}$ $\sqrt{843} = 3\sqrt{281}$ $\sqrt{864} = 24\sqrt{2}$ $\sqrt{875} = 25\sqrt{7}$ $\sqrt{882} = 6\sqrt{49}$ $\sqrt{891} = 9\sqrt{99}$ $\sqrt{900} = 30$ $\sqrt{912} = 8\sqrt{57}$ $\sqrt{927} = 9\sqrt{103}$ $\sqrt{936} = 12\sqrt{26}$ $\sqrt{945} = 3\sqrt{105}$ $\sqrt{960} = 16\sqrt{15}$ $\sqrt{968} = 4\sqrt{242}$ $\sqrt{972} = 18\sqrt{27}$ $\sqrt{980} = 14\sqrt{70}$ $\sqrt{990} = 3\sqrt{110}$ $\sqrt{1000} = 10\sqrt{10}$ $\sqrt{1008} = 24\sqrt{7}$ $\sqrt{1024} = 32$ $\sqrt{1035} = 15\sqrt{23}$ $\sqrt{1044} = 6\sqrt{29}$ $\sqrt{1053} = 9\sqrt{117}$ $\sqrt{1060} = 10\sqrt{265}$ $\sqrt{1068} = 6\sqrt{291}$ $\sqrt{1080} = 12\sqrt{30}$ $\sqrt{1088} = 16\sqrt{34}$ $\sqrt{1095} = 3\sqrt{119}$ $\sqrt{1104} = 8\sqrt{69}$ $\sqrt{1115} = 5\sqrt{223}$ $\sqrt{1122} = 6\sqrt{308}$ $\sqrt{1134} = 9\sqrt{126}$ $\sqrt{1140} = 10\sqrt{286}$ $\sqrt{1152} = 24\sqrt{6}$ $\sqrt{1161} = 9\sqrt{129}$ $\sqrt{1170} = 15\sqrt{26}$ $\sqrt{1176} = 12\sqrt{49}$ $\sqrt{1183} = 7\sqrt{169}$ $\sqrt{1188} = 6\sqrt{33}$ $\sqrt{1195} = 5\sqrt{239}$ $\sqrt{1200} = 20\sqrt{3}$ $\sqrt{1210} = 10\sqrt{121}$ $\sqrt{1216} = 16\sqrt{76}$ $\sqrt{1225} = 35$ $\sqrt{1236} = 6\sqrt{339}$ $\sqrt{1242} = 9\sqrt{138}$ $\sqrt{1250} = 25\sqrt{2}$ $\sqrt{1260} = 12\sqrt{105}$ $\sqrt{1268} = 4\sqrt{317}$ $\sqrt{1275} = 25\sqrt{51}$ $\sqrt{1284} = 12\sqrt{107}$ $\sqrt{1291} = 11\sqrt{117}$ $\sqrt{1296} = 36$ $\sqrt{1300} = 10\sqrt{13}$ $\sqrt{1305} = 15\sqrt{57}$ $\sqrt{1312} = 8\sqrt{82}$ $\sqrt{1320} = 12\sqrt{110}$ $\sqrt{1323} = 9\sqrt{147}$ $\sqrt{1330} = 10\sqrt{133}$ $\sqrt{1332} = 6\sqrt{359}$ $\sqrt{1340} = 10\sqrt{335}$ $\sqrt{1344} = 16\sqrt{84}$ $\sqrt{1350} = 15\sqrt{30}$ $\sqrt{1356} = 12\sqrt{113}$ $\sqrt{1365} = 3\sqrt{187}$ $\sqrt{1372} = 14\sqrt{98}$ $\sqrt{1380} = 10\sqrt{345}$ $\sqrt{1383} = 3\sqrt{461}$ $\sqrt{1392} = 8\sqrt{174}$ $\sqrt{1400} = 20\sqrt{35}$ $\sqrt{1407} = 3\sqrt{1563}$ $\sqrt{1416} = 12\sqrt{118}$ $\sqrt{1425} = 25\sqrt{58}$ $\sqrt{1430} = 10\sqrt{143}$ $\sqrt{1432} = 8\sqrt{179}$ $\sqrt{1440} = 24\sqrt{15}$ $\sqrt{1443} = 3\sqrt{481}$ $\sqrt{1448} = 4\sqrt{362}$ $\sqrt{1455} = 15\sqrt{97}$ $\sqrt{1460} = 10\sqrt{365}$ $\sqrt{1464} = 12\sqrt{121}$ $\sqrt{1470} = 14\sqrt{105}$ $\sqrt{1473} = 9\sqrt{163}$ $\sqrt{1476} = 12\sqrt{123}$ $\sqrt{1480} = 20\sqrt{37}$ $\sqrt{1482} = 6\sqrt{247}$ $\sqrt{1488} = 16\sqrt{93}$ $\sqrt{1495} = 5\sqrt{299}$ $\sqrt{1500} = 25\sqrt{6}$ $\sqrt{1503} = 3\sqrt{501}$ $\sqrt{1508} = 4\sqrt{377}$ $\sqrt{1512} = 24\sqrt{9}$ $\sqrt{1515} = 15\sqrt{101}$ $\sqrt{1520} = 16\sqrt{95}$ $\sqrt{1524} = 12\sqrt{127}$ $\sqrt{1530} = 15\sqrt{102}$ $\sqrt{1533} = 3\sqrt{511}$ $\sqrt{1536} = 16\sqrt{96}$ $\sqrt{1540} = 14\sqrt{110}$ $\sqrt{1543} = 7\sqrt{221}$ $\sqrt{1548} = 12\sqrt{129}$ $\sqrt{1550} = 25\sqrt{62}$ $\sqrt{1552} = 8\sqrt{194}$ $\sqrt{1557} = 9\sqrt{173}$ $\sqrt{1560} = 12\sqrt{130}$ $\sqrt{1563} = 3\sqrt{521}$ $\sqrt{1568} = 16\sqrt{98}$ $\sqrt{1570} = 10\sqrt{157}$ $\sqrt{1572} = 12\sqrt{131}$ $\sqrt{1575} = 15\sqrt{105}$ $\sqrt{1578} = 9\sqrt{174}$ $\sqrt{1580} = 20\sqrt{395}$ $\sqrt{1583} = 7\sqrt{226}$ $\sqrt{1584} = 12\sqrt{132}$ $\sqrt{1587} = 3\sqrt{529}$ $\sqrt{1590} = 10\sqrt{159}$ $\sqrt{1592} = 8\sqrt{199}$ $\sqrt{1593} = 9\sqrt{176}$ $\sqrt{1596} = 12\sqrt{133}$ $\sqrt{1600} = 40$ $\sqrt{$

SHAIKH HAMED & SONS.

10 Pine Street,

Ref. Add. "Karamat," 1b chan.

ਅੰਤਿਮ ਨਾਵਾਂ

ਸੰਤ-ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਸਿਦਾ ੨੧੭ = =

W-22 45: 14 0 0

કે.કે. પાણી ૬-૭-૬. ખેતરની વચગાળા

વધુ ખુલાસા માટે જાણેલા મા મહેલ:-

श्री ५५७७ हिमः ज्येष्ठ सं-स.

२५० भाष्यन कवीर, अरमन.

By Advertising In The

INDIAN OPINION

Leptocarpus is a native plant throughout South Africa.

KALP & ASSOCIATES, INC. 10000 Indian Opinion, L. O. 10000 Na.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE

NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

**Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.**

SORABJEE RUSTOMJEE,

"INDIA HOUSE"

17. First Avenue.

DURBAN.

વાંચવા લાયક આવેલા નવા પુસ્તકો

નવ શીર્ષકોની નવા ક્રમશઃ	શી. રૂ.
સમસ્યા	૫ ૬
સાત કિનામણ	૧ ૧૨
સાત મણેશ	૫ ૮
સુભદ્રા સારી સમી	૬ ૧૦
મેમ્બર	૫ ૮
સેરમોન રોજ	૧ ૧૧
અરેબીયન નાઈટ્સ (કેપીટ)	૨૨ ૧
સુભદ્રા વરણ	૨ ૧૦
બેલીવાડીઆચી પદ્ય	૨ ૧૧
સુરેશનો પ્રવાસ	૨ ૧૧
પદ્યસંગ્રહ ૧ કેપીટ રજા	૧ ૧૧
સાહ્યકરીકોને, પુત્ર પ્રતિ કથા	૨ ૧૧
દીર્ઘાધુની શી રીતે જવાબ	૨ ૧૦
નેપાલીયન ગોતાપદ	૪ ૦
વિધિ	૨ ૧૧
સાવત્ર સુપ્રતિક બહુટ (કેપીટ)	૧૦ ૪
પાકેકાએ	૫ ૬
કવિનુસમાન ના પદ્ય મેન	૨ ૨
ગીરધરકૃત રામાયણ	૬ ૬
ગાંધીજીનું જીવન અરિય	૭ ૮
પદ્યસંગ્રહ ૨ કેપીટ રજા	૪ ૧
પદ્ય અને પદ્ય લાપ	૨ ૧૦
અરવ કાંઈ	૨ ૧૧
વીરકાક	૬ ૮
પૂર્ણીરાજ રાજ	૧ ૧૦
કાવ્ય ગાધુષ	૧ ૧૦
જગા જગત	૨ ૧
મહાત્મા ગાંધી અને નિન્દના નર રતો	૨ ૧૧
નવી કાંઈ	૨ ૧૧

ડીક્ષનેરી

પેકેટ ગુજરાતી ડિક્ષનેરી	૧
કન્ડેન્સ ડિક્ષનેરી - ગુજરાતી ડીક્ષનેરી	૧૦ ૧
કન્ડેન્સ ડિક્ષનેરી - ગુજરાતી ડીક્ષનેરી	૨૦ ૧
બક્સાઈ ગુજરાતી - ઇંગ્લીશ ડીક્ષનેરી	૨૨ ૬
બક્સાઈ ગુજરાતી - ઇંગ્લીશ ડીક્ષનેરી	૨૨ ૬
બક્સાઈ ગુજરાતી - ઇંગ્લીશ ડીક્ષનેરી	૨૨ ૬

કાવરી છુક

પેકેટ કાવરી છુક	૧ ૧
પેકેટ નાની કાવરી છુક	૧ ૦
કલ્પવૃક્ષી કાવરી છુક	૧ ૨

કન્ડેન્સેશનલ પ્રાંતીય પ્રસ તરફથી

છપાઈ પ્રસિદ્ધ અવેલા પ્રાંતકે

સાવત્ર પ્રાંતીય પ્રસિદ્ધ અવેલા પ્રાંતકે	૧ ૧
સાવત્ર પ્રાંતીય પ્રસિદ્ધ અવેલા પ્રાંતકે	૧ ૧
સાવત્ર પ્રાંતીય પ્રસિદ્ધ અવેલા પ્રાંતકે	૧ ૧
સાવત્ર પ્રાંતીય પ્રસિદ્ધ અવેલા પ્રાંતકે	૧ ૧
સાવત્ર પ્રાંતીય પ્રસિદ્ધ અવેલા પ્રાંતકે	૧ ૧

મોડા એલેનો ગાંધી અનુભવ	૧ ૬
મોડા એલેનો ગાંધી અનુભવ	૨ ૦
લોકમાન્ય ગાંધીજીનાં તીર્થક તેમના મન અને વિચાર	૧ ૬
સુભદ્રાજી અને તેના બે બાકીએ	૧ ૬
સુભદ્રાજી	૧ ૬
સુભદ્રા કમાલ પાકાનું જીવન અરિય	૧ ૬
સુભદ્રા કમાલ પાકાનું જીવન	૧ ૬
એક સમયની કથા (સોક્રેટીસનો બચાવ)	૧ ૬
મ.બ.સ. કેટલી જમીનનો માર્ગ દોષ	૧ ૬
કાંઈ રસાયણ (અધીજીએ અધીજી)	૧ ૦
નિરુપણ અર્થાત્ નિરુપણનો ગાંધી સુધીની અર	૨ ૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૧ ૬
દેવદાસ એવને અને ગીતીકાના સમાપ્ત રૂપની ગાંધી	૧ ૦
કામદા સાગી જગતી કામ	૧ ૬
સા. આ. ઇન્ડિયન કેરિસાનુ સુધીની અર	૦ ૮
જીવન દેરી	૧ ૬
જગતની ગાંધી	૧ ૨
એસીઆટીક એડિટ ૧૯૨૮ના કાલે ગુજરાતી-અંગ્રેજી	૧ ૦
અધિવાટીક કામદો અને તેના મારા તથા તેને અગતી પોસ	૧ ૦
પ્રેમ અને ગાંધી	૧ ૦

વર્ષ	ગાંધી	દીક્ષ	સુભદ્રા	પારસી	સુધોદિય	સુધોદિય
૧૯૨૭	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૨૮	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૨૯	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૦	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૧	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૨	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૩	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૪	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૫	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦
૧૯૩૬	૧૬૨૬	૧૭૪૮	૧૨૬૬	૬૬૬	૬. ૫૦	૬. ૫૦

M. H. DESAI.
Wholesale Fruit Merchant
૧૨૬ નવનું લોન્ડન, ક્રેડ અને વેલ્ડેન્સ સાર પેરીય કરી સી
આ ટી પી મોકલવામાં આવશે અર્થાત્
P. O. Box 254 Durban, 31 Short St.

O. R. PATEL
Fruit & Vegetable Farmer
Telephone 1. P. O. Box 1,
Warmbaths, T'vaal.
એ. આર. પટેલ
ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ફાર્મર.
૧૨૬ નવનું લોન્ડન, ક્રેડ અને વેલ્ડેન્સ સાર પેરીય કરી સી
આ ટી પી મોકલવામાં આવશે અર્થાત્
P. O. Box 254 Durban, 31 Short St.

Parcel from KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER OF GREY AND VICTORIA STS Durban.
PHONE 3623

આવ રીતસર લઈ માલ ફેરવેથી રાતના ધરીત્ર ખીલ આપણ લીરેક મળાવે
અહાર આપના ચકાકોએ જોરજોર સાથે પડાણ ચાલુકયા અફેરબાની કરવી

હીની રૂબાં અમારા પાકો
અજબ દાયદો કરશે.

ફર્પાલના પખાવાલ
માત્ર પૌષ્ટિક પાકો
મરીશે.
દારજી તે રેશી અસપતિ
પુનાની તેમજ બેદીક
સીધાવના આધારે રોવાર
કરવામાં આવે છે.
પાતળી સ્વાસ્થપાક
નંબર ૧, રતાલ ૭.૬,
નંબર ૨, રતાલ ૫/-,
અહારપાક રતાલ ૫/-,
ગુદરપાક રતાલ ૫,
સેંધાપાક રતાલ ૩.૬,
અહારપાક રતાલ ૩
વિગેરે એવા અસાધા-
થી અરજુર ફરમાર
બીદાઈમાં મળાવે.

હાંસીના મરાજુર બંધકાઓના દરર ગમતો અને રૂ.૧૦ પાનાવાળી આપી કપાઈ બહાર પડી છે.
દરેક બાપાની રોકોરો
ગુજરાતી રામીસ રેલુગુ
અંગ્રેજી, હાલુ અરખોશ,
સેસુક, અવ, વીગેરે બાપા-
ની રોકોરો મોટા જથ્થામાં
ફરોકમાં રાખીએ છીએ.

દર મેલમાં નવી રોકોરો
આવે છે.

અમે રોકોરો આમેરેન તથા ફારમેનીયમના મોટા વેપારી છીએ. અને મોટા જથ્થામાં મંગાવીએ છીએ. તથા
અમે ખીલ્ય હોમના કરતા સરત, વેચી જઈએ છીએ અમે સર્વો ખરીદશો તો નમે મહુ પચાવળો. સખા દોહાસેલ
મોટાસ મારે:—
'Phone 2447.
P. O Box 1155.

ગુલશને હિંદ

મહત્વનાં આમેરેન
આ આપી અજેજ મંગાવી લો
હીમત માત્ર રી. ૨-૬
તેનાની મહત્વ વાળી રોકોરો જોઈતી હોય તો
મહાલોના નંબરે મંગાવે આરજી મોકલવા.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.
109 Field Street,
DURBAN, Natal.

દરેક અતના આમેરેન
રેબલ, પારોમલ, કેબી-
નક, હોન મોકલ, વીગેરે
ફરોકમાં રાખીએ છીએ.
ફારમેનીયમ
હાથના, પખના તેમજ
ટવર્ગના. સુખર્ષ તથા
પારીસની બનાવટના
મંગાવીએ છીએ.

અહારના ફારમેરા અને મહાકોને ખાસ સુચના
તમારી પાસે ફરેક બલની બનીસ ફી, મરવા એવી પ્રા-
મુસની તમને દરબનમાં વેચવાની ટકલીકે હોય અમને લખા
જથ્થામાં અમે તેની ફેરવેથી ખરીદી કરીશુ અથવા કમીસન
લખને સારા બંધે વેચી આપીશુ પ્રામુસના ફરેક માલમાં
અમને સારો અનુભવ છે એટલે મોકલવારને ફાઈ રીતે ઠવાવજુ
રહેશે નહિ. તેમજ દરબનથી ફાઈ પચ બલની મોચરી અને
પ્રામુસ તમે ખરીદ કરતા મરવા તમને ખાવમાં અજબ ફેર
દોહામાં આપશે. તેમજ તમને બદોના ફ.૫૦૦ મલ. અને
ઝેઈ સકયા છીએ કે બહાવના ફાર્મોશ અને અહારને માલ
મુલકની નન મમલતની અજબ પડીકે
P. O. Box 1176. Tel. Add. Khosai
K. HARIBHAI.
217 Grey St., Durban.

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપચોગી
પણા હીંદો વેપારીઓને હનકમ રેબલ તેમજ મંગેરો-
વસાલ હિંસોલવની જેના વખતે મુદા સીધમેટીકલ નહિ
દોવાને લીધે મહુ અકચરો આવે છે. તો તે અમલકોમાંથી
મુકત થવાને મળે મા લખો:
શાલા બી. અકોટીકર,
૬૫ રેસેસ રોડ, ફાયરસખર્ગ.
ફોન ૩૩૧ મેફર, બેદાનીસખર્ગ.
ફેર અમલકા અને દરબનના તમારો પાત્ર અમે
બુલખ-ઈ. આપ. પટેલની ફા. મીથી મુકત થાવ બુલખ
માલ કરે છે

Indian Opinion

No. 20—Vol. XXVIII.

Friday, May 16th, 1930.

Price 3 pence. Sold by all News Vendors.

A MODERN JOAN OF ARC

JOAN OF ARC, one of the greatest figures in history, was at the zenith of her career in May 1430. To be exact it was on the 13th of May that she captured Cambray and her brave little forces of England and Burgundy. It is a remarkable coincidence that exactly 500 years afterwards India should produce another Joan of Arc. And remarkable still is the fact that in both cases the English people figure as the opposing forces.

Following the arrest of Mr. Abbas Tyabji, Mrs. Sarojini Naidu, a leader figure to the South African Indians, has assumed the leadership of Mahatma Gandhi's volunteers. The original Joan of Arc led an army fully equipped with all instruments of warfare but the modern Joan of Arc leads an army fully equipped with the arms of non-violence. Joan of Arc advanced to aid in the relief of Orleans. Mrs. Sarojini Naidu advances to besiege the Salt Works at Darasana. In the case of Joan of Arc a male dress was worn whilst Mrs. Naidu will be leading with her own dress. That is the only difference. In other respects both the cases pre-

sent a remarkable parallel. Mrs. Naidu will infuse into the millions of peoples in India that enthusiasm that was characteristic of the original Joan of Arc. To Mrs. Naidu we owe more over the masses second only to Mahatma Gandhi. To her the

service to her Mother Country is before all else. The love that she has for India has been pictured to South African audiences in a language all her own. It is this intense love that prompts her to lead Mahatma Gandhi's volunteers. The Americans who were seduced to a state of ecstasy over her recent lectures in America will watch her movements with considerable interest. So will the South African Indian community.

We do not think that the Indian Government will be so foolish enough to try to arrest her, for that will be courting disaster.

We regret the loss of life in

the present movement. Rather than frustrating the movement by machine guns and by the proclamation of Martial Law, Lord Irwin would do well to treat the Nationalist Leaders with the respect that they deserve. All they demand is a "House to Live."

MRS. SAROJINI NAIDU

who now commands Mahatma Gandhi's Volunteers. She takes command in accordance with the orders of Mahatma Gandhi who has desired her to lead immediately Mr. Abbas Tyabji was arrested.

A HEARTY WELCOME

A HEARTY welcome to Sir Kurma Reddi, Kt., the genial Agent of the Government of India in South Africa. He landed at Lourenco Marques on Monday last and proceeded overland to Johannesburg. Thence he proceeds to Capetown where the Transvaal Licensing Question will engage his attention for the next few weeks.

We hail Sir Kurma's arrival in South Africa with delight, for we foresee the grave danger awaiting the Transvaal Indian community. The Transvaal Indian Licensing Question hangs in the balance and much depends upon Sir Kurma to see that the balance does not wholly hang against the Transvaal Indians. His arrival is therefore most opportune. We feel sure that with his statesmanship the Agent will be able to cope with the situation.

Sir Kurma has had a trying time. His recent illness has prevented him from giving of his best to the Indian community of South Africa. Despite his illness the interests of our community have always been foremost in his heart. His presence at the opening of the Durban College at a moment when he should have been in bed, is one of the many instances where Sir Kurma placed the work of the community before his health. Now that he has been completely restored to health, we are sure that the Indian community of South Africa can look upon his invaluable assistance.

The Agent is accompanied by his son Mr. Venu Gopaul Kurma, B.A. (Oxon) to whom also we extend a hearty welcome. After having had a brilliant scholastic career, he comes out as the Private Secretary to Sir Kurma. We entertain the hope that during his stay in this country he will be of much assistance to the Indian community.

London, May 3.—Lord Bridgeman, First Lord of the Admiralty in the last Government, speaking at Weymouth said he very much regretted the Naval Agreement because it did very little for the fleet and the country gave away the most important part of our fleet. It gave us practically nothing in return. "If we are going to make an enormous surrender against the wishes of all the best naval experts in the country," he said, "and if it is necessary in the interests of economy, surely they might have got something out of the other countries equivalent to the surrender we are making?" (Loud cheers).—*Router*.

AND NOW?

"But if thou shunnest this honorable field
If knowing thy duty and thy task, thou hiddest
Duty and task go by—That shall be sin!"

(Bhagavad Gita Book II.)

MAHATMA GANDHI'S body is imprisoned within the four walls of the Goal in which "he" is confined.

Gaijors ever fail to understand that souls that will be free are beyond their power to restrain, and that Gandhiji the MAN is to-day as free as ever to inspire the cause to which he has sacrificed his personality with all that most men hold dearest. But in respect of physical action, in the matter of leadership and the outward carrying on of the campaign, Mahatmaji must rely upon other organs than those of his own body, upon the faithful lieutenants who seeing eye to eye with him, are pledged to stand shoulder to shoulder with him, also. Of such devotees and sacrificers our Motherland has ever been second, there promises to be no shortage in this her latest testing. As Mahatmaji has repeatedly observed, failure to secure the objective will be due, can only be due, to the unfitness and unworthiness of the people concerned, i.e. through their inability to rise to the necessary heights of sacrificed demand. The aspiration to freedom, to liberation, whether of an individual or of a people, inevitably results in the testing of the aspirant. He or they, as the case may be, must prove his or their capacity for sacrifice, must demonstrate the necessary measure of renunciation. A more or less timorous sympathy has no dynamic value. Condescending approval at a safe distance is less than valueless, it is offensive. "He that is not with Me is against Me" said the Lord. And, from the same Source comes the pregnant warning "Because ye were neither hot nor cold, therefore I spewed ye out!"

South Africa is the field upon which Mahatmaji served his apprenticeship in the art of spiritual warfare, the field in which he first caught the Light that has since illumined India, as we pray it will illumine the world. In this respect Mahatmaji is somewhat specially ours. He, perhaps, owes something to South Africa, but South Africa, unquestionably owes him vastly more. Mahatmaji taught us the meaning of sacrifice. He inspired us with something of his own selflessness, infused into us something of his own spiritual dignity, so that we

self-government to be safely entrusted with the responsibility of running their own household. As if the same reasoning—save the mark!—would not disqualify half the nations of the world from exercising the same natural right. For though Indians may be unschooled, their educational poverty, like their general poverty, casts no small reflection upon India's overlords, and their anxiety for India's educational improvement. But it is not true that India lacks a sufficiency of educational or cultural ability or even of experience in the art of Government. In spite of the illiteracy of the masses in general even the humble villagers of India's villages have for centuries been no strangers to the management of their village affairs, while of outstanding scholars, thinkers, statesmen, patriots, India may proudly claim to excel in quality and quantity, many other free eastern people and perhaps, even some of the nations of the West, also.

No, gentlemen! It is not altogether pure attention and concern for India and her welfare that prompts Great Britain to fold arms so lightly about our Motherland.

Manchester interests, and Yorkshire interests, civil service and army interests, and revenue interests, have their place in the maintenance of this affection. South Africa, at least, has never pretended that our disabilities are benefits imposed upon us for very love of us, and for our good. South Africa has, at least, protested that we must be held in check and has admitted that we are so held back, because European interests demand it.

Mr. Gandhi justly claims that India is entitled to work out her own salvation; that her history establishes her claim to that right. That just as no man has a right to force his unwanted management of my household upon me because he believes he can perform my duty better than I can, so no nation has any similar right. Much stress is laid upon religious differences in India, of the conflict of opinions and interests of the various sections that go to make up India's population. Are these unknown qualities in self-governing nations? Are they more easily composed under a foreign rule, which not infrequently practices the "divide and conquer" policy, than under home rule, whereunder the wisdom of compromise and conciliation is recognized and plays so large and successful a part?

Gandhi and his followers are to-day setting the world an object lesson in spiritual methods for the achievement of a righteous cause. His war cry is: A quiet but insistent non-violence, wherever it would be of service to the oppressed, and to the oppressor until your suffering awakens the conscience of the wrong-doer. He himself repents of his wrong. Thus you, to some, impose suffering on none but yourself, and save the soul of the wrong-doer as well as your own.

One would have expected a professing Christian people to have appreciated this view, to have welcomed it, to have seen in it the teaching of the Nazarene Master. But no! This pencilled application of Christianity by the Hindu Gandhi, how has it been met? With ridicule, misrepresentation and an engineered press campaign of half-truths calculated to cloud its real meaning and significance and to bring a great soul, his followers and his movement, into misunderstanding and disrepute.

Gandhi has been blamed for the acts of violence that have been committed by those outside of the field of his influence and control. Only we who know our Gandhi, can appreciate what the consciousness of these happenings has cost him in agony of spirit. But to blame him or his movement for these things were scarcely more just than to blame the Salvation Army for the brutality of the Moleton Army in the early days of its activities, or the convicts of peace meetings during 1914 for

blood lust of the hoodlums who attacked and wrecked them.

In those who have descended to acts of violence have done so, not because of Gandhi, but in spite of him and his oft-repeated prayers and his personal example. Such acts we deplore, no matter what may have been the provocation. Gandhi's lesson may yet lead to the accomplishment of what the recent day peace movements threaten to fail so lamentably in achieving.

We Indians of South Africa yearn passionately to see our dear Motherland once again a free and honoured member of the family of the world's nations. We desire with a longing no less keen for the establishment of justice and righteousness ruling in the world, and for the prevailing of such peace as shall be the natural possession of the world and its inhabitants, and for the elevation of the human race to the level of the angels and the saints.

We are with Gandhi in his call to his heroic struggle and sacrifice for the freedom of Mother India and the world.

Resolutions

At the 11th meeting, the first resolution was adopted.

1. This meeting desires to express its complete sympathy with Mahatma Gandhi's efforts to secure India's independence through the purchase of the passive resistance of civil disobedience policy adopted by him and his loyal followers. This meeting while expressing sincere regret for and entire disapproval of physical force methods, whether employed by Indians or Europeans, desires to record its conviction that such methods are in every respect opposed to that of Mahatma's, and when employed by Indians are injurious to the promotion of India's best interests and in consequence its ultimate goal.

Mr. P. K. Desai seconded and Mr. L. W. Ritch supported the resolution.

Rev. B. L. E. Stannaway moved the second resolution as follows:

2. This meeting desires to express its profound admiration of the heroic sacrifice offered by India's greatest leader Mahatma in the cause of India's independence, and to respectfully congratulate Mahatma and his brave family on the honour conferred upon them by the Government of India in commencing them to rest.

Messrs. S. M. Desai and Parbhoji Jivanjee seconded and supported the resolution respectively.

Mr. G. K. T. Naidu moved the third resolution which reads:

3. This meeting notes with pride and honour the superb services rendered in the great cause of India's struggle for freedom by Mr. Shafiq-ur-Rahman Khan and Mr. Narayan, the stalwart sons of Hindustan who have been arrested by the Government of India for their patriotic and magnificent work in the civil disobedience movement for the liberation of the down-trodden brethren of our Motherland. May the Almighty grant them strength and courage to continue with their supreme work, and may they live to see an independent India in honour of those due to the sacrifices and sufferings of the servants of the Nation like themselves.

Mahomed Ghouse Patel seconded and Messrs. Kaverjee Tavaria, Dawood Patel and Kisol Patel supported the resolution.

Mr. S. B. Mehta moved the fourth resolution as follows:

4. This meeting makes its salutations to Mr. Abhas Tayabji, retired Judge of British States, who has at the advanced age of 74 so courageously taken up the leadership relinquished by Mahatma Gandhi in the cause of his arrest, and prays that the Almighty bless his head and heart so that he

may lead his people and the cause of peace to victory.

Mr. D. M. Narsen seconded and Messrs. I. B. Patel, K. M. Patel, Vally Essop and Kachoo of April supported the resolution.

The meeting terminated with a short speech in Gujarati by the chairman.

Protest Meeting In Pretoria

A mass meeting of the Indian community of Pretoria was held at the Tamil Vedio School. The Tamil school yard was overcrowded and there was hardly standing space left in the yard. Indians of all denominations were present at the meeting. Mr. Essop Ackoojee presided and was supported by the prominent Indians of Pretoria. Among those present were Messrs. A. C. Tiyoh, Hajeer Habib, Osman Ally, Shakk Ahmed, Moosa Ebrahim, Essop Theba, Rama Naran, D. Chiba, Rama Jaran, V. C. Patel, Ally Ruff, Goolam M., A. Nanyaga, P. S. Volloo, O. Krishna Pillay, M. Palynchay, R. L., Nana Sita.

At a previous meeting volunteers were elected to arrange the suspension of business. This whole of the location business people observed the fast. Not a single hawker went out for business. Even the Indian schools were closed owing to the non-attendance of the school children.

At the afternoon meeting, many speakers who took part in the proceedings pointed out to the large gathering that if Mahatma Gandhi's movement was a just movement to free India from the foreign rule, then sooner or later the movement was bound to succeed, and wished the movement every success, and thereafter a resolution of protest was submitted and carried unanimously.

"That this meeting of the Indian community of Pretoria strongly protests against the action of the Indian Government in arresting Mahatma Gandhi and his followers in connection with the national movement, who are struggling to free themselves to free India from the foreign yoke. This meeting prays to the Almighty for the success of the Independence Movement and the non-violence principle, and also resolves that the Secretary, Mr. R. Mooloo be authorized to cable the resolution to the Indian National Congress Headquarters at Bombay.

The meeting terminated with the National Anthem.

Cable From Kimberley Indians

A meeting of the Indian Political Association (Kimberley) was held in the Indian Schoolroom on the 7th instant when it was resolved to dispatch the following cable to the Indian National Congress at Lahore:

"Meeting of the Indian Political Association, Kimberley, expresses deep regret incarceration of Mahatmajee, but feel confident many patriotic ready masses leadership and alliance in continuation Mahatmajee's work."

The President (Mr. Dawson), speaking to the resolution, said it was no surprise to learn of the arrest of Mahatma Gandhi. While many regretted the step taken by the Government of India, the great work and fight for Swaraj would be carried on with a fiercer fervour.

He outlined the life of Mahatma Gandhi especially the period he spent in South Africa, planning his non-violence movement for the liberation of India. He pointed out that, in spite of what

was being said to the contrary, the Mahatma's policy of non-violence was being faithfully carried out by all his followers. The riots had been the work of irresponsible, which was usual in times of stress.

News Of Independence Struggle In India

Mahatma Gandhi's Successor Arrested

Bombay, Monday.—Tyabji, Gandhi's successor, and 59 civil resistance volunteers were arrested during the first stage of their march from Karadi to Dharasana in the Bombay Presidency, where they intended to raid the salt works, as planned by Gandhi before his recent arrest.

Obviously anticipating his own arrest, Tyabji last night dictated a message to the "nation" proclaiming that there should be "no peace until freedom is won. Keep the flag flying."

The villagers remained throughout the night round the camp at Karadi, expecting the police, but there was no sign of them until morning, when the district magistrate and the police superintendent, with 100 armed constables, arrived in six motor cars and surrounded the village.

The volunteers sang Gandhi's favorite hymn. Mrs. Gandhi and others smeared the foreheads of the volunteers with red powder and invoked a blessing on them. The marchers set out at 6-15 a.m. this morning, followed by crowds of villagers. They met the police at Navsar and were arrested. Batches of 21 volunteers previously posted at halting places on the way to Dharasana will now be directed to go to Dharasana.

Warning Letter

A letter from the district magistrate of Surat was handed to Tyabji yesterday, warning him that the proposed raid on the private salt works at Dharasana this week would be a criminal offence which the Government were to prevent by all means within their power.

Tyabji thanked the magistrate for his courtesy, but said the programme could not be changed. Police were massed at Jalalpur as a precaution.

Tyabji's Trial

Jalalpur, Monday.

The trial of Tyabji and his companions was adjourned till May 13. They were charged under section 143 of the Indian Penal Code of forming an unlawful assembly with the object of breaking the Salt Act and committing various offences under the Penal Code.

Apart from Press representatives, only a select few, including Mrs. Gandhi and some of her volunteers, were admitted to the court at the opening of the trial of Abhas Tyabji and his volunteers. A large crowd collected outside the court singing war songs.

The magistrate, Mr. E. D. S. Jewel, seeing Mrs. Gandhi and her volunteers spinning, ordered them to desist.

Tyabji, in a brief statement, expressed pleasure at his arrest, which he said was made in strict conformity with the law. He declared that a prosecution of this kind was futile, as the whole country was up against the present system of government.

Tyabji trusted that the whole of India would now rise up and break the Salt Law and refuse

payment of land revenue, thus bringing to an end the present law.

After leaving his car, he went to the other end of the street where he held his belief in justice and his desire to destroy the Government. — Renter.

Hartal At Delhi

Delhi, Tuesday. — The police fired a shot at a crowd which assembled for a hartal in the city. The crowd dispersed, and several people were seriously injured. This evening 50 victims of rioting were taken to hospital.

There are now about 100 British Indian Infantry are patrolling the main street. Two of those injured in the disturbances have died. The chief commissioner has prohibited the assembly of more than five persons.

A procession half a mile long, holding a demonstration in front of Gandhi's arrest, entered the town and wrecked near in which the deputy-commissioner of police, Davidhaya, and the senior superintendent of police were sitting. The crowd made a determined attack on Davidhaya.

The police arrived in front lathis and dispersed the crowd, many of whom were injured. Another riot occurred near the civil court, where women volunteers were picketing. They refused to disperse and members of the lathis intervened.

Finally a general charge was made by police armed with lathis. Thirty of the crowd injured, including several women.

In the evening the situation was under control.

Hartal In Calcutta

There have been a hartal in Calcutta. The police and those observing the hartal as a protest against the arrest of Gandhi.

The authorities are taking elaborate precautions and all public meetings have been prohibited in the Howrah district. After the disturbance in Calcutta yesterday the police made 49 arrests.

To-day a detachment of British Indian Infantry is posted in the town, while 100 Europeans are at the station, where the porters have been a strike.

The District Police Superintendent at Ferry B and the Railway Police Superintendent at Sarnam Station were injured at Dandling, near when a mob prevented several East Indian trains from starting. They unchained the train and stoned them. Police and soldiers going by train to the scene.

Employees of the India Mail, a newspaper in Calcutta, did not return to work after the lunch hour yesterday.

A Lahore message states

Three prominent Nationalists have been sentenced to rigorous imprisonment on charges of sedition. Mahabubuddin Alam Khan, a member of the Punjab Legislative Council, and Dr. Aslam Khan, general secretary of the Congress Party, have been sentenced to a term of 10 years.

New Congress Programme

There was great enthusiasm when Mr. Patel, the former Speaker of the Assembly, arrived here from Calcutta. Mr. Patel, interviewed, said he considered that a boycott of British goods generally, and of all foreign cloth, was an important section of the Congress programme.

Addressing a big open air meeting, Mr. Patel said: "As long as we do not buckle or irritate the British."

ment we are wasting our lives. We must get freedom this time.

He appealed to his hearers to boycott officials, nobles, and not to pay land revenue. "Fight the British on all fronts," he added.

The Non-Tax campaign of which Mr. V. J. Patel (ex-President of the Legislative Assembly) is the leader, is now taking definite shape in Gujarat, says Renter.

A message from Baroli states that Dadabhai Doshi, a former member of the Bombay Legislative Council, has been appointed "Dictator" of Kaira district to consider non-payment of revenue.

About 35 villages in the Jambhar and Broach districts have decided not to pay land revenue while the remaining villages in the districts land tax has either already been paid or collection has been suspended. Gandhi in 1921-22 unsuccessfully led a "Non Tax" campaign in the Kaira district.

Five civil disobedience volunteers were arrested at Sonli while announcing a meeting to take place to manufacture contraband salt. The crowd was dispersed with a baton charge.

Peshawar Arrests

The Chief Commissioner of Peshawar has telegraphed to the Viceroy asking for a reinforcement of troops. A message from the Viceroy to the Chief Commissioner of Peshawar, states a Renter while from Allahabad. A message from Peshawar says it is officially announced that 31 arrests have already been made there. Of these 10 are of Indian character, 14 are Congress office bearers, and 14 are members of the League of Youth.

Trouble Expected At Lahore

A message from Lahore states: — Two and four newspapers, *Zamindar* and *Quraan*, asked to deposit a security of 1000 rupees (£100) under the new law. The former is a Muslim organ and the latter is a Nationalist.

A message from Lahore states, the district magistrate has ordered the removal of ammunition and is stocked by dealers to a "place of safety."

Viceroy On Government's Intentions

Stamps, Monday. The Viceroy has stated that at present there is a well-marked division through out India to see a real political advance, and he has learned to love India too well to relax any effort to assist what he holds to be the natural and true development of her political life. Such development will depend on the solution of real problems, among which none is more important than that affecting the future position of minorities.

In this connection it is evident that no settlement can be considered satisfactory which is not consented to by and does not give a sense of security to important minority communities who will have to live under the new constitution. But so long as those responsible for civil disobedience refuse to recognize realities, so long will they be postponing the very things they profess to desire for India.

In this connection it is evident that no settlement can be considered satisfactory which is not consented to by and does not give a sense of security to important minority communities who will have to live under the new constitution. But so long as those responsible for civil disobedience refuse to recognize realities, so long will they be postponing the very things they profess to desire for India.

The Viceroy adds that though the date October 20 is later than in some respects he could have wished, it will offer delegates from India an advantage of establishing personal relations with the Dominion representatives to the Imperial Conference. The actual opening of the Indian Conference will follow immediately on the conclusion of the Imperial Conference.

Lord Irwin emphasises that constructive work such as that which they are all eager to begin is only prejudiced and obstructed by disorder, and he therefore appeals to the Indian community and dispassionately to consider these facts.

Merchants' Warning To Viceroy

Bombay, Sunday. A committee of Indian merchants, members of the Chamber of Commerce, have sent a telegram to the Viceroy, Lord Irwin, protesting against the arrest of Gandhi.

As an "apostle of truth and non-violence," his presence in the country, until the Government is prepared to meet the people's demand, is essential for the purposes of law and order, they declare. The struggle, despite repressive measures, is sure to be continued, and the forced absence of Gandhi, which is regretted by Indians, may still more be regretted by the Government soon.—Reuter.

The Memorable Salt Trek

(By S. N.)

The following by "S. N." appears in the April Number of *The Voice of India*.

The great march is over. The frail, semi-nude figure that left the banks of Rishabmati with 50 of his disciples early one fine morning has reached the sands of Dandi, the venue of his great non-violent battle, after twenty-four days of walking. After covering nearly 250 miles on foot, passing through four districts and halting in 48 villages, Gandhi reached the coast of Dandi, fresh, happy and optimistic, and set about his sacred task of salt making without delay. In one week he has turned India into a nation of salt makers, and in every part of the country hutees are marching seaward to-day to break the law by making salt. The Government are in a state of bewilderment, but their usual resourcefulness has not deserted them. They have resolved to deal with each place differently. Gandhi and his band have been left severely alone to make salt and even auction it. In Bombay they destroyed the salt made by the volunteers; in Bardoli they confiscated it; in Bombay they have arrested the leading salt-makers. Truly the ways of the Government are inscrutable.

The extraordinarily rousing reception that Gandhi and his historic band met with on their way from Ahmedabad to Dandi may be taken as a fair index of the depth of public feeling over the iniquity of the Salt Law, if such were necessary. It establishes something more, that Gandhi's hold over the people of India to-day is as strong as ever.

What is the significance of this saint turning a salt maker? Is it merely an attempt to manufacture and market a few tons of impure sodium chloride? Or is it merely the espousal of a fanatic who has caught the imagination of a few that mistake a occasional commotion for sensible political programme? It is obviously neither the one nor the other. It is a well organised attempt to destroy a grossly unjust monopoly in the manufacture of an article of universal consumption and one of the necessities of life (latest theories notwithstanding) and on which a ridiculously heavy tax is levied

—an attempt made by the soundest political thinker of the world to-day. Much capital has been made by critics of Gandhi's occasional confessions that he committed a Himalayan blunder here and a mistake there. Such frank statement, of which only men of the spiritual stature of Mahatma Gandhi are capable, on close examination will be found to imply that he was wrong in having had tall expectations about his countrymen, Gandhi who is trying a new and a wonderful experiment that is attracting world-wide attention has a more precise vision of the future, a deeper knowledge of British as well as Indian human nature than his critics ever suspect.

The idea of a bloodless revolution is as new as it is welcome to the world, which is weary of poison gas, submarines, destroyers and dozens of his armament conferences. And the salt Satyagraha that India has now launched on under Mahatma's leadership will prove the country's strength or its weakness. Thus India stands practically impeached before the bar of world public opinion to-day, and the turn of events within the past one week makes one feel that she is acquitting herself honourably.

The Government are being hard put to it to deal with the rather nasty situation in which the Satyagraha campaign has placed them. Here is a physically insignificant individual, weighing less than 100 pounds, against whom it is absurd to use force. Yet his influence is unbounded, his following vast. If there is a revolution in India, it is who he has created in an unimagined way of the physical and non-violent men who are prepared to march with him to death or victory. They break the law of the land and are prepared to take the consequences. Gandhi's arrest will only multiply the number of salt makers. So they decided on letting him have his fill. It remains to be seen how

So on the coast of Dandi is being carried on the the great fight for India's freedom and soon it will be in every coastal village in India. The Government have only one option—either they should increase the number of jails in the country a hundredfold to accommodate all the law-breakers or repeal this infamous law and forgo their six crores of salt revenue. Else India will soon deal in and begin consuming only contraband salt.

Mr. Sastri's Report On The Kenya Problem

The Rt. Hon. Mr. Sastri has published a report of his recent mission to East Africa. The report is in the form of a letter to the Secretary to the Government of India, Department of Education, Health and Lands. The instructions given to Mr. Sastri in connection with his despatch were:—(1) to help the Indian community to state their views to Sir Samuel Wilson on matters arising out of the Hilton-Young Commission's Report, and (2) to be at Sir Samuel Wilson's disposal if he wished to make use of him in dealing with Indian deputations. In this respect Mr. Sastri discloses the Indian problem in Kenya at length, and his recommendations thereon will be read with interest.

"As was anticipated, the feelings of the Indian community are deeply engaged on securing a common electoral roll. For many years they have concentrated their efforts on it. At intervals they have promised non-co-operation, abstaining from the legislature and from municipal bodies, to which, under present arrangements, they could have access

only through communal registers. Certain even led them to withdraw from these bodies in 1927 and they remain out now. They look upon the common roll as a sign of political equality, an ideal to which they are attached by the deepest and strongest sentiment, not only on their own account, but on account of the people of India. In addition, they value a common roll as the only safe basis of Kenya citizenship and guarantee of the progress and welfare of the Colony as a whole.

The leaders of Indian opinion see vividly the moral and material disadvantages of abstention from the legislative and municipal bodies; and in fact desire that the extent of these disadvantages should be regarded as a measure of their anxiety to secure a common roll. Though I made earnest attempts to induce them to abandon the non-co-operation policy, I produced but little impression, especially in view of the recommendation of the majority of the Cresser Union Commission in favour of the common roll.

Disappointed Hopes

The community fully expected that the authorities in Great Britain and in Kenya would take this recommendation seriously and set about the task of getting the consent of the local European community, which had been laid down by the Commission as a necessary condition. This expectation was doomed to utter disappointment. Nothing considerable was done in its behalf by Government. The declaration, made in Parliament by the then Secretary of State for the Colonies to the effect that the main basis of the franchise which was laid down in the White Paper issued in the time of the Duke of Devonshire could not be altered except by consent, brought them no comfort.

A hope, however, lingered that Sir Samuel Wilson, although not exactly a High Commissioner in the terms of the Commission, might yet conduct preliminary inquiries regarding the question and bring together the leaders of the different communities for the discussion of the question. Sir Samuel Wilson, however, called the attention of the Indian deputation to the fact that, although the majority of the Hilton Young Commission were in favour of a common roll, they nevertheless pointed out that this ideal could only be realised by the consent of all parties. These circumstances caused the deputation a shock of disappointment and grief. However, they repeated their arguments with vigour, and are not wholly without a hope that, when Sir Samuel should bring them to the notice of the new Government, they might have chances than ever before of favourable attention.

Central Council

At the same interview, Sir Samuel explained his proposals as to closer union which involved establishment of a Central Council with legislative powers and presided over by a High Commissioner who was to be a King's representative, having precedence over the local Governors, taking the chair at their conferences and enjoying a power of veto over the decisions of the Council. The proposal was one of eventual political union, and denounced them wholesale. At the same time they were emphatic in their demand that the Commission should be established in spite of their protest, and that the matter be left to the discretion of local authority, as Sir Samuel suggested. Their experience of the way

in which such discretion was in point of fact exercised was most unfortunate, and they must insist on Indian representation being made to rest on prescription.

As regards the legislators of Kenya it will be remembered that the Government of India were inclined to favour recommendation of majority of the Hilton Young Commission, provided change was not meant to be the beginning of a process which was to end in the establishment of European unofficial majority. The Indian deputation did not allow themselves to forget that the majority of the Cresser Union Commission had avowed their intention to extend the substitution of official by unofficial representatives if the first experimental step should prove successful; and, therefore, set their face definitely against the proposal.

Europeans' Attitude

No one who visits Kenya can fail to be struck by the utter lack of mutual understanding in political outlook between the Indian and the European communities. I admit that my stay was brief and my opportunities for ascertaining European feeling were necessarily limited. Nevertheless, it was clear to me that the predominant view of that community was that they should be arbiters of the destiny of Kenya and that Indians should be allowed only a very subordinate voice in the administration of the affairs of the Colony, irrespective of their numbers, wealth, capacity or contribution to the taxation. On the Indian side, one seldom heard a desire expressed to seize the direction of the Colony's affairs or a claim made to anything like political dominance. But with passionate fervour all leaders demanded equality of status and, while some might be willing to advance towards equality by steps, none would be content to contemplate a lesser goal or destiny for the Indian people. In this contention they are sustained by the thought that the position of India in the Commonwealth of Great Britain is really at stake. It is easy to understand how this fundamental opposition of political aim between the communities has caused them to drift apart, so that relations even of ordinary social intercourse are extremely restricted.

Greater Tolerance

In the circumstances, I am in a special degree thankful for the opportunities that were afforded to me to see the Europeans of influence and trying to understand their point of view. For these I am indebted to the courtesy of my friends and I am in particular glad to acknowledge the ungrudging help of the Acting Governor Sir Jacob Barth and his staff. During the discussion alike of policy and of grievances which took place, one circumstance stood out. The extreme anti-Indian view held so exclusively as before. Even when an assertion of equal political status is not welcomed, the deep gulf between the two communities is not bridged. I have brought away the impression that, if the healthy opinion, now rampant on the spot, could be fostered by the firm and clear enunciation from the headquarters of the Commonwealth of principle and policy consonant with its real interests, the beginnings of a common citizenship full of promise for the future.

My sad experience our people know how the real

character and ideals of the Commonwealth are obscured to the vision of local authorities, derived exclusively from one race and in touch with the sentiments and wishes exclusively of that race. Naturally the Indians in Kenya will oppose by all constitutional means open to them not only the abandonment but even the relaxation of the control now exercised by the Colonial Office.

Deputation To London

Small improvement in atmosphere to which I have referred might have been secured by an attempt to promote negotiations for a mutually satisfactory and honourable settlement of questions now outstanding between the European and Indian communities. But the advent to office of a new Government in Great Britain made local leaders uncertain as to the trend of its policy regarding Eastern Africa and, consequently, disinclined to discuss terms. Moreover, it was recognised that Sir Samuel Wilson was in no sense a plenipotentiary of the Imperial Government, empowered to promote binding agreements, but merely to investigate and to report. The general feeling was that the proper venue for negotiation and settlement would be London. The Indians in East Africa fervently trust that when the Labour Government takes up consideration of the problems of Eastern Africa, they will be given an opportunity of representing their views, and that in the task, they will have the active assistance and support of the Government of India, preferably deputed to England for the purpose. This hope I fully share.

Indians' Disabilities

Before leaving the subject of the situation in Kenya, I would revert briefly to the question of the disabilities suffered by the local Indians in respect of educational and medical facilities, and of their representation in the public service of the Colony. I have already forwarded to Simla a copy of Pandit Kanwar's memorandum on the subject. It affords disquieting evidence of the danger of leaving our people without adequate means of voicing effectively their grievances and their needs before the Government and Legislature of the Colony. "I am not without hope that ameliorative measures will be undertaken in the near future. It is, I submit, the duty of the Government of India to support the Indian claims for redress by all the methods open to them."

Tanganyika And Uganda

It is asserted with some truth that the mutual relations of Indians and Europeans are better elsewhere than in Kenya. Unrest, however, exists all over among Indians as to their lot within those territories. For instance, I was surprised at the vigour with which the claim of our fellow-countrymen in Uganda for equality of representation in the Legislative Council was resisted. In this province we dominate the situation by numbers, wealth, capacity and magnitude of interests. If race and colour were not sovereign considerations, we should have something more than parity of representation. Tanganyika too would give cause for pessimism if the general attitude of some of the White Settlers, approximating as it does to that of their confreres in Kenya, were not counteracted by the mandate of the League of Nations and by the high-minded and courageous character of the present Governor. The high ideals of labour and the declaration of Mr. Johnston in the Commons

during the debate on the Colonial Estimates encouraged the hope that the Labour Government will make a clear statement of policy which will assign to the Indian populations in East Africa a status compatible with the description of 'equal partners.'

Recommendations

In conclusion, I respectfully suggest that the Government of India should

(a) press for inquiries as to the basis of a civilisation franchise which shall be common to all races alike

(b) invoke the good offices of the Colonial Office and of the Government of Kenya in securing the consent of the European community to the establishment of a common roll

(c) oppose the grant of responsible government to Kenya or of any institutions leading up to it;

(d) oppose establishment of a Central Council on the lines proposed by Sir Samuel Wilson;

(e) demand, in case of the establishment of some such body, that the unofficial representatives from each province should include an adequate number of Indians;

(f) advocate the continuance of the official majority in the Legislative Council of Kenya;

(g) demand that the representation of natives in the Kenya Legislative Council should be by natives or by Europeans and Indians in equal proportions.

—The Indian Review

The radio telephony service between Britain and Australia was successfully opened by a conversation between Mr. Ramsey MacDonald, sitting at his table in the Downing Street office, and Mr. Hedley, sitting in his office in Parliamentary Buildings, Canberra. Over this distance of 12,000 miles the voices were as clear as in any ordinary long distance call on land.

—The Star

THE WOMAN OF FORTY

REGAINING VITALITY AT MIDDLE AGE

"Middle age comes far too soon." That will be your sorrowful cry if you let the cares of life exhaust your blood, leaving you tired and worn. Women, especially, are prone to neglect their health. All their anxiety is for other people. They become middle-aged and suffer in the process—merely because their blood is exhausted.

Not so the woman who preserves her youth so long as she can. She does not cause anxiety to those who love her by being ill, or by always having a headache or a pain in her side. Her blood is in good order, rich, red and pure; she never has a headache and is always cheerful and active.

The vitality and youthfulness that abundance of good blood gives can all be yours if you like. For to make rich, red blood you have only to take Dr. Williams' pink pills; you will soon feel the new blood tingling in your veins; your backache will go, your appetite will improve, you will be happy yourself to give happiness to others.

So begin Dr. Williams' pink pills now; you will be surprised at the increased vitality and new zest for life they will give you. All doctors sell them, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P.O. Box 104, Capetown; 2s. 3d. for one bottle, or six for 12s. post free.

SIR KURMA REDDI RETURNS TO SOUTH AFRICA

THE AGENT AND HIS SECRETARIES

The Hon. Esriya Basing I.C.S. Official Secretary: Sir Kurma Reddi, Kt. B.A. B.L.
Mr. V. G. Kurma, B.A. (Oxon.), Private Secretary

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પ્રસ્તાવ ૨૮ થી.

દીનકૃષ્ણ સુબ્બાર, તારીખ ૧૧ મે ૧૯૩૭

२५१ ३०

નોંધ અને ગામડાણ

ਸਾਧੂ ਸੁਖੀ ਹੋਈ ਆਪੀ ਜਲੇੰਦਰ

અરુ ધુર્મા પ્રેડી કહીમર 'કારામોલા' આ કોન્ટ્રાસ્ટનથી જાન
સંકીર્ણકામન જાણી પહેલ્યા છે. અમજવરિ, પ્રવરે નવ વને
તેમને કોરે-સે આકારથી પાઈ રહેકને જાણી પહેલ્યા હતા
દ્રા. છ. કેમલ તરફથી ખાલીસર દેવામાં તેજ દીવસે કાંને
સાત વાને તેમને જાહેર સ્થાનર કરવામાં જાણ્યે હતા. સ્થળ
અજાનને લીધે જાવતા જાડવકીયતા અંકમાં મીટીમને દેવામાં
જાણે જાણીય

‘ન ભાણું’ જાનકીનાથે કહ્યું છે. ‘શુ’ બનાવું છે’

[illegible]

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

કેન્દ્રના નહીં પ્રધાન મંત્રીના પદના પોતાના પ્રતિનિધિ-
મંડળ સામે લોકાયમ કોડીન હલકા કરવા રવાના થયું. આ
કેન્દ્રના નિર્ણયો અંગે નિષ્ફળ નીવડી છે. હાલના પ્રક
તેજીમાં જ્યાં નિષ્ફળ નીવડી છે. રૂદ્ધ સમાચાર આ પે
કે જે નહીં પડ્યાં પ્રતિનિધિમંડળ મીન તરીકેના કારણ
કોડી કરવા છે. આ નકારક પાસાએ પણ પ્રધાન મંત્રીએ કહે.

નરેશ જીની વેળાએ મુક્તામલ લીધી હતી છતાંમૂં પ્રતિનિધિ-
મંડળ ખુબ કસાવમાં હતું જો કે છતાં વાગાઓએ તેનો
પરવાર નહીં લીધો. આજે તેણે દર્શાવ્યું કે જ્યારે જાણી શકાય
તોજ રૂપ જાણી શકાયો છું. કદર દર્શાવે છે કે કેમના નિશાનની
હાથ મૂકે દેશમાં રહી છે સંધી રિમે પાટેલી ખાતામાં પ્રધાન
ભાઈ ને જીમ જા.રી જરિની અગામી આવી તે ઉપરથી એમ
મા ગામાં આવે છે કે કુલ સમયમાં સતેવકારક રીતે એ
પ્રધાનના નાવેરો જાવી જ છે

મુરે પીયત વિદ્યુ નેન-રૂ.પીયતની લક્ષણ

[illegible][illegible]

ଆମର ଡିଜିଟାଲ୍‌ନିଆ ଭବିଷ୍ୟ

જાડા હાથમાં કહેર-સે સુખ્ય ઝડીટમાં મ કીભે માં કમ
જાળી કરીત એક ફેગીઆએ પ્રધા કરે છે તેઓ જાહેર
અર્થ માં વાવત કલમવ કરે છે એવી લીલે. બ મરુત ઝડી
સીમે જાણીસે તેમની પ્રજાલ કપર જાંકુલ સુખ્ય મળા જાણ-
લેક જાણના વિચર કાખ્યો છે. આ તમા મજાલેલ એવ
કમવતે એ સુખ્ય ઝડીટની જાહેર કમલી ધાર જાણના જાહેર
કેલ પચા ફેગીઆએએ જા પચા કરું નહિ. આ જાણલેક કામે
વિચાર કલમવતી એક અમરુત એક ફેગીઆએએ જાડા કલકી
કે આને લેકી કરે જાહેર મજાલી માંજ કમર કલકી તેમજ
અર્થ જાણલે એકીનાંદર કપર એકલી જાણલે તેમજ

પાંચ આપણને ખબર પડી જતી. સર કુર્મા જા. દેસાઈ મંબઈ જીવાર પડી ગયા અને તેમને હોદ્દા રાજ કરવા પડ્યું. તેમની લગીસલ હવે સુધરી ગઈ છે. સર કુર્માની સાથે તેમના દીકરા મોખાજરગથી ખાનગી કોર્ટરી તરીકે કાર્ય જાળવવા આગ્ય છે. તેઓ 'મોખાજર' કુનીવર્સિટીના મેન્ટુએટ છે અને હોદ્દા અરકાર તેમની નીમજીસ ખાનગી કોર્ટરી તરીકેની હરી છે. આમે સર કુર્મા લગ્ય તેમના દીકરા જી. મોખાજરગથી રેડીને જાવકાર આપણે જાણે અને પિતા, લગ્યા મુજ મળી કુમવાલની હોદ્દા કામ ઉપર આવું જે માલમ મળી આવેલું છે તે વિષેની નામકા કલિગવાન જાણે એમ કુમવારને જાણે.

‘પાંચ વર્ષમાં આંધ્ર પ્રદેશમાં આંધી ભર્યો’

કુમવાલમાં થોનેરી કાલો કુમવાલ હોદ્દાઓના વેપારના જરવાના સંબંધી પાલમેન્ટ ને સીલેટ કમીટી નીચે હતી તેના રીપોર્ટની આગાહી ‘પી રેડ પ્રેમલી યેલ’ પત્રના ૧૫ ટાઉનના ખબરપત્રી ખી. આરથર, જી. મારથે.એ એ પત્રમાં પ્રસિદ્ધ કરી છે. ખી. આરથરે દર્શાવે છે કે પ્રિમોથમ્સ કાઉન્સિલે આગેલા રેન્ડોમાં ને હોદ્દાઓ કમળે હરી રહેલા છે તેમને તે રેન્ડો-કોડી માલમ આગાહી કુમવારની નોડીસ આપવામાં આવશે. આ પ્રથમ ઉપર રે. પલાનની સીમેન્ટ કમીટી વીચાર કરી રહી હતી તેણે પોતાનું કાર્ય જાણાઈ રહ્યું છે અને એમ માલુમ પડે છે કે વધુમતીએ એ રીપોર્ટ પ્રકાશિત કરે જોઈ જાણવું કરશે કે પ્રિમોથમ્સ કાઉન્સિલ ઉપર આવેલા રેન્ડોમાં કાલ ને હોદ્દાઓના કમળે છે અને એમને ૧૯૧૬ ના કામકામી જવાઈ થશે નથી તેવા હોદ્દાઓને પાંચ વર્ષની મુદત માં એ રેન્ડો કોડી જાણે કુમવારે કરશે એમ છે.

જે. ખી. રેડ પેપર્સ ઓસોસીએસનનો વિરોધ ને. ખી. અને કીન્ડીક રેડ પેપર્સ ઓસોસીએસનની એક કલા મળી હતી તેમાં નેડીયા, હોદ્દાઓ અને કમર્સ કોડો. જે. ખી. ટાઉનશીપમાં વસે છે તેની સાથે સખત વિરોધ ઉભાવવામાં આવ્યા હતા. મેરથેન ખી. કમલુ ખી. મેલરે દર્શાવ્યું કે એકીવાડીયા, કીન્ડીયા તેમજ કમલ કોડમાં જે. ખી. ટાઉન. કીન્ડીયા ઉપરથી મળ્યું છે. આ જગ્યામાં એકામકીટો તેમજ નેડીયાને જોડે આડે આવવામાં આવ્યા હોવાથી કુમવારને એ કાલે કોડી માલમ આવે છે.

ખી. જી. વીલફોર્ડે દર્શાવ્યું કે નેપીસટાઉન એ પ્રિમોથમ્સ મેન્ડ છે અને મોડા હો. અનુભાર એ કરત છે કે પ્રિમોથમ્સ મેન્ડ ઉપર કોડી જમ્સ કમર્સ માલુમ રહી રહે નહિ. આમ કરતાં નેપીસટાઉન નેડીયા, કમર્સ કોડો લગ્યા એકીવાડીયાથી જરૂર પડ્યું છે આ પ્રથમ ઉપર સીમેન્ટ કમીટી વીચાર ચલાવી રહેલી છે તેની સમજ મેં કેપટાઉન કમ્સ જુવાની આપી હતી અને મેં તેમાં દર્શાવ્યું હતું કે આ સુધી એક હોદ્દા તેને વસવાટો આ અધિકાર છે કે નહિ તે સાબીત ન કરી કહે આ સુધી તેને આ વેપાર કરવા દેવાની છુટ આપવી એમને નહિ.

અમામાંથી એકે કમ્સ દર્શાવ્યું કે મોડા હો. અનુભાર એમો માં ને કમ્સ વેપાર છે તેને ખાડી તેના ઉપર કામ ચલાવવા મેં પોલીસને જુવના કરી હતી પરંતુ પોલીસે એ દર્શાવ્યું હતું કે તેમ કાલની તેમને સલા નથી.

ખી. વીલફોર્ડે આ વિષે અગાઉ છે અને એ મોડા અખત છે કે મોડા હો. અનુભાર એ કરત ને મોડા ને પોલીસને જુવના કરવામાં આવેલી છે અને એને પરિણામે અગાઉ એકી વાડીએ મેં વર્ગે અમલ ના લેવા વેપાર ચલાવવા કોડી છે.

કાઉસીલર ને હાપરગમે દર્શાવ્યું કે આ વિષયમાં સીડી કાઉસીલરે નેટલું કરવું થટે તેટલું કાર્ય રહ્યું છે અને તેથી વિરોધ કાઉસીલર કરી કહે એમ નથી.

ખી. રેડી કાઉન્સિલર ખી. સી. એ આંધ્રમાં આપી દર્શાવ્યું કે સન ૧૯૨૭ અને ૧૯૨૮ માં એકાનીસનનેમાં હોદ્દા વેપારી એના અમલ ના અગાઉ વધી મળી હતી પરંતુ ૧૯૨૮ ની સાલમાં એ અગાઉ વધી મળી હતી કારણ કે કાઉસીલરે અમલ અમલ મારેની અરથી અરજીઓ મરથાર એ વિષયમાં આ પત્રમાં દેસા ખાણે છે તે એવા અટકાવી રાખેલી છે.

પાંચસોથી ઓસો હોદ્દાઓને અગાઉ પડશે

‘અનરે ટાઉનસ’ પત્ર દર્શાવે છે કે એકાનીસનનેમાંથી અમલ ૫૦૦ થી ૬૦૦ એકીવાડીયાને એ આ વધુમતી વાળો રીપોર્ટ રવીકારવામાં આવે તો એકાનીસનને કોડનું પાડી.

રીપોર્ટ એની અમામજ રેડ છે કે સન ૧૯૧૬ ના કાપમાં એ એને અંશજ મળ્યું નથી તેવા હોદ્દાઓ પ્રિમોથમ્સ મેન્ડ ઉપર રેન્ડોના કમળે મરથાર હોવા તેમણે પાંચ વર્ષની મુદતમાં એ રેન્ડો કોડી દેવા એમ છે.

સીડી કાઉસીલરની જનરલ પરમીટી કમીટીના વામસ મેરથેન મેલર વીમીસનને દર્શાવ્યું કે આ કમર્સ નેના કાપડો જનવાનો નથી. એ તે માત્ર અરલીટર પરવતા કાપડોના અમલ કરવાનીજ થત છે. પોતાની વચ્ચે વચ્ચેને એકીવાડીયા વેપાર કરતા આવ્યા છે તેમને વિષે કુશળીયનોની ને રીપોર્ટ છે અને તેઓની ને માલુમ છે તે આથી અંતેષાથી. ને મોડા ખગી રીડે કાપડોના અંતે કરતા આવ્યા છે તે મોડાને પાંચ વર્ષના મહેમાનીની રાહે સમજ આવે છે. સીલેટ કમીટી અગાઉ ઉદાર મળી છે.

આ. આ પડાની સરકાર ને વેળા સત્તા ઉપર હતી તે વેળા તેણે સન ૧૯૧૬ માં એ આંદોલ કમીટીના વેપાર કરતા હતા તેમને તે અગાઉમાં વેપાર આલુ રાખવાની પરવાનગી આવેલી છે. આ કાપડો પસાર થવા પછી જમ્ પ્રિમોથમ્સ કાઉન્સિલ ઉપર આવેલા રેન્ડો ઉપર આવવા તો ટાઉનશીપ કોડના વસવાટ અગાઉ અમલ કરતાં કમલ નામેલી દેવા કરતાં થઈ હોદ્દાઓને કાઉસીલર મેલથેને વેપાર કર્યા હોવા છે તેઓએ માલુમથી એવા કાપડો કર્યા કે તેમને સામસન્ટો આવવામાં આવ્યા અને વેપાર કરતા અટકાવ્યા નહિ એટલે સન ૧૯૧૬ ને કાપડો સરકાર અમલમાં મુકવા માંમતી નથી એમ તેઓએ ખાની લીધું. એટલે સીલેટ કમીટીની અમામજ આ કાપડોને અમલમાં મુકવા વિરોધ થવા છે અને ૧૯૧૬ માં ને ૧૯૨૮ માં હોદ્દાઓ વેપાર કરતા ન હતા તેઓએ અગાઉ એમ છે.

આ સુધી કમીટીનો રીપોર્ટ જાહેર થયો નથી આ સુધી ખીન્ડી ટાઉનશીપો આ ટાઉનશીપ કોડમાં વસવાટ અગાઉ અમલ કરતાં કમલ નામેલી છે આ કમીટીને આ અમામજ કરી છે તે કમીટીના નહિ પરંતુ કમીટીના સામાન્ય વચ્ચે ઉપરથી એમ કમીટીના છે એ મલ જમ્ કમીટીના ખાન અટકાર નથી.

હિંદુ સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ

શ્રી. અબ્દાસ નેવલ પોતાની કુટુંબી સાર્વે પકડાયા

મદાત્માજી પકડયા પછી કાઠીની સરકારી શ્રી અબ્દાસ નેવલજીને સોંપવામાં આવી હતી તેઓ સરકારના આમલ નીમકના અમરો ઉપર ૫૬ ચોરસ ફીટ સાર્વે કુમરો લઈ જતા હતા. કસ્ટોડીની કાગળી પાસે આમલી રાત્રે અભયવાસીઓ આવી રાત રહ્યા હતા. ચીલીસ ગાંધીએ સર્વ ચોરસ ફીટને કુમરોમાં આગ્રા કરી વિશાલ આવી હતી. સરકારમાં સવા ૭ વાગે તેઓ કસ્ટોડીની નીમક પડ્યા. નવસારી આમલ પોલીસે આમલ અને તેમને પકડ્યા. કીટીકેટ માલ્ટરેટ, અને પોલીસ છુટ્ટો-ટુટ્ટો ૩૦૦ દંધીવારનું પોલીસે સાર્વે આમ નજીક ૭ ફીટ નવસારી આવી ચેકવા હતા.

અબ્દાસ આદેખને પ્રાપ્તને કહેલો.

સ્વર્ગવાળા અર્ધા સુધી ન મળે હાં સુધી સુમેક કોઈક ન કહે. વાપરો ફરિયાદોમાં મળ્યો.

કસ્ટોડીને એલખણી પત્ર

સુરતના કસ્ટોડીને આમલે વિરલે શ્રી. અબ્દાસ આદેખને એક એલખણી પત્ર લખી કસ્ટોડી કહ્યું કે સરકારના આમલ નીમકના અમરો કે તે આમલી ગીરકાલ કે તેના ઉપર કુમરો લઈ જાયો એ ફાળકરી કુટ્ટો મળ્યું. અને સરકાર પો કાઠી સર્વ સવાળી આમલી મીમકલ ઉપર કલા કુમરોને કહર કાઠી કાગળી. કસ્ટોડીને જતાલેલી કળપતા મારે શ્રી. અબ્દાસ આદેખે તેનો આભાર માન્યો હતા અને અલખણી કે મરા ૧૦૦૦માં ફરિયાદ લઈ કહે એમ કહ્યું નહિ.

શ્રી. અબ્દાસની આદીએ રેલી કસ્ટોડીની આમલમાં મદાત્માજીને પ્રક્રમથી ચેકવા કરી મુશી હતી તે મુશળ શ્રી. અબ્દાસ સારેળ પકડનાં હતા રેલી સરકારની નામક રવતજનાની આદીએ આમલ કે.

સાક્રમન કમીરાનના 'અતી મહત્વના નિર્ણય'

હોશમાં ને વસ્તુ વિશ્વિત ઉપસ્થિત થયેલી કે તે ભેતા સાક્રમન કમીરાન સર્વનુમતે પક્ષ મદતના નિર્ણય ઉપર આજુ છે. રીપ્ટ પ્રિન્ટ કરવાના પ્રક્રમ ઉપર આમલી સમાપ્ત થી, ચેકવા જેન કોઈ ખુલસો મદાર પાડી.

રોજિંદ રેખાસ કેન્દ્રેસ

સીમકાનો અમરની કસ્ટોડી કે કીકાસ આનિ રિલે થયાં કરતા રોજિંદ રેખાસ કેન્દ્રેસ અમરોનર માસમાં મળશે.

કાઠીને અમદીમેટમ

કાઠીને રેખાસ જેમ પમને અમરની મુગધવી કસ્ટોડી કે કે પ્રેમ કાઠીના સરકાર કાઠીને કોઈ સરકારે અમદીમેટમ આવી ચેવવણી આવી કે કે પેકાવર નજીકના પકાસ આમલથી ને તે પોતાના સરકારને ખસેડી ભેલે નહિ તો અમરનીતાનની અમદાસ આમલના સરકારને ચોખ્ખા સાર્વે તે પમમાં ભરશે.

કાઠી આંધીજી પ્રાપ્તે અબ્દાસ સદાનુસૂતિ મરવે કે અને પેકાવરની કેમેસ પાડીના આમરોનોએ તેને પેકાવરનો કળને સાર્વેલેવા આમરનજી આજુ કહ્યું.

પ્રક્રિત કીલીસાલજી પેકાવર ન કળ રહે

પેકાવરની કાંઈ ને અમરનજી પોતાને લઈ થયાં તે રિલે કીલીસા-ભેલી અમરના આવી રહેલી કે કે સરકારે કાં મુશળ માલુસેને મારી નાખ્યાં છે. તે રિલે મહાસરના વરલથી

તપાસ મદારવા પ્રક્રિત કીલીસાલજી તપાસ કરવા પેકાવર અનાર કે તેમને પેકાવરના મીર કમીકનરે તારખી સમાચાર આમલ કે કે મદાસમાની તપાસ અમીલીને પેકાવરમાં તપાસ થવા રેવામાં આપશે નહિ. અને મદાસ કુમર કળાં ને તપાસ અમીલી પેકાવરમાં કાગલ લઈ તો તેને કાંઈ પકડી પાકા રવાના કરી રેવામાં આપશે.

પેકાવરમાં ૩૬ માલુસેને પકડયા

સરકારે તાર રહ્યો કે કે પેકાવરમાં સરકારે ૩૬ માલુસેને પકડયા કે નેમાં ૧૪ કેમેસના અમલકારો કે અને ૧૬ કુમર કીમના મળ્યો છે. ૧૦ અમલ માલુસે છે.

કાઠીનેમાં તોફાનનો કાંઈકવ

સરકારે તાર કાઠીની કસ્ટોડી કે કે કાંતા ને પત્રો 'કમી-કાર' કળા 'કમીકાર' પાસે રૂપીયા પાંચ કલ્પરની સેમુલીટી સરકારે મારી છે. 'કમીકાર' પમના અધિપતિ મદાસના અમરનીઆન છે. 'કમીકાર' હોજી પાલીકાનું રાફ પકડ્યું કહ્યું છે. મદાસના અમરનજી આનને ને વર્ડની સમ મળ્યું છે. કાઠીનેમાં તેમનાં લાલ એવો અંબવ પોલીસેને કાગળથી કલા માલ્ટરેટ સરકારી રાખ્યાનું ખસેડી કળ અમર નીમક અમલને રખવા કુમર કળાં છે.

કોલોપુરમાં અમરને તોફાનને

મદાત્માજીને પકડયા તાર કોલોપુરમાં અમર તોફાન થયાં છે. કે પોલીસ લાલ, માલ્ટરેટની ૧૬ અને સરનાં અમર પોલીસ સજામાં મુશળમાં આમલ છે. પોલીસે મેળા મદાર કળાં હતા. રખ માલુસે માર્યાં થયાં કે અને ૧૦૦ કાગલ થયાં છે. મદાસના કામમાં મેળી કસ્ટોડી પકડી હતી અને અમરનો કલાકાર કર્યા. પોલીસે સાર્વે કસ્ટોડી લઈ માલુસે મળેલી થયો હતા અને તેમની અમરને તોફાનને કહ થયાં.

અમરને તપાસ આમલેને પુનાં કીકાસ

કોલોના રેખાસેને મુરોપીવન સીવીલ કમરનામાં કુટ્ટ પકડી હતી કેમેસ અમરના કા તપાસ આમલને કોલોપુર આવી કરાવી મુશળ એકથી રેવામાં આમલ છે. આ અમર રેવે લવા તાર આતામાં કાગ કરનારા અમરનેમાં આમલનો છે. કુટ્ટ નોટીસથીવન તેમને રમીલીવન કેનામાં મેસાડી રેવામાં આમલ હતા. કેકાસ આમલે રસોઇ કરવાનાં પસલે ૫૬ સાર્વે આવી કીલાં હતા. અમી આમલે કરી અમેલી કામલી હતી અને કાના બનાવીવું કળાં કાપવા કમરના અમલની હતી. તેઓ એટલુંજ અમલની કલ્પતા હતા કે રમીલ અમલનાક છે. આ કોલો અમલે કે કે તોફાનમાં અમલનો ખુવારી પમળી મોટી થઈ છે. પોલીસે ૫૬ કોલો અમલમાં લાલ થયેલા છે.

પોલીસેને જીવતા આમલ મુશળ

કોલોના રેખાસે પોલીસેને મેરી લીધા હતા અને કે પોલીસોના ઉપર માલસેટ કાઠી અમરે રમીલમાં તેમને આમલ મુશળ હતા.

મારફલ લોની અમરના

કેકાસ રેખાસાહ પમને અમરના કસ્ટોડી કે કે કસ્ટોડી આમલ પોલીસે અને સરકાર મોટી કીલીસા છે. મ કીલીસા અમરે કરવામાં આમલ છે. કોલોપુર, કસ્ટોડી અમલે લાલુડું કસ્ટોડી કોમ એવો રેખાસ લઈ રહેલો છે.

મદાત્માજીને કોલોપુરને તાર

સેકન્ડ કાઠીનાં પાંચ મદાસે પુનાં અમલ થયાં છે અને

ડા. ઈ. કાંત્રેસની માસ મીટીંગ

મહાત્માજી અને તેમના કુટુંબને અભિનંદન

મહાત્માજીના માનમાં કામ પંથો ભંધ

મહાત્મા માખીજીને અગરે પછી જેવાં બેલાયા છે એ સમાચાર હરે આરંભે પ્રસિદ્ધ થતાની કાચેજ ભેદાનીભગ ના દોરી બાકાએના કપોમાં મોટી ઉવલ પાવલ થઇ રહી હતી. ટ્રાંસવલ ઇન્ડિઅન કોલેજના અમલદારો તુરત બેલા થયા અને વરતુ સ્થિતિ ઉપર વિચાર કરી લીધો. મહાત્માજીને પકડ્યા એટલે લોગો એ પ્રસંગે ફેંકક ભંધો પશુ ચોતાનો ઉત્સાહ જેવી રીતે જતાવી કહે અને અર્થ સાથે મળીને ચોતાના હાથનો ઉભરો જેવી રીતે ખાલી કરી કહે તે વિને વિચર કરી એવું કાવવામાં આવ્યું છે લા. ૮ મી ગુરુવારના દિવસે લોગો ચોતાની પ્રવિષ્ઠામાં આવે તો તે વિવેકે દાતાઓ પાડે અને કસવાલમાં જતી કહે લા બહેર અભાઓ કરી ચોતાને ઉત્સાહ પ્રાપ્ત કરે. ટ્રાંસવલ ઇન્ડિઅન કોલેજના રસથી એવી ભવની કુચનાઓ ખાંધો ૩૧ હોતે આવે છેવામાં જાવી અને લા. ૮ મી ગુરુવારના દિવસે ભેખર્જ કહેરમાં દોરી બાકાએએ હજાજ પાડી અને જાવી પાવે જોભરીન આવરોપ દોલમાં બહેર અભા છે એવી ભવની દેન-બીલ સર્વે વહેવવામાં આવ્યાં. એટલે વાલ કોટલી હતી જરી કે કપોરીવા પ્રસવામીક સોભામી વરણી આવેલો આવેને કુચીય બાકાએને એવી અપીલ કરવામાં જાવી કે પુચીય બાકાએ દોલમાં જા બાકાએ ભવલ રહેલા છે એટલે કોઇ પ્રમલપાન બાકાએએ દાતાજી ૧ અમેલ ન જવું અને પ્રમલપાન બાકાએએ મોટે અને દાતાજીમાં સામેલ થયા ન હતા.

અહાલ સવના

અમલક થજ વાવે આવ્યું થોભેર મજાએથી બરાણ મનુ હતું. મોક્ષભર્જ, હાંપોટ, અમલકોર્, રમણ, મેનોની ભર-ખોટન વીમેરે રમણોએથી પશુ ભંધ બાકાએ અભ માં આવ્યા હતા. પ્રોટીરીય, બાકાલીરકરમ, તથા કીમોજીમાં પશુ તેજ વિવેકે અભાએ મળી રહી. મેક્સ કીમીય કમીટી તરફથી એવી અભાએ તાર મળેલો હતો કે હોંદુ તથા પ્રમલપાનેની મોટી અભા કરવામાં જાવી છે. મેક્સ, બાકાહોન્ટીન, વેલ-વરકીન અને મોન્ડરમાદમાં અમલક સર્વે હુમલે જથ રાખવા માં જાવી હતી. ખં. ભેલ, કમરુ રીય, તથા મી ભેલ. રેલનમેરે પશુ અભામાં આવે દાલરી જાવી હતી. મોટોર્ગ ઉપર હોંદનો રાષ્ટ્રીય ૧૪૦૧ ખાલ અભાવમાં આવ્યો હતો. પ્રમુખ ખં. ભેલ, કી. ભરમીનું અભેલ બાવલ ખં. ઇ. ખાલે અભા સ-પુખ વાંચી સંભળાવ્યું હતું જે નીચે પ્ર મ હતું

પ્રમુખનું બાવલ

બહેનો અને બાકાએ,

પરેથી પ્રમલમાં મજામાંથી માતુજીને મુક્તિ અપાવવા માટે બાલકમાતાના પુત્રો અને પુત્રીઓ કાલમાં અલ અલાવી રહેલા છે તેમને જા દેલમાં વસ્તા અલકમાતાના પુત્રો તથા પુત્રીઓએ અલાવુપિ અને ઉત્તેજનો સરેકો જાલે મોક્ષી આવેલો ભેદાએ. કમરુ કે કાલી સરકારના જા સરકારના પ્રમલમાં અપમાનો કેવા છે તેનાથી આવેલે અભા અમલકી

જા કુચમાં પરિચિત જાલે. એવો સરેકો મોક્ષી આવેલો આવેલી જા અભા અને અભા જાલે એવી માંભળી હુ આવેલી થલે હાંદુ. આવેલે જા, બાકાએ આવેલું થર અભાએ છે અને આવેલે જા દેલમાં અમલકે વાળે દલા ભેમરીએ જાલે. આવેલે એમ કહેવામાં આવે છે કે જા દેલની સરેક પ્રમલ જે કહો ભેમરી છે તે કહો આવેલે ભેમરી ન કહો. ૧૯૨૭ કે વાસ્તવિક રીતે આવેલે, પાંચેલીએ જાલે. આવેલો ૧૯૨૭માં પરેથી લવ છે, આવેલો આવે, મિત્ર પ્રકારની છે, વળી આવેલો જામરી થ રમ જુલ પ્રકારનો છે. આવેલે આવેલુપુરે જેમ પશુ કહે ૧૫૦ આવે છે કે આવેલે જા દેલ હોડી લોલ જાલેલ જવું કે જા આવેલો જુલિઅનસાર આવેલો અંરુતીના મેલેલે આવેલે રવલતપાપુરે જુલથી પ્રમલ કરી કહો

આવેલું ચોલાવેલું આવેલે વિદ્યાથી કહોલે તેને માટે નિર્મલક રવલતપા આવેલે ભેદાએ છે, હોંદની ખાલ જુલિઅના કુચમાં આવેલે પ્રમલ કરી કહો. હોંદના હાથમાં જે લેવામાં હુમ્ અપીર રહેલું છે તે આવેલે રવલતપાપુરે જાવાથી કહો. ભેલ વરતુ જાલે લોંદના કરોલો મનુષ્યો એક કુચવિરાળો પ્રમલ જે લવિઅરના ભલથી જાલે આવેલે ગુલમીમાં રાખી રહી છે તેની પાસથી માગી લી છે.

ગુલામીનાં મજામાંથી પ્રમલને જુલ ન કરવાના રવાર્કે રેલુ અલર, દાલમાં જાવી રહેલા જાવારે અંખો ખુલ્લી રીતે ઉત્તેજન અપીને બીલકુલ ભેદા અમાયારે પ્રેલ આરંભે આવેલમાં આવે છે જે વાંચીને આવેલે દલાલ ઉત્તેજન જાવ છે હાખલ તરીકે આવેલો સામે એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે હોંદનો લોક સુલક ખીરુલ જાતાં છે, તેમના પાના વલિલ અલવારી નંખમરી સલિલકામરી રીતે તેમના હાથમાં ન ખુલ્લી ૧૫ કારણ કે સ્વરાજ્ય માટે તેમના મા દોલતા નથી. જાવીજ ભલતી દલીલ જે હુનવાની અભા પ્રમલો માટે કરવામાં આવે તો અભલતી અભા પ્રમલ સ્વરાજ્યનો લલ ભેમરીયા માટે નાલવક હરીજ કહે હોંદનો લેલસુલ કેલવાએલો નથી. તેજો તેમની સામાન્ય મરીવાકની ૧૦ રેલ થી ૧૫ થી પવમા પશુ મરીય છે એ વરતુ અભ હાંદુ પરંતુ તેનો હેલ હોંદના ઉપર કોલો ભરે ભેરેલાલ છે. પરંતુ એમ કહેવું એ અભ નથી કે હોંદમાં કેલવથી કે અંરુતીનું એ આવેલું છે. રલવ અભાવવાની અભામાં હોંદને અનુભવ નથી એમ કહેવું એ પશુ ચોલ નથી. હોંદમાં કોલ અમુલ કેલવાએલો નથી તે હોંદમાં પશુ હોંદના જામરીયાએ લેલ એ અમલકાએલો કાલાર જાલેલ અભા છે હોંદ એ મલરવ થઇ કહે છે તેલે હોંદનો, વિચારામ રાખલરીઓ, તેમજ દેલકોલે જા પ્રમાના અને ભેલ ઉત ન કરેલા છે. પ્રમાના અભા રવલતપા જાલે ભેલ પુરેલો પેલ નથી કરેલા કલવ પલિઅની કેલરી પ્રમલમાં પશુ ઉત્તેજન અભેલા ન હેલ આવેલો અનુભવ ૧ મે પ્રેલ અને કામલથીલ માવ ઉત્તેજ નેલી અભાસ મનુષ્યોથી રલ પ્રારીને છે, છે એમ નથી. લેલકાવરના અભો, લેલકાવરના લાભો, સીવીલ સર્વેલ અને કલરના અભા, અપીર મલેલુપના અભો વામેરે વરતુઓ પશુ એ પ્રેમનું કારણ છે. હ. અલિલ એવો રેલ કહી નથી કહે કે આવેલો ઉપર જે મુક્ષીતો નાલેલી છે તે આવેલો અભા માટે છે. સારલ જાલિલ આવેલે પ્રેમીયેલો કાલો ખાલર અનુભમાં રાખવા ભેદાએ એમ બાલેકાર ભહેર મું છે.

મહાત્મા સાધીજી વાળાની રીતેજ દાવો કરી રહ્યા છે કે હવે જલેજ પોતાની મુક્તિ મેળવી લેવી જોઈએ. દોહનો એ મોડોએ અધિકાર છે તે વસ્તુ તેના પ્રતિદાસજી સિદ્ધ કરી આપે છે. જો કાંઈ પરચો અજુક આવીને મારી પાસે આવે દાવો કરે કે મારા પાસે વર્ધિવટ ને મારા કરતાં સારી રીતે મળાની કાક છે માટે મારા પાસે વર્ધિવટ અલાપવાને તેનો અધિકાર છે એ વસ્તુજી અસલ છે તેવીજ રીતે એક પરદેશી રાજાને પીછા પ્રમત્તન ઉપર રાજ્ય મલ રાજા અધિકાર આપી દોહમ બુદ બુદા કમો ૦ બુરી બુરી જા નહ બુદ બુદ લાલો છે, લોહમાં પશુ મલહેદો છે, અને તેથી તેને સ્વરાજ ન આપાય. અન્ય પ્રમત્ત જે સ્વરાજ્ય જોમવે છે ત્યાં શું જોવી દેવા જોવામાં નથી આપવી? આવા મનબંદોનો નિકાલ તો સ્વરાજ્ય હોય તો જરૂરી થઈ જાય. પરદેશીઓની રાજ્ય નીતી તેમ મલહેદ ઉપસ્થિત કરાવી પોતાના જાન આત્મ રાજ્ય વર્ધિવટ મલ રવ ૦ દેમ છે

સ્વાયંત્ર્ય પ્રાપ્તિ માટે મામીક રીતીએ લડત ચલાવવાનો એક નવીન માર્ગજ જમતની સમક્ષ સાધીજી અને તેના અનુયાયીઓ બતાવી રહ્યા છે. તેમની નીતી એવી છે કે તમારા અંતરાંગમાંને અમુક વસ્તુ ખેડી જામી તો તે કહી ન કરો. અનુયાયી કમરને કહી લાગે ન જાઓ અને તેની સજ્જ ખોમરી કો તે એટલે સુધી કે તમે કુખો સાદન કરો જે જ્વેજ બુલમમરનો આત્મા અગ્નિ થાય અને તે પોતેજ પશાદાથ કરે આવી રીતની લડત જાનવાર કોઈને કુખ આપતો નથી, પોતાની જાતે કુખો મેડી કો થયું અન્યને કુખ ન આપે અને એમ કરી પોતાના સેમજ બુલમમરના આત્માને ઉમારી છે છે

આવા ઉત્તમ આદર્શની લડતને એક પ્રાર્થિતી મર્મ માનવીની પ્રજા કરર કરશેજ એવું કોઈને થયું જાય. અદિસાતમક લડત જે તો પ્રીયતી પ્રજાના ગુરુ જીસમ કાકરે યાચવેલી, તે એક દોહ અમલમાં સુધે તે પ્રીયતી પ્રજાએ વધાવવી જોઈએ. પરંતુ ના, પ્રીયતી મર્મના આ આસપને અવકાશ રીતે અમલ માં મુકતા કાકુ-મર્મની લડત પ્રત્યે કેવી રીતે જાવવામાં આવે છે? જે લડતની દોહી કલ્પમાં આવે છે, તેને ખોટી રીતે ચીવરવામાં આવે છે, અને આ લડત વિષે કેવું વલજુ સેવું તે અમાવથી નહીં કરી રાખેલી નીતી વાળા વર્તમાન પચકારો અરમાં સજ વસ્તુ અહોર કરી લાવતું વસ્તુ સ્વરથ અને આજીવ ખેડા સ્વરથમાં ચીવરીને સુધી દે છે કે જેથી આ લડતના મહાત્મા તથા તેના અનુયાયીઓ વિષે ચેરસમજ ઉપસ્થિત કરી તેમને ખાટા સ્વમા અગત્યાં જત રાથ.

પોતાના ક્ષેત્રની ભકાર, અર્થ તેમની જામવમ અને કામુ ન હોય ત્યાં પ્રક્ટી નીકળતી કોસા માટે સાધીજીના ઉપર અપવાદ મુકવામાં આવે છે. માત્ર આપણેજ કે જેઓ આપણા સાધીજીને જોળખીએ છીએ તેઓજ સરજ રીતે કરર કરી જાય છે કે આવા દાસના કાયેથી તેમનો આત્મા કેટલો વલોવાય જાય છે.

જે દોહીઓએ દોસનાં કાર્ય કર્યા છે તે સાધીજીને લખને ક્યાં છે એમ નથી પરંતુ સાધીજીની અનેક આજીજી કાતાં કર્યા છે. મને એટલાં કારણો મળવા પડ્યાં આવાં કાર્ય માટે આપણે અદસોજ કરીએ છીએ. અમલમાં સુજેક કાર્તિ રથાવવાની જે કીલમાથ માથી રહેલી છે પરંતુ તે પડી જાયે એમ છે. સાધીજીની મળવળ જે રેતુ બદ જામી કો

આપણે ૬. કાર્તિકના કાર્તિક અ.પણી ખ.રૂપી સ્વતંત્ર

થાય અને અમલની પ્રમત્તોના કુદ મોમાં માલ જરેક રમમ થાયે તે એવા માટે કામથી તલસી રહ્યા છીએ. આજે અમલ માં ત્યાં ત્યાં પોતાના રાજ્યનીજ વાલ માથી, રહેલી, જે, એક ખીજાં કાપ્ટો પરસ્પર અદેખાઇ સેવી રહેલા છે. કુદ અને કમકાઓ ત્યાં ત્યાં જોવામાં આવે છે, અને એને પરિણામે મનુષ્ય જનિ એટલી બધી અલખ સિચિત્તે ઉતરી મનેલી દેખાય છે કે એક અમલના જેવી દેવા જોવામાં આવે છે. આ દેવાને બદલે માનવ કલમમાં ન્યાય, સત્ય અને શાંતિ પથરમ તા જનવાલ અ.પણ અધિકાર છે સાધીજીની એ પરમ અધિકારી છે. તેમણે હોદ માલ મટે અને કહેા કે જમતની સ્વતંત્રતા માટે જે મહાન આમલના કરી વીરતા બહેલી કલ્પ કરર કરેલી છે તેની સાથે આપણે સમુર્થ રીતે મળતા છીએ.

મુખ્યનું આપણુ વચાઇ રહ્યા માલ તેમણે કહ્યું છે અને આપની સમક્ષ કેટલાક દોસો રજુ કરવામાં આવશે અને અનેક ખોલનારઓ ત વિષે વિવેચન કરશે. કાર- માલ જે દોસો પસાર કરવાનું વખતે કાર્યવામાં આવશે, પદલો દોસ એટલેકેટ આપ. આપ. કહારીને રજુ કરવા કુ જજાનું ઉ- ઠરાવ રે.

તમામર, સવીનમજની લડતની નીતી મલજુ કરી મહાત્મા, મર્મજી અને તમના અનુયાયીઓ દોહ માટે રાલ વલ મેળવવા જે પ્રયત્નો કરી રહ્યા છે. તેના પ્રત્યે આ સજ પોતાની સપૂર્ણ મદાલજી દેવાર છે આ મહાન અદસનાં લડતમાં જે દોહીઓ માલો કુરોપીયતો, કિસમી નીતી મારજુ કરી અમરસતી વાપરે છે તેના પ્રત્યે હલમપુર્વક કીલગીરી પ્રકારિત કરે છે અને આ સમાની અપૂર્ણ ખાતો છે કે જેવી કિસમી નીતી મદત્તાજીની નીતીથી ખીજુલ કહી છે અને અમારે દોહીઓ કિસમો ઉપયોગ, આ આપમાં, એટલારે તો તે હોદ અને અર્થિક કલ્પવિદુને ભારે નુકસાન કરે છે.

ઉપલો દોસ કરતાં એટલેકેટ આપ. આપ. કહારીને દેવાર છે અમલની સમામાં અને કાલરી અ.પણી ભારે અનલ થાય છે કમીદીયા મરમ, મીક સેમ, વી તમથી અપાઓમાં અથા સમાચાર નીઅવામાં આપવા છે કે દોહમાં મુસલમાનો આ લડતમાં આજ લેતા નથી તેથી મુસલમાન આપણીએ લડતાજમાં આજ લેવો નહિ. એક મુસલમાન તરીકે હું આજે અહોર કરે છું કે કમીદીયા મરમ, મીક સેમ, મરીએ આ વાલ ખેડી અહોર કરી છે. આ આરી પાસે અનેક હોદ વર્તમાન પત્રો દોહથી આવેલાં છે તેમાંથી તેમજ મુસલમાનોના મેલામાં મેલા જનિજોને જે અધિધાય છે તે કું આપને વાંચી જતાવું છું. આલ તેમણે કાપાઓમાં જે સમાન મરો દતા તે ઉપરથી કામીવ કરી બતાવું કહું કે મુસલમાનો આ લડતમાં જામેલ નથી એમ કહેવું એ કમલોડ બુદાઈ છે કાંતી સ્વતંત્રતાની લડતમાં મુસલમાનો સાથેજ છે. સ્વાયંત્ર્ય માટે મુસલમાનો તો પ્રાજ આપવા પજુ તેપાર છે મહાત્માજીને સરકારે પકડવા બાર પછી આ લડતની સંકારીને પોળી પ્રમત્તે મુસલમાન અલ અન્યાસ તેમજજી ઉપર મુક્યા છે તેજ જતાવે છે કે મુસલમાનો આ લડતથી વિરલ નથી આ લડતમાં આજે અનેક મુસલમાનો એજ જામવી રહ્યા છે.

શી, પ્રામજી અંકુમાઇ કેલાઈએ પુરતું વીવેચન કરી શી. કહારીને રજુ કરેલા દોસને ટેકા આપ્યો હતો. દોસ અવાનુમતે પસાર થએલો અહોર થયો હતો.

૬૨૧૫ ૭.

આ સભા દીંદના મહાન નેતા મહાત્મા ગાંધીજીએ દીંદની સ્વતંત્રતાને અંતર જે વીરતા કરેલા મહાન આત્મભક્તોના આત્મા છે તે માટે અર્જુન માનની કામધી અંદર કરે છે અને તેમને તથા તેમનાં બહુદુર કુટુંબને દીંદની સરકારે જેલમાં પૂરી તેમને જે માન આપ્યું છે તે માટે તેમને આદર અભિનંદન આપે છે.

૨૧. શ્રી. ભિલ. સીમામનીએ આ ૬૨૧૫ રજુ કરતાં દર્શાવ્યું કે તેણે માણસ મહાત્મા ગાંધીજીના વીરતા અને કદાચ મળતો ન થતો હોય તે પણ કોઈક તો તેમના દુરપનો પણ કબુલ કરે છે કે તેઓ મહાન પવિત્ર અને આદિગુણવાન પુરુષ છે. તેમણે અનેક ભોક્ષા આપેલા છે અને તે માટે અર્જુને શ્રેષ્ઠ છુટકા વીના નબર રહે. હું એક નેશનલિસ્ટ હું આ મહાન જાતને લીધે કાંદુલાનની સરકાર યેરેલાત્ક થઈ ગઈ છે. આ મહાન જાતની અંદર એક સુદર વાત તો એજ છે કે એમાં આજે, આજળ પડેલા કામ કામ રહી છે સ્વતંત્રતા માટે કાંદુલાનમાં આજે લોક કારણી જમી થઈ છે અને તે કામધીને બંદુકા અને તેણે કદા અંદરથી કહે નહિ હું તમારી સમક્ષ આ ૬૨૧૫ આનંદપુર્વક રજુ કરું છું.

શ્રી. ભિલ. કનયુ. શીમ આ ૬૨૧૫ને ટેકા આપવા ઉભા થયા આજે સભાએ તેમને તાળીઓથી વધારી લીધા કતા. શ્રી. રીએ દર્શાવ્યું કે આજની દીવસ શોકનો નથી પરંતુ આનંદનો છે. બાપુજી પોતે પણ આપણને આનંદ અનવરતન આપ્યો. આજે તમે આ મોટેનીલ જાણી ન જતાવો પરંતુ કાંઈ કરો. મહાત્માજીની આ કાલ એક દીંદ બરેજ નથી પરંતુ આખા જગતના છુટકારા માટે છે. બાપુજી આખા જગતના કિલક છે જગતના ઉદારક છે તેમને સદા ર આપો મદદ અને જગતની સુખિમાં કામ છે.

શ્રી. સુભાન દેસાઈએ દર્શાવ્યું કે આજે દીંદગીરિનો દીવસ આપણે મરે નથી પરંતુ બારીક સામાન્ય માટે આજે શોકનો દીવસ છે. કાંતા બાલીકા આપણે જીએ કોઈ અર્થને આલીક નથી. તેમનું શબ આપણને આપ રહ્યું છે. કુરોષીય લક્ષ્મણ આપણે લાખો માણસો આપ્યા, કરોડો રૂપિયાની મદદ આપી અને પરિણામે આપણને શેલેટ એકા મળ્યો. આપણે આ લેશ. સ્વતંત્રતા ૧૩૨ મેળવીશુ.

શ્રી પરશુભાઈ ટવણજીએ ૬૨૧૫ને વર ટેકા આપતાં દર્શાવ્યું કે આજનીની આ ઉલ્લીલ સજા છે અને તે સેનાનીયન અરેલી સરકાર સાથે મહાત્માજીને જતાવેલ. અસહકારના મગજ છતી કડાશે.

૬૨૧૫ ૮.

દીંદની સ્વતંત્રતાની મહાન જાતને આજે દીંદના જે મહાન કાલેશ છે. મોટીન કામલુ અને શ્રી. નરીમાને કોઈ સરકાર પકડીને જાળ કરી છે તે માટે આ સભા મચકરી અને માનભરી મિથિ છે. અન્ય રાષ્ટ્રવાદી નેતાઓ પોતાના આત્મકાલ અને કુખો સદન કરી પોતાને કાલે આ જાતમાં આપી રહ્યા છે તેમ આ દેશકાંતોનું કુખો સદન કરવાની પ્રજા કલિત આપો અને સ્વતંત્ર દીંદ એવા તેઓ દર્શાવ્યું કોમલો.

શ્રી. શ્રી. કે. ટી. નાઈકે કાગળી બરેલી આપમાં વીરતા કરતાં દર્શાવ્યું કે દીંદમાં લોકીની નદીએ વહી રહી છે તે માટે સરકાર અભયદાર છે. લેવો જે કાલેલો અમ કરે તો તેમને જેલમાં કુરવા બોધને પરંતુ સરકાર તેમ ન

કરતા પેલીસો પાસે લેકા ઉપર લીએના માર મર ને છે અને સ્વજન્ય માટે લેવો સાથે જુમલો કરે છે ભરે કરકર પાસે મેળુપકાર કરાવે છે. દીંદની આજીની ઉપર પણ આ પ્રમાણે પેલીસો લાડીએના માર મારી તેમને યામ કરે છે અનાધી મંજી કરમની વાત સરકાર માટે કથી દોષ કરે?

શ્રી. મહમદ ગુલામે એક સુદર કાલજી કરી દર્શાવ્યું કે મહાત્માજી કાંદના આપો અધુરોપાસે એક કમ્પ કોટીને મહાન સાધુ છે માદ તેમણે શીકંદર બાદશાહ અને દીંદના એક સાધુને દાખલો આપી દર્શાવ્યું કે મહાત્મા ગાંધી એવો સાધુ છે કે આખા જગતનું સામાન્ય તેમની પાસે સુધા એ તેને માટે રજા બરાબર છે. સરીએની સેધા એ તેમનું સમાન્ય છે. આજે મહાત્માજીને જેલમાં પુર્વા છે એટલે આપો દેશ જેલમાં છે એમ સમજો. આજાદી એ જીવીદાન યીલ મળે છે.

શ્રી. દુવરજી નારીઆએ ૬૨૧૫ કે આ નરીમાન એક પારસી છે અને તેને અનુવાદ આપવાના કાવને મારા જેવો એક પારસી ટેકા આપે એ આજે પ્રમુખ સાહેબ અને ટેકા આપવા અધુરોપ પરંતુ હું કહું છું કે અમે પહેલા કોઈએ કીએ અને પારસીએ પાડી છીએ. આ કાલ વિશે કાગળો બેટા કામારો મોલી કુલીયાને રહે છે. આજે દીંદના મહાત્માજી પાછળ આપો. આપણે આજના તરવાર છે અને આ કાલમાં કોઈની પ્રજાની આપણે છુટા છે.

શ્રી. કાલુક પટેલે ૬૨૧૫ને ટેકા આપતાં દર્શાવ્યું કે દીંદની આ મહાન જાતમાં આપણે માન મોટેનીલ દીકસોજ નવાડીએ એ દુરવ નથી. આ જગતમાં આપણે એક સ્વયંસેવકોની દુકી ઉભી કરીને મોલી આપવી અમને અને એ તેમ અને તો એક સ્વયંસેવકોના જાતના અર્થ અને તે કાલમાં હેલ કાં સુધી તેના નીલાવનો વાળથી અર્થ આપવા હું પેાને તરવાર છું હું પેાને તો માંદો માણસ છું. આ દેશમાં સા આપણે મોલીવા જાડે વાત નથી.

શ્રી રસુમ પટેલે ટેકા આપતાં અધુરોપ કે કમીટીક વાળ. કહે છે કે આ જગતમાં સુસમમાને નથી. મહાત્માજી પકાયા પછી આ મહાન જાતની સરકારી તો સુસમમાન પાસે આવી છે. પહેલાંજીએ આપણી બીકના પચાવી પાડેલી છે તે કાંદુમુખમમાન અનેએ મળીને પાછી મેળવવાની છે પાછી લીલા પછી આપણે તેને મમે તેમ વર્કમીશુ વ આપણે કામ છે. પરંતુ બીકવ દુરમન પાસેથી પાછી મળ્યા પહેલા આપણે માર્કા આલે તકરાર કરીએ તો દુરમન પાસેથી બીકવ ટરી રીતે પકાવીશુ પ્રજા કીવા માણસોને આ જોવાની પ્રકિ આપો.

૬૨૧૫ ૯.

મહાત્માજીના પકાયા પછી આ મહાન જાતની સગારી પેણો લે વર્ણના વક કરાવવ જેવો વહોરના આપણીક શ્રી. અભ્યાસ તેમજીએ દર્શાવ્યું છે તે માટે આ સભા તેમને સલામ પહેલાઈ છે અને વિજયવંત રીતે આ જાતને હેરવા બુદા તેમને કલિત આપો એવી પ્રાર્થના કરે છે.

શ્રી. સુરેશરાવ મેડે આ ૬૨૧૫ રજુ કરતાં શ્રી. અભ્યાસ તેમજીની કીલજ આપી દર્શાવ્યું કે આ વક પ્રાપ મહાત્માજીને પમને મજનર છે આ મોટ દેશ ભિયાની છે આજાદીની આ કાલમાં અરકારે આજીના ઉપર પણ બુદા સુભરવા માર્કા છે એ કરમની વાત છે.

એ શ્રાવણ મેસરો નરસુ, હાથરજાખ પટેલ છ. એમ પટેલ,
વલ્લી છત્રજી તથા રખિયજી વાળા બંધુએ ટેકા આપ્યો. દત્તા.
શ્રી. નરસુએ હાથરજાખ કે આ ટેકામાંથી અને રવિમેલોની દુકાની
જાવ તો હું આઈ ન મ પડવું આપીશ

આવમાં પ્રમુખ શ્રી ભારતીએ કાબજી સભામાં લોકોએ
મે.ગી સંખ્યામાં જે દબારી આપી કે, થી કે મકાબજ એવું
ને આટે સવંતો કાબજાર મા-યો હતો શ્રી પ્રમુખ દેવકીએ
શાંતિદરના માલીકોને કેમકે તરફથી કાબજાર મા-યો હતો.
બાદ સભા વિસર્જન થયું હતી.

ਯੇ ਸੁੰਦਰ ਚਿਰਦੁ ਖਾਯੇ।

નીચેના બે સુંદર છંદ કાબો આદોરના "અમીવાર" ધવધા
જ્યારે ધરનાં છે તે અમે સુખરાતી સમજાવી સાથે જાણીએ
છીએ. "અમીવાર" ધવધા અધિપતિ મહિમાના અધરઅલ્લી
આન છે. તે એક પુત્ર ન તત્ત્વ દી છે. તત્ત્વ નો સુકમા
સુસજાના બીરુદ્ધ બનેલા નથી જોવા મળેલા અમાયાર રૂટર
દારા અત્રે આવે છે. પંજાબના અધાં છંદ પંજાબે અદાતમાજની
અલતે વધાતે દીધેલી છે. નીચેના બે કાબો અમા સરતને
દેલો સુંદર અમાલ આપે છે!

અને છાત્રો ૪૪૫

માગીને આજીવન સુધી એ જાન કર લીધા
 આજીવ કા જાડ, માટે આજે જાન કર લીધા
 આજ રજા લીધા રજાએ ખુદાની હકીકત જરૂર
 ખાજીને ફરી જાગાશયે શાવતાન કર લીધા
 હાલો સ્વામી જોઈ જાવી કમલ રૂપ કર
 આજીવની જાગવા કા સામાન કર લીધા
 દુરગતને જોઈ જોસનમે જોઈને જાગી લખી
 જીનવા બકા થી મુક્ત કર, આજે જાન કર લીધા
 કંઈ જાગવાની વાતે જાગ જાવ કા જાગી
 જાગવાની મુન્ જા કર, આજ રજા કર લીધા
 આજ રજા જાગવા જાગી જાગવા કર
 જાગવા જાગવાની જાગવા કર લીધા
 જાગવા જાગવાની જાગવા કર લીધા
 જાગવા જાગવાની જાગવા કર લીધા
 જાગવા જાગવાની જાગવા કર લીધા

ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତି

મધ્યે આજી મુકાને જાહેરાત કરી દીધી છે અને આજીનેની સર્વ કુટિલતા—સલામતી જામતી આમળા પ્રુબી કરી દીધી છે. તેમણે પેતાનું મરતક ખુલાની પુષા ઉપર છેડી દીધું છે અને અજરને એમણે સમજાવતે તે પુછે છે હોદુરતાનમર એક નવું જામ મુકાને સ્વાવગમ પુકની દરેકી શરે સર્વ સામાન પુરૂ પાડ્યું છે. હવે તો દુરખનાં પેણુ છે, અને દોરને પેણુ છે તેની પીઝાવ પકડા બની છે. આ મુકાના ઉપર એમણે ફેરો બારી ઉપર કરે છે દેર વતવને અસકારાને સલામતને પાઠ આપી સંબંધી જે મુકાની હતી તેને સહેલી બનાવી દીધી. સુદમ, આગાહ અને તકલીફથી પ્રવરતાના પાના બરાએલા દર્તા તેને વિખેરી નાખીને સમ્પત્ત સર્વ રાજાવતને પરાજાન કરી દીધું છે. કમર કે જે દરેક વરણને અજાણ કરે તેણે આ કાર્ય કરવાનો દરખાસ્તે પસંદ કરીને આશીનજ આપ્યો છે

210612 240614 240614

તે સહા કે હથે બીરાસો મે પુત્રમાળ પુરેલ

ਅੰਤਰਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਨਾਲ

नामो भर्ते न आ एतत्तरुद परांगी द्रविड
मेनपुत्र जहमनो सेज से हो मरसई श्री

ਅਯ ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਫ਼ੀਰ ਫ਼ੀਰ ਹੋਵੇਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਸਰ ਹੋਵੇਗੀ ਪੈ ਹੋਵੇਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਹੋਵੇਗੀ

તો મેં સમજ્યો કે મુઠે બદ માણ ઈસ દેસાનો એવ
ફરતી જાતી લે વાંધાનો કાચાઈ હુમ્મ ખાન

કોઈ જાણીતો કે અજાણ્યો કે કોઈ જાણીતો કે અજાણ્યો કે
કોઈ જાણીતો કે અજાણ્યો કે કોઈ જાણીતો કે અજાણ્યો કે

આજ હમ ઉત્તર ભારતીય બુદ્ધ હાથમે લામેએ મહેર
ગુજરાતી લામખ

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલનો જન્મ દેશ

પરેશ જોજીભાઈ જામને એ સંદેશો વ્યાપી રજા છે કે અપુલ વ્યાપીદોનો રસ્તો આ વખતે જોડોનો છે. વ્યાપી સુધી જો વ્યાપવામાં જોઈ જામને વિરોધ ન કરતો તો આ રીતે વ્યાપજો પારકી પ્રજ્ઞના રજાએના ન રહત. આજવા-સૌખ સાથે મળીને (દિલ્હી-મુસ્લીમ) જોનસુખ (વિજામત) સાથે જામ મુલ મેલી રજા છે. જો જોનસુખજી (વિજામતજી) જામને દાદાજીનામ ન દા તે, આપણ મા મેલ-દયારો દોનો ૧૫/૪ જામને મંજૂર મરતક દાવમાં સમ જાદાર નીકળી પડ્યો છે ત્યારે જોમ સમજી જો કે આ દેખની નેમ કપરા સુધી જાદીજ મહી છે. માધીએ સમજાવેલી વ્યાપ ફેલાવી જમ જો, જોઈ જોઈ જરમીનને જમ દોઈ કે જો વ્યાપની સાથે રમત નહિ મેલ. જોઈના કાલજાનીને સરદાર દોઈનો પર્થ સુધી જામેલ રહેશે. દોને જામે પે.પેને જો જોઈના કાલજાની જામજ દાવ માં જાવીય.

सविधान १९४७अनुसूची ५, नवीन शब्दों द्वारा शुद्धा भाषा के
प्रयोग के लिये सार्वजनिक क्षेत्रों में प्रयोग के लिये।

ડેક્કાગોઆળેમાં જુદા જુદા મંડળોની સભા

મહાત્માજી પ્રત્યે હિંદુ-મુસ્લીમોની પ્રેમ અને

માનવ વંશી સમગ્રજાતિ

(अथ च आचरयति तस्मिन्)

ସେ'ଞ୍ଚର ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ସମୟ

તપાસ દોરી પામી એક જાસ આરોમ ચેમ્બરના ડે.એમ.
 તા. ૮ યુએફએ રાત્રે એવ વાગે, મરાઠવા બાધીને જેએ જાવવા
 માં જાવતી તે જાલબ કોડે દર્જાવવા બળે કાઢી. એકબીજા
 કોડે બળકાલે દોડોડર તપાસ વાઇસપ્રેસીડેન્ટ કોડે મુરખમિલ કાફર
 ખીર જવા કાલ.

જાતેક પકનાભાંભે ચોતાની લાગણી મહાભાજ પ્રત્યે દર્શાવી હતી. તેમાં જામ કાવસજી, ભાડ દામોદરજી કાદ, ભાડ નમ્દાકાંદર, ભાડ ચીખનજીભ, મી. આમદ કાદર, મી નાદીર કાદ તથા મી. નાવરજામે ચોખ કાળેમાં મહાભાજની મહત્તા કરી હતી.

અર્જાનુભવે કે: મિત્ર ઉપર હિંમતી ગિનો તાર મે. શ્વરાનો ડંગલ
ધરો. ફલો.

દાબર રેલેવા બામચોનો ઉપનાર માન્યા બાદ સભા ભરખમ
નાર વાચો ખલાસ થમ હતી

મહાત્માજી અમે જાણે શકીએ એવું જાને માન બરી જાયથી
કે કોઈ જગદેશ મરુ હશે. જ્યવાન્નાઝોનો તથા ખાસ કરીને
જાણીતાઓનો ઉપાસક બનીએ સંધ્યા કરી.

ધુનીયલ ઇન્ડિઅન એસોસીએશનની સભા

મલબાર સંસ્થાના હોદ્દામાં બુધવારે સંજ્ઞાના કાંઠા થઈ ત્રણે તમામ હોદ્દાઓની એક બહેર મીટીંગ ખામ નાદીરકા રસ્તામજી આગાખાના પ્રમુખપદે મળી હતી. જે વખતે અહાત્યા માંથી એકમાત્ર મધ્ય તે બદલ હાજરીની રજાવવામાં આવી હતી અને સભાએ પોતાનું કાર્યકાલ તેમજ માનમાં જે મીનિટ બંધ રાખી મુકર આપ્યા કરી હતી. બુધ બુધ વહેનાઓએ પોતાના ઉદ્દેશો રજાવ્યા હતા અને તેમજનક ફેરિશ, મીમલી કસ્ટરના તથા પ્રેમ ઉપર અભાનના કોઈ તાર હાથે પ્રોત્સાહન પ્રેસીડેન્ટે સભા આપવામાં આવી હતી.

મીમલી ફેરિશની સભા

રવિવાર તા. ૧૨ મેના રોજ મીમલી ફેરિશની સભા મળી હતી તેમાં અહાત્યાજી એક મધ્ય તે બહેર અત્યઃકરુણી આમથીથી રોક રજાવવામાં આવ્યો હતો અને તે વખતે ફેરિશ કયાં મુજબ સોમવાર તા. ૧૨ મેના રોજે મીમલી ફેરિશ કામ-કાજ બંધ રાખ્યું હતું અને મુજબ ફેરિશ ઉપર અહાત્યાજીના એક મધ્ય આમત હાજરીની રજાવવાને તાર કરવામાં આવ્યો હતો. મધ્ય આમતે એ મુજબારે પણ દુદ્ધ તે બંધ રાખી હતી.

આ ઉપરથી હાલ ફેરિશ પોતાની મેળે નિષાચેલા સર-મુખ્યમાર કે એકે માસ મીમલીમાં એવા રજાવશે કાલકા હતા કે "દુકાનો બંધ રાખવાથી શું કરે છે? હાલ તે બાગરથી શું કામશે છે? શું કામશે કરવાથી શું કાલકા છે? તાર કરવાથી શું કામશે છે?" એમ કહી દુકાનો બંધ કરવાની બાબતમાં આમાં આવ્યા હતા અને ઉત્સાહી જુસા-ડીઆના ઉત્સાહક ઉપર ફેરિશ પોલી રજાવશે અનેક રીતે પ્રવાસ કરે હોય તે સાહેબ મીમલી ફેરિશ પાસથી રજાવવાજી તેશે કે?

બહેર મીમલીની બહેર મારી તારી કરી તારત કરવા તેવારે બંધ એ પ્રસાર પુરોક મીમલીનું કામકાજ બમારવાનો પ્રવાસ હતો એમ સૌ જાણ કરે બાબી મધ્ય એ, આવા ફેરિશ રોકીએથી કામે મેલવાની ખાસ બહેર છે એકલુજ નહિ પણ સામાજિક કામકામથી દુર કરવાની બહેર છે.

ગુડન બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર

નવાં પ્રાથમક કીચન મમાવા
ફેરિશી વેલ્થ એક આકરો દોવા કયાં
બાલો કીકાચન કાચવા ક.
ફીલ બશે તો તક બશે
અને
તક બશે તો કાચદો બશે.

ગુડ ડ્રેસરનું કામકાજ પણ એ તેલકાચ બનાવી આપીએ બીએ.

લખા:— **L. MISTRY.**

Phone 2868.

P. O. Box 2526

Add No. 1 A Kori Street J'H Burg

મેસર્સ આમ સી આ કાચારી એક કા તી સારો બેકાનીસબંધ

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :		s.	d.
Yearly	20	0	
Half-Yearly	10	6	
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		s.	d.
Yearly	30	6	
Half Yearly	15	6	

બહેર ખબર

આ વખતથી હોદ્દાનો માફત તથા ફાસવાલના તમામ હોદ્દા તેમજ અમલકાન કામકામે બહેરવામાં આવે છે કે જે એ અસાદ ગ્રીટમાં બર નં ૮૩ એ, માં તમામ કામ જેવા કે સેક્ટરી કોસાલમાંથી પાસ પોટ હાવવાનું. કમીસરીઆદમાં બીએટડી, રેજીસ્ટ્રીઆનાં કામે, રજેટમાં લાખસ-સના કામ, તથા પ્રેરીઅલ રેસ બરવાનાં કામ, તથા રેકલેરેકન બીએરે તેમજ કસ્ટમ રજેકન બીએરેને લખવાં સર્વ કામ માટે જોશીમ બેલી છે. વાલખી આગળ બહેરે દરેક બલનાં કામે, અંતેષ-કરક બહેર કરી આપીએ છીએ, અમને યુનિયનની બાબત બાવડે તેથી અમારી કામે અદેનાજી રામજી કા કાકામને રાખેલા છે, જેમને સર્વ કામકામે જોતોએ છે જેથી તેમને અમને તમામ કામ સોંપીએ તો તે અમે કાળજીપુરક કરી છીએ. હોદ્દાથી રેકામેઅમે ઉતરી ફાસવાલ બરવાર કામકામેના કામ પણ બહેર કરી છીએ. જેમનાં માગબરવા દોરથી આવનાર રેસ તેમને ઉબલથી રવાના થવાના અમારાર મળ્યા હોય તેવા આમકામે ફાસવાલથી અમને કામકામથી અબર અમને તેમે અમે અમારથી વતારાતો બહેરબરન કરી રાખીએ. જેમને પોતાના બાગબરમાં એવા કામે અવવાની પ્રમત દોષ તેમજ અમને કામકામ અમને કે વાર કરી બહેર આપવી કે કોથી અમે રજેકન ઉપર એવા આવીએ પોતાનો મધ્ય કીડી અમને કરી એ કામકામે પોતાના માગ અમને બહેર એવા આવી અમે એવી મિથિમાં ન દોષ તેમને અમે ખામી આપીએ છીએ કે આવવાર આમકામેની વિમલ અમને પુરી પાકેથી અમે અદિસબામલ ઉતરી ફાસવાલ પ્રોત્સાહન આપીએ.

એરેસ:—

A. M. MOOLA—Kathorwala,
Box 11, Wakerstroom.

JOSE MARIA CRAVERIA
Box 581, Lorenzo Marques.

The Delagonbay Indian Hotel,
RAMJEE KALIDAS,
Box 581, L. Marques.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate.
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

ન. ૧ બના ના રપ ક્રેક, પાર્કનાડર ન. ૨. ૩
કમન. રેકેલ બુટી (મી.આ.બી.) કામે ઉપલા
કારનામે. દરેક બલતુ તામુ રજક અને રેકલેઅલ
સાર પેકોડ કરી સી. એ. ડી. એ મોડલ તામુ આવશે.

રૂમો બહેર આપવાના છે

હર મે રમના રહેલ અને તેની સાથે નવી બાલેલી કીચન અને
ગાલકની વિજેરેની સમયક વાલો ખાલો બહેર આપવાના છે
અમે આ બલો,

ROCKWOODERN, રોકવુડીન,

14, Prince Edward Street, Durban

Indian Opinion

No. 21 Vol. XXV. 11

Friday, May 21st 1920

Printed and Published for the Proprietor

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. ખંડાલા

મીડીના બાંધે

જુન તા. ૨૭એ જુઓ જવા ઉપરશે.

ફરી. "કાશપાશ"

જુન તા. ૨૬ મીએ જુઓ જવા ઉપરશે.

સેકન્ડ ક્લાસ પર્સ ૨૭-૦-૦.

૪-૨૨: પર્સ ૧૫-૦-૦.

૩૩ પર્સ: ૬-૭-૬ બેરબી વચર.

અસલમાની વીરલી. ૩ ૪૦ ના હીસાબથી અને રેપીડવલન ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવકમા આવશે

હીંદુ વીરલી. ૩ ૪૫ ના હીસાબથી અને રેપીડવલન ૩ ૭૫ ના હીસાબથી સેવકમા આવશે

મુજબના—૩૦ રૂબાએ ચેતના મેટા દીકરી. ૩ ૧૨ ૧૧ વાન અમારે કસ્ટમમા પહેચા કરવા

સેકન્ડ ક્લાસ ઇન્ડર મારે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગવલન કરવેલ.

ફરેક દીકરી પરીવરે ચેતના દીકરી અમારી અગ્રીસમાથી સેવા આ વડે માનવરમા અગ્રીસમા અમારી સાથે

પરબપદા. ૩૨ મી પર્સ અમારે ફરીમાન સમગ્ર ફરેક માનવર અમારી જાતી રેપરમા નીચ માવ છે.

SHANKH HEMED & SONS,

390 The Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ જુલાતા મરે લખા. વા મળે —

શિખર હીમે એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાઇન ફરીક, કરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising in The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper published by the Proprietor in Durban, South Africa.
RATES and SPECIMEN COPIES supplied on application to Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue.

DURBAN.

List Of Books In The M. K. Gandhi Library

REFERENCE SECTION

INDEX No.	TITLE OF BOOKS.	AUTHOR
100	The Art Journal	Virtue & Co. (Publishers.)
101	The Living Races of Mankind	Hutchinson & Co. (Publishers)
102	Royal Academy Pictures	M. H. Spielman
103	Cricket of Today	P. C. Standing
104	Encyclopedia Britannica	Adam & Black (Publishers)
105	The Century Dictionary and	
106	Supplement	
107	Encyclopaedia Universalis	
108	Encyclopaedia Universalis	
109	Modern Encyclopedia	
110	Imperial Gazetteer of India	
111	Social England	
112	Castes & Tribes of S. India	
113	Standard English Dictionary	
114	English-Gujarati Dictionary	
115	A Latin Dictionary	
116	Dr. Smith's English-Latin Dictionary	
117	Tamil Dictionary	
118	English and Tamil Dictionary	
119	Tamil English Dictionary	
120	English, English-Tamil Dictionary	
121	Tamil English Dictionary	
122	The Student's English Dictionary	
123	Chambers's Concise Dictionary	
124	Telugu English Dictionary	
125	Collection of Telugu Proverbs	
126	Telugu to English Dictionary	
127	English to Telugu Dictionary	
128	English to Hindustani and	
129	Hindustani to English	
130	Hindustani to English	
131	English-Hindustani Dictionary	
132	Hindustani Dictionary	
133	Tamil English Dictionary	
134	The Student's Practical Dictionary	
135	English-Urdu	
136	Urdu-English Dictionary	
137	Urdu-English Dictionary	
138	Urdu-English Dictionary	
139	Urdu-English Dictionary	
140	Urdu-English Dictionary	
141	Urdu-English Dictionary	
142	Urdu-English Dictionary	
143	Urdu-English Dictionary	
144	Urdu-English Dictionary	
145	Urdu-English Dictionary	
146	Urdu-English Dictionary	
147	Urdu-English Dictionary	
148	Urdu-English Dictionary	
149	Urdu-English Dictionary	
150	Urdu-English Dictionary	
151	Urdu-English Dictionary	
152	Urdu-English Dictionary	
153	Urdu-English Dictionary	
154	Urdu-English Dictionary	
155	Urdu-English Dictionary	
156	Urdu-English Dictionary	
157	Urdu-English Dictionary	
158	Urdu-English Dictionary	
159	Urdu-English Dictionary	
160	Urdu-English Dictionary	
161	Urdu-English Dictionary	
162	Urdu-English Dictionary	
163	Urdu-English Dictionary	
164	Urdu-English Dictionary	
165	Urdu-English Dictionary	
166	Urdu-English Dictionary	
167	Urdu-English Dictionary	
168	Urdu-English Dictionary	
169	Urdu-English Dictionary	
170	Urdu-English Dictionary	
171	Urdu-English Dictionary	
172	Urdu-English Dictionary	
173	Urdu-English Dictionary	
174	Urdu-English Dictionary	
175	Urdu-English Dictionary	
176	Urdu-English Dictionary	
177	Urdu-English Dictionary	
178	Urdu-English Dictionary	
179	Urdu-English Dictionary	
180	Urdu-English Dictionary	

(To Be Continued)

Indian Opinion

No. 21—Vol. XXVIII

Friday, May 23rd, 1930.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 10 Paise

SJT. MAHADEOBHAI DESAI

SJT. MAHADEOBHAI DESAI, Mahatma Gandhi's Secretary, has been acting in this capacity for the last twelve years. He is a graduate of the Bombay University. Although a B.L.B. he has never practised in the courts. He is living in the Satyagrah-ashram with his family. The general Indian public has no idea of the tremendous amount of work that falls on Mahatma Gandhi's secretary. Mahatma Gandhi receives daily a large post bag and letters from all the parts of the world. Besides attending to the voluminous correspondence, Mr. Mahadeobhai has to write for *Naijan* a weekly Gujarati edited by Gandhiji. He has also to translate Mahatma's original Gujarati articles into English for *Young India* a weekly English also edited by Mahatma Gandhi. Mr. Mahadeobhai has traveled throughout India with Mahatma Gandhi and his writings in *Naijan* depict in beautiful language the progress of Mahatma's tour. Sardar Vallabhbhai Patel often uses Mahadeobhai as his secretary too. Mahadeobhai does not lag behind in giving his time to all public activities of Gujarat. He is one of the secretaries of the Gujarat Provincial Congress Committee. During the great non-co-operation movement of 1921 Mr. Mahadeobhai Desai went to Allahabad at the invitation of Pandit Motilal Nehru to edit his English paper *Independent*. Mahadeobhai was arrested by the U.P. Government for sedition and sentenced to one year's simple imprisonment. He is a fine

Sjt. Mahadeobhai Desai

writer. He has recently published a book both in English and Gujarati giving the history of the great non-tax campaign in Bardoli. Sjt. Mahadeobhai has recently been arrested and sentenced to six months imprisonment for manufacturing salt.

KAKA KALELKER

KAKA KALELKER is widely known in Gujarat as 'Kaka Sahab'. He belongs to Maharashtra, and he is an M.A. of the Bombay University. Kaka Sahab's life is really that of a true Sadhu. Sjt. Deshpande, a patriotic "Suba" was in the service of Baroda

Kaka Kalelker.

State and was conducting Rangnath Vidyayashra' an Educational Institution. Kaka Sahab with the object of educating the youth of the country in the service of the Motherland, joined this institution. He had a band of

devoted workers: Swami Anandanand, Mama Fadke and Sjt. Jugatram Dave who joined the institution. The Government of India did not like the activities of this institution and they brought successfully pressure on the Baroda Government to close the institution. Kaka Sahab has travelled on foot throughout India. He went on foot to Himalaya. He reached with great difficulty the celebrated 'Manas Sarovar' on Himalaya. It is considered to be a most difficult task to reach this beautiful lake. Kaka Sahab has written a book describing his travels on Himalaya. When Mahatma Gandhi left South Africa and settled at Ahmedabad Kaka Sahab joined him at the Ashram. His

devoted followers Swami Anand, Mama Fadke and Sjt. Jugatram Dave also followed Kaka Saheb. During the great non-co-operation movement in 1931, on the arrest of Mahatma Gandhi, Kaka Saheb took charge of *Navajivan* and was soon arrested for sedition and sentenced to one year's simple imprisonment. He has written an interesting book on his jail experience in Gujarati under the name of 'Otrati Diwal'. Although Kaka Saheb's mother-tongue is Marathi, he holds a wonderful command over Gujarati language. His articles in *Navajivan* on various subjects are full of deep thoughts. At present he was acting as the principal of Gujarat National University established by Mahatma Gandhi. The Government of India arrested and sentenced him a few weeks ago for sedition.

A DESPICABLE PIECE OF LEGISLATION

A FEW weeks ago when we discussed the personnel of the Select Committee that was appointed to enquire into the Transvaal Indian Licensing question, we had to remark that the personnel represented men who approached questions affecting the Indians from a broader aspect. We had then hoped that the enquiry would have been held on a higher level and that the Transvaal Indians would, as a result, be treated justly. We regret we were miles out in our calculations.

The Asiatic Trading Rights Bill which is the result of the enquiry which we have referred to, and which aims at the annihilation of a considerable number of Indian businessmen along the Reef, is the most despicable piece of legislation that has ever entered the Union Legislature. The Bill that has just been published is being rushed through Parliament post haste, without having given an opportunity to either the Indian community or to the Agent of the Government of India to express the views of the community.

Elsewhere in this issue we publish the report of the Select Committee and the main provisions of the Bill which is now before Parliament. A cursory glance at the report will at once reveal that it has been framed with a vengeance and with the avowed object of bringing about a wholesale massacre, as it were, of the Indians in the

Transvaal.

It is remarkable that the proposed legislation was placed before the legislators so late in the day, with the publication of the report of the Select Committee. Evidently Dr. Malan who is in charge of the Bill, is carrying the terms of the report to the letter, for, it concludes with the recommendation that the present Bill should be enacted during the present session of Parliament.

The Bill is a revival of the Areas Reservation Bill, which, as a result of the Capetown Agreement, was dropped. The Union Government had honourably bound itself to give the Agreement a fair trial for a period of five years. And within three years from the date of that Agreement we find the Union Government treating it as a mere scrap of paper. As a preamble to the report the Select Committee proceeds to state that it "deemed it necessary to take cognisance of the existence of the Capetown Agreement of 1927, as well as of the fact that, by mutual consent, a period of five years was considered to be necessary to give the Agreement a fair trial even though legally it could be terminated by either side at any time." We would like to know how the Select Committee has taken cognisance of the existence of the Capetown Agreement when it deliberately proposes, under the present Bill, to segregate the Transvaal Indians residentially and commercially. It is hardly believable that a Minister of the Crown, and a Minister of Religion at that, could introduce a Bill that is at once a negation of all sense of justice and equity. That he could with one stroke of the pen, as it were, deprive the Indians, whom he recognises as part of the permanent population of this country, of all they possess and send them to the Ghettos, passes one's imagination. That this act is possible in the third decade of the twentieth century is most amazing and it certainly does not redound to the credit of the Union Government.

Dr. Malan has ignored the Indian community of South Africa and has side-tracked Sir Kurma Reddi who represents the Indian Government. If the Indian Government is as powerful as it professes to be, we would expect with considerable interest news of the action it proposes taking against the insult that has been hurled against it.

Natal Indian Congress

Mr. Abbas Tyebjee's Arrest

Mass Meeting Records Emphatic Protest

A mass meeting of the Indian community was held under the auspices of the Natal Indian Congress, on Monday the 19th instant at the Royal Pictorial Palace, at 5.30 p.m. There was a crowded house.

Advocate Albert Christopher, in the absence of the president Mr. Noradine Rustemjee who had a breakdown in his car up the Main Line, presided. He was supported on the platform by the Secretaries Messrs. A. I. Kaje and P. R. Patheer, and Messrs. Ismail Gora, R. M. Patel, M. B. Nank, B. A. Murrail, A. N. Goshalla and Pandit Prabin Singh.

Mr. P. R. Patheer was asked to read the speech which was to have been delivered by Mr. Rustemjee and was as follows:—

Ladies and Gentlemen.—Hardly two weeks have elapsed since we last met in this Hall to pay homage to that great Soul—Mahatma Gandhi,—who at this moment remains incarcerated in the Yeroda Jail.

To-day we have assembled to pay our respects to Mr. Abbas Tyebjee who, as you all know, was given the leadership of Mahatma Gandhi's volunteers by the Mahatma himself. Mr. Tyebjee was on the point of raising the Salt Works at Durban when he was placed under arrest. He has been sentenced to six months' simple imprisonment.

Recent events in India have shown that the Imperial Government has not relaxed in its methods of terrorism. It is resorting to every conceivable method of warfare, in the hope that the masses who are at the back of Mahatma Gandhi in the present movement may be terrorised. You will remember that Mr. Abbas Tyebjee with his family had arrived at the Sabarmati Ashram long before Mr. Gandhi commenced his historic march. Old as he was, for he is over 50 years, Mr. Tyebjee desired to be amongst the first batch of volunteers. But the Mahatma desired him to lead the second Corps. On his arrest Mahatmajeet appointed Mr. Tyebjee as the leader of his volunteers.

Mr. Abbas Tyebjee was the Chief Justice of the Baroda State, where he was also at one time Minister of Justice. He is a person of profound learning and has the distinction of having held the scales of justice even-handedly. He has a brilliant legal mind, and his career on the Baroda Bench will long be remembered with the greatest regard. That he has created a niche for himself in the Baroda State cannot be doubted.

For a person of such distinguished legal career to revolt against the Indian Government it cannot but be a great thing. It is a thing which has not been done before. He is an outstanding personality in India, and the bold statement that he made before the Magistrate, before whom he was arraigned for fighting for the freedom of his country, stamps him out to be a person of indomitable courage. That courage has given inspiration to many thousands of our young men in India.

Reader would have no believe that in the present struggle that Mahatma Gandhi is leading for the freedom of our country, the Mahomedan community is not with him. A more deliberate lie cannot be conceived. Mr. Abbas Tyebjee and Dr. Kitchlew are amongst the many leaders who are assisting Mahatmajeet in the greatest of his struggles. That a Mahomedan in the person of Mr. Tyebjee should be the one on whose shoulders should fall the mantle of Mahatma Gandhi on the latter's arrest is an indication of the fact that the present movement has behind it the peoples of India, who, with-

out any shadow of doubt, are united, and who have now risen as one man.

Whilst sympathising with Mr. Abbas Tyebjee, Dr. Kitchlew and the other leaders of India in their incarceration, we cannot but admire their courageous stand and their selfless sacrifice. Let us hope that the Indian Government will resort to peaceful methods, for, we must say without any hesitation, that the tapping of the Gandhi caps with sticks by the police will be regarded as the greatest insult hurled against any nation.

We are pleased to learn that the leadership of the volunteers has now fallen upon Mrs. Sarojini Naidu. The name of Mrs. Naidu is very familiar to the South African Indian community. Her doings in India and overseas have always been watched by us with the greatest interest. In the most appropriate person for the leadership of Mahatma Gandhi's volunteers. Let us pray that Mrs. Naidu's mission will be crowned with success.

Resolutions

Mr. Ismail Gora moved the first resolution as follows:—

1. That this mass meeting of the Indian community held under the auspices of the Natal Indian Congress hereby records its profound sense of admiration for the indomitable courage shown by Mr. Abbas Tyebjee, Dr. Kitchlew and the other leaders of India in the struggle for the freedom of India, and protests against the action of the Indian Government in arresting and sentencing them.

Messrs. M. B. Nank and B. A. Murrail seconded and supported the resolution respectively.

Mr. A. I. Kaje moved and Messrs. E. A. Jacobs and R. M. Patel seconded and supported the second resolution as follows:—

2. This mass meeting congratulates Mrs. Sarojini Naidu on her accession to the Congress leadership and prays that she may successfully lead the people of India to the attainment of Swaraj.

In concluding the meeting Mr. Christopher said that while devoting their attention to events happening in India, the Natal Indians should not forget what is happening in the Transvaal where the very existence of the Indians is being endangered. A Bill is now before Parliament which, if promulgated, would mean the annihilation of the Indian business-man in that Province.

Songs were rendered by Mr. Spidder to the accompaniment of music by Mr. A. N. Goshalla.

Arrest Of Mrs. 'Sarojini Naidu

A Reuter's message from Bombay dated May 21st, reads:—

Mrs. Sarojini Naidu and all the office-bearers of the All-India National Congress, including President Marjuman, have been arrested.

Three hundred armed police surrounded the headquarters of the Congress at seven o'clock this morning and effected the arrests.

The police were in Dharamra during the night and a regular battle took place between a force of about 2,000 Congress volunteers and an equally determined band of police.

The police, with lathis (sticks), charged the raiders, injuring more than a hundred volunteers, many of whom were bleeding profusely, while three were gravely injured.

Mr. Manilal Gandhi Also Arrested

Soon after the said tumultuousness, one of the leaders, and a South African colleague of Gandhi's, Pyralal, Gandhi's secretary, and Manilal Gandhi, the eldest

son of Mahatma Gandhi, who was until recently the editor of *INDIAN OPINION*, in Phoenix, were arrested. Mahatma Gandhi was the victim of an assault prior to being taken into custody.

Asiatic Trading And Land Occupation

Select Committee Exposes Past Evasions Of Law

Rigorous Tightening-Up Urged

The report of the Select Committee on Asiatic Trade in the Transvaal was published last Friday. The committee consisted of Dr. Munn (the Minister of the Interior), Mr. Patrick Duncan, Mr. Aduitt, Mr. B. de Wet, Mr. D. du Toit, Mr. Euton, Sir Robert Kotze, Mr. Jacobs, Dr. Potgieter, Major K. Rood and Mr. Swart.

The Committee state, inter alia, that the evidence submitted was very representative of both the European and Asiatic communities concerned, while they further took the trouble to ascertain the views of experienced Union Officials, as well as those of the Government of India (as a party to the Convention agreement), through their special representative.

In formulating its conclusions, the Committee strictly kept in mind the fact that it was to be the cause of the law, and not an expression of opinion from time to time in legislative enactments. On the other hand, it deemed it necessary to take cognizance of the existence of the Capetown agreement of 1927, as well as of the fact that, by mutual consent, a period of five years was considered to be necessary to give the agreement a fair trial even though legally it could be terminated by either side at any time.

Three Main Problems

While, therefore, attempting to deal effectively with the questions specifically referred to it, the Committee, at the same time, endeavored to be fair to all sides of the question, and to such of those questions as required legislative action, leaving other phases of the question to be investigated at a later date. It might be found desirable to refer the Asiatic question to its proper place.

The Committee decide that the following were called upon to deal more specifically with the three main problems, viewed in the light of the Supreme Court judgments referred to in the terms of reference. The first concerns the position with regard to the law of trading licenses, which has arisen as a result of the issue of trading licenses to Asiatics in illegal occupation of lands, either on proclaimed land or in Government or private townships, under covenants prohibiting occupation by coloured persons, other than those in domestic employment. The second concerns the position arising from areas, such as Springs, the larger portion of which was proclaimed as a public dumping subsequent to the promulgation of Act No. 35 of 1906, but where, owing to the fact that the Supreme Court ruled that "an erf" had been established, prior to the promulgation of the restrictions contained in Sections 140 and 141 of that Act did not apply. The third problem concerns the frustration of Act No. 37 of 1919, in so far as it was intended to prohibit the ownership of fixed property in the Transvaal by Asiatics through companies in which they had a controlling interest. The position which has arisen as a result of illegal occupation in, they say, indeed serious, declares the Committee. The number of trading licenses affected has been variously estimated to be between 50 per cent. of the total number of licenses issued to

Asiatics. In respect of the Witwatersrand area alone this means that considerable hardship and dislocation of trade must inevitably follow if the law should now be strictly enforced, declares the Committee. "Wholesale Evasion"

As a comparatively small number of illegal occupants appear to reside and trade in private and Government townships, it will be appreciated to what extent the law has been contravened in respect of proclaimed land, subsequent to May 1, 1919, up to which date Parliament, by Act 37 of that year, condoned all contraventions on the part of British Indians and protected vested interests.

The evidence, proceeds the Committee, shows that, even after the passing of the Act of 1919, there has been no effective enforcement of the existing laws to restrict Asiatic occupation and trade, and that, in spite of the definite recommendations of the Select Committee of 1919, no steps were taken to compile a register of the businesses specially protected.

On the other hand, the Committee is convinced that laxity on the part of the authorities cannot constitute a valid excuse for breaking the law, as the Asiatic community was generally well-informed with regard to the provisions of the laws specially affecting them, as far as the condoning legislation of 1919 clearly implied the cessation of all further contraventions, and as every trading license was issued on the explicit condition that the trading rights conferred should not be taken as validating

Five Years' Notice

In these circumstances, the report continues, the Committee cannot advise a repeal of the legislative action taken in 1919, which, to a large extent, was meant to give effect to a previous undertaking entered into in the so-called Swaraj-Gandhi agreement.

Consequently, therefore, recommend that a period of five years, commencing on May 1, 1931, shall be fixed, within which all illegal businesses shall be disposed of; that a list of all businesses carried on illegally be compiled by means of voluntary notification within a specified period, and that any such business not registered as indicated shall forfeit all right to temporary protection.

It is further recommended that a register of all businesses protected by Section 1 of Act No. 37 of 1919 be also compiled, in order to avoid similar hardship.

Another recommendation is that the local authorities concerned shall, within 12 months after the promulgation of the legislation proposed, assign suitable areas approved by the Minister, in which the Asiatics affected will be enabled to obtain trade facilities and ownership of fixed property on reasonable terms. Should any local authority fail to comply with this requirement, it is further recommended that the Minister should be empowered to assign such areas, after due consultation with such authority.

In the case of the Government, private townships, like Newwood, and Government townships in which it is decided have been leased under a restrictive covenant, should be the guardians of their own interests, as is the case with any group of private persons or with any municipal community. It cannot, therefore, recommend legislative, or Government interference in such cases, either by way of condemnation or by way of expropriation, except where, as in the case of Klerksdorp, the Government possesses an interest through the possible reversion to the Crown of the land illegally occupied.

Administrative Defects

"There can be no doubt," declares the Committee, "that the failure to enforce the law has been largely due to defects in the machinery of administration."

No department of State hitherto considered itself to be entrusted with the duty to guard the public interest against contraventions. Members of the public, both individually and collectively, were adverse to risking costly litigation, and municipal authorities did not have the power, or, at least, were in doubt as to their power, to refuse a certificate on the ground of illegal occupation. The Committee is, therefore, convinced that no future legislation will prove to be effective, unless adequate machinery is provided to ensure the enforcement of the law. Local authorities should be given the power to refuse certificates for licences, unless the applicant proves that he is lawfully entitled to occupy the premises on which the business is to be conducted.

The Committee recommends, accordingly, that subject to an appeal to a superior court, it shall be competent for a magistrate to deal on appeal made against the decision of such local authority. The Committee is of opinion that the facilities thus afforded for obtaining a judicial decision on the question of title will prevent cases of obvious contravention as far as trading is concerned.

Vested Interests

The Committee has considered the case of a considerable number of Asiatics, mainly Chinese, as well as of other coloured persons, who possess trading interests acquired on land illegally occupied by the 1st of May 1, 1919, but do not enjoy the protection accorded to British Indians by Section 1 of Act No. 37 of 1919. Some of these unprotected persons, it is stated, established their businesses many years ago, and have never been interfered with. As there seems to be no good reason for a distinction between the various classes of persons who have all, in like manner, continued in place, placing restrictions equally upon all of them, the Committee recommends that the new Act, so as to include in its application all contraventions and vested rights acquired by coloured persons up to May 1, 1919.

In considering the case of Springs and other proclaimed land similarly situated, the Committee, it is stated, kept in view the gold law operation by coloured persons. If that object still holds good, and the retention of the restrictive provisions any where is still justified, there appears, the Committee feels, to be no reason why it should be allowed to be defeated in such areas merely because portions of them happen to have been proclaimed in towns and before their proclamation as public digging areas. The Committee, therefore, recommends legislation by which Sections 130 and 131 of Act 35 of 1924 shall apply to all proclaimed land from the date of its proclamation, provided it vests in persons who acquired by coloured persons up to May 7, 1924, be adequately protected.

Necessary Changes

The Committee further considered the position necessarily created by the changes which may continually occur in a large mining area, resulting in the deproclamation. As the restriction as to the gold law in such cases an artificially cease to apply, the value of the land acquired on the operation that the area in which it is situated is protected against occupation by coloured persons, will, declares the Committee, national interest require that the Committee recommends that those restrictions shall, in the event of deproclamation, be continued, provided that the land so deproclaimed was at the time of deproclamation included in a township or municipal area.

In view of the specific provisions to that effect in

Law 3 of 1905, as amended by Act 37 of 1919, there can be no doubt, says the Committee, that the law does not own fixed property in the Transvaal, outside certain reserved areas, either individually or collectively, and either directly or indirectly. In spite of the legislative attempt, in 1913, to prevent a then common evasion of the law, through the formation of companies, the Committee finds that other ways and means to frustrate the intention of the law have subsequently been discovered and utilized, by which the restrictions have been largely evaded. The Committee has carefully inquired into these evasions, and recommends to the House the necessity of amending the law, and recommends the enactment of the present Bill during the present session of Parliament.—*The Star*

The Asiatics Bill

The Asiatics Bill (Amendment) Bill was published on Friday last. It was framed as the result of an inquiry by a select committee appointed early in February on the motion of the Minister of the Interior. The committee inquired into the position created by judgments affecting the residence on or occupation of land in the Transvaal.

According to the native races of Asia on proclaimed ground in the Transvaal, and also in how far the intentions of Parliament, as indicated in the Asiatics Land and Aliens Amendment Act (Transvaal), 1919, are being given effect to.

Gold Law Amendments

The first clause of the new Bill amends section 130 of the Transvaal Gold Law, which prohibits the acquisition of land under the Act by coloured persons, by the addition of the following words: "or by any person other than such person as is servant or may reside on or occupy any such ground."

The next section, which restricts residence of coloured persons on proclaimed land, amends the words "the permitted to" are excised and the opening sentence of the clause is to read: "No coloured person shall reside in." And instead of the words "proclaimed land" immediately following, the following sentence is substituted: "He occupy any land which has been or purports to have been proclaimed a public digging under any provision whatsoever of this Act or Law 15 of 1908, or of a prior law, and which has not been lawfully deproclaimed." The clause also states that the nature and extent of any rights in regard thereto shall be determined by the proclamation of the surface may be or may not be on the date of such proclamation.

The provisions of these two sections are made retrospective, and they are to be taken as having come into force on May 1, 1919, with the proviso that any coloured person who was lawfully residing on or occupying any ground referred to immediately prior to that date shall be entitled to continue such residence or occupation, subject to the provisions of any other law.

It is provided that any person who is allowed to be a public digging before the date of the proclamation, however, be subject to the provisions as long as it is situated within the area of jurisdiction of any local council or village council or health committee, and the provisions in regard to public occupation again apply.

Exempted Areas

Clause 5 embodies comprehensive provisions for the creation of exempted areas and throws the onus on every

in one year, and subject to any law relating to the lay out of land, and indicates whether Asiatic may result in a lease, or may both reside and carry on business.

The Minister of the Interior after consultation with the Minister of Mines, shall define such areas as exempted, and Asiatic may thereupon acquire the ownership of or any other real right in, or a lease or other right of occupation of land in such areas.

Land in the opinion of the Minister of the Interior are suitable and of sufficient extent to meet all reasonable requirements of all Asiatics residing or carrying on business in the area of jurisdiction of such body, the Minister, after consultation with the Minister of Mines and local body, and subject to any townships law, shall define an exempted area.

No land may be included in an exempted area if the title deed of that land contains any servitude or condition, unless the owner signifies his consent in writing to such inclusion.

The Word "Indian"

The amendments to the Asiatic Land and Trading Act (Transvaal), 1919, provide for the deletion of the expression "British Indian" and "Indian" and the substitution thereof of "coloured person."

The 1919 provision exempting British Indians who were carrying on business on proclaimed ground on May 1, 1919, is to be substituted by a clause stipulating that no coloured person shall be exempt in respect of any number of pieces of land in any township in excess of the number of pieces of land on which he resided or which he occupied in such township on May 1, 1919, or in respect of any area in such township in excess of that area on which he resided, or which he occupied in such township on the said date.

In the case of any coloured person who on May 1, 1919, was residing on or occupying any land situated by proclamation or occupation till April 30, 1920, provided he furnishes the Minister with a written notice specifying the land which he unlawfully resides upon or occupies, and other particulars which the Minister may require him to furnish.

Fixed Property

The clauses dealing with fixed property are very definite in meaning any real right in immovable property in the Transvaal outside the exempted areas, as it outside assigned for the occupation of Asiatics under the Transvaal law of 1885. The clause on this is: "Fixed property means a mortgage bond over immovable property securing a loan for an amount which, either a sum or together with any other mortgage bond having priority over the first mentioned mortgage bond, does not exceed one half of the value of such property as at the date of the registration of such mortgage, and shall include any lease of immovable property for a period of ten years or longer, or any lease which empowers the lessee to renew it for any period or periods which, together with the period of the original lease, equal or exceed a period of ten years."

The Bill provides that no Asiatic company shall hold any fixed property, but the prohibitory clauses do not apply to any fixed property lawfully registered in favour of an Asiatic, as long as that fixed property is held by him or by any other Asiatic who inherited it from an Asiatic or an Asiatic company when held by such company.

or Asiatic company, but there is a reservation in regard to fixed property so held immediately prior to May 15, 1930.

Any fixed property registered in any deeds registry in favour of an Asiatic or Asiatic company is debarré from holding by virtue of the provisions of the Transvaal law of 1885, or of the present Act, shall become the property of the State, provided that if the State is not prepared to purchase it, the rights of the State in respect of such property shall terminate on the expiration of one year after the registration of such transfer in a deeds registry. Any condition or provision inserted after May 15, 1930, in any deed or instrument in favour of an Asiatic or Asiatic company to exercise any influence upon the transfer of fixed property shall be void.

Holding Of Shares

It is provided that whenever any private company is held by or pledged to an Asiatic or an Asiatic company, or any person on behalf of or in interest of an Asiatic or an Asiatic company, shall be forfeited by the State. Responsibility is placed on the secretary and every director of any company concerned to notify the registrar of companies of such holdings. This section is not to affect any share in or debenture of any company which was on May 1, 1930, held by an Asiatic and not transferred by him since.

The registrar of companies is to be empowered to instruct the secretary of any company to issue documents giving effect to forfeiture of shares or debentures, and whenever it has been proved in any proceedings under the Companies Act, that any share in or debenture, or that any other person holds any such interest on behalf of an Asiatic, such company shall be deemed to be an Asiatic company unless the contrary is proved.

No foreign company as defined in the Companies Act, shall acquire or be deemed to hold any fixed property acquired after May 1, 1930, unless it has a place of business in the Union and has complied with the requirements of the Companies Act. A company which is not an Asiatic or Asiatic company may not permit Asiatics to occupy its fixed property.

Trading Licences

Trade licences may be issued only to Asiatics lawfully entitled to carry on the business or trade for which a licence is desired on the premises wherein such business or trade is to be carried on.

The right of appeal to the court of refusal to issue a licence or the decision may be the subject of an appeal to the court, as if it were a civil judgment. The provisions for offences are a fine not exceeding five pounds or imprisonment not exceeding three months or both.

What "Asiatic" Means

The definition given in the Bill are interesting.

"Asiatic" means any person of a race or national home is Asia, but shall not include any person of a race or national home known as the Malay race.

"Asiatic company" means any company wherein a controlling interest is held by an Asiatic.

"Coloured person" has the meaning assigned to that expression in Section 8 of Act No. 35 of 1926 (Transvaal).

"Controlling interest" in relation to any company means a majority of the shares, or shares representing more than half the share capital, or shares of a value in

excess of half the aggregate value of all the shares in such company, or shares entitling the holders thereof to a majority or preponderance of votes, or debentures for an amount in excess of half the share capital of such company, or the power over the activities or assets of such company.

"Deeds registry" includes the mining titles office.

"Licence" includes any renewal thereof.

The final amendment is to an Act of 1924, which exempted Cape Malays from the operation of the Transvaal Asiatic laws, and it is proposed to limit the exemption to Cape "males"—*The Star*.

Indians Fear Ruin

The Asiatics Bill Denounced

The *Star* (Johannesburg) dated May 17, writes:

The publication of the Asiatic Trading Rights Bill and the report of the Select Committee has caused dismay among the Indian community of Johannesburg. Something approaching a state of panic exists among Indian merchants, who fear they will be completely ruined if the provisions of the Bill become law.

In their view the rights and privileges won through the passive resistance under Mahatma Gandhi in South Africa from 1907 to 1914 have all been swept away.

"The Gandhi-Smuts Agreement and the Indo-European Agreement have all been treated as mere scraps of paper," declared a prominent Indian. "Indians in the Transvaal feel that they have long been mortified on the altar of anti-Asiatic prejudice. Our only hope at the present moment is the intervention of Sir Kurma Reddi in an attempt to enlist the sympathy of legislators who are willing to give justice to Indians without prejudicing the rights of Europeans."

Mr. P. K. Desai, secretary of the Transvaal Indian Congress, stated in an interview that the Bill was merely another *Clas Areas* Bill in another form. Whereas the *Clas Areas* Bill (introduced by the Smuts Government but taken no further) was intended to apply to the whole Union, the present Bill was aimed at the Transvaal only. The Bill dealt with the position that Asiatics in illegal occupation of stands, either on proclaimed land or on Government or private property under cover of a prohibiting occupation by coloured persons other than those in domestic employment. On this question the Select Committee had recommended that five years be given to vacate the stands. Indians then could go to certain areas defined by the municipality in 12 months. If the municipality concerned failed to do this the Minister in consultation with the municipality could himself take action.

80 Per Cent. Affected

Mr. Desai said that 80 per cent. of the Indian community along the Reef would be affected by this provision. Even those Indians who were protected under Act 57 of 1919, had their rights removed by the present Bill.

"Look at those areas which have been set aside for Indians," said Mr. Desai, "and you will find that another form of ghetto will be created amid disgraceful and insanitary conditions. This Bill affects our right of trade and occupation, and it will be the ruination of the entire Indian community."

The provision in the Bill for the transfer of property held by Indians to Europeans, and the confiscation of property not so transferred was de-

cried by Mr. Desai as iniquitous. It placed Indians at the mercy of Europeans and forced them to sell their property.

The general feeling among the Indian community is that it is most unfortunate that the South African Government should seek to introduce legislation on the lines proposed when the situation in India is somewhat tense.

Action In Capetown

Our Capetown correspondent states that Sir Kurma Reddi, the Agent-General for India, spent more than an hour to-day in consultation with Dr. Mahan, Minister of the Interior.

Sir Kurma told a representative of *The Star* afterwards that nothing definite had been achieved. He and the Minister had discussed the difficulties in relation to the Transvaal Asiatic Bill. No assurance had been given that the Bill would be held over, but the conversations would be resumed on Monday.

Select Committee's Evidence

The evidence given before the Select Committee was published to-day. Evidence was tendered on behalf of the Transvaal Municipal Association, Johannesburg City Council, and Germiston Vereeniging and Springs Town Councils, the Indo-European Council, the Transvaal Indian Congress and the Transvaal Asiatic Association. The Agent-General for India (Mr. Tyson) and his secretary (the Hon. Evelyn Kinnear) were present at the proceedings and gave evidence.

In the statement by the Indian Congress it was pointed out that in the city of Johannesburg there are about 35 wholesale merchants and that they represent an aggregate capital of £3,000,000. There are about 800 retail general dealers in the city and suburbs and they represent an aggregate capital of £1,000,000. Of the wholesale merchants and general dealers some are protected under the Act of 1919, but others are not protected because men have changed from one place to another, and some of them have gone to India and taken partners. Of these wholesale merchants and 800 others who have been established in the Transvaal since 1919 many are not protected. Our witness said that 30 per cent. of the £3,000,000 involved is not protected.

The Present Position In India

(BY AN ENGLISHMAN.)

What is a law-abiding person to think about the present position in India? To give an answer it will be necessary to review the past. We went to India for our own benefit. We stayed there for the same reason. Our innate sense of justice made us good rulers. We enriched ourselves whilst doing our utmost to satisfy those over whom we ruled. We found the masses oppressed and poor. We did what we could to relieve oppression and rather less to alleviate the poor. Expediency and a sense of fair-play made us champions of minorities. Similar policies inspired our support of Native Princes. We stood by, ever ready to guide them along the path, from despotic to more constitutional methods of Government. Our good intentions were patent to all. Our integrity was seldom questioned. In the main, India was satisfied. England proud of her EMPIRE in the EAST. Then, time brought changes. Advancing civilization revived the instinct for independence. Voices here and there were raised in opposition to our dominance. Fingers, here and there were pointed at excessive taxation. Administration, however benevolent,

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તાક ૨૮ યુ.

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૩ મે ૧૯૩૦

અંક ૨૨

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર, તા. ૨૩ મે ૧૯૩૦

દ્રાસવાળા દોઢી બાઇનેના સીરે ને લગતર બાજુ ફેરવેલ
અમરથી બટાની રહી હતી તે
“ગાંધી અધ્યયન ભાગ” આખરે છુટી પડી છે. સન
૧૯૨૮ ની સાલમાં સરકારે ગાંધી
જો પસાર કર્યો હતો અને તે બનુસાર પ્રોફેસર ઝેરીવામાં
દોઢીમાં મળેલાં વચ્ચે ન કાં વા તેનો કળગે ન કરી
કહે એ તિર્ણન થઈ ગયો હતો. આ કાયદો પસાર થયો
આથી આજ પર્વત સરકારે તેનો અમલ કરી ન હતો. સન
૧૯૨૮ ની સાલમાં “ગાંધી”ની અનુવિલ્લિતલીએ શા
દાનના ઉપર એ કાયદાની અમલ કરી પ્રોફેસર લેન્ડ ઉપર
તે વચ્ચે ન કાં વા કળગે ન કરી કહે તે અમલથી ફેલ
કરવામાં આવ્યો અને પાર્લિમેન્ટમાં તે કાયદા સીમેન્ટ કમીટી
નીથી દોઢી કાયદા શરત આપી કે તે કાયદાની એવી પહેલી
તારીખે ને દોઢીમાં, તેના વારસા અને તેના બરા નેકરો
જેવ તેમને ગેર કાયદા કહા કરવામાં આવે છે. પ્રોફેસર
લેન્ડ ઉપર, ત્યાર બાદ દોઢીમાં અમલ ન આપવા અને
તેઓ ગેર કાયદા પસાર કરવામાં વેપાર ન કરી કહે
એવા મતમાં એવા એવા બહાનુ તે સીમેન્ટ કમીટીને કરી
હતી. અલગ બેઠકની બાલ ને એ છે કે સીમેન્ટ કમીટીને
કેવી કાલામચો મુબ્બા અવસ્થા કરવા સરકારે કોઈ પણ
બનનાં મતમાં કોઈ નહિ અને સન ૧૯૨૮ ની સાલ પછી
પણ દોઢી બાઇનેને પ્રોફેસર ઝેરીવામાં કાયદાની થી
બાઇને કાયદાનો આપ્યાં ત છેક સન ૧૯૨૮ ના સાલ સુધી
તેણે રહ્યું અને એકદો દોઢીમાં કાયદાનો આપ્યાં, સન
૧૯૨૮ ની સાલમાં ગેર વેપારીઓની અવસ્થાને પરિણામે
તેમજ સુધીય ફેરવા આપવાને એક મુકાસને પરિણામે
અનુવિલ્લિતલીએ કાયદાના લાભ કરી આપવાનું વા નવા
આપવાનું બધ કરી હમ આપવાને અંકારી દોષી કારથી
દ્રાસવાળાની દોઢી કાયદાની દસા બહાર બહારના એવી થઈ રહી,
અને અમલ દોઢી પર્વથી કાયદા અિત્તલનકે કિલમો પસાર
કરી રહી હતી. અમલ દોઢી, મલ ને એક પાર્લિમેન્ટરી સીમેન્ટ
કમીટી આ અમલથી બધો સવાલની નપ સ કરવા સારે નીચી.
દોઢીમાંની સામે અનુવિલ્લિતલીએ અને ગેરકાયદાને બુખાની
આપી, દોઢી કાયદા લગતી પણ કા. ઇ. કોમિસ તેમજ અન્ય
મંડળો તેમજ કોઈ સરકાર લગતી થી. કાયદાને દોષથી ખાસ
આપી સર કુર્માની ગેરકાયદાની બુખાની આપી આ સીમેન્ટ
કમીટીને દોઢીમાં દ્રાસવાળામાં અમલ કરી મુકાસને
રીપોર્ટ તા. ૧૪ મેએ છુટા કર્યો તા. ૧૫ મેએ તે સરકારે
બીજા બધી કદાકીને પાર્લિમેન્ટમાં તેનું પહેલું વાચન કરી દીધું

ત્યાં સુધી તે સરકાર એ બીજામાં થું છે, કમીટીને રીપોર્ટ
શા છે તેની કોમિસને બનર પણ નથી આપવી. પહેલા વાંચન
મેળા દો. મલાન બહેર કરે છે કે તા. ૧૬ મે સોમવાર
સરકાર બીજા પ્રસિદ્ધ કરશે અને સુધવારે તે એ બીજું બીજું
વાંચન કાયદામાં કરશે! કેવી બધી આશ્ચર્યની વાત છે કે કોઈ
સરકારના કોર્ટ સર કુર્મા રેડી અને આબ્યા કરતાં સરકારે
તેમને એ તક પણ આપી નથી કે બીજા તેમના કાયદા સવેબા
આવે, તે વિશે કોમિસને કાયદે અસલત મલાને અને કોમિસને કાય
નુકલાન કાય છે તેની સરકારને એવધથી આપી કહે. બીજું
પહેલું વાંચન પસાર થયું એ સવાવાર વર્તમાનપત્રે મા કિલક
થવા કે તુસ્તલ કા. ઇ. કોમિસે દો. મલાનને લાર કરી કુમબુ
કે કોમિસને બીજા કોવાની તક આપ્યાં અને બીજું રીપોર્ટ
આપ મો તે પહેલા એક ડેપુટેશનને મળા. તેના અવાજમાં
તેમણે કહ્યું કે બીજા સોમવારે પ્રસિદ્ધ થશે અને કોમિસે
સીમેન્ટ કમીટી પાસે બુખાની આપેલી છે કોઈને અમલને કને
મનવું એ નકામું છે. અમલ સર કુર્મા પણ ડેપુટેશન
શુધવારે પહેલવા. તેના દો. મલાનને મળ્યા અને કોમિસના
ડેપુટેશનને મળવા વિશે અંતિમનો લાર કમીટીને કોમિસના
અમલદારોને દો. મલાન લગતી મળે છે. કોમિસ કમીટીને
તુસ્તલ બેબા થઈ કુમબુ કાલાકીય મારી, થી પ્રામણ
રેકાર્ડ, થી. એલ. બી. એલ. રેવ. બી. એલ. ઇ. સીમામની લથા
મી. ઇ. માલને ડેપુટેશન દો. મલાનને મળ્યા મોકલવા નહી
કર્મ અને તેઓ કમીટીને રાત્રે ડેપુટેશન કાલા લગતી મળા છે
કને સીમેન્ટ કમીટીને રીપોર્ટ તથા બીજા વિશે અમે આ
એમમાં આલ કયું કામવા ઇચ્છતા નથી. રીપોર્ટ લેવલ
બીજા એ અમેના કાયદામાં પ્રસિદ્ધ થવાં છે તે અને આ
અંકમાં અન્ય રથને આપીને કીમે, અને એકલું તે ઉપરથી
કહેવા ઇચ્છીએ છીએ કે એક રથમાં એ એ બીજા કાયદો
કાય તે દ્રાસવાળાની દોઢી કાયદો અમલ સરકાર નાકા થઈ
અલ છે. પાંચ વર્ષ પછી આપી કોમિસે સરકાર એ અમલ
કાલાની કદાકી આવે તેમાં અમલને વચવાની અને વેપાર
કરવાની છુટ મળે. કલાલ કોરીવાઝ બીજા સન ૧૯૨૬ માં
બહાર પાડેલું અને દોઢી કાયદાની અલાલ અવસ્થાને કહ તે
પાટું મુકાસું અને રાઉંડ ડેવલ કોન્ટ્રેસ મળે અને પરિણામે
ડેપુટેશન કોમીટેન્ટ થયું એ કર્વે કુમબેનું કાય છે અને
કલાલ કોરીવાઝ બીજાની એવી દસા આવે બારીને કમી રહી
છે. દોઢીમાં અરીદથી અંકલ સરકારની પાસેથી કથ
અલ અને એવી વિષય દસા કોમની આવીને કમી રહે છે કે
કાયદો બીજુવળ નાકા કાય. એકામેન્ટ પણ આવે એવધ
માં છે. અને આ એમમાં દ્રાસવાળાની દોઢીમાં કુમબુ
છીએ કે એકલ અમલ માલો. એ આ બીજા કાયદો અને તે
મઈ બનો અને એકામેન્ટને કમીટી હમ એકલ થઈ સરકારને
અલ આપવાની સરકારે તેવારી કરી દો.

“ડીઝ સ્ટ્રક્ડ” માં આઈનીમ ઇમ્પ્રુવની એપીલને સમાવેશ થાય છે.

‘લાઈસન્સ’ ના અર્થમાં રી-યુઝ કરાવવાનો સમાવેશ થતો નથી.

૧૯૨૪ના કાયદામાં મુદારો એવો કરવામાં આવ્યો છે કે કોઈપણ વ્યક્તિ એપીલની કાયદામાંથી મનાઈ મુજબ મુક્ત કરેલી છે તે કુલપત્ર દ્વારા કેવ મનાઈ મુજબને જાણ પડશે.

બી. મહાદેવભાઈ તથા કાકા કાલેલકર

આ અંગમાં આવેલી બહાદેવભાઈ દેસાઈ તથા કાકા કાલેલકરની ઇચ્છાઓ તેમના પરિચય સાથે આપીએ છીએ. બી. મહાદેવભાઈ દેસાઈ મહાત્માજીના સેક્રેટરી તરીકે અને કલમન નાર વર્ષથી કામ કરી રહ્યા છે. તેઓ મુંબઈ કુલીવર્કસીના એક મેમ્બર છે અને એલ. એલ. બી. ની પરિક્ષા મનાઈ કરેલી છે. છતાં તેમણે કોઈપણ કામ કરી વર્કસી તરીકે કામ કરી ન હતું. બી. મહાદેવભાઈ દેસાઈ આમમમાં પોતાના કુટુંબ સાથે રહે છે. મહાત્માજીના સેક્રેટરી ઉપર કાર્યને દેવો નથી મેળવે રહે છે તેમના ખાસ કોષ્ટને જાત ન આવી કોઈ મહાત્માજી ઉપર ફીયાના થયા પછી દેસાઈની જગ્યા આવે છે. તેમની હસ્તાક્ષરની દ્વારા એકત્રિત કોઈ કામને સેક્રેટરી દ્વારા તે મનાઈ આવે છે. તેમના જગ્યાને એવી, તેના અગામે વાળવા તે ઉપરાંત ‘નવજીવન’ નું કાર્ય કરવાને મેળવે થયું. બી. મહાદેવભાઈ ઉપર રહે છે. ‘નવજીવન’ માં મહાત્માજીના ગુજરાતી લેખો આવે છે તેમાં લખાયેલા ‘મંત્ર કાઠીયા’ માં મેરે આમે બી મહાદેવભાઈને કરાવેલા હોય છે. બી. મહાદેવભાઈને મહાત્માજી સાથે આપ્યા હોવામાં મુસાફરી કરેલી છે અને મહાત્માજીની મુસાફરીનાં સુદર વર્ણના તેમણે ‘નવજીવન’ ના વર્ષો સમય તેમની સાથે અને રાજ્ય ગુજરાતી કાપામાં રજુ કરેલા છે. વર્ષો સુદાર મહાત્માજી પછી તેમને પોતાના જાહેર કાર્યને જાહેર કરવાની જગ્યા હોય તે સુધી, ગુજરાતની અનેક રાજ્યીય પ્રવૃત્તિમાં મહાત્માજી સાથે જ હોય છે અનેક કામ મહાત્માજીના હાથે મેળવે તેઓ પોતાની જાણના નેત્રના ‘કુ-ડિપેન્ડ’ થયા આપિત્ત વનેલા અને સરકારે તેમને સંલગ્ન માટે પકડી એક વર્ષની જેલમાં મુકી દેવા. બી. મહાદેવભાઈ એક સુદર મેમ્બર છે દમખાલ તેમણે નારકોલી ૧૧ કાલેલકર ઉત્તરના અધીન ગુજરાતી તેમજ અધિકાર. મહાર પાડે છે. બી. મનાવવાના કાલે માટે સરકારે તેમને આ સ્વતંત્રતાની જગ્યામાં પકડીને જ માલ જેલમાં મુકી છે.

કાકા કાલેલકર કાલેલકર

કાકા કાલેલકર ગુજરાતના ‘કાકા કાલેલકર’ ના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. તેઓ મહારાષ્ટ્રના વડોદરા છે અને મુંબઈ કુલીવર્કસીના એલ. બી. છે. કાકા કાલેલકરને સરકારી કામને એક કામમાં મેળવે છે. વડોદરામાં બી. કેલ પકડે સુધારક કેલમલકર કુળ મહારાષ્ટ્રની તોડીમાં હતા. તેઓ રંગનાથ વિદ્યાલય અભ્યાસ કરતા કાકા કાલેલકર આ વિદ્યાલયમાં

અભ્યાસ તરીકે કાર્ય કરતા. કાકા કાલેલકરની સાથે રંગનાથ આર્નલ, આપા કાકા કાલેલકરની સાથે સુમતરમ થયું કામ કરતા. આ સર્વ કેલમલકરની મુંબઈ વડોદરામાં રહેતા હતા. રંગનાથ વિદ્યાલયની પ્રવૃત્તિ બી. કેલકરની આપમાં મુંબઈ અને આપમાં સરકાર ઉપર દયાથી કરી તે વિદ્યાલયમાં કાલેલકર કાકા કાલેલકરને પતે આવીને હોઈની મુસાફરી કરેલી છે. તેઓ વિદ્યાલયના પ્રવાસે થયું નીચળા હતા અને માનસ સરકાર સુધી પહોંચ્યા હતા. આ સરકાર સુધી પહોંચવું એ કાલેલકર કાર્ય લેવાય છે. કાકા કાલેલકર પોતાના એ પ્રવાસનું વર્ણન થયું કરેલું છે. મહારાષ્ટ્રમાં સાંપીજી સાથે આપિત્ત દોરી કોઈ કામ વસવા મના અને અમદાવાદમાં આમમ રજાથી રજા આરે કાકા કાલેલકર મહારાષ્ટ્ર પ્રત્યે મેળવ્યા અને અમમમાં આવીને કુટુંબ સાથે વસ્યા કાકા કાલેલકર સાથે આપિત્ત મના કાકા, રંગનાથ આર્નલ અને સુમતરમ આ વચ્ચે આપિત્ત થયું આમમમાંથી મના. આ રંગનાથ આપિત્ત કાલેલકર છે. સન ૧૯૨૨ ના અમદાવાદમાં મહારાષ્ટ્રમાં સાંપીજીને એકની સમ થઈ આરે કાકા કાલેલકર ‘નવજીવન’ થયું વર્ષોમાં સુધી અને કુલ કામમાં તેમને થયું રંગનાથ માટે પકડામાં આવ્યા અને એક વર્ષની જેલની સમ એવવી આવ્યા. તેમણે જેલમાં પોતાના ગુજરાતી ‘ઓવરની વિવરો’ નામનું સુદર પ્રસંગ લખેલું છે. કાકા કાલેલકર મહારાષ્ટ્ર દોવા છતાં તેમને ગુજરાતી આપા ઉપરના કાલેલકરને કાલેલકર પછી વિદ્યાલય ગુજરાતીને કામમાં મળ્યું નીચું નમાવ્યું પડે. ‘નવજીવન’ થયું આપવા તેમના સુદર મેળવે ઉપરથી સર્વ ગુજરાતીમાં તે અપી મુખ્ય છે. ગુજરાત વિદ્યાપીઠના વિદ્યાર્થી તરીકે કાકા કાલેલકર કાલેલકર કાર્ય કરતા હતા. તેમને સરકારે સ્વતંત્રતાની જગ્યામાં પકડી જેલમાં મુકી છે. ગુજરાતના અવનાવી મેરેલા આ બીર મહારાષ્ટ્રી સરકાર આપિત્તે અમારા વડન છે.

કેપ પાટીદાર સોસાયટીની સભા

હોદ્દમાં કેપ થયેલા નેતાઓ અને સ્વયંસેવકોને આમિત્ત.

કલમ માટે ઉલ્લાસ

કેપ પાટીદાર સોસાયટીના અધ્યક્ષ દોવા વા ૪-૫-૩૦ રવીવારે સાબના સામાયાર વાગે નં. ૧૬ થીય રહેલ થર આવેલા કુ-ડિપેન્ડ દોવામાં બી. કેલકરના અમામમાં પ્રમુખપદને દેલ બી. કેલ મેળવવામાં આવી હતી. પ્રમુખે અમામમાં કે આપે આપણી માનુષ્યને અમામમાં થય નીચે અમામમાં થરવવાની મેડીવો કાલેલકર મહારાષ્ટ્રને અમામ કરવા છે. તેમાં આપણે કાલેલકર રીતે કાલેલકર થય એકમે બી. કેલ નીચે થર કરી સેક્રેટરી રા. નામુમાં અમામમાં કરાવેલા અમામ સુધી કરું.

સેક્રેટરી એવવા ઉભા કરતાં વડોદરામાં અને મહારાષ્ટ્રમાં આપિત્ત-કી-વના કાલેલકર સાથે નીચે પ્રમુખે નીચે થર કરું. પ્રમુખ અને અમામમાં અને પ્રમુખ થર કરી કરાવેલા અમામમાં આપણા આવેલા હોવાથી કરું અને મહારાષ્ટ્રમાં મળું.

આપે સર્વેના આભાર માનતા હું મારી કાઠક મેડી આપણે જાણે આપ સમક્ષ દર્શાવે રહુ છું. તે પહેલાં કાંઈક કહેવાની રજા લઉં.

સરકારે આપણી પરવંતવાની મેડીમાં અઠાસેથી માત્રુશ્રીને ઊઠાવવાને આપણા પુણ્ય મહાત્માજી નાના સરકાર સાથે રજુ મેદાને નીચળી પડ્યા છે. મેદાનમાં નીચળી પડ્યા પહેલાં તેમના મદાનથી સરકાર વહાલભાષ કમકલાના મેષર, આપણા રાષ્ટ્રદેવ, હરનાર સાહેબ, જનનાથાજી જાનજી, દેવીદાસ માધી, રામદાસ માધી, વીરેર અનેક સ્વયંસેવકોને પકડી સરકારે બેઠામાં પુર્ણ છે તે બદલ તેઓને અભિનંદન. આપે આપા હીંદુસ્તાનના વડા બા મુવાન એ પગત વડાની બેઠામાં મેડી તોડવાને એક અવાજે પોતાના તનમનપન અને ઇચ્છના જણ બેખરે બહા રજા છે. આપણે આપણી માત્રુશ્રીને માટે કાંઈક ન કરી કહીએ? આપણી માત્રુશ્રી પ્રત્યે આપણી શું દરજ્જા આપીએ? આપણી માત્રુશ્રી સ્વતંત્ર હોવ તો આપણે આ દેશમાં મેડી પ્રજાના જમ નીચે અમદાતા ન હોત. આપણી માત્રુશ્રીની મેડીમાં આપણી કાજ અને હર્ષણ કમચેલી છે. આપણે એટલા કમચાલક કે જાતી શુભ સહયર્થ અંતરજન આગીદાર ન બની કહ્યા, જે માત્ર આપણે કોઈ કરવો શરૂ છે.

આપણે મારે આપણે આપણી દરજ્જા રૂપે અંતઃસરજુની વાજનાઓ અને મોા મજા પેલાની મદદ મિલાવ હું નથી કારતો કે આપણે કાઠ બીજું કરી કહીએ, નીચે પ્રમાણેના આદતા દર્શાવેને સર્વ આપણાં એકે અવાજે વધાવી મેડો દર્શાવ

૧. મહાત્માજીને દિવસુખ્ય હ-જવારો અને પરમાત્મા પરવંતવાની બેઠામાં મેડીમાં તોડવાને વધુને વધુ કહતી આપે
૨. સરકાર વહાલભાષ તમા રા દેવ અઠાસેથી તેદર તેમજ દેશમાં સરકારના કોમ જણ પહેલા સર્વ નેતાઓને અભિનંદન હ-જવારો.

૩. સરકારની આ રાજનીતીને વખેડી કાઠવારો.

૪. આપણી માત્રુશ્રીને આપણે મદદરૂપ નીચડવાને અમે અમદા આગીદાર જવાના અમે આપણે મુક્તિ સમાપ્ત દાખો કરવો.

૫. એક મહીનાની આપણી તપસવો એટલે આપણી એક મહીનાની કમાઈ આપણે આપણા દેશને આપર અર્પણ કરીએ.

ઉપરો આપણે દેવ આપણે પહેલાં એટલેડીએ અંતરજુથી વિવેચન કરી અજાણ્ય કે આપણે આપા હીંદમાં અવારે મદાન નેતાઓ કે જે દુનીયનું સરસ નજી માત્રુશ્રીને આપર મદાર નીચળી પડ્યા છે તે તેઓને આપણે કાઠ રીતે મદદરૂપ થઈ પડી દોડના અવિષ્વના કાલીકામયા સ્થન મેળવવાને અન્યસાગી બનવો, કહ્યું છે ૧.

નથી વાપરી પાછળે લોઠ કાઠે

નથી વાપરી પાછળે દેશ કાઠે

નથી કામ કીધાં સ્વદેશબીમાની

વડા જનમ મોરો કરી યી કમાણી

વિદેશ વસીને પછો કાળમાળી

સ્વદેશ મરો ને કલો કાળમાળી

દર્શવની પુર્ણાકૃતી થતાં સર્વના મન ઉપર અલંકૃત દેશ પ્રેમ તરવરી આપ્યો અને પાંચમાં દર્શવને જણ સર્વ આપણે વધાવી લીધો. મિલાવ સુધરેલા દેશમાં કેવો અને કેટલો દેશ પ્રેમ હોય છે તે જણ અંતરજુથી અજાણ્યવામાં આપણું હતું.

તપસા દર્શવને દેશ આપણાંબોમાં રા. મનભાઈ મોહાંઈ, રા. કુલમભાઈ નાથુ રા. અચાનભાઈ વહાલ, રા. કાલમભાઈ ભેગી, વનખાલીભાઈ રથા વીરેર હવા. દેશકર પટેલ આસતર અને ઠેક મંચેરજી વીરેરજી જણ અમવાનુભાર વીરેરજી - કમી હતો. માત્ર અજા પરામ કુચાણુ પરમાત્માનો આભાર માની અને સર્વને સદ્બુદ્ધિ આપનારો દર્શવ પામ કરી નીચળવ થઈ હતી.

[આપણે કેવળ આપણે ૫૦ થી ૬૦ પાટીદારોની વચ્ચે એકે તેમણે કેટલાક આપણો સ્વદેશમાં છે. ઉપરથી અજાણ્ય આપણે ૨૫ આપણોની કાલરી હતી. અમને અજાણ્ય આપણે ૧૫ છે કે કેવળ પાટીદારો જણ ઉપરનાં દાખો પાસાર કરી મેદા નજી રજા જણ તેને અમલમાં મુક્યા છે. આપણી નાની અંખ્યા હોવા કતાં કલામાં કહે કર થતાં પાટી ૨૫૦ થી વધુ રકમ થઈ હતી. કેવળ પાટીદાર સોલાવડીની અવામાં જે પાંચમે દર્શવ પસાર થયો છે તેવો દર્શવ બીજા એકે અવામાં પસાર થયો હોય એવું અવામાં અજાણ્ય નથી. આ ઉપરથી એક કમાય છે કે કેવળ પાટીદાર આપણેને કોઈ પ્રત્યે અજાણ્ય કામણી છે. અને તે અંત આપણેને તેમની કમાણીમાં વરસત અને શુભ કાળમાં તેનો ઉપયોગ કરવાની હપ્તર તેમને હાંમેલા કહતી આપે એવું પ્રજાની તેમને અભિનંદન આપીએ છીએ. — જ. ઇ. મો.]

સાલિકેટ કમીટીનો રીપોર્ટ

કાસવાલના હીંદીભોળા રેપારના કાંઈક-કાંઈ અને અજાણ્ય-મીડેલ અડીરી અંતરજુ પાસાંમેટે ને બીજોડ કમીટી ડા. મલાનના પ્રમુખજણ નીચે નીચી હતી તે સાલિકેટ કમીટી નીચે પ્રમાણે પોતાનો રીપોર્ટ અસિક કવો છે:—

કમીટી કહાવે છે કે તેની સમક્ષ કુરોપીઓ અને એક-પાટીકાંમે અંખ્યાજુ જુવાનીઓ આપેલી છે તે ઉપરતકમીટીએ પુનીવન સરકારના અનુમતી, અમલવારોની જુવાની જણ લીધી છે. હીંદી સરકારના આજ પ્રતિનિધિની જુવાની જણ કમીટીએ લીધી છે. સરકારે કેપટાકવ એમએમમાં તે જણ થઈ પડે છે.

કમીટીએ પોતાનો નીર્ણવ થડી કહાવવામાં પસામેટે વારવાર કાવડાઓ થરેલા છે તેનો આકલ તે કાવડા અવા માં થો હતો તે આજ અજાણ્ય રાખેલું છે. અને જરૂરજુ કેપટાકવ એમએમ અસ્ટીત્વમાં આપેલું છે તે જણ કમીટીએ અજાણ્ય રાખેલું છે. એમએમ કેવળ રીતે કામ આપે છે તે એકા અને પછે પાંચ વર્ષનો અમલ નહી કરેલો છે. દરમ્યાન બને પણ અપેક્ષર એમએમને રા કરી નાંખવા કાઠ જણ અમલે સુદા છે.

જણ મુખ્ય સુવાલો

કમીટીને આજ ને મુદાઓ વિષે તપાસ કરવાની જુવાના આપી હતી તે વિષે તપાસ કરવાનો પ્રવન કમીટીએ કવો છે કતાં કમીટીએ પોતાની મનુ છે કાં સુધી ને મુદાઓ વિષે જેવા કાવડા યદવા તેની અવામજુ કરી છે અને એકી પાટીક પ્રજા ઉપર તેના વિકાસ સ્વરૂપમાં વિચાર કરવાનું કાઠ બીજા અનુજુલ સ્વરૂપ ઉપર રાખવું ને આજની મનુ છે.

કમીટી નીમની વેળા સુધીવ કેટલાંક સુધારાને અંતે કલો કવેલી પરિસ્થિતિને લીધે તપાસના મુદા નહી કરેલા છે અને તે અનુભાર આજ જણ મુદા ઉપરજુ કમીટીને વિચાર અવાવ-

આથી કમીની જગામજ કરે છે કે આવી રીતે રૂપ-રૂપી-સીપાઈની સર્વિસીકટ આપણની ના પડે. તે અચ્છાદરને માછરદેહની કોઈમાં આવે તેના મુકાફ માટે સુગોષ - કોઈમાં અપીલ કરાને હક રહેવા એકમો.

કમીને એક મોગી સંખ્યાના એકીવાગીદા અને આમ કુખ્યત્વે કરીને આપણને તેમ જ હવે પણ વિચાર મળ્યો છે તે ઉપરાંત બીજી કલકટ પ્રજા વિશે પણ વિચાર કરો કે આ કોઈ પણ એ ૧૯૧૬ પહેલાં એકાદરે વેપાર કરતા હતા આ કલકોને સન ૧૯૧૬ ના રકમ આ કામદા મુજબ સંરક્ષણ મળેલું નથી. આવા અરક્ષીત કોઈ મળ્યાં વર્ગીયી મેવર કરી રહેલા છે પરંતુ તેમના વેપારમાં કમી વિશે નાંખવામાં આવેલું ન હતું. કમી પ્રજાના અન્ય બુદ્ધા બુદ્ધા વર્ગે અરક્ષી રીતેજ કામદાને અંગ કરેલા હોવાથી કમીની એવી જગમજ કરે છે કે ૧૯૧૬ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધી જ સર્વ વેરટેડ રાષ્ટ્રમનું રક્ષણ કરવું.

કમીને અને તેના એવીજ રિતિ વાજી બીજી મે ૧૯૧૬ લેન્ડ વિશે વિચાર કરતાં કમીને એમ મળ્યું છે કે એવી જગમજો વિશે પણ કમીને વિશે મોટા કોની દરિયાજ રિતર કરવાનું રાખ્યું છે. એ એ રેલુ હજી અગમર દેવ તેમ જન બીજી જગમજે અંધનકારક કમી આવી રાખવાનું મેવર હોય તે એવી જગમજો પબ્લીક કીમીસ તરીકે મેવર લે પમાર થવા પછી જલદેર મેવેલી હોય આ માટે એ કમીને માગુ ન પાડી કમીને એટલા આવર કમ મળ્યું કરે છે કે આવી જગમજોને પણ મોટા કોની કમી ૧૦૦ અને ૧૯૧૭ માં લાગુ પાડવા માટે કામદારના પમલા અંગ ૧૯૧૭ ૬૩ ન મે માસની સાતમી તારીખ સુધી કમી કોઈને કમીસર પ્રામ કરેલા કમીનું સંરક્ષણ કરવું.

કમીને વધુ એ વિચાર પણ કર્યો છે કે મોટા મહાનંદ મેરીમમ, કીમીકલમેકનન પમીમે ૧૯૧૭ કરારના ૫૫ ને સુધિ રિતિમાં ફેરફાર થાય છે. આથી એવી જગમજે અમીન કીમીકલમેકન થવાને પરિણામે મોટા મો કમીની બાજુ નાક પડી કમી તેનું પરિણામ અણખ આરે નેથી કમીની જગમજ કરે છે કે જે જે જગમ કીમીકલમેકન કમીમાં આવે તે તે જગમમાં પણ મેવર મો અણખ રાખને એકલ કરતે એ કીમીકલમેકન હકનસીપ અમવા મુનીસીપલ મેરીમમાં જલદેર મેવેલી હોય.

સન ૧૯૮૫ નો કમીને સન ૧૯૧૬ ના રકમ આ કામદા સુધારવામાં આવેલા છે તે ઉપરાંત કરી કમી જેવ નક કે એકીવાગીદા અમુક રીતને કરેલા એવીજા સિવલ અમીન તરીકે અમવા અમુક કરીકે કમીસરમાં અમીનપરીકે ન કમી અને કામદાને એ અંગ મેવેલી અટકાવવા સન ૧૯૧૬ નો કામદો પમાર કર્યો તે કમી કમીને અગર પડે છે કે એ કામદાને અંગ કરવા અંગ રેલુ રોમી કમીવામાં આવ્યા છે અને કામદાના અંધનને કરારી મુકવામાં આવ્યું છે. કમીને કામદાના અમીને એ અંગની તમામ કરી છે અને પામારેકને કામદામાં સુધારે. કરવાની જગમજ કરે છે અને અંગ પા માં મેંટની મેકમમાં બીજા થરી કમી તે હાજમ કરી તેના કામદો પમાર કરેલા.

અરવા - પત્ર

મહેરવાન અધિપતિ ઇન્ડિયન એપિનિયન.

અન આપના તા. ૨૫-૪-૧૯૩૦ ના અર્થાવરોનો અગમ પબ્લીકને આપવને હું મિતિતિ કરું છું.

(પરદેશમાં પાગુ પામ)

આ અર્થાવરોનો સુખન કરે છે કે તે નીતીકલ મેવર દેવ એમ માની કમી પરંતુ એમોસીએકન આનું અંધરજ લીએ અમવા તે પેસેજરો પાનાની મેવર કામ કરતાં રીતે તે આવા અર્થાવરોનો સમુજનો નાક કામ એ અમીન પીનો છે. પરંતુ એ કે કમીમાં હું એમોસીએકનના આવામાં કમીમાં મીમો નથી કરતાં આ કોઈમના આવારે એટલું તે કમીને એમીને કે એમોસીએકનના અર્થાવરો મુજબ કામ આમનું નથી. પરંતુ અમુક કાર્યકર્તાઓની પમીકમીના આવારે કામ કરવામાં આવે છે એ નીતીકલ વાત છે. કમીને કે અર્થાવરો કમી સમાને એટલે કે એમોસીએકને અર્થાવરો મીમીકાર કર્યો તે મીમીકારને અમર આપવાને બીજી જગમજે પણ પત્ર અમવા મ અમવા તેના અગમ શું મળ્ય તે એમોસીએકન પાગુ અમવાની ત્રીથી કે તેની કામદા થઈ હોય. કરતાં પણ એમ એમ રીતેને અમર પાડી મહ તેમ તેમ તમામ તરફથી મારી માર ૧૯૧૭ માં આવેલ છે ૧૯૧૭ અમુક મળ્ય. મારના એટલે કે એવીજાર અમીને મારી આવેનો અમદાર રાખેલી ન આ રીતથી મારો નિર્ણય આપવાને મારે પબ્લીકની મુનીસી પર અમર રાખ્યું હું અને આ સારું હું એમોસીએકન હું છે એ આ બીના બીકી હોય તે કુરીયી નામવાર અગમ આપણી તે હું આમને આવી કરી આપીક અમ વિનિતિ.

લી. રામજી કાળીદાસ.

પેસેજરોના અર્થાવરો આવામાં મારા તરફથી અમારે સુધીમાં અમીની વીચીમાં અમવાની દમેકની માફસ દીઠ કીમીસ માર અમરા કમવાવર હંડમીક મુજબ તમા પસંબર ઉતરે આર માદ રવાના થાય તેટલા દીવમના પ્રમાણ અમવા કામદાજની રી. ૧૦ અમારા તરફથી તેમજ કામ કરવાવાળા અમ તરફથી મેવામાં આવે છે. અમારે પેસેજર એમન તરીકેના એકલ કામદાસના વાર્ષિક પા ૪૫ ૦૦ અને દોટસ તમા સુખના સામજનસ મળેની અગમ બીજા પા. ૨૪-૦૦૦ સિવાય ન કર આપર. વીજળી બતી, પાણી તમા પરનો અમુક સરખાવતાં અમુક દીઠ કામદાજની રી ૧૦ ૬૮ વધારે ન કરેકમ. ૬૬૮ પાસપોર્ટના સીવાને અમાને જમીન અમીકીડ અને પાડા અનેકા અમરે લીધાના કામદા પણ મોલુક છે તે પછી આ રી. ૧૦ અમારા તરફથી મેવામાં આવે છે તે કમી વધારે નથી. વળી એવી સમીતીમાં અમાર સુધીમાં મારે આ કામદાજવાસી અમુકો અમનેની સંખ્યામાં આવી મવા. અને - મારા તરફથી અમવા સુધી તમામને સતિપ થઈ કરી. અમે દીન પર દીન અમેને થમીની અની થમીની આવારે મિમ કમીને કે મારી આ બીના પણ સત છે.

ગી. કાલાજાજી લીખાજાજીના અર્થાવરોનો અગમ

ગી. કાલાજાજીને હું આસ અમત પબ્લીકની અમ મટ તેના પરનો અગમ આપ્યું હું અને તેની અમી એમોસીએકન હું છે આવા નીચેના પ્રજાનો અગમ આપવા મહેરવાની કરતાં કમી કરીને એ તેમની બીના સાચી કરે તે અમર પબ્લીક તરફથી તેમને અનુમોદન મળે.

(૧) તમે તમારી દેશભોજનામાં કપારે અને કેડ લારીએ કહી રહીશો પશ્ચિમીની વીમલ આપો છે. તે સાથે તમારી જે જામલ પીના લીધે છે તે અંધમાં મારે કહેવાનું એકાદુર ૩: -

તમે તમારા સમાજોપવિધાનમાં કાલાભાષને જા ઉત્તરમાં અને લમીરી કોઈ કમીતી મારા હરથથી કરવામાં આવી અને જીને દીવસે કેલમીવામાં તે વાતની મુજબ તમારો સાથી વાલ મુદાની છે પરંતુ “વામરી વાસ્તે કોસ મારવાની” એક દેવ મુજબ મને છે કારણકે તમે સોમવારે તા. ૧૪-૪-૩૦ ના રહીશર કારાપાસમાંથી રાત્રે ઉતર્યા હોશ અને પોલીસ હરથથી તમેને નહિ પણ તમારા સમાજોપવિધાનમાં કાલાને અંધવાર તા. ૧૫ ના સાંજના સામ મારવાને અમર દેવામાં આવ્યા છે કાલકાલ વચર માલુમેને પેતાના રૂપમાં કુવરાવવાનો ધંધો મુજબ કહે નહિ આરે તમારે તા. ૧૬ ના રાત્રે કુવરાવે મરેરે જાતી વાને પોલીસ કોર્ટમાં આ અંધથી મુલાકાત કરી જવો. આ વખતે હું તમારો કંઈ કરતો નથી પણ હવેથી જો અમર જનરો તો તમારો કાલકા પ્રમાણે કંઈ મરો. આ કાલકામાં આવેલ પોલીસ હરથથી કહત કોઈ રૂપ કાલાને અમર દેવામાં આવ્યા હતા. અને તેમ મુજબ પોલીસ કોર્ટની અંધ પણ નોંધ હતી એમ માફ મારવું છે.

(૨) તમે કુવરાવે મરેરે જાતી વખતે પોતા મુજબ વાતની મીટીમાં કુવરાવ રવાના કરા કારે કુવરાવે અમરના કાલ વાતથી અમર મુદરોને તાં બીજાના કાલાવડા મુજબ કોઈ એસોસીએશન તમારો મરેરેને તમારી આ અંધવારની વીમલ આપી જે હરથથી અમરવારો મરે તે દેવલુકીતા બીજાને કારણે નવ વાને અમરના મુદરો તમારે તમે નામકાર બીટીક કોન્સલ પાસે મળા. જો તમારો એક દીવસ અંધ આવી હોય તો સર્વેના અમરવામાં કોવ પરંતુ તમે જો જો કુવરાવેના નામો આવે છે તેમાંથી તમે નામકાર કોન્સલ પાસે કાઈ આવ્યા તાર પછી પણ કાલ આવનાર મુદરો તમારો નહિ પણ કોન્સલ બીજા ઉપરથી તમે મતાને કુવરાવેનામાંથી કોન્સલને અમર મરેલી છે. આ બીજા કોવ હતી કે અમર બંધતીની વાલ અમરને પરમાર નામકાર કોન્સલ પાસે કાઈ બીજાનો વીરો કરવો કારણ કે મળેલી અમર એસોસીએશન પર હતી. કારણ અમર મુદરો મારેનાર આવ્યા મળા જે દેવલુકી રીતે મરેરનાર અને દેવલુકીનું પમથી છે. આમાં કવુ મુખી મારે મીટીકાર માલુ રાખનારનામાં હતા કારણકે આ અમર કરવાની તમે કરમાલ મળેલી છે એમ મતાની આવે છે કે આ બીજા કેવી હોય.

હું તમેને નીચેના સવાલ પચ્છીતની અંધ મારે કુવરાની રજા મરું છું.

(૧) એસોસીએશન કાલા જો તમારો સમાજ હોય તો કહે રહીશ અમરની કે અમર હોય તારે અમરથી સાંજ સુધી માર કાલાકે કાલાકે રહીશર અમર આવે છે તેનું કારણ મતાવશે.

(૨) હું તો માનું છું કે આ ધંધો કરવાને નોકર કરીકે તેમજ પેતાનું કાલકાલ એકલે મરકારી કર કરે છે. પરંતુ જો તેમ ન હોય તો તમે કહી કહો કે આસ તમારો સમાજ તરીકે આમ મરું છે.

અમારો એક રહીશરમાં હોય કે કહેથી આવનાર તમામમાં હોય! સમાજ એક હોય કે કહે કહે માર માર માલુસ હોય!

એમવ કાલા કહેતી કેરી કરવા વાળો માલુસ માસિક પાચ પાંચ પેલા કાલા વાળો માલુસ તે જો કહે રહીશરમાં કહે કહે માર માર અમરને પેતાને તાં રહીશ અમરને તો તેનો અમર તે અમર કહે!

તે તો આસ કુનીયા આપી નવરે લુએ તેમ પેસેવરને રહીશરમાંથી ઉતારી પેતાને આ કાલ આવનાર ધંધો કરે છે. નહિ કે મોડા વખતથી પણ કાલા વખતથી.

(૩) એસોસીએશનનું મતાન મારા કમળમાં છે. જોનું માનું કહે માલુસ હું કે પાંચ મરું છું. કહે જો કે મેં પેસેવર પાસેથી અમર તરીકે કાલા પેની મરમી પણ કાલ દીવસ લીધી નથી. કહત પેસેવરે ઉતરે કાલાથી પાલા કાલવાલ અમર તે અમરવાલ કરેલ તમામ કામ કાલાના મરવામાં માલુસ કાલ કાલાલ કહે કહે છું. જો કે કાનું કાલાના કમળમાં મતાન કોવ ને કાનું તે કોવા મારે તો કાલ પણ કહે તેમાં કવારો કરવા બીજાને કહે કારણ નથી. કાનું ન કોવા કવા રામજી કાલાલસ એસોસીએશનના મરું રીશરનું કાનું કોવ છે. આવો મરમી કાલા તમે કાલાથી કાલા તો અમરવારો કે કોવ મેંકરી રીશર સામી કરી રીશર!

(૪) આ હું માનું છું કે એસોસીએશનને કહે કહે કવા કે જો અમર ઉતરતા પેસેવર પાસેથી કાનું કોવાને કાલાને કહે નથી. તો આવેને હું કુલાની રજા કહે છું જે આ મરમી કાલા ન માની કાલા તેવો છે કારણ કે તમે જો કાલા કાલા વાંચે કોવ તો જો કાલા કાલા વખતની એસોસીએશનની મીટી કુલા છે. તે બતાવશે અમર તો તમે વાંચે કોવ અમર અમર આવશે!

(૫) તમેને જો કાલા અંધથી મરી મર કોલાને અમર કરી કોવ તો તે મુદર અમર કરી કહે કે રામજી કાલાલસને એસોસીએશનનું મતાન કે પાલાના માસિક કાલાથી કાલા આવેલ છે પણ તેનાથી કાલા પણ પેસેવર આવતા અમર પાસેથી કાનું મરનું કાલા કાલા નહિ!

(૬) તમારા જે જો કાલાકારો કોવ તેને કુલા એકા કે દેશભોજનાની કોલા એસોસીએશનની કહે રહી રહી છે અને તે આ કારણથી તે પચ્છીતની અમર મારે કોલાકે અમર આવે કાલાકે અમર એકા કોલા છે. તેની પણ અમર નથી તો આવો કાલા અંધથી અને બીજા કાલા કાલા આવ્યા!

(૭) કોલા પેસેવરને મુજબના

આ મતામાંથી એક વીટમી માર પાલામાં આવી છે તેની અમર તમે કહે અમર તા. ૧૫-૪-૩૦ ની વીમલ માર અમાર આવે છે સમાજ (કમીટી) અમાર છે.

આ કમીટી હું આ કમીટીને મુખું છું કે કમીટી કોલા માલુસની અને કવારે અનેલી છે. તે સમાજ સેવક પચ્છીતની અમર મારે મતાવશે!

આ કમીટીને મારા હરથથી અમરવાલ કોલા કે કોલા એસોસીએશનમાં કવુ સુધી આ અમરની અમર કરવામાં આવેલ નથી અને કમીટીને કાલા કાલા કાલા અને કહે પ્રકારે અમારે મતાવશે!

આ કમીટીના કાલામાં કાલા હું અને અમર અને પ્રત્યક્ષ નહિ આવે તો પચ્છીતને મારી મરી કે તમારું અમર કહેવ મુખી કારણ અને નહિ માનવા એમ છે.

લી કાલાલ મરમીના સેવક,

રામજી કાલાલસ.

[કાલા રામજી કાલાલસને અમાર ન કાલા તે અમર તેમજ અંધથી અમાર આવી મળેલા અમારને આ અમાર અને કાલાને કાલા.—અ. ઇ. એ.]

ઇસ્કે લાંડન હાંદુ સોસાયટી

ફિરકાન સોસાયટીની એક માસ મીટીંગ તા ૧-૫-૩૦ ની રાત્રીએ બ્રિટિશના વિધાનસભામાં આમીજન થીડી સર હરે ગીન્ડલર રમીના કા' પ્રિન્ટીસીટી એકાદ કરવા માટે સોસાયટીના હોદ્દામાં દળી હતી. પ્રમુખ: રા. પ્રાન્ના-ભાઈ, બી. પરશુમે, જનતાના આ મહાન અંતરપૂરક પ્રતિ પુન્યભાવ દર્શક અને મહાત્માજીએ હીંદી જન સમુદાયને અર્પેલા હિન્દુ આદર્શોનું કુંક વિવેચન કર્યા બાદ, મહાત્માજીના વિચાર માટે પ્રભુ પ્રાર્થના અને દરબાનું કાર્ય કાલેથી રસર મધુ હતું. રા. હાલુભાઈ જોષાભાઈ અને અન્ય સરજનોએ પ્રસંગોચીન સામક્ષી વ્યવસ્થા કર્યા પછી અધ્યક્ષપદેથી સ્વરજ હંડ માટે ફરજિયાત રજુ થતાં ટીપ્પી સંદર્ભે સરજન ત મહં હતી જે તેવાર થવે નિર્વિવાદે સ્વદેશ મેક્ષણી આવવા હુકું હતું."

ડેસાગોઆખેના મનાયાર

(અમરસ અવરપતી તરફથી)

- બ્રીટીશ સરકાર કારણકહી જુન માસમાં અને આવવાની છે
- બહાર અને રેલવેની દરમી બહેર અખરે તથા ચોસકરે ચોટ-વાનો ડેવાઈ તબુ વરસ માટે સી સેમોસને મળશે છે.
- તારીખ પચિસી ખંદર મે સુધી, ચોસક ખાસકરે જાના કામજો નીમરે કપર વધારાની પંદર સેટની સ્થાય ચોટની પદી હતી. ફક્ત પ્રાવીન્સ ફેલોની તથા ચોટીમાલનેજ આ નીમમ કાલ પડ્યો હતો.
- તા. ૧૪ જુનથી પાંચ ખુલાસ સુધી યુનીયનના ડેઈ પખુ સ્ટેશન માટે અહીંની રેલ્વે એક્સકલુઝ રીપોર્ટ અપશે.
- સેપ્ટેમ્બર ૧૪થી ૨૦, ૧૯૩૦ ની બીજી બેઠકે પદ ૩ નામ મળ્યું છે.

અમરસામાં દમખા મળ્યાં તેા જની તપાસ કરવા જનરલ મીનરને મે હલ મા. આવા

- નમાસામાં પીઠ ૭૫૦ ને જરફે એક પાળીની ટાંજી અધિકારમાં અનશે. તેથી પાળીની અવધ દુર થશે.
- મેજર ન્યુટલ આ બંદેજ અહીંથી ધીરજન થયા. તેને સ્વદેશ ખાતેના પ્રમાન રીમર કપર લેવા આવેલ, જારે અંગેના અવરજ જનરલ સી. કમાલે નાણાંની તેમજ એકંદરે આર્થિક સ્થિતિ સુધારી તે જલદ મેટી પ્રસંગો કરી હતી
- અંગેના કાલ કમાલને જેના વહીવટમાં લઈ એક શેઠ ફલક મધુ કર્ણ તે ધીરજન થયા છે.
- પ્રમાન મડળની મેક્ષમા પસાર થયેલા ખાસગા ધીરજનના પેપરોઈ પ્રસિદ્ધ થયા છે જે નજવા જેવા છે.
- ૧. કોલોનીએ વસાવવા, સુધારવા અને કબજે રાખવાની ગેરરી અપવા મા આવે છે રાજ્યસભા ફેલોનીમાં ૧૦૫ પ્રોપેટ આસામી ૧૬ કંપનીને નહિ આપવામા આવે અને આજ કંપનીએના ફેરિટની મુલત સુરી થવે જવાવવામા નહિ આવે
- ૨ નર્દીંગુ રાજ્ય ૩૨૧ તેમજ વિગતની કીલગલ કરનાલે રાજ કરવી અને તેમની જરૂરીયાતો પુરી પાડવામાં મુશ્કેલીકારક પ્રયાસો હોય તે નાજુક કરવી. પ્રત્યક્ષ આર્થિક મીસનેલી સહાય લેવી. અને કપરનો હેતુ પાર પાડવા પરદેશી આર્થિક મીસનેને પણ જીટ આપવી. તોમરે નીમરે

—એક નર્ડ રોમન ફેમીલીકે દેવજ મરાઠોની કપર ભાંખવા માટે મળ રાજ્ય રે મહેના રાજ્યવામા પ્રમશ હું કરવા માં આવતા પાંચ સો પાઈક એકમાં થયાં છે. આ પ્રત્યક્ષ આર્થિક જુરસો ફરી પ્રમશ માલ્યો છે. હાંદુઓ રિવાજ બીજા હરેક કોમને પેતાનું દેવજ છે. અહીં હાંદુઓની આર્થિક કામગીરી અમાલ જેવી પ્રબલ નથી એમ કહી શકાય. માત્ર એક જ હાંદુ પેદી શેક રાજ્યસ

કાલાવર) એવી છે કે જ્યાં વરજો થયાં હરે સરે બહેર કરી મીટન અજન વીમરે માય છે. અને હરેક હાંદુ કલસેના નીમમીત ૩૦ ૧૦ મા આવે છે

હાંદુ અને અમેરિકાના જનરલ ૧૪૫ પ્રેસીડેન્ટ જે રહના વાલસ-પ્રેમી હા જનરલ સરવરી તપા. મેરના સેફ્ટરી, પાલસ સરવરી એમ કબજા અમલની અધિક એક કબજે અમલોમાં કાંજા વજનથી ખાલી પડેલી છે તેા ચુલ્લી યા માટે કરવામાં આવી નથી જે પને વીમરે અમાલ છે તેને નીચેડે કેમ કાવવામાં આવેલો નથી? કે અમેરિકાની અમલની માલિક બની એકદમ કામ અમાલ હું? કું સમાજ સેવા આમ થવી હશે?

—એક કાલ જ. એ. માં ફરીવાર હરે છે કે દેશ તેવાઓ પકડાવા તેના નામક દરમિયાન મીટીંગ કરવી નહિ. પણ જ્યાં કાર્યકર્તાઓ નીમવા મીટીંગ બેઠાની સમીતી થવી જ્યાં વધારે શુ અમલ સમીતી ને પેતાથી ન બનઈ હોય તેા ખસી જઈ નેહલે અને સમાજના કાર્યમાં નહારકથ ન થઈ શકે

—મહા મા માટે ૭ પદકથ તેા તાર આવતા તમ મહં દીમાઈ. ૧૧૫ દર્શાવત નીમમ મિલકતના નીમમ કપર આવતા અપાર મળકર હાંદુ મેસોસીએસનના પેતાની મેલે નીમાયેલા સરમુખા લારે ગુલ્યાથી અમાલું છે "નહિ નહિ એવી મીટીંગ બેઠાવવાની ખીલક જરૂર નથી. કું કંડીવને સાથે મેસી માં હોઈ એક કરવા માનશે નથી" કેમ બહે પેતા સુરેમીવન હેલે આવા દેશરોહીઓ વારંથી સમાજ સેવાની આસા રાખી રાખજ નહિ

આવી મનાઈસા માટે છે જ્યાં સમાજ સેવાની આસા રાખવી એ સસલાનું શિવકું મેલવા જવા બસબર છે. ક્યાં પસર પડેલ બનીને જ્યાં છે

—જનરલ પ્રેસીડેન્ટ મેટી આને બહાર મામ રહે છે તેા તે અમલકે શેક રાજ્યસ રામીકરને નીમવા બંધીએ અને મેરકના પ્રેસીડેન્ટ ૧૨૫ અમુ મરગળા દોવ થી જ્યા અમ પી. અને સરા જાણી માણસ નીમવા બંધીએ.

—હાંદુ એક્સોસીએસનના જનરલ વારંસ-પ્રેસીડેન્ટ-આઈ. અમીકકંકે મર નરેલ નવા આવે હાં. મેસો ના મરકર બંધીઆમ વિધાયગીરીની મીટીંગ બેઠાવવાની ફરકર ન કરી એટલે શી. રામ. રાજ્ય મેસોસીએસન કે જે કાલ કળી કરવાને પ્રવાસ આવ છે તેવી ખોટી યુનીયન કંડીવન એસોસીએસનના વિરાલ હોલ મા આવે. નરમદાને કર નાવડળના પ્રમુખરડ મળી હતી સમીવ આપાન હારે તોરા નીમરે અપાયા હતા. અનેક યતા-ગ ન અપખુ કરી હતા પડવન કંડીવનના પ્રમીટ મી પ્રાન નર ન પણ હાં સ્વામ. અક રાસર બાવજ કરી સકળ સરકે કમળી હતી.

એસોસીએસનના મમનમાં વસતા આપત કે એનો કપર દસવેલા સરમુખારોએ અલીકાર કરવાને પ્રવાસ કર્યા હશે અને એની કલીક રામકથાની ડેઈ પણ કીવલ તાલીફ લીધી નથી તેને પેતાનો ફેલ રવડ કરવાની તક આપવામાં આવી હતી

રા. જાટે કપરક માની સંદેશને પીઠ એક એક આખે હરેલ ને કપરાંત કાઈ પ્રમરકાંદે પણ શી. ૧૦ લેટ આપી તેમજ કાલ નધુ અવાન સહારે શી. ૧૦ લેટ આપી જે મટિ કપરક માની આનંદથી સમા વિસર્જન મહં હતી

—રેકાઓઆએ હાંદુ એસોસીએસનના કાવળરેરીયન કાઈ અખી-લાસ કરનાકાસે સુધવારે યુનીયન કંડીવન એસોસીએસનના રીકગીરી દર્શાવવા મળેલી કલા પાને તેજ રાને એવો નીમમ કર્યો છે કે જ્યાં સુધી મહાત્માજી એકમાંથી નહિ ફરે જ્યાં સુધી એમી નહિ પહેલે અને કપાટે માથે ફરીસ. તેમની આવી કામગીરી વરી પ્રતિષ્ઠા મટિ અનેના હાંદીમાલ્યોએ મમરી જેવી એકેએ અને અમરજી હરેક એકેએ તેને બદલે ફેલાક કાલ્યો ડેઈ કરવા જુની જુલને તેમને પુછે છે કે નેકમ કાલ આમ કેમ, કાંઈ, અમાલ સમાચાર કે? તેવાઓએ શરમાઈ શેલે

ઉત્તમ વાંચનના ફાયદા

અનુભવીઓના ઉદ્ગાર

"તમે જો તેની નજીકમાંથી અને બીજાં જે બાબતો તે વાંચવા મળે તેથી તે, પણ એક તો વધુ મોટું વાંચ્યું તેમજ મળે. નીચી, કમ અને જ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચીને તેની તમારે આખા જીવન સુધી જરૂર છે."

"એને સારાં પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે જો તે જગ્યાએ સંપર્કવાસ કરેલાઈથી વેઠી શકે છે."

"પુસ્તકોના સ્પેશ જે ઉપરના રાજ્યમાં પહેલાંવાળાં પાંચનાં છે."

"જરાળ ચીપકીઓનું" વાંચન એ જોર પીવા સમાન છે."

"સહવાસથી જેમ માણસના મુશ્કેલી અને પ્રતિબંધો પરિણામ વધે છે. તેમ જ પુસ્તકોને તેને શોખ હોય છે તે હપ્તથી પણ તેને વિશે અધ્યયન થાય છે."

અમારે ત્યાંથી તેવાં મળતાં પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો અમારી ઓફીસથી મળશે. મંગલાવતારોએ મહેરબાની કરી ઓરકર સાથે પછાતા મોકલતાં ચુકવું નહિ. અમારે ત્યાં કામ કરનારાઓ અર્થાદિત છે અને વી. પી. ના ઓરકરોને ધ્યાન રાખી કાઢવા જેટલો જખત ઠાઠી શકતા નથી. જો નીચેના ઓરકરો—

Manager Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

પુર્વરંગ—લેખક શ્રી કામેલકર તમા નરદરી પારીખ. આ ચોપડી કોલુસ્તાનના પ્રાચીન કાળની કલ્પના આપવાના તરેણથી લખાયેલી છે. આમાં ઉત્તર કોલુસ્તાનનો ઇતિહાસ છે. આ ૨૬૦ પાનાના પુસ્તકમાંથી વાંચકોને ૩૫ જુદા જુદા વિષયોના ક્ષતીકામ આપવાનો મળશે. ભારત વાસીઓને વાંચવા લાયક છે. કી. રી. ૪.

કાવ્ય દોહન—સંપ્રદર્શી ઇન્કાશમ કુવરામ દેસાઈ. આ પુસ્તકમાં કુવરામના પ્રાચીન કવિવરણ કાવ્યોનો સંગ્રહ છે. અને પ્રાચીન આ પુસ્તકોના પછમાં જાતિ રચીક અને મોખદાયક આખ્યાન આપવામાં આવ્યા છે. અમારે આ કામ માત્ર ૨, ૭ અને ૮ છે. પછતુ એ જાણે જુદા વાંચવાથી કંઈ સમસ્યા ટુરતો નથી. જુદા પણ વાંચી શકાય છે.

કી. આમ બીજો રી. ૬-૬.

જી. જી. કાતમે રી. ૮-૬.

જી. જી. આઠમે રી. ૧૦-૬.

જાડીમ નવલકથાઓ—આ પુસ્તકના ૩૬૭ પાનામાં "નવલ" સાહિત્ય સમાર" તરીકે વિખ્યાત થયેલા રામ મહાદેવ મંડોમયંદ એટલેજુ જીવનચરિત્ર અને તેમજે લખેલા રસીક અને જાતિ મોખદાયક નિબંધોનો અનુવાદ છે અને બીજા ૧૮૭ પાનામાં તેમજે લખેલા "ધર્મતત્વ" નો અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંબંધી સફ દેશકલિતિનિર્મલે અલગજુલ્લે જોડે અને મંડોમયંદના આ નિબંધો વાંચવાથી તે કામમાં મજબૂત મદદ મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે કાલવરસથી પણ ભરપુર છે. કી. રી. ૫-૬.

જાનવીર કાગેઝી—આ ૩૫૦ પાનાના ૫૬૫ પુસ્તક પુસ્તક માં અમેરીકાના અલગમિલક જાનવીર કાગેઝી કે જે

આખી દુનીયામાં સમાવતો કરેલી છે અને જેનું કસ્ટ આજે દુનીયાના જે જે જાગમાં જરૂર લખાયે આ નાજા મદદ કરે છે તે અત્યંત મરીખાઈમાંથી કાઢીપતિ કેમ થયે તેનું તેની જાણી સાથે આખું જવાત આપેલું છે. કી. રી. ૪.

કાશવાસની કહાણી—આ પાકા પુસ્તકના ૧૭૮ પાનાના પુસ્તક માં શ્રી. અરવીંદ ધોળ જેમનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે તેમના મુખ્ય રાજકારી મેમો, આપણો, ખતો વિગેરેનું તારજુ આપેલું છે. તેમની જાણી પણ આપેલી છે. કી. રી. ૨.

ત્યારે કરીશુ" શુ" ?—ગોલકરોવની આ નામની અંગ્રેજ ચોપડીનું આ સુંદર અને સરળ આખ્યાન છે. સામાજિક, આર્થિક અને ધાર્મિક જોવા અને સવાલોનો ભેદ આમાં જરૂરી. આમ પહેલો પાના ૨૪૪ કી. રી. ૨. ૭ બીજો ૨૬૮ કી. રી. ૨-૬.

ત્યાગમુર્તિ અને બીજા લેખો—આ ૨૪૦ પાનાના કાથા પુસ્તકના પુસ્તકમાં મદદના આપીછના સામાજિક લેખોનો સંગ્રહ છે. "વિધવા કાપ", "આજકાલ", "ધર્મને નામે પાક", "જીવીધર્મ", "મેટા અરજ", "સુધારો કે કુધારો." જે વિષયોપરના મેમો જાતિ મોખદાયક છે. કી. રી. ૧. સ્વામી વિવેકાનંદ—આમ ૧-૨-૩, આમ ૪-૫, આમ ૬-૭, આમ ૮, પાકા પુસ્તકના આર પુસ્તકોમાં સ્વામી વિવેકાનંદના સદુપદેશ છે. ધાર્મિક અને નૈતિક વિષયોપર મોખદાયક થયા છે.

આમ ૯—આમાં સ્વામી વિવેકાનંદનું જીવન ચરિત્ર છે. તેના સપાદક લખે છે કે "સ્વામીજીનું ચરિત્ર અનસમાન્ય આમલ મુશ્કેલું તે સમસ્ત અસ્તવર્ણનું અખ્યાતિત જીવન, તેની પરિસ્થિતિ, તેના હેતુઓ, આજ્ઞાઓ, આમલિઓ, તેના વિકાસ અને તેની જાડી આજ્ઞાઓનું વિસ્તારથી વર્ણન આપવા મરજબર છે."

આમ ૧૦ મો આમ. સ્વામીજીએ અમેરીકામાં પોતના મોલાઓ પ્રત્યે રાજ ધોળ ઉપર આપેલાં આખ્યાનોના મત્તાદિ આપવામાં આવ્યા છે.

આમ ૧-૨-૩	કી. રી. ૫-૬.
જી. ૪-૫	જી. ૬-૭.
જી. ૬-૭	જી. ૭-૮.
જી. આઠમે	જી. ૮-૯.
જી. નવમે	જી. ૯-૧૦.
જી. દસમે	જી. ૧૦-૧૧.

કાલેલકરના લેખો—આપાક દવાનેક પાકાજુલુ કાલેલકરનું નામ સુપ્રસિદ્ધ છે. મદદના આપીછ જેમ અથ કારે સહને લેમનું "નવજીવન" મરજુ પામવાની કહેલન હતી પરંતુ કાલેલકર પોતાના જ્ઞાન અંકારથી "નવજીવન" ના વાંચકોને મુશ્કેલ કરી દેવા. આ પાકા પુસ્તકના ૭૪૬ પાનાના પુસ્તકમાં તેમના જ્ઞાનપુર્ણ મેમોનો સંગ્રહ છે. કી. રી. ૭.

ઉત્તરાખંડની જાતિ અને શિખાલયનો પ્રવાસ—અ પુસ્તક દવાનેક આજકાલ કાલેલકર પોતાના આજ્ઞાઓ સાથે કિમાલથના કરેલા પ્રવાસનું સુંદર અને રસીક વર્ણન આપેલું છે. કી. રી. ૧-૧.

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીવર કમ માલ રેસ્ટોર્ન્ટ રવાના કરીએ છીએ આપસ કીચર મંગાવો
બહાર આમના ચકાસીએ બેસેલે સારી પડતા મોઢલવા મહેરમાની કરવી

હંડીની રૂઠામાં અમારા પાકો
અજબ ટાપકો કરશે.

હાંદીના મરાહુર બવેયામના ૮૨૧ ગણકો અને ૨૦ પાનાવાળી ચાપી છપાઈ બહાર પડી છે.

દરેક બાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી, રાખીજ, રેલુગુ,
પરિચ, કુલુ મરખોલા,
મુક, કમ, વીરે બાપા-
1 રેકોર્ડો મારા જથામાં
કમાં રાખીએ છીએ.

તે મેમમાં નવી રેકોર્ડો
અને છે.

ગુલશને હિંદ

હરે

મજસયાતે મામોફેન

આ ચાપડી અજબ મંગાવી લો

કીમત માત્ર રી. ૨-૬

તેમાની મજસા વાળી રેકોર્ડો જોઈતી હોય તો
ગજસાના નંબરો અમારે મારા મોઢલવા.

દરેક બાતના મામોફેન
રેલુગુ, પારોબલ, કેળી-
નેક, લોન મોઢલ, વીરે
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

હારમોનીયમ

હાથના, પગના લેમજ
કુશલિ. મુંબઈ તથા
પાર્સીની બનાવટના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો આમેફેન તથા હરે નીપમના મેલા વેપારી છીએ 1 મેલ અમારો મંગાવીએ છીએ. થી
અમે બીજા કોઈના કરતા સરત વેચી શકીએ છીએ અમારે તથા ગરીબો ના તમે મહુ ગમવાર. લખા હાલસેલ

માધ્યમ મારે:-

Phone 2447.

P O Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal

MAX LEVY

Estate Insurance & General Agent

Administration of Estates, Secretary of Wills, Absentees
& presented Rents & Debts Collected, Etc

AGENT FOR

THE
YORKSHIRE INSURANCE COMPANY LTD
THE NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION
OF AUSTRALASIA LTD

If you wish to Insure for

Fire & Life Motor Car Personal Accident & Fire Accident
Workmen's Compensation, Plate Glass, Burglary &c
Write or call

MAX LEVY,

5 Beckett's Buildings,

P O Box 7055

69 President Street,

Phone 3348

JOHANNESBURG.

Private Called Upon At Their Request

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

અમારો હિંદો વેપારીઓને કન્ડમ રેસ લેમજ સંલગે
વજાવ હિંદોવજાસી જોડા વખતે છુ 1 સીટમેરીકલ નરિ
પાત્ર લંબ મળી કમવજા કરે 12, તે 1 અગરોમજ
મુકલ રવાન મેલા મા છે

રાહ્યા બી. અકોટોકર,

૬૫ રેસ રોડ, હૈદરાબાદ.

શાન રૂઠે મેફર, બેલ્લીસખગ.

1 જે કમજાવ બેલ્લીસખગની નામાકિત મેટી એમ.
જુલખ-છ. ખાક. પેલની કુ. માંથી મુકલ મજ જુલખ

મ ૩ ૫

Indian Opinion

Vol. 12, No. 2211

Friday, May 30th, 1930

PRICE

British India Steam Navigation Co., Ltd.

કચ્છી. બાલુચી

લીડીઅરના બાલુચી

જાન્યુઆરી, ૧૯૨૯માં મુજબ જાણા ઉપરથી.

કચ્છી. "કારાખાગ"

જાન્યુઆરી, ૧૯૨૯માં મુજબ જાણા ઉપરથી.

અસહમાની વીડી. ૩ ૨૦૦૦ જેટલા જેટલા મુસાફરોને ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

લીડીઅરની ક. ૩૫ ના લીડીઅરના અને રોયલ્સના ૩૫ ના લીડીઅરની લેવડમાં આવશે.

અસહમાની લેવડમાં મુજબ જાણા ઉપરથી ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

લેવડમાં આવશે ૩૦૦૦ જેટલા જેટલા મુસાફરોને ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

લીડીઅરની લેવડમાં મુજબ જાણા ઉપરથી ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

લીડીઅરની લેવડમાં મુજબ જાણા ઉપરથી ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

SHANKER LAL & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

લીડીઅરની લેવડમાં મુજબ જાણા ઉપરથી ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

લીડીઅરની લેવડમાં મુજબ જાણા ઉપરથી ૩ ૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

૩૦૦૦ લીડીઅરના લેવડમાં આવશે.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED BY A'VEE-SING IN THE INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

INDIAN

INDIAN

INDIAN

Indian Opinion

INDIAN

રજીસ્ટ્રેશન ૪૮૦૦.

ધી

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એર્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ રોકે જાનના અકસ્માત

જેવા કે માર્ગ પર, રેલ્વે પર, ડી.વી.ટી. પર, રજીસ્ટ્રેશન, લીડીઅરના પ્રદાનના વીમાને સમગ્ર કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી લીધું છે.

ગોળીની તેમજ દાવાની પતાવટ રજીસ્ટ્રેશનમાંથી આપવામાં આવે છે

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરામજી રુસ્તમજી,

"ઇન્ડિયા ટાઉન"

૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૨૯.

કરમન.

આમાદીઓ-ની-કુરબાની

તમે કદાચ જાણતા હોવ તમારા આમાદીઓની કુરબાની
તમારે આંધીજની ભવિષ્ય પર એમાં કેવી છે?
એ આવી ભાવના તમારામાં હોય તે તમે કેવળ
પર્યાયનપણે પામે. કે આંધીજવાસી દોઢી ભવિષ્યને દોઢી
મર્યાદામાં રાખીને અને એ ભવિષ્યને એ ભવિષ્ય
અભાવે અંતરમાં કરે છે. આ આંધીજોનાં નામ
નીચે પ્રમાણે છે

મુખ્ય સમાચાર, પ્રભાવિત કેસરી, એ હરી મેળ,
કીસમી સહી, હીન, બોમ્બે કેન્દ્રીય
અન્ડીયન બ્યુઝ (દરખાસ્ત)
આસીક કાપાના નામ

નરસિંહ નરસિંહ
એઓ દર મેળે હાલ અમારું વાંચનની તમામ રાખી
દોષ તેઓને કે અમારે આવી આમાં વેચતાં હાલ કદાચ
વર્ષનું એક સર્વે અગત્યની બધી આમાં અંતરની લેવા આમાં
વિનંતિ કરે છે. નીચેનું સ્થળે પણ આમાં પ્રાપ્ત થઈ
અમારો કે આમાં વેચતાં હાલ અમારું, કે મેળે

એ. બી. ખાન.
૧૬ આર્ટિસ્ટ રોડ, કોલકાતા: કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
મે. ૧૯૨૮, કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
૧૬ આર્ટિસ્ટ રોડ, કોલકાતા: કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
મે. ૧૯૨૮, કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
૧૬ આર્ટિસ્ટ રોડ, કોલકાતા: કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
મે. ૧૯૨૮, કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
૧૬ આર્ટિસ્ટ રોડ, કોલકાતા: કોલકાતા સ્ટ્રીટ,
મે. ૧૯૨૮, કોલકાતા સ્ટ્રીટ,

દેસાઈઓએ ભનગી -ચરણે આ દાંસવાલ જનારે હાંદા પેસે-જરોને ખુશ અખર

અમારું તમારું ખાસ પીણું છે તમારું આ
નીચેનું સંસ્કારિત ખાસ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ

અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ

અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ

અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ

અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ

અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ
અમારું આ પીણું છે તમારું આ

EASE for the Eyes

For 29 years we have been improving
the sight of South Africa.
When you require Spectacles or
Eye-glasses, let us fit you

Our References:

Over 65,000 Clients.

We specialise in Zeiss Punktal
Glasses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

Branch Establishment: 85a, East Street, Johannesburg.

N.B. - This firm employs no Travellers.

P. P. BHAGAT.

Export Merchants

સાંચી રોડ, ૧૧૧ નંબર, ૧૧૧ નંબર, ૧૧૧ નંબર
સાંચી રોડ, ૧૧૧ નંબર, ૧૧૧ નંબર, ૧૧૧ નંબર
સાંચી રોડ, ૧૧૧ નંબર, ૧૧૧ નંબર, ૧૧૧ નંબર

Box 247 & 317 Tel. 41171
MOUSEIN ISMAIL (SARDARGADHI VALA)
Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મોસે રામજી અને કમલ, રસીયા એલેસ "અમા"
હુસેન હસમહલ (સરદારશહેદ વાલા)
દાંસવાલ પેસે-જરો એજન્ટ,
બેરા, પી. એ. આફ્રિકા

Phone 3067 Box 216, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATYADKAR
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરભાઈ મોરાર મત્યાદકર,
બેરબર, ૨૧૬ નંબર, ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન
અને હીરબાઈ મોરાર
ફળો અને શાકભાજીનાં વેચાણમાં આપણે
૨૧૬ નંબર, ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડુરબન

Indian Opinion

No. 22 Vol. XXVIII.

Friday, May 30th, 1930.

NATAL INDIAN CONGRESS

ARREST OF MRS. SAROJINI NAIDU

ANOTHER MASS MEETING

THE Natal Indian Congress lost no time in recording the protest of the Indian community against the sentence inflicted upon Mrs. Sarojini Naidu, for, barely 36 hours had elapsed before its officials convened a mass meeting at the Parson Rustonjee Hall, Durban. The Hall was packed to its capacity. The chair was occupied by Mr. Sarabjee Rustonjee the President of the Congress, who was supported on the platform by the Joint Hon. Secretary Mr. P. R. Pather, Messrs. M. M. Lokhat, K. K. Kapitan, M. B. Naik, B. M. Patel and Pandit Prabin Singh.

Mr. Rustonjee in the course of his speech said:—

Not a week passes by without the Imperial bureaucracy shewing its matchless hatred to one or more of our Nationalist leaders in India. When we met last Monday evening we were happy to pass a resolution congratulating Mrs. Sarojini Naidu on her succession to the leadership of Mahatma Gandhi's volunteers. We offered prayers for the success of her mission. We then little thought, that, before a week passed by, the Indian Government would arrest Mrs. Naidu and sentence her to a term of imprisonment. On Saturday news reached us that she was arrested and sentenced to 18 months. Simultaneously with this came the news that a procession of over 200,000 was formed by twenty commercial houses in Bombay.

To me this appeared to be a striking protest against the action of the Indian Government in sentencing Mrs. Sarojini Naidu, the Nightingale of India. Mrs. Sarojini Naidu to-day represents the womanhood of a country whose history is replete with striking instances of the meritorious that have been the lot of many women of yore. In her fight for the freedom of India, she is as fearless as Mahatma Gandhi himself. We, who have acknowledged of her work for her people in this country, know how fearless she was during her tour in South Africa. Her visit here was at a time when the feelings between the European and the Indian were not rosy. The Indian was looked upon as a parasite to whose extinction the Ciskei Areas Bill hung as a Sword of Damocles. How Mrs. Naidu addressed the European community and showed them how narrow their visions were, how she addressed six or seven meetings a day, how she travelled to the four corners of South Africa to gain first-hand information of the conditions in which our countrymen lived, are still fresh in our minds. Her visit to South Africa proved to us, that, to her, work was a hobby.

The Indian Government is fully aware of her capacity for work and the tremendous hold she has on the peoples of India. Perhaps it believed that, if she were put in prison, the movement would lose momentum. Nothing is more mistaken than that belief. Her arrest has only given a new impetus to the Swaraj movement, as witness the big demonstration in Bombay, which I have already referred to. The Government may imprison Mrs. Naidu, but it will never imprison her spirit, which now hovers throughout the length and breadth of India. Her example is being followed by thousands of women in India, and although our Motherland may not produce another Sarojini, India will produce many thousands of women who, no less than the men of that country, will give their lives for the freedom of India. The spirit of independence is daily growing, and I must say that no Government will succeed in its attempt to deal a death blow to that spirit. That is what is happening in India. The Indian Government, in imprisoning the Nationalist leaders, is labouring under misapprehension, for, contrary to its expectations, the events during the last few weeks have clearly indicated that immediately a leader is sentenced, the spirit of independence grows hundredfold.

I have also to refer to the sentences inflicted upon Mr. Manilal Gandhi, Editor of *INDIAN OPINION*, Swami Bhawanji Dayal and Imam Abdul Kadir Bawazir. These three are South African Indians. Although it grieves us to learn that they have been sentenced we are happy in the thought that the South African Indian community has also contributed its share. These three have done well, and we are proud of them.

Let us pray that, in India's fight for freedom, Almighty will guide the Indian peoples."

The following resolution was passed:—

"That this mass meeting of the Indian community, held under the auspices of the Natal Indian Congress, hereby expresses its regret at the sentence inflicted upon Mrs. Sarojini Naidu, Mr. Manilal Gandhi, Swami Bhawanji Dayal and Imam Abdul Kadir Bawazir and prays that in her struggle for freedom, India will be guided by Almighty

Mr. M. B. Naik moved and Messrs. M. M. Lokhat and E. A. Jeewa seconded and supported the resolution respectively.

A RESPITE

By postponing the passage of the Asiatic Trading Rights Bill to the next session, the Minister of the Interior has given the Transvaal Indian community a few months respite. The respite has evidently been given to enable the Transvaal Indians to ponder over their fate. The Bill which has no parallel in any Statute Book, and which we described in our last issue as the most despicable piece of legislation, can hardly be believed that it is the handiwork of man. And yet it is. And Dr. Malan is to find a place for it in the Statute Book of a Dominion that is most democratic in character. Even when slavery was at its height a Bill of this description would never have found favour with the oppressors.

The Select Committee included two of the bitterest enemies of Indians in the persons of Messrs. Alex. Eaton and F. J. Acutt. The former will be remembered as the Father of the Indian Village Scheme, which he would have brought to fruition but for the determined stand that the Indian community of Durban took against it. Mr. Acutt, until recently a partner in the firm of Messrs. R. Acutt & Sons of Durban, which has done and is still doing a considerable business with the Durban Indians, has openly said that Natal should rid itself of the Indians. It is an irony that these two men should have been included in the Select Committee. For, there is no doubt that these two, prejudiced as they are against everything that is Indian, could not have served on the Committee with open minds. Mr. Eaton, with his pet scheme of segregation, and Mr. Acutt with his policy of sending the Indians away "lock, stock and barrel," must have served on the Committee not so much with the object of extricating the Indians from the entanglements in which they found themselves to be as with that of bringing their particular scheme forward. That they have succeeded in their endeavours will at once be apparent from the provisions of this drastic Bill. For, Mr. Eaton has got his segregation policy embodied in the Bill whilst the clause which provides for the disposal of all businesses within five years is Acuttism in character. The Indian community dreaded

their inclusion in the Committee and their dread has not been unfounded.

Not content with the disgraceful conditions that obtain in locations such as those in Vrededorp and Germiston, the Asiatic Trading Rights Bill provides for the creation of ghettos to which the Transvaal Indians would be relegated. Commissioners after Commissioners have commented very strongly upon the conditions in the locations and yet the Select Committee has the affrontery to suggest the creation of further locations. Is that in consonance with the terms of the Capetown Agreement which requires the Indians to conform to the Western standard of living, we ask? Or is it in keeping with the spirit of goodwill that was the keynote at the Round Table Conference?

We grant that the Transvaal Indians have erred in evading the law, but have those evasions in any way retarded the progress of the country? On the contrary the Transvaal Indians have contributed much to the prosperity of the country. The aggregate capital of the Indian merchants affected is the colossal figure of £3,320,000. Remember, these moneys were earned and are being spent in South Africa.

No laws that are just and equitable are ever evaded. Where the laws are repressive and aim at one section of the community, one would find the world over, that attempts are always made to evade such laws. That is exactly what has happened along the Transvaal Reef. The Government "bottlenecked" the Indians and restricted their activities. There must be an outlet for their expansion. The evasion of the law would certainly exist if the European community were in the position of the Indians. That is but natural. In our opinion the Transvaal Indians have done nothing criminally as warrant such a repressive measure.

We are afraid the Natal Indians have not taken the Bill seriously, for, we would warn them that it is the thin end of the wedge. It would not be long before the provisions of the Bill are extended to Natal. So long as there are men such as Messrs. Eaton and Acutt to represent the Natal electorate, the Natal Indian community would be well advised to be on the

Transvaal Indian Congress

Reception To Sir Kurma Reddi

A large gathering of Indians in the Pablar Hall, Johannesburg, held on the 28th inst., expressed violent views regarding the "repressive" legislation affecting Indians, forecast by the Political Correspondent of the *Rand Daily Mail* on Saturday. At the same time,

the general for India in the Union—in whose honour the meeting was held—expressed the belief that the Government would never further legislation so drastic and so serious in its effects upon Indian traders in South Africa.

Referring to conditions in India to-day, Sir Kurma expressed the utmost hopefulness, in spite of the state of affairs as revealed in the latest cable. Lord Irwin, he said, was a great statesman whom they could trust. India never had a greater and more sympathetic Viceroy. He believed that Indians, through constitutional means, would be able to see justice done to their great country.

The chairman, Mr. M. D. Bhargoshi, welcomed Sir Kurma Reddi back to South Africa, and congratulated him on his recovery from the illness which curtailed his return to India some months ago. His arrival was opportune, for the Indian situation in the Transvaal was extremely critical. He was sure that Sir Kurma would succeed in bringing about a happier state of affairs when he got to Capetown.

The Rev. B. L. M. Sigamoney assured Sir Kurma that all Indians, Hindus, Musulmans, Parsees and Christians. They were now united and were, if need be, to fill the gaps of this country should it need them.

Mr. T. Naidoo, referring to the reported intention to introduce, indirectly, the segregation which was the principle of the Bill that the Government had dropped as the result of the round-table conference in Capetown. If Dr. Malan introduced such a Bill as they had been told of, he would bring about a struggle in the Transvaal worse than that in which Mahatma Gandhi had participated during his residence in this country.

Sir Kurma Reddi said that while in India recently, he had been following with a heavy heart events in this land, and he realised the gravity of the situation in which the Indians of the Transvaal were placed. They were passing through a critical period in their history, but they had known such periods and fought such battles long before. They had succeeded before, and he was sure that the generosity and statesmanship of the Union Government would enable them to survive this crisis. He complimented Mr. Tyson and the Committee on the admirable case which they had presented to the Parliamentary Select Committee.

"We have not," went on Sir Kurma, "reached the stage when we should think of guns and such matters. That stage of desperation is not yet. There is still hope. I cannot believe that the forecast published in Johannesburg is well-founded. I believe better counsels will obtain, and that Dr. Malan and the Union Parliament, who have an international reputation to maintain, will do nothing to endanger the safety of the Indian resident in South Africa. A previous speaker mentioned South African-born Indians. He might well have omitted the word Indian. Being born here they are South Africans, sons of the soil, and I know nothing in any law that deprives such a man of his common rights.

I don't believe the South African Government will deprive its children of the liberty that is theirs. The matter does not rest with the committee alone.

The Parliament of South Africa is so named after the Mother of Parliaments, that of Great Britain, which has always stood for liberty, which abolished the institution of slavery. Surely the Parliament of South Africa will be worthy of the name, worthy of the great tradition from which it springs.

Sir Kurma requested them to exercise restraint. They saw the terms of the Bill itself, and then it to him and to their leaders to get the best terms possible.

Speaking next on the present position in India, he said he could not but admit that affairs were by no means pleasant. "But I can assure you of one thing—you can always trust the genius and statesmanship of Lord Irwin. India never had a greater statesman. A more sympathetic Viceroy never ruled over that land since Viceroyalty was established in India."

He was certain that a settlement could be arrived at by constitutional means and had great faith in the conference that was to be held in London.

Sir Kurma was confident that the settlement would see that justice was done.

"I am more patriotic than any of those who proclaim their patriotism from the house-tops," he said. "I love in my heart of hearts that which is my own. I am not a nationalist by instinct."

British Parliament and demanding the right to be rulers in our own land. The British nation, always famous for its love of liberty, will not let us down."

Mr. Venn (Great Britain, B.A., Cambridge, a son of the late Mr. Venn, M.P., and was

followed by the Honorable Evelyn Dering, secretary to the Agent-General. The latter warned them not to make up their mind until they saw the report of the Parliamentary Select Committee on the Bill.

At the beginning of the meeting, Sir Kurma and his son were garlanded, and a list of welcome was presented by numerous Indian organizations in the Transvaal.—*Rand Daily Mail*.

Transvaal Asiatics

A long article dated May 17, *The Star* writes: The Select Committee on Asiatics in the Transvaal have now published their report, and with it is published a Bill to give effect to its recommendations. The Committee have made the subject more controversial than ever. They seem to have learned nothing since 1885, and indeed they invoke the intentions of an Act of that year to be the guiding light of their deliberations. The new measure whose second reading is to be taken on Wednesday, is somewhat complicated, and it inserts itself into a somewhat complicated situation. But its central feature is the proposed to segregate Transvaal Asiatics, within five years, both for training and residential purposes. It is also a virtual revival of the Chinese Areas Bill, which South Africa is pledged not to proceed with while the Capetown Agreement remains in force. It is certainly a further evasion of the spirit of that agreement, if not a formal repudiation of its letter. It will go far to confirm the growing impression in the outside world that in all matters where the color question is involved South Africa is swayed exclusively by considerations of race.

We are not now concerned to criticize the Bill in detail. What is more undesirable even than the Bill itself is the extraordinary method which the Moun-

ter threatens to follow in handling it. The Bill was first published yesterday. It is down for second reading on Wednesday next—that is to say, on Parliament's third working day after publication. The two intervening days give no time for Press criticism or any other expressions of public opinion, and no time for representation from interested parties before the principle of the measure is settled. It "short-heads" the Agent of the Government of India, Sir Kurma Reddi, who has only recently returned to South Africa and who cannot have been fully consulted while the Bill was in preparation. Worst of all, it entirely ignores the Government of India itself. We should have thought that it was a matter of ordinary inter-Imperial courtesy for the Union Government to refer a copy of such a Bill to the Indian Government for its observations before the Bill is introduced in the House of Commons.

Agreement, we should have thought that such reference was a matter no longer of courtesy, but of obligation. However that may be, the Minister of the Interior should be aware that such precipitancy must exhibit the Governmental attitude towards the whole Asiatic question in a deplorable light.

Needless Haste

In a leading article under the above heading the *Cape Times* writes as follows in its issue dated May 29th:

On Friday last Dr. Malan introduced in the House of Assembly a Bill "to amend in certain respects the law relating to occupation of certain land in the Transvaal by Asiatics and to provide for certain matters incidental thereto." Superficially the Bill has neither public interest nor national import. Yet the roots of the tangle with which it purports to deal date back to 1885; the branches it proposes to lop off sprouted in 1919; a convey of gardeners, the form of a Select Committee, has been examining the amorphous growth since the beginning of last February, a special emissary, Mr. J. D. Tyme, invested with the authority of Acting Agent, was sent by the Government of India to give evidence before that Committee; and the Agent himself, Sir Kurma Reddi, though hardly recovered from a grave illness, hastened back to South Africa so as to be in Cape Town when the Committee's report was presented. The Bill was introduced on Friday last. The report of the Select Committee on which it is based became available an hour or two later. That report contains 353 pages and 15 pages of appendices. And the second reading of the Bill has been set down for next Wednesday.

Why this haste? Parliament has already entered the last lap of the session and is straining to get through its allotted task. A week or two ago, when the Prime Minister was asked to indicate what measures should, in his view, be passed before the session ended, no mention was made of this Bill. Now it is plumped on the Order Paper and the second reading proposed without either Parliament or the public being given time to appreciate its provisions or its implications. And that is not all. The Bill directly affects South African relations with a sister State of the Commonwealth. Those relations, which had been growing more and more friendly year after year, were stabilised on a satisfactory basis by the Cape Town agreement of 1917. How does the Bill consort with the letter and spirit of that agreement? That, surely, is a question which should be very minutely investigated. But how can that investigation be undertaken in so short a time? Dr. Malan and the members of the Select Committee may appreciate all the ramifications of the Bill but few members of the House

can be expected to grasp all details of so complicated a measure between Friday and Wednesday. The Bill affects, probably, three-fourths of the Indian traders now established in the "gold areas" of the Transvaal. These people are given five years in which to wind up their business and move into "designated areas," that is, locations. Admittedly, they have no right to be where they are, but the Union Government has never provided the legal machinery to remove them. On the contrary, their presence has been condoned by the issue of licenses to trade. If, in short, they have been guilty of sins of commission, the Government has been guilty of sins of omission. What one party has sown, the other has fertilised. But, in the apportioning which is now proposed, one party alone is to suffer.

On that score alone there is every justification for subjecting the Bill to the most careful scrutiny. Its provisions may not be unjust; but every care should be taken to establish their justice. That care cannot be exercised in the last days of an existing session. The obvious course, therefore, is to hold up the Bill till next session and to allow the Government of India, in the spirit of the Cape Town agreement, adequate time to make known its views. South Africa has nothing to lose by such delay, whereas needless haste may lay it open to the suspicion of discourtesy or even dishonesty. Delay is also counselled by what seem to be curious lapses in the drafting of the Bill. What is the exact meaning, for instance, of sub-section four of section two of Clause 7 or of sub-section one of section three of the same clause? These points might, it is true, be elucidated in committee, but the vital fact remains that, if the Bill is rushed on to the Statute Book without all its implications being appreciated and considered, South Africa may invite the charge of having gone back, between Friday and Wednesday, on undertakings solemnly given, after months of negotiation, little more than two years ago. We do not think such a charge would be justified, but why give it even the semblance of justification by such unjustifiable haste?

Transvaal Asiatic Bill

Sir Kurma Reddi At Capetown

Sir Kurma V. Reddi, the Agent-General of the Government of India in South Africa, arrived in Capetown accompanied by his son and private secretary, Mr. Gopaul Kurma. As he stepped upon the platform he was surrounded by his countrymen and garlanded, showers of welcome also being presented.

The Agent-General was disinclined to express any views regarding recent developments in India and in regard to the questions affecting the position of Indians in the Union, he intimated that he could not say anything until after his interview with the Minister of the Interior in reference to the report of the Select Committee on legislation affecting Asiatics in the Transvaal.

Indian Deputation To Capetown

The Minister for the Interior (Dr. D. F. Malan) received a deputation representative of the Indian community in the Transvaal to hear protests against the proposed Asiatic Trading Rights Bill. The deputation consisted of Messrs. P. K. Desai (secretary of the Transvaal Indian Congress), E. Mall (secretary of the N. A. Indian Congress), J. E. Gardi, S. H. Meah, and the Rev. B. L. E. Simonsoy.

The reading of the Transvaal Asiatic Trading (Amendment) Bill was first on the order for May 31.

The Select Committee which submitted this

more are drawn by me. I am to be the first to see it. I am to be the first to see it.

In the case of the report of the Select Committee on Asiatics (one must regard with caution the report now current that the Bill will be held over till next year. The report or rumour emanates from a well-informed quarter, the reasons suggested for the Minister's willingness to delay the passage of the Bill being the intricacy of the subject and the paucity of time available to deal with it.

Asiatic Bill To Be Held Over

Writes the *Cape Argus* on 21st instant —

The Asiatic Bill is expected to be introduced this day week. As it is to be introduced on Monday, and the following Saturday Union Day, so the only business day of the week remaining would be Friday.

The first step in the Bill is the dropping of the Transvaal Asiatic Townships Bill for this session.

Alleged Breach Of Privilege

An alleged breach of privilege of Parliament was the subject of a special motion which provoked an interesting debate in the House of Assembly.

Dr. Mahan, Minister of the Interior, moved the motion to draw the attention of the House to the fact that a report of the Select Committee on Asiatics, published before the report of the Select Committee on Asiatics, had been published in the *Transvaal Times* on Saturday.

"In a telegram which appeared in the *Transvaal Times* on Saturday." This report had stated that notice to quit would probably be given to Indian occupiers of stands on proclaimed ground by order of the Government.

The Select Committee on Asiatics, the Transvaal stated that the report of the Select Committee on Asiatics, published before the report of the Select Committee on Asiatics, had been published in the *Transvaal Times* on Saturday.

The rule he referred to reads: "The proceedings of, or the report of, any select committee, or a summary of such proceedings or report, shall not be published by any member of such committee or by any other person until the report has been printed by order of the House."

He formally brought the matter to the attention of the Speaker.

At the latter's request he then moved: "That a select committee be appointed to inquire into and report upon the breach of privilege committed by the publication in the *Transvaal Times* of May 10 of a statement disclosing the recommendations of the Select Committee on Asiatics in the Transvaal before the committee's report had been published."

The motion was carried.

Inquiry Into Breach Of Privilege

The *Cape Times* dated May 21 writes:—

There was a loud on the table in the House of Assembly yesterday the report of the Select Committee appointed to inquire into the breach of privilege alleged to have been committed by the publication of a disclosure of the recommendations of the Select Committee on Asiatics in the Transvaal before the report had been published. The Minister of Native Affairs (Mr. H. G. Jansen) was Chairman of the Committee.

The report of the Select Committee on Asiatics, published before the report of the Select Committee on Asiatics, had been published in the *Transvaal Times* on Saturday.

After "some hesitation," the Committee came to the conclusion that the privilege of Parliament was infringed by the publication of the statement in the *Transvaal Times*.

The report adds:

The writer of the article complained of, Mr. A. G. Jansen, however, tendered an apology to your Committee for the offence, which he states he inadvertently committed, and in the circumstances your Committee recommends that in this instance no further action be taken and hopes that, as attention has now been drawn to the fact that the publication of such statements is a breach of privilege, any portion thereof which is published in the future will be generally well noted in maintaining what your Committee considers an important feature of the practice of this House and the privilege of Parliament.

Indian Traders At Springs

Consternation Among Property Owners

The steady increase in the number of Indian traders in the chief business centre of Springs is causing consternation among the business community generally, says *The Star*, an account of anxiety as to the future of the business centre which is established in the old Government Township, and was proclaimed by the Lieutenant-Governor of the Transvaal in 1901.

A recent decision in the appellate division of the Supreme Court was a boon against the Springs Municipality to the effect that Asiatics had the right to reside in this township, that it did not come under Section 111 of the Gold Law and that this provision was never intended to apply to land proclaimed under Section 52.

The Indian community had carried on business in 2nd Street and 3rd Street at the junction of the Hekking Road prior to the Asiatic Act of 1919, and in no far her encroachment on the business centre was made until last year when Messrs. Matwala and Co. applied for a general dealers certificate for Erf 65 at the corner of 11th Street and 2nd Avenue, which certificate was granted, as a result of this decision.

Evidently encouraged by this success other Asiatic applicants came into the field and during the past six months three additional certificates have been granted. At the last meeting of the Council a number of applications came before it for consideration and of these three were deferred pending the decision of the Council and other six have still to be decided upon.

The position is rather peculiar to Springs in view of the terms of the proclamation inasmuch as the Springs New Township situated contiguous to the established shopping centre is protected against trading and residence by coloured persons. Without new legislation it will mean a gradual transferring of the business centre away from the old Government Township.

It is confidently anticipated that legislation will remedy the existing state of affairs.

Thursday, Friday.—Mrs. Nanda has been sentenced to a ^{month's} simple imprisonment. She will be taken to an "A" class prisoner. Mautal Gandhi (the Mahatma's son) and Pyras Lal have been sentenced to a year's rigorous imprisonment. Imran Sahib of Binwaghat has been sentenced to six months' simple imprisonment and will be treated as a "B" class prisoner.

At 6 o'clock this evening a monster procession estimated at 200,000 strong, organized by 28 Indian commercial bodies, marched from the Indian quarter, and was confronted at the Victoria Terminus, the junction of the five busiest streets, by 450 police, who were determined not to permit demonstrators to enter the Fort area, which contains the principal commercial and Government offices.

The demonstrators again led in the row, singing Swaraj songs, and the excitement became feverish and traffic was held up.

After four hours the alpinists' procession was allowed to traverse the first area, the leaders taking that it would remain non-violent. It was the biggest procession ever seen in Bombay City. It took half an hour to pass a given point at a fairly brisk pace.

The only incident occurred while the demonstrators were marching in the parkway when a volunteer raised a statue in front of the Corporation building and planted a Nationalist flag in the hand of the figure, amid a storm of cheering.—Hester.

Colombo, April 11.

With the reinforcement of his allies on

in charge of Health, Education and Sanitation. Mahomed has brought to a close an administration which has throughout been attended with conspicuous success. For Mahomed has been an outstanding public life of his country, a devoted champion of the deplorable condition of the Bantu people, and he has done much to bring about their betterment.

Asked by a Press representative at Madras for his views with regard to the present position on the matter of the grant of trading licences to India, 13

It is being asserted that various Indians are swarming and occupying properties in the prohibited areas and carrying on trade there. At present there is an inquiry going on and this inquiry is primarily for the purpose of finding out whether there is any violation of the law and if so what should be done to prevent such a violation. The question as to what should be done with regard to the people who are already carrying on their business there would also be considered. The Inquiry Commission has been appointed by the Union Parliament with Dr.

Nolan, Minister of the Interior as Chairman, and this Committee is taking evidence there. Mr. J. D. Tyson, I.C.M., who was formerly Secretary to the Right Hon. V. S. Srinivasa Sastri, has been appointed by the Government of India to represent the Indian cause, as he is familiar with the position of affairs in the Agency of Sir K. V. Reddi. It is expected that Sir K. V. Reddi will reach South Africa about the middle of next month and then Mr. Tyson will return to India. As the subject is practically *sub judice* I cannot say anything further about it."

INQUIRY INTO THE WORK OF INDIAN ORGANIZATIONS

The Government of India have decided to review the arrangements now in force for the reception and care of emigrants returning from the Union of South Africa under the scheme of assisted emigration, recommended by the Capetown Conference and agreed to by the Governments of South Africa and India in 1927. The object of the proposed inquiry is to ascertain how far these arrangements are adequate and what improvements, if any, are required, especially to ensure that those able and willing to work are given all possible help to secure employment suited to their attitude. In regard to emigrants of Indian Descent, it is proposed to entrust

Madras, and Mr. C. A. Nadeau. Besides inspecting the working of the special organization set up by the Government of India in 1937 to assist and advise returning emigrants, Messrs. Gray and Nadeau will also review the information collected by the officer in charge of the special organization, to show how far his efforts to help the emigrants to find suitable occupation have proved successful. In regard to emigrants who, after their return, settle in Northern India, a similar review is also contemplated.

The six of April is a memorable day in the history of India when the non-violent campaign to thwart salt laws in this country was launched by a world figure whose sincerity of purpose gladdens us.

and promptly responded to this nation call with the solemn pledge of preferring death to national humiliation. Throughout the country there are organized groups of citizens (volunteers) under prominent leaders who have been manufacturing salt where it is convenient to do so and have been giv-

attitude of the Government to the anti-tax campaign on its first stage has now been changed.

of a prominent local worker including the two sons of Mahatma Gandhi with a view, as the *Standard* of Delhi observes, "in first top off the tail from the head and moral trustworthy lieutenants of Mahatma Gandhi with the intention probably of finally halting Mahatma Gandhi's arrest and of weakening, if possible, the whole movement." But the repressive policy pursued by the Government will

and has made it clear that by arresting leaders and others, the Government were fulfilling their pulse and putting them to the test. It was their duty to show that their spirit could not be bowed down by going to jail. As news of arrests and sentences to the leaders are pouring in, his J

SOUTH AFRICAN INDIANS

IMAM ABDUL KADIR BAWAZIR,
who has seen considerable service to the South African
Passive Resistance Movement having served many
terms of imprisonment, and who has now been
sentenced to six months' simple imprisonment

30th May, 1930.

THE SWARAJ MOVEMENT.

Mr. MANILAL M. GANDHI.

Editor of this journal. Immediately Mr. Manilal landed in India he joined Mahatma Gandhi's movement, and was in his first Volunteer Corps. He has just been sentenced to one year's rigorous imprisonment.

હિન્દિઅન ઓપિનિઅન.

ਪੰਨਾ ੨੮ ਥਾਂ

દીનિકસ, સુકવાર, તારીખ ૩૦ મે ૧૯૩૦

2004 年 10 月

નોંધ અને સમાચાર

કેષરપાઉનમાં સર કમળી દિલ્લિયાણ

દ્રાસવાસના દહીંબોના કાશમ-મ અને જીનીન મીઠકન ખરીદવા સભાથી સીમેન્ટ કમીટીએ પ્રસિદ્ધ કરેલા રીપોર્ટ વખતેથી દ્રાસવાસની દહીંબો બનનામાં એકદમ ખલખલાટ થયે ચૂકે છે અને તે સ્વાભાવિક છે. દ્રાસવાસ કમીટીના કેમેસના અમલદારોએ સર કુર્માને વરતુ રિપોર્ટ કેવી બાંધી છે, અને કેપ્ટાઈન એસીમેન્ટ કેવી રીતે બેખબરતા આવી પડ્યું છે તે વિશે સર કુર્માને જણાવી દીધી હતી. સર કુર્મા જણ સાનમાં થાવ સમજી ગયા છે અને કેપ્ટાઈન પહોંચી તેમણે ડા. મહાન સાથે ચર્ચતાથી કાળું લેવું કરી શકે છે. દહીંબો-રતાનની સરખાર સાથે કેપ્ટાઈન સંદેશાઓ તેમણે કર કરી દીધા છે અને ડા. રૂ. મી. બુધવારને વિષે ખાસિમેન્ટમાં બીજાનું બીજું બાંધન થનાર હતું તે મળી નથી. બીજા આવતી પાસા-મેન્ટની બેઠક ઉપર મુલતી રાખવામાં આવે એવા સર્વ પ્રયત્નો સર કુર્મા પોતાના જર્નલમાંથી કરી રહ્યા છે. દ્રાસવાસની દહીંબો કેમનું નિર્દેશન તુરતજ કેવી રીતે કરાવી કદાચ એજ બોવાની પ્રત્યા પાસા પાસામેન્ટના સભ્યોને આવતી બેઠક ઉપર બીજા મુલતી રાખવા દેવાર મહાન કેવી રીતે અચભરી છે છે એ એક ખાસ પ્રશ્ન છે. પાસામેન્ટ થોડાજ વિલમમાં થી જનાર છે એજ એક વરતુ દેહાટર મહાનના લાભમાં છે. ડા. મ. કેમેસના કેપ્ટાઈનના અગ્રે સર કુર્માની સાથે કેપ્ટાઈન પહોંચી ગયેલા છે, બીજા મુલતી રહેવુંજ એકએ એ પ્રશ્ન ઉપર સર કુર્મા ચક્રમ છે. બીજા મોકલ મુલતી રહ્યું છે એવા અત્તાવર સમાચાર મળ્યા પછી જ કેપ્ટાઈન કેપ્ટાઈન કોઈથી. આવતી બેઠક ઉપર બીજા મુલતી રહે તેનો અર્થ એટલેજ છે કે કેમનું મળ્યું ડા. રૂ. મી. બુધવારે થનાર હતું તે જ સાન માસ બાંધી, હરમાન કામે કોઈથી તેપરી આવતી હાલ માટે કરવી એકએ તેરલી કરવાની તકદારમાં હાલ કોવી એકએ સર કુર્મા એ અચ કરી રહ્યા છે તે માટે તેઓ દ્રાસવાસની દહીંબો કેમના બંધનને પાત્ર છે.

“આશ્ચર્ય” થાય છે કે આપણે ક્યાં જઈએ છીએ?”

મી. શ્રેણી સંપ્રદાય જેમો સા. જા. ચાર્ડના વર્તમાનના
રુબ એ તેમણે તે ચાર્ડના કોઈ મના સ-મુખ જોવાના દર્શાવ્યું
હતું, કે સા. જા. રિકમમાં જિનું હાથ છે કે જલણે મેડીવો માટે
એક જલનો કાદો હોય અને મુશાબીવો માટે બીજી જલનો
કાદો હોય. મુશાબીવમાં હજારો જે મનાવો મના છે તે
પાણીને માટે હજમ દીવમીર નવે છે. હચીનદ ભ'જ પોલીઓ
લોકોની રોજી કમર મોજાં મહાર કરી પાણીએને મારી નાળે

કે એવા સમાચાર જ્યારે જાપાણે સાંભળ્યાં હતાં ત્યારે
આશ્ચર્ય થાય કે જે જાપાણે કર્યાં જઈએ છીએ? જ્યાં ફેરની
અંદર એવીજ માન્યતા ફેલાઈ રહેલી છે કે જાપાણી ટોરેમા
જાને ન્યાયને અમલ કરવામાં કાળા જાને ઝોરામાં વડે
સમાનતા નથી. એજવ જાણે એકા કાળા જાને એકા
કર્ષો દોષ તો ઝોરાને પોલીસ સભ્ય થશે જામર તો તે છુટી
જાય જ્યારે નેટીને કારેમાં કારે સગા થશે. કાંઈ નેટીવની
સામે ઝોરાઓએ જો કાંઈ કુ-હો કર્યો દોષ તો ઝોરાઓએ
જાનેથી છુટી તે ઝોરાને કાંઈ ફેર પરંતુ કાંઈ નેટીવ જો
ઝોરાની સામે કુ-હો કર્યો દોષ તો તે નેટીવને સજામાં સજા
અમલ કરવામાં આવશે. જ્યાં જાને દોષ વડે દુરજાન્ય
વધતી જાય છે જાને તેનું કૌણીજન કૌણ છે જે ન્યાયના
વહીવટી કારેનારમાં કાળા ઝોરા વડે સમાનતા નથી.

ખી, જોડેકરેલે આ દેહમાં નેહીયોમાં વજારી જાણી અજ્ઞાતિનું
સાચું કારણ કૌણ કહાડતું છે. મૈત્રી પ્રભુ કાળકે પ્રભવન
પોતાથી નિઃક્રમ કલ્યાણે છેવટે તેને પોતાની કુલાવ પ્રભુ દર્શી
આજે વાપરી રહી છે. મૈત્રી પ્રભુ માત્ર પોતાનો સ્વાર્થ
જોડેકરેલ આ દેહનો રાજ્યવર્તનક અજ્ઞાતિ રહી છે. જ્યારે
જ્યારેદારીની રાજ્યની પેદાશો અમલ આ દેહમાં રહી કહ્યો
તે જાણીના કાલની વાત છે પરંતુ આથી અજ્ઞાત અરાજ
નીવરસે એ વાત જોડેકરેલ છે.

“અને આરો પશંતુ પપાને ન આરો”

આમ વર્ષની એક બહાર નાના બેનું નામ આપણા છે તેને કરખતની કાદમાં ન્યાયાધીશ કારકરે આરે ધનવત્ત આપી વખાણ કરી હતી. કલિકત એવી બની હતી કે પોલીસપટ્ટા કીટીકામાં પાકીયા નાખતા એક મુસલમાન વેપારીની દુકાન છે તેને આં છસમાણ નારી અને મદમદ નબી નાખતા એ માણસો ત્યાં કીસેનર મામમાં રાત્રે દુકાન તોડી એવી કરવા મથા હતા. ચોરી કરવાના અને ભલે વર્ષની નાની માળા આપણા ઉપર દુખમે કરવાના ચુંદા માટે કૃપા એ માણસો સામે જુરી જમણ કેસ ચાલતો હતો. ન્યાયાધીશે તેલમત-કારોને ચુંદોનાર ફરવી સખત મજબૂરી છે. ન્યાયાધીશે મુકદ્દા આપતા કલેબર કે ન્યાયાધીશે ચુંદો તમારી સામે પુરવાર થયો છે. કલિકતી અને તેની નાની બાળકોને કલેબર થોમસ તમે આરી નાખી કલેબર નહિ. આ કેસમાં એક નાની બાળકોની આશ્વજનક બદલુરીની વાત છે તે રાત્રે આ બહારદુર બાળા એક ચીર બાળકોને ખાતે એવી રીતે કરી છે. તમે તેવીના બાળકો ઉપર કમલો કરવાના છે એ આ

ભાગ્યશીલોને તેમજ નબળીને તેમ. જયારે મારી નાખ્યા તેમ
બદલે હવે તેમને મારી નાખ્યા એવી મતલબ કરી અને
તેમને બંધી કરાવી તેમજ તેમની ઉપર દુકાને કરી તેમ મારી
થેતાના આપને બદલે તેમને બેઠા લાખ થેતાની આ ભાગ્યશીલો
તમારી પાસે આમળી કરી. આ ભાગ્યશીલો બલ વાળો હશે
દરેક અમલકો તેમને માટે અમારે ચપ્પ કાઢે છે. એ ડાહ્ય
પણ અમલકો આ વીર ભાગ્યશીલો પોતાના પિતા પ્રત્યેની અકિન્ન
રિતે માંગળે તે અમારે ચપ્પ કાઢે એમ છે.”

આવાથીને બાને મુન્દેમારેને માર લાગેની સખત અમુકી તમા
આદરતા મરવ રી તેમજ એકત વાસની અને જમ મામ
હુમી હશે. આદરતામાં જે દિવસ કાઢે બોમક આવાની
સખત કરી કરી.

અમલકો વીર ભાગ્યશીલો આમળાને હવે આમળી દોડી
કાઢ તમામી અમલકો આમળીને કાઢે અને ખુદ તેને લાખ
લાખ આમળા એમ કહીએ છીએ.

બીજી સીએક્ટ કમીટી નીઆઈ

“જો ‘રૂઝ ઉર્મી બેલ’ બચના અમલકો માં, આમળા
ટાંસવાસના દોડીએના કાઢિસના પ્રથમ સપર લખસ ચકાવના
નામાએલી સીએક્ટ કમીટીને રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ લખ મે પહેલા
એ રીપોર્ટમાં રૂઝ ઉર્મી મલક કરતામાં આવી છે તેના આપની
એ અમલકો પ્રસિદ્ધ કરી દીધી તે ‘બીજી સીએક્ટ કમીટી’ નો
અમલકો છે એમ કહીએ છીએ. અમાને ‘પાલમેન્ટમાં રીપોર્ટ’
મે રિપોર્ટમાં જેમણે વડુ. ડો. અમાને રિપોર્ટ કે લાવસને
માટે ને નિયમે છે તેમાંના એક નીચમ એ પણ છે કે કેમ
પણ સીએક્ટ કમીટીને રીપોર્ટ અમાર તેમજ કામઅલ
કમીટીના કાઢ પણ સભે અમાર તે આમળા કાઢ પણ અમાને
અમા’ સુધી મેને લાવસના લુખમી પ્રસિદ્ધ ન કરું હોય તે
પરેલી કાઢે પ્રસિદ્ધ કરવું નહિ રીપોર્ટ આ વિષયમાં
લખાસ લખાવવા સંબંધી એક સીએક્ટ કમીટી નીમવાની
દરખાસ્ત પાલમેન્ટ પાસે લખવાની સુચના આપના છે. અમાને
સાલ સભેની એક સીએક્ટ કમીટી નીમવાની દરખાસ્ત રજુ
કરી હતી ને દરખાસ્ત એસ એ આ ના સભેના વિરુદ્ધ
કાઢ પસાર થય છે.

પ્રેમમાં આવી વખતે અમાને સમજાર મળ્યા છે કે પાલમેન્ટ
ઉપલી જે કમીટી લખાસ કરવા માટે નીમી હતી તે કમીટીને
પ્રમાણ કરી દીધી છે. મેટીવ એકેમ’ આગાના પ્રથમ મુ
ખ. ડો. એમળાને એ કમીટીના પ્રથમ દરમ તેમજ રિપોર્ટ
કે કમીટીને એવા અમલકો છે કે સીએક્ટ કમીટીએના કામ
અમાને જીવજીવ આમળી કામઅ. એકએ અમે અમા સુધી
તેને રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ ન લખ આ સુધી તેના રીપોર્ટ : અમા
ફી નીવાલ પ્રસિદ્ધ લખ ન લેકએ. અમારે મુન્દે દિવસ એ
નીચમી સમજાર કાઢે પાલમેન્ટના પ્રીસેન્ટેશન આ. રી. આ
માં અમા કાઢે છે અને ‘રૂઝ ઉર્મી બેલ’ અમલકો માં
વારેલાંએ કમીટીની આમળી આમળી છે. એકએ કમીટી આ
કામઅમાં કામઅમલ કરે છે કે તેમની આમે બીજી કાઢ પણ
અમારું નહિ.”

“રૂઝ ઉર્મી બેલ” ની સીએક્ટ કમીટી
સાલમે, ૧૧ ૩૦ મે ૧૯૩૦

આમળાએની અમાર આમેલી પ્રીસેન્ટેશનમાં દોડીએ તેને
અમાને કરી એકએમે લખાસ કરી
એમળીએલીક બીજી રહેલા છે એવા એમેળી લખ એવા
એવા લખાસમાં અમારું કાઢે.
પાલમેન્ટે વલક અમાને એકનીસખત રી મુન્દેમારેનીમે દોડી
એવા લખાસના પદનામાં લખઅમલ દોડ વખતી અમારની રાખેલા
દરમ. પાલમેન્ટ આ પ્રથમ રિપોર્ટ લખાસ આમળા દોડી
કમીટી નીમી આ અમારેક કમીટી સમજાર મુન્દેમારેનીમે
તેમજ દેલીએ એ સુએનામાં અમારેક દોડ લખાસના દોડી આમળા
એની રિપોર્ટ લખાસનામાં આમળી દોડી અમારેક લખાસના
કાઢ હ. ડો. એકએ રિપોર્ટમાં રજુ કરી લખાસનામાં આમળી અમાને
આમળા લખાસના પ્રથમ કાઢેક પણ અમાર સુધી અમારમાં ન
સુમારેલાં કાઢે. તેમજ દોડી પ્રમાણ વિષયને રેક એવા
અમારો કામઅને રજુ કરી દોડીએના કામઅ આમળા લખાસના
અમા લખાસના કમીટી પાસે આમળી કરી. ડો. એકએ રજુ કરી
કે અમારમ મોળ વખતી તમા દોડીએ. આ દેલમાં આમળા
અમા દોડીએના મુન્દેમારેની પદનામાં નીમે આમળા આ દેલમાં
અમારેક છે એકએ તેમજ સાઉથ આફ્રિકન છે. એએ હોમ
મેન છે તેમજ પણ અમારેક અમારના અમારની તમા વખતે
મુન્દેમારેના અમાર રહે તે આમળા અમાર ન આમળી કાઢ એમળા દરમી
સાઉથ આફ્રિકન અમારના આમળા અમારના અમારના અમારના
કામે તેમજ આ દેલમાં વસતું એકએ કામઅ કે એકએ વખતી
અમારના પોતાના આમળાને તેમજ આમળા લખાસના લખ તે
અમારેક કાઢ છે કે આમે પણ સામે અમારના લેકએ. એકએ
પોતા પણ હોમ એમળાને પણ કામઅમાં સાઉથ આફ્રિકન
અમારના અમારેક કમીટી રજુ કરીએ એકએ અમારના દોડી
એને એમળી પછી તેમજ હવે પ્રમાણ રીને અમારના સામળા
અમારના મુન્દેમારે કરી એમળા તે અમારના પણ તેમની અમારે
કમીટીના લખ પ્રમાણ વખતી અમાર સરકાર કમીટી આમે તેના
અમારમાં અમારે વખતે એકએ કે એકએમાં અમારું અમારું
કામે અમારે દોડીએના વલક અમારના અમારે છે આમે
સીએક્ટ કમીટી તેમજ આમે મારી એકએમાં કમીટી રજુએ
પદ રજુ. આમળા કાઢે. આમળા આમળા આમળા
સુધે છે કે દોડીના રીસા લાંબાં મે. એકએ છે. બીજી પણ
પોતાની રીપોર્ટ આ દેલમાં રખી અમારના અમારના અમારે તે
એકએ એમળા પાલમેન્ટ પાસે છે કે દોડીએના કામઅમાં
અમાર કરી અમારના અમારના અમારેક આમે દોડીએના કામઅ
સુધે એમળાએની એકએ અમારના એકએ છે કે મેટીવની રીપોર્ટ
દોડીએના દેલમાં. એકએમાં અમારના કાઢે લખાસના
કામઅમાં રીપોર્ટ પ્રમાણ. એકએમાં એકએમાં એકએમાં અમારના
અમારના કાઢે છે. એકએમાં કમીટીને રીપોર્ટમાં એકએમાં
પણ એકએમાં છે કે એકએમાં એકએમાં પાલમેન્ટના લખાસના
અમારના વલક છે. એકએમાં કાઢ પણ અમારે એકએમાં રજુ
કરવાના અમારેક છે. આમળા કમીટીને પાલમેન્ટના રીપોર્ટમાં
અમારના છે. એકએમાં એકએમાં કમીટી એકએ પણ એકએ છે

કરનારો કનુપમ અસમ અને પ્રમ થયેલો. તે સર્વ કાર્ય કરનારનો આજે કરમદવા જેવો છે. હોંઠા માટેના સ્વાસ્થ્યના સુકમાં સેટો પણ ફિરસો ને આપી ન કહો તે ભારતવાદી આજે નિર્ભયીજ થે બાવો નોમ્મજે. જાને કાં પહોંચી તેમાં લાભ સેવની વાલામેલી મારા હાથને લાગી રહી હતી પરંતુ મહાભાષ્ટના આ પવથી મારી ફરજનું બાન મને રહેવુંજ નોમ્મજે. મારા મનેરજ બાહ મચ્છીલાલે બાંચી નાંખ્યા છે એટલે હવે તો સામે આમેલી ફરજ મળવવી એજ મર્મ છે. રૂટર મધામાર આજે છે કે મીસીસ સરકારની મરસાજી સેનિટો સાથે મર્મ હતાં ત્યાં સાથે બાહ મચ્છીલાલ પણ હતા. તેમને સરકારે પકડ્યા છે જાને જેક વર્ષ ની અખ્ત નેહની સભ્ય તેમને શક છે. છમામ સાહેબ અખદુલ કાશર બાકઝીરને આ રેહના હોદીઓ ઝાળમે છે. તેઓ સલા-મકની હાથમાં આજે નેહમાં મર્મ હતાં. જાને મહાભાષ્ટ સાથે આખમર્મજ રહેતા હતા. તેમને પણ તજ માસની સભ્ય શક છે, આ જાનેને જામે હ. આફ્રિકાના હોદીઓ વતી થન્ક-વાદ આપીએ છીએ

૬. એ. ના વાંચકો અને શાહકોને હું આનો આપવા હમ્મુ
હું કે ભદાનીકર્મ રહીને થજી આ થતને આ દેવના દીદી
આક્રમોવા કાજ આપવા આતર આજી રાખવાનો આરો
પ્રથમ રહેલોજ. થતને આથે મોહું કરજ છે એ શાહકોને
વિદીત કરવાનો થજી આરો કર્મ છે. એટલે જે આક્રમો આ
થતને આજી રહેજી એવા હમ્મુ તે આક્રમો મુસ્તજ બવાજમ
મોકયા આપવાની અદરખાની કરજી અને જે આક્રમો શાહકો
ન જન્મા દોષ તેવાઆને શાહકો બનાવી આ થતને નિભાવવા
પોતાનો દામો આપજી એવી આરી વિનંતિ છે

શ્રી. સેવક,

ଆଗାଧି ଅନୁଗାଧି ହେଲାଣି.

हिंदुं स्वातंत्र्य युद्ध

परसाध्यानुं शुद्धमेव

દરનેો તાર દર્શાવે છે કે કરભાણના નીમકના મકરો ઉપર કુમ્ભો ભર્મી જપતી સરદારી ષ્ટીકા કરોશની નામકુને સોજવામાં આવી છે અને ૫૦ દરજ્જેવેલો સાથે તેઓ કાં જ્યાં ઉપડી અર્ધ છે બીશ તાર દુકાંઝો પક્કુ દુમલામાં બાંધેલો.

કેંસરના જીજીની પ્રસિદ્ધ ન થાય

મુખ્યથી કોઈ તાર રહ્યાં છે કે એ ખાસ મુખી ઠાંસિયાનાં જુલેટીનો જાકાર પાડવાની મનાઈ કરી છે. આથી મુખ્યની ટે.સેસ પાર્ટમાં જારે અજામળાટ થઈ રહ્યો છે.

भीसीस नायकना हुमला सभे हँपाय

રૂટરનો તાર જળવાયે છે કે સૂર્યના કલેક્ટરે ક્યો વુકમ
ખદાર પાડ્યો છે કે ખરસાચા, હરપાડા અને ઊંચરસાડી આ
જણ મામોની કદમાં આર માણસોથી વખરે એકદા ન જાનું અને
આકરીએ કે ખીલ્લું કચીવાર પાસે રાખવા નહિ. ખરસાચા
કે આ ખીલ્લીત નામકુ કુમરો લઈ જવા ખારે છે આ ચે.લીમની
એક મજબુત પલટકુ રથના ઠેરી દેવામાં આવી છે.

મીસીસ નાયડુના ઉપર થેરો નાંખ્યો।

મરસાજીયાં રૂઢરતી તારે દશાને છે કે મીસીસ નાથકુ અને

તેના સાથીઓ અમરજીના અમર ઉપર કુખનો ભરૂં કરા ઉપરથી તારે રસ્તામાં પેલીસો તેમની આજ્ઞાન કુદાગું વળીને પેલા અમર અને અર્ચને પેલી પેલી. ખીસીસ નામકો પાછા દરવાઝી ના ખાડી અને પોતાના સેનીકોને રસ્તામાંજ અમર ઉપર મેસી અપાને કુદાગ તોલે આપ્યો.

આપણે શીવજી પેરનામાં

ધોસીસ નામકુ જાને તેના સૈનીકો જાખો દીસ જાનિ
ઉપર બેસી રજા. પોલીસો તેમજ જાલપાસ બેસ નાખીને
બેઠા હવા. સ્વપસેચકે બેસીને કનવાનું કાર કર્તુ, જાને
અજનો માતા બેઠા હવા.

મીસીસ નાયડુને બહાર કઢાઈયાં, પકાઈયાં અને
ત્રાડી આઈયાં

વલ્લભાચાર્યી દરરોજ તાર કલાને કે કે પોષીસોને મીઠીમ
નામકુને ઘેરામ થી નહાર કલાડી ખાદ્યમાં બને પાણી જોડી
મુઠમાં કતાં.

સેનીકો જીવનમંડાની કલ્યાણ ઉપર

મુખમધી દરદરો વારે દરદરો છે કે બરેશાખા બાગળ બચ્ચા
પચ્ચીસ રવચસેવરો જુખમરાતી કલાલ બંધર છે. બીજો
જોઈ વારે મુખમધી દરદરો છે કે બચ્ચા હોલ્ટ વાઈ બાગળ
રેત-રવચસેવરોને ચખ્ચા કલા તેમને બરચીમાં જ-જ-નિંદ
કેંખમાં રાખ્યા છે અને તેઓ જુખમરો સેવે છે.

પણ પાની નીચું જ સંધી ખાતે જિલ્લા

મદરાસથી રહેરનો દારૂ કસ્ટોડિ છે જે વીજાવલમાં અંતરૂપત
સાથેની સખી નીપ્પળ બધ તે માટે વિરોધ કર્યાવવા મદરાસ
દરીવા કીનારે જોઈ જઈ સભા બધ હતી. મેંકોને વિમેરોધ
જવાના કુદમ જાવતા થોડાજે જવાની ના પાડી જેથી થોલી-
સાંજે કુમકો કથો. મેંકોનાં રોજાનિ કાણ કદાં દારૂ જાવળ
ધરેજવામાં જાવતું હતું જાં જોઈ જાવળ કુદવાનો જનાવ જ-વો.
થોલીસનો થોડો થવાનો હતો.

ਸੋਨੀਤ: ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੇ

ખરસાત્તાથી રૂઝરોને તારે દેવાયે છે કે પાશ્વરી જાને ખોરાક
નિના સજી સ્વચ્છેવેલો મેળાને કાષ્ટ મળ્યા હતા. પોલીસે
ખોરાક જાને પાશ્વરી ઘેરામાં આવવા દેતા ન હતા એ બાકાથી
કે સ્વચ્છેવેલો કંટાળાને આત્મા જલ્દ, કરતા એ સ્વચ્છેવેલો
આગળ મથાવાનું માથે લીધું હતું તેઓએ પાછા ફરવાની એકબી
ના પાડી હતી. એ સીનીકો મેળાને મળ્યા હતા તેમને હસ્તી-
દાલમાં કાષ્ટ જવામાં આવ્યા. ખાત પોલીસેએ ખોરાક લઈ
પાશ્વરી સ્વચ્છેવેલો માટે આવવા દીધાં. ખીસીલ નામક એ મુનસ
જવાનું આંકી વાળું હતું કોરજકે નવાજ જનાયો જને એવી
આકા રાખવામાં આવતી હતી.

અહીંથી જોઈ શકાય છે કે ઉપર જુમલો કયો

કલકત્તાથી રૂરને તાર વચ્ચે જ છે કોમિશનના અનુક
ચોટાંદીવરા જેઓ પરસાવાના અમર રૂપર કુમલો કરવા મે
ડીવસથી હાજરતા હતા તેઓ પોલીસ જાડને બાપ આપીને
અમર પાસે પહોંચી ગયા હતા. પોલીસ સામે ગણાકપીમાં
નવ રવચલેવરો બાપમ મળ્યા હતા. જેટલાક રવચલેવરો ચીસીસ
નામકુના કુલથી રૂટ કલાકથી રસ્તામાં જ પડી રહ્યા હતા
તેમને પોલીસે પકડીને ખસેડી મૂક્યા હતા.

બે હાથને સૈનીકા કાઢે હાથડો।

ધરતીભાષી રહરનો તાર દકાનિ છે કે જીવનને કબજર
સ્વયંસેવકો સાથે યોગીસી નામકી જખરો ઉપર હુમલો કર્યો
હતો. પોલીસોએ જાણીથી સ્વયંસેવકોને માર માર્યા હતા.

ਸ੍ਰੀਮਤ ਜੀ. ਭੀਮਾ ਭਾਗਵਤ ਭੀ

મીઝીસ નામકુ તથા અણીલાલ બાંપીને પકડવા
બાક પેઢીઓને મીઝીસ નામકુ, અણીલાલ બાંપી, શંભાજી
અમલદાસ દરેક બાંધાગીર તથા પંચાદે પાલને પકડવામાં આવ્યા છે.

મહેસાણા જિલ્લાના વીજળીના સંચય

મુખપટ્ટી ફરનોડ ત્રણ સમયમાં બાળે છે કે મીસીસ નામદુને
જેક ખાસતી કોઈ કેમી રાખે બા- છે. તેમને 'એ' વળના
કોઈ તરીકે રાખવામાં આવેલો અધિભાગ બાળી વચ્ચે ખેંચ
લાંબને એક વર્ષની સમય કરવામાં આવે છે. છતાં
સાહેબ બામદુલ કાદર બાવાજીરને જ માસતી સાંકી કેમી
રખે કરવામાં આવે છે. છતાં સમયને 'બી' વર્ષમાં કેમી
તરીકે રાખવામાં આવેલો.

બે દાખા આપેલા છે સરખા

મુંબઈની રહેઠોળ હાલ ક્યાં છે કે રત્ન હોટીલ પેપરની મંડળીને
બે હાથ આજીસાતું મંજૂર કરવામાં આવેલા છે વાતે કહાડકું
હતું. સરકારે કોમનલ વધતું કાઢી કાઢી જાને બેનિસી નાંરના
રહેઠોળ - પાસે ક્યાં કારે પાંચ રસતાએ સેકર વાળ છે ત્યાં
જ્યાં પોલીસાએ સરકારને કોમનલ વધતું કાઢાડકું કાઢી
પોલીસાને બે નિયમ ક્યાં હશે કે જ્યાં જગ્યા સરકારને કાઢ
માં કામલ કારા કેવું નહિ કારકુને ક્યાં પેપરની મુંબઈ કોમીસી
જાને સરકારી કોમીસી ક્યાંવેલિ હારી સરકારના જગ્યા આજીસા
ના સરકારી રજામાં ક્યાંવેલિ ક્યાં ક્યાં રજામાં ક્યાં બીટા
ક્યાં ક્યાં - જાને કારે કારેવેલિ પેપરની રજા ક્યાં કારે
કારેવેલિ ક્યાંવેલિ - ક્યાં જગ્યા ક્યાં ક્યાં ક્યાં કારે
કારે ક્યાં ક્યાં ક્યાં સરકારને કારે ક્યાં ક્યાં ક્યાંવેલિ
પાસી ક્યાંવેલિ કે જગ્યા ક્યાંવેલિ રજા ક્યાં ક્યાં ક્યાં
ક્યાં ક્યાં, મુંબઈ કારેવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાં ક્યાં ન નીકળેલ
એવું ક્યાં ક્યાં ક્યાંવેલિ ક્યાં - ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાં
સરકાર ક્યાંવેલિ કારે બેસી ક્યાં ક્યાં કારે ક્યાં ક્યાં
ક્યાં કે મુંબઈની ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાં
ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાં
ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાં
ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાંવેલિ ક્યાં

જોશ્યાદાદક બીલ અને કોંગ્રેસનું ઉપરોક્ત

મધ્યમાં આમને સીમેટટ ઇન્જીનીરીંગ રીપોર્ટ અને પાર્લા-
 મેન્ટમાં હાજર થનારે પાંચ જે બન્યાં આપણે પ્રસિદ્ધ કરી
 મળ્યા. જોકે બીજા તેમજ રિપોર્ટ અપાઓના પ્રસિદ્ધ થવાના
 સાથે અર્થ ઘણું બેઠું કહવા જે કે રીપોર્ટની આગળની બે
 આપણા પ્રસિદ્ધ થઈ હતી તે લઈને વાંચી જે. અને ૧૯૧૭
 પછી જે લાઈસન્સ વેપાર કરતાં હોય તેમને પાંચ વરસની
 નોટીસ "આપણા આગળે" ગરજાવે જેમણે ૧૯૧૮
 પછી "પ્રાપ્તી" બરસીવી જે તે બીજા જુદાકાળે પણ
 આગળે જે જે કરવામાં આવે તેા કરકાર પ્રાપ્તિમાં
 બન્યાં કરી કહી કહે જે અને જેમણે લગા જે કરકાર
 કરાવી આવે તો કમિશન હાંસીમાં વેપાર કરી કહે અને
 વસી કહે. હુંમાં બીજા જેવું જે કે કમિશનની આપણી હાંસી
 કમિશન આપણે માટે કહી બધા. પ્રસિદ્ધ બેરીસ્ટરના અભિપ્રાય
 નો બીજા વિશે સંભાળી આવશે અને તે બીજા બીજા આ પત્ર
 માં બીજા પહેલે દરેકને બરાબર જે તેના વિષયે વિચાર કરવા
 માં આવશે આજ તે આખું બીજા જે હાંસી દેવા બધું જે

બીજા બહાર પાડાંતી રીતે કેમિસ્ટ્રી સર દુર્ગા બને છે. અહાને બીજી રીટીંગ કાચ તે પેટેલા અજાનાની આમચી કરી બને છે. અહાને કંબુજ કાતી કેપ્પુટકન કેપ્પાટકન પેટેટ્ટુ કન્ટુ. કેપ્પુટકનના સબ્બો એલસી કુલન બચાવીય ગાડી. પ્રામણ દેકામ, એસ. બી એફ. હ. આલ તથા રેવ. રીમાંગી દુરવ સર દુર્ગાને અબ્બા.

બીજા આ સેકન્ડમાં ન બાકે પરંતુ આવતી બેઠકમાં આવે એવા પ્રયત્ન કર કુર્મા કરે તે બાદ ડેપુટેશન કર કુર્માને વિનંતિ કરી. સર કુર્મા પણ તુરંતજ એ વિચાર સાથે મળતા આવ્યા અને તેઓ દીકરી સરકાર સાથે કેનેલથી વાર્તાવ્યવ કરી રહ્યા છે એમ કહ્યું. ડેપુટેશન નો દિવસે આવ્યું તેજ દિવસે બપોર થઈ સર કુર્મા ડોક્ટર મહાનને મળવાના હતા પ્રથમ મળનાર બનરસને મળીને સર કુર્મા ડોક્ટર મહાનને મળ્યા અને સુધારાથી દિવસે હો. મહાન એક રેટમેંટ પાલમિટમાં કરીને આવતી બેઠક ઉપર બીજા મુલાકાત રાખેલી એવા સંજોગાર લાગ્યા. ડેપુટેશન નોદાતાં સમયથી આવ્યું છે તે સમાચાર પણ સર કુર્માએ ડોક્ટર મહાનને કહ્યો. તેમણે કહ્યું કે હવે ડેપુટેશનને મળવાના બર રહેતી નથી પરંતુ પાછળથી કુ ડિટાઈડમાં દરેક તે વેળા સેકન્ડ કલ સાથે તે પદમાં ડેપુટેશનની મુલાકાત થઈ. સુધારે બહાં વાને કાલસની બેઠક બહાં બપોં મેઘરીમાં સર કુર્મા તેમના રહ્યા ત્યાં ડેપુટેશનનાં સભ્યો ડો. મહાન કેનું રેટમેંટ કરે છે તે સંબંધવા થયા પરંતુ અને મેઘરીમાં કમલ એવા તે પદમાં સમાચાર મળ્યા કે કાનું ડોક્ટર મહાને રેટમેંટ બપોળ મુલાકાતે રાખ્યું છે. પરંતુ સોમવાર ના મંગલવારે રેટમેંટ કરશે એવા સમાચાર મળ્યા એક વરંતુ સુધારા એવી નથી કે રીપોર્ટમાં સંખ્યા એવી બહામણ કરેલી છે કે આ વિષય થયો. અમલને છે એટલે પાલમિટ આવ્યા સેકન્ડમાં બીજા કામલ કરી તે ઉપર વિચાર કરી એવા. સુધારે ડોક્ટર મહાને રેટમેંટ ન કર્યું તે ઉપરથી એનું કામ કરાય કે બીજાને આવતી બેઠક સુધી મુલાકાત રાખવામાં સભ્યોના વિશેષ પણ હેતુ કહે. એ અને તેમ હો પરંતુ સેકન્ડ તા. ૨૭ જુનિ થઈ નીતાર છે અને તે દરમિયાન એ મધ્ય હેલીકો આવે છે એટલે સમયના અભાવે મુલાકાત રાખવાની દરમિયાન થઈ છે એનું પ્રમાણન આપી કે એક બીજું બહાનું કરી છે. મહાન બીજા મુલાકાત સખરો એ વાત એમણે છે. આ સમાચાર તો રજાથી સુધારે હું કેપ્ટાઇનથી બપોં રહ્યો છું. બાર બહાં અને તે કમી કરાય નહ.

શ્રી શ્રેયસ,

ਅੰਤ ਵਿਚ 'ਮ' ਸੁਰਮਿਤ ਨਿਰਮਿਤ.

સામાન્યમાંથી છૂટા પડવાનો અધિકાર

બાદીક સમાજનામાંથી સુદા મહાનો કેમ પંચ રચના
 નામના સંસ્થાનને અધિકાર છે આ નિદિ એ મહાનના પ્રમ
 ઉપર મુખ્યત્વે પીએમિટમાં રતાઈથી વાર્તા થઈ ગઈ હતી,
 એ એવી ઉપસ્થિતિ થવાનો અર્થ એવી રીતે ઉપસ્થિત થયો કે
 મને વરસે બંદનમાં દેખીતીજન લોકોએજન રિપે થઈ કરી
 એક રીપોર્ટ થવા કેનદરેક અર્થ હતી. આ. આફ્રિકા તરફથી
 મી. એલ. કમલુ. એવો એ કેનદરેકમાં ગયા હતા અને એ
 કેનદરેકનો રીપોર્ટ દરેક દેખીતીજન-સેની પાસે મટે સ્વીકારવાનો
 હતો. એ સ્વીકાર પાછ મટે પાછે કરાવાની રચનાત અત્યંત

દર્દીઓને રજુ કરી અને દર્દીઓ કે સા. આદિકા ઉર્વા સ્વચ્છતા આમને છે અને ચોલાનું બાવી કેવી રીતે ધડવું તેના અધિકાર સા આદિકાનેજ છે પછી દેહનું બાવી આપણી હઠામાં આવે તેવું આપણે ધડીએ

જનરલ સ્મટરે રીપોર્ટની ૧૦ મી કક્ષાના અર્થે કરતાં દર્દીઓ કે તબીબ દર્દી, સા. આદિકા બને તે રીપોર્ટ વિશેના વિચાર બધી પાસાંએ એકમ અપાવવા કરી કે જે અને સાચા અધિકારને સામઅપમાંથી એક અર્થજ તરીકે છુટા પડી જવાને અધિકાર નથી તેમજે દાખલો આપી કે દ. આદિકાને એ રીપોર્ટની જનરલ દેખ અથવા તે તેજે સમય જનરલ દેખ તે બુનીમન પાસાંએ તેવી અસમર્થતા કમરો પડેલા એમજે એટલુંજ નહિ પરંતુ બધી બાદીક પાસાંએ તેવા કામના હકના એમજે

જનરલ આ પ્રમાણે બોલતા હતા તે વેળા નેચનાલીસ્ટ પ્રશ્નના બધા કમરો ના, ના, ના પાસાંએ પડી જવા હતા

મી. હર્વના દુરતજ દુદી વધવા અને જનરલ સ્મટર જે કાર્ય કરતા હતા તેના તેજે અજબુન વિરુદ્ધ જાણ્યો. અર્થ સુધી બધી પાસાંએ સતત ન જાય જો સુધી આપણાથી છુટા ન પડી કક્ષાએ એવા જનરલ સ્મટર કાર્ય કરે તે તે ખોટો છે. અને એ એમજ વરતુ રિષાવ દેખ તે જનરલ સ્મટરે એક દર્દીઓ કે સામાજ્યમાંથી છુટા પડી જવાના પ્રશ્નના કાર્યે જાવ આવી અર્થે છે તે હું કહું છું કે તેના જાવ આપણે નથી પરંતુ હવે તેની હમજાવ કરવામાં આવે છે. એ જનરલ સ્મટર આર્થે કરવામાં આવ્યા દેખ તે તાલિ હમજાવ કરવામાં પડે

કે. લેન જે મરવે એવા સુસ્ત રીપોર્ટની જાદી છે તેમજે દર્દીઓ કે દ. આદિકાના અર્થના વિષયે કરવામાં અધિકાર દર્દીઓ આદિકા. પ્રશ્ન ના છે ખાવ દર્દીઓ નહિ દ. જનરલ સ્મટરને વિનંતિ કરું છું કે જાડન જાડનકર્તા તેમજે એવા દેહનેજનની આગળી કરવી કે જુદાના સમયે દેહનીનીઅનને નહરજ રહેવાનો અધિકાર છે

સામાજ્યમાંથી છુટા પડવાના પ્રશ્ન ઉપર અને પછેના સંબંધમાં બારે દેહામની એવી દારી અને આખરે એવી અજબતા સુધે તે નેચનાલીસ્ટ પક્ષ તબીબી રજુ કરવામાં આવ્યો કે બાદીક સામાજ્યમાંથી છુટા પડી જવાના જામન-વેળાના કાષ્ટ પક્ષ એમજના અધિકારને હાની પહાવવી ન એમજે

જનરલ દર્દીઓને દર્દીઓ કે દ. વસનો આ દેશ હું કાઢી મન્દરેસમાં અષ્ટ અષ્ટ અને અર્થે હું પાછો ફરીક ભારે સામાજ્યમાંથી છુટા પડી જવાના કરવાના બુદ્ધિમજ રહેલે હું

[ડેમોનીઅન સ્ટેટસ અને ઇન્ડિપેન્ડેન્સ આ બે પ્રશ્ન વિષે દીધમાં પક્ષ બારે સતબેદ છે. ડેમોનીઅન સ્ટેટસ બોમવતો સાઉથ આફ્રિકા દેશ આ પ્રશ્નો દર્દીઓ કાવી રહેલો છે ડેમોનીઅન સ્ટેટસ બોમવતો કાષ્ટ પક્ષ અસ્થાનને પોતાની હજારમાં આવે ભારે સામાજ્યમાંથી છુટા પડી જવાનો અધિકાર છે એ વરતુ રક્ષા રીતે કાઢી અધિકારમાં સ્વીકારવામાં આવે તે ડેમોનીઅન સ્ટેટસ અને ઇન્ડિપેન્ડેન્સ એ બંને વચ્ચે કાષ્ટ પક્ષ અર્થના તથાવત પછી રહેતા નથી. એટલે દીધે ઇન્ડિપેન્ડેન્સની એ કાષ્ટ પક્ષ કરેલી છે તે ડેમોનીઅન સ્ટેટસ એ મળી આવે તે. દેહ મળેલાંજ અજબ બુનીમન પાસાંએ આ એવી સર્થ ઉપરથી આ વાત રક્ષા થાય છે. —જન. ઇ. એ.]

ઇજ્જત અને ઇન્કાર

ઇજ્જતના વધ પ્રશ્ન નહરજ પાસાં એવા વીચારવધી કેમ રેકન સાથે ઇજ્જત પક્ષ આપણે છે તેમજે ઇજ્જતના રક્ષાની પ્રશ્ન સુધામાં અર્થને ઇજ્જતની પાસાંએ દર્દીઓ અને એવી જાડનકર્તા વિષે એક સ્ટેટમેન્ટ કરું છું. અર્થે નહરજ પાસાં પાસાંએ કાઢેલા દાખલ થવા ભારે ડેમુટીઓએ તેમજ વિઝીટરોએ તેમને બારે આન આપ્યું હતું. પ્રધાનમંડળ પ્રાર્થે મીચાચારી અને મોઢાની ઉરોરોએવી કામગીરી એ એ વરતુ ઉપરથી એમ કમરું હતું કે નહરજ પાસાંએ સધાની કરતા ઉપર સર્થ ન કરી તેથી મોઢામાં તેમ પ્રતિષ્ઠા કરી પછી છે. કામગીરી પોતાને મોઢા આન વિષે તેમજે એવા અર્થે કરેલે હવે અને કરેલ ખાતાના પ્રશ્ન એ એમજના જે મીચાચારી પોતાના તથા તેમજ પોતાના મોઢાઓ તથા જાવાની હાની તે મારે તેનાં વખાણ કરવી, કરવા. ઇજ્જત અર્થેથી હમજાવ સર્વ સુધામાં સ્વીકારવામાં આવ્યા હતા પરંતુ સુધાના પ્રશ્ન ઉપર સુધે કરવામાં નીમજ નીમજના, જા. —જન. આ પ્રશ્ન આ રીતે ઉપર કમર સમાધાન કરું કરશે એવી અને આવી છે. ઇજ્જતની પ્રશ્નને કરી ને સંકાર કરે છે તે એક બેઠાની આપે છે કે અમારા પ્રતિનિધિ-મંડળ સધાની કરતા ઉપર સર્થ ન કરી તે વાત પ્રશ્નને વસું છે.

[વરતુ પ્રશ્નના આરંભના અખરજ હવાઓએ વધુ મવા ડે કરતા ઉપર સર્થ ન કરી તે વાતને રોજ આપી હવે. અને એ અર્થ મવાની રીતે કે ઇજ્જતની કરવા પોતે અને પાસાં એ વિષયની વાતથી વધુ ઉપર. અર્થને ઇજ્જતની વિષય પક્ષ એ વાત રક્ષા રીતે એક કાર્ય છે કે વીચારના ઇજ્જતના દર્દી હાની એવા. અને છે અને તે ઇજ્જતને બાદીક કામગીરીમાં મોઢામાં કરે છે. એટલે એવા જન, ફરીઆજ કામગીરી મારકોને કાષ્ટ વીચારના ઇજ્જતને કરાવવામાં છે. એટલે એટલું એમજ છે કે ઇજ્જત પોતાની સ્વતંત્રતા આપણી રાખવી ઇજ્જત પોતાના દર્દી સાચવી રાખવા મારે ને તેના તેને આપવા પડે તે આપવા તે તેમજ રહેલી.

અર્થે એટલી સુધાની એવા નેચનાલીસ્ટ પક્ષને ડેમુટી છે તેમજ નહરજ પાસાંએ પ્રશ્ન કે તથા સ્ટેટમેન્ટમાં મને દર્દીઓ કે મજાન કમર મુદ્દાઓ દર્દીઓ આપેલે વરતુ સુધાના પ્રશ્ન ઉપર દર્દીઓ કાવી ન કરવા એક અજબ રીતે કાષ્ટ મારકો ઇજ્જત અને સુધાને એ બુદ્ધિ દેલો નથી પરંતુ એક છે. નહરજ પાસાંએ અજબમાં અર્થને કે નહરજ એક અર્થે બુદ્ધિપણના સવાજા નથી. એ અર્થ દર્દીઓ છે કે મજાન સમર્થ સતબેદ નહરજ કાવી કરવા છે પરંતુ સુધા વિષે અને નેચેલો નથી કાવી કરવા કરવા આપણો દેશના એ પાસાં દર્દી છે સર-સર નહરજ પાસાં તે આપણાં માતા દર્દીઓ કે દેહ એક આજ દર્દીઓ છે. તેમાં ઇજ્જત અને સુધાને સુધા નથી પાસાં તે ભારે તમારે આભાર મારું છું.

એશિયાટીક બીજા વિષે અભિ-પ્રાય અને ચરચા

તા. ૧૭ મી મેના 'સ્ટાર' પત્રમાં એશિયાટીક બીજા વિષે અખરજ અર્થે છે કે બીજા પ્રશ્નના વાતની સચેત દીધો પ્રશ્ન. એક નીચાકા અને અર્થના અખરજના કામગીરી પેદા થઈ છે. દીધી વેપારીઓમાં અર્થને સંચાર થયો. જે અને તેમજ મારે છે કે આ બીજા એ કામગીરી અને તે તેમજે બીજાના તથા અર્થ. તેમજ વિચાર મુખ્ય સમ ૧૯૧૪ સુધી મહારાજા મોઢાની સરકારી દેશના એ અખરજના અર્થે અર્થના આર્થ અને એ હવે અર્થના હવા ને અર્થ વિચાર

અમ ઉ. એક અગ્રણી દોહીએ દરબંધુ કે સમરત મા.પી. એમિલેટ લશા ૧૯૧૬ના મેમોરેન્ડમે કામચલા નકામા ડુકાન તરીકે અણુવામાં આબુ કે કાંચલના દોહીએને લાગે છે કે તેમની સાથે મેસરોએને જે દેવ છે તે દેવની આકૃષ્ટિમાં દોહીએને કોઈ દેવામાં આપ્યા છે. અમારી એકજ આજ્ઞા હવે એ રહેલી છે કે સર કુર્મા રેડી વચ્ચે ખડે અને કાચલ ધાનરાઓની લાવણી એમને દોહીએને નવાજ આપવા પ્રયત્ન કરે.

શ્રી. પ્રાગજી દેસાઈના હન્દરંબુ

કાંચલાલ હન્દીબન કેમિસના સેક્રટરી શ્રી. પ્રાગજી દેસાઈ દરમ્યાં એક હન્દરંબુ આપનાં જવાબે છે કે આ બીજ કલાસ એરીવાલ બીજને લમતુજ બીજું બીજ છે. કલાસ એરીવાલ બીજ સમરતની સરકારે કાચલ કર્યું હતું તે આપ્યા પુનીયન માટે હતું. આ બીજ કાંચલાલના દોહીએનો નાશ કરવા માટે છે. એક એરીવામાં આવેલી ગ્રાંપટીઓમાં કલાસ પ્રખ વચ્ચે કહે નહિ અને તે ઉપરથી એકાનીસર્ગની મુનીસી-પદીટીએ કાંચલ-સે. અટકાવી રાખ્યા હતા તે ઉપરથી આ સ્થિતિ ઉભી થવા પામી છે. સીએલટ કમીટીએ કાંચલ કરી છે કે આવી ગ્રાંપટીઓમાં એકો મેસરોએ વસે છે તેમને એ ગ્રાંપટીઓ છોડી જવા પામ વર્ષનો સમય અપવે. દોહીએ બાર માસમાં મુનીસીવાલીટી નહીં કરીને એ લ-તો અલગ કહાડી આપે આ અપને વચ્ચે કહે. બાર માસમાં મુનીસીવાલીટી ને એ કરવામાં નીચુલ નીચે તે બીનીરટર પોતે મુનીસીવાલીટી સાથે મસલત કરીને લતાએ અલગ કહાડી આપશે. શ્રી દેસાઈ દર્શાવે છે કે બીજની આ કલમમાં રીફમાં કલમન - ૮૦ રૂ. દોહીએને ખાલી કરીને આપ્યા હતું પડશે. જે એકે ૧૯૧૬ ના ૭૭ આ કાચલથી રજાએલા છે તેવા દોહીએના કહાડા પશુ આ બીજથી ડેટલેક અટકે કાંચલાલ અમ છે. શ્રી. દેસાઈ દર્શાવે છે કે દોહીએ માટે એ જુદા લતાએ કહાડી અલગ રાખવામાં આવેલા છે તે લતાએની કહાડી જુએ. આ બીજથી અમારા વેપાર અને વસવાટના કહાડા એપવાય છે અને એનું પરિણામ આપી દોહી કામનો નાશ થઈ જવામાં આવશે. મીરકત ખરીદવા સંબંધી પશુ કુરોપીઓની કલા ઉપરજ દોહીએને છોડવામાં આપ્યા છે અને તેમને પોતાની બીજકો અપરદરનીથી વેચવાની દરજ પડશે.

“કટાર” પત્ર શું કહે છે?

એકાનીસર્ગનું “ટાર” પત્ર પોતાના તા. ૧૭ મીના એક અમલેપમાં દર્શાવે છે કે કાંચલાલના એસીવાલીટી સંબંધી નીમવામાં આવેલી સીએલટ કમીટીએ પોતાનો રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે અને તેની સાથે બીજ પશુ બહાર પડ્યું છે. કમીટીએ આ વિષયને વધુ અર્થાંશદ ગવલ્યો છે. તેઓ સન ૧૮૮૫ ની સાલ પછી કર્યું પશુ લીખ્યા હે.વ એમ લામતુજ નથી. તેઓ તે કાચલાના આધારેજ પોતાના અભિપ્રાયમાં દેસરાવા છે. આ નવો કાચલો એનું બીજું વાંચન જુલવારે બનાર છે તે બાંધીધું વાળો છે. એનો જુલ્મ આ.કલ પાંચ વર્ષની જુલતની અંદર દોહીએને અલગ કહાડવાનો લાગે છે. અને તે વેપાર કરવા સંબંધી અને વસવાટ કરવા એ અને સંબંધી છે. એટલે બધી રીતે તો કલાસ એરીવાલ બીજને પુનઃ સજીવન કરવાનો આકલ છે કે એવી લમતુજ બીજ કેપટાઉન એમિલેટ અસલીરમાં છે ત્યાં મુખી ન લાવી કહાલ એવ વચન આપવામાં આવેલું છે. એમિલેટના આકલનો આથી

બર અમ થાય છે. તેના હન્દે અપનેનો એ અમ થવો ન લેવ તો પશુ તેના આ.કલનો તો બપૂજ અમ થાય છે. બદરની અમતમાં આ દેલ માટે એવી અભિપ્રાય દિવ પ્રતિ દિવ વધરોજ અમ છે કે ત્યાં સર્ગ પ્રતોના રેનદેવ જુલ્મ આમ અલવે છે અને તે આસ કરીને કુરોપીઓની સમવાલ અને કાલોની ખાતર પોપવામાં આવે છે. આ બીજની નીચતવાર કીકા કરવા સાથે અમારે અમને સંબંધ નથી આ બીજ ન કુચ્છરા મોડ તો એજ પરંતુ તેને એ રીતે પલાંચેટમાં પ્રથમ કાચલ કરે છે ને રીત વધુ ન હન્દવા મોડ છે. બીજ પ્રથમ મધ કાલે બહાર પાડવામાં આબુ. અને જુલવારે તો તેનું બીજું વાચન છે. એટલે કે બીજ પ્રસિદ્ધ થવા પછી બીજે દોહીએ તેનું બીજું વાંચન! વચ્ચે એ ડીવસે રજા તેમાં વર્તમાનપત્રમારો તેના ઉપર કીકા કપાર કરે. અંદર પ્રખ પોતાનો અભિપ્રાય કપારે આપે અને એ બીજના મુદાને કાપેલા જલાથી લેવામાં આવે તે પદેલાં એ પછને એ લાગુ પાડવાનું છે તે પછને પોતાની રજુઆત કરવાનો પ્રસંગ અપને નથી. દોહી સરકારના એમિલેટ સર કુર્મા રેડી એકો કમલુજ દોહી પાકા થઈ તેને પશુ બીજનો અબાસ કરવાની કરી લક મળે નથી. બીજ તેવાર કરવા આ આબુ ત્યારે તેમની સલાહ તો લેવામાં આવી ન હે.વ. અને સદથી વિશેષ અમાર તો એ છે કે દોહી સરકારને તાન એક બાલુએજ મુકી દેવામાં આવી છે. આ બીજનું બીજું વાચન લેવામાં આવે તે પદેલાં બીજની એક નકલ દોહી સરકારને લેવા આપવી એકલ. કાઢી સમવાલની ખાતર પશુ પુનીયન સરકારે એટલું તો કરવજ એમણું હતું. કેપટાઉન એમિલેટ જનારમાં દોહી સરકાર પશુ એક પક્ષ માં હતી એટલે અમને એમ લાગે છે કે દોહી સરકારને એ વિષયમાં પુછકું એમણું હતું એ એક સમવાલનો વિષય ન હતો પરંતુ એ એક કરજ હતી. બીનીરટર એક છન્દીરી બરે એટલું તો અમલુજ એમણું હતું કે આ બધી ઉતાવળથી સરકાર દોહી પ્રમને કેવા રપરમાં જુએ છે અને તેનું કેવું વલજ છે તેનું પ્રદર્શન દેવાય આવશે.

“કેપ ટાઇમ્સ” નો અભિપ્રાય

“બીન જરૂરી ઉતાવળ” એ અભાગથી તા. ૧૬ મી મેના અંકમાં “કેપ ટાઇમ્સ” પત્ર લખે છે કે તા. ૧૬ મી જુલવારના ડીવસે કલકત્ત એક એસેમ્બલીમાં કોન્ટર અલાને કાંચલાલના એસીવાલીટીના અમુક જમીન ઉપર રદવા સંબંધીના કહાડા વિષે એક બીજ રજુ કર્યું. ઉપલક દરિએ એવાં આ બીજને અંદર પ્રખ સાથે કોલો સંબંધ ન હે.વ થાતો તેની રાષ્ટીય ઉપોમીના ન કહે. છતાં એ બીજનાં જુલ ૧૮૮૫ ના કાચલામાં રહેલાં છે અને સને ૧૯૧૬ માં એની કાગાએ પુટી નીકળી હતી તે આ બીજથી કાપી નાંખવાનો ધરાલો અલાય છે. સીસ:ટ કમીટીના રપમા ૧૮૬૩ માંજ એ. ગપા ૬ મનારી માસની કહાલાયથી એ કાઢ કેવી રીતે વધેલું છે તેની લપાસ કરવામાં રેકઅંબા કતા. દોહી સરકારે બી જે. ડી. કાંચલને પોતાના પ્રતિનિધિ તરીકે જુલની આપવા સીએલટ કમીટી પાસે આસ મોડલી આપ્યા. અને દોહી સરકારના એમિલેટ સર કુર્મા રેડી એકો મંબીર બીમારીમાં કમ્પુ કારા થઈ નથી રજા તે પદેલાં ઉતાવળથી કમીટીનો રીપોર્ટ બહાર પડે ને પદેલાં દોહી કેપટાઉન બાંધી પદેલાં. જુલવારે સાંજે બીજ પાકમેટમાં કાચલ કરવામાં આબુ. સીએલટ કમીટીનો રીપોર્ટ કે જના આ.કારે આ બીજ કાચલા

શ્રાવણે. તમારી સાથે તમારા ખાનગી સેક્રેટરી તરીકે તમારા નિર્ણયવાન દીકરાને લઇને આવ્યા છે તેમનું પણ અમે સ્વાગત કરીએ છીએ. ટ્રાંસવાલના દોહોએ ઉપર આપે મહાન આપણ આવી પડી છે. સીલેક્ટ કમીટીના રીપોર્ટની આગાહી "રેન્ક ડેલી મેક" માં પ્રસિદ્ધ થઇ છે અને તે ઉપરથી ભોંટાયા બળમળાટ પેદા થઈ ગયો છે. તમારું સુખ સીલેક્ટ કમીટીને, મતવાદ રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ ન થાય ત્યાં સુધી અમે આપણે અભિપ્રાય આપવાનું મોટું રાખીશું અને અમે આજ્ઞા રાખીએ છીએ કે તમારી પાસે હવે બે મહત્ત્વના નિર્ણયવાન સેક્રેટરીએ. છે તે જામના ઉપર આવેલી આપણને જરૂર દૂર કરી કઢાશે.

શ્રી પ્રમોદ દેસાઈએ કાર બાદ પ્રમુખનું અગ્રેષ્ઠ આપણ વાળી સંબોધનું હતું. શ્રી. બાઈનીએ પ્રેમિસ તરફથી સર કુર્મા તેમજ શ્રી. વેનુ મોપાલને દુબના કાર પદેરાવ્યા હતા બાદ પાટીસર સોસાયટીના પ્રમુખ શ્રી. આવણબાઈ પ્રમોદ, તામીલ બેન્ટીશીસ સોસાયટીના પ્રમુખ, ટ્રાંસવાલ મુસ્લીમ પ્રેમિસ તરફથી મેડેમોડેલ દલારી, જોસોનીબલ બેન્ટ હિન્ડબન મેસોસીએકન તરફથી શ્રી. નરમ તથા હિન્ડબન વીમેન મેસોસીએકન તરફથી શ્રીસ નાથદાસે સર કુર્માનું સ્વાગત કર્યું હતું.

૨૫. સંજમનીએ સર કુર્માનું સ્વાગત કરતાં દર્શનું કે ટ્રાંસવાલના દોહોએ ઉપર મહાન આપણ આવી પડેલી છે અને આપણે આવી આપણે છીએ કે હિન્ડુ-મુસલમાન પારસ્પરિક અને ખીરતી અમે સાથે મળીને આપ બે પક્ષમાં જરૂરો તેને અમે સંપૂર્ણ રીતે આપણું આપણે એટલી આવી રાખશે કે ટ્રાંસવાલના દોહોએ પોતાના હવે માટે સમય આવે પોતાની જગ્યા આપ ક્યાં સિવાય રહેશે નહિ સમય આવે આ દેશની જોડો જરી મુશ્કેલી પણ અમે પાછા પડીશું નહિ.

શ્રી. જર્જી નાથદાસે દર્શનું કે સરકારને એવો છારોહો લાગે છે કે આક્રમક રીતે સેક્રેટરીશનની રાજનીતિ ટ્રાંસવાલ માં કાબજ કરવી કે જે સેક્રેટરીશનની રાજનીતિ રાજી દેખાય જોનરેસમાં સરકારને છોડી દેવી પડી હતી. અને જોહર મહાન એવી ભલતનું બીજા પાક્ષમેટમાં આવશે તો ટ્રાંસવાલમાં એવી ભલતની ખરાબ લાગત જોડો થશે કે જેવી લાગત મહાત્મા ગાંધીજીના સમયમાં પણ થઈ ન હતી.

સર કુર્માનો અપાધ

બાદ સર કુર્મા જ્યારે પોતાને આપણમાં આવેલા અનુભવ આપણ આપણ લોકો થયા કારે તેમને લોકોએ તાબોજોના અપાધોથી વધારી લીધા હતા. તેમણે દર્શનું કે તમે જે પ્રેમથી મને વધારી લો છો તે મટે હું તમને સર્વના આભારી છું. આરા આંજીના બિજાનામાં પડેલો પડેલો પણ હું ટ્રાંસવાલના દોહોએની આપણને વિચાર કર્યા કરતો હતો. શ્રી. હાઈસન જેમને દોહો સરકારે મારી અપાધોએ કામ કરવા મોકલ્યા હતા તેમણે તમારો કેસ ધણીજી સુદર રીતે કમીટી પાસે મુક્યો છે. તમારી પ્રેમિસે પણ રજુ કરેલો કેસ મે વાંચ્યો છે. અને સમાચાર મળ્યા છે કે શ્રી પ્રમોદ દેસાઈ અને અન્ય અગ્રણીએ શ્રી. હાઈસન તથા એન. બેરોનને ધણી મહદ આપેલી છે. તે સર્વ માટે હું તેમને આભાર આપું છું. મારી આપણી મુસાફરી કરવાન મેં આપણ પ્રજાના ધણી આરીકાપથી અનુમતિ કરેલો છે. કમીટીમાં અમેમાં સર્વ કામકાજથી હું પરિચિત થઈશો છું. તમે કાપમાં આવેલા રીપોર્ટની આગાહીથી બળમળાટ પડેલા છે તે હું જાણું છું હું આજ્ઞા રાખું છું કે પુતીયત સરકાર આપુ અગ્રેષ્ઠ આપુ

અપ્રત બીજા પાક્ષમેટમાં ન લાગે. ટ્રાંસવાલના દોહોએ જોડો અગ્રેષ્ઠ સ્થિતિમાં આવી પડેલા છે તે હું જરાજર સમજું છું તમે એક કટાક્ષીના સમયમાંથી પસાર થઈ ગયા છો. પરંતુ આવા સમય તો તમે અનેકવાર જોએલા છે અને અનેક લાગતમાંથી તમે હોદ્દામાં રીતે પસાર થઈ ગયા છો. તમને આજ્ઞા હોદ્દા અગ્રેષ્ઠ છે અને મારી આગ્રી છે કે પુતીયત સરકારની જોડાવતા અને રાજ્યધારી મુદેદથી આ પ્રસંગમાંથી પણ તમે હોદ્દામાં રીતે પસાર થઈ જશો. હજી આપણે એવી હોદ્દા પડેલા નથી કે તમારે જોડોનો વિચાર કરવો પડે નિરાશ થઈ જવાની કોઈ પણ હજી આવી પડેલેલી નથી જોડોનીસમયના કાપમાં જે આગાહી પ્રસિદ્ધ થઈ છે તે સમયે હોમ એમ હું આવી કહતો નથી. અને હો, મહાન તેમજ પુતીયત સરકારને આતર રાષ્ટ્રીય પ્રતિષ્ઠા સામયવાની હોવાને લીધે કે આફ્રિકામાં વસેલા દોહોએ પ્રત્યે એવું હજી ન કરશે કે જેથી દોહોએની સ્થિતિ જોડોમાં આવી પડે. મે. જોનારાએ મ. થી એક અગ્રેષ્ઠ દર્શનું કે સા આંજીના અ-મેતા દોહોએનું રૂંડ જે લાગણીએ કોઈ સપ્ત પડતો મુક્યો હતો તે તે હો-લખના. અ. દેશમાં અ-મેલા દોહોથી તમારો સહય આફ્રિકન છે. તેઓ આ સુમિના પુતો છે. અને જોહ પછી એવો કાપરો હોવ કે સુમિમાં અ-મેલા પુતોના સામાન્ય દોહો છીનવી લેવામાં આવે તો તે કાપણે હું સમજતો નથી હું એ નથી માનતો કે સાકેષ આફ્રિકન સરકાર પોતાના નવ્યાજીની સ્વતંત્રતા છીનવી લે. અને કમીટીના હાથમાં કંઈ બધી સલા નથી. સાકેષ આફ્રિકાની પાક્ષમેટ વિધાયતની પાક્ષમેટ જે અન્ય પાક્ષમેટની આગ છે તેનું નામ મહદ કરેલું છે. અને તે પાક્ષમેટની આગ કમેલા સ્વતંત્રતા માટે જડી છે. તેણે સુભાષીની સંસ્થાએનો નામ કર્યો છે. મેરાજ સાકેષ આફ્રિકાની પાક્ષમેટ તેના નામને કાબરુંજ કાપી કરશે. સર કુર્માએ અપા સુધી તમે બીજા ન જુઓ ત્યાં સુધી તમે તમારા ઉપર આંજી રાખશે અને બીજા બદાર પડ્યા પછી તે તમે મારા ઉપર અને તમારા આગ્રેષ્ઠને ઉપર તે પાતને કોડી રેશો.

દોહોની રાજકીય સ્થિતિ

દોહમાં સ્થિતિ એક જરાજર છે જતાં અને વિધાય છે. લોકો છરવીન એક મહાન રાજ્યધારી પુરુષ છે અને તેના ઉપર વિધાય કુદી કકાય એમ છે. દોહમાં આવે મહાન અને સહાનુજીવિ વાળો વોઇસરોય આજ્ઞા કમ આપ્યો નથી અને વિધાય છે કે પધારજ પુરુષના લગતથી દોહોના બોલ કકે છે તેમના દેશને ન્યાય આપવામાં આવશે. વિધાયનાં જે રજીડ દેખાય જોનરેસ મળનાર છે તેમાં અને વિધાય છે. તમે એમ ન માનતા કે તમને જોનરેસમાં હું રજીડ (મિમાનમાં) ઉતરતો છું. આરા અંવરજી પુરુષ હું આનું છું કે દોહને દેખીનીબન રજીડ મળવુંજ જોઈએ. પરંતુ હું એ પણ સાથે આનું છું કે તે માટેની લગત પધારજ પુરુષની દોવી જોઈએ. કમીટી અન્ય અને પાક્ષમેટ સમયે આપણે કેસ રજુ કરવાની તક રજીડ દેખાય જોનરેસમાં આપણી પાસે જલગી આવે છે ત્યાં આપણું અપણી પાક્ષમેટ. રાજ્યધારી બનવાની આમણી કરી કહીએ છીએ. કમીટી અન્ય કે જે સ્વતંત્રતાને આકાશી અન્ય છે તે આપણને હોવા નજરેશે.

બાદ શ્રી વેનુ મોપાલ જે એકસસર્વ પુતીયતનીના મેન્સ-એટ છે તેઓ તથા એન. બેરોન પણ સર્વના આભાર માન્યો હતો અને સભા પરખારવ થઈ હતી.

PUBLIC RECEPTION

M. B. NAIK, Chairman.
G. M. PATEL, Secretary.

સર્વે હિંદી ભાષાઓને પ્રિયેલ, કરવામાં આવે છે કે કલા પ્રાસંગિક પ્રિયેસરોનું કામગીરી કરવા સુધીવાર તા. ૩૧-૫-૩૦ ના રાત્રે સાત વાગ્યે ૧૨૭ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ટોચના બહેર સભા મળશે, તો તે પ્રસંગે પદવી અનામત કરશે. અમ. બી. નાથક, પ્રમુખ. જી. અમ. પટેલ, સેક્રટરી.

ଅନୁଭବୀୟାମିତା ଚିନ୍ତାମଣି

“તમે અમે તેની નરસલામાં અને બીજી જે આગળ તે વાંચવા મળી પડ્યા છે, પણ એણે તે તમે મોટું વાંચા તેમજ મારે નીચી. પણ અમે જાનના પુરવઠા વાંચ્યા કેમકે તેની તમારે આજ્ઞા જાવન મુખી જરૂર છે”

“કેને સારા પુસ્તકો વાંચવાનો શોખ છે તે અને તે જાણ્યાને
અંકગણના સહેલાઈથી વેઠી શકે છે.”

“પુસ્તકોનો સ્ત્રોત એ ઉચ્ચતા સાધવામાં વહેંચવાનો પરવાનો છે.”
 “અવાજ સાંપડીને” વાચન એ કોર પીવા સમાન છે.”

“સહવાસથી જેમ મનુષ્યના મુખની અને પ્રાતિની પરિક્ષા થાય છે, તેમ જે પુરતકોનો તેને યોગ્ય દેવ છે તે જગતથી પણ તેને વિષે અવગમન થાય છે.”

અમારે ત્યાંયા તેવાં મળતાં પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો અમારી ઓપીસેવી મળશે.
મંગળનારાયણે માર્ગદર્શનની કરી આર. સ. પ.
પછી ઓફિસનાં ચૂકવું નહિ. અમારે ત્યાં કામ
કરનારાઓ અર્થાત્ત ઓ. અને વી. પી. ના આર. સ. પ.
દ્વારા હજી શકવા એકસો વખત ફાલી શકના નથી.

સુખા નીચના એકરસે :—

Manager Indian Opinion.

Phoenix, Natal.

પુરુષોત્તમ—એમકે જી કાલેજકર તથા નરહરી પારીખ, જા. ગા. પરી કોપુરન વના પ્રાચીન કાળની રૂપના અભ્યવાન દેવકથી અખાયથી છે. આમાં ઉગર કોપુરનાનો પ્રતિ-
કાલ છે. આ રૂપે પાનાના પુરતકમથી વાચીને રૂપ
જુવા શુદ્ધ વિષયોના ક્ષતીક ન અભ્યવાને ખગારે ખારત
વાચીઓને વાંચવા સાધક છે. ડી. ડી. ડ.

[illegible]

પુસ્તકમાં સુભરાતના પ્રાચીન કવિવરોનાં કાવ્યોનો સંગ્રહ છે. અને પ્રાચીન જ્ઞા પુરોહતા પદ્યમાં જાતિ રસીક અને મેલદાનક અંગવાન અ પવવામાં આવ્ય છે. અમારે જા કાલ જામ ર, જ અને દ છે. પરંતુ એ જાતો જુદા વાંચવાથી કેંઈ અમાસ જુદો નથી. કુટા પદ્ય વાંચી જાણ છે.

કો. જામ બીજી રી. ૬-૬.

२१ १, आचार्ये श्री, ८-५.

११ ॥ १०-६ ॥

અંકી નામ સમાધાન—આ પુસ્તકના રચયિતા પાનખરજીએ આ
સાહિત્ય સમાજ તરીકે વિચાર્યું છે એવા રાજ ભાંગદાર
જાડામચંદ મેટરજીના વાંચનચરિત્રને આને પાછો લખેલા
રસીક અને અતિ ભૈરવદાસક નિબંધોનો અનુવાદ છે
આને બીજા પૃષ્ઠ પાનામાં તેમણે લખેલા 'કર્મનુસ' નો
અનુવાદ છે. આ સામાજિક જીવનના સામાન્ય પ્રવેશ
અંતર્ગત સર્વ દેશકલિતાનિબંધક અક્ષયજી અક્ષયને અને
જાડામચંદના આ નિબંધો વાંચકથી તે કામમાં
પહોંચાડ મદદ મળશે. આ પુસ્તક જ્ઞાન સાથે દારૂચરણથી
પણ અરૂર છે.

61. 211. 2-3.

[illegible]

51. 211. 4.

કલ્યાણજીની કલ્યાણી—જ્યાં ખાતે પુ'કાના રીલટ પાનકાના પત્રલક
માં થી. આવીકે થેલુ કોમનું નામ સુખસિદ્ધ છે
તેમના મુખ્ય રાજકારી ભેષ્યો, જાપણો, ખજા 'ગિરિજન'
લાલજી આયેલું છે. તેમની કળી પળ આયેલી છે

કલ્પ, શીલ, રૂ.

ત્યાં કરીશું ?—ટાકસોમની બા તામની બા મેં જોયડીના
બા સુંદર અને સરળ બાબતો છે. સામ,જક, માલિક
અને ખાનિક એવા અનેક સવાસોનો ભેદ બાબતો

જાગ પહેલો પાના સજ્જ ડૉ. રૂ. ૨.

॥ श्रीं ॥ २६८ अ. ३३. २-६.

ત્યાગમુર્તિ અને ભીષ્મ લેખો—આ ૨૪૦ પાનાના કામ
પદ ૥ પુસ્તકના મહાત્મ્ય અપીણ ૥ સામાજિક લેખને
સંબંધ છે. 'વિવેચા કાવ્ય,' 'પાળકતા,' 'પર્યંતે નામે
પાઠ,' 'શાન્તિપર,' 'એકાદશ્ય,' 'સુપ્રસાદે કે પ્રસાદે,'
એ રિચયોપરના લેખો અતિ બોધદાયક છે. શ્રી, શ્રી, શ્રી.

स्वाधीन (विद्यार्थी) - भाग १-४, भाग ४-५, भाग ६-७, भाग ८, भाग ९
संस्कृत ७ भाषा प्रयोग और प्रयोगों की स्वाधीन (विद्यार्थी) संस्कृत ७ भाषा प्रयोग और प्रयोगों की स्वाधीन (विद्यार्थी)

॥ कदाचिद्दे-आमां स्वायं विवेकानन्दं श्रुत्वा अस्मिन्
 ४०. तदा स पाठक इत्येवैव "स्वामीश्रुत्वा" अस्मिन्
 कनसमाजं आगत्य श्रुत्वा ते अस्मत्त आश्रितवर्षत्
 अभ्यतिष्ठ श्रुत्वा, तेन परिस्थिति, तेना देवता
 आश्रयो, आश्रयिणो, तेन विहाय अन्ये तेन कानि
 आश्रयान् विहाय अन्ये आश्रयान् अश्रयन् ॥"

12 JUN 30

Indian Opinion

No. 32 Vol. XXII Friday, June 12, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રેડી. કારાપારા

મીડીના બાવો

જીન ના. ૧૬ મી.ગ મુખ્ય જવા હુપરો.

રેડી. "કરોઆ"

જીન ના. ૨૦ મી.મ મુખ્ય જવા હુપરો.

સેકન્ડ ક્લાસ ૫૭૬ ૨૭ ૧૦૦

સ્ટર્ડ ક્લાસ ૧૫ ૦ ૦

૩૬ ૫૭૬ ૬ ૧-૬ બેગી વગર

મુસલમાની વીરો, ૩૦ જુનના રોજ નવી કને મુસીબત ૩૦ ૦ ના હીસાબથી સવામ આવશે

હીદ વીરો, ૩ જુનના હીસાબથી અને સેવન મહા ૩૦ જુનના હીસાબથી સેવન આવશે

મુસલમાની—જેલ કમીશન પોતાના મેટા હીસાબ ૩૦ ૧૧ ૦૦ અને ૩૦ જુનના મેટા હીસાબ ૩૦ ૧૧ ૦૦

સેકન્ડ અને ઇન્ડર માટે એક ચાર્ટના આગાઉથી બેટાવન કરવો.

૩૦ ૧૧ ૦૦ પેસેન્જર પેસેન્જર મેટા હીસાબથી અને ૩૦ જુનના મેટા હીસાબથી અને ૩૦ જુનના મેટા હીસાબથી

મુસલમાની કરવાથી પણ કમીશન રેડી કરવો સમગ્ર રેડી કમીશન આગાઉથી બેટાવન નીચે બાજુ છે

SHANKH HUND & SONS

જાણીતી મેટા હીસાબ

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

સામાજી હીસાબ અને સેવન,

૩૦૦ પાસન રેડી. કરવન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

1st Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES: 50 COPIES on application, Indian Opinion, P. O. Box 1610, Natal.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue.

DURBAN.

આઝાદીઓની-દુર માની

તમે હોંડોને આઝાદીના સુર સાંભળવા માગો છો?
તમારે ઝાંધીછની અળવળ થર બેઈ લેવી છે?
જો આવી આવના તમારામાં હોય તે તમે દેશના
સામાન્ય, સાદા આદિવાસી તો નહીં, પણ
સ્વતંત્રતા વાંછે કરતાં અને વધુ પડે ચર્ચા કાંઈથી ભૂલે ભૂલે
અથવા અંગ્રેજીના શરૂ કરીને આ દેશના સામાન્ય
માણસો છે

આઝાદીના આપના નામ
મુ. મ. સમાજ, પ્રતિષ્ઠિત, જે પદો મેં,
ચાલતી સદી, દીન, જોખમે કોનીયક
અન્ડીયન બુધ (અખન)
માસીક કાપાંના નામ
નવચેતન, નવ-યુગ

જેઓ કર મેંસે દાન સમાજ વાંચવાની સમજા રાખતા
દેશ તેઓને હું આપતે આપા વેચતાં હાથ લગાડે
વર્ષનું એક આપે અથવા તો કોઈ પણ મેંસે આપા
વિનીત કરે છું. નીચેનું સ્થળે પણ લાગી પડેલ જોઈત
માગો તે કાપાં વેચતાં લાભ આપે તે મળે.

અ. ઈ. આન.

૨૬ માર્ચેટ કોલેજ, કોરનર કોપેમેનલ રોડ,
મેંસે ૧૦૬૨. જેટ લીસમક.

ઉપર સમજેલાં કાપાં આઝાદી પ્રતિષ્ઠિયાની આંધ્ર રજક
પ્રાંત્ય કોલેજોમાં પણ મળી ગયા
ચાલો, આપણે અને દેશની એવા કરે

હાંડા પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેલા તથા આવના પીરાની ઉત્તમ સુગવડ
નીચેને સરનામ પર લાગી અમારવા ને આપે લખે
રહેલર નેમજ દેશ અપર લેવા આપણે અને રહેલા તમા આપ
પેસાને કોનમ આ રાખવલ વાજખી પાડે કરી આપણે

આવી રહીયર ઉપર અહવાની નિમજ કોનવાળાં રહે સુગવ
આપણી નીચે દેખવલ નિમજ કરી મળી

વગર ફેરિયો રેલથી આવનાર દેશ ને આપને આપણી
ખબર આપણે ને નેમજ રહીયર કોનથી રહી નુન સાર
મેંસે આપણે

પ્રમાણીકપણ રમ કરી કરેલ સુતેમ

વિગાધીઆંસે નેમના રપર પેસે

સરનારી કેમ કરવાની કરી

આપણે નાંદિ અને

માપના વગેરે આન સુખા

દવાને નાંદાવના સાર

મેંસેલની હી મો

સાર

M. J. J. J.

The Delagoabov Hindu Hotel,

10, Hill Street

પીરાણી, અમ

તમારો આંખોને રાહત આપો

૩૮ વર્ષ થયાં અમે દક્ષિણ આફ્રિકાનાં લોકોની

નજર સુધારવા આવ્યા છીએ.

તમારે અરમાની ખાંડેશ હોય ત્યારે

આપણી પાસે આવજો:

અમારું પ્રમાણપત્ર

૬૬,૦૦૦ ઉપર અમારો માહકો

હાથસ પકડણની બનાવવાના કાવના

અમ રિપરેસીસ્ટ હીઅ.

J. Muller & Sons. Ltd. OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

સાવન

Branch Establishment: 85 A, Eldon Street, Johannesburg.

આ પેટી દાવેસરો સખતી નથી

P. P. BHAGAT.

Fruit Merchant

૬૧૬ અલનું કરે અને વેલ્ડેયલ સાર પેસીમ કરી

મી. આ હી થી મેકલવલ આપણે. કાપાં:—

P. P. Box 812

Durban.

199 Victoria St

Box 247 & 317

Tel. "Khatol"

HOOSTIN ISMAIL (SARDARABAI & Co.)

Transport Passenger Agent,

Beira.

P. E. Africa.

આંકમ રખા અને રખા. રેલીયલ બેરેલ "ખત"

હુસેન મરમાલ (મરદારવલ વાલો)

દાંસપાઈ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પા. ૬, આફ્રિકા.

Phone 3187

Box 316,

182, Grey Street, DURBAN

HEERABHAI MORAR MITVADKAR.

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હી ૧૯૧૬ માગર અરવાલકર,

બાલેસલ કરે અને વેલ્ડેયલ અરવાલકર

સાર સાર

પેસીમ સારી રીતે કરવામાં આવે

૩૧૧૧૧ ૩૨૧૧૧ ૩૩૧૧૧ ૩૪૧૧૧ ૩૫૧૧૧ ૩૬૧૧૧ ૩૭૧૧૧ ૩૮૧૧૧ ૩૯૧૧૧ ૪૦૧૧૧

Parcel from
**KAPITANS
BALCONY
HOTEL**

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીતસર લઈ માલ મોકલેથી રવાના કરીએ છીએ. આપના હોટેલ મળાનો
મહાર આમના મોકલકોએ જ્યારેક આપે મુશ્કા મોકલવા મહેરબાની કરવી

હંડીની ફરતમાં અમારા પાકો
અમજાવ ફરપટો હ-શે.

કેપીટાના વખવાયલા
ધાતુ પૈદીક પાકો
મરીદો

હાજુ તે રેથી વનસપતિ
પુનાની તેમજ તેલક
સીંચાવના આપારે તેવાર
હરવાગા આવે છે.
પાલખી સાલમપાક
ન બર ૧, રતલ ૩/૧,
ન બર ૨, રતલ ૫/-
બદામપાક રતલ ૫/-
ગુદરપાક રતલ ૫/-
મેથીપાક રતલ ૩/૧,
બદામપાક રતલ ૩/-
વિગેરે મેવા મસાલા-
થી હાજુક ફરમાજી
મોકલકોએ મોકલો.

હંડીના મથાકુર બેંચેયાઓના ડરેક ગમલો અને રતો પાનાવાળી ચાપડી છવાઈ બહાર પડી છે.

દરેક બાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી, રાખીલ, રેલુગુ,
અંગ્રેજી, હુલુ મરખોલા,
સેસુક, હથ, વીગેરે બાપા-
ની રેકોર્ડો મોકલ જમામાં
રોકમાં રાખીએ છીએ.

૧૨ મેકમાં નવી રેકોર્ડો
આવે છે.

ગુલશને હિંદ

હિંદ

મહલયાને યામોડોન

આ ચાપડી અમજાવ મંગાવી લો

કોમત માત્ર રૂ. ૨-૬

તેમાની બહલો વાળી રેકોર્ડો બેંચની લેવા તો
ગજલોના નંબરો પ્રમાણે જ્યારેક મોકલવા.

દરેક બાપાના યામોડોન
રેખલ, પારેખલ, કેબી-
નેટ, હેન્ડ મોકલ, વીગેરે
રોકમાં રાખીએ છીએ.

હારમોનીયમ

હાથના, પખના તેમજ
ટવલંગ, મુખર્જી તથા
પારીસની બનાવટના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો યામોડોન તમ હરમોનીયમના મોગ વેપારી છીએ અને મોટા જમામાં મંગાવીએ છીએ, તેથી
અમે બીજા મોગના કસત સસ્ત વેચી કપીએ છીએ અમારે લગી બગીદો તો તમે પાકું બચાવશો. લખા હેરાલસેલ
પ્રાપ્ત મારે:-

Phone 2447
P. O. Box 1155,

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

Telephone 3484 Tel Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate.
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫ ટેક, પાઈનાફલ નં. ૨. ૩
હમન. રેલેજ જુદી (મી.એ.બી.) લેવો ઉપલા
હરનાથ. દરેક બાપાનું લાગુ હરક અને રેકોર્ડેબલ
સાઈ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

બધા હિંદો વેપારીઓને મુન્કમ રેકસ તેમજ અભોગો
વજાત મુન્કોબવન્સી જેવા વખતે છુગ સીરકમેરીકલ નદિ
હેલાને લાંબે પછી બાંધવા આવે છે, તે તો બચવડોઆથી
મુકત થવાને મળે મા જ્યો:-

હાથા બી. અકેટીકર,

૬૫ રેવેસ રોડ, હૈરાલસખર્ગ.

ફોન ૩૩૧ મેકેર, બેંકોનીસખર્ગ.

૩ ને હમજાજ બેંકોનીસખર્ગની નામકિત પેદી બેંક.
બસન-મ. બાઇ. જગેની ફા. માથી મુકત થઈ બુકેનું
ક મ રે છે

Indian Opinion

No. 23—Vol. XXVIII.

Friday, June 6th, 1930.

Published for the Proprietor by the Editor, at the Indian Opinion Press, 10, Market Street, Cape Town.

NOTES AND NEWS

DISCUSSING the Indian problem in South Africa in its editorial columns, the *Diamond Fields Advertiser* states that Dr. Masen's progress has been backward. "Few men, even in politics," says the paper, "have ever so completely turned from the lines and languors of virtue to the raptures and roses of re-acton. It is hardly conceivable that the same politician who in a moment of vision helped to fashion the Agreement with the Government of India could have..."

Trading Rights Bill, a cynical misnomer for a measure which is a direct and contemplative confiscation. Indians in India are not so completely obsessed with their own problems as to be indifferent to this signal display in South Africa of racial ill-will, complete forgetfulness of Imperial obligations, and readiness to treat its own citizens as scraps of paper. Dr. Masen's heart of hearts he must know that what is morally wrong cannot be politically right.

The Licensing Committee of the Wakkerstroom Town Council last month issued a certificate to an Indian for a general dealer's licence, the building to be erected according to plan. The Indian thereupon took his certificate to the magistrate and obtained a licence. It afterwards appeared that the requirements of the law relative to advertising had not been fulfilled, the notice period not having elapsed, after which only the committee could deal with the matter. The consequent question was referred to the committee, which recommended that it be dealt with by the full Council, and that the licence should not be granted. When the matter came before the Council, only four members were eligible to deal with it. The chairman informed the Council of the position, and asked Councillor Hoffman to take the chair. The committee then dealt with the case and refused the licence. Subsequently, on a recommendation that its last meeting was irregular owing to Mr. Hoffman's absence, the Council decided to take the chair, in place of Mr. Hoffman. There the matter rests for the time being. Interesting developments are expected. —*Stand Truly Fast.*

The Johannesburg Public Health Committee recently heard an application by an Indian for a licence for a native eating house at George Gosh Station. The police, objecting, said there were already enough eating houses in the neighbourhood, and that the locality was unsuitable. To enable the applicant to produce documents to prove his right to trade there, the hearing was adjourned.

A protest meeting of the Indian women of Cape Town was held at the Tamil Institute on the 2nd May. Mrs. Bob Maharaj presided and Archibald acted as Secretary. Among those present were Mesdames Ramiah, O. T. Pillay, M. V. Pillay, Joshi, V. Pillay, P. M. Padayachy, Potera, Anthony, M. Pillay, P. Chetty and Lagerberthy. After some of the ladies had expressed their sympathy, the following resolution was unanimously carried:—

"That this meeting of the Pretoria Indian women were shocked and deeply grieved to hear the heartening

words of Mrs. Saroja Naidu, the leader of the anti-discrimination campaign, who was struggling for the freedom and release of India on non-violent principles was sentenced to nine months' imprisonment by the Indian Government; and, for other brave men and women, prays Almighty to crown their non-violent battle with victory."

The meeting terminated with the singing of national songs.

TECHNICAL EDUCATION FOR INDIANS

FOR some time past the Natal Workers Congress in co-operation with the Natal Indian Teachers' Society, has been conducting Continuation Classes in the evenings for the benefit of those who are engaged in various avocations during the day. The classes which are being held at the Hindu Tamil Institute have been an unqualified success, for, a little over 200 students are in the attendance books.

With the Wage Board determining the wages of employees in various industries and the insistence of the Apprenticeship Committees upon every Apprentice to pass the sixth standard, the Congress felt that the Indian workers were at a distinct disadvantage. Very few Indian Schools had previously taught Indian children up to the sixth standard and as a result the majority of the Indians employed in various industries and trades had never reached that standard. Realising that the Indians should be given an opportunity to educate themselves to the sixth standard so as to conform to the terms of the Apprenticeship Act, the Natal Workers Congress conceived the idea of inaugurating these Continuation Classes. There are eight teachers including a lady teacher engaged and the income derived from the classes is barely sufficient to cover their travelling expenses. Much credit is due to these teachers who after five hours of hard work at their respective Schools, have been giving two hours a day thrice a week for the last twelve months. It is a great sacrifice, and they deserve the gratitude of the Indian community.

enactment of the nature of this Bill is a reiteration of our "undesirability," a rebranding of the community as "undesirable" a fresh affront to India as a nation, and every South African of Indian descent. Nay, more, it implies that culture, ability, qualifications, are all of no account when opposed to considerations of colour and race. Robbed of the rights we are entitled to share as civilised members of the community—sacrificed to make a European (voters) holiday—confronted with the most certain prospect of segregation, humiliated and degraded as no self-respecting people can suffer and live. "What must we do now?" Tyrants forget that there are none so desperate as the victims they have despoiled to the point of having nothing more to lose. It is, perhaps, only too true that in the immediate past material riches, and concern for the loaves and fishes have occupied us more exclusively than was good for our moral health, but now that we have been forced back to normal and are able calmly to take stock of our position, to see that there is no relenting on the part of the Union Government, no hope of intercession by the Imperial Government and, making all allowances for Sir Kurma's goodwill and tireless efforts to help us, but scant power to do so in face of the forces arrayed against him, we have at long last to act, to assert our manhood, to demonstrate that we are not wholly dead to the calls of honour, dignity, self-respect, that we have not sunk so low that Indians may be spat upon again and yet again with impunity and without asserting themselves in protest. We have our weapon always at hand. It is a weapon we have used before, one that never rusts, never grows obsolete, the weapon of self-suffering, of civil disobedience. All the portents seem to point to its once more being called into action.

I know that soon my word will cease to reach the people, all the instruments I possess will have been snatched away from me, but they cannot snatch away one thing from me and that is my unshakable faith in my cause.

M. K. GANDHI.

Our Letter From India

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Calcutta, April 19.

Now Or Never

"If Mr. Gandhi fails to attain his goal owing to wild outbursts he will not be able to gain or generate a to come," Pandit

public meeting over which he presided at Allahabad last week. The time has come, said the Pandit, for the Indians to make a united stand against the Government and everyone must keep before him Mr. Gandhi's words. I vowed he would

not fail. I had been relieved. It was not necessary for anyone to manufacture a self to defy authority. There were other ways in which the national movement could be helped.

Mahatma Gandhi on his march last, he assured the gathering he would not fail in the hour of trial.

Indian Problem In Transvaal

LAND OWNERSHIP

Sir Kurma Rallit, Agent to the Governor General in South Africa who went to Simb on Thursday evening from Madras, under the title of "The Indian Problem in South Africa," will discuss the problems affecting Indians in South Africa with Sir Fazl Hussain, the new Minister of Migration. With regard to the situation which has arisen in the Transvaal over the trade licence laws, it is understood Sir Kurma will explain the Government of India's view as to the lines of approach towards a possible solution with the Union Government. Mr. J. D. Tyeon who was deputed in February last to make special representations to the Union Government and to help the Transvaal Indians in their fight against the judgments of the Supreme Court in respect of the occupation of proclaimed ground in the Transvaal, has been keeping the Government of India fully informed of the progress made by the Mohl Committees of the Union Parliament. His reports will be reviewed by the Viceroy, in consultation with Sir Kurma Rallit, Sir Fazl Hussain and Mr. G. S. Rajani. Sir Kurma will then be given an indication as to lines on which it will be advisable for him to proceed in the matter. Although Sir Kurma Rallit, who sails on April 21, will not meet Mr. Tyeon, who is returning to India on April 21, or have the benefit of a personal discussion with him on the latest position in the Transvaal in particular and in South Africa in general, he will have the advice of the Government of India, who have kept in touch with developments. If the Union Parliament has a Bill in respect of the ownership of land and trading rights in the Transvaal efforts will then be made, it is understood, to see that there is no clause in the measure, which will have the effect of prejudicially affecting the legitimate rights of Indians. This is regarded as a problem requiring much delicate negotiation with the Union Government.

Faith In Mahatma

An esteemed correspondent and now a guest in one of His Majesty's prison houses for over one year awaiting the result of a long drawn trial, thus writes to a Calcutta Daily in the course of a letter:—

Things are moving very fast in India and our country's fate seems to be hanging in the balance. That the country has lost faith in the Mahatma has been demonstrated by the ready response to his clarion call again after the lapse

of ten years. It remains to be seen whether Lord Irwin will go down to history as another Lord Dufferin or as another Chamberlain of Kowloon Hills and Jallianwalla Bag memory. He has already given some proof of his statesmanship in the Crerar-Patel incident. Next ten months will decide what a Labour Cabinet and a Conservative Viceroy can do. If they fail I shudder to contemplate the consequences.

Invitation To Indian Women

The Women's Indian Association has received the following from Madame Monr Hamudra Bey, President, Kaa-el-Naba, Beirut, stating the objects of the Arab Women's Conference to be held in Damascus and containing an invitation from the Oriental Arab Feminist Assembly —

Our Association has decided to hold a great Eastern Conference in the City of Damascus, which is the key of the Eastern Arab countries. It will be held on July 3, 1930. We hope that you will honour us by sending delegates from your Association (the Women's Indian Association) or by arranging to send delegates from various Associations in your country of which you know. It is open to the members of such Associations even in their

The objects of the Conference are

1. To foster national unity among the women of the East and to make them follow in the footsteps of the women of the West.
2. To improve and enrich the languages of the East.
3. To encourage indigenous industries.
4. To take what is good from the civilization of the East and the West and banish what is evil in them.

Alarming Death Rate In Madras

In the course of a review on the report of the Administration of Madras Corporation 1924-1929 the Government states that the death rate recorded during the year exclusive of M. L. rose from 22.46 in the previous year to 25.715 that is from 43.3 to 50.5 per 1,000 which is the highest rate on record since 1905. The death rate in Madras years 1918 and 1919.

Although the year was generally unhealthy, as indicated by the increased deathrate throughout the Presidency, this ever-rising rate, says the review, is a most serious reflection on the administration of public health in the city, and demands immediate and earnest consideration. The death rate among infants increased from 217 in 1927 to 246.8 per 1,000 which is the third highest period in the decade ending 1928.

A New Way With Asiatics

In a leading article in its issue dated May 21 *The Star* (Johannesburg) writes:

The object of existing legislation in the Transvaal is twofold, to prevent Asiatic ownership, of land direct or indirect, of fixed property, and to do so certain areas to Asiatic trading. The Bill which is now before the Legislature is a radical departure from the existing law. It claims that it "conforms as much as possible to what might reasonably be taken as the country's accepted policy," goes beyond this in a number of important respects, the chief of which are as follows: The Bill

(1) Proposes the segregation of all Asiatics, both for residential and trading purposes, in specified areas within five years, of Asiatic fixed property not transferred

holder to be confiscated by the State.

(2) Removes Asiatics' present rights of

where in the province except on proclaimed land and in certain townships having restrictive

As regards segregation, Law No. 1 of 1885, which was never fully enforced, related, so far as it dealt with co-habitation, only to those Indians whom it was thought desirable to quarantine for reasons of public health, while general segregation by compulsion for trading purposes has never even been attempted. As Mr. James Ross Jones observed from the pages of 1904, "the mischief purposed to be averted at was an unhealthy mode of life in the midst of a European population, not an inconvenient competition with the European trader." The interference with household rights is quite new and quite without warrant. These two major blows are followed by a third, which is hardly less damaging. The Bill gives no protection to the successors in title of present owners of business or properties even when legally held or conducted; which means that they will only be realisable at bankrupt prices. Whether the Bill withdraws the protection of that kind which the Act of 1919 gave is obscure; but it may be so.

We have this position, then. The Bill introduces into Transvaal law (already, one would think, a law of the most restrictive principles of the world) these principles will involve the complete ruin of the Asiatic trading class by two means. Asiatics will be compelled to dispose of their property at "lawful prices" (i.e., European) at bankrupt prices, and they will be both cut off commercially from the clientele which they have carefully built up and fostered through many years, and also prevented from substituting other customers for those they lose. This may be convenient to a few European traders into whose hands the present Asiatic turnover will gradually pass. But it cannot possibly do any good to anyone else. The termination of Asiatic business will mean unpleasant jobs for their suppliers, bankers, landlords, retail merchants, wholesale merchants, to say nothing of the large section of poorer European consumers for

and observe the Select Committee appear to be making a mountain out of a molehill. Especially in this so when it is remembered how inflated are the accounts which European commercial representatives are wont to give of Asiatic "encroachment." As a fact, figures put up by the Revenue Department show (1) that although the population of the Johannesburg magisterial area is increasing, the number of general dealers' licences issued in respect of it is diminishing; and (2) that the proportionate decrease is heavier in the case of Asiatic licensees than in that of non-Asiatic licensees.

It is thus extremely difficult to see the Bill in any other light but that of a gratuitous persecution of a small and on the whole useful section of the community. The popular impression, which is certainly a type of public opinion has been at pains to put about, that a huge and swelling volume of illegal trade is being carried on by Asiatics in the Transvaal is almost entirely false. The volume is, as far as the evidence goes, not huge and not increasing, and the extent of the illegality is probably not so great as either. Certainly some part of the violation of previous legislation has subsided.

It appears, for the most part because Asiatics have infringed its provisions, but because they have managed to achieve ownership or occupation of property by methods disallowed in substance and in law from what the Act prohibits, or in which the licensing authorities have acquiesced. In

clear infraction can be proved, not only to the prescribed penalties being exacted, if there is anything to be said against how, there is also something to be said for closing up loopholes which allow of its

exists. That is one thing but it is quite a different thing to say that the novel and the old are already unhealthily down-trodden.

The framers of the Bill, moreover, have ignored all inter-imperial considerations, failing alike to consult the Indian Government over a clear departure from imperial engagements now in force, and to pay the least heed to the heightened embarrassments bound to be caused by their action to the Viceroy already beset with difficulties of a pressing and complex character.

News Of Independence Struggle In India

Pro-Gandhi Demonstration

Bombay, Thursday.—The first demonstration of sympathy with Gandhi by Parsees as a community occurred this evening in Bombay in the form of a procession of fifty thousand, mostly Parsees, and including two thousand women, parading the thoroughfares of the city. A procession was carried at the head of the procession by a band of Parsees and a group of Parsees carried out Gandhi. No person possible without operation of Gandhi. There were frequent cries of "Gandhi kihi" (Long Live Gandhi). Renter.

Gandhi's Little Joke

Bombay, Sunday.—Mahatma Gandhi, for the first time since his imprisonment, was allowed to see his wife in Yerrowla gaol. She was accompanied by a convict, Mrs. Minaben Shinde (a daughter of Adarnath Shinde).

Gandhi was quite cheerful, and laughed when his wife asked him if it was true that he had been in the gaol for a few hours and visited by his wife.

Gandhi's diet is goat's milk, grapes, oranges. He has been assigned a room in the gaol and gets two newspapers daily, and a glass for six paise. —Renter.

15,000 Volunteers' Raid

Bombay, Sunday.—Fifteen thousand volunteers rushed a police station during the course of a raid on the Wadala salt depot. The military were called in and the raiders driven back, 25 being actually injured.

Those arrested include eight Sikh women and Mrs. Manabhi, wife of a former member of the Indian Assembly, who was taken into custody earlier. A number of the raiders succeeded in securing quantities of salt. They were called off by the afternoon by a single call sounded by Congress volunteers. Altogether, 40 arrests were made, including 11 women. —Renter.

All Now Quiet In Wadala

Bombay, Later.

All is now quiet at Wadala, and the military have been withdrawn. The leaders of the raid estimate that 150 raiders were slightly injured. They pay tribute to the restraint of the police. All the women arrested have been released.

Accidental Shot Causes Riot

Peshawar, Sunday.—Seven people were killed and nine wounded when the police and military were compelled to fire on a mob that attacked them. The

attack was a sequel to the accidental discharge of a rifle which resulted in a woman being wounded and her two children killed.

106 Raiders Injured

Dharamsala, Sunday.—Mounted and foot police yesterday repulsed a determined salt raid by followers of Gan Lai, 106 of whom were injured.

97 Sentenced To A Year's Hard Labour

Madras, Sunday.

Some 1,12 volunteers were arrested at Vedaranyam for being members of an unlawful assembly. The leader was sentenced to a year's rigorous imprisonment on the fine of 500 rupees (£37 10s.) or a further three months' imprisonment. Ninety-six others were sentenced to a year's rigorous imprisonment, five were discharged after expressing regret, and the remainder were sent to a Borstal institute for two years.

Moslem Riot In Bombay

Bombay, Tuesday.—A riot in the Bhambli bazaar, a Moslem quarter, began after a Mohammedan boy, who was playing with a dog which was wailing with its master, was killed by a police sergeant. The sergeant charged on the boy and was injured by a large crowd.

Moslems then stoned the police quarters and the police fired. Twenty-one rioters were wounded, two fatally.

Police reinforcements also fired when they were stationed on the way to the scene of the riot. The situation is now under control. Most of the shops are closed. British troops were called out.—Renter.

Fatal Riots In Bengal

Dacca (Eastern Bengal), Tuesday. Six of the 30 persons who were killed in the riots on Sunday have died. The riots were caused by a Moslem boy being hit while playing with his dog.

For fear communal disorders involving deaths, the Government has ordered that the use of knives have been prohibited in the Viceroy's office. The police are on duty to see that the people may feel that they are living under British rule.

Armoured Cars Out In Bengal

Dacca (Eastern Bengal), Sunday.—Communal riots which broke out as a result of a Moslem boy being hit while playing with his dog were caused by the use of knives. Armoured cars are patrolling the city, and strict regulations have been promulgated.

The tension was aggravated when Mohammedans were seen carrying a severely injured person, who was said to have been killed by a police officer.

A crowd followed throughout the city. Mohammedans looted Hindu shops in the morning, but were beaten off with batons.

A crowd of the mosque at sunset set fire to the Hindu temple, a number of people being injured and removed to hospital.

Volunteer Camp Demolished

Lucknow, Tuesday. Four people are reported to have been killed and 30 injured in serious troubles today. Fourteen policemen have been taken to hospital. Curfew has been promulgated.

It is officially announced that volunteers came into conflict with the police and military in the basest of the city. The crowd was pushed back, but reformed when the police and military withdrew.

The mob attacked a police outpost and the police

in self-defence fired 57 shots at short range. Town mob divided, and hostile gangs paraded the city.—*Renter.*

Disobedience Meetings Banned

Moh. Sec. 1. An order has been issued prohibiting all meetings and demonstrations with the civil disobedience.

Bihar, Sunday.—A ban for order to that issued at Madras, but which will operate for one month only prohibits the carrying of sticks and weapons, and gatherings are not to exceed four persons within the village.

500 Women Pickets Stop Football Matches

Calcutta, Sunday.—Scenes unprecedented in the history of Calcutta football were witnessed when all the league matches had to be postponed owing to 500 women pickets descending on the playing grounds and obstructing the main entrance to the ground. The players leaving the ground were moved by the entreaties of the players and officials of the two Indian clubs. The police did not interfere.

Last Round Of The Season

Bombay, Monday.—Yesterday's salt was the last of the season owing to the fact that the monsoon, which will make the salt harvest impossible.

At the same time, the salt tax has been reduced to three months' rigorous imprisonment.

Newspapers Asked To Suspend Publication

Aligarh, Thursday.—The *Pioneer* states that the president of the Congress has circulated provincial committees instructing them to suspend publication of all Nationalist newspapers and to picket Anglo-Indian newspapers which do not suspend publication.

Sedition Charge

Nagpur, Thursday.—Akhavanekar, president of the Central Provinces Congress Committee, arrested on a charge of sedition.

Asiatic Tenure Bill Postponed

By leave of the House Dr. M. B. M. Minister of the Interior, made a special statement in the House of Assembly on the Asiatic Tenure Bill Amendment Bill.

This Bill, he said, "is an amended necessary in the public interest for the purpose of amending and amending the law. Owing to its importance and the complexity of the subject matter this Bill will necessarily require the careful consideration of the House, but as such consideration appears to be impossible at this stage owing to the anticipated early prorogation of Parliament, the postponement of the proposed legislation until next session seems to be inevitable.

"As it is advisable that there shall be no uncertainty in the minds of those concerned with regard to future procedure, I desire to give the following assurance:—

"(1) The Bill will be reintroduced into the House at an early stage next session.

"(2) In view of the fact that the Bill was

submitted to the House by a Select Committee to which the subject matter was referred it will be reintroduced in an unmodified form so that any amendments proposed will have to be moved in the ordinary way in Committee of the whole House.

"(3) Consequently upon the postponement of the Bill it is my intention when amendments are considered to move that the date fixed in Section 6 in connection with the voluntary registration of illegal businesses shall be altered to a suitable date subsequent to the enactment of the Bill. It is, however, my intention subject to the approval of the House, to let the remaining date specified in the Bill stand, and consequently to make the Bill retrospective in its application as from the dates mentioned."

The relative section of clause 6 referred to by the Minister permits coloured persons in illegal occupation of land to retain occupation until April 1935, provided that such coloured person has voluntarily registered with the Minister before the first day of September 1930. It is this latter date which the Minister intends to alter in consequence of the postponement of the Bill.—*The Star.*

Indian Standowners In Marabastad

The Rand Daily Mail dated May 30 writes:—

"Tomorrow will be the last day of the six months' grace given by the Pretoria Municipality to Indians in the Marabastad Bazaar, during which time they were required either to sell their stands or take personal occupation of them. If this is not done, the stands will be forfeited to the Pretoria Town Council."

The Town Clerk's notice to this effect, which was served on November 27 last, was described as "a terrific shock" to all standowners, as there was no condition as to personal occupation in the previous leases nor in the stand permits. Deputations to the Town Council were of no avail, as the standowners were represented by two distinct bodies—each claiming to speak with authority, and the two giving divergent views.

"We cannot think that the Council would enforce such a condition at this stage, because it was not originally a condition of the grant. This new condition is a great hardship and injustice," the Indians declared. "The Indian bazaar was laid out as a public place for the use of the Indian community as long as we carried out the law. We deny the right of the Council to cancel in the case of the man who is in India and has buildings on these stands, or even in the case of the man who lives in the Transvaal and has stands in the Bazaar."

Temporary Relief For Indians

A last-minute change of front on the part of the Pretoria Town Council has given the Indian standowners of the Marabastad Bazaar temporary relief.

The six months' grace expired on May 31, but a few days before the end of the month the following notice was issued:—

"I would inform you that it is not the intention of the Council to enforce the notice served on various standholders in the Indian Bazaar. The question is reserving the further consideration of the Council."

This gives the Indians concerned a little breathing space, but it is impossible to say whether the Council

oil will go back on its original decision, or stand by its declared policy, when the notice was served, of "One man, one stand." In view of the general tightening-up of legislation in connection with Indians in South Africa, however, it seems likely that the "victory" of the Indians will be short-lived.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

The following is the statement presented by Mr. J. D. Tyson, Acting Agent of the Government of India, to the Select Committee appointed in connection with the Transvaal Indian licensing question.

I am grateful to you, Mr. Chairman, and the members of the Select Committee, for allowing me and, before my arrival here, Mr. Haring, to be present at the sittings of the Committee and for permitting me now to stand and make a statement. The office of the Agent of the Government of India in South Africa was created for the express purpose of securing continuous and effective co-operation between the two Governments, and it is my wish of the Government of India, as it is my own, that, while I am acting as their Agent here, I should assist, not only the Union Government but also this Select Committee to the best of my power. It is in this spirit that I offer and ask you to receive this statement.

2. Before coming to the terms of the Committee's reference I should like to make a few general observations on the subject of trading by Indians in the Transvaal with a view to bringing into their true perspective the problems before the Committee. Any index of the dimensions of this problem I would draw the attention of the Committee to the fact that the entire Indian population of the Transvaal falls short by several thousands of the increase of "whites" in Johannesburg alone during the inter-censal period 1921-1926. The census of 1926 showed that there were 18,005 more whites in Johannesburg than there had been five years before; the census of 1921 (the last Asiatic census here) showed that there were only 13,405 Indians in the entire Province of the Transvaal.

3. Well, before the census of 1921 the Asiatic Inquiry Commission, in paragraph 92 of its Report, state "There seems to be a steady and widespread impression throughout the Transvaal, particularly in the country districts, that the number of Indians in the Province has greatly increased during recent years, and fears are entertained that the influx is still continuing. But a careful consideration of the evidence tends to show that there are no real grounds for these fears." It will be recalled that the members of the Commission, in paragraph 96, computed that "there cannot be more than 12,800 male Asiatics (including Chinese) entitled to be in the Transvaal, but many of these would be absent in India at any given time." In that number there may be 800 Chinese males of 8 years and over. An

act of 1927 (which provides for compulsory registration of males over sixteen years of age) they must be added to the number of 12,800 males of eight years and over, of whom "many" might at any given time be absent in India. In that number there may be 800 Chinese males of 8 years and over. It was with this figure in mind

that the Commission, in paragraph 224 of its report, remarked: "In the Transvaal, the evidence and statistics which have been summarised in this report should go far to remove the misconception and allay the ill-founded alarm prevailing amongst some sections of the community regarding the 'Asiatic menace.' It seems inconceivable that, in the circumstances mentioned, the few thousands of Asiatics in that Province and their descendants could ever succeed in swamping the European population, as has been so frequently and emphatically asserted." The Census of 1921 amply justified the Commission in these findings, since it disclosed a figure of 11,250 Asiatic males of all ages of whom only 9,359 were Indians actually in the Transvaal. My point is that this very strong evidence of the large Commission that there was no fear of an influx is more than borne out by the census.

4. The figures of "Asiatics" and "whites" (and of Indians so far as they can be extracted from those of "Asiatics") in the Transvaal are summarised below:—

Census Figures			
Census.	"Asiatics"	Indians.	European.
1921	11,250	10,018	420,761
1926	—	—	631,622

The 10,018 Indians enumerated in 1921 comprised 8,051 males and 1,968 females; the figure 15,045 in 1926 comprised 9,859 males and 5,186 females.

5. Turning from the Provincial figures to those of individual towns, it may surprise the Committee to learn that whereas the European population of "Johannesburg and suburbs" (a phrase used by the Department) rose from 151,306 in 1921 to 1,111 at the census of 1926, an increase of over 70 per cent, in five years, the Asiatic population of Johannesburg had increased by under 37 per cent in thirty-four years prior to the census of 1921.

In 1896 by the Republican Government, showed a figure of 4,308 Asiatics, of whom 3,800 were males and 508 females. The census figures for 1921 for Johannesburg and suburbs, an "Asiatic" population of 9,359—an increase of only 1,551. The figures both for 1896 and 1921 include Chinese, but the figures for 1921 include only Indians. Asiatics in the principal towns of the Province at the time of the 1921 census form Annexure No. 1 to this Statement. It will be seen that, except Johannesburg and Pretoria, the Indian population is absolutely and relatively insignificant. For the twenty urban areas cited there are 39,0 Asiatics per thousand Europeans for the rest of the Province, the ratio is 1 Asiatic to 2,500 Europeans.

7. In considering these figures the Commission will no doubt remember that the influx of new Indian immigrants to South Africa from India, and to the Transvaal from other provinces of the Union, has been regulated by the Act of 1927, which provides that of that Act regulating the introduction of minor children from India have been stiffened by the amending legislation of 1927, whereby, as settled at the Cape Town Conference, such children can no longer be introduced if the mother remains in India; and that in 1928 the Union Government received from the Indian community an undertaking that illicit entry of Indians into the Union would be disapproved by the South African Indians themselves. Conditions would, therefore, seem to militate even more strongly now than they did at the

time of the Asiatic Inquiry Commission against the risk of an Indian "influx" into the Transvaal.

It is also pertinent to point out that the criticism of the Transvaal Indians, that they maintained one home in South Africa and another in India, no longer holds good. In 1911, according to the figures of the Census Department, only 30.5 per cent. of the Indians in the Province were born in South Africa; by 1921 the proportion had risen to 43.6 per cent. I am dealing now only with the Transvaal. If I was to refer to the South African figure the percentage would be much higher. That was nine years ago, and there can be little doubt that the process will for the future be quickened by the provisions of the Act of 1927 restricting the entry of minor children whose mothers remain in India. These provisions will in the long run tend both to reduce the number of minor children introduced and to increase the proportion of Indians whose family life is altogether passed in South Africa. In other words, the Transvaal Indians whose fate is to a great extent in the hands of this Select Committee, are largely and increasingly a South African community—a community in respect of which the Union Government stated in the Agreement of 1927 that they firmly believed in and adhered to "the principle that it is the duty of every civilised Government to take wise measures and to take all possible steps for the uplifting of every section of their permanent population to the full extent of their capacity and opportunities, and accept the view that in the provision of educational and other facilities the considerable number of Indians who remain part of the permanent population should not be allowed to lag behind other sections of the people."

(To be Continued)

Malay Women And Property

A protest against the injustice done to Malay women in the Transvaal under the Transvaal Asiatic Tenure Bill was made by a deputation of Malays to General Smuts and Mr. Duncan. The deputation was led by Dr. Abdurahman.

In 1924, the deputation pointed out, it was decided in the Appellate Division that a Malay was not an Asiatic. A deputation led by Dr. Abdurahman went to General Hertzog, who was then in power, and pointed out that a Malay was always regarded as a South African, even in the Transvaal, and had never come under the Asiatic laws. They asked him to make this clear. Act 12 of 1924 was accordingly passed exempting Malays from the operation of Asiatic laws, and allowing them to own land. In the new Bill, Act 12 of 1924 was amended so to insert the word "male" before the word "Malay."

This meant that no Malay woman was entitled to own land in her own name, even after the death of her husband. A Malay girl or woman could not own land. If she became a Christian she could own land. If an Asiatic was a Christian and married a Christian girl then she could own land. If an Asiatic was Muslim and married a Malay girl she could not own land. The Bill excluded Syrian women.

The reason for its introduction was that a few Malay women married Asiatics in the Transvaal, but for the sake of preventing these few women from owning land for their husbands all the Malay women in South Africa were being punished.

The deputation tried to see General Hertzog but although delegates had come to Capetown from the

Transvaal to see him he said he could only see them in Pretoria. It was then decided to go to General Smuts and Mr. Duncan.

Mr. Duncan promised that the matter would be handled in the Select Committee when the Bill was brought up again next session. —*The Star*.

Indian's Right Of Entry

Government Decision Challenged

A certain amount of misapprehension, as to the rights of domicile, or the right to enter the Transvaal, on the part of Indians, which had existed, but had been removed by recent decisions of the courts, was referred to by Mr. Justice Tindall, in a considered judgment delivered in the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court, at Pretoria, in the application of Sali Mohamed against the Commissioner for Immigration and Registrar of Asiatics.

The applicant applied for specific performance of an undertaking, given in 1929 by the respondent, to register applicant's minor son, Ebrahim Mohamed, provided the applicant brought his wife to the Transvaal by June, 1930, and for an interdict restraining the respondent from deporting applicant's wife and minor daughter. The wife with the minor daughter, had duly arrived. The Acting Registrar, however, had replied that the undertaking was contrary to the law, under a misapprehension of the law, and that the applicant, having held and abandoned domicile in the Transvaal, could again assume domicile here, an assumption which had been shown by recent decisions to be wrong.

The learned judge held that in the circumstances of this case, the applicant was entitled to a temporary interdict restraining the respondent from deporting Ebrahim, the son, until the respondent had ascertained the view of the Minister of the Interior as to the validity of the applicant's wife and minor daughter, who had also been allowed to enter under the same wrong assumption. It would be contrary to the law to allow them to remain, and the application failed.

In the event of the Minister's reply as to Ebrahim being unfavourable, the respondent was ordered to bring action to be instituted within 14 days. —*Rand Daily Mail*.

Viceroy On New Ordinances

Attack On State Revenue

The Calcutta correspondent of *The Star* writes:—The Government of India has introduced more drastic remedies for the political situation. Lord Irwin promulgated two new Ordinances to prohibit shopkeepers from picketing, to stop the movement for the non-payment of taxes, and to deal with attempts to tamper with the loyalty of soldiers, police and other Government servants.

These measures have long been contemplated, and have been delayed to give the Congress Party an opportunity to stop their revolutionary activities. The Ordinances will apply immediately to the Bombay Presidency, but may be extended to any part of the country.

If the measures do not achieve their object the Government will probably declare the Congress Party unlawful.

The Viceroy, in a statement, referred to the recent decision of the Congress to inaugurate a "no tax" campaign, and to bring a movement for the refusal of payment of land revenue.

He declares that such an attack on the

revenue of the State would cause suffering to the people, and that it may be met with dangerous social consequences." He adds that the taxes against which the movement is aimed are sources of provincial revenue. Non-payment would deprive the local governments of a considerable part of their resources.

Referring to the picketing Ordinance, the Viceroy says that Congress activities against liquor and British cloth are being carried out by methods of intimidation and intimidation similar to the tactics being used to induce Government servants to resign.

No action, he adds, will be taken against legitimate efforts to improve the sale of Indian manufactures.

A Reuter's cable from Simla says that the statement accompanying the Ordinance against instigation to the refusal of the payment of certain liabilities says: "Clearly no Government can contemplate the non-payment of its dues." The Viceroy appeals for the support of those who desire to resist the "plain threat against the orderly progress of stable government."

As to the boycott of liquor shops, the Viceroy says, "I have nothing but respect for preachers of temperance; nevertheless, it is unlawful to endeavour to enforce views by fear."

He also condemns the "unscrupulous" efforts to induce Government servants to resign.

Pretty Wedding At Pretoria

(CONTINUED)

A very pretty oriental wedding took place at the residence of Mr. P. Moormangas, Ashraf Hanwar, Pretoria, whose brother Mr. Saubash Padayachy, got married to Miss Valliammal Padayachy, daughter of Mr. Ponnusamy Padayachy of Springs.

The bridal party arrived from Johannesburg late on Saturday evening (May 17) at the residence of the bridegroom. The actual ceremony of marriage was set down for Sunday the 18th at 10.30 a.m., and on Saturday night a musical entertainment was held, which was provided by Messrs. Papa Das, Bhapa, Khadow, Singh, James, Mark, C. B. Pillay, M. Pillay (Jnr).

At 11 p.m. they were joined by Messrs. Moormangas and Coomaraswamy of Johannesburg. Mr. Moormangas is the South African dramatist and Mr. Coomaraswamy is the great Transvaal singer. The evening ended with a very fine musical performance. In view of all denominations were present. Johannesburg, Germiston, Benoni, Boksburg, Springs were well represented.

On Sunday, according to the appointed time by the Pandith for the actual ceremony, a big crowd of men and women gathered at the beautifully decorated Pandith to see the finality of the pretty wedding.

Messrs. V. A. Naryan, and R. K. Padayachy acted as Pandiths in charge of the ceremony. They performed their Eastern ceremonial rites admirably. Mr. V. C. Padayachy who acted as the MC, for the function discharged his duties wonderfully. Messrs. Moormangas, and P. M. Padayachy, the brothers of the bridegroom received their guests in a most cordial manner.

The local prominent Indians who were present were Messrs. V. S. Pillay, V. S. Moodley, O. Gundaraj, C. T. Pillay, V. A. Nivasa, R. K. Padayachy, Roidi, M. Padayachy, V. P. Pillay, A. Palsy, L. D. Naidoo, L. N. Naidoo, C. R. Naidoo, C. B. Pillay, Pookery, Litchmannan, Krishnan Pillay, Moorthusamy,

Pillay, Goundoo Padayachy, G. S. Frank, A. C. Chetty, Coopoo, R. A. Padayachy, V. M. Moodley, V. Moodley, Rumsamy, Pillay, V. Naidoo, G. Padayachy, Coopoo, N. S. Naidoo, M. U. Pillay, S. A. Pillay, Perinai, B. Mahara, R. Lugenberthy, A. D. Thompson, Moosa Ebrahim, Shaikahmad, Esoop Aekoojee, Kapp Jhoba, Moosa Saliman, Ally Bhai, Cassim Keshavjee, Ragbhee Keshavjee, Rama Naran, Y. D. Patel and many others. At the termination of the wedding the married couple received many representations.

Vacancies For Indian Teachers

The attention of those interested is invited to the list of vacant posts in Schools for Indian children appearing in a supplement to the *Transvaal Provincial Gazette* of the 28th May, 1930.

Applications must reach the School Boards not later than the 14th June, 1930.

Copies of the supplement may be obtained on application to the various School Boards in the Transvaal, or to the Secretary, Transvaal Education Department, Pretoria.

F. S. MALAN,

Secretary,
Transvaal Education Department.

AN AGE OF "NERVES"

THE RESULT OF MODERN CONDITIONS

Have you noticed how nervous people have become nowadays? A well-known physician says that half the patients who come to him are nerve starved. Restlessness, disturbed sleep and headaches are only a part of what the patients suffer—the worst is their agony of mind. The right way to treat this misery of starved nerves is to build up your blood by taking Dr. Williams' pink pills. The new, rich blood created by these pills feeds and strengthens the nerves, and so removes the cause of nerve troubles.

Read the tribute of Mrs. E. Kewlinson, of 23, R. Hway Mile, Hightown, Castleford, who states:—"Three years ago I suffered a complete nervous breakdown; I could not eat or sleep, and all strength and energy seemed to leave me. The least thing alarmed me. I became practically helpless. I tried all kinds of medicines without avail, until a neighbor recommended Dr. Williams' pink pills. Before I had finished the first bottle I felt a little better. I persevered with the pills, and gradually regained my strength. My appetite returned and I began to sleep well. Now I feel altogether a different woman."

You, too, can build up your nerves by taking Dr. Williams' pink pills. Of all dealers, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P. O. Box 604, Cape Town. Is 3d. for one bottle, or six for 18s. post free.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ਪ੍ਰਤੀ ੨੮ ਧ੍ਰ.

ફોન: ૨૬૭૨૨૨, ૨૬૭૨૨૩, ૨૬૭૨૨૪, ૨૬૭૨૨૫, ૨૬૭૨૨૬, ૨૬૭૨૨૭, ૨૬૭૨૨૮, ૨૬૭૨૨૯, ૨૬૭૨૩૦

204* 23

નોંધ અને સમાચાર

સર કુમારિ રેડી બોલ્લાનીસુખગઈ આપયો

સર કુર્મા દેડી જેઓ આ દેશમાં દોઢી વાગ્યા આદિ પુનઃ
દ્વારવાસમાં ઉપસ્થિત થયેલા સામસાનના મંત્રીશ્રીએ વિશેષ
પાલિકામાં રાખના નીક કરવાનું બીજા દાખલ કરવામાં આવ્યું
તેને આ મેદામાં મુજબની રખાવવા કેપટાઉન ઉપડી ગયા હતા
અને ત્યાં બધા લોકોએ એક પગની પથ્થુ વિકાસની મેચા પાળ્યા
નથી, તેમની સખત મહેનતના પરિણામે પાલિકામાંની આ
મેદામાં બીજા મુજબની રચુ છે. અને જાગવારીમાં પાલિકામાંની
બીજા મેદા મેળો સે મેળા મેળામાંથી બીજા કેમ પથ્થુ જાનના
કેરકાર કયાં સિવાય, પાલિકામાં દાખલ કરવામાં આવશે
એવું રેટરમેન્ટ રે. મળે તે રચુ છે. સર કુર્મા દેડી
કેપટાઉનથી જોઈને સખતે આ પથે દા. પ્ર. મેળોમાં
કમિટીના સભ્યો તેમની સાથે અને કેમે આ પથમાં
કેમાં તે વિશે વિચાર ચલાવશે અને અવિષ્યને આટે શાખા
કરવાની નીતિ નખે કરશે. સર કુર્મા મે જણ દિવસ જોડા.
નીસખતમાં રાખા પ્ર. પરી કરવા બધે તેમની જનરે નના
દોષા અને સેક્ટરી જોન મેળોએ પથ્થુ કેપટાઉનથી જોડાનીસ-
ખતે પ્રાપ્ત છે. જોન. કેળોએ જોડાનીસખતમાંથી રહેશે અને
કેમેલના કાનકેલોએ જોડે સવકાર રાખી દ્વારવાસના મંત્રીશ્રી
પ્રમ વિશે કોઈની અવિધી મેળોની સખત વેટલી મેળવવા પ્રયાસ કરશે.

પાલિભિદની ઇઠક પૂરી થઈ

જાકમિટની આજુ બેઠક તા. ૨૭ જુનના દિવસે પુરી થઈ ગઈ છે. આજુ બેઠકમાં અનેક નવા કાયદાઓ પસાર થયા છે. આજુ બેઠકની અંદર એકઠર પર બેઠે હાજર કરવામાં આવ્યા હતા. એમાંથી સૌ બીજા કોડી રૂપમાં આવ્યા હતા. આર બીજો નાખસંદ કરવામાં આવ્યા અને કેન્સલર બીજા બેઠક ઉપર મુજબની રાખવામાં આવ્યાં હતાં તેમાંનું ફાસિવાળ એસીવાટીક કેન્સર બીજા પક્ષ છે જે બીજા પક્ષ કે કાલુ કારો બંધ, એ તેમાં ખાત મદદરતી લગી નાં આપેલ, મનાયિયાર આવવાનું, હમીએકન કનોદા બંધ, મેટર ફાસ્ટ ફાસ્ટોટીકન બીજા, કરસી અને મેટર એકઠર, રાજકલ એકઠરબી બીજા, હમીએકન કનોદા બીજા, એકઠરબી બીજા અને મેટર એકઠર બીજા રાજકલ એકઠર બીજા છે. પાકાં મેટની બીજા બેઠક આવવા માસના જનુઆરી માસમાં મળશે

સામાન્યમાંથી પૂરા પાડવાના હતા વિશે

પ્રોફેસર ડૉક્ટર મેઝો જાડીય સ.પ્રા.કવના સમ્બંધિતરણ
એક જગ્યા ઉપરના લેખમાં છે તેઓ એડીનબરો કુર્તવતોડી ।
પ્રોફેસર છે. તેમણે 'સોલસમેન' વગેરે એક લેખ લખી

દેશભૂંડ છે કે માસાજમાંથી કુટા પડી જવાના કે પ્રાંત પક્ષ
સંસ્થાનના અધિકાર વિષે જનરલ સ્વતંત્ર છે વિચારે દર્શાવ્યા
છે તે જનરલ કલેક્ટરના વિચારો કુટાના વધુ મહત્વ છે
કાઠી મજાદરો સંસ્થાનોની પાસામેટ સર્વે દેશો સર્વે
તે વિષે હવે કમરોનો અને આખરી સજાઓ પ્રાર્થના
આપવું જોઈએ. સંસ્થાનોના વધુ પ્રજાનોની સમાજમાં કુટા
રોને જે વિગતના નેહ કામ અને પડી પ્રજાનો પોત પોતાની
કુટામાં આવે એના પરસ્પર વિરોધી વિચારો દર્શાવે જે
વસ્તુ હવે ચલાવી સેવી જોઈએ નહિ. સા. આદિવાસી કુટાવન
પાસામેટ અને આપરીય કો રોટલી પાસામેટ ૧૯૨૬ ની
કાઠી વિવિધતા ઠગવોતો શો અર્થ કામ છે તે સમજાવવા
પ્રજાને કોઈ છે અને જે પાસામેટોને કરેલો અર્થ ખુલ્લી
રોને સંસ્થાનના બીજા જાતોને સ્વીકાર્યો નથી કહીને
કેમનીયન રોટકાનું વચન આપવામાં આવ્યું છે તે જોતાં
જે હવે અર્થલેહ નકરનું છે કે જનરલ કલેક્ટરના માન્યતાને
જવાબ આપી દેશે જોઈએ અને જે એકાધ્યુ કરી જેવું
જોઈએ કે મ પાસાનના કે પ્રાંત પક્ષ સજાને મન પોતાની
કુટાજીવ સંસ્થાનમાંથી કુટા પડી જવાનો અધિકાર છે આ
નહિ કમ પ્રજા એક સંસ્થાન મદદરોતો જે અને ચલુ
સજાના અરોગ્યર માસમાં સંકલ આવે જે કાઠી પરિષદ
મજાનાર જે તેમાં આ પ્રજા ઉપર રત કરી કરેની સર્વો કામ
જે સંસ્થાન છે આ વર્ષની કાઠી પરિષદમાં આ પ્રજા
ખ.સ. અમલનો લેખાસી. હોદ માટે પક્ષ આ પ્રજા અર્થલેહ
મદદરોતો લેખરી.

મહાત્માજી અલોપ ચર્મ આશ્રમમાં ગયા!

[illegible]

રાખવામાં આવેલો છે. એ દબનીક વર્તમાન પત્રે. તેમને રાખવા આપવામાં આવે છે. મહારાજા જેઠાં દરેજા જ કલ્યાણ નિયમીત કરે છે.

અન્યાય તે આનું નામ

જોહાનીસનગંધા જોહાનીસનગંધા પામે એક કાંઈ બાકી કાપર કાંઈક કાંઈક લાગતું આરંભ કરી જોહાનીસનગંધાની મળીને જેટલું કમીડીએ આ આરંભના ઉપર વિચાર મહાન્યો. જોહાનીસન આ આરંભની સામે એવું પ્રવેશી આવી વિરોધ કરાવ્યો કે એ જાતાની અંદર એવું લાગતું-એ પુરતા પ્રમાણમાં છે અને એ જાનો દુને જોવા લાગતું-સી માટે જોય નથી કમીડીએ આરંભનાર કાંઈ બાકીને રહ્યાં છે એ જાતામાં વેચાર કરવાનો લખને દહ છે આ નહિ તે વિધેની આપનાઓ સમે લખ આવે. અને સિધ જાવાની કેસ મુજબી રાખે છે. ૧૯૨૯ ના કાલકરનમાં જોહાનીસન મુજબ મુનિસિપાલીટી મામ મુજબ મુદ્દા ઉપર લાગતું-સી આરંભ વિધે વિચાર મહાન્યો કરે છે. હવે તે આરંભનાર લાગતું મામલો છે આ નહિ, બીજું મહાન લાગતું છે આ નહિ અને બીજું તે જાનો લાગતું-સ માટે જોય છે આ નહિ આ મળી મળી વિચાર મહાન્યોને આ કમીડી નીર્ણય આપી કરે. કમીડીના નિર્ણય ઉપર આરંભનારને જાટ પામે જવાનો અધિકાર છે. આ મુદ્દા ઉપર વિચાર કરી નિર્ણય આપવાનું કોઈ કમીડીએ આરંભનાર વાસે જોવી મામલો કરી છે કે જે જાતામાં લખને વેચાર કરવાનો દહ છે કે કેમ તેની અભિપ્રાય લાવે. કમીડીને આવી મામલો કરવાનો અધિકાર નથી ૧૯૨૯ ના મે.૨૬ મે મુજબ પા.સે.મ.ના આંતર ઉપર કાંઈ લોકોને મહાન્યો દહ નથી તે આપારે આ મામલો કરી છે એ સ્પષ્ટ છે. પરંતુ એ કાવડાનો આજ કરવો કે નહિ તે સરકારની અગા છે નહિ કે મુનિસિપાલીટીની છે. મહાને પાકામેટમાં સીમેટ કમીડી નીમવાની મામલો કરી કારે ખુલાસો કર્યો હતો કે જોહાનીસન મુનિસિપાલીટીએ કોઈ મામલો સેટો જાણનારો એક મુકાદાના આપારે આટલાવી રાખેલા છે અને મુનિસિપાલીટીને પારાકાલીઓએ લાગતું આપી કે સાનેરી કાપર મુજબ લાગતું-સ પત્ર કે નહિ તે જાતામાં રહ્યાનો દહ છે. કે મહાને સરકારી પારાકાલી આપારે છે કે મુનિસિપાલીટીને એ દહ નથી સીમેટ કમીડીના રીપોર્ટ ઉપરથી એ બીજા પાલીમેટમાં લાગતું મળુ અને દુને તે બીજા આપારી મેટર ઉપર મુજબી રહ્યું છે તેમાં મુનિસિપાલીટીને એ દહ આપવા મારેમું છે પરંતુ બીજા મુજબી રહ્યું છે એટલે એ કાવડો જાનો નથી તે મુનિસિપાલીટીને જાણે છે હવે આ મુદ્દા ઉપર આરંભનાર પાસે અભિપ્રાય મામલો આવે છે એ જમળું અન્યાયી અને જુમળી છે કોઈના પ્રતે જેમો દેવ મુનિસિપાલીટી રાખે છે તેમો આ એક જ પાસો છે. કાલકરના દંડી વેપારીઓની બદ જોઈ રહ્યાના પાસમાં અજબીબ લેવની કરવાત મુનિસિપાલીટીએ કરી છે એ આથી જોહાનું વાસ છે. તેને બીજાકલ અમલ કરવાની દુને આપવામાં છે

નવીન બીસો.

આ પ્રમાણ જનરલ હર્ડજોને નવીનેન અમલ મદરના બીજા પાલીમેટમાં લાગતું કર્યો કર્યા. જનરલ હર્ડજોને મુદ્દા

આ આપારી પાલીમેટમાં મળુ એ બીજા કાવડો કરવા પરંતુ પાલીમેટમાં મેનનીપાલ મુજબીને મેનની દોવાના પાલીમેટ તે પસર લખ કરવા મહાન્યો અને એ બીજોને મુદ્દાનો. મુદ્દા એવો મળુ મુદ્દાનો મળુ કરી એટલે કરીથી વાસ મહાને એ બીજા પાલી પાલીમેટમાં લાગતું કર્યું કર્યું. એટલે સીમેટ કમીડી પાસે વિચાર મહાન્યો એ બીજા મળુ કર્યું અને એ કમીડીએ જોવા રીપોર્ટ કર્યો છે કે પાલીમેટમાં લાગતું સિવાય આ પ્રમાણે નિવેદો લાગતું કમીડીને મહાન્યો છે. પરંતુ કમીડી દહ મોજબ કાપર નિર્ણય ઉપર આપી નથી પરંતુ કમીડી એવી સ્પષ્ટ કરે છે કે પાલીમેટમાં આપવી મેટરમાં અર્થ મામ રાખવાની દહ કમીડીને આપવી. જનરલ હર્ડજોને કમીડી ને રીપોર્ટને મળુ રાખે દહા અને કોનું દહ કે પાલીમેટની કરી એટલે મળે. કમીડી નીમવાની કરીથી તેમો હરખારજ લાગતું. આ વિધવાના અમલ જે ના. મદર જનરલ આપવામાં આપવા દહા.

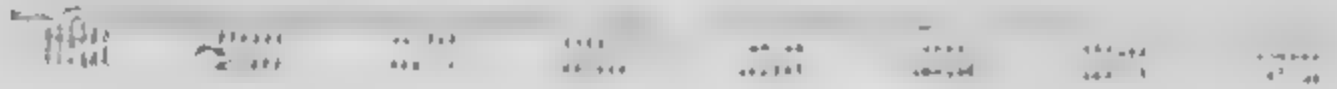
ના. આપવામાં બીજું જનામ
સીમલાથી દરેજો લાગતું છે કે નાં આપવામાં પાલીમેટમાં બીજું જનામ લાગતું છે. એ જનામ જે રાખ મેટર. કોઈ કોઈનાથી જેટલાવન કરવા મહાન્યો કરીને જો તેને આપવામાં આપે છે કારણે એક મહાન્યો અર્થ કરવાત કરવી એટલે. નાં આપવામાં પાલીમેટમાં જનામ વિલાયતથી કોઈ કરીને જનાર કોઈને આપવાનું કેટલાકે સમય ઉપર જાવેર કરે. માં આપવા એ જનામ છાંડી મહા દહા.

“પ્રિન્ડિંગન યોગીને જના”
રાજકાર ના ૬ જના સન ૧૯૩૦

કોઈ સરકારના એક જનારજ કરે કર્યા કરીને લાગતું-સને તેમની સાચના સદાકરના પારવામે દહા પુરક જના દહ વાસ પ્રિન્ડિંગન મેનના રેપુરેટને લાગતું પછી મુદ્દા ઉપર એટલી રોક મળી મળ્યા છે. દહા વાસ એટલાવીને તેને બીજા પાલીમેટની મામલો એક જે મહા લોમલારે પુરી- વાસ કર્યું છે. તેમાં કાપરો મહા આટલું છે પાલીમેટની આપવાને મેટરમાં એટલે અન્યાય અન્યાયમાં મામલા કાપર મળુ જાતાને હવે કરે કરે સિવાય બીજું એ બીજા કરીથી રહુ કરવામાં આપારે જોવા- આપારે કરવાને આપી દે. વાસને બીજા મુજબી રાખું છે. જાણનારના અનુભવે આપવાને કર્યા બીજા આપારે છે. જે આપારે કોઈથી આપવાને આસ લાગતું. જો નથી - દુરખને લાગતું-સના મુજબને તેમો જોહો અમલ લાગતું તે આપવાને જોહો માનવાની આદલ પછી મેટર છે કે આપવા ઉપરથી આપવાનું વાસ કરી મળુ છે અને આપવા દુને મહાન્યો મળ વાસ અપા- કરીને. આપી કરીને જુલાવામાં પછી કોઈ લોકોમાંથી- માની કરી એ લાગતું કર્યો નથી એક કાલકરના કોઈ આપવાને દહ અમલ છે. આ અમલ તે જોહો મળુ - કોઈ બાકીને જુલાવામાં રહેવનું નથી કરવા કે કોઈક મહાને પ્રમા- મેટરને એટલે આપી આપેલી છે કે બીજા પ્રસિદ્ધ મળે છે તેમ દહમાં આપવી મેટરમાં, તે પુનઃ રહુ કરે. અને

ડેકાદર મહાનને જેઓ જોવાને છે તેઓ સાગી પેટે જાણે છે કે તેમણે જેકરાર જે નિશ્ચય કર્યો છે તેમાંથી તેઓ જીવન-કાળ પાછા હશે એમ નથી. સમય આવે તેઓ આપણને એમ પણ જણાવવા સુધે એમ નથી કે કેમને વિચાર કરવાની પુરતી ચેતવણી આપવામાં આવી હતી. હવે કોમની સભે જે પ્રથમ જાણી હતી છે કે આપણે કરીશું શું? વાતોમાં વચન સુધારવાનો સમય આવ્યો. અમે છે એ સ્પષ્ટ છે. આપણે સીમેડ કમીટીના પ્રયત્નો પાસે જોઈએ છીએ, વિનંતિઓ છીએ, વચનદાર જોઈએ સમયો પાસે મુખી તેમની જુદીને આપણે જોઈએ છીએ જણાવવા પ્રયત્ન કર્યા, ન્યાય અને અમાનતાની દૃષ્ટિએ આપણે. હવે તેમની પાસે રજુ કર્યો, એમ જાણકો પોતાના પિતાની પાસે મહત્તની વાતના માટે જ્યારે જ્યારે પિતાની ન્યાય દૃષ્ટિમાં વિશ્વાસ મુખી જારજ મુખરે છે તેમ આપણે જારજ મુખરી છે પિતાની પુત્ર પ્રત્યેની હરજની થાક આપી આપણે જારજ મુખરી. પરંતુ તેનું શું પરિણામ આપ્યું? રાજવના આજકો તરીકેનું વર્તન અમરી સાથે ગમે. એવા આપણા કાવાને સીમેડ કમીટીને દુષ્કારી કહાડ્યો છે. રાજવનાં જાણકો તરીકેના આપણા સંજોગની તેમજે અવસરના કરી છે. સારકાં જાણકો તરીકેની પણ આપણી મજબૂતી નથી. આપણે એકાવારીકો મહત્તરથી પ્રયત્ન છીએ એજ આપણો હોય છે. આપણામાંના ૮૦-૮૫ તો આ દેશમાં જન્મેલા છે. તેમના પણ પેતાની અ-મજબૂતીમાં તિરસ્કારજ થતો રહે છે. પરંતુ આપણે રંગીન અને કાળા પ્રજા આ દેશની અસલ કાળા નેટીવ પ્રજા જના કમડ પ્રજા તેમાં આપણે નખરાના આ દેશમાં ન જોમવા માજકો સેખામજે છીએ. આપણી આ દેશમાં કાજરીના પરિજાયે જોરી પ્રજાને આપણા ઉપર મુસો અમે છે અને જે જા દેશમાંથી માજકાં પોટકાં જાપી આપણને તેઓ વિદાય કરી કહાવ નજ હોય તો આપણને આપણા રવાને એટલે આ દેશની કાળા નેટીવ પ્રજાની સરખામણીમાં રાજવના જોમજે દાજવાકમાં વરતી જોરી પ્રજાને જે આદર્શ છે કે 'રાજવના રાજવચીવડમાં અને પ્રજા પ્રાસના દેવજમાં કાળા અને જોશકો વચ્ચે સખાવતા સંજોગ નહિ' અને એજ આદર્શને સરજવના વચકારમાં આપણી સાથે અમજમાં મુક્યો. અને કહાય આ સર્વ આપણાં જાકા માટે કર્યા ન હોય? એક પછી આવા પોતાના જમ્યાને માજાજાથી નકાર જમાવી દે તે એટલા માટે કર્યા ન હોય કે તે જમ્યું પેતાની તાકાદ ઉપર ઉજુ' થી ઉઠ્યાં સીપી કહેઈ જમારે વિવા પોતાના પુત્રને અમજ આપવાની ના પાડે છે જારે તે પુત્ર અનુજ્ય જનવા પ્રયત્ન કરે છે. આપણો 'મીન એજ આપણો ફરમન' એવું જમ્યીવર જમવમાં અને છે અને એમા મર્ગન સવ સમજેદુ છે. જે જમને મંજીરતાથી આપણા દેશનુંજો આ જુથમાં ૩૬ સમજ છે તેમાજ કોમનું રજવજ સમાજેદુ અને રજવ રીતે જોજ કરીએ છીએ. એટલે આપણને આપણી પોતાનીજ તાકાદ ઉપર ખા રહવનું જાન કરાવવામાં આવે છે. આપણી સાથે હોય તરીકે મંજીર પ્રજા જે છે કે આપણને યોજ પેસા કમખ જોવાની તક આપવામાં આવે, અમે તે રીતે જાંજી મજા છે તો તેને નીકારી જો એવી દજમાં રાજવામાં આવે તો તે નીકારીજ જેવું આપણમાં

રજમાનને જારે અરજો રજો હોય તો પવિત્ર અને પુરાતન આપણી માજુજીમાં હોઈ પ્રત્યે એક પછી એક એજ મેરીકા અપમાને જેવામાં આવતાં હોય તો તેની સાથે મરદોની પેટે જમ્યું જોમજો. આપણી રિજાત ઉપર વિચાર કરતાં પરિજાય રા નીકળે છે કે હોજા ૬૦ વર્ષથી કાસિવાજમાં આપણે એક પછી એક 'ન હુઝવા યેઝ' પ્રજા તરીકેના અપમાને માલુ સકન કરવા આજ્યા છીએ જે અપમાનોની પરંવરાને આપણા હરવને જમારે એનેજવાર વજોવી નાખ્યાં છે જારે આપણે મરોની માજક આપણાં સીર જમા રાખી રજમાન અજવવા અનેક કારમાં કુઝો સકન કર્યા છે. આજે કાઠ વર્ષ પછી પણ આપણા કમાજમાં એજ સીકા આરવાની રિજાત રહે છે કે આપણે 'ન હુઝવા યેઝ' હજારી પ્રજા છીએ, આખી કોમ 'પારીવા' જનીની છે આપણા સદમજો, આપણી કાકિત, આપણી સરજાત, આપણો ઇતિહાસ, આપણી પુરાતન પ્રજા તરીકેની રિજાત, કવિતા અને કળા આ જર્મોની કરી મજબૂતી આ દેશમાં ન હોઈ કહે કારણ કે આપણી અમરીને રંગ કાળો છે! એક કસરી, નાજાવક અને પેતાની વચ્ચે ન હુઝવા યેઝ પ્રજા તરીકે આપણે માટે અમજ જમ્યા કહારી આવે જા અપમાનિત જની, હજારી પ્રજા તરીકે મજબૂત મેરાજોથી દુર વસવા માજુ જર્મું આપણે કરવું શું? જુદમજારો એજથી જમ છે કે નેમના જોગ કમ પદેજા-જોનું જમારે સર્વિવ જુદમ જમ છે, જમારે તેમની પાસે કશુ જોવાપણું રહેતું નથી જારે તેઓ મરજીવા જની જુદમજારો સાથે જમ છે. કુદમજો માટે આપણે સેખાવ, જે કર્યા થી પ્રજા તરીકેનું જાન જુધી રજમાનને મુખાવતા જમા છીએ. કાજી, હોજા—આ વગુજોની અમજમા તેમા રમાજેદુ દિજમત હોય છે. આ વસ્તુજો કરતાં અનુજવના જમવમાં અનેક અજમુલી વગુજો છે અને તે વસ્તુજો રાજ મર્મ, પ્રજાજીવ રજમાન, રવતંજતા, આવાય, જુદમ અને અમર્મની સાથે સર્વસ્વનું જાલીદાન આપી વીરની પેટે મુખવાની તાકાદ જે છે અને આજે કંવિમાં—આપણી માજુજીમાં શું જની રજુ છે? રાજવચી વેદી ઉપર આપણુ દેશનુંજો, જર્મને, જા નાજવાનો કાલી ઉપર જોજાએ જીલી અ-પુને જાપીન જની જોજા નલીદાન આવે છે. પતીલની લાકીજાના મર આજ પાવજ જની કરપીતાકમાં પડે છે, જુદમજા વેડે છે, કારાજાસનાં કારમાં કુઝો વેડે છે. અને જે સર્વ જાને માટેઈ નહિ કે દેશન અને વેમજ માટે પરંતુ રજમાન રાજ મર્મ અને રવતંજતા માટે આપણી રિજાતો અને એટલા આજર આપણે કાલિથી હવે વિજાર કરવાને છે. આપણે જોવું જોમજો કે જુધીવન સરજાર આપણા પ્રત્યે અમજનું જુન વર્તન નજવજા હુઝે મે કે નહિ. થી સરજાર આપણી વચ્ચે થી કહે જેવી રિજાત નજા કાકી સરજારના પ્રાંતિનિ સર કુપીના અજામ પ્રયત્ન કરી સરજાર પોતાની નીતી અદમ જેવો સંજવ નથી જમારે આપણે માટે શું જે સમજ નથી આવ્યો કે આપણે આપણા અનુજવરને ન હોડવું અને જે કહાવવું કે જામે માજ મદાજો નથી પેટુ રજમાન જમજો અને જાન મરતવાની પરવા રાજનાર મરો છીએ એટલે દરજો જામે અમજતાની આદર્માં નથી પદેજા કે વારંવાર કોડીજોના મદો ઉપર મુકવામાં આવે તે કાલિથી કોમ જમા કરે. આપણું કવિવાર હવેજા આપણી

પાસેથી છે. એ દક્ષિણે આપણે અમારે પાપરેણું છે હોઈ
પણ આપણે તે વાપરી રહી જઈએને પોતાની વીરતાનો પરિચય
આપી રહ્યું છે. એ દક્ષિણે કરી કરાવું નથી. આપણી
પાસેથી શાંત જીવનની કલતું નથી. અમાને હાથે છે કે એવાં
જે મિત્રો આપણી સામે દેખાય છે કે એ દક્ષિણેને હોમ
નીચે જીવ રી કહે ખસવા ખાંડે

આ અંતમાં અમે અન્ય રચને પેલાવરમાં પ્રજાના ઉપર અમેલા
બુદ્ધિ અન અપાત્ર રીના
પેલાવરમાં જીવીઆં રાહા સમાચાર પ્રસિદ્ધ કરીએ છીએ.

આ હાલને વર્તમાન નામના
અમારે અમે અમા મેલમાં હોઈથી આવેલા વર્તમાનવર્તમાનથી
આપણે છીએ. એ સમાચાર બારેથી પચિસમાં પ્રસિદ્ધ
અમેલા છે. પેલાવર પેલાવર કમીની પ્રમુખ મહત્ત્વના કાસુર
સાહેબે પોતાની નજરે જોવાના એ સમાચાર છે. અમેલાના
સાહેબે જે હાલનાર સમાચારો પેલાવરથી મોકલ્યા છે તે
ઉપરથી રજા આજુમ પડે છે કે પેલાવરની વીર પ્રભાને
પોતાની જાની ઉપર આગી માગીને પુત્રની પેટ બુદ્ધિની
જે જાણે જીવી છે. જાણે અમાવનાર સિપાઇઓની સમે
આવી 'હમદ' હોઈ છે' એમ કહીને હોઈએ જોઈએ જીવી છે
પેલાવરનાં પોતાના સમાચાર રૂરે અને મોરબા કતા તેમાં
દક્ષિણે હતું કે મોરબા આરમર કરને સજાની મુખી કરી
અને એક અંગ્રેજ સિપાઇને કાપી નાખ્યો કરા પરંતુ એ
વાત મહત્ત્વના કાસુર સાહેબના અમા ઉપરથી બીજા અમલ
હતી એમ એમ કહાય છે. હોઈનાં ટોળાં ઉપર આરમર
કાર હોઈથી તેમજ રજા માફસેને તે મારી નાખ્યા. પ્રભાના
આમેલાને પકડી છર્ષ જના કરતા તેની પાછળ મોરબાનાં જાન
ટોળાં આજુ જવું હતું. તે ટોળાં ઉપર મારીએ મોકલી અને
સોલ્ડરેએ જોઈએ અમાવી દક્ષિણે અમાજો અને એ કાલ
પ્રભાને સામા જાગેને લેવા રહી આગી મારીને અપુ લીધું
અમેલાના કાસુરી સાહેબે દર્શાવે છે કે મરબા મુદ્દાએને લેવા
છા તેમને નિઃશસ્ત્ર સરકારી માફસેએ કર્યા. આવી
રીતે રૂરમાં માફસેને મારી નાખ્યા તેની અમલી રીતે રીતે
અમ કરી એમ મહત્ત્વના સાહેબે દર્શાવે છે. આ હાલનાં
સાત થવા પછી સાઠ ઉપર કરી અમેલાં માફસેને પ્રભાને
માન સદિત સમાચાર પેલાવરમાંથી શાંત પણ સમાચાર
મહાર ન અમ તેની પુત્રજ સત્તાવાળાએ સેનસેર મુખીને વજ
નીજ કરી લીધી અને હોઈમાં અન્ય રચને પેલાવર વિષે અનેક
આમાએ અથી રહી આ ઉપરથી મહત્ત્વના પ્રમુખથી
પરિવ મેનીલાલ નેદરેએ એક તપાસ સમિતિ સાથે પેલાવર
અમાની તેવારી કરી. સત્તાવાળાએને પુત્રજ પરિવજને
પેલાવરમાં દાખલ અમાની અનામ કરી અને અનામ બુદ્ધિ
જર્લા જે હાં દાખલ કરી તે તેમને પાછા કહાડી મુકવામાં
આવશે એવા કમીકરને તેમને સમાચાર આપ્યા આ સમા
ચાર રૂરે અને આપ્યા કરતા પેલાવરની આ પ્રજાના સમા
ચાર હજુ અમાને અપવા નથી સત્તાવાળાએએ આ સમા
ચાર સસરમાં મહાર ન અમ તે વિષેની બધી સમાજ
લીધેલી છે. પરંતુ અમ તે મહાર ખમ્યા સિવાય રહેતું
નથી. સરકારના પ્રમુખની સામે અલિસક પ્રભાને જે વીર
તાથી જે મરજાનીથી સમાને કર્યો છે એ જનિદામ જે
દીરસે અમલ અમુકે તે દીરસે ઈઆંને કરમાવું પડશે હોઈ
મમદીથી પોતાનું મરતક ઉચું રાખી રહેશે પેલાવરના આ

અનુપમ, એક ભલીલાનમાં આપણા મુરલીમ અંધુએનો મોરો
હિરસો છે તેથી પણ દરક ભાવવાસીને અમરર થવા જેવું
છે. મુસલમાનો સ્વાતંત્ર્યની કલતમાં જામેલ નથી એવા
બીજા અમલ સમાચારો રૂરના તારો પ્રિયેએના તરીકે
અમલમાં મોકલે છે પરંતુ મુસલમાનો આમાં જે અપુર્વ અલી
કાનો વીરની પેટ આપી રહ્યા છે તેનો એક અમલ સરખો
સરકાર મહાર અમા દેતી નથી એ રૂરથી રીતનીમ, રૂરથી
કરમની વાત છે? પેલાવરમાં તેમજ અન્ય રચનેએ અપાર્તા
આ અપુર્વ અલીલાને એમ અમલમાતાની સ્વાતંત્ર્યની કિમ્મત
છે અને એ કિમ્મત આપવા કાર અંગ્રેજો સામે એથી રાહ
ટમજ કેન્દ્રેલમાં તેમની કરતે વાત કરવા અમારા હોઈએ
શું દેકરોહીએ ન લેખાવઈ મહત્ત્વના કાસુરી સાહેબે વર્ણવેલા
અને વતમાનવર્તમા પ્રસિદ્ધ કરેલા હાલનાં સમાચાર
અમા આદ એવા મુસલમાન હશે, એવા હોઈ અમલ
વાસી હોઈ કહે કે જે સ્વાતંત્ર્યની કાલને વિરોધ કરી અલીમ
સત્તાવાળાએને સાથ દે? આપણે આમા રખીશું કે પેલાવરની
આ અપુર્વ હીરસારી કદાપ્તી પ્રભા તરફથી તપાસ થવા પછી
સત્તાવાર અમલ વિષમાં પ્રસરે અને હોઈનું અર્જ કરવા નીકળેલા,
મુખ્ય કરોહો અમલવાસીઓના વાલી તરીકેનાં હોઈ કરનાર
પશાપકારી અંગ્રેજોની નીચ અને અતિ દુષ્ટ કલંચ અમલની
પ્રભા જુએ અને તે અમુક સ્વાર્થ અંગ્રેજોની દુષ્ટતા રૂરથી
હદ મુખી પહોંચી કહે છે તેનો અમાલ કર. જે બીજા આમે
અંગ્રેજો વાને છે તેનાં હોઈ તેમને આવીમાં આપ્યા ન પડે
તે તે રૂરેલના અનુનનો અમ અમા.

હિંદનું સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ

પંદર હજાર સ્વસેવકોનો હુમલો

મુખ્યથી રૂરનો તાર દર્શાવે છે કે મુખ્યની નજર વાલાન
મીના અમરો ઉપર પંદર હજાર સ્વસેવકો હુમલો લાઇ અમા
કતા. સરકારને મેલાવવામાં આજુ હતું અને હુમલો કરનારા
એને પાછા દહાવ્યા કરતા. રજા સ્વસેવકો મામલ થવા કરતા.
એઓને પકડવામાં આવ્યા તેમાં આદ છીમ આંખો છે. લલા
મીસીસ મુન્થી પણ છે. મીસીસ મુન્થીને અમલી પકડવામાં
આવ્યાં કરતાં. અનેક સ્વસેવકોને મીડું ઉપાડી લઇ અમામાં
કેદ મળી હતી અમેર પછી અમાએને અમુક અમાડીને
પાછા મોકાવી લેવામાં આવ્યા કરતા. મોઈર અલીસની
પરપદ અઇ હતી જેમાં અગીવાર આંખો છે.

પાછળના તારમાં અમાવવામાં આવે છે કે વાલામાં અપુ
કાલ છે. અમરને પાછું જેવી લીધું છે. ૧૫૦ સ્વસેવકો
મામલ થવા છે. પકડેલી સર્વ આંખોને પાછી હોડી દેવામાં આવી છે.

પેલાવરમાં પાછા મેળી મહાર

રૂરનો તાર દર્શાવે છે કે પેલાવર અને કરકરે મોરબાનાં
ટોળાં ઉપર મેળી મહાર કર્યા કરતા એમાં સાત માફસે માખું
અમા છે અને નવ મામલ થવા છે. એક સિપાઇની મદુક
માંથી અમરમાલ મેળી મુદ્દાથી એક કરી મામલ અઇ હતી
અને તેનાં જે વાળો મરી થવા કર્યા આ અનાવ અનવાથી
મોરબાનાં ટોળાંને પોલીસે ઉપર હુમલો કર્યો કરતા.

ધરસાણા મુદ્દેએ

ધરસાણાથી રૂરનો તાર દર્શાવે છે કે સ્વસેવકોએ અમરો
ઉપર એક નિશીત હુમલો કર્યો કરતા, મોઈરવાર અને પાપજળ

પેસાવરમાં નવું જલીઆં વાલા!

અનેકા બનાવની સત્ય હકીકત

મહાત્મા ગાંધીજીનાર પક્ષે નેતા માનીય રાખેલા અને ગૌરવ કમળીના પ્રમુખે પેસાવરના દબાઈક વિષે પણ જાણ્યો છે. અને તે મુજબની હસ્તક્ષિપ્ત કેમિસ પત્રિકાએ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. મહાત્માના સાદેશના વર્ણન પ્રમાણે તે આ દેવતાઈ ઘટના બની મધ્ય એ જલીઆંવાલાની બીજી આવૃત્તિ હતી. પણ જલીઆંવાલામાં સોડાને વાલા પર જોવાનો ત્રીજી હતી. પેસાવરમાં બદાદુર સોડાને જાતી પર જોવાનો ત્રીજી, જાતી માગીને ત્રીજી

આ દબાઈક કચરલામાં, નીચતા માં જાણનામાં, મરણ દીન પણ જાણે પાડે છે. મરણના કચરલા સાંભળ પે નના પત્રમાં નીચે પ્રમાણે જણે છે :—

જોડેલ તા. ૨૩ મીએ જાણીતા સપાળા નેતાઓને પકડવામાં આવી નામાં અલીગઢના તબક્કા દુલ્લામ, લાલપ ૨૫૫, ન, અમર જહામ, અમરદુલ્લાહેમન અને રતમજી મજબની મુખ્યમ હતી.

આ ધરપકડ પછી સોડાને ક તિથી જાતી વલગ ચાલવા મરિયુ. રોજ પ્રમાણે પીકટીન પણ કરે મરિયુ. આ આ મામલા દરમિયાન પણ પડી. પીકટીન કરતા પકડાર પાનના રવમ સુધાર ને સોડાને અભિનંદન આપવા દર્શનાદ કર્યા. એટલામાં એક પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરે આવી ગુલામ-રજાની અને આ પકડાર પકામ સોડાને એમને પણ કારિયી જવા દીધા. એ કેટલોને લઈ આ સોડામાં પંકમર પડ્યું કેટલોને જેલમાં પડે આવી જવાનું કીક પાર્યું. ને જવા. આ દરમિયાન પણ સોડાને અર્જવ

કારિત જાણરી રસ્તેથી કેટલોને મધ. પછી સોડા ઉપર સોલ્ડરેથી કરેલી ને જાણરીઆ આડી ધસી આવી, સોડાનાં રોજાં પર આડી આવી, દસ મામલ મવા, પણ મરી મવા. આજણું છતાં સોડા કારિત છે. તે વખતના અમરી પામે ફોટોગ્રાફ પણ છે. જાણી એક અમેલ સેલ્ફર ધસી આવે છે. એના મોલ માટે સરકાર કંઈ જુદુંજ કહે છે. ખરી વાત એમ છે કે એ અખતરીઆ આડી માટે અમરિયે, સર્જિક અને મોટર આડી જાને સળગ્યા—આમ જાગી. એકાએક

અમેલ અરકરે કાં પરી આવે છે, અનેકાએક હસને મોટે સામી જાતીએ મોળી ઝીલ્વાના રાખણ મોજુદ છે. એક પોતાની જાતીમાં ૨૩ મોજુદો ત્રીજી અને મરિયે, એક મોજુદાને સોલ્ફર સાથે આવીને કહ્યું : "મોજુદ મલાવ" તરત એ જાણી અને મરિયે એક ધરડી આ પોતાના જાણમજા સાથે આમલ જાતી "કમરુ છેદ દે" એમ મોલી. જાણી

અર્જુ કુદુંજ પવાઈ પ્રકરું. એમની પુઠ પર એક પણ મોજુદ જાતી નથી. અરકરે હસને મોજુદ જાણમજાની મરિયે મોજુદો માગી માગીને ત્રીજી એ સરકારના અમીઆરથી સંભળના પ વાગ્યા તુરં કમ કાઢ ચાલ્યો

કુદાંજોને મરિયે તેમ એકાં. તરી ફાઈ અમરવર રવમે લમ્મ અલ માળા મુકમાં. એ રોજાને મોટા જામ મુસલમાન હતો. કાં માગી પડી રહેલાં કુદાં ૧૫ હતા તે સોડાને માનસકિત સભાવાં. રોજામાં એક પડે નુ જાકડી હતી, ન અપુ હતો. ન કોઈ પણ જાણનું દર્શાવે દર્શ. ફુલીવાના પ્રતિકાસમાં કારિયી આપી જવાની ને વિમલ રોજાને જતાવી છે તે માટે અમેલ સોલ્ફરે પણ વાક-વાક મોજુદ છે. તા. ૨૩ મીએ પીકટીન મરિયુ, પાંચ મામલસથી વધારે એકાં ન જવાને કુદાંજ મહાર પડ્યો. સોડાને કારિયુવક સચિનમ અમ કર્યો. કેટલીક દારૂની કુદાંજો આગેઆપ બંધ મધ. રવમસેરોએ પોતાની રવમ ઉમડા રીતે જાણરી. ને મામલ મવા, ને મરી મવા,

તેની સરવાલ અને દરનકોવા માટે અમરકરે એની જાણીતા નિર્ધિતા પ્રમાણે કંઈ પણ મદદ નથી કરી. એટલાજ નહિ, પણ આ કુલો જુધારવા માટે કુદાંજોને ને રીતે છુ કરી દેવામાં આવ્યાં એ તે જલીઆંવાલા મામલા કમ.કાંને જુધારે જેનું કુમ હતું. અને જાણારે કુદાંજે કેટલા મર્યા તે હડી કાઢના નથી. તે કેમ કહી કાઢાય! મેં આ જાણી વિમલોનો તાર મામલ સરકારના કમીશનરને ક્યો પણ તેનો હજુ સંવેગકારક જવાબ મળ્યો નથી.

ભારતવાર!

સકલને મોરખસા કાધી,
પોર મહાસમાય રમાયો, કાક મોરે કાલિક હમીયાર;
કાલુન-ચોમાં ગારે જાયા, ને ખુલ્લે બેસે જ્વલતીયાર!
ને રમુધીર, ભારતવીર!

સમરભાષુને સુના કરવા,
દાનવદળ જ્યાં રોડે હજુવા, એક ખુટે જ્યાં રોડે ભાર,
આતમભજ આમેં જરી બામે, બે ટીતે મર્યા પાંદાધાર!
ને રમુધીર, ભારતવીર!

સમુદ્રે મુર સર્પીક વીજળી-
કાકે તુલ જવાનાં મેળા, લોમાર્તાં વર સરદાર,
કાચર મધને કસિક હમમે, રમે જનમાં પામે હાર!
આ રમુધીર, ભારતવીર!

ભારતભવની તેવાસ જાડી!
જે રાજ આજ આ રો જાણ મુખ દો કુલનાર
મરિયે, રીપ, કાલે લવાને, અખતરી મરી એજાર
દો રમુધીર, ભારતવીર!

મરજવા ને કેસદુસાર,
એજાર વાર મરી જવનારા; જવન મુદાંજો રો સત્તા!
જવનું છે, તે જાણી કાલે; અરકરે, તે ખસ મુજી માલ;
આતમવીર, રાખવ હીર
(કેશવ ક. કોઠ)

ક્રાંતિવાદમાં દાખલ થવાના હક્ક વિષેનો કેસ

ક્રાંતિવાદમાં દાખલ થવાના હક્ક અથવા ઇપીસાઇલના દફ વિને ૧૯૩૬ એક્સમબ્યુટ કોર્પોરેશન કમિટી હતી પરંતુ કોર્ટના હાથમાં અપાએલા મુકાદમાથી તે દુર થવા પડી હતી તે વિશે ન્યાયાધીશ હીન્ડો એ પ્રોટેરીયા સુપ્રીમ કોર્ટમાં એક મુકાદમા આપ્યો હતો. આ મુકાદમા સામે મહાનગરી અરજી વિરુદ્ધ કમીશનર એન્ડ એસીયાટીક વર્ગ્સના સચાલકમાં અપાયો હતો.

સન ૧૯૨૬ ની સાલમાં કમીશનર એન્ડ એસીયાટીક અરજી દારના સગીર વધની ઓકરા છાત્રાલીમ મદમદને અને અરજદાર પોતાની જોરતને સન ૧૯૨૦ જુન માસ સુધીમાં ક્રાંતિવાદમાં લાવે તે ૨૭૨૨ કરવા જણાવ્યું હતું. અરજદારે પોતાની જોરત અને સગીર વધની હીસરીને કમીશનર એન્ડ એસીયાટીક હીપોટ કરવા અટકે તેવા કુદમ મેળવવા કોર્ટને અરજ કરી હતી. ઉપર જણાવેલા સમય પ્રમથેન અરજદારની જોરત અને સગીર વધની હીસરી ક્રાંતિવાદમાં આવ્યાં હતાં એક્ટીવ કમીશનર એન્ડ એસીયાટીક પાલળથી એવું દર્શાવ્યું કે તેણે અગાઉ જે કરી તેવાનું જણ્યું હતું તે કાયદાના ચતા ખરા અર્થથી જરૂર હતું. તેની એવી માન્યતા હતી કે અરજદારે ક્રાંતિવાદમાં ઇપીસાઇલ મેળવેલું હતું અને તે પાછું કોડી પચ્છ હીપુ હતું હતાં તે ક્રાંતિવાદમાં દાખલ થઈ પાછું ડેપી-સાઇલ મેળવી શકે છે એવી જે તેની માન્યતા હતી તે કોર્ટમાં દાખલમાં અપાએલા મુકાદમાથી એકી રે છે.

ન્યાયાધીશ મુકાદમા અપાવે દર્શાવ્યું કે આવા સંજોગમાં કમીશનર એન્ડ એસીયાટીકને અરજદારના ઓકરા છાત્રાલીમને દેશવાર કરતાં અટકાવવા માટે સુદતી ઇન્ટરડિક્ટ આપવી જોઈએ. તે સમય દરમ્યાન કમીશનરે પ્રથમના વિચાર જાણી સેવા જોઈએ કે ૧૯૧૮ ના કાયદા મુજબ છાત્રાલીમને એક્સપ્રેશન તે આપી શકે ના નહિ. અરજદારની જોરત અને સગીર વધની હીસરી કે જોઈને પચ્છ ઉપર પ્રમાણેની ખાત્રી મ.-પદને આપે. ક્રાંતિવાદમાં દાખલ થવાં હતાં તમને આ દેશમાં રહેવાની પરવાનગી આપવી એ કાયદાથી વિરુદ્ધ હોવાથી અને તેથી અરજદારની અરજી કોડી નાખવામાં આવે છે. છાત્રાલીમના સંજોગ પ્રમાણેનાં એ અસંતોષકારક અવાજ મળે તેા ઇન્ટરડિક્ટ આપવા રહેલી મજાથી એક્સ કરને કે ૧૨ દિવસની અંદર એ વિષયમાં આમજ પચસ કરવામાં આવે

પ્રોટેરીયા લેકેશન

પ્રોટેરીયાની મ્યુનિસીપાલીટીએ કોઈકાઇ જોન નામીસ આપી હતી કે એકથી વધારે રેલ્વે મારગવા કોડીઓએ તેને એ માસની અંદર રેલ્વે દેવા કે તેમણે જાતે તે રેલ્વેમાં વસવું. આ નોટીસ હવે આ પુરી થઈ ગઈ છે. એ આ પ્રમાણે કોડીઓ ન કરે તેા પ્રોટેરીયાની મ્યુનિસીપાલીટી રેલ્વેમાં જઈ શકે.

આ મદમદની નોટીસ ટાઉન કબાઈ મથા નવેનર માસની ૨૭ મી વારીએ કોડીઓને આપી હતી. રેલ્વે પરમીટમાં અમર તેા લીસમાં એવી કરત નથી કે રેલ્વેમાં માલીકે અને જ તેમાં રહેવું જોઈએ, અને આ નોટીસ મળે તે એક અભ્યવન થાત હતી. ટાઉન કાઉન્સિલ પાસે કેમ્પુટેકનો મથા હતાં પરંતુ તેનું કશું પરિણામ આપ્યું નહતું. આ કોડીઓ

માં એ આજ પહેલા કે અને રેલ્વે વિષયે જુદા જુદા અભિ-પ્રાયો રજુ કર્યા હતા. આ સમયે કાઉન્સિલ આવી કરત અમલમાં મુકે એમ અને આની ચકતાજ નથી કારણ કે અગાઉ રેલ્વે કાઉન્સિલ કરત એવી કરત હતીજ નહિ. કોડીઓ રહેવા છે કે આ નવી કરતથી કારે મુશ્કેલ અને અન્યાય થાય છે. કોડી રેલ્વેમાં માટે આ કોડી મહત્તર સ્થાપ-વમાં આપ્યું હતું અને કાયદા મુજબ માલી અને વિના કમરે આ મોસત ખરીદી કરીએ છીએ. કાઉન્સિલના એ હકને અને ઇનકાર કરીએ છીએ કે કાયદા કરીકે એક માણસ કોડી કોમ અને એ રેલ્વેમાં ઉપર તેનાં મહાને હોય અથવા તે એક માણસ ક્રાંતિવાદમાં વરેનાં હોય અને આ મહાનેમાં તેના રેલ્વેમાં હોય તેા કાઉન્સિલ તેને જાત કરી શકે

કામ અલાઉ રાહત આપી

ઉપલા પ્રથમ સંજોગ પ્રોટેરીયાના ટાઉન કાઉન્સિલે પ્રોટે-રીયાના લેકેશનમાં કોડી રેલ્વેમાં હોકારને કોડી થરીએ રાહત આપી છે. ટાઉન કાઉન્સિલે એ માસની નોટીસ આપી હતી તે તા. ૩૧ મી મેના દિવસે પુરી થઈ છે. હવે પ્રોટેરીયા ટાઉન કાઉન્સિલના ટાઉન કબાઈ કોડી રેલ્વેમાં હોકારના પચીસને નીચે મુજબ પચ કામ્યો છે:—

૧માર. પન સંજોગ દર્શાવ્યું કે ઇ-ડીઅન પા.રમ. રેલ્વેમાં હોકારને જે એ માસની નોટીસ આપવામાં આવી હતી તે વિશે કાઉન્સિલનો અમલ કરવાનો હારદો નથી આ પ્રથમ ઉપર કાઉન્સિલ વધુ વિચાર અલાવી રહી છે. પ્રોટેરીયાના કોડી રેલ્વેમાં હોકારને આથી મુકાદમાનો દમ જેવવાનો સમય મળે છે. એજા માણસ પાસે એજા રેલ્વેમાં હોય એવી નીતી કાઉન્સિલ પાસે કરવા માટે છે અને તે સંજોગમાં કાઉન્સિલ નોટીસ આપી પોતાનો નીતિય આપ્યો હતો તે નીતિયમાં કાઉન્સિલ પાસે મટે છે કે જેમ તે કહેવું અશક્ય છે. કેમકી મેલ પાનત. અપરપન રહેવા છે કે તા. આ.૧૦ માં કોડીઓ માટે કાયદાને અપ્ત અનાવવામાં આવે છે તે જોતાં પ્રોટે-રીયાના કોડીઓને મળેલી આ હનેક કામો સમય રહેશે નહિ એમ લાગે છે.

લાઇસન્સ વિષે એક વિચીત્ર કેસ

લેકેશનમાં ટાઉન કાઉન્સિલની લાઇસન્સીંગ કમીટીએ મથા માસમાં એક કોડીને અનરલ ડીમર્ગના લાઇસન્સ માટે કોર્ટ-સીક્ટ આપ્યું. જે પેશન રજુ કરવામાં આવે તે મુજબનું મહાન અંધાવવાની કરત હતી. તે કોડી કાઉન્સિલ સર્વિસીક્ટ અમને માજરક્ટ પાસે મથા અને તેમણે લાઇસન્સ મેળવ્યું. પાલળથી એવું માલુમ પડ્યું કે એક્સપ્રેશન કરવા સંજો-ધાન કાયદાની અટકીવાતને પુરી કરવા મા આવી તદ્દની અને નોટીસનો સમય પચ્છ પુરો થયો નહતો. તેમ મથેન કમીટી લાઇસન્સ આપવા સંજોગ વિચાર કરી શકે.

આ ઉપરથી કાયદેસર સ્થિતી કોડી જોઈએ તેની તપાસ કરવાનું કમીટીને અજાવવામાં આવ્યું. કમીટીએ એવી અલા-મજ કરી કે કાઉન્સિલની પુરી સખતએ જોનો વિચાર કરેને અને લાઇસન્સ આપવું નહિ જોઈએ.

અપરે કાઉન્સિલની સમક્ષ આ સમક્ષ આવ્યો. કારે માત્ર આરજ સખતો એ વિષયની તપાસ કરવા થોમ્સ હતા. પ્રમુખે

Indian Opinion

No. 24 - Vol. XXVIII,

Friday, June 13th, 1920

Price 1/6

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્વી. કારાપારા

દીકીકના બાવો

જુન તા. ૧૬ મીએ સુઅમ જવા ઉપરગે.

સ્વી. "કરોન્સ"

જુન તા. ૩૦ મીએ સુઅમ જવા ઉપરગે.

સહભાગી વીશી.

હીંદુ વીશી. શ. ઉપના કીસાળી અને સ્વેચ્છાવળ શ. ઉપના કીસાળી સેવામ આપશે.

મથના— તા. ૩૦ મીએ પેલન માટે હામીના કા. ૨૦૦૦ ના મથના ઉપરગે. ૧૯૨૦

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે એક મહિના આગાઉથી બુકીંગ્સ કરવો.

દરેક નવી પેસેન્જર પેલના કા. ૧૦૦૦ આગાઉથી બુકીંગ્સ કરવો. ૧૯૨૦ માસના નવેમ્બરના બુકીંગ્સ કરવો.

૧૯૨૦ માસના નવેમ્બરના બુકીંગ્સ કરવો. ૧૯૨૦ માસના નવેમ્બરના બુકીંગ્સ કરવો.

SHANKH LUMLED & SONS.

300 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban

સામલ હીમે. અને સોન્સ,

૩૨૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES: 1/6 per line per week. Indian Opinion 1/6 per line per week.

૨૪૬૬૦ ૪૮૦૦.

ધી

ધી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે આગર કાર, પત્થર લાસ હીલ્લીટી બેડ, વરફામસ હોળીનેશન, વીજળ અનેક પ્રકારના
વીસાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ સારું કરી દીધું છે.

ચોટીસી તેમજ માવાની પતાવટ વગેરેમાંજ ડી આગવામા આવે છે

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

"ઇન્ડિયા ઇન્સિડેન્ટ"

૧૭ હર્સ્ટ એવેન્યુ.

ડરબન.

Parcel from KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST^s Durban.
PHONE 3623

માન શ્રીમત સમ માર મેસેજો જાણ કરીએ છીએ. આપણે લીસ્ટ મનાવે
બહાર જાવના મેસેજોને કોલેક્ટર સાથે પછસા મોકલવા મહેરબાની કરવી

હિંદીની રૂબરૂમાં અમારા પાકો
અજબ ફાયદો કરવો.

ટેપીડના અમુકાચકા
ધાતુ પૌષ્ટિક પાકો
બરીરો.

ગરમ ૧ દરમી સમયપત્ર
ફળ ની તમજા નેરીક
સી ફાવના અમાર તોયાર
કથામાં આવે છે

પલાળી સ્વાસ્થપાક
નંબર ૧, ફળ ૭ ૧,
નંબર ૨, ફળ ૫ -
બદામપાક ફળ ૫ -
ગુદરપાક ફળ ૫ -
ચીંચીપાક ફળ ૩ ૧,
અદરપાક ફળ ૩

વિશેષ મિલકત મેસેજો
થી બરપુર કરવામાં
આવેછે અમારો.

હિંદીના મશહૂર ગરબ આના ૮૨૨ ગણકા અને ૨૦૦ પાનાવાળી ચાપરી ક તરફ બદલાવ પડી છે.

દરેક બાયાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી રામીત રેકોર્ડ
અંગ્રેજી, કુલુ અદમોજા,
સેમુદ, કચ, વીગેરે બાયા-
ની રેકોર્ડો મોટા જથ્થામાં
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

૧૨ મેકમાં નવી રેકોર્ડો
આવે છે.

ગુલશને હિંદ

ઉડ

મહલયાને પ્રામોદાન
આ ચાપરી અજેજ અભાવી લો
કીમત માત્ર રૂ. ૨-૬
તેમાની મહત્ત્વા વાળી રેકોર્ડો બોલી દ્વારા તો
મહાવાના નંબર પ્રમાણે, આનંદર મોકલવા.

દરેક બાયાના પ્રામોદાન
ટેબલ, પાર્ટેબલ, કેબી-
નર, લાન મોડલ, વીગેરે
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

દાર્શનમોનીયમ
દ્વારના, પગના તેમજ
દબાંગા, મુળર્થ તથા
પારીસની બનાવવાના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો પ્રામોદાન તથા ક રમેનીયમના મોટા વેપારી છીએ અને મોટા જથ્થામાં મંગાવીએ છીએ, તેથી
અમે બીજા મોહના રતા સરત રમી, કલ ને છીએ અમારે જાણી બરીદમો ને, તે પછી જાવશે. સખર દ્વારસેલ
પ્રાપ્ત મરે —

Phone 2447
P O Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, NAIK

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate.
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના રૂપ ફ્રેશ, પાર્ફેક્ટલુલ નં. ૨, ૩
કાન. ફેલેજ જુલી (સી.એ.બી.) કમો ઉપજા
કરનારો. દરેક બાયા તાજુ ફરત અને વેલ્ટેનક
સાર પેશીમ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

જ્યા હિંદો વેપારીઓને ઇન્કમ ટેક્સ તેમજ સંલેગો
મહાવ ઇન્સોલવન્સી જેવા વખતે જુદા સીસ્ટમેટીકલ નિદિ
દાવાને લાધે થયેલી અજાણતા આવે છે, તે તે અજાણતામાંથી
મુક્ત થવાને મળેલા જા જાઓ —

ડાહ્યા બી. અકોટીકર,
૧૫ ટેવેસ રોડ, ફોર્ટસાબર્ગ.
શ્રી ૩૩૧ મેફેર, બેંકાનીસબર્ગ.

૩ ને કમજી. બેંકાનીસબર્ગની નામકિત પેટા બેંક.
બુસન—ઇ. જાઇ. પટેલની ફા. માંથી મુકાબ કિંમતુ
નં. ૨૭ ૭૭

Indian Opinion

No. 24—Vol. XXVIII.

Friday, June 13th, 1910.

NATAL INDIAN CONGRESS EXTENDS WELCOME TO SIR K. V. REDDI

SIR KIRMA REDDI, the Agent of the Government of India, was the guest of the Natal Indian Congress at a public reception that was held at the Purser Rustomjee Hall on Thursday evening. The Hall was packed to its fullest capacity, over two hundred people standing and every available seat was occupied. The reception was presided over by Mr. Sarnibjee Rustomjee, the President of the Natal Indian Congress, and on the platform were the Mayor and Mayoress, Dr. and Mrs. Loren, Senator Brisker, Messrs Harold Wulson, M. S. Randersee, Ismail Rahat, Fleming Johnstone, V. S. C. Pather, Advocate Albert Christopher, Rev. Henry Cotton, Messrs. W. Wanless, A. I. Kates and P. H. Pather. There was a representative gathering in the Hall, prominent amongst whom were Messrs. V. Lawrence, M. A. Motass, R. H. Chetty, J. Rustomjee, A. H. Kazi, M. M. Lohbat and S. R. . . . Sir Kurma was accompanied by his two sons.

Mr. Rustomjee rising to speak said:

A little over six months ago we met at the Durban Wharf wishing our distinguished guest Sir Kurma Reddi, bon voyage. You are no doubt aware that when the genial Agent of the Government of India left these shores he was in indifferent health. He had been carrying on the onerous duties of the Agency under this severe burden with a cheerful heart, and it was only on medical advice that he had to leave us on a recuperative tour.

To-day, on your behalf it gives me pleasure to extend to Sir Kurma a hearty welcome back to Natal. We are happy to learn that a few months' stay in India has improved his health considerably and we sincerely hope that before long our South African air will completely restore his health.

Sir Kurma has arrived at a critical moment for South Africa. In the course of his visit to the Transvaal Indian Congress he will be in touch with the Transvaal Asiatic Tenure Bill which is at once destructive in nature. You will remember that during the absence of Sir Kurma in India the Government of India sent out Mr. J. D. Tyson who, in his capacity as the Acting Agent submitted a formidable statement to the Select Committee. Despite this statement in which Mr. Tyson appealed for justice and fairplay, the Select Committee without giving the slightest heed to the Indian case recommended some drastic measures against the Indian traders. The provisions of the Transvaal Asiatic Tenure Bill seek to create ghettoes for the

Indians in the Transvaal, and the Bill is undoubtedly a revival of the Segregation policy of the Government. It was contained in the Areas Reservation Bill of 1907. That the Select Committee was desperate was at once noticed in its recommendation that the Bill should be passed in the Session that has just prorogued. It was a difficult task that was set to Sir Kurma. Before he had actually touched Lorenzo Marques, the Minister had already gagged the Bill and the first reading had already taken place. It was indeed difficult to get the passage of the Bill postponed, but we are happy to learn that Sir Kurma has been able to secure the postponement of the Bill.

It is just over eighteen months ago that Sir Kurma assumed the duties of the Agent, and within that time the Indian community of South Africa have come to love him. His services on our behalf have been immense and we are profoundly grateful to him. There is no doubt that troublous times are ahead of us, but I am confident that with his consummate statesmanship, Sir Kurma will be able to steer our vessel clear off the breakers.

I am also happy to extend a welcome to Mr. V. G. Kurma, who has come out with his illustrious father as his private secretary. I am sure that he will not find himself in a strange country, but that he will find his countrymen extending him the hand of fellowship.

Let us hope that during his stay in South Africa Sir Kurma will be endowed with health and that his stay will be a pleasant one.

At the conclusion of his speech the President presented Sir Kurma and presented a beautiful bouquet to the Mayoress. The Mayor and Mr. V. G. Kurma were also presented with bouquets. The chairman was followed by the Mayor, who made a witty speech, Advocate Albert Christopher, Mr. Harold Wulson, the Editor of the *Natal Advertiser*, and Senator S. S. Brisker.

Sir Kurma who was well received thanked the chairman for the very kind sentiments expressed and dwelt at length on the unfortunate position the Transvaal Indians will find themselves in were the Transvaal Asiatic Tenure Bill to become law.

We shall give a full report of the speeches in our next issue.

A HUGE JOKE

The first instalment of the Simon Commission Report has been published. The second instalment is due to be published in few days time. The first instalment was sufficient to raise the wrath of the millions in India. It would be as well, therefore, for the Imperial Government to refrain from publishing the second instalment. The Report brings to our mind some of the silent pictures we have seen at the Cinemas. Before one has seen a hundred feet of the film one is always able to guess most accurately the conclusion of the story. That is what has happened in the Simon Commission Report. Now that we have read the first instalment we should be able to guess what Sir John Simon has in store for India in his second instalment. But in his first instalment Sir John has entertained us with a huge joke. He mentions, apparently for the edification of his countrymen in Great Britain, that Mahatma Gandhi does not stand alone. Surely the Imperial Government could have saved India the enormous expense of a Commission just to ascertain this truth.

The 1931 non-co-operation movement provided evidence in abundance that the Mahatma wielded an enormous influence.

He was the one person in the whole of India, who could move the masses to action. Presumably the Imperial Government could not avoid the periodical happy jaunts to India, so long as the Indian Treasury is able to foot the bill. It was a splendid holiday for the members of the

non Commission and the piece of gratitude that the Indian people have received from them is the report just submitted. It is the same old story, the pro-udias and Hindu-Muslim disunity. The Commissioners could have easily left this part of the story to Miss Catherine Mayo. They were charged with a specific duty. That duty was not performed. The Report provides

us with ample evidence that the Commissioners were more concerned about caste prejudices and Hindu-Muslim disunity than they were about the fitness of India to receive Dominion status. Could any person therefore blame the Indian Nation for boycotting the Simon Commission?

Full Dominion status is India's el-

Simon Report

First Section Issued

London, Monday.—The suggestion that India, if given complete Dominion status, would be entirely self-sufficient in maintaining its own defence and in which the

entirely lets the cat out of the bag. The report gives a political and social survey of India, the Commission's recommendations have no reserved for another volume, to be published later. It may be recalled that the Commission was appointed under the Government of India Act (1919) which gave India a form of constitutional government which is intended to lead by stages to full responsible government. The Act stipulated that a Commission should report progress every ten years.

Pace Of Development

The first section of the report is most reserved, the only straw showing which way the wind will blow being the emphasis laid on the "pace" of development, the present history and the small amount of educated political opinion.

The report concludes with a assurance which will be a shock to Fleet Street extremists, who insist on calling Gandhi a lawless isolated agitator. It reads almost like a knock: "All alike are in sympathy with the demand for equal status with Europeans, and practicing their belief in self-determination for India. This attitude is largely dictated by self-respect. It is more than a mere feeling. It is the claim of the East for recognition of status. It is based to date the demand from the defeat of Russia by Japan. There is no doubt that it had profound repercussions, but the results of the last two decades have accelerated the movement."

Small Proportion Of Literates

On the other hand, the report makes clear the definite political consciousness enjoyed by the extremely limited number of educated people, who, over the years, of which only seventeen men in

the history of the Indian masses is shown by the fact that out of three hundred and twenty millions counted in the last census, ninety per cent, were living in the darkness in which they were born, and another eight per cent were living in semi-darkness.

The report asks: "How can men of such limited experience understand the complex and far-reaching problems of India's future, or the variety of India itself?"

The report adds: "The idea that the progress of government can be controlled by the political opinions of wholly foreign to the Indian eye."

Clash Of Castes

Dealing with the pace at which Indian political feeling advances, the report points out that the educated class avails on theories and phrases of political science promulgated in Europe and America, but forget the long process of history and the break-down of class divisions behind Western democracy. On the other hand, the clash of castes is being intensified among the masses themselves.

The Commission looked the problem of the army in India with outmost ballance. It states that no other mention of the British Empire is so definitely and permanently threatened with invasion as India. On an average, once annually since 1861 the army has had to engage in 350 battles against border tribes or fighting a war for territory not a subject to the League of Nations. Elsewhere in the Empire the

orders has been ordered. The court will send its recommendations to the effect of a change of the Northern Command for these orders, which will be announced by Army Headquarters.

It is understood that all members of the mine company are in the lock up on a similar charge—Honor.

Release Of Mrs. Frere

Captain and Mrs. Frere and Major Farley, the two Indian officers who were kidnaped on the frontier in Helmandistan, were released through the intervention of the Afghan authorities, says the Kabul correspondent of *The Star*.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from last week.)

9. If the Indian does not keep pace with the Transvaal European in mere numbers—and on that point I may remark that apart from immigration there will always be an influx of Europeans into Transvaal from other provinces quite apart from natural increase. The figures I give in paragraph 8 of my statement show how the European population is going up by leaps and bounds—it is also true that, with one important exception, he hardly competes with him economically. Annexure No. 2 to statement shows the occupations of Europeans in Transvaal in the Transvaal as disclosed by the census.

From this table it is clear that the Indian seriously competes with the European in one field alone—that covered by the head "Commercial." The Indian community in the Transvaal is definitely a trading community. But their trade and you ruin the Transvaal Indian community completely and irretrievably.

10. The Indian in the Transvaal has not shown much real defined range of business. He

has not shown much real defined range of business. He

the Indian would not support a white man, he is also more accommodating in his dealings with the former than are his rivals of other races, giving longer credit in times of scarcity, and regarding trade as an end in itself and not as a means of foreclosing on his owner's land. In the Transvaal he cannot take possession of the land, but I do not think Indian traders in other parts of the Union have any more success in their endeavours to acquire land. In the Transvaal, while scarcely competing at all with the European in the shop, the Indian store, it is only in the case of the poorer class of household goods to the Indian, the only one of the Indian vegetable-fiber products a poor man like the European householder in whose door he plays his produce and to the European market-gardener for whom he plays the part of a distributor. If the Indian dealer did not fill a want

of the European, the prejudice which his colour excites would long ago have ensured his annihilation. We find, on the contrary, that such attempts at a boycott as have been made have invariably broken down.

11. The comparative success which, in spite of many disabilities, the Indian trader often achieves is something a tribute to what is called "unfair competition." To a rival trader any successful competition is liable to appear

not of itself an evil. I am sorry to have to utter that platitude but in view of the evidence given by some witnesses it is necessary. If it be true that by cutting down overhead charges the Indian is able to undersell his white competitor, the result, as has been pointed out to the Committee, is the paralyzing of the necessities of life at a price which enables the poorer "whites" to maintain a western standard of living. And if this competition is in fact unfair, it must not be forgotten that the enactment of the Indian Conciliation Act of 1921 and of the Wage Act of 1923 have given Government a power which they have not been slow to use for the check of such evils as the unrepaying of assistants. A recent recommendation of the Wage Board, accepted by Government and given the force of law in a large number of urban areas throughout the Union, fixes wage minimum for shop assistants at what Indians regard as a "European level." "Laying by" by actual acts in stores can also, if found objectionable, be prevented by legislation applying to all cases, so far as the complaint goes that the Indian receives poor premises, where this is a fact (and it is not universally so) the poverty of the premises tends, as Sir Benjamin Robinson pointed out, on the basis of custom attracted to receive, the fault has been lost with the Indian himself than with the local system which denies him security in the site on which his premises are erected. If you do not let the Indian own the site on which he carries on business, or if his lease is to be a precarious matter, you cannot expect him to put up a Woolworth building.

12. Apart from the merits and demerits of the Indian trader there is the question whether as a fact he is an increasing even in the one large sphere of activity in the Transvaal. In view of the fluctuating statements commonly made regarding the numerical strength and the "infiltration" of the Indian trading community, it will be as well at the outset to emphasize the fact that the whole number of Indians, male and female, according to the "commercial" returns in the Transvaal in 1921 was 4,324 (see Annexure No. 2). The number included hawkers and peddlers, of whom there were 634 in Johannesburg alone, or hawkers of goods in shops. It covers even also where there are several partners in respect of numbers.

13. It is not known whether any figures have been submitted to the Committee to show that the Indian community as a whole or in any particular areas is increasing in numbers. If the

some figures have been submitted to the Committee to show that the Indian community as a whole or in any particular areas is increasing in numbers. If the

for by the increase under the head of females—either by birth in the Transvaal or by immigration from elsewhere as wives. Even if there were other factors at work any considerable expansion of Indian trade would be hampered by lack of an adequate

Transvaal General Dealers' (Control) Ordinance, by which the Indian has been hampered again, by the restrictions imposed by the Gold Law, the

houses of private townships. With all these advantages it is not surprising to find that comparative figures, so far as they are available, show a diminution rather than an increase in the number of Indians trading in the Province.

11. It has not been possible in the course of a stay of under three weeks in the Union to collect comprehensive figures to show, for the Province as a whole, whether or not the Indian is supplanting the European as a trader. As was remarked by Sir Benjamin Robertson in 1921 "Even if the number of shops were known, it would convey no idea of the volume of trade," and he went on to say that many Indian shops are "pretty common." Figures showing the volume of trade as between Indian and European firms are not available, and all that has been possible in the time is to obtain up-to-date figures, for purposes of comparison, where previous figures were available from sources like the Report of the Asiatic Inquiry Commission, or where statements have already been made to the Commission. Apart from this, no attempt was made to select special areas or townships for investigation. The few figures I have submitted I have not gone round to places like Balfour. I understand that in Balfour, since the General Dealers' Control Ordinance came into force, they have got rid of every Indian shop. Balfour does not figure in my list. What I did was to look through the Report of the Asiatic Inquiry Commission, and to take the figures in that, which I assumed to be authentic figures; and then certain figures were mentioned by witnesses, and I tried to get comparative figures. The Commission had the figures before it from the Municipal witnesses and those figures were from places that made the position very bad from the point of view of Asiatic Commission, and they are not the places I would have looked to if I had been wishing to make out the other side of the case. I took these figures from the Report of the Asiatic Inquiry Commission and from the statements from the Revenue Department. I did not put up special figures to support the case one way or the other.

(To be continued)

Insects And Disease

The following brief extracts are taken from a lecture on Disease Prevention recently delivered by Dr. F. G. Cawston, M.D., to the students at the Girl College in Durban.

Wherever dwelling houses are troubled by the visits of insects or animals, it is clear that these pests have access to food. The invasion of warehouses or cellars with lings or the breeding of maggots in mattresses indicates that the wood work or the mattress had better be destroyed by burning, but the insects may successfully be destroyed by paraffin which is also probably the most practical means of getting rid of ticks in the house. One is careful not to allow the paraffin to catch alight. Flies are attracted to any house where they can find food left uncovered, and a good way to discourage their visit is to starve them.

Mosquitoes will breed in any small collection of water that is left unchanged for a few days and they carry the infection of fevers such as Malaria, Dengue and Elephantiasis. The grass ticks cause somewhat

serious effects on the death of all kinds of oxen that were once common at Durban.

The hookworms bore their way through the skin of those who wade in rivers and find their way to the bowel where they cause the patient to become pale through loss of the blood they suck. These kinds which attack our dogs and cats sometimes find their way into the unprotected skin of children who walk bare footed under trees or sit in garden soil. The aimless wandering of the worm under the human skin gives rise to a condition known as San Iworm Disease which can be cured only by prolonged freezing. The larger worms that are found in young people's stomachs are the result of eating insufficiently washed vegetables, just as insufficiently cooked meat may result in a person becoming infected with the 'Tipe-worm'.

WOMEN'S WRONGS

THEY DO NOT HAVE A FAIR CHANCE

What a pity that more women will not listen to their friends whom Dr. Williams' pink pills have saved from this misery! These pills ought to be taken by every womanhood; they may mean the health of a lifetime. I am sure they will help her in youth, middle-age, and after.

Many of the fair sex who mourned over a life of frequent suffering have been saved from their miseries through the wonderful proportion of Dr. Williams' pink pills. They are too light of their iron ore. Many a woman sits all day with a pain in her back and a burning headache, and a sense of having something left.

What a pity that more women will not listen to their friends whom Dr. Williams' pink pills have saved from this misery! These pills ought to be taken by every womanhood; they may mean the health of a lifetime. I am sure they will help her in youth, middle-age, and after.

All women should take advantage of the wonderful help of Dr. Williams' pink pills. Every dealer sells them, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., Box 501, Cape Town, S. A., for one shilling per box, post free.

TENDERS are called for the purchase and removal of an old brick residence situate at 551 on the lower side of Essenvood Road, and adjoining Maris Stella Convent.

Tenders must be lodged with the undersigned before Saturday the 28th inst., and from whom full particulars can be obtained.

E. H. POYNTON,

313, Smith Street
or P.O. Box 420
Durban.

ઈન્દિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૨૮ શ્રું.

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૩ જુન ૧૯૩૦

અંક ૨૪

નોંધ અને સમાચાર

સર કુર્મા રેડી જોડાનીસર્ગમાં

સર કુર્મા રેડી તા. ૨૭ મંગળવારે યુનીયન લીમીટેડમાં રેપ્રેસેન્ટેટીવો જોડાનીસર્ગમાં તેમના હિસ્સા વેળે જોવાળ તથા બી. રીપ્રેસેન્ટેટીવો સાથે ચાર વારે પરીક્ષા કરવા દ્રા. ૭, કોંગ્રેસના અમલદારો તેમજ અન્ય હોદ્દા બાધજો તેમને રોકેલે મળ્યા હતા. તેઓ રાસ્ટન ટેટેલમાં ઉતર્યા હતા. તેમજે બે દિવસ સુધી જોડાનીસર્ગ બીજ વિશે વાંચતવારે અર્થો અર્થેના પ્રસિદ્ધ કોંગ્રેસ મિશન સથે કરી હતી. તા. ૫ મી મુરવરે ટ્રેસ વેલમાં દ્રા. ૭ કોંગ્રેસની કમીટીની એક સભા મળી હતી જેમાં જોડાનીસર્ગના બાધજો વેપારીઓએ પણ દાખરી આપી હતી તેમાં સર કુર્માએ જોડાનીસર્ગ બીજ વીચતવારે સમજાવ્યું હતું. વેપાર અને મિલકત સંબંધી હોદ્દાઓની કાવી રીતે અંબીર રીતે જોડાનીસર્ગમાં આવી પડ્યું છે તે વિશે તેમજે સ્વયં સમજાવ્યું આપી હતી. સન ૧૯૧૬ પછી રેડી એરિયા માં આવેલી મિલકતો દ્વર રેડી જે બાધજો વેપાર કરે છે તે સર્વને પંચ વર્ષ માટે એ મિલકત હોડીને યુનીયન લીમીટેડ જે બતા મુકરર કરી આ પે આ આદેશ જનું બરો. યુનિસિ-પાલીટી જેવા બતા કદેરથી બદલે છે ૫૫ કાકી આપે બતાં કે ૭ પણ બદલે છે. વેપાર થઈ ન શકે અને આ પ્રમાણે હોડાસેલ તેમજ રીટેલ વેપારીઓને કારેમા કારે નુષ્કાન થાય એ માન ચોકસજ છે. ગ્રાવર્ટી સંબંધી સર કુર્માએ હકાવ્યું કે આ બીજ મુલ્ય સન ૧૯૧૬ પછી જેમજે મેટ્રાસેલર કંપનીઓ બતાવી મિલકત ખરીદેલી હેલ તે મિલકત એક વર્ષમાં તેજે વેચી દેવી જોઈએ અને તેટલા સમયમાં જે એ મિલકત વેચી ન શકી હેલ તેા તે રોકેટની કૅટમે કે રાજ્યની મિલકત થઈ જાય છે. સર કુર્માએ હકાવ્યું કે આ દ્વરથી જોઈ કામ છે કે આ બીજ જે કામદો બને તેા રિમિલિ અર્થેલ અંબીર બને, બાવા પ્રસારે તમે સર્વ એકત્ર બનીને કાર્ય કરવા મડી બજો, હ માસ કામ કરવા માટે મળેલા છે તેમાં કદેક બીચલ બેજા કરો, કુર.પીચન વેપારીઓની સહાયજીતિ મેળવો, પાકામિલકત સરખોને પણ થવો. આ સર્વ કરવા માટે તમને મેટા હકની કાર પાછો તે પણ જોઈવું કરો બીચેરે અનેક બલદાર સુચનાઓ સર કુર્માએ આપી હતી સર કુર્મા મના રતવારે કલન આવી પદ નમ છે. તેમજો છરદો સપ્ટેબર માસમાં જોડાનીસર્ગમાં પાછા જવાનો છે અને સપ્ટેબરથી કોર્સ મળી શરઆત સુધી જોડાનીસર્ગમાં રહેશે.

જલાલપુરવાસીઓને

દ. દુરત નથી શ્રીયુ મધીન ક અધી બમે છે
હોડાનીસર્ગની પુર્ણ સ્વરાજ્યની હકત કરમીચાન સુરત જલાલની અમારી મુસાદરીમાં જલાલપુર તાલુકા પણ આવેલો હતો. એ તાલુકાન. બે દલી મ.અમ. મદાતમા આધીજને જલાલપુર માં આવ્યું હતું કે આ રાષ્ટ્રિય કાળા આદિકામાં વસતા મેટાલી મામવાસીઓની સદસી ચાલી રહી હતી પરંતુ હમજામાં એ મદદ મળતી આટલેલી દેવાથી એ કાળા મેટાલ મેટાલે સોષ દેવાની મામવાસીઓએ અરજ કરી છે. મદાતમા આધીજને આ બધી બેદ થયો હતો અને અરજ પાછી બેચી દેવાની સુચન કરી હતી અને આદિકામાં વસતા જલાલપુર તાલુકાના બાધજોને જલાલપુર કાળાને મદદ કરવી આજુ રાખ્યા અને લખવા વચન આપ્યું હતું કરમીચાન અધીજને સરકારે કેદ કર્યા છે તેથી જલાલપુરના આદિકામાં વસતા બાધજોને એ વિનંતિ કરવાનું મારે થાય આવેલું છે. આજે બધારે આખા હોડાનીસર્ગમાં કદી નહિ હતી જેવી રાષ્ટ્રિય ભાવિત આવેલી છે અને એ દિકાએ અતિ સુર પ્રવિત થઈ રહેલી છે અને સ્વરાજ્યના મુકમાં બાધજો બહેનો અને માળા પોતાના બન દુરમાન કરી રવા છે તે વખતે જલાલપુરવાસી બાધજો પોતાના તાલુકા પ્રત્યેની આટલી દુરજ બલપતા તેા નહિજ મુકે. વળી આ વિનંતિ જે કે જલાલપુર તાલુકાવાસીઓને ખાસ કરવામાં આવી છે હતાં તે દ્વરથી આદિકાની તેમજ અન્ય સંસ્થાઓમાં વસતા સમગ્ર હોદ્દા કેમે પોતાની આવ-કમાં પ્રત્યેની કરબનો જવાબ કરી પોતાનાથી બનતી થક કરતાં મુકવું નહિ જોઈએ. કમિશ્ન આદિકાના બાધજો તેા નહિજ મુકે જેવી આજા રખાય.

તુર્કી સીઓ ન્યાયાધીશ તરીકે

તુર્કીનીમાં અ.ઓની અદર સભાગીય પ્રવિતિ કવાતાનક ચાલુ થયેલી છે. અંજોરા અને ક્રિતિસુચમાં જે કીઓ વધાર તરીકે કામ કરતી હતી તેમને ન્યાયાધીશો બનાવવામાં આવી છે, તુર્કીની કીને હવે સંપુર્ણ સ્વર્નગતા એટલે કરબને મળે છે કે કુર.પીચની બધી કીઓને જેવી સ્વર્નગતા તથી. કામદો, વર્ગમાનવનો, કાલર, શિક્ષક બીચેરે સર્વ કંધમાં તુર્કી અ.ઓ દલમા પડી છે તેમાં વેપારના દલમાં પણ પડેલી છે મેટા કદેરમાં કાકીક તરીકે જોડાનીસર્ગમાં તુર્કી કાકીઓ જોવામાં આવે છે.

મુસીમ રાજ્યોની અંદર આ પ્રમાણે તુર્કીએ આવી અ અર્થબનક પ્રવિત કરી છે આદ્યાનિસ્તાનમાં અંબીર અમા-

નુસ ખાને પાખાન મેરવે સુપરે કાગલ જવાની કારવાન
હરી તેમજ શરિફાન તેમને બહી ચુમવાનાં અનુ. એવેનેતા
તુર્કની પ્રવિદિ ખરેખર આશ્ચર્યજનક લેખાવ.

પ્રોન્સ ફેરેલ પાકા ગાદી પર આઠવા

રમાનીવાના પદમજ યમેસ રાજા પીન્સ ફેરેલ પ્રુસ ગાદી
ઉપર આઠવા છે. પ્રોન્સ ફેરેલનું જીવન આતંક નથી પડતા
એથી અરપુર છે એમની કહી ઝીલવી કદબરી ધા-સેલ
હેલન સાથે કમ દાંડી અને એ કમનથી અંક સાદાબદને
જન્મ યમેસ છે. પ્રોન્સ ફેરેલ એક બી.જી બાપ સાથે કમ
કર્મી ને રાજાએ માટે મનાવ છે અને તેથી રમાનીવાની
પાકામેટ લન ૧૯૨૬ ની સાલમાં બહી જીવનના લેખના કથના
હજો કાપેલા જવાની રક કર્મી અને પ્રોન્સ હેલનના કદબરા
મીથેલ ને દહા બાબત છે તેને રાજા જાદર કરી અને
રમાનિવાનો રાજ્ય વરિષ્ઠ પાકામેટ લખા જાળ રાજાની
લગી રીજાની નીમી જલવવાનાં આવેલો હતો. પ્રોન્સ ફેરેલ
ને બીજી જી સુમે લગન કર્મી હતી તેની માથે જલજનન
લગી. પ્રોન્સ ફેરેલ પાંડેલ રહેવા દતા. તેઓ જાસાતક
અથે કદબરીને જુવારેટ આવી પદેરના અને નેજાલ
એસપીએ તેને ૧૯૨૬ મિરક એવજ મરે નાં રાજા વરિષ્ઠ
રહીકામે છે. બાળ રજા હવે પાછો બહી જાવના કદબરા
ફરેલ આવી જલ છે પ્રમાલ અંગળની કુપી ને રાજાની આ
અર્મ જવાનો જલ કારિયાની જાની જલ જાવવા છે.

પેલેસ્ટાઇન જુદા આદે ખુદલું રાખા

પેલેસ્ટાઇનમાં જુદામાં પ્રમીએલન બધ મનાવી એનો નીમીય
મદાથી જુદા સેકે નાં બાળજાની વડવા છે. પેલેસ્ટા
પુરે [પ મદા] જુદામાં આ રાજાની નેજા નેજા
મુશરે જાદર કર્મી હતું કે પેલેસ્ટાઇનમાં જુદા એક મરેનું
નેજાલ રોમ જવાનું આ કેકરેલની અરજ પ્રમાલ
જાદર અર્થતોય ફેલએલો. રહેનો આવી છે અને જુદા લોકોન
જાદર કે નેજાન અર્થ છે કદબરા જુદા લોકો પેલેસ્ટાઇન
જાદરે સેલ જલ છે જુદા પ્રમાલે લાંબે પેરનું ઉપરલું
હરીન જુદા પ્રમાલે આ જલ ઉ નેજાન જલે તેવી અપરલ
હરી છે. હવે આ જુદા પ્રમીએલન બધ કરવામાં આવ્યું તે
ઉપરથી જલ નેજાન જુદા રોકમાં જુદા લોકોને મેડી સલામો
બહી પ્રોડરક કરવા જાવવા છે. અને આદીક રમીટમાંથી
જુદા પ્રમાલે વિજા.ક હરી જલ છે જલ દહોવામાં આવે છે
જુદા રોકમાં પમીય કરવા જુદા લોકોનું એક બાબત તીકલું
હવે જેમાં 'પેલેસ્ટાઇન જુદા માટે ખુદલું રાખે.' 'અમેરિકાન
જુદા સેકે પેલેસ્ટાઇન માટે નમક મરે ૬ ફેબ્રુ ૧૯૨૯
જાળ હરી કર જામદ કાપી હરી જા' એવા વાપદા સાથે
સાધન હવે હતું.

પેલેસ્ટાઇનને, મદાલ, આ મુશમ (૧૯૨૯) જાળ જા
વહ પો એવા અવિખમાં પુરેપુરો સભવ છે

પ્રોન્સ ફેરેલ ન અર્થ રહે

પ્રોન્સ ફેરેલ ને અર્થ રહે
આપવાની કાપેલા પકાક કરી છે પરંતુ આનો જુદા ન મધ
કહે એક મદા પાકામેટમાં આવશે એમ નવ જ આવાના
અમાલ આ. પીરો રકારે છે પ્રોડરીમાંથી એક સમા જલજા
બાબત આવનાં મા. પીરોએ રકારનું હતું કે એનો જુદા
તરીકે કાવે હરી કર એ વિષે નેજાન લીસક પાટી હરી વજ
કાવ વરિષ્ઠ નદિ અને એ પ્રમાલે પાટી પ્રમા જવારવામાં આવશે
પ્રોન્સ ફેરેલ ને અર્થ રહે
કરવામાં આવ્યું હતું જાદર મેજર રોકે એનો સુપરે તે
બીજામાં જાવક કર્મી કનો કે જુદાનેલાંથી જાવને એલના
આટકાવની. આ પીરોએ તે વેળા રકારનું કે હરી જાવક પ્રો મેજર
એકરને સુપારવાનું એક રૂડું બીજા પાકામેટમાં રાજ્ય કરવામાં
આવશે તે ઉપરથી મેજર રોકે પીતાના સુપરે પાડો એથી
હીના કનો. આ પીરોએ પ્રોડરીમાંથી સમાના રકારનું હતું
કે મુશમીયન આ જાવને અર્થતોય અર્થના ને માટે આવાન
— પ્રોન્સ ફેરેલ ને અર્થ રહે
હવા મદા નથી બાળી આવે છે કે આ રોકા લોકોનાં
મેડા જાલ આનોનાં સુકા મેડા જાલ આવાને મદામિય
આપવામાં આવે આથી (૧૯૨૬) છે. આવાન આ દહા એક
જાલિલ તરીકે આપવામાં આવે છે એમ રૂડું માનતો નથી
હવે એ વિચારથી જલજામે હવે કે આ પકાક આને તે રાજાની
સાતમાં પસારી એ જાવનું છે. આવળી સેકે સરકારને
— પ્રોન્સ ફેરેલ ને અર્થ રહે
કારીજ કોમિસે. મેડી આવાન પાસ કરા એ ત્રીય લ
મેન્દરી આપવાને એકર છે તે આનો આપવાને અર્થથી
રાજી

આ રોકા વતરીએ—મેડીએ તેમજ બીજા કલક પ્રમા
સેન રવા જ રખી મેડે પ્રમા પેલેસ્ટાઇન જાલ મેડે રાજ્ય
પાંડા એક દરજી મદાવે જલ અને અર્થ પ્રમાલે સેકે
પ્રમા પોલના જુદા એકી ને એ રાખેલી મને એક સદે
સરકારના આ રોકા આવી વાવ છે.

પ્રોડરીયા જેલમાં પાલીસાના ફોરે

પ્રોડરીયાની જેલમાં મવા કદબરી પેલીસાને એકકમ
રોકે મળેલો દતા જલની અંદરના રોકામાં પો એ રોકે
કર્મી કરી, જાદરથી કે જાવને ને વરતુના જાવથી તે તેમ
પેલેસ્ટાઇન પરીકે કલકા દતા, જાદરથી બહાર વરતુએ કલક
કલકી હતી એકકીની રીકોમે વજ જેલમાં અરીકવી હતી.
પ્રોડરીયાની જેલમાં જાળી મુશમી જેલની જલ એ મવવા
મુશમીને રાખવામાં આવે છે. જલ આનું આ રિખમાં
— પ્રોડરીયાની જેલમાં મવા કદબરી પેલીસાને એકકમ
જાવ છે.

હિંદુ સ્વાતંત્ર્ય ચુક્ર

આફ્રીકોનો પેશાવર પર હુમલો

હિંદુના 'રાષ્ટ્ર' પત્રનો પેશાવરનો અગ્રણી દરજ્જે છે કે પેશાવર ઉપર હુમલો થઈ આવવા માટે જમમજ આતંકી અલદ હજાર આફ્રીકોના કાબુનીના મેદાનમાં એકત્ર થયા હતા કે-ટોનરેંદની સરદારી એક આમલ દુર એક મોટી દુકાની આવી પહોંચી હતી અને એક નાની ટોળા અગ્રણી આમની નજીક આવી પહોંચી હતી. આફ્રીક અને હિંદી બન્નેને આ ટોળાઓને લીધેરી નાખી હતી. આમલાના મોઢાને પેશાવર કહેર ઉપર હુમલો કરવા તેમણે અરજી ચાલુ કરી હતી. પરંતુ આમલીયાએ સામેલ થયા ન હતા. મેદાનમાં ટાઇમસનેનાના કેમ ઉપર એકાએકનાથી નાખવાના ફેરવામાં આવ્યા હતા. અને હુમલો કરનારાઓ ઝાપટી વિખરાઈ જવા લાગ્યા હતા. તેઓ વિખેરાઈને આમલમાં ટોળા નાથ અંતરજ નાથ છે એટલે તેમને વિખેરી નાખવાનું કામી કુશીમત અરેફ છે. અમી પ્રાગલ પડે છે. કેટલાક પાસે રાષ્ટ્રકો છે, કેટલાક પાસે જુના કાલના છે. આફ્રીકોમાં દરેક પાટીના પ્રેરે-ગાન પરિણામે એવી આનંદા ફેરવેલી છે કે હિંદીમાં આફ્રીક રાજ્યનો અંત આવી ગયો છે અને તેને અંત આવેલો નાથ છે.

પાંચ હજાર અગ્રણી ફેરવા

પેશાવરથી ફરનો કહેણા દર્શાવે છે કે આફ્રીકો પેશ ૨૦ છઠ્ઠામાં રાખલ થયા હતા અર્થાત તેઓ હવે પાળા લડી ગયા છે. કેરોએનમાંથી પાંચ હજાર અગ્રણી તેમના ઉપર ફેરવા માં આવ્યા હતા અને તેમનામાં બારે ખુવારી થઈ હતી.

યુરોપીયનાની દુકાનો ઉપર પીકેટીંગ

મુમ્બઈથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે મુમ્બઈમાં કાટના હતા માં આવેલી યુરોપીયનોની દુકાનો ઉપર કેએસના વોલ્ટીઅરએ પીકેટીંગ કરી હતી તેઓ આખાનો પેશાક અને અધી ટોળા પહેરે છે. રમસારે, દરેકને ૧ યુરોપીયની દુકાનમાં ન જવા વિનવે છે. યુરોપીયનોને તેઓ કશું કહેના નથી. એક યુરોપીયન દુકાનકરે વોલ્ટીઅરને બેસવા માટે રહેણા આવ્યા હતા.

અહાત્યાજનો એકમાં એક માસ

મુમ્બઈથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે અહાત્યાજને જેમ માં એક માસ થયો તેની ઉચ્ચથી તરીકે મુમ્બઈમાં હાનાજ પાડવામાં આવી હતી અને અમલો નીકળ્યા હતા. કાપરની ઝીલ ખીલો નાથ થઈ હતી અને ૬૫૦૦ મામદારોએ હાનાજ પાડી હતી. કેટલાક હાનાજીઓએ મોઢો ઉપર કામ નાથ કરાવવા પડ્યો ફેરવા હતા. તેઓએ પેલીસે ઉપર પશુ પચ્છો ફેરવા હતા. એક મીલ આમળ ગણુ હજાર હાનાજી ભાઓ એકા થયા હતા તેને પેલીસે વિખેરી નાખ્યા હતા.

મુસલમાનોના આંધીજને દેના

મુમ્બઈથી ફરનો તાર અમાચાર દર્શાવે છે કે મુસલમાનોની એક અંતરજ થયા મળી હતી તેમણે અધીજની અંતરજ રોકે આપવાનો ફાવ પસાર કર્યો હતો અને અમલ હિંદીના મુસ્લી-ઓને અવજ ચાલુ કરી હતી કે આફ્રીક ભાવના બીકા ફેરવા

તથા અવિનયમની અંતરજ પુરેપુરો કામ લેવો. ફરવામાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે નવાં સુધી મદામલા થઈ અને મુસ્લીમ કાર્ટીસીય રાઉલ કેમલ ફાન્સેસમાં કામ ન લે માં કામી મુમ્બઈ ફરનો તાર પશુ પ્રતિનિધિએ ૨૬૬ કેમલ ફાન્સેસમાં કામ લેવો નહિ.

ફાહેનરેશાહની અમ્મદીવસની ખુશાહી સામે વીરોધ વરલીમાં ડીટેન્શન કેમ્પમાં તોડાનો થયા હતા. એક હજાર વોલ્ટીઅરો જેમને નીમકના કામલાના અંતરજ માટે પકડવામાં આવેલાં છે તેઓએ કહેનકાટના અમ્મદીવસની ખુશાહી માટે વીરોધ ઉઠાવ્યો હતો. વોલ્ટીઅરોએ પેશાના રહેણાજ ઉપર કાળા પાવટા ઉરાધા હતા અને તેઓએ કેમ્પમાં પડેડ કરી હતી અને બળવાનોર અમ્મદો મામાં હતાં. આથી લાં મેદાન મેદુ ટોળું એકું થયું અને તોડાનો થઈ જેમાં ૮૮ આખોમાં કામલ થયા હતા. જેમાં બે આંખો હતી. એક આંખો મમ આંગે હતા.

સાર હિંદુઓને ફાંખીની સજા

એકાપુરથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે લાના કુલકેમાં બે મુસલમાન પેલીસાના ખુન માટે ચાર હિંદુઓને ફાંખીને દુકમ થયો છે.

બ્રીટિશ અલ્લતા અધીકારની રે જના

સીમલાથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે એકે એકાએકારી બકાર પકડ્યું છે તેમાં વોલ્ટીઅરે બકાર શરેમાં આર્ડીનન્સે અંતરજ, બિકાર એરીરમા, આમામ અને ને.પં વેન્ટ ફેટીઅરને કામ પકડવામાં આવ્યો.

પાંચ લાખ રૂપય સેનાની માગણી

મુમ્બઈમાં થઈ સજાએ પાંચ લાખ રૂપય સેનાની માગણી માટે અપીલ બકાર પડી છે જે માગણી કરવા ૧ આકમ છે કે સમરત હોઈમાં મામડાઓમાં બીકીક માલના બીકીકાર એમની મારફતે કરાવે. મુમ્બઈમાં પકાલા સેન્ટ ડીપેટમાં અલામકીએને જે હોલ મળે તે ઉચ્ચવા એક બકાર સજા મળી હતી બોલનારાઓએ વેપરજેવના એર્ડી નન્સને ન અલકારના વોલ્ટીઅરો તરીકે બકાર પકડા અરજ ચાલુ કરી હતા.

અહાસજાની આર્ટીસ ઉપર હુલો

મુમ્બઈથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે જાનો પેલીસે બીકીઓ થયે, પાંચ પેલીસે હાથિયાર સાથે અને ૩૦ યુરોપીયન અમલ. હોરોએ મળીને મુમ્બઈની મદામલાની એરીમરે ઘેરા પકોટ હતો. અવિનયમની અંતરજ કરે થયા થઈ મુમ્બઈની એરીમ ઉપર આ માળે હુમલો પેલીસેએ થયો છે. ફોલ અમીની પુનની અલ્લતા ૬૫૦૦ મામદારો ૧૫૫૦ મામદારો ૧૫૫૦ મામદારો કરવામાં આવ્યા હતા. મનાઈ દુકમ હતાં ફોલેસનાં બુસડીનો બકાર પાડવામાં આવ્યા હતાં ૧ પશુ અમલ કર્યો હતા નવી મુલની કાર્ટીસીસ

મુમ્બઈથી ફોલેસ કમીડીઅ નવી મુલ કાર્ટીસીસની બુધી રીતે રચના કરી છે. જે અમલકારોત પકડવામાં આવ્યા હતા તેમને અલે બીલ અ.ને નીમવામાં આવ્યા છે.

મડેલાના રાજાના અંતરજના અગ્રણી

મુમ્બઈથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે કવડાતઅલી કે જેઓ અમ ૧૯૨૧ ના અસહકારના અમાનામાં અહાત્યા આંધીજનો

જામણા હાથ જેવા હતા તેને એક બાજુ હરી મદાત્માજીએ ઉપરથી મળતી ખાંડચરી, ડબેગલી અને ખરાબ રીતે ત્રણ મહત્તર કરી દીધી હતી. એક બાજુ તેને લાંબો નાક, ઘુસ્કીએ વચ્ચે દીવાલ ખડી કરી છે. તેમણે દર્શાવ્યું કે કેમિસ મેનો બહાર સુધી સરકાર ઉપર કંઈ કાપ પાડી શક્યા નથી અને રહે તેઓ ઘુસ્કીએને સડતમાં એવવા પ્રવળ કરી રહ્યા છે. તેમણે ખર્ચા બાબી હતી કે કેમિસ મેનોને ટ્રાવ ખમર પાંદો કે તેઓ માલમાં એવા ખમર છે. ધી. વજીરખાઈ તથા માલવીયાજીના રીકરને સળ મુખથી રહેતો એક તાર દર્શાવે છે કે કેમિસ કમીટીના એક સભ્યોને પકડવામાં આવ્યા હતા તેમાંના એક સરકાર વખતમાંના હીકરા છે તથા ખાંડ પાંદો માલવીયાજીના હીકરા મુકુંદ મલવીજી છે, પકડ એવા સળને જ માલની સખ્ત મજૂરીની સળ કરવામાં આવી છે.

પુરેલીપીયન એટીનું આદાસબામાંથી રાજનાયુ

મીસ મહા ડીપીયનનું નેત્રો મુખમાં એક સમાજક કાર્ય-કર્તા છે તેણે મુખમાં મદરકભાગથી રાજનાયુ એવા વીરાજ કરી આપ્યું છે કે સરકારે સખ્ત જામણનાં જમલ ખર્ચા છે. એક જ દાખા જામણ વસતી મુકતીના પ્રસંગે તપ્તિને તપાસવાની કદર તરીકે કેમિસ દર્શાવે છે એવા આપવાનું હું મુકતીના રસીક જામણના પાંદોના નાકની હી.

મીડનાપુરમાં હુલ્લહ

રહેતો એક તાર કમકગાથી દર્શાવે છે કે મીડનાપુર જલમાં આવેલા એકેન માટે પાંદો માલવીયાજીએ પોલીસની એક પાંદો ઉપર દુમલો કર્યો હતો. પોલીસોનો પેલક અને દધિ-વાર તપાસે ઉતરાવી લાખા હતા. એક પોલીસ માર્યા મર્યા છે અને એ મુખ મુકતી છે. એક જલમાં મલીસામમાં પલ્લુ તેમના મુકતી અને ૧૭ માલસો પાલક થઈ હતા ૧૫૦૦ રૂપયોએ મીડનાપુરમાં આવવાના પ્રવળ કરતા હતા તેમના ઉપર પોલીસએ દુમલો કર્યો હતો એ જલમાં રિપન મંજીર દાખાથી પોલીસ ઇન્ડરેક્ટર જામણ વધુ ખર્ચ મુકતી તપાસી મળ્યા.

સર કુર્મા અને એશીયાટીક બીલ

સર કુર્મા ને ૧૩ માર્ચના રીકર કેલેક્ટરના મુકતી સખ્તમાં આવ્યા હતા. 'રેન્ડ' તથા 'રેન્ડ ટેકલી મેલ' પત્રના ખમરખાઓએ તેમના નીચે મુકતીના ઇન્ડરમુ પોલપોતાના હાથમાં બહાર પાડ્યો હતો.

'રેન્ડ' માં ઇન્ડરમુ

સર કુર્મા કેપટાલનથી લા. હના બંદાનીસખ્તમાં આવ્યા હતા તેઓ કાસવાલના હીકરોના વિષે ઉબી થએલી રિપતિને મધ્યિજ મળીર એમે છે. એશીયાટીક બીલ કે જે લેક્ટરજીમરની એરજી ઉપર દીવાલને ખામ રજી છે તે સંજ્ઞા બા માતમાં રિપતિ પુતી રીતે મળીર છે. અને તેવારી કરી કરીએ લેલકા માટે જામણ સમય આપવામાં આવ્યો તે માટે જામે બાબારી છીએ પરંતુ એના બર્થ એરેલેજ થાય છે કે જામણી મુકતીનો છે તે માત મુકતીજ રહી છે. એ આજ બીલ હાયરો અને તો દાસવાલના સર્વ હીકરોને તેથી મુકતીજ થશે, અનેક વેપારીઓને મંજીર ખામમાં ઉતરતું પડશે, અને કેલેક્ટરના વપારને સમુજ્જો નાશ થઈ જશે.

કામદાની બારીઓ

અસીરવ ખરાબના કામદામાં ને ૧૩ મારીઓ રહી જાની દોષ તે બારીઓ જામે બાવિખને માટે બંધ કરવામાં આવે, પરંતુ નવોજ કામદા કામદા કરના, હીકરોના ઉપરનાં જામણને સખ્ત બનાવવું એ જામણ બરેલ છે, તેની આવરખાતા ન હતી. કેટલાં જામણ નીચેનાં આવેલો દોષ તે જામણ તેની વિરુદ્ધ જામણ કામદામાં ફેરફાર કરવો એ જામણ નથી. અને જામણ કામદામાં ને હીકરોના માટે જામણ સખ્ત છે તે કામદામાં નવા સિદ્ધાંતો જા માટે કામદા કરવા જોઈએ.

ડા. મલકનમાં અને વિધાસ

જામણ ડા. મલકન અને પુતીયન પાલમિટમાં અને વિધાસ છે. અને હું હજી આજ રાખું છું કે બીલ જામણ પાલમિટમાં છેલ્લે તપાસે જામણ જામે તેને એવી રીતે મુકતીમાં આવવી કે તેથી હીકરો અને તેના વિરોધીઓ જામણને સંતોષ થશે સર કુર્માએ જામણ માલમાં દર્શાવ્યું કે જે કે મારી તપાસવા હવે સારી થશે છે પરંતુ કામદામાં જોરીસના કામને જોલો મળજ ઉપર જામણ છે. પરંતુ અને જામણ છે કે મારી જરૂર જામણ કરવા જોઈએ જામણ મારણમાં રહે.

રેન્ડ ટેકલી મેલ' માં ઇન્ડરમુ

અસીયાટીક બીલ કે જેને વિષે હીકરો કામદા મોટા જામણ પ્રસરી મળેલો છે તે વિષે સર કુર્માને 'રેન્ડ ટેકલી મેલ'ના ખમરખાઓએ સવાલ પુકતી સર કુર્માએ દર્શાવ્યું કે સરકારે જામણ મુકતી રાખ્યું છે તે માટે હીકરોને સરકારના જામણ માને છે. જામણ માટે બીલ મુકતી રજી જે હીકરો જામણ કે જે બીલનો જામણ કરવાનો જામણે સમય થશે, અને તેથી ને જરૂરતો બીલમાં થએલી છે તેની જામે જામણી વિરુદ્ધ દલીલ રજી કરી જામણ પાલમિટના સખ્તો માટે પલ્લુ જે હીકરો જામણ કે જામણ હું જામણમાં તેઓ પલ્લુ એ બીલમાં હું છે તે સમજ જામણ નહિ. એ બીલ ઉપર સંજાલખરો વિચાર જામણવાનો સળને હવે સમય મળ્યો છે. એ વિચાર કરવાને માટે જામે સરકાર પાસે સમય માન્યો અને સરકાર આવાના પ્રમણે જે બીલને પાલમિટની આવતી મેલક સુધી મુકતી રાખ્યું છે.

અને આવતી મેલકમાં હું જામે હું જામે હું જામે હું સર કુર્માને હજી કે તે વિષે જામણથી હું હીકરોનાં હું જામેલો જામણવાડી રહેલો છું એટલું હું હીકરો.

પાલમિટ જામણ નજર કરે

સર કુર્માએ જામણ માલમાં દર્શાવ્યું કે સરકારે જામણની પુતીયન પાલમિટ જામણ અને જરૂરતો જામણ થશે જામે હું જામણ જામણ નથી. એજવાર તેઓ જામણની જામણ ને જે જામણ થશે રહેલી છે તે જામે પુતી રીતે સમજશે તો મારો વિધાસ છે કે પાલમિટ જે જામણને એવી રીતે મુકતી કે જે વળ પલ્લુ રહી જામણ કરે.

જામણના હાથમાં ઇન્ડરમુ

સર કુર્મા લા. દ બી જામે જામણનીસખ્તમાં કરમણ આવવી પડ્યા છે તેમણે જામણ પ્રતિનિધિને એક ઇન્ડરમુ આપવા તેમાં દર્શાવ્યું હતું કે એશીયાટીક ટેન્ડર બીલ કે જેનાથી કાસવાલના હીકરોમાં મોટી રિપતિ ઉપરિસ્થિત થશે છે તે બીલ વિષે કામદા હું જામણ કામદા રાજાઓ રહું છું. સર કુર્માએ દર્શાવ્યું કે જે કામદા થશે જામણ જામણ કરેલો છે જે જામણ કામદા થાય તો સંજા હીકરો વેપારીઓ જામે મુકતીમાં આવવી પડશે. બીલમાં જામણ

એશિયાટીક બીક્ષ

‘જે. ડી. બીન્નર’ ની સહીથી તા. ૭ યુનના ‘સ્ટાર’ થી
ખાં એક લેખક એશિયાટીક બીક્ષ વિષે નીચે મુજબ લખે છે :—

હોંડી કેમને માટે એ ચર્ચાઈ શરૂ થઈ ગઈ છે કે સર કુર્મા
રેડી હોંડી અને આવી પહેલાંના. ભરતીય મોંઘ સમયે
તેઓ કેપટાઉન આવી પહોંચ્યા. જો તેઓ થોડા દીવસ મેલ
આવ્યા હતા તો પશુ કરીને એશિયાટીક ટ્રેડિંગ બીક્ષ
કાપડો બની જતો. ખરી રીતે તો એઓ વચ્ચે આવી કહે
છે તે વાત જો ન હતી તો આ બીક્ષને કાપડો બનતો કદા
બીજું કદાકાળી કહે એમ નહતું. વળી એમ પશુ કદી કદાવ
કે સર કુર્મા રેડીને આ અપરજીવન બરેમો દીવસ બસ આમજ
મેલા સમય ઉપર બધું જાણીજી માન કનેક થઈ છે. આ
બીક્ષને મુજબની રાખવામાં આવ્યું છે તે આ સરકારે હોંડી
સરકારની મામળાને માનબરેદી રીતે રીકારી છે, કે જે હોંડી
સરકારના સર કુર્મા એક અધિકાર પ્રતિનિધિ છે. સરકાર
આ બીક્ષને અંબીરપંજે વિચાર કરતી હતી અને કોઈ પશુ
પાકામેંટના ફરજીને ન જાણે એવી રીતે તેને પાકામેંટના
ઉત્પાદનથી પસાર કરી જવા ઇચ્છતી હતી તે ઉપરથી એમ
આશય પાડ્યું હતું કે એશિયાટીકના વેપારના ઉપર જે અંકુશ
તે મુકવા માગતી હતી તે બરેમો જરૂરનું હતું આ બીક્ષને
મુજબની રાખવામાં આવ્યું તેજ હકાલે છે કે એને માટે ઉતા
વળની જરૂર નહતી. આથી પ્રયોજનને બધું જોની જરૂર
હોય એટલું જ રહે છે.

હવે જો પાકાળના પ્રશ્ન સમંધી સર કુર્મા વચ્ચે પડ્યા છે
તે કાર્ય એશિયાટીક કેમને બરે મદદ કરતો થઈ પડ્યું છે.
જો કે સર કુર્મા એશિયાટીકના વેપાર ઉપર અંકુશ મુકવા
માટેના આ કાપડાને પસાર થતો બટકાવી કહે એમ તો નથીજ
પરંતુ આ કાપડામાં તેઓ પશુ ફેરફાર કરાવી કહેશે
તેમણે પોતેજ હકાલું છે કે બીક્ષ મુજબની રહેવાથી તેમને
અને તેમના ભોળાને બીક્ષને કાળજીપૂર્વક અવગણ કરવાનો
સમય મળશે અને જે ફરખારો રજુ થએલી છે તેને પહેલાં
વળવાને વધ મળશે. તેમજ પાકામેંટના સમયેને પશુ બીક્ષને
અવગણ કરવાનો વખત મળશે અને હોંડીઓના વિચારો એ
બીક્ષ વિષે જવા છે તે તેઓ બીક્ષી કહેશે.

સર કુર્માએ એક ચોક્કસ કાર્ય કર્યું છે. કારણ કે જીવ-
કાળમાં એશિયાટીકને માટે જે કાપડાઓ થકાએલા છે તે
વખર વિચારે અને એશિયાટીક પ્રત્યે ખરાબ મામળાથી
પડાએલા છે કે જે કે પાકામેંટના સમયે એશિયાટીકને લગત.
કાપડા માટે વિચલવાર હોંડી ઉતરવામાં બેરકાર રહેવા હતા.
કાપડાનું મુજબ વચ્ચે હોય તેનાજ ઉપર તેઓ રસ ભેંતા હતા
પણ તેની અપજી વિચારો બીક્ષ રજુ કરનાર ઉપરજ તેઓ
છોડી દેતા. નુકસાન કરવાના ઇરાદાથી એમ કરવામાં આવ્યું હતું
એમ નહિ પરંતુ બેકાળજી એવા વિષયમાં જવાવવામાં આવતી
હોવાથી એશિયાટીકને સહન કરવું પડ્યું હતું. આવા બેર-
કારીપજાને હવાની કદાવવા પશુ જો સર કુર્માને ફતેહ મળે
તો તેઓ પોતાના દેશપ્રેમીઓ એક સેવા બાળને છે એટલું
જ નહિ પરંતુ તેઓ આપણા દેશના કાપડા બનાવનારોને
એટલું વાદ પશુ આપી કહેશે કે આમુક વર્ગના ભેંટા કે જેઓ

પશુ આરોગી અને અભિજ્ઞાના ખરાબનારી થયા છે તેના
પ્રત્યે સજા જુદા કે ન આપવાની નમ, એમનદરી
રહેલી છે.

કેલોનીઅલ બોર્ન હોંડીઓ અને એશિયાટીક બીક્ષ

ન્યુ ટાઉનમાં આવેલા પાટીદાર હોલમાં કેલોનીઅલ બોર્ન
ઇન્ડિઅન એસોસિએશનના આકારો દેશને એક સભા મળા
રવિવારે એશિયાટીક બીક્ષ સામે વિરોધ ઉઠાવવા મળી હતી.
બીક્ષની અંતેક કલમો નુકસાનકર્તા છે એમ હકાલવામાં આવ્યું
હતું અને શરજીઆત રીપેરમેન્ટની રજીમ નિર્ણય નીવડી
હોવાથી સરકાર હવે એવા કાપડો પોશાક રીતે છે કે જેથી
અંતમાં સાકલ આદિકામથી હોંડીઓને કાંઈ કદાકી કદાવ
એસોસિએશનના પ્રમુખ મી. ડી. એમ. નરસિંએ હકાલું કે
યુનીયન સરકાર અને હોંડી સરકાર વચ્ચે રાઉંડ ટેબલ
કોન્ફરન્સ મળી બરે સર્વ હોંડીઓને સતોષ થશે. આ
કેન્ફરન્સ પશ્ચિમ એક નવાન પર્સિસન ઉપરજ કરવામાં
આવ્યું અને “નેન્ટમમેન્સ એશિમેટ” અસીરવમાં આવ્યું.
કમનસીએ આ નવા બીક્ષથી ટ્રાસવાલના હોંડીઓ અગાઉ
હતા તેના કરતાં વધુ ખરાબ હકામા મુકાય છે. સન ૧૯૦૮
નો એક સો લગા ટાઉનથી એક્ટ અને સન ૧૯૧૬ નો
કાપડો અસીરવ બરે છે પરંતુ એ કાપડાઓનો અમલ
આપણી સામે કરવામાં આવ્યો નહતો. પરંતુ કે. મહાનના
રાજ્યવડીવદ દેશ આ કાપડાઓને આ બીક્ષ દ્વારા સખ્ત
બનાવી દેવામાં આવ્યા છે અને તે એટલે સુધી કે એનો
અમલ કરવામાં આવે અને એક એનો અમલ થશેજ તે.
આખી કેમના આધિક વિન કા બધું જો અને આ બીક્ષનો
જે મુખ્ય આદર્શ ફરજીઆત અલગ રાખવાનો છે તેનો અમલ
થશે. આથી “નેન્ટમમેન્સ એશિમેટ” ની અંદર વર્ણવાયેલી
ઉપાદ કરવાની અને અંતેક બીક્ષ વાતો માન સુદર વાતોજ
હતી કારણ કે તેનો અમલ કરવાનું આપો અપજ નહિ થશે.
અને આપણી સામે સર્વતર વિનાશ અને અપમાનો આવી
ખડા રહેશે વાતો આ દેશના કીનારા કોડી આલતી આપવી
પડશે. આ બીક્ષને સ્વીકાર કરવા કરતાં કેટલાક હોંડીઓ
સ્વદેશ આદ્ય જશે પરંતુ જે ૮૦ હકા હોંડીઓ આ દેશમાં
અંતેક છે તેમનું શું થશે તેઓને તો આ દેશ સિવાય
બીજું કોઈ બર છેજ નહિ.

બાદ નીચેનો ફરાવ અવાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો
હતો :—

“અશ્વત્થીક બીક્ષ ટ્રાસવાલમાં વરત. હોંડીઓને સપુર્ણ
વિનાશ થાય અને એવે તેઓ આ દેશમાં સમુજમાં ન હોય
એવી દલા થાય એ રપદ છે જેથી આ સમાને જાને છે કે
આવી જાતનો કાપડો જે રાઉંડ ટેબલ કોન્ફરન્સના હેતુથી
ઉઠે છે એટલુંજ નહિ પરંતુ ઇન્ડો યુનીયન એશિમેંટનો
સીધો રીતે અંમ કરે છે કારણ કે ‘કીકાઇન્ડ એશિયા’ ના
બીક્ષ સ્વરૂપ રીતે હોંડીઓને અલગ વસાવવાની નીતીનો અંમ
અખસર કરવામાં આવ્યો છે.”

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ શ્રી. દાઉદનનું રિપોર્ટ

હોદ્દ સરકારના એલ્ડર શ્રી મુખી ની આગેવાની પ્રમાણે હોદ્દી સરકારે શ્રી એ. ડી. દાઉદનને મુલાકાત આપવા પાસપોર્ટ નીચેથી સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ દાખવાવાના હોદ્દીએના કેસ રજુ કરવા કાયમશાબ એલ્ડર તરીકે એકથી આગેવાન હતા તેમજ નીચેના ૧ થી ૧૦ સુધી સભ્યો હતા :

સ. શ્રી રજુ કરવા દેવા પાસ પુ આપવા આગેવાનો પુ સભ્ય નીચેનામાં હોદ્દી સરકાર તરફથી એલ્ડરની ઓરીસ આ દેશ માં ઉપસ્થિત કરવામાં આવી છે તે અંતર્યા અગર કે બાને સરકારી અથવા અન્ય બાને આસરકારક અકારે અગ્રણ્ય એકી રહે અને મારી તેમજ હોદ્દી સરકારની એલ્ડર અભિવ્યક્ત છે કે હું બાને હોદ્દી સરકારના એલ્ડર તરીકે કામ કરના હોદ્દી તે વેળા માટે મુલાકાત સરકારના આદ નહિ પરંતુ આ સીલેક્ટ કમીટીને પણ મારી વધા કરી મદદ આપવી. બાને એ અર્થમાં હું આપને આ રિપોર્ટ આપું છું જે આપ સ્વીકારશે :

કમીટીએ તપાસના જે મુદ્દાઓ નક્કી કરતા તે ઉપર હું આપને તે પહેલાં ટ્રાસવાલમાં હોદ્દીએના વેપારના પ્રકાર અર્થમાં હું સામાન્ય દ્રષ્ટિપાત નાંખવા કમીટી હું બાને તેમ કરાશેના મારે આપને એલ્ડર છે કે આ પ્રકારે તેના સભ્ય સરકારના કમીટી એલ્ડર છે. આ પ્રકારની એલ્ડર અનુક્રમણિકા તરીકે પદ્ધતિ તે હું એ દેશીય કે સન ૧૯૨૧ થી સન ૧૯૨૬ સુધીના સમયમાં માત્ર એકાદનીસર્ગમાં આપના ટ્રાસવાલના હોદ્દીએના વસ્તી મુજબ તે મોરારીની વસ્તીમાં જે વધારે થયો છે તેના કરતાં હોદ્દીએના વસ્તી કમીટી મુજબ એકી એકી છે સન ૧૯૨૬ ની વસ્તી મુજબ મુજબ પદ્ધતિ પહેલાના કરતાં એકાદનીસર્ગમાં મોરારીની વસ્તી ૧૮,૬૦૫ ની વધારે હતી સન ૧૯૨૧ ની વસ્તી મુજબ ઉપરથી દેખાય છે કે આપના ટ્રાસવાલ પ્રાંતમાં હોદ્દીએના વસ્તી માત્ર ૧૬,૪૦૫ ની છે :

(૨) સન ૧૯૨૧ ની વસ્તી મુજબ પહેલા એકીવાદીક પ્રકારની કમીટી સન ૧૯૨૧ના ૬૨ માં પેરમદમાં અગ્રણ્ય ૫૬ માં આપ ટ્રાસવાલ પ્રાંતમાં આપ અગ્રણ્ય માન્યતા ફેલ્ડ રહેલી દેખાય છે કે હોદ્દી દેશમાં વધેમાં ટ્રાસવાલમાં હોદ્દીએના વસ્તી પુષ્ટિ પદ્ધતિ છે અને એવી પ્રાંતી રાજ્યમાં બાને છે કે એ વધારે અગ્રણ્ય છે, પરંતુ એ મુજબની પદ્ધતિ છે તેના ઉપર એ અગ્રણ્ય અગ્રણ્ય આપના માં બાને તે અગ્રણ્ય પદ્ધતિ કે એ પ્રાંતી પ્રાંત વિતરણી છે અને એ પણ ૫૬ માં આપના બાને છે કે કમીટીના સભ્યોએ પેરમદ ૬૧ માં દેશવેલ્ડ છે કે ટ્રાસવાલમાં રહેવાને કમીટી દેશ એકી એકીવાદીક પ્રકારની વસ્તી એમાં આપના પદ્ધતિ સમાવેશ થાય છે તેની અગ્રણ્ય ૧૨,૮૦૦ ની છે. પરંતુ એમાંના મુજબ અગ્રણ્ય હોદ્દીએના મોરારી પદ્ધતિ છે. આ અગ્રણ્યમાં ૮૦૦ આપના પ્રકારે આપ વર્ષમાં ઉપરના છે. કમીટીએ આ મુજબ ૧૬૦૭ ના ટ્રાસવાલના નમર તેના કાયદાના રજીસ્ટ્રેશન પ્રમાણે મુજબી હોવી એલ્ડર બાને તેમાં આપ ૧૦ થી ઉપરના એકીવાદીક પ્રકારના સમાવેશ થાય છે. બાને તેમથી મુજબ હોદ્દીમાં મોરારી પદ્ધતિ છે. એ અગ્રણ્યમાં આપ વર્ષની ઉપરના ૬૦૦ આપના હોવી. અને

એ અગ્રણ્ય અગ્રણ્ય એલ્ડર કમીટી ૨૨૪ પેરમદમાં હોદ્દી છે કે આ અગ્રણ્યમાં ટ્રાસવાલમાં થોડા કમીટી એકીવાદીકા બાને તેના વારસો મુરોષીવન વસ્તીથી વધી અગ્રણ્ય એ માન્યતા અગ્રણ્ય સમય કમીટી એલ્ડર નહિ. સન ૧૯૨૧ ની વસ્તી મુજબના આકારમાં કમીટી આપ અભિવ્યક્ત ઉપર આવી એ તદ્દન વેરમદ હું કમીટી કે ટ્રાસવાલમાં પ્રકાર એકીવાદીકા વસ્તી ને એલ્ડર ૧૧૦૫ ની હતી બાને તેમાં

માન્યુલ વસ્તી મુજબ તે મુજબ છે. વસ્તી મુજબના આકાર મોરારી બાને એકીવાદીકાના નીચે મુજબ છે. એકીવાદીકા માંથી પણ હોદ્દીએના નીચા કદમાં છે તે તપાસવાનું સંભવિત હું આ અગ્રણ્યમાં આપું છે.

સાલ	એકીવાદીક	હોદ્દી	મુરોષીવન
૧૯૦૪	૧૧૩૨૧	—	૨૬૭૨૭૭
૧૯૧૧	૧૨૦૭૨	૧૦૦૪૮	૪૨૦૫૧૨
૧૯૨૧	૧૫૬૬૧	૧૩૪૦૫	૫૪૩૪૮૫
૧૯૨૬	—	—	૬૦૧૬૨૨

આમાં ૧૦૦૪૮ હોદ્દીએ છે તેમાં ૮૦૫૦ પ્રકારે બાને ૧૬૬૮ આપ છે, સન ૧૯૨૧ માં ૧૩૪૦૫ નો આપ છે તેમાં ૬૪૫૬ પ્રકારે બાને ૪૦૪૬ આપ છે :

(૫) આ પ્રાંતિક આકારમાં હોદ્દી સરકાર આકારમાં તપાસીશું તે કમીટીને આપનાં બાને કે એકાદનીસર્ગમાં અગ્રણ્યની મોરી વસ્તીમાં પુષ્ટિ વધારે થયો છે ૧૯૨૧ ની આપમાં મોરી વસ્તી ૧૫૧૮૦૬ હતી. બાને ૧૯૨૬ ની આપમાં તે વધીને ૧૭૦૭૪૧ ની થઈ. વગભર આપ દેશમાં વધારે પદ્ધતિ વર્ષમાં થયા અગ્રણ્ય એકીવાદીકાની વસ્તીમાં સન ૧૯૨૧ સુધીમાં ૩૪ વર્ષની અગ્રણ્ય એકીવાદ ૩૭ દેશમાં વધારે થયો. સન ૧૯૨૬ ની કાલમાં રીપોર્ટીંગ સરકાર એકાદનીસર્ગમાં વસ્તી મુજબ કરી તે વેળા એકીવાદીકાની વસ્તી ૪૫૫૬ ની હતી એમાં ૩૮૬૦ પ્રકારે બાને ૬૬૬ આપ છે સન ૧૯૨૧ ની વસ્તી મુજબના આકાર મુજબ છે કે એકાદનીસર્ગમાં બાને અગ્રણ્યની વસ્તી ૧૨૨૬ ની હતી. સન ૧૯૨૬ થી સન ૧૯૨૧ સુધીમાં માત્ર ૧૬૭૭ નો અગ્રણ્ય થયો. સન ૧૯૨૬ બાને ૧૯૨૧ ના આકારમાં આકારમાં સમાવેશ પણ થઈ અગ્રણ્ય છે.

(૬) આ રિપોર્ટમાં એકાદનીસર્ગ એકાદનીસર્ગ વસ્તી મુજબના રહે. આપ છે. તે ઉપરથી એકાદનીસર્ગ કે એકાદનીસર્ગ બાને પ્રાંતીવા સિવાય અગ્રણ્ય એકાદનીસર્ગ હોદ્દીએના વસ્તી નહિ એવી છે. તેમાં ૨૦ અગ્રણ્ય એકીવાદ મુજબ છે તેમાં એક કમીટી મુરોષીવનની વસ્તીએ ૩૬૬ એકીવાદીકા છે. બાને આકારમાં કમીટી મુરોષીવનની વસ્તીની અગ્રણ્ય અગ્રણ્ય માં ૨૩૦૭ એકીવાદીકા છે. (અગ્રણ્ય).

નીચેની સંક્યાઓને કોટ

કોટ કોટ હોદ્દી સેસવાલ તરફથી તેના નવિન અગ્રણ્યમાં શ્રી અગ્રણ્ય મુજબ મારકે 'ધી સમાવિષ્ય એકાદનીસર્ગ રજુપ્રત મુજબી મોરારી અગ્રણ્ય' કમીટી આકાર મારકે રહેલી સિવાય પા. ૪-૮-૬ નીચેની સરકાર પ્રતિ મોરારી આકાર માટે હોદ્દીને અગ્રણ્ય છે. ૪. કો. નિશાન ૬૬ પા. ૧-૨-૬, નિશાન હોદ્દી આકારમાં પા. ૧-૨-૬ બાને સરકાર ૬૬ પા. ૧-૨-૬.

સ્વર્ણસિંહામાં દાંડી વેપારીની સામસનની અરજી

જેઠાએ જાહેરના આવીશાએ સ્વીકૃતિમાં રહેના નંબર ૧૩ માટે જનરલ ડિસ્ટ્રીક્સ સામસન માટે અર્જીશીટની અરજી કરી હતી તે વિષે સ્વીકૃતિ હાથે કાઉન્સિલની બેઠકમાં અર્જી નીકળી હતી. અરજદારે એલર્ડી એચ. જી. હાઉસ અને એ. એચ. હાઉસની અર્જીશીટ માટેની અરજી ઉપર કાઉન્સિલના બેઠકી સભ્યશ્રી બેઠકીશીટમાં અર્જી કરી હતી. અરજદારેની ૧૫૯ સેવામાં આવી હતી અને નંબર આપવાનું મુદતની મર્યાદામાં આપ્યું હતું.

કાઉન્સિલે કમીટીમાં આ વિષય ઉપર વિચાર ચલાવ્યો હતો અને કાઉન્સિલની બુધી મુજબ એ કલમ આપવા એવું દર્શાવ્યું હતું કે પહેલીના આગામી એ, એચ. હાઉસ સામસન ન આપ્યું એવા કાઉન્સિલે નીર્ણય કર્યો હતો અને કાઉન્સિલ ન આપવાનું કલમ એ જતા સમય આપ્યું હતું કે આ મુજબ બીજા જનરલની અને કાયદા નકલ એચ. જી. હાઉસના સભ્યમાં એવું દર્શાવ્યું કે એક એ પ્રત્યે ઉપર કાઉન્સિલ તેની જનર-વાનું લખાવ કરવા પ્રત્યે છે.

કાઉન્સિલર અર્જીના સલાહમાં એચ. જી. હાઉસે દર્શાવ્યું કે મળા ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૯માં રહેના નંબર ૧૩ ઉપર અર્જી વેપાર માટે એ કાઉન્સિલ મેમ્બરું હાઉસે મારી પાસે રજૂ આર્જીશીટમાં હતી. આથી કાઉન્સિલર આગે એમણે દર્શાવ્યું હતું કે તેણે એકલ આર્જીશીટમાં બીજાનેસ કા કર્યું હતું.

કાઉન્સિલર બીકે અરજદારને પ્રશ્ન કે રહેના ૧૩ માટે તમે કાઉન્સિલની અરજી કરી હતી આર તમે શું કર્યું હતું તે તમને મલક છે ?

અરજદાર—હા.

કાઉન્સિલર બીકે—રહેના નંબરમાં તમું બીજાનેસ તમે કરનાર છો તે વિષે તમારી પાસે સહી કરેલું લીઝ છે ?

અરજદાર—હા.

કાઉન્સિલર બીકે—આ રીતે મલક કલમ છે ?

અરજદાર—મલક નહીં.

કાઉન્સિલર બીકે—આ મહાન આરે આપવાનું તમે બીસીસ પેન્ડાસન આપ્યું હતું.

અરજદાર—હા. અને માસિક પૈા ૧૫ આરું આપવાનું મેં અર્જીશીટ કર્યું.

વધુ કોન્ટ્રાક્ટ તપાસ આદ કાઉન્સિલર બીકે અરજદાર પ્રશ્ન કરી કે અરજદાર જ્યારે બે હાઉસને એ અરજીસર સર્ટીફિકેટ ન આપ્યું કે ત્યારે ૧૯૨૬ ના કાયદાની ત્રીજી સભ્ય-સંકલનની કે કલમ મુજબ અરજદાર વેપાર અધારવા માટે કાયદા આગ પેન્ડાસન મળી.

અરજી પત્રો

અરજદારના છ. એ. ના અધિપતિ સહેલ

“છ. એ.” પત્રની સ્થિતિ વિષે આગે સપ્તેલી દર્શાવેલ મારા વાંચવામાં આવી છે. આપ કેપ્ટનને અધિકાર હાઉસે પલ્લ આપવાની પત્રની કટીંગલ ના સમયેર મારા હતી ૨૦૨ હાઉસની લીડી સામયી બજાવ કરનાં ફે રજાનું હતું કે આ દેશ માં દાંડી અને સમુદ્ર માટે છ આર્થિકનિયન પણ અમલત કરવાનું છે. આપ સહેલ અધિકાર હાઉસે નામજની મોટી વરતી છે. તેમા છ. આર્થિકનિયન અને એક બીજાનું

આપ બુદ્ધ આ મેજ પત્રો છે. આ દેશમાં વસવાટ કરીને રહેલી ન આ ગમે ન દેશમાં છે. છ આર્થિકનિયન પત્રના આગલા અધિપતિ ફોર્મુલાનની સાર્વજનિકી હાઉસમાં એકમાં અધિકાર છે. કાયદા અધિકારિતિ જોદાનીસમર્થ રહી અનેક અરજદાર કાં વચ્ચે રહેને લાધી આ પત્રને આંક મુશીબતો વચ્ચે આરૂ રખાવ પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. આગે આપની કોઈ કાયદા કોન્ટ્રાક્ટના સમયમાંથી પમાર કર્યું રહી છે. અર્જી આપવાની હાઉસે ૧૯૨૯ નથી થું આપના સમય આ રિકામના દાંડી આપવા છ. આર્થિકનિયન પત્રને અમલ ન પમારી કોઈ કોઈ આમએને આ કાયદાનું નથી એમતું. ન આપા અધિકાર મળી નથી. પમાર પમાર ન આરૂ રહેના કોઈ આપએ વિચાર કરવો પડે છે. મારી દરેક કોઈ આપને અરજ છે કે સમયમાં અમી વધુ નહીં નો પેદાની રહેના રહે પેદાવાનનાં મારી રહેના કાયદાએ મોટલી આપી રહેના કાં કરનારને કાયદા કરી રહેના, અને જતાવી આપએ કે છ આર્થિકનિયન પત્રને દરેક કાયદા રહેના પ્રેમ કરાવે છે. આપના સારના આ આપ ૧૫૫ ના મારા પમાર રહેના કાયદાએનાં લીડી અને મોટલી આપએ નો ફે મારી જનતી અમલને તે ઉપમાવી આપી આપની સેવામાં મહારૂપ કરા આપએનાં જનતી. આ સાથે ફે આપવાની રજા કલમ હતું કે દરેક અપએ દરેક કાયદા મારા આ દેશમાં છે નો ન મહાના કાયદાનાં નો થોડી વધુ કાયદાની કલમી એ નો આપી રહેના કાયદાએ મોટા પરિણમે સમયની કલમ આ સાથે ફે ૧૯૨૯ નો એક મોટું હતું તે નામે આપવાનાં આપએને આને જમા કરાવો. છ. કાયદા મેમ્બર રહેના, વાહનમાં તમા પા. અધિકાર, અધિકાર રહેના વાહનમાં.

તે આપને સાર

નાથસાધ સમાવવા.

મે “અર્થિકનિયન આર્થિકનિયન”ના અધિપતિ, એચ વીન્ટી એ.

એલીપાટીક “વીન્ટી” સમયમાં આપની જાણ માટે અને મોટામાં તે કરવા મારે નામે મુજબની કટીંગલ પર આપનું અધાર એમના રજા કલમ હતું.

“કલમ પરસન” ની આપના ૧૯૨૮ ના કલમ કાયદાની બીજી કલમમાં થું છે તે બેઠક મેવાની અરજ છે. અરજ કે “કલમ પરસન” નો અર્થ પ્રમાણથી આપમાં, ઉત્તરની પધિવના માલકો અધિકાર છે. કેવ ફોર્મોનીમા આપ મુરોપીયન કે અ અને આ અધિકાર એવા પ્રમાણની કોસાદ એને “કેવ મેવ” અને “કેવ કલમ” કરવાય છે તે કલમ પ્રમાણ તરીકે અમ અરજ છે.

કાયદામાં આપ અને આ એ જનનેમાં એક મુરોપીયન અને બીજી કાયદા વધુ પ્રમાણ મહાવધુ કે મેટીવ કોવ એવા સમયમાં વિષમ અમેલી પ્રમાણ પેને મોટાને “કલમ” કરવાય છે. મુરોપીયન અમેલીની વધુ આવા કાયદા અને સંસર્જમાં વિષમ અમેલી પ્રમાણ “કલમ” અધિકાર છે.

પ્રમાણથી આપના અર્થ મુજબ મુરોપીયન સોફા પોતાને “રંગ વચરની” એટલે શુદ્ધ કોલી અને શુદ્ધ વંશની એવા અર્થમાં અધિકાર છે. અધિકાર “કલમ” એટલે જુદી જુદી ને પ્રમાણ સંસર્જમાં વિષમ અમેલી એટલે વધારા પ્રમાણ એવા અર્થ કરે છે.

25

Indian Opinion

Friday, June 20th, 1919

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કોસ્મો

મીડીકના બાવો

જુન તા. ૨૦ મીએ જામન બવા ઉપરો.

કરી. "કાશિભાલા"

જુલાઈ તા. ૧૪ મીએ જામન બવા ઉપરો.

મસજીમાની વીડી. ૩ ૪ ના નામ પાસે સ્થાપિત. ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે.

હીડ વીડી. ૩ ૧૫ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે. ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે.

માસન — તા. ૨૦ મીએ જામન બવા ઉપરો. ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે.

સેકન્ડ ક્લાસ ઇન્ડર કાર્ટ એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવો.

ફોર્મ નં. ૧ પૂરવો. ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે. ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે.

પરવાનના ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે. ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી સેવામાં આવશે.

SHAIKH HEMED & SONS.

વધુ ખુલાસા માટે જાઓ ના મળે:

300 1

સેમલ હીમદ એન્ડ સન્સ,

Tel. Add. 300 1

300 1 ખામન કરી. ૩ ૧૦૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RAJESWAR S. M. N. COLLEGE, Indian Opinion, Natal

Phone 4800, Central

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

સ્વચ્છતા અને સ્વાસ્થ્ય માટે સમગ્ર દેશમાં જીવન ગ્રાહકોને જાણ કરવા માટે તેનું મેકેડુ વેચાણ થાય છે.
તમારા ગ્રાહકોને તે જાણે છે અને ખાતર છે. સ્વચ્છતા
"સ્ટીફ" ખાતરનું કપડું રંગીન કરે અને તમે સહેલાઈથી
ચેપી શકો છો.

આ "સ્ટીફ" ના
મકેડુની તરફ રંગ
જે અને કમીટેશનથી
ચેપવા રહેશે.

સાલ એજન્ટો:

એચ. બેરપર સ્પાથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમીટેડ.

જાણીતી સમગ્ર, દેશવ્યાપક અને સ્વચ્છતા,
પાટ અસી જાણીતી.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer
Telephone 1. P. O. Box 1,
Warmbaths, T'vaal.

જો. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર.

ફ્રેશ અને સ્વચ્છ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેકેજ કરી સી
બાંધી પી મકેડુમાં આવે. તમારું
અરમાનના જોડાણ પર પ્રસાર આનંદાપવામાં
આવશે અને સ્વચ્છતા સરનામે.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રેશ અને સ્વચ્છ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેકેજ કરી સી
બાંધી પી મકેડુમાં આવે. તમારું
P. O. Box 2-4. Durban. 31 Short St.

ફ્રેશ બોર્ડે આપવાના છે

ફ્રેશ અને સ્વચ્છ અને તેની સાથે નવી બાંધેલી કીચન અને
બાંધેલી વિગેરેની સમગ્ર વાળા અને બોર્ડે આપવાના છે

કમો મા બોર્ડે,

ROCKWOODEN, રોકવુડીન,

54, Prince Edward Street, Durban.

કુટન બોક્સ, ટેબલ અને કીચન કાઉન્ટર

નવા પ્રાપ્ત લીસ્ટ મંગાવો
ફેક્ટરી વેલ્સ એન્ડ આકરો હોવા છતાં
આવો કીચન શાખા ન.
લીસ્ટ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયદો જશે.

લખા:— L. MISTRY.

Phone 2868

P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street, J H Burg

અને તમારું નામ મોકલો તો તમને લીસ્ટ મોકલવામાં આવશે.

કુટન મરમ મસાલા વિગેરે

આમારે આ લાગતી દેખરેખ નીચ તાળે અને સફાઈથી
પરમાઈ કોઈ ગરમ મસાલા, કરીપાકર, દલાર, મરચાં, તેમજ
અન્ય મરમ માંસ માંસ અને દરેક વસ્તુ
વા જવાબદાર આમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આમારો
કુટન માલ, તમારું મરચું બનાવી શકતા નથી. એક વખત
મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું દેખાણું.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

આકાશીક પાયામ

પ્રકાર	દર	પાયામ	પ્રકાર	દર	પાયામ
પ્રકાર ૧	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૨	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૩	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૪	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૫	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૬	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૭	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૮	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૯	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૧૦	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૧૧	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૧૨	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૧૩	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૧૪	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૧૫	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૧૬	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૧૭	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૧૮	૧૬૮૮	૧૬૮૮
પ્રકાર ૧૯	૧૬૮૮	૧૬૮૮	પ્રકાર ૨૦	૧૬૮૮	૧૬૮૮

કન્ટરનશનલ પ્રોટેક્શન પ્રતિ તરફથી

છપાઈ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો

પુસ્તકના પ્રયોગો	આવૃત્તિ	ક્રમાંક	ક્રમાંક
સામાન્ય પ્રયોગો	૧	૧	૧
સામાન્ય પ્રયોગો	૨	૨	૨
સામાન્ય પ્રયોગો	૩	૩	૩
સામાન્ય પ્રયોગો	૪	૪	૪
સામાન્ય પ્રયોગો	૫	૫	૫
સામાન્ય પ્રયોગો	૬	૬	૬
સામાન્ય પ્રયોગો	૭	૭	૭
સામાન્ય પ્રયોગો	૮	૮	૮
સામાન્ય પ્રયોગો	૯	૯	૯
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૦	૧૦	૧૦
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૧	૧૧	૧૧
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૨	૧૨	૧૨
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૩	૧૩	૧૩
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૪	૧૪	૧૪
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૫	૧૫	૧૫
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૬	૧૬	૧૬
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૭	૧૭	૧૭
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૮	૧૮	૧૮
સામાન્ય પ્રયોગો	૧૯	૧૯	૧૯
સામાન્ય પ્રયોગો	૨૦	૨૦	૨૦

Parcel from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

કેપીટનના બેલ્કોની પરથી
ધાતુ પાત્રો પાકે
બરી હો
હવે તે કેટલી વસ્તુઓ
પાત્રો તમારે હો
સીકાતા આપશે તેવા
કરવામાં આવે છે.
ખંભડી ફાલમપાકે
નંબર ૧, ફાલ ૫/-
નંબર ૨, ફાલ ૫/-
ખંભડી ફાલ ૫/-
ગરમપાકે ફાલ ૫/-
મેથીપાકે ફાલ ૫/-
અરુપાકે ફાલ ૫/-
જિંદગી જેવા અમીટ
થી બરપુર ફરમાવું
મીરાઈએ મળાવે.

આજ રોજના ના. નંબર ૧ થી ૨૨૧ સુધીના પાત્રોની કિંમત અમારા
બહાર જાહેરના યોગદાંએ આજરોજ સુધે પડતા યોગદાંવા અહરજાની કરશે

કેપીટનના બેલ્કોની પરથી
ધાતુ પાત્રો પાકે
બરી હો

દરેક બાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી શામીલ રેકોર્ડો
અંગ્રેજી, હિંદી, મરાઠી, સંસ્કૃત, અથ, વીએવે બાપાની
રેકોર્ડો મારા જથામાં
રોકમાં ગણીએ છીએ.

ગુલશને હિંદ
હિંદ
અભિયાને આમોડોન
આ ચાપરી અજજ મગાવી ના
કીમત માત્ર રૂ. ૨/-
તેમની અમલો પાળી રેકોર્ડો બેકની હોય તે
ગણતરના નંબર પ્રમાણે આજરોજ મોકલવા.

દરેક બાપાની આમોડોન
દરેક, પાનરેખ, છબી
નંબરો મોકલ, નીચર
રોકમાં ગણીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો ગણે છે ન તમારે નીચરના યોગદાં વધારી છીએ અત્રે મોકલ જાવના મગાવે છીએ તથા
અમે ખીલે કાપના પડવા સરત. વેળા સરતે છીએ અમારે તમારે ગણીએ તમે મોકલે જાવના હોવા હોવા સરત
પ્રાપ્ત મોકલ:—
Phone 2447
P O Box 1155.
Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.
109 Field Street,
DURBAN Natal.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"
Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫/ કેસ, પાઈનાપ્લ નં. ૧. ૩/-
કેસ. ફેલો જુદી (બી.એ.બી.) કમો ઉપકા
કરવામાં. દરેક બનાના તમારે ૩૩૦ અને તેલોબલ
સાર પેકોંગ કરી સી. આ હી થી મોકલવા માં આવશે

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

પણ હોદી વેપારીઓને હવે દેશ તેમજ સંભોજો
વસાઈ પ્રિન્સોલવન્સી જેવા વખતે જુદા સીસમેટીકલ નદિ
દોવાને લીધે થઈ જાય છે. આવાં તે અમલોમાંથી
મુકલ થવાને મળે મા જાણે:—

હાથા બી. અકોટીકર,
૬૫ રેલેસ રોડ, ફાલમપાકે.
ગ્રામ ૩૩૧ મેદર, જોહાનીસબર્ગ.

કે જા હવે અમલો વેદાનીસમગ્રની નામકિયા ૧૧ એમ
બુલેટ ના અમલો પડેલી ૫૧ માંથી મુકલ થઈ જુદે
કામ કરે છે.

Indian Opinion

No. 25—Vol. XXVIII.

Feb 25, 1925

Published for the Editor by the Proprietor, at No. 1, Market Street, Cape Town.

ATTACK ON SIR KURMA REDDI

DOCTOR POTGIETER'S OUTBURST

ANDERSON, in his work of the day, has been at the Asiatic subjects of the Union had, by subterfuge, by trickery, and by every wise, persistently and consistently sought to evade and circumvent the Union laws. The Select Committee on Asiatic Subjects, however, has been liberal in that it gave to the Indians the right of a strong primary voice in the future branches of the law.

There had been, however, in the past, no such regard to the law. Those who had in the past shown no respect for the law, who had taken chances with it, now appeared in the name of equity and justice not to apply the existing law of the land. Equity and justice were invoked to perpetuate wrongs against the State. What a pious lie to come to!

But that was not all. In the past Mr. Buxton had emphasised that the agreement of 1922 was bilateral, and that the Indians were expected to carry out their share of the bargain.

The present Agent-General for India, Sir Kurma Reddi, the most honoured of the Union's Asiatic guests, now took a different view. He had the impudence to stomp the country to express in public his disapproval of the accepted policy of the Union as regarded the treatment of Asiatics in the Transvaal.

He accused the Union of the perpetration of an injustice if the existing laws were applied to the Witwatersrand, and he attacked the measures proposed by Parliament.

The Agent-General was the Ambassador of a foreign Government to the Union Government. He represented the Government of India with the Union Government. If he had any suggestions to offer, let him address them to the Government instead of flouting the most elementary rule governing his office.

Sir Kurma Reddi ought to know that it was a gross and unforgivable breach of etiquette for the representative of one Government to comment in public on the policy of another Government, or to seek to influence the public of a foreign State in regard thereto.

We are determined to see that in future our laws shall be respected and obeyed, even by our Indian subjects," Dr. Potgieter said, "for these laws are dictated by our economic necessities. If it were found that the proposed laws were not severe enough to curb the subterfuge of some they would be made more stringent. That should be clearly understood."

Missionary Zeal

There seemed to be quite a lot of missionary zeal expressed by some of the most honoured Asiatic guests to the Union. It seemed a pity that India should even temporarily be deprived of these outstanding qualities. There was a forcible reminder that in India millions of the compatriots of Sir Kurma Reddi laboured under disabilities and oppression, which shouted to Heaven for redress. What a fruitful field for any talented and enthusiastic Indian patriot!

In two years' time the whole question of the existing treaty with India would come up for discussion. South Africa loyally stood by her word, and had carried out her obligations under the second gentlemen's agreement to the letter.

There was a duty resting on India and all Indians, namely, to make the emigration scheme a success.

The speaker thought that the time had arrived to start inquiries as to what the Indian Government had been doing to implement its side of the agreement of 1922, with special reference to the anti-emigration propaganda amongst Natal Indians, the conditions of the emigrants from South Africa at present in India, and the facilities for re-emigration to East Africa and elsewhere that are being afforded to these emigrants by the Indian Government.—Hester

When the Durban correspondent of *The Natal Witness* reported the gist of Dr. Potgieter's attack to Sir Kurma Reddi he expressed himself unwilling to be drawn into a controversy on the matter.

He absolutely denied, however, having accused the Government of any perpetration of injustice, nor had he ever stomped the country.

Sir Kurma denied, too, having disapproved of any accepted policy of the Union—not only had he not expressed disapproval in public, but he had never uttered it in private.

"I certainly said that I thought the proposed Bill would cause hardships to Indians," he said, "but it is my genuine opinion, and I do not see any harm in expressing it."

We deal with Dr. Potgieter's speech in our leading article which appears on the next page.—E.L.O.]

DR. POTGIETER'S IMPUDENCE

At a meeting of his constituents at Cloverden, Dr. C. J. Potgieter, a member of the Union Parliament, seized the opportunity of making an attack on the Agent of the Government of India, Sir Kurma Reddi. The attack, directed as it was against the "Union's most honoured guest," and the libelous and phrasal abuse most unwarranted, and the language he made use of on the occasion, cannot otherwise be termed than that resorted to by an irresponsible person. Dr. Potgieter's outburst—for how else his speech could be termed—reveals to a remarkable degree how a position of trust as legislator could be abused by persons of his mentality.

It will be remembered that Dr. Potgieter was a member of the Select Committee appointed to enquire into and report upon the question of occupation and residence, trade and ownership of Transvaal Asiatics. As a result of the recommendations of this Select Committee, the Minister of Interior introduced the Asiatic Tenure (Amendment Bill). This Bill was to have been rushed through the Parliament that has just prorogued, and on representations made to him, the Hon. Minister was pleased to postpone it till the next session for which the Indian community is thankful.

Sir Kurma Reddi is accused by Dr. Potgieter of "stumping the country to express his disapproval of the accepted policy of the Union as regards the treatment of the Asiatics in the Transvaal." He is charged with "gross breach of etiquette" for daring to suggest that the proposed Bill will bring in its trail undue hardship to the Asiatics.

The doctor as one of the Union's legislators, was charged with a specific duty when he was appointed a member of the Select Committee. His position was that of an assessor, who after considering and weighing the evidence that is placed before him, draws his conclusions, which he submits to the supreme body—the Union Parliament—for its final judgment. It would be a gross breach of duty, if he, after the conclusion of such duty, goes about the country, influencing it to support his conclusions, before a verdict is given by the supreme body. In that category stands Dr. Potgieter. The Report of the Select Committee having been submitted, it is for Parliament to pass

judgment. But it would appear that the doctor not content with the Report, to the submission of which he was a party, has resorted to his form of "subterfuge and trickery" by launching himself into a campaign which is bound to bring discredit to his party. Here we have the spectacle of Dr. Potgieter, after his work on the Select Committee had been completed, going to his constituents and inciting them to a state of frenzy, for no better purpose than to force the hands of the Parliament. He has, in our opinion, abused his position as a member of the Select Committee, and his action constitutes a breach of duty that was entrusted to him when he was appointed by the Parliament on the Select Committee.

In attacking Sir Kurma, Dr. Potgieter has exhibited an utter lack of courtesy that is due to a person of high rank who represents a Government. He has attempted, by methods, not at all proper and honourable, to lower the prestige and influence of the Agent of the Government of India. His allegations are wholly unfounded as will be presently shown.

Sir Kurma arrived in the Transvaal on the 13th May, 1930. At this time a forecast of some of the provisions of the Bill was published in the Press. At a reception to welcome back Sir Kurma, the Transvaal Indians took the occasion to vigorously protest against, and condemn the Bill as it was forecasted. The Agent, however, advised his countrymen to exercise patience and restraint and to have confidence in the Minister of the Interior and in the wisdom of the Parliament, who, he was sure would do justice to them. That was his first public utterance after his return.

Returning to Natal he was accorded a public reception at Durban. Referring to the Bill, Sir Kurma in unmistakable terms said that "Dr. Malan was a fair and just man. He would do nothing inconsistent with fairness, and the day would come when justice would be done." At another meeting held on Sunday last, the Agent, on request, explained the provisions of the Bill, without making a single comment. It is on these utterances that the doctor formulates his charge against Sir Kurma and said that he "stumped the country to express in public his disapproval of the accepted policy of the Union."

If in using the term 'accepted policy' he was thinking of the policy underlying the Asiatic Tenure Bill, he was betraying ignorance of an elementary principle of constitutional law as no bill can be taken as the accepted policy of the Union until it is passed into law.

Dr. Potgieter says that Sir Kurma "attacked measures proposed by Parliament." We do not know that the mere fact of pointing out where the Bill worked hardship on Indians could be treated as an attack by any reasonable man. But the doctor's logic is his own and inimitable. But anyone can see through his thin veil. Obviously his object is that the Parliament should pass the Bill blind folded, that the Indian community adversely affected by it should not know its contents and that no representations should be made to the Parliament or to the Minister by or on behalf of the Indian community. Justice and fairness.—
PAR EXCITING!

Dr. Potgieter in his speech states that the Rt. Honble V. S. Srinivasa Sastri had emphasised that the Capetown Agreement was bilateral and that the Indians were expected to carry out their share of the bargain. We never disputed it. Since the Round Table Conference, the Indian community in South Africa has adhered to the terms of the Gentlemen's Agreement, so much so, that some of the rights that it had possessed prior to the consummation of the Agreement, had been snatched away.

The Transvaal Indians have been the worst sufferers in this respect. By the application of the Assisted Immigration scheme, Natal has lost a considerable portion of its Indian population. No responsible man can deny that the Indian community here has carried out its share of the Agreement. But can so much be said of the other side? As we have more than once pointed out in these columns, the Transvaal Asiatic Tenure Bill is an infringement of the Capetown Agreement. It is certainly not in keeping with the spirit of goodwill that was the keynote of the discussions at the Round Table Conference. And yet Dr. Potgieter wants us to believe that the Agent of the Government of India, who is here to keep up the cordial relations,

has not the right to point out that the Bill is not quite consistent with the spirit of friendship underlying the Agreement. In his crusade against the Transvaal Indian traders Dr. Potgieter has stepped beyond the bounds of decency.

We can safely assume that the Agent knows his work better than the Doctor even presumes to know, and has no need to take lessons from him. Just as his distinguished predecessor, Mr. Sastri, has done when he explained to his countrymen the Scheme of Condonation and a provision of the Liquor Bill, Sir Kurma has merely explained the provisions of the Transvaal Bill.

The Indian community of South Africa looks upon Sir Kurma who has been sent out specially to watch its interests, and as such the European community of South Africa must be prepared to expect the Agent to express his disapproval of any measure that works hardship on the Indian community.

WHERE DO WE LOOK FOR OUR GAINS?

ॐ || *ET* right deeds be thy motive,
not the fruit which comes from
them," taught Shri Krishna.

In the battle confronting the community it will be well for us if we carefully and honestly examine our motives in order to ensure that such action as the future may require of us may be rightly inspired. If our motives be "true" the question of victory or defeat, of success or failure, is of little account. We may not be able to command success, but we may at least deserve it. What is of vital importance is that whatever we determine upon shall be undertaken and pursued *in the right spirit*. What, then, is it that is agitating us? What the grievance? What the wrong we feel called upon to oppose? Let us recall what is this evil we feel must be resisted and fought. There are two aspects of this matter. The one may be regarded as sentimental, the other as practical. The former has to do with our status, the latter with the material losses, the actual inconveniences we already endure and with which we are still further threatened. How do we regard the two and which of them are we primarily concerned to rectify. "To rectify" not "to have rectified" because with our

THE LATE CASSIM MEER OF DUNDEE

It was to record the death of the late Cassim Hajeer Suleiman Meer, who away at his residence in Dundee recently. He was a prominent figure right up to the time of his death in almost every political and social movement in the country.

He arrived in Natal with his parents early in 1866 and settled at Talana. Driven away from Dundee after the birth of Talana Hill, the family retreated on foot to Dundee.

In 1905 Mr. Meer obtained a Labour Agents licence at Dundee and carried on this business for a number of years, later becoming a wool, hide and skin, and produce dealer. A few years later he opened a small general dealers business at Talana. It was during this period that through his sole efforts the Dundee Mohammedan Debating Society was founded, Mr. Meer serving as Honorary Secretary for a number of years, until 1918, when he elected President. Mr. Meer was keenly interested in all kinds of sport instrumental in 1917 in establishing the Muslim Sporting Club in Dundee in which body he also served as President. He also held high office in almost every sporting body in Dundee, being in particular the President of the Dundee and District Indian Football Association for a number of years. Early in 1918 Mr. Cassim Meer visited the land of his birth, where he served in the struggle for Home Rule. He was a delegate from the South African National Congress to the

of that year at the public meeting. Mr. Meer was called under the auspices of the South African Indian Congress to the establishment of an Indian Society, to which he served as Secretary. He also served on the Natal Indian Educational Conference. Returning to Natal in 1919 he

established his present business in Dundee, in which he was most successful. He represented the local Indian community at practically every South African Indian Congress throughout the Union. In 1928 he was a member of the delegation which interviewed the Minister at Capetown in connection with the Class Act of 1924.

The deceased was a charitably disposed man, and many institutions owe their present success to his liberality. That

every interested in Education was only evidenced by the fact that he donated £2000 to the South College. The success of the local schools is due to his generosity. The Mosque and Madressa also owes much to his help and assistance and those institutions will miss him.

In 1928 he established the Northern Natal Indian Chamber of Commerce in which he was the President. He was known as the "Father of the Indian Community."

THANKS

The relatives and family of the late Mr. Cassim Meer (Cassim Hajeer Suleiman Meer) beg leave to express their sincere thanks to all those who overwhelmed them with messages of kindness and condolence through the recently deceased.

disobeying an order prohibiting possession of arms. The court sentenced 13 were arrested this morning and sentenced to four months' rigorous imprisonment.—*Reuter*.

The Revenue Of Government Affected

London, June 17.—*The Daily Telegraph's* Bombay correspondent reports that Pandit Motilal Nehru is depressed over the position as he is informed the opinion in England and America is hardening against the Congress and it is doubtful if he will become the leader. The cotton boycott is serious.

Cotton piece goods imports has fallen from 576 lakhs of rupees in April of last year to 397 this April, while the May figures are worse still. Railway receipts are also heavily down. How the deficit will be met is a problem of appalling gravity.

Transportation For Ten Years

Calcutta, June 17.—A court here yesterday completed the trial of 27 with an explosion and a mass session of explosives.

Straoju and Sengupta, two leaders, were sentenced to transportation for 10 years, and five others to 5 years.

Of the 27, four of whom, however, were sentenced to a term of years under the Bengal Ordinance.

Out of 27, one turned King's evidence and was pardoned, and another was discharged through lack of evidence.

Mill Area Picketing

In pursuance of a campaign of widespread defiance against the Anti-Picketing Ordinance, the Bombay mill area is today being picketed.

Two hundred and fifty workers are picketing 140 liquor shops. A few workers are picketing themselves in front of all establishments which have heeded their requests not to enter. They are not to do this very often, however, as some of the mill workers kept away.

The military authorities at Poona have received an urgent message from Bombay asking for a battalion of Mahrathas to be sent to Bombay immediately.

It is stated that troops have also been summoned from other places, and presumably the activity is in connection with the enforcement of the Anti-Picketing Ordinance.

Viceroy's Ordinance Enforced

Bombay, June 16. The first effect of the Viceroy's anti-intimidation ordinance made itself felt this morning when the police arrested 28 followers of Gandhi for picketing shops and selling foreign cloth outside the mill area.

Gandhi's followers were apparently undeterred by the midnight which lasted during the week-end.

The arrested men have been taken to the court and are now in the custody of the police. A large number of the arrested men are now in the custody of the police.

Subsequently, a large number of the arrested men were released. The police are now keeping a close watch on the picketing of the mill area.

Slump In Toddy Shop Licences

Poona, June 16.—The annual auction of toddy shop licences in the Poona district has resulted in a slump, compared with 12,500 last year. Several bidders suggested the postponement of the sales for six months. *Reuter*.

Simon Report Criticised

Bombay, Tuesday.—The intransigent attitude of the Government towards the Simon Commission has been criticised by the Indian community. The Commission's report is expected to be published soon.

The enlightened Indians associated with the Commission are warmly lamp criticism. Sir John Simon, president of the Liberal Federation, has been criticised for his attitude towards the Commission.

The Commission's report is expected to be published soon. The Indian community is expected to react to the report.

The Commission's report is expected to be published soon. The Indian community is expected to react to the report. The Commission's report is expected to be published soon.

Indian Assembly Elections

Simla, June 16. The General Election for the Legislative Assembly and the Council of State has been fixed for September.

Anticipating the round-table conference, the Government has prepared in the last three months estimates for that purpose of 6,00,000 rupees, including the passages and allowances of delegates, and the subsistence allowances of 250 a day.—*Reuter*.

Clinic For Women And Children

A Clinic for the help of the poor has been opened on the Ungent Road not far from Queen's Bridge. Indian women and children can attend on Mondays from 10 to 12. As there is at present no medical officer, a nurse is in charge. It is hoped that the Clinic will be of use to the children attending the Indian Schools at Briardang, Sengow Lake and other places. The clinic is open from 10 to 12.

Those too poor to pay are seen free of charge but a small charge is made for medicines, and those able to pay are asked to do so, for the help of those who are really poor.

Cable To Mrs. Gandhi

A message of the Indian community held under the auspices of the Gish Mathew British Indian Association in the following cable was sent to Mrs. Gandhi.

The Indian community in the Gish Mathew British Indian Association in the following cable was sent to Mrs. Gandhi. The Indian community in the Gish Mathew British Indian Association in the following cable was sent to Mrs. Gandhi.

Indian Appeal Succeeds

On Wednesday evening (June 4) the Eastport Town Council sat as a Licensing Appeal Board to hear the appeal of Mr. K. M. Hailejee, an Indian storekeeper, against the refusal of the Licensing Officer, Mr. W. Heron Pritchard to grant him a licence in respect of two rooms adjoining his present licensed premises.

These two rooms form the corner portion of the block in which he has been trading for a number of years. The Licensing Officer had written his willingness to grant the licence provided that archways between the present store and these rooms were opened, that the corner door was closed up, and that a doorway should be made into the new rooms to the side street, Albert Street.

The nature of appellant's business is such that it attracts large numbers of non-Europeans, who create a nuisance to the passer-by by loitering on the pavement and korb outside the store, congregating in noisy groups, obstructing traffic, and using the korb as an eating place.

This state of affairs was the only objection to the granting of the licence.

Mr. Drummond said the objection was unreasonable and queried whether it would have been raised in respect of European business premises. He mentioned European stores in town that from time to time attracted non-European customers and loiterers. Apparently neither the storekeeper nor the police had any power to prevent this nuisance nor to drive loiterers away.

A Real Nuisance

Mr. D. M. Nares, who sympathized with the appellant, said that he saw that his business was a real nuisance, but he did not think the closing of the corner entrance would be effective. The only way to stop the trouble would be to appeal to the Council to grant a licence and not provide an attractive display. That, of course, would be a ridiculous suggestion to make.

He considered the sight of vacant premises in the heart of the town far more an eyesore to travellers, and one likely to give visitors a bad impression of the propriety of the town. With regard to any conditions in connection with the granting of the licence he said it was not fair to his client, and might in future be the means of causing him to fall in a trap. The Board went into committee to consider their decision. After an interval the appellant was called in to answer whether in the event of the licence being granted he would undertake not to dispose of any part of the business during the year, and whether in 1931 he would undertake to have the whole business combined under one licence.

Appellant's counsel signified his willingness to abide by these stipulations, provided this was put on record, whereupon the Board adjourned once more.

At the conclusion of their deliberations the chairman, Dr. B. J. Bennett, the Mayor, announced that the licence would be granted provided that no part of the business should be disposed of during 1930, and that only one licence to cover the premises should be sought in 1931.

Decision Illegal

The Licensing Officer rose to suggest that the decision was illegal, that the question before the Board was merely the upholding or the rescinding of his refusal, and that no conditions were in their power to impose.

There the matter now stands, and it is not known what further steps, if any, will be taken.

Sir William Solomon

Death In London

The Mayor of Capetown received a cable message from Miss Emily Solomon, in London, stating that Sir William Solomon, the late Chief Justice, had died.

"A great judge has gone," said Sir John Kotze, one of Sir William Solomon's old colleagues, when informed of his death. "Not merely the loss of a great jurist, but the loss of a man of many admirable qualities as a citizen. His outstanding qualities were his patience and his wonderfully well balanced mind. Some of his judgments will stand for ever as monuments to his learning, his strength of reasoning and his sound law."

"It is only as time goes on that those who knew him best and are best able to judge of his services to the country, will more and more feel his loss. I am sure that the profession and the people of the Union will grieve at the departure of a strong and impartial judge, a dear friend, and lover of his country."

Tributes to Sir William Solomon were paid by the Judge-President (Mr. Justice Gubbins) on behalf of the Bench, and by Mr. Ralph Giese, K.C., M.P., on behalf of the Bar, at a full assembly of judges and members of the Bar and the Bar in the Supreme Court.—*The*

Colonial-born Indians And The Asiatic Bill

Vigorous protests were made against the terms of the Asiatic Bill, which would restrict the entry of colonial-born Indians into the Union. The bill was introduced by Mr. Nares, and it was pointed out that it would be a serious blow to the Indian community in the Union.

Mr. D. M. Nares, president of the association, said that most Indians felt relieved and thankful when the Round Table Conference between the Union and Indian Governments began. This resulted in the creation of a new world, and a "gentle" world.

Although the Asiatic Bill and the Act of 1919 are in existence, there have never been placed in operation against us. But under Dr. Nares' present Bill these legislative measures have been tightened up to such an extent that if enforced, as they doubtless will be, they will cause a serious and compulsory segregation into defined areas, actually the sole aim and object of the Bill.

"All the time talk over the 'upliftment' and other clauses contained in the 'gentle' world, we must automatically come to find out that we shall either have to face wholesale ruin and humiliation or pressure to leave these shores. Either that or accept the fact, some Indians will probably have to leave their homes in India, but what about the 20 per cent. of the total Indian population who

were born in South Africa, and, therefore, know of no other home.

The following resolution was carried unanimously:

"That the Asiatie Bill will mean the total annihilation and ultimate extermination of Indians resident in the Transvaal is clear, and this meeting feels deeply that legislation of this kind is contrary to the spirit of the Round Table Conference and a direct violation of the Indo-Union Agreement in that the principle of segregation is reintroduced in another form—namely, "defined area."—*The Star*

Transvaal

The *Star* of Johannesburg writes under the above heading:

From a message that appeared in the *Times of India* on the 10th May, from its correspondent in Capetown, it appears that the Select Committee of the Union Parliament which sat to consider the Indian Bill, after a long session have submitted their report. The committee have recommended that the present occupiers of stands on proclaimed ground, not protected under the law of 1919, should vacate such stands within five years. If this is correct, it spells disaster to the Indian traders in the Transvaal. 75 per cent. of whom, it is said, are without the protection of the law of 1919. It is recalled that under the law of the Transvaal Indians are prohibited from even renting business premises in certain areas, but this law was never strictly enforced. As a matter of fact, the Government of the Union and the Municipalities and Licensing authorities were all parties to the perpetration of the illegalities of the Indian traders. The illegalities as on the 1st of May 1919 were condoned by the law of 1919. But a good number of Indian traders who then recovered fortantly lost it for one reason or other, not always because of their own fault. But their vested interests have been allowed to grow and it is not only a hardship but a piece of cruelty now to tell a lot of these Indian traders to close their businesses within five years. Under the Capetown Agreement the Union Government solemnly undertook to see that the permanent Indian population in the Union did not lag behind other sections of the population. The Union Government also undertook to give due consideration to the proposals advanced by the Indian Delegation to the Round Table Conference calculated to relegate the issue of trading licences by law instead of by discretion of the licensing authorities and to restore the jurisdiction of the judiciary in licensing disputes. It may be that Government finds public opinion not so much as it once was, but it is to be regretted that the Government has not been able to protect the vested interests which right up to their nose and with their connivance, have been allowed to grow up. It is a species of barbaric cruelty now to attempt to extinguish these vested interests in the course of five years. The tyranny of prejudice can go no farther.

It is some slight consolation that this cruel recommendation is not a unanimous one but has only a majority behind it. If the Government and people of India make timely and vigorous representations to the Union Government, the grave danger may yet be averted off. We feel confident that General

Hertzog and Dr. Mahan, who in the Capetown Agreement forged a solution of the Indian problem which other statesmen of South Africa and of Great Britain failed to achieve, who solemnly promised that the permanent Indian population would be uplifted, will shrink from doing anything calculated to deprive them of the unique fruit of their state-manship in the Capetown Agreement and will write the lives of their most solemn promisees.

The Countess of Cromer and her son, the Hon. Evelyn Baring, of the staff of the Agent-General for India, who left Capetown by car last week, were the guests of Miss V. Samy at Kimberley. They arrived in the city and are staying at the Carlton Hotel.

"WANTED" traveller on commission basis for Reef and Johannesburg. Good opportunity for right man. Apply at anyone of the following addresses

Longwear Footwear (Pty) Ltd., 9, Adams Arcade, 40, Market Street, Johannesburg, or Kelly & Heilmann, 105, Market Street, Johannesburg.

DIGESTIVE DISTRESS

HELP FOR DYSPEPTICS

Many people have stomachs that have become too weak to do their work. Whatever food is eaten lies undigested in the system, fermenting and creating gas, and causing much distress. This means that the stomach is suffering from a deficiency of good blood. By their action in holding up and enriching the blood, Dr. Williams' pink pills restore strength to weak stomachs, and so banish the miseries of indigestion.

Read the experience of Miss M. A. Roe, 16, Stratford Street, Cotmanhay, near Ilkeston, who says: "About six months ago I began to be troubled with pain between my shoulders. After every meal I suffered miserably from heartburn, palpitation, wind and severe pains in the stomach. The doctor said I had gastritis.

"A friend recommended Dr. Williams' pink pills, and after the second bottle I began to feel the benefit. The pains lessened and I felt brighter. I continued with the pills and was soon able to eat without any pain whatever. Now I feel as fit as the proverbial fiddle."

So banish your indigestion by taking Dr. Williams' pink pills. Of all dealers, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P. O. Box 604, Cape Town; 3s. for one bottle, or six for 18s., post free.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION:		s.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6
OUTSIDE THE UNION AND OVERSEAS		s.	d.
Yearly	...	30	6
Half-Yearly	...	15	6

Printed and Published by the Proprietor, at the "INDIAN OPINION" Press, 11, Market Street, Johannesburg.

મંત્રિઅન ઓપિનિઅન.

유지·관리 및 수리

ફોન-154, મુકબાર, તારીખ 20 જુન 1930

24 6 24

અંધ જીવને સમાચાર

જાન્યુઆરી ૨૦૧૭ સુધીના અંક

[illegible]

શ્રી. અમરજીવ વલ્લભજી

ગ્રામીણ સુપ્રતિષ્ઠિત વેપારી ધરેલી એવધનકાલ એતસીના
એનેકર વાધા અપુરુષાનું અગ્રવણ તથા અગ્રા બીજા વેપારી

[illegible]

સા. અ. સ. કે. સ. ૨૦૧૬-૧૭

[illegible]

મી. કાલી ઉપર અંકુશ

[illegible]

કોઈ પણ ભોખમદાર માણસ ના પાડી કહે જિમ નથી. પરંતુ બીજી બાજુને માટે જોયું હતી કાઠારી ખરેખર જામે એકથી વધુ વાર આ પતની કઠારમાં દસાવી આપ્યું છે કે દસવાલ જોડી-વારીક ટેન્કોર ખાસ એ એકાએકનો જામ હરે છે. રાઉલ ટેન્કલ કોન્કરસમાં ને મર્યા ગયા પામી તેની મુળ આવી કુંદર લાગણીનું વાતાવરણ બને બાજુએ કુંદુ ને હતી. અને આ છતાં કોન્કર પોટગીટર આપણને એમ અનાવણ પ્રથમ કરે છે કે હોઈ સરકારના એજન્ટ એ કુંદર લાગણીનું ટકાવી રાખવાને ખાતરજી અહીં છે તેમને એ કુંદરના પામુ અધિકાર નથી કે એકાએકની નીચે ને મિતતાની લાગણી રહેલી છે તે લાગણીની વિરુદ્ધ આ બાસ છે. દસવાલના દાદી વેપારીઓની વિરુદ્ધ ને કાઠાર તેમજ મલાવી રહ્યા છે તેમાં આમણે દસવાલને જોડાયે છે તેઓ સત્યતાની સરકારને પણ કુંદવી અમ કા!

મીલકુલ સદિસલામત રીત જામે અંદરું ને આનીજ લાગણી હોય છે કે કોન્કર પોતે જાણવાનું સીકારી છે છે તેનાં કાઠાર સર કુખાં પોતે વધુ સારી રીત જાણે છે કે તેમનું ને રૂ છાં સર કુખાં તેમની પાસથી ટિપ્પણ લેવાની જરૂર નથી સર કુખાંની આગળના પ્રસિદ્ધ એજન્ટ મી. સાલ્મ.એ જેમ કોન્કરનેસનની પોલના અને લીકર બીલની કસમ પોતાના દેશ બંધુઆને સર્વ પ્રાપ્તમાં ફરીને સમજાવી હતી તેજ મુજબ સર કુખાંએ દસવાલ જોડીવારીક બીલની કસમો કોન્કરને માત્ર સમજાવી ને.

દક્ષિણ આફ્રિકાની હોઈ જિમ સર કુખાં પ્રમે એ લાગણીથી જુલો છે કે સેકેના લાગણી આસ તપાસ રાખવાને તેમને અને મોકલી આપવામા જાવેલા છે અને એમ હોમ સાલ્મ આફ્રિકાની મુરોપીયન પ્રજાએ એ માટે તમાર રહેલું બોધ્યે છે કેમ પણ કામદો હોઈ કોમના ઉપર મુન્કેલી નાખતા હોમ તો એજન્ટ તેના પ્રમે નાપસદગી બતાવે ને તેજે સાંભળવીજ બોધ્યે.

હિંદનું સ્વાતંત્ર્ય ચુક

સાઈમન કમીશનના રીપોર્ટ વિષે અભિપ્રાયો

સાઈમન કમીશનના રીપોર્ટનો પ્રથમ ભાગ ને પ્રસિદ્ધ થયો છે તે વિષે હોંનાં સ્વરાજ્યક જાણાઓમા તેમજ મેડરેટ આલેવાનો નીચે મુજબ ટીકા કરે છે

એમ્મે કેનીકલ

પત્ર જણાવે છે કે આ રીપોર્ટ હોંને અપમાન રૂપ છે. લીમરલોનું વાળનું 'ફેમલી મેમ્બર' પણ દર્શાવે છે કે ધર્મીજ ખરાબ રીતે પકડેલો એ કુલપાક છે જેમાં કનકરવેલીવ પણ તરફથી વળની સુની નાખી કુલપાકને તીખો બતાવી દોષો છે.

સર પ્રીરોજી કોઠના

લીમરલ પ્રીરેકનના પ્રમુખ સર પ્રીરોજી કોઠના દર્શાવે છે કે કમીશનના રીપોર્ટની બલામજી હોંને જેમ અને તેમ જોઈ આપવાનો પ્રયત્ન કરશે અને વિલાવતનો કાલુ જોમ અને તેમ વધુ સમય હોં ઉપર રહે તેમ કરવામાં આવશે.

સર મીમનલાલ જોતલવાલ

મુખ્ય સરકારની એક્ટીવિટીવ કોલેસીલના આમજા સમ સર મીમનલાલ જોતલવાલ દર્શાવે છે કે કમીશનના રીપોર્ટની બલામજો હોંની રજીવ અભિલાપાને કદી પણ સંતોષ આપી શકશે નહિ.

મુરોપીયન પત્રોનો અભાવ

હોંના મુરોપીયન પત્રો રીપોર્ટ સર્વાનુમતે એક અભિ-પ્રાયથી બહેર થાય છે તેને એક અસંત સુખ મુખ તરીકે લેખનામાં આપે છે અને હરેક પ્રકર ઉપર પારીકાષ્ટથી તપાસ ચલાવવામાં આવી છે તે માટે કમીશનને ધન્યવાદ આપે છે.

વાઇસરોય બેલ્લેરી

મીમલાથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે મોકસરોય બેલ્લેરી ઇંગ્લીશ ઇન્ડિયન એજન્ટસેશનની બેલ્લેરી સેક્રેટરી અમજા લા. કે મી જુલાઇએ જાપણ કરશે.

વાઇસરોયનાં આર્ડર્ન-સનનાં અમજ

મુખ્યથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે મુરોપીયનના વેપારી જાત મા સ્વયંસેવકે પત્રોથી કાપખૂ પીટોંગ કરતા કતા તેમાંના રૂ. રજવંસેવકોને પોલીસે પકડ્યા છે. તેમને માર માસની સખત કેદની સજા થઈ છે. પકડાયેલા સ્વયંસેવકોની જગ્યા મુરવજ બીલ્લ સ્વયંસેવકોએ લીધી છે જેમને મુરવજ પકડવામાં આવ્યા કતા. મોકોનાં મેડા ટોળાએ ખુલાશીયા રોકેલી તેમને લધાવ્યા કતા.

રૂ. સ્વયંસેવકોને પણ પકડી

હાંની દુકાના ઉપર પીટોંગ કરતા રૂ. સ્વયંસેવકોને પણ પકડવામાં આવ્યા છે. જેમાં રૂ. અ.એ. છે.

લેન્ડરસેટીવ એસેમ્બલીની મુંદળી

સંપ્રદાયી રૂટરને. તાર દર્શાવે છે કે લેન્ડરસેટીવ એસેમ્બલી અને કોલેસીલ જોહ સ્ટેટની મુંદળી કાપેગર માસમાં રાખવા માં આવી છે

રાઉન્ડ ટેબલ કોન્કરેસ

રાઉન્ડ ટેબલ કોન્કરેસની મેડકોને સમય નજીક આવતો જાય છે તે પારીને ડેલીમેટોના અર્થ અને પેસેજ તથા એસોસિયેશ માટે રૂ. ૬,૭૧,૦૦૦ સરકારે ખર્ચુર કર્યા છે. ડેલીમેટોને માસીક પૈક ૧૦૦ આપવામાં આવશે તે ઉપરાંત રાજની રૂ. શીલ્ડિમ અમ માટે આપવામાં આવશે.

તાડીની દુકાનોનું વેચાણ

મુનાથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે તાડીની દુકાનોનું મુનામાં વેચાણ કરવામાં આવ્યું હતું તેમાં માત્ર પૈક ૧૫૦ નીજ ઉપજા આ વર્ષે થઈ હતી. એવે વરસે પૈક ૨,૫૦૦ ઉપજા કતા અને કનકરસોએ ક માસ સુધી વેચાણ મુજબની રાખવાની સૂચના કરી હતી.

અહાસવાની કાર્વવાહક સમિતિ

અહાસવાથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે મહાસભાની વર્ધિય કમીટીની મેડક માર દિવસ સુધી આવી હતી તેમાં પીટોંગ, કર ન કરવાની દિલચાલ, અને સરકારી નોકરોનો નાકિબાર એ અજવલને કાળી દેવા મોકસરોયે ને એર્ડર્ન-સન જાકાર પાડ્યાં હતાં તેનો બહેર રીતે જાં કરવાનો કાલુ કરો છે. કમીટીએ એવી પણ બલામજી કરી છે કે સરકારી ને નોકરોએ ચોખ રીતે સ્વયંસેવક ઉપર કુમજા કર્યા છે તે સર્વે સામાજિક અધિકાર કરશે અને જામીન મહેસુલ તેમજ બીલ્લ કરે ન આપવાનાં સ્વેચ્છા લખાવવાં. પ્રેસ એર્ડર્ન-સનને જાં કરી ને વન'માનપત્રો કેપો લખવા મિતતા હોય તેવાં જાપ-ઓને માલુ રાખવા તે મિલાવનાં પત્ર માટે હોંનીની જરૂરના-લીરક એસોસીએકને ને બંધનો મુકો છે તે માલુ રાખવાં.

કોલાપુર ડેનું કારકસ

કોલાપુર ડેનું સરકાર અનાઇ કર્યાં હતાં કલાવ્યા માટે મુખ્યબની કે.એમ કમીટીના સેક્રેટરીઓને તથા કોમેસુ સુલેમીના

$$2, 7, 3, 4, 1, 6 \quad 4, 1, 2, 7, 3, 6$$

સર કુમાં રેડીએ બલકલુ બલકલુ કે એક સરકારના પ્રતિ-
નિધિ તરીકે બીજી સરકારના કુવર બલકરના તેની રાજાનીની
વિશે તીકા કરતો બલકલુ તે તે વિષયમાં પરોક્ષ રીતે બલકલુ
પ્રત્યક્ષ કુવર કામચમ બાલકલુની કુવરુ એ રાજાને બલક
બલકલુના એ બલકે બાલકે બલકે બલકે બલકે

અધ્યક્ષશ્રી કલેશ્વરભાઈ શિંદે

અમે એ નિશ્ચય કરેલા છીએ કે અર્થવ્યથા અમારી દાદા પ્રભાઈ સુદા કાવદાને ખાતે આપવુંજ જોઈશે અને તેને સામે ચાવડા પાસે કે અથવા ચેત્રામીપર પણ પુરુષે અર્થિક મનને ચાલે તે જોઈએ આ કાવદાઓ બનાવવાની જરૂર છે. એ કાવદા બનાવવા માટે છે તે જોઈ કેલાકાલી પ્રેમ્ય મુશ્કેલીને ક્યારે ન સહી શકે તે કાવદાઓને વધુ સંખ્યા બનાવવામાં આવશે. આ આકાંક્ષા રીતે સમજાય જવું જોઈએ

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

[illegible]

એ વખતે આમાંથી તમામ પૈસા

મે પર્વાતા સમયથી અંદર હોઈ સાથે અસ્તીત્વ પરાવર્તી
સંધીની હતી પાછી અર્ધા થયે. કાઠિય આદિકા થોડાના વચનને
વહીકરદારી વળગી રહ્યું છે. જાતે 'જનરલમેન્સ એમિયેટ', 'જન-
સાર' એ કરમ્મે તેને જીવનવવાની હતી તે તેણે જાણ્યું છે.

શ્રી ૬ અને શ્રી ૭ની રૂબરૂ

દાદા જાને સારા દાદાઓને એમ.એસ.સ.ન રજીમ કરવાનું પત્ર લખવાની ફરજ પડતી. ડી. પોટ્ટીયારે એણે બધું જ દાન એ સમયે જીત્યો છે કે ૧૯૨૬ ના એપ્રિલમાં રાજેશ્વરી કરારે મુજબ દોઢી સરકારે હું કહ્યું છે તેની ખાસ તપાસ થવી એજેન્સી જાને ખાસ કરીને નવાસરના રા.દીર્ઘામ એ.ટી. એમ.એસ.સ. પ્રા.વેન-ચર્ચ રહેશે છે તેની તપાસ થવી એજેન્સી. તે ઉપરાંત સત્તર બ્રાહ્મિકાથી કાલ જે એમ.એસ.સ. દરિયા છે જાને હસ્ત ગ્રા-હિતા જાને બીજો રજાને રીએમ્પ્રોવિસન કરવા સંબંધી શું સમયકા દોઢી સરકારે કરી છે તેની તપાસ થવાની જરૂર છે

સર કુમા શુ' કહે છે?

॥ श्री नारायण वीरनेसे ॥ श्री अण्णदमनीमे ठो. पोहगीदरे सर
 कुर्माना वयर के काहेपो कर्वा छे ते कल्याणी तेजे सं पाहे
 छे जेमे मुकुट कर्त. सर कुर्माने का विषयनी ज्योनी अंदर
 जेवरवाणी पोवाणी नम्रुखी जलापी कती. कर्वा सरकर
 कन्याय करे छे जेमे काहेय मे मुख्यो नथी बातो देखने
 मे मुंजवाडमा नाथ्यो नथी. सुनीयन सरकारनी ठोड
 रवीकाशमेवी नम्रुखीनी प्रत्ये मे ना फलहमी पण जलापी
 नथी. का मे अंदरमा नथी कल्याण्डु कोटपुल नदि परत
 भानपीमा सुका मे किनु दहावु नथी मे कोटपुल सो पाकि
 दहावुमुके छे ते के काये. अनायवा पाये छे लेखी कहीमेने
 जनेके हाउमारी सदन करपी पाहे का मंदिर देखत अति-
 आय छे जने ते दहायवाभा ह कर्त मुकुटाय जेतेता नथी.

નાટાલ જન્મીઅન કેમિસ અને શિશુ-
ચારીક બાલ

[illegible]

સેમીએકનના નંતી તે મેળા છોડી દેવીમાં જાય હતા તે પાછી કહે દાસિવાલના કાઠીઆને આ બાજી મારેઈને આજ કાવાની નંતી મદજી કાગમાં આવી છે હીડી મનો કેવેનિ કરનું સરકરે જાયામેદમ રેવોમારકું છે તે દાસિવાલના કાઠીઆને પચ વર્ગની નાગમ આપી ના નાઈ રીતે સરકરે કલનિ કરવા કહે છે આવી વતનનું આલ દાસિવાલના કાઠીઆ પાલકુલ રેવીકરશે નહિ એના મેલનાનએએ આવ્યા જાય. હની માલ સરકરે મારીએ પચ આતની કલમે સમજનરી હતી, તેમણે આ આ. પ્ર. દાસિવાલની એકકીકરવીવને તેમજ આ. કીરદોદર તમા મા મે રહે જોએ જન્ને મેરીકરશે એ તેમને આજ આમક ક્યો હતો કે તેમણે મેશીને આ બાજની રેલ કલનાને એકલ અબ્બાસ કરવા અને તેમણે રેલે કલમે મિલે ને આબાસ હાકમે છે તેની જાય બરામર સરવામથી કરવી અને એકે બેખમદાર કલેશ તરીકે મારકો કાઠી એબાસ કરીને પચ કરવે ચોવામે નિષાળ પ્રમને કલમાવે. સુરેની કરી હતી. આ મારેએ રકાનું હતું કે એ બાજની રેલ તેમણે એકલ અબ્બાસ કરી તથા મેરવું કેવું કેવેથી બેવેથી બેવેથી બીજા અલવં અરાનું છે એમ તેમણે રકાનું હતું. એ. કાન્ટારે પચ ખીનતો એકલ અબ્બાસ કરી અમિત્રાવ આપવા બાજી હતું. આજ અતમા મા. સારામજીએ રકાનું હતું કે એક વાત એકલ છે કે એ રેલપમા બીજા બદાર પહેલું એ તમા રેલપમા ને ખીવ કાપદ. આમ તો કાસિર જના બાજીએ સલામકની જાજા કર ક્યેલ છુટો છે અને તેમ થશે તો દાસિવાલના બાજીએને અને કે આમો આપવા મારું છું કે હું તેમાં પહેલા બાજી બાજી નાઈ સેના વિસમન મજી હતી

હિંદને કેવી રીતે બચાવવું?

શ્રી. શાસ્ત્રીભાઈ વિચારે.

હિંદી ભાષેના પત્રમાં જણાવવામાં આવે છે કે તા. ૧૫ મી મેના દિવસે આખી સભાના સભ્યો સમક્ષ કંઈકનાં મો. કાન્હીભાઈને 'હિંદને કેવી રીતે બચાવવું' એ નિબંધ ઉપર એક બાબત આપી હતી. શ્રી. કાન્હીભાઈને કહાવ્યું હતું કે આખીભાઈને કોઈ, રાજ્યદારી કેદીઓને મુક્તિ આપે તે અને હિંદને પહેલી તકે સંસ્થાનિક સ્વરાજ્ય આપવામાં આવશે એવી ખાતરી આપી દે. કાન્હીભાઈને હિંદના રાજ્યપ્રીય મામલાની રૂબરૂ આપી હતી અને એણે એક યોગ્ય સમય દરમ્યાન કમેલા પરિવર્તન વિષે વિચારન કર્યું હતું. સવિનયભંગની કાલેનો નિર્દેશ કરતાં તેઓ કોઈ જણાવ્યું હતું કે આખીભાઈની કલતને પ્રત્યક્ષ મેદાન વર્તેલા રહે છે છતાં હિંદી પ્રત્યક્ષ એમો એવ વર્તે જાય છે કે જે તેમના વિચારો સાથે સંમત નથી પરંતુ એવો દોષી તેા હોઈ જાયેજ ખજી આવશે કે જેને કાન્હીભાઈ પ્રમાણીકતા વિષે કાંઈ હોય. હિંદ માટે સ્વરાજ્ય પ્રાપ્ત કરવાના નિમિષનો એ હોઈ સાચો પ્રતિનિધિ હોય તો તે આખીભાઈ છે એમ કહી શકાય. કાલના કેદીઓની સમયમાં ઉદારતા હોઈ માર્ગ દેખ તો તે એમ છે કે બીડી સરકારે નિષ્કાસણને બંદર કરવું કે તેના દ્વારા પહેલી તકે સંસ્થાનિક સ્વરાજ્ય આપી દેવાનો છે. આમ માય તોજ આખીભાઈ પોતાનું વચન તેમણે તરફેણમાં નાંખે અને સપાયાની પ્રશ્ન કરે. ભલારે જેઓ સ્વર્ગમતા માટે છુટા મારે છે તેમન છતી લેવાના પ્રયાસો કરવામાં જાય તેઓ પાછા નહિ પડે સમાધાનીની નીતિ અમલમાં કરવાની ભલારે બનીવાય જરૂર છે. કાન્હીભાઈને કહાવ્યું હતું કે રાજક ટેમલ કોન્કરેસ કરવા પહેલાં રાજ્યદારી કેદીઓને મુક્તિ મળવીજ જોઈએ આખીભાઈ તેમજ સભાસભની કલતમાં બીરહતાર કમેલા સર્વને સરવા પ્રથમ હોડી મુકવા જોઈએ.

બીડીના રાજ્યદારી મહોનું ચાતાવનન

કંઈકથી તા. ૧૫ મી મેના તારખાં હિંદમાં જણાવવામાં આવે છે કે હિંદમાં મજબુત નવતી જતી સવિનયભંગની કલત અને હિંદી સરકાર પાસે એકમ નિવત કરવા બાંધબંધ કાર્યક્રમના આપને શ્રીમ રાજક ટેમલ કોન્કરેસની રહેતની આજ્ઞા દુર અને દુર જતી જાય છે. કાલના વિગત અંગેનાએ વોઇસરાયના નિવેદનને જે આવકાર આપે છે તેનાથી સરકારી મંત્રીમાં તેમજ મજુર સરકારમાં વિશ્વાસ આશીષી મેટેલા રાજ્યદારીઓના મનમાં કમવાદ વેલા થશે છે. તેઓ કહાવે છે કે સમાજના રિષર અને કાલિ પ્રિય વર્ગ પાસે જે નિકાલ દ્રષ્ટિ બીડીના આજ રાજ્યમાં આવતી હતી તે હવે જણાયું નથી. "આતો ધમાધ જમેલી દલીલો" સાધમન 'સાહેબ' એવે નહિ લાં છુપી કમું થવાનો સંભવ નથી વિચેરે જીલો કરી વોઇસરાયના નિવેદનન વાજગી ડેવવામાં આવે છે અને જણાવવામાં આવે છે કે એથી આમજ બવાય નહિ. આ ભોળાના મત મુજબ સરકારની નીતીની રાક જોઈને કાલ ભેડી રહેવાની જરૂર છે. હિંદના નીચીત અંગે-રશોનો વધતો જતો અસતોષ હિંદી આવતા દેવાઓમાં હવે અમરશાન ન જોમને અને રાજક ટેમલ કોન્કરેસ નિષ્કાસણ જરી એમ કારણુર્વક જણાવવામાં આવે છે. શ્રી. અમરેક વારકેક જમણે મહાદુરીથી થોડા દિવસ ઉપર ટ્રિસની સરકારોને મેરકાપે બંદર કરવાની સજાદ આપી હતી તેઓ કાહેન પજ હવે છુપા કરે છે કે હિંદના સાચા પ્રતિનિધિત્વ વમર રાજક ટેમલ કોન્કરેસ મળવાને સંભવ હવે બીરહુલ જોઈ છે. આથી પરિવહની ચોજના વિષે જે થોડો થલો જાય વિશ્વાસ રહેશે દલીલે જે બિનબિન થઇ જાય છે.

સર્વેટ એફ બંડીઆ અને ટ્રાંસવાલ

પુનામ પમિદ થતા સર્વેટ એફ બંડીઆ પત્ર 'ટસ વાલ' એ વિષય ઉપર નીચે મુજબ લેખ લખ્યો છે—
તા. ૧૦ મી મેના દીવસે 'ટાઇમ્સ એફ બંડીઆ' પત્રમાં સપાચાર પ્રસિદ્ધ થયા છે કે એમ માણુમ થો છે કે પુ વન પાન મેંટ (સીકન્ટ કપારી જ ટોસવ થના દાદીએ ના મામસનના પ્રશ્ન વિષે તપાસ ચલાવવા ભેડી હતી તેણે પોતાનો રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. કાન્હીભાઈની અજામણે રી છે તે કજી આ દેલામાં અમર કરવામાં નથી આવી. પરંતુ 'ટાઇમ્સ' પત્રના અપરપત્રીના જણાવવા મુજબ એક બલ મજુ એવી છે કે પ્રોક્સેપ્ટ પ્રાઈડ ઉપર જે દોડી વેપારીઓ કાલ છે અને જેમનો ૧૯૧૬ ના કાયદા મુજબ બચાવ થતા નથી તેમને માય વર્ગની અંદરમાં રહેનો અલી કરીન ચાલ્યા બજાની નોટીસ આપવામાં આવે. એ આ દાક્ષિત પ્રકાર દેખ તો ટસવાલન દાદીજાન સર્વેટ એફ મજુ એમ સમમ જપ ટકા હિંદીઓ ૧૯૧૬ ના કાયદાના અચાવ વિવાના છે ટસવાલના કાયદા મુજબ હિંદીઓને એકા કલતોમાં દુકાનો ભાડે પજ ન આપવામાં આવે તે માદ રાખવું જોઈએ. આ કાયદાને સખ્ત રીતે અમલ કરવામાં આવ્યો ન હતો. હિંદી વેપારીઓ અને મેરકાપે વેપાર કરતા દલા તો તેમાં મુનીયન સરકાર, મુનીયીવાલીઓ, અને લાઇસન્સના અમલદારો બધાએ જોરકાપે કાર્ય કરેલું છે સર્વ ૧૯૧૬ ના કાયદાની મેડ પહેલી તારીખે તેજ કાલમાં મેરકાપે કમને મારી આપવામાં આવી હતી પરંતુ થજા દાદીઓને જે આશી આ પ્રમણે મળી હતી તે એક મા પીલ કારણે છડી થઇ હતી. અને તેમાં કંઈ તેમનો રોજ ન હતો. તેમના મેરકાપે મેરકાપે વાગ્યા દેવામાં અમલ દલા અને ન દા વેપારીઓને પાંચ વર્ષમાં આજ્ઞા બજાનું કહેવું છે એક અલેવ સમાન છે એટલુંજ નહિ પરંતુ એ પાતકી ક્રમ છે કેપટલન એકા-મેંટ મુજબ મુનીયન સરકારે એ માયે લીધેલું છે કે મુનીયનની કોડી રજાથી વસ્તીને બીજાથી પાછળ રહેવા દેવી નહિ. વળી રાજક ટેમલ કોન્કરેસના કેવીએકનને મુનીયન સરકારે જે ખાત્રા પજ આપેલી છે કે લાઇસન્સ સત્તાવાજાઓની મરજમાં આવે તેવી સત્તામાં લાઇસન્સ આપવાનું ન દોનું જોઈએ પરંતુ કાયદાની કટ તેનો નિર્ણય આપેલો જોઈએ અને લાઇસન્સ આપવા સંબંધી વધી પડે ના તેનો નિકાલ કોઈજ કરે.
કાલ એમ હોય કે જુલમી કાયદાઓને રદ કરવા વિષે મુનીયનનો બંદર અભિપ્રાય ભરાવર અમલ વધે નહિ હોય, વળી એમ પજ હોય કે લાઇસન્સના કાયદાને ઉદાર નહિ બતાવવા એવો અભેદાવ હોય પરંતુ એક સુધરેલી સરકાર તરીકે મેરકાપે મેરકાપે રજાજ તો તેણે કરવુંજ જોઈએ. અને એ મેરકાપે મેરકાપે તેના મ્હો આમજ તેમની અંમતિથી ઉપરિલ કમેલા છે. માય વર્ગમાં મેરકાપે મેરકાપે નાક કરી નાંખેલો છે તો અંમલી પમણું છે. દેવથી બરેલો જુલમ આથી રૂટેક આમજ બજા કરે કમર કોટલું સંતોષ સેવા જેવું છે કે આ પાતકી અજામજ સર્વાનુમતે નથી થઇ. એક વધુમતિ એથી જુલો અભિપ્રાય થરાવે છે. એ હિંદની પ્રજા અને હિંદી સરકાર સખ્ત વિરોધ મુનીયન સરકાર સાથે ઉઠાવે તો જે અંબીર બધ આવી ઉભેલો છે તેને કજી દુર કરી કકાકે. અમને વિશ્વાસ છે કે જતરજ કહોંમાય અને ટેકકર મહાન કે જેણે કેપટલન એકામેક બતાવીને હિંદી સવાલનો રજો આણેલો છે અને જે રજો આપવામાં સા. આફ્રિકાના અને વિશાલતાના અન્ય રાજ્યદારી પ્રશ્નો નિષ્કળ નીવડ્યા હતા અને જેઓએ વચન આપેલું છે કે રજાથી વસ્તીના હિંદી

(સાંધક જુલો પાનું રજર).

નાટાલ ઈન્ડિઅન કોંગ્રેસનું સર કુરમા રેડીને સ્વાગત

તા. ૧૨ મી ગ્રેગરિયન દિવસે પારસી દરતમજ દેહભાં નાટાલ ઈન્ડિઅન કોંગ્રેસના આહવા દેવળ મળેલી એક બેઠકે સભાએ સર કુરમા રેડીનું સ્વાગત કર્યું હતું. આખા દેશ માણસોની સીકાર બરાબ મળી હતો અને સમગ્રમ ૨૦૦ માણસોને ઈલા રહેવું પડ્યું હતું. શ્રી. સોરાબજીએ પ્રમુખની ખુરસી લીધી હતી. પેટરોમ, ઈવર ઈવર લથ, તેમના પતિ, ખાનીસ કોરમ, સીનેટર બોરર, મેમ્બર ડેરમ્બોડસન, એમ. એસ. રાદરી, ફિલમાઇલ મોખાલ, હેલેવોમ બેનરડન, વી. એસ. સી. પંચર, એડવોકેટ એ કોસ્ટાદર, રવ. હેન્ડ્રી કોટન, હમ્ફ્રી બેનસેમ, એ આઇ. કાજી, લથ પી. આર. પંચર હતા. દેહભાં પણ આવેલાન દેહીએમાં મેસર્સ વી. મેરેન્સ, એમ. એ. મોલાલા, આર. બી. ચેટ્ટી, ભાલભાઇ દરતમજ, એ. એમ. કાગી, એમ. એમ. ભોખાન, લથ એસ. આર. નાનકુ વીમેરે હતા. સર કુરમાની સાથે તેમના એ દોઢરા પણ હતા.

પ્રમુખનું બોલવું

શ્રી. સોરાબજીએ દર્શાવ્યું કે સમગ્રમ ૭ માસ ઈવર આપણે દેશ ઈવર સર કુરમાની સહાય સર કર્યું હતું. માટે એકાદ થયા હતા. તમે સર્વે જાણો છો કે હોંદની સરકારના એજન્ટ બનરજી બપારે આ કિનારો છોડી ગયા હતા આરે તેમની તબિયત બિમાર હતી. એ કે તેમની તબિયત ખરાબ થવા કવલી હતી હતા તેઓ પોતાની હરજી બાનદોલ કહેરે બાનદોલ મર્યાબ, બતા હતા. પા બપો ૧,૮૪૭ની સબલ કવરથી તેમને આ દેશ છોડી દીધે જવાની જરૂર પડી. જાણે સમારી વતી સર કુરમા નાટાલમાં પાછા આવ્યા છે તે બદલ તેમનો હું સન્માર કરું છું. આપણને જાણીને બાનદોલ થાય છે કે જે થોડા માસ તેઓ હોંદમાં રહ્યા તે દરમ્યાન તેમની તબિયત સારી થઇ છે અને આપણે આ દા રાખીએ છીએ કે આ દેશની હવાથી તેમની તબિયત મિક્કલ સારી થઇ જશે. હ. આફ્રિકાની દોહી કોખને તેમની મદદની ખાસ જરૂર છે તેવાજ સમયે સર કુરમા જાણે આવી પહોંચ્યા છે. કારણ કે તમે જાણો છો કે ટ્રાસવાલના હોંદીએ માટે એવીવા-ટીક ટેન્પુર ખીલ બકાર પહેલું છે અને તે ખીલ કોખનો નાજ કરી નાખે એવું છે.

તમને માહ જશે કે સર કુરમાની મેરકાલરીમાં હોંદની સરકારે શ્રી. ને હી ટાઇસનને જાણે મોકલી આપ્યા હતા અને એકદોમ એજન્ટ વરીકે તેમણે સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ એક રેટમેન્ટ રજુ કર્યું હતું. આ રેટમેન્ટમાં શ્રી. ટાઇસને ન્યાયને માટે મામણી કરી હતી, સારે સીલેક્ટ કમીટીએ જરાયે દરકાર કર્યો સિવાય હોંદી મેમારીએ સામે એક અખતમા સખ્ત કાવદો પસાર કરવાની બહામજી કરી છે. એવીવાટીક ટેન્પોર ખીલની કમમો એવી છે કે જે ખીલ જે કાવદો અને તે હોંદી બાઇએને તે પ્રતિમાં અંતરજ આવી જાય. સન ૧૯૨૫ના એરીયા રીફોર્મન ખીલમાં હોંદીએને અસજ વિસ્તારમાં રાખવાની વાત હતી તેજ સિદ્ધાંતને આ ખીલમાં ફરીથી કાબજ કરવામાં આવ્યો છે. સીલેક્ટ કમીટી જીવ કવર આવી કમોલી હતી તે કમજી જ ને પાલિમેન્ટની મેટક બંધ થઇ છે તેમાજ દરતમજ ખીલને પસાર કર્યું એવી બહામજી રીપોર્ટમાં કરેલી હતી

તે ઉપરથી સમજી કાઢાય છે કે સર કુરમાની સામે એક અખત-દરત મુકેલ કામ આવી પડ્યું. તેઓ હોંદની દેશાએવાએ આવ્યા ત્યાં તે ખીલ એજન્ટ થઇ મર્યું હતું અને દે. ચલને પાલિમેન્ટમાં તેનું પહેલું વાંચન રજુ પણ કરી દીધું હતું. એ ખીલને સુલતવી રખાવવાનું કાર્ય આરે સુલતીવ બરેલું હતું પરંતુ આજે આપણને જાણીને બાનદોલ થાય છે કે સર કુરમા એ ખીલને સુલતવી રખાવવા કક્ષિતવાન થયા છે. સર કુરમાએ સમગ્રમ આ મામણી અખતમા અખિર રીક રેસે ૭ અને એ સમય દરમ્યાન તેમણે હોંદી કોખનો ખ્યાર જીતી લીધેલો છે. આપણે માટે તેમણે આરે સેજ બબલેલી છે. અને આપણે તેમના આભારી થએલા છીએ. આપણી સામે રિક્ટ પ્રસન્ન આવીને કમો રહે એવું છે અને વિધે આપણને કમી કાંકાજ તથા પગલું અને વિશ્વાસ છે કે સર કુરમા પોતાની રાજબદારી કુનેલી પકાવને એવી રીતે કિનારે કાંકારી બાઇ જશે કે તે ખરો સાથે અખકાઇ નહિ જશે.

હું શ્રી. વેનુ મોખાલ કુરમા કે જેઓ પોતાના પ્રસિદ્ધ વિવાના સેકેટરી બનીને જાણે આવ્યા છે તેમનો પણ સન્માર કરું છું. મારી ખાતરી છે કે તેમને એમ નહિ લાગે કે તેઓ એક અખતમા મુકમાં આવેલા છે. તેઓ જોઇ કવરી કે તેમના રેક બધુએ તેમના પ્રત્યે મિત્રતાનો કાજ લેવાને છે. આપણે આ દા રાખીશું કે સર કુરમા સા. આફ્રિકામાં રહે આ સુધી તેમની તબિયત સુદર રહેશે. માદ શ્રી. સોરાબજીએ પોતાનું બાપજી પુરું કરી સર કુરમાને પ્રબનો કાર પહેરાવ્યો હતો અને મેવરના પતિને કમગી આપી હતી. શ્રી. વેનુ મોખાલ લથ મેવરને પણ પ્રબની કમગીએ આપવામાં આવી હતી.

મેવરનું બોલવું

દરમન કહેરના મેવર રવ. એ. સેમન્ટે દરમન કહેર તરફથી સર કુરમાનું સ્વાગત કરતા દર્શાવ્યું કે જેમ મે.સી.જની પાછળ જોડાયા અબનાર કનઠ તેમ શ્રી. કાસોની પાછળ સર કુરમા માલન ન. છ હાલિન દરમન આવી પુખમ ને અખરદરન અખતિ દેશાઇ રહેલી છે તેનો અંત કાવવો જોઇએ. પાલમની સામે પુર્વ પોતાનું મળ એક કરી સામે કવવો અખ ઉપરિચત કમોલો છે તે અખ સામાજ્ય આપી દુર કરવો જોઇએ.

શ્રી. આલબલ્ડ કોસ્ટાદર

શ્રી. આ. ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી. આલબલ્ડ કોસ્ટાદરે દર્શાવ્યું કે ટ્રાસવાલમાં જે સમયે એકીવાટીક ટેન્પુર ખીલ આવ્યું છે તે કટોકટીના સમયે સર કુરમા જાણે આવી પહોંચ્યા છે. આભારી સામે જે અખ આવાને ઉભા છે તેને દુર કરવાના ને પ્રયાસો સર કુરમા અને હોંદી સરકાર એકે તે પ્રયાસોમાં જાણે અંતઃકરજી પુર્વક તેમની જોડેલ છીએ. અને આ અખ જે દુર થાય તે હ. આફ્રિકાના હોંદીએ સામે હોંદી સરકારે જે સંબંધ જોડેલો છે તે સંબંધ કવિકાસમાં ઉમકાજ લેખાશે

શ્રી. એચ. વોલસન

‘શ્રી નાટાલ એડવોકેટ’ જન અધિપતિ શ્રી વોલસને દર્શાવ્યું કે સર કુરમાને જે સન્માર કરવામાં આવ્યો છે તેમાં સામેલ થતાં અને બાનદોલ થાય છે. આ દેશની અંદરે હોંદીએ એજન્ટ વિવાના કોખ એને અર્થે તે એ છે હોંદીએ એક સુદ્ધ સંબંધ સેનાપતિ વિવાના સિપાઇએ નેલા છે. શ્રી ક.કી વિ. મેલતા શ્રી વોલસને દર્શાવ્યું કે સર કુરમાને એક ઉચ્ચ મુરખની સામે જે અને સુમાકાલ થઇ કોખ તે તે કાસીજનીલ છે અને તેમને મારા મુત્યુના કોશા દિવસ સુધી

હું બીજી કાળી નહિ. સર કુર્મા પછી એક સલાહકાર અને આ મેવાન તરીકે એ જ છથી વિવરણ નથી. સર કુર્મા પોતાના જાણીને કોપણથી દેવરથી અને તેમને આપે તેઓ જુએ છે તેના કરતાં સારી સ્થિતિમાં મુકી મનેજા ભેજે. એ વેદમને કહાવું કે સર કુર્માની પાછળ મુરોપીયનોનું એક મેલું લખ્યું આજે મદદમાં છે.

સેનિટર ઓફિસર

સર કુર્મા આપણી વચ્ચે પાછા આવ્યા છે તે જાણીને મને પણ પલોળ આનંદ થાય છે. અને જાણે છે કે આપણા એક બીજાના પ્રશ્ને સમજવા માટે કશું પછી તાલીમની જરૂર છે. એક બીજાને સમજવાનું જ્ઞાન અને સમજ આપવા માં આવશે તો ન્યાય મળશે અને પછી કાવિયને માટે અને ચિંતા કરવા જેવું લાગતું નથી.

સર કુર્માને જવાબ

સર કુર્મા પેલેને જ માન આપવામાં આવ્યું તમે જવાબ વાળવા કોઈના કારે તેમને ખુલાશીના પેદારેથી વધારી કોઈના આવ્યા હતા. માર્ક, મર્બીર મદગી માલ અને કોઈના રહી જવાની સમજાવીએ અને પછી કયા છતાં અને તમારી વચ્ચે પાછા આવતાં આજે કારે આનંદ થાય છે. જે દિવસે થર છોડી હું અને આવવા નીકળ્યો. તારે અને મારું કે મારા ઉપર ને દરજ્જા આવેલી છે તે જાણવાનો મારો પ્રશ્ન છે. હું પણ મર્બીરે જદ લખરને મારો છું પરંતુ અને તો મધ્ય પ્રકૃતિને લક્ષ્યમાંથી છોડીએ. લક્ષ્યમાં આપણામાં કુટી કુટીને સરકામાં આવેલું છે. અને આપણું કે ને પારે આ દેશમાં સરકાનું સરભમેલું હશે તો હું અને જરીક તો પછી મારા દેશ અને દેશીઆઓની સેવા કરવાના કા માટે ન મરજી મારી માંદગી કરવાના મારા પ્રશ્ને આજે સકાત સુતિ જતાવવામાં આવી છે. મનુષ્યના જરૂર ન્યારે કુખ આવી પડે છે કારે મનુષ્ય જાતિ તેની મરે આવે છે. આ મારી માનવતા છે અને મદાકારત પણ એમજ કહે છે. મારે સકાતસુતિ એક નીકળી મારેતે વધી આવે છે કારે એમજ કામે છે કે આપણે મનુષ્ય તરીકે જન્મ્યા છીએ એ સતેષ સેવા જેવું છે.

હાલની વર્તમાન પરિસ્થિતિ

હોલની વર્તમાન પરિસ્થિતિ વિષે મેલવાં સર કુર્માએ દહાવું કે બીજી ન્યાય એ જન્મવેતો વદારક છે એમ મે સહા માન્યું છે. મુશ્કેલો મુશ્કેલ કરવામાં વિશ્વાસને મેલવા માટે કિસ્સો આવેલો છે. એથી મારો વિશ્વાસ છે કે સાધન સમીક્ષાને માંને જાળ જેવુંજ દહાવું કે હોલ કોમીનીયન રેટસને માટે લાભક છે. એ આજે નહિ તો બીજા યોગ દિવસે મા. અને કાવચમા કેટલ. સમયમાં સપ્તર્ષા કે માનીયન રેટસ મળી જાય તે જાણીક પાસેને પાછું નહા કરવાપણું ન રહે તેમ કરવું જોઈએ. હું લખને આવી આવું છું કે જે દિવસ આવશે જરૂર કે બીજી સહિત્ય અને સવિકાસનું એ કુદરતીય પરિણામ છે. અને રિલાયન પાછળ નાંજ કાપડ નથી.

આપણે

સર કુર્માએ આમજ આવતાં દહાવું કે આજે સરવાલે લમે જુએ તો જામને કાઢાઈ કરવાનું પસંદજ નથી. આપણે લક્ષ્યમાં જામને કાઢેલા જનાવડનું નથી કારણ કે કાઢાઈ જે કુનીયામાં મુરમાં મુકી વરડ છે. આપણે માટે કાદિયા એ કારેમાં કારે વરડ છે. કારણ કે કિંસા કશું મેળવી સહતી

નથી. અને કાઢાઈમાં કુનીયાં તિલાવ મદાન વરડાએ મેળવી કાઢાઈ છે. એ જર્મસ કોઈની પ્રજા રચનાને માટે યોગ્ય ન હોય તો તેવી રસા ઉપરિને પાંચનકારક છે અને તે રિલાયનનો જાળ જનાવને નવાવક છે.

અરીયાટીક રેન્સેર બીલ

સર કુર્માએ દહાવું કે એકીવાટી રેન્સેર બીલ એ પલો જ મુશ્કેલ કરેલો વિષય છે. ન્યાય મેળવવાને માટે અરથી કોટલું જનથી તેટલું કરવામાં હું પાછો કાઢી નહિ. આ દેશની બંદર રેવ. સેમંદ અને મી. વેદમન જેવા માણસો પટેલા છે કારે આપણે તો એટલુંજ જાણિત કરવાનું રહે છે કે આપણી કાલ વાળની છે.

કુનીયામાં આવર કાયદા નથી

જન્મતા કોઈ પણ દેશમાં આવર કાયદા નથી. પરંતુ સાદિક આદિકા દેશની પાસે કોઈ આસ જુદીજ રસા છે. આદી મુરોપીયન-મુરોપીયનો વચ્ચે લક્ષ્ય છે. મુરોપીયનો અને કહો વચ્ચે લક્ષ્ય છે. જાણું હું એ જાણા મુશ્કેલ કે ક. આદિકાની પ્રજા વળત આવે જાણીય થશે અને કેટલું અન્ય ન કરે. (સમ મારી રેલમે આવજા રપો. આપણે એવી જાણા રખીય) સર કુર્માએ દહાવું, કા માટે આપણે એવી જાણા ન રખીએ? આવીજ મુશ્કેલો તમને જગાઈ પણ જાવી હતી અને તમને રેલ મળી હતી. પ્રસાથના હોલોએ એવું શું કરેલું છે કે તેમને આ રસા માં મુશ્કેલ આવે હું તો કશુંજ એમની સામે નથી જાંતો. પોતાની મુશ્કેલો કી છે તે તેમજે જતાવવી જોઈએ.

રેલ મલકાન ન્યાયી માણસ છે

હું હો. મદાનને પીડાનું છું. તે ન્યાયી માણસ છે. પરંતુ તમારે તેની આજી કી આવવી જોઈએ. ન્યાયથી વિરુદ્ધ હોય એવું તે કદી કરે નહિ. ન્યાય અને એનો દિવસ જરૂર આવશે. સકાતસુતિ કરેલા રિમાશની આવણને જરૂર છે સકાતસુતિ રાખવી એ એક રૂપી મુશ્કેલ રાખ્ય કરતી પ્રજા ખિસ્તી પ્રજા છે અને સકાતસુતિ માટે આજે ખિસ્તીએ તરર જોઈએ છીએ.

સર કુર્માએ દહાવું કે જે કરવામાં સંકલિત છે તે જાહાનીસપ્તમાં પણ સર્જાત વગ. આદી દહાવો પ્રત મિત વાની કામણીથી જોવામાં આવે છે. હોલોએ અને મુરોપીયનોની જોડે જોડે આદી કુશ્મો છે. લખા હોલોએ મેસ-એના પાડેલી તરીકે રહે છે. કોઈક વાર જાણકાર થતો હશે પરંતુ અપારે મુરોપીયને એમ જાણ્ય કે હોલો જોક જાણે માણસ છે—કામરેના જોક જાણે માણસ છે કારે તે મિતવાનો કામ જાણે છે અને સકાતસુતિ દહાવે છે.

કોમિસે મુદર કાર્ય કરેલું છે

કોમિસે પાછું જરૂર કાર્ય કરેલું છે. કોમિસે કામણને પસંદ કરેલી છે. તેજે કામણને પણ મદદ કરેલી છે અને મને પણ કે મેસની મદદ જોઈએ છે. ખરી રીતે તો મને હોલોએની તેમજ મુરોપીયનો જાનેની મદદ જોઈએ છે. સર કુર્માએ દહાવું કે કશુંજ આ રિલાયન અન્ય પ્રજાઓમાં પોતાની પ્રતિષ્ઠાને જાળવવાના રેવ છે.

પાસમેટમાં મેસવાની માગણી નથી કરી

અમે પાસમેટમાં મેસવાની કે મોટની માગણી નથી કરી. કેપ્ટાઉન મેસમેટમાં એમ વચન આપવામાં આવ્યું છે તેમ જામને મદદકારી કામની જરૂર છે. અમે મુશ્કેલ હતા અપારે... (આ મેજા હોલમાં કસાકસ થઈ રહી હતી)

નમણે સર્વોત્તે એવવધી જાણી છે 'અમર ન થતા. આપણે બહુ મચડી મુખારેલી છે અને કુખોએ અભજન આપતા દયાળુ મન સતત નહિ. પરિમન સુખવત જાત અને સામનની અભ્યાઓ છે. પરંતુ જો એ સરકારના લખને પાછળ રાખે તો તેઓ તેમના સુધારાને વશદાર નથી જાતના અને કુખોએ દહાંધુ, આખરે તેઓ દેહાણે જાવશે અને ન્યાય જાવશે.

જમીનવત્ત ઉમેશાનો ફતવો

હોદ્દાની સ્વતંત્રતાની હાલમાં ખુસ્વીય જાણીએ હવે પ્રવા રીતે મુખાબુ છે તે અમરોદકમાં મળેલી જમીનવત્ત ઉમેશાના ફતવા હવાથી ખાસકરૂ રૂપે જાણ છે. જો કે જો એવે ઉમેશાની એક જાણી હતી. તે જણ દિવસ સુધી આવી હતી આવી મદાન સમય છે કેવો નિવાસને રૂપેના હારે ખાસકરૂ પ્રસિદ્ધિ આપી ન હતી. જો કે મુખાબુ હોદ્દા મુખીમનું સંદર્ભ પછી જમીનવત્ત સુધી હોય તો સ્વતંત્ર મળ કરી ફતવે તેને પ્રસિદ્ધિ આપે છે. જમીનવત્ત ઉમેશાની સલામતે હવાજ 'જોએ 'કેનીકલ' જમીનથી એવે નીચે આપીએ છીએ:—

જણ દિવસ સુધીની સખત જમીન પછી હોદ્દાની રાષ્ટ્રીય મદ મળ જ હોદ્દાની સ્વતંત્રતા મટે જો કરેલી હાલમ મુસલ માનોએ આજ સેવો છે નહિ તેને જમીનવત્ત-ઉમેશા હોદ્દા નિવાસ આપે છે કે સુમલમાનોએ જો આટે જુગા મળવું તેનું કશું કારણ નથી. જમીનવત્ત આજના જમીને ખાસીક આજના ખાસીકર અને હોદ્દાની કુખોનું પીડીત કરવાનો કાર્યક્રમ રમી હકલગ એક આજ કરી નીચી છે. જમીનવત્ત ઉમેશા હોદ્દા નીચે પ્રમણે ફતવે થઈ છે:—

હોદ્દાની રાષ્ટ્રીય મદાસનાએ જાહેર ખાને મળેલી એકરમાં ૨૦૫૬ મી. આજમ હરકે સ. િ સ્વતંત્રતાને રૂપે હોદ્દા હોદ્દાથી અને જમીનવત્ત ઉમેશા હોદ્દા પછી એજ આજમ હોદ્દાથી તેમજ મદર રીપોર્ટને તેણે ૧૬ કરેલો તેમજ એવો ફતવ કરેલ છે કે રાષ્ટ્ર પછી જમીનવત્ત જે સમુપતીને સતેવ ન આપે તે. જેમલ સ્વીકાર કરી જો નહિ તેથી જમીનવત્ત ઉમેશા હોદ્દાની આ એવને જાણે છે કે આજ અજોશમાં મુખીમેએ ફતેલથી જો આટે આજમ રહેવું જોઈએ તે આટે કશું કારણ નથી.

(૨) મુખીમેના ખાસીક અને રાષ્ટ્રીય જાણેને વિચાર કરતા જમીનવત્તની આ એક ૨૦૫૬ કરવા હવે છે કે મદાસખને જાણખને. જો મદ મુખીમે આટે હોદ્દાને જ હવે છે એમ જાણ સુધી જમીનવત્ત રવી રે નહિ જા સુધી મુખીમ આટે જોઈ છે નહિ.

(૩) જાણ એકલ જે હરજામની માનવનાથી વિરુદ્ધ છે અને મદાસખના ખાસીક ૨૦૫૬ જેવ રૂપ નહિ ૬ મુખીમેની સળખ અને વિરોધ જાણ સરકારે મુખીમેને તેમાંથી માલક હા નથી.

(૪) હોદ્દાની સંપર્ક સ્વતંત્રતા અને ખાસીકના સર્વોપરી પછીમાંથી સ્વતંત્રતા આજ વરુઓ આજાં મળીએને ફર કરી કરેલી અને હરજામના ખાનનું રજાજ કરી કરેલી તેથી આ એક મુખીમેને જાણ મુખારે છે કે હોદ્દાની સ્વતંત્રતાને આટે અને હરજામના અક્ષિમવત કાલદાના અંદરજા આટે તેઓએ મદાસખ સાથે મદદાર કરીને સ્વતંત્રતા આટેની અર્કસહ

હાલને વીરના, નિજમ અને જાણાદથી આજમ મળવવી.

કાર્યક્રમ

જમીનવત્તની આ એક મલિયાના કાલમવત્ત, મદાસખના અવરજાક મુખારી અને મલિયાના મદમદ જમીનની એક કમીની નીચેના રિવસ હવે કાર્યક્રમ મદા નીચે છે.

- (૧) જમીન હોદ્દા ફતવા અને ખાસીક આદિક પ્રસિદ્ધ કરવું.
- (૨) હોદ્દાની કુખોનું પીડીત કરવું.
- (૩) ખાસીક માલને અને ખાસ કરીને ખાસીક હાવને ખાસીકર કરવો અને હોદ્દાને અને આજના એવેનેના કરવો.
- (૪) જમીનવત્ત એવી જાણા મળે છે કે જે હોદ્દાની રાષ્ટ્રીય મદ સળા ફતવા મુસલમાનોન મળવા જોઈ અને મદમ કમલ જાણે છે અને જોમને સતેવ જાણે નથી તેમની કંકા જે ફર કરવામાં જાણે તો મુખીમેના એક પ્રવાસથી જાણે આ સહતમા ફતવે મળશે.

મડે. કીફવત્ત-હોદ્દાની મદાસખી

જરસાખાથી તો ૧૪ મી મેના સરકારમાં જાણવવામ જાણે છે કે જમીનવત્ત ઉમેશા પ્રમુખ મલક ન હોદ્દાવત્ત જે મદાસખની હોદ્દાની જાણવાની સેવાની મામળી મળે છે.

મુખી વિરોધરે.

વે પ્રમરેવ સાહેબે મલક ના જોડે નમીન રામપુત્રી જાણે પાછી જાણી રૂપીયા વીસ હજારની જાણક કરી આપી છે અને મલિયાના, મદમજાણેના બપળમાં જાણના પમરથી જાણસદર નીમાવી દીધા છે. તેથી આ જાણએ મલકમાનેને સલામવથી ફર રહેના જાણે છે એવ "સારાજ નિમ" જાણે છે.

સીલેક્ટ કમીટી સમજ મી. ટાઇસનનું સ્ટેટમેન્ટ

(જાણ જાણી માણ)

(૧) આ જાણએ જાણ વિચાર મલક વવામાં જાણે તે જોના કમીટીને હું જે જાણ હવે રમલિમાં રાખજા જાણવીક છે ૧૬૧૨ ના મુનીમના મુખીમેજન હાવકથી નવા હોદ્દાને મુનીમનામાં છે ફતવામાં આવી કરેલ. નથી. મુનીમનામાં ખાસીક પ્રતિમાથી પછી હોદ્દાને ફતવામાં આવી કરેલ નથી. વળે જોજા જાણેની જાણના આજનેર જોજાને જાણ કરવા સળધી મળ ૧૨૨૭ ને મળમેજન હવે સખત જાણવામાં જાણે છે તે એવી રીતે છે કેપદાવન જાણનેમાં એમ નહ. કરવામાં જાણે છે આ જો હોદ્દા. પાછળ રહે તો જોજા જાણી જાણના જોજાં જાણે જાણી ન જાણે. જાણ સન ૧૬૨૮ ની સળખાં મુનીમન સરકારને હોદ્દા જાણે ખાણી આપી છે આ રજામાં જો જોહા હોદ્દાને જાણ જાણ તો હોદ્દા જાણ તેને સદન કરેલ નહિ. એટલે ફાસવામાં હોદ્દાનેના મલકાં મલે એવી રિલિજ આજે રહેલી નથી.

(૨) ફાસવામાં હોદ્દાનેની જાણે એવી રીતે જાણમાં જાણે છે કે તેઓ એક પમ હોદ્દામાં રાણે છે અને ખાણે આ દેકમાં જો રિલિજ પછી જાણે રહી નથી. સન ૧૬૧૧ ના સેનસ પ્રમણે રાણ. ૩૦ પ ૮૬ હોદ્દાને આ દેકમાં જાણે છે અને ૧૬૧૧ ની સાલની મળખાં મુખાં એ પ્રમાણ ૪૨ ૮૬ મળ રહું હવે હું માવ ફાસવક જાણની જાણ હવે હું જાણી રીતે તો હવે ફાસવામાં હોદ્દાને કે જેનું જાણે આ ખાણીના હવે આ જે તે સવલ જાણે

Indian Opinion

No. 26 Vol. XXVIII

Friday, July 1, 1910

Printed and Published by the Proprietor, at the Press of the Proprietor, 10, Phoenix Natal.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કરોઆ

મીડીના બાવો

જ્યુન તા. ૩૦ મીઝ મુખ્ય જવા ઉપરથી.

ફરી. "કારાનાલા"

જુલાઈ તા. ૧૪ મીઝ મુખ્ય જવા ઉપરથી.

મુસલમાની વીરો. ૩ ૪૦ ના રીસમથી ૧૦૦ ના રીસમથી સવામા આવશે

હીંદુ વીરો. ૩ ૩૫ ના રીસમથી ૫૦ ના રીસમથી સવામા આવશે

મુસલમાની વીરો. ૩ ૩૫ ના રીસમથી ૫૦ ના રીસમથી સવામા આવશે

સેક્ટર અને કન્ટેનર આદિ અને ભરવાના અગાઉથી આ દેખાડેના કરવેલા.

દરેક વીરો પસંદગી પાતળી રીસમ અને રીસમથી સવામા આવશે અને સવામાના કમીશનરોની સલાહ લેવી

પસંદગી પાતળી રીસમ અને રીસમથી સવામા આવશે અને સવામાના કમીશનરોની સલાહ લેવી

SHI KHUMED & SONS

300 Pine Street,

Tel. Add. "Karamat," Durban.

વધુ મુખ્ય મટે જણાવા મળે.

સેક્ટર હીંદુ અને મુસલમાની

૩૦૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RAFFS and SPECIMEN COPIES of advertisement in Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

૨૬૬૬૬ ૪૮૦૦.

ધા

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે મોટર તાર, પેટ્રોલ ગ્લાસ, ફીડલીટી બાલ, વનકમેન્સ કેમ્પેન્સરન, વીગેરે અનેક પ્રકારના વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી લીધું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ ગરબનમાંજ પરી આપવામાં આવે છે

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

"મન્ના આ હાઉસ"

૧૭ હસ્ટ એવેન્યુ,

ડરબન.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છો

સાદરત "સ્ટીલ" માર્કના કપડાની બહેર ખખર સમસ્ત દેશના નેટીવ કાપડાઓમાં પ્રસિદ્ધ કાચ છે અને તેનું એકું વેચાણ કાચ છે.

તમારા માલિકો તે બાજે કે બાજે જાણે છે. રટામદક "સ્ટીલ" માર્કના કપડા રટાક કરે અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકો.

આ "સ્ટીલ" ના માર્કની તપાસ શખ ન્ન અને હમરેકનથી એવતા રહેને

સોલ એજન્ટ:

એચ. જેટપર સ્પીય એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમીટેડ.

જાહાનીસબજા, દયરાઉન, ડરબન,
પારંએલીઝાએચ.

વુડન બોક્સ, રેબલ અને કીચન ડ્રેસર

નવાં માલિક સીસ મંગાવો
ફેક્ટરી વેલ્સ એકર આકરો હોવા છતાં
બાવો હીકાવન શખ્યા ક.
હીલ થશે તો તક જશે
અને

તક જશે તો ફાયટો જશે.

કુદ કરીનેનું કામગીર પણ સ લોસકાક બનાવી આપાએ બીએ.

લખા:— L. MISTRY.

Phone 2868.

P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street, J H Burg

ધેરસં આઈ સી. આસાકાર્ડ એન્ડ કા ની કામે. જોહાનીસબજા

ઉત્તમ મરમ મસાલો વિએરે

આમારે લાં બાતી દેખરેખ નીચ તાળેને બન સશકથી
પગમાં ફોલો મરમ મસાલો, કરીપાવિડર દહન- મરમા, રખબ
કેરીનો અને લીગુનો લેખર મીકસ આમાર દહેજા થિરિ
થા બજાળેષ આમારી મેરંરી સાથે મળી શકશે. આવો
ઉત્તમ માલ, તમે મરમા બનાવી શકતા નથી. એક વખત
મંગાવી આવી કરો. મળ્યાનું દેખાશે.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer
Telephone 1.

P. O. Box 1,

Warmbaths, T'vaal.

બો. આર. પટેલ

ફ્રેશ એન્ડ વેલ્ડેબલ ફાર્મર.

ફેશ બલની શાકભાજી, લીગુ, કોરડી (આવા
કાપક) - ને ફળફળાદી કમમલ ભજીયામાં પાકે છે.

આમાર મોડેરી પર પુરવું બાનબાપવામાં
આવશે કમો કિયલા સરનામે

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant,

ફેશ બલનુ લાગુ ફેશ બને વેલ્ડેબલ સાથે પેરીમ કરી સી
આ. હી થી થોલવામાં આવરા

P. O. Box 2-4

Durban.

31 Short St

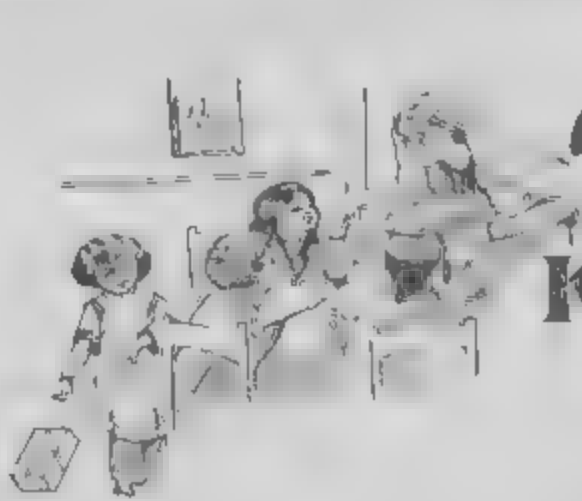
વ.હ.ડ. પંચામ

ખાસી	હીકુ	મુસલમાન	પરમી	સુવેદ્ય	જીવોલ
૧૬૪૦	૧૬૪૧	૧૬૪૨	૧૬૪૩	ક. મી.	ક. જે
જુન	આપાદ	મે ૬૨મ	જે ૬૨	જામી	•
જુલ	જુલ	જુલ	જુલ	જુલ	જુલ
૬૬	૨૫	૨૬	૨૭	૧-૫૨	૫-૫
૬૭	૨૮	૨૯	૩૦	૧-૫૩	૫-૬
૬૮	૩૧	૩૨	૩૩	૧-૫૪	૫-૭
૬૯	૩૪	૩૫	૩૬	૧-૫૫	૫-૮
૭૦	૩૭	૩૮	૩૯	૧-૫૬	૫-૯
૭૧	૪૦	૪૧	૪૨	૧-૫૭	૫-૧૦
૭૨	૪૩	૪૪	૪૫	૧-૫૮	૫-૧૧
૭૩	૪૬	૪૭	૪૮	૧-૫૯	૫-૧૨
૭૪	૪૯	૫૦	૫૧	૧-૬૦	૫-૧૩
૭૫	૫૨	૫૩	૫૪	૧-૬૧	૫-૧૪
૭૬	૫૫	૫૬	૫૭	૧-૬૨	૫-૧૫
૭૭	૫૮	૫૯	૬૦	૧-૬૩	૫-૧૬
૭૮	૬૧	૬૨	૬૩	૧-૬૪	૫-૧૭
૭૯	૬૪	૬૫	૬૬	૧-૬૫	૫-૧૮
૮૦	૬૭	૬૮	૬૯	૧-૬૬	૫-૧૯
૮૧	૭૦	૭૧	૭૨	૧-૬૭	૫-૨૦
૮૨	૭૩	૭૪	૭૫	૧-૬૮	૫-૨૧
૮૩	૭૬	૭૭	૭૮	૧-૬૯	૫-૨૨
૮૪	૭૯	૮૦	૮૧	૧-૭૦	૫-૨૩
૮૫	૮૨	૮૩	૮૪	૧-૭૧	૫-૨૪
૮૬	૮૫	૮૬	૮૭	૧-૭૨	૫-૨૫
૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૧-૭૩	૫-૨૬
૮૮	૯૧	૯૨	૯૩	૧-૭૪	૫-૨૭
૮૯	૯૪	૯૫	૯૬	૧-૭૫	૫-૨૮
૯૦	૯૭	૯૮	૯૯	૧-૭૬	૫-૨૯
૯૧	૧૦૦	૧૦૧	૧૦૨	૧-૭૭	૫-૩૦

ઇન્ડરનેશનલ માર્ટિંગ પ્રેસ તરફથી છપાઈ પ્રસિદ્ધ થએલાં પુસ્તકો

	શી. રૂ.
સવના પ્રયોગો ભવવા બાલમ કથા બા. ૧	૧ ૧
" " " " " બા. ૨	૧ ૧
તીર્થના કાવ્ય	૧ ૦
મારો બેઠનો બનુભવ	૦ ૬
મારો બેઠનો બીજો બનુભવ	૦ ૬
મારો બેઠનો ત્રીજો બનુભવ	૦ ૬
મિન્ડબ્લન આધિપતિબ્લનનો સિનેરી અર્થ	૧ ૦
સે.કમાન્થ બાલમબાધર નીલક તેમના ખન અને વિચાર	૦ ૬
મુરખરાબ અને તેના મે બાધબો	૦ ૬
બેઠના કાવ્ય	૦ ૬
મુરખરા કમાલ પાલનું કવન મરિય	૦ ૬
મુરખરા કમાલ આલનું કવન	૦ ૬
અડ કવવીરની કથા (કં.કરેડીસના બચાવ)	૦ ૬
માલુસ કેટલી જમીનનો માલિક દોષ કો	૦ ૬
દોષ સ્વરાબ (માધાલુએ લખેલું)	૧ ૦
ઇન્ડબ્લન આધિપતિબ્લનનો આખરે સુવીનીબર	૧ ૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૦ ૬
દલમકવ બાધબે આ નીરમીટના સવાલ કવરની મથા	૧ ૦

Parcel from KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીતસર લઈ માલ શોપીથી સવાના કરીએ બીએ. આપણ સીસ્ટમ અભાવે
બહાર બામના મહાકોશિ કોઈકે સારે પધર્યા મોકલવા અભેદમાની કરવી

કંડીની ફૂટમાં અમારો પાકો
અજબ ફાયદો કરશે.

કેપીટાના વખજાપણા
ધાતુ પૌષ્ટિક પાકો
જરી રા
કાચુ તે દેશી જનસપતિ
ધુનાની તેમજ બેરીક
સીસીવના આધારે તેમજ
કરતામ, આને ય
પાળખી સ્પાલમપાક
નંબર ૧, રતલ ૭, ૬,
નંબર ૨, રતલ ૫/-
બદામપાક રતલ ૫/-
ગુદરપાક રતલ ૫/-
મેથીપાક રતલ ૩ ૬,
અલડપાક રતલ ૩ -
ચિમેરે મેવા અસાલા
થી વારપુર ફરમારુ
મીઠાઈઓ અમારો.

હીંદીના મરાઠુર અવેશાઓના ૮૨૧ ગણસો અને ૨૨૦ પાનાવાળી ચાપરી છપાઈ બહાર પડી છે.

દરેક કાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી, ગામીલ, રહુચુ.
અંગ્રેજી, હુલુ અંગ્રેજી,
સેમુક, અંગ્રેજી, વીએરે બાપા-
ની રેકોર્ડો મોટા જથ્થામાં
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

દર મેમ્બર્સ નવી રેકોર્ડો
આવે છે.

ગુલશને હિંદ

કહે

મહસયાને આમોદોન

આ ચાપરી અલેજ અંગાવી લો

હીંમત માત્ર રહી. ૨-૬

તેમાની જમલો વાળી રેકોર્ડો જોઈતી હોય તો
ગજસેના નાંખે. પ્રમાણ આપરે મોકલવા.

દરેક જાતના આમોદોન
ટબલ, પારોબલ, કેબી-
નર, હોન' મારલ, વીએરે
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

હારમોનીયમ

હાથના, જગના તેમજ
ફવલામ. મુંબઈ તથા
પારીમની બનાવટના
અંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો આમોદોન તથા હારમોનીયમના મોટા વેપારી છીએ. અને મોટા જથ્થામાં અંગાવીએ છીએ. તેથી
અમે બીજા હેતુના કરતા સરતા વેચી શકાએ છીએ અમારે કયા તરીકેનો તે તમે જણ મચાવશે. સર્વો હેતુસેલ
પ્રાપ્ત થઈ:—

Phone 2447
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫ કેસ, પાઈનાફલ નં. ૧. ૩ -
હાલ. રેકોર્ડ જુદી (મી.એ.ડી.) જામે ઉપજા
કરનારો. દરેક જાતનું તાજુ ફાલ અને વેજીટેબલ
સાર પેકીંગ કરી મી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

જ્યા હિંદો વેપારીઓને ઇન્કમ ટેક્સ તેમજ સંબંધો
વચાવ ઇન્સોલવન્સી જેવા વખતે જુદા સીસ્ટમેરીકલ નાંદ
દેવાને સારે પછી અમલો આવે છે, તે તે અમલોમાંથી
મુક્ત થવાને મળે શા કળો:—

ડાહ્યા બી. અકોટીકર,
૬૫ રેવેન્સ રોડ, ફાવલસબર્ગ.
રાન ૩૩૧ મેકર, જોહાનીસબર્ગ.

૧૨૦ હમવાજ નોંદનીસબર્ગની ન માફિસ પદ. એમ.
જુસન—ઇ. આઇ. પટેલની ફા. માંથી મુક્ત થઇ જુઓ
કામ કરે છે.

Indian Opinion

No 26—Vol. XXVIII.

Friday, June 27th, 1930.

Price 2s. 6d. per copy. Published by the Indian Opinion Press, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 560, 562, 564, 566, 568, 570, 572, 574, 576, 578, 580, 582, 584, 586, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 610, 612, 614, 616, 618, 620, 622, 624, 626, 628, 630, 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 686, 688, 690, 692, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710, 712, 714, 716, 718, 720, 722, 724, 726, 728, 730, 732, 734, 736, 738, 740, 742, 744, 746, 748, 750, 752, 754, 756, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 774, 776, 778, 780, 782, 784, 786, 788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 862, 864, 866, 868, 870, 872, 874, 876, 878, 880, 882, 884, 886, 888, 890, 892, 894, 896, 898, 900, 902, 904, 906, 908, 910, 912, 914, 916, 918, 920, 922, 924, 926, 928, 930, 932, 934, 936, 938, 940, 942, 944, 946, 948, 950, 952, 954, 956, 958, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 974, 976, 978, 980, 982, 984, 986, 988, 990, 992, 994, 996, 998, 1000.

SIMON COMMISSION REPORT ITS RECOMMENDATIONS

THE REPORT contains the ideal of federation for all India; the abolition of diarchy; special treatment for the North-west Frontier Provinces, full and ample powers for the Governor-General as an impartial authority; the remodelling of the Provincial Legislatures; the continuation of communal representation; the extension of the franchise to 10 per cent. of the population, the increase in the number of women voters, the substitution of a Federal Assembly for the present Legislative Assembly, its members to be chosen by the Provincial Councils, the retention of the Council of State; additional functions for the Federal Assembly in the sphere of finance; unity in the Central Executive—the Commission is strongly opposed to the principle of diarchy in the Central Government when it is proposed to abandon it in the Provinces—modification in the procedure which places the control of the British Parliament over India, the management of a British Army in the Indian Army, the separation of British from Indian civil servants steps for securing the participation of the Indian States in a new evolving scheme of Indian federation.

Army in India

No part of the Report is more important than that which deals with the Army in India. "The Army in India is the only effective barrier between India and the dangers without her gate. The land frontier of India exposes her in the North-West to the constant pressing danger of a magnitude without parallel in any other part of the Empire.

The Report comes, therefore, to the conclusion that "the protection of the frontiers of India is a task for a long time to come, should be regarded as a function of the Indian Government in addition to the Indian Legislature, but as a matter of serious concern to the whole Empire—a function which can only be effectively organised and controlled by Imperial agency.

Tribute To Britain

The Commissioners pay great tribute to what Britain has done for India. "It is a tremendous achievement to have brought to the Indian sub-continent, and to have applied in practice, the conceptions of impartial government, of the rule of law of respect, for equal civil rights without reference to class and creed, and of disinterested and incorruptible administration. There are essential elements in any State which is advancing towards well-ordered self government.

In his heart even the bitterest critic of British administration in India knows that India owes these things mainly to Britain."

Strong objection is taken to the "arbitrary demands of a fixed time-table" and, therefore, the 10 years' time limit underlying the Montagu-Chelmsford Report finds no support from Sir John Simon and his colleagues.

Federal Assembly Of India

"We have proposed to transform the Assembly and Council of State into bodies representing the

Provinces. We have rearranged finance with a view to meeting provincial needs. We have introduced such elasticity as we can into the structure of the Central Government and we have carried the development of self government in the Provinces to the furthest practicable point.

The Commissioners suggest the creation of some new constitutional machinery, which may enable the Indian States to become more closely associated with British India for the purpose of dealing with matters of common concern.

The Commission proposes to attain this object by remodelling the Provincial Constitution on lines which give it a reasonable chance of natural and healthy growth, without threatening it in advance by further inquiry. The Report urges the extreme importance of adjusting Provincial Government to the new conditions which it recommends that a Royal Commission should be appointed by the Government of India at the earliest possible date.

Legislative Councils

The Legislative Councils at present are too small, and the Commission suggests that the number of members in the case of the more important Provinces should be enlarged to between 200 and 250 for the present. It urges that communal representation should continue with the reservation of seats for depressed and other special classes, such as Europeans, Anglo-Indians, Christians, Universities and planting labour.

As regards women, the Commission says that they should be left a fair field and no favour and that the Provincial Legislatures should have power to amend their Constitution.

Women Voters

Further, the Commission proposes that the franchise should be extended to 10 per cent. of the population, with a qualification for women voters, but is against the introduction of second chambers for the Provinces.

North-West Provinces

It considers that unified control is essential for the North-West Provinces, with suitable representative institutions and due provision for Hindus and Sikhs.

Central Legislature

As regards the Central Legislature, it is proposed to substitute a new body, entitled the Federal Assembly, mainly chosen by the Provincial Councils, including parts of British India which cannot be included in the area covered by the Provincial Councils. The Commission attaches very great importance to the method of proportional representation to be used in connection with this Federal Assembly.

There are weighty reasons, says the report, for retaining the Council of State as an integral part of the Central Government. It is, therefore, proposed that the Council should continue as at present, with seats allotted to federal units and existing legislative and financial powers.

The two Chambers of the Central Legislature should remain as at present, but additional functions

should be performed by the Federal Assembly in the sphere of Council.

Governor-General-in-Council

As regards the Governor-General-in-Council, the Report declares against a diarchy or divided responsibility. The Governor-General would continue to be, not only the representative of the King-Emperor in all formal and ceremonial matters, but the actual and active head of the Government. Let the provinces of India have established themselves by the working of unitary Governments as self governing units, the ultimate form of the Central Government of India cannot be finally determined.

Dealing with the authority of the Government the Commission argues that the Government should not go by the fact that a case should be considered whereby the widest publicity should be obtained for reasonable account of the activities and decisions of the various Governments in order to counteract the gross misrepresentations put forward.

British Troops And Civil Service

Dealing with defence and internal security, the Report declares that for a very long time it will be impossible for the Army to be entrusted with the task of defending India or to dispense with the very considerable British element, including in that term the British troops of all arms and a considerable proportion of the regimental officers in the Indian Army and the British personnel in the higher commands. The Commissioners recommend that the security services, namely the Civil and Indian Police services, should continue to be recruited upon an all-India basis by the Secretary of State, with power to require Provincial Governments to employ these services in such numbers and in such appointments as he thinks necessary after discussions with the Provincial Governments and the Government of India. The rights and prospects of officers now in the Service should be carefully safeguarded.

In the concluding paragraph, the Commissioners emphasise that no allusion has been made to the recent events in India and that the whole of the principal recommendations were unanimously agreed to before those events occurred. They had not altered the line of the Report on that account, for it was necessary to look beyond particular incidents and take a longer view.—Kenter.

Commission Burned In Effigy

Kharshi, June 23.—Effigies of the members of the Simon Commission and the officers who presided over the Abbottabad court-martial were publicly burned at Garhwal to-day at a soldier's celebration.

A bundle of papers, intended to represent the Report of the Simon Commission, was cremated after denunciatory speeches.—Kenter.

Sir Kurma Reddi To Speak

At City Parliament Society

The outcome of the negotiations between Mr. Denis Fagan, Prime Minister of the City Parliamentary Debating Society, and Sir Kurma Reddi, Indian Agent-General for South Africa, will be the first public appearance in Maritzburg since his return from India of Sir Kurma on August 7, when he will address the society on a resolution dealing with the governance of India.

The forum which the resolution will take has not yet been decided upon, but it will be one that is sure to create an interesting discussion.

The debate has been arranged for August 20 so as to give the local scholastic community an opportunity of attending.—*North Star*

SUBT. REFUGE, TRICKERY AND WILE

IN our last issue we fully dealt with the accusations made against the Agent of the Government of India, Sir Kurma Reddi, by Dr. Potgieter. In addressing a meeting of his constituents, Dr. Potgieter laid false charges against the Transvaal Indians. In the course of his remarks Dr. Potgieter said:—"The Asiatic subjects of the Union had, by subterfuge, by trickery and by every wile, persistently and consistently sought to evade and circumvent the Union laws."

We propose to examine the charge laid against the Transvaal Indians by Dr. Potgieter. Dr. Potgieter was one of the members of Select Committee appointed by the Parliament to inquire and report upon the position created by the judgments regarding the residence on or occupation of fixed property by Indians or other persons belonging to the native races of Asia on proclaimed ground in the Transvaal. A deputation of the Transvaal Indian Congress appeared before the Select Committee and submitted a statement to it. The members of the deputation were examined by the Select Committee. Advocate P. M. M. K.C., who represented the Indians of the Transvaal Province, was at length examined by the members of the Select Committee. It was maintained that the Indians had evaded Law 3 of 1885 and Act 37 of 1919, which prohibit them to own fixed property and also prohibit them to reside on and occupy fixed property on proclaimed land. Law 3 of 1885 enacted that Asiatics shall not be entitled to own fixed property in the Transvaal. The right to acquire property in trust in the names of Europeans was recognised by the Government, and this practice was actually countenanced by the Transvaal Government in 1897 and the first trustee was a public official appointed by the Government. The right to acquire property by limited companies was also recognised by law. Therefore it would be wrong and unjust to say that the Indians in the Transvaal have evaded the laws with regard to owning land.

With regard to Indians illegally occupying stands on proclaimed ground and carrying on trade thereon, Mr. Millin in his evidence fully explained the history of the Gold Law of 1908 and maintained that successive

Governments had always allowed the presence of Asiatics in the teeth of sections 130 and 131 of the Gold Law of 1908. It was the Government's policy and not mere apathy that brought about the non-enforcement of these provisions. It was a deliberate policy on the part of the Government. Mr. Millin proved this by quoting the evidence of Mr. Herbert Hamel, the Mining Commissioner of Boksburg, which he gave before the Select Committee on the disabilities of British Indians in the Transvaal in April 1919. In the course of his evidence Mr. Hamel said:—"I think the policy in the past has been that the existence of townships on proclaimed ground took the traders in such townships out of the provisions of Sections 130 and 131. In reply to a question by Mr. Duncan, Mr. Hamel said:—"As far as I am aware, Section 130 of the Gold Law has only occasionally been invoked in regard to traders on mining ground, Indians and others, but not in townships. There is no reason at all why it should have been treated almost as a dead letter, except as a matter of policy.

All well-informed persons knew what the law was but they also knew that as a matter of administrative policy the law was not being enforced. With regard to Act 37 of 1919, it is true there was the recommendation of the Select Committee that the Government should enforce the law in future, but even after 1919 the Government continued the previous policy of non-enforcement of the law. The Receiver of Revenue accepted the licence fees and the licences were issued to the Indians up to the year 1929.

All this was made clear before the members of the Select Committee in the presence of Dr. Potgieter, and the members of the deputation rightly maintained that the Indians had never evaded the laws. Knowing this very well Dr. Potgieter has the audacity to run before his constituents and make irresponsible statements in order to prejudice the minds of European voters against the Indians. We think that those who are bent upon to do injustice to the Indians should adopt at least clean methods in their propaganda against them.

"PROVE YOUR COURAGE"

EUROPEANS are wont to protest that Indian psychology passes their understanding, they are also given to quoting Kipling's time-worn and somewhat weather-beaten slogan about East being East, and West West, etc. The protest is as often as not made in a spirit of self-complacency and self-gratulation as if to suggest that nescience or ignorance are legitimate matters for pride on the part of superior persons who have adopted them from choice. It becomes necessary at times to recall that the Latin equivalent of the Greek "agnostic" is "ignoramus." We of the East are reputed to be at least a resourceful people. Confronted as we now are with the prospects of a struggle for a self-respecting existence, it behoves us to see that we avoid any such pitfall of assumed superiority based upon corresponding lack of understanding.

Two thousand years of Christianity have obviously failed to make the Western world Christian. The Spirit of The Christ has leavened but little the lump of its old-time pagan materialism. Take for example the simple question of "colour," here in South Africa. Considerations of a common spiritual pedigree resulting in a spiritual kinship, of such doctrines as that men, irrespective of race and colour, are spiritual entities—souls—their respective bodies but habitations for subserving the soul's growth, any such, if ever they were apprehended, very evidently no longer are. The body itself, the colour of its skin, are the determining factors. Character, capabilities, qualifications are as nought when weighed in the scale against colour. Indeed, indications have not been wanting to suggest that their presence not infrequently aggravates the offence. *White is Right!* That men are more than their bodies, the differences in the complexions of which are but accidentals not essentials, is one phase of Truth and Reality still to be perceived and realised by the "Superior" Western.

Another example of the conventional pagan outlook is that of "The Mailed Fist." Material gains, self-aggrandisement, self-gratification are the "Jewels of Desire" scrambling in fierce competition for which, men and nations war with each other in a lurid muck of lust, passion, envy and hate. The body and its desires! They, the real objects of worship, of subservience; brute

force the means for securing the sacrifice necessary to appease those usurping idol. 'Ahimsa'—harmlessness; 'Kshanti'—infinite patience; 'Dhama'—universal love that arises from recognition of God in all beings—these "paramitas," or virtues are veritable strangers outside the gates of Western civilisation, its ideals and outlook. The "great war" opened to the accompaniment of much talk concerning ideals as its motive, its conclusion witnessed a vulgar scramble for spoils. The democracy the world was to have been made safe for, was promptly, and when necessary, forcibly, put back into its place.

Yet there is at least one quality that appeals to the temperament of the West which it were well for us to remember, the quality of Pluck. It is not altogether the same thing as courage but it is akin to it. It implies the bull-dog determination to conquer, plus the capacity to "stick it out" in the face of punishment. Pluck, especially in the smaller and weaker, appeals irresistibly. It is one of the surest portals through which the heart of the Western may be reached, whereby his sympathy and assent may be secured. India, to-day, is setting the world an object lesson in Pluck at its highest and rarest. We in South Africa may also be called upon to prove our courage and our endurance. There is a spiritual democracy in which we are interested parties, a democracy in which even the despised Asiatic, regardless of his brown body, has a place. The world—even the South African world—must be made safe for that, and if the call comes to us, let it not be a call that shall find us wanting.

Reply To Dr. Potgieter

Mr. P. K. Desai, secretary of the Transvaal Indian Congress, is a leader who the *Natal Witness* representative severely criticised for his unwarranted attack on the Transvaal. Dr. Potgieter had charged the Asiatics with having "persistently and consistently sought to evade and circumvent the laws by subterfuge, by trickery and by every wile."

The whole of these charges, said Mr. Desai, is denied. "They are a travesty of the truth."

Dr. Potgieter in his speech undoubtedly referred to the new Bill which was introduced into Parliament at the last stage of the session, but which was postponed until next session.

This Bill, Mr. Desai said, proposed drastic changes and imposed undue burdens on Indians, and restricted their existing rights.

Dr. Potgieter was a member of the Select Committee and knew full well that responsible Indians not only denied that there was any evasion of the laws by them, but stated that they did what the laws permitted them to do.

Restricted Residence

Mr. Desai instanced the fact that the Courts ruled that the intention of the old Dutch Republic was to restrict residence of Asiatics for the purpose of sanitary reasons only, but not to interfere with their rights of free trade.

Even in the old days, he said, the right to acquire property in trust in the names of Europeans was recognised by the Government. This practice was actually countenanced by the Transvaal Government in 1897, and the first trustee was a public official appointed by the Government. The right to acquire property by limited companies was also recognisable by law.

Where do evasions, subterfuge and trickery come in? asked Mr. Desai. If what Dr. Potgieter stated was correct, they surely would find wholesale punishment meted out to these alleged offenders.

"I can just imagine the intention of the Doctor," Mr. Desai said. "Before the country has had an opportunity of studying and learning the implications of the Bill, Dr. Potgieter wanted to cloud the issues and work up a campaign against the Indians."

Unjustified Attack

The *Natal Witness* in its issue of 20th June writes on Friday.

Time and again the less responsible of South Africa's public men make ill-considered statements which shake the country. The latest to do so is Dr. Giel Potgieter the Nationalist member of Parliament for the Northern Rand. In a speech on Tuesday evening, at a village in his constituency, Dr. Potgieter launched an attack on Sir Kurama Reddi, a member of the Government of India in South Africa. His attack was an unprovoked and unwarranted one. Sir Kurama Reddi, declared Dr. Potgieter, had been guilty of an unpardonable breach of etiquette for the representative of one Government to comment in public on the policy of another Government or to seek to influence the public of a foreign State in regard thereto. Surely Dr. Potgieter, in speaking in such terms of a gentleman to whom he himself refers as the "most honoured of the Union's Asiatic guests" is himself guilty of an impertinence. And we have no doubt that because of it he will receive a rap over the knuckles from the leader of his party. And he deserves it. To say that Sir Kurama Reddi has been stamping the country to express his disapproval of the Asiatic Bill is grossly inaccurate—such a statement is merely pleasant food for a notoriously anti Asiatic section of South Africans to feed upon. Sir Kurama Reddi has done nothing of the kind.

We readily the Indian Agent in Pretoria denied emphatically that he had stamped the country or that he had ever accused the Government of any perpetration of injustice. He further denied having disapproved of any accepted policy of the Government, not only had he not expressed disapproval in public, but he had never uttered it in private. And we have no reason to disbelieve Sir Kurama Reddi. In one or two of his speeches, we admit, there has been evidence of what might be taken as a certain uneasiness with regard to the Asiatic Bill. We ourselves are unable to view the passing of the Bill next session with equanimity.

But Sir Kurma Reddi has definitely expressed his complete confidence in Dr. Malan and he is convinced that justice will be done to the Indian in the Transvaal. In spite of this Dr. Potgieter attacks Sir Kurma Reddi bitterly. In doing so he himself has committed a "gross and unforgivable breach of faith." For, as Dr. Potgieter has told his constituents, Sir Kurma Reddi is the most honoured of the Union's Asiatic guests. And Dr. Potgieter is one of his hosts.

Aryan Benevolent Home

Ninth Anniversary Celebrated

The ninth anniversary celebration of the Aryan Benevolent Home took place in the presence of a large gathering of Indians and Europeans at Mayville on Sunday afternoon. The interior of the school hall was profusely decorated with flags and bunting, and his Worship the Mayor of Durban, Councillor A. Lament, was in the chair, and other personages present included Sir Kurma Reddi, the Indian Agent-General, the Mayoress, Colonel Lewis, Councillor H. H. Kemp, Advocate A. Christopher, Mr. H. M. Singh and Mr. George Hindson, grantee of several Indian schools.

Mr. Satyadev, president of the institution, speaking in Hindi, welcomed the Indian Agent-General and other visitors and thanked the Mayor for having kindly consented to preside over the afternoon's function. The brief presidential address dealt very concisely with the manifold activities of the benevolent home, as well as the school, both of which, he said, were maintained by public charity and an annual grant from the Provincial Administration.

The President then referred to Mr. Alex. Eaton's promise last year that the Durban Town Council would try and render monetary aid, but he regretted to say that nothing had been done in this connection.

He pointed out that at present certain structural alterations were being contemplated by the committee, but, owing to financial difficulties, it was impossible to carry out the plans. Mr. Satyadev issued an appeal to the Indian public of Natal to come to the committee's rescue. After referring to the attendance at the school, the President observed that the institution was the only one of its kind in Natal which imparted education in English, Tamil and Hindi, and he was glad to say that every section of the Indian community was taking an active part of the institution and its work.

Mr. Satyadev garlanded the Mayor and Sir Kurma Reddi, and presented bouquets to the Mayoress, Councillor H. H. Kemp, Colonel Lewis, Mr. B. M. Singh and Mr. George Hindson, grantees of the Aryan Benevolent School. The Mayor, after congratulating the President and officials of the school and home on the praiseworthy work they were doing, promised to do his utmost to obtain a grant.

Sir Kurma Reddi said that every section of the Indian community of Natal appreciated the noble work that was being done by the home as well as the school, and hoped that the Town Council would not fail in its duty towards the poorer section of the general community. He agreed that Mayville was not an integral part of the Borough of Durban, but pointed out that most of the inmates of the benevolent home were found on the streets of Durban, and, therefore, the Town Council's duty towards the inmates was an imperative one.—*Natal Mercury*.

Governor-General And The Indians Of Umzinto

His Excellency the Governor-General, accompanied by Her Royal Highness Princess Alice and suite, visited Umzinto on the 19th June. The local Indian community took the opportunity of welcoming the Royal party at the Indian Sports Ground. There was a large attendance of Indians. Mr. A. W. Graham, Resident Magistrate for the division, introduced His Excellency to the members of the Indian community.

Mr. A. B. Paul said:—"Your Excellency, on behalf of the Indian community of this district, I desire to express in a few words their welcome to you on this auspicious occasion. We admire and appreciate your efforts at all times for the welfare of the Indian people of the Union, and now on the eve of your departure we wish you Godspeed and every happiness in your well-earned rest."

The Governor-General thanked Mr. Paul for his words and said that he was pleased to know that they were prosperous, but more pleased to learn that they were law-abiding subjects. The school children sang the National Anthem and amid cheers the Royal party left by road for Durban at 4-30 p.m.

News Of Independence Struggle In India

Prisoners To Be Released?

Calcutta, June 19.—In spite of the realisation that sweet reasonableness is wasted upon Congress members, the Government of India is determined to make one more attempt at conciliation after the publication of the second volume of the Simon Commission's Report, which contains the Commission's recommendations.

The Government is expected to make an offer to withdraw their emergency measures about picketing and intimidation and the Press Ordinances, and to release purely political prisoners on condition that the civil disobedience movement is called off altogether. By making such an offer the Government evidently considers they will have nothing to lose.

World opinion is with Great Britain on the Indian question, and, if such offers are rejected, the Congress leaders will stand condemned universally as impossible people.

The attitude of the Indian National Congress Working Committee remains undetermined. The abstention of the Muslim League from the recent Congress movement is at present a source of great anxiety to Hindu Swarajists, who are busy making strenuous endeavours to enlist Muslim support—but unsuccessfully. Meantime the gravest importance is attached to the Congress decision to a recent statement—vague by design—regarding a definite attempt to temper with the loyalty of the police and troops as part and parcel of the Congress programme.

Pundit Motilal Nehru In Bombay

Bombay, June 21.—Five hundred police charged with lathis dense masses of volunteers who were congregating on the Maidan Esplanade in defiance of the official prohibition orders. Numerous spectators were mixed up with the demonstrators, who had foregathered in expectation of exciting scenes at the review of the so-

called Nationalist Militia Volunteer Force by Mohd. Nehr.

The police withdrew, but returned and charged when the volunteers again attempted to march. Their programme was to march to the police station. A large number of people were arrested. Mohd. Nehr responded on the spot, through-out which the crowd dispersed. Many thousands of people are now flocking back to the Maudun.

Rain Disperses Monster Procession

Bombay, June 26.—A monster procession of Gandhi's supporters in sympathy with the refusal of the Government to accept the new proposal for a new constitution of the Government of India, was dispersed during the morning at Peshawar.

The Congress "War Council," in defiance of the official ban, planned all the details of the demonstration and the police took elaborate precautions and blocked all the main thoroughfares. A large number of people of the East Lancashire Regiment was posted.

Then down came the monsoon rain and everything was literally washed out.

All is quiet at present.—Ruter.

Bombs Exploded In Indian Cities

Sims, Thursday.—Bombs were exploded in five different northern cities last night, namely, at Lahore, Lyallpur, Gujranwala, Shikpora and Amritsar. One policeman is reported to have been seriously injured.

—Ruter.

Simon Report Criticised

Sims, Thursday.—Reports received up to now from various parts of India show that the Simon Commission recommendations have caused general disappointment among Indian politicians and the Indian public.

Even the national organ, *The All-India Leader*, describes them as "repulsive."

The Congress attitude is typified by the headline in the *Indian Express*, "Simon Report a Disappointment."

A message from London states that comments in the newspapers this morning deal generally with the broad outlines of the Simon Commission's report. The plan of a Federal solution is generally approved, and the necessity for eventually bringing in the Indian States is recognised, which was expected, and no regret at the proposed extinction of dyarchy.

In the general proposals contained in the report, it is "the most hopeful advance of our generation towards the solution of the problem of India," the *Daily Mail* writes. The Simon Commission has evaded the main issue, and says its proposals are not for self-government.

Army Question

The Conservative papers are gratified that the importance of the Army question is being considered. They consider the suggested solution will require close scrutiny, and doubts are expressed as to the wisdom of the proposals regarding law and order in the Provinces.

—Ruter.

"WANTED" traveller on commission

Based on Real and honest basis. Apply at any one of the following:

Longwear Footwear (Pty) Ltd., 9, Adams Arcade, 40, Market Street, Johannesburg, or Kelly & Heumann, 105, Market Street, Johannesburg.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 195)

15. Taking first, as a basis, the figures of general dealers' licences, and bringing up to date the figures for four magisterial districts in which Indian competition is said to be severe, we have the following table:—

General Dealers' Licences

Magisterial Area.	1920.	1921.	1922.
Krugersdorp	139	111	88
Potchefstroom	80	72	51
Vereeniging	25	11	11
Zeemant	54	57	65
	217	259	215

These figures speak for themselves. (Those for 1922 for 1923 were supplied to Sir George Padell as a Deposition to the Commission for 1923 have been supplied by the Revenue Department). The position as to the number of general dealers' licences in the four districts is as follows:—

General Dealers' Licences

1920.

Magisterial Area.	Municipal Area.
Krugersdorp	139
Potchefstroom	80
Vereeniging	25
Zeemant	54
	217

Figures obtained through the Revenue Department show that in the municipal area of Vereeniging there were 45 general dealers' licences in the hands of "Asiatics" in 1912; the number at present is 40 according to Mr. Leslie. Figures supplied by the Revenue Department in respect of Krugersdorp municipal area are as follows:—

General Dealers' Licences

Indian	European
18	16
46	47

It is difficult to see why such figures should cause alarm.

16. It has been alleged that in Vereeniging, European are being "exterminated" as traders. So far as can be gathered from the Revenue Department figures of general dealers' licences issued, the European is holding his own in these districts, with the exception of Standerton.

General Dealers' Licences

Magisterial Area (Year)	European	Indian
Krugersdorp (1910)	99	45
Potchefstroom (1910)	81	50
Vereeniging (1910)	25	11
Zeemant (1910)	54	65

17. The figures for the Magisterial District of Johannesburg for 1919 in respect of this area are quoted in paragraph 110 of the Asiatic Inquiry Commission's Report. Allowing for a re-classification of licences since the date of that Report (butchers and fresh produce dealers, whose licences were apparently in the total figures of "general dealers' licences" in 1919, are now separately classified) it will be found from the table given below that, while the population of the Johannesburg area is increasing the number of licences in existence is decreasing; but the decrease is more marked in the case of "Asiatic" licences than in the case of non Asiatic licences. Licences held by Asiatics (of whom about three quarters are said to be Indians) have fallen by 14 per cent., as against a fall of 10 per cent. for non Asiatics. The figures for 1928 were obtained through the Revenue Department, and it may be added that the year 1928 has been selected as being the last year during which applications for certificates were generally submitted upon by the municipal authorities in Johannesburg. It is understood that the magisterial area of Johannesburg—to which these figures refer—is the same as that in extent during the period in question. Some figures have been put up by the City Council people themselves and with regard to those I would only say they were given for the last three years, and I think they are figures for applications for licences. It will be difficult to compare them with my figures because figures for applications for licences do not mean the number of people to whom licences have been granted. One remembers that evidence was given before the Asiatic Inquiry Commission to the effect that European applications were granted as a matter of course but Indian applications were refused as a matter of course, if for new licences. That evidence referred to the position in Durban, but the position is much the same in Johannesburg.

FIGURES OF GENERAL DEALERS' LICENCES IN THE MAGISTERIAL DISTRICT OF JOHANNESBURG.

1919	1928
Figures supplied by Receiver of Revenue	Figures supplied by Receiver of Revenue
Asiatic	Asiatic
Non Asiatic	Non Asiatic
Total	Total
General dealers' licences issued	General dealers' licences issued
G.D. licences held by non Asiatics	Licences held by non Asiatics

The Receiver of Revenue states that the figures for "Asiatics" in this list refer to Indians to the extent of about three quarters. In addition to the figures supplied by the Receiver of Revenue there were 688 licences held by Asiatics in 1919 against 685 in 1928.

All the foregoing figures refer to licences for the sale of general merchandise in which the businesses are separately conducted, as fresh pro-

duce dealers that Indians compete most keenly with traders of other races. Thus out of 45 Indian businesses of all kinds carried on in Potchefstroom in 1920, 35 were general dealers; and though on the same date there were only 16 European general dealers in Potchefstroom, there were 107 European businesses altogether in which produce, hardware, haberdashery, butchers, bakers, drapers, and 60 classes as miscellaneous" of which the Asiatic Inquiry Commission stated (paragraph 117) that they included bootmakers, auctioneers, second-hand dealers, refreshment rooms, garages, and businesses not generally undertaken by Asiatics." The point is strikingly illustrated in the figures of shops given in paragraph 13 below. Moreover a mere enumeration of the licences issued may convey an exaggerated impression of the number of businesses actually involved. In many cases all the partners in an Indian business are holders of trading licences in respect of the same shop. Indians sometimes go over to India and it sells them that the other partner should have a licence so that he can carry on a business. Licences are sometimes taken out in the name of a partner in a foreign general dealers' licences held by Asiatics in Vereeniging municipal area at present represent, according to the Receiver of Revenue, only 21 general dealers' shops. Similarly 16 general dealers' licences in the Johannesburg municipal area represent only 21 shops and 4 licences in the market square; there are, it is understood, two more shops which have no licences as yet and do not therefore affect the case.

(To be Continued)

Sastri Nursing Home

The Editor,

INDIAN OPINION

POTCHEFSTROOM, N. P.

DEAR SIR—As honorary president of the proposed Nursing Home for Asiatic and Coloured women (to be called the Sastri Home), and on behalf of the Indian community in Johannesburg, may I beg some space for the enclosed article which appeared some time ago in *The Star*, setting out the history of this project.

After a disappointing month following the first committee meeting, when no subscriptions whatever have come in, except from two European members of the committee, one from the "Women's Reform Club" and the proceeds (£10) of an entertainment which fell flat owing to the organisers having to be absent at Capetown with the deputations concerning the Asiatic Bill, a meeting of the committee was held again last week at which a distinct spirit of effort was raised amongst the Indian and coloured members. Offers to collect money, to give furniture and service, such as plumbing, and carpentering alterations in the Home were eagerly made. This spirit was probably raised by the fact that the Agent-General, Sir Kurum Reddi, had that day definitely agreed to furnish opening of the Home with money and promises of money had been obtained sufficient to cover a year's working of the Home. This would mean, with all preliminary expenses of alteration and furnishing the monthly rent of the house and a woman's salary and the housekeeping for one year at about £100. A certain amount should be paid for running expenses out of patients' fees of 2/6 to 3/6 per day. (This is a nursing home and not a free hospital. For only in those conditions can be ob-

served the various secular regulations which could alone make the home an acceptable refuge from the great cosmopolitan hospital here—or from a cramped bed where a woman's life is lost for want of professional nursing).

The Committee of Cromer, mother of the Hon. Evelyn Baring, had kindly consented to open the Home during her present visit in June. But on the Agent-General's advice the formal opening is now postponed until about August 1st, when Lady Cromer will again visit, hurriedly for the express purpose of attending the ceremony at which Sir Kurma Reddi and staff will also be present.

There is therefore some eight weeks in which to collect the necessary £100. In the meantime the rent of the house is being paid with great difficulty and the Matron-Sister has established herself in the empty home, her former one patient for an invalid is managing for a time without any salary whatever. May I appeal to Natal Indians to help their Transvaal compatriots to achieve this most necessary institution? In this uneasy period for the Indian community at Johannesburg, of political complications, of poverty, of unemployment, of anxiety, of sorrow, of despair, and of confusion, cannot help but think that nothing makes for harmony better than a common effort of such a nature as this.

If I may so put it, it does seem as if Africa would have to be the home of many thousands of Indians. We have heard lately that members of the race who have returned to India are not finding their life made easier or happier. It would be wise, therefore, for the Indian community to invest money in this country in such substantial progressive comforts as hospitals and schools, without which there can be no stability. Moreover the constant fight going on in South Africa on a colour basis is bound one day to end in victory for right and justice. To give up the struggle now is to miss happy months of our lives.

I should not have ventured to say so, had I not seen we who are working for this project been greatly cheered yesterday by the arrival of the following bearing message from Father V. S. Sastri, a patriot and worker in the cause of the Indian in V. S. Sastri. The cable which was sent from London, reads as follows:—

"You honour me too highly indeed to associate my name with this noble project. I accept my cordial gratitude in appreciation for the humanitarian effort worthy of the noblest disposition to cause of poor helpless people. Give humanity and the world a new era of progress and peace. Their high endeavor. I appeal earnestly to all Indians to support this noble and almost universal for their own sake and good name of Motherland.—SASTRI."

May we, members of the committee, be it not only in Johannesburg but wherever Indians and other Asiatics are in South Africa, do our best to help the wealthy Indians of the Mother-country, financially, help which quickly arises as to make the opening ceremony on August 1st a complete success. It has been our aim apart from the past year's effort, to give this Asiatic Home a dignified independence of European assistance, except in so far as material help was obtained through a national street collection or by way of Government grant, if possible. Mr. Sastri's message will surely appeal to the hearts of all Indians and others of the Asiatic community.

I am,

Yours faithfully,

ETHURDEGA LING

Johannesburg,
June 14th, 1930

Licensing Appeal Dismissed

Decision Upheld At Weenen

Some little time back Mr. Goolam Mahomed Kajes applied for a license for premises in Boshoff Street, lately occupied by the late R. D. Hanson, and owned by Mr. Walling, of Estcourt, but was refused by the licensing officer for the township.

On Friday his appeal was heard by the Town Board, consisting of Messrs. R. M. Kachan (chairman), P. J. van Rooyen, J.P., M.P.C., J. H. O. Terlaga, J. J. van Zeydam and K. G. M. Tavorner. The other member of the Board, Mr. Ben Slayen, being an objector, did not sit.

Mr. A. A. K. de Waal, of Messrs. Hellel and de Waal, appeared for appellant; while Mr. J. M. K. Gholwick was on the side of the objectors, who were local storekeepers.

After hearing arguments for and against the Board upheld the licensing officer's refusal to grant the license.—*Natal Witness.*

YEARS OF PERIL

WHEN GIRLS ARE IN THEIR TEENS

"How quickly she's grown; that girl needs watching!" is an every-day phrase, because in their early teens it is quite common for girls to outgrow their strength, and mothers should watch the health of their daughters at this time. For it is when the strength is sapped by too rapid growth that anemia develops.

The first signs may be noticed by peevishness, languor, headache, and perhaps a craving for sweets, or even starch. The face becomes pale, breathlessness and palpitation follow, with low spirits.

At the first symptoms of anemia, mothers should act at once. Neglected anemia often leads to decline, but if you see that your daughter's blood is enriched, there need be no cause for anxiety. The first blood enricher ever discovered is Dr. Williams' pink pills. The pure red blood created by these pills will quickly banish all signs of anemia. They will build up your girl's health and ensure for her a healthy, robust womanhood.

Give your daughter a course of Dr. Williams' pink pills now. Make her strong and vigorous like the thousands of girls throughout the Kingdom who have been rescued from the clutches of anemia by Dr. Williams' pink pills. Of all dealers, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P.O. Box 604, Cape Town, 3s. 3d. for one bottle, or six for 18s., post free.

GARLIC at 4s. per lb. Terms Cash or C.O.D. Standing price for 30 days.

Write to—K. PATEL,
Uniondale, C.P.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half Yearly	...	10	0
OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	30	0
Half Yearly	...	15	0

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૨૮ મું.

શીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૭ જુન ૧૯૩૦

નંબર ૨૬

નોંધ અને સમાચાર

ગવર્નર જનરલ અને અમર્જીટાના હિંદીઓ.

ના. ગવર્નર જનરલ અને જોર એવએન કામર્સ નાટક પ્રાતની સુસાહરીએ નીકળેલા છે. તા. ૧૬ મી જુનના રોજ તેઓ ભવદોરે ગયા હતા. ત્યાં અને ગવર્નર જનરલ અને પાર્ટી ઇન્ડિઅન રેસીડેન્સી આફિસમાં જાણ્યા હતા. અમર્જીટાના મંત્રીએ ના. ગવર્નર જનરલની એ.જી.એ. સ્વાગત કરી. હાજીઓની મોટી સંખ્યાએ હાજરી આપી હતી. શ્રી. એ. બી. પોલે દર્શાવ્યું હતું કે આ કીટીકટમાં વસ્તી હોટી પ્રગ્વની વતી આપ નામદારને આ સુખ પ્રસંગે સત્કાર કરવાની તક હોવા અને અસંલ્પ આનંદ થાય છે. જુનીઅનમાં વસ્તી હોટી કેમના હવવાથી મહેતુ આપ નામદારે વારંવાર રાજીના કરેલી છે અને આટે આપ નામદારના અમે આભારી છીએ આપ હવે આ રેલ હોટી સાથે જવાના છે તે પ્રસંગે આપને અમે આભારી હોઈએ શુભેચ્છાઓ અર્પણ છીએ. ના. ગવર્નર જનરલે શ્રી. પોલને આભાર માનતાં દર્શાવ્યું કે આ વિભાગમાં હિંદીઓ શ્રી કાલવધા છે તે એક અને આનંદ થાય છે. અને વધુ આનંદ તો એટલા આટે થાય છે કે હોટી એ કાલવધને માન આપીને આસનારી પ્રગ્વ છે. કાળના. માળકોએ રાષ્ટ્રીય ગીત ગાવું હતું અને સાદાચર વાગે સહી પાર્ટી કરખન જવા મોદરમાં ઉપડી ગયા હતા.

નવારા પાસા રાજનામું આપે છે

હજીમની શાકમિંટના વડા પ્રધાન નવારા પાસાએ રાજનામું આપી દીધું છે. 'રેકર્ડી ટેલીગ્રાફ' પત્રને લંડનને ખબર પડી જવાથી છે કે આ રાજનામું આપવાનું કારણ એ છે કે મહમદ પાસાના સમયમાં હજીમના રાજ્યધારણને લગે મુકી દેવાને માટે ને પ્રધાનો ભેષ્યમદાર હતા તેમના ઉપર કામ ચલાવવા માટેનું એક બાક પસાર કરવામાં આવ્યું તેના ઉપર હજીમના રાજ્યને સહી કરવાની ના પાડી છે. હસમાઇલ સીકરી પાસાએ નવું પ્રધાન મંડળ રચ્યું છે સંજલવારને. રહેરને તાર દર્શાવે છે કે નવા વડા પ્રધાન સીકરી પાસા અને એમરના પ્રિસીડેન્ટ વચ્ચે ગરો ઉપરિશન થયેા હતા પાસામિંટની મેહમાં કાલ બીજું કશું કાર્પ કરવું નહિ પરંતુ એક માસ માટે પાસામિંટ મુજતી રાજ્યની એવી વડા પ્રધાન સીકરી પાસાની સુચના આપે પ્રિસીડેન્ટ મળતા થયા ન હોવાથી પાસામિંટ મળવાની વડા પ્રધાને બનાવ કરી ને ઉપરથી આમલ વડા પ્રધાન નવારા પાસા અને તેના સો અનુયાયીઓએ પાસા-મેંટ કાઉન્સિલ દરમિયાન તોડી નાખ્યા અને કાઉન્સિલમાં રાખલ થયા હતા. આ રૂપ બી-પી-ક સુધી તેઓએ સમા કરી હતી.

આ સભા દરમિયાન નવારા પાસાએ પેનાના અનુયાયીઓને દર્શાવ્યું હતું કે હજીમના રાજ્યધારણને સાચવવા તેના ઉરેક અનુયાયીએ સોમંદ થેવા.

હજીમના રાષ્ટ્રીય પક્ષને એક અધુર્ન હતેદ મળી હતી આને રાષ્ટ્રીય પક્ષ સમજ છે. હજીમના રાજ્ય રાષ્ટ્રપક્ષને પસંદ કરતા હોવા એવું અજ્ઞાતું નથી. તેમણે પાસામિંટના પસાર કરેલા બીજને સંમતિ ન આપી એથી નવારા પાસાએ રાજનામું આપ્યું. રાજ્યને બીજું પ્રધાન મંડળ નીમાવ્યું. આ મામલે હવે ક્યાં અટકશે તે કહી શકાતું નથી. આ એક અસંલ્પ કમનસીબ બનાવ છે. હજીમના રાજ્યધારણ સાથે કરપડી રમલ રમવામાં આવે એ કેપાવ થયેાજ અસમ છે. હજીમના દુરમનો તે આવુંજ છે. હજીમ બાકીએ સ્વતંત્રતા માટે કેટલા નાલાયક છે તે અમલને બતાવવા લાં આવાં તેા કાનો કેલ સંસાદોરીથી કરાવવામાં તેા ન આવતાં હોવા.

દેવળેર અને જુદા કેદાનો પ્રમ

ઈંગ્લીશ ચર્ચ યુનીયનના વાઇસ પ્રિસીડેન્ટ શ્રી. રાઈલીએ ચર્ચ એસેમ્બલીની એક સભામાં વિલાયતમાં જાતે મહેલાઈથી જુદા છેલ મેળની કહે છે તે વિષે સખ્ત ટીકા કરતાં તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે સન ૧૬૨૩ માં પુરખ અને કીશા વચ્ચે સમાનતા હોવી એકાએક એવા પોશરો પડી રહ્યા હતા તે રેળા પવિ અને પાલિને સમાન દરમિયાન ઉપર પુકતો એક કામદો પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. તે કામદો થાતરી અને દુલ હતો. ઉપર આપણને જેવા બનાવ્યા છે તેવા કારણે છીએ. પુરખ અને કી એ જને વચ્ચે અતીથ નીલિ વિષે કરખાપણું હોયજ ન કહે. જાને વચ્ચે મહાન અસમાનતા રાખવાનુંજ ઉપર પસંદ કરેલું છે. કાલચમાં થયું અસમાનતા છે, માપવા પરિણામમાં થયું અસમાનતા આમાનતા છે અને પરિણામે ફરૂગ અને અમાનતા અસમાનતા છે. આપણે સર્વ જુદા રીને એક કાળીએ એવું પરિણામ સમાનતાના રાગનું આવેલું છે સન ૧૬૨૯ માં જુદા છેલ એસેમ્બલી સંખ્યા વચ્ચે દબારતી હતી. સન ૧૬૨૬ માં તે પડખાની મધ છે. શ્રી. રાઈલીએ આર્ગ્યીકાપ અને બીશોરોને આ વિષયમાં બાંચવાની એવા અરજ ગુનરી હતી. પાસાએ સંરૂપિતો આ એક નમુનો છે હોટી પ્રગ્વ ઉપર કારવ દેંનરી પેથી પ્રમિક બાક બાક મેયો પેનાના અલ બાકીએ ખેનેા વિષે શું પારતી હશે?

છે કે પ્રસિદ્ધતા હોદ્દાઓને ન્યાય કરવામાં આવશે. આમ જતાં ડોક્ટર પોટ્ટેટર સર કુર્મોના તથા અખત કુર્મોના કરે છે. આમ કરીને તેણે પોતે જ અસંખ્યતા બનાવવાના ન માર્ગ શોધી કાઢ્યો છે. કારણ કે ડોક્ટર પોટ્ટેટર પોતે જ પોતાના ચુંડનારાઓ સમક્ષ દર્શાવ્યું છે કે અર કુર્મો રેડી એક્સિવાઈટના માનવંત મહેમાન છે. અને ડોક્ટર પોટે મહેમાની કરનારાઓમાંના એક છે.

સામન રાષ્ટ્રોના બીજા ભાગ

રાજ્યની ઉપલબ્ધ નહિ પણ

વિકાસ જોઈએ છે

સામન કમીશનનો બીજો રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ થઈ ચુક્યો છે. હોદ્દાની અવિષ્કૃત સરકાર અને તેની પ્રતિ વિશે અભાવથી કરતા રીપોર્ટના બીજા ભાગમાં પ્રથમ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે રાજ્યની ઉપલબ્ધ નહિ પરંતુ વિકાસ એ આસ મુખ્ય વિષય છે. સમસ્ત હોદ્દાની શીરોક્કન બનાવવું એ કમીશનનો આશય છે. પ્રથમને રૂઢ કરવાની રીપોર્ટમાં અભાવથી શરૂ છે. તેથી વેસ્ટ કંડીઅર પ્રોવીનસને માટે આમ અભાવથી કરવામાં આવી છે. એક અપલબ્ધ સત્તા તરીકે મનર અવરને પુરતી સત્તા આપવાની અભાવથી છે. પ્રાંતિક પ્રશાસનાઓ માટે વિકાસનું નિર્માણ સુચવ્યું છે. કોમી પેરલ ઉપર મત આપવાનું સ્વીકારવામાં આવ્યું છે. મત આપનારાઓની સંખ્યા રૂઢ દામ વધારવા અનુવૃત્તિ છે. આલુ એક્સપેન્ડિટ એક્સપેન્ડિટને બદલે શીરોક્ક એક્સપેન્ડિટ રચવાનું અને તેના સંબંધને પ્રાંતિક કમીશિસેઓ ચુંડવાનું અનુવૃત્તિ છે. કાર્ટીસીય એન્ડ રોડને આલુ રાખવી, શાહનાન્સ સંબંધી શીરોક્ક એક્સપેન્ડિટને વધારાનું કાર્ય કોપવું, સેંટ્રલ એક્સપેન્ડિટમાં એક પ્રેમ, ડામદોનો સિદ્ધાંત સેંટ્રલ મનરમેંદ તેમજ પ્રાંતમાં પણ ન આલુ પાડવો, હોંક ઉપર બોટીક પાલમેંટને ને કંટોલ છે તે સંબંધી કાર્યવાહીમાં સુધારો કરવો, હોંકી અરકરમાં બોટીક તરવને મામવી રાખવું, નર્મને હોંકી સુદ્ધ પાડી નાખવું, અને બીરે પીરે ઉપરિચલ સત્તા હોંકી શીરોક્કન માં રેડી રાખવો પણ મળે એવાં પમથિયાં નહીં કરવાં.

કુર્મો ઉપર સુચનની સામન કમીશનની અભાવથી છે.

હોંદનુ સરકર

હોંદમાં સરકર એ વિભાગને રીપોર્ટમાં અસંત મહરવનું રચાન આપવામાં આવ્યું છે. હોંદ અને તેના દરવાજા બહાર વચ્ચે ને ડોહ બાદી બોલ હોમ તે તે અરકર છે. હોંદની અખીનની સરકર નોર્થ વેસ્ટ કંડીઅર આમજ ખુદી છે અને ત્યાં કોટકો અમ છે એ તેરકો સામાન્યના બીજા ડોર્મ પણ અમમાં અમ નથી. આથી રીપોર્ટ એવા નિર્ણય ઉપર આવે છે કે હોંદની સરકરના રાજ્યનો પ્રથમ હોંદી સરકરના કાષમાં નહિ પરંતુ કાઢી સરકરના કાષમાં રહેવો જોઈએ. એ મજની રચના સરસ રીતે કાઢી સરકરની કરી રહે.

વિલાયતને અનુચિત

કમીશનરો વિભાગને હોંદસ્તાન માટે ને કહ્યું છે તે નામ તેને અનુચિત આપે છે. નિષ્પક્ષપાત સરકાર કેવી હોઈ કહે તે, કાષના પ્રત્યે માન, જુદી જુદી જાતોમાં સરખા કહેરી-પણના કહે, અને નિરવધારી તથા બીજા પવિર સીવીલ

સર્વોચ્ચ ડોર્મ પણ રોડની અંદર આ અવસ્થા વસ્તુઓ છે કે ને રાજ્ય, અવસ્થાસરના સ્વરાજ્યને પૂર્વે આમજ પૂર્વે રજૂ હોય હોંદના બોટીક રાજ્યવહીવડનો એક અખતમાં અખત ડીકાર પણ પોતાના હોંકી કાષમાં એ નરાનર અમને છે કે હોંદના આ સર્વ વસ્તુઓ છે તે વિલાયતને આભારી છે.

પ્રાંતિક સરકાર

પ્રાંતિક સરકારનું નિર્માણ એવી રીતે કરીથી મધ્યનું બીજા છે નેથી તેના અભાવિક અને તંદુસ્ત વિકાસ આમ. કરી પાછી તપાસ કરાવવાનો અમ તેને માટે રહેવો ન જોઈએ. પ્રાંતોની સરકારો નહીં કરવાની આસ આવસ્થા છે અને તે માટે રીપોર્ટ એવી અભાવથી કરે છે કે નેથી અને તેમ અખતી હોંકી સરકારે એક માઈકરી કમીશનની નીમણુંક કરવી કાલની કારામતોએ વચ્ચે નાની છે. રીપોર્ટ એવી અભાવથી કરે છે કે વધુ અમલના પ્રાંતોમાં પ્રશાસનાના અખતોની સંખ્યા રૂઢ થી અધીકારી વચ્ચે રાખવી. કોમી મત આલુ રાખવા, કોમરક કાષ અને બીજા આસ સર્વ માટે અમજ અખતો રીજા રાખવી નેથી કે પુરોષીવનો, એન્ડો ઇન્ડિ-અન્સ, કોમીઅન્સ, સુનીમસીડીઓ, તથા એનર.

પ્રી મનદારો

મત આપનારાઓની સંખ્યા રૂઢ દામ સુધી વધારવી જોઈએ. બીજાને પણ મત મળવા જોઈએ. પ્રાંતમાં સેકંડ એન્કરની અર નથી.

નોર્થ વેસ્ટ કંડીઅર

નોર્થ વેસ્ટ કંડીઅર પ્રાંતમાં પણ મુદ્દાઓના પ્રતિનિધિઓ મારફતે રાજ્યવહીવડ માલનો જોઈએ. અને કોમી ઉધા દોહનો માટે જોઈતી પોલના કરવી.

અધ્યક્ષ સરકારમાં ફેરફાર

અધ્યક્ષ સરકારને કાઢી નાખી તેને નેથી શીરોક્ક એક્સપેન્ડિટ રચાવના કરવી. તેના સંબંધે પ્રોવીનસીઅલ કાર્ટીસીય મુદ્દે અને શીરોક્ક એક્સપેન્ડિટનાં બાને પાતા અખતો આને તેની આસ સંબાળ લેવી.

કાર્ટીસીય એન્ડ રોડ

અધ્યક્ષ સરકારના એક અવિરક આમ તરીકે અવિરક એક રોડને રાખી મુકવી એને માટે અખતવાર કાર્યો છે. તેથી એવી દરખાસ્ત કરવામાં આવે છે કે કાર્ટીસીય એન્ડ રોડને આલુ રાખવી, શીરોક્ક સુનીટકને સીટા આપવી, કાર્ટીસીયને કાલ ને કાષમાં મડવા સંબંધી અને શાહનાન્સ સંબંધી સત્તા છે તે પણ આલુ રાખવી.

સેંટ્રલ એક્સપેન્ડિટ નેથી એન્કરને રહેવા દેવી. પરંતુ શાહનાન્સ વિષયનું વધારાનું કાર્ય શીરોક્ક એક્સપેન્ડિટને કરવું.

અવરનર અવરલ ઇન્-કાર્ટીસીય

અવરનર અવરલ ઇન્-કાર્ટીસીય વિશે કાલોની પદ્ધતિ કાઢી નાખવી. વહેંચી નાખેથી એખમદારીએ પણ રૂઢ કરવી. અવરનર અવરલ એ ફોરમલ અને રોડને અખતી કિયા પ્રસંગે કહેનકાકના પ્રતિનિધિ તરીકે કાર્ય નક્કવહી. એટલું નહિ પરંતુ સરકારના અસ અને કમીશન વધુ સેખાશે.

આ સુધી પ્રાંતિક સરકારો એકરજ્ય અમને સ્વરાજ્ય બોમવટી સંસ્થાઓ તરીકે કાર્ય કરતી ન થાય આ સુધી હોંદની અધ્યક્ષ સરકારનું કોમનું રાજ્યવહીવડ નહીં કરી કાષ નહિ.

બોટીક સરકાર

હોંદનો અમાવ અને અંદરની અધીસલમતી માટે કોમી

સમય સુધી લશ્કરને એ કાર્ય સોંપવું અશક્ય છે. બ્રીટીશ સરકારે કાઠી નાખી કમલજ નહિ. બ્રીટીશ સરકારે એટલે દરેક ભવતું બ્રીટીશ લશ્કર હોદી લશ્કરમાં રેજીમેન્ટલ અમલદારની મોટી સંખ્યા તેમજ કામર કમાન્ડ જે બ્રીટીશ અમલદાર પાસે હોય તે તરફને જોડી શકી શકાય નહિ.

સીવીલ અને પોલીસ સર્વિસ

સીવીલ અને પોલીસ સર્વિસ સમસ્ત હોદ્દા સેક્સીસ ઉપર ચાલુ રહેવી જોઈએ. અને તે કાર્ય સ્ટેટ એજેન્ટ્સને જ કરવું કેટલી સંખ્યામાં અને ક્યા હોદ્દાઓ પ્રત્યાના તે વિષે પ્રાંતિક સરકારો વચ્ચે હોદી સરકારને પ્રત્યાને કરેક સેક્રેટરી તે જાણી નહીં કરે. સીવીલ સર્વિસમાં એ અમલદારો કાલ ચાલુ છે તેના કહેર અને અવિરતતા કાળે સંખ્યાપૂર્ણક અધીક્ષકાચન રાખવા.

હાલના બનાવો અંગતમાં નથી લીધા

અંગતના બાબમાં કમીશનરો, જજ્જો છે કે હોદ્દા, દલમાં એ બનાવો જન્ય છે તેના ઉપર કશો પ્રસારો કરવામાં નથી આવ્યો અને આ આખી બહામણો સર્વાનુમતે આ બનાવો જનવા પ્રાંતમાં તે મહેલા બજાએલી છે, આ બનાવોને પરિણામે રીપોર્ટમાં એક લીક્ષી પણ ફેરવવામાં નથી આવી. કારણ કે અમુક બનાવો જન્યા હોય તેનાથી જ જોવાની અને આખી કલિએ આ વિષયમાં જોવાની જરૂર હતી

કમીશનરનાં પુતળાં બનાવી આવ્યાં

કમીશનર તા. ૨૭ જૂનના ફરનો તારૂ દર્શાવે છે કે સાઇમન કમીશનના સંજોગનાં પુતળાં જનની તેમજ એપોસ્ટામમાં જે અમલદારોએ ફોર્ડ માર્ગલ તરીકે બેસી હોદી સિપાઇઓને અખત અખત કરી હતી તેમનાં પુતળાં જનવાની 'સેલ્ફ' કે' સેલ્ફીએકન ઉત્પત્તી વખતે મરવાલી સામલ માળુ મુકવામાં આવ્યાં હતાં. કમલજમાંએનું મોટું જંગલ જેને સાઇમન કમીશનના રીપોર્ટ તરીકે જાણી લેવામાં આવ્યું હતું તેને પણ કમલજ આપણે કરી વાળી મુકવામાં આવ્યું હતું

વિસ્તારના વડા પ્રધાનને અમેરીકાની અપીલ

મહાસના 'હોડ' પત્રને લંડનથી મળેલા અસ તારના એક સંદેશમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે વડા પ્રધાન શ્રી રામસે મેકડોનલ્ડને અમેરીકાના જુદા જુદા પક્ષના ૧-૨ આગેવાનો તરફથી એક તારનો સંદેશો મળ્યો છે કે તેમણે મહાત્મા ગાંધી અને હોડિસ્ટાનની પ્રજા સાથે મુલેકસાંતિથી સમાધાની કરવી. આ સહીએ કે. એલ. હેલ્ડે એકલી કરી છે. અપીલ માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે એક બીડન, હોડ અને અમલત અમલત કમલજને અતર આખી જાનવલત ઉપર ઉત્તરવારી આજ્ઞામાંથી તેણે કાલ ઉઠાવેલ. અમેરીકન આગેવાનો પોતાના સંદેશમાં વધુમાં જણાવે છે કે શ્રી રામસે મેકડોનલ્ડ જેઓ સ્વતંત્રતા અને પ્રજાસત્તાવાદ તેમજ અનુભવના દિમાવતી છે તેમને ઘડે અધિકાર કાલે સમાધાની પર આવવાનું મુકેલ છે જેમ જાનવાની અને ના પાડીએ છીએ

સેક્સીસબરીએ પારનેલ સાથે કેદખાનામાં મસલત નહતી ચલાવી?

શ્રી. એચ. એન. મેકડોનલ્ડ 'ન્યુ લીકર' નામના વિભાવતના એક બાબમાં હોડ વિષે એક જુદાવાર લેખ નીચે મુજબ તા. ૨૭ મેના વર્કમાં લખે છે:—

શ્રી. ગાંધી એક મહાન પ્રજાના સ્વચાન ખાતર ખા છે. એ મહાન મુલને લાગે છે કે પ્રજેટી રાજ્યકર્તાઓ સામે વધુ વરઅરલ નીચી મુકાવની જે તેના આત્માને અધીનતિએ ઉનાવવા જરૂર છે. પરાધીનતાની બંધરતા મધનો તોડવાની આ કાલમાં અધીમે નિભય કરેલો છે કે નૈતિક કાલકાને તોડવા નહિ અને પોતાના મનુષ્ય જંધુને ઇજા કરવી નહિ તેનો મુન્દો નહોતો જેવાજ મુકાવો જોઈએ નીમકના ઉપર હોડની સરકારે અપ્રિય પ્રોતોપોલી સીધી છે તેનો તે વિરોધ ઉઠાવે છે. જેમ આકરતરી રીતે નંખાતા ફરેક કરે વધી ઉઠાવવા જેના હોય છે તેવીજ રીતે આ કર પણ અજાવ ખાલ છે. પ્રોપાગાન્ડાની વીરો વાખરવાની સત્તાથી સરકારનું મહેસુલ વધરવાની કમાનતથી આ કરને બે મળે. વધારવામાં આવ્યો હતો. મનુષ્ય અને જનમર દરેકને સરખી રીતે જોઈતી જે વસ્તુ છે અને તેની વજ મળી વધારે કિમ્મત સી કામને બરવી પડે છે.

એકલ મુ' કાલે છે?

હોદી એકલ આ કરને ચિકારે છે. કાંસની જરૂર જે જમાનામાં રાજ્યોનું રાજ્ય અલતું હતું તે જમાનામાં ફ્રેમ એકલો પણ એવા કરને વિરસકરતા હતા. મુલમાંજ મીકાને આ કાલો ખરાલ છે. એક સામાજ્યના નધને માટે હોડની બરીવાલ પાસેથી સરકાર ખંડણીજ છે કે મિતું ગાંધી આ કરમાં જુએ છે. આ મનુષ્યની અજબ પ્રકારની મુદર સાધુતાની પ્રવિધાની આવર સરકાર એના ઉપર કાલ નાંખની નથી જ્યારે તેના અનેક પ્રતિબીલ, નિઃસ્પર્ધા શિધ્યોને કારવાસમાં નાંખે છે. સરકાર સારી રીતે જાણે છે કે એમાંના અનેક પ્રજો અને ઓઝો તો બીકુલ નિરવાર્થી છે. હોડ તેમનું જલન કરીને ઉઠેકમાં છે અને આવાં આ અને પ્રજા રુનોને સરકાર કારવાસમાં નાંખે છે કારે સરકારના સામાજ્યને શું લાંબ નથી લાગતું?

રાજ્ય વલિવરને લકલો

નીમકની પ્રોતોપોલીને ફરકો વાખરવાથી પણ ગાંધીએ વિરોધ કર્યું છે તે નિભય પુરુંક એવી પ્રોપાજ રચી રહ્યા છે કે સરકારના સમસ્ત રાજ્યવરને લકલો આખી લાગુ પાડી દેવો. મહેસુલ આપવાનું ના પાડી તેને જુએ વારવા, તેના અમલકાનેલો અધિકાર કરી તેને નિરાળો પાડી દેવો, અને તે રાજ્યવલિવરની તોડરીમાંથી ફરક હોડને બિચી લેવો. એના ફોડનો માત્ર એટલોજ અર્થ નથી કે ફેરડાને જંબ કરવી અને જે તોસને તોડરીમ સર કાપી લેવા કાળા, ઇચીતાલો, લંડસ્ટી ખાડું આ અર્થને જંબ કરી દેવો.

હોડની કમ્પ કમ્પની

હોડની આ કમ્પ કમ્પનીમાં જે હોડ મુદ્દો સમાલેલ છે તેની મર્ગ કરવી નિરર્થક છે. એ કે પ્રજો આપણા ફરવાલ સામે આવી કાર કેકે છે છતાં તેની મર્ગ કરવી ફોડ નથી શું ગાંધી આપણને અજબબરી વાખરવાની ફરજ પાડીને આપણા રાજ્યના સમસ્ત આસ્થિને નબ રથે ખકાર નથી પાડતા શું અને ખરી રીતે એક મુકિદાર જે શ્રી

સંખ્યાવતની કહર

પાછળ રહીટમાં આવેલા મહેસા દોહમાં તરીખ ૧૬ મી જુનના રાતના આઠ માત વાગે, ઈસ્મનના ભયથી વેપારી હાથ ધાવણ હાથ ધરાવીને માલ સાહેબને કોર મામની પુરાણી ઇમારત નવેસરથી બંધાવી આપવાના સંખ્યાવતી કાર્ય માટે કહર કરી અભિનંદન આપવા કોઈ હાથ ધરનાર મહેસાબદ પારખ સાહેબે મીટીંગ બોલાવી હતી.

મીટીંગમાં ૩૦૦ ઉપરાંત મહેસાબે કાબજી આપી હતી. કોરવાસીએ ઉપરાંત કોરના બીજા આગેવાન ઇશ્વારભાઈએ પણ સારી સંખ્યામાં કાબજી મળા હતા, તેમજ કોઈક અને પારસી આગેવાનોએ પણ કાબજી આપી હતી.

પ્રમુખસ્થાન કોઈ હાથ ધરનાર મહેસાબદ પારખ સાહેબને આપવામાં આવ્યું હતું. મીટીંગની મોટીસ મહેસાબદ સુભેમાન મુલ્ક સાહેબે વાંચી સંભળાવ્યા બાદ ખુદાની બંદગી કરી મીટીંગનું કામ કર કરવામાં આવ્યું હતું.

પ્રમુખ સાહેબ વતી મી. ઇસ્માઈલ મોશાએ મીટીંગની કહર આતના આગેવાન બોલાવ્યું કે:—

મહા વરસો થઈ કોર મામની હવાલ મીટીંગમાં હાજરમાં હતી એટલું નહિ પણ એનું તમામ નિવાન પણ જુલાઈ બાબતી તૈયાર હતી એમ કહીએ તો આ હો તેને નવેસરથી બંધાવી આપવા માટે કમરે વસતા આપણા કોરવાસી આગેવાનોએ મી હાથ અહમદ મમુજી લોખાવ (બાઇ મમુજી મુસા) જેઓ તે વખતે ડેકમાં હતા તેમને બોલાવી કરી હતી. જેઓએ તેમના કાકા હાથ ધાવણ હાથ ધરાવીને માલ સાહેબને ઈસ્મન ખાતે આ આ બાદ ૧૨ હાથ બંધાવી. ૧૨ મહાની સાથે મી. માલે કોરની. બાબતના કામકાજમાં પ્રેમપૂર્વક આગેવાની બધી બામ હેનાર આપણા મી. મહેમદ સુભેમાન મુલ્ક સાહેબને બોલાવી આ નેક કામ કરવાની પોતાની હવરતા બંધાવી. તથા તેને બમતા કામકાજ આપણા બાંધજો સાથે ધન્યવચ્ચાર કરી હવાલ બાંધવાની માટેકા ના સરકારી પરાવાનગી મેળવવા તથા તેને બાં મતા બીજા કામકાજ માટે બાંધવા કરી. તેમજ ડેકમાં આઈ હાથ મમુજી મુસાને પણ પોતાની આ સંખ્યાવતી કાર્ય કરવાની નેમ બંધાવી.

આજે દોહ વરસ સુધી સરકાર સાથે ધન્યવચ્ચાર મળાવી પોતાની કાર્ય કુલવત્ય અને કુનેક્સ પરિચામે મી. ઇસ્માઈલ મુસાજી કરી સાહેબે હવાલ બાંધવાની પરાવાનગી મેળવી.

નાહ આ નેક કામનો પાયો બોલાવું મુલ કાર્ય કોર મદદા એ અનુમતિ પ્રસલામના મોલવી રહેમતુલા સાહેબને હસ્તક આવ્યું. જે પ્રસને કોર પ્રસલામી જીમખાનાના સમાસરોએ પાયો બોલાવના કામમાં વાપરવા તથા આપણા કાર્ય હાથ ધાવણ હવાલ માલ સાહેબને તે નાહ અર્પણ કરવાના હેતુથી એક મહિની પાવડી બનાવી હતી. જે કૌપતી સમક્ષ અવતાની રહ્યો હતું. આ મહિની પાવડીને હવાલનો પાયો બોલાવના કામમાં મોલવી રહેમતુલા સાહેબે ઉપયોગ કર્યો હતો. અને તે નાહ તે આજના આપણા સંખ્યાવતી મહેમાનને અર્પણ

કરવા માટે અને મોલવી આપવામાં આવી છે

આ પાવડી અર્પણ કરતાં અને મહાજી બુલી થાય છે કે મી. માલને ખુદા પાકે અને દોહતની નવાજીસ સાથે તેને સહઉપયોગ કરવાની પણ સહજી આપી છે.

મરદુખ સુભેમાન હસનજી રાદેરી સાહેબે જોવાશે બંધાવી આપીને તથા મી. મહેમદ સુભેમાન રાદેરીએ જવના ઈસ્પેનસ-રીનું મહાન બંધાવી આપ્યું તે નાહ હાથ ધાવણ હવાલ માલ સાહેબે આ હવાલ બંધાવી આપી આપણને આભારી થયો છે. એમ બંધાવી પ્રમુખ સાહેબે મી. માલ સાહેબને મહિની પાવડી તથા મુલ કાર અર્પણ કર્યાં હતાં.

નાહ મી. મહેમદ સુભેમાન મુલ્ક સાહેબે મી. માલના આ સંખ્યાવતી કાર્યની કહર કરનાર બાંધકા કર્યું અને બંધાવ્યું હતું કે આ હવાલ બાંધવાના કાર્યમાં દેખરેખ રાખવા માટે આપણા આમ નિવાસી આગેવાનો હાથ અહમદ કાસમજી કરી તથા હવાલ મુસાજી કરી તેમજ જી. એન. હસન અમુજીની જ. વાળા મી. હવાલ માલ તથા બીજા અને આગેવાનો જેઓએ પોતાની દેખરેખ નીચે હવાલ બાંધ વાં આપી છે એને માટે પણ આપણે તેમના આભારી છીએ.

નાહ કે રહીટની જુના મસજીદના મોલવી વાહેદ આરેબે મી. માલના આ કાર્યની પ્રકાસ કરતાં બંધાવ્યું કે હવાલ બંધાવવાની પણ મસજીદ બાંધવા એટલેજ સવાલ હાસલ થાય છે. આવા પરીપકારી કાર્ય માટે બીજા દેખરેખરોએ મી. માલને હાથમો લેવો પડે છે.

મોટાકાવાળા મી. કાખી તરસી તાર આવેલો તે મીટીંગમાં વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો હતો. મી. કાખીએ મી. માલને તેમના અભિનંદન આપી બીજા મહેસાબે તે તેમનો હાથમો લેવા બંધાવ્યું હતું.

નાહ મેસર્સ અહમદ ધાવણ વાહેદ, કાસમ મહેમદ અમીલીયા, હવાલ માલ અહમદ જીવા, હાથ અહમદ મહેમદ મોલાલા, ઇસ્માઈલ મહેમદ મોલાલ, મહેમદ

હવાલ માલ, હાથ અહમદ મમુજી લોખાવ (બાઇ મમુજી મુસા) મહેમદ ધાવણ હવાલ, હાથ કાખી અમુજી હાથ મીમેર સાહેબોએ પ્રસંગે અનુસરતાં બાંધજો કર્યાં હતાં

નાહ મી. હાથ ધાવણ હાથ હવાલ માલ સાહેબે પોતા તરસી આ બંધાવના માટે પ્રમુખ સાહેબ તથા હાલ રહેલા મહેસાબોના આભાર માની બંધાવ્યું કે પોતે હવે અહા કરવા સિવાય કંઈક વધુ પડતું કર્યું નથી અને આ બંધાવના અર્થ માન તો તે આગેવાનોએ પડે છે કે જેઓએ ભત્તી દેખરેખ-શાખી હવાલ બાંધવાના કામકાજમાં પોતાનો કીમતી વખત આપ્યો છે.

આ પ્રસંગે હાથ અહમદ કાસમજી કરી, તથા ઇસ્માઈલ મુસાજી કરી અને હવાલ માલ બીમેર મહેસાબે હું જુલી અહા કહ્યો નથી. કે જેઓએ આ કામમાં પોતાનો કીમતી વખત આપી હવાલને પરિપૂર્ણ બનાવવામાં મદદ કરી હતી. તેમજ જીમખાનાના સમાસરો કે જેઓએ આ મુદ્દે મહિની પાવડી અને એટ આપી છે તેમનો પણ હું આભાર માનું છું એમ બંધાવી કોર જીમખાનાને રીટ ૧૨-૦-૦ એટ આપ્યા હતા. જે તેમ વખતે પ્રમુખને સોંપવામાં આવ્યા હતા. જેનો પ્રમુખે સ્વીકાર કરી જીમખાના તરસી મી. માલને કરી આભાર માની સવા વીસનું કરી હતી.

ઈસ્મનના ભયથી વેપારી

હાથ ધાવણ હાથ હવાલ માલ

ડોહટર પોટગીટરને જવાબ

ઇસ્ટ લંડન શ્રી. ઇ. એસોસીએશન

ઇસોસીએશનના જવાબ પોતાને મુદતનારોએ સમજાવેલા પાત્રોમાં પાસપોર્ટના કવર કે પોટગીટરે જે ભાષણ આપ્યું હતું તેમાં તેણે કોઈ સરકારના એજન્ટ ઉપર પ્રથમ દુષ્કોટી કરી હતો અને કાસવાલની કોઈ ગામ ઉપર એવો આરોપ કર્યો હતો કે પુલીશનની એજીડીક પ્રત્યક્ષ પ્રવંચ અને કળા ધોળા કરી તથા જળોથી દુરાલોકી બની કલતપુત્રેક પુલીશનને પુલ પાપ આપેલા હતા એવા આરોપોમાંથી એક હતો. આ આરોપોમાંથી એક પ્રાચીન અફસાસ દેહાતના ઇસ્ટરબુ ઈશી હતો. જેમાં શ્રી દેશામજી દેહાતબુ હતું કે કાસવાલના કોઈએ ઉપર ડોહટર પોટગીટરે બીન જરૂરી કુખો કર્યા હતા અને તેને સખ્ત રીતે વધોડી કરાણો હતો.

શ્રી. દેશામજી જવાબમાં કે કુખો કર્યા તદોમનેના કુખુથી રીતે હાથે કરી હતા. સખ્તી ખુલ્લી રીતે આ કાસી કરવા નવું છે. ડોહટર પોટગીટરને જવાબ આપવાની જાણ સખ્તીથી છે કે જે બીજા પાસપોર્ટમાં કાસવાલ કરવામાં આવ્યું હતું પરંતુ પાસપોર્ટમાં જાણી એક કુખી જેને મુખતી રાખવા માં આવ્યું છે. આ બીજામાં અલગ કલક દેશારો કરવાની રજાસત વધેલી છે અને કોઈ કામના ઉપર એ બીજા બીન જરૂરી મુશીબતો નાખે છે અને કામના અવરતીત્વ ઘટાવતા હકો તેથી આમાં જાણ છે.

ડોહટર પોટગીટર રીસેક્ટ કમીટીને એક સખ્ત હતો અને તે સરસ રીતે જાણે છે કે એમનાર કોઈએ તેમના ઉપર કાસવાને ઉકાવવાનું મિત્ર મુઠવામાં આવ્યું હતું તેના તેમજો છંદાર ક્યો હતો એટલું નહિ પરંતુ તેમજો કમીટી સમક્ષ જાહેર કર્યું હતું કે કાસવામાં જે રજા આપવામાં આવેલી છે તેજ તેમજો કર્યું છે.

શ્રી. દેશામજી કાસવામાં આપી દહાબુ કે બુની કલ રીપબ્લીક સરકારને એ ધરારો હતો અને તે સરકારની કોઈ એવો મુકાદો આપ્યો હતો કે કાસ લંડનની પ્રવેશને કમનેજ એજીવાડીના વસવાટના રહેણાં સંબંધી અંકુશ મુકાદો. પરંતુ તેમની મુજબમાં આવેલાં વેપાર કરવાના તેમના કલની આડે આવવું નહિ.

કોઈ મુરોખીયનના નામ ઉપર ઇસ્ટર્મ મિલકત ખરીદવા દેવાનું દહન પક્ષ આમણ સમયમાં સરકારે સ્વીકાર્યો હતો. સન ૧૮૯૭ની સાલમાં કોઈ સરકારે એ રીતને ખુલ્લી આપી હતી અને જે પહેલો ટુટી હતો તે સરકારે તમેલો સરકારી અમલદાર હતો. લીમીટેડ કંપનીઓ કરી મિલકત ખરીદવા તે વસ્તુ પણ કાસવામાં સ્વીકારાએલી વાત છે. શ્રી. દેશામજી કહે છે કે આવી પરિસ્થિતિમાં પ્રવંચ, કાસા ધોળાં તથા જળોદ આપ્યા કાસા ડોહટર પોટગીટરે જવાબમાં કે તે મુખજ એ તેની વાત સજા હોત તે જે કોઈએ કાસવાને અંત કર્યો તે જવાબે છે તેમને મોટી કાસવામાં કિલ વજ હત. શ્રી દેશામજી દેહાત પુ કે ડોહટર પોટગીટરને ધરારો હતું કે તે હું એક કહું છું. આ બીજામાં અંદર જે મુખવજો રહેલી છે તે વિવે દેહને સમજવાની અને જાણાસ કરવાની તક મળે તે પહેલાં તે સાહેબ આ મુદ્દાના ઉપર લંક પોષોડો કરવા મુજબ છે અને કોઈએની મિલકત દેહમાં લંક અસાવવાની તેવારી કરે છે.

બીજીક ઇન્ડિયન એસોસીએશનની વાર્ષિક બનરજ મીટીંગ ના ૧૫-૫-૩૦ ના દિવસે મળેલા સભાગીતા દોલમ, ડોહટર આર વજે શ્રી કાસુના અધ્યક્ષરે મળેલી જન સમુદયની સંખ્યા લા ઉપર વજ હતી એજન્ટ પરના અન્ય કાસોની સમાપ્તિ બાદ કાસુ વજે મારેના કાર્યાલયની મુદતથી વજ હતી જેમાં દરેક વજેના કોઈએનું પ્રતિનિધિત્વ વજએલું દોવાથી બહુજ કાસવારક યવેલું એવા છે આમાં એમથી કંમેલો કાસીકમ આપુ રહે તે અવિધ્યમાં એસોસીએશન, વજેલી અનેક મુખકામે જેવાની આકા રાખી કાસવા. નથી મુકાદો. શ્રી. એસ. કાસુ પ્રેસીડન્ટ: મેસર્સ ડી. બી. પચ્છ, અને આજ એ. ટીમોથી વાસમ પ્રેસીડન્ટસ: મેસર્સ જી. એમ. એ. ડી. કાસીવન સેક્રટરીસ: શ્રી ડી. જીવન ડેક્કર: શ્રી ૧૧ કાસુ આડીટર અને એજેક્યુટીવ: મેસર્સ એમ. ડી. કાસ, ટી. આજુ, એસ. હેરી, એસ. કાપાર, એ. ફીરિય, એમ. કસન, છ ઉપર અને મુકાદો:—

એજ ટીને રજા જે નવીન કાસપ્રમુખ શ્રી ડી. બી. પરજુએ ઇસ્ટ લંડનના કહેરીએનો કુખ પાડીના જસસો તેમના એમલ જલ્લરના સેલુનમાં મેળવ્યો હતો. જેમાં શ્રી પુરેવોનો બહેલો સમુદાય એકત્ર થયો હતો કાસવાતમાં શ્રી. રા. લેલુ. કાસ એપાળજી કરતક કિલજ મેળવના બાળકોએ સંવદો-ભવની બતાવ્યા બાદ અ. એસ. કહેરીએનો શ્રી ડી. બી. પરજુએ આ પ્રસંગ ઉપરિચલ કરવા માટે તેમનો આભાર માન્યો જેના વળતા જવાબમાં. ૨. કાસવાપ્રમે અ. મજબને મન આપનાર બેકિત્યો પ્રતિ રજો-ના પ્રકલિત કરી અસ કરમેજ ક્યો કે વજા લંડુએ પોતાના બાળકોને માતૃભાષાનું જ્ઞાન અપેલા સિવાય કંધાની જુલરીમાં બેડી દેવાની જે મળીર જુલ કહે છે તેને માટે અવિધ્યમાં તેજ બાળકો તરફથી તેમને કપડો અથવા સિવાય રહેતો નથી માટે આ દેશમાં દરેક કોઈએ પોતાના સ્વમાનની આતર માનુભાષાનું જ્ઞાન અવરજ આપવું એકમે. અને શ્રી કાસવા એપાળજી મુજરની બાળકોને વિદ્યાદાન આપવાનું મહાકાર્ય બતાવે છે તે માટે તેમને અવરજ અનવાદ થયે છે. અને હું અપીલ કરી છું કે અતેના દરેક મુજરાતી મામાથે પોતાના બાળકના કીલ માટે આ અલકવ કાસથી વંચીલ નહિજ સખરા એકમે.

આર્યન બેનીવોલન્ટ હોમ

નવમો વાર્ષિક મેળાવડો

આર્યન બેનીવોલન્ટ હોમનો નવમો વાર્ષિક મેળાવડો ગવે રજી-વ રે મવીલ ખાતે ઉજવવામાં આવ્યો હતો જે પ્રસંગે કોઈ તેમજ મુરોખીયનોએ કાલરી આપી હતી. રજી હોમના અંદરના બામને વાવટાએથી ખાસ સજ્જમારવામાં આવ્યો હતો. રજ-વન કહેરના મેવર કાલસીલર એ. એવેડ પ્રમુખરજાને ખીરાબના હતા. કોઈ સરકારના એજન્ટ બર કુમાં રડીએ પણ ખાસ કાલરી આપી હતી. કાલર રહેલાએ મેવરેસ ખીરાસ એવેડ, કરનજ લુવીસ, કાલસીલર એમ. કચ, એવેડેડ એ. કોરોદર, શ્રી બી. એમ. સીમ, શ્રી. બેવોલ કીસન બીમેર હતા.

બેનીવોલન્ટ હોમના પ્રેસીડેન્ટ શ્રી સત્ય દેવે દોહીના આયજી આપના દર્શાવું કે પ્રથમ તે મેયર સાહેબે આજીવન પ્રમુખ-સ્થાન લેવા હા પાડી તે માટે તેમનો જખાર આનું ખું સર કુર્મા રેડી અને બીજા પ્રસિદ્ધ કહેરીએએ આ બલસામાં કાબરી આપી છે તે માટે તેના આજાર આની બેનીવોલન્ટ હોમ પરીપાલના જે કાર્ય કરી રહ્યું છે તેમજ જે કાળા માલી રહી છે તે વિષે છાપેરી કરી દર્શાવું કે આ પ્રશ્નિ જાહેર પ્રબળતા યાને બહુનેજ ચાલી રહી છે. પ્રસિદ્ધ કર કારે પણ વાણિક આંદ આ સંસ્થાને આપે છે પ્રેસીડેન્ટ દર્શાવું કે શ્રી એલેક્સ હટને મયે વરસે આ સંસ્થાને કર-મ ની રૂઝ કલેસીય વરસેથી આર્થિક મદદ આપવા દર્શાવું હું પરતુ તે વિંગે પણ કરવા ના આજીવન્ય કરી મહાન માં કેરોલ કેરકાર કરવાનો વિચાર કરી રહી છે, પરંતુ આર્થિક મુશીબતને કારણે એ કાંઈ કામ કરવાનું કમ નથી થી. સત્ય દેવે નાટાલની દોહી મળે આ હોમને મદદ કરવા આપીલ જહાર પાડી છે સાથે કાળા પણ મહાવરામાં આવે છે પ્રેસીડેન્ટ દર્શાવું કે નાટાલમાં આવી સરથ આ પદવીજ છે. કાળામાં આજીવ દોહી તથા તામીલ સીખવવામાં આવે છે અને મારે કહેવું જોઈએ કે દરેક વર્ગના દોહીએ કાળાને લાલ લઈ રહ્યા છે. આદ પ્રેસીડેન્ટ સર કુર્મા રેડી તથા મેયરને કાર પહેરાવ્યા હતા.

મેયરે કાળા તથા હોમના પ્રેસીડેન્ટ અને અમલદારોને તેમના કાર્ય માટે ધન્યવાદ આપી દર્શાવું કે આંદ આપવાને માટે તેઓ પોતાનાથી જનતું કરશે.

સર કુર્મા રેડીએ દર્શાવું કે આ હોમ તથા કાળા જે કામ કરી રહ્યા છે તે માટે નાટાલની સર્વ દોહી કામ જે કાર્યની પ્રશ્ન કરી રહી છે અને હું આજા રાણું હું કે દાર્જિન કાઉન્સિલ પ્રબળતા મરીમ વર્ગના એક જાતની સંસ્થા પ્રત્યે પોતાની દરજ્જા બલવવામાં પાછી પડે નહિ જન કે મેરીલ જે દર જાનની જાહેરનો અમ નથી છતાં બેનીવોલન્ટ હોમનો જેમણે આકારે લીધેલો છે તે કરમના મહોલ્લાઓમાંથીજ આવેલા છે અને તેથી કાઉન કાઉન્સિલની દરજ્જા છે કે આવી સંસ્થાને આર્થિક મદદ કરવી.

ઈસ્ટ આફ્રિકાનું બાવો

ઇસ્ટ આફ્રિકાના સર્વ પ્રાંતોનું એક યુનીયન બનાવવા સંબંધી વિચારમની ચાલી સરકારે 'આઇસ્ટ પેપર' પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. સન ૧૯૨૪માં 'કેનીયાના દોહીઓ' જે નામનો એક મેમોરેન્ડમ પ્રસિદ્ધ થયો હતો તેમાં એવો સિદ્ધાંત રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો કે કેનીયા જે સ્થાન મેરીવોનો મુલ દેશ છે અને તેથી યુરોપીયન, દોહીઓ કે આરબો કે જેઓ અમીરતો હોવા છે તેના કાલો અસલ જાતનીઓનેલીવના કરતાં ઉંચા લેખવા ન જોઈએ. આ સિદ્ધાંત જાનમાં કમ કેનીયાનું બાવી કમણું જોઈએ પરંતુ જેમાં એ આજ કમ આજુ જોઈએ કે સ્ટેટમેન્ટોના અસલીનર પરાવવા કહોને જુલકાન પદોર્થનું ન જોઈએ. કાલી સરકાર આ જતાવાએલા સિદ્ધાંત ઉપર પોતાનો નિર્ણય થયેક કલે મહાર પાડ્યો છે.

કલેમ્બર યુનીયન

કલેમ્બર યુનીયન વિષે સરકારે એવી દરખાસ્ત રજૂ કરી છે કે કેનીયા, કામ્બેશ અને સુમાન્ડની કેમ્બર રાજ્ય માટે એક કામ કમીશનરની નીમણુંક કરવી. કામ કમીશનરની

દરજે મેવડી રહેશે. મેરીલ અને બીજા રાજનીની અખર્મી સ્ટેટ સેક્રેટરીને મુખ્ય કલેમ્બર આપનાર તે અખર્મી પારા-સમાજોમાં જે જે બીજો રજૂ કરવામાં આવે તેની કમીશન પ્રથમ તેમની પાસે રજૂ કરી જોઈએ. કેમવણી આર્ટ, લંડનની આર્ટ, તેમજ મેરીલ કમીશનરનો વાર્ષિક રીપોર્ટ તેમજ જાહેર સુદા પ્રથમ તેની સમક્ષ રજૂ કરવા પડશે. એ સર્વના ઉપર તે પોતાની રીકાએ કરશે. સુચનાએ અને દરખાસ્તો પણ પ્રાંતોના જાન રેને કરી કહશે અને મેવર્શની કાન્દર'સના રજાની પ્રમુખ તેઓ લેખાશે તેમની પાસે રિપોર્ટો આવેથી તે નવાસ સર્વની નીમણુંક કરશે અને મેરીલના વાતો બીજા કામ મુખ્યત્વાળા પ્રબળ સામાજિક અને આર્થિક કાલોને જુલકાન પદોર્થે એવા કામકામોને તે સંમતિ ન આપી તેની સ્ટેટ સેક્રેટરીને જુલકાન અખર આપી કહશે.

કામકામ થઈવા વિષે પ્રાથમિક સુચના

મેકેટરી જોહ સ્ટેટની સંમતીથી કામ કમીશનર કામ પણ મખર્મરને નવી કામો કમવાનું સુચવી કહશે. કીલ મેકેટરી ઇન કાઉન્સિલના મુખ્ય રેકલ કેટલાક કામકામ વિષે એવા કે રેકલ, મેર અને મેટર સર્વિસ, પોલમ, કારમ્બ અને કરમ્બ સર્વથી દરમત આજરશે અને કામકામ પણ મડી કાશે. આ કરને જાલવવા માટે તેને એક કાઉન્સિલ મદદ કરશે અને એ કાઉન્સિલના તેઓ પ્રમુખ રહેશે. કાઉન્સિલમાં પણ સભ્યા કામ કમીશનરના રજાના કલે અને બીજા રજ સભ્યા કેનીયા, સુમાન્ડ અને કામ્બેશમાં દરેકમાંથી સાત લેખે રહેશે. આ સર્વ સભ્યોને કામ કમીશનર પોતે નીમશે. જેમાં સાત સભ્યામાંથી આર અમલદારવર્ગમાંથી અને જલ બીન અમલદારવર્ગમાંથી દરેક પ્રાંતમાંથી એક વર્ષ માટે તેઓ નીમશે.

કામ કમીશનર પોતાની સત્તાથી વધતો કાઉન્સિલના જલ સભ્યોની અરજથી કાઉન્સિલના કામ નિર્ણયને સ્ટેટ સેક્રેટરી પાસે મુકી કહશે. નામદાર કાઉન્સિલ એવા કામ નિર્ણયને રજ કરી કહશે જા તેમાં મુખારો કરી કહશે.

કેનીયાની પારાસભ્યા

કેનીયાની પારાસભ્યાનું જંધારજી કાલ દુરલ છે એમનું એમજ રહેશે. સરકારી વધુમતિ આજુજ રહેશે પરંતુ અર્ધઅધ્યા આફ્રિકન અને જે અન્ય પ્રબળ જેનું પ્રતિનિધિત્વ નથી તેમ કાલો સામવવા માટે એકને બહોલે જે પ્રતિનિધિ મખર્મર નીમશે. જો અમલદાર સરકાર એ આજા છે.

બ્લાઇટ પેપર કાલે છે કે કેનીયા રાજમ પારજન વિડાકના હેતુ મત આપનાર દરેક વર્ગના પ્રતિનિધિઓના જનલા પ્રધાન મંડળ મારફતે જો અમલદાર સરકાર રજાપના છે. પરંતુ જે આજા કમ પાર પાડી કમજ એમ નથી કારણ કે કેનીયાની પ્રબળમાં કોઈકે એક કાલથી પણ મત આપનારાઓ જાનાવી કમવનું અખવદાર અજામું છે.

સામાન્ય અલખજક

કેનીયાની પારાસભ્યા માટે, કેમવણી, આરિય અને સંસ્કૃતિ એ મારજી ઉપર દરેક વચની પ્રબળ માટે સામાન્ય અલખજક રહેશે. પરંતુ જે સામાન્ય અલખજકની રીકાતિ કેની રીત ઉપસ્થિત કરવી તે વિષે રાજમકારી તેમજ જુનીલીક દ્રષ્ટિએ તે મળું અખર્મ આજે છે. એ પ્રથમ ઉપર જે વેળા કામ કમીશનરની નીમણુંક થશે તે વેળા તેઓ દુરતના બાલિખમાજ બવવકા પમકા બેશે.

જાંતમાં બહાઈત પેશરમાં રજાવવામાં આવ્યું છે કે કેનીયા, યુગાન્ડા અને ટાંગાનિકાના રાજ્યપ્રધાનશ્રીમાં દ્વિતીય ગેવા ફેરાર કરવા તે વિષે તપાસ કરવા એક સંયુક્ત કમીટી નીમવામાં આવશે અને એ સંયુક્ત કમીટી ખાસે આ બહાઈત પેશરમાં રજાવેલી રજૂઆતો મુકવવા આવશે.

ગેવા સેક્રેટરીમાં ખજાણગાર

કેનીયાના આર્થિક રાજ્યપ્રધાનશ્રી રિપે ઉપર મુકાબલે બે બહાઈત પેશર પ્રસિદ્ધ થયો છે તે ઉપરથી જાના સફેદ સેક્રેટરીમાં ખાસે ખજાણગાર બધ રહેશે છે. નાઇરોબીમાં કેનીયા અને ટાંગાનિકાના બીજા અમલદાર ગેવાએનું એક ડાન્ડરેસ ઘાટ ડીલામીરના પ્રમુખપણા હેઠળ તથા વિવિધ સુધી મળ્યું હતું તેણે સર્વાનુમતે નીચેને ઠરાવ પસંદ કર્યો છે.

ઠરાવ

આ ડાન્ડરેસના અભિપ્રાય મુજબ ના. સહેનવાલની સરકારે ઇસ્ટ આફ્રિકાના કોલોનલ યુનીયન સંઘમાં અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના મેટીઓ વિષેના રાજનીતિના સંબંધી નિર્ણયનું ને રીપેટિટ બહાર પાડ્યું છે તે સ્વીકારી કહાય એવું નથી.

સેક્રેટરીની તાર

સેક્રેટરીને બે તાર મોકલવામાં આવ્યો છે તેમાં દર્શાવવા આવ્યું છે કે કહી સરકાર પેશના વિષયમાં ને વધુ અભ્યાસ છે તે બંનેમાં આવેલાં વચનોનો ભંગ કરે છે. ઇસ્ટ આફ્રિકાના કોલોનિયલ એ નિકાલના ઉપર દબા છે કે સફેદ પ્રજા એકલ એવી પ્રજા છે કે જેણે સેક્રેટરી પ્રજા ઉપર નાબવ યજ્ઞારવણી પેશવના આખ્યા કરી આપેલી છે આ બહાઈત પેશરમાં કાર્ય કરી બતાવ્યો છે તે મુજબ મેટીઓનું રાજનૈતિક અને આર્થિક અધિભારપણું છે કે કેમ તેની બંને એકલ કરીને છોડે. આમણ એ ઠરાવ છે કે સન ૧૯૨૭ માં ને બહાઈત પેશર પ્રસિદ્ધ થયો છે તે અનુસાર વાલીપણમાં આમણે નજીકનો ઠાવે છે. ઇસ્ટ આફ્રિકામાં રવાની કરીને ના ગેવા સુલકેશ પેશવા છે તેઓ તેમને 'ઇન્ડિયન ડાન્ડરેસ' કહેવામાં આવે ન અને રીપેટિટ એમ નથી અને ઇન્ડિયન ઇન્ડિયન ઇસ્ટ આફ્રિકાની સરકારમાં ગેવાએનના પેશવે બાબ છે તે પણ સ્વીકારના નથી. આર્થિક રાજનીતિના દાંડીએનું પ્રતિ નિર્ણયપણું મુકવા ગેવા એકલ માટે છે કે ને ગેવાનો અપાલ માગ ને પ્રતિનિધિત્વપણાથી બધી કહાય અને એ પણ કહી ખારીએ છોડે કે કોલોનલ યુનીયનની પાછળ બંધ નાંદ તો એક પ્રતિમા તો બીજા સરકારી વધુમતિ હોવીજ એકલે સામાન્ય અવપચક અને બુદ્ધિ બુદ્ધિ બલિની એકલ બનેલી શીડલ પ્રાક્રમીક અને સ્વીકારી કહતા નથી. રાજ્યપ્રધાન ફેરાર સાથે કહેવાર યુનીયનની આગમ્યકતામાં અને દબા માનીએ છોડે પરંતુ આ નવી દરખાસ્તોમાં પાછળ કહી નીલિ એવામાં આવે છે અને તેથી ગેવાએનો અભિપ્રાય ઉપરો બની થયો છે.

મીસીસ આંખીને તાર

એલામ્સટાઉનની આર્થિક ઇન્ડિયન એસોસિએશનના સેક્રેટરીએ નીચેનો ફેમલ મીસીસ આંખી ઉપર અમલવાર મોકલ્યો છે. એલામ્સટાઉનની ખોરીક ઇન્ડિયન એસોસિએશન નબત્તા મીસીસ તથા અન્ય રાહીવ આગેવાનોને સરકારે પસંદી એવામાં

પુર્ણ છે તે માટે દાંડીની બહેર કરે છે. આ આગેવાનો આત્મનયથી કોઈ માટે રસાન્ય પ્રાપ્ત કરવા અમન કરી રહ્યા છે તેમાં પરમાત્મા તેમને વિવિધ અપાવો એવી એસોસિએશન પ્રાર્થના કરે છે.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇસનનું રીપેટિટ

મવા અટલી મસુ.

(૧૨) કાંદો વેપારીના મુલ્ય અને હેવ વિષેના વિચાર કેડી દબાવે તો પણ ટ્રાસવાલમાં વેપારની અંદર તે મું ગેવાએના બંધ એને નુકસાન પહોચાડે છે અને તેના બંધના ઉપર કાય નાંખે છે એ વાત મું સાબી છે કે હું આ વાતના ઉપર ખાસ બાર મુકવા મુક્યું હતું કે સન ૧૯૨૧ ની સાલમાં ટ્રાસવાલમાં કાંદો પુરો અને આગે એમો વેપારમાં કતા તેની અંખ્યા ૪૬૨૪ ની હતી (બુએ, ગેવો ૨) આ સંખ્યામાં કોર્કા અને પેટરોસેનો પણ સમાવેશ થાય છે એમો એકાનસ-બર્જમલ એમની સંખ્યા ૬૮૧ ની છે અને કુકાનોમા સેવેલો આસીરટ્ટો છે અને એક કુકાનમાં બે તથા આગીરાને હેવ તેનો પણ એમાં સમાવેશ થઈ બધ છે.

(૧૩) એ વાત મારા અભ્યાસમાં નથી આવી કે અમુક કાંદો ખાસ કાંદામાં એમાં કાંદો વેપારીઓની સંખ્યા વધી ગયેલી છે. પરંતુ આખા પ્રાંતમાં કાંદો વેપારીઓ વધ્યા હેવ એ સંબંધિત નથી. સન ૧૯૧૧ અને ૧૯૨૦ ની વચ્ચે માં વરતી મજૂનીના ને આક્રમ છે તેમાં નાનો સરખો વરતી માં વધારો છે અને તે વધારો પણ આગેની સંખ્યામાં છે અને તે વધારો એક તો અન્યમાં તેમજ આગેને એવાવવા માં આવતી હેવ તેને બીધે. નવાં કાંદાસનેસો આગવામાં આવે છે તે ટ્રાસવાલના ૧૯૨૬ ના અનરલ ડીવર્સ રન્ટોલ એડીનનસના આધારે આપવામાં આવે છે વળી ઇન્ડી અન્ડોને એકલ એ બાબુ પડે છે તેથી પણ તેમને રિપેટ ના છે બીને ટાઇનશીપ એકલ છે અને પ્રકરેલ ટાઇનશીપના લીડની અંદર એકીયારીકાની વિશ્વની કલમ નાખવામાં આવેલી હેવ છે. આ સર્વ મુશીબતોને પરિણામે ટ્રાસવાલ માં કાંદો વેપારીઓની સંખ્યા વધવાને બાંહે બેલી છે તે ને આક્રમો બતાવેલા છે તે ઉપરથી એક કહાય છે.

(૧૪) યુનીયનની અંદર માઈ તથા અધવાડીયા રહેવાનું થયું છે અને તેટલા અમલ કરવામાં એવા આંકડાએ એકલ કરવાનું કમલ ન હતું કે ને ઉપરથી એમ બતાવી કહાય કે આખા પ્રાંતમાં સામાન્ય રીતે કાંદો વેપારીઓ યુરોપીયન વેપારીને ઉમેડી નાંખે છે. સન ૧૯૨૧ ની સાલમાં સર એન્થમીન રેવર્ડસને દર્શાવ્યું હતું કે 'એ કુકાનોની સંખ્યા અભ્યાસમાં આવે તો પણ ત્યાં ફરશે વેપાર થવ છે તેના ખ્યાલ ન આવી કહે. પછી કુકાનો તો બીધુલ નાનીજ છે. યુરોપીયન પહેડીએ ફરશે વેપાર કરે છે તેના આક્રમ મળી કહે નાંદ તપાસને માટે અમુક એડીયા કે ટાઇનશીપને પસંદ કરી તે મેળવવનો પ્રયત્ન થયો ન હતો. હું ને કહેવા મુક્યું હતું તે એ છે કે ને કોડા આક્રમો મે રાનુ કરો છે નમા પણ બહાર જેવી અગાએ હું થયો ન હતો. અને અમલ થયો છે કે અનરલ ડીવર્સ રન્ટોલ એડીનનસ થવા પછી ફરેલ કાંદો વેપારીની કુકાનને

Indian Opinion

Vol. XXVIII

July 1935

1935

No. 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. કારગોલા

જુલૈયા. ૧૪ મીઁ મુજબ જવા ઉપરથી.
રહી. "ખંડલા"

જુલૈયા. ૨૮ મીઁ મુજબ જવા ઉપરથી

મુસલમાની વીરલી. ૩૧ જુન ૧૯૩૫ના રોજ રાષ્ટ્રીયલના ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે

હીરૂ વીરલી. ૩ ૩૫૫ ના હીસાબથી અને રાષ્ટ્રીયલના ૩ ૩૫૫ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે

મુજબના—૨૨૬૦૦ એ પેલના મે ૧૯૩૫ના રોજ ૧૧ લાખ અથવા ૬૨૮૫૦, પહેલાના ૬૨૫

સેકન્ડ અને ઇન્ડર માટે એક અલગના અમાઉથી બંદોબસ્ત કરેલો.

૧૯૩૫ની પેશનલર પેલના રીપોર્ટ અમારી એડીસનમાં મે ૧૯૩૫ના રોજ મળવામાં આવેલો અમારી સાથે
૫૨૦૫૪૬૦ નાથી, ૫૨૫ થી ૬૨૫૦૦ રહીમાન લખવા રહે ૫૨૫૦૦ અમારી જાતી રેકર્ડમાં નીચે લખે છે

SHAIKH HAMED & SONS,

વધુ ખુલાસા માટે લખો ના મળેલો—

10, Abul Fatah Street, Calcutta

શ્રીમજી હીમિદ એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાલન રોડ, હરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

Local and

Public throughout South Africa

RATES AND TERMS NOTED BY POST FROM INDIAN OPINION, P. O. PHOENIX NATAL.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રજાઈએ "સ્ટીલ" માઈની કપડાની જાહેર ખબર સમસ્ત દેશના નેટીવ કાપડોના પસિદ માન છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણે છે અને જાણે છે. રજાઈએ "સ્ટીલ" મા નું કપડું રજા કરે અને તમે સહેલાઈથી તેમાં જાઓ.

આ "સ્ટીલ" ના માઈની તપાસ કરીને અને કમિટિયનથી ચેલેન્જ રહેશે.

સોલ એજન્ટો:

એચ. જેરપર સમીથ એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમીટેડ.

જેહાંનીસમન, કપડાઉત, કરખત,
પાટંગેલીસામેથ.

કુદન બોક્સ, ટેબલ અને ડાયન હેમર

તમા પ્રાથમિક લીટર મળવા
ફેક્ટરી વેલ્ડ એક્ટ આકરો હોવા કતા
આવો કીકાવત રાખ્યા છે.
લીલ થશે તો તક જશે
અને

તક જશે તો હાયદો જશે.

કુદ હાઈવુડ કામગીર પણ સુતોસકારક બનાવી આપાને જામે.

લખો:— I. MISTRY.

Phone 2868 P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street. J H Burg
એક્ટ માઈ. સી આશાબાઈ એન્ડ કુની સાથે. જેહાંનીસમન

ઉત્તમ મરમ મસાલી વિગેરે

આમારે હાં જાતી દેખરેખ નીચે તાળે અને સહાયથી
મરમ દોહો મરમ મસાલી, કરીમાલદર, કમ્બર, મરવા, તેમજ
કરીનો અને લીધુનો તેમજ મીઠાસ આમારે કમેસાં થોડો
મા જલાળથ આમારી મેરટી સાથે મળી કમ્બર, આવો
ઉત્તમ માલ, તમે મરમ બનાવી સહા નથી. એક વખત
મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું દેશવું.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farm
Telephone 1, P. O. Box 1,
Warmbaths, T'vna

આ. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર

ફ્રેશ બનાવેલા ફાલ, લીંડુ, લીંડી (ખાવા
લાયક) અને ફ્રેશબનાવી આમારે કમ્બરમાં પાકે છે.
આમારે મન: કોઈપણ પર પુરવું આનંદાપવામાં
આવી શકે છે અને સમન

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રેશ બનાવેલા ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેટામ કરી સી
અ. હી. પી. મીડલનામાં આવશે. લખો
Box 24 Durban 41 Short St

અંકગણિત પત્રિકા

પાર	ખોસ્લી	હીંડુ	મુસલમાન	પારસી	સુરોદ્રમ	કુર્મી
૧૯૨૦	૧૯૨૧	૧૯૨૨	૧૯૨૩	૧૯૨૪	૧૯૨૫	૧૯૨૬
૧૯૨૭	૧૯૨૮	૧૯૨૯	૧૯૩૦	૧૯૩૧	૧૯૩૨	૧૯૩૩
૧૯૩૪	૧૯૩૫	૧૯૩૬	૧૯૩૭	૧૯૩૮	૧૯૩૯	૧૯૪૦
૧૯૪૧	૧૯૪૨	૧૯૪૩	૧૯૪૪	૧૯૪૫	૧૯૪૬	૧૯૪૭
૧૯૪૮	૧૯૪૯	૧૯૫૦	૧૯૫૧	૧૯૫૨	૧૯૫૩	૧૯૫૪

ઇન્ડરનેશનલ પ્રાઈમ પ્રસ તરફથી

છપાઈ પ્રસિદ્ધ થયેલાં પુસ્તકો

	શી. રૂ.
સનના પ્રોગ્રેસ આવા આત્મ કથા ભાગ ૧	૧ ૬
" " " " " ભાગ ૨	૧ ૬
નીતિના કાળ	૧ ૦
મારો જીવન. અનુભવ	૦ ૬
મારો જીવન. બીજો અનુભવ	૦ ૬
મારો જીવન. ત્રીજો અનુભવ	૦ ૬
ઇન્ડિયન એપિપ્તિયનનો સિનેરી બ્લોક	૨ ૦
લે.કમાલ બાલમંથાપર તીલક તેમજા મન અને વિચાર	૦ ૬
મુસ્લમાન અને તેના બે બાકીઓ	૦ ૬
જેહાના કાળ	૦ ૬
મુસ્લિમ કમાલ પાશાનું જીવન ચરિત્ર	૦ ૬
મુસ્લિમ કમાલ પાશાનું કાવ્ય	૦ ૬
એક સમસ્યાની કથા (કોલેટીસનો અવાજ)	૦ ૬
આજસુ દેશની જમીનનો માર્શિલ દોષ કારે	૦ ૬
કાંક સ્વરજ (માણીજીએ લખેલું)	૧ ૦
ઇન્ડિયન એપિપ્તિયનનો ગામલો સુવીનીઆર	૨ ૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૦ ૬
દેશબંધ ગામલો અને ગીરમીટના સવાલ ઉપરની મર્મ	૧ ૦

Parcel from KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST^s Durban.
PHONE 3623

આમ રીતસર લઈ માલ રેકોર્ડો રવાના કરીએ છીએ. પ્રાપ્તિ થી પછી મંગાવો.
અહીં આમના ગ્રાહકોએ આરદર સાથે પાછલા મોકલવા અદરવાની કરવી

કંડીની રૂબરૂ અમારા પાકો
અજબ ફાયરો કરી.

કેપિટાન્સ બલ્કોની
માત્ર પૌદીક પાકો
મરીકો
કારણ તે દેરો વનસ્પતિ
કુનાની તેમજ બોદીક
સીંચાણના આધારે તેમજ
૧૧૨.૫૦ આ. ૧ ૧૩
પાકમાં સ્પષ્ટતા
નંબર ૧, રૂબરૂ ૭/૬,
નંબર ૨, રૂબરૂ ૫/-
અદરવામાં રૂબરૂ ૫ -
ગુરુપાક રૂબરૂ ૫ -
મેથોપાક રૂબરૂ ૭ ૬,
અદરવામાં રૂબરૂ ૭ -
નિમેરો મેથો મેથોપાક
થી અદરવા ફાયરો
મોકલવામાં મંગાવો

હાલના મશહુર ગરજાના ૧૨૧ ગમલો અને ૨૨૦ પાનાવાળી બોપરી છપાઈ બહાર પડી છે.

દરેક બાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી, રાખીલ, રેલુગુ.
અંગ્રેજી, હુલુ મંગાવો,
સેમુઝ, અ, વીગેરે બાપા-
ની રેકોર્ડો મોકલવામાં
રોકમાં રાખીએ છીએ.
૧૨ મેથો નવી ૫૦ રૂ
આવે છે.

ગુલશને સિંઘ
કહે
મહલયાને પ્રાપ્તિ
આ બોપરી અજબ મંગાવી હો
વીગત માત્ર રી. ૨-૬
તેમની મહલો વાળી રેકોર્ડો કોઈતી હોય તે
મહલોના નંબરો પ્રમાણે આરદર મોકલવા.

દરેક ભતના પ્રાપ્તિ
રૂબરૂ, પાંચરૂબરૂ, કેપી-
નક, હોન મોકલ, વીગેરે
રોકમાં રાખીએ છીએ.
હાર્મોનીયમ
હાથના, પાના તેમજ
રૂબરૂ, મુખર્ક તથા
પારીસની બનાવટના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો પ્રાપ્તિ તથા હાર્મોનીયમના મોકલ વેપારી છીએ. અને મોકલ જગ્યામાં મંગાવીએ છીએ. તેથી
અમે બીજા કોઈના કરતા સત્ત વેગી કાર્યોએ છીએ અમારે કાર્યો પરીદર્શો તે. ૧મે પલ્લુ ગમલો, લખા હોલસેલ
પ્રાપ્તિ મોકલ—
Phone 2447.
P O Box 1155.
Agent of H. M. V. RECORDS
E. A. TYEB & CO.
109 Field Street,
DURBAN Natal

Telephone 3484 Tel Add SURATEE
Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.
નં. ૧ બનાના ૨૫ કેસ, પાઈનાફલ નં. ૧. ૩ -
કેસ. રેલુગુ જુદી (સી.એ.બી.) લખો ઉપલા
કરનાથ. દરેક ભતલુ તાજુ ફ્રેશ અને વેલોમ
સાર પેકીંગ કરી સી. એ. ડી થી મોકલવામાં આવશે

સિંઘો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી
પણા હોદી વેપારીઓને હનકમ રેકોર્ડ તેમજ સનેચો
વજાવ પ્રિન્સિપલ્સની જેવા વખતે છુટો સીસ્ટમેટીકલ નર્ક
કોવાને લાંબે વધી અદરવા આવે છે, તે તે અગવડોમાંથી
મુક્ત થવાને મોકલ મા લખો—
હાથા બી. અકોટીકર,
૬૫ રેકોર્ડ રોડ, ફાયરોસબર્ગ.
શન ૩૩૧ મેકર, બેહાનીસબર્ગ.
૬ ને હમવાઈ બેહાનીસબર્ગની નામાલિત પેટી એમ
જુસન—૬. આઈ. પટેલની ફા. માથી મુખ્ય વધ છુટાનું
૧ મ કરે છે.

Indian Opinion

No. 27 Vol. XXVIII.

Friday, 13th, 1930.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price Fourpence.

DR. KASSIM MAHOMED SEEDAT

DR. Kassim Mahomed Seedat M.B. B.S., D.R.C.P., M.R.C.S.I., M.S.S.A., has returned from London. Born in

Newcastle in 1897, he received his education at a primary school conducted by the Government. He then proceeded to India where he furthered his studies at the Mission High School Surat, and the Gujarat College Ahmedabad. He afterwards joined the Medical College where he graduated. After gaining a few years' practical knowledge he proceeded to London where he joined the King's College and then the Charing Cross Hospital. During his stay in London he did special work in Tropical Medicines and was also a student of the Westminster Orphanic Hospital where he did specific work in eye disease.

DR. KASSIM MAHOMED SEEDAT

Natal Indian Congress

Mr. R. K. Kapitan Accorded Farewell Reception

On Sunday last the Natal Indian Congress accorded a Farewell Reception to Mr. R. K. Kapitan, one of the Vice-Presidents of the Congress, who departed for India on Monday last on a short visit.

The Reception was held at the Town Hall and was well attended by every section of the Indian community.

Mr. Sorabjee Rustumjee, President of the Natal Indian Congress presided, and in referring to the purpose of the visit of Mr. Kapitan, he said:

"Ladies and Gentlemen, I beg to say that during the past few days, Mr. R. K. Kapitan, one of the Vice-Presidents of the Natal Indian Congress, calls for the first time on a short visit. In bidding him an revoir on his departure, I am happy that we have been given an opportunity of

expressing our sense of appreciation for his services to the cause, and to speak of his sterling qualities."

Sobhan da we had persons engrossed in large businesses, giving a portion of their time to the cause of the Indian community. In the case of Mr. Kapitan, fortunately for us, that has not been the case for, though he carries on two of the largest Restaurants in Durban, which require his personal attention every minute, we have always found him to be ever ready to respond to the many calls that we make on his valuable time.

As a member of the Committee of the Natal Indian Congress, and lately as one of its Vice-Presidents, Mr. Kapitan has rendered yeoman services to the Indian community of Natal, and incidentally to the Indians throughout the Union. To say that he is one of the staunchest supporters of the Congress is to make a statement that cannot be refuted.

As a person who has given more than his share of time and energy to the cause of the Indian community, he has also been extremely liberal with his money. It is needless for me to say that he is a man of the type of public spirit that is rare. Mr. Kapitan, who gave the sum of £100 to the Natal Indian Congress, has also contributed to the cause of the Indian community in many other ways. His signature is to be found on many of the petitions and resolutions which are being presented to the Government.

For the part he has played in the political life of Natal, as well as in the cause of the uplift of the poorer section of our community. At the two functions that preceded ours, we had the opportunity of hearing the excellent testimony that was paid to him by members of both the Gujarati and Hindi communities. It was a glowing tribute that was paid to him and Mr. Kapitan amply deserved it. As one who has followed the manifold activities in which he was interested, I cannot but admire his sincerity of purpose and the tenacious spirit that he exhibited. Of a very quiet disposition, our guest this afternoon, believes in deeds and not in words. His actions speak louder than do his words.

Mr. Kapitan is a keen follower of Mahatma Gandhi and as such, he shows very keen interest in the events in India. Of all matters affecting the Nationalist

As a result of negotiations with the Natal Technical College authorities, conducted by Mr. Christopher, the President of the Natal Workers' Congress, the idea of the College taking over the continuation classes and, in conjunction with them, extending the scheme to include technical classes, such as shorthand, typewriting, salesmanship, commercial correspondence etc., has been approved. During the next financial year the Union Government will subsidise the scheme. Pending that event an influential Committee to consider the scheme and to initiate technical classes, has been formed.

We give below the personnel of the Committee which has been named as the Indian Technical

Patrons: Sir Karna Radhiklal, B.A., B.L., and Dr. C. T. Loring, Chairman; Mr. B. M. Narhoth, Joint Hon. Secretaries; Messrs. P. R. Pather and S. M. Moodley; Joint Hon. Treasurers: Messrs. S. Khatunjee and A. J. Kajes.

Three members each from the Natal Indian Congress, Natal Workers' Congress and the Natal Indian Teachers' Society, constitute the Committee.

Messrs. S. Rastoujee, A. J. Kajes and P. R. Pather represent the N.I. Congress; Messrs. A. Christodorus, S. L. Singh and S. J. Joseph represent the N.W. Congress and Messrs. T. M. Nalaker, V. Vindan and S. M. Moodley represent the N.I. Teachers' Society.

Our Letter From India

Calcutta, May 24.

Moderates' Remedy For Unrest

In commenting on the Viceroy's recent statement on the Indian situation, Sir Parashuramdas Thakurdas writes:

The present agitation is not likely to subside unless His Excellency is in a position to state that at the Round Table Conference the British Cabinet will begin with a determination to make Indians "masters of their homes," barring questions of military, foreign and political affairs.

He urges the Cabinet to brush aside considerations of prestige and to handle the present situation in a bold statesmanlike manner.

A similar opinion is expressed by Sir Cowasji Jehangir (Jr.), who says that the country will not be satisfied until a definite announcement is made at the Conference which will lead to Dominion status with the necessary reforms.

Notwithstanding the difficulties the Government are faced with, in Sir Cowasji's opinion, the present situation in India justified a more comprehensive statement on the Government's future policy than the one made by the Viceroy.

Mr. H. P. Mody, Chairman of the Millowners' Association, says that mere adherence to the policy by the Viceroy last November is not enough. There must be something more definite before the country than a mere declaration that representatives of India will meet His Majesty's Government in a free conference to settle a constitution for India. It has to be recognised that a very powerful section of opinion in the country will have nothing to do with the Conference, and it has become very difficult already for those who have not associated themselves with that policy to keep up their faith and stand by their principles.

It is not a case any more of the fitness or unfitness of India for a particular form of Government. The only

question is "Can India be denied some form or other of Dominion status without gravely imperiling the peace

of the country and of the Empire?" All sections in the

Dominion status. Would the Government of India ought to do now as to announce, provided that the Hindu-Muslim question is settled, that they will stand by the demand for Dominion status with the necessary safeguards.

Indian Airmen's Feast

The first Indian member of the Bengal Flying Club to own an aeroplane, Mr. B. K. Das, arrived at Dum Dum aerodrome yesterday by motor.

With him was Mr. B. Dasgupta, a regular member of the club and the first Muslem pilot in India. Together they had been to Karachi to "collect" the Moth, which was so piped there from England in an assembled.

Returning to Calcutta, they flew 1,518 miles at an average speed of 115 miles per hour. As the machine has full control, they look for it in pilot's hand.

Mr. Das, who is associated with an engineering firm, has purchased the plane so that he may start by his clients in places like Dacca, Kharagpur and Ranchi.

Believe that all big firms will have to keep aeroplanes for the purpose of conducting business in other parts of India, he told the *Statesman*. "Aeroplane is a very important and time saving machine in the business world, so far as it is concerned, it will become inevitable as India becomes an industrial country and the of commerce increases."

Mr. Das took his pilot's licence last December while Mr. Dasgupta had only just passed it when he accompanied Mr. Das to Karachi. Both were garlanded by members of their families on arrival. Their first action on alighting was to shake hands with Captain Warner, the instructor of the Bengal Flying Club, who trained him and encouraged him to make the flight.

Mahatma Gandhi's Terms Of Peace

Mr. George Shombu, the special correspondent of the *Evening Herald* in India had two historic conversations with Mahatma Gandhi in prison. By his courtesy, the *Evening Daily Mail* of Bombay is privileged to publish exclusively the interview, in course of which Mr. Shombu asked Mahatma Gandhi if he thought that Canada and South Africa were not in all essential respects—

"Mahatma Gandhi acknowledged they were, and added, "But we are not offered a status like the rest."

Asked if he had considered all the points involved in the campaign of civil disobedience, Mahatma Gandhi replied: "I have taken what has been called a 'great' and has been achieved without incurring a danger." Nevertheless, Mahatma Gandhi was gravely alarmed at the violence that has been committed at Solapur. He was grieved at the death of the policeman there, but he was convinced the violence had not come from the civil resisters.

Mahatma's message to the British Government and the world is that he is willing to negotiate, and he is prepared to reduce his eleven points to four, leaving the other seven for future discussion; he is clearly prepared to negotiate on a basis of Dominion Status that shall contain the substance of independence.

Mahatma Gandhi admitted that even in the remote event of victory negotiations would still be necessary and he was prepared to do anything to avoid bloodshed and suffering. If the essential cause of Indian nationalism did not lose it

subsequent conversation I gathered that even at a critical hour a settlement was possible and Mr. Gandhi prepared to recommend to the Congress the suspension of the civil disobedience movement and co-operation in the Round Table Conference on the following terms:

(1) The terms of reference of the Round Table Conference to be limited to framing of a constitution giving India the status of a self-governing state.

(2) Satisfaction to be urged to Mr. Gandhi's demands for the repeal of the salt law, prohibition of liquor and ban on foreign cloth.

(5) Amnesty for prisoners convicted of political offences to come de with the end of the disturbance.

(4) The remaining seven points raised in Mr. Tane's letter to the Viceroy to be left for future discussion.

It is understood that the text of this important statement was carefully revised by Mr. Gandhi himself and that the original draft bearing Mahatma's signature, is in his hand.

The Indian Agent And Politics

The Star in its issue of June 12 writes:

Dr. Karel Polakster's outburst to his constituents about the misdeeds of the Indian Agent, Sir Kurma R. K. is not a very creditable piece of work. He complains that certain references of Sir Kurma to the new Transvaal Amalgamation Bill were a slip of ambassadorial manners. In language of quite unnecessary violence he upbraids Sir Kurma for "doubling the most delicate act in a governing his office," and reproaches him with ignorance that "it is a gross breach of etiquette for the representative of one Government to comment in public on the policy of another Government, or to seek to influence the public of a foreign State in regard thereto." Dr. Polakster does not specify the remarks of Sir Kurma on which he bases his charge, as that his audience cannot judge how well founded it is. We imagine him to have said in an interview which Sir Kurma gave to the press at the close of the Parliamentary session that the Government's attitude towards the new Bill entails the introduction of this province. The

main process in Dr. Polakster's outburst before abusing Sir Kurma for a breach of diplomatic etiquette, he would have to recollect that

On the main point we do not think any reasonable observer would deny that Sir Kurma's public utterances have been characterized throughout his whole stay in the Union by a violent character which really places them beyond the reach of partisan criticism. Dr. Polakster continues to say that in this matter unfavourably with his predecessor's. But if the comparison must be made, it must be admitted that Mr. Sadrul was by far the more venturous of the two. Mr. Sadrul had an individual charm and grace of manner which enabled him to handle almost any topic without offence. For many of the topics to which he was repeatedly recurring in South Africa would have made an orthodox diplomat's hair stand on end. It was the secret of his success. Sir Kurma, on the other hand, has resolved to pursue success by a different path, and his resolution shows every promise of being as effective as it is prudent. This is not to say that every form of public comment on this country's Asiatic policy is forbidden to him. There is reason why it should be. Dr. Polakster and others who suppose that there is some such reason to misconceive the position of the Indian Agent. The Government of India has an agent in Africa simply because our laws give to every man a means of protecting themselves in the public field—because, in a word, we are not a self-governing

right of citizens, all pretext for intervention in our Indian problems would be cut from under the

Government of India. As it is, the Indian Government reluctantly defers to the South African view that they are merely Indian subjects living abroad, and therefore accept a responsibility for

by South African Indians can exert any influence on the policy of the Union. The Indian Ambassador, in the event of such a move, will be in a position to

News Of Independence Struggle In India

Congress President Arrested

Calcutta, Monday.—The All India Congress Working Committee has been declared unlawful. Pandit Motilal Nehru, president of the Congress, has been arrested at Allahabad. Pandit Motilal of the Indian Congress for many years and has played an important part in all the agitation for freedom in India. The action against the Working Committee will heavily handicap the organizers of the Gandhian movement.

Police Fire On Madras Crowd

The police were today shot a crowd of 5,000 demonstrators in a peaceful demonstration. One demonstrator was killed.

Four Indian Women Sentenced

Four of the late C. R. Das, were sentenced today to six months' imprisonment each for participating in a demonstration with the anniversary of the death of Das (a famous Nationalist leader) in Calcutta.

Two executives of Congress committees were sentenced to six months' rigorous imprisonment for

War On "War Councils"

Lahore, Wednesday.—The Punjab Government has declared war on a number of "war councils," and resistance committees, the Workers' Training League and other Punjab organizations, on the ground that they are interfering with the maintenance of law and order and endangering public peace. The Congress Party has decided to ignore the order.

Plan To Boycott British Banks

Calcutta, Thursday.—At an extraordinary general meeting of the Bombay Cotton Brokers' Association, it was decided to withdraw their deposits from British banks before July 1, and urging all Indians to stop dealing with these banks. Report.

Muslim And Liberal Opposition To Simon Report

Liberals are campotting with the recommendations of the Simon Report. Through Nathan (president of the Liberal League in India, under an advance of about 10 lakhs was obtained, there was peace in India. He asked that the

But such occurrences are admittedly rare, and would probably be found as frequently amongst the

Asians. The evidence certainly did not disclose any serious grounds for the fear of miscegenation in the future which was expressed by some of the witnesses. Apart from other considerations, differences of religion would go a long way towards averting such a danger. Several of the witnesses who have lived for years in districts where they were surrounded by natives, and frequented by them, testified that they have never observed any evil influence exercised by those traders either over Europeans or

men in the districts of European settlement. The number of such stores is small, and the probability of such employment may be a matter of argument but from the fact that no specific charges of undue familiarity have been brought to notice it is a fair inference that in the new businesses started in this manner grounds for complaint have not arisen. It is inconceivable that, had there been grounds for complaint, case feeling in the Transvaal would have let the matter pass unnoticed.

25. In the paragraph quoted above (25), the Commission were concerned with the social effects resulting from the presence of Indians as traders among the white and native communities. It seems, however, to be very generally admitted that the Transvaal Indian does not seek to

interfere with the business of the white community. He is content with the security of his own community. On the rare occasions when he has social relations with Europeans, as for example at meetings of the Johannesburg Indian European Council—nothing but good has resulted.

(To be Continued.)

East Africa's Future

Conclusions Of Closer Union

The conclusions of his Majesty's Government regard to the closer union of East Africa have been issued in the form of a

White Paper, and it is stated that Kenya will be included in the union of East Africa.

those of immigrants, whether European, Indian, or Arab, but that there would be no direct action or reversal of measures already introduced, which would destroy or impair the existing interests of the settlers in Kenya.

As regards closer union, it is stated that a High Commissioner would be appointed to oversee Kenya, Tanganyika and Uganda. The White Paper states that the Government would have preferred that the Council to assist him should be advisory, but this would be difficult to arrange

under the existing Statutes. For that reason, for as Kenya is concerned, it is impossible, with

Commissioner powers of Government, even if it were possible, to appoint a Council, as distinguished

from the duties, states the White Paper, and besides those of his duties, he will undertake the duties of a High Commissioner for Kenya.

Before their introduction in the Legislature including Budgets, and also annual and other reports of the Chief Native Commissioner and the Education and Health Departments. He shall afford criticisms, suggestions and proposals to the Governor of the Territories, and shall be the permanent member of the Council of Ministers. He shall also be the permanent member of the Council of Ministers, and proposed measures if of the opinion that they will adversely affect the social, economic problems of the Native, or any race minority. Thereupon he shall immediately report the matter to the Secretary of State.

Initiate Legislation

The High Commissioner will be empowered to require any Governor to initiate legislation with the approval of the Secretary of State. The High Commissioner shall under order of his Majesty's Council administer and legislate in respect of certain transferred services, namely, Railways, and Motor Services, Ports, Harbours, Customs, and he will be assisted in these duties by a Council which he shall be the Chairman, consisting of

each of the following members:—The Governor, the High Commissioner, and the Secretary of State.

He may also, at any time, or by request, direct members of the Council to attend his Majesty's Council, or alter, and

The constitution of the Kenya Legislative Council will at this juncture remain substantially unchanged. The official majority will be retained, but in future there shall be two (instead of one) members nominated by the Governor to defend the interests of Africans and others not represented.

Goal Of Evolution

The White Paper declares that the goal of evolutionary evolution in Kenya is responsible government by a Ministry representing every section of the electorate, but that goal cannot be reached as early date in a community where hitherto has been impracticable to enfranchise more than 10 per cent. of the population. It expresses the view that the most promising line of development for the future is not direct participation in the Legislature, but in increasing the importance to be given to Native Councils by the continuous widening of their functions.

As regards the franchise for the Legislative Council of Kenya, the White Paper expresses the opinion that a Common Roll should be attained with equal franchise of a civilisation, or education, character open to all races, but it states that this is the all but certain solution with a political or governmental standpoint, to say how a Common Roll should be adopted. For that reason the High Commissioner, when appointed, shall inquire what

the most practical action to be taken in the immediate future.

An annexure to the White Paper explains that both Houses of Parliament will be asked to approve the appointment of a Joint Committee to inquire what immediate changes in the Constitution of Kenya, Uganda and Tanganyika are desirable. The Government's proposals will be submitted to this

A Challenge From White Settlers

Nairobi, June 23.—The basis on which the European community of East Africa stands, and the reasons why it expects it will be supported by the White races in other parts of Africa, who are charged with the responsibilities of the government of mixed races and the preservation of the European dominance in the affairs of the Continent, are challenged in a cable sent to the Secretary of State for the Colonies by the unofficial Conference which met for three days at Nairobi. The proposals issued last week so definitely threaten the future of the White settlement in East Africa, and so clearly make a way for the Eastern people to share with the whites the responsibilities of Government, that they have been unanimously rejected.

Unacceptable Conclusions

The cable runs in—

"A conference of representative Europeans from Tanganyika and Kenya, including members of the Legislative Councils of both Territories, presided over by Lord Delamere, unanimously passed the following resolution—

"That in the opinion of the Conference the statement of the conclusions of His Majesty's Government as regards closer union in East Africa, and the memorandum on Native policy in East Africa, are unacceptable."

"The attitude of the Imperial Government, as now expressed, involves a breach of previous pledges. The East African colonists stand on the principle that the White race is the only people which has proved its capacity to govern mixed races. We must challenge the doctrine of the political and economic paramountcy of the Natives as interpreted in these documents, and claim the closer association in the trusteeship foreshadowed in the 1927 White Paper. White settlers permanently domiciled in East Africa cannot accept the designation 'immigrant community' as applied to themselves, or the right of Indian immigrants to participate on the same basis as the Europeans in the Government of East Africa, and regards Indian representation in the local Legislatures desirable only as a temporary expedient."

"We also consider it to be imperative that closer union should be accompanied by an unofficial majority in at least one Territory. The principles of a Common Electoral Roll and a racially mixed Federal Council cannot be accepted. Although closer union, involving Constitutional changes, is still desirable, the Conference regrets that the retrogressive spirit of the new proposals has definitely antagonised European opinion."

Conservative Party And The White Paper

Speaking at the annual East African Dinner in London Mr. Neville Chamberlain, the new chairman of the Conservative Party, is reported to have strongly criticised the Government's proposals in regard to the future development of East Africa. He suggested that the date of publication of the White Paper, after the delay between the two Simon Reports, was

chosen because public attention would be engrossed with it.

He complained of the tone of the White Paper which he said almost regarded the settlers as laborers on sufferance. He regretted that the Government had not taken the opportunity of settling the case regarding the paramountcy of native interests in a manner commensurate with itself to common sense, justice and fairplay.

He took strong exception to the statement that the goal of constitutional evolution, as laid down in the Code, could not be achieved by the present iteration. He also objected to the statement that common electoral roll would commend itself to the people. He called the advocacy by Mr. Chamberlain of a common electoral roll a "bold stroke on the part of the Government" and said that it was "unjust to ask a British Colony unless they commanded the confidence and goodwill of the population."

A subsequent message from London states:—

The East African Indian Congress has communicated with His Majesty's Government, welcoming the latter's reaffirmation of the policy of paramountcy of native interests in East Africa and acceptance of the trusteeship.

The Congress requests an early repeal of legislation regarding the prohibition of economic crops and unduly heavy taxation, and also the immediate introduction of a common franchise.

The Congress protests against the continuance of racial discrimination in the acquisition and transfer of agricultural land in the Kenya highlands, and opposes the contemplated federation of Kenya, Uganda and Tanganyika.

Simon Report Anxiety

The special correspondent of *The Times* (London) in Simla says it is already clear that much political capital will be made of the omission from the Simon Report of any reference to Dominion status. "Every Indian I have spoken to," adds the correspondent, "expressed disappointment in the report." Many doubtless expected too much, but even the most moderate claim that the recommendations are reactionary.

The commonest charge is that the report "lacks imagination," and this phrase already shows signs of becoming a political catchword. The proposal to grant provincial autonomy is approved, though rather grudgingly, and both British and Indians welcome the recommendation for the separation of Burma.

The military authorities seem well satisfied with the passage dealing with the Army, but there is nervousness about the suggested transfer of the command to provincial control.

It is generally admitted that the report will provide the extremists with a new rallying point for their campaign of violence. Bombay and the Punjab are the main centres of this movement, and the next few days must inevitably be spent in dealing with anxiety. The constructive nature of the report, however, gives a basis to the controversy, even if it is not sufficient to satisfy the extremists. It is probable that the Congress party will find it difficult to avoid a re-statement of its position, which are already beginning to grow stale.

Mr. C. Y. Chintamani, former Minister of the United Provinces, is reported to be very bitter about the report, which he describes as "a very ordinary and ordinary statement and a great deal of ordinary common sense."

revoke to the weak and Indians who are not to do good by co-operating with the Commission." He thinks that the crisis has been aggravated by the report, which should be totally expounded by the British Government. Two members of the Central Committee of the Liberal Party, Sir Hari Singh Gour, Vice Chancellor of Delhi University and Dr. A. Subramanyam, who co-operated with the Commission, are among the critics. Sir Hari Singh Gour suggests that the proposals are unlikely to satisfy even the most moderate opinion in any part of the country.

A Moslem View

A Reuter's cable from Simla states that the Punjab Moslem attitude to the report, according to a leader named Zafarullah Khan, is that they approve of certain matters, such as the proposed provincial autonomy, although in their opinion the operation of it would be thwarted by the reservations. Moslems generally welcome the scheme for the development of the Federal Assembly, but the permanent reservation of the control of the Army and of foreign relations would be a disappointment, while the proposal to enfranchise women on the strength of their husbands' qualifications is regarded as "fantastic." — *The Star*.

Asiatic Property In The Transvaal

The following, by "Fair Play," appears in *The Star* (Johannesburg) —

Sir, It has been argued in the columns of *The Star* that Indians have held their property in the Transvaal since 1853. If the European settlers will only read the decisions of the Supreme Court after 1919 they would realize that the acquisition of property by the Indian companies was justified by the judicial decisions. The Indian properties were duly registered under the laws of the country and were declared as valid.

In the case of *Daloo, Ltd.* and others v. *Krugersdorp Municipality* (1920) it was decided that a company could acquire land in its own name by a company controlled by its shareholders. Further, it was held that a company is a distinct persona in law from the shareholders who compose it.

This decision was of far-reaching importance as regards the question of ownership by Asiatics of stands in townships on land within public diggings and proclaimed fields.

In the case of *Guthrie v. Estate of Mahomed* it was reaffirmed in principle that an agreement between an Asiatic with a European to buy a stand in a township was valid and that the stand could be registered in the name of the European.

In a later case of *Mahomed v. Surtee Mahomed Estate Company* (1926) it was shown that there is nothing unlawful in a European trustee holding a stand for an Asiatic.

These decisions clearly show that if a few Asiatics only were brought before the Courts and obeying the letter of Union legislation if there are defects in the administrative machinery they are not due to the law-abiding Indian subjects in the Transvaal. The machinery may be made without encroaching upon the rights established by law. The Transvaal Asiatics Tenure Amendment Bill hardly does credit to the statesmanship of the

Government. And further to provide in it for the confiscation of the properties acquired after 1st May, 1919 (which have been declared valid and lawful by the Courts) if no transfer is made within a year after the enactment of the measure is a slap in the face of the Courts and a grave injustice to the Asiatic subjects of the Union. It will be hoped that wiser counsels will prevail.

White Man's Prestige

Speaking recently before a meeting of European farmers in connection with the Native population of the Union, Mr. Pirow, the Minister of Justice, is reported to have said that the Department had to see that good relations were maintained between the Europeans and the Natives. It was its first duty to see that the minds of the Natives were not poisoned by unscrupulous agitators, who were deliberately undermining the prestige of the Government of South Africa. — *Providence*.

The White Man's Prestige is a book by Mr. Pirow, Minister of Justice, in which he discusses the problem of the Native population of the Union. He states that the Department has to see that good relations are maintained between the Europeans and the Natives. He also states that it is the first duty of the Government to see that the minds of the Natives are not poisoned by unscrupulous agitators, who are deliberately undermining the prestige of the Government of South Africa. He concludes by saying that the White Man's Prestige is a book which will be of great value to all who are interested in the problem of the Native population of the Union.

NERVOUS DEPRESSION.

DR WILLIAMS' PINK PILLS

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૨૮ મું.

ફ્રીનીકમ, શુક્રવાર, તારીખ ૪ જુલાઈ ૧૯૩૦

અંક ૧૭

નોંધ અને સમાચાર

ડોક્ટર કે. એમ. સીંઘાતને અવકાશ

(નાટક) ન્યુકાસલના અધીના મી. મેલમ્મડ સીંઘાતના પુત્ર મી. કાસમ મેલમ્મડ સીંઘાત એવો ડોક્ટરી પદવિજ્ઞાનમાં કરવા ઇલાક મળ્યા હતા તેઓ ડોક્ટરી પરીક્ષા પાસ કરી મળ્યા માસમાં ન્યુકાસલ આવી પહોંચ્યા છે. અને ડોક્ટર સીંઘાતને અભિનંદન આપીને છીએ. ડોક્ટર સીંઘાતે એમ. બી., એલ. આર. સી. પી., એમ. આર. સી. એસ., એલ. એમ. એસ. એસ. એસ. એ. ની ડિગ્રીઓ મેળવી છે. નાટકમાં ઢોંઢી ડોક્ટરો હવે ત્રણેક આમરી નજીમાં છે અને ઢોંઢી કેમને ઢોંઢી ડોક્ટરોની જરૂર હોવાથી ડોક્ટર સીંઘાત ઢોંઢી કેમને આરે ઉપયોગી થઈ પડશે એ અણવણા અમને આવી આનંદ થાય છે. ડોક્ટર સીંઘાત આવની રહે (ફનીયર) પ્રજાની મુલાકાતે આવનાર છે. અને તેમને આવકાર આપીને છીએ અને હાજરીએ છીએ કે ખુશ્ખાશ તેમને પોતાના અવિષ્ણના ધંધામાં સર્વ સફળતા મળે. ડોક્ટર સીંઘાતનો ફોટો અન્ન સ્થળે આપતાં અમને આવી આનંદ થાય છે.

મી. આર. કે. કેપીટન સ્વચ્છતા ગયા

મી. આર. કે. કેપીટન એવો ઢોંઢી કેમમાં સારી રીતે અધીના છે. તેઓ મળ્યા સોમવારે સ્વીમર "કોરબા" માં સ્વચ્છ જવા ઉપરી મુક્યા છે. તેઓને મળેલા આપનાં માનનો હેવાલ અને તેમના ફોટા સર્વે અન્ન સ્થળે જાણે છે. તેમની જામી તથા ધાર્મિક સેવા, તેમના ધંધામાં તેમની કાર્ય કુશળતા, મકાસ પ્રત્યે તેમનો વિવેક, તેમનો દસમુખી સ્વભાવ અને નોકરી પ્રત્યે તેમનો પ્રેમ અને તેમના જમા મુજબને લઈને તેઓએ ઢોંઢી કેમનો પ્રેમ છતી લીધો છે તે ઢોંઢી કેમે તેમને આપેલા માન ઉપરથી અમને જોઈ કહ્યા છીએ. તેમની કુંક મુલતની મેરદાજરીથી ખોટા જણ થા વમર નહિ રહે. મી. કેપીટનની કાર્ય પ્રગતિ ઉપર બર હાથે એવું હિતજી અને તેઓની સર સર્વજ્ઞ હિતજીએ છીએ. અને કુંક મુલતમાં આપણી વચ્ચે પાસ આવી કેમની સેવા બાલવવામાં પોતાથી વનતું કરશે એવી અમે આશા રાખીએ છીએ.

મરદુમ દેવારા કદબાઈ

મુનર્મના અધીના કવેરી દેવારાંકર અમજવન મળે આવડીએ ૭૨ વર્ષની ઉંમરે સ્વર્ગવાસ પામ્યાના સમાચાર અમે આપ્યા હતા. અજવા જાતી વખતેજ સમાચાર મળ્યા હોવાથી અમે મળ્યા આ કમા મરદુમ વિષે કહી અપી કહ્યા ન હતા આ અંકમાં

અન્ન સ્થળે અમે મરદુમનું કુંક જીવન ચરીત જાણું છે. તેમના મુલુખી માહત્તમાં આંધીજીએ પોતાનો એક સારો ભવ કુમારજી છે. મરદુમની ખોટ મહાસભાને, સલામત આશયને અને બીજા અંકને અજવા વમર નહિ રહે. મરદુમની દુખી વિધવા, એ દીકરાએ તથા બીજા સર્વ અંધધીએ તરફ અમે અંતઃકણરથી દિવસાજી ધરાનીએ છીએ અને મરદુમના આત્માને કાલિ મળે એવી ઉપર પ્રત્યે પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

"ઈન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર, તા. ૪ જુલાઈ ૧૯૩૦

પરદેશી પ્રજાની ગુલામીની ખુશી ને દેશના ઉપર પડેલી હોવા, અને ન મુલતની પ્રજા એ ગુલામીની હાથ! પરદેશીના ખુશી કમાવી દેશનો અગ્રીરજ, અન્ન કરવા સ્વચ્છતાને નીજી પડેલી હોવા તે પ્રજાને કમનનીનીનાં હાથને વાંધી નાખનારા કેટલાં જાતરા માં આકારી કપોટા સહન કરતાં પડે છે તેનું કશું કશું. એવું હેવ તો તે આને આપણી જરમીવ માનુષ્યમાં એવામાં આવે છે. કોઈ માતાના પુત્રો તથા પુત્રીઓને આપણેથી સ્વચ્છતાની લક્ષણ સમાચાર રૂઢ આપણને બિલકુલ નોંધા સ્વચ્છતા આવે છે, પરંતુ ઢોંઢી આવતાં જતાં માનવને જ્યારે આપણે યેલીને વાંચીને છીએ આરે આ અધિકારના હવ ધારીએ કમદાના અવિનયમાંથી લઈત મળાવી રહેલા છે તેના ઉપર ને અમાનુષ્ય અજાચારો મળેલા વાંચીએ છીએ આરે પપણ હાલના મજાસોના કળાજી વજી વિપાઈ મળા સિવાય રહેતાં નથી ધરાસજાના બીજાના અમરો ઉપર કુંકલો લઈ જતા સ્વચ્છતાને ઉપર લાડીના ને આર મહાવજીમાં આજ્યા છે તે જોઈને હવ સહાણું કંઈ ઉઠે છે. સ્વચ્છતા મરદાના કામદાઓના અંધ કરતા હોવા તો તેને પકડી કામદા માં ને આરમાં આરે અન્ન હોવા તે સરકાર કરી કહીએ કહાય સહય સરકારની રીતી સેવાય. પરંતુ ને સ્વચ્છતા અધિકાર રહી કામદાનો અંધ કરે છે તેને પકડવાને બદલે સરકાર તેના ઉપર લાડીના પ્રકારે મળાવી માવજ કરી નાંખે છે એટલુંજ નહિ પરંતુ તેના ઉપર ધોડાએ ઢોડાવે છે, ધોડાના પગ નીચે તેમને હુકે છે. આવી ભલના અજાચારો પ્રુજ સ્વચ્છતા ઉપર નહિ પરંતુ સ્વચ્છતાએ—આપણી આ બહેનો ઉપર પજી કરવામાં આજ્યા છે. મોઢ વર્ષની અંદરના આરના બીજી કુમારોને પજી લાડીઓના આર સરકાર મળાવી રહી છે.

૧૯૩૦-૩૧	૧૯૩૧-૩૨	૧૯૩૨-૩૩	૧૯૩૩-૩૪	૧૯૩૪-૩૫	૧૯૩૫-૩૬	૧૯૩૬-૩૭	૧૯૩૭-૩૮
૧૯૩૦-૩૧	૧૯૩૧-૩૨	૧૯૩૨-૩૩	૧૯૩૩-૩૪	૧૯૩૪-૩૫	૧૯૩૫-૩૬	૧૯૩૬-૩૭	૧૯૩૭-૩૮

તે કાયદાને પિઠારે છે તેટલું જ તે કોઈમા અંગ્રેજોના વડાઓને પિઠારે છે. કોઈમાં અંગ્રેજો તેમને આટલું જુલમ-મુશ્કેલી તરીકે છે અનેક પ્રકારનાં કુખો અને અરાધ્ય રાજ-વહીવટ એ સર્વ અંગ્રેજોમાંથી કનરી આપ્યું છે એમ તે માને છે. આમ હતાં અંગ્રેજો આટલે તેને ભતીય તિરસ્કાર નથી. કોઈને પણ આટલે તેને તિરસ્કાર હોઈ નહિ. ગાંધીજી-શરને આટલે તેઓ માન ધરાવે છે. ઉત્સાહમાં તેમના ઉત્તમ આં ઉત્તમ મીત્ર છે. ખીટીક પ્રત્યેક પ્રતિકાસ, તેમનું આરિય અને ખીટીક સામાજ્ય આ વસ્તુઓમાંથી ધણી વસ્તુઓ છે કે જેને તેઓ પસંદ કરે છે. એક વાર કોઈ છુટું થઈ તે હું ખાઈ છું કે ખીટીને આવીજ નેવો ગાંધીજીને જીવ મળી જાય નહિ. ખીટીક કામનવેશમાં કોઈને એક સ્વતંત્ર ભાગ તરીકેના સ્થાન ઉપર મુકા અને માધી આને એમ કોઈને વીર પુરુષ ભેખાવે છે તેમ તે વીલાયતને આટલું વીર પુરુષ ભેખ શે ડામીનીઆન રેટસ અને ઇન્ડિયનસ

આમારી વાતચીત કોઈ અને વીલાયતના ગાંધીજી પ્રમથી છે. માર્. મેં તેમને તેઓ ઇન્ડિયનસ વિષે કોઈ કાર્ય કરે છે તે પુકા દીક્ષી અને સમગ્રવવા બાબતુ ડામીનીઆન રેટસન આંધે ઇન્ડિયનસનો એ કાર્ય છે તેમ તમે કરો છો કે તમે ખીટીક કામનવેશમાંથી બીજુલ છુટા પડી જવા કહે છે? તેમણે અગામ આપ્યો કે વીલાયતમાં ડામીનીઆન રેટસને, આંધે ઇન્ડિયનસ કરવામાં આવે છે પરંતુ કોઈના સળા. વાળાઓ તેવા આંધે નથી કરતા. વીલાયતમાં ડામીનીઆન રેટસને એ કાર્ય કરવામાં આવે છે તે કોઈ આટલું નથી કરવામાં આવે. એટલે સ્વાભાવીક રીતેજ આંધે સ્વતંત્રતાની માગણી કરીએ છીએ

ડામીનીઆન રેટસ કોઈકે શું

મેં તેમને પુછ્યું કે તેમના અને સાઉથ આફ્રિકા એ દરેક ઉપરથી વિષયમાં સ્વતંત્ર મજામ કે નહિ? તેમણે કહ્યું કે તેઓ જરૂર સ્વતંત્ર ભેખાવે. પરંતુ આ દેશનાં જેવું રેટસ આપવાનું આમને અજાયવામાં નથી આવતું.

મેં તેમને પુછ્યું કે કામદાના સર્વીનબર્ગમની હાલમાં એ બેખમો રહેલા છે તે સર્વોનાં તમે પુરી રીતે ખબર કરો છો? તેમણે જવાબ આપ્યો કે, હા મેં કર્યો છે. જેને એક માપબલુ બરફુ બેખમ કદવામાં આવે છે તેવું બેખમ મેં બેરેક છે. પરંતુ એ બાબતી બેખમ છે. બેખમ વહેરી કીધા મિવામ મદાન વસ્તુઓ પ્રાપ્ત કરી કઠાલી નથી

કોઈપુરમાં એ અગરબત્તી વાપરવામાં આવી તેથી તેમને આટલે કોઈ થયો હતો. પોલીસના એ અગરબત્તી આર્થ મયા તે આટલે તેમને કુખ થઈ પરંતુ તેમની ખાતે થઈ હતી કે બળ-બળરી સલામદાઓ તરફથી નથી મળ. સલામદાઓને તે કુખો સહી ભેવાનો કુખ થઈ જાય છે. તેમને માર મારવામાં આવે તે પણ તેમણે સામે મવાનું નથી.

સ્વતંત્રતા આટલું બળ આપીશું

મેં તેમને પુછ્યું કે કામદાને કામ કરનારાઓ અને સર-કાર આ બેની કામદામાં કરનાર કાર કુખ કરશે એવું શું આપ માને છે? તેઓ કહેવા અને બાબતુ કે હું આ કા વહી છું. આરી આલીસ વર્ષો સુધીની હાલમાં અને બાબત-વામાં આગળ વધુ કે હું આજીવ વસ્તુ આટલું મથન કરી રહ્યો

હું. પરંતુ આપને એ વિચારની વિશ્વ મેં કામદા કરી નવાબ છે. આમ બતાવ સમગ્ર અભાવમાં મેં કરી ના પાડી નથી. માર્ આપુ જીવન સમાધાનીમાં થઈ છે. સરકાર એ શુભનીજાથી કોઈને સંતોષ આપવા હચકનીજ દોષ તે વોલસામ પાછો મેં એ બાબતુ મુદાઓ રજુ કરેલા છે તે કોઈને આપી છે. હું જીવ વિષયનીજ આકામી પરિણા કરી કશું છું. આમને એ સંતોષ આપવામાં ન આવે તો આંધે અંત સુધી બકી કશું કોઈની સ્વતંત્રતા આટલું જરૂર પડશે છે. આંધે અમારા ભાત પણ આપીશું નીમકના કામદાને કામ કરનારાઓ આંધે સલામદાઓથી આંધે કોઈની ભેખે ભરી મુકીશું આ અમારા વિરોધથી સરકારના સ્વતંત્રતાને અજાય બતાવી મુકીશું

મસલતની જરૂર પરશર

વિષયને પ્રસંગ આવશે કારે પણ મસલતની જરૂર તે વાચીજ. આંધે કોઈના રાષ્ટ્રનાં મુળ હાલમાં કશું આંધે બોલ છે નહિ તે ખીટી જરૂરી કુખો સદન કરવાનું આંધે રક્તપાત બાંધ કરવા હું તમાર રહીશ

સુવેદની રહેતો

એમની કોઈની વાતચીત વિષયથી અને કાબુ કે આ કોઈ-કરીના સમયે પણ સમાધાન થઈ કાર ભેખે સંભવ છે આંધે નીચેની કરનેએ મદાત્મા માધી સર્વીનબર્ગમની હાલ આંધે કરવા આંધે રાજી રેખલ કોઈને સમકાર આપવા રાજી છે.

(૧) કોઈને સ્વતંત્રતા આપવાનું તમારેજ પડી કઠાદાના મુદાઓ રાજી રેખલ કોઈને સમકાર આપવા અને પ્રસિદ્ધ કરવા.

(૨) નીમકના કામદાને રજુ કરેલા, કામદાની સર્વતર બંધી કરવી, આંધે પરદેશી કામદા કોઈમાં આપાત ન થવ. જેવું, આ વિષયની મ અણીએ તે સંભવી

(૩) સર્વીનબર્ગમની હાલ મથ કરવાની ચરને સર્વો રાજ્ય-હારી કોઈએ તે કોઈ રેવા

(૪) મે પ્રસંગમાં અખમ, કામદાના બાબત રહેલા સાલ મુદાઓ વિષે અવિષમમાં આંધે નીચેની કરવે

હું માનું છું કે અંગ્રેજોની શુભનીજા વિષે આંધેને ખાતે થય તે તે પાનાને સરકાર જરૂર આવે. માધી આંધે રાષ્ટ્રીય મકાસમા બેનું કોઈમાં નહિ જેવુંજ બળ છે એવી બે સર-કાર કામદારક બુલ કરશે તે સરકારને બારે સદન કરવ પાછો મથા કામદારીમાં અનેક પ્રસિદ્ધ મોરેશાની મેં મુલાકાત કીધી, આંધે તેઓએ મારી આમળ રવીકાર્યું છે કે સમગ્ર બળના મધી અંદાજ વિષય પર તે છે કે ખી મનબેક કે બેના ઉપર સરકાર બુલ બરેકુ વજન મુકે છે તે કામદાને પણ નાવેકો આવી કહે એમ છે એ સરકાર માધીના સાથે અમાધાની કરે તે માધીના સરકાર મથવ રાજી રેખલ કોઈને સમકાર વસ્તુ તરીકે બતાવી કહી. સરકાર તેની સાથે માનબરેલી સુમેક કરવા તૈયાર છે? મસલત અભાવવાનું દજ સભવીત છે. માધી સાથે એકમાં થયેલી મારી બે મુલાકાત ઉપરથી મારી આવી થઈ છે કે સુમેક અભવીત છે અને બંને આગુ બળબળરીથી કામ પણ નમતું ન આવે. એકમાં નામિયા મકામમાં માધી એ સમગ્ર દાંદેના પ્રાચ છે એ વસ્તુ બુલથી રીતે સ્વીકારી ભેવાથી મથવી ન થઈ કરે એવા મુકદાને દૂર કઠાવી કઠાશે

મરદમ રેવારી કર જમજવન ઝવેરીનું ટુંક જીવન ચરીત્ર

મરદમ રેવારી કર મનને હાંફાવનારમાં ગુજરાતી વાંચક રા અને ખાંડા ગાંધીજીના મુળમતો કવચના વચ્ચે ન રીર અને કેટલાક અદામતોના કે.પા.વ.સ. તરીકે સારી રીતે જાણે છે. મરદમની અનેક મુશી સેવા, મરદમની પવિત્રતા, સિ-તેર વર્ષે રેવારીનો વડા નિર્ધારિત આણુ રાખવાનો મરદમનો આમક, મરદમનો ખાદી પેશ, મરદમનો મુદજીવનનું તપસ્વીપણું, મરદમનો પોતાના કુટુંબીજનો પ્રત્યેનો પ્રેમ અને ઉદારતા આગેજ પક્ષો જાણવા હશે. જાણપતી હોવા છતાં મરદમની સાદાસ અને સ્નેહ જ સ્વાભાવનો અનુભવ તેમના પરિવશમાં આવેલા કે.પા.વ. સંસ્કારમાં નથી. કાલના જમાનાનું મેજલોખીયું જીવન મરદમને વ્યથિતુષ પસંદ ન હતું અને જીવનની જરૂરી-યાત સંપાદન તેઓ કર્યું વધારે ખર્ચ ન કરતાં એટલુંજ નહિ પરંતુ મરદમ પોતાના સમાં સંનિષ્ઠાએ, સ્નેહીતાને અને તેમના પરિવશમાં આવવા કરેલે કીમતી સલાહ અને મોખ આપવામાં હતી તત્તેજીવન મુ-દ ન હતા માંધીજીએ જેમ પોતાના જીવે દીકરાને કર્યું કરવાની હરજ પાડી નથી અને પોતાના જીવનમાંથી તેમના દીકરાને જે સેવા જેવું જ તે જાણ છે. તેજ પ્રમાણે મરદમ પણ પે રાન એક દીકરાને રજી કરવાની હરજ પાડવા ન હતા અને પોતાના તપસ્વી જીવનમાંથી દીકરાઓને જે સેવા જેવું હશે તે સેવા સલાહ આપવા હતા

ઝવેરીનો પધો કાલ થતો પહેલાં મરદમ મેરખી રાજ્યમાં વડીલ હતા. પણ દેથી રાજ્યમાં કબુલિત વાતાવરણમાં રહેવું અસહ્ય કામવાર્થીજ મરદમે રાજ્ય છોડી મુંબઈમાં વસવાટ કરેલો. ૧૯૨૦ પછી મરદમે અસહકારમાં હપકાવ્યું. મરદમના માનીતા આર્તિય માંધીજીને પોતાને ધેર રાખવાને કાવડ થવા મરદમ જાણે માંધીજીના તથા સિદ્ધાંતોના અમલ કરવા માંડેલો, તે મરદમની હેવટની થડી સુધી આણુજ હતો. મરદમનું મુંબઈનું ચક્ર જાણે અનિકાસિક ચક્ર પડ્યું છે જો અદામતોના કાર્યવાહક અંકજની અનેક બેઠો થઈ છે, જા અનેક અદામતો પડ્યાં છેવાં છે, અદામતો પોજતાઓ થાકા છે અને થકા છે

મરદમે યોડા વારે જવર સીમરના સીવવાના સંવાની જેમ ધેરધેર ઉપયોગી થઈ જાહે એલો એક રેટીઓ તેવાર કરવા બદલ રા. ૫,૦૦૦ નું ઇનામ આપવાનું જાહેર કર્યું હતું પણ આજ સુધી જાણ પ્રયોગો નિષ્ફળ નિવડ્યા છે. છતાં મરદમ નિરાક થવા ન હતા અને પાછળથી પશિમના રોપકો પણ ઉપર જાણ આ મુજબના રેટીવ ની મંજ કરવા આજેવ તેથી મરદમજાના કાર્યવાહક અંકજ થાલે મરદમ રા. ૧,૦૦,૦૦૦ નું ઇનામ જાહેર કરવાનું કબુલ કરાવી લેવા હતા

મરદમ હેવટની થડી સુધી માંધીજીના સલાહક આમજના પાંચ દુદીઓમાંના એક હતા. પાંચમી કાઠીવાના રાજકીય પરિવદ એપ્રોજ ૧૯૨૬ માં મેરખી જાતે થી વજનભાજના પ્રમુખપદે બઠી હતી અને જેમાં માંધીજીએ કાલની આપી હતી તે પરિવદના સ્વામલ અંકજના મરદમ અખજ પડે બીડાજવા હતા

મરદમ રેવારી કર જમજવન ઝવેરી મર મ દાહન.

નાનાબાઇ થતા હતા. એટલે મરદમ મારા પુત્રજ દાહન હતા. મારા મરદમ દાહા વિષે હું જે કાંઈ જાણું છું અને માંધીજીના "નવજીવન" માં મરદમની વેવાની જરૂરના જે કાંઈ લખાયેલું છે તે ઉપરથી "અનિવશ્ય અપિનિવશ્ય" પ્રેસમાં કામ કરતાં મરદમનું ટુંક જીવનરવાત છે. જો. મારે લખવાનું મારે કિરે આજું છે તે મારે હું અને પોતાને અર્જત અ.વ.ક.થી સમજું છું:—રાંનિસાસ જે. મહેતા]

દાંસવાલના હોદીઓ અને નવું બીલ

દાંસવાલના હોદીઓનો સરકાર પીનાક થઈ જાય એવું જે નવું એકીવાદીક રેવેર બીલ આજું છે તેમાં થજ વસ્તુઓ, ખાસ એવી છે કે તેના ઉપર જે દાંસવાલના હોદીઓ સંબંધિત થજે વિચાર કરી જે બીલ જે કાવડો નવી જાય તે બંધિયો રા કાર્યક્રમ નથી કરેલો તે વિષે કામના આવેવાનો એક થઈ નીર્ણય ન કરેલો તે પાંચ વર્ષની અંદરમાં દાંસવાલની આખી હોદી પાંચ પાખલા થશે અને તેજે આ રેલ કાલે મારે છેડી હોદ આજવા આવેલો પ્રસંગ જાવી રહેશે આ બીલમાં પ્રથમ ના હોદીઓના વસવટ તથા રેપર મારે અજમ લગાવેલો કહાડી આવવાનો વિચાર રાખવામાં આવ્યો છે અને તેને મારે થજ બીલમાં એવી કહા કરેલો મુકવામાં આવેલી છે કે એકાદીક-પર્ગની ગુનીસીપાલીટીની હવમાં એટલે કે પ્રીકેસેપ્સ માંજ મા એવા લગાવેલો કહાડી આવવાનું બીલકાજ અસંભવીત છે. કદમથી બહાર સદ આઈ માંજમ દૂર એવા અજમ લગાવેલો એટલે કે કેડવામાં હોદીઓ મારે કહાડી કહાડે. હોદીઓને મેરાજેથી અજમ રાખવાની નીતી કલાલ એવીજ બીલ છેડી થઈ પછી મુકવામાં આવેલી તે નીતી દાંસવાલમાં આ બીલ માં એજ કરવામાં આવી છે અને દાંસવાલના હોદીઓ જે એ નીતીને સ્વીકાર કરવા તેવાર થશે તે એક સિદ્ધાંત કે જેની સામે હોદી કરકારે થજ આવજો મારે વડા ઉદાવેલો છે તે સિદ્ધાંતને દાંસવાલના હોદીઓ અનુમતી આપી આજા રજિષ્ટ્ર નાફિઝમ હોદીઓનું મારી અરજ કરી મુકશે. એવું સંભવ છે કે દાંસવાલના કેટલાક કાખજો પોતાના વેવારી સ્વાર્થ તથા મોફલ જમાવવા એવો પ્રવલ કરી જવા છે કે આજ સુધીના વેવારી થવાના અર્થ અર્થ આજુ છે તે કમેક મારે કામ રાખવામાં આવે અને જે બીલનો વજાઓની સલાહથી મેરાજોના વજુ કેરા રાખી બીમીટો કંખી કરી આજ સુધી બરીકાજેલી છે તેના અમાવ થઈ અજ અને અવિશ્વામાં જેને વેવાર કરવાની જગ્યા હોવ તે અમલ કહાડી આવેલા લગામાં જઈ કરે તે તે સ્વીકારી લેવું જે આજ અને નો પણ ઉપર અજાજા પ્રમાણે જે સિદ્ધાંત (પ્રેમ રેલને) હોદી કરકારે થજ નથી કબુલેલો તે આવજો સ્વીકારી આજા મુનીવન, હોદીઓની અરજ રજિલ કરી મુકશે. કાજુ કે એક વાર દાંસવાલના હોદીઓ જે જે સિદ્ધાંતને સ્વીકારે તે સરકાર અજ પ્રતિમાં થજ જે નીતી મારે વડેલે દાખલ કરેલ. એટલે સરકાર અજમ લગાવેલો—કેડવામાં કહાડી આવે તેની સામે જેને લડી લેવાનુંજ રહ્યું વજુ મરદમની આવી નીતી અને આવજો આજ પર્ગલ વડા આવેલા હોજો નો આજે જે નીતી આવજોથી બીલકાજ કબુલ કરી કહાજ નહિ જેને પોતાનું સ્વામન વકાજું હોવ, જેને એક પ્રવ

વચન અને કહતી નહિ પણ તેઓએ પેશાનો પણ બેચ બાંધે છે. શ્રી. ડેપીટન જેવા મુદત્ત કે જે વચન અને પેશા બંનેનો ભાગ બાંધે તે. બદરે કાર્યકર્તા બાંધવામાં થવાનું જુદું કદ તેમ કહેવામાં જરા પણ ભેદ નથી. કાલે કાલે બંને બીજા કાલે બંને બંધ કરેલી બેઠના કાળમાં વચર સહીત શ્રી. ડેપીટનની ઉદારતા કમિસન કાળમાં લીરક ઉપર બેઠામાં આવે છે. શ્રી. ડેપીટન બદરે કાર્યમાં આવેલા બાલ બાંધે છે. તેમની કાર્યમાં જેવા અને સરીખ વર્ગની ઉમતી માટેની જેવા પછી કમલ છે. આમના બે મેળાવડામાં કુલરાતી અને હોદી કામે તેઓના જે વચન કાર્ય કે તે કમિસનનો આવકને મે. ર. મ. ના દને, તેમાં તેઓ. મલ્લુજ સુદર માન મળે છે અને તેને શ્રી. ડેપીટન કાલે બાંધે છે. શ્રી. ડેપીટન બેઠવામાં નહિ પણ કાર્ય કરી જતાવવામાં માનનારા છે અને તે પ્રમાણે તેઓએ કરી જતાવું છે તેની કાર્યકરકથી નોંધ લીધા વચર અને આવક નથી. શ્રી. ડેપીટન મળીકના વચરે કમલના છે તેઓ હોદીની કાલની મલ્લુજમાં આવે છે. હોદીની અવગળા પ્રત્યેના કાર્યમાં કમિસન તેમની વચર મલ્લુજી આવકને જુદા છે. પછી બેઠની વાત છે કે આવકની વચરે તેઓને આવકને વેડી મુદત માટે પણ કુમારીને કાલે

આ કમલે પેશાના કમલની કે જેથી બેઠાની મળીના પેશાની સ્વર્ગવાસ થાયા કલા અને જેથી પેશાની પેશાની દરમ્યાન આવકના થવા જલમામાં કાલરી આવકી મલ્લુજની કરી હતી. તેના વચર શ્રી. ડેપીટન સ્વર્ગવાસ આવે છે તેથી આવકને બેઠ કાલ છે. આવકને આવક રાખાવે કે તેઓને બેઠેલી બેઠામાં તેઓની હોદી કુલ અંદર આવકનાર નીચરી અને વચરની આવકની પેશામાં આવકને તેઓને થાકા આવકની વચરે મેળવે. હું કરીથી તેઓને અને તેમના ઉત્કર્ષને કે તેઓ તેમની કાલે આવે છે તેમની અંદર સહન કમલું હું

પણ થવા આવકના મુદત્તે શ્રી. ડેપીટનને મલ્લુજેલી આવકને સેવાના મુદત કદે વચન કાર્ય કરતા અને તેઓની અંદર સહન કમલું હતી. બેઠનારાઓમાં બેઠેલી કાલેકર મેલ્લુજેલ. શ્રી. નાથક, મુદત મુસા મોખાવ, બી. એમ. પટેલ, વીરે બીજા થવા મુદત્તેલા દતા.

નાથ પ્રમુખ શ્રી. સોશાલિસ્ટ શ્રી. ડેપીટનને કુલનો કાર્યકર્તા કાર્ય કરતા. અને શ્રી. ડેપીટનને વચર કમલોમાં ઉત્કર્ષ થાકેલા કલા અને કામે તેમના પ્રત્યે આવક પ્રેમ જતાવી તેમને માન આવકના મલ્લુજી કાર્યકરથી આવક માલો હતો. આવક અના અરમારના થાક હતી

૧. કાલસન્સની અધીલમાં કુલેક મળી

મેલ્લુજેલા વેપારી શ્રી. જ. એમ. કાલેકર પેશાનું કાલનું જે મલ્લુજ છે અને તેનું કાલસન્સ આવક છે તેજ મલ્લુજની મલ્લુજના બે કામે માટે કાલસન્સની અરક કરી હતી પરંતુ કાલસન્સની અમલદાર શ્રી. કમલું એમ. પીચરે કાલસન્સ આવકની ના પાડી હતી તે ઉપરથી અધીલ કરવામાં આવતાં મેલ્લુજેલાની કાલેકર કાલેકર અધીલ બેઠેલી વચરે મલ્લુજેલા બેઠી હતી. આ બે કામે જે મલ્લુજમાં તેઓ કાલેકર કાર્યકર્તા વેપાર કરતા આવેલા છે તે મલ્લુજના મુજા ઉપર આવેલા છે. કાલસન્સની અમલદાર એક કરને કાલસન્સ આવકના અધીલું હતું કે કાલેકર જે કુલન છે તે અને બે કામે બે વચરે આવકને મુલ્લુજ કરવામાં આવે અને વેલાને કામેમાં કાલેકર થવા આવકની કાલેકર કરવાને

મુલ્લુજમાં આવે. અરમારનો વેપાર કાલેકર છે કે આ નોન-મુલ્લુજનો બે વચર આવે છે અને પેશાને ઉપર એકા અધીલ જનારાઓને કરકસ પેશાને છે. કારીકને પણ કાલેકર છે અને વચરના રત્નાને આવકની અધીલ કરીકને ઉપરોચ્ચ છે. આ પ્રમાણને બીજા કાલસન્સ આવકમાં વધી કાલસન્સમાં આવે. દતે.

શ્રી. કમલે કાલેકરું હતું કે આ વધી આવકને કાલેકર મુલ્લુજના અધીલ કાલેકર વધી વધી કાલેકરમાં આવેલા કલા કે કેમ તે તેઓ અધીલ આવકું હતું. કાલેકરમાં મુલ્લુજના કુલનો પણ છે ના નાન મુલ્લુજના કાલેકર એકા થાય છે. એ તો મુલ્લુજ છે કે કુલનકારને થાકે પેશાને આવકી રીતે એકા થવા બેઠાને કાલેકર કુલનકારના અધીલ નથી શ્રી. કમલે કાલેકરું કે કાલસન્સની અમલદારની કાલેકરું કુલનકારને કાલેકરું હતું તેનો હેતુ આ રકને જે નુસ-સ થાકી હોય તે અધીલવાનો છે. મુજા ઉપરનો કરવાને પણ કરવાથી અમલદાર પરિણમ આવે એમ હતું નથી માનતો. મુલ્લુજેલા કુલ કરવાનો માર્ગ એકા છે અને તે એક કે માર્ગને કાલેકર અધીલ કરવા કે જેથી માલનો દેખાવ બેઠામાં નહિ આવે, પરંતુ બેઠી કરતા કરી એ કાલેકરના માલ છે. અને કાલેકર છે કે કાલેકરના અધીલ કાલેકરમાં આવકી મલ્લુજ રહેલા કાલેકર તેથી તો મુલ્લુજેલા એકા અધીલ કાલેકર છે આ કાલેકર કમલ નથી. કાલસન્સ આવકના સંબંધી મારા અધીલ આવક કરતા મુલ્લુજ જે નાથી વચર નથી અને અધીલમાં એકા બે કાલેકર અધીલની અમલદાર મલ્લુજ પેશાને સંબંધ રહે. નાથ બેઠેલા પેશાના નીચરીના વિચાર કરતા કમલોમાં બેઠી હતી. પેશા સમય નીચા નાથ અમલદારને કાલેકર અધીલનો જવાબ આવકના બેઠવામાં આવ્યા. તેમને મુલ્લુજમાં આવકું કે વર્ષ દરમ્યાન વેપારનો કાલેકર કાલેકર નાખવા તે વેપાર ન હોય તેની આવી આવકી કાલેકર છે કેમ અને કન ૧૯૩૧ માં આવકું બીજાને એકા કાલસન્સ એકા અધીલવાની તે આવી આવકી કાલેકર નહિ અરમારના વચરે આ કરતા સ્વીકારવાની એક કરતા કા પાડી કે એ બીજાને કાલેકર ઉપર રાખતી. બેઠેલા વિચાર કાર્ય પછી મેલ્લુજેલા શ્રી. જે. મેલ્લુજેલા એકા આવકું કે એક કરતા કાલસન્સ આવકમાં આવકી કે કન ૧૯૩૦ ની કાલેકર દરમ્યાન વેપારનો બીજા કાલેકર અમલદાર કરવામાં ન આવે અને કન ૧૯૩૧ ની કાલેકરમાં મલ્લુજ વેપાર માટે એકા કાલસન્સ હેતુ

કાલસન્સની અમલદાર કાલેકરું કે આ ની ના મેલ્લુજેલા કરતા છે. બેઠેલા કાલેકર આવક એકા હતો કે કાર્ય તો મેલ્લુજેલા આવકની ના પાડી તેની કાલેકર મલ્લુજેલા થાકે થાકે મારા નીચરી ઉપર અધીલ કાલસન્સ આવકું. કાલેકર અધીલ કરતા કરી એ બેઠેલી કાલેકર વાત નથી આ પ્રમાણેલા કાલેકર અધીલ છે. અમાલું શું થમમાં અરમાર આવકાર છે તે અધીલું નથી

વીનનમાં કાલસન્સની અધીલ

કેટલાક સમય ઉપર વીનનમાં શ્રી. કુમાર મલ્લુજ કાલેકર બે કાલેકર કાલેકરમાં આવેલા મલ્લુજ માટે કાલસન્સની અરક કરી હતી. કાલસન્સની અમલદારે કાલસન્સ આવક ના પાડી હતી. કાલસન્સના અમલદારના નીચરી કાલેકર બેઠેલા અધીલ કરવામાં આવકી હતી. બેઠેલા અધીલ કાલેકર નાખી હતી અને કાલસન્સની અમલદારનો મુલ્લુજેલા કાલેકર છે એમ કાલેકરું હતું.

હોંદના એજન્ટ અને રાજકરણ

નં. ૧૬ મી જુનના પત્રમાં સંપાદકશ્રીએ ૨૨૨ પૃષ્ઠા, વિષય મથાળા હેઠળ નીચે મુજબનો અભિપ્રાય પ્રસિદ્ધ કર્યો છે :—

હોંદના એજન્ટ સર કુર્મા પ્રીતીની અવનિ રિપે હેક્ટર કાંઈ પોટનીટર પોતાને મુરનારાઓ કમલ ને આપણ કર્યું છે તે આપણ એક માનસરેષ્ટ આપણ ભણી કમલ નહિ તે પોતાના આપણમાં એવી ભલતની રીતિયાર કરે છે કે દ્વિભવલ એક પાટીક રેન્સેર બીજ સળખી સર કુર્મા ને કાલ મોઢ્યા છે તે એક એકઢીને કાલ પટલા નિમરેલી વિરુદ્ધ છે એક બીજુલ બીનરૂરી ભલતકર મરેલી બાળામ સર કુર્મા ને ઉપર ન અંચો આલેર કરે છે એજન્ટની એજીસ્ટને કમલ નિમરેલો. તેમણે ભમ કર્યો છે એટલું નહિ પરંતુ એક પરદેશી સરકારની રૂચીકાર,એજી રાજનીતીની ભલેરમાં દીકા કરી પરદેશી સરકારની પ્રભુ ઉપર કમલમ મલાવવાનું તેમણે ભાષી રાજોપચાર આસપ્ષતા તેમણે ભતાવી છે. હેક્ટર પોટનીટર સર કુર્મા ને ઉપર ને આલેરો મુરે છે તે આલેરો તેણે પોતાના અભિભનારાઓ સમક્ષ જણાવ્યા નથી કે એથી તેના ઉપર તેઓ તેલ ભાંધી કહે. પરંતુ અમે મરી કરીએ છીએ કે પાકમિંટની એક પુરી થયા પછી સર કુર્માને વર્તમાનપત્રોમાં કન્ટરબું નાખ્યા હતા તે હેક્ટર પોટનીટરના મનમાં હશે. અને એ એમ હોય તો સર કુર્માને ને દીકા કરેલી છે તે એટલા પુરતી છે કે આ નવું બીજ એવું છે કે તેથી આ પ્રાતમાં એજીયા-દીકાના વધારનો નાક કર્યું નહિ. એક સમય પરતુ મલાવનારે આ એક સ્પષ્ટ રોટમેંટ છે. અને તેમથી એજ અસર નીકળે કે તેથી અનમાલ થશે. અને એજ પરતુ હેક્ટર પોટનીટરના મનમાં હતી. કરેવાતી રાજનિતિ સમ્પત્તો સર કુર્માને ભમ કર્યો છે એમ કહેવા પહેલાં તેણે પોતે એ બાનમાં રાખવું નિમિત્ત કર્યું કે પ્રસિદ્ધ એજનીઓના વતન વિશે પાકમિંટના એક એજનેસ્ટને પ્રમા પ્રમા ન કરવી એ એક મુદ્દર નિયમ છે તે નિયમનો હેક્ટર પોટનીટરે અન્ય રાખવો હતો. કાલ પછી એજ પ્રતિષ્ઠાકાર એ વાતની ના પાડી કહેશે નહિ કે સર કુર્માના પુત્રીમનમાં વસવટ દરમ્યાન તેઓ ભલેરમાં આજ સુધી ને કાલ મોઢ્યા છે તેમાં તેમણે અભાજ-પુરક વિનીમયતા રાખેલી છે અને તેના ભલેર આપણે. એવા છે કે કાલ પછી પછીને તેની દીકા કરવાપણું રહે નહિ. સર કુર્માની રાજનીતીની સરખામણી હેક્ટર પોટનીટર તેમના અમાલના એજન્ટની સાથે ખોટી રીતે કરવાને છે. પરંતુ એ એવી સરખામણી કરવીજ હોય તો એ કણુલ કરવું જ નિમિત્ત કે જી. કા.માં તો વધુ દુઃખવથી આમજ મથવા હતા. મી. કા.નીનામાં એક અકિતરવનું આકર્ષણ હતું. તેમની રીતભાલમાં એવું સોદ્ધ રહેલું હતું કે કાલ પછી પ્રભુ ઉપર તેઓ એવી રીતે ભોલતા હતા કે તેથી કાલને પછી જરા સરખું પછી ખોલું ન લાગે. મથા પ્રમા ઉપર સાલેલ આ-ક્રિકમાં તેઓ નાદવાર એવું મોઢ્યા છે કે તે અભિજ્ઞને કાલ મુસ્ત રાજકારીના વાળ ઉઠા લઈ નહિ. અને તેમની રીતેનું છુપું રક્ષણ એજ હતું. બીજા બાળુએ સર કુર્માને સુદાજ ધારણે રીતે મેળવવાનો નિયમ કરેલો જણાય છે. અને તેમનો એ નિયમ ભલતી આવે છે કે તેમનો માર્ગ પછી અસરશરક નીવારી એટલું નહિ પરંતુ તે રક્ષણ કરેલો પછી છે. આ દેશના એજીયાટીક સળખીની રાજનીતી વિષય માં કથી દીકા મલા ન કહે એવું રેલ નહિ. અને દીકા

આ મારે ન કરવી તેવું કથુ કારણ નથી. કો. પોટનીટર અને તેના એજ બીજા રીતલક એવું માનતા લાગે છે કે હોંદના એજન્ટ રાજનીતી સળખી કર્યું મોઢી કરેલ નહિ. હોંદના સરકારના સાલેલ આક્રિકમાં એજન્ટ છે તે એટલાજ માટે કે આપણા દેશના કાલકાલો હોટી પ્રભુને રક્ષણ આપવા નથી કારણ કે કાલ એજ છે કે આ દેશના હોટીઓ કાલે આપણે સ્વરાજ્ય મોમવત. નથી. એ કે આક્રિકાના હોટીઓ આ દેશમાં સામાન્ય કહેરીપલાના હરો એમવતા હોય તો હોટી પ્રભુ સળખી હોટી સરકારનું વચ્ચે પાલપણું પછી રહેલ નહિ. પરંતુ અલેલ આક્રિકાનો એ એવી ભલતો અભિભાય છે કે આ દેશમાં ને હોટીઓ છે તે હોટી સરકારની રિપાચાર વરતી પ્રભુ છે અને એ વિચાર બાનમાં કાલેલ આ દેશના રાજકારી વિષયમાં આપણ વિનાની આ વરતીને અરક્ષણ આપવાવાની હોટી સરકારની અભિભાટી રહેલી છે. મુસ્તિવન સરકારની રાજનીતિમાં કામવચ વધારવી કાળી હોય તો તે સાલેલ આક્રિકાના હોટીઓ હોટી સરકાર મારફતેજ તેમ કરી કહે છે અને તેથી હોટી સરકારના એજન્ટ એક એજનેસ્ટકારથી પછી વિરુદ્ધ છે. એ અકિતની મારફતેજ આ દેશની હોટી પ્રભુ આ દેશની સરકારની પાસે પડેલી કહે છે.

ઇસ્ટ આફ્રિકાનું બાવી અને ત્યાંની હોટી કેમિસ

ઇસ્ટ આફ્રિકાની બાવી રાજનીતી મલા સળખી ન બહામુટ પત્ર પ્રસિદ્ધ થયો છે તે વિશે લાંબા મેરા એટલેજ એજણુવ વિરેલ ઉઠાવો છે તે સમાચાર અમે મથા અંકમાં આપી મથા છીએ હવે લાંબી ઇસ્ટ આફ્રિકા ઇન્ડીયન ડેમિસે વડી સરકારને એ પત્ર સળખી પોતાનો અભિભાય જણાવ્યો છે તેમાં હકોવમાં આબું છે કે ઇસ્ટ આફ્રિકાના મુળ વતનીઓ નેટીવોના લાલ મારે પ્રથમ બાન આપવામાં આવશે એવું ને નિશીતરે કરીથી ભલેર કરવામાં આબું છે તેને ડેમિસ વધારી લે છે કેમિસ એવી કારજ મુખરે છે કે કાલ સળખી બધી વિરેના કાલો તેમજ મારે કરે સળખીના કાલ. રદ કરવા અને એમ અને તેમ સરકાર સામાન્ય અલમક કામલ કરવું. કેનીયા કાલે-કામાં આવેલી અબીનના મેથાજ તથા કાસર વિશે ભતી મારેજ ઉપર કામ ભેવમાં આવે છે તેની સામે કેમિસ વિરેલ ઉઠાવે છે. અને કેનીયા, મુમાન્ડા અને કામલેકાનું ફેરેલન બનાવવાનો હરો કામલમાં આવ્યો છે તેની સામે કેમિસ વિરેલ ઉઠાવે છે

કનકરવેટીય પછીના વિરેલ

કાંકની રરનો તાર કાલે છે કે ઇસ્ટ આફ્રિકાના વાપોક આજ ના અકાના પ્રસમે કનકરવેટીય પછીના નવા પ્રમામ મી નેવીલ એમ્પરેલેને ભોલતાં ઇસ્ટ આફ્રિકાની બાવી પ્રમતીના સળખમાં ના. કહેનકાકની સરકારની નીતીની સામે સળખ દીકા કરી હતી. તેણે હકોવું કે સાલમન કમીકનના એ રીપોર્ટને પ્રસિદ્ધ કરવામાં લીલ કરીને તેના માળામાં આ બહામુટ પેપર પ્રસિદ્ધ કરવાનો અમમ પસદ કર્યો તેમાં એજ હેટુ દેખાય છે કે ભલેર પ્રભુ બાન હોંદના પ્રમા ઉપર એમાએલું રહે એટલે આ પેપર ઉપર પ્રાં બાન ન આપવા માં આવે. આ બહામુટ પેપરમાંથી એવો ખતી નીકળે છે કે લાં વસેલા મેરા એટલેજ એ લાં મુસી મેમેલાજ હોય એમ

તેમને જોવા. નેડીવોના કાળે આ પ્રથમ દરજ્જાના રહેઠે જે સંબંધી સરકારે જુદામાં જુદાં જિલ્લા રીતે અને ન્યાયને સ્થાન આપી આમાં કરવાની તક શીધી નથી. બંધારણપૂર્વક પ્રથમી જે આજુ બનરેજનમાં પ્રાપ્ત ન કરી શકાય તેવું જે કોલેજમાં આજુ છે તેની સામે હું સમ્મત થાયો. હવે હું સામાન્ય મતપત્રક સંબંધી પણ તેજે વિશેષ ઘોષણા કરી. સન ૧૯૨૪ માં શ્રી. જી. એમ. સેમસે જેવી હિમાયત કરી હતી કે મતપત્રક બતાવવા કોર્સ બેઠકોને જે વિચારને તેજે પસંદ કર્યો હતો. એકસોએ જે કાર્ય કર્યું છે તેના શ્રી. એમસે બેઠકને બારે વખાણ કર્યાં હતાં.

એરમેસોમાં મદરેસા અને રાત્રિ શાળાનો મેળાવડો

એરમેસોથી શ્રી. સુમેશન કાસમ અમી જણાવે છે કે ત્યાં ૨૧ શ્રી સુનના રોજ રહે ત્યાં યાગ્યે જાતેના મદરેસા તથા દુસ્રા તેમજ રાત્રિ શાળાના વિદ્યાર્થીઓનો એક મુકર મેળાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. હાજરમાં એક બાળાએ કુરાન કરીશની તબિયત કરી હતી અને મદરેસાના વિદ્યાર્થીઓએ દીની નાખના ઉપર સવાલ જવાબે કર્યા હતા. રમૂના વિદ્યાર્થીઓએ જાહેરમાં બાજણા કર્યાં હતાં તેમજ કવિતા માધ્યમતાથી હતી. અને રાત્રિ શાળાના વિદ્યાર્થીઓએ ટાઈટને એક સંવાદ બાજવી જતાવ્યો હતો. વિદ્યાર્થીઓને સરજના-પૂર્વક ત્રાલીમ આપવા માટે ખાસતર પીએલે તથા મદરેસાના મોટરી કલેજીનની પ્રશ્ન સા કરવામાં આવી હતી. આ મેળાવડામાં મામના સન હોદ્દા મુરદમે જે બાજ શીમે દા. તેમજ મેથોલ, જિટન અમરદરકામ વીમેરે જગ્યાએથી પણ પછા બાઈ-જોએ હાજરી આપી હતી. આ જાણી વીમેરે લીધા બાદ મેળાવડા વિસર્જન થયો હતો.

સીએક્ટ કમીટી સમક્ષ શ્રી. ટાઇસનનું સ્ટેટમેન્ટ

[અમા અંકથી આજુ]

૧૫. હોદ્દાઓની વેપારની હરિશ્ચંદ્ર કર્યાં જાસવ અખત કહેવામાં આવે છે તેવા બાર આજસ્ટરીબલ કીરડીકટમાં જનરલ કીરડીના સાઇ-સના આજસ-સનીએ પ્રમાણે મે મેળવ્યા છે:-

અરીયાટીકોનાં જનરલ કીસર્ફ સાઇસ-સનો

આજસ્ટરીબલ કીરડીકટ	૧૯૨૦	૧૯૨૩	૧૯૨૬
કરમનકીર્પ	૧૩૬	૧૧૫	૮૮
પોલેકરદરક	૬૬	૭૮	૩૫
વેલકરદરક	૨૫	૧૬	૨૨
કીરડક	૫૪	૧૭	૨૨
	૨૧૭	૨૫૬	૨૧૦

આ આંકડાઓ ઉપરથી સ્થિતિ એકમી સમજાય છે. સન ૧૯૨૦ અને ૧૯૨૩ ના સાઇસ-સની સંખ્યાના આંકડા સન ૧૯૨૬ માં સર ન્યેન્સ પેડીકન હેપુટેકન અને આજુ કર્યું તેને આપવામાં આવ્યા હતા અને ૧૯૨૬ ના આંકડા રેવનુ ડિપાર્ટમેન્ટ તરફથી આપવામાં આવ્યા છે. આજ કાલમાં સન ૧૯૨૬ માં મુરોપીયનોના સાઇસ-સનો કટમાં અને હોદ્દાઓનાં કટમાં છે તેની સંખ્યા નીચેના કોષ્ટક ઉપરથી જોઈ શકાય:-

સન ૧૯૨૬ માં બાર તથા અરીયાટીકોનાં સાઇસ-સનો

	મુરોપીયન કીરડીકટ	મુનિસિપલ કોરીવા	મુરોપીયન કીરડીકટ	મુરોપીયન કીરડીકટ
કરમનકીર્પ	૮૮	૪૭૭	૨૬	૧૮૨
પોલેકરદરક	૩૫	૧૩૬	૩૭	૧૦૬
વેલકરદરક	૨૨	૪૮	૧૪	૫૨
કીરડક	૧૫	૫૮	૧૫	૨૨
	૨૧૦	૫૮૨	૬૫	૩૫૨

રેવનુ બાના હરથી જે આંકડાઓ સન ૧૯૧૯ ની સાલ માં હોદ્દાઓની મુનિસિપલ કોરીવામાં હતા તેની સંખ્યા ૪૫ ની હતી કાલમાં શ્રી. લેરલીને સંખ્યા આપી છે તે ૪૦ ની છે. કાલમાં મુનિસિપલ કોરીવામાં રેવનુ ડિપાર્ટમેન્ટ આપેલા આંકડાઓ નીચે મુજબ છે:-

બાર તથા હોદ્દાઓનાં સાઇસ-સનો

	૧૯૧૬	૧૯૨૬
કોરી	૧૮	૧૬
મુરોપીયનો	૮૧	૪૭

આ આંકડાઓથી કા માટે અમરાટ ઉભો થયો એકને તે બેજુ શું મુકેલ છે?

૧૬. જેવી શુભ ઉરાજવામાં આવી છે કે વેન્ટસકોર્પ, સ્ટનનર્ગ, રહાટરન અને અરમેસોમાં હોદ્દા વેપારીઓએ બાર વેપારીઓને બારી હડાવ્યા છે. રેવનુ ખાતાને જે આંકડાઓ આપ્યા છે તે ઉપરથી જોઈ શકાય છે કે રહાટરન મિયામના બીજાં કહેરામાં બાર વેપારીઓએ પોતાની સ્થિતિ અનુભવ રીતે હકારી રાખેલી છે. નીચેના આંકડા ઉપરથી તે જોઈ શકાય:-

હોદ્દા તથા મુરોપીયનોનાં સાઇસ-સનો

	૧૯૧૬	૧૯૨૬
મુરોપીયનો, હોદ્દાઓ	હોદ્દાઓ, મુરોપીયનો	
પોલેકીર્પ (૧૯૨૬) ૬૬	૪૮	૪૬ ૧૧૬
રહાટરન ૧૪૧	૬૦	૫૬ ૧૦૮
રહાટરન ૮૧	૩૫	૧૪ ૮૨
અરમીઓ ૬૬	૧૭	૩૦ ૮૬

૧૭. સીએક્ટ કમીટીના હેતુને માટે બેદાનીસર્જના માજ-સ્ટરીબલ કીરડીકટના આંકડાઓ ખાસ જણાવી છે. આ બેદાને અમવા સન ૧૯૧૬ ના આંકડાઓ અરીયાટીક હનકવાયટી કમીટીના રીપોર્ટના બેઠકોમાં વેરમાર્કમાં આપેલા છે. તે સાલ પછીના આંકડાઓ બે આજુ તપાસી શું તે માધુમ વડે છે બેદાનીસર્જ કોરીવામાં બે છે જરૂરી વધતી અથ છે હવે સાઇસ-સનોની સંખ્યા તે બટતીજ અથ છે. સાઇસ-સનો બટાડો મુરોપીયનો કરવા અરીયાટીકમાં વધારે છે. અરીયાટીકનાં સાઇસ-સનો ૩૩૬ નો બટાડો થયો છે એટલે ૨૩-૫ ટકાને અને મુરોપીયનોમાં ૬૪૧ નો એટલે ૧૬-૫ નો બટાડો થયો છે. સન ૧૯૨૬ ના આંકડા રેવનુ ખાતામાંથી મેળવવામાં આવ્યા છે અને જે બાર બાર રાખતા જેવી છે કે જોઈ સામમાં મુનિસિપાલીટીના સાઇસ-સનો અરજીઓ બટાડાવી હોયેલી છે. બેદાનીસર્જની સીરી કાર્ડ સીમે પણ આંકડાઓ રજુ કરેલા છે પરંતુ તે ઉભા અથ વર્ષના છે તે બાર રાખવાનું છે. અને તે આંકડાઓ સાઇસ-સનો નથી પરંતુ સાઇસ-સનો અરજના છે. મરા આંકડાઓ સધે કલેસીબના આંકડાઓ અરખાવવાનું કાર્ય મુકેલ છે કારણ કે કલેસીબના આંકડા છે તે અરજના છે અને અરજ માર

એટલે તે કાષ્ઠસ-સો આપી દેવામાં આવેલાં નથી, અને એ વાત પણ સાદા રાખવાની છે કે કુશળીએ જરૂર કરી એટલે તેને કાષ્ઠસ-સ મળવું સમજવું અને દોહીએ જરૂર કરી દેવા તે તેને કાષ્ઠસ-સની પ્રથમ તે નાજી પાડવામાં આવે છે, અને તે જરૂર તમા કાષ્ઠસ-સ માટે હોય તે.

જોહાનીસનના આગરેરીઆસ કીસ્ટીકરમાં

કાષ્ઠસ-સના આંકડા

૧૯૧૪ માં ૧૯૨૮ માં

જનરલ કીસ્ટીનાં	૭૧૧૫	૫૮૮૩
એકંદર કાષ્ઠસ-સ		
એકીવાડીનાં	૧૪૪૦	૧૦૬૮. ૩૩. નો પદકે
કાષ્ઠસ-સ		અથવા ૨૪.૫ પદકે.
કુશળીવાડીનાં	૫૭૩૫	૪૭૮૬ નો પદકે અથવા
કાષ્ઠસ-સ		૧૬.૫ પદકે.

રીસીવર એક રેવન્યુ અધિકારી છે કે આ કાર્કાએ એકીવાડીનાં કાષ્ઠસ-સ છે એટલે તેમાં પોલીસ અને દોહીએનો સમાવેશ થાય છે. સન ૧૯૧૬ માં દોહી દેવામાં આવે પેકર્સના ૧૮૧ કાષ્ઠસ-સો કર્યા અને ૧૯૨૮ માં એ કાષ્ઠસ-સોની સંખ્યા ૧૮૫ ની છે.

૧૮ વર્ષ પછી તેમાં ક્યાં કાષ્ઠસ-સો જનરલ કીસ્ટીનાં છે. હવે દોહીએ વેપારમાં દરિયાઈ કરે છે એમ કહેવાય છે તે જનરલ કીસ્ટી કરીકે. હવે કાખલા તરીકે પે.વે.સ્ટેડમમાં સન ૧૯૨૦ માં એકંદર ૪૫ કાષ્ઠસ-સો કર્યા તેમાં ૩૬ કાષ્ઠસ-સો જનરલ કીસ્ટીનાં કર્યા. અને એજ સાથમાં આ કુશળીવાડીનાં માથા ૬ જનરલ કીસ્ટીનાં ૧ કાષ્ઠસ-સ કર્યા કર્યા પેકર્સના ૧૦૭ બીજાનેક કર્યા જેમાં રે.વનુસ કીસ્ટી, બુક્સ, બરબર્સ ક્રેપર્સ વીમેરેનો સમાવેશ પણ થઈ આવે. અને આ સાથે રીસીવર એકીવાડીનાં આ વેપારમાં નથી હોતા. વળી એકીવાડીનાં કાષ્ઠસ-સો એ પણ મહા ગામવું જેમણે કે એકલ ફુકાન હોય પરંતુ તેમાં એ પણ કાષ્ઠસ-સો હોય અને તેનાં બધાં કાષ્ઠસ-સો પણ હોય છે. એટલે બીજાનેક એક હોય પણ કાષ્ઠસ-સ નથી હોય. દોહીએ કે.વી.કે. વાર કોઈ જવા કોય અને તેના કાષ્ઠસ-સો કાષ્ઠસ-સ હોય તે તે કાષ્ઠસ-સની રી વેપાર માથા ગાયે છે. કેમકે વાર કાષ્ઠસ-સ લેવામાં આવતું હોય પરંતુ તેના કાષ્ઠસ-સ ન થતો હોય કાખલા વર્ગ કે વીરીનીએમાં કાલ જ જનરલ કીસ્ટીનાં કાષ્ઠસ-સો છે પરંતુ દોહીએની ફુકાનો તે આવ રહે છે. કાર્કાસ-સેમાં દોહીએના કાષ્ઠસ-સો ૧૬ છે પરંતુ ફુકાને અથ ૧૨ છે. ૨૩૫ રે.વનુસ દોહીએના કાષ્ઠસ-સો ૨૫ છે અને ફુકાનો ૨૧ છે અને કાર્કામાં વાર દોહીએની રૂબો છે. આ બીજા એ ફુકાનો પણ છે પરંતુ તેના કાષ્ઠસ-સો કાલ મળેલા નથી.

(અધિકારી)

એરાના સમાચાર

(અમારા ખબરવારો વચ્ચેથી)

—કાલમાં કોલોનીયલ મંત્રીએની નીમજીક કુલજ મા. પી. ઈ. પોટાઈ અને મી. આર. સી. વેલ્ચના પ્રતિનિધિત્વ નીચે એક તપાસ કમીટી નીમજીક કરી. એણે વિશ અને રેડેરીવાને પુનીયન સાથે રેવેના એકાદમી રેવે અને રેડેરી કાલ માથ તેની આડી તપાસ કરી એકાદમી રીપોર્ટ બહાર પાડ્યા છે.

એવાને પણ રેવે કાલેના વેપારવાની બંધ છે. ૧ સીનેઈવા

કાલુ. રેડેરી વિત અને વાંચીસ બાઈ

૧. સીનેઈવા કાલુની વાંચીસમાં એક વાર માર્કેટનો મોટો ફરોસ થયો. પરંતુ એ તેથી કમર રેડેરીવા ને કર્યામાં એકાદમી વિશ સાથે માથ છે. પરંતુ એના બંધ પોટ ૨૬૦૦૦૦ નો થવા આવે છે. એ કાલ અરથ ને છે.

૨. પોટાઈ એટલી કાલન બનાવવાથી રેડેરીસ માર્કેટનીસ સાથે એક વાર ને ને રેડેરીસ રેડેરીવાથી એક વાર મા રેડેરીસ ને રેડેરીસ માર્કેટનીસ માથ કોઈ બંધ રહે છે. પણ રેડેરીસ આરિફાના એકાદમી રેડેરીસન કાલને થઈ કાલે.

૩. વાંચીસ બાઈ આ કાલન કપર ખસે થવન આવામાં આવેલ છે. "કલકારી" નું મોડામાં મોટું અલગ દારૂક મળ્યો અને આ ખાલ મટિ એક બીલ કોયકે અર્ધોના "વેરા ન્યુસ" માં સુખનામાં બની બાર રીસે છે. ત્યારે રીપોર્ટના બીલ સમાપ્ત આ કાલને ફક્ત જમણની વસ્તુઓ વિશ કાલના સીવાય બીલું કાલ એકાદમી નથી કે કાલ મળી, પણ વસ્તુઓ મોટા પ્રમાણમાં આવે છે તે રખાઈ છે. હવે મું નથી માથ એ વાળવાથી બંધ પરંતુ પણ કાલકે વધારે એ તે નહીં થાય છે.

વિશ રાદેરીમા કાલ મળીન (પરંતુ) આ સુધી લોખંડના થકા કપર કાલની દોહીની સમજવા છે ને તેના કાર્કા ૩ પોટ કાલ-સ-સના છે. પરંતુ મોટાર ખસ માલના જુમરાલુથી આ ખાલ કોલેરી નાખવાનો કુલમ નીકળ્યા છે તેના બનાવમાં "વેરા ન્યુસ" માં એક બંધુ કાલે છે કે—

૧. દોહીની કપર માર્કેટ પોટ ૩૧૦૦ ની કાષ્ઠસ-સની છે. બંધારે મોટારો તમા ખસ એ કાલુની કાલમ ૩૧૦ ના બંધારે છે તેની કપર પોટ ૧૦૦૦ કાલમ છે. દોહી તે કાલ પણ રાખી રહે તેથી આ ખાલ કોલેરી નાખવા પદેકા કાલ પણ વીચારે કરવા કાલુ છે ને આ વખતે પેકા નકામા બંધ મટિ છે કે એ કાલ માથ સુધીનું લેવન કાલુ છે. તે રાકત આપી કાલુ સરની સમ-પદને દૂર કરી કાલમમાં મોટાવવા કાલમની ન પરંતુ મારે વીચારના તમા પ્રલ વળેને આ પ્રલ કપરી કાલ વોચ થવના બરવા સુધારે છે. —કોલેરી તુરિસ રેડેરીસ સજ્જત વીચાર કરા એમાળી રે.વનુસ મથ હવે પુર્વા આરામ થયે છે ને પોતાના તરફ આવેલા સરેશાને પેપરમાં આભાર માન્યા છે.

૨. વેરા ન્યુસ ને બંધીનુ અનુ ને પોટાઈના આ પ્રલ મટિ આતીવ પેપર કોલેરી કાલસો અમુક અર્ધવાલ પ્રલમાંથી બંધ રહેલ ન કરી તમા કાલમમાંથી બંધ થવું ને તમા માથ આર.વનુસ માં બરનારે ૨ વિશ કાલકે વીચારે "કલકારી" માં રીપોર્ટ આ છે. માથ કાલકારી મા. અર્ધાલ" કોલેરીસ અને પોટની બંધી સથે "માથ કાલ" રાખારે "કાલના" મા માથાના બંધ થવના બંધારે અને પ્રખાલ વેપારી છે.

—રેડેરીસ "કાલના કોલકારી" માં અમુક પાથેલા મી. એન એકેન રેડેરીસ (ને અમુક રેડેરીસના બીલ અર્ધીસર કરા) તેની રેડેરીસ મા બાલ લેવા મટિ અર્ધીસ રહેલા અર્ધીસ વાલસ કાલસ, વિશ રેડેરીસમાં કાલ, વિશ બિર્ડીન કા. ના કાલ, તેમ અમુક રેડેરીસના રેડેરીસ સીવાય બંધારે કાલેરી આ મોટા રેડેરીસ "કાલના કોલકારી" ને "કોલકારી" ના કોલકારી પણ કરા આ કાલમાં અમુક નોખવા કરે છે પરંતુમાં પોતાના સ્વેચ્છ આધાર પ્રતિ રેડેરીસ સજ્જતવાની અને માથારે

—રેડેરીસ કોલકારી દવા નીચેના મુદ્દાઓ અર્ધી બંધારેથી અમુક પાથેલા છે.

૧. પોટી મા કી ને બંધીસ, વિશ રીપોર્ટ એક સીના માલિક મા રી એક. વાલન મા આરિફા કાલ છે કા ના એકાદમી મીલન, કા. આ. રીચારે કા ના કોલેરીસ ને કેમકે બીલમ, બી સન કાલકે એ કા ના પ્રતિનિધિ વીચારે કરા.

૨. બંધારે કાલના કાલુ રેડેરીસ દારૂક વર્ધકે કાલમ ૨૧ ૧૩-૦-૦-૦ છે.

Indian Opinion

No. 1111 Friday, July 11th, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કારાગીલા

ફીકીના બાવો

જુલાઈના ૧૪ મીએ સુઅર જવ. ઉપરો.
ફી. મી. લા.

સ્ટી. કારાગીલા પાસે ૨૩ ૦૦૦.
મી. ૫૬. ૧૫ ૦ ૦
ફી. પાસે ૬૦૦ ૦ ૦ બેરોડી વખત

જુલાઈના ૨૮ મીએ સુઅર જવ. ઉપરો.

સુઅરમાની ફીકી. ૩ ૦ ૦ ૦ સુઅરો અને રેગિસ્ટ્રેશન ૩ ૧૦૦ ૦ ફીકીમાની લેતામાં આવશે

ફીકી વીકી. ૩ ૧૫ ૦ ૦ સુઅરો અને રેગિસ્ટ્રેશન ૩ ૧૦૦ ૦ ફીકીમાની લેતામાં આવશે

નુસંધા— નુસંધા એ પોતાના મેડ ફીકીના કારણે ૨ ૦ ૦ ૦ સુઅરો ફીકીમાની લેતામાં આવશે

સેકન્ડ અને ઈન્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બુકિંગ્સ કરવો.

ફીકીની પસંદગી પેલાના ફીકીના સુઅરો અસીલમાથી લઈ જાવ અને સુઅરોના પસંદગીના સુઅરો સાથે

પાસે ૨૩ ૦૦૦ ૦ ૦ સુઅરો અને રેગિસ્ટ્રેશન ૩ ૧૦૦ ૦ ફીકીમાની લેતામાં આવશે

SHANKHIMEDIA SONS.

વધુ જુલાઈના માટે કારણે ૨ ૦ ૦ ૦ સુઅરો અને રેગિસ્ટ્રેશન ૩ ૧૦૦ ૦ ફીકીમાની લેતામાં આવશે

Tel. Add. "Karamat," Durban.

૩૬૦ પાસે ફીકી, ૬૨૫૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RAJES SINGH

Indian Opinion, 11, 12, 13, Natal

રેકોર્ડિંગ ૮૮૦૦.

ધ.

પી. આ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જ્યાં કે માત્ર નામ જ નહીં, શ્રી ઈન્ડિયા બોક્સ પબ્લિકેશન કોર્પોરેશન, લીમીટેડ અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી દીધું છે.

ખાલીમાં તેમજ ઘાવાની પતાવત્ત રરખતમાજ પરી આપવામાં આવે છે

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

"ઈન્ડિયા બોક્સ"

૧૭ ફરેડ એવિન્યુ,

ડરબન.

Parcel from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

ફોન ૩૬૨૩
ગ્રેય અને વિક્ટોરિયા સ્ટ્રીટ
કેપિટાન્સ બાલ્કોની હોટલ
ડર્બન

અહીં રીપસર માટે મળતો પોસ્ટાલ રીવ્યુ મેગેઝિન પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.
અહીં જામના યાત્રિકાઓ ઓરડા સાથે પાસ મોકલવા સમર્થતાની હકારી

કેપિટાન્સ હોટલમાં અમારા સર્વિસ
અત્યંત કાર્યક્ષમ છે.

દરેક બાયાની રોકાઈ
ગુજરાતી રાશીય મહાય
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા,
સમુદાય, વીરોદ્ધ બાયા
ની રોકાઈ મહાય બાયા
રોકાઈ રાશીય હીંગ.

૧૨ મેકાઈ ની રોકાઈ
આવે છે.

ગુજરાતી હિંદ

દરેક
મહાયોજાને પ્રાપ્ત કરી શકાય છે
આ રોકાઈ અંગ્રેજી મહાયોજા
કોમન માત્ર રી ૧૨૬

તેમની મહાયોજા ની રોકાઈ આવી શકાય છે.
ગુજરાતી ની અંગ્રેજી પ્રાપ્ત આવી શકાય છે.

દરેક બાયાની પ્રાપ્ત કરી શકાય છે
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
રોકાઈ રાશીય હીંગ.

દરેક બાયાની પ્રાપ્ત કરી શકાય છે
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
રોકાઈ રાશીય હીંગ.

અમે ૩૬૨૩ ની રોકાઈ આવી શકાય છે. અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ

મહાયોજા માટે: -
Phone 2447,
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. REPAIRS
E. A. TYEB & CO.

100 Field Street,
DURBAN, Natal

Telephone 3484 Tel. Add "SURATEE"

Eastern Trading Co.

WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બાનાના ૨૫ પેક, પર્નાપાન નં. ૧. ૩
દરેક. પેકેજ જુદી (ખી.ઓ.પી.) અંગ્રેજી ઉપર
અંગ્રેજી. દરેક બાયાના નામ ૩૬૨૩ અને પેકેજમાં
સાથ પેકેજ કરી આ. ડી. ઓ. મોકલવામાં આવશે.

હિંદા વેપારીઓને ખાસ ઉપચાર

અમે ૩૬૨૩ ની રોકાઈ આવી શકાય છે. અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ

૩૬૨૩ ની રોકાઈ આવી શકાય છે. અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ

૩૬૨૩ ની રોકાઈ આવી શકાય છે. અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ
અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ અંગ્રેજી, અવ મહાયોજા, વીરોદ્ધ

$$N_{\mu} = \sum_{\nu} N_{\nu} \left| \frac{\partial x_{\nu}}{\partial x_{\mu}} \right| \quad \left| \frac{\partial x_{\nu}}{\partial x_{\mu}} \right| = \frac{1}{\sqrt{1 - \beta^2}} \quad \left| \frac{\partial x_{\nu}}{\partial x_{\mu}} \right| = \frac{1}{\sqrt{1 - \beta^2}}$$

OPENED BY SIR KURMA V. REDDI

It was further stated by the Agent of the Government of the State of New York, and it was also averred at Mr. Noyes' trial, that the said defendant was never ordered by Mr. Sullivan to furnish the District with a schedule of the names of the persons who were at the Fairport School, nor was he ever ordered to furnish the same.

[illegible]

In thanking the speaker for her contribution to the cause, Mr. N. L. G. said that the novel for which she was full of praise was a valuable literary work, and that it was a good thing to reach English and French new writers to the public. The speaker was then informed that the next Secretary of the League would be elected at a meeting which would take place at the Lyceum Theatre on the 10th of the next month. The speaker then thanked the Lyceum Theatre for the opportunity to speak at the meeting. The speaker then thanked the Lyceum Theatre for the opportunity to speak at the meeting. The speaker then thanked the Lyceum Theatre for the opportunity to speak at the meeting.

Sir Kuan Yung took a warm interest in the Chinese. He spoke the Chinese language of the many kindnesses that he conveyed to the Chinese. Sir Kuan Yung was a kind and generous man. He was happy to see the Chinese and to hear of the progress of the Chinese. He said that the Chinese were the best of all the people in the world and that they were the most intelligent and the most industrious. He would assist in that respect.

The Mayor thanked the Mayor of New York for his generosity and hoped that the School would be a distinct success.

Other speakers included Mr. Soedjono Rustonjoe, Advocate Albert Christopher, Messrs. A. I. Kujan, T. M. Naecker, V. B. C. Futer, P. K. Koro and K. R. Naysanah. Light refreshments were served at the termination of the function.

WHAT HAS BLINDED MEN AND NATIONS

TO the impartial, detached observer of the political, industrial and social problems presently confronting the civilised world, it is obvious that an uneasy conviction is making itself felt in the minds of even some of the stoutest champions of modern civilisation that there is something inherently rotten in its character and constitution.

To those whose vision is restricted to a materialistic outlook, the root causes of this universal sickness that has humanity in its grip must remain undiscovered. They will continue to tinker with symptoms, apply their temporary reliefs, and when finally cornered, protest that the disease is inherent in the organism and impossible of eradication.

National and industrial wars and strifes, exploitation of the helpless by the powerful, self-seeking and corruption, have come to be regarded as unavoidable concomitants of this civilisation, much as the doctrine of original sin has been postulated of poor human nature. And, this must continue to be the hopeless prospect just so long as men continue to cling to the materialistic view of life, and upon it base their wants and conduct.

The urgent need of mankind, obsessed as it is with the shiboleths of modern civilisation, is an arousing from the stupour of materialism into which it has fallen, a re-awakening to the fact that the Spiritual alone is the Real, the material no better than the shadow to the truth that material conditions are but the objectification, concretisation of individual thoughts and emotions, that our ills are our own creations, the natural progeny of our activities past and present, the very children of our selfish desires. By the "seers of the essence of things" it is perceived that conditions and conditioned both, are no better than the creature of our own joint and several begetting, reflecting as in a looking-glass, the lusts and hates, the attractions and repulsions, the ideals and the idolatries, to which mankind, bartering its spiritual heritage for a mess of pottage, has lent itself in its worship of "other Gods." According as is the sowing so must be the reaping, and the sower must, *as experience*, eat of the fruit of his sowing. Thus do we

find ourselves prisoners self-sentenced in the prison—houses of our own building tangled victims in a web of our own weaving.

"What lets, Brothers? The darkness lets
which breeds Ignorance
Maze-l, whereby ye mistake these shows
for true, and thirst to have
And having oling to lusts which
work you woe!"

Truth as old as eke, true for to day, true for all time. It is this "heresy of separateness" that has blinded men and nations to the fact that humanity is an organic whole. That fact re-established, it must be seen that no one part of the organism can be injured without the injury reacting upon every other part, that on the principle that action and reaction are equal, the part responsible for initiating the mischief must finally be the part that suffers most.

To such truths is it that Mahatmaji is endeavouring to awaken a world to which the company of shadows, the treacherous marsh lights of worldly ambitions and desires, have become life's only objective. His own life is the testimony to his convictions. It is a living argument. It is teaching us the lesson of spiritual values. Hate must be conquered by love, injury must be met with forgiveness, savage excesses with patience and fortitude, the brute force of them who know not what they do with soul force that conquers but is unconquerable. Such is the way—has ever been the way—of those to whom a glimpse of the White Bird of Truth has been vouchsafed. Such too is the way of conversion of the blind, who having eyes, yet see not.

It was recently asked by one of the order of the self-satisfied, what was thought of Gandhiji's Mahatma-ship. India has already supplied the answer. Deep alone can answer the call of deep, and it is because the soul of India still burns bright beneath the artificial overlay for which centuries of distraction from her ancient Vidya have been responsible that there at least Gandhiji is recognised and revered as Mahatma in the highest and truest sense. For he, too, has given himself "to help to bring the world deliverance and its bliss."

Mr. G. N. Nair, President of the Griqualand West Indian Cricket Union, has despatched the following cable to K. B. Dolepalsingh (Lord, London) — "Kimberley Indian sportsmen send heartiest congratulations on your splendid achievement in the second test."

Dr. Kassim Seedat

Entertained To Tea Party

Messrs. Rustomjee Rustomjee and A. I. Kajes were the joint hosts at a Tea Party given in honour of Dr. Kassim Seedat, who recently arrived from England. The function was held at the Paters Lounge and Tea Room where over fifty guests were entertained to tea. The gathering was of a representative character comprising every section of the Indian community.

Mr. Rustomjee presided over the function and amongst those noted were Advocates R. K. Khan, Albert Christopher, and J. W. Godfrey, Messrs. M. A. H. Memon, P. R. Pachor, V. Lawrence, R. K. Naidoo, Rookmoodse, Shaik Hamed, A. Shukoor, P. K. Kora, P. Khan, S. P. Sinha, I. M. Haffjee, K. I. Motla, G. H. A. Jhaveri, Mr. A. R. Khan, and Molwan Bhisham.

Mr. Rustomjee in extending a welcome to the Doctor said:

"It gives me immense pleasure to extend a warm and hearty welcome to Dr. Kassim Mahomed Seedat. I say it is immensa, because our guest this afternoon is a colonial born Indian and he has returned to us with a distinguished career."

Dr. Seedat was born in Newcastle in the year 1877. He received his primary education at St. Vincent's School at Newcastle, and afterwards at the Mission High School, Surat, where he matriculated. For his higher education he attended the Gujarat College, Ahmedabad. Subsequently, he joined the Medical College, Bombay, where he graduated in 1901. Receiving his Medical Degree, he practised at Surat for a period of three years. His practice in Surat was the training ground for a bigger career. There he had a considerable practice.

Dr. Seedat, on evidence of his remarkable ability, gained a scholarship of Rs. 8000 out of the Funds of Seth Dawoodbhai Fuzilbhai of Bombay. With this scholarship as an incentive, he proceeded to England as a student and then the Charing Cross Hospital. In England, his career was as distinguished as it was in India. His degrees comprise M.R.C.S., L.R.C.P., and L.M.S.S.A., which speak eloquently of his career. That he is a very hard worker could be seen by the fact that in the short space of six years he has gained his degrees, he did special work in Tropical Medicine and eye diseases.

As I have said before Dr. Seedat has returned with a distinguished career, and with such a career, I feel fully confident that he will achieve success. I have no doubt that the Indian community will find in the Doctor a real friend, for, his noble profession will be of great assistance to all.

I have much pleasure to once again extend Dr. Seedat a hearty welcome. It would ill befit me if I do not offer my sincerest congratulations to Mr. Mahomed Seedat through whose foresight, the Doctor has been able to attain such a brilliant success. Indeed he has a fine son.

On your behalf and on behalf of Mr. Kajes and myself, I wish the Doctor every success in his future career.

Mr. Kajes and I thank you all for responding to our invitation."

Mr. Rustomjee then garlanded Dr. Seedat. Amongst those who spoke were Advocates R. K. Khan, A. Christopher, J. W. Godfrey, Messrs. G. H. A. Jhaveri, B. A. Magesh, A. Shukoor.

Dr. Seedat replying said that he was very much indebted to Messrs. Rustomjee and Kajes for having arranged the function and thereby having given him an opportunity of meeting his many friends. As was natural he had also his aspirations. He

promised that he would always throw in his lot with the Indian community.

We are glad to hear that Dr. Seedat has acquired premises in Wills Road, the number being 71. The Telephone No. is 2202. It is expected that he will move to the above premises immediately.

News Of Independence Struggle In India

Nehru Sent To Gaol

Ahmedabad, Tuesday. Motilal Nehru, president, and Syed Mahomed, secretary of the Congress Working Committee, have been sentenced to six months' imprisonment.—Reuter.

Patel Succeeds Nehru

Ahmedabad, Tuesday. Motilal Nehru has nominated Vallabhbhai Patel, brother of the ex-Speaker of the Assembly, and one of Gandhi's lieutenants, who has just been released from prison, to succeed him as president of the All-India Congress. Reuter.

Martial Law Withdrawn

Simsa, Tuesday.—Martial law has been withdrawn at Sholapur, but the display of Congress flags is prohibited for two months.—Reuter.

3,302 In Prison At End Of May

London, Thursday.—(Replying to questions in the House of Commons, Mr. Woodwood Benn, Secretary of State for India, stated that persons in India convicted in connection with the civil disobedience movement since March 1, and still serving sentences, numbered 3,082 on May 31.—Reuter.

Held-Up Procession Stones Police

Poona, Sunday. A large procession proceeding to Yerwada gaol to pay homage to Gandhi was held up in the Band garden. Members of the procession squatted in the road until the early morning, and refused to dis-

perse. They stoned the police, and several policemen were injured, as also was a military officer who was passing in a motor car.

The police finally charged and scattered the crowd, several of whom were injured. Reuter.

First Expedition Of 8,000 Volunteers To Break Forest Law

Calcutta, Sunday. The first batch of the Forest Law breakers, leaving for Pawal in readiness to launch the Satyagraha campaign on July 10.

The law-breakers are carrying arms and bandages, and have a quelled dinner for the journey.

Indian Unrest

The situation in India continues to be most disturbing, not so much from violence and political unrest as from economic depression due to the boycott and other economic weapons of the agitators, says a message from Calcutta.

It is significant that, according to the *India Telegraph* a Bombay correspondent, an Indian writer in the *Times of India* says if the country owing to the boycott is not driving towards bankruptcy or Bolshevism, or both. He believes that the situation has got beyond the control of the authorities.

According to the correspondent, the boycott is being continued in Bombay along with the Nehru hotel boycott. In addition to the boycott, there are noisy processions, and the hats and caps of passers-by are snatched off their heads and burned.

Misapprehension Cleared Up

Simla, Wednesday.—Misapprehension in regard to the recent proclamation that the working committee of the All-India Congress is an unlawful association has been cleared up by the explanation that this applies to the whole of India and not the United Provinces alone. The committee consists of fifteen members.

News Sheets To Be Suppressed

Simla, Wednesday.—Lord Irwin has promulgated an order suppressing the propaganda of cyclostyle bulletins issued by the Congress.—(L.P.)

Inquiry Into Peshawar Riots

Simla, Monday.—The official committee of inquiry into rioting at Peshawar on April 24, and the measures taken to restore order, upheld the action of the civil and military authorities, and the Government of India has accepted the committee's findings.

The committee consisted of Sir Shah Waliullah, a High Court judge, and Mr. Pankridge, assistant High Court judge. Sir Muhammad Salimullah holds that events before the second firing did not justify firing to the extent resorted to. Mr. Pankridge, however, holds that it was justified. The Government accepted the latter's view and gave an assurance that points raised by Sir Muhammad Salimullah would be carefully considered.

Armoured Car Incident

Sir Muhammad Salimullah believes that some persons were run over by an armoured car before a despatch rider was attacked, and expresses the opinion that although the situation would not have assumed such a serious aspect. Mr. Pankridge did not feel satisfied in coming to this conclusion on the evidence. The Government agreed to consult a jury of officials in regard to the danger of the use of armoured cars to quell civil disorders. (L.P.)

Simon Report

The Calcutta correspondent of the *Indian Daily Mail* reports:

While the Government is getting up for action and arming opponents of law and order, as shown by Kishore Mohan Dabru's arrest, its performance in the purely political sphere is far less satisfactory and continues indicating irresolution, with a marked swing towards a fall on the wrong side of the Simon Report fence.

The Government is still obsessed with the idea of courting extremist politicians in order to induce them to the Round Table Conference, and it would not be surprising if this discovery is made in the Indian Government of a party prepared for the denunciation of its powers beyond that already suggested in the Simon Report.

Special Meeting Summoned

A special meeting of the Viceroy's Executive Council has been summoned as a result of a request from the British Government for more indication of the Indian Government's views—the request resulting from the meeting of leaders of the three parties in the Premier's room on Thursday, the object being to assist the Secretary of State for India in making some acceptable pronouncement in Parliament.

Civil Disobedience

Meantime, there are plain indications that the civil disobedience movement directed by Congress is taking more and more to organised violence, Congress having completely discarded the ordinary methods of protest in a deliberate attempt to avert the Government.

Ramsay MacDonald And India

In its issue of June 11 *The Nation* (New York) gives the following article, under the above heading which we have no doubt will be read with interest by our readers.—

Never has there been a clearer illustration of the training a host of office-holding upon liberals and radicals than that afforded by the MacDonald Government in England on the question of India. Until a couple of years ago the Laborites were in arms against the Indian policy of Conservatives. Now they are in office and the Nationalist uprising has been testing them as by fire. Although forewarned five months before they took office in June last by the announcement of the All-India National Congress that there would be a demand for independence if dominion status were not granted by 1935, in 1929, the Labor leaders took no steps to work a radical solution of the problem. In consequence they have the revolution to deal with.

Today in large measure is in the hands of the Government. The question of these retention of office. It is a real situation before the bar of international judgment which is at stake. Have they or have they not the moral courage to meet the situation in all its most difficult and trying aspects?

We must confess to doubt and discouragement when we read the called reports of the May 23 speech of Wedgwood Benn, Secretary of State for India. It is uncharacteristically by a London correspondent of the *New York Times*.

An analysis of Benn's speech of the Secretary of State for India, Wedgwood Benn, differed little was in theory, from what have been made by India's exiled England needed India, he said, and if the home to exaggerate the recent troubles that constituted no reason why London proceeded with the plans of the coming to power of the Mahatma Gandhi and his followers had been put in jail, it was explained, was not to punish them for their political views, but simply to place them where they could not disturb the good order existing in most parts of India among most of the 300,000,000 population.

As far as Mr. Benn's Second Internationalist theories may have clashed with the interests of the British Empire, the British Empire won.

Previously. The result was that the left wing of the Labor forces was "dominated," but the speech "was not a majority of the House of Commons."

It should not surprise Ramsay MacDonald. For that Prime Minister is an record not once but several times. For example, as late as October 17, 1927, MacDonald wrote in the *London Times Herald* that for her sake of India for self rule was necessary, and that India should receive independence at once.

It is a situation that has always been a existence of our Empire among the peoples has been that we are training them for self-government. The most typical that is our Indian Empire. A thousand and thousands are given for a little more tutelage. Now plain, common sense should come to our rescue. Nobody can imagine that any harm will come from independence. Let independence be granted.

Ten days later he reiterated this position. Indeed, when as of our weekly there appeared on the front by him in which he said "new conspiratorial sympathies to the growth of nationalism in India and to the spirit it is the Labor Party..."

Not was he the only Labour Lord
There is no finer spirit in
George Lansbury. As far back as
this school some farous was

"There are more than 11
people in India there are forty
English in the British Colon. We must know
what is good for those people better than they
do themselves. Was there ever
more colonial? Because our skin happens to be
white we shall more
whose skin was he
Whenever I look at
myself."

Now we are well aware of what Mr. MacDonald
will face if he attempts to live up to his opinions.
Fenner Brockway, M.P., has stated that if Mac-
Donald should grant Gandhi's request for the re-
lease of the many political prisoners who have been
rotting in prison since 1914 eight or nine of the
British governors in India would resign at once.
This, Wedgwood Benn has not dared to face. The
India Office is full of officials who live by British
control of that teeming distressed country. Again,
Mr. MacDonald is reported worn and tired as a re-
sult of the long and unhappy Naval Conference, his
anxiety about the unemployment situation, the
secession of Sir Oswald Mosley, and all the other
difficulties which confront him. None the less we
feel that he must meet the test which India offers
that he cannot evade the issue by falling back upon
the intransigence of the Anglo-Indian officials. If
he would keep his record clear he cannot fail to
approve of Wedgwood Benn's "loyal theory" that it
is right to put a great leader like Gandhi on the
excuse that he is disturbing or may disturb the
order of India. It is not Gandhi who is the dis-
turber, but those countrymen of MacDonald's who
insist on keeping India in tutelage. There is no
moral salvation for the Prime Minister save to say
again: "In all attempts to govern a country by a
benevolent despotism the governed are crushed
down. They become subjects who obey, not citizens
who act." We cannot conceive a finer slogan
for MacDonald to go down to defeat with than his
own "Let independence be granted," for we believe
that out of such a defeat would come lasting victory.

This question of the effect of office-holding upon
the reformer is one of far-reaching import-
ance. It is nothing so dangerous, nothing so to
the moral sense, no other pitfall half so direct and
—witness the fall of Woodrow Wilson. It is not to
be disposed of by saying that the thing is inevi-
table, that the theorist must become the realist
when he takes office, that practical considerations
must take precedence of ideals. These are moral
traps; those are the excuses that men give for not
living up to the best that is in them, for refusing to
face defeat; for breaching principles they have up-
held all their lives. That is the way of the politi-
cian, the professional office-holder. It can never
be that of the true reformer.

Mr. Sriyugan Nair, the Indian Liberal leader
addressing an all-party meeting at the House of
Commons, contended that the suggestions that
more power should be given to the Provincial
governments, reversed the policy hitherto pursued,
of centralization.

Mr. Nair said:
Simon report of any mention of the Viceroy's
statement about Dominion status and the way this
statement had been made if the position was to
remain as before.

The Indian Problem In The Union

Where Dr. Potgieter Went Astray

(By A. SOUTH AFRICAN INDIAN)

Dr. Potgieter, the present Agent-General in East
Africa, has taken the oppor-
tunity to hurl a vicious attack on the Indian com-
munity in the Transvaal in particular and the South
African Indian community in general, at a meeting
of his constituents recently. He has not even
spared our respected and gentle-hearted Agent-
General, Sir Kenna Redell.

He is reported to have said that the Indian
community in the Transvaal, has taken the oppor-
tunity to hurl a vicious attack on the Indian com-
munity in the Transvaal in particular and the South
African Indian community in general, at a meeting
of his constituents recently. He has not even
spared our respected and gentle-hearted Agent-
General, Sir Kenna Redell.

When the Smuts-Gandhi Agreement was signed
in 1914, after a great struggle of passive resistance,
the Indians held a profound hope that the past was
buried and that the Indian was included in the
South African national unit, to share the prosperity
and bear the difficulties of the country with a com-
mon will and determination. The ray of hope was
dashed that there was the end of racial prejudice
and persecution. The Agreement was signed in
that spirit. It was hailed as epoch-making even
in India, although the latter had to agree to complete
cessation of further Indian immigration, except of
the progeny and family of the Indians domiciled
in South Africa. This hope only remained temporary,
as soon after the great war Act 37 of 1919 was
enacted to restrict Asiatic trading and residential
rights. The cry of the "Asiatic menace" was
echoed when certain cases went against the
Asiatic community, and a movement was made out of
a unwholesome allegation of encroachment on European
trade, European society, and European civilization
by the Asiatic. The Asiatic Inquiry Commission
(1920) went exhaustively into the matter, and
declared unambiguously and unequivocally that the
cry of the "Asiatic menace" was unwarranted. It
further laid down the principles of no repatriation
and no segregation.

While the decision of the Commission was clear,
it did not rebound to the credit of the South African
Government to continue its pin-prick policy to-
wards the Asiatic by drafting a Bill—known as
the Cass Area Bill in 1921—which introduced
the very same principles against which the Asiatic
Inquiry Commission gave its considered and dis-
passionate judgment.

Our first serious charge against the South African
Government is that it is hardly desirous to give
fairplay to the Indian, and is always prepared to
listen to anti-Indian reactionaries and to pacify

them, although it may be unjust to a section of the Union's most law-abiding and peaceful population—no much so that it would go so far as to condemn the conclusions of its own judicial courts and judicial commissions.

The victory of the Horizontally did not change the situation, and the old Chamberlain Bill was the result.

It was the principle of segregation which the representatives of the Government of India were invited to discuss and settle the Asiatic question once and for all. The Segregation Bill was dropped, and the new Agreement was signed, which was, in fact, a

(1) The Indian population should be segregated by the Government of India, and should take the obligation to look after their arrival in India.

(2) The South African Government should treat the Indians as a section of the Union population, and should have the duty to uplift the permanent Indian population in the Union.

the Transvaal.

(3) In order that the Agreement may come into operation under the most favourable auspices and have a fair trial, the Government of the Union should not proceed with the Arms Corporation Bill, and request the Government of India to appoint an Agent in the Union in order to secure continuous and effective co-operation between the two Governments.

Dr. Poigleter contends that the Government of India and the Indians have not carried out the obligations under the Capetown Agreement. This is certainly a serious criticism on the integrity and faithfulness of the Government of India. It was never desired or understood that the Government of India and the Indians should work as the recruiting agents of the Government of the Union to increase the numbers of expatriation, which is understood to be per capita expatriation. What was intended was to keep the immigrants from South Africa landing in India, as they were sent by the Government of India. This has been not only done, but the Government of India and her Agents in the Union have gone further. The Government of India has opened special offices at Bombay, Madras and Calcutta to receive and register Indians, and has commissioned special officers to look after their experience in order that they may not return to the Union with the spread of a bad reputation.

examining the conditions in which the Indians are employed and devise ways and means for the betterment of employment to make their stay profitable in India. Mr. Sastre worked hard for the success of the Indian immigration scheme, and has not spared any effort to improve the position of India to make the agreement work.

Let us see how the Government of South Africa carried out its obligations.

Dr. Milne, contending the spirit of the Agreement by declaring that the agreement was to reduce

(2) although it was understood that the Asiatic Act of 1917 would not be retrospective, Dr. Milne changed his mind and instituted the continuation

scheme. (1) the Capetown Agreement accepted the Indian community as a section of the Union population, whose gradual uplift was promised; but the Union Government did not accept it as a national unit in the Pass and Nationality Act further, it did not confer the rights of the 1917 Act on the Indians; (2) it was understood that the immigration difficulties will be reduced, but to-day these difficulties have increased and the regulations have been tightened; (3) to crown all, the new legislation (Transvaal Asiatic Treaty Amendment Bill) has been introduced which spells the end of the Transvaal, in spite of the understanding that the segregation principle was dropped to mark the revival in this new measure, under the veil of safeguarding the interests of the Union.

This will prove conclusively that the South African Government is not inclined to observe the obligations of the Capetown settlement in the letter and the spirit, but is determined to cast out Asiatics from the Transvaal by hook or by crook, by intimidation or legislation, by regulation or persecution and oppression.

To go prior to the Agreement, let us see how the parallel line of South African anti-Asiaticism have worked. Here is some of the legislation which has more or less affected the existence of the South African Indian, with serious consequences in several instances—Apprenticeship Act (1913), Act 7 of 1919, Industrial Conciliation Act (1921),

Industrial Conciliation Ordinance (1923), Natal Homage Ordinance (1921), Minimum Wages Act (1925), Local Government (Provincial Powers) Act (1926), Transvaal General Orders Control Ordinance (1926), and Colour Bar Act (1926).

The Indians in the Union, tired of the annual attacks hurled on them, heaved a sigh of relief when the Capetown Agreement was signed. They accepted the above legislation as for the immigration that there was not the slightest reason to doubt the sincerity of the Union Government, but that the gate to upliftment was opened. All these hopes have been shattered by the latest blow. The Transvaal Asiatic Treaty Bill, the withdrawal of which will require the united effort of justice-loving people in the Union.

Dr. Poigleter claims that the anti-Asiatic laws have been dictated by economic necessity. To refute this I would quote the following conclusions:

The Commission (1914) declared "The Commission found that the Indian population has suffered seriously from the competition of the Indians."

The Inquiry Commission (1920) also reported that the Indian population has suffered seriously from the competition of the Indians."

The Commission (1925) declared that the Indian population has suffered seriously from the competition of the Indians."

and Wages Commission (1925) reported that the scope for employment for Indians could be increased by the legislative action from specified occupations. On general grounds it appears to us to be an absurd policy by legislation a cause which has no representation in the Legislature, from economic opportunities as open to them, for the benefit of the politically privileged class. The governing consideration in Wage Regulation should be to encourage the use to its fullest capacity of every class of labour, and to discourage any waste of capacity.

In the special circumstances of South Africa, the policy of restricting the opportunities of low paid non-European workers is particularly dangerous. The white man has less to fear from an improvement than from a deterioration in the economic situation."

The Indians have been settled in this country for over three generations; 90 per cent. of them are born and brought up in this country. They know only one home—South Africa. As long as they are not accorded their due status, India is morally and lawfully bound to look after them. The Agent-General in the Union to voice their aspirations. South Africa has enacted sufficient legislation against the Indians, and the time has arrived to call a halt to further repressive moves. It is up to South Africa to see that her fair name is not tainted with any further unbridled attacks on the limited rights of the Indians in the Transvaal, or elsewhere in the Union.

The Indian question can only be settled satisfactorily by the mutual recognition of distinctions of colour. It will be never settled by oppressive legislation, which raises national tempers and raises international complications. Inconsiderate attacks, as that made by Dr. Paigester on Sir K. V. Reddi, will make settlement more difficult.—*Pretoria News*.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 2.)

26. It has been deemed necessary to make these introductory observations because, through the Committee's reference is closely drawn, the discussions have ranged further afield and have amounted at times to a great indictment of the Indian trader. Remedies have been propounded—such as universal trading and residential segregation of the Indians throughout the Province—which go far beyond the symptoms for which the Committee has been invited to prescribe. An attempt has therefore here been made to show that even in this wider sphere no case has been made out for far-reaching and drastic legislation. A factor in the narrower field of the terms of reference, it is submitted, no menace to the general welfare has been disclosed. The Committee are faced with problems of undoubted difficulty, but they are problems which call for dispassionate deliberation and cautious legislation rather than for the sweeping interference with elementary private rights which some of the witnesses have demanded.

The first paragraph of the terms of reference of the Select Committee bears on the position created by three recent judgments regarding Indian residence on, or occupation of, fixed property by the Transvaal. The first of these is the case *North-Eastern Districts Association (Proprietors) Limited v. The Township of Norwood and Investment Co., Limited*.

The township of Norwood is a private township, not unlike similar townships, in and around Johannesburg, in which the residence on, or occupation of, fixed property by Asiatics except in the capacity of "servants" is precluded by the terms of the freehold title on which the lots are held. It was decided by the court that the defendant, who was a manager of a business, did not

of these Asiatics was held to be "occupation" and, as they were not "servants" within the meaning of the restrictive clause, such occupation was against the terms of title. As a natural result of this decision, it would appear that there are no Asiatic traders left in Norwood, except one who has raised a defence that his 25 years' occupation should operate to displace those who seek to eject him of their right to enforce the terms of the title. This case is *sub*

It is clear that, subject to the decision of the court, which would be governed by the circumstances of each particular case—those who object to the presence of Asiatics in townships where the title contains an "anti Asiatic" restriction clause have only to go to Court to secure the ejectment of the Asiatics. There seems to be an impression abroad that Asiatics, besides having an "unlimited fund of money" to draw upon, combine themselves together to fight these cases, and it has often been suggested that you may get eight people allowing themselves to be ejected so as to exhaust the funds of the society ejecting them in order that the ninth may remain. The suggestion that in the Norwood case the defendant allowed himself to be turned out and did not reserved for the subsequent case really puts more on the self-sacrifice of the defendant than common sense would seem to justify. The latter would not appear to have any remedy unless he can make good a defence such as that which has been raised in the case of North Eastern Districts Association v. Surkey. While on the one hand there would not appear to be, from the point of view of those who object to the Asiatics, any need for further legislation to secure the result desired, on the other there would appear to be no remedy for the Asiatic who has sought to occupy fixed property in defiance of the terms of the title. If, however, in any such case it should be held by the courts that long and

the Asiatic to remain in occupation of fixed property in such townships, it is respectfully urged that no case has been made out, or appears, for legislation to deprive him of the fruits of such a decision. In short, the enforcement of restrictions in private titles should be left to be decided by the courts on the initiative of private parties; no case has been made out for intervention by the State either to give statutory force to the covenants or to take the initiative in enforcing them whether directly or indirectly. For example, it is unnecessary, it is submitted, in respect of private townships, to pass any statutory law on, or to set up any special machinery to prevent, the acquisition of trading licenses by persons who *prima facie* are not entitled to occupy such townships. In such cases the remedy is in their own hands; they have merely to bring an action to enforce the terms of the title deed. By succeeding on this issue they render trading by the other party on that site impossible. Therefore I suggest that if it were thought necessary for the future to make necessary some sort of certificate that the man is entitled to occupy the premises in question, it is not necessary to make a law to prevent the acquisition of trading licenses by persons who are not entitled to occupy such townships. If there are statutory restrictions there is no need to

27. The second judgment—in the case of the

Turf Stores (Proprietary) Limited vs. Municipal Council of Johannesburg—decided that a certificate for a trading licence cannot under the Transvaal General Dealers' (Control) Ordinance be refused merely on the ground that, independently of the character of the applicant or the nature of his business, he is a member of a class (or race), which class (or race) is objectionable. This forms one of a number of decisions affecting the powers of "local authorities or boards" to refuse licence certificates under that Ordinance and, as the point has been the subject of much discussion before the Select Committee, it will perhaps be permissible to treat of it more widely than the somewhat restricted extent of the decision in the Turf Stores case would otherwise justify.

10. In this connection it may be recalled that the situation which led to the appointment of this Committee was precipitated by the action of the municipal authorities of Johannesburg in deciding in January, 1929, to refuse orders on applications from Asiatics for licence certificates until it should be decided whether or not a "local authority" or "board" is entitled or bound, in considering applications under the Ordinance, to take into consideration the title of the applicant to occupy the site in respect of which he seeks for a licence. It is unnecessary to discuss how far the Indian community are justified in regarding this action on the part of the municipal authorities as an attempt to usurp the functions of the Union Government and, through the medium of a Provincial Trading Ordinance, to enforce laws against the occupation of land which successive Governments in power in the Transvaal down to the present Union Government have refrained from enforcing—to do, in fact, what the Union Government legislated to avoid in 1919. The whole question of the future enforcement of the Gold Law and of the protection of interests which have grown up in contravention of that law since 1919 is raised by paragraph 3 of the Terms of Reference and will be discussed in its proper place. Assuming, however, as most of the evidence given before the Committee assumes, that the view may prevail that for the future the Gold Law is to be strictly enforced except as against those who may now secure protection and their successors in title it would follow that for the future, it is undesirable that Government or local bodies should countenance illegal occupation by granting licences or certificates to persons who are prohibited by statute from occupying the premises in respect of which the licence is sought.

I would draw a distinction between the private township and the case where the restriction is statutory. You already have such a distinction in section 20 of Act 37 of 1919 which refers only to areas where restrictions are statutory.

(To be continued)

LECTURE

AT THE

Parsee Rustomjee Hall,
140, Queen Street, Durban

"SYSTEMS OF INDIAN EDUCATION"

BY

A. SHAKOOR, Esq., M.A., B.T.

on Tuesday, 15th July, 1930, at 7.30 p.m.

His Worship the Mayor (Rev. A. Lamont) will preside.

All are invited to attend

Move Towards Republic

A meeting of Nationalists at Bloemfontein decided to form a republican league within the Nationalist Party and to call a conference to that end. The meeting was attended by representatives of all the provinces except Natal. The principal speakers were Dr. H. J. Steyn and Mr. Edeburg, of Bloemfontein, and Professor de Wet, of Potchefstroom. The discussion turned on the Union's present constitutional position vis-à-vis the Empire all the speakers agreeing that General Hertzog's idea of the Union's independence does not reflect a real independence. Dr. Steyn said three propositions were put forward: 1. The Union must take its place without qualification in the Commonwealth. 2. The Nationalist Party's view—that the Union had a place in the Commonwealth with the right to secede in reserve. 3. The view of this meeting—that the Union was not now independent, that since the 1906 Imperial Conference the Imperial tie tended to harden, and that the solution of our national problems depended on complete independence—i.e., a republic.

Dr. Steyn and Mr. Edeburg opposed General Hertzog's views on independence at the Witwatersrand Conference of the party last year, but they were overruled by the majority in defeating them. It was said at the Bloemfontein meeting that a large and increasing majority of the Nationalist Party follow the Premier.

—The Star.

RISKS OF INDIGESTION.

What Every Dyspeptic Should Know.

What people now learn for the first time.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

Dr. Williams' Pink Pills for Pale People.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૨૮ મું.

શીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૧ જુલાઈ ૧૯૩૦

નં. ૨૮

નોંધ અને સમાચાર

ડોક્ટર સીદાને ગ્રેડીસ આણુ કરી

અમને અજ્ઞાતતા આનંદ થાય છે કે ઇંગ્લાંડથી હાલમાંજ પધારેલા ડૉ. કે. એમ. સીદાને ચીનાની ગ્રેડીસ પ્રમુખમાં આણુ કરી છે. અમે તેઓને દરેક સહજતા પુરવ્ઠીએ છીએ. ડોક્ટરને ટેલીફોન નંબર ૨૮૩૮ છે અને રહેઠાણનું સરનામું '૭૧, લીક્સ રોડ, હરબન છે.

રીપબ્લીક સ્થાપનાની હીલચાલ

૬. આફ્રિકાની નેકનાશીર ધાર્ટીમાં એક પણ એવો પહેલો છે કે જે આ દેશને જે ભવની સ્વતંત્રતા છે તેમાં તે માનતો નથી. ખોટીક સામાન્યતાથી લઇને છુટા પડીને આફ્રિકાને રીપબ્લીક બનાવવું એ આ પક્ષનો આશય છે. યુનીયનના પણ પ્રમાણ અને નેકનાશીર ધાર્ટીના નેતા જનરલ કટ્ટેજીય આવી ભવની હીલચાલથી વિરુદ્ધ છે અને રીપબ્લીક સ્થાપનાનો વિચાર ધરાવનારા સભ્યોએ બધા દેશોને જાહેરમાં એ પ્રશ્નને આપ્યો છે ત્યારે ત્યારે જનરલ કટ્ટેજીય એવા વિચાર ધરાવનારાઓની સમક્ષે થયા હતા અને એક વાર તે તેમણે નેકનાશીર પક્ષના આગેવાન તરીકે રાજીનામું આપી દેવાની ધમકી પણ આપી હતી. રીપબ્લીકન વિચાર ધરાવનારા સભ્યોની એક સભા બ્રેમટોન્ડીનમાં મળી હતી અને નેકનાશીર ધાર્ટીમાં રહીને રીપબ્લીકન લીમની સ્થાપના તેમણે કરી છે. અને એ પ્રશ્ન ઉપર ત્યારે ચોક્કસ તક મળે ત્યારે નીર્ણય કરવા નેકનાશીર ધાર્ટીમાં જોવાવવાનું નક્કી કર્યું છે. નાટાક સિવાયના દરેક પ્રાંતના પ્રતિનિધિઓએ આ સભામાં હાજરી આપી હતી. મુખ્ય ભાષનારાઓમાં ડોક્ટર સ્ટીન અને મી. એડર્મ બ્રેમટોન્ડીનના અને ચેમ્બરસ્ટ્રીના પ્રેસિડેન્ટ કીવેટ હતા. સર્વ ભાષનારાઓ એ વિષય ઉપર એકમત થયા હતા કે જનરલ કટ્ટેજીય યુનીયનનું ઇન્ડિપેન્ડસ મેમ્બર છે એમ જણાવે છે તે સાચું ઇન્ડિપેન્ડસ નથી. ડોક્ટર સ્ટીને દર્શાવ્યું કે રાજ્યદારી હેતુમાં પણ જુદા જુદા વિચારો છે. પ્રથમ સા. આ. ધાર્ટી (આ પાર્ટી) એમ માને છે કે રાષ્ટ્ર પણ ભવની હરત વિના યુનીયનને ખોટીક સામાન્યતા આપ તરીકેજ રહેવું. બીજો પક્ષ, નેકનાશીરોનો, આ પક્ષની એ માન્યતા છે કે સામાન્યતાથી છુટા પડી જવાનું અધિકાર સાથે સામાન્યતા યુનીયનને સ્થાન છે. અને ત્રીજો વિચાર આ સભાનો. આ પક્ષની એવી માન્યતા છે કે યુનીયન હવે સ્વતંત્ર નથી, સન ૧૯૨૧ ની કાઠી પરિપક્વ બાદ કાઠી કાપવા સખત બનેલો છે અને આ દેશના રાષ્ટ્રીય પ્રતિનિધિ નિરાશરજ સંપૂર્ણ સ્વાતંત્ર્ય એટલે કે રીપબ્લીક હારવાનું શક્ય

રહે. આ હીલચાલ આ દેશમાં ફેરવે દરજ્જે સહજ થઇ શકે તે તો અવિચારનાં જોડાં હશે.

પ્રશ્ન સાથે વિભાગીયતાની સંધી

અમદાવાદથી હરતો વાર દર્શાવે છે કે વિભાગીય અને પ્રશ્ન સાથે એક સંધી થઈ છે તેની ખતલમ એવી છે કે અમદાવાદ સ્વતંત્રતા વિભાગીય સ્વીકારે છે અને સંધી અત્યારથી અમલમાં આવે ત્યારથી પાંચ વર્ષનો અંદર ખોટીક કરકર મોટાપ અને કીનાહડી આગળથી ખસેડી લેવું. પ્રશ્ન વિભાગીયને કવાઈ પહોંચે મારે પણ જગ્યા બાંહે આપશે અને તેનું રક્ષણ પ્રશ્નનું કરકર વિભાગીયને અર્થે કરશે. પ્રશ્ન લીમ જોઈ નેકનાશીર ધાર્ટીમાં થાય કે તુરંત આ સંધી અમલમાં આવેલી ગણશે.

અંકીર શોકળનક લુલ

ઇંગ્લાંડ, અમેરિકા અને જાપાન વચ્ચે જે હરિઆઇ સંધી થઈ તે વિષય ઉપર ઉમરાવેની સભામાં કંડનના થર્મ થતા અર્થે ખોટીકે અજાણ્યું કર્યું કે હરિઆઇ રક્ષણ એ હવે જુલ-કાળનીજ માલ રહી ગઈ છે એ સહ વસ્તુ જે હીવસે અમલમાં તે હીવસે આ દેશને એક મોટા પ્રાકાશ આપશે. કંડનમાં બમેલી આ સંધી એક અંકીર અને શોકળનક લુલ છે. જે રાષ્ટ્રના જવાબને માટે આપણી પાસે પેશાન હોય તો આપણે એટલી સામાન્ય ભુદિ તો બતાવવીજ જોઈએ કે આવી ભવની સંધી આપણે નહિ કરીએ. અર્થ નેલીકાએ રજાનું કર્યું કે અર્થ ખોટીની સાથે તે અજતો થાય છે. સામાન્યની હરિઆઇ નેવા વિષે ઇંગ્લીશનક ડાન્ડરસમાં થર્મ થશે એમ લોડ પારસુરે દર્શાવ્યું કર્યું.

આભાર

અમારા પ્રતિનિધિ બાઇ ડેરમારપ લનાલ્લ ઉપરાચલ ક્રાંતિવાલમાં ફરે છે તેમને જે જે બાઇબાએ મલક આપી છે તે માટે તેમને આભાર માનીએ છીએ. બાઈ ડેરમારપ અમદાવાદ કીસ્ટીકમાં હવે જનાર છે. આ વિભાગના અર્થ બાઇબા પણ લવાળા આપશે અને નવા બાકો થશે એવી અમે આશા રખાએ છીએ.

સહાયભુતિ એમ્બેડે છે

કાલી સરકારે પ્રશ્ન આફ્રિકાના બાવી સંધી જે સરેક ખરીતો બનાવ પાડ્યો છે તે વિષે કેન્ડિયાના મેરજોમાં અજ-બનાવ થઈ રહ્યો છે. રાજ્યભવની પુર્ણ અગ્રમ તેમને પેશાના

વેપારસરોત્તમ બીલનું નવું યોર્ડનિંગ

સીમલાથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે મહાસભા તરફથી સાધકોટાઇથી જે પત્રિકાઓ બહાર પડવામાં આવે છે તે અટકાવવા માટે વેપારસરોત્તમ બીલ બીલું યોર્ડનિંગ બહાર પડ્યું છે.

૩૩૦૨ સત્યાગ્રહીઓ જેલમાં

બંદની ફરનો તાર દર્શાવે છે કે જામની સભામાં પુલા-એલા એક સવારના બાપમાં શ્રી. વેન્ગુર જેને દર્શાવ્યું હતું કે માર્ચ માસની પહેલી તારીખથી જે માસની ૩૧ મી તારીખ સુધીમાં સવિનયમજનની હાલમાં ૩૩૦૨ સત્યાગ્રહીઓ જેલમાં છે.

હાલકલામાં પરતીકંપ

હાલકલાથી ફરનો એક તાર દર્શાવે છે કે રાત્રે પચ્ચ વાગે જરતીકંપનો એક સખત આંચકો આવ્યો હતો અને પશ્ચિમમાં હુનેલા માલસો બધા કાલી લકા કરતા. ટેલીફોન પચ્ચ બધ પડી ગયા હતા. એક ધરમાથી - ટેલીફોન મહોલમાં નીચળે આવ્યા હતા અને વાસુદેવે જે પોતાના કીર ઉપર પુખ્તીને રાખી રહેલા છે એમ માનવામાં આવે છે તેને રીકવવા કાંપનારો કરવામાં આવ્યા હતા. કહેરમાં અનેક યકતોને નુકસાન થયું હતું. કાંઈ જોડેનું મકાન પચ્ચ હતી ઉઠ્યું હતું. પશ્ચિમ આસામમાં જરતીકંપના કાંચકા સખત આવ્યા હતા. જોડતીમાં નવ આંચકા આવ્યા હતા. આ અનેક મહાતોને નુકસાન થયું છે અને પચ્ચ માલસો પાવલ થયા છે. જંગલ છૂટકું રહેના પુલોને પચ્ચ નુકસાન થાયું છે.

રિશ્તિ અન્યત્ર બંદીર છે

હાલકલાનો અમરપત્રી અલ્લાવે છે કે કોઈમાં રિશ્તિ પચ્ચી મંબીર છે. ગળમગાઓ બહુ ડાર અને બીજા આમાં કલિવારોનો ઉપયોગ કરી રહેલા છે તેથી રિશ્તિ અસાધ્ય છે. ટેલિ ટેલીફોન પચ્ચો મુખ્યને અમરપત્રી 'દાહમ્સ એક ઇન્ડિયા' માં એક દોડી ભેખક લખે છે તેના સમાચાર આપતાં અલ્લાવે છે કે બદિષ્ઠારની અળવળને લીધે દેહ દેવાળાના રસ્તા તરફ ચાલો બોલોવિષમ તરફ અસાધ્ય રહેશે છે. તે માને છે કે રિશ્તિ સત્તાવળાઓના અંકુશમાં હવે રહેલી નથી. મુખ્યમાં નેકરના પદાધિકારી હાલમાં પડેલી છે અને બદિષ્ઠાર એસમાં માલી રહેશે છે. અળા અને કોલોને બધ છે. ખીલો પચ્ચ બધ છે. પોકારો પાડતાં લોકોમાં સરખો નીચળે છે. રસ્તે જનારાઓના મત્તા ઉપરથી હેટ લથા ટાપીઓ લઇ લેવામાં આવે છે અને આથી નાંખવામાં આવે છે. 'મંડી આર્મી' તરીકે મુખ્યમાં અલ્લાવે કહેલું છેકરા તથા હોઠીઓનું બહાર મહોલોમાં પોકારો પાડતું હરે છે. સંખાનય ભોવેટ રહત્યા અમરપત્રીમાં આવ્યા હતા તે હવે વેપાર ગયા છે.

મહાસભા સમિતિ આટેનું અંધન આવ્યા દેશમાં છે. સીમલાથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે મહાસભા સમીતીએ મિરકાપેરોનું અંધન છે એમ કલ્પવામાં આવ્યું છે અને માત્ર અંકુશ પ્રતિભાવ નહિ પરંતુ અમરત દોડ માટે છે. મહાસભા સમીતીમાં પદર રહેશે કે મહાસભાના ને સમન્ય સભ્યો છે તેને આ અંધન કાચુ પાતું નથી.

મહાસભાના કર્મને જરૂર સરખ

પુનાથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે લોકોનાં રોગોનું એક

રોગ સરખા થવાના એકમાં મહાસભાના કર્મને માટે જરૂર તેને પોલીસે રોક્યું હતું. મોઝા આથી રસ્તામાં બેસી ગયા અને આથી અસવાની રોગોને ના પાડી. તેમણે પોલીસે ઉપર પચ્ચે રોક્યા. પચ્ચ પોલીસોને હળુ લઇ હતી. એક સરકારી અમલદાર આટરમાં પસાર થયો હતો તેને પચ્ચ હળુ લઇ હતી. પોલીસે આપરે રોગો બહાર કરી રોગોને લીધેનું પચ્ચો પાવલ થયા હતા.

જંગલ ખાતાના કાયદાના અંગની નવારી

ખીસરથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે આઈ કબર સ્વચ્છેવોની એક મેટી દુકડી અમલ ખાતાના કાયદાનો અંગ કરવા માટે પુસાદ જવા નીકળી પડી છે. જુલાઈની ૧૦ મી તારીખે આ દુકડી સહામક કર કરશે. આ મેટી દુકડીની સાથે સર્વ જાતનો સરખમ પચ્ચ રાખવામાં આવ્યો છે. મહાસભા માંડીને એન્ડ્રુસ કારો, પાટાઓ અને હાલતે પચ્ચ સાથે રાખવામાં આવ્યા છે.

સામીતી અને સાધમન રીપોર્ટ

'રેડાર' પચ્ચો અમરપત્રી બંદની દર્શાવે છે કે જામની સભામાં અર્વ પક્ષોના રહેની એક સભામાં શ્રી. કાલાજીએ એક લાગળ આપતાં દર્શાવ્યું હતું કે પ્રાતિક સરકારને વધુ સત્તા આપવી જોઈ જે સુચના કહેલી છે તે વાલ એક અલ્લાવે અમરપત્ર સરકાર ઉપરિલલ કરવી એવી જાતની રાજનતીમાં આવે. મુખ્ય મદલ્લ મદમ જાતી હતી તેનાથી વલ્લી સુચના છે. વેપારસરોત્તમ પેના રેટમેટમ રે.મી રીઅન રેટમ વિશે હિસેખ કર્યો હતો તે સંબંધી સાધમન કમીશનના રીપોર્ટમાં કહી હિસેખ નથી તેની ટીકા કરી હતી. શ્રી કાલાજીએ પુષ્ટ્યું હતું કે રિશ્તિ જે જેમની તેમ રહેવાની હોય તો વેપારસરોત્તમ રેટમેટમ આ માટે કર્યું.

એવ અમરપત્રી સાધમન રીપોર્ટ સંબંધી દર્શાવે છે કે સરકારના સંબંધમાં જેઓ છે તેજો તરફથી એવી વાત અળ છે કે સાધમન રીપોર્ટને દુકાળીને બે ખુ કરી નાખે. તેથી જામની સભાના અમો મિતમાં પડ્યા છે. સરકાર પોને શું પાર છે તે વિષેનું રેટમેટ કમારે માથ તેની વાલ જીવાલ છે. એમ માનવામાં આવે છે કે હોંદના રાજાધારજી આટેની પુરી વોજના રીપોર્ટમાં છે અને એલ ઇન્ડિયા ડાન્કરસમાં બીનજરૂરી બંધનો ન હોવા જોઈએ તે છતાં એ ડાન્કરસમાં સાધમન રીપોર્ટના અલ્લાવે બધી અર્માં થવી જોઈએ. આખરે ફેરકાર બધે તેમાં માથ પરંતુ સરકારને રોજ આપનારા અલ્લાવે છે કે અમરપત્રી હરખાલ સ.ચે ૨૫ રાત્રીને ડાન્કરસમાં કામલ થવું ન જોઈએ.

પેરાવરના નુકસાનની નવાસ

સીમલાથી ફરનો તાર દર્શાવે છે કે એવીજ માસની તાર ૨૪ મીએ પેરાવરમાં અલ્લાવે મોજો બહાર સંબંધી લપાસ અકાવવા માટે સરકારી કમીટી નીમવામાં આવી હતી. એ કમીટીએ સીવીલ અને બહારી સત્તાવાળાઓ ને પગલા અર્માં હતા તે બસાવર છે એવો નિર્ણય આવ્યો છે અને હોટી સરકારે કમીટીની લપાસના પરિણામને અંજુર રાખ્યું છે. કમીટીમાં હાલકલાના નવાધોજ સર ક.દ મદમદ સુભેમાન તથા આસીસ્ટન્ટ નવાધોજ શ્રી પેંકરીજ સભ્યો હતા. સર મદમદ સુભેમાનના એવે. અભિપ્રાય છે કે માલ વેગ ને

જેના બદલે મહાવલામાં આવ્યા તે પહેલાં જે બનાવે બન્યા, તે એવ. નદા ૩ જે પ્રમુખના ગાળા બદલ કરવામાં આવ્યા તે વાળથી ભેળી કાઢાય, મી. પેકરીજ એવી જુદા વિચાર ધરાવે છે અને તે માને છે કે એના બદલ કરવાને વાળથી કાઢવું હતું. સરકારે આ આસીસ્ટન્ટ - માધારીને જવાબેના વિચાર કબુલ રાખ્યા છે અને આવી આવી છે કે સર મદમદ સુમેમાને ઉપસ્થિત કરેલા મુદ્દા ઉપર સરકાર સંજાળપુર્વક વિચાર ચલાવશે.

આરમ્બડ કાર વાળો બનાવ

સર મદમદ સુમેમાને માને છે કે ડીરેચ રાષ્ટ્રના ઉપર કુળભો કરવામાં આવ્યો તે પહેલાં આરમ્બડ કાર ફટકાક માલુમોના ઉપર ચક્રને દોડાવવામાં આવી હતી અને એવો અભિપ્રાય કહાવે છે કે એમ બે ન બનું હત તો સ્થિતિ આટલું અભીર સ્વરૂપ ન હોત. જુઓની ઉપરથી આવ્યા નિર્ણય ઉપર આવતા મી. પેકરીજને સંતોષ થયો ન હતો. મેડમવરના અટકાવવા માટે આરમ્બડ કારનો ઉપયોગ કરવામાં નોખમ રહેલું છે તે વિષે સરકારે કચકરી સત્તાવાળાઓ સાથે મતબલ કરવા કબુલું છે.

તીરછી નગર

આ એવકન કાનમા ચાલકાલ નોકાનીસનના કહેરમાં એવા પડ્યા ન્યાં હોય ત્યાં પડી રહ્યા છે કે જો! આપ! મુલા પડ્યા છે. એસીવાડીક રેનોર બીલ સરકારે બકાર પાડ્યું તે ઉપરથી તો એવું દેખાય છે કે કાલવાલના દોદીઓ પાંચ વર્ષનાં બલમ થકા જવાના. સેનેરી કપડે ન્યાં ન્યાં કાચુ પડે છે ત્યાં ત્યાં દોદીઓ આજ વર્ષે થયાં ગેરકાયદે રહેલા છે માટે તેમને એ સ્થાનમાંથી તુરત થકોઠા મારી કઢાડો એવી વાતો સીમેકક કમીટીના સભ્યોએ કરી છે. પાઈ-મેટ કાયદા થકેલા હોય તે શું માત્ર અભરાધ ઉપર રાખી મુકવા માટેજ છે? દોદી કોઠાને કાયદાનો બંન કરતા અટ-કાવવાજ નોકાએ. પરંતુ સાથે જો કોઠાના ઉપર કયા પક્ષ રાખવીજ નોકાએ. માટે જો કોઠાને રટાડો આવી કરાવવાની પાંચ વર્ષની મુદત આપો.

એવક ન્યાં ન્યાં રહે છે ત્યાં ત્યાં અલકાલ એમજ સંભળી રહ્યો છે કે પાંચ વર્ષના કાષ્ટક એ અરેખર તો મોરા વેપારી-એનેજ આપવામાં આવ્યા છે. મોરા વેપારીઓ દોદી વેપારીઓ સાથે મોરા વેપાર કરે છે. તે કોઠાના બાપો પાઉંડા દોદી વેપારીઓ પાસે પડેલા હોય. જો સેનેરી સત્તાવાળી આજેજ દોદીઓને કહામવામાં આવે તો બીજાસ મોરા વેપારીઓ તો ખલાસજ થકા જાયને! એટલે આકકતરી રીતે સરકારે મોરા વેપારીઓને એતવણી આપી દીધી કે તમે કોઠા સંજાળને. સાથ કોઠાને પાંચ વર્ષનાં અને સમય આપીએ છીએ તેટલા સમયમાં કોઠા પલો વેપાર કરવા રવી તમારા પેસા વસુલ કરી લો. પાંચ વર્ષ બાદ જો કોઠાને અથે દેવાટે પકો-આડીયું. અને ત્યાં જો કોઠા જવા રાજી ન હોય તો બકાન-મમાં પડે. અમારે તે સાથે સેવા દેવા નથી

સવક વળી માલે તુલાર ફેડીવાએને બારણે પક્ષ ફેડક વાર ડોળીકું કરી કાન એસીસના બારણા પાસે રાખી લી વાતો કાય છે તે સાબળી છે. તેમાં કોષક ફેડીવાની એસીસમાં સાબળવામાં આવે છે કે "જો તો એમજ આલા કરે, કય સરકારના વખતથી એવું આલા કરે છે, કાષસન

આપવાની ના પાડા કરે છે અને આપા કરે છે. ફીડુસાનની સરકારનો પેલો માલુક આવે છે તે કું કરેલો છે તે કબુ મરાબર કરી રહે. કાષસન તો આપા કરે પક્ષ કાચુ. પ્રાપર્થો વાળું જરા આકર છે." એવક કાંથી જરા મુકમાં કરતા આમળ વધે છે અને બીજા ફેડીવાની એસીસમાં ડોળીકું કરે છે. શેક ખુશી ઉપર એસીસમાં એસીવાડીક બીલની કોપી લખને મેટેલા છે. બીજા બીજુ મેલાજ સેલરની એપડી ઉચલાવતા ઉમેલા નેવામાં આવે છે. શેક બીલ વધે છે પક્ષ અંદર તુમડીમાંના કાકારાં જેવું લાગે છે. કથી સમજ પડતી નથી એટલે રેબલ ઉપર બીજા ફેડી કય સાથે કાય મુકી નિઃશાસ નાખી મોલે છે, મેલાજ, 'ક-ટ્રો-લીમ ઇન્ટરેસ્ટ' એટલે ચકવર્ધો આજ એજ અરજ કાય છે કે મેલાજ સકળ કચીને કહે છે ના, શેક ચકવર્ધો 'આજને અંગ્રેજમાં તો 'કમ્પાઉડ ઇન્ટરેસ્ટ' કહે છે. શેક જરા વિચાર માં પડી પાછા મુકે છે, કારે આ બીલમાં 'ક-ટ્રોલીમ ઇન્ટરેસ્ટ' એવું છે અને પ્રાપર્થો જરા કરી સેવાની વાત છે એ કાચુ કબુ એમાં શું છે? આપણો વજીલ તો એવું કમળવતો હિતો કે સરકાર બીલકલ જામ કરી લે છે. તો આપણી બીલકલનું કું કહે? મેલાજ કુંમાં પ્રાપર્થો વાળા કલમ સમજવ-વનાં કહે છે કે ૧૯૧૬ ના કાયદા પછી જે મેલાજે લીખીટે કંપની કરીને બીલકલ ગેરકાયદે ખરીદેલી હોય તે બીલકલ આ બીલ કાયદો થયા પછી એક વરસની મુદતમાં કાસકર કરી નાખવી નોકાએ અને કાસકર ન કરે તો તે બીલકલ સરકાર જામ કરે. ૧૯૧૬ પછી લીખીટે કંપની કરી બીલકલ ખરી-દેલી હોય તેમા ક-ટ્રોલીમ ઇન્ટરેસ્ટ મોરા શેર હોલરોનો હોય તોજ તે કાયદેસર મળ્યા. એટલે કે તે બીલકલનો બધા વહીવટ તેમજ તેના કાલ જે હોય તેમાં કાણ મોરામોનોજ સામી રીતે હોય તે 'ક-ટ્રોલીમ ઇન્ટરેસ્ટ' મોરાઓનો કહેવાય અને તે પ્રાપર્થો કાયદેસર મળ્યા. આવી નામની અતર મોરા શેર હોલરને કોઈ તરીકે ઉભા કરીને કંપની ઉભી કરી બીલકલ ખરીદેલી હોય તે કાયદેસર ખરીદાણેલી બીલકલ ન સેવાય. આવી બીલકલ હોય તે વરસ દીવસમાં કોઈ મોરાને વેચી દેવી નોકાએ.

શેક મેલાજની વાત સંભળી નિઃશાસ નાંજે છે. કાજી આ દરકાર કું કરવા બેડી છે. મોરાઓને વેચવા બહું તો તે બીલકલની ફેટલી કીમત આપવાનાં આના કરતાં કરકાર બધું છૂટી લખને કમને દેક મોકલી દે તો કાઈ કરી?

એવક સાંથી વળી આમળ વખ્યા, એક ફેડીવાની એસીસ માં ફેડિસના મેમાર અમલદારોને અર્જ કરતા નેવા. એક અમલદાર મોલા. શેક.....એટલેક મોલીનો બીલ વિપેને અભિપ્રાય આપણી પાસે આની મયો છે. આપણા એજન્ટ સાહેબ સાથે જે દીવસ સુધી તેમણે બીલ વિપે અર્જ કરી તેમજ અભિપ્રાય લીધો તેની પાચીસ બીનીનું બીલ આપ્યું છે. વળી કરળનમાં સા. આ. ઇ. ફેડિસની એકઝીકુટીય મીટીંગ મલેલી તેમાં એવો કરાજ લખેલો કે એક સાધારણ માલુમ પક્ષ સમજી અમ એવી રીતે બીલની ફેટ 'કમમની સમજ આપી રેથી શું મુકાલ કોમને કાય છે તેમજ બીજા વિમતો આપનારી એક એપડી તેવાર કરવી. જે કામ પક્ષ

....બાઈ કરળન એક અકવાડીઈ શેકાક અમલમ મુકી કરી આવ્યા છે. વિલાયત, ફીડુસાન કાપાઓમાં તેમજ અથા આગેવાનોને પહેંચાડી કાઢાય માટે એ એપડીની કલરેક નકલ કપાવવી નોકાએ તો તેને માટે અર્જના પેસા નથી તો

કોણ જાને શું કરીએ? કોણેકેક બોલીને તો આજે રેલી-
જીવ પશુ જાણે. . . તેને હીલ પેસા બેઠકે કોઈ કોઈ
એ આ અમલદારોને ત્યાંથી કે બહારની પાસે બેઠકે ઉપરાષ્ટ્રી
કોને? કોનેસાના અમલદારો. ખીચાયા ત્યાં રજક ક્યાં કરતા
પાસા ખોવાયા. આખા, પરંતુ ખાસે તુલસી કૃષિયાઓ એકમ
પણ ના આગળે પડી કોઈ ઉપરાષ્ટ્રી કરતા નથી. અને પેસા
ખાવાના કૌરવી ખાઈ પાટ કોઈનાર? કે મિલના અમલદારોની
દલા મળી. કોણેકેક બોલીને આ કોણના ઉપર નોટીસ ન
મેકાયે તો હીલ એવો વિચાર કરતો કે વળી અમલ નખે.
આખાના આગળે કોયો વિચાર કયો કે કોઈ પ્રભુનું બહેર
કારી કરનારા એમન ખીચારાઓને કરુ મુખ. વળાવણું નથી તમો
આદીથી કહી સત કીવલ પાસા આવ, રોટે, પરીઓને ત્યાં
આવ, બોલીએ જોવાય, તેમની આવી દલા! કમ કરવા મટે
પાસે એક પેની પશુ ન કોયો આરે થીમતો એમને પ્રથમ
રોજન આપી છે તે બરીન એમને જમાવવા કરવા કરવો. પશુ
વિચાર નથી કરવા જાને કયે કરનારાઓને બીજુલ ઉતેજન
મળેનું પશુ નથી આપનાર? આવી કોમની છે પ્રભુ ત્યાં કહા
કહેવ જોયો વિચાર કરતો કે થર આમલ જાણો નિશચ કરી
આમલ નખતો કહો ત્યાં વળી કરતામાં એક પ્રભુ કરતા નેત્ર-
પ્રભુ અને મળ્યો તેણે અને હોવા સાપ્ત પ્રભુનું, કોઈ કરવા
કયા રહેની? સેવકે પ્રભુ કરુ આઈ અમે કોઈ એક તો નથી
એક બરીબા આજુલ કોયો. કેમ હું કામ છે આપ 'મનિક-
વળ નોપરિમળન' મંગાવો કોઈ મેં કહું ના છ, નેત્રવાન
કહે, કાંઈ આપાઈ, આમ કાંઈ કરો કોઈ મુલોની, આઈ
કાપું કોણાયે વરમથી પ્રભુની સેવા કરે છે. પ્રાંતવાલના
હોઈ આજુલો ઉપર તકલીફ છે તેને માટે પશુ સમજાવેને
સોજું જાણાવ આપે છે તે થીમતું તો જોઈએ. એવો વિચાર
કે આ વળી પાસેથી ક્યાંથી આવી પળાયેત? પશુ પાસે વિચાર
જાણે. કે આ કાપું સકામમાં થીમીજનું છે. વળી એવા
મેકીટક, મકામમાં કોઈ મળીવાલ કાંઈ મસાલવામાં
પાપુ ફોલવી એકમાં મેકીટક. આજે એક પાઉક કહીકીએ,
કરી પાસેમાં કાચ નાખ્યો. સાંભળ ૧૮-૬ નીકમ ત
મેં આપી કરું તમારી સવા સાંભળ જાણી છે તે કમ
આપીશ. આજે તો નથી, અદેનજ કરી પેસાને આપવા
મળ્યું સેવક પશુ વરમાં આવી નીરોત સવા

શ્રી. સવા— 'પનમકર'

ડેક્ટર કે. એમ. સીદાતના માનમાં ટી પાટી

મેસર્સ ધોરાળજી હસમજી અને ડી. આઈ. કાજી સરશ્રી
પ્રમુખ હોઈ કમમાજ આપેલા કે. હસમ સીદાતના માનમાં
"પોટા કાઢી" માં એક ટી પાટીને, મેજાવડે કરવામાં
જાણ્યો જાને. એમાં ૨૦૦ ઉપર મદરશીએ ફાજરી આપી
કહી- પ્રમુખ શ્રી. ધોરાળજીને ડેક્ટરને આવકાર આપનાર
આજુલ ત્યાંથી સંજાગી તેઓને પ્રભુને કાર અર્ચણ કર્યો કહો.
પ્રાંત ભાવનરામમાં કોણેકેક, અર કે ખાન, કાંટેવર,
રોડે, મેસર્સ એ.મર કહેરી, બી. એ. મેધરાજ અને એ.
સહુ કહો. કાજી રહેલાઓમાં મેસર્સ એમ. એ. એમ.
મુસા, પી. જાલ, પ્રમર, કોચ કીમેક, રેકુદીન, ધ. આઈ.
મે. કાલા, અને ક.સ. કે.કે.ના પ્રેરેસરે કહો

ખાડ જવાળ વાળવાં ફા. સીદાતે મેસર્સ ધોરાળજી અને
કાજીને 'મેજાવડે' કરી પોતાના અનેક મીતેની મુલાકાત
કાળમાં બહુ જાણાર મળ્યો કહો. અને જાણ્યું કરું કે
તેઓ કમેકાં કોઈ કાર્યમાં પોતાનો જાણ આપશે

તમારા દેશને આતર આટલું નો બહુજેગ

મીઠા પેરાની આવક

હોઈની સરકારને મીઠા પેરા ઉપર કેટલી આવક થાય છે,
તે પાછલાં પેરામાં ત્યાંના મીઠા પેરાની આવકના આકલ
જોવાથી સમજાય છે—

વર્ષ.	આવક.
૧૯૨૧-૨૨	૧,૪૦,૧૮,૮૦૦
૧૯૨૨-૨૩	૭,૩૧,૮૬,૫૬૨
૧૯૨૩-૨૪	૧૦,૧૨,૪૮,૦૦૫
૧૯૨૪-૨૫	૭,૮૫,૭૭,૫૭૭
૧૯૨૫-૨૬	૧,૭૭,૦૬,૮૬૦
૧૯૨૬-૨૭	૧,૭૨,૮૬,૨૬૭

પરંતુ મીઠા પેરા ઉપર છંદિયા કમિશની સરકારને
કમીને માથે કરાવ્યો, કારણ આ દેશની બીજાની કાંટરી કાંટરી
ઉપર કોઈના કરેલા કરીઓને પેરા આવકો મટે છે.

હોઈમાં દર વર્ષે પરંતુકથી કે જાણ દર તેવાર મીઠું આવે છે

અમલના કોઈ પશુ દેશ કરતાં બરીન કોઈવાસીઓ મેલિ-
વારીને લીધે મીઠું જોવામાં જોયું વાપરે છે, તે નીચેની
કહીકા ઉપરથી જાણાય છે:—

દેશ	દર વર્ષે માણસ દીઠ મીઠાનો ખર્ચ.
ઇંગ્લેન્ડ	૪૦ રતલ
ફ્રાન્સ	૨૦ "
રશિયા	૧૮ "
હોઈ	૧૦ થી ૧૨ "

હોઈ સરકારમાં જોઈએને પશુ વર્ષ દરકાં ૧૪ થી ૧૫
રતલ મીઠું આપાય છે, અતરે દર વર્ષે હોઈમાં એક માણસ
માથે ૧૦ થી ૧૨ રતલજી મીઠું વાપરે છે.

મુરોખની મહાન સલાહમાં તારે ઝુ. આપ્યું?

મુરોખની મહાન સલાહ એ જાના જાણેના જાણાને જાણાર
કહી. આત્મ નિર્ણયની બહી બહી જાને તે કમયે કરવામાં
આવતી હતી. એક મળજી પ્રભુને જોરાવર પ્રભુએ જુદી
નાંખવી ન જોઈએ એ એક મહાન સિદ્ધાંત તરીકે ફોર્મી
પ્રીતને સમજાવવામાં આવતું. હોઈ પશુ આવી બહી બહી
જાણેમાં જાણપ એ જાણ કરક પાસાયો. હોઈની પ્રભુએ
જાણા તો એવી રાખી હતી કે જાણ પ્રુપાં જાણ જાણ કરકને
આત્મ નિર્ણયનો અધિકાર પ્રાપ્ત થયો. પરંતુ જાણ પ્રુપાં
જાણ કરકે હોઈને શું અપવાય આવ્યું કરક તે એક જાણ્યું
પશુ જાણે છે. આ રહેલો હોઈ મહાન સલાહમાં આવેલો
રાણો.

એ પ્રુપાં હોઈમાં ૧૫,૦૦,૦૦૦ માણસને જાણમાં જોડવામાં
માં જાણ્યો કરવા. તેમાંથી ૧૦૬૦૦૦ તો બરી કર્યા કરતાં.

હોઈ સરકારી ૪૦ શીડ જોખુલમાં, ૭૬ ઇંચીનાજ, ૮
દવાખાના, ૩૫૨૪ નસ-કાંટરો. આ ઉપરાંત ૨૦૦૦૦ મજુરો
એ પ્રુપાં જોડવામાં જાણ્યો કરવા તે જુદાં.

એ જાણમાં વિચારતે હોઈ પાસેથી જોઈ જાણ્યું રૂપીયા
બહીલ તરીકે લીધા! ૭૫ કરોડ કરકરી ખર્ચ પાછળે જાણ્યા,
૪૬ કરોડ બીજી બહીલો તરીકે, ૭૫ જાણ રાજ્ય મહારાજ-
જોના મળીને પ્રુપાં રૂપીયા ૨ જાણ્યું કરક કરોડ, ૭૫ જાણ
હોઈમાંથી વિચારવલ જાણ. આ ઉપરાંત હોઈ પ્રભુએ આવેલી

ખાનગી મદદ અને સુકની કોનો દાસ તેમજ કરારી ખર્ચના ચર્ચાઓ વાર્ષિક ૪૦ કરોડનો વધારો તે તો જુદુંજ. આ સર્વનો મદદો હોઈને કેવો અર્થો છે તે બાબે આપણે સૌ અધીરો છીએ.

હોંદમાં કરારી ખર્ચ

મ. સ. ૧૯૧૭ માં હોંદમાં કરારી ખર્ચ રૂ. ૩૧ કરોડ ૮૬ લાખનો હતો. આ ખર્ચ ૧૯૨૬ માં વધીને ૬૪ કરોડનો થયો. ૧૯૧૭ માં ખોનાઈ સિવાયના અતિથિ વગર રૂપિયા ૩૫ હતા. તે વધીને નીસખી કરીના ખોળા કલકામાં રૂપિયા ૧૦૦ જેટલો વધારો હતો. આરે હોંદી સિવાયનો ખર્ચ રૂ. ૧૧ થી વધીને રૂ. ૩૫ નો થયો હતો.

અવરનર જનરલ તથા અવરનરના આદરણીય ખર્ચને જનતાને યોગ્ય કરતા હોંદની આર્થિક દશા અધીરો થવાથી છે તેવા તમામ કેશ કરતાં હોંદનો કારભાર કરનાર મોટા અમલદારોને અત્યંત ઊંચાં પગાર મળે છે. અમલદારોએ આવાના બાંહે પગારદારોના બોલમાં વધારો થયો છે. ખર્ચ હોંદી સંબંધિતના અનેક ખર્ચોની વિમતોમાં નકિ ઉતરતાં માત્ર મોટા અમલદારી પગારોનાજ આંકમાં નીચે પ્રમાણ છે.

હોંદ	વાર્ષિક પગાર
મરનર જનરલ	૨૫૬,૦૦૦
મદ્રાસને અવરનર	૧૨૮,૦૦૦
મુખ્યમંત્રી	૧૨૮,૦૦૦
અધ્યક્ષ	૧૨૮,૦૦૦
સંયુક્ત પ્રતિનિધી	૧૨૮,૦૦૦
અધ્યક્ષ	૧૨૮,૦૦૦
સેનાધિપતી	૧૦૦,૦૦૦
પ્રમુખને અવરનર	૧૦૦,૦૦૦
વિદ્યાર્થી	૧૦૦,૦૦૦
અરીસાને	૧૦૦,૦૦૦
અધ્યક્ષ પ્રતિનિધી	૭૨,૦૦૦
આસામને	૬૬,૦૦૦
વોલસરોવની રાજાવારી સંવિનીયતા દરેક સંબંધને અદાસ મુખ્ય, અંગણ, કલકેશ અને સંયુક્ત	૮૮,૦૦૦
કારેવારી કારિય બના દરેક સંબંધને	૬૪,૦૦૦
પ્રમુખ અને વિદ્યાર્થી કારેવારી સંબંધ	૬૦,૦૦૦
અધ્યક્ષ પ્રતિનિધી પ્રત્યેક કારેવારી સંબંધને	૪૮,૦૦૦
અસામના પ્રત્યેક કારેવારી સંબંધને	૪૨,૦૦૦
રાજ સલામતી અધ્યક્ષને	૫૦,૦૦૦
ધારા સલામતી	૫૦,૦૦૦
મદ્રાસ, મુખ્ય, અંગણ, અંબલ અને અધ્યક્ષ	
પ્રતાપી પારાસલાના દરેક પ્રમુખને	૩૬,૦૦૦
અસામની પારાસલાના પ્રમુખને	૧૨,૦૦૦
મદ્રાસ, મુખ્ય, અંગણ અને સંયુક્ત પ્રતિનિધી	
ધારાસલાના પ્રત્યેક પ્રધાનને	૬૪,૦૦૦
પ્રમુખ, વિદ્યાર્થી અને અધ્યક્ષ પ્રતિનિધી પ્રત્યેક પ્રધાનને	૩૬,૦૦૦
આસામના પ્રધાનને	૪૨,૦૦૦

આવશ્ય મોટા પગારો ઉપરાંત તેમને મુસાફરી ખર્ચ મળે છે તે જુદો. અમલદારી વેલસરોવ મોકલેને તેમના

પગાર ઉપરાંત દર વર્ષે મુસાફરી ખર્ચના રૂપિયા ૧૮,૦૦,૦૦૦ મળે છે આ રકમ તેમના પગાર કરતાં વધુ વધુ છે. —

હોંદ કરતાં વિશાલ અધિકાર મનાવવા દેશ કે અંતર પ્રાંતના વાલસરોવને માલિક રૂ. ૨૧,૬૦૦ થી વધુ વધુ પગાર મળે છે. ઉપરાંત આમ અધ્યાની તેથીએ વિશેષ રકમ મળે છે. તે જુદી. આરે મોટા અધ્યાની સુખ્ય અધ્યાનો આર્થિક પગાર ૫૦૦૦ થી ૧૦૦૦૦ (દાશ-૧૦ હજાર) સુધીના દરે આર્થિક રકમના ૫૪૮૦ થી ૮૬૬૬ (૪૫૦૦ થી ૪૫૦૦) મળે છે. તે, અમલદાર, અને તેમના વળતીઓની દિનિક આપક આમે કરવામાં છે. તે, હોંદના વોલસરોવને પ્રત્યેક હોંદની, સરકાર-આવક કરતાં ૫૦૦૦ મળે વધુ પગાર મળે છે આરે ઉપરના સુખ્ય અધ્યાનો તેના દેશવાસી (૧) સરકાર આવક કરતાં માત્ર ૬૦ મળે વધુ પગાર મળે છે.

મુખ્યમંત્રી આજ સુધી હોંદને કેટલું મોકલ્યું છે?

સન ૧૯૩૭ થી સન ૧૯૩૯ સુધીનાં ૧૨૬ વર્ષમાં અધ્યાનોએ હોંદનાને કેટલું મોકલ્યું તેના અધિકાર અધિકાર અમલદારો અને અધિકાર અધિકારો નીચે પ્રમાણે, અધ્યાનોએ છે:—

સન	અધિકાર	પાઈડ
૧૯૩૭-૧૯૦૧	હોંદની	૧,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦
૧૯૦૫-૧૯૩૫	મોટા મોટરી	૭૨,૩૦,૦૦,૦૦૦
૧૯૩૫-૧૯૬૬	હોંદની	૫,૩૫,૭૧,૭૨,૭૨૧
૧૯૬૬-૧૯૦૨	મેરીસન	૧૪,૨૮,૧૩,૦૦૦
૧૯૦૨-૧૯૧૪	"	૨૬,૦૦,૨૧,૧૬૪
૧૯૧૪-૧૯૨૧	હોંદની	૩૨,૦૦,૦૦,૦૦૦
(૧) રાજ પાઈડ કુલ		૮,૦૩,૩૦,૦૬,૭૧૫
(૨) મુખ્યમંત્રી		૧૦,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦
(૩) મુખ્યમંત્રી દાની		૧૦૦,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦
(૪) સલામતી વળવાની દાની		૧૦૦,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦
(૫) સલામતી હોંદની દાની		૫૦,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦

કુલ પાઈડ ૨,૫૮,૧૩,૩૦,૦૬,૭૧૫
પંદર રૂપિયા છે રૂપિયા ૨૮,૭૧,૬૬,૫૧,૦૦,૭૨૫
આ રકમનું આજ સુધીનું આજ કરીએ તે વધુ આજ હોંદ સુધી કેટલું અધ્યાનો રૂપિયા વિશાલને હોંદમાંથી મોકલ્યા છે. આ રકમનું પાંચ રૂપિયા છે, રૂ. સાતનું આજ ૧૬૬-૬ અધ્યાનો રૂપિયા આજ. આ રકમ હોંદ પ્રતાપી કારિય વિશાલ પાસેથી વસુલ થઈ હોંદને આજ અને હોંદના હોંદને વહેંચી દે તે નાના આજથી મોકલે મોટા આજ સુધી દરેકને આજે રૂપિયા ૧૨૬૪૮ આજ અને દર સાત તેનું રૂપિયા. ૬૦૭ આજ આજે દર પાંચે, સોથી વધુ મોકલે આજ અને વિશાલ પાંચે તેનું હોંદ તેનું મુખ્યમંત્રી અધ્યાનો અધ્યાનો.

આ ૩૮૧૩ અધ્યાનો રૂપિયાની રકમથી આજે મોકલ્યું આજે છે તેના કરતાં પાંચ મોકલે મોકલ્યું, અધ્યાનો કેલે, અંતર પ્રાંત, અધ્યાનો વીચેર તમામ વસ્તુ તેના મોટા આજ આજે અધ્યાનો અધ્યાનો અને મોટા મોટી રકમ મોકલે રૂ. આ

શાશ્વત રક્ષમના ખાલી બાજબીની હીંદુસ્તાનના દરેક ભાગને ફરજિયાત મહત્ત્વ મેળવણી આપી શકાય. દરેક દરેક બેઠકને ઠીકઠી વાણી પ્રદાન આપી શકાય અને જલદી બાજબી રક્ષમ શાશ્વત થશે. (મરાઠી, જુન ૧૯૨૨ પૃ. ૩૮૩, એમ. ઇ. મુકમલ. ન્યુયોર્ક).

[હોદ્દા આને સ્વતંત્રતા માટે આરંભદેખત હોવાની ભક્ષીશન આપી રહ્યો છે. હોદ્દા વિભાવતને કોડી રેવું પો તે તેની શી દલા વાવ તે મેઘપણ માણસ હપ્પી કરે છે. એટલેજ હોદ્દા ન્યાં આને માયું ઉચ્છેદ્યું છે આરે આવીવારી અંગેને પછી તે ન્યાં હોવ આ સ્વતંત્રતાની કમતને આને ઉતારી પાડી રહ્યા છે. અને અન્યથે છે 'હોદ્દા સ્વરાજ માટે વાવક નથી, હોદ્દા લોહો એક પ્રભ નથી. તેના અનસમુકન, આપણે ફરજીએ જીએ તે ફરજીપણ આપણાથી નબ્બ હોડાય,' આવી એવધુરી કરેલી વાતો તેઓ કરે છે. પોતાનોજ સર્વ સ્વાર્થ અમાસ કમ જશે તો આપણું શું કરે એ આવી વાત કરવાને બદલે પોતે કેવો પરાપકાર કરી રહેલા છે તે અન્યને તેઓ બતાવતા હરે છે. હોદ્દાને સ્વરાજ કેમ નથી મળતું તે ઉપર અન્યનેથી કેટલીક હકિકત ઉપરથી તો મેઘ અમલ શકશે. અ. ઇ. એ.]

શહીદ સત્યાગ્રહી બીર બીડુલબાઈ સમારક

મહાત્મા ગાંધીજીએ આરંભેલા હોદ્દા સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધમાં મામ અંગેનીના રહીશ આપણી બીડુલબાઈ અમુલબાઈ પટેલનું દારે લાડી નીચેકક પ્રવૃત્તિમાં નામમરા, પુણી મામે અમુલ બોડા-વર્તા એક અમુલરી અકસ્માત તેમના ઉપર ઘટી પડવાથી નવ-સારી હોસ્પિટલમાં તા. ૨૫ એપ્રિલના અઠાળ મરણ થવાના મહા સમાચાર હોડી લાગા ઉપરથી મળ્યા છે.

આ બીર કમીલના ચેત્ત્વ સમારક માટે યુગ્મ મહાત્માજી અંગેની મામે અર્ધ જીનું ચેત્ત્વ સમારક થાવ એવી જાણ બને પ્રચલિત કરી છે. જેથી તે, મામે અમ્મ અહેર મહાન આપી તેને 'વિશ્વ જીવન' નામ આપવું એમ કરાવ્યું છે. આ વૈભવા પુર્ણ કરવાને એક સારી અરખી રક્ષમની અરર છે. એ માટે અંગેની મામે એ કાળમાં ૨. ૬૦૦ અંકે ૭ સો રૂપિયા આપ્યા છે. અને બીજા આણુ જાણતા મામ-વાળાઓએ પણ એ કાળા માટે હંક કર કરી દીધું છે. જેમાં અમે આ. આ. માં રહેતા સુરત જીલ્લાનીવાસી દરેક અંધુઓને આ અહેર રીતે વિશ્વિત કરવામાં આવે છે કે દરેક પ્રાંતના દરેક અહેરમાં આ વૈભવ કાળાની અગ્નાવ કરે.

, અને કૃષિવાળના બેઠાનીસમર્થ કહેરમાં એ કાળાની અર-આવ શીકુલ અહેરઅકાષ ફરીઅકાષ પટેલ અને શીકુલ અજ-આકાષ કેવલ આખીનના હસ્તથી મમ મુઠી છે સ્વદેશ પ્રેમી આપણોએ એનો આશ અવામ આપ્યો છે. અ. અ. મુખીમાં આકરે ૭૫ પોંડ મમ મુકમા છે. અને હજી મધુ અમ્માએ પાળી છે. આપણો પુર ઉત્સાહથી આમ એ

છે જેથી હજી એથી પણ વધુ રક્ષમ કરી એમ ઉમેદ છે ઉમંગલું પુરૂ થવે કાળામાં અસારાકાષઓની નામાવણ રક્ષમ મામે 'ઇન્ડિઅન એપિનિઅન' માં પ્રગટ કરવામાં આવશે ઉમેદ છે કે બીજા પ્રાંતના આપણો આ વિશ્વિતને વધારી મમ પોતાના પ્રાંતમાં ઉપરાણું કર કરી દેશે અને એ બાજતનો પતબવહાર

શ્રીકુલ અમુલબાઈ કેવલ આખીન. નંબર ૫ (બી) અમમનલ રટાડ બેઠાનીસમર્થ એ સીરનામે કરવા રહેશે. કે જેથી એમનો સંતોષકારક ખુલાસો મળતો રહેશે.

અર્મીસમાં એસીવાટીકાને લાઇસન્સ ન મળે

ડીમોગ્રામાં ટાઉન કાઉન્સિલ અને એમર્સ એફ ડામર્સની એક એમ્મ કમા મળી હતી તેમાં એસીવાટીકાને લીક ઉપર રેન્ડો આપવા સંબંધીની અર્મી આવી હતી. એમર્સ એફ ડામર્સના પ્રાંતનિધિઓએ અમુલભાવ રડી હતી કે મામી વાતો આકતરી રીતે કોઇ પણ એસીવાટીકાને વેપારની સામઠસ અ. પરી નહિ કહીસીએ એમમરન. પ્રાંતનિધિઓના ખાત્રા આપી હતી કે વેપાર મામ મુરોષીવનેનેજ કરવા રહે તો સંબંધી કાઉન્સિલ પોતાની સત્તામાં કશું તેટલું સર્વ કરશે. અમ્મ મોડીમ મમ અમા પછી કાઉન્સિલની મોડીમ મળી હતી. મી. કીકારે એ હરખાસ્ત રબુ કરી કે ટેરિમ રેન્ડો માટે એસીવાટીકાની બેટલી અમલ આવી હોવ તે સર્વનો અરરી-કાર કરવો. મી. સી મુરડીએ કહ્યું કે અર્મી પમલુ અર-વાથી પરિમાણ એ આવશે કે અનાના આમળ એસીવાટીકા કુકાનો મામશે. મી. એન. એમ કાઉન્ટ વેન નેજ કહ્યું કે એસીવાટીકાને ટાઉન બેઠથી હર રાખવા. એવર મી એ-રેકમે અમ્મનું કે એસીવાટીકાને હરઠની કુકાના કરવા રેરી. કારણ કે આ અનના વેપરમાં આ અત્તામાં કાકીઓની કરી-કાષ નથી. આ હરખાસ્તના ઉપર પ્રુકળ અર્મી આવી હતી અને આખરે એનો નીર્ણય થયો હતો કે સંબંધી વાતો આકતરી રીતે દરેક અનના વેપાર માટે અસીવાટીકાને રટાડ આપવા નહિ એમ્મ કરને કે અમા રટાડે. મુરોષીવનેએ મમ લીધા હોવ. રેન્ડોની કમિલ શી માખવી તે વિષે એનો રાવ થયો હતો કે એક રેન્ડોની કમિલ બીજથી વધુ હોવ એટલે દરેક રેન્ડોને નંબર આપવા અને દરેક રેન્ડો માટે રેન્ડોની મામણી કરવી. વધુ મામથી એાઈ મુલત માટે કોઇ પણ રેન્ડો બાદે આપવો નહિ. અને અર્મી આરે અમાલથી મમ મેવું.

તમારી અહેરખખર

"ઇન્ડિઅન એપિનિઅન" માં છપાવવાથી

તમાને અમુલ્ય લાભ થશે.

ઇસ્ટ લંડન હોલ્ડ સોસાયટી અને “ઇન્ડિયન એપીનિયન”

ઇસ્ટ લંડન હોલ્ડ સોસાયટીના કોડીટર પ્રિયુત મનમલ એ બાબેનીયો સોસાયટીની બહેલી કમીટીમાં છે. આ માટે વિવેચન કરનાં કમીટીમાં કુલુ જે સાબિત નાશિકના કોડીટરના અસ્તિત્વ દરમ્યાન છે. આ ની કસિત મદાન લખ્યોછી છે એ માટે મેઈ પચ્છ હોદીથી ના પાડી શકાશે નહિ. કારણ કે જલકાળમાં એ વાજીત મારફતે ડોમની અનેક પ્રકારે સેવા કરી શકી છે, તેમજ વર્તમાન કમય ડોમને જાણુત રદવા અને કદમ આ રૂપ ના એના હલપની જાણુપી બહાન કરવાના સ રૂપ પચ્છ મનમલ નથી નાશિક ના કોડીટરના માટે મેઈ પચ્છ પ્રસંગમાં છે. આ નું પ્રકાશન કરી પચ્છ ગીથીત ન થયું જોઇએ. તાલેતરમાં મહાત્માજીએ જે આરેક પ્રયુત મામલોમાંએ કપેએ છે તે પ્રતી દરેક કોડીએ ખાન આપવું જોઇએ અને આઈ પ્રામજીએ તેમના હલપની કામચીથી જે વિવેચન મદાર પારે છે તે પ્રતિ દરેક ગુજરાતી વાંચકે હલપ આપવું પડે છે. તેમને દેક સેવાના એક આંખ તરીકે છે. આ. આલુ રાખવા માટે મહાત્માજીએ સંભોધું છે. જેથી છે. આ. નું પ્રકાશન મલુ રાખવાનાં મોખોએ આરેક આપણે માટે પચ્છ છે. માટે એક એક કોડી આઈની આ તરે એ, ખખી દરજ છે કે છે. આ. જે કરેક પ્રકારે મદદરથ લેવું જોઇએ. પ્રથમ તો પોતાના મરેલા જવાજમ જરપાઈ કરી પહોંથી દરજથી મુકત થવું પડે છે. અને નું આ સોસાયટીના રજોને આપીત કું હું જે જે આઈએ છાપું નહિ જવાવતા હોય તેઓ તેના આકક મપ જલ અને જલક હોય તેમજ દેકમાં ડોમક સંબધી માટે વધારના જવાજમરે જમર બરફે મદદ કરવાની ખાસ જરૂર છે. જેવાક આઈએ દલીલ કરે છે કે પોતે વાંચી નથી શાતા તો છાપું મંજૂપી રું કરે તેમને મારી ખાસ વિનંતી છે કે તેઓ ઉદાર હીમના મને અને વાંચક આકક તરીકે નહિ તો સાદચ આકક તરીકે મદદ કરી પેતને. હા આપણ કરે.

અને આલુ મહોના જવાજમ આ સોસાયટી મારફતે છે. આ ના સમાસની સમવાદ, ખતર ઉપરાંત મે.ઈ.ઈ. આપવાની દરખાસ્ત એક સજ્જે રજુ કરેલ જે સર્વાનુમતે સ્વીકારાઈ હતી. તે પછી સાદચ આકક તરીકે. મેસર્સ કાનજી મેસર તથા વહબ દાજીએ અને વધારના જવાજમરે. મેસર્સ એ.એ. કરસન તથા લલુભાઈ મોખાજીએ મદદ આપી હતી. અને છે. આ. નીવાલ હોમા નીચેના રજૂકરેએ ઉદારતા મતાથી હતી મેસર મનમલ ના બાબેનીય પ. ૧-૧-૦૦, ૩ થા. આઈ પી. ૫૨ થા. ૧-૧-૦૦, કાનજી મેસર આ. ૫-૬, ૫૨ થા. ૧-૧-૦૦, દેવીક બાબા આ. ૫-૬, ૧૨ થા. ૧-૧-૦૦, કરી મેસર આ. ૧-૧-૦૦, ૩ થા. ૧-૧-૦૦, અંજીભાઈ જુઝાલ આ. ૫-૬, ૧૨ થા. ૧-૧-૦૦, એસ. આર. મકનજી આ. ૧-૧-૦૦ (કપડ)

[આપણ—ઇસ્ટ લંડન હોલ્ડ સોસાયટીની કમીટીમાં છે. આ. પ્રતે જે આઈએ ઉદારતા મતાથી છે તેઓના અને આભારી છીએ. સોસાયટીએ ઉપરી રજોની એક આભાર ઉપર મેકલી આપી છે જે અને આભાર સ્વીકારીએ છીએ. સોસાયટીએ અમને જુલકમાં જવાજમ ઉપરાંત પચ્છી વખત મદદ કરી

છે અને આ વખતે આભાર ઇસ્ટ લંડનના ખાસ મહોના જવાજમ ઉપરાંત પચ્છી મલુ મદદ કરવાની ઉદારતા આપવી છે જે માટે અને સોસાયટીના કાર્યકર્તાઓના અને તેમના કમીમાં મદદ કરનારા સર્વે આઈએના જલક આભારી છીએ. ઇસ્ટ લંડનના આભાર દરેક દરેક મહોને આભારી નામ વિનંતી છે કે તેઓએ સોસાયટીને પોતાનું છે. આ. નું જવાજમ વારી હલ આભાર કાર્યમાં સદાનુજી દર્શાવવા રૂપ કરવી. આ ના એ.

મોકસબર્ગ ઇસ્પિતાલમાં હોદી વોરડ

મોકસબર્ગની ઇસ્પિતાલમાં જે નવા હોદી વોરડે અધીમાં આવ્યા છે અને તેને જુલક મુકવાની કાંતા મલા કનિવારે આ મલ હતી. મોકસબર્ગ અને મેનોનીથી મોમની મેટી આ આએ દબરી આપી હતી. મોકસબર્ગ ઇસ્પિતાલ મોઈના પ્રમુખ મી. ડાન્ડેમલે જુલકી લીધી હતી. તેમજ મોકસબર્ગ અને મેનોનીના મેમરોની સલાને આજખાલુ કરાઈ હતી. મેકસબર્ગ ઇસ્પિતાલ મોઈ તરફથી આ કોવાનાં કાલરી આપવા આ રનાર સર્વેને તેમજ આખર માન્યો દતો. મોકસબર્ગના મેમરના પાત્ર ખીસીત કરનાર લખીયત સારી ન હોવાનાં કારણે જાવી કલમ નહિ તે માટે તેમજે કિલમીરી કરાંવી હતી. ૩૨ ઇસ્ટ રાક ઇસ્પિતાલના પ્રતિનિધિ મી રમાલથી પચ્છ જાવી કલમ નહિ તે માટે તેમજે મારી આગી હતી. આ બંને વોરડે અધવાનો હોદી ડોમને કાંતા સમયથી આકલ હતો. જેવાક વર્ષ ઉપર હોદી ડોમ તે વખતની ઇસ્પિતાલની મોઈને મળી હતી અને વોરડે આપવાના અર્થમાં પૈક ૨૦૦ આપવાની કામે મામણી કરી હતી. આ રકમ વધરીને તેઓએ પૈક ૬૦૦ ની કરી અને તેઓ દરીથી મોઈ પાસે આવ્યા. જે કે મોઈને જામણી તો હતીજ પરંતુ જે હોદી વોરડે જુલક અધવા અર્થ વજુ થાય તે મોઈ પ્રમ હતો. ત્યાર બાદ મીજી મોઈની રથાપના થઈ. હોદી ડોમના જલકે આ મોઈ પાસે પચ્છ પહોંચ્યા. અને વોરડે અધવાનું કાન આલુ કરવાની મામણી કરવામાં જાવી. પરંતુ જે મોઈને પચ્છ કાળું કે આ કાર્યમાં અર્થ થયો થાય એમ છે. પ્રાવી-શીખલ એમનીરીટ્ટને આખરે દર્શાવું કે આ વોરડે અધવામાં જેવા પૈકા જોઇએ તેવાથી જરમા તેજે આપણ કજુરું. એનો અર્થ એ હતો કે હોદી કામે પૈક ૮૦૦ કરવાના હતા, આવડી નાની કામ માટે આ રકમ થયી બારે હતી. જલુ દિવસ બાદ મોઈને ખખર આપવામાં જાવી કે હોદી કામે પૈક ૮૦૦ મેકમાં મુકવા છે અને કામ જર કરવામાં આવું. મી. ડાન્ડેમલે હોદી ડોમને વારે ઉપજાર માની દર્શાવું કે આ નવા વોરડે તમારે માટે પવિત થઈ પડે છે અને આવી તમે કુખમાંથી કાલિ મેલવો અને વંદસ્ત મનો.

મેનોનીના મેમરે એક વોરડેને જુલકો મુકતા હોદી ડોમને ધનવાદ આપ્યો અને જે વોરડે અધવામાં જે સાદસ બેટી બામ આપીો તેના વખતે કમા મેકસબર્ગ ઇસ્પિતાલ મોઈને પચ્છ તેમજે આખર માન્યો અને દર્શાવું કે આખી પ્રમના કામ મોઈ સાચવે છે આ આનંદની વાત છે. ઇસ્પિતાલના સેકેટરી તથા સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટે પચ્છ તેમજે આભાર માન્યો. મેમરે દર્શાવું કે હોદી કામે અખર થવાનું કારણ

કે કે આ ઇસ્પીવાલમાં રાહતરી સરવાર નીચેર સાધનો હયા પ્રકારના છે. ઇસ્પીવાલને દશાવી રાખવા માટે જોનાની કમેલા પેલાનો નવ થી ૬ થી આપવાનું મહુજ રાખશે.

જે કસમનીના ચેપરે કમીનું કે આ ને રોડોં ને સાંજના ને વધુ આઠાં ઉમેરાયા બેનું છે. અને ને કાંકજ નંને મુનીસીવાલીનીને બેડી રહી છે. હોદી મેને ને કાંકજ કરી તે માટે તેમજો જામનો આકાર માન્યો હતો. આદ હોદીનો તરફથી મી. જાન્સેમને એક પત્ર વાચી સંભળાવ્યો હતો જેમા મોડની આકાર માન્યમાં આબો હતો. આ દીવા પુરી થયા માદ આ આપવામાં આવી હતી. અને મેળાવો વિચાર્ન થયો હતો.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇસનનું સ્ટેટમેન્ટ

[મયા કમીટી માંથી]

૧૬ થી એપ્રિલ રીક ઇન્કવાયરી કમીટીને અમુક ટાઇન-સાથેમાં હોદી દુકાનોની મજૂરી કરી હતી. હું સમજીને માદ આપીક કે આ કમીટીને આસ મુજૂરીને નીચેનું અને તેજો હોદી દુકાનોની મજૂરી કરેલી કારણ એલ હતું કે સ્થાનિક સત્તાવાળાઓને ને આકાશ આપ્યા હતા તે બરેસાપાત ન હતા. આ વિષયના ઉપર કમીટીને રીપોર્ટ કરેલો છે તે હું આકા રાખુ છું કે કમીટી, જરૂર વાચશે કમીટીને રીપોર્ટ માં કમીટીમાં આબુ છે કે મેમ્બર્સ એલ જામને' ને આકા-મી આપેલા છે તે બરેસાપાત નથી. સન ૧૯૩૦ ના આકાશ ને આપવામાં આબ્યા છે તે રેવન્યુ ખાતા પાસેથી મેલવવામાં આબ્યા છે. કમ્પાર્ટિર્ષ, બરમસદુષ અને લીપારસ-લીલના આકાશ મી બેરિસે એ રકમોમાં બને બેરને મેળવેલા છે.

કેવલાક મુનીસીપલ લગ્નમાં હોદી દુકાના

	૧૯૨૦	બન. દીલસ.	મીટી દુકાનો.	ટોટલ.
મીટીલર્મર્સ	૨૩	૬	૨૬	૨૬
મીટીલર્મર્સ	—	—	—	૩૩
પોર્મોસ્ટરર્સ	૩૬	૬	૪૨	૪૫
રોસ્ટરર્સ	—	—	—	૧૪
નીસ્ટ	૭	૪	૧૧	૧૧
રૂમસીપ	—	—	૧૧	—
બરમસદીર્ષ કીરડીકટ	—	—	૧૩	૨૪

	૧૯૨૦	બન. દીલસ.	મીટી દુકાનો.	ટોટલ.
મીટીલર્મર્સ	૨૫	૪	૨૯	૨૯
મીટીલર્મર્સ	૩૫	૨	૩૭	૩૭
પોર્મોસ્ટરર્સ	૨૫	૨	૨૭	૨૭
રોસ્ટરર્સ	૧૩	૨	૧૫	૧૫
નીસ્ટ	૧૫	—	—	૧૫
રૂમસીપ	—	—	—	—
બરમસદીર્ષ કીરડીકટ	—	—	—	૨૩

રૂડીપોર્ટ ન. માદ મનીટરી પ્રિન્સિપલ રૂડીપોર્ટ ન મુનીસી-પલ એરીવાના આકાશમાં આપેલા છે તે ઉપરથી બેનું કમીટી છે કે સન ૧૯૨૦ ની સાલમાં આ હોદીઓની ૨૬ દુકાનો હતી અને હવે આ ૨૨ દુકાનોએ છે. રૂડીપોર્ટ અને બીબ મુનીસીપલ એરીવાની આદ સન ૧૯૨૦ ની સાલમાં ૨૮૨ હોદી દુકાનો હતી. સન ૧૯૩૦ માં તેની સંખ્યા ૧૬૮ ની

છે. આ આકાશ ઉપરથી બેનું બેનું કમીટી છે કે હોદી વેપારી ટાસવાલમાં એક બનરમ કીલર લરીકેલ પોતાનું જીવન મુજૂર છે.

૨૦. સન ૧૯૨૫ ના કાવલ મુજૂર ટાસવાલમાં રજીસ્ટરન-રી બરીને એક હોદી વેપાર કરી કો ને સ્વીકારાએલ છે. મરીમ વર્મના ભે.જાની બરીઆવ આ વેપારી બોલો નોંધ લઈ પુરી પાડે છે. કમીટીના લગ્નને બાદે મરીમ વર્મના ભે.જા કાવલો ઉદ્યે છે. હવે હોદી વેપારી ઉપર ને બાબલમાં રોષ કદાવવામાં આવે છે. અને આકાશમાં ઉપરથી બેનું કમીટી છે કે મેલુ કરીક વેપારીઓને તેઓને મુકવાન કરેલું નથી. ટાસવાલમાં હોદીઓ વેપારની કમીટીની દ્રષ્ટિને તથા કામાજીક દ્રષ્ટિને એક સમરૂપ છે એમ કહેવામાં આવે છે. રાજકીય દ્રષ્ટિને તે બમસમન બાંદુલ નથી. કારણ કે ટાસવાલમાં તેને મુનીસીપલ અથવા તે પાસેમાંના મોડનો ફલ નથી.

૨૧. સમાજક દ્રષ્ટિને હોદીઓ એક સમરૂપ છે એ પક્ષ મુન્ડ એની દ્રષ્ટિને જોરાઓ સાધેની રસ્તીની સગામધીમ મોડું ફર છે તે આકાશમાં ઉપરથી બેનું કમીટી છે.

સન ૧૯૨૨ ના વસ્તી મજૂરાના આકાશ ઉપરથી તે સાબિત થઈ કહે છે. દરેક ઉપરના ટાસવાલમાં વસ્તા હોદીઓની સંખ્યા ૧૨,૧૬૭ છે. બ્યારે જોરાઓની વસ્તી ૩૦૬,૫૧૨ ની છે. દરેક ૨૫ જોરાએ એક હોદીની વસ્તી છે. બીબ પ્રાતેમાં ૩૬ જોરાઓએ એક હોદીની વસ્તી છે. હાલમાં ૨૨ કરેલ હોદી પ્રાતેની વસ્તી છે આ ૧,૭૦,૦૦૦ મુદોષીયને તેમની વચ્ચે પોતાની સરકુન અને રેલ્વે કરથી સાચવી કહે છે તે ટાસવાલમાં ૧૩,૦૦૦ મોડ વખરના હોદીઓ છે. બાબ મુદોષીયને વસ્તી વચ્ચે રહે છે આ ને હોદીઓ મુદોષીયન સમારને બધ સમાન રેવી રીતે કમી પડે.

૨૨. મુનીસનમાં 'બર્મર મુન્ડ' ના આકાશમાં છે તે બેનું બીકુમ સુમવતા નથી કે સાબિત આકાશ હોદીઓ આ દેકની વસ્તીમાં આસ 'ન મુન્ડવા મોડ' હોય. સન ૧૯૨૩ થી ૧૯૨૫ ના આકાશમાં છે. એમાં દેક હબરની સંખ્યાએ કેટલા બર્મર મુન્ડનું પ્રમાણ કામવાર નીચે મુજબ આપવા માં આબુ છે.

બર્મર મુન્ડના આદે સબ

	૧૯૨૩	૧૯૨૪	૧૯૨૫
મુદોષીયને	૧૬,૫૭	૧૫,૦૫	૧૪,૬૪
એરીવાલી	૧૬,૦૨	૨૦,૫૭	૨૨,૫૪
મીટી	૨૭,૨૪	૩૩,૪૭	૩૧,૮૮
કમી	૫૭,૦૨	૬૮,૫૬	૬૬,૬૮

આ સ્ટેટમેન્ટમાં નંબર મજૂના જોરામાં સન ૧૯૨૩ માં સબની નીચતવાર કમીટી આપેલી છે તે ઉપરથી કમીટી બેનું કમીટી છે તે વર્ષમાં મુનીસનમાં બર્મર મુન્ડ માટે ૭૮૬૫ સબની બેનું છે તેમાં જોરાવાલીક મુન્ડ-મેરો માત્ર ૨૭૨ છે. આ વિષયમાં બેનું વળે આસ માદ રાખવાનું છે કે આ આકાશ આબ્યા મુનીસન માટે છે અને નતાલ પ્રાતેમાં એરીવાલીક મજૂરાની મોડી વસ્તી છે.

૨૩. હોદીઓ સામાજક દ્રષ્ટિને એક સમરૂપ છે એ વિષય માં એરીવાલીક કમીટીની કમીટી રીપોર્ટના ૧૧૪ પેરમાર માં અજાવવામાં આબુ છે કે 'એરીવાલીક વેપારીઓની મેડીનેના ઉપર કમમમ સબ'થી તેમજ મુદોષીયન આંખો બેડે તેમના નિહરના સંખ્યા વિષે ને બુખાની છે તે વસ્તી પર વિશ્વાસ છે અને અપુર્વ છે. અનેક કમીટીને સામાન્ય

હાલગોઆખેના સમાચાર

(અમલો અવરખના તરફથી)

—તા. ૩૦ સપ્ટેમ્બર પાલી રીકસાએ આજવા દેવામાં નહિ આવે એવો હાથ ઝુનીયરી પાલીડાએ કર્યો છે.

—પરવાં પાલીઆ નાબી દુકાનોમાં વેપારની જાતની જે વરસની મુદત તા. ૩૧ ડિસેમ્બરે ખસાસ થાય છે એવી ચેતવણી સરકારી મંજૂરમાં બાદર પડી છે. પણાં મકાન માળાઓનેજ આવવી સહ્ય માં લાઇસેન્સ મળશે.

—આ અવરખના ૮૬ નાં નામુ પ્રિંટ નીચે મુજબના નિધાનમાં હેલ્થફો પીટી ન મળવાના નુકા. પાલીડાએ કર્યો છે. ૫ મકાન ની મકાન નીચે નામુ નામુ ૨૨૬ કમી રવાના ૩૨૫ થયા છે.

—નવી રીમર લાંબા બરસની આખરી પહેલાં માલુ થઈ જશે. —પીલીમાન અને ઇન્ડામખાનની ચાર્જ બાંદીસોમાં હવે દુનિયાના કાઠ પામુ લાગ મારે મની આદેશ મળશે.

—જામીનવધી જે બોલ મીસનરીઆ અને આખ્યા છે.

—મીખાસા નેશરોખી નિકળેલા ચાર હાંડી બાઈઓ સારકલ ઉપર દુનીયાની મુસાફરીએ જતાં અને આખ્યા છે. હરખવધી કાલ બી રીમર રહેતે જશે. ત્યાંથી સારકલ ઉપર અંશીયાની મુસાફરી શરૂ કરશે.

—શીસ્ખનમાં જર્મન અલચીનું મુન થયું છે.

—નવી રેલીફન સરવીસ મારે પારસલ એડીસ તે.કી ભાં નવું રેલેન બંધાયે એક હબર રેલીફન કાલ માલુ થશે. (કલમ: ૬૦૦ છે) બીબ પાંચસો મમારવાની સમવડ રાખી છે અરસ નવ હબર ખીમે થશે.

—ઇલાલ માળા રીક મનજી અલચીનના આપકના ચેતાલ મોલકાસ ઝુનીયરી મયા પરમ મા નીચેના નામુ અને રાનિ અ.પા.

—રેવિવર તા. ૧૫-૧-૩૦ ના રીજ બપોરના તથા પાંચે મુનીયન પ્રિંટિઅન એસોસીએશનના હેલ્થમાં ટોકટર લલાલક અપાઈના પ્રમુખપણા નિચે મેળાખેડા થયા હતા તે પ્રસંગે મીમતી ફરેલછની નાવકુ તથા શીમતી કમલાદેવી આટાપાખાયાના એન્ડાઈ રીસાએ પુલા મુકમાની ક્રિયા બાનુ થી. મુનાબાઈ સોરખલ છવનખાના તથા બ્લેન બી કુંવર બાઈ મોદરેજ છવનખાખાને કાંઈ થઈ હતી આ બંબ મેળાખેડા મારે કોલને આસ તેવાર કપામાં આવ્યે હતા અને બ્લેનેએ પામુ સારી કાજરી આપી હતી. જુદા જુદા વક્તાઓએ રવરગ પ્રેમના કલમે, રસાંબા હાન આ સરથા મારે અરખાવાળો રવરગખાને વાવરેડા પામુ તોવાર કપામાં આવેલો હતો. આજ મુનાબાઈ તથા બ્લેન કુંવર બ્લેનને હાર તોરા આપી મેળાખેડા અલસ થયે હતા. હાંડિસાનની બલમતિ બાંઈ પામુ રીક કામના બાઈબોની મોડી કાજરીથી અપાઈ આવતી હતી.

—એક રીક વરસના મુરોપીયન કાઠરાએ જુદે જુદે રચણે ચારી કરી પાચસો પૈક એકા કરેલાં છે. તેને પાલી શીરખન આપી દેવામાં આવ્યો છે.

—ઝુનિસિપલ આરબીદમાં સાડા આઠ હબર પીડને અરમી એડારાના કાચના મુખારો કરવામાં આવ્યો છે.

—ઝુનીયમ બીહાઈમ ફૂંડ (પીડ ૧૨૦૦૦) માંથી પીડ છ હબર રસ્તાના બાંધ કામ મારે હેવામાં આવ્યા છે.

—મુનીયન કરસે એવો કરાવ કર્યો છે કે એક બીટનને માલ આ બંદરેથી મુનીયનમાં જશે તે તેને પસલનીની એલી જાલ લાગુ પાડવામાં નહિ આવે પરંતુ રોડેસ માઈમાંથી આવત કરેલો માલ મલખમાં આવશે. આસ જાલને કાલ ચેલવવા એવો માલ કાઠ પામુ મુનીયનના બંદરેથી આવત થયેલો કોલો એલખે. અહિના સંજીક વેપારને આથી ટુકસાન થશે.

—મુરોપીયન મેળરે સરકારને માવજી કરી છે કે વેપાર અરખ

અમલો અને રેલેમેટે કરેલાં હતાં પરંતુ તેમને કાઠ આસ કામના આપવાનું અજાવવામાં આવતાં તેમ કરી કરેલા નહિ પાલીઓ અને બીબઓએ ઘોડા કામના આપ્યા હતા કે મોરી કીઓ એલીયાડી સાથે વરસેલી છે. આ કીઓ બીહુલ પામુ વર્ધની, અલલ મરીખ અને બીબ કેલવાએલી હતી પરંતુ આવા કામના તે બીહુલ જોડાજ છે એ રીકારાએલ છે. થજા સરકારીએ કરાવેલું છે કે મુરોપીયનો ઉપર થા નેલેલા ઉપર આ વેપારીઓ અરખ કામવમ વાપરે છે એવું જોવામાં નથી આવતું.

૨૪. હાંડીઓની દુકાનોમાં મુરોપીયન કીઓ મોકરી ઉપર રહે છે તે વિષે કેટલીક વાર વાંધો લાગવામાં આવે છે એવી દુકાનોની સંખ્યા બીહુલ એલી છે. મુરોપીયન કીઓ આવી રીતે હાંડી દુકાનકારોને કાં મોકરી કરે તે અલવા થોમ છે કે નહિ એ પ્રશ્ન થીલ કરવા જોવો છે. પરંતુ એવી મુરોપીયન કીઓ હાંડીઓ જોડે કાંડ સંબંધમાં આવે છે એવો કાઠ આસ આજ સાખીન થયેલો નથી અને તેથી એ વિષય માં હરિવાહ કરવા જોવું નથી. એ એવા કામના બનવાજ પામ્યા હન તે કાસવલમાં બનીવડેન એટલે બધા છે કે એવી બાવલને મુરોપીયનો ઉપાડી લીધા સીચા રહેજ નહિ.

૨૫. ૨૩ માં ચેરમાદમાં હાંડી વેપારીઓ મુરોપીયનો અને ટીચો ઉપર કેટલી કામગમ મરાવે છે અને તેથી આમાલક અરખ તેઓ છે તે વિષે હાંડીન જતાવવામાં આવી છે ખરી રીતે તેા એ આમાન્ય રીતે રવીકારાએલી વાત છે કે મુરોપીયન જતાઓમાં મુતવાનું એલીયાડીએ શોધતાજ નથી અને મુરોપીયન જતામાં કામજા થતા હોય તેા તે માત્ર વેપારની જ દ્રષ્ટિએ. એ તે નોરપુકમાં રહેવાનું પસંદ કરેલો હોય તેા તે એકલાજ આવર કે તે ચોતાની દુકાનના માલની કેમરેખ સખવા એ ટાંવનથીયાં મુરોપીયને સાથે સમાજક અવદરમાં સમેલ થવા મારે તે કાં રહેવા નથી છમ્મરો. ઘરા એ વર્ધના આ રેકના વસવાટ કરમાન મેં કાસવાલમાં એક થજુ એવો કામજો નથી જોયા કે કાસવાલના હાંડીઓ મુરોપીયન અમાજમાં મુસર પ્રથમ કરતા દેવ જોહાનીસ-મર્મના હાંડીઓ પાકે હાંડી કે ચોલીકમાં જોવામાં નથી આવતા મારા ચોતાના અનુમવથી ફેં જી બાલું છું કે કાસ-વાલના હાંડીઓ ચોતાનાજ અમાજમાં રહેલો સંતોષ ખાને છે અને થજા ઘોડા કાઠજે તે મુરોપીયનો સાથે સદવાસમાં આવે છે તે કામજા તરીકે જ-ડો-મુરોપીયન કાલસીસની સમા મા અને તે સદવાસથી પરિચામ ઉલું સુર આવેલુંજ જોવા માં આવ્યું છે.

(અધુરું).

અમારી નવ વિનંતી

“ઇન્ડિઅન એપિનિઅન” ના કમળના, એરે કે આઈવીસ ના અને રોડેલીયાના મકાનેને લગાજમ મોકલી આપવાની વિનંતી સાચને આકરો અમેએ મોકલી આપ્યો છે. આકા છે કે આકરો મળવાની સાથે હરેક વાકજો અમારી વિનંતીને માન આપી ચોતાનું લગાજમ લીલ ન કરતાં તુરત મોકલી આપી અમને તેઓના આભારી કરશે.

એનેજર, “ઇન્ડિઅન એપિનિઅન.”

Indian Opinion

Vol. XVII

Friday, July 18th, 1930

No. 11

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. ખડાલા

મીડીના બાંધા

શુભાર્થ તા. ૨૮ મીએ મુખ્ય કચા ઉપરથી.

સ્ટી. ખડાલા

આગસ્ટ તા. ૨૬ મીએ મુખ્ય કચા ઉપરથી.

સંકેત ક્રમાંક ૫૭૬ ૨૭-૦-૦.

૧૯૨૭ ૫૭૬ ૨૫ ૦ ૦

૧૬ ૫૭૬ ૬ ૫૦-૬ એરબી વખત

મસજીદાની વીરલી. ૩ ૨૦ ના દીસાવથી અને એરબીવતના ૩ ૧૦૦ ના દીસાવથી શરમા આવશે.

દીસાવ વીરલી. ૩ ૨૦ ના દીસાવથી અને એરબીવતના ૩ ૧૦૦ ના દીસાવથી શરમા આવશે.

મસજીદાની વીરલી. ૩ ૨૦ ના દીસાવથી અને એરબીવતના ૩ ૧૦૦ ના દીસાવથી શરમા આવશે.

સંકેત અને સંકેત માટે એક મહિના અગાઉથી બહારાવવા કરશે.

૩૨૬ ના દીસાવથી શરમાની વીરલી અને ૩૨૬ ના દીસાવથી શરમાની વીરલી અને ૩૨૬ ના દીસાવથી શરમાની વીરલી.

૩૨૬ ના દીસાવથી શરમાની વીરલી અને ૩૨૬ ના દીસાવથી શરમાની વીરલી અને ૩૨૬ ના દીસાવથી શરમાની વીરલી.

SHAKH HEMD & SONS.

વધુ ખુલાસા માટે જાણે ના મળે, દિ. ૬ મીએ સંકેત

સંકેત શીખણ હીમિટ અને સંકેત.

૩૨૦ ૫.૭૫ ૨૬/૧. ૩૨૫૫૫.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

ADVERTISING RATES IN THE INDIAN OPINION, 1930, South Africa, Natal.

Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રૂઢિચુસ્ત માણસોના કાપડોના બજારમાં સમસ્ત દેશના નેટીવ બ્રાહ્મણોમાં પ્રસિદ્ધ થયે છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણો છે અને માની છે. રાષ્ટ્રીય "ગુરુ" માર્કિંગ કપડું રંગ કરે અને તમે સહેલાઈથી તેની શોધો.

આ "ગુરુ" ના માર્કિંગની તપાસ થાય અને અને કમીટેશનથી ચેતના રહેશે.

સોલ એજન્ટો:

એચ. જી. પટેલ સમીપ એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમીટેડ.

નેશનલીસ્ટબલ, કપડાઉન, ડરબન,
પ્રાઈવેટલી લિમિટેડ.

ગુડન બોક્સ, રેબલ અને ક્રીયન હેમર

નવાં પ્રાજેક્ટ લીસ્ટ મંગાવો

ફેક્ટરી વેલ્ડિંગ એન્ડ આકરો હોવા છતાં

માલો છિડાયા શરૂઆત છે.

લીસ્ટ થશે નો તક જશે

અને તક જશે નો ફાયદો જશે.

ગુડ ટ્રસ્ટિંગ કમ્પાનિયન પાન સન મેનરફ બનાવી આપી ન બીજા

લખો:— L. MISTRY.

'Phone 2868 P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street, J.H'Burg

મેસર્સ આઈ સી આઈ એલ ઈન્ડિયા કો.ની સાથે નિર્ણય

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

આપણે આ બધી દેખરેખ નીચે તાલે અને સહાયથી

પરમાણે, ગરમ મસાલો, કરીષ કિડી, કચ્છ ગરમ, નેપજ

કરીના અને લીચુનો તેમજ મીઠાસા બનાવે દરેકમાં મોટો

આ બજાવે આપણી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવો

ઉત્તમ માલ, તમે પરમાણે બનાવી શકતા નથી. એક વખત

મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું દેકાજી.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1.

Warmbaths, T'vaal.

મો. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર.

ફ્રેશ બનાવી શાકભાજી, લીંજી, ઘેસી (ખાંસ)

કાપડો અને ફળાગારી આપણા બગીચામાં પાકે છે

આપણામાં આપણી પર પુરવું આપણાપણામાં

આપણે કાપે કાપે સરનામે

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant

ફ્રેશ બનાવે તાજા ફ્રેશ અને વેજિટેબલ સાથે ગેરંટી કરી સી

મો. ડી. પી. મેકલિપાઈ આપણે. લખો:—

P. O. Box 204. Durban. Al Street St.

આકાશીક પાંચમ

ખાસતી	લીંજી	મુસલમાન	ખાસતી	મુસલમાન	મુસલમાન
વાર	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૨૪૬	૧૨૬૬	૬ મી. ૩ મી.
બુ. બુ. આ. બુ.	૨૫૬	૨૫૬	૨૫૬	૨૫૬	૨૫૬

૬૬	૧૮	૧૮	૨	૧૮	૧૮	૧૮
૬૬	૧૮	૧૮	૨	૧૮	૧૮	૧૮
૨૧	૨૦	૨૦	૨૩	૧૬	૧૬	૧૬
૨૧	૨૧	૨૧	૨૪	૧૭	૧૭	૧૭
૨૨	૨૨	૨૨	૨૫	૧૮	૧૮	૧૮
૨૩	૨૩	૨૩	૨૬	૧૯	૧૯	૧૯
૨૪	૨૪	૨૪	૨૭	૨૦	૨૦	૨૦

કેટીંગસ

પાઉટર

કીટી. માલ, માલ, વંદો, માખી.

સંઘના જંતુઓને

નાબુદ કરે છે.

આપણી બનાવવા. ફક્ત દીનામાં વેચાય છે.

—હાડો હાડો—

—હાડો હાડો—

વહેલો તે પહેલો!

જીવનના ભોખમને હાવનાર સંસારના સંકલને શોધાવનાર (અલ્પજીવ મોતીની) શુદ્ધ હૃદય એક પેનીની રચના બીડીને મળે મંગાવી લીધો. લખો:

C. OSMAN

Stellenbosch C. P.

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીતસર આ મલ નેમની રવાના કરીએ છીએ આપણે ફીરફ મંજાવે
બહારે આમના એકાકીએ આજુકર સાથે પાસના મોંઘલામાં મહેરબાની કરવી

કેપીટાનના/બાલ્કોનના
આતુ પૌરીક પાકે
મરી રા

નરમ ન રંગી રાસ રંગ
કુનાની તેમજ બીજી
સીંદાવન આગરે રવાને
કરતામ, આ. ર. ૧૬

પાનખી સાલમખાક
નંબર ૧, રવાલ ૭/૧,
નંબર ૨, રવાલ ૫/૧,
અદામખાક રવાલ ૫/૧,
મરફાક રવાલ ૫/૧,
મેથીખાક રવાલ ૭/૧,
અડડખાક રવાલ ૭/૧ -
નિગેરે મેવા મસાલા -
થા બરપુર ફરમાનુ
માદામમાં મંજાવે.

કંડીની રૂતમાં આમારા પાકે
આજુબ ફાયરે કરાવે.

હાલીના મશાદુર વરેય.આના ૮૨૧ ગમડો અને ૨૨૦ પાનાવાળી ચાપરી છપાઈ બહાર પડી છે.

દરેક બાપાની રેકોર્ડે
ગુજરાતી, ગામીલ, રલુચુ,
અંગ્રેજી, હુલુ મરખોલા,
સેજુક, અંગ્રેજી, વીમરે બાપા-
ની રેકોર્ડે મોટા જથ્થામાં
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

૧૨ મેકમાં નવી રેકોર્ડે
આવે છે.

અમે રેકોર્ડે આમેફન તથા હારમેનીયમના મોગ વેપારી છીએ અને મોટા જથ્થામાં મંજાવીએ છીએ. તેથી
અમે ખીલ્લ ડાહ્યા કરતા સરતા વેચી રાખીએ છીએ અમર તથા ગીલો ન અને મહુ તથા પે. સંખ્યા હ.સસસ
આપણે માટે: -
Phone 2447
P O Box 1155

ગુલશને હિંદ

દર્દ

મહસયાને યામોફન
આ ચાપરી અર્થેક મંજાવી લેા
કીમત માત્ર રી. ૨-૬

નેમની ગમડા વાળી રેકોર્ડે બહાર પડી છે.
ગમડાના નામના પ્રમાણ આજુકર મંજાવવા

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

દરેક બાપાના આમેફન
રેબલ, પોરેબલ, કેબી-
નેલ, લેન્ડ મોલ, વીમરે
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

હારમેનીયમ
દ.ધના, પગના તેમજ
રવાલ ગ. મુંબઈ તથા
પારીમની બનાવટના
મંજાવીએ છીએ.

109 Field Street,
Durban.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫ કેસ, પાઈનાપલ નં. ૧. ૩
દસન. રેકોર્ડે જુડી (બી.એ.ડી.) કાચો દીપલા
કાચનાથે, દરેક બાપા તાજુ ફરફ અને વેલુએમ
સાથ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

મજા હોદી વેપારીઓને ઇન્કમ ટેક્સ તેમજ સંભોજે.
વજાત ઇન્કોમ-ટેક્સ જેવા વખતે જુદા સીસ્ટમેટીકલ નદિ
હોવાને સાથે મજા બહારના આવે છે, તે તે અમલદોષથી
મુક્ત થવન મળે, આ જાણ

ડાહ્યા બી. અકોટોકર,
૬૫ ટેવેસ રોડ, ફારફસાબગ.
ફોન ૩૩૧ મહેર, બેહાનીસખર્ગ.

૧ નં. ૬ મજા બેહાનીસખર્ગના નાનાકા ૧ નં. અમ
બુલેટ-ઇ. આઈ. પટેલની કા. મળી મુકત થઈ જુદા
કામ કરે છે

Indian Opinion

No. 20—Vol. XXVII

Friday, July 18th, 1930.

No. 20—Vol. XXVII

NATAL INDIAN TEACHERS' CONFERENCE

THE Fifth Annual Conference of the Natal Indian Teachers' Society was opened by Mr. Hugh Bryan, M.A., Superintendent of Education, at the M. K. Gandhi Library on the 3rd instant. Teachers from all parts of the Province were present and the Hall was filled with members of the Indian community, several Europeans also being present.

The gathering included Sir Kurian V. Reddi, Agent of the Government of India in South Africa, Mr. Maynard Page (Chief Magistrate of Durban), Mr. W. R. Murray Brown M.A., Mr. O. K. Winterton (Inspector of Schools), Bishop Ferguson Davis, Mr. Maurice Webb (Chairman of the Durban Library Group), and Rev. Satchell.

Message From Governor-General

The Governor-General of South Africa, Earl of Athlone, sent the following message:—

"It gives me much pleasure to have this opportunity of conveying to the Natal Indian Teachers' Society my good wishes for their Fifth Annual Conference.

I trust that their deliberations will prove fruitful, and that thereby the excellent work which this Society has effected will be carried further.

In bidding the Society farewell I desire to express my hope that every success may attend it, and all individual members thereof, in the years to come.—(Sgd.) ATHLONE

Mr. Hugh Bryan Opens Conference

Mr. Hugh Bryan, in declaring the Conference open, said:—

It affords me much pleasure that your Society has invited me to this, its fifth Conference. I have never been fortunate enough to attend one previously, but let me assure you, that my failure has been due to no ill-will.

I remember very well when some of your leaders asked me my opinion about the formation of your Society, and I gave the movement my cordial approval. Much water has flowed under the bridges since then, but I have had no reason to alter my feelings of that day.

I must express my regret that the resolutions of your last Conference have not as yet received the considered replies of the Administration: a series of misfortunes with regard to dates of my meeting with your Executive for the necessary previous discussion of those resolutions in the cause of the apparent silence; if your disappointment lends you to assign blame, it must be upon me and upon those misfortunes that it must fall. I hope, however, that a reply will now be but briefly delayed.

An experience of over 25 years of the education of Indians in this Province has been extraordinarily interesting. Its seeds were planted, in common with most of the education here, by the Christian missions to whom your community owes a great deal. Ignorance's worst symptom is a dull acquiescence with things as they are, and it is not until some knowledge and the power to acquire it set free

ambition and hope that a real movement forward from within becomes possible. It has been a rather privileged term of years that has enabled individuals to see here, within one small portion of the inhabited world, an evolution which occupied centuries in older civilisation.

Even the first few of those centuries conceived of education not as the rightful and due heritage of all, but as the prerogative of the priestly and the dominant few. Education must be a sword that all can grasp, this is the verdict of modern days, and no privilege or place can sustain any Arthur's claim on this exalibur.

And from those early seeds has grown something that may give us cause, if not for much pride, at least for some inclination to believe that ambition and hope have awakened among your people. Notably in the last few years this has been so, and, stimulated quite recently by the presence of the Right Hon. V. S. Sastri and after him of Sir K. V. Reddi, we have seen a demonstration of the awakening in the foundation of the Sastri College, erected by your own generosity and self-denial.

Now this visible and practical proof is a notable cause for thanksgiving, but there is something better still. I spoke just now of the true education as being a universal thing and just so far as and when it is universal we may count it due to bear results. We are far to-day from a universal education for the Indian community, but at no time previously has the increase been so marked or so sure—the waves of numbers are coming inwards higher and broader. This is the patent and most pregnant fact.

That the Department, over which I have the honour to preside for but a brief time longer, will second and further your hopes as far as means allow, you may rest assured. While we may not have been able to meet your desires even in the matter of teachers' salaries—I do claim that you have in my Department friends who are real educationalists and are as generous as they are permitted to be, I would remind you that there are few human beings who in this world are rated at their own estimate of themselves, it is therefore perhaps as well, for they may get it in the next, or at the next incarnation.

Neither a community nor a creed is the whole story, however. In education there is a third factor, and that is the Teacher. I desire to place on record my gratitude to you for what you are doing, and to say a word or two to you on the possibilities of your influence.

When I consider the limited facilities for training and the comparatively meagre content of the knowledge, judged by the standard of more advanced communities, possessed by most of you (and you will recognise I have no thought of reproach here) I stand amazedly proud of the excellence of much of the work in the Indian schools, and there are evidences to-day of individuals who, having received their grounding here, have returned, garlanded with flowers of knowledge, to labour among you. Many of you have been diligent, careful and filled with

Continued on page

FOOLING OF ALL THE TIME ALL THE TIME

MOTHER India is in the throes of labour. In this her effort to give to the world a child that shall shew it a better way, the way of sanity of true happiness, the way to its own salvation, she is endeavouring to break through the outside world is permitted to learn but little of what really is happening in India. The official account of Peshawar for example, as such apologetic reports invariably are, a smoke-screen designed to conceal unsavory and discreditable truths which, if disclosed, could not but shock all but the most callous and heartless. The independent enquiry that, in spite of the obstacles thrust in its path by officialdom, is proceeding, should, when published, do much to dissipate the clouds of misrepresentation—to employ no stronger term by which the situation in India, as it has been depicted, side of India have been blinded and befogged. True, the "new world" of all the people all the time," although still much in vogue sooner or later meets with the exposure and denunciation of those responsible for its attempt. We in South Africa have still to grasp and to apply to ourselves the truth voiced by Tennyson that "Men may rise on stepping stones of their dead selves to higher things." We need to appreciate firstly, that the "higher things"

in honourable name honourably earned, communal integrity, selfless service of the community of which each of us is but a part, and a lively sense of our duty to the larger self of us—that these, are more vital to our real advancement than the mere preservation of our worldly possessions. Having made that truth our own, we have next to "file our firm mind" that no consideration of the mess of pottage however seductive the dish.

We recognise that we are face to face with the imminent prospect of further humiliation and reflection upon our race and ancestry as well as of financial ruin. Our rulers have not hesitated to tell us that being Asiatics, and not white people we must be prepared to accept perpetual pariah-hood, that is, relegation to the rank and negative status of those who are reclassified as inferior to the Cape Malays.

It has been suggested that some modification of the material shewing may, if

pressed for, possibly be obtained, that some qualified form of concession may be grudgingly given probably to save appearances and to ease the hurt of the wound. No shadow even of hope has been held out that the more serious and more important aspect of the matter—the sentencing of our people to perpetual helotry—is to be reconsidered. It may therefore become an issue for our gravest attention as to whether in the face of the Motherland's struggle for honourable recognition, we, her children here dare for any selfish temporal advantage whatsoever, suffer Indian honour to be further besmudged.

"There is a task of holiness to do,
I strike world-binding toil, which bindeth not
The faithful soul, such earthly duty do
Free from desire, and then shalt well perform
Thy heavenly purpose!"

Children are taught "Honour thy father and thy mother." Can we hope to be honoured by our children, if we bequeath to them a heritage of dishonour? Have we any title to be so honoured, if we ourselves are not honourable?

Lunch At Orient Club

Governor-General Entertained

Useful Social Centre At Istipingo

It was a notable day for the Indians of Durban on Monday last, when the Orient Club at Istipingo entertained to luncheon the Governor-General. All the members of the Club, with many prominent European guests, sat down to luncheon, some 60 covers having been laid.

At His Excellency's table sat Sir Kuma V. Reddi, Agent General for the Government of India; Col. Page, the chief magistrate of Durban; Advocate R. Khan, President of the Orient Club; the Mayor of Durban and Mr. Harold Wodson, Editor of the Natal Advertiser.

Advocate R. K. Khan, president, proposed the toast of His Excellency the Governor-General.

"Your Excellency," he said, "it gives me great pleasure to welcome you to our club. We felt very proud when I informed the members of the club that they were to be honoured by your presence on this, the eve of your departure. In bidding you good-bye, we pray that you will be blessed with very good health, and may your shadow never grow less. (Applause.)

"One of the purposes of this club is to bring about a greater understanding between the Europeans and the Indians, and we are very glad to have you with us to-day, sir."

Mr. ... in the ... of ... and ... in the ... of ... in a ... of ...

Community Enterprise

In reply, His Excellency said

[illegible]

which your chairman has referred, in that it is one of the objects of your club to assist the moral and relationship between the Indian and the white race of this Territory. I am sure that in which I sincerely trust you will be successful.

His Excellency regretted the absence of Princess Aiko, who had been invited to come to a previous occasion.

"You have been kind enough, Mr. Khan, to refer to my very humble position and I appreciate very deeply what you have said. It is, indeed, with great regret that Princess Alice and I will leave South Africa. Such expressions as you have used go some way to mitigate the wrench of parting from so much that we have enjoyed and for which we have so many friends here. I am, dear Sir, very
Yours faithfully,
The Queen Mother

Let me thank you once more, ladies and gentlemen, for your very kind hospitality, and wish both this club and you individually all success in the years to come.

[illegible]

His Excellency, who was attended by Capt. Huber Percy, A.D.C., was met as he alighted from his car by Sir Kurma Reddi, the president, the two secretaries and the treasurer of the Orient Club. After lunch the Governor-General inspected the grounds, which were decorated for the occasion.

LÉCTURE

AT THE

Parsee Rustumjee Hall.

140, Queen Street, Durban

"INDIAN WOMANHOOD"

BY

T. RAGHAVAN NAIR, Esq., B.A., L.T.,

on Tuesday, 22nd July, at 7.30 p.m.

Sir Kurnan Reddi, B.A., B.L., Kt., will preside.

All are invited to attend.

the realm of true craftsmanship. Yet this is not achieved completely, and the achievement of this complete-ness is, or should be fostered nobly by a Society of Teachers if it functions right.

Weight, more incorp ration, is of itself nothing. It is only when weight becomes momentum, becomes an active thing, that its usefulness is seen. A Corporation or Society such as yours must function; must exercise its weight, not merely in the regulation of numbers but also in service to the youth with which it is entrusted. You will deliberately in forming your public and your private life summon us to play a contributive part. If you try, you will be living uprightly and honestly; you will be doing what you are charged you with, to your schools and in your Society among the youth and the ideals of the people, will honestly gauge its faults and its failures, and, as a society which has found its soul, and as individuals whose souls' foundations are thus set, face unwaveringly forth to the world for the good of all mankind. For I would remind you that no so strongly, any more than any individual, can avoid interference. It is the common life of the nation to which we must contribute while sharing our own as part of it. From responsibility we cannot recuse ourselves, from contribution we must not.

I hope and trust, therefore, that the Lord will bring to pass all that He has promised to His people in the fulness of time.

... as a potent force to the trade
politics. This is the first time I have addressed you
and it will probably be the last, but I am, after 40
years' experience, loyal to the faith in which I am
linked upon my profession and which I shall carry
with me to the altar and the grave.

"Mr. President, and members of the Society, I thank you again for affording me the opportunity of justifying my sustained interest in the work you are doing and my appreciation of it. From the blankets of joy and peace that have been spread before me, I derive a genuine pleasure at your people's progress led by you and yours, and I now formally declare this Conference open for such business as may be brought before it, and pray that a blessing may fall upon your work."

Sir Kurma Reddy, the Chief Magistrate of Durban, Mr. Maunley Webb and Bishop Ferguson Davis also

Presidential Address

The following is the full text of the Presidential Address made by Mr. A. M. L. Sweeney to the 19th Annual Conference of the Satal Indian Teachers Society:-

Ladies and Gentlemen,—It has once again fallen to my humble lot the unique honor of occupying the Presidential Chair. I fully realize the great responsibilities of the office I had been called on to fill. My colleagues have placed me under a deep debt of gratitude and as my office as the President of the Natal Indian Teachers' Society terminates at the conclusion of this Conference, I seize this opportunity of publicly thanking them for the trust and confidence reposed in me and for at all times assisting me in the avowed of the causes our Society has undertaken from time to time. I hope that the same measure of support would be extended to my successors.

My first duty to-day is to express our sincere appreciation and gratitude to Mr. Bryan, for having so kindly consented to open this—our Fifth Annual Conference. Ever since our Society came into being it has been both the desire of my predecessor in office as well as mine, that our Chief should open our Conference. Public duty up till now precluded him from doing so, but his advice and suggestions

were always at our disposal. We are happy indeed to-day that he is amidst us and we take this opportunity on this great occasion, an occasion when the gathering is a unique and thoroughly representative one, to pay glorious tribute to his great work as an educationalist and to his services in the cause of the expansion of Indian education in this Province. On behalf of my Society, I further take this opportunity though somewhat early in the day of this kind

to thank the important officer as Chief of the Education Department at the end of this year, to convey to him our good wishes and pray that he may be long spared with health and happiness to enjoy the well earned rest.

To his worthy successor Dr. C. T. Loom, we extend a very hearty welcome and cherish the hope that his term of office will be as successful as his predecessor's.

The presence of his Worship the Mr. Kurma and other distinguished gentlemen to-day, not only enhances the dignity of the occasion, but it is an unmistakable sign of keen interest manifested in the educational development of our community. To them our welcome is no less warm.

I will be failing in my duty if I did not give expression to my Society's gratitude to the Provincial Administration for the sympathetic consideration shown it at all times. Our wishes or various questions have always been respected and our just grievances removed by them, whenever I brought to their notice. We were on your side though very little, because of the financial limitations of our community and the moderation of our demands. These facts have largely enabled us to

in their estimation. I, Gentlemen, it may not be out of place for me to emphasize the two fold object for which our Society stands. The primary object is to protect and promote the interests of the Indian teaching profession. The second, by far the most important one, is the educational development of the community. Evidence is not wanting in this direction.

Our Society has been established along with its aim in its inception, in the openishment of schools, the conducting of Concerts and Exhibitions of Arts and Crafts. It is apparent from this that our Society is designed to serve a useful purpose in the life of our community. I have no time to enter into a discourse on the value of education, but all right thinking people will agree with me that it is one of God's great instruments for dispelling ignorance. No one will deny this fact, that education is the means of making good out of our people about better understanding amongst the various peoples of this world, and, therefore, elementary education should be within the reach of all.

South Africa, by its unique position owing to its cosmopolitan character of its population, has a splendid opportunity to achieve the League of Nations, namely World Peace, which could be achieved if

ment, whilst playing an important part in the intellectual and other developments of their respective races, should remember this broad home, and the Natal Indian Teachers' Society will always contribute its humble share towards the realization of these ideals.

Ladies and Gentlemen, since we have not here considerable progress in the expansion of Indian education has taken place. More Government Aided Schools have come into existence and one very pleasing feature in this direction is that the Provincial Administration has been pleased to establish a Girls' High School in Durban, staffed entirely by European Lady Teachers, but I am afraid

minority is still conservative in that it has not taken full advantage of it. I trust that the Indian teachers would assist in making this High School a huge

With regard to the Sastri College, this institution is quite full and I beg to warn at this stage, that a very serious problem will arise at the beginning of next year, when about a little more than a hundred pupils, excluding those from the upcountry—for whom hostels will be required—who would have completed the P.S.G. Examination, will be wanting admission to this College. I am afraid, accommodation will be unobtainable for them there. May I appeal to the founders of this institution to consider

I have no desire to take up much of your time, but to draw your attention to some of the problems you will be required to consider in your Session—

1. NECESSITY FOR INCREASED SUBSIDY

At present the whole of the Indian education is paid in within the limits of the subsidy granted from the Central Government without the Province contributing anything towards it.

If a sound educational policy is to be evolved in this Province, the Provincial Administration should bear its share or urge upon the Union Government to increase the present subsidy.

2. BETTER EDUCATIONAL FACILITIES FOR PHOENIX SERVICE

3. CREATION OF PROVISION FUND FOR THE IMPROVEMENT OF TEACHERS

4. PROVISION FOR BOOK EXCHANGE, ETC., FOR

may I counsel you that in your conduct yourselves worthy of the high, and at the conclusion of the Conference when we take stock, may we see that a long life has been done.

and Gentlemen, I

Resolutions

rather of very important resolutions dealing with the facilities for the teaching of teachers, also regulations for Aided schools of six years, staff consisting, were also considered and dealt with.

The session was a very successful one and terminated the same evening.

News Of Independence Struggle In India

Viceroy On Indian Conference

Singh, Wednesday. Addressing both Houses of Legislature to-day, the Viceroy, Lord Irwin, announced that the British Government, after careful consideration, had decided that the forthcoming round table conference in London on the Indian constitutional question should enjoy the full freedom expressed in his statement of November 1, 1929. Accordingly the conference would be free to approach the task "greatly assisted indeed, but with liberty unhindered, by the report of the Statutory Commission."

The Viceroy said that the Government believed it was possible by the conference to reach solutions honourably acceptable to both countries, and to the interests of all parties, and any agreement reached by the conference would be the basis of proposals which the Government would submit to Parliament.

The Government, added Lord Irwin, had conceived

the conference not as a mere meeting but as a joint assembly of representative countries. The Government said all of all schools of thought would be in the constructive work.

would condemn the proceedings.

Lord Irwin emphasized that his authorized declaration of last year that Dominion status was the natural completion of Indian constitutional growth. It was not the intention of the Government to alter the function of the Commission or to participate the decisions of the Government at the round-table conference, or to Parliament.

Appeal for Unity

The Government of India had so far only tentatively examined the report. He proposed before reaching any conclusions to discuss the whole subject with representatives of non-official Indian opinion. Lord Irwin emphasized that the Government intended to continue to consult the

He appealed "rather as a friend than as a ruler for a spirit of mutual trust to 'reunite' the two peoples who had lately homed them so close. He declared that two roads lay open, one to turmoil, disunity, and the other leading to a partner in the free commonweal.

"India to-day is to make her choice," he said. "I pray to God that she may be moved in chosen right."

Lord Irwin said that he proposed to dissolve the Council of State in time to allow elections of both Houses to take place in September.

The situation on the north west frontier was improving rapidly. Friction between Nepal and Tibet had been removed in consequence of the Indian Government's dispatch of a friendly mission to Lhasa.

The Viceroy warmly welcomed the decision of the Union Government to postpone until next session the Bill regarding the tenure of fixed property by Asiatics in the Territories. It permitted the hope, he said, that the measure, which had considerably alarmed Indians in the Territories, would ultimately be adjusted so as to satisfy the legitimate claims of the Indian community. Reuter.

Civil Resistance To Continue

Bombay, Monday — V. Patel, the leading president of the Congress, has issued a statement that the Congress speech on Wednesday contained nothing to change in the Congress Party's attitude. Patel said that the delegates to the round-table conference will be "completely disappointed." Reuter.

"Sliding To A Surrender"

"The Conservative Viceroy is fairly on the slide to surrender, carrying the Labour Government with him, and that there will be increasing sympathy towards the bottom of the slide. The situation can only be saved by holding a conference at which every party in India and every party in Britain is represented.

"The Dominions," adds the *Observer*, "are deeply concerned. The expanse of the whole Empire is involved. The whole future of life in Asia and New Zealand will be deeply affected by the decisions of the conference. The future of South Africa ultimately may be closely and fatally connected with this

conference. The future of South Africa ultimately may be closely and fatally connected with this

Why Gandhi Will Not Be Invited To Round Table Conference

In the Council of State to-day the

seems to have been convicted in the movement through-

He added that clearly Gandhi could not be invited to the Round Table Conference while an unconstitutional movement, of which he was the chief author, was in

King's Hope For A True Understanding

India House, in A speech, the King of the High Commissioner for India, Sir Herbert Baker and his

King was accompanied by the Queen.

The Majesty in a speech expressed his affection for and sympathy with India. He rejoiced that she had steadily advanced to an assured place among the great nations. He very earnestly prayed that the two-fold unity of India, symbolized by India House, which watched the troubled passage of events in recent months with an anxious heart. Trusting to divine guidance, he hopefully awaited the day that the gift of true and lasting peace and unity would be given to the Indian people.

In conclusion, His Majesty pleaded for wider sympathy between the peoples of India and Great Britain. —Reuter

Move For Unity

Thursday (Reuter).—There has been an instant response to Lord Irwin's speech. At a meeting of the Indian Federation, a statement was issued on behalf of several political parties, all members of the legislature, expressing relief at the Viceroy's announcement in view of the unpopular Indian reception of the report.

It urges India to participate in the round-table conference, and also urges the repeal of the emergency measures and an amnesty for political prisoners to the Congress party to abandon and take the present opportunity to return to Britain.

Disorders In Bombay

Bombay, Friday.—Sixty participants in the civil disobedience movement were injured and forty police in a clash during disorders resulting from attempts to hold a demonstration in defiance of the police ban. Mr. Modi, president of the Bombay Congress, who led one of the processions. The police were armed with batons, and mounted police are stationed at points where the Nationalist militia are expected to assemble. Heavy loads of British troops are

300 Injured In Bombay Riot

Bombay, Saturday.—The Congress "militia" abandoned a demonstration here yesterday after lathi charges, in which 300 persons were injured, 10 seriously. A hundred were taken to the Congress hospital before the troops and police withdrew from the scene of the disturbance. —Reuter.

Nationalist Boycott Of British Goods

A Reuter's message from Simla reports that the total value of cotton goods imported from England in April and May decreased by 24 per cent, as compared with the corresponding period of last year, chiefly owing to the Nationalist boycott of British goods.

Contract Given To Germany

In accordance with the Congress policy, says Reuter, the Calcutta Corporation has refused a tender for British gunnaries, which had previously been used.

The Corporation accepted a German tender for 700 gross of munition.

Mob Attack Police

Calcutta correspondent of the *South India Mail* reports:

A large mob waylaid and attacked ten constables who were proceeding to effect arrests ordered owing to riots which took place in connection with the civil disobedience movement, between Kalan and Manikganj, villages 70 miles from Calcutta.

The police were savagely attacked with stones and opened fire in self-defence, wounding two.

One man, and later a further 40, as if a Swami, Government were already with only, and found of some help were occupying the premises under the instructions of a "person" aided by the constables being released, but not being forced to sign a paper emanating from the Government.

Several civil disobedience prisoners undergoing work in Bengal jail, Bengal, overpowered one warder and

East Africa Resists Imperial Plan

The Kenya European Convention of Associations has been sitting at Nairobi for three days, discussing the Imperial Government's "closer union" and

The Convention finally decided on a plan of campaign which includes every endeavour to obtain the sympathy and support of all the Dominions, especially the Union of South Africa and Rhodesia. The Executive will explore every means of assisting the people of South Africa with the view of the white race in East Africa combined in a programme.

It was also decided to send a delegation of 10 to the Imperial Conference, and also to the Legislative Council. The other Kenya member will be the coffee planter, Mr. J. F. S. Harper (chairman of the C. E. C.).

It is intended that the delegation shall reach London in September and the representatives of the Colony fully acquainted with the situation there. The delegation, however, will be given no power to pledge the Colony.

The settlers are also vigorously protesting against the Imperial Government's plan to consider them in the united Kenya to depend on the support

of South Africa and Rhodesia, and feels confident that if it gets this support it can preserve the dominant white control over the country's policy and ultimately pave the way for co-operation with the great Territories south of the Limpopo in an all-African Monroe Doctrine. The *East African Standard* offers to raise a fighting fund to finance the delegation to London.

The temper of the settlers is well indicated by two striking sentences from the speech of the chairman of the Convention. "I alert the crowd of the old Bushmen that no promise has any force within eighteen degrees of the line, has been adopted by the Imperial Government," he said, "then they cannot impose these proposals on Kenya without consent. Secondly, we were invited here as colonists, and as colonists we intend to stay. There are a thousand white children in the Kenya schools who have never known any other home than Kenya, and their birthright is no wise subordinate to that of any other native of Africa."

This latter passage refers to the Labour Government's endeavour to make African labour a permanent, which, as interpreted by the Socialists, would be the antithesis of Imperial Government and the settlers intend to resist it to the utmost.

—*South India Mail*

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 222)

have the power under the General Orders to

applicant for a certificate to occupy the premises in respect of which he seeks a licence in a point which has not yet been decided by the Council. In your speech, Mr. Chairman, in moving in the House for

you said the point had been decided adversely the opinion of the Johannesburg City Council. Neither the City Council nor we have been able to find authority for that. I am not certain whether

judgment of Mr. Justice Keane in the *Spring* case. If

not Moon and Sedat in his section our hundredth thirty one of the Gold Law for reasons given. What he said was that the Municipality had no locus standi to move in the matter, but that was not a case under

the General Dealers' Control Ordinance. It is, however, a proposition which will shortly be brought by the "local authorities" or "directors" the

and other circumstances, quite qualified to decide the complicated matters of law and fact which must be determined in a question of title. It is hardly necessary to emphasize this further than to remark that in such matters finally is often attained only by a decision of the Appellate Division of the Supreme Court. If in the future matters of title are to be taken into consideration when application is

any or board is, it is submitted, emphatically not the forum before which the question of title should

are other proposals, not involving adjudication by "local authorities" on the complex issues. The first is that a Register should be

List Of Books In The M. K. Gandhi Library

REFERENCE SECTION

INDEX No.	TITLE OF BOOKS	AUTHOR.
70	The Hand of Sympathy	Himpeon, Marshall, Kent & Co.
71	Just the word wanted	J. Walker & Co. (Publishers)
72	Writing Desk Book	Lemon & Nisbett
73	The Scientific American Cyclopaedia	Munn & Co. (Publishers)
74	Enquire within for Everything	Houlston & Son (Publishers)
75	The Indian A and B Letter	H. N. Mitra
76	Directory of Indian Goods & Industries	Indian Industrial Conference
77	Report of Commissioners appointed by the Punjab Congress Sub-Committee	K. Santanam (Publisher)
78	Report of the Civil Disobedience Enquiry Committee	H. M. Hayat (Publisher)
79	Cawnpur Congress 1925	N. M. Mitra
80	First Indian Industrial Conference 1905	Indian Industrial Conference
81	Second do 1906	do
82	Third do 1907	do
83	Indian National Congress	G. A. Nateson & Co (Publishers)
84	Inaugural Addresses by Presidents of the Indian National Congress	D. V. Gokhale
85	Proceedings of the Coomada Congress 1924	H. N. Mitra
86	Proceedings of the Ahmedabad Congress 1921	N. N. Mitter (Publisher)
87	Gaya Conference 1922	N. N. Mitter (Publisher)
88	Inquiry into the Practical Merits of the System for the Government of India	Earl of Landerdole
89	The Golden Book of India	Sir R. Leithbridge
90	Chronicle of the Pathan Kings of India	Edward Thomas
91	Gumerali's Interest Table	T. B. Gumerali
92	The National Ready Reckoner	W. Collins & Sons, (Publishers).
93	Interest Time Tables	Lett's Dieries Ltd. (Publishers)
94	Buyers and Sellers Guide	A. Ferguson
95	Theravagam	G. Pope
96	The Sacred Kurrul	G. Pope
97	Tamil Handbook	do
98	do	do
99	do	do
100	Tamil Proverbs	Rev. P. Percival
101	Hindustani as it ought to be spoken	Tweedie
102	German Conversation Grammar	Otto
103	Rogee's Thesaurus of English Words & Phrases	P. M. Rogee
104	Prose and Verse	J. B. Askew
105	Twentieth Century Impressions of Natal	Lloyds G.B. Pub. Co. (Publishers)
106	Natal	A. H. Tatlow
107	The Colony of Natal	J. F. Ingram
108	The Guide to South Africa	A. S. & G. G. Brown
109	India Pictorial & Descriptive	Nelson & Sons (Publishers)
110	King Albert's Book	Hall Caine
111	The Earth Grilled	T. D. Talmage
112	International Congregational Council 1891	R. W. Dale
113	Borough of Durban By-Laws	Durban Corporation
114	The Best Books	W. S. Sonnenschein
115	History of the West Indies	D. F. Columbus
116	The Natal Who's Who	The Natal Who's Who Pub. Co.
117	Newspaper Reporting	J. Pendleton
118	Holl Sprekunst voor Zuid Africa	M. J. Stucki
119	Benroh Lights on Dark Corners	Jefferies & Nichols
120	Camera Russes	F. Pelissier
121	Lectures Gourantes	Just & Cohen
122	Forty Coming Wonders	Rev M Baxter
123	The Universal Self Instructor	A. E. Herg
124	Cassell's New Year Educator	Cassell & Co. (Publishers)
125	Fifty Years of Durban	W. P. M. Henderson
126	Municipal History	W. P. M. Henderson
127	Banker's Handy Calculator	F. N. Alphonso
128	Report of the Select Committee on the Areas Reservation and Immigration (Indians)	Government of the Union of South Africa.

(To Be Continued)

કન્ડિઅન. ઓ. પિ. નિઅન.

ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਿਯਮ.

ફિનીક્સ, મુકબાર, પારીખ ૧૯ જુલાઈ ૧૯૩૦

2004' 22

નોંધ અને સમાચાર

સપ્તમનિશાળી શ્રવકોનેના દરખા

કલુમનિવાળા સરકારના કુખો ક્યાં હોય છે તેનું કલુમન
 દર્શાવે છે. એનું હેતુ તેના દુર્ભાગી રિકમલનની મજબૂત સર-
 કારનું છે. વિવાદવાળા વધા પ્રધાન શ્રી. રામસે મેકડોનલ્ડ
 સત્તા ક્રિપ્ત આપ્યા વાં ખરા પરંતુ તેમનો પણ કલુમનિવા
 છે એટલે કે તેની પણ બંને લીબરલ પણ એ બંને એકા
 મળીને મજબૂત પણ એ બંને પાક્કામેટમાં સત્તા ઉપર છે તેનું
 મને કારણ કશીયી કહે છે. પણ તેની પણ શ્રી. રામસે
 મેકડોનલ્ડને અમલમાં છે તેના બાવળી કામે પાક્કામેટમાં લીબરલ
 પણ તેની પુઠ પકડે છે બંને સરકારનામાં અવિશ્વાસનો ફરિયાદ
 કામે છે મયાં અંદવડીનામાં રાંડી પણ સરકારન માં
 અવિશ્વાસનો ફરિયાદ મુકાયે બંને લીબરલ, એ બી રેવલસ મેકડ 10-1
 ટેકા આપ્યો તેથી માંડે વેળાં વધુ મન સરકારની કાર ચાલી
 અટકી અટકે છે, જારી રાવે તે બા, રામસે મેકડોનલ્ડ સર-
 કારના ધરની ધણી બોલીએ ખુલ્લી છે બંને વિરોધ પક્ષના
 વચ્ચે બંધા નતાએ બા, બાંડીએ મ ફરિયાદ રાંડ પ્રધાન
 અમલવાળા રહે છે. રામસા તેરીકે એવી એક ખુલ્લી બારી
 પુઠ ટેકા સંબંધી છે. હોદ્દા લીબરલ્સ એ બારીએથી દોહીયું
 કરી સરકાર ઉપર અવિશ્વાસનો ફરિયાદ રજુ કરવાની ધમકી
 આપે છે. બીજા બાજુ બંનેની બારી ખુલ્લી છે. તેમાંથી
 શ્રી. મેકડોનલ્ડ દોહીયું કરી વધા પ્રધાનને પાક્કા આપી રહેયો
 છે. બીજા બારી કામે થયા વિનાના પણ પડેલાં મેકડો
 મજબૂતના સવાલની છે એ બારીમાંથી શ્રી. મેકડોનલ્ડ
 દોહીયું કરી વધા પ્રધાન સામે ફેળા મુકાવે છે, એથી
 અમલદાર મુકેલે પ્રશ્ન રાંડિયા નતા હ એ બારી બંધા મારે
 બંને લીબરલ બંને પક્ષના મેના એકબ બની વધા પ્રધાનને
 હમકાટી આપી રજા છે કે અમલદાર, બંને સહમત કામેબંધના
 રીપોર્ટ ઉપર હોદ્દા વિશે કયાં પાક્કામેટ કરી તે! શ્રી. રામસે
 મેકડોનલ્ડની સરકાર આ મુલ્ય કલુમનિવા દોવાથી તેન
 મારે બંનેએથી વિરોધ પક્ષના નતાવા મજબૂતી રજા, છે
 આવી પરિસ્થિતિમાં મજબૂત સરકાર ટેકા સંબંધ સત્તા ઉપર
 રહી પોતાનું માફે અમલદાર છે તે બંનેનું રજુ

હાંદના અંગ્રેજ સીવીલ સર્વિસને આમંત્રણ

જાનરિટન પંચીસીડી એમોસી-નગના ૨૫૬ સભા મજ
નાર છે. જાનરિટન પંચીસીડી એમોસી-નગના ૨૫૬ સભા મજ
નાર છે. જાનરિટન પંચીસીડી એમોસી-નગના ૨૫૬ સભા મજ

સીવીલ સર્વિસને પેન્શન ઉપર રીટાયર થવાનો સમય નજીક આવે છે તે જોતાં સર્વ પબ્લીસીટી એસોસીએશનને જોડી બનાવવું કરવી કે હોદ્દાથી આવા સીવીલ સર્વિસને આં દેશમાં સેટલર્સ તરીકે આ દેશમાં વસવા આમંત્રણ કરવાનું પ્રયત્ન કરવું કરવા અંગતી પદ્ધતિ ચેલવાં. આ કાન્ફરન્સ એવો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરે કે હોદ્દાથી ને એવા સેટલર્સ આવશે તે ઉપર કોર્ટનાં જુદાં જુદાં અર્થે તેઓ અહીંની વસ્તી સાથે હિન્દુશ કરવાનાં હેતુથી આવશે નહીં. તેઓ પોતાની સાથે આ દેશમાં નિષ્ઠાવાળાં આવશે એવો એવો આપતો હોવાના સીવીલ સર્વિસને એવો સરકારી નેકરીમાંથી પેન્શન બધ પ્રમાણ બધ પ્રમાણ રચનાં આવવા જતા હોય તેમની મુન્સીની વાત છે પરંતુ તેમને ખીન દેશોએ જા માટે આવનાર આવવું જોખમી હોઈને નીમક તેઓએ આપેલું છે. અને મોટી ઉપરથી વસાવત બધ તેઓને હિન્દી અન્ય રીતે એવા કરવા હોવાનાં રહેલું જોઈએ અને હોઈને પેન્શન તેઓ આસિ એટલે હોદ્દાનાં પછી પોતાના પૈસા હોદ્દાનાં વાપરવા જોઈએ, હોઈને પેન્શન આપ તેનાં કાલ અન્ય દેશોનાં જા માટે તેમજ આવશે જોખમી હોઈની પ્રત્ય પોતાના વરમાં હમે માત્રીક બધાં રહેશે તે વસ્તુ પછી કાલ અન્ય હુમી સીટી તરીકે વપરશેઆ સીવીલ સર્વિસને જાહે પડશે એવું થારીતે પણ આવાં આમંત્રણે પીકળવા માલમ હોવ તો તે પ્રશ્ન બધે.

১১২৫১৬ ৫১ ১২৭৭ ৯৭৮৬১

સિંહાણાના ગામને જનરલ મલ્લે જોઈ એકમેલ
જોયોની 'મુલત આચારી ડીસેમ્બરની વા. ૩૧ માં પુરી થાય
કે અને જોયો જોડા જમવાના આ દેશ પોંડી જાય તેજો કલ
ગાત્રમ મુમડરી ૧૩૧ ના ૫૫ નામદરના મતના ૧૬૭
માં માંમે ગામ' એનાવડાએ જોઈ રવાના છે. તેમનો એક આચારી
એનાવડા ગયા ના ૧૩૧ ના ૫૫ નામદરના મતના ૧૬૭
દારના જનમાં ૧૬૭૧ કલો એના દેવાન કામે જનરલ મલ્લે
જનરલ મલ્લે ૬

પુરો:૫ ખંડનું ક્ષીરેશન

પુરુષ બાવના દેશીનું અંકજ સ્વાધવાની કીકયાલ જાગે
 ડહોલક સમયથી ત્યાં ચાલી રહેલી છે કસના શાન્તકર.
 પુરુષ જા.વ-દને એ વિષય ઉપર એક એમેરેન્ડમ તૈયાર કરવાનું
 કમ સે. સ્વામા જા.બુ કરું. મણે એમેરેન્ડમ તૈયાર કરી પુરુષના
 જન-જ પુરુષોની સંસ્કારને એ વલ્લભવાના જાગ્યા છે જાન તે
 દેશીની સરકારના અધિપાયે. જનજવાની અંક જાગેલી છે
 રમેક, રમાનીયા. અને કલ્યાની માથે પોલાંડે જા.વ-દના

મેથોડનાને અંતવી આપી એવું દર્શાવું કે યુરોપના એક
મટે એક અપવી રજાપના કરવી. આ વિષય સંબંધ
નિયમ બનાવના એક દેશરસ બેલાવવાની પ્રત્યક્ષ પાલકો
દેશ ૧૭ અને ૧૮ દેશરસ સપ્ટેમ્બર મુજબ, જે નુ વગની
તેણે સુચના કરી છે. યુનીની આગ્રહ આમે પદ્ધતિની આ
સાંખ્યેવી તો ન દેવ.

નોંધરીએ રાખો આ તો પદ્ધતિ આપો

‘મંત્ર’ યંત્રના પ્રોત્સાહના અમરપત્રીએ મુજબ આનાના
પ્રધાન કરનાર દેસલેવેનો નોંધરીના પદ્ધતિને ૧૯૨૭ સીમે
કતા તેમા તમણે દર્શાવ્યું હતું કે ગ્રીસીએ મુજબના
ઉપધેય કે જે તેમણે એરીમ નોંધરીને કર્યા તો કામે લગાડવા
નોંધરી થાતો તેમણે વધુ બારે કરો આપવા નોંધરી. આ
દેશો ઉદ્યોગની સંસ્થાઓના જે તે દેશોએ આ મંત્રીને ગ્રીસી
એ તે કામ આપવાના મંત્રીને પ્રવાસો કરવા નોંધરી. અમર
ને તેઓ તેમ ન કરે તો દેશોએ અમે જે વધારો અમે જે
તેને દેશો આપવા તેમણે તેવાર રહેવું નોંધરી. એ તેઓ
નેડીવોની સરકારી મંત્રીનીને ઉપધેય કરતાં રહેશે તો તેઓના
જે કમનસીબ મંત્રીને દેશો આ જે તેના પેપરન વિષય
પદ્ધતિ તેમણે કરવા નોંધરી અને જે વિષય તેઓ ન કરશે
તો સભ્ય સરીકે તેમને પેસા આપવાની રજા થ ડવામાં આપવી.
આ આ દેશોના નોંધરીને પ્રમ અમલના અમલ દેશો કરતાં
નુસાબ પ્રકારનો જે કારણ કે આ દેશો નોંધરીનાથી મોટી
સંખ્યા છે. આ પ્રમ અંતથી રાષ્ટ્રધર્મ સરીકે દેશોમાંનો અને
અદેશ કોંઠાઓ વિષય કરે તે વારે કૃ માફ જનતા કરી
રહેશે. ખુ જે દેશ પદ્ધતિ રાજ્યના સમજના એક રજાવ પસ
અમલક દેશવ દેશ અને બીજા વિમાન જુએ મરવાની રજા
મા સળગતો હેવ તો મુડી અને મુજરીના દરિએ રાજ્ય
અને વર્ષ વચ્ચે સમયોત્તરણ અમલવું જે તેનો ધર્મ છે. જે
દરિએ મુજબ આપના પ્રધાન કામ હેલેવના ઉપધા વિષય
મુજબ ૧૭ પરતુ જુએ મરવા મંત્રીને ગ્રીસીના પ્રમ દેશ
આરેજ આપા વિષયો રજુ કરવામાં આવે છે. જુએ આપા
કરો અપવા નેડીવોના સંખ્યા કાઢીને આપા વિષયો
અપાવવાના આવે છે. આ દેશો રાજ્યનીની, તેવું રાજ્ય
અંધારજીવ જેવું થાએવું છે કે યુરોપીયનની સહેદ પ્રજાના
કાલો ઉપરજ રાજ્ય મુજબ કાઢી આવે છે. સહેદ રંમ સિવાયની
અમલ રંમીન પ્રજાઓના રેટમાં કરી આપાવજ નથી તેવા
અંધારજીવની સરકારમ. અમલ રંમીન પ્રજાઓને વિષય
કેવું કરે!

મોટરકાર કે મોલકાર

‘મોલકાર’ એના માં મોટરકાર મોટર આપસીકલો લખા
મોટર કોરીઓને ‘અમરની’ પ્રજાઓમાં એકલો મોલકારે ઉપ-
ધેય થવા અમલ છે કે તેના અસધરજ ઉપધેયના પોણામે
એકલો મોલકારે અમરની પ્રજાઓ રહે છે કે જે અમરનીને
અમરનીને અને મોલકારે મોલકારની સંખ્યા એકલી અમરની
છે કે અમરની અમલ એક પ્રકારનું મુજબ સલી રહેવું દેશ
અને તેમાં મેનુફેચર મંત્રી દેશ અને દેશવ જેની દેવે તેનાથી
પદ્ધતિ આપવાના છે. ‘મુજબ’ ‘લીવરી’ ‘કાપ’
‘નેડ’ પદ્ધતિ દર્શાવે છે કે અમેરીકાના માત્ર મંત્રી વચ્ચે એક

વખા ૩૧,૦૦૦ આપવા મોટરના અમરનાથી મંત્રી મવા કતા.
સુન ૧૯૩૭-૩૮ અને ૨૬ ની આપવામાં કોટલે તજી વર્ષમાં
૬૩૦૦૦ મુજબ કરીઓ અને આપવામાં લી મોટર અમરનાથી
મંત્રી મંત્રી કર્યા. સુન ૧૯૨૭ ની સાલમાં ૧૯૨૬ કુધમાં
૧૬૦,૬૫૦ અમલોમાં કરી કર્યા. આ કુધમાં અમરના
પરિણ મે પ્રેસીડેંટ ઉપર અમેરીકાની પ્રજાને એક અપીલ અમલ
પાડી અમેરીકાન પ્રજાને અમલ મુજબી છે કે પ્રજાએ આ
અમલ અમલના અમલ ઉપર કાનિમિતે વિષય અપાવશે.
મ. આપવામાં પદ્ધતિ આ પ્રમ અમલ મંત્રીને અમલ અમલ
કે માત્ર મોલકારના રજામાં છે. ૫ માસમાં મોટરના
અમરનાવ મના છે તેમા ૬૧ આપવામાં મંત્રી મંત્રી છે. તેમા
કલ યુરોપીયનો અને ૨૬ નેડીવો કતા. અને ૬૦૧ આપવામાં
મમલ મંત્રી જેમા ૬૬૬ યુરોપીયનો અને ૨૬૮ નેડીવો કતા.
આ ઉપરથી આપવા અમલોને પદ્ધતિ વિષય આપવા સિવાય
રહેતા નથી કે મુજબના આ અમાનામાં મંત્રીના મુજબ
મંત્રી મુજબનાથીને કેવું કારમાં મંત્રીના આપવા થો છે.

‘મુનિડમન’ ‘મોલિનિડમન’

કેવળ, ૧૮ ૧૮ મુજબી અને ૧૯૩૦

વિભાવના સર અને સામન્ય સર્વે સારી મોલકારે દેવતોએ
આરતનું આવી ગત રાપેટ માનરને
વોલસરેયતું નિલેવન થકી રજાવ અને અમલ અમલ તેમણે
તે ખુજી મુડી દીવુ આ વત ના
કલે જુની વગ આપી છે દેશવના પદ્ધતિ એ રાપેટની
વાક વાક પેકારે અપારે લીલના પદ્ધતિ તેના વિષયો કરે જે
કુદરતી છે. લીલ પોતાના મરમાં આપીને મુજબી
વિભાવને પારકાના મરમાં પેકારે પુડી અમલ કારકારે મરના
આપીને પાસેથી લીલની લીલ છે તે વાવુ નથી. આ
દેશના પ્રાનિધિઓને વિભાવમાં રજા દેશ ૧૯૨૭માં
અમા કરી વોલસરેય સાહેબ નિકાસ અપવા મકલ કરી રજા.
જે મંત્રી વચ્ચે કારકારી મકલના અમલ તે પહેલા કલ
સરકાર નરખી નિલેવન બદર પાપુ નેમ અમલ એકલો દેશ
પ્રાનિધિ રજાના અલિપ મેડુ દોલને કોમીનીઅન રેટસ આપ
વતો છે. મકલનાએ અમલોએ ૧૯૨૮ ની સંખ્યા આપી
દીવલ કે ૧૯૨૬ ના દેસેવર માત્રી ૨૧ મી લારી પે દોલ.
કોમીનાઅન રેટસ આપવામાં આપવામાં ‘મોલકાર’ ‘મોલકાર’
કરો તે કોલ એકલો સંખ્યા પાસે ‘મકલ’ ‘મોલકાર’
મકલના સંખ્યા પહેલા મ અપી કરી કે ૧ મીનીઅન રેટસને
અમલ અંધારજી પડી કલ કલ રજા દેશ ૧૯૨૭માં. અમલ
સરીકે તો મકલના તેમાં અમલ મંત્રી વેલસરેયમે જે
અમલ આપવાના ના પાડી અને સહેર મકલનાએ સુજો
રજા અને કાર પસાર કરી સમજ દોલમા સમજવજની
સાન મુજબ એસપી કર કરી દીવો. આ દેવ અમલ કારકાર
મુજબી અમલ દોલ એકલો ‘અમલ’ ‘મોલકાર’ આપી રજા છે કે
તે એક અમલ અમલ મુજબ વાવ છે સામન્ય ‘સીવેટ’
બદર પદ્ધતિ થકી વોલસરેય સાહેબે કલ નળી બીજી નિલક.
મકલ પાપુ છે. તેમાં તેઓ આપવા મંત્રીના નિલેવનથી અમલ
આમલ વચ્ચે છે અને અમલ મેલમ વાવો અપાવી છે કે

સાધન રીપોર્ટ ડાન્ડરસને બંધનમાં રહેલો નહિ. ડાન્ડરસ આજ ભરતિ આટેજ નથી પરંતુ નીર્ણય ઉપર આવવા છે. ડાન્ડરસને નીર્ણય પાલમેન્ટ સમક્ષ રજુ કરવામાં આવશે અને ડાન્ડરસને મુક્ત સ્વતંત્રતા રહેશે. મહાસભાની મામળી એવી છે કે ડેમોક્રીશન રેટરસને સમગ્ર બંધારણ બહુબલ પ્રતિનિધિતા હેઠળ આવે તેવી આગ્રહીય સરકારે આપવી તે વોઇસરોય સાહેબ આપી શક્યા નથી એટલે મહાસભાના પ્રમુખ સરકાર વલ્લભભાઈએ નિવેદન બધાર પાડી જણાવ્યું કે વોઇસરોયના નિવેદનમાં એવું કહ્યું નથી કે જોયી મહાસભા પેતાના સંપર્કમાં હોય કેરાર કરે આ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વોઇસરોયે મોઝાવના ધારેલી રાઉન્ડ ટેબલ ડાન્ડરસમાં મહાસભા હાજર છે એવી સ્થિતિ ઉપસ્થિત થઈ નથી. મહાસભા સ્વીનવલની હાલ આજુબાજુ રાખશે. લીબરલેને વોઇસરોય સાહેબ કેટલે દરજ્જે એવી સરકારે તે હવે જોવાનું રહ્યું મહાસભાને પક્ષી મુખી લીબરલે તથા રાજ્ય મહારાજાએને વોઇસરોય સાહેબ ડાન્ડરસમાં એવી સર્જ કરે તો તેથી શું હોઈના પ્રશ્નો નિવેડો બાવી શકાય? મહાસભા મધ્યોચ્છ સિવાય લીબરલે ડાન્ડરસમાં જવાની હોમલ મતાવી સરકારે કે કેમ તે હવે જોવું રહ્યું. મહાસભા પેતાના કાર્યક્રમ ઉપર મુરબક રહેશે અને તેથી સ્વીનવલની હાલ જો ઉત્સાહ જો સારી અને જો અનુપમ જોઈદાગે આપી આવે પશ્ચિમ આફ્રિકા કાંઠાથી આજુ રાખી છે તેવી કાવિશ્વમાં પણ આજુબાજુ રાખશે તો વિશાલે હોઈને નમવજ્જ જોઈશે. વિશાલને નમાવગાની તાકાદ પરમાત્મા મહાસભાના વીર અનુવાદીએને આવશે એવી અચારી આપેના છે.

છંછમાં કેવા પ્રકારે પાછલા બારણેથી દોરી જેવાઇ રહેલી છે. તે હાં જનતા અવનવા જનતાઓ સમજમાં ઈછામ ઉતરી કહ્યું નથી. વિશાલની મજુર સરકારે જાના કાંઈ કમીકનર લોકો કોઈકને પાછો એવી શીશો અને છંછમાં સાથે સંબંધીત અપ્રક કરતો મહાર પાડવામાં આવી સંબંધી કરતો મહાર પડવા જાડ આ આમાન્ય મુઠણી થઈ અને નહાકપાકાની સરકારી હેઠળ જાતો નેજનાલીસ્ટ પણ એવી અનુસરત વધુમતિમાં સત્તા ઉપર આવ્યો કે અમલના અન્ય દેશોના નેજનાલીસ્ટ પક્ષે બાંહેજ અપુર્ણ છત ડોહવાર જતાવી હે. નહાકપાકાના નેજનાલીસ્ટની આવી અપુની છત થયા જાડ તેમજે પ્રધાનમંડળની સ્થાપન કરી અને છંછમાં રાજ્યકારોવાર પોતે વધ પ્રધાન જાડી કાચમાં લીધો વિશાલ સાથે સંબંધી કરતોના છેવડનો નિસકાવાવના માટે નહાકપાકા પેતાના મોડીયા જોડે વિશાલ થયા અને ફોરેન મોડીસમાં અર્થ કરવા ડાન્ડરસ કરે કહ્યું. સુઝાનના પ્રક ઉપર જો ડાન્ડરસ પડી આગી સુઝાનના ઉપર તે છંછમાં જોઈ જામ કોઈ છંછમાં પાલમેન્ટ તેના ઉપર રાજ્યવદીવર થવાને જોઈ નહાકપાકાની માંજળી હતી. વિશાલની સરકાર સુઝાન ઉપરનો પેતાનો કાણુ હોડવા તેવાર નથી એટલે ડાન્ડરસ પડી આગી વરણ સ્થિતિ આટલે મુખી આખા પછી છંછમાં રાજ્યકારી રાંજમુખી ઉપર જોઈ બીજો પડો પડે છે અને જો પક્ષા પાછળ દોરી જેવગાની અકાંઈ જોઈ કરી રહ્યું છે તે સમજી કહાવું નથી. નહાકપાકા અને તેના

મોડીયા વિશાલથી છંછમાં થયા અને હાં જામ પાલમેન્ટમાં જોઈ એવું બીજ રજુ કર્યું કે છંછમાં રાજ્યકારોવારે અમારો જોજો મુકાબાન પદોંચાલવા જામ બાંહેજો હોય તેવી તપસ અચારી તેમને કિસા કરવી આ બીજના ઉપર રાજ્ય ફોડે સહી મુકાબાની તા પાડી એટલે નહાકપાકાને વધ પ્રધાન તરીકેનું રાજ્યનામું આપ્યું અને સીડીપાકાને પ્રધાન જાડી પ્રધાનમંડળ રજુ. આ જનાર જાંજો કારથી છંછમાં પાછો તોડાતો કર થયા છે નેજનાલીસ્ટ પક્ષને પ્રજાનો દેશ છે તેજો હવે હાં રીપબ્લીક સ્થાપવાની વાત કરે છે. રાજ્ય ફોડે પેતાની સત્તાથી જોઈ માસ માટે પાલમેન્ટ જામ કરી છે. તે એટલા ખતર કે દાહની સરકારને નેજનાલીસ્ટ અ.મે માનેને પક્ષવાનું સુમમ થઈ પડે. હવે પછી છંછમાં જા અવનવા જનારો જનવા પામે છે તે જાણવું અમત મહત્વનું થઈ પડશે.

હિંદનું સ્વતંત્ર્ય યુદ્ધ

વોઇસરોય વડતા હવા

સીમકાથી ફરતો તાર કાઢે છે કે એસેમ્બલીના જાને કાલસ કમકા આવજ અપના વોઇસરોય લાડ' પરવને દર્શાવ્યું કે કોટીક સરકારે અંજાણપુર્ણ વિચાર કર્યા પછી એવુ ફરજી છે કે જ્યાં વર્ષના નવેંબર માસમાં મે' જો રેટરમેન્ટ કર્યું કર્યું તેમાં હોઈના બંધારણ વિષે હાડનમાં રાઉન્ડ ટેબલ ડાન્ડરસ મોઝાવવા વિષે જાડસત છે તે ડાન્ડરસ સંપુર્ણ સ્વતંત્રતા મોઝાવશે તે મુજબ જો ડાન્ડરસ રાજ્યકારોવાર પ્રજાની અર્થ કરશે અને ડાન્ડરસને સાધન કમીકનના રીપોર્ટમાંથી થયેલી મહક મળશે પરંતુ ડાન્ડરસની સ્વતંત્રતાને રીપોર્ટથી ફરકત પદોંચાલ નહિ. વોઇસરોયે દર્શાવ્યું કે સરકારની એવી માનવતા છે કે જાને દેશને માનકરેલી રીતે સ્વીકાર્ય થઈ જશે એવો નિશાલ ડાન્ડરસ હારા બાવી શકાય. સર્વ પક્ષોના જાણાનું નિરાશરજ પણ બાવી શકાય અને ડાન્ડરસ જો એમમેન્ટ ઉપર આવે તે એમીમેટના ધીરજો દરખાસો રજુ થઈ શકશે જો દરખાસો સરકાર પાલમેન્ટમાં રજુ કરશે

આજ અર્થ આટેજ નહિ

મોડ' છરવીને ઉમેર્યું કે સરકારે ડાન્ડરસ મોઝાવજાનો નીર્ણય કર્યો છે તે આજ આથી અજાને આટેજ નહિ પરંતુ જાને દેશના પ્રતિનિધિઓની જો અંબુકલ મંડળા દશે સરકારને દજ અજા છે કે ફરક પક્ષા હોઈએ આ રમતામક કાર્યમાં પેતાને દિરમો આપવાને તેવાર થશે નિસકાવાદીએને મુખવી નામે એવી રીતે આ ડાન્ડરસમાંથી જોઈ મોજના કા માટે નીકળી ન શકે

ડેમોનીશન સ્ટેરસની મહેરાન છંછ કાવમ છે

લોકો છરવીને કારપુર દર્શાવ્યું કે જ્યે વરસે મે' જો સત્તા વાર જાહેરનામું મહાર પાડ્યું કર્યું અને હોઈની કાચેસર સ્વાભાવિક પ્રમતિનો આજમ ડેમોનીશન સ્ટેરસ છે એમ જો દર્શાવ્યું છે તે દજ કાવમ છે સાધન કમીકનનો રીપોર્ટ' જો હોઈના મુરદેક પ્રમ્ન સંબંધી જોઈ વજનવાર અને રમતામક કાર્ય દર્શાવતો રીપોર્ટ' છે પરંતુ કમીકનની જો પડ્ડા પણ નથી થાતો તેની સત્તામાં રહેલું જો કાર્ય પણ નથી સરકારના

નિર્ણય વિષે તે રજા ટેમ્પ ડાન્ડરસ બાદ તેમ જાણે ચાલે
પાસમેંડના નિર્ણયને તેમ કરે

એકલ માટે અપર

દીઠી સરકારે આજ ઉપરથી દિલ્લે રીવેડને તપાસે
કે. એ રીપોર્ટ વિષે ડાઉ નિર્ણય ઉપર આવાય તે પહેલાં
બીનસરકારી હોદી જાહેરમન એ વિષે શું કે તે પુરી રીત
એ પ્રથમ ઉપર ચર્ચા થયેલી જોવા હું પ્રમુખું છું. ચોક્કસરે
આરજીક દયાનુ કે સવિનયમની જાતની સામે ચર્ચાનું
સરકાર આજુબ રાખશે.

ચોક્કસરેય તરીકે નહિ પણ મિત્ર તરીકે

હું એક ચોક્કસરેય તરીકે નહિ પરંતુ મિત્ર તરીકે જાણ
મુખર્ષી હું કે આપણી વચ્ચે કમચાં ને પહોંચે જાણ થયેલા
કે તેને દુર કરી પરસ્પર વિશ્વાસની આગળી ઉપજ કરે.
તેમજે દક્ષિણ કે એ આર્થે ખુલા છે. એક માટે જાણતી.
પ્રથમ, નિરાશા અને કિલબીજ થવી જાણતી. બીજો માટે
એ કે તે માટે હોંડ ડામનવેળની સ્વતંત્ર પ્રગત્યોની
વચ્ચે એક મગર જાગીદાર થવી કરે

હોંડ આર્થે પસંદ કરવો રહેશે

તેમજે દક્ષિણ કે હોંડ આજે એક આર્થે પસંદ કરવો
રહેશે. હું પ્રમુખે પ્રાર્થના કરી છું કે હોંડ આજે આર્થે બદલ
કરવાનેય પ્રથમ સરકાર મસમ વાન કરસના નુદયુધી
થઈ કરે તે માટે કાઉસીજ એક રહેને હું બરખાસ્ત કરવાને
છરોડે રાખું છું. સરકાર ઉપર રિલિય જાણદીથી સુધરતી જાણ
છે. નેપાલ અને રીમેટ વચ્ચે મકમક કરે એવી રિલિય હવી
પરંતુ હોંડી સરકારે એક મિત્રવારી બરેલું જીજન જાણા ચોક્કસી
તેના જાન જાણે છે

દાંસવાલના દીઠીઆ

ચોક્કસરેય ચોટ પ્રમીન કાસવાળા એકવારીયા સંબંધી
ને ડેન્ડેર બીજ મુનીયન સરકારે જાણતી પાસમેંડ ઉપર
મુખની જાણ ને ન મડે મુનીયન સરકારન જાણર મની
દક્ષિણ કે આ બીજથી કાસવાળના હોંડીએ ચોટા ઉઠેલા છે
અને બીજ મુખતી રાખવામાં જાણું છે તેથી એવી જાણ
રાખી કરાય કે જાણરે એ બીજને એવી રીતે સુધારી કરાય
કે હોંડી ઉપરને એ કાસવાળના દાવે કે તેને કતેય જાણી કરાય.

આરેટાની જાણીસ

સીમલાથી રૂટરને તાર દર્શાવે છે કે ચોક્કસરેયના જાણકને
એક જાણવના જાણાય પ્રમુખે. એ લીમરજ દેરજના પ્રમુખ
સર ડીરિજ સેડનાએ એક મીડીમમાં પ્રમુખ જાણેથી રેટમેંટ
જાણાર પાડ્યું છે. જેમાં જુદી જુદી પાટોના અનેક જાણે-
વાનેથી સહીઓ કરી છે તેમાં કેટલાક વડી મરાસમાના સંચે
પણ છે રેટમેંટમાં સાધમન રીપોર્ટને હોંડી પ્રમુખને એક
જાણે થયેલી કરાણે તે જોતાં ચોક્કસરેયની જાણેરાળથી
સતેય જાણવામાં જાણે છે. રેટમેંટ રાઉક ટેમ્પ ડાન્ડ-
રસમાં જાણ સેવા હોંડને જાણ મુખરે છે અને સરકારે
જાણના સમય માટે ને આસ કાણાએ થયા છે તેને પાસ
મેંટી સેવા તથા રાજ્યવારી રીટમેંટને હોંડી રેલા જાણ
મુખર્ષી છે રેટમેંટ મદાસમાન સવિનયમની જાણને
જાણ કરવાનું જાણવે છે અને વિશ્વાસ પાસે એક જાણ
કરવાની આ તક દાણમાં પડવા વિનવે છે.

સરકારે જાણવામાં પડેલ શું કહે છે?

મુખર્ષી રૂટરને તાર દર્શાવે છે કે રાજીવ મદાસમાન
પ્રમુખ સરકારે પાસમાળાએ એક રેટમેંટ જાણાર પાડી દક્ષિણ

કે કે મદાસમાને જાણવા મલજમાં દેરકાર કરી કરાય એવું
ચોક્કસરેયના જાણવામાં કર્યું નથી સરકાર માટે છે કે રજા
ટેમ્પ ડાન્ડરસમાં જાણ કરાણવા રેલીયેટા જુદી રીતે ઉઠાણ
માં દસાઈ થયે

ડામીનીઆસોને જાણ સીધા જાણવે છે

જાણથી રજા વચ્ચે જાણરવનો દર્શાવે છે કે જાણ
વર' થય ચોક્કસરેયના જાણવું ઉપર લીજવું કરાણ કરતા
જાણરે છે કે ચોક્કસરેય કરણે જાણ જાણ છે. જાણમ
જાણું હોંડ અને છે કે ચોક્કસરેય કરણે જાણ છે. મુખર
સરકારને તેમજે જોતાની પડને રાખી છે. ડાન્ડરસમાં વિશ્વાસ
તેમજ હોંડના દરેક થયેનું પ્રવિનિધિત્વવળું હોંડ તેમજ રિલિયને
જાણી સેવાઈ. એ જાણ દર્શાવે છે કે આ પ્રથમ જાણે ડામી-
નીઆસોને સીધા જાણવે છે. જાણો જાણા જાણાજાણ
જાણીરવને પ્રથમ છે. ડાન્ડરસના નિર્ણયથી જાણરેલીયો જાણે
નુદીજાણના જાણી જાણવું ઉપર જાણર થયે. હોંડીજાણ
રિલિય જાણી પણ જાણરે જાણ પ્રમુખની જાણે જાણવે જાણીર
અને નજીકને જાણવે થયે છે.

મુખર્ષીમાં પ્રમુખે સેવકેવામાં થાયલા થયા

મુખર્ષી રૂટરને તાર દર્શાવે છે કે ચોક્કસરેયના જાણું
જાણ નજીકના મીડીજાણા નું એક જાણવ કરાણવામાં જાણું
દત્ત જાણીએ વળી ચોક્કસરેય સેવકેવામાં જાણર આજ જાણીએ
કના તેમાં કરાણ સેવકેવામાં જાણવ થયા હતા. હોંડને
જાણીર જાણ થયે છે તોજાણ વળી જાણાજાણથી જાણર અને
ચોક્કસરેય જાણા થયા તે પડેલાં સો જાણવ થયેલા સેવકેવામાં
મદાસમાની જાણવેલામાં જાણ જાણવ. જાણવા કરાણ.

જાણવા તારમાં રૂટરને મીડીશ જાણવે છે કે ચોક્કસરેયની
જાણવ જાણ નેજાણીશોએ એક જાણવ કરાણવું તેમાં જાણ
જાણવવાય કરવામાં અને જાણ ચોક્કસરેય જાણવ થયા છે.
મુખર્ષી મદાસમા સજીનીના પ્રમુખ મી. મોડી પણ પડવા છે
તેઓએ જાણવવામાં જાણરેલી જાણી કરાણ. ચોક્કસરેયના જાણીએ
જાણવામાં જાણી કરાણ અને સેવકેવામાં જાણ જાણવા
કના જાણ હોંડવાર જાણ ચોક્કસરેય જાણ કરાણ. ચોક્કસરેયની
બરેલું જાણીશ કરાણ પણ જાણ રાખવામાં જાણું કરાણ

વિશ્વાસવને જાણવેના વેપાર

સીમલાથી રૂટરને તાર દર્શાવે છે કે જાણવ અને જે
જાણમાં વિશ્વાસથી ને જાણ હોંડ ચોક્કસરેયમાં જાણું તેમાં
રજા કરાણે પડાણે જાણ થયે છે. આ જાણે થયા વરસના
જાણ મહિનાઓ જાણેલી જાણવામાં જાણું છે. જાણીશ જાણવા
જાણવારની નેજાણીશ મજાણ જાણી રહેલી છે તેનું જાણ
મુખર્ષી પરિણામ છે.

જાણનીના માણ જાણીરવે

જાણવાથી રૂટરને તાર દર્શાવે છે કે રાજીવ મદાસમાની
નીજીન જાણવેલાં જાણવાની કે.રે.રકને જાણીશ માણ મેન્ટેશનું
ટેમ્પ જાણીશું છે જાણવારેકને જાણ જાણવેલાં જાણનીનું
ટેમ્પ રજીશું છે.

ડાણું ચોક્કસરેય ઉપર જાણવે કરાણ

જાણવાથી રૂટરને તાર દર્શાવે છે કે રાજીવ મદાસમાની
નીજીન જાણવેલાં જાણવાની કે.રે.રકને જાણીશ માણ મેન્ટેશનું
ટેમ્પ જાણીશું છે જાણવારેકને જાણ જાણવેલાં જાણનીનું
ટેમ્પ રજીશું છે.

મોંથી એ ધારણ થવા લાગી. ટેન્કાએ પોલીસોને પકડવા, તેમને ખુબ ટીપ્પા અને જોડે રેડી લરીકે પકડ્યા.

ફરારીયો સરકારે કેસ ચલાવ્યો.

બાદ બન્ને સ્વરણ સરકારની સ્થાપના કરી મન દેવ તેમ આંધ્રી અમલક જેવાક બાબુ પોલીસરોમ બન્ને પકડેલા પોલીસ વચ્ચે રેલ મલાવ્યો અને તેને કોડી મુઠરો પરંતુ તેને છોડ્યા નો પહેલાં સરકારની મોઢીમાં થરાયો તેની થાસે રાજીનામું લઇ લીધું. બંધાણની ભેલા જોઈમાં સાદ સવિનયસંમતી પોલીસે એક વોગર અને ડાન્ડેમલ વચ્ચે હુમલો કરી જનને ધારણ કર્યા અને થઈ તેઓ જેલમાંથી નાંચી છુટ્યા. એક ડીને થાંકો મકડવામાં આવ્યો એ.

ના. રાહુનરાહુની અધિલાવા.

સંકળી ફેરનો ૧૨ દહારે કે ૩ દીના દમ કમીયનર મારે સંકળમાં પાંડ કરકરના ના અર્થે એક કમીયા દોલસ બાંધવામાં આવ્યું કે તેને ધુલકુ ધુલવાની કિયા ના કહેનલાકના રથે કરવામાં આવી હતી ના. કહેનકે દ બાબુ પચ્ચ મદન કાક કથાયે આવ્યાં હતાં. ના કહેનકાયે પોતાના કોપણમાં દીલ પ્રત્યે ગ્રેમ અને સદાનુસુતિની કામથી દર્શાવ્યા હતાં. જમતની મકાન અમલોમાં દીના પચ્ચ ખાતી કરેસો દરબ્યે કે અને તે દરબ્ય તરફ હીદે પ્રવાયું હતું કે તે મરિ કહેન-કાકે આનંદ દર્શાવ્યો હતો. સાંજાએ અને દીલ એ અને રન્થે નાથ દર્શાવતું આ મકાન કે અતુર કથાયે ઉઠા કેકાર્ક બાસથી દીદર્શ બની રહેલા મુશીખત બરેલા બનાવોની મે તપાસ રાખી છે. કે કથરની દોરવણીમાં વિષોલ રાખી આજી પુર્ણક એ દિવસની વાદ બેઇ રહેલો હતું કે કોચી કમલુનીની બાંધીસ પ્રાપ્ત થાય અને કહેનકે સર્વ પ્રવલોમાં કાંતિ અને સંતોષ પ્રસરે અને દરેક ગ્રામ એકમ મર્ધ ભવ્ય એવી કે અભિલાષી થરાવી રહેલો હતું. અંતમાં ના. કહેનકાકે મન રેલ ની રન્થે વિલાસ સદાનુસુતિ પ્રવારી એવી કામથી બાદર કરી હતી.

૪૩૭૭ બાબુસી કેદમાં છે

ધોમકોથી ફેરનો તરિ દર્શાયે છે કે કહેનકે કોઈ રહેલો સરકારી રથોસરોન રથ હતું કે એમ બની ન તારીખમાં ખુબ મોસેની વેદર તારીખ સુધીની આખો દીદર્શ સવિનયસંમતી કોલમાં ૪૩૭૭ થી ફેરનો રેડેની સેલ્સ થયેસી છે.

કોંઘીને આમરેજી ને અપોય

તેણે રક ન્યુ કે અ. સુડી મેરકાપદેસરની અગવળ માલુ રહે છે કે એ યજ્ઞવળના માંથી મુખ્ય ઉત્પાદક છે ના. સુધી એ રથક વાલ છે કે તેમને રાહડ રેમલ ડાન્ડેસમાં અવાનું અમલક ન આવી કથાય.

અમારી નમ્ર વિનંતી

"પ્રાન્ડિઅન એપિનિઅન" ના કર્મનના કોરે પ્રા મુડીસ ના જેને રહેલોમાંના પ્રકરિને અવાજમે મેલથી અપવાનની વિનંતી આપેને આકરો અમોએ મોઢી આપ્યો, છે. આજા છે કે આકરો મળવાની સાથે દરેક કાકનો અમારી વિનંતીને માન આપી પોતાનું કવાજમ દીલ ન કરતાં કુવલ મોઢી આપી અમને તેઓના આભારી કરશે.

મનાજર, "પ્રાન્ડિઅન એપિનિઅન."

ઓરીએન્ટ કલબમાં નામદાર અવેરનર જનરલનો મોનમાં આવ્યું

રિલિયં આફિકાન્સ એવનરે જનરલે અર્થે જોઈ એલોનાના મ મ. મના એમવરે અવેરના એક વગે હાંદીએ ની ઇસી-પાંતોની ઓરીએન્ટ કલબ તરથી આવ્યો. મેજ વડો કર્મ માં આવ્યો હતો જેમ કલબના સવળા મેનરો અને અધીતા પુરોષીયન મહેમાનોએ આમ લીધો હતો.

નામદાર અવનર જનરલ પોત ની મેટરમ. આવી પહેલવલ મેરે મુખી રેડી, કલબના પ્રેસીડેન્ટ અને સેક્રટરીઓ અને ફેમર આપકાર આપ્યાં હતાં.

વાળના મુખ્ય રેમલ વચ્ચે નામદારની સાથે મેસનારોએ માં સર કુમાં રેડી (દીદી સરકારના કોલન્ટ). કરનલ પેઇલ (અમનના મીઠ માલકરેટ), એલેવેલેટ કાર. કે. ખાત (કલબના પ્રેસીડેન્ટ), ફેવરન્ટ એ., લેમોન્ટ (અમનના મેકર) અને મી. કેરનલ મોડસન ("નાથલ એલ્વોલિસ" ના અધિપતિ) હતા. પ્રેસીડેન્ટ મી. કાર. કે. ખાતે રાજાને અને પચી નામદાર અવનરને કુવા ઇચ્છી હતી અને અવાજુ રે:-

"અમારી કલબમાં અપ નામદારને અવકાર આપતાં મને પચો. આનંદ થાય છે વિલાસ થતાં પરેલા અપ કામકારે અમારી કલબનું આમરજી રીકામાં બાલ કે તેમજ કલબના મેમરો થય. મમરર થયા કીએ તમને વિલાસગીરી ઇચ્છતાં અને તમને તદુરતી અને તમારી કીતામાં વધારે થાય એવી પ્રાર્થના કરીએ છીએ. આમજ આપતાં મી. ખાતે દર્શાવું કે દીદી મુખમાં સામાજીક સુધારે થયા થાયે તેવા કેવળી અપ કલબની સ્થાપના ૧૯૨૨ માં થઇ હતી. તેની એક નીલી પુરોષીયન અને દીદીએ, વચ્ચે સારી સમજુતી ઉત્પન કરવાની છે. આપ નામદારને અમારી વચ્ચે જોતાં અમને પ્રલોભ આનંદ થાય છે."

બાદ મી. ખાતે તાગાઓના કામકાર વચ્ચે નામદારને દલનો હાર પહેરાવ્યો હતો

હાંદીઓને અધિન દન

નામદાર અવનર એવનરે કલબોનો આભાર આપતા દર્શાવું છે -

"આને મને તમારી સુદર કલબનું સ્વજો જોવાનો પ્રસન્ન પ્રાપ્ત થતાં પ્રલોભ આનંદ થાય છે. કર્મનની દીદી કામને આવી સુદર કલબની સ્થાપના કરવાનું સાદક મેલવા બેલ અબીવંદને આવું હતું. કાકે પચો મંડળે અમવા કેમમા કલબની ખેરી કિમેલ અવાજ છે. જેને આવા સુદર સ્વજો આવવાનું એવાએ થાય તેનું કારણ એ પચું છે કે રેતાલ અને નીલ રથો રથો થાય છે અને વધારામાં કલબ સામાજીક છવન કોર્પે પ્રકારે પેડે છે અને એકબીજાને અજાણને અને પરસ્પર વિચારની આપલે કરવાનો પ્રેમર્થ ઉત્પન્ન કરે છે. વધારામાં તમારી કલબના હુટુ પેસીડેટ કરી મના તે પ્રમાણે કર્મનના પુરોષીયને અને દીદી રહેવાસીઓ વચ્ચે સારી સમજુતી કાર્યવાનો છે તેવા કેવળ આપરે તમને દરેક ઉત્તજન મળવું જોઇએ. જેમાં કે એક તમને અરા દીલથી અજણવા થાકું હતું."

પ્રી-સેસ એલીસે અમારોના આમરજીનો સ્વીકાર કર્યો રેવાથી આજામાં કાજરી ન આપી કલબ બેલ નામદારે દલગીરી દર્શાવી હતી.

છે અને એ એવીતમા હવે આગળમાં જોવામાં આવે છે. હાઉન ડાઉનશીપના મળ્યે મી રમણુ. ડી. રવી પાસેથી આ પ્રજા સંબંધી સર્વ માહિતી મેળવી શકાઈ અને મહેતીસ આજ રાત્રે છે. કે એવીવાદીઓને જાનક રાજવા સંબંધી એમનાં જોઈ જોમસંની જાનલ્લોને માન આપવામાં આવ્યું છે એટલે રહાડો લાડે આપવા સંબંધી હવે દરેક જલની મદદ આપવામાં આવશે. એ વાત માદ રાખવી એમને કે રહાડો એવીવાદીઓને આપવા સંબંધી હાઉનશીપો જ્યાં વિશેષ થરાને છે પરંતુ તેઓની હલીય એવી છે કે હીપટનવર્ગના રેડ પેપરોનું તેઓ પ્રતિનિધિત્વ થરાને છે એટલે રેડ પેપરોનું કમુ નુકસાન થાવ એવી રાજનીતી મહત્ત્વ કરવાની તેમની હરજ હતી.

ટ્રાંસવાલથી હાઉની લડતને મદદ

હાઉની રજાતંત્રની લડત માટે આશિષ મદદ મેલલી આપવા માટે એકાનીજનમંયા રેડલીક ઉત્સાહી બહેનોએ મુખ્યત્વે બહેનોની આંદર હરીને પીઠ કઢાવું જણાવ્યું હતું હતું. તે સેમજ ટ્રાંસવાલ હાઉનીજન કેમિલ તરફથી પણ એક ઉપરાજ્ય કદ કરવામાં આવેલું હતું અને હજી એ ચાલુ છે તે ઉપરાજ્યમાંના પીઠ પરજ મળી એકંદર પીઠ રમણ નો પ્રાથ મહાત્મા આધીજના સત્યાગ્રહ આમમના મેનેજરના નામના વ્યવસ્થાક મેલલી આવ્યો છે. તેમને એવી સુખતા કરવામાં આવી છે કે પીઠ ૧૩૦ મુખ્ય કરણના લગા મીલેન પીટીડને આ રમણસેવિકાઓ એમો તેમની કામે પીટીડને કરી રહી છે તે કામમાં ચોખ્ખા કામે તેમ અર્થેજા સેવવા અને કેમિલ તરફથી ઉપરાજ્યમાં પીઠ ૧૨૫ મુખ્યત્વે પ્રતિષ્ઠ સમિતિમાં અરદારમી વજનમાં પોરને લડતમાં ચોખ્ખા કામે તેમ નાપરવા સેવના. કેમિલનું ઉપરાજ્ય હજી ચાલુ છે. બીજા રમણ તેપાર કર્યા તેનો પ્રાથ પણ ઉપર પ્રમાણે મેલલવામાં આવશે. એ પ્રાથ પીઠ રમણ નો કમે છે તે વિષેનું નામવાદ લીસ્ટ મ જો. પચમાં સપ્તીમેક તરીકે અવકાશે જાહેરની જાણ માટે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. લીસ્ટસડન તેમજ અન્ય રમણથી પણ હાઉનિનિયનની ઓરીસમાં લાડ માટે પેલા આવેલા છે તે પણ ચોખ્ખા રમણે રવાના કરવામાં આવશે અને અન્યા મળવી રહેશે તે મુખ્ય તે લીસ્ટ પણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.

બી. સેરક, પ્રામજી ખંડુભાઈ ટેલારાઈ.

મહત્ત્વ લાડન હાઉ સોસાયટી

મહત્ત્વ લાડન હાઉ સોસાયટીના સંબંધમાં મી. અમુ હતીએ સોસાયટીના પ્રમુખ મી. જી. એમ. હીવાન લગા એકેટરી એમ. રંજની સામે અન્ય વર્ષના માર્ચ માસમાં સોસાયટીને અમુક દાવ મેરજપેસરનો છે એવો કોર્ટ તરફથી કુકમ મેળવ્યો હતો અને રીસેપ્શનને અર્થ આપવો એવો કુકમ મેળવેલો. કોર્ટ એનું ફર્માનું હતું કે સોસાયટી પહેલા અસ્તિત્વમાં નહતી એટલે અર્થ રીસેપ્શનને પોતાના ખીસામાંથી આપવો પરંતુ અલ્લ મુકને લીધે કોર્ટના કુકમમાં એ વસ્તુ જાણવાની રહી થઇ હતી. અરજદારે હવે એવી માગણી કરી હતી કે કોર્ટના કુકમમાં સુધારો કરો એમને કે એવી આ મુદો ચોક્કસ થઇ જાય. રીસેપ્શનને અરજની મેલીસ મળી હતી જ્યાં તેઓ કાબર થયા નહતા. કોર્ટે ફર્માનું કે પ્રથમના મુકમમાં એવો મેરજ હતો કે રીસેપ્શનને પોતાના

ખીસામાંથી મને અવરે આ મુદો કોર્ટ ન કુકમમાં એ આજ કોર્ટ રેગ્યો હતો. આવી માગણી કર્યા મુકમ કુકમ તે પ્રથમે સુધારી આપવામાં આવે છે. અરજદાર તરફથી મી. જી. એમ. મેનર રીટ વાળી કાબર થયા હતા.

મંજળદારે હરીથી આ વાળને કોર્ટમાં કોલવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદીઓ સામે થયા મુખ્યત્વે હવા પરંતુ આ આપલ કોર્ટ પાસે આવવાની છે એવી તેમને પુરતી મેલીસ મળી ન હતી એમવારે કમેલો કુકમ તેથી એક આજ પર મુકમમાં આવ્યો હતો અને કેમ વિષે હરી વાળી હલીએ કરવામાં આવી હતી. અરજદાર તરફથી મી. જી. એમ. મેનર રીટ કાબર હતા અવારે પ્રતિવાદીઓ તરફથી મી. મેકન કે. સી. કાબર હતા. વાલીની અરજી હરી વાળી મંજુર રાખવામાં આવી અને સન ૧૯૨૬ માં પોરો કોર્ટ પ્રતિવાદીઓએ પોતાના ખીસામાંથી આપવો એનું ચોક્કસ ફર્માવમાં આવ્યું હતું. વળી આજે જે વિશેષ લેવામાં આવ્યો તેનો કોર્ટ પણ પ્રતિવાદીઓએ પોતાના ખીસામાંથી આપવો એવો કુકમ કરવામાં આવ્યો હતો. (મહત્ત્વ લાડન હાઉની રીસેપ્શનમાંથી)

તમારી જાહેરખબર

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન” માં છપાવવાથી તમને અમુલ્ય લાભ થશે.

શહેનશાહોએ પણ એનાથી ઉરવુંજ જોઈએ!

મી. એનની સોજનાને દેવે ઉંધી વાળી છે

‘ન્યુ લીડર’ નામના વિભાવતના એક વર્તમાનપત્રની આંદર મી. મેકમ્લ કોર્ટ નામના પ્રસિદ્ધ અમેલ મહાત્મા આધીજ અને હાઉની લડત વિષે એક અમલ આકર્ષક લેખ નીચ પ્રમાણે લખે —

મી. આધી એક બાલીક કારામકના કાળી જનેલા છે તે જાણી કોઈ પણ મનુષ્ય કિલગીર થયા સિવાય ન રહી શકે. અમલમ દરેક જાણ એમ માને છે કે એમને કાં મુકમ સિવાય કુટોળ નહતો. એક અનિવાર્ય વસ્તુ કરવાની કોઈને હરજ પડે છે અને તેને માટે પછી કીલગીર થવું પડતું હોય ત્યારે એનો કંઈ શું એ નથી થતો કે એનું કરનાર માણમના કાલ માથી કમુ જતો રહેલો છે? મનુષ્ય એ દેવના કાલમાં એક હલીવાર તરીકે છે. અને ખરા અર્થ તે એજ છે કે આ પ્રમાણે વર્તન ચાલુ રાખવાની હરજ જાણ કરે છે. કોર્ટ અરવાન અને મી. એન એ જાનેએ જે પ્રમાણે વર્તવાનું કોઈમાં આજ રાખ્યું છે તેમને ઉપલી ખીસા કામુ પડે છે. તેમને હાલમાં ઉંઘવામાં અલ્લ દીલગીરી થાય છે, એવી સો કોઈને ખાતી થાય છે. માત્ર એક ઉપરથી મનુષ્યોને ગીરજાર કરવાની તેમને હરજ પડે છે, તથા અલ્લ સિવાય તેમને કારાવાસમાં મોકલવા પડે છે. વર્તમાન પત્રોને મેલે કુધા મારવા પડે છે, જાહેર અલ્લો અરવાની રવર્ગવા ઉપર તથા મારવી પડે છે. અને આ સર્વ જરૂરનું છે એમ તેમને લાગે છે

પરંતુ ખુલ્લી રીતે જોઇએ તો બાબી પરિસ્થિતિને પણ હલ દોષ છે. જ્યારે જો કાલુસને અમુક વસ્તુ કરવી જરૂરી હોય અને પછી તેને માટે દીલગીર પણ થવું પડે તો એવું કરવાપણની રિશ્તિ એ તેને જો કાલુસને જોઈએ પણ પડે છે અને આપણને જોઈએ લાગે છે કે પી. ગાંધી બાબીની રિશ્તિ ભૂખી કરવા ઇચ્છતા હતા. હોંદી ઉપર કારખાઈ અલાવતા આપણે જાણીને હોરાન કાંઈ અછાએ એ રિશ્તિમાં આપણને મુશ્કા તે ઇચ્છતા હતા. આપણામાંથી બાબી કેને હોંદી કરખાઈ અલાવતા આનંદ મળે છે?

એક સુંદર પુરુષની અમરજ

હાલના એક હોંદી બાબી કામ આપણને કરવું પડે તે બાદર દિલગીર થવું પડે તેને માટે પણ આસ કારણો હોય. રોકરોટોના પુરુષ બાદ બાબી એક પણ એવો જીવંત પુરુષ નથી કે જેના પ્રત્યે મનુષ્ય બાબી સન્માન ધરાવતી હોય. જમતમાં જોવા પુરુષો છે કે જેને હોંદી માટે છે, માત્ર આપે છે પરંતુ ગાંધી એ તો પરિવર્તનના પહાડ ઉપર ખડા રહેલા છે. જયવાદ અને આવાજના આ અમાતામાં એક સંત પુરુષી અમર જય એક સમાન મનુષ્યનું પણ પાન નોમય છે અને જ્યાં ગાંધીનું નામ બાબીને ઉછું રહે છે જ્યાં અમેરીકાના સુકા તેમનામાં રહેલા રંગરોષ જુલો જાય છે. હાઉટ રોકરોટોએ ખડા ઉદાવના સંજોગોએ કાલુસ આપણું દોષ અને ત્યાર બાદ રૂચીયાના આરે તેમને પહાવાની હિમ્મત પતાવી હતી તો સમસ્ત યુરોપમાં એવો કે. પાસો પ્રમતી ઉદયો હતો કે તેણે યુરોપમાં અને ખુલ્લી રહાઓ હતી.

અરેમર, આપણે વધુ હિમ્મતવાળા છીએ. ગાંધીને કારાવાસ માં બેસાડવા એ કદાચ આપણે મટે અનિવાર્ય હશે પરંતુ એ વાતની તો આપણે આકલ આજના રાષ્ટ્રની કે એક સત પુરુષને આપણે કારાવાસમાં નાંખ્યા છે તેથી સુધરેલી જમત માં આપણા ખારીક સામ્રાજ્ય અને આપણી મજુર સરકાર માટે સોંપેને શુભ લાગણી રહેવા પામી નથી. હોંદીના સુકા પીકા સમયને માટે અમરજા પરિસ્થિતિની આજા આપણે રાષ્ટ્રની પહાવાની. હોંદીના લક્ષ્ય એવું માને છે કે પવિત્ર જીવન અને તપશ્ચર્યાથી મનુષ્ય દસવી ક્રાંતિ પ્રાપ્ત કરે છે. એક સાત પ્રકાર તપશ્ચર્યા બાબી પોતાના દાડકા માળી ન પ છે તે સાધુ પુરુષ તો કેવલાએ ઉપર પણ કુદમ અભાવે છે. આવા સાધુ પુરુષથી ત્યારે કહેનકાહેને તો કેટલું જાણ કરવું પડે પરંતુ સરકારે પોતાની પસંદગી કરવા રહી ને પુરુષને સમસ્ત હોંદીની જનતા અહે છે, તેના પ્રત્યે વાંકિભાવ ધરાવે છે તેને જો પહાવાની સરકારને દરજ્જા પડે તો આપણી જનતા મા કે. પાસો બાબી પ્રકટી નીકળે એ સ્વાભાવિક છે. સરકારને જો જો પુરુષને છુટા રહેવા કે અને તેના કુદમને માન આપી વર્તનારા તેના અનુયાયીને પકડે તો તેનો અર્થ એવો થાય કે સરકાર તેનાથી રી છે. આ પરીસ્થિતિ હોવાથી સરકારે કેટલાંક બહાડીયાં સુધી તો બાનાકાની ક્યાં ક્યાં અને તેમ ક્યાં સિવાય આજે એમ પણ ન હતું ને સરકારને અંતરથી નહિ પરંતુ બધી રાજ્ય અલાવતું છે તે સરકાર પોતે નમણી છે એવો બોધાને અવાજ આવે અથવા અંક બાવે તે તેનાથી ન અલાવી ભેવાઈ. મી. ગાંધીને સરકારની રાજ્ય અલાવવાની ક્રિયાને એવેળ બાબી હતી. સરકારની સત્તાને કમી કરી નાંખવી એ તેનો આદર્શ હતો, તેના અહેસસને અહાલી રેવું, ને હોંદી, સરકારની નેકરી કરે તેનો અદિષ્ઠાર કરી રેવો, આ ખુલ્લો બળવોળ છે પછી અહેને હોંસાને

એમાં બનાવર કરવામાં આવ્યો હોય. બાબી પરીસ્થિતિમાં બાબી પોલી ઉપર પણ સરકારને એવા પમતો કરવા પડે તેમાં હોંદી સરકારે ક્યાં. હોંદી બાબી મનુષ્યો સરકારે ને પમતો ક્યાં હોય તે મટે તેને હાકાવી પણ ન કરે પરંતુ હોંદી પણ તદસ્મ રીતે જોનારને તો એમ જરૂર જાય કે ગાંધી જેવા મહાન આરિ-વધાન પુરુષને પહાવાની સરકારને દરજ્જા પડે તો તે સરકાર એક સારા કહેરી પાસેથી વહાવારીની ને આજા રાજે તે વહાવારીનો નેતીક અધિકાર મુખથી બેસે છે.

સેવામય જીવન

સાધુ સતો માટે હોંદીની જનતા અમુક વાંકિભાવ રાખે છે તે વસ્તુને આપણે અમે પસંદ કરતા ન હોઈએ, અર્થાત્ત આજા મટે આપણને અમે કહી દોષ. પરંતુ તેણે ને કાર્ય કરી બતાવ્યું છે તે કાર્ય તો એવું છે કે આપણને તે માટે રાત્ર આપવાની દરજ્જા પડે છે. આ એક હાકિંજર મનુષ્યે મોતને આમંત્રણ આપેલું છે, જીવનના મોજ રિવાસોને હજી કીધેલા છે, અર્થ જનુનીઓની સામે થઈ તેમને કરાવ્યા છે. કીમતોની સામે થઈ તેમને કમળે ક્યાં છે, અને હોંદી અરિષાદ દુર કરવા અમારું પરિમળ ઉઠાવ્યું છે. કારખાનાંઓ માં કામ કરતા મજુરોનું એણે સંમળન કર્યું છે, તેમને માટે કાળાઓ, ઇસ્પીતાઓ અને ટેક કુતીયનો આજા ક્યાં છે, હાકા મજાની કામમા તેમણે આજા ઉત્પન્ન કરી છે, આ બાબી માટે અમુક રાષ્ટ્રવાની પ્રેરણા પ્રભામાં ઉપરિચલ કરી છે અને જુદા જુદા ધર્મો માનનારી પ્રજા વચ્ચે સહિષ્ણુતાની રિશ્તિ ફેળવી છે. એની બાબુમાં ખડા રહેવાની સ્વાધ-કાલ ધરાવનાર જમતનાં રાજ્યોના વડા પ્રધાનો કે પ્રિસીડેન્ટો શીધવા માટે કે. પાસો દ્રષ્ટિપાત નાંખે તો તેવો વડો પ્રધાન કે પ્રિસીડેન્ટ આખીએ આપેલો અર્થાં રહે. તેના બંડોને મટા જોની બહુ સમાજોલો છે કે તેનું સાઈ જીવન સેવામય છે. અવતારકાંદા વાતો કુનવી કલમ એ વસ્તુ એને ક્યાં કહતી નથી. હોંદીમાં આપણા રાજ્યનો અર્થ સુધી એ અલ લાવી નામે નહિ આ સુધી હોંદી દરીદ્રતા અને સામ્રાજ્ય અધોમતીનો અલ ન આવે એમ તે માને છે અને તે પોતાની અકલ પ્રમાણુન કાર્ય કરવાના. કેટલો સમય લામશે એટલેજ પ્રજા માન રહેલો છે. આપણને અમર નથી કે તેની હેલુ સિદ્ધી કેવી રીતે ખાર પાડી પરંતુ આપણામાંના પેદાશને અને અંકા રહેલા છે કે હોંદી ઉપર અમેરોની સીધી કુદમતો અંત બાવેલો આપણે આપણા જીવનમાં અમર આપણી કારકીર્દી સારા માટે આ જુરા માટે અને અંક અંક છે. અને તો એટલુંજ આપણે કરવાનું છે કે નવીન યુગ ને હવે આપણે કે તેનો એવો અહતપરોળ આપણે કરવો જોઈએ કે તે માટે આપણે માન લઈ જાળીએ. અને તો ચોપ્ર માણસોને અંક છે કે એક વા એ વર્ષમાં પ્રતોને જોખમદાર સરકાર આપવી જોઈએ. એ જુદા અંકા કરેલી વાત હોય તો તે એવું છે કે કીસલ કીસલ ઉપરનું અંકારજ કેટલું અલકી ખડું કરી કહાય. મી. બેન અને વોહરોરોએ નવીન યુગ અલકી લાવવા પડ્યું હતું છે. એ પણ ખુલ્લું છે કે તેમણે કેટલું કર્યું જોઈએ તેટલું કર્યું નથી. હોંદીની જનતા કેટલું એક દિવસ આપવાનું છે, પરંતુ તે પામ વર્ષમાં કે પચાસ વર્ષમાં અર્થાત્ત એકીક કરી હત કે મજુર સરકાર તે જરૂર આપે. પછી પાંચ વર્ષની અંકર કે દસ વર્ષની અંકર. પરંતુ

મજૂર સરકાર બાળે લાગુભતીમાં છે. બીજા પક્ષે દીકરા કરાવવા પ્રયત્ન કરે છે પરંતુ મજૂર સરકાર કબાલુ કેટલો સમય લેશે કહી શકાય?

દીકરા કરવાની દિગ્ગમ્યતા ક્યાપણે કરી શકીશું?

વેપારસરોવરને દરેકે માધ્યમે એકલ તપાસી જોયો. જામનની તથા લગ્નશાળાની સભામાં તે ઉપર ચર્ચાઓ થયાં. પણ તેમજે નોંધ. તે સમયે તો એવું જાણતું હતું કે પાર્લામેન્ટ પ્રેસરેટની મામળાને કણુક શખવા પણ તેવાર નહતી. શ્રી. જૈનનું ચેતાનું આપણું સ્પષ્ટ અને દિગ્ગમ્ય બર્ણુ હતું. શ્રી. જોશીનીનું વક્તવ્ય પણ સુમેદ બર્ણુ હતું. પરંતુ પાર્લામેન્ટમાં સામાન્ય વક્તવ્ય કે તેજસ્વળ આપે એવું ન હતું. માત્ર વિચાર અને વાક્યોના ઉપર મહાર ભાષે એવા માધ્યમ નહતા. તેજે બંધ કરાવવાનો નિયમ હતો તો એ વાત પણ સ્પષ્ટ છે કે સ્વરાજ્યને માટે હોદ્દા એકલ પ્રમતિ કરી શકે એવો વિશ્વાસ તેને પાડ્યો નહિ. તેના બંધને બંધ લાવવાનો એકલ આર્થ છે અને તે એક છે નિરાકારવાદ સેવનો એ સુસમરણ છે એમ આપણે સાબીત કરી દેવું જોઈએ. રાઉલ ટેન્કલ કોન્ફરન્સ મળે તે પહેલાં એટલે નવ માસ પહેલાં તે આવી આપણી નોંધણી. નવ માસ સુધી એકલવાની દિગ્ગમ્યતા આપણે કરી શકીશું? મોડું ધરવીન અને તેના અમલદારો જામનની નીતીને કોઈક મળશે એમ શું વિશ્વાસ કરાવે છે? બંધન દુરકરોને તેઓ સમાવી શકશે? આપણાં દના ધારણે એરીકા લગાડ શકી નીજીને તે શું અટકાવી શકશે? હોદ્દા લગરની બંધન મળશે શકી નીજીને તેને બંધ કરી શકશે? આપણી રર-ખાસનો રવુ કરીશું તેને હોદ્દા કેવા રૂપમાં સ્વીકારશે? આપણી રરખાસનો અમે તેટલી ઉદાર હશે તો પણ આપણે તેમાં સદિસલામતીના આર્થો તો રાખવાજ નોંધણી. અને હોદ્દાઓની મામળા છે તેનાથી આપણી રરખાસનો આપણી હશે. અને હોદ્દાના પ્રાય તેવાઓ માધ્યમ, મદ સળાના પ્રમુખ, રમકતાના પ્રસિદ્ધ મેયર અને બીજા સેંકડો મેનાઓને એકમાં પુરી રાખ્યા આપણી રરખાસનો મિત્ર આવે આપણે સ્વીકારાવી શકીશું? આવી પરીસ્થિતિમાં મોડરેટા પણ એક સમુદાય છુટા પડી આપણી રરખાસનો કણુક રાખવાની દિગ્ગમ્યતા કરી શકશે? બંધનના કાલ વાતાવરણમાં મેસી આપણે એ વરણને કેવી રીતે સમજી શકીએ કે એક આપણું કહેર ચેતાની સર્વ દુશનો બંધ કરી રહ હતાજ પાડે છે, શીકમાં કિલસ પસાર કરે છે અને પ્રેરેટો છાંવે છે? હજારો મનુષ્યોની મેદની પ્રેરેટ કરવા એટલી શાય છે, એક પછી એક એડીન-સે આપણે પસાર કરવા જઈએ છીએ અને તેની અગર એ શાય છે કે દેવનાં સર્વે જાપણો બંધ શાય છે, આવી પરીસ્થિતિમાં શું આપણે સુધ મ આપવા સળથી મિત્રમારી ગરેલી રીતે ચર્ચા કરી શકીશું? આવી રૂઠામાં કોન્ફરન્સ એવાવવી એ સમયની જરૂરની જેવું છે. પ્રાતેને જોખમદાર સરકાર આપણે આપણી રહજે તો પણ તે આવી રહજાજ ગરેલી આમળી રહેવા રહ આપણીએ તો તે નકામું છે. શ્રી. જૈનની ચેતનાને કણુક છાંવે વાળી નાંખી છે. તેને એવાં પક્ષમાં કરાવવાની રરખ પાડી છે કે તેનો રાજનેતીક દેવ નિબળ મયો છે. નવેસરથી રરખાસ કરવામાંજ હવે આજ્ઞા સમાજેલી છે. સરકારની પાસે આમન રીયોટ હવે આવી મયો છે. હોદ્દા કમીઓનો રીયોટ તો ક્યારનો આવેલો છે. રાઉલ ટેન્કલ કોન્ફરન્સ વિચલવાર જમાવણું થતું જોઈએ. મિલકતના ઉપર સામાન્ય રેટમેન્ટ શું સરકાર પ્રસિદ્ધ ન કરી શકે? પ્રતિને જોખમદાર

સરકાર તુરતજ આપી દેવામાં આવશે એવી ખાતરી શું સરકાર ન આપી શકે? અને રહ વર્ષની અંદર પુર્ણ કોમીનીઅન રેટસ આપી દેવામાં આવશે એમ સરકાર ખાતરી ન આપી શકે? આવા મુદ્દા પ્રસિદ્ધ કરી રાઉલ ટેન્કલ કોન્ફરન્સ આરે કેદીઓને જામનજ મોકલી શકાય છે.

આપણી પણ સરસ રીતો છે, પરંતુ કોન્ફરન્સ દ્વારા કબાવવાની વાત આજ રહેશે તો સ્વરાજ્યના આર્થ ઉપર પ્રયાજ કરવામાં આવશે એ વાત હોદ્દા છે. પણ એ વાત પૂજ્ય સ્પષ્ટ છે કે લાગુભતીમાં રહેલી સરકાર વિરોધ પણ અમે મસનવ કર્યા વિના જાવું પમણું કરી શકે નહિ. જલોજ આપણી નમળાજ છે પરંતુ તે કાલે આપણું બળ પણ બહો છે. આપણી પરીસ્થિતિમાં હોદ્દાની સર્વ જોખમદારીઓ ચેતાને કાંઈ બેદારી શેવી એ રોરી કે શીખરવ પણ છડે નહિ. તેમને કાલે કબાવવાનું એ કાર્ય આવે તે અજીમમનું કાર્ય આપણને કરવું પડે છે તે આરે એ પક્ષે ચેતાને આમજાળી અને છે. આપણાં જો વાકાદ હોય તો આ સ્થલે આપણને એકલ છે આપણે શ્રી. જોશીની અને મોહા હવે જૈન પુન્ય દ્વારા રેવું જોઈએ કે હોદ્દાને સ્વરાજ્ય આપી દેવાના પ્રથ સંમધી તેઓ એ ચેતાની સમતી આપવા છજાવવા ન હોય તો અમે રાજ્યાનું આપણે રહશું.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ શ્રી. રાઇસનનું રેટમેન્ટ [મયા અંકથી આજ]

રપ. કમીટીએ તપાસ અલાવવાના મુદ્દાઓ નહીં કરેલા છે તે જનાં તે મુદ્દાઓની બહાર જઈને પણ હોદ્દા વેપારીઓના ઉપર જાણેલો કરવામાં આવેલા છે તેથી હોદ્દા પ્રથ વિષે આરે વિચલતાં ઉતરવાની જરૂર પડી છે. આ પ્રથના નિવેદ્ય આરે લગાવે સુમવવામાં આવેલા છે. કાખલા તરીકે આપણાં ટ્રાંકવાલ પ્રતિમાં હોદ્દાઓને વેપાર કરવા વલા પસવા આરે જુદા કલોઓ કહાડી આપવા. કમીટીને જે મુદ્દાઓ વિષે તપાસ અલાવવાનું કહેવામાં આવેલું છે તે મુદ્દાઓથી પણ દૂર જાય એવી સુચનાઓ કમીટી પાસે મળેલી છે. અને તેથી કમીટી ના મુદ્દાની બહાર જઈને પણ જે સુચનાઓ મળે છે તે સંમધી આવો સમ્પત કાવરો જનાવવાની કરી આવરમજના નથી એ જનાવવાને પ્રયત્ન મે કર્યો છે. જે મુદ્દાની તપાસ કરવાની છે તેનું જોર સંક્રમિત છે જનાં એ સંક્રમિત જોરમાં રહીને પણ હોદ્દાઓની વિરુદ્ધો કેસ જનાવી કલમ એવું નથી. સામાન્ય મોકલીવમાં હોદ્દાઓની કાજરી આવરમ છે એવ આપણી મળ કહે એમ નથી. કમીટીની સમક્ષ મુરકેલ પ્રથ છે એ વાત કંઈ વિચારી છે પરંતુ કેટલાક આપણીએ જુજાનીમાં હોદ્દાઓના પ્રાથમીક કહોને ખુચવી લેવાની વાત કરી છે એટલે કાવરો જનાવવાની કલામજ કરતી વખતે કમીટીએ નિબજાપાત રીતે ચર્ચા કરીને સંજાળપૂર્વક કાવરો જનાવી જરૂર વિચારવી જોઈએ.

ર૬. સીલેક્ટ કમીટીએ તપાસ અલાવવાના મુદ્દાઓમાં પદલો મુદ્દા ટ્રાંસવલમ શીકર પ્રે પદલિમત હોદ્દાઓના વસવાદ તથા કળજ સળથી ટોટ તરકથી મળેલા મજ મુકાદા સંમધીનો છે. એમાં પહેલો મુકાદો નોર્થ પ્રેસ્ટન કીસ્ટ્રીક્ટ ઝેસોમીએકન વિરુદ્ધ નોરવુક એન્ડ એન્ડ હનવેરમેન્ટ કુંપની લીમીટેડનો છે. નોરવુક રાજનશીપ બીન પ્રોકેસેશન એન્ડ ઉપર

આવેલું એક ખાનગી ઠાઉનશીપ છે. એકાદીસમીની આંદર અને આસપાસ આવેલાં અનેક ઠાઉનશીપોમાંનું આ એક મોટું ઠાઉનશીપ છે. એ ઠાઉનશીપમાં આવેલાં લોકસભા ફી ફેલ્ડ ટાઇટલ ડીસમાં તેમજ સિવાયના કાચાં મોઠા વસી ન કરે એવી જગત છે. ઉપલા ડેસમાં કાટેં એવો મુકાદો આપેલો છે કે 'સર્વેડ' નો અર્થ એ થાય છે કે ધરમન્ય કામ કરનાર માફર. વેપારને અને કાર્ય કરનાર મેનેજર અથવા મેનેજર ન હોયકરને. સમાવેશ 'સર્વેડ' માં ન થયે દરે આવે મેનેજરની ભત્રીય કાજરી ડ્રોખટી ઉપર હોય તેનો અર્થ પોખટીનો હવેલો હશે. કામ છે અને એવો કમલો ઠાઇટલ ડીની કલમની વિરુદ્ધ છે. આ પુઠાણના કુદરતી પરિણામે નોરપુઆ કાઠ એકીવાદીક વેપારી હવે રહેશે નથી. આવી જગ્યામાં કાઠ એકીવાદીક વીસ વર્ષથી વધુ રહેશે. હોય તો તેને કાંઈ કઠાડી કઠાય કે કમ તે રિશે. એક ડેસ કાટેંના માલુ છે અને તેનો મુકાદો હજી મળ્યો નથી.

૨૭ હવે આવાં ખાનગી ઠાઉનશીપોમાં દરેક કેમોમાં તેના મુલ્ય ફોલો ઉપર વિચાર ચલાવીનેજ કાટેંને નિર્ણય આપવાનો રહેશે. એકો એકીવાદીકને આવી જગ્યાઓમાંથી કઠાડવા માટે છે તેમને કાટેંમાં જરૂરને કુલ મેળવશે. રહેશે એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે આવા ડેસો મુશ્કેલીમત તરફથી એકીવાદીકને કઠાડવા માટે કરવામાં આવે છે ત્યારે તેઓ એકલ ઘરે જાય છે, પેલા એકલ હરે છે અને ડેસ કરે છે. કાંઈ સમયથી જે એકીવાદીક એવા ઠાઉનશીપોમાં રહેશે તેમ તેને ઠાઇટલ ડીની જરૂરના આધારે પણ ખસેડી કઠાય નહિ એવી જે માન્યતા છે તે સંબંધી કામદો કરીને પણ તેઓને કઠાડવાજ એવી જે સુચના થએલી છે તે અચોક્કસ છે. એવા ડેસોમાં કાટેં જે નિર્ણય આપે તેજ અંબલકાં સેમારો. નેમણ જ નથી ઠાઉનશીપે જા એકીવાદીકો નવરો બનાવીનેજ કાઠમ-સો ન મળે એવી સુચના થએલી છે તે વાસ્તવિક નજરે આવે. ઠાઇટલ ડીના આધારે કાઠ પણ ખાનગી બચ્તિને જે વિષયમાં કાટેં પાસે અછને એકીવાદીકને દુર કઠાડવાનો કુલ મેળવી લેવાનો અધિકાર છે અને એવી જગ્યાને એકવાર કુલ મેળવ્યા પછી એકીવાદીક એવી સામ્રો. ઉપર આવીને વેપારમાં જોખમ બેડે જે અતંજવીત જણાય છે. આટલા આવર કું એવી સુચના કરે પુરું કે મોડેલેજ મેન્ડ ફોર કાઠ એકીવાદીક કાર્મસનની આરજી ૪૨ નો પ્રથમ તેની અર્જી ઉપર વસવાનો તેને અધિકાર છે. વા નહિ એવું સર્વોશીક તેણે મેળવવુજ એકલો અને જાર પછીજ તેની કામક-સની આરજી ઉપર વિચાર ચલાવી કઠાય જે નીચમ આ ખાનગી ઠાઉનશીપોને સાચુ પાડવાની બીજુલ આવરવકતા નથી. એસ ખાનગી ઠાઉનશીપોમાં કાઠ મેળવવાની ક્વા જે ડેના કામમાં રહેલી છે. નોરપુઆ ડેસથી એ સખીત થઈ મુક્યું છે કે એકીવાદીકને કાંઈ કઠાડવા માટેનો ડેસ કયો અને તેમાં એક કામકામાં હવે મળી એટલે જ્યાં એકીવાદીકને મોઠા કાપી કઠાડી શકે છે. (જમુકી).

ડેસાગોઆથેના સમાચાર

(અમારા અવગપત્રી તરફથી)

- કાંઈમાં નવી ધરપીતાલ બાંધવામાં આવી છે.
- કાઠાકાનાં જેવાનાં પાણી જે કાજ પીડનો કરૂનો પોટુંગાલે એક બીટને જાય છે.
- બાલકલા દવાનાં બીજા બાલ પીડ પોટુંગાલે જામે કરાવ્યા છે.
- અરબન કમીસની સામે વિરુદ્ધ વઠવાથી મધુનીસીયલ કાઉ-

સીસા માલુ સખતની બીજામત કરાવે મનુની આવી છે.

—અરબનસનલ મિંકમા જ્યા કરાવવા બેતાલીલ કલ્લર મીડની પોટુંગાલે મનુરી આવી છે.

—કોલોનીયલ ડેવલપમેન્ટ એક જગ્યા વાલે જ્યાં મુખી તેને જગલ કામદાલ કરવા એક કમીસન નીમાયુ છે. એમાં ટરેકરર, એલીકનર ટાવરેકરર અને પેમ્પુમીક બેંકનો એક પ્રતિનિધિ એક મલુ જામ્યા કામ કરશે.

—કાંઈવાલ તેમજ કમારા કોંક અવલા કાફો એવી મેન અને કુટુંબી કમને ખડા ફરે છે એવી ફરીવાલ મલ છે.

—આમલ-સપ્ટેબર અને અક્ટોબરમાં મેડીવોની દૈનિકી મલુનો પશે, કોલોનીના ફરેક મેડા મામમાં સેનાલ કોડીસ કવલે કરવામાં આવશે.

—કાંઈ કાટેંના જાલે મેરેસ ફેસેક પેન્સન ઉપર રીડાયર થવા છે. હવે માલુ ૧૮ મેડર, ૨૪ મલુ ૧૨૦.

—અલનાં મકાનેનાં ફોનીબીસાંજ જુલાઈ મલોનામાં જારી જાવા મેડીસ બેડેર મલ છે.

—અવેના જુલા રીડેક વેપારી બાલ મલલ આલુલ કુટુંબ બીન રી મનુરી જારી થવા છે. પુરખાવા નમના આમલ અખંડ કાંઈ આવે.

—ડેસનો મારસીયાના કાંઈ બાકસાએ જમલમ સાડ પીડનો ફોલો મોલેસ સલામલ કુડમાં મોલકાળો છે.

—વઈ સમકમાં પોટુંગાલથી ચાલીસ કલ્લર માલુસો ડેસલર ખાતે મવાં હતાં. તેમાંથી ત્રીસ કલ્લર બાકીલ મવાં હતાં.

—આલ્લા ખાતાના કાવરેકરર એક રીપોર્ટ મલલર જમલર ઉપર મોલકાળો છે. તેમાં જણાવ્યું છે કે કહેવામાં આવે છે તેવી બિકારી નથી. માત્ર પોટુંગાલથી આવેલા માલુસોલ ફેરે જામે બેકર હવા.

આ કહેવાતી બિકારીને અલકાવલ મલિલ નવો કમીસેલન કાલેલો મલલનુ પાવું છે. જ્યાં માલેજવા મુલમ દાસલ લમા કમખા કેલક મુકલો મલિ કામલ થએલી કમીડા સીરકમ કાલુ કરવામાં આવશે.

અવેના મ મીડ, ૬ ડીઆલ, અલ ૮ મલર ૬૨ ૬ ૬ કારોવ્યા તથા કારાવારને બલે બીલ મિ રીમરે લખવાર થાય છે. નવા નરસની સરઆવમાં બાલુ મશે. તેવી જલપ ૧૬ મેડની છે અને દરકમાં ૧૭૦૦ ડેક પેસેલરે માટે સમકલ રલશે. ઉપરાલ ફરેલ તથા હોવના નીકાસ માટે પણ મોલમલુ રાખવામાં આવશે. અને કાલક મે બલે તેલ આવશે.

—કોંક જલકાલ કાફોલના ડેસથી આમલન પછી કાંઈ એસોસી-એસનનો તેના બાકલ સાથેનો મલિલ સમાધાનીપર આવી જ્યા સમલ છે. ધરમારમા તેમને મલા આવે.

—ડેસ મેલકાલ મીરકલર થવા પડે જ્યાની લલમા સલકાવમ કલસાલી મુખલ કાંઈ બિજનલ લ મિલમલ એક કુડ કલ્લર ફરે છે. સારી રકમ લખાઈ થઈ છે. તે બાલ ડેસની કલલના તલ સમા-આર મુલમલી તરજુમો કરી કામલરેડીમાં ખૂલે છે આથી કાઠ દવેથી બાકીયાએ કાલક પાસે વાલ કરી મલકરે મુલક કામને બેકાવી તાકીલ આથી પરંતુ તે કાંઈમલન કોવાથી આવી બીન જમાવર પમકાઓથી ટરી નલ તેની બીકાલ નથી. નવે પ્રતિન માલુ છે.

બેરા શહેરના સમાચાર

(અમારા અવગપત્રી તરફથી)

—અલકાલના કીરેવીયન સમસાનથી માટે આવલ એક અલસાલ મી નેન લેવડાંની ન જની આસાન કર અને ની મીરમનની સેરોલેકેટલે મલે મલે છે. જુલસાની બલેને સલલ મલ છે. અલરે "એસીટીન" માં બેકલા મી લેવડાંના પલિ, બલેનને, પોલને અલકાલ કલ મલ છે. "ટેલો" ના પેસેલરે જ્યાં જ્યા પાડ્યા છે.

№ 1, 1991 г. 10 с.

300 ପାଖନ ବାଟ, ଉତ୍ତର.

ਮਿਤੀਰਨਾ ਲਾਏ।

ਜਲੰਧਰ, ੨੬/੧੧ ੫ ਫੰਗ ੨੦੧੭-੦-੦.

8422: 7.03 24-0 0

કે.સ. પાઠ ૬-૭-૧ બા.૨.૩૧ વચ્ચે

By Advertising In The

BAILEY, S. L. LUNN. 1955. *Indian Opinion*, p. 10. New York.

୧୫୩୩ ୪୫୦୦.

41

પા. ચા. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લિમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના આકરમાત

કંપાની કે જે ટરે કાર, રેલ્વે સ્થાસ, મીનિસ્ટીરી ઓફ, રજીસ્ટ્રેશન, વીગેરે બ્લોક પ્રકારના વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી ચીકું છે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ રશ્મતમાંજ કરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધ :—

સોરાબજી રુસ્તમજી.

“ ११-६२५१ ५५६५ ”

૧૭ ફરદ એવેરયુ,

52041

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

સ્ટાઈલ "સુટ" માર્કના કપડાની જાહેર ખર્ચ
સમસ્ત દેશના નેરીય જાપાનોમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને
તેનું મેટું વેચાણ થાય છે.

તમારા મહેલો તે જાણે છે અને મારે છે. સ્ટાઈલ
"સુટ" માર્કનું કપડું સ્ટોર કરે અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

આ "સુટ" ના
માર્કની તપાસ રૂબ
જો અને પ્રગટિત થઈ
ચેલતા રહેવો

સોલ એજન્ટો:

એચ. જી. પેર સમીથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમીટેડ.

જાહાંગીરખર્જી, કેપટાઉન, દરબન,
પાર્ટમિની ડાઈમંડ.

ગુડન બોક્સ, ગેલ્લ અને પ્રીયન ડેમર

તમા પ્રાથમિક સ્તરે મળવા
ફેક્ટરી વેલ્ડસ એકદમ આકર્ષક હોવા કાં
બાવો કીકાવત શાખા ક.
લીસ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયદો જશે.

ગુડ ટર્નિંગનું કામગીર પત્ર સુવિચારક બનાવી આપીને બીબી
લખો:— I. MISTRY.

Phone 2868 P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street, J H Burg
પેચર્સ આઈ. સી. આ. આઈ એન્ડ કો ની સંગ તક ન. સંગ

ઉનામ અરમ મસાલો વગેરે

આમરે આ જાતી દેખરેખ નીચે લાળે અને સફાઈથી
ધરમાં ફેંકી મરમ મસાલો, કરીપાઉડર, હાલર, મરમ, તેમજ
ફેરીનો અને સીપુનો તેમજ મીઠા આચાર હમેશાં થોડો
થા જવાબજ આમરી ગેરડી સાથે મળી શકશે. આવો
ઉનામ મામ, તમે મરમ બનાવી શકતા નથી એક વખત
મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું ફેંકાણું.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484

Tel. Add "SURATTE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

ન. ૧ બાનાના ૨૫ ક્રેટ, પીન એપલ નં. ૧ ૩ -
ડોઝન. ૨૫ સુદી (સી. આ. ડી.) બાનાના ૨૫ ક્રેટ
ફરનારો. ફરેક બાનાના તાજા ફરેક અને વેલ્ડેબલ
સાર પેડીંગ ફરી સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchants

ફરેક બાનાના તાજા ફરેક અને વેલ્ડેબલ સાર પેડીંગ ફરી સી.
આ ડી થી મોકલવામાં આવશે કમિટ્ડ—
P. O. Box 254 Durban. 31 Short

અવકાશીક પચામ

પ્રીસ્ટી	લીફ	મુસલમાન	પ. રસી	સુવોદિય	સુવોરત	
પાર	૧૬૩૦	૧૬૮૬	૧૬૪૬	૧૬૬૬	૬. મી. ૬. મી.	
જુ. બક	આપાક	કપર	થોડે	કપરી		
	જાવજી	રખીલાવજ				
શુક	૨૫	વદિ ૩૦	૨૮	૨૧	૬-૪૬	૫-૧૮
શુકી	૨૬	સુદિ ૧	૨૬	૨૨	૬-૪૫	૫-૧૬
રસી	૨૭	" ૨	૩૦	૨૩	૬-૪૫	૫-૨૦
શુ. મ	૨૮	" ૩	૧	૨૪	૬-૪૪	૫-૨૦
મળામ	૨૯	" ૪	૨	૨૫	૬-૪૩	૫-૨૧
સુ. મ	૩૦	" ૫	૩	૨૬	૬-૪૨	૫-૨૧
શુ. મ	૩૧	" ૬	૪	૨૭	૬-૪૨	૫-૨૨

કેટીંગરા.

પાઉડર

કીડી, ઉપાધ, માકડ, વંદા, માખી.
સવળા જીવન.

નાબુદ કરે છે.

ગ્રીટીશ બનાવકે ફેક્ટરીમાં વેચાય છે. ૧૫

—ફાડા ફાડા—

—ફાડા ફાડા—

!વહેલો તે પહેલો!

જાનવા નામના રજાનાર સમસ્ત સદમને શો માનવર
(અલ્પુલ ગોતીની) શુક ફરત એક પેનીની રજા બીડીને
મહત મંગાવી લીધો. કમી:

C. OSMAN

Sullenbosch C. P.

Parcel from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીતસર શ્રી માલ રોડની રવના કરી ન બીન માલ સ્વીટ મળાવે
અહીં આમના યોગ્યતાએ આરંભે સાથે અહીં આરંભે મહારાની કરી

કંડીની રૂપમાં અમારો પાકો
અમારો દુપટો કરી.

દરેક બાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી, સમીપ રૂપ
અમારો, હાથે, મદરો, આ,
સેક્સ, હાથ, વીચરે બાપા-
ની રેકોર્ડો મારા જ્યાંમાં
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

દર મેકમાં નવી રેકોર્ડો
અને છે.

ગુજરાતે હિંદ

મહારાને યામોદાન
આ યાપડી અમારો મંગાવી લે
દીનત માલ રી. ૨ ૬
તેમની મહારા વળી રેકોર્ડો જોડતી હોય તે
મહારાના તબક્કા પ્રમાણ આરંભે મહારા.

દરેક બાપાના યામોદાન
રૂપ, પાન્ટર, કેબી-
ન, હાથે માલ, વીચરે
રેકોર્ડમાં, વીચરે હાથ.

દર મેકનીયમ
હાથના, પાન્ટા તેમજ
દરવાજા, મુખ્ય તથા
પારીસની બનાવવાના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો યામોદાન તથા દર મેકનીયમના મેકા વેલરો છીએ આ મદર અમારો મહારાના છીએ તથા
અમે બીજા કોઈના કરતા સસ્તા વેચી કરાવે છીએ અમારો હાથે બીજાના તો મેકા રૂપ આરંભે સમા દરેકસેલ
પ્રાપ્તિ મારે:—

Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

169 Field Street,
DURBAN Natal.

DIRECT FROM VARA'S FACTORY (GOVT. INDIA) Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK

Hand Harmoniums

£ 3-10-0.

We repair and work on
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
guaranteed.

ALL TESTED BY MR. GOSWAMI, HARMONY EXPERT
Write or give a call at

Leg Press Folding
Harmoniums

£ 10-10-0.

We stock spare parts
As Reeds, Bellows, Buttons etc.

DRUPALIA & SON, 106 Victoria Street, Durban.

Indian Opinion

No. 30—Vol. XXVIII.

Friday, July 25th, 1930.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
Printed by the Proprietor.

"LEAVE INDIA TO HER FATE!"

THE Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri, P.C., C.I.I. contributed the following article under the above caption in the *Spectator* of June 14:—

"Leave India to her fate!" This seems to many Britishers, both here and in India, to be the only way out of the tangle. Some days ago it found expression even in the columns of so well informed a paper as the *Manchester Guardian*. One hears it so often in influential quarters that one must take it seriously.

The sentiment may be taken in two ways. On the lips of some it is perhaps a threat intended rally these Indians who seem to hesitate without realising fully the disaster which a sudden withdrawal of the British would mean. Others contemplate it as the inevitable end of a novel upheaval which puzzles their statesmanship and subtly undermines their prestige. In so far as it is a threat, it would soon overreach itself. For it will meet on the other side a strong conviction that the salvation of India is not through British help but against British resistance. No fact in the situation is so prominent as that the present generation of Indians have shed their faith in the high mission of the British people in the East. Statesmen here must grasp this truth and another, viz., that the Civil Service in India can no longer hope to come between the *unintelligent* and the common people of the land. To cherish either of these illusions is to precipitate the catastrophe.

But whence comes the ill-omened defection of so many earnest students of affairs? Mr. Chin Lai's character and his principle and methods of political agitation are out of the range of common experience. The worsted mode of dealing with rebels will not do. World opinion will not tolerate the continued employment of force against a people who demand what is in reality their own and has been, besides, promised over and over again by solemn engagements. And in spite of advocates of violence here and in India it is perhaps no exaggeration to say that the conscience of the British people will not sanction it. It is no good staying on in an atmosphere of ill-will which seems to admit of no cure. Gather up what you can and retreat. Leave India to her fate.

But what will become of her? What about the trusteeship of civilisation and the trusteeship of the dumb, helpless millions of India? Before withdrawing much must be done to enable India to defend herself. Acute and complicated problems, of which the real magnitude will appear in the pages of the Simon Commission's Report, must be solved or brought within the reach of solution before the country can be handed over to its proper and natural custodians. A period of transition is, therefore, to be provided for. Take only the question of the country's security. The Indianisation of the present Army and the preparation of the citizens for the duty of self-defence are processes which require not only time but skill and dexterity of organisation. In spite of urgent and repeated entreaties they have received so far nothing but perfunctory treatment. It would be a gross betrayal, nothing

short of infamy, if Britain were to leave India without liquidating this supreme obligation.

The question is asked, Is it right to expect the British soldier to guard India when her internal administration has passed entirely into Indian hands? Knowing the mutual dissensions of the various religions and communities in India, would the Parliament of this country allow the sacrifice of British lives at the bidding of Ministers who are not its agents and whom it cannot call to account? It is true that India at present pays for her army, but that fact would only reduce the British officer and the British soldier to the status of mercenaries. That is one of the horns of the dilemma. The other horn is the continued maintenance of British control over the policy and the measures of the Government of India even during the period of transition—a course obviously impossible in face of the present posture of Indian nationalism.

Is the first alternative really impossible? Here appears the direct consequence of Great Britain's neglect in the past. The need of Indianisation side by side in the civil and military directions, though pointed out again and again, was not attended to. The British Parliament would be precluded by the equity of the case from putting forward the plea of impossibility even if its correctness were not largely negatived by what took place at the time that autonomy was granted to some other dominions. When the actual test comes, it is amazing how people are ready to decline from the exalted region of the moral mission and purpose of the Empire upon its gross material character. When Europeans in India are urged to live up to their own traditions and teach by their example the doctrine of democratic freedom, they turn round impatiently and ask, "Are we here to teach democracy to you? We are here just to make money and guard our rights." The proposition that a British army has no business where there are no British interests, that British lives to protect may be true in the abstract though the implications of the Covenant of the League of Nations cast serious doubts upon it. But the long history of the Indo-British connection and the responsibilities, still undischarged, arising from it cannot be kept out of the discussion. If they were, the resplendent story of the Empire would have a lame and impotent conclusion. Perish the thought! The united wisdom of Great Britain and India, some of us still hope, will find a way out of the present difficulty of better promise to their honour and prosperity and the benefit of the world at large.

We learn with delight that Miss Goonarthunam Naidoo, daughter of Mr. and Mrs. R. K. Naidoo, who has been for the past few years studying for the medical profession at the Edinburgh University, has left for South Africa on a month's vacation. She will be arriving in Durban on August 1 by the "Kenilworth Castle." We wish Miss Naidoo a happy and enjoyable holiday.

THE ROUND TABLE CONFERENCE

THE situation in India and in England is fast developing after the speech of the Viceroy in the Indian Legislative Assembly about the round table conference which is to assemble in London in October to discuss the future constitution of India. The Conservatives and the Liberals in England fear that if the round-table conference is confined to labour members only they may support the Indian extremists' demands to an extent impossible for Parliament to accept. The Viceroy in his announcement before the Legislative Assembly said that he hoped the conference would produce an agreement which would form the basis of proposals for presentation to Parliament in 1931. There is a suspicion amongst Conservatives and Liberals about the Viceroy's speech that the Simon report will be pushed into the back ground. The Conservatives and the Liberals therefore demand that the British delegation for the round-table conference shall be an all-party one. That is to say that besides the Labour members the representatives of the conservatives and the liberals should also be included in the conference. Mr. Ramsay MacDonald's Government takes the line that his Government alone must shoulder the responsibility of the round table conference, though it has not yet decided on the complexion of the British delegation. The Conservatives and the Liberals are most determined to carry the point that their parties must be represented at the conference. They have even threatened to throw the Government out of power if their demand is not granted. The *Daily Herald*, a labour organ, says that the Conservatives are reported to be contemplating to bring in a motion of censure in the event of Mr. Ramsay MacDonald declining the demand by the Conservatives and the Liberals and if the motion is carried the Government will undoubtedly resign. That is the position in England to-day.

The Indian Liberals view this situation with alarm and Sir Chimanlal Bhatwadi, a liberal leader, has telegraphed to Mr. Ramsay MacDonald that if all the British parties are admitted to the round table conference, those who previously welcomed the conference must reconsider the matter. From one side the Conservatives and the Liberals in England are united and they

threaten to throw the Government out of power. From the other side in India the Indian National Congress is determined to carry on the campaign of civil disobedience to a successful issue. The Congress does not desire to take part in the round-table conference unless it be for the specific purpose of drafting out a constitution for India on the lines of Dominion Status. The Congress party in India is the largest and most active. The masses stand behind that great organisation. It has branches all over India. Even the villages have their own Congress Committees and throughout India the great non violent civil disobedience movement is carried on through this great organisation. Even the Liberals of India declared that Gandhi alone can deliver the goods. There can be no round-table conference without Gandhi. The Liberals in India now think that if all the British parties are admitted to the conference they will have to reconsider their position. How the situation will develop in future time alone will show. At present neither India nor England shows any sign of giving in.

ONLY HIS LAWS ENDEURE

IT is a fact throughout nature and one of the great laws of the universe that the forces of disruption and discord somehow appear to mass themselves in opposition whenever a special effort is made to promote progress towards harmony, unity and peace. In human e.g. racial and national relationships, it would almost seem that men themselves become the helpless sport of such reactionary forces, driven to their own undoing by an incurable obstinacy and deliberate opposition to the calls of reason and judgment and so eventually ending in destruction and death. History's pages are replete with such records of human folly, of the fatal consequences to races and nations, of defiance of the Higher Law which ordains that only the righteous and just shall survive, the wicked perish; of the truth of the classical text "whom the Gods wish to destroy, they first make mad." Would that mankind might be brought to realise that

"Before beginning, and without end and
As space eternal, and as surely sure,
Is fixed a Power divine which moves to good
Only its laws endure

Of theoretical assent to the doctrine, which to

the wise is also a warning there is no death, but, the policies of rulers, politicians and men of affairs, almost universally, offer a sad contrast between theory and practice. For, truth is, that stern unbending loyalty to Principle can rarely be maintained without sacrifice without surrender of temporal power and place and emoluments. Devotion to the Ideal almost of necessity involves renunciation of what the world, deceived by appearances, fondly but foolishly regard as the Real, and so the intangible, as by comparison it seems to be, is let go, and Principle is jettisoned and Expediency adopted in order that the Dead Sea fruit of some temporary advantage may be plucked and eaten. Tagore, Oriental sage of the modern world, has truly said that unrighteousness is a canker that rots at the root of the unrighteous. Inevitably so, unless by an effort of will the canker be destroyed or expelled.

"When Righteousness declines, when Wickedness is strong

I rise from age to age, and take visible shape
And move a man with men

Shedding the good, threatening the evil back
And setting stripes on her seat again".

Thus, Sri Krishna in the immortal Gita,

It is, thus, that when a race or people is so blindly and obstinately beset upon a course of unrighteousness, of defiance of that "Power Divine which moves to good", the "Ghosts make them mad" and their destruction becomes inevitable.

Not as creatures of caprice or fortuitous happening is our fate determined, that fate is self-determined. The Evil that sweeps us into oblivion is but the accumulated evil we ourselves have engendered and drawn about ourselves in such volume that like a piled-up wall of water it sweeps away the paltry defences of our self-sufficiency, and washes clean of us and our work the flood-ground we encumbered.

The annual general meeting of the East London Hindoo Society was held in its hall on Sunday the 18th instant, when Mr. D. B. Parbhoo president, Mr. Harry, hon. secretary, presented the annual report, and Mr. J. Miskin, treasurer, submitted the financial statement, which showed the society to be in a sound financial position. The reports having been adopted, the existing officers, including the committee, were re-elected unanimously for the next twelve months, indicating that the members had full confidence in them.

Calcutta, June 18.

Indian Rights In The Transvaal

cerned is the trading license and the rights of Indians to occupy and own fixed property in the Transvaal. From the particulars of Dr. Malen's Bill affecting the rights of Indians in the Transvaal which have now reached in this country, the *Hindu* of Madras concludes that "they have been based upon the majority report of the Select Committee which went into the question." What the minority recommended, the Indian public is not aware of and the Government of India who, the journal proceeds, should be in possession of full details, should lose time in publishing a full statement on the subject. When the second reading of the Bill comes on it was proposed to a subsequent session which, it is expected, would be at the beginning of next year. This interval affords sufficient time for the South African Indian Congress and the Government of India to approach the authorities with well considered representations so that the ruin which faces owners of property and traders might be averted. It is true, the paper observes, between 1911 and 1919 Asiatic traders in Johannesburg would had their occupation gone if the Bill became law. The measure allows five years for these traders to dispose of their business knowing full well that such business as is declared unlawful is not likely to find any purchaser. Moreover, the provision asking local authorities concerned to assign suitable areas in which Asiatics affected will be entitled to obtain free facilities and ownership of fixed property, was really introducing the policy of segregation which has in the past given rise to strenuous opposition on the part of Indians as affecting their national self respect. The fact that the authorities concerned had followed a consistent policy of permitting Indians to trade and acquire ownership of land by evading the strict letter of the law constituted a strong argument why they should not be disturbed in the enjoyment of their acquired

Referring to a recent speech of Sir Kurma Haddi which he made in Johannesburg, the *Hindu*, in our opinion, is right in saying that the Government would, acting in the spirit of the Capetown Agreement, refrain from making a raid upon the rights now enjoyed by Asiatics in the Transvaal.

But from a message sent to the *South African* by its own correspondent from Simla, it is a relief to learn that as soon as the report of the Select Committee of the House of Assembly and the main provisions of the Draft Bill reached the Government of India they made pressing representations to the Government of the Union to allow adequate time for careful examination of the far-reaching provisions of the measure which the Select Committee had prepared. Their representations were ably supported by their Agent, Sir Kurma Haddi.

The spirit in which, states the correspondent, the request of the Government of India for a postponement appears to have been met by the Government of the Union of South Africa affords ground for the hope that the friendly relations established by the Capetown Conference endure and augur well for the satisfactory adjustment of the difficult questions

that must from time to time arise in respect of the rights and privileges of Indians in the Union.

Simon Report—How It Was Received

In accordance with anticipation, there is little enthusiasm over the first verdict of the Simon Commission Report which was released for publication early last week.

It would be remembered that the Commission, on which there was no Indian, was appointed in the teeth of opposition in this country for the purpose of inquiring into the working of the system of government, the growth of education, and the development of representative institutions in British India, and matters connected therewith, and of reporting as to whether and to what extent it is desirable to establish the principle of responsible government, or to extend, modify or restrict the degree of responsible government existing therein, including the question whether the establishment of second chambers of the local legislatures is or is not desirable.

In every responsible quarter there is a sense of disappointment over the report. Sir Phiroze Sethna, President of the Liberal Federation, is of the opinion that the recommendations will be found "to give India as little as possible and to keep King and his hold on it as long as they can." Sir Chinai Lal Sahasrabudhe is even more emphatic. To him "it is pretty clear that the recommendations are sure to be of a character which would never satisfy Indian national aspirations."

Mr. Krishna Menon, Secretary, Congress League of India League, opined that the survey introduced new factors. He said it appeared to overlook the fact that the Commission had not heard Sir Chinai Sahasrabudhe's opinion and showed that the Commission was still thinking of progress by stages.

Mr. H. P. Mody, President of the Industrialists' Association, says that one should not read between the lines for an Indian conclusion, but he is certain that the recommendations of the Simon Commission will have to be very advanced in character, if they are to receive the slightest consideration of this country.

If the report, he concludes, "concentrates on the difficulties of giving to India a constitution, such to that of self governing Dominions, it may turn out to be logical, but would certainly be lacking in imagination."

Hambury Chronicle, in an editorial entitled "India Defamed," declares the report to be "worse than what the critics had feared almost every line a subtle and revolting libel on India and her people," says the paper.

The *Leader of Allahabad* writes: "The *Leader* of Allahabad writes: acknowledge that Sir John Simon's report has presented an impartial view of conditions in India." The paper is not able to detect any difference in substance in the report of facts, review of events and estimate of political forces and tendencies and opinions generally between the volumes prepared for the United Provinces Government and the volume under review and for aught they know the passages they have read may have been composed by Sir William Morris or Mr. Tennant Stott.

Commenting on the first part of the Report of the Simon Commission, *The Tribune of Lahore* says, to those of this country who boycotted the Simon Commission at every stage, in every form, neither the historical survey nor the analysis of the situation which is intended to prepare the public mind for the reception of the Commission's candid worth anything. There is nothing in the volume to encourage hopes even in those who expected anything from the unwanted Commission.

The *Morning Outlook* expresses disappointment at the manner in which the questions of separation of Sind and Baluchistan for the Frontier Provinces are going to be treated.

The *Daily News* in the course of a highly eloquent critique of the Simon Report complains that the Commission have not given adequate attention to agriculture, commerce and industries which are the tools of Indian prosperity and progress.

The heading of "The Song of the Seven" by the *Poor Palace of Oudh* observes:

"And seven Englishmen have just had their choice. From their Report the world knows to-day that though the British people and the British Government are dying to raise India to the status of the free nations of the world it is the Indians or the conditions prevailing in India that have made it impossible for Great Britain to do anything in that way. It is Great Britain's generosity that has made

In an original member of the League of Nations, let however generous Great Britain may be she cannot help India against herself. The world must therefore give credit for the good faith of England and reserve the pity for India. God's seven

and great emphasis on that point in the report contrasted to the hopeless division in the Indian Central Board has attached to the Simon Commission. It will be sheer perversity to say that the seven Englishmen, however much they might differ on one concerning the domestic affairs of England, could not possibly differ on a question whether India should be lost to England."

News Of Independence Struggle In India

Negotiations With Gandhi In Gaoi

Simla, Thursday—As a result of correspondence Viceroy has agreed to Sir Tej Sahasrabudhe and Jawahar Lal Nehru in and, with a view to persuading them

to accept the Government's desire to manage their own affairs subject to risk in a sphere in which full responsibility is possible.

and Mr. Jayakar will conduct negotiations with Gandhi on their own responsibility.

Visit To Gandhi Postponed

Because of a disagreement between Mr. Jayakar and Mr. Tej Sahasrabudhe, the visit to Gandhi from Bombay.

Princes And Simon Report

Simla, Monday—The Indian Princes met to-day to consider the question of drafting their views on the Simon Commission's report.

It is understood that while favouring co-operation in carrying out the design of ultimate federation and agreeing to join the Council of Greater India, the Princes have rejected as unsatisfactory the financial and other recommendations made by the Commission with a view to giving effect to its scheme.

The Princes also regret that the Commission has not considered the question of the Council of India, which they consider an essential prerequisite of federation.—*Reuter*.

Attitude Of The Princes

The attitude towards the proposed federation was voiced by the Maharajah of Mysore after endorsing the appeal made by Sir Tej Sahasrabudhe and Mr. Jayakar last Thursday and placing for support for the conference, laid down only two conditions. These were that there should be an open agreement in regard to the position of the Indian States in the future constitution and

that India should retain the British connection as an equal partner in the Commonwealth under the leadership of the King-Emperor.—Renter

Economic Crisis

Mumbai, Monday. Having obtained their views on the Simon Commission report from the Indian princes and some members of the Legislature, Lord Irwin, the Viceroy, to-day privately conferred with the Provincial Governors.

The opinion of responsible persons here is that constructive proposals must be presented to the Round Table Conference in London. Meanwhile the situation in India is not cheerful, and especially in Bombay it is regarded as being very critical. Firm after firm is closing down, and hundreds of employees are idle, causing an economic crisis which will affect the trade of the whole of the sub-continent. Renter.

Message From Mahatma

A Jabalpur, Wednesday.—Gandhi, writing from Yeroda gaol, says: "I am keeping well but find that doing 3-4 rounds of the spinning wheel, which means spinning 500 yards of yarn daily, is something of a strain nowadays." Renter.

Riot At Jabulpore

Followers of the civil disobedience movement at Jabulpore tried to prevent consignments of liquor from leaving a Government warehouse by lying down in front of the gates.

Police charged the obnoxious mob and the crowd retaliated by stoning the police, of whom were injured. The mob also set fire to the warehouse.

12 policemen were injured, fifteen of the mob and two of the latter seriously. Renter.

Sudden Change In India

THE NEW YORK TIMES CORRESPONDENT LITERALLY

"The Calcutta correspondent of the *London Times* reports:—

the most important political event since the Viceroy's address to the Central Legislature last week is the reported announcement of the Acting President of the Congress, Yashwantrao Chavan, that the Congress Party should contest the September elections and return to the Legislative Assembly.

This history is repeating itself with great exactitude, and the Congress Party's new dictator has overthrown Gandhi's policy which began in 1920, precisely as on the last occasion when C. R. Das overthrew it and Gandhi was sent to gaol in his first non-co operation campaign days.

A Complete Reversal

Patel's pronouncement is a complete reversal of the Indian National Congress policy.

This repetition of history will give some new courage to the nation. The Congress are at present so impressed by the clamour that they are prepared to risk chaos in India by surrendering the framework of society to be the sport of the anarchic mob.

There have been further but so far unsuccessful attempts to promote some rapprochement between the Government and the Congress to bring the latter into the Round Table Conference.

Britain And India

The London correspondent of the

Conservatives and Liberals fear that if the British personnel on the Anglo-Indian Round Table Con-

ference which will assemble in London in October, to discuss the future constitution of India, is confined to Labour members, they may support the Indian extremists' demands to an extent impossible for Parliament to accept. This fear was increased by the Viceroy's speech last week, in which he said he hoped the conference would produce an agreement which would form the basis of proposals for presentation to Parliament in 1931.

The question now threatens to cause a political crisis in Britain. Conservatives and Liberals believe that Parliament will ignore the demands if they are excessive, and so cause disappointment and further trouble in India.

Mr. Baldwin, Sir Austen Chamberlain, Mr. Lloyd George and Lord Rothermere are now conferring with Mr. MacDonald and Mr. Woodcock Benn in an effort to secure assurance that all the British parties will be represented at the conference.

They are most determined to carry this point, and are even threatening to throw out the Government if the proposals are rejected. The Government, meanwhile is maintaining a policy of secrecy, however, motions in the House of Commons the late of the Indian debate.

Conservatives to give the Government every chance, agreed that Lord Rothermere should postpone for a week his motion in the House of Lords demanding that the Simon Report shall form the basis of the Conference.

Indian Liberal View

Mumbai, Wednesday.—Regarding the crisis at Westminster on the question whether the British Government to the Indian conference shall be an all party one, Mr. Chittaraj Sahasrabudhe a Liberal leader, has telegraphed to Mr. Ramsay MacDonald that, if the British parties are admitted to the conference, he who previously welcomed the conference "I reconsider the matter." Renter.

Another Threat To Labour

London, Tuesday.—"If the motion is carried the Government will undoubtedly be forced to resign," said the *Daily Herald* with reference to a motion in the House of Commons that the Conservatives should support the Government in the event of Mr. Ramsay MacDonald declining the demand by the Liberals and Conservatives that the British delegation for the Indian Round Table conference shall be an all party one. The motion is well known to see the Simon Report pushed into the background.

The Cabinet yesterday met twice to discuss the matter. Mr. Ramsay MacDonald during the meeting deprecated the efforts to raise the debate in the House of Commons in either House. The *Daily Herald* understands that the Government has taken the line that it alone must bear the responsibility of the round-table conference, though it has not yet decided on the complexion of the British delegation.

WANTED

Qualified Assistant Teacher for a Government Aided Indian School to commence 1st Aug. 1930.

Apply to:

S. ROOPSINGH,

Grantee.

Chakas Kraal

Making South Africa A White Man's Country

No Asiatic Trading

The problem of Asiatic trading on the town lands was reopened by the Lichtenburg Town Council at the request of the Chamber of Commerce. At their meeting a few days earlier the Council had decided that applications for trading stands by Asiatics should be refused provided that a sufficient number were taken up by white traders. The withdrawal of this latter proviso was urged by Mr. A. Schroder, the chairman of the Chamber of Commerce, who represented that body. Mr. Schroder said that he was not prepared to open business on the town lands if there were the persistent chance of Asiatics obtaining stands there as well. The Chamber of Commerce, declared Mr. Schroder, would see to it that if the Council decided to prohibit Asiatics their decision would be made known all over the Union, and he was sure that such a procedure would have far-reaching results in making South Africa a white man's country.

The representations made by Mr. Schroder were discussed at length by the Council and it was eventually unanimously decided that no trading by Asiatics, either directly or indirectly will be permitted on the town lands. In order to facilitate the handing of trading stands an office has been opened by the Town Clerk near Mamas and Wakkip, and applications are now being received. Any information can be obtained from Mr. W. H. Ramsay, Members of the Town Council hope that in view of the fact that they are meeting the Chamber of Commerce in barring Asiatics, every help will be afforded in regard to the handing of stands. It should be pointed out that councillors have always been opposed to the stands being taken up by Asiatics. The policy should not result in losses to the ratepayers of Lichtenburg, whom they represent.

Has India Rejected Non-Violence?

Genes Gilman of New York writes as follows in a recent issue of *The Nation*:

Sir,—It is ironic that, in a publication of S. K. Ratcliff, *Nation* of May 2, the central doctrine of non-violence should have been from India though it is, proves beyond doubt keeping to this doctrine in a Casualty (I use the *Herald* World Miller's admittedly inflated account) to number of 630 on one side with anyone injured on the other not indicate any great difference from the non-violence of the Satyagrahis. I should like to say that Indian publications, which come to me regularly, tell quite a different story. One eye-witness to some of the frightful cruelty and this against men who are merely offering themselves for arrest—writes, "Never have I seen such bravery... the meekness and non-retaliation under attack is nothing short of superhuman."

Paying for one's freedom in the "note of suffering" is not the part of cowards. Courting arrest—to the end that available jails may be filled to overflowing—does not come from any but the most selflessly brave. The type of resistance employed by Gandhi is not the part of cowards.

What Gandhi calls, for want of a more definite term, the satyagraha is not a highly reliable method of achieving one's ends. When all the facts have come through, we shall have to take a long look at the leader's doctrine of non-violence—of courageous and spiritual achievement.

The Arrest Of Jesus And Gandhi

Writing under the above heading in its June Number the *Modern Review* says,—

It is said in the Gospel according to St. Matthew XLI, 18, of those who seized Jesus before his trial that "when they sought to lay hold on him, they found the multitude for, because they took him for a prophet." Perhaps for a similar reason, those who wanted to arrest Gandhi went stealthily to his camp forty five minutes after midnight, and, though he was weak and non-violent and physically weak and his companions unarmed and pledged to non-violence, the party of arresters consisted of the District Magistrate of Surat, two Indian police officers armed with pistols and some thirty police.

In the Gospel XLI, 25, Jesus is recorded as having said, "I have come out as a robber with a sword and a staff; I will daily in the temple teaching, and ye took me not."

Gandhi, too, might have said: "Are ye come out against a robber with pistols and rifles to seize me? I wrote to the Viceroy what ye hold selfless and I taught the same daily in the villages and in the cities, and ye took me not."

As One Premier To Another

The London correspondent of the *Sunday Times* states—

After the crisis in Germany, the second sensation of the week's foreign politics is the alleged attempt of another neutral head of a State, namely, King Faud of Egypt, to establish a Dictatorship.

The Wafdist Premier, Nuhus Pasha recently resigned, taking with him practically the whole Parliament, of which he controlled 95 per cent.

King Faud chose an absolutely able financier, Sulky Pasha, as Premier, but Sulky Pasha has no following, either in the army or in Parliament.

Nuhus Pasha has no followers swear they will not accept office under the new Government, leaving an absolute deadlock.

It follows on Mr. Ramsey MacDonald's warning to Sulky Pasha, after the safety of European lives in Egypt.

Sulky Pasha's reply is almost a snub, for it accuses Mr. Ramsey MacDonald of interfering unnecessarily in Egyptian affairs and says the Egyptian Police Force is capable of maintaining order.

Too Many Voters

The actual struggle is to amend Egypt's electoral

laws by limiting the franchise which is at present enjoyed even by the Fellahin—in order that the more responsible sections of the Egyptian people may be represented in the Parliament, even if only in the opposition.

A Reuter's message from Alexandria states—

Replying to the communication from Mr. Ramsay MacDonald of the information that two warships had been sent to Egypt, Sakiy Pasha, Minister of the British Prime Minister's "unjustified intervention in Egyptian internal affairs." He declares that foreign lives and property were never jeopardised and says, moreover, that an order has now been completely restored, the presence of British warships in Egyptian waters is no longer called for.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 239)

16. The grounds upon which a certificate can be refused are laid down in section 24 of the Ordinance; they will be found to be very wide and to take notice of the character of the applicant, the nature of his proposed business, the position of the premises in respect of which a licence is sought. Any widening of these terms would, it is submitted, entail a risk of opening the door still further to that race discrimination which the Indian has only too much reason to fear at the hands of local bodies. With respect, for example, to the specific proposal that the statutory grounds for refusal should be widened to admit of the consideration by local bodies of the question whether there are not already enough businesses of any particular kind existing in the area concerned, it is submitted that the control of competition in the interests of existing businesses is no matter for a municipal body and that the introduction of this principle would open the door to most unwholesome practices and accusations. Independently, any broadening of the grounds of refusal in this sense would involve an abandonment of the principle laid down in the case of *London City Council v. Westminster Local Licensing Board*, quoted above, which was decided on that very point.

17. In particular Indians would press that if very limited recourse to the courts of law which they already enjoy under the Ordinance should not be at once made or further restricted—as for example by permitting the importation, into the decision of licensing applications, of the personal knowledge of the members of the licensing court otherwise than as evidence offered subject to the usual rights of cross-examination. Already under sections 10 and 11 of the Ordinance the right of appeal is confined to cases in which the refusal of an existing licence is refused, whereas an application in respect of a fresh licence is refused, the application has no remedy unless the local authority goes outside the grounds of refusal permitted by the Ordinance. It is submitted that some fundamental error of principle has been done and the Ordinance is to be administered in the spirit as well as in the letter, that the Appellate Courts should not be hampered in their task of determining that the ostensible reasons for refusal are the real questions and that the reasons are such as are permitted by the Ordinance. It cannot be the desire of the Committee to deprive the Indian of even this recourse to the courts. The Indian has no vote—no say in the government or administration either of the country as a whole or of his particular locality. "You cannot," as Mr. Baskin

said in his speech at Kensington, "you cannot wish to have anyone so much under your control that you can then deny him a remedy." If you deny the Indian recourse to the courts of the land you leave him at the mercy of his competitors.

18. The Committee will recall that under the Cape Town Agreement the Union Government

"(1) When the time for the revision of the existing trade licensing laws arrives, the Union Government will give all due consideration to the suggestions made by the Government of India Delegation that the discretionary powers of local authorities might reasonably be limited in the following ways:

- (1) The grounds on which a licence may be refused should be laid down by statute.
- (2) The reasons for which a licence is refused should be recorded.
- (3) There should be a right of appeal in cases of first applications and transfers, as well as in cases of renewals, to the courts or to some other impartial tribunal.

These suggestions are already embodied in the Trans-

The object of the Government of India Delegation in making these suggestions was solely to ensure the administration of the licensing laws in a spirit of even-handed justice and freedom from racialism. It may be that public opinion is not yet ripe for a consideration of this matter and that it would be idle to expect that the suggestions of the Government of India Delegation would yet commend themselves to the Legislature. It is, however, permissible to hope that the Committee will not prejudge the inquiry foreshadowed by this undertaking nor, by now recommending legislation at variance with these ideas, render the latter more difficult of open minded consideration when the licensing laws in due course come before Parliament.

19. Para 2 of the first paragraph of the Terms of Reference—the judgment in the case *Frank v. London City Council*—is strictly speaking this case decided no point of law (the issue being simply a question of facts) it is understood that the judgment has been included in the terms of reference with a view to raising before the Committee the whole question of occupation of premises contrary to statutory restrictions contained in sections one hundred and thirty and one hundred and thirty-one of the Gold Law of 1908 (Transvaal Act No. 35 of 1908) and in similar provisions contained in conditions of deeds of grant or freehold titles in Government townships issued under Transvaal Act No. 34 of 1904. Though this is a matter quite distinct from the ownership of fixed property by Indians in the Transvaal, the subjects are connected by virtue of the fact that both are dealt with in Act No. 35 of 1908 which is the subject matter of paragraph (1) of the Committee's Terms of Reference. It is submitted that these matters should be more conveniently dealt with under the head of that paragraph of the Reference.

20. Paragraph (2) of the Terms of Reference deals with the position created by the judgment in the case of the Town Council of Springs vs. Fakir Moosa and Moosa Kewji Sidat. The facts of the case are set out in a statement to which was to declare that in the circumstances in which the Town Council of Springs (No. 1 of 1908) have no application and that the Town Council of Springs (No. 2 of 1908) are entitled to reside on or occupy stands there.

It is submitted that these matters should be very handsomely reported to

"There is here no question of breach or evasion of the law. The judgment clearly states that in spite of the proclamation of July 1911 "several hundred

It follows as a result that the respondents in that case, Moonen and Sdat, have committed neither an offence nor a tort by occupying off No. 66 in 1944 and residing there since. And as their action has been, according to the Judgment, perfectly in accord with both the letter and the intention of the Act under which proclamation took place, there can be, it is most earnestly submitted, no question of any possible restrictive legislation being given retrospective effect as against them. The same would apply to other Indians residing on or occupying premises in the area to which the judgment refers.

42. But, it is submitted, there is no case for any such restrictive legislation at all. In the course of an elaborate judgment his Lordship, the Acting Chief Justice, not only came to a considered conclusion that section one hundred and thirty-one of the Gold Law does not, as a matter of fact, apply to the town of Springs, but gave the fullest reasons for holding that this view correctly interpreted the intention of the Legislature in respect of section fifty-two of the Act. "The fact is that land proclaimed under section fifty-two stands in a peculiar position and was not intended by Parliament to be hit by all the provisions of the Gold Law with reference to proclaimed land. Land proclaimed under that section is land *not* *generally* with a long history of its own. It differs *totally* from ordinary land which, from virgin gold, is converted into proclaimed land. General provisions in the Gold Law of this *primo facie* refer only to ordinary proclaimed land." His Lordship then cites as these "general provisions" and conditions. "For these reasons I have come to the conclusion that section one hundred and thirty-one (1) has reference to proclaimed land not falling under section fifty-two." In other words, it was not a case of oversight that the "general provisions" of the Act (section one hundred and thirty-one among them) were not applied to this "improved" land as they were applied to virgin gold where, at the time of proclamation, there could be but few surface rights to protect. Springs was laid out as a town in 1904 and not proclaimed until 1911; by the latter date, many surface rights must have been in existence. The position then is, that Indians enjoy in regard to Springs a right which the Legislature, according to the judgment, intended them to enjoy, the introduction of legislation designed to impose new restrictions upon Indians in an area in which they are lawfully established, clearly stands upon a very different footing from the enactment of 1911 whose object is to enforce existing

(To be Continued)

Durban Municipal Barracks Free School

Barnack Free School (late Vishnu Temple Free School) which recently took place in the School hall, Dapok Road Durban, was the most successful since the inception of the institution.

The President, Mr. G. P. A. , was in the chair and was supported by Mr. M. P. P., (Secretary) and Mr. M. L. A. P. .

Management Committee. There were also present friends and others interested in the work of the Committee.

The President made an interesting speech in the

course of which he paid an eloquent tribute to the Vice-President, Secretary, Treasurer, and complimented the School Management Committee on the very efficient manner in which they had carried out their duty.

Mr. Nair also thanked the other co-workers, friends, and well wishers, for the interest they had taken in the welfare of the club.

The Secretary's report disclosed that over 140 children are at present receiving tuition. It also reviewed the successful work of the past year. The secretary also paid a warm tribute to the Mayor and Mayoress for their kind action in opening the school sports on the 12th January 1940.

The elections were held by ballot and the following officials were elected for the coming year:

President, Mayor of Dublin and Sir K. V. Reddy, President, Messrs. A. A. Peters, and Padayachee, President, Mr. G. P. Nair, re-elected, Vice-President, Mr. D. M. Hoosen, re-elected, Hon. Secretary Mr. Fred V. Chungsah, Treasurer Mr. M. D. Pillay, re-elected, Asst. Secretary Mr. A. Nair, re-elected, School Mr. A. A. Peters, re-elected, Mr. D. M. Hoosen, Treasurer, Messrs. S. Bando, A. Chungsah, M. Noshramony, K. Naitoo, M. P. Pillay and the officials of the board. Trustees:— Messrs. V. M. Govender, P. M. Pillay and R. Baboo.

The meeting terminated with a musical item which was under the good leadership of Mr. R. Babbitt, president.

A pitiful tragedy of a disillusioned young man described by him "as a good life and a hell of a one" was revealed at the inquest on James Scott, 27, who was found dead in his flat in Charing Cross Road, London, 19-2-36. He had been given £4,000 and sent up to the Tower, but he had broken badly and spent all his money. He left a letter stating: "I have taken all the sleeping dope I have accumulated for us in the Cheerio, everyone." — *Sunday Express*.

IN DANGER OF BREAKDOWN.

Many on Verge of Nervous Collapse

77. The above findings indicate that a
 1. In the future
 2. The results of the study indicate that the
 3. The results of the study indicate that the
 4. The results of the study indicate that the

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

$$\| \mathcal{F}_\beta^{\mathcal{Y}}(p) - \mathcal{F}_\beta^{\mathcal{Y}}(q) \| \leq \frac{1}{\beta} \| p - q \|$$

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

μ is constant
 1000 1000 1000

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પ્રસ્તાવ ૨૮ મું.

ફ્રીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૫ ઓગસ્ટ ૧૯૩૦

અંક ૩૦

નોંધ અને સમાચાર

ઇજ્જમમાં હવે બેઠકચીપ ભાગ છે

ઇજ્જમમાં હવે જીલ્લો ફોર સીન પડે છે. રાષ્ટ્રપતિના આગેવાન અપુર્ણ સત્તા મેળવી વડા પ્રધાન થયા. રાજ્ય ફોર પાલમેન્ટમાં ખસાર થતા એક કાયદા ઉપર સહી કરવા ના પાડે છે. નહાલ પાલા પેતાના પક્ષ સાથે વડા પ્રધાન તરીકે રાજીનામું આપે છે. રાજ્ય ફોર સીદ્ધી પાલાને વડા પ્રધાન બનાવે છે. દેશમાં એનો ગાઢ અનુભવ થી નથી. નહાલ પાલાને પેતાના અનુયાયીઓ પાસે સોમંદ ભેવરાવેલા છે કે સીદ્ધી પાલાની સરકારમાં ફોર એ જી.વી. રીકરની નહિ. રાષ્ટ્રપતિને શાંતિ દેવા રાજ્ય ફોર અને સીદ્ધી પાલા પ્રયત્ન કરે છે પરિણામે ઇજ્જમમાં મંજીર તોળાનો ભાગ છે. તેમાં બે આર બંધિઓના પક્ષ જીતી જાય છે. ભાગ કાંઈ ચુક્યું! રામસે મેકડોનલ્ડની સરકાર વિભાગવતી દુરવે બે બેઠકચીપો ઇજ્જમ મોકલી આપે છે. શ્રી રામસે મેકડોનલ્ડ સીદ્ધી પાલાને તથા નહાલ પાલાને મુદ્દા સંદેશો મોકલે છે કે ઇજ્જમમાં મુરોખીયનેતા જીતનામને સારે તેઓને જોખમાર બંધવામાં આવશે સીદ્ધી પાલા હવે વિરોધ ઉઠાવે છે અને રામસે મેકડોનલ્ડને હાથે છે કે ઇજ્જમ દેશના અંદરના મામલામાં તમે નાહક વસ્ત્રે ચાલુ કરો છો. ઇજ્જમના અંદરના મામલાને પહોંચી વળવા ઇજ્જમની પોલીસ કમિશનર છે. પરીપક્ષી વિભાગતને તો એ પરીપક્ષીની દ્રષ્ટિએ ભેદભર્યું રહ્યું ને કે ઇજ્જમની અંદર તોળાનો થતાં દોષ તો વિભાગતે બેઠકચીપો મોકલી તે સમાવવાજ ભેદભર્યું. ખુદા ન કરે ને હાથે વિભાગતમાં ક્યાં તોળાન યાજ અને હાં વરતા એક બે ફુંગો તોળાનમાં મરે તો ફાંસીનો પ્રેક્ષીકે શું વિભાગત બેઠક ચીપો મોકલી આપવાની દિશ્વત કરશે ખરો કે? એમ કહેવાતું હતું કે વિભાગતે ઇજ્જમને સ્વતંત્રતા આપી છે. વિભાગત ફોર પ્રબલને સ્વતંત્રતા પાછી આપી કે તો તે આવી જલની સ્વતંત્રતા આપેલી આપણ સમજવી

આ વર્ગી કયાંથી શુવા!

મુનકથી ફરનો એક તારનો સંદેશો ખમર આપે છે કે 'એક્સપોર્ટ' કમ્પાનિ (ઇન્ડીયા) લીમીટેડ' નામની એક જરમન કંપની મુનકમાં સ્થાપવામાં આવી છે અને તેનો મોટો કાર્યક્રમ છે. હાલ અને જર્મની અને એક્સપોર્ટ, કમ્પોર્ટનો મોદોજો વેપાર એકવાની આ કંપનીની અભિલાષ છે. 'ઇન્ડો જરમન પ્રેક્ષક કોમ્પોર્ટમેન્ટ' નામની સંસ્થા સાથે સહકાર કરી કંપની કંપની કાર્ય કરે કરશે. સમગ્ર હાલમાં માલ વેચવાની અજાણી તરીકે પશુ કંપની કામ કરશે. દર વર્ષે આર ભાગ

પોલો માલ જર્મનીથી હાલ આવે અને આઠ માસ પોલો કાચો માલ હાલથી જર્મની અને એવી અવરજા કુંપની કરે. એવા સમાચાર પશુ મળ્યા છે કે આ કંપનીને હાલમાં વરસથી આર્થિક મોટો રોકા મળશે અને કંપની હાલના સર્વ કાચોમાં કારખાનાઓની સ્થાપના કરશે અને વરસોજની વપરાશની અનેક વસ્તુઓ ને પરિક્ષી હાલમાં આવે છે તેવી વસ્તુઓ આ કારખાનાઓમાં હાલમાં જ નવાવવામાં આવશે. ઉપલી લીમીટેડ કંપની સમગ્ર મસો જર્મન કારખાનાં વાળાઓને એકજ બંધને ઉભી કરી છે એના વડા તરીકે દર થીમોટોર શીર નામના જર્મન જીનેવારી માલમાં હાલ મલા હતા. તેણે હાલો ઉલેખની ખીલવણી કરવા છુટ્કા હાલો વેપારીઓની મુલાકાત લીધી હતી અને તેને પરિણામે ઉપલી કંપનીની સ્થાપના કરી છે જર્મન પ્રબલ એક આદેશ વેપારી પ્રબલ છે. એ તક સાધનારી પ્રબલ પશુ છે. હાલ અને વિભાગત સાથેના સંબંધ આને બારે કાલાક બરેલો છે તે તક કાચમાં કાર્ય જર્મન વેપારીઓને આ સાહસ ઉપર કર્યું છે. અંધિઓને જર્મનીની આ પ્રવૃત્તિ જોઇને કહે કે 'આ વર્ગી કયાંથી શુવા!'

વિભાગતના રક્ષણ માટે વધુ કુચી નાંખો

એકપાસર ફાં ફેરની સહીથી 'ચાર' પત્રમાં એક જખનાર રહાવે છે કે જખનાનો સુતરાઈ તથા રેશમી કાપડોનો મોટો ભાગ આ દેશમાં હવે આવવા લાગ્યો છે. વિભાગતમાં એજ માલ જખનાવડાં જેટલો પકાર ખર્ચ પડે તેના કરતાં ૨૫ ટકા ઓછી કીમતથી જખનાનો આવે આવી પડે છે. ખીલીક કારખાના વાળાઓના બારે મેરલાખની વાત છે. જખેરીકા અને કાલના પાનરો ૬૩ જખનાને માટે ભૂખ મચ્યાં દોવથી જખનાને માટે કરેકરીનો સમય આવેલો છે અને તેથી જખના સાદેશ આફ્રિકામાં માલ મોકલવાનું હોય શકી રહ્યું છે. આથી વિભાગતના વેપારને બારે નુકસાન છે. વિભાગત એ સાદેશ આફ્રિકાનું મોટું સાહક છે તે જોતાં તેમજ જખના સાદેશ આફ્રિકાનો નહિ જેવોજ માલ ખરીદે છે તે જોતાં આ કેટલું જખનાથી છે તે સર્વે કામ જોષ કહે છે. એવી આજ્ઞા રાખવા મા આવે છે કે વિભાગતને જરા વધુ સંરક્ષણ આપવા સરકાર જખનાના માલ ઉપર વધારે કુચી નાંખશે. આ પ્રમાણે જો ન અને તો મલા ખીલીક મેન્યુફેક્ચરરને બારે સાદેશ આ-આફ્રિકાના દરવાજા વેપાર માટે ભૂખ મચે જશે. વિભાગત પોતાનો માલ આજે અપાવવા માટે કેઈ કાંઈ બારે છે તેનો આ એક વધુ પુરાવો છે. હાલુસ્તાન પોતાના પશુ ઉપર ઉપર રહી વિભાગત સાથે વેપાર કરવાની સહ ના પાડી કે તો ખરી

હિંદનું સ્વાતંત્ર્ય ચુક

હિંદ અને વિલાયત

લંડનથી 'રિપર' પત્રને ખબર પડી જણાય છે કે કનસર-વેડીવ અને લીબરલોને બધ ઉપરિચિત થયો છે કે બ્રિટીશર મામલોમાં લંડનમાં મળનારી રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસમાં વિલાયત તરફથી પ્રતિનિધિઓ તરીકે બે માત્ર મજૂર સરકારનાજ ખામશા મેસજો તો તે પ્રતિનિધિઓ હિંદી એક્ટ્રીમીસ્ટોની મામલોને કારણ થઈ જશે અને તે મામલોએ પછી મંજૂર રાખવાનું પાર્લામેન્ટ માટે જાણવિત થઈ પડશે. મોંઘસરોએ ને નિવેદન હમણાં મહાર પાડ્યું હતું તે નિવેદનથી બે ભવમાં મજો વધારે થયો છે. મોંઘસરોએ મોલાના બાવણમાં દર્શાવ્યું હતું કે રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસમાં અર્ધો બાક એક સમજુતી મહાર પડશે. અને તે સમજુતીના આધારે દરખાસ્તો થી કમી તે પાર્લામેન્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવશે. આ પ્રકારી વિલાયતમાં એક મોટી મુશીબત ઉભી થવાનો સંભવ ઉપરિચિત થયો છે. કનસરવેડીવ અને લીબરલો અને છે કે બે મામલો-કે બહારની હશે તો પાર્લામેન્ટ તેને કમી કરી નાખશે અને તેનું પરિણામ એજ આવશે કે તેથી હિંદમાં નિરાશા ઉત્પન્ન થશે અને કાં પાછી મુશીબત ઉપરિચિત થશે. મી. બોલ્ડવીન, સર જોસ્ટીન ચેમ્બરલેન, મી. બોલ્ડ વ્યોલ્ડ અને લોર્ડ રીડીંગ, વધ પ્રધાન મી. રામસે મેકડોનલ્ડ તથા મી. વેલ્વુડ બેન સાથે મસલત ચલાવી રહ્યા છે અને ડેન્ટરસમાં વિલાયતના સર્વ પક્ષોને સ્થાન આપવામાં આવશે એવી ખ ત્રી કનસરવેડીવ તથા લીબરલો ખાતે છે, ઉપલા બંને પક્ષો આ મુદ્દાને દરતાથી વળગી રહ્યા છે અને આ દરખાસ્તોને બે નામજૂર રાખવામાં આવશે તો મજૂર સરકારને રાજીનામું આપવાની થમખી થજ તેજા આવે છે. મજૂર સરકાર દરખાસ્ત મોલાની રાજનીતી છુપી રાખી રહી છે અને પાર્લામેન્ટમાં પ્રજવામાં આવતા અવાજોને તે ઉઘાળી દે છે. સાધન રીપોર્ટ એજ ડેન્ટરસમાં અર્ધો કરવાનો મુદ્દો છે એવી દરખાસ્ત લોર્ડ બર્નહામ પાર્લામેન્ટમાં રજૂ કરવા છડે છે અને મજૂર સરકારે તે લક આપવા માટે બે અર્ધો એક જાવાડીયા મુખી મુલતી રાખવાનું કનસરવેડીવે એ દર્શાવ્યું છે.

હિંદના લીબરલોનો વિરોધ

મુનખથી રિપરનો તાર દર્શાવે છે કે ડેન્ટરસમાં વિલાયતના સર્વ પક્ષો પ્રતિનિધિ તરીકે મેસવાની મામલો કરે છે તે વિષયમાં હિંદના લીબરલોના એક નેતા સર મીમમલાસ મેનલ-વાડે વધ પ્રધાન રામસે મેકડોનલ્ડને તાર કરી દર્શાવ્યું છે કે રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસમાં વિલાયતના સર્વ પક્ષોને બે સ્થાન આપવામાં આવશે તો એમણે જગણ ડેન્ટરસને ટેકા આપેશે. એ તેઓને મોલાની રીકિત ઉપર કરી પાછો વિચાર ચલાવવો પડશે.

સરકાર કહ્યું રાજીનામું આપશે

'રેપ્લી હીરલ્ડ' પત્ર દર્શાવે છે કે રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસમાં કનસરવેડીવ તથા લીબરલ પ્રતિનિધિઓને સ્થાન આપવાની મામલો કરવામાં આવે છે તેની બે વધ પ્રધાન ના પાડશે અને કનસરવેડીવે સરકારમાં અવિશ્વાસની દરખાસ્ત ચાલવા

છડે છે અને બે બે દરખાસ્ત પસાર થશે તો સરકાર જરૂર રાજીનામું આપશેજ. કનસરવેડીવ તથા લીબરલોની આ મામલોની પાછળ એવો બધ રહેશે કે સરકારનો એવો ધરદો છે કે રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસમાં સાધન રીપોર્ટ એક મ.જુ મુખી દેવામાં આવશે. 'રેપ્લી હીરલ્ડ' પત્રને સમાચાર મળ્યા છે કે સરકાર એવો માર્ગ લેવા માટે છે કે રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસની મોલાના વિષેની સર્વ મોલાવણી બેખમદારી મોલાની છે. ખોટીક પ્રતિનિધિત્વપદ્ધતિ ડેન્ટરસમાં ટેકી જાતનું રહેશે એ પ્રજ ઉપર સરકારે હજી નિર્ણય કર્યો નથી.

મહાત્માજી સાથે જેલમાં મસલત

રિપરનો સીમલાનો એક તાર દર્શાવે છે કે સર તેજ બહાદુર સપ્ત અને મી. જમકર મહાત્મા ખાતે, પંડીત મોતીલાલ નેહરુ, વધ પંડિત જવાહીરલાલ નેહરુની હિંદમાં મુસેફ સ્થાપના વિષે વાનિચિત કરવાની મામલો કરવા મોંઘસરોએ લખ્યું હતું અને મોંઘસરોએ તેમ કરવાની બંનેને પરવાનગી આપી છે. મોંઘસરોએ હાથી મોલાનો એવો ધરદો જાહેર કર્યો છે કે સરકારની એ છમ્મા છે કે હાંદીનોએ મોલાનો મોલાનો કારખાત ચલાવવો એમણે પરંતુ સપુર્વ જવાબદારી સોંપી દેવા માટે કામ ચલાવ સદિસલામતીના મર્જો લેવાની જરૂર છે. કારણ કે સપુર્વ જવાબદારી સોંપી દેવાનું હજી થકમ નથી.

સર તેજ બહાદુર સપ્ત અને મી. જમકર મહાત્માજીની સાથે બે મસલત ચલાવશે તે તેઓનીજ જવાબદારી ઉપર મલાયશે.

મહાત્માજીની મુલાકાત મુલતી રહી

રિપરનો એક સંદેશ મુનખથી દર્શાવે છે કે મહાત્મા મહાત્માજી દાવાના કારણે સર તેજ બહાદુર સપ્ત અને મી. જમકરની મહાત્માજી સયે નેહમત મનારી મસલત મુલતી રહી છે. બીકાનેવના મહારાજાજી શુ' માટે છે?

સીમલાથી રિપરનો એક તાર જણાવે છે કે હિંદના રાજ્ય મહારાજાઓની વલજ રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસ વિષે શું છે તે વિષે બીકાનેવના મહારાજાજી સર તેજ બહાદુર સપ્ત અને મી. જમકરની મુસેફ મારેની જરૂર ઉપરથી મોલામાં દર્શાવ્યું હતું કે બે કરતો ખાસ ખાનમા લેવાની એમણે હિંદના બારી રાજ્યખામરજમાં હિંદના દેશી રાજ્યોના સ્થાન વિષે એમણે સમજુતી થવી એમણે અને ના. કહેનકાકના વડપણ દેકમ બીટીક દામન મેકમમાં સમાન બાગીદાર તરીકે હિંદી ખોટીક સંબંધ જાળવી રાખવો એમણે.

ગાંધીજી આર્થિક સ્થિતિ

સીમલાથી રિપરનો તાર દર્શાવે છે કે મોંઘસરોએ લોર્ડ ધરવીને એસેમ્બલીના સભ્યો તથા રાજ્ય મહારાજાજીનો સાધ-ન રીપોર્ટ વિષે શો. અભિપ્રાય છે તે જાણી લીધું છે અને તેઓ ફરક પ્રાપ્તના મવર્ડેના શો અભિપ્રાય છે તે ખાનગી રીતે જાણી લેવા અર્ધો કરી રહ્યા છે. હિંદમાં એખમદાર આમેવાનોએ એવો અભિપ્રાય છે કે રાઉડ ટેબલ ડેન્ટરસ સમક્ષ રમતમત દાખરનો રજૂ થવી એમણે દરખાસ્ત હિંદમાં સ્થિતિ ઉત્સાહજનક નથી, ખાસ કરીને મુનખમાં સ્થિતિ થણીજ મંજીર લેવાય છે. એક પછી એક વેપારી પહેડીઓ થક થવા લાગી છે અને સેંકો નોકરી સાધન

પીતાના મધ પડ્યા છે. આર્થિક સ્થિતિની મંજીરતા આખા ઇલાકાના વેપારને અસર કરી રહી છે.

અખલપોરમાં તોફાન

મુંબઈથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે અખલપોરમાં સવિનય અંમતી લઈના અનુયાયીઓ સરકારી વેર દુકાનમાંથી હાથેના અથો પહાર જતો અટકાવવા માટે દરવાજામાં સુધ મથા હતા. પોલીસએ જાડી વતી તેમને ફરકામાં હવા અને ટોળાને પોલીસો ઉપર પથ્થરો વતી સાથો દુકાનો કપોઈ હતા. આશ્ચર્ય છે આ ઉપરથી જોળી પહાર અવના દુકાનો અપા હતા. ૧૦ દુકાનોમાં લથા માર પોલીસો પાવલ થયા છે.

ગાંધીજીની ચોખ્ખાને હાંધી વાળે છે!

'રેન્ડ ડેઇલી એલ' પત્રના ઇલાકાના અખરપત્રી દર્શાવે છે કે ગોધરામાં સેક્રેટરીય એસેમ્બલી સમક્ષ રાઈડ ટેનક કોન્સર્જ વિશે નિવેદન બહાર પાડ્યું તાર બાદ એક અસત મદરતનો બનાવ બન્યા પામ્યો છે. તે એ છે કે મહાસભાના એક્ટીવ પ્રેસીડેન્ટ વલ્લભભાઈ પટેલે જાહેર કર્યું છે કે સપ્ટેમ્બર માસમાં એસેમ્બલીનું હલેકશન થનાર છે તેમાં મહાસભાના પાંચે પક્ષ ભાગ લેવા. મહાસભાના ડીક્ટેટર ગાંધીજી ને વેળા જેલમાં બેઠેલા છે તે વેળા તેની મેજબાને આ પ્રમાણે હાંધી વાળી છે. અસહકારના દિવસોમાં અમાઉ ગાંધીને જેલમાં પુરવામાં આપ્યા હતા તે વેળા સી. આર. હાસે પક્ષ આ પ્રમાણે કર્યું હતું પટેલની જાહેરાતથી મથા ડીગરમ. જાહેરની મહત્તમ એ ધર સભા એતો બાંધકાર કરવાની નીતી મહત્ત કરી હતી તે હવે આ જાહેરાતથી હાંધી વળે બન્યું છે.

મહાત્માજી જેલમાં કાંતતાં થાકી બાક છે

અમદાવાદથી રૂટરનો તાર દર્શાવે છે કે પરવડા જેલમાંથી લખતા મહાત્માજી દર્શાવે છે કે "મારી તબીબત સારી રહે છે પરંતુ રીંદીયા ઉપર કણક આંધા ફેરવતાં દરેકજા પાંચસે પાર સુધર કહાવતાં કાલમાં મને બરા યાક મટે છે.

તીરછી નજર

સેવકે બેદાનીસખર્જના 'સન્ડે ટાઇમ્સ' પત્રમાં સમાચાર લખ્યા કે મુઆન્ડાની બંદરે જમલમાં વરતા સિંદો પોતાની છબા ઉપરનો કાપુ પોઈ બેઠેલા છે. તેઓને અનુબોનું લોહી બહુજ બાવી મળ્યું છે અને કાંઈ અનુબ તેના બેવામાં આવે તો બાઈ સાહેબ સિંદોની લુછીવાઈમાં પાણી છુટે છે અને કુલો મારી મરતન પકડી અનુબનું લેહી મુખી લુછીવાઈને સંતોષ આવે છે. આ જમલના વસનારા જમલી નામ-દારને કોણે લાવવા મુઆન્ડાના મેરાઓ પ્રેરવી રમી રહ્યા છે આ જમલી પરુઓના એ પમ સરદારની લુછીવાઈમાં પાણી છુટી આવે તેમાં આશ્ચર્ય પક્ષ રું છે? આ વીસમી સદીની અદર સહેદ આમડીનાં એ પમાં જમલી જનવરો એવાં આ નથી પડેલા કે તેઓ અનેક દેશોનાં લોહીઓ રાત અને દીવસ મુકીને આખા દેશની પ્રજાને પ્રુષ્ઠી જેવી બનાવી મુકે છે. આદિકામ જાઓ, મુઆન્ડામ, જાઓ, કેનીયામાં જાઓ, ગીનમાં જાઓ, અરે હોંદુસ્તાનમાં જાઓ અને જુઓ કે વીસમી સદીનાં આ એ પમાળાં સહેદ જમલી જનવરોએ કે દેશમાં વસતી કાળે કે પથવર્ણ પ્રજાની સી રિશ્તિ કરી મુકી છે અને કાળે પ્રજાનાં લોહી કેવી રીતે આ એ પમાં જનવરો મુકી રહેલાં છે? એમ કહેવાય છે કે જમલોમાં વસતી કાળે પ્રજાને સિંદો, વાપો અને વરુઓને વલ કરવા

રીમોવરો કે મધુમની અદર નથી પાતી. તેઓ તો આ પ્રાણીઓનાં કુવરાની પેટે કાન કપડીને કુર મેકલી દે છે. સેવકને વિચાર તો એ આવે છે કે કાળે કે પથવર્ણ પ્રજા આ સિંદો, વાપો વરુઓ વિશેરે ચોપમાં જમલી જનવરોના કાન પકડી તેમને વલ કરી દે છે તો આ એ પમાળાં કહેદ આમડીનાં જમલી જનવરો જેઓ પોતાના દેશની અમત પ્રજાનું લોહી મુલ્યા કરે છે અને કાંઈ ધરાતાં નથી તેના કાન પકડીને વલ કેમ નહિ કરી કાલો લેવા? રું આ એ પમાળાં જનવરો ઉપર તેની બહુ વિલા આલવી ન હશે.

અરે અમલા! આ વાત તે રૂવી રૂટરનો એક કહેતો હોંદુસ્તાનથી સમાચાર મેકલે છે કે મહત્તમ. ગાંધીજીના પદ કિપ્પ સરદાર વલ્લભભાઈ જેઓ મહાસભાના, જેલમાંથી છુટ્યા તેજ દીવસે પ્રમુખ થયા છે અને જેઓ પાસમભાના સનાતની બહીષ્કારવાદી છે તેમણે એવો અભિપ્રાય ફેરવે છે કે સપ્ટેમ્બર માસમાં હોંદમાં પાસમભાઓની મુંદણી થનાર છે તેમાં મહા-સભાવાદીઓએ પક્ષ ભાગ લેવો! વળે રૂટરનો તાર એક રમુજ કહેલી સરખામણ કરતાં કહે છે કે અમાઉ અસહકારના જમા-નામાં સરકારે ગાંધીને પકડીને જેલમાં મેસાટેલા તે વેળા સી. આર. હાસે ગાંધીની નીતીને હાંધીવાળીને લોગ પાસે મારા-સભાના બહીષ્કારને રદ કરાવી નાંખેલો. ગાંધી જા.જે જેલ માં છે તે સમયે તેના પદ કિપ્પ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ પક્ષ ગાંધીની નીતીને હાંધીવાળી સપ્ટેમ્બર માસમાં થનાર મુંદણીમાં મહાસભાવાદીઓને ભાગ લેવાનું અણવે છે! અણક તોળા! આ રું કનુ! જમાનો પછાવ છે કે રું? રૂટર એવુંજ જતાવનાં પ્રવલ ઉપર મુજબ સરખામણી કરી કરે છે. રાજનેતીક પ્રજોની લક્ષમાં જેઓ હાવ ખેલી બલે છે તેમને આ વસ્તુ સમજવી મુશ્કેલ નથી. ગોધરામાં અને વલ્લભ-ભાઈ બનેલી આ રમત છે. સેવક સમજ કો લાં છુધી વસ્તુ રિશ્તિ આ પ્રમાણે છે. સાધમન રીપોઈ બહાર પડ્યા પછી દુરતજ વિલાપનના અંગેજ રાજમદારી બેલાડીઓએ પોતાના બેલ કર કરી દીધેલા છે. ગોધરામાં મોડું પ્રવીન કંઈ એવો બેલાડી નથી. સાધમન રીપોઈ મહાર પડ્યા પછી વિલાપતની મજુર સરકાર સાથે મસલત થવાની રાઈડ ટેનક ડેનરેસમાં હોંદના સર્વ પક્ષોને લઈ જવા માટે એ નામદારે માંડ કળેની જાઓ પાસરીને એક રેટરમેંટ બહાર પાડ્યું. તેમાં સાધમન રીપોઈને મહત્તમ અને અમતને હાંધે રહેવા માટે તેમણે દર્શાવ્યું કે સાધમન રીપોઈ વિશે હોંદનો પ્રજામત રું છે તે બલુવા ખાતર હું સપ્ટેમ્બર માસમાં સેક્રેટરીય એસેમ્બલી તથા સીનેટને જરખાસત કરી નવી મુંદણી કરીજા. એ નામદારે એમ માની લીધું હશે કે હોંદની રાષ્ટ્રીય મહા-સભાએ તે એસેમ્બલીને બહીષ્કાર કરેલો છે, વળે મહાસભાના જમા આજેવાનોને તો એ જેલમાં મેસાટેલા છે, આવા અથે એસેમ્બલીની નવી મુંદણી કરીરું તો કામજી, મામજી બહા-મેશિ—મારા હાજી હા કરનારા જમા મુંદણને આમાનીથી એસેમ્બલીના સભ્યો બની જશે. પછી આવા લોગ પાસે હોંદની પ્રજાના બહેરમત તરીકે પ્રસિદ્ધ કરાવી દેવું કે સાધ-મનવાળી સાત મંદાજ એકડીનો રીપોઈ વાહા કેટલો બારે મુંદર છે! હોંદનું એ રીપોઈથી વગર સાણુએ મેવાઈ જવાનું! સાધમન રીપોઈ અમને સર્વાનુમતે મંજુર છે એવો સીડકે એસેમ્બલીમાં મરાવી લઈ અમતને જતાવી આપવું કે હોંદની સેક્રેટરીય કાઈસીય જે હોંદનો બહેરમત બહાર પાડી કહે છે તેણે પક્ષ દર્શાવી આપ્યું છે કે સાધમન રીપોઈ વહન

પરમર છે. હીન્દુ દળદર એવી થીરી બન છે! પરંતુ બહુ થાવ તરી વલમભાષી ચોખસરેવ આદેવની આ આલખાણને જે હાથવાળી નાખી! તે' નો અમ્મરોના ફેરવે. કે મહાસભા આ ચુકળીમાં આમ કોમે. એટલે કે મહાસભા હમેવવારો બહાર પાડે અને તેમનેજ બુટવા ચોટરોને આપીવ કરશે એટલે એ તો સ્વપ્ન છે કે મહાસભાએ હમા કરેલા ઉમેદ-વરોજ બુટારાનાં અને મહાસભાવાદીઓ મહી એસએમલીમાં સમમન રીપોર્ટ'ને કે ડીવ રેવનાં આજ પરિણામ આ રાગનું એટલે હવે આલેખેનાં થાળી તેઓ નર્મી કોમ સ્વ પેટ ભળ-વાનાં. બાને પેટનો ભળેલો બીજું શું કરે! મહાસભા આપીને કિષ્ક મહાસભા ભેલમાં છે તેવા સમયે તેની સ્વચ્છનીતીને ઉપી-વાલે છે! ત્રીજે સ્વતંત્ર ભળાપાજ હકાલે છે! આ પ્રમાણે મહાસભા—ચોખસરેવનું પુલ હવે ભળે છે. આ સેવક વલમ-તાનત મારીરેલમાં આ મરદર રટે કે સમયના માટે સ્વી-કષ્પીને આલેખ'કનને! ચોટલે આલેખી મેકલી આલે છે તે તમે! ફરીકારશેજ એવી આલે છે

એરીઓ, એવરીવન! આનંદ અન ભનો આલેખો, ભલા મળ મળ. 'સમન' વરતા અને નર્મજવાન આ સમ વચ્ચે નામે એસ રોક સો ભરજી મહારીએથી એલો આસ લેતા એક વજ કષ્પીને અમતની પ્રળને ઉપર કષ્પુ તેમ આનંદ માજવાનો છેલો સંદેશો આપી ભલ છે! આ નર્મજવાન આલેખ મહાદુરને તેના ડોસાઓ પીડ ક હળવર રોકક આપીને છંદગીની કરવાનું કરવા દર્શાવ્યું. વમર પસીના પહેલા, આપતા આપી જાલેલા આ દહાને મુંદરમાં મુંદર ઉપરેમ કી રીતે કરશે તેના વિચાર કરી લેવાની આ નામદરને કંઈ આલે તસ્કી લેવાની બહાર પડી નહિ. પીડ ક હળવર રોકક આલેખમાં આવી-વમર એટલે હાલમાં વિલાપતમાં બેકારી તો પુલજી આલે છે. વીસ લાખ માજસો હાલમાં ત્યાં કામ થાલે વિતાના પહેલા છે તેમજી થાંચ સાન લાલીના વિના પરિ-ત્રમે આવી મળે. તેમા શું આલેવી! આપાને ધૂણી ખમ્મા! કરતાં તેઓ રાગ દીવસ બલે આપુ બલે, કરવા આ નર્મજવાનની તહેનાવમાં ખમ રજા કલે. આવા લોકો ખીજું તેની માલે કરવે પણ શું ફાદનાં ખીજની લઈ ક્યાં ખોટાં પીડ ક હળવરનું આ કાલ આલેખે માજી કર્યું અને પકારીમાં હલો મડીએ શુકા રસ્તમજ મહાસભા બાટલો રાખી રામ-કરજી થમા અને બાટલીની કુનમાં એક થવ કષ્પી તેમ કલેલો સંદેશો આપે, મહીનાઓ થર્મ કોટો કરી રાખેલો નર્મો મેં ખલાસ મેં અને હવે આ ઉલેલો કોલ પણ લેતા લતા અમતને સંદેશો આપુ શું. 'એરીઓ, એવરીવન આનંદ મન પ્રમે, આલેખો, આનંદો.' આપણા ફેલ ઉપર સભ્ય ચલાવવી પ્રવલતા નર્મજવાનોમાંના એકનો આ કેવો સંદર નમુનો!

બી. સેવક, થનચહર.

અકાઉને વિનંતિ

આજના રખડા અમર નમરી સહાયવાની પધ્ધતિ બહાર છે તો કૃપા કરી તમારા કલ્પનમ મોઢી આપે તો આલે તમારા આભારી કાકશું.

આમની સભામાં તોફાન

એ સવચેને સસપેન્ડ કર્યા

આમની સભામાં કોડુસ્તાનના સવાલ ઉપર આજના કારક તોફાનો થયાં હતાં. મી. ફેનર ચોલેલે લેવન હરદ વિલાગના મજુર પણ તરફથી મુંદાલેલા સભ છે. તેઓ કલકત્તામાં જન્મેલા છે. વજ પ્રધાન મી. રામસે મેકડોનલ્ડને હીંદ વિષે એક અજ પુલમાં આલે તેનો જવાબ તેમણે આપી દીધ: પછી મી. ફેનર ચોલેલે આજી કરવાનો આમલ કર્યો. મી. ચોલેલે આમણી કરી કે પાલમિંદમાં એક દિવસ લીધ વિષે થર્મ કરવાના રાખલો. વજ પ્રધાને દર્શાવ્યું કે એવી થર્મ કરવી જાહેરના હીલમાં નથી. મી. ચોલેલે દર્શાવ્યું કે આ અહીંથી ના દાઆ આજા જાવલે જાવલે પ મેલ છે કે આગળી આસ બહાર છે. મી. રામસે મેકડોનલ્ડે દર્શાવ્યું કે એવા આસ ફેલ જનાવો બનવા નથી કે નેથી આસ થર્મની બહાર પડે. મી. ચોલેલે અજાવ્યું કે હીંદમાં સમાધાનીની સર્વ આલેખો પડી આગી છે તે વિષે પણ મી. મેકડોનલ્ડે સખત કષ્પોમાં અજાવ્યું હતું કે એ વાત પણ બી રી છે. મી. ચોલેલે સ્પીકરને પુલ્ય કે એ પ્રથના ઉપર સચેને પુલજી આમનું હોય તે પ્રજા ઉપર સવાલ પુલજાની સબે,ને માટે ફેલ આસ રીલ છે ના નહિ. કારણ કે તમે પલના અંકજ પણ જાવલે સચેને પ્રમે પુલજાનીજ બંધી થમ અમ છે

સ્પીકરે દર્શાવ્યું કે સામાન્ય પ્રોપોઝરટી રીત લોક સભ મર પુલવી ન મા એકે પાડજી આજા મળે દાઆ કે કોડુસ્તાનમાં રિમિત એટલી બધી અંબીર છે કે આવા અંબીર કમયે મુપ રહેવું એ ખીજુલ જલકલ છે. આ વખતે સભામાં 'મેસી ભલે, મેસી ભલે'ના પોકારો થમા છતાં મી. ચોલેલે ઉભાજ રજા. કાર માદ સ્પીકરે મી. ચોલેલે મેસી જવાની સુચના કરી. જના લેલો મેલ નહિ. એટલે વજ પ્રધાને તેમને સસપેન્ડ કરવાની હરખાસ રજુ કરી લેવર પલના ભમુક સચેલો હીવીજનની મામણી કરી. અને મત બજવા લાગ્યા—મલ સજનારાઓમાં એક લોન મેકેટ નામના સભ પણ હતા. મી. ચોલેલે સસપેન્ડ કર્યા બાદ મી. મેકેટ મેલી ઉઠવા. આ બેલક કરમ બરેલી વાવ છે

મેલ (પાલમિંદની સજા સુચવવું) નિશાન)

ઉપારી આલવા માંડવ

આદ મી. મેકેટ ઉભાજ ઉપર નર્મી મેલ મુકવામાં આલે છે તે તરફ થમા અને મેકેને કપાડી ચેલાતા થમા ઉપર મુખી રસ્તો માખવા માંડલો. થડી બર તો આ બનાવથી આમની સભાને પ્રલાપાત થઈ ગયો હોય તેવું લાગ્યું! સર્વ ફાઈ આલેખ' સુલ જાલે થમા. એક એકેન્ડ મેકેટ થાલે ફેડી મલો અને તેની પાસેથી મેલ કલ લીધું અને તે સારન્ડ કાટ આગેનાં કલજમાં આપું લેવ્યું. મેકેટના આવા લત'નથી સવન વિરેલ થઈ. લાખ. અને મી. મેકેટન પણ સભ તરીકે સસપેન્ડ કરવામાં આલ્યા. મી. ચોલેલે સસપેન્ડ કર્યા તેવા મત બજવામાં મેકેટ લથા મી. આલેન હતા. તેઓએ સ્પીકરને મલો બજીને સ્વાધીન કર્યા તે લેવા રીલ છુલજ લંદન કરવું એલેલે તે પણ ન હતું. આદ મેકેટે લોનાનું નિશાન મહી આલવા અડિયું અને એ બનાવથી તેમને પણ સસપેન્ડ કરવા મા આલ્યા.

કેદને રૂએ ક્યાંથી એટલે દુકાનમાં એટલેવા લાગી છેક પાડી નાખી આ બંનેનું નથી ફરીથી એટલેવા અમર બીજું કામ ભલાવી નિરાકર કરે છે. એ દોષ બહાર ભાગ અને ભાગ્યેરીમાં વાંચે તો અહીંના શેઠીયા તેને સ્વામી કોઢી મળી આચાર્ય બીજે બાજુએ એટલે રસ્તો આપી રસ્તાનો બીજાની બનાવે છે પણ નાના નોકરો કરમમાં દમાઈ રીખાય છે અને પોતે નોકરીથી વિમુખ મનથી તો જુએ મરણે આ બાસ્તીમાં મમે તેના બુદ્ધિ સહન કરે છે આવી અધોગતી છે.

દુને રસોડામાં પ્રવેશ—રસોડામાં એટલે તેનો અર્થ પકાવનાર તથા કાકુ કાકડું પચારી પાચરવી પાણી મરમ કરનાર કાકડાનું કામ કરનાર શેઠનો હજુરી અને ગુલામ. શેઠ, મહેતાજી, સેંસ-મેન, શેઠના સમા વિગેરે તથા શેઠાણી વીગેરેની આજ્ઞામીન રહેનાર “મુઝ” પ્રાણી” રહે આ “મુઝ” પ્રાણીના પમાર વરસનાં પા. ૧૮ થી ૪૦ સુધી છે તે ઉપરાંત પમાર ખાનાર ફેકન પણ રસોડામાં છે. આ માણસો મુઝ પ્રાણીમાંથી સજીવન ભોજતા પ્રાણી બને તો ન બળે મુરાની જ્યાં ન બળે ખાવા રહેવાનું સ્થાન કે ન મળે નોકરી. આ સ્થિતિ કરતાં રસોડા-આની ને ફરી કરનારને પ્રજાએ જુનાગઢ નવાજનાં કુતરાં બનાવ્યાં હોત તો આચાર્યનાં જનતા. કાલ કોઈ પણ કારણ વખત વખત એવવધીએ જે રસોડાને આજ મહીનામાં અધુરા દિવસે રસ્તો આપી. “મુઝ” તેના શેઠની દમાણુ રૂચિ” અને ચોડાક રસોડામાં જીવી સ્થિતિમાં છે કે જેને દેશાચાર્યનાં જાક પારકીડ સીવાય બીજે માણસની વસ્તી છે કે કેમ તેની પણ ખબર નથી. કોઈ કોઈ વરસ ક્યાં દેશથી એમીમેંદમાં આવી રાજકોઠી કેદની સ્થિતિ બોમને છે. અહીંની પોટુંગીઝ સરકાર મુજબ દમાણુ છે અને હરેક હાંદીને પોતાની દહીમાં પોતાના એવા સમાન આવથી જુએ છે પણ શેઠની બોમવસિથી કેમજ નોકરો કેદી અવસ્થા એમવતા હોય તેઓને સરકારનો આમજ ભેલાની અમર નથી પણ સરકાર તો અલગી મુજી છે. પાટે હરેક હજુ પણ એટલી શેઠ નાથ મરાવનાર અધિકાર એને અને પોતાની કરજ વિચારે તો સાઈ

શી. મે.રેન્સો મ.કર્સોનો એક રહીજ.

મહેરમાન ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના અધિપતિ સહેલવી પત્રિત સેવામાં.—

વિશેષ અમારી સ્થિતિનો હેવાલ અમે નીચે મુજબ અજાવવાની રસ્તો બંધને છીએ. અમે અવ નોકર વર્ગના માણસો છીએ. આપની અજુ મારે અમે નિવેદન કરેલી કચીકન ઉપર નવ માણસોએ કહીએ કરેલી છે તે પણ આપને મે.કલી આપીએ છીએ. પરંતુ અમારાં નામો પ્રસિદ્ધ ન કરવાની આપને અજુ છે.

મેરાના કારકાન શેઠ સોમ પોતાના નોકરો પાસેથી ૧૮ કલાકની સખતમાં સખત નોકરી મે છે છતાં શેઠીયાઓના મનમાં નોકરો એટલે મેરાના લીધેલા મુજામેજ છે. અવારે ૭ વાગે દુકાન ખુલે છે અને ૧૧૧ વાગે બંધ થાય છે બપોરે એક વાગે પાછી ખુલે અને સાંજે ૭ વાગે બંધ થાય છે. આ પ્રમાણે કામદો છે. દુકાન સાંજે ૭ વાગે બંધ થાય. આદ નોકરોએ રાત્રે કચી સામ દહ વાગ્યા સુધી દુકાનમાં પાછો ખાલ સરખી રીતે એટલેવા બેઠાં. એ કામ ક્યાં જાણી નોકરોથી મુજ કામ. આમુક સંજેએને લીધે કહાય છે કામ ન થયું હોય તો શેઠના આરે કપકાને પામ થયું પડે

છે, અવારમાં પાા વાગે પાછું નોકરી ઉપર હાજર થઈજ જવું બેઠાં. એ જરા મે.કુ થાય તો કપકા સાંભળવા જ પડે. એ દુકાનમાં થરાક કામજ થયે અને તે માત્ર લીધા વીના પાછો ભાગ તો નોકરની પુરી કમજખતી સમજવી. અનેક પ્રકારની વાતો શેઠીયા નોકરોને સંભળાવે છે. વળી કેટલાક શેઠીયા તો એવા છે કે નોકરી કરવા પમાર પણ આપતા નથી. નોકરો પમાર માગે તો કહે છે કે “આપીશું, શું તમારો પમારો આપને મરી જવાના છીએ. અધાર હોય તો મે, એખી ફરી આપું. પરંતુ કાલ શેકા પેલા નહિ બળે. તારે દેક જવું હોય તો જા, પાછળથી પેલા મોકલી આપીજ.” આવી વાત અભજ નોકર બીજારો મહેમાર બની ભાગ છે પેલા વમાર દેક પણ કેમ જાય? એટલે બીજી નોકરી શોધે છે અમર તો ઉવટે કાદનો આકરો ભેવો પડે છે. અને જા પણ પડ્યા ઉપર પાછું જેવું થાય છે. વળી કેટલાક શેઠીયા-એએ તો નોકરો મારે આસ કામદા બનાવેલા હોય છે. કામદા તરીકે નોકરને આર રેકલીથી વધારે આપવી નહિ. એખા બેઠાં તેટલા આખા પરંતુ રેકલી આરજ બળે. ખીરસનારે જુદથી એ એકાદ વધારે આપી હોય તો ખીરસનારના ભોજા

અનેના હરજ ભોજા પણ દેશથી નાની ઉમરના ડોકરાઓને એમમેંદ ફરી લાય છે. પમાર બહુ તો વરસના ગજસો ફીયા આપે. આરા ડોકરાઓ પાસે સંચા ઉપર અવારે ૭ થી ૧૧ વાગે દહ વાગ્યા સુધી કામ બે છે. વળી કોમને કામ બરાબર ન આવડતું હોય તો માળો હજને આર પણ મારે છે

રાત્રિવારે દુકાન ૧૧૧ વાગે બંધ થાય છે. છતાં એક વાગે પાછું કામે ચડવું પડે છે, તે રાત્રે એક વાગ્યા સુધી દુકાનમાં કામ કરવું પડે છે. વળી જુદા શેઠની હોય તો પણ તેના ભોમ તો બીજારો નોકરોજ થાય છે. શેઠીયાઓના કાને અમારા પોકર સંભળાય તેટલા મારજ અમે આ અખાજ મોકલ્યું છે.

શી. મેરાના નોકરો.

સાઉથ આફ્રિકાના હાંદીઓની હાંદીની સ્વાતંત્ર્યની લડતને આર્થિક મદદ

હાંદીની સ્વાતંત્ર્યની લડત માટે અમને નીચે મુજબ નાણા મળ્યા છે.

૬૨૮ બાંન હોંડુ સોસાયટી	૧૧ ૧૦ ૦
હાંદીની સ્વાતંત્ર્યની લડતને આર્થિક મદદ (૬૨૮ બાંન, ૧૧. ૫૨૮)	૧૬ ૧૦ ૦
મળી હાંત વધારક મંડળ (૬૨૮ બાંન, મેરા)	૫૦ ૦ ૦

કુલ ૧૪૧ ૩ ૩

૨. ૨ મોદનબાલ કનજી લેદીયા હરમનથી અમને અખી અજાવે છે કે સમસ્ત હાંદીયાવાદી આજુએએ હાંદીની સ્વાતંત્ર્યની લડત માટે એક હાળો ફરી પે.કેસ સભામક અમિતિ ઉપર પાઉક ૧૦૨-૧૪-૦ (અંકે ફીયા ૧૩૪૨) રેકરના તાર મારકે તા. ૧૮-૭-૩૦ ના રોજે રાજપુર મોકલી આપ્યા છે. પાઉક ૧-૬-૦ સીમકમાં છે અને હાળો હજુ ચાલુ છે.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇસનનું સ્ટેટમેન્ટ [મયા અઠ્ઠી માસ]

૨૮. ખીને ચુકાદો ૨૪ સ્ટેટ પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડ વિરુદ્ધ બેંકનીસમર્પણ મુનીસીપલ કલેક્શનને છે. આ કેસમાં 'કોર્ટ' એવો ચુકાદો આપ્યો છે કે જનરલ કીલર્સ કન્ટ્રોલ ઓર્ગેનિઝેશન મુજબ જનરલ કીલર્સ બાઈસન્સ માટે સર્ટીફિકેટ અરજીની ભાગીના ધારણ ઉપર ના પાડી શકાય નહિ. આ નીર્ણયથી મુનીસીપાલિટી લગભગ એક લાઈનની સત્તા સર્ટીફિકેટ આપવા સંબંધી ફેરવી છે તેનો નીર્ણય થાય છે. આ મુદ્દા ઉપર ન સેક્ટ ૩૦-૧ આમત્રી વર્ગ, અથવા વસ્તી ને અટકે એ પ્રશ્ન ઉપર વધુ ચર્ચા કરવી યોગ્ય થઈ શકે.

૨૯. આ પ્રશ્ન સંબંધી એ માફ આપવાની જરૂર છે કે બેંકનીસમર્પણની મુનીસીપાલિટીને સન ૧૯૨૬ ની સાલમાં એક્સિસાઈઝના લાઇસન્સની અરજીઓ ઉપર વિચાર અલાવવાનું મુદ્દા ની રાખ્યું જનરલ પ્રાવિન ક ને આ નિર્ણય મુજબ મુનીસીપાલિટીને આ અરજીઓ ઉપર વિચાર અલાવવો એક એવું મુદ્દા મુનીસીપાલિટીને એવું વચ્ચે લીધું છે કે પ્રોપ્રાયટરી લેન્ડ ઉપર એક્સિસાઈઝને વસવાનો અધિકાર નથી એટલે તેમની અરજીઓ ઉપર વિચાર અલાવી શકાય નહિ. આને પરિણામે પાસે મેટ્રોપોલિટન કમિશનર નીમ ૩૬ કરી ૪૦ કોડી ડોલરની એવી ફાઈલ છે કે જે સત્તા મુનીસીપલ સરકારના હાથમાં છે તે સત્તા મુનીસીપાલિટીને પોતાના હાથમાં લઈ લીધી છે અને ફોર્મી ડોલરના લાઇસન્સને તેણે અટકાવ્યા છે. આ વિષયમાં ચર્ચામાં ઉતરવું એ બીજી જરૂરી છે. એક લેનો અર્થાત્માં અમલ કરતા વિધન આપ. પ્રશ્ન ઉપર તેમજ સન ૧૯૨૬ ની સાલ પછી જે નવા લાઇસન્સ આપવાનું માલુમ રાખવામાં આવેલું હતું અને તેથી જે 'ઇન્ટરેસ્ટ' લેના થયેલા છે તે પ્રશ્ન સંબંધી યોગ્ય રજામાં કરવામાં આવશે. કમીટીની સમક્ષ ને જુલાઈનો પહેલી છે તે ઉપરથી માની શકાય છે કે કમીટીને એમ લાગે કે સન ૧૯૨૬ ના ૩૭ મા કાયદાથી જેમનું રજા થયેલું છે તે સિવાયના એક્સિસાઈઝને અવિષ્કારમાં એક લે માલુમ પાડે તો તે સંબંધી ફાઈલવાનું કે જે સત્તા મુનીસીપાલિટીને આપવી તે ન હોવાથી યોગ્ય છે. આમથી ટાઉનશીપમાં જાહેર છે તે અને પ્રોપ્રાયટરી લેન્ડ સંબંધી કાયદાથી જાહેર છે એ બે વસ્તુ વચ્ચે દૃઢ તફાવત ફેરવી. સન ૧૯૨૬ ના ૩૭ મા કાયદાની પહેલી કલમમાં એવો તફાવત તમારી પાસે છે.

૩૦. એક એક્સિસાઈઝ અથવા તો એક જનરલ કીલર્સ એ ડાઉનસ મુજબ સર્ટીફિકેટ મેળવવાની અરજી મટે ને મહત્ત્વ મા અરજદાર જેવડે કરવા માંડતો હોય તે મહત્ત્વમાં તેને કમલ વડીવડનો દહ છે કે નહિ તે મુજબનો અધિકાર છે. આ નહિ તે વિષે 'કોર્ટ' કહી શકે જનરલ ચુકાદો આપેલો નથી. મી. ચેરમેન, પાસે મેટ્રોપોલિટન કમીટી નીમવાની જરૂર રજા રજા કરવી લેવા આવે ને આપણું કહ્યું હતું તેમાં કું કું કું કે આવે ફાઈલું હતું કે આ મુદ્દા ઉપર બેંકનીસમર્પણની સીટી કલેક્શનના અભિપ્રાયની વિરુદ્ધ નીર્ણય આપવામાં આવ્યો હતો. ન તો સીટી કલેક્શન આ ન તો આવે એ વિષે કહ્યું સત્તાવરે શી થી શકવા નથી. સર્ટીફિકેટ કેસમાં આપણીક કલેક્શનને ને ચુકાદો આપેલો છે તે વિષે તો કમીટી ચેરમેન છે નહિ. તેમજ એવો ચુકાદો આપેલો છે કે સેનેરી કાયદાની ૧૩૧ મી કલમ મુજબ મુસા અને

સીકાને ટાઉન ઉપરથી એક્સિસાઈઝ નહિ. આવી બાબતો કે જેમાં કાયદાની મુસા કલેક્શનની હોય છે તે એક એવો કોડી માને. એ ૧-૧ કલેક્શન નહિ સુરમ કલેક્શન એવેલેટ કીલ્ડનમાં ઇસ્ટના નીર્ણય આવી જાય તો. થમ કહે છે. એ અવિષ્કારમાં જનરલ કીલર્સના લાઇસન્સ માટે અરજીઓ થાય અને જેમાં એવો નીર્ણય આપવાનો હોય કે ટાઇલ કીલ્ડની કલમ મુજબ અરજદારને મહત્ત્વ કમલ વડીવડનો અધિકાર છે. આ નહિ તે પ્રશ્ન ઉપર એક એક્સિસાઈઝ અથવા તો એક નીર્ણય આપી શકે નહિ.

૩૧. આ પ્રશ્ન સંબંધી કમીટી સમક્ષ ખીલ ગળુ જરૂર આવેલો રજા થયેલો છે. પહેલી મુસા એવી થયેલી છે કે જે એક ને ટાઉનશીપની અંદર આવેલી પ્રોપ્રાયટરી રહીને વેપાર કરતા હોય અને જેમને ૧૯૨૬ ના કાયદા મુજબ તે પ્રોપ્રાયટરી માં રહેવાનું રજા મળેલું હોય તેવાઓનું એક રજીસ્ટર બનાવવું. જે રજામાં એક્સિસાઈઝને વસવાનો અધિકાર ઉપર અંક મુજબ આવેલો છે તે રજામાં લાઇસન્સ માટેની અરજી થઈ હોય તો અરજદારે બતાવવું એક છે તેઓને જાહેર માલુ પાડવું નથી વાતો જાહેર માલુ પાડવું હોય કરતાં રજીસ્ટર થયેલ હોવાના કારણે તેને જાહેરવાનો અધિકાર છે. આ જરૂર વાંચાવેલી એટલા માટે છે કે પ્રથમ તો અમુક એક્સિસાઈઝ જાહેર માલુ પાડે છે આ નહિ તે પ્રથમ તો થયેલું હોય એક છે. વળી રજીસ્ટર કરવાની ને અમલદારને સત્તા આપવામાં આવી હશે તેથી પાસે રજીસ્ટર કરાવવાના અનેક કાયદામાં આવીને અમલ થઈ અને અમુકને રજીસ્ટર કરાવવાનો અધિકાર છે આ નહિ તે વિષે તેને સમજ પડી નહિ. થમ કેસો તો મુજબ કરેલા હશે અને પરિણામે કોર્ટમાં કેસો જશે. એ રજીસ્ટર કરનાર અમલદારનો નીર્ણય ઇસ્ટના મુજબ વાતો. સરકારી પ્રોપ્રાયટરી કાયદામાં અર્થ કરે એવું કરાવવામાં આવે તો અરજદારને આને કોર્ટ કું અર્થ કરે છે તેનો અધિકાર છે તે અધિકાર જતો રહેશે.

૩૨. આ એક પ્રોપ્રાયટરી કોડીની કલિએ થયેલ જાહેર છે. અમુક સત્તામાં કોર્ટ એક્સિસાઈઝ લાઇસન્સને માટે અરજી કરી હોય તો એવી જરૂર રજા કરવામાં આવી છે કે તેણે રજીસ્ટર એક જાહેરમાં ટાઇલમાં પાસે અથવા રજીસ્ટર એક કીલ્ડ પાસે કે કમીટીને એક એક્સિસાઈઝ પાસે પ્રથમ એવું સર્ટીફિકેટ મેળવવું એક છે તેને એ જાહેરમાં વસવાનો અધિકાર છે. તે અમલ પછી તે લાઇસન્સ મેળવી શકે. આ જાહેરમાં થઈ એક વાતો છે. આવા અમલદારે તેવું સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી હોય અને તેનો ચુકાદો એક ને જ લેવાતો હોય તો કોડીમાં હાલ ને દહ લેવાય છે તે જાહેરમાં જાહેર છે. એ દહ એ છે કે જેની જાહેરમાં કોર્ટ ને નીર્ણય આવે તે જાહેરમાં લેવાય નહિ કે અમલદારનો. કોડીને કોર્ટ પાસેથી નીર્ણય મેળવવાનો અધિકાર છે તે જાહેરમાં લેવામાં આવે તો તે જાહેરમાં કોડી એક લેવા છે કે તેમને કોર્ટમાં ન્યાય મળી શકે છે. કલેક્શન કલેક્શનને જાહેરમાં કોર્ટમાં જવાનો દહ ન હોય એક એક છે અને તે એક માટે કે ત્યાં તેઓ કેસ કરીને ન્યાય મેળવે છે. એક વેપારીને પોતાનો વેપાર એ એક જાહેરમાં નિર્ણય સાધન છે અને તમે જે તેના વેપારના ઉપર જાહેર મુદ્દા આ તેનું લાઇસન્સ ન આપો અને તે માટે તેને કોર્ટ પાસે જરા દહ પોતાનો કેસ ન લાવવા દો તો તે પોતાના જાહેર નિર્ણય સાધનમાં ચુકાવી મેલે છે. કોડીમાં

પણ હાટને નીલાવવા માટે પોતાનો ફાળો ભાગે છે.

૩૩. હાંદી કામને પસંદ પડી છે અને આવી દોલ એવી હરખાસત થોડી છે કે જેકે હાંદીને અમુક એરીવાસા અમુક પ્રાપ્તિ માટે લાઇસન્સ અર્જીટીક માટે પ્રોત્સાહનો આપી રીતી ભથ્થા ભેટને આપી કરી દોલ અને તે અરજીકરને તે મજાનમાં દાખલ કરી મુજબ વસવાનો અધિકાર છે. આ નહિ તે વિશે અમલદાર પાસે સર્વિસીક મેળવવાનું દોલ થોડું તે અમલદારે એ ભાવત માટરડેટના ડે.ટ.મ. બજારવી ભેટને અને માટરડેટના નીર્ણમ ઉપર અપીલ કરવાનો અધિકાર પણ અમલદારને રહેલો નથી. આ હરખાસતને કારણે હાંદી-એના અપીલના દરેક સમવાઈ તેમજ તે સારે અરિખતા લાઇસન્સો ને અપામાં બંધી દેવા તે અપા સમંધી જેને મેળવવાનો અધિકાર ન દોલ તેને ન થઈ શકે.

૩૪. મુનીસીપાલિટી વાસ્તવા કાણીએને આ વિષયમાં જનરલ કીસર્સ કન્ટ્રોલ ઓર્ગેનિઝેશને સુધારવાની મામણી કરી છે તે બાબત નથી. હાંદી કામને કામ છે કે આ ઓર્ગેનિઝેશનમાં હાંદી કામના કરીશ પેશારીએના કામમાં પુષ્કળ સત્તા મુકાએલી છે અને ઓર્ગેનિઝેશને સુધારવાની મામણી કામ છે તેમાં કમ્યુ એવ છે કે કામના ઉપર જુસ્મ મુજબનાં એક નવું કમ્પિયાર ઇલ્ડ કરવું. અને હાંદીએનું કમ્પિયાર ઇલ્ડ કમ્પિયાર છે તે એ ઓર્ગેનિઝેશન મુજબ ટર્મ રોસ, કુમરસી મેસારજ, અને મુસા અને સીલાતના કમ્પેલા જેસા ઉપરથી ભેટ લેવાઈ. આ જેસાના મુકાદા મોટા ભોળી ૧૯૧ મી કમ્પ મુજબ નહિ પરંતુ જનરલ કીસર્સ કન્ટ્રોલ ઓર્ગેનિઝેશન મુજબ આપવામાં આવ્યા હતા. સ્પીક્ષમાં ને સ્થિતિ ઉભી કમ્પેલી છે તે જુદીજ નવતરી છે. સ્પીક્ષની ટાઉન કાઉન્સિલે સાનેરી કાપવાની ૧૯૧ મી કમ્પ મુજબ મુસા અને સીલાતને નવર ૧૬ ના રોડમાંથી કઢાવવા માટે રૂક કરેલો. આવા-ધીક કાલેએ ટાઉન કાઉન્સિલની વિરુદ્ધ મુકાદા આપ્યો હતો. અને એપેલેટ ડીવીઝનમાં પણ એ મુકાદાને વાલમ્પી ડેરવવા માં આવ્યો હતો. આ કેસમાં જીવ મળ્યા પછી મુસા અને સીલાતે બીજા રોડમાં લાઇસન્સ માટેની અરજી કરી અને કાઉન્સિલે તે આપવાની ના પાડી. અને કેસ પાછો ડે.ટ.માં ગયો. આવાધીક કીસર્સે ટાઉન કાઉન્સિલની વિરુદ્ધ મુકાદા એ કેસમાં પણ આપ્યો. એટલે ટાઉન કાઉન્સિલે વોલ્ટેજ રીસાન્સુકનના આધારે પાછો કેસ કર્યો. ટાઉન કાઉન્સિલે મકનના પૂરે રીતે વપરા મજાનમાં ટર્મ માલસને વસવા દેવા સંબંધી કેસ કર્યો અને માટરડેટની ડે.ટ.માં કાઉન્સિલને જીવ મળી પરંતુ આવાધીક કીસર્સને અપીલમાં માટરડેટના મુકાદાને ફરવી નાખી કાઉન્સિલ વિરુદ્ધ મુકાદા આપ્યો. એટલે સ્પીક્ષમાં ખરી રીતે ત્રણ કેસો થયા. અને ચાર મુકાદા મળ્યા. ટર્મ રોસ સંબંધી એપેલેટ ડીવીઝનના એ મુકાદા તરફ પણ કમીટીનું કમ્પેલેશનમાં આવે છે. મુનીસીપલ લાઇસન્સ-સીક કમીટીના વલમ્પ મતે વિદ્વાન નવાધીએ ને રીકા રેલી છે તે પણ અલગવા નેવી છે. મી મીલીને તેની બુઝાનીમાં આ મુકાદામાંથી માર આવેલો છે તે પણ અલગવા નેવો છે.

(અમુક)

સુધારો

અમારા ટા. ૧૮ જુલાઈના ઇલા અકમાં "ક્રિસવાલથી હાંદી કમતને મદદ" એ અગાળા લેકેન બહેનોએ પાઠ ૩૩૦ નું નહિ પણ પાઠ ૧૩૦ નું ઉપરાઈ કર્યું હતું એમ સુધારીને વાંચવું.

ઇલાગોઆએના મમાયાર

(અમારા અમરપત્રી તરફથી)

—તમા કમીસેશન કમિટી પરદેશીઓ માટેનું છે. પે.સુ.સી.ક રધવતને કાલ પડતો નથી.

—ટેકમાં આમેવાનાં પડકારો અને દેરાની બચ્ચિને અમે અહરે પણ મેલાવતા સમારંભો કરી મુનીવન ઇન્ડિઅને લોકપ્રિય થવા વાલમ્પી પ્રવાસ કર્યો છે. હાંદી એસોસીએશને કમ્પે ઇલ્ડ નથી. મુનીવન ઇન્ડિઅને લમ્પમ પચાસથી સાક નવા મેળવે મેળવ્યા. હાંદી એસોસીએશનમાં મેળવે મધાસવા બાઇ મિલનકાલ, વામન રાવ વિરે કલકાઈ મુવો જુલ પ્રવાસ કરે છે. તેમને મુર્વા મન્થવાદ છે. અર્જાના મુવો પણ કલકાઈ છે. તેમનાં કાર્ગમા ફોલેક મયે. વાલ્ક સરખામાં સામેલ રહીનેજ કાર્ય કરવાનું છે નિરાણ છે.

—ઇન્ડિઅન મેલર એક કામસના લોકમાં તમામ હાંદી આઈ-એની એક ભંદર સમા મળી હતી. પ્રેસીડેન્ટ રોડ વલ્કાસ કામેલર. વાલ્ક-પ્રેસીડેન્ટ રોડ જુસામલાલ તથા રોસરટરી બાઇ કમ્પાનુ નીમવા. ૬૧ સરીનવળ મની કડામાં મલકા પે નાજી મોલકવતની કલકાઈ સોનો સારો હતો તથા મળ્યા બાઇએને કાલ્કરી આપી હતી. ફાળામાં આસારે સવાસો પાઠક મર્વા હતો આ ફડના દરેકરે રોડ કમ્પાનુ કડાઈમ્પ નીમાવા હતા.

મુવોના કલકાઈને સારો લાગે છેવાયો હતો. અલગ અલગ બીજા જગુ ચાર ફાળામાં થઈ ગયા છે અને દેરાની લડતમાં તામ ન. સકાય કરવામાં આવી છે તે માટે અર્જાના હાંદીએને મન્થવાદ પડે છે.

એરા રાહેરના મમાયાર

(અમારા અમરપત્રી તરફથી)

—મામાના માર્ડનની ચોળના ચોલા રોલ્કર થઈ ગઈ છે કાલમાં થઈ પીલ્કરા તરફાર છે બીજા તરફાર થાય છે. મળ્યાં પછીએ આવી થયા છે એક તો છેક "એરટરેલીવા" થી મન્થવેલ છે. અને ઇન્ડિઆ, મુસીપત્રી ભતવરે મમાવાયા છે તે એ મામના અરસામાં આવી પડે.મયે

—અને ફડની સરખાવ સારી થમસરી થાય છે. દરેક નાના પેશારીએ પણ પોતાનો ફાળો આપવા કલકાઈ બન્યા છે એક રુલ્કરે પીક ૨૦-૦૦ બર્લ પાલી કલકાઈ પંજર કરી આપ્યાં હતાં. અનેના મુસીમ બીરાદરેને પોતાનો કીસરો આપી અનેની જનતામાં તથા બકારની જનતાને બંડો લેવાયે કલકાઈજ આપી અલકાવાનું પાલન કર્યું છે. રા. નારજુલાસ મારમનકાસ અને પટેલ સારી રીતે લોમ અપી કર્યો કરી રહ્યા છે. એ પ્રમાણે કતાં બવિધમાં મિરામાં અલકાવતા મધારે મન્થવત બનશે બિનાં જુલ ચીન્ક છે. આ સળાજકના ફડમાં આજ મુખી લમ્પમ પીક ૧૫૫-૦૦ કરાઈ ગયા છે. પણ કલકાઈ વધારે કારણ અમુક ખાસ મોટા ભાગવારી ગેરકાલર છે.

—બીરીક મનવાર "કરલીસક" ને લો. મામંવીસપી અર્દા આવેલ તેમાં રોડેસીવાના અને લોરેનો માર્ડવીસના કાન્સલ હતા. આ લડાવક મનવારને લમ્પમ ૪૩૫ રીનીકો અને લામદારના સચુકાવ કલીત મુસીપત્રી આકિના પ્રદેશમાં આવવાનું ફલ એકલ કારણ કે પોતાના રીનીકો એનો ત્રણ મકાન લડાઈના આ પ્રદેશમાં લોમ બન્યા લોમ હા બજ તેના સમરજી ચીન્ક તરીકે એક અલક બંધી તેની સમાપી પાસે કરવી તે કિસે દરેક મુસીપત્રીએ જાસ ફેરમાવ નથી કામકાલ બંધ કર્યું હતું તેમાં ચીફ તથા જરમન ભાગવારીએને કામ બરાબર લીધા ન હતો.

—"ટરોલી" મલિ વધુ બાકાવાક હતો પણ મિરામાં બિનું બવિધ પલકા થવાથી બાળી રહેલા પાઠ કમિટીનું રાફ થઈ ગયું છે.

—કીસનમાં એક જરમન મમાનનું જુલ એક પોલકિ વાસીએ કર્યું છે. તેને પડકારો પાલી પુલ્કાં તેણે કલ્કા કે મને જરમનેએ

ગોરા બળી નાંદાની કોરપોશમાં ચોરસી પણ હું ગણી નથી તે ન માનું એથી જરમનીના એક થિલા માણુએ મારેલા અને કુતી-યને બતાવી આપણે કે હું ગણી નથી. હરે અને સારી થઈ છે. તે લાગી નહતી આ રંગ છે.

જેમના લ અને નીચલા ના મજાનનાં દુખ અને સોસી એકાનની જનરલ સમા મોલાખવામાં આવી હતી તેમાં થી બિરા આખાતર રેપોરટસ કલબ, રેપોરટસ કોરોના-બિરા અને બિરા રેકને કલબ તથા રેપોર્ટીંગ કલબ નબેના સબ્માએ હાજરી આપી હતી. અને મળી ચર્ચાઓ થઈ. એક પ્રસંગ બહુ જાણીયા કે પહેલી પંક્તીના રમનાશ બીજી પંક્તીના રમનાશમાં જઈ ન કરે પણ બીજી પંક્તીમાં જઈના પહેલી પંક્તી સાથે જામ થઈ શકે, કે બહુમતીએ પાસ થયા હતા.

—સ્ટેમની બુન માણની પેદાશ ઇસ્ટ ૭૬,૬૧૦ ની છે કે તથા ચર્ચના એ પાસ કરતાં ૧૩૪૬ ઇસ્ટ ૭૬નો વધારો બતાવે છે. પણ આ વધારો એકદરે બેલા છે કારણ નેરાનમાં આવતી માલેના જમાની દર વધારવામાં આવ્યા છે. બ્યારે બીજી આપાતો તથા નીચરાતના જમાની ૬૨, ૬૫૧ કરવામાં આવ્યા ૬.

—બારકબીલ એકના મેનેજર થી પી. ડી. એબરસ્ટનનું સોનાનું પરી-ક્ષણ તથા ચાવીઓ ચોરા થઈ તથા કે પતો ન મળવાથી તે મજકર ન થીઓમાં "વેક" ની લીસેરીની પણ ચાવી કોપથી એકાનીય-અર્થથી તાર કરી લીસેરી માલનારને મોલાખવો પડ્યો. થી અફ. ફોરેટલા પીક ૧૫-૦-૦ તથા વળા કપડાં કે ચોપાદ થતાં રહી જવાથી મળી આવ્યા તે એક દસ રીર્થીની નોક નીચ બારણા માપી મળી આવી. થી એ. વાઈની લીસેરીમાંથી પીક ૨૧ ૦

હતા તે બધા તથા ચોસ કપડાં અને ગીસીસ મેલચનના કપડા, નેમલ બિરા ચોટીમના મેનેજરના પરમાં કપડાં તથા રોકક આવે પતો જાણે નથી પણ ટોળી ખંખાઈ જાય છે સ્થાનીક ઇલેરીઆબ બાસ યારમી રાખ્યા જરૂર છે અને મજાન ટોળીના તપાસમાં રહેવા પણ જરૂર છે.

હોદની લડત માટે રૂબો

જરૂર જાહેર હોદુ સોલામટી અને કોળા દિત વર્ષક મંડલ (પ્રેક કલન) કરેલા રૂબોનું તબચાર લીસ્ટ નીચે મુજબ છે

	પા. શી. ચે.
રા. કાજ બાઇ બી. પરણ	૫ ૫ ૦
" કાજાબાઇ છવણ	૫ ૫ ૦
" કેસવજાલ કરમન	૧૦ ૧૦ ૦
" લલુબાઇ મે પાળછ	૭ ૧૭ ૧
" દલુબ ઇ લલુબાઇ	૧ ૦ ૦
" લેમબાઇ બી. પરણ	૫ ૫ ૦
" લલુ હરીબાઇ	૨ ૨ ૦
" ગોપારબાઇ નરસઇ	૧૦ ૧ ૧
" અંકુબાઇ ખુસાલ	૧૦ ૧ ૧
" હીરાબાઇ બાગન	૧૫ ૩
" છવણાઇ દુલ્લબ	૧૦ ૧ ૧
" હંવરછ દુલ્લબ	૧ ૧ ૦
" એલ. આર. મકનછ	૨ ૨ ૦
" દુલ્લબભાઈ બીયા	૧ ૧ ૦
" અ.વછ લીલા	૫ ૩
" મોતીરામ મોરાલ	૫ ૩
" વલ્લભ પ્રેમા	૫ ૩
" નારજી જીખર	૧૦ ૩

" દુલ્લબ બીયાની મોટીનું આમણું રોક	૨ ૮ ૬
" નાનુ બગા	૧૧ ૩
" બુધા બપુ	૫ ૩
" મકન બાજી	૨ ૨ ૦
" વલ્લભ દાછ	૧૦ ૩
" બજા જમ.	૫ ૩
" ચાલો મુનલામી	૫ ૩
" ગોવન મકન	૨ ૬
" રબુછોકે જાણા	૧ ૧ ૦
" મકન પેમા	૫ ૦
" અમલકાલભાઈ એ. જામેનીયા	૫ ૫ ૦
" ચરસોતમ અમવાન	૧ ૧ ૦
" અ.વનભ ઇ મે કળદાલ	૨ ૨ ૦
" દુલ્લબભાઈ રથા	૧ ૧ ૦
" લલુબાઇ રોક.	૧ ૧ ૦
" જીનાબાઇ લખુભાઇ	૧ ૧ ૦
" છવણ પરણ	૧ ૧ ૦
મેસર્સ છ-ડો. આફ્રિકન ટ્રેસર્	૨ ૨ ૦
અ.વની નદર લલુબાઇ મે. પાળછ	૧ ૦ ૦
" એસ. કા દુલ્લબભાઇ જીખા	૧ ૧ ૫
" પાંતી લલુ હરીબાઇ	૧ ૧ ૦
" હંવર અંકુબાઇ ખુસાલ	૫ ૩
" હીર. માવજાઇ લીલા	૫ ૩
" પ્રેમ હંવર દલુબાઇ લલ્લભાઇ	૧૦ ૩
મે. રવ. જાણી એન. જીના કરમન	૨ ૨ ૦

પા. ૭૧ ૧૩ ૦

કોળી દિત વર્ષક મંડલ તરફથી

પા. શી. ચે.	
૧૭ ૧૬ ૦	ગોળા મડળ તરથી
૧૧ ૧૧ ૦	ગોસામબાઇ મેર.રછ
૫ ૫ ૦	રબુછોકેમ ઇ પરમતમ
૩ ૩ ૦	બુધાબાઇ ભ.જા
૩ ૩ ૦	બાજીભાઈ મુખા
૩ ૩ ૦	મંજાભાઈ કેસવ
૨ ૨ ૬	નાથુભાઈ કેસવ પરેલ
૧ ૧ ૩	ગોવનભાઈ ગાનછ પરેલ
૧ ૧ ૩	મોટીબાઇ રાખછ
૧ ૧ ૦	ઉક.ભાઇ મ.મ.
૧ ૦ ૦	રબુછોકેમના નાતા
૧ ૧ ૦	ક.જાબાઇ પ.ચીબા.
૧ ૧ ૦	એક ભાઈ તરકથી
૧૦ ૬	છવણજાબાઇ દુલ્લમ
૧૦ ૬	ગોપારબાઇ નરસઇ
૫૦ ૦ ૦	કુમે

તમારી જાહેરખબર

“ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન” માં છપાવવાથી તમને અમુલ્ય લાભ થશે.

બાહેર ખખર

હું નીચે સહી કરનાર બજારું હું કે મારા ઊઠરા નમે ગોવિંદ જોગી જે સગીર વચ્ચે છે તે ઊઠરાને મેં મારા બાઈ પરસોતમ ગ્રેમાને લાં રાખ્યો હતો. પરંતુ જો ઊઠરા મારા બાઈને લાં રહેશે નથી અને ખીજ બજારું મેં કેળા બરમાવવાથી મરજીમાં આવે લાં માર્યો જાય છે અને ખરાબ સોળતમાં પડે છે. તેથી હું જોગી ગ્રેમા આ ઊઠરાનો ખાખ બજારું હું કે મારા જે સગીર ઊઠરાને મારા બાઈ પરસોતમ ગ્રેમા સિવાય જોઈએ પોતાને લાં થરમાં રહેવા અમર તો મોઢરીએ રાખ્યો નહિ. આ બાહેર થઈ જતાં જો જોઈ માણસ આ સગીર ઊઠરાને પોતાને લાં રાખે તો તેની જે જોખમદારી હશે તે જો ઊઠરાને સમજનારે વેઠવી પાશે. આ હકિકત બાહેરમાં બજારું ઉપરાંત મેં સી. આઈ. ડી. ખાતાને પણ વિધિ કરેલી છે.

સહી દ. જોગી ગ્રેમા,
પરસોતમ ગ્રેમા સહી દ. પોતે.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer
Telephone 1. P. O. Box 1,
Warmbaths, Transvaal.

જો. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર.

દરેક બજારી માલમાલ, લીંબુ, ફેફડી (ખાખ) અને ફળદારી અમારા બજારીમાં પાડે છે. બહારમાળા ઝોડાં પર પુરું ખાનખાવામાં આવશે. કમી ઉપલા સવારે.

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

જ્યાં હિંદો વેપારીઓને મનમ રૂપ તેમજ સંભોગ વચાવ મનોસા ની નેસ વખતે છુપા સીધમેટીક નહિ હોવાને લીધે બધી અઠમલો આવે છે, તો તે અમરદોષથી મુક્ત થવાને મળે લાં જોગી—

હાથા બી. અકોટીકર,

૬૫ રેડ સ્ટ્રીટ, ફ્રાન્કસબર્ગ.

ફોન ૩૩૧ મિટર, જોહાનીસબર્ગ.

૧ જે હમણાં જોહાનીસબર્ગની નામાજિ પેટી જેમ જુસળ—૪, આઈ. પટેલની ડા. મ થી મુજબ જે છુપાનું નામ હર છે.

તમારા દેશી ઉદ્યોગને ઉત્તેજન આપો

સરકાર અને સુધોબીત કમિટી કાપવાનું કામ સીધાવત આપથી વખતસર કરી આપીએ છીએ.

જુક અમલકા હુદા

લેટર પ્રેસ, ઈનવેલ્સ, ઈરેટર પ્રેસ, પોસ્ટ કાર્ડ, બેન્ડ, પ્રામીસરી નેટ, ટ્રીપોલીટ રફીંગ, કોનવર્સીંગ, ફેલ નાઈ, મમલેગલ—ટન, મોઢીનરી બિગ, સુપીક બેગ, વંદળીય, માલસ બેન્ડ રેટીંગ રૂપા સવા છુપા, બાઈ રીપર, કેલેન્ડર લાખા મારીક ફાટવાના અમલકા ફેનસી બરમન લેલ પોસ્ટ.

રબર સ્ટેપ્સ ફેલ બજારી

માલ કોમર્સ અને સ્ટેપીસ્ટ

દરેક બજારી દેશી કવાઓ તેમજ બજારી પ્રખાત "લોટસ કમી" દરેક આપના ફરદો માટે અકસીર કવા સુચીપત્ર અને વિવિધ મદદ

The Standard Printing Works

A. S. TRANSVAAL

Stylish Printer, Stationer, Book Binder and
Rubber Stamp Supplier.

Phone 49.

P. O. Box 116.

Church and Handels Sts.

ZEELST, Transvaal.

Strawberry Growers!

રટ્ટોખરી ઉમાદનારા.

Strawberry Exporters!

રટ્ટોખરી અદાવનારા.

નાહુમ કોલ્ડન એન્ડ કા. (પ્રાપરાયટરી) લીમીટેડ,
૨૫ ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

અમે રટ્ટોખરી અને નાટાજન દરેક જાતનું રટ્ટ વેચીએ છીએ. દક્ષિણ આફ્રિકાના ફરદના વેપારને અમને કન વળિત અનુમત છે. વધુ જાણીતી માટે નીચેના સંસ્થાને પત્રવ્યવહાર કરો—

NAHUM COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED.

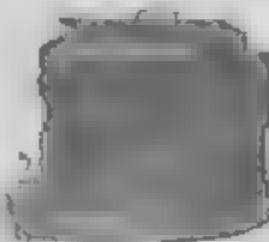
15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St JOHANNESBURG.

Printed and Published by M. J. M. and Co. at Phoenix

હારમોનિયમ

મન રમન માટે દરેક પ્રથમ હારમોનીયમ રાખવાની બજાર છે જે હવે પુરા પાડીએ છીએ. મુજબના પ્રખ્યાત "વાગ" ફેક્ટરી માંથી હાથના, પમના, પેટીંગલ દરેક જાતના મીઠા અને મધુગ સુરના હારમોનીયમો બહો રટ્ટોમાં લેવર રહે છે તે સ્વિચાલ હુદા બાંને.

તબલા

જમણા, સુર, બટન વીચેર પણ મળશે. દરેક જાતના હારમોનીયમનું રીપેરિંગ કામ આપીથી કરી આપીએ છીએ. કમી લાં મળે:

ધુપેલીયા એન્ડ સન,

૬૦૧ વીન્ડરરીયા સ્ટ્રીટ, ડાન્બર્ગ.

આઝાદીઓની-દુર'યાની

તમે દીલેના આઝાદીના મૂળ માલખવા માંગો છો? તમારે બાંધીછની અજબજ બેઠાં બેલી છે? ને આવી જાણના તમારામાં હોય તો તમે કેવળા વાંચનાપણે વાંચો. આ દિવસની દોર બેઠાં બેલી છે. આ દિવસની વાંચના અને તમારે વાંચના હોય તો તમે કેવળા અજબજ અજબજ કરો છો. આ જાણનામાં નામ નીચે પ્રમાણે છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્ર દેસરી, બે મહી મોલ,
રાસમી સદી, દીન, બેઠાં બેલી છે.

હાલોઆપે ઉતરી જવરેશ થા દાંસવાલ જનાર હાંડા પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને
રહેલા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ નિચેને સરનામે પત્ર લખા વખતે તો અમર તમને

તમારો આંખોને રાહત આપો

૩૬ વર્ષ સયાં અમે દક્ષિણ આફ્રિકાનાં લોકોની
નજર સુધારના આપ્યા છીએ.

તમારે અજમાની આંખોના દોષ તમારે
અમારી પાસે આપના;

અમારે પ્રમાણપત્ર
૬૬,૦૦૦ ઉપર અમારા માહકો.

આપને જે કાલની બતાવના કાલના
અમે સ્પષ્ટવર્ણીક છીએ.

J. Muller & Sons, Ltd. OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown

શાખા
Reserve Establishment 85 a, D'Almeida Street, Johannesburg.

આ પેટી કુવેલોનાં સખતી નથી

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant

દરેક જાતનાં ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સર પેકીંગ કરી
શી જે દી થી મોકલવામાં આવે, અમે

P. P. Bhagat & Co. Durban. 129, 130, 131, 132

Box 247 & 317 Tel. Khartoum
HOSEIN ISMAIL (SARDARGADH YALA)

Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

બે.સ. રજા અને ૩૧૭, ૨લીમાઈ બે.સ. "અમર"

હુસેન હસમીલ (સરદારગઢ વાલા)
દાંસવાલ પેસેન્જર એજન્ટ,

બે.સ. પા. ક. આફ્રિકા.

Phone 3357, Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHIA MORAR MATVADKAR

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરબહીયા મોરાર મતવાડકર
દાંસવાલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ કમીશનર

અને હમીયાન એજન્ટ
પેકીંગ સારી રીતે કરી માલ સી.આ.દી થી મોકલવામાં આવશે

૨લીમાઈ ૩૩૫૭ બે.સ. ૩૧૭ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

સ્થાપક "જુટ" માંથીના કંપનીના બંધાર અનુસાર
સમગ્ર દેશના નેશીયલ કંપનીઓમાં પ્રસિદ્ધ થયે છે અને
તેનું મોડું વેચાણ થાય છે

તમારા માટે તે જાણે છે અને માને છે, સ્થાપક
"જુટ" માંથીના કંપની ૨૦૧૬ કરી અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

આ "જુટ" ના
માંથીના તમામ કામ
વત અને કંપનીના પા
મેલના રહેશે.

સાલ એકમેટા :

એચ. જેમ્સર સમીથ એન્ડ કો.

(પીટા) લીમીટેડ.

બંધાનીસખના, કેપટાવેલ ૨૦૦૦, ૧૦૦૦,
પાટાએટા કામચ.

જુડન બોક્સ, ટેબલ અને કીચન કૌસર

નવા પ્રાથમિક લીસ મંગાવો
ફેક્ટરી વેલ્ડ એકર આકરો કોવા કનાં
બાવો કીચન શાખા ક.
લીલ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયદો જશે.

જુડ એન્ડ કો. - સમગ્ર ભૂ સમેટ પાસે અને કાંઈ મેટ્રો
લખો:— **L. MISTRY.**
Phone 2868. P. O. Box 2526
Add. No. 1 A Kort Street, J H Burg
મેલસ' બાઈ સી. આસાબાઈ એન્ડ કો ની સાથે. બંધાનીસખના

ઉત્તમ મરમ મસાલો વગેરે

અમારે કાં બની દેખરેખ નીચે તાલો અને સહાયથી
પરમાં હોલો મરમ મસાલો, કરીયાકર, કરકર, મર્યા, તેમજ
કેરીનો અને લીપુનો તેમજ મીઠાસ આપ્યાર કહેલાં મીઠો
મા બંધાવે અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આલો
ઉત્તમ માલ, તમે પરમા બનાવો શકના નથી. એક વખત
મંગાવી જાવી કરો. મળાકરુ દેખાવ.

K. N. PADIA,
122 Victoria Street. DUBBAN.

Telephone 3484

Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730, Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

૧. ૧ બનાના ૨૫ ક્રેટ, પાઈનાપ્લ ન. ૧. ૩
ક્રેટ ૨૫૦૦ (મી.એ.સી.) ક્રેટો ઉપલા
ક્રેટનાથે. ૨૦૩ બનાના નાપ્લ ૩૩૦ બના વેલ્ડેબલ
સાર પેટીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

૨૦૧૬ બનાના લાન્ડ ૨૨૬ અને વેલ્ડેબલ સાર પેટીંગ કરી સી.
એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. ક્રેટો:—
P. O. Box 254 Durban. 31 Short St

જાહેરાતીક પંચાંગ

ગ્રીસમી	હીંદુ	ગુરુગ્રામ્ય	પારસી	સુરોદય	જુલોસ
૧૯૩૦	૧૯૨૯	૧૯૨૯	૧૯૨૯	૧ મી. ૩ મી.	
ગ્રીસમી	મ. પ. ૧૯૨૯	૧૯૨૯	૧૯૨૯		
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫
૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨
૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪

કેટીંગસ

પાઉડર

કીડી, ઉપાસ, મીઠા, વંદા, માખી.
સમગ્રા જાહેરાતો

નાબુદ કરે છે.

આદીશ બનાવકા ફેક્ટરીનામાં વેચાય છે. P.O.

વેચવાની છે

ગોડી મુડીએ બહેનો નથી આપવાની ફેક્ટરી, વેલ્ડેબલ
તમાકુ, લીમીટેડ, સ્વીટ, મીનરલ વિગેરેના બંધાવાળા માલ
ફેક્ટરી પુરાન નાકુરેલ વખીવતના કારણે ફેક્ટરી બંધાવો
વેચી નાખવી છે

વધુ વિગત માટે ક્રેડિટ માં મળે.

D. K. VASIL.

122 Victoria Street, DUBBAN.

Recd from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST^s Durban.
PHONE 3623

આપ સીતલર લઈ ગઈ તમારી નાના પીપા બેન આપના હાલુક મળાવે
બહાર જામના કોલોનિયો આફર સાથે પાળા મળાવવા મહેરબાની કરવી

કેપીટાન્સ બાલ્કોનિયો
ધાતુ પૌષ્ટિક પાકો
મરીદા
સાચું તો કહે એક વાત
કુનાની તેમજ બેકી
સીધાંતના આમરે તેવાર
કરવામાં આવે છે.
પાળાની સ્વચ્છતાપાક
નંબર ૧, રતલ ૭/૬,
નંબર ૨, રતલ ૫.
મદામપાક રતલ ૫.
ગુદપાક રતલ ૫.
કેપીટાન્સ રતલ ૩૧
અદડપાક રતલ ૩
નિમેરે મેના મસાલા-
થી કારખુર ફરમાવું
મોદાઈએ મળાવે.

હિંદીની ૩૩માં અમારા પાકો
અજામ ફાવદા કમી.

હિંદીના મશાહુર ગાયકાઓના ૪૨૬ ગઝલો અને ૨૦૦ પાતાલાળી આપની છપાઈ બહાર પડી છે.

દરેક આપની રોકો
ગુજરાતી, દામીન રૂઝુ
અંગ્રેજી, હિંદુ મદજોઆ,
સંસ્કૃત, અથ, વીગરે આપા-
ની રોકોઈ આપા જ્યાંમાં
રોકોમાં રાખીએ હીએ.

દર મેકમાં નવી રોકો
માવે છે.

ગુલશને હિંદ

દરેક

મજલયાને ગાનોડાન

આ આપની અંગ્રેજ મળાની કે,
કામત માત્ર રી. ૨-૬

તેમાની અમત્રા પાળી રોકોઈ જાતની હોય તે
ગજમાના નાંખરા પ્રમાણુ આપરે ન કલયા.

દરેક જાતના મામોડાન
રખત, પાન્ટેજ, કળી-
વત, જાન માંજ, વીગરે
રોકોમાં ન જાતી હીએ.

હાઈમેનીયમ
હાપના પગના તેમજ
દબાગ- મુખર્ક તથા
પારીસની બનાવટના
મળાવીએ હીએ.

અમે ૩૬૦૦ સામકેન તથા દારમનીયતા મેટ નવર, કળીએ મેટા અમાના મળાઓ છાએ, નય.
અમે બીએ કામતા કતા સરત વેની સરત કળીએ અમા અપા મરીદા ન મેકરે મળા સેના લેસલેસ
માપક મરી:—
Phone 2447
P O Box 1155.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

103 Field Street,
DURBAN Natal

DIRECT FROM VARA'S FACTORY (BOMBAY)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK

Hand Harmoniums

£ 3-10-0.

We repair and workmanship
guaranteed.

ALL TESTED BY MR. GOSHALLA HARMONIUM EXPERT.

Write or give a call at

Leg Press Folding Harmoniums

£ 10-10-0.

We stock spare parts
As Reeds, Bellows Buttons etc

DUPRE & SON, 106 Victoria Street, Durban.

Indian Opinion

ENGLAND'S ATROCITIES IN INDIA

WE publish below the resolutions passed by the Working Committee of the Indian National Congress which throw light on the present political situation in India —

1. Spirit Of Non-violence

On a careful survey of the progress of events in all parts of the country since its last meeting, this Committee puts on record its thankful appreciation of the general spirit of non-violence, the cool courage and patient endurance of suffering displayed by the people under the grave provocation of cruel and unwarranted brinks and brutal *bath* assaults by the military and the police. The Committee praises the country on this great achievement and warns the Government that no one can continue in the name of law and order will defeat the people of India from their firm determination to win Swaraj at all costs.

2. Repressive Policy Of The Government

Whereas the Government has pursued a policy of relentless repression against the non-violent movement and has established a reign of terror throughout the country by actively encouraging or conniving at open acts of lawlessness and violence committed on the people by the very officials charged with the maintenance of law and order.

And whereas the following among other unlawful acts have been committed in pursuance of this policy, that is to say (1) cruel and indiscriminate beating of unarmed and unresisting men, women and children by, in the presence and under the orders of responsible British and Indian officers in many towns and places in the country, (2) indecent assaults on men and women and hitting them on their private parts, (3) shootings without any justification, (4) inhuman treatment of the wounded and obstructing the private Red Cross and ambulance work, (5) arrests and convictions on false charges, (6) refusal for application of Martial Law, (7) unlawful introduction of Martial Law conditions without the formal application of Martial Law, (8) misuse of Sec. 144 of the Cr. P. O. and other provisions of the law, (9) trespasses on private property and forcible ejection of lawful occupiers, (10) suppression of authentic news and the issue of false and misleading communiques, and (11) fomenting lawless mobs.

And whereas the Governor-General has recently promulgated three Ordinances, namely the Press Ordinance, the Prevention of Intimidation Ordinance and the Unlawful Instigation Ordinance, the first of which has killed free and independent nationalist journalism and the last two have made it criminal to organise the peaceful picketing of liquor and foreign cloth shops, the social boycott of Government officers participating in unjustifiable assaults on Satyagrahis and others and to extend the campaign for non-payment of land tax to parts of Bengal, Madras, and Bihar where it has not yet been started, and also to intensify and extend the campaign for non-payment of *Chakdara* tax in Bengal, and start it in Bihar and Orissa.

And whereas the statements issued by the Governor-General justifying these Ordinances contain allegations which are contrary to facts showing that the Governor-General is either kept in com-

plete ignorance of the actual conditions in the country or is intentionally misrepresenting them.

The Committee therefore resolves that the people should continue to observe non-violence and strict observance of non-violence under the gravest provocation as heretofore.

The Committee also resolves that the people should continue to observe non-violence in the most strict manner.

In particular the Committee advises the people to carry on with redoubled vigour the peaceful picketing of liquor and foreign cloth shops, social boycott of Government officers known to have participated in unjustifiable assaults on Satyagrahis and others and to extend the campaign for non-payment of land tax to parts of Bengal, Madras, and Bihar where it has not yet been started, and also to intensify and extend the campaign for non-payment of *Chakdara* tax in Bengal, and start it in Bihar and Orissa.

3. Dharasana, Wadala, Contai and Tamruk Atrocities

The Committee has learned with horror the blood-curdling account of the barbarous atrocities committed on peaceful Satyagrahis at Dharasana. The Committee notes that these atrocities included, among others, the use of lathis and batons and thereafter casting them in be trampled by horses ridden by European officers, stripping Satyagrahis and thrusting sticks into their private parts, driving babul thorns into the body of a young lad and striking heavy blows on the scrotum.

The Committee is satisfied that the atrocities committed at Wadala, Contai and Tamruk were with slight differences of detail on a par with those perpetrated at Dharasana and were equally inhuman and unworthy of any civilised Government.

This Committee holds that the high British and Indian officers of the Government are directly responsible for these inhuman acts by having permitted or failed to stop them, and warns the Government that it is only driving the iron deeper into the soul of the people whose determination cannot be shaken by the cruelest forms of torture.

The Committee conveys to the Satyagrahis of Dharasana, Wadala, Contai and Tamruk its heart felt sympathy with their sufferings and its high admiration for their cool courage and patient endurance.

4. Lucknow Atrocities

Whereas a report of the atrocities of the 1st May in the city of Lucknow issued by a committee of prominent citizens with Mr. S. M. Hashimullah, O.B.E., M.L.C., as chairman, discloses the following facts:

1. That 'grievous hurt and fractures were caused to the Satyagrahis who according to all correct information had in no way resisted the police and

BARBAROUS AROCLITIES IN INDIA

ELSEWHERE in this issue we publish the full text of the resolutions passed by the Working Committee of the Indian National Congress. The Government of India have established strict censorship on the news of the struggle of India for freedom to such an extent that as if a state of war exists to-day between India and England. Reuter in this country has been supplying us with such news which would not lower the prestige of the Government of India in the eyes of the world. The world is purposely kept in the dark about the happenings in India. Fortunately we receive Indian papers from India which give us very encouraging news of this great struggle. The barbarous atrocities committed on peaceful and non-violent volunteers at Dharasana, Wadala, Contai, Tamluk, Lucknow and at many other places are of such horrifying nature and are so inhuman that it is absolutely unworthy of any Government that calls itself civilised. The Working Committee rightly says that it holds that high British and Indian officials of the Government are directly responsible for such inhuman acts by having permitted or failed to stop them and warns the Government that it is only driving the iron deep into the soul of the people whose determination cannot be shaken by the cruellest forms of torture. The civil disobedience movement are carrying on their work on absolutely peaceful lines offering not the slightest provocation or resistance. They cheerfully court arrest and imprisonment. It is for the authorities to arrest them and send them up for trial for the technical breaches of the law they intentionally commit. But the measures taken by the authorities against non-violent crowds and the Congress volunteers are conducted in such a way that a person ignorant of the true political situation in India would believe that the British Government were waging a fight against an armed force that was violently attacking them. The authorities have scared all the constitutionalists with the non-violent and the Congress volunteers of the country. Mr. V. K. Patel the ex-Speaker of the Legislative Assembly in describing this state of affairs in India said that there is no more constitution left in India. The

British Raj is at an end and in its place the Lathi Raj is established. Pandit Motilal Nehru, the ex-Acting President of the Indian National Congress who is now serving six months imprisonment, declared publicly before a large meeting in Bombay that 'the experience he earned in Bombay during his short stay was that there was no more a civilised Raj in the country in general and in the Bombay city in particular. It was a Raj of Lathis (sticks) and lies. The Lathi was being used to crush the spirit of the people and the Government is indulging in lies to hide the truth from the world.' India to-day is widely awakened, that no amount of repression could stop the movement of freedom now. The Government of India may go on breaking as many heads and bones as they liked but India would not be crushed. A day will come when the British will have to repent for what she is doing to India. Truth must eventually triumph.

THE FATE OF OUR STATUS

'There is a tide in the affairs of man,
Which, when taken at the flood,
Leads on to fortune.'

Thus, Shakespeare, who like all true poets was both seer and philosopher.

We in South Africa are confronted with the gravest crisis with which our community has ever been called upon to deal. The fate of both our status and of our future opportunities is at stake, and the breathing space secured to us through the timely intervention of the Agent General of the Government of India is drawing rapidly near its end. We have been assured that the Bill upon which our future turns is to be pressed through Parliament early next session, and there is little, if any, doubt that its sponsors are determined that it shall be passed without alteration in any important particular. We for our part, have proclaimed that the Bill is wholly unacceptable to us, that the spirit of it is poisonous, that for us to dally with it, even, is tantamount to our acquiescence in our own death sentence. We have made unmistakably clear the position we as a community take up, and to which we are resolved to adhere, and the position is, that we consider that the time has come for us to insist that a halt be called to this statutory branding of us as a community of undesirables, of outcasts, a leper community,

commit cruel murders on unarmed and protesting people but that they are ultimately liable for such murders even though committed under orders of their superior officers.

7. Dacca Inquiry Committee

is Working Committee.

the anti-race during the Dacca riots. It has received complaints making grave and serious charges against Government officials and leaders in connection with the anti-race riots, but in the absence of further information appoints a Committee consisting of Syed N. R. Sarkar, Rajendralal Ray, Pethu Dey, Himmatsingh, Atul Ch. Sen, Shamsuddin Ahmad, Majidur Rahman (Kaiser, the *Messenger*), Gh. Ashrafuddin Ahmad and Shyamapala Mukherjee, with power to enquire into the recent disturbances and take all necessary steps to bring about a settlement of the differences between the Hindus and the Muslims of Dacca.

8. Muslims and the National Movement

This Committee repels the charge of apathy to the national movement levelled by Government officials and interested persons against the Muslims of India and notes with satisfaction the part taken by them in the movement throughout the country, notwithstanding the strenuous efforts of officials and reactionaries to keep them out of it. In particular the Committee puts on record its keen appreciation of the brave stand made by the Muslims of the N.W.F., the Punjab and Bombay for the present Satyagraha campaign carried on by the Congress.

M. Jamiat-ul Ulama

This Committee welcomes the resolution Jamiat-ul Ulama passed at their 9th annual held at Amroha making common cause

with the Muslims of their country and religion by wholeheartedly in the fight for freedom. This Committee reiterates the resolution passed at the Lahore session of the Congress that no solution of communal questions will be acceptable unless it does not give full satisfaction to Muslims and other minorities and the Jamiat-ul Ulama. It will at all times respect the liberty of all religions and cultures in India and appeals to Muslims to cast off all doubts and misgivings created in the minds of some in that respect by interested persons. The Committee trusts that Hindus and Muslims fighting shoulder to shoulder will establish a spirit of comradeship which will be an effective safeguard against all communal differences.

Damage By Floods In India

Thirty Thousand Homeless

August 1, Wednesday.—A review of the anti-flood shows that 20,000 people have evacuated their homes and gone to seek shelter. Thousands of people have been rendered homeless, and over 100 villages submerged.

At an area of 150 square miles from the river Raptar has been inundated. Extensive damage has been done to the crops, and many cattle have been lost.

Three hundred houses plundered by thieves at Bhampur vacated by wealthy merchants, and looted property valued at 50 lakhs of rupees—*the Star*.

News Of Independence Struggle In India

Gandhi Talks For Four Hours

Bombay, Friday.—Gandhi stayed in a prison cell, Sapru, Jayakar and Mahatma Gandhi to-day spent four hours discussing India's present political situation.

Several precautions were taken to prevent the admittance of outsiders, and a watch posted near the door stopped any one overstepping.

It is understood that the discussion centred round the Indian National Party's solution to the Indian problem.

The interview began at 11 a.m. and continued until 3 p.m., when Sapru retired in a servant, who was waiting outside the gate, with two baskets of fruit for Gandhiji. Gandhi and Sapru then proceeded to the women's quarters, where they met Mrs. Sarojini Naidu, and talked to her for a short while.

Men who waited for four solid hours outside the formidable prison walls were disappointed to find that neither Gandhi nor Sapru would say anything. When asked to make a statement regarding the trend of negotiations Sapru smiled lightly, indicating the possibility of a successful interview.

President's meeting Gandhi again to-morrow before he leaves for Bombay, en route to Simla, where he will explain to the Viceroy the result of the negotiations.

Sastri's Part In Negotiations

For some correspondence of *The Statesman* of Calcutta understands that so far as Gandhi is concerned the Sapru-Jayakar mission, with the exception of a few details which can be set forth or has been discussed, and that if Mr. Sastri and Jawaharlal Nehru do not find a solution should be an improvement in the situation.

has received many letters and telegrams from all over the world, urging on him the necessity for a peaceful atmosphere in India and a cessation in bringing about an improved situation.

It is further understood that important messages have been received from Mr. Sastri, now in London, and that Mr. Sastri had read the full text of the letter to the Central Legislature by the Government, of which he is President. The letter should respond to the Government. Three days later Sastri sent a long letter to Gandhi suggesting a move for an honourable settlement.

reply to State, encouraged the latter to explain his friends in India suggesting that a "peace mission" should discuss the situation with Gandhi.

Gandhi's Message

The Bombay correspondent of the *Local Witness* says: It is believed that a precious message with a far-reaching influence in the history of India is in possession of Sir Tej, Rajadit Sapru.

This is Mr. Gandhi's written message to Pandit Motilal Nehru, which is believed to contain a suggestion to suspend the civil disobedience campaign on certain conditions.

The negotiators are taking the letter to Allahabad as evidence of Gandhi's opinion, but they refuse absolutely to divulge further information.

Gandhi And Nehru May Meet

Allahabad, Wednesday.—Sir Tej Sapru, who, together with Mr. Jayakar, has been consulting with Gandhi in order to bring about a settlement of the present strain, has issued a statement saying that he and Jayakar made representations to the Viceroy (Lord Irwin) suggesting the desirability of allowing the Nehrus to meet Gandhi, and some others whom they might like to consult.

Indian Conference In London

Foreign question time in the House of Commons yesterday morning found that the Government of the Dominion of India had agreed to the Indian round table conference on October 1st.

MacDonald Opposes Simon As Member

July 23 During question time in the House of Commons the Prime Minister announced his readiness to agree to the Opposition's proposal of four members to the round table conference.

They would fully accredited delegates, but the Government would retain complete freedom regarding subsequent legislation.

Mr. Ramsay MacDonald opposed the suggestion to appoint Sir John Simon or other members of the Statutory Commission as delegates. He said:

India At Empire Conference

Mr. Wedgwood Benn, Secretary of State for India, the Maharajah of Bikaner and Sir Muhammad Ali Jinnah represent India at the Imperial Conference.

The Maharajah of Bikaner was named as a member of the commission in the British Army in 1906, served in the Bengal Lancers, and served in the field during the European War. He was twice mentioned in dispatches, and attained the rank of Major-General. He represented India at the Imperial War Conference in 1917 and 1918.

Sir Muhammad Ali Jinnah, K.C.S.I., is a member of the Madras Legislative Council, and has held many important offices in India. He is President of the All India Muslim League, and of the Punjab Liberal League. He was a member of the Viceroy's Executive Council, 1911-12, Vice-President of the Council, 1912-13, and of the Council of Ministers, 1912-13.

England And India

In an editorial note in the *Times* Mr. John Haynes Hammond exposes the attitude of Great Britain to India for India's good.

The case of England in India has never been more frankly put than by the *Manchester Guardian* in a recent outspoken article.

"There are two chief reasons," says the paper, "why a self-regarding England may hesitate to relax her control over India. The first is that her influence in the East depends partly upon her power to summon troops and to draw resources from India in time of need. This power will vanish when India has Dominion status. The second is that Great Britain needs in India her best market, and that she has a thousand millions of capital invested there. The British Government has already gone far towards stripping itself of power to modify India's financial and commercial policy in favour of British interests, but it is still in a position to protect them against unfair discrimination and what is more important—to maintain law and order without which British trade and investments must suffer. If we may not speak of India's lives."

It is not to be supposed that this statement represents the views of the *Guardian*. The great and fearless newspaper has never been the champion of a "self-regarding" England. What it is doing here is to reveal the reality that exists behind the camouflage of England's claims to being in India for India's good. These claims are hypocrisy of the worst description. They can fool nobody at this late date. England is in India, as she has been there

from the first, for nobody's good but her own. And that is the reason why she is so alarmed by the present crisis. In the situation and its outcome affected only Indians, England need not, and for that matter would not, be so greatly disturbed. We believe that she would find it possible to be reasonably philosophical if results threatened nothing but the prosperity and peace of an alien people. No, the hour is of course for herself, which is contrary and a money have pointed down in the end of last. And her concern may well be

The Government And Indians

The following by "our Play" appears in the *Star* (Manchester) —
 "Dr. D. P. Mahan, the Hindu leader in presenting

the Select Committee of the House of Assembly, on the subject of the Commission of the Cape of 1927, as well as the fact that by the period of five years was considered necessary to give the agreement a fair trial, and that the Commission was not held in the Transvaal. Bill were justified of law by the Asiatic Society. The Asiatic Society Committee report, and especially of the proceedings of the committee, early supports his contention.

We see that the Government representative and Indian organizations, but it is a sad aspect of the recommendations that the Select Committee was prepared to accept and was hardly eager to hold Indian representations for fair play, justice and good will. Dr. Mahan's intention was clear when he requested the Government to adopt his motion for the appointment of a Parliamentary Select Committee to consider the tightening of the laws which were already a hardship to the Indian community, and this viewpoint he expressed plainly just on the second sitting of the Select Committee as follows:

A large number of Asiatics are occupying their land illegally and they are failing illegally. We have to consider what is the best thing to do under the circumstances and whether any legislative action is necessary. I think this describes correctly the whole problem with which the Select Committee has to deal. This pre-conception and pre-decision of the Committee's work was in itself a serious reflection on the impartial character of the Minister's attitude. Although the Indian representation was invited as a matter of courtesy to give colour to the representative character of the evidence from both sides, the Select Committee's only work was to decide ways and means to jeopardize the Indian interests and pacify the Anti Asiatic element.

When the Select Committee was not appointed, the Indian community was given to understand that steps were to be taken to restore the trading rights of Indians whose certificates for licenses were held over and that the Union Government intended to improve the status of the Indians. Although it was a forlorn hope, we were deluded to trust the sincerity of the Government, which afterwards exposed itself in a policy to ruin the Indians who have long been established citizens of the country in view of their residence of more than a score of years, their civic integrity, their uncommercial morality and their law-abiding habits.

America.

Dr. Haynes emphasized that the negro system of education had produced men of character and enterprise, and mentioned as a case in point a certain man who to-day the most outstanding in the South, and who, as a child, had been sold for a barrel of whisky."

Worse Earthquake In Italy

Thousands Homeless And Many Killed

Rome, Sunday. A third earthquake, based on returns received up to eight o'clock on Friday night, are dead and injured. An increased total of 1,000 killed.

The further shock at Arzano caused only one death, but renewed the state of panic and accentuated the tremendous relief problem.

The population in surrounding towns has fled against charitable contributions, and refugees are steadily pouring into the Prime Minister's office, and there is already a total of over 1,000,000 displaced.

Soldiers and peasants worked for three days to extricate a girl from the wreckage of her home.

They were spared only by the prospector's cries, which gradually became fainter, and were within sight of glory when a wall crashed down and the starving girl was killed instantly.

King Helps Rescuers

King Victor Emmanuel remained in town of the strike zone at dawn, visiting Arzano and neighbouring villages, stating a message from a village.

The King climbed alone among the most dangerous debris and helped to unearth the dead.

Several injured persons who had been buried for four days were discovered in the course of the rescue operations.

As far as can be ascertained at present 25 villages have been destroyed or badly damaged, of which some are in the Province of Avellino. The houses destroyed are generally of no great value.—Reuters.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 1)

11. The third paragraph of the Terms of Reference (working of Act 31 of 1919) opens the whole question of the rights of Indians to own and occupy fixed property in the Transvaal. Speaking very broadly and allowing for exceptions and reservations due to legislation and to decisions of the courts, the position is that ownership of fixed property by Indians has been prohibited in the Transvaal since 1919. This is the result of the second section of Act 37 of 1919. Occupation of fixed property by Indians both for residence and for trading is still legal in the province as a whole, but has been restricted in various localities either by the terms of the title deed in private townships or, since 1908, by statutory restrictions in certain areas proclaimed as public districts and certain townships where leasehold rights can be under statutory restrictions apply. Act 37 of 1919 purports to give a measure of protection to Indians trading under licenses lawfully acquired by the Indians in

1919. It may be remarked that the Indian's right to trade in the Transvaal was recognized by the imposition of a tax on Indian traders in the original law of 1894, and his right to obtain a trading licence anywhere in the Transvaal was recognized in *Mahon's* case in 1904, a decision the effect of which has been modified only to the extent that local bodies have been empowered to refuse licences on general (not racial) grounds, under the General Dealers Control Ordinance of 1926, and that in respect of the areas in which the Indian is, by virtue of private covenants or of statutory restrictions, prohibited from occupying sites, his right to hold a trading licence is of no avail.

12. The legal history of this question is long and not free from difficulties. It is set out in historical form in the Report of the Asiatic Inquiry Commission of 1921 in paragraphs 12 to 92, to which the attention of the Select Committee is respectfully invited. The importance of the question from the point of view of the present inquiry lies in the fact, therein made evident, that no Government in power in the Transvaal has as a matter of fact ever enforced segregation laws against Indians in respect of residential occupation, still less in respect of occupation for trade. The Republican Government wished to read Law 3 of 1885 as empowering it to put Indian traders into houses as for purposes of trade as well as of residence. This was resisted on the ground that the law envisaged segregation for residential purposes only and then only for sanitary reasons. Through the Transvaal Government was its policy in *Jagob Hain's* case in 1907, no effective action was taken to enforce this interpretation of the law before its reversal in the case of *Uitendouk* in 1908, in which it was held that "Law 3 of 1885 does not apply to the business phase but only to the residences of Asiatics. The Government, therefore, has not the power under that law to refuse to grant to Asiatics licences to trade in places outside the boundaries of the towns or districts to them for occupation." In the *Asiatic* case in 1909 even sections 100-102 and 103-104 of the old Transvaal Gold Law of 1894 were interpreted as nullifying Asiatic (2) to old as well as, though not of course freehold rights, for areas created under that law.

13. The general dealers' licence (as opposed to mining licences) on districts. The legislation of 1908 (the townships Amendment Act No. 34 and the Gold Law No. 35 of that year) were the first laws which imposed restrictions on Asiatic occupation for trading in areas proclaimed as public districts. These two Acts were passed under Responsible Government. It is mentioned in passing that assent to the first of these two Acts was given only after an assurance that, in the interests of coloured persons affected, conversion from leasehold to freehold (the latter being subject to a clause restrictive of occupation by coloured persons) should not be obligatory; and that assent to the Gold Law was also given on the understanding, which subsequently proved to be unfounded, that no restriction on occupation by "coloured" persons was imposed by the new law which had not been imposed by the Gold Law of 1894. (The nature of the misunderstanding is set out in paragraph 64-70 of the Asiatic Inquiry Commission's Report). Even after the legislation of 1908 no action was taken to enforce the restrictions then imposed, and by 1919 "vested rights" acquired up to that date were recognized and protected by Act 37, though the further recommendation of the Select Committee of that year that no new businesses should be permitted or new licences issued was not put into force. As will presently be

DURBAN MUNICIPAL ELECTIONS

Ward 2.

Ward 1.

Mr. P. Osborn

Mr. Geo. Reyburn

Ward 5

Mr. W. Wanless

SUPPORT CONGRESS CANDIDATES

On Wednesday next Durban will go to the polls to elect its candidates to the Town Council. Of the six Wards only three have Indian voters in any number. And they are Wards 2 and 5. The greatest number of Indian voters is of course in Ward 1 previously Ward 4. In each of these Wards there is to be a contest.

In selecting their candidates Indian voters will have to bear in mind that notwithstanding the talk that at the moment the feelings between the European and the Indian are better than they were before the advent of the Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri into this country, there is a tendency to yet curtail the rights of the Indians. A striking instance is the case of the Indian Hawkers. Despite the protests of the Natal Indian Congress, the By-Laws which were framed by the Chief Constable and which have now received the assent of the Administrator, deprive the livelihood of about 45 of the poorer class of Indians whose average profit per day is 4s. These By-Laws have been approved of by a Council the members of which are supposed to be broadminded and to be more tolerant on questions affecting the Indians. If the Town Council has a few members who look to the Indian votes as a deciding factor for their election the Indian community can always rely upon their support. And it is for this reason that we would want the Indian voter to be careful in selecting his candidate.

As we have said we are only concerned with Wards 2 and 5. Of the various candidates who are seeking election in these Wards Messrs P. Osborn, Geo. Reyburn and W. Wanless should receive the support of the Indian voters. Mr. Osborn, who is standing for Ward 2, is a new man to the Council. He will be remembered as the builder of the Sastri College. His views are broad and he can therefore be looked upon as a friend of the Indian.

Mr. Geo. Reyburn was a member of the Town Council before he was elected to the Union Parliament. We must confess that as a Town Councillor he was not progressive. That was six years ago. Since then much water has passed under the bridge. At Durban we have wrought a complete change in Mr. Reyburn. His visit to India with the Beyer's Deputation, his constant interviews and consultations with Mr. C. F. Andrews and the Rt. Hon. V. S. Srinivasa Sastri have all contributed to make him a new man. He is more tolerant, and holds the view that the Indian should not be deprived of his legitimate rights. As a member of the Select Committee that sat to enquire into the Amis Reservations, he in favour of the amendment in favour of the Round Table Conference which resulted in the Gentlemen's Agreement. Mr. Reyburn is now free from anti-Indian tendencies.

Mr. W. Wanless, who is soliciting the support of the voters in Ward 5, is a long member of the Council. He is undoubtedly a friend of the Indian. He has even in justice and fair play being meted out to the Indians. On all matters affecting the Indian community we have never found him to have failed. He deserves the fullest support of the Indian voters in Ward 5.

Since writing the above we have been informed that the Committee of the Natal Indian Congress, after having had a full and frank discussion with Messrs Osborn, Reyburn and Wanless, have decided to advise the Indian voters to vote for them.

કુદરતના બોધમાં સંપદાઓનું સિદ્ધિ

સોમનાથ પાલે ૩૬ જે પાતાનું નામ નવરખ બતાવી હતીને માણસોનાં પાંચ પીનનાં કાંડાં પાંચમને કાંડાં માટે કોયુ કોદીની કોઈર મેટી રેલ બાવધી ચીસ કળર માણસોં પરમાર કોડી મોટુર લરકે આપ્યા મયા છે. અમમમ ૧૦૦ મામો પાણીની નીચે કુખી મયાં છે. ઉત્તર પશ્ચિમ લરકથી પાણી કહેવું કોઈમરપુર લરકે બાવધા કાગધું છે. ૧૫૦ રકમોર માઈમાં પાણી ફરી વળવાથી પાકનો અઈલર નાકુ લઈ મયો છે અને અનેક જાનવરો ગુમ લઈ મયાં છે. આનંત વેવારી મોઝા ખાનપુરમાં પાતાનાં પરમાર કોડી આલી નીચવા દતા પાક પાકોએ આ મામમાં અપન વેવારીઓનાં પડો કુદવાનો પડો કાક મેક દતા અને ૧૦ કાળ કુખીવાની અઈલરો તેમો કુખી લઈ મયાં એમ માનવામાં આવે છે. કોઈ આણુ કુદરત રેલ ફરી પોતાનું વિલોપ સ્વરૂપ બતાવી તેની સાચા કેળી છે તેનો પાકો આવે છે તેવા સમયમાં પાક કાળનાં નિકળા કુદની સાથે રજુ આવા નર પીકામે પોતાનું વાચન વામ આઈર છે અને મું કહેવું? અનુપ મુશિ કોલી કદ ફરી બધમતાએ ઉતરી જાય છે તેનું આથી વિલેપ દખ બીજું મું બોવાનું મયો!

મીનમાં ભલે કરે દસાઈ અને કુદરત

મીનમાં કોયુનીરોનું નોર કમળાં એકદમ જોસથી વધી પડ્યું છે અને સરકાર પણ સાથે લેમણે લાકાઈ આઈરી કીધી છે. કોયુનીરોએ આઠા કહેર કળને ફરી લઈ તેને અઈલર બાળાં મુક્યું છે. આનાં સરકારી લરકેરે પણ બળવા કોયો દનો. કોયુનીરોએ દસ કાળ કોયરની અઈલ્લી માંથી કળી તે આપવામાં નહિ આવે તે કહેરનં બાળાં મુકરા કોયોનું કનું પ્રસિદ્ધ કુદરતોની, સરકારી મયાં મકરની મિલકત અને વેવારી મકાનો મેટી રોઈ સાથે કુખી મુકવામાં આવ્યા છે. કમરો આપણેનું કાલ કહેર કુદરતે અવસ્થિત રાત ફરી રજુ છે અને પ્રસિદ્ધ અમલકારોને આગી નાખવામાં આવ્યા છે. મનરોનાં બહુ લખાં બીજા અમલકારે તા પુન કળી છે. કમરો કહેરીઆ અમને લ.ધે કહેર કોડી બવા છે. કહેરીઓ બવા બીટીક અને અમેરીકન રીટીમરોમાં આકરો લેવા સરકાર મયા છે અમેરીકા અનેક પલસ પાછી ફરી છે કાલ છે કોયુનીરોનાં સપ્પા આરે મોટી ઠોવાથી મીનરોનું રજુ કરવા તે અકલત નીકડી હતી. કોયો અને બાળોને લલિસમાપતી માટે બીટીક મનમોટ આશીસમાં લઈ કીધા છે

અમેરીનીઆ નવા બતાવેાં મનરો

અમેરીની રીયરહાળને કુદી કરે તા મવત્તા સમય રહે નજીક આવ્યો અમાલ ક. સાર્વજનિક ખાસગી તા ૧૪ મીઅ આ નવી મુદ્દથી મયો. કીક મરોજ કીનનળને આવી રાખવા ફરી રમણી ઉપર બારે બારથી દમાવ દે આવેાં સમય છે રમણસેવન રમણ કરવામાં નવું રજુ કરાવ્યો નાં પીનાં કરવામાં આવી હતી કીક મરોજ બાંડનળને ફેરવીવાનાં યો.આબાલીરક પ્રીમીઅરને કહીવું કે તેનાં મોવારકારક અજળ 'ધો રીક દેલમેટસ' ઉપરની નંધી કુર કરવામાં નહિ આવે તે' એ 'ઉભવણીમાં તે પોતે આપ લઈ નહિ પ્રીમીઅરને

...પર આ મમળી રીકની રીક આ મળતા ખાસ દેવે રમણને પાકો માટી ઉપર આપવાનાં છે. સાર્વજનિક ખાસગી નવું મલેકરનં સમ ન સમય અગીનાં બર મલવાવામ મળી તા કી રમણ રમણ ન મયો

પ્રસિદ્ધ અને મોખાન અને

અહુ બામની તા. ૬ બુધવારના કીરકે કરવન કાઈન કાઈ- સાલની મુદ્દથી બનાર છે કહેરના કહેરના રાકીને કાઈ- છે મોટોમ થી કલત પાલન મેકનાં રીકની નુદ્દથી કોડીએ મવ બરાવે છે એવાકોં નબર એક બે અને પાલ છે મવ

આખતરા કોડીઓને મેટી સપ્પા નબર મેના વોડમાં છે. આ સર્વ વોડોમાં મુદ્દથી કીરકાઈ થવાની છે કોડી મલ આપવાર આપણે એ નવ મેકરનાં પાતાન મલકાવડ. તે પસંદ કરતાં પડેલાં એક વાત આસ કાપમાં રાખવાની છે. કી કાળેની, આ દેવના પડો અમાર કીરકે પધ મધી લઈ માર પછી કાડીઆ અને પુરાપીવાના વચ્ચ મુદરે કાળથી મવને છે એની વાતો અભારે કાઢી રહેલી છે અને આમ દેવ કળાં અભારે પણ એવું વલણ તે કાળ કે કોડી કળનાં એ કળાં કોષ તેના ઉપર કાપ મુક્યો. એ વાતનો કોઈ અવગત પુરાવો મળતો કોષ તે તે કાંઈ કોઈસાં સમયોનાં છે આર કોન્ટેનમે કોઈમાં સંભળી બાલકાઈ થયા દતા કોની સમે નાટાક છન્ડીઅન કેમિસે સપ્પા વીરાલ કાઠાવા કળાં એકાંનીરોટરે એ બાલકાઈને પોતાની સંભળી આપી દીધી છે અવગત સળિય વચ્ચે સમયમ રૂપ કોડી જોની રેડી આ બાલકે કળી છીનવાઈ ગઈ છે. અને એ મરીમકા કાડીઓની કલાથી કી કળી? ફરેશ સરેશક તમે મારે કીમીય કલાવા દતા. આ બાલકે કાઈસીકે પોતાની પલકમી આપી દીધી છે અને કાઈસીકા મેલતા સળેા વિલાળ કાઈનકુ રાળાં લેખાય છે. અને કોડીઓનં બાવનું વળમટું દામ અવા પ્રીના ઉપર વધુ સકનથીલતા બતાવનારાં લેખાય છે. કરખાની રાકીને કાઈસીક પસંદ થોડાં એવા સળેા દેવ કે એનું આવી મુદ્દથી કાડી મલ આપવાર કુદરીએ નહીં રીક કહે છે. તેમો ખાવા રાખે કે કોડી મલ આપવાર કુદરીએ તેમને રેકા આપશે. અને આમ પ્રયોજનને ખાલર અને કોડી મલ આપનારાં આપણોને એકવધી આપીએ છાએ કે કળા ઉમેરવારને તેમો પોતાના મલ અપશે તેની પસંદગી કરવા સમયેની રાખવી. અમે ઉપર કહીથી મયા છાએ કે આપણને વોડ નબર એક, એ અને પાલ સમયે સંભળ છે આ વોડમાં પણ ઉમેરવારો મુંઠાસ માટે બકાર પડેલા છે તેમથી મેસરર્ટ, ધી, આસેમેન્ટ, અપોલો રાજન અને કમલકુ પેનલેષ આ ન મુજબ નાકાર કોડી વોડનાં તા મા આપી રેકા આપશે કાઈએ મી આસમેન પડેલા વોડમાં ઉમેર વારે તરીકે બકાર પડેલા છે. કાઈસીકની ઉમેરવારી માટે તમા નવામ બા. પડેલા છે અમા દેવના આપનારાં એમો છે. એમના વિચારો ઉમડા છે અને

તેથી હાલો કેવો એને પોતાના મિત્ર તરીકે જરૂર લેખી કરે. એ નવોઈ દેશને પાર્લિમેન્ટના સભ્ય બન્યા હતા તે પહેલાં ટીકન કમિટીના સભ્ય હતા. આખરે એ કુલ કાર્યોએ એને ટીકન કમિટીના તરીકે તેઓ આપણી પક્ષના નહતા, આ વાત જ વર્ષ પહેલાની હતી. ત્યાર બાદ તે મલ્ટો ફેર-શર બધું બેઠો. આ જ વર્ષમાં તે બી. રેખનેઈ બધું પરી-વાન બધું બેઠો. એવર્સ ડેપુટી કન સાથે તેઓ હાઉસના સભ્ય હતા. એ રી એફ. એફેલ સાથે પરીચયમાં આવ્યા, આખાંજ સાથે પણ પાસ સભ્યમાં આવ્યા અને એ સભ્યને પરીચયને એઓ એક નવા માધ્યમ બનેલા છે તેઓ પણ સહનથી છે અને એવા વીચારો થાય છે કે હાઉસના કાર્યકરના કાર્ય બુધ્ધી લેવાવા બેઠે છે નહિ. એવીવાદ રીત-રચેન બીજા માટે જે સિમેન્ટ કમીટી નીમવામાં આવી હતી તેના તેઓ એક સભ્ય હતા અને રાઉલ ટેનક ડેનરેલ એલા-વા માટેનો એમને સુધારો સ્વયં કર્યો હતો. અને એ રાઉલ ટેનક ડેનરેલ સમાયીલ ગ્રાન્ડેન્ટેલ આનોમેટ' પણ પણ આજે બી. રેખનેઈ હાઉસની બીજા કામગીરી થરાવનારા રહેલા નથી. એ. ડબ્લ્યુ. લેનકેલ પાસમાં એકાંક ઉમેદવાર તરીકે બહાર પડેલા છે. કલેન્ડર એઓ કન એકા સભ્ય જ એઓ તે એક હાઉસના મિત્ર છે. હાઉસને ન્યાય કરવો એવું એ માને છે. હાઉસને કમના કરેક પ્રકારમાં તેમણે ડામને જરૂર નીરક કરી નથી. પશ્ચિમ વેકમાં વરતા હાઉસનામાં પે ના મતો અને આવી સુધી. ટીકન એમને આપવા બેઠે છે. આ કમના પછી આમને સમાચાર મળે છે કે નાહાલ કમિટીના કે.સેલની કમીટીએ આ કમને ઉમેદવારો સાથે સંપૂર્ણ બસકલ અને અર્થ કમ પછી એવો નિર્ણય કર્યો છે કે આ કમને ઉમેદવારોને હાઉસ મત થરાવતા આપણો પોતાના મત એમને આપી એમને સંપૂર્ણ ટીક આપવો બેઠે છે.

કેટલાક સભ્ય ઉપર આ પત્રને વિશે એક સામાન્ય અપીલ રાખેલ વર્તેલ છે' કરી હતી અને તેમાં આખરે વિશે કમિટી કમિટી કે આ પત્રની આર્થિક સ્થિતિ અસલ આગ છે. અથા કીસેનર અસલી એટલે કે આ પત્રના આર્થિક કીયુન મધ્યીકાલ માધી હાઉસના સભ્ય આપણી આ પત્ર આજ સુધી કે બેકાનીસમર્થમાં રહીને અમારો હતો. અને એ બહાર પ્રવર્તિઓની વચ્ચે સ્થાનથી દુર રહી પત્રને માધુ રાખવું એ કાર્ય એટલું બુધ્ધીવાન અને પ્રયત્ન ઉપર બેઠાં કારણે અમ પડે છે કે એ કમને એન બુધ્ધિય હોય તેજ તેની કમના કરી કહે. બેકાનીસમર્થ રહીને આ પત્ર આજ રાખવાનો આરો ઉદ્દેશ એટલેક હતો કે કે કમ સાથે એ રહેતા હોઈ મારા એક મિત્ર સાથે એ મીલ થમ કમના રેડેલ કમીટીના નમજા કમીટી કમિટીના નામે કમના પત્ર તરીકે વિતરક અસલ થતા હતા. બુધ્ધિવાન કાર્ય અથા કીસેનર મસખા દેક મત તે માત્ર મારજા માસે આરો કમના પત્રે લઈ મહામાજીને સંતોષ-ભાવની કમ કમ કરી એટલે તેઓ તેમાં સાથે થયા અને એક કમીટી એમમાં બને એવા. કામ અસલી આર અસલ મારે આ પત્ર અસલી પછી એવી આરજા મેં રાખેલી તે આપી એ રી પછી અને સંજોગો અસલામાં. પત્રની આર્થિક સ્થિતિ અસલ

હોય તો એમને એવી દેવાની સત્તા પણ મહામાજીએ આપી હતી. પત્રે આ દેકમાં મહામાજી આપણીને એ કમિટી પણ આપણી રીકે તે આ પત્ર અને રીતીકમની સંસ્થા છે. એ રાખવું એટલે મહામાજીની રહી સહી આપણી માટેને પણ કેટલી નાખવી તેમજ આપણી આપી મુર્તના મહામાજીના આપણે અમ કરી નાખવો એ કરોડ રીતે ન કમના એવી જ વાત અસલ. વળે આ દેકમાં હોઈએ, ઉપર કરદમેક કેમ નહિને પોત તરફારી અરો દેવજ એવા મુર્તની આંદર હોઈ પ્રજાના અવાજરજ આ પત્રને નામ કરવું એ અમર્ત દેકાનીય લેખામ આ પત્ર તરફ આપણી રાખનારા અને સહાનુભૂતિ થરાવનારા અને એ એવો આ પત્ર કાર્ય પણ અસલામાં જ નહ કરી કમના એવા અસલામાં જ આ. અને પોતાને પણ એમજ કમના. પત્રે બેકાનીસમર્થ રહીને હમેકને માટે આપી કમિટી અમ રાખવું એ બુધ્ધિય અસલીત આપણી કે મારા કમના સાથે એક નીસમર્થ કોડી રીતીકમ રહેવા આપણે કમ આ સંસ્થા માટે મત અસલ પત્ર છે. એ સ્થાનમાં એવી મહામાજીને રાખી, મારેસા, મારે આપી મહાન પ્રજાના આપણે પોતાના કમનામાં કમની થરાવ, સમજદારી મહાન કમના, અથા કમિટી, પાસ, અસલી બેકાનીએ એ કમની આંદર કમના મત કમિટી રાખી, અને કે કમિટી આપણે એ સ્થાનમાં આપણે કમ કમની એવી છે અને આ સભ્ય અને આપણે સના પત્રેક મારામાં હોય એવું સ્થાન મારે દિસમે તો કે આપણે સર્વ કમિટી મારે પત્રેક લેખાવું બેકાની, એવા સ્થાનમાં અસલી થરાવ અને તાકાદ કમના એવી મારી તેની પાસે આપણી કે મેં ઉપર અસલી તેમ આ પત્રની આર્થિક કમ કમિટી કે આપણે તેમજ બેકાની આપણે, રેડેસા કમિટી મારામાં વગર ન રીતીય દેસાનુભૂતિ આ પત્ર સાથે સદાચ રાખવાની કે અસલ મુર્તી કમ અને આ પત્ર તરફ આપણી આપણે અને એવી ઉમેદ રાખવું. એ આપણે અસલામાં કમ નથી મારામાં તેમને સત્તર કમનામાં એટલી આપણી પણ વીનની કમ કમ. આ પત્રની ઉદ્દેશ આ અસલ ઉપર મહાન આપણી વધુ નહિ તો આજ એકજ નમે આપણે કરી આપણી તેનું અસલામાં મારામાં આપે તો તે વધારે પડતું નજ કહેવાઈ. અને એમને આપણી કે તેવા આપણે મારે એક નમે આપણે કરી મારામાં એ આરે મુર્તીકમની વાત નથી આપણે મારી આ આપણે ક. આપણે તેમજ મારા, રેડેસા કમના બેકાની આપણે રેકાનુભૂતિ સુર અસલ વાજીક એવી અને અર્થ અને આપણે છે.

લી. સેમક,
માગજ ખંડુઆ દેસાઈ.

અમારી નજર વિનંતી

મહાન આર્થિક અસલ રાખવા. મારે કા મારામાં ના આ રેડેસા ક. મારે કમને અસલ મેટલી આપણી વિનંતી સમના. આપણે અમે એ મેટલી આપણાં આપણે પણ રીપસ અથા અસલ છે. આ પત્રના આપણે ના અસલ કમને અસલા નથી તો આપણે સંપૂર્ણ આપણી છે કે કમના મારા અમારી વિનંતીના માર આપણી પોતનું અસલામાં કીક ન કરતાં દુરત મારામાં આપણે આપણે તેઓના આપણી પત્ર મારે. મિત્રરજ, "બેકાનીસમર્થ આર્થિક અસલ"

ગોઈસરોય સાહેબનો ઇરખાર

એક કાલ્પનીક ચિતાર

લેખક—પ્રાગજી ખંડુભાઈ દેસાઈ

સ્થળ—સીમલાને સરકારી મહેલ.

સમય—મધ્ય રાત્રિનો.

ગોઈસરોય સાહેબ લોઈ ઇરવીન સીમલાની સીતલ ડેકરી ઉપર સરકારી બંધ મહેલની બહાર સ્થિતિમાં પથ્થરમાં પથ્થર ઉપર સુતેલા છે. તેમને નિદ્રા બીજુલ આવતી નથી. પડી થી આ પાંચે હરે છે, ધડિમાં બીજે પડી હરે છે. પડીકમાં વજી માલ વિચારમાં નિમગ્ન બની બંધ છે. પડીકમાં નિઃશ્વાસ યુક્તતા લાગે છે. પથ્થરમાં ડાહ પથ્થર રીતે ચેતન પડી ન હોવાથી તેઓ એકદમ સહાણા છેડે છે અને સ્થિતિમાં રહી બાહ્યમાં બાહ્ય રહેલી બાહ્યમાં મધ્ય રાત્રિના સમય બાહ્યમાં તેમ બાહ્ય મારતા તેઓ જોવામાં આવે છે. લોઈ ઇરવીન તેઓ જોડેના બીજા પથ્થર ઉપર સુતેલા છે તેઓ બંધન થાય છે અને ચેતના પતિ દેવને પથ્થરમાં સુતેલા ન જોવાથી હાર્ષિ હાર્ષિ બાહ્ય એકદમ બાહ્ય તેમ જુલે છે. પરંતુ જોરમાં તે નામદાર ન હોવાથી તેમનાથી એકદમ અમરશ માં જુલ પડી દેવાઈ ગયું. "જાની, જાની."

પરંતુ હાથિવારથી સર્વે ચલેલા એક દાંડી બંધ રહી ઇરવાને ઉપાસ્યો અને હાથિવાર નામથી લેડી ઇરવીનને નમન કરી કહ્યું. કબર, કબર ઇરવાઈએ?

લેડી ઇરવીન—હાલ સાહેબ, કિયર દે!

જાની—નામવર, બાપડા સોનેઠા હમ કા ઇરવાલ બંધ થા. મેં પહેલા જર રહા થા. હાલ સાહેબ, બહાર નીકળ નહિ દે.

પોતાના જોરમાં બાહ્યની થતી જોડે લોઈ ઇરવીન સાહેબ બાહ્યમાંથી બહાર આવ્યા. તેને જોડે લેડી ઇરવીન એકદમ પાસે લોડી મળ્યાં. સતી ઇરવાને બંધ કરી પાડે પહેલા જરવા ચંદ્રો.

લેડી ઇરવીન—પ્રાણનાથ, બાપને લખું છે શું બાપ બાપે કેડકાં દીવસથી રાત્રે બીજુલ નિદ્રા લેતા નથી. બાપને માટે અને રાત્રી દીવસ ચિંતા રહ્યા કરે છે. પ્રાણનાથ, બાપની નિદ્રા ક્યાં મળી મહેરબાની કરી પથ્થરમાં સુઈ જાયો. લેડી ઇરવીન તેમનો હાથ પકડે છે અને પથ્થર પાસે બંધ બંધ છે.

બાપથી ગોઈસરોય સાહેબની દેનને બંધ ગોજાથી દીવસની નજીક ઉરાડી દેવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો હતો. બાપથી લેડી ઇરવીન તેમના ઉપર બંધે સખ્ત પહેરા રાખે છે. રાત્રી બંધે હિત તેમનાથી બીજુલ એક મીનીડ બર પથ્થર તે વીજુટ પડતાં નથી. ગોઈસરોય સાહેબના બંધ રહેલા જેટલી ચિંતા બંધે બંધ રાખે છે તેથી વિશેષ લેડી ઇરવીન તેમના બંધની ચિંતા કરે છે. મુસવરીયા, કે મેજાવડાનામ, એકેન્ડીની મીડીનેમા કે એન્ડીપુરીની સમાપ્ત, રાત્રી મદરાઓની મુલાકાત નેમા કે બંધીનદારો લાવેલી મસલતમાં થા દેક તેવાઓ સાથેના બંધરશુ મેજા સર્વ રહેલ બંધે સમયે લેડી ઇરવીન હમેશા તેમની સાથે હાથર બંધર.

લોઈ ઇરવીન હવે પથ્થર ઉપર બંધે મેજા અને રૂપાંચે હાથે મુકી એક નિઃશ્વાસ નાખી જોડવા, કે પ્રભુ! હવે હું શું કરું? આ ગાંધી, જે બાપે સમસ્ત વિષમાં એક મહાન પુરુષ લેખાય છે, જેનું ચારિત્ર્યના બંધ પ્રકારનું છે, જેના ઉચ્ચતમ બાહ્ય માટે અને પ્રેર માન છે, જેનું આઈ જીવન નિઃશ્વાસમ છે, જેના હેતુઓ બીજુલ શુદ્ધ છે, બંધરની બંધે હાથમાં જેને લેખાવી કહતી નથી, દુઃખી અને ગરીબોનો જે ભેલી છે, સત્યાગ્રહી છે, બંધિસાને લેખાઈ છે, જેને કોરોડા હોવાસીને એક સંવ પુરુષનીરીકે પ્રુ છે એવો આ મહાન પુરુષ મારી વાલો સંભળકે જોવી અને મહા કતી પરંતુ તે બાપે કહીસો છે. હોઈને ડોખોનાબન રહેલ બાપે લીધું એમ બંધે હવેનું અને ન હોઈ છે અને રાત્રી રાત્રી રાત્રીમાં હોઈના પ્રતિનિધિમાં માન બંધરશુ મેજાના બંધ એવું વચન તે મારી પાસે માગે છે. એ હું રૂપી રીતે બાપે કહું? જે સત્યા માર્ગમાંથી છે તે હું રૂપી રીતે મારા કાથમાં લઈ? એવું વચન હું ન બાપે કહું એમ મેં તેને સ્પષ્ટ દર્શાવું ભારથી વિલાપત સમે બંધે મારી સમકાર લાગે તે બંધર જાંબેર બંધે છે. દેશના કાથમાંથી તેલે હાલ મારી છે. સમાજની બંધર મરંબરશુ લેખાઈ કરી છે અને નામકના કાથમાંથી મેજા દીવસે બંધે બંધ કરી લાવે પુરુષ બંધે બંધે તેલે મહેલથી મુક્યાં છે. તેલે કરી મુકેલા બંધ બંધરને કાલ કરવા સમયે દેશના હરેક પ્રાંતના બંધેવાનોને પકડી મેં જોવામાં પ્રુ છે. તેના સાથીઓને આ પ્રમાણે પકડી તેના પાંચે કાપી નાખી તેલે હાલ કરેલા બંધવાને હાથે દેવાનો મેં વિચાર કર્યો હતો પરંતુ તે વિચાર નીબળ મયો. એક નહિ, બે નહિ, સેંકડો નહિ, હબરે નહિ પરંતુ બાપના માબરો તેની પાછળ લેવા બંધવા. તેના ઉપર કાથ નાખતા હું જોઈતો હતો બાપ સંવ પ્રુપને પકડી મંધ કરેલો એ કાપે બંધર છે. વિલાપતના મારા દેશને પ્રુ બંધે રાત્રી દીવસ સવાવવા લાગ્યા. હું નમળા મનનો માજુસ હું જોવા બાંધેરો મારા ઉપર મેંબરથી થવા લાગ્યા. મારા ઉપર લગાજુ બાવના લાગુ છે જે સુખ્ય માજુસ જાંબેર બંધે બાપે પ્રુપને બંધરથી રહેલો છે તેને છોડી મુકી બંધે તેના બંધરથી રહેલો પ્રુપને બંધે બંધરથી બાપે રૂપીનટે મયો કરીને અને કુકથ બાપે બંધે આ સંવ પ્રુપને મંબરશુ સિવાઈ-જો મેકલી મેરની પેટે લાગી કાલ જોડો પડેલો. ન તેની કાઈમાં તપાસ કે ન તેના ઉપર ડાહ મુકેલો. હાથ પાડેલો કાઈ મારકને તેની તપાસ ચલાવવામાં સમય બંધ અને તે તેને કાઈમાં જોડે બાપે પ્રુપને હરે બંધે આ તોફાનો ન લાગી જોડે તેને સુખ્યુપ છાના માના ઉકાલી કાલ મરવા જોવામાં બંધ કરી દીધો! મારા હાથથી વિરહ આ સર્વ કાપે કરવું પડ્યું! પથ્થર કરવું શું? તેને જાંબેરથી મેં માનેલું કે હવે મામલે હાલ મયો. પથ્થર તેને જોવામાં મેલાડવા પડી શું બંધે હાથે મામલે હરે બંધર થાય છે. પ્રુપને પ્રુ ઉકાળું છે. બાપ વાળાઓ સરકારની સામે ઉકાળા. મેં કાપેલો મારા કાથમાં લઈ પ્રેસ મોર્ડીન-મ બંધર પાડી છાપાના કહેલે પ્રુપે મયો. તેલે પથ્થર એ બંધરશુ મેજાનો પોતાની કાથ ઉપર કાણ રાખતા નથી. બાપ બંધ કરી સાહકેલે રૂપાંચે પ્રુપીનો મહાન પાત્ર લાગ્યા. તેને બંધ કરવાનું મોર્ડીન-મ

જઠાર પાકું તો તેની પણ અવગણના કરી મને હાં સત્તાઈ
 છુલેદીને જઠાર પાકે છે. વિલાપની કાપડની દુકાનો ઉપર
 સ્વચ્છેરો પહેરો કરે છે. તે વખતે કરવા જે નીચું જોઈ-
 નન્ન જઠાર પાકું. તો તેને જમાવી જાતે સ્વચ્છેરોવિજયો
 સંકોની સંજ્ઞામાં પહેરે કરવા જઠાર નીચી પડી. જોને
 પકડી કેટલાંને જોજ્યા નાખી જાણી દુકાનો ઉપર પહેરો
 કરી સરકારની અવરક અને દુકાનદારને વડજાન કરવા મળ્યું.
 તેને માટે જોઈનન્ન મેયું જઠાર પાકું. તારે જોર જોસથી
 દબારો માજસા અને તથા પ્રથમે જલીલાન માટે જઠાર નીચીમાં
 જાને મારા જોઈનન્નની જોર પછી જોર દુકાની ઉપર છે.
 મારા જોર પછી જોર નોકરને જરમાવી, જમાવી સામાજિક
 જલિજારની જમણી જાણી રાજ્યનામા જમાવી દેવા જાગ્યા.
 ગુજરાતમાં જાણે ન મળે પડેલો, ન મળે તમારીજો. હા
 હું કારખાઈ રું કરીં ખાઈ કપાળો! આ જઠારવવા પામ્યું
 જોઈનન્ન જઠાર પાકું તેની પણ સોજાને પડવા ન કરી.
 દરે મામડીયા મેકુતો કહે છે મહેસુલ નાંક જાણીને, મેં કુખ
 કર્યો, જમાવી ખાજસા કરી, જમા કરી, મેકુતોને પકડી જોર
 માં નાંખો. તારે જોને જોજ્યા જવાનું પકડું માન મળે છે
 તેની મેકુતો કરિજાઈ કરવા જાગ્યા. જમા છુલો હાં જાળજા-
 ની જાનરે સેના 'મંજી મદારાજ હી જમા' ના પોકારો પાડે
 છે કેટલાંને જોજ્યા નાંખી જાણો માજસા માટે જોજો
 કરા છે? માંજીને જોજ્યા મેસજા પછી મામડો સુધરશે
 તેને જરે જોજો વિદ્યા છે. હે! જમાવનાં કરે રું કરીં
 આ જમાવુંમી દેખ મીટાવું! કાલે જો તો જોર જમાવું સામાજિક
 મારી જોજમાજરી, મારી સરકારનું સ્વમાન જો સર્વનું રું
 જમાવી અને કણ સુધરું નથી. પ્રીયે, મને જાણે જમાવા
 જાણે છે, સર્વજ કાણું કાણું દેખાય છે જાને જો જાળજમા
 માંજીની તેજમજ જમાવીના અને જાને જાવ છે? હું રું કરીં
 દે પ્રજા અને મારું સુકાડ!

દેડી હરવીન—નાજ, ખીરજા મરો, સંકટના સમયે પ્રજાની
 રક્ષા માજો. જોર કરી જાત સાહેબના માથા ઉપર તે કાજ
 ફેરવે છે જાને તેમને સમાજની પ્રજા જીજાનામાં સુવરાજ છે.
 (અધુરે).

હિંદનું સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ

સપ્ટે-જમકરની મુલેલ માટે મજલલ

પ્રજાની રક્ષાને તાર રક્ષા છે કે મી. જમકરના કુટુંબમાં
 જન્મ-મજેલું હોવાથી તાર રક્ષા મી. જુજાજમે મકામાજની
 મુજાજલ સેવા સર સપ્ટે જાણે તેજો જમકર જાગ્યા ન કરા
 પરંતુ તાર રક્ષા મી. જુજાજમે જરવમ જોજ્યા આ જાને તેજા-
 જોજમે મકામા માંજીજની જોજ્યા મુજાજાત જીમી કરી. તાર
 જમાઈ સુધી જોજમે મકામાજા જાણે વાતમીત કરી કરી.
 જાને જાણેજાનોએ પ્રેસના રીપોર્ટરને જન્ટરવ્યુ જમાવવાની
 ના મામી કરી. પરંતુ સર તેજ જમાજુર સપ્ટેની વજજા ઉપરથી
 જોવું દેખાવું કરું કે મકામાજા જાણેની વાતમીત જાણેજમારક
 કરી. માંજીસ મરોજની નામકુ કે જે જોજ જોજ્યા છે તેની
 મુજાજાત જમ સેવામાં જાણી કરી. જીજો દીરમે જા જાને
 તેજામાં માંજીજની રક્ષા મુજાજાત સેજો. માંજીજની મુજા જાવ
 જાણી કરી તે રેજા જમારના જીજા દેજને હાં જમા દેવા
 માં જાગ્યા ન કરા. જાને જરવાજ પાસે જોર વેરાકરને વેરાકી
 માટે જાસ જોજો રાજવામાં જાગ્યા કરો. જોવા સમાજાર

માજ્યા છે કે હીંદી પ્રજા ઉપર જીંદીક મેજર પાડી જે નીજાજ
 જાવવા માજી છે તેજ પ્રજા ઉપર જમાં જમાવવામાં જાણી કરી.
 જન્ટરવ્યુ રક્ષ-જમ કર કરો કરો તે જન્ટરવ્યુ પ્રજા જમા, કરો.
 જમા સર સપ્ટે જોર નોકરને જોજાજો. કે જે જોજની જમાર
 જોજો કરો. તે માંજીજને માટે જે રોપથી રજા જમાને જાગ્યા.
 માંજીજ જાને સર સપ્ટે પછી દેવી સરજાજનીની મુજાજાતે
 જમા કરા. જમાર વર્તમાન પજોના રીપોર્ટરનું જોર જમાર
 તાર જમાઈથી જોજી રવું કરું. પરંતુ સર સપ્ટે કે જમાર
 કરું કરે જોજ ન જામવાથી તેજો નીજાજ જમા, સર સપ્ટેને
 મજાજલ વિરે પ્રજામાં જાગ્યા જમાર તેજો કરવા જાને તે
 જમારથી જમાજા જમાવમાં જાણી કે જન્ટરવ્યુ જોજમારક દેજો
 જોજમે. સર સપ્ટે મુજાજ જમાને જાજા જીમજા જમા જાને
 વેરાકરેજ સાહેબ જાણે તેજો વાતમીત જમાવશે.

શાંખીજા અને માંજીજા

રેટરમેન પ્રજાની પ્રજાની જમારપત્રી રક્ષા છે કે સપ્ટે-
 જમારનું માંજીજ જાણેનું ખીસ માજાન જમાજા રેટરમેન
 નીજાજ છે. કેટલીક રોડી રીટમે છે જેનો નીજાજ જાજાજથી
 જમા કરે જોજ છે. જે પંડિત મોલીજાજ નેકર જાને જમા
 હીરજાજ નેકર દુરામજી ન જાને તો રુંક જમાવમાં જીંદીની
 નિજાજા સુધારો જમાનો સમાવ છે

જોવું જમાવવામાં જાણે છે કે માંજીજને જોજ્યા જાનેક
 જમાજો તથા જમા જમા છે તે જાજ વીજાવવાથી નહિ પરંતુ
 દુનીયાના સર્વ જાજોમાથી જમા છે. જમા તેમને જમાજ
 કરવામાં જાગ્યા છે કે હીંદીમાં સુજેકમરેલું વાતવરજા ઉપરજિત
 કરવાની જમાવત જમાર છે જાને રિજાતિ સુધારવા માટે તેજા-
 મદની જમાના જમાર જાજાજથી કરવામાં જાણી છે

વધુ જોવા સમાજાર પણ જમા છે કે જીનીવાસ જાજીજા
 જોજો જાજમાં જમામાં છે તેમની તથા માંજીજની જોજો
 મદરવના સેજાજો જમાવ કરા. સેજાજ જોજાજીવી જાજ-
 સીજમાં જોજાજોજે કરેલું જાજાજ જાજાજમે જાજું કે જમાર
 જ તેજાજે સર્વજમા જોજા જમાજા સોજાજીને પ્રજા તાર કર્યો
 કે વોજસરોજે જે જાજાજ કરું છે તેને જીજરોજોજે રેક જમાવશે
 જોજમે. જમા દીવસ જાજ જાજાજમે માંજીજને જોર જાણો
 જમા કર્યો જાને તેમાં જાનજરેજી સુજેક કરવા માટે માંજીજને
 સુજના કરી. માંજીજમે જમાજમાં જાજીજને જીજાવત
 જમા કર્યો તે જમારથી જાજીજને જી-તેજાન જમા જાને તેમજ
 હીંદીમાં જીજો ઉપર જમા કર્યો જાને સુજના કરી કે જોર
 ખીસ માજાને માંજીજ જાણે રિજાતિ વિરે જમા કરવી.

હીંદોના હાતિજાસ પદકાવતું હીંમતી રાકપુમેંડ

રક્ષાને તાર રક્ષા છે કે હીંદીના પ્રજાજાસ રક્ષા જમાર
 જમાર પડે જોવું જોર જાતી હીંમતી રાકપુમેંડ સર તેજ જમાજુર
 સપ્ટેના જમાજા છે. આ રાકપુમેંડ તે માંજીજમે જમા
 જાણેજો પંડિત મોલીજાજાજ નેકર જમારેના જમા છે. જાને
 જોવું જાનવામાં જાણે છે કે જે જમા જમાજા કરેજો જે
 સવીનજમાજની જાવ જોજુ રાજવાની વીજાત જમાજોજી છે.
 માંજીજ જાણે મજાજલ જમાવનારા સર સપ્ટે તથા મી. જમાર
 જા જમા જમાને જમાજાજ જમા છે, પરંતુ જોજી વિજાજ વાત
 જમાવવાની તેજો જાણે ના પાડે છે.

માંજી તથા નેકરની મુજાજાતનો સંજાવ

જમાજાજથી રક્ષાને તાર રક્ષા છે કે સર તેજ જમાજુર
 સપ્ટે તથા મી. જમાર માંજીજ જાણે મજાજલ જમાજી રક્ષા
 કરા તેજોજે જોર રેટરમેંડ જમાર પાકું છે તેમાં રક્ષાવામાં

આરે આવી નીતી ધારણ કરવામાં આવી કારે મુશ્કેલીનું પ્રશ્નજી જોઈતી થવા લાગી. અલગત, પ્રુષ્ઠજી નુકસાન મહત્ત્વ ધરાવે છે તે સુધારી કક્ષાએ એવું નથી. આ કક્ષાએ એવા કક્ષા-એવા કુલશાસ્ત્ર કરવાથી મળ્યા કહેરીઓ મરી મળ્યા છે પરંતુ ને સમ્પત નીતી ધારણ કરવામાં આવી છે તેને લીધે અસહનની સ્થિતિ પાછી આવતી અવ છે અને કહેરમાં કહે પાછી સ્થિતિ સ્થપાવા લાગી છે!

રેમરમાં ના. અવરનર અવરણ

હોરી કેમને ઉપરેશ

આપણે આજની તા. ૨૩ મીએ ના. અવરનર અવરણ રેમર કહેરની મુલાકાત લીધી હતી. અને તે નામકાર કરકારી હોરી કાળાની મુલાકાતે આપ્યા હતા અને મોટી સંખ્યામાં હોરી આપણે તે નામકારનો સત્કાર કરવા એકર થવા હતા. પ્રથમના રીવાજ મુજબ ના. અવરનર અવરણને દુકાને કાર મહેરાવવામાં આવ્યો હતો.

૮ આદિયા હોરીને દુ. માલે, અહીં તે પહેલાં રેમરમાં વસ્ત્રા હોરીઓની મુલાકાત કરતાં મને કારે આનંદ થાય છે. આદિયા આદિયાના હોરીઓની સ્થિતિમાં હોરી કેટલાક વર્ષોથી સારો ફેરાર થયેલો છે. અને અને આનંદ થાય છે કે સ્થિતિ એવું પ્રમાણે લેવી એમને. આનું મુદ્દર પરિણામ આવેલું છે તે તમે જાણો છો કે નહિ કે કદાચ આપણે વા. સમ્પત વધુ થોવાથી પરંતુ કાલિપુર્ણક મુજબથી કરેલા પ્રત્યે ઉપર માર્ગ કરવાથી એવું પરિણામ આવેલું છે. અને જાણુએ એક જીવન પ્રત્યે સહન સ્થિતિ અને સમજુતી ઉપર આવવાના વધુથી આ મુદ્દર પરિણામ આવેલું છે. મારી એવી કક્ષાઓ છે કે અવિચ્છામાં પણ મોટા પ્રત્યે ઉમા થાય તે એવીજ અવતના વધુથી લાજ ઉઠાવી લેવાશે.

શામેલી ફોલોવરને મદદ આપો.

આરે દુ. રમનના હોરી કારે એ અવધીને અને આનંદ થાય છે કાળી કેમને મુદ્દર પ્રમાણે કરી છે. એ કેમને પોરે મારે આરસ કાર્ય કરી રહી છે. મારી આવી છે અને તે મારે તમારા અર્જના આન ઉપર કારપુર્ણક એવવાની ખાસ જરૂર નથી કે આ કારે લગભગી કેમને કેટલી મધી ઉપરેશી થઈ પડ્યાની છે અને એ અરેશને મદદ આવવાની કેટલી મધી આવરશક્તિ છે.

રેમનની હોરી મારકેટનાં બાડાં વધશે

૧. રમન ટાઉન કાઉન્સિલની એક ખાસ સમ-કમીટી રમનની પ્રન્ડીઅન મારકેટના રોશનની હરીથી મેકવધુ લેવી રીતે કરવી અને બાડું કેટલું વધારવું તે વિષે લખાસ અભાવી રહી હતી. પણ મારકેટ માર્કેટ મી આર. ને. વેસ્ટવુડે એ વિષયમાં કેટલીક અભામણે કરી હતી તે સમ-કમીટીએ મંજૂર રાખ્યા છે. પણ મારકેટની આર્થિક સ્થિતિને યોગ્ય થવા ઉપર મુક્યા આવર ટાઉન કાઉન્સિલ સમક્ષ આ અભામણે રજુ થઈ છે. સમ-કમીટીએ એવો નીર્ણય કર્યો છે કે એકદમ ટાઉન કમીટી કરનાર છ. મોલીનેકસે આ વિષયમાં સર્વ મોક-વણી કરીને ટાઉન કાઉન્સિલ સમક્ષ અભામણે રજુ કરવી.

મુશ્કેલી જનરના વિભાગનો એવો એકએ તેવો લખે. અને હોવાથી પણ માર્કેટને તેનું સારમાં સારું બાડું ઉપર તેવી રીતે અવરણ કરવાની સત્તા આપી લેવી. વેસ્ટવુડે એવનુમા મોરનીય મારકેટ માટે અને કોમોન્સ જનાવવા માટેની મોરવધુ કરવા સારૂ ટાઉન કાઉન્સિલની પરવાનગી મેળવી લેવી અને પણ મોનટ્રમરે એ કાર્યની કારજાત કરી લેવી. અને આવતા વર્ષના ખર્ચના અડસડામાં એ કાર્ય માટે પૈક ૧૫,૦૦૦ અર્જના માટે મંજૂરી મેળવવી. સમ-કમીટીની અભામણે મંજૂર થાય તે પૈક ૫૦૦૦ અર્જ નેટીવ વિમેન હોસ્ટેલની બાલુ માં નેટીવ કુમરો માટે પણ જગ્યા ભરવાની પણ મારકેટ માર્કેટ એવી અભામણ કરી છે કે મારકેટના અને વિભાગો પોતપોતાનો અર્જ નીભાવી લે એવી અવરણ કરવી એમને. અને તેટલા ખાતર એ અવરણ છે કે ટાઉન મારકેટના રોશનનું બાડું વધારવું એવી આર્થિક સ્થિતિ અસરકારક થવા ઉપર મોકવાય. કાલ રોશનનું બાડું પૈક ૭,૨૬૬ આવે છે. એ બાડું વધારી આર્થિક પૈક ૬૨૦૦ નું કરવામાં આવે તે વાર્થિક આવક પૈક ૧૧,૨૬૦ થાય.

ખાંચ દશ લાખ માણસો મુલા તેવે શુ?

પંડિત મોલીલાલજીને અરેશ

હોરીની રાષ્ટ્રીય મદાસખાના પ્રમુખ પંડિત મોલીલાલજી એવો કાલમાં કારવાલમાં છે અને મોલા સમય ઉપર એવો મુખ્ય કહેરની મુલ કારે મળે હતા. અને મદાસખાના 'રેમર મોલીલાલજી'ની એરેશનેક મેકવધાં વરેક મધ હતી આ પોલી-સ એ તેમની કાજરીમાં કાઠીઓ વળી વોલંટીઅર્સ ઉપર કમલો કરી સેકેટને થાયથ ક્યાં હતા અને એ સમયાર તાર મારકેટે હુંકમાં આ કેકમાં આવ્યા હતા તે પ્રત્યે પંડિતજીએ મુખ્યની પ્રત્યે મુખ્ય છેલ્લી વેળા એક સરેશો આપેલો હતો. આ સરેશો અને છ. કો. ના વાંચકો માટે અને આ પોલે કીએ -

આને પ્રત્યેક કારવણી, પછી તે પુરુષ હો વા કી તેની પાસે એકજ મર્થ છે. એ કાર્ય તે એક છે કે કાલની સરકારના દરેક આનંદ અને મેરકાવેસરના સર્વ કાવકાઓનો અંત કરવો. તેમની દરેકની આને એકજ દરજ છે અને તે એ છે કે કલમ પુર્ણક મદાસખાને ટેકો આપવો. ખોરીક કાઠીવાદનો નાક કરવો એ દરેક દરેક કારવણીનું આને કલમનિંદુ હોવું એમને. અમાર સુધી મુખ્ય કહેર અર્જન મુદ્દર કાર્ય કરેલું છે. ખીરકુલ નીર્ણવતાથી આ કલમને આમળ થયવળા અર્જો અને ક્યાં સુધી આ કેકની મદરકાકા પરીપુર્ણ ન થાય આ સુધી અરપણ આરણ લો નાક. જીવા હોલની અંદર મુખ્યના કહેરીઓની એક અપુર્ણ સત્તા પંડિતજીને ઉલ્લેકો સરેશો સમિતિયા મળી હતી. કોલ આનો મિતર ભર મ રહ્યો હતો. કલમે અતુઓની મેકનીને જકાર મેકનમાં કલુ રહેવું પડ્યું હતું. અનેક કાઉક રપીરેશ થયું મોલીની દેવામાં આવ્યા હતા. અને મોલીલાલ પેરીન એન કેપ્ટન આ અવ સખાનાં પ્રમુખ થયાં હતાં. આ બંદેન પણ દરે તે કોલની સરકારની એકનાં મોપરા મદંખન થયેલાં છે. મુખ્યના કહેરીઓની આવી અવ મેકની સમક્ષ મદ સખાના પ્રમુખની પંડિત મોલીલાલજીએ ઉપર અજાનેલો અરેશો કહેરી જનોને આપ્યો હતો.

સાંતી સ્વપ્ન

પરિણામે દેશનું કે મુખ્ય કારણો મળી આવે છે. સુસાધરી કરમ્પન કહેરીઓએ મને જે મોટા દેશ આપ્યો છે તે વલ્લે હું સર્વોત્તમ પ્રથમ તો આભાર માનું છું. મારી અનુભવ મોજા વાજની આંદર હું આપી દેવા માફ છું. સામાન્ય રીતે આજે સમસ્ત દેશમાં અને ખાસ કરીને આ મહાન કહેરની આંદર સુધરેલી સરકારનું સુધરેલું રાજ હવે શ્રેષ્ઠ નથી હવે જોને સ્થાને લાગીનું અને જુદા જુદા રાજ સ્થપાએલ છે. પ્રજાના અપુર્ણ જોમને દબાવી દેવા મટે લાગીતે. બારે લપચોજ આજે ભર્ષ રહેલો છે અને આખી કુતીયામાં સત્તને લાગી દેવા માટે તેઓ કરમ્પનરેલાં જુદાજુદા દેશાવી રચ્યા છે જેઓ એરપ્લેનક મેદનની આંદર કાબર ન હતા અને જેઓએ લાનું રાજ નજરે, નજર જોયું નથી તેઓ આજે મહાસભાની ધરપીતાલની મુલાકાત લઈ કહે છે અને એ ધરપીતાલમાં લાગલ લઇને પોલા બારલમાવાના સેવકોનાં કરોત કરી આવી છે એ અપુર્ણ અપુર્ણ પ્રજા ને આ મહા મુખ્ય, અપુર્ણ આપણી કહેનો પણ ભયવા પાળી નથી.

જ્યારે એઓએ સાથે ખરાબ વર્તન વ્યક્તિ છે ત્યારે?

હું આપને સર્વને ખાતરી આપુ છું કે જ્યારે એક પ્રજાના પ્રતિનિધિઓ બીજી પ્રજાને જુદા દેશ કરી નાખવા પ્રયત્ન છે અને તેમ કરતાં તે પ્રજાની એઓના ઉપર પણ દુઃખકાઓ કરે છે અને તેમને કહે છે આર તે પ્રજાના હિતમાં બસાઇ મુક્યા છે એ સિદ્ધ વાત છે.

એ મારી નરી આજે જે દબાવે જોવાં છે તે બાદ મારી એકબી બાજાં લઈ મછ છે કે અત્યંત મને તેટલી કડકમાં કડક રાજનીતી આપણી લાવને હવે દબાવી કહે એમ નથી તેમની ધરપીતામાં આવે તેટલાનાં સાધાં બાગી નામે. કડકમાં તોફાની નામે તો પણ હાલ હવે તેનાથી પણ કહે—એક આવ પણ એ એમ છેલ નહિ. સ્વાતંત્ર્યના આ માહાન યુદ્ધમાં હીંક આતાના પાંચ દશ લાખ પુત્રો જનની કરવાની આપી કે તે તેથી યુ' અઈ મારુ? આપણે બારલમાવાના જુદાજુદા લાખો પુત્રો ખડેલા છીએ.

અક્ષાદુર વીનાવનાઓ.

પકિતજીએ વીરાંગના કેક સેવિકાઓના કાર્યની બારે પ્રકાશ કરતાં દર્શાવું કે આપણા પોતાના દેશના કલિદ સમાં તેમજ અન્ય પ્રજાના કલિદસમાં વીરાંગનાઓ વિષે પણ વાંચેલું છે, પરંતુ અન્ય કોઈ પણ દેશની પ્રજાના કલિદસમાં આવું અદ્ભુત મિત્ર તો તમે ક્યાં ન જોશો કે પોતાની માતૃજુભીની મુક્તિ માટેની બલમાં આઓનું આદર્ય મોટું નિયમિત સેન્ય ભાજ લઈ રહ્યું હોય. મારી પોતાની તો આ અન્ય દબાવે આવી થઈલ નું. જે કે રા. રા. આ. મર્મપુદમ આપણ. વિન્ય અને દુરમનોની કાર છે એ એ.કમ વાત છે.

કેએક સમક્ષ કરાવેનું કાર્ય

દેશની સમક્ષ બવિન્યમાં હજી બારે કાર્ય કરવાનું પડેલું છે મુખ્ય કહેરના મીલ મ.કે.કે અને વેપારીઓ મારી સાથે સંમત થવા છે કે તેમના કાપડને માટે મને તેટલી બારે માગણી થતી હોય તો પણ તેઓએ પોતાના માલની કોમલ બીજુલ વધારવી નહિ. આ મહાન સમક્ષે હું ખાતરી આપવા છું કે આ લડતને મદદ આપવા દરેક વેપારી અગ્રે તપ્તવાર છે, અને મારી અપુર્ણ ખાતરી લઈ મછ છે કે જુલ-કાગમાં વેપારી વર્ગના માણસો એ જેવી જુલ કરી હતી તેવી જુલ આ વખતે તેઓ નજર કરે. વેપારી વર્ગના માણસોની

આવી અત્યંત ખાતરી મહાસભાનું કાર્ય એકંદર રીતે પણ જોઈ શકાય છે કારણ કે મહાસભાના સ્વયંસેવકોને કાપાની દુકાનો ઉપર પછી એવી પહેરો કરવા પડ્યું રહે નહિ. જતાં વરેલી કાપડની દુકાન ઉપર અને મલ કરી વિલમની કાપડની દુકાન કાપડો એવી તરે અત્યંત રહેલો અંકુરી.

બહાઇદે લેક લો.

હોટી નામ ધરાવતો એવો તો કે.કે.કે. હોટી આજે ન તોફાની કહે છે ને બહાઇદે લેક લો જેવી અમેજની દુકાન માં પોતાનો પત્ર મુકે. આ અમેજ દુકાનકારની પેલીકને અરજ નહિ આ. નવજ અપણ દેશનુજાનાં માગ અને કાકાં પેલીસાએ બાગી નાખ્યા. આપણે કાર્ય કરવાનો મને તે અત્યંત પ્રિયમ હોય પણ એક વસ્તુ આજે આમ ખાતર ઉપર રહેવીજ જોઈએ અને તે એજ કે આ દેશના રાજવડીવટને આશિંક મદદ મળતી જાય કરીને તેને જુલમરો આપણે વેદાવશે જોઈએ. આ આશા ખાતરમાં સપ્તને દરેક દરેક અત્યંત બીડીક માલનો અપુર્ણ બીડીકાર કરો એવી મારી આજે સર્ગન અપીલ છે. વેપારી આલમને મારી પ્રાર્થના છે કે બવિન્યમાં સરકારી સોનને શીફલ ન લેવાનો એકમ નિયમ કરો.

સાઇમન રીપોર્ટ

સાઇમન કમીશનના રીપોર્ટ વિષે બે.લર્તા પકિતજીએ દર્શાવું કે પણ માણસો આ રીપોર્ટ વિષે મોટી આજાએ બાંધવા હતા તે આજાએ હવે પડી બાગી છે. એ અને મહાસભાએ તો કમી આજાએ બાંધીજ ન હતી એટલે આપણે નિરાશ થવાનું હોયજ શું? સાઇમન કમીશનના આખા કલિદસ પ્રયે તમે નજર નાખશો તો તમને માણસ પડે કે દરેક તમકે તે કમીશનને લાગીના મોટા થતી આપણા ઉપર દોષી એસાદવાનાં આપણું હતું. જ્યારે એ કમીશન પહેલ વડેલું મુખ્યમાં આવ્યું બારે “સાઇમન પાછો જા” અને કાળા વાવડાઓથી તેને વધાવવામાં આવ્યું હતું. તેઓ જ્યાં જ્યાં ભા લાં ભાં તેમને એવીજ અત્યંત આવકાર મળ્યો હતો. જ્યારે કમીશન પંચમમાં અર્ધ બારે તેને જે જુડે આવકાર મળ્યો તે અમલદાર વર્ગને અત્યંત બારે પડ્યું અને તે વખતે લાગીનું પડેલું દબાવેલામાં આવ્યું. આપણે જાણીએ છીએ કે હોદના એક મહાન યુદ્ધ લાલ અજપતરાકને આપણે શુભાવી બેકા જ્યારે કમીશન લાકો પડેલું બારે મહાસભાના તમામ લાલના. પ્રમુખના ઉપર પણ લાગીન હતો પડ્યા હતા. હવે આ રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ થાય છે તે વેળા પણ હોદમાં લાગીનું રાજ અવર્તી રહ્યું છે. આ અનાવ તો એવોજ છે કે હોદને લાગીના મોટા રીપોર્ટ અપેક્ષ કરવામાં આવે તો સાઇમન રીપોર્ટના વિરરકાર કરતા પકિતજીએ દર્શાવું કે એ રીપોર્ટને વાંચવો એ ભારત રાષ્ટ્રનો યુદ્ધો કરવા જોઈ છે. એ રીપોર્ટની નકલ ખરીદવી એ તો વળે તેથીયે મધુ બારે યુદ્ધો છે. પરંતુ જેના ઉપર એક આનો અર્થ નાખવાનું આપણને પરવડી શકશે.

પ્રથમ નીચે રમહાણી નાંખો

એ રીપોર્ટના લેવાલ જે પત્રમાં આવ્યો હોય તે પત્રની નકલ ખરીદ કરો, તેને તમારા પ્રથમ નીચે પ્રથમ રમહાણી નાંખો અને તેના દુકા કરી મહરની આંદર ફેંકી દો અને તેમ ક્યાં માલ હરી કદી પણ એ રીપોર્ટ કબ્બને લખારી જુલ ઉપર આવવા દો નહિ. મને આજે એ એકને આનંદ થાય છે કે આજે કેટલાક આજેજનો સસવસ્તુ જોઈ કહે છે

અને સ.પ્રમનના બહિષ્કારની મળવળ બરાબર હતી એમ જાણે છે કે, જાદ પંડિતજીએ મરહુમી કોલેજનાં કાલોનું કે એ રીપોર્ટના વખાણ કરનારા મહિલાના શરૂકત અદલી સાહેબ છે ખરા. અને તેના જેવા બીજા પણ છે પરંતુ તે આજ યાદગર છે.

સ્વેચ્છાક્રમ સાથે ઇંદરબુ

'ડેપુટી ડેપુટી' પત્રના અગ્રપત્રી મી. રમેશભાઈ મેં ઇંદરબુ આપ્યો હતો તે મેં મહાસભાના પ્રમુખ તરીકે આપ્યો નહોતો તેમાં ને વિચાર મેં જણાવ્યા હતા તે અસ્તિત્વત વિચાર હતા. પરંતુ તેમાં પણ મેં એ સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે કે.મે.મ. રાજક ટેમ્બ ડેપુટીસર્પા બધા તેવાર મળે પરંતુ તે એકજ કરને કે મહાસભા એ આખા દેશનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતી સંસ્થા છે અને તેના પ્રતિનિધિઓ એક સ્વતંત્ર પ્રજાના પ્રતિનિધિઓ તરીકે જાહેર પ્રજાના પ્રતિનિધિઓને મળે. હું માનું છું કે આ જગતનું સમાધાન મળે પરંતુ એ સમાધાન એ સ્વતંત્ર પ્રજાના પ્રતિનિધિઓ સાથેનું હશે. કારણ કે જાને દેશના પ્રતિનિધિઓ સમજા જાય છે એ દેશમાંથી એકતે પણ અલગ રહેવાનું ધારણે એમ નથી. હોંદ વિચારવત સાથે સમાધાન કરવું જોઈએ પરંતુ એ વાત પણ સત્ય છે કે આપણા દેશમાં ડાહ્યા બહારના માણસને આપણે કહી પણ માલીક જાતી બેસવા કમરું નહિ. એ સરકાર સરકાર જાણી નેવા માણસ સાથે સમાધાનની ઉપર જાણી જાયે તો સ.પ્રમનની ને દશા મળ તેવીજ તેની પણ જવાની!

અન્ય પંડિતજી મુખ્ય કહેવતા મેલ મારીકો, વેપારીએ, વિદ્યાર્થીઓ અને સામાન્ય કહેરી જાનોને આજાર માન્યો અને જાલને પ્રજા જોરથી આમળ થવાવવા અરજ ચુલરી.

જાદ સભા પ્રજા સર્વ સુસ્વીમ જાદ જોનરો તરફથી પંડિતજીને સેન્યુક કરવામાં આવી હતી.

સરકાર અને હોંદીઓ

'સ્ટાર' પત્રની અંદર 'ફેરપો'ની સહીથી એક લેખક લખતા મહાળા હેલ જીમે મુજબ જાણે છે:

ક્રાસવાલના એસીવાટીકો સંજ્ઞા સીલેક્ટ કમીટીનો રીપોર્ટ કાઢતો એક એસેમ્બલી સમક્ષ રજુ કરતી વેળા સંજ્ઞાન આતાના પ્રધાન ડો. ડી. જી. મહાને એવું જણાવવા પ્રમત્ત કર્યું છે કે સન ૧૯૨૭ ની સાલમાં કેપટાઈન એમ્પ્રેસ્ટ થએલું છે તેના અસીત્વની પણ સીલેક્ટ કમીટીએ ને.દ. હોંદી છે તેમજ એ સહ વસ્તુ પણ ખ્યાનમાં લીધેલી છે કે ૧૯૨૫ સંમતિથી આ એમ્પ્રેસ્ટને પાંચ વર્ષ સુધીનો સમય આપવો. કમીટીના નીર્ણયને ક્રાસવાલ એસીવાટીક રાજ્યે સહમા સમાવવામાં આવે અને એસીવાટીક રાજ્યે હાને હાલ્યો છે તે જોઈ તેઓ ને નીર્ણય ઉપર આજ્યા છે તે વાજબી છે એમ તેમને લાગ્યું છે. એસીવાટીક સીલેક્ટ કમીટીનો રીપોર્ટ લખાણી જોતાં અને ખાસ કરીને કમીટીએ ને સમાધાન મહાનેલું છે તે જોઈ દેહદર મહાનના નીર્ણયને તેથી લાગ્યો રોમ મળે છે. આપણે જોઈ કમીટીએ હોંદી કે હોંદી સંજ્ઞાઓએ અને હોંદીસતાનની સરકારના પ્રતિનિધિએ ક્રાસવાલના હોંદીઓનો કેમ બરાબર રજુ કરેલો છે. પરંતુ સીલેક્ટ કમીટીની અભામણી એવા એમજ જાણે છે કે પ્રથમ થીજ તેઓ હોંદીઓ પ્રત્યે વહેમાએલા હતા અને હોંદીઓએ ન્યાય તથા જમી બાળપુ માટે પોતાના નિવેદનમાં મામળી

હરી તેના ઉપર ખ્યાન આપવા તેઓ બરાબર ઉત્ક્રાં ન હતા. પાકામેટરી સીલેક્ટ કમીટી નીમવાની કસબારત રજુ કરતી વેળા દેહદર મહાને ને આપણું હું તે ઉપરથી તેનો પ્રસાર સ્પષ્ટ હો કે હોંદીઓ માટેના કસબારત સમત પત.વત. અને સીલેક્ટ કમીટીની બીજા મેક્ટ વખતે તેમણે ને હોંદીઓ કહાલવા તે ઉપરથી તે એ.કમ્પુ દેખાવ છે. તેમણે કહાલું હતું કે હોંદીઓની મોટી જાખ્યા ગેરકાયદે રહે-રોમાં રહે છે અને તેઓ ગેરકાયદે વેગર કરી રહ્યા છે. આવા સંજ્ઞા-મેમાં આપણે સાસમાં સાથે નિર્ણય છું કરવો તેનો વિચાર કરવો જોઈએ અને ડાહ્યા બનાવવાની આવરવહતા છે કે કેમ તે વિષે વિચાર કરવો જોઈએ. મને જાણે છે કે સીલેક્ટ કમીટીએ ને પ્રથમ ઉપર વિચાર કરવાનો છે તે પ્રથમ મે જણાવ્યું તે પ્રથમજો ને પ્રથમને રેવ નિષ્પક્ષપાત હતો કે કેમ તે કમીટીના કાર્ય વિષે અમાલથી ખારી લીધેલા નીર્ણયને રજુ કરવાથી સમજા જાય છે. જો સંજ્ઞાની ખાતર હોંદી કાણીએને મોલાવવામાં આજ્યા હતા અને તેનો રેવ જો હતો કે જાને પહોંતે ને કહેવાનું હોય તે સમજવામાં આવ્યું છે એમ જાણી સહાય પરતુ સીલેક્ટ કમીટીનું કાર્ય તો એજ હતું કે હોંદી બાળોને તુકાન કેવી રીતે કરવું અને હોંદીઓની વિરુદ્ધ એઓ અજવળ કરે છે તેને કાલ પાડવા સાથેનો અને માત્રો મોજવા. સીલેક્ટ કમીટી અગર નીમવામાં ન હતી આવી હારે હોંદી રાખને એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે ને હોંદીઓનાં સહીસીસો ઉપર વિચાર અમાવવાનું મુજબની રાખવામાં આવ્યું હતું. તેના વેપાર કરવાના હોંદીને સમવવાને પમજ અરવામ. અગરથી અને હોંદી આન દરમજાને સુધારવાની પ્રતીયન સરકારની પ્રમત્ત છે. સરકારની જારી સર પચાત માં વિષમ મુકર માં હોંદીઓ ઉતરાવા છે તેઓ કાપદાને અન આપનારી પ્રમત્ત છે. તેમની વેપારમાં પ્રચાણીક નીતી છે. વર્ષો વર્ષો આ દેશમાં તેમને વસવાટ છે અને જાણ સમયથી નેજોએ વેપાર જોડેલા છે તેવા હોંદીઓને નાક કરવાની નીતી સરકારે લીધી છે. સરકારની આવી રાજનીતી હોંદી સરકાર સાથે વિચામનો ભંમ કરે છે કારણ કે હોંદી સરકાર સાથે એમ્પ્રેસ્ટ ઉપર સરકારે સહી મુકેલી છે. એસીવાટીકના સવાલ ઉપર તપાસ અમાવવા સીલેક્ટ કમીટી નીમતી વેળા તેમજ એસીવાટીક રેન્સુર બીજા હાલી વેળા તેણે હોંદી સરકારની સંમતિ સહા લીધી નથી. આ બીજાની અંદર કલમ ૫ બીમાં મી. વેટીક કંઈને એક મુખ્ય. મુકો ન સ્પષ્ટ વારી પણ એવળા ન. પાંડિત ઉપરથી પણ સરકારની જાદ ખ્યાનવતી અગર પડી જાય છે. આ ૫ બી કલમ આ પ્રમાણે છે: બીન અગરી સખ્તાઈ દુર કરવા માટે લખારી કમીટી પણ એવી અભામણ કરે છે કે મુનીસી-પાલીટીએને એવી સલા આપવી અને સરકાર તે માટે આમદ પણ રાખે છે એસીવાટીક માટે સ્પષ્ટ પદવા વેપારને માટે જુલા લવાઓ કહાડી આપવા અને તેઓ લાંબીન પણ ખરીદી કહે. મી. કાન એવો સુધારો જાણી અગર લાવવા પ્રમત્ત હતા કે સરકાર જ્યાં સુધી જાણા લવાઓ જુલા કહાડી ન અપે લાંબી વેપાર અંધ કરતી ન સહાય આ બીન તુકાનવાઓ સુધારો પણ સ્વીકારવામાં આવ્યો નહિ. કારણ કે દેહદર મહાન હોંદીઓના આર્થિક કમ્પાનની લેલ પણ પ્રમત્ત રાખતા ન હતા અને તેઓ તેમને અલમજ કહાલવા મુજબ છે. હોંદીઓને અલમ વિસ્તારમાં વસવા કહાલવા એ નીતિ કેપટાઈન એમ મેટથી પણ વિરુદ્ધ છે.

બહેર ખબર

હું નીચે સહી કરનાર બજારું છું કે મારો ઊંઘરા નમે ગોવિંદ જોગી ને સગીર વચનો છે તે ઊંઘરાને મેં મારા બાપ પરસોતમ પ્રેમાને આ રાખ્યો હતો. પરંતુ એ ઊંઘરા મારા બાપને આ રહેલો, નથી અને બીજા બજારું લોકોના ભરખાવવાથી મરજીમાં આવે આ રાખ્યો ભય છે અને ખરાબ સોખમમાં પડે છે. તેથી હું જોગી પ્રેમા આ ઊંઘરાને આપ બજારું છું કે મારા એ સગીર ઊંઘરાને મારા બાપ પરસોતમ પ્રેમા મિત્રાવ કાઢ્યો પોતાને આ મરજી રહેવા બમરે તો નોકરીએ રાખ્યો નહિ. આ બહેર ક્યાં છતાં ને કાઈ માણસ આ સગીર ઊંઘરાને પોતાને આ સંબંધે તો તેની ને જોખમવારી હશે તે એ ઊંઘરાને સમરનારે વેદની પાસે આ હકિકત બહેરમાં બજારું ઉપરાંત મેં સી. આઈ. ડી. ખાતેને પણ વિત્ત કર્યો છે.

સહી દ. જોગી પ્રેમા,

પરસોતમ પ્રેમા સહી દ. પાતે.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer
Telephone 1, P. O. Box 1,
Warmbaths, T'vaal.

ઓ. આર. પટેલ

ફ્રૂટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર.

ફ્રૂટ એન્ડ વેજિટેબલ, લીમુ, ટેરરી (આવા કાચક) અને ફલ્સાઈ બજાર બજારમાં પાડે છે. બહારના આવા રોડ પર પુરું ખાનખાવામાં આવશે. બધે, ઉપરના સરનામે.

હિંદો વેપારીઓને ખાસ ઉપચારો

પણા 76 વેપારીઓને ઇન્કમ ટેક્સ તેમજ સંબંધિત વધારા હ સોલ્વન્સી નેચ વખતે છુપા સીસ્ટમેટીકલ નિદિ દેવાને લાંબે પછી અડચણો આવે છે, તો તે અમરહેમત, મુકત થવાને થશે આ કાખો:—

ડાહ્યા બી. અકેટીકર,

૬૫ રેડ્ડેસ રોડ, ફોરકસબગ.

શંત ઠગેરે મેદર, બેદાનીસબગ.

1 જે હમજી, બેદાનીસબગની નામકિયા ૧૦ નમ બુસેન—૪, આઈ. પેરબની ફા. માથી મુકત થઈ પુરું થાય છે.

નમારા દેશી ઉદ્યોગને ઉત્તેજન આપો

સરખાદાર અને મુલોવદીવ હિંદી બજારું લખ બીજાવત બાવથી વખતસર કરી આપીએ છીએ

બુક અથવા છુટા

સેલર કેસ, ડિવેલપ્સ, ડિવેલપ્સ, પોરક કાર્ડ, ચિત્ર-કાર્ડ, પ્રામાસરી નાદ, કીચીરીદ સ્લીપ, અનપલેપ, રેલ નેડ, અમરેબલ-ટમ, આલીનરી મિમ, સુવીડ બેન, હેડબોલ, પ્રાઇસ લીસ્ટ, દરદીમ સ્ટાપ, સચા છુટા, બહર પેપર, ફેલેટ લાંબા માસીક ૫૨૧ ના અવના ફેનરી બરમન નેલ પોલ

રખર સ્ટાપ દેકે અવના.

સાલ્સ કોલેક્ટ અને સ્ટોરીફર

દુન આવી દેશી કાળા તેમજ બજારની પ્રખ્યાત "સેલર" દની દેકે આપના કરી માટે અ: ૧૨૬૩

૧૨૬૩ અને ૧૨૬૪

The Standard Printing Works

W. A. STEINMAN

Stylish Printer, Stationer, Book Binder and
Rubber Stamp Supplier

Phone 44.

P. O. Box 116.

Church and Handels Sts.

ZERLST, Transvaal.

Strawberry Growers!

સ્ટ્રોબરી ફોન બાવના.

Strawberry Exporters!

સ્ટ્રોબરી નેચાવના.

ન હુમ કોલેન અને કુલ (પ્રાપરાધરી) લીમીટેડ,
૧૫ રાયમનડ રોડ, નેદાનીસબગ.

અમે સ્ટ્રોબરી અને નાદાકુલ દેકે અવનું ફ્રૂટ વેચીએ છીએ. દક્ષિણ આફ્રિકાના ફ્રૂટના વેચારના અમને ૩૦ વર્ષના અનુભવ છે. વધુ માહિતી માટે નીચેના સરનામે ૫૨૫૨૬૨ કરો.

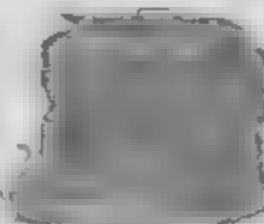
NATHAN COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED.

15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St JOHANNESBURG.

હારમોનિયમ

મન રંજન માટે દરેક ઘરમાં હારમોનીયમ રાખવાની જરૂર છે. એ હમો પુરા માહીએ છીએ મુખ્યના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરી માથી કાચના, પમના, પોર્ટલેક દરેક ભવના મીઠા અને મધુમ સુરના હારમોનીયમો આવી રહ્યાં છે નેવાર રહે છે તે સીવાય છુટા ભાગે.

તબલા

પવજ, સર, ભરત વગેરે પણ મળશે. દરેક ભવના હારમોનીયમો તેમજ હારમોનીયમો કરી આપીએ છીએ કાખો આ થશે:—

ધુપેલીયા એન્ડ સન,

૧૦૬ પીત્તનારીયા સ્ટ્રીટ, અમરના.

Vol. 1, 1971, No. 1, 1-10, 10 pp.

સ્ટી. ખંડાલા

સે. ગ્રા. નં. ૧૧ મી. ગા. કાંચક જવા ટપાકે.

2000

એનામર તા. ૨૫ મીએ મુ'બત્ત જવા ઉપર

• સાવચસન (૨૮) : ૧૦ = ના દોસાખંથી સેવમ. આવશે

61 41211, 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 103

[illegible]

સેકન્ડ ઇમ્પે હન્ડર માટે એક મહિના અમાઉથી બેઠાબસત કરવે.

४३५. $\int_0^1 x^2 \sqrt{1-x^2} dx$ का मान ज्ञात करें।

2020年1月1日

and alkyl halides.

390 Pine Street,

இதன் மூலம்

448 241 41 29 4-4.

५-८- ५ ११ १५ ० ०

દા. ૫૫૧ ૬-૬૭-૧, ખોરડી ચમર.

1. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ $\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$ $\frac{d}{dx} \frac{1}{x^2} = -\frac{2}{x^3}$

અંગત સેવાઓ હિંમત અને સન્નિ,

ସଂଘ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ,

by ALAN G. L. TONG

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

Indian Opinion, (1901) p. 105; Nat.

୧୫୫୫୩ ୪୯୦୦.

41

પા. સ્થા. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લિમીટેડ.

આમ તેમજ ફોફ જાળના અકસ્માત

६५५ के ओ.२२ नं०. एवेद भाष्य, श्री० श्री० गे. २. १४ भास के मंत्रोक्तान्त, वीमेदे अमृतक अङ्कुरना।

લીમાને લગતું કામ આ લીમા કંપનીએ શરૂ કરી રીક્ટ છે.

પોલીસી નેમજ દાવાની પત્ર વગર અનુમાજ પ્રી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાખી રુસ્તમી.

“**ਉਸਦੀ ਕਹਿਣੀ**”

૧૭ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૨

3304-1.

તમારા આંતરિક માંકો બાણે છે

રહસ્ય "સુર" માંકના કપડાની બાંધેર ખબર
સમસ્ત દેશના નેત્રીન જાણનારા પ્રસિદ્ધ ભૂત બાંધેર
નવું મેકુ વચાનુ ગામ ન

તમારા માંકો ન બાણે છે અને મને ન મેકુ
"સુર" માંક 1 કપડા 27/6 કરો અને 1 મેકુ સહજથી
મેકો કરો.

આ "સુર" ના
માંક 11 વખત મેકુ
મેકુ અને મેકુ-કાપડી
મેકુતા રહેશે.

સેલ અવન્ટા :

એચ. જેસુપર સ્મીથ એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમીટેડ.

જાહાનીસબર્ગ, દુપરા ટેન ડરબન
પાર્ટિસીપેશન.

બુટન બોક્સ, ટેબલ અને ક્રીમન હુડેન

નવા પ્રાણસ લીસ્ટ મગાવો
ફેક્ટરી વિજીસ એકદ આકરો હોવા છતાં
બાંધો કીટાઇન રાખ્યા છે.
લીલ થશે તો તક જશે

તક જશે તો ફાયદો જશે.

જુદા ક્રીમન બોક્સ પાંચ સેલેક્ટેડ બનાવી આપીએ છીએ.

જાણો:— L. MISTRY.

'Phone 2868.

P. O. Box 2526

Add No. 1 A Kort Street J H Burg

મેસર્સ આઈ સી આઈ બાઈ બિન્ડ કુની સારો. જાહાનીસબર્ગ

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

અમરે લા. બાળી દેખરેખ નીચે 1 અને આ સારાથી
ધરમ, રંગેલ, ગરમ મસાલો, કીપાઈડર, કમ્પો, મરચા, પાંચ
કેરીન, અને લીંચુના તમાજ મીસ્ટ આચાર કમેલા ધારા
પા. જાહાનીસબર્ગ આપી નરમી સુધે મળી કરશે. આર
ઉત્તમ મસા, તમે ધરમા બનાવ કરેલા નથી એક વખત
મંગાવી આવી કરો. મળવાનું ટેકાણું:

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484

Tel. Add "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

ન. 1 બનાના ૨૫ ટેકા, પાંચનાડર ન. ૧. ૩ -
ડોઝન ડેસેન બુરી (કી.મ. ૦.૬૦) બના પાંચના
કરનાથિ. ૬૨૦ બનાનુ તા. ૬૨૦ બને વેલ્ટેમક
સર ૧૨૦ ની લા. ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦

અંકવાળીક પચામ

અંકવાળીક પચામ નીચે ૧ અને આ સારાથી
ધરમ, રંગેલ, ગરમ મસાલો, કીપાઈડર, કમ્પો, મરચા, પાંચ
કેરીન, અને લીંચુના તમાજ મીસ્ટ આચાર કમેલા ધારા
પા. જાહાનીસબર્ગ આપી નરમી સુધે મળી કરશે. આર
ઉત્તમ મસા, તમે ધરમા બનાવ કરેલા નથી એક વખત
મંગાવી આવી કરો. મળવાનું ટેકાણું:

ક્રમ	ક્રમ	ક્રમ	ક્રમ	ક્રમ	ક્રમ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦

Strawberry Growers!

રહે.બરી ઉમ. ન. ૧.

Strawberry Exporters!

રહે.બરી. ન. ૧. ૧.

નાહુમ કોલ્ડેન એન્ડ કુ. (ગ્રાપરોપટરી) લીમીટેડ.
૨૫ રાયગનર રટીટ, જાહાનીસબર્ગ.

અમે રહે.બરી, બના નરમી ૧ અને આ સારાથી
ધરમ, રંગેલ, ગરમ મસાલો, કીપાઈડર, કમ્પો, મરચા, પાંચ
કેરીન, અને લીંચુના તમાજ મીસ્ટ આચાર કમેલા ધારા
પા. જાહાનીસબર્ગ આપી નરમી સુધે મળી કરશે. આર
ઉત્તમ મસા, તમે ધરમા બનાવ કરેલા નથી એક વખત
મંગાવી આવી કરો. મળવાનું ટેકાણું:

NATHAN COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED,

15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1,

Warmbaths, Tvaal.

જા. આર. પટેલ

ફેક્ટ એન્ડ વિજીટેબલ ક્રામરો.

ફેક્ટ બનાવી કાકનાથ. કાપુ. ૧૨૬ (બાવા
કાપક) બને ફેક્ટોરી બનાવી બનાવી પાંચ
બનાવી બનાવી ૧૨૬ ૧૨૬ ૧૨૬ ૧૨૬ ૧૨૬ ૧૨૬
બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી

બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી
બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી બનાવી

Indian Opinion

No. 32—Vol. XXVIII.

Friday, August 8th, 1930.

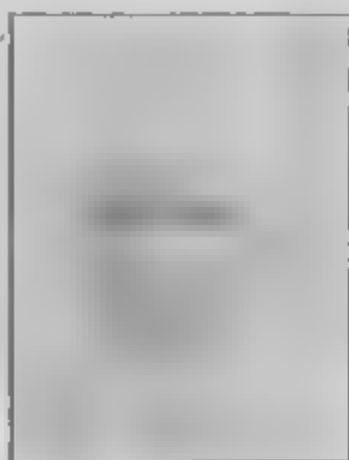
Published for the Proprietor by the Editor, at No. 1, Market Street, Calcutta.

ARREST OF PANDIT MADAN MOHAN MALAVIYA AND SJT. VALLABHBHAI PATEL

ON Sunday last Reuter from Bombay sent a message to the effect that six members of the Congress Executive, including Vallabbhai Patel and Pandit Malaviya were arrested yesterday morning. The police refused to permit a

large procession of members of the Congress to pass the police cordon and enter the European business quarter on Friday evening, whereupon the demonstrators squatted on the wet road facing the cordon. The strikers continued right through the night. The police under threat to arrest the leaders requested Vallabbhai to disperse the procession. Patel, Malaviya and Jiramdas Doultrani, Editor of *Young India*, thereupon offered themselves for arrest after which most of the crowd dispersed except the vanguard of 200 or 300, whom the police scattered by a lathi charge. The arrested leaders will be charged with being members of an unlawful assembly. The procession was in celebration of the memory of the Nationalist leader Tilak who died in 1920.

If the many able, active and eloquent men whom India honours most, Pandit Madan Mohan Malaviya is undoubtedly one of them. By his unselfish work in the country's service, his high purpose, his sobriety of thought, and independence of character he has made a niche for himself in the national temple. He has been twice elected to the Presi-

PANDIT MADAN MOHAN
MALAVIYA.

SJT. VALLABHBHAI PATEL
Acting President of the Congress.

dential Chair of the Indian National Congress. He is a power with the generosity of his countrymen. He is nearly 70 years of age, being born on 18th December 1862 at Allahabad. He belongs to an ancient and much respected family of

learned Brahmins. He is a profound scholar of Sanskrit literature, a graduate B.A. at the age of 22 and took L.L.B. degree of the Allah

University in 1892. He practised at the High Court of Allahabad as a Pleader for

many years. His services in

the cause of India are many fold. The establishment of the Benares Hindu University stands to his credit. He single-handed collected one crore of rupees for this great institution. He has been one of the shining lights of the constitutional movement in India. During his political career in life he believed in co-operation and worked on that principle. In last December at the Lahore Congress he moved an amendment to Mahatma Gandhi's Resolution of Independence. Mahatma Gandhi has great respect for Pandit Malaviya. He addresses him as elder brother. After the arrest of Mahatma Gandhi, Pandit Malaviya resigned from the Legislative Council. He was preaching boycott of British goods in India and the present success of the boycott movement stands greatly to his credit.

Sjt. Vallabbhai Patel is the Acting President of the Indian National Congress and brother of the ex-Speaker of the

Assembly. He was elected to the Indian National Congress as the Acting President after his arrest.

Sri Jairamdas Doulatram is one of the leaders of India. He enjoys the reputation of being one of the Mahatmas lieutenants. Some months ago he was wounded at a riot in Karachi and was lying in hospital for some time. He was editing *Young India*, Mahatma Gandhi's weekly newspaper.

INDIA RULED BY ORDINANCES

THE Simla Lord has issued one after another about seven Ordinances to rule India. He is completely encapsulated by the English die hards in India. Lord Irwin still clinging to the foolish idea that the issue of one Ordinance after another will kill the national awakening in India? He has raised a barrage of censorship round India. For a while he might be able to prevent the outside world from getting the accurate news of the civil disobedience movement. He manages to keep Mr. Benn ill and incompletely informed by sending out official news as the whole truth about the situation. Mr. Benn on the other hand reads out the official news sent by the Viceroy before the House of Commons like a school boy. The House of Commons believes this official document knowing that it comes from the man on the spot. We read such official documents every week as Reuter sends them out. When we receive Indian Mail from India we read altogether a different version of the whole political situation in India. The enthusiasm of the people all over the country is remarkable. Inspite of the ordinances the struggle goes on more rapidly. Thousands of Volunteers including ladies picket foreign cloth shops and liquor shops. The police takes the law into his own hands and charge them with lathis, as it is impossible for them to arrest so large an army of Volunteers. The Government is letting loose the criminal convicts from jails to make room for political prisoners. Many nationalist papers have been closed down through the application of the Press Ordinance. Mahatma Gandhi's *Nazimwan* Press is recently confiscated. Nothing could condemn the Press Ordinance more convincingly than the forfeiture of Mahatma Gandhi's Press. This press used to publish two weekly papers *Young India* and *Nana-*

... to ... worst enemies of Mahatma if he has ... dare not contradict that both these ... were conducted on highly moral ... They have a world wide reputation. These two papers conducted a ... that was clean and honourable. Mahatma has propagated the idea of truth and non violence through these ... papers have high ideals. They stand for truth and non violence. Naturally when a rule of lies exists or is deliberately permitted to exist in India by the Government it is nothing but right for the Government of India to suppress these two papers which stand for truth and non violence. In their own interest they must do it and they have done it. Could truth be ever hidden in the world? The Simla Lord dares to do it!

WHEN WHITE IS RIGHT

A great deal has been spoken and ... and we have heard and read much concerning ambitions and schemes to make South Africa "a white man's country." It is true that white stands for purity, but it should also be borne in mind that white is not a colour but rather the synthesis of the several colours of the solar spectrum. Just as in music each note of an octave has its place and value, so is it with colour, and in both each primary has its subordinate shades or tones. Humanity rightly regarded, is not very much other than a beam or ray of Light manifesting through a spectrum, and so expressing itself objectively as the several "varnas" or colours. But such differentiation is not a matter of physical colour or complexion of the skin. Rather is it colour or tone in regard to "complexions" of consciousness expressed as ideas, intellect and emotions. To the trained eye or ear the whole is a symphony of colour or sound and each note of tone a necessary contributing factor.

But the trained observer likewise detects discords are but the latter disturb the general harmony, and discords are but the effect of inadequate or insufficient expression of some of the integers or over emphasis of some one or more of the others. Harmony results from balanced and appropriate combination, discord from its opposite. Humanity is engaged in learning the lesson of

self knowledge, and that knowledge involves an understanding of Mankind both as a whole and in its constituent parts. Each part needs to learn its place and function in the greater whole to which it belongs and to adapt itself to the making of the no star contribution expected of it. Disorders—clashes and strikes, with their inevitable concomitants of pain and suffering—will cease only with a recognition that sacrificial service of that greater self is the law of harmony in the head of human evolution and endeavour. A South Africa in which any one of the parts allow racial or class selfishness to usurp its function of contributory duty must fail to produce a white South Africa in the real sense.

"What is Right" may come to express a truth, but only after Right and Righteousness will have become synonymous. The greedy scramble for so called rights arises only because the importance and spiritual significance of Duty have been lost sight of. Someday in the history of our long climb from animal-man to human proper, we shall perceive that these so much prized rights are fictitious, are a delusion, and in very truth a sore, also. Someday when the little self seeking "I" shall have been disposed in favour of the impersonal Self, it will be seen that the only real right to which any of us has just claim and title is that of contributing once share of duty to the general store of well being.

Dr. Rabindranath Tagore On Indian Crisis

Dr. Rabindranath Tagore made a statement on the situation in India at the yearly meeting of the Society of Friends in London. In the course of it he said:

Many years ago Mahatma Gandhi came to Santalokotaj. I asked him to explain to me what he meant by Swaraj which he claimed for India. He did not give a direct answer to the question, but simply said that he had a genuine respect for the British people. My interpretation of this seemingly irrelevant reply is that at the time he had the idea that to have India free was not absolutely necessary for the sake of the British people. He only saw a better scheme of freedom in which the British nation could participate, so that it could become a moral triumph for both sides.

Mahatma Gandhi has lost his long lingering faith in our Government, and according to him the path of mutual understanding is hopelessly closed. This has happened in spite of the fact that our present Viceroy is the best type of English gentleman which according to me we should have expected of

But the fact is that personality has been replaced by the Indian Government, especially minor pathworks in a routine system of fundamental changes are necessary in order to restore the centre of gravity which is

It is being ruled by a complicated machine. The mechanics who drive it have a long training in the workshop. They are incapable of understanding the living India owing to the artificial mentality of bureaucracy, which simplifies its task and makes an alien race from a distance through various switches and handles and wheels and hardly ever through human touch. It produces perfect results so long as the subject race meekly follows like a don't material yielding to the machine made law or order, offering no resistance when exploited. The people who are morally responsible for this flowingly standardised rule lives across a vast sea, is situated at the unimpaired silence brooding over a vast country, at a place which is uncomfortable like that of a barren waste, and clings to a comfortable fact in the man on the spot and to the proud privilege of a first-class Power in the

Europe's Quickening Touch

In the meanwhile Europe's own quickening touch has gradually awakened the dormant life of India. But the machine manufactured over a century ago, and in a blind imitative efficiency tries to make out of the newly risen humanity of India, for, what it knows nothing better. The expert in the engine room is ignorant to find that the time honoured system does no longer produce law and order but becomes more and more red in the

had tried to do was to run a machine that he is also a man. my country who are suffering without any chance of redress, even those who do not deserve it. For the machine government has been its fury of cannot defend. But I hate to indulge in self pity on an occasion like this. Conflicts between man and the machine have often happened in various shapes in human history. It is a desperate struggle, smothered but by his sufferings.

I deliberately use the word machine, for it is not your great people who is behind this fight. I myself have a firm faith in what is human in your nation, and the credit is yours for this very struggle for freedom that has been made possible to-day in India. The courage that has been aroused in our country the courage to suffer, carries an unconscious admiration for your own people to its very challenge. At heart it is a moral challenge, being met of a moral response in your mind when one claim is made real to you by our sufferings. And I dare ask you to contradict me when I say that such sufferings have won your admiration, and that you secretly feel small by the enormities that you allow to be perpetrated in a state of passive upon a people who are no match for you in their power to return your blows adequately or retaliate your insults, for you cannot baffle your real nature and all that has made you great.

Being sore of it, Mahatma Gandhi had the temerity to ask you to take our side and help us to gain the right to be free from the one-sided relationship of exploitation, which is parasitism, surely causing gradual degeneration in your people without your knowing it.

Interdependence

There can be no such thing as independence in his nature and it is his highest goal. Let the best minds of the East and West join hands and establish a truly human bond of interdependence between England and India in which their interests may never clash, and they may gain an abiding strength of life through a spirit of mutual service without having to bear a perpetual burden of slavery on one side and that of a diseased responsibility on the other which is demoralising.

In its relation to the Eastern people the aspect of Western character which has come uppermost is not only insulting to us but to the West itself. Nothing could have been more unfortunate in the history of man than this. For at meetings of men should reveal some great truths which are worthy a permanent memorial, such as, for instance, had been the case of India's meeting with China in its ancient times.

But what is most unfortunate is the fact that the advent of the West has brought about a new era in the history of the East, but by an

insidious use of truth for the violent purpose of self-seeking which converted it into a trap for us. It is producing in the countries with which it is in contact a diseased morality that refuses moral ideas, considering them to be unworthy of those who aspire to be masters of men and who must for many cultivate their fitness to survive.

Philosophy Of Tigers

That such a philosophy of a civil, fit for the word of tigers, cannot but bring a fatal catastrophe as the Indians were that they do not see. They are very violent in any at those who protest against it, fearing that such a protest might weaken in them the animal that should be a sword to survive for

the dawn of the East and West, keep firm in the faith it creates and not in the machine that controls it. It is the power that takes the force and flowers in beauty, and not in the power that bears the arms and clanks at its capacity to make itself obnoxious. Let us know that the machine is good when it helps, but not so when it

News Of Independence-Struggle In India

Afridis March On Peshawar

Peshawar, Aug. 7.—Troops have moved out against the Afridis, who are 1000 strong and are concentrating on the west of the Kharai Plain, which is 15 miles from Peshawar. Report.

Congress New President

Bombay, Aug. 7.—Gandhi's latest successor as head of the Civil Disobedience Movement, Manabhai, was nominated as President of the Congress before Patel himself was sent to jail. At the same time members of the Congress who were arrested during the week end have refused to pay the fines imposed by the Magistrate, preferring prison. Patel was also sentenced to three months' imprisonment.

Four women, including a daughter of V. K. Rajwade, have received similar sentences. Report.

British Money Boycott

Calcutta, Aug. 7.—The Congress decision in granting permission to the two Volants to go to London to meet Gandhi has commenced the general boycott of British money.

of goodwill. It is a great pity, therefore, that other aggressive firebrands are manifesting a disposition to wreck the peace negotiations.

The latest move of Congress in its determination to have its own currency. It is reported that Congress 10 rupee gold pieces, few in number to begin with, will soon be in circulation, while a smaller coin will be introduced as soon as the necessary machinery, which has been ordered, arrives from abroad.

Only from Germany. It is reckoned that already over 1,000,000 letters, postcards and postals bearing the Congress emblem and boycott stamps, bearing post stamps, have passed through the mails of the Post Office in the last couple of months.

The Government of India's measures to suppress this form of propaganda are expected to be enforced tomorrow, after the usual notification in the Gazette of India. The measures include the grant of authority to postal officials to destroy such letters and packets.

Far-reaching Decision By Congress

Bombay, Tuesday. The Congress Working Committee, which sat in secret last week to consider the intensification of the civil resistance campaign, has passed resolutions directing the Congress organization to boycott foreign cloth, British goods and Government bonds, and to boycott the legislatures and the Government offices.

The committee also ordered the withdrawal of deposits from the Post Office Savings Banks and the withdrawal of support of British business, banking and all other concerns.

The committee also re-affirmed the resolution passed at Ahmedabad on June 7, recommending the

formation of a body which dealing with the civil dis-

Criminals Set Free

Calcutta, Aug. 6.—Within the last few days the Government of India has released more than 8000 convicts from the Madras prison before their terms of imprisonment expired. Another 2000 have been released from Jammu Jail, and there have been releases from other jails in the Province.

The release of such a large number of convicts to make room for political prisoners is a peculiar precedent, though it may be explained by the peculiar circumstances. Last night complete mob rule prevailed at a special meeting of the Calcutta Corporation to elect an Alderman—a factional affair—and the Corporation members and officials were compelled to take an unplanned walk. At about 10.00 rows entered the gates, entered the Council Chamber, and abused and hustled the people at will.

Figures in Gandhi caps were reinforced by hundreds of men from the gallery and streets, and took possession of the Council Chamber and seats. It was one of the most riotous scenes in the history of the Calcutta Corporation, which at present is a lawless body.

Dr. Malan Reviled In India

Calcutta, Aug. 5.—With the trouble in Bombay over the present and only the communal riots in the towns of South and the United Provinces to malign the Government. It is not surprising that, with the arrival of the South African newspapers, against Congress supporters and Congress organs are turning their anger on the alleged hardships to which South African Indians are being subjected by the Union Government.

According to blazing headlines and editorials in the Calcutta and Bombay and upcountry Indian newspapers, the Union Government is in a sorry plight towards India and Indians is a cruel and oppressive. Dr. Malan is reviled

for his Transvaal Indian bill. When comparisons are being drawn, it is pointed out that the treatment accorded to Indians has been better in the wilds of those countries where British influence predominates than where the old Dutch tradition prevails. Nobody, however, seems to realise that South Africa's attitude towards Indians settles with it always so brotherly and that it has had the grace to change its outlook.

Even *The Standard* (Calcutta), in airing the foreign viewpoint, and especially that the need for the South African Indians' cause, declares that the passage of Dr. Mahan's measure would be unworthy of a Dominion Legislature.

Durban Municipal Elections

The following is the result of the Durban Municipal elections. The results were as follows: Mayor, the Rev. A. Lamont, as follows:

WARD I.

Captain J. Rennie
Mr. O. F. Poona

Majority

WARD II.

Mr. G. Rayburn
Mr. S. M. Patterson

WARD III.

Mr. L. L. McCafferty (unopposed)

WARD IV.

Mrs. E. A. Brown (unopposed)

Mr. H. E. Soller

Majority

WARD V.

Dr. H. E. Ayl
Mr. W. H. Ayl

Majority

[We heartily congratulate Messrs. J. Rennie, G. Rayburn and W. Wainwright who have been furthered.]

Durban Indian voter

data. The official approached the voters and reported that the result will gratify the voters. The elected members have a duty to perform to the Indian community. We hope they will stand by the Indian community and do justice.

[Ed. 10]

Welcome Home

Durban Indians gave a warm welcome to Miss Oonarrthum Noidoo (Durban) and Mr. J. Peters (Durban), two medical students from Edinburgh on leave, who arrived at Durban by the mail boat yesterday morning.

As they are the first among Naidoo Indian women to proceed overseas for a qualifying course in medicine their university career and progress followed with more than ordinary interest by their compatriots throughout the Province.

The Round Table Conference

It is gaining ground in India that the authorities are determined to boycott the Congress leaders as members of the proposed Round Table Conference would be representatives of an anti-congress political theory besides various special interests.

One would feel that the present developments in this country are due to the call of the Indian National Congress and the declaration of Mahatma Gandhi and "to exclude Mahatma Gandhi from the conference would be to make him a part of the past and leave the future left out."

It is true that the conference has very truly pointed out that it is in agreement with Mahatma Gandhi's policy, but it is also a body which is not in the line of the nation. There are many good men in India but there is only one Gandhi. He is India's representative before the world. He is a man who in his life has evoked in millions of people the sense of love and

peace and unity and has evoked them to a sense of common purpose. Truly he is the beloved of the people. He is the symbol of the national urge for freedom. With freedom in mind, no Indian can have the heart to go to London to participate in the Conference. The Indian national as of respect at the time of the Round Table Conference was violated but on this occasion it must not be violated. Not only Mahatma Gandhi but all the thousands and thousands of Indians are to go. There are not a few who are being treated in hospitals for so-called diseases during the Round Table Conference. They are there to be open to objection of one kind or another but their patriotism is above reproach. India cannot send her representatives to London for the purpose of negotiation when Mahatma and other patriots are in the most brutal prison bars. The presence of foreign journalists in the country is a positive proof of the fact that the eyes of the civilized world are turned towards India.

The nations of the world will not be able to understand

well at any of the forums if they go to the Round Table Conference having the mightiest and noblest living Indian

"The time has come" says Mahatma Jawahar Narain in connection, "when every town in the country should declare that (1) the release of Mahatma and other political prisoners, (2) the repeal of the ordinances and the abandonment of the policy of repression and (3) an authoritative statement that a Dominion constitution suited to India will be framed at the Conference. These are the essential conditions of India's participation in it. If Government are unwilling to satisfy public opinion, we shall, in response to the world, have no confidence in them and we do not want it. We should maintain an agitation against the Conference as well as against the world."

Even the right Hon'ble Srinivasa Sastri who is considered to be a moderate of moderates, pointed out the members of the House of Commons that undoubtedly the one leader who could truthfully be said to represent India's determined attitude is Mahatma Gandhi. Mr. Sastri believed that if only the Government would make a frank declaration that it was eager to give India Dominion Status at the

earliest stage. The Government must be released and all others also recently arrested for participation in the civil disobedience movement.

Mr. Patel was also of opinion that serious arrangement regarding the future, there must be a general amnesty, must be released and all others also recently arrested for participation in the civil disobedience movement.

A similar suggestion was also put forward by Pandit Mader Mohan Malaviya, at a meeting today at Lahore.

had intended to ignore the Congress so far as representation at the Round Table Conference was concerned, Pandit Malaviya said that would be the surest way of

National Congress was the only organized political body which could speak for the country. It alone could deliver the goods. No solution of the constitutional problems could be final or satisfactory to which Mr. Gandhi and the National Congress were not a party.

He himself would not think of participating without Mr. Gandhi. It would be a sin for any Indian to go to the Conference.

While the Liberals are busy finding a way out of the present deadlock, the extremists are not less anxious to arrive at an honorable agreement with the Government for the peaceful solution of the present. This week, Pandit Motilal Nehru, the Vice-President of the Congress, in the nature of a statement to a special representative of the Daily Herald, set forth the terms on which he was prepared to reconsider the acceptance of the invitation to the Round Table Conference. The Pandit says that if the terms of reference are to be left open and if we are expected to go to London to argue

were made clear, however, that the Conference would meet to frame a constitution for a free India, subject to such adjustments of our mutual relations as are required by the special needs of conditions in India and our past experience, I, for one, would be disposed to accept

household but we are ready to agree to responsibility for the period of the transfer of power from the British to India to responsible Indian Government. We must meet the British on these terms as a nation to nation and on equal foot.

We have no wish to interfere with the British Parliament. Pandit

Continuing Pandit

admitted to be the greatest power must have a predominant voice in the British India as a part of the Empire. He refused to admit

during the past two years with a lot of other things association with the Government had got influence to the country.

Mr. Gandhi's new famous plan, he said, was the only way to the independence of India as he refused of the Government of majority for political prisoners were a great, he believed that a political settlement was possible.

Transvaal Indian Congress Wish God-speed To Gen. Hertzog

Johannesburg, Thursday.

The Prime Minister, General Hertzog, joined the Union Limited express train at Johannesburg this morning on route for England, where he will attend the Imperial Conference. He will travel by the train of 10.15, which is due to leave Johannesburg tomorrow afternoon.

The Transvaal Indian Congress. The general secretary, Mr. L. B. Patel, treasurer of the Indian Congress, Mr. D. D. Patel, Minister of Education, returned to his couch to receive

H.M. The King And The Round Table Conference

The British Parliament has been prorogued till October 24. His Majesty the King on this occasion delivered a speech. Referring to the Round Table Conference he said he prays earnestly that a spirit of mutual trust and fellowship will unite all races

the discharge of the Round Table Conference will impose upon

What India Thinks

Please Go Away And Let Us Live Peacefully

The Ex-Speaker Mr. V. J. Patel, addressing a great gathering at the Nippons Mahal in Bombay denounced the rule in India by Co. Finance. The British law and authority have failed in India, and

"India is ours," Mr. Patel went on. "The British have been here for 150 years. They have ruled and 'civilized' us. Now we are asking them to go away and leave us alone to live peacefully."

I had often told our people that Lord Irwin was a good man, but now I was mistaken in my opinion of him. One more Delandee left for Lord Irwin as Delandee describing the

Mr. Patel made an appeal to students to suspend their studies for the time being and join the struggle for freedom. "This is a unique and novel battle we are waging God is with you. Truth is with you. Justice is with you. If we do not succeed then we shall have to doubt the existence of God" (Applause.)

Bombay Congress Bulletin

The following document published in the Bombay Congress Bulletin will be read with interest by our readers who read versions from the side of the Government. An impartial reader ought to know the views of the other side and to form an opinion for himself.

"The tentacles of repression are closing round the Congress organisation. It is a matter of few days before every Congressman is declared to be an outlaw. We await that moment with joy. It shall be the greatest vindication of the truth to which we have consecrated our lives. For a Government whose law is the killing of children, the molting of women and murder of unarm'd men, can only add fuel to our cause and sanctify to our lives by declaring us out-laws."

"But we put it to the world whether the Satyagrah of attacking cowards can go farther than the way the present Government behave. Where it has the right to arrest, it loves to beat, to fracture skulls and splinter ribs. Where it chooses to protect, it sends out its soldiers to kill at random and to imprison without reason and now where courage would have dictated a policy of non-violence, the Congress organisation is turning to every means short of violence to every man, woman and child."

"The Congress will, but behind it all the purpose is clear, and that is to organize the Congress. There is hardly a village or city in the land which has not offered up at least one man for Congress and non-violence. And yet with every arrest the movement has gained the whole momentum. And no human agency can today stir the inward march of the Nation to freedom. We invite the Government to do its worst as we shall offer up our best and highest."

'Exemplary Behaviour Of The Police'

We reproduce this article from Young India written by Mahatma Mohandas K. Gandhi. This is one of the many reports of Mahatma Gandhi's Ashram.

"Of the police, I thought I had heard enough. But now I see exemplary behaviour has been shown by the police at Dharasana."

I reached Dharasana at midday on 6th, just as the wounded were being brought in there from the 'rail' on that morning. Many of them were being carried on stretchers, others could just struggle from the stretchers to the hospital wards.

"The beating and torturing has been most merciless to-day," said the doctors and attendants. I proceeded round the rooms to visit the Satyagrahis more closely and to take notes from the doctors as to the nature of their wounds.

I shuddered I felt my skin to creep and my hair to stand on end as I saw those brave men, who, but a few hours previously, had gone forth absolutely unarm'd, unarmed to non-violence, now lying here before me battered and beaten from head to foot.

Here was a young man with his shoulders and buttocks so beaten that he could not lie on his back, yet his arms and legs were so damaged as well, that he did not know how to turn for rest. There was another gasping for breath with his chest badly injured. A third was lying on his back, his head and neck so injured that he could not move.

"What are his damages?" I asked.

"He has received fearful blows on the stomach, the back and right leg," they replied. "Also his

tentacles are both swollen having been badly squeezed by the police."

We went on visiting. Here my attention was attracted by a young man with his head and neck so injured that he could not move. It was a young man with his head and neck so injured that he could not move. It was a young man with his head and neck so injured that he could not move.

"He has had a deadly blow right on the abdomen," said; and he has been vomiting blood. He has shattered his nerves."

"They flogged him, and applied it to the head and injured parts, which gradually soothed him."

where we found still more and more wounded.

Everyone to whom I talked gave me the same description of fiendish beating, torturing, throwing and dragging, and one and all spoke with burning horror of the foul abuse and unspeakable treatment, which the police and their Indian and English superiors had poured upon them.

So this is some of the exemplary behaviour of the police, of which the English lords and gentlemen are so proud. No, that surely cannot be, for such high-placed people should be able to see the truth of reason.

What, then, has become of English honour, English justice?

No amount of argument can excuse what they have been doing at Dharasana.

The object of the Satyagrahis has been a civil breach of the salt laws (which are universally admitted to be unjust). The Satyagrahis were ready to accept unflinchingly the legal punishment of arrest and imprisonment, but the authorities thought it preferable to employ other methods. When, on the 6th, perhaps to try and lend a shade of legality to their actions, the Government resorted to force.

With this emergency law in force, it might be argued, by the official world, that it is necessary to try and disperse a collection of people by such charges, if they refuse to go away when ordered, even though the individuals are absolutely non-violent, and known not to be going to hurt a single person.

That much mental argument one might understand, but what is the result?

1. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

2. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

3. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

4. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

5. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

6. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

7. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

8. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

9. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

10. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

11. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

12. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

13. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

14. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

15. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

16. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

17. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

18. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

19. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

20. The use of force in the manner in which it was used at Dharasana.

And other vile things too many to relate, besides foul language and blasphemy, calculated to hurt as much as possible, the most sacred feelings of the Satyagrahis.

The whole affair is one of the most devilish, cold-blooded and unjustifiable in the history of nations. India has now realised the true nature of the British Raj, and with that realisation the Raj is doomed.

Stop Repression

Warning By Mr. Sastri And Mrs. Besant

The *Hindu* publishes the following special cable in a column:

Nearly a thousand attended an anti-repression demonstration at Friends' Hall, London, to-night, organised by the Commonwealth of India League, Mr. Peter Freeman presiding.

Mr. Andrews described the horrors of the present repression and told the British people that these things being done in their name.

Mr. Brookway said unless steps were taken in next few weeks to arrange for a Conference with co-operation on equal terms the clash would become severer and if the Round Table Conference met at all it would be entirely unrepresentative and do more harm than good. The Government should declare amnesty and the Government should accept the principle of full self-government as the basis of the Conference.

Sir A. Mon. Hanerji said not only was amnesty essential but Government must emphatically declare the previous promises of Dominion Status will be definitely and completely fulfilled, subject to reasonable safeguards.

Mr. Kulkarni said the amnesty must include the Garhwalis, who had proved themselves true soldiers. The Conference would only be another test of phantasmagory if the same mentality as the Simon Commission prevailed.

While Dr. Bhasant was making a passionate appeal for India's freedom and quoting labour promises, Mr. MacDonald's name was received with cries "Despicable Traitor" from a small section of the audience.

Dr. Bhasant said broken promises had almost destroyed India's faith in Britain's word. Unless India's demand was heeded the worst danger feared would be revolution or hunger with terrible consequences.

Mr. Marley, M. P. appealed for workers on behalf of India's cause believing it was still possible to find a peaceful solution of the present deadlock in preference to methods of violence.

Mr. Sehnivan Sastri said no proposals which did not satisfy the situated classes had any chance of acceptance and any lesser scheme was foredoomed to failure. The Conference could not succeed unless it had the support of acknowledged leaders of India's freedom. He entirely agreed with those who demanded amnesty for political offenders and that the Conference should include men in command of Nationalist forces.

The meeting was enlivened by frequent interruptions by a group of students, who scoffed at Dominion Status and loudly demanded Independence and wanted to move a resolution.

The proceedings threatened to become disorderly but serious trouble was averted by the Chairman's tact and the overwhelming support of the audience.

Sir J. Simon's Regrets

Conservatives and Liberals joined hands during the past few days in persistent efforts to induce the Government to reverse the previous decision and appoint a member of the Simon Commission to the round table conference in regard to India.

The efforts culminated in the House of Commons in Sir Austen Chamberlain reading a remarkable letter from Sir John Simon, expressing regret at the Government's decision, but acquiescing in it, because he declined personally to be made the subject of a wrangle.

Sir John Simon states: "I can understand by the Government's arrangement that it hoped to attract some Indian elements which otherwise might not be willing to come," and concludes: "If the conference succeeds, nobody will be more pleased than I. If it fails nobody can say I contributed to its failure. Anyway an opportunity will still remain for the members for the Commission to participate in the discussions which must follow."

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi

Vol. I. Price S. 10 6 pence

SUFFERING IN SILENCE.

What Many Women Endure.

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

"I feel utterly weary."

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૧૮ મું.

ફોન: ૨૨૨૨૨૨, ૨૨૨૨૨૨, ૨૨૨૨૨૨ & ૨૨૨૨૨૨ ૨૨૨૨૨૨

2000

નોંધ અને સમાચાર

नवउद्यम प्रेम कर्म

મહાત્મા ગાંધીજીનું જન્મદિવસ પાતે આતેલું પ્રેસ સરકારે
જન્મ કર્યું છે. આ પ્રેસમાં નરજીવન 'મમ ઇન્ડિયા' તથા
'હિંદી નવજીવન' એમ ત્રણ જાણીતી પત્રો છપાતાં હતાં
વોહસેરાવના પ્રેસ એડાઈન્સ મુજબ પ્રેસ જાણે સેક્યુરીટી
મામલામાં આવી હતી તે આપરામાં ન આવવાથી સરકારે
પ્રેસ બંધ કરી લીધું છે. આ પ્રેસમાં 'નવજીવન' તથા
'મમ ઇન્ડિયા' એ છાપાઓ દેશની રૂપાંતરમાં આવ્યાં નથી.
હાર સરકારે આ સામાયાર તારથી આ દેશમાં જાણાવાની
કૃપા કરી નહતી. 'નવજીવન' પ્રેસની કિંમત ચાલીસ હજાર
રૂપીયાની છે. મહાત્માજીએ છેલ્લાં બે વર્ષથી એ પ્રેસનું ટ્રસ્ટ
કરેલું છે. સરકાર વલ્લભાઈ ખેડે, શ્રી. જમનાલાલ જળજલ
તથા શ્રી. મહેદેવભાઈ દેસાઈ એના ટ્રસ્ટી છે.

પ્રાંસવાસી શ્રી કે.એલ.આર. આને જનરેલ કાર્ડ

સુરીશન પાલમેંદના વડા પ્રધાન જનરલ હર્દોશમ બહાદોર
આજની કાર્યાલયમાં વિશ્વવત્સા મજાન રી રાહી પરિવત્તમાં
આમ એવા વિશ્વવત્સ જવા કપડી મયા છે, તેમની ટ્રેન પ્રોટા-
રીયાથી જોડાનીજમર્ગે બાવી હતી તે પ્રસંગેના કાલ કાલ
દાંમવાલ ઇન્ડિયન ફેરેસના કામકારા તથા સર્વે તેમને
વિશ્વવત્સીરીનું આન આપવા પાકું રહેજે મયા હતી બાધ
સં બહાન હતી પાંદીના કામીદર થી પ્રચરનામ પદ
જોડો ફેરેસના ફેરેસ છે તેમજો ફેરેસ સર્વથી જનરલ
હર્દોશમને દુધને દાર પદરાઓ હતો અને તેમની સર્વ
સર્વ મર્વેલી હતી, જનરલ હર્દોશમે આ પેલ ના સર્વ થોડો
સમય વાતચિત કરી હતી અને કાંઈમાં થી, કાંઈમાં
મુલાકાત એવાનું બધાનું હતું.

જા. રાજેન્દ્રલાલ ઝાળે રા. ડે. કોન્ટ્રાસ્ટ

વિજ્ઞાનતત્ત્વો સામાજિક જીવનમાં આપેલા સુધી રજા ઉપર મઠ
તે પ્રકારે ના કરેનકાલ જોઈને એક કામચલુ કામ કરી તેમાં
તેમણે જીવે પર મનમઃ સંક્રાંતિ મળનાર રજા કેમકે તેના
રજાને સંજોગી કરાવ્યું હતું કે જે હાલમાં આપેના કામ કરી
કે પરસ્પર વિજ્ઞાન જાને મિત્રતાની કામચલુ હોઈની અર્થ
કામો એકજ કામ જાને હોઈ લખા વિજ્ઞાનતત્ત્વો પ્રતિનિધિઓ
કામચલુ તેમના ઉપર જે કામચલુ કરીને નાંખશે તે
કામચલુ તેઓ કામ કરવામાં હોઈને નીવડો.
વિજ્ઞાનતત્ત્વો રાજ્ય એ જામચલુ મુર્તિના રાજ્ય એકજ
જો. પોતાના સામાજિકના વલિવડની કામ કરી એકે કે
રાજ્યકારી પ્રકાર ઉપર તેમના પોતાના કામો કામચલુ હોઈ.

નથી. વિદ્યાર્થના રાત્ર સંસ્નેતિક પ્રતિભાથી પર ભ્રમણ છે. ખરી સત્તા તે આખી સમાખ્યને પ્રધાન મંત્રીની જ હોય છે. તે એટલું જાણ પણ રાજ્યપાલની પ્રજા ઉપર ભ્રમણાને તેટલું જ તેનાથી મોટી કક્ષાય. એટલે હાંસા આવી રહેલી વર્તમાન પરિસ્થિતિ વિશે બીજારા કહેનકાક શું મોલી કહે? તેમની માટેથી બીજા આકાશખી પણ કક્ષાય નહિ.

મીસ નાયક અને મીસ પીરફ

સરખતના જાણીતા કોઈ મી. આર. જે નામકુના હોય
મીસ નામકુ તથા મેરીટસના નામ પીટર ગયા અઠવાડિયામાં
વિજ્ઞાપવથી સરખત આવી પહેલમાં છે. આ જાને જાને
વિજ્ઞાપક કોલેજના અધ્યાપક આટે મળી કલા. કાલમાં કોલેજ
માં રજા હોવાથી તેઓ અહીં આવી છે. નાટકમાં સ્ત્રી
વાકતર અથવા આ એ કહેને પહેલ જાણીતા વિજ્ઞાપક અર્થ
છે. તેમને સ્ત્રીમર ઉપર થવા કોઈ આપમેળે મળી કલા.

જોઈને કાબડો લે।

“પેપટાઇનમાં ‘‘અમ્લસમેન્ત્રી’’ નામનું એક અલ્કલિન પદ
 નેટ્રીવેના કામ આટે કદાચવામાં આવે છે, એ પદ ઠોમ્પ્સનીય
 વિચારેલો નેટ્રીવેમાં ફેલાવે કરે છે તેના એક અઘર્માં અઘર્
 છે કે આ વસ્તુ અવિનયત્વની કાલ કર કરો. હોંદને
 કામલો સો પોલ રેકસ આર્ડિન-સને બંધ કરવા આટે
 અમ્લને પાંચ કામ અલ્કલિને એકલે છે. એક મુસ્તમાર
 સરકારને લોહીનું પાણી કરી કપાએલા તમારા પેશાબમાં કર
 નહિ આવે. અલ્કલિન રીપ્લોઈઝ લાંબુ છવો. બીજા એક
 અઘર્માં એક ખરાબ સોલ્વર મિત્રો છે. તેના ઉપર ‘‘પીરા’’
 એ નામનું લેખક લખાણ છે. નીચે પડેલા એક કામાર
 નેટ્રીવેને તે બેરેનેટથી ધા કરે છે. પાસે લાંબામાં એક કોલ
 લખેને ખોરની લાંબુ ઉલો છે. તે કાલિથી આ કલ્પ એવા
 કરે છે આ ફેલાના નેટ્રીવેમાં પદ અલ્કલિન ખોર ખોર પ્રકલ
 આવતી અલ છે. હોંદની કાલતના તેના ખારીકાથી અલ્કલ
 કરે છે તે ઉપર અલ્કલ તે ઉપરથી એક કલ્પ છે.

સેલરના બાબ બંદીસીર

જામેરીકના લગભગ એક અઢેરીએની જાડીથી વિદાયવના વધ પ્રધાન રૂબસે મેકેનલના હાર પ્રોટેક્ટ મોકલવામાં આવ્યો હતો. જે પ્રોટેક્ટ દોઢમાં ખલસાએ આવી રહેલી સવિનયજનની બહુ સંખ્યા હતો. આ બહુ પ્રતે વિદાયવનું વલ્લભ નાપસદ કરવામાં આવ્યું છે. પ્રોટેક્ટને પરિણામે ડેલબાક અમેરિકાપેટમાં રવાનાવિષ રીતેજ દુઃખી આવ્યું. તેઓ અધારે છે કે દરેકે આ અમેરિકનો દોઢના રાજ્ય

પરમે છે. ખાનવાન કુંવરી અનેક પહેલોને પહોડી જેમના બેસાડી દોડી છે. જેણે એ માસ થઈ તેમાં મુખર્ષ કરે તે બાબતી કરી નાખી છે. આખું મુખર્ષ કદર ખલે થયે છે. દોડી હજી એક પધો લઈ બેઠું છે અને તે કહ્યોને. વડ અને દીવસ કાલનીજ કમી મુખર્ષના ચહેરી અનેને લાગી રહી છે. કરપસે કદ છે. કામે માણસો તેમાં કામ મે છે. પોલીસો અપસો આપસે છે. આખી મેકની રસ્ત મેસી બધ છે. પોલીસ પછી કાગીરે આ અદિશાના કુત-ધરી રેળાઓ ઉપર કાઠીએનો ખાસ ચકાવી સેંકોને બાબક હરે નાખવા પડે. મુખર્ષ કરેના કામમન વડ પરના છે. હરે આ કહી રીવામાં એકલા સમાચર કાપવાની મેરેના પતની કે એકમના નિકર મદનની પ્રકારિ પિ ઉજવવા ગયા આગાડીયામાં ક્રિક મદન કરપસ કહામું. પોલીસે મારકન બનાવી સરકારને કહામું. સરકારના આગે-વાનો મદાસના કોડરીમ પ્રમુખ સરકાર વડબાન છે. તમા બારતમુખ પડિત મદન મેકન માલવીયાજી અને મમ ઇન્ડિયાના અધિપતિ થી. અધરમાસ કના. પોલીસે મારકન કરી સરકારને કહામું હારે આ નેકાએ સરકાર સવે રસ્તા માં મેસી મમ આખી રાત આ મેકની રસ્તા માં બેલી રહી થી મદમ - માલવીયા મમ નામ મદાસને પદમા અને બેકનાં રેળા ઉપર કાઠીના મારમારી વિખેરું તેમાં સો. માણસો મામમ થયા. હરે ખબર આવે છે કે માલવીયાજીને ૧૦૦ રૂપીયા ફંદ થાને પંદર દિવસની જેલની સજા કરી છે. સરકાર વડબાઓને નજી માલની રજા કરી છે. આદતમુખ માલવીયાજી જેમનું સર્વ કવન કરકાર કામે રકકારમાં મનું. જેઓએ કહેવાની કેમેસ માં આપીજના રહતું થતા ફંદ તપર સુધારે મુકયો હતો, જેને બધા જુડી હતી કહ્યોને અને નામરે એ જાવા પુ.પ મજી સવિ.મમમની કાલને ફેરી આને એકમાં મેસે છે એ કોઈનું કહ્યામ છે. વિકાસતનું કમચીમ છે. પાંડેતજીએ પદેસા કાલન કદિસર મા અપાદર મારક કરી મરે ફેક મેળવેલી છે. પાંડેતજી મેક મામાન્ય પ્રરપ નથી. કોઈના કાલ મદારાન્યોમાં જેની કારમાં કારે કામવમ છે. સમરવ કોઈ જેમને પુકે છે, કિવા કમકમ છે. વર્ષની વધન આ ફંદ ફેક મેતાને આખરે કારવાસાં આવા કહીતીય પ્રમને કાસવસ આખી વિલાવતતા અમેજ બુકાએને કોઈ ઉપર નામ મકારકુ નામ નજી માસન અદિસર મા પરિજી મે વિલાવતમાં નીસ કામ બાણસો મંજા વિનાના કપ પડ્યા છે. કોઈ અમેજીનું કાલવ છે. એ કામમાંથી મજી કોઈએ સર્કાર મજી સમજો. 'શક, મે' તો મફત બેકિન વમે તે વિધવા બનાઈ, જેરી કપટની રકાએ કોઈ કરવીન કોઈ માં આને કમ કોઈ એ કોઈ અને કહાની વાવા કરે એમ નથી. સેને તો આને અંકજ ફુન કામેલી રીવા છે અને તે એક કે 'કરકોલી જી કમમા બળ કમારે કાલમે' ફે' આ કાપકોલીની કમમા બળકાઈ રીવે કવનમાં કામારમાં મુકયા તીજી પોલા નીકે કારકમાતાના અમારે. વધને અમારે કામે વંકન કોઈ પરમામા તમને આપું નજી કામે એક આતીમ કામેના.

કાસવાલના લોટી બાલબોને કોશીમારીક રેન્ગેર બીલની કરી પડી કોવ એમ કહ્યોનું મચી. સમય તમને કંઈ પડી છે? જટ પદ નીતો બધ છે અને રામે એ બાલ વિષે શું થમમાં બરવાં તેનો કહો નીર્ણય દજી કયો નથી. એ બીલની વિરક સખત અગવળ કરવાનો સમય દશે નજી આપના બધ છે. વિલા-વતમા અપટાળર માસની કમમાનમા કાઠી પરીપદ મળનાર છે તે સમયે કોઈના પ્રતિનિધિએ બીબનેના મદારાન અને સર કાગી મજી આ પદેસા દશે. અમને સમાચર મજી છે કે પ્રી બાલપતી મજી એમની જેને વિલાવન જનાર છે કોઈના આ પ્રતિનિધિએને કમસો કરી રપટ દર્શવું નેકાએ કે આ બીલ પધું બિંબી લેવાનું નેકાએ. એ બીલ આપતી જાનેવરીમાં પસાર થશે તો કેપટકના કમમેક નેમમા આવી પડશે અને કાસવલની આવી રીમને સંકર નામ થઈ જશે. કોઈમાં મજી સર કપામુક, સર કીરોન, સોના, વે.સ.ર. મામ નામરે આ બાલ પાડે રી દેવા નેકાએ અને સમાઓ કરી પ્રેક્ટક થકા નેકાએ દવારે 'મામનું' અરવીતવન કમમ' આવી પધું છે તમા મર્કાર પ્રસંગે આવી એ પરકી અને ઉકાસીના કમમાં કવતલી કાલ તમારે એ અલંક સરમની વડ કેમવ નિસ્વામી પ્રતિથી શાં નર માણસો અને કસવલમાં જાવા સમયે નથી એ પાંડી વાન છે કાસવલ કુન્ડીઅન રમિસે પેતથી બને તેટલું કાં રૂં. એ સંસ્થા પસે એક પેતીનું મજી ફંદ નથી. જેઓ મેકા વેપરીઓ છે, જેમની કામે પેતની માફકતા છે કિવા વર્ગના માણસોમા લેક મામ મજી ઉકાસા નથી. તેઓ પેત-પેતાના રવાયમાં મરી રહેલા છે. મરીબ વર્ગના માણસો જીવા કમમ વેપરીઓ તરફ એમને જેરી રહ્યા છે. તેઓ જણાવે છે અમરે શી પડી છે? અમને શું મુખર્ષના છે? સરકાર પામ વર્ગના સમય તો અપરે પામ વર્ષ થયે કરી કંઈ કોઈ માલમા જણાવું આવી વાતા આમાન્ય વનમા અમે છે. અને આને વિચર ફેમ હરે એ અધિ મર્તની નિકની છે. એ પ્રતન કમમન વડાનું લેવ તે આવી વાનો રજી નધિ. આ પ્રન સમનનો છે. કાસવલમાં રર વરે કંઈ નામને કંઈ કોઈએના કપાને અપમાનો મેકવામાં આવે છે તે શું કામ તરીકે મેકવન કરવા? કોઈમાં અને રવાન્યની કહત માલી રહી છે તે કાને માટે છે? શું પેસાને માટે વા સ્વાર્ન માટે છે? જગતમાં એક શુભ પ્રજા તરીકે મસનું કે સવત્ર પ્રજા તરીકે વસનું એ પ્રન કોઈ કપરિક રવેકો છે અને વાન રહી અન્યમન પ્રન કાસવલના અધ્યો માટે રેન્ગેર બીલ રવાનના પ્રન નથી શું? સમમા માટે કોઈમાં બાર બાર વર્ગના બાળક અને ૧૫ વર્ષની વડ મા-દા અમા - વમા. વર્ક ને વેરે નેકે કાસવ આપ્યો પેડ, કોલીમ, પેતી મ તા મિકા કોવ અં કામાર શું છે એમ જણવી રૂપ રૂપ બેકી રહેના કોલ તો તે પેસાનો કોઈ કરવા નેકું છે. કોઈને કોઈ કાવા નેકું. એ અમે આપા રાખીશું કે કાસવલના કોઈએ અમેમા અલક બર્ક પાતનું હર બતાવશે.

વોઈસરોય સાહેબનો દરબાર

એક કાલ્પનીક ચિતાર

લેખક—શ્રાવણ ખંડુલાઈ દેસાઈ

(અમા બંધથી મ.સુ.)

સમજ સીમલાનો સરકારી મહેલ.

સમય, રાત્રીનો.

સેડી ઇરવીન વોઈસરોય સાહેબને આપાસન આવી બીજાના માં સુવસાવ્યા. સેડી ઇરવીન એક જાણુ પડ્યું ફેરવી નીકા મેવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તેઓ આજ બીવી સુતા ખરા ખરંદ પાંચ દસ ખીનીક પસાર થઈ ન હશે તેટલામાં તેમની નજરે નીકામાં એક આવી બંધકર દબાવેલાં આપુ. પેશ ૧૨, સોલ પુર, કરવી, કલકત્તા. આદી રથોએ કરડે તેમજ પોલીસોએ દર્શીવાર નીતાનાં જાન સેડીનાં ટોળા ઉપર કરેલા મોજા મકારને બીધે જાતુ પામેલા જુદા તેમજ નંદજાન ભારતવાસીઓનાં બંધકર ગ્રેન કરીશો ટોણ વીચીત ભલના પોકારો પાડી તેની નજર સમક્ષ અનેક ભલના વીચીત ભ.જાએ પાડતા તેમના ભેલામાં આવ્યા. ભણે આ ગ્રેન કરીશો તેની નજરે આવી પોતાના વીકાળ મ્હોભાથી જાણી લાવી જીભો પકાર કહાડી મ્હોભાથી તેની નજરે આવી પલમમ થી તેમને ઉઠાવી લેવાનું પ્લાન રચતાં ન હોય તેવું વોઈસરોય સાહેબને લાગ્યું. આ દબાવેલા બંધકર હતું કે નીકામાં જ વોઈસરોય સાહેબને અલગ મજરાદ છુટતો હોય તેમ લાગ્યું. તેઓ ભણે ઉઠીને નાસી છુટવા માટે આમથી તેમ રહ્યાં મારતા ન હોય તેમ તેમને લાગ્યું. એકાદ બાબુથી નાસી જવાનો પ્રયત્ન કરવાનો પીચાર કરે કે દુરતજ પ્રિતેનું એક ટોળું બંધકર જાળા કરતું તેના માર્ગને વીરોધ કરે. જાનું દબાવેલું જામલ ભેદ ન કલકત્તા નીકામાં વોઈસરોય સાહેબથી એક ઓછ પડાઇ મછ. અને તેવું દુરતજ જાન થઇ આવતાં ભેરથી સંતી, સતી એમ બુધ મારી. દુરતજ દર્શીવાર લાવે સંતી હાજર થઇ મયે અને દર્શીવાર નમાવી નમન કરી હજુર 'કુકમ દરબારમે' એમ કહી જાડખથી કુકમની રાક ભેદ રહ્યો.

સેડી ઇરવીન—જાંતીને, મુખ, કલકત્તા, આંદર પંજાબ કે મવર્નર સાહેબ આ અમા!

સંતી બીજારો રાત્રીને સમયે લાદ સાહેબનો આ વીચીત સવાલ સામળી મુસાવો, લાદ સાહેબની ભેચેની પણ તે સમજી મયો હતો. અસલ બાલખથી તેણે જવાબ આપ્યો, હજુર, આપી હજુર કુવા નહિ હો. મવર્નર સાહેબ હજુર એ નવ બળે હાજર હો ભલમ.

સેડી ઇરવીન—આપ, સેક્રેટરી સાહેબ કે જુવાવ.

સેડી ઇરવીન પણ હવે તો ભણત થઇ મયાં છે. તે તે સમજી મયાં કે લાદ સાહેબ સંતી સંતી કહ જાતી રથા છે એટલે તેણે સંતીને જલાર થઇ પડેરો કરવા દરબારનું સંતી દર્શીવાર નમાવી સેક્રેટરી કરી દરબારે બંધ કરી જલાર પાણે દબાવી ઉપર ખડો થઇ મયો. સેડી ઇરવીન પોતાના બીજાનામાં કપાલે હાથ મુકી એક દીર્ઘ નીચાસ મુકી બેલી ઉઠવા, "ઓ સમજ કાપરડ!"

સેડી ઇરવીન દુરતજ તેમની પાસે ભેદાં અને હેતથી મુજા જાગ્યા, પ્રાણ નથ આવેને શું થાય હો!

સેડી ઇરવીન—પ્રિયે શું કહું? અને કયું જોન પાડું નથી. હું કમા સમયે શું કરી રહ્યો છું તેવું પણ મને જાન નથી. આ રાત્રીના સમયે સેક્રેટરીને બેલાવવાનો સત્રીને કુકમ હોય. તમે મ્હોં મોજામાં ભારેલ અને જાન થયું. માદ નીકામાં દસ માં ભેચેલું દબાવેલું સેડી ઇરવીનને તેઓ ભણાવે છે. સેડી ઇરવીન પણ મોજા છે અને કહે છે, નાથ, અમલદ દીકમાં પ્રવર્તી રહતી રથીની આપ શું ન અટકાવી કરો. નાથ મવરે સર્વ પ્રાંતના મવર્નરોનો દરબાર ખરે નવ વાગે. મોજાઓ છે તે સમયે આપ અસલત કરી આ મહા વીકલ પ્રયત્ન જલારી નીકાલ ન લાવો. આવુંજ આપ્યા કરતાં તો આપની લખીત બીજુલ જરાળ થઇ જશે. નાથ, રાત્રી પછી વીતી મછ છે માટે હવે સુષ ભણો. સમજમ આરે જાગરા આવ્યા છે. કાતીથી બે ત્રણ કલકે માટે નીકા લઈ આવ્યા કરો. સેડી ઇરવીન તેમને પાછા બીજાનામાં સુવસાવે છે.

દ્રવ્ય બીજી

સમજ સીમલાનો સરકારી મહેલના દરબાર રમ.

સમય—સવરના ૬ વ.ખ.નો.

મહેલમાં વોઈસરોય સાહેબને સેડી ઇરવીન ઝોરીથી મલ પેલાદ સભની રજા છે. મહેલના પોતાના જોરના દરબાર ઉપર અમાજ થાય છે. બોલો, એવો સેડી ઇરવીન કુકમ આવતા સંતી દર્શીવાર નમાવી સેક્રેટરી કરી દર્શાવે છે, હજુર, સમવર્નર સાહેબ લોગ, સેક્રેટરી મવર્નર આંદર કમીસનર સાહેબ દરબાર રમશે હાજર હો મયે દે.

સેડી ઇરવીન—મદુલ આ ન, મ આ રહા હું.

સંતી દર્શીવાર નમાવી સેક્રેટરી કરી આપે ભલ છે.

દરબાર રમમાં વોઈસરોય સાહેબનો મનદરજુ લવાનો હોય છે. તેની સંતી સંતી મલમલરે બે બમાઉથી તમમ ર કરી રાખી હોય છે. પોતાના અમલદાર વર્ગો સાથે મનદરજુ હોય છે હારે શું મોજાવનું હોય તેની મોજાના તેને સેક્રેટરી પડી રાખતો નથી. મુખ, કલકત્તા, પંજાબ, આંદર જોરીસા, મોર્થ વેસ્ટ કંટીલર આદી પ્રાંતના મવર્નર સાહેબ, સેક્રેટરી મવર્નર, કમીસનર આદી બદારથી આવેલા બડા લાદ સાહેબો દરબાર રમમાં પોતાપોતાના નીચત રથાને જોરી-સિયલ દરેકમાં ભેસી મજેલા છે. આ દરેક બડા લાદ સાહેબોના ખાનગી સેક્રેટરીઓ પણ મોટી રાખેલા મોજા પોતાની જાણમાં મુકી લાદ સાહેબોની પાછળ મોટલાઇ મજેલા ભેલામાં આવે છે. હવે નવમાં પાંચમ જીનીટ બાજી છે. સર્વની નજર વોઈસરોય સાહેબના આવવાના માર્ગે વરડ છે. બરબર નવને ટોરે સંતીને મજેનો પડદો બિંચેલો અને વોઈસરોય સાહેબ ખરતે કલક દરબાર રમમાં આવતા દેખાયા તેમની આંખો લાલ દેખાતી હતી, મ્હોં લલસ હતું કેવાળ ઉપર ચીતાની રપણ રથાઓ મુકી દેખાતી હતી તેમની પાછળ તેમના ખાનગી સેક્રેટરી જલારા હતા. માણુમાં સેડી ઇરવીન આંધર્નાં કર્ના નામદરથી દરબાર રમમાં કામલ મયા કે મવર્નર સાહેબ, સેક્રેટરી મવર્નર આદી અમલદારો સમવર્નર થીલા થઇ મયા. વોઈસરોય સાહેબ સેડી ઇરવીન સંતી એક પછી એક આ પોતાના મેડા અમલદારો સાથે હસત હુનવ કરી લઈ પોતાની બેક ઉપર વીરજ્યા. સેડી

ધરતીનું પશુ તેમની માનુષ્યતા ભેદ કરતી. તેમને બાદ સાહેબ માટે જાણના સહજતા ઇન્દ્રિયો માટે બારે ચોત્તરે પડેલી છે. ઇન્દ્રિય કે રાત્રે જાગવ તોણીના મગજમાં ન જોઈ શકે. તેણીને જોઈ શકે તેથી કહી છે બાદ સાહેબ કશું બધી ન મારે તો ઠીક.

લોહ ઇસ્વીને પોતાની ભેદક બધું પ્રથમ મુખરૂના મવનર સાહેબની કાજરી રેવા માંડી. જાતીસ કરેક બારતવાસી-એથી બસાએલા આ મહાન રેક હોઈનું બાપી ને પોતાની મુદીમાં સાથે રાખી રહે છે, વીસમતની પ્રજાના અને ના. કહેતકાદના પ્રતીનધીશ આ બાજેના બપોરને આખા રાજ્યવંતની દોરી પોતાના કાજમાં રાખવાની હોય છે. અને એટલા એમના વીચારો મુદર હોય, હોઈની અનીલાયા પ્રથે અને તેટલી એમની સહનુજની હોય, પરંતુ લોહ ઇસ્વીન કહેતક દના પ્રતીનધી પશુ દોહા રવળતના પાંડરી ચારકા થા બહાએલું એક પ્રવાળું છે. એ લોખંડી ચોકકાની આસ-પાસ નાખી દીધેલી મળજીવ જળાએમાથી તે બહાર પમ કહાકી ન કહે, અને એ જળાએ પશુ કેવી મળજીવ! તે પ્રકારે મને તરલ તરલ માં બામરમ મરવને રેમ પરતુ હોઈ ઉપર મળે મળાવવા મટે દોહા. પુરેકીએ ના આ લોખંડી ચોકકું ચોકકેલું છે તેની બહાર નીકળીને અને તેવા બપોર બધી વોહસરોયની પશુ વાત કરવાની તાકાત ન હોય. એ લોખંડી ચોકકામાં વોહસરોય માટે નીચત જમેલા રજાન માધી રહી બરાક પમ જે તેણે બહાર કહાકેલો કે તેનું બાપી ન જાનું સમજવું. લોહ ઇસ્વીન પશુ એજ ચોકકામાં ચોક-વામળા પુરેકનીન મુખરૂમ છે પરંતુ હોઈને અજના રાજ્યરૂપ મામલો એટલો અંજીર, વીકટ અને ચોનાજનક છે કે વોહસરોય લોહ ઇસ્વીન વેલા લોખંડી ચોકકાના ગુમામ છે એ વાત આને વીસરી ગયા છે અને તેમણે ચોકકામાંથી આને બહાર પમ કહાકેલો છે એમ કહીએ તો કશું બોલું ન લેખાય.

મુખરૂના મવનર સદને કાઈ જાતની જરૂર સત્તાથી જાણના પુરુષ કેમ તમામ રાજની જરૂર સતીનવળમની લાકડની રી રચાતી છે અને વીજનવાર જાણેલા ફરેક જનાવનું જાણવડથી ના ન જાયે.

મુખરૂના મવનર—મુજબ સાફ, નામવાર, માંધીને આખરે મોહ પશુ પકડવામાં આપ નામવાર મારી સાથે અંમલ થયા તે બાદ પ્રથમ આપ નામવારને કું આખાર માનું છું.

લોહ ઇસ્વીન—જાતી મજેલી વલ ઉપરનાં કાજમાં પુનઃ સંબળવાનો આને સમય નથી મારે આને તમારા પ્રતિમા થી પરીસ્થીતી છે તેજ વીચમ ઉપર આવો.

મુખરૂના મવનર સાહેબ વોહસરોય સાહેબની બાજ આપો જોઈ સમજ છે કે બાદ સાહેબ આને મારી સાથે સંબાનવાથી વાત કરતા નથી પરંતુ સત્તાથી જાણના એલે છે. કંઈ નહિ, જોઈ લેવાઈ.

મવનર સદને ન માર, માંધીને પકડા મરેક સુધી પડા માડી રેવાની મારી બવરશા તે આપને મસક પકડીને તેમને એવી મુખમુખ રીતે લેલાયા કે બપોરે મરવડા જોલમાં સહી-અભામલ એસાડયા બારેક રેકબારમાં બપોર પડયા કે માંધીને મેં લેલાયા છે.

વોહસરોય—મવનર સાહેબ, એ સર્વ વાતોથી કું જાણવેલો નથી, મેં આપને બહુનું કે માંધીની વાત કહી છે, તમારા ઇલાકામાં આને થી સ્થીતી છે તે વાત ઉપર આવો.

મવનર સારેને માનું કહું કે માંધીને મેં પશુ જાતનાં તોશાન સિવાય મરવડામાં સહીઅભામલ એસાડયા તે બરલ વોહસરોય સાહેબ બન્ધવાર રેક. બન્ધવાર તો કુર રકયો પરંતુ વોહસરોય સાહેબ સત્તાના જાણનાથી આને બાધી રકયો છે તે જોઈ મવનર સાહેબ બરા અંખવાળા પડે છે. અને કહે છે, નામવાર, મેં તો આપને માત્ર વાદીજ આપી કે માંધીન સહીસલ મન મરવડામાં કેમ પશુ જાતનાં તે જાન સિવાય કું એસાડી કહ્યો છું. જતાં એ વાત આપને રચતી ન હોય તો કું એટલેથીજ પડતી મુકું છું. માંધીને પકડ્યા પશુ મેલો એસી વર્ષનો શુદ્ધો તેમજ પમાસેક વોહસરોયનાં રોળા સાથે મરામજાનાં મીડાના બપોર ઉપર બાદ પાડવા નીકળી પડ્યો તેને પશુ તેના માંધીને સાથે મેં જોઈમાં એસાડયો છે. તેને રચવામાંથીજ મેં લેલાયો હતો. અને મારે કહેવું જોઈએ કે કેમ પશુ જાતનાં તોશાનો તે સમયે પશુ મુખરૂતમાં થયા પામ્યા નથી. લોહ શુ આપને તોશાનો કરવા નીકળી દધી-વાર જાંવ રેલીએની એવી મોટી ફાજ મારા કસેકર સાથે મેં તેમાર રચાવી શુદ્ધી કે તેમના આવા જામરા કમામથી લોહ મરીમ બહારી જેવા રેખાવા હતા. મવનર સાહેબે 'કાક સુમેમાન માલુ'ની મારક હોકવા માંડ્યું. નામવાર, લોહ તો એટલા મોટી ગમા છે કે ફરી મુકે માં મુખરૂતમાં કરવા નીકળવાના નથી! મેં આપણીજ ફરેક જાણનાં મેંસલના અણીના અમલકારોને પકડીને જોઈમાં હોઈ દીધેલા છે. વેલા તોરની વહમબાધને તો માંધીને માર્યે કહ ફરી તે પહેલાંજ મેં હોકા પાડી દીધો હતો. બારેકાથીજ તેણે લોહને બહેકની દીધેલા અને તેને બરા તે વેળા નમતું આપેલું એટલે કે બાક સાહેબને લોહને જાણે મરવાની દીધા અને સરદારો તો તેને પ્રજાન પહેરાવી દીધા! એ સરદાર સામરમતીમાં હોવા વહાસતો આને મેડેલો છે ફરેક જાણમાં માંધીનાં બીજાં પુજારને કોઈને કોઈ મહાને પકડીને મેંથી જાતની દીધેલા છે! વોહસરોય પરંતુ મુખરૂતમાં સહીનવળમની લાકડનું જોર તો અલંક છે એમ આપણેમાં કહીકલ આવે છે. પરંતો અને લમાડીએ રાજનામાં આપી મેડા છે જિતી કહીકલ માંધીન મમ જાણનામાં મેં પડી છે. એમાં આપની કહીકલ વળનવાર હોય છે.

મવનર મારે સદને રામ રમ કરે. એ પાંચ પરંતો ઉપર માંધીના માજસોએ અલંક રખાજ કરી, તેના આમાજક બહીબાર કરી, મારવાની મમજીએ આપીને પરાજે રાજનામાં જાણનાં છે એટલુંજ. એ જાણવાળા લોહ તો અલંક લુધ છે, કુલ છે, રજનું મજ કરી લોહને બરમખે છે. સહવાદી દરિમદનું આ પુન, એકું નામવાર, એ જાણવાળાને મટે સખ્તમાં સખ્ત મારો જતાવલો જોઈએ.

વોહસરોય—તે કાર્ય માફ છે. સ્થીતી બપોર રકે તો જોઈ લેવાઈ. તમારે બસામજી કરવાની જરૂર નથી.

મવનર સાહેબ બાદ સાહેબના આ વાકયથી મંદમાર બને છે.

વોહસરોય—સરોજની નાવડને તમે અલંક ફાજ દીધું એવું પશુ વર્તમાન પત્રોમાં જોવામાં આવે છે. તેની શું કહીકલ બનેલી છે? (અકુર)

મહાકોને વિનયિત

આજના વખતમાં આપને તમારી સહાયતાની પછીજ બરે છે તો કૃપા કરી તમારા જવાબમાં મોકલી આપો તો જામે તમારા આભારી મરજી.

સ્વાતંત્ર્યની વાતો સીર સારેજ થાય છે

શ્રી. વિદુસભાઈને પદકાર

એન્ગ્રેજીના આગલા પ્રમુખ શ્રી. વીદુસભાઈ ખેલે મુખપત્રના આજકાલ મેદાનમાં મુખપત્રના પ્રભુ બનેલી એક મહાન મેદાન સમક્ષ બોલે છે. ધરવીન અને આત્મિક રાજ્યને પદકાર આપી મળેના કરી હતી, "હોંમાં આને આર્થિક રાજ્ય મળી રહ્યું છે, હોંમાંની જાણ અને કામગીરી હોંમાં નિષ્ફળ નીવડ્યા છે. આજે આપણે તે છે. આંતરેને અર્થ રૂપ નર્મથી છે. તેઓએ આપણા ઉપર રાજ્ય કર્યું છે અને આપણને 'સુધારેલા' બનાવી દીધા છે! હવે આપણે તેમને આપણા દેશમાંથી દોડાવા રાખવાનું કહીએ છીએ. આપણને કારણમાં રહેલા રેવાનું કહીએ છીએ.

સાદી ધરવીન માટે એકજ કામ બાકી છે

જે પાસાં કેમકેમને અનેક વાર કહ્યું હતું કે બોલે ધરવીન જાણે આજે છે, તેમ દેશમાં રાજ છે. પરંતુ હવે માટે કશું કરી શકે તેવું નિષ્ણે કે કાસ એવા અભિપ્રાયમાં હું જુઓ છું. હવે તો સાદી ધરવીન માટે એકજ આર્થિક પાસાં કરવાનું બાકી રહે છે અને તે એક હોંની મહા

જાનાને મરત, ખેડેરનું મહા દેવે
હું વિધાર્મિઓને આપીશ કહે છું કે લગે બોલ સમય માટે આજવાનું કામ જુઓ અને આ સ્વાતંત્ર્યની કામગીરી સામેલ થઈ જાવો. આપણે આ એક અપૂર્વ અને નવાજ પ્રકારનું પુલ બેસી રહ્યા છે. ધરવીર તમારી સાથે છે, આજ તમારી સાથે છે, ન્યાય તમારી આજીવનમાં છે.

એ આ કામમાં આપણે વિન્ય ન થાય તો કામનું અર્થનીવજ થાય ૨૫૬ ને એમ સમજવું

જાંબાનું કોંઈક સુકેડીનું છું કહે છે?

આ દેશમાં મરત કાર્યોનાં દરમિયાન સ્વાતંત્ર્યના કારણના સમાચાર સરકારની દ્રષ્ટિએ રહસ્ય પ્રકાર માટે છે. આમા નાંખીને મુખપત્રની કોમિટીને એક સુકેડીનું છું કહે છે તે અને નજીક પાસે છે —

દમનીનીનું નમ સ્વરૂપ હવે મદ મજાની આસપાસ કરી પડ્યું છે. કદેક કદેક મહાસભ્યોની એક ભંડોર છે જેવું જાહેર થવાને માથે થોડાજ દિવસ બાકી રહ્યા છે. આને તે દિવસની જાનકારી નાકાં જોઈ રહ્યા છીએ જાણે અને આમા પ્રાણ આપણ કરી મુક્યા છે અને પ્રાણપંથ કરીનેજ આમ સત્યની રચના કરી કહાણ. આજ સરકારના દાવેદાર એક છે કે આજેને માથે, કોમિટીનાં કાર્યે ખરાબ વર્તન થવાનું અને હકિયાર વિતાવના મજાકાના મુત કરવા અને એથી તો આમારી સ્વાતંત્ર્યની કામગીરી ન્યાય વધુ આમારી પક્ષમાં આવે છે. આમને જાંબોર જાહેર કરવાથી આમારો જીવનમાં અવિચલ આવશે. આને જાણને આજે એ પ્રજા કરીએ છીએ કે સરકાર આમારી સાથે આજે ને વર્તન કરે રહ્યું છે તે નામદારું નથી? અને નામદારું આથી વિરોધ આમજ થઈ કહે ખરી? જ્યાં સરકારને મજા પડેકાંએજ અધિકાર છે ત્યાં તે માટે મારવાનું પસંદ કરે છે. હાલનાં કાંઈ આથી નાખવાનું આવે છે, કાલકાલેન તેડી નાખી નાજ થાય ન્યા સરકાર સંકષ્ટ કરે તેવું જોઈએ નાં તાસપાસમાંને મેદાની એકો મહાસભી કારે હસાય છે પા તો પ્રયોજન વિના કેદમાં પુરે છે. એ સરકારનામાં દિવસનું હોય તો મહાસભના મંડળને ગેરકાયદેસરનું મંડળ જાહેર કર્યું હત પરંતુ તેમ કરવાને

પદને તેણે હલકટ નીતી મદજ કરી છે મનુષ્યને આજે એક પ્રમાણિક અર્થ તેણે કોડી દીધો છે આજે બીરીક હોંડતાનમાં એકો બાંધેજ છે કે કેસમેન મજા આવશે કે એકો સરકારના કામકામો જાંમ કોઈ ન હોય કરતાં સરકાર તેઓમાંથી અમુકને પસંદ કરી વીણી કહાણે છે, કાંઈને પકડી નેકમાં નાંખે છે, કાંઈને માર મારે છે પૈતાના અમલદારે, તી હમ્મજ એજ કામગીરી આ કર્મની પાછળ એકજ દેવ રહેશે છે અને તે એ કે મહાસભાને પાંચળી કરી નાંખ્યાં. આજે તો કોંઈમાં કાંઈએજ કાંઈ એવું કહેર કે અમ બાકી રહ્યું હોય કે એકો એક માણસ એકો અર્પણ ન કોઈ હોય કે એકો સરકારી જીવન રહેશે ન હોય. અને સરકાર એજ એજ કોડાને પકડી લાય છે તેમ તેમ મજાજન જોત પકડી લાય છે. સ્વાતંત્ર્ય કર કરવા પ્રજા આજે મેદાને નીકળેલી છે. અમલ માં આજે એકી કામગીરી મનુષ્ય સત્તા નથી જોવામાં આવતી કે ને પ્રજાની એ પ્રમતિને સમુચિત કરે. આજે સરકારથી ને મુજામાં છું થઈ કહ્યું હોય તે કરી લેવાને આમંત્રજ આપીએ છીએ. આમાર્યા ને કમકામાં કમમાં રહેલું કરો ને ઉત્તમ માં ઉત્તમ કહે તે આપેવાને અને આ છીએ

શ્રી. શામ્લી અને ડો. કિનીની બીસાંટ

કામનવેલ આજે દિવસના કીંગના આકાર દેણ કાંઈમાં જુલાઈ માસની તા. ૬ થીએ એક મોટી મજા બસાઈ હતી. લમલમ એક હબાર આજેને એ અમામાં કાલર કતા. શી પીટર કામને સમાના પ્રમુખ કતા.

શ્રી. કિંદરજ

શ્રી. કિંદરજે કોંઈમાં જાણી રહેલી આમાની નીતીની અમલતા. વિવ દરમિયાન ૬૩ ને યાત્રીક પ્રમતિને દત્તે મામ, હાથી જોઈએ કે તેમના નામથી અમારવામાં આવતી આ નીતી દુરત જાય થવી જોઈએ

શ્રી. કોઈને

પાસ, મેંદના અબુરે પક્ષના સમ્મ શ્રી. ફેનર એકે એ દક્ષીન્યુર મેદાન આજે કિમ, ના સમાનતા ના નજી કર્મ પક્ષના પરિનિધિએ ૧૧ દિવસ દેખા કે-૬૨૬ મેદાનવામાં મેદાનજ કરવામાં આવશે નહિ તો આપણો અલેજ સમત અને મજા બાકી આ પ્રમતિ ન થાય અને રાજક દેખા કે-૬૨૬ મેદાનવામાં આવશે તો તે કોઈના અમા પ્રતિનિધિ વિતાની કહે અને તે કાંઈ કરવાને પદને સુરંજ કરશે. શામલકારી કેદાંએને કોડી દેવા એકાંએ અને પાં રસાન્યના સિકાન ઉપરજ શા કે કે-૬૨૬ સમ અમાં થવી જોઈએ

શ્રીસીસ એની બીસાંટ

શ્રીસીસ એની બીસાંટ આજે કોંઈને પુર્વ સ્વરાજ્ય આપી દેવાના પ્રજા ઉપર મોલકા કરતાં તારે મજુર સરકાર અને રામજે એકોએકે આમાક અપેર્મ વચન વિને તેમજે કાંઈ આપી તે લેવા વડા પ્રધાન રામજે એકોએક માટે 'પાછા જાણે' એવા પોકારે થય કતા. શ્રીસીસ બીસાંટે કહ્યું કે મજાનમાંની ખરવાને લીધે ખોટનમાંથી કોંઈને વિચાર બીજાક ઉડી મળે છે. એ કોંઈની આમખી ઉપર ખાન આપણમાં આવશે નહિ તો એક અમલમાં ખરજ અમારો કોંઈમાં શાદી નીકળશે અને એ દેશમાં અપેર જીવનમે, શાદી નીકળશે

શ્રી. માર્લી એમ. પી.

પાસ, મેંદના એક સમ્મ શ્રી આજે વિદ્યમતાના અબુરેને કોંઈની પક્ષે ઉમા રહેવા આપીક કરી કહ્યું કે કાંઈ રીતે આ પ્રમતિ નિરાકરજ આપવાનો સમય હજી થઈ ગયો નથી.

શ્રી. નિવાસ શાસ્ત્રી

[illegible]

“जताव तारी डायरशाही, ओ सत्कार।
ओ सत्कार”

આપણી પ્રિય બાળકોમાં શુ માત્રી શત્રુ છે તે હાલની
સમસ્યા સરે સત્ત્વરે પામી રાત્રી થઈ જાય છે તે
હાલ કેવી રીતે બેસી શકે છે તેથી જાણતો નથીવ શત્રુ
છે. પરંતુ દેવતા આવાની વર્તમાન પ્રજા ને સમાચાર કાલે
છે તે માત્રી કલ્પ અણખળા હાથા સિવાય નજર રહે જોનો.
પ્રુ પા. ૫૦.૧૧ રૂ. આ ને સમાચાર સરવરના પા. ૫૨
બુનો સહન રી રજા છે અને દેવતા રીક જામમાં સંકટ
માખસોને પહોંતી જોશા પુરવાનું માણુ છે. વિષતવાર
સમાચારો ને અને આપવા બેસીએ તે આપુ જાણુ એજ
સમાચારથી બરી કહાય

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

મુખપાંખાં શીશની પેડી નવન દેવદત, શીશની શીશાવળી મુશી, તથા શીશીસ શુભાનજીને નેજામાં મોઝવળી છે શીશની પેડીન બહેન દેવદત દીકરા દહાવા પેડી ગાય છે. શીશની સાલ વર્ષ ૨૦૧૦, ૨૦૧૧, ૨૦૧૨ના પાંચ છે શીશીજી પણ નેજામાં છે, શીશીસ શુભાનજી ૧૫ વર્ષની વયના જુદા આનંદાલ બાળુ છે તેઓ મરદુખ ન્યાયાધીકાર બહાદુર નેવળજીના દીકરી બાપ છે. નેસેરમા મજુ બહેનોને કા માસની સળ થઇ છે. દેરા હરમાઇબ આન ખાને જાર વયના ૧૦ કરાન ૧૫ થ સી ૧૦. અન્ન દોહર અન્ન વાળ તા ભાગાભા. લીડપલિમાં શીશીવાસ રાવને કા માસની સળ. ૨૦૧૩ના અન્ન શીશી ૨૦૧૩ના ૫ માસ પેડાપુર સપાના ૧૦ પ્રમુખને તથા જીવાન સળ વલકાભા ૧૩ શીશના ૧ સળ નીશીવ મુશીજી તથા અમુખ ૨૦૧૩ના ૨ મસની સળ. મરદુખના શીશીજી ૬૦ તથા સપા અન્ન દુધ ધીડીજીને સળ બાંજાળ પ્રાલીક અમીનીના પ્રમુખ નીર્મલ કુમાર ભૈર તથા ત્યાડી કરવા ૨૦ સ્વર્ણસેવકોને સળ, વિદ્યાચી સંવના અંબી વીરેન્દ્રનાથકાસ સુતા તથા ૬૦ મુવાને પશુઓ મરદુખાં અન્ન બહેન અને મહાસબાપાદીને કા માસની સળ થઇ છે મોળખમાં અમીન મરદુખ ન અરવાળું કહેવા માટે ઠો, નારાયણ સિદ્ધ તેમજ પાચ સ્વર્ણસેવકોને સળ ૩રી બીજી ૧૮ ને પકલ્યા છે. કસરમાં નવખવાન કાચ મહા અન્ન ઉપર કરોડા પાડી

સમીતીના પ્રમુખ, મંત્રી અને સહાયક સદસ્યોના ગયા બારસ-
અબાને જામ કરી પેલીસે ડાવણી તોડી નાખી છે. સ્વયં-
સવકાએ ભાજી ભરણી નાખી છે જ્યાં સુધી સમીતીના
મંત્રી સહા ૩૦ અદાસભાસદોને પકડવા છે. ફેરીયાની
ગાંવતસવા મેડ પહેલગ ગયા મેડુ છે રાત્રી ૧૧૩૦ સમીતીના
મંત્રી કિલીકચક બેઝો બે નર્મ જમ માસની સભા થયું છે
સુર બમ્લી ઇમામ સુરમખાતાર

[illegible]

શ્રી. દયાજીભાઈ નાનુભાઈ જેરાણને સહી

સુરત શિક્ષા સંઘનીના પ્રમુખ જાને આ જાનાવિલ વિદ્યાલો
જા.અના પ્ર.શુ રૂપ લેખાતા આ દવાગજ નાનુભાઈ દેશપત્રે
એક વર્ષે જાને પ્રજા માસની સખત સજ્જ થઈ છે

ଆ. ୧. ଶୁଭ ଚିନ୍ତା ଓ ଶୁଭ ଚିନ୍ତା ୪୫୫୫୫୫

આમલમાંના વપસી આમલગર, આ દીવાન તપા
કાળમાં જોઈને જોઈની અમલ કરી છે. આ આમલગર
"કલિક" જમના આમલગર કાળ, આ દીવાન પ્રાસિક આમલ
અર્થ છે

ગાંધી ટાપી પહેરવા માટે સજા

અંતરના મધુસૂદન એક જ આત્મે માણી ટોપી પહેરવા આદેશ
મળી. મંડ સજ્જ થઈ છે બાળ. આજ પરાક્રમ છે
મરજન મંડ નાગ. રાત્રી પરાક્રમ પડે એકાદ
કાંડને એક માણની સજ્જ. અજમેર પ્રાણિક સુખી ધિરા અજ
વેશનાથને એ સર્વોચ્ચ સપ્ત હેઠ

५. श्रीपुरतः ३ व- आम दसि

હાથીપુરના કુલ જ્ઞાનંદસિંહન રજવેલ મહે અદાર મ.સ.ની સભ્ય બધ છે. નૈનિતાલ અને વાલીમડ દરબારાં મોટી ખીચલ ખનાવનાર એનો જમાવડો છે

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

જાગીર મલકાવવાના કારણે રૂપરદલ જાગીરના માટે પાંડિત
સ્વામીનારાયણજીને ૭ માસની સખત મજુરીની જાગીર મળે છે.
એ દરમિયાન મુખ્યની ખાદીકામાના હલકા પશુ હતા.

1970-1971 年 12 月 1 日

જાનની ડા. ૧૪ થી જુલાઈની ડા. ૮ સુધી મુખ્ય/ખા. ૪૮૧
સ્વયંસેવકોને જોવા મળી છે.

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ

આચાર્યશ્રીના આગેવાનોએ જણાવ્યાનું છે, મિત્રાની યોજી અને અઠ રૂબરૂએકને પકડવા, કાસરામાં અપહરણના કાલ અને હાથ-પગ બંધ કરાવવાને પકડવા જે

७१/५ सार्वजनिकसहित. स.२३

મહાસભાની વર્તી એ કબીરી ના સ્વરૂપ રાખે છે. આથી જ તેને જાન્યવારી ૩૦ની સભા કહી છે. રાજીવ ગાંધી સહકારીઓના પરજીવનના બંધન નિવારણના મુદ્દા ની નીચે, સુરક્ષામંત્રી ભગીરથ સિંહ પોલીમાના સ્વરૂપ સહકારના સહકારને પકડવા પિં. સુરજભાઈ વાગા (વિશ્વ સંસ્થાની સહકારી) સાથે સિંહભાઈ જોષીને એ વર્તીની સભા કહી. આમણ પ્રતિષ્ઠા સહકારીના અનુભવ અભિવ્યક્તિના દાસ બાને બીજા દેશ સહકારીની પકડમાં છે. ભારતમાં પોલીસને એક સવા ભાગીથી રિપેરી કામ સ્વયંસેવાને પકડવા છે. આમણ પકડવાના જામ કરવા માટે પુલાઈ આદેશી. આથી જ તે સ્વયંસેવાને સભા કહી છે.

મહાત્માજીનું નવજીવન ગ્રેસ જમ

મહાત્મા નેમીજીનું નવજીવન ગ્રેસ જે અમદાવાદમાં આવેલું છે અને જે ગ્રેસમાંથી 'નવજીવન', 'દેવ ઇન્ડિયા' તથા 'હોંડ નવજીવન' પત્રો નીકળે છે તેની પાસે જીવોનચીરી મંત્રાંતર તે ન આપવાથી સરકારે 'નવજીવન' ગ્રેસ જમ કરી લીધું છે. અમદાવાદનું 'પ્રજા પંથુ' પણ પણ બંધ થયું છે.

મીસીસ ગાંધીની પ્રવૃત્તિ

મીસીસ માધી સુરતમાં મોટા મંદિર પાસે આવેલી પરદેશી કાપડો દુકાનો ઉપર પીકેટિંગ કરી રહ્યા છે. આથી વેપારીઓએ આર ટીવસ આદે દુકાનો બંધ કરી છે અને એક ઈન્કાર્ડ મેસાવવામાં આવ્યું છે. સત્યાગ્રહ પત્રિકા ૧૫૫૫૫ આદે મી. ભાઈ ભાઈભાઈ, પાટીદાર વિદ્યાર્થી અમમના મેનેજરને સભ્ય થઈ છે.

હિંદનું સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ

પંડિત બાલવીયાજી તથા મી. વલ્લભભાઈ

હરનો તાર મુખમથી જણાવે છે કે સ્વર્ગસ્થ ભોલ માન્ય નિલક મહારાજની મહ તિથિ ઉજવવા મુખમમ. મદાસભાના પ્રમુખ મી. સરકાર વલ્લભભાઈ પરેલ જાવતમુખ પતિત માલવીયાજી તથા મી. નેરામકાસ દેવનરામની સરકારી દેહજ એક મોડું સરપસ નીકળ્યું હતું. પેલીસે કોરડન બનાવી સરપસને જાટકાનું હતું. એટલે આખું સરપસ રસ્તામાં મેચી મડું હતું. આખી રાત આ મહાન સરપસ રસ્તામાં મેચી રહ્યું સવારમાં માલવીયાજી, વલ્લભભાઈ તથા જવરામ કાસને તથા બીજા મળને પકડવામાં આવ્યા. બીજા તારમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે પંડિત માલવીયાજીને સો રૂપીયાનો ફંડ જણવા પંદર દિવસની સભ્ય થઈ છે. મી. વલ્લભભાઈ પરેલને પણ માસની સભ્ય થઈ છે. આર જાએને પકડવામાં આવી હતી એમાં એક મી. વલ્લભભાઈની કોડરી કુમારીકા-મળી બેઠેલ પણ છે તેમને સળિ નજ માસની સભ્ય થઈ છે.

મહિં અપુલકલ્લાજી આઝાદ પ્રમુખ થયા

મહાત્મા અપુલકલામ આઝાદ મી. સરકાર વલ્લભભાઈને પણ માસની સભ્ય થવાથી મદાસભાની મોટી ઉપર પ્રમુખ તરીકે વિરાજ્ય છે.

પેશાવર ઉપર આફ્રીકોની અઘા

પેશાવરથી હરનો તાર દર્શાવે છે કે સરકાર ઉપરના આફ્રીકો પેશાવર ઉપર હુમલો લઈ આવે છે. તેમની સંખ્યા પચી હજારની છે. તેઓ પેશાવરથી પંદર માઈલ છેડે છે. સરકારે તેમની સામે મજબૂત ઘરકર મોકલ્યું છે.

પંડિત નેહરુએ ગાંધીજીને મળશે

હરનો તાર દર્શાવે છે કે વોલસરોએ મળીજી સાથે નેહરુ-એની મુલાકાત લેવા એવી સપ્ જવરની મામણી મંજૂર રાખી છે. 'મરકપુરી' નો કલકતાનો અમરપની જણાવે છે કે કોમિસના બીજા ઉપપ્રમિન. નેતાઓ સુતેદની આ મસબને તોડી નાખવાની રૂતિ જતાવી રહ્યા છે.

કેમિસ પાતાનું બર્થડે સરકારે

કલકતાથી મરકપુરીનો અમરપની જણાવે છે કે કેમિસની લાજ પ્રવૃત્તિ એવી છે કે ૧૦ રૂપીયાનું સેન્ટોનાલું તે આજી કરશે. બીજા નાના મલણી સિકાઓ પણ પાડવામાં આવશે અને આદે જાનનીથી સંખ્યા કામ અમાવવામાં આવ્યું છે. કોમિસના સીકા પાળા દર જાન કામળા જેના ઉપર મોપકાર

રૂપિ પણ જમાવવામાં આવ્યા હતા તે પોસ્ટ કોડીસ મારકેતે જાણા જે મામળા પસાર થયા છે. વે હમરોફ કાદેલ કરકારી વેહેટમાં આવે આદે પણ કોર્ડનન-સ મકાર પાડી એ પ્રવાને જાટકાવી દેશે આવી જાલના કામળોના નાક કરી નાખવાની વોન્ટ ખાતાના અમલકારોને સત્તા રહેશે.

વર્ડિંગ કમીટીના કરાવો

મુખમથી હરનો તાર દર્શાવે છે કે મદાસભાની વર્ડિંગ કમીટીએ જોવા કરાવો પસાર કર્યા છે કે પરદેશી કાપડોને બદલકાર જોરથી અમલવરો, મ.ટી.ક માલના બદલકાર કરવો, સરકારી લોનનો બદલકાર કરવો અને મરાસમ તથા સરકારી અમલકારોનો બદલકાર કરવો. કમીટી એવી અમામજ પણ કરે છે કે પોસ્ટ એડીસમાંથી, સેરવિસ જે કામથી નાજા જેથી લેવા, અને સ્કીમરો જે કા તથા ખાંડીક ઈન્સ્યુરન્સ કંપનીઓ સાથે કામ પાડવું નહિ. કમીટીએ પેલીસે તથા લરકરી મામળોને એવી અમામજ કરી છે કે સર્વિસકામની કાલક વિષે તેમને જે કુકમો માપ તેનો તેઓએ અનાદર કરવો.

મુન્દગાર કેડીઆને છોડી મુકે છે

કલકતાથી 'મરકપુરી' નો અમરપની જણાવે છે કે અમળની સરકારે મુન્દગાર કેડીઓને રાજ્યકારી કેડીઓ આદે સ્થાન રચ્યા થયું જેલોમાંથી છોડી મુક્યા છે. કલકતાની કોર-પોરકનમાં રાજાએનું જ રાજ રક્ષામંડળ છે. એકાર મેનની મુન્દણી કરવાની હતી તે વેળા હજાર આજીઓના તો કાની રાજાએ કલકીક દોલમાં કાપક થઈ કામળે ભલ લીધા હતા. અધી રાખી પાળાએએ કાલકીકરોની જવ્યા લખ લીધી હતી. કલકતા કોરપોરકનના કાનિકાસમાં આ એક આજીકારક બનાવ લેખ્ય.

ડા. મહાનના ઉપર ધાડ

મરકપુરીનો કલકતાનો અમરપની જણાવે છે કે સાકમ આદેકાથી જાપાઓ આવ્યા તે ઉપરથી મદાસભાને કેડા આવનારા અને મદાસભાના પત્રો હવે દ. આદેકાતા કોરીએ સાથે મુનીવન સરકારની વલજ વિષે આમ સળમાવવાને પ્રમાન કરી રહ્યા છે. મોટા મેટા દેડીએ કરી કલકતા, મુખમ અને અપકંટીના જાપાઓએ લેવો જણ્યા છે. કોઈ તરફ મુનીવનનું વલજ તિરકકર મુકલ છે કાસવાલ જોડીયાડીક રેન્સેર બીજા કાવરા આદે દે. મહાનની કાલકણી કલકવામાં આવે છે કલકતાનું 'રેટકમેર' કાપુ કે જે કુશાધિઓનો મત પ્રસિદ્ધ કરે છે તે પણ કોડીઓ સાથે મળતું થઈ જણાવે છે કે દે. મહાનનું બીજ કોઈ સ્વરાજ્ય લોભવતું સરવાન પાસ રે એ તેને જાનતુ લગાવું નરો.

તીરછી નગર

પેશા સામ કાકાની પ્રજા હવે તો કાડી બે આજા સો અમેરીકોને પોતાની સહીથી વિલાવવાના વધ પ્રમાનને લખકી આવે કે કોડુસાનમાં તમે લુલ્લ છેડી દેલ લાંબા બદમાલ પવરો મધીજીની સર્વિસકામી કાલકને મોટું મદદર આવી માધીને કાપકે અલે. તેમ કામમાં મુન્દર લેવો લખે, અને એટલુંજ નહિ પરંતુ લાંબા વિદ્યાર્થી વર્ષ પણ માધીકામ મુજ-માન કરી રહ્યો છે. જાપાવાળા, પાટીઓ, અન્ય કલકીઓ વિષે કાંજો અમાલ માધી, માધી, કુટબા કરે છે, કોઈ પવ-કર તેને નોખા વોલાન્ટની વધમા આપે છે, તો કોઈ મેડીસનની પાલી આવે છે, કાપકની પ્રસિદ્ધ મુનીવર્સાડીના એક ૧૫૦ વર્ગના કલાકમાં કોડેસરે એક અવાલ મુક્યો કે 'જમલને આવે સર્વથી મોટા સંત પુરુષ કાજી એ ચીડી

ઉપર લખી લાવે. અને શુ આશ્ચર્ય! દરેક પોલીસની મોઢીમાં જોઈએ નામ નંબરુ 'મદારમા મધીય' એકેસર હો. કિન્સ આશ્ચર્ય થવા સાથે તેઓ ધેર ગયા. ભરમાં આવે રોપી ઉતારી બોલ્યા, અલી, મધુ સમજો છે કે? ખાત્રીસ આપ્યા દોડ્યા. શુ છે નાથ? કહે આવે તો ખારા વર્ગમાં અજબ થયો. કવું છે શુ તે તો કહેઈ મરા નર્ગમાં આવે. એક મન મે કહી નંધો નધીં ખારા વર્ગના દોડ્યો વિદ્યાર્થીએને મેં એક સમજના બજાબ આંડા ઉપર લખી આવવાનું કહ્યું કે બજાબનો કવધી મોઢો સદ પ્રગ્મ કાજુ દરેક દરેકની ચી. સાળી એકલ નામ નંબરુ 'મદારમા મધીય'. અલી પશ્ચ આશ્ચર્ય કરી ગયાં આ વચીને આ સેવકની છાતી તે. વેલ નેન હજગની કામ પરંતુ તે સાથે ખાત્રીસ સિંદની પુછડી પશ્ચ દુધ દુધ થતી મેં જોઈ છે. અમેરીકાના રીવજનીકન પાર્ટી સજીથી મોઢામાં મોની છે તે પાર્ટીસ એક આવેવાન રીનેટર વેટસને એક મેનીફેસ્ટો જવાર પડી તેમાં ખારી માનું કે અમેરીકા રવરાજ્ય સોગવતાં સંસ્થાને સાથે તેઓ એક જુદીજ પ્રજા છે એમજ અચ્છી કહે છે આ કાકા સાહેબની કહેવાની મલકજા એ છે કે ખાત્રીસ સાધાન્યને કે મીનીમલિસ સાથે કમી સેવા દેવા નથી. આવી પશ્ચ આશ્ચર્ય અમેરીકા સામે પુરછી પડ્યા છે. અહલ સામ અને ખાત્રીસ સિંદ આ મે જાહમ ભાગા કપાય ન આવી જાવ? ચિન્દો તો ભમાં સિવાજ છે નર્મી લોખ આ સિંદના કિશરજ, કુદીવમા આ સામ કોઠો આવે સામ પાલી રકયો છે એટલે સિંદ આપ સામ કરી પુરછે છે. સામ કાકા, સમાજને સિંદ ખીજાયે તો પ્રદેશ અસતા વિચાર કરવા બેસી બીમ નથી ન્હો.

અરે કાલા, પ્રેકેસર જુક સાહેબ, તમે આમ સાથે કેની રમત પેલી રવા હો? તમે જાણતા નથી કે સહેક આમડી-વાળી હય પ્રજા તો એજ વિચાર લઈને જામેલી છે કે ખુદાની તે માનીની પ્રજા છે એટલેજ તેને કઈક અધરિને રંગ મળેલો છે. અને એ તો ખુદાએ તેમને પાકાપોટ આપી દીધે. કે તમારી આમડી મેરી એટલે તમારો ખપી જાખતમા કમરો. કાળી આમડી કે પીળી આમડી મા પહરજી રંગની પ્રજા પછી તે મમે લેટલી અકાક, શ્રીક કાળી અને કુદીવાર લોખ પશ્ચ તે આમારી સાથે સમાનતા નજા બેમચી કહે. તે આમારૂં વેનડું નજા સરવજાસ, આમારૂં નજા ન ન એકસ પવ ન કરે તો તેમાં આમારૂં અપમાનજ થાય છે. પ્રેકેસર જુક સાહેબને એક રહેમેક પ્રસિક કરી તેમાં એજુ જાદર કહું કે સારથ નજા નજા પુત્રા નજા થા નજા પેમડ પ્રજા. અસમ રાખતી ન જાહજી. જાનતા સામ તેમને પશ્ચ અમાનતા-પુત્રીક મળરોજ બિપ્રજી આ રહેમેક જાહ 'ધી જરમર' પશ્ચ છે.તક પશ્ચુ અને લખ્યુ 'આપ સાથે મા બેલો' નેડીવેલા આશિક અને રાજકે નજા નજા પુરોષીવન મા મળવડ કરી. પરંતુ સામાજિક પ્રજા ઉપર તો જાધા પુરોષીવનો એકજ માતા નજા નજા નજા જાહ નજા સામ જામ. વચ થી સહેક પ્રજા પેતાની જાતને પવિત્ર રાખી કાઠે નહિ. અને એ કારણ સર નેન-પુરોષીવને ને પુનીપરોડીમાં દાખલ કરી કાકય નહિ. સેવકને પ્રજા તો એજ કાય છે કે પુરો-ષીવને નેન-પુરોષીવન પ્રજા સાથે જાતતા કુઃજ લાગતું હોવ તો તેઓ નેન-પુરોષીવન પ્રજાના મુલકમાં જાહને વસતા કા માટે કમી તેમન કોજુ બોલા મુલકા જાહુ કહે કે તમે આમારો દેશમાં આવો! ખુબી તો એ છે કે નેન-પુરોષીવન દેશમાં અખરદસ્તીથી દાખલ થવું, અરર પડે તો મેયેનેહના

અણીથી નેના દેશને છુદરે! અને પછી તેજ પ્રજાના ઉપર અરદારી બેમવતી તે એટલી કદ ઝુખી કે તેમની સાથે બેલાય નહિ, કસય નહિ. એક સર્વોત્તમ પ્રજા તરીકેને તેમનો સર્વ પહેવાર અજમ! નેન પુરોષીવન પ્રજા કહે તો જાને છે બા.પુ. જાને છે, સમાજાળો!

ટસિવાજના બીરાદરો, જરા બોખરો કરી ખાહ જાને, રૂર ભાષો આવે નમારે માટે મેરી કવધી ખુજ અખર મેકલે છે આ સેવકના કાખવાનો કંઈ કવધે કમ્ય કરી ન નાખ્યા ખુજ અખર એટલે એવું કમ મ ન સમજા બેસતા કે એચીવાકીક ટેન્પાર બીલ રૂપી જે તમવાર તમરા ઉપર કાઢે છે તે કમમેલી વસવાર પુનીવન સરકારે પાછી બેંગા લીધી છે. રરકુદી પવને રતકાળો પખરપા નરયા અજુ વે છે કે મુખમમાં જરા સહેજ જા નિ થવા આવી કે સાઉથ આફ્રિકાનો મેલ દોદમાં આવ્યો. તેમાં એચીવાકીક ટેન્પાર ખીજના નડેકળી તમાવર જા ના એટલે મકાસજા.રડીએ, અને તેનાં જાહજી એટલે કે રાહવાદી પત્રો પાછા આમ સજમા-વયા મંડી થયા કે પુનીવન અરકાર કોદીઓ સાથે અરાળ વર્તન અથાવે છે. અખરપત્રો કહે છે કે વામતાં આખેને પશ્ચ ખાપ્તા કરી નાખે આવા મોઢાં મથળાં કરી, કલકતા, મુખમ અને અવ કંટાના કાપાઓએ ખુમરાજ કરી મુક્યું છે કે દ. આફ્રિકાના દોદીઓમાં નાક આમ થક પડી છે પેલા દોહર મલાન જેઓ ટેન્પાર ખીજના મુખ્ય કામ અજબનારા

તો ઉપર કામ અ પવન માતો પેટલા નાખવા. સાળી થયા છે મલાન કાકા, જરા, સંજાળો, એકાદ અલવાદીકારી મોઢા આ તમે જની મેહા જા એટલે કે કદ'સેવકની જાપાએ પ્રાધમ મીનીરટર જાહ બેહા છે. એની વધાઈ લેવાના વખતે તમને દોદથી ખડનામી આવી. સેવકે માટેજ કે તમે રાહ પજાના એક અખરદસ્ત નેતા, એટલે કાદીવાદના કુસન અને મુખી વચ ન રડી કદમ રટરવજ પશ્ચ રડવજ વડી અને આ મનમકર સેવક પશ્ચ સ્વતંત્રતાવાદી. આપણે તો આમા હાઈના કમજી. જતાં તમે જાવળે રરને લેના કોટાઈ પરંતુ જુમો, તમારી પેલી સહેક આમડીમાળુ' મ્હોકાજુ સામે આવતું કહેઈ બાપુ આવતી જાનેવારીએ જરા સમજા જાને અને ખીજને પાહુ કાટવાનો વિચાર રાખળે, નહિ તો પછી— પછી કે ટસિવાજના બીરાદરો પછી શુ કરશે! કાલા માજુસો એકાદ થાસ બીદોમ બેલાવો, જુમનરામ પાડો, અજાએક કરીશ, લોખી સજગનીશ, બેલો બરીશુ પશ્ચ ટેન્પાર ખીજને કરગીક અજુર ન કરશું એના જરાકાતો પાકાઈ ખુદાએ જાહ આપી છે જરા મે.મે. તો ખરા. દોદુતાન કેમલો કરો, વોહકરેવને દખાવો, વિભાવનમાં કાકી પરિવદમાં ખીજનેરના મકારાળ અને સરે કરી જાવ છે તેને કેમલ કરો, વેજપુક-મેનને અજાવો, અને એચીમેડના પિતાજી, કાલા સાહેબને રંગલ કરી અજુ વે કે તમારું નેન-કમે-સ એમ મટ બેલા વજુ વર્ગનું કવું. તેને ખીજ વર્ષ ન્યુમેનીયા કાજુ પડ્યો છે. ખીજારા સર કુર્મા રેડી કાકરો ખુજ મેલાવે છે, દયા પશ્ચ પુષ્કળ પાવ છે પશ્ચ એ બેખી-ધી વખીવત કુધારા ઉપર આવતી નથી અખરજા દર'કે.મ પવ કદી પરિવદમાં થયા છે માટે કાજીજીને અજુવો કે એ તમારા મેખી માટે એકાદ મોળા કદ'કામ આપા સાથે મે.કલાં આપો કે મેખી જીવી કહે. રસરજના બીરાદર અખરદસ્ત મા ફુલીવર મા. અ.કાકે જ, ખુદાએ જાહ આપી છે તો બેલાવો ખરો!

દી. સેવક, મનમકર

અચાર્ય પત્રો

મહેનત (ખંડિત)ન આપિનિવૃત્તના અધિપતિ, આદેશ.
 જોડાનીસભામાં પચાસ બેઠકો ઉપરાંત હરે ૭ કોઈ મસજીદના નામથી હરે છે, કોઈ હોલ બંધાવવો છે એમ કહી હરે છે, કોઈ મોસ્લી આદેશનું ઉપરાંત લઈ હરે છે તે કોઈ દેશમાં નહીં ઉપર પુલ બંધાવવો છે એમ કહી હરે છે અને પછી તેનો જ-તેજ નથી લાવતો. તે કોને ઉપરાંત આપતું તે સવાલ લઈ પડે છે. જોડાનીસભામાં મુસ્લીમ હોલ બાંધવા માટે મેસર્સ. એમ. આઈ. પટેલ, કુવાડીયા, સામે હાજરીમાં, કહીર સામેજી સહેર જે આપણે ઉપરાંત હરી નિરાંત બેસી ગયા છે. જો હોલ ન બનાવવો હોય તે પૈસા પાછા આપી દેવા જોઈએ. આ બાબત બુદ્ધિમાં પચ્ચ પ્રકાર લઈ હતી પણ હજી કોઈ આજ બેઠકતા નથી.

આલીપોર પારડી વચ્ચે પુલ બાંધવા અમુક વરસ ઉપર મી. દસનકારા, હાજરીમાં આપણે તેમ સુસા આપણે ઉપરાંત હરે છે તેને વરસો વીની ગયા. એ વાત પણ બુદ્ધિમાં આવેલી પણ હજી પુલ થયો નથી એ સરમની વાત છે. જો પુલ ન થાય તે પૈસા પાછા આપી દેવા જોઈએ તે ઉપરાંતનું રું લઈ છે તે ઉપરાંતનારોએ જોડાની સભા ખાતર જવાબ આપો.

દી. મહમદખાન.

મુસ્લીમ હોલ ફંડના વ્યવસ્થાપકોને

મ. જી. ના તની સાહેબ,
 આજરો જે વર્ષની વાત ઉપર જોડાનીસભામાં મુસ્લીમ હોલ બાંધવા માટે રોક ઇસ્માઈલ કુવાડીયા, એફ. એમ. સહેર, સામે હાજરીમાં, એમ. આઈ. પટેલ તેમજ એ. આઈ. અમર વિગેરે આદેશોએ એક ફંડ લઈ રું હતું અને તે વેળા એ આદેશો તરફથી જેવી વાતો મેં સાંભળેલી કે ફંડ એકરું લઈ કે વરતજ હોલ બાંધવાનું કામ ઉપાધ્યાયમાં આવશે. હતાં મારે કોલમીર લઈ જવાવડું પડે છે કે આજ દીન મુખી એ હોલ બાંધવા માટેની અગરજ પાલીકાના જાણના ન્યાય એકરું નહિ પણ મણી વાર એ વિષે જર્મી પત્રો પણ આપા માં જવાવમાં આવેલા પણ અદાલત કે એ વ્યવસ્થાપકો તરફથી કોઈ પણ જાહેર પ્રસારો થયો હોય એમ મારી જાણ માં નથી. માટે એ સર્વ આદેશોએ આ કાર્ય સંભાળી ચલેલા ફંડની તેમજ જે જે કામ લઈ હોય તે વિષેના પ્રસારો આપિ-ઓ દ્વારા પાલીકાની જાણમાં આવવો જોઈએ. કદાચ ફંડ પુરેપુરું ઉપરાંતનું ન હોય તે તે પુરું કરવા હરી વાર એ કાર્યવાહીએ કમર કસી નીકળી પડતું જોઈએ એ મારે સર્વ આદેશોને વાદ દેવાડું જોઈએ. આપણને એક પાલીકા હોલની ફેટલી જમીન જરૂર છે તે વિચાર કરવા જરા તરતી બેસો તે પછી તમે પોતેજ આજ દીન કરવાનું પગલ નજર કરસો. સાનો કે અભારે આપણે કોઈ પણ કોમી કામ કરવા અમથા એકાદ આપણા હોલનું સ્થાપન કરવાનું હોય ત્યારે તેજ આપણે સરખા પાલીકા હોલનાં માલિકો પાસે જઈ આવ્યા પડે છે. વિદેશમાં સમજાવેને કારણે કોઈ હોલ તે કહેવત અનુસાર આ વિષે હરી હરીવાદ કરવાનું ન અને એમ સમજી આ લેખ બધ કરતા કસવાલમાં વરતા સર્વ અસર મજા ન, અપારી વગર, તેમજ પગા.પ વગરના મુસ્લીમ બધુજોને વિનંતી કરે છું કે આ કાર્યમાં ધનમન અને ધનથી મદદ કરી પુર્ણ કરી આવો એકરું કહી રજા લઈએ.

દી. ઇસ્માઈલ એ. આલમ.

અબુરાં જોડવાની પરવાનગી

ફંડ નીચે સહી કરનાર રહેવાથી મામ કહેલી તા. ચોર્મી-ચીનો હાલ કસિવાલ જોડાનીસભામાં રું છું. તે આ ઉપરાંત સુરત કોર્સલ કમીટી અથવા સલામત કમીટી અથવા તે જે કોર્મી અંગત સલામતની કસત ફોરત હોય અથવા તે સ્વયં-સેવકોનો જે અજેવાન હોય તેને મામ કહેલી તા. ચોર્મી-ચીમાં આવેલી નંબર ૧૬ ની મારી જમીનમાં અમુક ૧૨૫ અબુરાંનાં કારો છે તેને જોડી કસાવવાની પરવાનગી આપું છું. જે જમીન મારી માલોહીની છે અને અબુરાં પચ્ચ મારી માલોહીનાં છે.

જોડાનીસભા
 દી. એમ. ઈ. નગરી,
 તા ૧૮ ૬-૩૦.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇસનનું સ્ટેટમેન્ટ
 [મથા અંકથી માણું]

નંબર જે અને મજા એ જોડાનીસભામાં હાજર કરવામાં આવેલ છે કોઈ સરકારના પ્રતિનિધિઓની આ મંજૂરીનું કારણ એક હતું કે જોડાનીસભામાં કસાવેલો અમલ થાય તેમાં કોઈકોને શુદ્ધ ન્યાય મળે અને જાતીના કારણને કાર્મ તેમજ અન્યાય કરવામાં નહિ આવે. આ દેશનો જાહેર અભિપ્રાય આ વિષય ઉપર લક્ષ્ય આપવા પરિપક્વ નથી થયો એવું કદાચ કહેવામાં આવેલું અને કોઈ સરકારના પ્રતિનિધિ-ઓની આ સુમતા પાછામેંટ હાલ ખ્યાનમાં નહિ લઈ કો. પર્વંટ જોડાની અરથા તે રાખીજી કસાવ કે પુતીયન અરકારે જે કરવાનું માથે લીધેલું છે તેનો અચાજથી તેમ જાંખી લેવા માં આ થઈએ આવશે નહિ અથવા તે આ અભારીની વિરુદ્ધની કસી અલામતો કાલ કરવી નહિ કારણ કે તેમ કરવાથી અભારે જોડાનીસભા અસતીત્વ પરવતા કસાવેલો ફરીથી અભારે વિચાર કરવામાં આવશે ત્યારે તે વેળા આ આદર્શો વિષે વિચાર અલાવવામાં મુશીબતો નહિ નહિ.

કલ્પ કમીટીના તપાસના મુદ્દાઓમાં એક મુદ્દો ફંડ કોલ્સ વિરુદ્ધ એક પોસ્ટ અને બી બી. કાંબેલીયાના મુકદ્દો છે. જરી રીતે જોનાં તે કસાવના મુદ્દા ઉપર આ મુકદ્દામાં કસો નિર્ણય નથી આપાન્યો. કારણ કે મામ અર્મો કોલ્સે આપેલો તેજ મુદ્દા ઉપર મુકદ્દો આપાન્યો છે. આ મુકદ્દાને કમીટીના તપાસના મુદ્દા તરીકે મુકદ્દામાં આવ્યો છે તેનું પ્રયોજન એક છે કે ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાવદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ માં મુજબ સોનેરી કસાવોમાં આવેલી માલકોનો ઉપર કોઈકોના કસાવના આખા પ્રથમ ઉપર કમીટી વિચાર અલાવી કહે તેમજ સરકારી કાઉનસીલમાં આવેલી બીકોતોમાં કો કોલ્સ ટાઇટલમાં ૧૯૦૮ ના ટાઇટલથી એક મુજબ કલમ માલકો વસી ન કહે તેવી કરતો નાંખવામાં આવેલી છે તે વિષે વિચાર અલાવી કસાવ કસિવાલમાં કોઈકોના પ્રાપ્તી અરીદવાના પ્રબંધી વાત લાદ નીરજી છે હતાં એ અને પ્રથમે ૧૯૧૬ ના ૭૭ મા કાવદામાં અર્થવામાં આવેલો છે. એકલો તપાસના મુદ્દા હોજી આ જાને અલાશે સહેલાઈથી થઈ કહે છે.

૪૦. તપાસના મુદ્દામાં રપ્રીસનની ટાઉન કોર્મીસીલ વિરુદ્ધ કહીર મુસા અને મુસા કસિવ સીદાતનો મુકદ્દો પણ આવી જાય છે. અલાવીકાના મુકદ્દામાં આ કેસની પુરી વિમલ આપવામાં આવેલી છે. અને તેની અતલજ એવી છે કે

શ્રીમંત્રી હાઉન એવા સંજ્ઞામાં પ્રોટેક્ટ કરેલું છે કે સોનેરી કાપડાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ માં દોહાલોને કાચુ પડી કાઢે નહિ અને તેથી રેન્ડોને તેઓ કમલે પચ્છ કરી કાઢે અને ત્યાં વસી પચ્છ કરે.

૪૧. આ સવાલનો ઉત્તર હાઉન મુજબ એમ છે કાપડાને કાંઈ કરવામાં આવ્યો છે ના કાપડાને ઉસડી દેવા માં આવ્યો છે એવો સવાલ અહીં ઉત્તર નહિ. મુકાદમાં રમણ રીને દર્શાવવામાં આવેલું છે કે ૧૯૧૧ ના પ્રોટેક્ટેશન ક્લાઈ સોનેરી કાપડાની ૧૩૦ અને ૧૩૧ માં કલમ રમણરે લાગુ પાડી કલમ નહિ. એટલે મુખ્ય અને સીધાં ૧૯૨૭ સંવત્ષથી અહીં નંબર ૬૧ માં રહેવાનું ચાલુ રાખેલું છે તેથી તેણે કાપડાને કાઢી કાંઈ કરેલો નથી. આવી વસ્તુ રિપર્ટ દેવાથી કમીટીને આશ્ચર્યગર્જક વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે શુભકાળે કાચુ પાડી કલમ એવી રીતે એ કાપડામાં રમણરે વિશે મુકાદા કરેલો એવું નહિ. અને બીજા ને દોહાલો પચ્છ ત્યાં વસતા હોય તેઓની રિપર્ટ પચ્છ મુકાદાને આધારે મુખ્ય અને સીધાંના એવીજ છે.

૪૨. રમણરે નામ જોઈ મનનાર ૧૯૨૮ ની અરજી નથી એવી રજુઆત કમીટી પાસે કરવામાં આવે છે. એકાંત વડા આવામાંથી વિચાર પૂર્વક એવો મુકાદો આવેલો છે કે સોનેરી કાપડાની કલમ ૧૩૧ માં રમણરે કાચુ પાડી નથી અને તે જા માટે નહિ તેના રમણરે પુલાસો તેમજ કરેલો છે કાપડાની ૫૨ માં કલમ વિશે પાસપોર્ટનો કોઈ પ્રશ્ન કરેલો તે પચ્છ આવામાંથી બતાવી આવેલું છે. ખરી હકિકત તો એ છે કે ૫૨ કલમ મુજબ ને કાંઈક પ્રોટેક્ટ કરવામાં આવી રોય તે જાણીને જોઈ કોની નથી કલમો કાચુ પાડવાને પાલ મેંટને પ્રશ્ન ન હતો. રમણ ૧૯૦૪ માં હાઉન તરીકે કાચુ ૧૯૧૧ માં તે હાઉન તરીકે પ્રોટેક્ટ કર્યું. એટલે રમણમાં દોહાલોના ને કર્યા હોય તે વધુ લેવાનો પાસા-મેંટનો પ્રશ્ન ન હતો. એટલે ને કાપડામાં દોહાલો કાપડેસર મસેલા છે તેના કાંઈ ઉપર અકુચ મુકાદો એ બીજુમ આપ્યો.

૪૩. સીમેન્ટ કમીટી માટે તપાસના ચીલ્ડે મુદ્દો સન ૧૯૧૬ ના રજૂ થો મનદો છે અને એ મુદ્દાથી કાપડામાં દોહાલો કમીન મોકલત ખરીદ કરી કાઢે નહિ એ આવેલો પ્રશ્ન વિચારી લેવાનું રજુ થય છે. સન ૧૯૨૫ નો કાપડો નવારથી કપો છે આથી દોહાલો કમીન મોકલના આવી ન મહ કહે એમ હોય છે. સન ૧૯૧૬ ના રજૂ મા કાપડાથી આકાશની રીતે પચ્છ દોહાલો કમીન મોકલના આવી કાચુ કલમ નથી. મોકલના ઉપર વસવું અને વેપાર કરેલો એ આવા પ્રકારમાં કાપડેસર લેવાય છે. આ કલમ ઉપર સન ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાપડાથી અકુચ મુકાદો છે. એ કાપડા નીચે આવતી પ્રોટેક્ટેશન કાઉન્સિલ ઉપર તેમજ આનંદો દર્શનથીયોમાં શી હાઉન કાંઈક કાંઈક માણસોના વસવાટ ઉપર અકુચ મુકાદો છે. સાં કલમ માણસો વસી કલમ નથી. આર બાદ સન ૧૯૧૬ નો રજૂ મા કાપડો પસાર થયો. તે મુજબ એ સાલની મે માસની પહેલી તારીખે ને એ એવી મોકલ ઉપર કાપડેસર કાઉન્સિલ મેળવી વેપાર કરના હોય તેને મુકાદ કરવામાં આવેલો છે. સન ૧૯૨૫ ના કાપડા મુજબ તો દોહાલો કાપડામાં અમે તે રમણ કરે ખરીને

વેપાર કરી કલમ કરતા સન ૧૯૦૪ માં પ્રોટેક્ટના કસમા કાઉન્સિલ ને નિર્ણય આવેલો કે દોહાલોને કાપડામાં અમે આ વેપાર માટે કાઉન્સિલ મેળવવાનો અધિકાર છે. આર બાદ ૧૯૨૬ અનરલ કીલર્સ કાઉન્સિલ એડ્વોકેટ પસાર કરેલું છે તેમાં કાઉન્સિલ એડ્વોકેટને અકુચ કાપડો કાઉન્સિલ ને આપવાની સત્તા મળેલી છે.

૪૪. આ પ્રશ્નને કાપડેસર હકિકત કાપડો અને આટી બુંદીથી બરેલો છે. સન ૧૯૨૧ ની સાલમાં એડીવારી કાઉન્સિલ કમીટીને આ પ્રશ્નની તપાસ કરીને એક રીપોર્ટ બહાર પાડ્યો હતો. તે રીપોર્ટના ૧૨ માં પ્રેરમાથી ૬૨ માં પ્રેરમાર મુખ્ય અકુચ વેલી હકિકત ઉપર આ કમીટી આન અપેક્ષે એવી આવા રાખવામાં આવે છે. તેમાં રમણ રીને દર્શાવેલું છે કે કાપડામાં ને ને સરકાર સન માં આવેલી હતી તે તે સરકારને દોહાલોના મોકલોની બહાર વસવટ સંજ્ઞા થી વેપાર સંજ્ઞા તેમજ અલમ કાપડામાં રાખવા સંજ્ઞા કાપડાને અલમ કરેલો નથી. સન ૧૯૨૫ ના કાપડો રીપોર્ટની સરકારે એવી રીતે અર્થ કરવા પ્રયત્ન કરેલો. કે વેપાર તેમજ વસવટ માટે દોહા વેપારીએ લેવેલોમાં કલમવા. પરંતુ એની સામે વિરોધ જાણવામાં આવેલો તે એવું અકુચીને કે તંદુરસ્તીના રતજો દોહાલોને લેવેલોમાં અલમ રહેવા કલમવા. સન ૧૯૨૭ ની સાલમાં તેમજ દાખના કસમાં કાપડાની સરકારને જીવ મળી હતી પરંતુ તેને અલમમાં મુકાદા કાઉન્સિલ પચ્છ અલમમાં અલમ કરવામાં આવેલો ન હતો. સન ૧૯૦૪ માં પ્રોટેક્ટના કસમાં એવો નિર્ણય આપવામાં આવ્યો હતો કે સન ૧૯૨૫ નો કાપડો વેપાર કરવા માટેની અલમને કાચુ પાડો નથી પરંતુ તે એકી મીટીંગ વસવટ સંજ્ઞા અહીં પો છે. એટલે તે કાપડા મુજબ દોહાલોના વસવાટ માટે લેવેલો કલમવામાં આવેલો રોય તેની બહાર અમે તે અલમ તેઓ કાઉન્સિલ માટેની અરજ કરે તો તેને ના પાડી કલમ નહિ. સન ૧૯૦૬ ની સાલમાં જોડાના કસમાં એવો મુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો કે સન ૧૯૦૪ ના સોનેરી કાપડાની કલમ કરે તથા ૧૩૨ નો એવો અર્થ કરવામાં આવ્યો હતો કે સોનેરી કાપડા મુજબ ને રેન્ડો ઉપરિથત કરવામાં આવ્યા હોય ત્યાં તે રેન્ડો દોહાલો લીજ ઉપર રાખી કાઢે. અને અનરલ કીલર્સ કાઉન્સિલ પચ્છ મેળવી કાઢે. સન ૧૯૦૮ નો નં. ૭૪ નો હાઉન-રોય એક અને નં. ૭૫ નો મોડ એક આ કાપડાથી પ્રોટેક્ટેશન કીલર્સ ઉપર વેપાર કરવા માટે મોકલોના કમીટી દોહાલો ન કરી કાઢે એમ મુદ્દો આ બંને કાપડા રીપોર્ટની અલમ સરકારની સત્તા હોય પસાર કરવામાં આવ્યા હતા અને એટલું પચ્છ આપવાનું અહીં છે કે અલમ એવી આવી આપવામાં આવી હતી કે અલમ મોકલના લીજ ન ૧૨ થી કી દેલ કરવામાં આવે તારે કાઉન્સિલ એવો વસવટ ન કાઉન્સિલ એવો કાઉન્સિલ ન હોય એવો કાઉન્સિલ એ કાપડાને મોકલોની મળી હતી. સન ૧૯૨૮ ના સોનેરી કાપડા પચ્છ તેમાં ને અલમ મુકાદામાં આવ્યા હતા તેને અલમ કરવામાં આવ્યો ન હતો. અને ૧૯૧૬ નો રજૂ મા કાપડો પસાર કરવામાં આવ્યો. કાઉન્સિલ રીપોર્ટના મુદ્દા રજૂ કરવામાં આવ્યું. તે વચમાં સીમેન્ટ કમીટીએ એવી અલમ પચ્છ કરી હતી કે એડીવારીને નવા વેપાર મોકલવા

Indian Opinion

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રશી. કારાપાર

મીડીના ભાવો

એ.ગાસ્ત ના. ૨૧ મીએ સુઅલ જવા ઉપરથી

રશી. ૧૦-૧૦-૧૧

સાગર અના. ૨ મીએ સુઅલ જવા ઉપરથી

મસાલમાની વીરલી. ૩ ૪ ના સુઅલ અને એસીવલન ૩ ૧૦ ના હીસાગી લેવામાં આવશે

દ્વાર વીરલી. ૩ ૪ ના હીસાગી અને એસીવલન ૩ ૧૦ ના હીસાગી લેવામાં આવશે

નુસલના - ૩૦ ૩૦ ના પોલના માર ૨ મીએ ૩ ૧૦ ના હીસાગી લેવામાં આવશે

સેકર અને ઇન્ટર માટે એક મહિના અગાઉથી અહેવાલ કરવો.

એ.ગાસ્ત ના. ૨૧ મીએ સુઅલ જવા ઉપરથી

મસાલમાની વીરલી. ૩ ૪ ના સુઅલ અને એસીવલન ૩ ૧૦ ના હીસાગી લેવામાં આવશે

SHANKER LAL & SONS

Street.

Feb 11

મસાલમાની વીરલી. ૩ ૪ ના સુઅલ અને એસીવલન ૩ ૧૦ ના હીસાગી લેવામાં આવશે

એ.ગાસ્ત ના. ૨૧ મીએ સુઅલ જવા ઉપરથી

મસાલમાની વીરલી. ૩ ૪ ના સુઅલ અને એસીવલન ૩ ૧૦ ના હીસાગી લેવામાં આવશે

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Agency In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

and SPECIMEN COPIES on a

Indian Opinion,

at Nat.

Phone 4800, Central

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે આરો છે

રહસ્ય "ગુટ" માર્કના કપડાની જાહેર ખર્ચ
સમગ્ર દેશના નેટીવ બાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને
તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણે છે અને મને છે. રહસ્ય
"ગુટ" માર્કનું કપડું રંગ કાઢી અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

આ "ગુટ" ની
માર્કની તપાસ રાખ
જો અને કમીટેશનથી
ચંતતા રહેજો.

સાલ એજન્ટ:

એચ. જેરપર સમીથ એન્ડ કો.

(પ્રાઇ) લીમીટેડ.

જાહેરાતીસભ્ય, રાજકોટ, ગુજરાત.

૧૨૦ અંગ્રીજી મેસ.

ગુડન બોક્સ, રેબલ અને કીચન ડ્રેસર

નવાં પ્રાણી લીસ નવાં

ફેક્ટરી વેલ્સ એન્ડ આકરો કોપા કાં
આવો કીકાચન રાખ્યા છે.

લીસ થશે તો તક જશે
અને

તક જશે તો કાયદો જશે.

ગુડ ડ્રેસિંગ્સ કમ્પાની પબ્લિક સેલેક્શન બોર્ડની આગેવાની પ્રમાણે.

લખો— L. MISTRY.

Phone 2868 P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kori Street, J H Burg
મેસર્સ આઈ સી. આર. આઈ એન્ડ કો ની સાથે એક નીચળી

ઉત્તમ ગરમ મસાલા વગેરે

આમારે હાં જાતી રખરખ નીચે તાજાં અને સફાઈથી
બરમા ફોલો ગરમ મસાલા, ડ્રીપાઈડ, હાલ, મરચાં, તેમજ
દેરીનાં અને લીઝુનાં તેમજ મીઠાસ આમારે બેચાં થિયો.
શા જમાનમાં આમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવો
ઉત્તમ માલ, તમે બરમા જાતી કરના નથી. એક વખત
મંજાવી જાતી કરો. મળવાનું દેખાણું.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484

Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.

Box 730.

Durban.

No. 1 Bananas 25s. Crate.

Pineapple No. 1 3s. dozen.

P.O.R. Durban, C.O.D.

ન. ૧ બનાના ૨૫ કેસ, પાર્ફનાઈડ ન. ૧. ૩ -
ક્રેટ. રેવેન્ડ વ્હીટી (બી.એ. ડી.) લાખ. ૬૫૬
બેચ. ૧૨૧. ૧૨૧. ૧૨૧. ૧૨૧. ૧૨૧. ૧૨૧. ૧૨૧. ૧૨૧.
સાથ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે

જાહેરાતીકે પાયામ

ખાંસી	કીટ	મુસલમાન	પારસી	સુયેદિય	જુમરિય
વાર	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯
જોમલ	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯
કીટ	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯
મુસલમાન	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯
પારસી	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯
સુયેદિય	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯
જુમરિય	૧૬૩૦	૧૬૮૧	૧૭૪૬	૧૮૬૮	૧૯૨૯

Strawberry Growers!

Strawberry Exporters!

નવાં પ્રાણી લીસ નવાં

ફેક્ટરી વેલ્સ એન્ડ આકરો કોપા કાં

આવો કીકાચન રાખ્યા છે. લીસ થશે તો તક જશે અને તક જશે તો કાયદો જશે.

ગુડ ડ્રેસિંગ્સ કમ્પાની પબ્લિક સેલેક્શન બોર્ડની આગેવાની પ્રમાણે. લખો— L. MISTRY. Phone 2868 P. O. Box 2526 Add. No. 1 A Kori Street, J H Burg મેસર્સ આઈ સી. આર. આઈ એન્ડ કો ની સાથે એક નીચળી

NATHAN COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED,

15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St. JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1,

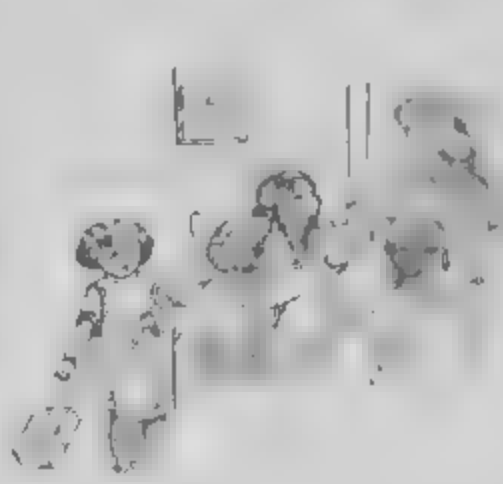
Warmbaths, T'vaal.

એ. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ ફાર્મર.

નવાં પ્રાણી લીસ નવાં ફેક્ટરી વેલ્સ એન્ડ આકરો કોપા કાં આવો કીકાચન રાખ્યા છે. લીસ થશે તો તક જશે અને તક જશે તો કાયદો જશે.

ગુડ ડ્રેસિંગ્સ કમ્પાની પબ્લિક સેલેક્શન બોર્ડની આગેવાની પ્રમાણે. લખો— L. MISTRY. Phone 2868 P. O. Box 2526 Add. No. 1 A Kori Street, J H Burg મેસર્સ આઈ સી. આર. આઈ એન્ડ કો ની સાથે એક નીચળી

Parcel from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST^s Durban.
PHONE 3623

કેપિટનના વખતમાં
આનું સૌંદર્ય પાકે
અડીકા
સમજી તે રેશી વનસપતિ
કુનાની તેમજ બીજી
સીપ્સના આધારે તેય ર
કરવામાં આવે છે.
પગથી સ્થાનપાડ
નંબર ૧, રંગ ૭/૬,
નંબર ૨, રંગ ૫/-,
ભાગપાડ રંગ ૫/-,
ગરબાડ રંગ ૫,
મેચીપાડ રંગ ૩ ૧,
અદરપાડ રંગ ૩ -
બિગેરે મેચા મસાલા
થી કમરુદ કુદમાસ
મોટા કમા મગાવો

આવ રાત્રીકર લોક મગજ ને પી ર નો સ્ત્રીન જીવન પ્રવચન લીસ્ટ મગજો
બહાર આમના યહાકેરે આકરેર સાથે પાનના મોહકવા મહરજાની કસ્ટી

ફીની કેમના આમારા પાકે
અજામ કાચના કસ્ટી

હીસીના મશાનુર ગરિયાઆના દરેક મજાને અને રંગ પાતાવાળી ત્યાપરી કપાઈ બદલા પડી છે.
દરેક બાપાની રેકોર્ડે
ગુજરાતી, રાખીલ, રેકુમુ,
અંગ્રેજી, કુલુ મગજોજા,
સેમુક, કમ, વીગેરે બાપા-
ની રેકોર્ડે મોટા જથ્થામાં
રંગમાં રાખીએ છીએ.

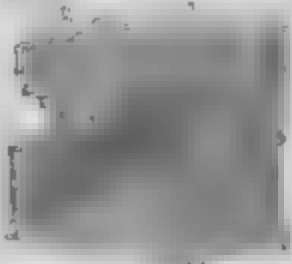
ગુલશને હિંદ
દરેક
અજામના આમોફેન
આ કાપડી અજામ મગાવી લો
કોમત માત્ર રૂ. ૨-૬
નમાની મજાના પાળી મેચાઈ બેનર્ની લાય નો
ગજવાના નજરા પ્રમાણ નોન ર મ કમવા.

દરેક બાપના આમોફેન
રંગલ, પાંગેજલ, કેવી-
નમ, હોર્ન માલ, વીગેરે
રંગમાં રાખીએ છીએ.
દારમનીયમ
દાખના, પમના તેમજ
દરવાજા, મગજ નથા
પાડીમની બનવટના
મગાવીએ છીએ.

અમે કેમી યોગેફેન આ કામનીયમના માત્ર વગર કોમ આ મેન જથ્થાન મગાવે છીએ આ
અમે બીજા કામના કવા સત્તા જેવી કમલ છીએ અમારે ત્યાં મગીશા તે મેચડુ નમરોજ સવા દાસિસલ
પ્રમાણ મરે:-
Phone 2447,
P O Box 1105
Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.
109 Field Street,
DURBAN 4001

DIRECT FROM VARA'S FACTORY (LONDON & INDIA) Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA. EVERY MONTH NEW STOCK

Hand Harmoniums
FROM
£ 3-10-0.
We repair all makes of
ARMONIA
Repair and workmanship
guaranteed.

**Leg Press Folding
Harmoniums**
£ 10-10-0.
We stock spare parts
A reeds bellows flutes etc

ALL TESTED BY MR. GOSWAMI HARMONI MEN, L.L.
Write or give a call to
DRUPETA & SON, 100 Victoria Street, Durban

Indian Opinion

No. 33—Vol. XX I Day, August 15th, 1930.

THE PROBLEM OF INDIA

(BY THE RT. HON. S. SRINIVASA SASTRI P.C., C.H.)

WE reproduce it as written in the 11th, V. 2, 2, 1930, issue of the Labour Magazine.

"Every day the situation in India is growing worse. It is true the people who practice obedience are unarmed except with stones, but they are very and so potent that the police have to use violence in order to disperse them. In some cases more violence had to be employed, and even martial law was proclaimed in Nholapur. No wonder this state of things destroys temper on both sides. Private news is to the effect that in several places the guardians of law and order have exceeded the necessity of the situation and inflicted injury and humiliation on the people as if in a spirit of vengeance. On the whole, considering the intensity of the agitation and the area over which it is spread, it is remarkable how fully the teaching of Mahatma Gandhi has been followed, and even mobs in excitement have restrained themselves. It is quite of a kind that, if this state of things were continued much longer, the normal course of administration would be seriously hindered. The authorities would find themselves fully occupied with the quelling of the disorder. It is no good saying that the root cause of all this trouble is the poverty of the people, their ill-health, and their ignorance. Nor does it help to fix the blame on the unemployed products of our schools and colleges. The economic backwardness of India cannot be cured in a day, and the educated Indian is a factor to be always reckoned with. Whether he is an ally or an enemy depends to a great extent on the way in which his legitimate aspirations are met by the authorities.

It is an old gibe that between the educated classes and the masses in the country there is a wide gulf. It was started by some notions of British officers encouraged by some types of missionaries in order to create the belief that the former were the only friends of the peasantry and the working classes, and not their only teachers. There was a time when it was true in a sense, but it is now a wholly mischievous and misleading legend. Mr. Gandhi and his teaching have awakened the masses everywhere. The present discontent is spread wider all over India than ever before. To give sinister touch to this aspect of Indian life, young men are now carrying the doctrine of Communism into the

and creating scenes of a no-tax spirit likely to cause an acute embarrassment to the machinery of Government.

Too much reliance is placed on the fact that Mohammedans, the depressed classes, and the landed gentry have dissociated themselves from the Gandhian movement. It must not be forgotten that these sections are as clearly for Dominion status as the active agitators in the country. The only difference is that

they require effective safeguards to be provided in the Constitution, so that their special interests and cultural needs may not suffer at the hands of a heedless majority. This statement is true also of the Princes, who occupy a special position in the polity of India. They have repeatedly declared their approval of a Dominion Constitution for British India, though insisting on guarantees for the maintenance of their freedom in internal matters and the rights and privileges of their order.

What these safeguards and guarantees should be, by what means they are to be enforced while they last, and when or in what circumstances they may be removed from the Constitution, are complicated questions which must be settled at the Round Table Conference. It is no good trying to anticipate them now. The distinction, however, is of great importance. The

The Rt. Hon. V. S. SRINIVASA SASTRI P.C., C.H.

reservations regarding the defence of India and the interests on behalf of the Princes will be in favour of the Crown and enforceable by authority of the British Parliament. The provisions designed to protect minorities and other interests need not and should not depend on outside sanction. If the Secretary of State for India were still to be an over-riding authority in these respects, the character of the Indian Constitution would be greatly reduced, and the friction and suspicion engendered would be intolerable. Statesmen in this country hardy to realise the intensity of the aspiration of young India to a position within the Commonwealth of complete equality with the European race. This explains our opposition to any further stages or more steps on the road to full Home Rule. It does make a difference whether we describe the Constitution of India as another stage towards Dominion Status or as Dominion Status subject to certain reservations. The

[Continued on page 200]

CANKER OF SELFISHNESS

THAT humanity is passing through a transition period from an old to a newer, and it is to be hoped, better order, must be apparent to all intelligent students of history and thoughtful observers of current human affairs.

The aims, methods and incidence more or less consistently pursued since the overthrow of feudalism by commercialism, now, at long last, confront civilisation with a mirrored reflection of itself that discloses features of unquestionable ugliness, and, among the impartial and honest, occasions no little anxiety, and heartsearling. In the hearts of mankind, deep seated, it is true, but there nevertheless, is involved a spark of the God of Truth and Understanding and Righteousness, and into the consciousness, of those not wholly of the Earth earthy is insistently welling up from that same source disquieting doubt as to whether this wonderful product of our generation, modern civilisation, is after all very much other or better than a glorified reproduction of the jungle world of the brute kingdom introduced into the sphere of human relations.

"By their fruits shall ye know them," What manner of tree is it that produces crop after crop of racial, national and industrial antagonisms, strifes, wars, famines, starvations and like miseries of every kind? Thistles do not grow on fig trees.

"The acacia was seen nigh the oen wa" oen
The Silopos and the Parkos know
so to Man's fate horn
He cometh, *rejoice of the things he saith.*"

What would be thought of any house holder, head of a family and custodian of its well being if his menage reflected a state of affairs such as to-day prevails among peoples claiming to be civilised? Huge undisposible stores of the necessities of life, accumulated through so called over production, on the one hand, on the other, hungry lions with no means to purchase the wherewithal to satisfy their needs and estopped from further work because they have already produced more than can be consumed.

What should be thought of a society ('society means partnership) in which the value of money is more than the value of life, and wealth means accumulation of gold and such like possessions instead of, as it should, the moral, intellectual and physical

well being of the members of the community concerned? Go to the bee and the ant (Oh man! and learn from the humble insect world how matters might be better arranged).

Is it surprising to find that the cancer of selfishness, has rotted this giant tree at its very root so that to day it threatens to fall and crush the misguided fools who have devoted their life energies to its cultivation and nourishment?

And yet those who would urge consideration of the better way are still condemned to ridicule, contumely and persecution. Memnon and his legions wage persistent war to retain their dominion, and if Memnon can boast never a martyr, he, the great idol of materialism, can at least count his millions of slaves and victims.

Still the old shall be rung out, the new rung in, albeit in travail and much suffering.

PLEASE, WITHDRAW THIS
BY-LAW

THE Finance Committee of the City Council of Maritzburg has drafted a by-law which we publish elsewhere in this issue, deprives of the livelihood of a section of the Indian community. That section of the Indian community earns its livelihood by selling flowers to the public of Maritzburg. The Indian flower sellers serve the citizens of Maritzburg by supplying

No complaint has ever been made against them. We can not understand, why should the City Council of Maritzburg try to snatch away the livelihood of a certain section of its citizens? The By-law came before the City Council for discussion. Some of the Councillors during the discussion said that these flower sellers compete with the City florists who have to pay licence fees and meet other expenses. Can on this ground the City Council pass a by-law which takes away the livelihood of a section of its citizens? If certain general dealers were to complain that their neighbours sell the goods cheaply to the public, they must therefore be stopped to trade altogether. Would an argument like this hold any water? No City Council has a right to pass a By-law because certain florists have made a complaint against a certain section that it competes with them. The City Council may pass a By-law to regulate the traffic, it can pass By-laws for the sanitation of the City but has no right to pass a By-law which deprives of

the livelihood of a section of the community against whom certain City clerks have complained of competition. The By Law is arbitrary and unjust. The Natal Indian Congress has lodged its protest against it. It has presented a petition signed by 26 European citizens in support of the protest. The Council has referred back the By law to the Finance Committee. It will be well for the Finance Committee to withdraw the By law in question altogether.

Ban On Hawkers In Maritzburg

Must stop, Aug 11 - Indians and god are
 barred from trading or exchanging warm in

City Council tomorrow afternoon, are excused from the exigencies of tax by law, so I suspect that those most affected will be the flower sellers throughout the week they are to be found taping the kerbs at most of the busy spots in the town.

The proposed by law reads: "No person shall carry on the trade of a hawker or pedlar, or exhibit his wares in either such capacity in any street, or walk or open square or passage, whether public or private within the area bounded on the North by Pieterbush Street, on the East by Stockhoff Street, on the South by Janszmarkt Street, and on the West by the ..."

has to time to get apart to
City Council and are not

Discussion At Council Meeting

The proposal by law was discussed at a meeting of the City Council.

Mr. A. L. Harpiss, in moving the adoption of draft by law, asked that you (one of his own class) be included with the newspaper with an especially respectful address.

Mr. H. Collins proposed that no exceptions should be made, as there was a saving clause in the trust by law allowing the Government to not accept arms if standards within the production arms.

Natal Indian Congress Protest

16. Town Clerk read a letter of objection from the Nulik Indian Congress, who considered the by-

there have been no complaints. It is
expressed the opinion that the Commission
has the power to exclude any portion of the community
if necessary. A petition in support was submitted, so con-
firming the measures of the European.

Moore, Allison, Howard and Harper objected to them, while Mrs. Shirley and Messrs.

of the flower sellers against the City florists who had to pay for licenses, tubes and many other expenses. The matter was finally referred back to the Finance Committee on the motion of Mr. J. B. T.

continued from front page

Intergovernment has the advantages of looking forward and of gratifying the national pride of India.

Massachusetts and is sent to the Round Table Conference itself. The weight attaching to his proceedings depends almost entirely on the capacity for compromise and non-attachment shown by the representatives of the different common questions and interests in the field. It would be easy to overlook the feelings of national loyalty and unity.

in industry, or the stimulation by which they
 it usual in considering the various propo-
 is far settlement of differences. Let us hope
 ————— occasion will reign ————

in the hands of the Indian delegates and avert the disaster which will follow the failure of the Conference. On the British side two coalitions must

a political unity, which would enable Gandhi and other leaders of the Indian National Congress to attend, if they choose, and as a result, with out loss of time, of the intention of the Government here to support the spirit of South-east Asian with the necessary safeguards. It cannot be said to our critics here that even moderate opinion in India would make this demand. Moderate opinion does not exist in a world of its own, but has to have more or less concurrently with other opinion. What might have satisfied yesterday will not satisfy to-morrow. There is a truth in the fact as well as in the West. British reaction towards the Indian political situation has altered at every turn by being too late. If measures have no chance whatever of being accepted to day in India.

I do not forget the efforts of the Liberal Party in Italy. Perhaps they have more than their share of the imperfections of political organisations, but the Government of Italy has much to answer for in this matter. Indeed the European countries have almost stood aloof from Italian political life, and the position inevitably arose in which the Italian people might otherwise exist in close contact with the world. In Italy parties and I draw them together against a common rival. In the beginning

Party worked in harmony & remained in the habit of recognizing all politicians in India, extreme or moderate, as all British or pro British, as far as with the same British. In view of friends in majority and to convert a danger has been an inevitable vice of Government policy. It has only to remember the

at the close of a long day. The betrayal is not small in human measure. The new found indignation of the army is a measure by which the British won the integrity of Greece's declaration. The prowess leaves him angry and disappointed.

For our purpose in this article to people in England fall into three classes. The first are the dockhairs, who would admit all previous promises, whether made by the King or Parliament, economist India by the sword, and hold her down for the benefit of Britain. They poison the atmosphere all round, and create bitterness and racial hatred elsewhere, they would be our guide, but we had best leave them alone, as they are not likely to prevail at the present moment. The other two classes mean well by India, and would fulfil pledges made to her. One of these, following the traditions of the past, would give us more than was absolutely necessary, and proceed by stages, led by the name of caution, but calculated to restrain the substance of power as far as possible in British hands. The other class, actuated by the magnanimous ideal of the time, would admit India to full Dominion equality if they were not opposed with a genuine fear that India might suffer terribly by domestic feuds, low line of

applicant's application for a new licence, whether the applicant is a European or not.

In Dublin the Irish merchants too are sore. The Government is so sure that in several important departments have been closed down and employment retrenched, and in other departments more are set for the same reason that it means that wages are accordingly cut down to the lowest standard.

What does it all point to? Why, to a more actively shared life for the Indian with people of new ideas. Just take a trip through the towns and villages throughout Natal and see the ever growing foothold of Indian stores throughout the Native Inland areas.

As an Englishman, I raised this in a careful question, but at this was no time for a Dutch Afrikaner in trying to look after

firmly think that we, both Durr

their parents, waiting for some

Asiatic Trading In Norwood

employment Municipal Co-
operator's House of Work
many trading at 17a, Church Avenue, New school,
traded by Mr. James Clements in the Social Divi-
sion of the Supreme Court on Monday last

The lordship, who declined to produce records, said Wing Lee, L. O., had been arrested in 1919. At the end of 1918 the company consisted of ten to fifteen men, but the

was never received.

in accordance of the principle that the terror of the
 had been upon it for the
 it of the people for
 let when you had used
 it would have been the same

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 278: 1039-1044.

...and we would be a bridge to the future.

We are very grateful to the referees for their constructive comments.

and that the denotation in (5) is up to 4, since it is totally ignored for evidence that the strategy of a denotation of *Shogun* is to be a denotation.

1) only if the power is

The combinatorial distribution was used to indicate that there were not significant differences in the χ^2 test of the

After a very long time, we did not find a paper with the following title:

On the subject of the "Woman in the Moon" paper -
on the subject of the "Woman in the Moon" paper -

1) *It is not obvious whether it is a consequence of a
b) precondition, and this could not be a good reason*

return a population if the applied α had an effect.

mass of the population were involved in the work of

...the refusal on the part of the ...
...the refusal on the part of the ...
...the refusal on the part of the ...

The petitioner failed to prove in person a 100

The petition would accordingly be dealt with with

CONG.—The Star.

The Malay Location

It is all too horrible for your people. The immediate cause of the recent wave of panic that has now led to the recommendation of the Manning Park and

the extent of food as a stimulant. The question remains for this present in the under power of conditions of a healthy society, the Indian have a incentive to effect improve as they have

no permanent interest in the land or I am unable to take loan or otherwise make financial arrangements to carry out such activities. Therefore, I am not in the intention, and by going some way to meet their requirement at the moment, I am not

The Works Council has voted a sum of money £1,500 for roadmaking and more lighting in the town, the City Council appears to be taking the line of non-interference, Scottish people

appears. That the land belongs to
not one of the pretenses that very heavy compensation
will have to be paid for the building the re-
spondent the Council go to expropriation while the

people in all parts of nature to protect themselves from the evil effects of pollution, and that it is a duty of each of us to do our part to keep the world of the future as clean as the world of the present.

[illegible][illegible]

for too long been a weak spot in a plan too solid and well thought out.

on a definite policy, every effort will be made to

1. $\lambda_{\text{max}} = 9.4 \times 10^{-8} \text{ m}$ (infrared) The λ_{max} is in the infrared region of the electromagnetic spectrum.

An important Executive Meeting of the Congress will take place at No. 6 Korn Street, Johannesburg, on Sunday the 23rd inst. at 7.30 p.m. for the transaction of the following business: A. A. S. D. A. —

- 2 Correspondence.
- 3 Transvaal Asylum (Lentz)
- 4 Immigration and Domestic

6. Forthcoming Conference
7. Finance
8. General S. R. NAIK

S. R. NAIDOO
E. MALL

Joint Hon Secytrencs.

Indian Parliamentary Debating Society

"Education is the key to our industrial future," said a speaker during the course of an interesting lecture on Indian education at the Maritzburg Indian Parliamentary Debating Society on Wednesday evening.

"That this House is of opinion that the time has arrived for the country to consider with seriousness the value of universal education, on I urge the necessity of extending free and compulsory primary education, as well as technical education, to Indian children," was moved by Mr. S. R. Naloo, the leader of the Opposition.

The principle of the Bill, he said, should have come from the other side. It was a grave dereliction of duty on the part of the Government in leaving the question as it had done.

While all in the audience of Indians welcomed by the missionaries and to whom Indians were largely grateful.

Prior to 1899, went on Mr. Naloo, Europeans and Indians were educated together, but in that year a colour policy delimiting Indians was introduced by Sir Henry Bate.

Even up to recent times the standard of education among Indians was very low. In 1927, Mr. H. G. Bryan, the Superintendent of Education, referred to the dearth of facilities which tended to keep education a secondary in importance.

According to Mr. Naloo said that even in the Capetown Agreement the question of Indian education was not mentioned.

provisions for Indian education, including an admittedly restrictive policy, which had taken a change for the better, in that the whole subsidy earned, per capita, was being applied to the education of Indian children. Mr. Naloo said that there was still plenty of room for improvement. In the last twelve months the going children had increased by about 19,000 children in the

Paid Taxes

and all the taxes that were paid by the Indians, who

and prepared to contribute of South Africa their share, got it

Simon David, the Deputy Minister, in presenting the motion, referred to the dangers of a semi-educated community, facilities for education.

For the Indians, he said, if these (the Government's) coffers were strained. There would be a ready

On the Government side the first member to accept the challenge was Miss G. Nalliah, the Minister of Education. Indians could not be kept on education if two schools were empty, she declared. The High School for Girls had an attendance of only 42, and the Centenary School for Girls had to be filled with boys. Further, boys helped the family as breadwinners.

To say that education was free, Miss Nalliah said, was misleading, for to provide free education there would be further taxation and the ratepayers would

be made to pay. It meant that there was nothing free, for somebody had to pay.

Rev. A. J. Chomson, the Prime Minister, twitted the Opposition of leaving unaided things that might have been said. The Government had already a progressive policy in regard to Indian education, and this was borne out by the mover.

to initiate the request for it, postulated the speaker. We are a freedom-loving people and recent compulsion in any shape or form," he added.

Mr. S. M. Nary, Minister of Native and Indian Affairs, charged the Opposition with having a Bill and a majority of the House as to the material improvement the Bill would have on the Indian community.

A Successful Measure

Mr. M. Nalliah contended that if the Government had found the measure successful in the case of the European then why not with the Indian?

At this stage a motion for the extension of the time limit by another 15 minutes was adopted.

Continuing the debate, Mr. R. B. Maharaj, Minister of Justice said that the mover had not made it clear that the education wanted was that required in the vernacular.

Indians, he declared, should pay for their education. They had many wealthy men amongst them who should contribute to their education. If somebody had to pay for education why should they not?

money should be raised by doubling the income tax and increase the super-tax.

Mr. P. B. Singh thought that the time had not yet arrived for the extension of free and compulsory

into capacity was very limited and it would mean hardship to them.

In replying to the debate, Mr. Naloo rounded off

On the motion being put it was unanimously carried.

Notice was given to move the following resolution at the next meeting of the House on August 13 —

Seen in view of the serious situation of unemployment confronting the country at the present time, this House is of opinion that the time has arrived for some practical scheme to be formulated in order to solve this problem.

Moved by Mr. R. P. Nalliah (Minister of Labour), seconded by Mr. K. J. Moodley (Leader of the Labour Party).

The Selectoral Commission was elected of the following: The Speaker, Mr. D. Brandlaw, the Deputy-Speaker, Mr. F. Anthony, the Clerk and Treasurer, Mr. G. Doraswami, the Prime Minister, Rev. A. J. Chomson, the Leader of the Opposition, Mr. S. R. Naloo, and three non-official members, namely, Messrs. R. B. Maharaj, S. David, and M. D. Jallay.

NOTICE

A mass meeting of the Transvaal Indian Congress will be held at the Orion's Picture Palace at 3 p.m. on Sunday the 24th August to elect new officials for the Congress.

the Transvaal Asiatic Tenure Bill. All are cordially invited.

S. M. DESAI, Secretary.
D. M. NARSOO,
T. I. Congress.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 258)

The view of the Government of India therefore is and must be that, if the Indian is to become a good and self-respecting citizen of the Transvaal, these restrictive laws against a class which is more and more becoming an element of the permanent population, will eventually have to be reconsidered. To these ideals, both the Government of India and the Indians in the Transvaal must cling. At the same time, of course, the Government of India realize that as late as 1919, rather than reversing the policy of 1885, you have enforced it by the Act of 1919 and that makes it difficult for you to go back on your declared policy and that is why I use the words "a these ideas." We cannot claim that we assent to them but we feel you cannot expect the Indian to become a really decent citizen in the full sense until you allow him to own land or at least, the site on which his store is erected. It would, however, be idle to ignore the fact that the bulk of the evidence given before the Select Committee has been based on the assumption that these laws are for the time being in repair and that the problem at the moment is rather how far they are, or could be made, effective. If this view should prevail, it is reasonable to ask in the first place for any measures which may be devised for the purpose of rendering section 37 of Act 37 of 1919 more effective with regard to the prevention of indirect ownership of fixed property by Asiatics shall be continued from the point of view that they should not infringe the elementary rights of the individual or of the limited company more than is absolutely necessary for the attainment of the object of the legislation, viz., the prevention of the ownership of fixed property by Asiatics directly or indirectly. In the second place, with regard to interests already in existence—land held through either a trustee or by means of a limited company—the former, holding through a trustee, is not and has never been illegal, if it is now to be illegal, existing interests should be protected. As regards companies, the holding of land by Indian limited liability companies was in no way restricted by the law until the Act of 1919. In *Boota's case*, decided under the law as it obtained prior to that statute, it was pointed out by the learned Chief Justice that "parties may genuinely arrange their transactions so as to remain outside" the provisions of statute; "such a procedure is, in the nature of things, inevitable, and it is not to be regarded as a mere technicality, but by doing something different in law and in substance from what the statute prohibited and he is entitled to the advantage of that position." It has been urged in the evidence before the Select Committee that ever since the statute of 1919 land owning companies have been formed which are in some manner controlled by Indians. If there has been illegality, if the statute has been broken, the law must take its course. The attitude of the Government of India in this regard is clear. If the statute of 1919 has been broken the law must take its course. The intention of Act 37 of 1919 was perfectly manifest and if you got a decision in the courts that that statute has been transgressed then so much the worse for the persons who have transgressed it. It would appear, however, that in many

cases the methods by which these companies have been formed are effective do not constitute an infringement of the Act of 1919, otherwise proceedings would have been taken. It is a well established principle, especially with regard to laws restrictive of the ordinary rights of citizenship, that the law allows what it does not prohibit, and as was said in *Boota's case*, "It is a wholesome rule of our law which requires a strict construction to be placed upon statutory provisions which interfere with the elementary rights." If Indians have, even after the Act of 1919, formed companies to own land in a manner which does not constitute an infringement of that statute, proved in the courts to be an infringement, it would seem to be only fair and just and in accordance with practice the world over, that such companies, having been formed on a basis which was not at the time illegal, should not be affected in any further restrictive legislation. The idea is that if you fill up the loopholes for the future you should not give it in any sense retrospective effect as against those who have acted within the law.

17. The last two paragraphs dealt with ownership of fixed property by Indians, which is, generally speaking, prohibited throughout the Province. There remains the question of their occupation of fixed property, which, generally speaking, is permissible but is restricted in certain areas either by statute or by conditions in title deeds. This subject is dealt with in paragraph 18.

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi

For C. G. Stollans

DO NOT
AND
UNITE

DR. WILLIAMS

PINK PILLS

POTCHEFSTROOM INDIAN SCHOOL.

INDIAN SCHOOL-POTCHEFSTROOM

BUILDING 30 x 60 ft. 1000 S 3 ROOMS 1000 7 1000 1000 1000

THE following is a complete list of the contributions received from the public.

	POTCHEFSTROOM COLLECTION	£	s	d
"	Hassam Khan	20	0	0
"	Robert & Co.	20	0	0
"	Gani Ebrahim & Co.	20	0	0
"	H. M. Bismilla	20	0	0
"	Moosa Bismilla	20	0	0
"	A. M. Cassim & Co.	20	0	0
"	E. A. Gani	12	10	0
"	Sayed Kootbodin	12	10	0
"	M. H. Bismilla	12	10	0
"	Sayed Shahabodin	1	10	0
"	E. M. Lambat & Co.	10	0	0
"	Nanabhai Supply Store	10	0	0
"	Goolam Mohideen	4	0	0
"	Hassen Mahomed Cassim	4	0	0
"	Alli Mahomed Jakhora	4	0	0
"	Dalpalram Vazouali	2	0	0
"	M. S. Ramkera	2	0	0
"	Osman Ismail	1	10	0
"	Ismail Gani	1	10	0
"	Osman Bana	10	6	0
"	Amee Hassan	10	6	0
"	Essop Haffjee	1	10	0
"	Essop Khan	1	0	0
"	Essop Khan	1	0	0
"	Jar Mahomed A. Gani	1	10	0
"	Ebrahim Amel Patel	1	0	0
"	Sayed Amaluddin	1	10	0
"	Essop Cassim	1	10	0
"	Moosa Yakoob	1	10	0
"	Essop Fook	6	6	0
"	Essop Fook	5	5	0
"	Loh Lun	5	5	0
11/6/28	Yam Chaw	3	3	0
11/10/28	Finn Bros. & Lewis	25	0	0
28/2/29	Alli Ismail	2	10	0
"	Moosa Mahomed (Swat Plains)	2	10	0
"	C. W. Regan	4	0	0
11/3/28	Bombay Warehouse Ltd	7	10	0
"	Moosa Ahmed	4	4	0
"	A. G. Sooleman	4	0	0
11/3/29	Abdoo Akhbar A. Son	20	0	0
"	Ahmed Mahomed Chodhr	1	10	0
"	Rehman Morad	1	10	0

"	Essop Moosa Legi	5	6	0
"	Ayoub A. Gani	7	10	0
27/2/29	B. Miller & Co. Ltd	5	0	0
"	Moosa Stead	10	6	0
£371 18 0				

BLOEMFONTEIN COLLECTION				
5/3/28	Dada Osman	2	0	0
"	M. Cassim (Wolmar, steady)	2	0	0
"	Moosa J. J. J.	2	0	0

MAGAZINE COLLECTION				
"	Ismail Choochara	10	10	0
WALMARANSTAD COLLECTION				
"	Ebrahim Bana	10	10	0
"	J. M. Saloojee	10	6	0
"	Osman Bana	5	0	0
"	Gani Joosman	5	3	0
"	Moosa Abdullah	5	0	0
£11 14 0				

JOHANNESBURG COLLECTION				
30/4/28	Johannesburg Tailoring Co.	1	10	0
21/7/28	Suliman Ismail N. N. Co.	20	0	0
"	Jasub Ebrahim	20	0	0
"	M. S. Coovadia & Sons	5	0	0
"	L. K. Hurwitz & Co.	5	5	0
"	Teikowdas Bros. Ltd.	10	10	0
"	J. Jacobson & Sons	5	5	0
"	Fox Brothers	10	6	0
"	R. A. Molara	3	10	0
"	Beasley & Co.	5	5	0
"	W. Lapworth	3	3	0
"	H. Besmer & Co.	2	2	0
"	Elephant Trading Co. Ltd.	5	5	0
"	A. I. Gahru & Co.	2	10	0
"	Hawood Moore & Co.	4	4	0
"	Mosenthal Bros. Ltd.	5	5	0
"	I. C. Ashabhai & Co.	5	5	0
"	J. Nannerley & Co.	5	5	0
"	E. M. A. Co.	1	10	0
"	E. I. Patel & Co.	5	5	0

	J. W. Jagger & Co.	5 0 0			Moose Sherbhai	5 0 0
	Desai Brothers	2 0 0			L. E. Dangor	20 0 0
	E. E. Dadaabhai	3 3 0			Vassan Ramjee	7 6 0
	M. S. Nana & Sons	2 2 0			I. A. Rama	10 6 0
	S. M. Hassob	10 0 0			Ismail Joewa	5 0 0
	Dawood Mahomed	10 0 0			Ismail Ahmed	10 6 0
7/11/29	M. Bloch & Co.	12 10 0			Munibhai Dayabhai	10 6 0
18/2/29	Distant Randolph	1 10 0				£12 14 0
5/2/29	J. P. P. & Co.	1 5 0				
	H. Marks & Co.	2 2 0				
	J. Markowitz & Co.	2 2 0	24/8/28		Hassim Essop	1 1 0
	Ed. Meyers	5 5 0			Abdul Gani Varni	1 1 0
	Chasick & Smullen	2 2 0			Ismail Fakir	1 1 0
	A. A. Belton	1 1 0	9/10/28		Ebrahim Carrim	2 2 0
	E. M. Akhalwaya & Sons	2 2 0	27/11/29		M. M. Hassim	7 0 0
	L. Szwarc & Co.	2 2 0				£1 4 0
	African Tobacco Manufacturers	1 1 0				
	Karp & Fisher	2 2 0				
	Unterhalter &	2 2 0	28/8/28		Ismail Raja	3 3 0
	Clothing & Shirt Mfg.	1 1 0	"		Mahomed Oogatwala	10 6 0
	J. & A. Buchanan Ltd.	5 5 0				£3 13 6
	Kowarskey & Co.	1 1 0				
	Johannesburg Tailoring	3 3 0				
	Kelly & Hayman	2 2 0	28/8/28		Kamruddin	15 0 0
	Crystallizers Ltd.	2 2 0	"		Kamruddin Ebrahim	5 0 0
	G. H. Bista	1 1 0				£1 0 0
	Ebrahim Jamal	1 1 0				
	Transvaal Mattress Co., Ltd.	5 5 0	28/8/28		Mahomed Amjee	1 1 0
	Mahomed Ebrahim & Co.	2 2 0	"		Mahomed Essop Gora	1 1 0
	H. S. Misa	3 3 0	"		Esakjee Moosa	1 0 0
	S. H. Mayat	1 1 0	"		B. M. Patel	1 0 0
	Moosa Hassan	1 1 0	"		Soye Gullab	1 2 6
	Ismail Essop Mangera	10 0 0	"		Suleiman Amjee	1 1 0
	Vannalibhai Jaram	1 1 0	"		Abd. Rahman	2 2 0
	A. E. Nana	1 1 0	"		Ebrahim Ahmed	1 1 0
	E. M. Nana	1 1 0	"		Cassim R. J.	1 1 0
	A. M. Nana	1 1 0	"		Dhapa Jaram	1 1 0
	Mohji Vallabhai	1 1 0	"		Ukha Dullabh	1 1 0
	M. S. Dangor	1 1 0	"		Ranchhod Harlal	2 2 0
	Ahmed Moosa Narabhai	1 1 0	9/10/28		Valli Essop	1 1 0
	A. M. Essakjee	12 0 0				£17 1 0
	H. M. Seedat	1 1 0				
	H. M. Seedat	1 1 0				
	Lallah	2 2 0				
	Leonard Frank	1 1 0				
	M. S. Brown	1 1 0	9/10/28		A. S. Hassan Bras	3 3 0
	A. T. Louw	1 1 0	"		M. O. Essop & Co.	3 3 0
	M. S. Ahmed & Co.	2 2 0	"		I. A. Rama	1 1 0
	Ehas Magua & Co.	1 1 0	"		Ismail Valli	1 10 0
	Daya & Co.	1 1 0	"		Magaubhai Patel	1 1 0
	E. S. Dangor	1 1 0	"		Vallabh	1 1 0
	B. Guodelfinger	1 1 0	"		Essop Adam Patel	1 1 0
	Nathan Ketznoelenbogen	1 1 0	"		Rahamtullah & Sons	3 3 0
	Ralph Levinson	1 1 0	"		Essop Sukman	1 10 0
	African Clothing Manufacturers	1 1 0	"		Rajee Abdullah	1 1 0
	J. A. Holdcroft	1 1 0	"		Saljee	1 1 0
	S. Schultz & Co.	1 1 0	"		E. L. Patel	2 2 0
	Ottar Shirt Co.	1 1 0	"		Amtha Jerwa	2 2 0
	Abdurrahman Kalberker	1 1 0	"		Ebrahim Essop	2 2 0
2/2/29	Randles Brothers & Hudson	2 2 0	"		Ahmed Valli	15 0 0
27/6/29	Simpson Marks & Co.	1 1 0	"		Sukman & Co.	1 1 0
	Union Mattress Co.	1 1 0	"		Jamal Ebrahim	7 6 0
	M. K.	1 1 0	"		Patel Vasi	5 0 0
	Beh Clothing	1 1 0	"		Ahmedjee Ali	10 0 0
	Transvaal Hat & Cap	1 1 0	"		N. K. Patel	10 6 0
	J. Silverstone	1 1 0	"		Parshotam Jagi	10 6 0
	J. P. Waterworth & Co.	1 1 0	"		Ali Ebrahim	10 6 0
	Premier Milling Co. Ltd.	1 1 0	"		Moosa Omar	10 6 0
	Union Flour Mills Ltd.	2 2 0	"		R. Jassub & Co.	10 6 0
	South African Leather Co.	1 1 0	"		M. S. Mary	1 1 0
	Wool Bros.	1 1 0	"		Korahm Janadar	2 2 0
	N. Jacob & Co. Ltd.	1 1 0	"		Mahomed J. Jassub	2 2 0
		£28 1 0	"		Dev. S. Mukan	1 1 0
			"		Essop V. A.	1 1 0
			"		Ahmed R. J.	1 1 0
			"		Madhavjee Morar	5 0 0
28.8.28	Patel & Co.	5 0 0	"		Fakir Hassan, es	2 2 0
	Mahomed Ismail & Co.	6 10 0	"		S. Rajee & Co.	2 2 0
	E. M. Minty	5 0 0	"		G. Hassan & Co.	1 1 0
	Mahomed Jiwa	5 0 0	"		Mogap Perbhu Patel	1 1 0

10	Nasrullah Khan & Co.	r		0
	M Mahomed & Co		d	0
44	M I. Arsl			0
± 3, 3/29	Dawood Valli	r		7
60	Lala Bhikha	r		7
		S		0

5. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x} = \infty$

728	T. H. Drem	
	Abdulbari Sultan	3
	Kasul Khan	10
	Mahomed Moosa Kayat	2
	Rehman Morad	2
	Tib & Son	1
		1

$$4 \leq \dim E^{\perp} = \dim N \quad (1 \leq i \leq 3) \Rightarrow N$$
Patel & Co. £ 2 1

PIETZONTEIN COLLECTION

"	Ram & Co.	2	12	✓
	Ismail Dabhelia	2	9	□
		£3	13	0

BISLAP COLLECTION

6 Mahomed Ali & Co. £3 1 0

BIBLIOGRAPHIC COLLECTION

[illegible]

VEREKENING COLLECTION

1	28	Muosa Asmatjee Choodara	10	0	0
		Ismail Sulman Ash	10	0	0
		Kesop Ahmed Ali	10	0	0
		Lillah	10	0	0
		Kanuma	10	0	0
1	29	Sulman Ahmed Varachhara	10	0	0
		C. M. Choodara	10	0	0
		Mahomed Kesop	10	0	0
		Ahmed Sulman Badat	10	0	0
		F. C. Moosa	10	0	0
		Kesop Sulman	10	0	0
		M. M. Ravat	10	0	0
		M. I. Dargi	10	0	0
		M. A. Sach	10	0	0
		M. A. Husein	10	0	0
		Mahomed Khan Kookna	10	0	0
		Ebrahim Ahmed Bhoola	10	0	0
		Sulman Moosa Saloojee	10	0	0
		Ebrahim Aswat	10	0	0
		Dawjee Ismail	10	0	0
		Cassim Osman	10	0	0
		Cassim Baber	10	0	0

 $\mu_{\text{N}}(C) \approx 0$

7/1 39	W. G. Brown & Co, Ltd.	5	3	0
	W. Dunn & Co,	2	0	0
57/6 39	S. Butcher & Sons, Ltd.	5	3	0
		<u>12</u>	<u>7</u>	<u>0</u>

GREAT BASS RIVER COLLECTION.

7/1/29 Searles Limited £ 2 2 0

J. S. T. C. 1995

26/2/59	Choonara Trading Co.	7	0	0
"	Mahomed Said	7	0	0
"	S. Vad) & Co.	70	0	0
"	Mahomed Doodha	10	0	0
"	Meera Mahomed Beg	10	0	0
		£	27	0

Γ	Δ	Τ	Δ	Ν
1	1	1	1	1
2	2	2	2	2
3	3	3	3	3
4	4	4	4	4
5	5	5	5	5
6	6	6	6	6
7	7	7	7	7
8	8	8	8	8
9	9	9	9	9
10	10	10	10	10
11	11	11	11	11
12	12	12	12	12
13	13	13	13	13
14	14	14	14	14
15	15	15	15	15
16	16	16	16	16
17	17	17	17	17
18	18	18	18	18
19	19	19	19	19
20	20	20	20	20
21	21	21	21	21
22	22	22	22	22
23	23	23	23	23
24	24	24	24	24
25	25	25	25	25
26	26	26	26	26
27	27	27	27	27
28	28	28	28	28
29	29	29	29	29
30	30	30	30	30
31	31	31	31	31
32	32	32	32	32
33	33	33	33	33
34	34	34	34	34
35	35	35	35	35
36	36	36	36	36
37	37	37	37	37
38	38	38	38	38
39	39	39	39	39
40	40	40	40	40
41	41	41	41	41
42	42	42	42	42
43	43	43	43	43
44	44	44	44	44
45	45	45	45	45
46	46	46	46	46
47	47	47	47	47
48	48	48	48	48
49	49	49	49	49
50	50	50	50	50
51	51	51	51	51
52	52	52	52	52
53	53	53	53	53
54	54	54	54	54
55	55	55	55	55
56	56	56	56	56
57	57	57	57	57
58	58	58	58	58
59	59	59	59	59
60	60	60	60	60
61	61	61	61	61
62	62	62	62	62
63	63	63	63	63
64	64	64	64	64
65	65	65	65	65
66	66	66	66	66
67	67	67	67	67
68	68	68	68	68
69	69	69	69	69
70	70	70	70	70
71	71	71	71	71
72	72	72	72	72
73	73	73	73	73
74	74	74	74	74
75	75	75	75	75
76	76	76	76	76
77	77	77	77	77
78	78	78	78	78
79	79	79	79	79
80	80	80	80	80
81	81	81	81	81
82	82	82	82	82
83	83	83	83	83
84	84	84	84	84
85	85	85	85	85
86	86	86	86	86
87	87	87	87	87

E. M. Sulman	2	25	0
E. Omar Rajan	2	0	0
J. A. Sulman	2	5	0
M. R. Khan		7	6
M. H.		10	6
A. Sariff		2	6
S. B. Phayat & Co	2	1	0
a book at		10	6
G. M. Sul	10	0	0
H. Dabkeha		5	0
Salorjee		5	0
Cassim Firaheim Rahmetkhan		5	0
	10	17	0

GHODT MARICO COLLECTION.

Ahmed Hassan	8	6
Ahmed Mohamed Choonara	12	5
Hayat Rahim & Co.	11	9
Saleh Mahomed	10	5
Ahmed Umil Turkey	6	5
Mubarek Choonara	20	7
Wong Hoo	10	7
Choonara Bros	7	6
Essa Mahomed	10	5
Korabina Mahomed	6	5
Nalwa & Co	8	5
T. R. Bhai	12	5
Imad Agha	5	5
	£ 18	19

Risingbush Collection

Suliman Ismail Ma & Co.	12	0	0
Hajee E M Nasa & Co.	4	4	0
M A Waji & Co.	3	3	0
Hasan Suliman Agha	4	0	0
Lath Gora	1	0	0

	M. Hafejee Bulbulia	1	0	0
	M. E. Bulbulia & Co.		5	0
	Hazee Cassim Omer			6
	M. E. Bham & Co.		10	0
	A. G. N. Mahomed	1	1	0
	Abdul Carrim Tayob		5	0
	Abdul Gani Ali		5	0
	E. A. Surti		10	0
	Hajee Ahmed Amejee	1	0	0
	E. M. Mehter & Co.	1	0	0
	Jama Al Bha	1		0
	Hajee Ebrahim Bakharis		5	0
27/3/29	M. M. Nara	4	4	0
		1	0	0
27/7/29	S. R. Nanabhai & Co.	5	10	0
"	Ebrahim Cassim Tholia	1	0	0
"	Mahomed Ahmed Bhikho	1	10	0
"	Ahmed Ismail Manakpor		5	0
"	Ahmed Fakir Amja		10	0
"	Dawood Sulman Gathoo		5	0

Balance Sheet Of The Potchefstroom Indian School Committee.
1928—1929.

[illegible]

Secretary : SAYED SHAHABODIN,
P. O. Box 274,
Potchefstroom.

MAULANA ABDUL KALAM AZAD

Acting President of the Indian National Congress

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પ્રસ્તુત ૨૮ થી.

ફીનીક્સ, મુંબઈ, તારીખ ૧૫ માર્ચ ૧૯૩૦

નંબર ૩૩

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

સ્થાપના ૧૯૧૭ ના ૧૧ માર્ચ સુધી ૧૯૩૦

આમને અનુભવનાં અનંત એક સાથે છે કે આજ રતનજી મુળજી સોદા જેમને આ દેશના હોદ્દાએ સ્વર્ગસ્થ બાદ સુદર રીતે પોષાને છે તેઓ વીટમેનક ખાતે રતનજી સોદા મુળજી મળના સમાચાર મળ્યા છે સ્વર્ગસ્થ બાદ મદ. આ દેશને એક પુરાતન વતની અને અધીના સત્કામદી હતા. તેઓ કદખાતમાં આ દેશમાં આપ્યા આદે નાદાબની અંદર રોચાદમાં વસતા હતા. અદાતમાં મધીજીએ આદે ટાંસવાલમાં જોઈવારીક કાવવાની સામે બહત હકારી આદે તેઓ તેમની સાથે એ બહતમાં બાલ લેવા ટાંસવાલમાં ગયા હતા અને સરથી અંત સુધી બહતમાં કામેલ રહી એક સુસ્ત બાલેવા તરીકે અધીના થવા હતા. તેઓ બહતમાં હતા આદે તેમનું કુટુંબ ટાંસાદમાં વસતું હતું. તેમણે પોતાના કુટુંબને પણ પાલખીમાં બહતમાં હોમી દીપુ હતું. મીસીસ સોદા જેઓ બમબમ રોડેક વર્ષ ઉપર મુળજી મળ્યા હતાં તેઓ સલામતની બહતમાં જોઈમાં બનર પહેલાં હોદ્દા બાદ હતા. જોમના મોડા દોકરા બાદ રેવાલકર સોદા પણ અગામતની કાલમાં જોઈમાં ગયા હતા. બાદ સોદાએ આ પ્રમ.જે પોતાના આપ્યા કુટુંબને બહતમાં હોમી દીપુ હતું બહતની સમાધાની બાદ તેઓ ટાંસવાલમાં રહેતા હતા અને પ્રિયરીયામાં વેપાર કરતા હતા. આથી વેપાર કહાડી નાખી તેઓ હેલાં બમબમ જે વર્ષથી વીટમેનકમાં વેપાર કરતા હતા. આમાં તેઓ મુળજી મળના સમાચાર તારથી તેમના દોકરા બાદ કોઠાબાલ સોદા આપે છે. અરબુમના આ બને દોકરાઓ જેઓ વીટમેનકમાં છે તેમના ઉપર આવી પડેલી આપ્યામાં અને દોકરાજી બનાવીએ છોએ અને અરબુમના આપ્યાને પરમાત્મા કાલિ આપે એવી પ્રાર્થના કરીએ છોએ.

મેરીટજનની સીટી કાઉન્સિલની કામનાન્સ કમીટીએ એક બાલ-લો બનાવ્યો છે જે આમે આ બંધ મેરીટજનના આ બાલ રચાને છાપીએ છોએ હોદ્દા પુલ વેચનારા ટામના અમુક વર્ગનું મુળરાતનું સાધન એ બાલ-લો છીનવી લે છે. હોદ્દા ટામને એ વર્ગ મેરીટજનના કહેરીઓને પ્રલો વેચા પોતાને નિર્વાહ મલામે છે આ પ્રલો વેચનારા હોદ્દાએ કહેરીઓની એક બરેરીયાત પહેલી પાડે છે. તેઓની સામે ટાઉ પણ બહતની કસી હરિયાલ કરવામાં આવી નથી. મેરીટજનની સીટી કાઉન્સિલે પોતાના કહેરીઓના એક વર્ગના મુળરાતનું સાધન છીનવી લેવા આ આદે પ્રયત્ન કરેલો નોંધએ તે આપારી સમજ આ ઉતરી કહતું નથી. આ બાલ-લો વિષે સીટી કાઉન્સિલ

માં અર્થાં પણ હતી. અર્થાં વેળા કેટલાક કાઉન્સિલનાં એવી લીલ કરી કે આ હોદ્દા પુલ વેચનારા કહેરીઓ કહેરીઓ સામે હરિયાલ કરે છે. કહેરીઓ બાલ-લોની થી કરે છે તેમને બીલ બર્ન પણ હોય છે. આ મુદ્દા ઉપર મું સીટી કાઉન્સિલ એવો બાલ-લો પડી કહે કે બેનાથી અમુક વર્ગના બાલ-લોની રીટી છીનવાઈ બનવી એ અમુક બનારના કીલરો એવી હરિયાલ કરે કે તેના પાટાઓએ બહેર પ્રબળે બાલ પલો અસ્તો વેચે છે તેથી તેમને વેપાર કરતા બહતબના નોંધએ તે એ લીલ મું કહી રહી કહે ખરી! કાલ પણ સીટી કાઉન્સિલને આમે બાલ-લો પસાર કરવાની સત્તા નથી. કદખના રતનાનું કાટીક નિયમીત રાખવા કે પ્રબળની નદુરસ્તી વિષે કાઉન્સિલ બાલ-લો પડી કહે પરંતુ અમુક વર્ગના બાલ-લો સામે કહેરીના અમુક કહેરીઓ હરિયાલ કરી હોય કે તે વર્ગ આપારી સામે હરિયાલ કરે છે આદે કાઉન્સિલ તે વર્ગની રીટી છીનવી લેવા બાલ-લો પડી કહેવાની સત્તા બરાવતી નથી એવા મુદ્દા ઉપર પણ એવો બાલ-લો અમુક અમુક આપ્યાથી બેનાથ આ બાલ-લોની સામે નાદાબ ઇન્ડિયન કોમિસે પોતાનો પ્રોટેસ્ટ રજુ કર્યો છે. અને બમબમ રફર મુરો-પીચન કહેરીઓએ પીટીબન ઉપર સહીઓ કરી એ પ્રોટેસ્ટને પોતાને રેકા આપ્યો છે કાઉન્સિલે એ બાલ-લો કાલનાન્સ કમીટીને પાછો વિચાર અમાવવા આદે મોહથી આપ્યો છે આ બાલ-લો કાલનાન્સ કમીટીને ખીલકુલ પાછો બેંચી લેવો નોંધએ

ટાંસવાલ ઇન્ડિયન કોમિસના પ્રમુખ મી. જી. ડી. બહાનીએ એ અરથના પ્રમુખ તરીકેનું રાજનામું મી. બહાનીનું આપ્યું છે. રાજનામું નિષ્ઠ સંભોલેમાં રાજનામું ટાંસવાલ ઇન્ડિયન કોમિસની રથાવના બમબમ બાદી વર્ષ ઉપર કરવામાં આવી હતી. ઉપરાઉત એક મેંડ બહાર પડ્યું બાર બાર સન ૧૯૨૭ માં પાલામેંડમાં નવું હામીએકન બીલ બહાર પડ્યું હતું. તે બીલની પચમી બમબમ સરકારે એવી સત્તા લીધી હતી કે પુનીચનમાં જે હોદ્દાએ બે.ટી રીતે બાલેલા હોય અને બે.ટી રજુઆતો કરી જેમણે વજરેકન અદાલીકેટ વા ડેખીઆઇલ એળેનેલાં હોય તે રદ કરી કહાય છે. આ બીલ કાલનાન્સ કરતી વખતે મીનીરટર એક ઇન્ડિયનરે હકાનું હતું કે જે હોદ્દાએ આજ સુધીમાં બે.ટી રીતે આવી મળેલા હોય તેમને વહી-વટી વિરમ્મે રાહલ આપવામાં આવશે કદખાલ બે.ટીક ઇન્ડિયન એસોસીએકન સા. આ. ઇ. ટોસિસથી છુટી પડી બહ હતી. મી. કાલજીએ ટામને એકમ થવાની અનેક વાર અપીલો કરી હતી અને એસોસીએકન છુટી પડેલી હોવાથી ટોસિસ ટામનું કાર્ય આમજ થવાની કહતી નહતી. એવા વિષય પ્રસંગે ટાંસવાલના હોદ્દાએ એસોસીએકનથી છુટા પડી

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

૧૧૧

એ સત્તા અને આપ હવે ન આપશો તો રાજ્ય અધાવનું બને
મથ પડશે સેન્કરની સત્તા મજૂ અને અગતીય વર્ષમાં કે
એવી ખોટા સમાચાર બહાર કાઢે છે જે બધા ન જાણે. નામદાર,
આ રમતના ખેલ નથી. અને રાજ્યના અધાવનું કોઈ તો આ
સત્તા સદાર અગતીય વર્ષમાં નહિ તે પછી પ્રભુતા
આપત મુજબ. મનર નર્મી માર્ક ન સીવ ૧૨૨૬ ન ૫
તો મહેરબની કરી માર્ક રાજનામું આપે બધ સેનુ એવ
બદ ર છે

વેપારસત્તા સારંગ આપે છે. જાત રિચારમા પો છે.
પોતાની આપનાથી જાર પમ રાખી માત્ર કદી કેટલું બરેકર
કામ છે તે સમજાયા આપે છે. જરા દીવા અપ વેપારસત્તા
સદબ એ, ૫ મનર સદા કુ રમરી ન થા સત્ય
પર નિષ્ઠા સમગ્ર મન મુ તમરે નિષ્ઠા થવા કદમ
નથી. જાર પડતા એકાદી સત્તા કુ વમેને આપાક કરે
કવીતો કી છે. આમજ બધાએ

મનર—તેમને મારા પોલીસના કારકનમાં થેડી રાખ્યા,
કારે તેઓ પોતાના સેવીકા સથે ત્યાં બેસી મમાં અને
જાજન આપા જાવ્યા રીયે કાલસા બેઠા અને આથી બીકરુક
પાકા ન જાવ એવો તેમણે નિશ્ચય જતાઓ. એકમે કેવળ
આથી તેમને છુટા કરી બહાર કઢાવ્યા તેમને પકડવા નહિ
એવો મારો કુરમ હતો. કતાં તે બીજા બધા રવમસેવકો
બધને કરી કુમસો બધ જાવ્યા એકમે મે તેમને તેમના સાથીઓ,
સાથે પકડી લેવાનો કુરમ આપર આપે અને તેમને જેલમાં
મેકમાં. એમને જેલની સભા બધ એકમે પેલા બદમાક
પરશારોએ આપાસ પાતાળ એક કરી મુક્યા. આખી કુનીયા
મા દારો કર્યા, પ્રભુને પકડ મુક કરાની અને આપા દેશે
પ મજા સરિમજમતી નાનું કે. પાત ૧૨૨૬ નિશ્ચય
કરો અને સેવીકા રવમસેવકોના ટોળાઓ પરાસખા ઉપર મક
પાડવા માટે કેવળા આર મુજબામી કિલરી આપ્યા કુ
જામક બધાની મુકો કુ કે આ સર્ગને કામદને બનાવર
કરવા માટે તુરતજ પકડી કુ જેલમાં મે કવી કુ પડતું
પરિણમ ૧૧ બુરુ ૧૧૨૫ મે મનર ૧ મનરુ ૧
અર્થી મનરુ બધાને પકડી જેલમાં મુકી રકમ એકમે
બધે મામલો. કાત મર્ક બધી પરતુ મામલો. કાલ
કા ૧૧ મનર ૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫
૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫
તેવર કવા. અમને કવી રીતે પકડું એક કરી કર્યા નામું
એકમે મારા અમલદારે તે એ કુરમ આપે કે પોલીસના
દયા નહિ. આ ન બધા ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫
ઉપર કુમસો બધ અમ તેવ ઉપર કહીમેને, મારો અભાવી
આથી રિજેડી નાંખા મેકને પકડ પડો નહિ. સથે મે
એવો કુરમો પકડ આપ કે કે લાડીકો એવી રીતે મારે કે
કેકનું મેત મથ ન જામે. કાલ ઉપર કહીએ મારે, પમ
ઉપર મારે, કારિત. મનરુત બગ ઉપર મારી જાતસજા
આમજ તેમને રહેવા ન દે. તેમની આપ્તીઓ કોપ તેને
તે કી નાંખા

વેપારસત્તા—કારિત, મનરુત બગ ઉપર મારી જાતસજા
આમજ તેમને રહેવા ન દે. તેમની આપ્તીઓ કોપ તેને
તે કી નાંખા

મનર—૧૨, નામદાર રીતો એ બધ સાવરી ૧૨
વાળાઓ અનિયમે કરી કરી અને વસામી વતો બધીને બધી
કરે છે. રીતોપરનો કોરમે બુધો. આ મીત મનરુત
મસ વતોમે, મારા પોલીસને કુવતા બાળી મુકવા કારે.
આળી, સરકારી અમલો આપ્યા. કો રવતા બધેમેને સત્તા
અને મામલો એકમે કવીર બધો કે કુરમ બધેમેને આ
બધાને આથી બધેડી મારે તુરત પુન મેકારે લેવા વાળા
આખી રાજસત્તાને ઉપર ની પકડી આપીત રવાવની રિજેડ
બધીએ લેકમે ઉપર ની મારસ મો બધી કરી એ
બધેમેને લેકમે રાપી રીજા ન દર્ત તો તેમણે ત્રાસ વતો
મુકો. દલ કરામમાં પકડ આપા કુરમે એ બધેમેને
લેકમે કર્યા એમને આપ નામદાર બધેસાની નાંખીએ
તો કે એકમાવતો એ સજા હવે અને રવમે મે કામું
લીધું ન ૫ત તો મામલો કવારો વિચરી મરે. દલ બધેમેને
કેડી મારવા જાગે સમજ આપણે મારે નજા અભી દલ
મારવા મે, મેળા બધાર અને લકીન મર બ. વરુમીથી
આમલો કામુમાં આપે છે અને એવીજ કામુમાં રહેશે

વેપારસત્તા—પકડ લેમે બધે. એ કે એવી સરકારી કેડરી
બદમામી મર્ક કરી છે. મારી એકમેકીઆથી એક પકડી એક
અબે. એકમે કાલા મુકો લેખાના કડા, માધીના કામકમ વિને
મનર ૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫ આ ૧૧૨૬ ન ૫
એકમેકીના કમુબ વિલભાઇ પોલ નેના ઉપર મારી બક
દર્તી અને કારિસના કામકમથી એકમે વિલક દલો તે મક
આપા બનાવેથી કામકી ઉડી એકમેકી ઉડી અ.કતા કવા
કે તેઓ આપે બધે પેકારો પકડી રવા કે કે બીડી
સામનો જાત આપે. કે કારિમા બધરુત રાજ્ય નથી
પરતુ કાઠી રાજ્ય રવમકું છે. અને આખી અમલમાં એ
વાત ફેલાની અમ છે. મારે એ રવમે પ્રભ સથે કામ
સવ રી નહિ.

મનર—કામદાર, કારે બાળે રવો આપર જાત ની મરી
તો એક મામલો કે કે કાપાને બધ રો, સેન્કરનીપ મુ
કીથી બધાર કે એક પ્રતિમાવી બીલ કાવમા અમરો બધ
ન કા એવી રિજેડી લેવા સિવાય હવે રજ આલશે નહિ.
પરાસખા મ કીના પવેમથી મામલો મુરો આ પરસા
પવે. એકમે હવે મુકમાં આ લેકમે કોડી એમપી લે.
પરસા કવા બધે આ કા ૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫
કામી પીમ પકડ બધ કર્યા મારા કામકીની આપર મુકી
કે મુક કવી મવા મેકું કે મુકમાં મારા મકાઇ કુરમેને
અનાર થાવ છે આ પકડ કાઠીત પ્રોમથી મે મામ
સેવા પ્રમિતું છે અને તેમજ કવેરને કુ કામુમાં રાખી
કવીક જતા આપ કાઠીત પ્રોમ મે ના પવરથી બધ રો
કા પીમ નાંખ કરવા ન સેવા આપે. મેકાકીની અપર તે
અવર ની સજા આપ. આપીત મનરુત રવની બધે. દલ
ના પકડ કે તેને કવાવતી સત્તા આપે, સરકારી મેકારે
બધેકાર કારે તેને કુરમો મલવાની સત્તા આપે. અને
ક.કામે બધે પમલા બરકાની સત્તા કુલ આપે. નહિ મે
મહેરબની કરી માર્ક રાજનામું છે. મુકમ કામકારું કારમ
મારથી વિષય હવે કવામલ એક નથી. માર્ક રાજનામું
૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫ મનર ૧૧૨૬ ન ૫
રાજનામું બધેકું તેવાર મામસરે. અરેક સમક પકડ કે

વૈદિકકાલેના આદેશ મને હાથ કપાળ ઉપર પ્રગ્ન વિચારમાં
લીન થાને છે. ધર્મી ભર હરખાર કમમાં કાલિ પ્રસરી રહે છે
મુખપ્રદા નામદાર મર્નર સાહેબ હલકાના મર્નરે વરદા લુએ
છે. તે સાહેબ વૈદિકકાલેના વરદા આપનો પદકારો મરી
ખતાથી મુખપ્રદા મર્નરે સાહેબને ભજે ધ-પરદા આપતા ન
હેત તેવો દેખાવ આપની પ્રકારતથી કરે છે અને અને
રિખત હાથ કરે છે. (અધર)

હાથ? હિંદુસ્તાની શાહને જન્મ્યો?

લેખક—પ્રાણજી ખંડુભાઈ દેસાઈ

વિચાર્ય કમલમ સર્વ દેશમાં સરેક પ્રભાની મુઠાની એડી
નીએ કપાવા, ભર્મ હોય આ કુતરાની પેઠે હાથુત થવા, અથ
આનો વેઠવા, ઇર્ષ્ય આપર વિનાનો થવા, એક નીમરવ અને
નામક લેખાવા, નાટકમાં કુલી અને સામીમાં મજુરવા, કાસ-
વાલની સરેક દમ પ્રભમાં એક નીમ અને ન હમકરા જેવો
લેખાવા, અને પ્રુદ પ્રિય માનુષીમાં અર્થે પ્રભનું હાસ્ય
હાલ કરી, નીચી મરદન રાખી, અહમુર કરાવવા એ પ્રુદ.
આ માટે તે મને હિંદુસ્તાનમાં જન્મ્યાઓ!

હે પ્રુદ! ભર્મ લુએ આ હિંદુસ્તાની હાથુત! કેનીયામાં
આપકાલ મેરા સેકરે આપીને વસ્વા તેઓ જાનાથી
વસેલા હિંદુસ્તાનીઓને કાનો મારી હેં, કુનીયનમાં સેંકે
વેળીથી વસી થોલીનું પાણી કરી નાટકને જમીએ જનાઓ,
કાની પ્રભ કાનો મારી હિંદુસ્તાનીઓને કલપુત કરે, વીલાવત
માં હંચી લાથીય મેવા નહીયવાન હિંદુસ્તાનીઓ આ ભય તો આ
ખુ અપમાને, કોરેલીયામાં ભજો તો હિંદુસ્તાની નામ
સાબળ પ્રેનાં નારજી દરેક નમ કરવામ આ નુતી
સામાં ભજો, હિંદુસ્તાની નામ સાબળનાની સાથે મેરાઓ.
પ્રુદ મરદા પાડી હેં, 'દુર રહે, દુર રહે, ન ભેંકજો, ન
ભેંકજો.' હેંકમાં ભજો, એક અવાજ આ નીકળશે 'હિંદુ-
સ્તાની ન ભેંકજો', શીજમાં ભજો તો મેરાઓ એક અવાજે
પોતાર પાડે 'આ કોઇને કહો.' અમેરીકામાં ભજો 'ભારત-
વાસી હિંદુ કહો ન ભેંકજો' ના પોતાર પાડી તેઓ પોતાના
દેશના કરવાલ હિંદુઓ સામે જાય કરે.

હે પ્રુદ! ભારતવાસી જન્મ્યાથી દેર દેર આર્મ અપમાને
અપવાનું આપારે જાણે તે આ માટે વિધાતા પાસે અપાવ્યું
સાકળ આક્રિયામાં અને ન હમકરા પેગમ, અમારે દેને
માં અમાર મુસાફરી કરવાની. કામેમાં 'પારીયા' ની પેર
એકાદ પાણુ ખુલામાં એકે મેસવાનું. અમારે માટે રંમીન
પ્રભ માટેની બાકુતી માડીઓ લુદી. ના હેરેમોમાં પમ મુશમ,
ના કેરીઓમાં મ્હા પીવા અવામ, ના થીએટરોમાં એકે એવા
જર્મ કાલમ, ના સીનેમાં જર્મ કાલમ, ના મેરાઓ રહેતા
હોય તે અવામાં વસવા અવામ! એક કિતરના દરબાની
કમર પ્રભ તરીકે કમલે અને પમમે, હિંદુસ્તાની તરીકે અપ-
માનો અકલ કરવા અમારા કાગળમાં તે કેમ અપમાન!

વેસ્ટરનીટમાં હું પસાર થોડો હતો. એક સુંદર કોઈ બાઈ પોતાનાં
નાનાં બાળકને અલવી જાતી કાતી તેની પાંજળ એકે એરી અ
સાતેક વર્ષના બાળક સાથે આવી જાતી કાતી તે બાળક

તેની માને કહેવા લાગ્યો. 'મામી, લુક એક પેટ કુલી ભોમ'!
મેરાઓનાં બાળકો પમ એક દહામાં ઉતરતા હોય છે હિંદુ-
સ્તાનીને જોનાં તે તેને પોતાથી કલકા માને. એવીજ
વલીમ નાનપણથી તેને મળે.

ખાસ કરે દેવાસીઓની વસ એવા મદન મુકની
પ્રભ હમર માન એક કામ અર્થે તેમની વચ્ચે રહી તેમના
મુકના, મેરા સેકા મની રાજપકીવટ અવાજે, તેમના ઉપર
સરદારી ભોમમે, દેશની કાલન કરેની અપમાન દર વર્ષે
વીલાવત કસડી ભય, અર્થે પોતાને ભારતવાસીઓ પાસે
દેવતાની પેઠે પ્રુદને, તેમની આમગ હાથ એડી તેમના કુકમ
મદાવવા હિંદુસ્તાનીઓ ખાસ પર્વે નવર રદતા હોય સદમેની
એરીઓમાં પ'આ મેએ, પદાવાળાઓ મની અ હમુર, અ
હમુર કમ કરે, અમાજ ભારતવાસીઓ તેમ કરે, અર્થે
મેનુએકો સક.મેં અને, વલીમ જારીરદે પ્રુદામક કરે, રાજ
મદારાજઓ પોતાના મહેમોમાં મોલાવી તેનાં મુખપ્રદા કરે,
આજીઓ આપે, નામ લમાકા કરે, અને અર્થ સાહેમે તે અર્થ
અળાને સક મો કરે. અર્થેનકારો, અર્થેનકારો, સાહેબનાં દર્શન
મર્મ કે સામે કોડી પર્વે પર્વે એક એકારો થરી તેની આમગ
કાલુડી કરી તમે નામદારના દર્શનથી કુતાર્મ થવાનાં સ્તોત્રો
અર્થે ભય, જવાલ કરેક ભારતવાસીઓ એ આપ મેરાઓની
શાપએ લમા કરેકા રાજાંવની દેરીઓ મેરાનાં રાજ મદા-
રાજ, વલીઓ, એરીરદે, અર્થેનકારો કતામનારો સર્વ એક
મદારી હમમાં મોડી રાખી ન દર્શન આપ પર કાકડી મુકી
'કાકા, આ વદુને અવાવવા કાસરે આ અને વદુને મેલાવી
કાવ' મેા વુકમ કરેકા વલેકો હોવા કાગી ભય છે તેવા કાલ
અર્થે મદ રીએ. આમગ મદવાસીઓના પર્વ રદવ
હેથ પોતાનીજ મનુષીમાં અર્થે નમાવતા હોય તેમ
ભારતવાસીઓ વાદરની પેઠે નામે છે અને ભારતવાસી
ઓના તે નામમાંથી થતી પેતકમાંથી અર્થે પેને લામક-
ધિવા કરી વીલાવતને લામાધિવા કરાવતા હોય, એડી મને-
વલિરાળી હિંદુસ્તાની પર્વનાં આજીઓનાં પરદેશમાં માન હેથ
કવાથી પ્રભ તરીકેનું મારવ તેનામાં આવે કવાથી દેક શુ
દેક પર્વે શુ માન શુ અપમાન શુ પેસે મેવળ્યો, પેક
જરી અપવું પરદેશકર્મ ન રિવાયો હોય એક પ્રભ
પોતાનાજ થરમાં પરદેશીઓના મુકામે અનેકા હોય તે પ્રભનાં
સંવામેનાં પરદેશમાં માન કાઈ માન હોય કવાથી પરદેશી
ઓ અર્મ પ્રુદી અર્થે થરના કોઈ અને અને થરના આતીકો
તેનું કસો જતી—મુકામે જતી કાસર અને મુકામે કમો
કરતા હોય તે પ્રભ પરદેશમાં માન આપરે કવી રીતે લોય
અને સંજાળે!

એ પ્રુદ! હિંદુસ્તાની પ્રુદાઓને તું મર્મો કવારે જનારીક
સ્વાન-વને મર્મે અને પ્રકાજને અર્થે પર્વેમીનું તેની પાસે કોડી
અર્થ મેમમ. મરુ જતી મરી શીકવાને તેમાં કોરવાવી થના
અર્થ ભય ને તેમ સવાર્તમ મર્મે, રરમાન મર્મે થના અર્થ જતા—
મુશમાન અર્થ જતા તું હિંદુસ્તાનીને કવારે શીખવીકર એ પ્રુદ!
માટે? દેટકો સમર્થ અર્થની સર્વ પ્રભની કાનો કલે વર્ધ
નથી રદવાતી! મદારમાં મ.ધીની વીર કાકળને ભર્મ ભય.
હિંદુસ્તાનીઓ હોય આ આ પદેમીકો તેના કાવને બળમળાવી
કહા. નવ રમ અને રરમાનના પ્રુદી અને પર્વે રરમા

હિંદુ સ્વાતંત્ર્ય ચુક્ર

આમેરનાની મહાત્માજી સાથે મસલત
પુનઃથી કરતો તા. ૧૩ મીનો તાર સમાચાર આપે છે કે
અર તેજ ભટ્ટાચાર્ય સાથે અને શ્રી. અમરે સાથે ચરવા જેવામાં
મહાત્મા આંધીજી, પંડિત મોતીલાલ નેહરુ, પંડિત જવાહરલાલ
નેહરુ, શ્રી અરધાર વલ્લભાઇ પટેલ તથા શ્રીમતી અરોજીની
દેવી સાથે મસલત ચલાવી હતી. મસલત ચાર કલાક સુધી
ચાલુ હતી. મીસીસ નામકુ ચોપ્રા સમય સુધીજ હતાં. આવતી
રાત્રે બીજી વખત મુલાકાત થાઈ શકે

અમદાવાદમાં લાઠીચાર અને પ્રદર્શન

અમદાવાદથી તા. ૧૩ મીનો ફરતો તાર અમર આપે છે
કે નિમ્ન વિવેચનાં સોદાનો ચાલુ છે અને અત્યાર સુધી ૭૪
ચાલુસોને પકડવામાં આવ્યા છે. પોલીસ પોસ્ટ આમળ
લોખાનું મોટું ટોળું એકઠું થઈ હતું તેના ઉપર પોલીસોએ
લાઠીનો ખારો ચાલુ રાખ્યો હતો છતાં ટોળું વિખેરાયું નહતું.

પેશાવર ઉપર હુમલો

હાલથી 'રાઈ ડેપુટી મેજ' પત્રનો અમરપત્રી દર્શાવે છે કે
આફ્રિકી લોકોએ પેશાવર ઉપર અણધારવાની દુશ્મી પ્રેર
પાયા ઉપર તેમનીએ કરી છે. આફ્રિકીઓએ અસંતોષ આ
વેળા નકુ મોટા અજ્ઞાપવામાં આવે છે. એ લોકો અમલમ
નીસ હબ્બર આજુસો કુદમાં ઉતારી શકે એવી મજબૂતી કરવા
માં આવે છે. હવાઈ પદાણો ખારતે એકજ દિવસમાં ૭
હબ્બર બંધ મેળા દેશમાં આવ્યા હતા. પેશાવર અને
મેસારા જ્યારે દેશો દોડાવવાનો કમ્પેકનરે મનાઇ કુદમ કર્યો છે

સ્થિતિ બંધીર છે

છેલ્લા મજુ દિવસથી આફ્રિકીઓના પેશાવર ઉપરના હુમલા
વિષે ફરતો અજુ લાંબા તારો આવવા લાગ્યા છે પણ આફ્રિકી-
ઓ પેશાવરથી એકજ માઇલ દુર સુધી આવી પહોંચ્યા છે.
હવાઈ વડાશ્રી મારફતે ના કુમલા નિમ્નજી અવ છે કે રજુ કે
એ પ્રદેશ આફ્રિકી, કોવરો તેમજ કુમરો વાળો દેશવાથી લોકો
પકડોની તમેકીમાં અંતર્ધા અવ છે. આફ્રિકીઓ હવાઈ
વડાશ્રી ઉપર મેળો બકારો ચલાવે છે અને મજા હવાઈ
વડાશ્રી તેમાં લામેથી જોળીએ આવે પાળાં કર્યા છે હવાઈ
વડાશ્રીની પક્ષજી તથા ચરકર કર્યા આફ્રિકીઓ પેશાવરના
મેદાનમાં મુક્તી જવા પામ્યા છે. પેશાવરથી નજીકના ને રોડ
કહેર ઉપર આફ્રિકીઓ કુમરો કરવા પ્રવૃત્ત કરી રહ્યા છે
એ પ્રદેશની જુમિ એકી છે કે બકાઈ કરવી મુશ્કેલ થઈ પડે
છે. પેશાવર કહેરમાં ભવ દેશાઈ રહેલો છે. કહેરની બકાર
બગીચાઓમાં આફ્રિકીઓનાં ટોળાં ભરકયા કરે છે આ
બગીચાઓ એવા છે કે તેમાં જેકો છુપાઈ રહી શકે છે.
એકજ અજાવવામાં આવે છે કે આફ્રિકીઓના વિચાર પેશાવરની
સેંટ્રલ જેમ ઉપર હુમલો કરવાનો છે. પેશાવરના રેખા
કોર્સ આમળ મેટરીઓની બાઇનો જોડવી દેવામાં આવી છે.
આખા દીસમાં અસંતોષ ફેલાયો છે. તા ૧૦ હબ્બર લાવેલા
એ પેશાવરની આમળપતતા આફ્રિકીઓને હેતુ પુરોપી
પતોને ખાદી નાખવાનો છે. તેઓ સત્તે કે-ટોનમેંટ સુધી
આવી પહોંચ્યા હતા અને કીન્સ કોટેલ ઉપર મેળો બકાર
કર્તા હતા. પુરોપીઓના અમલા, ટેલીગ્રાફ એડીસ અને
રેલ્વે કાઉસીસો ઉપર મેળો બકાર કર્યા હતા. ચરકર ને

કલાક સુધી સામનો કર્યો હતો. 'અમાન પડ્યા આફ્રિકીઓ
ખસી બચા હતા. કાહેરથી ચરકર સાથે આમળ ટેન આવી
પહોંચી છે. પાસનીનારમાંથી અમેજી આમી તથા લોકોએ
અસેરી દેવામાં આવ્યાં છે. કાજી તુરાંચની મોહમદલ મોહાને
ઉમરેરી રહ્યો છે. અમર પાસની ઉત્તરમાં તેઓ વસે છે.
તેઓ આમેવાન કાજી સાથે મળી જવાની ધમકી આપી રહ્યો
છે, એ એમ ચાવ તે એ વાત મોકલ છે કે મોકલ
કંડી બળવો ઉઠાવશે. સ્થિતિ બંધીર છે

ફરમન માસ્ટર ટેકલર્સ યુનીયન

તા. ૨ જી એમરક રવીવારને દોવસે સુરવ કીદુ એસોસી-
એશન હોલમાં ફરમનમાં રહેલા ફરજીઓની એક સભા 'માસ્ટર
ટેકલર્સ યુનીયન' સ્થાપવા માટે મેલાવી હતી. મેસર્સ અમા-
રામ બીખીજી, પરસોતમ વલ્લભાઇ અને હરિભાઇ ઘેલાએ
કનવીસરી તરીકે નોટીસો બકાર પાડી હતી. મેસર્સ કોરિયર,
પ્રામજી દેકાઈ તથા એ. આઈ. કાજીએ પણ સભામાં હાજરી
આપી હતી. ચેઇરમેન યુનિયન નકા કરવામાં આવેલા
પમરો નોકરોને આપવામાં આવે છે કે નહિ તે માટે ઇન્સપેક્ટરો
પુલ્કેજ તપાસ અમારે છે અને ફરજી રોડીયાઓને અમુક
નોકરને ધમાર મેલો આપવામાં આવ્યો છે એવું જવાબી
નોટીસો મોકલવા લાગ્યા છે. તેથી ફરજી બાઇઓમાં ધણે
ખળખળાઈ થઈ રહેલો છે. મીટીંગમાં ફરજી બાઇઓએ મોટી
અપમાન હાજરી આપી હતી મી. રમજાનજી દુલભભાઈને
પ્રમુખ સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું. તેમણે મી. કોરિયરને
સ્થિતિ સમજાવવા કોમ્પ્યું હતું. મી. કોરિયરે કોમ્પ્યું
કે જુદા જુદા બનાવ જાઓના યુનીયન, સ્વર્ગ દેશની અવત
જરૂર છે. તમારી યુનીયન સ્થાપીને તમે મારાઓના યુનીયન
સાથે એકાઈ કરો છો અને તેમની સાથે મળીને અરધાર સાથે
મસલત ચલાવી પમારનું મારજુ પણ નખા કરી શકાય છે
મી. પ્રામજી દેકાઈ તથા મી. કાજીએ પણ યુનીયન સ્થાપવાની
અમલતા સમજાવી હતી. આઈ મીટીંગે સર્સનુમતે ફરજી
પમાર કર્યો હતો કે ફરમનમાં વસ્તા ટેકલર્સનું એક માસ્ટર
ટેકલર યુનીયન સ્થાપવું. અને નીચે યુનિયન અધિકારી મજા
મર્વાનુમતે મુટી કદાવવામાં આવ્યું હતું. પ્રમુખ મી. નારજી
દાસ હમણ, ઉપ-પ્રમુખ હરિભાઇ ઘેલા સેક્રટરી મી. પ્રામજી
દેકાઈ, ટ્રેઝરર. અણીલાલ પરસોતમ અને કમીટીના સભ્ય
તરીકે મેસર્સ નરોતમ અમવાન, દુલભભાઈ વલ્લભ, નરોતમ
દરજેરીઈ મમરામ ડાલા, પદમાજ દુલ્લા, ગાંધીદાસ ગામ,
કેર દરજીસન, અન અર્ધ હાવાદા, યુનીયનમ, અમજ
બનાર દરેક સભ્યે એક મીટીંગ આપવી અને ફરજી બેંકમાં
ખાતું ખોલવું અને પ્રમુખ, ઉપ-પ્રમુખ તથા ટ્રેઝરરની સહીથી
પેસા ઉપાડી કમવ ભેલો ફરજી કરવામાં આવ્યો હતો.

બીજી મીટીંગ

તા. ૧૪ મી રવીવારે બપોરે વજુ વાગે સુરવ કીદુ એસોસી-
એશનના હોલમાં યુનીયનની મીટીંગ મેલાવવામાં આવી છે
તેમાં યુનીયનનું બનાવ પડી કદાવવામાં આવે સમયગ
અથા ફરજી બાઇઓ અંજામાં એકાઈ મથા છે. રવીવારની
મીટીંગમાં સર્વ ફરજી બાઇઓને વખતસર હાજર થવા વિનંતી છે.

ટાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્ચર બીલ

સા. આ. હ. કોંગ્રેસનું રજીસ્ટ્રેશન

ટાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્ચર બીલ સમંધી સા. આ. હ. કોંગ્રેસ ને મેનું રજીસ્ટ્રેશન બદાર પાઠ્ય છે:—

સા. આ. હ. કોંગ્રેસની એજીક્યુટીવ કમીટીએ બીલની પછી બારીકાઈથી તપાસ કરી છે અને કુલ સભ્યોમાં એ બીલ હેઠળ ટાંસવાલના હોદીઓની શી સ્થિતિ થશે તેનો વિચાર આપતું એક જુઠુંબેઠ બોલાવ સમયમાં પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. પણ મારા અર્થ મેટ્રિક બુક આ બીલને મુલવી રૂબરૂમાં આપ્યું છે. એ બુકમાં સમગ્ર આ બીલ અ. વ. મ. આવે છે. આ બીલમાં પ્રોવિઝન કોન્ટ્રી ઉપર બીલકોનો હાથને કરી વેપાર અથવા તથા વસ્તુ દોરીઓ, તેમજ લીમીટેડ લાયસેન્સીટી કંપનીમાં કરી ટાંસવાલના હોદીઓએ જમીન ખોદવા અટકાવી છે તે વિષે થકા સખત ફેરફાર કરવા માટેના છે અને આજે હું તે વિષે પ્રવચન દત્તી તેમાં મેટ્રિક ફેરફાર થાય છે.

બીલમાં મુખ્ય દરિયા એ છે કે હવે પછી કોઈ પણ હોદી પ્રોવિઝનમાં આઉટ-કોમ્પાઉન્ડ થી પ્રોવિઝનમાં આઉટ-કોમ્પાઉન્ડ ઉપર બીલકોનો હાથને ધરાવી ન શકે કે તેના ઉપર વસવટ કરી ન શકે. અથવા નહીં કરી આપેલા વિસ્તારમાં હોદીઓને જમીન રાખવા, પછી તે વેપાર માટે કે વસવા માટે માનો અને માટે. સન ૧૯૧૬ પછી મેલે કોટલી જમીનમાં રહેતા હતા તેથી વિશેષ જમીનમાં રહેતા હોય તે તે જમીન પણ હોદી દેવી, સન ૧૯૧૬ પછી જેઓ મેરકાવે પ્રોવિઝનમાં આઉટ-કોમ્પાઉન્ડ ઉપર રહેતા હોય તેમને આથી ખાલી કરી જવા માટે થાય વર્ષનો રાકમ આપવો, એશીયાટીક કંપનીઓ જમીન હવે પછી બીલકો અટકાવી શકે નહિ. અથવા જમીનથી એશીયાટીક પ્રોવિઝન અટકાવી કરી શકતા હતા તે બંધ કરી દેવું અને જમીનને મેરકાવે પ્રોવિઝન અટકાવી હોય તે પ્રોવિઝનને સરકાર જમ કરી શકે.

આ બીલથી જમીન ૮૦૦ રીટલ વેપારીઓ અને ૩૧ હોદી દેવસસ વેપારીઓ ન શક થઈ જાય છે અને જમીન સન ૧૯૧૬ મન આજે ૧૯૩૦ માંથી મુલવી તાલુકામાં આવી પડે છે. ટાંસવાલના બીલ પછી કરતા હોદીઓના પ્રાકરને, માં વસવાના કાંઈ પણ જોખમમાં આવી વસવા છે. સ્થાનમાં કોઈ-મન આજે ૧૯૩૦ માંથી મુલવી તાલુકામાં આવી પડે છે. આ બીલથી હોદીઓના હાથ જીનવી લેવાય છે કેમકેના અગિયાર મુજબ આ બીલ તાલુકા ઉપરના રીફલ અને બીલકો સખત છે. એશીમેટની દેશને જો લાવના રહેલી છે તે તાલુકા દેશી દેશમાં આવી છે અને આ બીલને કાપડો માને તે એશીમેટમાં હોદીઓની સ્થિતિ કરવાની કલમ નખિવા માં આવેલી છે તેનો કશો અસર નથી રહેતો. કેપ્ટાઉન એશીમેટની દ્રષ્ટિએ પણ ને રકાપકાર કુદરતીઓ આ બીલની કલમો ઉપર વિચાર અથવાથી તે જામને કાંઈ નથી કે તેઓ પણ એવાજ વિચાર ઉપર આવશે કે આ બીલ બીલકો અથવા છે અને ટાંસવાલના હોદીઓના મેનું આજે એક વિષય નિવારણ નથી. આજે અને રકાપકાર કોઈ માં જે હોવો એકતો કતો કે 'વેરેટ રાઈટસ અને ઈન્ટરેસ્ટ'નું રક્ષણ તે મુજબ એકતું હતું તે રક્ષણ પણ આપવામાં આવેલું નથી.

આ બીલમાં સેમ.એકનની મંથ આવે છે ટાંસવાલની હોદી કોમનો આથી નાક થઈ જાય છે અને તેથી ટાંસવાલના હોદીઓ આ બીલથી બીલનો રીફલ કરી શકે એમ નથી.

સુરતથી લડત માટે મદદની અપીલ

મને સુરતથી આ મેલમાં લાંબા એક આશિવાસ કાર્યકર્તા પરીકાર આપવાના અમારકો થી. કુવરજી વિચારમાં મેલમાં તથા મારે લીધા કે હવે આ બીલ સમગ્ર મેરકાવના પરા મળ્યા છે. તેમના પત્રમાં લડતની પ્રીસ્થિતિનો સુદર દેવાય આપવા. આવેલ છે તથા સરકાર આ બીલનું આપુ છે.

મી. કુવરજીમાં જાણે છે મારે આશિવાસ થત અભ્યો હતો. તેના અપૂર્ણ બાક તો આવકારી જાઓ, પરંતુ સુરતના તાલુકા બનાવ આ પત્રમાં અજવાબની જરૂર દેવાથી તે અપીલ નથી.

શ્રી. કલાજીજીભાઈ

આજે આપણી કલાજીજીભાઈને પદર માસની સજા થઈ છે. તેમને શી. વચમાં મુકવા છે. તેઓથીએ નવેજા પંથ લીધે. હવે તેમણે કેટલાં આપવાના પાટરથી મુલમાં આઈ મેટ્રિક હતી અને આ થકા તેઓ બીલકો રીફલ રહ્યા હતા. તેમણે કોઈ પણ જાતનો એક પણ અસર તપાસ વખતે ઉચ્ચારો નહોતો. સાથીમાં આપણાજાઈ હતા. તેમણે કેટલાં કલમાં બીલકો બાક લેવાની ના પાડવાથી કેટલાં અપમાન કરવાનો અને બીલ ૧૯૩૦ થી કલમ સાચુ પાડી આજે પરદેશ કર્યા છે. કેસ પરમ વિવેક અવશે તે પણ પંદર માસ માટે તે અટકાવ. હવે હું રદ્યો અને પેતે. કલાજીનો મામલો અસર રમ ઉપર ચડેલો છે. સરકાર વલ્લભાઈ મુગલ પદોમાં છે. લા. તેમનું કારે સ્વાચ્છ થઈ. આ અટકાવીમાં આરોહી અને સુરત આવનાર છે. અકાસબાના પ્રમુખ થકા છે એટલે કલાજી મુલમાં સમયમાં પા. ૧૯૧૬ બુકમાં કરનાર અને હવે બદાર રહેવા નથી. મેલ થકા છે તેઓ કાલો અપવ બદાર ન રહે. નવા આજેસોને કામ લેવાનું રહેશે એટલે તેમને સુધીયતો તો અપીલ નહીં. આરોહી તાલુકામાં કેટલાક કાર્ય કરનારોએને જોલ નિવાસ કરવાનું તેમના કોઈ તમા બાજીઓ વિચાર કરવાનો અવાસ ઉભો થાય છે. તમને સુચના કરી જાઉં. બારીકાર સાસાઈ મારણે તમે કેંડ ઉપરાંત. આજે આ પેસા મુગલ અથવા પહેલી ઉપર મેલકાવાની સુચના કરી છે. કરજી કે સરકાર હવે કોંગ્રેસના કામનો કોઈ જ કોલસ પેસા જમ પરી સરત જાય છે.

આજે પ્રતિક સમીતીની બધી કપાલ ફોદી નાખવામાં આવી છે. આ કામને તમને પહેલમાં આપણું જણાતી અને આશિવાસ દવાલો પણ મંથ થયા એવું થશે. તમને ખબર કરીશ. મને નો પત્ર થયો તે—આપને અપીલ તે મને સુરત પહોંચાડશે. મને જાણે છે કે એક બે અટકાવીમાં માં મોટી મરપકો થશે. હું જોને કેટલો અપવ બદાર રહીશ તે કહેવાય નહિ. હવે તો કલાજી એકમથી પત્ર અપીલ.

આજે બુલાકામાં જાણે છે કે દરેક પ્રતિમાં લડત દેવાથી દરેકને મોટી રકમના અર્થને પહેલમાં વળવાનું રહે છે. તેથી મુજબ મુજબ તમથી કે બદના મુજબનીમાં પાસેથી અદર મેળવવી રહી. મુજબનો દર મારે અર્થ લાખનો અર્થ છે. સામાન્ય પાલીથી એવી છે કે સુરતમાં દરેક જાણે મેલ પોતાનું ફોદી લે. આજે સુધી સુરતને

મહારાષ્ટ્રી મદદ મળી નથી થતી પરંતુ હવે જેવો કામચલાણી થયો છે કે તે મામલાની ફરજ થઈ પડે છે. આ મણિ નમને હું તાર કરવા છુટકો હતો પણ તે સેન્સર કામ તો? એમ ધારી નથી કર્યો. પૂર્વે આફ્રિકામાં બેઠાના સુબ-રનીએ મોટા ભાગે છે તેમણે બેઠામાં અર્થવાની કરતે પેસા મોકલ્યા છે. આજેમાં રહેલા સુરત જીલ્લાના ભાષાએ ફર માણે એક મોટી રકમ મોકલવાની જોગવાઈ કરે એ પ્રત્યક્ષ થયું છે. જીલ્લાના ફર માણે ફર કલ્પર રૂપિયાનો અર્થ છે. હવે હવે ભેદમાં આસરી ભારે એ અર્થ છે. વધારે ૧૨૩૫૦. મરીન ખેડૂતો. આ ખેડૂતો પછીની ન વળી ક.

સા.કે.માં વરત મુજબનાં જા.મજૂરી પ્રત્યે પાલની ફરજ કામજી પોતાનાજ કામ બદલેને કષ્ટિથી અને ખરી રીતે આ પોતાનીજ કલ્યાણમાં ફરજરૂપે નીચળીત મદદ ન મોકલ્યાં કો? ફરજ મુજબની થઈને એક પેડ આ કામ આજુ રહે છે. સુધી મોકલ્યાં આપવાની પોતાની ફરજ વિચારે તો આ કલ્યાણે ભારે મદદ થઈ પડે. સુરત જીલ્લાના એક કલ્પર ભાષાએ ફર માણે એક પેડ આપવાનો નિયમ કરે તો કલ્પર પેડ ફર માણે ખુશીથી મોકલી કલાવ. બીડને સમયે દાવ થવા સિવાય છુટકો નથી. તમે આ શું નીચળાં કર્યો છે તે સાંભળવાનો પ્રસંગ તો કલાવ જોવામાં મળશે. બીજો જન જામવાની તક નથી મળવાની એટલે આ કામ નાંખું છું. પેસા ફોની ઉપર મોકલવા તે ખાનગી સુચના આ પત્રમાં પણ છે કારણ કે સરકાર હવે ટપાલો ફોડે છે.

આ પત્રો બંને થયાં કાંઈ છે. તેમાંથી મેં માત્ર સારજા આ.પા. છે. બંનેને મદદ કરવાની આ આપવાને સર્વ મુજબનીએ થોડા બચાવ વાળી ફરજ ફરજવાની કરવાત કરશે તો તે વાસ્તવિક ભેખાઈ. સુરત જીલ્લા માટે પેસા ફોને મોકલવા તે વિશેષ સુચના બેને જોઈતી હોય તેને હું આપીશ કારણ કે નામો મહાર પાલ્યાં છુટકો થોડા નથી. કારણ કે તેની ટપાલો ફોડીને પણ નાખ્યાં જામ થવાનો સંભવ રહે છે.

શ્રી. સેવક,

પ્રા.ન.જી. ખ. રા.ખ.ઈ. દરાણ.

શાદીના જીલ્લા

જનમ ખીરીયા શાદાના મેપારી કોરવાસી મી કાજી મુસાબજ મહોમદીના હીકા આજ સુસેવાની કાદી ગણ કનીવારે રાત્રે વેધ ફરજની જુમ્મા મસજીદમાં થઈ હતી. આ પ્રસંગે કીડુ મુસાબજ પારસી તપા મુસાબજનો મોટો મેજાલો કર્યો હતો. નારાજ મેજાલ આજન તેમજ બીજા થયાં માટે મધી પણ મહાને આજના દત્ત. વચગામ બે કલ્પર મહેમનોની સંખ્યા હતી. જામની ખુશાલીમાં કની તપા રવીવારે મે આજાએ થયાં હતાં. મી. કાજી મુસાબજ મહોમદી થયાં વોર્થી ખીરીયા ફેડ ઉપર મેપાર કરે છે અને મોરા વર્ત્યા બધીના છે. મી. કાજી સુસેવાન કાજી કાવજી વમર નર જના. મ વળીપર ફેબેનરજના એક છે.

ફરજ હાંડન કીડુ સોસાયટી

ઉપરોક્ત સોસાયટી તરફથી આજા કીડુ જામતિનો મહોમદજ કનીવારે વા. ૧૬-૮-૩૦ ની રાત્રે સોસાયટીના મહોમદાં ઉજવાઈ. તે પ્રસંગે કાજી ઉપરોવ જામ. કીડુ આજાએ પણ પધારવા કાંપાકક કમીની આ કારણ ખાસ આજામજ આપે છે.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇસનનું સ્ટેટમેન્ટ

[અવા અંકથી અધુ]

જપ. મી.કનની માલીકી મસવવા સંખ્યા ૧૮૮૫ ના કામકામ મે દોહીએ વિશેષ ઉદાહરણ હતો. સન ૧૯૧૬ ને. ૩૩ મે કામકામ પસાર કરવામાં આવ્યો તે પહેલાં દોહી સરકાર વતી સન ૧૯૧૮ ની કાલી પરિવર્તમાં કોડ' કલિકાએ એક મેમો-રેન્ડમ રજુ કર્યો હતો જેના ત્રીજા પેરગ્રાફમાં કોડ' કલિકાએ કલિકાનું કલ્પ કે નાકાલ અને કેપમાં દોહીએને જમીન મફત ખરીદવાની છુટ છે જ્યારે ટ્રાંસવાલમાં તેના ફેક બંધુએને સન ૧૮૮૫ ના કામકામની મુદ્દાવત નકે છે, તેઓ પોતાના નામ ઉપર તે ખરીદી કલકા નથી. રીપબ્લીકન સરકારે પોતેજ સુચના કરીને પુરે પીપતેના નામ ઉપર જમીન મફત ખરીદવાનો રસ્તો કલકા કામકામ હતો. અને એ રસ્તે દોહીએ આજ સુધી જમીન મીફત ખરીદે છે. આ રસ્તો આકલક છે. વળી અમાણ છે અને સુચના બહેલો છે. દોહીએ આવી રીતે જમીન મીફત ખરીદે છે એ જાણીતી વાત છે અને ફોર્ટમાં તે કામકામ ફેરવેલું છે.

સન ૧૯૧૪ ની સાલ પછી એવી પ્રેસીડેન્સ જામલી છે કે ૧૯૦૬ ના કામકામ મુજબ કંપનીએ કરી મીફત ખરીદી. એમાં ફેર દોહીએ દોહીએને હોય છે અને મધીવાર તો દોહી અને તેની જામીન કંપની બનેલી હોય છે. આવી રીતે રમકવામાં આવેલી કંપનીએ પણ કામકામ ભેખાવ છે. એવું કલકામાં આવે છે કે આવી રીતે કંપનીએ કરીને આકલક રીતે મીફત ખરીદવાનો દોહીએનો કલ છે તે કલને પણ ખુશી ભેખાવ પ્રવલ કરવામાં આવનાર છે. એ વિષે પાલમિટમાં એક સવાલ મુજબમાં આવ્યો હતો અને સરકાર તરફથી જવાબ આપવામાં આવ્યો હતો કે કંપની કો સંખ્યા નવો કામકામ જનાવવા વિચાર મહાવવામાં આવે છે. આવા રીતે કંપનીએ કરી મીફત ખરીદી દોહીએ તો મેપાર કરે છે અને એ કલ પણ જામની ભેખામાં આવે તો પણ દોહીએનો નામ કલ જશે. આવા પ્રવલના સામે ભેર કલાક આમકામ દોહીએ કલકા આવેલા છે. ખરી રીતે તો દોહીએ જમીન મીફત ખરીદી ન કલે એવા કામકામ પાલમેટ રીપીક કરવા જોઈએ. કારણ કે દોહીએને કામકામ પણ આકલક રસ્તા કોથવા પડે છે. વળી કાદીએને પ્રાથમિક કલ મસાવવાનો પણ અધિકાર ન હોવાથી કલકા તરીકેની જોખમકારીએ તેઓ અદા કરી કલકા નથી. વળી આ ફેકના મુજબ વતનીએ અને બીજા કલકા પ્રવલ પણ એ કલ ભોગવે છે. વળી નકલ અને કેપમાં તેમના ફેકમધુએ પણ એ કલ ભોગવે છે. ટ્રાંસવાલના દોહીએને એવું કામકામ ફેવ જોઈએ નકલ કે બીજા પ્રતિના દોહીએ કરતાં તેમને ફરજને કારણે છે અને સન ૧૮૮૫ નો કામકામ અને તેની પાલકના એવા બીજા કલકા એ વર્તમાન જમાનામાં કલકાની પેરિયલ ઉપર રહેવા ન જામને સાતમ આફ્રિકા દોહીએ પ્રમીકલન આ પ્રત્યે પણ થયું છે. એક પ્રતિના દોહીએ બીજા પ્રતિનાં જમ કલકા નથી. આ ફેક નવનીતિવન કે મહાર રિવરમાં ફોર્ટ મે ન કલે. અવાજ નથી; એવા સંખ્યામાં કર કરનારા તરીકે તેમને કહેરીએ તરીકેના પ્રાથમિક કલકાની ના પાડી જોઈએ નકલ. વળી કેપકાલેન એમીએમાં દોહીએને આ ફેકના રથાવી વતની તરીકે પણ તમામ આજ છે એક ટાઇમના પત્રમાં જામ કહેરી દોહીએ તેના વસવાટને માટે રહેવાની જામ કલકા મહાન આપીને તેના અધીક થવાનો તેને અધિકાર હોવાને જોઈએ.

(અધુરું)

દેસાગોઆગેના મમાન્વાર

$$\frac{1}{2} \log 3 = -\frac{1}{2} \log \left(\frac{1}{3} \right) = -\frac{1}{2} \log \left(\frac{1}{3} \right) = -\frac{1}{2} \log \left(\frac{1}{3} \right)$$
[illegible]

ନେତାମାନଙ୍କ ସାମନା କରାଯିବାର ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।
 ଏହାପରେ ସାମନା କରାଯିବାର ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।
 ୧୫.୫.୫୫

१. ११११११ ११११ ११११ ११११ ११११ ११११
 ११११११ ११११ ११११ ११११ ११११ ११११
 ११११११ ११११ ११११११ ११११११ ११११ ११११
 ११११११ ११११ ११११ ११११ ११११ ११११

તાપાઁ પરદેશી કાપડ, સીંદર તથા મીઠાસે સીંદર પર રંગ દેવા
 બધારવામાં આવી. આ સીવાય બીજા બધું ફેરફાર છે

—ଏକାଧାରୀଙ୍କୁ ଆସିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସେଇ ଉପକରଣ ଉପରେ
ଢି. ୧୧୨୫ ଖା. ଏକଡ଼ର କିଛି ୧୨୦୦୦ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବା
କ୍ଷମତା ପାଇଁ ଆକର୍ଷଣ କରାଯିବ ବୋଲି ଡି. ଆର୍. ଏକଡ଼ର ଗିରୀଜାଦେବୀ ମହା
ସିଂହାଳୀ ଆକର୍ଷଣୀ ଆସିବ ଡି. ଆର୍. ଏକଡ଼ର କିଛି ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବା
୧୪,୦୦୦ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଡି.

—સેડરના પાનની ખાડાની સાથે વધી છે. મધ સાથે ફરતી એક વર્ગના બે વધારેના એકરે તો ખાડા મળ્યા.

—(१०६) राजेश्वरीयः अने आ कासेनी वर्यो येनी पोस्टेल् राज भग)

—પ્રદેશીય મનનાર કેટલાક કોરોડીયન જાતને લીસબન માની છે.

一、新民主主义政治 新民主主义政治就是新民主主义国家。新民主主义国家就是无产阶级领导的、以工农联盟为基础的、各革命阶级联合专政的国家。新民主主义政治就是新民主主义国家。新民主主义国家就是无产阶级领导的、以工农联盟为基础的、各革命阶级联合专政的国家。

$\sigma_1 = \frac{1}{2}(\sigma_x + i\sigma_y)$, $\sigma_2 = \frac{1}{2}(\sigma_x - i\sigma_y)$, $\sigma_3 = \sigma_z$, $\sigma_4 = \sigma_x$, $\sigma_5 = \sigma_y$, $\sigma_6 = \sigma_z$

૫-૨૦૧૭ના અગાઉ પરીચેષ્ટદ શ્રીમતરમ શાહ પાંચમી અગાધીઆએ
તમામોદકેયેન ડાહ્યાન, મરૂં તરફકે કઈં કની વધારાની પેરીસ
મિત્રામલ કીરણા બની ચલુ બાંધે કપાળી પડી કની કેરકાં દરિ
કેપારીઆં કલેયે બાંધે કરામ્યાન બદલે કની પડી કની.
આબરે બાંધે ચાલે મલે અરુ કન.

—મળી જઈતા મરમોદ ગોઠામાં બાહર જાય છે તે બાઈ લે. ૫
જાણી જાય છે.

—ଅଧୁନିକିଆଣି ଶିକ୍ଷା ଲାଭେ ଚଳୁ" କି ତା' ମି.ସି.ସି. ୩୭୫୫ ଲାଭେ ଲାଭି
 ୨୧ ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୫୫ ମସିହା ମି.ସି.ସି. ୩୭୫୫ ଲାଭେ ଲାଭି
 ୨୨ ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୫୫ ମସିହା ମି.ସି.ସି. ୩୭୫୫ ଲାଭେ ଲାଭି

• 1.27   2   2.18   3   3.19   4   4.20

—ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟା ଶେଷରେ ପ୍ରକାଶନୀୟ ହେଉଥିବା ଏହିପରି କିଛି
ସୂଚୀ ପାରିତୋଷିକ ଭାବେ ଜଣାଇ ଦେବା ଆମର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ
ପାଟଳ ପାଠ୍ୟ

ਮਦੀਆਂ ਦੇ ਰੀਝ ਰੁਝ ਮਿਲ ਜਾਣੀ ਵਾਸਤੇ ਮਾਮਲੇ ਘੋਸ਼ਣੇ

શ્રદ્ધામ હેસલમન્ટ ૬૫૦૦ પેટી સુધીની નોંધણી થઈ

[illegible]

— ૨૦૧ —

—ବନ୍ଧୁମିତ୍ର ଶାନ୍ତିନେହାର ସ୍ମାରକ ବିଭାଗୀ ହିସାବରେ ଅନୁବରଣ

પ્રજાસભ્યો, મેં આ બે વચ્ચેના પગલાંની જરૂર પડે એવી સંજોગોમાં
જ્યાં મેં આજ કોંગ્રેસની સાથે કર્યો, તેમાં અનુચિત વર્ગોની
સાથે કોસાવડીમાં તેમજ અન્ય જગ્યાના પ્રતિનિધિઓ સાથે

બેસા રાહરના સમાચાર

(અમરા) અળશ્યથી હરકથી)

[illegible]

“ત્રીલોક” ની સંસ્કરણની કાલેસીએ કલમ ૬૫૧ ઉપર ૧૪૨૨૫ નાની આડને ૬૬ થી ૬ ૬ ૧ નો સંખ્યા અને ૨૬૭ તરીકે ફક્ત ૭ થી ૧૫ થયે:

ସି.ଏ.ଏ.ସି. ଅଫିସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୫-୦୩-୮୧ ମି. ୧୫୭୮ ୨୨,୦୦,୦୦୦
 ଟ. ୩୩୩ ୩୩୩ ୦୮୫୦ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩
 ଟ. ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩ ୩୩୩

—કચ્છના પ્રમુખી આ વરકમાઃ કાઢીજા મધ ડિ, સખા ડિની નંબરી,
મીસા ભોગસનાની આરંભેલીયાની કાઢર કાઢી ભાગ આટલાઃ
પૂર્વથી ખસિમ આ પાઠેલીજા વખતે ભોખાઃતારો. આ દેહિયીજા
આકાશ પૂર્વથી ખસિમ વરક ભોગમન, ડિ

[illegible]

રોજના ખાનગી બીમાનીઓ પશુ હવે ફક્ત ચારેકો વીડિયાથી
ગીમાન ખરીદી શકે છે. એ ફક્ત એવા મોટર બેરેલ આપનારા
પોતાના નાણા રોકાણ બીમારે બે પશુ બરફી છે કે એક માત્ર
સાડાના જમાને બદલાય મોટરો આવી તેમ બીમાના આવવા
પરિણમીતો થાય

બીલીરા કલ્લિયા રીમીય નેવીયેશન કા. ની એ નવી રીમીયે
કમ્પ્યુટર તકનીક થવા આવી છે ને મુળક જનને હરખાત વચ્ચે
રીમીયેશ કાદાર, પારા અને કલેશ્વર ને બદલે દેવરો. તેમાં કલેશ્વર
પદેશ વર્ગના રીમેશ્વરે ૧૧, બીબ વર્ગના રીમેશ્વરે ૧૮૦ અને
ત્રીબ વર્ગના રીમેશ્વરે ૧૭૦૦ મિલિ રાકે એટલી રામવદ થશે
જદમ રીટની કલ્પાય તથા ૧૪ ફીટની પદેશ્વરે જરાવડા. રેનાર્ગમ
કમેા જનાવશે કલેશ્વરે ૬૦૦૦ રામશે અતલમ દરેક બદલે
જનાના કલેશ્વરે સારી રામવદથી નવા મુદ્રારા પાળી એ રીમીયે
કલેશ્વર, પાળી કલેશ્વરને બદલે તેજથી બાલશે ને પદેશ્વરે ૧૦૦૧ ના
અવતર ના. એમ હા. હા. હા.

—સાચ-જામખંડીયા રૂઢે ॥ જનરલ મીટિંગમાં બહુમતિએ ઠરાવો
ગ્રામ મુલ્ય ખાસ કરી ઉ

૧ કોલોનલકેપ્ટેન બાબરજી બમ્બાઈથી અસર કરેલા કામક મુજબ કંપનીને ન્યાયાદેડ સરકાર મુજબ સમજાવી થઈ છે તેની આગે થાપણ બધાવણીને ગણી કાર્યાલયે સર્વ તથા ખીજ સત્તાઓના બધારો કર્યો.

이 시기를 가장 잘 보여준다는 데에 근거한 것으로 보인다. 한 예로

[illegible]

જાન આ કપડાના કાપડના લાભ કરેક કરાવેલી રાખી પાડે.
 જીવ સુરુ મેઝાવેલીક કાને મેઝેલી આપવી અને કાપડના
 કાપડ પાડીને કાપડના રાખ કરેક કરાવેલી રાખી પાડે.

કેસે નીમી પ્રદય તથા બંદેશ આવી અવ કો મિત્રો સહકારની આજીવનકે અને કો રીતે કો આજીવનમાં ન્યાસલેઈ મરીબ પ્રદેશ લાની નીજામાં અને નીકાસમાં પાયા કરતા કિસ્સો મહાસ ની જે અવ ની જાતુ પાડ આજીવનકે અને કો રીતે કો આજીવનમાં પ્રદેશની કરાસમાં અવરો અને આજીવન રેકને કલકત્તન અવરો આજીવન રેકને કલકત્તન નામ આજીવનકે આજીવન પીડ ૩૦-૩૨-૩૩ નો કરાસ અવરો મતાં વડી સરકાર પાસેથી ન્યાસલેઈ કરાસ અવરો પીડ ૩૦-૩૨-૩૩ થી કો અને કામ અવરો કરે.

જાહેર ખબર

શ્રી કૃષિવાલ કનિષ્ઠાન કોમિસની એક માસ મીટીંગ લા. ૨૪ સપ્ટેમ્બરના દિવસે ગજી વાગે ઓહરીન પીકચર્ચ પેલેસમાં મળે છે તેના ફેરવસના અમલદારેના ચુકવણી ૧૦૨ મા અવશે તેમજ કૃષિવાલ એકીવાટીક રેન્જર શીવ વિવે દરાવે ખસાર કરવામાં આવશે સર્વ કામચોને મોટી સખવામાં દાખરી અમલવાની વિનિત કરવામાં આવે છે.

શ્રી સેવક,
એસ. એમ. દેરાઈ,
ડી. એમ. નમ્બુ.
મહેટીએ ડી. ઇ. કોમિસ

અકબીદ્યુટીય મીટીંગ

સપ્તિ અકબીદ્યુટીય મીટીંગ રેવડની અકબીદ્યુટીય મીટીંગ તો રેક મી કોમિસર કનિષ્ઠાનના કાળે આમ કાલ વાગે નં. ૬ ૬૨' રટીટ જાદાનીસખવા મળશે એવેના

પ્રાવીટલ પદાવલદે કૃષિવાલ એસમાઈક રેન્જર પાલ મમીયેકન અને રેમીસાઈલ, કેળવએલા દોરીએ, અવલી રેન્જરેસ, કમનાસ અને મીટીંગમાં જે બીના વચુ થાય તે.
અસ. આર. નાયક,
ઇ. મસ.
એવડ એલ. એક્ટીએ,
આ. આ. મ. કેમલ

"INDIAN OPINION" SOUVENIR

OF
The Late Hon. G. K. Gokhale's
Tour in South Africa
1910
Price 2 Shillings

હાદા વેપારીઓને ખાસ ઉપયોગી

મજા હોદા વેપારીઓને કનક ટેકસ તેમજ કાંબોના વજાલ કનકેવનસી જેવા વખતે છુટા સીરકેરીકલ નાદિ કાવાને લીધે મજા અકબી. આવે છે, તે તે અમરકોમથા મુકલ થવાને મજા થા કમો:-

ડાયા બી. અકોટીકર,
૬૫ રેસ રોડ, દેરાસખર્ગ.
ફોન ૩૩૬ મહેર, એકાનીસખર્ગ.

જે જે કમજાલ એકાનીસખર્ગની નામકિત પેટી એમ જુસ'મ મ આપ પોકળી કા મળી મુર થા પોકે ૩ ૫ મ ૧૦ મ

નમારા દેશી ઉદ્યોગને ઉત્તેજન આપે

નમારા આ નુકસાન ના અપખાનુ કામ કોફાય આવરી વખાસર કરી આપીએ છીએ

જુક અમથા પુટા

લેકર રોક, ઈનવેકસ, ઈરેટરકેટ, પોરક કાઈ, ચિલ્ડશાઈલ, પ્રામાસરી નોટ, ઈપીકીટ રલીપ, એનવલોપ, રેક નોટ, ગમલેખવ રમ, મીલીનરી ચિત, સુવીટ ચિત, કેંકળીસ, આલસ બીસ્ટ ટર્ટીંગ રટાપ સથા ખુમા, બહર પેપર, રેલેટર કાપા માસીન કાકવાના અથવા ફેનટી બટમન વેલ પોકેટ

ફખર રેટાપ રેક રાવના

માલ એવલ અને રેટાપીસ્ટ.

દરેક અવની દેશી કપાઓ તેમજ અમારી પ્રખ્યાત "સોલસ કની" દરેક અવના ફરેલ આ અકટીક કપા

અવ ના

The Standard Printing Works

Stylish Printer, Stationer, Book Binder and Rubber Stamp Supplier.
Phone 49. P. O. Box 116.
Church and Handels Sts.
ZELUST, Transvaal.

કેટીંગલ

પાઉકર

લીડી, ઉમાઇ, માકેલ, વંદા, માખી.
સલજા અંતુઆન

નાખુદ કરે છે.

પ્રાપીશ બનાવલે ફકલ દીનેમાં વેચાય છે.

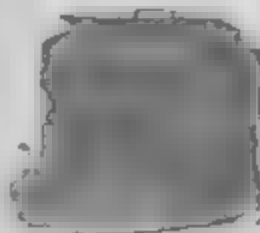
M. H. DESAI.

Merchant

અમારા કામ રેક અને વેલેખલ સાર પેરિંગ કરી સી એ. ડી થી વેલેખવામાં આવરા અમા
P. O. Box ૦૦૬ Durban 11 Short St

હારમોનિયમ

ગન રંગન માટે દરેક પદમા હારમોનીયમ રાખવાની જરૂર છે જે કમો છુટા પાડીએ છીએ મુખપના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરી માથી કાચના, ખમતા, પોર્ટીબલ દરેક ભાવના મીકા અને મધુમ સુગના હારમોનીયમો આદી રેકામાં તેવાર રકે જે તે સીવાય છુટા આવે

તખલા

ખનજ, સર, બદન લીમેરે પજા મળશે. દરેક ભાવના હારમોનીયમ રંગ રંગીન કમ અવળા કરી આપીએ છીએ કમો થા મળો:-

ધુપેલીયા એન્ડ સન,

૧૦૬ વી.માર્ગીયા રેક ના. દ-૧૧૧.

Indian Opinion

No. 34 - Vol. 11 - 1922

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્વી. કારાખાસ

મીડિયાના કારાખાસ

આગળના તા. ૨૫ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી.

સ્વી. "કરેલ્યા"

સાપેન્ડેલા, ૮ મીએ મુબકા કરવા ઉપરથી.

મરના સ્થાન ૫ મીએ ૨૫-૦-૦

૪-૨૨: પાઈડ ૧૫-૦-૦

૬૫ પાઈડ ૬-૦૩-૬, મોરારી વખર.

મુબકાનાની વીરણી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી ૧૦૦ ના દીસામી મેગામ કાલો

દીસ વીરણી, ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી

મુબકાનાની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી

મરના સ્થાન ૫ મીએ ૨૫-૦-૦

૪-૨૨: પાઈડ ૧૫-૦-૦

૬૫ પાઈડ ૬-૦૩-૬, મોરારી વખર.

SHANKH LIND & SONS

મુબકાનાની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી

મરના સ્થાન ૫ મીએ ૨૫-૦-૦

૪-૨૨: પાઈડ ૧૫-૦-૦

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

by Indian public throughout South Africa
tion Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal

સ્વીડેન ૪૮૦૦.

ધા

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની લીમીટેડ.

આમ નેમજ દરેક જાનના આસરમાલ

જાનના આસરમાલ ૫ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી ૩ માંની સુબકા કરવા ઉપરથી

મરના સ્થાન ૫ મીએ ૨૫-૦-૦

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

"મ. આ. હાઉસ"

૧૭ ૬૨૨ એવેન્યુ,

ડરબન.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

આપણે "જુર" માર્કના કપડાની જાહેર ખાતર સમસ્ત દેશના તેડીઁ જાપાંઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણે છે અને જાણે છે. આપણે "જુર" માર્કનું કપડું રંગ રંગ અને નમે સહેલાઈથી વેચી શકીએ.

આ "જુર" ના માર્કની ૧૫ સ રાખ ને અને પ્રખરેશનથી મેલના રહેશે.

સોલ એજન્ટો :

એચ. કેસપર સમીથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમીટેડ

જાહાંગીસજાન, દેવદાસ, ડમ્બલ.

પેટવર્સી જાહેર.

Telephone 3484

Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.

Box 730.

Durban.

No 1 Bananas 25s Crate.

Pineapple No. 1 3s dozen.

F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ જાનના ૨૫/ દેશ, પાઈનાફલ નં. ૧. ૩/-
દેશ. દેશજાણી (સી.એ.સી.) કમી કપડા
કરનારો. દેશ જાતનું તાજુ ફ્રુટ અને વેલોનલ
માફ વેચીએ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

જાહેરાતીક પત્રો

જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર
જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર

જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર
જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર	જાહેર

Strawberry Growers!

Strawberry Exporters!

સ્ટ્રોબેરી જાહેરાતીક

સ્ટ્રોબેરી જાહેરાતીક

જાહેર મોકલનારો અને (સ્ટ્રોબેરી) લીમીટેડ,
૨૫ જાહેરાતીક સ્ટ્રોબેરી, જાહેરાતીક.

જાહેર સ્ટ્રોબેરી અને જાહેરાતીક દેશ જાતનું ફ્રુટ વેચીએ
જાહેર. દેશજાણી જાહેરાતીક વેચારના જાહેર ૩૦
વર્ષોના જાહેરાતીક છે. વધુ માહિતી માટે નીચેના જાહેરાતીક
જાહેરાતીક કરો :—

NAHUM COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED,
15 Diagonal Street,
Cor. Pritchard St. JOHANNESBURG.

જાહેર જાહેરાતીક, જાહેર અને જાહેરાતીક ૧-૨-૩

જાહેર જાહેરાતીક લીમીટેડ જાહેરાતીક
જાહેર વેલોનલ જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક

જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક

જાહેરાતીક — **L. MISTRY.**

'Phone 2868

P. O. Box 2526

Add No. 1 A Kort Street, J H Burg

જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

જાહેર જાહેરાતીક જાહેરાતીક નીચે જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1,

Warmbaths, T'vaal.

જાહેર જાહેરાતીક

જાહેર જાહેરાતીક જાહેરાતીક

જાહેર જાહેરાતીક જાહેરાતીક, જાહેરાતીક, જાહેરાતીક (જાહેરાતીક)
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક

જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક
જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક જાહેરાતીક

Indian Opinion

No. 34—Vol. XXVIII.

Friday, August 22nd, 1930.

MESSAGE TO THE NATION

THE "DAILY HERALD" INTERVIEWS PANDITJEE

THE Free Press of India has received for publication a message to the nation given by Pandit Motilal Nehru after his conviction. In the course of the message Pandit Motilal says—

"We have not yet paid a hundredth part of the price of freedom and must go forward with undiminished courage. Do not worry for those who have been taken. See to it that every woman and child left behind goes on for the account of himself or herself to the nation.

I have been convicted for inciting people to break the infamous Ordinances passed by a Government of traitors. In this conviction, I repeat the offence for which I have been convicted and call upon every true Indian not only to disobey these ordinances but all other lawless laws.

Fight To A Finish

The fight for freedom must go on to a finish. Remember that that fight when bravely fought has no ending other than the achievement of freedom. They have de-

clared the Working Committee of the All India Congress Committee an unlawful assembly in the U.P. That declaration is not worth the paper on which it is written.

Let the Working Committee go on functioning and

try to win the good fight in the U.P. as in the rest of India in spite of that or any other declaration that may hereafter be made.

Let there be no peace till the goal is reached.

Long Live Congress! Long Live the All India Congress Committee! Long Live the Working Committee!

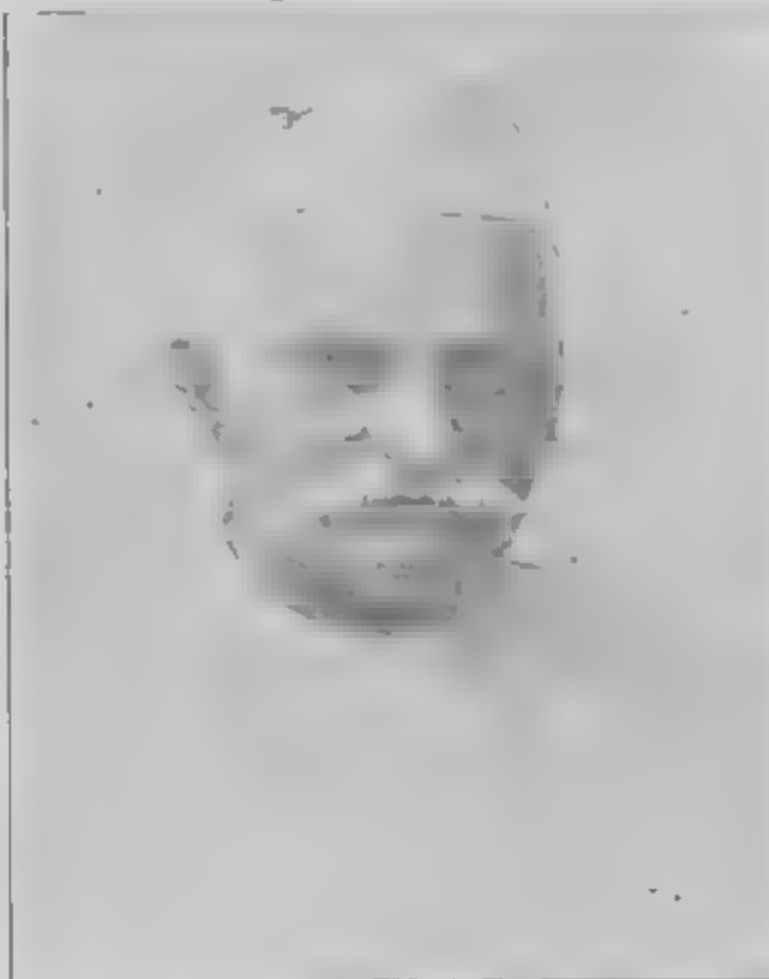
Mr. George Slocombe, the special correspondent of the *Daily Herald*, has cabled to his paper an interview which he had with Pandit Motilal Nehru. It was signed by the

acting President signifying his approval of it.

Mr. Slocombe writes—

I have had a long and frank conversation with Pandit Motilal Nehru, the Acting

[Continued on page 277]

PANDIT MOTILAL NEHRU, Ex-President Indian National Congress.

THE LAW MUST BE REPEALED

PARADOXICAL as it may sound the recent appeal in the latest Norwood case promises to be a blessing in disguise, in spite of the fact that it rings the death knell of the Asiatic trading community. Put shortly, it arms municipal licensing committees with the power to refuse trading licences to Asiatics in areas controlled by municipalities, wherein occur public nuisances. By statute this development of the situation at least clears the atmosphere and makes unnecessary any further action on the part of the 'Bill' about which the community and the Indian Government have so long been worried.

We have persistently warned the community of the danger of puttering with the question and of the necessity of ceaseless effort to obtain a radical alteration of the existing law as it affects Indians. The vital issue is, and should always have been that of Indian status, every other could be but incidental or accidental. It should have been obvious that a class so lacking in self respect as to suffer itself to be relegated to the category of "undesirables," had no right to be considered for any form of spoliation. The competing interests of the dominant class appeared to demand it. This is precisely what has occurred in our case.

We have been more or less supine and, at the best, only mildly protestant in regard to the position as citizens assigned to us so long ago. We have permitted to continue to a great extent serious interference. We have so to say, compounded indignity and insult in return for a measure of material well-being. In short, we have been tempted to barter our birthright for a mess of pottage and to our shame be it admitted, have all too easily succumbed to the temptation. With, of course, the inevitable result. Inasmuch as we held lightly that which should have been prized more highly than riches, those things we did prize are to be taken from us also!

Sweet indeed, are the uses of adversity. Kind friendly adversity that spurs us on to throw off sloth and cowardice and refuses to desert us until we have found our true selves and asserted our manhood! Were we not so steeped in our stupid materialism could we fail to see in the "enemy" our invaluable "friend," in pain and suffering the wise loving teacher guiding us back

to the ways of sanity and salvation? If we are not entirely bereft of understanding and courage, we shall whole heartedly bless and be grateful for the turn events have taken, for now at last we are forced to make our choice of standing up as men or perishing utterly, body and soul. Thank God we have the choice. Pray God we choose honourably and well!

Liberalism In South Africa

Personal impressions of the European Rights Conference, Cape Town, 1930.

I have the honour to inform that the Conference might be described as a unique gathering of Afrikaners, Zulu, Xhosa, and Bechoana, and with the exception of the University of Cape Town and the University of Natal, all the leading South African universities and colleges had sent delegates of both sexes, whilst not only Fort Hare itself and Lovedale, but most of the leading Bantu institutions in all four Provinces were represented.

The World Student Christian Federation sent three representatives, its chairman, Mr. Francis, acting as chairman of the conference, and Professor Gnanasinghe, of Ceylon, represented the Indian student movement. The British movement sent the Rev. John Rumbold from Cambridge.

Social Relationships

The difficult social relationships, says the writer, were a subject of much discussion and goodwill. The European students refused to be segregated. They not only prayed together with their Bantu fellow students, sang together, discussed and beautiful service communicated together, they ate at the same tables, they slept in the same hall-ways, they kicked the same rugby football, they competed in the same sports.

It was well, continued Dr. Brookes, that these things should be known, although they might arouse some prejudice. They know perfectly well that they are a respectable South Africa and they realised that they might, as the years went on, have to face minor martyrdom in one way or another, but the fire of liberalism is alight in our country to-day, and not all the efforts of reaction can avail to quench it.

Gaining Converts

Liberalism in our country gains converts, it never loses them. The future may be the far future, but the future lies in the hands of those who are determined not to let the development of their country be hindered by irrational and unscientific prejudice.

and all sections were fully represented. Not only the European and the Bantu, but the Coloured and the Indian, and all sections were fully represented.

reconciliation between two sections of the population, hitherto not well acquainted with each other—the Eastern Province Natives and the Afrikaners—was the main object of the conference.

The conference was held at the University of Cape Town, and was attended by a large number of students and teachers from all over South Africa.

The conference was a success, and the sympathy of native students to suggestions for the

better study and greater use of Afrikaans by their people. The conference was not a body of unimpeachable plights, it embarked upon concrete studies of great interest and importance, and arrived in this sphere at some very useful conclusions.

[Continued from Front Page]

President of the Indian National Congress. At the age of seventy and in spite of ill health Pandit Motilal is still the ablest politician in India. His first words were to assure me that the Government were implicitly deceived if they believed that the Civil Disobedience movement was dying down, except in the Bombay Presidency, or that it could be crushed by Dominioners and the use of lathis.

National Movement

"Unlike the earlier campaign of the Indian League," he told me, "this movement is uncompromising."

Five have rallied to the Congress flag, and this is a national movement in a sense never before known in India.

I asked him what his attitude would be if I received an invitation to the Round Table Conference.

He said, "would he to ask on what basis the Conference is convened. If its terms of reference are to be left open, and we are expected to go to London to argue a case for Dominion Status, I should decline."

His Terms

"If it was made clear, however, that the Conference would meet to frame a Constitution for a free India, subject to such adjustments of our mutual relations as are required by the special needs and conditions of India and our past association, I for one would be disposed to recommend that Congress accept an invitation to participate in the Conference."

"We must be masters in our own household but we are ready to agree to reasonable terms for the period of transfer of power from British administration in India to a responsible Indian Government. We must meet the British people to discuss these terms as nation to nation."

Jan.

Delhi interview with the Viceroy on December 2. He and Mr. Gandhi had asked—feeling a declaration of the terms of reference of the Round Table Conference—for a private assurance from Lord Irwin that His Majesty's Government and his own Government would support Indian cases for full Dominion Status at the Conference. The Viceroy had replied that neither Government could pre-judge the decision of the British Parliament.

"No Concern Of Ours"

We have no wish to interfere with the liberties of the British Parliament," Pandit Motilal told me. "What the British Parliament does is no concern of ours. We wished them to be assured that the British Government and the Viceroy were sincere in their promises."

If we had been assured that as far as lay in their power they would honestly support our claim at the Round Table Conference we would have been content to leave the results of the Conference and their reception at the hands of Parliament to take care of themselves, reserving naturally our own action for the future in the event of rejection.

Much water has flowed under the bridge since December. Two private assurances which Mr. Gandhi asked for then, and which we should have been prepared to accept, might not be acceptable now.

Even the great moral and political authority of Mr. Gandhi might not now be able to persuade the Congress to participate in the Conference on any terms short of complete independence."

"Change Of Heart" Wanted

Pandit Motilal insisted that if an invitation were accepted the Congress—which even the Hindus had admitted to be the greatest political force in the country—must have the predominant voice in the representation of British India justified by its strength and influence. He refused to admit the exaggerated claims of a large anarchy of minor parties which had appeared during the past two years, and which, in spite of their close association with the Government, had neither following nor power in the country.

Using Mr. Gandhi's now famous phrase, he asked for signs of "a change of heart" on the part of British administrators of India as an earnest of

if these terms were conceded, and a wide measure of amnesty for political prisoners were granted, he believed that a political settlement was possible.

Indians In The Union

An Appeal For Fairplay

To the Editor of the "News."

Sir,—Major K. Rood, M.P., (Verochasing) has, it appears asked more than a dozen questions in the recent Select Committees which sat to inquire into the Asiatic question in the Transvaal, of Mr. J. D. Tyson, then acting Agent General of the Government of India in the Union, about the responsibilities of the Indian Government and the approximation of Union's complicated problems by India. Dr. Pottinger, M.P., was also anxious about it, and both of them seemed to take a keen interest in Mr. Tyson's demand for equality, fairplay, forbearance and justice for the Indians settled in the country.

With all the respect to the sentiment of persons holding similar views on the Indian problem in

against the impolite questions they asked of Mr. Tyson who was seriously examined even on points which were irrelevant to the inquiry, and were obviously aimed at defaming the Indian Government and the Indians in the Union.

Quickly for India, Mr. Tyson, although hardly polished in art to undergo the fire of such subversive criticism, stood his ground well and gave a good account of the fulfilment of responsibilities by the Government of India and the Indians in general and seriously cast doubt on the good intentions of the Union Government for such an

and unexpected lapse so soon after the signing of the Cape Town Agreement. And such a breach and mental conversion manifested by the Union Government in the drafting of the Bill, the good offices of the Acting Premier, Dr. M. J. van der Westhuizen, the originator of Indian round-table conferences and settlement, what blame could be placed on Indian national newspapers for drilling the newly elected Assemblies, and describing the South African attitude as "downright inhumanous"? A perusal of the recommendations of the Select Committee on Transvaal Asiatic simply justifies the comment.

But it would not be preposterous to ask how far the Government of South Africa has fulfilled her

obligations towards the Indian section of the Indian population. The Indian Government appreciating the peculiar position and colour problem of the country, never advocated parity of the Indian with the European, although this step did not sur-
hinder the admission and support of the Indian into ligence in India, and India in 1947 attempted to understand the problems of South Africa from the European standpoint. More over, she has co-operated with the Union in administrative efforts to please the Europeans at the expense, for a certain extent, of the interests of the Indian Community. It did not however, these difficulties of the Select Com-
mittee to question the right of Indian Government for her request to the Union to observe the spirit of the Capetown Agreement, and to have a share in the Union's determination to rid the South African population by legal means of that drastic step for the Indians in the Transvaal.

The Calcutta "Star of the East" newspaper of 1911 "The Dutch element in the Transvaal has

The treatment accorded to Indians by the Government was one of the causes which led to the last South African war.

The "Statesman" further added that the passage of Dr. Malhotra's measure would be a worthy of a Dominion Legislature.

In fairness to the Dutch element of the Navy it should be stated nevertheless, that since 1914 the only element responsible for the unfortunate condition of the Institute in the East. We in the Dutch colonies in general have responsibilities for the Bangladesh and other Easting since 1947. A have morally supported them. Several of Bangladeshis, notable from Naval have even a

constituting the question and defining the
 facts to go with the situation at issue.

[illegible]

The film however is a piece of history, of the treatment and by means of it to the No European I lived with the spirit of freedom could remain alive while the human freedom are being sacrificed to satisfy a few

[illegible]

have been harassed in the beyond their sexuality and the opportunity is as hard as hell to find in any further infringement of their rights, either in the legal or any other part of the life.

A SON, THE AMERICAN INDIAN

Indian Social Service Committee
Anniversary Celebration

known as the Indian Agent-General, presided at last year's anniversary celebration of the Indian Social Service Association held at the

Mr. K. expressed that to those negligent to deal in goods and not on them must have been brought home by the law. He claimed a surplus to his credit from the law based on the principle of the law of the case, and in the State of the world he intended to show you in the force of their words and that they are a law of the law.

Welfare Of The Individual

An iron advanced it was broken up more and
the work of the Smiths took after the wind
of the old wind. It was W at the In Hydant

in 1880 and 1881, a Committee had shown what vigorous and earnest charity and service

Among the dignitaries were the Mayor, the Rev. who presided at the Maypole, Councillor
by Alderman John P. Osborn and

Mr. McFarland, being the Acting Medical Officer of Health, Dr. G. J. McFarland, Mr. H. J. Kingston, James C. Carter, Dr. J. C. McFarland, and the

[illegible]

The C^* -algebra generated by π is the C^* -algebra which

In part of two years, not for the same the
 far as it is a very good thing
 a good thing for the Indians
 it was a good thing for the Indians

[illegible]

We have now a very long training period ahead with its cold days, blizzards and biting horrocha," the reporter said. "But we have also been told that the weather will be just what we need."

the fact that the Commission has not yet been able to reach a decision on the proposed Directive on the protection of the environment in the field of transport, and that the Commission has not yet been able to reach a decision on the proposed Directive on the protection of the environment in the field of transport, and that the Commission has not yet been able to reach a decision on the proposed Directive on the protection of the environment in the field of transport.

Health Compact Carried Out

⁴ We have to be clear that the wide circulation of these books had to have been governmental.

[illegible]

There are 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847,

The Mayor moved the adoption of the report.
 Sir Karna Isobli seconded. Sir Karna con-

authorities. The Ordinance provides for the institution of special courts, but the Viceroy expresses the earnest hope that these will prove unnecessary and that it will soon be possible to withdraw the Ordinance.—(H. A. R.)

Frontier Situation

The Calcutta correspondent of the *Natal Mercury* writes:

It is the sharp eye of the sniping Pathan tribesmen that the British forces have to fear most once they move across the border to give battle to the enemy. So far, the few casualties on our side have not been due to the Afridis' faulty marksmanship, but to the excellent natural cover afforded in the frontier hills.

Some reckon that 12,000 Afridis and other tribesmen are at present on the warpath. If but few of these remain in British territory it is because their advantages obviously lure our troops into their own open country, so that from the caves and other concealments in their mountain fastnesses they can shoot at will.

The latest dispatches show that the Kohat menace seems to be passing away and the Orakzai tribesmen, who were previously reported to be harassing the Khunjer valley, are now reported to be dispersing having failed to secure the support of the Afridi tribe. On the other hand a note but a few days ago from the Afridis to the British authorities at Peshawar is said to have been to the effect that they were prepared to accept a truce on the following terms:

1. The British Government should withdraw all their troops from the frontier hills. 2. The British Government should pay a ransom of £100,000 for the release of the prisoners of war. 3. The British Government should pay a ransom of £100,000 for the release of the prisoners of war.

and more confidence in the Afghan Government's ability to maintain order in the frontier.

Retreat Of The Afridis

Simla, Monday.—It is reported from the North West Frontier that the Afridis have been driven back to their caves and fastnesses in the mountains. The British forces have been successful in driving them back to their caves and fastnesses in the mountains.

Hard Valley states that the damage done by the Royal Air Force has been most impressive. The Afridis have given a pledge that no further hostile parties will be allowed to pass into India.

The Afridis have dispersed, some to the north and some to the south of the River, where they are now hiding. The British forces have been successful in driving them back to their caves and fastnesses in the mountains.

No sections of the Pimankhel tribe have been taken to refuse passage to any of the latter. The British forces have been successful in driving them back to their caves and fastnesses in the mountains.

The Afridis have been driven back to their caves and fastnesses in the mountains. The British forces have been successful in driving them back to their caves and fastnesses in the mountains.

The Afridis have been driven back to their caves and fastnesses in the mountains. The British forces have been successful in driving them back to their caves and fastnesses in the mountains.

Gandhi's Offer To Viceroy

The Viceroy has received a letter from Mr. Gandhi, in which he offers to accept the Government's proposal for the Round Table Conference.

congress, in view of the strength of the Conservative and Liberal Oppositions in the House of Commons, the Viceroy and the Labour Government will probably be unable to give a guarantee of Dominion status to India as a direct outcome of the round-table conference.

He says that the Gandhi group, the Viceroy and the British Government should definitely undertake to put forward this policy as their aim at the Conference, and, as an earnest of their intention, that they should give an earnest for all political prisoners, in which case Gandhi would call off the dogs.

Gandhi Going To London?

The *Daily Telegraph's* Bombay correspondent states that it is possible that Gandhi may come to London for the Round Table Conference on Indian affairs, says the London correspondent of the *Natal Mercury*.

Our Letter From India

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Calcutta, July 10.

Pandit Motilal's Arrest

The present tense atmosphere of the country has been greatly affected by the arrest of Pandit Motilal Nehru.

A consultation with the Government of India, the British Government have also declared the Working Committee of the Congress and all Newswatch Bureau.

Readers of *INDIAN OPINION* are aware that while visiting Bombay recently, Pandit Motilal Nehru with his family had definitely responded the door to himself.

on a peaceful basis on which he was prepared to participate in the Round Table Conference and there was definite expectations all over the country that the basis of an harmonious and peaceful solution of the Indian problem.

Just at the moment when there was a wave of high hopes in all political quarters, the arrest of Pandit Motilal definitely shattered and disappointed those who believed that the Government was thinking of a compromise by holding the Round Table Conference.

The arrest of Pandit Motilal Nehru has been a great disappointment to all who believed that the Government was thinking of a compromise by holding the Round Table Conference.

The arrest of Pandit Motilal Nehru has been a great disappointment to all who believed that the Government was thinking of a compromise by holding the Round Table Conference.

Simla, who wished to prevent passage of the bill from the House, decided that the best way to do so was to arrest Motilal. This was done on the plea that he was the Congress Working Committee was deemed unlawful and its members were arrested.

of services such as Army and Navy might be able to do so.

to differ from it. At any rate, the majority of the members of the Congress Working Committee were deemed unlawful and its members were arrested.

The arrest of Pandit Motilal Nehru has been a great disappointment to all who believed that the Government was thinking of a compromise by holding the Round Table Conference.

Herald, "unworthy of a statement." Without the least exaggeration it can safely be said that the Congress in its execution was helped immensely by the people as it derives its magnetic power from their spontaneous and willing allegiance. In fact, any attempt to scold the Congress Executive with the assumption that the situation will be eased will only make the problems much more serious and complicated. The *Amrita Bazar Patrika* has also rightly observed that the sympathy of even those who do not so long ago sympathized with the Congress in many matters will be drawn towards the leaders

MR. LORAIN

"The Conference in London will enjoy unfettered right of examining the whole of the Indian problem in all its bearings with the knowledge that its labours

ment will hope that Indians of all schools of thought whatever the attitude that some have hitherto taken, will be ready to share in this constructive work."

In these words His Excellency Lord Irwin addressed the joint session of the Council of State and the Legislative Assembly on July 9, hoping that "it might yet not be too late for wiser counsel to prevail."

Reinforcing his leaders of the background argument which the recent political events are not. His Excellency pointed out that many influences were at work, and of these the reforms were not the least effective to make it certain that the nationalists

don Conference, consisting of the spokesmen of Great Britain and India, would take free counsel and would later present to Parliament.

Referring to the Simon Report as the Government's own conclusions, so the Government of India would fall in their duty if they similarly did not approach the consideration of the Commission's report with a full sense of their responsibility.

Lord Irwin, then, had a dig at the civil disobedience movement which, he said, must be regarded as "unconstitutional and thoroughly subversive," and justified the promulgation of the Ordinance to kill "noxious meetings."

Concluding, His Excellency struck a personal note "As a friend of India,"—"the right and the best solution of the riddle of India would be found only by Great Britain and India joining together in search for it."

The special Simla correspondent of the *Tribune* of Lahore is of opinion that the Viceroy's speech is taken as a challenge to the reactionary forces in England who are making the Simon Report their bible. He tells them that the forces of Nationalism have grown far more rapidly than England has known, and to India he says that the ignorance of his countrymen should not be taken to mean lack of sympathy. He admits that Nationalism as such cannot be crushed and assumes that his repression is not aimed at crushing it. To congressmen his speech makes it impossible for Congressmen to walk in. The riddle therefore, is solved that, however excellent a constitution may

good will to work it will not be there and the situation will be further complicated. Mr. Vithalbal Patel, Ex-Speaker of the Assembly.

Commenting on the Viceroy's speech on the India Table Conference, the *Standard Chronicle*

outstanding fact that emerges from the latest pronouncement of the Viceroy is the determination of the Government to transfer the power of the hands of the agents of Britain to those of the people."

Characterizing the Viceroy's utterance as tantamount to a declaration of independence

This Conference have been clearly affected by the Viceroy's speech and the Viceroy's speech is a landmark in the history of the Indian movement.

The Viceroy's speech is a landmark in the history of the Indian movement. It is a landmark in the history of the Indian movement. It is a landmark in the history of the Indian movement.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Cont.)

Up to 1918, as is pointed out in paragraph 76 of the Asiatic Inquiry Commission's report, the law had the right, according to legal decisions, to treat as such on prohibited land and to carry out business on them. Section one hundred and thirty of the Gold Law of that year prohibited Areas from acquiring land in excess of lands granted after the promulgation of that law; and though it was not a hundred and thirty and one hundred and thirty-one, it was to prohibit Areas from exercising (fishing rights by reason of their being prohibited from doing so) or occupying such lands. The provisions of the Gold Law, and of the Townships Act have never been strictly enforced, and by 1919 a considerable volume of business had grown up on sites which Areas were not entitled to occupy. Such rights as existed on the sites were exercised and a considerable business for the holders and for their successors for 1919 by section one of Act 37 of that year since that date, the Government has not only tolerated but has encouraged and countenanced. It has been tolerated by Government by neglect to apply the provisions which are specifically provided in sub-section (ii) of section one hundred and thirty and sub-section (ii) of section one hundred and thirty-one of Act 37 of 1919, and the more general provision of section 1 of that Act. The Johannesburg witnesses seem to have over-estimated the number of sites which are in violation of the Gold Law (prohibition against the acquisition of rights by mining companies) and in the case of a continuing contravention to a fine not exceeding five pounds for every day during

which such contravention is continued." The subsection (2) of section one hundred and thirty-one (Restriction on residence of coloured persons on proclaimed land in districts of Class A)—and Class A includes Johannesburg—provide "Any coloured person contravening this section shall be liable on conviction to imprisonment for a period not exceeding one month, and upon such conviction the Mining Commissioner may cause any building occupied by or erected for the use of such person to be removed." I am not making any complaint that the Government have not done for these wretched people; I am only showing that the Mining Commissioner's Department are the villains of the piece. It has been "contaminated" both by Government and by municipalities—by Government by the issue to Indians unprotected by the Act of 1919 of trading licences and by the acceptance from them of licence fees, in the teeth of the recommendations of the Select Committee of 1919 in paragraph 21 of their Report; and by municipalities by the issue to such Indians of trade licence certificates from the date on which the Transvaal General Dealers (Control) Ordinance came into force, though as regards municipal authorities it is only fair to add that it is doubtful how far they had any right to refuse such certificates on grounds arising from the Gold Law.

49. Evidence has been led before the Committee as to the way in which these further interests have arisen, outside the protection afforded by the Act of 1919. It will be recalled that that Act protected an Indian trader or his successor in title only so long as the business was carried on in the township in which it was being carried on in 1919. The area falling for licensing purposes under the jurisdiction of the City Council comprises a very large number of "townships"—at one street corner three shops may meet, while it is common for one side of a street to be in a different township from the other side of the street. When the Act came into force, perhaps a year or so after 1919, the raising of the rent, to vacate the premises in which he was protected by the Act of 1919, it may often happen that by taking premises across the street he forfeits the protection which he previously enjoyed under the Act. The licensing authority is the same, but the "township" is different. In other cases the protection has lapsed because the trading has not been "continuous"—owing to bankruptcy or, more usually, absence. There have also been new businesses. It is hardly possible to give the Committee any figures to show how far existing businesses are protected by the Act of 1919, in many cases even if the facts were available it would be a matter of law whether the protection of the Act could be invoked. It is however only fair to give the Committee such figures as have been obtained by personal inquiry. The results of personal interrogation by Mr. Baring at 201 shops inside and outside of Johannesburg gave the following result, assuming that the answers given by the shop owners were correct and that they have been correctly interpreted in terms of the Act, in Johannesburg.

	In Johannesburg.	Outside.	Total.
Licences still protected	40	32	72
Unprotected Licences	92	24	116
Doubtful	4	4	8

It should be added that the above were taken at random and just "as they came." No attempt was made to select shops from any point of view. Beyond this it is difficult to say how far the results obtained are typical of the position in the Province

generally. We put these figures forward in a genuine attempt to help you to understand the position. We took 201 shops simply at random. I would not care to hazard a figure as to how many shops there are in Johannesburg.

50. Sufficient has, perhaps, been said to show that if the view is now to prevail that, contrary to the apparent policy of Government hitherto obtaining, the laws of 1919 should henceforth be rigidly enforced, there is a large number of Indian traders who will be faced with ruin, unless a generous measure of protection is given to interests which have grown up since 1919. Not only would the enforcement of these laws against all who cannot claim protection under the Act of 1919 spell ruin for the traders themselves, but it would prejudicially affect interests of all kinds in the areas concerned. Landlords who have leased premises to Indians, wholesale dealers who have supplied them with stocks, banks and financial houses, would inevitably be involved. In the 201 shops visited by Mr. Baring, the figures of stock alone (not counting value of premises, value of goodwill, actual turnover of business) were as shown in the following table.

Shops carrying stock		£1,000	£5,000	Over
Johannesburg	21	21	26	15
Rosebank	9	5	8	—
Krugersdorp	7	5	4	3
Nigel	3	—	5	—
Spring	3	—	5	—
Germiston	—	1	3	—

*Table contains figures for only 83 shops in Johannesburg, as fruit shops with a running stock have been omitted.

(To be Continued)

THE MEANING OF "NERVES."

People Who are to be Piled.

Many men and women are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

They are to be piled up in the future.

ઈન્દિઅન. ઓ.પિનિઅન.

ਪ੍ਰਤੀ ੨੮ ਮੁ.

ફીનીક્સ, મુંબયાર, તારીખ ૨૨ માર્ચ ૧૯૩૦

1994

“મુનિદાસ એપિનિદાસ”

원소이론, 다중 목적 관리기법, 전자 기술보도

[illegible][illegible]

ટેલીફોન ઉપર રાજ-
નાતની ચર્યા

દૃઢ વા ?

ਮੰਦਰ ਫਲੀ ੫

ਜੀਹ ਭੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾਮਨ ਹੋਵੇਗਾ ?

સેં. ૭ પ્ર. હેબાવિ! મેલુ મારા નરે જે! મહમ્મદ.

উদ্যম অধ্যয়নসমূহের ক্ষেত্রে,

તમે ઠાણ ચાલ કરો. પો: ઈ કાલમજાણ.

અમામ આત્મેકુલ કામગીરીમાં, અમારેકુલ અમામ, જેમ
જો, અદ્યક્ષશ્રી શ્રી કે. વલ્લભેશ્વર દેવ જી ! આવા કરે છે
જેમ, શ્રી રામ અર્ચના ! જેમ, ગૌડિય સંપ્રદાય !

[illegible]

કામચલાણ—શું ? અકબરના કારે પેલું એટીકાટી ! જાક
વારું એકે કાલજતો !

કાલમજાઈ—તેનું તો આજયે જીવનું હું કરીને !

મહાદેવભાઈ—જેમ કંઈ આશવાનું છે આપણે કચે કંઈક તો કરવું જોઈશે

કાસમનામ—પેલા ડેડિજવારા અને હોદ્દાવાની સરકારના
એજન્ટ સર કુર્મા રેડી એ લોકોએ બપાવ કરીને ખીલ તો પાડ્યું
કુકવેણ એના ?

મહામહારાજા પાદુ તે. હર્ષા મુકાફાત મણ પારિએટમાં
વખત ન હતો એટલે મુલાલી રામેશ્વર. જય્ય દોકડર મળ્યાને
પ્રમાણે કરેસો જે આગવી એકઠમાં દોષ વધુ ભાગના ફેરફાર
વચર તેને જાણીએટમાં પાઈ કામળ કરવાનો છે.

કાલમલાઈ—પેલા કાલિજવારા જાને એજલ છે તે જી તો
 દોડવા કરશે. જાણ, એ તો નવરા માણસનું કામ છે જાને
 તો આવી વેપારખાચી જરા પછી નવરાક નથી જવતી વજી
 નાજાચી. પણ એવ જાને છે એટલે દોડ્યામ એવ કરવી
 પડે છે. મકમલાઈ, કાલે એજલ એક એક દોટલો પાછોડી

આપણે, અકમલભાઈ—(સ્વમત) આ વળી ખીસ કાઢી વળગી ?
 ૫૨૫ કવર્ગ કરવ નહીં, કાલમભાઈ, ત્યાં જાણેની, કાલે
 જે કંઈ કાલમ પડેલાં તથાશ મેં ગાંઠે મોકલ્યા.

અહમદભાઈ - હાજીભાઈ, તમા ખીલવારા તારામાં કંઈ કરવું જોઈશે. તમને ખ્યાલ છે જાને જાનેસરીએ કાપેલો.

ખાતે, પણ ત્રી તો દાખલામાં વેપાર અલગ થયું જવાના છે. વરી એ પર ધારી કેલ વધુ મળે જાય છે.

કાસમજાણ—તે પટાવાઈ લખે છે કે મદમદમ હ?

મદમદમજાણ—૧૯૧૬ પછી લીમીટેડ કરીને એ પછી મેરકામટે અરિહી હોય તે એ પછી આ કાચો થયા પછી એક વરક આ રીતેની આમ પર દાંસર કરી ફોર્મ જેલમે નહિ તો દરકારને એમ કરી એ.

કાસમજાણ—૧૯૧૬ પછી મેરકામટે અરિહી હોય તે એવી રીતે કે કાચવત રીતે એ રાત્રી જો એવકમક હોય એવું એવી રીતે લીમીટેડ કરીને અરિહી એમ તેને રાત્રીર પણ કાચવત. પછી વળી મેરકામટેલક જેવી રીતે.

મદમદમજાણ—તે આતે તો હામી પછી તેમ કાંટાકામ પ્રન્ટરર મોર આતે હોય એવું એ નમ ન દેમ ન તેવી રીતે જનાવેલી એ પછી મેરકામટેલક ગયું.

કાસમજાણ—તે વરી ને દેમી શી કાંટાકામ પ્રન્ટરરર રીતે.

મદમદમજાણ—કાંટાકામ પ્રન્ટરરર એલે એમ છે, એમ જો મરેખરો વકવક મોરકામીતી હોય તે મોરના ફેર પણ જનાવર હોય એવું એ, મોરકામી આવકની વધુ મળે પણ મોરો રીતે મેરકામટે તેન પછી મોરો પ્રમ જે તેને મળે અને આ વધવર એ એને દેમી દેમી દેમી.

કાસમજાણ—આવકની વધુ મળે તેવી રીતે મોરો મોરો ફેર હોયરો તો આલી એક વરી છે, એમ કરી પ્રાસીરીયા વારી દુકાન છે તે કાસમ લીમીટેડ નમ કાંટાકામ ફોર્મ અને દેમી એવું વર રીતે તમા દુકાનમાં જે રી કામ કરી છે તેના એને તેના આપના નમના રીતે લીખત તે તો આલી નાંખની એવું તે એ પરમ છે પાંચ હ મેરકામટેલક કાંટાકામ.

મદમદમજાણ—કાંટાકામ મરી પણ વધુમદે ૧૧૧ દુકાનનું એમ છે એમ વત મરકામતો નમ પર કરી.

કાસમજાણ—તે મોરો વરી વરી કરી મોરના નમ છે કેલે તે ફેર મોરને વેચી મેરકામટે પણ મોરકામ હામ ની આવકના કાચવ તે જવળી મયા કે આ એવું એ પછી વેચવી પાંચની છે એવું ફેર ની આવકના.

કાસમજાણ—વેચવી તો એવું તો આરે છે ફેરના મુખ.

મદમદમજાણ—કાંટાકામ તો એવું.

કાસમજાણ—કાંટાકામ તે આવક મળે.

મદમદમજાણ—એવું તો ફેર રીતે આ વાત તો એ પછી વધુ ફેર મોરો મોરકામ નમ ને ૧૯૧૬ પછી એક મોરકામ હોય છેવર ફેર વેપાર કરે છે તે મયા મેરકામટે લ વેચવા છે. મોરો વેચા મોરો વેચ વરકનો વેચવ આવકે લ વેચી કાંટાકામ.

કાસમજાણ—મેરકામટે જેવી રીતે રહેલ છે ફેરકાર મુખ સ-સ નમ વેચી અને લેવા એ વેચ. તો કાંટાકામ વેચવા આવી પછી વરકનો ફેરમે આવક કાંટાકામ ના. કાંટાકામ તો તે મેચવાના વળી એવું નમી વેચવી કાંટાકામ મયા ૧૯૧૬ પછી એવું મેરકામટે એ એવું નમ કર મરે નાંખવાની?

મદમદમજાણ—૧૯૧૬ વરક પછી એવો મોરકામ તો જવળ પડવાનું અને ફેરકાર કાંટાકામ એવો કાંટાકામ આવે તો

જવળે રહેવાનું અને વેપાર કરવાનો વેચા એક રીતે મોરકામને અમિશાય લીધો તે તો એવું ફેરકાર મોરકામને કરી નાંખી છે તે પરમાએ તો એવીમળગેલી મુખીલી લીમીટેડની કાંટાકામ એવી જવળા કાંટાકામ આવકનું ફેરકારને મુખીલમળેલું થઈ પડવાનું.

કાસમજાણ—કાંટાકામ તો એવો મુખીલમળેલું કાંટાકામ આવે આમ રહેવા અને વેપાર કરવા જવાનું એમજ કાંટાકામ ને.

મદમદમજાણ—ફેરકાર તો એવું છે અને ફેર વેપાર ફેરકાર કરવાનો આવકનો મેચા ફેરકારેલીયા પણ મરકામને રીતેલીયા પણ મરકામના. ફેરકારની પછી એવું રીતેને મુલમન નાંખ તેમ.

કાસમજાણ—વેચા કાંટાકામ વેચી એવીમેરનું ફેર કાંટાકામ આવક, મોરકામ રીતે આવક, કાંટાકામ આવક, ફેરકારને એવામેર કાંટાકામ ફેરકારના વાતો મકાની મુખી કે સમાધાન સાઈ મુખ છે, પછી વળી આ ફેર વેચવા નાંખ રીતેની જીને પાંચ કાંટાકામ એવું મેચવા નથી રીતે.

મદમદમજાણ—કાંટાકામ અને કાંટાકામ પણ ફેર કરે તે મોરો મેચા એવીમારીક નાંખ એ આવક મુખીલમળેલું મોર કરે તે કાંટાકામ મયા તેના મરકામના આવકે આ આવક કાંટાકામ પણ કાંટાકામ મયા. પણ વરકના આવકે પાંચ કાંટાકામ આવક વાનું. વળી કાંટાકામને મોરકામના હોય તો આવે માને આવકની એમ અને તેમ આ ફેરકારના કાંટાકામ વત છે. મેચા ફેર ૧૯૦૮ માં પાસ કરી ૧૯૧૬ માં કાંટાકામ લીધો. આરે પાંચમેર કાંટાકામ કરી તે વરકના મેચા વેચાર કરતા કાંટા તેને મકીલમળત કાંટા આવકના મોરકામને તે લીધે પણ મુખો મારેલી પણ ફેરકાર પાંચે ફેર મેચા.

કાસમજાણ—ફેરકાર રીતે સત્તાવળા કરે એ ફેર આવકની મદમદમજાણ આ મકામ તો મરકામ આવક. આવક કાંટાકામ મુખી આવક કરી આવક એવું એવું મેચા.

મદમદમજાણ—વાત તો હામી છે કાંટાકામ લીધે આવક આવક આવકી મુખી મરકામ કરી રહેલ છે, એવું એવું પણ આવક મરકામ આવક એવું છે તો આવકે ફેરકારના, વેચા કાંટાકામ કાંટાકામ ફેરકારના મયા છે, તેને મેચા સમાધાનના મુખી મયા જવળ છે કાંટાકામ વરકના રીતે મયા. એવું એવું કાંટાકામ કરે મરકામ.

કાસમજાણ—કાંટાકામ મ-ડી મયા પાંચે આવક વાતો ફેર કાંટાકામ મયા છે તેને કેમકો કરેલી? કાંટાકામ પણ વિલાવત છે તેને કેમકો કરે, એક મેચા ફેરકાર કેમકો મયા?

મદમદમજાણ—તો, ૧૯૧૬ ના મોરકામ ને વાતો તેવોકા મયા પાંચે આવક પેનાનું કાંટાકામ મેચા, આવકે કાંટાકામ તો એવું છે. તમે મોરકામના આવકને ને?

કાસમજાણ—હા, જરૂર આવકે જરૂર આવકે મોર ફેર એવું એવું નહિ તો આ વખતેના આવકે મરકામ આવક છે. કાંટાકામના આવકે મયા છે તો પણ ફેરકાર કરવા એવું એ. અને વરી તો કાંટાકામના પછી એક મેચા મરીને જવળ નાંખ મુખીલમળેલું ફેરકાર નાંખ તેમ.

મદમદમજાણ—ફેરકાર કરીને ફેરકાર ફેરકાર મોરકામના આવક, કાંટાકામ, આવક, આવક, કાંટાકામના આવક રહેવાનું નહિ.

કામચલાઉ—કામી વાન છે ખરું પુરો તે બા દેવની
કરકર આવવાને કામચલાઉ મને છે આવજો જવું નથી. આજ
દુષી થી થીને જ રજા. જીએ ના? મને તો કામી કે બને-
વારીએ બે કારણે પસંદ થાય તો થી લેજો. એવ
પણ પ્રમાણવાનું ના છે જ ને? ત્યારે એના કામચલાઉ થી મુખીને
વેચાર કરાવે ને જાણ ના? ખરું જુ કરાવતો જ આવજો
કામીઆમાં જુઓની? કામીએ સુકા સ્વરાજ્ય સાથે જેલમાં
જાય છે. કામચલાઉના કામીએ તો સત્યાગ્રહનો રસ્તો પસંદ
જાતો જાય છે. પૈતા મેળવ્યા તેમાં શું યેલું? માન આપજો-
કામીને જુવું જ પણ: મેં કાનું કંઈ નહિ એ કાનું કહેવાપરું પેટ
તો કાકાં કુલરા પણ રખડીને બેઠે જુલ કાકાં આ? કેમથી
જુઓ તો? જાણી જાતના દાક બોમને ને જોઈ કરે. 'કાં રે
જ પણ ને જાન ને મારાન બાંધતો પણ કાકાં નહિ રે જાતો
વાત તો એક બાજુએ રાખી કાલી કમરે ને જામને કનકરે ને
મકમકામકા—કીકે ભાવે, બીડીમી આવજો. 'પેલી એક-
રીન ખીચર પેસેલમાં રવીવારે મે વોમ મેટામ છે
"કામચલાઉ—કાં જરૂર જાણીકે, કીકે ભાવે સલામ
અલેકમ

મકમકામકા—જાણીકે સલામ

વાઈસરોય સાહેબનો હરખાર

એક કાલ્પનિક ચિતાર

લેખક—પ્રાગણ ખંડુભાઈ રસાઈ

(મમા બાકથી આજુ)

સ્થળ—સીમલાનો સરહારી હરખાર રૂમ.

સમય—દસ વાગ્યો.

ભેડી હરવીય વાઈસરોય સાહેબની સુંતવણ સમજી જાય છે.
વાઈસરોય સાહેબને આવજો કરવા તમારો પોતાની પુરલી જરા
નજીક લઈ જઈ જો જાવો કરે છે. 'વાઈસરોય' સાહેબ દુરત
આવજો લઈ કપાળેથી કાલ લઈ લે છે. બને જમાણાના
અવનર સાહેબ વરુ દાંડે છે.

વે.વસંત—સર સાહેબ, તમારે હજાકમ સર્વિયજાની
કાલની ચી રિચારી છે?

જમાણાના અવનર ન મદાર મુખ્ય કરા અરજ વળી જ
જાણ છે. મુખ્ય કામચલાઉ મળ તો કજી કાંઈ નરમ
લેવાય પરંતુ આ બાજુ બોધથી તો ખોટા બેચારી નીમકના
કામચલાઉ કામી જઈ માધાએ કામ કર્યો કે આખા જમાણામાં
આરે બાજુએ બાજુ ભેડે એ રખાણો મચાવી સુક્યા બાજુ
ભેડો અક્રિસાર્યા કસ સજાતા નથી એ ભેડોને તો માર-
કાકે અને જાંબેળાની નીતી પસંદ છે કમકામમાં રાજ
છીને મેસેલને કહી. રસ્તાએ માં તોફાનો કરે. પેલીસા
કિયર પરવડે છે અને કામ આડીએ સળખાવી મુકે અને
વુલકા સળખવા હેર હેર મારા પેલીસે ને આરે દિગવજા પડે.
પેના નેજાતમાના સરહાર સુખ કમ અને જાન કમકામના
મેવર એક સુમાએ મેનાં કાથી તોફાનો કર્યા. તેજો આખી
જમાણાની મળને. પકેલથી સુકી. સુખાકાવે પકેલથી એ જોલખ

પુરો. એવ સુખા જામમાં મરો કલે. આં મીડીએ બચીને
તેજો જરમી કોઈને કોઈની મુકા અને કાથી કાકે ને આખી,
મે'અરમા સરહારને વરેનેજો જાણું કે આં જાંબેળાં' બે.પડી.
રાજકેલો છે બને પાડી કેસે મકાનો.

વાઈસરોય—એમાં તો તમે મોઝો સુખ કરી. જરમા સુધી
તને 'સપેમ' પડે' એ કમકામી અને 'જાંબે' મે' સે' રસની
તેન સમ્યક.

જમાણાના અવનર—નામદાર, એમાં શું શું કરું? જમાણી
સરહારો એ કાકેલના 'કે'તેર' કે'તેર' મરે સંજન સન
રસમી. 'પરેલ' 'પાટ'માં નાંખાવીને બાજુ કે'તેર' બાજુએ
માં 'આરે રાજકેલો' સુકો નથી મેટમે તેને મામ નામની
સમ્યક કરી.

વે.વસંત—મન મુખ તો આ જોડાયા, તમારી સરહારી
કાંસી લઈ અને મારી પણ આજે રજાની મહા તે જુલો
જાંબેળાં મે' મન મુખને જાણતો જાણે અને પ્રગતને
તમારી લખાં સાથે મારી મળેલ કોઈની.

જમાણાના અવનર—જર હરખાર પામ, આ જોડાયા,
નામદાર, જરમાની સરહારો એનાં મોડો દોષ છે. એવ સુમા
આં કમકામીવાની જોલ પુરી કરી દુરત મામ કલકે ને આખી
જાંબી મળ તેની પાછળ કુદી પડી. તેજો આડીને દુરકાલ
કાંસી મરે વજા, આં જરમા, જાનું તેમની પમ દાલત
પાડી તોફાન કરે કરાજ્ય કાંઈ જાંબે પાળીએ નુજા
કેવર મળી બદાર કરે પામ તને મે' પરી મકાની પાળી
સમ્યક કરી જોલમાં પુરો છે. નામદાર, મે' આવને જાણીએ કે
બાજુ ભેડો તો જાંબે જોળામાં માનનાશ છે. મીડનાપુરમાં જેવા
એક રાજા ઉભી લઈ તેજો મારા પેલીસેની રાજા જર કુમલો
કરી કાંઈવારે કુટ્યા અને જાંબેળાં નાશી જવા. એ રાજાને
પકેલનાં મારા પેલીસેને આરે મુલ્યવતમાં ઉતરવું પડ્યું. એક
જાણુ આવી તેજાની રાજાએની સાથે કામ સેવનું ખીજી
બાજુ નિમકના કામકા તેજાનાસાએ આરે કામ લેવાનું નાજી
માજી પરદેશી કામના દોષો કેવર પાડીએ, આમ આર
જાણુએથી અને પ્રગતને બીડમાં નાખી દીધા છે.

વાઈસરોય—તમે કીમોને પણ પકડીને જોલમાં પુરવાનું
કર કહ્યું છે. એથી શું મામલો સુધરવાનો છે? પોતાના કેસ-
કામોને જોલમાં જાતો બેડને તો મુકાલમાં મુકાલ માલસેલને
કામો લેજાવાના. એથી તો એક જાણતો જાણતાને જાણે
કેસી જોડેમાં વધવાની અને લમારા હલાજાની રિચાર કીકી
વધુ અરજી જવાની વળા કીકી સરહારની સામે જાંબેળાં
પ્રગતને જાંબેળાં વિરુદ્ધ જાતો કે કાંઈ સરહાર આં જાંબેળાં
કેવર પણ કાલ નામ છે? કેવર પણ પ્રગત માધી મને એવા
સમાચારે જાંબી મળતા કે જુ જરાયે કાંઈ લઈ કહ્યું.

જમાણાના અવનર—નામદાર, ત્યારે આરે શું કરવું? આ
રખાંસેવનાં રાજાએને કાસેબેની આંદર મુકી લઈ વિચાર્યા-
એને જાણે છે. કી જકાર આવી નીકળવાનાં પેડીએ પડ્યા.
કેસમાં મુક આજુએ 'કે'તેર' આરે આતનાં નીકળવાને
કાલ રાનું કેવું? જાંબેળો તેજો કાંઈ જાંબેળાં પ્રગતને
એવું જાણીએ. કાસેબેનાં કાસેબેનાં જાંબેળાંએ જાણે
નેજાવાની પુરવડે કીકી રજા નેજાવાની ના મે' કાંઈ પાડી
રજાસા કીકી જકાર નાજીએ જાંબેળાં નેજાવાની જાંબેળાં

વાપરીને હમણાં જે જમીન જેવી તેમાં એવી એથીયારીક હલમ નાખી છે તેઓને ખારે સ્વદેશીએલા સ્વદેશીમાં તેઓ શીકરો ખરીદે તે તેમાં કાઢને વાધો ઉત્તરવાપરું રહેતું નથી અને જમને એ પણ સ્વદેશીએ છોડે છે અને તેઓ આપણી વચ્ચે રહેલા છે તે તેમને પણ જીવવાનો અધિકાર ન મળે પુરે પીપત વરતા દાવ મળે નહીંકમ વસવાત તેમને ખૂદ મળવી ન એછાં.

હમણાં હું આમાં શેડ તરફ મળે હતા, એરીયાથી તે રસ્તા તરફ નહીં છે. ત્યાં કે જે લીટી કુટુંબ બનીવામાં છેક પારાથી નીનની આદર રમેલ બનાવવાનું પ્રદર્શન કરી રહ્યું હતું. તેનો પુત્ર છે અને વાસ બહેર રસ્તા સુધી આવતાં હતા. આ જાત જગ્યામાં બીજાં પણ થઈ તેમને કાચ છે અને મોટા માણસ કે છોકરાઓને ત્યાં રહીને વસારે થવું અદિસલામતી બરેલું નથી. શું આવી રિવાજ અદાવાત માટે કમનની ફાર્સે રસન માટે આવેલો છે નહીં પણ એ આવેલો સુરોષીયનો છે જેઓ કાદે કરે કાદે છે તેનેજ અવરજા માટે છે? આ વત આપ કોમર શેડ અને દરખત મહેલ નથી. પરંતુ બરોની બંદર વરતા સર્વ સુરોષીયનો માટે છે. છેલ્લે થોડા વર્ષમાં કમનની બંદર થઈ સુરોષીયનોની મર્યાદા દર્શાવેલા હતા તેથી તેમને એ વત રેડા રહીશો! અપ્રત કાચો અને જેમ અને તેમ જલદી એક મોટીમ મોઢાવો અને સુરોષીયન મળની મુજબને મારે દુરવ આવેવાની છે:

કાર્ગિસીસર મરે બોલે છે

તેમણે પણ અવાજમાં કાર્ગિસીસર નામ ર મરે પરંતુ માં કાચે છે કે માં જે ધોષસર જેમણે દોહીઓના પત્ર પેસારા અંતર્ગત લખ્યું છે તે વિષયમાં જે અધીયમને અપાવે થશે કે આ પ્રશ્ન ઉપર વિચાર અસરવ. એક સમય કમીડી આમરે કમ કરી રહી છે. દોહીઓ સુરોષીયન સલામોમ, સુલતાન અમ છે તે વિષે મારો પોતાનો અભિપ્રાય જણાવવાની તક હું લઉં છું. આ પ્રશ્ન એવો છે કે જે વિષે વોડ' એસોસીએશનના થઈ કામ કરી કહે છે જમીનના માલીકને. અમુક વર્ગ એક મળે રહતક રીમાં એવી એથીયારીક હલમ નાખવાના પ્રશ્ન ઉપર તેઓ સંમત ન થઈ શકે અને આદી જે આખત ઉપર વોડ' એસોસીએશનને એ સળવળતી અતેવાની કામ શકે છે અને જે પ્રમાણે કરવામાં કહરીઓને મદદ કરી કહે છે. કહતાં આ પ્રશ્ન ઉપર વધુ ચિદાજ સમયમાં જાણવું મળશે.

હીંદીઓ માટે થરનો પ્રશ્ન

'નામો' જે સહીયા 'મરકુરી' પત્રમાં એક લેખક કાચે છે કે મરીમ વર્ગના દોહીઓને માટે થરોની સમવક માટે શું કહ ન કરવું જોમએ? તેઓની આપક પ્રમાણે થરનાં કાર્ગી બરી કદ જેવાં થરોની સમવક થવી જોઈએ. આ વિષયમાં સુરોષીયન પ્રજાત મટે પછી સમવક કરવામાં આવી છે પરંતુ એથીયારીકને માટે કશું કરવામાં આપ્યું નથી અને તેને પરીક્ષાએ તેઓને મમે રાં રહેવા આજુ બજુ પડે છે તેમના પમારો એકલા કુંડા હોય છે કે તેઓ પોતાના કુટુંબ માટે મોટાં ઘરો રાખી શકે નહીં અને તેને પરીક્ષાએ તેમને નાની જગ્યામાં સહમળને રહેવું પડે છે. મણી વર તો એકજ એરકમાં આપુ કુટુંબ રહે છે તમરા પત્રમાં એકાદ અર્થ-પત્રીને લખ્યું હતું કે હીંદીઓને પણ ખારી રીતે રહેવાનો અધિકાર છે અને તેઓ આરી રીતે થરી રીતે રહી કહે તે આપણે જોવું જોઈએ. વેપારી વર્ગ માટે હું વાત નથી કરતો પરંતુ

મરીમ વર્ગના દોહીઓની વાત કરું છું. તેમાંના થકા આજુસો સળ તમજા મન રાગા હોય છે અને અપ્રત કમ કરવારો કહરીઓ હોય છે. આપણે ગિરાઓને એટલેજ તેમને પણ આરી રીતે રહેવાનો અધિકાર છે

તીરછી નજર

કહે છે કે હોંદુસ્તાનમાં સવિનયનમની કદત આવે છે તેને કાંધે પણ વિલાવતમાં કાચો માણસો કમવધા નીનાના થઈ પડ્યા છે. હમણાં વિલાવતના પ્રધાનમંડળે આ.કા.એ તેવાર ક્યાં તેના અભ્યાસમાં આવે છે કે વીજ કાચ અગીઆર દળાર માણસો વિલાવતમાં થઈ નીનાના થઈ પડેલા છે વિલાવતના કાચની મીલેમ કાચ કળા અગ્રુરમાં ૪૨ ટકા માણસો આજે થઈ નીનાના થઈ પડ્યા છે! અમથમ! પરેથી કાચના અધિકારની અગવળ બેરમાં તો કહ્યું કે જલ્દી માસવીજ કોલમ કાં થઈ એકલામાં તો વિલાવતની આપ મેસી બધા થગી. સમસે મેકોનલ કાલ, કહે તે હોંદુસ્તાન કાચથી તબર સવેલા કહાં થો. વિલાવતના મજુરોનું હોંદુસ્તાને આજ સુધી ખુબ બરું બરે, પોતાના અધ્યાપીને તાગા શુધાં રાખી તમરી મળના પેદ આજ સુધી કાચ, કહે હોંદુસ્તાની તમક નથી રહેલી કે તમારા પેદ કાચમાં ૧૫% કરે મક અગ્રેજ અમસે સાદ સાદ વાંક છે કે હોંદુસ્તાન એ આપણું સર્વસ્વ છે. એ આપણથી ઊંઘાવજ નહીં તે સાથેજ કહે છે કે વિલાવતના કરે કરે પેડમાં ચાર ઊંઘામ હોંદુસ્તાનની રહેલી છે. એ એમજ હોય તો વિલાવતમાં એકંદરે રેલના પાછો કહો! હોંદુસ્તાનના સર વામજા જેવા એકાદ અર્થ કાચાને રાજી દેખજ કોનરેસમાં મેકલવા જોઈએ. તે વિલાવતની કોલમની મજુરી કરી નામે અને કરે પેડમાંથી ચાર ઊંઘામના કિસાને હીંદને પાછી આપી દેવાની માગણી રાજી દેખજ કોનરેસમાં થાય તો કમર હોંદુસ્તાનને કાદે તો થી કોળાં થાય! વિલાવતનાં મિશીડ એક થી મોડ' કોલ દેડ માં કમવધુ. પ્રકામે પણ આમની સમામા વેપારની પરીસ્થિતિ વિષે અવગોહન કરતાં ઉચ્છેજ કયો? કે હીંદમાં સવિનયનમની કદતને કાંધે વિલાવતનો કાચ કનો કદેમ થઈજ અપર મકામાં છે. હીંદી સરકારને કાંધના-મ મેમર સર ન્યોમ' સુસ્તર કપાળ કુટે છે અને અજાણે છે કે જુનની આખરી સુધીના તિમાસીક કરકમ રેવન્યુમાં સવિનયનમની કદતને કાંધે પેડ ૭,૬૫,૦૦૦ ની બોલ સરકારને આવી છે. આનો આવી કરકમ રેવન્યુની વાત થઈ. એકાના કર, અમથની આરો, અમીન મહેસુલ કાલ વાંદીની કુકાનોની આવક એ બધું તો જરા ખરે રહીને અજાણ મેસામેની કાદે અપર પડો કે રેલથી વિષે સો થાય છે!

સમસે મેકોનલ કાલ જરા દુરખંદથી તો ખરો, વિલાવતમાં મજુરોનો મેરો વર્ગ જુએ થરવાની અણી ઉપર આવ્યો છે અને તેમાં કાંધની કાંતે મેરો કાચ અજાણ્યો છે અને હીંદને કહે આજુપીથી હુંદવાનું બની કાંધે નહીં એવી તેની ખાતી થજેલી હોવાથી સર્વેસર્વે અંદર અગ્રુર ખાતી સમામાં તેમણે એક આપણું કુટુંબ તેમાં લોહાને ખાસ્સી સોના જેવી સુલ્લ શીખામજ આપી કે કામ કહે તો જમીન ઉપર પાછા જાઓ! અને એવી બોલો પરંતુ સોમ આમકમાંથી આજીને કહેશમાં એકા અમેલા છે તેમને એકમ સમય ક્યાં તિવાય કેવી રીતે કેલવડે ખરે ખરે રકમતર થઈ કહો. સરકાર

દરવાજામાં સીધા રીડમમાં બેસી દેશપાઠ શરૂ કરવાનું તો સાહેબ
આ સરકારના કમલા તો એવા વિચિત્ર કે અમારા જેવા
અમલક મજાસો તો એમાં કશું સમજે નહિ. (એક કામળ
કહાડી બાંધે છે) જુઓના, સાહેબ આમાં શું ચીંતરી માર્યું છે?

અધિપતિ—કામળ વાંચે છે અને જણાવે છે. આને
સરકારી ભેગર ખાતાનું પ્રકાશન-પેટન્ટનો કામળ બાંધેલો છે.
એમાં તમને લમતી ઝોરીએ પ્રથમ દિવસે બોલાવ્યા છે તમાર
દરજાએને પણ બોલાવ્યા છે અને એક ઉદ્દેશીયક ૩૬૬૬૬
રજાપવાનો વિચાર ત્યાં કરવાના છે. તેમાં તમારો શો અભિ-
પ્રાય છે તે તમને પણ પુછશે.

વાચક—સાહેબ, એ પણ કાઠસીય કાની? એમાં અમારા
જેવા જાણેલા શું સમજાઈ ચેરબોની થોડીય તેમાં બંધને શું
કરીએ? નહિ કંઈ બોલ્યા? આવશે? નહિ અવાજ મુકે તે.
અમારું હતાં આવડે? એ સેડા અંદરમાં ઝોડપીઠ સાંકપીઠ
કરે. જ્યે તેમાં શું સમજાશે? જ્યે તે અજુર માણસ
એ ૩૬૬૬૬ કાની સાહેબ?

અધિપતિ—તમને શું યાદ તો નથીને? નિરૂતિ સાબળે.
હું તમને બરાબર સમજાવું. મરણવાની કશી જુર નથી.
આપણી અંતરજાતિથી દુર ગેમ્બોના મુશ્કેલી બહોં એમની
વચ્ચે વચ્ચે આવ્યા તે આ દેશની સરકારની કામલા જુરબર
સમજે ને જાણે. આ આ પદે આ આ ને જાણતી
તમારી જોઈએ તે કરવાની જોઈએ.

વાચક—આમાં વાત છે સાહેબ.
અધિપતિ—જુએ, આ દેશમાં કામલા નહોતીય પડેલી.
કામલા શેજની લેખક છે.

વાચક—એની તો મને ખબર છે. એ પાઠોના મુખ્ય
સંસ્કાર જાના ન હોવામાં છે અને તે વડે પ્રધાન કામમાં જ
અમારું વર્ગી અમલક સ્મરક પડે. પ્રધાન હોયો તે સા, આ,
પાઠોના સંસ્કાર દો. તેને હોજેએ મુશ્કેલીમાં હોયે એ જોઈએ
એ કોઈ હવે સજા કરે છે.

અધિપતિ—જાગર છે. જાગરક સ્મરકની પાઠો જોરવાળા
હતાં તેને નેજનાલીય પાઠો એકઠે કાચે કરેલે. એમ ન હોય.
એકલે તેની સાથે લેખક પાઠો બળી અને જાણે એક જાણે
જાગર સ્મરકને હોજે. આ જાગર લેખક પાઠો અને
નેજનાલીય પાઠો અને મળીને દેશનો કારખાત મજાસો છે.
પ્રધાન મજાસો લેખક પાઠો માણસ પણ પ્રધાન તરીકે છે.
મજા મુશ્કેલીમાં તે નેજનાલીય પાઠોની જોડી વધુમતી લેખ
હતી કે લેખક પાઠોની મજા સીધા પણ નેજનાલીય પાઠો
પ્રધાન મજા જાનાવી કરે કરા અમલક હોજેએ લેખક પાઠો
સાથે સમજા અમલકી રાખવા એ પાઠોના સમજોને પણ
પ્રધાન તરીકે રાખેલા છે.

વાચક—સાહેબ, તમારે હાથું વાંચુ છું એટલે એ વાત તો
હું બરાબર સમજું છું.

અધિપતિ—જાણે સાહેબ હવે અજુર પશુના મજાસો પણ
પ્રધાનપણા જાણે છે એટલે આ દેશના અજુરોને જેની રીતે
જામ મળે, તેના બાળો જેની રીતે સમજાવે તેની તેઓ કામળ
રાખે છે. અજુરોને વાત અને દિવસ મજા વેલકે કરવાનું હોય
અને તે ક્યાં કરા તેનો કોઈ અમલકી પુરતા પ્રમાણમાં નહોતો
ન મળે. જુડી વાળાને ત્યાં મેલાર કરી, વધારેમાં વધારે કમાક
કામ આપી જોડો પધાર મળે. તે કુટુંબ સાથે આરી રીતે
જાડી પણ ન કરે એવી, વિચિત્ર જુડી વાળાને આ જોડે કે
કેડીવાળાને ત્યાં નોકરોની હતી. એ અમાનો હવે વહી મળે છે.

વાચક—ખીરુલ આવી વાત છે સાહેબ, આમાં હવે વોલ
મજાસો. અને એ સર્વ અજુરોની જાણમાં મજા છે.

અધિપતિ—આ દેશમાં અજુર વર્ગે જાણે તો એટલે, નેજા
આમજ વર્ગી મજા કે જે આ દેશના સમજા વહીવટમાં વેલ નો
મજાસો વધુ વધુ મે મજા છે એ પ્રથમ તો અજુરોની જાણ
જોડો હતું નહિ. તેની અજુરોમાંથી કમાણી કરી જોડો કોમ્પો
પોને જોડો પડાવી ન અમલકી મજા માટે કામલા અમલકી.
છે કરેક જુડા જુડા જાણોના અજુરો કરીને વેલે બરેક
માણસને મારે વધુ વધુ વધુ અમલકી આમાં કોમલા
કમાક કામ કરેલું તે જાણે સમજાવી સરકારે નહી કહું છે.
તમે જેલી જુરી મેપડીની વાત કરી મજાને તે તો દરજાને
આ કામ કરનારા અજુરોને જોડે જેડી પધાર અમલકી તે
કોમલા તેમાં છે. અમારું રીતે કરેક જોડા જાણોને આ
અજુરોના વધારો નહી કમાણ છે. ધાંજીને મજા, સુનારને,
ધાંજી, કરનીય જાનાવનારા, હોરોમાં કામ કરનારા, કોમલા
માં કામ કરનારા, એમ કરેક અમલકી જોડો કરનાર કોમલાને
આ કામ કરતા અજુરોને જેડો વધાર અમલકી તે કામલાથી
નહી મળે ન છે.

વાચક—હું તો સાહેબ માનવો હતો કે જ્યે દરજા લોકોનો
ઉપરજા અવા જુમલો હતો પણ અમારા આજેવા બીજા
પણ છે અમારું અજુરોના જાણે મજા જોડું છે સાહેબ.
જાણે તો આજેવાની આ વાત રહેવા દો. આપનો સેમલ
અમલક છે. આપને તો અમારું પણ મજા રહ્યું. હું કાલે
પાળો આવીક લાઈ આમજ સમજાવનારો. તમારો આજે
સમજ થાંધો તે માટે માફ કરો. જો માનાર.

અધિપતિ—જુ યાથી કાલે વધારને વધે માનરજ બાઈ.
(અડક).

“નહિ નમશે, નહિ નમશે, નિશાન”
જુમી ભારતનું”

પરિત મેતીલાલજીની વીરગત્તા રીકરી

નેહરુ કંઈ બની અમલકી જોડોની વીરગત્તા

અમલકીની અંદર પરિત મેતીલાલ નેહરુ દારી મુશ્કેલી
જોડો. આર. પરિત અને નેહરુ કંઈ બની અમલકી જોડો. આર.
વધુ રહ્યું કરી વિચારપૂર્વક અને સરકારી કોમલા ઉપર
જોડી રીતે કરે મો તેનું વધારે દેશની નાખતારે વધુ
પરિતજાને એ વીરગત્તા રીકરી નીચ મુજબ આર. જે

અમને વધુ નીચ જુડી નાખર મો આજો દરો અમારા
માના પણ વાચક યા જાણે કરા રજીય વધારા સરકારી
કોમલાના મજાના થીયરે અમલકી કોમલા રહેવા છે. કમા-
લાની કોમલા.

અને અમારો પ્રિત જુમી જોડો, કંઈવા દો. જાણે સમજો
(ના. કમી જુમલા) પ્રિત કાળે સાડા છે વધુ હું મેલાર
કામ વધુ આજુમ મજા. આજુમી જુમીને વધુ વધુ જુમી-
સોજે જેલી લીધી હતી. અમારા વિચારબોધી પણ અમારો
અંદર હતો. કામાના હોર મારુર કોમલા મેલો અને કમા-
કરની સાથે સહેલો મોકલો તેમાં સમાધાનીની વાત હતી.
કામાના વિચારબોધો જ્યે જ્યે કમાને તેમ કરે તે માટે તેઓ
સમજ થવા, એટલે કે રાષ્ટ્રીય વાવડો કરવાનો. નીચર.

મીસીસ ઉમા નેહરુની સંમતિથી આ મેં મનુષ્ય રાખ્યું. જામે અંદર ગયા. આમારા વાવડો અડાંબો. રાષ્ટ્રીય વાવડાનું સમીત આપું જામે વિદ્યાર્થીઓ આમણ બાવજી કર્યાં. આ સર્વ કાર્ય આનંદમાં પસાર થઈ. ડૉ. વિઠ્ઠલ, ડૉક્ટર વીજય, વાલ્મીકી-ભેંસર અને મી દીંદર સર્વ જોડવા ઉપરથી જોવા હતા.

આ વિધિ થઈ રહ્યા પછી સરકારી કોમેન્ટ દસ વાગે ખુબી મીસીસ ઉમા નેહરુ, મીસીસ રમાય કુમારી નેહરુ, મીસ કોન્કા નેહરુ, મીસીસ ઈડ અને હું ત્યાં હાજર હતાં. કોમેન્ટના મેસેજનું દબ્બ જોવા બાવડ કર્યું. કોમેન્ટ ઉપડવાનો આ પહેલો જ દિવસ હોવાથી પણ અમારો પોતાના ઈકરા સુધે આમણ હતા. આ જ્યાં માત્રાએ જોઈતાં જ્યાં કરતાં કરતાં કે રહેને તેમના ઈકરા આપી સાથે આવી અને તેરલા આપર તેઓએ તેમના હાથ પકડી રાખ્યા હતા. તેઓ તેમને જોડવા ઉપરથી નીચે ઉતરવા કેતા નહતા કેટલું હરખાવક દબ્બ. મીસીસ વાલ્મી આમાર ઈકરાઓ વાવડાના બેજ અને અંધી ટોપીઓ વિધર્મીઓને જાવતા હતા અને તે પહેરવાની મામણી તેમની પાસે કરતા હતા જાણર મુકરર કરેલા સમયે મેં વિધિપુત્રક કોમેન્ટ ઉપર વાવડો અડાંબો અને બાવજી કર્યું. મારા જોલી રહ્યા પછી મીસીસ ઉમા નેહરુ બાવજી કરતાં કરતાં. આપર તેઓ બાવજી આપતાં હતા ત્યારે જોડાએક એડીવાળી જુએના બબાજી જવા લાગ્યા. જામે સર્વ જમીન ઉપર બેઠાં હતાં જાણરી નજીક જોલીસના પોકારો થવા લાગ્યા. 'ડેમ થિસ' મી કોમેન્ટ નીચે તોડી પાડો. અને શુ બનવાનું છે તેનો હું વિચાર કરું તે પહેલાં તે આરા વાંતા ઉપર અને પેડપાં એડીવાળી જુએની કાતો પડવા અડી! સર્વજન હું જાતી રહ્યું છે તેની કહી બમર પડી નહિ. અને અત્યંત કુશ્મ કર્યું કર્યું હું પ્રુક્કલ ઉપરેસાઈ ગઈ હતી અને મને બારે કોષ ઉપજ્યો અને આઈ ક્ષેત્રે જોડીથી બરાઈ ગઈ હતું મારા કાંત ઉપર એક જાવ લાગી હતી. મી દીંદરે વાવડો ઉતરી થેય આરે હાથ લગાવ્યો. હું તરત ઉભી થઈ સર્વ અને કર્યું. બરડા અને વાવડાને હાથ આરાધ્યો તોઈ અડાંથી દુર દહી જા' તે એક કમણું પાકળ હાથે. આમાર ઈકરાઓ વાવડાની આસપાસ ફરી નજીક અને જવના પે કરો કરવા લાગ્યા. મી દીંદર બીજાઓને મદદ માટે જુમ મારવા લાગ્યા. મેં વાવડો દુરતજ એક રવજસેરકને આપ્યો અને હું મી. દીંદર તરફ આવી. આડવામાં ને બીજારી મીસીસ ઉમા જમ્બ જેમ તેમ ઉભી થઈ. અને તે પણ આમણ આવી. આપારી જેડી જામે દીંદર હતા. ઈકરાઓનું ટોપું પાકળ ઉંચું કર્યું. જામે જોડવા પાસે આઈ.

મીસીસ ઉમાએ પુકા 'આમાર ઉપર આવી રીને કુમરો અવાનો જુલાઓ હું તમારી પાસે થાયું છું'

મી. બીજર—આમારી કોમેન્ટની જમીન ઉપર વાવડો ઉગડવાનો લમને અધિકાર નથી. બહાર નીકળી જાઓ અને તમારી મીસીસ ત્યાં જાશે જામે તમારી વચ્ચે નહિ આવીશ

મીસીસ ઉમા—અહીંથી બીજરુજ અહીંશુ નહિ. જ્યાં સુધી આપરો જામે કાવકમ પુરો ન થાય ત્યાં સુધી હું અહીંથી અમવાની નાખડું છું

મી વીજય તમને જાવરદલીથી બહાર કઢાડીક મરા તરફ જોડને. લમને દુરતજ પકડીશું તમે આ અમને છેલ્લે મેં કર્યું. પછીજાવરસ રીતે. જેમ જામે તેમ જાવડીથી અને પકડો.

મી. બીજર—હું તમને કે બીજા કોઈને પકડવાનો નથી અને મેંજેજા કરવામાં કો શાવરો છે? તમારામાંથી 'કોઈ' પકડાવા

માનતું નથી. પરંતુ આ ઈકરાઓ માથે અહીંથી જ ત્યાં જામે મેં કર્યું—સર્વ કામ અમણ થઈ ત્યાંજ અહીંથી જમણ અને ઈકરાઓ પજી હું આ સુધી કુશ્મ ન આપું ત્યાં સુધી અહીંજ રહેશે.

દીંદર—હું અને જુબી મઈ જામે છે. તમે તો હું જમણથી જોડાવતાં જાઓ છું. જામે તને આવી જોડા અને અમણેજ માથ છે. હવે જુરાન ઈડી, મારી સભાક માન જામે જોર-બરજા ઉભી ન કર.

મેં કર્યું મહેરમાની કરી મારી માથે મિમત નો કાવો નહિ કર. તારા કુશ્મ લેકમ અને કાવો મારવાના આવી જામે હવે હું મીનતાનો કાવો કરે છે?

દીંદર—મેં જોડી આમણ આપવાનો પ્રયત્ન કરી તો તેમણે આ બધું કાઢન કરવું જોઈક. અમવાજાક કહેરે કાવો લાખ્યા છે? તેની સાથે હું જાત કરવા માયું છું.

મીગીસ ઉમા—હું ઈકરાટર જુ તાર જે કહેવું હોય તે બે.બ.

આ વખતે કોમેન્ટ યુરસે થઈયું 'ટોપું' જોડવાના પમથીયાં સુધી થઈ જાઓ અને જાવ-જારીથી એડીસમાં જવાનો પ્રયત્ન કરવા લાગ્યું. મી. દીંદરે કરવાને સંધ કરવાને કુશ્મ આપ્યો. મેં કર્યું કે જો તમે કરવાને પ્રયત્ન કરતા તો હું પોને લમાઈ રહજી કરીક અને એક પણ માથસને જોડીસમાં જવા કમ્મ નહિ. જો તમે કરવાને સંધ કરશો તો રોજાને હું અડાંથી કમ્મ નહિ મી. દીંદરને આજર' થયું તેણે કરવાને પ્રયત્ન કર્યાઓ. મેં કોન્કા નેહરુ અને મીસીસ બે.બ.ને જોડાવી અને જામે જોડીસના કરવાના પાસે જઈ ગયાં. મેં વિદ્યાર્થીઓનાં રોજાને અપેક્ષ કરી રાત રહેવા રાખાવું જામે પકડા જમ્બ મીસીસ આજુ રાખવા અજાવું વિધર્મીઓ દુન વિધર્મીઓ આ મા દીંદરને મરે આજર' લાગ્યું. મીસીસ ઉમાએ તેને અજાવું કે હવે હું પછી જાઉં છું. આઈ બાવજી પુરૂ કરું છું તમે તમારી કરજા અમણે. તેણે પોલીસને ફોન કર્યો. અને જામે બે રાજ'સે લોને ફેલેજના મકાન ઉપર અડાવું જામે મકાનને અમળે રાજીવ વાવડો અડાવ્યો અસ ઉડીસને વાવડાનું રેવી બહારથી જાવત કર્યું તે મારે કહેવું જોડાને. તેને અમણ રીતે પડ નહિ જુડવા માં આવી હતી, છળ થઈ હતી અને કર્યા રાતી હતી પરંતુ એક જાને આરે પણ તેણીએ વાવડાને નીચે નમવા દીધા નહતાં! તેના ઉપર કુશ્મ કોનો હતો તે સર્વ વખત તેણી વાવડાને અજાવડીથી ઉંચો પકડી રહી હતી. મીસ કોન્કાને પણ પકડામાં એક સખન લાવ જાગી છે. મીસીસ સ્વાય કુમારીના હાથમાં વાવડું છે કારે નહીને મીસીસ જાવડીસના નેહરુ જાવડી જાવડા પડ્યા હતા મીસીસ ઉમા નીચે પડ્યા કરતાં પરંતુ તેમને છળ કેમ ન થઈ તે મારાથી અમણનું નહિ કેટલાક ઈકરાઓને પણ છળ થઈ હતી

આ વેળા પડિત મુદરલાલ આવી પહેલ્યા જે જાવડું કર્યું તે સર્વ જામે તેમને કર્યું તેમણે વિધર્મીઓ સખજી કાવને ડોલાવડું અમણ કર્યું આ સર્વ સમય એજાથ વિદ્યાર્થીઓ જોડવા ઉપરજા ઉમા હતા ત્યાર પછી જે જનાવ જાવ્યો તે બીજરુજ આજુડા કર્યો. અમરે પડિત મુદરલાલ જોડવા હતા બારે વિદ્યાર્થીઓ કરમમાં મુડી નીચી રાખી તે આમણતા હતા એક પછી એક વરંડા ઉપરથી ઉપરી વિદ્યાર્થીઓ આમારી જાવડી ઉભા. જેમનાં માત્રાએ ઈકરાઓને પકડી રાખ્યા હતા તેઓજા માથ લાં રહ્યા આ દબથી તર્જની આંખમાં આંખુએ આંખમાં જતાં કર્યા. ન જુલાવ જોડું આ દબ્ય કર્યું

અમારો હિંદુસ્તાનનો પત્ર

(અમદાવાદ ખબરોના પત્રમાંથી)

સરકારે વહાલમાં હાલ મદાનમાં કામ ચલાવે પ્રમુખ બન્યા છે. જે મજૂર દીવસ ઉપર નવસારી, જરેલી અને ત્રણ કાળી મથા અને મુગધ મથા છે. મિત્રોને અને સરકારી મોકલોને ખુબ ખુબ છે. એમનાં આપણાં બધે એકામ નામર વરસતો દોષ એવું કહે છે. અમદાવાદ ભેતો તે દસમાં ત્રણ તારીખ પોલીસ હરી એડીન-સેનો નામ કરે છે. જે મજૂર દીવસ નવસારી, જરેલી અને ત્રણ કાળી મથા મોકલોમાં મરપક નથી કરી, આ ત્રણ કાળી (અમદાવાદ) નો આમેને એકમ આપી છે તે આમે દોષ મથા છે. આરોહી મથા વીરે પણ મથા છે. જલમપુર ત્રણમથા રૂં ત્રણટીએ રાજનામાં આપી કર્તા. આરે સરકારે કીસનામ કરવાની મથા આપી આરે તેમના પદ ત્રણટીએ રાજનામાં અગ્રણ પાછી મથા નામર વિદ્યુત પત્ર આરે આ ત્રણટીએ કરામતોને લીધે પ્રમુખ તેહલુ વધારે અમથાનું વધુ કમથા ત્રણનાં પીઠાની નવા વર્ગની કરે છે. આ કરનારે તેમ નીકળવા નથી. તેમ જલમથા કરામ નીકળે તે ત્રણ આવી આર આવી ઉપર આર છે. અમથાન અને વરેલી કરામને સરજ અધિકાર બોલે છે. મોકલોની મથાને ઉપર સ્વરૂપ ત્રણલું છે. મુગધની કાળાની મુગધ નેકા બરેલીની આરે દુકાને જ્યાં સુધી મદાનમાં ન હોય ત્યાં સુધી નવ કરી રીધા છે. જે મથા નેક પળુ દુકાને કરનાર ન બરીકાને દુકામ કરવાથી મુગધની મોકલે વધુ આરે મોકલે પદોને છે. મુગધની મથાને નીકળે બધે પડે છે. જે દુકાનની મથાને ૪૦૦ મોકલેને ત્રણ દેવાઈ છે. આ પ્રમાણે અધિકારનું કાર્ય ખુબ જ બરેલી કપાડી મોકલું છે. મુગધની રૂં રૂં કરનાં બરેલી 'વાહલે મોકલે' ની દુકાને પિટીંગ કરતાં આરે સેનિકા પદોમાં છે. દોષ આ પિટીંગ માલુ છે. આ પ્રમાણે સરકારે સેનિકા એડીન-સેને લીધે એકમ મથા છે. અમથા, અમથાન અને અમથાન આરે આરે આરે તેમજ બીજા મથા વગર આ અમથા ના નામ આરે રદવા છે. અમથા કરવાનો અમથા કરવામાં પ્રમુખને એક વિષય મથા રદવા છે. અનેક કાળા કાળી નામર છે. અનેક એતર અને મોકલે બાલનાં સરકારી પીઠમાં એકને પેલાનાં દોર વમર શીએ આરે છે. અને સરકારી બાલ વમર શીએ કરે છે, જેમાં હવે મદાનમાં પ્રમુખ ત્રણ રંગનાં બકાર રદવા છે. સરકાર, મદાનમાં અને વિષય, મદાનમાં અને વિષય દેકાનમાં, આરે આરે સરકારે વગર પડી રદવાનું સુકામ મથાનીએ સેને એવી વાતો સમજાવે છે. માલવી-માથાનું આપું કુલુજ ત્રણ હોરેલો ગીરનાર મથા મથા છે. સરકારે સરકાર અને મી. અમથાને સમાધાની માટે અમુક કરતો આપી મદાનમાં પાસે મોકલવા છે. પરંતુ સમાધાની થાય એવું બાલનું નથી. આતો આમ પ્રમુખને તે તરફ વાળવાની મુશ્કેલ જણાય છે. આમ કરનાં પ્રમુખ સમાધાની તરફ મેકરકારે છે.

બીજો પત્ર—મદદ માટે અપીલ
બીજો પત્ર અમને સુરવણા આપણી કુવરણ વિષયમાં મોકલોને મોકલો છે. તેમને અમને છે જે મારા પત્રો આપીને આમ અને લગુ મુ તરફ સુરવ, વરેલી અને કાલી

વારી આવી મથા. તેમના અવવાથી દુકાને અમરદન મેન મળું છે. કાલીમથાની આપણ તે નામરે પળુ મથા બતાવે એવું કરું. તેની પચીસ દબાર નકલો કપાડી દુકામાં વહેલી કરી. તમને નવા પ્રમુખ વિષે ખુબસામથા છે. સરકારે કરો કરો, તે કરે આમ કમ આપશે. સરકારની બાલ મથાને મથા છે જે દરેક દુકાને પેલાનાં અમથા કપાડી ભેતો. આપણા દુકામાં (સુરવ) દબાર ૪૦૦ સેનિકા અને ૨૦૦ સેનિકા મથાને ૬૦૦ સેનિકા કાલણીએમાં કામ કરે છે. એ અમે મોકલે અમથા, સુકારી અમથા તેમજ હાલને અમેનો અમથા અમથા આરે આરે આરે રૂપીવાથી મથા છે. સમાધાની માટે કમથા પ્રમુખ આપુ મથા છે એરે કમન નીકળે અમથા એકી છે પળુ અને સમાધાની બરેલી પડે તે દમનનીકળે ખુબ બરેલી આમથા એરે આરે આરે સુધીના અમથાને મથાને એરે ૬૦ દબાર રૂપીવા એકા કરવાનું નકી કરું છે. તમે પાટીકાર સેસાકારી આરે રે મથા એરે હાલો મોકલવા તેહલો મોકલો આપવાનું નકી કરેલો. સુરવ દુકાને મથા અમથા આપણે કપાડવા એકમે. સુરવના મથાની વર્ગમાં રરવાનું કરે રરું છે અને કાલીએ આ વમથાનું. તમે જે હાલો મોકલે તે સુરવ દુકા અમથાને હાલે અમા મથા અને પદોએ મોકલવા

અમારો પત્રો

આલીપાર પારડી પુલ

વારીખ દ મી એમરદના "અનિચ્છન એ પિનિચ્છન" ના અમથા ત્રણ મદાનમાં સરકારે કરનાર એમ. મથા નામ દાખલ કરે છે. નેથી હુ મોકલે ખુલાસો કરું છું જે વમને ઉપરમાં કરે કરેલું તે વમથા હુ દબાર કરો. પરંતુ વરલખ મોકલે દીવસ પછી આરે દેક અમથાનું એકમે એકમે હુ ત્રણ મી એમ. છ. સીદાત સાથે દેક મથા અને અમે અમે અમથા ઉપર આ મુકેલી રકમ અમે. મી મુલા અમથા આપી મથા દવા.

લી. હસન કારા.

રેકલના ફાલો માટે અપીલ

અમથાનું ત્રણમથા જે દાલી મામની ર. દીવ અમથા આરે કાળાં વરવા મોકલો વિષે ગામવારીએની મદદથી આલી રવા છે જે રદવા અમથા સમને ન મથા બાળા સમપદી નામરે ઉપરથી નકી કમથા નામના અમાને મથાનું કાળા મોકલો મામના રવીક આમથાને મોકલે મોકલે સીપી દેવાની અમથા કરે કરી ન રમથાન મદદમાં આપણ પેલાની મુકા કરીના પ્રમથા મોકલો આમે અમથાને પસાર મથા મોકલો મામના આમથાને મથાનું કાળા એકમે મોકલે સોપવા માટે નામુકી મથાની કરી અને તેની સાથે રે તે વમથા પળુ આપણું કરું જે આ આમથાનું હુ મોકલો મામના આમથાને વરવા કામથાને હાળાને માટે અપીલ કરીક નેથી મદાનમાં અપીલને રવીકારી ભેત માટે તેમજ રૂપીવા કાળાને મોકલે મોકલે નકી મથા. તેના નીકળવા માટે ઉપર હુ દાખલ — મોકલો કમથા તરફથી દાખલમાં કરું છું જે તે આમથા છે જે દાખલમાં વરવા દરેક આમથા તેમજ અમથાનું ત્રણમથા આમથા પેલાનાં મથા કમથા મુકાવા મથા મથાનું કાળામાં બરવા માટે પેલાની કરવા મુકેલી નકી અને હાળાને

જાગજર મળ્યું તો આપણા વિનંતી છે. જે બાઈએ પેલાની ઉંઘટથી નાજા કરવા માગવા હોય તે બાઈએને નચેના એવેલથી મોઢી આપવા તેઓના આજાર માનવામાં આવશે.

લી. ઠાઠાવાઈ સમજી.

નાન.બાઈ પોતીયા.

ટ્રાસન બ. પોતીયા કમીટી

૪૭ કમન. ૨૬૮ બંદાનીસખા

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ઠાઠાસનનું સ્ટેટમેન્ટ [મધ્ય આંધ્રી બાણ]

૪૬. આખી હોદી સરકારને જેલ વિચાર છે અને તેના જેલ વિચાર રહેશે એકજ છે. હોદીઓને જે ટ્રાસવાલના સત્તા અને સ્વમાની કદરો જનનું હોય તે આ બંધનકારક અને સખત કાયદાઓ વિષે ફરીથી વિચાર ચલાવવાનો એકજ છે. જે આજારને હોદી સરકાર તેમજ ટ્રાસવાલના હોદીઓને વળગી રહેવું એકજ છે. અને તે સાથે હોદી સરકાર એ પણ સમજે છે કે સન ૧૮૮૫ના કાયદામાં જે નીતી રહેલી છે તે નીતીને હોદી દેવાને બદલે સન ૧૯૧૬ના કાયદામાં તેના અમલ કર્યો છે અને તેથી હવે બહાર કરેલી નીતીની પાછળ જવાનું તમારે માટે મુશ્કેલ બને છે. હાલ ટ્રાસવાલ બંધનકારક કાયદાને દુર કરી નાખ્યા એવા દાવે એમ નથી કરી શકવા પરંતુ અમને જે તો જરૂર આવે છે કે જ્યાં સુધી હોદીઓને જમીનના માલિક જનવાના હક તમે નહિ આપો, ત્યાં તો જોઈતી જગ્યા ઉપર તેણે દુકાન બાંધી હોય તો જમીનના તમે માલિક જનવા ન હો. આ સુધી તમે જેવી આજાર તો નજર રાખી શકો કે તે એક સુદર કદરો બને. સીલેક્ટ કમીટી પાસે જે જુમાનીઓ પોલીસ તે બધી જુમાનીનું વલણ જેવું છે કે જે બધા કાયદાઓ કાયદાપોથી ઉપર રહેવાનું એકજ છે અને તેના અસરકારક અમલ થશે એકજ છે. અને જેલ વિચારને જે સ્વીકારવામાં આવવાનો હોય તો પહેલી મામળી એવા કરવામાં આવે કે સન ૧૯૧૬ના કાયદામાં કાયદાની બાંધ કાયમને અસરકારક બનાવવાનો હાર્દો હોય અને તેમ કરીને આજારકરી રીતે મીલકત ખરીદાતી અટકાવવી હોય તે લીમીટેડ કંપની બગર તો અધિકના પ્રાધનાત હક ઉપર માવ મારવી એકજ નહિ. બીજું જે અસીરદ કરાવવા કંઈકેટલો હોય એકજ કે ટ્રસ્ટીના નામ ઉપર મીલકત હોય કે લીમીટેડ કંપનીના નામ ઉપર હોય તેને પણ અવિચ્છ માટે ચેરકમટે બનાવવું હોય તો આજાર સુધી જે કાયદા છે તે સરકાર આપણને જાણ્યું કે ટ્રસ્ટીના નામ ઉપર જમીન હોદી ખરીદે જે કાયદે તો ટ્રાસવાલ કાયદે-સરનું કાયદું છે. હોદી લીમીટેડ કંપનીઓ કરીને જમીન ખરીદવાનું પણ ૧૯૧૬ના કાયદા થયે ત્યાં સુધી કાયદેસરનું હતું. સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ જુમાનીઓ પોલીસ છે તેમાં દર્શાવવામાં આવેલું છે કે ૧૯૧૬ના કાયદા પછી પણ કંપનીઓ કરીને જમીન ખરીદવામાં આવેલી છે અને તેના વધિવધ હોદીઓના કાયદા છે. એ એમ હોય અને તે કાયદે ચેરકમટે-સરનું હોય અને કાયદાનો અમલ થયે હોય તો કાયદો બલે તેન. ૨૨૫ લ આ વિષયમાં હોદી સ. ૨૨૫ રખાયુ રખાયુ છે. એ ૧૯૧૬ના કાયદાનો અમલ થયે હોય તો કાયદો જે પગલાં કરવાની સત્તા આપેલો હોય તે પગલાં બલે હોવાન.

૪૭. એ એવા વિષયમાં જે કાયદાનો અમલ થયેલો છે તો જેઓએ અમલ કર્યો હશે તેને સહન કરવું પડે. પરંતુ પછા કાયદાઓમાં જેવી રીતે અમલ કરવામાં આવેલી છે કે ૧૯૧૬ના કાયદાનો અમલ થયેલો છે એમ કહેવાય નહિ. કાયદા જે તેમ હતો તો તેવું કરનારના ઉપર કાયદા ચલાવવામાં આવ્યું હતું. સન ૧૯૧૬ની સાલ પછી જે હોદીઓએ કંપનીઓ કરીને મીલકત ખરીદી હોય પરંતુ તે જેવી રીતે ખરીદેલી હોય કે જેથી કાયદાનો અમલ થયે ન હોય પરંતુ ટ્રસ્ટીમાં જે એમ સાબીત થાય કે એવી કાયદાનો અમલ થયેલો છે તો તે જે ન્યાયી અમલ થયે અને આખી અમલમાં જે વિચાર છે કે ટ્રાસ્ટ એને ચેરકમટે કેરેલી ન હોય અને હવે અમલ કાયદો બનાવવો હોય તો તે આજારની મિલકતનો અમાલ થયેલો એકજ છે. આજારી સામળી જે છે કે અવિચ્છને માટે કાયદાઓની બરી તમે બધા કરી દેવા માગતા હો તો, જેઓ કાયદેસર વેતેલા છે તેને જુલમમાં પણ બાણ પડે એવી રીતે કાયદો બંધાયો નહિ.

૪૮. શીલેક્ટ પ્રીવર્ટીના આજાર પ્રાધનાત હોદીઓ માલિક થઈ શકતા નથી. શીલેક્ટ પ્રીવર્ટીઓને કાયદા વધિવધે પ્રથમ જે સામાન્ય રીતે હોદીઓ અમલ વધિવધે બેઠી શકે છે.

૪૯. ૧૯૦૮ના મોલ્ટ મો. મુલ્ક ન્યા. ન્યા. એ કાયદો કાયદા પડે અને ટ્રાસવાલ કાયદા બંધનકારક કરનાર મુશ્કેલી હોય ત્યાં કાયદા વધિવધે પણ ન થઈ શકે. સન ૧૯૦૮ના મોલ્ટ મો. અને ટ્રાસવાલ એકજ સખત રીતે અમલ આજાર સુધી કરવામાં આવ્યો ન હતો. સન ૧૯૧૬ની સાલ સુધી તો જ્યાં જોઈતી રીતે જે કાયદા મુલ્ક વસવાનો હક ન હોય ત્યાં વસી મોલ્ટ પ્રાધનાત તેઓને વસવા હક વેપાર કરવા દાંધો. અને એવા વેપારને ૧૯૧૬ના કાયદામાં કાયદાથી સંતાલ આપ્યું. ૧૯૧૬ના કાયદો કયા પછી પણ હોદીઓને પ્રીવર્ટી બેન્ક ઉપર વસવા કે વેપાર કરવા અટકાવ્યા નહિ. ૧૯૦૮ના કાયદાની ૧૨૦ થી અને ૧૨૧ થી કાયદો મોલ્ટ કાયદો હોદીઓને ત્યાં રહેવા દેવામાં આવ્યા. એ કાયદોનો અમલ કરનારને સખત કરવાની પણ સરકાર પાસે જે કાયદામાં સખત છે. હું એવી હરિવાદ નથી કરે તો કે સરકાર આ કુટુંબ બેન્કોને સખત કેમ નહિ કરી? સરકાર તથા મ્યુનિસિપાલિટી બંનેએ હોદીને કંઈકેટલું આપ્યું. સરકારે એક રીતે કે ૧૯૧૬ના કાયદા હોય જેનું રક્ષણ થયેલું ન હોય એવા હોદીઓને આજાર-સો આજાર અને તેમની પાસેથી શી લીધી. અને જન. ૧૯૧૬ના કાયદામાં એક જાણના મુલ્ક કરવા મ્યુનિસિપાલિટીએ એ બોલેને આજાર-સ માટે સર્ટીફિકેટ આપ્યા. મ્યુનિસિપાલિટી માટે એકજ કલે કાયદા કે મોલ્ટ લોને આજાર તેઓ સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી શકતા ન હતા.

૫૦. ૧૯૧૬ના કાયદાની બહાર તથા કંઈકેટલો કાયદો રીતે વધવા પામ્યા તે કાયદો રીતે તે વિષે કમીટી સમક્ષ જુમાનીઓ પોલીસ છે. જે માલ દેવાની જરૂર છે કે ૧૯૧૬ના જે હોદી ન હોય. સ. ૨૨૫ એકજ કાયદામાં વેપાર કરનાર હોય તને રક્ષણ આપવામાં આવેલું. બંદાનીસખાની મ્યુનિસિપાલિટી માં થઈ ટ્રાસવાલ છે. અને એક રીતેના ખુલા ઉપર પણ ટ્રાસવાલની સરકાર એકી થઈ જાય. હવે રીતેના ખુલા ઉપર આવેલા એક ટ્રાસવાલમાં હોદી જે દુકાનમાં રહેતો હોય તે દુકાનનું આજાર વધી વધુ હોય, તેની સામે અમલ નહિ થઈ જાય ત્યાં દુકાન હોય તે એક જાહેર બજારમાં તે આ વેપાર કરવા થયે અને તે દુકાન બંધનકારક ટ્રાસવાલ

Indian Opinion

No. 34—Vol. XXVIII. Friday, August 29th, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. કરોઆ

મીડીના ભાવો

કે હાલના તા. ૧ મી ને મુખ્ય જગ્યા ઉપરથી,

રહી. "સરખાના"

સપ્ટેમ્બર તા. ૧૨ થીએ મુખ્ય જગ્યા ઉપરથી.

મુખ્યમાની વીરહી ૩ ૧૦૦ ત. મુખ્ય જગ્યા રજીસ્ટર ૩ ૧૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

૫૦૦ વીરહી. ૩ ૩૫૦ ત. હિસાબી જગ્યા રજીસ્ટર ૩ ૩૫૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

મુખ્યમાની—તરફના પેલના મેટર ૩૦૦ ત. ૩૦૦ ત. મુખ્ય જગ્યા રજીસ્ટર ૩૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

મુખ્યમાની—તરફના પેલના મેટર ૩૦૦ ત. ૩૦૦ ત. મુખ્ય જગ્યા રજીસ્ટર ૩૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

૩૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

૩૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

SHANKH BHEED & SONS

મુખ્યમાની—તરફના પેલના મેટર ૩૦૦ ત. ૩૦૦ ત. મુખ્ય જગ્યા રજીસ્ટર ૩૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

Tel. Adil. "Karamat," Durban.

૩૦૦ ત. હિસાબી સેવામા આવશે

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper

RAIES and ... in Opinion, ...

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

આઝાદીઓ-ની-કુર્યાની

તમે હીંને! આઝાદીનાં કુર્યાની સામળવા માટે છે? તમારે ગાંધીજીની અજવાળા પર બેઠાં બેસી છે? જો આવી આવના તમારાં, હેતુ તે તમે, રેકનાં વર્તમાનપત્રો તમારાં હ આરિફ મસ્તી દારી તમારાં હીં રિશ્તિથી વારિફ કરવા અમે તમારું વર્ષ કરી કાઢી જુદા જુદા અજવાળા મંજાવવા કરી કરી છે, આ કાષ્ટાઓનાં નીચે પ્રમાણે છે.

અઝાદીક કાષ્ટાનાં નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રભાસિદ્ધિસરી, બે પડી મોજ,
પાંચમી સરી, દીન, બોમ્બે કેતાકક,

જન્મીવન વ્યુજ (૨૦૫૦)

માસીક કાષ્ટાનાં નામ

નવમ્બેન,

નવ-મુમ.

કેમો દર મેલે તાજા સમાચાર વીચવાની તમાજા રાજવા હેતુ તેઓને હ આમારે આંધી કાષ્ટા વેચવા લાઇ જવા કે વર્ષનું એક સાલે અવાજમ કરી કાષ્ટા મંજીવી લેવા ખાસ (નર્તિ) કરી છું. નીચેને રજાને પત્ર લખી પ્રાપ્તિ કરી મંજાવો કે કાષ્ટા વેચવા લાઇ જાઓ કે અમે:

એ. બી. ખાન.

૩૬ માર્ચ ૨૬/૩૦, ફોરનર: કોમેન્સલ ક્લેટ,
મોકસ ૧૦૬૮, કોલોનીઅલ,

તમારે કાષ્ટાનાં કાષ્ટા અમારી પ્રીસીડીયાની કાંચ ૧૨૨ પ્રસિદ્ધ પ્રીસીડીયા પત્ર મળી રાખવા
વારિફા વવારો અત્ર દરમીની વવારો કરી

કેસાઓઆમે કીરી નવરશ વા પ્રોસવાલ જનાલ હિંદા પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેવા તથા ખાવા પીવાની હિંદા સગવડ
નીચેને સુરતમાં પત્ર કરી, જામણવા તો અમે તમારે રીસર તેમજ દરેક કાષ્ટા લેવા અત્રથી અત્ર રહેવા તથા ખાવા પીવાનાં કિતમ કાલેજાવત તમાજા ખાસ કરી અમારું
દ. મોસેસવન કામગીર દરેક કામગીર સંતોષાવત રીત કરી આપી રીસર કાષ્ટા અત્રથી તેમજ કાલેજાવત રીત સગવડ અમારી જાતી જેજરમ નિચે કરીને લીજ
તમારા કેમીલી રેશમી અત્રવાર હેતુ તો અમારે અત્રવાર ખબર આપવી તો તેમને રીસર કાષ્ટામાં કામગીર તમારે કરી રાખશું.

અમારા રહેવા મુખ્ય મંત્રી રામજી કાળીદાસ રજુ નિચે પ્રમાણીકાષ્ટા કામ કરી રહેવા સંતોષ આપે છે અમે પ્રાપ્તિ

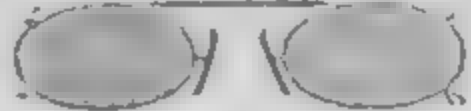
પ્રેસીડીયાએ તેમના કાષ્ટા રેસેન્જરોને કુખ્ય રેવાની તમારે સરમરી રેસ કરવાની જુદી કાષ્ટાવ કાષ્ટાવ છે તે કાષ્ટા અત્ર અપરક નહિ અને કામગીર મુજબ અમને તમારે કામગીર સોપવા રહેવા અને સંપૂર્ણ વારિફા સગવડો અને બજા દરમીનાં કામગીર સગવડો નહિ બિજા વિતંતી
દરેકની રેજની ફેરી થી થી
પરમ્પેવાર નિચેને સરત મે કરીને

Manager,

The Delagoabay Hindu Hotel

P. O. Box ૬૪૧,

Laurenco Marques

તમારો આંખોને રાહત આપો

૩૬ વર્ષ થયે અમે રિશ્તિ આફ્રિકાનાં લોકોની
નવર સુખવત આપવા લીએ.

તમારે અરમાની ખાસેસ હેતુ તમારે
અમારી ખાસે અત્રવાર;

અમારું પ્રમાણપત્ર

૬૬.૦૦૦ હિપર અમારો પ્રાદેસ,

કામગીર પંકેસની અનાવરતા કામગીર

અમે રેપરવલીસ લીએ.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

માખ.

Branch Establishment: ૬૬ a, Elff Street, Johannesburg.

આ પેરી દ્રાવેસરો અખની નથી

P. P. BHAGAT,

Fruit Merchant

દરેક જાતનું ફરફ અને રેજરમ સગ પેરીક કરી
મી. આ. ડી. પી. મોકેજામી આપી. કામગીર —
P. P. Box ૪૧, Durban, 1930

HODSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa

મોકલ રેજ અને કામગીર, રેલીયાર કોલેસ "અમા"

હુમેન કામગીર (અત્રવાર વારિફા)

પ્રાપ્તિ રેજ અને કામગીર

બેસ, પી. ડી. આફ્રિકા.

Phone 3867 Box 216, 182, Grey Street, DURBAN

HEERABHAI MORAR MATVADKAR

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

૬૬.૦૦૦ હિપર અમારો પ્રાદેસ,

અને કામગીર મોકલ

પેરીક કરી રીત કરી માલ સી આ. ડી. પી. મોકેજામી આપી.

રેલીયાર કામગીર બેસ ૩૧૬ ૧૯૩૦ મે રેજ, કામગીર

Parcel from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER OF GREY AND VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આપ રીતસર કાપ મઠ નાપોથી જવળા પરી વાળી આપણે લીસ્ટ મંગાવો
અહાર આમના ઘડાકોએ આરુર સાથે પગલા મોકલવા અહેરમાની કરવી

કેપીટાના વખતુપણા
ધાતુ પોલીક પાકો
ખરીદો
કારણ તે ફેરી વનસપતિ
ગુનાની લેમણ નીક
રી દાવના આપણે રેવે
કરના આપણે
પગલા મોકલવા
નખરે ૨, રતાલ ૩૬,
નખરે ૨, રતાલ ૫૫
અહાર પાક રતાલ ૫૫,
ગાદપાક રતાલ ૫૫,
મેર્યા પાક રતાલ ૩૬,
મહારપાક રતાલ ૩
જિગેરે મેલા મસાલ-
થી કારણે ફેરમાર
મોકલવા મંગાવો

કંડીની ગુનાં આમાના પાકો
અજાબ ફાયદા કરશે.

કંડીના મસાલુર ગરેયાઓના દરેક ગમલો અને રતો પાનાવાળી ચાપડી છતાં અહાર પરી છે.

દરેક બાપાની રેકોર્ડો
ગુજરાતી, રાખીલ, રેલુગુ,
અંગ્રેજી, કુતુ મરજોલા,
સેસુદ, કચ, વીઝર બાપા-
ની રેકોર્ડો મારા કથામાં
રેકોર્ડમાં ગળીએ છીએ.

૧૨ મેકમાં નવી ગોડો
આવે છે.

ગુલશને હિંદ
દરેક
મહાસયાને આમોદોન
આ ચાપડી અજેજ મંગાવી લો
ફિમન માત્ર રી. ૫-૬
તેમાની મહાસા વાળી રેકોર્ડો જોડતી દોષ તે
મહાસાના નામર પ્રમાણ આરુર મોકલવા.

દરેક બાપના મામોદોન
દખલ, પેલરખલ, કુબી-
નાર, લાન મોકલ, વીઝર
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

હારેનોનીયમ
લાયના, પગના તેમજ
દવાગો, મુખર્ક તથા
પારીગની અનાવરના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો ગમેદેન તમા દરમે લેખન, મોટા, રતારી છીએ અને નવા કાંચના મંગાવીએ છીએ તમા
અમે બાળ શામના ક તો સગતા રંગી છીએ છીએ અમરે છવા ગરેદના તો અમરે મરે મરે મરે. દરમર દલાલમર
પ્રાણક મારે:—
Phone 2147.
P. O. Box 1155
Agent of H. M. V. RECORDS
E. A. TYEB & CO.
109 Field Street,
Durban, Natal

કેટીંગસ
પાઉકર
કીડી, ઉપાધ, માકક, વંદા, માખી.
સમજા જુઓને

નાખુદ કરે છે.
આટીશ અનાવર, રૂકત રીનામા વચાય છે.

M. H. DESAI.
Fruit and Vegetable Exporter
દરેક બાપુને લીસ્ટ ફેરક નામ રીતર લેલુ ગરેવ પરી રી
ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:
P. O. Box 274, Durban, 31 Short St.

D. K. PATEL,
Fruit and Vegetable Exporter
ફેરક અને લેલુખલ મારક કંડીના કોર્ડશ ઉપર
ખાજા ધ્યાન રવામાં આવે છે. મંગાવી આપો
કરશે. લખો —
P. O. Box 576. 55 Bond St. Durban.

મરુત સ રા ૧૮૭૫
રાજવંશ પચામ
તરત મરુત મે લેખ અવશે મરુત
મદનમંજરી ફેરક રી. ગમનમંજ. (મરુતમારક).

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રજીસ્ટર્ડ અને માન્ય કંપની અને અસર
સમરથ દેવના નેશીય કાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થય છે અને
તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણે છે અને મની છે. રજીસ્ટર્ડ
"જુટ" માર્કનું કપડું રજીસ્ટર્ડ કરે અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

આ "જુટ" ના
માર્કની નકાસ રાખ
જો અને પ્રમોટેશનથી
મરતા રહેજો.

સાલ એજન્ડો :

એચ. જેસુદર સમીથ એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમીટેડ.

નવજાનીસાગર, રાપટા નગર, રાજસ્થાન,

ધાર્મિકાભિષેક.

જુડન ઓકમ, જેમલ અને પ્રીચન નગર

નવાં પ્રાણક લીમ્ક મંગાવો

ફેક્ટરી વેલ્ડેસ એક આકરો દેવા છતાં

માવો હિપ્પાચ રાખ્યા છે.

લીલ થશે તો તક જશે

અને

તક જશે તો ફાયદો જશે.

જુડ દર્શનનું કામગીર પણ જોવાયારક બનાવી આપીએ છીએ.

લખો :— L. MISTRY.

Phone 2868 P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street JH Burg.

વેલ્ડેસ આઈ સી એ કા માઈ એન્ડ કુની સાથે નેક નીસખર્.

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વિગેરે

આમારે હાં જાતી દેખરેખ નીચે તાળે અને સહાયથી
ધરમાં ફોલો ગરમ મસાલો, કરીયાકર, કચ્છર, મરચાં, તેમજ
રેડીતા અને લાપુન તેમજ મોસત ગ્વ માર દેવેલા પાક
થા જમ.પદ્ય આમારી ગેરડી સારે ખજી શકશે. આને
કુતમ માલ, તમે ધરમાં જાતી શક્યા નથી. એક વખત
મંગાવી ખાતી કરો. મળવાનું હેઠાજી.

K. M. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484 Tel Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.

Box 730. Durban.

No. 1 Bananas 25s Crate,

Pineapple No. 1 3s. dozen.

F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫/ કેસ, પાઈનાફલ નં. ૧. ૩/-
કેસ. રેલેજ જુડી (ચી.એમ.ડી.) કમી ઉપલા
કરનામે. દરેક જાતનું લાજી ફરત અને વેલ્ડેસ
અથ વેલ્ડેસ કરી સી. એ. ડી. થી મોડેલામાં આવશે

અઠવાડિક પંચાંગ

ખાસ્તી	હીફ	મુસલમાન	ખાસ્તી	સુરોદન	ધર્મ
વાર	૧૬૭૦	૧૬૮૬	૧૭૪૬	૧૨૬૬	૬. મી ૭ મી
અંગ્રેજી	કાકરવો	કુલાબાખ	દેક	કરમી	
સપ.					
૫૭	૨૬	૨૬	૬	૨૬	૧-૧૪ ૫-૭૬
૭ ૧	૩૦	૧૫	૧	૨૫	૬-૧૩ ૫-૭૬
૧ ૧	૨૧	૮	૧	૨૮	૬-૧૩ ૫-૭૭
૩ ૩	૧	૬	૧૭	૨૬	૬-૧૩ ૫-૭૭
૫ ૫	૩	૧૦	૮	૩૦	૬-૧૦ ૫-૭૭
૭ ૭	૩	૧૧	૬	૩૧	૬-૮ ૫-૭૭
૯ ૯	૩	૧૧	૦	૩૧	૬-૮ ૫-૭૭

Strawberry Growers!

સ્ટ્રોબેરી ઉગાડનાના.

Strawberry Exporters!

સ્ટ્રોબેરી અટાવનાના.

નાહુમ કોલેન એન્ડ કુ. (પ્રાપરાયકરી) લીમીટેડ,
૧૫ ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનનસબર્ગ.

અને સ્ટ્રોબેરી અને નાટાજનું દરેક જાતનું ફરત વેચાણ
છીએ. દક્ષિણ આફ્રિકાના ફરતા વેપારને જાણને ક-
વખતે જાણાય છે. વધુ માહિતી માટે નીચેની શીરનામે
પરખવવાર રૂ.

NAHUM COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED.

15 Diagonal Street,

Cor Pritchard St JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1,

Warmbaths, T'vaal.

એ. આર. પટેલ

ફ્રુટ એન્ડ વેલ્ડેસ ફાર્મર.

દરેક જાતની શાકભાજી, લીજી, ફેરડી (ખાવા
કાચક) અને ફ્રુટનારી અમારે અમારમાં પાકે છે.

જ્યારમાનાં જોડેશ પર પુરતું ખાનખાવવામાં

આમારે ખાતી કરીએ

Indian Opinion

No. 35—Vol. XXVIII.

Friday, August 29th, 1930.

Price 2s. 6d. per annum in advance.

ANTI-ASIATICS AT WORK IN NATAL

A NOTABLE reference to the question of Asiatic penetration in European areas was made at the Natal South African Party Congress, which sat in Maritzburg this week.

The Berea Branch submitted a strongly worded resolution to the effect "that as the Indian Government had failed to preserve the status quo as regards the penetration of Asiatics into purely European areas, both urban and rural, this Congress is of opinion that steps should at once be taken to check by legislation the further acquisition of land and property by Asiatics."

Mr. W. P. M. Henderson, who was formerly Town Clerk of Durban, was the principal speaker in support of the resolution. He recalled a speech made by General Smuts to the Congress seven years ago, when he affirmed that there existed a good case for a substantial measure of segregation of the Indian community. General Smuts on that occasion said:

S.A.P. Policy

It has been represented to the Government that, in Durban and elsewhere, you have a White part of the town, and an Indian with sufficient wealth buys a house right in the middle of that area and thereby deprecates the property in the neighbourhood. He ruins those around him—he does them a far greater disadvantage than any possible advantage they can derive by his going there.

"It is for us to see that justice is done to all, including the White community who cannot protect themselves. We want to be perfectly just and fair to the Indians as well as to the Whites, and want to pass legislation through the Union Parliament by which it would be provided that it would be optional for towns in future to not admit an area—say for Indians—both for residences and for trade. Now, I do not see why it should be resented by the Indians or why a break-up of the British Empire should be threatened over a thing like that.

"I have heard such a thing as caste in India, and I have heard of such a thing as one Indian entirely refusing to associate with another Indian, and I do not see why those catchwords of freedom and equality should be applied by Indians in South Africa."

"It is a case for treatment on its merits. We want to do what is just and fair and place the Indian where he should be and leave the rest to the people of South Africa. It is a case where we, as a European community, have only one plain duty before us, and we can only carry out that duty, and I hope we shall do so, and in doing so try and give as little offence as possible to the Indian people in this country or elsewhere.

"We ask to be masters in our own homes, and to regulate South Africa according to our own ideas. We want to remove patent anomalies and injustices from our Government here in the Union and, if a measure of segregation is considered essential by the White community in its own interests, I do not see why it should be resented by Indians in India or Indians here."

Local Determination

Continuing, Mr. Henderson observed that this speech might be taken as the definite pronouncement of the policy of the South African Party on this question, and he submitted that that policy might be crystallised as "the right of local authorities to determine whether Indians shall be permitted to acquire properties to the detriment of adjacent European owners." Unfortunately, owing to a change of Government, legislation on these lines had not been passed, but the Agreement of 1927 was arrived at.

The Agreement

"South Africa," said Mr. Henderson, "has loyally adhered to the terms of that agreement, but it appears to me that the Indians have taken advantage of this antecedent period by pursuing with greater ardour their policy of penetration into European districts. It is common knowledge that during the past few years Indians have acquired farms in the Midlands of Natal that they are duly acquiring properties in the better residential areas of our towns and villages, and that unless something is done at an early date to stop this penetration there will soon cease to be one single district in Natal unlighted by this Indian lamp."

"Voluntary undertakings to refrain from selling sites to Indians will never accomplish our object. Recent developments have shown that restrictive action on the part of Natal townships would prove insufficient. Having admitted the principle of local option in dealing with Indians' ownership of properties in the towns, why not extend the protective policy to cover rural areas where there are no local authorities in existence?"

Mr. Henderson contended that by setting up "racial boards" they would, to use the words of General Smuts, be doing "what is just and fair and what would place the Indians where they should be and leave the rest to the people of South Africa."

Mr. F. H. Asott, M.P., supported the resolution wholeheartedly. He declared that property was often acquired surreptitiously by Indians. One method was to form a company, ostensibly European, and then, after a property had been acquired, the shares were quietly transferred to Asiatics. Other methods were for Indians to secure long leases or to use excessive mortgages so that the bondholder virtually became the owner of the property.

Mr. Henderson originally included in the resolution an outline of suggested control boards to deal with all applications for the transfer of landed property. Congress felt that these details encumbered the resolution unnecessarily and finally adopted the resolution in principle without them.

It will be recalled that the question has received the attention of a special sub-committee of the Durban Town Council, which was recently appointed to investigate the encroachment of Asiatics on the Berea. This sub-committee is now awaiting legal advice on suggested future action by the Town Council.

INDIAN OR EUROPEAN "PENETRATION?"

RACIALISM, party and sectional feuds and jealousies are generally acknowledged to be the bane of this country. For these the professional politician is in no small measure responsible. Instead of concentration upon the development of South African Industries, concern for the peace and contentment of its people white, brown and black, for the establishment and maintenance of friendliness and co-operation between the component parts so that the whole might work in harmonious co-ordination and general well-being, the chief aim of these competitors for place and power would appear to be the keeping alight of the fires of racial and class antagonisms, the fanning of the flames of bitterness and misunderstanding, the accentuation of differences rather than of correspondences, and generally the promoting of hatred, strife, and all manner of discord. When other material becomes scarce, as in spite of all efforts it occasionally will do, Indian-baiting is always a good drawing card to play. The Indian bogey is a sort of stock property. Suitably dressed up and made to appear sufficiently frightful, it can, when tuneously paraded always be relied upon to excite a sufficiency of fear and anger to serve for the time being at least. And, there is, of course, the additional inducement that the Indian cannot hit back. Indian-baiting is so entirely free from risks of retaliation, to the full-blooded political crusader rather disgustingly so, that it can be turned to in cases of emergency with entire confidence and a comforting sense of immunity. This is evidently recognised and appreciated in both the main political camps, more especially in Natal and the Transvaal. Quite recently Mr. Henderson (Berea) supported by Mr. F. H. Acutt, M.P., both Natal gentlemen, found it expedient to re-engage in this particular form of sport. Resolutions of "the Congress" were at their instance agreed to, we are told, directed against the further acquisition of landed property by Asiatics, including acquisition through the medium of "long leases, excessive mortgage and land companies." Mr. Henderson, by way of preamble, referred to "the Indian agreement and its alleged failure" to preserve the "status quo as

regards penetration of Asiatics into purely European areas."

From the wording of the resolutions advanced, though apparently *not* adopted, "penetrated" was used as a synonym for "acquisition," the "Agreement" referred to being the oft quoted and more often *mis-* quoted Capetown Agreement.

The latter, purported, according to the understanding of it by the representatives of the Indian party to it, to ensure the lawfully domiciled Indian section of the Union a population reasonable opportunities to do the best for themselves, morally, intellectually and economically. Putting aside hair-splitting and phrase juggling, the Capetown Agreement meant that and no less. Qua the Transvaal, the difficulty of sweeping away at a stroke of the legislative pen existing statutory restrictions upon the investment by Asiatics of their money in fixed property was appreciated.

It certainly was *not* contemplated that in places where no such restrictions then obtained they might at any future time be imposed. The Indian party to Agreement and compromise has again and again been subjected to the imputation of bad faith and indulgence in mental reservations. In the matter of this Agreement the boot would certainly appear to fit the non Indian foot the better. Indeed, it is difficult to resist the conclusion that behind the compact for Indian uplift was concealed the *acriere* pencee that by coaxing or otherwise the number of Indians in the Union would be persuaded to diminish, leaving the problem of the treatment of the residue, a comparatively simple matter. The real trouble would appear to be that the number of voluntary repatriations has appreciably declined. What perhaps may pardonably be called a form of "peaceful penetration" against the Indians having disappointed pretence of another kind is seemingly to be applied. How sadly mistaken are they who protest that history never repeats itself. Why, the parable of Naboth's vineyard is *always* repeating itself! As for "penetration," from the Indian standpoint it would rather appear as if his few remaining rights are to be "penetrated" out of existence altogether.

Sastri Has Lunch With Hertzog Premier Spends Quiet Time In London

London, Aug. 21.—Since his return from London, month ago.

The Cabinet and the London on Monday, General Hertzog at the Government Offices, and will not see the members of the Cabinet until he returns to London, probably on Sept. 1, with the exception of Mr. Arthur Henderson, Secretary of State for Foreign Affairs, whom he expects to

Among the numerous friends who have called on General Hertzog is Mr. Srinivasa Sastri, who had

Mr. Sastri Pleads With British Friends

his address at the East India Association (London) said that it was a mistake to interpret Dominion Status in respect of India differently from the interpretation in respect of other parts of the Empire. Young India wished the country to be within the British Commonwealth of Nations upon a footing with other parts of the Empire. He most earnestly and most respectfully asked his British friends to remember that India was not going to exercise right of secession if it were reached, but for it because it would bind the Empire closer together for it would then be Association of peoples in which Indian would willingly gladly remain. Free love was an essential condition of strength and solidarity of the Empire. Their hopes were concentrated on the Round Table Conference and he felt that it must not break up without success. (Latter)

Hawkers in Church Street

Manchester, Aug. 21. The question of hawkers and pedlars in Church Street was referred to the Law Sub-Committee at this afternoon's meeting of the Council. The Council had previously asked to set out proposals as to when the hawkers and other pedlars were to be allowed to stand and for what conditions.

The by-law will be re-submitted to the City Council in a fortnight's time. Opposition from the Natal Indian Congress and others has been made to the suggested restrictions to be placed on Indian flower-sellers and pedlars.

Why Beckett Created Scene In Commons

London, July 27.

The special correspondent of the *Liberty* writes.—I met Mr. Beckett a few minutes after the incident and he kindly gave the following explanation interview to *Liberty* and through it a message to his imprisoned friends in India. He said—

"Mr. Brookway and myself have been very much concerned ever since the trouble started in India. When Pandit Mehlal and Pandit Jawaharlal were here we were very friendly with them and I began

to understand that India is more of a comradeship spirit and when I was in South Africa I met Mr. Mahatma Gandhi and we felt like comrades.

If some of my comrades in England had been put into prison I should have done my best to make every form of protest open to me. I regard myself as much pledged to Pandit Jawaharlal and Pandit Mehlal as to Messrs. Maxton, Kinley and other comrades of the Left Wing.

We have tried by every reasonable means to get Labour, Conservative and Liberal are determined to carry on the campaign of repression without allowing the House of Commons to discuss it.

When I think of my five thousand friends, the best flower of India put into prison by the Labour Government and of the disgraceful scenes in Punjab, Assam, Chittagong and Bombay, I can visualise from my own experience what they are in reality.

The only way left to us to draw the attention of the British public and send our messages of sympathy to our imprisoned Indian comrades was the method we took this afternoon.

What Is Censorship?

The following observations of Mr. Edgar Wallace in *London Opinion* on the censorship established in India will be read with interest—

A censorship has been established in India naturally because a censorship is the most powerful weapon that bureaucracy can wield. It hides their mistakes, it perverts the truth. It is a stupid and

destructive system. It is a necessary of officialdom. It qualifies rank failures for honours. It represents incompetent men as men of genius. It is the first and most alarming sign of political decay. A censor character and hides nothing from

Indian Encroachment

Sir.—I should like to support Mr. J. Thompson's statement of *The Mercury* that appeared a report of an case which, among other things, informed that a local property owner had recently sold a pair of semi-detached houses in Somerset Avenue, to Asiatics, and without any restricting clauses as to

I have addressed a letter of inquiry to the Town Clerk to ascertain if the Council have any control over such transfers, and am awaiting a reply. *Natal Mercury*.

LE GRICE.

A correspondent under the signature S. W. A. writes in the *Natal Mercury*—

Sir,—It is evident that Mr. Le Grice is suffering from an acute attack of anti-Indian mania when he states that the Indian is encroaching on the "preserves of the White community," just because one or two financiers among the Indian community have transacted business with Europeans, resulting in one or two houses passing into the

It is apparent that the mere suggestion of an Indian acquiring a property in the precincts of the European area, or that which passes for such, causes men like Mr. Le Grice out of all sense of proportion.

It is because of the sentiments obsessing men of this type that the Indians are made the targets of every unfriendly European within the Union, for it tends to feed his prejudiced imagination. This

prejudice permeates the intellect of the lower classes of his community, who, without let or hindrance, pound the Indian, regardless of his merits, and superciliously brand him as an inferior.

If your correspondent values or is capable of proving that he has assimilated the significance of what is meant by the "European standard of living," he would not labour under such a qualm because he would understand that it fully suffices that if a person purchases a property of a higher value, while there is ample opportunity to purchase a cheaper one elsewhere, that person is doing so for a particular reason. It is thus obvious that his action aims towards the raising of his personal standard of living. It is exactly this that Mr. Le Grier is arguing against.

S. W. A.

Another View

Sir,—It is gratifying to learn from Councillor Murray that a sub-committee is going into this important question of Indian overachievement. I am to be hoped that the matter will be treated as urgent and not allowed to be left in abeyance. It reaches such proportions as to leave me in a hopeless position. It is the duty of the Indian Association to give a lead in this matter, and we hope they will take it up without delay.

I have quite recently taken up residence in Ward II., and would like to join the Association with a view to giving any little help that I may be capable of, so if this should catch the eye of the secretary perhaps he will get in touch with me. *Natal Mercury*

League Against Imperialism

Revolutionary Move In India

The current number of *Imperialist*, the official organ of the League Against Imperialism, which is prohibited in Great Britain, on account of a recent meeting in Berlin, where it seems to demand attention from the British Government.

Imperialist (International Press Correspondence) is stated the special correspondent of the *Humanist* and the official organ of the Third or Communist International.

The meeting was convened by the secretariat of the League Against Imperialism, a Communist organization. Its purpose was, in their own words, "to discuss the question of international support for the great Indian struggle for emancipation, and practical measures connected therewith."

Great Britain was represented at the meeting by Mr. R. F. O. Bridgman, Mr. R. Page Arnold, and Mr. Saklatvala. A German, Herr Munzenberg, was in the chair, and there were present Germans, Arabs, and several members from the Balkan States.

Stirring Up Strife

According to *Imperialist*, Mr. Chatterjee Bhaya (India), one of the secretaries, presented a paper in which he claimed that the unrest in India is much broader than the Gandhi agitation, and peasants were prepared to fight for revolutionary agrarian demands.

Herr Munzenberg submitted a number of practical proposals, and "pointed out the significance of the fact that it is a British Labour Government which is brutally suppressing the Indian people."

Mr. Bridgman, *Imperialist* states, called attention to the importance of the British working class actively participating in the aid for the Indian revolution, in which the great masses of the industrial prole-

tariat and also the transport workers, seamen, etc.,

A representative of the Bulgians proposed that a delegation from the most important countries should be sent to India.

It was agreed to launch a special campaign on India in every European country, in North and South America, Arabian territories, South and East Africa, China and Indochina, and to call a "general solidarity week" for India, which week is to be carried out for the Indian revolution.

Methods Of Incitement

The special delegation for India was appointed, consisting, according to *Imperialist*, of Mr. Bridgman, Mr. J. R. Campbell, Mr. Ido Panten, Herr Nejedly (Czechoslovakia), Mr. M. P. Parisse (France), and M. Danilov, from the Bulgarians.

Application has already been made to the British Government for visas for those people to go to India.

It was decided in carrying out the campaign for India, "to pay special attention to the Imperialist policy of the Second International, which is most closely connected with the McDonnell Government."

The campaign is everywhere to be conducted under the following slogans: "Hands off India," "No soldiers and arms for India," "Withdrawal of English troops and officials from India," "No Indian and national reformism, only the revolutionary struggle of the masses is the way to Indian emancipation," "Release the Mount prisoners," "Link up the Indian struggle with the fight for freedom in all colonies and with the struggle of the revolutionary proletariat and the peasantry in all countries."

News Of Independence Struggle In India

Peace Movements

Bombay, Wednesday. General opinion in the country, and especially in India, is pessimistic over the peace deliberations which are now being conducted between the Congress and the Government.

A prolonged conference between the Viceroy and Sir P. S. S. yesterday was followed by further news today.

Bomb Attacks Growing

Aug. 27.—Bomb throwers, travelling to their on ragas by car, continue their work of intimidation. In addition to the attacks on the Police Commissioner and the explosion in the Jhalgaon Prison, there was a third outrage this morning.

A bomb was thrown at the Police Station at Klon Garkona. One policeman and three coolies employed by the Department of Public Works were injured, and were taken to Hospital.

It now appears that six persons were injured when a bomb exploded in the suburban Police bungalow. Examination of the fragments shows that it was of the same type as thrown at the Police Commissioner.

According to people who witnessed the incident, an unassuming-looking taxi cab pulled up at the gate of the Police Station. An explosion was heard, and the taxi drove off before there was any chance of identifying its occupants. No arrests have been made.

Five passers-by were injured, but there was only one hospital case. The Police Station is situated in the compound of the Magistrate's Court, which was heavily damaged.

Ex-President Patel And Working Committee Arrested

A Delhi message states that practically the whole of the Congress Working Committee have been arrested, including V. J. Patel, former President of the Legislative Assembly, who arrived with others yesterday to hold a meeting of the committee, although it had been proclaimed an unlawful assembly.

Arrests And Lathi Charges In Simla

Fifteen Congress leaders were arrested in Simla, and have been sentenced to four months' imprisonment.

Police being taking several more charges the crowd accompanying the procession. Several persons were injured. *Reuter.*

100 Injured In Lathi Charge

Ahmedabad Thursday

Nine women and 20 boys, including Malabgon, daughter of the millionaire D. S. Desai, Seth Ambalal Sarabhai, and Kharabeshan, grand-daughter of the late Dadasaheb Naorji, a member of the House of Commons, were arrested, and 100 persons were injured in a police lathi charge on the crowd in front of the Government Girls' School.

The charge was a sequel to an attempt by girl students to hoist the National flag in defiance of the authorities.

Gandhi's Letter

The Calcutta correspondent of the *Natal Mercury* understands that among the "minimum terms" contained in a letter from Gandhi and the Congress which is now in the Viceroy's hands.

a demand for the abolition of the salt duty.

To the demand for the release of political prisoners there is now added now for the restoration to Congress of forfeited property, presumably printing presses, and an award of compensation. These are evidently the terms for "selling off" civil disobedience.

On the higher constitutional plane, Congress might be prepared to send representatives to the round-table conference, if that conference is convened to frame a constitution which would be a full-fledged democracy in India. This, however, is to be responsible for the control of arms, though the transition stage, as regards the army and the foreign policy, might have to be arranged for. Parliament cannot be committed, but the leaders ask that the Labour Government should make a declaration pledging support of the Indian demands on these issues. There may be a "voluntary association" in the British Commonwealth, but India is to have the right to secede.

Congress Raj

If such be the terms, then there ends the idea of Congress participating in the round-table conference. Nor will the appetite for further negotiations be whetted by the effrontery of Sir Bombay Boycott Committee, which has published insipid terms on which it is willing to remove European-managed mills from its back list. To procure immunity a European mill must transfer 75 per cent. of its capital to Indian hands, be bound to have two-thirds of its directorate Indianized its staff, purchase "new baby" stores and

with Indian companies. None of these conditions may participate in politics, except in Congress politics, or belong to the auxiliary

This is the future prepared for Europeans under the Congress Raj.

New Mayor Of Calcutta

Calcutta, Friday.

Md. Chaudraborty has been elected Mayor of Calcutta, defeating the Muslim candidate.

Up to today the city was without a Mayor. On August 15, a meeting of the Calcutta Corporation was held in order to elect one, but, owing to the failure of Sen Gupta (who is at present in prison) to take the oath within the statutory period, a mob raid invaded the Council Chamber and the meeting had to be abandoned.

It was then announced that Sen Gupta had agreed to retire from the contest if a Muslim candidate were put forward. *Reuter.*

Prison Without Trial

Calcutta, Friday.

The Legislative Council today passed the Criminal Law Amendment Bill, giving the police power of arrest and detention without trial.

Our Letter From India

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Calcutta, July 10.

Simon Report In The Assembly

At the conclusion of three days' debate on the Simon Report and the London Conference, it is most remarkable that the motion by Mian Shah Nawaz, Secretary, Central Muslim Party, for a vote of Rs. 100 to a Government demand for a grant of Rs. 2,66,000, for the expenses of the Round Table Conference was carried in the present Assembly by 60 votes against

the motion for the proposed expenditure of Rs. 100. Mian Shah Nawaz said that the Simon Report was inadequate and unsafe, and declared that no constitution framed by any Commission or the British Government would be acceptable which did not carry with it the goodwill of the Indian people as a whole.

Mian Shah Nawaz, proceeding, criticized the Simon Report and said that the proposal to include an official Minister was entirely against the weight of the evidence before the Commission. Timorous and timid Ministers as some of them already were, they would be overawed by the inclusion of official Ministers. Similarly, the responsibility for the territories of the provinces must rest on the Ministry and the Governor's overriding powers should go except as a protection for minority interests.

He criticized the absence of reforms in Baluchistan and the R. forms for the Frontier. The demand for Frontier Reforms was an all-India demand.

In analyzing the Simon Report, Mr. M. R. Jayakar pointed out that the Commissioners proceeded with two bogys - one, the Hindu Muslim dissensions and the other, the conflict between the Government of India and the Assembly. No wonder the Simon Report objected to the transference of power from the Secretary of State to the Government even by conven-

tion. He warned the Government of India of the pitfalls of the Simon Report.

As for the forthcoming London Conference, he accused the Government for not arranging this five years ago when the Swamis, the Nationalists and the Indopans last wanted it. Too late was again the mistake of the Government which was made by Kip Van Winkle all these years. In his opinion, And even when the Conference was held, the Government he talked of a... of the Conference...

Mr. Jayakar... however, Mr. Jayakar personally favoured the Round Table Conference and warned the Government to see that the people were not misled by a myth and a trap or even as an... removed and every attempt was... representative of all interests and parties and that it was...

The greatest need of the moment was... the Congressmen but the Government had shown no desire in that direction. On the other hand the situation in Bombay, indeed, throughout the country was badly handled by arresting men for no offence then wearing Gandhi caps. The complaint was that the Government contemptible methods of dealing with Indian made goods and praise British goods.

He hoped that the Government would choose the right... that which the great Mohd... independence into the region of... Dominant States, he was elated to... would have been lost if he... Pandit Motilal's statement...

that there was a ray of hope... But when it came up to... in... who have to work the constitution must read London Conference and hence the need for... tion of Congressmen at this junct...

Mr. George Rainy, leader of the H... though the vote might be... approved of the Simon Report... members of the Indian Delegation to the... from studying the Report in detail.

Vacancies for Indian Teachers

... interested is invited to the list of vacant posts... Indian children appearing in a supplement to the Transvaal Provincial Gazette of 27th August, 1930.

Applications must reach the School Boards not later than the 13th September, 1930.

Copies of the supplement may be obtained on application to the various School Boards in the Transvaal, or to the Secretary, Transvaal Education Department.

F. S. MALAN,

Secretary.

Transvaal Education Department.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 2)

In the above and European who own stores may be judged by the figures shown in the table below—figures obtained by the same shop to show that...

	1929	1930	1931
Hut-plant	12	10	10
Engelshoop	12	7	11
Sagel	6	2	8
Swings	7	4	11
Gormston	11	2	5

0 25 63 shops
132 shops

red shops are typical of the... shops in Johannesburg and the... along the Reef, it is clear that the closing...

... to reach...

... to which... it to see how the reaction of a... (lands or a trade of land)...

benefit any section of the population. Finally, the compulsory liquidation of so many businesses and the extinction of so many families would retroactively prejudice that spirit of goodwill in which alone it is possible for an... understanding like the Cape Town Agreement...

In all the circumstances it is submitted that if it should be decided for the future... the legislation of 1928... to be...

the protection of those interests which the business... of the law has played to develop... 1929. It is submitted that now, just as in... protection should extend also to the... in the title of the present law...

for the next session... the disposal of businesses at the death or... of the present owners. The proposal that protection...

for a period of years only... that no business so... imposed of by the present owners, given to a... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

... of...

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પૂરનાક ૨૮ મું.

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૯ આગસ્ટ ૧૯૩૦

નંબર ૩૫

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તારીખ ૨૮ મું. ૧૯૩૦

જનરલ રમટલ સાહેબના પ્રમુખપણા દેહજ નાટક સા આ. પાર્ટની એક કે ગ્રેસ મળા આવાડીયામ નાટકમાં પણ મેરીટજર્મન કહેરમાં મળે હતી એ પ્રેસિસ આગોર! માં હોદીઓના દુરમનો ૨૨ મર કમે જાગી મળા છે. હોદીઓ નાટકની જાહેર કહેરો તેમજ મ.મ.ગાઓમાં ડોપીવન જતાઓમાં મુતી જમ જમાન અને મીઠકતો ખરીદે છે તેની સામે પમલાં બારખાં માટે નાટકના મારાઓ પુરુષજ મર્ચા આને કેટલોક સમયથી કરી રહ્યા છે. અરકપુરી પત્રવી જાહેર અનેક જમનારાઓ હોદી કોમના કમર જાલ જાલના જાણીતો જાણીતો મુખી હોદીઓ સામે પોષાર, ઉઠાવી રહ્યા છે. કરમનની દાઉન દાઉધીએ એ વિષયમાં શું પમલાં બારખાં તે માટે એક સન-કમીટી નીખી, એ અને તે વિષે એ સન-કમીટી વિચાર મળાવી રહી છે અને તેણે વિષયમાં જે પમલાં ભેવતો વિચાર રાખ્યો છે તે હાલેસર બેખારો કે કેમ તે વિષે પારા કાલાઓની સલાહની શક એ સન-કમીટી બેઠું ની જ. કરમનની દાઉન દાઉધીસના જામલા એક દાઉન કસાર્ મી હેન્ડરસને સા. આ. પાર્ટની મેરીટજર્મનમાં મળેલી કોમિસની જાહેર એ વિષયમાં એક કમર રજુ કર્યા હતા અને કે.ગ્રેસે તે કમરને મુદ્દા સ્વીકાર્યો હતો. મી. હેન્ડરસને કમર રજુ કરતાં જમજમ આવ વર્ષે કમર જનરલ રમટલે કરેલાં એક જાણવતે દાઉ મવાળું હતું અને સા. આ. પાર્ટની નીતી હોદીઓના પ્રથમ વિષે રહેલાજ અને વેપારને માટે સેમિએકનની છે એજ જનરલ રમટલે તે વેળા જાણવતું હતું તે નીતી આ પાર્ટની અને પણ કે એમ મી હેન્ડરસને નીતી કે દેહજન હતું. હોદીઓના વિશાધીઓ એ વાલ જુલો જમ છે કે જે વેળા પામિએમાં એથીવાટીક બીજ રજુ કરવામાં જાણવતું હતું તે વેળા આ દેહજ હોદીઓએ તેમજ હોદી કરકારે સેમિ-એકનની એ, નીતી સામે મેટા પોષાર જાણ્યો હતો. અને પરિકામે રાઉક ટેમજ કોન્ડરસ મળે. એથીવાટીક બીજ પકડ સુકવામાં જાણવતું અને કેપરાઉન એમિએટ મળે સરકારોએ સ્વીકાર્યું. આ એમિએટને કજ ચણ વર્ષ પુર્ણ થયાં નથી જા તો જાહેર રીતે કજ તેની તેજ વાલો આ દેહજા જોરાઓ કરી ગયા છે. ટ્રાસવાલમા એથીવાટીક ટેમ્પેર બીજરથી લક-વાર હોદીઓના કીર ઉપર સટી રહેલી છે અને કેપરાઉનનું એ જેન્ટલમેન એમિએટ જાણમાં જાગી પડેલું છે. નાટક માં પણ હોદીઓના આ દુરમનો સેમિએકનની વાલ વળી પાછા કરી રહ્યા છે. નાટકમાં હોદીઓ જમાન અને મીઠકત ખરીદે છે તેમાં હોદીઓએ શું એવું પાપકર્મ હતું જે નાટકમાં તેમને

શું જમાન અને મીઠકતો ખરીદવાનો અધિકાર નથી? હોદીઓ પ્રથમના મારજની રહેણીકરણી સ્વીકારી તે મુજબ મારી રીતે રહે તો મુરોપીઓને પોષાર પાડી કાઢે. અને તેઓ હલકા મારજે રહે તો આ જોરા દેવતાઓ તેઓને વજોવે કે એ જોરાની રહેણીકરણી ઉતરતા મારજની છે એમને એ જોરા ન હમજવા જેવી પ્રજા છે. જોરા હોદી પ્રજાએ કરવું શું હોદી પ્રજાની રિપતિ આ દેહજા પેલી વજ અને ફેટનાં જમ્યાની વાલ જેવી છે. જમ્યાની વાલો નાકાળી છે. સ્ત્રીઓ ફલીએ પણ નકાળી છે. એ હોદીઓ સાથેના વર્તનમાં આ દેહજા મુરોપીઓએ કોષ પણ જાલનો કમરપરો કરવોજ ન હોવ તો પછી આ માટે તેઓ પ્રમાણિક બનીને કહેતા નથી કે આ એમિએટ તેમને નથી જોઈતું કે આ માટે એમિએટને ફેટી નથી દેતા? નાટકના હોદીઓ પણ ટ્રાસવાલના હોદીઓની માફક સરસ જમજમ થઈ જમ એમ અને કમીટીએ જાણે.

આ જાંકમાં જન-૨ થયે ટ્રાસવાલ કમીટીન કોમિસની તા. ૨૪ મી સ્વીકારના હીવસે મળેલી ટ્રાસવાલ કમીટીન જાહેર સન-કમીટી આમન પ્રસિદ્ધ કે.ગ્રેસ કરવા જાણવામાં જાણ્યો છે તેને જામે ખુશીથી સ્થાન જાપીએ જાણ્યો.

કોમિસના પ્રમુખ મી. જાગી આને કેટલોક સમય થયાં જાણ્ય કરમનમાં જાણીને વમેલા દેવાથી તેમજ સેક્ટરી મી. પ્રામજ દેહજા આ પત્રને માણ સખવા શીટીસ જાણીને વસેલા દેવાથી તેમજ બીજ સેક્ટરીઓ મેસર્સ મુલેમાન દેહજા તેમજ કી. એમ નરસુએ પણ રાજનામા આ.વેમાં દેવાથી કોમિસના અધિકારીઓની નરેસરથી મુદ્દણી કરવાની જાણવતું જાણવતું હતીજ. જમજમરોની જે નથી મુદ્દણી થઈ છે તે ઉપરથી જામે જોષ કરીએ જાણે કે ટ્રાસવાલના જાણીતા જાણવાન વેપારીઓ, વસનુ જુન દાણા લાડુ જે. મી. કાન્ડ જુલ સન-કમીટી મળે મળે સરકારનું રમુજ તરીકે મુદ્દી કસાવા છે એ જાણી જમને જાણ જાણવતું જાણ છે. ટ્રાસવાલની હોદી કેમ પણ એથી મમરૂ જાણ કાઢો. મી. કાજ જુલમ કમીટીન મારાં જાણા સાઉથ જાણીકના હોદી વેપરી વીમા એક જાણવતમાં જાણવત જાણવત વેપારી છે. ટ્રાસવાલની સમસ્ત હોદી કેમને માથે વિખતિનું એક જોટામ. મે.કું વાલ જાણીને ઉજ રહેલું છે. ટ્રાસવાલ એથીવાટીક ટેમ્પેર બીજ જે કોહર મલાન મળ પાલમિએટમાં જાણવત કર્યું હતું અને જે જાણી પાલમિટ મુખી મુલતી રહેલું છે તે જાણ જે પાલમિટમાં જાણવારી માસમાં પસાર થાય તો જાણા ટ્રાસવાલમાંથી હોદી કોમનો કુજમ સમયમાં સહંતર નાસ થઈ જમ એ વાલ દીવ જેવી રપજ છે. એવા કો-કરના સમયમાં કજ જુલમ પ્રમુખ મ.મ.ગા કોમિસનું સુકાલ લેવા જાહાર પડે એ કોમને જાણવત શકન લેવા કિડું

છે. અમે આજ રાખીયું કે ટ્રાસવાલની હોદી ડોમ થી માણીની પાછળ એક જગ્યાએ ઉભી રહેશે. ડોમના ઉપર આવી પહેલા કુખના સમયે ડોમની પડખે ઉભા રહેવામાં થી. માગીએ જે જાહેર દોષત બતાવી છે તે માટે તેમને ભરે પનવાઈ થશે. ઉપ-પ્રશ્નો તરીકે પણ પ્રસન્નમાન તેમજ હાલ જાણતા વેપારી આજેવાને છે. ખાલનથી તરીકે મેસર્સ કમરકાઈ પહેલ તથા હાલ પ્રમાણલ કુચકીવાની પતંગી કરવામાં આવી છે તે લાન વાસ્તવિક છે. બન્ને પ્રામંત વેપારીઓ છે એટલે અમે આજ રાખીએ છીએ કે સેક્ટરીઓને સીવીય શાંતિય મારે એક જગ્યાએથી બાહ્ય જગ્યાએ ફેરવાઈ કરવાને પ્રસન્ન નહીં આવે. એક સફૂ રૂક એકફૂ કરવાની આ પ્રકારે ખાસ કરે છે. જે સમયે આખી ડોમની દેવાલીનેજ પ્રમ આવીને ઉભો છે તે સમયે કોમિસ પાસે સરખા સફૂ રૂક દાખલ નેહીએ. સખ્ત કામ કરવાને, સમય તો હવે આવીને ઉભો છે. અમે આજ રાખીએ છીએ કે નવા મુદાઓ આમલદારો આ કરવાને જુએ નહિજ મારે. મંજીઓ તરીકે રા. સુરેંદ્રભાઈ મેદ તથા મેલવી મદમદ મીવાની મુદાથી થઈ છે તે પણ લદન ચોખ છે. આજ સુરેંદ્ર મેદ એક કસામેયા સિપાઈ છે. ટ્રાસવાલના હોદી પ્રકતી તેમજ ભરાયર મદિની છે. આજ મેલવી મીવાં એક સુકિ-લીલ મુવાન મુરલીમ છે. પછી સુરે અને પ્રમદિવાન વિચારોના તેઓ ચોખ છે. સેવાના ઉત્સાહી છે. એમને રોહલા કમાવા જવાની ઉપાધી નથી. આવા નેજવાન ડોમના એક આદર્સ સેવક બનવા મારે તો નવી કાં છે અને પોતાના જીવનમાં પ્રમતી કરી કોમી જીવનને ઉત્તર દેશમાં લઈ જઈ છે. બન્ને સેક્ટરીઓ મીવાં મદાદેવની આદર્સ બેરી નવી કાં છે. અમે આ સર્વ નવીન અધિકારી વર્ગને અભિવંદન આપીએ છીએ અને આજ રાખીએ છીએ કે પ્રમને માથે આવી પહેલા વિપતિના સમયે ખંત અને ઉત્સાહ-પુર્વક કર્મ કરી વિપતિઓને હાલી દેવામાં તેમને વિજય મળે. પ્રમન વિજય મદારના આ સર્વ અધિકારીઓની પાછળ ડોમ ઉભી રહી તેમના સર્વ કર્મને ઉત્સાહપુર્વક રોકા આપશે એવી ટ્રાસવાલની હોદી ડોમને અમારી વિનંતી છે.

રાખીયો જનરલ હરદોમ સાથે આજુ લે છે

કંઈથી દરને તાર દર્શાવે છે કે જનરલ હરદોમ વિજા-વત ઉદરીને વડા પ્રધાનના આમંત્રણને માન આપી તેના મહેમાન થરા મયા હતા. ત્યાંથી તેઓ પછા સડન આવ્યા છે. તેઓ કાપાવળાઓન કેમ પણ જાનને ઉતરવુ આવવાની નાખાડે છે તેથી જાણ નિરાક થાય છે સપ્ટેમ્બરની પહેલી તરીકે તેઓ ડોમીનન્ટ જ્યા ઉપડશે. હોલાઈની રાખીએ તેમને તથા થી. હવંમાને આમંત્રણ આપ્યું છે આ પણ તેઓ જશે થીમ યોદ નેકનસની મેદા મારે તથા કાલી પરિવદના કાં મારે નેહતું સવિત્ય ખડૂ કરવાના કાર્ય માં જનરલ હરદોમ રોહલા હતા. જનરલ હરદોમને બનેક મીંગે મળવા આવ્યા હતા તેમાં આજીજ પણ એક હતા. આજીજ તેમની નેડે ખાજુ થીયું હતું.

વોઈસરોય સાહેબનો દરબાર

એક કાદખનીક ચિતાર

લેખક—મંગલ ખંડુભાઈ રેશાઈ

(મયા અંકથી આજુ)

સ્થળ—સીમલાનો સરકારી દરબાર રૂમ.

સમય—રૂક વાગ્યાને.

મુંજાએલા વોઈસરોયે હવે આ મખંરો, એક મખંરો અને કમીકનરોનાં વોઈસરોયે એમ અને તેમ કુમા કરી નાંખવાના ધરાધી પંજનના એક મખંરને પુછ્યું તમારા પ્રાંતની પરી-સ્થિતિ અને કુંઠામાં સમજાવે.

પંજનના એક મખંર—નામદાર, આપ પંજન પ્રાંતનો ઇતિહાસ તો સારી રીતે જાણો છો. જે પ્રાંતની પ્રજા લાંબેજ પ્રજા તરીકેજ યોજાયા છે. આ પ્રાંતમાં કરકરની મોકરી કરવી એ તો પ્રજાનો મુખ્ય પંથો લેખાય છે. સીપ, મરવાલ, ભટ આદિ પ્રજા આ પ્રાંતમાં વસે છે.

વોઈસરોય—પંજન પ્રાંતની જુઓજ અને ઇતિહાસ મારે તમારી પાસેથી નથી સીખવાના, સવિનય અંગની કામ નિભે તમરે આ સી સ્થિતિ છે, તે મારે તો જાણ્યું છે.

એક મખંર—અંખવાલા પહે છે પરંતુ હિંમત રાખી દર્શાવે છે—નામદાર, હું જે અમારે ઉપર આવતાં આપને એજ દર્શાવવા માંમો હતા કે જે પ્રાંતની ખંદર આવી લહેવાની પ્રજા વસે છે તે પ્રાંતની પ્રજાના ઉપર માધી અમારે કાવદાન અંગની લાલ કર કરે મારે રોહી નથી ખરાય અમર પહે અને નેનું રોહું અમંદર પરિજામ આવે તેનો ખમાલ આપવા મારે જ હું આપને વિગત વાર બીતા દર્શાવવા હિંમતો હતો પરંતુ આપ મારી વાત સાંભળવા ન હિંમતો હો તો હું વાત કરવાનું અંકી વાળું છું. એમ અવાની એક મખંરે મુપ મેસે છે.

વોઈસરોય સાહેબ સમજ મયા કે આ નામવરને ટોમ કરી તેથી મુરસો મરસો છે એટલે જરા હસીને દર્શાવું—એક મખંરે રહેલ, મેં તો માત્ર લખને એનમણી રૂપે અજાણ્યું કે તમારું અપજા લાજુ મદારથી નહિ મારે હવે વોડાજ અમલ પછી એકજીમુદીવની સમામાં જવાનો કામલ થશે એટલે એક મેલવણી તરીકેજ દર્શાવું—મલાને તમારી હાજીલ આમળા.

એક મખંરે નામદાર, માધીએ સાલ વપ ઉપર પણ અમારે મુખસતમાં સવિનય અંગની લાલ કર કરેથી મારે આ પ્રાંતમાં પ્રથમ જાણે થયો હતો અને જનરલ કમર અને સર માહકલ યોદવાને સખ્ત કામે કામ ન થીયું હત તે તોજ વેળા આપણે હોદતાન મુખાવો બેદા હતા. આ વેળા માધીએ લાલ કર કરી કે તુરતજ મેં મારા પ્રાંતમાં અમાના ઉપાયો લઈ કર પદના તોરાની માણસોને કોમને મજ બહાને કાલી નેલમાં પુરી હોધ્યા છે. વળી મારાજ પ્રાંતમાં કાદેરની અંદર આ વરસે મહાસભા ભરાયેલી અને તેમાં અંપુર્ણ સ્વતંત્રતાનો કાવ પસાર થયેલો એટલે મારે તો મુખજ સાવચેતી અમાલથી રાખવી પડી હતી વેલો ફોલર સોફીન હીમલુ જે મહાસભાની સન્માન કારિયી સમાને પ્રમુખ હતો.

તે કદર સ્વતંત્રતા વાદી છે અને તેનો સથી છે. સમયપત્ર
પણ તેના વિચારોનો છે. એ બંનેને પ્રથમ દેશને પડી
જામતી સખત રાજનીતી બાજુ કરી છે. કદર દેશ બા
જેના ભગવદ ગીતા સિદ્ધિ છે. આદે ત્યાં પણ પાંચ પાર્ટી
વાળાઓ છે તેમણે તો એક દિવસે જ કદરની બંદર સામરા
બંધ બેઠા હતા. જાજ સુધીમાં સમયપત્ર તથા કદરની
પણ વધુ માણસોને મેં જિલ્લા પુરેલા છે. પરંતુ કદરનો
ખાદી... મારા ૧૦ આદે સહી કરી. એ બંનેના કમ કરના
આવ્યા બાદ છે. એકાદી આ કુષ્ટ પ્રશ્નને ઉકાવવા આદે
મદદ કરે છે. ને તેની નવી સંસ્કારની બાજુ મારા નવ નવ
મા પણ કદર ને ન મારા

સમયપત્ર સહેલે સહેલે કદરના કમ કરવા વાદી કોમ પુણ્ય
તમારે ત્યાં મામલો કેમ ચાલે છે?

સરકારના કમીશનર નસરુદ્દીન ખાનનો કેટલો અધિકાર છે
તે કદર નસરુદ્દીન સારી પેઠે સમજે છે. સરકારનો પ્રાર્થ એ
તે કદરની સ્ત્રી છે. સરની અસપતન બાદી છે કે મ
પણ, સેક્રેટરી, નસરુદ્દીન કદરના વાળાઓનો આદે અધિકાર
દેશની મુખી પેઠાવર ઉપર અલગ કરવાનું કામ કરના કદરને
આમતંત્ર્ય આપે

સેક્રેટરી—કદરના કમ આત રામ એ બાબતો દુર્વાન
ખાન ખેંચ્યું. કદરને કાલ પ્રજાના ઉપર ત્યાં કદરને
ગોળી મારી કરી સેક્રેટરી બાજુ સીધું.

સરકારના કમીશનર—નામદાર, ત કદરના કમ મારા કરી
સરકારના કમીશનર પાસે પસા બાદના કમ કરના કમ બાજુ
એ કદર બાજુ કદરની ક, કોમને મારી મારીને ગોળીઓ
બાજુ, કદર મેં મારા બાજુ આ વિચારના કદરના
નીચી વધારા. કદરની અને તેના રીપોર્ટ કાજુ નસરુદ્દીન પાસે
રવુ કોમ છે. પેલા માણસોને કદર તમારે કરવા કાજુ
કદર, તેણે એ પેલા કદરને બાજુ વધારા પેલા કદરના
તે પેલાવરની બાજુ ના પામ કરી મારા પેલા ના કદર
કદર તે પ્રસિદ્ધ કરશે. નામદાર, સરકાર ઉપરના કદરનીઓ
પ્રથમ કદરના કદરે પેલાવરના કદરના કદર પ્રાપ્તી તેમની
રાખીને બાજુ. મારીને બોલી પણ કદર પણ વેળા કદર
પડી કદર કદર, કદરના કદરે કદરે બાજુ પ્રાર્થ કદર સરકારના
માત્ર કદર પ્રથમ કાજુવર છે

સેક્રેટરીનું કાદરે સર જાદુ કુખી, સી. પી. અને બીજા
એ રીસાના સર મારા નવ બાજુ કદર નામ. કદરના
આવતા પીકલી રીપોર્ટ મેં ખાન પ્રવર વાજુ છે. તમારા
પ્રતિભા, પણ સરકારના કદરના બાજુ પ્રવર કોમના બાજુ કદર
કદરના કદરના કદરના બંધ બંધ કદરે છે. તમારે પણ
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

• કદર, કદર, સરકારના કદરના કદરે છે. કુખી, ના સરકાર
કદરના કદરે કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
એ કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
બાજુ તમા કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
પણ કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
બાજુ કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
બાજુ કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
બાજુ કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

તેમ બંને કરવાની અને કદર પાસાની બાજુ નદિ તે
એ પ્રતિનું કદરના આશી વિશેષ સમાવરી નદિ એ વાત
રવાળ

સેક્રેટરીનું કાદરે કમીશનર મેં એક પીકલી રીપોર્ટ બાજુ
મોંથી વિચાર કરી કોમી અને કુખ મારી 'સેક્રેટરી' ?
કુખના સેક્રેટરી નસરુદ્દીન બાજુ સેક્રેટરી કરી લખા રવા.

સેક્રેટરી—સેક્રેટરી કદરના કદર

સેક્રેટરી—પ્રથમ કામો કોમી બાજુ આવી રહેલી
સરકારના કદરના કદરના વિચાર કોમ પણ બાજુ કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના. મારા સરકાર કોમ કામના બાજુ
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

કુખના કદરના—નામદાર, તે એ કોમ કદર બાજુ કરી
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

નામદારના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કોમીના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના

કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના, તેનું મારી પામે કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના. કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

કુખના કદરના—કદરના કદરના. મારા મારી તેમને વિચેરી

નામના કદરના પણ સમયે 'સમ' કદરના કદરના કદરના
નામના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

સેક્રેટરી—કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના
કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના કદરના

ખેડુતોના તારણકાર, જય સરદાર, જય સરદાર

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
જેઓ જેલમાંથી છુટ્યા
પછી પંડિત મેતીલાલ
જીની કમ્યાલો મદદ-
સહાનના પ્રયુષ્ઠ મુદ્દામાં
હતા અને પાછા થોડો
સમય બહાર રહ્યા બાદ
પુરતણ મુલકમાં પંડિત
માલવીય છ મારે પડ-
કામાં હતા અને પાછા
જેલમાં બંધને મેદા છે
તેઓ જેલથી સમય
બહાર રહ્યા તેલના
સમયમાં મુલકમાં પંડિત

જાની પ્રભાને વશાનર દેવોળી મયા છે. તેમની વીર હાલકના
યોગ નમુનાઓ તેમણે આપેલાં આપણે આપણી સમક્ષી રાખવા છ-
એ, ના વાંચકોને અને બાળના ઇલાકમાં આપણે છીએ :-

જય સરદાર જય સરદાર

જોની હાલ મદદા હલમાં,
કાપર કેસરી વધ લલકમાં,
જોની હાલ કેપડી છુટા,
સાંકળનાં મારો પડવાઈ

ખેડુતોના તારણકાર,
જય સરદાર જય સરદાર.

તે.જ બળને લાવે તપાઓ,
મુસદ્દાને કસમે કાપી,
બળકપડીને વપૂરે પેલ
રેલુ હો મુરો બલુબહાર

ખેડુતોના તારણકાર,
જય સરદાર જય સરદાર.

બાળપ્રખાના કાળજી હજા,
કાંઈ જોણે સાબજી શુરા,
વાડીમાં પેશીમાં પુરા,
જોણે લમડાં હો મધિર

ખેડુતોના તારણકાર,
જય સરદાર જય સરદાર.

બારડની મુકિતને કાળે,
શિંદ સમો મુશ્કરોતે ગાળે,
તાજા વિનાનો રાજ્ય રાળે,
જોણે હલે જન વલ્લભ બાળે,

ખેડુતોના તારણકાર,
જય સરદાર જય સરદાર.

માડીમાંથી મદદ જનાવી,
સમળી સલાને શંભાવી,
મુશ્કરોતને જેલ આપાવી,

આને જેલે જેલ વસાવી

ખેડુતોના તારણકાર,
જય સરદાર જય સરદાર

હો હો મળે સંધા,
દેશ તજા શર્મ મહાકુર નંદા,
દમાવી દેશ મુલાખી હંદા,
શરકાવો સલામક ગંદા!

ખેડુતોના તારણકાર,
જય સરદાર જય સરદાર

નામદાં લણીથી છુટા છેડા હંદા

હું કહેતોને કહું છું કે સમાજ લણીઓ ને નામદાં હોય
તો છુટા છેડા હંદા. કુંવરી કહેતોને પશુ તેવા સર્વે પરજન
નહિ. કારણ કે નામદોંથી તો ગુલામોની એલકોળ પેદા
થાય છે. તેઓએ અધીજને ખુમ વાતો કરી. હવે આ
નાટક નથી. હવે પાનંદ નથી આપવાનું હું તો જેલમાંથી
આઓ અને પાછો પશુ બળી. પરંતુ આ બંધવ બંદકવાની
નથી

મલ્લુર શરકારની મુરકેલીઓ

આપણને કહેવામાં આવે છે કે મલ્લુર શરકારની કમીનેકના
અબેલ. વડા પ્રધાન અને હોદી વચ્ચરને હોંક વિરે મેદા મુરો-
લીઓ આવી પડી છે. હું કહું છું, હાં બહા, શી મુરકેલીઓ
આવી પડી છે? તેમનાં તે માંથી પુટે છે કે? શું તેમને
એળીઓ આવી પડે છે કે જેલમાં બંધ પડે છે? બાની
તો મને સમજજ નથી પડી, એમની મુરકેલીઓની વાત
કરનારોને આપણી મુરકેલીઓની બ્યારે પડી નથી. અમારે
છંદગીનાં હવે થોડાં વર્ષ ભાડી છે. બાપુ તો ખુબર કરીને
મેદા છાંળે, નથી કરી પેસાની પરગ કે નથી કરી બરબારની
પરવા! માળાપની આકરીમે નથી કરી કે નથી કરી કીકરા
કીકરીઓની કાળજી. દેશને આનર હવા કાલીવા કીકા છે.
હવે તો અમારે તવી આંખે સ્વર્ગગતા બેવી છે.

અર્ધસરોય સાહેબ દર્શનમાં છે

અર્ધસરોય દળાર તો જેલમાં છે. પશુ દળારો મરી શીર તે.
પશુ હોંકનો માણુ જવાનો નથી. અંગેએ એ બલુલો એકલે
પુરવ હોંકને મુકિત મળશે. પછી અંતરામ રહેશે નહિ. પશુ
માદ રાખણે કે હોંકને જે એકલે છે તે હોંકને નહીં કરવાનું
છે, અંગેએ નહિ. જેલમાં છરવી સકવાની કલિત કરો
તેલકુલ બાંગીયું આઈનાને કલિત આવશે નહિ આ સુખી
દાશ ન લમડીએ કહેવાય છે કે બંધકર વચર રાજ કેમ
રશે? બહુકા અંગેએ કાલતાં શીખકાવશે કારેજ શીખકાને?
હું કહું છું કે આપણું કહેવારા મુખાં છે એક મુશ્કર બીજા
મુશ્કરને હો દાંધમાર અમા વતા શીખકાને કે? રાજ્ય કરતાં
શીખવાનો પહેલો કોકો પારકાને રાજ્ય કરવા ન કેવું, એ છે
તે વિના રાજ્ય કરતાં શીખવાનું નથી.

વોઈસરોય સાહેબ દર્શનમાં બહુ આવે છે!

આપણે સાબજીએ છાંળે કે વોઈસરોય સાહેબ હોંકવાનું
બહુ આવે છે! પશુ શું વારે માધીજ હોંકનું બહુ નથી
પ્રચ્છતા? સમાજ કોળના મનમાં એ રિપ કહેલ છે! બીજા
દળારો જે જેલમાં પડ્યા છે તે લશ્કા આપણે બધા શું દેકનું
બહુ નથી પ્રચ્છતા અને વોઈસરોય સાહેબ બહુ પ્રચ્છે છે!
આવી વાતો કરવી એ માધીજ તેમજ જેલમાં પડેલાઓનું

અપમન કરવા જેવું છે. વેતનભરે મનુષ્ય પ્રાપ્ત કરી પણ તે પહેલાં પોતાના હેઠનું અને પછી હોદ્દાનું. તેમની આજ્ઞા હું અને મારા સાથીઓ સેથી પહેલાં હોદ્દાનું બધું હાથડવા અને પછી હોદ્દાનું બધું હાથડવા આવીએ છીએ.

સંદેશા અસાધ્યતામાં અને સમજ નથી

પરોક્ષ નોંધમાં સંદેશા અસાધ્યતા જાણી અને સમજ પડતી નથી. હું પ્રશ્ન હું કે આપણે વેતનથી શી છે? ૧૫૦ વર્ષ સુધી મરતા આપણા છીએ ને વધુ મરણ. સંદેશા અસાધ્યતા પાછળ કંઈ હતી એમ માનવામાં આવે છે. પણ વાદ રાખવો કે તમે જો તેમાં પડો તો કામ બમણી જવાનું છે. માત્ર છે તે મેળવવા માટે તો મધીજનો મદાસબનો કાર્યકર્મ કામ જામશે. તેને સપ્તાહમાં છે. કોઈ કોઈ દેશોએ અમાધાની રીતે વાતો કાઢે છે. ભરે, જોના પર આજ્ઞા નાંખે. તો કપાઈ જવાના છીએ. કાંઈ રાખવો, કાંઈ સમજ નથી આવે. ઉનાવળે આપણા પાંચે એમ નથી.

ગુજરાતીમાં ઇતિહાસ બહી રહ્યા છે

ગુજરાત અસાધ્યતા પ્રત્યેની પોતાની દુરજ બહા કરે છે. ગુજરાતીને — પાંચે પોતાના વર્તનથી ઇતિહાસ પડી રહ્યા છે. છતાં આપણે વીજળી નીવડવા માટે હાલ માણ રાખવાની છે. અત્યારે એકોતોને એવી કરવાનો, વિદ્યાર્થીઓ માટે ભજવાનો કે મેપારીઓ માટે મેપાર કરવાનો સમય નથી. હું ચોક્કસ કહું છું. જો તમને પેસાનીય પડી હોય તો અહીં ન રહે. વિદેશ ચાલ્યા જાઓ. આપણી હાલ તો માતૃભૂમિ માટે ધાઈ જઈએ. માત્ર અભિજ્ઞાનીય વસ્તુના દરવાજા ખુલા થશે અને હાલ સ્વતંત્રતા મેળવશે.

નાટાલમાં પણ દુરમનો કામે લાગ્યા છે

નાટાલ સા. આ. પાર્ટીની કોમિટીને એક મેઈન માણ માસની તા. ૨૨ મીએ મેરીટાઈમ કનેરમાં મળી હતી. જનરલ સ્પીચ સાહેબ એ મેઈન પ્રમુખ હતા. આ મેઈનમાં નાટાલના હોદ્દાઓ મેરાઓના જગ્યામાં મુસીબત છે અને મેરાઓના કસેના ઉપર ત્રાપ મારે છે તે વિષયમાં કા જગ્યા કરવા તે ઉપર મેઈનમાં માર્ગ આવી અને એ મેઈનમાં એક ટાવ પસાર કરવામાં આવે. હો.

મેરીટાઈમ આંધ્ર તરફથી એક અખત જગ્યામાં પ્રમુખે મેરાવ રજુ કરવામાં આવે. તેની અવગત એવી હતી કે કનેરમાં અને જગ્યાઓમાં મેરાઓ રીતે મુરોપીયન જગ્યાઓ. વધુ છે તેના જગ્યાઓમાં હોદ્દાઓ પોતાનો પચાસો કરવા જાય છે અને એ વિષયમાં આજ્ઞાની રીતિ જાળવવામાં કેપ્ટાઈન એમીમેંટ નિજન નીવડે છે તે એમાં આ કે.એ.એ. એમાં અભિપ્રાય મારે છે કે હોદ્દાઓ હવે વધુ જમીન અને મેઈનમાં ન ખરીદે તે માટે અવધારી આંદોલન મુકવા માટે જેમ અને તેમ જલદી માર્ગ કરવા જોઈએ.

મી. ડબ્લ્યુ. પી. એમ. હેન્ડરસન એમને અમ.ક. હરમન કાઉન્સિલના કાઉન્સિલર કલાઈ હતા તે આ ટાવને ટેકા આપના મુખ્ય મેરાઓનામાં એક હતા. સાવ વર્ષ પહેલાં કોમિટી સમક્ષ જનરલ સ્પીચ એક આપણું આપણું હતું તેમાં તેમણે હોદ્દા કેમને જલમ વિસ્તારમાં રહેવા માટે કલાઈવાની રીતિ સ્વીકારવા વિશે અભિપ્રાય આપેલો હતો તે મી. હેન્ડરસને

વાચી અંબજાઓ હતો. જનરલ સ્પીચે તે મેરા કહ્યું હતું કે

સરકારની સમક્ષ એવી રજુઆત કરવામાં આવી છે કે હરમનમાં અને જનરલ સ્પીચે મેરા કોરોને માટે કનેરમાં અખત બામ જુદા રાખવામાં આવેલા છે અને હોદ્દાઓ આ અખત પુતા પેસા આપી તે વિદ્યાર્થીના મુખ્ય બામમાં આપી મર ખરીદે છે. અને તેને પરિણામે આમજાઓની ખોટાની કોમિટી થઈ જવા પામે છે. તેની આજ્ઞાઓમાં એમો વસ્તા હોય તેને તે નુકસાન પડેલા છે. હોદ્દાઓ મુરોપીયનો રહેલા હોય આ અખતો મુરોપીયનને એ જાણ થશે હોય તેના કલાઈ નુકસાન વધારે કાઢે છે. સમને ન્યાય મળે એ એવાનું કાર્ય આપણું છે. તેમાં મુરોપીયન પ્રમુખ એ પોતાનું રક્ષણ કરી જાતી નથી તેના પણ અપાવેલ વધુ જાય છે. આપણે મુરોપીયનો તથા હોદ્દાઓ પ્રત્યે સંપૂર્ણ ન્યાયી મત મારી ને છીએ. મુનીયન પાલામેંટ મારફતે આપણે એવો કપો મુકવા હાથડીએ છીએ કે અભિપ્રાય કનેરની અંદર અમુક જગ્યાઓ હોદ્દાઓને માટે વસ્તા તેમજ મેપાર માટે અખત કલાઈ કામમાં. હું નથી જોઈ જાનો તો કે આપણે આ પ્રમાણે કરીએ તેથી કા માટે હોદ્દાઓને મુરોપીયન જોઈએ અખત તો અખત એમ કરીએ તેથી આપણું આંદોલન આખા અખત પડી પડે. એવી બીજા કા માટે આપણામાં આવે છે? હોદ્દામાં પણ ન્યાય છે એવું મેં આજ્ઞા કરું છે અને એક હોદ્દા બીજા હોદ્દા સાથે અખતની ના પાડે છે એવું પણ મેં આજ્ઞા કરું છે. ભરે સત્તમ આંદોલનમાં કા માટે હોદ્દાઓ સ્વતંત્રતા અને સમાનતાની વાતો કરે છે? મુદાના મુખ્ય હોદ્દાના ઉપર આપણે વિચાર અસાધ્યતા છે. આપણે એ ન્યાય અને મેરાવ હોય તે કરવું છે. હોદ્દાઓને આ હોદ્દા જોઈએ જાણ તેમને રાખવા જોઈએ. બીજું સર્વ આજ્ઞા આંદોલન મેરાઓ ઉપર કોઈ હો. આપણી મુરોપીયન પ્રમુખ તરીકે આપણી સાથે આ મેરાઓ, હરમન છે અને આપણે આ હરમન બહા કરવી જોઈએ અને આજ્ઞા છે કે આપણે એ પ્રમાણે ભરે કરીશું. અને તેમ કરતાં આ દેશમાં તેમજ અખત સ્થળોમાં હોદ્દાઓને આજ્ઞા રેવનું કારણ આપણું. આપણા માર્ગમાં આપણે માર્ગમાં છીએ એ આપણને જોઈએ છે. અને આપણા આજ્ઞા પ્રમાણે આ. આંદોલન પદિવત આપણે અસાધ્યતા જોઈએ. મુનીયન સરકારના કાઉન્સિલર એ અસમાનતા અને અખત હોય તે આપણે દુર કરવી જોઈએ અને સંદેશ પ્રમુખે પોતાના આજ્ઞા ખાતર એમ કામે કે હોદ્દાઓને જુદા રહેવા માટે કલાઈવા જોઈએ તો હોદ્દાઓના હોદ્દાઓને અખત આ દેશના હોદ્દાઓને તથા કા માટે મુરોપીયન જોઈએ.

સાવ વર્ષ ઉપર હોદ્દા આ જનરલ સ્પીચનું આપણું મી. હેન્ડરસન વાચી મવા કના અને તેણે અખતનું કે આ પ્રમુખ ઉપર જનરલ સ્પીચનું આ આપણું એ સા. આ. પાર્ટીની નીતિ છે એમ અખત કામ. આ નીતિને આપણે અખત વધારી કરીએ છીએ મુરોપીયન માધીયના મેરાઓમાં હોદ્દાઓને માર્ગને ખરીદવા દેવી કે કેમ તે સંબંધી નીતિ અખતો અખતર સ્થાનિક સત્તાવાળાઓને હોય. જોઈએ. કમનમાં સરકારમાં પરીવર્તન વધુ જવાને લીધે આ માર્ગ ઉપર અખતો મરવાનું બની કહ્યું નહિ અને એન ૧૯૨૭ નું કેપ્ટાઈન એમીમેંટ હતું.

મી. હેન્ડરસને હોદ્દાનું કે કાઉન્સિલ આંદોલન માર્ગ દાખીથી આ એમીમેંટનું પાછળ કરવું છે. મરણ

મને એમ લાગે છે કે હિંદીઓએ આ નિશ્ચિત સમય ના લાગેલી હીંદો કે અમી યુરોપીયન કોલોનિયોમાં યુસી જવાની એકલ નીતી ધારણ કરી છે. નાહાલના મોસેન્ડની બંદરે હજારે હજાર લોકો વર્ષથી હિંદોએ એવરે ખરીદવા કે એ સી સર્વ કોષ ભરે છે. આપણે કહેશે અને માર્ગમાં સુદે જતાઓની બંદરે તેઓ ખોલવા બંદરે છે. હિંદીઓને આ વ્યવસાયને અટકાવવા અને અલગી પગલાં કરવામાં ન આવશે તો નાહાલમાં એક વજ્ર જેવો ક્રીકીટ આપણને શંકાશે ને મળશે કે જે હિંદીઓનો બરેકે અવા નહિ હોય. મરજીભાવ રીતે હિંદીઓને અપીત થવાનું ને કામનું એવી આપણા હેતુ શરૂ એમ નથી કહેવાની બંદરે હિંદીઓને અમુક કોલોનિયોમાં અપીત કે મોડલ ને બંદરે હિંદીઓને એવું કરવું સિદ્ધ નીતી આમલોમાં કે અર્થ પ્રતીક્ષા-વહીવટીમાં નથી આ વજ્ર આ મારે અમલ થાય છે કામ નહિ થવું?

મી. હેન્ડરસને કહ્યું કે 'કેટલા મોડ' ની રચના કરવાથી, જેમ અનુચિત રીતે કેટલાંક હવે તેમ તેઓ નથી અને મોડ છે તેમને કરી એટલે કે હિંદીઓને તેમનું જીવન રચના છે હાલ રાજ્યમાં આવીને અને ખાંડનું બાકીનું સાદુ અર્થિકતા સાધના રચના છે કે તેનું રમી

પ્રાકૃતિકમાં કૃષિ થી એક એક એક્ટે અંત-કેવળપૂર્વક દેશમાં કેટલાંક આપણે. તેણે કહ્યું કે હિંદીઓ કાનું બુદ્ધિ રીતે ધારવાર બોલેલા ખરીદ છે. એક રીતે તો આવી છે કે હવેની બી રીતે અને તે યુરોપીયન કંપની હોય. અને પછી એવરે ખરીદી લીધી બંદરે શેષ-ધારે રેડીને એકીય-દીક્ષના નમ કવરે દ્રાવણ કરી દેવા બંદરે રીત એક છે કે હિંદીઓ ન મી મુલ્ય, તો ન લે છે અમલ ને બંદરે કોમનન. મોડેલમાં એક છે કે એકે અમલ મોડેલમાં પ્રાકૃતિક મધ્યમ. મી. હેન્ડરસને પ્રથમે કાવની બંદરે અમી ન પાતો મોડલ. દીક્ષરે કાવની સી અમલમાં 'કેટલા મોડ' ની મારફતે પસાર થાય એવું કાવલ કરું હવે પરંતુ કેમલેને એમ આપું કે એવું કરવાથી ખીલે બંદરે રીતે કાવનો મિશ્રણ થાય છે મારે તે કેટલી નીતી કાવના બુદ્ધિને રીતે કરેલા. અને એ વજ્ર મારે આપવાની બંદરે છે કે એ પ્રથમ દિવરે મિશ્રણે અમલવો કરવાની રીતે કેટલાંક એક સમ-કામની આસ મોડેલી છે. બેરીયાની બંદરે એકીયોદીક યુસી આસ છે તે મારે આ અમલની રીતે આસ વિચાર અમલ છે કાવલ કાવલમાં આ પ્રથમ અમલમાં અમુક પગલાં કરી કો કે કેમ તે વિષે વજ્રોનો રીત અમલમાં છે તેની હવે એ અમલની રીતે એક રીત છે

અમારી નવ વિનંતી

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" ની કરમનના, બેરેકે મોડેલી નો અને રેડેલીના મારફતે અમલમાં મોડેલી આપવાની વિનંતી સાથેના આકોષ અમે એક મોડેલી આપવાને આજે થયા દીવસે થવા આમલ છે. હવે પછા વાક્યોના અવાજનું દર્શન અમને મળ્યા નથી તો અમને સંપૂર્ણ આશા છે કે અમલનું મારફતે અમારી વિનંતીને માન આપી પોતાનું અવાજનું રીતે ન કરતાં દિવસ મોડેલી આપી અમને તેમના આકોષી બનાવશે. મેનરે, ઇન્ડિયન ઓપિનિયન."

પ્રાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ

નવા અમલદારની ચુકાવ

પ્રાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની એક બંદરે સમા તો. રજમી આમલ રવિચારના દિવસે વજ્ર થાયે એકરિત ખીકમર થેલેસ માં મળા હતી મોડેલી મારી અમલમાં હવેની આપી હતી. કેમલના પ્રમુખ મી. મકમલ દાવરે અમલની એકામલોને લીધે કોમલના ઉપપ્રમુખ મી. સી. કે. એ. એ. એ. નામકે સમાનું પ્રમુખવાન લીધું હતું.

મી. નામકે સમાનું કાર્ય કરે કરતાં કેટલાંક કે આમલ સમા અમલોની આસ યુદ્ધી કરતાં મોડેલીમાં આવી છે. આપણી કેમલના પ્રમુખ મી. મકમલ આજે કેટલાક સમયથી અમલ કરવામાં રહેલા અમલ છે અને તે પ્રથમ અમલ લીધે તેઓ પોતાના હેતુ લીધે રાજ્યમાં મોડેલી છે. તેમ અમલ કેમલના કેટલી માં પ્રથમ કેટલાક વજ્ર ઇન્ડિયન અમલોની અમલ પગલ નાનું રાજ્ય રીતે સમા રહેલા અમલ છે અને તેમણે વજ્ર કેટલી તરીકે રાજ્યમાં આપેલી છે. એટલે આ અમલની અમલ અમલ ના અમલદારો નુદવાની આસ અમલદાર છે અમલ મારે આમલે અમલ છે કે એકે આમલ સુધી અનેક સુધાનતો અમલે રીતે કામની સેવા અમલેલી છે. તેના અમલદારોને સુધાનતો તમે પુરની મલક આપેલી છે અને હું આમલ રાખી કે અમલમાં વજ્ર તમે પ્રથમને પુરની મલક આપના રહેલા.

મારે મી. સુમેશન કેટલાકે વજ્ર અનેક અમલોને કરવાને કેટલી તરીકે પોતાના હેતુ રાજ્યમાં આપું હતું અને તેમણે કેટલાંક કે આજે આપણી કામના બંદરે કામના વજ્રો મલી આમેલ છે આમલ કેટલીના સમાને લેસીકલો કામનું કાર્ય કરે એવા કાર્ય કરનારમાંની આસ બંદર છે. મારા આમલો કાર્યને લીધે મારે પોતાના કાર્ય અમલો કામને એવું ન હોય થી મારી અમલમાં વજ્ર કોષ મોડેલી આપણની યુદ્ધી આપ કરેલા એવી હું આમલ રાખું છું. અમારા કાર્ય માં આપ આમલોને અમલે મલક આપી હતી તે મારે આપ સમાને હું આમલ માનું છું અને મારે થી મા મારા એકી-કાવથી આપની સેવા અમલ ન અમલવલ હોય તો તે મારે મારે તેમજ મારા એકીકારને મારી મલકે. મી. ડી. એમ નરસે વજ્ર કેટલાંક કે અમારાથી એ કામની સેવા એવી રીતે અમલવી એકે તેવી અમલવલ ન હોય તો મારી આપણી.

મારે મારે કેટલીનું માં કામના લેન મા અમલ હતું ર. મુજબ અમલ પદને કરવાના વજ્ર કરી કે મી. હવે અમલ કામની આકોષ કેમલના પ્રમુખ યુદ્ધવા. આ કરવાનાને પ્રાકૃતિક વાજા એ. કાલ કામના આકોષે કેટલાંક આપેલા હતા અને તમામ મેનરીટ સોસાયટીના પ્રમુખ મી. ડી. કે. પી. એ. સર્વેટ આપેલા હતા. મન લેનાતા એ. કાલ અમલ કામની મારી પ્રમુખ તરીકે યુદ્ધવા અમલે થવા હતા.

મારે મી. સુસા કમન મામાતે કરવારે કાલ કે મેલસ કાલ કામના આકોષ, ન પાગલ નામકે સમાને પદેલી વાજા) મોડેલી અમલમાં કેટલાક તમા ડી. કે. પી. એ. કેમલે ઉપપ્રમુખ તરીકે યુદ્ધવા. મી. સુમેશન કેટલાકે આ કરવારે કેટલાંક આપેલા હતા અને કરવાના સર્વનુમલે પસાર થવા હતી

વાચક—ખરી વાત છે સાહેબ, વિશ્વાસનાં પણ જુઓની!
 આં જાગે જ્યાં સેનરીમાંજ રાજ કરે છે તે!

અધિપતિ—ખરી વાત છે. અને રાજની કમાન તેના કાલ માં હોય એટલે પોતાના વર્ગની ઉન્નતિ કેવી રીતે થાય તેના તે પહેલાં જુઓ. હવે તમે જોઈ શક્યા હશે કે પોતાપોતાના મંડળો સ્થાપી આ દેશના મહુરોએ પ્રથમ સંઘર્ષને જોઈ શકું અને તેને અવરજા પર મુકું. હવે જો લોકોને પોતાના અધિકાર દેવાથી પાશ્વર્થિકતા પેતાના સભ્યો મોઢકર. પેતાના મંડળમાંથી કુશિલાસ માણસોને મુંઢણીમાં લમેદવાર તરીકે નકાર પાડે અને દરેક મંડળને જવાબી દે કે આપણા હમેદવારને સતો આપ્યા. આ પ્રમાણે કરીને આ દેશના મહુર વર્ગે પ્રધાન મંડળમાં પણ પોતાના પ્રધાનો સુદાં રાખ્યા છે. હવે પોતાના કાષ્ટોના અત્યંત જોડા પાશ્વર્થિકતા સભ્યો જનતા હોય તેમની તો જો દરજ્જા થઈ પડે કે આમાન્ય રીતે મહુર વર્ગને કેવી રીતે નધારે જાણ થાય તેવા કામમાં તેમણે ધડવા જોડાયા.

વાચક—હારો. તેમ ન કરે તો તેને બીજાવાર મુંઢણીમાં મલકાવ્યું આવે!

અધિપતિ—હવે જો મહુર પ્રધાન પ્રધાનોએ વેલક જોડા બનાવ્યા. એટલે કે જુદા જુદા પ્રધાનો કામ કરતા મહુરોએ કેટલાક સ્થાન કામ કરતું અને તેમને કેટલો પમાર મળે એ જોડા? જો કામમાં પ્રમાણે મહુરોને પમાર મળે છે કે કેમ તે ઇન્સ્પેક્ટર શેડીવાને લાંબાવીને લખાવી જાવ. કામમાં તરીકે મારા દરજ્જાને લાંબા કરતા નોકરોનું જોડા મુદ્દિયન કરવામાં છે. તે મુદ્દિયન જોડા આજ ઇન્સ્પેક્ટર નીચી દે તે જાણ નોકરોની પાસે જાવ, તેને પુછે અને વિરજ પ્રમાણે જે કામ શેડીવા પમાર ન આવતો હોય તેની જગ્યા પડે તો હુલત લેવર ઓશીસમાં જામે અને તે ઓશીસને ઇન્સ્પેક્ટર આવી કેમ કરવાનું થોળા બાંધે તો કેસ કરીને કેડમાંથી પણ પેલા મહુરને રાહત આપવી દે

વાચક—આ ઇન્સ્પેક્ટર વાળું લઈ હવે સમજાવું. સાહેબ, અમારે લાંબા નોકરો કામ કરે છે તેઓ પણ પેલા મેરા લોકોનાં મંડળમાં જોડાઈ શકે કે નહિ!

અધિપતિ—હા, જોડાઈ શકે. ખરી રીતે તો જો તમારે લાંબાએ જાણ દરજ્જાને લાંબા કરતા નોકરો, મેરાએને લાંબા કરતા નોકરો કરતા સંજ્ઞામાં પમાર હોય અને પોતાનું મંડળ મેરાએ કરતા પછી સ્થાપીને રજીસ્ટર કરાવી દીધું હોય તો અરજારને તે મંડળને પહેલું સ્વીકારવું પડે. મેરા નોકરોને પછી તમારા મંડળમાં બળવું હોય તો તે જાણ શકે છે. પણ પહેલું મંડળ મેરાએ સ્થાપેલું હોય તો તેનું સ્વીકારાય તે મંડળમાં તમારે જાના નોકરો પણ બળી શકે. પહેલાં તો મેરાએ જો માટે વામો લેવા કતા. પણ કામમાં તમારે નથી રાખ્યા એટલે આપણા લોકોને લેવાઈ પડે.

વાચક—તેમના તો જાણની વાત ખરી. પરંતુ અમારા જેવા શેડીવાએને તો મુશ્કેલીને જો લોકો લાંબામાં બળે. અમારે જામે વિરજ પ્રમાણે ન આવે તો લાંબાને રિવાજ કરે એટલે ઇન્સ્પેક્ટર અમારે નારજો આપ્યા છે તો!

અધિપતિ—જો વાત ખરી. પરંતુ તેઓ મંડળમાં બળે તેમાં તમને પણ જોડા જાણ છે. તે કેવી રીતે તે હવે પેલા ઇન્સ્પેક્ટર કાઉન્સિલ વાળી વાત કરીને સમજાવું

વાચક—મેં જાણ્યાથી પેલા કામને મળે તો કાલ

સીકનું કંઈ જાણે છે અને અમારે પણ સલાહ આપવાની છે તે?

અધિપતિ—હા તેજ. જુઓ, જે તરીકે દરજ્જાને લાંબા કરનારા પોતાનાં મંડળમાં બળી શકે તેના શેડીવા પણ પોતાનાં મંડળ-મુદ્દિયનો સ્થાપી શકે છે.

વાચક—કમજાન અમારો દરજ્જા શેડીવાએનું જોડા મંડળ સ્થાપવું તો છે. એમાં અમારે શું કરવા? એમાં જોડાવાથી અમને શું ફાયદો?

અધિપતિ—દરજ્જામાં મેરા દરજ્જા શેડીવાએ કરતા હોઈ દરજ્જા શેડીવાની સંજ્ઞા વધુ છે. જ્યારે મેરા શેડીવાએનું મંડળ પણ નથી. તમે મંડળ સ્થાપવું છે એટલે પહેલું તમે સ્થાપવું એટલે અરજારને લખાઈ રજીસ્ટર કરવું પડે. મેરાએ પણ જાણ્યા માંડે તો તમારા મંડળમાં બળી શકે છે. તમે જાને મળીને જો મંડળ આજ રાખી શકો છો તમારું મંડળ સ્થાપવું એટલે હવે ઇન્સ્પેક્ટર કાઉન્સિલ સ્થાપી શકાય. આ કાઉન્સિલમાં શેડીવાનું મંડળ અને કામદારો એટલે નોકરોનું મંડળ જો જાને વાનગિતો અને અસમતા કરી પમારનું જોડા વાજની વિરજ તમને કરીને તે મહુર આતાના પ્રધાનને મેડલી આપી શકાય છે. પ્રધાન જો તે મહુર રાખે તો પછી પેલા મેડલી એટલું વિરજ નહિ પરંતુ તમારું એમાં મેડલી મહુર થઈ હોય તે મુજબ તમે પછી નોકરોને પમાર આપી શકો.

વાચક—આ વાત તો ખરી છે. કારે તો જાણ દરજ્જા શેડીવાએને એમાં સામેલ થઈ જવું જો તેના જાણની વાત છે. હું અમારા મંડળમાં જાણ જોડાઈ જાવ તેમ કરવા પ્રયત્ન કરીશ

અધિપતિ—ખર ને તમારો જાણની વાત છે.

વાચક—સાહેબ, અમે તો મરી રહ્યા છે. નોકરોને કારે માં કારે પમાર આપવાના અને અમે જેનાં કરતાં સીધી આપીએ તે અમને મુશ્કેલી મહુરી પણ ન આવે.

અધિપતિ—એનો ઉપાય પણ તમારું મંડળ કરી શકે છે. જાણ દરજ્જા શેડીવા તમારા મંડળમાં એવો કામ કરી શકે કે અમુક કિસ્મતેજ સુદ શીવું. દરનેથી કિસ્મતથી એકા કામે કામને સુદ શીવું નહિ.

વાચક—જો જાણ તેનો અમલ કરે કારેને? હું જોડા તેમ કરવા જાણ અને જાણને જોડા કામે કરી આવે એટલે મારે તો જાણમાં આવે પડે

અધિપતિ—દરજ્જા શેડીવાએને જોડા દુ.ય તે તેના પેતાના અસ્તીત્વ ખાતર તેમણે આ પ્રમાણે કરવું જોડા. તમારા મંડળના નિયમનો કેમ અમલ કરે છે એવી જાણિતી મળતી તમારું મંડળ તેનો નિર્ણય કરી શકે છે. દરેકના જાણની વાત જાણ હોય લાંબા કામ આસાનીથી પાર પડે છે.

વાચક—ખરૂં છે. સાહેબ, આપનો જાણનો જાણ સમજ લીધો તે માટે તરફી માફ કરશો હવે રજા લઈશ, નહે માફ ન

અધિપતિ—નંદે વાતરમ. પમારને કાલ!

તમારી બહેરખબર

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન” માં છપાવવાથી તમને અમુલ્ય લાભ થશે.

રાસ્ટ્રીય વિલાયતમાં પ્રચાર કરી રહ્યા છે.

પરંતુ જનની આ જોશથી જોડાના આકાર હેઠળ મળેલી એક સભામાં સાબરમતી દ્વારા પ્રથમ ઉપર બાંધવામાં આવેલું હતું અને તેના ઉપર સભામાં ચર્ચા ચાલી હતી. સાબરમતીના પીળા ભાગોમાં ડોમીનન્ટનું રેટરનો જે કાર્ય કરવામાં આવે છે તેનાથી હોંડ માટે જો જુદા કરવામાં આવતો હોય તે તેમાં તમે જોઈ જાઓ છો. સાબરમતીના પીળા ભાગો સર્વ સમાનતાના ધોરણ ઉપર રહેવા તરફ ભારત રાષ્ટ્ર છે, પોતાના ધાર્મિક મિત્રોને તેમજ માનપૂર્વક અને હૃદયપૂર્વક એ વાત માટે રાષ્ટ્રવાની આસ આપીશ કરી હતી. સાબરમતીના પીળા ભાગ જોવાને આશિષ મળે તો થઈ શકે તે હકનો ઉપયોગ કરશે નહિ પરંતુ એ હક અમારે જોઈએ છીએ. કારણ કે જોઈ સાબરમતી વધુ દબાવશે. સ્વતંત્ર પ્રજાઓને જો સાબરમતી જોવાશે અને તેમાં હોંડ ખુલાવી રહેશે. સાબરમતીના દરેક, મજબુતી અને અકબી સર્વ રાષ્ટ્રવા માટે સ્વતંત્રતા એ મુખ્ય કલ્પ છે. નહિ કેવલ સર્વ સમાનતા માટે જોઈ એ અને પોતાને જોઈ જાઓ છે કે હોંડ મેળવ્યા વિના તેને તરી નાખવી નહિ.

મેક્સ આર્ટિન-સ્ટેનો. ઘા.

જોઈએલીની એક સભામાં પ્રજાઓના સવાલના અવાજમાં કોઈ સરકારે જુલાઈ ૭થી હોંડ કે એકદર ૧૯૧૨ વર્તમાન પત્રા પાસે જોઈએલીની મામલામાં જોઈ હતી જેમાંથી ૬૧ પત્રો તે બંધ પડી ગયા છે.

આમની સભામાં દેખાવો શા માટે કર્યા?

વિલાયતની આમની સભામાં જોઈ સમય ઉપર જે સભાએ મેસર્સ જોઈ અને જોઈએલી દોહમાં ચાલી રહેલી સ્વતંત્રતાના લાભ વિશે સવાલો પ્રજામાં હતા અને સરકાર તરફથી સંતેષ કારક જવાબ ન મળતાં જોઈ મેસર ઉપાડી ચાલતાં થયા હતા તે વાત છ. એ ના વાંચકો જોઈ છે. આ બંને સમયો દોહમાં ખાસ મિત્રો છે અને હોંડને જુલાઈ ૭ મળવું જોઈએ એમ તેઓ હૃદયપૂર્વક હચે છે. તેમજ આમની સભામાં શા માટે દેખાવો કર્યા હતા તે વિશે 'લીવર્ડ' પત્રને જ-હરનું આપ્યો હતો જે અમે નીચે આપીએ છીએ.

હોંડની અંદર કાસવાસમાં પ્રસારિત મિત્રોને અમે સંદેશ, મોહલીને છીએ કે અમારથી હોંડમાં મુશીબતો કરે થઈ તારથી એ પ્રથમ વિશે અમને મુશ્કેલી લાગેલી છે. અમારે પડિત મેં તમામ નકર અપત્ર કપાલીરમાત્ર નકર વિલાયતમાં આપ્યા હતા ત્યારે તેઓ અમારા મિત્ર બન્યા હતા. અને ત્યારથી અને (જોઈને) સમજ પડતી મધ્ય કે હોંડમાં મુશ્કેલી મિત્રોને રહેવા છે. ત્યારે હું સ. રેસ આર્ટિન-સ્ટેનો દ્વારા ત્યારે હું મી. અલીલાલ ગાંધીને મળેલાં અને અમે બંને જોઈએલી જોવા છીએ એવું અને જોઈએલી. જે વિલાયતમાં મારા રેસ બંધુઓને જોઈમાં નાજસમાં આપ્યા હતા તે મારી સભામાં હતા તેટલા વિરોધના પોકારો મેં ઉઠાવ્યા હતા મજબૂત પક્ષના સેફ્ટ વીમના સભા મેસર્સ મેક્સટન અને કોનલીને હું જેટલે દરજ્જે કોમરેડ બેન્ટ હું તેટલે દરજ્જે હું પડિત જવાહીરલાલ નેકર અને પડિત મેતીલાલ નેકરને થઈ બેન્ટ હું. આમની સભામાં હોંડના પ્રથમ ઉપર ચર્ચા કરવા માટે રેસ વાજબી માધનો માટે અમે કોઈપણ કરી પરંતુ તથા આમની જેન્ય વાજાને જોઈને કે સેનર,

અમારેલી અને નીચરે દોહમાં આમની રાષ્ટ્રની ગતિ અત્યંત માટે હક નિયમ કરી જોઈ હતા અને આમની સભાને તે વિશે ચર્ચા કરવાની તક આપતા ન હતા. હોંડના ઉમદામાં ઉમદા પ્રમે જેવા પાંચ હજાર મિત્રોને મજબૂત સરકારે કારાવાસમાં નાખ્યા છે તેમજ અમારે હું વિચાર કરું છું અને મેક્સર, મોહાપુર, મુખ્ય અને કલકત્તામાં જે અમલ કરાય જાય તેનાથી બચ્યા છે તેના વિચાર કરું છું ત્યારે મારા પોતાના અનુભવથી હું કલ્પના કરી શકું છું કે જે જાનવોની પાછળ અર્થ રહેલું થુ રહેલું છે જે અમારે માટે એક જ માર્ગ ખુલ્લો રહેશે. અને તે જોઈ કે વિલાયતની જોઈને પ્રજાનું અજા હોંડમાં બની રહેલા જાનો લગે દોરવું. અને હોંડમાં કારાવાસની અંદર પડેલા મિત્રો તરફ સહાનુભૂતિ બતાવવી. અમને આપ્યું કે આમની સભામાં અમે જે રીતે વર્તી તેજ રીતે અમે સહાનુભૂતિ દર્શાવી આટીક પ્રજાનું જાન બેંચી કાઢીએ.

સીલકટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇલનનું સ્ટેટમેન્ટ (જવા અંકથી આપ્યું)

૫૦ પુરતી રીતે કમીટીને બતાવી આપવામાં આવ્યું છે કે સન ૧૯૦૮ ના કાયદા સમયમાં સરકારની આજ મુખી ૧૨ નીતી હતી તેમાં હવે ફેરફાર થવાનો હોય એટલે કે ૧૯૦૮ નો સોનેરી કાયદોના સમ્પત રીતે અમલ કરવાનો હોય તે સન ૧૯૧૬ થઈ મેટી સંખ્યામાં હોંડમાં વેપાર કરી રહેલા છે અને તેમને નાક થઈ અમલ એમ છે. તેઓને કારણથી સંરક્ષણ આપવું જોઈએ ૧૯૧૬ ના કાયદા મુજબ જેઓને રક્ષણ મળેલું નથી તેમના ઉપર જે કાયદોના અમલ કરવામાં આવશે તે તેઓને નાક થઈ જશે એટલું જ નહિ પરંતુ તે જાતાઓમાં બાળ લોકોને તકલબ થશે મોહકતા, મતીકા જેવે જે હોંડોને લીક આપેલા છે, મુશ્કેલીના હોલ સેલ વેપારીઓ જેમજો હોંડોને માલ ધારેલા છે મેં કે કે જોઈએ નાજાની ખીરકાર સમિતી છે જે સર્વને સહન કરવું થઈ શકે નથી. મેં ૨૦૧૬ કાનોની મુલાકાત લીધી હતી. જે કાનો માં માલ જેટલો છે તેની વિમત નીચે મુજબ છે:—

કુકનોમાં માલની વિગત

પોંડ ૫૦૦ નાં.	૫૦૦ અને ૧૦૦૦ ની અંદર.	હજાર અને પાંચ હજારની અંદર.	પાંચ હજાર ૫૫૨
જોઈએલી	૨૧	૨૧	૨૧
રેડીપાર્ટ	૮	૫	૮
પરંતુ ૧૨૫	૧	૧	૧
પરંતુ ૧૨૫	૩	૫	૫
રેડીપાર્ટ	૫	—	૫
અર્થરિટ	—	૧	૩

૫૧. હોંડી કુકનોમાં અને મુશ્કેલીના હોલ સેલ વેપારીઓ સારીના અંકથી નીચેના આશિષ ઉપરથી જોઈ શકાશે

મુશ્કેલીના પેટીમાંથી મારી દી

પચાસ ટકા હેઠળ.	પચાસ અને તેજુ ટકા થયે.	તેજુ ટકા ઉપર
રેડીપાર્ટ	—	૧૨
અર્થરિટ	—	૧૨
નાજબ	—	૧
રેડીપાર્ટ	—	૭
અર્થરિટ	—	૭
અર્થરિટ	૧૧	૨૧

આ જમો દુકાનોમાં આ પ્રથમ છે રિશનિ છે. બેદનીસ-
ભાગમાં એવી દબાર ઉપર દુકાનો હતી અને રીશમાં છેડો
દુકાનો છે. આ દુકાનોમાંની ૬૦ ટકા દુકાનો ખુલ્લી
રેવામાં આવે તો વેપારમાં ઘોડી અમલદારના મુદ્દા અને
પુરોષીયન વેપારીઓ ને જોઈ દોડીએ સાથે લેવાડેવડ કરે છે
તેમની રિશનિ પણ ખરાબ થઈ અને વળી જો લોકોને આ
લોકોને પણ નથી કે તેઓ જા રહેવા અને બીજારી
દોડીઓને વડે જોઈ કરવાથી પ્રાપ્તને જો દબારો થાય એમ
જે જાતમાં આટલા બધા વેપારીઓનો કાળજીવાર રીતે વેપાર
ખુલ્લી નાંખવામાં આવે અને તેના કુદરતે જાણી જોઈને
આજના જવાની દરજ્જા ધરાવવામાં આવે તો કેપટલન એકા-
મેટનું શું થઈ શકે?

પર, આ સર્વ સંભોગમાં જો ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાવડોને
અમલદાર કરેલા દોષ અને દોડીઓને સોનેરી કાવડો વસવા
ન દેવા દોષ તો સન ૧૯૧૬ પછી જે કન્ટ્રીમાં જમા થવા
દોષ છે તેનું સંસ્કાર તો થયું જ નહીં, વળી એવી રજુ-
આન પણ કરવામાં આવે છે કે સન ૧૯૧૬ ની માફક હાથ
જે માફક વેપાર કરવા દેવા તેના સંસ્કારને પણ ને રજુ
મળવું જોઈએ, અમુક વર્ષોને આટલો સંસ્કાર પણ જોઈ
એવી જે કરવામાં થયેલી છે તે કરવામાં વધેલા કાવડો એવી
છે સોનેરી કાવડોને અમલ કરવામાં આવે તો રેન્ડમેરીયા
માં એક મેટા થી જ દોડી રીતે સંસ્કાર થઈ શકે. વળી અમુક
મુદતનું રજુ આપવામાં આવે એવું કરવામાં આવે તો
પણ એક પરિણામ આવશે, એટલું કે તે પરિણામ કીમ
આવશે, વળી આ પ્રમાણે અમુક મુદત આપવી એવો વિચાર
કરવામાં આવે તો ૧૯૧૬ થીની જુદી જુદી તથાસ થઈ જશે,
અને તે જ રવાનક કરવામાં આવે તો સંસ્કારમાં આવશે
તો અમુકના ઉપર અંદરનાની બતાવવામાં આવી એવું કહે-
વાનું થયું રહેશે

પર એટલે ૧૯૧૬ ની સાલ પછી જે કાલો કાલો થઈ શકે
દોષ તે કાલો રજુ આપી તેનું વેળાએ, તેનું રજુ આપ-
વામાં આવે રહેવા નથી દોડી વેપારીઓની સંખ્યા વધી
જાયેલી નથી એ પણ બતાવવામાં આવ્યું છે. વળી વારંવાર
આવી આવ્યા કરતાં ૧૯૧૬ એવો પ્રથમ પણ વેળા થયેલો નથી
જો પરિણામ આ સોનેરી કાવડોને અમલ ન કરેલા દોષ તોજ
આ આવી આવવાનો પ્રથમ જોઈ શકાય છે, અને કાવડો જા
આવેથી અમલદાર, દુકાનોને દોષ તો પછી અર્થિકમાં આવી
આવવા જેવું કંઈ સંપરિણત થવા પામે એમ છે જ નહિ.

પર સન ૧૯૧૬ ના કાળમાં કાવડોની પડેલી કમલ અને
આર અર્થમેટ હાઉસમાંની કાવડો વધારામાં કે એટલે
જા માનવડા હાઉસમાંની કાવડો વધારામાં કે એટલે
જા માનવડા હાઉસમાંની કાવડો વધારામાં કે એટલે

પર, અનેક કાલોમાંને પોતાની જુવાનીમાં એવી મામળા
હરી છે કે રવાનક કરવામાં આવે અને પ્રાકૃતિક કાવડો ઉપર
પણ દોડીએ માટે જુદા કાવડો દોડી આપવાની સજા આપવી
જોઈએ કે એવી દોડીઓને તેવા અમલ કરવામાં વસવાની
તેમજ વેપાર કરવાની દરજ્જા ધારવામાં આવે

પર, અનેક જાતોના વાદ દેવાવવાની જરૂર છે કે જ્યાં
સુધી સંસ્કારના પ્રથમે જામે થઈ શકે છે જા સુધી સન

૧૯૮૫ ના ત્રીજા કાવડમાં હાઉસમાંની કાવડો દોડીઓને રહેવા
આટલો અમલ કરવામાં આવેલા જોઈએ એવું જાણવું છે.
અને જે કાવડો પણ અમલમાં મુકવામાં આવેલો નથી થઈ
જ્યાં સુધી વેપાર કરવાનો પ્રથમ છે જા સુધી ૧૯૦૮ ના સોનેરી
કાવડો મુદત અમુક કરવામાં આવે, દોડીઓને મુદતોને કમલ
હરી ન કહે અને તેની અસર જે સાથ કે તે વેપાર પણ
કાં ન હરી કહે, દોડીઓ વેપાર પણ અમલ વિસ્તારમાં
હરી કહે એવું કાવડો કરવાનું જે નવો સિદ્ધાંત છે. કાવડો
કે ૧૯૦૪ માં દલીલ મોટાના ઉપમાં દોડીઓને મેમ જા
વેપાર હરી કહે જે સ્વીકારવામાં છે એશિયાટીક કાવડો
કમલ પોતાના રીપોર્ટના ૧૨૫ માં પેરેક્ટરમાં જણાવે છે
કે જેમ પુરોષીયનોમાં સામાજિક કરવામાં છે તેમ એશિયા
ટીયામાં પણ છે. બેદનીસના ૮૦૦ વેપારીઓને જુદાની
આપી દોડી અને તેમજ કમલને આપીત હરી જાવડા હટ
કે અર્થિક છોડે તેમની વાર્ષિક વેળા દબાર પોતાની છે.
તેઓ લેકેસ અને રીટેલ બંને અંતના વેપારી છે, અને
કહેવાના સારા કરવાની અંદર સુદર કાલોમાં રહે છે તેમજ
એવડા કે જે અમલદાર રાખવામાં આવે છે તે ઉપરથી જોઈ
કાવડો છે કે તેમને વાર્ષિક થઈ અર્થ એટલે દોષ છે કે
પુરોષીયનોમાં જોઈ કાવડો રીતે રહી કહે છે તેમની માફક
અર્થ રાખીને તેઓ પણ રહે છે, એટલે વેપારમાં પોતાની
કાવડોને કમલ તેઓને વેપારને આજના દોષ રખે એમ
કહેવું કે તમે દોષ દોષમાં રહેવા જાઓ એ કાવડો રાજકો
એવું કાવડો છે, દોડીઓને વસવા માટે પુરોષીયનોમાં અમલ
રખવા ને સંખ્યા આ વાત કાવડો વેપાર કરવા સંખ્યા પણ
દોડીઓને અમલ કરવામાં રહેવા દેવા જે સંખ્યા નવા
ધોડી કમલ મોટાના ઉપમાં રજાવડા હટ કે જે એ કે
લોકોનેમાં રહીને પોતાના અર્થ આજનાની વચ્ચે વેપાર
હરી કહે જે દેવડા અને દોષ તો તેઓ બોલુકા વેપાર ન
કરે એમ કાવડો અને એવા સમાચાર મળ્યા છે કે નાઇજેર
ના બોલુકામાં દોડીઓ વસે છે જા તેના બોલુકા કે અમા-
ઓએ તેની મુલાકાતે જવું દેવ તો ખસ વિના જવા દેવા નથી
વેપારની વાત તો એક જાણુએ મુકી દો, એ જુદાનું ન જોઈએ
કે કાવડોના દોડીઓને મુદત વધી વેપાર નથી (અર્થ)

બેરા રાહેવના સમાચાર

(અમારા અમલદારો તરફથી)

—કાવડોના કાવડોની વાત નવી રીપોર્ટ “નીચો” આવી છે
કેમ કે ૧૯૨૧ ની ૫૦ ફેબ્રુઆરી રાખવડા કાવડો દોડીને નવાની
આજ પણ જુદી, વળી એક અલોકોનીથી આવેલો નવો કાવડો
તરફ નીચોના સુધાન પણ છે

—અમારું અમારું અમારું કાવડોની રીપોર્ટ ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો
કે અમારું અમારું અમારું અમારું કાવડોની રીપોર્ટ ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો
અમારું અમારું અમારું અમારું કાવડોની રીપોર્ટ ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો

—અમારું રીપોર્ટના નામદાર અમારું કાવડોની રીપોર્ટ ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો
કાવડોના અમારું

—એક કાવડોના નામ અમારું રીપોર્ટના રીપોર્ટ ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો
કાવડોને અમારું પાડી છે કે કાવડો રીપોર્ટ ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો
અમારું નામ કાવડો પણ નોંધેલા અમારું કાવડો નથી

અમારું અમારું ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો અમારું કાવડો છે કે
અમારું કાવડો ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો ૧૯૨૧ ની આજ કાવડો છે,
તે વધતી જતી પ્રમાણે બતાવે છે

Indian Opinion

V \XVII Friday, September 5th, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્વી. કરોઆ

મીડીના બાવો

કે. ટેમ્પર તા. ૮ મીએ હુલક જવા ઉપડશે.
કે. ટી. "કરોઆ" સપ્ટેમ્બર તા. ૨૨ મીએ
પારખંદર થઈ જવા ઉપડશે.

મેડીના હલક ૫ થી ૨૭-૦-૦.
૫-૨૨: ૫ થી ૧૫-૦-૦.
૩૦: ૫ થી ૬-૭-૬. મોરની બમર.

મુસલમાની વીરલી. ૩ ૧૦ ના હીસાવથી. અને રહેલું વહન. ૩ ૧૦ ના હીસાવથી મેલમ બાવશે
હીંદુ વીરલી. ૩ ૨૧ ના હીસાવથી અને રહેલું વહન. ૩ ૭૫ ના હીસાવથી મેલમ બાવશે
નુબના—૫૦ ટોએ પેલના મટ ૬ મીસા કરવાશે ૧૦ વાળા અમારું કરકમમા રહેલું કરવા

સેકેન્ડ અને ઈન્ડર માર્ક એક મહિના અમારૂંથી બંદોબસ્ત કરવો.

૨૦૩ ના પસીન્કર પેલના રીટી અમારી કમીસપાથી લઈ જા બાવ મામતના કમીસાએ અમારી માથે
૫ ૫૫ ના ૬ ૧ થી ૫ થી ૬ ના કરશે ૨૬ માર્ચ સુધી દરેક કમીસા અમારી અતી રહેલું નીચે લખ છે

SHAKIL HEMED & SONS

૫૫ પુલાસ મારે લખા મા મારે —દિંદી પેસેન્કર

૧૦ Pine Street,

એચન્ડે રીખલ હીમિડ એન્ડ સન્સ,

Cal. Add. "Karamat" Dard.

૩૦૦ પાલન ફીડ. ડરખન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED by Advertising in The INDIAN OPINION

at Indian Paper read by Indian public throughout South India.
RAISES and S. CEMENT COPIES on application, Indian Opinion, 10 Pine Street, Nat.

રેલીફ ૪૮૦૦.

ધો

પા. આ. બાકસ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઈન્ડિયા એશ્યુરંસ કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે ઘાત કર, પ્લેટ ગલસ, ફીંગીટી બેલ, વન્ડરિસ ડેવોન્સશાન, વીગર અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ રાફ કરી રીકું છે.

પોલીસી નેમજ દાવાની પતાવટ રશનમાંજ ફરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

"માન્ડા હાઉસ"

૧૭ ફર્સ્ટ એવેન્યુ,

ડરબન.

આઝાદીઓ-ની-કુર પાન

તમે હૃદયો આગાહીનો મુર સાંભળવા માગો છો?
તમારે ગાંધીજીની અળવળ મેર બેઠાં બેઠી છે?
જો આવી આવના તમારામાં હોય તો તમે કેટલા
અમાનવો તમો. હ. આદિકાવાસી હોંડી બહુજોને હોંડીને
રહિયો વ. ૨૬ હરન આમે ૧૭ ૧૮ ૨૫ દાંડી બહુ બહુ
અભવાર અભવવા કરે કર્યા છે. આ આગાહીના નામ
તમે પ્રમાણ છે.

મુખ્ય સમાચાર, પ્રબલિષ્ટ-દેસરી, જે બહી મોળ,
સમી અહી, દીન, મોઝે કાન ઠલ,
જ-દીવન ગુમ (દરગ-)

[illegible]

એ. બી. ખાન.
 ૩૬ માર્ચ ૧૯૬૮ રોજ
 એકમ ૬૦૧/૭
 તુષર કામેલા હાથ અમલી પ્રિટિરીયાની સાથે ૧૦૦
 પ્રિટિરીયાની પાળ મળે મળે
 વાંચી, વાંચીને અને રોજની સેવા કરે

હિંદો પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેલા તથા ખાવા પીવાની કો-તમ સગવડ
મીઠાને સરનામે બેઠે કાપી જવાવાળા તો મોકો તમને
રહીમજ મેંબ કો હો પદે સેવા આપતું મને રહેલા તથા ખાવા
પીવાનો કો-તમ ખાઈપાવે બાજબી પડતો કરી કાપે
મીઠાશને કાપું દેડે પાથાજ સીંધાવતે મી. કરી
આપી રહીમજ કાપે સદવાની તમામ કાપતે હરે સગવડ
આપારી બધી દેખેએ નિચે કરીને કાપે

ਅਮਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੋ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈ 15ਵੀਂ ਸਦੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ 6-7 ਸਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, 5ਵੀਂ ਸਦੀ

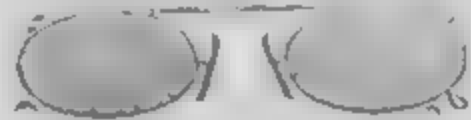
[illegible][illegible]

Manager,

The Delagoabay Hindu Hotel.

 $\cdot \quad \text{C} \cdot \text{R}_x$

Lourenço Marques

EASE for the Eyes

For 79 years we have been improving
the sight of South Africa.

When you require Spectacles or
Eye-glasses, let us fit you

Our References:

Over 66 000 Clients.

We specialize in Zeiss Funkital Glasses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

Anchor Establishment: 45 N. Cliff Street, Johannesburg.

2. б) f и h — непрерывные функции на J и J' соответственно

1°. 1°. BELAGAT,

Trust Merchants.

६२६
 ३३३

Received 19 October 2006

Rings 247 & 317

Tel 'Khostri.'

MOHSIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Transport Passenger Agent,
Belra, P. E. Africa

બોક્સ ૨૪૭ અને ૨૪૭, ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ખત્રા"

हृदय का मन्त्र (मेरुनाथ चोखा)

2124 1. 4124 240 347, 4124

જેશ, પા. ઇ. આદિત્તલ.

Phone 3867   Box 310,   147   Grey Street,   DURHAM

SHEFRABHIA MORAR MATVADKAR.

**Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.**

ક્રી.નં. ૧૭૧૭ મે.૨૧.૨ મદ્ય.૧૬૬૨.

ਮੈਲਗੇਵ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੇਂਟਰੋਲ ਅਦਾਕਾਰ

4 28 27 7/

ਪ੍ਰੋ. ਡਾ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੰਘ

$$\frac{1}{2} \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 26 \quad = 12 \quad 7 \quad 8 \quad 11 \quad 12 \quad 15 \quad 18 \quad 19 \quad 20 \quad 21 \quad 22 \quad 23 \quad 24 \quad 25 \quad 26$$

Parcel from
**KAPITANS
BALCONY
HOTEL**

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

માન રીતસર લા ૧૬ મેસેજી રતાત કરીએ છીએ આપણે હોટેલ મંગાવે
અહાલ આમના થકાકોએ બિલકલ સાથે પગલા મોકલવા મહરબાની કરી

કંગીની રૂઝમાં અમારા પાકે
અજામ રૂપર કનશે.

હીલીના મશાનુર બવેયાએના ૮૨૨ ગણડા અને ૨૨૦ પાનાવાળી ચાપરી હવાઈ બહાર પડી છે.
દરેક બાપાની રેકોર્ડે
ગુજરાતી, રાખીલ રેકુગુ,
અમિલ, હલ મટમેલા,
સેશુક, રચ, વીનક બાપા-
ની રેકોર્ડે મોરાજવામાં
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.

૨૨ મેસમાં નથી કોઈ
આવે છે.

અમે રેકોર્ડે મોર્ગેન નય કારમેનીયમન મોગ વેરરી છીએ અને મગ બધામાં મમાપાએ છીએ. આ
અમે બીજા કામના કરતા સરતા તેમી કરીએ છીએ અમારે કયા વરીદગ. નો મે પડું આપશે. લે મર દરલસેલ
પ્રાપ્ત મારે -

Phone 2447.
P O Box 1155

ગુલશને હિંદ
ઉર્દુ
અમલયાને મામોદાન
આ ચાપરી અજેજ મંગાવી તા
કોમન માત્ર રી. ૨-૬
તેમાની અમલો વાળી રેકોર્ડે બિપતી હાય તે.
મજબાના નજરા પ્રમાણુ મેસાનર મોકલવ.

દરેક બતના મામોદાન
રેખલ, પારેખલ, કેમી-
નેટ, દુર્નિ આલે, વીમેરે
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.
દાનમોનીયમ
હાથના પગના તેમજ
કપડાંમ. શુભર્ષ તથા
પારીમની બનાવટના
મંગાવીએ છીએ.

Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
Durban

કેટીંગસ.
પાઉંદર
હીડી, ઉપાઇ, માકદ, જંદા, માખી.
સમળા જંતુઓને
નાબુદ કરે છે.
બ્રીટીશ બનાવક. ફકલ દીનેમાં વેચાય છે.

M. H. DESAI.
Wholesale Fruit Merchant
દરેક બતનું લાનું ફેરક અને મેલરેખલ સાથે પેકીંગ કરી સી.
ઓ. ડી થી મેલકનમાં આવશે. લખો
100 Short St.

D. K. PATEL.
Fruit and Vegetable Exporter
ફરક અને મેલરેખલ મારે કંગીના બોર્ડે ઉપર
ખાજા થાત રવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રો
કરશે. લખો:—
P. O. Box 576. 55 Bond St. Durban.

મરુત સ વા ૧૯૨૭નું
રાજવેલ પંચાંગ
તલન મરુત મેલકવામાં આવશે. મંગાવો.
૨૨ મેસમાં નથી કોઈ આપશે. (હીએ ૬)

Indian Opinion

No 36—Vol XXVIII.

Friday, September 25th, 1930.

Published for the Editor by the Indian Opinion Press, Ltd., 10, Market Street, Singapore.

GANDHI KI JAI

WE have been supplied ahead with one of the chapters of Mr. V. M. Sundaram's forthcoming book "Gandhi the Hope of the World" which we gladly reproduce.

Gandhiji will win and this war of good against evil will have a new value for the whole world. Never before in human history was a war waged on such a big scale between truth and untruth. England has grown strong and mighty. She has become wealthy and proud. To-day she wields great power. She is full of greed and lust. England holds sway over a large part of the earth. She has a big empire over which her people say, the sun never sets. She rules the seas and the air. Her ships sail proudly over the ocean waves and her aeroplanes fly swiftly over all parts of the globe creating awe in the minds of poor people.

This little island from the far west has robbed India and has ruined the lives of thirty crores of people. This modern Circe among the nations of the West has cast her spell on India and the witch has struck India with her magic wand. Millions have become mute and dumb. For a century and a half, India had slept. Now she is awake from her age-long slumber and trying to get out of the clutches of this demon. And Gandhiji has girded up his loins to fight against this evil power. He has no guns, no aeroplanes, no warships. England could have gagged him at any moment and clapped him into gaol and at last she has done so. But Gandhiji who takes his life in his hand is yet stronger than Great Britain. He has put his axe at the root of this puissant nation and will break the might of England. England will soon come to know that might is not right but that right is might. Gandhiji is India's guru and the world's greatest man. He is a rare being. We cannot find his peer. He is full of love and his heart bleeds for the

poor. His one thought has been to help them. He lives a simple life and exists on milk and grapes. He wears but a loin cloth and has few wants. He has drunk the water of life and wants to go along the same path. Gandhiji is a man of peace. This great and great man has done wonders for India during the last fifteen years. He has restored the little wooden spinning wheel to its ancient glory and has provided a solution for the bread problem. He has given food to thousands of poor people. The charka is manna for the millions. Gandhiji himself spins every day and his wheel as it rolls sings the song of peace and goodwill to all. Gandhiji is in quest of truth. He speaks of the glory of God and wants his people to go back to the great golden age of India and live a life of joy and peace. The foreign Government dreads the activities of this mysterious man, for Gandhiji has testified that it is satanic. He knows England as perhaps no other Indian does. He has served that country loyally for twenty five years. Four times he risked his life in helping her. But he found England untrue. She is like a wolf catching the poor Indian sheep and devouring them. Gandhiji, the good shepherd knows his sheep. He has begun to take care of them and will lay down his life for them. Now he has blown the horn and many have heard his clarion call. He has left his peaceful retreat by the riverside and after marching forth to the battlefield at Dandi is now clapped into jail. The world will witness a new war—a war of good against evil, of truth against brute force—a war between God and Mammon. Before he left to wage this war Gandhiji wrote a letter to the Viceroy but what does England's Viceroy care for India's Gandhiji. He asked for bread and he got a stone. England is pig-headed. She is mad with wounded vanity. Her politicians are bullies. She is showing

[Continued on page 263]

GET OUT or GET UNDER

IT is being driven home to us with gradually increasing insistence, that the Indian population of the sub-Continent will sooner or later be pointedly confronted with one or other of the above alternatives. As suggested in our leading article of last week the Capetown agreement, which the Government of India congratulated itself had secured to us reasonably fair opportunities of uplift and satisfactory assurances against our further degradation, would now appear to have been begotten, on the one side at least, by anticipation and to have been related in only the remotest degree, if at all, to equity and concern for the Indians, themselves. The "anticipation," was, of course, in regard to voluntary repatriation. The voluntary repatriation figures, it may be safely conjectured, had up to then raised hopes of a fairly rapid diminution of our numbers, in result in the course of a few years, in the Indian "menace" being reduced to "manageable proportions." "Management" in reference to non-Indians has meant, hitherto, and we are assured must continue to mean, allowing them to enjoy only what Europeans do not want for themselves. While the Indian is proverbially mild and law-abiding, he has in the past, and on occasion, displayed a somewhat disconcerting readiness to endure, even to the death, in defence of certain deep-rooted convictions concerning amour-propre. Like the worm, he has submitted to be trodden upon up to a point, and then has brought shame upon his torturers by calling the world's attention to their inhumanity by his very endurance of it. This has, of course, helped to make the presence of the Indian an undesirable complication in the colour problem of the Union. He is apt to set a bad example, to teach the other and more tractable coloured peoples bad habits; to disturb time-honoured shibboleths about White being Right and the black man being divinely ordained to remain the hewer of wood and drawer of water for the white. Therefore, the Indian must either be got under or got out. If large numbers of him could have been got out, the residue might, without too much fuss, have been got under! Since he has failed to come up to expectations in the one alternative, he is, judging from the portents, to be compelled to submit to the other. As in the fable of the Wolf and the Lamb, every specious argument

is employed to excuse his destruction. To his 'unfair competition in trade' is ascribed the ruin of the white storkee-er. That in the Free State where no Indian competition is permitted at all there occurred last year something like 2000 insolvencies, has of course "nothing to do with the case." To further adapt Gilbert, "a victim must be found," and the Indian is the victim that is wanted, the Jonah that has to be flung to the ways, the scapegoat to be driven into the wilderness. His "offensiveness" is further illustrated by his propensity for "money hoarding." In the same breath however, he is accused of the insufferable presumption of seeking to invest his money in fixed property within the Union. He is it is alleged so exclusive as to be assimilable, an alien in ideas, thoughts and habits, yet the latest charge laid at his door is that he is penetrating European residential areas, daring to aspire to live in respectable localities and in decent style. Similar examples of the illogicality of it all could be multiplied almost ad infinitum, the simple truth of the matter being that the ugly face of hypocrisy is hidden behind most, if not actually all, of these complaints and accusations.

Let us have done with hypocrisy and pretence. Better far to proclaim in plain honest language "get out, or get under." The "scrup of paper" comedy was enacted once, at least, before, surely it cannot matter to play it once again, especially where the people affected are mere Asiatics.

M. K. Gandhi Library

—AND—

Parsee Rustomjee Hall

NINTH ANNIVERSARY

The celebration of the Ninth Anniversary of the M. K. Gandhi Library and Parsee Rustomjee Hall, and the Ninth Annual General Meeting will take place on Monday, 8th September 1930, at 7.30 p.m., in the Parsee Rustomjee Hall, 140, Queen Street, Durban.

Sir Kurma V. Reidi has kindly consented to be present.

A Cordial invitation is extended to all.

B. M. PATEL

Hon. Secretary, M. K. Gandhi Library
& Parsee Rustomjee Hall Committee

that it will be reintroduced in an amended form.

It is pretty certain that Dr. Malan, the Minister of Interior, who is known throughout South Africa for his tenacity and obstinacy, will countermand the abovementioned reactionary measure without paying proper heed to the representations from India, if they are not strong and effective. South Africa knows in her heart of heart the weakness of the Indian Government which is afraid to take the bold step and demand the abolition of the Indian Status in South Africa.

Direct Action

There are no sound reasons to believe that the Union Government will deviate from the path she has chalked out to humiliate and ultimately drive away the Indians from the provinces of the Transvaal. If this does not happen let us hope presently that easier counsels will prevail during the interval. India shall have no other alternative but to resist the South African policy internationally, by a imperialism and directly. The psychology of South Africa is only to pay heed to direct action. Until this is done, no diplomatic efforts will ever persuade the Union Government to change its policy and attitude.

One course seems to me to be quite constitutional and effective. India could rightly demand the redress of Indian grievances in the context of the League of Nations.

A member of the League of Nations, the prestige of South Africa will be diminished, if India takes up the African Indians as the problem of minority or minority and challenges the attitude of South Africa to make the existence of the Indians unwelcome and impossible through drastic legislation. If an organized effort will be made in Geneva, South Africa shall have to bow before the force of world opinion. But to achieve this objective, great pain shall have to be taken with regard to propaganda in favour of the world opinion through the up-to-date preparation of the Indian cause, handled by an Indian statesman from India. Personally, I would prefer Sir Tej Bahadur Sapru to take up this fight and put our case at Geneva with a co-operation of the people and the Government of India.

While this plan should be accepted as the first step to expose the Union policy, no effort will be spared to come to an amicable settlement at the present as the first representative of South Africa. It is well known that the Indian Government and the people of India are very absorbed in their own affairs to pay attention to this threatening problem. If this problem will be too hazy to be handled half-heartedly.

News Of Independence Struggle In India

Bomb Attacks In India

Calcutta, Friday — The spontaneous outbreaks against European police officials by armed Indians during the week took a serious turn at Dacca to-day when a daylight attempt on the lives of two prominent police officials, Messrs. F. J. Lowman, Acting Inspector General of Police, and E. H. Hudson, Assistant Commissioner of Police, was made. Hudson was armed with a revolver.

Seriously Wounded

As the two men were leaving Mitford Hospital on foot they were fired at and seriously wounded.

A bullet lodged in Lowman's spine and Hudson was wounded in the back. Both will have to lie in bed for some time.

The Bengali was seized by a hospital contractor, but broke away and escaped, leaving his revolver behind. Two Bengali youths were subsequently arrested on suspicion.

Sequel To Attack On Inspector

Calcutta, Monday.—F. J. Lowman, the Acting Inspector General of Police who was shot by a Bengali youth in Mitford Hospital compound on Friday, has died as a result of the two revolver wounds he received.

E. Hudson, the Superintendent, who was also wounded, is still in a serious condition, but there are signs of improvement.

At midnight the surgeons were unable to extract the bullet, although the operation last three hours, the hope of his recovery was entertained.

Peace Settlement Within A Week?

Alibabul, Aug. 30.—Peace in India within a week is the forecast of the newspaper *The Pioneer*, which says that the negotiations of the peace-makers, Jinnah and Sir Tej Sapru, with Lord Irwin, the Viceroy have proceeded far enough to enable the former to evolve a formula which may reconcile the points of view of the Indian Government and the Congress leader.—Rangoon.

Police Open Fire On Strikers

Calcutta, Aug. 31.—Police charged with lathis and then fired on a riotous mob of mill strikers who were storming a mill where work was proceeding in an attempt to force out the workers. Several strikers were injured.

Inspectors' Houses Bombed

Mymensingh (Bengal), Aug. 31.—Two bombs were thrown to-day at the houses of a detective-inspector and a sub-inspector, who are brothers. The former was wounded.—Rangoon.

Vishnu To Gandhi In Prison

Calcutta, Wednesday.—Sapru and Jinnah, accompanied by B. K. Chatterjee (Lyengar, editor of *The Hindustan*) and V. K. Rajwade, went to-day to the prison to see Gandhi.

He was also present and after four and a half hours' conference the peace-makers will be expected to return to-morrow.

Bengal Terror Gang

Calcutta, Aug. 31.—Evidence now in the hands of the Calcutta police shows that a gang of Bengal terrorists possessing a large number of the deadliest type of bombs, have been responsible for the crimes committed in Calcutta in the last few days.

The principal organizations of a similar kind are believed to exist in the Punjab and the United Provinces, and recently the bulk of the bomb has been given new life. The Congress is inignant at bomb-throwing being associated with Congress activities.

Congress members state that defiance of the law by civil disobedience, picketing and boycott comprise their activities, so long as they do not take the form of physical violence against the authorities.

The Congress argues that if a man breaks the law without physically hurting another, he is a patriot, but if he sheds blood, the Congress must politely wash its hands of him. When the Congress organizes itself with a "War Council," provides itself with a "Commander-in-Chief," and recruits "Volunteers," it is bound to agree of faith of which Europeans and Mahomedans are incapable.

They do not believe that these grandiose titles are concerned solely with self-manufacture and the refusal to wear Manchester cloth. Mahomedans and the Congress have met and the European Association in India, at a Conference which concluded yesterday, called for the suppression of the Congress and the sequestration of Congress funds and property.

THE ASIATIC LAND TENURE (AMENDMENT) BILL

The Executive of the South African Government has prepared a brief survey of the Bill and its effect to the Indian community in the Transvaal which was published below —

SECTIONS OF THE BILL

COMMENTS THEREON

SECTION 1

Section one hundred and thirty of the Land Use and Base Metals Act, 1926, referred to as the Gold Law is hereby amended by the addition of the following words:—
sub-section (1) thereof, "and no person other than such bona fide occupant may occupy any such ground."

Section 130 of the Gold Law, Transvaal Act No. 5 of 1926, prohibits the occupation and residence of a coloured person, other than bona fide servant on proclaimed areas and a person transferring, or letting, or permitting occupation or residence by a coloured person, is liable to be punished. The amendment proposed not only makes the occupation of proclaimed areas by a coloured person illegal but a punishable offence.

The effect of section 130 of the existing Gold Law is that it prohibits the holder of a right acquired under any law over proclaimed areas from transferring, or letting to or permitting occupation or residence by a person, other than a bona fide servant, and makes it a punishable offence, but the amendment proposed alters the present state of the law, and lays down that the coloured person illegally occupying as well as the person permitting

of the Gold Law

CLAUSE 2

Section one hundred and thirty of the Gold Law is hereby amended —

(a) by the deletion of the words "he person" in sub-section (1)

Clause 2 of the Gold Law

Clause 2 of the Gold Law is that it only prohibits residence of proclaimed land by

the proposed amendment only prohibits occupation as well for any purpose, thus imposing further restriction of a grave character

SECTION 2 (1)

by the deletion of the words "proclaimed" in sub-section (1) and the substitution of the words "or occupy any land, which has been reported to have been proclaimed under any provision whatsoever of the No. 15 of 1926 or of a prior law, has been lawfully proclaimed" the nature of its tenure, the provisions of any rights in regard thereto under this Act or any other law, or the condition of its surface may have been on the date of such proclamation,

a new position by bringing the provisions of the Gold Law into line with the provisions of the Transvaal Act No. 5 of 1926. In fact, the Gold Law had no application whatsoever to townships such as Springs. Recently the question of residence by Asiatics on a certain stand at Springs, who were sought to be ejected under section 130 (1) of the Gold Law, was tested in the Appellate Division of the Supreme Court of South Africa, and the Chief Justice decided in favour of the Asiatics by observing that land proclaimed under section 52 of the Gold Law was not intended by Parliament to be hit by the provisions of the Gold Law in its application to proclaimed land. In order to nullify the effect of this judgment, a new sub-section has been introduced so as to make the provisions of the Gold Law applicable to townships such as Springs. Although the amendment safeguards the existing interests of Asiatics, it totally excluded any fresh rights, which were open to them, being acquired.

This is yet another example of rigorous action proposed to be adopted to deprive Indians of rights, though very limited, open to them.

SECTION 3

The provisions of sections one and two shall be construed as having come into operation on the first day of May, 1930, provided that any coloured person who was lawfully residing on, or occupying any ground or land referred to in either of those sections immediately prior to the date when its provisions became or are, in terms of this section, deemed to have become applicable to such ground or land shall be entitled to continue such residence or occupation, subject to compliance with the requirements of any other law.

The purport of this section is, as is clear from its provisions, that the amendment in clauses 1 and 2 shall be construed as having come into force on the 1st May 1930. This is to give effect to right declared to have been lawfully acquired by the recent decision of the Appellate Court, and will apply to Springs and such like places. Whilst safeguarding existing rights in this respect, it restricts any fresh rights of similar nature in future. It will be noticed that no provision is made for the transference of rights to successors or heirs of present holders.

reside or carry on business thereon or permit any other Asiatic to reside or carry on business thereon, or to do any business with any law relating to residence or to any business.

Section 5 (1)

If any such council or board fails to define in accordance with the provisions of sub-section (1) an area which is or areas which are, in the opinion of the Minister of the Interior, suitable and of sufficient extent to meet all reasonable residential and business requirements of all Asiatics residing or carrying on business in the area of jurisdiction of such council or board, the Minister of the Interior shall, subject to any law relating to the laying out of townships, after consultation with the Minister of Mines and Industries, and with such council or board as soon as may be, by notice in the Gazette define an area or areas within such area of jurisdiction as an exempted area or areas and indicate in such notice in respect of every such area whether an Asiatic may reside therein but may not carry on business therein, or whether he may both reside and carry on business therein, and the provisions of sub-section (1) shall thereupon apply in respect of any such area.

No land may be included in an exempted area in terms of this section if the title deed of that land contains any proviso or condition prohibiting its transfer to or occupation by an Asiatic, unless the owner of every piece of land in whose favour such proviso or condition is intended to operate, signifies his consent in writing to such inclusion.

Section 6

Section one of the Asiatic (Land and Trading) Amendment (Transvaal) Act (Act No. 37 of 1919), as hereby amended,

(a) by the deletion of the expressions "British Indian" and "Indian" wherever they occur and the substitution therefor of the words "coloured person";

Sub-section (4) lays down that if any council or board fails to define such areas in terms of sub-section (1) then the Minister shall define such areas.

Section 5 lays down that no land, the title deed of which contains any proviso or condition prohibiting its transfer to or occupation by an Asiatic, may be included in an exempted area, unless the owner consents in writing.

Section 5 deals a death blow to the existence of the Indian community in the Transvaal. It introduces the principle of compulsory segregation against which even the Lange Commission of 1919 registered its disapproval. It is a revival of the principle contained in the Glens Areas Bill, which was dropped as a result of the Round Table Conference between the Union Government and the Government of India. The provisions of this clause spell ruin to the thousands of Indians, who will be virtually driven out of the Province. Even if the Bill as it stands became law, as the powers of defining areas are in the first instance given to the Minister of the Interior, and falling which, to the Minister of the Interior, besides having no say in the matter, will be left to the mercy of the municipality. There is no means of redress in the event of harsh administration of this provision of the Bill. Moreover Mr. D. J. Stewart, Registrar of Mining Titles and Road Township Registrar, in a striking passage in his evidence before the Select Committee, made it abundantly clear as to the impracticability of making the section a workable one. He states, "There are no Townships in the proclaimed areas where Asiatics are free from impediments as to occupation and ownership because there is always a restriction in the title. I know of no case of a Township on a public digging with no restriction in the title." It is a direct violation of the Cape Town Agreement, both in letter and in spirit.

Section 6 has four sub-clauses and amends Act 37 of 1919.

In clause A of the Bill the term "British Indian" for coloured persons. This change is made in order to include Indians from Native States of India as well.

(b) by the addition of the following new sub-sections (2) and (3), the existing section, as hereby amended becoming sub-section (1), (2) The provisions of sub-section (1) shall not exempt any coloured person from any provision of the said section one hundred and thirty and one hundred and thirty-one, or any amendment thereof, in respect of any number of pieces of land in any township in excess of the number of pieces of land on which he resided or which he occupied in such township on the first day of May, 1919, or in respect of any area in such township in excess of the area on which he resided or which he occupied in such township on the said date.

(3) If any coloured person was, on the first day of May, 1919, residing upon or occupying any land and such residence or occupation was by virtue of any provision of the said section one hundred and thirty or one hundred and thirty-one or of this section unlawful, such coloured person may, subject to compliance with the requirements of any other law, nevertheless continue such residence or occupation till the thirtieth day of April, 1935; provided that he has, before the first day of September, 1930, furnished the Minister of the Interior with a written notice, specifying the land which he unlawfully resides upon or occupies, the nature of such residence or occupation and the period during which he resided on or occupied such land and such other particulars in regard to such land, residence or occupation as the Minister may require him to furnish.

Clause B introduces amendment to the principal Act by providing that persons protected shall not occupy a greater number of stands or a greater extent of ground than was occupied on 1st May, 1919.

Clause C declares that persons who have entered upon occupation or residence in contravention of the Gold Law after the 1st May, 1919, will be given 5 years' grace from 1st May, 1930, to vacate their stands, provided notice has been given in a prescribed form. But persons failing to give notice will lose the grace given them.

The effect of this section is to impose further restrictions upon Indians. It is necessary to explain briefly Act 37 of 1919 in order to understand the implications of this new section of the Bill. British Indians who on the 1st May 1919 were carrying on a duly licensed business on proclaimed land or in townships, their successors in title, as well as their bona fide servants, were exempted from the Gold Law and were permitted to reside on and occupy proclaimed land in the same Township. The amendment proposes to restrict the scope of the law by laying down that persons so protected shall not hold any land or area in excess of that held by him on 1st May, 1919. In other words it means that if a person occupied on 1st May, 1919, Stand X only, in 1920 occupied Stand Y, which was an extension in the same Township, the protection given to him applies to Stand X only, and his extension to Y will be declared illegal. This is clearly defeating the intention of the Court of Law, which interpreting the Act 37 of 1919, said that a British Indian is in exactly the same position as any other person in the municipality. In other words, just as if he were a European who had all the right under the Gold Law in Kengerrong Municipality vs. Dadoo Ltd., 1.

Again the clause, if passed, would lead to some difficulties. Take for instance A occupies Stand No. 1 in 1919 of an area of 100 square yards and later he shifts to a other Stand No. 2 of an area of 120 square yards. he would be, in terms of this clause, deprived of the extra 20 square yards. What is allowed by the Act of 1919 is not only snatched away, but no protection is given to vested interests required under that law.

Thus will affect not only the Indian traders, but also others, such as artisans, hawkers, waiters, book-keepers, who will be forced to give up their residence or occupation of stands and go into locations, which are intended to be created under the provisions of the Bill.

[To Be Continued]

The following notice occurs in a Departmental Circular issued by the Transvaal Education Department and dated August 1930:—

THE ALL INDIA FEDERATION OF TEACHERS' ASSOCIATIONS

It is noted for general information that the All India Federation of Teachers' Associations will hold the First Conference of educationists of Eastern countries at Benares during the period 26th to 30th December 1930. This information is published in case any teachers of the Transvaal will be in the country during the period.

The address of the Secretary is as follows:—The Secretary, All India Federation, Benares.

Our Letter From India

Calcutta, August 1.

Tilak Day

Lakshmanya Bal Gangadhar Tilak passed away on the 1st of August 1920 and on the occasion of his death anniversary on Friday, eloquent tributes to his memory were paid all over the country. This occasion once more reminds his countrymen, whether here or abroad, of the gap—a gap which could not be filled up as yet—that was created in the national life of India by his passing away ten years ago. As long he lived, writes Mr. Romain Rolland, the French Savant, in his book on Mahatma Gandhi, he was the undisputed leader of India. Who can say what would have happened if he had not met with an untimely death in 1920? If Tilak had lived, Gandhi, who revered Tilak's genius, while differing radically from him in regard to methods and policies, would no doubt have remained religious leader of the movement. How magnificently the people of India could have marched on under such a dual leadership! They would have been irresistible, for Tilak was a master of action just as Gandhi is a master of spiritual force. It is perhaps only for Tilak's sake, but for the sake of Gandhi.

There was an unhappy incident at Bombay when the Tilak procession consisting of 10,000 citizens—a procession which is described as "innocent and non-combatant" and "a legitimate and almost praiseworthy piece of propaganda in the memory of a very great man of whom any nation could well be proud" was marred by the arrest of Pandit Madan Mohan Malaviya, Mr. Vallabhbhai Patel, Mr. Tej Bahadur Sapru, Dr. Hordikar, Mr. Jitramdas Donkram and a number of 'Deshbhojikas' who were at the head of the procession.

Peace Move Likely To Be Spoiled

The news of the arrests of Sardar Vallabhbhai Patel, Pandit Madan Mohan Malaviya and three other members of the Congress Working Committee at Bombay were discussed at Simla. According to a message from the special correspondent of the *Amrita Bazar Patrika*, the general opinion expressed is that the effort is likely to mar the chances of successful negotiations with Mahatma Gandhi and the Nehrus. Apprehension is also felt that the Liberal party and a section of the Hindu Sahbaites might not like to participate in the London Conference with Pandit Malaviya in jail. Considerable sympathy is, however, felt for Lord Irwin as his supporters in Simla have further dwindled in numbers by reason of these arrests.

It is well-known that the Viceroy supported by Mr. Wedgwood Benn was very sympathetically considering the suggestion of Sir Tej Bahadur Sapru for permission to Mahatma Gandhi and the Nehrus to meet together for a discussion of the terms on which the Civil Disobedience movement might be called off and the Congress participation in the London Conference in November might be secured. It is clear, adds the correspondent, that the arrests at Bombay were taken without consulting Simla, but should the situation in Bombay get worse from the Government point of view, then Simla is sure to

be consulted regarding further steps to be taken in putting down the eruption.

In light from conversation in well-informed circles it is believed that a section of the officialdom is rather happy at this turn of events. As one prominent politician remarks, Lord Irwin is finding himself more lonely than ever in his attempt to bring about a solution of the deadlock with the Congressmen.

Time Of Negotiations Not Yet Ripe

Manjuna Abdul Kalam Azad who succeeds Mr. Patel as Acting President of the Congress referred to the peace-talks at a huge monster meeting held on Sunday in Bombay and characterized the negotiations as fraudulent. "You cannot get peace by asking. You will win it through sacrifice," he said. Lala Lajpat Rai recalled Lala Lajpat Rai's words in his last speech at Lahore after being assaulted on the way when the Simon Commission arrived at Lahore, and remarked that the blows will serve as nails in the coffin of foreign domination.

Before he left for Delhi on Monday afternoon, Manjuna Abdul Kalam Azad in the course of a Press interview said, "without any desire to disparage their efforts, I think the time is not yet ripe for peace negotiations. I do not think any settlement, consistent with the country's honour and dignity, can be arrived at just at present. I fear that these negotiations might create a lull in our activities. I therefore warn the people not to be led away by these talks."

Regarding the attitude of the Muslims towards the Congress, the Manjuna said that the Muslims of the Punjab, North Western Frontier and Bengal had been taking part in the movement. In U.P. and Bihar, Muslims were now one with Congress. In Bengal efforts were being made to create Hindu-Muslim discussions but it miserably failed.

Worry And Indigestion

Sound Advice To Dyspeptics

Many people at the present time are suffering from nervous indigestion. The cause is often due to worry, overwork, lack of exercise, some nervous upset, or a general run-down condition of the system. This form of indigestion or nervous dyspepsia can readily be corrected by building up the blood.

For this building-up process there is nothing better than Dr. Williams' pink pills. These pills create new rich blood, which quickly tones up the whole system, the nerves are strengthened, and the actual cause of the indigestion is banished.

Mrs. K. Alloway, of 14, Warwick Gardens, London, states: "Two years ago I suffered agonies from indigestion. Everything I ate was followed by intense pain. I was continually fainting and had bad headaches. I became a nervous wreck, and life was misery. After doctor's treatment had failed, my husband advised me to try Dr. Williams' pink pills. I did so, and gradually the fainting feelings and headaches disappeared. I continued the pills and could soon eat without pain, now I am completely cured."

To banish your indigestion by taking Dr. Williams' pink pills. Of all dealers, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P.O. Box 724, Cape Town: 1/- for one bottle, or six for 1/6s., post free.

66912 01112
66911 01112

Mr. V. J. PATEL

Ex-President of the Legislative Assembly, who is arrested in Delhi.

પ્રિન્સિપલ ઓ ધિન્સિપલ

પ્રેસનંક ૨૮ મું.

ડીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૫ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૦

અંક ૩૬

“પ્રિન્સિપલ ઓ ધિન્સિપલ”

શુક્રવાર, ૫ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૦

હોર કંપર પોતાનો કામ અને સભા બાબે હોલી નોર-
કરી નાથા થી પૂરે પૂરે સ :
આમને શ્રી વિદ્યુલ- જોડે ભેગ તે વિદવાળી બની અગ્ની
બાધને ઉપાસ્યા છે. એ એક કથુ કામ અને સનાની
દલી અમેજ નોરકાલી કોરથી
કેવી જીતે પડી રાખી કહે તેનાં વર્ણ હોઈ તે 'મરી રહી
છે. કોઈક કથાં મારવાના તેર અનેક વિષ કથાનો જેમ જેમ
સંતવગમ થી બદા નમને અમળ ખલ અનર, તુડી
જાવ છે તેમ તેમ કાચજાત રીને નિષાળ નીવડતા કાચ છે
દેવની અરે પાપુએ મુડામુડા બેટોં મ પી નેન સરકા પ
પેલ. લેખડી આરક માં પુત્રાને મેકાકાલીના રાત્રી ર કુ
શર્પ પોરો બીકારો બલો, મોડસકાય મોડ અરવીન રેરક રેકે-
દરી મા, જેનત ૨૦ કાચકામે પાપ મેરને નમાવવ અને
જનવની મુળને તે ફાગ કાચાવગો મેકરી આરે છે. કાકા
મકારાજ મેન પચ્ચ મોહસગાય સહેનના એ અરીતાઓ પડે
પેપરક સીનાં મ પી મુકકે અ વીચીને પડી જાવ છે અને
વિભાવવા કોચેલ પેનને ક કાને ૧૨ બિચારે કે બાલ
મામના ચુનંદમાં ચુનંદા પ્રપો અને બીએને બનીશ હબર
કપર પી અવ ન રકા ૧ ૨ મરકા મ ના અમ ૧
આએ લપા પાટા બાધી શું જેમ મનાવા નીકે છે કે સિન્સ-
અપની સરક હવે પુડતી જાવ છે તો અમતરી મુલ શું જેનું
ઉચાતી કરકે કે 'છ, બકારાજ આપ મેક કાચી પડી છે. ૧
અમેજ નોરકાલી પી આરી પુટના કરી, નરી આએ એક
અચ્ચકિ પચ્ચ દેખાઈ આપની મુખેના જર અમને એક
દવા છુરે છે. એની નાહાની કંપર અવડરક કરવાન દીલ
યાવ છે. અને સંચિન્યઅમરી કાકા પુડતી જાતી દોષ તો
અમે કાં વરતા અનેજ અમેજ આરે અગળળી કા મરે હુમે
દરી કા નારે થી, કિસકાઈ અમેજ એક એક ચુનંદામા
નરી કે પાપા જેવા એક અમળા નાનકે નો પડી અમ
ખારમા છે અને આ વિદ્યુલ માટે કે પૂરી હોલી અમેજ
નોરકાલીમાના અમે તેરલા જુડિકાળા અને આ રક અમર
અથી અમેજ અમેજે પચ્ચ એક વડ એસેઅકીના પ્રુપ
તરી જેની રકા અ મા અગળાવર, વિદવાળી
અને મેરવજાન બારવમાતાનો રકાની, મોડેલા અમંદ
કે દેકામિઆપી કરેતો, મકા રમુજ, પેરમાતુ પાણી કર, જે
દાની ન કા અમે તેર, મકામા રકાન ૧૬, ૨૬, ૨૬
સમને પચ્ચ એમેજ વિદવાળી વિદવાળ અની અનં
અટપડા પ્રુપતો નિઠાવ કેવીરી. કાવો તે પી કાકાકાનાં
મુકાઈ રહેતા દોષ તેરા પ્રમને પચ્ચ પોતાની મેકલી

અને રમુજ વાચીથી એકમે સહેમે અને અરક બનાવી અમી
સાં મલી ન હો પી રમ નાક રીના બની મુકર,
પડીકાં નારક મુનિયું રવરપ કારક કરેતો તો પડીકાં મકાન
અમળા અમેજ લા ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨
અનુપાતીમાં કાચે મોડીને અમાં અમળા મેવ, મંબી, અમા
દેર ના તમને પચ્ચ ૬ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨
પુકતા હોમ, “મકાતમ છ આ વિરે પચ્ચ આપની ગીતામાં
કાં અમેજ દોરે કે” એમ પચ્ચે અમળી રક અવને રેર
દમી હસાવનાર, અમળા સામા પ્રમને આમે સગાય અમે,
બની એમને કુલે રહેનાર મુજાવળી એ વિદુકા વકલ
વિદલ જેવી અમુકાની કોડી મુજાવ સિરાક કાપી કુપિને
• શામ અમેજી છે! ૧૦૫ અરવશ મુનિદાસકાર આ બને
અમુકાં કવન અરિષ અમી પ્રમ અમળા એ દિવસે મુકકે તે
દિ-સે અમળમાં મમે આ વરે મુજાવળી ને વાચીને અમળ
લેવુ રમીને કરનાં અમાવળી બને મારીકરે વિદવાળ
અમ વિ ના અમળ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨
પડીકાં મે ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨
૫૬ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫ ૧૨૫
૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

અનુદા—સોરાળ, પી. જ્યાર કહે છે કે દમજી કમીરી મોલાવવાની જરૂર નથી. એ સવાલે કંઈ એટલી બધી પ્રતિ હજી નથી કરી. જ્યાં મોનો અને સંભાળ પુરું કે જેનું રાખો. એટલું જ

સોરાળ—તેમ રાખે. હારે.

અનુદા—તેમ ક્રાંતિવાદ વાળાઓ શું કરે છે? એ કોણે એકી ભયુત થવું જોઈએ નહિ તો આખી કામ ખલાસ થઈ જશે. જ્યારે કામદો ભાગ્યારીમાં થઈ જશે ત્યારે ક્યાં કાલે દેશે અને પછી પાછાથી આપણો રોષ કહાડશે. એક-મીઠુડીન એક. આરે. મોલાવી કવી તેવું શું થઈ?

સોરાળ—ખતે કાનો પુછે છે? તું શું એકમીઠુડીવનો સજી નથી શું? મોટીસ તે તને પણ મળેલી.

અનુદા—હું તો કાલે જોયે એવા કતો. પણ તમે શું કરો છો? તમે તો આવી કોઈએની જાહેર કામમાં કહેવું કે 'હું જોઈમાં જવા પણ તેમને શું.'

સોરાળ—હા, તેની કું કરા ના પાડું છું કહ્યો? જો જાને-પારીમાં પાલમેટમાં એવીવાદીક દેનેર બીજ પસાર થાય અને ક્રાંતિવાદના કોઈએ સલામતની ભલે જરૂર કરે તો આરે જરૂર જોઈમાં જવું

અનુદા—આપણી તો આઈ જોઈમાં નહિ જવાય. બીજું કંઈ કામ હરી કામ એ જોઈમાં જવાનું તો પેલા પ્રાથમ, તમે જાને મેક એવા મધી જમનેને સોંપું

સોરાળ—તું શું મધી ભવત નથી શું? માય કીવર બાપુજી કરીને કામમાં તો તમે જાને છો?

અનુદા—તો કામ, આપણાથી જોઈ નહિ જવાય. તમે જોઈમાં કહે જારે ખુબ કામ કરીશું. લેકીક. સાહેબજી, મરકરી જ્યાં દો. ક્રાંતિવાદને માન્યો એ જમડો તો એટલું વાદ રાખ્યો કે વાદાય પણ દુરત ખલાસ થશે.

સોરાળ—સાહેબજી, હાજી

અનુદા—સાહેબજી.

ક્રાંતિવાદ એવીવાદીક દેનેર બાલ

એક કાલ્પનીક નાટક

લેખક—પ્રાથમજી ખંડુભ ક દેરાઈ

સ્થળ—આમરોડીન રેલ્વે પેન્સર્સ એસોસીએશનનો હોલ
એક-બીજાને કહેરનું એક પડે આમરોડીનની અંદર રેલ્વે પેન્સર્સ એસોસીએશનના અજરા હોલ તે જતાની અંદર વસ્તા કહેરીકોની એક કાલ્પ સભા એસોસીએશનના હોલમાં તે જતાના મુનીસીયલ સમ્પ કાલ્પીકર ને જમન મે.કા.પી છે. કહેરીકોની હોલ બીજાર જરાઈ મજેમે છે. એકાનીક-વર્ગમાં વસ્તા એકીવાદીક કહેરના હરેક જતાની અંદર વેપારમાં મુસી જ્યાં પુરે પંપનાત મારી દહાવે છે ન પ્રજા ઉપર ખાસ વિચાર મલાવવા આ જતાના કહેરીકોની આ ખાસ સભા મોલાવવામાં આવેલી છે.

હોલની પકાર પુરોષીવન કોડસામેનું એક ટેબલુ છુમે મારી નીચે મુજબનું માવન થાય છે. —

"આખી સામી, રીમ બી મેલ,

કુલી, કુલી મો કુ હેલ"

હોલમાં હાથલ થતા કુલો આ માવન સમિતી આનંદ પ્રદર્શિત કરતા. જોવામાં આવે છે

સભામાં જુદા, જરમન મટાલીવન મોક અમેજ કા, છુલાનીવન, એક દરેક વર્ગના મેરાઓથી હોલ બીજાર જરામેલો છે

કાલ્પીકર, ન જમન પ્રમુખજીને સભા કનીન કરનાર તરીકે ખીરાખ્યા છે તેનો પોતાનું કાલ્પ કરતા છુલા થાય છે તે વેળા જાણ્યોના કવિનાદોથી કભા તેમને વધાવી લે છે:—

મિત્રો, દેલ બાધરો, સાલિય આફિકન નિવાસીઓ, આને ને પ્રજાની રજુખાત આપની સમુખ કું કાવા કમ્પુ છું તે પ્રજાના ઉપર ખુદાની ખાતર અરે, નહિ, તમારે ખાતર તમાની બા જાણ્યોની ખાતર, તમારી કવિખાની એકાદથી ખાતર, આ ખુદાની કહેર સંસ્કૃતિને કાલ્પી રાખવાની ખાતર ખાનપુર્વક મારી આજીજને સામળો. આજની આ સભા મોલાવી આપને અને આપવાની લકલીક મેં આ માટે આપી છે કે એટલાજ ખાતર કે આપણા આ આમરોડીન જતાની અંદર આને ક્રેલક વર્ષોથી પેલી ન કમ્પવા મેલ્વ કુલી પ્રજાના માલ્કરો પમપેસારો કરી રહ્યા છે. ક્રેલકાક દરજી કુલીઓએ આપણા જતામાં દુકાને ખોલી છે. ક્રેલકાક અમીઓએ સારખાજ અને જગાડીની દુકાને ખોલી છે, ક્રેલકાક કુલીએ એ એસરીની અને ક્રેલકાકો કરેપરીની દુકાને ખોલી છે. આજથી સાલ આઠ વર્ષ ઉપર આપણા આ જતાની અંદર એક પણ કુલી ના કામી જોવામાં આવતો ન હતો. આને આપણા આ શુદ્ધ મેરા જતાની અંદર આ કુલી અને અમીઓએ છુસી જઈ આ જતાને અપવિત્ર બનાવી દીધા છે. અને સર્વ જતાને વેપાર પોતાના કાલ્પમાં કદ લીધા છે અને મેરા વેપારીઓને એ મેરાએ મારી દહાવ્યા છે. અનેક વર્ષો કયા વેપાર કરતા જુના મેરા વેપારીઓને પણ આ સામી સોખાએ મારી દહાવ્યા છે, આવી જતાની પરિસ્થિતિ તમે ક્યાં મુખી મલાખ્યા કરો.

મીરાઈની નામનો એક નવુ ઉલો થઈ જાય છે અને પ્રમુખ કાલ્પ મોલાવા કતા તેને આઠઠાવી કહે છે. પ્રમુખ સહેળ, આપનું કહેવું બીજુલ સજ છે અને જારી કમન છે.કરા છે, અને સાહેબ કહ્યો તો હું જુવાન છું! મારી આ જતામાં દરજીની દુકાન કલી. આ જતાઓમાં વસ્તા મેરા કહેરી-કોનાં સુતો સીવી હું મરી મુજવાન આતાનીથી મલાવતો હતો. આરેક વર્ષ ઉપર એક કુલી દરજીએ અહીં દુકાન ખોલી અને તે મારાથી મસ્તા હામે સુતો સીવી દેવા લાગ્યા, એટલે મારા બધા માલકો એક પણ એક છુસી જાત લાગ્યા, એટલે મેં પણ કામ જોઈ પંચનું જરૂર હતું એટલે પેલા કુલી દરજી વળી રાખ જોઈ હરી નાખે. આખરે મારાથી તેની સામે હરિશ્વમાં ન ઉતરી કકાપું માર્સ, બધા માલકો એને આ કલ્પ અથા દુકાનનું કાફું જરાગાનું પણ મુખેલ થઈ થડું. જરૂનું કાફું મારા ઉપર અદરા લાગું એસરીવાલાનાં બીજ પણ અદરા લાગ્યાં. મારા ઉપર નોટીમે થરા લાગી અને આને મે પ્રામથી મારે પકડી છપી દેરી પ્રજાની પડી છે! મરાં નાકડી કે કરાને છુમે મરવનો જમન આ.વો છે પ્રમુખ સાહેબ, આપ કંઈ રસ્તો કહાડી આપો તો સારું. આ જુની વાન આજની જામમાં કુલીઓને મારે કરમ.

સરખ, ના પોઢરો કાચ છે

પ્રમુખ સાર્વેય પોતાનું કાપણ આમજ અપારતા જતા હતા ત્યાં 'એ.એ.' નામનો એક સરકારી ડેપુટી કમિશનરે જોઈ ઉઠ્યો:-

સાર્વેય, મારી આ કલતમાં કાઢાણ હજી તપા ડેરીની આગે કેટલાક વર્ષથી દુકાન ચાલુ છે, મારી બજારમાં કોઈ સમયથી એક સમયે દુકાન ખોલેલી છે. તે આ કલતમાં મીસીસો પાસે જઈને જાતે જોગદાર હજી આવે છે અને બીજા સરકારી કામે કાઢાણ, હજી વીસેર વેચે છે. આ સમયેને કાંઈ જાતને આર્થ નથી. દુકાનની પછાડે એક મોસીની પડી રહે છે. અને મધ્યમાં મોસીની વાસ હજી તે જીવન ચુલ્લે. હરી રહે છે. એક નેડીવેને તે હર રમેલો છે. તેને માસિક મે પીઠ પગાર આપતો હતો. અને કાંઈ એ સિવાય એન કશો ખર્ચ નહિ એટલે માત્ર સરકારે વેચી કહે, મારે આર ડેપુટી છે. તેનું પેલણ કરવાનું, તેને અજાણવાના, આખું હર અજવાનું. આ સમયની દરિદ્રતાને લીધે વેપાર ચાલતો નથી. અને દુકાનનું કાંઈ પછાડે નિયમિત નથી જારતું. તેટલો મારા કાર માત્ર છે. હવે હું છું કરીક તેજ વિચારમાં પામે. હું. મારે સાર્વેય કંઈ રસનો કદાચી આપે.

પ્રમુખ સાર્વેય વળી આમજ બોધવા જતા હતા ત્યાં એક એ.એ. નામનો એક નેડેર ઉભો થયો છે અને કહે છે પ્રમુખ સાર્વેય, હું આ કલતમાં એક મોસીની દુકાન ખાંડીને કેટલાક વર્ષથી વેપાર કરી સુખથી જીવું. અજવાને હતા, ત્યાં સમયમાં એ વર્ષથી એક 'અમરામ' નામના કુલીએ મારી નજીક આવીને મોસીની દુકાન ખોલી લાગ્યો મારે મારી દુકાનમાં મોસીને અમારા આર્થ પડે છે અને મારે કપારે પાપડી છતી ફેરવી પ્રાપ્તિ તે કંઈ અધી સહાય નથી.

મોસીનું નામના એક એ.એ. નામનાર અજ અજ ઉભો થયા અને કહે છે, સાર્વેય, ગઈ મુનિસીપાલિટીની સુટપ્સિમાં અને આપને મતો આપ્યા અને આપને અમારા પ્રતિનિધિ તરીકે મુકીને કલેલીકમાં મોસી આપ્યા. આવે તે વેળા અમને ખાસ વચન આપેલું કે આપણા કલતમાં આ કુલી-એનો સડો પેટો છે તેને દૂર કરવાનું કાર્ય પહેલું આપ આવે બેસો. અને આ કલતને સરકાર તરીકે સાચી રાખવાના સર્વ પ્રયત્ન આપ કરે. આવે એ વિષયમાં કલેલીકમાં હું હવે તે અમને કહ્યો.

પ્રમુખ સાર્વેય પોતાનું મોઢતું આમજ અજવાતાં કહ્યું કે ને આમજોએ પોતાની કેવી છતી રિશ્તિ અર્થ રહેલી છે તેના ને હવે એક અજાણ આવે છે તે ઉપરથી આ સમયની ખાતો અજાણ માત્ર હજી કે સરકાર પ્રજાને વસવા માટે આ કલતો હવે રહેતો નથી. આ સમયે મોસીને આપણા કલતમાં આવે તે પ્રકારે કલતવાનો પ્રયત્ન આપણે સર્વ પ્રયત્ને કર-માત્ર એકએ.

એમીસન નામનો એક સમય પડો અજ પુછે છે તમે મુનિસીપાલિટીમાં જઈ શું કહ્યું તે આ સમયે કહ્યો.

કલેલીક નરમન આ સમયે પુછેલા પ્રશ્નોનું હું જવાબ આપું. મોસીનીસમયની મુનિસીપાલિટીને સહન-સેની અરજીઓ મારે પ્રથમ સર્વિસીટો આપવાનાં હોય છે, સર્વિસીટો મારેની નેટલી અરજીઓ આવે તેમાં મોસીનીસમયની અરજીઓ ઉપર અને ખાસ ખાત આપીને છાંતે. ૧૯૨૬ ના જનરલ કોલેજ કંટ્રીલ એક્ટિન-સ મુજબ અમારે એ અરજીઓ ઉપર વિચાર અજાણ્યો પડે છે. એમાં માત્ર અજાણ્ય

મુજબ ઉપર સર્વિસીટો આપવાની અને ના પાડી કહીએ, પ્રથમ તે અરજીદાર હજી પોઢ ન હોય, તે કલતો પોઢ ન હોય અને ને અજાણ્યો વેપાર માટે અજાણ્યો પાણું હોય તે કલતો પોઢ ન હોય. આ અજાણ્યો મુજબ ઉપર સર્વિસીટો આપવાની ના પાડી કહીએ મોટે ભાગે આ કુલીએની અરજીઓને મારે સર્વિસીટો આપવાની અને ના પાડીને છાંતે, તે એ કુલી મોસી કોટમાં અજ છે અને સર્વિસીટો પોતાના કામમાં મુખરો મેળવી જાતી સર્વિસીટો મેળવે છે. કોટીએ મુખરો આવેલા છે કે અલિના મિત્ર અજ ઉપર સર્વિસીટો આપવાની મુનિસીપાલિટીને સત્તા નથી એટલે અમારું કહ્યું ચાલતું નથી. મુનિસીપાલિટીને એવી સત્તા હોવી જોઈએ કે હજીમાં આવે તેની અરજી કહાડી નામે, હરજી આપવાનું પછા અજાણ્ય ન એકએ અને મુનિસીપાલિટીના નીચેના ઉપર કોટમાં ન અજાણ્ય. આ સત્તા હોય તોજ આ કુલી મોસી ને આપણા કલતમાં અજાણ્ય મલા છે તેને કહાડી સારીએ આપણા કલતની વાત એક અજાણ્યો કહ્યો. તમે એકાનીસમયનાં અર્થ કલેલી-કમાં તપાસો. મોસી, કોસીટલીક, ને, પી. ટરફોન, ડોનકોન, કે. સમર્થ, કારકી, મ. સર્વે અને ને કલતમાં જુઓ તે કલતમાં આ કુલી મોસી પછા-ની મોટલા છે અને મોસીએ વેપારમાં અજાણ્યો દરિદ્રતા કરી કહી કહાડે છે આ કલેલીક કલતમાં કલેલીકની એક મુખ્ય દરિદ્રતા છે. પરંતુ કલેલીક પાસે કલેલીક સત્તા ન હોવાથી કામાર કહ્યું પહેલું છે. સરકારની પાસે એક કામદો પડેલો છે પરંતુ સરકાર તેના ઉપર અજાણ્ય નથી, એ કામદો તે ૧૯૦૮ નો મોસી કામદો છે. એ કામદો આજથી જાણીસ વર્ષ ઉપર પગાર વધેલો છે. એ કામદોમાં સરકાર પાસે એવી સત્તા પડેલી છે કે એકએક એક ઉપર આવેલી પ્રિવિલીજીમાં કલેલીકમાં વસી કહે નહિ. અને આખું એકાનીસમય કલેલીક અમલક પ્રિવિલીજી એક ઉપર આવેલું છે જા. સરકારે એ કામદોનો બીજા ઉપરોમ આ પ્રજા સામે આજ સુધી કલેલીક નથી અને મુસીમન પ્રજાના કાલેને હવે પારતું નુકસાન પહોંચાડ્યું છે.

'સરકારને આ કામદો અમલમાં મુકવાની ફરજ પાડો' ના નેડેર અજ પોઢરો.

કલેલીક નરમન—આમજો, એ કાર્ય સહેલું નથી તમે અજો છે કે આ કુલી મોસી પેલાદાર છે, વળી એકે તેઓ મોટ વિનાના છે જા. તેની પાછળ કલેલીકની સરકાર અને પ્રજાનું અજ છે, માર વર્ષ ઉપર મુસીમન સરકારે 'કલેલીક એસીકા બીક' પાસીમેટમાં કામદો કરેલું તે સરકારને પાણું ખેંચી લેવું પડેલું અને કલેલીક સરકાર અને મુસીમન સરકારની રાજી એક કોન્ટ્રોલ મળી અને કેપટલ એકીમેટ બતાવ્યું. "એ એકીમેટ મોસીમાં કાલેને નુકસાનકર્તા હોય તે તેને કપાવી દો." ના પોઢરો અને તાજીએ.

કલેલીક નરમન—એવી વાતો કરવી રહેલી છે પરંતુ કહ્યું મુજબ છે વળી આ દેશમાં હવે કલેલીક સરકારના એક રહે છે તમે સર્વ અજો છે કે એ સરકારના પહેલા એક એક મી. કાચી કલત. ને કલતો કલેલીક મુજબ હવે તે સમારથી ક્યાં અજાણ્ય છે? આ કલેલીક એક પ્રજાને તેજી વાજપટ્ટાથી આંછ નાખી કહી. તે અજ અને તેની અજાણ્યો સર કુલી રડી આજા. એટલે એ પ્રજાની પીઠ પાછળ અજ રહેલું છે. આવી પ્રજા એકે આપણે કલેલીક કામ લેવું રહ્યું. ૧૯૦૮ નો આજ કો તે મોસી છે. એ કામદો એક છે કે કલેલીકમાં કલેલીક એસીકા બીકની એ એક સારે એક છે. પરંતુ સરકારે વીસ વર્ષથી એને અમરામજ મુખી રાખેલો છે તે

આ સુધી મહાત્મા બાપુ બહુને હોરતા હવેલા છે આ સુધી તો હોંડ ખુલ્લો જળમાં પોતાને તેમ નથી સરકારે બહોળામક મળવળને પશુપત્યથી કમવળનો નીચવ કર્યો છે, તે જતાને છે કે આજેની દોંને કરું આ રથા પ્રવેશતા નથી

“આપણે કહેવામાં આવે છે કે, સંકલ પરિવારને પરીવારે આપણને કરકરના બંધુક વચરનું મરેલાનીક સ્વરાજ્ય મળશે પણ કરકરના બંધુક વચર સ્વરાજ્ય એ મરેલાનીક સ્વરાજ્ય નથી. ઉચ્ચના રાજ પુરોએ આ સમ આરી સમસ્ય કબુલ કરું છે, પણ આપણા લીવરશ માત્રો અને છે કે આપણે કરકર આરું સમાજી ભેલા તૈયાર નથી. આ સુધી કરકર પસા સંપુર્ણ અધીકાર હોંને સેવિવામાં આવે નહિ આ સુધી સમાજાનીની અધી વાતો પોતા છે—આ સુધી હોંમાં કાર્તિ સ્થાપા નહિ. આપણે કંઈ નાના માળકો નથી કે આ રમત આપણે સમજી કાઢીએ નહિ. આંમેની દીસનરી માં લીધ કે કમાવળને સ્થાન નથી. અદિસાતપક કાતપી આપણે જેવી સ્વીતી ઉપન કરવા માત્રીએ છીએ કે, જેના પરીવારે બીહનને બને રાજ્ય કરવું બદે કહ પડે, જાહીનું પ્રણના કામમાં છે

હિંદનું સ્વાતંત્ર્ય ચુક

એવમ પાર્ટી અચુત જાય છે

કલકત્તાથી રહતો તાર દાવે છે કે પોલીસ મુરોપીયન અમલદારોના બન લેવા હવેવારમ્બે હોંદીએ પ્રવત હરી રહેલા છે. એ વિષયમાં કાકાની બંદર મંબીર ભનાવ બને. કે. મેક્સ ક્રે. ને એમેન જેઓ એક્ટીમ કન્ટ્રોલર બનરશ જેલ પોલીસ છે અને જ. હોલ્સન જે પોલીસ સુપીન્ડેન્ટ છે તેના ઉપર એક મુલાન બંધાવળે રીવેલ રથી કુપસો કર્યો હતો. તેઓ બીરોડ હોરપીટલ કોડી ચાલતા જતા હતા તે જેના તેમના પર રીવેલર કોલવામાં બાળી હતી બને મંબીર રીવે લવાયા હતા અને બને એપરેકન કરવું પાડું છે. પાકળના વારમાં બંધાવવામાં આવે છે કે બી એમેન પ્રવરી મયા છે રીવેલર મતનારને કન્ટ્રીસન. કોન્ટ્રાક્ટરે પકડ્યો હતો પરંતુ તેની પાસેથી કન્ટ્રી મયો છે. એ મુરોપીને કાકી પકડયા છે

માઇમન સીમમાં બેમ

રહર બંધાવે છે કે એકમાઇલ ખાતામાં કામ કરતા હીરોડીર કન્ટ્રોલરો ને બને માઇમે છે તેના પર ઉપર એ બંબ માળા ફેંકવામાં આવ્યા હતા એક બંબ બાવલ મયો હતો

મીલ કામદારો ઉપર આળી બહાર

બીહની બંદર કામ કરતા મળુરેનાં કાલગીય રેળ એ મુળપની એક કામ કરતી બીહન મળુરેને બંદર નીકળી આવતા પચ્ચેશ ફેંકવા હતા. પોલીસે એ કાઢીના ઉપમામ કર્યા હતા અને પછી એણે બંદર કર્યા હતા. બનેક મળુરે પાવલ થયા હતા એમ રહર વહે છે.

અઠવાડીયામાં મુલેક?

અઠવાડીયાથી રહર બંધાવે છે કે “ધી પમેનીમર” પત્ર બંધાવે છે કે એક આવાડીયામાં મુલેક કહ ભવ એવે, સંભવ રહ્યો છે અવર, સપ્ત અને વોઇસરોમ વચેની અમલત આવી છે તે ઉપરથી કોમલના બાવેવાનું બને હોંદી સરકાર સાથે મુલેક કરવાનો ખરડો પડી કહાડી કહાશે

મુલેકની આરાધા નથી બંધાતી

રહર કહે છે સપ્ત, અવર અને તેની બેડે મહાસના

‘હોંદુ’ પત્રના અધિપતિ ઓ. રંમા સ્વામી આચંબે પ્રુથવારે મરવા એકમાં મહાત્મ છત્રી સાથે પાળી મસજન કહ કરી હતી. ખીસીસ મરોછની નાવકુ પશુ કાબર કર્યા સાડા ચાર કલાક સુધી મસજન આવી હતી. મુલેકના ફોનો નિરાશ દેખાતા હતા. મસજન પાળી બીજે દોરસે ચાલુ થશે

મુલેકના વાવરનર પશુ બસા હો છે

મુલેકના મનર વરથી અર તેજ મહાદુર સપ્ત બને બંધકરને તાહીનો વર મળ્યો હતો જેમાં ના. મનરે આ બને ફોનો સાથે આમ મસજન ચકાવવા બંધી મળી બંધા કરમાવું હતું

મહાત્માજીની આગાહી રી છે?

હોંથી મળેલા જાવા ઉપરથી લિમ બંધાવ છે કે મહાત્મા જીએ જેવી આમણી કરી છે કે સંપુર્ણ રાષ્ટ્રીય સરકાર હોંને બેડમે, કરકર ઉપર પુર્ણ સમા બેડમે બને વિલામવથી પ્રુથ પડી બવાનો અધિકાર પણ બેડમે

બંગાળની ટેરીસ્ટ પાર્ટી

બંગાળની બળ મેળા પાર્ટી સજથી કમકાના પોલીસ એ જેવી લેખ કરી છે કે બંગાળની ટેરીસ્ટ મેજ પાસે થયા બંધર બંબ મેળાએ છે એ રોજીએ બેડમા મેળા દિવસ માં માલ મનાવ્યો છે પંબળ બને સંપુર્ણ પ્રવર્તમાં પણ જેવી ક્રમ રેજીઓ હોવાનું બંધાવવામાં આવે છે. મહા-સમાની પ્રવર્તિ આ પસંદ કરતી નથી કેમલના સજો: બંધાવે છે કે કામના કવિનવલમ કરવો એ અપારો કાર્ય કપ છે. તેમાં પોલીસ બંદર એ બંદાટની પ્રાનિ સમ છ નવ એ સજાવાળાએ સમે અમરદાની વાવરવી એ અપારો કાર્યકપ નથી. કેમલ જેવી દલીલ કરે છે કે માત્ર પસને સારીક નુકસાન કર્યા સિવાય કામદારો ને બંબ કરે છે તે રેકમકન છે પરંતુ ને ખુન ઉરડે છે તેની સથે કોમેસને નીરમન નથી કલકત્તાના મુરોપીનો મ મળી કરે છે કે મહા-સમાને કાળીદો તેની મિલકત બમ કરો અને ફેંડ પણ બંધ મે ?

કેશમા હુથિ રાંડે મુસાધ્યા છે

બંગાળની ટેરીસ્ટ પાર્ટી પ્રવર્તિને ને લામ પડે ની બંદી લેવામાં આવે છે બને તેને પરિવારે કવિવારો, અંબે જા. રીવેલર બને મળવાબેર સાકિય મળી આમું છે. બનેકને પકડ્યા છે. તેઓ વિલામીએ છે રકામાં બને મોલક પ્રુમાં એમણે બંબ નામિવા તેને પકડવા નથી કવિવારના લેયાવ બને તેની આરક એના ઉપર પોલીસ આસ દેબરેખ રામે છે પરંતુ બંબા હોંમાં એડ મેરીક પીનો લો અને રીવેલરો મેળવવાં કથી મુરોપી નાતી લેખ એમ લામટુંજ નથી આ કવિવારો હોંમાં કામલ થક કર્યા છે એમ પ્રુથ દેખાવ છે સરકારે સજકતા માં ફેંડીયામાંથી કવિવારે કામલ થકા નહિ થામે તેનીજ સંજાળ આજ સુધી રખી હતી. સર આરો બને બીજાબાના ઉપર ને કુપલા થયા તેડી સામે રિશિય કોલર કસકત ન કરવેને ડી સમા થક દતી.

સાઠ હબર મીલ અણુરો કંધા વિનાના

મુળપમાં એકંદર કહે રહ મીલો બંબ પડી મળ છે બને એકંદર ફેંડ હબર આજમે કામ વિનાના થક થવા છે

મુલેકો

તા રર મી આમટી કનિઅન ‘એ પી રીમન’નાં બંબ મેં બંબકું હતું કે મી એમ જ સિલેતે ને રકમ ઉપરાજા માં મુલેકી તે રકમ મુલા આફીને આપી મયેલા પરંતુ એ મુલ છે. બને ઉપરાજામાં મુલેકી રકમ કબુ નાળીજ છે. લી. હુસન કાશા

અચ્ચાં પત્ર

બેરના સમાચાર

મહેરના ૪. એ ના તમી મારેબ,

આ બીજોરથી પારડી જવાન પુલના વિલાસ રાખની લકરાર વિષે તા. ૧૫-૮-૩૦ ના બુધવા ના. એમ. ૪. સીદાત કમિ છે કે એ પુલના પેસા મુસા આકુડી પાસે રાખવા માં આપ્યા હતા અને તે દેકમાં હસન એમાસીયા ઉપર મોકલવાનું કરાવું હતું અને તેજ અરસામાં એ મોરારથી પે. ૬ ૫૨ મોકલી આપવામાં આપ્યા હતા. હાલમાં હસન એમાસીયાનો પત્ર મળેલો છેમાં તે અચ્ચાં છે કે મારાથી પુલનું કામ બની શકે એમ નથી આટે ને પે. ૬ પુલનું કામ કરવા તેવર હોય તેને એ પેસા આપવા હું તેવાર છું. જાક એમ ૪ સીદાત કમિ છે કે એ અથી અચ્ચાં મી. હાદરને હશે તો મી એમ. ૪. સીદાતને અચ્ચાંવાનું કે અમને એવી અમર છે કે એ પુલનું ઉપરાણું થઈ તે બીરટમાં અમમ ૧૫૦ પેડાનું ઉપરાણું થઈ હતું એને આને અમમમ આં વરમ થઈ છે. નો તમને એમ આપું હતું કે નમારાથી એ કામ બને એમ નથી તો આં ૦. ૪ વરમ સુધી ઉપરાણું આ માટે રાખી મુકું. અમારો મેરાએ આને 'ઓપીલીઅન' અને 'બુક માં ખુબ અર્થ કરવાથી તમે અચ્ચાં હો કે પે. ૬ ૫. છે. તે અમે સોપી દેવા તેવાર છીએ મી. મુસા અકુડીનું હતું ૧૬ ૧૬૦૪ માં દેક મળેલ અને મે એમ ૪. સીદાતને ઉપરાણું થઈ હતું તે કુલે રાકા પે. ૬ ૫ થી પછી વધારે અને ઉપરાણું બીરટ વીચેર આપી મનેલે આર નાક મારી પાસે દિસાળ રહેમો નથી. મી. મુસા આકુડી તથા એમ ૪ સીદાત તેમજ બીજા પારડીવાસી આપણે ઉપરાણું બીરટ સમને કરનરને હું પુલું કે આં વર્ષ સુધી પેસાનું આને આજ રહેલું થઈ આને અમમ ઉપર થઈ જત ઉપરાણું હતું તેમાં પારડીવાસી અને આલીચેર વારડી બને પાસે. આલીચેરવાસીઓ પાસે તમે રાકા લીધા અને પારડીવાસી એમજ રહ્યા. પારડીવાસીમાં ઉપરાણું દેવા માં મી. હસન કારા એકજ છે આવી ઉપરાણેથી નથી રકમ આલીચેરવાસીઓનીજ છે આટે પુલ બંધવાવાની તાકાદ તમારા માં ન હેય તો એ પેસા આલીચેરવાસીઓને પણ સોપી દે. આલીચેરવાસીઓને પાસીકનું કંઈ કામ કરવું હશે તેમાં જાવરથી મી હસન કારા તા. ૨૨-૮-૩૦ ના એ. પી નીઅન નવા બુધવા કમિ છે કે ઉપર પુ. ૨ તારાએ માં મદમર આપ માફ નામ રાખલ કરે છે એવી થોડો ખુલાસો કરે છું કે ને અમને ઉપરાણું થઈ હતું તે વખતે હું કાજર કો ને પરંતુ થોડા દિવસ પછી આટે દેક અવાનું થઈ હતું અને હું તથા એમ. ૪. સીદાત સાથે દેક મળેલા અને અમે બંને અચ્ચાંને ઉપર અમ મુકી રકમ મી મુસા અકુડીને આપી મનેલ પછી મી. હસન કાર એકજ અ ઉપરાણું મ મુકી રકમ આપી મનેલા. મી. એમ. ૪. સીદાતે તો હજી સુધી એક પાછ પછ આપેલી મને નાંક તમે એક પછ દિવસ ઉપરાણું કરવા કરેલા હોય અને સમાઈ નામ આપું તેમાં છું મોટું કરે છું તે સમજવથી કરે જલુ અર્થ થઈ આટે ખુલાસા વાર દિસાળ જતાવી દે અને તમારાથી પુલનું કામ બનવાનું નાંક આટે આલીચેરવાસીઓને એ પેસા સોપી દે. એટલે થઈ મી. મુસા આકુડી આનો પુરતો ખુલાસો કરે તો તેમની મોટી મહેરનાની.

લી અહમક આપ.

૧૫૧ બુધવા રાકા એમમરીવ

અહ પુલમના કીસે સર્વ હાંકુ આપારી બંધુઓ સાથે અળીને સમુદપુલન કરવા બધા હતા. વળી અહમીના તહે વારના પ્રસંગે અળેના સમાજરો તરફથી એક આ. ૪ સમેલન મોકલવામાં આવ્યું હતું મેડીની હાજરી હી હતી એ પ્રસંગે પુલનાથ અળથી વિચેન થઈ વણબકમ રવજી તરથી મુજરાત. અને ૨ પ્રામજ તરથી 'ઓપીલીઅન' તથા રા. રોસી તરથી પછ એક પેરનું કવાઅમ અ. પવાની અહેરાત થઈ હતી ઉપરના મળે મકરમે તથા મી. હાદ વીચેર એ એક વીચેરને ક્યાં હતા. રા. મી. અ. ૪ એક પે. ૬ ને ન સમેલન મુરર મે. ૬ થી કરી હી તેમને. અ આર માની સર્વ વિસર્જન થયા હતા

અળેના બ. રોસ અને અળીત આપારી રા. અ. ૪ અ. ૪ વણબકમ નાકુરત તપીવતને લીધે તુરતમાં કુટુંબ સાથે રવરેક જતાર છે. એમની મુસાધરી મુજામ નીવરે અને અરોજ પ્રામ કરી પુનઃ પેતાથી પ્રજાતિએ અંબળે એવી શુભ આવના પ્રજા પાસે વાચીએ છીએ રા. અ. ૪ નાકાસ હસન ૨ ૫૨ થી. એ મુજાની મેરદ જરી રમવાન તેમને આજ સંજાળી લેવા રવરેકથી અળે આવી અમ છે તેમને અભિવંદન આપીએ છીએ

આપાર કે અ. ૪ ૧૧૮

'આપારી કવાસી' ની સંઘથી મેરથી એક વિશિષ્ટ બંધુ અળી અચ્ચાં છે કે મેં આ આજ પ્રવસ કર્યા પછી અને અળેનું રથાનિક વાતાવરણ એવા પછી અ. ૪ નાકાની લીધે છે અને એવી વાને પત્રમાં અમતાં એવાયે વધુ ગાની થાય છે. એટલે વર્ષ પુર્વ આ મુકની આંર આપણા મુળેને અ. ૪ આપ્યા અને વેપારની પ્રજાતિ તેઓએ કર કરી. તે સમયે નકની રટીમર કે નકની રથે મા મેરો પત્રવકી વકાજો કારા વકાજ વતન છોડી મળ્યા પ. ૪ થી તરીકે તે અ. ૪ માં એ વાત મુ. ૪ અ. ૪ અને ૧ માં તથા પ્રાજાતક નીવરતી હરીઆઈ મુસાધરી કરી અંક હોમ મુકાળ મારેલે રથે પડાવતા. મુસાધરીઓની તે સમયમાં મનેક વીરંજા. એ હોવાથી એક બીજાના કદ રા મે. ૪ અને અ. ૪ આપીને પછ અ. ૪ અને પ્રેમથી સાથે રકી પરરવરના કાએ સાચી મેતા તે સમયે આપનું અચ્ચાં ન હતું એટલે અ. ૪ કાએ માલ મે. ૪ કે કાથા કાત, રમર, મી. ૪, મે. ૪ મે. ૪, મુવર્ધ મિલાવ આટી અને અંકીના અ. ૪ માં રવરેકથી મંઆવેલી વરતુઓના અ. ૪ થતા અને કાએ મ. ૪ હોંક મે. ૪ ૧૧૮. હાથે નવા અ. ૪ અને અ. ૪ આપણે આપના રેકથી નવા આપનાર પછ એવી રીતે વર્તા કે પેતાને મદદ કરવાને નુકસાન કરી નીવરતું નાંક પરરવર દિવ કેવી રીતે તથાવા તે પ્રથમ બેના અને બીજા આપણથી રહેના. સમયના વહેવા આ મુરોપીય પ્રામની આપણ કર થઈ અને આપણે કાએ માલ એ સો. ૪ બરીદી સમુ. ૪ આપના તે સમય પછ આપણા કા. ૪ અંધીને વેપાર કરતા. અને બરીદીની મી. ૪ માં મળેલ વહેવકા કરી મે. ૪ અને પ્રાજાતિમાં પછી તો હાંક થતી આવી આપણું એકમ બે. ૪ મુરોપીઓ અ. ૪ બનતા અને મુકાતા પરંતુ એ આપણને નીનીવાળી પ્રાજાતિ પે. ૪ ની અ. ૪ બી. ૪ થઈ કરી અને આપણા દેકાપુ. ૪ તેમની ક. ૪ અ. ૪ લે. ૪ અને

રોજી આપણામાં પૂરું પડારવામાં ફાળી ભળી
 પુરો પડે પેતાની સગાઈમાં ૧૯૧૫ પત્ની કન્યા
 અને એ બેના બરબર પગબર થયા ત્યારે આપણી હાથ ઢી
 દેખ દેખી આપણે થયું એક સીમેકનો. કલ્યાે રથાપી આ
 સર્વના મુગ આજીવન પરપર એક સાથી આપણી કામની
 કલતિ રમ સપાવ એક દોષો એકાએ આપણે આને એર
 મુદર આપણેને છેડી રીધેલા કે અને આપણી આપણી
 સંસ્થાઓમાં શું બેઠાએ છીએ? અહર અંદર ૧૯૨૫ અને
 તેને પરિણામે અત્યંતને કષ્ટ અરથાતઃ મૃતપાથ બનતી
 છે. પરસ્પર દરિદ્રાઈ થયું તેટલીજ? મરેલી મોખાના મુકા
 લીલાકિ દોષ આં થયું આપણે સામ કામા મહાને માનના
 આપણાં એકા બ વગી બીજે એટલો એકા કરે થયું પડારાની
 મજૂરી ન કરવા પેતાના દેહન પુના પરમા પરપર આરત
 સમો આજીવન પેતાનજ નામની એની મજૂરી વધી કરવા
 એટલે મેવરી વગી જેમ મને તેમ એક સાથી મરેકમા
 આન્ય પ્રજાને ની વધે રહી કોઈની પ્રજા તરીકેની મુદર પાથ
 પાડી વત જે આપણા જમાનામાં આસ આપણક છે એરવા
 રોડીવા અને નોરેના સંગે વિશેષ અમાઓ વાચીને થયું
 અહીં મોકા કીવસ પદસાજ થી કુચ્છ મર્મી એક તહેવારે
 દેડે એ બીજા છુદ સાથે પેતાની મેટરો થયું પેતાના નોરે ત
 આસ કરવા આપી હતી અને એ રીતે નોરેના કીસ આજીવન
 દતાં. જે આન્ય રોડેને થોડો ભેગા રૂપ છે આપણક ફેર
 એવું સાંજવામાં આપણું હતું કે કરાગાં કીક થયું આ રોડીને
 કેટલ કે ને મગા નદાની આપણ, ને કરેના દા વત થી સગ
 વાની મરે છે. નોરે થયું અને એમ સમજે કે રોડનું તે
 આપણું પેતાનું છે તો કરેની જ રોડની સામણી મેઆમા
 સિવમ ન રહે પરપર પેટની રૂપને રિયગર થી આ ન
 કામદોજ છે. કાચ્છ કે રોડથી માંડી નાનામાં નાનો તેકર
 માત દુનના કે સમ્પાન અમરપજ કે અને એસમી
 એકાને સજીવન રી, પુરતકાકાએ મેલી કામની અંદર તબ
 એકા ન તાલી ને આપણક તા કે અરિહત મર
 પ્રવાસમાં આ પુરી થા દેખાત છે આ રીતે મેરર એ
 કરાર છે. વદસક નકિ એમ સમજને આપણે મરેકમા
 વગીસની આસ અંદર છે.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાફલનનું સ્ટેટમેન્ટ
[અમારું અંતર અહીં]

પર જન સહકાર માં લેખ સમાજક નીમવામાં આવ્યું હતું તેણે સોશીયલિઝમના પ્રથમ ઉપર તપાસ અથવા કાનૂની કાલ-કાલમાં અસરો સ્વયંચાલી કેટલાક કોલેજોનાની તેણે મુલક લઈ તપાસ કરી હતી અને સોશીયલિઝમ તથા અસરો સોશીયલિઝમ વિશે અભિપ્રાય અપાયા હતા કે જે સોશીયલિઝમ પ્રત્યે અસહ્યુક્ત સેક્ટરોની તત્વ. સ્વાધીન અસરો છે અને ઇન્ફરન્સિવ નુકસાન પડે માટે એવા છે. સાંકેતિકપરંતુ સોશીયલિઝમ પ્રત્યે ઉપલબ્ધ અ. સ. એમ અસરો સ્વાધીન આવ્યું હતું. તેઓએ કાલ-કાલ કે સ્વાધીન ન અર્થ કહે એવા અસરો સ્વાધીન નાના નાના સ્વનવસ્થામાં ગીટી કરીને સોશીયલિઝમ કે અસરો અસહ્યુક્ત અસરો સ્વાધીન દર્શાવ્યા સ્વાધીન પસાર કરે છે અસરો અસહ્યુક્ત કે અસરો તપાસનું પરિણામ એ છે કે સમાજિકવાની નીતીમાં

[illegible]

પર. પ્રેક્ષકોસમુદ્ધ લેન્ડ સિવાય અને ખીલ્ડા ઠાકુરશીયો. જે
આમાં ઠાકુરશીયોમાં કમલે પ્રભુ ને વસી કરે એવી કરતો.
નાયેલી હોય તે જગ્યા સિવાય ઠાકુરશીયો. અને આ લોક
જેવર ખીલ્ડાનો રાખવાનો દોડીઓને કહ્યું છે. દોડીઓના એ
કહ્યું છેવર. પણ માથે મારે નથી વાત વાળેલી કે જે રીકા
પ્રે પડીના અથ એવી રીતે કરતો કે લોકના દર્શનમાં કહ્યું
વર્ણી વધુ મુશ્કેલી લોકના આપી સહાય. આ પ્રયત્ને મોકલે
અને વેદલી મુશ્કેલી મારે શ્રીજ જેવર રાખવાના દોડીઓના કહ્યું
જેવર માથે મારવાની કે જે પણ જાતની જરૂર નથી. આ
પ્રયત્ને સમાવેશ પણ તવાસના મુશ્કેલી નથી એટલે એવી
આને વિશેષ દલીલ કરવા પણ નથી રહેતું.

Indian Opinion

No. 1 Vol. XXVIII Friday, September 11 1925 Price 1/6

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂઢી. કારામોલા કાપેશ્વર તા. નવમીએ
પોરબંદર તરફ જુલમ જવ. ઉપરથી.

રૂઢી. "અંકાલા"

અમ-રોમ્બ તા. ૬મીએ મુ. મધ્ય જવા રેપાએ.

મુસલમાની વીરલી. ૩ જુન તરફ અને રમેસીયલન ૩ ૧૦૦ ન દીસામવા લેવામ આવશે

વીરલી. ૩ જુન તા દીસામવા અને રપરમલન ૩ ૧૦૦ ન દીસામવા લેવામ આવશે

મુસલમાની—૩ જુન તા મધ્ય જવા રેપાએ. કારામોલા ૧૧ વાગ્યે અમરોમ્બ કસ્ટમમ. પદમિત. કરવા

સેકન્ડ અને ઇન્ડર મટે અક મહિના અગાઉથી બહોળકન કરવો.

કેક નવી પર્સનલરે પેલા ૧૧ મિનટ અમરી અશીસમવા લા. અમરોમ્બ મમવાગ. વાલકોએ અમારી સાથે

પરમરોમ્બ કરવા પક્ષ અમરોમ્બ રૂઢીમરન તમન કેક કમકજ અમરી અલી રેપરેમ નીચે કાવ છે

SHANKH BUNDA & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karanjat," Durban.

દીસામવા ભાગ

મેકનર અને સ ૫ થી ૨૩-૨-૨૦.

કનર: ૫ થી ૨૫-૨-૨૦.

કેક પાલ. ૬-૨-૨૦ પાલની પમર

વધુ મુલાકાત માટે લખો વા મળે—દિંદી પર્સનલર

અમરોમ્બ રોમ હીમિત એન્ડ સન્સ,

૩૮૦ પાલન ફરી, કરવન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RAILS & SPECIMEN COPIES 1/6 per copy Indian Opinion, 10, The Natal.

Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રજાઈએ "સુટ" માર્કના કપડાની જાહેર ખાતર સમગ્ર દેશના નેટીવ બાપાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું મોટું મેચાજ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણો છે અને મ.વે છે. રજાઈએ "સુટ" માર્કના કપડાં રજાઈ કરે અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકો છો.

આ "સુટ" ના માર્કની નકલ રજાઈ છે અને કપડાંકનથી મેલના રહેશે.

સાલ એજન્ટો:

એચ. જેરપર સ્પીથ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમિટેડ.

બેંગાલોર, કેપટાઉન, હરબન,
પોર્ટબ્લેન્ક જામનાથ.

બુડન બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર

નવા પ્રાથમ લાન્ડ મ ગારા ફિક્ટરી વેલ્થ એક્ટ આકર્ષક સેવા છતાં બાવો હીડાવત શખ્યા હ. હીલ થશે તો તક જશે અને તક જશે તો ફાયટો જશે.

કુડ દર-નોંધક મહાન પદ સને મનારક બનવી આ લીન બીન.

લખો:— L. MISTRY.

Phone 2868.

P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kori Street, J H Burg.

મેસર્સ આ.ઈ. સી. આ.સાલ હી એન્ડ કો ની સાથે બોદ નીવડે.

ઉત્તમ મરમ મસાલી (વગેરે)

આપણે આ જાતી દેખરેખ નીચે તાલે અને સફાઈથી મરમ લોલો મરમ મસાલી, કરીપાકર, હલર, મરમા, તેમજ દેરીના અને બીજાના તેમજ મીઠા આથર હમેશાં થોડા થા જવાનમ આપણી જેટલી સાથે મળી શકશે. આને ઉત્તમ માથ, તમે થરમાં બનાવી શકતા નથી. એક વખત મેચાવી ખાતી કરે. મળવાનું દેશાઈ.

K. H. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484

Tel Add "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

ન. ૧ બાનાના ૨૫ કેસ, પાઈન-ફ્રી ન. ૧. ૩-
હાન. રેલેજ જુડી (સી.એ.સી.) હમે ઉપલા
કરનાઈ. દરેક બાનનુ તાજુ ફ્રેટ અને રેલેટમલ
સાથ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

અંગતીક પચામ

પાર	પ્રાસ્તી	હીટ	મુસલમાન	પારસી	સુરોડિય	કુર્મી
૧૯૩૦	૧૯૮૬	૧૯૪૬	૧૯૦૦	૧૯૦૦	૧૯૦૦	૧૯૦૦
સપ-૨૫	ભાદરવો	રબીઆબર	કેદે	કેદે	કેદે	કેદે

૬૬	૧૨	૧૬	૧૮	૫	૫-૫૩	૫-૫૬
૭૫	૧૧	૫	૧૬	૬	૫-૫૫	૫-૫૭
૮૫	૧૨	૬	૨૦	૭	૫-૫૫	૫-૫૭
૯૫	૧૫	૭	૨૧	૮	૫-૫૫	૫-૫૮
૧૦૫	૧૧	૮	૨૨	૯	૫-૫૩	૫-૫૮
૧૧૫	૧૫	૯	૨૩	૧૦	૫-૫૨	૫-૫૮
૧૨૫	૧૮	૧૧	૨૪	૧૧	૫-૫૩	૫-૫૮

Strawberry Growers!

ન્ડ્રોનરી ઉગાડનારા.

Strawberry Exporters!

રેટ્રોમરી અડાવનારા.

નાટુમ કોલેન્ડ એન્ડ કો. (પ્રાપચાયટરી) લીમિટેડ,
૧૫ ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, બેંગાલોર.

આમે રેટ્રોનરી અને નાટુમનું દરેક બાનનું ફ્રેટ વેચીને જામે. દરેકજ આફ્રિકાના ફ્રેટના વેપારની અમને ૩૦ વર્ષના અનુભવ છે. અધુ માહિતી માટે નીચેની જોડનામે પત્રવ્યવહાર કરે.

NAHUM COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED.

15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St. JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1,

Warmbaths, Tvaal.

એ. આર. પટેલ

ફ્રેટ એન્ડ વેલોનલ ફાર્મર.

દરેક બાનનું કાઢાણ, હીનુ, યાદી (ખાનુ
કાપર) અને ફળોપાદી અમને અમીઆમાં પાકે છે.
અદારમાના એડ્રેસ પર પુરું આનઆપસમાં
આવશે. એ. ઉપલા સરનામે

Parcel from KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીતેજ લઈ મઝ રાહેથી જવાના કરીએ છીએ મહાસ લીફ્ટ મંજાવે.
મહાર આમના મહાકોમિ એલેક્ટર સાથે પછલા મોકલવા મહેરબાની કરે.

કંડીની ડગુમા અમારા પાકે
અજામ રાખેરો કંડી.

કંડીના મહાદુર અવેયામના ૪૨૧ ગમલો અને ૨૨૦ પાનવાળી ચાપરી છપર્ડ ખદાર પડી છે.
દરેક બાપાની રેકોર્ડો
જુજશતી રાખીસ રેલુજ.
અંગ્રેજી, હુલુ મરખોલા,
સેસુડ, અ, વીએરે બાપા-
ની રેકોર્ડો મહાજાખાં
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.
દર મેકમાં તવી રેકોર્ડો
આવે છે.

ગુલશને હિંદ

દરેક
મહસયાને આમોદાન
આ ચાપરી અજેજ મંગાવી લો
કોમત માત્ર શી. ૨-૬
તેમાની મહસો વાળી રેકોર્ડો જોઈતી હોય તો
ગમલોના નંબરો પ્રમાણે આવેર મોકલવા.

દરેક જાતના આમોદાન
રેખલ, પોરેખલ, ફેબી-
નેટ, હોન' મોકલ, વીએરે
રેકોર્ડમાં રાખીએ છીએ.
હારેમોનીયમ
દરખના, પગના તેમજ
દરખના, સુખર્ તથા
પારીમની ખનાવડના
મંગાવીએ છીએ.

અમે રેકોર્ડો વાંચેઈ ન તથા મરમેલીપમતા મોડ વેપારી છીએ આ મરગ જાખમ મરગને છીએ તથા
અમે બીજા કોમના કરતા સરતા. વેગી સુધીએ છીએ અમારે અથા મરીદમો નો મે પલુ પલ પડી. હામદા દાલરેલો
પ્રાપ્ત મારે:—
Phone 2447.
P O Box 1155
Agent of H. M. V. RECORDS.
E. A. TYEB & CO.
109 Field Street,
Durban.

કેટીંગર

પાઉડર
કીડી, ઉપાક, મારક, વંદા, માખી,
સવળા જંતુઓને
નાબુદ કરે છે.
આટીસ ખનાવર. કહેવ રીતમા વેચાય છે.

M. H. DESAI,

Wholesale Fruit Merchant.
દરેક જાતનું વાંદુ કરક અને વેલ્ટેબલ સાથે પોર્ટમ કરી સી
આ કી થી મોકલવામાં આ. લખ
P O. Box 274. Durban. 31 Short St.

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter
કુરક અને વેલ્ટેબલ મારે કંડીના મોર્ડેકો કૅપર
ખાજા દ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાજો
કરશો. લખા:—
P. O. Box 576. 55 Bond St. Durban.

મરૂત

સંવત ૧૯૨૭
રાજવેલ પંચાંગ
તકત મરૂત મોકલવામાં આવશે. મંગાવો.
મરૂ મંગાવી કંડી. જામન (૧૧/૨૫ ૬).

Indian Opinion

No. 37—Vol. XXVIII.

Friday, September 12th, 1930.

UNHAPPY RAMSAY MACDONALD!

THE *Christian Century* of Chicago writes — "Gandhi in jail weighs heavily upon the conscience of mankind. Man may consider that his incarceration had become necessary. They may consider his methods wrong. They may consider his aims mistaken. Most men, it is probable, have serious misgivings as to the wisdom and practicability of his course. But the thought of the Mahatma in prison raises questionings that are not easily put down.

Does the arrest of this apostle of revolution by "non force" indicate a conflict between Gandhi's world and our own, much more fundamental than any conflict between India and Britain?

The problem placed before the British administration of India by the Gandhi campaign of mass civil disobedience have not been quite simple. There are men in power to-day in London, and women, who have known what it means, to sacrifice a career for a faith. There is a Viceroy in Delhi who has shown an unaccustomed capacity to comprehend the validity of the intangible forces which animate the Indian leader. But qualify the contrasts in the situation as you may, the one faith that pivots world attention remains unchanged, Mahatma Gandhi who would gain liberty for his people without resort to violence, is in jail. What are men to think in the light of that fact?

What is Ramsay MacDonald thinking? Of all the men who must touch this problem closely, our sympathy goes out to MacDonald. Gandhi in jail is an enviable figure when compared with Ramsay MacDonald sitting in Downing Street, with the control of British power as his responsibility.

Consider the things for which the imprisoned Gandhi stands—the revolt against capitalist exploitation, the substitution, of reason for force, the right of self-determination for weak peoples, the supremacy of the conscience over the demands of the State. These things have been the very stuff of life for Ramsay MacDonald!

Were Stanley Baldwin in power to-day and Ramsay MacDonald in his accustomed seat in the opposition, how confidently would the House of Commons and the world listen to hear from him an exposition of the spiritual significance and the significance for human liberty, of this struggle?

The question posed by this strange figure in an Indian jail is not merely as to whether Britain shall go on ruling India. It is the question as to what shall go on ruling us!

Until we can make an entirely different answer that candour today compels, there is probably nothing that the men who rule on our behalf can say to men of the Gandhi stripe but "To jail with you!"

Ireland over again! Ireland over again! But Ramsay MacDonald is enough of a liberal, a historian, a Christian, not to believe in the methods that England used in Ireland. He knows that such methods do not work, that in the long run Ireland gets what it is after, and both Ireland and England have only appalling misery to show for their conflict.

Ramsay MacDonald has no more faith in the

appeal to force than Mahatma Gandhi. But what else will the pressure of public wrath, the demand for the assertion of an empire's power, allow? Dark must be the thoughts to-day, coursing through the mind of Britain's prime minister. Unhappy Ramsay MacDonald!

What are the Christian people of Great Britain to make of Gandhi in jail? For there are Christian people in Great Britain, thousands of them. People who are honestly trying to follow Jesus Christ. Nineteen centuries have not been altogether thrown away.

Moreover, the world war was not a total loss. The slogans for which men died—"Freedom,"

The rights of weak people—John Ruskin, John Maunfield not Redyard Kipling has gone out in the penitential mood of his

Then what are the Christians of Great Britain to make of the imprisonment of a man who insists on the method of love and of non-violence as a means of achieving the ends of State? What are they to make of a movement that insists upon confronting the power of the State with the desire for martyrdom?

But what are the Christians of all the West to make of the imprisonment of this man? Let us not try to deceive into any belief that the issues here involved affect only Englishmen and Indians.

We are, of all generations, most blind if we see in Gandhi in jail only signs in protest against British rule. Gandhi in jail is one philosophy of life awaiting crucifixion at the hands of another. It is against everything that has come to be most characteristic of our western life, that Gandhi stands in revolt. And it is against these things as they are among Englishmen, the domination of the stock market and the machine. Against the will to power; against demand for order at the behest of power. These things that we think inevitable, inexorable, Gandhi denies.

Here, for instance, is an extract from an interview which M. Negley Farson, correspondent of the *Chicago Daily News* had with Mr. V. J. Patel, the recently resigned president of the house of the Indian Legislative Assembly. Mr. Farson's dispatches from India have been by far the best reporting of development in the Orient that American journalism has recently exhibited. In this quotation from Mr. Patel he paints what is to most of the West, an unintelligible picture—

Until You Feel Ashamed

I am going to make you hate me so outrageously that after a while you will begin to feel ashamed of yourself, and while you are doing it, I am going to put up such an outcry that the whole street will know about it; even your own family will be horrified at you.

"And after you have stood this scandal long enough, you will come to me and say, 'Look here,

[Continued on page 304]

"GOVERN or GO"

RUTHER cable from Poona during the week announced that the negotiations for bringing about peaceful conditions in India were now closed. The well-meant efforts of Sir Tej Bahadur Sapru and Mr. Jayakar have in the long run failed. When these two ambassadors of peace on their own behalf undertook this great task, the Nationalist leaders in India felt that the time for peace movement was not yet arrived because they felt that there was nothing in the Viceroy's speech that can encourage the Indian National Congress to seriously think about the ways and means of peace. Both Mahatma Gandhi and Pandit Motilal Nehru had laid all their cards on table long ago with respect to the conditions of compromise. In fact Pandit Motilal Nehru gave an interview in Bombay to the representative of the *Daily Herald* in which he made an offer for peace. He said he would advise the Congress to go to the Conference not to argue a case for Dominion status but to frame a constitution for a free India, subject to adjustments of our mutual relations as are required by the special needs and conditions of India and our past associations. We must be masters in our own household, but we are ready to agree to reasonable terms for the period of transfer of power from a British administration to a responsible Indian government. We must meet the British people to discuss these terms as a nation to a nation and on equal footing. Within a few days after this interview the Government arrested the great Pandit and put him behind the bars. What did it show? It did not show the change of heart on the part of the Government of India. On the contrary the arrest of the great Pandit was a challenge to the Indian National Congress. Therefore the Congress leaders were not enthusiastic over the negotiations for peace. However, the efforts of Sir Sapru and Mr. Jayakar now helped to bring the issues quite clear before the country and the world at large. Correspondence in connection with the peace negotiations shows that no solution would be satisfactory unless it were recognised that India had the right to secede from the British Empire. One essential was a complete national government responsible to the people and in control of the defence forces. The right to refer to an independent tribunal such British claims and con-

cessions including the Indian public debt was also claimed. Obviously the Viceroy was not in a position to agree to these demands and hence the failure. *The Daily Mail* of London says "In India we must govern or go and we do not intend to go despite Lord Irwin and his friends. Such boasts and showing of fists to India do not terrify her to-day. She means business this time. If the determination of three hundred millions of her children is sincere as it seems to be 'go' they will have to. If the nation of three hundred millions of a glorious and ancient land speak with one voice and take an united action England must finally surrender. Can she ever govern without the co-operation and consent of the Indian people? It is open to England to do that. Can she go on governing India by putting thousands of her best sons and daughters into prison? Let the world see such might of England to do that

FREEDOM'S CAUSE

THE essential distinction between the idealist and the materialist is that the former worships a principle because to him it stands for righteousness, *per se*, the latter gives it his assent because it accords with his own desires, aims or ambitions. The one serves, the other appropriates and exploits. The one would that all the world should share the joy of Freedom's sunshine, the other is concerned only to secure a place in the sun for himself. The former is a devotee, a sacrificer, a true worshiper, the latter an idolator in whom selfishness masquerades in the guise of principle. History's pages are dark with examples of the latter, of battles waged in freedom's name, of Freedom betrayed when her cause has been won, of selfishness and tyranny enthroned in her stead. The war that was to have 'made the world safe for democracy' furnishes the latest example. The South African War of 1899 to 1902, an earlier, but scarcely less impressive one. To the Indian, whether of India or other portion of the Empire, the lessons learnt by comparing promises with performances have sunk too deep ever to be forgotten. Between 1914 and 1918 India gave of her treasure in life and possessions, joyously and without stint because to her Freedom is a goddess to whom, whenever necessary, the fullest sacrifice must be made. Since it is the road beneath the barrow that best

knows where the harrow squeezes, India was well qualified to appreciate the value of freedom as applied to herself. That she was inspired in the sacrifices she offered during those four years by the promises made and the hopes encouraged that a place in Freedom's sunshine should be hers, too, admits of no doubt. The results of her disillusionment are to-day patent to all the world.

We Indians of the Transvaal find it no less difficult to forget that Great Britain did not hesitate to utilise our grievances, comparatively few and light as they were, and to invoke freedom's name and liberty's cause in justification, in part at least, of her war upon the Republic. We have reason to remember that the hoisting of the flag under which many of us had fought synchronised with not only the calculated retention of the racial distinctions that had been the subject of such vehement protest, but with the imposition of others far severer and still more degrading. Finally, we are at this very hour confronted with the spectacle of a denial to us of the most elementary claims to freedom by those on both sides who professed to be waging war as her champions. Oh! Blessed shade of the great "Autocrat" whose pious editor "believed in Freedom's Cause—"as far away as Payris is! How well he knew his people!

Licensing Appeal At Ladysmith

The recent refusal of the Ladysmith Licensing Officer, Mr. G. A. Milburn, to grant the transfer from V. S. Pillay to H. D. Mahomed of an eating-house and fresh produce dealer's licence in Iltis Road, resulted in an appeal being heard before the Town Council on Tuesday.

Mr. E. R. Rawlinson appeared for the applicant, Mahomed.

In support of the application, it was stated that the business would in no way compete with Europeans, and that it was only for the convenience of Indians and Natives. No extra licence would be created it being in effect a transfer.

The Licensing Officer had based his refusal on the ground that no necessity for the business existed in the particular quarter and that with 14 licensed premises of a similar nature in the Borough he considered the town was sufficiently catered for.

Mr. Rawlinson pointed out, however, that the business had been established years ago, and that since the granting of the licence to Pillay other licences had been granted.

In reply to a question by a Councillor, the Licensing Officer stated that all rates and fees on the premises had been regularly paid.

Granted Conditionally

Councillor Shearer remarked upon the fact that Licensing Officer had granted renewal of this licence at the beginning of the year and he doubted if trade had fallen off to such an extent since as to

warrant the refusal of the application on the grounds of no necessity. He considered that if the licence was taken away they would be paying into the hands of the remaining licencees in the locality.

The Licensing Officer stated that it was true the licence had been renewed, but it was not then a new licence. Although the application was simply for transfer, in reality a new licence would require to be issued. There was nothing in the Ordinance to say that one might refuse to renew a licence unless the premises were unavailable, or the applicant was not keeping books according to law.

After a short retirement the Board granted the application subject to Pillay surrendering the licence at present held by him.

Council's Refusal To Grant Licence

Appeal Court Upholds Public Body

Before the Judge-President, Mr. Justice Gey van Pittius, and Mr. Justice Barry, arguments were heard in the Supreme Court, Pretoria, recently in an appeal from a judgment of Mr. Justice Tindall in the Witwatersrand Local Division, refusing an application to set aside the refusal of the Town Council of Springs to issue a general dealer's licence to H. Laher and his son.

Mr. Brink, K.C., and Mr. Thompson appeared for appellants (Laher and son) and Mr. Vytors for respondent Town Council.

It appeared that on January 10 Laher applied for and was granted a general dealer's licence in respect of a certain Springs erf. Shortly afterwards he acquired another property, in respect of which he desired the issue of a licence in the name of himself and his son. The Council refused the application on the grounds that the first applicant was not a fit and proper person, the second applicant was inexperienced, and neither possessed a working knowledge of either of the official languages of South Africa.

The Judge came to the conclusion that no grounds were shown for interfering with the exercise by the Town Council of its discretion in regard to the application; there was evidence on which a reasonable man might have come to the conclusion that the first applicant was not a fit and proper person and that the other suffered from inexperience. There appeared to have been a bona fide exercise of discretion.

Against this finding an appeal was brought.

The Court held that no grounds were shown for upsetting the decision and the appeal was dismissed.

NOTICE

Transvaal Indian Congress

A Mass Meeting of the Transvaal Indian Congress will meet on Sunday the 21st September 1930 at 2 p.m. at Osrin's Picture Palace, Corner Marshall & Wolhuter Streets to protest against the Transvaal Asiatic Tenure Bill. All Indians are requested to attend the meeting in time. Up-country Indians are also requested to attend.

SURENDRA BAPOOBHAI MEDH,

Hon. Secretary T. I. Congress.

X 11 (11)

Johannesburg.

home to join her consort the moon in indescribably pathetic. We give below a few passages from *Sr*

Kanya—Hear, all ye trees of this hallowed forest, trees in which the sylvan goddesses have their abode, hear and proclaim that Sakuntala is going to the palace of her wedded lord, she who drank not, though thirsty, before you were watered, she who dropped not, through affection of you, one of your fresh leaves, though she would have been pleased with such an ornament for her locks; she whose chief delight was in the season when your branches are sprang with flowers?

Chorus of Invisible wood nymphs. May her way be attended with prosperity! May propitious breezes sprinkle for her delight the odoriferous dust of rich blossoms. May pools of clear water, green with the leaves of the lotus refresh her as she walks! And may shady branches be her defence from the scorching sunbeams!

Sakuntala. Ah! what is that clings to the skirts of my robe and detains me?

Kanya—It is thy adopted child, the lithe fawn, whose mouth, when the sharp points of the kama grass had wounded it, has been so often soothed by the hand with the healing oil of Ingudi; who has been so often fed by thee with a handful of nyamaka grass, and now will not leave the footstep of his protectress. Sakuntala why dost thou weep, wanderer fawn, for me, who must leave our common dwelling place? As thou wast reared by me, when thou has lost thy mother, who died soon after thy birth, so will my foster father (Ikuvya) attend thee, when we are separated, with anxious care. Return, poor thing, return, we must part (she bursts into tears).

Kanya—Come, my beloved girl, give a parting embrace to me, and thy tender companions.

Sakuntala—Must Ananya and Priya also return to the hermitage?

Kanya—They too, my child, must return, and it would not be proper for them to accompany thee, but Gantami will accompany thee.

Sakuntala—[embracing him] Removed from the bosom of my father, like a young sandal tree, rent from the hills of Malay, how shall I exist in strange soil?

The whole play is full of tenderness and pathos. We whole-heartedly wish every success to Prof. Kirby and Mrs. Hardinge under whose direction the play is to be staged by the students of this great university. We hope the Indian community in the Transvaal will patronise and turn out in hundreds to see this glorious play.

News Of Independence Struggle In India

Poona, Sept. 6.—Sir Tej Sahay and Jayakar in a joint statement trace the course of the their abortive negotiations between the Viceroy and the Congress leaders at present in gaol.

The beginning was an interview at Bombay, which Motilal Nehru who was arrested on June 20, gave to Mr. George Slocumbe, correspondent of *The Daily Herald* on June 21 and as a result of which Mr. Slocumbe drafted terms with which Motilal Nehru agreed.

The terms were that if the Imperial Government was able to give a private assurance that it would support the demand for full responsible government for India, subject to mutual adjustments and terms of transfer, then Motilal Nehru would undertake to convey such assurance to Gandhi and Jawaharlal Nehru.

The Viceroy in July agreed to Sir Tej Sahay and Jayakar seeing Gandhi, Motilal Nehru and Jawahar-

lal Nehru, with a view to persuading them to restore peace. Gandhi gave the intermediaries a note for the two Nehrus, saying that the round-table conference should be restricted to a discussion of the safeguards necessary in connection with full self-government during the transition period, but that the question of independence should not be ruled out. The Nehrus replied jointly registering their "insistence" on the demand contained in the resolutions adopted by the Annual Congress at Lahore—complete independence.

Gaol Conference

Eventually all met in Yeroda gaol in mid-August and, as a result, Gandhi gave the intermediaries a letter laying down the Nationalists' demands. The Viceroy's rejection of these demands was shown to Motilal Nehru, who was "disappointed," while Gandhi finished the negotiations on Sept. 5 by saying that the Nationalists "seeing no meeting ground between the Government and Congress."

Gandhi added that as long as the British India's right to accession was impossible and untenable. "Congress must continue to fight for freedom."

Concurrence in connection with the abortive peace negotiations shows that the Nationalists had laid down that no solution would be satisfactory unless it were recognised that India had the right to secede from the British Empire. One essential was a complete national government, responsible to the people and in control of the

The Nationalists claimed the right to refer to an independent tribunal such British claims and concessions including the Indian public debt, an appeal against Civil disobedience would be called off if the terms were acceptable to Britain, but the picketing of foreign cloth and liquor shops and the illicit manufacture of salt would continue.

Release Of Prisoners

Other demands were for the release of political prisoners who were not guilty of violence, the restoration of confiscated property, the repayment of fines, the reinstatement of village officers who resigned or were dismissed, and the repeal of all special ordinances. It was further demanded that the composition of the round-table conference in London and the Indian representation on it should only be decided after the settlement of the foregoing essential preliminary demands.

The Viceroy, in reply, regretted the tone adopted by the Nationalists and their blank refusal to recognise the grave injury they were doing to the country by the civil disobedience movement. He declared that no useful purpose could be served by it as the proposals were impossible. The Viceroy added, however, that if the civil disobedience movement were called off, the ordinances would be withdrawn.

Lord Irwin said he was unable to give an assurance in regard to the release of political prisoners, but would recommend local governments sympathetically to consider cases on their merits. He was prepared to give the All India Congress adequate, as distinct from majority, representation on the round table conference.—(Reuter.)

Unrest Spreading In India

London, Sept. 7.—While Congress leaders are insisting that non-violence is essential, events are belying their

statute its rule. The Indian Government, who mentions serious trouble with insurgents as being the cause of the trouble, and of the King's troops, troops had to fire during the week-end, killing several rebels. The Congress flag added to the troubles.

The Mahatma agriculturalists were friendly to the Government, and their changed attitude shows how powerful the Congress influence is now in hitherto peaceful and loyal villages.

The correspondent also mentions fighting in the Gujarat Valley at present, resulting in injuries, the discovery of bombs and a regular arsenal in the Punjab, and the growing unrest in the North-West Frontier Province.

Meanwhile the civil disobedience movement is growing in Bombay. The police are ignoring salt-making, contenting themselves with arresting the leaders. Even the Indians themselves are amazed, though expressing admiration at the patience of Lord Irwin.

"We Must Govern or Go"

PUNJAB COMMENTS ON INDIA

London, Sept. 11.—The Indian peace talks are the main topic of discussion in the Punjab, of which have already devoted leaders to the subject.

The *Times* says that the Indian Government is still to be secured. The paper urges the British Government to call a round-table conference with the Indian Government to arrange for the essential to a satisfactory settlement. It says that the Indian Government is not to be limited by the limits of the Simon Report. It urges Congress, "on this promise and on condition that political prisoners are granted an amnesty," to call off civil disobedience and participate in the conference.

The *Times* says that in their letter to the Viceroy the Congress prisoners laid down conditions which would be more appropriate if imposed by the leaders of a partially successful military revolution. They demanded the Government to call a round-table conference.

Irishmen are paid to the patriotic efforts of Sir Tej Bahadur Sapru and Jayakar. The paper states that the Government of India was fully justified in arresting them to the utmost. It was desirable that Congress should be represented at the round-table conference, but the presence of their delegates was not indispensable to the Government and those who co-operated with it could continue their preparations for the meetings in London with a clear conscience.

The *Morning Post* hopes that the Government, "having proved by sad experience the futility of the present policy, will turn to their real business, which is to govern India and restore order."

The *Daily Mail* says "In India we must govern or go. We do not intend to go, dear to Lord Irwin and his friends."

British Disciple Of Gandhi

Calcutta, Sept. 11.—Thirty women were arrested today in the Congress Square in connection with a procession formed after the arrival from Mysore of the British English disciple, Miss Studd, who is known as Miss Studd.

The crowd threw stones at the police and the police were injured. One inspector and two European sergeants were injured. The police subsequently fired at a building attached to the Calcutta University. Ten students and 10 other persons were injured. Later

Congress Leader Released

Allahabad, Monday

Pandit Motilal Nehru has been released from jail for health reasons.—Routledge

Pandit Motilal Nehru is a colleague of Mr. Gandhi.

and one of the leaders of civil disobedience movement. He was acting president of the All India National Congress when his son, Jawaharlal Nehru was put in jail. He did not retain the position long when he was also sent to jail for a political offence. Pandit Motilal is in his 70th year.

Vishwaroop Temple And Dharamisala (Tongaat)

Public are kindly invited to attend the Annual General Meeting of above Temple which will be held on Sunday the 14th October 1930 at Gokhale Memorial Hall Tongaat at 4 pm.

Business.—1 Minutes, 2 Secretary's Report, 3 Financial Statement, 4 Chairman's speech, 5 Election of officials, 6 Mr. Timolram a offer of gift 10 acres of land, 7 General Chairman R. MAHARAJ Secretary V P DESAI.

FOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Orange, Navelines, Maudrines and Lemons situated in large garden.

INSPECTION & CASH OFFER INVITED.

Apply T. SEEBARLTH,
Essempi Store,
Via TONGAAT

The Dawn Of A Better Day

Many women have reason to think the day they started to take Dr. Williams' Pink Pills for them it has meant the dawn of a new day, for these pills have given new health and vitality to the men of nervous, depressed, run-down women.

Is it any wonder that so many women suffer a breakdown in health? They suffer day after day in the weariness of the home—these alone are enough to cause irritability and depression.

Dr. Williams' Pink Pills create new blood, rich with the elements on which the nerves thrive, it is in this way that they restore regular health, give increased energy, and strengthen the nerves.

DR. WILLIAMS' PINK PILLS

Get a direct from Dr. Williams' Medicine Co., Cape Town 34, 35, for one bottle, and six for

THE ASIATIC LAND TENURE (AMENDMENT) BILL

[CONTINUED FROM LAST ISSUE]

SECTIONS OF THE BILL

Section 7.

Section two of Act No. 37 of 1919 is hereby repealed and the following new sections two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten and eleven substituted therefor the existing section three becoming section twelve.

(1) The expression "fixed property" in Law No. 1 of 1885 (Transvaal) and in this Act shall be construed as meaning any real right in immovable property in the Province of the Transvaal outside an area assigned for the occupation of Asiatics under paragraph (b) of article two of the said Law, as an encumbered area in terms of the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Act, 1910, other than a mortgage bond over immovable property securing a bona fide loan granted in the ordinary course of business, for an amount which either alone or together with any other mortgage bond having priority over the first mentioned mortgage bond, does not exceed one half of the value of such property as at the time of the registration of such mortgage and shall include any lease of immovable property for a period of ten years or longer or any lease which empowers the lessee to renew it for any period or periods which together with the period of the original lease, equal or exceed a period of ten years.

(2) No Asiatic Company shall hold any fixed property.

2. (3) The provisions of sub-sections (1) and (2) shall not apply in respect of any fixed property which, on the first day of May 1930 stood lawfully registered in any deeds registry in favour of—

- (a) any Asiatic, as long as that fixed property is held by him or by any other Asiatic who inherited it from an Asiatic; or
- (b) an Asiatic company while held by such company.

2. (4) No person shall hold any fixed property on behalf of or in the interest of an Asiatic or Asiatic company, and any person who purports or agrees to hold any fixed property on behalf of or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company shall be guilty of an offence provided that the provisions of this subsection shall not apply in respect of any fixed property held lawfully prior to the fifteenth day of May, 1910, by any person on behalf or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company, while so held by such person.

COMMENTS THEREON

Section 2 of Act 37 of 1919 is repealed and new sections two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten and eleven substituted therefor.

This section defines the expression "fixed property" as meaning any real right in immovable property, namely, mortgage, and leases of ten years and over, other than land set apart in locations for sanitary purposes by Government under paragraph of Article 2 of Law 3 of 1885. The effect of this section is to prohibit ownership of land anywhere excepting in locations set apart, and areas defined in Clause 5 of the Bill.

This section prohibits any Asiatic Company from holding fixed property. Prior to the passing of Act 37 of 1919, ownership of property was acquired by foreign companies or corporate bodies, and this was not prohibited. But section 2 of Act 37 of 1919, prohibited the ownership of fixed property by companies and the holding of such property was then an offence for a bona fide loan or investment in the ordinary course of business by companies in which Asiatics have a controlling interest. After 1st May, 1919, Indian companies in which Europeans hold majority of shares acquired ownership of several properties. These transactions are not protected by the proposed Bill. It may, however, be stated here that companies formed in this way were registered by the State, which was the test that there was no legal prohibition against such transactions.

This section protects fixed properties of Asiatics in whose name they stood lawfully registered as at 1st May, 1930. The section is not clear as to whether it is to extend back to other Asiatics during the life time of the holder exists, as to whether it is to extend to future inheritance, as to whether the protection is extended to future inheritance.

This section introduces a new disability and sweeps away existing rights in relation to holding of properties in trust by Europeans for Indians. Europeans held properties for Indians since Law 3 of 1885 was enacted, and this was held to be valid by the Supreme Court (see case of *Khamisa v. Mohamed*, 1913 T P D. 597). The present provision of the Bill makes it illegal and a punishable offence for a person to hold fixed property on behalf of or in the interest of an Asiatic, but protects properties so held prior to 15th May, 1930.

(5) Any fixed property registered in any deeds registry in favour of any Asiatic company which such Asiatic or company is debarred from holding by virtue of the provisions of Law No. 3 of 1885 (Transvaal) or of this Act, shall become the property of the State and any person other than the registrar of deeds or registrar of mining titles or any of their subordinate officers, who is in any way instrumental in effecting any such registration, in favour of an Asiatic or in favour of a company which is, on the date of such registration, an Asiatic company, shall be guilty of an offence.

Provided that if any such Asiatic or company purports to transfer such property to a person who may lawfully hold it, the rights of the State under this sub-section in respect of such property, shall terminate on the expiration of one year after the registration of such transfer in a deeds registry.

2. (6) Any condition or provision inserted after the fifteenth day of May, 1930, in any document whatever purporting to empower any Asiatic or Asiatic company to exercise any influence upon the transfer of fixed property shall be void.

3. (1) Whenever any private company holds any fixed property, any share in or debenture of such company held by or pledged to—

- (i) an Asiatic; or
- (ii) an Asiatic company; or
- (iii) any person on behalf or in the interest of an Asiatic or an Asiatic company, shall be forfeited to the State.

(2) It shall be the duty of the secretary and of every director of any company referred to in sub-section (1), which holds any fixed property, to notify the registrar of companies whenever an Asiatic or Asiatic company or any other person on behalf or in the interest of an Asiatic or Asiatic company holds any share in or debenture of such first mentioned company.

(3) Any secretary and director who fails to comply with the requirements of sub-section (2) shall be guilty of an offence unless he proves that he was ignorant of the fact which it was his duty, in terms of sub-section (2), to convey to the registrar of companies and that he could not reasonably have ascertained that fact.

4. The provisions of section three shall not affect any share in or debenture of any company which was, on the first day of May, 1930, held by an Asiatic and not transferred by him since that date or by any other Asiatic who inherited it from an Asiatic; provided that such company did not after the said date acquire any fixed property.

The effect of this section is that it gives powers to the State to confiscate any fixed property which an Asiatic or Asiatic company is debarred from holding by Law 3 of 1885 or by Act 37 of 1919, and subject to penal offences any person (other than proper officers) who is instrumental in effecting registration of such properties in favour of an Asiatic or Asiatic company. An Asiatic or Asiatic company will have to transfer the property to a person who may lawfully hold it, and the rights of the State to confiscate the property are to terminate at the end of one year after the registration of such transfer. This section, it seems, has been framed in order to confiscate properties owned by limited companies formed after 1st May 1919, which are stated to have been illegally formed. Even if companies were found to have been illegally formed to acquire property no provision is made to give an Asiatic company time within which to dispose of its property, and the State would have the right to confiscate without giving an opportunity to the Asiatic concerned. This confiscation carries with it no compensation, and the section, it seems, has a retrospective effect in that it brings within its purview properties acquired contrary to Law 3 of 1885 or Act 37 of 1919. Evidently it is intended to test the legality of properties owned in this way and to confiscate them if they are declared to have been illegally acquired.

The effect of this sub-section is to make void any condition inserted after 15th May 1930 in any deed of transfer giving power to an Asiatic or Asiatic company to exercise any influence over the transfer. This is to prohibit any conditional transfer on the part of an Asiatic over a property which he may transfer to Europeans, and over which he may desire to exercise control.

The provisions of this section are self-evident. It prohibits Asiatic, or Asiatic company or any person on his or its behalf from holding any share, or debentures in any private company holding fixed property, and the penalties are confiscation by the State, Secretary and Director of such companies, failing notification, are liable to be punished. This section is intended to tighten up the existing laws even to the extent of debarring Indians from holding legitimately shares or debentures in companies which may, besides other activities, hold fixed property. This is a further example of unjust restrictions placed upon Indians.

This section protects from the operation of section 3 an Asiatic who holds shares or debentures in any company, or other Asiatic who inherited the same from an Asiatic on 1st May 1930 with the condition that such company shall not after that date acquire fixed property. It only protects individuals and not companies, or individuals who hold properties in trust on behalf of Indians. The protection given is to be withdrawn upon such companies acquiring fixed property after 1st May 1930.

5. (1) The secretary of any company a share wherein or a debenture whereof has been forfeited to the State in terms of section three shall make such entries in any register, book or document under the control of such company and issue such documents as the registrar of companies may direct for the purpose of giving effect to such forfeiture. (2) Whenever any such secretary fails to comply with any direction given to him by the registrar of companies in terms of sub-section (1), such secretary shall be guilty of an offence.

6. Whenever it has been proved in any proceeding under this Act, whether civil or criminal, that an Asiatic holds any share in or debenture of any company or that any other person holds any such share or debenture on behalf or in the interest of an Asiatic, such company shall be deemed to be an Asiatic company, unless the contrary is proved.

7. (1) No foreign company (as defined in section two hundred and twenty-nine of the Companies Act, 1926 (Act No. 46 of 1926)) shall acquire any fixed property or shall be capable of holding any fixed property acquired after the first day of May, 1926, unless it has a place of business in the Union and has complied with the requirements of section two hundred and one of the said Act.

(2) No Asiatic may occupy any land (other than land situate in an area wherein an Asiatic may hold immovable property) if such land is held by any foreign company or by any company in which a foreign company holds a controlling interest or if any such company holds any real rights in respect of such land other than a mortgage bond referred to in sub-section (1) of section two or if any such company holds in respect of such land a lease referred to in that sub-section, provided that the provisions of this sub-section shall not apply to any Asiatic who is the bona fide servant of any person in lawful occupation of such land. Any Asiatic contravening this sub-section shall be guilty of an offence.

8. If any company which has issued any shares or share warrants or debentures entitling the bearer thereof to any rights in regard thereto, holds any land (other than land situate in an area wherein an Asiatic may hold immovable property) or a real right in respect of such land other than a mortgage bond referred to in sub-section (1) of section two or holds in respect of such land a lease referred to in that sub-section no Asiatic shall occupy such land (except as a bona fide servant of any person in lawful occupation thereof) and if any Asiatic occupies any such land in contravention of this sub-section he shall be guilty of an offence and if such occupation was permitted or could have been prevented by such company, the secretary and every director hereof shall likewise be guilty of an offence.

9. (1) Any authority entrusted by law with the issue of any certificate which any person desiring to take out a licence to carry on any business or trade in the province of Transvaal is required to produce before such licence may lawfully be issued to him, shall, subject to the provisions of sub-section (3) of section one, not issue any such certificate to any person applying therefor unless such person proves that the proposed holder of such licence and the person who will be in actual control of the business or trade to be licensed, are not Asiatics, or if they are Asiatics, that they may lawfully carry on the business or trade for which a licence is desired on the premises whereon such business or trade is to be carried on.

This casts a duty upon the secretary of a company to give effect to forfeiture of shares and debentures in the manner required by the registrar of companies, and failure to do so makes him liable to an offence.

This section requires no explanation, but it remains to be pointed out that section 3 gives ample powers for the forfeiture of shares or debentures in any private company which holds fixed property. The intention is to confiscate landed property as well in terms of section 5.

This section lays down that no foreign company shall acquire fixed property unless it complies with the Companies Act in certain respects. It further lays down that no Asiatic may occupy land held by a foreign company (other than in a defined area) unless he is a bona fide servant of a person in lawful occupation of such land. There may be cases where Indians are in occupation of land not covered by Gold Law, or the Townships Act or by any restrictions in private title deeds, yet no protection is given to such cases. This is another typical example of deprivation of existing rights, with no safeguard to protect vested interests.

This section prohibits an Asiatic from occupying land held by a company, which has issued bearer shares or debentures entitling the bearers thereof to any rights in regard to such land, and makes him liable to punishment for any contravention. Secretary and every director of company permitting such occupation are to be guilty of an offence. No protection is given to existing cases which come under this head, and vested interests are completely swept overboard.

This section gives authority to local authority to refuse the issue of certificates to an Asiatic to trade unless such Asiatic, and the person who will be in actual control of the business prove that they are lawfully entitled to carry on the business on the premises whereon such business or trade is to be carried on.

(To be Continued)

11/11/30
11/11/30

11/11/30
11/11/30

11/11/30
11/11/30

11/11/30
11/11/30

11/11/30
11/11/30

11/11/30
11/11/30

11/11/30
11/11/30

કિન્નિયાન ઓપિનિયન.

પુરેવાક ૨૮ મું.

કિન્નિયાન, શુક્રવાર, તારીખ ૧૨ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૦

અંક ૩૭

“કિન્નિયાન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર, તા. ૧૨ સપ્ટેમ્બર સન ૧૯૩૦

આગત, માસની શરૂઆતમાં કાંડનમાં કહી પરિવર્તન મળશે. હાલના તરફથી ખીજાનેરના મદાગલ હવે તો ઉઠે? તમા સર મદમદ કારી પ્રતિનિધિઓ તરીકે એ કહી પરિવર્તનમાં ફાજરી આપશે. મળું કરીને મી બાબતમાં પણ એમની ભેદે જાણ. કૃતિ વાસના હોઈએને કેસ આ કહી પરિવર્તનમાં આસ અર્થાત્તે જોઈએ જનરલ હાઈલેમ પણ એમાં ફાજરી આપવાના છે. કાચીજ પણ એ સમયે કાંડનમાંજ હશે. કૃતિવાસ કિન્નિયાન કેસની પ્રસે આ કોઈનીજ તક પડેલી છે તેના આ પ્રસંગે અત્યાર ઉપયોગ કરી લેશે જોઈએ. આ આ. ઈ. કેસની એકાદીપુરીએ આ ખીજને લખતું એક પેપરલે તકવાર કર્યું છે અને જામને સમાચાર મળ્યા છે કે એ પેપરલે લખાઈ ગયું છે અને આજુ કાંડાડીવાના મેલમાં તે એપડીએ વિલાયત રવાના થઈ જશે. મી રોલાક પણ વિલાયતમાં છે તેમની જોડે પરવચવાર કરી તેઓ ખીજાનેરના મદાગલ સર કારીને મળીને પરિવર્તનમાં કૃતિવાસના હોઈ-એને કેસ ખરાબર રજુ થાય તેવી મે.કવજ તાર મારશે. પ્રવર્તન કરી જોઈએ. ક્રી. હા કેસના સેક્રટરી મી સેક્રેટ મેડ જામને હાથે છે કે એકાદીવાર કે-પેર ખીજની સમે પ્રોટેસ્ટ કરવા માટે તા. ૨૬ મી સપ્ટેમ્બરે રવિવારે એ બાજે ડાનર એક મારફલ અને મોકલુર રડીમાં આવેલા કોસરીન પીઅર પેલેસમાં એક માસ ખીજીસ મોકલવામાં આવી છે. અને આજા રાખીએ છીએ કે કૃતિવાસના હોઈ હરેક હોઈ ના અમલ મદરવા, સમાપ્ત વગેરી આપવાના પેતલને મર્મે વિચારે. કે-પેર બીજ કેમ પણ સંજોગમાં ડામને મંજુર થઈ શકે એમ છે. નહ અને ખીજીમાં સખતમાં સખત હાથે. જરાજ જોઈએ કલમના એક મે.કવજી કૃતિવાસના હોઈએની જાડ નીચળી જાય, તેના અસ્તીત્વને નાજ થઈ જાય એવી છે. મી ક્રી આવી રહેલી છે તેવા સમયે પણ કૃતિ-વાસ હાલના ને યોગ દિવસમાં પણ નહીં. બીજા પ્રોટેસ્ટ કરાશે તેજ કલકડી શકે એમ નથી. અપાચી આ બીજ પ્રસિદ્ધ થયું છે લારથી આ પત્રમાં અમે કૃતિ-વાસના હોઈ કાચીએને કોટલી ચેતવણી આપવી જોઈએ તેટલી આપવામાં ક્યાક રાખી નથી. કૃતિવાસના હોઈએમાં શું આને જોઈથી પણ મરજગી નથી રહેલી કે પેવાના સર્ગ રચના નાજ થઈ જાય તેવા પ્રસંગે વારં વાર મહા ખરીની અરજ અસર્ગ પે.કાર પડી જાહેર કરે કે આ બીજ અને કાચો થશે તો અમારું સર્વસ્વ જડું કરી તેની સમે

ખુશીયું અને પશુઓ જેવા અવાચક પ્રાણીઓ પણ તેના મદમાંથી અવાનો કેળાએ લપ લેવામાં આવેલો દોષ તે તે કોમકાં માટે છે, જાતો માટે છે અને પેવાના કરીરને પેવાના મદમાં સાધવાનું રક્ષણ કરે છે. અને આ પ્રસંગે કૃતિ-વાસમાં વરતા રહે છે. હોઈ કાચીએને આમદ કરીએ છીએ કે તેઓ તા. ૨૬ મીની સમામાં ફાજરી આપવાનું ખીજાનેર સુધે નહિ. મી. મેડ જામને હાથે છે કે બીજ વિષેનું જે પુરવઠ તેવાર થયું છે તે થાંચ શાંખીની કોપને તેમની પસંદગી મળી શકશે તેમનું સીરનામું એસ. બી. મેડ, જોન સેક્રેટરી ક્રી. ઈ. સમિત મોકલ ૪૮૪૮ છે. એમને એ એપડી જોઈએ તે તેમની પામેથી મેળવી શકે છે.

૨૮૨ મદાગલ મળુ અઠવાડીયામાં પુનાથી હાથે છે કે સર તેજ બકાદુર સંપૂર્ણ અને મી. અવ-કિન્નિયાન ઓપિનિયન કાંડાડીવાના પ્રવાસો નીચળ નીચળા છે, ખરી રીતે એમાં હર્ષ આભર પામવા જોઈએ નહિ. તેઓએ સુમેદને લખ્યો પાવવરવર બદર પડી છે તે ઉપરથી મદાગલની મદ મામળી શું છે તે થયું જુલા રજવામાં હોઈની પ્રજા સામે અને જમન સામે રજુ થઈ શકી છે. મદાગલને મોકલશે. પામે જે મામળીએ મોકલી આપી તેમાં મુખ્ય મામળીએ એના છે કે પાળને જોળમવાર ભેરી રાહીય સરકાર જોઈએ. સરકાર ઉપરનો અંપુર્ણ કાજુ જોઈએ અને બાંકીક સામાજ્યમાંથી છુટા થવાનો અધિકાર પણ જોઈએ. અને કૃતિમાં જોઈએ થઈ છે કે કોમીનીઅન્સો જે બલતું કે મીનીઅન રેડલ જોઈએ છે તે અને તે ઉપરાંત સામાજ્યમાંથી છુટા પડી જવાનો અધિકાર પણ જોઈએ. બહારની મદાગલને સમુદ્ર રવાન થઈ જશે તેજ આ મમળીમાં પુર્ણપણે સમાપ્ત થાય છે. જોળમેજ પરિવર્તન મોકલવાની મોળ મોળ વા. મે.કવજી વિલાયતમાં સમાપ્ત થઈ તમારિ કરવા અજ સુખી થઈ શકી, તે નાહકના ઉપર કવે પાડે પડી મળે છે. બાંકીક મુન્દાઓ હોઈને જોળમેજ પરિવર્તનમાં રમાડી સેવાની પુક્તિ રચવા કરવા કામ તે બજા હવે પડાઈ મળે છે. મદાગલ પેતલની મામળી ઉપર રજવામાંથી અને કલકડી હતી છે. સુમેદની નિબળતાની વાનો બહાર આવી કે પ્રવર્તન કરે. મે.જા પારવમાં મોકલે હોઈએને લખ જવાની વાત બહાર આવી છે અને હોઈના કેવીનેના નામે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યા છે. જેમાં સેંગ દેશ રાખીએ છે. નામવાર આજા ખાન હાલેજ મેમર્સ જન્ડા, અમનલાલ, સર ખીખનલ શેરલવાર, સર પ્રિન્સ કૈલા, કાચીજ, સર તેજ બકાદુર સંપૂર્ણ આ સર મદમદ કારી, એ આ પ્રતિનિધિઓ તરીકેમાં સર કરીના હોઈ તમા મીસીસ સુખાવતના નામ છે. મી અવકરનું નામ પણ છે. ખીજીક હોઈ પ્રતિનિધિઓની

અંખા ઝેર હતા છે. રાષ્ટ્રપતિના આચાર્યને હવે આમંત્રણ ન આપે એ પુરુષોત્તમ છે. પ્રજા ઝેર છે કે દોષના લીધે રાષ્ટ્ર રેખા ડેન્ડરમાં ચકાસવાની આવશ્યકતા કરી, આખા દેશની વિરુદ્ધ થઈ જઈ નીચરેને ગાંઠે આ ઝેર આસ વિચારવા જેવું પ્રજા કામ પડશે. તેઓ જાણ છે ન જાણ તેની દોષની પાળને કપાડે દરકાર રાખવાની જરૂર નથી. અહાસનાવાદીઓને જ રહે છે દોષનાં ભારેમ બારે જોખમદારી આવી પડી છે. દબરો પૂરો અને કાંઈકે જોખમ સુધીમાં અપુરું જનીકારો. આપે છે પરંતુ રાજનિતિ દેવી કુવે પછી પોતાના અપવરમાં જો જાણીને ભાગ્યે તેની આમળ આજ સુધી અમલમાં જનીકારો તો કરી અજનીમા જ નથી. વિભાગો દોષની અગત્યમાં જો યુગ જોરેલી છે તે તે સહેલાઈથી જોરે જોખમ નથી. જો યુગ અજાણ રીતે અરાવી રાખ્યા વિભાગ પોતાના કૌશલમાં દેવદુર્ભાગ જોખમથી ભેરીજ. અને રાજનિતિમાં આ બુદ્ધિ અગત્યમાં જો પાલ પજુ રાખે છે. મારવાડ જો પાલ પજુ અને અગત્યમાં સખોથી દોષના પ્રાચીરે રૂપી નાખવાના સુવં પ્રથમના કરવામાં આવશે. ત્રીસ કોટી ભારતમાતાનાં સંતાનોમાં દેવદુર્ભાગ છે તે જાણને અત્યંત દેશનો સમય—જારે કલ્પ સમય દોષ આપા પાસે કોણ છે. પડતા આપે છે. પાનો કમળે જોવા કડના છે. પરદેશીઓ કરમાં બુધ્ધિ અમલ કર પ્રકારી માલીક અનીને જોરે છે—દોષ સો વધેથી વધારીને જોરે છે તેની પાસે કમળે જોરેથી રમત પાલ નથી. કોર કાટનાં જ કમ છે. સમ દોષની અજાણ છે. પ્રજા દોષના અજાણ છે. અપુરું જાણી છે. અપવર અગત્યમાં જોરે અજાણમાં દોષને વિચાર અજાણ કરે. —અ કડવે રેર ભારત-વાસી પ્રજાને—પ્રજાને પ્રથમ કરો કે જારે કારમાં કુઓ અગત્ય કરવાની નાકાક આપણા પીર દેશ અજાણને તે આપે. ઝંઝીવાળ કો અગત્ય! અજાણ પાલુ જોવા, અગત્ય

ભાઈસન્સ ટ્રાંસફર કરવાની પધ્ધતિ ના!

લેડી રમીયાના ભાઈસન્સમાં અમલદાર મા જી. એચ. ખોજાને ખી ની. એસ. પોંચેનું પ્રદીપ દર્શન અને કે. ટ્રાંસફર ડીવર્સનું ભાઈસન્સ મા એચ. ડી. અમલદારના નામ ઉપર ટ્રાંસફર કરી આપવાની ના પાડી હતી. રાજનિતિ કલ્પ સીતને ભાઈસન્સમાં અમલદારના યુગલ ઉપર અપીલ કરતા માં આવી હતી. આ અમલદારના નરકથી તેમના વધીલ ખી રાજીનસન દાખર થયા હતા. વળીએ દર્શાવું હતું કે આ વેપાર કુશળીયાનોની સારે દોષ પજુ રીતે દર્શાવમાં નથી અને જો વેપાર દોષીઓ તેમજ નેત્રીઓની સમજાવતા મરજ છે અને ભાઈસન્સનું માત્ર ટ્રાંસફર દોષથી દોષ વધારાનું ભાઈસન્સ એથી નીકળતું નથી. ભાઈસન્સમાં અમલદાર ભાઈસન્સ ટ્રાંસફર નહિ કરી અપવરના કરણમાં દર્શાવું હતું કે જો આસ સત્તામાં એવા ભાઈસન્સની આગવગતા નથી. કહેરમાં જો અવરના ખીખ ૧૪ ભાઈસન્સે અગત્યમાં છે અને તેથી કહેરની જરૂરીયાતને પહેલી વળાવ જીવું છે. ખી રાજીનસને દર્શાવું કે આ વેપાર અનેક વર્ષથી અજુ છે અને ખી. પોંચેને ભાઈસન્સ આપવામાં આવું ત્યાર પાલ

ખીખ ભાઈસન્સે પજુ આપવામાં આવેલ છે. એક કાલ મીલક પૂરેલ અગત્યના નાખમ નાખમ નાખમ નાખમ દર્શાવું કે અગત્યને અગત્ય રેખા અને રી નિયમીત કરવામાં આવેલ છે. કાલેથી કરે છે દર્શાવું કે વર્ષથી અગત્યમાં ભાઈસન્સને રીન્યુ કરી આપવામાં આવું હતું અને ત્યારથી વેપાર એવો કાલ પડી કાલો નથી કે કાલે કલો કલોની જરૂરીયાતને કોઈ દર્શાવ આપવાની ના પાડવામાં આવે એ આ ભાઈસન્સને કાલે લેવામાં આવે તો જો કાલમાં ખી રી રેખા ભાઈસન્સે ઉપર પજુ માત્ર મારવામાં આવે, કાલ સન્સમાં અમલદારે દર્શાવું કે જો પાલ સન્સ છે કે કાલે સન્સ રીન્યુ કરી આવું હતું પરંતુ તે રેખા જો ભાઈસન્સ નવું ન હતું જો કે અગત્ય કાલે મરજ છે પરંતુ ખી રીતે અમલમાં તો નવું આવું પડશે. ભાઈસન્સ રીન્યુ કરવા માં અગત્યના રજુ અમલ નથી તિત્તમ કે મગા. પોંચુ ન કોઈ વાનો અગત્યના કાલે સુખ્ય જોવામાં રાખો ન કોઈ. જોરે એક કાલે અગત્ય મગા રાખી હતી કે ખી પોંચે પાસે કાલે જો ભાઈસન્સ છે તે તેઓ કોર છે.

ભાઈસન્સ માટે ચોખ્ખતા નથી!

પ્રોટેસ્ટાન્ટ સુધીય કોઈમાં નવામાંથી જોરેનખીગમસ અને ભેરીએ રજીનતા વેપારી એચ. એચ. કહેરની ભાઈસન્સ મારેલી કરેલી અપીલ કમળે કહાડી નાખી છે. ખી એચ. એચ. કહેરે રજીનતા રાજનિતિ કલ્પીને એચ. એચ. કહેરે એચ. સન્સના નામથી અમલદાર મેળવવા અગત્ય કરી હતી. થયા અનેકથી અસમાં ખી. કહેરે એચ. અગત્ય ભાઈસન્સ મરે કરી હતી અને તેમને અનાલ કીકરોનું ભાઈસન્સ આપવામાં આવું હતું. ત્યાર પાલ તેમજે એક ખીખ રેખા મરે ભાઈસન્સની અગત્ય મેલત કહેર એચ. સન્સના નામથી કરી કાલેથીએ આ અગત્ય એવા મગા ઉપર કહાડી નાખી કે અગત્યના ભાઈસન્સ માટે જોગ્ય આપવાનું મરજવો નથી. ખીને અગત્યના ખીખ અનુભવી છે અને ખીને માગી એચ. અગત્યના છે. આગત્યની મરજી આપવાનું કાલુ પુરું પજુ જાન નથી કલ્પીને નાખી સાથે વીર વેપારના કાલે કાલે ડીવર્સનું કોઈમાં નવામાંથી કીકરોની પાસે અપીલ કમળે કરમાં આવી હતી તે પજુ કહાડી નાખવામાં આવી હતી. અગત્યનાએ આ ઉપરથી પ્રોટેસ્ટાન્ટ કાલે કાલેમાં અપીલ નોવાવી હતી. આ નવામાંથી જોરેનખીગમસ અને ભેરીએ અપીલ કહાડી નાખી દર્શાવું કે રાજનિતિ કલ્પીને જો કાલે મર અગત્ય કહાડી નાખી છે તે કાલેની વગરે પડવાની કાલે રીનિતિ અગત્ય વગરે પડવામાં નથી અને ખીને અગત્યના ખીખ અનુભવી છે. કાલેથીએ જો પોતાની સત્તા વાપરેલી છે તે જોગ્ય રીતે વાપરેલી છે એવું અજાણ છે. નવામાંથીનાં નીપાંવને રજુ કરવા માટે કાલે કાલે અગત્યમાં આવું નથી એટલે અપીલ કહાડી નાખવામાં આવે છે.

દાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્ચર બીજ

એક કાલ્પનીક નાટક

લેખક—પ્રામોદ ખંડુભાઈ દેસાઈ

(મયા અંકથી ચલુ)

૬૫૫—બીજી

સ્થળ—ભોલાનીસમર્પ સીરી કાઉસીલ હોલ.

ભોલાનીસમર્પના બન્ધ સીરી દોડના અમળા. બા.મ.પાં હારદોર મોટર કારા ઉભી રહેલી ભોલામાં આવે છે. અમલમાં કામળના બંડેલા મારી સીરી દોડની બહાર કાઉસીલ હોલમાં કહેરી બાવાએ કામલ થતા ભોલામાં આવે છે. કહેરી બાવાએ ભોલાને મોટી સંખ્યામાં ખાસ પધારવાની તરતી લીધેલી દેખાય છે. કહેરના ચેવર સાહેબ કાઉસીલર શીટલ પેટ્રીક કાઉસીલ હોલમાં કામલ થાય છે અને ચેવરની ખુરસી ઉપર વિરાળ છે. તેમની સામે નીચે એક ખુરસી ઉપર કાઉન કમીસ જેટલા છે અને બાબુમાં ચેવરના સેક્રેટરી બીરાએલા ભોલામાં આવે છે. કહેરી બાવાએ પણ ચોતપોતાની બેઠક ઉપર ચોડવાઈ ગમેલા છે.

ચેવર કાઉસીલર શીટલ પેટ્રીક હવે ચોતાની ખુરસી ઉપરથી ઊભા થયા અને સભાની કારજાલ કરતા હતા. કાઉસીલર મિત્રો, બાબુની આ સભા કા માટે બોલાવવામાં આવી છે તે બાબને પહેલાંયાવામાં આવેલી નોટીસ ઉપરથી જાણ કરી રીતે સમજે છે. આમફોન્ટીન વિભાગના કાઉસીલર મી. ને ભરખને આ કાઉસીલની પુર્ણ સભામાં એક દરાવ રજુ કરવાની છત્ત. દર્શાવેલી છે અને તે દરાવ ઉપર ચેવર મર્મા કરી બાબની સભાએ એક નિર્ણય ઉપર આવી જવાની અર્જાલ બહાર છે. કાઉસીલર મી. ભરખને ને દરાવ રજુ કરવાની નોટીસ આવેલી છે તે પણ બાબને પહેલાંયામાં આવેલા એવેન્ટ ઉપર જાણ જોઈ કરા છે. એ દરાવ હવે કાઉસીલર ને ભરખન ચેવર વિવેચન સાથે જાણ સમજ રજુ કરે એવી છે તેમને સુચના કરે છે.

કાઉસીલર ને. ભરખન—મી. ચેવર, અને અન્ન કાઉસીલર બંધુજો, ને મદદરવો દરાવ હું આને બાબની સમજ રજુ કરવા છત્તું છું તે આ પ્રમાણે — ‘૨૦ ડીસેમ્બરની સુવામ ૩૦’ આમફોન્ટીનની બંદર આવેલી એક પ્રે.પર્ડીમાં વરતા એક એશીયાટીકના સંખધી અર્જાલા મુકાદને ખાનખા લેતા આ સીરી કાઉસીલ પાસે બનરજ કીલર્સ લાઇસન્સ માટેના સર્ટીફીકેટની એશીયાટીકની બેટલી અરજીઓ આવી હોય તે સર્વ અરજીઓ ઉપર વિચાર ચકાવવાનું આ કાઉસીલે હાથ દુરત મુકાની રાખવું અને અર્જા સુધી આ મુકાદામાંથી ઉપરિચત થતા અર્જાલ મદદરવો પ્રથમો નિકાલ આવે નહિ ત્યાં સુધી એશીયાટીકની લાઇસન્સના સર્ટીફીકેટ માટે આવેલી સર્વ અરજીઓ અટકાવી રાખવી અને સર્ટીફીકેટ કાઉસીલે આપવાં નહિ.”

આ અર્જાલ મદદરવો દરાવ બાબની આ સભા સમજા હ રજુ કરે છે. અને અને આજા છે કે એ દરાવને અન્ન હોઈ કાઉસીલર બંધુ ૨૦ આપશે એ મુજબ નિયમીત દરાવ રજુ થવા માટે આ કાઉસીલે આ મદદરવું બંધીર

પમણ કા માટે બરતું જોઈએ તે ઉપર હું પુરનો ખુલાસો આ કાઉસીલની સમજ કરવાની તક હાથમાં લઇશ.

નોટરવુક વિભાગના એક કાઉસીલર મી. ડી. ગુડરોને બીલા થન કાઉસીલર ને ભરખના કારને અર્જાલ રજુ પુર્ણ ૨૦ આપે.

કાઉસીલર ને. બરખન મી. ચેવર અને કાઉસીલર બંધુજો, આ દરાવમાં ને બંધીર પમણ હોવાની અસાધારણ સલાહ મેં આપી છે તે ઉપરથી પહેલી તકે તો બાબને એવોજ આજાસ પદવા સંભવ રહે છે કે હોઈ પણ વિચારવન કાઉસીલ બાબુ બંધુજી અને સખત પમણ અચાનક કરીજા કેમ કરે? અને બાબને કાબર થયેલા કાઉસીલર બંધુજોને કીવી લાગણી થઈ આવતી હોય તો તેમાં હું કશું બોલવા જોતો નથી. કારે બાબુ બંધીર પમણ અચાનક બરવાની સલાહ હું કા માટે આ મારા દરાવ આશને આપી રહ્યો છું તેનો ખુલાસો કરવાની આ રજા મારી પ્રથમ કરજા છે. આપણા કહેરના ને જતાના કહેરીઓનું હું પ્રતિનિધિત્વપણું ધરાવું છું તે જતામાં વસ્તુ પુરોપીયન કહેરીઓમાં બાબને કેટલાક સમયથી એક મોટો ભવ ઉપરિચત થવા પામેલા છે. અને એ ભવ શો છે? અમારો આમફોન્ટીન જતો ને શુદ્ધ પુરોપીયન જતો હતો તે જતાની બંદર બાબને કેટલાક વર્ષથી એશીયાટીક પ્રભુ ખુસી મછ છે અને તેણે જુદા જુદા વેપારની દુકાનો ખોલેલી છે. અને તેમ કરીને અનેક જુના પુરોપીયન વેપારીઓને મારી કઠાડેલા છે અને થજા બાબને ખીનપધાના થઈ પડેલા છે.

“શોધ શોધ”ના ચોકારો.

મારા એ વિભાગની બંદર વસ્તુ પુરોપીયન કહેરીઓ આ બધી સાથે જાગત મર્મ મયા છે અને તેઓએ ચેવર અને કાઉસીલર પમણ એ વિષયમાં અર્જા છે અને તેનું કોવું સુંદર પરિણામ આવેલું છે કે આ કહેરના અન્ન કાઉસીલરોને તેથી મહાન ફાયદો થાય જેમ છે એટલુંજ નહિ પરંતુ આપણા આખા કહેરની બંદર વસેલા એશીયાટીક સાથે હું સમયમાં આવણું દુર કરી કછીએ જેવા સંજ્ઞે આપણું કાઉસીલ સમજા અ રીતે વસ્તુ છે.

“કીબર, કીબર”ના કાઉસીલરો તરફથી ચોકારો.

આ સર્વને એ સમજાવી તો સમય નજા જોઈએ એ હું માની કહું છું. અમારા જતામાં એશીયાટીકા પુરવા તેનું પુરોપીયન વેપારીઓને કેટલું સહન કરવું પડ્યું છે તે હું બાબને દર્શાવી સુકરો છું. પરંતુ વિરોધ મળીર સખત ઉપર હું બાબને બજાવવા છત્તું છું તે તો એ છે કે એ જતાની બંદર આ પ્રભુ બાબીને ખુસી મછ હોવાથી તેઓ અન્ન અન્ન રહેલા હોય તેની આસપાસના મકાનોની કિંમત બીજકુલ થઈ મછ છે અને પરિણામે મિદવન માલીકાન પણ બરે નુકસાનીયા આવી પડવાને મોટા ભવ લોકો થયો છે. આ બાબને હોઈ પણ કોએ કુદ કરવા આમફોન્ટીન રેઈડ પેમર્સ એસે સીમેકને દત સંકલ્પ કર્યો છે.

“કીબર, કીબર”ના ચોકારો.

અને અને આજા છે કે એસીસીમેકનના એ શુભ પ્રયાસને આ કાઉસીલ વધારી મેટો આ કાઉસીલનું કાર્ય અર્જાલ સરજા થઈ પડે તે હેતુથી અને એક નિર્ણય પમણ બંધુ હવે અને તે નિર્ણય પમણની ચોખનાથી સુધીય રાઈનું એક અર્જાલ અને મેગવી સમજા છોએ. આપ સર્વને વિદિત છે

કે આ દેશની સરકારે સન ૧૯૦૮ની કાયદામાં બે કાયદા આ બેંચીવાટીક પ્રબલની પ્રતિષ્ઠાને અટકાવવા અને સહેલ પ્રબલનું સંરક્ષણ કરવા માટે બંધેલા છે. એ કાયદાઓ તે ૧૯૦૮ નેઃ મોટા હો અને બીજાને ઠાઉનરીપ એકદા આ બંને કાયદાની કલમો હેઠળ પ્રોસેક્યુટ્ડ હોન્ડ ઉપર આવેલી બીલ્ડોમાં બેંચી-વાટીકોને વસવાનો અધિકાર નથી. તેમજ એ પ્રોસેટીનું ફી ટાઇટલ ડીઝ બેવામાં આવે તે વેળા ઠાઉનરીપ એકદા મુજબ તેમાં બેંચી કલમ હાખલ કરવાની ફરજ કાયદાથીજ પડે છે કે તે બીલ્ડોમાં હાઇ પબ્લિક કમર્સ મજસુ વસી કહે નહિ. કારણ તમે તે હો ખરું સરકારે આ કાયદાનો અમલ આજે નાવીસ વર્ષે થયા બીલ્ડુલ કવેજ નહતો અને તેજ કરી આપણા કહેરના મુરોપીયન કહેરીએ તે બંધીરમાં મંબીરનુકસાન કરેલું જ આમદોનન લગતી જરૂર એક મુરોપીયનની મીલકતમાં વસતા એક કુલીને પેલા ટાઇટલ ડીઝની કલમ મુજબ આવી કરાવવા માટે ઠાઉને મુકદ્દે મેળવવાનો અને નિયમ કવો અને એ પ્રોસેટીમાં પેલા કુલી વસતો હતો તે પ્રોસેટીના મુરોપીયન માલીકના ઉપર એક બીલ્ડુલ મુરોપીયન પાસે અને બહેર ઉપરાલ્લુ કરીને કેસ કરાવ્યો અને ટાઇટલ ડીઝની કલમ પ્રમાણે પેલા કુલીને મકાન આવી કરવાની ફરજ પડી છે. વળી ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાયદા મુજબ પબ્લ પ્રોસેક્યુટ્ડ હોન્ડ ઉપર આવેલી પ્રોસેટીઓમાં વસવાનો કે વેપાર કરવાનો આ પ્રબલને અધિકાર નથી. તે એ પ્રોસેટીઓમાં વસવાનો આ કુલી પ્રબલને અધિકાર નથી તો ઠાઉન કાઉસીલ કેવી રીતે કાયદાનો અમલ કરે. માટે કાઉસીલના સર્ટીફિકેટ આપી કહે ?

કાઉસીલર કલેક્ટર—નોરવુઝ કાઉનસીલના એક પ્રતિનિધિ કાઉસીલર કલેક્ટર ઉભા થયા અને તેમણે કહ્યું કે નોરવુઝ ઠાઉનસીપ એ આનગી ઠાઉનસીપ છે અને હાં પબ્લ ટાઇટલ ડીઝમાં એવી કલમ છે કે કલર્મ મજસુ હાં વસી ન કહે. હાં હાં હાં પંચમી પબ્લ પબ્લ વધેથી કુલી સેકે મુસી થયા હતા અને વેપાર પેલાના હાથમાં લઈ લીધા હતા. અમારા લગતી મુરોપીયન વીજલસ એસેસીએટને એ પ્રમ કાયદામાં લીધો અને ઠાઉમાં કેસ કરી અમારા કામમાં મુકદ્દે મેળવ્યો અને આજે અનેક વર્ષે થયા વસેલા અને વેપાર કરતા આ કુલીએને અને કાંધી મીલકતો આવી કરી બચાવ્યા છે.

લીબર, લીબર, ના પોકારે:

કાઉસીલર એ. બરમને—પોતાનું બેલ્ડુ આમલ ચાલુ રાખી જણાવ્યું કે કાઉસીલે આ પ્રબલને સર્ટીફિકેટ આપી કાયદાનો અમલ કરવાનું ઉત્તેજન આપવું નહિ જોઇએ. આખું બેંચી-નીમળર્મ પ્રોસેક્યુટ્ડ હોન્ડ ઉપર આવેલું છે અને સોનેરી કાયદા સરકાર પાસે મેળુડ છે. તે તેના આધારે સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી આ બેંચીવાટીક સહાને આપણે કુંક સમમખાલ પુર કરી કહીએ છીએ અને મુરોપીયન પ્રબલના બેંચીને સુરક્ષિત રાખી કહીએ છીએ. ઠાઉના ઉપલા મુકદ્દાને આધારે કાઉસીલે બેંચીવાટીકની કાઉસીલની અરજીએ અટકાવી રાખી અને સર્ટીફિકેટ આપવાં નહિ એવી મારી એ આ ફરખારત છે તેને સર્વ કાઉસીલરો થવાની ભેટ બેવી આજા રાખી આ ફરખારત આપ સંમુખ રજુ કરું છું અને બેસવાની રજા કલે છું. લાળીના અવાજે,

કાઉસીલર બર્મને—પેલીલ વિજામના કાઉસીલર બર્મને ઉભા થઇ કહ્યું ધી. મેવર અને કાઉસીલર બર્મને, એ મહત્વનો ફરખાર કાઉસીલર બરમને રજુ કર્યો છે તે જો આપ

સ્વીકારો તે તેનું ફેટુ બર્મને પરિણામ આવે તેનો ફેટુલ ખ્યાલ કર્યો હોય એમ લાગતું નથી. સેકેડો બેંચીવાટીકના કાઉસીલની અરજીએ ઉપર વિચાર અટકાવવાનું પાડી લાગતું એ બેંચીવાટીક પબ્લ આ કાઉસીલ બરી કહે નહિ. કાઉસીલ માત્ર જનરલ ડીલર્સ એસાઇન-મનના આપરેજ સર્ટીફિકેટ આપવાની કાંક ના પાડી કહે. આપણને આમલો બેંચીવાટીક જણાવ્યું તે પ્રમાણે કરવાની સત્તા નથી.

કાઉસીલર બર્મને—મારા મિત્ર શુભ કહે છે. એક બેંચી-વોટ લરીકે એ કાયદાઓનો એ અમલ કરેલો છે અને મારા પેલાનો સ્પષ્ટ અભિપ્રાય છે કે કાઉસીલ મીલકતમાં બેંચીવાટીકને કલમ વધેવડનો કલમ હોય તો હાં કાઉસીલ સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી કહે છે. માટે એ ફરખાર રજુ થયેલો છે તે બીલ્ડુલ મોજ છે.

કાઉસીલર બર્મને—આ ફરખારો અર્થે તો એમ થયો કે આ કહેરમાં હોંદીઓ વેપાર ન કરી કહે, તેમ વસી પબ્લ ન કહે તમે એ પ્રબલને હાં ન લઈ ? વળી મુરોપીયન સરકારે કેપટલ એકાઉન્ટ પબ્લ કરેલું છે. એ પ્રબલની ઉત્પત્તિ કરવાનું સરકારે માથે લીધેલું છે. આવા ફરખારો અમલ કરી એક બારે મુશીમલ આ કહેરના ઉપર આપ લાવશો. વળી આ હોંદીઓ ખીલીક પ્રબલ છે. વધારા પ્રબલ છે. મોટા વિનાની પ્રબલ છે. તેના આપણે તો ટ્રસ્ટીઓ અજાણ બેંચીએ.

સભાના કાઉસીલરો કહાલુ કરેલું હાથ કહે છે અને અવાજ થાય છે. 'તમારી છાતીએ કુલીએને વચાવો.'

કાઉસીલર બર્મને—અધિકારી પબ્લ ન કરવાની કું આપ કાઉસીલને સલાહ આપું છું. સભામાં મુનઃ અજાણાટ થાય છે અને બેંચી બેંચી, બેંચી બેંચી, ના પોકારો પડે છે.

કાઉસીલર બર્મને અગાજ એ.બર્મને પ્રવચન કરે છે પરંતુ સભા તેમને હીસ અજાટ કરે છે અને તેથી બેંચી બેંચી ફરખાર પડે છે.

બાદ મેવર આ ફરખાર મત સેતાં માત્ર એક અપવાદ સિવાય સર્વ રીકા આપે છે અને ફરખાર પકાર થાય છે.

મેવરની સલાહ ઉપરથી એકમુખેકનના પ્રથમ ઉપર સોનેરી કાયદા મુજબ કાઉસીલ સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી કહે કે કેમ તે વિષે વધેલોના અભિપ્રાય લેવાનું અને મીનિસ્ટર જોર ઈન્ટીરીઅર ફેક્ટર મહાનને કાઉસીલે કરેલા ફરખારની અગર આપી તેમની પબ્લ સલાહ લેવા ફરખાર કરી મેવર કાઉસીલર રીસ પેટી સભા બરખારત કરી હતી.

આ ફરખારની મતલબ રવાનીક કાપાઓએ મેલાં મેલાં સમાજમાં જેવા કે 'બેંચીવાટીક મારે બંબ મોળા' 'કાઉસીલ માટે સર્ટીફિકેટની અરજી ઉપર વિચાર ન લાવી કહે' 'સર-કારે કાયદાનો અમલ કર્યો નથી' 'મોરજોના લાલોનું પ્રકાશન' 'બેંચીવાટીકની મુશીમલ અને ફેટ હાથ'—પ્રમલ કરી હતી અને બેંચીવ કહેરમાં વસી હોંદી કાયદા આ રીપોર્ટ વાંચી એક સજ સજાટી ફેલાઈ મલ અને ન્યાં હોય હાં આજ પ્રબલની અર્થ તેમની વચ્ચે આવી રહી. (અપુર્ક).

સુધારે:

મેવરે અવાજના કાનજી, બાવાજી મુલાખદ સ તથા નાજા કેકવ મળીને ઇ. જી. ને મહદ માટે પીડ ૧-૧૦-૦ મોકલેલા તે ઇ. લંડન હોંદુ સોસાયટી મારફતે મળેલા એમ અને કલેક્ટર તે શુભ છે. એ કાઉસીલે સ્વતંત્ર રીતે એ મહદ મોકલી હતી.

મેઠલી બાપુ અને તેને મેઠલી પ્રજા કે બા લારી જન બાપને ને કંઈ કંઈ નેમાં કંઈ બોલું છે? બા ધનવતરને તો બાને છે કે બાને બિચારી મોલ માણે! બાપણે એવી કહેમક કીલે!

લી સેવક,
ધનવતર.

એમ. કે. માંધી લાયજેરી

નવમો વાર્ષિક બેઠાવડો

અમ. કે. માંધી લાયજેરી અને પારસી ફરતમજી હોમને. નવમો વાર્ષિકસભ મહ તા. ૮ થીએ ઉલ્લવવામાં આવ્યો હતો. હાલ માણસેથી વિહાર કરાઈ ગયો હતો. કેપ્ટુલી મેયર ક.ઉલીશર મરે, શ્રી. વીલીવમ ફલ, શ્રી. એ. એમ. વેરડ, ટેકલીકલ કોલેજના પ્રિન્સિપલ કોલેજની તેમજ કોલી સરકારના એજન્ટ સર કુર્મા રેડી તેમજ અમેચન કોલીએલે કાલરી બાપી કાળી. શ્રી ઉમર હાલ આમોલ કવેરી પ્રમુખ-રજાન નિરાજના હતા. તેમણે પારસી ફરતમજીના સમાવતી કીલના વખાણ કર્યા હતા અને જણાવ્યું હતું કે આપણી કોમમાં અનેક ચીમંતો પડેલા છે પરંતુ પ્રજાને કિયેમોળી થત પડે એવાં કાંઈ કોમને કહેલા નથી

શ્રી. એ. કોરોદર બાપીલ કરી કે એક લેન્ડીમ લાયજેરીની ખાસ આવરવડા છે. અમા વર્ષના વર્ષિકસભ સમયે થય એ વિષયની અર્થા કમ્પ કલી પરંતુ એ વિષે કહ્યું કંઈ કંઈ નથી. લેકા એક મે.પડી વામવાને માટે કરેલા નિમમીન વામવા આવવાનું કરે એવી આપણે જાણા નથી રાખી કહતા-લાયજેરીના ખજાનાને એ આપણી જાણે પદે મી ન કહતી કામગીરી તેઓ પોતાની મેલે લાલીમ કરી રીતે લખ કહે! કમર વગેરે માટે તેજાવળીના વગે વગેરે આવકા છે પરંતુ પુરતકા અરીદવાની વિચિત્રતા તેઓ નથી. એ તમને પુરતકાના ઉપર પ્રેમ હોય તો તમે કદી થક એ વિચાર કરો છે કે શરીય માણસો, હોકરાઓ અને કોહરીઓને થક પુરતકાની અંદર પડેલા યાતનો કાલ આપણે જોઈએ? ને કિમતી પુરતકા હે.વ તેમ રીશરંસ માટે એક માણુ રાખવા અને બીલ પુરતકાને પ.મ સીલિંગ કીપોઝીટ આપી હા માટે વાંચવા માટે થિર લઇ જવા ન આવવાં જોઈએ? બીલ અનેક મોતનારો-જોએ એ વિષે વિચારો દર્શાવ્યા હતા.

સર કુર્મા રેડી

સર કુર્મા રેડીએ લાયજેરી કમીટી અને તેના સેક્રેટરીન પ્રકાશપાત કાર્યના વખાણ કર્યા હતા અને જણાવ્યું હતું કે લાયજેરીઓ કુનીવામાં તેજાવળીની સરકારો એવી થઈ પડી છે. અને એ સરકાર કરેકને જાલંત લેવેમોળી છે. એજા લાયજેરીમાં આવતા હોય અને એમને પુરતકા વામવા આવવા માં આવતા હોય એ મેમાં મલો હેર છે. લાયજેરીમાં આવનારાઓ વર્તન નવરો મોટે બાને વામે છે વર્તન નવરો થકા ઉવેમોળી છે. પરંતુ એક વરતુ કું દર્શાવું કે હાલ વિવેતા પુરતકા વામવાની થકાજી જરર છે તમને સજન કોલની સંસ્કૃતિ વારસામાં મળેલી છે, પછી જામેને તમે આ દેશમાં જામેલા હો. કોલનું કલ્પરો વર્ષનું વરવરજન, સાહિબ, કોળા એ આપણને વારસામાં મળેલું છે અને આપણે કહી કહીએ કે કુનીવાની અન્ન પ્રજાઓથી એ વિષયમાં આપણે પાલન નથી. સર કુર્માએ ખાસ બાર મુખી જીઓને યાતનો લાલ

આપવા દર્શાવ્યું હતું. કેપ્ટુલી મેયર શ્રી. મરે, શ્રી. કુલ અને પ્રિન્સિપલ કોલેજની થકા પ્રકાશને અનુસરતું મોલ્યા કલાહ.

[અમને સેક્રેટરી શ્રી શ્રી. એમ. પટેલ તરફથી વાર્ષિક રીપોર્ટ મળ્યો છે ને સ્વજ સંકલને હાલે બામે આપી કહ્યા નથી. આરતા અકર્માં તે આપવામાં આવશે—અ. ઇ. એ.]

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચારો

સમાધાનની જાતે નિષ્ફળ ગઈ

પુનાથી ફરનો લ ર તા. ૬ ને રોજ કોલે છે કે અર તેજ પદાદુર સપ્ત અને શ્રી. જયકર એક લેઉટ રોડમેક જેલમાં બીરાજેલા મહાસભાના નેતાઓ અને મે.હરજીવ વચ્ચે આલેલી વાલકાદના પરિકામ વિષે જાહાર પાડ્યું છે.

સમાધાનની કરજાત એવી રીતે થક કે પડિત મેલીલાલ નેકર જુવ માસમાં મુખ્ય આવવા હતા હારે તા. ૩૦ મી જુવ ૧૯૨૯ નાકનના પા દેલવી દરે દેલ તા. ૩ નિધિ મા જ્યોલ રોડમેક અને એક ઉદરજી આપેલો હોલ અને શ્રી રજોડમેક તે ઉપરથી સુમેકની કરતોના, મુદા થડી કહાવા નેની સમે પડિત મેલીલાલ નેકર થળતા થયા. એ કરનો એવી કરી કે વિલાવતની કાલી સરકાર એવી ખાતગી ખાતો આપે કે હલન સડુવા વનમમદર સરકાર અપવાત કહતા. હલને ન રેડા. અપ. એલ કરને કે હલન વનમમદર સરકાર ક્રાસિપર દરી કે તેમાં વરરપર ને મે.હરજીવ કરવી મદે તેવી વાચીલું કરી લેવી. એવી ખાતી પડિતજી જેલમાં મહાભાજી અને જવાહીરલાલ પાસે લઈ જવા તેવાર થકે. જુલાઈ માસમાં સર તેજ પદાદુર સપ્ત અને શ્રી. જયકર, મહાભાજી, પડિત મેલીલાલ તથા જવાહીરને જેલમાં મલે એ કરખાસતને વોલસરાયે મંજુરી આપી. માધીજીએ આ સુમેકરને અને નેકરને પાસે કંઈ જવાને એક પત્ર લખી આપ્યો. જેમાં મહાભાજીએ દર્શાવ્યું કે પુર્ણ સ્વરાજ્ય કોલને આપી દેવામાં આવે તે માટે કરખાસતના સમયમાં સમામતિના માર્ગે હેવા લેવા તેવી ચર્ચા રાજક કેવલ કોહરસમાં લાય પરંતુ સંપુર્ણ સ્વાતંત્ર્યના પ્રકાને થકા ખીલુલ કહાડી નાખી કહ્યા નહ અને નેકરના એક ખર્ડ પત્રમાં લખા જણાવ્યું કે કાહોરની મહાસભાએ ને સંપુર્ણ સ્વતંત્ર્યના હાથ કરેલા છે તે માંમણીને દલતાથી વળચીલ રહેલું જોઈએ.

જેલમાં કોહરસ

આપરે એ.મરક સાખની અધવચમાં સર્વની મરોડ જેલમાં કોહરસ મળી. માધીજીએ સુમેકના ફોતોને એક પત્ર લખી આપ્યો તેમાં નેકનાલીરોની મામણી થી છે તે લખી કહાડી. આ માંમણીઓ વાળા થક વોલસરાય કાહેળને પદોચાલવામાં આવ્યો ને તેલે મંજુર રાખ્યો નહિ. વોલસરાયની નામંજુરી વાળો થક પડિત મેલીલાલ અને જવાહીરમાં આવ્યો. તેઓ નિરાજ થયા. તા. ૪ મી સપ્ટેમરે મહાભાજીએ જોદેર કંઈ કે રાજ.વ થકા મહાસભા અને સરકાર અને મળતા થક કહે અવું જોઈ કહતોજ નથી.

મહાભાજીની આગળી રી છે?

મહાભાજીએ દર્શાવ્યું કે વિલાવતની સરકાર અને વિલાવતની પ્રજા કોલનો સામાન્યમાંથી છુદા પડી જવાનો અધિકાર અકલમ મેળે છે હાં સુખી મહાસભાએ સ્વાતંત્ર્યના મારેની લાલ અ.જુ રાખીલ વનમ, સુતકની ખામવના આલેલ,

પરબંધકાર ઉપરથી ભેદ કાઢવ છે કે રાજ્યકર્તા આ આજે-વાતેએ પહેલી કરત તો એ કરી છે કે બીજી આખાંચ માંથી છુટા પડી બચતો હોતો અધિકાર સ્વીકારવામાં નહિ આવે આ સુધી કાંઈ પણ બચતો હતો આવતો અસંબંધિત છે. બીજી કરત એ કે પ્રજાને ભોખમદાર એવી સંપૂર્ણ રાજ્ય સરકારની સ્થાપના કરવી જોઈએ અને સરકાર ઉપર પણ સંપૂર્ણ કાનૂન જોઈએ. ત્રીજી માંથી એ હતી કે હોંને માથેનું બહેર કરત એ અન્યાયી કાનૂન હોય તે તેમજ બીજીસાના એ કંઈ દાવા હોય અને કનસેક્રેશન હોય તેના નિકાલ એક સ્વતંત્ર પંચ કરે એ અધિકાર પણ હોયો જોઈએ. આ કરતો એ વિચારવતે મંજૂર હોય તો સવિનય અંગતી કક્ષત પણ કરવામાં આવશે. પરંતુ પરદેશી કાનૂન પીકેટીય, દારૂની કુશનેત્રી પીકેટીય અને નીમક બનાવવાનું પણ રાખવા માં નહિ આવે.

ટેરીઓને છાડી મુકવા

બીજી માંથી એ એવી હતી કે જે રાજ્યકર્તા ટેરીઓ ખાસ મારી માટે પણ જેમાં હોય તેમને પણ છાડી દેવા. ગ્રેગરીઓ જામ કરવામાં આવી હોય તે પાછી સોપી દેવી, હંક વધુમ કરેલો હોય તે પાછો આવતો, સરકારી જે નોકરીએ રાજનામાં આવ્યા હોય અને તેમને નોકરીમાંથી કઢાડી મુકવા હોય તેમને પાછા નોકરીએ રાખવા અને વોઇસરોયે જે ઓર્ગાનિસેશન બહાર પડેલા છે તે સર્વ પાછા જેથી દેવા વધુ એવી માંથી કરવામાં આવી હતી કે આ આરંભિક માંથી એના સમાધાની પહેલી કરવામાં આવે કાલ જાદવ રાઉંડ ટેમલ કોન્ટ્રેસમાં જવા માટે હોંની પ્રતિનિધિઓની મુંદળી પણ કરે.

વિચારવતમાં અધિભાવ

રૂર તા. ૬ થીએ જણાવે છે કે વિચારવતના કવારના પત્રો માં સુબેકની વાતો એજ મુખ્ય ચર્ચાનો વિષય હતો. 'ધી ટ્રેપલી હીરો' પણ લખે છે કે જાને જાણુ જો કદાપણ જણાવે તો હજી પણ રૂરે મળે કહે એમ છે. એ પણ સરકારને આશંક કરે છે કે તેણે એ મુશ્કેલી કરેલું જોઈએ કે રાઉંડ ટેમલ કોન્ટ્રેસ હોંને સ્વરાજ્ય આપવાનો વિચાર કરવા માટેજ તેમજ કામચલાઉ સહીસલામતીના આ પત્રમાં જેવાં તેની ચર્ચા માટેજ સલામતી અને આમન રીપોર્ટની સરકાર માં રહીનેજ કોન્ટ્રેસ ચર્ચા નહિ કરશે એ સ્પષ્ટ કરવું. એ પણ કોંગ્રેસને અભાગ કરે છે કે આ વચન આપવામાં આવે અને રાજ્યકર્તા ટેરીઓને છાડી મુકવામાં આવે તો સવિનય અંગતી કક્ષત પણ કરવી જોઈએ અને રાઉંડ ટેમલ કોન્ટ્રેસ માં આવે જેને જોઈએ.

'ધી કાપ્પસ' પણ જણાવે છે કે જણે ટેરીઓએ પોતાના પત્રમાં વોઇસરોય માટે એવી સરતો મુદ્દા છે કે તે કરતો કાંઈ ભરકરી રૂરેકમંડ જણવાના આવેવાનોજ મુદ્દા કહે સરકારે સંપૂર્ણ કરશે પણ જણુ એવી માંથી તેમને કરે છે. સર તેજ નકાદર સપ્ત અને જામકરના આ સ્વેકાભિમાનથી ભરેલા પ્રત્યક્ષ માટે વખાણ કરે છે. અને જણાવે છે કે તેમને હરેક બહુ આપવામાં હોંની સરકારે વોઇસ કર્યું છે કેમિસનું પ્રતિનિધિત્વપણું કોન્ટ્રેસમાં હોય એ જાણવા જેવું હતું પરંતુ તેના પ્રતિનિધિઓની કાજરી વિના નજ અભાવી ભેગાવ એવું કહ્યું નથી. સરકાર અને તેની સાથે સરકાર કરનારોએ જોઈએ હવેથી રાઉંડ ટેમલ કોન્ટ્રેસમાં આવવાની તૈયારી કરવાનું ચાલુ રાખે.

'ધી મોરનીય રોર' પણ લખે છે કે આ કાર્યકર્મની નીરર્થકતા કદાચ અનુભવ નાહ જોઈ લીધા પછી સરકાર કરે ખરેખરા કામે વજમી જશે અને એ કર્યા તે હોંમાં રાજ્ય કરવાનું અને વ્યવસ્થા પાછી ચાલુ કરવાનું છે.

રાજ્ય કરેલા આ આજેવા જાણે.

'ધી ટ્રેપલી મેલ' પણ તકાજો ઉઠાવે છે કે ક્યાં તો હોંમાં આવેલું રાજ્ય કરવું જોઈએ કે ક્યાં તો આજેવા જણુ જોઈએ અને હોંની ઉપરી અને તેના મોજા હોવા ક્યાં પણ આવેલું હોંમાંથી આવ્યા જવા છત્તો નથી તે નથીજ.

અન્ય આમારો.

આફ્રીકોના કુમળા હજી આજુ છે અને સરકાર ઉપર મળીનગતો અને રાજ્યકર્તા બનવાનું મહુ છે. હોંથી આવતા પત્રોમાં જાણવવામાં આવે છે કે આફ્રીકોની સહાય મહા-સલાને મદદ કરવા માટે અભાવવામાં આવે છે. સેવમપુરમાં મંબીર રમખાણે થયા છે. સરકારે જણવાયેલો ઉપર જોળા બહાર કર્યા છે. કોંગ્રેસના કુમળા નામે જણો સીમાએ મુશ્કેલી વધી કરી હતી. રૂર હંક છે કે મહારાજમાં જેકુતો સરકારના વચકાર હતા તે સરકારની નિરક થયા છે. વચકાર અને કાંત આખર્ષ પણ તોજાની જાણ છે એ જણાવે છે કે કોંગ્રેસની કામગીરી ટેલી અજાણ છે. સરકાર ઉપર અસંતોષ વધતો જાય છે પંજાબમાં જામગીરોએ મળ્યા આવે છે. મુજરાતમાં વલસાડની અદર માજીરેટ ઉપર કુમળો કરી તેને ધાવણ કરવામાં આવે છે. મુજરાતમાં સવિનયઅંગતી કક્ષત આમળ થયે છે. કોષા હીરે મહુ પડે છે. આવે-વાતેને પકડવામાં આવે છે. કોષાને પોલીસ કર્યું નથી કરતા. કોઈ ઉપરીને જે કાંતિ જણાવી છે તે જોઈ હોંમાં પણ અજાણ થાય છે મહામાજીના અંગેજ અનુયાયી બેન નીરા પાઇ (મીસ રોસ) કલકત્તે મળા હતા. આ તેવું સરકાર કદાચમાં આવ્યું આ તોજાન ક્યાં સરકાર વિખેરવાનો કુમળ થયે. પોલીસોએ કુમળો કર્યો. ત્રીસ આમોને પકડવામાં આવી છે. હંક વિધાર્થી અને ખીજા હંક માજીસો ધાવણ થયા છે.

પંડિત મોતીલાલને છાડવા

અરકાનાદથી રૂરનો તાર હર્ષે છે કે અરાજ તમીલના કરશે પંડિત મોતીલાલને જેલમાંથી છાડી મુકવામાં આવે.

ટ્રાંસવાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસ

બહેર સભા

ટ્રાંસવાલમાં વરના સર્વ હોંની આમજીને વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે તા. ૨૧ મી સપ્ટેમ્બર રવિવારે બેપેરે એ વાગે એક આજી મીટીંગ વોલકુટર અને મારશેલ રહીના મુજા ઉપર આવેલા આસરીન પીકર પેલેસમાં ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક રેન્ચોર બીલ સામે વિરોધ દર્શાવવા માટે મળશે. સર્વ હોંની આમજીને મોટી સંખ્યામાં આ બીલની સામે નાપસંદગી બતાવવા હાજરી આપવા આજ વિનંતિ કરવામાં આવે. બહાર મામતા આમજી પણ મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપે એવી વિનંતિ છે. તા. ૮-૬-૩૦.

લી. સેવક,

જોળા

મુરેંદ આપુલાઈ મહેલ.

જો. સે. ડી. ડી. કોંગ્રેસ.

અભિજાન રાજકીય નીટક

કુતલ નાટકથી હોય કિશિલ હોદી જાનપરો હોય જમણની જમણ અનેક મુખ્ય બાબોની આંદર આ કડબુત નાટકના તરબુત થયેલા છે. પુરોષીય રેશની ધબ્બી ખરી નાટકબુતી ઉપર પુરોષીય પ્રભાવ એ નાટક બજવી બગાળી સ કિલ્લ-સત્તા ધાન તે હાશ પ્રભાવે કરાવ્યા છે. પુરાતન કારતવ્યના સાધિતની રસકુંભો આ ભારતના મહા દિવ કાળીદાસની એ આનુષમ સંસ્કૃત ગુનિ કુચ રશન ભોમને છે. પાચાસ જે રામ પ્રભા એ સમયે બીદુચ જમણી રશ માં પુરોષી ઉપર જીવન મુખરતી હતી તે સમયે પ્રાચીન કારતવ્ય મમ, કવિદાસ, હયા અને કાલિદાસ એક મોખરેનું રશન ધરાવેલા હતા. જમણ માથા સુકામ જેલે પંદરમા વર્ષ પુરે ભારતવર્ષમાં એક મહાન કવિનકળી રાજ્ય મમ બધા, જેમનું નામ વિદ્યામા-દિલ. તેમણે પાદેથીએને કાલિદાસને તે સમયે દુર કલાલય અને એક મહાનુભાવ કાચાન્યની રશાપના વીદ્યામંદરી હતી. તેણે કાલિદાસ કાલિદાસ, હયા અને સાવનની જાળખ પ્રમરની પુર્ણાદરી હતા. રામા દાસ નિલક સા સમય વિદ્યામંદરી એક આનુષમ રશાન છે. ઉલ્લખન નમરી એમની રાજ-માની હતી. એમના હરખારમાં 'નવ રતો'ના નામથી પ્રસિદ્ધ નવ વિદ્યાન પુરોષા રેવતા હતા. તેમના એક મહા દિવ કે ગોદ સ દાસ જેમણે આ જમણ કાલ નાટક રમીને કાલિદાસ પ્રાચીન કાલિદાસને બરે જોરમ આપ્યું. કાળીદાસના રમેલા બાળ નાટકો પિકેમેવલી અને કમલુના છે તે પણ કાલિદાસ નાટકોમાં કમલુ રશાન ધરાવે છે.

કાચાજી ભવારે આ રેકમાં જોઈને તરીકે કના ત્યારે નાટક નામની પ્રસિદ્ધ નાટક નાટકના રીતસાધના જમણા કાલ નામ જે એક પ્રમર પ્રમર જમણા આ પુ જમણા જમણા એક સમયે વરતા, કાગોદાસ જેવા મહાન કવિની કુતલ નાટકોની મહાન ગુનિ અને વીદ્ય મોરમક કુનીવસાદી નેર સજા રશાન આ મેવ દા કમલુ દા કાલ નાટકોએ પુરોષીયન એ પ્રીયનસને તે દીવસે મમ મુખ્ય બનાવેલું. જે કોહી કાલિદાસને એ આપુર્ણ પ્રમમ જેવાનું નથીય મેલેલું હતું તમો તે દીવસ પોતાના જીવનમાં કોહી પણ વિસરે એમ ન હતું. મુનીવસાદીના મહાન કોલમ પુરોષીયનોની મેદની મીનાર કારક મજોની દા, કાલ નાટકોને પ્રમર મરવની નાટકો જાકાલીનું રાન જે સમયે આ નાટક માંદને કાકાજી કરાવતા હતા તે દીવસે પુરોષીયન અને લાં મેટેલી કોહી પ્રભાની સરખામણીમાં પુરોષીયન પ્રભા રીગુજીભાસની હતી પોતાના મુકેલી પ્રમી નામવાન સરખામણી કમમ આ કરી ત્યા કાલિદાસ મમરી તે દીવસે મમ ન કલોઈ કાકાજીએ કાર નાટ કેપ-ટ રેવની પરીસરિમ તથા વનની પેટરી કલમમ કુતલ નાટકો વિશે કાવણી આપીને એ રેક રમેલાના મોરમોને આજ નાટકો હતા.

જમણા નાટકનીસજા થી નાટકોવેટ આજ આર્થ દગરી અને મી. મોરમક કેક હ રવાને છે કે વીદ્ય મોરમકાદ પુની-સાદીના વિદ્યાર્થીએને કાકાજીને એ વિધવનું કાવણી સામજ્યા પછી એ નાટક તેમણે બજવી બગાળેલા એમ કામું અને મુનીવસાદીના પ્રોફેસર કરના તથા મીસીસ કારકીંગના વડ પણ દેહજ વિદ્યાર્થીએ અને વિદ્યાર્થીનીએ સી સીના પાત્રો બજાવવાની તૈયારીમાં પોર્લા છે. એકંદર ભાર પુરોષા અને ભાર જાઓ એમાં કામ મેરી સીન સીનેરી નાટકને આનુકુળ

વધવાર કાવ જે, જમણને એક સુદર સીન સીનેરવામાં આ રા છે. કમલુ અને દુરસ મુતી તથા તેમના જાળમરી પા તેમજ કુતલ નાટકોમાં પ્રીવંદા તથા આનુષમા વીએ પત્રો ભાવર્ણ વએ પરીમાન કરી ખર્ચ પાત્રો તરીકે પોતાને મેલ કલવણ. રાજ દુરવંત તથા તેમના સાથીએ અને બાજીના સર્ગ પાત્રો પ્રાચીન કોલે રોજામ ન પેવોલા પારજ કરનાર છે. સર્વ તૈયારીએ આવી રહી છે. આજ કાકારી તથા કુ રીકર્સમ કારકાજી બજાવે લાએ સુદર કાવ આવી રહી છે. નાટક બાદરમાં પ્રસંગ મેળવમેલ. તા. ૧૮ મી આપ્ટેમ્બર ગુરુવારની સાંજ આજ કુદીદાસ આરે રાખી છે. ટીકીદાસ કાવ માવ રી. ૨-૬ છે. પુરોષીયનો આર તા. ૧૬ અને ૨૦ આપ્ટેમ્બર રાખી છે તેઓ આર પણ જોઈ રી છે. કોહીએને જુવું કોવ તો તેઓ પણ જે રીએ બજાવે છે. રાજ દુરવંતનો પાટ મી નનાર કમલુ મેનાર છે. ભવારે મીસ પેટીસીયા મેમોની કુતલનાને પાટ બજાવશે. જમણ પાત્રો મુનીવસાદીના વિદ્યાર્થીઓમાંથી લેવા છે. માવ કાકા દગરીનો મીરજીભ કામમ, ભવન તરીકેના પાટ બજાવશે. ટીકીદાસ એક બજાવે, સોપી સીક કારક, મી. દગરીની મોરીસ અને મી. મોરમક કેક હ પાસેથી મળી કલશે.

આ એક સુદર પ્રમમ છે. નેદાનીસમર્પમાં વરતા કોહી બજાવે. રાજ પ્રી રી. ૧૬ નમલ કુતલ નાટકની બાજમે, આ સુદર નાટકોને આખી દુનીવમાં પ્રસિદ્ધ છે તેને નેદાનીસ-મર્પની મુનીવસાદીના વિદ્યાર્થી કેવી રીને બજવી બનાવે છે તે ખાસ જોવા ચુકે તકિ એવી જમારી બજાવજ છે.

રાકુતલા નાટકના ટુકે સારે

કલિનાપુરનો પ્રતાપી રાજ્ય કુખંત કારવર્ષમાં પોતાના આનુષર સાથે જમણના કિહારે નીકળેલા છે. ધન્ય ઉપર તીર નેકાવેલા રકાદ રાજ્ય કારથી સાથે પ્રવેક કરે છે. મુમની પછળ સારથી રકને રાંકે છે. સારથી અને રાજ્ય માતમીત કરે છે કે જમણમાં બહુ દુર મુર આપજને જેઓ કાલમે, મુમને બાઈ રાજ્ય તીર ચકાસી મારવાનું કરે છે આ પાદા પાછળથી મુમ પડે છે. મકારાજી મકારાજી આ જમારા જમણને જમ છે, મારમે આ મારમે આ એમ કહી જામમના તપેસરીએ તાં જાવી પદોએ છે. રાજ્ય રમ કલો રખાવે છે અને તીર પાછુ મુકે છે. તપેસરીએ જાણવે છે કે માલીની નહીને તીરે પેલો જામમ કોસ છે તે પ્રજાવતિ કવવને છે. કવવ ન કોવ તો આ પધારો. રાજ્ય કુખંત ત્યાં જમ છે. જામમના મગીઆમાં કુતલ પોતાની કાપીએ સાથે કુલના પહેને પાછી સાંચે છે. રાજ્ય એક કાવ પછળ મુખ્ય મમ સાંચે છે. રાકુતલ નાટક કરનાર રાજ્ય તેના ઉપર મુખ્ય અને છે. કવવ પુત્રી તે શુ આ?

કુતલ—અલી, આનુષમા, પ્રિવંદાએ જાકુ મેલવું વરકલ મને પદેગવી સીકરી સીધી છે. એ ભરા દીલું કરે.

આનુષમા—એ પહેન, (દીલું કરી આરે છે).

પ્રિવંદા—(દર્શન) એમ કાવી આજવન રી તદારી બુરાનીને કહે, અને કા કાફ વએવે છે?

સખીએ સાથે કાકોને પાછી પામ છે. લાં એક કુલમાંથી મધમાખી વીરી કુતલનાની પાછળ પડે છે તે જોઈ કહે છે. આ દુર મારો કેકો મુકતો નથી. આવી જાઈ, એમ કહી

ચેડાં કમળાં પાણી જલ્ય છે. પાણું જોઈને કહે છે, અમીઓ, આ દુધ મૂક મધુકરના ધસારાથી મને ભગાવેનારી!

ખાનું સખીઓ (કસ્ટી) આમે કોણ માથ કે તારી રક્ષા કરીશો! દુધવતને છુપ પાડ! તપોવનની રક્ષા તો રાજાએ કરવાની હોય છે!

દુધવત (સ્વમત) મ ટ થવાની આ મુંઝવે છે (પ્રેરણી) નહીશો, નહિ. નહીશો નહિ. જોમ હી જોમદમ પસે જમ પુલ છે. છુ છે ન?

ખાનું—ખાનું, કંઈ નહિ, જો તો આ અમરી પ્રિય સખી મધુકરના ધસારાથી જરા ડરી ગઈ! કહુતલાને જગાવે છે.

રાજા—(કહુતલા તરફ ફરીને) તપસ્વીનિ, કુલ્લ તો હોને! કહુતલાની જીભ ઉપડાવી નથી.

ખાનુંસુખા આપ જેમ મધુકરના ધસારાથી વિશેષ, જાણી મેસે છે.

કહુતલા (સ્વમત) આને જોતાં કદારમાં તપોવનથી વિરલ વિચાર મધુકરના પાસે છે એ તે શું કહી!

વાતોમા પછી દુધવતની જોગખ પડે છે. કહુતલા કપલ મુનીનાં પુત્રી કેવી રીતે તે સમજાવું નહોતીથી દુધવત પુછે છે અમવાને કપલ મુની તો અહમયમાં કાળ માથે છે એ પ્રસિદ્ધ છે. જાને આ તમારી સખી જોમની પુત્રી એ વાત કેવી!

ખાનુંસુખા જોગખ આપતાં દર્શાવે છે કે રાજર્ષી કવિકૃત પ્રસિદ્ધ છે, મધુકર તરીકે તેઓ ઉચ્ચ તપસ્વી કરતા કલા. દેવોને સંજ્ઞા પડી જાને તેઓ ક્યાં જોડે તપમર્મનો અમ કરાવવા તેઓએ મેનકા નામની અપ્સરાને તપમાં વિશ નાખવા માટે યોગથી આપી. પછી અપ્સરાથી વાત કરતાં જોડે છે રાજા કદ છે, પાણીનું રમત છે જોડે છે મેનકા અપ્સરાની કહુતલા પુત્રી. રાજા જાને કહુતલા વચ્ચે પશ્ચર પછી પ્રેમ મધ્ય છે. સખીઓની મરતરી માથે છે. કહુતલા રાજા પાછળ પ્રેમ નીમડા જાને છે, દુધવત તપોવનની રક્ષા માટે આજમ પાસેજ પગાવ નાંખી પડે છે. એક દિવસ દુર્વાસા મુની આજમમાં આવે છે. કહુતલા દુધવતના બાળમાં બોલી હોવાથી દુર્વાસા મુનીને જોયા નહિ જાને સ્વામવ ન થઈ જોડે હોવાથી રૂપિએ પાણું આજમ માંડવું જાને આવ દોષા કે જેનું જાણ પરીને તું બેડી હો તે તને સાવ જુદી જુદી. કહુતલા II સખીઓએ આ જાવ મ.જોડે. તેઓ જાવા પાસે છે જાને આવ મહવાનો લેવાય જતાવવા વિનવે છે. વીડીના જોવાથી રાજા જાને પાછી જોગખથી જોમ કહી દુર્વાસા જાણી જલ્ય છે. કહુતલાને આ વાતની કશી ખબર નથી. દુધવત રાજા સાથે મધુર્મ વિવાદથી જાનેનાં મુમ કમ કામ છે. રાજા દુધવત જોડે વોડી આપી કરિતના મુર આજા જલ્ય છે જાને કપલ મુની વાતજોથી પાછા પધારે તારે તેમની જરવાનગી મેળવી પોતાને આ આવવા જુગાવે છે. કપલ મુની વાતજોથી પધારે છે. કહુતલાના માધર્મ કમ દુધવત સાથે જવાના જાને સમર્થ હોવાના સમાચારથી મુની આનંદ પાસે છે જાને આશીર્વાદ આપી પાછવતાં પુત્ર તને જાને જોમ કહી સાસરે વળાવે છે. પાછલ પિતાને આજમ હોડી, સખીઓ, કુસોના આડા, પ્રવે આ સર્વ સદ્મારીઓને હોડી જાને મેળાનું કવિએ જે વર્ણન આપ્યું છે તે અસ્તુ છે. કહુતલાને જાણી મેળા મળ્યા મંદક કંઠા કામ છે. તેની સખીઓ તેને જુગાવે છે કે દુધવત જો તને જુદી જલ્ય તો પેલી વોડી તેમજુ આપેલી છે તે જતાવવાનું મુખ્ય છે. કહુતલા રાજા દુધવતને લાં આપી પહોંચે છે. તે તેને પીકાવતો નથી. કહુતલા વીડી રોપે

છે. તે રસ્તામાં નદીમાં પડી માઇ હતી. કહુતલાનો શોક. આ જાવ કમ રમથી અરપુર છે. કપલ રૂપિને આપી વળાવવા આવેલા તપસ્વીએ કહુતલાને હોડી જલ્ય છે. કહુતલાના મોઝાનો પાર રહેતો નથી જોડેમાં કર્મમાંથી એક અપ્સરા આપી કહુતલાને હોડી જલ્ય છે. આ અપ્સરા મેનકાની સખી હતી. જાને મારીય રૂપિના આજમમાં તેન રાજે છે. કહુતલાને આ સર્વદમન વાને અરત નામનો પુત્ર આપડે છે. બીજા જાવ કરિતનાપુરમાં રાજા દુધવતના માજુએ એક માછી મારને પકડી કાઢે છે. તેની પાસે કહુતલાને દુધવત રાજાએ આપેલી વોડી નીકળે છે. એક માછલીના પેટમાંથી મળી આવેલી જોમ આપી જુગાવે છે. આ વોડીને જોડાની સાથેજ કહુતલાની દુધવતને રમીત કમ આવે છે. કહુતલાને કોઈ અપ્સરા આજાકમને કમ મધુર્મ જે સમાચારથી રાજા જાવ કામ છે. તેના મોઝાનો પાર રહેતો નથી આડ માત્રિ નામનો એક ઉડના કુત રાજા દુધવત પાસે મંદેશો કમને જાવે છે. કાલનેમિથી વપળ કમોડો દુધવત નામનો કાવવ સમુદ્ધ ઉડમોડને પુષ્કળ સત્યાપ રહેશે છે. ઉડ તેને વલ કરી કડો નથી તેથી રાજા દુધવતને તને વલ કરવા જોવાવે છે. રાજા દુધવત તેને સંકારી સુરભોગની વિદાય કમ પાછા પુડી પર આવવા ઉતરે છે. આ મારીય રૂપિના આજમ રસ્તામા જાવે છે આ રાને કરવા ઉતરે છે. અમમના તપસ્વીએ રૂપિને રાજાના આમમનની ખબર કરવા જલ્ય છે. રાજા ઉડા છે. આ એક જાવક મિડના અપ્સરાને અમલમાં સમ દોડતા જોવામાં જાવે છે. પાછળ જે તપસ્વીનીઓ દોડે છે. આજક, સિંકના અપ્સરાને કહે છે, લધાક રહેડું. તારા દાંત અડું. રાજા દુધવતને આ આજકને જોતાજ પ્રેમ છુટે છે જાને તેન પોતાનોજ પુત્ર કોમ તેમ આજક મત્રે મન બેઆવ છે! જોમ કહુતલા ન પુત્ર સર્વદમન વા અરત! જોગખાવ પડે છે. રાજા દુધવતને કહુતલાનો પુત્ર મેળાવ કામ છે જાને આનંદ પ્રવર્તે છે.

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇસનનું રેટમેન્ટ [જવા અર્થથી માણ]

પદ. જાંતમાં કમીટીની પાસે આ મુશીબતકરેકા પ્રશ્નો વિચાર કરવાનો છે તેમાં જે મુદ્દા આજ વાક સમવાનું જુગાવીક. પ્રથમ તો જોમ કે દોડીએ આ દેકમા આજા અરથી આજ સુધી તેઓ અવાવની આજુબાજ રહેતા આવેલા છે. દોડી સરકારની પજુ તેજ રિશિત છે. એક દિકાએ દોડીએ અવનકારક કવવાએ કપુલ કરેલા છે જાને દોડી સરકાર તેની સાથે અંધત થતી આવેલી છે તે જોમ દરિએ. જે દોડીએ કહે આ દેકમા રહેલા છે તેની સાથે આપી વર્તન રાખવું સન ૧૯૦૬ ની સાલમાં લેડી કૌરજન કોસોનીઓના રેટ સેક્ટરી હતા તારે કાસવાલમા નવા દોડીએ ન જઈ કહે તે માટે તેના ઉપર અંકુશ મુકવાની કમખાસ લોડ સેમમેને કરી હતી તે મંજુર રાખવાનું રેટ સેક્ટરીને કહોવું હતું. સન ૧૯૧૩ ના કમીટેન કામકાન જે પ્રમાણે દોડી સરકાર જાને પ્રજાએ કપુલ રાખ્યો. સન ૧૯૧૭ ની કાલી પુલ પરિવર્તની અંદર આ કામકા વિને મોજતા અવરકા સમસે કહોવું હતું કે દ. આક્રિતના સેકલર્સમાં જે ખાસ્તી હતી તે કહે દુર મધ ૭ નામકનન ૬૧૨ અ. ૩ મુકો જોડી ના મામપી હતી તે રવીકાક છે જાને એ કામકા કામકા પેલી

હવે મદ્યો છે. આ દેશના હોદ્દાઓ અને હિંદની સરહદે પણ એ સિદ્ધાંત કમુદ્ધ રખ્યો છે અને આ મુજબ વસ્તુ સ્થિતિ દેવાથી કાયદાના વલિનકની અંદર જે નાની નાની મુશ્કેલીઓ છે અને જે બાબતમાં કદાચ કશો તે ૧૯૨૫-૬૬નીઓને બાજે તેવી રીતે અને કનિધી નીકાલ કહી શકશે. સન ૧૯૧૮ ની કાલી પરિણામો જેડ સીદાએ એક મેમેરેન્ડમ કર્યો હતો તેમાં ક્રિસ્ટલના હોદ્દાઓને કમીનના ખાસીક કવતો બાધિયાર નથી તે વિષે કલેબુ હતું અને તે પરિવર્તમાં રેસીડેન્સીટી રીસાકુચન ખસાર કરવામાં આવ્યો હતો. સા. આક્રમ તમમી એ ફરાવને મંજુર સામર્થ્યથી નહીંને કલેબુ હતું કે બની સુધી સા. આક્રિયાને કાચે વળતે છે કાં સુધી અને એ ફરાવને મંજુર સામીએ બીજી. અને મેમેરેન્ડમમાં જે દરખાસ્તો વલુ થયેલી છે તે દરખાસ્તોને અમારી સરકાર ખાસે રલુ કરીશુ અને તેના ઉપર સામચી બરી રીતે કવાર આપીશું. આવી અમલગીઓ અને જે કરવાનું મધે કીધેલું હોય તે—એકે છે હોદ્દી રામના કિયર જે જે બંધતો છે તેને અંગે લિનદાસ—તમે પક્ષીઓ એમ હોદ્દીઓને માનવાનો હક છે. તેમના અંગધી તમારી એઅમદરીઓ મોટી છે કારણ કે તે મોટ વિનાની પ્રાપ્ત છે જે મોટોને મોટના અધિયારથી વચ્ચેવ રાખેલા છે તેમની તો તમારે ખામ સંભાળ રાખવી બંધબે.

દેસાગોઆખેના સમાચાર

(અમારા અખરખનો તરફથી)

—મોટા વિલરેનો કાંદીક કોરવનાં મશીન અવનિદા રેપાન્ડીક અને કાન્તિરોગ રસ્તા કવર મુકવામાં આવશે.

—નેસનક નેવીમયમ કંપનીએ કોસોનીબલ ખીન્દીરંદને બલુ કરી છે કે હીસ્મનથી મોહાબીક પ્રાપ્તિન્સ કરતા વસાહતીઓની મોલી તે કંપની અટપી હેથે તેમજ બીનીય કીર્તી બેન્ડર તેમજ બીવાન્દી ને લી પણ આધી સેવામાં આવશે. આ કોસોની બને ચોખ્ખીક મસાહતીઆને આવવાણું કન્તેલન અપવા આ પ્રમાણે તે કંપની એ પ્રવાસ કર્યો છે.

—આ અરહલવાળા ખાર (નર્વા બોરોએ કાચ વેચ છે) દર કરવા મ્યુનીસીપાલીટીએ મરવનર બનવરને આવણી કરી છે કે એ બાસેને ના દિનીય કીર્તી ને મલ ના ના દા મલસ અપવા તાલ આતા રમખાથી કહેરને મટિ પરદેશીઓ પર ખરાબ કાપ થશે છે એને. ૨૨ માર્ચ ૧૯૩૦ માં.

—કોલન મહારાજા દરી ની કવરના મલ ની મલતી કવ દાખલ નેચો લેવામાં આવે છે. કર્તા પ્રકાશકની આવાત કહ કવરોત મવા કર છે. સોપે બનાવવા બે વલુ કોકવારમા શેરડીનું બાવેનર કરવની ક્ષર આપવામાં આવે એવી સ્પીક કિહુતોની સાચણી છે.

—આકવારો કે કારેનો નામની નવી રંગ આકરે કલ કલર ખીંટને ખરેખર બંધારો.

—નવા કમીએકાલ કાપક બારામાં કુનીતલ કન્દિઅનના ડોકમાં એક બહેરે મોટીય મળી હતી. કમી નીમવાની માંમળી મર્ક હતી તેમજ સરસના સળી. થવા કહેવામાં અબુનું હતું આ એકજ સરસા એવી છે કે જે સમયકારી બાળનોમાં માયુ મરી રાકે.

—અમન મનપાર કાલેશક યનિયારે સચારે રવાના મર્ક. તેણે આક્રિધી બળતલુ માટે પેટ્રીક લીધું હતું.

—અવનિદા દુકમ મોનોટ છના સુનુ બાજુ મકાન તેમજ તેનેન વલારીવ રેકીલા ૧, ૮, ૭૧, ૭૮ નાગો મકન ખાસી નાંખવા મ્યુનીસીપાલીટીએ કુકમ કર્યો છે.

—લોબીટમાં મોદી બાથવાનો કોટાક એક જર્મન થીટીને મળ્યો. —એવરની કોટરી તા. ૧૧ મીએ ખુશી તેમા નીચે મુજબ નંબરો નીકળ્યા છે.

પરેલું કીનામ	આઠ લાલર થીડ	૧૧૨૬
બીચું "	૫૬૨સો "	૫૫૭૬
ગાંઠ	૧૨૨૨૧ "	૧૩૧૧૧

—કીનાનમાં વલુ રાજ ખુબ પરસાર આવ્યો અને રસ્તા બંધ મવા કરા.

—અનેના રેલ્વે તથા પેટ્રીના કાચરેકરેને આખા કોસોનીના રેલ્વે તાલ પાટી અંગત ના. ૧૦-૧૨-૧૯૩૦ માં.

—અમેરીકામાં વરસાદની તાલુને લીધે મકાઈની માંમ આપશે અને બાપ વધશે એમ ખારવામાં હતું પણ એવા સમાચાર છે કે આમજા વરસના થઈ ચડેને બાવે કલુ ત્યાં મળે છે એટલે મકાઈની માંમ નહિ આવે.

—મવરમેટ કલેસીકમાં નવું કમીએકાલ બીલ લાખનાર કનંસ મયેક કે મોટવા કોસાગીક મવા.

—અકિરું કોરેક્રેકેન રીપુથી માંમળી આનાં ત્યાંથી એક બાકને લાક આરેક લેણે આકિ આવ્યા થઈ અડધા કલાકમાં બે બચ્ચાને મનમ અંગત કરા.

—કોન્ડઅન વર્ચુ કોસોસીએકાને એક લાખખાનું મોલેલ છે દરેક કન્દિઅન તેનો પ્રોબર મર્ક સરે સ કુદનીલ ક્રેક વિષે રમત મરને અરિ સાપનો પુરાં પાઠવામાં આવશે. કૃદ વધવા ટેનીસ થલુ કાખક કરવામાં આવશે. આસિદ્ધ હી માન એક ચીકલિન રમેક છે દરેક હોદીઆકઓ આ સાપનો કાલ લેઈ એમ આકા રાખવામાં આવે છે. મોટાક પલુ કામની નલક માલ છે. કન્દિઅનોમાં આવું સાપન આજ સુધીમા કલવાલિ ખરાવર્ડ નહિ હતું એવી કીકાઅન વરસાદને આ રાજઆત મટે ૧૦-૧૨-૧૯૩૦ માં તાલ અંગત ના. ૧૦-૧૨-૧૯૩૦ માં.

૫૫ માં નવન આ રના નમઃ ૧૨૨૫-૨૨-૧૯૩૦ માં ૧૨-૨૫ થઈ થઈ એનો કામ લેવા બાવે દરેક હોદી આક્રિઓને ખાલ આલેક કરીએ બાવે.

—મુકમ દેલની કલપ વખારાથી મેકા કાચોર મળે તે પહેલાં મલ દાખલમા પાટી ના રાક કન્દીપવ મેકા આ બા ન રેકે લમા પોરક સાથે મળી એવી મોલવલુ કરાવી છે કે અલુરે કારક મુકલ દરેનોમા મેકના કાચોર થલુ રવાના થવા સોમ બુધ તથા શુક્રવારે સાલની સ કાચારથી સાદાપાંચ સુધી રેલ્વે કવર પોરક ખુશી રહેશે એ આ મેલ સરનીસને કોન્તેલન મટિ મળે તો બંધ કરવામાં આવશે.

—નવી લીપો નવા કુરવારે તલથી કવથી રવાના મર્ક આકિ આક્રિઓની રાજઆતમાં અપશે ૨૨૫ રસા મોટ છે રીમર ૧૩-૨-૧૯૩૦.

—કાલમા પાલિસમા રહેતા એક દેસા નીકલ થયેલાં ચોખ્ખીક ખીલીટરી આક્રીસર વરકી અરેલ એક ચોખ્ખીક વેપારીને નીચેના પત્ર મળ્યો છે અને તેમણે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

“આપણું કોસોનીઓ કવર અમારે બુખથી ડાલ્યાં આક્રીને ૧ માં નલ ની રવા ૧ વરસાદે ૩ લાકાસા ૨૨-૨૨-૩૨, ૧૩, જર્મની તથા કલાલી દલાલુ કર્યા કરે છે. અને તેની કિમન આપણું આપવી પડે તો નવાઈ જેવું નથી કીકાલીને એક કોસોની કવર મેટક અપુ નથી તેથી અસંતુષ્ટ છે અને જર્મની તો અસંતુષ્ટ છેજ કારણ તેન કોસોનીઓ નથી રવા કરે એ આ એક સાળી એક મર્ક અપણા સાથે કાર્ય કરે તો અપણા કવર મકામ અમલ આવે અપણુત અમેએ સાથે કાલકાર છે તે નકામા લેવા છે કારણ તે પલે હોઈ પલુ કીરલ આપણા પ્રત્યે વરકાર રકી નથી આપણે એ કલકું નજ બેલએ આપણું કોસોનીના બાવલા ખાલી લેવા ૧૮૯૮ માં એ અમેએએ જર્મનો સાથે અનબી કોલકાર કર્યા હતા કર્તા આપણે નિશા મવાની જરૂર નથી થું બળા કરે છે તેના કવર નજરે વાખવાની જરૂર છે.”

Indian Opinion

Vol. XXVIII

9, September 10th, 1910

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી. કારાભોલા નામના રાજાની

શાસન દરમિયાન કુલ મુલ્ય ૫૦૦૦ રૂપિયા.

રહી. મુખ્યશાસી

અંગ્રેજીમાં નામ રાખીને મુખ્યશાસી રાખે છે.

અસહજતાની વી. રહી. ૩ ૪૦ મુલ્ય તે સ્થેતીમાં ૩ ૦૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવશે

હાલ વીરહી. ૩ ૪૦ ના હિસાબથી અને સ્થેતીમાં ૩ ૦૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવશે.

મુખ્યશાસી—૫૦૦૦ રૂપિયા તે પાછા મુલ્ય ૫૦૦૦ રૂપિયા તે પાછા મુલ્ય ૫૦૦૦ રૂપિયા તે પાછા મુલ્ય ૫૦૦૦ રૂપિયા.

સેકન્ડ અને ઇન્ડર આરે એક મહિના અગાઉથી જાહેરબી કરવા.

૫ ૦૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવશે અને ૫ ૦૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવશે.

૫ ૦૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવશે અને ૫ ૦૦ ના હિસાબથી લેવામાં આવશે.

SHANKH LIND & SONS

300 Pine Street,

Add. "Kura" Darshan.

મીડીયામાં આવે

મુલ્ય ૫૦૦૦ ૫૦૦૦ ૫૦૦૦

૫૦૦૦ ૫૦૦૦ ૫૦૦૦

૫૦૦૦ ૫૦૦૦ ૫૦૦૦

એજન્ટ શ્રીમતી સિદ્ધાંત સિંઘ,

૪૬૦ પાછા મુલ્ય ૫૦૦૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Afr

RATES and SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. 11

રહીશન ૪૮૦૦.

ધાં

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ નેમજ ફરેક જાતના અકસ્માત

જે તે કોઈક કારણે જોવામાં આવે તેવી સીસ્ટીમ બે. વન નેમજ ફરેક જાતના અકસ્માત. સીસ્ટીમ અનેક પ્રકારના વીમાને લેખક કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી રહી છે.

આમ નેમજ ફરેક જાતના અકસ્માત આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી રહી છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનાધ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

“ઇન્ડિયા ટાઉસ”

૧૭ ફરેક એવેન્યુ,

૪૬૦ પાછા મુલ્ય ૫૦૦૦.

આઝાદીઓની-દુર નાની

તમે હીંદને આઝાદીના ગુર સાંભળવા માંગો છો?
તમારે ગાંધીજીની અળવળ મેર બેઠાં બેઠી છે?
જો જાત્રી આવના તમારામાં હોય તો તમે દેશના
તમામ પત્રો ત્યાં કે અધિકારીની નજરમાં રાખો.
સ્વદેશી વાસ્તુકાર્યને પ્રોત્સાહન આપો. જો
અમારું મંત્ર વધુ કરો છો. આ અપાંચાતના નામ
નીચે પ્રમાણે છે.

અઠવાડીક છાપાના નામ
મુંબઈ સમાચાર, પ્રભાતિકેસરી, ને પદી એન્ડ
વીસમી સદી, દીન, બોમ્બે કોન્ટ્રી, બ્રહ્મી
પ્રદીપન વ્યુઝ (દરબન)
માસીક છાપાના નામ

નવચેતન, નવ-યુગ.
કેઓ દર મેસે તાજા સમાચાર વાંચવાની તમના રાખતા
દેશ તેઓને હું અમારે અધિકી છાપા દેશના સ્વદેશી
સ્વદેશી એક સુધે સ્વદેશી છાપા મળે તો હું ખુબ
ખુશ થઈ જુ. નીચેના રચણે પાસેના નામ લેવું
મનમાં છોડી નેમના સ્વદેશી દેશના

એ. બી. ખાત.
૩૬ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, રામચંદ્ર કમ્પ્લેક્સ, બ. ક. ન.
બોમ્બે ૬૦૬૮. તો નીચેના

ઉપર ઉમેર્યાં છાપાં અમારી પ્રિન્ટિંગના કામો સ્વદેશી
પ્રિન્ટિંગ પ્રિન્ટરના પાસે મળી રાખ્યા
વાંચો, વચાવો અને દેશની સેવા કરો

વિદેશી ચેસન્ડરને ખુશ ખબર

રહેવા તમારું પત્રો પીરસી દેવા સુધી
નીચેના સરનામે પત્ર લખી જણાવશો તો અમે
સ્વીમર તેમજ ટેનિસ કોર્ટ લેવા આવશ્યક અને રહેવા તથા ખાવા
પીવાનો સ્વચ્છ બાથરૂમ તથા અન્ય સુવિધાઓ કરી આપશું.
હાથીચેસન્ડરને અમુક દરેક કમસાજ સુવિધાઓ રીંગે કરી
આપી સ્વીમર ઉપર અલગની તેમજ બાથરૂમની દરેક સુવિધા
અમારી જાત્રી કેમ્પેચ નિર્ધાર કરી આપી
તમારા હિમાયતી દેશની આવનાર દેવ તો આ
ખબર અપરોક્ષ તો તેમને સ્વીમર ઉપરથી
સુખ મળે તો તેમને સુખ મળે તો તેમને સુખ મળે
કરી રાખશું.

અમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ
પ્રમાણિકપણે કામ કરી દરેકને સુવિધા આપે છે અને દરેક
વ્યક્તિને સુવિધા આપે છે.

વિદેશીઓને તેમના ઉપર ચેસન્ડરને કુખ રેવાની તથા
સરકારી કે કમસાજ જાત્રી હાથેના કામો છે તે ઉપર ખાત
આપશો નહિ. અને હાથીચેસન્ડર અમને તમારું કમસાજ
સોપતા રહેશે અને સુખ મળે. રાખશે અને બસના
હાથીના કામોમાં સુવિધા નહિ એક વિનંતી

હાથીના રેવાની કે રેવા
પત્રોવાર નિર્ધાર કરવામાં કરશે.

Manager,
The Delagoabay Hindu Hotel,
P. O. B. x ૬૫૧,
Lourdes Margues

EASE for the Eyes

For 39 years we have been improving
the sight of South Africa.
When you require Spectacles or
Eye-glasses, let us fit you.

Our References

Over 66,000 Clients.

We specialise in Teiss Duralat
Spectacles.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

Branches: Johannesburg, 65, Market Street, Johannesburg

W. R. T. Full employs no Travellers.

મહત્ત

સ. ૧૮૭૩

નિર્ધાર પદાંત

તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ

તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ

Box 247 & 317 Tel. Khatri
HOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Passenger Agent,
Bombay, India.

તે સ્વ રાજ અને રાજ, ગદીમાર કે હાથે ખાત
હુસેન હસમીલ (સરદારવલ વાલા)

તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ

તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ

Phone 3807 Box 316, 187, Grey Street, DURBAN
H. R. BHU MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ

તેમને ૩૩૬ અને તેઓએ અલગનાર

તમારું નામ તમારું નામ તમારું નામ

વેલોન સારી રીતે કરી મેલ રી. આ. થી મેલનામાં આવશે
ટી. ૩૮૦૭ બોક્સ ૩૧૬ ૧૮૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

અમારું "સુટ" માર્કેટના કમ્પાની બ્રાન્ડેર અન્ડર સમરલ ટેકના નેટીવ આપણોમાં પ્રસિદ્ધ થયે છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને જાણે છે. સ્થાપિત "સુટ" માર્કેટના કમ્પાની સ્ટોર કરી અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકો છો.

આ "સુટ" ના માર્કેટની તપાસ થાય છે અને કમ્પાનીની ચેતના રદ નહીં.

સોલ એજન્ટો:

એમ. બેરેટ્ટ સમીથ એન્ડ કો.

(પીટા) લીમીટેડ.

બ્રિટિશ સમીથ, કેપટાઉન, દરબન,
પ્રાઇવેટ લીમીટેડ.

બુકન બાકલ, ટેન્સલ અને ક્રીમન કુરેસર

નવાં પ્રાકૃત લીનક મગાવા
ફેક્ટરી વેલ્ડસ એન્ડ આકરો હોવા છતાં
બાળા કીડાવન શાળા ૧.
લીનક ચશે તે તક જશે
અને
તક જશે તે ફાયદો જશે.

૩૬ દરનીયુ કામગીરી પણ સતોસાધક બનાવી આપીએ બોલો.
લખો:— L. MISTRY.
'Phone 2868. P. O. Box 2526
Add. No. 1 A Kort Street, J'H Burg.
મેસર્સ આઈ સી. આ સાથાઈ એન્ડ કો.ની સાથે નાંક નીચળવ

ઉત્તમ ગરમ મસાલા (ચમેર)

અમારે જાં બની ટેમ્પરેચ નીચે તળે અને સ્વાદથી
પરમાં જોલે. ગરમ મસાલો, કરીપાકીર દરેક ગરમ. તમજ
કરીના અને લીમુ. મમ મા ત ન મર દમેલ. કેડે.
યા જલાળે અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. આવો
ઉત્તમ માલ, તમે પરમા બનાવી શકતા નથી. એક વખત
મંગાવી ખાતરી કરો. મળવાનું ટેકાણું.
K. H. PADIA.
122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate.
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫/ કેસ, પાઈનાફલ નં. ૧ ૩/-
કેસ. દરેક બનાન તાજુ ફ્રેશ અને વેલ્ડેમલ
સાથ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

અઠવાડીક પંચાંગ

ચંદ્રની રાશી	સૂર્ય	મુસલમ	વૈશાખ	સુવેદ્ય	કુમ્ભ
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦
સુ. મ. રા. રા. રા. રા. રા. રા.	સુ. મ. રા. રા. રા. રા. રા. રા.	સુ. મ. રા. રા. રા. રા. રા. રા.	સુ. મ. રા. રા. રા. રા. રા. રા.	સુ. મ. રા. રા. રા. રા. રા. રા.	સુ. મ. રા. રા. રા. રા. રા. રા.
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦
૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦	૧૬-૨૬	૧૬-૩૦

Strawberry Growers!

સ્ટ્રોબેરી ઉગાવનારા.

Strawberry Exporters!

સ્ટ્રોબેરી નિકાલવાનારા.

નવાં પ્રાકૃત લીનક મગાવા ફેક્ટરી વેલ્ડસ એન્ડ આકરો હોવા છતાં બાળા કીડાવન શાળા ૧. લીનક ચશે તે તક જશે અને તક જશે તે ફાયદો જશે.

અમે સ્ટ્રોબેરી અને નાટાળનું ફ્રેશ બનાવું ફ્રેશ વેચીએ છીએ. ફ્રેશ બનાવનાર ફ્રેશ વેચારી અને ૩૦ વર્ષના અનુભવ છે. વધુ માહિતી માટે નીચેના લીનક મે પત્ર લખવા કરો:

NAHUM COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED,
15 Diagonal Street,
Cor. Pritchard St JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer
Telephone 1 P O Box 1,
Warmbaths, T'vaal.

એસ. આર. પટેલ

ફ્રેશ બનાવેલ વેલ્ડેમલ ફ્રેશ.

ફ્રેશ બનાવેલ વેલ્ડેમલ, લીમુ, લેમુ (ખાવા માટે) ફ્રેશ બનાવેલ વેલ્ડેમલ અને વેલ્ડેમલ સાથે પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. એસ. આર. પટેલ.

Parcel from

KAPITANS BALCONY HOTEL

CORNER of GREY and VICTORIA ST. Durban.
PHONE 3623

આવ રીતસર લગ મજા પેચાળી વાતાની કરીએ બીજા આપણે હીન્દ મજાવો
જાણીએ આપણાં કાલકાંઈએ આરુર સાથે પાસાં મોકલવા મહરમાની કરી

હીની રૂતમાં આપણાં પાકો
અજાળ કાલકાંઈ કરી.

કેપીટનના જમણાવાલા
ધાતુ પૈલીક પાકો
રી રી
કાચુ તે હેરી વનસપતિ
કુનાની તેમજ ગંદી
સાકાતનાં પા પા - ૪ ર
કરવામાં આવે છે.
પાતળી સાલમપાક
નંબર ૨, રતાલ ૭/૨,
નંબર ૨, રતાલ ૫/-,
કાદામપાક રતાલ ૨-,
ગરપાક રતાલ ૫-,
મેચીપાક રતાલ ૩ ૧.
અદરપાક રતાલ ૩ -
વિગેરે મેચા મસાલા-
થી અરુર કરમાણુ
મીટાપીએ મજાવો

P. P. BHAGAT, Fruit Merchant.

ફરેકે ભાગવા ફરેકે અવ. રજીસ્ટર્ડ સાથે પાકો કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવે છે. —
P. O. Box 412, Durban. 129 Victoria St.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

ફરેકે ભાગવા ફરેકે અવ. રજીસ્ટર્ડ સાથે પાકો કરી સી
એ. ડી. થી મોકલવામાં આવે છે. —
P. O. Box 254, Durban. 41 Short St.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

• repair all makes of • Repair and workmanship
HARMONIUMS. guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON,
A. S. GOSHALL

P. O. Box 480.

18A Madressa Arcade, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અત રજીસ્ટર્ડ ફરેકે અવ. રજીસ્ટર્ડ સાથે પાકો કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવે છે. —
P. O. Box 412, Durban. 129 Victoria St.

એ. શાહીયા મુઝીક મેન,

(મીટીંગ) એ. અવ. એ. શાહીયા

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૮એ મદરેસા આર્કેડ, ડરબન.

Indian Opinion

No. 38—Vol. XXVIII.

Friday, September 19th, 1930.

DEATH KNELL OF THE TRANSVAAL INDIANS

WE publish below the full text of the judgment on appeal in the latest Norwood case delivered by Justice Greenberg. The judgment arms municipal licensing committees with the power to refuse trading licences to Asiatics in areas controlled by municipalities wherein occupancy is prohibited by statute in the Transvaal—

Petitioner is a company registered with limited liability and has been carrying on business as a General Dealer at 77a Grant Avenue, Norwood on stand Number 96 Norwood Township since 1919. It was licensed to carry on this business until the end of 1928 when the renewal of the licence was refused but it continued during 1929 to trade without a licence and in December 1929 again applied for a renewal which was refused by a duly appointed committee of the respondent Council, purporting to act under the General Dealers' Control Ordinances 12 of 1926 and 10 of 1927, Transvaal. Petitioner claims that this refusal should be set aside. The matter was argued on behalf of Respondent on the same basis as if Petitioner had been licensed until the end of 1929 and as if the application in 1929 was an application for a renewal of a licence. I need deal with it on the same basis. In announcing the refusal of the application the chairman of the committee said,—"It is within the knowledge of the committee, and it has been brought out in the evidence, that restrictions have been imposed in the title deeds on the occupation of the property in respect of which a certificate is applied for, whereby no coloured persons other than servants, are allowed to occupy the lot. The application is refused on the ground laid down in Section 5 (3) of the Ordinance, viz., that the locality of the premises is such that it is desirable that the business should be carried on by the applicant."

Stand Number 96, Norwood Township, is the property of Burkhay Ltd., and the Transfer Deed in favour of this company contains the restriction "that no coloured people other than servants will be allowed to occupy the property transferred hereunder." The business in respect of which a certificate was sought was intended to be carried on under the control and management of an Asiatic and it was common cause that such conduct would be a breach of the restriction and that if this restriction was still operative it would be enforced by any shareholder in the Township.

Petitioner's claim for relief is based on two grounds (1) that the refusal to issue the certificate was based solely on the restriction in the title deed and that Respondent was not entitled to refuse the certificate on this ground and (2) that the committee in coming to a conclusion totally ignored the evidence (a) that the shareholders and residents in Norwood Township have acquiesced in the breach of the restriction and (b) that the character of the locality has undergone a complete change and that the restriction is no longer capable of attaining the object for which it was imposed. It was made clear by Mr. Rosenberg, who appeared for Petitioner, that he did not contend that the decision was bad on the ground that no reasonable person could have come to the conclusion that the restriction was still operative.

In terms of the General Dealers' Control Ordinance No. 19 of 1926 objections against the granting of the certificate were filed by M. W. Simpson and by the North Eastern Districts Association (Proprietary) Limited.

As Simpson did not appear at the hearing, his objection was not considered. The other objector which is the registered owner of a stand in the Township was represented at the hearing in support of its objection which reads:—

"That the North Eastern Districts Association (Proprietary) Limited, object to the granting of the said certificate, on the grounds that the locality of the said premises is not one on which it is desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant, because its owners and persons in control of the applicant business are coloured persons, and in accordance with the Title Deeds of Norwood Township and set out in the Title Deeds of every holder of a Lot in the said Township, including the applicant's title deeds of the lot on which the applicant intends to carry on business, there is a provision that no coloured people other than servants will be allowed to occupy any lot in the said Township, and further that the said condition is portion of the general scheme upon which the said Township was established binding on all lot holders and occupiers of property whether for purposes of trade or otherwise, and such scheme constitutes the Township reserved for white or European persons, and consequently renders undesirable the granting of any licence to the applicant to trade on the said premises, as a carrying on of a business under the licence would cause coloured people to be physically present on the said lot in contravention of the said conditions of Title, and of the Volksraad Resolution No. 104, dated the 26th September 1871, and further the aforesaid facts render the applicant unfit and an improper person to hold such a licence, or to carry on or control such a business."

Wherefore the objecting Company prays that the application will be refused.

At the hearing evidence was led on behalf of the Petitioner in order to prove acquiescence and change in the character of the locality. No other evidence on these points was put before the committee but the witnesses were cross-examined on their statements on the points mentioned. The decision of the committee in refusing the certificate was not unanimous but there is no information before me on the point on which the difference of opinion arose.

The first ground on which Petitioner claims relief is that Respondent Council is not entitled to base its refusal on the restriction in the Title Deed. In support of this contention it was argued that even if a statutory restriction in similar terms would entitle a local authority to refuse a certificate this does not apply to a contractual restriction which is merely a matter between parties and is no concern of the local authority. In attempting to take into consideration such a restriction, (as the argument runs) the local

[Continued on page 247]

CHANGE OF HEART

NATIONS are once again meeting in solemn conclave, ostensibly to find a way to a permanent world peace. They have been meeting thus for eleven years past during which much rhetorical talent has found vent and volumes of verbiage have been published, the while unprecedented progress has been made in the development of weapons of war and anxious governments have been harassed by the problem of how to retain office as against the clamourings of the millions of have-nots on the one hand and the dictates of the all powerful few who control finance on the other.

That human actions are but the expression of human desires having their well-spring in the heart, and harnessing the mind and organs of action for their fulfilment, is, or should be, but a truism.

Right action i.e. right conduct, is dependent upon right thought and right desire. As a man "desires," so he becomes, so, likewise becomes his world, his environment. If the desires of his heart are of the nature of lust for worldly possessions—wealth, power, dominion, lordship, self-aggrandisement—his mind and actions will be, inevitably, directed to their fulfilment.

"Desire flammeth to these passions; passion breeds recklessness; recklessness, anger."

The wars and strifes witnessed as between nation and nation, race and race, are but the outward signs of an inward *disgrace*. The clash of wills, of competing lusts, the law of the jungle supplanting the Golden Rule, the prostitution of power from its high office of helpful service to oppression and exploitation, what are they but sores on the heart, symptoms of its sickness?

"As is the shrine, so is the votary."

Equally true is it that, as is the character of the votary, so is the shrine he sets up. "Govern thy heart" exhorts the Teacher of wisdom. For, a "Change of Heart" have pleaded Ruskin, Tolstoy, Gandhi, indeed, every great soul and thinker who has mattered, from time immemorial.

What shall it profit though glib-tongued diplomatists foregather another hundred times, if their concern be but to spy out each other's secret thoughts, in politely concealed suspicion of the motives underlying their expressed opinions? To the Godless of Freedom, lip-service has no value or merit. Great Britain's liberation of India

would be an earnest of her sincerity in the cause of world peace more convincing than a thousand thousand speeches and protestations. South Africa's removal of the racial bar sinister and of the shackling legislative disabilities her Indians are writhing under would as propaganda be more valuable than any contribution General Hertzog may make to the League's store of oratory. But for this there must be a change of heart; for only to the right hearted is vouchsafed a glimpse of the White Bird of Truth, that is also the Dove of Peace.

Chinese Protest Against Asiatic Bill

The All African Chinese Conference, which has been sitting at the Chinese National Party Club, under the auspices of the Consul-General, Mr. Ho Tsang, has concluded its session.

Dr. L. N. Liang, in a statement to the Press, said that the object of the conference was to devise ways and means of a uniform policy in order to attack the oppression under which the Chinese are suffering in the Union.

"The Chinese in South Africa have been placed in a most deplorable position for the last 40 years. Conditions are still growing worse under impending legislation," said Dr. Liang. "The Asiatic Tenure Bill, as affecting Chinese interests, is unjust to the extreme, for it aims to exterminate existing lawful Chinese interests in a course of a few years. Why should South Africa be so antagonistic to the Chinese?"

"The South African public has never known or experienced any Chinese interference in South African affairs, and there is not a serious crime by Chinese. We have come here to trade, and in nothing else but legitimate trade are we interested.

Referring to the possibility of a ten years' treaty between the Union and China, which had been discussed at the conference, Dr. Liang said: "A treaty of unity and commerce with China will give South Africa enormous benefits, for the Chinese market is one of the greatest in the world. When such a treaty is made, it will have a great stimulating effect on the South African industries and farming."

The Tariff Autonomy Treaty of 1928 concluded between Great Britain and China provided a most-favoured-nation clause for South African products entering the Chinese market, although no direct negotiation was made by this country. Yet, curiously enough South Africa seems to have ignored or perhaps not appreciated the facility and goodwill provided therein.

"We feel that we have an equal claim in this country. In the first place, China and the British Commonwealth of Nations are on equal footing. Secondly, Great Britain and Dominions and the Republic of China are under treaty obligations providing for equal treatment. Thirdly, Chinese miners helped greatly in the early stages of development of the Witwatersrand gold mining industry which resulted in the South Africa as she is to-day. And above all, the Chinese here have always scrupulously observed law and order, are self-respecting and generous to the poor. They are well entitled as rightful citizens of this country."

"Equality and freedom is the national spirit of the Chinese nation to-day. We shall not rest until that very object is achieved whether at home or overseas," concluded the speaker.

[Continued From Front Page]

authority may find it hard, as in the present case, to find it.

olved question of law and fact such as are to be found in the Ordinance, which such a tribunal was never intended to have to decide. In the case of *Sealed License Case, v. State* (1921 A.D.) it was held that it would be illegal for a liquor

license to be granted where the applicant had no right to the occupation of the premises as in his application. *Salmon J. A.* in the course of his judgment said (at page 314) — "It is to be observed in the first place that a retail liquor license can be granted only in respect of certain premises. Section 20 of the Ordinance required that any person desiring to obtain a license for the sale of liquor, or the renewal of any such license etc., shall set forth in his application to the licensing court amongst other things 'the number or name (if any) of the house and the street or road where the business is intended to be carried on'." And the definition section provides that "a retail liquor license shall authorize the sale on the premises therein specified of liquor etc." The Statute, therefore, is quite clear on the point. Moreover the law has been so laid down in several cases, in only one of which do I propose to refer. In the case of *Black v. Woolcott and Oulson's Cape Breweries, Ltd.* (1911 A.D.D. 240) the Chief Justice in his judgment says that a license is a privilege granted to a particular person to sell liquor at a particular place.

And it would seem to follow, therefore, that an applicant for a license should have the right of occupation of the premises specified in his application." The same view was held in *Lamb v. Hinchcock* (1914 T.P.D. 559) in relation to the T. Liquor License (No. 32 of 1902) the rule of which was in terms practically identical with the State Ordinance which was the Ordinance in question. The decision on this point was by power or obligation to the license created by the Ordinance. Section 20 of the present State Ordinance (section 217 of the former Ordinance) gives the Licensing court the right to refuse to grant or renew a license without giving any reasons, but the objection to the ground of occupation arises in the absence of any provision in the Ordinance dealing with the Licensing court's jurisdiction in the matter of grant or refusal. At page 313 of the judgment in the Appellate Division the learned judge says:—"For in this appeal we are not concerned with objections that may be taken to the renewal of a license which the Licensing court has a discretion either to accept or reject. The ground of the decision in this appeal is that it would have been illegal for the Licensing court to have granted the renewal of the license, and that consequently, if it had been granted, it would have been void."

In the present case the provisions of sections 2 (2) and 6 of Ordinance 12 of 1926 as amended by section 2 of Ordinance 10 of 1927 (Transvaal) that a certificate also is granted only in respect of certain premises. The application for a certificate contains no reference to the applicant's right of occupation of the premises concerned, but the position is the same in applications under the two liquor Ordinances (Transvaal, section 23 of Ordinance 32 of 1902 as amended by section 4 of Ordinance 17 of 1904; O.R.O. section 26 of Ordinance 4 of 1904 as amended by Ordinance 10 of 1905). I think that the result to be followed from the decisions quoted is that the local authority is bound to refuse a certificate if the applicant has no right of occupation to the premises specified in his application, and the local authority is therefore entitled to enquire into the applicant's right of occupation. But it was argued on behalf of petitioner

that liquor licenses are granted in accordance with the needs of the public and in proportion to the population. That if one is granted which is not made use of, this results in inconvenience to the public and that this makes the question of the right of occupation a concern of the liquor licensing, but that similar considerations do not apply to general dealers. I shall assume that this distinction exists, but I do not think it affects the question under consideration, because the decisions quoted are not based on this characteristic of a liquor license but on its connection with particular premises, in which respect it is the same as a certificate under the General Dealers' Control Ordinance. In my view the fact that an applicant has no right to occupy the specified premises involves on the local authority a duty of refusal, in addition to the grounds for refusal enumerated in the Ordinance. Petitioner's first contention therefore fails.

With regard to the second ground the chairman of the committee concerned says in an affidavit filed in these proceedings:—

"That while the committee found that the vicinity of the premises in question in Grant Avenue, Norwood, is a shopping centre and suitable for the purpose of carrying on the business of a General Dealer, it was not satisfied that acquaintance on the part of the shop holders in Norwood in the occupation of stands in the Township by coloured persons had been proved. Nor was the Committee satisfied that it had been established that the character of Norwood or of Grant Avenue, Norwood, had undergone a change so that the restriction against occupation by coloured persons in the Township was no longer capable of attaining the object for which it was imposed and was, therefore, unenforceable in the Township or in Grant Avenue."

"That the committee carefully considered all the evidence in the case before it including the existence of the restrictive condition in the title deed aforesaid, which the committee by a majority considered was a factor which it was entitled to take into account in arriving at a decision. The committee by a majority came to the conclusion that the locality of the premises in question was not one in which it was desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant."

But Mr. Rosenberg has asked me not only not to accept this statement in view of the terms in which the chairman announced the decision, which I have already quoted, but to hold that the contrary is proved. I think it would have been better if in announcing the decision, the chairman had stated that the committee was not satisfied on the evidence

prepared to say that too lightly he was wrong in basing the refusal on the restriction, because if the attack on the restriction fails, the restriction stands and it is the ground for the refusal. But in any case I do not think that the terms in which the decision was announced are *per se* a reason for holding it proved in spite of the chairman's affidavit that the committee ignored the evidence of acquaintance and change in the nature of the locality. Nor can it be said that on the evidence a conclusion that the restriction is no longer operative is so inevitable that the fact that the Committee did not come to the conclusion proves that it ignored the evidence. I think that the petitioner has failed to prove this point which therefore fails.

The only other point is whether the chairman was correct in attempting to bring the refusal under section 6 (2) of the Ordinance. But it is unnecessary to consider Mr. Blakeaway's argument on the construction of section 6 (2). If the Petitioner's failure to prove his right to occupy the premises Respondent is bound to refuse to grant the certificate, then even if Respondent is mistaken in thinking that this falls under section 6 (2), it would not

invalidate the refusal (cf. Ab 10, 11; OLG München 1978, 160; OLG Düsseldorf 1978, 114; OLG Köln 1978, 114). The position must therefore be compared with rents.

(Signed) LEE HIGGINSON
Judge of the Supreme Court

News Of Independence Struggle In India

Congress Seeks Aid Abroad

The London correspondent of the *Value Green* learns that the Indian Congress is organizing propaganda in the Dominions, including South Africa. They are especially busy in Canada. Generally the campaign in India is not making such progress as the leaders once hoped for.

Two Black Spots

The two black spots from the standpoint of the Government of India are the North-West Frontier Province and Bombay.

On the North West Frontier Congress has had an unexpected success among the Moslems, with the curious result that Muslim tribunals are demanding the release of the Hindu Gandhi. The fact that the Afridis for the first time in memory have been able to infiltrate into the plains is a significant fact, and there are unmistakable signs of strategic plans in their incursions, including plans for cutting off Peshawar from communication with the rest of India, which have caused some surprise and alarm in British circles.

The union ship boycott has been greatly helped, as happened once in Ireland, by the social boycott. The effect of the boycott is now being felt, but as to the social boycott, I find no trader, but he is too great of the social boycott to take any step.

Women are playing a large part in these uprisings and are doing much to strengthen the revolution movement. Youths are prominent in the terrorist campaigns, and presently terrorists would find one of the civil disobedience were to say.

A most satisfactory fact is the loyalty and efficiency of the Indian police, despite adverse handling by mobs and all kinds of social pressures. The loyalty of the Indian Army is also unimpaired.

Bomb Factory Found In Calcutta

A message from Calcutta states.—There is fuelive evidence of terrorist activities in Calcutta. The police raided a house on the outskirts of the city and discovered a miniature bomb factory. Four men, all Bengalis, have been arrested.

The police found one live bomb and several empty cases, as well as five of powder, chemical gun cotton, fuses and cartridges. Two men and a woman were taken into custody. Later, a Bengali arrived at the house, carrying a bomb. He was seized by the police and the bomb was found to contain eight dynamite torch shells. The bombs when completed would have been of the Jeddah test type.

With something like a sigh the Gandhi Congress has been completely put aside by the Government of India as no longer a factor in the negotiations for the future of India. Congress will only be considered if its members endeavour to destroy the Government of the country. So far as the round table conference in London is concerned, they are being given no further thought, as the published list of the personnel of the conference betrays

Bomb Attack On Police Chief

Calcutta, Sept. 11.—The court room was strongly guarded by armed police at Alipore for the opening of the trial by special tribunal of Japanese Consul.

Majumdar, aged 24, the law student who is charged with conspiring with Minerva Sen Gupta, deceased, to kill Sir Charles Tegart, Chief Commissioner of Police. He was also charged under the Explosive Act and the Arms Act.

Indian Delegation To London

For London, Sept. 11.—Hearings of the names of the
 delegates from British India to the London round-
 table conference on India's future constitution
 reveals some interesting personalities among the
 many agencies represented including every interest
 and Party except the extreme Nationalists. There
 are a score of Hindus, including two representatives
 of the depressed classes, a devout Moslem, three
 Parsees, two Sikhs, one Labour representative,
 Jivan Chuppan Lal, founder of the Indian Trade
 Union Council, and two representatives of the land-
 owned class.

Muhammad Muhammad Ali, one of the famous Ali brothers, who was interned during the War under the India Act and was sentenced to two years during Gandhi's first non-cooperation in 1921, in one of the delegates of the All India Muslim League, and now occupies the civil leadership movement.

Sir Theodor Sethna, Chairman of the Council of India, and Sir W. H. Carr, and Mr. Gavin Jones respectively are ex-President and present Vice-President of the European Association. Sir Hamnawad Aiyar, who has been described as "one of the cleverest men I ever met in my life" by Mr. Montague. He represented India at the League of Nations Assembly at Geneva in 1921. He is a Liberal politician of Madras.

Among the Indian States' representatives in the Viceroy's Council of Simla, well known in England as the ex-*Chattri* of 'Hoshi'

It is generally estimated that the conference will last from three to four months. The British delegation is to be few in comparison to the American one.

5.5.5 Women in India

Monday, Wednesday, Oct. 12, at a charmingly rented new place in y to day, including the offices of the R I and the Young Women's Union, and a private parlour of Miss Chatter Ladwyn (head-mistress of the Albany St. High School), and a young one both of whom are sisters of Mrs. Noyes of Natick, who is at present in Yonkers (N. Y.).

It is not correct that the girls were connected with anti-slavery news about published in the city in defence of the Yarmouth Club men in this.

as seized papers, correspondence, cypher-
text books and handbills in some of the places
visited.

in real lenses of two A. bernana, N. W. Kwait
Lucy Sammons, who recently arrived in
Hondur, in the fashionable Malabar Hat quarter,
were not searched, but nothing was seized in

Reward For Friendly Indians

Sept. 16.—As a mark of appreciation of the part played by the militia and the inhabitants of the Karam Valley in countering the threat of

hours as the reduction of one year's taxation in the
inhabitants and a gratuity of one month's pay to
a number of the soldiers.

The Government of India has formally thanked the Chief Commissioner of the Frontier, members of the Air Force, the political staff with the military and the police for contributing to end the Frontier

Viceroy's Letter To Peacemakers

Sims, Monday
The Viceroy has sent a letter to Sir Tej Narra

excellency has not seen or approved of in their joint statement on the abortive negotiations held on September 4.

The Viceroy specifically decries that the Government of India proposes for partial repatriation of Indians but admits that the peace-makers intentionally err in that regard.

He generally pays a tribute to their services. —*Reuter.*

Farmers' Congress And Indians

Sir,—Among the resolutions to be submitted to the annual congress of the Transvaal Agricultural Union as reported in *The Star* is one which refers to the Indians and reads as follows: "This congress calls attention to the fact that the comparatively small number of Indians repatriated are not

merchant and trading classes which constitute the chief danger to our white civilisation, and urges the Government to help its white subjects by protecting them from the unfair competition of those of a lower standard of living and by enforcing the agreement with the Indian Government under this heading."

It may be pointed out that the previous congress had also passed a resolution of exactly the same nature with slight change in phraseology. But it would be quite opportune to challenge the spirit of the resolution and hope for better counsels to prevail at the meeting of the congress.

Firstly it should be remembered that the repatriation scheme does not earmark any particular section of the Indian community which at all voluntarily surrenders the right of domicile.

for India. The assisted emigration scheme is generally meant for all classes of Indians, whether that section of the Indians is hawking, trading, working in hotels or working as artisans. Nearly 2,000 Indians have been repatriated since February, 1922. This figure is certainly not small in view of the unsettled condition in India and in view of the optional nature of the scheme. It should also be borne in mind that repatriation had previously ceased before the conclusion of the Indo-Union Agreement. It is to be noted also on the part of the Agricultural Union to say that the merchant section of the Indian community has not availed itself of the scheme, which is purely and chiefly voluntary and does not bind any particular class of the community.

It is stated in the report that the Asiatic Inquiry Commission dealt with this contention dispassionately and neutrally, and its conclusions ought to allay any such fear of Asiatic menace. It remarked: "In the Transvaal the evidence and statistics which have been furnished in this report should go far to remove the misconception and allay the ill-founded alarm prevailing among some sections of the community regarding the 'Asiatic menace'."

To the rural community the Indian trader has proved an economic value, in that, being connected with a small turnover, he can afford to extend credit and stores in isolated districts. He is also more accommodating in his dealings with the farmer than are his rivals of other races, giving longer credit in times of scarcity and regarding trade as an end in itself and not as a means of foreclosing on his customer's land. In the large towns, while scarcely

to the poorer class of housewife among the Europeans, to the Indian, the coloured man and the native. The Indian vegetable dealer performs a service alike to the European householder, to whom he brings his produce, and to the European market yardener, for whom he plays the part of distributor." Mr. J. D. Tyson has as above detailed the benefits of Indian traders before the recent Select Committee on Asiatics in the Transvaal, and he comes to the conclusion that: "If the Indian dealer did not fill a want among the poorer elements of the European community the prejudice which his colour excites would long ago have ensured his elimination." But when we see that boycotts have invariably broken down it suggests that there is some intrinsic value in the Indian trade.

Mention has been made about the "unfair competition" of the Indian. To a rival trader any such unfair competition is liable to appear "unfair," but competition in itself is not an evil. Small profit and more trade is not the commercial doctrine of the Indian only. Everybody knows that there are over a dozen European stores in this city which believe in this motto. Their roaring trade is a standing testimony to their popularity. Nobody would have the audacity to argue that the various hawkers and other small stores in the city are a menace to civilisation and that they indulge in unfair competition. The case is the reverse. Such stores are of immense benefit to the customers and hardly constitute a distant shade of danger to the European civilisation.

If it is said that the white subjects need protection, the aim of the South African Government is distinctly to maintain white civilisation in the land. It has on its statute book several pieces of legislation such as the Coloured Beer Act, which obviously protects the whites against the competition of the non-Europeans. Then again we have the Industrial Constitution and Wage Act, which have fixed the scales of pay on "a white level" and have decreased the chances of non-Europeans to undercut and undercut.

As far as the standard of living of the Indian is concerned it would be sheer nonsense to contend that his standard of living is comparatively lower than that of his white brother with equal opportunities and income. It is an irony of fate that competition has gained ground without the substantial support of facts. To argue on one hand

that Indians have a lower standard of living and with envy at their motor cars and valuable property on the other hand is obviously inconsistent.

The demand for the enforcement of the agreement with the Indian Government under the heading of a lower standard of living and unfair competition suggests the ignorance of the drafter of the resolution of the Cape Town Agreement. The Indo-Union Agreement does not contain any heading under this phrase, neither does the communiqué issued by the delegates assembled at the round table conference, representing the Union and Indian Governments. The substance of the agreement is that the Indians should be encouraged to avail themselves of the assisted emigration scheme and the permanent Indian population of the Union should be gradually uplifted to the full extent of their capacity and opportunities.

If the farmers' congress really desired to enforce the agreement with India, it would be its clear duty to defeat the proposed resolution and urge the maintenance of the spirit and letter of the Indo-Union settlement. —*The Star.*

OBSERVER.

THE ASIATIC LAND TENURE (AMENDMENT) BILL

[CONTINUED FROM LAST ISSUE]

SECTIONS OF THE BILL.

(2) Any person whatever may, within two months after the issue of any such certificate by any such authority, and any applicant for such a certificate whose application therefor has been refused, may, within two months after such refusal, appeal against the decision of such authority to the magistrate of the district wherein the business or trade in question is to be carried on and such magistrate may cancel such certificate and any licence issued on the strength thereof or may issue such certificate in lieu of such authority. The decision of the magistrate on any such appeal shall be subject to an appeal to the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court, as if it were a civil judgment of a magistrate's court.

COMMENTS THEREON.

This clause gives the applicant in case of refusal to issue a certificate to trade to him or any other person the right of appeal to a magistrate and in the decision of a local authority, and thereafter to the Transvaal Provincial Division of the Supreme Court.

The effect of this section is to create new disabilities in regard to Indian trading. The section makes far-reaching alterations in the position which grew out of the *Horner* case from 1901 to 1904. In the existing position of the law in the case of *Horner v. Motan* (1901) the Courts held that nowhere in the law there was a prohibition against Indian trade, but the restriction was in regard to his residence only for sanitary reasons.

According to this section the onus of proof is wrongly thrown upon the applicant applying for a certificate to trade whether in the prohibited area or not to show that he is lawfully entitled to trade in the locality in which he proposes to carry on business. The right of appeal from the decision of a local authority is given to the Provincial Division only, and not to the Appellate Court. No proper procedure is laid down in the carrying out of the provisions of this section. As the Bill at present stands existing in the case lawfully protected, no Indian is able to occupy, and much less trade, in a prohibited area. Indian traders will therefore be driven to defined areas, or areas allotted to them either for the purposes of trade, residence or both.

Moreover vested interests acquired by Indian traders, other than protected cases, are not protected, and if the Bill is passed in its present form, Indian trade will be ruined beyond redemption. The right to transfer business to a person or to other premises, even if it be in the same township, is not given.

The Capetown Agreement distinctly recognizes the grave disabilities, legislative as well as administrative, imposed on Indian trade throughout South Africa, and laid down the formula that when the time for the revision of the existing trade licensing laws arrives, the discretionary powers of the authorities might be reasonably limited in the following ways:

1. The grounds on which a licence may be refused should be laid down by statute.
2. The reasons for which a licence is refused should be recorded.
3. There should be a right of appeal in cases of first applications and transfers as well as in cases of renewals to the courts or to some other important tribunal.

To those who are conversant with the general administration of the existing licensing system as a whole in South Africa, in which racial prejudice plays no mean part, it is clear from the principle laid down in the formula in the Capetown Agreement that the present plight of Indian traders was recognized to the extent of ensuring them that the total of the existing legislation was to be raised above race prejudice, and that Indians were guaranteed to receive justice and fair play. The present Bill directly contradicts this principle and nullifies the intention contained in the Agreement and scraps it in this respect.

This section prescribes penalties for offences committed under this Bill.

10. Any person who commits an offence under this Bill shall, on conviction, be liable to a fine not exceeding fifty

pounds or in default of payment of such fine, to imprisonment for a period not exceeding six months, or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment.

11. "Asiatic" means any Turk and any member of a race or tribe whose national home is Asia, but shall not include any member of the Jewish or the Syrian race or a male person belonging to the race or class known as the Cape Malays.

"Asiatic company" means any company wherein a controlling interest is held by an Asiatic;

"coloured person" has the meaning assigned to that expression in section three of Act No. 35 of 1908 (Transvaal).

"controlling interest" in relation to any company means a majority of the shares or shares representing more than half the share capital or shares of a value in excess of half the aggregate value of all the shares in such company or shares entitling the holders thereof to a majority or preponderance of votes, or debentures for an amount in excess of half the share capital of such company or the power to exercise any control whatsoever over the activities or assets of such company.

"deeds registry" includes the mining titles office;

"Licences" includes any renewal thereof.

5. Section one of Act No. 12 of 1921 is hereby amended by—

(a) The insertion of the word "male" after the word "Malay";

(b) the deletion of the words "section two" and the substitution thereof of the words "a provision".

9. This Act may be cited as the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Act, 1930.

South African Institute of Race Relations

Mr. J. D. Rheinallt Jones, Advisor to the recently formed "South African Institute of Race Relations," has now returned to South Africa from a visit to the United States and Europe, and has assumed his new duties. The Institute is intended as a body to coordinate the activities of Joint Councils and other bodies engaged in inter-racial work in South Africa, and as Mr. Jones was one of the first secretaries of the Johannesburg Indo-European Joint Council, he should be able to assist agencies concerned with the welfare of the Indian community in South Africa.

The Institute has its offices at the University of the Witwatersrand, Milner Park, Johannesburg, and communications should be addressed to P.O. Box 1176.

Mr. Jones is at present in Natal and expects to be in Durban from October 10-14, when he hopes to meet the Durban Indo-European Joint Council and others interested in inter-racial work.

WANTED

"SENIOR" Indian Teacher for Govt.-Aided School immediate service.

Apply to S. ROOPSINGH,

School Manager.

Chakras Kraal.

In this section are given definitions. It will be noticed that "controlling interest" is defined for the first time. At present it is quite legal for a company to invest voting power in the hands of a person who may hold shares in the minority.

The effect of this amendment is to prohibit a female Malay from acquiring landed property. Malays were bracketed with coloured persons, and were subject to the same restrictions as to occupation and residence of land. The Courts in 1921 laid down that a Malay was not an Asiatic. In an amending Act Malays were exempted from the operation of anti-Asiatic laws. The amendment now made is to prevent few cases of Indians, who marry or have Malay girls as wives from acquiring land in the names of their wives.

This gives the short title of the Bill.

Farewell Reception To Pandit Pravinsinghji.

A Farewell Reception will be accorded to Pandit Pravinsinghji on Sunday the 21st September 1930 at 2 p.m. at Association's Hall, 117 Victoria Street, Durban, under the auspices of The Surat Hindoo Association and The Surat Arya Samaj Mandal.

All brethren are cordially invited to attend and hear the last religious preaching from learned Panditji.

G. M. PATEL,

Hon. Secretary S. H. A.

FOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Oranges, Naartjes, Mandarins and Lemons situated in large garden.

INSPECTION & CASH OFFER INVITED.

Apply T. SEEBARUTH,

Evening Store.

Via TONGAAT

Our Letter From India

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Calcutta, July 31.

Effect Of Boycott On Bombay Cloth Dealers

The resolution adopted by the Bombay Merchants' Association declaring a hartal for an indefinite period as a protest against the "repressive" policy of the Government, has created a great stir in local markets. It is generally believed that the step taken by the Association is most unfortunate and ill-advised, and that it will have its evil effects on the entire trade and industry of Bombay, particularly the textile industry.

Enquiries made in this connection by a representative of the *Indian Daily Mail* of Bombay show that although the resolution affects only two of the four cloth markets, it is bound to affect, to a certain extent, Swadeshi cloth business also, in view of the fact that a large number of merchants (who are members of the Association) are dealing both in Swadeshi and foreign cloth. This means that a number of mills in the city will have to close down, thousands of operatives will be thrown out of employment.

It is reported that a majority of the foreign cloth firms in Bombay have been suffering heavy losses since the last three months, and the cloth merchants' hartal will increase their difficulties.

It is further understood that about 10,000 cases of British goods have been lying in the docks since two months because some of the cloth merchants have refused to take delivery of them.

As regards the communique issued by the boycott Committee of the Bombay Provincial Congress Committee drawing the attention of the public to the "fact" that attempts are being made by certain textile mills "to evade fulfilment of the Congress Mandate" and that cloth produced by those mills is not Swadeshi, and the critical attitude that has arisen as a result of what virtually is a ban on the products of a section of the Bombay mills, the *Indian Daily Mail* learns that efforts are being made to bring about an amicable settlement between the two parties, namely, the Bombay mill owners and the Congress Committee.

If the Boycott Committee were to adhere to its decision on the subject, it would mean the closing down of a number of mills and the consequent unemployment of thousands of operatives. Fortunately, however, the position now is not so bad as it was at first apprehended.

The recent correspondence between Sr Purshottamdas Thakurdas and Mr. Vallabhbhai Patel, makes the attitude of the Congress abundantly clear towards the local textile industry, namely that the Congress is not

on the other hand "the vigorous boycott propaganda of the Congress ought to be helpful to the mills in disposing of some of their goods."

It is also pointed out that in view of the fact that the period of business by dealers in Swadeshi goods known as the "heavy buying season," it should not be difficult for merchants to dispose of their stocks of Swadeshi cloth.

It would also appear that the correspondence between Sr Purshottamdas Thakurdas and Mr. Vallabhbhai Patel has paved the way for the institution of a more moderate policy in the textile industry is concerned.

According to the Congress, to insist that on every piece of cloth which they receive, the name of the mill by which it is produced by an Indian mill, to say, a mill the share capital of which is managed by Indian capital, and the mill is managed by Indian capital.

Merchants who may have got cloth with them which does not bear the name of the mill producing it, should get the name printed forthwith on each piece. Cloth which bears merely the name of the merchant and not the name of the mill in which it is produced will not be considered Swadeshi and the purchasing public is required not to purchase it.

To Save The Poor

Asked to explain the reason that prompted the "War Council" to declare war on the Poona Race, a member of the Council said that the main reason was to prevent the poor from wasting their money in these idle days.

Secondly, it was something worth fighting against, for gambling fell in the category of the vice.

Another reason was to prevent the poor from wasting money going to foreigners. "Incidentally," he said, "our campaign against it affords a good opportunity for

Sapru-Jayakar Mission

Sr Tej Bahadur and Mr. M. R. Jayakar, who went to Allahabad at the end of last week with a message from Mr. Gandhi to the Nehrus, went to the Naini prison on Sunday. They had protracted conversations with Pandit Motilal Nehru and Pandit Jawaharlal Nehru and had four hours conversations with them. They placed before them all the facts of the situation and discussed the situation with them at length.

Although strict secrecy is maintained with regard to the attitude of Mr. Gandhi towards a solution of the present political deadlock, it is understood that he told the peace missionaries that prior to agreeing to participate in the Round Table Conference, he wanted at least some sort of assurance from the Viceroy that his (Mr. Gandhi's) demands would be met.

Mr. Jayakar and Sr Tej Bahadur refused in any way to give any hint as to whether their mission had succeeded or failed, but it was obvious from the good spirits in which both men were, that they had not abandoned the hope of a peaceful settlement. Mr. Jayakar frankly said that he was not without hope, while Sr Tej Bahadur was in almost radiating good spirits.

A message from the Poona Correspondent of the *Statesman* of Calcutta states that Mr. Gandhi has received many letters and cables not only from England but from practically every part of the civilized world urging upon him the great necessity for a peaceful atmosphere in India, and requesting his assistance in bringing about an improvement in the situation.

M. K. Gandhi Library And Parsee Rustumjee Hall

Following is the report of Mr. B. M. Patel, Hon. Secretary, submitted at the ninth anniversary of the above Institute on the 8th instant.

The Chairman, Ladies and Gentlemen: I have pleasure in submitting to you the Ninth Annual Report of the M. K. Gandhi Library and Parsee Rustumjee Hall.

Attendance Of The Public

Attendance of the public at the Library for the year under review was 60,210, which shows an increase of 1100 as that of the previous year. The average attendance being 141 2/3 per day. The average for last year was 139 1/3. The attendance of the students from

the various schools (which is included in the above total) was 12818, or an average of 36.2.

Among those who visited the Library during the year, were the following distinguished persons.

Dr. Melnitz von Glaseburg, Professor of Sanskrit, Königsberg University, Germany, Dr. and Mrs. Souss, Assistant Director Public Health, Lucknow, India, The Hon. H. W. Sampson, Minister of Posts and Telegraphs, Mr. W. M. Buss, Principal, Nistri College, Durban, Professor A. M. K. Gnanaswamy, Colombo, Ceylon, Advocate Rao Bahadur M. A. T. Chari, of Madras High Court, Rev. W. Harold Satchell, St. Aidan's Indian Mission, Durban

Parsce Rustomjee Hall

The Parsce Rustomjee Hall was used by public bodies on 28 occasions during the year for Meetings, Conferences, Lectures and Receptions.

Books

The following are the books in the Library for the use of the public:

English	100
Gujerati	100
Hindi	100
Tamil	100
Telugu	100
Urdu	100

This shows an addition of 265 new books during the year.

Out of this total 274 English and 267 Gujarati books are specially set aside for the use of juveniles.

Newspapers And Periodicals

On the tables are to be found 200 newspapers and newspapers (including dailies, weeklies and monthlies) in the following languages, viz

English	88
Gujerati	76
Hindi	18
Tamil	11
Telugu	2
	200

and these include 23 papers in English, Hindi and Gujarati languages specially provided for the use of students.

A special table with 30 suitable papers and periodicals has been set aside for Teachers.

Books Issued To The Public

There were 3418 English, 2572 Gujarati, 419 Hindi, 152 Tamil, 29 Telugu and 66 Urdu making a total of 6910 books issued for reading in the Library during the year, which shows an increase of 789 on those issued during the previous year.

Finance

The Committee was provided with the necessary funds for the upkeep of the Library from the Bai Jerbai Rustomjee Trust. The sum of £110.14.3 has been spent during the year.

Lectures

A number of lectures were arranged and delivered under the auspices of this Committee for which thanks are due to the following, viz

Dr. Munie Alpur on "Life and works of Sir J. G. Bose"
Mr. T. H. H. on "Vedanta as a Factor in Civilization"
Mr. K. K. K. on "Poverty in India"
Mr. A. Shukoor on "Indian Educational System"
Mr. P. Raghavan Nair on "Indian Womenhood"

Committee Meetings

There were 25 Committee Meetings held during the year.

Thanks

The thanks of the Committee are due to several publishers who supplied the Library with free copies of their papers during the year.

Thanks of the Committee are also due to the Headmaster and Teachers of the Depot Road School who make it a practice of bringing the scholars to the Library regularly.

Attendance Of Members

The attendance of the Members for the 25 Committee Meetings held during the year are as follows:

Mr. O. H. A. Jhaveri 24, Mr. B. M. Patel 23, Mr. A. H. West 15, Mr. S. Rustomjee 10, Mr. Satya Deva 25, Mr. V. S. C. Pathekar 8, Mr. R. Chonoo 12, Mr. R. K. Khan 1, Mr. H. Kallenbach 2, Mr. J. W. Godfrey 6, A. I. Kayee 3, Mr. Shapurji Jivrajji 25, Mr. A. M. Lookhat 1.

Are You Irritable?

A Penalty Of Exhausted Nerves

When a person becomes irritable, short tempered, and is constantly grumbling, he will find that his friends begin to shun him. Yet he is more to be pitied than blamed. No one is irritable from preference, and this state is often only the outward sign of a great deal of suffering which friends do not realise.

Irritability is one of the manifestations of nerve exhaustion, and is usually accompanied by headaches, sleeplessness, nervous indigestion and depression. Unless promptly checked, neurasthenia develops.

The treatment is to supply nutrition to the nerve cells; this you can readily do by taking Dr. Williams' pink pills. These pills create new blood, thus ensuring a healthy, well-nourishing blood stream, which supplies to the nerves the very elements they need. Many victims of nervous disorders have found immense relief in Dr. Williams' pink pills after other treatment had failed. They revived appetite, improved spirits and new strength which will come after a course of these pills will delight every sufferer.

Begin now to strengthen your nerves by taking Dr. Williams' pink pills. Of all dealers, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P. O. Box 604, Cape Town; 3s. 6d. for one bottle, or six for 18s., post free.

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

॥ विष्णवे नमः ॥

1975 20 21.

ફીનીશ, શુક્રવાર, ૧૧મી ૧૯૪૭, ૧૯૪૭

24 1/2 34.

“ପ୍ରାନ୍ତିଆଳ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ”

2014년 11월 14일 제172회 정기 회의 제16차

[illegible]

નિતરમા પેતા, ઇ મ ય આનંદને વધારે બદેખરત કરી
અન્યાયીજ શેઠમત કેળવનાં મન કરી વિચીત્ર પગાર
કરવાનું શરૂ કરી દે મ આનંદે બેઠી અન્યાયી તતઃ કંદુ
સંરથાએને અસ અન્યાયીજ છે.

શ્રીમદ્દેવદાસ ગાંધીજીના આશ્રિત સ્વદેશી કાગળોને લઈ
જાહેરાતો આપવાની જગ્યા છે. જો કોઈ જાહેરાત આપવાની હોય તો
જાહેરાતો આપવાની જગ્યા છે. જો કોઈ જાહેરાત આપવાની હોય તો

[illegible]

[illegible]

હાલો, પ્રોટેસ્ટ કરવા!

રવિવરનો રમ્ય દિવસ છે. અઠવાડિયામાં એવાર પડ્યા
કરીને થાકી રહેલા લોકો અધુરો રવિવરને વિશેષે મોટા બાને
આસ્થા અમેરો લાગી ગાથે એવી નિર્મિત નિહારોનીની અરા-
ધનામાં પાયા હોય છે. તેમાંયે જેમને આગમ્યમાં સામે મેટાનુ
બા અકસ્માત નશીબ અચોક્કસ હોય તેઓ તો આસ્થા અમવાતો
સમય થયો હોય કારે આકાશકે “અલીના” અરે આઝાદી
નિહારોનીને અથ છે કે છે! જોહાનીમાં અવેલા ન્યુટાનના
આનેનો ‘મીના પેલેસ’ આવા અધુરોને પરિચીત છે કેવ-
લાન જોરોમેટમાં પચાસ ધોણે દીદીઓ રહેતા રીએ અને
દીદીઓ એ ધોણે પદોએ તેમાં કરકાર મદદ પણ આપવી
જોવી વાલ છે તે પાચાસ ધોણે દીદીઓ પેલી રીએ રહે
છે તેને આ રી નમુને જોરો હોય તો આ ‘મીના પેલેસ’
અને તેમાં રહેતા લોકો અધુરોના રાનામે બરદ જગા પોષક
મુકામ ન જોઈએ પેલેસની આગમના બાગે કામના મોટા
ધોણે રીએ આવી રહેતો છે. આ અમ પેલેસ અને તેમાં
વસતા દેશમધુરોની પચાસ ધોણે રહેવાની આકાશકે અને
અનુપમ, ઉચ્ચતમ વચ્ચેના કમનેના પેલી મુલાવરી કરકાર
મારા પેલેસને કમક લોન કરી ન જાય અને જી રીલીનું
પેલાના અવનમાં કાંઈ અનુકામ તો ન કરે ને હેતુથી
કદાચ હશે—‘પેલેસ’ ના અલીને દીનના પતરા મરી દીધેલા

છે! મુખ્ય દરમિયાને પણ જેલ ખર્ચનાં દીવાનાં પાટીને જોઈ
 તે બંધ દેખ નહીં 'પહેલ' માં હાખલ થવા માટે કાળા રૂંધ
 તરફ એક પછી 'ખુદ્દ' કાળે જોઈ દેખ છે તે તરફની સડી
 પેટે નીચા નથી, નમસ્કાર કરી, અરવન અરાવન નીચી રાખી
 બંધ મુખ્ય કરવાની! કોમળે જો વરસાદ આવે તો કોઈ તે
 દિ સે તો દેડાં છડીને ખાસી કુદી કુદીને જાણે દેખ નથી
 રીતે જ દેખ બંધુ મેળા અમ્મ નિવાસ રજાનો 'પાસે પ' ની
 કરામ જો જ મ નિવાસ રજાનોની સમાવજ સમ સમ
 દેડાં, સેડાં, જો એવાન મને પી દેડાં ન મ મ મ મ મ મ
 જીન કોટીની આસપસ નીચે કે દેડાં ઉપરનાં પાંદડાં, કેલી-
 દમરનાં પાંદડાં, કેમેજનાં પાંદડાં કરી રધુ પાકી એકેસાં
 પપા પા પા સડી મને જો અમ્મ દેડાં નીચે વેડાં સેડાં
 અને તેમજી ખુદ્દોદાર સુમધ ફેલાઈ રહેતી દોષા! વળી
 એક નિવસમથી જીન અમ્મ નિવાસમાં હાખલ થઈ દોષ નો
 પેલી જીન કોટીની પાસે વંદા વળી નમસ્કાર કરતાં કરતા
 જાવાનું! જા અમ્મ પહેસનું, તેની પછી આવી રહેલાં
 દેડાંઓના તમેજી, નિવાસ રજાનાં સીદોમ રમે, સીદોમ
 રમે, સીદોમકન રમે, અને અહજુદ રવજીવાથી દોષી રહેલાં
 દોષીઓ, હાં જાણી રહેલા નોમી આસપાસની
 રમ્મ જાણીની આજ્યેજનક રવજીવા અને જાણી થિડે દુર
 અમેજી પામજાનાંજો! શી વસોજી રવજીવા! અંદર જોઈ
 દોષ તે! ખારસી મિદાજ જરી અમ્મ! આ સર્વનું નિવસવાર
 ખારીજથી જાવાન આજ્યા અમ્મ તે! આ પવનાં ખરેક ખન
 જશમ્મ અમ્મ એકલે માજ અમ્મ જોઈ મિદાર જાણી આજ્યા-
 મુદ્દાની વત ઉપર આવવું ઠીક એજાણી એક જાણાનું તેમ
 આજે રવિવારનો દિવસ છે, જીતા પટેલના નિવાસ રજાનાં
 હાંક સુર રમેજીની તેજરી ખાલી રહેલી છે રવિવારનો
 નિવસ એકલે જીનાં પહેસના અનેક નિવાસ રજાનાંમાં ફર્ક
 જુદી જુદી નવી રમેજી જનવીજ દોષ, અંબજામ્મ ખારસર
 અમ્મમાં 'કન્ડે રામ્મ' ખારી જીના પટેલના નિવાસમાં
 હાખલ થાય છે છીતુ પટેલની વીસેમ સામેક જાણી રહે
 છે આજે રવિવારનો જો આર 'દેડાં, સી' જીનાં મુખ્ય અમ્મ
 નેતરેજા છે! વળી અમ્મ જાણીજીનાં પણ જોજાવલા છે
 જીનાં! મમ મજાનાં' દેડાં જીનાં મમમરી પસીમ. એ જાન
 લેનાક છે. જોજન જમમ મર્ક રમેજી છે અંમામામ્મ ખારસરને
 જોજાજ આવે, આવો, આજે તો થલે દિવસે આજ્યા, નમ
 મ. રમેજી અમામાર મુકાય છે

मनुष्य — मनुष्य आदि, माने 'मनु' + 'मनु' ।
मनुष्य-मनुष्य आदि से है ।

भंगभाई — हा, आपणू सायेना सुनेदना-सहेबाभाई दवे
तो पडी भांगना जग दवे येका मोहरीभाई नाभो-सहस्र
देवना देनाईस भाई भुवारे पयसां.

૨.૧૮ પટેલ એ રોકેલાઓ : ૧ હરનારના કમળીયા
તે બાં જરૂર જવાબા. આપણા બાંધેલી ઘાંઘાળે આ
જખલ એકે જોર મારવ પડે તો!

५५५ परेय—परेयुष अरवातुं नहि विना। इत्यादि—यत्ना
 से करते हवे मित्रताही पक्ष परेय बना आनी से।

॥३ परिण-पहिले ३० मुद्रावा आले ह ने। ते ना
ले देदी। मणी ना पल के जे। निजसीक पद मेळूय। पोळी।

ગોવંદ પટેલ—જે તો બારડોલી તાલુકો જાણ! અંગળ તે આપણજ.

મંત્રાભાષ—હવે કાલ પકુજ બાબી ચાલશે માટે આપણે સમાજના નેરથી કરવા જોઈએ. આ તો એવી વ્યવસ્થા છે કે દરેક જગ્યાએ પોતપોતાનું ફાંદી છે. આપણે સુરત જગ્યાવાળાને આપણે જગ્યા સંભાળી લેવા જોઈએ. આ દેશમાં એવી આપણે પેસાની મદદ તો કરીજ નેહજે. સેંકોડો કીમી આ બે દબારે પ્રશ્નો નેહજા છે તો આપણે પેસાની મદદ આપીનેજ પુરવાનું છે ને?

શ્રીવલ્લભ આપણી ડાહ્યાવી વાત કહી કેમ ઉપા કરતા છે?

મંત્રાભાષ—તે ચોજના થયુ માલી રહી છે.

કાનજીભાષ—'કહે દાહરમ' માં બીજા અર્થોના કંઈ સમાચાર છે કે?

મંત્રાભાષ—હા. આને તો દાસવાલ પ્રતિબલ કોમેસની મીડીય છે. પેલા જોશીવાદીક બીજા સામે પ્રોટેસ્ટ કરવા માટે

જુલા પટેલ—જાણ, આ દેશમાં થયુ જ'પવાનું નહિ અને પ્રતિબલમાં થયુ નહિ. આપણાં જોડા જ્યાં હોય ત્યાં કહ્યુંવું પેશુ છે. જોશીનીયનમાં લખાયુ આવેલું કે "કાચા હાલિતાની શીડને જાણે?" તે કાચુંજ છે. મંત્રાભાષ, જે બીજાનું કું મહે?

મંત્રાભાષ—બીજું કું કાચું આપણી પ્રભા જે ઉપાજ કરશે તો જાનેવારીમાં કાચો જાને અને પછી દાસવાલમાં લીડીએને લેના અગ્રવાનાઈ કર વર્ષે આપણી પ્રભાના ઉપર નવાં નવાં અપમાનો નાંખવામાં આવે છે. એક અપમાન થતી રહે કે બીજું નાંખવામાં આવ્યુંજ છે. થાંચ વર્ષમાં આખી કામને નાક લગ જશે. કારણ કે પ્રોટેસ્ટન્ટ લેન્ડ ઉપર કોનેઈ કામના પ્રમાણે વસીલ નથી કરતા તો થાંચ વેગર કાચી થયુ કહે? કાંઈ દુર લે. જોડામાં રહેવા કહાઈએ આ દેશમાં કરકાર આપણી જોડી અધોમતિ કરી રહેલી છે કે જોડી ઉપજી આવે છે

જુલા પટેલ—આ બીજા જે કાચો કાચ તો જા માટે જવાબદારી કાલ કામ નહિ ઉપાટે? કાચુ છડવું આપર વિનાનું જાવર કું કાચનું?

કાનજી પટેલ—મને તો જાણે કાંઈ વાર જોડું થયુ આવે કે જાણવમાં જાણ વેપાર, અને પેલા. થયુ આપણે કોઈ-સ્તાનની પ્રભા તેને જાનો ઉપર જાતો રોજ કહીનેજ આવ્યાની. આપણી પ્રભાને જાંમથી દોર અણીને રોજ લીડીને આ કરકાર નવા કાચા થયા કરવી હોય તો જાઓની જાણ જોડા અને કાલો, કરીએ પ્રોટેસ્ટ!

મંત્રાભાષ—આજની મીડીય પ્રોટેસ્ટ કરવા માટેજ છે.

ગોવંદ પટેલ—મીડીયમાં લીડી લીડી વાત કરે તે કું કામ આવે ને? કહી દેવાનું પેલા કાચવર મજાનને, ને કહ'જોમને કે જો, જો, જાણાઓ, અમારું નામ જામ લીડુ તોઈ તમારા કામના જાવરને જુજીને જોડા જાણુ ફેંકું. જુ, જામને કંઈ આ મુજબના કાચા મારવા દીધા કું? જાને તો દેશમાં બેરોમી થયુ નેહજાં જાવ છે. આપણે જામ દસરાલમાં પંદર દબાર આને મુડીએ રહેરી જોડેલા છે કું? આને કરાવે મીડીયમાં કાચ, કે જોડીવાદીક બીજા કાચેલા છે તે કીધા

કીધા જાનેવારીમાં જોડી લેજે. નહિ તો તારા કાચા જાવરા ઉપર મુજીને કંઈ વેપાર! મજાન બીજું કું કરવાનો? જોડા માં નાંખજે. મારી તો ની નાંખે ને? મારી નાંખજે તો, જે કું જાણુ મરવું તો જોડા વખત છેની? કુનીવામાં મરવાનું જોને નથી? આપણા તે કી' કું કાચે જોડાને આવેલા? જાને જાડું તે કી' કાચે કું જાણ જવાના કાચે જો? માન આપર જાને મજાન વખરનું જાવનું કું કામનું? મુજબમાં બેરોમી મરણીયા થયા છે તો આપણે મરણીએ આ મુજબમાં કીજડા લેને રહેવું? મારું તો આ રોજના કુ:ખો જોડા લીડી ઉપજી આવે છે. 'કાલો, પ્રોટેસ્ટ કરવા,' આને જામ મીડીયમાં જાને કામના જોડા કે કાંઈ લીડી લીડી વાતો નહિ કરે જાનેવારીએ કાચો જાવરો કીધા તો કરો જાણામદની કાચા.

જુલા પટેલ—આપણે ત્યાં કેંઈ આજેવાનજ કું છે ને?

ગોવંદ પટેલ—કાની એવી જાવલી વાત કહે? મુજબમાં જોની, જોડા આજેવાન જાવર રહેલો છે કે? જાણ તો જોડા માં જોડેલા છે. જાનાં જાનાં જાણાની વાંદર લેના જાં જાનેલી છે. સોચી જાનાં જોડાની મંજર છેના જાનીને રોજ સરખસો કાકાને જાણેલા થયું જાનેના પોકારો પાડે. કાચું જોડા તેમાં કાચાવરનું કું કામ અને આજેવાનનું કું કામ? કીધા જોડે ને જાળી જોડે

ગોવંદ પટેલનું આ સીધું જાને કાચું મરણીએ જાવેલું જાવજ સંજીવની સોને સુર છુટે છે અને જોડા જોડા જાણે મીડીયમાં પ્રોટેસ્ટ કરવા આને જાવજનું જાણે જોડા કાચ કરી કરે કરે લીડીમાં પોકાર પાડી આવવા જાણ નીકળ પડે છે. જ્યાં જોડા ત્યાં જોડાનીસખગમાં જાણે રજવારે જુમ પડી રહી છે, 'કાલો, મીડીયમાં પ્રોટેસ્ટ કરવા. 'જોડાનીસ જાવ-સ્થાપમાં મારાંજ રજામાં જે વાંચે મીડીય છે ત્યાં 'કાલો પ્રોટેસ્ટ કરવા!'

મલાઈ લોકેશન

જોડાનીસખગની સીડી કાલેસીયની પાઈસ જાને કાલેસીય કામીએ મલાઈ લોકેશનના કોંઈ કોંઈએને કાંઈ વર્ષનું લીમ આવવાના સિદ્ધાંતને સ્વીકારી કાલે તે વેળા જોડા થયુ કાચ કરવામાં આવેલા કાલે કે કાલેસીયને જોડું લીમ આવવાની સત્તા છે કે કેમ તે વિષે વજીલેના અભિપ્રાય પ્રકાશવા તે ઉપરથી કાલેસીયે નંચેના મુજબ ઉપર અભિપ્રાયે લીધા કાલે, (૧) લીમના પ્રાપ્તમાં જોડી કરવ નાંખી કાચ કે લોકેશનમાં રાંડેલા નેડીએને જાંડે આપી ન કાચા. (૨) કાલે લોડા જે રહેલો જાલીક ન જાલી કરે મા કાળે ન રાખી કાંઈ જોડા જાલી કાંઈ થા નહિ. (૩) જાંડે લોડામાં જે સત્તા છે તે ઉપરથી મજાનો રેવી જાનનાં જાંખવાં તે વિષેની સુચના આવવાનો કાલેસીયને કાલે છે થા નહિ. (૪) જાને મજાનને મરેનું કાલેસીયની પાલગીનું જાન જાનરવ અંદુ અજાન વાનો કાલેસીયને કાલે છે થા નહિ!

સન ૧૯૦૬ ના ૧૧ મા એપ્રિલનાની કાલે મી કલમ મુજબ કાલેસીયને કાંઈ થયુ નેડી લોકેશન વાતો જોડીવાદીક જાંડે માં કાંઈ વર્ષથી વધુ નહિ જોડા લીમ આવવાની સત્તા આવ-

વાર્મા આવી હતી. પરંતુ એ કલમ ૧૬૨૩ ના વિરુદ્ધ ઉચ્ચત્તેમકોર્ટમાં ચલાવેલી રજૂઆત છે. એ કલમમાં કદ અને કદ કલમ તથા ૪૧ મી કલમની ૭૫ તથા ૭૬ વેલ કલમો છે. સીડી કાઢીસીલના સોલિસીટરો દર્શાવે છે કે કલમ ૨૬ મુજબ ૨૩ વર્ષનું લીઝ કાઢીસીલ આપી શકે નહિ એવા તેમનો અભિપ્રાય છે.

ટાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્ચર બીલ

એક કાલ્પનિક નાટક

લેખક—પ્રાણજી ખંડુલાલ દેસાઈ

(અથા અંકથી આપું)

૬૦૫ ૨૭૫

સ્થળ—પુટ નમ. આંધ્રે પાલીકર દેશ

સમય—સાંજે ૭ વાગ્યો.

કાસવાલ હાડીબન કેસના અમલદારો અમલમાં '૨૮૨' અને '૨૮૩' કલમોમાં '૨૮૨' પત્ર મારી અદાલત નેવા દેખાતા થઈશ્યાં મારફત રહીતના વેપારીઓની દુકાનોમાં, તો થઈશ્યાં પ્રેસીડેન્ટ રહીતના હરતના વેપારીઓમાં અપામો કપાડી તે વાચી સંજળાવતા નેવામાં આવે છે. બેકાનીસમર્જની મ્યુનિસીપલિટીએ લાઇસન્સ માટે સર્ટિફિકેટ ન આપવાના કારણે હાલ ઉપરથી સર્વ કાઇ વિચારમાં થઈ રહ્યા છે કે હવે કયો રુઝી સેંકો માણસોને લાઇસન્સ ન આપી મ્યુનિસીપલિટી દેવી સ્થિતિ ઉભી કરવા માગે છે તેનીજ અર્થ સર્વને મોઝે આવી રહેલી છે. કેમકેના પ્રમુખ સાહેબ, પુતવાવાળો પુર્વે રાખી પહેરી તેનું પુતવું હરતવાતા સેક્ટરીની સામે સાંજે પાટીદાર કોલમાં સભામાં આપવાના આમંત્રણ વાળી નોટીસો આપતા 'સાંજે જરૂર છે વાગે મીટીંગમાં આવવો હો' કરતા એક રજાનેથી બીજા રજાને રખડતા નેવામાં આવે છે. 'પેસે આરો પરમેષ્વર' દેખી રહેલા બધા બરા વેપારીઓ આ પ્રમુખ સેક્ટરીઓની દેશાધાર તરફ એક નવરાઓને બોલે કહેતા નો બેઠાઓ' એનું તેઓ આશ્વા મથા પછી બેઠાના સાંજવામાં આવે છે.

મ્યુનિસીપલિટીમાં આવેલો પાટીદાર કોલ સાંજે મનુષ્યોની મેદનીશી મીઠાઈ બરાઈ મળેલો છે. બરાબર છે વાગે પ્રમુખ સાહેબ સભાનું કાર્ય કર કરે છે. સેક્ટરી મીટીંગ માટે વર્દેશવામાં આવેલી નોટીસો વાંચી સંજળાવે છે. અને પ્રમુખ સાહેબ પુરસ્કી ઉપરથી ખામ થાય છે. તેમને તાળીઓના મતગાટથી સભાઓના વધારી લે છે.

વધાવા દેશ અંકુઓ, આપને આજે આ મારે મીટીંગમાં બોલાવવાની તરફી આપી તે સેક્ટરીએ વાચેલી નોટીસ ઉપરથી આપને વિદિત થયું છે. બેકાનીસમર્જની મ્યુનિસીપલિટીએ ને બંધ એવો ફેંક્યો છે તે ઉપરથી આ કદરમાં આપણી થી સ્થિતિ ઉભી થયા પ્રામથી તેનો ખ્યાલ આપ કરી શકો છ. બરા' મ્યુનિસીપલિટીએ આપણા લાઇસન્સો મારેની અરજીઓ ઉપર બિસ્મુલ વિચાર ન કરેલો એવો હાલ ક્યો છે. કારણ કે તેનું માનવું છે કે આપણે પ્રોપ્રિયેટર લેન્ડ ઉપર આવેલી પ્રોપર્ટીઓમાં મેરકાવે વચી રહેલા છે. અનેક વર્ષોથી વેપાર કરી રહેલા જુનામાં જુના વેપારીઓની લાઇ-

સન્સ મારેની અરજીઓ પણ મ્યુનિસીપલિટીએ દખાવી રાખેલી છે અને મીટીંગમાં ન આપવા એવો હાલ તેલે ક્યો છે. આજે કદરમાં વર્ષો બાદ આ મ્યુનિસીપલિટી લેખવાથી પ્રાપ્ત થઈ તે સમજાવું નથી. આખું બેકાનીસમર્જ કદર પ્રોપ્રિયેટર લેન્ડ ઉપર આવેલું છે અને લગભગ અરધા સેકંડથી આપણે આ કદરમાં વસતા આવેલા છે અને ૧૯૦૮ ની સમયના સરકારે મોલ્ડ લો અને ટાઉનશીપ એક્ટ હરીને રાખી મુકેલા. એ કાલના મુજબ પ્રોપ્રિયેટર લેન્ડ ઉપર કલક માણસો રહી ન કહે શી વાત સાચી છે. પરંતુ એ કાલનાનો અમલ સરકારે બિસ્મુલ ક્યો ન કરેલો. અને ૧૯૧૬ ની સાલમાં કરના ડિપાર્ટમેન્ટ મ્યુનિસીપલિટીએ શી દાંડને એ કાલના મુજબ સત્તાવેલા. ભારે હોદી કાપ રાકત મતવા મળેલી અને આપણી કાલના પ્રોપ્રિયેટર કાંઈ સરકારે તે લેના ૧૯૧૬ નો કલમો કાલના પહેલો લેના એનું હાલમાં આવેલું કે અને ૧૯૧૬ ના મે માસમાં ને મીટીંગ હોદીમાં પ્રોપ્રિયેટર લેન્ડ ઉપર વચીને વેપાર કરતા હોવા તેને, લેના વારસને અને નોટરને ૧૯૦૮ ના સોનેરી કાલમાંથી મુલ્ય કરવામાં આવે છે. એ કાલના મથા બાદ પણ સરકારે આપણને આજે લુધી લાઇસન્સે આપ્યાં અને લગભગ દર વર્ષે બાદ આજે મ્યુનિસીપલિટી લેખવાથી જાગે છે અને આપણા લાઇસન્સો અટકાવી રાખવાની વાત કરે છે. આ દર વર્ષેમાં તે લગભગ ૮૦ હજાર નવા માણસોએ વેપાર કરવાનું આજે રાખેલું છે. આપણી સામેના બીજા મેરકાઓએ સંભારી બેઠાને આ સ્થિતિ ઉપસ્થિત કરી છે અને ને કાલનાનો સરકારે અમલ નથી ક્યો તેનો અમલ કરવાવાની હરત પાડવાનું આ આખું કાલનું રમાયેલું છે. અને સરકારે એ આજે અમાનક આ કાલનાઓને અમલ કરે તો આખી પ્રલ પાવમાલ થઈ જાય એ જુદી વાત છે મારે આવા મંબીર પ્રસંગે કોને શું વચમાં બરાવ તેનો વિચાર કરવાને આપને આજની સભામાં બોલાવવાની જરૂર પડી છે. મારે તમારા વિચાર આ મંબીર પ્રસંગે બતાવો.

એક વેપારી સર્જન સેક્ટરીમાંથી કલમ થઈ રહ્યો છે કે આપણા હરીફ મેરકાઓ આપણોમાં પુષ્કળ અર્થ કરી રહ્યા છે. તેઓ અજાણે છે કે આપણે વમર લાઇસન્સે વેપાર કરીશ છીએ અને એવી મોટી કલિકો લખી મેરી પ્રખરે આપણી સામે ઉપર છે. ટાંસવાલમાં પ્રુફીબર હોદીમાં મેરકાઓની સરખાવણીમાં છે જતાં એટલા મુકાબર હોદીઓને પણ એ પ્રલ સાંખી કાઢી નથી અને મેરકાઓના અન્યથો પોઠારોને સાંજળી પ.વામેંદ આપણી સામે રાજ હરીને નવા થનીશ્યા ખર્ચ ક્યો કરે છે. કામને માથે મંબીર પ્રસંગ આપીને ઉભેલો છે મારે સર્વેએ એકત્ર બની આપણી દેવાલી બે આ મુલકમાં ટકાવી રાખવી હોય તો આપણે મજબુત કાથે કામ લેવું બેઠાએ એવી મારી સલાહ છે.

કાસવાલ નામના બીજા વેપારી દર્શાવે છે કે કેપ્ટાઈન એસામેંદ સરકારે ક્યું. હોદી કરકારના એન્ડ બી. કાલની અર્થો બેલા છે અને તેની નબર સામે આવા જુઓ આપણા ઉપર થઈ રહ્યા છે તો તેમને દર્શાવો કે આ સલાહમાં મજબુત કાથે કામ લે.

બરાનભાઈ નામના એક કરકારના વેપારી એ કલમ થઈ અજાણું કે મી. કાલના હોદાની મુલ્ય પુરી થવા આવી છે અને તેઓ હાંદુસ્તાન અવાની તેવારી કરી રહેલા છે. તેઓ શું કરી રાખવાના કલક અજાણીમાં એસ ન હોય તો કામજ બીવારી શું કરવાની હતી ને? આપણે બધા અજાણીએ છીએ

એવી માન્યતા એટલે પતિશાની ત્રાણ બાબુ ઉપર તીવ્રેનું
અભાવ્ય મુકવામાં આવ્યું છે:—

કુરુક્ષેત્રના રથ મેદાનમાં ધર્મયુદ્ધના સમસમા મેરચા
ખંડાલેલા છે. રથ ભારતમૈયાની મરદનમાં પડેલી પરવત-
તાની ભોખડી મેડીએને તોડી તેને મુક્તિ અપાવવા માં.
કુરુક્ષેત્ર અથવા મહાત્મા મહીંછ ભારતમાતાના તરફોના
સરદાર અબ્દુલ્લે અમા મી. અવાકીરજાલના કારણે બની મુકને
દેશમાં કુમરોના બંદીવાન બન્યા છે. સાથે ભારતમાતાના
મીઠા હાથે પ્રેમ અને સ્ત્રી સેનિકો બંદીવાન બનેલા છે.
ભારતમાતાને અભિશાનનો વશકુંડ આપે રમેલો છે. તેની વેડ
ઉપર આ રહી આપે કોઈ પણ બલતની એકાદ આકૃતિ
આવ્યે પર્વત આપી છે? ન આપી હોય તો પ્રિયબંધુ, આજના
નુવનવર્ષના અંગતમ પ્રકારે આપના હૃદયમાં બીજાનામાંથી
ઉઠાવી સાથે એક વિચાર સુરો કે અતની પ્રભાવે કોઈ
પણ જવાનામાં કહીયે ન એએલુ દેવ—દાનવોનું આ સાચું
ધર્મયુદ્ધ નહીં સમજા આવી રહ્યું છે તેમાં અભિશાનની થઈ
વેડ ઉપર ઉભા રહી ને આકૃતિ આપી જાય તે અર્થ
જીવન આરંભ કરી અને એક વિચાર સાથે આજનું નુવનવર્ષ
આપને અંગતમાં નીવડે એવું પ્રભુ પાસે માન્યું છે. લી.
એકામિશાથી.

માન્યુમીમાં અલી રહેલ. પુર્ણ સ્વરાજના ધન્યુદ
પ્રત્યે મેદાની રહેલી ફરજનું જાન કરાવતી આ આકર્ષક
અભિનંદન પત્રિકાઓ, તમારા જેટલા મિત્રો, રનેલીઓ તેમજ
કુરુક્ષેત્રને મોકલી જાય તેટલાને મોકલી આપી પુર્ણ સ્વરાજ
અરવર સીક કરવામાં તમારો ફાળો પણ આપો. આ કાચુ
તમારા હાથમાં આવશે તે પહેલાં પત્રિકાઓ કપાઈ તેવાર
થઈ રહી હતી. કોઈ બીજી પત્રિકાઓ આ પ્રસંગે ખરીદો
તે પહેલાં આપી આ પત્રિકાઓ પ્રથમ એવા આપી સલાહ
છે. રથ પત્રિકા સાથે તેને અધ્યેસતાં પરબીડીયાં પણ આપ-
વામાં આવશે. કોઈક જવાબમાં પણ અર્થ અમેલો હોવાથી
દીપ્ત એક કાન પત્રિકાની પરબીડીયાં સાથે ૭ સીલોમ રાખી
છે. વહેલો તે પહેલો માટે દુરતજ તમારા જોડે રમેલર
છ. કોપિનિબન ધીનીકજ. એ લીરનામે મેડલો

પત્રિકાઓ કરવનામાં આર. કે. કેપટીન કોરનર એ રટીટ
અને લીકટોરીવા રટીટ એ લીરનામે મળશે

એકાનીસમર્થમાં મેસર્સ અમલ અધર્મ, ૧૪ કોટ રટીટ એ
લીરનામે મળશે.

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચારો

'અરબુરી' પત્રનો જાહેરો અખરપત્રી અખાલે છે કે
મહાસભા સાથે આક્રિષ્ઠમાં તેમજ બીજા કોમ્યુનિસ્ટોમાં
પ્રિયેશના મહાસભાની અવરજા કરે છે. કેનેડામાં તો તેઓ
આજ સાથે જાગ્યા છે. હાંદમાં આગેવાનોએ આજ રખી
હતી તેથી પ્રમતિ નથી થઈ હતી. સરકારની દ્રષ્ટિએ એ
જાણે અખાલો છે તેમાં એક નોર્થ વેસ્ટ કોમ્યુનર પ્રાંત
અને મુંબઈ. સરકાર ઉપર મુસલમાનોમાં કોમેસને બારે ફેલ
મળી. સરકાર ઉપરના માજસો માધીન છે કે મુકવાની મ.અમ્મી
કરે છે. આર્થિક બંધિયાર સખ્ત છે. આખરમાંકમાં પણ
એકવાર આખાજક બંધિયાર થયો હતો. વેપરીઓને
બંધિયારનું પરીક્ષામ વેલું પડે છે. તેને આખાજક બંધિયારની
ધારની સાથે છે. આ અંગતમાં આઓ મેરો જામ છે છે.

અને સવિનયમની કહતે તેઓ જોર આપી રહી છે. આર-
હાના કેમ્પેનમાં જીવનો જામ બધ રજા છે. રથે જાની
મુલીયલ અને આખાજક બંધિયાર કરી પોલીસોની વહાલરી
સવિનયન છે. હાંદી અરકરની વહાલરી પણ કલે વિનાની છે.
કલેકનામાં બંધ ફેલરી

કલેકનામાં આરહા કળાની રોળી વિને બીજો પતો મળ્યો
છે. કહેરની નજીક એક અમા અખ જતાવવાનું કારખાનું
પોલીસને મળ્યું છે. આર બંધાળીઓને પકડવા છે. બીજા
મે માજસ અને એક કોમે પકડવા છે. અરકરે કોમેસને
હવે એક માજસ પકડી મુકી છે. રાઉંડ ટેબલ કોનફરંસ વિને
હવે કોમેસ સાથે અમલત નહિ આવે.

૨૮ વર્ષના એક વિદ્યાર્થી દીનેકમંદ અખમુદાર ઉપર સર
માર્કસીમાર્કના ઉપર અખ ફેડા માટે ફેલ અલી રહેલો છે.
રાઉંડ ટેબલ કોનફરંસમાં વધુ નામો

રાઉંડ ટેબલ કોનફરંસમાં પકડાત વર્ગના બે પ્રતિનિધિ પણ
હશે. આર મુસલમાન પ્રતિનિધિઓ, તજ અરબીજ, મે ટીમ,
એક અમુરપકડો અને પામ અમીનદાર વર્ગ તરફથી. મોલાના
મકમલસને પણ અખ તજ મળ્યું છે. મહાસભા લીપરલ
આગેવાન સર રામરવામી આપરને પણ મળ્યું છે. અખ-
નમરના મહારાજ રથજીતસિંહ પણ અશે. કોનફરંસનું કામ
તજથી આર માસ અલુ રહેલો.

મુંબઈમાં કોમેસનાં બરો ઉપર હુમલો

મુંબઈથી ફરને તાર અખાલે છે કે સી. આઇ. ડી. એ
રેા હાલેમ કુનીયન અને અંમ વકેરી કુનીયન તથા મીસ
અટોપાખાલ તથા મીસીસ નામખીઅરના બર ઉપર હુમલો
કર્યો હતો. આ બને બહેનો મીસીસ સરેજીનીની બહેનો
છે. આ હુમલો અનુક્રમ કરેલી પત્રિકાઓ તો થવા માટે બધે
હતો. કેટલીક અખાલેથી પોલીસો અલકસો આપલથી ડાપેલાં
લીકસેટો વીરે સર્પ અમા હતા. એ અમેરીકોનાં બરો પણ
કોમનામાં આલ્યા હતાં પરંતુ કશું મળ્યું નહતું.

વડાદારીનાં બહોલો

સીમલાથી ફરને તાર અખાલે છે કે સરકાર ઉપર આ-
રિદીના હુમલાને મારી દહારવા માટે અરકરને એક માસનો
પમાર વેપસરેવે બમીત આપ્યો છે. અને આમમાં એ
લોકો વહાલરે રજા છે તેમનું એક વર્ષનું અરેસલ મામ કર્યું
છે. સરકાર ઉપરના કુમવાળ અવ સારવા માટે કમીકનર,
સરકર, એમ્લેસ, અને રથમલ અખાનો આબાર માન્યો છે.

મુલેકના દુતોને વેપસરવાનો પદ

સીમલાથી ફરને તાર અખાલે છે કે વેપસરેવે સર તેજ
અકાકુર સર અને અમકરને એક પણ અખી અખાલ્યું છે કે
તેમની કોમે ને કેટલીક ખાનગી વાતો થઈ હતી તે તેમજો
વા. કેટીના તેમના નિવેદનમાં પ્રસિદ્ધ કરી દીધી તે દીકગીર
થવા જેવું છે. હાંદુસ્તાનની સરકાર કેલકે અલેર દેવાં વિવની
ફરખરત ઉપર વિચાર અલાવશે એવું અખાલવામાં આલ્યું છે
તે સાથે સંમત નથી. વેપસરેવે અ રવીકારે છે કે મુલેકના
દુતોની આ હરાકાપુર્વકની જાત નથી. તેમજો અખલેવેલી લેતાનાં
વેપસરેવે અખાલ્ય કરે છે.

મુલેકના અખાલ્ય કલમ આઝાદને પકડવા

દેશથી મળેલ. પત્રે મા સમાચર છે કે મહાસભાના એકલોગ
પ્રમુખ મહાસભા અખુલ કલમ આઝાદને સરકારે ખીરવાર
કર્મ છે. રથર મહાસભે આ સમાચાર કેમલથી અને આપ-
વાની તરફી લીધી નહતી. એમની અખાલે કે. અંસારી
મહાસભાના પ્રમુખ અને એવો અંબલ છે.

તેના સમયમાં શાસ્ત્રને ધરણીપાદમાં સર્વ જવાની જરૂરીયાત આવી પડે તો તેને આરે દુઃખ થઈ પડે છે. આવી નસીબ દોષની જરૂર પણ જોવાની સર્વમાં રમીન પ્રજાને સ્થાન નથી મળતું. આવી પરીસ્થિતિ પ્રજાની દોષ તથા અજ્ઞેયોમાં કોઈ પ્રજાને ચોતાની તેથી ધરણીપાદ આટેની જવારવા તો જરૂર હતીજ નોઈન. આ દેશના સીમલ દોષોમાં આવ પડે પડારી કાર્ત દોષમાં પડે એ ખાસ જરૂરનું છે કે ૧૨ સીમલની અપીલ ઉપર ધરણીપાદ ધીમન વેપારીનો ખ્યાન આવે એવી અમારી વિનંતી છે.

ચર્યા પત્રો

૨૧. અધિપતિ, 'ઇન્ડિયન અધિપતિ' નવ

નીચેના ચર્ચા પત્રને આપના પ્રપતિત્વ મળા પેપરમાં સ્થાન આપવા મેદવવાની કૃતજી

દીવાળી કેમ ઉજવશે?

હીંદુ ભાષાઓના આ લેખક વર્ષ વિશે કોઈ ભાષાઓ જાણે છે કે દીવાળી એ વર્ષનો કેટલો દીવસ છે. તે દીવસે શું થઈ શકે છે તેમણે તે થઈ જાય તેમણે જાણવા કરી અને થઈ નહિ પણ જાણતા હા.

આ દેશમાં દીવાળીને દીવસે જોડોસીએકનો તેમજ અંકોના કે સોસાવરીઓ ખીટામાં કરીને હમેશ મુજબ આપુ દીવાળ પ્રમાણે આપણા કરે છે એના કદો મુદો તો દોષોન નથી અને લોકો દાદખાનુ કે દાદકા ફોડે છે તે સિવાય આ દેશમાં દીવાળીનો ખીલો કયા મહીમા (જેવો કે કદાચી પ્રજાન, દેવ મંદિર અને ખ્યાન) વીચેરે દોષ એમ જાણતું નથી.

આ ચર્ચામાં દીવાળી ઉજવવાની દાદકા કે દાદખાનુ ફોડતું એ ફોડે દાદો ભાષાઓને અરખર કરવાવનાઈ છે દાદકા કે આપના વર્ષ નરવાપ માં આપણા મદાત્મકી સદર સદેવ તેમજ અન્ય હીંદુ મુસલમાન દેશ નાથો એકમાં ખીરાળે છે. આખા હીંદુસ્તાનમાં દીવાળીને જાણે દાણની કાળો, પ્રક્ટી વધી છે. આપણી માતાઓ તેમજ બહેનો ઉપર નોકરકાકીના અપમાની જુલમો આપુ છે. આપણા દેશની બાળ પ્રજા (વાનરો) પણ એકમાં મુકત નથી આરે આપણે દાદકા દાદખાનો વિચાર કરના પણ કરે તો શું બચાવથી કહેવામાં

દીવસ એમ સવાળ વિખળ મળે કે દાદકા કે દાદખાનુ તો આપણી વાનરોના (ખાળા) આટે લઈએ છીએ પણ ને લમારી વાનરોના આટે તમે દાદકા વીચેરે એસો તેજ વાનરોના અંધથી તમેએ હીંદુસ્તાનના કાપાઓમાં કે હીંદુસ્તાનથી આપનાર ભાષાઓ પાસથી વાંચુ કે સાબરક કદો કે વાનરોનાએ તો માથેમાથ ચોતાની માંકકા ડોળોએ એવી કે પ્રજાત દેરીન લકલી દેરવતી કદ કરી નોદરક કીન મુજબી નાંખી છે તે વાનરોનાનો ખ્યાલ એકજ છે કે પ્રજા ૧૦ થાથી અને દેશ તેતલે. ને સીમામણે આપી છે તેને અમલમાં મુકવી અને ચોતાની દરજ જાણવવી. તે મુજબ દેશની વાનરોનાએ ચોતાનું કામ કર કરી કીધું છે તેજ વાનરોના કે ને હીંદુસ્તાનની અવિધ્યની પ્રજા છે તે આજ આવા જ. રીકે સમયમાં દાદકા ફોડી પેસાની બરખાલી કરશે તો પછી આ દેશમાં દરેક દાદો ભાષાઓને મારી નામ વિનંતી છે કે તમે પણ લમારી વાનરોનાને આવા કાનીકારક કાર્ય માર્યા બદલે વળે.

દાદકા કે દાદખાનુ ફોડવાથી વળેને કાઠી જવા સંભવ છે તેમજ આર. રાની બરમદી કે તા. ૧૦. ૧૧. ૧૯૩૦ માં લમારો પણ કીડો છે તે તમે દાદખાનુ કે દાદકામાં પેસા વાનરો કરતાં તેજ પેસાને ઉપરોક્ત હીંદુસ્તાનની બકલમા ભાગ લેવી વાનરોનાને ઉતેજન આપવા અર્થે જોડોસો તેજ તમેએ અરખરી કીડાગી લેવાથી કહેવાય અરુ.

લી સેવક,

એમ. એન. ગિરિલીઆ.

મદરખાન 'ઇ. એ.' ના તમે સાહેબ

આ સંપોર વારડી પ્રજાના હમરજા ખામત ચર્ચા છપાએ દાદા કામ છે અને તેમાં મળી કેટલક અખનારાભાષાઓને પુરતી ખખર દોવા કરતાં અખલખપણું બાપી ચર્ચા પત્રો મુદા વમરના બાળે છે. એમકે 'ઇન્ડિયન અધિપતિ' ના તારીખ ૫ થી અપ્ટેમ્બરના અંકમાં મી. મદમદભાષ કરખાનમજ્જ કખ ૪૬ ૬ તારીખ ૧૫-૮-૩૦ ના 'ઇન્ડિયન બુજ' ના અંકમાં એમ. ઇ સીદાત લેખ છે. તે ઉપરથી અને એવ બાળે છે કે મી. મદમદભાષએ 'ઇન્ડિયન બુજ' બાપું વાચુજ નથી એકજીન નહિ પણ મરે બાળેસો ખુલાસો થવ પુરે વાચુએ નથી કાંજુ કે બધીજ જુસો છે. એમકે તારીખ ૧૫-૮-૩૦ ના અંકમાં આરે ખુલાસો પ્રમદ થયેસો નથી પરંતુ આરે ખુલાસો તારીખ ૮-૮-૩૦ ના 'ઇન્ડિયન બુજ' મા પ્રમદ થયે. છે. મી. મદમદભાષએ મરે, ખુચસે નહિ વાચુએ દે. થ તો દરીથી વાચવા આટે વિનંતી કરે છું કરજ કે મરે અખાનુ ના બવમ નવજ સમજા ને મે કાર્મ એવું નહિ અખજુ કરું કે પ્રજાના પેસા મુસા આકુરી પસે સખવામાં આખા દાદા અને તે દેશમાં દસા એ માસીઆ ઉપર મે. કલવાનું દસાનું દર્તુ અને તેજ અરખમા મની એવદાથી પેડ ૫૦ મે. કલથી આપણમાં આખા કલ, મે કાર્મ એવું નહિ અખજુ કરું કે કાલમાં દસવ એ માસીઆનો કામળ મળે છે

તેમજ એ 'એવું' પણ બાળેલું નથી કે એ પેસા બીજાને દરખીન કરા પરંતુ આર. બાળેવા ખુતમખાની મતજાજ એવી કરી કે મી. એમાસીઆએ બાળેલું કે તેવજનાથી એ કામ અને નહિ એવી પેસા બીજાને રમરીન કરવા આ. રી મતજાજનો કામળ મી. એમાસીઆ તરખી મે અને ૧૯૨૮ માં માંડી વસીઆના નામને મળેસો.

ઉપરથી કયા સાલમાં બાળેલું તે મી. મદમદભાષ જાણતા કદો પરંતુ હું એટલું જાણું છું કે ૧૯૨૪ ના સાલમાં અપ્ટેમ્બર મહીનામાં મી. મુસા આકુરી કે ઉપતજાવા પેસા બદલ એક એક પેડ ૫૦ ની મી. આખા કાળના નામની બાળેલી અને તે એક મી. આદમ કાશ અને આપી મયેસા તે પેસા તેવજના કહેવાથી ૧૯૨૮ ના માર્ચ મહીનાની તારીખ ૧૨ થીના દીવસે મી. દસન એમાસીઆના ઉપર મે. કલથી આપેસા અને તેજ પેસા કજુ લાં છે. મની એવદરનો અર્થ મે પોતેજ આપેસો છે. એ મી. મુસા આકુરી એવું કહેતા દે. થ કે રોકકા પેડ ૬૦ થી પણ વખારે એમ. ઇ સીદાતને એટલે અને ચોતાને આપેસા તો તે તદન ખોડું છે તેમજ મી. મુસા આકુરી એવું કહેતા દે. થ કે ઉપતજાની લીસ અને કીસાજ તેવજના પાસે રહેસો નથી તો એ પણ ખોડું છે. ને વખારે ઉપરથી બાળેલું તે વખારે હું બકાર કંડીમાં રહેતો હતો પરંતુ તેજ અરખમાં હું આશ કામ અર્થે લકનીતમર્થ

Indian Opinion

No. 39—Vol. XXVIII Friday, September 6th, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂડી. અંગ્રેજી

ડીલીના ભાષે

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

રૂડી. "કાશીપાદ" રૂડી.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

SHAIKH HILAL & SONS

300 Pine Street

Durban.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

અંગ્રેજીના નામ દ્વારા સુધારા કરવા ઉપર.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

FREE SAMPLE COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Box 1610, Durban.

Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રેકર્ડિંગ "S" માટેના કપડાની જાણ કરવામાં આવે છે
સમગ્ર દેશના નેતાઓ અને પ્રસિદ્ધ લોકો છે અને
તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણે છે અને માને છે. રેકર્ડિંગ
"S" માટેના કપડાં રોડ કરે અને તમે સહજાપણે
વેચી શકો છો.

જો "S" ના
માટેની તપાસ થાય
તો અને કમ્પારિસનથી
ચેતના રહેશે.

સાલ એજન્ટો:

એચ. બેરપર સમીચ એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમિટેડ.

જાહાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, દરબન,
પાર્થિવજીવન.

વુડન બાકલ, રેબલ અને કીન્ટન અને

નવા પ્રાથમિક લીસ્ટ મંગાવો
ફેક્ટરી વેલ્સ એન્ડ આઈરો કોર્પોરેશન
બાવો કીડાવત શાખા ક.
લીસ્ટ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયરો જશે.

24 સ્ટ્રીટ, મંગલમ પુલ સર્વિસ સ્ટેશન બનાવી આપીને બાવો.

લખા:— L. MISTRY.

Phone 2868 P. O. Box 2526

Add No. 1 A Kori Street, J H Burg.

પ્રેસકે બાઈ, સી. આ. બાઈ એન્ડ કુ.ની સાથે એજન્ટીસબર્ગ

ઉત્તમ અરમ મલાલી વિગેરે

અમારે જાણી જાણી રહેલું નીચે તાળે અને સહાયથી
અરમ મલાલી, કોરિયાકર, દબર, અરયા, તેમજ
કેરીના અને લીમુનો લાભ આપનાર આપણે હમેશાં ઘોડા
મા જમાવે અમારી એટલી સાથે મળી શકો છો. આપો
ઉત્તમ માણ, તમે અરમ બનાવી શકતા નથી. એક જબન
મંગાવી બાઈ કરો. મંગલમ પુલ,

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484

Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫ કેસ, પાકતાં ફળ નં. ૧, ૩ -
૪૦૦. ફેક્ટરી (સી.આઈ.સી.) બાવો કેપટા
આઈરો. ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે અને વેલ્ડેબલ
સાથ વેચીને કરી સી. આઈ. સી. થી મેલકાવામાં આવશે.

અંતર્યામીક પાયાં

અંતર્યામીક	લીસ્ટ	મંગલમ પુલ	પાકતાં ફળ	ફેક્ટરી	ફેક્ટરી
પાક	૧૫૦	૧૫૦	૧૫૦	૧૫૦	૧૫૦
સા. આ. આ. આ. આ. આ.	સા. આ. આ. આ. આ. આ.	સા. આ. આ. આ. આ. આ.	સા. આ. આ. આ. આ. આ.	સા. આ. આ. આ. આ. આ.	સા. આ. આ. આ. આ. આ.

ફેક્ટરી	લીસ્ટ	મંગલમ પુલ	પાકતાં ફળ	ફેક્ટરી	ફેક્ટરી
૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫
૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫
૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫
૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫

Strawberry Growers!

ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે.

Strawberry Exporters!

ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે.

નાલુમ કોલ્ડન એન્ડ કુ. (પ્રાપચારક) લીમિટેડ,
૧૫ મંગલમ પુલ, જાહાનીસબર્ગ.

અમે ફેક્ટરી અને નાલુમ ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે અને
જાણી. ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે અને વેચાણમાં આવે છે.
વધુ માહિતી માટે નીચેના ફેક્ટરીમાં
પ્રત્યક્ષ કરો.

NATHAN COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED,
15 Diagonal Street,
Cor. Pritchard St. JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Telephone 1. P. O. Box 1,
Warmbaths, 1 var.

એ. આર. પટેલ

ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે.

ફેક્ટરી બનાવવામાં આવે છે અને વેચાણમાં આવે છે.
અમારા માટે ૫૨ પુરતું આપવામાં આવે છે
અમારે જાણી જાણી રહેલું નીચે તાળે અને સહાયથી

દીવાળીના તહેવારમાં તમારા મિત્રોને શું ભેટ આપશો? પ્રખ્યાત કેપીટનની ઉત્તમ મીઠાઈ?

DURBAN,

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

ખાસ દીવાળી માટે રેપેરીયક અઠાઇ તૈયાર થાય છે તેમજ તમામ જાતના કેક પાણી તૈયાર મળશે. અમારી મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકામાં અદ્યતન વખાણાયેલી છે.

આજ સારો ખાત્રીપૂર્વક અને પાંચ રતલથી વધારે લેનારને યુનીયનના કેક પાણી ભાગમાં પાર્સલ ખર્ચ લીધા વિના મળવાના આવશે.

જાણેત માલના પ્રમાણમાં વ્યાજબીસર રાખવામાં આવ્યા છે.

આંરકર સાથે પસા મોકલવા માદરજાની કરવી.

લખા યા મળેા:— આર. કે. કેપીટન,

માલિક: કેપીટન બાલ્કની હોટલ.

ફોન ૩૬૨૭.

કેપીટન મ. બાલ્કની હોટલ, ૧૬૮, ડરબન.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant,

દરેક જાતનું ફરક અને વેચવાનું સારું પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમિ. —

P. O. Box ૪૮૨, Durban.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant

દરેક જાતનું તાજું ફરક અને વેચવાનું સારું પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમિ. —

P. O. Box ૪૮૨, Durban.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS.

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GUTHRIE'S MUSIC SALOON.

P. O. Box 460

18A Macassar Arcade, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રાજના મ. ડી. મ. ગ. હારમોનિયમ અને તબલા
હવે પુરા પાડીએ છીએ મુજબીયા પ્રખ્યાત વારા
પાળતા, પેકિંગલ દરેક જાતના મીઠા અને મીઠા સુના હારમોનિયમો
આઈ સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય કશું બાકી નમણું. સુર પાળ
તોરે પણ મળશે. દરેક જાતના હારમોનિયમનું રીપેરિંગ કામ ખાત્રીથી
કરી આપીએ છીએ. લખા યા મળેા:—

આસલીયા મ્યુઝીક સલુન,

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૮એ મદરેસા આફેક, ડરબન.

Indian Opinion

No. 39—Vol. XXVIII. Friday, September 26th, 1930.

TRANSVAAL INDIANS PROTEST AGAINST ASIATIC BILL APPEAL TO WITHDRAW THE BILL AMEND THE GOLD LAW

PRESIDING at a mass meeting of the Indian community held at Oria's Picture Palace on Sunday afternoon under the auspices of the Transvaal Indian Congress, Mr. Cassim Adam severely criticised the Transvaal Asiatic Land Tenure Amendment Bill and stated in the course of his speech:

"We are here to-day to make our last attempt to persuade the Government to spare us the indignity and financial ruin with which the community is threatened by the Bill. It is not only with the voice of the Transvaal community that this appeal is being made. Our voices are reinforced by the voice of every Indian in South Africa and I dare to add strengthened by the sympathy of every Indian outside of the Union and by an influential body of non-Indian opinion, both inside and without."

The Indian question in South Africa is no longer one of strangers within the Gates. It is a simple question of fair and equitable treatment of a civilised people, who are lawfully here and who claim no more than the elementary rights of citizenship. We have made this country our home; to a very large proportion of us, it is the land of our birth—our homeland. What we claim is no more than equal treatment, reasonable opportunity to bring out the best of which we are capable, with which to serve as loyal citizens, the land of our adoption and of our birth. We have never shirked our duty to this, our country. No public ear has found us unresponsive, either in the matter of service or monetary contributions. We have endeavoured to show our worth. Our endeavours are met with the response that we are "coloured" and therefore must suffer the disabilities of the coloured. If only one matter, that of taxation, has any claim to equality, then we are equals only when it comes to paying. In other respects we are now to become outcasts, a community of lepers, whose every touch is tainted. We are, according to the Bill, to be expelled from towns in which we built our business to "locations" where we shall neither contaminate our European competitors nor yet encroach upon the trading monopoly in which we have hitherto shared. Such is the fate planned for us. Such will be the consequences if the Bill becomes law. But I would ask you to remember also that, quite apart from the Bill, Acts 34 and 35 of 1908, are an ever-present menace to our peace and security; and that while these statutes remain on the Statute Book, a sword hangs on our heads that any moment may descend and destroy us. We shall have no peace until these statutes are repealed or amended in so far as they affect us adversely. To that end we must also concentrate our every effort. We must labour to amend the Acts all of which constitute the brand mark of our alleged inferiority—no longer disgrace the Statute Book of a civilised State.

Continuing Mr. Cassim Adam asked: What

effective value can the Capetown Agreement have as long as these clouds upon our activities remain? That agreement purported to afford us fair and equitable opportunity for self-advancement, excluding political equality, to give us equality of opportunity so that we might rise on our merits and having proved our worth, ultimately take the place we were justified to take in the State of which we are part. How is this possible if we are to remain fettered by these laws? The spring of promise is tainted at its very source, and unless it is purified by this taint its waters must continue to poison instead of to refresh. Therefore it is that I urge that, bad as the Bill is, it is only an added evil to already existing evil. We have not only to resist the former, we have to cure the latter also. Only by doing this, shall we be safe and worthy of respect as a self-respecting section of the community.

The Bill may become law, but our further degradation it shall not accomplish. If we are to be ruined, then ruin shall be ours in honour, not in dishonour. We owe something to our self-respect. We owe a duty to our forbears. We refuse to acquiesce in the enslavement of our children in bequeathing them a legacy of helotage. Our lives are at the best but passing events, the richest of us must be parted from his possession sooner or later. Therefore, I for one choose the loss of both rather than submission to this final degradation and insult.

Mr. A. Christopher, President of the South African Indian Congress, urged the community to unite and act as one man and with one voice. They should as to the manner in which the struggle must be faced.

Mr. A. I. Kjee of Durban, the Secretary of the Natal Indian Congress, and Mr. S. R. Naidoo, Secretary of the South African Indian Congress, appealed to the community to work unitedly and wholeheartedly.

Mr. Moolje Patel, after dealing with the provisions of the Bill, moved the following resolution:

"That this meeting representing the Indian community in the Transvaal, and supported by the representatives of the Indian community of other Provinces once again prays that the Government will be pleased to consider the desirability of withdrawing the Bill, thereby sparing the Transvaal community from the degradation and financial ruin that must inevitably follow its passing into law, and places on record its emphatic protest against the measure as being wholly unacceptable and one to which they can never agree." This was seconded by Mr. Rasool Khan Patel and supported by Mr. C. B. Dossai and passed.

Thereafter Hajee Habib of Pretoria moved:

"That this meeting respectfully and earnestly appeals to the Government to introduce into Parlia-

[Continued on page 324]

AN EMERGENCY CONFERENCE

The executive of the South African Indian Congress was held in Johannesburg last Sunday. In view of the serious position that has arisen out of the proposed Bill, an Emergency Conference of the South African Indian community was held on the 5th and 6th October 1930. The Indian community of the Union will surely welcome this decision. In the last session of the Union Parliament the Minister of the Interior has promised to the House of Assembly to re-introduce the Bill as it stands. It is as clear as broad day light that if the Bill becomes law the whole of the Indian community of the Transvaal will be totally ruined. A mass meeting of the Transvaal Indian community was held under the auspices of the Transvaal Indian Congress on Sunday last at Johannesburg to protest against this Bill. The meeting was represented by the delegates from various parts of the Province. We publish the full report of the proceedings of the meeting in this issue elsewhere. It can be said from the presidential speech and from the resolutions passed that the Indian community is realising seriously the threatened ruin of their financial position and of their right to trade in general. The first two resolutions that have been passed by the meeting are very important. We commend these two resolutions to every self-respecting Indian in the Transvaal. The first resolution urges the Union Government to consider the desirability of withdrawing the Bill altogether and places on record its emphatic protest against the measure as being wholly unacceptable and one to which the Indian community can never agree. The second resolution is equally important. It earnestly appeals to the Government in the name of the Indian community to introduce into Parliament at the earliest possible opportunity a measure whereby Acts 34 and 35 of 1908 be amended and the disabilities they impose upon the community particularly those under sections 130 and 131 of the Gold Law be removed. These sections of the Gold Law materially affect the trading rights of Asiatics and prohibit them from residing on or occupation of proclaimed

ground. These Acts were passed in the year 1908 when the great struggle of passive resistance was going on in the Transvaal. Mahatma Gandhi in the year 1914 had written a letter to Mr. Gorges the then Secretary to the Minister of Interior to the effect that his countrymen had asked him to include in the programme of passive resistance these two Acts and the Law of 1884 and other licence laws of the different provinces. But he said he was unable to comply with their wishes, but he reserved the right of his countrymen to raise at some future time the question of the amendment of these various laws so as to give them full rights of residence, trade and ownership of land. In a farewell message to his countrymen he assured them that the settlement arrived at does not preclude them from agitating against these Acts. These laws should have been amended long ago to remove the disabilities they imposed on the community. Instead the Union Government even after the Capetown Agreement have thought it fit to bring in this Bill which threatens to bring disaster to the whole Indian community of the Transvaal. It is definitely against the spirit and letter of that 'Gentlemen's Agreement'. This Bill has created a similar position in the Transvaal to-day as it was created by the introduction of the Areas Reservation Bill in the year 1924. We definitely say that the Capetown Agreement will merely be a scrap of paper if this Bill becomes law. In that event the sooner the Agreement ends the better it is for the community. We urge the Government of India through their Agent Sir Kurma Reddi to seriously think over this vital question and take a very strong action immediately. The Emergency Conference we have no doubt will seriously move in this matter and we hope it will give a right move to the Transvaal Indian community. The Transvaal Indian Congress has sent an urgent invitation to Mr. C. F. Andrews who is at present in India with the India's greatest poet Sir Rabindranath Tagore, to come to South Africa with a view to help the Indian community. We hope Mr. Andrews will once more come to the rescue of the Transvaal Indians.

NON WHITE'S HELOTAGI

Nok Latin proverb says that 'Firmity is better than flattery'. Our people have tasted of both. When our lives and substance were wanted, we were, 'jewels of the Empire', 'His Majesty's faithful Indian subjects'. Now that the 'brightest jewel in the Imperial Crown' seeks us long promised share of Imperial sunshine, its demands are met with stern disfavour and the conventional arguments of brute force. Fine phrases, uttered with the tongue in the cheek! Fine principles cast to the four winds and counting as nought when opposed by vested interests, official and non-official! Still, better so. Anything is better than pretence, the professed enemy is always preferable to the false friend.

Here in South Africa, we do at least know where we Indians stand. Mr. Grobler has just told the world and us, so that there need, henceforth be no misapprehension, as the place allotted to us in this portion of His Majesty's Dominions. Of course, we were not speculatively referred to, but as had already been intimated, ruling as we do under the non-European i.e. colour bar, we are doomed to share the fate of the other unfortunates to whose complexion our own skins would appear to approximate. We are grateful to Mr. Grobler for his refreshing candour. Mr. Grobler's honesty is welcome far more welcome than the make-believe friendship and professed camaraderie, that have, when tested, proved to be a delusion and a snare.

Not that we accept the position assigned to us. We dispute with every fibre of our being the proposition that "White" is synonymous with privilege and "Non-White" with helotage, we contend that the proposition is a self-evident outrage upon every accepted ethical principle.

Emergency Conference Of The S.A.I.C. In Johannesburg

An executive of the South African Indian Congress was held in Johannesburg over the week-end, representatives from the different provinces were present.

In view of the gravity of the situation it was resolved to hold an Emergency Conference of the South African Indian Congress in Johannesburg on the 5th and 6th October 1930.

It was also resolved to affirm the invitation ex-

pressed by the Transvaal Indian Congress to Mr. C. J. Andrews to come out to South Africa to deliver the Robert Lyndall Lectures at the University of the Witwatersrand.

The importance to the Transvaal community of the decisions of the most far-reaching body will be decided upon.

Thirty delegates each from the Natal, Cape and Transvaal Indian Congresses have been invited to attend, as representing the Government of India.

Agenda:

- (1) Transvaal Asiatic Tenure Bill.
- (2) Immigration and other matters arising out of it.
- (3) Educated Indians question.

From The Prison Cell

Mahatmaji On Truth And Non-violence

J. C. Kumarappa writes:—

Both Gandhiji and Kailashabhai are well. Gandhiji has been requested to expound each week in his general letter one of the eleven principles on which the Satyagraha Ashram at Sabarmati is founded. Accordingly he has agreed to give a discourse each week to be read at prayer time at the Ashram. We may remind our readers that the principles referred to above are (1) Truth, (2) Non-violence or Love, (3) Chastity (or Brahmacharya), (4) Control of the senses, (5) Poverty, (6) Physical Labour, (7) Swadeshi, (8) Fearlessness, (9) Removal of Untouchability, and (10) Non-attachment. We propose to translate and abridge these principles and publish them each week for the benefit of our readers as well. In this week's letter he deals with the second in the series non-violence or love and we give below an abridged version of it.

The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration. The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration. The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration.

The full realization of Truth through non-violence is the only way to the attainment of the highest good. The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration.

Choice Of Methods

After Truth, consistency is the next most important thing. He who suffers the least pain that best his path or should he force his way through the path of non-violence. The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration. The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration. The path of Truth—non-violence is straight and consequently narrow. The rope of Truth—non-violence is not to be broken. The danger lies along with great concentration.

Indians Must Create Trouble Says Sastri

London, Aug. 5.

Constitutional Government in India was on a firm basis and nothing can shake it, not even the No-Co-operation movement, declared Mr. Sastri speaking at the Liberal Summer School, Oxford. He said that the educated classes in India believed that in no arrangement to be made to lay the

now seemed to be British institutions.

The events of the

not be misplaced. The Simon Report is because it gave the Provinces what it withheld from the centre. Mr. Sastri declared that a real Central Parliament should be established.

Trouble Essential

Mr. Sastri said that the Irish would not have won Home Rule if they had not made trouble. Without trouble there was no advance. He expressed the opinion that trouble now being made in India was not of the right kind, but to make trouble of some sort was essential.

Mr. Sastri strongly attacked the whole Federal ideal. He said that to seek to split Indian patriotism into series of provincial patriotism was to destroy Britain's best works in India. Mr. Sastri repudiated the analogy of India and Europe and said that India was already more of a real unit than He concluded with an impassioned recognition of India's right a

Indian Traders And White Farmers

To the Editor of *The Star*.

Sir,—The following resolution was recently passed by the Transvaal Agricultural Union:

That the comparatively small numbers of Indians repatriated are not of the merchant and trading class which constitutes the chief danger to our white civilisation, and urge the Government to help the white subjects by protecting them from unfair competition of a lower standard of living and enforcing the agreement with the Indian Government.

The second part of the resolution is a help to the poor whites. It is satisfied to sell his goods on a small profit, whereas the white trader is never satisfied unless he makes a profit of from 75 to 100 per cent. In the words of the poor whites he wants to become rich in one day.

Further, the Indian trader has given a large amount of credit to the farmers on a long term loan, without charging any interest on overdrawn accounts, whereas the white trader is charging interest to an extent of from 15 to 35 per cent. Most of the Indians have lost thousands of pounds among the white community on the plateau and have been forced to go bankrupt through this credit business among the white community in general.

Who has helped the farmers and their so-called white civilisation? Nowadays if an Indian goes to his white clients to request payment of his debts he will receive the reply, "Go to h—," or "You can do what you like." This same ungrateful member of

the white civilisation dare not reply to the white trader in this manner for fear of losing his farm or arrested, which the white trader will not hesitate to put into effect, and which the Indian is incapable of doing.

I am inclined to support the T.A.U. for its resolution regarding the repatriation of Indian Indians provided they give us a reliable security for the debts due to us by their white brethren, which run to thousands of pounds. Then we are prepared to be repatriated, leaving the poor whites to groan under the white traders' oppression.

MAHOMED BADICK.

Suspension Of Wages Act?

Bringing Pressure To Bear

Determined attempts are being made by employers, in some instances the employees are assisting, to secure the suspension of the Wages Act. Many

have been thrown out of employment as the operation of this Act, and the financial which the country is experiencing has its unfortunate results in some respects.

The Minister of Labour, Mr. H. W. Wilson, O.B.E., has received several deputations in this connection. It is not thought likely, however, that the Government will suspend the operation of the Act as this is legally impossible.

Petitions have actually been signed by employees who have expressed themselves willing to work for smaller wages than those laid down by some of the determinations. People are now being thrown out of work as employers find it impossible to pay the legal wages. The hairdressing, sweetmaking and confectionery trades, shop assistants, and even employees in the printing industry, are affected.

Judiciary Matter

I was told yesterday that people had been discharged from all these trades because, with decreased profits and a decreased turnover, employers could no longer afford to pay the wages demanded by the Wages Act. The position of the Government is extremely difficult in this connection as, once a Wage Determination has been made, the matter is really out of its hands and becomes purely a

capt may be made next to the Wages Act in most cases to be given every six

he and the employee soon reaches a stage when he, or she, is no longer in a position to pay the wages that have to be received. Employers

prefer to start new assistants and to discharge those who have been in their employ for a number of years. This is the position to-day and many qualified assistants are now looking for work.

The prophecy of the late Mr. J. W. Jagger in relation to the Wages Act therefore, has been amply fulfilled. Mr. Jagger warned the Government that the provision of cheap and automatic increases would react unfavourably on employees in times of depression and that unemployment would be caused. His gloomy forebodings was ridiculed at that time, but they have proved true to such an extent that qualified assistants in the various trades mentioned often pretend to have had no previous experience simply in order to gain employment.

The Government is seriously considering the matter, but no official information as to its intentions can be obtained — *South African Mercury*.

News Of Independence Struggle In India

250 Injured In Bombay

Calcutta, Friday.—Persistent and vigorous picketing by women congress volunteers caused serious disturbances in Bombay yesterday. Repeated charges were made by the police to enable voters to reach the polling booths.

Two hundred and fifty people were injured, and over 100 women and 15 men were arrested.

The situation became so serious that one candidate withdrew, three other candidates being returned unopposed.

Further charges were necessary to disperse the crowds. Only 1,300 voted out of an electorate of 40,000.

Seven hundred women pickets surrounded the Town Hall, exhorting those who wish to vote, mostly Parsis and Christians, to refrain. As the women were arrested they were replaced by others.

Armed mounted and foot police were called out. At the conclusion of the polling the police released the women picketers, but detained 30 male volunteers.

Gloomy Views On Round Table Conference

Calcutta, Sept. 19 Europeans and Indians here are making no secret of their belief that the round table conference in London will end in failure, because, they say, the different communities and different atmospheres of life which will be represented will never be able to agree on any point and will end by quarrelling.

It is generally stated that Mr. Subhas Chandra will lead the Indian delegation. Most shades of Indian opinion agree that no better spokesman could be made. Nevertheless, the selection is somewhat unpopular.

Congress critics especially, while admitting that Mr. Subhas is a capable Indian nationalist, hold that he is too young to speak on Indian Government problems.

The selection of three delegates to represent British commercial interests in India have not met with the approval of politically minded Europeans, who view the selection with real misgiving. Europeans are thinking that none of the three delegates can hope to hold his own in debate with the acute intelligences by which they will be surrounded.

King To Open Indian Round Table Conference

London Sept. 19

The King Emperor, it is understood, will open the Indian Round Table conference in London at 10.30 on Nov. 10. The exact date depends on the decision of the Imperial Conference. Mr. Ramsay MacDonald will be chairman. The other English members have not yet been announced as the Labour Party is waiting for Mr. Baldwin's return from Aix-les-Bains before announcing their nominees.

The conference, it is understood, will be so organized that it divides into various committees, and the public will be able to follow the proceedings. A fairly hopeful feeling prevails in London concerning the deliberations of the conference. The great weakness is, of course, the absence of any Congress representation, but, on the other hand, it is doubtful if the authority of Congress is growing among Indians in India.

Heavy Casualties In Village Fight

Nagpur, Sept. 19—Four hillmen were reported to

have been killed and 10 wounded by the police who fired on a mob of hundreds in a village near here. The hillmen had attacked the police with lathis and stones in an attempt to rescue some of their tribe who had been arrested.

Deputy Inspector General of Police has gone to the scene with reinforcements.—Reuter.

Invitation Not Accepted

Diwan Chaman Lal, founder of the Indian Trades Union Congress, has declined the Viceroy's invitation

to attend the

Transportation For Life

Calcutta, Thursday.—Dadasaheb Chaudhar Majumdar, aged 28, the law student who was charged with conspiring with the late Muzaffar Khan to kill Sir Charles Tegart, the Police Commissioner, was today sentenced to transportation for life.

It was reported that two bombs were recently thrown at Sir Charles Tegart's car in Calcutta. He was not injured, Gupta, one of his assistants was killed by fragments of the bomb.

Bomb Factories In Punjab

Calcutta, Sept. 19.—Two more bomb factories have been discovered in the Punjab, and four hundred bombs, several empty shells and a quantity of other materials have been found hidden in kerosene oil tins on the way to Calcutta.

Police raids have resulted in several arrests, including a Hindu woman, over 50 political prisoners, sent from Gujarat jail to Multan jail.

A crowd gathered at a large crowd that the police were obliged to take them back to the Gujarat jail, where the officers refused to re-arrest them and they spent the night in the police lock-up. Next day they were released, but arrested the next day by pulling the alarm cord from a train, thereby delaying the express.

The police are powerless, because no law exists to deal with political prisoners indulging in such outrageous behaviour while being taken to jail.

Women Extremists Sentenced

Calcutta, Sept. 19.—Mrs. Hansa Mehta, president of the Women's War Council, was sentenced to three months imprisonment for sedition.

A 19-year-old girl, was also sentenced to three months imprisonment, while three male members of the "war council" were each sentenced to four months imprisonment.

Our Letter From India

Germany's Bid For Indian Trade

Germany has come into existence with a new policy. It will try to capture the Indian market for German goods of every conceivable kind.

London formed by over 200 firms with the main purpose of selling goods as they can to India and of buying

for consumption on the spot.

Mr. T. W. Barker, the Director of the

the Export-Import came to India in January this year and after a careful and scientific study of the Indian market and to his industrial needs decided to deal liberally with a group of Indian business men in the textile exports in Bombay, who were striving to develop Indian industries and to explore foreign markets, other than British. He has approached many Indian capitalists and business men and discussed his schemes. Several have approved of them, and promised to support any schemes undertaken by him. It is understood that he has also succeeded in inducing several Indian princes to adopt his industrial scheme.

Until such time as these industrial schemes are started in earnest, it is necessary to lower the various articles and commodities that she requires at comparatively cheaper rates.

Indian Merchants On Present Situation

There is a feeling of delay in an early settlement of the Indian question leading to increasing dissatisfaction in the minds of the Indian people towards everything British, was envisaged by Mr. D. P. Khosla when presiding at a meeting of the Indian Chamber of Commerce in Calcutta.

Boycott of British goods, said Mr. Khosla, has been very conspicuous this time, and is increasingly entering the mind of women and children and also the villagers. This time the Indians have been taking a very active part in the campaign—a fact which is unprecedented in the history of this country. These are symptoms which British administration should not ignore. Even if by repression the political agitation can be suppressed, such repression can only be temporary. The only remedy of the situation for the permanent benefit of Great Britain and also of India is an early settlement of the political question to the satisfaction of this country.

Indian trade is affected not only by the world depression and the fiscal and currency policy of the Government but also by the clash between the rulers and the ruled on account of the latter's determination to win freedom for the country. Unless there is a settlement between the Congress and Great Britain, there are no visible signs that peace can be restored which is the necessary foundation for building up trade and industries and the entire of prosperity for the people.

It has been said by responsible authorities that Dominion Status is what the British Government in India, and that if at the Round Table Conference opinion is unanimous as regards the powers to be given to India, such recommendations would be the basis of the proposals to be submitted to Parliament.

If it was the intention of Great Britain, he failed to see why the authorities should have any hesitation in announcing that at the Round Table Conference a scheme of Dominion Status would be framed. In this regard the Congress was only making a claim which was in consonance with the demands of all the political parties in the country. The distrust of the Congress gained strength from the speeches made by prominent members of the Opposition Parties in England. "Hosche" and "Wester" like those of Mr. Churchill could not but have a demoralising and deterrent effect on the minds of the "rulers" of this country in valuing the promises made by His Excellency the Viceroy and others that the proceedings of the Round Table Conference would be carried on in a spirit of Indian lines to India.

As to the intention of the Labour Party and the two sections of the Opposition in England to give India a constitution which is agreed on by all the parties in India, the simplest, the quickest and

most powerful course is to announce that at the Round Table Conference a scheme for Dominion Status will be framed. In that event all causes for distrust and suspicion will be out of the way. The path will become easier for give and take as between Britain and India for the adoption of safeguards during the transition period.

Drastic Action Against Local Bodies in Bombay

In a general circular issued to all local bodies and municipalities which have shown sympathy towards the civil disobedience movement, the Bombay Government desire to remind them that they have been created not only to train the people in the art of local self-government but also to relieve Government of the direct administration of certain matters of mainly local interest. Local bodies are, therefore, an integral part of the system of administration. That system can only continue to function if the various subordinate authorities on which administrative duties have been devolved work in harmony with the Government and co-operate with it in carrying on the administration.

Recently a tendency has been observed on the part of some local bodies to support or publicly express sympathy with the advocates of civil disobedience or the promoters of movements directed against the authority of Government.

The Government wish to make it clear that it will be impossible for them to continue to afford assistance from the public revenues to local bodies which commit themselves to lines of action which are likely to seriously affect those revenues or withhold that loyal co-operation with the Govern-

ment which is essential for the smooth running of the work of general administration must suffer.

They are most reluctant to curtail in any way the benefits given through local bodies, which the public depend on, but if in any case action becomes necessary they hope that the electorate will understand that it is in consequence of returning to local bodies persons who are likely to commit them to objectionable courses of action.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 326)

The question of segregation was examined by the Commission in the "Transvaal," to which I was attached. It was a very neglected and important question. (Hermiston), "appalling" (Vrededorp) and elsewhere "found the inhabitants crowded and huddled together in small hovels amidst indescribable filth and leading a most insanitary mode of life," the Commission remarked that the result of their inspection "was not such as to inspire confidence in a general policy of segregation" (paragraph 121 of report). In fact, "any attempt to enforce compulsory segregation would result in failure and lead to a resurgence of the passive resistance movement." In paragraph 224 the Commission concluded that it was not possible to support the policy of repression which was advocated by some of the witnesses. Indiscriminate segregation of Asiatics in locations and elsewhere would result in eventually reducing them to helotry. Such measures, apart from their injustice and inhumanity, would result in a resurgence of the passive resistance movement. The result of that Committee's deliberations the Cape

Town Conference just and segregation was abandoned. It is impossible to reconcile the proposal that Asiatics should be segregated with the spirit of the Cape Town Agreement, the "upliftment" portion of which envisages the raising to "western standard of life" of domiciled Indians who are prepared to conform thereto. It is to be remembered that the Indian has no municipal vote, —no power to influence municipal administration. It follows that, for all that the Indian could do to prevent it, the pressure which now impels municipal authorities to demand the establishment of Indian locations would almost certainly compel those authorities to neglect them when established. I do not mean to imply that the neglect would be intentional, but when it came to spending money on Asiatic locations, what town councillor is going to support that? Much could be said on this subject of segregation,—on the horror and shame which the mere proposal excites among Indians in this country and among all classes and races in India. If the argument is pressed no further in this statement it is because the proposal hardly arises out of the terms of reference; the topic would not have been mentioned but for the fact that from the municipalities themselves a demand has been made.

58. For the same reason, namely, that the Terms of Reference do not appear to call for it, it has not been thought necessary to deal with other proposals threatening the Indian's present right to lease (though not to own) fixed property anywhere in the Province except on "proclaimed land" and in townships which have contractual restrictions. The proposal to define "fixed property" so as to include in that term leases for a term exceeding ten years would seem to be an interference with the Indian's present rights in the matter of leasehold for which no warrant or justification has been given.

59. In conclusion, I would earnestly request the Committee, in considering the difficult questions before them, to bear constantly in mind two things. The first is that from the early days of the present century the Indian in this country and the Indian Government have been on the defensive. In India here have acquiesced in, and the Indian Government have agreed to, measures of restriction in one direction and another with one object in view always—to secure fair treatment for the Indians already here. These are the very words of Lord Elgin when, as Secretary of State for the Colonies in 1903, he urged upon the British State for India acceptance of Lord Seaborne's proposals for the restriction of Indian immigration into the Transvaal. It was in this way that the Government and people of India reconciled themselves to the Union Immigration Restriction Act of 1913. Speaking of this Act at the Imperial War Conference of 1917 General Smuts, on behalf of South Africa, said "The fear which formerly obsessed the settlers there has been removed the great principle of restricting immigration for which they have contended is in our Statute Book with the consent of the Indian population in South Africa and the Indian authorities in India and, that being so, I think that the door is open now for a peaceful and statesmanlike solution of all the minor administrative troubles which occurred and will occur from time to time." The restrictions on land ownership by Indians in the Transvaal were specifically mentioned in Lord Bitch's Memorandum presented to the Imperial Conference of 1918 in year of Reciprocity Resolution. In accepting the Reciprocity Resolution on behalf of South Africa

Mr. Barton said, 'As far as we are concerned in South Africa, we are in agreement with this Resolution, and also with the proposal referring the Memorandum to the consideration of our Government and we will give it the most sympathetic consideration we can, certainly.' Understandings and undertakings of this kind the whole history of the existing restrictions on Indians—entitles the Indian community to look for consideration at your hands. Your responsibility with regard to them is, I would most earnestly submit, greater, not less, than that of the Government of India. I leave it to be your special care.

(To be Continued)

FOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Orange, Nectarines, Mandarines and Lemons situated in large garden.

INSPECTION & CASH OFFER INVITED.

Apply T. SHEBARUTH,
Escombi Store,
V. a TONGAAT

As White as a Sheet.

"As white as a sheet." How often one hears a mother remark about the girl who has become anemic! Not only does the anemic girl grow deathly pale, she suffers in other ways. Wretched headaches afflict her, she gets palpitation, her back often aches while languor and weakness make her

Languishing anemic girls should find that it is the deficiency of iron in their blood that causes this. To acquire new, rich blood there is but one way—Dr. Williams' Pink Pills.

As the blood is made rich and red by Dr. Williams' Pink Pills, the flabby appetite becomes normal, head aches and backaches disappear, lassitude gives way to vigor, and life becomes a joy.

DR. WILLIAMS' PINK PILLS

Of any dealer, or direct from Dr. Williams' Medicine Co., P. O. Box 604, Cuyahoga Falls, O., for one bottle, or six for \$4.00, post free.

Self-Restraint

VERSUS

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

ਉਤ੍ਤਿਅਨ ਆਪਿ ਨਿਅਨ.

ਪ੍ਰਤੀਤ ਰਹੇ ਅੰ.

हीनीकस, शुक्रवार, तारीख २६ सप्टेंबर १९३०

24 34

સાવધાન, તમારો મૃત્યુધંટ વાગી રહ્યો છે!

[illegible]

કર્ન કે "મારા દેશનુજો ભુદા ભુદા પ્રાંતમાં લાઇસન્સને
લખના જે કાયદા છે તે વિશે તેમજ ટ્રાંસિવાલનો મૌલ્ત હો,
ટાઉનશીપ એક્ટ અને ૧૮૮૫ ના બીજા કાયદા વિશે બીજુલ
અસંતોષ છે. જે કાયદાઓને સરકારે જોવી રીતે સુધાર્યા
નથી કે તેથી તેમને વસવાટના, વેપાર અને જમીનના માલિક
બનવાના પુર્ણ હકો મળે, અને તેથી તેમને અસંતોષ છે.
અહીં વસતી હોદી પ્રબળને કહેરીઓના સુપુર્ણ હકો ન આપ
વામાં આવે ત્યાં સુધી કેમને પુર્ણ સંતોષ તો થવાનો નથી."
આ સોનેરી કાયદો ૧૯૦૮ ની સાલમાં પસાર થયો. બારથી
તેનો અમલ થયો નહતો. સન ૧૯૧૬ ની સાલમાં હોદી
કેમને ઇન્ફર્મરેડેપરવાળા ખી. ફાફુની મારફતે જે કાયદા મુજબ
સત્તાવચ્ચમાં આવી અને સન ૧૯૧૬ નો કડ મો કાયદો પાછો
હોદી પ્રબળના કપાએ એકાગ્રવામાં આવ્યો. તે વેળા પશુ
ટ્રાંસિવાલની હોદી કેમને વખત વિરોધ ઉઠાવ્યો હતો અને અગતી
જનરલ પાસે જે કાયદાને સંમતિ ન આપવાની વિનંતી કરવા
કેમનું પ્રતિનિધિમંડળ બધું હતું. આ સર્વ વિરોધ છતાં
૧૯૧૬ ની સાલનો કડ મો કાયદો પસાર થયો. જે કાયદામાં
તે સાલના મે માસની ૩૧ થી દારીખ સુધી જેઓ સોનેરી
લતામાં વસીને વેપાર કરતા હોય તેને, તેના વારસોને અને
જોકે, ૧ સરકારી આપુ આ કાયદો કયા પછી પશુ સોનેરી
વિસ્તારમાં સરકારે સન ૧૯૨૮ ની સાલ સુધી વેપારમાં લાઇ-
સન્સે આપ્યાં હતાં અને તેમને વસવાટની છુટ આપી. હવે
એકાએક સરકારે જનરલ બર્થ આ નવું એક્શિવાટીક બીજ નકાલ
પાડી આપી કેમને ફૂક સમયમાં નાક કરી નાંખવાની રાજ-
નીતી મારજુ કરી છે. આ ઉપરાંત નોરવુમાં એક સ્ત્રીનાની
કંપનીને જમતો જે ચુકાદો આપાધીક જાનજમેં આપ્યો છે તે
ચુકાદાથી ટ્રાંસિવાલની હોદી કેમને આચુક નાક થઇ અમે
કે એ રપજ છે. પાર્લામેટમાં સીમેક્ટ કમીટી નીમતી વેળા
કેક્ટરે ખબરને જે બ.પજ કર્યું હતું તેમાં તેણે રજાંખું હતું
કે જોરાનીલ-એની સુનીસીવાલીટીએ હોદીમેના લાઇસન્સો
એવું કારજુ જાણવી અટકવી રાખ્યાં કે સોનેરી લતામાં
ટાઇટલ કીડેની અર ન્યાં કરવ હોય કે એક્શિવાટીકો
ખીજલને કપાએ જોમવી શક નહિ ત્યાં લાઇસન્સ માટે
સર્ટીફિકેટ ન આપવાની તેની ધરજ છે. કાઉસીમે પોતાના
વજીહે ના અભિપ્રાય લીધા તેમાં તેમણે જણાવ્યું કે કાઉસીમે
જે રજ છે, ડેાહટર અથાને સરકારી વજીહેનો અભિપ્રાય
લીધો. તેઓએ અભિપ્રાય આપ્યો કે કાઉસીમે સર્ટીફિકેટ
અ.પવ.ની ના પાડતાં અધિકર નથી. આપની પાઠમાં આપા-
ધીક જાનજમેં હમણા જે ચુકાદો આપ્યો તેમાં જે નીચાંજ હવે થઈ

કામદાન એવા છે કે આપણે સહિસકામત રૂઢી કાઢીએ જ નહિ. આ કામદાનો અર્થ સુધી કામદા પેટીનો ઉપર છે તો સુધી તે આપણા માથા ઉપર લગવાર તરીકે જાહેરમાં કરતે અને કોઈ પણ ખર્ચ તે આપણા માથા ઉપર પડી આપણે નાશ કરી નાખશે. આ સુધી આ કામદાનો રદ નો થાય માં તેમાં સુધારો ન થાય તો 'સુધી' આપણી સહિસકામતી જેવું નહિ. અને આપણા સર્વ પ્રયત્નો એ કામદાને રદ કરાવવા ના સુધારવા માટે જ રહેવા જોઈએ. એક સુધારેથી મરકારના રાજ્યમાં કામદાની પેટી ઉપર આવા કામદા દેવામાં ન જોઈએ કે જેને સહને આપણી માનદાની થાય છે એટલું જ નહિ પરંતુ આપણે એ રદવાની જાણ પામી રહ્યા નથી છતાં જીએ

કેપટાઉન એમીમેન્ટ ડું કામદા?

આપણી પ્રવૃત્તિ ઉપર આ સુધી આ કામદાઓના અંધન પડ્યા છે આ સુધી કેપટાઉન એમીમેન્ટની મંજૂરી પણ શી છે? તે એમીમેન્ટમાં આપણને રાજકીય સમાનતા આપવાની વાત નથી પરંતુ આપણે આપણા પ્રવૃત્તિથી સ્વપ્રમાણ કરી કહીએ તે માટે આપણને તક આપવાની વાત છે. આપણને સમાન તક મળી જાય તો આપણા સહયુક્તિથી આપણે આમજ વધી કહીએ અને આપણી કામદાત આપણે સિદ્ધ કરી આ દેશના રાજ્ય વહિવટમાં પણ આપણે. હવે આપણની કામદા પાડી કહીએ આપણા અવ કામદાન અંધન, અંધ જાણી રાખવાના હોય તો આ પ્રમાણે રદી રાતે સંભવિત અને વચનનો ઝગ જે હવેનો દાખો દેવામાં આવેલો છે તેને છુટો પડેલા સુધી દેવામાં નહિ આવે અને તેના પાછીન સ્વચ્છ રાખવામાં નહિ આવે તો તેમાંથી જે રજા પ્રસરે અને તેથી હું આશ્ચર્યગ્રસ્ત દર્શાવું છું કે આ નવું એક્સપ્રીસ બીજા અસલ અસલ છે એટલું જ નહિ પરંતુ જે આમજા દુષ્ટ કામદાઓ છે તેમાં જો વધારો કરે છે. આમજા કામદાની સામે આપણે ચલાવું છે એટલું જ નહિ પરંતુ આ પાછળનાન પણ સવારનો જોઈએ. આ આપણે કરી કહીએ તો આપણે એક રવાની કેમ તરીકે માન પામી કહીએ. આ બીજ કામદો બનાવવાના રહે તો બને. અને આપણો જો નાશ થયેનો હશે તો તે અપ-માનજનક રીતે તો ન થવા દેશ. નાશ થયો હોય તો તે મારાં હોઈ રીતે થા દેશે. આપણા અંધન રાજ્ય કુલ માન. વારસો સોપી જવાની આપણે ના પાડીએ છીએ. આ કામદા તો આવે છે અને અંધ છે. આપણામાંના મીમાંતમાં મીમાંત હોય તેમજ પણ એક વિશ્વ પોતાની દેશત જાણવાના તો છે. આ તેથી આ મહત્ત્વ અપમાન અને અધીર્મતિ રહી કરી તેના કરતાં કામદા અને પેટી સુધારવા એ જાને એક સહન કરવાનું હું પર્મક રૂં છું.

મી. એ. કીરોડર

સા. આ. ઇ કોમિશના પ્રમુખ મી. એ. કીરોડરે કોમિશનની કોઈ કામને અધીર કરી કે આવા કારે સહીર પ્રસારે કોમે આંજ સાધવું જાણ્યું અને એક અવાજે બનાવે બેઠાવું જાણ્યું

મેસર્સ કાન્ડ તથા એચ. આર. નાઇક

મેસર્સ કાન્ડ તથા એચ. આર. નાઇકને પણ નાને એકમ મળ આ મને ખરા દીક્ષી કાર્ડ કરવા અમક ક્યો કતો.

કરાવ ૧ હો

આદ મી. મુજા પટેલે કરાવ રજુ કર્યો કે કોમિશનની કોઈ

કામની આ સભા જેને અન્ન પ્રાંતના કોઈ કામના પ્રતિષ્ઠિત અને પણ રૂં ને અગતી એક વાર કોઈ નામ મુજા છે કે આ બીજને પાકું ખેંચી લેવા વિશે તે વિચાર કરે આ બીજને કામદો બને તો આખી કોઈ રાખે તોથી આખી વિનાશ થાય એટલું જ નહિ પરંતુ આમની અંધ મતિ થાય છે. તેથી આ અમજા બીજની સામે તે પાછાને સખતમાં સખત વિરોધ દર્શાવે છે અને બીજના કામ અંધ પણ સ્વીકાર કરતો નહિ. મેસર્સ રમજામાં ખરેખર તમા કોઈ બી. દેશમાં આ કામદો રૂં આપણે કતો અને તે વસાર થયો કતો.

કરાવ રૂં હો

કોમિશના વાજા મી. કોઈ દર્શાવે બીજને કામ રજુ કરે કે આ સભા અમદ અને સન ૧૯૨૭ મરકારત અમજા મુજા છે કે નવું પડતીજ નો પલામટા સન ૧૯૦૮ નો મેસરો અને કોમિશીય એક્ટને સુધી રવા કામદો આપણે અને આ કામદો કામદો કારે જે મુજા, નામદા આમની રૂં, ખસ કરીને કોઈ લોની કેમ ૧૯૦૦ અને ૧૯૧૧ મા તેના કારી. આ કામદો મી. અંધન મી. મુજા પડત નમ. રૂં હો ૧૨૫ નો અમ અર્ધ ૨૬૦૫૦૦ રૂં આપણે રૂં ૧૦૦૦ સનુપત રૂં ૧૦૦૦ સુધી કા.

કરાવ રૂં હો

મી. મુજામાં બી. ખરેખર મી. કરાવ રજુ કર્યો કે કોમિશના કોમિશન કોમિશના અમજા કોઈ મુજા કોમિશનના આ અંધર સભા કોમિશન એક અંધ અંધન મી. અંધન અંધી સા આર. આમજા અમદ અપે છે અને કામદોમાં કામદો એકીય કીક બીજ કામદા એકીય છે અને તેન બીધે કામદો સામે અંધર પરીસ્થિતિ અંધરને કોઈ રજુ છે તમ કામદાન ખરેખર અંધર મુજાવામાં આવે છે. આ કામદો વીરીનીમીઅન મી. એ. મદમદે તથા અમજાના મી. કમમાન કોમિશન તથા મી. મદમદ મુજાને રૂં આપણે તે વસાર થયો કતો.

કરાવ રૂં હો

મી. કામદાન વી. પડત મી. કામદાન કર્યો કે અંધની સભામાં 'પસાર' થયેલા કારાવો મોજા રજુ મુજાવામાં આ સભા કોમિશનીને સંતા આવે છે. આ કારાવને મી. મુજામાં કુવાંદીમાં અને સ્પીક વાળા મી. અંધને રૂં આપણે કતો, ખાદ સભા વિસર્જન થઈ કતો.

આવતા અંક ઉપર મુજાવી

મદાતમાં મધીજની અંધનીને રાજીદ આપણે કોમિશનીસ-જાર્જી પડીદાર મોસાપડીને મોસલી, આપણે છે એ અંધ સંજાને અંધ અમારે કોમિશની સાથે આવતા અંક ઉપર મુજાવામાં પડ્યો છે.

મી. કોમ કોઈ મોસાપડીને સ્વરાજ્ય મુજા કરી મોસલી આવે છે તે કોઈ પણ આવતા અંક ઉપર મુજાવામાં

એશીયાટીક ટેન્ચર બીચના સમજ

એશીયાટીક ટેન્ચર બીચ ને આગળ જાણવાની માસમાં પાસિફિકમાં આવવાનું છે તે બીચની કલમો અને બીચ બદલ પડતું તે વખતે આ પત્રમાં છાપી ગયા છીએ. એ બીચની કલમવાર થી જાણ છે અને તેથી ટ્રાસવાલની દોડી કાઢતો જેવી રીતે નાહ થઈ જાય તે અને અને પ્રસિદ્ધ કરીએ છીએ:—

ઉપકલમ—પહેલી

બીચની પહેલી કલમ ૧૯૦૮ ના ૩૫ મા સેનેરી કાયદાની ૧૩૦ થી કલમમાં થોડા કલ્પના ઉમેરો કરે છે. આ સેનેરી કાયદાની કલમ ૧૩૦ ની અવલોક એ છે કે જરા ને, કદા સિવાયના કલ્પ માણસો પ્રેક્ટીસમાં જોડાયા પડે નથી કલ્પા વાતો મોકલોતો કલ્પ વલિવટ નથી કરી શકતા. અને જે માણસ કલ્પ માણસના વસવાટ માટે આ કલ્પ વલિવટ માટે મહાન પ્રયત્ન કરે આ અવલોક કરે તે તે સમજે પાત્ર છે. બીચની પહેલી કલમથી વસવાટ માટે જાહેર આપનાર તથા તે રાખનાર માણસ જાણે સમજે પાત્ર થવું છે પ્રથમ આજ આપનારના સમજને પાત્ર હોય, આ સુધારાથી જાણે પક્ષ સમજને પાત્ર બને છે

ઉપકલમ બીજી

સેનેરી કાયદાની ૧૩૧ થી કલમમાં આ નવા બીચની બીજી કલમથી સુધારો કરવામાં આવ્યો છે. સેનેરી કાયદાની ૧૩૧ થી કલમથી પ્રેક્ટીસમાં લેના કલ્પ કલ્પ માણસોના વસવાટ ઉપર અડક મુકવામાં આવેલા છે પરંતુ કલ્પ માણસના કલ્પ વલિવટની અનાદ તેમાં નથી. આ નવા બીચની બીજી કલમથી કોઈ પણ કલ્પ કલ્પને માટે કલ્પ વલિવટ પણ કલ્પ માણસો ન કરી શકે એવો અડક મુકવામાં આવ્યો છે. આ સુધારાથી કલ્પ માણસ કલ્પ પછી મળી જાય તેના અડક નાખવામાં આવ્યો છે.

બીજી કલમ

આ બીજી કલમ નવીજ વસ્તુ સ્થિતિ ઉપરિચિત કરે છે. સ્પોન્સ જેવાં કાર્પોરેશનો કે જ્યાં દોડીએને વસવાટો અને કલ્પ વલિવટનો કલ્પ હોય તેને પણ જોડા લેવામાં કરીએ હક આ કલમથી જીનવી લેવામાં આવે છે. સ્પોન્સમાં જોડા લેના ૧૩૧ થી કલમ લાગુ પડી તે મુજબ એશીયાટીકમાં વચી ન શકે જેવી ફલીશ કરી જાતી મુની-સીપલીટીએ કેસ કમી હોય અને તેમાં મુનીસીપાલિટી કરી મળે હતી. સુધીય કોર્ટના પણ ન્યાયાધીશ એશીયાટીકના કાલમાં મુકાદા આપી દર્શાવ્યું હતું કે સ્પોન્સની જમીન કે દા લેના પદ્ધતી કલમ મુજબ પ્રેક્ટીસમાં થઈ હતી અને તેથી તેની સ્થિતિ આસ સ્વદેશ પ્રકારની હોય તેને જોડા લેના કલમો લાગુ પડી શકે નહિ. આ દોડીએના કાલમાં અપાલેલા મુકાદાને રદ કરી નાખ્યા અને સ્પોન્સને પણ બીજી પ્રેક્ટીસમાં લેનાની માલક જોડા લેવામાં લાગુ પડી શકે તેમ કરવા ખાતર આ કલમ નવા માલમાં કામલ કરવામાં આવી છે આ કલમથી આજ સુધીના જે કન્ટ્રેસ્ટો હોય તેનું રક્ષણ કરવામાં આવ્યું છે પરંતુ અવિધ્યમાં હવે પછી કલ્પ કલ્પ એશીયાટીક માટે સ્પોન્સમાં રહેતા નથી. કુકમાં આવ

સુધીના અલ્પ હકોને રક્ષણ આપી અવિધ્યના સમજા કરીએ આ કલમથી જીનવી લેવામાં આવ્યા છે.

ત્રીજી કલમ

નવા બીચની ત્રીજી કલમનો અર્થ એ છે કે સ્પોન્સ જેવી સ્થિતિમાં હોય તેવી જગ્યાઓમાં સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધીય કન્ટ્રેસ્ટો સમવાયા છે. એવેમેન્ટ કોર્ટના મુકાદા મુજબ સ્પોન્સમાં કિસા રહેતા કન્ટ્રેસ્ટો કાન્ટેસ્ટર કલ્પ એટલે આ બીચ બદલ પડતું આ સુધી એટલે કે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધીના કન્ટ્રેસ્ટોને કાન્ટેસ્ટરના ઠેરવ્યા છે. પરંતુ અવિધ્યમાં હવે લાં કોર્ટ પણ જાણના કલ્પો રહેશે નહિ. વળી આ કલમમાં એવી જે રક્ષણ થયેલી પણ દેખાતી નથી કે મે માસની પહેલી તારીખ સુધી જે લોકોના કાન્ટેસ્ટરના કન્ટ્રેસ્ટો હોય તેને પોતાના વારસ માટે થાતો તેની પાછળના સંકેતરસને તે કાન્ટેસ્ટ કરી શકાય.

ચોથી કલમ (૧) (૨)

નવા બીચની આ ચોથી કલમમાં એક અને બે એવા બે વિભાગ થાય છે. આ ચોથી કલમમાં કામના અવિધ્યના કર્મ કરીએ કલ્પ માણસ કરી વળે છે. કોઈ પણ પ્રેક્ટીસમાં મુકાદાને કોર્ટમાં કલ્પ વલિવટ કરવામાં આવે જાહેર લા સન ૧૯૦૮ નો જોડા લેવા લાગુ પડી શકે નથી એટલે કલ્પ માણસના વસવાટ તેમજ કલ્પ વલિવટ માટે કોર્ટમાં કલ્પ વલિવટ તે જમીન મુકત થઈ લેવાય. આ કલમમાં બે સ્પષ્ટ કરવા માં આવ્યું છે કે કોર્ટમાં કલ્પ થવા પછી પણ લાં ૧૯૦૮ નો સેનેરી કાયદો અલગ રાખવામાં આવે, ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધી જે કન્ટ્રેસ્ટો લા હોય તેને રક્ષણ આપવામાં આવે, પરંતુ તે કન્ટ્રેસ્ટો વસવાટને થાતો સંકેતરસને માટે પણ રક્ષણ હોય એનું કલમમાં અલગવા માં આવ્યું નથી. આ કલમ કેટલી જાણી છે તે જાણે આપી સમજાવીએ, કામના તરીકે અવિધ્યમાં જોડાનીસમર્થ અને તેની આસપાસની સોનાની ખાલોમાં સોનું નીકળતું જાંબ થઈ જાય તે તેને કોર્ટમાં કલ્પ થઈ જાય. જ્યાં સોનું નીકળતું જાંબ થાય તે જમીનને અવિધ્યમાં કામનાર કોર્ટમાં કલ્પ કરે એટલે લાં જોડા લેવા પછી લાગુ ન થાય, જોડાનીસમર્થ અને તેની આસપાસની જમીનમાંથી સોનું નીકળતું જાંબ થઈ એટલે કામનાર તે જમીનને કોર્ટમાં કલ્પ કરે એટલે લાં જોડા લેવા લાગુ પડે નહીં હોવાથી કલ્પ માણસો વચી શકે અને કલ્પ વલિવટ પણ જોડાની કલ્પ. તે થતું અવિધ્ય માં અટકાવવા માટે કોર્ટમાં કલ્પ તે જમીન થવા પછી પણ જોડા લેવા લાગુ રાખવા એ આ ચોથી કલમના પહેલા અને બીજા વિભાગનો અર્થ છે

સન ૧૯૦૮ ની સાલમાં આ સેનેરી કાયદો અવરે પસાર થયો જાહેર જે વિભાગમાં સોનું નીકળતું હોય અને કલ્પ માણસો તે વિભાગમાં વસે તે તેઓ સોનું ખરીદે આ તેની ચેરી કરે, જે થવા ન પામે તે હેતુ સરજા આ કાયદો પદ વામાં આવેલો, તેનું કાર્ય પ્રયોજન ન રહે તે જાણે પણ કોર્ટમાં કલ્પ લેનાર પણ સેનેરી કાયદો લાગુ પડેલા રાખવા એ કેટલું જુલમી અને અવિધ્ય થઈ જાય છે તેના અવાજ સર્વો કોર્ટ કરી શકે છે. આપણી કાલ પણ પ્રકારની પ્રમાણ આ કલમને અટકાવી જાય આ કલમના ૨૫૮ ના કલમ છે. મ ન

જેરાજોજી વસી રાકે અને તેમનેજ સરસિત રાખવા જોજી ખુશો આજીવ આની અંદર સમાજોજો છે

પાંચમી કલમ (૧)

આ કલમની પાંચ પેટા કલમો છે. અને આખા ટાંસવાલ પ્રાંતમાં વરતી હોદી કોમનો નાક કરી નાંખે જોરા સિદ્ધાંત આ કલમના દાખલ કરવામાં આવ્યા છે.

પાંચમી કલમની પેટલી પેટા કલમમાં કોઇ પણ મ્યુનીસીપાલીટી અથવા વીલેજ બોર્ડને પોતાની સરકારમાં આ બીજ પસાર થવા પછી એક વર્ષમાં જોડાવાટીકોને વસવા માનો કમળ વલિવટ માટે અથવા તો બંને માટે બંને વેપાર કરવા અસમજ અથવા કદાહી આપવાની દરજ્જા નાંખી છે.

બીજી પેટામાં કલમમાં જેવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે જેવી અસમજ કદાહી આપેલા વિરવારમાં મીલકતની માલીકી ધરાવવાની અટકાવટીકો સત્તા આપવામાં આવે છે

ત્રીજી પેટા કલમમાં જેવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે જેવા અસમજ કદાહી આપેલા વિરવારમાં મીલકતની માલીકી ધરાવવાની અટકાવટીકો સત્તા આપવામાં આવે છે

ચોથી પેટા કલમમાં જેવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કોઇ પણ મ્યુનીસીપાલીટી અથવા બોર્ડ એક વર્ષની અંદર જેવી અસમજ અથવા કદાહી આપવામાં નિષ્ફળ નીવડે તો પ્રધાન પોતે તેવી અસમજ અથવા કદાહી આપી શકશે

પાંચમી પેટા કલમમાં જેવી સરત નાખવામાં આવી છે કે જે અખીનના દાખલક દીકમાં જેવી બધનકારક સરત નાંખેલી હોય કે કોઇ એસીવાટીકે આ કમળ વલિવટ ન કરી શકે તો તે અખાના માલીકની કમીન પરવાનગી મેળવ્યા સિવાય તે અખને અસમજ વિરવાર નરી કદાહી શકે નહિ

આ પાંચમી કલમથી ટાંસવાલની હોદી કોમનો જાણુકદ રમણ રીતે પાગી રહ્યો છે. આ કલમમાં દરજ્જાવાલ સેમી-મેકનની વાલ છે. કે જેની સામે વલિવટના સેમ કમીકને પણ પોતાની નાપસંદગી બતાવી હતી. કસાસ જેરીયા બીજ જે વેળા બાવવામાં આવ્યું હતું તે વેળા તેની સામે કેમે બારે પોસાર કયો હતો અને પરિણામે મ્યુનીસન અને હોદી સરકારની રાજી રેખલ કેન્દરસ થળી હતી અને તે બીલમાં પણ સેમીમેકનની વાલ હતી. તેની સામે વિરોધ હતાં તે બીલને હોદી દેવામાં આવ્યું હતું. આ બીલમાં કમીટીએ પાકો દરજ્જાવાલ સેમીમેકનનો મુદ્દો ઠાવ્યો હતો છે. આ કલમની બધી પેટા કલમો જેવી છે કે તે બે પાસાંમેંદ પસાર કરે તો આખી કોમનો સદંતર નાક થય અને હેવટે તેમને આ પ્રાંત છોડીને આલ્યા જવાની દરજ્જા પડે. આ કલમ જે તેજ મુજબ બે પાસ થય તો પ્રથમ તો મ્યુનીસીપાલીટી અથવા તો વીલેજ બોર્ડને અથવા પસંદ કરવાની સત્તા છે, તેમજ બે ન કરે તો પ્રધાન પોતે તે પસંદ કરે. હોદીજોનો તો તેમાં કશો અવાજજ નથી. તેમજોને તો માત્ર અસમજ કદાહી આપેલી અથવા બતાવવામાં આવેલા રસ્તો આપી જાયો. આ ઉપરાંત સીમેકટ કમીટીની આગળ રજીસ્ટ્રાર જોદ આજનીમ દાખલક મી. ડી. જે. રુકુમટે મ્યુનિસીપાલીટી દત્તી તેમાં તેણે દર્શાવ્યું હતું કે પ્રોપ્રીયેટર એસીવાની અંદર જેવાં દાકનસીપો છેજ નહિ કે તેની અખીનના દાખલક દીકમાં એસીવાટીકોના વસવાટ થા કમળ વલિવટ સામે બંધનકારક સરત નાખવામાં આવેલી ન હોય! જોનો બીજો અર્થ તો એજ

થય કે અખન મ્યુનીસીપાલીટીની દરમાં કોઇ જેવી અસમજ નથી કે જે એસીવાટીકો માટે અસમજ કદાહી અથવા જે થઈ શકે ખરૂં કે મ્યુનીસીપાલીટીની સરકારની બહાર જોડેલ અસમજ પાંચ માધ્યમથી પણ વિશેષ છે કે કોઈ અખીન પોલી દાખ તો તેને મ્યુનીસીપાલીટીની સરકારમાં બંધને પછી તેને એસીવાટીકો માટે અસમજ કદાહી આ અખાને બંદોર કરવી. બોર્ડમાં અને આખા ટાંસવાલ પ્રાંતમાં વસતા હોદીજોનો આ કલમથી કેવા પુરા દાખ થઈ શકે તે સર્વ કોઈ અમજી શકશે પણ આ કલમથી કેપટાવેન એમીમેંટના અખાલે તેજ જ આવશેનો પણ ખુશો બંધ થાય છે. (અખરૂં)

ટાંસવાલ એસીવાટીક ટેન્ચોર બીલ

એક નોટક

લેખક—મી. અલ્લુ ખાંડુભાઈ દેરાણ
(મયા અલ્લુ ખાંડુ)

દખ એ મું.
સ્થળ—કેપટ. રન મ્યુનીસન પાસે ટ. હ. મ
ટાંસવાલની બારે પવેત શુભિ ઉપર હોદી નવુજો વિશે રાજ્યકારી રાંમજીમ કંપર અખવાઈ રહેલા આ દરજ્જાઅનક નાકનું ચોથું દખ હવે કેપટાવેનમાં આવેલા પાસાંમેંદ કાઉન્સ મ. બની રહ્યું છે. બેકાનીસનગી મ્યુનીસીપાલીટીએ સેંકો એસીવાટીકનાં કામસ-સે અટકાવી રાખેલાં હોવાના પ્રયોજનને બધ હોદી બાધજોના મોરા હરીફ વેપારીઓ અને અન્ય દુરમનોના હાથમાં હવે તેમની સામે પોકારો ઉઠાવવાનું અમળ સાધન હાથમાં આવ્યું એટલે તેના બાળ ઉઠાવવા મોરા દેવતાએ મુકે જેવું નહતું. તેમજો હોદીઓ સામે હવે શુમે મારવા બાજ્યા કે આ દેવતા કામદાએને ઉઠા શુદી બાધસ-સ હીથા સિવાય હોદીઓ વેપાર કરી રહ્યા છે! આ શુમે મારનારાઓને આજીવ તો ખુશો જોજ છે કે હોદીજોની સામે ઉરજીથી કરી બંદોર પ્રળમાં ખજાજાદ અથવા સરકારને અખત પમમાં બરવાની દરજ્જા પાડવી. હોદીઓ બાધસ-સ વિના વેપાર કરી રહ્યા છે તો જેરાજોને પણ આ માટે તેવો દક્ષ નહિ આપવો! બોરાજોને પણ બે તેવો દક્ષ આપવામાં નહિ આવતો તો તેમજો સહાયકની બડલ કર કરશે! આવી બલની અથાંજો પણ હાપાંજોમાં થયા બાગી. આવી નાબાલક અવવળ કરનારાઓને સહ પરીસ્થિતિ સાથે શી સેવા દેવા! હોદીજોને બાધસ-સ માટે અટકાવટીકો ન આપવાં જેમ મ્યુનીસીપાલીટીએ ઠરાવ કર્યો! હોદીજોએ રીચીવર બીદ રેવ-મુને બાધસ-સની રીના પેલા મોઢાંજા તે તેમને પાળા મોઢાંજી દીધા! જતાં હોદીજોને મુશાપીવનેમાં કલકા પાડવા—તેમજો કામદાને બંધ કરીને વમર બાધસ-સ વેપાર કરી રહ્યા છે જેમ અખાવી મોરી પ્રળને તેમની સામે ઉરજીરવા અને સરકાર પાસે અખપુલ કાથે આદકતરી રીતે કામ લેવરાવવા અખી શુદીને આવી મંદી અવરજ અવાવવામાં આવતી હતી.

આખરે આ નાકનું ચોથું દખ પાસાંમેંદ કાઉન્સમાં બની રહ્યું છે. મી. રીસ્ટર એ. હ. ઇન્ડીસ્ટ્રીઅર ડે. મહાન આ વિષયની તપાસ કરવા માટે અને તે તપાસ કરી પાસાંમેંડને રીપોર્ટ કરી કેવો કામદો બનાવવો તેની અજામજી કરવા એક પાસાં-

માં કાઢી સરકારે એવો મિત્રતા સંધિકાર્યો છે કે છતાં આ-
ફ્રિકાના અસહ વતની નેટીવોના કામો સફળ પ્રથમ પંક્તિ
માં મુકાવા બેઠકો. આ ખરીતો મુકાર વડે તારથી કળી
પ્રભુઓને પોતાના છુટની એકી નીચે દુનિયાને ન્યાં ન્યાં
આફ્રિકામાં મેરાઓ રાખે છે ત્યાં ત્યાં તે મધ્ય સળમી છેડેલા
છે. જેનીવાની જાહેર મેરા સેટલમેંટો તો આજકાલ અધુને
વરવા છે. નેટીવોના કામોની પ્રથમ વાત યાદ છે તે તેમનાથી
દેખી અમરું નહિ અને તેઓએ અગમજાત મધ્યથી મુકાયે
છે. કેપ્રુટેકનો કાર્ડ તેઓ વિલાયત પહેલવાની તૈયારીમાં
છે. જાંના મુઠીમર મેરાઓએ નેટીવોના ઉપર રાજ્ય મહાવર્ણ
છે. તે ભોળાએ પોતાના અલ્પ બાઈઓ પાસે તેમને ટેકા
આપવાની મામણી કરી તે ઉપરથી આફ્રિકાના 'મરકુરિ'
'રેડ ઇન્ડી મેલ' 'સ્ટાર' વીરે છાપાઓએ અમરેઓ કાપીને
જેનીવાના મેરાઓને ટેકા આપ્યો હતો. 'રેડ ઇન્ડી મેલ'
અધુ તો એવું મધ્યમાં કરી કાપે છે કે 'મોરે માલુએ રાજ્ય
કરતું' એકાએક. હમણાં વળી કુનીયન સરકારના અમીન
આતાના પ્રધાન મી. ગ્રામસર છોડાપ પડવા અને તેઓ કારે
અખત કાપામાં મેરાઓ અને કાઢી સરકારની મુજ કઢાડી. એ
સાહેબ તો આમજ વધીને એટલે મુધી કહે છે કે કાઢી સર-
કારે જે નીતી જાહેર કરી તે પહેલાં કુનીયન સરકાર સાથે
મસલાત કરવી જોઈતી હતી. ગ્રામસરના બાવજુથી વિલાયત
માં પશુ કારે મહાકો થયો. ગ્રામસર એટલે જ્યે આસનેથી
મેસીને વાત કરી કે કેમ જાણે વિલાયતની કાઢી સરકાર
કોઓનીઓમાંની પોતાની રાજનીતી વિષે જે સાહેબની કે જેની
સરકારની સલાહ ઉપર આજકાલ મધ્યમેસી ન રોય' વિલાયતના
અધ્યક્ષે મી. ગ્રામસરની નાટકથી કઢાડી છે. મી. રેડીક
કહેને પશુ તેની અટકણી કઢાડી કે આ દેશની નેકનાલીસ્ટ
પાર્ટીની નેટીવો અંખીની રાજનીતી એજ સરેદ અને કળી પ્રભ
વચ્ચેની નીતી ભયે હોમ કો લારે કું કું કું કે તેઓએ
પોતાની આંખ બોલવી બેઠકો

આ સર્ગની પાછળ ખુબી એકજ રહેલો છે. અને તે એજ
કે સરેદ પ્રભ એ કુદરતી રીતે કાળી પ્રભથી અડીઆલી છે.
એટલે સરેદ પ્રભનો માલસ કાળી પ્રભના માલસ ઉપર
રાજ્ય કરવાજ નીચેલો છે. કાળી પ્રભનું કનેજર માલ એટલું
જ કે તેણે મેરી પ્રભના કાલ જની તેમની સમક્ષ કાલ બેડી
જા કુચુર કાંઈ કરતું. રાત દીસ સખન મજુરીનું કામ હોય
તે તેણે મેરા સાહેબો મારે કરતું અને જે દુકોડે રેટલીનો
ફેંકે તે તેણે સ્વીકારી સાહેબોનાં મુજમાન આવડાં કરતું. કાળી
પરીશિલિમાં જે જરા પશુ ફેરફાર કરવા હોય નીચેલો તો
અલ્પ તેણે આવીજ પહેલતું. મેરી પ્રભનું આ પ્રભણે કાળી
પ્રભ તરફ જે કાલ અને અમાનુષી વલણ છે તે કાળી પ્રભ
ફેરફેર જાણત યદા બાંધવમાં જેનું કય લેશે તે આજે કાંઈ
કળી કળતું નથી. એટલી વાત ચોક્કસ છે કે મેરાઓનાં આ
દુષ્ટાઈ મારેલા વર્તનથી કાળી પ્રભમાં સરસ જાણીત આવ-
વાનીજ અને તે જેમ અને તેમ જરૂરી આવે તેમાંજ કાળી
પ્રભનું કોય છે.

સાકલ આફ્રિકામાં આજકાલ રીપબ્લીક સ્થાપવાની મજ-
બળનાં મુજ નંખાવા મારવા છે. કય પ્રભનો મોટો વર્ગ
રીપબ્લીકને મહાનરો છે એ વાત જાણીતી છે. ક્રાંતિમજ
પ્રથમ રીપબ્લીક હતું. ઓરેન્જ ક્રીસ્ટેટ રીપબ્લીક હતું. એ
રીપબ્લીકન કય રાજ્યમાં અંખેનેલાના ખાલી પડતી હતી
તેમજ પરિશિલિ-મેરાઓએની ક્રાંતિવાળી કાપા જાણે, કાપા

માં કય પ્રભને કાર મળ્યા. એ પ્રભ બહાદુરીથી કહેલી. પોતાની
સ્વતંત્રતાને સાચવી રાખવા એણે પરાવાર કુદરતીઓ આપેલી.
કય અને અંગ્રેજ પ્રભ વચ્ચે આ પ્રભણે જે કુદરતવાદનાં
મુજ નંખાએલાં તે આ દેશની સપાટી ઉપરથી કંઈ થોડાજ
અપાનાં હતાં? સ્વાભાવિક વેર અંખાએલું રહેજમાં ન પતી
જાય. કુદમાં કારેલી આ દેશની કય પ્રભને કારે કારે
પોતાનો પમરડો અમારો. નાટામ, ક્રાંતિવાળ, કેપ અને
ઓરેન્જ ક્રીસ્ટેટનું કારે કારે કુનીયન સ્થાપનું અને કારથી
રાજસળ પાળી કય પ્રભને પે પાન. કાપમાં લેલી અન-જ
કર્ડોઓનો નેકનાલીસ્ટ પશુ સતા ઉપર આઓ: કારથી કય
પ્રભ આ દેશમાં 'અંડર ડોમ' તરીકે અડી મર્ડ છે અને
રાજસળમાં તેની કાલ વાળી છે. ૧૯૨૬ ની કાઢી પરિપદ
માં સાકલ આફ્રિકા એ પુર્ણ સ્વતંત્ર દેશ છે એમ જનરલ
કર્ડોએ રે સ્વીકાર્યું. દેશ પહેલની રાજનીતીમાં પશુ કુની-
યન સરકાર અંખુર્ણ સ્વતંત્ર છે એવો દેખાવ તે વર્તનમાં કરે
છે. હવે કય પ્રભની મામણી એવી છે કે ખાટીજ સામ જ્ય
માથી સા. આફ્રિકાને છુટા પડી જવાનો દક્ષ છે જનરલ
કર્ડોએ અને બીજા નેકનાલીસ્ટો જે માનેજ છે. પરંતુ એ
વિષે જનરલ રમટલ અને અંગ્રેજો કાંઈ બાતે છે તેથી
આવતા માસમાં વિલાયતમાં મળતાર કાલો પાન.મ' જનરલ
કર્ડોએ એ વાત સ્પષ્ટ કરાવવાના છે: જનરલ નેકનાલીસ્ટ
પશુમાં કય કોઈનો એક કાલકી વર્ગ એવો પડેલો છે કે જે
રીપબ્લીક મારેલી ખુસી મજબજ કરવા માને છે. થોડા
સમય ઉપર જનરલ કર્ડોને જે આવા વિમ રવાજ બોન બંદુર રીન
કાળી દીધા હતા પરંતુ હમણાં તેઓ વિલાયત મધ્ય કે પુરત
આ પશુ જાણત થયો છે અને કહેવાય છે કે કુનીયનના મોટા
મોટા કહેરામાં તેમણે આખાઓ બેલી છે અને જનરલ કર્ડો-
ગામની મધ્યમાં વિરુદ્ધ કાર્ય કર કરી દીધું છે. હળવે સંખે:
એ વર્તોમાં મળ્યા છે એમ કહેવાય છે

આ મજબ મળ આફ્રિકામાં રીપબ્લીક ના સ્થાપનાં મુજ
નંખાનાં જાય છે. કય કો.જા જે 'અંડર ડોમ' હતા તે
તેઓ મટના જાય છે અને 'અંડર ડોમ' નું સ્થાન અંગ્રેજોને
આ દેશમાં મળતું જાય છે. સો દીવસ સાધના તો એક
દીવસ વકુનો પશુ આવે તો ખરોજને! એમાં અભર્ય પશુ શું!

દીસમે.જી

પ્રેસ ઉપર જતી વેળા જાને સમાચાર મળ્યા છે કે જનરલ
માં પાછન રહીત વાળા વેપારી મી. કાજા કાવજી કાજા છબા-
લીમ માલ મુકારે મુજરી અથ છે. મરકુમ કહેલો: સમયથી
બીમાર હતા. મરકુમના કુટુંબ પ્રત્યે અપારી દીસમે.જી છે.
પુજ મરકુમના આત્માને કાનિ આપો.

દિવાળી પત્રિકા

આમસા આંકમાં અમે વર્ણવેલી દિવાળી
પત્રિકાઓ હવે તૈયાર થઈ ગઈ છે. કિન્મત
ડઝન એકની શીર્ષામ છ. લખો: મેનેજર
ઇન્ડિયન ઓપિનિયન, ફીનીક્સ, નાટાલ.

તમારી જાહેરખબર

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" માં છપાવવાથી
નમને અમુલ્ય લાભ થશે.

હાદીઓ અને પાંચેસે વડે પેલીસો હવેર કુમરે ક્યોં કરો, પાંચેસો ફેરવાઈ માથુમેને તેઓ ઊઠવા માગતા હતા, ડેપુટી કમિશનરે જનરલ કોફ પેલીસ મદદ આપે એ રથે પહેલી ગયા છે.

આમંત્રણ પાછું વાગ્યું

હોદી ફેર મુનીયન કેમેસના રથાપક દિવાન અમનભાસે શરૂકે ટેવલ કોન્ટ્રેસમાં જવાનું વોઇસરથે તેન આમંત્રણ આપ્યું હતું તેનો તેમણે સ્વીકાર કર્યો નથી એમ હવેર સમાચાર આપે છે.

જનમ દેશનિકાસ થયા

કલકત્તાથી રૂઠેર જવાને છ કે બદલાસ વર્ષોના નોનવાન દોનકચ મલમુદર જેમણે કલકત્તા પે. ટાસ કનકનર સર માર્ગ દીઠાઈના હવેર જન્મ ફેલી તેને મારી નાખવા કામ બીડી હતી તેને જનમ દેશનિકાસની સભ્ય થઈ છે.

પંજાબમાં બંધ ફેક્ટરીઓ

પંજાબમાં બે બંધ ફેક્ટરીઓ શેષી કલકત્તામાં આવી છે. માર તેમજ બંધ ગોળા અને બીજું ગોળા બનાવવાનું સાધિક મળ્યું આપ્યું છે.

ફેલીઓ ફેનમાં બેસવાની ના પાડે છે

પંજાબમાં આવેલા મુજરાત જનમથી પચ હવેર તાલ્લુકારી ફેલીઓને મુલતાન જેલમાં મોકલવામાં આવતા હતા. તેઓએ રોકન હવેર આવી ફેનમાં બેસવાની ના પાડી અને બળવાને કમતા બીનો ગયા માંમાં અને આ મોકાનું એક મોકું રોળું જમા થયું. પેલીસો આવી તેમને પાછા જેલમાં કાઢી મળ્યું પરંતુ જેલના અમલદારોએ તેને પાછા જેલમાં લેવાની ન પાડતાં નાંદ તેમજ પેલીસ લાઇનમાં રાખવામાં આવ્યા બાજે દિવસે તેઓ ફેનમાં ચઢવા અને ફેન ચલુ થઈ કારે જળની આકાશ વારંવાર બેઠી ફેનને હીલમાં નાખી કાઢી. પેલીસો આની સામે બચાર મતા હતા કારણ કે રાજ્યદારી ફેલીઓ આમાં વર્તણૂક મળાને તેની સામે પમળા લેવાની તેમને કશી સત્તા નથી.

“વિલાસતનો વિચાર રાખો”

રાષ્ટ્રમ્હ પત્રનો મુજરાત અમરવતી જણાવે છે કે બોલાબની ધારાસભા ખુબી મુકતી ગેળા બોલાબના નવામ સાહેબે એક બાથક કર્યું છે. અને હોદના પ્રમુખો નીવેડો વિલાસત હીર્દાઈ વાપરી લાવશે એવો વિલાસ રાખવા જોઈએ. જેમ આપ્યું હતું સ્વરાજ અને તેની હામાં તે આવેવાન છે, સ્વતંત્રતાનું તે એમીયન છે અને તેની એ કિર્તિને તેણે સાચવી રાખવી પડશે. કામદા વિરુદ્ધ અને માર્ગાની રદતિને તેમણે વખોડી કાઢી. હરિવા-પાર વોમસેવના હવેર અન્યાયી દીઠાઓ થઈ રહેલી છે અને તેથી તેના કાર્યમાં અલેલ પડાએ છે તેથી હોદીઓની હરજ છે કે વોમસેવને મદદ આપવી. હોદના પ્રમુખે પાર્ટીની રાજ્યનીતીથી ગેમળા રાખવો જોઈએ જુલ જુલ દ્રષ્ટિઓને સતેજવા સુલેદની મલલતમાં તેનાથી જવાબ તેટલા દુર તેઓ ગયા છે. હોદીઓએ પોતાના તથાવનાનો અંદર અંદરમાં જાન નહિ લાવશે તો તેની જોખમદારી તેઓને યીર રહેશે. અંધ ધર્મિકા અને નાની નાની અદેખાઈની હવેરવદ જાહત જેવાનું જો આપણે ન સીખીશું તો મદાન વસ્ત્રોમાં પ્રાપ્ત કરવાની અભિલાષ આપણે ન રાખી શકીએ, ધર્મના યોદ્ધા હોળ ધર્મ જનુનીપણે એ વસ્ત્ર આપણી માનુષી માટે એક આપણી વસ્ત્ર થઈ પડેલી છે.

મીસીસ રમાબાઈ હામદારને મળ્યા

મીસીસ રમાબાઈ હામદાર જેઓ મુજરાતી ગૈર કલ્લીકનું

પ્રમુખપણું બોલાવતા હતા તેમને તથા આસની અખ્ત સભ્ય થઈ છે. મીસીસ રમાબાઈ મુજરાત પ્રસિદ્ધ મેલીસીટર મી હમ-દારના ધર્મપતિ છે. એમની આમાઈ દાંસબેન એટલા ગૈર કલ્લીકના પ્રમુખ હતાં આ મદેન વાહરાના મદરજન. આમલા દિવાન સર મનુભાઈના કીકરી છે. તેઓ થઈ જેલમાં છે. સો, દાંસબેન ફેક્ટર જીરાજ એટલાના ધર્મપતિ છે ફેક્ટર જીરાજ એટલા મધીજના કમતા છે. સન ૧૯૧૪ની સભામાં ચકાટમાઈ સા. આરિકા કોડી વિલયન ગયા હતા અને તે ગેળા મુરખીય મદન કલકત્તા થઈ હતી ત્યારે વિલાસત માં મદાસભા અધ્યાર પડતાં ડો. જીરાજ એટલા જાંદનમાં તેમની સારવાર કરતા હતા.—ખ. ઈ. જો.]

૧૬ વર્ષની મુસ્લીમ બાળા બેસમાં

૧૬ વર્ષની નોનવાન મુસ્લીમ બાળા જેનું નામ હવેર મદાસવ નથી આવતા તેઓ કેમેસ જુનેદીનન, અધિપતિ હતાં તેમને થઈ તથા આસ સભ્ય થઈ છે. અમરે ગૈર કલ્-સીકના અન્ય તથા સભ્યોને માર માર આસની સભ્ય થઈ છે.

રાઉનશાહ કોન્ટ્રેસ ખુદલી મુકતી

મરમુરી થવા કલકત્તા અમરવતી જણાવે છે કે ના. કલેનકાદ નવેખરની કમી લારીએ શરૂકે ટેવલ કોન્ટ્રેસ ખુબી મુકતી. એકસ લારીખ આવી પરિમદ ફેલો સમય કાંચો તેના હવેર આધાર રાખશે. થઈ કમીન રામસે મેક-કોન્ટ્રેસ કોન્ટ્રેસના પ્રમુખ થશે. તેના અંતિમ અંગેજી સાથીઓ કોન્ટ્રેસમાં કોણ દશે તે કહી નહોં બધું નથી. કારણ કે મી. બેલ્લીન પોતાની પાટા તરથી ફેન નામ આપે છ તેની પાટ મકુરપણે જોઈ રહેશે છે. કોન્ટ્રેસ જેવી મળે કે તુરતજ તે જુદી જુદી કવીરીમાં વહેંચાઈ જશે અંદર બેકેશ થઈ જોઈ થશે. કોન્ટ્રેસ માટે વિલાસતમાં સારો અધિપતિ અધાતો જાય છે. કોન્ટ્રેસની મોટી નમણાઈ તો અલખન જોઈ છે કે મદાસભા પકનું તેમાં પ્રતિનિધિપણું નથી પરંતુ બીજી બાજુ એ કલકત્તા પાટ છે કે હોદમાં મદાસભાના સત્તા હોદીઓ થઈ વધતી જાય છે કે કેમ?

અહેર નોટીસ છે

ડી. આર્મ. હર ફોર્મ અને સર્વિસીકેટ આર આઇડેન્ટીટીના કેસો

સા. આ. હન્ડિખન કોમેસના કોન્ટ્રેસીઓ પ્રેસર્સ એસ. આર. નાઇકું અને ઈ. માલ કમી જણાવે છે કે:—

આપણી કોમના જે સભ્યો સન ૧૯૨૦ ના જુલાઇ મ.સની પાસની લારીખ પદલ હાઈ. આ દેશન પાછા અન્ય દેશ અને તેમનાં આ અને સોજ વર્ષની અંદરના બાળકોને અંતે બોલાવવા માટે એવું જણાવી પરસનગ્રી નથી આપવામાં આવી કે તેઓ મુનીયનની બહાર તથા વખોવી વધુ વખત રહેલા છે એટલે તેનું અંતે કોમીમાઇલ નથી અને તથા વર્ષ અંતે રહી કોમીમાઇલ આવીને કરે કારણ આ તથા બાળકોને અર્ધ આરવાની પરવાનગી આપવામાં આવશે તેમજ જેઓ હોંદ જવા હમજવા હોંદ થઈ અને મલ વર્ષ અહીં નથી રથા. એવું જણાવી જેમને સર્વિસીકેટ કોફ આઇડેન્ટીટી આપવામાં નથી આવતી તેવા સર્વ બાઇઓને અરજ કરવામાં આવે છે કે તેમણે પોતાના કેસની મુરી વિમલ તથા નાદાબના વનની ફોલ તો નાદાબ હન્ડિખન કોમેસ. ૧૭૫ એ રહીટ કરવાન. ફોલવાબના રહીટો હોંદ તેમણે ફોલવાલ હન્ડિખન કોમેસ

નં ૬ ટાઈ ૦૬૦૬ બેંકનીસમર્થ અને ૩૫ પાંતના વતનીઓ હોય તો નં ૮૦ રેનો ૧૨ ૨૬૮૬ કેપટાઈન અગવ તો અર્થ આક્રિયન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ બેંકની ૨૦૨ પોટરમેરીસમર્થ એ શીશનામે તો ૧ લી અપ્ટેલર ૧૬૩૦ પહેલા મેકથી અપવા આ અપરની સમી તાઈદે અર રેનો થી પોતપોતાના પ્રતની ઉપર અપાવેલી સંરખાએને ગુન વિગત આપવા વિનંતી છે.

લીવિંગ્સ્ટનથી હાંદની લડતને મદદ

તેમને વેસ્ટર્ન રેડેશીનામાં આવેલા લીવિંગ્સ્ટન અને વસ્તા દીદી અંધુએ હાંદની રાજાવતની લડત માટે પૈક ૫૫-૨-૧ ની મદદ મેકથી આપી હતી તેનો કુદરતી રીતે ઉરજ અંધે કાતસો સત્તાવીસનો અમે સુરત જીલ્લા સમીતીને પદ આપવા દોડુરાન રવના મરી દીપ છે આજુબીયા દુર વસેલા તેના સંતાનો આ પમાએ કામથી જતાવી પોતાની હરજ આજુબીયા પ્રતે અદા કરે એ તે આનંદની વાત છે

જોલુનીસમર્થથી મદદ

જોલુનીસમર્થથી થી આપુન અપીન પ્ર દેશન અપન સમીતી અપવે છે કે તેમના અપ થી દેશનરાવના પૈક ૧૫-૧૫-૦ તથા શ્રી. અમરબાઈ પટેલ અને તેમની દીકરીઓ કમુલદેવ તથા અનિતા બેનના પૈક ૭-૭-૦ મળી કૌંદર પૈક ૨૩-૨-૦ નો કુદરત મુખ્ય શ્રી. કુલભાઈ જીવજી દેશન એવોરેટને કોંગ્રેસ કમીટીનામર્થ અર્થવા માટે મેકથી આપે છે

કેસગોઆમેના સમાચાર

કેસગો આક્રિયની આર્થિક સ્થિતિ અત્યંત અનિયંત્રિત છે એવી અતનો રીપોર્ટ સાથે ૧૬૨૬ નો ટ્રેઝર થી પોલીસ પોન્દરીએ અદાર પાડ્યો છે. કેસગોની આર્થિક સ્થિતિ નિમે કોગોમાં અવ ઉપરથી અમે કનો તે સ્થિતિ જોતી ફેલસેલી છે અંદાજવાજ ટ્રેઝરે આ રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. આમ વર્ષની હાજલ પુર્ણ પૈક ૧,૫૫,૫૬૬ ની છે હેમ્પા આર વખતી હાજલ પુર્ણ ઝોંદર પૈક ૧૦,૬૪,૨૦૬ વર્ષની ઝોંદર આગક પૈક ૨૭૫૦,૦૭૪ ની છે ને આમલ વર્ષ કરતાં પૈક ૧,૪૭,૭૧૦ નો વધારો જતાવે છે અર્થ પૈક ૨૧,૬૪,૫૧૧ હતો. આમલ વર્ષના પૈક ૧૭,૭૭,૧૭૪ નો હતો તે પૈક ૨,૨૫,૩૨૫ નો વધારો જતાવે છે કોનામાં ને અદેસલ આવી તે પૈક ૫,૭૧,૮૮૨ હતી આ ઉપરાંત કમલ, ચેઈ અને રેફેની આવક પૈક ૭૧૫,૨૧૬ ની હતી નેટીય કમીએકનના પૈક ૨,૬૦,૦૦૦ મળ્યા હતા. ૨૬૫ અને રજીસ્ટ્રેશનની આવક પૈક ૧૦,૦૦૦ ની હતી કેસગોની પ્રવતી ફેલસેલી છે તે એ સુખવે છે.

કેસગોના અદેશ આઈએમી અને નીએ પ્રમાણે છે. કેસગો પૈક ૨૬૧૬, ચેલીસ પૈક ૭૨૫૦૮, તંદુરતી આનુ પૈક ૧,૭૦,૦૦૭, નેટીય ઝોંદર પૈક ૪૭૧૩૧, શીક્ષન આનુ પૈક ૩૫૮૦૫, આક્રિયા આનુ પૈક ૩૦૮૬, કરકમ આનુ પૈક ૧,૦૦,૮૮૭, ન્યાય આનુ પૈક ૪૩૦૩૬, અદેર શામ પૈક ૧,૦૮૭૬૭, પોષ્ટ અને તાર આનુ પૈક ૧,૧૮,૪૫૭, બેની આનુ પૈક ૨૨૫૮૧, વેટરીનરી પૈક

૨૭,૦૧૪, સુપારા આનુ પૈક ૧,૭૩,૮૩૫, રેવડા આનુ પૈક ૮૨૮૦૨, અમરી આનુ પૈક ૨,૦૧,૬૦૨, મરીન આનુ પૈક ૧,૦૭,૪૮૦, કોન આનુ પૈક ૧૩,૮૪૦, પહેલીવ વેળા કોસોની ફેલસેલી કમીટીની ગણાવે છે તેના આક્રિયા અદાર પાડવામાં આવ્યા છે. એ આક્રિયા પૈક ૬,૮૮,૧૭,૦૦૦ નો છે. તેમાં મકાનો, અમીન, અમીનરી, રૂના, પુરો, રેડેસ, વધાઓ, લાઇનો સરંજમ, ટેલીગ્રાફ અને ટેલીફોન લામન, લાઇટ હાઉસ, પોર્ટ અને રેલ્વે લાઇનનો સમાવેશ કર્યો અવ છે. આ મુજબ કોસોનીની આર્થિક સ્થિતિ મજબુત પાયા ઉપર છે

એક પોર્ટુગીઝને એક પાઉના ૧૦૪ એરડુ લેને માત્ર વેચવા માટે એમમાં મોકલવામાં આવ્યો છે. આવી દીદી અપઓ એતતા રહે

સીલેક્ટ કમીટી સમક્ષ મી. ટાઇમનનું નેટમેન્ટ

[તા. ૧૨ મીના અંધી અંધ]

૬૦. બીને કુદો એ છે કે કેપટાઈન એમ મેંટમાં સુનીવન સરકાર એ વાતનો સ્વીકાર કરેલો છે કે ને દીદીએ સુનીવન માં કોમીસાઇલ થઇને રહેલા છે અને એઓ પશ્ચિમનું કોરના સ્વીકારીને રહેવા તૈયાર છે તેનો તેમ કરવાનો અધિકાર સ્વીકારવામાં આવે છે. તેઓ ને અપાએ એમીને વેપર કરે છે તે અપામાંથી તેમને કહાડી મુકવા, વેપાર કરવાની સમરકના ઉપર અંધુએ મુકવા, સફેદ પ્રજા રસતી હોય લાંથી દુર કોરેકનોમાં રહેવા તેમને કહાડવા એ રીતીએ એવી નથી કે નેથી નમારી વચ્ચે રહીને તેઓ સુર આર સ્વમાની કોર રીએ બની કહે. આ રીનો તો એવી છે કે એથી એક અર્થત મરીન વર્ગ પ્રજામાં ઉપરિચિતિ થાવ પશ્ચિમના કોરજ ઉપર દીદીએ રહેતા થાવ તે ૧૧૨ દીદીએને કમીએકા રાખવા ન એમએ પરંતુ એમે ને કોરજ ઉપર રહેતા હો તે કોરજ ઉપર તેમને અવવા બેઠાએ. એમમેટના રીત આમમાં સુનીવન સરકાર અંધે કરે છે કે કેપ્ટેન સુપરેવી સરકારની એ કરજ છે કે પોતાની સ્થાવી વસ્તીના કરે આપને તેની તકાદ હોય તે મુજબ ઉપરિ કરવાને રહે નાકવની કોરના કરવી અને એ વિષયને સ્વીકારે છે કે સ્થાવી વસ્તીના કામ તરીકે દીદીએની એક મોયે નાંખવા રહેશે તેને જોગવાઈ અને અન્ય સમરોમાં બીજી કમતી તાજગ રહેવા રેવામાં આવશે નહિ સકલ આક્રિયાના દીદીએ તેમજ દીદી સરકાર એ વાત સ્વીકારે છે કે પ્રજાવીવમન કોર ચુગાએથી સરકાર બદેરમતરી અપાઉ અલી અપને કામ કર્યો સગી નથી. અપાતમાં પ્રમતિ થીરે કોરજ અપ કદ. સા. આક્રિયા નેવા સ્વતંત્ર દેશમાં કામ થજ સુધાનએ કરવા હોય તો તેને કોરપતનો ટોર રોવોજ એમએ, આ કુચ અર્થ પ્રતે બદેરમત કેળવાને એમએ આ એકીમેટની અંદર ને આઈશી સ્વીકારાએલા છે ને આઈશી કિમ્પત પ્રવના ચુંટા એસા આવેવાને સમજશે અને ને મુજબ બદેરમત કેવનો પ્રવત કરે એવી આસા રાખવામાં આવે છે કમીએકા એમે એવી મામપી કરીએ તો તે અવે,અ નથી જ કે આ એમી મેંટથી ને સારી કામપી ઉપરિચિત થએલી છે તેને કદી કુચાન પહેલાડવામાં ન આવે. ને આઈશી એમી-

મેંદમાં ફીકાશભેલા છે તે બાદમાં પ્રથમ કરવામાં મુશ્કેલી નાંખવી ન જોઈએ. ૬ બાકીના ફીકાશોની એવી જાણને લેવી ન જાયવી કે સંચય અને ધીરજ રાખવાથી ફાવેલાં આ ફેરમાં જ નેલા અને ડાહ્યાસહજ થએલા ફીકાશોને કહેરી લઈ, ના પ્રકાશને પ્રકો નેમને આગળ પાવી સહે પ્રગતી આજ આપનામાં આવશે. (અધુરું.)

તમારા દેશી ઉદ્યોગને ઉત્તેજન આપો

સફાઈ અને સુરોક્ષીત ઈમેજ આપવાનું હાથ કીકાવત માનવી વખતસર કરી આપોએ હોએ

બુક કમ્પાનિ લુદા

સેલર હેડ, ઈન્વેલ્પ્સ, ફિરેટરવેડ, પેલર કાર્ડ, ચેક-ડસાફ્ટ, પ્રીમીસરી નોટ, ટ્રીપોલીટ સ્ટીપ કોનવલેપ, રેલ નોટ, બમલેબલ-ટુથ મીલીનરી બિગ, સુવીડ બિગ, હેંટલીક, પ્રાઇસ લીસ્ટ હેડીંગ સ્ટાપ કમ્પા લુકા, બહાર પેપર, કોલેર લાખા આસીક ફાઇવાના બાથવા ફેનસી લવચન ચાલ પેલર

રબર સ્ટાંપ હરેક આવના.

સાલ કોલર અને સ્ટેડીફેડ.

હરેક બાની દેશી ફાના તેમજ બંધાવની પ્રખ્યાત "સેલર કમ્પા" હરેક બાખના હરેક મરે બાકસીર ફા સુબીયત અને નિયત મફત

The Standard Printing Works

1 A SEEMAN ROAD

Stylab Printer, Stationer, Book Binder and Rubber Stamp Supplier.

Phone 49.

P. O. Box 116.

Church and Handels Sts.

ZEERIST, Transvaal.

Printed and Published by M. J. M. Gandhi at Phone 49, Zeerist.

વેચવાના છે

કમ્પ્યુટરોનાં કેટલાં વર્ગમાં, આ છતાં નથી મેળવી, અને લોબુનાં કારો ૧૯૨૧ની સાલ મરે વેચવાના છે, આવો બેનર નપાસો અને રોના માર જણાવે.

લખો:—

109 Field Street, Durbani.

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રૂટ અને વેજીટેબલ મરે કેટીના બોર્ડર કાપે બાજુ ધ્યાન દેવામાં આવે છે, મંગાવી ખાતો કરશે. લખો:—

P. O. Box 576,

55 Bond St. Durban.

THE TRANSVAAL MALT CO., (L. HOLLY)

EXPERT CHINESE MALT MANUFACTURER
27 Frere Road, • • BERTHAMS,
Phone 732 Jeppe. JOHN NISBET & Co.

કરસમાં કરસ મીલ અને રાખીએ કાલ

ખાતો પેર નામ ને ૨૬

જાવ મરે અમને લખો:

જાવ મરે લેનારને જાવ જાએ કરી આપનામાં આવશે

કેટીંગર

પાઉકર

કીડી, ઉધાઇ, માકલ, વંદા, માખી.

મલખા જાતુઆને

નાખુદ કર છે.

બોટીંગ બનાવકા ફક્ત કીનામાં વેચાય છે.

નવા રેકોર્ડો અને લેટેસ્ટ મોડલના

પાર્ટબલ યાંત્રિકા

અમે દેખા માન્ક, કેબીનેટ, હોન પ્રોલ આમોગેનના તેમજ ગ્રાહ પથ જાવન રેકોર્ડ તથા દાખલા, પગલ, અને ટેલિગ્રાફ હારમોનીયો મેલ કમ્પામાં રાખીએ છીએ.

"ગુલકને હીલ" હો" ગ્રાહવાને મેલે દેખ નામની મોપરી મગલ વચી તમને રેકોર્ડમાં વધારે મમલ પાશે. કોમલ થી ૨-૬.

દર મેલમા નવી રેકોર્ડો આવે છે.

કોમલ માત્ર પા. ૮-૧૫-૦.

જેમાં આટોમેટીક સ્ટોપર ફીડ કીધેલા

છે તે દાહમાંજ આવેલા છે જેનો અવાજ મધુરો અને થીલો છે.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

Phone 7447.

P. O. Box 1155

109 Field Street
DURBAN, Natal.

Indian Opinion

No 40—Vol. XXVIII.

Friday, October 3rd, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રહી, ખંડાલા

અમદાવાદ તા. ૬મીએ મુજબ જવા ઉપરથી.

રહી. "સારાપાર" ૨

અમદાવાદ તા. ૧૦મીએ મુજબ જવા ઉપરથી.

મુસલમાની વીરલી, ૩ ૪૦ ના રસાયણી અને મેસીયસના ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી ભેગામ. આવશે

હીરુ વીરલી, ૩ ૩૫ ના રસાયણી અને મેસીયસના ૩ ૧૦૫ ના રસાયણી ભેગામ. આવશે.

મુજબના—૬૮૩૫૨ ના પેસાના મોટા રાગીના રાગીના ૧૧ વાગ્ય અમલક કમ્પેનિયા પહેલાં કરના.

મેકેન્ડ અને મેકેન્ડ અંતર અંતર મહિના અગાઉથી અમદાવાદના કમ્પેનિયા.

દરેક રહી પેસીન્કર પોતાની રીઝા અમારી અરીસમાથી ભી ભી બદલ મમવાળા બાઈકોએ અમારી સાથે

૫૦૦૫૨૬ ના રાગી, ૫૦૦૫૨૬ ના રાગી અને સગળ દરેક મમલક અમારી જાતી દેખડેખ નીચે કામ છે

SHANKH LINED & SONS.

300 Pine Street,

Calcutta, India.

મીલીના આવે

મેકેન્ડ ૬૮૩૫૨ ના પહેલાં ૨૧૦—૦૦.

૬૮૩૫૨ ના પહેલાં ૧૫૦—૦૦

૩૫. ૫૦૩ ૬—૦૦—૦ પેસીન્કર વગર.

૫૫૫ મુજબ મોટા ભાગે ના મોટા નિર્દેશી પેસીન્કર

મેકેન્ડ રાગી હીરુ મેકેન્ડ સન્સ,

૩૬૦ પામલ રહી, ૬૨૫૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RATES AND SPECIAL MEN OF THE INDIAN OPINION, 10, Coleridge Street, Durban, Natal.

રહીફાન ૪૮૦૦.

ધા

પો. આ. મોકલ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ નેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે આગર કાર, પ્લેટ ગ્લાસ, ફીટલીટી બોલ, વગેરેનું કોમ્પેન્સેશન, વીરુએ અનેક પ્રકારના વીમાને સગળ કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી દીધું છે.

પોલીસી નેમજ ઘવાની પતાવત્ત વગેરેનાં કામની આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાખજી રુસ્તમજી,

“ઇન્ડિયા હાઉસ”

૧૭ ફ્રેટ એવેન્યુ,

ડરબન.

આઝાદીઓની-કુરમાની

તમા હૃદયનો આઝાદીના તાર સાંભળવા માટે છે.
તમારે આંધીજની અળવળ થરે બેઠું લેવી છે?
જો આવી જાવના તમારામાં હોય તો તમે, દેશના
વર્તમાનપત્રો વાંચો. દ. આદિવાસી દૈનિક બહુજોરે દૈનિક
રિષ્ટિથી વાંચ કરવા અને ત્રણ વર્ષ અર્થ હોયથી સુધી સુધી
અખબાર મંગલવા કરે છે. આ અખબારોના નામ
નીચે પ્રમાણે છે.

અઠવાડીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રભાત-દેસરી, બે બી મોન,
સીમા સદી, દીન, બોમ્બે દેશિક,
મ-દીપન વ્યૂઝ (દશન)

આસીક છાપાના નામ
નવચેતન, નવ-યુગ.

અમે, દર મેલે તાબા સમયના વાંચના તબક્કાના
હોય તેમને હું અમારે કામો છાપા વેચનાં બધા કાપા કે
વર્ષનું એક સાથે અવાજમાં કરી છાપા મંગાવી લેવા આપ
[અર્થ] છે. ને એને રક્ષણ પણ છાપા પાછલ બીજા
મંગાવી છાપા વેચનાં બધા જાણે કે અમે:

એ. બી. ખાન.

૨૧ માન્ટે ૨૪૨, ૩૨૦ ૧૫૩૦ ૨૪૨
૨૧ માન્ટે ૨૪૨, ૩૨૦ ૧૫૩૦ ૨૪૨

ઉપર લખેલાં છાપાં અમારી પ્રીંટરીયાની જાંચ ૧૯૨૮
પ્રીંટર દ્વારાથી પણ મળી શકશે
વાંચી, અમારો અને દેશની સેવા કરશે.

સામાજિક સેવા સંસ્થાના નામ તાબા જાણના

હિંદી પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેવા તથા ખાવા પીવાની હિંદુ મુસાફરો
નીચેને સરનામે પણ છાપા અખબારો તો અમે તમને
રેલીમર તેમજ ટરન કોપર લેવા આપશું અને રહેવા તથા ખાવા
પીવાનો જગમ જાહેરના વાજવાની ખરેખરે કરી આપશું.

મુમુક્ષુઓને જગમ કરેક કામકાજ સંનિવસાર રીતે બી
આપી. રેલીમર ઉપર અઠવાની તેમજ જનરની દરેક સમય
અમારી બની જેમજેમ નિચે કરીએ છીએ.

તમારા ફોર્મોથી દેશથી આવનાર હોય તો અમને અમારો
ખબર આપશો તો તેમને રેલીમર ઉપરથી કતારી મુલત સારા
સંનિવસાર સાથે દાસવાલ મોકલી આપવાની દરેક સમય સંનિવસારથી
કરી આપશું.

અમારા સ્વાસ્થ્ય મુખ્ય મેનજર સામલ કાળીદાસ ૨૫ વર્ષથી
પ્રમાણિકપણે કામ કરી દરેકને સંનિવસાર સાથે છે અને દાસ
વાલન દ. ની વાજવાની ૧૫૩૦ ૨૪૨.

[વરેલીઆમે તેમજ ઉપર પેસેન્જરોને દુઃખ દેવાની તથા
સરકારી કેસ કરવાની જુદી જુદી કાપાની છે તે ઉપર ખાન
આપશો નહિ. અને હવેથી મુખ્ય અમને તમારું કામકાજ
સોંપતા રહેશે અને સંપૂર્ણ બારેલા રાખશે. અને અમને
સામાજિક સેવા સંસ્થાના નામ તાબા જાણના

દેલિયની રેલીમર ફી સી. ૪ છે
પત્રવ્યવસ્થા નિચેને સરનામે કરશે:

Manager,
The Delagoabay Hindu Hotel,
P. O. Box 581,
Laurens Marquess

EASE for the Eyes

For 39 years we have been improving
the sight of South Africa.
When you require Spectacles or
Eye-glasses, let us fit you.

Our References

Over 66,000 Clients.

We specialise in Zeiss Punkal
Glasses

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

Branch Establishment 65A, Delft Street, Johannesburg.

N.B. This Firm employs no Travellers.

મહત્ત

સંવ ૧૯૩૦

૧૧/૧૧/૩૦

તદન મહત્ત મે. કાવામાં આવશે મંગાવો.
૧૯૩૦/૧૧/૩૦

Box 247 & 317 Tel "Khairi."
HOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મે. કા. ૨૪૭ અને ૩૧૭, રેલીમર એજન્ટ "ખત્રી"
હુસેન હસમદલ (સરદારવલ વાલા)
સંવ ૧૯૩૦ ૧૧/૧૧/૩૦

Phone 3567 Box 318, 182, Grey Street, DURBAN
HEIRABHIA MORAR MATVALKAR
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબહી મોરાર મતવાલકર,
સંવ ૧૯૩૦ ૧૧/૧૧/૩૦
અને કમીશન એજન્ટ
વડોદરા સારી રીતે કરી માલ સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે
૧૯૩૦ ૧૧/૧૧/૩૦

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

સ્થાપક "સ્ટી" માટેના કંપની જાહેર ખર્ચ
મમતા દેવતા નેટીવ કાપડાઓ પ્રસિદ્ધ થયા છે અને
તેનું મેટ્રો રેન્જ થાય છે.

તમારા આંતરિક તે જાણે છે અને માટે છે. સ્થાપક
"સ્ટી" માટેનું કંપનું સ્ટોર કરે અને તમે મહેલકથી
વેચી શકો છો.

આ "સ્ટી" ના
માટેની તમામ સમ
ને અને હાથેકનથી
ચેતના રહેલ,

સોલ એજન્ટ:

એચ. જી. પર સમીચ એન્ડ કો.

(પીટો) લીમીટેડ.

જાણીતાઓ. કેપ્ટન રામચંદ્ર,
પાટણરીત, ૧૯૨૭.

હુન બોકલ, નવે તો મીનન ઉપર
નવા પ્રાથમ લીન મગાયા
ફેદરી વેલ્ડ એક આકરે કોવા કાં
બાવા કી.વન સમયા
લીલ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયદો જશે.

હક રસીગનું કામગીર પણ સુતોસકરે જનાવી આપીએ બીએ.
લખો:— I. MISTRY.
'Phone 2868. P. O. Box 2526
Add No. 1 A Kort Street, J H Burg
મેસર્સ આર સી. આ. આર્થ એન્ડ કો ની સારી ભંડ નીસળવ

ઉત્તમ મરમ મહાત્મા વગેરે

આપણે જાં જાની દેખરેખ નીચે તાળે અને સહાયથી
પરમા દેવતા મરમ મસા કી.પાટણ ૬૬૨ મરમ મસ
દેરીના અને લીધુને તેમજ મી.સ આપણે કમેકાં મોડો
થા જાણાય આપણી મેરડી સારે મળી શકશે. આપણે
જનમ માલ, તમે મરમ જનાવી શકતા નથી. કોલવન
મંગાવી ખાતી કરો. મળતાનું દેશનું.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484

Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 20s. Crate.
Pineapple No. 1 5s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ જનતા ૨૫ ફેબ્રુ, પાટણરીત નં. ૧. ૩-
કમન. ફેબ્રુ જુલિ (લી.મ. લી.) કોમો ઉપકા
કે. ૧. ૧૧. ફેબ્રુ જાતનું તાજું ફ્રેટ અને વેલ્ડેમલ
માર પેટીંગ કરી સી. એ. કી. થી મોકલવામાં આવશે.

નકવાલીક પંચાંગ

માસ	દિવસ	મુસલમાન	પારસી	હિંદુ	બુદ્ધ	જી. બી.
૧૯૩૦	૧૯૨૯	૧૯૨૯	૧૯૩૦	૧૯૨૯	૧૯૨૯	૧૯૨૯
જાન્યુ	જાન્યુ	જાન્યુ	ફેબ્રુ	ફેબ્રુ	ફેબ્રુ	ફેબ્રુ
ફેબ્રુ	ફેબ્રુ	ફેબ્રુ	માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ
માર્ચ	માર્ચ	માર્ચ	એપ્રિ	એપ્રિ	એપ્રિ	એપ્રિ
એપ્રિ	એપ્રિ	એપ્રિ	મે	મે	મે	મે
મે	મે	મે	જુન	જુન	જુન	જુન
જુન	જુન	જુન	જુલિ	જુલિ	જુલિ	જુલિ
જુલિ	જુલિ	જુલિ	ઓગ	ઓગ	ઓગ	ઓગ
ઓગ	ઓગ	ઓગ	સપ્ટ	સપ્ટ	સપ્ટ	સપ્ટ
સપ્ટ	સપ્ટ	સપ્ટ	સેપ્ટ	સેપ્ટ	સેપ્ટ	સેપ્ટ
સેપ્ટ	સેપ્ટ	સેપ્ટ	ઓક્ટ	ઓક્ટ	ઓક્ટ	ઓક્ટ
ઓક્ટ	ઓક્ટ	ઓક્ટ	નવે	નવે	નવે	નવે
નવે	નવે	નવે	ડિસ	ડિસ	ડિસ	ડિસ
ડિસ	ડિસ	ડિસ	જાન્યુ	જાન્યુ	જાન્યુ	જાન્યુ

Strawberry Growers!

નકવાલીક કોમો નાના.

Strawberry Exporters!

ફેબ્રુ મરી ગ્રાહકનાના.

તમામ ફ્રેટનું અને ફ્રેટ (ગ્રાહકપરસી) લીમીટેડ.
૧૫ ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જાહાનનિસમર્ગ.

આમે ફેબ્રુ અને નકવાલીક ફેબ્રુ જાતનું ફ્રેટ વેચીએ
જાણે, ફેબ્રુ આફ્રિકાના ફ્રેટના વેચારના અને ૩૦
વર્ષના અનુભવ છે. વધુ માહિતી માટે નીચેના કોન્ટાક્ટ
પત્રવ્યવહાર કરો:—

NAHUM COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED.

15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St. JOHANNESBURG.

O. R. PATEL

Fruit & Vegetable Farmer

Telephone 1.

P. O. Box 1,

Warmbaths, Tvaal.

એ. આર. પટેલ

ફ્રેટ અને વેલ્ડેમલ ફ્રેટ.

ફ્રેટ જાતની કાલકાલ, લીટ, ફેબ્રુ (જાણ
કાલક) ને ફેબ્રુમાંથી જાણના જાણનામાં પાડે છે
જાણનામાં જાણના પર પુરું આજનામાં
આ રીતે ફેબ્રુ કાલક સનમે.

Indian Opinion

No. 40—Vol. XXVII.

Friday, October 3rd, 1930.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
Price Four Pence.

DR. ANSARI SENTENCED

FROM the last Indian Opinion we received we find that Doctor Ansari the Acting President of the Indian National Congress, together with Pandit Madan Mohan Malaviya, Mr. V. J. Patel the ex-President of the Assembly and a very well known leader of the Congress, were arrested during the last month announced that the Working Committee of the National Congress had been arrested at Delhi India.

Mr. V. J. Patel, ex-President of the Assembly. We in this country then did not know who the acting President of the National Congress was. When Mr. Abdul Kalam Azad was sentenced, we appointed Dr. M. A. Ansari to act in his place as the President of the Congress.

Dr. Ansari in his letter to Maulana Abdul Kalam Azad offering his services was very

Dr. Ansari

I hope that

my humble

views for

they may be worth

to you as the Act

ing President of

the Congress. Al

though my views

regarding the pre

sent movement

are quite well known

I cannot view with equani

mity the policy of ruthless condemnation con

tinued by the Government in face of the most

unequivocal public condemnation. While peace

talks are being conducted on the one hand with

the Congress leaders, on the other hand the

Government seem to have decided to strangle the

Congress by paralysing its executive.

The declaring of the Congress Working Com

mittee as an unlawful association and the arrest of

the acting President and the Secretary of the Co

ngress at Allahabad and more especially the

arrests of the members of the Congress Working

Committee at Bombay on a very flimsy pre

text, leaves no doubt in one's mind regarding the

intention of the Government.

I cannot stand aside while it is sought to kill the

paramount national organisation of India, loyalty to

which has been my lifelong creed. I feel it the

duty of every Congressman, specially all those con

nected prominently with it, to sink all differences

and come forward to help the Congress in its life

and death struggle, be the consequences what they

may.

Dr. Ansari is a well known leader of the

Indian National Congress held at

Madras in the year

1927. His views

were well known

regarding the de

claration of the La

hore Congress and

the subsequent

movement of civil

disobedience. He

did not join the

movement then,

but when the

Working Commit

tee of the Con

gress was declared

to be an illegal

assembly he step

ped forward and

was sentenced to

prison. He is now

in jail for six

months with other

leaders.

At the U. P. Mus

lim Conference at

Lucknow he said

that out of the total

Muslim popula

tion of India about

80 per cent. Musal

mans belong to the

North-West Fron

tier, the Punjab

and Bengal and

the remaining 20

per cent. to other provinces. These Musalmans

have shown to the world by their participation in

the present struggle for freedom that the majority

of them are Nationalists to the very core and sup

porters of the Indian National Congress. The

people who have been sent to jail in Bombay,

Bihar, U. P., Madras, etc. include a good number of

Muslims and this very fact shows that the Musal

mans are taking the full share in liberating their

country from foreign domination.

I exhorted the Muslims to understand once

for all that the party of the few communalists and

interested persons which has taken up the profession

of flattering Government and to parallel to its will

cannot represent 7 crores of Muslims inhabiting

India. The true representatives are those who have

the freedom of the country at heart. Their voice,

he said, is your voice and their deeds are your

deeds.

DR. M. A. ANSARI.

THE COMING STRUGGLE

IN these columns we have very often referred to the plight in which our community in the Transvaal has been placed in consequence of the introduction into the Union Parliament of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill. A re-iteration of the position, will, we hope, not be out of place at this juncture.

The Transvaal Indian Congress submitted to the Select Committee, which was appointed to enquire into the Asiatic question in the Transvaal, a statement which pressed for the removal of disabilities as to occupation and residence imposed upon Indians. No less emphatic was the exhaustive statement submitted by Mr. Tyson on behalf of the Government of India. Representations made by Municipalities and others to further tighten the restrictive laws operating upon Indians seemed to have weighed with the Select Committee and they framed a Bill for the consideration of the Parliament. Dr. Malan was anxious to push the Bill through during the last session of the Parliament although the people vitally affected by it hardly had time to study it. Representations coupled with the intervention of the Agent of the Government of India (Sir K. V. Reddi) secured the postponement of the Bill, which will be re-introduced early next year when Parliament meets.

The South African Indian Congress has decided to hold an Emergency Conference in Johannesburg on Sunday next to discuss the Bill in detail and to reach a unanimous decision on it. The provisions of the Bill are by now well known to the community. Put in a nut-shell, it spells segregation and ultimate ruination to the community. There is not a single provision in the Bill which can be said to satisfy the community. The Conference has an important duty to discharge. It has to maintain the self-respect of the community, which in days gone by made enormous sacrifices and underwent sufferings to maintain it. There can be but one answer to the Bill, namely, that it is unacceptable to the community and therefore should be withdrawn.

Viewed in the spirit in which the Cape Town Agreement was conceived, the community is entitled to ask as to whether the Bill is in keeping with the Gentleman's Agreement. The Agreement lays down ideals which the Indians have set before them as their ultimate goal of uplift.

Opportunities were promised them to fit themselves as unit of the South African Nationals. Mr. Sastri, when interpreting the Agreement, said that there was everything in the Agreement but franchise. The Agreement was interpreted to mean as a treaty of peace, each party bound itself to fulfil its part. The Bill cannot but be interpreted as breaking the spirit of the Agreement. Solemn declarations contained in it are cast to the winds, and the Indians are treated as if they were no less than Pariahs of South Africa. There can be no compromise, and there can be no half-way house in the matter. The coming struggle has to be faced, and faced in that sense of sacrifice and responsibility, which alone would bring success, if not peace to our countrymen in the law-ridden land of Transvaal.

Hawkers Nuisance In Durban

Messrs. African Theatres, Ltd., has complained to the Durban Town Council of what is described as "an unpleasant state of affairs which exists outside several of its theatres, both at matinees and evening performances." The firm refers to "hawker

In a letter which was considered by the General Purposes Committee on Monday last the Branch Manager, Mr. M. A. Benjamin, wrote:—

"We understand that, owing to the representations of business firms in this town, a restricted area will be enforced after the end of this year. We would, therefore, ask if the Council would include our premises in the restricted area.

"We do not think it is necessary to stress the fact that our Company pays the Council heavy dues by the way of rates, light, water charges etc., and that we employ in our tea rooms a white staff, both male and female, to sell such commodities as are necessary, only to be met in open competition in itinerant hawkers, Coloured and otherwise, who do not pay anything, we presume, except a nominal hawker's licence. You will no doubt, allow that this is most unfair competition.

Acting Chief Constable's View

The complaint was the subject of a long report by the Acting Chief Constable, Mr. J. W. Van der Merwe, made in Mr. Benjamin's letter, was that other business men in all parts of the town would also want restrictions placed on this class of trading, in their immediate vicinities, and the Council would be inundated with applications of a like nature.

"The principal complaint," states the Acting Chief Constable, "seems to be that the interior of the various theatres and cinemas controlled by African Theatres, Ltd., are made into a dirty state, littered with refuse, and that the hawkers, who sell and devour, peanuts and toffee apples which they buy from hawkers outside the theatres.

"It seems hardly fair to blame the hawker, for the lapses of the buyer, who seems to be the principal offender.

"I do not think that the African Theatres Ltd., have put forward strong enough reasons to convince one that there is a case in which great hardship is

being caused through the actions of the persons they mention."

The matter was referred to the Licensing Officer for report. It is understood, however, that everything will be done to reduce the number of hawkers which, in the opinion of the Council, is exorbitant.

Asiatic Bill

Cape Coloured Men's Protest

Between 500 and 600 Cape coloured men, who are now living in Johannesburg, attended a meeting in the Pilkington Hall to protest against the Asiatic Tenure Bill. A resolution passed made special reference to Section 1 of the Bill, which places the same restrictions upon Cape coloured people as upon Asiatics.

"The Cape coloured people are born part of the South African nation," stated the resolution, "and as such they claim the unrestricted right to purchase land on the same basis as Europeans, and we appeal to the Minister of the Interior to eliminate the clause referred to because it is objectionable and unjust to alienate us in our own country."

Mr. S. K. le Pere was the mover, and Mr. H. Joubert the seconder. In a brief address on the Bill, Mr. A. S. Benson, the city attorney, urged the coloured people to unite and fight for their rights.

The following resolution was also passed: "That this public meeting of coloured people resolve that representations be made to the authorities for the establishment of a Colonial Juvenile Affairs Board, and that the Coloured Labour Bureau, established by the Government, be run in conjunction with the board, and that the responsible Cabinet Minister be asked to receive a deputation from organisations interested in the subject."

Mr. George W. Crowe presided.—*The Star*.

The Wage Board Determination

The Pretoria correspondent of the *Natal Mercury* writes:—

Considerable interest has been aroused in commercial circles in Pretoria by the announcement of the Union Government's decision to instruct the Wage Board to conduct an immediate inquiry into the operation of the Wage Board determination in regard to shop assistants.

In an interview Mr. P. V. Gawith, President of the Pretoria Chamber of Commerce, stated his announcement of the Acting Minister of Labour. Mr. H. W. Simpson, in this connection, was very satisfactory. "This decision is both necessary and timely because things have reached a stage when the Act is beginning to inhibit those it was created to benefit," declared Mr. Gawith. "A good deal of valuable experience has been gained, and if the Wage Board move quickly it will save a good deal of hardship falling on those shop assistants who qualify for wage adjustments on October 1."

"Our Pretoria Chamber has made representations to the Minister that the operation of the Act should be suspended pending an inquiry. This, we were told, was not legally possible. I think, however, that the Government should immediately indicate to the employers that all exemptions applied for will be granted pending the report of the Wage Board which, in any circumstances, must take a few weeks."

Hertzog And Kenya

London, Sept. 25.—The first activity of the delegation from Kenya, headed by Lord Delamere, on their arrival in England to protest against the Government's White Paper, has been to see General Hertzog. It is learned that the interview was very satisfactory from the point of view of Kenya.

General Hertzog, replying to the delegation, expressed complete sympathy with the aspirations of the Colonists in East Africa. He said that, while the South African Government was reluctant to interfere with other parts of the Empire, it felt very strongly that any question of International supervision of the Crown Colonies and Protectorates really affected South Africa on account of the Protectorates within the borders of South Africa. They were also deeply interested, he said, in the trend of Native policy in, and the development generally, of East Africa, because of the inevitable repercussions in the South.

In the interest of harmonious Inter-Imperial relations, General Hertzog declared, it was necessary that South Africa's views should be heard and considered.

He said he hoped to discuss the matter with the Imperial Government.—*Router*.

Churchill Runs Amok

The *Nation* of New York in its September issue has an article with the above heading. We have great pleasure in reproducing it here.

At its annual gathering at Zurich recently the Second (Socialist) International (not to be confused with the Communist Third) voted its protest against "mad-dog speeches." Well might it, for a few days before, on August 21, Winston Churchill had given voice to one of the worst mad-dog utterances of which we have record. Speaking at the house of the late Lord Onslow at Kent, he declared it certain that Mahatma Gandhi and "a handful of disloyal Indian politicians" would not obtain Dominion Status in their lifetime, and that the next House of Commons would be less favourable to Dominion self-government for India than at present. "It is wiser and safer," said he, "to be blunt and plain, and wrong to encourage false hopes in the minds of the Indian political classes." He added his conviction that the result of a round table conference would be to make the present confusion worse confounded—"I hope, indeed, it won't be disastrous." After characterising the leadership of MacDonald as "defeatism in high places which is so rapidly throwing India into chaos," he then accused the MacDonald Government of "trying to breed civil war in Egypt, as one might breed serpents in a zoo."

It would be hard to imagine a speech likely to do more damage. It is the spirit of Lord North and of George III. It embodies the contemptuous self-satisfaction of Lord Cornwallis and Sir Henry Clinton. It is as surely the policy of defeatism as was that of those distinguished generals in North America, and it underestimates the conditions in India as much as the leaders of the British Government underestimated the powers of endurance and determination of the American colonies. More than this, this speech explains why it is that while Winston Churchill is admitted even by his bitterest political enemies to be the ablest debater and perhaps the most powerful figure in the House of Commons, no one believes that he can reach the office of Prime Minister, unless there should be complete absence of any other leadership. Certainly his coming to the headship of Great Britain would be a tremendous

misfortune for the British people and a menace to the peace of the world. If the policy of blood and iron for India which he advocates in the words we have quoted should prevail, it means that innumerable thousands would perish, and that the British would find themselves shooting down multitudes merely because they refuse to accept the overlordship of the British Government at the same value that the Winston Churchill type of Englishman puts upon it.

It is just such an utterance as this, we suppose, that makes Ramsay MacDonald justify himself for withholding as Prime Minister that definite promise of freedom for India which he repeatedly gave prior to his taking office. We can almost hear him say "You see, if we had taken the extreme position we should have opened the door wide to the Churchills, to the policy of force without stint." To this we should reply that the menace of Churchill is not to be met by compromise and refusal to stand by one's own beliefs and promises, but by clear-cut insistence that right and justice should prevail in England and likewise in India. If then the British Government should decide that they wished the Government to embark on as much a policy as Churchill suggests, the responsibility would not be upon them. Nor would the outcome be uncertain. We have passed that stage of human history when one nation may tyrannize over another merely to obtain some advantage for the nation's pocket. A man Smith knew the truth about that, for he wrote that he found a great empire for the sole purpose of raising up a people of customers in "a project altogether unfit for a nation of shopkeepers." It is not for a nation whose government is "a project altogether unfit for a nation of shopkeepers"—or, he might have added, a government influenced by Tories of the Churchill type. Indeed, we have before us the letter of a distinguished British journalist which has just come to hand from London, in which he writes "We ought to have said to the Indian leaders: 'The political victory is yours; India is to be free; how will you take it?' The quibbling over dominion status, with Lloyd George and Reading quereing Lewis a pinch, has

not been the noblest fact is that the great Government of England is in its hands gone but in hand to the silent prisoner in the jail at Poona to ask what he will, and whether through him shall come peace. Only through him can it come. They have isolated him from the world; he may receive no letters and send none. No journalist may go to him, no friend or sympathizer. But his influence upon his people is unshaken. Every bit of unprejudiced evidence that comes out of India shows that British rule is shaken to its very foundations. The Indian cities are even withdrawing their deposits from the British banks. The picketing of cloth shops and drink shops goes on with an abatement despite the brutality of the police. British industry totters. Meanwhile on the Peshawar frontier blood flows steadily. No man, outside of a few officials, knows how great is the loss of life, or how many villages have been bombed and destroyed. Even the snow of the iron hand does not satisfy Winston Churchill, who feels that the Minister of India, Wedgwood Benn, is "a small man" who, as the problem of India looms larger and larger, grows smaller and smaller."

What even the Liberator leaders do not realize is that if they are not careful they may awake one day to find that, thanks to the Churchills and the fellow-dictators, the hour even for Dominion self-government has passed. There was a time during the War of the Revolution when a conciliatory attitude and the readiness to make generous concessions would have saved to England her North American empire. If the Indians are provoked too far they may indeed refuse anything but complete

independence. The complete loss of India would be a dreadful blow to England! The blow to her prestige and the effect that that blow would have on her problems in other countries, need not be dwelt upon. That, however, is precisely what the Churchills are counting, and only by a broad and generous attitude and the readiness to make a rational concession can England's prestige in India be saved. Rifles and airplanes will not and cannot do it. The idea that India was hereafter be compelled to be "loyal" to a foreign government is as absurd as it is wicked.

Sir Kurma Reddi At Richmond

Sir Kurma Reddi, B.A., B.L., visited Richmond at the invitation of the Indian community to renew the friendship formed on his first visit to the district. A reception was held in the Memorial Hall in the afternoon, the chair being taken by Mr. Page, chairman of the Local Board, who was accompanied on the platform by Mr. Kilgus, Resident Magistrate, the Rev. Cragg, Mr. A. M. Singh, and the officials of the Indian Society. The meeting was very largely attended by residents of Richmond and district.

Mr. Page in introducing Sir Kurma Reddi, stated that it was only a formal introduction as Sir Kurma had a previously made many friends in Richmond. He was glad that Sir Kurma had so far recovered to health as to be able to revisit Richmond. He hoped the friendly relations which had existed between the Indian and European inhabitants of Richmond and district would ever continue.

Sir Kurma Reddi was then greeted by Mr. A. M. Singh who, in extending a warm welcome to Sir Kurma to Richmond, expressed his hopes for his recovery to health.

A Great Work

"Your presence in South Africa, coupled with that of your distinguished predecessor, has created an impulse of the rising race a broader understanding of the Indian people, and a more tolerant view of our aspirations," said Mr. Singh, a transformation which is solely and entirely attributed to the cultured influence exerted in our midst by yourself and your predecessor. Your strict sense of duty, and your kindness and affability to all has endeared you to us." He hoped that Sir Kurma would be vouchsafed health and strength to carry on the great task which devolved upon him in this country.

Mr. Kilgus, Resident Magistrate, further expressed his appreciation of the restoration to health of Sir Kurma and his ability to return to the arduous labors required of him. He suggested that unity was really the strength of the community and the friendly relations between the Indian and other sections of the district was one well to be admired and a factor in the perpetuation of the civilization of the world. This question had to be considered from the point of view of various races, but the fact that must be primarily considered was that education was a subject in which the parents and children must be intimately connected. Another fact to remember was that the world always thought the other side was wrong; what we should do was to try to help each other and show some real progress in the value of the world.

In welcoming Sir Kurma the Rev. A. Cragg also congratulated him on his recovery to health and ability to carry on the work he has so earnestly striven for, namely, the serving not only the Indian community but the whole European population of South Africa. Such work must necessarily not be only broadminded but must eventually end in a complete community—racial distinctions must

be submerged when the country required the best of all its various skills or powers.

British Liberty And Justice

Sir Karna Redd, in reply, said he was an old friend of the residents of the Richmond district, and he was very glad to be able to again return to cultivate and develop that friendship.

"My Indian friends call this their little home, but I think it is the heart which makes the size of a place and here the hearts are large. I think you must heartily for the kind reception you gave me last year and this present one. Those who work for the good of the world can seldom rise to the heights they would wish to reach, but in service they always strive towards a goal which rules in faith not only in my own countrymen but in the whole British nation.

"The statelessness of Great Britain will, I think, always lead to the heights of liberty and justice. Education has been the keyword, and has been bandied on with a free and open hand. I think the feelings I have so often had will eventually lead to an honest solution of our present Indian difficulty. Bloodshed must occur but one must ask 'can one learn to swim without getting into water?' I therefore do not fear but that a solution will in the end be found and that the just rights of the Indian will be recognised by its great brother, Great Britain.

"To-day the Western civilisation is the host, but that does not say it is faultless; but the ancient civilisation of India also shows attractive features and ideals which none could despise. We believe in re-incarnation; this soul is immortal even as God is so. So our souls are born again, under conditions the result of the service done by man, so, as you do in this world, will you be rewarded in the next.

"I would like to advise my Indian people to further the question of the education of their children, to take a personal interest in the quality and manner of same."—*Natal Mercury*.

Patidar Society Celebrates Mahatma Gandhi's Birthday

The chairman of the Society Mr. Mayjorabhai Patel said:

Brothers and Sisters: I extend a hearty welcome to you all for responding to my invitation and gracing this occasion, the 62nd Birthday of Mahatma Gandhi, which is to us a day of deep rejoicing and thankfulness. The international hero whose birthday we have gathered here to celebrate is incarcerated behind prison walls at the critical period in the history of India, but we all have experienced the vibrations of his spirit pervade the entire freedom struggle in the motherland and even the European critics have agreed that Gandhi in jail is mightier than outside and this incident weighs heavily upon the conscience of mankind. Whether one may believe or not, there shall always be a difference of opinion, but personally I feel that the future historian of this century will depict it as the Gandhi era owing to the great renaissance which has brought about in the world outlook towards the wickedness of armament warfare and sublimity of soul-force.

Through his sincerity of unchallenged and unblemished character and the vision of future peace

and human harmony of the world, Mahatma Gandhi has secured over all other colleagues in the West aspiring after the happiness of humanity and rendered a signal service to the cause of world peace which looks far away in the horizon owing to the half hearted, and probably insincere attempts of the Great Powers to solve the problem. It requires a greater effort to settle the disagreement

on this a freely worded speech at the assembly of the League of Nations or diplomatic moves at international conferences. What is most necessary is the evolution of thought to revolution in the present outlook in the world.

After a long period of 1800 years, we saw the birth of a man in Western India whose growth has been a problem to world thinkers and whose personality faithfully follows the Sermons on the Sermon and practices non-violence.

He reached so far marvellously in revolutionising the Indian mind and keeping it attached firmly to the ideal of the suffering and self-sacrifice and fighting a political battle with the unprecedented violence against the mightiest of

empires of the world. Well, then, the world knows precisely that Gandhi is Christ personified in the twentieth century and in imprisoning Gandhi, the British Government has imprisoned Christ in spite of its being a Christian Government.

"The world find a soul more sublime, than Mahatma Gandhi who bears no ill will towards any one, but is even no grudge towards the unbrave who throw him in jail every now and then and have and respects.

Gentlemen, it is sheer absurdity to designate a fanatic a fanatic. If Christ was a fanatic, if Buddha was a fanatic, he could be called as such. He is not a fanatic. British statesmen commit a huge error to call him a fanatic to serve their purpose of misleading the world opinion and keeping India under permanent servitude. It may be that they will soon realise their blunder and concentrate their efforts towards the settlement with Gandhi, as Gandhi is Indian National Congress is India.

The awakening of India is not due to British rule, but it is due to English language. India has been a self-government for over three thousand years. She has seen prosperity, she has spread the torch light of civilisation over China, Egypt, Greece and Rome of old. Her old spirit is born to-day. She has come into herself. The wheel of fortune brought the domination of British rule and several other previous rules. There have no doubt benefited the experience of India and its capacity of assimilation. But the day is come when in his should be free, should break its fetters of slavery, not only for her sake, but also for the sake of human peace which is the greatest problem of international life to-day.

There can be no permanent peace without justice. India feels and intelligentsia of the world realise that there can be no peace as long as one-fifth of mankind residing in India is to be at the beck and call of British imperialism, as long as the world is half slave and free. The problem of India thus becomes the problem of the world and its cause of independence needs international sympathy and support as the free India would be a great asset to the cause of world peace and its experiences will be helpful in moulding the future harmonious connection of mankind.

Gentlemen, in conclusion I trust that you will join me in my prayer that Mahatma Gandhi be

spared for many years to come by Almighty God to serve India and humanity and we may have the privilege to celebrate his birthday every year. Om, Shanti.

Resolutions

1. This meeting of the Transvaal United Father Society assembled to celebrate the 62nd Birthday of Mahatma Gandhi hereby pays homage and its respects to that Great Leader of India who has awakened the spirit of self consciousness and self determination among the people and commenced the unprecedented movement for independence and assures him of the sympathy of the Indians abroad in his admirable work of Indian emancipation.

2. This meeting places upon record the meritorious services of the leaders of India.

3. Almighty that their efforts be crowned with success.

4. This meeting authorizes the secretaries to send a cable to Mahatma Gandhi heartily congratulating him on his 62nd Birthday and praying God to spare him for many years to come and grant him sound health to continue his services to India and the world.

5. This meeting expresses the opinion that India should be free in the interests of world peace and that the cause of international unity and friendship should support the cause of India.

A Racial Question

Should Europeans and Natives sit down in unity together? This is a question that has been agitating the Dutch Press since the Rotterdam lunch conference at Fort Hare, Alice, in June last, when Europeans and Natives had meals together and generally came into close contact outside the conference proper. The Dutch Press continues its invective. Dr. Crous, of Stellenbosch, a member of the Executive of the Students' Christian Union of South Africa (who was one of the leaders of the students' delegation at Alice) replied to the criticism, conceding, if not defending, what had been done. Rev. J. W. J. Hofmeyr, co-secretary of the Dutch Reformed Church Mission, in a short series of articles on the conference, definitely endorsed what happened at Alice as being in accord with Christian principles and as likely to promote knowledge. Professor H. B. Koel, president of the Executive of the Students' Christian Union, has now issued a formal statement. He admits that White and Native students had meals in common, indulged in sports and sat at the same Communion table. In pointing out that the Whites were the guests of the Natives, he says that "even though one may not approve of all this, one can understand that the Whites went out of their way to meet the other nation" in view of the desirability of creating an atmosphere conducive to the success of the conference.

"The Natives," Professor K. continues, "understood the position very well, and no right thinking person will conclude that the boundary line between White and Black has now become effaced. To conclude that such is to remain what he has said, however, be interpreted so narrowly as to imply that there should be no contact at all, even in special cases."

Finally, the executive, through Professor Koel, issues a warning against extremists on either side. Whites, it says, should not allow themselves to be

obsessed by un-Christian prejudice and hatred, while Natives ought to understand that efforts to meet them may not be taken a leverage of in the extent of an too fault-finding. Even before this statement had been published the editor of the students' "Nasas," in a strongly worded article, had expressed the determination of the leaders to be guided by liberal thought and not to let outworn prejudices

White and Black. The controversy is creating intense interest among the Dutch people of South Africa.

News Of Independence Struggle In India

Boycott Of British Cloth

Calcutta, Sept. 26.—The reopening of the Andamr piecegoods market—the chief market for British and foreign manufactures in Northern India—a fresh vivid scene, but so much of the relaxation as of the defeat of the Congress efforts in Calcutta. Lathi blows, however, were necessary before the Congress pickets yielded.

At a Municipal inquiry, a trader named Mushtak Ahmad said that the Congress volunteers entered a street in the market and asked for a man who had purchased a piece of foreign cloth on the same day. A man refused to disclose the man's name and was

to disclose the name of his customer and give evidence for his alleged interference.

of Ahmad had lodged a complaint, who went to the court.

a destitute body has proved a success. Most of the cloth retailers in India's capital have closed their doors and the retailers are doing sufficient business to pay

12 Men Transported For Life

Mumbai, Thursday.—Twelve men were sentenced to transportation for life and five to two

by special tribunal, of 33 civil officers charged with the murder of Sub-Inspector Bhola Nath Chosh in the riots on June 3.

Seven were discharged because of lack of

Bombay Knows No Peace

A Congress report (dated a fortnight from Bombay) says that a party of police officers and hundred of the leaders of 5000 anti-disobedience volunteers, who were returning from a forest where they had broken the forest laws. The volunteers caused the arrest of the police officers. The two officers killed were Mr. Joshi, a magistrate, who died from gunshot wounds, and a forest officer, 15 were killed and 50 injured.

Rioters Tear Up Ballot Papers

Nalmi Tal (United Provinces), Sept. 27.—A clash occurred at Moradabad today, when the police tried to prevent the election of a Muslim to the local

Connell. One rioter was killed and 45 were taken to hospital, several police were hurt.

Rioters destroyed ballot papers and throw stones at the police.—Renter

Heavy Sentences For Rioters

Madras, Sept. 27.—Nineteen men have been sentenced to two years' rigorous imprisonment, 1 to 18 months, one to a year and three to six months imprisonment on a charge of rioting and assaulting the police on June 14.

Fourteen, including a Cambridge University graduate, were acquitted.—R. nter

Mayor Of Calcutta

Calcutta, Thursday.—"I don't think we have any essential quarrel with the British. We want to live as free men and friends," said Subhas Chandra Bose at a meeting of the Calcutta Corporation last night, when he took the oath as Mayor.

Bose, who has been called the stormy petrel of Bengal, was released from prison on Tuesday. Previously he was bitterly anti-British and an ardent supporter of the demand for independence.

Reform League Hoists Union Jack

Allahabad, Thursday.—In the presence of thousands of spectators the Union Jack was hoisted over the Town Hall at Noida (United Provinces) by the Reform League, a volunteers corps formed recently to suppress picketing and help the Government to quell the Congress civil disobedience movement.

A conference at Elumra of industrial workers belonging to the "depressed class" passed a resolution affirming their loyalty to the British Raj and condemning civil disobedience.—R. nter

Police Station Wrecked

(Bengal), Wednesday.—The police station here was wrecked by a bomb yesterday.

A broad constable was dangerously wounded, and a sub-inspector slightly hurt. The assailant escaped.—R. nter

Sir Kurma V. Reddi In Johannesburg

Sir Kurma V. Reddi, Agent-General for India in the Union, arrived in Johannesburg on Thursday evening by train from Mauritius. It is his intention to attend an emergency meeting of the South African Indian Congress in Johannesburg on Sunday to explain the Indian Government's considered attitude towards the proposed Asiatic legislation of the Union Government.

During the next few months, Sir Kurma will live at Kensington. He will leave for Capetown in time for the opening of the next Session of Parliament.

The Rev. C. E. Andrews, to whom the South African Indian Congress appealed to visit South Africa and act as adviser to Asiaties in view of the proposed legislation which will affect them, has now cabled to prominent Johannesburg Indians that he has had to leave for America on political business connected with the Congress.

THANKS.

Mr. Abubaker Carrim Dada, Messrs. Osman Bros., and Messrs. Noormanshah Bros., beg to thank their friends for their kindly messages of condolence in their recent bereavement from the loss of Mr. Abdul Carrim Dada.

"May the Almighty's blessings be on him."

Our Letter From India

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Calcutta, Aug. 14.

Necessity Of Khaddar And Charka

Srinati Mira Bai, formerly Miss Madeleine Blaise who became a convert to the doctrine of Mahatma Gandhi is now in Calcutta on a mission to preach usefulness and necessity of Khaddar and Charka. Mira the daughter of the late Admiral Sir Edmund Blaise, who joined Mahatma Gandhi's Ashram four years ago, is the first of his European disciples to make her home at the Ashram. Converts, it is said, make the most zealous adherents and Miss Blaise, in her flight from the materialism of the West, has become the most useful member of the community and is second only to Gandhi in strict observance of his vows of poverty, self-denial and industry. She joined the Ashram because she hated Western civilization, especially that portion of it which is known as "Society". On a quest for a simpler existence, she found a guide in Romijn Holland, the French poet and the principal adherent of Mahatma Gandhi in Europe, who suggested that in the Indian saint's creed of charka she would find contentment.

Since early this week Mira Bai has been addressing meetings in Calcutta her theme always being Charka and Khaddar. Mahatma Gandhi is to her the symbol of Khaddar. She smiles with appreciation at the name of Mahatma Gandhi.

Even in appearance, dressed like a Hindu widow, given to fast and penance, the venerable lady of Subarnati spoke before a packed house of General gentlemen at Calcutta on Saturday with folded hands and with a hand-bag of Khaddar with all its apparatus and said that the greatest problem for India, was at present the problem of Khaddar. Thousands of Charkas and thousands more of Takkies are doing their humble and good work in Ahmedabad alone. Thousands still more of them, she said, should be going on in other parts of India. The gap produced for Khaddar is big enough. If India could not fill it up, there was no use in spinning. She has come via Bombay, Allahabad and Patna to Calcutta, and all the way she has found a wonderful enthusiasm for spinning. The whole country has been working for the production of yarn. But so far there is a lack of organisation with regard to the supply of handmade alivers and for the weaving of the yarn produced. Therefore wherever she has gone she has concentrated on these two points.

A successful exhibition of Khaddi was opened on Monday by Srinati Mira Bai before a large number of ladies and gentlemen. The passport to the exhibition was just a handful yards of handspun yarn which was gladly offered by all.

In opening the exhibition Srinati Mira Bai explained at length what she repeatedly calls the 'beautifully simple process' of spinning. She pointed out that to work at Khaddi requires neither capital nor any high degree of intelligence. Khaddi could neither be taxed nor super-taxed. While the talk could. She explained the extreme universality of the Charka or rather of the Takkie. Srinati Mira Bai made a demonstration of the whole process of spinning.

Sir P. C. Roy in the course of his presidential

address paid a tribute to the noble parenage of Himmat Mira Bai and remarked that it was one of Heaven's rare graces for India that a respectable English woman of a noble family should have been a convert to Gandhism and gladly undergoing all the rigorous of Ashram discipline.

Thus was, said Sir P. C. Roy, when there were Charkas in every home and village in India. It was a favourable sign of the time that good sense has returned upon the Indians after many years of its lapse.

Pandit Malaviya's Sporting Offer To Britain

Referring to the charge of the inability of Indians to rule their own country Pandit Malaviya said recently at a Bombay meeting that Indians had shown their worth in every walk of life, and had even proved their superiority to the average Britisher in some respects. He threw a challenge that Britain should select five hundred young men from any part of their country and India in her turn should be allowed to select an equal number of youths from among the Pathans, Sikhs, Gurkhas, Rapputs and Marathas and then there should be a physical contest between the two countries, and if the Indian youths were beaten, he for one would give up his claim for Swaraj.

Diwali Festival

21st October, 1930.

AN APPEAL TO THE HINDU COMMUNITY OF NATAL

The committee of the Diwali Festival request that owing to the great political upheaval in our Mother country at the present moment, and in the struggle for freedom, Mahatma Gandhi and nearly all of our leaders are spending their lives in jail, we strongly feel that, while our Mother country and our people are in their hour of travail, we, who are in Natal, should as a mark of sympathy, curtail the celebration of the Diwali Festival this year, by refraining from spending our money in any and all demonstrations, decorations, firing of crackers and such other unnecessary things.

We therefore make this humble appeal, to each and every one of our Hindu community, to refrain from spending as above, and to observe Diwali Day as a day of prayers to the Almighty, for the immediate restoration of peace, for the release of our patriots and leaders, and for the attainment of Swaraj.

Late Mr. Sorabjee Shapurjee Adajania

We have received information by wire while going to Press from the Chairman, Mr. A. D. Mistry, of the Transvaal Parsoe Association that Sir Kurma Reddi, Agent to the Government of India, will unveil the memorial stone over the grave of the late Mr. Sorabjee Shapurjee Adajania on the 6th of October, 1930, at 3 p.m. at Braamfontein cemetery. All Parsoes and Indians are cordially invited to attend.

Indigestion Increasing

What Is The Cause?

A noted physician recently stated that indigestion is becoming more and more prevalent. Some attribute the cause to hurried meals, faulty mastication, or an unsuitable diet; others blame lack of exercise, overwork or worry. These factors may induce indigestion, but they are only contributory causes; behind them all lies the primary cause—thin, weak blood.

It is now a recognised medical fact that without good blood, perfect digestion is impossible. To overcome indigestion, therefore, you must enrich your blood by taking Dr. Williams' pink pills; these pills create new, rich blood, which again restores the digestive organs to healthy activity.

Miss H. German, of 59, Church St., Merton, Sillingbourne, states—"A few months ago I became a victim of indigestion. I suffered such pain after eating that I dreaded the approach of meal times. My mother advised me to try Dr. Williams' pink pills, and I gradually improved. The pills gave me a good appetite, and what was more important I suffered no ill-effects whatever. Now all traces of indigestion have disappeared."

Your own doctor will advise Dr. Williams' pink pills direct from Dr. Williams' Medicine Co., P.O. Box 604, Cape Town; 2s. 6d. for one bottle, or six for 15s., post free.

POOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Orange, Nectarines, Mandarins and Lemons situated in large garden.

INSPECTION & CASH OFFER INVITED.

Apply T. SEERARUTH,

Esenemba Store,
Via TONGAAT

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi
Vol. I. Price S. 10 6. pence

Joseph Doke

The Missionary-Hearted

Price 5 Shillings

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૨૮ મું.

હિન્દીસ, શુક્રવાર, તારીખ ૩ અક્ટોબર ૧૯૩૦

અંક ૪૦

નાટાલના ત્રણ જાણીતા વેપારીઓનાં મૃત્યુ

મરહુમ હાલ હાવજ હાલ માલ.

મરહુમ અલ્લામદ કરીમજી અલવત.

મરહુમ એમ. સી. ડાહા.

મરહુમ હાલ હાવજ હાલ માલ.

કમળની જુગ પેઢી બાપુદ હાવજ એન્ડ કા. ના માલિક હાલ હાવજ હાલ કમળાદીપ માલ સાથે તારીખ ૨૬ મી અક્ટોબરને નવરતના પાવન હાલે અવસાન થયું છે.

મરહુમ નાટાલમાં જુના પેઢીમાંના એક હતા. સન ૧૮૬૦ ની સાલમાં મોરીલીવજી વેપારી તારીખ પામી નાટાલ આવ્યા હતા.

અંત અને પ્રમાણીકતાની સાથે એક નવા સરખા રીટલ વેપારમાંથી દાલ પ્રથમ પકડીતા હોલએવ વેપારીઓમાં પોતાની અજ્ઞતા કરી કાઢવા બાબતમાં રમ. દા. બાદેલ વેપારી તરીકે આવ્યા સહી આફિકામાં તેમનું નામ મહદુર છે રાજ-દારી કામેમાં જે કે દમેલાં બહુ બાબત પડતો બામ લખ કક્તા નહોતા હતાં દમેલાં કામની સાથે રહી કામી કામેમાં મદદ કરવા પાછળ પડતા નહોતા.

પૈસા પ્રાપ્ત કરવામાં કુશળ હતા એટલું નહિ પણ તેનો સહકર્મચોમ કરવામાં પણ પાછળ નહોતા. પોતાના વતન કોટમાં કુટુંબના બંધાવી આવવા માટે થોડાજ વખત ઉપર કમળમાં તેમના માનમાં એક મેડો બલસો કલેા હતા તે તેનો પ્રસાદો છે. મોડોજનો કેવાલ મરહુમના હોદા સાથે “ઈન્ડિયન ઓપિનિયન” ના રોડલ મહીના આવગ અપાઇ મળેા હતા. આ સિવાય કા.અ. કેલવ વીન? કેમવણીના કામેમાં તેમજ ધાર્મિક રાજકારી અમર સામાજિક કામેમાં દમેલાં મરહુમ પોતાનો ઉદાર હાલ બંધાવવા મુક્તા નહિ. ગયા વરસમાં હાલ પદવા જવાની તેઓની તૈયારીના પ્રસંગે

તેમના માનમાં કોમલ તથા બીજાં મંદ્યા અને પાનની મદદથી તરસથી બલમા કરવામાં આવેલા તે પ્રસંગે હોદી કામમાં એક હોદીપીડવની બાલ જર છે એમ જાણી દે.રખીટલ બંધાવવાની બાબત ઉપર બાર મુખી થોતે પણ પૈા ૨૦૦ ની મદદ આવવા તેવાર છે એમ તેઓએ જાણવું હતું.

કમળ જુગ રફીડમાં આવેલા કમરસ્તાનમાં તેમની રમ કિયા મધ હતી તે વખતે હોદી કામના વખામ વર્ષના કમરો બધાએ તેમજ ઓશાએ પણ બામ લીધા હતા જે પાતાની આવે છે કે તેઓ કેટલા બોધિય હતા આમ જાણીયા વેપારીના સ્વર્ણવાસથી તેમના કુળનેજ નહિ પણ આખી હોદી કામને બેટ મધ છે. કમર તેમના આત્માને કાંતી આવે.

મરહુમ અલ્લામદ કરીમજી અલવત.

કુશીપોતોના જાણીતા અને જુના વેપારી મી. અલ્લામ કરીમજી અલવત મયા સોમવારે ૫૫ વર્ષની ઉમરે કુશરી મયા છે. મરહુમ વેપારી બાલમમાં એક બાબેલાન વેપારી હતા કેમવણી તેમજ સામાજિક વિષયોની અંદર તેઓ રમ લેતા હતા. કુશીપોતોમાં અલવત હોદીટલ નામની પેઢીના તેઓ કાપરેકટર હતા. મી. અલવત આ દેશમાં ત્રીસ વર્ષ ઉપર મોરીલીવજી આવ્યા હતા જે વેળા રમ—મજિલ ની લકાઇ માણુ મધ હતી તે વેળા મી. અલવત પોતાના સસરા મી. એ. એમ કાલ જેઓ કુશીપોતોમાં વેપાર કરતા હતા તેમની સાથે બળ્યા હતા. પાછળથી વેપારને નહોતો અનુભવ હોઇ સ્વર્ણ રીતે કુશીપોતોમાં તેમજ પેઢી બોલી હતી પ્રમાણીક અને નિબાલસપચાને લઇ તેઓ એક મોમત વેપારી

ખાખા. આને તેમજ નાટકમાં જુદી જુદી જગ્યાએ પાંચ આખાઓ છે. છત્રીપાંચોની હોદી રકુવ અને છત્રીપાંચ સોસા-યદી વાંચને તેમજ મજૂર હુકુ દત્ત કાચી કોળેને તેમજ પોડ ૨૦૦ ની મદદ આપી હતી. નાટકમાં જુદી જુદી જગ્યાએ ૨૨ જે કોળી બેઠે બાંચ નહોતો. તેમજ મજૂર મુસ્ત હતા અને તેમના વિચારો પણ હતા હતા અને આખા માણસના વિચારને તેમજ હમેશાં માન આપતા. અને તેથી જાણે તેઓ હોદીઓ વચ્ચે પ્રિય મજૂર પડતા હતા. સમયારે જગ્યામાં અમલી દરેક કિંમત વધુ હતી જેમાં દરેક વર્ગના લોકોએ મોટી સંખ્યામાં ભાગ લીધો હતો.

મરદુમ એમ. સી. દાદા

કામની જાણીતી એમ સી દાદાની પેઢીના માલિક શ્રી જમદુજ કરીમ દાદા ૫૫ વર્ષની વયે મુમ્બેની આવી બી.વી. ગોમતી તા. ૨૫ મી સપ્ટેમ્બરના રોજ તેમની શ્રી સ્ટીટમાં આવેલા મકાનમાં મુજરી મથા છે. મરદુમ કઠિયાવાડમાં આવેલા બાલુચમાં જન્મ્યા હતા. પોતાની રજા વર્ષની ઉંમરે તેમજ નાટકમાં આવ્યા હતા. અને અને આવી દુરનજ તેમજ રીટલ વેપાર કરી હોય. હું સમયમાં તેમજ વેપારી વર્ગમાં એક બારે લામજી લખાતા વેપારી મજૂર આખા હતા. આખા માલિક પ્રાંતમાં હોદી રા. તથા પુરોષીવનો વચ્ચે માનજી રજાન તેમજ પ્રાંત કરી દત્ત. તેમજ મુસ્તીપ બાલુચોના ઇર્ષાક કમ્યાલ માટે લામજી રાખતા અને હોદી-ઓની સામાજિક તથા જોગણી વિવધની જાંદર પણ રજા મેતા હતા. અન્ય બીમંત વેપારીઓની મારફતે તેમજ ઉદાર પદ્ધતિના હતા અને જુદી વેળા પેલાની ઉદાર મદદ તેમજ આપી હતી. કાલોજીએ જ્યારે એક ફોલોજ નામના માટે અખીમ કરી ત્યારે તેમજ ઉદાર મદદ આપી હતી. નાટકની હોદી જામના દરેક વર્ગના માણસ એ પોતાની કિંમત આપવા માટે મુજ રજા આપેલી મેદોજન સીમેટમાં મરદુમ રજા વચ્ચે આવ્યા હતા.

ઉપરના તથા જુના અને જાણીતા મુસલમાન વેપારીઓના જુદા મથા એ અઢાલીયામાં મથા હોવાથી આખી હોદી કોમન મોટી બિટ મથ છે તે જાણી મળી હોદી બાંધીને અહમ સ મથા વિના રહેશે નહિ. અને મરદુમ જમદુજ કરીમ દાદા, મરદુમ કાજી હાવજ દાજી હાલદીમ માથ, તથા મરદુમ અહમદ કરમજી નરરત રજાની પ્રત્યે અમારી મ કમી દીલસોજ મથાને એકે પ્રથમ વેળા નાટકમાં જાંતિ આપે.

સ્વર્ગસ્થ બાંધ સોરાજી શાપુરજી

અમદાવાદીયા

પ્રેસ ઉપરજાતી ગાંધીદા વિચારી પીટ સા. ૬૫૨ ૧ જામતી એકાના મરદુમ મી. એ. ડી. મોજી ઉરરથી જામને વાંચી સમયાર મળ્યા છે કે સ્વર્ગસ્થ સપામકી બાંધ સોરાજી શાપુરજી અઢાલીયાની કમર ઉપર એક માલમીરી ૧ સ્વર્ગ હોવા કરવામાં આવે છે. તેને ખુલ્લો મુકસની કોવા આખ-રોન્દીન સીમેટમાં તા. ૬ અક્ટોબર ૧૯૩૦ ના રોજ મથ વાંચે હોદીના એક્ટ-સર કુમાં રેડી કરશે. ટ્રાંસરલ પારસી એક્સીસીવન સર્વ-પારસી બાંધીના તેમજ હોદીઓને આ પ્રસંગે જાણી આપવાની વિનંતી કરે છે.

“મુનિદુચ્ચન આપિનચન”

સુકાર, તા. ૩ અક્ટોબર સન ૧૯૩૦

સા. આ છત્રીપાંચ કોળીઓને એમજીસી કોળીસ તા. ૫ મી ૧૯૩૦ ના રોજ અક્ટોબર ૧૯૩૦ ની તા. ૫ મી એમજીસી કોળીસ અંગમાં બોલાવવામાં આવી ? ટ્રાંસરલ એક્સીસીવ ટેન્સોર બીમ ને હવે આવતા અનેવરી મસમાં પાલામેટરી એક મગજ તેમાં હાખલ મનાર છે તે વિષે સા. આક્રિયાના હોદીઓની જોવી સામજી છે તે આ કોળીસ મારફતે વચ્ચે કરવામાં આવશે. અમારથી આ બીમ સરવારે મદદ પાડવું છે ત્યારથી એ બીમ ટ્રાંસરલ હોદીઓ માટે પેડલ અમકર છે તે અને આ વચ મારફતે બતાવતા રજા બીજી. આ આખા બીમને રજીસારવું નહિ એવો ટ્રાંસવાસ છત્રીપાંચ કેમસે રજીસાર કરશે. એ એક્ટલુજ નહિ પરંતુ સોનેરી કાવલની સ્વમ ૧૩૦ અને ૧૩૨ ને સુપારી હોદીઓને વસતત અને વેપાર કરવાના હકના ઉપર તથા ન મારવાની મામળી રહેલી છે જે પ્રત્યે આ દેશના રાજનીય પી અને મરદુમ જામના આખ તથા, જેને વોટ આપવાના અધિકાર નથી અને જે પ્રજાના આ દેશના વસતત પ્રત્યે રાજ્યકરની પુરોષીવન પ્રજા વિરરકારની નજરે જુદે છે એક્ટલુજ નહિ પરંતુ તેમજ ને આવી કરે તો પ્રાંતજ રજીસાર જામને હોદીઓને આ દેશના વિષ હોદી કે એવા સંજોગમાં વરતી હોદી પ્રજાને પેલાના હક સામતી રાખવાના છે તે અત્યંત કરાવોજ કરાવી હોદી પણ સામતી કરશે નહિ એવી અમારી સ્પષ્ટ માન્યતા છે. તે સાથે અમારી એ માન્યતા પણ છે કે અમે આ મુલકની હોદી પ્રજાને રાજ્યવિવરમાં બીમકુલ અમાજ ન હોય, અમે તેમની પાસ વોટનું જગ ન હોય તો પણ હોદી પ્રજા પાસે એ લડવાની તક હોય તો તેના અવજ સરવારે સંવિજા વિવાપ જુલોજ નથી જેને હોદીના પ્રજા તરીકે જોરવ હોય, જેને હોદીની નહિ પરંતુ પ્રજા તરીકે સ્વમાનની પરવા હોય તે પ્રજાની પ્રજા વિરરકાર અમે તેવી જાણીમ સરકાર તેને દલાલી કરશે નથી અને હ. આક્રિયામાં આ દેશની સરકારને તે સમામકની લડત ટ્રાંસરલના હોદીઓને મારફતે હોદી આપેલું છે. ટ્રાંસવાસના હોદીઓ અમત મંજીમથે પેલાનું સમાન જામતી આ અમથે એ એકજ બી સંકરની સામે ખડા નહિ કરે તો તેમજ અધિ અનંત કાળું છે એવું આ એક્સીસીવ બીમ હોવા અને એક રજા બીજી ટ્રાંસરલ હોદીઓને આ સમયે પેલાના જમ ઉદાર હોવા રજીસાર તાકદ બતાવવાની અનંત જરૂર છે. હોદી તેમજ મેટી મદદી કાળોજ મથ. રાખી રહે કરવું હોદીના પ્રજા આજે જુલોજ અને જુલોજી લડતમાં હોવાથી છે જુલો ટ્રાંસરલના હોદીઓ એકજ યમ આ બીમ ને કમટો અને આ તેની સમે સમામકની લડત હોવે તો તેના ઉપર મજ રહેવા બલામરે. અમતમાં જુલો પડી કરે અને હ. આક્રિયામાં મારકારને પોતાની નીતીમથી પકલ હોવાની જરૂર પડે. અને અમારા રાજીસાર કે આ કોળીસ માન કરાવે કરીનેજ મેક્ષી ન રહે પરંતુ સંવિજામાં આવવાની જામતી વેળા તેના રીડ માપી તે વિષે વિચર ચલાવી ટ્રાંસવાસના હોદીઓને તેની સુચના આપે.

રહીય મહાસભાના પ્રમુખ સરદાર વલ્લભ પટેલના મુખ્યતા
 નજીક ગાંધી સભા થવા આવ
 ૩૧૦૨ અંતરિણીને સંગ મેં માતા અમદુલ હામ આઠર
 પ્રમુખ બન્યા હતા તેમને પણ
 સરદારે પકડી કાઢ્યાની સભા કરી હતી. ત્યાર બાદ રાષ્ટ્રીય
 મહાસભાની મહી ઉપર ડોહર જેમ જે. અંતરી અ. ૦૧
 હતા હાઈલીમાં એમના મહાન ઉપર મહાસભાની વર્તિ
 કમીટી મળી હતી. તેમાં હજાર રહેલા સર્વ સળોને ડોહર
 અંતરી સારે પકડી સરદારે કા માતાની સભા કરી જે
 ડોહર અંતરી સારે જે અન્ય અમલોને પકડાવેને રદમાં
 મળ્યા છે તેમાં એસેમ્બલીના આગ્રહ પ્રમુખ થી. વિદ્યમાય
 પટેલ, પંડિત મનમોહન માલવીયા, સરદાર મંજીસંદ,
 અહિરી અહિય કમ. ડે. બી સી. રાવ, બી હીપનારાયણ
 મોહ, લલા દુર્ગમ, બી મયુરાદાસ ચીકમણ અને મદા-
 સભા સેક્રેટરી બી રમળા. ૨૨ મદાસને મા માનમાં
 એક ફૂલ તાર સરદારે ખાતર આપ્યા હતા જે હાઈલીમાં મહા-
 સભા બી આખી વર્ગે કમીટીને મહાવામાં આવી છે જેના
 એસેમ્બલીના અમલકા પ્રમુખ બી વિદ્યમાય પટેલ પણ છે
 મહાસભા અમદુલ હામ આઠરને સભા થવા બહુ છે.
 અંતરી મહાસભાના પ્રમુખ બન્યા હતા તે સમાચાર પણ આ
 રદમાં આપ્યોને મળ્યા નહતા અને રૂટ મહાસભાને તેમને
 તેમજ પંડિત માલવીયાજી જેવા રદના કુશિર અમલોને
 સભા કરવામાં આવી છે તે સમાચાર હાઈલી ખબર મે. કમવાનું
 વાસ્તવિક આજુ નહતું. વર્ગે કમીટીના આ અમલોને
 મદાસ પડ્યા તુ રમળા ૧૦૦ વર્ગે કમ ૨૫ જેની રમળા થઈ છે
 જેનાં અમલકા સળો મુસ્લીમ અને અમલકા હાઈલી છે. મહા-
 સભા બી આખી પકડી મહી ઉપર અમલકા પ્રસિદ્ધ એસેમ્બલી
 અહિરી અહિય હામાન પ્રમુખ તરીકે પીર બહા છે. વર્ગે
 કમીટીના તેમની સારે અન્ય સળોને મા મુખ્ય હાઈલીક મદાસ
 આધિપતિ થી કમલ એમ સેક્રેટરી, અમલકા હતા બી એ
 એમ. અવાલ, અમલકા થી. અમલ મહાસભા, પડખના
 પ્રાદેસર અમલકા આખી, હાઈલીના બારીકદર બી અમલકા
 હાઈલીના મ માતા અમલકા બની બહુ છે. ૧૯૨૨
 હાઈલીના મ માતા મુખ્યતા બી. વામણ ને. (અમલકા)
 બી કે વી રવામી અમલ, બી એસ. બી. ફેલ્ડમી બીઅપુર
 તથા ૧૯૨૨ મહાસભાના મહાસભા પંડિત મલમલજીના
 પુત્ર સેક્રેટરી બન્યા છે. મહાસભાની વર્ગે કમીટીને સરદારે
 મુખી માતા પ્રમુખ મેરઠાવેનું મંડળ બહુ હતું હતું પડખ હવે
 મુખ્ય, મદાસ, જમાન તથા નિકાર પ્રતેમાં પણ એને એર-
 કાવેનું મંડળ એમવામાં આજુ છે એના સમાચાર હાઈલીના
 પત્રે માયા જેવામાં આજે છે. મહાસભા પ્રસિદ્ધ ઉપર આ
 મુખ્ય કમલનીલીના હાર છુટા મુખી રદમાં આવેલા છે.
 ડોહર અંતરી હાઈલી મુખલીમોની અંદર એક અમલકા
 નેલા છે જેઓ હાઈલી રાષ્ટ્રીય મહાસભાના અમલકા પ્રમુખ પણ
 થઈ ગયેલા છે. તેઓ અમલકા રદમાં મદાસ છે. અમે
 આ અંતરમાં અમલકા વાંચકોને તેમને રાષ્ટ્રીય અંતરી કરીએ
 છીએ. હાઈલી રાષ્ટ્રીય મહાસભાના અમલકા સભા નેલાના
 હવે નેજામાં બહુને એક છે. હાઈલી સરદારોના અમલકા પાર
 પાર મહાસભાની સર્વ રાષ્ટ્રીય મહાસભાને રદમાં મદાસ
 હા સમાજદારી હાઈલીને કિલ મિલ કરી નાંખવાનો રમળ રીને

રદમાં છે. વિભાવમાં રાષ્ટ્રીય રદમાં હાઈલીને સરદારોની બની
 તેમાં સરદાર કરી મહાસભાને મહાસભાને એક આજુને
 રાષ્ટ્રીય હાઈલીના રાષ્ટ્રીય રદમાં હાઈલીને સરદાર રાષ્ટ્રીય રીને
 હાઈલીને બની છે તે રાષ્ટ્રીય એક

એશીયાટીક ટેન્ચર બીજનો સમજ (મયા અકથી આજુ)

હાઈલી કલમ
 આ બહુ કલમમાં બીજી વધુ પેટા કલમો નાંખવામાં
 આવેલી છે. અને એ બહુ કલમથી સન ૧૯૧૬ નો કલ મે
 કાપકો સમાચારમાં આવ્યા છે.
 પટેલી પેટા કલમમાં 'અ. ગી. ડી. અ. ૧૯૧૬' નો કલ મે
 'કલ' પરક-સ' એ કલ મુખ્યમાં આવ્યા છે. આ રદ-
 કાર કરવાનું કારણ એકજી છે જે 'અ. ગી. ડી. અ. ૧૯૧૬' એ
 રાષ્ટ્રીય વર્ગે કમ ૨૫ નો કલ મે. ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 અમલકા મધી મધ રાષ્ટ્રો એક રદી રાષ્ટ્રોની હાઈલી પ્રતો
 સમાવેશ કરવા બાદ અ. ગી. ડી. અ. ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 તેને બહુ 'કલ' પરક-સ' કલ મુખ્ય રીધો છે. બીજી
 પેટા કલમમાં ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 કરી છે જે ૧૯૧૬ નો મે માલની પટેલી તારીખ જે સેક્રેટ
 ૧૯૧૬ નો મેનીરી કાપકનું રદમાં આવેલું છે તેમાં રાષ્ટ્રીય
 મધુસે એકથી વધુ રદ-કોને કલમ ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 એકજી નહિ પરંતુ સન ૧૯૧૬ નો મે માલની પટેલી
 તારીખે એકથી બનીમાં તેને રાષ્ટ્રીય અ. ગી. ડી. અ. ૧૯૧૬
 રીધો એક તથા બનીમાં કલમ ૧૯૧૬ પણ તે માલની
 નો નહિ
 બહુ કલમની આ બીજી પેટા કલમ અમલકા અમલકા છે
 એમાં પ્રસિદ્ધતા હાઈલીને વિન હાઈલી છે. આ બીજી
 પેટા કલમ એક રાષ્ટ્રીય છે જે સન ૧૯૧૬ નો મે માલની
 પટેલી તારીખ બહુ છે સેક્રેટ સેક્રેટી કલમોના બહુ કલમ
 બીજીમાં 'અ. ગી. ડી. અ. ૧૯૧૬' અને કલમ ૧૯૧૬ નો મે માલની
 રાષ્ટ્રીય છે તેમને સન ૧૯૧૬ નો મે માલની પટેલી તારીખથી
 મહેરબાનીની રાષ્ટ્રીય પાંચ સર્વ સર્વે આ વસવાનો અને કલમ
 વહિવટનો કલમ આજુ રહેશે. એ કલમ બહુ તેને એ 'પેટા
 પેટાના રદ-કોમાં' કલમ ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬ કરવા મે. ૧૯૧૬
 આથી કાવા બેકરો. આ કલમ પણ તેજ માલનેને આપમાં
 આવશે જે સરદાર તમેથી પ્રસિદ્ધ એક રાષ્ટ્રીય મે. ૧૯૧૬
 આવવામાં આવશે તે પ્રસિદ્ધ હાઈલી પુરી પડશે. જે સેક્રેટ
 આવી નહિ. ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬ નો
 સમય આવવામાં નહિ આવે. આ કલમની અમલકા હાઈલી છે.
 ઉપર રીધો અમલકા મુખ્યતા છે. સન ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 આ નહિ કલમ. તેના બાદ ૧૯૧૬ નો સન ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 વાની અમલકા છે. સન ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬
 છે જે સન ૧૯૧૬ નો મે માલની પટેલી તારીખ મુખ્યમાં
 જે બીજી હાઈલી પ્રાદેસર કલમ ૧૯૧૬ નો કલ મે. ૧૯૧૬ નો
 અમલકા અમલકા મે. ૧૯૧૬ કરતા હાઈલી તે સેક્રેટ, તેમના
 અમલકા રાષ્ટ્રીય તેમના બેનામાં મે. ૧૯૧૬ નો મે. ૧૯૧૬

કાપડામાંથી મુકત કરવામાં આવ્યા છે તેજ દાઉદશીખની આંદોલનમાં આંદોલન ઉપર તેઓ વધી અને વેપાર કરી રહે. આ કલમથી હવે એવો સુધારો થાય છે કે સન ૧૯૧૬ ના મે માસની પહેલી તારીખે જેટલી જમીનમાં તે રહેતો હોય તેથી ત્રિશોધ જમીનમાં તે ન રહે રહે. જમણા તરીકે સન ૧૯૧૬ ના મે માસની પહેલી તારીખે જે એક માણસ X એક હજાર રૂામાં રહેતો હતો અને પછી ૧૯૨૦ માં Y વાઇ રૂામાં પણ તેજ દાઉદશીખમાં લીધો હોય તો તે વધારો મળે. એટલે તે તેજે છોડી દેવો એટલે, માત્ર X રૂામાંનો વસવાટ કાપડેસર જાય. Y વાઇ રૂાને એકાદરે જાય. સન ૧૯૨૦ ની સાલમાં કાનુ ભીખીએ વિરુદ્ધ કરમચીપે મુનીસીવાલીની સાન ૧૯૧૬ ના ૩૭ મા કાયદા કલમથી એક કેસ થયેલો તેમાં કારે મુકાદે આપેલો કે એ કાયદા મુજબ એક ખાસીક ઇન્ડિયન ની સિપતિ મુનીસીવાલીમાં બીજા કાનુ પણ આપના નેવીજ સમાન છે, તે જાણે કલમ મુજબ નથી અને બીજા કલમમાં કલમો તે એક મુશીબતને સોનેરી કાયદાના સર્વ કલમો હોય તે સર્વ એક દોહને તે મુશીબત હેવ તેમ તેને પણ કલમ છે. આ નવી કલમથી કારે આ પેલા મુકાદાની કલમ ઈમત રહેતી નથી. આ કલમ જે વધારો થય તો તેમાં કલમી મુખત, રહેતી છે અને તેને સીધે, કારે મુશીબતો જીતી થયા અંગત છે. કાયદા તરીકે 'અ' નામનો માણસ ૧૯૧૬ ની સાલ માં રૂા નં. ૨ એકમાં રહેતો હતો એમ માનીતો અને તે રૂા સો મારકવાર જમીનમાં હોય પાછામથી તેજ દાઉદશીખમાં તે બીજા રૂામાં નખર એમાં રહેવા મળે પરંતુ તે નંબર એનો રૂા એકસો વીસ મારકવારનો છે તો તેનાથી પેલી વધારાની વીસ મારકવારની જમીન ન વાપરી કલમ પહેલા રૂામાં જે સો મારકવાર જમીન કરી તેમનીજ જમીન બીજા રૂામાં તે વાપરી રહે એ કાયદા હેઠળ જે કલમ હવે તે જાનવી હોવામાં આવ્યું છે એટલુંજ નહિ પરંતુ તે કલમ હેઠળ જે 'વેરટેક ઇન્ડેસ્ટ્રી' કલમ થયા હોય તેને પણ રક્ષણ આપવામાં નથી આવ્યું.

આ કલમથી માત્ર વેપારી વર્તેલ સદન કાનુ પડે એમ નથી પરંતુ રહે વર્તેલ દોહોમાં પછી તે મળે તે પછી કરતા હોય જેમાં કે કોર્પો, વેપાર, મુકાદામાં આ સર્વને સહન કરવાનું છે. જે રૂામાં તેઓ રહેતા હોય તેના છોડી દેવા એટલે, તેમજે કોર્પોમાં વસવા મળુ એટલે એમાં કોર્પોને આ કાયદાની કલમ પ્રમાણે અસર કદાહી કરી શકે

સાતમી કલમ

નવા બીજાની સાતમી કલમથી સન ૧૯૧૬ ના ૩૭ મા કાયદાની બીજી કલમ રદ કરવામાં આવી છે અને બીજી કલમ નવી પેટા કલમો એથી અગીયત સુધી નાખવામાં આવી છે સાતમી કલમની પહેલી પેટા કલમ 'શીક્સ પ્રોપર્ટી' નો અર્થ કલમને છે 'શીક્સ પ્રોપર્ટી' એટલે રૂાથી મીલકત માં જે ખસ દહો હોય તે—જેમાં કે મલ-કાનુક મોર્ગેજીસ અને દહ વર્ષ અને તે ઉપરનું લીક બરે સન ૧૯૨૫ ના ત્રીજા કાયદાના બીજા અર્ટીકલના પેરેગ્રાફમાં જણાવ્યા મુજબ કરકારે તંદુરસ્તીના કરકાર સેકેશનોમાં જે જુદી જગ્યા કદાહી આપેલી હોય તે. આ કલમનો અર્થ એ છે કે હેકે-સનોમાં જુદી જગ્યા કદાહી આપવી છે એ અને આ બીજાની

પાંચમી કલમ મુજબ બીજી જે અસર જગ્યા કદાહી આપ વામાં આવે તે સિવાય બીજી કલમ પણ હોઈએ જમીનના માલિક ન હવે રહે

પેટા કલમ બીજીમાં કલમમાં આવ્યું છે કે કોઇ પણ એશીયાતી કંપની 'શીક્સ પ્રોપર્ટી' ખરીદી શકશે નહિ. સન ૧૯૧૬ નો ૩૭ મા કાયદા પસાર થયો તે પહેલાં કંપનીઓ બનાવી પ્રોપર્ટીના માલિક થઇ શકતું અને તે કાયદેસર હતું. વળી ૧૯૧૬ ના ૩૭ મા કાયદામાં કંપનીઓ કરીને જમીન મીલકતના માલિક ન બની કલમ સિરખ કે તેમાં 'ક-ટોલમ ઇન્ડેસ્ટ્રી' એટલેનો હોય એમ ઉલ્લેખમાં આવ્યું. સન ૧૯૧૬ નો આ કાયદો થયા પછી પણ જેનેરીટી શેરો મોર-ઓના હોય એવું કરીને દોહોમાં જમીન મીલકતો ખરીદેલી છે આવી રીતે ખરીદેલી મીલકતો આ નવા બીજા મુજબ રક્ષણ મળુ નથી અને એટલું જણાવ્યું એટલે કે આ મુજબ ખરીદાએથી મીલકતોને સરકારે રજીસ્ટર કરેલી છે, તે બનાવી આપે છે કે એવી રીતે મીલકતો ખરીદવામાં કાયદાનું અવર નહતું.

ત્રીજી પેટા કલમનો એ અર્થ થાય છે કે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધી જે એશીયાતીના નામ ઉપર મીલકત કાયદેસર રજીસ્ટર થયેલી હોય તેને રક્ષણ આપવામાં આવે છે વળી આ કલમમાં જે રપજી કરવામાં નથી આવ્યું કે જેના નામ ઉપર પ્રોપર્ટી હોય તે બીજા એશી-યાતીને કાનુક કરી શકાય કે નહીં સન ૧૯૩૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ સુધીમાં વરસમાં કોઇ બીજાના નામ ઉપર પ્રોપર્ટી કાનુક કરી હોય તેનેજ રક્ષણ આવ્યું છે જે બંધનમાં મનાર વારકદારને એસાઇ પછી કાનુક આપવાની હોય તેને રક્ષણ આવ્યું છે કે જે તે પુખ્તો આ કલમમાં રપજી થઈ

એવી કલમ દોહોમાંની વળી મુશીબતો કલમમાં પ્રોપર્ટી રાખે એવો દહો હતો તે તદન લઇ લેવામાં આવ્યો છે સન ૧૯૨૫ નો ત્રીજો કાયદો મળે સારથી મુશીબતોના નામ ઉપર પોતા મળે દોહો, મીલકતો ખરીદવા હતા અને સુપ્રીમ કોર્ટે તે કાયદેસર ઉરવ્યું હતું. આ કલમથી એવા રીતે મુશીબતોના નામ ઉપર પણ મીલકત ન ખરીદી શકાય એવું કરાવવામાં આવ્યું છે એટલુંજ નહિ પરંતુ એ કલમ જે દોહોમાં વળી પોતાના નામ ઉપર જે મુશીબત મીલકત રાખે તેને સિક્કા પાત્ર ઉરવવા મા આવ્યું છે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની ૧૫ મી તારીખ પહેલાં એવી રીતે દોહોમાં વળી મુશી-બતોના નામ ઉપર પ્રોપર્ટી હોય તેને રક્ષણ આપવામાં આવ્યું છે (અધિક.)

સર શીરોજ શેઠના

મુખપથી થયા એમાં બાક સોરાજી જરુરમળે મળેલા પત્રમાં સર શીરોજ શેઠના મંબીર આદમીના બીજાને પસા હોવાના સમાચાર મળ્યા છે. સર શીરોજ શેઠનાને આ કેસના દોહોમાં સારી રીતે પીકાને છે, કેપ્ટાઇન રાજી દેવજ કાનુક ના તેઓ સહન દના નાખર મ સમજાવવા મળનાર રૂા દેવજ કાનુક સમાં જવાનું આમંત્રણ પોષકરેય તરફથી તેમને પણ એક લીજરલ નેના તરીકે મળ્યું છે. સર શીરોજને જરુરમળ તંદુરસ્તી બધે એમ અને પ્રમીએ બીજા.

1	11	11	11	11	11	11	11
1	11	11	11	11	11	11	11

ટાંસવાલ એસીયાટીક ટેન્ચર બોર્ડ

એક નોટક

લેખક—આશીષ ખંડુભાઈ દેસાઈ

(મથા ભંડારી બાપુ)

૬૫૫ ચોગું

સ્થળ—૧૫૮૬૧ પાતમિટ દાવસમાં સીએક્ટ કમીટીની મેટીંગનો હેતુ.

એસીયાટીક ટેન્ચર બોર્ડની નોટકનું આ અનંત મહત્વનું પાત્રનું ૬૫૫ હવે ૧૫૮૬૧ના પાત્રમિટ દાવસમાં સીએક્ટ કમીટીના મેટીંગના હેતુમાં જોવામાં આવે છે. હિંદી જોમના પ્રત્યે જેઓનાં હિંદી બારે પ્રેમ અને સન્માનની ભાવધૂધી રાત દીવસ ઉલ્લાસ રહેલાં છે એવા હિંદી જોમના પરમ પ્રિય પાત્રમિટના સભ્ય મીત્રાનીજ (૧) સીએક્ટ કમીટી ઉપર ડોક્ટર મહાન સાહેબ નીમણુંક કરે તેમાં હિંદી જોમે અત્યંત પાત્રવા જેવું તો ચોકુંક હોય! સંસ્થાન ખાતાના તથા જેનરલની અને નફરતી ખાતાના પ્રવાન સહજ ડોક્ટર મહાન આગળ જોમે પોતે કમીટીના પ્રમુખ બન્યા છે! ડોક્ટર પોટગીટર અને પોટગીટર, મેસર્સ એક્ટ, ઇરિન, ડુપોઈટ અને ડીવેટ તથા સર રેમન્ટ કુરસી, પેટ્રીક ડાંબ અને ડોક્ટર રોડેસ આ સર્વ ન્યાય પ્રમાણ્ય મુતિઓ હિંદી જોમનો ન્યાય હજીસને માટે તો હમી ફેલ્સારી ૧૯૨૦ ના દીવસે ભરાવર આગીવાર વાંચાના સમયે પ્રથમવાર જોમા મળેલા જોમામાં આવે છે. અત્યંત પોત-પોતાની ખુશીઓ ઉપર મેડવાઈ ગયેલા છે.

કમીટીના કાર્યમાં પણ જે જોમે જેનુવારી માસની તા. ૩ જોમે પાંચ મીત્રે દાવસ એક સીએક્ટનીજે આ કમીટીની નીમણુંક કરી છે તેનો જોરડર પડી જાય છે અને કમીટી પોતાનો પ્રમુખ પસંદ કરી છે એવી સુચના કરી મેસી જાય છે. ડો. પોટગીટર—માનવત મળ્યો, આ આગી મહત્વની કમીટીના પ્રમુખ તરીકે સંસ્થાન ખાતાના પ્રવાન ડો. મહાન આગળ કરે એવી હરખારત હું આપની પસે રજુ કરું છું.

દરખાસ્તને મળ્યાની જોવામાં આવે છે અને તે પસર થાય છે. મેસર ડે. ડા—દાવસ એક સીએક્ટની રમીકર આદેશ બે સંમતિ આવે તો દાવસના કસાઈ ટાંસવાલમાં પ્રેસ મારફતે જાહેર ખબર આપી દેવી છે આ તપાસ સમિતિ સમક્ષ જે જે સંસ્થાઓ આ વ્યક્તિઓ જુગની આપવા છુગ્ગત. હાથ તેમજે પેતપેતાની અરજીઓ સરાર મેડલી આપવી. અને કસાઈ પસાર થાય છે. જો કસાઈ મુજબ વર્તમાન પસોમાં જાહેરાત અવતા ટાંસવાલના મુરોપીવનોનાં અનેક મંડળો જેમને આ સમાજાસ્થી ત્રી જેનાંજ મળ્યાં હતાં તેઓ હટપટ કમીટી પાસે પહેંચી હિંદી જોમનું સરાર જગદર ફેડી નાંખવાની દરિદ્રાઈ કરવા જોવામાં આવે છે! આ કમીટીની સમક્ષ તા. ૧૬ મી ફેલ્સારી ૧૯૨૦ ના રોજ પહેંચી જુગનાં ટાંસવાલ મુનિસીપલ એસોસીએશનના અમલદારો આવે છે. આ મુનિસીપલ એસોસીએશન ટાંસવાલમાં આવેલી સગે મુનિસીપલિટીને પ્રતિનિધિપણું થરાવે છે તે અજાવકની વાંચકોને વાગવેજ મહર હોય. આ મુનિસીપલ એસોસીએશનના પ્રેસીડન્ટ મી. ડોકર, વાઇસ-પ્રેસીડન્ટ મી. રટીન, ક રાજારી સમાના સભ્ય મી. લેમ્લી અને સેક્રટરી મી. નીકલ અને આટલા નામદારો કમીટી સન્મુખ મેલા છે.

પ્રમુખ આદેશ મી. ડોકર હવે ખબર થવા છે. જોમે ટાંસવાલના એસીયાટીક પુરાણના રજેલા અપવાયોમાંથી એક પછી એક અપવાય બધાં કમીટીના દેવતાઓ સમક્ષ જવા લાગી જાય છે. આ અપવાયોનો જોમે મુકમાં સારાંજ અપવા પ્રવલ કરીશુ. કસાઈ કે તેમ જોમે નહિ કરીએ તો કમીટી સમક્ષ તો ટાંસવાલના કોટલા મથા મેરજીઓ એસીયાટીક પુરાણો રચી કમીને આવેલા છે કે તે સર્વ જારીઓ વિમતવાર આપવા મેસીએ તો આ નોટકનો અંત અંત આવી કહે નહિ. એટલે પ્રિય વાંચક બંધુ, માન આ એસીયાટીક પુરાણોના અપવાયના સારાંજથી અંતોષ માનજો.

મુનિસીપલ એસોસીએશનના પ્રમુખ મેરજી મહારાજ વડના કથા:—

મારી એસોસીએશનની કારોવારી સમિતિ પાસે જોમેક વર્ષોથી જોમેક જુદી જુદી મોડલ બોડીઓ તરફથી—અર્થ જુદું તો ટાંસવાલની સમજાય બધીજ મોડલ બોડીઓ તરફથી આ પ્રાંતના કદરોમાં અને મ.મ.મ.માં એસીયાટીકને વસવા કમ વેપાર કરવા દેવામાં આવે છે તે સંજોમાં અનંત અમતોષ-અનંક પરિસ્થિતિનો અવાજ આપતાં કપાણો આવેલાં છે!

આપણા જુના રીપબ્લીકના કનકા મુજબ તો આ એસીયાટીકને મુરોપીવનોથી અવજ અવધમાં રાખવા જેવું મારી એસોસીએશને સદા માનેલું છે!

આ પ્રાંતના પછા કદરોની અંદર એસીયાટીકને રહેવા માટે અને વેપાર કરવા માટે તેઓ લોકોનો કદાહી આવેલાં છે.

રીપબ્લીક સમયના કામદાઓમાંથી એવી હકિકત પ્રમુખ આદેશ પડી જાય છે કે દાવસના રો-ડોની અંદર કમઈ માણસો વસી ન હોય!

આજે પણ મુરોપીવનો અને એસીયાટીક સામાજિક દ્રષ્ટિએ સંજોમાં આવે તે જોમે ના પસંદ કરીએ છીએ એટલુંજ નહિ પરંતુ મુરોપીવનોને એસીયાટીક સાથે વેપારમાં હરિદ્રાઈમાં વતણવું પડે જે પ્રમતે અનંત અંબાર પ્રકલ લેખીએ છીએ! એ પ્રબ નાવા જોરા વેપારીઓને વેપારવાધી મારી હલાવે છે અને તેમને બેહાર બનાવે છે!

અંગ્રેજ રજના મુક પછી તો આ પ્રબ મુરોપીવનોના રહેવાના સત્તાઓમાં પણ મુસ્ત અને તેમના વેપાર કરવા સંજોમાં સુપ્રીમ કાર્ટના મુકાદાઓને બધાં વેપારનાં કાણાં પણ તેઓ મળ્યુવ મનાવી મેલાં!

સન ૧૯૦૮ માં સોનેરી કામદા બનાવવામાં આવ્યો. તેની કલમ ૧૭૦ અને ૧૭૧ મી મુજબ એસીયાટીકને પ્રીકેપેક્ટ વેન્ડ ઉપર કસા દકોડા ઉજ નહિ. માત્ર તેઓ મજાર અને સોલોનોમાંજ વસી હોય. માત્ર મેરાઓના નોકર તરીકેજ તેઓ જો અવજ વસી હોય!

જોમે તો માનેલું કે આ સોનેરી કામદા પ્રમાણે સ્થિત અને ટાંસવાલની બીજી મુનિસીપલિટીઓને રક્ષણ મળેલું છે. પરંતુ કાર્ટના મુકાદાથી એવી સ્થિતિ છે કે આ એસીયાટીકના મસાસથી મુરોપીવનો રક્ષાએલા નથી! કાર્ટમાં કેસો થવાથી મુનિસીપલિટીઓને હબરો પાડનો ખર્ચ થાય છે અને છતાં પરિણામ તો એજ આજુ છે કે એસીયાટીક મુરોપીવનતામાં મુખી જન મુરોપીવનતા હક ઉપર ગાય મારો જાય છે!

ટાંસવાલની પ્રાંતીયીઅજ કાલસીએ ૧૯૨૬ ની સાલનું જનરલ ડીવર્સ કંટોલ કોર્મિનસ પસાર કર્યું. આનો હેતુ અવરજ ડીવર્સનાં કાપસન્સ ઉપર કંટોલ રાખવાનો હતો. પરંતુ એવી પણ હેતુ રજીજન નથી થયો અને મેરાઓને

રક્તકુલથી મળ્યું. કોઈ સુદાસ કાખ્યા છે કે જાતિના વિરુદ્ધ ઉપર મ્યુનીસિપાલિટીએ કાઈપણ આપવાની ના પાડી શકે નહિ!

અમને ખાતિએકમાં કામદો જનાવી સીમી સત્તા એ વિષયમાં આવેલા માત્રો પ્રેમી-શીતલ કાઈસીમને એવી સત્તા આપે કે તેઓએ કામદો બદે તેને કોઈ મરકાવે ન દેરવી શકે!

મ્યુનિસિપાલિટીએ આ વિષયમાં કટલી કાચાર છે તેનો અને જાતી અનુભવ છે. કારણ કે જોખર્ન મ્યુનિસિપાલિટીની અંતરમ પરખનીસ કમીટીનો કું સમ્મ કરતો અને ધણીદાર કાઇસ-સીમ કોર્ટમાં કું મેસનો. અવગદર અનુભવમાં અમે લઈને લાચાર જાતી જતા હતા. અમે મુરોપીયને કાઇસ-સીમ આવીએ. ૧૨.૯ એસીયાનિક વેપરીની પશુ અરજી અવી રહે. તેને કાઇસ-સીમ ન આપવાનું અમ કું કારણ એ હોય કે તેના તે અમ્મએ વેપાર કરવા મેસવાથી આસપાસની ખીમનોની કીમત બદી જાય.

સન ૧૯૨૬ ના કાજ મા કામદામાં રપજ છે કે કટ્ટે કીમ કમ્પરેસ ૨ સીવાટીકને હોય એવી કંપનીએ મદકત ખરીદી ન કહી કાઈ કામદાના આ કાશકાનો પશુ તેઓએ કામ કરેલો છે.

સન ૧૯૨૬ માં વીરીનીમોજમાં માત્ર એ કંપનીએ હતી અને તેની પસે એ જખીન હતી તેની કીમત પૈક ૨,૨૦૦ ની હતી. અને તે ઉપરના મકાનની કીમત પૈક ૭,૫૫૦ ની હતી. આને લાં આક કંપનીએ છે. એવી જખીનની કીમત પૈક ૬,૭૫૫ ની છે. અને મકાનોની પૈક ૨૭,૭૨૦ ની છે.

કંપનીના નામ ઉપર જખીન ખરીદવા ઉપરાંત એસીયાટીક પોતાની મકાઈ આરતના નામ ઉપર ખીમકત ખરીદે છે. કટલીક ખીમકતો મુરોપીયનોને કાઢે આપેલી છે અને કટલીકમાં એવી કાઠીકા પોતે વસે છે.

અમે મજબુત રીતે જાણામશુ કરીએ છીએ કે કામદા કહનાનો એ ખરો કાશકો હતો તે કહે ખીમકત રપજ કરવો એમએ અને નવા કામદામાં આખી રદિત એ કાશકો મોકખી રાંતે જતાવવો એમએ.

અમે ખીજ એ જાણામશુ કરીએ છીએ કે મ્યુનિસિપાલિટીએ સરકારમાં એસીયાટીક વસી પશુ ન કહે અને વેપાર પશુ ન કરી કહી એવું જતાવવો કામદો એસીયાટીક મટ મરો તેના મ્યુનિસિપાલિટીએ અવે મેજ સત્તામાં રદી કહે એ રપજ થવું એમએ. વેપારમાં હોઈમ કરવાનો સમાવેશ પશુ થઈ જવો એમએ.

એસીયાટીક માટેના કામદામાં એ પશુ નહો થવું એમએ કે એ કોશકને માટે અમમ કહાડી આપેલી જમ્મા સિવાય ખીજ કોઈ પશુ અમ્મામાં તેઓ અમકિલ લરીકે વાતો કંપનીએ કમિન કીકસ પ્રોપર્ટીઓ ન ખરીદી શકે. મેમકમેજ પશુ ન લઈ શકે. વેપારને માટે કાઇસ-સીમ પશુ ન મેજવી શકે.

એસીયાટીકને માટે કસ્ટમાં કોઈ પશુ મુરોપીયન જખીન ન શખી શકે. કમી મુરોપીયનો સેરહોસર પશુ ન લઈ શકે.

કમી મુરોપીયનોના નામ ઉપર વેપાર કરવા માટે કાઇસ-સીમ પશુ ન શખી શકે. મોખીની અમર તો કસ્ટી લરીકે કોઈ મુરોપીયન કામ તો તે કમ્પો કરેલો અમ્મા એમ કામદામાં રપજ જતાવવું એમએ.

મ્યુનિસિપલ એસીએસન વતી આ અમારી જાણામશુ અમ કમીટી વાસે અમે રજુ કરીએ છીએ. (અધુરું.)

એસીયાટીક બીજ અને કેપ કલરડ

એસીયાટીકમાં આવેલા પીલકીમકન હોલમાં અમમમ ૫૦૦ થી ૬૦૦ કેપ કલરડ માથુસેની એક અલેર અમ કાસવાલ એસીયાટીક ટેન્પોર ખીજ સામે પ્રે ટેરક કરવા મળી હતી ખીજની પદલી કલમ એસીયાટીકની મલક કલરડ માથુસેના ઉપર પશુ મુશીબત નાખે છે તે કહાવવો એક ફરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. કારણમાં કહાવવામાં આવ્યું હતું કે કેપ કલરડ માથુસ એ સાવજ આક્રિષ્ઠમાં જખેશ છે અને આ કોશની પ્રજનો એક અમ છે. અને મુરોપીયનોની પેટેજ તેમને પશુ જખીન ખરીદવાનો દક દોવોલ જોઇએ અપાશ પોતાનાજ મુકમાં એક માથુ કહાડી નાખનારી અને કારે અમ્મા કરનારી એ કલમ એ માટે આ અમ પ્રધાનને આજ કહે છે કે ખીજમાંથી એ કલમને દુર કરવી. એસીયાટીકમાં આવેલા વાલીક મી. એ. એસ. એવસને કહાવું કે કલરડ માથુસે એક અમ અને આ ખીજની સામે પોતાના કલરડ સાવજમાં માટે કલરડ જોઇએ. ખારીએ એક ખીજે ફરાવ એવો કમો હતો કે એક કલરડ જુવેનાકસ કોઈની રમવાના કરવી તમા તેની સામે સામે કલરડ મેજર મ્યુરો પશુ સરકારની મલકથી માથુ કરવા સરકારને અમ્મા કરવી. આ વિષયમાં પ્રધાન સામે મસમત કરવા એક ટેપુરેકને મજરાની માગણી કરવાનો ફરાવ વપો હતો. ખી. અર્પાજ કોવે સભાના પ્રમુખ હતા.

વેપાર એકટને મોકુફ રાખો

વેપાર એકટને મોકુફ રખાવવા માટે કોઈવા કોશ કહ પમલા જરી રજા છે અને કટલાક કામદામાં નોકરો પોતે પશુ એ જખીનને રોકા આવી રજા છે. આ કામદાના અમમને લીધે થવા નોકરો પશુ વિનાના કાઇ પડેલા છે. વળી આ મુકા અલારે અમિક મુશીબતમાંથી પશુ પસાર થઈ રહ્યો છે અને કટલાક કામદાઓમાં તેનું કમનશીબ પરિણામ આવેલું છે. આ વિષયમાં મજુર આવાના કામદા ૧૬ પ્રમ ૧ માં અમ ૩૫૨૩, મંપસ ૧ કટલાક ટેપુરકને અમ્મા કરતા. સરકાર આ કામદાનો અમમ કરવાનું મોકુફ રાખે એ સજરીત કામદું નથી કારણકે કામદેસર તેમ કરવું અમકમ છે. કામદાથી નિર્મીત થએલા પમરવી એકે પમારે કામ કરવા માટે નોકરવર્મ તેપાર છે એવી અમરજી ઉપર નોકરીવાલ વર્ગે સહીઆ કરેલી છે. કામદાથી નહીં કરવામાં આવેલા પમરો કોઈવા કોશ આપે એવું અમ્માવિત કામદાથી કોશને નોકરી ઉપરવી કહાડી મુકમાં આવે છે. દેર કસીમ, સ્વીક જતાવવાનો વેપાર, કોષ આસિરકટો અને કાપખાનામાં કામ કરતા નોકરો આ કોશને માથું મેટવું પડે છે. આ સર્ગ કામદાથી નોકરોને કહાડી મુકમાં આવે છે કારણકે કોઈવાએને એકો નોકર મજો હેય અને એકો વેપાર વતો હોય તેને લીધે કામદામાં કોશવા પમારો આપવાનું તેમને પોતાનું નથી આ વિષયમાં સરકારની રિવાલ પશુ મુશીબતભરવી કાઈ પડી છે કારણકે એક વખતે પમારનું વીરજ કામદાથી નિર્મીત થવું હોય તો ખજી એ પ્રમ્મ તેના કામમાં રહેતો નથી ખરુંતુ ખજી તે અમવા વકિવરનો પ્રમ્મ લઈ પડે છે. અમવા તમે કહાવ વેપાર એકટમાં મુકરો કરવામાં આવે. કોઈવા કોશ કોટે આવે નવા નોકરોને પમકગી આપે છે અને અનેક વપોથી નોકરીમાં હોય તેને રજા આપે

છે. આને બાવી પરીસ્થિતિ વર્તી રહેતી છે. પણ અનુભવી નોકરો ધંધા વીનાના કામ પહેલા છે. મરદુમ મી. જે. કમ્પ્યુ. જેમને આ વેલ્થ એજન્ટ વીને અવિશ્વ આખું હતું અને સરકારને એવળી આવી હતી કે આ કામ મુરોલીના સમયમાં નોકરોને બાવી કામ કરવું પડે અને બીના ધંધા-દારીઓનું રેખું વધી જાય. તેની અવિશ્વવાણી તે વેળા હતી કિશ્કયામાં બાવી હતી પરંતુ આજે તે ખૂંડે છે. સરકાર આ વીને અંતર વિચાર મનાવી રહી છે.

પ્રધાને તપાસ ચલાવવાને કુકમ કર્યો

રોષ આસીસ્ટેન્ટના પમાર સંબંધી જે વેલ્થ કીટરબી-નેકન થએલું છે તેની લગામ મલાવવાને સરકારે નિર્ણય કર્યો છે. પ્રોટેક્ટીવાની એમ્પર્સ એન્ડ ટ્રાન્સેના પ્રગુણે કહ્યું કે કામચલાઉ મળુર આવાના આ કામ સંતોષાતક છે. આ કામ અસંતોષ કરતો છે. જેના કામને માટે આ કામને બનાવવા માં આવેલો છે તેમને જ એથી આજે કારે મુકલાન કમ રહ્યું છે. આમારી એમને પ્રધાને વેલ્થ એજન્ટને મોકલે રાખવાની મુશ્કેલી હતી. જે કોઈકાએ એ એજન્ટ મળેલાં છે તેમને તે દુરત સરકાર આવી હોઈ એક એક એકાએક તપાસના પરીણાને પકાર આવનાં હજી સમય નોંધે.

જનરલ કન્ટ્રોલ અને કેનીયા

કેનીયા રૂરનો તાર કાઢે છે કે મોડી કીલામીઅરની સરકારી ફોર્મ કેનીયાના મુરોલીવન એટલેસોનું એક પ્રતીતીય મંડળ કાર્ડ સરકારે બહાલ પેપર સરકારે જે નીતી બાંધે હતી હતી તેની સામે પ્રોટેક્ટ કરવા કિપાયું હતું તે સંકેત પડેલું છે અને તેણે જનરલ કન્ટ્રોલની મુલાકાત લીધી છે. કેનીયાના કન્ટ્રોલની કન્ટ્રોલ મંચે, કન્ટ્રોલ રાજ્ય સંચાલક કામચલાઉ આવે છે. જનરલ કન્ટ્રોલે કેપ્ટેનન જવાબ આપતાં કન્ટ્રોલ આફ્રિકામાં તેમની આમલયા પ્રત્યે મહાનુભવ દર્શાવી હતી. તેમણે કહ્યું કે આમલયા અન્ય બાગીના કામચલાઉમાં માર્યું માર્યા સાક્ષ્ય આફ્રિકા કન્ટ્રોલ રાજ્ય નથી પરંતુ સાક્ષ્ય આફ્રિકાને એ કામે છે કે કાવન કોલોનીઓ અને પ્રોટેક્ટેડમાં રેખામળા પ્રથમ આતરરાષ્ટ્રીય દોવાધી સા. આફ્રિકાને એ પ્રથમ કામે વળગે છે કારણકે સાક્ષ્ય આફ્રિકાની સરકારી કન્ટ્રોલ પ્રોટેક્ટ આવા છે. નેટીયાના સંબંધીના રાજ્યવિમાં તેમને પણ રસ છે અને કન્ટ્રોલ આફ્રિકાની પ્રમતી નેટીયાના પ્રથમ સંબંધી કેવી પ્રમતિ કરે છે તેમાં સાક્ષ્ય આફ્રિકા કન્ટ્રોલ એ છે કારણકે સા. આફ્રિકામાં તેના પ્રતિપલ પાલ સંબંધ છે. કાલી સંબંધ મુલેક બરેલો રહે તે બંધર સાક્ષ્ય આફ્રિકાના વિચારો એ પ્રથમ કન્ટ્રોલ જેવા છે તેના કન્ટ્રોલ વિચાર કરવાનું આવરણ છે. જનરલ કન્ટ્રોલે કહ્યું હતું કે કાલી પરિપક્વ આ વિષય અમાની હું આજે મળુ મુ

આખાર

મી. અમુખર કરીય શાહ, મેસર્સ. એરમાન અર્ધસ તથા મેસર્સ. દુરમદપક અર્ધસ, મરદુમ મી. અમુખ કરીય શાહના સ્વર્ગવાસથી તેઓને ખોલો, તથા અંજો તરબી અનેક કીલ-સોજતા સંદેશો મળ્યા છે તે લગામ માટે આ પત્ર મારફતે તેઓ તેમની બધી આમલ્યા માટે અંતઃકરણપૂર્વક આભાર પ્રદર્શિત કરે છે.

પાંડત માલવીયાજીની ચેલેન્જ

દોહીએની પોતાના મુકના કિપર રાજ્ય મલાવવાની તકાલ નથી એવો અંગ્રેજો પોતાના સ્વાર્થને આતર દોહી. મળના ઉપર આજે મુકે છે તે સંબંધી પાંડત મલમોલન મળ-વીમાજીએ વિલાવતને ચેલેન્જ કરી હતી કે દોહીની પ્રત્યે જીવનના સર્વ ખર્ચમાં પોતાની વાગવા અભિન કરેલી છે. અને મળા વિષયેની અંદર તો દોહીએ અંગ્રેજોના કરતાં અનેક કરતો મલીકતા છે. હું વિલાવતને ચેલેન્જ ફેંકું છું કે તે પોતાના મુકમાંથી પાચે નેજવાન અંગ્રેજોને મુકી કદાહે અને કોંડુસાન પણ તેવીજ રીતે પોતાની પકલ, લીખ, મુખ, રજપુત, ગા. વીનર તનિમ, પાંચમે, નેજવાન મુખકા કોંડુસાસીએ પર્ક કરે. પછી આ બંને દેશો વચ્ચે બંને નેજવાનોની કારીરીક લગામ મોલે. મારા દેશના નેજવાનેને એ અંગ્રેજ નેજવાને મારી કહાવે તો હું પોતે મારા દેશ માટેનો સ્વરાજ્ય તથા કોઈ દેશ તેપર છું!

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચારો

બાર માનુસો જન્મ દેશનિહાર

મીડનાપુરથી રૂરનો વાર જણાવે છે કે મુખ માસમાં થએલા તોર નોનાં બે બાનાથ ધે. નામના સળ કન્ટ્રોલરનું મુખ કરામાં આખું હતું તે સંબંધી કમ સ્વમસેવકોને પકલવામાં આવ્યા હતા. તેમાંથી બાર માણસોને ફેકનીકાબની સળ લઇ છે અને પાંચ માણસોને બે વર્ષની સળ લઇ છે. બીજાને કોઈ મુકમાં આવ્યા હતા.

મુખમાં સાંતિ નથી

મુખમાં રૂરનો કેવલ જણાવે છે કે પાંચ દબર સ્વમસેવકો અંજના કામકામે અંજ કરીને આવતા હતા તેમના આવે-વાનેત પોલીસે પકડીને કાચકડી નાંખી હતી સ્વમસેવકો મુસે લખા હતા અને તેથી તોફાનો લખા હતાં જે કારકારી અમલદારો આમાં મળા હતા. એક મી. એલી નામના માલ્ટરેટ અને બીજો અંજ આવાનો અમલદાર હતા. એકંદરે ૨૫ માણસો આમાં મળા અને ૬૦ માણસ લખા હતા.

એક પેપર ફાડી નાંખ્યા

નેટલાથથી રૂરનો તાર જણાવે છે કે મુલાકાતમાં મુકથી વખતે તોફાન લખા હતા. કેમસના સ્વમસેવકો કાચકડી અમળ પોલીસ કરતા હતા. એક મુમલયાન કોમ્પારની કન્ટ્રોલની મુકથી તેઓ અટકાવવા મુકલ હતા પોલીસે એ નેટલાથે ઉપર જાળબદાર કર્યા હતા. એક વેલડીપર મરી ગયો હતો અને ૪૫ ને કન્ટ્રોલમાં લઇ મળા હતા. કેલકા પોલીસોને પણ મુલ લઈ કરી. નેટલાથે એક પેપર ફાડી નાંખ્યા હતા અને પોલીસો ઉપર અંજો ફેંક્યા હતા.

મુખમાં કોલ

કલકત્તાથી રૂરનો તાર કાઢે છે કે મુલાકાતમાં મુકે મેવર લરીફા સોલંક લીધા તે વેળા એક અપલ્યા તેમણે અપાખું હતું કે હું નથી મારતો કે અંગ્રેજો કામે અમલુ આજે મુકે છે. અંગ્રેજ સ્વર્ગ આજે લરીફા મિતલાવ રાખવા મુકીએ છીએ. તેમાં કમલ્યાન એકમાંથી મુકા છે. અમરપત્રી જણાવે છે કે તેઓ અમાલ અંગ્રેજોના કન્ટ્રોલરને હતા અને સ્વર્ગતા માટે એકસેર મામણી કરતા હતા. અમર-પત્રીના અપાખા મુખકા હવે એકા મુકરી મળા! અ. ધ. એ.]

અંબાળીમાં અંબ

ખુબનાથી રૂઢનો તાર દર્શાવે છે કે જાંબ ગોળા જેવાથી ચોલીસ રટેકનનો નાક થયો છે. એક કોન્ટેન્ટલ મંબીર રીતે થવાયો છે. એક સમ-મન્સેરને થોડી ઇજા થઈ છે. અંબ જેવાર નાચી છુટ્યો હતો.

રીફોર્મ હીંગ

અઢાપાઢી રૂઢનો તાર દર્શાવે છે કે નાકપાઢના ટાઉન હોલ ઉપર હળ્લો આજીઓની હાજરી સમજી મુનીવન જેક વાવટો રીફોર્મ હીંગ તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો. એક ચોલ્લીમર કાર સવિનમજાંબી ભડત કાંત પાઢવા અને સર-કારને મદદ કરવા તથા પીરેટીએ કાબી દેવા ખડી કરવામાં આવી છે. અઢાપાઢીમાં પછાત વર્ગના લોકોની એક કોન્ટેન્ટલ મળી હતી તેણે બીજીક રાજને વધાર રહેવા અને સવિનમ-જાંબી ભડત પ્રત્યે ના પસંદગી જનાવનારા ફરિયાદ કર્યા હતા.

પરદેશી ખાલનો ખાલુકાર

હલકતાથી મરકપુરી પવનો ખમરપતી ફરારિ છે કે અમૃત-મરની કાપક મારકેટ ખુબી મુકવામાં આવી છે મકાસબના સ્વયંસેવકો ઉપર ભાડીનો મારો ચલાવવામાં આવ્યો હતો. માલ્ટરેટ પાસે એક લખાસ નીકળતાં એવી માન મહાર આવી છે કે મુસ્તાક અઢમક નામના વેપારીએ અઢાપાઢી કે મારકેટ માં કોમેસના વાલ્ટીવરો દાખલ થયા અને એક આજીસે પરદેશી કાપકનો લોકો લાંબો તેને શોખવા હતા. અઢમકે તે આજીસનું નામ આપવાની ના પાડી અને તેથી તેને કોમેસના ન્યાયાધીશ પાસે મસડી ભડ જવામાં આવ્યો. ન્યાયાધીશએ અઢમકને મારી મામતો અઢાપાઢી અને પોતાના ધરાકનું નામ આપ્યું. ફરિયાદ અઢમકના મમાએ ચોલીસમાં ફરિયાદ કરી અને તે ફેટમાં થયો. આ ઉપરથી મારા મારી માન અને માર આજીસેને પકડવામાં આવ્યા છે.

દિક્કીમાં ફેલે

દિક્કીમાં કોમેસને ફેલે થયેલી છે. દિક્કીની આ રાજ-ધાનીના મદેરમાં અમમમ થયા રીટેલ વેપારીએએ ચોલાની દુકાનો ખુલ કરેલી છે. ખુબી રહેલી દુકાનો ખુલ ચલાવવા નેટલો વેપાર પક્ષ આજીસ કરે છે.

દીવાળી સેલીએશન કમીટી

કમલમાં દીવાળી સેલીએશન કમીટી તરફથી તમામ વર્ગના હોદ્દા આજીસેને અઢેર ખમર મહેત્તી પિતંતી કરવામાં આવી છે કે આ વરસે હોદ્દા આજીસેને દીવાળી ઉજવની વેળા કામ પક્ષ જાતના સજામરો કરવા નહિ તેમજ હયાકસએ ફોડી પેમાની ખોટી આપાઢી કરવી નહિ. કમીટી દર્શાવે છે કે હોદ્દામાં સ્વતંત્રતાની ભડત પુર્વ જ્ઞેસમાં ચાલી રહી છે અને મહાત્મા ગાંધીજી સાથે અમમમ ત્રીસ હળ્લર ખડેનો તથા આજીસે કાસવાસના કુ.ખો વેઠી રહ્યા છે તે સમયે એક પક્ષ હોદ્દા આજી દીવાળી આનંદમાં ઉજવી નહિ કરે. એ પવિત દીસે સર્વ હોદ્દા આજીસે હોદ્દે સત્વર સ્વરાજ્ય પ્રાપ્ત થય અને આપજી દેકમંધુએનો કાસવાસમાંથી છુટકાસ થાય અને માન-જુખીમાં કાંતી સ્વપાય તે માટે મખરને પ્રત્યેતા કરે એમ કમીટી મુન્ક છે.

પાટીદાર સોસાયટી અને મહાત્મા ગાંધી જયંતી

મહાત્મા ગાંધીજીની ફર મી વાર્ષિક માંક ઉજવવા થી ટ્રાસ-વાલ પાટીદાર સોસાયટીનો એક જલ્લર મેળવરો થયો હતો. હોલ આજીસેથી ચીકાર કરાઈ થયો હતો ખડેનોએ પક્ષ મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. પાટીદાર સિવામ પક્ષ અનેક જલ્લરોના આજીસે સજામાં હાજરી આપી હતી. મખર રપ્તિ બાદ પ્રમુખશ્રી મહાત્માજીએ પ્રેમજીભાઈ આ પ્રત્યે એક મદદનું નાચે મુજબનું આપજી કર્યું હતું:—

ખડેનો અને આજીસે, મારા આમંત્રણને માન આપી આ પ્રસંગે આપે હાજરી આપી તે બદલ હું આપને અત્કર આપુ છું આને મહાત્માજીની ફર મી વર્ષો માંક છે. આ દિવસ આપજી માટે અમન આનંદનો છે. આનંદરાણીય પ્રતિષ્ઠા, પાળા આ ને મદન તરની વાર્ષિક માંક ઉજવવા એકદ થયા જીએ તેજો આને હોદ્દા એક કોટકીના ઇનિકાસમાં હેદખાનાની અંદર લોખડી સળાયાથી પછાકે પુરાએલા છે. બલે તેજો કાસવાસમાં થઈ પરંતુ આપજી સવંએ એવુંજ અનુમળ્ય છે કે માનજીમીના રતવપ્પના વૃદ્ધમાં હેદમ પુરામ રહેલો મહાત્મા આત્માજી હાંમ કરી રહેલો છે. અંબેજ દીકા-કારોએ પક્ષ ને વાતનો સ્વીકાર કરેલો છે કે ગાંધીજી બહાર હોય તેના કરતાં જોડમાં પુરાએલા મધી પધુ બળવાન છે અને ગાંધીજી જેવો મહાત્મા આત્મા હેદખાનામાં હોય એ પ્રજ આખી અનુભવ જાતિના અમમ ઉપર એક મોટા મોલ સમાન છે. આ સૈકાના અવિધવાના ઇતિહાસકાર આ યુગને ગાંધી યુગ તરીકે વર્ણવેલો ફાઇ જે વાલ માતે મા ન માતે, કારજ, કપાળે કપાળે જુડી મનિ હોય છે પરંતુ હું જાતે એ મારું છું કે આ યુગ ગાંધી યુગ એમ.સે કરજી આત્મચળ-અને પાસવ ભળ જે જાંબ વરસે ફેલે થયો એ છે તેને તાલ્લ મિતાર અમમ સમજ તેમજે રાજુ કર્યો છે. અનુભવ જાતિના હલ્લાજી અને સુગેહ અરેલો સંખંધ જાગવી રાખવા કાંતિની આવસ્યકતા છે અને તે માટે આજીસે અમમમાં પશિમતી પ્રજામાં પુરજ અજરજ આવી રહેલી છે તરંતુ એ આજીસ માટે નેટલું મહાત્મા ગાંધીજીને કર્યું છે તેટલું જાંબ કોમને અમમમાં કર્યું નથી. યુદ્ધની પ્રવતિએને દુકાવી નાંખી અમમમાં સુગેહ ફેરી રીતે સ્વપાય તે માટે દુનિયાની મોટી રાજમતાએએ સંકુચિત દિલે પ્રમત કર્યા. લીમ એ કે નેકમની એસેમ્બલીમાં અમ મુદર અપજી. આપાથી એ હેતુ કમ્પ હાજીજીલ થારો નથી. અમમના આજીસ દ્રષ્ટિનિંદમાં મોટા પડેા કરી નાંખેા એજ આવસ્યક વસ્તુ છે અને તે મહાત્માજી કરી જાતની રહ્યા છે. અમમ એ હળ્લર વર્ષ બાદ હોદ્દામાં એક એવી મહાત્મા વ્યક્તિને અમમ થયા પામ્યો છે. અને એ મહાત્મા વ્યક્તિની પ્રતિષ્ઠા અમમ વિચારક ન વિચાર કરતા કરી મુક્યા છે. આ મહાત્મા વ્યક્તિ અમવાન છલમ ક.છરે પકાક ઉપર આપેલા ઉપદેશને આજીસે રહ્યા છે. અહિંસાને તેજો જીવનમાં આચારમાં મુખી રહ્યા છે એટલુંજ નહિ પરંતુ રાજ્ય દારી હોમમાં એ દલિયારને આજીસે આખી પ્રજા પસે એ દલિયારનો સ્વીકાર કરાવી તેમાં અમમ ફેલ તેમજે મેળવી છે આથી અમમના વિચારકો દર્શાવે છે કે ગાંધીજી વીસમી સદીમાં કાઠરના રૂપમાંજ અમવા છે અને ગાંધીજી હેદમાં નાંખવામાં આવ્યા છે તેને અર્થ એ છે કે અટીક સરકારે પ્રતિષ્ઠા સરકારે હોમ કાઠરને હેદમાં પુર્ણ છે. આલો આગી, પરમ પવિત ગાંધીના જેવો આત્મા આને અમમમાં ખીને કમ.પ મળે એમ છે? કોમવા પક્ષ પ્રત્યે જીને દેખ નથી, સરકારની સામે પક્ષ જીને કિન્નો નથી કે જેણે જીમને અનેક વાર હેદમાં પુર્ણ છે. અમને માન આપજી અને મહાત્મા એજ એમનો તો ધર્મ છે. ગાંધીજીને એક ધર્મ અનુની માં ગાંધી કહાડવા એ નરી મુર્ખા છે. જો કાઠરને ધર્મ અનુની કહેવાય, યુદ્ધને કહેવાય તો ગાંધીજીને ધર્મ અનુની

ઠહેવાય. આદર્શવાદ એ જર્મન અનુભવીપણું ન હોય. હોંદને મહાને માટે પોતાની યુગાધીમાં રાષ્ટ્રીય શુદ્ધતા ખાતર ફુલીવાના જાહેર મતને જાહેર રસ્તા દોરવા જારી રાખવાની જોડાઈને જોઈ જર્મન અનુભવી આદર્શવાદ તરીકે જોવામાં આવે છે. તેઓ પોતાની શુદ્ધ દુરભાવ જાણે અને તેમની સામે સમાધાનીના પ્રયત્ન કરશે કારણ કે મળી જો મહાસભા છે અને મહાસભા તે હોઈ છે. અંગ્રેજોની ઉદારતા થાવો અંગ્રેજી સાહિત્યના લાંબા હોંદમાં અગ્રણી નથી આવેલી. જનમત તથા હજાર વર્ષ સુધી સ્વરાજ્ય થું છે તે હોંદિ બેઠાવેલું છે. તેણે કહેવતો કાળ જોએલો છે. પુરાતન ધર્મ, શ્રેય, ઇશ્વર અને મીનમાં હોંદિ સંસ્કૃતીની જ્યોત ફેંકેલી હતી. બ્રીટીશ રાજ્ય અને બાળા અને રાજ્યો જાવીના અને હોંદમાં આવ્યાં. હોંદના અનુભવથી તેમને હાથેલો થયો. આજે દરે એ સમજ આવ્યો છે કે હોંદિ સ્વતંત્ર થવું જોઈએ. તેણે પોતાને આવરજ નહિ પરંતુ અનુભવ જાતીની સુલેહ માટે તેણે સુધારાની બંધન તોડવાનું જોઈએ. જનતાની પ્રજાનો પાંચમો ભાગ હોંદમાં છે. એ ફુલીવાની વસ્તીનો પાંચમો ભાગ જાહેરવાદના કિસ્કાર તરીકે રહેવાનો હોય તો તેથી જનતાની કાવિ પશુ બચ્યા જ છે. ૬૬૫, ૧૪૦ ૧૧૫, ૬૪૫ને આ રસાદોય સદનુભૂતીની જરૂર છે કારણકે સ્વતંત્ર હોંદ જનતાની સુલેહ માટે જરૂર છે કારણકે પોતાના અનુભવે તે અનુભવ જાતિના કાવ અને સુલેહબરેલા સંબંધને યોજવામાં મોટો ભાગ બજવી કહેશે.

જાંલમાં હું ઇશ્વરને પ્રાર્થના કરું છું અને તેમાં ઘણે પશુ સામેલ થશે કે હોંદ અને અનુભવ જાતિની સેવા માટે મહાસભાજીને તે દીર્ઘાયુ કરે અને પ્રત્યેક વર્ષ તેની વર્ષવાઈ ઉજવવાનો આપણને પ્રસંગ મળે. જોગ કાલિદાસ, કાવિ, કાવિ:

મંત્રોએ કેટલાક યુરોપીયન મીત્રોના કાજર ન થઈ કલ્પા બલન. અને સદનુભૂતિ ખત રાજા અને વડો સમજ રી બાજની સભામાં મહાસભાજીની ઉપાડેલી સમ અને આકિસાની બહાણને જાંલે થતા અનુભવ સુરત જીલ્લા મળીતી પર આજે મહા મોહકવા માસિક હોયો મોહકવાની અપીલ કરી હતી તેને સંપૂર્ણ રીતે વધારી લીધી હતી શુદ્ધ ભુદા બહાણે. એ જાવંતી પર વિવેચન કર્યું હતું. માસિક જાંલની અપીલનો ઇરાવ રજુ થતાં તે ઉપર અનુભવન આપનાર. એ તરફથી તેજ વખતે પોતાનો માસિક હોયો નોખવસમાં આવ્યો હતો મીડીમજાજ સી-તેર પાંચ જેટલી રકમ માસિક બવાજની નોખાઈ ગઈ હતી મોટે જાંલે અકિસાન હોયો નોખાયો હતો. કેટલાક કુદબોધાથી તો જરૂર કરેક જાંલનો હોયો નોખાયો હતો જાડી રહેલા બાહ્યાન પેત તો હોયો નાવ વવા અને કમ દીન હોયો નોખાનું કામ ઉપાડી લેતા સુચના કરવામાં આવી હતી સ્થાનિક વધા રેન્ડમાં વસતા સુરત જીલ્લાના દરેક હોંદિ બાહ્યાનો પોતાનો રાષ્ટ્રીય માસિક હોયો મોહકી આપી હરજના રજુમાંથી મુલત વશ જોવી કમેલ છે. હોયો જોનરરી મંત્રી, પાટીદાર સોસાયટી, કે. પાટીદાર ટ્રેડિંગ કંપની, નંબર ૪ પ્રીટયાઈ રેડાઈ, જોહાનીસબર્નના શારનામે મેરકબેલ. હોયો આપનાર. એનું કીસ્ટ હોંદ પછી પ્રકટ કરવામાં આવશે. જાડ નાંચે જાંલવેલા હોયો પસાર કરવામાં આવ્યા થતા.

કરણ ૧ લો.

ધી ક્રીસવલ યુનાઇટેડ પાટીદાર સોસાયટીની મહાસભા અધીજની ૬૨ મી વર્ષ આઠ ઉજવવા મળેલી આ સભા હોંદના

તે મહાન નરને પોતાના પ્રજામાં કરે છે. પ્રજાની તબ્બે તેમણે અપૂર્ણ અર્થાતિ આપી છે તેમજ સ્વાનર્થાનું જાન લોકોને કરાવ્યું છે અને સ્વાનર્થાનું શુદ્ધ કરે કર્યું છે. હોંદના આ વલકરની લડાઈ કરવા પાડતા હોંદના તો સદનુભૂતિની આ સભા ખાતી આવે છે.

કરણ ૨ જો

હોંદના જાગેવાનો જે અનુભવ સેવા જાળવી રહ્યા છે તેની આ સભા નોખ લે છે અને ઇશ્વરને પ્રાર્થના કરે છે કે તેમના પ્રયત્નને વિજય મળે.

કરણ ૩ જો

આ સભા મહાસભા અધીજને તેમની ૬૨ મી વર્ષ મહાન દિવસે અખિનંદન આવે છે અને ઇશ્વરને પ્રાર્થના કરે છે કે તેમને તે દીર્ઘાયુ અને તંદુરસ્તી આપે કે જેથી હોંદ અને જનતાની સેવા તમે કરી શકે. આ વાર મહાસભાજીને મોહકવાની સંકેતરીજોને આ સભા સભા આવે છે.

કરણ ૪ થો

આ સભા જોયો અખિપ્રાય જાહેર કરે છે કે જનતાના કલ્યાણ અને અનુભવ જાતિના બાહ્યાવાને ખાતર હોંદ સ્વતંત્ર થવું જોઈએ અને જેઓ ખાતર રાષ્ટ્રીય જોહ અને મેંચીમાં અનનારા છે તેમને હોંદની સ્વતંત્રતાની લડાઈને ટેકો આપવા વિવતી કરે છે.

કરણ ૫ મો

ધી ક્રી. યુ. પાટીદાર સોસાયટીની આ જાહેર સભા દેશમાં આવી રહેલા સ્વરાજની લડાઈને જાંલે જીલ્લામાં થતા અર્થમાં મહા કરવા માસિક હોયો જોયો છે અને તેમાં સુરત જીલ્લાની દરેક સ્વદેશ પ્રેમી હોંદિ બાહ્યાને પોતાનો માસિક વિસ્સો આપવા નમ વિવંતી કરે છે.

કરણ ૬ મંત્રી

કરણ ૬ મંત્રી હોંદ સોસાયટીની જોહ સ્પેસીયલ મીડીમ તા. ૧૦-૬-૩૦ ની સ.જો સાનગતાના અ.જ.મ. મહાસભા મ.પ.જીની ૬૨ મી વર્ષ ૫૦ ઉજવવા રા. ૩ વાજાઈ બંદમરક સવા. આપણા પટે અજી હતી કારકમાં મહાસભાજીનું આવીતું પદ અવાજા જાડ પ્રયુએ જાંલવું કે મહાસભા પ્રાપેની મજાના પ્રજુના પિંકિલ દુત રૂપેજ લામ છે, જેથી જાંલની અર્થાતિ આપણા માટે મીડીમ અર્થાતિથી કામ પશુ પ્રકારે જોયો મહત્વની નથીજ. વળી આપણે જાંલવેલો ઉજવીનેજ મેસી રહેવાનું નથી પશુ તેના રૂક ઉદેકને વ્યવહારમાં યોજવા અન પર લેવું જોઈએ છે. વર્તમાન સમયે દેશમાં જાંલતી લડાઈને હરમોઇ પ્રકારે મહદમર થવું એ જાંલની અર્થાતિને અનુભવ ઉદ્ધ લોઇ શકે. આપણે આ દેશમાં જે થોડું થવું કમાઇએ તેમથી અમુક અંશે હર મસે દેશાકાર માટે જાંલતી લડાઈમાં હાં ન આપી કહીવે! અને તોજ માનુજીનીના રજુમાંથી થોડે અંશે પશુ મુલત થઇ કહીશુ. એ તેમ નહિ કરીશું તો જાંલની અનુભવાન. નીમક દરામીજ લેવા.પશુ" તા. ૩. જા. બ. ૬ જા.જી.જી.એ કદમ નજ કમોમાં પેત ની દેશ લામજી વ્યવહ કરી અંતઃકરણથી અનુભવન આપણાં અપીલ કરી કે દેશને મજ પ્રકારે મહા થઇ શકે છે. જેમાંની અનુચી આપણે કલત જોહા પ્રકારની મહા આપવાની રિથતિમાં છીએ અને તેથીજ થન કારા જેટલી મહા આપીશું તેટલી થોડીજ છે. શ. જલુના. ૬ મો.પાળાજીએ "ધારાસજી ના કાલો કદર" મના કલમ દાવજ બનાવેનું મહામહત આવે અને અર્થો પ્રોતાએ.ના કલમ

વસોભા દત્તા અને દેશને મદદ કરવાનો આગે અવસર ફરી ન પશુ મળે જેથી મથા શક્તિ મદદ કરવા પાછી પાતી નહિ કરવાની અગત્ય ગુભરી હતી પરિણામે દેશની દાક ધરાવતા બાહ્યભાગે સ્વરાજની શક્તિ મારે પ્રતીભાસે આ સોસાયટી દ્વારા મદદ આપવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી. અને સર્વાનુમતે દેશવાસુ દત્ત કે દને પછી આ સોસાયટીના મંદિરની આસપાસે આવક પશુ દર માસે સ્વરાજની શક્તિ મારે મે.કલી આ.પનો. આ સોસાયટીના સભ્ય રા. દરીમા.ક પ્રેમા તેમના પૌત્ર સહ લા. ૪-૧૦-૩૦ ના દીને સ્વદેશ જવા મંજૂરતા દોષ તેમજ આ અવકાશે દુષ પાર્શ્વ અર્પી છ. આ. ને યી. ૧૦-૩ તથા સોસાયટીને એક ઓવારે-ટલના બેટ કરી હતી જે સામાર સીકરી પ્રમુખે સોસાયટી તરફથી એક સુર રવાજની આર-મીરી અર્પી હતી:—

પ્રતિજ્ઞા લેનાર બંધુઓ (મેસર્સ ડી. બી. પરશુ અને એલ. દેરી પ્રતિજ્ઞા ઉપરાંત વધારાની યી ૧૦-૬ અને યી. ૭-૬ અનુક્રમે આપવા મંજૂર કરાવી હતી).

મસર્સ. કાલામા.ક બી. પરશુ યી. ૧૨-૦, લાલુ કરીમા.ક યી. ૧૨-૩, કાલામા.ક જી.પરશુ યી. ૭-૩, પરમાત્મ કામ-વાન યી. ૫, કાલુમા.ક જોવાળજી પા. ૧-૧-૩, જેરામભા.ક બંડારકાસ યી. ૧૦, જીવજી મકન યી. ૧૦-૩, એસ. આર. મકનજી યી. ૧૦-૩, ખડુમા.ક ખુલાલ યી. ૨, દોરામા.ક ભવાન યી. ૨, જોવાર નરસ યી. ૫, દુકળ બી.ના યી. ૧૦-૩, વજીમ દા.જી યી. ૨-૬, મોતીરામ મેરાસ યી. ૨-૬, મેરાસ જોવાળ યી. ૨-૬, નાયુ કામા યી. ૩-૩, જનામા.ક કાપુભા.ક યી. ૨-૬, આપજી ઉલા યી. ૩-૩, મકન પ્રેમા યી. ૨-૬. જે માસની આસપાસ કુલ પા. ૪-૧૦-૫.

કા. લ. હાંદુ સોસાયટીનું સ્વરાજ ફંડ

શીમતી કાલા.ક.કેન ડી. બી. પરશુ બી.ની ૧, યી રમણીક-લાલ ડી. બી. પરશુ કો ૧૦-૬, યી રતીબેન ડી. બી. પરશુ યી. ૧૦-૬, મેસર્સ રામજી જી.ર યી. ૫-૩, જીવજી મકન યી. ૧૦-૬, દરી પ્રેમા યી. ૧૦-૬, યી. રમણીક ૧૨જીમા.ક નવડીવા યી. ૧૦-૬, મેસર્સ. દમારામ ખુલાલ બી.ની ૧, ખાડુમા.ક કાપુભા.ક યી. ૧૦-૬.

"આ સોસાયટીના પ્રતિનિધિ મેસર્સ એમ. એ. બા.બેનીમા તથા ડી. બી. પરશુ મારફતે કાંગ્રેસમાં હાજરના સર્જનાએ નીચે મુજબ જે ઉદ્દેશતા બતાવી છે તે માટે સોસાયટી તેમનો આભાર માને છે અને અવિષમમાં પશુ દેશકલના કાર્યમાં સ્વાનુભૂતિ દાખવતા રહેવા ખાસ વિનંતી કરે છે." મેસર્સ. પરસો.મા.કા.ક મે.વિંદમા.ક પા. ૨-૧૦-૦, મો.ભા.ક નયુમા.ક બી.ની ૫, બંડેચરકા.ક પરશુમા.ક બી.ની ૨, મેરાસજી રમણમા.ક બી.ની ૨, કાલામા.ક રમામા.ક બી.ની ૧, મે.વિંદમા.ક મે.ર.રજી બી.ની ૧, કરસનમા.ક બી.મા.કા.ક બી.ની ૧, દરીમા.ક બી.મા.કા.ક યી. ૧૦-૬, શીમતી કેસરબેન મેરાસ નયુ બી.ની ૧, શીમતી મધુબેન મેરાસમા.ક બી.ની ૧, શીમતી લક-બેન કરસન બી.ના યી. ૧૦-૬, શીમતી કાશીબેન મેરાસ રમા બી.ની ૧. કુલ પા. ૨-૪-૬ ૩

દરખાસ્તમાં

શી. મે.કલી.કા. પ્રતિવટ ના.ક તરફથી મહાત્માજીની જવાની પારસી ફક્તમજી હે.કમાં ઉલ્લવવામાં આવી હતી જે પ્રસંગે બનેલ મે.કનારાઓએ મહાત્માજીની સેવાનાં વખાણ કર્યા હતાં અને તેમને દુર્ધર્મ્ય મંજૂરતામાં આપ્યું હતું.

દેશગોઆમેના સમાચાર

(અમારા અખબરની તરફથી)

આખરે અહિંના હાંદુ વેપારીઓમાં ભગતી કાંઈક બરો આવી તે જાણીત. અને અભારથી "દીવાળી ફેડ કાળવતી" એ પ્રમતી અંદર અંદર વાતો થવા લાગી છે.

દેશમાં ભગતે આગાહીની શક્તિ આલવી દેશ ભગતે અહીં દીવાળી પર કાળવતી પાળી ચાલ છે. તે બંધ કરવા માટેના પ્રયત્નો ચાલુ થયા છે.

આ બાબતનો મહત્તમ વિચાર કરવા અહીં નવાવપરાયણ શેઠ મજા.કા દામોદરદાસને ત્યાં કેટલાક શેઠીયાઓ ભેગા થયા હતા અને દીવાળી પર થતા નજાપો અર્થે બંધ કરવા સંબંધમાં વાટા-ઘાટ ચાલી હતી અને અતિ એમ નિષ્કૃંપ થયા કે અહીં સ્થાન દીવાળી પર થતા નજાપો અર્થે બંધ કરવો. આ બાબતમાં ફરેક ભેગા મજા.કાઓએ રોજ કામ કરી સહીઆ પશુ કરી છે. અને વધુમાં બહાર આપ્યું છે કે ભિસતા વર્ષને કહાડે શેઠ માધવજી જેકા કા ને ત્યાં સી બાહ્યોએ ભેગા થઈ —ત્યાં એક કાળો કરવો અને તે આભવી દેશની શક્તિમાં તારથી રવાના કરી દેવો.

આ બધું કામગીર પર ન રહે તેનું ધ્યાન રાખવો. મહત્તમતા ન તને તો સાચું

બેરા શહેરના સમાચાર

(અમારા અખબરની તરફથી)

—આ વરસની આખરી સુખીમાં કુપતી મોલાબીક સિવાય અહિંના પ્રદેશના બીજા બધા વિજાવાના કાઠાકટ ખલાસ થાય છે બધા એક બાજુથી પેપર બંધે છે.

—કાંટી અને મહાદની નીકાસ મરિ સરકારી ચાલીમાં ખાસ શક્તિ આપવામાં આવી છે. આ વસ્તુઓનો પાક અહીં સારો છે. રજેન વિશેરે રમણેથી પશુ માર્ગ છે આ ચાલી માલ દેશાવર અદા-વારના મિત્રમ કામદાર છે.

—બી. મ. ક. બી. ક. ની તરફથી નવાવપરાયણ શેઠ મજા.કા દામોદરદાસ કરી રહેલું છે અને પ્રતિરધર્મીમાં "બેરા નયુજ" લેવાથી બને વસ્તુ સારી વાતો કારણ રહી છે.

—લા. ૧૪-૬-૩૦ ના રોજ અંદેના વેપારીઓની એક સભા મળી હતી ત્યાં વર્તમાન વ્યાપારી રિપોર્ટને કારણેના પ્રમત અર્થિયા હતા. તે ઉપર મેસર્સ વલ્લભદાસ સ્વજી, બીરજલાલ, મટોમદ સુલેમાન, જે. એન. દોશી ને ડી. બી. શાહે મોજા રિવેચનાં કમ. હતાં આખલા સનિવારે એક જ થવાના કારણ કરી વિચારના થવા હતા.

—કાંટાના "મહાદન યુનીઅને" પોતાનો રીપોર્ટ બહાર પાડતાં ૧૯૨૦ થી ૧૯૨૬ સુધીના અંકિદા આપતા છે જેમાં ૧૯૨૦ માં ૧૮,૬૬૨ ટન ત્રાણ અહીં કાઢવામાં આપ્યું હતું જ્યારે ૧૯૨૬ ની સભામાં ૧,૩૬,૬૬૨ ટન ત્રાણ અહીં કાઢ્યું હતું આ વધતી જતી ના. ના. બનીત સ. ૫. ૨. ૧ ની મજા.કા. ૧૦-૬ ના ૫૬૬ આપે છે સુરોષીય પ્રમત આ રીતે પોતાનું કાળીત ૩૫ મ. ૩. ૩ કરી છે ત્યાં આ રજા રજા ના. ૧૨-૬ ના ૫૬૬ અને આંતરીક વિશાખમાલ મે.કા. અહીં અમકુપમાલ વિચરી રવા છે. આપણું દેશાખુઓ પરસ્પરના કિલ પ્રતિ દુર્ધર્મ આપશે તે પ્રતિપક્ષી ફરી એકાંડે તુટી પડી તે કુપમાં કચરાઈ વિનાશને આર્થે બેટરી લેશે. પ્રમત સર્વને સદુજી આપો.

—પોર્ટુગાલના પ્રમાન મંદળની હેલ્થી એક પછી 'નેક્તન યુનીયન' ની સંસ્થા હાલમાં આવી છે. દેશ પરદેશના આ શાળવને સંબંધ ધરાવતા પ્રમતોની તે અર્થા અસાવરો અને તેને રીપોર્ટ બહાર પાડશે.

—ગોડાલાની આસપાસ કાલ જાંબલી કિંસક પ્રાણીઓ દિવસના પશુ બધું બહાલું દેખાય છે. મનુષ્યની બનકાની તરફ વર્ષ પરકુ હોરને અજી સાવબંધ રહેલું પડે છે.

તદાન સ્પષ્ટ છે કે ભવિષ્યમાં એવો મોટો તથાવત કરવામાં આવે તે અમને કશું જ નથી. દોઢી વેપરીઓને કાંઈ ખીલ ધંધાની જાહેર સમવાના મુદ્દા ઉપર હું કહે આવી છું. હોં મા મુસલમાનોની જાહેર પક્ષ ધંધા એ કુટુંબના પરંપરાગી ઉતરી આવે છે. વંશ પરંપરાના કુખારો દેવ છે, બીરનીનો ધંધો કરનારા હોય છે, અને વેપારીનો પક્ષ હોય છે. મારી કહેવાની મતલબ એ છે કે વંશ પરંપરાથી એકજ ભવનો ધંધો કરના આવેલા લોકોને ખીલ ધંધામાં રહેલાથી નાખી કાઢાય નહિ. આ દોઢીઓનેજ કામ પડે છે એમ નહિ. મુસલમાનો પક્ષ જન્મથી વેપારીઓ હોય છે. આ પ્રભ જાહો વેપારને માટે આવેલી છે. અને એજ ધંધો તેઓ પસંદ કરે છે તેઓ ખીલ ધંધામાં પડ્યા નથી કારણ કે તેમને ટેકનીકલ કેલવણી એવાની છુટ પક્ષ નથી. એ તેમ હો, તેઓએ શું કરવું તે માટે સરકાર તેમને જા માટે સુચના આપવી જોઈએ. એકજ, પસંદગી એ લોકોના પોતાના ઉપર જ રહેવી જોઈએ. જોહાદ વગીસ હોય તેને સરકાર અમર મ્યુનીસીપલ સત્તાવાળા એવું કહે કે તું કડીયો ખત તો તેથી તેને જરૂરજ મુરસો મહે!

(સંપૂર્ણ)

પંચાંગ અને ડાયરી

અમારે ત્યાં પંચાંગ અને ડાયરી વેચાય છે લગ્ના જ થોડા હોવાથી તુરંત મંગાવી લેશો.

કૌમલ

પંચાંગ રી. ૧-૬

સમશેર ડાયરી પાકા પુઠાની રી. ૧-૮

સમશેર ડાયરી કાળા પુઠાની રી. ૧-૮

સમશેર ડાયરી બરનવાળી (નાની) રી. ૧-૩

સમશેર ડાયરી પાકા પુઠાની (નાની) રી. ૧.

લખા: Manager,

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal

Printed and Published by Moolraj M. Gandhi at Phoenix

વેચવાના છે

મુસલમાનોમાં મોટા ખેતમાં આરજીત ન. સ્વીડ મેન્ડરીન અને લોલુના ગાડો ૧૯૩૧ની સાલ માટે વેચવાના છે. આવા ખેતર તપાસો અને રોડ આર જવાનો

લખા

I. S. BARUHI

Via Tongaat, Natal

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કડીના એજન્ટો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાતો કરશો. લખા:—

P. O. Box 576.

55 Bond St. Durban.

“તમારા આરજેટ મોકલો”

THE TRANSVAAL MALT CO.,

(L. HOLLY)

EXPERT CHINESE MALT MANUFACTURER

Samples Will Be Sent On Request.

27 Frere Road, * * * * * ISERIKAMS.

Phone 732 Jeppe. JOHANNESBURG.

મરસખા સરસ મોસ્ટ જામે રાખીએ જાણ

ખાતીપૂર્વક મજબુત અને સીંધો મોસ્ટ

સેમ્પલ અને જાવ માટે અમને લખો:

અથવા ડેનારને જાવ એજિ હરી આપવામાં આવશે

કેટીંગસ

પાઉકર

કીડી, ઉધાસ, માકડ, જંડા, માખી.

સઘળા જંતુઓને

નાબુદ કરે છે.

આટીશ બનાવટ. કકત ડીનામાં વેચાય છે.

નવા રેકોર્ડો અને લેટેસ્ટ મોડલના

પારટેબલ આમેકોન

અમે રેમલ આન્ક, કેબાનેટ, હોન મોડલ આમેકોનના તેમજ મોટા પક્ષ ખાવન રેકોર્ડો તથા દાખના, પચના અને રેવર્બોઝ કારમેનીયમો મોટ અધ્યામાં રાખીએ છીએ

“મુસકને હાઈ” હોં મજબૂત આમેકોન નામની એપરી મંગાવવાથી તમને રેકોર્ડોમાં વધારે સમજ પડશે. કૌમલ રી ૨ ૬

દર મેમા નવી રેકોર્ડો આવે છે.

કૌમલ માત્ર પા. ૮-૧૫-૦.

જેમાં એટામેટીક સ્ટોપર કીર કીવેલા

છ તે લલમાજ આવેલા છે જેના અવાજ મધુરો અને મોટો છે.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

Phone 2447.

O Box 1155.

109 Field Street,

DE P. N. N.

Indian Opinion

No. 11 Vol. XXVIII Friday, October 10, 1920 Durban, Natal, S. Africa

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ.ળી. કારાપારા

મીટીના બાવે

અક્ટાબરના ૨૦મીએ છુટક જવા ઉપરથી.

સ.ળી. "કરોઆ"

નવેમ્બરના ૩જીએ છુટક જવા ઉપરથી.

સેક્ટના કલેસ: પાઉડ ૨૭-૦-૦.

ક્ર-૨૨: પાઉડ ૧૫-૭-૬

૩૩ પાઉડ ૬-૧૭-૬ બેરુટી વમર.

મુસલમાની વીળી. ૩ ૪૦૦ હીસામતી ને સોસીયલ ૩ ૧૦૦ ન હીસામતી લેવામા આવશે

હાંદુ વીળી. ૩ ૩૫૦ ન હીસામતી અને સ્પેસીયલ ૩ ૩૫૦ ન હીસામતી લેવામા આવશે.

મુસલમાની—૧૦૦૦૦૦ પેલના મેટ ૬૦૦૦૦ કારી ૧૦૦૦૦૦ અમલ કરવામા પોરિયા કરવા

સેક્ટના અને ક્ર-૨૨ માટે સેક્ટના મહિના અમલકારી અમલકાર કરશે.

૬૦ ન હી પેલના પેલના મહિના અમલકારી અમલકારી લેવી અને પદાર્થ મામતના વાપરોએ અમારી સાથે

પાસપાસ ૬૦ થી ૧૦૦ થી વધુ કરશે. સીમરના લગતું કરશે અમલકાર અમારી જગતી દેખરેખ નીચે થાય છે

SHANKHIMED & SONS.

વધુ મુલાકાત માટે અમલકારી વા મળે દિલ્લી પેસેન્જર

સેક્ટ

એજન્ટ શીખ હીમ. એન્ડ સન્સ,

Tel. Ad

1111

૩૬૦ પાઉડ સ.ળી. કરવામા.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

Indian Public

read by Indian public throughout S. Africa

RATES—SPECIAL LOW—on application, Indian Opinion, 17, First Avenue, Durban, S. Africa.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Marine, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue.

DURBAN.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

સહકર્તા સ્વર્ગ માટેના કપડાની ભાવના અગર
અમરત દેવતા તેવી જાણવોમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને
તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને મને છે. સહકર્તા
"જુદ" માર્કિંગ કપડાં રોકે છે અને તેમને સહેલાઈથી
વેચી શકાય છે.

આ "જુદ" ના
માર્કિંગી તપાસે શબ્દ
ને અને કમીટીકનથી
એકતા રહેશે.

સોલ એજન્ટો:

એચ. જેસપર સમીથ એન્ડ કું.

(પ્રાઈ) લીમીટેડ.

જોહાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, ડરબન,
પોર્ટ બ્લેયર ઇત્યાદિ.

વુડન બોક્સ, રેબલ અને કીમન ડરેલર

નવાં પ્રાથમ સીસ્ટ મગાવા
ફેક્ટરી વેલ્સ એન્ડ આકરો હોવા કળાં
જાણી કીકાળા રાખ્યા ૩૦
લીટ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયદો જશે.

વુડ ડરેલર ૫ મગાવે તમે સર્વ કાર્યકર મનુષ્યો અને નીચેની જાણો.

લખો:— L. MISTRY.

Phone 2868. P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kort Street. J H Burg

મસદા આજે સી આ સાચાઈ એન્ડ કું ની સાથે નહ નીસબન

ઉત્તમ મરમ મસાહો વગેરે

આમરે લા જાતી દેખાય નીચે લખે અને સહકર્તા
મરમા હોલો મરમ મસાહો, ફરીપાઉર, કલ્કત, મરમા, તેમજ
ટેરીના અને લાગુના રમજ મીસ આમર હમેશાં થોડો
વા જલાખાં જમારી ગેરડી સાથે મળી શકશે. આજે
ઉત્તમ માલ, તમે મરમા જાણી શકતા નથી. એક વખત
મગાવી જાણી શો. મળવાનું દેખાણું.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.

Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 20s. Crate.
Pineapple No. 1 5s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૦/ કેસ, પાઈનાપલ નં. ૧. ૫/-
કેસ. ફેલોજ જુડી (સી.એ.સી.) કમી ઉપકા
કેસ. ૨૨૬ જાનનુ તાજુ ૧૨૬ અને ફેલોજ
સાર પેકેજ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

જાહેરાતીક પાયાંમ

વાર	૧૯૩૦ અક- ૨૫૨	૧૯૮૧ આસો	૧૯૪૬ જમાડી- કાવળ	૧૯૦૦ ફેલો કમી	ક. મી.	ક. મી.
પક	૧૦	૧૬	૧૭	૪	૫-૨૫	૬-૨
શુક્ર	૧૧	૧૭	૧૮	૪	૫-૨૪	૬-૩
રવિ	૧૨	૧૮	૧૯	૪	૫-૨૩	૬-૪
સોમ	૧૩	૧૯	૨૦	૪	૫-૨૨	૬-૫
મંગલ	૧૪	૨૦	૨૧	૪	૫-૨૦	૬-૬
બુધ	૧૫	૨૧	૨૨	૬	૫-૧૯	૬-૭
શુક્ર	૧૬	૨૨	૨૩	૬	૫-૧૮	૬-૮

Strawberry Growers!

Strawberry Exporters!

- ફેક્ટરી કમી નીચે.

ફેક્ટરી અને વેચાણના.

તાજુમ ફેલોજ એન્ડ કું. (પ્રાપસાયટરી) લીમીટેડ,
૧૫ ડાયગોનલ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

આમે ફેલોજ અને નાટાજનું ફેલો જાનનુ ફેલો વેચીએ
જામે. લાજુ આફિકાના ફેલો વેચાણ અને ૩૦
વર્ષના અનુભવ છે. વધુ માહિતી માટે નીચેની જોડવામે
પરબંધકાર કરો:—

NATHAN COHEN & CO.,
(PTY) LIMITED,

15 Diagonal Street,

Cor. Pritchard St. JOHANNESBURG.

"તમારા જિરાદો માટે"

THE TRANSVAAL MALT CO.,
(L. HOLLY)

EXPERT CHINESE MALT MANUFACTURER

Samples Will Be Sent On Request.

27 Prere Road, BERTRAMS,

Phone 732 Jeppe. JOHANNESBURG.

સરસ. સારા મી.સ્ટ અને રાખીએ જામે.

મા નીચે મળવાનું અને કું. મે.સ્ટ.

સેમ્પલ અને જાવ માટે અમને લખો:

જાણીએ જોવાને જાવ જોડો કરી આપવામાં આવશે

દી-ખીના તહેવારમાં તમારા મિત્રોને શું ભેટ આપશો?
પ્રખ્યાત કેપીટનની ઉત્તમ મીઠાઈ?

DURBAN

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંજારો.

આસ દીવાળી મારે કપરેલીયક મીઠાઈ તૈયાર થાય છે તેમજ તમામ જાગૃત હેક્કા યજ્ઞ તૈયાર જણાશે. અમારી મીઠાઈ અપાયા સાઉજ આજ્ઞમાં આકે અવાજે વામામુચલી છે.

મહાસારા ખાત્રાપુર્વકે બને પાંચ રત્નથી વધારે
લેનાન્ને સુનીયત્ત તા દ્રાવ્ય પાકુ બાજમાં પાર્શ્વે અર્ધ
લીધા વિના મોકલવામાં આવશે.

આવે નાલના પ્રમાણમાં વ્યાજબીશર રાખવામાં
આવે ૫૦

આવડે સાથે પક્ષા મોકલવા અદરખાની કરવી.

સાબીકા ડેપુટી જાણકેની દોર

R. K. KAPTFAN.

D. D. BLAGAT

Fruit Merchant,

દરેક જાતનાં દરેક કાગળે, વજીરગલ સહ પેશીમ કડી
મી. જો. હા થી મોકલવામાં આવશે. કાગળ —

P. O. Box 843,   Durham,   129 Victoria St.

M. H. DESAI,

Wholesale Fruit Merchant.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

P. O. Box 254.   Durham,   31 Short St.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY)
INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

... for all make of Key and workmanship
HARMONiums. guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

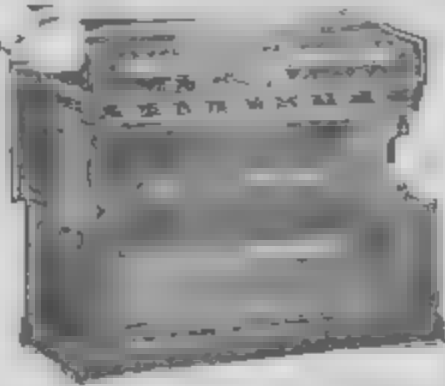
Write or give a Call at

ITALIA'S MUSIC SALOON.

L. A. N. GOSWALD

P O Box 460

18A Magressa Arcade, Durrán

હારમોનિયમ અને તબલા

કર્મી પુરા પાડીએ જાણે, મુંબઈના પ્રખ્યાત આરોગ્ય ફેક્ટરીનાથી કાચના,
પગના, ચોરસના કાચના બોટાના કાચના કાચના કાચના કાચના કાચના કાચના
અહીં રોકાયા તોયાર રહે છે તે સીમાય જ્યાં જાણો કમળ, સુર, બાકા
તોયાર થવું અશકી. ફેક્ટરીના કાચનાનીયમનું રીપોર્ટ ન કાચ આપીએ
કરી આપીએ જાણે કાચો વા અગો:-

મારાલીયા ષ્યુઝીટ સહુન,

શ્રી. એ. બાલસ ૪૬૦. ૧૮મ્ મદરેસા આફેડ, કરખન.

Indian Opinion

No. 41—Vol. XXVIII,

Friday, October 10th, 1930.

PRINTED BY THE SOUTHERN AFRICAN NEWSPAPER
PRESS, JOHANNESBURG

EMERGENCY CONFERENCE AT JOHANNESBURG

S. A. I. C. DEMANDS

DIPLOMATIC RELATIONS TO CEASE IF BILL PASSED

An urgent Emergency Conference of the South African Indian Congress was held among great enthusiasm in the Trades Hall at the great golden city of Johannesburg on the 5th and 6th October, 1930. Ever since the publication of the Transvaal Asiatic Land Tenure (Amendment) Bill, the Indian community of the Transvaal Province was greatly upset and the Indian community of the Union generally was gravely concerned in the fate of their compatriots in the Transvaal. Under these serious circumstances the delegates from various Provinces met at an Emergency Conference to discuss the effects of the provisions of the Bill and after mature deliberation to come to a final decision in the matter in the name of the Indian community of the Union.

The following officials, members of the executive and the delegates were present at the Conference:—

Mr. A. Christopher, President, Messrs. S. R. Naidoo and E. Muli, Secretaries, Mr. L. R. Patel, Treasurer.

The Transvaal Indian Congress was represented by Mr. Joseph Ebrahim Gardi President T.I.C., Mr. A. B. Mody Secretary, Mr. Cassim Adam Vice-President, Rev. B. L. E. Sigamoney, Messrs. P. K. Doshi, S. M. Desai, executive members, T. M. Pillay, M. G. Patel, L. V. Patel, Baidhoo, Moosa Munster, Mohamed Jashbay, O. R. Desai, Ismail Dadalhai, Alibhai, L. I. Hamree, Moosa Bhayat, Dawood Noolacky, E. M. Patel, D. M. Nurnoo, Moodley, Ibrahim Aswat, Ramul Mooli, Baboolal Maharaj, K. J. Tavaris, E. M. Minty, W. Ohlita, P. Moorga-son, Goolam Munjee, P. Jagunbarthy, Billimoria, Moosa Noodel, Vallabh Kalyan, Mavjeebhai Patel, Dalpat, M. P. Pany.

The Natal Indian Congress was represented by Mr. S. Rustonjee President N.I.C., Messrs. P. R. Pather and A. I. Kajoos Hon Secretaries, Messrs. R. K. V. S. C. Pather, executive member, O. H. A. J. Verri, M. D. Bharcuch, M. A. Motala, G. M. Asani, Ismail Vawda, A. D. Motala, J. D. Vawda, Ismail Bhayat, I. M. Motala, Ismail Gora, K. G. Gindwa, A. Sookdeo, B. A. Meghraj, H. J. Meghraj, R. K. Naidoo, K. B. Chetty, D. M. Chetty, K. K. Pillay, O. J. Christopher, Shook Hined.

The Cape British Indian Council was represented by Mr. H. K. Gool President, Mr. A. Ismail Hon. Secretary, Mr. Eben All Treasurer.

The following were present on the platform:—

Sir K. V. Reddi (Agent to the Government of India), the Mayor of Johannesburg, Prof. Watt (President Indo-European Council), Dr. and Mrs. Ellis, Members Indo-European Council, Hon. E. Haring Secretary to the Agent, Mr. V. G. Reddi, Mr. Rickells and many European friends.

Before the opening of the Conference prayers were offered by Mulvisahab, Mr. Shohat and Rev. B. L. E. Sigamoney.

Welcome By Chairman Of Reception Committee

Mr. Mayor, Sir Karna, the President of the South African Indian Congress, Delegates from the various Provinces, Ladies and Gentlemen.

On behalf of the Transvaal Indian Congress I extend to you a hearty welcome to this our Golden City of South Africa, at this Emergency Conference convened by the South African Indian Congress. To some of you this may be the first visit to this Province and you may be surprised at the greatness and magnificence of this City situated on the high veld. So when you leave this Province I hope and trust that you will carry away pleasant memories of the kindness of the Rand people. Johannesburg is well known for its hospitality to its visitors and I am sure that your short but useful visit will be a happy one.

To the Mayor of this City I extend a hearty welcome in our midst and I am happy to record this fact that whatever the policy of the City Council may be we have at all times found the various Mayors in office ever ready to extend to us the Mayoral courtesy appertaining to that high office. We have found that the Mayors of this city have fully realised that they are not Mayors of any one particular section but that they are Mayors of the whole populace, irrespective of race, colour or creed. On behalf of my countrymen I extend to you Sir a cordial welcome this morning.

I will be failing in my duty if I were not to extend a special welcome, to this our momentous Conference in the history of our people in this land, to the Agent of the Government of India, Sir K. V. Reddi. I am happy that he was able to be with us to-day, for the Indians in South Africa realise that in the Agent we have a true and faithful friend full of zeal, love, compassion for his brethren, who have been unfortunately placed in a position that calls for guidance and advice from him in our most difficult period.

I am happy to record the fact that owing to your representations on our behalf when the Transvaal Deputation met you in Cape Town early this year, the Asiatic Tenure (Amendment) Bill was postponed which gave us a breathing space so that that we might consider the Bill in all its aspects.

The Cape Town Agreement between the Government of India and the Union Government raised high hopes in the minds of the Indian community in South Africa that the venomous head of racialism had been slain by the co-operation of the two Governments to bring peace and harmony where discord and hate ruled. The world hailed the Agreement as setting a seal upon the racial froth and racial legislation that existed, and thanks giving

[Continued on page 430]

THE CHALLENGE

WE publish in this issue a full account of the proceedings of the Emergency Conference, which was convened by the South African Indian Congress and held at Johannesburg on the 5th and 6th instant. Having regard to the importance of the subject, which it was asked to discuss, the opinion freely expressed was that it proved a momentous and successful Conference.

The Conference after being formally opened by the Mayor of Johannesburg and addressed by the Agent, Sir K. V. Reddi, at once resolved itself into a Committee under the able chairmanship of Mr. R. K. Khan, and proceeded to discuss the provisions of the Bill. The debate on the Bill was as forceful as it was moderate and the effects of the Bill were clearly explained. After a lengthy discussion, the Conference came to a unanimous decision that (1) the Bill should be withdrawn, (2) it was a violation of the Cape Town Agreement, (3) it imposed disabilities upon Indians in regard to their trade, residence and occupation and deprived them of vested rights, (4) that it aimed at compulsory segregation, and requested the withdrawal of the Bill. The second paragraph of the resolution asked that a Round Table Conference be convened to review the situation that has arisen, and if the Government of India failed in this, a request was made that diplomatic relations should cease between the Union and Indian Governments and the Agency be withdrawn.

The solution, we must admit, is an important one. It brought widely into discussion an interpretation of the Capetown Agreement, and the Conference felt that under the Agreement a case can be made out against the Bill.

That the Bill introduces segregation and deprives existing rights, no one can doubt. Many new principles are introduced into it to the detriment of the community. It even disturbs decisions of Courts, which fortified and made clear the position of Indians in the Transvaal.

We should like to justify the passing of the resolution, basing our facts on the Agreement. The two main features of the Agreement are Repatriation, now called the Assisted Emigration Scheme, and the assurance given in the Uplift Clause, namely, the uplift of the Indian population to the full

extent of their capacities and opportunities so that they will not be allowed to lag behind any other sections of the people.

It is interesting to recall how Mr. Sastri, who was then Agent to the Government of India, interpreted the "Uplift Clause" before the Natal Indian Education Commission:

It is true I helped in the writing out of this paragraph, as in the writing out of other paragraphs. I would say that this sums up the goal, as it were, which the Union Government would keep in view in its work of uplifting the Indian population. Interpreted broadly, it would mean that the communal way of looking at these questions should be dropped, that is to say, that in considering what should be done for a community you must not ask: Who are they, which community do they belong to, what is their complexion, and so forth? But you must consider their capacity to develop by measures of upliftment, and whatever they can turn to their advantage must be afforded to them. That is to say, take education, with which we are primarily concerned at the moment. In considering how much education an individual should receive, the question should not be asked: What community does he belong to, where does he come from, how much tax does he pay, but what is his capacity? How much education is he capable of receiving and turning to his advantage and to the advantage of the community? In other words, he must be an efficient member of the entire community, as efficient as he can be made. Education and other facilities must be afforded to him in the measure that will draw out of him the best of which he is capable, to make him the most useful member of the community. That, it seems to me, is the ideal which generally is held up for the Government, and the Union Government said that they would be actuated by that ideal in dealing with the Indian community."

But what does this Bill do? It certainly repudiates this interpretation. Not only that, it repudiates the assurance given in and kills the spirit of the Agreement. It is a challenge to the community that Indians are still regarded as "aliens." The Bill places our people on the defensive, and the course adopted by the Conference, as protecting the interests of the community, was 'the only and correct one.'

(Continued From Front Page)

in view of the fact that the Government of the Union is the only one which is responsible for the solution of the Indian question.

The peace and harmony which the Indian community enjoyed for a long time, however, was suddenly disturbed by a bomb which was thrown into the peaceful ring in the name of the Asha to Tanura Bill. For a moment the shock stunned us and we then saw a picture in which we saw the

of the Transvaal, for hard earned wealth, which was the result of the labour of the Indian people, was being taken away from them by the Government of the Union.

It was therefore in view of the fact that the Government was responsible for the solution of the Indian question, that we felt that it was our duty to bring our views before them. The great cry of the Indians in this Province has been heard over the boundaries to the neighbouring Provinces, and you, my friend, have heard this anguished cry of your countrymen, and you have come here to confer with your fellow delegates so that a way may be found out of this

You have come here to bring all differences you may have had, realising that a house divided against itself is bound to fall, and I desire to urge upon you most seriously the absolute necessity to get down to real work and expedite the business that will come up for your decision.

The Indian community has been agonised for the last of 10-12 years in South Africa to find a way out of the situation that has been created and in the name of God I appeal to the noble sons and daughters of India to stand shoulder to shoulder this day and to declare to the world that nothing will prevent us for making the greatest sacrifice for the emancipation of our people to live in peace and harmony with the other races of this great land. I, on behalf of my countrymen appeal to those in authority who profess to be a Christian Government that in the name of their Master who is a lover of Peace, to give us that Peace for which He came to this world.

In conclusion I have pleasure, Mr. Mayor, in requesting you as chief citizen of this city to formally open this Conference, and before doing so, I ask the President of South African Indian Congress to garland you and our distinguished Agent, as a mark of our high esteem and respect in which we hold you and him.

The President Mr. A. Christopher then garlanded the Mayor and Sir Kurma Reddi.

Mayor's Welcome

The Mayor of Johannesburg Councillor D. Anderson thereafter formally opened the Conference, in welcoming the delegates said that he was glad to see the name of Sir Kurma Reddi with him, and he wished him on his recreation to health which he said, not long ago was the cause of great anxiety. Mr. Anderson concluded his address in their deliberations so that their final decisions would receive the consideration they deserved.

Reply To Welcome Address

Messrs. Srinivas Ranganath and Mr. A. Janani on behalf of the Natal Indian Congress and the Cape British Indian Council respectively made suitable replies to the address of welcome by the chairman of the Reception Committee.

Sir Kurma Reddi's Speech

Following the opening of the Conference by the Mayor of Johannesburg, the Agent of the Government of India, Sir K. V. Reddi, said:—

Before I say something concerning the purpose for which you have met here to-day, let me point out your being able to secure the good of this city and to get the Conference opened by him. It is an small honour to you. It augurs well, Johannesburg is the most populous city in the Transvaal if not in the whole Union and the Mayor is the first citizen and representative thereof. It does not necessarily follow that he accepts everything you may ask for. But it certainly is an index of the good will of the European community and of a desire to see that you are dealt with justly and fairly and that no undue hardship is caused to you. If you present your case in a reasonable and appealing manner, I have a firm faith that there is a large section of the European population in this province which hesitates to do a wrong thing or an underevaluated injury. On behalf I tender my heartiest thanks for the manner in which the Mayor has agreed to open this Conference.

I next congratulate you for effecting a union between the two conflicting sections of the Indian community in this place. Ever since the Transvaal Indian Congress was formed in 1927, some of the members of the old Transvaal British Indian Association were not only reluctant to join the newly-organised body, but even worked separately. But a common danger has brought the two sections together and to-day you are able to speak with one voice. Again it augurs well. That union is strength is an old saying, the truth of which can never be doubted. Your united appeal is bound to be heard with the consideration it deserves by the Union Government and the Union Parliament. The result is in the lap of the Gods but I am sure you have been

lain with which you are faced

Several subjects affecting your interests will presently engage your attention, but by far the most important of these is the Asha to Tanura Bill which is now on the anvil of legislation. The Hon'ble the Minister for the Interior has very graciously and generously given all concerned sufficient time for the consideration of its provisions by postponing the introduction of the Bill till the next session of the Parliament. We have thus had sufficient time for study and we have some time before us for making the necessary representations to the Government of India and the Union Government. For my part I have placed a good deal of material before the Government of India. You know, however, the conditions in India at present and the difficult problems which are absorbing their time. But I am in a position to assure you that this matter has been from the beginning, receiving their best attention. It would appear from the *Star* of the 1st instant, that a correspondent had written, that I would to-day explain to you the attitude of the Government of India as regards this Bill. I regret to say that I am not yet in a position to do that. The matter is still under their consideration and no definite decisions have yet been reached. It is only after they arrive at such decisions, that they can authorise me to make representations to the Union Government for their consideration and to explain to you the position of the Government of India or to consult your wishes with regard to that position. Further it will be useful and even essential if you can make your wishes known to the Government of India before they come to any decision, as to the representations to be made.

I do not propose to enter into the details of the Bill, but I would like to point out that the South African Indian Congress has published in book form, not only the Bill but also its replies showing how, in its opinion, its provisions affect the

Indian community of the Transvaal. It is for you now to go into committee and formulate with objections you may have to the bill, so that it may be presented in a clear and concise form, and to make the necessary representations to the Union Government. In doing so, however, I earnestly appeal to you to be moderate and thoughtful in speech and to refrain from using strong language. For strong language is always a sign of weakness. I realize that the feeling in the community runs high, but I do hope that you will not show it to get the better of your judgment. I also realize that there is a general apprehension amongst you the clauses 5 and 6 of the Bill providing for the creation of defined areas for Indians will lead to such areas being set apart outside business centres, though within municipal limits. These you fear would be indistinguishable from locations and ruinous to your trade. If this is so you will have to make concrete proposals providing for a more favourable solution.

There are several provisions in the Bill which go beyond the existing law, and you will have to state how those provisions will affect you, and if you think that all or any of them are unnecessary, you will have to give reasons and convince the Union Government that such provisions should be dispensed with. On the other hand if you are convinced that some changes are inevitable, you will have to state other proposals which, while carrying out the intention of the Government, might yet be so framed and worked as not to cause you any injury or harm.

Further such questions as the following require your utmost consideration. The first and foremost of these—as I have already mentioned—is the proposed solution of the difficulties in regard to Indian residences on and occupation of proclaimed land, by the creation of defined areas for Asiatics. The second question of importance is in regard to the method of the grant of licenses to Asiatics in the future and the new provision to the effect that a license must be refused to an Asiatic applicant who cannot prove his right lawfully to occupy the premises on which he proposes to carry on his business. Thirdly, there is the question of ownership of land which several departments have made from the existing law, notably the prohibition of Indian acquisition of shares in any private company holding fixed property in the Transvaal and the further prohibition of the indirect holding of land through European trustees and nominees. I am recognised by law, as well as the not very adequate protection given to existing owners. Further there are special questions in regard to Springs and to the occupation by Indians of deproclaimed land in view of the existing law contained in section 35 of Act 35 of 1908, you will no doubt wish to say as regards these provisions and will suggest concrete proposals to meet the wishes of Committee. Then as regards the question of residence, you will consider the effect of the Bill on a number of poor people such as hawkers, waiters and others similarly situated who would require some places of residence close to the locality in which they carry on their work.

In conclusion I have only to say that the Bill is a complicated and far-reaching measure requiring the deepest study as well as minute and careful examination. I therefore hope that you will apply your minds to it with the greatest diligence and will formulate reasonable suggestions which are likely to be of practical value to you and as far as possible acceptable to all concerned. I wish your Conference every success.

Presidential Address

Mr. Albert Christophers, the President of the Conference then read his carefully prepared address which we publish below:—

Mr. Mayor, Sir Kenna, Fellow Delegates, Ladies and Gentlemen,

I am a countryman in the Transvaal being threatened and we are met in this emergency Conference to consider their position particularly in relation to the Asiatic Land Tenure (Amendment) Bill, which will come before Parliament when it re-assembles in January next.

The Bill has come as a rude shock to our community in the Transvaal, for it takes away all customary rights and imposes every restriction against them, and proposes to provide defined areas for their trade or residence or for both purposes. Our countrymen, according to the Bill, will be forced to live and trade and work in defined areas, except those who are protected by Act 37 of 1919, and those who are mental servants. Whether our countryman is a professional man, a clerk, a book-keeper, a shop assistant, a skilled or semi-skilled artisan or any kind of workman, except unless he be a mental servant, he as an Indian will not be able to work anywhere outside a defined area, and in a defined area he as an Indian will have to work for other Indians. He can never hope, no matter what his education or training may be, to work outside a defined area for any European as he is an Indian and as such his physical presence in any place outside a defined area is illegal.

What will he do when he is so segregated? How will he earn his living except by working for such other in a "defined" area. His field of employment will be restricted and he will have a poor chance of earning a living. What will he, as a business man, do? He will have no choice of site, no choice of customers and even he will be restricted in the choice of the nature of his business, for the class of business he may choose will depend upon the kind of customers who may come into a defined area to buy from him. He will have these and other economic disadvantages to contend with, and he will also be subject to the Industrial laws of the country and also to other laws.

What will they, I ask, give him a defined area? There is no place in the Transvaal where there is no restriction or impediment against Indians occupying or residing in such places. He cannot form a company to own fixed property and even a company formed to trade cannot own fixed property. All rights the Courts have found in his favour the Bill takes away. If he lives, he is liable to be punished.

Now and then the Bill better the condition of our countrymen. It is a Bill, which if it becomes law and is applied to our countrymen, will work their gradual degradation and in time their extinction as a self-respecting and useful section of the Transvaal. There is much more in the Bill, which imposes new and new restrictions on our countrymen. The Bill with relevant matters will be placed before you and you will see how serious the position of our countrymen is.

They are faced with segregation. To-day segregation is an ill self-contained. Segregation when put into operation reduces the people affected by it to the condition of helots. This happens the more quickly when such people are a disenfranchised people as we happen to be in this country with no vote to influence in any way the local Council or

The Gandhi-Smita settlement of 1914, which was looked upon by us then as a Magna Carta was to give us a new life in this country, for in it we saw the promise of a gradual improvement in our lot in this country as the Government promised sympathetic administration of the laws and the protection of vested interests, and we believed that there would be no more restrictive legislation against us.

Immigration, free and restricted, was stopped, and again we believed and hoped for much when

General Smuts at the Imperial War Conference of 1917 said, "The fear which formerly obsessed the settlers there has been removed; the great principle of restricting immigration for which they have contended is on our Statute Book with the consent of the Indian population in South Africa and the Indian authorities in India and, that being so, I think the door is open now for a peaceful and statesmanlike solution of all the minor administrative troubles which occurred and will occur from time to time." Again we were disappointed, for our troubles have never ceased.

Again when the Capetown Agreement was made by the Union and Indian Governments, we believed that there would be no more legislation restricting us and that gradually our position will improve and in course of time we would be given citizen rights, but we find that Municipalities, Provincial Councils and Parliament itself are passing restrictive legislation against us. We accepted the Western standard of civilisation and we are endeavouring to do all we can to adopt Western standards of life, but on the other hand every discouragement is placed in a way by the powers that be legislatively and administratively. Most of us who live in this country are South African born and with the passing away of those who came from India the Indian community in the years to come will be entirely South African born in character and outlook.

If segregation is forced on our people they will be reduced to a state of servitude. They might as well be dead. Our community will then have to consider once more *passive resistance* as a means to maintain our self-respect and our right to live as human beings in a civilised country.

I enjoin upon you to consider the Bill in all its aspects and come to a unanimous decision. In my own humble opinion the Bill is a violation of the Cape Town Agreement and is in conflict with the ideals that set in it before us.

Gentlemen, you will also have to consider the attitude taken up by the Commissioner for Asiatic Affairs as regards our countrymen who returned to the Union before the 5th July but in terms of Act 37 of 1927, persons who were in possession of Registration or Domicile Certificates.

Our Congress submitted, when it was asked to file a memorandum with reference, among other matters, to the question of domiciles as follows:

"With reference to Section 10 of the Bill which defines the term 'domicile'—"

"and that if it is intended that all persons, who are now absent from the Union and who do not return within three years from the date of departure, should lose their domicile, then it would be far better on those who to day possess either the Transvaal Registration Certificate or Natal Domicile Certificate and who have remained outside the Union for more than three years relying on the validity of and the protection afforded by these Certificates. We therefore would ask that a clause be added giving such persons sufficient time after the passing of the Bill within which to return to the Union."

to which the Secretary for the Interior replied as follows:

"It is not intended to apply the provision dealing with loss of domicile after three years' continuous absence from the Union retrospectively and to make this purpose quite clear the following words will be inserted in Section 10 at the Committee stage of the Bill after the word 'therefrom' 'or from the date of the commencement of this Act whichever may be later.

The Bill was then passed with the amendment as introduced by the Secretary for the Interior, but now the Commissioner for Asiatic Affairs refuses to permit persons in possession of a Certificate of Registration or Domicile Certificate, who have returned to the Union before the 5th July last to bring in their wives and minor children or issue to them Certificates of Domicile on the alleged ground that they had lost their domicile while they were in India and that they must reside here for a continuous period of three years from the date of their return to the country to acquire a domicile. The result is that

the persons cannot bring their wives and minor children for three years and consequently they must live without their families for that period. The present attitude of the Immigration Department is not in keeping with the assurance given by the Secretary of the Interior when the Bill in question was passed into law.

The Natal Indian Congress is concerned about the people who are engaged in banana farming owing to the exportation of bananas from Lorenzo Marques to the Union. In consequence of this, banana

farming in Natal has been seriously suffering and banana farmers and others engaged in that business in Natal are in distress. Your support will be asked by the representations to be made to the Union Government with a view to winning their sympathy.

The Natal Lorenzo Marques bananas in order to protect this industry in Natal, as Government has been pleased to do in other industries.

Gentlemen, let us appeal to General Botha and our colleagues and to the representatives of India at the Imperial Conference to come to an honourable understanding so that acts of oppression, such as the Bill in question, will not be imposed on our people and that we may be left in peace and be afforded equal opportunities to become in God's good time Nationals of this country—the country of our birth and adoption.

Gentlemen, lastly, I appeal in your name and in the name of all that is moved, noble and just to the Union Government and to the Government of India to consider the position of the Indians in the Transvaal Province so that legislation which will make their position worse than it is will not be passed against them.

After the presidential address was read it was moved by Mr. Kinnaird and seconded by Mr. S. M. Dood that the Conference be adjourned till 2.30 p.m.

Afternoon Session

The Conference re-assembled at 2

R101 Disaster

The President made a sympathetic reference to the terrible disaster that attended R101 and the loss of valuable lives, the delegates standing as a mark of respect.

Late Messrs. Jack Moodley And Cassim Meer

The President also made sympathetic reference to the deaths of Messrs. Jack Moodley of Durban and Cassim Meer of Dunlee both of whom were active members of the Congress. The delegates rose as a mark of respect.

The Conference then went into Committee, Addressed by Mr. K. K. Khan presiding.

The delegates discussed the Transvaal Asiatic Land Tenure (Amendment) Bill for nearly eight hours section by section. The Conference also discussed the question of banana farming in Natal and the various questions concerning Immigration,

Mr. Shadiram, for instance, has lost over 20 lbs., and looks exceedingly pale and thin. Headache and constipation has become very common and in many cases even little milk given under medical orders has not improved matters. I am alright myself, save for the loss of about 10 lbs., in weight. But an ill-effect which I share in common with others is that I have been rendered incapable of reading at a strength for a long time. Mental and physical fatigue is not the only ill-effect of the "C" class diet. I am pained at the unkind reference in the Government communique to Pandit Santaram's telegram to Mrs. Santaram, Pandit Santaram and others who answered anxious inquiries simply did not want to alarm the families. However, one sees now that improper use is made by the Government of domestic messages. The pretence about the non-fishing qualities of the normal jail diet made in the communique is adding insult to injury. As a matter of fact the "C" class food they get in Gujrat Jail is better than provided in other jails and in that it is at least obtainable because they are allowed to supervise the cooking and they get cleaner rations. But we are glad for the experience. We know now exactly the vast majority of our comrades are suffering. Frankly speaking I had fully expected that the two main changes suggested by me i.e., regarding diet and sleeping in the open ground would be accepted without delay as there was really nothing in the demands; they were so simple that they ought to have been sponsored by the jail administration itself in their own interest as much as in that of the prisoners. By consulting these demands the Government would have got in return peace and discipline in their jails. But alas, the Government did not comply with that much."

True Swadeshi

Several thousand Parsis, men as well as women, many of them clad in Khaddar and Swadeshi cloth, especially a large number of women in Swadeshi Saria met recently at the Sir Cawsey Jhangir Hall to hear short addresses on "True Swadeshi." The meeting was held under the auspices of the Parai Itajiya Sabha and Dr. Doolbhji Patel presided. In her opening speech she proved by quoting figures of India's export and import trade, how India was lagging behind in the world market, despite her manifold natural resources. She said that the difficulty in India was that though there were many things produced in India the manufacturers, the middlemen and the consumers all laboured under such handicaps that many a time the producer found it difficult to sell his goods.

After the President's speech Mrs. Joshi paid a tribute of praise to Gandhiji whose wife Kasturibai Gandhi was present. Mrs. Kasturibai Gandhi in a short speech said that there was no time for speeches or resolutions. Their thirty thousand brothers at present were in jail like the Sardar and S. A. Abbas Tayabji, were in jail and they had to free them by achieving the country's freedom. She appealed to the Parsis and especially Parai women to follow Mahatma Gandhi's lead in abstaining from liquor and toddy. She exhorted the Parsis to give up the immoral traffic in liquor and toddy.

FOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Orange, Naartjes, Mandarines and Lemons situated in large garden

INSPECTION & CASH OFFER INVITED

Apply T. SEEBARUTH,

Essempi Store,

Via TONGAAT.

On The Verge Of A Nervous Breakdown

Do you feel tired out and fit for nothing at the end of your day's work? Do you frequently experience headaches and fits of depression? If so, you are probably on the verge of a nervous breakdown.

Nervous exhaustion is one of the most serious evils affecting men and women to-day. The only way to bring back health is to supply nourishment to the starved and over-taxed nerves. This can be done only through the blood. That is why so many nerve sufferers have found immense relief in Dr. Williams' Pink Pills. The nerves are reinforced with just the elements they lack, they gain strength and vigour.

Better sleep, steady nerves, improved appetite, increased vigour—these can all be yours by taking

Dr. Williams'

Pink Pills

are obtainable direct from Dr. Williams' Medicine Co., P. O. Box 601, Cape Town, S.A. for one bottle, or six for 18s., post free.

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi
Vol. I. Price S. 10 6 pence

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

GOLDEN NUMBER

OF
"INDIAN OPINION"
1914

SOUVENIR OF THE
PASSIVE RESISTANCE

MOVEMENT IN SOUTH AFRICA

1906 — 1914

Price 2 Shillings.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૨૮ થી.

શીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૦ ઓક્ટોબર ૧૯૩૦

અંક ૪૧

“રણનાં રણશીંગાં વાગીયાં”

સાથે જાણીતી ઇન્ડિયન કે જેને ભેદનીસમર્થતા બે કાવેલી એમજાણી ડાન્ડરેસ મળી મળી જમરે કબુલ કરી ભેદ ભેદને કે કાવેલીના ઇતિહાસમાં આ એમજાણી ડાન્ડરેસ એક અપુર્વ ડાન્ડરેસ હતી. યુનીયનમાં વસતા હોદી આજે વાતોએ આ ડાન્ડરેસમાં મર્દાની કરેલો અવજા કરાવ્યો છે અને ટ્રાંસવાલના દરમિયુનેની અવજા કે જે અવિચલ સાથે આવીને ઉભું છે તે આનેવાતોએ ખુલા સ્વરૂપની અંદર ભેદ લીધું છે. આદ કલાક સુધી એકીયતી કે ડેવેર બીજીની ભયંકર કલમોની એક પછી એક કલમ લખને પ્રતિનિધિએ. એ જ્યાં કરી અને બારીકાઈથી લખાસી એક કે કોઈ પણ પ્રકારના સુધારા આ બીજામાં સુધરી તેના સ્વીકાર કરી કલમ એમ છે આ નહિ પરંતુ પ્રતિનિધિએને જાગૃત કે બીજાની સાથે કલમ એક એકથી ચલીતાલી છે અને વેપાર, વસવાટ અને મીલકતોના કલમ વલિયટ ઉપર પુરેપુરો અંકુશ મુદી કેમના નાકને તે સંપૂર્ણ જનવે છે. બીજાની ટ્રાંસવાલની હરેક હરેક મુનીસીવાલીટી, દેવ્ય ભેદ કે તીલેજ કમીટીને હોદીએને સુરોપીયનોથી જમમ રાખવા સાટેની સત્તા આપી દેવામાં આવી છે. એટલે માત્ર સોનેરી સત્તામાં રહેતા હોદીએનેજ નહિ પરંતુ આખા ટ્રાંસવાલના હોદીએનેજ તેના મુખ્યત્વે વાગી રહ્યો છે એવી કમી મુનીસીવાલીટી કે વીલેજ કાઉન્સિલ કે દેવ્ય ભેદ ટ્રાંસવાલમાં કે જે હોદીએને સાહે છે? ટ્રાંસવાલની મુનીસીપલ એસોસીએશનના પ્રતિનિધિ-એએ સીએક્ટ કમીટી પાસે જુલાની આપી તેમાં તે તેણે સમીક્ષનની માગણી કરી અને સીએક્ટ કમીટીને બીજામાં તે માગણી મંજૂર કરી અને બીજ પાસે થવા પછી એક વર્ષની અંદર હોદીએને જમમ લતા કરાડી આપવાની સત્તા આપી દીધી જર્મીટન બોક્સમાં અને મેનોની નેવા કહેરોની અંદર હોદીએએને માટે સોલકનો કરાડી આપેલા છે તે ટ્રાંસવાલના મુખ્યો પોતાની નજર સામે ખાઈ કરે અને જુએ કે પોતાની ઉભવિ કેટલી બધી ખાઈ છે આ મળ કરે છે? ડાન્ડરેસના પ્રમુખ એડવોકેટ હોરટેન્ડર જેઓ સુરંગા મજીલ કે તેઓ બીજ નકાર પામુ ભારથી તેના બારીકાઈથી અવજા કરી રહ્યા હતા અને કમીટીએ સાથે બારીકાઈથી તેના અસરની ચર્ચા કરી રહ્યા હતા. તેના સંજગપૂર્ણક નેપાર કરેલા અવજાને યુનીયનનો હરેક હરેક હોદી વાંચી જુએ અને તે આ બીજાની હરેક હરેક કલમમાં તેના અંદર અંદર હોદી બાઇઓનું અવમાન રહેલું ભેદને છીએ. આને અરવા સેકાથી ભેદનીસમર્થ અને તેની આસવાસ રીકમા હોદીએએએ અખત મજૂરી રાત દિન કરીને પોતાના વેપાર મુખાને બીજ-વેલા છે. એકેડો બાઇઓ પોતાના કુટુંબ સાથે સોનેરી સત્તા માં ભેજાઈ અને રીકમાં અરવા સેકાથી વસતા આવેલા છે

તે સર્વને એક કલમના મોઢાથી ભાંચી ખસેડી કોલેક્ટોમાં ફેંકી દેવાની સત્તા મુનીસીવાલીટીએને આપવામાં આવી છે. બારીકાઈ મીલકતોને જમ કરી લેવાની સત્તા લેવામાં આવી છે. એક વજુ નવું કાપસનસ આજમીલ સોનેરી સત્તામાં એટલે સ્પીકસથી રેન્ડો-ટીન સુધામાં ન મળે. એક લો અર્થ અર્થ છે આ આ જમની અંદર મોરોએના આકર તરીકે કલમ કરવાના મોઢો સિવાયના એક વજુ ભાજસની કાનિરીક કાજ-રીલ ગુન્હો લેવાય છે અને પ્રેસીડેન્ટના આવજુ મુખ્ય વાગીલ, નારીસ્ટર કે કાઉન્સિલ, કસોર્ડ કે જુડીસીયલ આ તો વેપારીઓ કે કોલેક્ટો આ બીજે મુદ્દા કરવાના સર્વ સોનેરી સત્તામાં વસીલ નથી કરવા. અરવા સેકાથી ભેજાવા આવેલા સર્વ હકોના ઉપર આ પ્રમાણે વાપ આરી આખી હોદી પ્રબંધને બરમાલ લેખી તેમને કોલેક્ટોને માત્ર જતાવી દેવામાં આવે છે. એટલે આ આખા બીજને ડાન્ડરેસ ફેંકી દીધું એજ એક માર્ગ તેની પાસે હતો. બીજને પાર્ક જેવી જર્મી મોખને રહલ આપવાનો કાવો મુખાની અમણી કરી છે. સરકાર બે તેમ ન કરે તો હોદી અરકારને રાઉટ ટેમલ ડાન્ડરેસ મોઢાવવા યુનીયન સરકારને અજાવવા મુખ્યું છે અને હોદી સરકારની તે માગણી વજુ બે કબુલ ન રાખવામાં આવે તો આ સરકાર સાથેના રાજનૈતિક સંબંધ તોડી નાખી આ દેકમ મી પોતાના એજેટને પાછા મોઢાની લેવાની માગણી કરી છે. મુખ્યે પોતાના આવજુમાં એ વજુ દસોવી દીધું છે કે જે અમારા ઉપર પરાજે સેકાએક્ટ કોલ-વામાં આવજે તો અમારી મુખામના જેવી દસા થશે. તેનથી તો મુખુ સાર અમારી કામે આરે એકવાર રીકમી સભા-મદનો વિમાર કરવો પડશે. જેથી અમે અમારું સ્વમાન સાચવી કપીએ અને એક સુધારેલા દેકમાં મુખ્ય તરીકે જીવ-વાતો હક સાચવી કપીએ. અરકારને શુદ્ધિમાં આવવાની આ ચેનવણી છે તે શુદ્ધિમાં આવે આ ન આવે પરંતુ ટ્રાંસ-વાલના હોદીએએ તે પ્રવત્ત શુદ્ધિમાં આવી જવાની જરૂર છે. રજકોટું પુઠવાયા આજુ છે. અને ટ્રાંસવાલનો એક એક હોદી મડ જની પોતાનું સ્વમાન -હોદીનું સ્વમાન એને પોતાના જનથી વજુ આજે આઈ મજે એમ અમે ચેતવીએ છીએ. આ ડાન્ડરેસ મડ મવા પછી ટ્રાંસવાલના એક એક કહેરની અંદર હોદીએએએ સભાએ બરે અને આ બીજની સાથે પાસાએટને પોતાનો વિશેષ શેકલે ટ્રાંસવાલની નકાર નાટાલ અને કેમમાં વજુ હરેક કહેરોની અંદર સભાએ બરી બીજ સાથે પ્રેટરક કરી તે પાસાએટને પકોચાડી ટ્રાંસવાલના હોદીએને મદ આપે. યુનીયન નકારના હોદીએ વજુ સભાએ બરીને સકાતમુલિ જતાવી કરે છે ટ્રાંસવાલના હોદીએ હરેક કહેરોમાં હવે આજાલ ન રાખે અને અન્દર બીટીએ બરે એવી અમારી વિનવિ છે.

સર કુર્મા રેડીનું બાપજી

સર કુર્મા રેડીએ આ નાદ સાથે સંભાષણ આપ્યું હતું. આપણે તેની સંભાષણ હતું જે નીચે મુજબ છે:—

શ્રી પ્રેસીડેન્ટ, શ્રી મેયર, મહેતો અને સાસુઓ,

તમે અને આ હેતુથી બેઠા થયા છો તે દર્શાવે છે કે પહેલાં આ કહેરના મેયરને કાચે આ કોન્સર્સ મુખી મુલાકાતમાં તમે ભાગલાવ્યો થયા છો તે માટે મારે તમને અભિનંદન આપવું જોઈએ. આ તમને ન્યાય સુધી માત્ર મળેલું નહિ કે આપણે આ આ મુનીયન માં કદાચ નહિ હોય તે પણ ટ્રાસવાલ પ્રાંતમાં જોવાની સમજી કહેર સહીમાં મોડું છે અને એ કહેરના મેયર એ મુખ્ય કહેરી અને આ કહેરના કહેરીઓના મુખ્ય પ્રતિનિધિ બેઠામ છે. તમે જે જે માંગણીઓ કરો તે બધાઓ સાથે એકા સંમત થાય એવા તેથી જોના અર્થ નથી થતા. પરંતુ એટલું તો ખરું કે મુનીયન પ્રજાની લાગી સમજી તમારા પ્રાંતે છે તે એ દર્શાવી આવે છે. અને તમારી સાથે આથી વર્તન બતાવવામાં આવે અને બીનજરૂરી તકલીફ તમને ન આપવામાં આવે એવી ઇચ્છા એ પ્રજાની છે તે એમની કાજરી જતાવે છે. તમારા ટ્રસ વોલ્વ રીને અને અસરકારક રીને તમે રજૂ કરો તો અને વિચાર છે કે આ પ્રાંતમાં એવા મુનીયન પ્રજાનો મોટો વર્ગ પડેલો છે કે જે બીનજરૂરી મોડું કરી તમને નુકસાન કરે. આ કોન્સર્સ પોતાને દાવે મુખી મુલાકાત માટે મેયર સાથે તમને દા પાડી તે માટે તમારી વતી હું તેમનો આભાર માનું છું. તમારી વચ્ચે એ વિચાર પડી ગયા હતા તે મટાવી દઇ તમે એક સમજી તે માટે તમને હું પચવાદ આપું છું. સન ૧૯૨૭માં ટ્રાસવાલ કોન્સર્સ ટ્રાસવાલ સ્થાપના થઇ કારણી બુની ટ્રાસવાલ કોન્સર્સ કોન્સર્સ એસોસિએશનના ડેલેગેટ સભ્યો તમારી સાથે જોડાતા નહતા અને તમારાથી નોંખા પડી ગયાં કરતા હતા. પરંતુ તમારા ઉપર આમાન્ય ધારણી જાતી પડી છે તેને લઈને તમે સર્વ એકત્ર થયા છો અને આજે એક જવાબે બોલો છો. એકમ એ મજબૂતી છે એમાં તો કામને કંઈ દોષજ નહિ. તમારી એક જ બીન મુનીયન સરકાર અને મુનીયન પાસે મેટ પ્રજાપુરક સમજી. પરિણામ તો પ્રજાના કાષમાં છે પરંતુ જે મુશ્કેલ પ્રજા તમારી સામે આવે છે તેમાં કહેરના બેલું સમાધાન થાય તે માટે એટલું કરવા જેવું હોય તે સર્વ તમે કરો છો તે હું જોઈ કહું છું. તમારા કામને લઈને તમને ઉપર તમે અર્થ ચલાવો પરંતુ સહી ઉપરથી પ્રજા તમારી સામે છે તે એથીવાડી કેન્સેર બીજો છે. સંસ્થાન આવાના પ્રધાને મહેરમાની જરી રીને અને કહેરવાળી આ બીજની કલમોને તપાસી એવા માટે પુરતો સમય આવતી પાસે મેટ મળે આ સુધી આવે છે. એટલે એ બીજનો અભ્યાસ કરવાનો આપણને પુરતો સમય મળે છે અને હોદી સરકાર અને મુનીયન સરકારને એ વિશે તમારી અભિપ્રાય દર્શાવવાનો સમય પણ મળે છે. મારા વરથી હોદી સરકારને એટલું બતાવવાનું હોય તેટલું એ બતાવી દીધું છે પરંતુ આજે હોદીમાં જેવી સ્થિતિ છે તે તમે જાણે છો અને હોદી સરકારનું ખ્યાલ તે પ્રજામાં શાંતિ છે કે પરંતુ હું તમને આ બતાવવાની સ્થિતિમાં છું કે મહા અત્યંત હોદી સરકારે એમાં રસ લીધેલો છે અને તે પોતાનું સર્વ ખ્યાલ એ પ્રજા ઉપર આવે છે. સરકાર પાસે જે સમાચાર આવે

છે તે ઉપરથી એવું માન્ય પડે છે કે કોઈ અપમાન એવું દર્શાવે છે કે આજે આ બીજ સંબંધી હોદી સરકારનું મુલ્ય છે તે હું સમજાવવાનો છું. મારે કિલગીરી સાથે બતાવવું જોઈએ કે તેવું કરવાની સ્થિતિમાં હું નથી હોદી સરકાર હજી એ વિષયમાં વિચાર ચલાવી રહી છે અને કોઈ ચોક્કસ નીર્ણય હજી થયો નથી. તે કોઈ નિર્ણય ઉપર આવે ત્યાર પાછળ અને મુનીયન સરકાર પાસે બધા રજૂનાત કરવાની તક મળે અને કોન્સર્સની સરકાર શું કરવા માગે છે તે અને તે વિશે તમારો શો ઇરાદો છે તે હું બતાવી કહું. વળી હોદી સરકાર કોઈ પણ નિર્ણય ઉપર આવે તે પહેલાં તમારી પોતાની શી ઇચ્છા છે તે પણ જો હોદી સરકારને તમે દર્શાવો તો મળે સાઈ.

આ બીજની નિમનવાર કલિંકતમાં હું ઉત્તરવા નથી માંમનો. તમારી પાસે બીજ પડેલું છે. આ. આ. ઇ. પ્રેસીડેન્ટ બીજ વિશે એક પુરતક તૈયાર કરેલું છે અને ટ્રાસવાલના હોદીઓને તેની કલમો શું મુશ્કેલ કરે છે તે તેમાં અસવવામાં આવેલું છે. તમે આ કોન્સર્સમાં કમીટીમાં બેસી બીજની સામે તમારા જે વધારો હોય તે રજૂ કરો અને મુનીયન સરકાર પાસે તે મુકો. અને તેમ કરતાં હું તમને અભ્ય કરીક કે તમારા બોલવામાં તમે મોડરેટ રહેજો અને વિચારપૂર્વક બોલજો અને સમજાવવાનો ઉપયોગ નહિ કરતા સમજાવવાનો ઉપયોગ કરવો એ નમજાઇનું ચિન્હ જતાવે છે. હું એ પણ જાણું છું કે કોમમાં કામગીરી થઈ ઉદ્ધરણેલી છે. હું એ પણ જાણું છું કે બીજની પાસે અને કહી કલમથી હોદીઓને અલગ લતા કહાડી આપવાની વાત છે. અને તેવું પરિણામ એ આવશે કે વેપારને માટે પણ મુનીયનીય દરમાં તમારે અલગ અલગ એવું પડશે. આ લતા અને લોકોને અમાં કરીક ફેર નથી એવી તમારી ધારણી છે અને એવી તમારા વેપારને નાશ થશે એમ તમને લાગે છે. અને એમજ હોય તો તમારે બીજ એકમી કરવાનો રજૂ કરવી જોઈએ. બીજમાં કેટલીક કલમ એવી છે કે જે અસરકારક થવાના કામગીરી પણ અમલ જાય છે. એ કલમોથી તમને શું મુશ્કેલ થાય તે તમારે બતાવવું જોઈશે. અને તમને એમ લાગે કે એ કલમો બીજની છે તો તે આ માટે તેની મુનીયન સરકારને ખાતરી કરી આપવી જોઈશે કે એ કલમો આ માટે કહાડી નાખવી જોઈશે.

સકંથી વધુ મહત્વનો પ્રજા પ્રોટેક્શન લેન્ડ ઉપર હોદી આના વસવાટ અને કમળ વધવટ સંબંધીનો તેમજ તે માટે અલગ વિસ્તાર કહાડી આપવા સંબંધીનો છે. બીજે પણ તેટલેજ મહત્વનો સવાલ અવિષમાં આપસ-સ મેળવવા સંબંધીનો છે. બીજમાં એ વિશે નવી કલમ દાખલ કરવા માં આવી છે તે ઉપરથી મુનીયનીયવાલીઓને એવી સલા આપવામાં આવી છે કે જે બધા માટે આપસ-સતા સર્ટીફિકેટ માટે તમે માગણી કરો તે બધામાં એથીવાડીને વસવાટ તથા અમલવધવટનો દાક છે આ નહિ તે તપાસીનેજ મુનીયનીયવાલીઓ સર્ટીફિકેટ આવે. બીજે પ્રજા પણ તેટલેજ મહત્વનો છે. એ પ્રજા એકત્ર ખરીદવા સંબંધીનો છે. અસરકારક થવાના કામગીરી પણ એ સંબંધી આ બીજ આમજ આવી જાય છે. કોઈ પણ ખાનગી કંપનીમાં પણ હોદી શેરો થરાવી ન કદ, મુનીયન ટ્રસ્ટી આ તો નોંધીનીત

નામ ઉપર પણ ચીકટા હવે ન ખરીદી શકાય અને જેમની માટે જાન્ય સુધીની મોકલો છે તેને પણ રક્ષણ આપવા માં નથી આવ્યું. એ સિવાય સ્વીચ્છ જેની જગ્યા અને જે જગ્યાને ડીપ્રોસેસ કરી દેવા તે જગ્યામાં નવા બંધને મુકવામાં આવ્યા છે એ પ્રશ્ન પણ વિચારવા જેવો છે. ત્યાર બાદ પણ ચલવાટનો પ્રશ્ન પણ મરુતરનો છે. ભરીન ભોજને તથા કાન કરવું પડે છે કામમાં તરીકે, દોડવો, વેપારો, તેમ જ બીજા નોકરીવાલ વગેરે એ પ્રોસેસિંગ સેન્ડ ઉપર વસી શકે નથી. આ ભોજને રહેવા માટે કાંઈ જગ્યા તો બેંચરે જ. અને તે જગ્યા પણ તેઓ જ્યાં ધંધો ચલાવતા હોય તેની નજીકના જોઈએ.

આમાં મારે કહવું બોધ્યું છે. આ બીજા અલગ પ્રશ્નવાળા બોધ્યું છે. તમારે તેના બરાબર બારીકાઈથી અભ્યાસ કરવો બોધ્યું અને કુ આજ્ઞા સાચું છે એ બીજાની બારીકાઈથી તપાસ કરી તમારે અવકાશ દરખાસ્તો સરકાર પાસે રજુ કરવી બોધ્યું છે જેથી અને પછીને સંતોષ થાય. તમારી આ જાનરેશની કુ કનેક થવું છે.

કોન્કરસના પ્રમુખ મી. ડીસ્ટોફરનું બાધણ

આ કોન્કરસના પ્રમુખ એડવોકેટ જોહન ડીસ્ટોફર ટ્રાસવાલ એસોસિયેટ ટેન્કોર બીજા સંબંધી એક મહત્વનું અને ટ્રાસવાલના હરેક હરેક હોદીને અલગ મળી રૂબરૂ વિચાર કરવા જેવું બાધણ કોન્કરસમાં કર્યું હતું. એ બાધણ હરેક હરેક હોદીકાંઈ બાધી તેના ઉપર મનન કરે એવી પ્રતિજ્ઞા કરી સર્વને વિનંતિ છે.

મી. મેયર, સર કુર્મા, પ્રતિનિધિમંડળમાં બેઠેલા અને બાધકો, ટ્રાસવાલમાં પરત આવેલા. દેશનું જોડું જરૂરીત્વના અંગે મંજૂર બેંચરમાં આવી પાડ્યું છે. આજની આ એમરલ્ડસી કોન્કરસમાં એસોસિયેટ ટેન્કોર બીજા ને પાસામેટમાં આવતી એક જાનેવારીમાં મળનાર છે તેમાં આવનાર છે. તે બીજા અંગે તમારી કી વહે ચનાર છે તે ઉપર આજે વિચાર ચલાવવાનો છે. ટ્રાસવાલના બાધકો ઉપર આ બીજા અમાનક એક બંધનોજાની પેઠે ફેંકવામાં આવ્યું છે. કારણકે એ બીજા તમારા સર્વ પ્રાથમિક કાર્યો પૂર્ણ થઈ છે અને તમારી સામે જે બંધનો આ પ્રતિમાં છે તેને અપૂર્ણ બનાવે છે. તમારા વસવાટ માટે આ વેપાર માટે થતો અને માટે એ બીજામાં તમને અલગ જગ્યાએ કદાહી આપવાની વાત છે. આ બીજા પ્રમાણે તો આપણા દેશનું જોડું જરૂરિયાત રીતે અલગ કદાહી આપેલા જગ્યાઓમાં વસવું પડે છે, જાન્ય વેપાર કરવો પડે છે અને જાન્ય નોકરી થા બીજા કામ ધંધો કરવા પડે છે. સર્વ રક્ષકના કાંઈ કામમાં મુશ્કેલી જેમને રક્ષણ મળે છે અને જેઓ બેરોની અંદર આકર તરીકે નોકરી કરતા હોય તેઓ આ પ્રોસેસિંગ સેન્ડ ઉપર વસી શકે છે. આપણા દેશનું જોડું પડીશ, બારીકાઈ છે કાકતરી ધંધો કરતા હોય, કાકતરી કામ કરતા હોય મુશ્કેલીપરતું કામ કરતા હોય, કુકાનોમાં આસીસ્ટન્ટ તરીકે કામ કરતા હોય આ બીજા મને તે જાતનું કામ કરતા હોય તેઓ સર્વ એક હોદી તરીકે

અલગ કદાહી આપેલા જગ્યા સિવાય બીજા કાંઈ પણ જગ્યા માં કામ કરી શકે નહિ. અલગ કદાહી આપેલા જગ્યામાં માં હોદીઓ તરીકે બીજા હોદીઓને જાન્ય તેઓ કામ કરી શકે છે. અને તે મને તેઓ જગ્યાઓમાં હોય, અને તે જગ્યાઓની મને તેઓ તેની પડતીઓ હોય તે વેળા અલગ કદાહી આપેલા જગ્યાની બહારની જમીનમાં કાંઈ મુશ્કેલીપરતું હોય તે હોદી હોવાથી કામ કરી શકવાની કરી પણ આજ્ઞા સાચી છે નહિ કારણકે અલગ કદાહી આપેલા જગ્યા સિવાયની જમીન માં તેની કાકતરી જરૂરિયાતોની જોવાય છે.

હોદીઓમાં કોન્કરસ શું?

આ પ્રશ્નને અલગ કદાહી આપેલા જગ્યામાં તેને પુરી વેળાથી તે શું કરે? તેઓ પોતાનો જીવન નિર્વાહ પ્રશ્ન તો જેવી રીતે ચલાવી શકે? અલગ કદાહી આપેલા જગ્યામાં એક બીજાને માટે કામ કરીને જ તેમણે પોતાનો જીવન ચલાવવો રહેશે. નોકરીને માટેનું હોય પણ તેને માટે બંધ મંજૂર જવાનું એટલે જીવન જીવવો ચલાવવાની તેને નહિ બેંચર તક મળવાની. એક વેપારી તરીકે તે કરે શું? અમુક જગ્યા પસંદ કરીને વેપાર કરવાની પસંદગી તે કરી શકવાનો નહિ. કયા માર્ગમાં તેણે પોતાનો વેપાર કરવો તેની પસંદગી પણ તેની પાસે રહેવાની નહિ અને કયા વેપાર કરવાની પસંદગી કરવી તે પણ તેના કામમાં નહિ રહેવાનું કારણકે અલગ કદાહી આપેલા જગ્યામાં ને માર્ગો આવે તેને બેંચરમાં માલ તેણે રાખવો બોધ્યું છે. બેંચર જાતના માર્ગો પોતાની પાસે આવે તેવી જાતનો વેપાર તેણે પસંદ કરવો રહેશે. વળી અનેક બાધકો જરૂરિયાતોની અંદર રહીને તેણે કામ ચલાવવું પડે છે. આ દેશના ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ ક્ષેત્રમાં (નોકરીને કદાહી પમાર આપવો નીચે સંબંધીતા) અને બીજા કામમાં પણ હોય તેમને કામ તો રહેવાના.

અલગ જગ્યા કયાં આપે?

કુ આપને પૂરું છે તેઓ તેમને અલગ જગ્યામાં કયાં કદાહી આપવાના? ટ્રાસવાલમાં સેતેરી તીરનાશની અંદર આવેલી મુશ્કેલીના ટાઇટલ ડીમાં કદાહી આપેલા વસી ન કહે એવી કલમ કાંઈ પણ ન નાંખી હોય એવું કલમ છે નહિ. શીક્ષક પ્રાપ્તિ ખરીદી માટે હવે તે કંપની બનાવી ન કહે. આ વેપાર કરવાને માટે કંપની બનાવી હોય તો તે મુશ્કેલી ખરીદી ન કહે હોદીઓના કામમાં કોર્ટના મુકાદમાં ને કંઈ કલમ મળે છે તે પણ આ બીજા મુશ્કેલીપરતું છે. પરમાં કામ કરનારા આકર સિવાયના હોદીઓ અલગ કદાહી આપેલા જગ્યાની બહાર એ તે વસે મા વેપાર કરે તો તે કલમ સંબંધે પાત્ર મને છે કાંઈ પણ જગ્યાએ આ બીજા આપણા દેશનું જોડું સ્થિતિ સુધરે એવું બોધવા આવતું નથી.

આખી કામનો નાશ કરી નાંખવી

આ બીજા એવું છે અને એ એ કાંઈ અને અને તેનો અલગ આપણા ઉપર થાય તો આખી કામની આખરે અધિભાર થાય એટલું નહિ પરંતુ ટ્રાસવાલમાં એક ઉપરથી અને સ્વચાની કામ તરીકે રહેતા આપણે બંધ મંજૂર અને આપણે સમુજાના તક મંજૂર. આ બીજામાં મળે તવું છે કે જે આપણા દેશનું જોડું ઉપર તાબા બંધનો મુકે છે. બીજા અને તેને સમગ્ર સર્વ વિચારે આપણી અનુકૂળ રજુ કરવામાં આવે અને તે ઉપરથી આપણા દેશનું જોડું સ્થિતિ કદાહી બધી મંજૂર છે તેનો ખ્યાલ તમને આવશે.

ગુલામોની દશામાં અકાલમું

આપણી સારું આપણને આ કામ લાગે અલગ પાડીને બુદ્ધિજીવ રાખવા એ પ્રથમ આવીને હતો છે. અને આપણને અલગ પડાડીને ગુલામ રાખવા એ વરતુજ આજે વિવરણને પાત્ર છે. અને માટે હશે એ કરાવણું કે સમજાવવાપણું રહેતુંજ નથી. આવી રીતે અલગ રીતે રાખવાના સિદ્ધાંતનો આપણી ઉપર અસર કરવામાં આવે તો આપણી દશા ગુલામોના જેવીજ થશે. અને એ ગુલામીની દશા એ પ્રાણની પાસે આ દેશમાં ગેર નથી, કે નથી કલ્પીતો કે પશ્ચાત્તરના ઉપર આપણે લામરમ અધાવી કાઢીએ તેના ઉપર તુરંતજ આવી પડવા વિવાદ ન રહે

ગાંધી-રમતસ આમાધાની

સન ૧૯૧૪ માં અધી-રમતસ આમાધાની થઇ. આપણે તે વેળા કાંઈ જાણ માન્યું કે આ આપણી મેળા આવી છે. એવી આ દેશમાં આપણને નવું જીવન મળ્યું છે. આપણે તેમાં જાણ્યું કે આ દેશમાં આપણી સ્થિતિ સુધારી કાઢીએ તેવું તેમાં વચન છે. કારણ કે સરકારે તેમાં આપણને ખત્રી આપી કે કાનદાઓના અમલ આપણા ઉપર મહાત્મ્યુદિ કરેલી રીત કરવામાં આપણે અને આપણા વેલ્ટેડ હાન્ડરેશને રક્ષણ આપવામાં આપણે અને આપણે આપણું કે આપણા ઉપર અંધન મુક્તા રાખવા માટે આ આપણે નહિ.

હાથમેલન-જ એટલે કે કોઈની મળે એક પક્ષ પાશ્વર આ દેશમાં આપણી કાંઈ એવો અંતુજ આપણે સ્વીકાર્યો. સન ૧૯૧૯ માં આપણી પક્ષ નેર કેન્સર સમ આપણે રમતસ આપણે હવે હવે કે આ દેશમાં સરકારે જે અપ ઉપરિશ્વર દેશો હતો તે હવે અપ મળે. તેઓની એટલે કે આ દેશની એવી પ્રાણની આવી માનણી દેશી કે કોઈની અપવા નવા મળ્યું તે બીજામ આપણી દેશ. હાથમેલન ઉપર અંતુજ મુલ્યો અને તેનું અમલો કાપેલી અને કાપવા પોષી ઉપર અડાવ્યો. અને તે પક્ષ આ આપણામ વસ્તુ કરેલીએ તેમજ હોલી સરકારની અમલતથી. વરતુ સ્થિતિ આ પ્રસંગે કોઈથી કું મફત હું કે કામદાન પદિસત, જા નવી માં મહાત્મના ઉપરિશ્વર અને અવિશ્વમાં પક્ષ થશે તેને જાટે કાળથી નીકાલ કાવવાના માર્ગ હવે મુલ્યો છે.

અવરસ અમલતના આ પ્રમાણે બોલવામાં આપણે વિચાર્યો, અંધો, કનો અને આજા બાધી હતી. ફરી એક વાર આપણે નીકાલ કયા કારણે આપણી મુશીબતોના કદી અવ આપણેજ નથી

કેપ્ટાઉન એમીમેંટ

હોલી સરકાર અને મુનીમન સરકાર કાંઈ વળે અપારે એમીમેંટ થવું હારે આપણે માન્યું કે હવે અંધન મુક્તા કાપવામાં આપણી સામે પડવામાં આવશે નહિ અને ધીરે ધીરે આપણી સ્થિતિ સુધરતી જશે અને સમજના વહેવા સાથે આપણને કહેલી તરીકેનલ કનો આપવામાં આવશે. વરતુ આપણે એમને કીએ કે મુનીમનાલીઓ, પ્રાણી-લીબલ કાંઈકાસો અને પાકામેંટ પોસે આપણી વિરુદ્ધ અંધનકારક કાપવામાં અલગ અલગ છે. આપણે અવિશ્વના મારકની રહેણી કાંઈકાસો સ્વીકારી અને જીવનમાં એ મારકે રહેવાનો આપણે પ્રયત્ન કરીએ કીએ. વરતુ બીજા બાજુએ કાપવામાં અને કાપવાના પદિસતથી આપણા માર્ગમાં તે મારકે પહોંચવાની મુશીબતો, તામરમ, અવ ૧૬ આપણે મળે પક્ષ અપ આ દેશની અંધરજ અવેલા છે. અને એવો હોઈથી અવેલા

છે તે આપણા અવિશ્વમાં અવેલી હોઈ થાય આપણી સવિધ અવિશ્વમાં અવેલીજ રહેવા

સત્યાગ્રહનો કેમે વિચાર કરવો પડશે

એ આપણને અલગ રાખવાની નીતી સીકારવામાં આવે તો આપણે ગુલામોના દશામાંજ ઉતરી જવાના. એટલુંજ નહિ. આપણે અરીજ રહેવાના આપણી કેમને એક વાર ફરી પાછો એક મુશ્કેલી મુલકમાં મળ્યાજ તરીકે રહેવા આપણે અને આપણું સવિશ્વ અવિશ્વમાં આપણે સત્યાગ્રહનો વિચાર કરવો પડશે.

આ અસીધાકી અવિશ્વને વિશ્વનાર લવાથી એવો અરી લમને વિનંતિ છે અને તેને લવાથી લીધા બાદ સર્વાનુમતે કોઈ નિર્ણય ઉપર આવે. મારા નમ્ર અવિશ્વ મુલ્ય તે આ બીજ કેપ્ટાઉન એમીમેંટનો અંતુ હર છે અને તેમાં એ અવેલી આપણી સમક્ષ રવતુ કરવામાં આવેલા છે તે આપણી વિરુદ્ધ

કામીસાઇલનો પ્રશ્ન

અવેલા, એ કોઈની પક્ષે રજાકેર સર્ટીફિકેટ છે તથા કોમીસાઇલ સર્ટીફિકેટ છે અને રજાકેર ના કાપ મા કાપવા મુલ્ય તે સાલવા જુલાઈ માસની પામળી તારીખ પહેલાં એવી મુશીબતમાં હોઈથી પાછા આવેલા છે તેઓના સર્ગથી કમીકનરે આર એસીમારીકે જે વલ્લુ બોધિયું છે તે પ્રથમ ઉપર પક્ષ કું લમાઈ આન એવો મુલ્યું હું

આ બીજ એ વળતે કાપેલી થશે નકનો તે વળતે આપણી કાંઈએ એક એમેરેન્ડમ સરકારની સમક્ષ નીચે મુલ્ય રવતુ કરાવવા

‘આપણી ૧૦ માં કલમ એમાં કોમીસાઇલનો અર્થ કરવા માં આવેલો છે તે વિશે અમે અપારવા માગીએ કીએ કે જે કોમી મુનીમનાલી કમલ્કા મેરકાવર છે અને એવો વલ્લુ વળતી મુલ્યની અવર પાછા આવવા મુલ્યના નથી તેઓ પોતાનું કોમીસાઇલ ગ્રામવલ્લુ. એ સમજી અને રજુઆત કરવા મુલ્યની કીએ કે એવોની માટે કાપવાના રજાકેર સર્ટીફિકેટ અને નાકામાં કોમીસાઇલ સર્ટીફિકેટ છે તે કોમીને મુશીબતો નકલ કારણ કે એ રજાકેર અને સર્ટીફિકેટ વલ્લુ વળતી વલ્લુ વળતે અવર રહેલા છે તે કાપેલરજ છે એમ માનેલું છે. આથી અને એવી રજુઆત કરીએ કીએ કે એવા કોમીને આ બીજ કાપેલી થશે મળી મુનીમના પાછા આવવા માટે દૂર સમય આવશે.

આ એમેરેન્ડમનો કોમીસાઇલ સર્ટીફિકેટ નીચે મુલ્ય અવલ આપેલા કનો:—

વલ્લુ વળતી માલુ મુનીમના મેરકાવર થાય એ કોમી-સાઇલ અવતુ રહે છે તે કલમ જીવકાવરે માલુ પડવાનો કારણ નથી અને એ કેપ્ટાઉન રવતુ કરવાની ખાતર બીજની દશમી કલમથી અવર કાપીયા બીજ અવ તે વેળા આપણા કાપેલા કોમીસાઇલ આવશે. “આ કાપવામાં અલગ કવાની તરીખ પછી” કોમીસાઇલ અવતાના સર્ટીફિકેટ અવતાનું તે મુલ્ય મુધારા માટે બીજ પસાર થવું હવું. વરતુ કમીકનર એક એસીમારીકે હવે એવોની માટે રજાકેર છે અને કોમી-સાઇલ સર્ટીફિકેટ છે અને એવો પામળી જુલાઈ પહેલાં મુનીમના આવી થવા છે તેમને તેમનાં અી અને આપણને આપવા દેતા નથી માટે સર્ટીફિકેટ એક આપણેની આપણા નથી એવું અવતાને કે તેઓનું આ દેશમાં કોમીસાઇલ નથી,

કમળા વહીવટના હક સંબંધી આ બીજા અનેક મુદ્દાઓ નામે છે.

(૩) બીજા હોદ્દાઓના ઉપર રસીકાવા સેમીએક્ષન (નુકા કહાડી આપેલા અવકાશોમાં વેપાર કરવાનું તથા વસવાટું) ની નીતિ કાયમ કરી આપે છે અને તેને લીધે તે પ્રાંતમાં આખરે હોદ્દાઓનો નાક થવા સંભવ છે.

આ ડોનરેસ તેથી આનુવંશિક યુનીયન સરકારને અરજી બ્રુન્ડે છે કે આ બીજાને પાછું ખેંચી લેવું અને એ પ્રાંતમાં હોદ્દાઓને રાકત આપનારો અરજી બીજા કાયદો બનાવવો.

કોમના અખત વિરોધી હર્ષા એ યુનીયન સરકાર આ બીજાને પાછું ખેંચી લેવાની ના પાડે તો આ ડોનરેસ હોદ્દાની સરકારને આમલકુર્બા અરજી કરે છે કે ટ્રાંસવાલના હોદ્દાઓની રિજિસ્ટ્રી લખાણ ચલાવવા માટે રાજીસ્ટ્રેશન ડોનરેસ બેલાવવા માટે દબાવ્યું કરવું. આ મુજબની રાજીસ્ટ્રેશન ડોનરેસ મેળવવામાં એ હોદ્દા સરકાર નીચેના બધા તો આ ડોનરેસ હોદ્દા સરકારને વધુ એવી અરજી બ્રુન્ડે છે કે યુનીયન સરકારને તેણે અદેર કરવું કે બંને સરકારો વચ્ચેનો રાજનીતિક સંબંધ ટુટી મચેલો લેખેલો અને આ બીજાની સમે પોતાની એલ્લી પાછી ખેંચી લેવી.

આ ઠરાવ બી. સોરાળજી રસીકાજીએ રજુ કર્યો હતો અને કેપ્ટાઇનવાળા બી. એ. ઇસમાઇલે તેને ટેકા આપ્યો હતો તથા મેસર્સ પ્રામજી દેસાઈ, એસ. બી. મેદ, એ. આઈ. કાજી, વી. એસ. સી. રવર, એડવોકેટ ખાન, ડી. એમ. નરસુ, યુગજી પટેલ, ઇ. એમ. પટેલ, કે. જે. તપરીયા, રામલાલ મુલુ, એ. ખાન, કાશમ ખાદમ તથા એસ. એમ. દેસાઈએ વધુ ટેકા આપ્યા હતા અને ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર થયો હતો.

ઠરાવ બીજો

સા. આ. ઇ. ડોમિસની આ એમરલ્ડ સી ડોનરેસ કમીશનર જોહા ઇમીએક્ષન અને એલીવાડીક જોહા હોદ્દાઓ સાથેના વર્તનમાં જે બીન સહાનુભૂતી તાળું વધુ બાંધવા રીતે જત ને છે તે માટે પોતાનો અજસુદ વિરોધ દર્શાવે છે તેમજ યુનીયનમાં કોમીસાઇલ થયેલા અમુક હોદ્દાઓ કે જેઓ યુનીયન માં પાછા કરે છે તેમને, તેમની બી તથા બાળકોને અને આવવાની પરવાનગી આપતા નથી અથવા તો હોદ્દાન ન જા માટે સર્ટીફિકેટ જોહા આઈડેન્ટીટી આપતા નથી તે એવું દર્શાવીને કે અરજીદારો કોમીસાઇલ સર્ટીફિકેટ અને રજીસ્ટ્રેશન સર્ટીફિકેટ ધરાવતા હોવાથી સન ૧૯૩૦ ના જુલાઈ માસની પામથી તારીખ પહેલાં આવેલા હોવાથી તેમને હાખ તો કરેલા છે પરંતુ હોદ્દામાં જવું વર્ષથી વધુ રહેવાથી તેઓએ કોમીસાઇલ સુધાવી લીધેલું છે. સન ૧૯૨૭ નો ૩૩ મો કાયદો અમારે યુનીયન પાર્ટમેન્ટમાં હાખ કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે ઇન્ડીયનર ખાતાના સેક્રેટરીએ કોમીસને ખાત્રી આપી હતી તેનો આથી બંધ કાય છે એમ આ ડોનરેસ રજુ કરે છે. આ ડોનરેસ સા. આ. ઇ. ડોમિસની ત્રણે-મારી સમાને સત્તા આપે છે કે આ વિષય અને ઇમીએક્ષન સંબંધી બીજા પ્રશ્નોમાં હોદ્દા ડોમને અનેક મુદ્દાઓ એમ-બની પાછી હોવાથી તે વિષેની પ્રધાન પાસે ટેપુએક્ષન મારફતે રજુઆત કરવી.

આ ઠરાવ બી. વી. એસ. સી. પચ્છે રજુ કર્યો હતો અને બી. એ. આઈ. કાજીએ ટેકા આપ્યો હતો. મેસર્સ એમ. ડી. બાગી, પ્રામજી દેસાઈ, સોરાળજી રસીકાજી, એસ.

બી. મેદ તથા એસ. એમ. દેસાઈએ તેને વધુ ટેકા આપી કમીશનર જોહા એલીવાડીકના હોદ્દા પાસે પ્રવેશ બીન સહાનુભૂતિ કરેલા વર્તનમાં અનેક દાખાઓ આપી તેની સખત ખાટકથી કહી હતી આ ઠરાવ સર્વાનુમતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ઠરાવ ત્રીજો

સા. આ. ઇન્ડીયન ડોમિસની એડમીનિસ્ટ્રેટરે સમના આપનામાં આવે છે કે નાટાલમાં બનાવના બનીનું સરકારી કરવા માટે લોરેન્સો માકરોથી યુનીયનમાં આવતાં બનાવના ઉપર ટુટી નાખવા તેમજ તે વિષે મરતુ કરવા સંબંધી નાટાલ ઇન્ડીયન ડોમિસ સરકારને જે રજુઆત કરે તેમાં તેને પુરતો ટેકા આપવો.

આ ઠરાવની રજુઆત બી. વી. આર. પચ્છે કરી હતી અને ડી. એસ. એડીએ ટેકા આપ્યો હતો અને મેસર્સ બી. એ. મેમરાજ, સી. બી. દેસાઈ તથા એસ. એમ. દેસાઈએ સપોર્ટ કર્યા તે સર્વાનુમતે પસાર થયો હતો.

ઠરાવ ચોથો

સાથે આઈડેન્ટીટી ઇન્ડીયન ડોમિસની મેમરી આ એમર-લ્ડ સી ડોનરેસ હોદ્દા સરકારના એલ્ડ સર કુર્મા રેડી જેમણે સા. આઈડેન્ટીટી ઇન્ડીયન ડોમિસની એલ્ડ સેવાઓ બજાવી છે તે માટે તેની કદર કરવામાં આવે છે.

આ ઠરાવ રેવ. બી. એમ. ઇ. સીમામનીએ રજુ કર્યો હતો અને બી. એસ. આર. નાઇડુએ તેને ટેકા આપ્યો હતો તથા મેસર્સ એસ. બી. મેદ બી. કે. દેસાઈ, ઇસમાઇલ મેરા, ઇમર હોરી, ડી. એમ. નરસુ તથા કુંવરજી તવારીયાએ ટેકા આપનાં તે પસાર થયો હતો.

સર કુર્માએ વૈભવ જુદોમાં આ ઠરાવ માટે પોતાનો આભાર પ્રદર્શિત કર્યો હતો.

ઠરાવ પાંચમો

સા. આ. ઇ. ડોમિસની આ એમરલ્ડ સી ડોનરેસ બી. જે. ડી. ટાઇમન કે જેઓ સર કુર્માની મેરકાબરીમાં એડમીન એલ્ડ તરીકે કામ કરતા હતા તેમણે તથા બી. એ. મેરીમ તથા બી. રીકેટસે સીસેક્ટ કમીટી પાસે ટ્રાંસવાલના હોદ્દાઓનો કેસ સરખ રીતે રજુ કરી જે સેમ બજાવી હતી તે માટે તેમના પ્રત્યે આભારની બાબતી પ્રદર્શિત કરે છે.

આ ઠરાવ બી. વી. એસ. સી. પચ્છે રજુ કર્યો હતો અને તેને ડી. એસ. એડીએ ટેકા આપનાં તે પસાર થયો હતો. બી. મેરીએ ઠરાવનો વૈભવ જવાબ વાળ્યો હતો.

ફળવારેના હોદ્દાઓ

જેવાએના હોદ્દાઓ વિષે સરકાર તરફથી આવે કેટલેક સમયથી એક એમોરેન્ડમ મળેલો છે. તે ઉપર અર્થ આસર્ગ મજસુત મતદેર માહુમ પડવાથી બીજા ડોનરેસ ઉપર એ સવાલ મુજબી રાખવાના ઠરાવ થયો હતો.

પ્રમુખનો આભાર

આ ડોનરેસનું કાર્ય સુંદર રીતે ચાર પાલ્લા માટે પ્રેસીડન્ટ બી. એલમન્ટ ક્રીસ્ટોફરનો આભાર માન્યો હતો. બી. ક્રોરોથેર એડવોકેટ આર. કે. ખાતનો કેલીમેટો વતી આભાર માન્યો હતો અને દર્શાવ્યું હતું કે તેમણે કમીટીના પ્રમુખ તરીકે સુંદર કાર્ય બજાવ્યું છે.

ડોનરેસનું કામકામ સોમરારે રજી બાંધવાને પુર્વે થયું હતું.

હોદ્દની લડત માટે મદદ

પોર્ટ ઇન્ડિયાએમાં શ્રી. રત્નપુત્ર ધોળી જાતિ વિત લખેક મંડળની મોટીમ પ્રમુખ રા. નારણ રજીસ્ટ્રાર જી.સી.એ.સી.ના મધુખંડા હેલ્થ મળી હતી. મંત્રી રા. મંધારામ તરફથી જવાબમાં આ બંધુ દત્ત કે કાલમાં મંદુરુમીમાં આવી ગદલી રાત્રિનતની જાનના આપણી જાન મુલાના રહીક રવર્ગરપ આજ હરેશવંદ કાલજીનું મરણ આજાદ મેદાનમાં જાહીના મારના કસબે થયું છે તે માટે આ મંડળ શોક પ્રગટિત કરે છે અને પોલીસના આવા અસાધારે પ્રદે તિરકકાર જતાને છે. આ વીર પુરુષે આજાદીની લડતમાં પોતાના પ્રાણનું અર્પણ કરી પોતાની આખી જાનને ફજવળ જનાવી છે. મરદુમના દુઃખને વિલસોજના પત્ર મોકલવાને. મળે હરાવ કરો છે. તથા પ્રમુખ રા. નારણભાઈ રજીસ્ટ્રાર તરફથી હરાવ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો કે અને વસતા બાઇઓએ આ સ્વતંત્રતાની લડતને મદદ આપવા સુરત જીલ્લા સમીતીને કિયરણ્ કરી મોકલી આપવું. રા. પુર્ણોત્તમ, રા. હનનભાઈ તથા રામભાઈએ એ હરાવને ટેકા આપ્યો હતો. રા. સુખાભાઈ મરણજી મર્યે બાઇ હરેશવંદ કાલજી માટે હરાવ પસાર કરાવ્યો તે માટે મદન આભાર અને છે.

[આ મળ તરફથી હોદ્દની સ્વતંત્રતાની લડતને મદદ માટે સુરત જીલ્લા સમીતી પદ્મચામ આમન પેટ ૨૨ ૨૬ ની એક મળ છે તે આવતા મેસમાં અને મોકલી આપીયું અને સુરત જીલ્લા સમીતી તરફથી રચીક મંડળની મંડળને આપીયું આ. ઇ. એ.]

બોદાલી રાષ્ટ્રીય શાળાને મદદ

જલ્લભ ર તલુકાના બોદાલી મામની રાષ્ટ્રીય શાળાના નીબ ર અથ બોદાલીના બોદાલી રાષ્ટ્રીય મામ આમ વ સીએ ને રાષ્ટ્રીય કાળા ની મધુ, હિદર ૧૧ આ રત્નપુત્ર હમેશા સમરક્ષા કરતા રવજાવીર અડચણ આવે એમ થરી મામના દયાળાભાઈ જીબા તથા રાષ્ટ્રીયભાઈ દેવા તથા નારણભાઈ જાવા નીમેરની બલી કામચીથી ૧૬૨૬ માં રાષ્ટ્રીય કાળાના નીબાવ અને વાર્ષિક મેમ્બર રી બરકા નામ ને.ધાળાં કલાં એમાં પુરતા પ્રજાજીમાં ન કવાથી આરિકા પક્ષ પત્ર લખવા હતી. અને મામના—આરિકાવાસી બાઇઓ પ્લાન આપત તેો પ્રવન મદદમ.જી ગતી મહાન વિભતીને એ હતી માર અપાત ન પદોચિત. કબુ પક્ષ વાર્ષિક મેમ્બરની કરર છે. અરેથી જએલાં કિયરણ્માં હોદ્દ-મુસજમાન બાઇઓએ એ ત્રણ વાર બોદાલી રાષ્ટ્રીય કાળામાં ઉદારવાથી પેલા આપ્યા છે એમના મુખારક નામ અને આભાર બાદ મલેલી રકમ નામે મુલખની દયાળાભાઈ જીબા ઉપર મામ બોદાલી તા. ૨-૧૦-૩૦ ના રે-દનક રોપથી કાશ્ત નમર ૮૮૭૭૮. પાલક ૨૮-૧૦-૦ ને રજીસ્ટર કર્યો છે. કાશ્તને અર્ચ સી. ૪-૬ તથા રજીસ્ટર કાગળની ૬ પેની મળી સી. ૫-૦ અર્ચ બાદ કર્યો છે. મલેક રવજી, બોલક હા, રે-દરક રોપે, ટાંસવાલ.

મલેક રવજી	બોદાલી	૧૦ ૧૫ ૦
સુખાભાઈ પાંચીઆ	આપરા	૧ ૨ ૦
જનાભાઈ બીબા	આલેકપોર	૫ ૩
કાચીમળાઈ રાજ	"	૩ ૩ ૦

મદમદભાઈ અલમદ	કાલેક	૫ ૩
મદમદભાઈ અમેજી	આલેકપોર	૨ ૦ ૦
કમ્પન રુત મળાન	મેસમ.	૧ ૧ ૦
મદમદભાઈ મુસા મીની	કાલેક	૨ ૨ ૦
અલમદભાઈ મદમદ	"	૫ ૩
હસમાઈલભાઈ કાલક		૨ ૬
સુમેવાનભાઈ અમેજી	આલેકપોર	૫ ૩
હસમાઈ રાજ	"	૨ ૨ ૦
દાનુકમ ક વલ્લી	રહેર	૧૦ ૦
મદમદભાઈ હસાકે મોર	કાલક	૨ ૬ ૬
હસાકેભાઈ મુસા		૧ ૦ ૦
મુસાભાઈ હસાક	સુનવાડી	૫ ૦
હસનભાઈ રાજ	કાલેક	૧ ૫ ૦

ફલે પા. ૨૮ ૧૫ ૦

રેસાગોઆએના સમાચાર

(અમારા અખરખતી તરફથી)

—રાસરાહના હોદીવાઈના ૧૫૨ ૫ વત ૬ મળી ને મંદ કપમ થયા છે તે માટે તેમના પ્રત્યે કીલસે.જી તમામ હોદી-ભાઈએ કરાવે છે અને કે પ્રગટિ તે બધ દુર કરવા તેઓ લા કરી રવા છે તે માટે અહીંના બાઈઓની સહાયસુતિ છે.

અને તે હરાવવા તમામ હોદીભાઈઓની બદર મોટીમ કરવાની ખાસ બજર છે તે. એ બદર અખર મુલાયન ઇન્ડિયાના બા બા બા કામ થરવાની આવરથકતા છે.

—હ ર અસાન નરાનના સમાનન દાલ રમરવામ કરી નુપ રવા ગાં આનું છે અને બીએ પક્ષ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે નક સાલમાં થયલા હરાવોને, અમલ થાય છે એ ખુરી થક બંધુ જે હસરતના કાચમી સાધનો નેલ કે યેરકલબાદ મુવરેલો રિમર પક્ષ વસાવાય તેો સરેલ નધાર હેલ મિથ બનશે તેો મિ.રહે આ બાબત ઉપર પક્ષ પ્લાન આપવાની ખાસ બજર છે.

—જોગમ,કીકલ સોસાવરી મોકાનીકમાં કપમ થરી પેલાસનુ ભીરજન ૧૧ એક પ્રદરોન ક્રક સમરમાં બરવા હમક છે.

—મીરજનથી એક અખરખતી બજાવ છે કે ત્યાં હરેક રાજ્યનારી પાર્લીમાન્ટ એક મુનીયન સ્થપાવું છે. મેજનક અસંમતી માટે વહેલી મોટી સુઝમી થશે તેમા કીરેકરેકીય પાર્લી સામે થવા બધી પાર્લીમાન્ટ મુનીયન થયું હેવાક છે

મંદ રકરે ૧૭૭ રાને થી રકરમાં બતા હેતો મેરર રાખીને બધ છે તેમની પ્રાદીએ સ.મે કેઈ સમયક કરે છે એથી ફરીવાર થાય છે મિ-ક રકરની નજીક એક સાદા રમદાવાળા પોલીસને રેખરેખ રાખવા માટે ત્યાં મુકવાની માનમી કરવામાં આવી ને

—મેરરકરેકો અહીં કીલાકમા અલત સસ્તા બાવમા વેચાવા હાઓ છે પેનરાર્ક અને સોગા અમળ મી પેવારા અમરાનીમર હતા ત્યાં જુની મારકસાર અને મેરરકેરીએ પીક વજમા વેચાઈ હતી : વધુમાં વધુ રીમત અને જુલક કારની પીક કપ કપજી હતી :

સુટનકેમની કેપ કાદીરા ઇન્ડિઅન

તા. ૨૧-૬-૩૦ ના કાઈલકની સીટીંગમાં નાચ પ્રમાણે મુંદળી થક હતી. પ્રમુખ એસ. મકમદ, ઉપપ્રમુખ લલ્લુભાઈ ૧૬૫૬૫૫ ગ.૧૧ બી.પા.મ ક.ર.જ.ક. મન ૧૦/૧૨ સ રત ૧૭ બસસાર, ઉપમ ૧૦ અર નામક બાબત ગી ડી બા. ૫૨૬, ઉપખખનમી બીબાભાઈ કલ્યાણજી. ઉપરત ૧૧ કમીટી મેમ્બરો મુંદલામ આલ્યા હતી.

શ્રી. મંત્રી છ. રા. અલસારો.

દીપાલી ઉત્સવ

કે સરકારી અને અરેક હાલમાં જેને વિનવી કરવામાં આવે છે તે માટે રૂ. ૨૧ માં અરેકની મર્યાદા રૂ. ૫૦ થી સુધી નરથી બેંગાનીસર્ગ પાત્રીકર હોવામાં જે પાંચના મળા સર્ગના કા વચે મળશે તે હીસે સમસ્ત દોહમ પ્રમે પોતાનો જોઈ રાજ્ય રૂ. ૫૫ રાખી સર્ગના વખતસા પધરવા કુપા કરશે અને આ વચે કાકાકા અધિર્મા પેશાનો ખોલે પાંચ ન કરવા તેટલ જ પેશા સ્વચ્છ કાળમાં આપી માનુ-જીવી પ્રવેની રૂ. ૫૫ કરશે એમ કહે છે.

લી. એ. મંત્રી,

બેંગાનીસર્ગ તા. ૭-૧૦-૩૦ પુ. પાટીકર સેનાની.

વેચવાના વાંચવા લાયક પુસ્તકો

મળવાનું ઠેકાણું:

Manager,

Indian Opinion,

10, Natal.

પાના	શી. પે.
સિપાહીજેના ભવવ. મો. પ્રતિકલ્પ	૬૪૪ (ભાગ ૨) ૬ ૦
નહિલા કુખી	૫૪૦ ૮ ૦
સુભામી વહેવર (ભાગ ૨)	૨૩૪ ૭ ૦
મોહલ વીર કમીરજી	૨૮૦ ૬ ૦

સોનેરી નામ વખરની પજ પાકા પૂઠામાં

મળ પ. જીની કા	૨૩૧ ૭ ૦
ભાગકાર	૮૧૪ ૭ ૬

કાન્દા પૂઠામાં પજ મણીજી ઉપયોગી

ગીત જીલી	૧૧૨ ૨ ૬
નવ જીવિતા	૧૮૦ ૧ ૭
અરિવ પતી	૧ ૧૦
સતરમી સર્ગનું કાન્દા	૨૮૮ (ભાગ ૧) ૫ ૦
સીવા વનવાસ	૧ ૭
જનમલકની સુરતી અને ભારતનું જીવન	૪ ૦
જીવનવર પ્રકાશ	૧૦૭ ૦ ૬
સરકારી રસધાર	૨૧૫ ૬ ૬
ભાગ ૨ નો	૨૦૫ ૦ ૬

વાંચવા લાયક આવેલા નવા પુસ્તકો

આ બોલીએથી મળી કાઢશે:

૨૪૪માં	૫ ૬
સાદી સિખાસજી ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫-૬ દરેકની કી.	૧ ૧૧
રાજા મણેસ	૫ ૮
મુજરાત સર્વ સમહ	૬ ૧૦
મેમદુલ	૫ ૮
મોસોક રોમ્સ	૧ ૧૧
બરેબીમન નાઈટસ (કાલીટ)	૨૨ ૬
મુશવનો પ્રવાસ	૭ ૧૧
અરેકથીકનો પુત્ર પ્રતિ ઉપરેક	૨ ૧૧
વિવિન	૨ ૧૧
પ્રકાશન	૫ ૬
કાલુકાળા અને મોખવચન	૨ ૨
પ.પ. અને મહાવંશ	૭ ૧૦
ક.૦.૫. મ.પુ.મ.	૧ ૧૦
ભાગ ૬ મળવ	૬ ૬

નવી જાંબી

ડીક્ષનેરી

કન્ડેન્સ ડીક્ષેરી - મુજરાતી ડીક્ષેરી	૧૦ ૬
રદુકન્ડેસ ડીક્ષેરી - મુજરાતી ડીક્ષેરી	૨૨ ૬
બહારે મુજરાતી - ઇંગ્લીશ ડીક્ષેરી	૨૨ ૬
ઇંગ્લીશ-મુજરાતી અને મુજરાતી ઇંગ્લીશ ડીક્ષેરી અમલ ભાગમાં સર્વે મ. પાટી (૨૧ વખત કુ.)	૧૨ ૧૧

ઇન્ટરનેશનલ મર્ટામ પ્રસ તરફથી

છપાઈ મસિદ્દ થએલાં પુસ્તકો

	શી	પે.
અનના પ્રયોગો ભવવા ભાગ્ય કાયા ભાગ ૧	૧	૬
" " " " " ભાગ ૨	૧	૬
નીતિના કાવ્ય	૧	૦
મારો ભેષનો જનુભવ	૦	૬
મારો ભેષનો બીજો જનુભવ	૦	૬
મારો ભેષનો ત્રીજો જનુભવ	૦	૬
ઇન્ટરવ્યુ આર્થિકવિવચનનો સોનેરી અંક	૨	૦
મે.ક. નામ ભાગ્યસાધર તીલક તેમના મન અને વિચાર	૦	૬
મુજરાતજી અને તેના બે ભાગનો	૦	૬
બેશના કાવ્ય	૦	૬
મુજરાત કમાલ પાલાનું જીવન અરિવ	૦	૬
મુજરાત કમાલ પાલાનું જીવન	૦	૬
અ. સ. મ. પી. ર. ની કથા (સાંપડીસતો ભાગ)	૦	૬
માણસ કેટલી જીવીને ભાવિક હોઈ શકે	૦	૬
કાલ રમવાળું (માણસને કહેણું)	૧	૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૦	૬
દક્ષિણ ભાગ્યને આ. બી. ર. માટે. સરખા વખરની અર્થ	૧	૦
કાવ્ય કામે કપાની કરજ	૦	૬
સા. આ. ઇન્ટરવ્યુ કોંગ્રેસનું મુવીનીઅર	૦	૬
જીવન દારી	૦	૬
જનમનાની મળી	૦	૨
એસીઆઈક એક્ટ ૧૯૦૮ના મારા મુજરાતી-અ. મે. ૭	૦	૭
અસિપાટીક કાવ્યો અને તેના મારા તથા તેને લખતી પીસ		

સરકારી નિશાળોમાં ચાલતાં પુસ્તકો

નીચેના પુસ્તકો આ બોલીએ મળી કાઢશે:

મુજરાતી	ભાગ્યેથી	૦	૬
"	પદેલી મોપડી	૧	૦
"	મીજી	૧	૨
"	મીજી	૧	૪
"	મોપડી	૧	૮
"	પાંચમા	૨	૦
"	જીલી	૨	૭
"	ભાગ્યેથી	૨	૬
"	પદેલી મોપડીના અર્થ	૦	૫
"	"		
"	મીજી	૦	૧૧
"	મોપડી	૧	૬
"	પાંચમા	૧	૫
"	જીલી	૧	૮
"	ભાગ્યેથી	૧	૧૧

પંચાંગ અને ડાયરી

આમારે ત્યાં પંચાંગ અને ડાયરી વેચાય છે બહુ જ ધોરા હોવાથી તુરત મંગાવી લેશો.

કૌમલ

પંચાંગ રી. ૧-૬

સમશેર ડાયરી પાકા પુઠાની રી. ૧-૮

સમશેર ડાયરી કાચા પુઠાની રી. ૧-૬

સમશેર ડાયરી બ્લેન્કપેજી (નાની) રી. ૧-૩

સમશેર ડાયરી પાકા પુઠાની (નાની) રી. ૧.

લખો : Manager,

INDIAN OPINION

Phoenix, Natal

વેચવાના છે

હાલમાંથી મોટા ખેતરમાં આરંભ, નામીક, મેન્ડરીન અને લીંબુના ગ્રાહી ૧૯૩૧ ની સાલ માટે વેચવાના છે.

આવો ખેતર નપાસો અને રોકડ આરંભ કરાવો

લખો : - T. SIBAKULI

Commercial Street

Aden, S. Natal

કેટીંગસ

પાઉન્ડર

કીડી, ઉપાધ, આકર, જંદા, માખી.

સવળા જંતુઓને

નાબુદ કરે છે.

કેટીંગસ ખનાવે. ફક્ત કેટીંગસો વેચાય છે.

Joseph Doke

The Missionary-Headed

Price 5 Shillings

તમારા દેશી ઉદ્યોગને ઉત્તેજન આપો

સરકાર અને સુરોભીત ઇમેજ ઓપરેટિંગ કમ કોર્પોરેશન દ્વારા વખતસર કરી આપીએ ખાસ

પુસ્તક અથવા છુટા

સેલર બેંક, ઇનવેસ્ટમેન્ટ, ઇન્સ્યુરન્સ, પેમેન્ટ કાર્ડ, એન્ડ-ડાઉન, પ્રામાણિક નોટ, ક્રીડાઓ કસ્ટોમર, કોન્ટેનર, રેલ નોટ, અમલદાર-રેલ, મીલીનરી બેંક, સુવીટ બેંક, હેન્ડબોલ, પ્રાઇસ લીસ્ટ, બુકીંગ બુક, મેગા બુક, મેટર બેંક, રેલવે લેટર બોર્ડ, મેગા, શિક્ષણના અથવા ફેન્ટસી જરૂરના વોલ પોસ્ટ.

રબર સ્ટમ્પ દરેક જાતના

માલ એન્ડ અને સ્ટેશીયર

દરેક જાતની દેશી દવાઓ તેમજ બનાવવાની પ્રજ્ઞાત "હોલ્સ ડન્ટી" દરેક આંખના દરદો માટે અકરીય દવા સુબીયર અને વિગલ મફત

The Standard Printing Works

A. A. STEINMAN Proprietor

Stylish Printer, Stationer, Book Binder and Rubber Stamp Supplier.

Phone 49.

P. O. Box 116.

Church and Handels Sts,

ZEERUST, Transvaal.

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરુટ અને વેજીટેબલ માટે કંઈના આદેશ ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી પત્રો ક-સેલ. લખો

P. O. Box 576.

55 Road St. Durban.

Printed and Published by Mardul M.

નવા રેકોર્ડો અને લેટેસ્ટ મોડલના

પાર્ટીક્યુલર માંડીકાન

અમે રેવલ માન, પેપીનેટ, ફોન મોડલ માનની નવા તમજાવે છે. અમારા રેકોર્ડો તમારા માન, પેપીનેટ અને રેવલ માનની માટે મોટા અંશમાં રાખીએ છીએ.

"યુલ્કને હીલ" હીલ અંશમાં અમે ફોન માનની માટે મોટા અંશમાં રાખીએ છીએ. તમારે સમજાવે. કૌમલ રી. ૨-૬ દર મેલમાં નવી રેકોર્ડો આવે છે.

કૌમલ માત્ર પા. ૮-૨૫-૦.

જેમાં આરંભેટીક સ્ટોપર ફીલ કીલેસ

છે તે હાલમાં આરંભેટીક છે જેનો અવાજ મફત આવે છે.

Agent of H. M. V. RECORDS

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street, DURBAN N. 1

Phone 2447 P. O. Box 1157

No. 42 Vol. XXVIII. Friday, October 17th, 1930 Register

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સદી. કાર્યાલય

અમુકગ્રામરે તા. ૨૦ મી . ૬ . ૩ મરા ઉપલબ્ધ.

[illegible]

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମାନ ୩୭୫୨୩ ଓ ୩୫୫୫୪୩ ଦିଆଯିବେ.

સદ્ગુણની ધીરજી, ૩૫ ૪૦ ની ૫૪૧ અને ૨૪૨૧૧૧૧ ૩ ૦ ૪ હિસા થી ૧૧૫ ૫૪૩

હોદ્દા બીરડી, ૩ તાના બીસાપચી જન રેવેન્યુ, ૧૯૯૧-૯૨, ૭૫ ના. હાલ ૧૫ હેક્ટર બાકી.

उद्देश्य—इस अध्याय में वेतन से सम्बन्धित सभी प्रश्नों का उत्तर देने के लिए आवश्यक सूत्रों और नियमों को बताया गया है।

સેકન્ડ બને ઇન્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બહાવરના કરવો.

કરેક નવી પેઠા-જરૂર પેઠા ની / કી જાણી + સીલમ ની કાલ જાણ - મીત્ર દુઃખી + મીત્રી જાણ જમારી જાણ

॥ १०५ ॥ ३ ॥ २॥ ४॥ २॥ ७-३॥ २१, २५-३ ॥ २१७ ॥ ३३ ॥ ८ ॥ २१-२५ ॥ २१५ ॥ २१ ॥ ३ ॥ २०५ ॥ २१, २५ ॥ २१, २५ ॥ २१, २५ ॥ २१, २५ ॥

SHANK BROS. & SONS.

390 Pine Street,

Tel. Add. "Karamet," Durbani.

मिडिया भाषा

ਮੋਟਰ, 45114 1 ਮੀਟਰ 2 5-0-0.

ପଂ. ୧୨: ୩୫୩ ୧୫-୭-୧.

१. १५३ ६-३-१ मे. ५१ वम२.

વડા મુદતો મેટ્રો રમવા માટે - હિંદી પેસેન્જર

એ જગદ શેખ હીમેઃ એવડ સન્ન,

४५० पान्ना रु. १५. ४२०५५.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED
by Advertising in The **INDIAN OPINION**

By Advertised in The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RATES AND TOLUENE

1 2 3

United States District Court, District of Columbia

2013-14 4600.

41

પા. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ. ઇન્ડિયા એ.સ્યુરંસ.

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે ચાંદર હાર, રથેટા ગાંઠણ, ધીરવીટી '1' ૫, ૨૦, મગસ ૬ ૨ નાગરન, વીરેડે અનેક પ્રકારના
 વીમાને લાગતું હાથ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી વીજ' છે.

ગોત્રીગી તેમજ દાવાની ખતાવઃ ૧૨૪૫નમાં/ ૨૫ી આપવામાં આવે છે.

આપ્તા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધ :—

સો.રા.બ.જી રુસ્તમ.જી.

“स्ति-२५५ दादिम”

૧૭ ફરેદ એવેન્યુ,

320여 개.

આઝાદીઓ-ની-દુર-માની

નમો હૈં દેશ આઝાદીનો સુર સાંભળવા માગો છો?
તમારે ગાંધીજીની મળવળ થેર એમાં ભેળી છે?

જો આવી કાવના તમારામાં હોય તો તમો ફેલાના
વર્તમાનપત્રો વાંચો. દ. આફ્રિકાવાસી દોદી બાઇઓને દોદની
શિશુતિથી વધિક કરવા અને વધુ વર્ષા વર્ષા દોદથી જુદા જુદા
અખબાર મંગાવવા કર કર્યા છે. આ બાઇઓની નાક
નીચે પ્રમાણે છે.

અઠવાડીક છાપાંના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રભાતિકેસરી, બે બરી મેલ,
'સમી સહી, દીન, બોમ્બે દાનીકલ,
હન્ડીવન વ્યુઝ (કરમન)

માસીક છાપાંના નામ

નવમેન નર-મુન.

એઓ દર મેલે તાલ સમાચાર વાંચવાની તમજા રાખતા
હોય તેઓને હું અમારે આંધી છાપાં વેચતાં કમળ બધા કે
વર્ષાનું એક કાચે કવાળમ બરી છાપાં મંગાવી લેવા ખાસ
લાનિત કરું છું. નીચેને સ્થળે પણ છાપાં પ્રાપ્ત કરી
મંગાવો કે છાપાં વેચતાં કમળ બધા કે મળો:

એ. બી. ખાન.

૩૬ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર: કાયેમોનલ સ્ટ્રીટ,
મોરમ ૬૦૬૮. બેદાનીસખર્ગ.

ઉપર કહેલાં છાપાં અમારી મીડિયોયાની ઓફિસ ૧૪૪
મીડિયો સ્ટ્રીટમાંથી પણ મળી શકશે
વાંચે, વાંચો અને દેશની સેવા કરો.

ડેલાગાઆએ ઉતરી નવરેશ થા દાંસવાલ જનારે હિંદા પેસેન્જરોને ખુશ અખર

રહેવા તથા ખાવા ખીવાની ઉત્તમ સગવડ

નીચેને સરનામે પણ છાપી જણાવશે તો અમે તમને
રીમર તેમજ ટોન કોમર લેવા આવશ્ય અને રહેવા મળા ખાવા
ખીવાનો ઉત્તમ બંદોબસ્ત વાળખી ખરેખે કરી આપશું.

હમીએકનને લગતું દરેક કામકાજ સંભાળવારક રીતે કરી
આપી, રીમર ઉપર અઢવાની તેમજ કોરવાની દરેક સગવડ
અમારી બની દેખરેખ નિયે કરીએ છીએ

તમારા ફેમીલી દેશથી આવનાર હોય તો અમને અગાઉથી
ખબર આપશો તો તેમને રીમર ઉપરથી કુવારી તુરત સારા
સેવા સાથે દાંસવાલ પાસે મળી શકે. સરનામે

કરી રાખશું.
અમારું સ્ટેશન: ૩૫ મીડિયો સ્ટ્રીટ, મોરમ, ૬૦૬૮.
પ્રમાણીકપણે કામ કરી દરેકને સંતોષ આપે છે અને દાંસ
વાલના હાંદી બાઈઓમાં વખલાયેલા છે

વિદેશીઓએ તેમના ઉપર મેડેલેશને દુખ દેવાની તમા
સરકારી રેલ દરવાની જુદી જગતવ છપાવી છે તે ઉપર ખ્યાન
આપશે નહિ. અને હમિશ મુજબ અમને તમારું કામકાજ
સોપતા રહેશે અને સંપૂર્ણ મરસો રાખશે. અને બાલના
હસાલના હાથમાં સપડાના નહિ એજ વિનંતી

ફોન: ૩૬૬૭ શેલની શ્રી શી. ૪ છે

પત્રબંધાર નિયેને સરનામે કરવો :-

Manager,

The Delagoabay Hindu Hotel,

P. O. Box ૨૬૧,

Lawrence Marquês.

EASE for the Eyes

For 39 years we have been improving
the sight of South Africa.

When you require Spectacles or
Eye-glasses, let us fit you.

Our References :

Over 68,000 Clients.

We specialise in Zeiss Optical
Glasses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

Branch Establishment: 65a, Elff Street, Johannesburg.

N.B.—This Firm employs no Travellers.

મહત્ત

સંવત ૧૯૨૭

મોજાવેશ પામ

તદન મહત્ત મેડલવામાં આવશે. મંગાવો.

મહત્તમંજરી કે. ૧૧, જ. મનગર. (૧૧/૧૧/૩૦)

Box 247 & 317

Tel 'Khatul'

HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Transport Passenger Agent,

Beira, P. E. Africa.

મે ૬૫ ૨૪૭ અને ૩૧૭. ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ખવા"

હુસેન અમીન (મરદારવદ વાલી)

દાંસવાલ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પો. ૬, આફ્રિકા.

Phone 3867.

Box 316,

182, Gray Street, DURBAN

HEERABHAI MORAR MATVADKAR.

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

ફોન: ૩૮૬૭ મો. ૩૧૬ ગ્રેય સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

દેલેસેલ ફ્રુટ અને વેજીટેબલ અદાવતાર

અને કમીશન એજન્ટ.

ચોક્કસ સારી રીતે કરી માલ સી આ ટી થી મોલવામાં આવશે.

જી. ૩૧૬ ૩૮૬૭ એડ્રેસ ૩૧૬ ૧૮૨ ગ્રેય સ્ટ્રીટ, ડુરબન.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

દીવાળીના તહેવારમાં તમારા મિત્રોને શું હેડ આપશો? પ્રખ્યાત કેપીટનની ઉત્તમ મીઠાઈ?

DURBAN.

CORNER OF GREY and VICTORIA ST.
DURBAN.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

આજ દીવાળી માટે કેપ્ટનીયત મીઠાઈ તૈયાર થાય છે તેમજ તમામ જાતના કેકો પણ તૈયાર મળશે. આમારી મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકામાં એકે અવાજે વખણાયેલી છે.

મહા સાગે આત્મીયૃત્ક અને પાંચ રતનથી વધારે લેનારને યુનીયનના કેપ્ટન પદ અભિમા પાસેથી બર્ફ લીવા (વિના માફલવામાં આવશે).

આજના માલના પ્રમાણમાં વ્યાજબીસર રાખવામાં આવેલ છે.

આપને આજે પસા મોકલવા મંજૂરઆની કરવી.

લખો આ મળે:— આર. કે. કેપ્ટન,
માલિક: કેપ્ટન બાલકેની હોટલ

R. K. KAPITAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ટી. થી મોકલવામાં આવશે. જાણો:—

P. O. Box 842, Durban, 129 Victoria St.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ ફ્રેશ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ટી. થી મોકલવામાં આવશે. જાણો:—

P. O. Box 254, Durban, 31 Short St.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0

We repair all makes of HARMONIUMS. Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWAL'S MUSIC SALOON.

G. V. GOSWALIA

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન માટે દરેક ઘરમાં હા પોનીયમ સામગ્રી જરૂર છે. જે હવે પુરા પાડીએ છીએ. સુબર્બના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, તબલા, રીડ્સ, બેલોસ, બટ્ટન્સ, આદિ તમામ સાધનો તૈયાર રહે છે તે સીધા જ આપણા મગજ, સુર, બટન, ગીતરે પણ મળશે. દરેક જાતના હારમોનીયમનું રીપેરીંગ કામ આપણે કરી આપીએ છીએ. જાણો આ મળે:

મ. ગોસ્વાલ: મુજીક સલૂન,

(માલિક: એ. એન. ગોસ્વાલ)

પી. એ. બોક્સ ૪૮૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Indian Opinion

No. 42—Vol. XXVIII.

Friday, October 17th, 1930.

Registered as a Newspaper.
PRICE FOUR PENCE.

PRESS COMMENTS ON THE EMERGENCY CONFERENCE

THE *Natal Witness* editorially comments as follows—"It is very much to be hoped that the drastic measures proposed by the South African Indian Congress at the emergency conference held at Johannesburg during the week-end will not be given effect to. Following a bitter protest against the Land Tenure Bill a resolution was passed requesting the Government of India to press for a round-table conference to review the position which has arisen in the Transvaal, and, failing that, the Congress requested the Indian Government to withdraw its agent in South Africa and to break off all diplomatic relations with this country. Where we believe the Congress has blundered in formulating its resolution is in the assumption that its cause in the Transvaal is already lost. During the earlier proceedings of the conference Sir Karna Reddi made it perfectly clear that, so far from being at an end, negotiations between himself and the Union Government had barely entered the initial stages. As Sir Karna said, it was impossible for him to make clear either to the Congress or the Union Government the views of the Government of India upon the problem of the Transvaal Indian for the simple reason that the Government of India has not yet expressed itself upon the subject. We are aware that grounds exist for considerable apprehension on the part of the Transvaal Indian community as to the measures which the Land Tenure Bill, should it pass into law, will introduce. But the advice of Sir Karna to the Congress, that they should present their case in a reasonable and appealing manner was sound. There can be no doubt at all that in its clauses the Land Tenure Bill disregards the spirit of the Capetown Agreement. As the sponsor of the Capetown Agreement Dr. Mulani knows this, and his influence in the long run may be brought to bear in a manner favourable to the claims of the Transvaal Indian trader. When the Capetown Agreement was entered into it received the support of the country. Since that time influences have been at work which have been inimical to the spirit of the agreement. It is, however, possible that the pressure now being brought to bear to enforce some form of segregation upon the Transvaal Indian will revive in the minds of the moderate European a sense of the discordance between the sentiments expressed at the time of the Capetown Conference and the actions which the Select Committee is inviting the Union Government to take through the medium of the Land Tenure Bill. If that reaction actually takes place then the hands of the opponents of the bill, of whom quite a large number exist among Union Parliamentarians, will be immensely strengthened. There is also another aspect of the problem which Parliament will have to take into account in the early days of the session when the bill comes before it. In London during the past week G. K. Gokhale, in defining the position of the Union on the conference and native questions, stated frankly that it was the policy of the Union Government to give friendly consideration to the views expressed by the Governments of other dominions and members

of the British Commonwealth when the decisions of the Union Government were likely to react upon such countries or their nationals. In making this statement General Hertzog instanced the Capetown Agreement as a gesture designed to find the highest point of common advantage in all matters affecting the South African Indian. If General Hertzog adheres to this conception of inter-imperial relationships then once the case of the Government of India is presented it can be assumed that it will receive sympathetic consideration by the Minister of Interior. Until Sir Karna Reddi places the view of the Indian Government before the responsible Union Minister it must necessarily be unwise for the South African Indian Congress to pursue the attitude of defiance which its resolution inaugurates. It may be, for instance, entirely unnecessary for a further round table conference to be called. Until the conversations between the Agent and Dr. Mulani have taken place any such proposal must be premature. As a matter of fact, the discussions of the Congress emergency conference were based upon the assumption that negotiations, which have not yet, in fact, begun, have failed. It may be, of course, that the emphatic declarations of the conference will have the effect of centering public opinion upon a problem which, looked at from an unbiased point of view, threatens to be productive of some undoubted injustice to the Transvaal Indian. We have heard in the past few months no expression of South African Party opinion upon this matter. But we should hesitate to believe that it is to be left to the National Party alone to give further practical effect to such sentiments of justice and right as formed the basis of the Capetown Agreement. Apart from such considerations we hope that the South African Indian Congress will avoid the mistake of prejudicing their case by appeals to drastic action before such action is necessary. A more temperate spirit, pending the Government's reply, will prove the more effective.

The East London *Daily Dispatch* writes editorially

There is, as was to be expected, a deal of consternation among Indians in South Africa with regard to the Transvaal Asiatic Tenure Bill. At the emergency conference which met at Johannesburg, some speeches were made which show how deeply the Indian community feels on the subject. Briefly, the Bill proposes segregation for Asiatics and a severe restriction of their trading rights. The Bill—as are all measures taken by the present Government when the colour question arises—is harsh in the extreme. If it becomes law it will cause great hardship to the Indian community. As was pointed out by the president of the Congress, the great majority of the Indians whom it desired to penalise are South African born. They are respectable and well-behaved citizens, and it is difficult to discover why the Government should suddenly have

[Continued on page 844]

DURBAN MUNICIPAL ELECTION

BREACH OF FAITH

Captain Rainie.

THE resignation of Mrs. E. L. Knight who has for many years been a Town Councillor for Ward II, (formerly Ward IV) has resulted in a vacancy in that Ward. Two candidates are on the field seeking for the honour and they are Captain Rainie and Mrs. R. M. Mason. Of the two candidates Captain Rainie, we are of the opinion should be well supported by the Indian voters. We are pleased to learn that the Natal Indian Congress has decided to ask the Indian voters to vote for the Captain.

Captain Rainie should be remembered, was previously the Port Captain, having been as such for over twenty years. And in that capacity he had had under his control hundreds of Indians. The high esteem in which Captain Rainie is held by many of the Indian employees of the S. A. R. & H. is an eloquent testimony to the fact that under him the Indians always received justice and fairplay. To elect such a person on the Council we feel sure that the cause of the Indian, which in these times appears more frequently on the Council's Agenda, will not suffer.

We would strongly urge our votes in Ward II to vote solely for Captain Rainie.

AS I was unable to interpret the "Uplift" clause of the Cape Town Agreement in relation to the Transvaal Asiatic Tenure Bill, I quoted no less an authority than Mr. S. the ex-Agent of the Government of India in support of our contention.

We shall now proceed to show how the introduction of that Bill is regarded as a breach of faith by the Indian community. A passage in the joint communique on the publication of the Agreement reads as follows: "The Conference assembled at Cape Town on December 17, 1926, and its session finished on January 11. There was, in these meetings, a full and frank exchange of views, which has resulted in a truer appreciation of mutual difficulties and a united understanding to co-operation in the solution of a common problem in a spirit of friendliness and goodwill." And the Union Government declared to the world that it recognises that Indians domiciled in the Union, who are prepared to conform to Western standards of life, should be enabled to do so." This point was further elaborated in the "uplift" clause and the Union Government undertook to see that in the provision of educational and other facilities the considerable number of Indians, who will remain part of the permanent population, should not be allowed to lag behind the other sections of the people.

Thus then was the position when the Indian community in South Africa accepted the Agreement. But what is the position the Bill seeks to create? The effects of the Bill are the creation of "denied" areas, in other words locations, confiscation of properties, which are stated to have been illegally acquired, the ruination of traders and others, with their eventual extinction from the Transvaal Province. The provisions of the Bill are deadly in their effects, and the Star of Johannesburg rightly observes that "it introduces at several vital points principles of oppression unknown to the present law. We agree. It is a piece of legislation gone mad. Every conceivable method is utilised in it to strangle the community and to assign it to a place of helotage. Even barbarism would fall short of imposing a tyranny the Bill envisages.

Both the Union Government and the Government of India subscribed to the

views that they are to co-operate, in the words of the common phrase quoted above, in the solution of a common problem in a spirit of friendliness and goodwill. We want to know whether, as respecting this sentiment, any exchange of views on the Bill has taken place in a spirit of friendliness and goodwill between the two Governments in the solution of a common problem. Apparently not. The Government of India sent Mr. Tyson, in the absence of the Agent here during his illness, to present the views of the Government of India on the subject matters, which the Select Committee enquired into. Mr. Tyson, emphasising the "uplift" clause, stated in his evidence

"Understanding and undertakings of this kind—the whole history of the existing restrictions on Indians—entitle the Indian community to look for consideration at your hands. Your responsibility with regard to them is, I would most earnestly submit, greater, not less, because they have no vote. A people disfranchised must be your special care." Proceeding further he said, "To avoid them from their places of business, to restrict them in their facilities for trade, to drive them into locations far removed from the white population—these are not the methods by which the Indians in your midst can be brought up as decent, self-respecting citizens. These are the methods by which a pauper population is created. Not to deprive the Indian, but to raise him to your own standard of living, is the surest safeguard of that standard."

But notwithstanding this forceful plea of Mr. Tyson in which he appeals to the ideals set forth in the "uplift" clause, a Bill has issued forth, and the views of the Government of India disregarded. Even after this is there any indication that the Union Government has ever offered to consult the Government of India in a spirit of friendliness and goodwill? There is none, for,

according to Sir Kurma, "the matter is still under their (Government of India) consideration and no definite decisions have yet been reached. It is only after they arrive at such decisions that they can authorise me to make representations to the Union Government for their consideration and to explain to you the position of the Government of India or to consult your wishes with regard to that position." This is clearly an indication that no consultation, even though it be friendly, has taken place, and the Government of India, perforce, is obliged to make representations after the Bill has been submitted to Parliament. It is hardly explainable how the Government here can

with stolid insolence ignore the presence of the Agent here or disregard the avenue of friendly consultation, especially in regard to a Bill which, to all intents and purposes, is an engine of destruction.

The Bill, the community is convinced, commits a flagrant breach of faith, and has badly shaken their faith in the Agreement, which they had set as their Magna Charta, and which they regarded, and still hope to regard, if happily the Bill is withdrawn, as a milestone in the path of their uplift.

HONOUR AND WEALTH BOTH AT STAKE

VERY rarely, not indeed since the stormy days of the Passive Resistance Campaign, has any gathering of our people aroused such intensive feeling as that manifested at the Emergency Conference of the South African Indian Congress held at Johannesburg on the 5th and 6th October.

That the Transvaal Asiatic Bill has shaken the community to its very foundations there need no longer be the smaller doubt. Its opinion concerning the Bill is graphically reflected in the resolutions of the Congress that followed its solemn declaration that the measure is wholly unacceptable. Its intimation that failing relief being secured through the Government of India that Government should withdraw its Agent from the Union, has a significance the importance of which will, we trust, not be missed.

The whole tone of the Conference, its very atmosphere, proclaimed that it was a gathering of people who recognised at last that their backs were to the wall and the knife at their throats. Such recognition must perforce generate strength, if only the courage of desperation, in a final effort towards self-preservation. As has so often been demonstrated, there are none so desperate as they who have nothing more to lose, and while we have submitted that in this long and anxious struggle, the motive that should primarily influence us is regard for our honour, when both honour and worldly possessions are to be filched from us then our plight is desperate indeed. Life without honour is a poor and miserable possession to such as have not wholly sunk into the quagmire of utter apathy, and some there be to whom honour means little

or nothing as compared with more tangible riches. When, however, both the honour of the honourable and the possessions of the sordid are threatened by a common enemy, as is the case with us here and now, enforced community of interest is engendered that may become a by no means despicable opposition.

Respect for India's Agent General and the proper gratitude due to Sir Kurma Reddi for his self-sacrificing efforts in our behalf have hitherto contributed to restrain an outspokenness that might otherwise have been permissible. In the event of the Government of the Union proving unyielding to Sir Kurma's further approach, those restraints must fall away, leaving Sir Kurma and his Government to such action as they may consider to be consistent with their dignity, and us, free to defend ourselves according to our ability and our lights.

THE DIWALI FESTIVAL

WE are sorry to observe that a correspondent in the *Indian Times* has taken objection to an appeal made by the leaders of the Hindoo community requesting the Hindoo people to refrain from spending money on Diwali Day on demonstration, decoration and firing of crackers. In our opinion to curtail and refrain from pleasures is one of the effective ways of showing our sympathy to the thirty thousand noble sons and daughters the flowers of the Indian Nation who will be spending their lives in prisons in India on Diwali Day. There may be several Hindoo families in India to day who would be mourning on that day because many of the members are shot down. If a death takes place in a Hindoo family it does not celebrate the Diwali Day. We hope the correspondent knows that. Let us consider that the Hindoo nation is one great family. And if one individual family mourns over the loss of one of the members in the cause of the country, let us cultivate that spirit that the whole Hindoo nation mourns over that loss. We want the correspondent to view this question from the Indian national point of view. We have before us few photos of kids of ten and twelve years who are sent to prison for four months as they dared to show sympathy towards the fight for freedom. Let us on the Diwali Day tell our kids in the house that kids like you are

sent to jail in India and they are suffering for our country's cause. It will be well on your part to refrain from spending money on fireworks. Money spent on such things could be usefully spent by the children in other ways. It is not requested through the appeal not to perform religious ceremonies on that day. The appeal urged the Hindoo people to spend that day in prayers to the Almighty to restore peace in India. We do not understand what objection the correspondent has in this.

"Lash And Liquor" Policy

Addressing a well-attended meeting of South African Party supporters at the Premier Mine, Colonel Mentz said that if half of what he heard was true the Diamond Control Board was about to wreck the diamond trade. He was not there to protect the trade, but he had a right to say to the Nationalist Party "You have done so much harm that the position will become really bad if you are also out to wreck this industry."

Referring to the native question, Colonel Mentz said that the black population was as restless as ever. Mr. Grobler was trying to advise Downing Street how to deal with the native, while Mr. Prow intended to solve the question with the lash and liquor. That should not be the method adopted by South Africa.

Right Of Neutrality

The speaker found that General Hartog would not return from Great Britain. He was becoming more English than the English themselves. He had been saying wonderful things about Empire trade. If General Smuts had used the same words the fat would have been in the fire. He (the speaker) asked of these gentlemen, but in the meantime Dr. Malan was talking about the right of neutrality. What was being alluded to? "Give me the right to secede and then I will promise that I shall never secede." In 1911 the Union Parliament had adopted a resolution by a large majority remaining neutral. Why did not Dr. Malan wait until there was occasion to raise the matter?

The Concentration Camps

Mentz produced a copy of a publication of all visits and statements concerning the camps in the Anglo-Boer War, which was being used by the Nationalists to stir up feeling among the women voters. "The Nationalist Party is going back to the graves of men to drag bitterness into our political situation," the name appears of a minister of the Government who is a Member of Parliament. The women were told "You have the vote now. Use it in the light of the hatred and bitterness of which this book is full."

A One-Sided Party

Dennis Bell, M.P., who also addressed the meeting, discussed the characteristics of the South African Labour Party, how it has always failed in times of crisis and how few of its party in South Africa had more prominent members willing to accept comfortable positions from the Government. The Nationalist Party's failure was that it was one-sided and represented only a portion of a section of the community.

[Continued From Front Page]

I must to the principle of a restriction in this case. A study of the proceedings of the Select Committee appointed to inquire into the matter, however, gives one the idea that it is purely the colour question which has actuated the Government in its present action.

At a meeting of this council the question was put to Mr. J. D. Tyson, Agent-General for India in the Union, that a suitable area alongside of a road should be set aside for the Indian, in what way would that hasten the development and the upliftment of the Indian, or do you suggest that the Indian should live among the whites and on a basis of racial equality with the whites? To this Mr. Tyson replied, "What we object to is that you should put them aside compulsorily. If they were all in every way equal in the eyes of the law it would be quite right for you to step in and say, 'Well now, it is better for the two communities to live apart.' But they are not equal. The Indian is in your hands entirely, and cannot protect himself, and that in places a stigma upon him, and if you separate the races there is a further stigma, and that is what is resented. If you segregate them from the Europeans, how are they to attain to Western standards—they are thrown upon themselves—much in what Mr. Tyson says. 'The Indian has always taken a standard of civilization' being essential for Indians, yet the Government itself is against segregation. Mr. Tyson also pointed out—very correctly—that the Indian did not endeavour to have social intercourse with Europeans. He did not thrust himself forward. He wanted to be allowed, not equal social rights, but equal trading rights. The subject is one which needs does not point out discussing in detail, but we are of the opinion that the proposed Bill is like the Native Bill, legislation which is of a repressive character, and as such can do no good, but will cause a great deal of bitterness and harm. It is typical of that inferiority complex which causes the present Government to think that the only way of maintaining the European's superiority is by bringing in all sorts of

which ten days was accepted, and on the same day he sold the assets to Gani for £7,000. Gani is a British Indian, who for some time has held a licence for "Red House Cash Store," which place is closed at present.

When Gani's application came before the Council a week ago, Advocate V. H. Nene appeared in support of his grant. He pointed out that the condition debarring coloured persons from holding or occupying property in Klerksdorp was identical with clauses in the Gold Law, but held that Act 37 of 1913 clearly laid down that the clauses in question did not apply to any British Indian who on May 1, 1911, was under authority of a trading licence lawfully carrying on business on proclaimed ground or on any stand in a township established under the Gold Law, or to the lawful successors in title of any such Indian in respect of such business so long as such Indian or successor in title continued to carry on business. He claimed that Gani was the lawful successor in title.

The Council postponed a decision in order to get a opinion from Advocate O. T. Chowdhury, and this was considered by the Council in camera and on meeting in public session it was formally resolved that the Council refuse the application on the following grounds:—

That applicant is a coloured person prima facie not allowed by law to occupy or reside on the stand (mentioned in his application), and he has given no proof to the satisfaction of the committee that he is not subject to the prohibition in the title deeds.

That there is no evidence that he is a successor in title to a British Indian within the meaning of Section 1 of Act 37 of 1913, or

That he is a person who can be a lawful successor to a British Indian within the meaning of the said section.

Another application concerning a transfer of ownership of the Red House Cash Store was postponed, this is owing for the applicant remarking that this would await a Supreme Court decision in respect to Gani's refused application.

Transvaal Municipal Association Supports Asiatic Bill

The congress of the Transvaal Municipal Association was held on the 8th October at Stellenbosch. The following resolutions were passed affecting non-Europeans and Asiatics.

The Congress unanimously agreed to support Dr. Mahatma's Asiatic Land Tenure (Amendment) Bill as it now stands.

On the Transvaal Town-planning Commission's report the executive made it clear that dominium of all streets squares and open spaces in new townships should be vested in the local authority concerned. The provision that by-laws should be framed by the Townships Board, except with the sanction of the local authority, was rejected.

Further remarks that this subject had been the cause of a great deal of difficulty and the powers of the Townships Board to overrule by-laws of local authorities were rejected.

Congress agreed that the Government be asked to introduce legislation empowering local authorities to prohibit non-Europeans, including Asiatics, from living in European areas.

Mr. Irving Steyn moved that the Provincial Administration be requested to re-draft the General

Klerksdorp Town Council Refuses To Issue Certificate

The question of Indians being licensed as general dealers has again come into prominence here, and by a refusal to issue a certificate for such a license the Town Council, sitting as a licensing committee, has taken a step which may result in the matter being taken to the higher courts before the fact is heard of it, writes the Klerksdorp correspondent of the *Standard Times*.

The application which has brought matters to this stage concerns a business place known as "The Kumbay House," where Indians have traded since 1888. In 1927, the partnership between Dhar Patel and Tilly, then in existence, was dissolved, Tilly taking over the business. In June of this year Tilly's estate was sequestrated, and when the assets were advertised for sale by the trustee, Abdul R. A. Gani wrote to Mr. M. Davidson stating that he was prepared to bid up to £8,000 for the assets, anything less than that figure for which he could acquire the goods would be Mr. Davidson's on condition.

Mr. Davidson tendered £8,000 for the assets.

Dealers Control Ordinance more clearly to define the powers of local authorities in dealing with applications for licences.

Asiatic Encroachment

The following resolution was agreed to, and it was decided to telegraph it to the Minister of the Interior:—"That the Government be requested to introduce legislation empowering local authorities to prohibit non-European (coloured and Indian) from residing in European areas."

Mr. L. Steyn (Mayor of Stanbury) remarked that Asiatics were gradually but surely encroaching upon European areas. Under present conditions the local authorities were not even allowed to prohibit coloured people or Indians from living in European sections of a town, and he suggested that the Government be asked to confer this power.

Mr. W. Latagan (Mayor of Rustenburg) declared that the Indian danger was becoming more serious day by day. He expressed the fear that the country's commercial enterprises would one day be totally in the hands of Indians if the tendency were allowed to continue.

Asiatic Traders

Major Wilkinson's Protest

The monthly meeting of the Johannesburg City Council was held recently, the Mayor (Mr. D. Anderson) presiding.

Major W. Wilkinson, at the outset, drew attention to the present state of affairs regarding Asiatic trading licences. He recalled that last March the City Council sent a deputation to Cape Town, which cost the city something like £1,000, in order to present the Council's point of view before the Select Committee appointed to deal with this matter.

It was the contention of the City Council that the Asiatic traders had no right to trade in certain townships, under the Gold Law, and for the past two years the Council had withheld trading licences to these Asiatics. It was well known to those Asiatics that they had been trading for the last ten or eleven years in violation of the law, and in spite of that they had continued to trade, putting white

traders at a disadvantage. "To-day there were now Asiatic traders, who, knowing that nothing would be done for the next twelve months before the Government could get its Bill through, were having shops fitted out and stocking them with goods. These people came with their tongues in their cheeks to the Licensing Officer, and asked for a licence although they knew the Council could not consider such applications."

He (Major Wilkinson) did not know what the Government was doing. This was a matter which concerned the Revenue Office. The Licences Consolidation Act (37), 1925, laid down that any person carrying on trade without a licence was guilty of an offence and liable to a fine or imprisonment, or to both fine and imprisonment.

These people might just as well open a bottle store or an hotel, and he wondered why the Government took no action. This state of affairs was a crying shame. The attention of the authorities ought to be drawn to this position by the City Council.

Mr. A. Bloch associated himself with Major Wilkinson's protest, and suggested that concerted action should be taken in this matter, as the Asiatics in certain parts of the city were becoming a nuisance.

Mr. F. J. Roberts hoped that when the Government introduced the wishes of the Council, the question would be tackled with alacrity and earnestness. — *Rand Daily Mail*

Fate Of Malay Location

A resolution demanding the abolition of the Malay Location and, as a last step thereto, the immediate removal of the natives living there, was unanimously adopted at a public meeting held recently at Mayfair. It was also resolved to urge the Government to place the Asiatic Tenure Bill on the Statute Book as soon as possible, and to urge the City Council to stop the abuse of control in governing the issue of stall licences in the location.

The meeting was called by the Mayfair Ratepayers' Association, and Mr. P. L. Laurens presided.

Dr. D. F. Malan (Acting Prime Minister), who had been invited to attend, sent a letter to say he could not be present, and that the question of the Malay Location was one for the Johannesburg Municipality to deal with and not the Government.

More than 30 members of the City Council were invited, but only five attended—Messrs. A. Bloch, A. G. K. Frost, W. Bawden, A. Rankin, and J. G. Fick.

Mr. G. Walsh pointed out that Dr. Malan had placed the bulk of Potchefstroom in defiance areas. He did not know under what Act Dr. Malan had done this, but surely he could do the same in Johannesburg.

One of the abuses practised at the location was the regulation of many stalls by one man. There was a prospect, he said, of the whole location falling into the possession of three wealthy Indians.

Question Of Prohibition

Mr. Bawden and the late Mr. Justice Ward had said that no prohibition against any man could be more than one and could have any force. The Public Health Department were more active, the position could be much improved, he said.

"No wonder this matter has been dragging on all these years, if you cannot get a better attendance at a meeting like this."

He expressed disappointment at Dr. Malan's reply and doubted if Dr. Malan could have the money to turn the Asiatic into a business.

Mr. G. E. Symons said Mayfair North had so developed that the township was now adjacent to the Malay Location, only a railway separating them.

"We have never had more strong enough," he declared, "to tackle the problem and bring it to an end."

Council Blamed

"I blame the Council alone," said Mr. A. Bloch. "Why did the Council take no notice of the state of affairs in the location? Why did they allow it to continue? Was a white man inflicting any by-law on a coloured man? Was a white man inflicting any by-law on a coloured man? Was a white man inflicting any by-law on a coloured man? Was a white man inflicting any by-law on a coloured man?"

"I am blaming no one but ourselves," said Mr. Frost, "for we have been apathetic. The removal of the natives from the location is the first essential step toward the removal of the location itself. The Asiatic question will solve itself when the native question there is solved."

It was wrong to suggest that Mayfair had no complaint because the location was there first. The location was there first, and even if Mayfair had sprung up yesterday, they had a right to ask for the removal of the location. The A.O.F. was a Government official, and could not be removed.

Notice To Transvaal Indians

These Indians who hold Indemnity Certificates issued by Mr. Clarence are requested to have them recorded at the Immigration Office, Pretoria. It is informed that the Immigration Office has no record of such Indemnity Certificates. It is necessary to have such a record at the Immigration Office. If holders of such Indemnity Certificates lose them or misplace them, it is difficult to prove their rights and they are not protected. If the Immigration Office has a record of such cases their rights will be secured.

S. B. MEDH,
Hon. Sec. T. I. Congress.

News Of Independence Struggle In India

Gandhi's Birthday Celebrations

Bombay, Oct. 4.—Five hundred women volunteers clad in flame coloured robes, led by "Mirchen" (Miss Blade), who is Gandhi's English disciple, and accompanied by working class women, formed a procession in celebration of Gandhi's first birthday.

The procession carried banners, inscribed "Gandhi Alone can Deliver the Goods" and "Free India Means Free Womanhood"—Reuter.

Death Sentences At Lahore

Lahore, Oct. 7.—The special tribunal appointed in connection with the Lahore conspiracy case has concluded its labours after a long trial. Accused were alleged to have been concerned in the murder of an assistant superintendent of police named Saunders in 1928.

Three of the accused were sentenced to death. Seven were sentenced to transportation for life, one to seven years' rigorous imprisonment and one to five years' imprisonment. Three others were acquitted.—Reuter.

Property Ordinance

Calcutta, Saturday.—An ordinance which is intended to be the final blow to the civil disobedience movement in India has been promulgated by the Viceroy. It will enable local Governments to occupy immovable property used for any unlawful association.

Explaining the reason for the ordinance, the Viceroy referred to the grave injury caused all over India by the Congress, who have not only rejected the offer of representation at the round table conference, but have declared their intention to cause still greater damage and suffering to the Indian public.

The Viceroy, while admitting that public opinion is increasingly rebelling against the Congress methods, urges the citizens more effectively to resist unlawful activities, and bring about the restoration of order and tranquility.

Police Sergeant And His Wife Shot

Calcutta, Saturday.—There was a daring attack on Europeans early yesterday morning outside the Laramington Road Police Station, Bombay, when three men in a closed car fired 20 shots at Police

Sergeant Taylor, his wife, and two other friends, who were leaving a car to enter the police station.

Taylor was wounded in the hand, his wife was hit by three bullets in the leg, and the others escaped. Several bullets passed through the car into the station.

Late last night the police raided three houses including that of Mrs. Chattopadhyaya, a Congress leader, and afterwards arrested 12 youths suspected of complicity in the outrage.

Action Against Congress

Bombay, Oct. 11.—The Bombay Government has proclaimed several Congress and allied organisations to be unlawful associations. The police at Bardoli and Surat to-day raided Gandhi colleges and confiscated property.

Thirty arrests were made.

Forty-seven members of the civil disobedience movement, including three women, were arrested by the police during a raid on a house here this morning.

The police have hauled down the national flag flying over the Bardoli and Surat Swarnaj seminaries, and have run up the Union Jack.

It is reported from Beroch that the police have taken possession of the office of the local Congress Committee and that 28 arrests have been made.

The Government of the United Provinces has declared the Congress Committee in the Benares district to be unlawful associations.—Reuter.

Congress Greater Than Gandhi

PAN PUNJABIAN AGITATION

Allahabad, Oct. 14.—The first phase of the great struggle has ended; the second stage is now beginning." So Pan Shi Jawaharlal Nehru, who has been released from jail, after serving a sentence of six months' imprisonment for abetting the manufacture of contraband salt, declares.

Nehru says that Congress will fight to the bitter to achieve the independence of India, adding significantly "Congress is greater even than Gandhi."

As a sequel to the police sealing up a number of offices of the Gujarat Provincial Congress Committee which has been declared an unlawful association, the "dictator" of the Committee has appealed to its members to establish new offices. As a result a number of new offices in different streets have put up their flags. "Gujarat Provincial Congress Committee" is the name.

FOR SALE

SPLENDID BLUFF SITE.

Lacing main road top of Fynnlands.

ONE ACRE—£350.

"S" C/o ELGIE & Co., 49 GARDEN STREET, LONDON, E.C. 4.

FOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Orange, Naurties, Mandarines and Lemons raised in large garden.

INSPECTION & CASH OFFER INVITED.

Apply T. SEEBARUTH,

Esplanade Store,

Via TONGAAT

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૨૮ રૂ.

દિનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૭ ઓક્ટોબર ૧૯૩૦

અંક ૪૨

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર, તા. ૧૭ ઓક્ટોબર સન ૧૯૩૦

ક્રાંતિવાદના ચલાત્રા અધીષ્ઠાને જે સમયે પથમ સભામંદની બંધ કર કરી હતી તે સમય ક્રાંતિવાદ અને પેસા વાતના હોદીઓ ને એવો અપૂર્વ બળનેની બરબાદી હતો કે હોદીઓનો રાજકીય ઉદ્દેશ માં બાવી ચોતાના હક સ્વમાન બાગર અને ગારવ સામ્યવા ઉપલ પાલક થઈ રહેલા હોય એવી અર્થતંત્ર ક્રાંતિ તે વખતે થી સભાઓમાં ખુલી રીતે દેખાઈ આવતી તે દિવસ. વડી મવા બાદ એટલે કે સમયમંદની કડવું સમમાન થયુ અને મદ મવા જેવા વ્યક્તિ હોદી બાંધીને વ્યક્તિની મહી મવા બાદ બા મુકના હોદીઓમાં માં તેવું જવસત રાજકીય અર્થતંત્ર ચાલુ ન રહે એ સ્વાભાવિક હતું. સભામંદની કડવતી સન ૧૯૧૪ ની સાલમાં સમાધાની થવા બાદ બા, કુદકમાં વસવા હોદીઓએ એવી બાકા બાધી હતી કે હવે બા દેકમાં તેમને સરકાર તરફથી કનકમત ન થાય. બા દેકમાં નવા બાવતા હોદીઓ સામે દરવાજા બંધ થઈ મવા દોવાથી જેઓ કાયદેસર બંને વસી રહેલા છે તેમને હવે કત વચમાં ન બાવે એવી બાકા રાખવા માં બાધી હતી પરંતુ હોદીઓની તે બાકા ફાળુન ન થઈ બાવે બા દેકમાં કાયદેસર વસી રહેલા હોદીઓને થયુ વારંવાર બાકા કનકમત કરીને બા દેકમાંથી હોદીઓને ફરી રીતે બોળા કરી કાઢાય એજ કલમનીકું સરકારે ગાળીને તેમની સામે કઠક વર્તન ચલાવવાનું ચાલુજ રાખ્યું. બાનેક બાવતી કનકમતમાંથી રાખતી રક્ષા કરવા માટે બાજેવાનોએ બામુત રક્ષી બાનેકવર સરકાર સામે હીમતભરી બાજ બોલી છે તે બાકા હાંસના બાજવામાં છે. સન ૧૯૨૪ ની સાલમાં કલકા કરી બાજ બીજ બાકા પડી હોદી રાખતો નાક રાખવાની બાજ સરકારે રખી હતી પરંતુ બામુત બાજેવાનોએ તેની કામે થવા ન થઈ બાનેક ચાવવા કરી બાને પરિણામે શાંદ દેખાઈ રાખતો રખી બાને બા દેકની સરકાર બાને હોદી સરકાર વચે કેવલકાત એકામેટ થઈ બાને દાંડી સરકાર. એજ બા દેકમાં બાકા. બા દેકના હોદીઓના હાનિકાસ માં બા બાવવાથી એક નવું પ્રકાર બે બામું બાને જેમ ૧૯૩૪ ની સમાધાની બાક બોધના કલમમાં કાલિ બાને નવી બાકા ઉપલ થઈ હતી તેમ નવી બાકા કેવલકાત એકામેટથી ઉપલ થઈ બાને પ્રબલને એટલે સતોષ થયો કે હોદીની સરકારના પ્રતિનિધિ હવે બાવળી વચે છે તેની દાંડીમાં હવે સરકાર બાવળા હકમાં ઉપર થાય બાવવાની હીમત કરી કલકા નહિ. પ્રથમ એજ હોદી તરીકે કાબીજ બાવ્યા બાને તેમજે ચોતાના થસવાટ દરમાન બા દેકના ગોરાઓ ઉપર

કુંદર કાપ પાડી બાને થડીસર તે બેમ બામું કે બા દેકની સરકારના કલમમાં હોદીઓ વિષે કલમ પડ્યા થયો છે. પરંતુ બાને હવે હોદીઓમાંથી બે બાધી થાય છે કે બે મામ ઉપરનો દેખાવ થતો. હોદીઓ મલે કુશળિયનોમાં જે કેર રહેલું છે તે નીકળું નથી બાને તેના સચોટ પુરાવા તરીકે ક્રાંતિવાદના હોદીઓ માં જે એધીયાદીક ટેન્કાર બીજ બાવવામાં બામું છે તે છે. બા બીવતો બા રાં બાવત કુલ છે—કેરી છે. એક પ્રબલ તરીકે હોદીઓનું તેથી કલકાતું બાવમાન થાય છે એટલું નહિ પરંતુ બામી રાખતી તેથી ખુવારી થાય છે. સમકમ અરથા સેકા ઉપથી બેકાનીકામળ બાને રીકમાં વસી રહેલા હોદી બાધઓએ રાત દિત મહેનત કરી ચોતાનો વેપાર બાવેલો છે તેનો નાક થઈ બાવે બાને તેમને ચોત ચોતાના રક્ષાતેથી કાંઈ કલકાડી સેકેકનોમાં ફેંકી દેવાની—જેવાઓથી બાવક કલકાડીને રાખવાની બાવ મુનુની-સીકાડીબેન બાધી દેવામાં બાધી છે. બાદેદેલી મુલકતોને બાક કરી લેવાની સત્તા બીકમાં લેવામાં બાધી છે એટલે હોદીઓએ બીકલેલા વેપારનો એક તે નાક કરવો બાને કેલી કમણીને થયુ રમહોળી નામી તેમના સ્વમાન ઉપર કુળા મુરી કામન થવા કરી નાખવાનો પગીજ બા બીકમાં રહેલો છે. બામુત બાને પેસા બે બાને વસુ છીનવી લેવાની સત્તા બા બીકમાં સરકારે લીધી છે. બાને બા બે વસુ મધ એટલે ક્રાંતિવાદના હોદીઓ પલે બાધી થું રહે છે તેનો વિચાર કરવાનું બાને ક્રાંતિવાદના હોદીઓને કલકાતું છીને બા બે વસુ કુમાવતાં કામ પાસે સીકામાં મુકીજ રહે છે. તેમને છાવનતી ઉભામાં કેલી કાધામતિએ પહોંચવાનું રહે છે ક્રાંતિવાદના હોદીઓ બે બાધેમતિએ કવા તેવાર થઈ કે મદ બાની ચોતાનું ગારવ સામ્યવા તેવાર રહેલો બે બે બાવેમાંથી એક પલક કરવા ન રહે છે સભામંદના કલકાવાળા દિવસોની બાધી બે પાધી ક્રાંતિવાદમાં કરી થઈ થોમ તે તે બેકાનીસમર્થમાં મલેલી એમરબંસી કાન્દરસમ થઈ છે. ક્રાંતિવાદના હોદીઓનો સમુજનો નાક બા બીજ બે કાવદો બાને તેા કેવી રીતે થાય છે તે બાવેવાનોએ સ્પષ્ટ બેલું છે બાને રાખત સ્વમાનને બાને એવો દરાવ કાન્દરસો થયો છે. બે દરાવની પાળળ ક્રાંતિવાદનીજ નહિ પરંતુ કુનીવનની બામી હોદી રાખનું પીડબળ બેલું બાને બાને બે પીડબળ દરેક દરેક કલકામાં બાને મામોમાં હોદી બાધઓએ સમાજો બરીને બીવતી સામે પ્રેટેરો કલકાતું બેલું બાને વારીયા પાલકેટ મલે લાં સુખમાં બા કાર્પ થઈ બામું બેલું બાને રાખના બાવરસત વિરોધ કાલ બે બાનેકરીમાં બે બીજ કાવદેલ બાને તેા મરણીયા બાનીને બે કાવદાને રવાથી હમ ક્રાંતિવાદના એક એક બાધએ કુનુમનું બેલું બાને પ્રાચુના બેમથે થયુ રાખનું અસ્તીત્વ દાકાવી રાખવાનો પ્રયત્ન કરવો બેલું છે

આદે ખાસ પ્રોપર્ટી ઔરદીન-સ જહાર પાડી કેવનિકે સરકારીને
મદદાસખાની ખીલગેને જમ કરી લેવતી સત. બ્યારી ઉ
બ્યા વરતુ રિશતિ જતાવે છે કે સરકાર પેલતુ બરદીરખ
કરખાની રાખવા છેવટના કાનીય લેવયો જમખાની રહી છે.
પરિ કરતા નહીં જમખાની રહી જાય ને તમ બરદર
કર્યું છે કે કેવલજતાની બહલને કહે ખીને તમખા સહ કયો
કે, મદદાસખાની ખચાવ કરવા લેજો પ્રજાને ખખીલ કરી છે
ખાખજી જમરને પાર્યના કરીમે કે દોહની પ્રજાને મદદાસખાની
રહા કરવા ને જમ બ્યારો.

એમરજંસી કોન્ટ્રેસ અને
છાયાઓની ગીકા

જોડાનીસભર્ણીમાં મળેલી જોડરજ્જીની ધાનરસ વિશે જોડા-
નીસભર્ણીના "રહસ્ય" જણે ના. દ.શી વ્યવહારના અર્કમાં નીચે
મુજબ એક વ્યવસ્થા લખેલી છે : -

[illegible]

આ જા! મેલક નિરુદ્ધનના કાને કે આ બીજા
કુદરતી રીતે એકું છે કે એવી દાંડવાલના હાંદી
વેપારીઓની સામે આર્થિક હવન-મરજુને પ્રશ્ન
ખડા કરે છે અને તેવા સંજોગમાં અગ્રીયા ચમને
વાત ક્યારે સિવાય તેમને ખુલ્લો નહીં, એ બાંધ
કેટલું અંચાડા બોલું છે કે અને તેની વિમલમાં સુતરી

[illegible]

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ।

આ મથળાથી ઘણા અંતરે 'ઠેકરી ડીરવેય' ગણના,
 ૭ થી વાદેટાપરના આંકમાં કોઈ પણ સંજ્ઞા ત્રીજા પદમાં
 આવે છે:—

1975	426	703	200	101	0	0	0	0	0
1976	426	626	111	101	101	101	101	101	101

(૧) ભરબર ૩૯૩^૧ માન્ય હોય રોનમાં મધ્યેસર વખી
કરો નથી થાને કમળવર્ધકવટ જોમરી કહ્યા નથી. દાખલ
ડીમાં જે બંધનકર્તા કમલ છે તે તેને આ માટે કાચુ ન પડે
તે તે સંતોષકારક રીતે કમીડીને જતાવી કહ્યો નથી.

(૨) અને ૧૯૧૬ ના કલ્યા કાપકાની પહેલી કલમના
અર્થ મુજબ ખીડીક દીડીના તેઓ સરસેસર કલ દાખલ છે
તેથી કોઈ બુખાની નથી.

(૩) અથવા તો એ કલમના અધારે ખીડીક દીડીના એ
કાપકેસર સરસેસર મજાપ કે કેમ એ કહે છે.

રૂઠ કલમ કેક રોટારની માતીની ટ્રાસર કરી આપવા
સંબંધીની બીજી ભરજી કાઠીસીય પાસે આવી હતી તે ઉપર
વિચાર અભાવવાનું મુજબી રાખ્યું હતું. ભરજીકારના વકીલ
દર્શાવ્યું કે જો, અનીની ભરજી નામંજુર કરવામાં આવેલી છે
તે સંબંધી કોટનો નીર્ણય શુ આવે ત્યાં સુધી આ ભરજી
ઉપર વિચાર અભાવવાનું મોજુર રાખ્યું.

એડાનીસમર્જ સીટી કાઉન્સિલ પશુ પાછળ પડી છે

તા. ૨૬ જી સપ્ટેમ્બરના રાજ એડાનીસમર્જની સીટી
કાઉન્સિલની એક સાસીક સભા મેયર મી. ડી. એન્ડરસનના
પ્રમુખપદના હેઠળ મળી હતી. મેયર વીલકીનસને એડાનીસમર્જ-
જોનાં સામસ-સ વિભેતી આલુ પરીસ્થિતિની અર્થ કરતાં દર્શાવ્યું
કે અથા માને આસમાં સીટી કાઉન્સિલે એક ટેબુલેટન કેપકેસન
મોકલ્યું હતું તેમાં સીકેક કમીડી પાસે કાઉન્સિલને અભિપ્રાય
રજુ કરવામાં કાઉન્સિલને એક કલમ પેડ ખર્ચ કર્યો હતો.
સીટી કાઉન્સિલની એ દલીલ છે કે સેનેરી કાપકા મુજબ અમુક
કાઉન્સિલ પેની અંદર એડાનીસમર્જ વેપારીઓને વેપાર કરવાનો
હક છે નહિ. અને એકમાં એ વર્ષથી કાઉન્સિલે એડાનીસમર્જ
વેપારીઓનાં કાપકસો અટકાવી રાખેલા છે. એડાનીસમર્જ
પશુ એ વાલ સારી રીતે જાણે છે કે હેલ્થા રૂઠ અગીવાર
વર્ષથી તેઓ મેયરપદે વેપાર કરી રહેલા છે. તે અપમા
હતાં તેઓએ વેપાર કરવાનું આલુજ રાખેલું છે. એડા
વેપારીઓને તેઓએ મેયરસભામાં મુક્યા છે. અટકાવ્યું પુરતું
નથી. એડાનીસમર્જ વેપારીઓ સારી રીતે જાણે છે કે આ
બીજી પસાર નાંક કાલ આ સુધી તેમની સામે કશું થયું નહિ
એમ નથી એટલે ત્યાં એડાનીસમર્જ વેપારીઓ દુકાનો રાખીને
તેમાં માલ કરે છે. આ સેને સામસ-સ અમલદાર પાસે
જ્યાં સામસ-સ અમલવાની ફરજતા કરે છે એ તે તેઓ જાણે
એ કે કાઉન્સિલ તેમની ભરજીઓ ઉપર વિચાર અભ-વી કહતી
નથી. સરકાર શું કરે છે તે હું જાણતો નથી. આ પ્રશ્ન
રેખ-જુ જોડીસને સમતો છે. ૧૯૨૫ ના સામસ-સ ડાન્સો-
લીકેસન કાપકા મુજબ જે કોઈ સામસ-સ વિના વેપાર કરે
તેમને ડંક થાતો સભા અથવા જન્ને થયું કરે છે. આ સેને
કોઈ ભેટલ રોટાર કે હોટલ પશુ ખોલી કહે અને અને આશર્પ
થાય છે કે સરકાર આ માટે જોમની સાચે પચમાં ભરતી નથી.
આ વસ્તુ રિચર્ચ કરમ ઉપજાવનારી છે. સીટી કાઉન્સિલ
સમાવાજાઓનું આન આ પરીસ્થિતિ અત્યે એવું જોઈએ.

જી. એ. બેકોક, મેયર વીલકીનસને સાચે મજાપ થયા હતા
આને મી. એ. સી. કે. ફેસ્ટે દર્શાવ્યું કે કહેરના અમુક કામ
માં એડાનીસમર્જ એક કહાવણ છે એની સત્તે પચમાં કારવાળ
જોઈએ.

મી. એફ. બે. ફાલ્ટમેં દર્શાવ્યું કે અધારે સરકાર કાઉન્સિલની
કમીડીને અંતે વ આપકી ત્યારે આ અગાવને ખરી આમણીથી
રહેલા સાવવામાં આવશે

સાવધાન! એડાનીસમર્જ પાછળ પડ્યા છે

ટ્રાસવાલ મ્યુનીસીપલ એસોસીએશનની એક કોમિસ વા. ૮ મી
અક્ટોબરે રહાકરન કહેરમાં મળી હતી તેણે નીચે પ્રમાણે
દર્શાવે કર્યા છે—

એડાનીસમર્જની બીજીને પુરતું રહેલું

કોમિસ સર્વાનુમતે દર્શાવ કરે છે કે રોટાર મજાને ખર્ચા-
રેટમાં એડાનીસમર્જ બીજી રજુ કર્યું હતું તે જોઈને છે તેજ
રૂપમાં પસાર કરવા રહેલા આવે છે.

બીજી દર્શાવ તારથી બીનીસ્ટર જોઈ કમીડીસરને મોકલ-
વામાં આવ્યો છે તેની મલકમ જેવી છે કે મુરોપીયન જત-
ઓમાં કહાઈ આલુસો અને દીડીઓને રહેતા અટકાવવાની
મ્યુનીસીપાલીટીઓને સત્તા આપનારો કાપકો પાલમિટ્ટે જતાવેલું.

રહાકરનના મેયર સાહેબ જોલે છે

રહાકરનના મેયર સાહેબ મી. આઇ. રડીને દર્શાવ્યું કે
એડાનીસમર્જની બીજી બીજી પરત્વ મલકમતથી મુરોપીયન જત-
ઓમાં મુસતા જાય છે. કાલની રિથિતિમાં મ્યુનીસીપાલીટી પાસે
જેવી સત્તા નથી કે મુરોપીયન જતામાં આવીને વસવા આ
લોગોને અટકાવી કહાય. આ સત્તા સરકાર આપજુને આવે
એની આપણી માગણી છે

રહાકરનના મેયર

રહાકરનના મેયર સાહેબ કમલુ. કોમલસને દર્શાવ્યું કે દીડી
બધ દિન પ્રતિ દિન વધુ અને વધુ અંબીર જનતો જાય છે.
આવુંજ વધજુ જે આલુ રહેલા દેવમાં આવશે તો આ દેવનું
વેપારી સાદમ સર્કાર દીડીઓના કાલમાં આલુ જશે.

રહાકરનના મેયર બીજી દરખાસ્ત એ કરી હતી કે પ્રાચિન
સરકારે જનરલ કીલરી કોટ્રાલ કોર્મીનસ કરીથી થયું અને
લાઇસન્સની ભરજીઓ સમધી મ્યુનીસીપાલીટીઓની સત્તા
તેમાં જોડખી રીતે દર્શાવવી

મલાઇ લોકેશન અને એડાનીસમર્જની કમળખતી

મેયરમાં મળેલી મુરોપીયન ના એક ભહેર સભાએ સર્વાનુમતે
મલાઇ લોકેશનને તોડી નાંખવાનો અને તેનાં પહેલાં પચમાં
તરીકે આ રહેતા નેટીવોને તુરતજ કહાડી મુકવાનો કારણ
કર્તાં હતો.

રેન્ચોર બીલ તુરત પાસ કરે

બીજી દર્શાવ જોરો કરવામાં આવ્યો હતો આ સભા સરકારને
અરજ કરે છે કે ટ્રાસવાલ એડાનીસમર્જ રેન્ચોર બીલ જમ
અને તેમ જમથી પસાર કરી કાપકા પોથી ઉપર મુકી દેવું.
આ સભા મેયર રેટ પેપર્સ એસોસીએશન તરફથી મેયરસભા
માં આવી હતી અને મી. જી. બેક. લોરેસ પ્રમુખ તરીકે
બીરજ્યા હતા. રોટાર ડી. એફ. મજાને એડાનીસમર્જ પ્રાઇમ
બીનીસ્ટરને સમામાં આવવાનું આમંત્રણ મોકલ્યું હતું પરંતુ
તેઓએ પત્ર લખી અવાજ્યું હતું કે તેઓ કામર થયું કરે
એમ નથી. અને મલાઇ લોકેશનનો પ્રથમ એડાનીસમર્જ મ્યુ-

દોષ તેને કાઢી દેવી જોઈએ. અને એવી રીતે કાઢી દે
રહસ્યર મેળા બાદ એક વર્ષ પછી જન્મ કરવા કહેવામાં
આવેલા જે કાંઈ કાંઈ તે ખાસ કરી શકે. આ કામ
ઉપરથી એવું માન્ય પડે છે કે સગ પદાલના મે ખાસ
પછી ગેરકાયદેસર તોળાઈ કંપનીએ બનવી જવીને મીલકત
ખરીદવામાં આવેલી દોષ તેને રજા જન્મ કરી છે. આ
કંપનીએ ગેરકાયદેસરની છે એવું કહાય છે તો પણ તેના
અંતરથી કંપનીએ પોતાની મરજીને અમુક મુદતની
અંદર મેળા દેવાનો અધિકાર પણ નથી આવે. અને એવી
શરતોને તમ કરવાનો અધિકાર આપ્યા હિતવ શકતો પ્રાપ્ત
જાત કરી લેવાનો હક મેળાનો છે. આ જન્મ કરી બદલ
એકાધારીને કોઈ પણ જાતનો બદલો આપવાની વાત પણ
નથી. અને એવું કહે છે કે આ કામ જુદાકામને પણ
હાથ પડી શકે. એટલે કે પદાલના કામ આપવા અથવા
તે પદાલના કામ પ્રમાણ ગેરકાયદે લાવેલી જે નથી
પાડી શકાય. આનો ખુદા અર્થ તો એજ નીકળી શકે કે
એકાધારીના નામ ઉપર જે જે મરજીને દોષ તે કાયદેસર
ખરીદેલી છે કે જે તેની કારતમાં કાયદેસર તપાસ કરી જોઈ
અને ગેરકાયદેસર ખરીદાએલી છે એવું જો કોઈ કરે તો
તેની માલિકાને જન્મ કરી શકે. આ વસ્તુ રિમાઈન ફેટલી
બધા છે તે વિષ કાલ પણ જાતની રીત કરવાની શા
પરતે નથી

પેલા કલમ કડીમાં એ 'દર્શનપામાં આગળ' છે કે સન ૧૯૩૦ ના મે માસની ૧૬રમી તારીખ પછી કોઇ પણ પ્રોપર્ટી કોમ્પાઇઝ એસોસીયેશન કોઇ મુરોપીયનને કાલ્લહર કરી શકે નહિ અને એમાં રહેલ મુરોપીયનોના નામ ઉપર કાલ્લહર કરીને તેના ઉપર પેનાનાં કટ્ટેલ રાખી શકે નહિ.

[illegible]

પેસા કલમ આશીર્વા આંખે દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે સન ૧૯૭૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ અગાઉ જે એશીયા ટીક ડાક પબ્લિકેશનમાં કૌરો વા કીએચરો પ્રસ્વતો હોય તો તે જ એશીયા ટીક તરફથી તે વાસમાં મળ્યા હોય તેને રક્ષણ આપવામાં આવે છે. જે કારને કે એવી કંપની જે તારીખ બાદ ડાક પબ્લિકેશન અરીફ કરે નહિ. આથી માત્ર વ્યક્તિઓનો જ ખ્યાલ થાય છે. કંપનીઓનો નહિ. અથવા તો તે વ્યક્તિઓનો ખ્યાલ થાય છે કે હાદીઓની પત્ની જેમના નામ ઉપર ટ્રસ્ટમાં ખોલવા હોય. સન ૧૯૭૦ ના મે માસની પહેલી તારીખ પછી એવી કંપનીઓ ખોલવા

ખર્ચ કરે તો આપવામાં આવેલું રકમ પાછું એવી હોવા
ના આવશે.

પોતા કામમાં નરમી એવું દર્શાવે છે કે રજીસ્ટ્રાર સાથે
 ૬ માર્ચ ૧૯૭૪ સુધીના એ જમાવડીના બે દાખલાઓ
 સંકેટરીના ઉપર દરજ્જા નામે એ જમાવડી રજીસ્ટ્રારના
 ઓફિસ સુધી પહોંચે તે માટેના બાકીના બે દાખલાઓ

[illegible]

પેટા કલમ અગીયારમી જણવે છે કે કંપની એક્ટ પ્રમા
નમેસવી દરિફત જે પેટા કંપનીઓ પુરી નહે પડે
પરદેશી કંપનીઓ મીટિંગ ધરાવી શકશે નહિ. વધુમાં એ
પદ્ય રજાદન માં આબુ છે કે પરદેશી કંપનીઓની જમીનનો
કમનરફિટ કોમ્પ આશીયારીક કરી શકે નહિ. સિવાય કે
કાપાસ્ટર મીટિંગ ધરાવનાર આજસેના તે અરો નોકર હેય.
સેનરી ઠા હો જે જમીનને સાચુ પડતો ન હોય ત્યાં અમર
તા દાઉનશીપ એક્ટ સાચુ પડતો ન હોય માત્રો આખવેદ
દાસદલ હીકમાં બધન નાંખવામાં આ.યુ. હોય ત્યાં દીડીઓ
જમીનનો કમનરફિટ કોમ્પ આશીયારીક હોય એવા કાપાસ
તેને રસાબુ આપવામાં નથી આબુ. અકતીદન ધરાવતા
દરોને નસાબુ નથી આપવામાં આ.યુ. તેના અમ અગીને
દાખલો છે.

www.3z.ru

[illegible]

494 852

ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ। ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ

નાના કનકા || પંચમ પદા કનકા, અનુકરણે બુદ્ધિ-
સીધા, લાજના નિર્ણય કરે મ કરેટા કાદંબ અપીલ કરવાનો
અને લાજી આમળ સુખી કાદંબ અપીલ કરવાનો, ૧૮૭૭
અ. પા. ૩.

આ નર કે કલમથી પીકવેલ ચેતર કરવ ના કલમ જામ પડી
નવજી સુત પત્રા તખ્તમાં જાવી છે, આ કલમ પી માટે
ફેનકર કે નાખત મા જાવ્યા છે, આ જ પર્વત કાપત મા
જોલુ કવચિ ન દર્પ કે હાંડીઓને અમુક જગ્યાએ ચેપાર
કરાવાનો કલક છે આ નદિ તે પુલકમાં આને, ૧૬-૪ મા
દખીજ મોદલના ફેસમાં એ નકી લામ અમેલું કે જોશીવા-
ડીયા કસરમાં એ તે જગ્યા ને ગેજર કરી કહે ૧-૧
વસરાદ કિપ-જ તદુર-સીન, કાગળ, બધના મુકલમાં આગ્યા
હતા, આ કલમમાં અનુસરીવાલીડીન એવી સતા જ પી.

દે. ૧ જાન્યુ. ૧૯૨૭ ના ૨૭૫૫૫. ૨
કરી શકાતો હશે પણ તે હું નહીં તો પાસવુ. આ
આ કલમ પ્રમાણે એ સાબિત કરી દેવાનો બે બે પક્ષ અરજ-
દાર ઉપરજ નાખવામાં આવે છે. વળી એવેલેટ ડીવીઝન
માં અપીલ કરવાનો હક નથી આવેલો, ખરી રીતે સોનેરી
જવામાં હોઈએ વધીજ નથી જતા. તેથી જ્યાં જ્યાં
જોઈ હોય તેવા પડે ત્યાં ત્યાં હોઈએને લાઇસન્સ દ્વારા મળીજ
કે નહિ અને જે અલગ જતા કદાચ આપવામાં આવે ત્યાં
તેમજે આર્યુ જવું જોઈએ. વળી રેસ્ટેડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ડિવિઝન
કરવામાં પણ નથી આવ્યું. જે બીજા આ કલમ સાથે
કાયદો અને તે આખી કોમના વેપારનો નાશ થઈ જશે
એવું ટાઉનશીપમાં બીજા અલગને વેપાર ક્રમિકર કરી
આપવાનો આ બાજુ અરજીને જવાનો અધિકાર પણ અપ-
વામાં નથી આવેલો. કેપટાઇન એમીમેન્ટમાં કલકત્તા વિષેની
કલમ નાખેલી છે તેનો પણ કોઈ ખ્યાલ લેવામાં નથી આવેલો.

કલમ દરમી

આ કાયદાનો કોઈ ભાગ કરે તેને પૈડ ૫૦ ફંક અથવા
કે માસની જાલ આ બંને કરી કલમ એવું જણવવામાં
આવ્યું છે.

કલમ અગ્રીયાદમી

આ કલમમાં એગ્રીયાદીક એગ્રીયાદીક કંપની, કંટેનીંગ
ઇન્ડસ્ટ્રી વીઝેરનો અર્થ આવેલો છે.

એજ કલમમાં જન ૧૯૨૪ ના બારમા કાયદાની પહેલી
કલમ સુધારવામાં આવી છે. તેનો અર્થ એ છે કે મહાદ
આ પોતાના નામ ઉપર માલિક ન ખરીદી કરે. ૧૯૨૪
ના કાયદાથી મહાદ કોઈ એગ્રીયાદીક ન બન્યા એમ કમ્યુ
લ્ટ. પરંતુ કેટલાક હોઈએલે મહાદ એજો સાથે જન
કરી તેના નામ ઉપર માલિક ખરીદી છે તે અટકાવવા આ
સુધારો કર્યો છે.

આ બીજા થી ક્રમવાલ એગ્રીયાદીક ટેન્ડર (એમેન્ડમેન્ટ)
એક ૧૯૨૦ એ નામથી જોગવાઈ (અપ્રુવેડ).

અલખા ગ્રામોફોન

સરતા સારા અવાજવાળા અને ટકાઉ

જુનીયર પાર્ટેબલ

પ્રા. ૩-૧૫-૦

સીનીયર પાર્ટેબલ

પ્રા. ૪-૧૫-૦.

હેન્ડ ઓફ

(જુગલવાળા)

પ્રા. ૪-૫-૦

વેપારીએને પુલ ડિસ્કર્ડ
આવકમાં આવશે. કેટ-
લેગ મારે કમો. —

E. A. TYEB & Co.,

P. O. Box 1156. 108 Field Street, DURBAN.

૧૯૨૭ ના ૨૭૫૫૫. ૨

એક નોટક

લેખક—પ્રામોદ પાંડ્યા દેશાઈ

(અમાના અમલા અંગેની અલુ)

૧૯૫ - એ વું.

સ્વર્ગ કેપટાઇન પાર્કમેન્ટ કાયદામાં સીન ૬૦ કમીનીની
બેઠકનો હોલ.

ક. મગલ મ્યુનીસીપલ એસોસિએશનના પ્રમુખ સદેને પોતાની
વાત પુરી કરી લીધા બાદ પી. લેક્લી નામના અલ્ટ્રા વીરીની-
મીઝ તરફથી રેટમેન્ટ બનાવી આવ્યા હતા. તે તેમજે કમીટી
પાસે રજુ કરતા હર્કોલ્યુ કે આ રેટમેન્ટમાં જે હકિકત છે
તે મ્યુનીસીપલ એસોસિએશનના જે સરખો એકા થવા હતા
તેની પાસે રજુ કર્યું હતું. અને તેઓ સર્વ સર્વમુખને મળતા
થવા હતા કે જે મુશીબત વીરીનીમીઝની છે તેજ કરીને લાગુ
પડે છે.

વીરીનીમીઝ એગ્રીયાદીકને માટે આજ બહાર કદાચ આપ-
વામાં આવેલું છે. તમા સો રકાડો છે. તેમાં માત્ર ૨૭
એગ્રીયાદીકો રહેવા છે. તેઓ આ રહેવા જવાનું મુશ્કતા
નથી. રહેવાના રેટનું ખાસીક પાંચ ડીલોમ બાકુ છે.
કોરનર ઉપર રેટ હોય તો ૬૬ ડીલોમ અને વેપાર માટેનો
રેટ હોય તો ખાસીક પૈડ ૬૦ બાકુ છે. વીરીનીમીઝ ટાઉન-
શીપમાં સો એગ્રીયાદીક છે.

અગ્રમ તર કંપનીઓ વીરીનીમીઝમાં છે અને તેજે જમીન
ખરીદેલી છે. સન ૧૯૧૬ ના કાળમાં કાયદાને આપ આપ
વાજ આ કંપનીઓ બનાવેલી છે. વીરીનીમીઝમાં ૧૨૬
વેપારીઓ છે. તેમાં ૮૫ મુશીબનો, ૪૦ એગ્રીયાદીકો અને
માર નેટીનો છે. એગ્રીયાદીકોના હરિશર્ધ મુશીબનોને બારે
નકે છે. નાના મુશીબનો વેપારીઓ વેપાર વધારી નથી જતા
અને તેથી મુશીબનોને નોકરી નથી મળતી. મુશીબનો
સેંટરમાં હોઈ વેપારીઓના આવકથી મીલકતોની કીમત થી
મઠ છે. તેઓ ગેરા માલસોને નહિ પરંતુ હોઈએને
નોકરીએ રાખે છે. કાલમાં વીરીનીમીઝમાં એગ્રીયાદીકો
અગ્રીવાર હોઈએને નોકરીએ રાખેલ છે. સામાજિક દષ્ટિએ
આ ન મુશ્કતા થે. આવી છે કરીએ આખરે તેઓ
એગ્રીયાદીકથી અલગ કરવાની છે તે બાબ સુધી જશે.
મુશીબનો, તેમજ અને કલકો સોજા જુદા જુદા રહે છે.
તેમનામાં અસંતોષ નથી. એજ હલીજ એગ્રીયાદીકોને પણ
લાગુ પડે. કલકમાં તે એ સોજા બંને બાબનો જાણ હોય
છે. તેઓ જાણમાં પણ રહે છે. અને કહેરમાં પણ રહી
કે મુશીબનોને જાણમાં જઈ તેના હક ઉપર ત્રાપ મારવા
દેવામાં નથી આવતી. મુશીબનો જે ગાની વચ્ચે અગ્રીયાદીકને
માનતા નથી, એગ્રીયાદીકને બુદ્ધિજનતામાં રાખવા જોઈએ.
આ તેઓ તેના પોતાના ધોરણે બંને પ્રશ્ન કરે.

ત્યાર બાદ સ્ટ્રીક્સ કહેરની મ્યુનીસીપાલિટી તરફથી એ
એમ. ડી. હેરીસને કમીટી પાસે રેટમેન્ટ રજુ કર્યું જેમાં
રમીઝને સોનેરી કાયદાની કલમ ૧૩૦ અને ૧૩૧ થી લાગુ
પાડવા માટે આખી મોડી હલીસો કરવામાં આવેલી છે. અમારી
કલકમાં સન ૧૯૨૪ ની સાલમાં એગ્રીયાદીકો જાણ રચાયેલું
છે. તે કહેરની બે માહલ દુર છે. પરંતુ એગ્રીયાદીકોને
ત્યાં રહેવા જવાની ફરજ પાડવાની અમારી પાસે સત્તા નથી.

આને બીજી પ્રવૃત્તિઓ આજથી બંધાયેલો. મહાસત્યાગ્રહને કાર્યકર્તાને સખત બનાવવાના વિચારમાં પડના છે અને તેને પરિણામે લગભગ આખા દેશમાં પોલીસો સાથે કોંકોને કપા-કપી થઈ છે. તામ્રસુક આમળ તેમજને મંબીર રસ્થા લીધું હતું અને એક દબાર માણસના ઠોળાને વિખેરી નાખે તે પહેલાં પાંચ પોલીસો બાંધેલ થયા હતા. રૂઢી આમળ પોલીસોએ ગામડીયા ઉપર ગોળી ચકાર કર્યા હતા જેમાં ૧૫ ઘાયલ થયા હતા અને ત્રીસને પકડવામાં આવ્યા હતા.

લાહોરમાં બચ્ચ

લાહોરમાં પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટના ઊંચ બચ્ચ ફેંકવામાં આવ્યો હતો. પરંતુ સારે નક્કીએ તે બચ્ચી જવા પામ્યો હતો.

મુંબઈમાં પોલીસ ક્વાર્ટર્સ ઉપર ગોળી બરસ

કલકત્તાથી રહાર પત્રો અગરપત્રી જણાવે છે કે સેમીગટન રોડ પોલીસ સ્ટેશનની બહાર મુનમ્મદા પુરોષીપતે ઊંચ એક દિશ્મત કારેલો કુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. પોલીસ સર-જન્ટ મી. રેમ્બર તેની પત્નિ અને બાળક તેના બે બહેનો મોટરમાંથી ઉતરી પોલીસ સ્ટેશનમાં દાખલ થતા હતા તે બેળા એક બંધ મેટર બીમથી તથા માણસોએ ઘીસ ગોળી બહાર આ કોંકો ઉપર કર્યા હતા. રેમ્બરને કાશમાં ગોળી લાગી હતી, તેની જાને પચમાં તથા વાગી હતી. અને બીજા બચ્ચી મથા હતા. ફેટલીક ગોળીઓ મોટરમાંથી પસાર થઈ સ્ટેશનમાં ભરી હતી. પોલીસોએ મીસીસ મટોપાખાલ અને બીજા તથા ધરની ઝડપી લીધી હતી અને આ બનાવ સળધી બાર માણસોને કસ્ટી ચમકાવ્યાં આવ્યા છે.

લાહોરમાં ફારસીની રચના

લાહોરથી રહરો તાર જણાવે છે કે લાહોર ફેન્સીરસી કેસમાં બંને સમત તપાસ મહાત્મા પછી સ્પેશિયલ ફ. ગુને હમણાં મુકારે આવ્યો છે. આ કેસ સન ૧૯૨૮માં સેન્ટર્સ નામની આસીસ્ટન્ટ પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટના બચ્ચેલા ખુન સળધી હતો. તથા મુંબઈમાં ફારસીની સળ મધ છે જાતને જનમ ફેક નિકાલની સળ મધ છે, એકને સાત વર્ષની કખત ફેક અને બીજા એકને પાંચ વર્ષની કખત ફેક અને બીજાને એક વર્ષની કખત ફેક મધ છે. બીજા તથા છે. ફી મુકવામાં આવ્યા છે.

મહાત્માજીની વર્ષગાંઠ અને દ્વાન્યા

મુમ્બઈ કટરો તાર જણાવે છે કે મહાત્માજીની વર્ષ ગાંઠને દિવસે બીંગલોની સરકારી હેડમ કાલ પોલીસમાં મુકેલ થયેલી આ સ્વયંસેવિકાઓનું એક સરખમ નીચું કનું સરખમમાં વાવટાઓ ઉપર કખતું હતું કે "માધી એકલાજ મે ૨૫ પુરુષ છે જે આ પ્રશ્નો નિવેડા જાવી કહે. સ્વતંત્ર હોદ્દાવાન મટલે સ્વતંત્ર અત્વ."

આફ્રિકામાં પાછા રહે એ છે

મરકુરી પત્રો અગરપત્રી કલકત્તાથી જણાવે છે કે નોર્થ વેસ્ટ ફ્રંટીઅરના કમીનકર આફ્રિકાનો એક ડોનરસ બોલાવી હતી પરંતુ એ ડોનરસમાં તેઓએ આમ કંધો નહિ, આફ્રિકાના સરકારો અને જુધી એકા થયા હતા તેમજે એવો ટરાવ પસાર કર્યો છે કે જુની અને પ્રસિદ્ધ આફ્રિકા જાતીએ જા માટે નમતાથી કણેલે કર્વુ બેંકએ દેશની સરકાર સાથે કબ્બાની મારા મારીમાં પડવાની જરૂર નથી. એવી મામજી કરે કે જેથી સરકાર ખરૂં હશે. તેઓ પેલાવર ઉપર પાછી ચલાવે છે.

પંડિત જવાહરલાલ નુટયા

અલ્હાબાથી રહરો તાર કલકત્તા છે કે પંડિત જવાહર-

લાલ નેહરુ જ માસની સળ બોમ્બેને પાછા છુટ્યા છે તેઓએ જણાવ્યું છે કે આ મદાન લાગે. પહેલો તમકો પુરો મયો છે. હવે બીજો તમકો કર જાવ છે દેશની સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવા માટે મહાસત્યા એવઠ સુધી જરૂર. મહાસત્યા મંચીજી કર ૧૫ મે ૧૯૩૦

ગુજરાત પ્રાંતિક સમીતીનાં પાટીયાં

ગુજરાત પ્રાંતિક સમીતીને સરકારે ગેરકાયદેનું મંડળ બહેર કર્યું છે. અને બીજા અનેક કારણો કમીટીએ સીલ મારી છે તે ઉપરથી કમીટીના ડીપ્ટેટરે અપીલ કરી છે કે નવી મોશીસો તુરત ખેલી દેવી. આ અપીલને પરિણામે મહેલા-ઓમાં અનેક મશના ઉપર પાટીયાં લગાવી દેવામાં આવ્યાં છે અને તેના ઉપર ગુજરાત પ્રાંતિક કેમિસ કમીટી એમ લખવામાં આવ્યું છે.

ટ્રાંસવાલ હોંડુ રમથાન કમીટી

મંડોની ફરિયાદ

જોહાનીસબર્ગ અને રેન્ડમાં વસ્તા હોંડુમાથએને નમતાપુર્વક જણવવામાં આવે છે કે આ ફેમિટરીયા ૧૯૧૮માં જ ૨ ખુલ્લું મુકવામાં આવ્યું તારે ફેક કમ ડીઝ અમિ સંસ્કારની શી તથા બીની રાખવામાં આવી હતી. કાકા, ઘી, કપુર આદિ ખર્ચ માટે તે પુરતી હતી. રેરેકરનો પમાર કામવાર વાર્ષિક લવાજમો આવવા કણુવાતો અપાક હતી તે નિશ્ચિત વસુલ મળતા હોવાથી અને ડીઝ રીને નીકળતો હતો. કર-આતની બહેરસમાઓમાં જો કે લખાણવા જેવી તો નહિ પણ સવારજી ડીઝ હાજરી થતી હતી, ફરજ અને બચી કમીટીએ પણ સારો રકમ લેતી હતી. આ રીને સને ૧૯૨૬ સુધી અવરિશ્વત રીને કામ ચાલ્યું. ૧૯૨૬ થી અમલદારોની બીન કાળજી કે બહેરવાની આમોને લીધે લવાજમો આવતા બંધ થયાં આર્થિક રિશ્તિત જમડી એટલે અમિ સંસ્કારની શી વધારીને માર બીની કરવામાં આવી. મેરસો પાસે હાડી કડાવવાના કામ બહેલ એક બીની વધારતી લેવામાં આવે છે તે ઉપરાંત ફેક સળ ડીઝ ૧૦ શીબાંચ મુનીસીપાલીટીમાં રજીસ્ટ્રેશન શી આપવી પડે છે એટલે એક કમ ઉપર પૈડ ૫ ૨૫ ૦ ૫ના દામ ૧૫૨૨ જુમીદદા કરવાથી માત્ર ૧૫ પૈડ આવવા પડે એટલે અમિ સંસ્કાર કરનારાઓને ખર્ચ ભારે પડે છે અને લગ્ની વખત કોઈ શી કરવાની ફરિયાદ થાય છે. ૧૯૨૮ થી વાર્ષિક લવાજમો ફેટલીક કમીટીએ તરફથી પાછા કર થઈ મથા છે જ્યારે જમુક કમીટી તરફનું લવાજમ જ સાત વર્ષનું બાકી લેવું મટી મધું છે. અનેકવાર મ.મથી કરવા કર્વા વસુલ આવતું નથી. બહેર મામથી જે લવાજમો આવવા કણુવાયેલા તે તો એકાદ બે વર્ષ આપીનેજ આટલી મથા હતા. હવે રમથાનને મનો, મરીલો દેવાનું, ફરતા ડોલની ફેટલીક ઉડે અને હાંતા ખરી મથા છે તે રીપેર કરવા જરૂરી ખર્ચ કરવે, જ બંધાએ, મુની-સીપાલીટી તરફથી બે તથા કામળ પણ આવી મથા કે તાકીદે રીપેર કરેાં આવા સંબંધોમાં કમીટીએ વિચાર કરી એક ફેંક લખવાથી પૈડ સાડી ચારસોનું સ્ટે-ક મહાલ લોડેશનમાં ખરીદ્યું તેમાંથી માત્ર પાંચ પૈડ આવે છે એટલે માંડ ખર્ચ નીકળે છે જેથી કામવાર કણુવાયેલા વાર્ષિક લવાજમો જેઓના બાકી છે તેઓ મે કલી આપે અને નિશ્ચિત મોકલવા રહે તો

જાણેલી પ્રગતિ દુર થાય ઠસવામાં હોવાની આ જોઈ જ સંસ્થા છે કે જેના પર ૨૬૪ વડે મેરવ લાગે છે. વળી જો સંસ્થાને આજે જન્મ આપ્યો તો પેલું આ પી ઉત્તર દક્ષિણ રાખવી એ આપણી ફાજ છે.

વિશેષ દીક્ષાપ્રીતી વાત તો એ છે કે સમજાવતી વર્ષમાં આવે જોવા એ મીટીંગો મેલાવવામાં આવે છે તેમાં પણ ભાઈઓ દાખવી આપવા નથી. એક વર્ષની સરજાવમાં તપાસી જનાર નુરપી સમયે માત્ર એક વખત પણ રીપોર્ટ સુધી "ઈન્ડિયન ઓપિનિયન" માં જાહેર અગ્રણી ૭૫૭, ૫૫૮ દેવડ બીસે ૦૬૦માં, સમજાવ દુર પડે એમ પરીને પાટી દાર હોવામાં સમા જોવાની છતાં પૂર્ણ દક્ષ માણસો એમાં ન થતાં, જરૂર પુર સમજાવ કમીગત જવાબદાર એવીસરો પણ દાખર ન હતા એટલે મુદ્દાથી મુદ્દાથી રહી કમી આવી રીતેજ કામ આવે તો સમજાવો કેમજો મુનીસીપાલિટીને એવી દેવો પાડી.

જાણી મુદ્દાએલા અમલકારો પોતાની જવાબદારી પણ ઉપાડી એવા નથી. જાણે પણ મજા ટેન્ડે જના દિસામાં કામ નેઓ હાથ ડી હેતા નથી એટલે જોગદ મજાસને માથે પણ દેવડ આવી પડે છે તો મુદ્દાથી વખત પોતપોતાની જવાબદારી ઉપાડી એ જોવાજ અપીલકારો મુદ્દામાં આવે તો સાફ જાણ છે કે આ હરિયાદ પર આમ વર્ગ જ્ઞાન આપણે એજ રામિ.

લી. સેવક,
૨૫/૧૦/૩૦ બહાલિ ૧૪૫૨.

ટાંસવાલના હાંદીઓને નોટીસ

કામવાલમાં વરના હાંદીમાઇઓને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે જે કામજો વાસ કેમદેવ કમીજન પસે જુનાની આપીન મેગવેલી ઇન્ડેમનીટી સર્ટીફિકેટ દેવડ તેઓએ આ જાહેર પત્રમાં તપ્પી. તે સર્ટીફિકેટ પ્રમાણમાં પ્રમાણસન જોડેલ માં તોફ કરાવી આવવી કરવુંજો એવાં સર્ટીફિકેટો જે કામજો શુવાવી દેશ તેમને મેગલુ દક્ષણ ગુમાવી દેતાને સંભર છે. જરૂર પ્રારીયની કમીજન એવીસમાં એ રિપે કામ જાતેના રેપર્ટ નથી એવું જણવવામાં આવેલું છે. અવિખ્યની રહીજામની માટે એવાં સર્ટીફિકેટ ધરાવના કામજો પુરવ છ મેકા એવીસમાં પ્રારીયા જણ તેની નેજ કરાવી આવે એના વિનંતી છે.

લી. એસ. બી. એડ,

સા. સેકે રી ટાં હ કેમિસ.

જાહેર નોટીસ છે

ડી. આર્થ. ટુર ફ્રાઈ અને સર્ટીફિકેટ ઓફ આઇડેન્ટીટીનાર કેસો

સા. આ. ઇન્ડિયન કેમિસના સેક્ટરીઓ મેસર્સ એસ. આર. નર્સક અને હ માથ જાણી જણાવે છે કે:-

આપણી કમના જે સંખે સં ૧૯૩૦ ના જુલાઇ માસની પાંચમી તારી ૫ ૫૨માં હાંદીની આ દેશમાં પાછા આવ્યા હોય અને તેમનાં બી અને સેવા વર્ષની જાહેરના બાળકોને અને જોવાવવા માટે એવું જણાવી પરવાનગી નથી આપવામાં આવી કે તેઓ સુવીચની જાહેર તજ વર્ષથી વધુ વખત રહેલા છે એટલે તેનું અને ડેમીસાઇલ નથી અને તજ વર્ષ

અને રહી ડેમીસાઇલ આપીન કરે જાહેર આ લખા બાળકોને અર્થો જાહેરની પરવનગી આપવામાં આવી તેનું જોએ હાંદી જણા ઇન્ડિયન હોય પણ અને તજ વર્ષ આલુ નથી રજા એવું જણાવી જોમને સર્ટીફિકેટ ઓફ આઇડેન્ટીટી આપવામાં નથી આવતી તેવા સર્વો કામજોને જાહેર કરવામાં આવે છે કે તેમજો પેલાના રેસોની પુરી વિષય તેઓ નાક જના વલની હોય તો નાકાઇ ઇન્ડિયન કેમિસ, ૧૭૫ એ રહી કરવન. ટાંસવાલના રહીશો હોય તેમજો ટાંસવાલ ઇન્ડિયન કેમિસ નાં ૧ માર્ચ રહીટ જોહાનીસમગ્ર અને કેમ પ્રાંતના વલ ઓફ હોય તો નાં. ૬૦ જેવાર રહીટ કેપટાલન અજવા તો સાવથ આફિકન ઇન્ડિયન કેમિસ મેસ - ૫૨ પોસ્ટમેન્ટસમગ્ર એ થીરનામે ના. ૨૨ મી જાહેર ૧૯૩૦ વહેલા મેગલી આપવી. આ અગરની પછી તાજાં જરૂર જાવાથી પોતપોતાના પ્રાંતની ઉપર જણાવેલી જરૂર નોને પુરવ વિષય આપવા વિનંતી છે.

રાઉંડ ટેબલ કોન્ફરંસમાં અંગ્રેજ પ્રતિનિધિઓ

અંતરથી રહરને તાર કટી છે ૭ અંતમાં મળતરી હાંદી રાઉંડ ટેબલ કોન્ફરંસ માટે વિલામત તરના પ્રતિનિધિઓ હવે મુદ્દા મમા છે. મજુર સરકાર તરથી મી. રામસે મેકડોનલ્ડ વડા પ્રધાન પોને, ટોડ્ આન્ડી (સેક્રે ઓફેસર) મી. મેમ્બુએન (હાંદીના રેટ સેક્ટરી) મી. આરથર દેવ - સન (પરજના સેક્ટરી) અને મી. જી. એચ. મેસ (કોમીનીયન સેક્ટ સેક્ટરી) બીજા પ્રધાનો વિષયને અંગે જરૂર પડે તેમ હાજરી આપશે.

કનકજેટી ૧ પણ તરથી સેક્રે બીજા (હાંદીના આમજા રેટ સેક્ટરી) સર સેમ્બુએન હેર (હાથ ખાતાના આમજા સેક્ટરી) આરકનીસ ઓફ સેક્રેટ અને સેક્ટેન્ટ કરવન એ લીવર રેન્વી. લીખરજ પણ તરથી સેક્રે રીડીમ (હાંદીના આમજા વોઇસ-રાય) સેક્રે સોશીઅન, હર રામર્ટ હેમીલ્ટન અને મી. આ.ઇ.કે. પુર.

વોઇસરોયે નીચેલા હાંદીના પ્રતિનિધિઓ

અંતમાં મળતર રાઉંડ ટેબલ કોન્ફરંસમાં વોઇસરોયે જેઓને આમજણ આપે છે તેનું લીસ્ટ નીચે મુજબ છે:-

રાજ્યો તરથી ૧૬ પ્રતિનિધિઓ છે
(૧) અહરના મહારાજ (૨) વડોદરાના મહારાજ (૩) બેલાળના નવાજ સહેજ. (૪) બીકાનેરના મહારાજ (૫) મેલપુરના નવાજ સહેજ. (૬) કાચ વરના મહારાજ (૭) નાના નમરના મહારાજ (૮) પાંચળાના મહારાજ (૯) રેના મહારાજ. (૧૦) સાંમલીના સરકાર. (૧૧) સર પ્રવા જાહેર પટણી, બાવનગર રેટ (૧૨) સર મજુમાર્પ મહેતા (૧૩) સહર સહેજકાંધા સુભતાન અહમદ મન (૧૪) નવાજ સર અહમદ અહમદ હેંગી (૧૫) સર બીજા મહમદ હસ-માઇલ. (૧૬) અને કરવન ૩. એન. કામર

આંદીશ હાંદી તરથી

(૧) હીજ કામનેત અમાવાન. (૨) નરામ સર અપદુમ કવેપામખન. (૩) સર સી. પી. રામરવાખી આપર. (૪) ડેક્ટર બી. આર. આ.એડર. (૫) મી. યુ. બી. પી. અંદ-માર બાનેવા. (૬) મી. જી. એન. આસ (૭) સર કાલ-નવાજમાન (૮) મી. મહામ મુનગીમાન છુટે (૯) સર

કચ્છ ૩૨. (૧૦) હીરાન અમનભાઈ (અમળે ના પડી ૭)
(૧૧) મી. સી. બાઈ, મી. તામળી. (૧૨) રમંજાના મહા-
રાજા. (૧૩) મી. જી. હી. એનવીસ. (૧૪) મી. રાજકુમાર
દસ. (૧૫) મી. એમ. એમ. મહન. (૧૬) મી. એ. રેવ.
મહન. (૧૭) રેવ. કમલ એચ. એ. ગીલની. (૧૮)
મી. મહાદુર દશીજ હીરાવલ કુમેન. (૧૯) મી. એચ. આર.
અમલ. (૨૦) મી. રા. રા. રા. જી. મી. (૨૧) મી. એમ.
એ. હીજા. (૨૨) મી. ડી. ટી. મા. આન. એન્સ (૨૩) રાવ
મહાદુર સીદાપાલ રેવાપાસામ્બી. (૨૪) એ. ન. સર શિવેશ-
ચંદ મી. (૨૫) રેકાર્ડર મી. એસ. કુમે. (૨૬) હીરાન
મહાદુર એ. રમંજાની કુમે. (૨૭) અંતિમના નામ
(૨૮) મહિલાના મદમદામ્બી. (૨૯) મી. મદમદ કાશી
(૩૦) હીરાન મહાદુર રાજા નરેન્દ્રનાથ (૩૧) મી. નરેન્દ્રનાથ
એ. (૩૨) રાવ મહાદુર એ. ડી. પાનીરસેલ્વમ (૩૩) રાજા
કાશ્ચંદ. (૩૪) શારામીએડીના રાજા. (૩૫) સર એ. પી.
મેટ્ટો (૩૬) હીરાન મહાદુર રામચંદ રાવ (૩૭) મરહુમ
રામપુરજીભ (૩૮) સર નેજ મહાદુર સર. (૩૯) રામદ.
એન. કાળી. (૪૦) મી. અમનભાઈ રેવલમદ (૪૧)
સર શીરોજી શેઠવા. (૪૨) મી. સી. કાદનવાલ (સર મદમદ
કારીન હીરાની) (૪૩) રેકાર્ડર રાજા સર મદમદનાથ. (૪૪)
રાવ મહાદુર આર. માનીરાજા (૪૫) મી. સી. સુ. (૪૬)
(૪૭) સર સેમલ સુભાન મદમદ. (૪૮) એન. મી. એસ.
મી. તામે. (૪૯) મી. મુખમ ધીન. (૫૦) મરહુમ સાહેબ
ભાઈભાઈ. (૫૧) મી. સી. હ. પુ. (૫૨) મી. મરહુમાના.

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંડીના આઉટર કંપર
આજી ધ્યાન રેવામાં આવે છે. મંગળી આજી
કંડી. સંખ્યા:--

P. O. Box 576.

55 Bond St. Durban.

and Published by M. N. M.

પંચાંગ અને ડાયરી

અમારે ત્યાં પંચાંગ અને ડાયરી વેચાય છે સજા
જ થી હોવાથી તુરંત મંગાવી લેશો.

કૌમલ

પંચાંગ રી. ૧-૬

સમયેન ડાયરી રાજા પુખી રી. ૧-૮

અમરેશ ડાયરી કાચા પુખી રી. ૧-૮

અમરેશ ડાયરી અમનભાઈ (નાની) રી. ૧-૩

અમરેશ ડાયરી પાસા પુખી (નાની) રી. ૧.

સંખ્યા: Manager.

INDIAN OPINION,

Phoenix, Natal.

વેચવાના છે

કસનમ્બેમાં મોટા અંતર્માં આજી ૧, નાચીજ, મેન્ડરીન
અને કોલુના આદી ૧૦૦૦ની સાથે રેકાર્ડર છે
આ તે ખેતર તપાસી અને રેકાર્ડ બાંધી આપે.

સંખ્યા: ૧૦૦૦

કેટીંગસ.

પા. રેકાર્ડર

કીડી, ઉપાધ, માકક, વંદા, માખી.

સંખ્યા: ૧૦૦૦

નાબુદ કરે છે.

અ રીંગ અનાર ૨૦૦૦ દા. માં ૧૦૦૦ છે

Joseph Doke

The Missionary-Hearted
Price 5 Shillings

નવા રેકોર્ડો અને લેટેસ્ટ મોડલના

રેકોર્ડર માનાકોન

અને રેકોર્ડ માના, રેકોર્ડર, રોન
મેન્ડરીન માનાકોન તેમજ રેકોર્ડર
માના રેકોર્ડર માના, રેકોર્ડર
અને રેકોર્ડર માના રેકોર્ડર માના
રેકોર્ડર માના રેકોર્ડર માના

"સુલકને કોડ" રેકોર્ડર માના
રેકોર્ડર માના રેકોર્ડર માના
રેકોર્ડર માના રેકોર્ડર માના
રેકોર્ડર માના રેકોર્ડર માના

કૌમલ માત્ર પા. ૮-૧૫-૦.

એમાં આરોમીક રેકોર્ડર કી. કીડી

છે તે હાલમાં આરોમીક રેકોર્ડર માના રેકોર્ડર માના

Agent of H. M. V. RECORDS

E. A. TYEB & CO.

109 Field Street,
DURBAN, Natal.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

Indian Opinion

NO. 1, VOL. XXVI, FRIDAY, OCTOBER 1, 1933

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂટી. હરોઆ

નવેમ્બર તા. ૩ થી ૫ સુધી જવા ઉપલ્લે.

રૂટી. "કાશિગાદા"

નવેમ્બર તા. ૧૭ થી ૨૦ સુધી જવા ઉપલ્લે.

મહાસાગરી વીરલી. શ. ૪૦ થી ૬૦ થી વધી જાય છે અને સ્પેશીયલના શ. ૦ થી ૧ થી વધી જાય છે.

દી. વીરલી. ૩ થી ૪ થી વધી જાય છે અને સ્પેશીયલના શ. ૦ થી ૧ થી વધી જાય છે.

ગામના—૧ થી ૨ થી વધી જાય છે અને સ્પેશીયલના શ. ૦ થી ૧ થી વધી જાય છે.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે કોઈ મહિના અમાઉથી બહારનું કરવે.

રૂટી. વીરલી. ૩ થી ૪ થી વધી જાય છે અને સ્પેશીયલના શ. ૦ થી ૧ થી વધી જાય છે.

ગામના—૧ થી ૨ થી વધી જાય છે અને સ્પેશીયલના શ. ૦ થી ૧ થી વધી જાય છે.

SHANKHIMED & SONS

અમદાવાદ શાખા દ્વારા મોકલવામાં આવેલું.

અમદાવાદ શાખા દ્વારા મોકલવામાં આવેલું.

૩૮૦ પાસન રૂ. ૧, ૨ અને

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

Read by Indian public throughout South Africa. Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal

'Phone 4800, Central,

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Liability Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

આઝાદીઓની-કુરબાની

તમે હાલના આઝાદીના સુર સાંભળવા માંગો છો? તમારે આંધીજની ભળવળ ધેર બેઠાં બેઠી છો? બેઠાં બેઠી બાવના તમારામાં હોય તો તમે દેશના વર્તમાનપત્રો વાંચો. આ વર્તમાનપત્રો દોડી વાંચવાના અને સ્થિતિથી વાંચવા અને ત્રણ વર્ષે વર્ષે હોયથી જુદાં જુદાં અર્થભરત અર્થવાચક કરે કર્યા છે. આ છાપાઓના નામ નીચે પ્રમાણે છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
 મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્રકેસરી, મે બડી મોજ,
 વીસમી સદી, દીન, બેએ કોલીકલ,
 ઇન્ડિયન વ્યુઝ (દરબા)
 આસીક છાપાના નામ
 નવચેતન, નવ-મુખ.

જેઓ દર મેલે તમામ સમાચાર વાંચવાની તમમા રાખતા હોય તેઓને હું આમરે કાંઈ છાપાં વેચાતાં કહી જવા કે વર્ષનું એક કાંઈ જવાબબ કરી છાપાં મંગાવી લેવા ખાસ (વર્ષાંત) કરું છું. નીચેને સ્થળે થત જણી પ્રાપ્તિ બીજા મંગાવો કે છાપાં વેચાતાં કહી જાઓ કે મળે:

એ. બી. ખાન.
 ૬૬ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર: કાયેમોનથ સ્ટ્રીટ,
 મે ૨૦ ૧૯૩૦

ઉપર કહેલાં છાપાં અમારી મીટિંગીયાની જાંચ ૧૫૪ મિલિટરી સ્ટોલમાંથી પણ મળી શકશે. વાંચો, જાણો અને દેશની સેવા કરો.

તમારો આંખોને રાહત આપો

૪૮ વર્ષ થયાં અમે દક્ષિણ આફ્રિકાનાં લોકોની તજ્જર મુશ્કેલીના આભા છીએ. તમારે ચશ્માની ખાહેશ હોય ત્યારે અમારી પાસે આવજો:

અમર પ્રમાણપત્ર
 ૬૬,૦૦૦ ઉપર અમારા માહકો.
 માર્કેટ મિલની બનાવટના કાચના અમે સ્પેશિયલીસ્ટ છીએ.

J. Muller & Sons, Ltd. OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

શાખા
 Branch Establishment: 65 a, Eloff Street, Johannesburg.
 આ પેટી દાવેસરે રાખવી નથી

દેશભાવિયાનું જનકી - વરદા થા ટ્રાંસવાલ જનકર હિંદા પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેવા તથા ખાવા ખીવાની ઉત્તમ સુવલક નીચેને સુઝાએ થત જણી જાણવરો તો અમે તમને રહીમર તેમજ ટ્રેન જાપર લેવા આપણું અને રહેવા તથા ખાવા પાન થા બેઠાં બેઠી બાવના તમારામાં હોય તો તમે દેશના વર્તમાનપત્રો વાંચો. આ વર્તમાનપત્રો દોડી વાંચવાના અને સ્થિતિથી વાંચવા અને ત્રણ વર્ષે વર્ષે હોયથી જુદાં જુદાં અર્થભરત અર્થવાચક કરે કર્યા છે. આ છાપાઓના નામ નીચે પ્રમાણે છે.

અઝાદીક છાપાના નામ
 મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્રકેસરી, મે બડી મોજ,
 વીસમી સદી, દીન, બેએ કોલીકલ,
 ઇન્ડિયન વ્યુઝ (દરબા)
 આસીક છાપાના નામ
 નવચેતન, નવ-મુખ.

જેઓ દર મેલે તમામ સમાચાર વાંચવાની તમમા રાખતા હોય તેઓને હું આમરે કાંઈ છાપાં વેચાતાં કહી જવા કે વર્ષનું એક કાંઈ જવાબબ કરી છાપાં મંગાવી લેવા ખાસ (વર્ષાંત) કરું છું. નીચેને સ્થળે થત જણી પ્રાપ્તિ બીજા મંગાવો કે છાપાં વેચાતાં કહી જાઓ કે મળે:

એ. બી. ખાન.
 ૬૬ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર: કાયેમોનથ સ્ટ્રીટ,
 મે ૨૦ ૧૯૩૦

ઉપર કહેલાં છાપાં અમારી મીટિંગીયાની જાંચ ૧૫૪ મિલિટરી સ્ટોલમાંથી પણ મળી શકશે. વાંચો, જાણો અને દેશની સેવા કરો.

મરંત

સ.વ. ૧૯૮૭નું
 રાજકીય પંચાંગ
 તમને મળત મોલસવામાં આવશે મંગાવો
 મરંતી કે મરંતી મળતમ - (૧. રીઅ ૧૬)

Box 247 & 317 Tel. 'khazari'
HUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Transport Passenger Agent,
 Beira, P. E. Africa.

બોક્સ ૨૪૭ અને ૩૧૭. રેલીમાર બેરેસ "ખત"
હુસેન હસમીલ (સરદારગઢ વાલા)
 ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
 બેરેસ, પી. એ. આફ્રિકા.

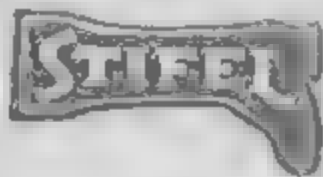
Phone 3667 Box 316, 182, Gray Street, DURBAN
HEFRABHA MURAR MATYADKAR
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

દીરાજામ માર્કેટ નંબર ૩૬૬૭,
 દોલરો ૧૧૪ અને રેલીમાર મલકાત
 અને હાલસા બેરેસ.
 વાંચક સારી રીતે હરી મલક રીઅ કી પી મલકવામાં આવશે
 રેલીમાર ૩૬૬૭ બોક્સ ૩૧૬, ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દરબા

તમારા ગ્રાહકો માટે
જાણો છે

રહાઈશ "બુદ્ધ" આકાશના કપડાની ભાદર ખખર
સમગ્ર દેશના નેત્રીય જાણણોમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને
નેતાં ચોક્કસ લેખાણ થાય છે.

તમારે માફકો તે જાણે છે અને જાણે છે. રતામદલ
“જીત” માહિતી ૪૪૫ રતામદલ અને તમે સહેલાઈથી
ચેપી શકો છો.

આ. "પ્રુટ" તા.
માર્ગની તપાસ રાખ
જો અને કમીટેશનથી
ચેતવણ રહજી.

સોલ એજન્ડા :

એચ. જેરુર સમીક્ષ એન્ડ કા.

(ਪਾਣੀ) ਦੀ ਮੀਟ.

ଜଗଜ୍ଞାନୀସଭାର୍ଜ, ହେପାଡ଼ିନ, ଶରପ୍ପନ,

[illegible]

વુડન બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર

નવાં પ્રાણજ્ઞ સીરક મગાવા
 ફેકરી વેળાએ એકર આકરો કોવા છતાં
 આવો કીકાવત શાખ્યા ૫.
 દીલ ધરો તો તક જશે
 અને
 તક જશે તો કાયદો જશે.

SUBJ.—L. MISTRY.

Phone 2868. P. O. Box 2526
Add. No. 1 A Kort Street, J H Burg
ਯੇਲਸ' ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫੋਨ ਨੰਬਰ 2868, ਪ. ਓ. ਬਾਕਸ 2526

કિન્નર મરમ મસ્તાના જગરે

અમારે ત્યાં બનાવી દેખરખ નીચે તાળે અને રક્ષાકર્મી
ધરમાં ફેલેલો ગરમ ઘસ-ભો, ફરીખાફર, કબ્બર, મર્યા, તેમજ
ફરીનો અને બાંધુનો તમજ મીઠસ આમર કબેલાં થોડો
થોડા બાળકો આમારી એરંદી સાથે મળી જાય છે. જાવો
કે-તમ ખાજ, તમે ધરમાં બનાવી જરૂર નથી એક વખત
મંજાવી આવી ફરો. અજવાબું ફેલાવું,

K. N. RADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.

No 1 Bananas 20s Crate.
Pineapple No. 1 5s. dozen.
P.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ જાનાના ૨૦/ ડેક, પાઈનાફી નં. ૧. ૫/-
દમન. ફેલો જી. ડી. (સી. એ. ડી.) ડી. એ. ઉપર
કે. ૧૦/૧૦. દરેક જાન્યુઆરી ૧૯૬૬ અને ૧૯૭૨માં
સાથ પેશન ઠરી સી. એ. ડી. થી મેકલનામાં આવશે

10.4.4.4.4.4

[illegible]

“तमाशु मारदरे भिडये।”

THE TRANSVAAL MALT CO.,
(L. HOLLY)

EXPERT CHINESE MALT MANUFACTURER

Samples Will Be Sent On Request.
27 Frere Road, • • BERTRAMS,
Phone 732 Jeppe. JOHANNESBURG.

વારસાનું સુસાનું બંધ બંધને રાખીને છોડીને

આગીપૂર્વે મળ્યુંત અને સુખે મોહ્ય.

સમ્બલ અને કાવ માટે અમને લખો:

જામાળાં છે તેનાને માત્ર કોઈએ દૂરી આપવામાં આવશે.

સરકારી નિશાળોમાં ચાલતાં પ્રસ્તકો

जीमेना प्रसूतोः का आश्रिते न गी कश्चिः— स्त्री. ये

ગ્રન્થસતી માળખેલા

[illegible]

દીવાળીના તહેવારમાં તમારા મિત્રોને શું બેટ આપશો? પ્રખ્યાત કેપીટનની ઉત્તમ મીઠાઈ?

DURBAN

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

જાસ પારાળા માટે સ્પેશીયલ નક્કી તૈયાર થાય છે તેમજ તમામ ભાતના કેકા પણ તૈયાર થાય છે. અમારી મીઠાઈ આખા સાઉથ આફ્રિકામાં અને અન્ય વખતોપણી છે.

મહા સારા ખાસપુર્વક અને પાંચ સ્તરની વધારે સેતરને યુનીયન ટા ફોર્મ પણ આગમાં પારફેક્ટ બર્થ લીધા વિના માફલરામાં આવતા.

ભાવે મહત્વા પ્રમાણમાં વ્યાવસ્થીસર રાખવામાં આવ્યા.

આવક સાથે પચા માફલવા માફલવાની કરવી.

લખા યા મળે:— આર. કે. કેપીટન,
માલિક: કેપીટન બાલ્કોની હોટલ.

R. K. KAPITAN.

P. P. BRAGAT

Fruit Merchant.

દરેક ભતનું દરેક અને વજનના સાથે પેકીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી ચોકસવામાં આવશે. હળો:—
Durban, 129 Victoria St.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક ભતનું લોન્ડ ફ્રેશ અને નેચરલ સાથે પેકીંગ કરી સી.
એ. ડી. થી ચોકસવામાં આવશે. હળો:
P. O. Box 24 Durban, 11 Short St.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONIUMS.

Repair and workmanship
guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GUTHRIE'S MUSIC SALOON,
A N GUTHRIE

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મત રજન મારે દરેક ધરમાં હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર છે. જે
હળો પુરા પાડીએ છીએ. મુજબના પ્રખ્યાત "વાર" ફેક્ટરીમાંથી હામના,
પમના, પેટેન્ડ હરેક ભવના મીઠા અને અન્ય સુરના હારમોનિયમ
અર્ધી ફેરકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય કદા જાગે પ્રખળ, સુર, વચન
મીમેરે પણ મળશે. દરેક ભવના હારમોનિયમનું સીપેરેટ કામ ખાસીથી
કરી આપાએ છીએ. હળો યા મળે:—

ગાશલીયા મ્યુઝીક સલુન,

(માલિક એ. એન. ગાશલીયા.)

પી. એ. બોક્સ ૪૬૦.

૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

11. *Journal of the American Medical Association*, 271:1221-1222, 1994

[Continued on page 350]

THE COMING STRUGGLE

A present prevision of difficulties ahead, coupled with a careful preparation for their ultimate encounter does not necessarily imply pessimism, nor should the one be confused with the other. We, Indians, have sustained an optimism far too long to abandon it now merely because our horizon is presently blacker than perhaps ever before with the storm-clouds of destruction. Happily, we are so constituted, Hindus and Mahomedans alike, that confidence in the ultimate victory of Righteousness over Unrighteousness, of God's invincibility, of the divine protection afforded the weak against the machinations of the oppressor relying upon his brute strength, are part of our very nature. We have seen in the past, here in South Africa, we are this very day witnessing, in the motherland, the spectacle of the indomitable spirit calmly and successfully resisting the furious assaults of matter, of how one faith may stand unshaken against a whole world's unbelief, one soul against the flesh of all mankind. In this regard, at least, we believe ours to be the more correct estimate of values. Life and life's appurtenances do not so wholly absorb us so as to exclude subtler yet realer considerations. Death and forfeiture of earthly possessions do not to us mean "total loss." We recognise that we have, as have all others, a duty to stand firm in the cause of justice, freedom, and righteousness; to resist injustice, tyranny and unrighteousness. That duty exists irrespective of the personality of the evildoer or the personality of the victim. It is merely incidental that in this instance we, Indians, constitute the personality of the victim, that justice and righteousness have to be vindicated through us. These considerations being clear, we can afford to await with calm confidence the coming attack.

That the forces of prejudice, envy and hatred are deliberating combining for a mass assault is evident from the press reports that have recently appeared. That every nerve of the anti-Asiatics and the "White is Right" propagandists will be strained to influence the Minister against any modification of the Transvaal Asiatic Bill is already apparent. We shall, of course, continue to explore every available avenue to endeavour to dissipate the threatening storm before it breaks, but if break it must, we shall battle against it as we have battled

before in stern unflinching devotion to the Spirit of Righteousness unshakable in the conviction that Truth and Justice must eventually triumph. Meanwhile, let us be prepared for all eventualities calm, confident, resolute; resigned to whatever may befall us, our energies consecrated to duty, sacrifice our watchword, God our Captain.

DOCTOR MALAN AND INDIANS

AT the annual Congress of the Natal National Party held at Vryheid, Dr. D. F. Malan, the Acting Prime Minister of the Union, in dealing with the Asiatic question is reported to have said: "The best course was to get the Indians out of the country. With this in view an agreement had been entered into with the Indian Government subject to review in five years." If he is correctly reported by the Press, we feel that either he was bluffing his party or he was dishonest in his motive as far as the Agreement is concerned. As the sponsor of the Capetown Agreement he knows perfectly well that it has not been entered into with a view to get the Indians out of the country. His Government solemnly undertook to see that in the provision of educational and other facilities the considerable number of Indians who will remain a part of the permanent population should not be allowed to lag behind any other sections of the people. There is a clause in the Agreement with regard to the Assisted Emigration Scheme. It is absolutely a voluntary scheme. Those Indians who desire to leave this country could do so on their own account. In order to encourage the Indians to leave this country the Government have undertaken to give bonus of £20 to each person of 16 years and over and each child under that age the sum of £10. Besides this a free passage including railway fares to port of embarkation in South Africa, and from the port of landing in India to the destination inland, will also be provided. As we have pointed out this scheme is absolutely voluntary. Doctor Malan says the best course is to get the Indians out of the country. About 75 per cent of the Indian population in the Union is South African born. It is as much their land of birth as Doctor Malan's. It is sheer nonsense to talk to get the Indians out of the country. They are here as part of the permanent population of the country. No Government of the Union could do so. Not

even Doctor Milner. Doctor Milner himself knows it perfectly well. We are sorry to learn that a responsible Minister of the Union Government makes such a worthless statement in public. We believed that Doctor Milner was sincere when he signed the Capetown Agreement as he was the sponsor of it. We feel that Doctor Milner

now trying to learn a lesson in politics that sincerity is not the virtue of a statesman. Nowadays the European community in the provinces of Transvaal and Natal is carrying on outdoor agitation in public against the Indian community. It is the duty of a responsible leader to direct public opinion to the right road. If a responsible Minister like Doctor Milner comes forward in public and declares that the best course is to get the Indians out of the country, it means he adds fuel to the fire. We believe Doctor Milner is a religious man—a good learning man. He had the career of a Churchman in the past. We hope he will guide the public opinion of Europeans in this country to a right path. Indians are law-abiding citizens. They are honest and hard working people. They pay taxes to the Government just as much as Europeans do. Over and above this they are a voiceless people in the country. Such people should be the special care of the Minister of the Interior.

"A Scrap Of Paper"

The Leader of Allahabad writes editorially in its issue of 10th September.

The Indian community of the Transvaal are just now confronted with a grave danger to their status and interests in that country. The Asiatic Trading Rights Bill whose passage through the Legislature was postponed in May last by the timely intervention of the Government of India and their allies, is now being introduced in the Union Government in early date. The members of the Executive Council of the Union Government, which the Union Government are pledged not to proceed with as long as the Capetown Agreement is in force, with this difference that the scope of the present Bill is confined to the Transvaal. It will be recalled that under the Gold Law of 1903 Indians are prohibited from owning or occupying buildings in what is called the gold-bearing area which practically includes all the industrial towns in the Transvaal. All the huge hundreds of Indian merchants for many years have been occupying buildings in the prohibited area not without the knowledge of the authorities concerned and in 1919 when an outcry was raised in anti-Indian circles against this contravention of the law, the Government of General Smuts passed a law which condemned this illegal occupation. But this law protected only those who or whose ancestors in the past had been in the same townships. Now

it has so happened that many of the merchants of the year 1919 have either removed to other townships or have transferred their business to other hands, with the result that 80 per cent. of the occupiers of to-day are not entitled to the protection afforded by the Condonation Act of 1919. It is against them that the present Bill empowers the executive to take action. The Bill provides that a period of five years shall be fixed within which all illegal business shall be disposed of, that a list of all transactions carried on illegally be compiled within a specific period and that any such business not registered shall forfeit its right to temporary protection. Another provision is that the local authorities concerned shall, within 12 months after the promulgation of the Bill, on proposal, assign suitable areas approved by the Minister in which the Asiatics affected will be enabled to obtain trade facilities and ownership of fixed property. Now a plain question which the Union Government must answer is whether they mean to fulfil the conditions of the Bill into by them at Cape Town, which while it requires the Indians to conform to the law, also requires the Government to provide suitable areas for the Indians to occupy. If the Union Government refuse to do this, they are treating the Indians as a class of inferior beings, to drive the Indians into submission with one stroke of the pen their rights are null and void. But such action will be regarded as a betrayal of the Capetown Agreement. The Union Government then propose to defend themselves against the charge that they are treating a most solemn agreement entered into by them as no more than a scrap of paper?

Not Getting "A Fair Deal"

The Madras Mail, a British daily newspaper, has an editorial on 10th September.

The paper, in the course of a leader headed "A Fair Deal for the Indians," says that the Union Government should be given a fair deal.

The paper declares: "While making due allowance for the fact that the Union Government are not competent to accept their view that such elimination is justified on the very strained pretext on which it is proposed."

Transvaal "Colour Complex"

"The Transvaal has always been afflicted with a colour complex. Its treatment of natives has consequently been harsher than that of other provinces of the Union, and this latest effort of the predominant Boer community to secure another Round-Table Conference fails, keeping with its traditions."

Continuing, the *Madras Mail* points out that the Transvaal does not care a hang about the threat of a boycott of South Africa implied in the recent anti-racism which the South African Government has made. It is in fact, a mere effort to secure another Round-Table Conference fails.

Natal's Sensibilities

The article adds: "Natal would be most affected by a boycott of South Africa and Natal has lately shown far greater sensibility of the Indian claim than any other province of the Union."

[Continued From Front Page]

constantly stood in front of the tanks, imploring them to remember that Gandhi's soul was with them."

Senator Blaine also read the telegram from *New York Times*, of July 1930, which contained the following:—

"The resolution is one of protest against alleged violation of the laws of humanity committed by Government authorities in different parts of India against non-violent Indians, men, women and children, during the present non-violent struggle for national liberation."

"This meeting appeals to the Swiss Federal Council to appoint an independent commission of inquiry into the violation of the laws of humanity and of the Geneva Red Cross Convention of 1906 by the British Indian Government; which is one of the signatory contracting powers, and to take necessary action," declared the resolution. It continues:—

"This meeting draws the attention of the authorities of the Red Cross societies and the S.J.L. John Ambulance Brigade Association of India, and throughout the world to the callous policy of not providing ambulances and other medical facilities for the treatment and conveyance of the wounded and appeals to them to take proper measures for enforcing the rules providing for the necessary facilities on all such occasions. This meeting urges upon all medical men to support the national movement, to encourage Indian industries by using drugs and chemicals manufactured in India by Indian firms, as far as available. As a protest against this oppressive policy and the atrocities perpetrated by the Government it further urges the boycott of drugs, preparations and appliances of British manufacture."

—*"The Bombay Congress Bulletin."*

Indians And Land Tenure Bill

The Government's Intentions

A correspondent writes to the *Star* :—

The opposition by local Indians to the passing of the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill, which was published in May last, is well understood from their point of view, but it is a measure, nevertheless, in which the Government is determined to give the force of law, notwithstanding the ill-effect that it is bound to have upon a considerable number of Asiatics.

In many respects the Bill merely repeats the provisions of existing laws or rather the provisions that the existing laws were intended or supposed to contain as reflecting the intention of the legislature at the time of their promulgation. The new provisions make the position of Asiatics perfectly clear so that no doubt whatever should exist as to their precise meaning. In the past the courts, guided more perhaps by a sense of equity than by the somewhat doubtful meaning to be ascribed to certain passages in the laws relating to Asiatics were inclined in some instances to place a liberal and consequently a favourable construction on the enactments in question, and there are instances on record where the Indian community has been allowed to benefit because of some apparently technical flaw in the statute, or where there has been an absence of specific wording in the intended curtailment of their rights.

The well-known case of *Habib Motas v. Transvaal Government* affords a good instance of what is meant. In this case the court held that the Government had not the power under either Law 3 of 1885 or the amending Volksraad Resolutions to refuse to grant to Asiatics licences to trade in places

outside the boundaries of the locations allotted to them, that these Acts applied only to the residences and not to the business places of Asiatics; and that where an Act imposed liability upon a section of a community it must be strictly interpreted and the benefit of the doubt should be given in favour of those affected by it. And yet another instance was the legal anomaly created by the fact that whereas Asiatics as such were unable to acquire fixed property, yet the difficulty could be overcome by constituting themselves into a limited liability

The purport of the Bill under consideration then is to adjust this state of affairs. The threat by certain members of the Indian community to resort to passive resistance as a means of obstructing the Government will not, it is feared, in any way deflect the course of the Bill, nor will the threat to adopt stronger methods influence the Government one

The conversion of the Bill into an Act is inevitable and for the very simple reason that there are not sufficient men in Parliament who can or will espouse the Indian cause. The few sympathisers that they have can do little more than record their private views. It is also very doubtful whether the Indian Government, situated as it is at present, will bring any pressure to bear on a matter of this kind.

The case is to a large extent a purely domestic one confined to the Transvaal and may in its practical application be restricted to and operative in the Witwatersrand area only. The numbers of persons affected by the Bill are variously estimated, but it is probable that some hundreds will suffer. The Indian community, therefore, has a perfect right to render whatever assistance they can to those of their fellow men who find themselves in this plight, and it only remains to enquire for what attitude they should adopt in the circumstances.

If on a consideration of all the facts and viewing the question as we do from every angle, it would seem that the Asiatic community would be well advised to co-operate as best as it can with the Government and obtain such concessions and modifications as the Government may be disposed to agree to in consultation with them. It is not so much in regard to the alteration of the provisions of the law itself that the Asiatics should devote their energies. It is to the policy of administration of the Act and to a proper limitation and limitation of the powers of municipalities and village councils under the Act that they should give their attention.

The Indian community works on these lines and temperate and business-like attitude, a better purpose will be served than to indulge in a futile agitation that can bring no good to either side.

Dr. Malan And Asiatics

"Get The Indians Out Of The Country"

The 10th annual Congress of the Natal Nationalist Party met in Vryheid on the 15th instants, three members of the Council, Dr. D. F. Malan, Mr. E. G. Jansen and Mr. P. G. W. Grobler, being among the

Asiatic Problem

Two resolutions in regard to the Asiatic question were submitted, one from Ladysmith, asking for restriction of trading licences and the other from Durban, suggesting that the sale of land to Asiatics should be stopped and that Asiatics should not live in the

Dr. Malan told the Congress that the Government had accepted the suggestion that the sale of land to Asiatics should be stopped, a coastal belt of 15 miles and the

interior. It had been hoped to stop the sale of land in the interior to Indians and, where an Indian wished to dispose of property, he would have to do so to a European. There had, of course, been an outcry from the coastal belt.

The best thing, of course, said Dr. Malan, was to get the Indians out of the country. With this in view an agreement had been made with the Indian Government, subject to revision in five years. The time was near when this would be renegotiated.

An amendment to the resolution, urging the Government to institute means adequately to protect the country from Asiatic menace, was unanimously passed.

Dr. D. F. Malan, Minister of the Interior, touched on the Asiatic Bill. He explained that in the case of the old Transvaal Government there were certain restrictions on Asiatic settlement, such as Veyhel was once a part of the Transvaal it naturally fell under that Act. However, there appeared to be flaws in the old Act and to safeguard the intentions of that measure new legislation had been formulated, and as a result there was no place in South Africa where the Asiatic problem was so well controlled as in the northern parts of Natal.

Asiatics Win Cases On Appeal

In the case of *Ali Shiek v. the Immigration Officer*, alias Esau Solomon, v. the Immigration Officer, alias Asiatic Affairs, Mr. Justice Greenberg, in a deferred judgment in the Supreme Court, stated the question was whether Section 10 of Act 22 of 1924, as amended, was retrospective in operation as to permit of the cancellation of a certificate granted prior to the coming into force of the Act. The court held that this must be answered in the negative and that appellant was entitled to his costs. The Judge-President and Mr. Justice Krause concurred.

In a deferred judgment in the case of *Ali Shiek v. the Immigration Officer*, Mr. Justice Greenberg said the question for decision was whether on the facts Ali Shiek was entitled to be registered, and, if so, whether the Board was justified in holding that a certificate was obtained by fraudulent misrepresentation within the meaning of Section 5 of Act 27 of 1927.

Ali Shiek came to the Transvaal in 1908 on the representation that he was the son of one Shiek Hussein, then a registered adult Asiatic. In May, 1911, Shiek Hussein applied on behalf of Ali Shiek for a Transvaal Asiatic registration certificate and stated that he was the father of appellant, and a certificate was thereupon granted. The Board was satisfied that Ali Shiek was not the son of Shiek Hussein, and that he was looked after during his minority after his father's death by Shiek Hussein.

The answer to the question, said his lordship, depended on the interpretation to be given to Section 3 (c) of Act 26 of 1908. Altogether, if the word "resident" did not mean "lawfully resident," appellant would have been entitled to registration; and, if on the facts he was entitled as of right to registration, it could not be said that he had obtained his certificate by fraudulent misrepresentation. From the history of the legislation and the holding of the 1908 Act it would appear the legislature passed the later Act with its eye on the earlier one, and it seemed improbable that the word "resident" in the 1908 Act would have been used if "lawfully resident" was meant. The question should be answered in favour of appellant, who was entitled to his costs against respondent. The Judge-President and Mr. Justice Krause concurred.

In the case of *Ali Shiek v. the Immigration Officer*, alias Esau Solomon, v. the Immigration Officer, Mr. Justice Greenberg, in a reserved judgment, said the same question for the decision of the Court was reserved as in the case of *Shiekman, alias Esau Osman*, and for the reasons given the question must be answered in the negative and respondent ordered to pay appellant's costs. The Judge-President and Mr. Justice Krause concurred.

Norwood Dealer's Licence

Appeal Against Supreme Court Decision

Johannesburg, Thursday.—The Appeal Court heard an appeal against a decision of the Witwatersrand Local Division of the Supreme Court on the question of a refusal by a committee of the City Council to issue a certificate for the renewal of a licence to Wang Lee, Ltd., to carry on business as a general dealer at 71a, Grant Avenue, Norwood.

In the Norwood Township. The company had carried on business from 1919 to the end of 1928, when the renewal of the licence was refused. In spite of the refusal the company continued to carry on business without a licence and in December 1929 again applied for a renewal.

The subject of dispute. The refusal was based on a restriction in the title deeds of the property in respect of which the licence was required whereby no coloured persons other than servants are allowed to occupy the lot and the business was to be carried on by an Asiatic manager. The committee refused the application on the ground that by reason of that restriction the locality of the premises was not one in which it was desirable that the business should be carried on by the appellant company.

The company applied for the refusal to be set aside on the ground that the committee had no power to refuse the licence on the restriction on the title deeds and that the committee had ignored the evidence that the residents in Norwood had acquiesced in the breach of the restriction, that the character of the locality had undergone a complete change and the restriction was no longer capable of being enforced.

The object for which it had been imposed. Justice Greenberg had refused this application and the company now appealed.

Mr. Milner, K.C., with him Mr. Schreiner appeared for the appellant company; Mr. Blakeway appeared for the Johannesburg City Council.—Reuter.

Pretoria Indian Congress

Protest Against Asiatic Land Tenure Bill

A General Meeting of the Transvaal Indian Congress, Pretoria Branch, was held at the Tenth School, Pretoria, to protest against the Asiatic Land Tenure Bill. A unanimous resolution was passed that this Meeting places on record its emphatic protest against the Asiatic Land Tenure Bill and its effect on the Cape Town agreement.

FOR SALE.

SPLENDID BLUFF SITE.

Facing main road top of Fynnlands.

ONE ACRE—£350.

"S. C/o ELGIE & Co., 49 Gardiner St., DURBAN.

Sastri College First Anniversary

Message From Agent General

Tuesday, Oct. 14, was the first anniversary of the opening of Sastri College by his Excellency the Earl of Athlone, and the Agent General for India, Sir Kurma Reddi, sent the following telegram to the Principal, Mr. W. M. Bosa, B.A.:

"On this, the first anniversary of the opening of Sastri College, I have great pleasure in conveying my heartfelt congratulations to the staff and students of the College. Please remind them of the four ideals represented by the four pillars—truth, beauty, culture and civility."

At the commencement of the afternoon session the Principal assembled the students, read the Agent-General's telegram to them and delivered a brief address on the history of the College during its first year. "Despite certain difficulties in the first few months, it was now an established institution carrying on the work for which it was designed. Referring to Mr. Sastri, its founder, he emphasised his world-wide renown, and expressed the pride he felt and which he knew the staff and students felt in the fact their College was founded by him and bore his name."

News Of Independence Struggle In India

Self-Government or Nothing

London, Saturday.—When the Indian delegates to the Round Table Conference in London reached Marseilles, Sir Tej Bahadur Sapru and Mr. Jayakar issued a joint statement to the *Times Herald's* special correspondent. "Although it has been frequently stated that the Round Table Conference is free and open, in the minds of the Indian delegation generally it has only one subject to discuss, the actual form of self-government which is to be immediately granted to India," began the statement.

"We hope at the very outset of the conference to be able to produce a draft of the minimum constitution we can accept, and which we can set to work. We have had almost daily conferences and board ship between the members of our delegation including members of all the religious communities and Indian Princes, as the result of which we hope to be able to produce an agreement between the various communities on the long discussed subject of self-government."

"All Our Cards"

"We wish, indeed, to make it clear," added the statement, "that we are convinced that an amicable settlement of the constitutional problem will be possible, and even probable, on the day the British Government consents to a form of Dominion constitution."

"We are thus prepared at the very outset to lay all our cards on the table. If the other parties at the conference realise that India will not be satisfied with anything less than the immediate granting of self-government, and that we have come prepared to negotiate on this basis, a settlement will be possible."

The importance of this statement is that it comes from leaders of moderate opinion in India. Sir Tej Bahadur Sapru and Mr. Jayakar were authorized by the Viceroy to conduct the recent unofficial peace

negotiations with Gandhi and the other extremists. Indeed, Sir Tej Bahadur Sapru was at one time Law Member of the Viceroy's Executive Council, one of the highest posts an Indian can hold. He represented the Government of India at the Imperial Conference of 1923, and is President of the

King To Open Conference

London, Oct. 21. His Majesty the King will inaugurate the Indian Round Table Conference at 11 a.m. on Nov. 12 in the Royal Gallery of the House of Lords.—Renter

Further Arrests At Bombay

Bombay, Oct. 16.—Some 250 arrests were made to-day, making a total of 430 since yesterday morning. To-day's arrests include that of Aziz Hussain Lalji (Secretary of the last War Council, and son of the President of the Bombay Municipality).

The city is observing a three days' hartal. The new Congress headquarters, replacing the offices raided yesterday, have been opened in the Muslim quarter.

Lalji was sentenced to nine months' rigorous imprisonment, and most of the others to periods ranging from three to six months. The police raided the new Congress headquarters in the Muslim quarter and arrested two occupants.

The arrest of Osman Sabani, the new Muslim President of the reconstituted War Council, is also a blow.

Congress Bodies Outlawed

Bombay, Wednesday.—A strong force of armed police raided the Bombay Congress Committee office early this morning.

The "National Flag" was hauled down and the Union Jack substituted. The offices of allied organisations were also raided.

Other Congress organisations raided included several volunteer camps, and women's organisations.

The total number of arrests was 125, including Nagindas, president of the Bombay "War Council."

Soldiers are standing by, while armed police are stationed at four strategic centres in north Bombay.

The Bombay Government has issued a Gazette Extraordinary declaring 38 Congress and allied organisations in the city unlawful associations.

K. F. Nariman, president of the Bombay League of Youth, was also arrested. Most of those arrested in the raid have been sentenced to either three or four months' rigorous imprisonment.—Renter.

Farmers Evacuate Villages

Calcutta, Tuesday.—The inhabitants of 25 villages in the Bardoli district, the centre of the "no tax" movement in Western India, made a dramatic evacuation as a protest against the new Unlawful Associations Ordinance.

The district, with a population of 82,000 agriculturists, has, because of the Congress agitation, fallen into arrears of tax payment amounting to £18,800.

When the Ordinance was applied the villagers expected the attachment of their property, and when the tax officers arrived the next morning they found the villages deserted.

The inhabitants had taken everything movable, including the newly-harvested rice crop and their cattle.

It was discovered that they had been secretly removing their goods and crops by night across the border into Rajahmundry State, where other villagers harboured them.

Moslem Leaders Sentenced

Yazdani, president of the Congress of India and member of the National Congress Working Committee, has been sentenced to six

New Delhi. He will receive preferential treatment. Mahmud Ahmed Sayed, secretary of the Congress, was also sentenced to six months imprisonment with preferential treatment.

Hussain Khatibullah was charged as a result of their participation in the civil disobedience movement. The list is composed of Moslem doctors of the sacred law.

Bombay Province Troubles

Bombay, Monday.—It is reported for a village in the South District of the Bombay Presidency, that 1,000 men armed with bows and arrows and other primitive weapons, tried to prevent them paying fees under the forest

Headmen of the villages, it is said, were tied to a post and flogged. Two policemen injured believed to have been murdered. Arms have been sent to the area. It is said.

Gaols Overcrowded

Calcutta, Monday.—The Bombay Government is worried for civil disobedience in the past few months. There are now about 400 convicts every day in the city.

The gaols are rapidly becoming overcrowded and the new construction works and temporary jails are full. The Bombay Government will probably follow the policy of the Government of Assam

for trivial offences to make room for political prisoners.

Under this plan 2000 who had served half of their sentence could have it well in job would be released.

'War Council' Leader

Haji Nusrat Mahmud Ahmed, the new president of the Congress 'war council' has been arrested, says a Renter and from Bombay.

Pandit Jawaharlal Re-arrested

Calcutta, Monday.—Pandit Jawaharlal Nehru, the young Congress leader who was released last week after serving a sentence for sedition speech was arrested last night while returning from a public meeting in Allahabad.

The arrest is connected with his speech in Allahabad the day after his release, when he said that the Congress stood for independence, as I would fight 'to the bitter end.' He also said that the Congress programme, including the boycott of British cloth and other goods, defiance of the Salt Act, and the non-payment of taxes, and that no compromise was possible.

He yesterday morning served with a sentence of six months to address public meetings in Allahabad for two months.

Seditious Songs In Bombay Streets

London, Friday.—The Bombay correspondence of the Times says that a group of men, who paraded the streets singing seditious songs.

All the other markets are shut, but being no more.

The civil magistrates are still trying those arrested, but many have been acquitted because of lack of evidence.

Indian Delegates To The Round Table Conference

Below we publish the full list of those invited by the Viceroy to the Round Table Conference in London on India. List of Indian States delegation arriving 18. Their Highnesses the Maharajah of Alwar, Maharaja of Barot, Nawab of Bhopal, Maharajah of Bikaner, Maharaja

Nawabwari, Maharaja of Patna, Maharaja of Rewa,

Khan, Nawab Saif Muhammad of Akbar, Hyderabad, Sir Mir Muhammad Ismail and Colonel R. N. Haksar.

The Chosen 50

1. Aga Khan, Nawab Saif Abdul Quyyum Khan,

Mr. H. H. K. Sir, C. Chandrabhagat Barooah, Mr. J. N. Datta, Sir Shah Nawaz Khan, Colonel M. A. Khan, Mr. D. D.

Robert Carr, Dewan Chaudhury, Mr. C. Y. Chaudhary, Maharajah Raja of Durgam Cheruvu, Mr. O. D.

A. H. Choudhury, Col. H. A. J. Choudhury,

Khan Bahadur Huda Huda, Mr. M. H. Jayakar, Sir Chaudhury Jagajit (Junior), Mr. M. A.

Rao Bahadur Siddhanta Talappa Kumbhar, Hon'ble Sir P. V. Choudhury, Mr. B. S. Mooney, Dewan

Maharajah Muhammad Ali, Sir Muhammad Shah, Mr. H. H. K.

Rao, Rao Bahadur A. T. Pannaswamy, Raja Krishna Chandra, Raja of Parakimedi.

Sir A. P. Patra, Dewan Bahadur Ramchandra Rao, Sardar Sampuran Singh, Sir Tej Bahadur Sapru, Right Hon'ble Sir Chaudhury, Sir Sir Chaudhury, Sir Pheroze Bheena, Mrs. Shah Nawaz (daughter of Sir Mohammed Shah and wife of of Mir Shah Nawaz, ex-Member of Assembly), Captain Raja Sir Muhammad Khan of Durgam, Rao Bahadur B. Choudhury.

Mrs. Sahibzade (wife of Chief Minister of Madras), Sir Sayid Sultan Ahmad, Hon'ble Mr. S. H. Tandon, Mr. E. Aune Khan, Sardar Sahib Bahadur 11th Singh, Mr. C. S. Wood and Mr. Zafarullah Khan.

Britain's Delegates To Round Table Conference

London, Oct. 7.—The Government and the Opposition delegations to the Indian round-table conference will be exceptionally strong. The Government will be represented by Mr. Ramsay MacDonald (Prime Minister), Mr. Wedgwood Benn (Secretary of State for India), Mr. Arthur Henderson (Foreign Secretary) and Mr. J. H. Thomas (Secretary of State for the Dominions). Other Ministers will attend according to the subject under discussion.

The Conservatives will be represented by Lord Peel (ex-Secretary of State for India), Sir Samuel Hoare (ex-Secretary of State for Air), the Marquess of Zetland and Lieutenant-Colonel the Hon. Oliver Stanley.

The Liberal representation will be Lord Bellingham, Lord Latham, Sir Robert Hamilton and Mr. Isaac

The Indian Technical Education Committee (Durban)

Commercial Evening Classes

Notice

Evening Classes will shortly be opened in the following subjects: Bookkeeping, Business Methods, Commercial Arithmetic, Correspondence, English, Afrikaans, Short hand and Typewriting. The date of opening and full particulars of times, place and fees will shortly be announced.

The classes are intended for Indian young men who are already in employment. The facilities provided will depend upon the number of students enrolling. Those who desire to take advantage of the classes should make provisional application for enrolment as soon as possible upon the printed forms which may be obtained from the undersigned.

P. R. PATHER, Little Grey Street Durban,

S. M. MOODLEY, Sastri College,

Hon. Secretaries

Also from

S. RUSTOMJEE, 17 First Avenue,

A. I. KAJEE, 175 Grey Street, Durban,

A. CHRISTOPHER, Little Grey Street, Durban

The Annual General Meeting of the Durban and Phoenix Branch of the Indian Technical Education Committee was held on Sunday the 1st October 1930 at Gokhale Memorial Hall, Tongaat, at 1.30 p.m. Presided over by Mr. S. D. Maharaj. Minutes of previous meeting was read and adopted. Secretary Mr. T. Seebaruth reported that for 10 acres of land was accepted. Treasurers statements of income and expenditure passed. The Chairman thanked the officials and members who helped during the period he was chairman and thanked the public who attended the meeting.

The following officials elected for ensuing year: Chairman Mr. S. D. Maharaj, Vice-Chairman D. E. M. Nair, Treasurers Mr. A. A. Gandhi and Mr. R. K. Nair, Secretary Mr. T. Seebaruth, Deputy Secretary Mr. P. J. Nair, Auditor Mr. Mahendralal, Messrs. Moonesingh, Bhikaram, Dhaneasingh, Ramdharasingh, Hanoomansingh, Sewraj, Begun, Kaseo Ram, Munghoe, Mohanmud.

The Treasurer of the following, Messrs. Ramnagar Maharaj, D. B. Soni, Timmol Ram, Brijmohan, A. Verma, A. V. Singh, J. Singh.

Mr. A. A. Gandhi promised that he will give £10 per annum to the Vernacular school is carried by the Temple Committee.

FOR SALE

Citrus Fruit for 1931 season consisting of Orange, Nectarines, Mandarines and Lemons situated in large garden.

INSPECTION & CASH OFFER INVITED.

Apply T. SEEBARUTH,

Esplanade Store,

Via TONCAAT

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your Bananas apply to the "BANANA KINGS."

We specialise in Banana, we personally attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices.

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert.

G. HATTAS,

Manager

Tropical Fruit Suppliers.

Phone 6760. Tel. Add. "Nikas," Box 5237.

22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

GOLDEN NUMBER

OF
"INDIAN OPINION"
1914

SOUVENIR OF THE
PASSIVE RESISTANCE
MOVEMENT IN SOUTH AFRICA

1906 - 1914

Price 2 Shillings.

Satyagraha in South Africa

By M. K. Gandhi.

Price 9 Shillings.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix
3 Alameda, Phoenix Hotel.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੨੮ ਖੰ.

हीनीकस, सुकवार, तारीअ रब अकटोअर १९३०

34 43

“મુનિદત્ત અને એલપાનદત્ત”

2005년 12월 26일 (수) 14:00 ~ 15:00

પાશ્વરીઓના નાટક ને જનન પાર્શ્વની એક ડોમેસ અથવા બહુ-
વાકીવાળા મળી હતી. સુતીયન પાશ્વરી-
ડોમેસને મહાન મેટલા કાપવનારે વડા પ્રધાન ડોમેસ
અને હોદીઓ મહાને પણ તેમાં કાળવી આપી હતી.
એકાધારીક પ્રધાન હિપર બેલાર્ડ ડોમેસ
મહાને એ ડોમેસમાં એવું ફકારનું રહેલું છે કે હિપર માર્ગ
તે એક છે કે હોદીઓને દેશપાથી બહાર કઢાવવા. એન-
ક્રિશ્ચાનું રાખીને હોદીની સરકાર સમે એકીમેન્ટ બનાવવામાં
આવેલું છે અને પાશ્વરીઓ એ એકીમેન્ટની પાછી વપસ
અવાવવામાં આવે. અમને લાગે છે કે ડોમેસ મહાને ક્યા
તે ને જનાલીસ્ટ પાર્શ્વને ખરી માપ આપી છે મા ક્યા તે
તેમાં પોતાના દેવના થી ક્યા અપમનિત છે કે, કટ્ટ મહાન
એકીમેન્ટના પિતા છે અને તેઓ એકાધારી રીતે સમજે છે કે
એ એકીમેન્ટને માત્ર એ દેવ નથી કે હોદીઓને આ દેશપાથી
બહાર કઢાવવા પરંતુ જે હોદીઓ અને કાપદેસર વસેલા છે
અને જેઓ અભિમના પાસે વસવાને તેમને છે તેમને તેમ
કરવા દેવા માટે સરકારે કંઈ જાતની સમજા આપી. અને
સ્થળી વસ્તીના જાન વરીકે જે હોદીઓ આ દેશમાં રહેશે
તેમને જીલ્લા પ્રબંધી મળી રહેવા તેમાં ન આવશે એવું
સરકારે મને લીધું છે. કેપ્ટાઉન અને મેટલા એમ રહે
ઈમાનેકનની યોજના છે તે મ જીવાત છે, જે હોદીઓ
પોતાની સ્વેચ્છાથી આ દેશ જેડીને ચાલવા જવા છુટકા
હોય તેને સમજા આપવાની જાન છે. એવી રીતે પણ
હોદીઓને ચાલવા જવાને છુટક વાત તે માટે તેને પૈક લીસ
મોનસ આપવાની અને એક વર્ષની અંદરના તે હોય તે તેને
પૈક દસ મોનસ આપવાની તથા હોદીમાં જે સ્થળે તેઓ જવા
જાવના હોય ત્યાં સુધી સ્કીમર તથા રેલ હિપર આપવાની
વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલી છે. પરંતુ આ યોજના બીજુલ
અછવાત છે એ આ દેશમાં વસેલા હોદીઓને અંધનકર્તા
નથી. ડોમેસ મહાન ફકારે છે કે હિપર માર્ગ તે એક
કે હોદીઓને આ દેશપાથી બહાર કઢાવવા સમજાત હપ
દસ હોદીઓ આ દેશમાં જન્મેલ છે. આવજ આદિકા એ
ડોમેસ મહાનની જેટલી જન્મશુભિ છે તેટલીજ આ હોદી-
ઓની પણ છે. હોદીઓને આ દેશપાથી બહાર કઢાવવાની
વાત કરવી એ નહીં મુખ્ય છે. આદિકાની દેસ પણ
સરકાર એ કરી કહે નહિ. હો. મહાનની નેજનાલીસ્ટ પાર્શ્વની
સરકાર પણ તે કરી કહે એમ નથી. ડોમેસ મહાન પોને
પણ એ વાત સરકાર રીતે સમજે છે. ત્યારે જાણી નકામી
વાકીવાલ જાને કવવાનો દેવ રીડે ડોમેસ મહાન જેવા આ
મુદ્દામાં એક એવમસાર પ્રધાન એક અને એવમસાર મહાન

દેશના જેવી અર્થ વિનાની વસતો કરે છે તે જોઈ જમને અપસોસ થાય છે. જમને ખાનગી કલ્પા છે કેટલેકર જમનાની કેપ્ડાફન એકીમેંટ રિયે સાફ ખ્યાનત હોવી જોઈએ કારણ કે તેઓ એકીમેંટના પિતા કલા પરંતુ જમને કામે છે કે કેટલેકર જમના એ રિફાઈલ દુવે સેલ કામે છે કે નિખાલસ—વાગે નિષ્કપટીપણું એ એક રાજ્યદારી પુરુષ માટે સદશ્ય જોખાતો નથી ઠાંસવાથ તેમજ નાઠાકર્મા કાલકર્મા મુરોપીવનો હીદો-જોની વિરુદ્ધ પુષ્કળ સજવળ કરી રહેલા છે. રાજ્યના જોખમ-કર પ્રધાનનું કાર્યમ તો ખરી રીતે એ હોવું જોઈએ કે મુરો-પીવન પ્રબળતા જલદેરમત એ જમન પ્રબળ પ્રત્યે જોઈું વશજ સેતો હોય તો તેને તે રસ્તથી વાળી, કામે રસ્તે દોરવે, જોઈએ કેટલેકર જમના જેવા જોખમકર પ્રધાન મુરોપીવના પ્રબળ સમક્ષ જલદેરમા જાવી જોઈું દલાવે કે કલમ માર્ય તે જોજ છે કે હીદોજોને દેહની બહાર કઢાવવા તો જોતો અર્થ તો મકંદને મરિરા થાયા જેવાજ થાય. કેટલેકર જમના એક થામિંક પુરુષ છે, હથામી દરિને ભાલવા વાળા છે વળી એક જમાનામાં ખડરી કલા. જમને આજ્ઞા રાખીએ છીએ કે તેઓ મુરોપીવન જલદેરમતને હીદોજો રિયે જા દેહમાં જાટે કાર્મ ન દોરે પરંતુ કેપ્ડાફન એકીમેંટ રિયે સાફ ખ્યાનત રાખી હીદો પ્રબળ જોએ કામકાને માન આપી જાવનારી પ્રબળ છે, પ્રમાણિક છે, મહેનતુ છે, મુરોપીવનોની પેઠેજ સરકારના દરેક કથા જમાનાનાપુર્વક કરે છે જને વધારામાં ચેક વિનાની પ્રબળ છે તેમને જમનાય ન કરે જને જુદમ ન થવા છે. જમને આજ તેમની જ સેથી એ આજ્ઞા રાખીએ છીએ કે તેઓ ઠાંસવાથ એકીમારીક ટેન્ગર બીજ પાછું જોઈું કાઈ ચેલેકર લોને સુધારી ઠાંસવાથના હીદોજોને ન્યાય આપે.

નોરજુડ કેસની એપેલેટ કોર્ટમાં અપીલ

નેરવુડની બહાર ભેંકે ઓળા ચેપાલીની પહેડી નોંઘી લીખીરેક એ નાખથી આજે ડેઠભાકે વખંચી ચેપાર કરતી હતી. જોડા-સખખર્નની ઝુનીચીપાલીડીએ આ પદકીને એનું જણાવી લાડીશીડ આપવાની ના પાડી હતી કે ખીજવના ડાહડલ કીડમાં કલકડં માણસો વસી ન કહે એ કારણ લેવાથી અડા-શીડ આપવામાં નહિ આવે. ઝુનીચીપાલીડીના નીર્ણય સામે સુખતમ ડાડમાં અપીલ કરવામાં આવી હતી. અપાલપીલ બીનખર્ચે ઝુનીચીપાલીડીનો મુકારો કાપચ વાંચેા કપો તેની સામે જોમખેડીન એપેલેડ કીનીજનખર્ચ આ કેસમાં અપીલ કરવામાં આવી છે. અપાલપીલ બીનખર્ચે આપેલો મુકારો આજે કાપી અપા કીએ, આ કેસ અલગ અલગ રંગેનો છે ત્યાં ખીજવેના ડાહડલ કીડમાં કલકડં માણસોના વસવાડ સામે પ્રતિબંધ મુકવામાં આવેલો છે ત્યાં ઝુનીચીપાલીડીને સડીશીડ નહિ આપવાની સત્તા છે કે કેમ એ અલગરંગે સવાલ છે, સીસેડ કમીડીની નીખલક કરતી ચેપા ડેઠ

સંબંધ બાંધક તોડી નાખશે. આ ઉપર માવામાં ડાંચે
ને છૂલ કરી છે તે એ છે કે નવે એમ માની લીધું છે. ડાંચવાળામાં તેની માવમાં તે કરી બેઠી છે. ડાંચવાળામાં
કામકાજ કર મામ તે હેલાજ સર કુર્મા રેડીએ દર્શાવ્યું છે
કે હોદી સરકાર અને સુનીયન સરકાર એ બંને બાંધેલ દરજ્જા
એ પ્રથમ ઉપર અસહન અસહનમાં આવી છે. સર કુર્માએ
દર્શાવ્યું છે કે કેમ નહીં. સુનીયન સરકારને દસ સહન
હોદીએના પ્રથમ સંબંધો તે બાંધેલ દરજ્જા રિવાજ દમજી
અમલની કલે કાર, હોદી સરકારે આ વિષયમાં તેના કારણે
મા છે તે દરજ્જા દર્શાવ્યું નથી. બે બેન્ડ ટેન્ડર બાંધેલ કાવો
બને તો. કામવાળાના હોદીએને સહન કરવું પડે તે બંને
બાંધેલ છે અને પરંતુ સર કુર્માએ કામવાળાને બંધી અસહ
કરી હતી કે કામવાળાને સરકારને અસહ મામ નથી આવી અસહ
સુનીયન ન સહન એમ કહી હતી. આ બંધમાં એ કેમ છે.
છે કે ને કેમ છે. એમીએટના હેતુથી વિરુદ્ધ બંધ છે એ
વિષે તે કહી કહી છે. કેમ છે. એમીએટના પીતા
નરી કે કેમ છે. સહન આ વાત બંધ છે અને કામવાળા
હોદી વેપારીએના કામમાં તેની કામકાજ બંધે કામ
કરી કરશે. કેમ છે. એમીએટ બંધે અસહનમાં આવી
આ છે આ રીતે તેને તેના બાંધેલ છે અને તે વખત બાંધ
એવી કામવાળા કામ કરી રહેલી છે કે તે બંધમાં આદર્શની
સંધે બંધ મિલેલી છે. કામવાળાના હોદીએના ઉપર એમી-
એટના ની હોદી સેન્ટરના પ્રયત્ન કરવા નહીં
કે નથી મેન્ટર વિષય નવાના મુકે પીને નહીં. સર કુર્મા
એવી કામવાળા પરીષદ કે કેમ છે. એમીએટ વખતે ને વિચારે
અસહનમાં આવેલા છે અને સીએટ કમીટીએ બેન્ડ ટેન્ડર
બંધે આ બંને વાંચેલ માટે ને નીચેના મતાવ્યા છે તેમાં
અસહનમાં છે. આવી અસહન પ્રતિષ્ઠા ને અસહન બંધે
તેના આ બંધની વિરુદ્ધ ને એ છે તેના કામ મંજૂર નહીં
અને સુનીયન બાંધેલમાં એવા થવા કહે છે તેના કામ
પણ અસહન બંધે આ પ્રકારની એક બંધ બાંધેલ વધુ છે
આ બંધ બંધે પદાએટના થાંતુ વધુ નહીં સર
વાંચેલ તેને વિચાર કરે કામવાળા પરીષદ બંધેલ હોદીએ
પ્રતિષ્ઠા અને તેનીએના પ્રવાસ ઉપર કામવાળા દર્શાવ્યું નહીં
કે સુનીયન સરકારની એ નીતી છે કે બંધેલ કામવાળાને
સરકારે ને વિચારે રજૂ કરે તેના ઉપર સુનીયન સરકાર
મિત્રવાદી બંધેલી રીતે આન આપશે. આ સ્ટેટમેન્ટ કરતી
વેળા અસહન હોદીએ કેમ છે. એમીએટના કામવાળા આવે.
હોદી અને હ. આદિકાના હોદી સરકાર વિષે બંધેલ હોદી
મામ તેની રીતે વર્તવાની અભિલાષા આપતી હતી. સરકાર
કામવાળા બંધેલ વખતે કામવાળા વિષે તેમણે દર્શાવેલા આ
વિચારે ઉપર એ તે કામવાળા રહેલો તે એક વાર હોદી સરકાર
પોતાને કેમ રજૂ કરે આ બંધ એવી આજ્ઞા રાખી કામ
કે સુનીયન સરકારે ધન્ટીરીયર એ વિષયમાં કામવાળા કરશે.
વિચાર કરશે. આ દુધી સર કુર્મા રેડીએ હોદી સરકારના
વિચારે, સુનીયન અસહનમાં રજૂ કરેલ વધુ કામ નથી
આ સુધી કામવાળા પોતાના કામવાળા ને વિચારે દર્શાવેલા છે
તેને અસહનમાં સુનીયન અસહન કરશે. એ સરકારેલ હોદી
કામવાળા. સરકારેલ કામવાળા પાછો કામવાળા કામવાળા
તરીકે અસહન થવા ન રહે. એમીએટ અને કેમ છે. સરકાર અસહનની

વખતે વાતવાળા નહીં આવે આ સુધી આવી કામવાળા વધુ અસહન
સરકારના અસહનમાં આવે. આ રીતે તેના એ સરકારી
કામવાળાને સુનીયન અસહન કરશે. કરેલા કામવાળા છે કે સરકાર
કામવાળાને સરકાર કરેલ મામ તે બંધી રહેલી છે. અસહન એ
પણ બંધ છે કે કેમ છે. એ સરકારેલ વિચારે અસહન કરેલ છે
તેથી આ પ્રથમ વિષે વિચારવાત રજૂએ બંધેલ તે કેમવાળા
હોદીએને એક કામવાળા કરશે એમ કહે છે તે વિષે અસહન
મત તેમની આજ્ઞામાં કામવાળા રહેલ એમ અસહન. આ પ્રકારના
ઉપર કામવાળા આજ્ઞામાં આજ્ઞામાં આજ્ઞામાં વિચારે કામવાળા
મામવાળા નહીં. સરકારેલ એમીએટના, અસહનમાં અને દર્શાવે
વાળા કામવાળા છે તે સુધી તેના અસહનમાં કામવાળા પાટે
મામ નેકરના પાટીયા હોદી કરેલ છે એ કામવાળા નહીં
અને આજ્ઞા રાખીએ કામવાળા કે અસહનમાં થવામાં અસહનમાં કરે
કામવાળા કામવાળા નહીં. પદેલા એ વખતે અસહનમાં વાત
મા. આ. એ કામવાળા કરશે નહીં અને પોતાને કેમ અસહન
કામવાળા કામવાળા નહીં. હોદી સરકારના વિચારે કામવાળા સુધી
વધુ કામવાળા નહીં અને સુનીયન સરકારના કામવાળા નહીં સુધી
અને નહીં આ સુધી સરકારમાં કામવાળા ન વધુ અસહન
કરેલ નીચેથી

ધર્મશાસ્ત્ર કેસમાં જીત

બી. ઇસા ઉલમાન હાઈ કોર્ટમાં ધર્મશાસ્ત્ર વિરુદ્ધ કમીશનર
કોર્ટ કોમીશનરના વચ્ચેના કેસની સુનાવણીમાં આજ્ઞામાં
કામવાળાને એક સુનાવણી આજ્ઞામાં હોદી તેમાં બી. ઇસા ઉલમાનની
જીત થઈ છે. મુકેલ એ હોદી કે સન ૧૯૧૬ ના, કેસ
કામવાળાને હોદી કામવાળા નહીં. એમીએટના કામવાળા સુનાવણી
છે તેની અસર સુનાવણીને પણ અસર પાડી તે કામવાળા એવા ને
પદેલા આજ્ઞામાં કામવાળા સરકારના સરકારી રજૂ કરે
કામવાળા નહીં એ હોદી. કામવાળાને કે તે, રજૂ કરી
કામવાળા નહીં, અને અસહનમાં કામવાળા, અસહનમાં સુનાવણી
આજ્ઞામાં આવે છે. અસહનમાં અને આજ્ઞામાં કામવાળા
મામવાળા થવા હોદી.

આજ્ઞામાં કામવાળાને દર્શાવ્યું કે અસહનમાં વિરુદ્ધ ધર્મશાસ્ત્રના
અસહનમાં કેસમાં ને સહન કામવાળા હતી તે કે ઉપરથી
અસહનમાં સરકારેલ સરકારેલ સરકારેલ અસહનમાં
નહીં એ મુકેલ હોદી અને એ તે આજ્ઞામાં કામવાળા તે બોર્ડે સુનાવણી
અસહનમાં વાંચેલી હતી કે ૧૯૨૬ ના કામવાળા કામવાળાની
પાંચમી કામવાળા થવા છે તે બોર્ડે સુનાવણી આજ્ઞામાં મેન્ટરેલ કે
અસહનમાં ૧૯૨૬ ની કામવાળા કામવાળામાં આવે. એમીએટ
અસહનમાં કે તે કામવાળાને સરકારેલ કામવાળાને એમીએટના
છે તેને કામવાળા હોદી. સન ૧૯૧૧ ના મે. આજ્ઞામાં કામવાળા
કામવાળાને અસહનમાં કામવાળા સરકારેલ કામવાળાને
અસહનમાં કરી અને તેણે અસહનમાં કે અસહનમાં છે બંધ, છે.
આ ઉપરથી તેને સરકારેલ આજ્ઞામાં આવે. બોર્ડેલ એ
મામવાળાને સુનાવણી મેમો કે અસહનમાં કામવાળા, કામવાળાને
કામવાળા, અને તેને, સરકારેલ, સરકારેલ તે કામવાળા આજ્ઞામાં
સુનાવણી સન ૧૯૨૬ ના, કામવાળા કામવાળાને કામવાળા
બોર્ડે (સી) ને. આજ્ઞામાં કામવાળા છે, તેના, ઉપર અસહનમાં આવે છે.

... ..

એ 'રેસીડંટ' હોવાનો અર્થ કાયદેસર 'રેસીડંટ' એમ ન થતો હોય તો અરજદારને રજીસ્ટર થવાનો હક હતો. તેણે ખોટી સુધારા આપીને રજીસ્ટર મેળવ્યું છે એમ ન કહી શકાય. આ કાયદાના પ્રતિકાસ ઉપરથી એમ માલુમ પડે છે કે કાયદા બંધનારે પાછળનાં કાયદા, આમલ કાયદાની હાજિર ખાતમાં રાખીને જ કાયદો બનાવે અને ૧૯૦૮ ના કાયદામાં 'રેસીડંટ' હોવ વાપરેલો છે તે કાયદેસર 'રેસીડંટ' એમ અર્થ થાય છે એ અસંભવિત જાણે છે. મુકદ્દમા અરજદારના કામમાં આપણામાં આવે છે અને તે અર્થ મેળવવાનો પણ અધિકારી છે. પ્રમુખ ન્યાયાધીશ અને ન્યાયાધીશ મોનમગે પણ મળતા થયા હતા.

આ સુધા હઈ સુખલા બાપા રિજીસ્ટ્રારને અમલદારના કેસમાં ન્યાયાધીશ મોનમગે દર્શાવ્યું કે પ્રસા સુએમાન હઈ પ્રસા જોસમાનના કેસમાં જે મુદ્દા છે તેજ મુદ્દા આ કેસમાં પણ છે અને તેથી અરજદારના કામમાં અર્થ સાથે મુકદ્દમા આપણમાં આવે છે. પ્રમુખ ન્યાયાધીશ અને ન્યાયાધીશ કોર્ટે સંમત થયા હતા.

ડોક્ટર મહાન અને એશીયાટીક

હોદ્દીએને રાજાની બહાર કહાડો.

નાટક નેકનામીન્ટ પાર્ટીની મળ્યાં વાપર રૂએમ રાજાની માં મળી હતી તેમાં મુનીષન રેખીનેટના મળ પ્રધાનો કે ડોક્ટર ડી એફ મહાન, મી. ઇ. જી. નેનસન અને મી. પી. હમલ્ટ. મોનમગે કાજરી આવી હતી.

એશીયાટીક સંવાલ

એશીયાટીક સંવાલ વિષે જે દરમિયાન આ કોમિસનમાં રજુ કરવામાં આવ્યા હતા. એક દરમિયાન લેડીસ્ટીશ તરફથી રજુ થયો હતો તેમાં એવી મામણી કરવામાં આવી હતી કે એશીયાટીકને વેચાર કરવા માટે લાઇસન્સ આપવા સંબંધી અંકુશ મુકાયો. ખીજે દરમિયાન ડેનકાઉટર વરદથી રજુ કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં એવી સુધારા કરવામાં આવી હતી કે એશીયાટીકને અખીન વેચવાનું અંકુશ કરી દેવું જોઈએ અને મુરોખીયોનો જોડે તેમને વચવા દેવા જોઈએ નહિ.

હોદ્દીએને રાજા બહાર કહાડો.

ડોક્ટર મહાને દર્શાવ્યું કે આર વર્ષ પહેલાં નારાજને એ કામમાં વહેંચી નાંખવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો હતો. એક ૧૫ મહાન સુધારાની કીનારા ઉપરથી અખીન અને બીજા અખ બાજની અખીન. અખ બાજની અખીન હોદ્દીએને નહિ વેચવી એવું કરવાની આજ્ઞા રાખવામાં આવી હતી અને હોદ્દીએ પોતાની મીજન વેચી નાંખવા મામલા દેવ તે ને આજ મુરોખીએને વેચી કાઢે એવું કરવાનો પ્રયત્ન હતો. પરંતુ મેરટલ મેટ તરફથી આવી આમે પોરાર કરવામાં આવ્યા હતા.

ડોક્ટર મહાને દર્શાવ્યું કે ઉત્તમ આર્ગી તો એજ છે કે હોદ્દીએને રાજામાંથી બહાર કહાડવા. આ કદવ-નિંદુ રાખીને હોદ્દી સરકાર સાથે એશીમેંટ બનાવવામાં આવ્યું અને પાંચ વર્ષ બાદ એ એમ પટની કરી તપસ થાય એમ રહી આ એશીમેંટ ઉપર પાછો વિચાર મલાવવામાં આવે તે

માટેનો સમય હવે નજીક આવતો જાય છે.

એક દરમિયાન એવો સુધારો સુધારામાં આવ્યો હતો કે એશીયાટીક કવમાથી મુરોખીયોનો સંગ્રહ કરવા સરકારે પમમાં બરવા આ દરમિયાન સર્વનુમત પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. ડોક્ટર મહાને માઇલીકમાં એશીયાટીક પ્રથ વિષે મોસલ દર્શાવ્યું કે ટ્રાસવાલ સરકારના વખતમાં એશીયાટીક ઉપર અમુક અંકુશ હતો અને માઇલીક એકવાર ટ્રાસવાલનો કામ હતો એટલે ત્યાં વસ્તા હોદ્દીએને તે કાયદા લાગુ પડતા. જુના કાયદાઓમાં બારીએ રહી એજી દર્શાવે અને તે જુના કાયદાના પ્રયત્ન કરવા નવો કાયદો લાવવામાં આવ્યો છે. અને એને પરિણામે આજે નહાલના ઉત્તરના કાયદામાં એશીયાટીક પ્રથ જેટલો કાણમાં છે તેટલો સા. અધિકારમાં બીજે કયા નથી.

હોદ્દીએ અને ડેન્બોર બીલ

'૨૮' પમમાં તો ૧૫ મી અક્ટોબરના અકમાં એક અખરખની તરફથી હંસા મળ્યા નીચે એક એજ પ્રતિક થયો હતો તે અમે નીચે આપીએ છીએ:—

સ્થાનિક હોદ્દીએને અમા મે માલમાં જે એશીયાટીક ડેન્બોર બીલ બહાર પડેલું છે તેની સામે જે વિરોધ દર્શાવવામાં આવ્યો છે તે તેમની દ્રષ્ટિએ ચોખ્ખું છે છતાં અને એશીયાટીક ઉપર એવી મમે તેટલી નબળી અસર થવાની હોય છતાં સરકારે જે બીજને કાયદો બનાવવાને નિષ્પત્ત કરેલો છે મળી રીતે તો આ બીજની કમો અસરથીયે ધરવતો કાયદોનું પુનરાવસ્થાપન કરે તે ન અરજદાર મળતા કાયદો જ પ્રસારો હતો તે પ્રસાર આ બીજની કમમાં સ્પષ્ટ રીતે કરીથી બતાવ્યો છે આ બીજની કમો એશીયાટીકની રિયન બીજુલ એવી રીતે સ્પષ્ટ બતાવે છે કે તેમાં કમી કમોને સ્થાન રહેલ નહિ. સુવકાળમાં મોટેએ મળીય સંદારનાથી હોદ્દીએના કામમાં કાયદોને અર્થ કરેલો છે એના કામમાં તરીકે કમીય મોટવતા કેમનો મુકદ્દા છે. એ કેસમાં 'કોટ' એવો નિર્ણય આપેલો છે કે ૧૮૮૫ ના બીલ કાયદા મુજબ બીજને ની બહાર એશીયાટીકને કમસત ન આવાની સમા નથી એ કાયદાથી મોરમોની બહાર તેમના વસવાટના ઉપર અંકુશ મુકી શકાય. અને કાયદાથી અર્થ અમુક વર્ગના ઉપર મુરોખીનો પાતી હોય જા તેને અસર અર્થ કરવા જોઈએ અને કાયદામાં કમી કમ લાગવી હોય તો તેનો કામ તે કોર્ટને આપવો જોઈએ કે જેને સદન કરવું પડતું હોય. વળી બીજે કામમાં અખીન મીજન ખરીદવા સંબંધી છે. તેમાં પણ કમતાઓ બનાવીને મીજન ખરીદી શકાય એવો રસ્તો નીકળી શકે. આ બીજનો હેતુ આ વસ્તુ રિયનિને સ્પષ્ટ કરવાનો અને સુધારવાનો છે. હોદ્દી કમો સલામતની બહાર કર કરવાની મમમી આવી છે તેથી આ બીજ પાછું પડતું મુમયે નહિ તેમજ અખીન પમમાં બરવાની મમમીયી પણ સરકાર પાછી દર્શાવે નહિ આ બીજ કાયદો બનાવે એ અનિવાર્ય છે કારણકે પાકાંમેંટમાં હોદ્દીએનો પણ એ એવા સંગે પુરતા પ્રમાણમાં છેલ નહિ જેઓ કોઈ મળા કામણી બનાવનારા છે તેઓ પોતાના અખની અધિકારમાં અખીયા સિયમ બીજું કરવું કરી કમ એમ નથી

વળી એ વજુ કાઠારેથી વાત છે કે હિંદી સરકાર દાખલા ને સ્થિતિમાં મુકાએથી છે તે જોતાં તે આવી બાબતમાં કંઈ દખાલુ જ નથી કરેલું કે કેમ. વળી આ કેસ એક બાબતથી જોવા એટલે કે ટ્રાંસવાલનો છે. અને અવકાશ રીતે આવ વીરવોટરનાં એરીયામાં કમાઈ રહે એમ છે આ બીજા હેઠળ કેટલા હિંદીઓને સહન કરવું પડેલું તેની જુદી જુદી પ્રણાયામ છે પરંતુ એકોને સહન કરવું પડેલું. આથી હિંદી જાતને પુર્ણ અધિકાર છે કે તેના જેવા જંધુઓ જોમને સહન કરવું પડેલું તેને તેમના દુઃખના સમયે મદદ આપવી. આવા સંલોચનાં જોઈ જેવું વખત જોવું તેજ વિચારવાનું રહે છે. અધી સમ પરીસ્થિતિ જોવાં અને હરેક કસીઓટી આ પ્રશ્નને તપાસી જોનાં એશીયાટીક જોમને અમે એ સલાહ આપીએ છીએ કે તેજ સરકાર સયે સહકાર કરવો અને તેની પાસેથી જેટલા મુશ્કાલ કરાવી એવાય તેટલા કરાવવા પ્રયત્ન કરવો. બીજાની કામોમાં ફેરફાર કરાવવામાં કામિયો વાપરવી ન રહેતે પરંતુ કામદારી રાજનીતિનો અમલ ફેવી રીતે કરવો ન સમજાયા કે મે વિચાર કરતા મુનીસીપાલિટીના અને વીલેજ કાઉન્સિલોને સત્તા આપવામાં આવે તેની હદ નહીં કરાવવા પ્રયત્ન કરવા જોમએ. નિમ્નજ મળવજ આવાવરથી એક પછીને કાજ થાય એમ નથી એટલે આ ધારણે જો ટાંચ કામ એજે તો વજુ સાફ થઈ પડે

‘મદ્રાસ મેજ અને ટેન્યોર બીજ

ધી ‘રાંક ડેલી મેજ’ નો કલકત્તાનો અગ્રધર્મી તારથી ફકરો છે કે મદ્રાસનું મેજ’ વજુ ને અમેરિકાની આવીજીનું રાજીનું વજુ છે તે ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્યોર બીજ વિષે કે. આ કિસ્સાના હિંદીઓને પણ કદ બીજા હિંદી વર્તમાન જોનાની સયે જાણ છે ‘ન્યાય એજે છે’ એ અમાના હેઠળ તેજે અંક અમલેજ કાપ્યો છે તેમાં તે ફકરો છે કે ‘સા આ કિસ્સામાં વરતા હિંદીઓને ન્યાય મળવો જોમએ એ વિષયમાં સમસ્ત હિંદમાં એજા મત છે. આર્થિક કારણેને કારણે ટ્રાંસવાલના મેજાએ મુશ્કેલીમાં હોય તે સમજા કરાવ જોવી વસ્તુ છે પરંતુ તેના કાર્તિસાન ફરિહોનો નાક કરવા મામતા હેં વ તો તે વિચાર કરાકારી કાઢાય એમ નથી. ટ્રાંસવાલને હમેજ રંમલેનો રોજ જાણ પડી રહેલો છે. મુનીસીપલ બીજ પ્રતિ કરતાં એ પ્રાંત પોતાની નેટીર પ્રબંધ વરે વજુ સખ્ત વલજથી કાજ છે એ અને આમજ પડતી ભેર પ્રબંધો આ નવો પ્રયત્ન હિંદીઓને તે પ્રાંતમાંથી કુર કલકત્તાનો છે તે એ પ્રબંધી અવતી આવેલી નીતીને પકડી રાખવાનોજ એ પ્રયત્ન છે સા. આફ્રિકન ઇન્ડિયન ટ્રેસિસે બીજ રાઉંડ ટેન્યોર ટેન્યોરસ એ.કાવવાની મામણી કરેલી છે અને હિંદી સરકાર એ તે મેજાવામાં નિમ્નજ જાવ તો રાજનેતિક સખંધ નોડી નાખવાની મામણી કરેલી છે તેનો અર્થ એજા થાય છે કે રાઉંડ આફ્રિકની નિર્ધાર કરવો. એના તેને જરારે ફરકાર નથી આવું જો અને તો તમી નાકાકને મળું સહન કરવું પડે અને મુનીસીપલ બીજ કોઇ વજુ પ્રાંત કરતાં નાકાએ હિંદીઓના કાવા સંબંધી જરા વિજાણ થુકિ વાપરેલી છે

હિંદની લડત માટે મદદ

ટ્રાંસવાલ મેજા મંજલ તરફથી આજ ડી. મકને પીક રંમ કરતો મનીજોરફર હિંદની લડત માટે સુરન છપા સમિતિ વપર મોકલી આપવા અમને મોકલી આપો છે તે આવતા મેજમાં હિંદ રવાના કરવામાં આવશે.

રુચનળર્મ હિંદુ અંજળ વરફથી દેજ છે અવત માટે પીક

૪-૧૬-૩૦ અમને મળ્યા છે તે જોના પેલા મળી જવાથી અમે દેજ રવના કરીશુ

ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્યોર બીજ

એક નાટક

લેખક પ્રાબરુ બ કમાઈ દેરાઈ
(મવા અંકથી માણ)

કવ્ય—વોજુ

વજુ—૧૫૦૦૦૦ વજુનેટ હવસમ સીમેક કમીટીની જોમને. દીક

મી. જાતાક એજા. પમેજ કે જોજો રજુરકાર મે.ક ડીક છે તેમજે વજુ સીમેક કમીટી સમજે જુનાની આપી હતી તેમજે પોતાના આનામાં પ્રાપર્તિઓનાં ડીક ફેરી રીને રજુરકાર થાય તેમજ એશીયાટીક કપા. જો. કાર્તિ પ્રાપર્તિઓ. ખરીક કરતા મામજ અવ છે તેમાં કામદારી આરીઓ ફેવી રીતે સંપુર્ણતાથી વજુ કામ ન વિના પ્રુદ્ધા સરાસના અવ જો. અવેવા દવા.

બોદાનીસમર્જના મુનીસીપાલીટી તરફથી મી. મેક વીલીયમ કે. સી. અને કાઉસીલર મેજર વીલીયમસ જા. આદ કમીટી સમજ આજ થાય છે અને તેજો પોતાનું રહેમંદ રજુ કરે છે. તેમાં તેજો ફકરો છે કે રંમમાં એશીયાટીકના વલજાદ અને વેપારની સ્થિતિ આજે આ મુજબ છે. અમતો વજુત પ્રોક્સેસસ લેના વપર એશીયાટીક મુજબા અવ છે અને તે સેનેરી કામદારી કામ ૧૦૦ અને ૧૦૧ થી વિરક છે આ કલમોનો એશીયાટીક અંમ કરતા આવેલા છે જતાં માઇન્સ ડીપાર્ટ’ કે બીજા કોઇ અંમ કરતા કામદારો એ અંમ અને અઠમનવાનાં પમમાં અર્થાજ ન કરતાં. મુનીસીપાલીટી પાસે એ અંમજુથી અઠકાવવાની સત્તા ન હતી. અમારે વજુ એ વાત કંઠા કરેલી છે કે મુનીસીપાલીટી સેનેરી કામદારોને અમલ કરી કોં થા નહિ. મુરોખીયન કાતાઓમાં હોડીઓ ધુસી ન જાય તેજ મુનીસીપાલીટીએ જુમે છે બધી મુશ્કેલો વેપારને લીધેજ લંબી થાય છે. મુરોખીઓના રહેવાના કામમાં આવી વલવાની અકોવાગીસ અમજ થા નથી રાખતા. બોદાનીસમર્જ મુનીસીપાલીટીને કામે છે કે તેની સરકારની અદર એશીયાટીક વેપારીઓના કાઇસન્સો કાજુ મેટરોઓના કાલો સાચવવા આટે કાઉસીલ પાસે હોવોજ જોમએ. અવ આદ એ સાહેબ છેજા વજુ મર વર્તવા કાઇસન્સના આકાશો આપ એશીયાટીકનાં કાઇસન્સો જેવાં વધનાં અવ છે તે વડાને છે. એકંદર પકડ કાઇસન્સની અવજો. મુનીસીપાલીટીએ અઠકાવી રાખેલી છે. આ જથા કાઇસન્સ વિનાજ વેપાર ફેર છે. સ્થિતિ એવી રીને વળી મવા પામી કે સીટી કાઉસીમે વજીઓનાં અભિપ્રાય માગ્યો કે કાઇસન્સ કીરમાં કામદાર માજુસોના વલજાદ અને કમજરવિવજ રિવે તેજો વસી ન કોં મેરી કરત હોય આ કાઉસીલ સર્વિસીડ અવવાની ના પાડી કોં થા નહિ. વજીઓએ સલાહ આપી અને તેમાંનાં હું વજુ એક હતો કે કાઉસીલને તે કવ્યા છે. આને પરિણામે કાઉસીમે એશીયાટીકની અવજા વપર વિચાર કરવાનું મુજબી રાખ્યું છે. કાઉસીમે એ અભિપ્રાય આ કમીટીના પ્રમુખને મોકલી આપ્યો હતો અને હવે ફેરી રીને કામ લેવું તે તેમની પાસે અજુરા માંજુ હતું આદ હીમેકસેસ આઈ કરવા વિષે એકાજ અવ્યા આટે પ્રમંથ લેવા થવો હતો આદે કાઉ-

બાંધાન મદરેસા તાલીમુદીન

પોટ રીટીમથી મી. એ. એમ. બક્ષત જમીન જમીનને છે કે મજબુર મદરેસાનું ઇમતેહાન વી. ૧૬-૬-૨૦ ના કાજી મદમદ મુસલિમ કોલેજમાં લીધું હતું. તેને રીપોર્ટ અને આવેલ છે. તેથી બાંધાન માટે છે કે કોલેજ તથા કોલેજીઓ આરે કલમ સે છે. તેમજ શીખવનારાઓની કાજી પક્ષ સારી છે. ૧૦ દહા કોલેજા પાસ થયા હતા તથા કોલેજીઓ લમમમ સો દહા પાસ થઈ છે. મજબુર મદરેસે કોલેજ તથા કોલેજીઓને ઇનામ વહેંચ્યા હતાં. તથા પદાવનારાઓને પક્ષ ઇનામો આપી રાજી કર્યા હતા. બાંધાનવાસીઓની આ મદરેસા તરફ સારી લાગણી થાય એમ કહી શકાય છે. કહી શકાય છે કે મદરેસાની પાસે પુરતી આવક નથી માટે ફરક બાંધાનવાસીઓ આસીક પોતાની મુશ્કેલીને કારણે આપી મોકલશે અને કે મદરેસાની મોલેકેલ કરમનમાં છે પરંતુ તેના કંપર કાજી પોંડ તેરસેનું મોલે છે એટલે તે કરવામાં આવક નબલ છે. માટે નવા લખી તેનું ખાસ ન થાય આ સુધી કામે મોકલવાની વિનંતી કરી છે. જેઓ કામે મોકલવા મામતા હોય તેઓ અને મોકલી આવે બલવા બારેબાર દેહ મોકલી આવે.

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચારો

મુંબઈમાં બારે ધરપકડ

રૂટનો એક તાર મુંબઈથી રાત્રિ છે કે દક્ષિણ રતમ પેલીઓની એક મજબુત દુકાનીને કોમિસ કમીટીની ઓફીસમાં ફરેરો પાડ્યા હતા. રાષ્ટ્રીય વાવરો નીચે કતારી લેવામાં આવ્યા હતા અને કુનીવન એક વાવરો બદાવવામાં આવ્યા હતા. બીજા અનેક કસ્ટોમીઓની ઓફીસ ઉપર પક્ષ ફરેરો પાડવામાં આવ્યા હતા. એકસો પચીસ માણસોને પકડ્યા હતા તેમાં ચાર કાલેસીબના. પેલીટ નગીનદાસ પક્ષ હતા મુંબઈના હુત્તર બાકમાં મોઝ બજાએ પેલીસોની દુકાનીઓ મોકલી દેવામાં આવેલી છે અને સોલ્લરો પક્ષ નજીબ મેટરેલા છે. મુંબઈ કહેરમાં કોમિસ અને તેને લગતી બીજા સંસ્થાઓ મળીને એકંદર ૪૮ સંસ્થાને સરકારે એરકાવે દસવી છે મુંબઈ કુલ લીમના પ્રેસીડેન્ટ મી. કે. એમ. નરીમાનને પક્ષ પકડવામાં આવ્યા છે. જેમને પકડવામાં આવ્યા છે તેમને ત્રણથી બાર માસની સજા કરવામાં આવી છે. બીજે એક તાર જમીન છે કે બીજા રતમ માણસોને પકડવામાં આવ્યા છે. એટલે એકંદર ૪૮૦ માણસોને પકડવા છે. ચાર કાલેસીબના સેક્ટરી અને મુંબઈની મુનીસીપાલીટીના પ્રમુખના હોરા મી. અલીઝ કુસેનબાઈ બાલજીને પકડવા છે.

રાલેફમાં બહુ દિવસની હુલ્લાલ

કહેરમાં ત્રણ દિવસની હુલ્લાલ પડી છે કે મેસના નવ થયેલા મુંબઈમાં લગામાં બેલવામાં આવ્યા છે. મુસ્લીમ લગામાં બેલેલી તવી કેમિસ ઓફીસ ઉપર પક્ષ પોલીસે એ ફરેરો પાડ્યા છે. નવી ચાર કાલેસીબના પ્રમુખ મી. એસ-માન સોખાની કલ પક્ષ વખતે પકડાઈ બલ એમ છે

પંડિત જવાહરલાલ નેહરુ જેઓ અલ બાંધાનવાસી

હુલ્લા પક્ષી બીજેક દિવસે એમણે બાલજી કહે હતું તેમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે મદાસમા સ્વતંત્રતાની કીમતની છે અને તે માટે અત સુધી લાઠી, મદાસબના કાર્યક્રમ બીજીક

કાપડનો બદીબાર, નીમકના કાપડનો બાંધાનને કર ન બાંધાનો છે તે આજ રહેશે કે પક્ષ બાંધાન સમવાની થાય એવો સંભવ નથી. તેમને જલ્દાબાઈમાં એ માસ સુધી બપોજ નદિ કરવાની મુર્તી કરવામાં આવી હતી.

પ્રખ્યાત ફેરીઓને પકડી

હાલના રાષ્ટ્રસ પત્રો મુંબઈમાં બપોરથી જમીન છે કે જે મેડી સંખ્યામાં લોખને મુંબઈમાં પકડવા છે તેમાં પ્રખ્યાત ફેરીઓને પક્ષ છે આ સોમ સવારમાં જલ્દી હાલે દેહ દેલી બપોનો આના ફરે છે. હાલના પટેલી દેવા છતાં કહેરમાં કાલિ છે ચેર બજાર આવતી કાલ સુધી બંધ છે. બીજા બધી મારકેટો બંધ છે. પક્ષ બધી દુકાનો ખુલ્લી છે. પકોલ માણસોને કેમ ખાસ માણસોને સમક્ષ બલ રત માં આવે છે કે જોડી બાંધીને લીધે થવાને કોડી મુકવામાં આવ્યા છે.

જેલોમાં હુલે જમ્યા નથી

રૂટનો તાર કલકતથી જમીન છે કે ઉલ્લા મોઝ મામમાં મુંબઈ સરકારે પાંચ હબર માણસોને સજા કરી છે અને તેમને જેલમાં રાખવાની જગ્યા નથી એ મુંબઈ સરકારની મુશ્કેલી છે. મુંબઈ કહેરમાં હમણાં ફરેરો લમમમ પત્રો માણસોને પકડવામાં આવે છે જેલો જલદીથી લમરાઈ મધ છે કનસેન્ટેલન કેમ્પો અને કામચલાઉ જેલો પક્ષ બરાબ મધ છે. પંબજ અને આસામની સરકારી નીતી મુંબઈ સરકાર પક્ષ મધ કરી અને તે એ કે રાખવાની ફેરીઓ માટે જગ્યા કરવા મુંબઈના ફેરીઓને કોડી મુકવા આ મે.બના મુંબઈ મે હબર મુંબઈના ફેરીઓ જેમણે પોતાની બરબી સજા પુરી કરી હોય તેમને જેલમાં આવશે

પ્રસિદ્ધ મુસ્લીમ નેતાઓને સજા

મુંબઈની નેર કે કલેસીબ પ્રમુખ વાજી નું ૧૬૫૬ અલસદ તથા હાલમાં કોમિસના પ્રમુખ મુંબઈ કીમમમસાને સજા કરવા માં આવી છે હાલમાં કોમિસના સેક્ટરી મળેલી અલસદને પક્ષ છે માસની આદી સજા કરવામાં આવી છે. જમીનલ લેલોમાં એ મુસ્લીમ કમના અલસદ વિદ્વાન અને ધાર્મિક મુસ્લીમોનું બારે બાજબ મળવનું મદાન મળેલ લેખાય છે.

તીર કામઠાં બાંધેની રાળીઓ

મુંબઈથી રૂટનો તાર રાત્રિ છે કે નવીક કલના કલ-વાન મામેથી સમાચાર મળ્યા છે કે તીર કામઠાં અને બીજાં પુરાણા કલિવારો સાથે સર્જી બેલેલ બાર હબર માણસો મામડાઓમાં લેવાની રતમ બલ લખવા કરી રજા છે બંધબના કાપડા મુંબઈ તેમાં લોખને સરકારને કી નદિ બાંધવાનું જમીન છે. મામડાઓના પટેલોને તેઓએ કાલ સાથે લાણી બંધીને ફટાવ્યા છે એ પોલીસો કુલ થયા છે તેમનાં મુંબઈ કરવામાં આવ્યા હોય એમ બાંધવામાં આવે છે આ વિન મળા દર્શાવર પક્ષ રતમસા મે કલકતમ. બંધ છે.

બારડોલી તાલુકો હાલજલ કરી બલ છે

કલકતથી રૂટનો તાર મુંબઈથી જમીન છે કે બારડોલી તાલુકાના રતમ મામના એકોને મે.કાપડે મંદા ટેરવાના ઓફી-ન-સની સમે વિરેલ લતાવવા બાવર પોતાનાં મોમે છે કીને મામના બલ છે આ તાલુકામાં ૮૨૦૦૦ એકોનો વસ્તી છે. તેમાં જમીન મહેસુલ મદાસમાના કુસથી બરતા નથી લમમમ પૈડ ૧૮૮૦૦ સરકારનું મહેસુલ આદી છે. બપોરે તાલુકાને એકોન-સ લાગુ પાડ્યું બાર એકોનો બંધી આવ-વાની બાંધ. રતમી હતી જપરે ફરે ફરે રતમ. મ.મોમાં આવ્યા બારે તેઓએ બેનું કે લોહા મામમાં કોડી અલસા મળા છે પોનાનાં ટેર દીબર, રતમ રતમીનું સર્વે લલને તેઓ, મામના મળા છે રતમે હુધી રીતે તેમાં પોતાનો અગામાન લાગી લલ જવા હતા અને વડોદરા રાજ્યમાં તેઓ માલે બના હતા. આ રાજ્યના એકોનો તેમને બકરા બાંધ્યા છે.

અમારો હિંદુસ્તાનનો પત્ર

ભારતનું ધર્મયુક્ત

[illegible]

ધારાસભાનો સફળ બહીષ્કાર. બાળક મુલક કલકત્તા,
ધારાસભાનો બહીષ્કાર સફળ થયો - સરમરી જે દસ
મતો મળ્યા છે. પોતાની રહેઠાણો પર ધારાસભાઓએ બંધન
પદ્ધતિ - પુ. બાળક ૧૨ થી ૧૫ થી, દેશીયા ૨૫ થી ૩૦
કરી રજીસ્ટ્રેશન સમયે. બાળક બાળકો ગોરકાનાર આમ સે કહે
સમયેના બચવા. જતાં સે કહે જે દસ દેશીયાની આદાર
નીકળ્યા. કલકત્તા બેઠકો અપુર્ણ તથા પુર્ણ કરવા બારતની
ધારાસભાઓ કટીબદ્ધ થઈ રહી છે

રા. રે. પરીપાઠના મોડલના ચેકસીટીયની ભાજમાં દાંદનાં
પગાંભા માઠાં પકડાં છે તેમાં દીવાન અમનજી જીટલી
જીઠ પકડાર કરે છે કે નહીં ભાજમાં મોઢ પચ્ચ સ્થાનાની
દોડી સપડાયે નહિ. ઝીના, જમકર અને મુગે નોપા આ
ભાજમાં ફસવા છે. રેલગાક નામે તે ઝીવા છે કે જોની
રેલગા આ પહેલા ફક તે કોમ્પન ન હતી, આ મોડાના
પાલીકારની સખત અજરજ રેલમાં ચાલવા માડી છે.

નીચેના કાવ્યોને ગાંધીજી, જુનું ગરબા, મ.એ.
 નીમક, કામદાસ, મુકુન્દજી, જમ.કર, અ.એ. તમા
 જે હજારેની કુરોના કાળમાં આમેલ થતા, કઠિઓની
 કઠિઓ વચ્ચેના જતા જુનું પેલી ઓઠું ગરબામાં આવી
 સેવાયું, કામદાસ બાકીરજી આપણે એક છે. પોલીસને કેસ
 ભરમાં છુટા મુક્યા છે. આ ભસના કુતરા જેવા પોલીસ
 અનેક મળી ગયાં. ગરબા ગરબા ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં
 કામદાસની સેનીટા અને કામદાસની એકાદાની કુરબાની
 ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં
 ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં ગરબામાં

જામાં ખાટે નવો કુકમ. આજ સુધી મહાસુખ કાવદામાં
લાખાં લોડી જામાં કરવાની કલમ નહતી. કવે તો લાખા
લાડી, કાવદ ભા. ૧, માંગેરી ફેડી, કમદ બીરી જામાં કરવાની
કલમ કોમેરવામાં આવી છે. પોલીસ આ સત્તાના કોટલ
દહ સુધી ફરપોશ કરી રહી છે કે એકલાથી જામાં જઈ
પણ અજમમાં છે. આટલા નસા છતાં બેદર જામો
સાવધાન છે અને પોતાની મરદન નીચી નહિ મારે

ગુજરાતમાં રૂબ. મં. વા. મા નીચેના અંગ્રા ૨૪ કલ. ૩મી
૨૨ ઈવ વરસાક પડ્યો. તમામ બધવાદારો આટલી અપા દતા.
લાખા, કાપડ અનેનું અર્થ કરે. કે ઉપરનું ગુસ્તાન થઈ છે.
તાપ્તિમાં એટલી જાળરી રોક હતી કે હકે ૫૬ થાણી લ્યા
અદર્શ. જે છ ફૂટ થાણી વધુ ચઢે તેા દોષ પ્રક થર ફરી વળી
આખું સુરવ થાણીમાં તરફાયે અહ ભવ. કાંતાના અમેક

ଆମେନ ସାଥୀସାଥୀ ଶୁଭକାମନା ସମ୍ପାଦନା କରୁଛନ୍ତି । ଆମେନ ସାଥୀସାଥୀ ଶୁଭକାମନା ସମ୍ପାଦନା କରୁଛନ୍ତି ।

હલવાળી સમાધાનીના આધુ મનોભા આ દેશના પેન્ડન એસા-
યરીલાણા પ્રો. દેવેશ અંકેશ્વરે જે અદાતમાજના પરમ બીજ
આવ છે, તેઓએ મરોઝા જેભમાં મહાત્માજીની તથા કિલ્લ
કુખી સુભાગત બધ મહુરી ભવ્ય છે. સાધી ગોપસરોયને
મળી પાછા મરોઝા આપણે અદાતમાજી પોતાના રથન પર
ભરમજા હવા રહશે આમ જણાય છે. દેશ આવી સમાધાનીની
મજાતિ તરફ નજર સરખાવે કરતો નથી. કાલ આમજ
કેપની ભવ્ય છે. કુદમાં કારતની સમારીએ, આખાં આને
કુવનોએ કીરસા પથરા ભવ્ય છે. કુદમાં મળુની કુર્સો
સહાય છે.

शास्त्री अयेज्जेना प्रथम वाषाटिस्सव

૧. ૧૪ આઠોમર મંજળવારના દીવસ એ કાઠાં ડોલેજનો પ્રથમ વાર્ષિકોત્સવ હતો. એક વર્ષ ૬૫૨ અવનંત કનરજીએ એક કોલેજોલના હાથે કાઠાં ડોલેજ ખુશી મુઠવામાં આપી હતી. ૬૬ સરકારના એજન્ટ સર કુર્મા રેડીએ આ ડોલેજના પ્રસંગે એલે. પ્રાસિય ન મી કમરુ ગામ ખી એ ને નાએ મુજબના અદેશો તારથી મોકલ્યાં આપેલ હતો:—એક વર્ષ ૬૫૨ નામદાર અવનંત કનરજીએ ખુશી મુઠવી આ ડોલેજ માટે તેના વિદ્યાર્થીઓ અને સરકારને આશા નરકથી આબેનદન મોકલતાં અને બારે આનંદ થાય છે. ડોલેજના અધાનના જે આર સ્ત્રીઓ છે તે સ્ત્રીઓમાં એક સત્તમે, ખીએ સોલવંતો, ત્રીએ તાનતો અને ચોથો સંસ્કૃતિનો છે એમની વિદ્યાર્થીને કરીયા થાદ આપશે.

હોમેજના બપોરની બંકે સર કાચ તે પહેલાં પ્રીન્સિપાલે રિયાઝીનાને જોડ્યા કરીને જીજ્ઞાસુ બનવાનો તાર વાંધા સંજગાઓ દોડા બને હોમેજના પ્રથમ વર્ષના ઇતિહાસ ઉપર તમજે બાપક કહેવું હતું. સરખાવના યોગ્ય આસપાસ બુનકરીઓ નહીં હતી તે છતાં આ નવા સંસ્થા કહે યોગ્યતા પાવા ઉપર કંઈ બળવા રહી છે. આ હોમેજના વૈપલક શ્રી. કાન્તા વિર તમજે જીજ્ઞાસુ કે તેઓ આખી દુનિયામાં જોકે પ્રસિદ્ધ પુરુષ છે. તેના નામ સાથે આ હોમેજનું નામ જોડાયેલું છે ત માટે અને યોગ્ય આસ પામ છે. વિદ્યાપતિના બન રહ્યાને પછી જમણરી થાય છે કે તેમની હોમેજના સ્થાપક શ્રી. કાન્તા છે અને કે હોમેજ સાથે તેમનું નામ જોડાયેલું છે.

હીંદની લડતને મદદ

પુસ્તાકોગર્થી કેવળી, જા. ૩૫-૩૬-૩૭ ક.લેખીલના સેકેટર
શ્રી. રમી. આર. જાણસારા જાણ્યો, જે કે કાલેલીલીની રુપેલી જાણ
જોડીત તા. ૧૨-૧૦-૮૦ ને રોજ ક.લેસીલ હોજમા મળી હતી.
હાંના સ્વાતંત્ર્ય પુસ્તાક મદદ કરવા કાર્ય પૈસા મોકલવાના
પ્રબંધ કરવા વિષે વિચાર અસાવવામાં આવ્યો હતો. અંગી
શ્રી. જાણીલના રાજ્ય જાણસારામાં શ્રી. પ્રાણજીભાઈ, કે.
રેકામનો આવેસો પત્ર વાંચી સમાજાજ્યો હતો. જાદ
અર્વાનુમને કાલેસીલ તારદથી પૈ.ક ૧૪-૧-૭ નો પ્રાર્થક કાચવી
શ્રી. નારજીદાસ પુસ્તાકમાંદ અધી અનામકામમ, અમદ.વાદ
૧૨ મોકલવા દરાવ થયો હતો. તે અનુમરતા. ૧૫-૧૦-૮૦

ને શેઠ ઉપરી રકમને કાપે કપાવી રહ્યો કરી શી નારજીદાસ મળી ઉપર મોકલી આપવામાં આવ્યો છે અને ઉપરોક્ત નાણાં સુરત જીલ્લામાં વધરાય એવો ફરવ પણ શી. નારજીદાસ પર મોકલી આપ્યો છે

હિંદની સ્વાતંત્ર્યની લડત માટે માસીક ફાળો

બેદાનીસખર્જની પારીદર સેસાલીએ હિંદની સ્વાતંત્ર્યની લડત માટે માસીક ફાળો ઉપાવવાનું કાર કર્યું છે. તેના પહેલા કપતાના પૈક ૧૦૦ રૂપિયા ૧૯૨૨ ફરવથી સુરત જીલ્લા સમીતીને તા. ૧૫મી અક્ટોબરે મોકલવામાં આવ્યા છે એમ સેસાલીના મંત્રી અમને જણાવે છે.

માસીક ફાળો બરનારા બાઈબોના નામે

શ્રી. રજીસ્ટ્રાર વડાજી મીની ૧, સી. કમ્પ્યુટેન પારીદર શી. ૫-૩, મેસર્સ. પ્રેમાભાઈ પરજી પટેલ મીની ૧, બચન બધર્સ મીની ૧, શ્રી નમણ નમ્તર મીની ૧, રમણભાઈ પરજી શા. ૧-૫-૦, મોરારજી રામજી શી. ૫-૩, એલ. મીની મીની ૧, આવજી પ્રેમજી મીની ૧, એમ. એલ. પટેલની ફા. મીની ૨, મોર્પનભાઈ પરસેતમ શી. ૫-૬, સી. મંમ. બેન મોર્પનભાઈ શી. ૨-૬, મે.વીંદ મોર્પનભાઈ શી. ૨-૬, શ્રી કાજભાઈ મવજી શા. ૧૦-૬, સી. બચન. વજજી ભચન શી. ૫-૩, સી. મધુબેન ભચન દેવજી શી. ૫-૩, મેસર્સ. ગીલાવન કાલા નારજી શી. ૫-૩, એન. પી. પટેલ શી. ફા. મીની ૨, એ. એમ. પટેલની ફા. મીની ૧, સીતા રામ વજજી મીની ૧, ગોવીંદજી પ્રેમજી શી. ૧૦-૬, જીજ્ઞાભાઈ બીઆભાઈ શા. ૧-૫-૦, કાજભાઈ મોરારજી મીની ૧, પ્રજી દસ હરિભાઈ શી. ૧૦-૬, સી. રતન પ. હરીભાઈ શી. ૫-૬, મેસર્સ. હરીજનદાસ શી. ૫-૩, ડી. જી. પટેલની ફા. મીની ૧, હીરાભાઈ ભગા શી. ૫-૩, એલ. જે. પટેલની ફા. મીની ૧, મે. રોજી રજી/ડી ૫-૩, લલુભાઈ મવજી શા. ૧૦-૬, જનાભાઈ કમ્પુ શી. ૫-૩, ડી. એન. પટેલની ફા. મીની ૨, વજજીભાઈ હીરા નામધી શી. ૧૦-૩, કાજભાઈ દુલ્લભ શી. ૫-૩, રજીસ્ટ્રાર મે.સાંઈ શી. ૫-૩, કુંવરજી જોષાજી શી. ૨-૬, હરીભાઈ કાજીકીમ સાલેજી શી. ૧૦-૬, રામભાઈ મોર્પીંદ વાજનેર શી. ૫, એકજભાઈ કાનજી શી. ૧૦-૬, રમણજી જુલા શી. ૧૫, વજજીભાઈ પરમજી શી. ૫-૩, જમાભાઈ મકનજી મીની ૧, કાજભાઈ વલ્લભ કોડ શી. ૫, જનાભાઈ કાનજી શી. ૨-૬, જમાભાઈ જુલા શી. ૨-૬, મોર્પીંજી રામા પારડી શી. ૫-૩, કાજભાઈ મંમ. શી. ૨-૬, મે.વીંદજી બીઆ શી. ૧૦-૬, પરમજી જમાભાઈની ફા. મીની ૧, લેલા એન્ડ હરિ શી. ૧૦-૬, મેરી એન્ડ પ્રભધની મીની ૧, એન. કે. જોષાજી મીની ૧, મધવભાઈ મોરારજી મીની ૧, નામરજી પ્રેમા મીની ૧, શ્રી. મંમ. પા. ૧, હરીભાઈ નાના શી. ૫-૩, જીનાભાઈ હીરા શી. ૧૦-૬, રમણભાઈ નજી શી. ૧૦-૬, નામરજી ભગા શી. ૨, જવજીજી લાલા શી. ૨-૬, મધુભાઈ ભગા શી. ૫-૩, જુલભાઈ કાલા શી. ૧૦-૬, વજજી કાલા શી. ૫, રામભાઈ મારજી શી. ૫-૩, હસાક રજીર સાલેજી શી. ૧૦-૬, કુમેન સુલેમાન મ.વ. શી. ૧૦-૬, બચનભાઈ પ્રેમજી શી. ૧-૩, જવજીજી બધર્સ મીની ૧, એ. એલ. બીલી મેરીયા મીની ૧, કાજી. દાસ રજીસ્ટ્રાર મીની ૧, અંબારામ મોરારજી શી. ૧-૬, નરસીંહ કેલવ મીની ૧, માર્સર બધર્સ મીની ૧, કમ્પ્યુજી

મે.પા.ળ મીની ૧, હરીભાઈ વજજી શી. ૧૦-૬, જુમાભાઈ પરસેતમ શી. ૫-૩, નામરજી પરમ મીની ૧, મલ.સજી ભગા શી. ૨-૬, જલુભાઈ મે.સાંઈ મીની ૧, મોધવજી રમા શી. ૫-૩, કાજભાઈ પ્રેમજી શી. ૧૦-૬, પરજીભાઈ પ્રેમજી શી. ૨-૬, જનાભાઈ મે.સા. શી. ૨-૬, જવજીજી દુલ્લભ શી. ૨-૬, વજજીભાઈ નારજીજી શી. ૫-૩, વજજીભાઈ કેલવ શી. ૫-૩, જીતભાઈ દુલ્લભ શી. ૫-૩, કાજભાઈ દુલ્લભ શી. ૫-૩, કાજભાઈ રામજી શી. ૧૦-૬, રામભાઈ હરી શી. ૫, કાનજી મધવ શી. ૧૦-૬. (અપુર્ણ)

ડેલાગોઆબેના સમાચાર

(અમારા જળવપથી તરફથી)

—ભાઈ જવજીભાઈ મનેથર સ્વદેશ સિધાપતા હીંદુ એસોસીએશન લાયબ્રેરીને શી. ૫ લેટ આપતા જ્યા તે માટે કપકાર.
—ભાઈ પ્રજીદાસ અમરગી સ્વદેશ જ્યાં હીંદુ એસોસીએશન લાયબ્રેરીને શી. ૧૦ લેટ આપતા જ્યા તેને માટે કપકાર.
—લાયબ્રેરી તરફથી પણ કપરના બાઈબોને તમા બીજા દેશ જ્યા બાઈબોને વિદ્યાચમરીની બેરો આપવામાં આવે હતી.
—ભાઈ જી. પેતાની એક સાખા જોગલામાં એલવાની પાઈંગી સરકાર પાસે માગણી કરી છે.
—અરેના પીતાએએ મેરી કામપુમથી રાષ્ટ્રીય દિવસની જળવપથી કરી હતી. ફાકડા તમા કારખાતું ફાકવામાં આવ્યું હતું.
—એસ. એ. આર. તમા શી. અર. એલ. એમ. વચ્ચે રેલ્વે ટરેન્સ સંખ્યા એક લખત થયું છે તે મુજબ બેદાનીસખર્જ અને મોરારજી માર્કર્સ વચ્ચે અડવાડિયામાં આર. વેળા ટરેન્સ ફરશે તે કપરાન એક લોકી એકસપ્રેસ ટરેન્સ પણ ફાકશે.
—શ્રી મમી અક્ટોબરને દિવસે રીપબ્લીકની રજાપનાને વાર્ષિકોત્સવ અને હરકોગેયાના રીતીન મુજબ જળવપમાં આવ્યા હશે.
—એલ્ડ પારીસ કોટેલના રમ નંબર ૮ ની અદર પાઈંગીકની રેલરોનું એક પ્રકારન વચ્ચે. તેમાં ગિરાજીની માને, કપડ, હાઈવેર, કામળ, જોડા, ફર વીગેરે આતેના સમાવેશ થાય છે.
—૧૯૮૧ શનિવાર સુધી ખુલ્લું રહેશે.
—સપ્ટેમ્બર મ.સની અ.બરી સુધીમાં અને ૧૯૮૦ માસમે વિમારના રજીસ્ટ્રાર લીસક કપર હતા જેમાં ૧૯૨ કુરેપીયલે હતા. સુરેન્ પીચનોમાં ૧૦૨ હમખા પાઈંગીસથી આવ્યા તેના સમાવેશ થાય છે.
—પાઈંગીસમાં કાજમા અસાતિ છે એક ભલ્લાએર અળવળને વચખ ન પાડેન મી દીની ૩ બળ ૧૨-૫-૧૯૩૦ ફર ૧૨-૫-૧૯૩૦ મીનાએ પકકવામાં આવ્યા છે. કાર્ડ પણ હમખો થાય તે તેને પકકથી વચવા સરકાર સક્તિવાન છે બળવાએર પણ અને કોટેલરશીપને રોકો આપનારનાં વચ્ચે કપ.કપી થઈ હતી તેમા બળવાએરને હાર મળી હતી અસાતિને કાળી રવાના પાલીસેને ૫ મ ૧૨-૫-૧૯૩૦ થાય છે.

ગોરરીન પહેલા કપાપના પૈક જે હબર કાજ નરજી જીજ્ઞા-ભાઈ કપનીને તમા પીક જે હબર કાજ કાજ માધવાજીને કાજ છે.
પુરનદંડ હીંદુ સ.સ.ગ. બના રમુખ શી. ૧૯૩૦માં ૧૩મ દાસ મજબૂરના બાઈ જીજ્ઞાભાઈ વીકમદાસ મજબૂરના મર્મ-પતિ ભાઈ કાથી સ્વદેશમાં ગુજરી ગયાનો કેમલ મલ્લ.થી ઉપરોક્ત સમાના સર્વ સળો રા. જલુભાઈને દિલસોજી આપવા પી.બી. કાજા રજીસ્ટ્રારના મકાને બેળા થયા હતા. પ્રમંમો વાત વિવેચન થયા બાદ પૈક ૧૩-૧૩-૬ શી. જલુ-ભાઈ તેમજ અન્ય સ્વદેશીએ મળી મરજીમનાં પુર્ણ ભયે કાવ કર્યું હતું અને એ નાણાં પંચાળ કાર્તિના બળકેને વિદ્યાદાન આપવા અર્થે, મંત્રી, મીની સહમીદાસ વિદ્યુલ દાસાપોર મંદિર પર મે.કલી આપ્યા છે.

મીટારીયા કેએસ અને એશીયાટીક બીડ

પા. દસવાલ પ્ર દાખલ પે.મિલની પટારીયા કા. પના એક્ટરીઓ મેલરી રમકાવ સુધુ તથા નાના મીલો બજારો છે કે તેમની કાખાની એક સભા નામીક ક નાની અંદર મળે હતી જેમાં એશીયાટીક ટે-વેર બીડ સ મે પ્રોટેસ્ટ કરવા માં આવ્યો હતો. સારાનુમતે એક દશવ કરવામાં આવ્યો હતો તેની મરજી મેલી હતી કે બીડ કેપટ ૩૧ એએમિટના સીધી રીતે અંત રે છે.

અલ્હેર ખબર

ટાંકવાલ હોંદુ કિમિટારીયમ

આથી દસવાલના સને હોંદુખામમે : ખબર આપવામાં આવે છે કે 'હોંદુ રમકાવ કમીટી' ની અલ્હેર સભા તા. ૬ મી નવેમ્બરને રવિવાર ખપેરના તથા વાને રમકાવ દોલમાં નીચેના કામગામ આટે મળશે. દરેક હોંદુખામમેને વેળાસર પ્રધારવા વિનંતી છે

રમકાવ નિભાવ આટે કામગાર કબૂલાયેલા વાપિક કવાકમે પકડી ને ને કમીટીના કવાલમે બાકી દોલ લેએએ તાડાંકે મોકલી આપવા કુખ કરવી

૧. વાપિક દિલાખ અને રીપોર્ટ

૨. મ્યુનીસીપાલીટીના મળેલા કામગ પર વિચાર.

૩. અન્ય સુવર્ણી. હી.

મેમ્બર્સ, તા ૨૪ ૧૦ ૩૦. મળેલા ૬૭ વહાલે ૭૭ પરેલ.

મીજાવાલ વી. પારેખ.

એસ. બી. મિડ.

આ મતીએ, હોંદુ રમકાવ, કમીટી.

અલબા ગ્રામોફોન

સરતા સારા અવાજવાળા અને ટકાઉ

લુનીયર ધારેખલ

પા. ૩-૧૫-૦

રીનીયર ધારેખલ

પા. ૫-૧૫-૦.

દિન આલ

(મ્યુનિસીપાલિટી)

પા. ૫-૫-૦

વેપારીએલે ૫૯ રીરક. ૭૨

અવાજમાં આવશે કેહ

ફો. ૫૨ ૫૫. -

E. A TYEB & Co.,

P. O. Box 1100, 109 Field Street, DELHAB.

વેચવાના વાંચવા લાયક પુસ્તકો

મજવાનું ટેકાણું:

Manager

Indian Opinion

Phoenix Natal.

પાના	શી. પે.
(મજાદીએના અગવાનો કવિતાસ)	૧૪૨ (ભાગ ૨) ૬ ૦
નકીલ કુખી	૫૪૦ ૮ ૦
કુલામી વહેવાર (ભાગ ૨)	૨૪૪ ૩ ૦
મોહક વીર કમીરજી	૨૮૦ ૧ ૦

સોનેરી નામ વગરની પજ પાકા પુઠામાં

કાળા પાણીની કથા	૨૩૧ ૩ ૦
અસકાર	૧૧૪ ૭ ૬

કાવ્યા પુઠામાં પજ કબીજી ઉપધોગી

ગીતાબલી	૧૧૨ ૨ ૬
નવ સંકલ્પ	૧૮૦ ૧ ૩
અરિત વલી	૧ ૧૦
મલરમી મદીનું કાન્સ	૨૮૮ (ભાગ ૧) ૫ ૦
મીઠા વનવાલ	૧ ૩
અમલ થતી મુરતી અને અગત્ય અગિય	૪ ૦
છવનપર મહાલ	૧૦૭ ૦ ૬
સકરાઈની રસધાર	૨૧૫ ૩ ૬

વાંચવા લાયક આવેલા નવા પુસ્તકો

આ જોરીસધી મળે કહશે: શી. પે.

રજમાર્ગ	૫ ૬
સાદી શિખામજી ભાગ ૧ ૨ ૩-૪ ૫ ૬ રોકની ક.	૧ ૧૧
રાખ મલેક	૫ ૮
ગુજરાત અર્થ અંગક	૬ ૧૦
મેમ્બર	૫ ૮
સોલોક દોસ્ત	૧ ૧૧
અરેખીયન નાઈટસ (કમ્પીટ)	૨૨ ૬
પુરોષના પ્રવાસ	૩ ૧૧
મેસ્ટરશીક્સની પુત્ર અલિ ઉપદેશ	૨ ૧૧
વિચિત્ર	૨ ૧૧
પ્રકાશ	૫ ૬
કચીપુરમાળા અને બેલવચન	૨ ૨
પાપ અને પમાલપ	૩ ૧૦
કાવ્ય મધુર્વ	૧ ૧૦
૧ ૧ અગત્ય	૩ ૬
નવી છંદગી	૩ ૧૧

દિક્ષનેરી

કન્ડે ૨૬ : ગીતા - ૫૨૨ ની દ.સાવરી	૧૦ ૧
રુદ્રકેસ કબીજ - ગુજરાતી દિક્ષનેરી	૨૨ ૬
અગસારે ગુજરાતી - કબીજ દિક્ષનેરી	૨૨ ૬
કબીજ-ગુજરાતી અને ગુજરાતી-કબીજ દિક્ષનેરી	૧૦ ૧
આમમાં સ.પે કપિલી (૨૧ વર્ષ ૧૧)	૧૨ ૧૧

પંચાંગ અને ડાયરી

અમારે ત્યાં પંચાંગ અને ડાયરી વેચાય છે બહુ
જ યોગ્ય હોવાથી તુરંત મંગાવી લેજો.

કૌમલ

પંચાંગ રી. ૧-૬

સમયોર ડાયરી પાંચ પૃષ્ઠાની રી. ૧-૬

સમયોર ડાયરી કાચા પૃષ્ઠાની રી. ૧-૬

સમયોર ડાયરી બરનવાળી (નાની) રી. ૧-૩

સમયોર ડાયરી પાંચ પૃષ્ઠાની (નાની) રી. ૧.

હાથે : Manager,

INDIAN OPINION

Phoenix, Natal.

વેચવાના છે

કસનમેમાં મોટા ખેતરમાં આરંજીત, નાચીક, મેનરીન
અને બીજાનાં ગ્રાહી ૧૬૩૧ની સાથે વેચવાના છે.

આનો ખેતર તપાસો અને રોડો આડ જુદાં.

હાથે : T. S. V. V.

1000 N. 1000 N. 1000 N.

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS		Rs.	d.
Yearly	...	20	0
Half-Yearly	...	10	6

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi.
Vol. . Price S. 10 6. pence

તમારા દેશી વિદ્યોગને વિનંત અપાવો

સફાઈદાર અને સુચોળિત હોયે જીવનમાં કામ જોડાયેલ
આવથી વ્યવસ્થાર કરી આપીએ છીએ

બુક બંધવા કુદા.

સેલ્ફ હેલ્થ, ઈનવેલ્પ્સ, ઈન્ટેલિજેન્સ, પોસ્ટ કાર્ડ, સેલ્ફ-હેલ્થ, પ્રોપ્રીયરી નોટ, ઈમેલિટ સ્લીપ, કોન્ટ્રોલિંગ, ફેલ નોટ, અમલિયલ-
ટપ, મોશીનરી લેન, સુવીક બેન હેલ્થીલ, પ્રોપ્રીયરી સ્લીપ
ટરેડિંગ સ્ટાપ અથા લુગ, બેલ્ડર પેપર, કોલેક્ટર લાખા માસીક
ફાઇનાન્સ અથા ફેનસી બરમન નોલ પોસ્ટ

સ્વચ્છ સ્ટેડિય હરેક બાલના.

સાલ બેનલ અને સ્ટેડિયસ્ટ

દરેક બાલની દેશી ફવાખો તેમજ બંગલની પ્રખ્યાત "લેલસ
દની" હરેક આપના હરેક માટે બહારીક હવા.

સુવીચક અને વિનત મુલ

The Standard Printing Works

Stylish Printer, Stationer, Book Binder and
Rubber Stamp Supplier.

Phone 49.

P. O. Box 116.

Church and Handels Sts.

JEFFERSON, Transvaal

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના આઈરો ઉપર
ખાજ આન ફવામાં આવે છે. મંગાવી ખાજ
ક-ચે. નામ :—

P. O. Box 576.

55 Bond St. Durban.

નવા રેકોર્ડો અને લેટેસ્ટ મોડલના

પેસ્ટબલ આમોફાન

અમે રેમલ માન, રેખાનિટ, રોન
મોડલ આમોફાનના તેમજ હેલ્થ પચ
બા. 11 રેકોર્ડ તથા ૨ મંગા પચના
અને રેવર્સિબલ હારમોનીયમો મેલ
ગમ્મામા રાખીએ છીએ.

"પચકને હીલ" હોઈ અગ્રધાને
અ મોડલ નામની મોપરી મંગાવ-
વાથી તમને રેકોર્ડમાં વધારે
સમજ પાડે. કૌમલ રી. ૨-૧.

૧૨ મેલમા નરી રેકોર્ડો આવે છે.

કૌમલ માત્ર પા. ૮-૧૫-૦.

જેમાં આઈસીટીક સ્ટાપર ફીલ હીધેલા

છે તે ફાલનાંજ આવેલા છે જેના અગ્રજ મંત્રો અમે મારા છે.

Agent of H. M. V. RECORDS.

E. A. TYEB & CO.

'Phone 2447.
P. O. Box 1155.

109 Field Street
DURBAN 4th

Indian Opinion

NO. 1, VOL. XXVII, FRIDAY, OCTOBER 3, 1920.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્વી. કંપેઆ

મીડીના બાવો

તેવેએએ ૧૮. ૩૪૮૦૦ લુ. ૩૪૮૦૦ જાવા દેવાશે,

કેટી. "મીડીના બાવો"

તેવેએએ ૧૮. ૩૪૮૦૦ લુ. ૩૪૮૦૦ જાવા દેવાશે,

નસાસાની વીડી. ૩. ૪૫૦ ના દીસાસાને સેવાયલત ૩ ૧૦૦ ના દીસાસાને સેવાયલત

દીસાસાની ૩. ૪૫૦ ના દીસાસાને સેવાયલત ૩ ૧૦૦ ના દીસાસાને સેવાયલત

મુજબત. ૩. ૪૫૦ ના દીસાસાને સેવાયલત ૩ ૧૦૦ ના દીસાસાને સેવાયલત

સેકન્ડ અને ઈન્ડર માટે સેકન્ડ મીડીના બાવોથી બેસાડેલ કંપેઆ

દીસાસાની ૩. ૪૫૦ ના દીસાસાને સેવાયલત ૩ ૧૦૦ ના દીસાસાને સેવાયલત

દીસાસાની ૩. ૪૫૦ ના દીસાસાને સેવાયલત ૩ ૧૦૦ ના દીસાસાને સેવાયલત

SHANKH LIMITED & SONS.

૩૪૮૦૦ લુ. ૩૪૮૦૦ જાવા દેવાશે,

સેકન્ડ મીડીના બાવોથી બેસાડેલ કંપેઆ

૩૪૮૦૦ લુ. ૩૪૮૦૦ જાવા દેવાશે,

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED by Advertising in The INDIAN OPINION

Indian Paper read by Indian public throughout South Africa
RATES FOR ADVERTISING COPIES on application. Indian Opinion, P. O. Post Office, Natal

૨૪૦૦૦. ૪૮૦૦૦.

ધા

પા. આ. બેકસ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે મોટર કાર, પ્લેટ ગ્રાસ શીટ્સ જેવાં ૧૦ લેસ કે મેન્ડેગન, વીજેલ અનેક પ્રકારના

વીમાને લગતું જામ ના વીમા કંપનીએ સારી રીતે કરે.

પોલીસી તેમજ દાવાની પતાવટ પરબનમાંજ મરી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

"મીડીના બાવો"

૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૨૦,

૩૪૮૦૦.

દીવાળીના તહેવારમાં તમારા મિત્રોને શું ભેટ આપશો? પ્રખ્યાત કેપીટનની ઉત્તમ મીઠાઈ?

**KAPITANS
BALCONY
HOTEL**

DURBAN.

પ્રાધસ લીસ્ટ મંખાવો.

જાણ દીવાળી માટે રંગરંગીયમ મોઝાઈ તમારે
માથે છે તેમજ તમામ જાનના ફેફા પછી તેવારે મળશે.
અમારી મીઠાઈ આપના સારથિ આફરિકામાં એકે
અગાજ વખતે પહોંચી છે.
મલ સાગર જાત્રાપુર્વક અને પાણ્ય નવજવી વખતે
લેવા અને યુનીયનના કેમ્પ પૂર્વ ભાગના પાર્કિંગ અને
લીલા વિના નાકલવામાં આવેલા.
આપના માલિકા પ્રમુખમાં વ્યવસ્થાપીશર રાખવામાં
આવ્યા.
એ. ૧૯૨૨ પાથે પછા મોકલવા મહેરબાની કરવી.
લખાયા મળેલા:— આર. કે. કેપીટન,
મ.લીક: કેપીટન જાલોની કોલક
R. K. KAPITAN.

P. P. BHAGAT
Fruit Merchant.

ફરેક જાતના ફરેક અને કેક્ટરંગલ સર પહોંચ કરી
સી એ. ડી બી મે.કે.જી.આર. આર.કે. મંખાવો—
P. O. Box 847. Durban. 123 Vial

M. H. DESAI.
Wholesale Fruit Merchant.

ફરેક જાતના ફરેક અને કેક્ટરંગલ સર પહોંચ કરી
સી એ. ડી બી મે.કે.જી.આર. આર.કે. મંખાવો—
P. O. Box 24. Durban. 11 Short St

Direct From VAKA'S Factory (BOM. AY. INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.
Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS. | Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at
GOSWAMI'S MUSIC SALOON.

P. O. Box 460. 131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રજત મા. ફરેક વ મા ડ. હાર મ. રંગરંગી ૨૨૩

દરેક પુરા પાઠ્યને બીએ. મુબઈના પ્રખ્યાત "વ. રા." ફેક્ટરીમાંથી કાપના,
પરના, પાર્કિંગ ફરેક જાતના મીઠા અને મધુરા સુરના હારમોનિયમો
અહીં રહે છે. આ રીતે રહે છે તે સીધા જ હાથ લાગી પમાણ સુર, બેટા
પોષે પછી મળશે ફરેક જાતના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ કામ ખાતરીથી
કરી આપીએ છીએ. લખાયા મળેલા

ધારાલીયા રમુઝીક સલુન,
(મ.લીક: એ. વે.મ. મે.કે.જી.આર.)
પી. એ. બો. ૪૬૦. ૧૩૧ કવીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

Indian Opinion

No. 44 -Vol. XXVIII.

1492

19

— 1 1 1 —

4

L

Q. 4.

40 U. S. D. ea.
Pack four each.

IMPORTANT IMMIGRATION JUDGMENT IN THE TRANSVAAL

IN terms of section 3 (2) of Act of 1913 the
the Immigrants Appeal is reserved the
following questions of law, inter alia, for the
decision of this Court, viz — Whether section 1b of
Act of 1913 is retrospective in its operation so as to
permit the cancellation of a certificate granted prior
to the commencement of Act 22 of 1913. The facts
relating to the grant of this certificate are not set
in sections 1, 2, 3 and 4 of the stated case which
read

1. On or about 1st December, 1905, Osman Essa, an Asiatic, by affidavit copy whereof is hereto annexed marked "A," applied for permission to bring appellant, Essa Osman, an Asiatic, into the Transvaal and in the said affidavit Osman Essa declared that the appellant was his son.

Easa Osman, the appellant, was in or about 1906, at which time he was about 8 years of age, permitted to enter the Transvaal on the representation that he was the son of Osman Easa, but no permit under the provisions of Ordinance 5 of 1903 (Transvaal) was issued to appellant.

On or about 15th March, 1908, appellant made application for registration under the provisions of Act No. 3 of 1907, Transvaal, and in the said application, copy whereof is herewith annexed marked "B," appellant declared that the said Osman Esmā was his father.

4. On or about 21st April, 1908, pursuant to the said application, Certificate of Registration No. 106 was issued to appellant under the provisions of Act No. 2 of 1907.

The question as to whether section 5 of Act 37 of 1927 permitted the cancellation of a certificate issued in violation of the provisions of section 10 of Act 20 of 1913 was decided in *Perrott v. Perrott* (1928, A.D. 445 and de Villiers J.A., in delivering the judgment of the majority of the Court, referred to the general rule that statutes regulate future conduct and are construed as operating only on cases or facts which came into existence as they were passed. (See also *Moon v. Durban*, 154 E.H. 389). The Court, however, did not apply this rule to Perrott's case, but held that section 5 of Act 37 of 1927 was declaratory of the proper construction to be placed on section 10 of Act 20 of 1913, and must therefore be read as having been promulgated together with section 10, with the result that it would apply to a certificate issued in 1915. It is true that at pages 442-3 of the judgment the following passage occurs: "It was under these circumstances that the legislature stepped in and enacted Section 5 of Act 37 of 1927. I confess, looking at the words of the section, which in their grammatical meaning cover all cases past as well as future and connect up the new section with section 10, it is difficult to escape the conclusion that section 5 was intended by the Legislature to cover registration certificates obtained by fraud before the amending Act was passed" which in terms may refer to the time before as well as after the date when Act 20 of 1913 was passed but it must be borne in mind that the court was concerned only with a certificate issued in 1915; indeed the con-

clusion drawn deals only with the period before the amending Act was passed and not the period before the 1913 Act. And it is relevant in this connection to refer to the remarks of Stratford J.A., (at page 174) in the same case where he says.—“The words it is true, are clearly wide enough to cover certificates granted before the amendment, as well as those granted after it, but this fact is not decisive for it is a feature that must be present whenever there is a question of retrospectivity, for if the words used do not equally relate to the past & a question of retrospective effect would not arise.” A though his was a dissenting judgment I do not think that on this point it is in conflict with the views of the majority. For these reasons, it does not seem to me that the present case is governed by the decision in *Perschootam's case*. According to the decision in *Registrar of Assurances v. Sahjee* (1925 T.P.D. 71) the Court under the common law had no power to cancel a certificate of registration issued either under Act 2 of 1907 or Act 36 of 1908 unless the holder himself is proved to have been guilty of fraud in its procurement and under both these Acts such certificates was accepted as conclusive evidence that the lawful holder thereof was entitled to enter and reside in this Province, and “lawful holder” was defined as the person whose registration is certified by the certificate. The effect of section 10 of Act 22 of 1913 as amended by Section 5 of Act 37 of 1927 is not only that the Board is given the same power to cancel as until then vested only in the Court, but that it is also given the power to cancel when the certificate is obtained by fraudulent representations made on behalf of the holder. The sections must be read as a whole if they are retrospective in relation to a certificate obtained by the fraud of the holder himself, they must be equally so in relation to one obtained by the fraud not of the holder but of some person acting on his behalf, and in this latter case it is clear that they would constitute a grave invasion of the rights vested in such holder prior to Act 22 of 1913 by sections 10 and 11 respectively of Acts 2 of 1907 and 36 of 1908. The consideration which was present in *Perschootam's case*, viz., that section 5 of Act 37 of 1927 was to be read as part and parcel of section 10 of Act 22 of 1913 and therefore referred to the period between the two Acts does not apply and I see no reason why the general rule that statutes regulate only future conduct should not govern in this case. This view applies whether the certificate was granted under the 1907 or the 1908 Act.

In Sonbath Khan v. Principal Immigration Officer (T P D. 14, 1b, 34) Barry J. in the course of his judgment (with which I concurred) said that the application for registration was made two years after Act '22 of 1913 came into force, but that the language of the majority judgment in Parshotam's case covered all past as well as future cases. The question with which the learned judge was dealing was whether the immigrant had acquired a domicile in terms of Act 22 of 1913 and in so far as his remarks

[Continued on page 808]

THE SUPREMACY OF THE WHITES

EVER since the publication of the White Paper by the British Government on the East African constitution the music of White Supremacy is heard in four corners of East and South Africa. The white settlers of Kenya are greatly agitated and their deputation is busy in London. Messrs. Hertzog, Grobler, Sir Abe Bailey and company have also run amok and are busy preaching sermons on the supremacy of the whites over non-whites. The latest outbursts of Sir Abe Bailey have no parallel. In an article in the *Morning Post* he severely criticises the set out policy of the British Government. He writes — "It is insulting and humiliating to all white residents of Africa to have to go down before Indians and Natives and if this fatal course is pursued, the Empire will lose East Africa and deserve to lose it." If Indians and Natives of Africa have to go down before a handful of white residents, if the policy of white supremacy is pursued, will it not be equally insulting and humiliating to Indians and Natives? Have not the Indians and Natives sense of self-respect and honour just as the Europeans have? He further writes that "Africa is closely and fatefully linked up with India. The Indian in Africa is the sleeping cobra of racial strife in Africa." In East Africa Indians are the pioneer settlers. They have not gone there yesterday like the white settlers. They are there from hundreds of years. They have built up the railway there at great risk. They have developed the country. They have built up trade with Indian capital. When the European settlers came on the scene they started to create trouble. As a matter of fact the European settlers in East Africa are the awakened cobras of racial strife. A handful of white settlers want to have political and economical dominance over Indians and Natives so that they can conveniently exploit them. Sir Abe Bailey and his company want the policy of White South Africa to prevail in East Africa and Sir Abe Bailey gives threat that if the policy of the White Paper is pursued the Empire will lose East Africa and deserve to lose it. We believe Sir Abe Bailey is a lover of the British Empire. That Empire covers about one fifth of the land surface of the globe and about one quarter of its population. Only sixty-six and a half millions out

of its total population of 450 millions are white. If the policy of white supremacy is pursued by a handful of Europeans over a vast majority of non-whites in the Empire the very existence of that Empire is bound to be threatened sooner or later. The very foundation of the Empire is based on the toleration of equality and justice. Take these two basic principles away from the Empire and it is a house of cards. Those who are preaching the supremacy of the whites over non-whites are really the enemies of the British Empire. They are the cobras of racial strife in the Empire. Let not Sir Abe Bailey pretend to be a friend of the British Empire and at the same time trying to pull down the Empire by preaching doctrines that are full of racial strife and hatred. We hope that Sir Abe Bailey will realise that the Indian people and the Government of India will never tolerate the supremacy of a handful of Kenya white settlers over Indians. India will defend the rights of her nationals in East Africa.

Interview With The Minister Of The Interior

A Deputation of the South African Indian Congress will interview the Hon. the Minister of the Interior at Pretoria on the 7th November, 1930, in connection with Immigration, Domestic and other matters arising out of the resolutions passed at the Emergency Conference recently held at Johannesburg.

Asiatic Tenure Bill

Cape Support For Rand Indians

Capetown, Wednesday.—Under the chairmanship of Mr. Adam Ebrahim Haksunla, a meeting of Indians was held in Capetown under the auspices of the Cape British-Indian Council recently.

The Cape delegate to the recent Indian Conference in Johannesburg, Messrs. Ismail, Hulsje and Khan Gool, said that the feeling at the conference was so strong against the Asiatic Tenure Bill that unless it was withdrawn those affected would adopt passive resistance.

The following resolution was passed:—"That this meeting is accepting the report of the South African Indian Conference held in Johannesburg on October 1st, and pledges itself to support the conference in whatever steps may be taken to oppose any further oppressive measures particularly aimed at Indians, and further places on record the thanks of this meeting for sacrifices made by the delegates in attending the conference."

It was agreed to hold a conference of the South African Indian Congress at Capetown in December. —*Leader*.

point of view, is wise and necessary and will found a new and great Dominion for the Empire.

Criticising the Colonial Office policy, Sir Abdo says: "If the Colonial Office, which hangs up all development by private enterprise, had had the administration of Northern and Southern Rhodesia, those countries, with a White population of 70,000 and capable of giving homes to millions, would to-day be mere cemeteries for the Whites."

His advice in conclusion is: "The window is open, take a view of Africa with its illimitable wealth and great possibilities of development, and do not let future generations say that this was a tragedy of wasted opportunity." Reuter

British Policy In Palestine

London, Oct. 20.—The Government has issued a statement of policy on Palestine, in which it makes plain its intention to administer the territory in accordance with the terms of the Mandate, as approved by the League Council.

The statement says:

It must be realised that it is useless for Jewish leaders to press the Government to conform its policy as regards—for example—immigration and land to the aspirations of the more uncompromising sections of Zionist opinion. It is equally useless for Arab leaders to maintain their demands for a form of constitution which will render it impossible for the Government to carry out its double undertaking to Palestinian Jews and non-Jews.

Legislative Council

The Government declares that its aim is to promote the interests of both sections in a manner consistent with the obligations which the Mandate imposes.

The Government, reaffirming generally the policy outlined in the statement by Mr. Winston Churchill in 1922, states that it now intends to establish a legislative council on the lines indicated in that statement. The Council will consist of 20 members, 10 Commissioners and 10 official and 10 unofficial members.

More methodical agricultural development necessary and that alone will enable additional Jewish agricultural settlement consistently with the Mandate, the statement goes on. It is impossible to forecast when it will be possible to reduce the severely felt expenditure on security forces in Palestine, which has reached a critical moment. Only closest co-operation between the Government and the Arab and Jewish leaders can prevent it from drifting to a situation imperilling the interests of both parties.

The Government therefore appeals to the Arabs to recognise the facts and to the Jews to recognise the necessity for making a concession as regards the independent separatist ideals, which have developed in some quarters in connection with a Jewish home in Palestine.—Reuter.

Palestine Jews Protest

Jewry in many parts of the world has been aroused by the British Government's statement of policy for the future control of Palestine, in which it was made clear that the balance would be held evenly between Jews and Arabs and that the extremists on both sides must realise that their demands were impossible.

A Reuter message from Jerusalem states that the Jewish National Council held a meeting which lasted eight hours and, it is understood, has decided to submit a statement to the new Legislative Council or to have any share in Parliamentary in-

stitutions, on the ground that they were calculated to arrest the establishment of a Jewish national home.

According to the *Jewish Press*, all sections of Jewry are adhering to this decision.

Warsaw Riots

At Warsaw, a Reuter message states, the police dispersed Jews who were demonstrating outside the British Embassy. The mob shouted "Down with the British! Down with hanging!" and broke the windows of the British Consulate.

The Executive of the World Zionist Revisionists, states a London Reuter message has sent out a call to Jews "not to become downhearted, but to maintain their determination to continue the work of reconstituting a national home."

Appeal To Arabs

Every reference to the British Empire and the Labour Government was greeted with boos and cat-calls at a noisy meeting of protest against the British Government's Palestine policy, states a New York Reuter message. The principal speaker was Dr. John Haynes Holmes, pastor of the community Church in New York, who is well known for his anti-British writings and sermons, and who is closely associated with Indian extremists in the United States. He aroused enthusiasm by urging Palestine Arabs to follow Gandhi's example and to resist the British.

The *Harvard Tribune*, whose owner is a pillar of American Jewry, has adopted a sympathetic tone towards Britain. The paper asserts that the claims of British Zionism were always inadmissible, and justice would never tolerate the imposition of Jewish ascendancy by high pressure methods.

The *Harvard Tribune* says that Britain is now reaping the unpleasant harvest of over-generous promises during the War.

Stands In Pretoria

A Native's Appeal Fails

Pretoria, Thursday.—Mr. Justice Tielman Roos delivered the judgment of the Appeal Court to-day in the case of Molife v. the Superintendent of Locations and the Pretoria Municipality. Molife, a native, had purchased from a coloured man a stand in that portion of the Pretoria native location that Council had sought to allocate for the occupation of coloured persons only. Molife took up the position that he was entitled to occupy the stand as the whole of the location was a native location, and that the Council, without venturing to establish a coloured location, was endeavouring, without any right, to divert a portion of the native location for the occupation of coloured persons.

The lordship said one thing was clear—the Town Council had, from the inception of the native location in 1902, endeavoured to reserve a separate area for coloured persons, following the old established custom previously in force when natives and coloured persons were squatting in what is now the native location established under the Native Urban Areas Act.

Limitation Of Transfers

In regard to the regulation on the transfer of stands it seemed clear that it contained an important limitation on the power of the owner of a stand permit to convey his right to a transferee. Before he could give a valid transfer of his rights he had to obtain himself with the written permission of the magistrate. The seller had not endeavoured to obtain such written permission. The purchaser had not asked for it. It was for the seller to obtain permission and if he refused to apply to Court. But even if the present application to Court were treated

as being made by the seller, it seemed to the Court that he would fail. A very large discretion been placed in the hands of the superintendent under the regulation. The intention was to place the matter entirely in his hands.

It was unnecessary to consider whether in cases arising under the regulation on the transfer of site permits the superintendent might refuse his consent without giving any reasons. In the present case he had stated reasons which were sufficient to justify his refusal, if such justification was necessary, and his honest and bona fide were not attacked. He had no objection to the appellants personally, but his reason for refusing was that his policy, and that of his Council, had been to restrict the use of that part of the location in which the stand in question was situate to the occupation of coloured persons, who were entitled under certain circumstances to occupy stands in the location under the Native Urban Areas Act. That portion had from the inception of the location been allocated primarily for the use of coloured persons. This was a notorious fact and although at times an infiltration of natives had taken place owing to inadvertence or to some other reason that did not affect their police.

The following is a copy of the decision of the Court.

From The Prison Cell

The following is a copy of the decision of the Court in the Ashram—Control of the Police.

This is very closely connected with the observance of Brahmacharya. I have found from experience that the observance of celibacy becomes very easy directly one acquires mastery over taste. Conquest of the palate does not figure among the observances of those honoured recognition, perhaps because even great sages found it difficult to achieve. We of the Satyagraha Ashram however have elevated it to the rank of an independent principle, and must therefore consider it by itself.

Food As Medicine

We must take food as we take medicine, that is, without thinking whether it is palatable or otherwise, and only in a limited quantity corresponding to the needs of the body. Just as medicine taken in too small a dose does not take effect or the full effect, and as too large a dose injures the system, so it is with food as well. It is therefore a breach of the principle to take anything just for its pleasant taste. It is equally a breach to take too large a quantity of any fine dish. Most of us, instead of keeping the body and the organs of sense under control, become their slaves. An experienced physician observes that he had never seen a healthy man in the world. The body is injured every time that one over eats, and the injury can be repaired only by fasting.

No one need take fright at this line of thinking, or give up the observance in despair. When we take a vow, that does not mean that we are absolutely observe it perfectly from the very beginning. Only means constant and honest effort in the word and deed with a view to its fulfilment. We must not practise self-deception by making too wide a definition of a principle, simply because it is difficult to observe. To degrade an ideal for our convenience is to practise untruth and to lower ourselves. To understand an ideal and then to make a heroic effort to reach it, no matter how

difficult it is, this is the 'sammum bonum' of human life. One who at all times fulfils the 'mahavratas' in their perfection has nothing else left for him to do in this world; he is a 'yogi'. We humble seekers need only put forth a slowly but steadily endeavour, which is sure to win divine Grace for us in God's good time, and all selfish will then disappear with the realisation of the Highest.

A Common Kitchen

If we realise the importance of this principle, we must make ever increasing effort in order to observe it in perfection. We need not be thinking of food all the twenty-four hours of the day. The only thing needful is perpetual vigilance, which will help us to find out very soon when we eat for self-indulgence and when in order only to sustain the body. Thus being discovered, we must strongly set our faces against more indulgence. A common kitchen where this principle is observed is very helpful in this connection, as it relieves us from the necessity of thinking out the 'menu' for each day, and provides us with acceptable food which we must take in a quantity sufficient for ourselves with a contented and thankful mind disinclined to covet it. We in that case are easily enabled to observe this rule. The authorities of the common kitchen lighten our burden and serve as the watchdogs of our observance. They will not prepare any dish just because it is delicious, they will cook only such food as helps us to keep our body a fit instrument for service. In an ideal state of things there will be little or no use of fire at all for cooking purposes, men will use as food only such dishes as are cooked by the Great Fire in the shape of the sun, and will become, as he was intended to be, a frugalitarian. But we need not here dive to such a depth, our object has been to consider the implication and the difficulties of this observance, and its intimate relation with the observance of Brahmacharya. Let us all ponder over this, and to the best of our ability make an effort to fulfil this observance.

India's Irreducible Minimum

Rt. Hon. Sastri's Declaration

However much we are willing to temper progress with safeguards, we cannot admit we are fit only for a form of political institutions, somewhat less advanced than South Africa's or Ireland's', declared Rt. Hon. Srikrishna Sastri in a speech at Manchester.

Emphasising the importance to Britain and to India of the success of the Round Table Conference, Mr. Sastri regretted the absence of Congress representatives which was a heavy handicap, but pointed out that there were other Indians besides Congress representatives.

He said that it was possible for Britain to hand over her political leadership in India to Indians with good faith and confidence, provided the constitution framed at the Round Table Conference was such as to satisfy the reasonable aspirations of India's young people.—Reuter.

Mrs. S. Govindasamy Nalloo, died at her residence at Kumblerley recently. She is the mother of Mr. G. N. Naidoo, who is well known in sporting and public circles. The deceased was well respected and beloved by all. Her funeral was largely attended and many floral wreaths were sent. The sympathy of all friends is extended to the bereaved family.

Future Of India

Viceroy's Secret Memorandum

The *Daily Herald's* political correspondent reveals that in addition to the Simon Report, and the Indian delegation's proposals for immediate self-government, the round-table conference will have before it Lord Irwin's secret memorandum, setting out his proposals for a new Indian constitution.

The chief feature of these is the Viceroy's desire to make the Government of India in some measure responsible to, and under the control of, the elected Legislature. Lord Irwin, it is stated, substantially agrees with Sir John Simon's views on the reform of the Provincial Government and the development of a federal system, but he is said to be convinced that there should be a move towards responsible government at the centre, for which the Simon Report makes no provision.

He is also convinced that no proposals which do not include something of this nature will be regarded even as desirable by the Indian delegation.

Lord Irwin therefore proposes a scheme under which some of the Viceroy's Ministers would be chosen from, and be responsible to, the Legislature. The fate of the conference, it is added, may turn on the possibility of bridging the gap between the Viceroy's . . . . . delegates' proposals, the main feature of which is the provision of machinery for the . . . . . government, subject to temporary . . . . . regarding the Army and foreign policy.

The Governor-General-in-Council is the supreme executive authority in India, and the . . . . . of the Executive Council, who control the . . . . . Departments, are appointed . . . . . by the Emperor. Although the Indian Budget, for instance, is submitted to the two chambers of the Indian Legislature, the Governor-General in Council can overrule resolutions or refusals of grants when he considers this necessary, and may authorize any expenditure necessary for the safety of British India. . . . . directly responsible to the British Parliament.

The Anti-Asiatic Clause

Sir,—From letters contributed to your paper, and from conversations I have had with people . . . . . in the Indian question, it appears that . . . . . under the impression that authorities can deliver . . . . . of land to Indians, which, of course, is not the case. The only way is for an owner, when selling, to insert an anti-Asiatic clause in the title deed, which settles the question for good. But I have known many cases where a European has refused to purchase subject to the clause, and the owner has had it deleted.

It may interest your readers to know that in a select residential area of Durban a meeting of owners was held to arrange but all when as to their property, should insist that the anti-Asiatic clause be inserted. All agreed, with the exception of two well known men, who were always complaining of the "Indian menace".

In conclusion, I heartily support those of your correspondents who hold the opinion that Captain Randon, with his great experience and knowledge, would prove a most valuable addition to the Town Council.

G. A. LUCAS BULL.

Vol. 1, No. 10

Nationalist Imperialism

When General Hertzog followed Mr. Forbes at the Imperial Conference meeting the audience became a little more anxious. Here was a man who might easily imperil the Imperial ideal. Blinking mildly behind his spectacles General Hertzog began to soothe the troubled breasts of patriots. He was all for Commonwealth co-operation, he declared. The patriots smiled again but looked more solemn when the General preached a sermon on co-operation pointing out that the Commonwealth could not thrive in an atmosphere of suspicion.

"If any proof of this is . . . . . I could refer you to the past history of South Africa. Prior to 1910 no good Nationalist (and I might describe myself as a good Nationalist) would have been allowed to support actively the policy of Imperial co-operation. To day I and a few Nationalists stand forward as advocates of that policy."

The patriots loudly cheered the wary Afrikaner who had publicly proclaimed himself a good Imperialist co-operator. They were left in no doubt, however, that this declaration of faith was only determined by the unequivocal recognition at the last Imperial Conference of the independence of the Dominions.

General Hertzog harped on the independent note and it was obvious that he would go on playing on this single string at other Imperial gatherings during this month. The reason for repeating the note . . . . . that the voice . . . . .

is one of that "unqualified" recognition of independence which . . . . . That I was heard in South Africa may prove he said shyly, "how he can we are and how close y aklu we are to y . . . . ."

Cases For D.I. 91 Form And Certificate Of Identity

Members of our community, who . . . . . to the Union before the 5th July 1930, and have since been refused permission to introduce their wives and children on the alleged ground that before permission is granted, applicants who have stayed outside the Union for over three years should reside in the Union for a continuous period of three years, and those who have been . . . . . of 110 to 120 to enable them to proceed to India unless they have resided in the Union for 3 years continuously, are requested to furnish all particulars concerning their case, in respect of the Province in which they are resident, to (1) Natal Indian Congress, 17a Grey Street, Durban, (2) The Transvaal Indian Congress, 6 Kruis Street, Johannesburg, and (3) Cape Indian Union Council, Capetown, or to the South African Indian Congress, 2, P. M. Burg.

S. R. NAIDOO & E. M. MALLA,
Gen. Secretaries, S.A.I.C.

FOR SALE.

SPLENDID BLUFF SITE.

Facing main road top of Highlands.

ONE ACRE—£350.

"S" Co ELGIE & Co., 19 Gardner St., DURBAN.

H. M. The King Opens Parliament

London, Oct. 28. For the first time in history, a Labour Government participated in the State Opening of Parliament. In 1914 the Labour Government, then in office, had been asked to do so by the Conservatives but had declined. The King, who last year the King had not sufficiently recovered from his illness to do so himself. Today with full pomp and ceremony, the King and Queen drove through the streets from Buckingham Palace to

In his speech from the Throne at the opening of Parliament, the King said:

"It has given me much pleasure to receive my Ministers from the Dominions and the representatives of India attending the Imperial Conference. I watch with deep interest progress of their labours, the satisfactory result of which I shall confidently await."

Round Table Conference

"I hope soon to welcome the representatives of the princes and peoples of India, who are about to join the members of all Parties of both Houses of Parliament to consider the future constitutional position of India. My intention is to inaugurate a series of discussions, and I earnestly trust that at the conclusion of its proceedings it may have found a way of settlement of those important questions upon which it has been called to deliberate."

"My relations with foreign Powers continue to be friendly. I am very glad to entrust to my son, the Duke of Gloucester, the duty of representing me at the coronation of the Emperor of Ethiopia."

His Majesty then referred to other problems concerning his Government.

News Of Independence Struggle In India

Congress President Heavily Sentenced

Allahabad, Oct. 24.—Jawaharlal Nehru, President of the All-India Congress, who was arrested on Oct. 19, owing to a speech he made, has been charged with sedition, abetting infringement of the salt law and inciting non-payment of taxes. He refused to plead. He has been sentenced to two years' imprisonment with hard labour and a heavy fine.

Indians Attack Europeans

Calcutta, Monday.—Since the recent disloyal Jeonans rations, Europeans have been killed, hooded, and stoned in Belgam, on the borders of Sangli State. A British military officer and his wife were stoned when they were passing through the Indian quarter of the city, and Brigadier-General Gilles, from Madras, who was returning with another officer from military exercises, found the road barricaded by a village five miles from Belgam. As the car stopped a shower of stones fell on the occupants, and the General was severely injured.

Considerable anxiety has been caused by the leniency of the civil authorities in Belgam to the Congress agitators, but it is held that the attacks on officers will lead the authorities to take

"The man who stoned the officer and his wife live in Sangli State, and a man arrested there confessed and gave names of his accomplices."

At Poona, the Bombay Presidency, the authorities are curbing disloyal activities in the Poona and

Afridis' Attack On Peshawar

Calcutta, Wednesday.—Fifteen hundred Afridis representing all sections of the tribe arrived at Jampur yesterday for the great "Jirga" or tribal gathering, called by the Government.

The delegates had to explain the attack on Peshawar by Afridis several weeks ago. Tribesmen offered several excuses, including dissatisfaction with the Government's settlement early last year of the dispute between Shikhs and Sunnis, under which the Orakzais, who are Sunnis, had to return certain lands to the Shikhs, who are rightful owners. The tribesmen also attribute their action to the continuous agitation fomented by Congress propaganda from British India.

The Government measures to prevent a repetition of the outbreak were described to the tribesmen, and their reply is expected to-day.

Indian Frontier Trouble

Peshawar, Oct. 24.—An Afridi assembly, which has met at Jampur to discuss charges of misconduct brought against them by the Government and the means of preventing any repetition of raids on Peshawar, has broken up and the Afridi chiefs are proceeding to their homes. The chiefs disagreed with the Government's schemes of rural reconstruction to counteract raids, but were unable to suggest any alternative.

It is stated that men are collecting on the Khajuri Plain, with unfriendly motives.—Hester.

Bursaries To Sastri College

The Durban Hindu Temple Committee has granted three bursaries of five shillings each, payable monthly, to poor and deserving candidates at the Sastri College. It is a small way the Temple Committee is doing to help the worthy, and now that the hall has been set rolling, it is hoped that others will follow suit.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 324)

(6). The second point is that in the Cape Town Agreement the Union Government "recognise that Indians domiciled in the Union, who are prepared to conform to western standards of life, should be enabled to do so." To evict them from their places of business, to restrict them in their facilities for trade, to drive them into locations far removed from the white population, these are not the methods by which the Indians in your midst can be brought up decent, self-respecting citizens. These are the methods by which a proper population is created. Not to depress the Indian, but to raise him to your own standard of living, is the surest safeguard of that standard. In part III of the Agreement the Union Government declare their firm belief in, and adherence to, "the principle that it is the duty of every civilized Government to devise ways and means, and to take all possible steps for the uplifting of every section of their permanent population to the full extent of their capacity and opportunities, and accept the view that in the provision of educational and other facilities the considerable number of Indians who remain part of the permanent population should not

be allowed to lag behind other sections of the people." It is realised both by the Indians in South Africa and by the Government of India, that it is difficult for a popularly elected Government to take, or for individual members to propose, action in advance of public opinion. Progress may at first be slow: a pre-requisite of change in a democratic country like South Africa is that public opinion must back the reforms and approve the ameliorative proposals; and public opinion has to be educated to these high ideals. It is reasonable to hope that the elected leaders of the people will guide them to an appreciation of the ideals enshrined in the Agreement, it is reasonable also to ask that, in the meantime, nothing be counselled or done to impair the better feeling engendered by the Agreement, to render harder of attainment the ideals which it enunciates, or to deprive South African Indians of the hope that, by the exercise of patience and self-restraint, they will, in time to come, qualify themselves in the eyes of the dominant race to receive in greater measure that share in the elementary rights of citizenship to which South African birth and domicile to an increasing extent entitle them.

AMSTERDAM, 1.

TRANSVAAL

PRINCIPAL TOWNS (including suburbs) Classified according to the number of European inhabitants.

Censuses 1921 and 1926 (South African Year Book No. 9, 1926-27).

	Area	Europ. 1921	Europ. 1926
Joburg & suburbs	12	100,000	160,000
Pretoria & suburbs	12	100,000	160,000
Germiston & suburbs	12	100,000	160,000
Benoni	12	100,000	160,000
Vereeniging	12	100,000	160,000
Roseburg	12	100,000	160,000
Potchefstroom	12	100,000	160,000
Benkan	12	100,000	160,000
Roseburg	12	100,000	160,000
Springfontein	12	100,000	160,000
Erasmusburg	12	100,000	160,000
Standerfontein & suburbs	12	100,000	160,000
Witbank & suburbs	12	100,000	160,000
Middelburg (T.)	12	100,000	160,000
Vereeniging	12	100,000	160,000
Erasmus	12	100,000	160,000
Vereeniging	12	100,000	160,000
Benoni	12	100,000	160,000
Bloemhof	12	100,000	160,000
Totals	12	100,000	160,000
Provincial Totals	15,921	517,485	608,022
Total for townships enumerated above	12,167	300,512	342,548
Total for areas outside these townships	3,754	216,973	265,474

In the townships named there were 39.6 Asiatics per 1,000 Europeans in 1921.

The proportion outside the townships was 1:1 Asiatics to 1,000 Europeans.

"NOTE:—These are figures for all Asiatics, not for Indians alone."

(To be Continued)

Rating Tariff Bylaws—1930—1931

Notice is hereby given in terms of Sections 38 to 46 inclusive, that the above Rating Tariff Bylaws have been approved by His Honour the Administrator for the current financial year ending 31st July 1931 and that same can be inspected during office hours at the Board's offices (Greenwood Park). Further it is laid down that the due date for payment of rates is the 31st October 1930, with a months grace to the 30th November 1930 after which date penalty interest will be charged at the rate of 10 per mensem (Section 42 of 4 of 1926). Ratepayers are hereby notified that it is not incumbent on the Board to issue assessment notices, and should any ratepayers not receive one then it is their duty to make application for one to be sent. Owners of property within the area are requested to notify the office of their correct postal addresses or any change thereof.

ERNEST D. GOBLE
Secretary.

Board Offices
Greenwood Park, Natal.
October 1930.

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

We obtain the best Market prices for your produce and supply to the "BANANA" MARKETS.

We specialise in Bananas, we personally attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices.

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert.

G. HATTAS.

Manager

Tropical Fruit Suppliers,

Phone 6760. Tel. Add. "Nikus." Box 5237.
22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તાક ૨૮ મું.

શીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૩૧ અક્ટોબર ૧૯૩૦

અંક ૪૪

નોંધ અને સમાચાર

રાજનીતિની કંડનમાં પ્રવૃત્તિ

સપ્ટેમ્બર માસમાં કાબાજ કંડનથી માન્ચેસ્ટર મળ્યા હતા અને એક બહેર સભામાં હોદ્દની મારણી ઉપર એક બાબતમાં આપ્યું હતું તેમાં તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે "મલિસલામતી અને ઉત્પત્તિ" એવી સાથે બેઠવા અને મને તેટલા રાજ્ય દોષને કાઢી ને વાત સાથે અને સમય થવા નથી કે દલિલ આપ્યા અને આપરવાદ કરવા અને એમાં પ્રમતિવાળું બંધારણ મળે અને અને તેને જ માટે લાગે છે. એળેથી પરિષદ હનેકમંદ નીવડે તે વિલાયત અને હાલ માટે કેટલું મહત્વનું છે તેના ઉપર બાર મુકતાં સાચા જોઈએ હતું કે એળેથી પરિષદમાં મહાસભાના પ્રતિનિધિઓ નથી એ એક બાદ જાણ છે. હતાં મહાસભાના પ્રતિનિધિઓ સિવાય બીજા સતતા હોદ્દાઓ છે. તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે હોદ્દામાં વિલાયતનું રાજનિતિ તેમજ સારી મહા અને વિલાયતી હોદ્દા કાલમાં સોંપી દેવાનું સંભવિત છે અને તે એ કરતે કે રાજ્ય કેન્દ્રમાં જે બંધારણ થાય તે એવું હોવું જોઈએ કે તેથી હોદ્દાની નોંધવાનું પ્રણાલી યોગ્ય અભિલાષાને સંતોષ મળે.

કરમનના નવા કાઉન્સિલર

કરમન કાઉન્સિલમાં નવેર એના વાર્ડમાં જે મુદ્દાથી થયું હતી. અને તેમાં કેપ્ટન રેમનીને મત આપવા નાટક મુન્ડીઅન કમિટીએ લખા અને હોદ્દાઓને લગામણ કરી હતી તે મુદ્દાથી પરિષદમાં કેપ્ટન રેમનીને બાદ વધુમતિથી હનેક મળી છે. તેમને ૧૭૮૬ મને મળ્યા હતા અને તેમના હરીફ મીસીસ મેસનને મ.વ ૧૯૬ મનોજ મળ્યા હતા કેપ્ટન રેમનીને ૧૦૮૭ મનો મીસીસ મેસનથી વધારે મળ્યા હતા અને કેપ્ટન રેમનીને અભિનંદન આપીને જીએ.

“એન્ડી-એશીયાટીક કલોઝ”

“અરબુરી પત્ર” માં સી. એ. લુકાસ જુલો નામથી લખતાં લેખક દર્શાવે છે કે તમારા પત્રમાં જે કાળો પ્રસિદ્ધ થાય છે તે ઉપરથી અને હોદ્દા સવાલમાં જેઓ રત્ન છે તે તેમની સાથે ચર્ચા કરવાથી કેટલાક લોકો એવું માનતા હતાં છે કે મતાવાજાએ હોદ્દાઓને જાણીને વેચવાનું અટકાવી શકે છે પરંતુ એ વાત જરાજર નથી. એના રસ્તા તો જાણીના માલિકના કાલમાં છે. જાણીને જવારે તે જેએ બાદ દાખલ દીકમાં તે એન્ડી-એશીયાટીક કલોઝ નામે અને તેમ થયું છે તે એ પ્રકારે નીકાલ આવી જાય. પરંતુ હું એવા થકા દાખલોએ જાણું છું કે મુરોબીયનોએ જે એવી કલમ નાખવામાં આવેલી છે. તે તે જાણીને જરીકવાની ના પાડેલી

છે અને આખરે તેથી એ કલમ કદાહી નાખવી થકી હતી. તમારા વાચનારને આ હકિકત જાણવામાં રત્ન થશે કે કરવાના અમુક રહેઠાણના કાળમાં મુરોબીયનોએ આ વિષયમાં વિચાર કરવા સભા મળી હતી તેઓ પોતાની મીઠકો વેચે તે તેમાં એન્ડી-એશીયાટીક કલોઝ નાખવાની વાતની ચર્ચા થઈ હતી. બધા એ વાત સમી મળતા થયા પરંતુ જે જાણીતા માણસો મળતા ન થયા અને એ જે માણસો હોદ્દા સમયે હમેશાં હરિયાદ કરે છે.

વોલસરોથ સાલેજ હોદ્દાની બાવી થકી થોડાં છે

કંડનથી “કેમલી કીરોલ” પત્રને રાજદારી અખરખની દોષે છે કે એળેથી પરિષદમાં સામન દીપોટ” ઉપરાંત હોદ્દા પ્રતિનિધિઓની તુરત સ્વરાજ્ય આપવાની દરખાસ્ત તથા લેડ” પ્રવીને હોદ્દાનું નવું બંધારણ જેવું હોવું જોઈએ તે વિષે એક ગ્રુમ મેમોરેન્ડમ એળેથી પરિષદ પાસે રાખવા થોડાં આપ્યો છે. વોલસરોથે થોડાં આપેલી દરખાસ્તોમાં તેમણે એવી જાણ થકેટ કરેલી છે કે અખરખ સરકાર કેટલેક દરજ્જે મુદ્દાઓમાં મારામતને જેખમદાર હોય એવી બનવી જોઈએ. પ્રાતિક સરકારની મુખારજા માટે સર જોન સામનને લગામણ કરેલી તેની સાથે થોડે બાને વોલસરોથ મળતા થાય છે પરંતુ અખરખ સરકાર થકુ કેટલેક દરજ્જે જેખમદાર હોવી જોઈએ એવી તેમની ખાતી થએલી છે. સામન દીપોટ”માં જે વિષય માં કથી થોજના નથી થએલી. અખરખ સરકારમાં જાવી જાનની થોડું થકુ સત્તા આપવાની દરખાસ્ત ન હોય તો હોદ્દા પ્રતિનિધિઓ ખાલુક થકા કરવા પ્રયત્ન થકુ નથી એવી ખારી ખાતી થએલી છે. તેથી થોડ” પ્રવીને એવી થોજના રજુ કરી છે કે અખરખ સરકારમાં વોલસરોથના કેટલાક પ્રધાનોને મારામતમાં થકા કરવા અને તેઓ મારામતને જેખમદાર હોય. આ કોન્ફરન્સનું બાવી એના ઉપર થકેટ રહેલું હવે અચાર્ય કે વેલસરોથે પોતાના મેમોરેન્ડમમાં જે થોજના રજુ કરી છે તે અને હોદ્દા કેલીમેટા જે થોજના રજુ કરેલી તે જાણે વચ્ચે જે બેઠ થકો હોય તેને પુરવામાં આવે તો કોન્ફરન્સ હનેકમંદ નીવડશે.

ઈન્ડિઅનનું નવું રાજ્યબંધારણ

ઇજમના રાજ્યબંધારણ સાથે રમતના બેલ બેલાવા હોય એવી પરીસ્થિતિ ત્યાં ઉપચિત્ત થએલી જાણ છે. ઇજમના રાજ્યને હાલ ત્યાં નવું રાજ્યબંધારણ થકુ છે અને તેને પોતાની સંમતિ આપી દીધી છે. આને લીધે આ તોફાનો થકાનો સંજવ હોય થશે છે. કહેરના મહાકાળોમાં તારાઓ જર

હતી. વર્તમાન ખેતી ભણાવે છે કે તેઓ ભારે બોલવા લાગ્યા હારે કાઢી પરિપક્વની આખી મેકની અમલ આપર ભરી રહી હતી. કાઢીવાદીઓના આદર્શને અમલ નાખી દે એવો એક પુરુષ આ હતો. પોતાના અસ્માની પાછળ રહેલી આખાના ધામા પકારા આરતી જનરલ દર્દીએએ દેશભક્તોની પાછળી જાતીઓન કાતવન કરવાની કરવાન કરી. કામનવેશ્યમાં સહકાર હોવો જોઈએ એમ આપે તેમણે દર્શાવ્યું આરે કાઢી દેશભક્તોના મોઢા હસતા થયાં પરંતુ જનરલે આશાભંગના કામોમાં સહકાર હોવો જોઈએ એ વિષય ઉપર આજના ભારે તેમણે આખા દર્શાવ્યું કે કાંઠાના વાત વચ્ચેમાં આશાભંગ રૂપ પ્રુષ્ટ થઈ સહકાર નથી ભરે ભલા અંતીર દેખાયા. 'જીવી જો સામિતી તમારે જોઈતી હોય તો હું તમને દે. આદિકાનો પાછળનો ઈતિહાસ જોવા ભણાવું છું' એ ૧૯૨૬ ની સાલ પહેલાં કાઈ પક્ષ સરસ નેકનાઈન્ટ (અને અને પોતાને હું એક સારો નેકનાઈન્ટ માનું છું) કાઢી સદમારના આદર્શને 'દેશ આખી કાઢે જીવી રિશ્તિમાં નહોતો. આજે હું અને બાલ નેકનાઈન્ટો એ રાજનીતી પેશવા માટે આમગ આબ્યા છાએ. આ સામજીને શાકા અમલો ખુબ થયા ખરા પરંતુ તેમાંને એ કાકા પક્ષ નહતો કે આ વિશ્વાસની બહેરાન જનરલ દર્દીએએ કરી તેની સાથે એ વસ્તુ પક્ષ હતી કે દેશની-અસા કાપુડાં રવતન છે એમ જે ઈસ્ટી કાનરસમાં દર્શાવવામાં આબ્યા હતું તેના ઉપર પક્ષ તે અભણ હતો. જનરલ દર્દીએએ રવતન દર્શાવના ના ૧૨ ઉપર તાપી ૧ મારવા ભલ છે અને તેણે દર્શાવ્યું હતું કે આ 'રવતન દર્શાવ' વિષે દેશભેદ રક્ષણ દક્ષ એ સુરા' સત્ત નીકળે છે. સાકમ આદિકામાં પક્ષ એવા સુરા સજગાય છે તે બતાવી આપે છે કે અમ કેટલું મનુષ્યસ્વ ધરાવનાર છીએ, તમારી સાથે કેટલા નીકળ્યા જોશાનને આમે રહીએ છાએ!

“પ્રાન્ડુમન ઓપિનિયન”
 રાકપાર, ડા. ૩૧ અક્ટોબર સન ૧૯૩૦

ખીટીક સામાજ્યની અંદર કાજા અને જોરાઓનો પ્રેમ વિન પ્રતિ દિન અજાત કરવાઅરે સામાજ્યમાં કાજા અને જોરા અમ છે. આખી ફૂની-જોરાઓનો પ્રેમ ધાની વસ્તીનો પા કામ ખીટીક સામાજ્યમાં વસે છે. ખીટીક સામાજ્યમાં વસ્તી પ્રજાની સંખ્યા અમલ ૪૫ કરોડની અમ છે તેમ સહેદ પ્રજાની વસ્તી અમલ સાત કરોડની હતી. 'આખા સામાજ્યની વસ્તીનો પાએ. કામ હોંવત્સીએ છે. બાજીની ખીટી રંગીન પ્રજા છે. સામાજ્યમાં જે સહેદ પ્રજા વસે છે તે પ્રજાની નીતી ખીટી રંગીન પ્રજા માટે રહી છે તેના અનુસવ રંગીન પ્રજાને અજાત કરે. અમેએ છે સામાજ્યના જે જે કાજોમાં સહેદ પ્રજા વસી છે તેણે તે તે કાજોના મુળ વળીએને છુટી તેને પોતાના મુકામે લરીએ રાખવાનો પ્રયત્ન કરેએ છે. કાળ પ્રજાએ રા. દીવસ મેટી અખતી મળુરી કરી અને તેની સાહેબીને પેશી અને બદલામાં જે રોડબીનો દુકા તેઓ દે છે તે તેણે સંતોષથી રહીમરી બધ સાહેબને આજાર માનવો. કાળ પ્રજાના ઉપર

પોતાનું ચડીવાતાપણું કામને માટે રેવી રીને આચરી રાખવું તેમ દર્શાવે મેટી પ્રજાએ કાંઈ એવું જોઈએ એટલું નાક પરંતુ કાળ પ્રજાને સદાને માટે પોતાના છુટી મેટી નીએ દખાએલી રાખવી એ નીતીને મેટીએએ પોતાનો આજો અવદારીકે કર્યું માન્યો છે. કાળ પ્રજા અમલ છે, અંમલી છે, જીન સુધરેલી છે તેન અંમલી દખામાંથી. સુધારેલી દખા માં કાવવી અને ખડે કહીએ તે તેઓ મેટીએની રાવ દીવસ મુકામાં કર્યા કરે એવી દખામાં તેને રેવી રીને રાખવી તે માટે સામાજ્યના પક્ષા કાજોમાં દરદીપણું કરવાનો મેટીએ કાજ રામે છે અને એ દરદીપણના કોઈ દેહન તેન કવી રીતે પોતાની નીએ દખાએલા રાખવા તેની પોજના બધવામાં આવે છે. સામાજ્યમાં વસ્તી સહેદ પ્રજાએ કાળ પ્રજાના સાથેના વર્તન માટે પોતાને માટે જે કર્યું આ મુજબનો થઈ કહાડેએ છે તેમાં કાળના થરીવર્તન સાથે વિલાવતની કહી અરકારને કાળન કાલોનીએ માનો મેટીએની અંદર પોતાના આજરા નીએ રહેલી મેટી પેશ સજાથી રાખનીતી નહો કરીને જાહેર કરી પડે તેમાં મેટીએના દિવતા વાવ જે બોમ જોએ ક હા સરકારે કરી તો ક હા સરકારનું આવીજ અનુ બધો. એના બે કાજ તાને દાખવો જોઈએ હોય તે તે છરદ આદિકાને છે. છરદ આદિકામાં બધા પેશાક વર્ષોએ મેટી સેટકારે અમને વસ્ત્રા છે. હોંદી પ્રજા આજે ત્યાં સેટકો વર્ષોએ અમને વસેલી છે. તેણે એ મુદ્દની અંદર વસીને વેપારને ખીલવે. આજે પક્ષ એ દેશમાં વેપાર મુખ્ય હોંદીએના કામના છે. મુશીમ અકામુકના સમયે દરિયા કવરે એ મુદ્દનું અર્થન દુમકામાંથી રક્ષણ કહે. મુદ્દની મુશીમની બાદ થયા મેટી સરકારે ત્યાં અમને 'વસ્ત્રા છે. 'છરદ આદિકાનું' મુનીવન જનાવર્ડ એવી કામ મેટીએ ઉપર વિચાર બધાવના કાઢી સર-કારે મેટી સમય ઉપર એક કમીલન પક્ષ નીચું હતું. એ મુદ્દ માટે નવું રાજ્યવારણ બધવાની મેટીએ વિલાવતમાં માલી રહેલી છે અને તેને આમે કાઢી સરકારે એ મુદ્દમાં પોતાની રાજનીતી રેવી મેટી એમને તે રિપેનો એક બકાઈટ પેપર દમથા પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો તાના બજાવવામાં આબુ હતું કે તે મુદ્દમાં વસ્ત્રા મેટીએના કામને પ્રથમ સ્થાન આપવું જોઈએ. ભારથી કાઢી સરકારે આ બકાઈટ પેપર પ્રસિદ્ધ કર્યું છે કારથી ત્યા વસ્ત્રા મેટીએના આજ નકિ પરંતુ દ. આદિકાના મેટીએ પક્ષ અજમલો લાગ્ય છે અને કાઢી સરકારને દખામાં રહ્યા છે. મુનીવન સરકારના એક પ્રધાન મો. મોખરે 'એ બકાઈટ પેપરની અજાત સખ્ત ટીકા કરી હતી. 'વધ પ્રધાન જનરલ દર્દીએએ તેને ટીકા આપ્યો હતો અને અજાત હતું કે કાઢી સરકાર છરદ આદિકાના મેટીએ સજાથી આવો નીતી અંદર કરે તે પહેલાં તેણે મુનીવન સરકાર સાથે અસલત કરવી જોઈતી હતી. કમથા વિલાવતના કામમાં સર એવી એમલીએ એ વિષયમાં એક કહક પવ અખી એ નીતીની કહકથી કહાડી છે. તણે તો તમ હોંદીએના પક્ષ સહેદ અ. બ તાવન દર્દીએ છે કે મેટીએનું ચડીવાતાપણું કાજ પક્ષ અંમેએમાં દરદીએ રાખવું જોઈએ. શું મેટીએએ હોંદીએ અને નડીએને પક્ષ થતા અવુડ મેટીએને મેટીએ વસ્ત્રે સખતના દીવ એ મેટીએ કવી સખી કમીએ નકિ એ આદિકાના મેટીએને હોંદીએ અને મેટીએ સમલ નીયા વખતે અવર્ડ દીવ તો તે અજાત અખમલનન છે અને એ નીતી

ને પારખી કરવામાં આવે તો સામાન્ય ઇસ્ટ આફ્રિકા પ્રમાણે દેશે. પણ જો સાહેબ તો આમજ વધીને જણાવે છે કે આફ્રિકામાં હોદ્દાઓ છે તે જાતીએ વચ્ચે એર વધારનાર હોય તો સાચ છે. ખરી રીતે આવું એવકુશીબરણુ જામનાર એ જાતી એવી પોતે જ જાતી જાતી વચ્ચે કપડા ઉપરિચત કરવાનું વાતાવરણ રચી રહ્યો છે. આવા તુમાખીબોર મોરા-જોન્સ ખીટીક સમાજને જોમ અને તેમ જાલદી ખાતે જાતી નાખી જો વાત સ્પષ્ટ છે. જામ કાળી પ્રજાના ઉપર મોરા-જોન્સી સરદારી કામને માટે આણુ રહેવી જોઈએ એવું ખુલ્લે ખુલ્લું જોવાનારો ખરખર કાળી પ્રજાની સાચી સેવ. જાતી રહેલા છે. કાળી પ્રજાને એવી પોતાની મુલાખીનું ખરખર જાન થશે અને તેઓ પોતાના સ્વમાન માટે જામન કમ મોરા-જોન્સી મુલાખીમાંથી છુટવા જલદી પ્રયત્ન કરશે.

ઈસા ઓસમાન ઉરફે ઈસા સુલેમાનનો કેસ

૧૯૧૩ ના કાયદા પહેલાં નીકળેલાં રજીસ્ટરો

૨૬ કરી કામ નહિ

એક જામનનો મુકાદો

મયા જામના 'ઇમીગ્રેશન ફેસમા જીવ' એ મથળા દેશ જામ ઇસા ઓસમાનના કેસની મોડી વિમન જામે આપી મથા હતા. વર્તમાન પત્રોમાં જામેલા દુક રીપોર્ટ ઉપરથી જામે તે જામનાર આપી મથા હતા. જામને પીટર્સબર્ગથી મી. મુલામ રમુમે આ કેસનું સંપૂર્ણ જામનેટ મોકલી આપ્યું છે તે જામે જામિજ તથા મુલામની જામે વિમાનમાં જામિજે પી. જી. મુલામ રમુમ જામેને હાથે છે કે મી. ઇસા સુલેમાને તેના આ કેસમાં મદદ કરવા માટે જામન મુલામી હતી પરંતુ તેને ડાકને મદદ આપી નહતી. એ મારા કામમાં આ કેસ જીવો અને વજામોની શી માટે એ જોરડી જામે આપી. કેસમાં જામ-જામ પીટ ૩૫૦ ખર્ચ થયો. જામે જામ મુલામ રમુમને જામનાર આપીએ જીવે કે તેમજા જામે આ કેસમાં રજા જામ મદદ આપી છે. આ મુકાદો કામના જામમાં પહે મદદનો છે.

સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદાની ત્રીજી કલમ મુજબ ઇમીગ્રેશન જોડે કાયદાના નીચેના મુદ્દાનો શો ખર્ચ થાય છે તે મુલામું છે. કાયદાનો મુદ્દો આ પ્રમાણે છે:—

સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદાની કલમી કલમ ને સન ૧૯૧૩ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમથી મુલામનામાં જામેલી છે તે કલમ જામનાર સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાય-દાનો જામ થયો તે પહેલાં નીકળેલાં રજીસ્ટરન સર્ટિફિકેટ ૨૬ કરી કામ કે કેમ? ૧૯૧૩ માં પહેલાં પક્ષ પાંચમી કલમ રીટોરપેક્ટીવ—મુલામને જામ પડી કહે જોવી છે કે કેમ?

આ રજીસ્ટરન સર્ટિફિકેટ આપવામાં જામું તે સર્વેમી સન જીના આ પ્રમાણે જામવામાં આવી છે:—

(૧) સન ૧૯૦૫ ના ડીસેમ્બર માસની પહેલી તારીખે ઓસમાન હમાને એડીટરીટ કરીને જામનાર હમા ઓસ-માને કાયદામાં જામવાની પરવાનગી પાવવા માટે જામન કરી જામે એ એડીટરીટમાં ઓસમાન હમાને જામેર કર્યું કે જામનાર તેનો દીકરો છે:

(૨) જામનાર હમા ઓસમાન સન ૧૯૦૬ ની મામમાં કાયદામાં જામ થયો. તે વેળા તેની ઉંમર જામ વર્ષની હતી. ઓસમાન હમાના દીકરા તરીકે તેને જામવાની પરવાનગી આપવામાં આવી. પરંતુ કાયદામાં ૧૯૦૩ ના પાંચમી ઓર્ડિનન્સ પ્રમાણે તેને પરમીટ આપવામાં આવી નહતી:—

(૩) કાયદામાં ૧૯૦૭ ના જીલ કાયદાની કલમો જામનાર સન ૧૯૦૮ ના માર્ચ માસની ૧૬ થી તારીખે જામનારે રજીસ્ટરન સર્ટિફિકેટ માટે જામન કરી. જામે એ જામન માં જામનારે હાથું કે ઓસમાન હમા તેનો જામ હતા:—

(૪) સન ૧૯૦૮ ના એપ્રિલ માસની ૨૧ થી તારીખે જામનારે ૧૯૦૭ ના જીલ કાયદા મુજબ નંબર ૧૦૬૩ નું રજીસ્ટરન સર્ટિફિકેટ આપવામાં જામું.

સન ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમ જામનાર સન ૧૯૧૩ ની મામમાં નીકળેલાં સર્ટિફિકેટ ૨૬ કરી કામ મા નહિ તે જામે વિમાન સન ૧૯૨૮ ની મામમાં પરસોતમ વિરક ઇમીગ્રેશન જામનારને કેસમાં થયો. તેના જામમાંથી કીવીલીસેસ મુલામનામાં મુકાદો આપનાં હાથું હતું કે કાયદામાં સામાન્ય રીતે મુલામમાં જામે છે ત્યારે તે જામનાર નિમમન માટે હોય છે જામે તે પસાર થયા હોય ત્યાર જામ ને કેસો જામવા સન જીલમાં રજુ થાય તેને જામ પડી કહે છે. (મુલામ વિરક કુલનેનો કેસ જુઓ.)

હતા કાદે આ નિમમ પરસોતમના કેસને જામ પાડ્યો ન હતો. પરંતુ હાથું હતું કે સન ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમ, સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદાની કલમી કલમનો જામ જામ શો થય છે તે વિરે જામનાર કરી જામે જામ કલમ છે જામે તેથી કલમી કલમની સાથે તે જોડેલી છે તેથી રીતે તેનો જામ કરવો જોઈએ જામે તેનું પરિણામ જો નીકળે છે કે સન ૧૯૧૫ ની મામમાં નીકળેલાં રજીસ્ટરન સર્ટિફિકેટને તે જામ પડે છે જો વાત જામ છે કે જો મુકાદા માં એક કરો આ પ્રમાણે છે "જામા સર્વેમીમાં કાયદો મદદનારો જામ જામે છે જામે ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાય-દાની પાંચમી કલમ માટે છે. જો કલમના જામે જોતાં માટે કમુલ કરવું જોઈએ કે જો જામેની જામનાર દ્રષ્ટિએ જોતાં તે જામનાર જામે જામનાર જામેને જામ પડે છે જામે જો નવી પાંચમી કલમ કલમી કલમ સાથે જોડાઈ જામે છે જામે જો નિર્ણય જામે જામવામાંથી જામું મુલામ છે કે પાંચમી કલમ મદદનારો જેનું મુલામનો કાયદો પાડ્યો તે પહેલાં પક્ષ કાયદામાંથી રજીસ્ટરો મેળવેલાં હોય તેને જામ પાડવાનો હતો." જામે જામે ખરી રીતે જામે થાય કે સન ૧૯૧૩ નો કાયદો પસાર થયો તે પહેલાં જામે પાડવાનો સમયનો જામને જામ જામ, પરંતુ જો જામ જામમાં જામું જોઈએ કે સન ૧૯૧૫ ની મામમાં જામમાં જામેલાં સર્ટિફિકેટ વિરક કાદે વિમાર કરી હતી. જે નિર્ણય જામવામાં જામેલો છે તે મુલામનો કાયદો પસાર કરવામાં જામેલો તે પહેલાંના સમય

વિશે કે ખરો પરંતુ ૧૯૧૩ નો કાયદો પાસ થયો તે પહેલાંના સમય માટે નહિ. વળી જોઈએ કે આમાં ન્યાયાધીશ રજીસ્ટરે જે ટીકા કરી હતી તે આ પ્રમાણે છે:—“જો વાત ખરી છે કે જો કલમના કબજાં જોડવા બાબતે કે કે તેથી કાયદો પસાર થયો હોય તે પહેલાં જાને તે બાદ નીકળેલા રજીસ્ટરન અર્દાશીકેટને તે લાગુ પાડી કલમ પરંતુ જો વાત નિર્ણયપ્રમુદ્ધ નથી કારણ કે જ્યારે કાયદાને જુલકાળને લાગુ પાડવાની વાત હોય ત્યારે તેનું સ્વરૂપ શું છે એ ખ્યાલમાં રાખવું જોઈએ. કારણ કે જે કબજાં ઉપયોગ કરવામાં આવેલા હોય તે જો સરખીબ રીતે જુલકાળને પશુ લાગુ પડે કે જોમ દર્શાવું ન હોય તો પછી તે જુલકાળને લાગુ પડે કે નહિ તે વિશે સવાલ ઉઠાવવાપણું રહે નહિ.” ન્યાયાધીશ ડીવીલીન્સનેના મુકદ્દા ખીલ ન્યાયાધીશોથી જુદો પડતો હતો જ્યાં હું નથી ધારતો કે આ મુદ્દા ઉપર વધુમતિવાળા મુકદ્દામાં બતાવેલા વિચારથી કશો મતભેદ હોય. આ પ્રયોજનને કમને અને એમ નથી લાગતું કે પરસોતમના કેસમાં અપાએલા મુકદ્દાનું ધોરણ આ કેસને લાગુ પડી શકે. સામેજી વિરુદ્ધ રજીસ્ટર એક એથી-વાડીકના કેસના નિર્ણય મુજબ કેસન હોના આધારે સન ૧૯૦૮ ના ૩૬ મા કાયદા મુજબ અથવા તો ૧૯૦૭ ના ખીલ ૬૧૬ અનુસાર આપવામાં આવેલા સર્દારીકેટન ૨૬ કરવાની ઠાઈને સત્તા નથી સિવાય કે તે રજીસ્ટર ધરાવતા માલીકે તે મેળવવામાં પોતે જાતે ખોટાવાળા ઉપયોગ કર્યો હોય. અને આ બંને કાયદા મુજબ આવા સર્દારીકેટાં જો ઉપરના પુરાવા તરીકેના જોવાય છે અને તે કાયદેસર ધરાવનાર આ પ્રતિ માં કાયમ સવાને અને વસવાને અધિકાર ધરાવે છે. વળી ‘કાયદેસર ધરાવનાર’ એ કબજાંના અર્થ પશુ કરવામાં આવેલો છે અને તેનો અર્થ એક અમુક માણસનું રજીસ્ટરન એ સર્દારીકેટ આપીને સર્દારીકેટ કરેલું હોય તે. સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદાની દકમી કલમ જે સન ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમથી સુધારવામાં આવી છે તેની અસર એ છે કે તે સમય સુધી રજીસ્ટર કેન્દ્રક કરવાની સત્તા ઠાઈનેજ હતી તે સત્તા મોડેને આપવામાં આવી છે એટલું જ નહિ પરંતુ રજીસ્ટર ધરાવનારની વતી પશુ ખોટી જુગાની રજી કરીને તે મેળવવામાં આવ્યું હોય તો પશુ તે રદ કરવાની મોડેને સત્તા છે. આ કલમો આખી વાંચવી જોઈએ. રજીસ્ટર ધરાવનાર તરફથી જેણે ખોટી જુગાની આપી તે મેળવ્યું હોય તેને પશુ તે સરખીબ રીતે લાગુ પડવું જોઈએ. અને આ પાછળના કેસમાં જો રજીસ્ટર છે કે ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદા પહેલાં ૧૯૦૭ અને ૧૯૦૮ ના કાયદાની દકમી અને અગીઆરમી કલમો અનુસાર રજીસ્ટર ધરાવનારના જે દરદા છે તેના ઉપર મંજૂર દુમલેજા આ કલમોથી લાય. પરસોતમના કેસમાં જે વિચાર કરવામાં આવ્યો તે જો હતો કે સન ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમ એ ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદાની દકમી કલમને તે એક બાબત છે એ પ્રમાણે વાંચવી અને તેથી બંને કાયદા પસાર થયા તે વચ્ચેના સમયને લાગુ પડે નહિ અને સામાન્ય રીતે એવો જે નિયમ છે કે કાયદો પસાર થયો હોય તે સમય બાદનાજ કેસને તેનો અમલ લાગુ પડે તે આ કેસમાં આ માટે લાગુ ન પાડવું તેનું કાર્ય પ્રયોજન હું જોઈ શકતો નથી. આ દ્રષ્ટિનિંદ્રુ ૧૯૦૭ ના કાયદાને આધારે રજીસ્ટર આપવામાં આવેલું હોય તો ૧૯૦૮ ના કાયદાને આધારે એ બંને લાગુ પડે છે.

સુપરિમન વિરુદ્ધ સમીચેકન અમલદારના કેસમાં ન્યાયાધીશ મેરીએ મુકદ્દા આપ્યો હતો અને તેની સાથે હું અમલદાર થયો હતો તેમાં ન્યાયાધીશ મેરીએ દર્શાવ્યું હતું કે સન ૧૯૧૩ નો ૨૨ મા કાયદો અમલમાં આવ્યો હતો ત્યાર બાદ જે વર્ષ પછી રજીસ્ટર માટે અરજી કરવામાં આવી હતી પરંતુ પરસોતમના કેસમાં વધુમતિવાળા મુકદ્દાની આવા જોતી છે કે તેથી જુલકાળ અને અવિચારકતાના બધા કેસોનો સમાવેશ તેમાં થઈ જાય. વિદ્વાન ન્યાયાધીશ જે તપાસ કરતા હતા તે જો હતી કે સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદા મુજબ અમલદારે ડેમીસાઇલ પ્રાપ્ત કર્યું હતું તો નહિ. અને સન ૧૯૧૩ ના ૨૨ મા કાયદા પહેલાં આપવામાં આવેલું સર્દારીકેટ ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમ પ્રમાણે રદ કરવાનો મોડેને અધિકાર છે તે વિશે ન્યાયાધીશની ટીકાને જ્યાં સુધી જાતે વળગે છે ત્યાં સુધી તે ટીકા નિર્ણય માટે ખીનબરરી છે કારણ કે સર્દારીકેટ તે કેસમાં તે તારીખ બાદ નીકળ્યું હતું. ૧૯૧૩ નો કાયદો જુલકાળને પશુ લાગુ પાડી કલમ તે સંબંધી અમલદારનું ડેમીસાઇલ છે કે નહિ એ પ્રશ્નના વિચાર સંબંધી હું થાર્ડ હું કે જુદો વિચાર તે સંબંધી લાગુ પાડી કલમ. જે ધર્મીકેટ એવો કાયદો કરે કે ૧૯૧૩ ના કાયદા મુજબ કેમીસાઇલની કલમમાંથી તે મુકદ્દા છે તેણે બતાવવું જોઈએ કે તે કાયમ થયો તે વેળાનું ડેમીસાઇલ એ ખોટી રીતે ન હતું અને એ વિષયમાં કાયદો જુલકાળને લાગુ પાડી કલમ. સુવાચનાવના કેસમાં આ મુદ્દો હતો. પારીઆર વિરુદ્ધ સમીચેકન અમલદાર તથા શ્રીમ દુસનના કેસોમાં મુદ્દા હતા તેનો ન્યાયાધીશ મેરીએ આધાર લીધો હતો. પરંતુ ૧૯૧૩ નો કાયદો અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં મેળવેલા રજીસ્ટર સંબંધી મતલસના જે કલમો વિચાર કરવાનો હોય તે સંબંધી જુદી વાત છે. એટલે ૧૯૧૩ નો ૨૨ મા કાયદો અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં આપવામાં આવેલા સર્દારીકેટને ઇનસબ કરવાનો મોડેને કલ છે અને તે કલ મોડેને ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કાયદાની પાંચમી કલમથી મળેલો છે તે સ્વીકારવાને અમે મંદાએલા છીએ એમ હું માનતો નથી. જે અરજો બજાવવામાં આવ્યા છે તે અનુસાર મોડેને સર્દારીકેટ રદ કરવાનો કલ નથી અને જે પ્રશ્ન નિર્ણય માટે પુછવામાં આવ્યો છે તેનો જવાબ નકારમાં આપવામાં આવે છે. અમલદારને અર્થ આપવાનો દુકમ પશુ કરવામાં આવ્યો હતો. આ મુકદ્દા ઉપર ન્યાયાધીશ મીનર્ગની સહી છે અને ન્યાયાધીશ ડીલાક જે. પી તથા ન્યાયાધીશ કાઉએ મળતા થયા હતા.

અમારી પ્રોપર્ટીની કિંમત ધટી બંધ છે

જેહાનીસમર્થમાં આવેલા કાર્ટેલ મોડેની અંદર બાંની રેક્ટ પેપર્સ વીજબંસ એસોસીએશનની એક સભા મળી હતી તેમાં સર્વાનુમતે કાયદા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કે કાર-કાલ રેક્ટ પેપર્સ વીજબંસ એસોસીએશનની આ સભા એથી-વાડીક ટેન્પેર ખીલને સંપૂર્ણ રજા આપે છે. આ મોડેમાં એથીવાડીકોના પસારો એટલી હદે પહેંચી ગયેલો છે કે મીલકોતની કિંમત એકદમ એકાદી થઈ ગઈ છે અને કલકે મોડે પાછળ ચારની અંદર રહેવા લાગ્યા છે. આને લીધે મોટા મોટાના લોકની વિરુદ્ધ જુદી જુદી બતીઓનો ખીચો અહીં થઈ પડ્યો છે.

કેપ કાઉન્સિલ અને ટેન્કેર બીડ

કેપ કાઉન્સિલ ઇન્ડિયન કાઉન્સિલના આગ્રહ હેઠળ કેપટાઉનના હોટીયોની એક બંદર સભા માં, આદમ ઇબ્રાહીમ બક્સે મીયાના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. બંદરની સભામાં મળેલી બિઝનેસમેન ડેન્કેર સમાઈ ઇસમાઇલ, હાજર અને ખાન વાલે પ્રતિનિધિઓ તરીકે મળ્યા હતા તેમજે હયાતીનું કેપ્ટન કે આ બિઝનેસમેન ડેન્કેર સમાઈ એવીપાટીકે સેન્ટ ટેન્કેર બીડ આમે કામથી એટલી બધી સખ્ત હતી કે બે બે બાંધને પાછું ખેંચી લેવામાં નહિ આવે તે કામચલાઉ હોટીયો આ બીડની નીચે સંકેતવારે, તેઓ સલામતની વાત કરે કરે, આ કાઉન્સિલે નીચે પ્રમાણે ડેન્કેર સમાઈ કેપ્ટન કેપ્ટન—બેન્કેટની સભામાં આગ્રહ આપતી પાંચમી તરીકે મળેલી બિઝનેસમેન ડેન્કેર સમાઈ હોય કે આ સભા સ્વીકારે બે બે હોટીયો બાંધ નીચે કદાચ તેની સામે બે બુદ્ધિ કાપડે પસાર કરવાની વાત આવે છે તેની સામે મનાઈ ને પસાર કરવાનો નિશ્ચય થાય તેમાં પુરતી સલામ આપવાનો આ સભા ડેન્કેર કરે છે. અને કેપ્ટન સમાઈ પોતાની બેઠક આપી આ ડેન્કેર સમાઈ હોટીયો આપી તેની નેચ બે બે અને તેમના આગ્રહ માનવામાં આવે છે. કોમ્પેન્સ માસમા કેપટાઉનમાં આ, આ, બ. ડેન્કેરની વા.પકે ડેન્કેર સમાઈ તે માટે સહ કેપ્ટન સમાઈ મળ્યા હતા.

‘સમાનતા સહન કરીશું’ નહિ

સર એબી બેકલીના બખાસ

હરદ આફ્રિકાના બખારજી વિષે કોઈ સરકારે વ્હાઇટ કેપર મારફતે પોતે ને નીતી બદલ પાડી છે તેની સખ્ત ટીકા કરતાં સર એબી બેકલીએ કહ્યું. ‘ધી મોરનીય પેપર’ માં એક પંચ લખ્યું છે. તેમાં સર એબી બેકલી કહેવે છે કે ‘મે જરૂર લખવાનો તેમના મુખ્ય હેતુ એ છે કે જે નીતીથી સોશિયલિસ્ટ અને આફ્રિકામાં ડેન્કેર સમાઈ તેની આવરજતા ડેન્કેટની પ્રજાને સમજાવવાનો છે. વળી કોલોનીયલ મોડેલના રજાવી અમલદારોને પણ જે ભૂલવાનો આશય છે કે બંદર પ્રજા એ નીતી સહન કરે નહિ. આ વ્હાઇટ કેપરની નીતી ડેન્કેટની મેલસા. ડેન્કેટની લાગણીથી ડેન્કેટ રખતી નથી. આ નીતી નેટીવાને કસેલે થઈ જવાની છે. એ મોર્નિય પેપરની નથી. એ નીતીનો એ અમલ કરવામાં આવે તો મોર સહસો જેઓ હરદ આફ્રિકામાં સામાજિકના કાલોના રક્ષક છે તેને માટે અસહાયક બની છે.

અપમાન આપ તેવું કહેવાની દરજા

આફ્રિકાના મોર રહીશોને હોટીયો અને નેટીવા પાસે નીચા મળીને જવાં કે દેશ એ અપમાનજનક અને તેઓએ મળી દેશ છે. આ નહિજનક આર્થ એ લેવામાં આવે તો સામાજિક હરદ આફ્રિકા મુખ્ય મેસજ અને તે સમાવવા પોતે અલે મળેલું નેટીવાને હરદના મેસ, જે ર સહસન પાતાની કિસો મેળવવાની અભિલાષ છે અને નેટીવા પ્રજાની વચ્ચે પોતાના મોંઝાને લેવારીને તેને કેવા રાખવાની સેલસેની આગલા પાન નેટીવા છે. બંદર હોટીયોને દરજા એ પુલો મુક્યો છે અને એ દરજા મોરને આફ્રિકામાં નેટીવા, સંબંધીની દેશનીતી મોલસ રીતે પસાર થયેલી છે. એ રાજનીતીની સાથે દરદીપજાની દરજા પ્રમાણિકપણથી અને

અસરકારક રીતે બદલ કરવાની છે. અને એ રાજનીતી સમાનતા સહન કરતી નથી. એ નીતી મુખ્ય મોર અને કોળા લેવોની આર્થિક અને રાજનીતિક હિતને મોરે મોરેન થઈ છે અને નેટીવાને ન્યાય આપવાનો વિચાર થઈ તેમાં છે. મોરબીય રીતે હોટીયો તે એ નીતી મોરબીની સંવેપરી મળા દેશની રાખવા માટે છે કે જેથી મોરબીને પાટીવાની ઉપર ચલાવવાની દરજા પડે નહિ

આવિનું સંગીત

મોરબીની સંવેપરી મળા એ આવિનું સંગીત મારા આ-ફ્રિકા ખંડ માટે છે. અને આફ્રિકામાં પોતાનીબંદર અને પુરદેસોએ સંગીત બંદી કેરેલી છે તેની સાથે મોરે પ્રજાને અન્યત્ર ટીકા રખે છે. નેટીવાને હરદ પ્રજા પ્રજા આ પાથી એ સંગીતનો નોક છે. હરદ આફ્રિકામાં નેટીવાના કાલોને પ્રમાણપદ આપવું એનો અર્થ થયો કે હોટીયોને પ્રમાણપદ આપવું. આ મોર પ્રજાને અપમાન કરવા એવું છે આફ્રિકાના આર્થિક ઘાટ રીતે દેશ સાથે મેલસા છે. આફ્રિકામાં હોટીયો એ આર્થિક હાથકા આફ્રિકા માં હોટીયોને દરજાને એક વિધો નામ છે. પોતાના મુલકોની વખારાની વસ્તી અને દેરદેશ આ બે પ્રજાને અમલની મુલકોની આવિ પ્રજા છે. હરદ આફ્રિકાના મુલકો પુલ પ્રજાને એક મુલકને રજાવિત કરવું એ આર્થિક, મેપાર અને મેપારની દ્રષ્ટિએ અલગ અલગ છે. એ અને તે સામાજિક માં એક નવું કોમનીબન બંધ થઈ કહેશે. આ સર એબી બેકલી કહેલી અમલ સારીમના રાજનીતીની ટીકા કરતે છે કે કે હરદ અને હોટીયો રોટીયોમાં સીનેર હરદ મોરબી છે. અને એ મુલકને વધારે સીધા કોલોનીયલ મોરબી પાસે હોટીયો તેને તે મોરે પ્રજા માટે સીમેટીયોલ મનાવી મુકા. અનર્થ એ ન મોર ને અમલ આપે છે કે ‘પારી’ નમી છે, તેમાંથી રોટીયો કરી આફ્રિકાને મુલકો, આ પ્રજાને રોટીયો પડેલી છે, આર પ્રજાતીની રાજમલો પછી છે. આર પુરોમીયન પ્રજાને આર એવું કહેવાની તક નહિ રખો. કે એ તકને મુકાવી દેવાની મોટી અમલદાર મુલક કરવામાં આવી હતી.

ના. શહેનશાહ પાલમેટ ખુલ્લી મુકે છે

તા. ૨૮ મીને રોજ ના. શહેનશાહે પીલાવતની પાલમેટ પુરતી કમળા સાથે ખુલ્લી મુકી હતી અને તે પ્રજાને રીવાજ મુલક એક આપવું હેતુ હતું તેમાં એ નામકાર અપમાનું કે કહી પરીણમાં મારા કોમનીબન-સેલા પ્રજાને અને હોટીયો પ્રતિનિધિઓ પસારેલા છે તેમને મળતાં અને આર અલદ થયો છે. તેમના કામકામને હું અલગ રમપુર્ણક મેલ રહેશે હું અને એ પરીણનું સંવેપકારક પરીણામ આવે તેની વાદ હું વિશ્વાસપુર્ણક મેલ રહેશે હું.

રાઉડ કેપલ કેન્કેર

કાદના અવિવના અમલદાર વિચાર અલગ, મટે પાલમેટના બંને હોટીયો અને સર્વ પહેલા સંવેપની સાથે અલગ અલગવા દોટી પ્રજાના પ્રતિનિધિઓ અને રાજ મહા-રાજાઓ આપનાર છે તેના સહાર કરવાની હું હમેશ રાખું છું એ કોન્કેર સેલા મુકવાની હું અભિલાષ રાખું છું અને હું આપનારપુર્ણક વિશ્વાસ મરદા હું કે જે અલગ મહ-રવના પ્રજાને હરદ વિચાર કરી દેશપણને હું એક સમય

પરીણામ તેમાંથી નીકળે. પરંતુ આમાં આપે મારો અભિપ્રાય મીઠામરીઓએ રહેલો છે. મારા પુત્ર કપુર સિંહ આલેખેશ્વરને આમાંથી નીકળે. આલેખેશ્વરને રાજ્યમાંથી કાઢવામાં આવે તો તેની મર્યાદા પૂરી થાય. આલેખેશ્વરને રાજ્યમાંથી કાઢવામાં આવે તો તેની મર્યાદા પૂરી થાય. આલેખેશ્વરને રાજ્યમાંથી કાઢવામાં આવે તો તેની મર્યાદા પૂરી થાય.

તારણ નજર

ન્યાય કન્યા માટે નીકળેલી જાન!

ભારતીય રાજ્ય ટેમ્પલ કોન્ટ્રોલમાં પેરા લેવા દેવે પેલા મેન્ટર મહારાજે ૧૯૫૭ના અગાઉના સમયમાં મારી વિલાસન પહેલી મવા છે. પાંચ હજાર માઇલ ઊંટથી મુઠી ભર આંધ્રમાં દોડ્યાં આવી તોયે કોરેડ કારવાસીઓને મુલાકાત બનાવી તેમની રજાઓમાં આવે તેમ છૂટે તેમાં આજે પાંચ રા દેવ કોરેડ અંગે પ્રશ્ન ના પાડેલો. આલેખેશ્વર આલેખેશ્વર ન જાનતા હોય, કુદામાં દોષા જાનવાની ના પાડી દેવા હોય તો દોષ કહી દેવેથી સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરી મેલું હતા. આ પ્રસંગે જાને દેશની રાજધાની પરીસ્થિતિની તુલના કરી જોવાનું આ સેવકને મન થઈ જાય છે. મોન્ટેગ્યુ મેન્સ-ફોર્ડ સુધન આપી દેવા કદાચ ૧૯૧૯ના નીચા પ્રગતિ સ્થાપના થઈ તે વેળા પછી મોરારીજી ખીરીશ સરકાર સાથે સહકાર કરવાનું બીજું કદાચ દાંડ ઉપર આંધ્રોનો પમરડો મળ્યું. રીતે જમાવવા ખીરીશ સરકારને મદદ આપી. સુધારાનો અમલ કરે મવા પછી દોડના નેકનાલીસ્ટ પણ મેદાન પડી એ સુધારાની રેવડી કાઢી કાઢી નાખી. સહકાર કરવાનું રજાઓ પુરું કરીને આવેલા એ મવાલ પશને પુજામાં ભરાઈને દોડ્યાં બેસી રહેવું મારું. સુધારાની દર્શ વર્ષની મુદત વીતી જતાં દેવે આ સુધારા આપવા તેનો વિચાર કરવામાં વિલાસનના રાજ્યદારી પ્રશ્ન રહેલા. એ પ્રસંગે દોડના મવાલ પશને મારું કે દેવે આપણી કદર જુઝાવાતો પ્રસંગ નજીક આવ્યો છે, વળી દોડ સાથે સહાનુભૂતિ ધરાવેલો વિલાસનનો મળુર પણ સત્તા ઉપર આવેલો છે એટલે આપણી કદર જુઝાવો એવાં રજાને મોરારીજી સેવી રહ્યા હતા. આંધ્ર રાજ્યદારીઓએ દોડને દેવા સુધારા આપવા તે માટે કમીસન નીમવાનો વિચાર કર્યો. ઇરાદા પૂર્વક દોડનું અપમાન કરવા માટે આંધ્ર સર્વ પક્ષોએ કમ થયા અને સર્વ જોન આંધ્રમનની સરદારી હેઠળ કમીસન નીમવામાં આવ્યું તેમાં વિલાસનના ત્રણ પક્ષો મળુર, કનઝરવેટીવ અને લીનરલ એના સંયોગે બનેલું મીક્ષ કમીસન નીમ્યું. એક પછી દોડને એ કમી કમીસનમાં સ્થાન ન આપ્યું. સહકારનો ધર્મ કહી બેઠેલા મોરારીજીએ એક પછી મોરારીજીને એમાં સ્થાન ન આપવામાં આવ્યું એ તે અપમાનની ઇલામાં કદાચ કદ હતી. આજે રાજ્યદારી કારવાસીઓએ વિચાર્યું હતું કે દોડના નેકનાલીસ્ટ પશને સામનો કરી સુધારાને દુનકમંડ બનાવવામાં મોરારીજી પણ કરી ઘાટ મારી કહ્યો નથી એ બતાવી આપે છે કે દોડની રાજધાની રાજધાની ઉપર તેમની કમી સામવજ નથી એમ વિચારી મોરારીજી પશને પછી મારું. આમ આંધ્રમન કમીસન દ્વારા જ્યારે પોતાને મારું મળેલું બીજું તારે સામવજ કમીસનના બાંધકારમાં તેઓ

પછી રાજધાનીમાં સાથે સમીક્ષ થયા. એક બાબત વિલાસનના ત્રણ પક્ષોને એક કમીસન. ખીરીશ જાણ તેના બાંધકારમાં દોડના નેકનાલીસ્ટ પણ સાથે મોરારીજી પણ મળ્યા અને બાંધકાર સહાય થયો. આજ રાજ ઉપર આવી. દોડની પ્રત્યક્ષ દેવે આમાં કમ હતી કે મોરારીજી પશને ખીરીશ સરકારે મરણ મારું મારેલું હોવાથી જે પક્ષે તેમને લાલ મારેલી છે તેને મુમવા તેઓ નજીક જાય. ભાદોડની મદાસમાં સંપૂર્ણ રાજ્યમાં કોરેડ કર્યો. મોરારીજી સાથે વિલાસન કોડી મવા અને તેમણે દોરે પોરેલો કે રાજધાની રોડમાં દોડને આપ્યું એ ખીરીશ સરકારનો આજ્ઞ છે. એ દોરે પછી રાજ પશના નેકનાલીસ્ટ એ દોરેનો જવાબ વાલ્યો કે રાજધાનીમાં રોડને આંધ્ર રાજ્યમાં પછી કદાચવાતો હોવાથી જે રાજ રોડ રેવલ કોન્ટ્રોલ મોરારીજીમાં આવી કદી તેમજ જાને તેમાં આમ બેવા આવીશું અને એ દોરે ઉપર મોરારીજી નેકનાલીસ્ટ પછી મુઠી. આ દોરેનો નિમોત જવાબ વાલ્યો કે રાજ રોડ રાજ્ય કદાચ નાંક અને રાજ રોડ વાળા ન સદાને કમી કમીસન મદાસમાં એ સવિનયમની લાલ કરે કરી દીધી અને એ આંધ્રની અંદર તો એ કદને જોવા અંધરેલ પશને સામવજ સંકલન બતાવેલું કે આ આ આંધ્ર સંકલનમાં પાવા બીજા કદાચ છે. ૧૯૫૭ના મળવા પછી આવી અંધરેલ ઉપર પાંચ દોરે કદી કમ નહીં, મદાસમાં સાથે સુધેકની વાતો નિમળ મળેલાં વિલાસનના સરકારે રાજ રોડ રેવલ કોન્ટ્રોલ મોરારીજી તેમાં રાજ્ય મદારજી આંધ્ર તથા મોરારીજીને આંધ્રમાં આપ્યાં. મારું અને જાતો આંધ્રની હોવાથી આ સેવકને આજ કદી કે મોરારીજી આ આંધ્રમાં રજા કરે નહીં. કદાચ આજે નાંક વિલાસનની તર્જ, વિલાસન દોડના મવા છે દેવે ખીરીશ જાણ વિલાસન તરફ જુલો. રાજ રોડ રેવલ કોન્ટ્રોલ સરકારે મોરારીજી તેમજ સરકારના પશનું પ્રતિનિધિત્વ હોય એ સામાન્ય નીમળ છે. કનઝરવેટીવ અને લીનરલ પણ દોડને સ્વરાજ્ય આપી દેવામાં આવે તેથી વિરુદ્ધ છે એટલે આ પક્ષે એ પછી આંધ્રની કરી કે રાજ રોડ રેવલ કોન્ટ્રોલમાં તેમનું પછી સ્થાન હોવું બેકમાં. રાજ્ય મેકેડોનક પ્રથમ તો આંધ્રમાં કરી જવાબુ કે નાંક એ દેવ મળુર સરકારનેલ છે. એમાં વિરોધ પશનું સ્થાન ન હોઈ કદે. એટલે કનઝરવેટીવ અને લીનરલોએ વધુ પ્રધાનને મદારી આપી કદાચ કે જાને બને પક્ષે એક જાની જાને જાણ ઉપરથી કુર કરીશ. આ મદારીને વધુ વધુ પ્રધાને આ બને પક્ષે પછી રાજ રોડ રેવલ કોન્ટ્રોલમાં મેકેડોનક એમ બંદરે કરી વિલાસનમાં બધા પક્ષો એક જાની દોડનો સામનો કરવા તેવાર થઈ બેસા છે. જ્યારે દોડમાં આપણી કદાચ જુલો. રાજ પશના અંધ એક કુરેલ આજેવાનો જોઈમાં પ્રથમ છે. રાજ હજાર ઉપર બાંધકાર અને બંદો કારવાસમાં પાવા છે. દેવ અને જ્યારે વર્ષના બાંધકારે પછી દોડની સંજ થાય છે, હજારો દેવ મળુરના પોલીસોએ જાણીને મારીને માર્યા આવી તેઓ મારવામાં રહેલ પક્ષે દેવના રોડ કરે પ્રધામાં મારવા ના રાજ્યને મદારે અંધરેલની રાજ્ય સ્થપાયું છે. મેકેડોનકમાં મારવામાં જાણીને બાંધકારે સ્વતંત્રતાને ખાતર પ્રાણ અર્પી કદીલો જાણ છે, અનેકને જાણીને સંજ થઈ છે, સુધારેલા રાજ્યનું આજે દોડમાં અસીરવજ નથી પરંતુ અંધરેલની રાજ્ય આવી રહ્યું છે. સરકારના જુલમથી અંધ ત્રાહે ત્રાહે પોરારી રહી છે. વેપાર થયો, બેતી સર્વ લોકોએ બેતી કદ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવા માટે બીજાને આપવા એવું રાજ્યમાં

તેજો આને સ્વીકારી શકે છે. આવા અંગેશમાં મહાસભાના આગેવાનોએ સર્વા સુધી સરકાર તેની માનવિદિને નષ્ટ કરવાની સુધી સાર્વિક ટેબલ કોન્ફરન્સમાં ન જવાનો ફરવ કર્યો હોય આ મોડેરેટ મહાદેશ રાષ્ટ્રપક્ષને એક માળુએ ફેરી હા પોતાને અનેક કાલો ખેલ્યા તે જાણના હોવા છતાં વિચારવત કોન્ફરન્સમાં પેડા લેવા ફેરી મથા છે! દોહની ફેરવી કમનસીબી! મોડેરેટની માલ જોઇ આ સેવકને એક સુરે વાતની માફી આપે છે તે જાણે આપવાનું મન થઇ જાય છે.

ગોપાલકાની રૂપમાં જાણસીયા જે થાય છે તે તો અર્ધે ભાષ્યોએ જોવા છે. આ જાણસીયાઓની એક વેળા મહાન અને જીવ સભા મળે. સભા આજે મહાસભાની હોવાથી ફરે ફરે જાણસીયાએ તેમાં ફાજરી આપી હતી. કહો કે જાણસીયાની આખી ન્યાત આ મહાન મેલીમાં ફાજરી હતી. રાજ્યકારી વિષયમાં મુદ્દર અને માફાક મેલાવા એક જુદા જુદા જાણસીયાને આ જીવ સભાનું પ્રમુખ પદ લેવાની ફરજારત એક નોજવાન જાણસીયાએ રજુ કરી. તેને જાન્યુઆરી ટેકા મળતાં સભાજનોના કર્પનાદ અને તાળી-ઝોના મહામહા વચ્ચે પ્રમુખ મહાકથા સભાનું સ્થાન લીધું અને તેમણે દર્શાવ્યું. મારા જાણસીયા અંધુએ અને બહેનો, આજની આ મહાસભા સભામાં તમે આપાજ, જુદા સદે પુર્ણ ઉત્સાહથી આપવી બધી સંખ્યામાં જાણે ફાજરી થયાં છે તે જાણી અને કારે કર્પ થાય છે. આપ જાણે આજે તરફી આપવાનું પ્રયોજન તે અર્ધે જાણે છે. તમે જાણે છે કે આપણે અર્ધે ઉત્તમ નામવંકની જોવાદ છીએ અને જે જોવાદના આપણે હોઇ આપણી જાણે માટે આપણું સર્વને કારે પ્રાર્થ પેડા થાય જે માત્ર સ્વાભાવિક છે. આપણે આપી જીવ નામ જાણીના હોવા છતાં આપ અર્ધે જાણે છે કે નામ લોકો આપણી સાથે સમાનતાને આવહાર બીજાક રાજતા નથી. આપણને ફેર પજુ જાણના અધિકાર તેજો આપણા નથી અને અર્ધે સભા પોતાના હાથમાં રાખી જમતમાં તેજોજ મેલાવવા થમને ફેર છે. આપણે છીએ તો જે નામ લોકોની જમતમાં આજે પ્રતિષ્ઠા છે. આપણું પીઠભજ જે લોકોની પાજન ન હોય તો જોની જમતમાં થી મજબૂતી અને કહો કે જોનું મહાન સામાજ્ય આપણા સદકાર અને ટેકા ઉપજન નથી રહેલું છે જ્યાં આપણી તો ફોઇ પજુ જાણની જે નામ લોકોને કિમ્મતજ નથી. મારે નામ લોકોની સાથે સમાનતાને આવહાર રાખવા માટે આપણે જે લોકો પામ્યો પ્રથમ મામણી જોજ ફેરીએ છીએ કે જોજની નામ કન્યાઓ સાથે આપણી જાણસીયા જાણીના પ્રુજ સુરત અને નોજવાનાની સાથે લમ સાંખ જોડવા જોડજો. (સભામાં બીજર, હીજરના પોકારો થાય છે). જે જે હક આપણને ન મળે તો નામવંકની જોવાદ કહેવકથામાં કામલે પજુ શો! મારે આજે આપણે સર્વાનુમતે એક સખત ફરવ કરી નામ લોકોની અસ્થાન પ્રમુખ મહાકથાને મોકલી આપવો જોઇએ અને તેજો આપણી મામણી હક સ્વીકારી લે જેનો જવાબ આપણને સુરત મળવો જોઇએ. સભાજનો સુરતજ જે વાત સાથે અંમત થાય છે અને જે મતજનો ફરવ સર્વાનુમતે પસાર ફેર છે. જાણસીયાઓની મળેલી આ જીવ સભાનું કામકાજ જોવા નામ મંડળના પ્રમુખ મહાકથા ખાસ પધારેલા હતા. તેજો ફર ઉત્તમ રહી આ અર્ધે સાંજગતા હતા. સભાજનોએ ફરવ પસાર કર્યો કે સુરતજ કુષાઈ રહેલા સ્થાનેથી નામ મહાકથા જોરથી પુરોડા મારતા

અને ફેર ઉત્તમ જવાવના અને પુરોડી જાણગતા જોસથી ફેર હા સભા સ્થાન તરફ આવવા લાગ્યા તેને જીવ સભામાં નામજ મ થયા જાણી. સભા સ્થાન ઉપર પહેલી જાણ નામ મહાકથા દર્શાવ્યું. જાણસીયા અંધુએ અને બહેનો, તમારે નામજામ કરવાની ફેરી જરૂર નથી. આપણી મેરી સંખ્યામાં તમે એકજ થયા છો તે જાણીને અને કારે આનંદ થાય છે. તમે સર્વે જાણી જોવાદનાજ છો અને તેથી અને મરે થાય છે. અને જાણી જોવાદના તમે હોઇ તમે સભાન હકની મામણી કરો જે સ્વભાવિક છે. તમે જે ફરવ કર્યો છે તે પજુ મેં સાંજલો છે અને તે માટે હું તમને સર્વને ધન્યવાદ આપું છું. (જોજમેર તાળીઓ) હું આ સ્થળે વચને વિદિત કરવા છું હું કે જાણી નામ કન્યાઓને તમારી જાણના સુર નોજવાન સાથે પરજાવવામાં જમને કહો વધિ: કોજ નહિ. (કર્પના પોકારો) અને તેની ખાતી તરીકે આ સ્થળેથી આજે હું જાણું છું કે આજની આ તમારી સભાના પ્રમુખ મહાકથાની ફેર જાણે મારી સુર નામ કન્યાનો વિવાદ હું જોડું છું માટે પ્રમુખ મહાકથા જાણની અર્ધે તેવારી આજથી ફેર. અને તમને આખી જાણીને પુર કાઢમાં જાણમાં આપવાનું હું આજે જાણું છું. મારા દરજ્જા પ્રમાણે હવે મારા આ વેવાજની સાથે વમે પુરા કાઢ્યો આજનો. જાણની તિથી હું જાણો વડ જારેજની આપું છું' માટે તે પ્રમાણે તેવારી ફેર સર્વે મહેરજાની ફેર પધારેલા. નામ મહાકથાના આ જોવાવથી આખી સભાના આનંદનો પાર ન હતો. પ્રમુખ મહાકથાનું કાજળું તો ઉપજાઈ પડતું હતું. તેને મરુ હતું કે મારો પ્રુજ પદજુ જે મન મરવત છે તે નામ કન્યા કાજ આજે. નામ મહાકથાને આજાર માની સભાજથી સો રિખરાઇ થયા. મુર નામ મહાકથા રાજનીતીમાં કુજન હતા. તેજો નામ કન્યા આપવાનું વચન આપ્યું પરંતુ જાણો વડ જારેજ આજે તે પહેલાં તો આખી જાણસીયા જાણીની વરસાદની ફેર અજાણ થતી હોવાથી સો દયા થાય છે તે જાણવાજ હતા. અને તેથીજ ઉપજો ફેરે તેમજો સભામાં કર્યો. આજો વડ જારેજ આજે તે પહેલાં તો આખી જાણસીયા જાણી ફરવના નિયમ પ્રમાણે રજાજ પહેલી મધ હતી.

દોહના મોઝસરેજ લોકો જરવીન અવિનયજમની હકત અંધ કરવાનું કહે છે અને ફેર ટેબલ કોન્ફરન્સમાં જોજ જોજ વાતો ફેરને કોખીનાજન રોટસ તો શું પજુ સ્વતંત્રતાની વાતો પજુ આ જાણે કરો જોજ કહે છે. અવિનયજમની હકત અંધ ફેર જોજ જોજ વાતો કરવા જોજમેજ પરિષદમાં જર્વુ જોડે પેલાં જાણસીયાના જેવી ફેર જ્યાં ફેર વાર ન જાણે જે મહાસભાના નેતાઓ જાણે છે તેથી લોકો ફરવીનની સામે જાણસીયા જાણવાની તેજોને ના પાડી છે. મોડેરેટ જાણસીયા જાણી આ જાણે ફેરી જાણ અને નામ કન્યા કાજ જાણે.

લી. સેવક, અન્યકર.

પંડિત જવાહીરલાલને સખત સભા

દોહથી ફેરને તાર દર્શાવે છે કે પંડિત જવાહીરલાલ નેકરને નીમકના કાજાને અંધ કરવા તથા કરો નહિ આપવાને. ઉપરજ આપવા માટે રાજકોદનો કુન્દો લાખ પાડી પકડવા માં આજ્યા હતા. તેમને જે વર્ધની સખત મજુરીની સભા તથા કારે ફેરની સભા કરવામાં આવી છે.

દુષ્ટ હાલતોનો સંહાર કરી અયોધ્યામાં પાછા ફરવાનું સ્વરથ્થ કરાવે છે.

હોદ્દા, જાણીતી સત્તા અસ્થ સહે, એ સમયમાં, હોદ્દાની સુધારાની પ્રયત્ની, હોદ્દાઓની સામાજિક ફેરિયાં મતભેદ છતાં સંધ, હાથમાં ત્યાં એ, જાણીતી હવાની અને હરિવાસ ત્યાં હવાઈ પ્રવાણી પ્રગટીત પશુ અગુસ્થ દાખલા પુરા પારે છે.

સ્વદેશી જનો, આજનો દિન એ છે કે, જ્યારે આપણે આપણા નૈતિક, આર્થિક અને આર્થિક કાર્યોનું સરવસ્વ કાઢીએ છીએ. રાજ્યકારી રીતીએ આજે ખલાસ થતું વર્ષ, જેમાં પ્રજાનું આત્મ ભાવ અનંત થતું છે અને હોદ્દાની સ્વતંત્રતા માટે અનંત પ્રયત્ન કરવામાં છે તે, સોનેરી સમય છે. આથી, દક્ષિણ આફ્રિકાની આપણી છંદગીમાં હોદ્દાની સમય ઉદ-ભવ્યો છે અને હોદ્દાના જમીન ભારતો કાચે આપણી સામે વેર અને ભયના ડોળા સુરકારી રહેશે છે.

અમે તેમ છે પરંતુ આજનો સુખ દિન મધ્ય ગુજરાતી વીજારી સુખ કમળવા અને સમા દાનનો છે, જે અનુસાર આપણે આજે રાખીએ છે, હોદ્દા સરકારને સુખ સલાહકારો સાથે અને આપણી માન્યતા પોતાની આત્મ પ્રીતિ વર્માન અમલ થશે નિકાલે તેમજ, દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારે આજે સમાજની કાચે પસાર ન કરતા કે આફ્રિકાના અને તેમાં પશુ ખાસ કરી દક્ષિણના આપણા બંધનોના દો નુ યદ્ય કરે.

અંતમાં સર કુર્મા અને મહારા સ્વદેશી જનો, જ્ઞાનિષી પરમાત્મા આપણા સમજા અને આપણા વિરોધીઓ કે જેને મુખ્ય આજે આ દેશમાં આપણી આર્થિક અવસ્થા એવાનો છે તે સ્વતંત્ર, તેની ઉત્તમોત્તમ આર્થિક વર્ણને જેવી પ્રાર્થના આથી, નવીન વર્ષ આપને આનંદભર્ય અને સમજા રીતે સુખદ નીવડે. અમ કુ હા હા.

આ પછી સર કુર્માએ સત્કાર માટે આજાર આની ત્યાં આજે આ દિવાળી મહાત્મનું ખુબી અને હાથાર વર્ણન કરી સર્વત્ર નવીન વર્ષ સુખદ કમળ થતું, જ્યારે મી. મેટે પશુ તેમની સુખદછાને પુછી આપી આવેલા ભેરી કાચા ઉપર વિવેચન કર્યું હતું.

આ પછે મેટે, જાણીતી, સત્તા અને સર્વત્ર માટે ને અમલ ને મુખ્યતા, મી. રાજ્યકાર ત્યાં આજે હોદ્દા આત્મભાવ આપી હોદ્દાની સ્વતંત્રતા માટે અનંત દુઃખ ઉદભવનારના કાર્યોની પ્રતિષ્ઠા કરી તેથી સુ ખો સેવા પટે છે તેમજ મત કાળના અને આજે જમાનાના વિદેશીઓના આક્રમણના દાખલા આપી તે સામે આપણા પુર્વજોએ જેવી વિરતા ભતાવી સ્વતંત્ર સાચવ્યું હતું. આ સુવક હોદ્દા પાત્રોએ સવારે જેવી તે વિરતા અને આપણે તેથી હોદ્દાનું હતું કે પ્રેક્ષક વર્ષ દોર કાચે સુધી સુધ અને તે અવકાશ કરી રહેશે હશે.

આ મંડળે હોદ્દાની સ્વતંત્રતાના પ્રકાર સ્વરાજ્ય દાખલા પ્રતી મહે નીવડીત દાખલા મોકલવા પ્રતિજ્ઞા કર્યો છે; વડનુ-સારે મથા માસના દાખલા પા. ૧૦૦ રવાના કરી દીધા છે; જ્યારે આ માસ માટે પશુ તે. લીજ રકમ મોકલી આપનાર છે. અને તે ઉપરાંત આ સભામાં મ. આધીજના તા. ૫-૪-૩૦ ના કાઢી મુકામે સેવાવલા તેમના સદી સભના રોડાનું એનલાઈમેન્ટ, અમેરીકાની રીતીએ કરવામાં કર્યું જેમાં આજે ઉત્સાહ કાર્યો વામ લીધો હતો અને ને પાઉન્ડ ૫૧-૧૦-૦ જુલાઈ પ્રમાણ ૫૨મે ખરીદી આ મંડળને બેઠ આપ્યું તે રકમ ત્યાં સ્વરાજ્ય દાખલા માટે સભામાં ૫૨-નુરથ મળેલી રકમ પા. ૬ મળી કુલ રકમ પા. ૪૭-૧૦-

પશુ તે હોદ્દા મોકલી આપનાર છે.

સભામાં પાસ થયેલા રાંધાં.

દીવાળી નીમી તે મળેલી દાસવાલ પાટીદર મંડળની આ સભા હોદ્દાની સરકારની હમનનીની માટે સખન વિરોધની નોંધ લઈ તેના તેજોભવ નેતા મ. આધીજ અને જવાહીરલાલ નેહરુ સહિત હોદ્દાના મંદારજીવર મોળા વધારવા જાતીઓ આપી જેમાં જતા આત્માઓને જાતીનંદન આપે છે.

આ સભા ડો. મજાને-મુખ્ય પ્રધાન કે જે આજે કામ અભાવ મુખ્ય પ્રધાન છે તેણે-નાદાજની રાષ્ટ્ર પશુની કેમલ સમજા જાહેર કર્યું કે ઉત્તમ રસ્તો એ છે કે હોદ્દાઓને આ દેશમાંથી કાઢી કાઢવા તે સામે સખત વાંધે રહેવો છે; અને જ્યારે છે કે આ તેના ઉદ્યોગ-મહાન વિશ્વાસ થાવક અને કેપ સધીના અંધ રૂપ છે તેમજ વિગતે છે કે ૧૯૨૧ ની કેપ સંધી અનુસાર હોદ્દાઓની ઉત્તરી કરવાની આવી આપવા કે. આફ્રિકાના તથા સરકાર આ હોદ્દાના જમીન કમલ ખરાનું ખાલ પાછું ખેંચી લેવા માંગે હશે.

છેલ્લે મી. મેટે દીવાળી પૂર્વના પ્રત્યેક દિવસનું તાત્પર્ય સમજાવી તે મુખ્ય વર્તન માટે જ્યારે નવીન વર્ષમાં સર્વત્ર ગુણ છ-આ પાઠ રવાન છે કે સમા વિસર્જન કરવા માં આવી હતી.

હસ્ત લંકા હોદ્દા સોસાયટી

સ્વતંત્ર દીવાળી પ્રમુખક કમીટીના આદેશને અનુસરી તા. ૨૧-૧૦-૩૦ ને દિને હસ્ત લંકાના હાજુભાઈએ પોતાના કથા અને રાજ્યકાર મધ સખી દીવાળીની વર્ણિક મ અગ્રમથી વિચિત કતીમય પ્રશ્ન પ્રાગટ્ય. એ દિન વિતાવ્યો હતો. અજેની મી. ઇ. સ. હોદ્દા સોસાયટી અને હોદ્દા રીલીજસ પ્રોટેક્શન સોસાયટીના સંપ્રદાય નિવેદન કાશ હોદ્દા સોસાયટીના કાલમાં જાહેર પ્રાર્થનાની મોજના કચેલ જે માટે મી. વી. પી. મુડાલે તામીલમ. અને ૨. લા. મ. મે પાગજીવ મુર્દરનીરા ને પ્રશ્ન પ્રાગટ્ય કરાવી હતા. મી. ડી. બા. પશુલ સુખ રાની અને આજે આ તથા મી. એ. એમ. એ. એ. તામીલ તથા અવજીવ. સમપ્રત સમ સ્વદેશ. પ્રાર્થનાની તા. ઉચ્છેદ્ય કરતાં હોદ્દાનું હતું કે જ્યાં સુધી આપણા મુકમાં સ્વરાજ્ય સમાન નથી અગત્ય ત્યાં સુધી વિદેશમાં સમાન મેળવવાની આજા પછી સંક્રમિત અને છે, જેથી પ્રજાને પ્રાર્થાને છોડે કે મહામાજીને તેમના દેશ વિદેશના હોદ્દાઓને માટે કર કરેલા પ્રકાર સંપૂર્ણ વીજ્ય અર્પે. આજના પ્રસંગને અનુસરી મી. એ. એ. હોદ્દાઓને સમાનતા કર્યું હતું કે હસ્ત લંકાના હોદ્દા પ્રવિકાસમાં હોદ્દા નામસુચક અને સંસ્થાઓનું એક સમેલન આ પદલી વારજ અને તે આંતરીય કમિટી સેખાએ અને અવિચ્છવને માટે પશુ સમજા સમજા એવીજ અવેશના પ્રતિપા ન કરે જેવી નસ અવજ છે મુખ્યતઃ વિવેચન આ પ્રસંગે કર કરવા થશે અથવા જ્યારે સ્વરાજ માટે નીચે મુજબ ફંદ એકન કર્યું હતું.

૧. રાજ્યકાર. જુલાઈ નેરામજાઈ ગીની ૧, અનાજાઈ સુધા આમ મી. ૧ ૬, મોદલમાઈ જુલાઈ થી. ૫, નરાજમ ખંડુમાઈ થી. ૨-૬, વિજુલાઈ ખંડુમાઈ થી. ૨-૬, મોદલ આમ જુલાઈ થી. ૫-૬, રાજમાઈ જુલાઈ થી. ૨, રા. ૨ પ્રમાણ. જુલાઈ થી ૫ ૩

પ્રાર્થનાથી મી. મકનજી જુલાઈ સખી જ્યારે છે કે દિવાળીને દિવસે થી સનાતન વેદિક મર્મ સજાની મીટીંગ થઈ હતી. હોદ્દાઓએ કામ પધો વધે રાખ્યો અને હોદ્દા મંદિર દેશમાં સમા થઈ હતી. દેશમાં આવી રહેલા આજા.

આમે ઉપર અમલો થતા હતા. સમાજ સેવા હાથ ધરે
હા. કે નમસ્કાર કરીને તે માટે કાળે ઉપર પણ બેઠક
જાણે કરવું અને તે નાખી દેવા મોકલી આપવા.

હાદની સ્વાતંત્ર્યની લડત માટે આસ્ટિક ફાળો

આસ્ટિક ફાળો ભરનારા આજ્ઞાના નામો

(અમારે આજ્ઞા આપી)

મેસર્સ. આશરજી અમાર્યામી શ્રી ૧, પી. એસ. એસી
શ્રી ૫, આશરજી હીરા મોવીશી શ્રી. ૧૦-૧, વસ્ત્રજી
કલ્યાણજી શ્રી. ૧૦-૬, આશરજી નયુ શ્રી. ૧૦-૬, સો.
ગંગા મ. ૫૧-૨૫, શ્રી. ૧-૩ મેસર્સ. અમલ ન મધર ગી
૨-૬, કલ્પી આશર નયુ શ્રી. ૨-૧, જાણજી મુળજી ગીની
૧, રામજી કરના ગીની ૧, પટેલ જી-૩ સ-૩ ગીની ૨,
દરીજી દુલજી પા. ૧, આશરજી પ્રેમા શ્રી ૧૦-૬,
જાણજી રજી-૩ શ્રી ૧૦-૬, મોરારજી રામજી શ્રી ૫-૬,
વસ્ત્રજી હીરા શ્રી. ૫, સો. કલ્યાણ વસ્ત્રજી હીરા શ્રી ૫,
મેસર્સ. રામજી વસ્ત્રજી શ્રી ૧, દ. આશર રામજી શ્રી.
૭-૬, નારજી મોવોદજી શ્રી. ૭-૬, મોવોદજી જાણ શ્રી
૭-૬, દાસજી અમલ શ્રી. ૭-૬, પંચજી રામા કેકર
શ્રી. ૭-૬, અણજી રજી શ્રી. ૭-૬, જાણજી દુલજી
શ્રી. ૭-૬, મોરારજી રામા શ્રી. ૭-૬, જાણજી રામજી શ્રી
૭-૬, અંગજી ઉમ શ્રી ૭-૬, અશરજી મોવોદ શ્રી. ૭-૬,
જાણજી મુળજી ગીની ૧, જીરામજી નયુ શ્રી. ૧૦-૬,
પંચજી મોવોદ ગીની ૧, રામજી પ્રેમજી ગીની ૧,
દાસજી હીરા શ્રી ૧૦-૬, રામજી પંચજી શ્રી. ૧૦-૬,
જાણજી અમલ ગી ૧૦-૬, દાસજી અમલ શ્રી ૫-૬,
જાણજી અમલ ગીની ૧, અશરજી દુલજી શ્રી ૧૦-૬,
અમલજી આશર શ્રી. ૫-૩, આશરજી જાણ શ્રી. ૫-૩,
મોરારજી આશર શ્રી. ૧૦-૬, દાસજી આશર શ્રી ૧૦-૬,
કેકરજી જાણ શ્રી. ૫-૩, મોરારજી દુલજી પા ૧, આશર
જાણ મુળજી શ્રી. ૧૦, વસ્ત્રજી જાણ શ્રી ૫-૩, અમાર-
દાસ વસ્ત્રજી. ૫-૩, જાણજી પ્રેમજી શ્રી. ૧૦-૬,
જાણજી નારજી શ્રી. ૭-૬, દાસજી મોરારજી શ્રી. ૭-૬,
વસ્ત્રજી જાણ પ્રેમજી શ્રી ૫-૩, પંચજી નારજી શ્રી.
૧૦-૬, દુલજી પ્રેમજી શ્રી. ૧૦-૬, દાસજી દરી શ્રી.
૧૦-૬, જાણજી જાણ ૧૦-૩ પંચજી મેકર ગી
૧૦-૬, પુજી નામર શ્રી. ૭-૬, રામજી અણ શ્રી
૫-૩, મોરારજી નારજી શ્રી. ૧૦-૬, નારજી પુજી
શ્રી. ૨-૬, વસ્ત્રજી કેકર શ્રી. ૫-૩, અણજી દરી
૫-૩, નામજી હીરા શ્રી. ૫-૩, મોવોદજી મોરાર શ્રી ૨-૬,
અણજી અમલ શ્રી. ૫-૩, જાણજી જાણ શ્રી. ૫-૩,
જાણજી પુજી શ્રી. ૫-૩, દાસજી જાણ શ્રી ૫-૩,
રામજી મોરારજી શ્રી. ૫-૩, જાણજી હીરા શ્રી. ૫-૩,
નાનાજી નારજી શ્રી ૫-૩, જાણજી દુલજી શ્રી ૫-૩,
નામજી દરી શ્રી ૫-૩, પ્રેમજી હીરા શ્રી. ૫-૩, જાણજી
જાણ શ્રી. ૫-૩, જાણજી હીરા શ્રી ૫-૩, દરીજી જાણ
શ્રી ૫-૩, દાસજી જાણ શ્રી ૫-૩, મોરારજી રામા શ્રી
૫-૩, નામજી જાણ શ્રી ૫-૩ (અપૂર્વ)

બહેર નોટીસ છે

ડી. આઇ. ૬૨ કેમ અને સર્ટિફિકેટ આઇ
આઇડે-ટીડીના કેસો

સા. આ. ઇન્ડિયન કોમિશન સેક્રેટરીએ મેસર્સ. એસ
આર. નાઇડુ અને હ. મ. કપડી જણાવે છે કે :-

આપણી કામના જે સરકારે સન ૧૯૩૦ ના બુલેટિન માંથી
પાંચમી ટાંકીમાં પહેલાં દીધી આ દેશમાં પ્રાચીન સેવા
અને તેમનાં કરી અને સેવા વર્ગની અંદરના બાળકોને અન-
ભાવનાવા માટે એવું જણાવી પરવાનગી નથી આપવામાં
આવી કે તેઓ પુત્રીપતની પદાર નજી વધેલી વધુ વખત
ગેરેલા છે એટલે તેનું અંગે દેશીસાધન નથી અને વધુ વર્ષ
અંગે રહી દેશીસાધન સર્જીત કરે આરેજી કરી તથા બાળકોને
અર્થે અંદરના પરવાનગી આપવામાં આવશે તેમજ એવો
દીધે જવા પ્રત્યક્ષ સેવા પછી અંગે વધુ વર્ષ અંગે નથી રચા
એવું જણાવી એમને સર્ટિફિકેટ આઇ આઇડે-ટીડી આપવામાં
નથી આપવી તેવા જવાબ આપવામાં આરેજી કરવામાં આવે છે
કે તેમણે પોતાના કેસો પુરી પૂર્વગત અંગે તેઓ ન હતા વતની
સેવા તે નાદાં પ્રતિબંધન કેમિસ. ૧૯૩૫ એ સ્ટીટ હામન
ક્રાઇસ્ટના રહીશો સેવા તેમણે ટ્રાસવાલ ઇન્ડિયન કેમિસ
ન. ૬ સ્ટીટ રહીશ, બેકાનીસર્જી અને કેમ પ્રાંતના વતનીએ
સેવા તે ન હતા એવો રહીશ કેમિસ. ૧૯૩૫ ના સેવા તે સેવા
આરેજી ઇન્ડિયન કોમિસ. એ કસ સ્ટીટ મેરીસર્જી એ
સીરનામે મેકલી આપવી. આ અમલની મધી તરીકે અંગે
દાસથી પેતરેતાના પ્રાંત ને પર જણાવેલી સરકારને પૂર્વ
ગત આપવા વિનંતી છે

આજાર

પંચજી દીધે સેવાસર્જીએ તેને 'ઇન્ડિયન કોમિસીન' ન
ન નિજાવ અંગે નિજાવ અંગે નિજાવ અંગે નિજાવ નાખી
અંગે એકથી મોકલી આપવા છે જે સ્ટીટરી અંગે નિજાવ
અંગે નિજાવ તથા સેવાસર્જીને આજાર માનીએ છીએ. રા. દરી-
જાણ પ્રેમા ૧૦-૬, રા. મોરાર નરજી ૧૦-૬, રા. વસ્ત્ર
પ્રેમા ૫-૩ અને રા. રામજી જીનર ૫-૩ તેમજ 'વાહનજી'
વાહન રા. ની. ડી. પટેલ તરફથી ૧૦-૩ મળી છે જે સાજાર
સ્ટીટરીએ છીએ.

હેલામોઆએના સમાચાર

(અમારું અનુપત્તી તરફથી)

-હેલામોઆએ તાંબે અંગેમાં સેવાસર્જી તથા મેકરેએ મળી
વિવાળીના વિવેકે એવો અંગે નિજાવ અંગે સારજી પ્રેમજી તથા વાદ
માનવતા સેક પ્રેમજી મોરારજીના પ્રેમજી પાળા નીકે સોડીય બરી
રા નીકેમજી સેકે દીધેમાં આજાર લાડીરાજ અને મહામા વિવે
ક-ના અંગે અંગે ૩ દીધે વાદ અંગે મદદ નાદ સોડ. ૮
સમીતી કપર મેકરેમાં પીક ૧૫ ની રામજી કરી હની. અને
પ્રેમજી રેકે આપી સેવા વિવેકે કરી છી

શ્રી મલ્લિક પાતાવંદ

આનની દીર ગી મ નાદ વિવેકે ૩૦/૧૦/૩૦ ૧૦-૬ ૫-૩ ૫-૩
નમો અંગે કરવાનું માડી વાહનજી અને કેકર આનની
દીર કીક, સોગારો આપી કરી રેક મળી એ જવા અંગે દેશીક
કલ્યાણ રા. પીક ૧૦-૫૦ પાકરનું દીધેમાં ૫૫ અંગે કરવા છે

બચ્ચુ છે. હતાં તે રાજે કાળે થયા તેમા સમગ્ર દ્વાર કામ રોકી જા કિંદે તરફથી માત્ર પીડ ૫૦-૧૦ થયા. આ કાળમાં આપણે કામ બેસતા હતા કે?

અમારું કોઈ કાળે મચ્છો તેમાંથી પીડ ૧૦૦ નો દેસ થયો છે બાકીના ફેરવું શું થયું. હાં છે? કિંદે તે બાળકમા નિમાયક કમીથી ખુલાશો કરશે કે?

જુલમદ તાલે કેસોઈ મદાકના કોઈ બામદાનો કજી—પરેલ અટી નાનકો મદારાજની વીરોમાં આવી રહ્યો છે. કદેરાય છે કે કિના રોડના ગ્રામથી એ નામી પુરવો છે રોડ પગાર ચુકવતો નથી, અને આ ગરીબથી દેસ જસારું નથી. કોઈ બદર નો, આ અમલ પામ આપ બામદા નવે. રોડ પગાર મલમલ અને હાંમલવાન પુરવોએ દુઃખી માણસોને દેસ રવાના કરેના.

હાંદની લકડા માટે મદદ

પીડીરીની રહી ગામ તરફથી માર્ગ કલમવાલ કબજાવાર કાફે હાંદની લકડ માટે થા. ૧૮-૨-૬ ની બેન્ક કાફે ગામને એકવી આપી છે તે અને બનવું તાકીદે હાંદ મોકલી આપશું.

પંચાંગ અને ડાયરી

અમારે ત્યાં પંચાંગ અને ડાયરી વેચાય છે સજા જ થાકા હોવાથી તુરત મંગાવી લેશો.

કીમત

પંચાંગ રી. ૧-૬

સમયોર ડાયરી કામા પૂરાની રી. ૧-૬

લખા: Manager,

INDIAN OPINION,

Phoenix Natal.

The Story of My Experiments with Truth

Autobiography of Mahatma Gandhi
Vol. I. Price S. 10 6. pence

વેચવાના ૨૭

મસનગેર્મો રોડ તરફ આ. જી. ન મીન રોડી. અને લીજુના ઝાડે ૧૬૩૧ ની કાલ માટે વેચવાના છે આનો ખેતર તપાસો અને રેકૉર્ડ બાદ જુઓ

ક્રમે:— T. SEEBARUTH

Essential Store,

10 Grant, Natal

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter

૨૬ નવે ૩૦ મલ માટે રીન. આપણે, આપણે આપણે દેવામાં આવે છે. મંગાવી આપણે કાઢી. લખા:

P. O. Box 576.

55 Bond St. Durban.

"તમારો આરદ્રો મિ.કેસો"

THE TRANSVAAL MALT CO.,

(L. HOLLY)

EXPERT CHINESE MALT MANUFACTURER

Samples Will Be Sent On Request
27 Frere Road, • • BERTHAM, Phone 732 Jeppe. JOHANNESBURG.

અસમ કાસ મે ૬૮ અને કાળીએ ને ૬

તે ૧૧ મલ ત મ ૧ ૧ મરદ

સેમ્પલ અને આવ માટે અમને લખો:

અમારું કાસને આવ બોલો કરી આપવામાં આવશે

"INDIAN OPINION"

Subscription Rates.

WITHIN THE UNION :

Yearly	...	...	20	0
" 6 Months	...	...	10	0

OUTSIDE THE UNION and OVERSEAS

Yearly	...	...	20	0
" 6 Months	...	...	10	0

પીયારુ કવ્વાલ.

હિંદુસ્તાનના મથકુર ગવૈયા સાઉથ આફ્રિકામાં

શનીવાર તા. ૧લી નવેમ્બરના કવ્વાલના મકિન દોવમા પદ્મેશ જલસો

શ્રીન જલસા કવ્વાલના આગામ્ય સીનનાં થયા ત મલ મરીનમ, સેડીમીય, બેદાનીસમર્ગ, પ્રોડીયા, કીમ્બર્લી, પેટએલીમાથિય, ઈ રજેડન કેપમકિનમાં કરવામાં આવશે.

સાઉથ આફ્રિકાના રેગીન આલમ આ આમુદ્ય સામ લરા ચુકળો નાદ.

કાફ.રાના આવ

રીઝર્ડ રી. ૧૦, રી. ૭-૬, રી. ૫, અનરીઝર્ડ રી. ૨-૬, રી. ૧-૬.

પીયારુ કવ્વાલના ૧૭લીન સધીના રેકોની સીસર મર લખો

કીકીસ અમારે ત્યાંની મંગલ.

Phone 2447.

P. O. Box 155.

E. A. TYES & Co.

109 Field Str., Durb

Printed and Published by Manilal M. Gaudhi, at 1, Cuth Settlement, Durban, Natal.

Indian Opinion

No. 15 Vol. XXVIII Friday, November 7th, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કારાગોસ્ટા નવેમ્બર તા. ૧૭ સુધી

પોસ્ટલ યાત્રા સુધી નવા દિવસે.

સ્ટી. "અમલ"

ડીસેમ્બર તા. ૨ સુધી નવા દિવસે.

નસરમાની રીસ્ટ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

હીંદુ વીરલી. ૩ નવા દિવસે અને મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

મુશ્કતા - ૩ નવા દિવસે અને મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

સ્ટી. અને ડી. અને મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

હીંદુ વીરલી. ૩ નવા દિવસે અને મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

મુશ્કતા - ૩ નવા દિવસે અને મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

સ્ટી. અને ડી. અને મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

SHANKH BILAL & SONS,

300 Pine Street,

Tel. Adl. "Karamat," Durban.

ડી. અને ડી.

મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

મોટીમલ. ૩ નવા દિવસે. અને મોટીમલ. ૩

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED INDIAN OPINION

By Advertising In The

The oldest Indian Paper read by Indians public throughout South Africa.

RATES & SPECIMEN COPIES on application Indian Opinion, P. O. Box 1010.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1010.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

આબાદીઓ-ની-કુરબાની

તમા હિંદનો આબાદીનો સુર સાંભળવા માગો છો? તમારે આંધીજની અળવળ પર બેઠાં બેઠી છો? જો આવી જાવના તમારામાં કોન તો તમે દેશના ખર્ચા પત્રો તથા ૬ આફ્રિકા રાસી દોન બાદ આ દેશની સ્થિતિની વધેક કરવા અને તમારું વર્ષ થયાં કોઈથી છુટાં છુટાં અખબાર અંગણવા કર કર્યા છે. આ અખબારના નામ નીચે પ્રમાણે છે.

અઠવાડીક છાપાંના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રભાસિદ્ધાંતકેસરી, મે મડી મોલ,
વીસમી સદી, દીન, મોરબે કોનીકલ,

કન્ડીયન ગ્રુપ (કેપટન)

માસીક છાપાંના નામ

નવમેન,

નવ-યુગ.

જેમો ૬૨ મેલે લાલ સમાચાર વાંચવાની તમારો રાખના છે. તેમને કુ અમારે કાંઈ છાપા વેચતાં અમુ અવા કે વર્ષનું એક સાથે અવજમ કરી કાપાં અમારી સેવા ખાસ (વર્ષનું કુ છુ. નીચેને રકમો પત્ર અખબાર પ્રાપ્તિ થીરક અંગણો ૧ કાપાં વેચાતાં અમુ અમો ૩ અંગણો:

અ. બી. ખાન.

૭૬ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર: કાયેમનલ સ્ટ્રીટ,
મે. ૭૨ ૧૦૧૮. નોટાની ૩૫૩.

ઉપર લખેલાં છાપાં અમારી પ્રીટીંગશાળા કાંચ વજર પ્રિન્ટિંગ સ્ટોલમાંથી પાછું અળી શકવાં
વાંચેક, અથવા અંગે દેશની સેવા કરે.

તમારા દેશ ઉદયોગને ઉત્તેજન આપો

અફઘાન અને સુલોબીત ઇમેજ અપવાનું કામ કોઈપણ આવથી વખતસર કરી આપીએ છીએ

છુક અથવા છુકા.

લેટર બેડ, ઈલેક્ટ્રીક, ઈરેક્ટરમેટ, પોસ્ટ કાર્ડ, એક-કોન્ટેન્ટ, પ્રોપાગાન્ડા નોટ, ઇમિગ્રેશન સ્ટીપ, કોન્ટેન્ટ, રેલ નોટ, અમલગલ-ટચ, મીશીનરી ભેગ, સુવીટ ભેગ લેકબીલ, પ્રાઇસ લીસ્ટ, ઈલેક્ટ્રીક સ્ટીપ સમા, છુકો, બહાર પેપર, ડેલેટર લાખા માસીક કાંચવાના અમલ કૌનસી અવજમ નોટ પોસ્ટ

રજાર સ્ટીપ દરેક જાવના

સાલ એવર્ડ અને સ્ટોકીસ્ટ

દરેક જાવની દેશી કાચો તેમજ જાવની પ્રખ્યાત "સોલસ હોન" દરેક આખના દરદો માટે અકસીર કાચ સુચીપત્ર અને વિગત મફત.

The Standard Printing Works

L. C. S. 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

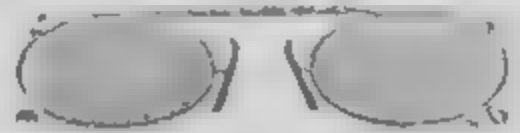
Stylish Printer, Stationer, Book Binder and Rubber Stamp Supplier.

Phone 49.

P. O. Box 116.

Church and Handels Sts,

ZEERUST, Transvaal

તમારો આંખોને રાહત આપો

૩૬ વર્ષ થયાં અને દક્ષિણ આફ્રિકાનાં લોકોની નજર સુધારના આભ્યા છીએ.

તમારે ચશ્માની ખાલેશ હોય ત્યારે અમારી ખાલે આવજો:

અમારું પ્રમાણપત્ર

૬૬,૦૦૦ હિપર અમારા માલુકો.

કાર્પેટ ૫૮૮૨ની ખનાવટના કાચના

અમે સુધેરથીર છીએ.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

સાખ

Branch Establishment: 85 a, Eldon Street, Johannesburg.

આ પેટી દ્વારા અમારી નજર

મરુત

સ પ ૨૬/૭૫

૨૦/૭૫ ૫૦/૭૫

તમારું મરુત મે લસમા આવશે અમારે

૨ મરુત ૬૦/૭૫, ૨ મરુત ૭૦/૭૫ (૧૬/૭૫ ૬)

Box 24 & 117 Tel. 'Khatul.'
HOUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

બોક્સ ૨૪ અને ૧૧૭. ટેલીગ્રાફ કોડ "ખત"

હુસેન હસમધલ (સરદારબદ વાલા)

ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પી. ઇ. આફ્રી.

Phone 3887. Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATYALKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીનાબાઈ મોરાર મટવાલકર,

ફ્રુટ એન્ડ વેજિટેબલ એક્સપોર્ટર

અને કમિશન એજન્ટ.

ફ્રુટ સાદી રીતે કરી આલ સી.બી.ઈ. થી મોલ્કામાં આવશે
૭ કોડેલ ૩૮૫૭. બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ટરુબન

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપટનના રફ વર્ધના વખણાયેલી

ફરમાસુ મીઠાઈ

કાર્ડ પત્ર તહેવાર, જાતસા દીપાલી અને લગ્ન પ્રસંગે વાળાજ આનંદ આપશે.

તાજાં લીંચુ અને કેરીના આચાર, ખાખડ, ગરમ મસાલા તથા ખાસ પારખદર વગેરી રહે-શીયત મીઠાઈ તેમજ અમારી બકરીમાં બનેલા

તમામ ભાતના તાજા કેકે હુમેશાં તયાર મળશે.

માલ સાના અને ખાતી પૂરક પોસ્ટથી રવાના કરવામાં આવશે. મંગાવી ખાતી કરે.

આરદર સાથે પસા મોકલવા માલખાની કરવી. સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે નહિ.

ખાખડ લીસ્ટ મંગાવો.

લખો યા મળો:—

R. K. KAPITAN.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક ભાતનું હરક અને વેશ્ટમલ સાર પેઈમ કરી સી. આ. ડી થી મોકલવામાં આવશે. લખો —

P. O. Box 842, Durban.

M. H. DESAI,

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક ભાતનું હરક અને વેશ્ટમલ સાર પેઈમ કરી સી આ ડી થી મોકલવામાં આવશે. લખો —

P. O. Box 111, Durban, 31 Short St.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS.

Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

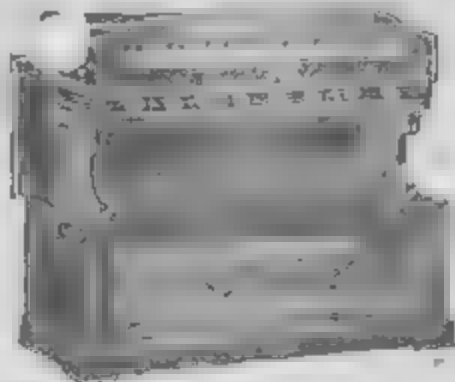
Write or give a Call at

GOSWAMI'S MUSIC SALOON.

Prop. A. N. GOSWAMI

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રંજન માટે દરેક યત્ન હા મોનીયમ સાજાવાની બજાર છે જે હમો પુરા પાડીએ છીએ. મુખ્યત્વે પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હાથના, પગના, પોર્ટેબલ દરેક ભાતના મીઠા અને મધુર સુરના હારમોનીયમો. અહીં સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે નહિ. સી. આ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે નહિ. લખો યા મળો:—

આશાલીલા સ્વચ્છ સલુન,

પો. આ. બોક્સ ૪૬૦.

૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

Indian Opinion

No. 45—Vol. XXVIII.

Friday, November 7th, 1930

MR. SASTRI'S IMPORTANT SPEECH IN MANCHESTER

MR. SASTRI delivered an important speech

Would a little strong government on the spot relieve the situation that exists in India to-day? If not, what is the remedy? Moreover, what are the aspirations of the Indian peoples, and what are the difficulties in the way of their realisation? These are questions which Mr. V. S. Srinivasa Sastri assumed that British people would like him to answer as he spoke to the Manchester Luncheon Club.

In reply to the first he said he could speak with a certain amount of knowledge and conviction. It is not possible," he declared, "to control the situation merely by the power of the strong hand. The idea of a strong Government being able to restore order and ordered business relations may be dismissed without further thought.

A Common Desire

If I may mention any one point as being absolutely necessary to recognise in any future conception of what India's status shall be, it is this, that the Indian people have made up their minds that they cannot accept permanently within the Commonwealth a position of inferiority. We are very sensitive upon that point. As I said, we may be willing to temper our progress with safeguards, and to look forward with an eye to safety all round; but we cannot admit that we are fit only for forms of political institutions somewhat less advanced than those, for instance, that obtain in South Africa or in Ireland. If that point be borne clearly in mind I can now take you to another branch of the subject, and that is what may be called the restrictions to which we are prepared to submit.

The question of the army was the chief stumbling-block to their political advancement. It was argued that the army, consisting so largely of Britishers, could never be made over to the Indian Government. Now he was not there to discuss the propriety or the justice of that claim. But Indian administrators responsible to an Indian Legislature could never presume, even in the peculiar circumstances of the Indian situation, to order British soldiers about. He would like that for granted. The point to think about was, Is it or is not a necessity of the situation that the army should be as quickly as possible converted into a really Indian army?

For many years they had been making this demand, but they had invariably been met with refusal. The process had begun; just a few people had risen to the rank of captain in the army, but the process, in their judgment, had got to be pushed forward as rapidly as possible until this consummation might be reached. That would take a long time, and during the transitional period what they called the Dominion status of India must remain a Dominion status greatly below that which they saw

in actual working order in the other Dominions. For such delay they were prepared.

The Indian Potentates

Again, India contained within its area large tracts of country which were not altogether British, but held under British suzerainty by many potentates called maharajahs, rajahs, and so forth, who were bound to the British Empire by treaty or other engagements. By such instruments these potentates were committed to the British Empire, but they were not progressive in their rule.

We are quite willing," said Mr. Srinivasa Sastri, "to wait for the time that will be necessary for us to establish ourselves and convince slowly those princes and potentates that we too are people with diplomatic relations. In these ways, if not in others, our dominion status, if we get it, will be subject to very serious deductions."

There is a very difficult problem of the Mohammedans and Mohamelans. There are communities which hold themselves more or less distinct from the general life of India, and who wish to remain in their isolation. They have, rightly or wrongly, a certain fear that if majority rule were established it would be Hindu rule, and they desire in any new constitution that there shall be safeguards of one kind or another which will ensure the opportunity for the maintenance of their special religious, social and cultural life. Now that it is a legitimate demand which it will be impossible for any reasonable body of people meeting at the Conference to resist or refuse to consider.

Now with safeguards inserted in the letter of the Constitution so as to accommodate minorities and to reconcile them to the sweeping changes we contemplate, you will ask how this consummation so devoutly to be wished is to be brought about. The machinery proposed is the assembly in London of a round-table conference to which certain people have already been invited.

You will ask what I think are the prospects of this Conference. If we all go into it, whether British, Conservative, Liberal, or other interests, Hindus, Mohammedans, or representatives of other great interest in India—if we all go into it with the previous determination that we shall understand one another's difficulties, meet them as far as possible, prepared to surrender on certain points, and even to consider questions such as those of precedence,—if we all go into the Conference animated by this desire to terminate it successfully and not otherwise, I think there is very little between our will and the accomplishment of it.

A Condition To Fulfil

Finally the speaker said they would be justified in asking him whether there were in India any people likely to be represented at the Conference to

[Continued on page 371]

with regard to safeguards. Even if Dominion Status is granted with the so called safeguards how would the Congress accept such Dominion Status when its creed is Complete Independence. Full Dominion Status with a right to secede and control over the Army is equivalent to Independence. That is what the Congress demands. If that is not secured at the Round Table Conference the trouble in India is sure to remain, and the three great parties of England which are represented at the Conference will never grant it in spite of the presence of great Sastri, Sanyal and Shastri. The *Manchester Guardian* in one of its issues admirably summed up the whole position with regard to India in these words. "We may have our opinion about India and we may be perfectly right, but unless we can persuade Indians to agree with us our opinion will serve no purpose. We cannot like a system of Government to India and run it down India's throat. And we cannot carry on a Government there let it be backed with the whole authority of the British Empire, against the will of the people. These are the true words. To govern a great country like India with its three hundred millions of people against their will is a task that any British Government dare not undertake. We hope the British representatives at the Round Table Conference may well remember these views expressed by the *Manchester Guardian*."

Mr. Andrews Coming In January

The Transvaal Indian Congress has received the following cable from Rev. Andrews who is at present in New York.

hoping arrive Capetown early January.

Tagore's serious illness prevents earlier departure.

The Secretary, Mr. S. B. Math, has sent the following cable to Mr. Andrews in New York.

Very disturbed over Tagore's illness. I pray do come early January." -CHANDLER.

Mr. Morarji Desai, on behalf of the Transvaal Ancestral Brahmin Society, has sent the following cable to the Right Hon. Brijmohan Sastri P.C., C.I.E., C.I. India House, London:—

"The Transvaal Ancestral Brahmin Society beg of you most respectfully to refrain your good self from participating in the so-called Round Table Conference."

How could you dare to ignore Mahatma Gandhi, Pandita Malaviya, Nehru and Patel? Please consider thousands of Mother India's noble sons and daughters are in prison.

As a Brahmin use your intellectual and mighty power to maintain our National Honour."

Johnnieburg

[Continued from Front Page]

whom the final voice in matters Indian might, with confidence, be transferred. It was difficult for him to answer "Yes" or answer "No" with assurance. But with the brains of the Mohammedan community and a good part of the Hindu community behind them, it was possible on one condition to pass on the political leadership, and that one condition was that the Constitution which should be framed in London must be really such as to satisfy the reasonable aspirations of the younger people in India. It was that condition they must be able to fulfil.

If the Constitution bore upon its face the right to answer for the future of India not only to themselves but to the British people from whom they took it over, they would ask the British people with confidence to entrust them with their own destiny, and he knew that to the British people, brought up in the way of freedom and liberty, who valued these not only for themselves but for all who were able to benefit by them, it was not necessary to speak in terms or in a manner different from those which might be adopted by one man to another.

V. Brijmohan Sastri spoke on Tuesday at the Indian Club. It is a pity that everyone cannot hear Mr. Sastri, for, apart from the admirable force he gives to all that he says, there is an obvious sincerity about it, an obvious earnestness, which would give to most people of this country an entirely new conception of India and Indians. No member of the Man in the Moon Club who was present at his address—well, fortunately, there was a record attendance—will easily forget it or easily be hustled into supposing any foolish high-handedness in our future dealings with India. He did not attempt to amuse his audience emotionally, but quietly stated his case. They could not but be impressed, as the people of South Africa were impressed when Mr. Sastri was there as India's representative. Mr. Sastri is a member of the Indian Liberal party, and

what was the policy of that party in relation to the coming Round-table Conference. Like the Congress party, it stands essentially for Indian independence. Those people who imagine that Indians like Mr. Sastri, who are wise and cool enough to see the worthlessness of co-operating with the British Government, will tamely accept anything that is offered to them are greatly mistaken. There is no single Indian alive of any consequence who will do this. Nor is there, in truth, any substantial difference between the substance of the demand put forward by the moderates and those put forward by the extremists. Only there is a difference in method. Indian Liberals are nationalists whose enthusiasm is orderly and so capable of expressing itself in a practical form, whereas the Congressmen are nationalists whose enthusiasm runs away with them and so exhausts itself in generalities and gestures. But they both want the same thing, and will accept nothing less.

Mr. Sastri and his like believe that the time has now come when India should be given responsible government with certain temporary safeguards. These concern the army, the rights of the Indian self governing States, and the rights of the minority communities. They are prepared to admit that since India has no army of her own, though she pays for one, military affairs must rest until the process of Indianising the army is complete. They are pre-

pared to admit that for the present the princes and the minority communities are justified in being doubtful as to the impartiality of a Government which must inevitably be predominantly Hindu and based on democratic ideas which, though largely accepted in British India, are far from being so in the States; and that therefore the interests of these princes and minority communities should be adequately protected by the British Government. That is to say, the moderates demand responsible government at the centre and in the Provincial Legislatures, the departments of foreign affairs and war being reserved and the rights of the minority communities being specially safeguarded. It is obvious that an Indian Act along these lines would be acceptable to the Indian delegates at the Round-Table Conference, apart, perhaps, from certain of the princes. And Mr. Sastri most emphatically stated that in his opinion it would receive sufficient support in India to be workable. That is indeed more than likely. For there would certainly be large defections from the Congress party in favour of co-operating in putting such an Act into practice. No doubt a number of the extremists would bravely carry on civil disobedience on the ground that India was still not completely independent. But the sting would go out of their appeal with the disappearance of most of their grievances, and the opportunity of office would tend to make even Congress leaders less intransigent, especially as office would mean real power.

On our side the issue is not so simple. We can see too clearly the dangers and complications inherent in the kind of government, Mr. Sastri proposes for India to feel at all content that it will succeed. At the same time we have to consider the alternative. If the Round Table fails to evolve a scheme which satisfies moderate Indian opinion the British Government will be forced either to govern India by force, with no considerable ally in the country or to leave India to its fate, knowing only too well what that fate will be. We expect, if we would, govern India by force against her own will, and our association with her has been too long and too intimate to be lightly broken. We have not in the past lacked courage in our dealings with India and it is courage that is needed now. We must dare to give way to a demand for independence based on the very principles which we ourselves prize most highly and which India has learnt from us. If we fail or end take refuge behind rifles and bayonets we shall have failed in a great enterprise. It is still open to us to have to our credit as an Empire the saving of a continent from the kind of chaos that has lately befallen China. This chance lies in our realising that Indians are no longer a subject people, that they demand real power and must be given it, that Legislatures divorced from responsibility are valueless. With courage the Round Table Conference may yet make history. If it lacks courage it will be but the indecisive prelude to a long and weary struggle equally injurious to ourselves and to India.

Indian Technical Education Committee

It is hereby notified for the information of all that Technical Classes for those in employment will be opened at the Sastri College on Monday evening the 10th instant.

Young men are requested to enrol themselves.

P. H. PATHER

S. M. MOOLLEY,

Joint Hon. Secretaries.

Chinese Consul Protests

Arrest Of Member Of Staff

Johannesburg, Nov. 4.—The arrest on Saturday afternoon of a member of the staff of the Chinese Consulate in Johannesburg and subsequent incidents at Marshall Square have led the Chinese Consul-General, Mr. Ho Tsang, to lodge a strong protest with the Union Department of External Affairs.

The Consul-General complains first that a member of his staff was arrested in contravention of the South African Diplomatic Immunity Act and of the International Code; secondly, that the man arrested was subjected to rough handling by the police and experienced other indignities at Marshall Square; thirdly, that the Chinese Vice-Consul, Mr. T. Shoa, was insulted by the Marshall Square Station Sergeant and by a detective Head Constable, and fourthly, that Mr. Shoa was threatened with arrest.

Messrs. Tsang and Shoa motored to Pretoria yesterday to have an interview with the Acting Minister of External Affairs, Dr. D. F. Malan. A written statement was to be handed in, and demands were to be made for the punishment of the officials concerned and for an apology.

Under the South African Diplomatic Immunity Act anybody serving any legal process on a member of the staff of any Consulate is liable to a fine of £500, or three years.

According to the statement of the Chinese Vice-Consul, supported by the evidence of another Chinaman who was an eye-witness, a Mr. Ho Ban, a member of the Chinese Consulate Staff visited a shop in Wolhuter on Saturday afternoon. Detectives conducted a raid on the store some time later and arrested three Chinamen, among them Mr. Ho Ban, for not being in possession of a registration certificate. Mr. Ho Ban, who speaks English, explained that he was member of the Consulate Staff and that therefore he was exempt from the law. In papers, he said, were at the Consulate.

Collar And Tie Torn Off

The detective took no notice of his statement, it was said, and proceeded to haul Mr. Ho Ban to the police station. He was treated to considerable roughness. Mr. Ho Ban, however, telephoned from the Chinese Consulate to the Chinese Consulate and to inform the

the detectives, who also removed his shoes. He further alleges that his throat was gripped so tightly by the detectives that he was nearly suffocated. On arrival at Marshall Square, he states further, he was thrown into a detention cell and compelled for no particular reason to squat down on the cement floor.

The Vice-Consul, Mr. T. Shoa, having received Mr. Ho Ban's message, at once visited Marshall Square. He saw the Station Sergeant in the first place. He states that he announced who he was to the Sergeant and asked to see Mr. Ho Ban and to demand his release. The Station Sergeant and a Detective Head Constable, and both of them refused to accede to his request, stating that only a lawyer would be allowed to see Mr. Ho Ban. "They said that it did not matter whether the explanation asked for was true or not," Mr. Shoa says. He became more obstinate, and the Sergeant began waving his hands about. They then asked me for my papers of identity, and, failing their production, threatened to arrest me also," Mr. Shoa told a Press representative to-day.

Release Authorised

Mr. Shon then tried to see Major Mitchell, Chief of the Criminal Investigation Department, but, he states, the Detective Head Constable put every obstacle in his way and refused to allow him to approach Major Mitchell's room. Eventually he learned that Major Mitchell was out. Mr. Shon then returned to the Consulate and attempted to find Major Mitchell over the telephone. After some time he got Major Mitchell on the telephone and explained the position to him. Major Mitchell immediately ordered the release of Mr. Ho Bin and promised Mr. Shon that the matter would be investigated and the facts ascertained.

Inquiries at Marshall Square elicited the information that Mr. Ho Bin had been arrested. The Police Sergeant and the Detective Head Constable concerned deny, however, that Mr. Shon is clear who he was. It is so denied that the handling of Mr. Ho Bin took place. Mr. Shon says he ordered the release of Mr. Ho Bin and he was informed of the position.

Some doubt exists as to whether Mr. Ho Bin is legally immune from arrest. It is not definitely known whether he is protected under the Diplomatic Immunity Act. The matter, however, is being thoroughly investigated, and it is probable that the Acting Minister of External Affairs will order a Ministerial inquiry into the affair.—Kenter.

Indian Problem Survey

A full survey of the South African Indian problem was given to the Durban Library Club by Mr. W. P. M. Henderson, ex-Town Clerk of Durban.

Mr. Henderson's lecture was an impartial analysis of the events from the first steps taken to obtain indentured Indian labour for the development of coastal Natal to the present day position. He told of the exciting days in 1897 when 1,000 burghers marched to the Point to prevent the landing of two ship loads of Indians and of the oratory of Mr. Harry Escombe, who sent the mob away pacified with the promise of immediate restriction of immigration.

Mr. M. I. Gandhi that day returned from India to Durban and Mr. Henderson, "and he was mobbed in West Street. Violence was offered him and he was saved by the courageous action of the wife of Superintendent Alexander, who stood him until her husband arrived. Gandhi was escorted to houses of friends and was eventually smuggled away in the uniform of an Indian employed by the Corporation. He spent a week under the protection of the police.

Mr. Henderson produced figures showing the increase of the value of property held in Durban by Indians. In 1875 there were 65 Indians in Durban holding property valued at £1,000. To-day property held by Indians in Durban was valued at £1,575,720 and the capital owned or controlled by them was estimated at £15,000,000.

Gentlemen's Agreement

Dealing with the "gentlemen's agreement" reached at the Capetown Conference in 1927, when the Union Government promised to shelve all proposed Indian legislation for five years, Mr. Henderson said that the Government had honoured that promise. One aim of the Chas. Agass Bill which led to the 1927 conference was to restrict the entry of Indians to the "coastal belt"—that was 30 miles from the coast.

knowledge that Indians had acquired farms and other properties in the Natal Midlands.

At one time, said Mr. Henderson, there had been a cry for repatriation by compulsion of all Indians. That, however, was impossible. From an economic point of view it would have far-reaching results. The spending power of the 15,000 Indians in Natal was not an inconsiderable item. The loss of labour to planters would be serious and the effect of the closing of the Indian accounts with wholesalers and the bankers could only result in a decreased business and consequent retrenchment of . . .

In conclusion, Mr. Henderson urged the establishment of "boards of control which would give local option to the districts." These, he said, could consider the applications for the transfer to Asiatics of land in freehold or leasehold, and receive evidence for and against the applications. Without the approval of such a board land could not be transferred, and he thought that legislation on these lines would give both Europeans and Indians protection and a fair deal.

Bishop Talbot On Native Question

Nov. 7, 1930. 27.—"Many of us in South Africa have been content to come here among the Natives and not bother ourselves about whether they are sick or poor or how they live and how they die. But this attitude is unsound, even from a purely business point of view," said the Right Rev. Neville Talbot, Bishop of Port Elizabeth, in a lecture to the Johannesburg Rotary Club.

"I think," he went on, "there is a kind of insanity in South Africa in that we waste so much of our native life. Because of the sheer lack of reasonable services the mortality is terrific. Our labour system is built up on a basis of Native labour, and if South Africa—if I may put it crudely—only knew its own business point of view we should all try to increase their spending power and so extend our home market."

The Bishop said that recently, when visiting a large citrus orchard, he found the men burying oranges, and one of the owners had said to him that he wished he could sell the oranges to the Natives. If the Natives had an increasing spending power it would not be only oranges that he would buy. While in England he had tried to impress upon the people he spoke to there how they were bound up in everyday matters with South Africa. He had found a lamentable ignorance of South African conditions, but he had sought to bring home to them how they were linked up with South Africa for their currency and for a hundred other things. He had asked them not to forget that the basis of business was the human element, and in South Africa the human element was largely the Native. Everything in South Africa was built up like a pyramid on a base of Native labour. Johannesburg was the heart of South Africa.

There was in progress an inevitable process of disintegration of the shorebirds' standards. People said that they did not believe in education for the Natives, but they forgot that the Native was educating himself.

Street Arab Education

"Any young Native man or woman who comes to the street must learn something," said the Bishop, "and it is a serious education."

1111 1111 1111 1111 1111 1111 1111 1111
1111 1111 1111 1111 1111 1111 1111 1111

News Of Independence Struggle In India

חברתנו י"ל | אתרנו | www.ynet.co.il

Indian correspondent of the *Natal Mercury* writes that certain Hindu and Moslem delegates to the Round table Conference have cabled to Indian leaders declaring that when the Conference meets they will present practically a united demand for a great measure, it is stated, conceded to the Mahomedans such well known allegations as separate electorates and so forth.

New Congress Leader

Mrs. Naidu's brother, Marudramuthu Chettupadaya-
gn, is the late George's brother and has been
appointed "President of the War Council" in suc-
cession to Mrs. Avantika Chakraborty, who was
sentenced to nine months' imprisonment, says a
Renter cable from Luck.

Alleged Ill-treatment Of Prisoners

London Editor—The Bombay correspondent of the *Times* CA newspaper that a special meeting of the Bombay Corporation will be held on November 1 to consider charges of brutality against the police who dealt with the Congress flag-bolting demonstration last Sunday.

1. Prominent citizens who have not been associated with the Cotacacoo are warned at the alleged action
2. who drove a party of armed women
30 miles into the jungle and there released them.

Graver allegations are being widely circulated, although no proof has been produced.

11 Constables Insured

may.—Attacked by villagers in the
may of policemen had
it for their lives in Mumbait, in the 'til
'entire. I don't know being hunted by some.

From the yellow and pollen reinforced
 and then after these have been
 the ground with envelopes.

English Wife of Sen Gupta Arrested

Calcutta, Friday.—Mrs. Son Gupta, the English wife of J. M. Son Gupta, the Congress leader and ex-
 with several Congress workers, who were charged with being members of an unlawful assembly.

The meeting attended by Mrs. San Gupta was dispersed by the police, who, after arresting the speaker, were attacked by the crowd. Mr. Jear, a city magistrate, was injured by a stone.

Mrs. Gupta, formerly Miss Nellie Gray, a Cambridge girl, met her husband, then an undergraduate, at a tea party at Newnham 19 years ago. She has taken a prominent part in the Congress activities.

Delhi for sedition as the result of a speech at a meeting in which he had assisted the operations of unlawful associations, and

Sen Gupta has refused to defend himself, in accordance with the Congress principle of banning of British rule.

He said he would gladly go to prison, as the day was fast approaching when "the noblest sons of India, now in goal, would demand an explanation."

Stories Of Prison Horrors

Calcutta, Nov. 3.—Certain Indian quarters in the City observed a partial burial this evening when the news was received that the ex-Mayor of Calcutta, Sun Gupta, had been sentenced to one year's simple imprisonment for sedition.

Congress newspapers are now publishing sensational stories regarding the ill-treatment of political prisoners in jail. These pathetic tales declare that hundreds of noble patriots are at death's door owing to starvation and neglect.

Good conditions generally are a disgrace to a civilized Government, they declare. Every case in these highly-colored pictures of political patriots rotting in jail" have proved upon immediate investigation by the Government, to be sheer figments of disordered imaginations.

Serious Riot in Village

SHYBY POLING SENT TO HOSPITAL

Cuttack, Nov. 2.—A serious riot early this morning occurred at Mulitpur village, near Raghann, resulting in seven policemen and 22 villagers being injured. The police went to the village to arrest certain civil disobedience movement offenders against the Government's Forest Regulations.

A mob of nearly 500 were immediately released
and the crowd dispersed. The crowd was
crowd. Eight villagers who were wanted by the
police escaped during the disturbance but several
others were arrested. An Indian Sub Inspector and
one constable were sent to handle

Servants Of India

Mr. Sastre Declines The Presidency

FROM: NEDL 22

In the June session of the Seventy of the Society Mr. V. B. Scriven was elected and Mr. G. E. Day was elected vice-president, respectively. Mr. Scriven having since declined the honor, Mr. Day was elected president at present going on here. The result was that Mr. Day has been elected president of the Society.

"Estcourt Doings"

THEY SAY THAT THE PICTURE IS BY A SCOTCHMAN

Mr. A. M. Sampel has left for Capetown recently. His friends wish him success.

YOUNG MEN'S CLUB

Young Indians here take no interest whatsoever in this Club, I suppose they don't realize the benefit they will get from this Club. I hope in future they will attend all meetings, debates, lectures, etc.

Cases For D.I. 91 Form And Certificate Of Identity

Members of our community, who have returned to the Union before the 5th July 1930, and have since been refused permission to introduce their wives and children on the alleged ground that before permission is granted, applicants who have stayed outside the Union for over three years should reside in the Union for a continuous period of three years, and those who have been refused Certificates of Identity to enable them to proceed to do so, as they have resided in the Union for 3 years continuously, are requested to furnish all particulars concerning their case, in respect of the Province in which they are resident, to (1) Natal Indian Congress, 175 Grey Street, Durban, (2) The Transvaal Indian Congress, 4 Kort Street, Johannesburg, and (3) Cape British Indian Council, 80 Lanover Street, Capetown, or to the South African Indian Congress P.O. Box 372, P. M. Burg.

Information, as above, is urgently required, and should be communicated to the Provincial bodies concerned.

S. R. NAIDOO & E. M. MAILL,
Gen. Secretaries, S.A.I.C.

Rating Tariff Bylaws—1930—1931

Notice is hereby given in terms of Sections 38 to 46 inclusive, that the above Rating Tariff Bylaws have been approved by His Honour the Administrator for the current financial year ending 31st July 1931, and that same can be inspected during office hours at the Board's offices Greenwood Park. Further it is laid down that the due date for payment of rates is the 31st October 1930, with a months grace to the 30th November 1930 after which date penalty interest will be charged at the rate of 10% per mensem. Section 20 (1) (c) of the Rating Bylaws hereby notified that it is the duty of the Board to issue assessment notices, and should any ratepayers not receive one then it is their duty to make application for one to be sent. Owners of property within the area are requested to notify the office of the correct postal addresses or any change thereof.

ERNEST D COBLE
Secretary.

Board Offices
Greenwood Park, Natal
October 1930.

VACANCIES For INDIAN TEACHERS

The attention of those interested is invited to the list of vacant posts in Schools for Indian children appearing in a supplement to the *Transvaal Provincial Gazette* of the 29th October 1930.

Applications must reach the School Boards not later the 15th November 1930. Copies of the supplement may be obtained on application to the various School Boards in the Transvaal, or to the Secretary, Transvaal Education Department, Pretoria.

F. S. MALAN,

Secretary
Transvaal Education Department

Borough of Durban.

PRELIMINARY MEETING TO HEALTH WEEK CAMPAIGN

To be held in January, 12th to 17th.

A lecture illustrated with films will be given in Victoria Bldg at 8 p.m. on November 9th.

LECTURER: Dr. ENGLISH,
Acting M.O.H.

ADMISSION FREE

The next Lecture will be given in the Drill Hall, Indian Barracks. Further meetings will be held in December.

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your bananas apply to the "BANANA TRUST"

At the Durban Market and study Banana Market.

Arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices
We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert

G. HAITAS,
Manager

Tropical Fruit Suppliers,

Phone 6760. Tel. Add. "Haitas." Box 5237.
22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૨૮ મું.

ફ્રીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૭ નવેમ્બર ૧૯૩૦

અંક ૪૫

નોંધ અને સમાચાર

એકસ્ટ્રીમીકેટો ત્યારે કેવાક હશે?

લંડનમાં 'રેડર' નામનું એક પત્ર નીકળે છે. આ જાણીતા લંડનમાં પ્રસિદ્ધ બેઇને એ પત્રે કાઢીછેલું એક રેખાચીત્ર દર્શાવેલું હતું. આમની જગના રજોની એક એક પાર્ટી મીટીંગ મળ્યા હતી. કાઢીછેલે સાંજળવા ને સર્વ એકઠા થયા હતા. ૨૮૧૨ થયે છે કે અંગ્રેજી પ્રજાની જાણ મધુર અને પુરવાથી બોલતા આ પુરખને સંજળોને પાલમિટના સંજળોને અપુર્ણ અર્થ થયે દર્શાવે. અંગ્રેજી આપા આટલી રૂપરવાથી સંજળવાની તેમને સાચેજ લઈ રળી દર્શાવે આ પુરખે આફ્રિકામાં ઓસ્ટ્રેલીયામાં તેમજ હોંડમાં સામજ્યના એક કુશળ માન્યદારી તરીકે નામના પ્રાપ્ત કરેલી છે. પોતાના દેશનું પુરખોને કેસ તેમણે એટલી હટાવી, એટલી રૂપરવાથી અને એકદાર આપામાં રજૂ કર્યો હતો કે પાલમિટના એક લીખરણ પક્ષના સંજળ સર રેખાટ હેમ્લેટને જાહેર કર્યું કે કાઢીછેલું આ કાપણ એકાદર થવું બેઇનું હતું. જાહેરનીય પક્ષના એક રરનજ રજો દીકા કરી હતી કે એ આ પુરખ કાદુરવાના મોડેટ બેખાતા હોય તે પછી એકસ્ટ્રીમીકેટો તે કાણ બલ્કે કેવાક કરશે. સાચેરર કહેરમાં કાઢીછેલે એક બીજું કાપણ આપ્યું હતું 'માન્ગ્રેટર માર્શિઅન' નામનું રનજામેટીય પક્ષનું એક કાપું પ્રસિદ્ધ થાય છે. હોંડની અભિલાષા પ્રત્યે તે કારે વિરોધના બતાવતું હતું પરંતુ કાઢીછેલું કાપણ અત લીધે, સમજાય પછી તેણે પોતાના બચાવ બદલી નાંખ્યો છે. અમે કાઢીછેલું કાપણ અને માન્ગ્રેટર માર્શિઅનના બેખને સારાંજ આ અંકમાં આપીએ છીએ. કાઢીછેલે જે મામળા હોંડ માટે કરી છે તે કદાચ રાઉડ રેખા ૩૧ કરંસમાં સ્વીકારાય તો પણ કે.એસ.પક્ષ એવું અન્યાય સ્વીકારશે કે કેમ તે કહેવું મુશ્કેલ છે.

જનરલ રમટસ હોંડના વોઇસરોય!

ખીયારા જનરલ રમટસને અંગ્રેજ પ્રજા બીજુસ અંધીને નીરતિ એસવા દેવી નથી. ઘડીકમાં જ પામ્યાં તેને માટે પેરેસ્ટ પ્રિના દમ કમીસાગંધી અગ્ર પદાડી અપરમાં આવે છે. ઘડીકમાં ઇજમના કાંધ કમીસનર થઇને જવાની સુચના થાય છે તો ઘડીકમાં ઇસ્ટ આફ્રિકાના સર્વ પ્રાંતોનું સુતીયન થાય ત્યારે તેના કાંધ કમીસનર તરીકે પહેલી એમની પચંડગી કરી નાંખવી એવી સુચના થાય છે. પરંતુ આ સર્વ સુચનાએને હાંધી નાંખે એવી સુચના વિલાયતમાં એક અંગ્રેજે કરી અને એક કાપાએ તેને વખાવી લીધી. આ રમટ સુચના એ હતી કે જનરલ રમટસને લોહ કરવીનની જગ્યાએ હોંડના વોઇસરોય નીમવા! જનરલ રમટસનાં અંગ્રેજો આ પ્રમાણે

જોવારજાં કા માટે લઇ રજા હતે એવો સ્વાભાવીક પ્રજા પ્રાપ્ત થયા લીના ન રહે પ્રથમ તો જનરલ રમટસ બાંદીક સામાજ્યના એક મોટા સ્તંભ તરીકે બેખાય છે. એવા ખી, કાઢી બેખાય છે અને પ્રાંતી કમીસીકરો છે. બાંદીક પ્રાપ્તવેરજાં એક નેકસ એ એક મહાન કારે સંરજા છે એવું એ સારંગ માને છે. વળી કમ પ્રજા અંગ્રેજો આમે એકવાર પુરખાં લીનરેલી. જનરલ રમટસ પોતે પણ અંગ્રેજો સામે લડેલા. આવી દુરખન પ્રજાના એક મહાન નેતા બાંદીક સામાજ્યના એક સ્તંભ એવા બની જાય એ અંગ્રેજોને તેના ઉપર વિશ્વવજ મળ્યા. એટલે સામાજ્યના એક સ્તંભ તરીકે અંગ્રેજોના એક પરમ મીત્ર તરીકે એમને કેવી રીતે કાચરી રાખી કઢાય એવી અંગ્રેજોની અભીલાષા રહે એ સ્વાભાવીકજ છે અને તેને પરીખામેજ તતા આ જોવારજાં થેવડ છે. એ જોવારજાં કેવાય તેમાં અમને કશું કાચર્વું નથી કામતું પરંતુ એ જોવારજાં અચરે હવે જોળંગી અચ કારે જરૂર આવ્યા થાય છે જનરલ રમટસ હોંડના વોઇસરોય! કેટલું કાચર્વું મારીએ કે જનરલ રમટસ હોંડના વોઇસરોય બન્યા. સુતીયનને હોંડી સવાલ એ હોંડના વોઇસરોય માટે અતજ બાલવ રહેવાનો પ્રજા છે. સુતીયન પાલમિટ એકીવાટીક ખીલ એવો કાચરો પકાર કરે અને જનરલ રમટસ એવો વોઇસરોય હોંડમાં હોય ત્યારે એ ખીયારાની હોંડમાં લજા થી થાય! જાણ હોંડનાની અપુર્ણ અને અગ્ર સંરૂતી કર્યા અને કમ કમ પ્રજાની સંરૂતી! કમ પ્રજાના કાંદમાં એ ખુશરી ઉતરી આવેલી છે કે હાથે તેમના કેદની આમડી કોર વર્પાની બનાવેલી છે એટલે તેઓ છપરની સર્વએજ અને પ્રીય પ્રજા છે. કળી આમડીની પ્રજા એ કલકી પ્રજા, ઉતરતા દરજ્જાની પ્રજા છે. આવા વિચરતી પ્રજાને પ્રતિનાંમ હોંડના વોઇસરોય અને એવી સુચના કરવી એ મુશ્કેલી બનાવજાં બેખાય. જનરલ રમટસને અમે અન્યાય કરવા નથી ઇચ્છતા. અમારા ખ્યાલમાં એ વરતુ પણ છે કે ઉત્તમ હોંડીએના સંસર્જમાં આવ્યા પછી અને હોંડને સમજવાનો પ્રયત્ન કર્યા પછી એક વાર તેઓ જાહેરમાં બોલ્યા હતા તે કાંદો અમને થાય આવે છે. આ રજા તે કાંદો "હોંડીએને હું કલકી નજરથી નથી જોતો. હું તેમના પ્રત્યે માનવી દર્શાવી જોઈ છું. કમજાં હું ખાસ મેં હોંડીએના સમામજમાં આવ્યો છું એક લોક સોંદા, અને ખીલ નીકાનેરના મદાર જા. મેં કોઇપણ કલકાચા પુરખેને જોળખ્યા હોય તો તેમાંના આ એકક મેં છે. આખી મનુષ્ય જાતીના મહાન આજેસનો તરીકે હોંડીએ દીપેલા છે કે જેમના જોડાની રસી મંથરા પણ હું કાપકાવ થરાવતો નથી, અમર તો આજે રાત્રે અમે જેના છે તેમાંથી કાઢ

૧૧૬

૪૫

૪૪૭

૪૫૫

૧૧૭

૪૪૭

૪૪૭

૪૪૭

૪૪૭

૪૪૭

૬. આફ્રિકાના હોદીઓને અપોલ

અગૃત થવાનો સમય આવ્યો છે

હેમા—આગણ ખંડુલાઇ દેશાઇ

૬. આફ્રિકામાં વસતા દરેક દરેક હોદીએ આ મુશ્કેલીમાં આલોક્ય તેમની આસપાસ શું ચાલી રહ્યું છે તે જાણી લેવાની જરૂર છે. રાજકીય દૃષ્ટિએ જોતાં ટ્રાંસવાલ અને નાટાલના હોદીઓ ઉપર વાતના કાળાં વાદળો ઘેરાવાની જરૂર આવે છે. ટ્રાંસવાલના હોદીઓને માટે તો આ સમસ્યા કાળાં વાદળોએ ઝેટલું મંબીર સ્વરૂપ લીધેલું છે કે તેમની હેતુલક્ષ્ય તે પ્રાંતની જાહેર જનજીવનને અપમાન આપી પડે એવી પરિસ્થિતિ ઉપરિવલ જાણી છે. ટ્રાંસવાલ એશીયાટીક ટેન્સોર બીલથી આખા ટ્રાંસવાલ પ્રાંતમાં હોદીઓની હેતુલક્ષ્ય હેવી રીતે નહ સમજી જાય છે તે વસ્તુ સ્થિતિ ઉપર કામને પુરતો વિચાર કરી એવાનાં સર્વ સાધનો કામની સમક્ષ આવડે આફ્રિકન ઇન્ડીઅન કોમિસની મળેલી એમરલ્ડની કોન્ટ્રોલ પુલ્કા રાખી દીધાં હતાં.

૧૯૦૮ નો સોનેરી કાયદો.

સન ૧૯૦૮ ની સાલની જાહેર પસાર થયેલા સોનેરી કાયદો, ત્યાર બાદ સન ૧૯૧૬ નો કાયદો અને આખરે ચાલુ વર્ષમાં જાહેર પડેલું એશીયાટીક ટેન્સોર બીલ આ સમસ્યાના પાયા સમ્પત અમલથી ટ્રાંસવાલમાં રચા. એક પક્ષ હોદી સુરક્ષિત રહી શકે તો નથી એ વાત હોદી જોડેથી સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ છે. જો ન્યાયતા જાહેરવારી માસમાં એશીયાટીક ટેન્સોર બીલ છે એવું કામમાં પસાર થાય તો પાંચ વર્ષની અંદર ટ્રાંસવાલની આખી હોદી કોમની જાડ નીકળી જાય એ વાત પણ ખાંડુલાઇ સ્પષ્ટ છે. પછી તે હોદી સોનેરી કાયદોની જાહેર વસ્તો હોય મા ટ્રાંસવાલની મુનિસિપાલિટીઓની હદની જાહેર વસ્તો હોય, તે હોદી મેટા વેપારી હોય, ફેરીવાળો હોય, નોકર વર્તેલો હોય કે વહીવટ, બારીસ્ટર કે ડોક્ટર હોય, મને તે જાનતો થયાં કરતો હોય તેની સ્થિતિ આ બીલની નીચે બીલ્ડુલ અગમ અમલ છે. તે દરેક સરકાર તેમને માટે જે અમલ જાણીએ. —સેક્રેટના કહાડી અપરેલો તેમાજ જાણને વસવાળી તેને જાહેર પડેલો. સન ૧૯૦૮ ની સાલમાં પસાર કરેલા સોનેરી કાયદો હેઠળ આ સ્થિતિ જો તે કાયદોના અગમ અમલ સરકારે કાયદો પસાર કર્યો ત્યારથી કર્યો હતો તો વાત. જો કાયદોના અમલ સરકારે કેમ હોદી કોમ ઉપર ન કર્યો એ એક પ્રશ્ન કોઈ પણ હોદીને સ્વાભાવિક રીતે જાણ. જેઓએ આ દેશની જાહેર આપણી રાજકીય પરિસ્થિતિને જાણેર જાણાય કરેલો છે તેઓએ એ વસ્તુ સ્થિતિ સમજતા પાર નહિ જાણે ટ્રાંસવાલ અપરેલો રીપબ્લીક સત્તાની હેઠળ હવે ત્યારથી તેની રાજકીય તેમ જિલ્લો હતી કે હોદીઓને રાજકીય ક્ષેત્રમાં અને દેવળમાં સમાવવાના કાલ નહિ જાય. વળી સરેક પ્રજા વસ્તી હોય તેની જોડે એ પ્રજાને વસતું નહિ અને જાણેર અરીદીના કાલે પણ એ પ્રજાને આપવા નહિ એ રીપબ્લીક સરકારની તેમ હતી. તે તેમને કાલમાં કાલને જ સન ૧૯૨૫ નો કાયદો મુજબમાં આવેલો.

બીજી સરકારે વારંવાર હોદીઓના પક્ષ લઇ તેમને શાંત અપાવવા કાશીએ કરેલી કામ અને અમલોનું કુદ જાણ તેમાં એક પ્રયત્ન બીજી સરકારે એ પણ સામે પડેલું કે કામ પ્રજા હોદીઓ સામે જુદામતલેલું વર્તન જાણે છે. બુદ્ધની સમાધિ બાદ ટ્રાંસવાલને ૧૫ રીપબ્લીકન મર્નિંગેટ આપવામાં આવ્યું ત્યારે હોદીઓની સ્થિતિમાં કશો ફેરફાર કરવામાં આવ્યો નહિ. અમલ વિશેષ જાણેર જાણેર પોતાના સ્વાર્થ મુજબ તેમને સિક્કા મળ્યાં હોદીઓને સમાવે કામ આપવા માટેનો પક્ષ લીધો નહિ અને હોદીઓ જે સ્થિતિમાં હતા તેની તેજ સ્થિતિમાં રહ્યા. એટલું જ નહિ પરંતુ તેમના ઉપર દિન પ્રતિદિન નવા નવા અંકુશો મુકાતા રહ્યા અને સન ૧૯૦૬ ની સાલમાં મદરમાજની સરકારી હેઠળ કામે સલામતની હાલત જાણી. હાલત ચાલુ હતી તેજ અમલમાં સન ૧૯૦૮ ની સાલમાં એ સોનેરી કાયદો પસાર કરવામાં આવેલો. કહી સરકાર સામે તે સમયે કાંઈપણ પચાવવાદાર થયેલા અને કાલે માણનારા વસવાર ૧૫૨ જ અંકુશો મુકવામાં આવેલા તે વિશે સરકારે જોવી આવી પણ આપેલી કે એ અંકુશ માનવાળા વેપારીઓ ઉપર મુકવાનો છાંડો નથી. એ કામ આજુ અને યાં અમલવાળા રખેલ આજુસરે કાંઈ પાડવા માં આવેલ અને સરેક માણેલો મોરકાનની બહાર વસી કરે એમ કરવા માણનીય કામકામને સત્તા પણ આપેલી વડી સરકાર અને હોદી કોમના અગમ વિરોધ વચ્ચે સલામતની હાલત ચાલુ હતી તેવા સંજોગમાં સરકારે એ કાયદો પસાર કરેલો. સતરી વિરત નવળી જાણેર ૧૧૨ હોદીઓ ૧૧૨૫૨ ટાંક વાલ પ્રાંતમાં આવીને વસ્તો કારથી એટલે જાણેર અમલ સૈકા ઉપરથી વસતા આવેલા છે. સન ૧૯૦૮ નો કાયદો સલામતની હાલત ચાલુ રાખ તેવા પ્રમંજ સરકારથી અમલમાં નહ મુજી કામ જો રેખીની વાત હતી અવિધમાં વાપરવાના સાધન તરીકે તે કાયદો મોક્ષમાં પડ્યો ૨૬૫૦. સન ૧૯૧૪ ની સાલમાં સલામતની જાણેર સમાધાન થયું તેમાં એક કરત ૧૫૫ હતી કે અમલોર પસારતા કપડાંમાં નો અમલ સલામતનીથી કરેલો અને સરકારે તે વાત કપડા રાખેલી એટલે સન ૧૯૧૪ ની સાલ બાદ સલામતની સમાધાની પછી પણ સન ૧૯૦૮ નો સોનેરી કાયદો અમલમાં મુક્યો એ સરકાર માટે સહેલી વાત નહતી. સોનેરી વિરતારમાં હજારો હોદીઓ રહેતા હતા. વેપાર કરતા હતા તેમને એ કાયદો આજુ પાડી સેક્રેટનામાં વસવા મેકલી આપવા એ રમત વાત નહતી. વચ્ચે કામ ફેટલા જોરથી સરકારની સામે કામ કરે છે તેને પરમો પણ સરકારને જાણેલા હતા એટલે એ કાયદો અમલમાં મુજી કામ જોવી કામ નહતી સન ૧૯૧૬ ની સાલમાં કમરસીકાવાળા કાદુની ઉપર જાહેર સોનેરી કાયદો અમલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે પાંચમિટે સીમેક કમીટી નીચે સન ૧૯૧૬ નો કાયદો કાયદો પડ્યો. તેમાં તે સાલમાં એ માસની જાહેર જોડો વેપાર કરતા હતા તેમને, તેના મેકરોને અને સરસેસરખ કામકામ તે કાયદામાંથી મુકા ૨૨૪૫. અમલ આ કાયદો પસાર થતા આવે. ત્યારે પણ ટ્રાંસવાલના હોદીઓએ વિરોધ કાઢ્યો. પરંતુ મોટ વિનાની પ્રજાને વિરોધ કા કામમાં આરે અપા મુખી થઈને, કુમો મકામ કરીને, આમલોમ આપાને જાણતી સમક્ષ અમલ અને જુદમ બહાર પાડવામાં નહિ આવે ત્યાં મુખી

હોદીયાણીને કાદ કાચુ આપે. કાંસવાળાની કામે જો તે વેળા સહઅદની બહુ ઠીકાવવાની વાતો બતાવી મેનેરી કામચાલી એ બંધનકારક કથમ રદ કરવાની મામલો કરી હતો નો જરૂર તે વેળા કહક નીકળે તો આવત. કારણ કે જે હોદીઓ મેનેરી કામમાં વરતા આપ્યા હતા અને વેપાર કરતા હતા તે આજકાલના નહતા. તેઓ પરોક્ષે તેમ કરતા આજકાલ હતા. વળી થંધા વિનાના ભોદર માણસો હોય તેમનેજ તે લાગુ પડી શકે એવો આદર્શ બતાવવામાં આવતો હતો. પરંતુ એક કામદારનું સાધન મોબાઇલ હોવાથી હોદી વેપારીઓના ઝોરા દરીફ કુખનો અજવળ કરીને એ કામદારો હોદીઓને પોતાના માંગમાં કટક પડે તે દુઃખ અને અમલમાં મુકાય મુકાયે એવા કથાથી હોદી સન ૧૯૧૬ નો કજ મો કાપે. થમા બાદ થજ હોદીઓને સરકારે બહુસરો આપ્યા. નવા હોદીઓએ સંકોટની સંખ્યામાં વેપારો બેઠવા અને સરકારે તેમને રોકવાનાં કર્યા પગલાં ન કર્યાં સન ૧૯૦૮ નો કામદાર અમલમાં ન મુકાયો એ સરકારની રાજનીતી છે એમ સરકારી મ.જસ.જળ કમીટીન સમક્ષ આપેલી જી.ન.નીમ જખ બુ છે. સન ૧૯૧૬ બાદ થજ નાટક અને કાંસવાળાના હોદીઓની પ્રગતિ વધતીજ જતી હતી અને તે રસવાળીક હતું તે કોરાઓથી સાંપડી શકાતું નહતું. એટલે હોદીઓ સામે અજવળ કરીને સન ૧૯૨૪ ની સાલમાં આપ્યા કુનીયનના હોદીઓ માટે ક્લાસ એરીવાલ બીજા કાવવામાં આવ્યું. જે રા-ઓને હોદીઓથી વ્યવસ્થા રાખેલી ધુમ સર્જલ પડી રહી અને કોરાઓએ હોદીઓને પામવાના કરવાના એટલા માંગ્યા. હોદી કોમના અગ્રણ્ય અ.કે.કોનોએ અખત અજવળ કરી અને પરિણામે તે બીજા પાતું મુકાયું અને જેપટાઉન એકામેક ચડ્યું.

આજે શી દમત દમાય છે?

મારાં જેથી હોદીઓને અલગ રાખવા એટલે સુધી સંકોચ
વળેલી જે પ્રબલ મુરોખીવનાં એટલે વરતી આવી છે. વેપાર
કરતી આવી છે તેમને વેતપોતાના રથ નેથી ખસેડી અલગ
લોકોનામાં રહેવા કહાવા એટલે તેમના વેપારની સંપૂર્ણ
ખામખાલી કરવી. જેમ જેમ હોદીઓ વેપારમાં પ્રવર્તી
કરતા તથા જાને આર્થિક રિધિન સુધારતા તથા તેમ તેમ
તેમની રદબાંધી કરવામાં પણ દેવ પડતો મળે. તેઓ સુદર
અકાનામાં વસવા આગળા મોટર માડીઓ રાખવા આગળા.
આ દેશા પણ જોઈના ગોરાઓ સહન ન કરી શક્યા. જે
હોદીઓ ખરાબ દેશમાં હલકા પેટાં રહે તે ગોરાઓ પોકાર
પાડી શકે કે આ પ્રબલ હલકા પેટાં રહેવારી છે. મુરોખીવન
સમજને તે સહા રથ છે! જ્યારે પાલખા પેટાં સુદર મળે
માં રહી માડી પોરે બેસીને રે તે અરખાખો જાગી તેમના
માં પ્રમદી નીકળી ગોરાઓ પોકારે પડે, જુઓ આ કુલી
લોકો મોજા આવે છે જે લોકોએ વેપાર પોતાના કાશમાં
લીધા છે જાને ગોરાઓને હાલી કહ છે. એટલે કશવત
આવતી પણ વહેરે જાને જાતી પણ વહેરે! હોદીઓને જાને
ખાલુનું કુખ! જીવાડી એક ઉદરને પછડીને તેને ખેલાવી
ખેલાવીને મારી ખાધ છે તેવીજ દેશમાં આ દેશમાં આપણે
મુરોખીવનાના હલકા મુજાએલા જીએ કલાસ એટલેમજ ખામ
પાતું મુજા જાને સંમંચિકનની નીતી હોદીઓ હરખીજ કલુષ
ન રાખે એમ સરકારની ખાતી થત. રાજક દેવલ કેન્દરેસમાં
પણ હોદના પ્રતિનિધિઓએ જે નીતી રચીકારી ન સહાય એ
દેશોપું જાને તે વિચાર સાથે આ દેશની સરકારને સંમત
થવ પડ્યું

કેપટાઈન એમીએલ

અને સોશીયલિઝમની નીતી પાત્રી મુકવામાં આવી અને ઇપ-
ટાઈન એકામેટ વધુ એકામેટમાં પ્રથમ વાવ એસીસ્ટેક
ઇમ્પ્રોવિઝનની છે. દરેક આર્થ એ વાવ ખાવામાં રાખે કે એ
વાવ બીરુદ્ધ મરજીવાદ છે. આ દેશમાંથી હોદીઓ જેમ
જને તેમ જોઈએ સાથે એ સરકાર પ્રત્યે છે અને વધુ હોદીઓ
આ દેશ છોડી ચાલ્યા જાય તે માટે તેમને જોનસની સાથે
આપવામાં આવેલી છે. જેની પ્રત્યક્ષમાં આવે તે એ સ્વીમને
લાભ લે તે પ્રાપ્તના થયું ઉપર દરજ્જાવાદ પાડ્યું નથી. એની
સાથેજ ઇપટાઈન એકામેટમાં એક વર્ગનીની કલમ છે. જે
હોદીઓ આ દેશમાં રજાની વસ્તીના આમ કરી રહે તેમાં
તેમને ડેવલપ્મેન્ટ તેમજ બીજી સમયે આપવી અને આ દેશની
અન્ય પ્રજાઓથી તેઓ પાછળ ન રહે એમ એનું એ સુધરેલી
સરકાર તરીકે તેની દરજ્જા છે એમ સરકારે જાહેર કર્યું છે.
સરકારે કદાચને એસીસ્ટેક ઇમ્પ્રોવિઝનની વૈભવના મુજબ એવી
જાણ રાખેલી હતી કે હોદીઓથી આ દેશ આવી થઈ જશે!
કરમનમ, વધુ હોદીઓ આ દેશમાંથી જોનસ કમને જ્યા
લાગ્યા, અને સ્વાભાવીકે રીતે પાછળથી એ આકાશ પડી
જ્યા લાગ્યા એટલે એનું અણવા છે કે સરકારને આ વિષય
માં હવે ભય લાગ્યો છે હોદીની વસ્તી આ દેશમાંથી પાશ્વ
મુજબ પટવની ના નિર્દેશ

त्याने जीव्यं शुं धाय ?

કાચદેસર વચ્ચી રહેલી હોદી યુદ્ધની સામે યોદ્ધી અળવળો કરી તેમને સલાવવો અને એ દ્રષ્ટિએ આજે હવે ઠાસવાસ અને નાઠાલના હોદીઓ સામે અળવળ ઉપડી ચેરમાં આવી છે. ઠાસવાસમાં ત્રેતા-જે.ની વસ્તીની સાથે સરખામણીમાં હોદીઓ મ.ન મુડીમાં અમાવ તેટલા છે. જતાં તેમની સામે બે દી અળવળો કરીને આજે ચેરનાવાદીક ટેન્કોર બીજ કારવામાં આવ્યું છે. અને તે પણ હોદી સરકારનું એથીમેંદ ચાલુ છે, તેના એલ્ડ અને કાબર છે તે છતાં, ઠાસવાસના હોદીઓના સમુજમાં નાક વધે અને એવી અટકારથી વાજનીતી તેની ધામે આ બીજમાં પ્રવામાં આવી છે. સેમાંત્રેલનની ને નીતી કલાસ એરીલક બીજમાં કોડી દેવામાં આવી હતી તે દરવાથી આ બીજમાં ધુનઃકાખજ કરવામાં આવી છે એટલુંજ નહિ પરંતુ અરણ સેમ થઈ ને સે.નેરી નિસ્તારમાં હોદીઓ રહેના આવ્યા છે. માથી તેમને દરજખાન કહી કહાડવાની મેલના કાષ પ્રવામાં આવી છે. તેઓ મુરોખીવને સેધાર કરે છે તે રજાનમાં અરિખમાં કદી પણ ધુમવા ન પામે એવી સર્વ પાલો આ બીજમાં તેમની સામે બાધી લેવામાં આવી છે. મોરકનો અરીકવા સમયે કાચદેસરના એટલા સખ્ત બનાવવામાં આવ્યા છે કે કોઈ પણ પ્રકારે હોદીઓ તેમને માટે અલગ કશાડી આવેલા ભવા સિવાય બીજા મોરકનો કદી અરીક કરી કહે નહિ એટલે ઠાસવાસના હોદીઓના જીવનનો એ પ્રાંતમાં જન આવી રહેશે એવી સ્થિતિ ઘણી રહી છે.

નવસિમાં પાલુ ચળવળ શરૂ થઈ છે

નાટાલમાં પણ આજે કેટલોક સમયથી એવી અજગજ ભેરબી ચાલી રહી છે કે દોહાએને અખીન નહિ મેચાવ એનો કાચો પાકથિંકમાં આવે. પ્રસિદ્ધ ગેરાઓ એ રિયે પ્રુબજ અર્થા અથાવી રહ્યા છે. એવી અવલમનો કશા અ. આ. પદોએ કયો છે. પ્રસિદ્ધ અરુષાઓએ પ્રસિદ્ધ ગેરાઓ એ વિષય ઉપર જાહેર આપણે અપી મુશીબીવન પ્રભને લાલીમ આપી રહ્યા છે. કહો કે તેમને કળવી રહ્યા છે. વર્તમાન પત્રોમાં કરેલા

બને તેટલો હાજો આપી રહ્યા છે. એ પ્રયાસો સહજ થાય
તો પછી શું ટાસવાણમાં કે શું પુર્વ આંદોલનમાં કોઈ પણ
પ્રયત્ન કરીને કે કોઈ એક મત દેવા પછી કરી કાઢી
નહી. એક પણ હોદ્દાનું અપમાન સ્વયં ન થયેલું હોઈ સહન
કરી કાઢી નહી. એમ કાલે કે ક્યાં ક્યાં એમીવાદીઓ વિચરે
કે પદો એ આ આપનાં પદોનાં અપમાન કરવા હોય
પાડવામાં આવતા નથી કારણ કે તે એક સ્વતંત્ર પ્રજા છે તેવીજ
રીતે હોંની પણ શિશુવિ શરૂ. આ શિશુવિ બેલી આવે અને
ટાસવાણનાં તેમજ બીજા રોકેટમાં પસારી હોંની સત્તાનેનો
પણ વાંકો કરવા કોઈ સમર્થ ન થાય એજ આવશે જાણીશું.

ଶ୍ରୀମତୀ ସମ୍ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା

કામનું પી. એમ. હેન્ડરસને સુનીયનના હાંકી સલામતું આપ-
સોફ્ટ ફરમાન લામચેરી ગ્રુપ સમક્ષ જેટલું જાહેર આપણું આપી
તે કદ- તેમનું જાણી (વિચારના પ્રતિષ્ઠા કરેલું કદ ન મ
છે. નાશામાં જોવાયો. આજકાલ કાર્યોની સામે પ્રકળ
અર્થા કરી રહેલા છ. એજ મી. હેન્ડરસને સા. આ. પાટાની
નામકી કે સમયામાં હાંકીનાં આપનાં જાહેર આપનાં જાણનાં
પ્રવાનનું કદ- તેમનું જાણી (વિચારના પ્રતિષ્ઠા કરેલું કદ ન મ
છે. નાશામાં જોવાયો. આજકાલ કાર્યોની સામે પ્રકળ
અર્થા કરી રહેલા છ. એજ મી. હેન્ડરસને સા. આ. પાટાની
નામકી કે સમયામાં હાંકીનાં આપનાં જાહેર આપનાં જાણનાં

મો. કેન્દ્રશક્તિ નાશાલમાં કરતળાંધી હોટી મજુરોને નાશાલ
મત ખુલ્લારા, હાલ કરતળાંધી આસપાસે તમનદી જન
પોતાનું બાળબચ્ચ કાઢ કરતાં કહાળ્યું કે સન ૧૮૬૫ ની સાલમાં
એક કબ્બર મોરાઓનું ટોળું ૩૫૧ રીને ઉચ્છેદ્યકેને પેઈટ ઉપર
મથ્થું હતું અને એ રીમરે જરોને આલેખા હાલિઓન તેઓ
રેવી રીને રમનમાં ન જીતરવા દેવા મુશ્કતા હવા તે કહાળ્યું.
મો. હેરી એરોએ રોમરોએમાં મોરાના ટોળાને એક સુર
બાળબચ્ચ આપીને રેવી રીને કાલ પાક્યું તે બચ્ચાવતા તેઓ કહ
કે ન મમમનદી ઉપર પુરબજ ના હ મુરાનું વનર આપી
તેમણે લોકોને કાલ ક્યાં હતા. કૈમ, કે. માધી તે રિવલ
હીટુલાનથી આલેખા હતા અને રમનમાં લેવતાં હતા. મેક
રોટમાંથી તેઓ પચાસે હતા હતા ત્યારે લોકોનું ટોળું તેન
ચેરી કામ પુરો કરવા મુશ્કતું હતું તેને ખાલીસ એલેકઝાન્ડર
રેવી રીતે બજારી લીધા, ખાલીજને તેના ખોળના ધરમાં રેવી
રીતે સંતાકવામાં આલેખા અને મોરપાદેકનમાં કામ કરતા
હોદીના એવા પોપાક પહેરાવીને તેને રેવી રીતે તે ધરમાંથી
ઉપાડી કાઢ બધા એક આલેખાડીયા સુધી પોલીસના રાજ્ય હેલ
રાખવામાં આવેલા તેનું વર્ણન કર્યું હતું.

દુહિરીયા ઠેકણી મીલકત વધારે છે!

540254 214134

સન ૧૯૨૧-૨૨ના સંજ્ઞામ નંબર ૩૧માં મળેલા ૪૪-૪૬એ-૧૧
એમાંના ૮૧૧ ૧૨૫૫ નંબર વચ્ચેના નામથી જાણીતું કે પુનાબના
અરકારે હોહોએનાં લગભગ કાચવાળા પથ્થરાનું વચન આપ્યું હતું તે
માત્ર એમાંથી જ પાંચ વર્ષ માટે એકદમ રાંધું વાનું અરકારે
આપેલાં એ વચનનું પાલન કર્યું હતું. કેમકાં એવીવાલ પાલનની

[illegible]

५-१७-२०१७ ०८:५१ ५-१७-२०१७ ०८:५१

૩૦. દેવરસન દર્શાવ્યું કે જો સમગ્ર જાતો પશુ કરો કે
હોદીઓને જા દેશભાષી કરાજાવડ કરીને ઠકાણી કુશલાતા
પોકારો પડ્યા હતા. પરંતુ તે સંજ્ઞાવિત નકત્તું - આશિષ
દેશને જોતા તેની ખરાબ અસર પડ્યા પીના નબળ રહે-
૧૬૫૦૦૦ હોદીઓ નાટકમાં પડે છે, જે જોડા ને પાકા
ખાંસ છે તે કંઈ નાની સુની કામ નથી, પણ ખાંસોને
જે નૃકાન મળુરી અભાષી પદોએ તે પશુ મંજીર
નુજા લખ્યું ૧૧ ૧૧૨૨૨૨ ૧૧૧૧૧૧ દોડાઓના
સાથે હીસાબ મુકતા કરી નાખે, જોડાની સાથે હીસાબ મુકતા
કરી છે તેના અર્થ જે માત્ર કે સેવાર ખીરકુળ જોડો કા
અથ જાને પરીણામે રજાને મટાડી નાખ્યા પડે.

1744 1745 1746 1747

આ તરફ મ. કુનરજીવન દસ-દસ દે મેં, એ જોઈ કટોલની
-આપના કહે જાને ત્યાં કીટીકટોના કામના, બે કામ એ.પ.કામની
સના આપશે. આ જોઈ જોઈ કટોલ કીટીકટો કે જીવ કોલક
બે મીના જંગીય કીટીના ન મ કીપર દસકર કરકની જ ન જાને
જા કાનેના નાપર વિચર મહાને, જાનના સામે જાને તના
જાનાના તેના ઉપર જુગનીઓ જાનાને જાને પાની કીટીના
નિર્ણય જાને. આની જોટોની સમજની સિવાય જામીન
જાનાય કીટીના દસકર આ પા ન કટક લેમજી દસકર પુ કે
જાવા થોરજી ઉપર કાચે કાચે કોમજી કે જોઈ મુરોપીજાન
જાને કીટી જાનેના રસજા જાવ જાને જાનેના નાપર મને.

કતીયાનાં ઇન્ડિયન કામદો

દેવીમાતા, પ્રભુમેશ્વર ખાસ પાસે જી રમ્યા એક સરકપુત્ર
 બહાર પાડ્યો છે તેમાં ફરિયાદવામાં આવ્યું છે કે જે છપીયો
 દેવીના આગળ મળતા હોય ત્યારે મળેલ કામદારી ખર-
 બર આમજવો જોઈએ. - છપીયો હવે આવવા અંગતો હોય
 તેને આ વૈભવમાં આવે તે પહેલાં જો તે ઝોરીયા અંગ
 માં આવેલા અંગના દેવી હોય તે તેણે પોતે ૧૦૦ છપી-
 યોગના આવા પાસ કીયોગીટ રાખવા જોઈએ. આ જો અંગના
 દેવી શિવાય તે કોઈ બીજા દેવના રહીશ હોય તે તેણે પોતે
 ૫૦ કીયોગીટ રાખવા જોઈએ. જો કોઈ છપીયો નોકર ઘરો
 જતે હોય ત્યાં તે વિધિ કામદારનું લખાણ મળતી કાળા હોય
 તે તેને આ નીમમ નથી લખ્યું આવતો. કોઈ - છપીયો આ
 આવે તે પહેલાં જો તે કોઈની નોકરીએ આટે જતો હોય
 તેનું કામદારનું લખાણ છપીયોના આગળના કામમાં મુકવામાં
 આવ્યું જોઈએ. અરસરી નોકરી આટે જેઓ જતા હોય
 તેને આટે આ નીમમ નથી, જણી જેઓ છપીયોના ખાતાના
 કાલોપપૂર્વક મળતી કાળા હોય કે તેની આર્થિક સ્થિતિ
 સરસ છે તેને થજી આ નીમમ નથી લખ્યું પડતો. છપીયોને
 મેલવણી આવવામાં આવે છે કે છપીયોના અંગ કીયોગીટની
 રકમ આર પાસ રૂપી રાખી કાઢે. મોઢામાં જોડા ને લખ
 પદલાં નોકરીમાં પાસપોટ ને છપીયો પાસે ન - હોય તેને
 વૈભવ દેવામાં નહિ આવે. આ પાસપોટ પોતે જો દેવનો
 રહીશ હોય તેની અરસરતી હોવો જોઈએ.

જાને ભંદુક અને મેગેનેટનું કામ સમજીને તે બાપજી મહાન સાદસમાં આપણે નીચળ નીચડીયું. આપણે હવે સમજી શકીએ કે હિંદીઓ તાબા હેઠળની પ્રજા નથી. તેઓને હવે સાચી સત્તા જોઈએ છે અને તે આપવીજ જોઈએ. ધારાસભાને કારેભરી સત્તા જોવાનું ન હોય તો તે ધારાસભાએ આવી દેવાવનાં પ્રયત્નો છે. હિંમતપૂર્વક રાજીન દેખાઈ રહેલ સંસ્કૃતિ પશ્ચિમ એક ઇતિહાસ રચે એવું જાણીએ છીએ. જો તે નિષ્ફળ નીવડે તો હિંદુ અને આપણને બંનેને બારે મુશ્કેલીમાં મૂકી શકે.

સ્વાતંત્ર્ય ચુકના તાર સમાચારો

લંડનમાં હિંદીઓ એકમત થાય છે

મરાઠુરી પત્રના કલકત્તાનો અંક ૧૧ની રજા છે કે કેલકાટ હિંદુ અને મુસ્લીમ પ્રતિનિધિઓ જોડાઈ રાઈસ રોલમાં ધારાસભા અંગેના છે તેઓએ લંડનમાં હિંદુ વારા કર્યા છે કે આરે ધારાસભા મળે ત્યારે તેઓ સર્વ એકમત બનાવે હિંદુને પ્રગટ ડેમોનસ્ટ્રેશન રહેતો આપી દેવાની માગણી રજૂ કરશે. પ્રતિનિધિઓએ મસલમાનની સર્વ માગણીઓ સ્વીકારી લીધી છે, જેવી કે મુસલમાનો મારે ચુકના મહાપત્ર વીઝે, જેલમાં કેદીઓની બચત કરે.

કલકત્તાના આગળા મેમર મી. સેનગુપ્તા જોડાઈ ધારાસભા ઉપર હુલ્લા કરતા તેમને એક વર્ગની સારી ડેન્ટી સભા રાજ્ય-કેદ માટે પાછી મૂકી છે. મહાસભાના પત્રા જોડાઈ રાજ્ય-કેદની કેદીઓ તરફ વર્તન બદલે સલાવવામાં આવે છે એવા ઉચ્છ્વસુભરતા સમાચાર પ્રસિદ્ધ કરે છે. તેઓ જુલમસ અને બીન કાળજીને લઈ શરૂના હરવાળા સુધી પહોંચી રહેલા છે એવા સમાચારો તેઓ પ્રસિદ્ધ કરે છે. જેલમાં દલા જેવી છે કે તે એક સુધરેલી સરકારને કારમબરફ છે એમ તેઓ જણાવે છે. સરકારી વપાસ ઉપરથી આ સર્વ વાતો જાણી-સાંભળી લેવાઈ છે એમ માલુમ પડ્યું છે.

મીસીસ નાયકના બાપ

મીસીસ મરેજા નાયકના બાપ રીયુન દરેક રાજ્ય મરેજા મુખ્ય મુખ્યની વેગ હરેકીલના પ્રમુખ બન્યા છે. આ મીસીસ જાવતીના બાપ મોખેના રજાને જાણ્યા છે. મીસીસ જાવતીના બાપ મોખેને નવ માસની કેદની સજા મળી છે એમ મુખ્યથી રહેતો તાર જણાવે છે.

ચુકના પોલીસનું વર્તન

ન્યુઝ હોલીકલ પત્રના મુખ્યનો અંક ૧૧માં જણાવે છે કે ચુકના કારપોરેશનની એક ખાસ સભા તા. ૬ નવેમ્બરને રાજ્ય મળવાર છે તેમાં પોલીસની હેવાનીયત કારેલી વાતચીત વિશે ચર્ચા થવાર છે. રાજીવ વાવેરા ચલાવવાની કોષા વખતે પોલીસોએ અરાજક વર્તન ચલાવેલું હોવાય છે. સ્ત્રી સ્વચ્છતા-અંગે પકડવામાં આવી હતી અને પોલીસો તેમને પીસ માહલ સુધી ચલાવીને જમણમાં લઈ ગયા અને તેમને ત્યાં કોદી દેવામાં આવી. આ સમાચારથી જાણેલા કલેક્ટરોએ જોજો કમિશનમાં બોલાવ્યા નથી તેઓ ખજાજી હતા છે. પોલીસના આવા વર્તન સામે મળ્યાં મંજીર આલેપો દેવાવવામાં આવે છે પરંતુ તેની સાબીતી મલાવવામાં નથી આવતી.

આગીવાર કાન્ડેન્ટેલે ઘામલ થયા

સંયુક્ત પ્રજાના એક મામમાં પોલીસોના ઉપર આમડીયા-

જોડાઈ હુમલો કરી અગીવાર પોલીસોને ઘામલ કર્યા છે. કે.એસના પ્રિયેન્દ્રને હાથે માનકાંતો હરેકીલ રહેલા છે. મોલાચારી રાખતાં મામડાંએ અને પોલીસની પબલિસિટી તેમને ઉગારી લીધા હતા. પોલીસોએ રીવેન્ચથી રોજાના ઉપર જોજીનકાર કર્યા હતા.

મીસીસ સેનગુપ્તાને પકડ્યાં

કલકત્તાના આગળા મેમર મી. સેનગુપ્તાનાં નતીને દિલ્હીમાં પકડવામાં આવ્યા છે. બીજા પક્ષ મદલમ ન હિંદુ જાને પકડ્યા છે. તેઓ મેરકાન્ટાઇનના સફરો છે જેઓ કારોવ મુકવામાં આવેલા હતા. મીસીસ સેનગુપ્તાએ સજા માં હાજરી આપી હતી અને પોલીસોએ સજા વિધેયી નાખી હતી મુખ્ય સેનગુપ્તાને પકડ્યા પછી રોજાંએ પેલીસો ઉપર હુમલો કર્યો હતો. સીટી મારેટ્ટેટ હાસર પોલીસો ધામલ થયા હતા. મીસીસ સેનગુપ્તા અંગે જાણુ છે. તેમનું આમળનું નામ મીસ નેથી છે. તેઓ કેન્સાજનાં રહીશ છે. મી. સેનગુપ્તા સાથે ૧૯ વર્ષ ઉપર કેન્સાજનાં જોખનો રોજાંએ જોડાઈ અને કાન્ડેલે જોડાયા. મીસીસ ગુપ્તા મહાસભાની પ્રજામાં બાજુ લઈ રહ્યાં હતાં. મી. સેનગુપ્તા પશ્ચિમ દિલ્હીમાં પકડ્યા હતા. પંદર દળદર મ.જી.સોની મેડની સમક્ષ તેમણે કાવચ આપ્યું હતું. મેરકાન્ટાઇન મેડની સજાનું કામ ચલાવવા તેમણે મદદ કરી હતી અને હવે ન આવવાની સલાહ આપી હતી. તેમણે મહાસભાના નીચ મુખ્ય પોતાનો ભાગ લઈ લેવા.

પોલીસ અને માનકાંતો વચ્ચે ટુટનક

જેલમાં નરક આવેલા માથાપુર માનમાં રંજીતો નોકરો મળ્યા હતા. જેમાં સાન પોલીસો અને જાવતીના કામડીયાઓ ધામલ થયા હતા. જાવતીના કામડીના બાજુ હરેકીલ હોય તેના મામડીયાઓને પોલીસ પકડ્યા મળી હતી તેમાંથી તોફાન થવા પડ્યું હતું. ગુરુએ જોડાઈ મામડીયાઓ તરફ એકા થયા હતા અને પોલીસો ઉપર હુમલો કર્યો હતો. પોલીસોએ લાકી ગવાની હતી. રોજાને વાંચેલા બાજુ બારે પોલીસોએ કર્યાં હતા. હુલ્લા હરમાન આઈ મામડીયા જેમને પકડવાના હતા તે નાસી મળ્યા હતા. બીજાઓને પકડ્યા હતા. એક હોદી સમ-ઇન્સપેક્ટર અને એક પોલીસોને ઇસ્પીતાલમાં મોકલવા પડ્યા છે.

હિંદી લંડન મારે મદદ

રા. - બમાબા મદદ ૧૯૨૯ ૫૫૬ ૬ ૧૦ ૦, રા. મામલમાં માવજી વરેલી પાતાની પ્રતી મરફત જેનું મદનના ૧૫૫ ૫ ૫૬ ૬-૧૦ ૦, જામને મળ્યા છે.

હુલ્લામાં હિંદીઓએ હિવાજીના મુખ પ્રજાને કરેલા ફંદી એક પાઉડ ૧૮-૧૯-૧૦ ની જામને મેસરો જે. આર. પટેલની કપનીએ મોકલી આપી છે.

મીસીસના હિંદીઓએ કરેલા ફંદી એક પાઉડ ૩ ૧૦ ૧ ની જામ. બાજુ રજાંડાં જામુમ. દેસાએ મોકલી આપી છે.

રજાંડાના હિંદીઓએ હિવાજીના મુખ પ્રજાને કરેલા ફાજાની રજા પાઉડ ૧-૧-૧૦ ની એક જામને બાજુ રજાંડા જુલાબાજી બાજુ વરેલી મળે છે.

ફાજાના મુખ પ્રજાને વેરલમના હિંદીઓએ મહાત્મા માધોજી ઉપર મોકલી આપવા પાઉડ ૭-૧૨-૧૦ બેમા કર્યા હતા તેની એક જામને મેસરો મુનીબાજી બાજુ તરેલી

Indian Opinion

45—Vol. XXVIII. Friday, November 14th, 1930

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કારાગોલા નવમ્બર તા. ૧૭ અમી

પોસ્ટલ ટિકિટ કુલ ૬૫ રૂ. ૦૦

ફો. ૧૫૫૫૫૫

શીમેન્સના ૭ લીએ મુ મુજબ જવા વિષયે.

મુસલમાની વીરો. ૩ ૪૦૦ ની હીલ, અને સ્પેસિયલના ૩ ૫૦૦ ની હીલ જવામાં આવશે

હીલ વીરો. ૬ ૪૦૦ ની હીલ અને સ્પેસિયલના ૩ ૫૦૦ ની હીલ જવામાં આવશે.

મુસલમાની—૬ ૪૦૦ ની હીલ અને સ્પેસિયલના ૩ ૫૦૦ ની હીલ જવામાં આવશે.

સેકન્ડ અને થર્ડર માટે અલગ અલગ ટિકિટો બેરોલમાં કરવા.

દરેક નવી પેસેન્જર પેલાસી ગીરો અમારી અગ્રીમતાથી સરે અગ્રીમતા મુજબના ગાઈડે, અમારી સાથે

પેસેન્જરના ૬ ૪૦૦ ની હીલ અને સ્પેસિયલના ૩ ૫૦૦ ની હીલ જવામાં આવશે.

SHAIKH HEMD & SONS.

10, Ave. Street, Durban

ડીકીના બાવો

સેકન્ડ ક્લાસ ૨૫-૦-૦.

૬-૨૨ ૫-૧૫ ૭-૬

૬-૨૨ ૫-૧૫ ૭-૬ બોરડી વમ.

પેસેન્જર માટે અમે. ૫ મુજબ — ૬-૨૨ ૫-૧૫ ૭-૬

અગ્રીમતા મુજબ હીલ અને સ્પેસિયલના

૩૫૦ પાસન ફીલ, કરવા.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising In The

INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa

RAILS, STEAM, COALS, & CEMENTS. Indian Opinion, P.O. Box 111, Natal

ટેલીફોન ૪૮૦૦.

ધો

પા. આ. બોક્સ ૧૬૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરંસ

કંપની, લીમીટેડ.

આમ તેમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે મારર માર, પોલો જાસ, શીડનીટી બાદ, વન્ડરમન્સ કોમ્પનિસના, વીગેરે અનેક પ્રકારના

વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી ચીકું છે.

ગોલીઆ તેમજ માવાની પતાવટ મરજનમાંજ પ્રતી આપવામાં આવે છે.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સોરાબજી રુસ્તમજી,

“ઈન્ડિયા હાઉસ”

૧૭ ફર્સ્ટ એવેન્યુ,

ડરબન.

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your Bananas apply to the BANANA KINGS.

We specialise in and we primarily attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at best prices.

We are the Barometre of Banana prices.

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert.

G. HATTAS,

Manager

Tropical Fruit Suppliers

Phone 6760 Tel. 661-6188 Box 237

22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

EASE for the Eyes

For 39 years we have been improving the sight of South Africa.

When you require Spectacles or Eye-glasses, let us fit you.

Our References:

Over 66,000 Clients.

We specialise in Zeiss Bunkel Glasses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS.

104, Longmarket Street, Capetown.

Branch Establishment 601, 1st Floor, Johannesburg.

N.B.—This Firm employs no Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS.

Repair and workmanship guaranteed.

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write to give details.

GOSWAMI'S MUSIC SALOON,

By VAN GOSWAMI

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અનુભવ મટે ફરક મળ્યા હારમોનિયમ સંગ્રહની જરૂર છે. અહીં પુરા માટીએ બનેલ, મુલકિત પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ, તબલા, પાર્સિયન ફરક ભરતના મોડો અને અનુભવ મુજબ હારમોનિયમો અહીં સંગ્રહમાં રાખેલ છે. જે સીધા પુરા માટીએ બનેલ છે. જેમાં પાર્સિયન મુજબ ફરક ભરતના હારમોનિયમનું વીગેજીંગ કામ ખાતરીથી કરી આપીએ છીએ. હવે આ મળે:—

મોરારીલા મુગીક સલુન,

(મોનોકોર્ડ એન્ડ બેન્ડ મેકિંગ)

પો. બો. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

Indian Opinion

No. 46—Vol. XXVIII.

Friday, November 14th, 1930.

Price 1/6

HON. MINISTER AND CONGRESS DEPUTATION

FOLLOWING statement was submitted to the Honourable the Minister of the Interior (Dr. D. F. Malan) on Friday 7th inst. at Pretoria by a Deputation from the South African Indian Congress on:

1. The Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill.
2. On the question of rights of certain domiciled Indians to introduce their wives and minor children into the Union.
3. On the question of rights of certain domiciled Indians to obtain Certificates of Identity to enable them to proceed to India.
4. On the question of unsympathetic administration of the Immigration Laws, and
5. On the subject of policy proposed to be adopted relating to specially exempted educated entrants and their families.

Hon. E. Haring introduced the deputation in the unavoidable absence of Sir K. V. Reddi who was slightly indisposed and unable to proceed to Pretoria.

To the Honourable the Minister of Interior
Union Buildings, Pretoria.

Sir,—We the members of the Deputation from the South African Indian Congress desire, at the outset, to express our thanks to you for granting this interview, which has been at our request kindly arranged by the Agent of the Government of India.

An Emergency Conference of the South African Indian Congress was held at Johannesburg on the 5th and 6th October 1930, at which the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill, the question of refusal to grant permission to certain domiciled Indians to introduce their wives and minor children into the Union, the question of refusal to issue Certificates of Identity to certain domiciled Indians, the question of unsympathetic administration of the Immigration Laws in certain instances, and the subject of policy proposed relating to specially exempted educated entrants and their families engaged the earnest and serious attention of the Conference, and we have been authorised to place before you the views of the community and the grievances and disabilities under which they labour in regard to these matters.

First, we respectfully desire to hand to you in person the resolution, which has already been communicated to your Department, and which was passed unanimously by the Conference on the Transvaal Asiatic Tenure Amendment Bill, namely:

"That this Emergency Conference of the South African Indian Congress held in Johannesburg on the 5th and 6th October 1930, at which are represented the Natal Indian Congress, the Transvaal Indian Congress, and the Cape British Indian Council, representing the Indian community of South Africa, views with grave apprehension and alarm the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill, which it solemnly declares to be wholly unacceptable to the Indian community on the following grounds, viz:—

(a) That the Bill is a violation both in letter and in spirit of the Capetown Agreement,

(b) That it imposes disabilities upon Indians in regard to their trade, residence and occupation, and deprives them of their vested rights in the Transvaal Province, and

(c) That it aims at their compulsory segregation and their ultimate ruin in that Province.

This Conference therefore respectfully urges upon the Union Government to withdraw the said Bill, and to introduce necessary legislation giving relief to Indians in that Province.

That in the event of the Union Government declining to withdraw the Bill, notwithstanding the protest of the community, this Conference earnestly requests the Government of India to press for a Round Table Conference to review the situation that has arisen affecting Indians in the Transvaal. In the event of the Government of India failing to secure a Round Table Conference as aforementioned, this Conference further requests it to intimate to the Union Government that diplomatic relations between the two Governments should be considered to have ceased, and to withdraw its Agency in South Africa as a protest against the Bill."

Upon this resolution being communicated to your Department, a reply in the following terms was received under date 20th October, 1930:

"I have to acknowledge receipt of your letter of the 14th inst., notifying me of the resolutions passed by your Congress in regard to the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill.

In this connection I have to refer you to the statement made by the Honourable the Minister of the Interior in the House of Assembly on the 25th May last."

We take leave to emphasise the point that on the subject of the Transvaal Asiatic Tenure (Amendment) Bill, the acute state of feeling of the community is reflected in the resolution, and its unanimous and considered opinion is that the Bill is unacceptable and that it is a violation of the Cape Town Agreement both in letter and in spirit. We therefore submit that the Congress would be pleased to consider the withdrawal of the Bill, and grant relief to the Indians in that Province as urged in the resolution.

Secondly we desire to invite your attention to the attitude taken up by the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs recently in refusing to certain domiciled Indians who returned before the 5th day of July, 1930, permission to introduce their wives and minor children into the Union, and further in refusing them the issue, in the ordinary way, of Certificates of Identity, to enable them to proceed overseas. We would like to bring to your notice that when Act 37 of 1927, to amend the law relating to Immigration and Asiatics, was introduced before the Parliament, you were kind enough to allow the representatives of this Congress to discuss with you and with your Department the several

(Continued on page 275, Column 2)

DR. MALAN'S "NO"

THE deputation of the South African Indian Congress met the Hon. the Minister of Interior Dr. Malan at Pretoria on the 7th inst. Owing to slight indisposition Sir Kurma Reddi was not able to proceed to Pretoria. His Secretary Hon. E. Baring accompanied the deputation and introduced the representatives of the Congress to the Minister. The deputation submitted a statement which was carefully prepared outlining the resolutions passed at the Emergency Conference. The discussion centered round the subjects contained in the resolutions. The Minister refused to discuss the first resolution and said that the Transvaal Land Tenure Bill was in the hands of the Select Committee and whatever alterations might be made were left to Parliament and if he were to receive a deputation from the Congress then he would get other deputations on the same matter. Discussion on the Bill was postponed last session, and would be submitted in Parliament.

This is absolutely a cold reply to the deputation. The Minister has left the whole question entirely in the hands of Parliament and was not prepared to discuss it. We have repeatedly to remind the community that where class and race prejudices have taken the place of justice and fairness the only hope lies in self-reliance and in firm determination to fight out the battle. We can understand Dr. Malan's attitude on this point but with regard to the rights of certain domiciled Indians to introduce their wives and children into the Union he is definitely going back on his own assurance that was given in a letter dated the 29th April 1927. Any fair-minded man that reads the subject matter fully dealt with in the statement can easily understand that the Minister goes back on his own assurance. It is purely breach of faith. The unsympathetic administration of the Immigration laws has thrugged the feelings of Indians in the whole of the Union. The Immigration Department is mainly concerned with one question only. And that is how to reduce the domiciled Indians. The ideal that the Immigration Department has set before it seems to be that every opportunity that comes before it to cancel the right of a domiciled Indian must be seized and no consideration must be given to any representation. The deputation outlined a number of individual cases

which were unsympathetically treated by the Immigration Department and pointed out to the Minister that wherever injustice had been done he should intervene and give relief. But it seems he is as unsympathetic as his subordinate officers. His cold reply to the deputation is to the effect that the administration of the law by the Minister and the Department had to conform to the requirements of the law and also they had to guard against any precedent which might be established that could not be subsequently followed out in all cases. A few weeks back Dr. Malan in dealing with the Asiatic question publicly said, "The best course is to get the Indians out of the country. With this in view an agreement had been entered into with the Indian Government subject to review in five years." When the Minister of the Interior expresses such views on the Gentlemen's Agreement of his own making, it naturally follows that his Department must not allow the word "sympathy" to enter at the office doors of the Immigration Department.

[Continued From Front Page]

provisions of the Bill, as a result of which a Memorandum dated the 24th April, 1927, was submitted to you with their views and observations on certain provisions of the Bill, which was intended to give legislative effect to a part of the Cape Town Convention.

In the Memorandum dealing with clause 10 of the Bill (Now Act 37 of 1927) it was submitted that "With reference to section 10 of the Bill, which defines the term 'domicile,' we beg to submit that if it is intended that all persons who are now absent from the Union, and who do not return within three years from the date of the passing of the Bill, shall be treated as if they were domiciled in the Union, we beg to say that we possess either the Transvaal Registration Certificate or the Cape Town Convention Certificate, and we have been in the Union for more than three years relying on the validity of, and the protection afforded by, these Certificates." We therefore would ask that a clause be added giving such persons sufficient time after the passing of the Bill within which to return to the Union."

This was accepted by you, for in a letter dated 14th April, 1927, you replied in the following direction, replied inter alia, as follows:

"It is not intended to apply the provision dealing with loss of domicile after three years' continuous absence from the Union retrospectively, and to make this purpose quite clear the following words will be inserted in section 10 at the Committee stage of the Bill after the word 'therefrom' or from the date of the commencement of this Act, whichever may be later."

The above assurance was implemented as indicated in the following letter from the Secretary of the Indian Congress published in the South African Press on 14th May 1927:

point that those who returned within the time stipulated in the Act, namely, 30th July, 1930, will be treated as domiciled in India.

It has recently been brought to the notice of the Congress that there have been cases of Indians, who, after their holding Certificates of Domicile or Registration Certificates, were nevertheless refused permission to either introduce their wives and minor children, or to take out certificates of identity to enable them to visit India.

We give in an Annexure to this statement a number of cases, which have been brought to our notice, and in which permission was refused to bring in wives and minor children into the Union, and in certain of the cases the issue of certificates of identity was also refused. The Commissioner has refused these applications on the alleged ground that such persons, although allowed to re-enter the Union, were nevertheless required to re-establish their domicile by residence in the Union for a continuous period of three years before they would be permitted to bring in their wives and minor children, or allowed to obtain certificates of identity to enable them to go overseas.

In our opinion the assurance given by the Department of the Interior that this provision of the Act is not intended to apply retrospectively is clear and explicit. Read with the definition of "Domicile" this assurance makes it clear that a person, having lost his domicile within the Union if he re-entered within three years from the date of departure or from the commencement of the period of absence, is to be treated as domiciled in the Union.

In other words no matter how long an Indian might have been resident outside the Union as long as he re-entered the Union by the 31st of July, 1930, he would be treated as domiciled in the Union.

It is our opinion that the practice of the Department of the Interior, in refusing to issue certificates of identity to persons who have been absent from the Union for a continuous period of three years, is an ordinary domiciled person.

We would point out that after the passing of the Act, the Department of the Interior, in its procedure of allowing the entry of wives and minor children, has been guided by the assurance given by the Department of the Interior.

But recently late, we understand, to the judgment of the Supreme Court, which acts detrimentally to the rights of and creates hardships upon Indians concerned. In the case of *Rashid Ahmed*, the decision in that case has made it clear that persons who have been absent from the Union for a long period cannot claim domicile in the Union. You should, therefore, know your application when you have lawfully resided in Natal Province for a continuous period of three years from the date of your last return to the Province in question.

With reference to your letter of 9th Inst. relative to the introduction of your wife and children into Natal, I have the honour to inform you that the wife and children of your brother Mr. N. Khan were admitted to Natal before the Transvaal Supreme Court judgment in the case of *Rashid Ahmed*. The decision in that case has made it clear that persons who have been absent from the Union for a long period cannot claim domicile in the Union. You should, therefore, know your application when you have lawfully resided in Natal Province for a continuous period of three years from the date of your last return to the Province in question.

Whatever may be the effect of the judgment in the case of *Rashid Ahmed* and on the interpretation of "Domicile," we are earnestly of the opinion that the assurance given by the Minister should be scrupulously adhered to in considering the cases of persons who might have overstayed the period

of three years, but who had returned before the 31st July, 1930.

The summary of cases which we give in the Annexure attached hereto clearly show that the assurance given has been breached, and this has given rise to much uneasiness in the minds of the Indian community in South Africa.

This method of administering the Immigration Laws, to give you one instance, out of many, is bound to lead to loss of domicile of children, who will in the ordinary course be entitled to enter the Union by virtue of rights of domicile of their parents. If refused to bring in wives and children by persons in this manner, there will arise cases where, during the restricted period of three years, minor children will have attained the age of 18 and over and thus lose the right to join their parents and will become prohibited immigrants.

We can hardly bring ourselves to believe that anything of this kind was contemplated at the time the Act was passed either by the Government or by the Congress. The practice now pursued not only subjects parties concerned to severe hardships, but also separates wife and family from husband. Moreover the policy pursued cannot be said to be in keeping with the Reciprocity Resolution of 1918, which intended that an Indian should be enabled to live a happy family life in the country in which he is domiciled. This principle found ample expression in the Act of 1927 to which the community wholeheartedly subscribed. The Act laid down that no child shall be admitted to the Union unless accompanied by its mother. The enforced separation of husband from his wife and family even for a restricted period cannot be regarded as supporting the object of the Reciprocity Resolution, nor of the Act, which made liberal use of the application of the principle contained in it.

It has further come to our notice that by reason of the Act, many Indians have been left for India with what is termed "Emergency Certificates," which are issued to persons who intend returning to their place of domicile. In these cases, we would respectfully urge, be treated as if they had obtained Certificates of Identity.

As the number of persons who have either applied for the issue of Certificates of Identity or for permission to introduce their wives and children is increasing, we are in view of the new and restrictive definition given to the term "Domicile" we would respectfully ask that in the light of the assurance given by you, a liberal and broader view will be taken in arriving at a decision in regard to our representations.

Thirdly in regard to the question of the non-sympathetic administration of the Immigration Laws, in addition to the subjects dealt with above, we desire to submit to you a list of typical cases showing the unsympathetic manner in which these cases have been dealt with by the Immigration Department.

Lastly we desire to bring to your notice the subject matter of proposals made in regard to specially exempted educated Indians admitted to the Union. A copy of the proposals made was received through the Agent in Natal. It was intimated that the Commissioner would discuss the proposals with the Agent and with the Congress. The Agent in Natal has been in communication with the Commissioner. The Agent in Natal and where he went to report held up further proposals.

Discussed at Executive meetings of the South African Indian Congress and eventually it was decided to refer the whole matter for a discussion by the Emergency Conference held recently in Johannesburg.

born. At this Conference it was deemed advisable, owing to the importance of the proposals, to request the Commissioner for further information to enable a full discussion at the next Conference to be held in December next. The Commissioner required a final reply by the 31st October, 1930, failing which he intimated to the Congress that he would withdraw the proposals. We feel that the Commissioner by insisting upon a reply within a specified date has apparently overlooked the causes which occasioned the delay. The importance of the proposals warrant a full discussion at the Conference, and we trust therefore that the matter will be kept open until our next Conference.

We request in conclusion that you will be pleased to give your earnest and favourable consideration to our representations. We thank you for the patient hearing given us.

A. CHRISTOPHER

President S.A.I.C.

S. R. NAIBOO

L. M. MALL

Joint Hon. Gen. Secretaries S.A.I.C.

L. R. LATHEL

Joint Hon. Treasurer, S.A.I.C.

S. L. MEETOO R. ALIM

HAJEE GASSIM ADAM

A. J. KAJEE, A. D. MOTALA,

I. R. PATTER, BORAHLE KUSTOMJEE
Members of Deputation.

Dr. Malan's Reply To The Deputation

The Transvaal Land Tenure Bill was in the hands of the Select Committee, and whatever alterations might be made were left to Parliament and he if were to receive a deputation from the Congress then he would get other deputations on the same matter.

This was, in effect the reply made by the Minister of the Interior (Dr. Malan) to the deputation of the South African Indian Congress.

Continuing, Dr. Malan said that at this stage he was not prepared to proceed except by hearing the terms of the Congress resolution. Discussion on the Bill was postponed last session, and would be submitted to Parliament next year.

Referring to the rights of certain domiciled Indians to introduce their wives and induce children into the Union, Dr. Malan stated that the 'hardships' referred to were of general application, and there was no discrimination as to race. This applied to Europeans also. The establishment of domicile legally, namely, residence of a continuous period of three years in the Union before the right of bringing into South Africa their wives and children, could be granted. He, therefore, could not see his way clear to making any changes in the administration of the law.

For Purpose Of Act

The Congress deputation contended that this provision of the Act was not intended to apply retrospectively. No Indian, it was submitted, for the purpose of the Act should be deemed to have lost his domicile within the Union if he re-entered within three years from the date of departure, or the commencement of the Immigration and Indian Relief Amendment Act of 1927, whichever was later.

The Congress outlined a number of cases which were alleged to be "unsympathetic administration of the immigration laws."

Replying, Dr. Malan held that the action taken was perfectly legal, and the administration of the law by the Minister and the department had to conform to the requirements of the law, and also they had to guard against any precedent which might be established that could not be subsequently followed out in all cases.

To the last point raised in regard to the proposals made respecting educated Indians admitted to the Union the Congress asked that time be given so that the matter might be discussed at the next conference.

The Minister granted time up to January, 31, 1931, for representations to be made in this connection.

Protection For Natal Bananas

Distress owing mainly to competition from Low-revenue Marques among Natal banana growers, mainly Indians, was stated by a deputation of the South African Indian Congress to members of the Board of Trade and Industries.

Protection for South African grown produce was asked by the spokesman of the deputation, Mr. Christopher, who stated that the imports were duty free and had preferential ratings as well.

The Board showed great interest in the matter. Mr. Fahey, the chairman, stated that protection was also being asked by Union oil manufacturers and other industries. The matter was somewhat connected with the Mexican Convention which allowed self-grown products free of duty, and it also to be considered in this connection.

Mr. Fahey assured the deputation that information would be called for with a view to assisting the Natal growers.

Congress Dispatched Cables

The South African Indian Congress has sent the following cables to England and India:—

To Sir Muhammed Shafi, Mr. Sastri, Mr. Rajpal, Sir Satana, Kaloph (Mr. Polak), and the Secretary of State for India, (London).—

"South African Indian Congress Deputation met Dr. Malan Seventh. Handed resolution against Transvaal Asiatic Bill. Minister replied Bill will be introduced next session Parliament."

"Urgently urge immediate action to save community from grave crisis."

Deputation protested against action Venn refusing certain domiciled Indians permission to admit wives and families and refusing certificates of identity to

"to proceed on side Union and deputation maintained this was breach of assurances given in 1927 and contrary to procedure hitherto followed. Grave hardship created and community's rights attacked. Situation serious. Minister's attitude disapproved."

"Request take action protect community's rights."

To The Viceroy

To Viceroy, New Delhi.

"South African Indian Congress Deputation met Dr. Malan seventh. Deputation handed resolution against Transvaal Asiatic Bill. Minister not prepared to discuss Bill and referred to statement made in Parliament that Bill will be re-introduced unmodified. Urgently request your Excellency take steps ensure withdrawal Bill and press amendment Gold Law and Township Act 1908 to remove disabilities."

Deputation protested against recent action Venn refusing D.L. 91 forms certain domiciled Indians who turned Union before 15th July 1930 to bring wives and children and certificates of identity to

enable Indians to proceed outside Union. Depopulation maintained this was breach of assurance given when Act 37 of 1927 passed and contrary to procedure hitherto followed. Rights dominated Indian concerned attacked. Community alarmed, situation serious. Request intervention maintain rights hitherto enjoyed. Minister's attitude disastrous to community."—S.A.I.O.

To Associated Press, Free Press.

"South African Indian Congress Depopulation met Dr. Malan seventh. Planned resolution against Transvaal Asiatic Bill. Minister replied Bill will be re-introduced unchanged next session Parliament. Earnestly urge immediate action and publicity to save community from grave crisis.

Depopulation protested against action Union Government refusing certain domiciled Indians to bring wives and families and in refusing certificates of identity to enable Indians proceed outside Union and we maintained this was breach of assurance given in 1927 and contrary to procedure hitherto followed. Grave hardships created and community rights attacked. Situation serious. Minister's attitude disastrous."—S.A.I.O.

Justice Krause And Indian Licences

Question Of Colour Prejudice

Johannesburg, Nov. 11.—Before Mr. Justice Krause in the Rand Division to-day Hussen Amond Krause applied for an order on the Benoni Municipality to grant him a licence certificate as a general dealer, butcher and active eating-house proprietor. The Benoni Council had refused his application on the ground that the locality was unsuitable.

There had been no objection from any colour quarter, and the premises had been previously licensed. He declared that his application had not received a fair hearing, that the Council had no evidence on the objections authorized by the Ordinances and Council had decided his application on their prejudice against him as an Indian.

Mr. Justice Krause ordered the Council to pay costs, and to pay costs of the application, his livelihood and that it was not the Benoni Municipality's duty to get rid of the Indian trader. In passing through the report of the Committee of the Benoni Town Council he was struck by the fact that the Council had no evidence on the objections authorized by the Ordinances and Council had decided his application on their prejudice against him as an Indian.

Curious History

Legislation in respect of the granting or refusing of licences to Indians has a curious history. There was no doubt that the policy of the Legislature had been to eliminate and get rid of the Indian trader, but on account of difficulties it was hard to eliminate him entirely, although an attempt was made to eliminate those who came from the Transvaal. This reason the Legislature had given a licence to the authorities. The policy was well known, but the law did not go so far as to give the necessary power in every respect to carry out that policy. Consequently the local authorities were left with a very serious difficulty, and the Court had to unravel or solve them.

The Council's grounds for refusing the certificate are only soundly extremely ludicrous, but gave very serious

thought of the morality of the people called upon to decide the granting or refusing of a licence. "For instance," the Judge continued, "I do not know why the Council's Health Inspector should be called upon to question Karolis on his knowledge of English and Afrikaans, yet it is admitted that Karolis knew Zulu well, and this is the language spoken by his class of customers. The Court cannot be blamed in coming to the conclusion that the questions put to Karolis were merely a pretext for the purpose of finding a reason for refusing the licence.

Chairman's Affidavit

"I must further comment upon the affidavit of the Chairman of the Town Council's Committee which disclosed every appearance on its merits. Now we see the Chairman's affidavit does not add there. There were strong indications that it was not a question of the number of eating-houses being in excess of the requirements, nor a question of locality, but the question of colour.

A body that had shown a disregard of the elementary principles of justice should be the last body to be asked to consider the rights of the Asiatic trader. There existed no valid reasons for a refusal to grant a certificate to Karolis, and for that reason it would be futile for him to refer the matter again to the Municipality."—Routen.

Chinese Company Wins Appeal

Case Against Rand Council

Licence Renewal At Norwood

Bloemfontein, Nov. 11.—Mr. Justice Onsewaerts delivered the considered judgment of the Appeal Court yesterday. In the case of Wing Lee, Ltd., v. the City Council of Johannesburg. The Company, whose business was the general dealing had been carried on under the control and management of a Coloured Asiatic, named A. Chinaman, in Norwood township, had applied for certificate of renewal of the licence to the responsible Committee of the City Council in December last. Objection to the renewal had been raised by the North Eastern Districts Association on the ground that the lease of the stand on which the Company carried on business contained a condition that no Coloured people other than servants were allowed to occupy the stand.

The Company had replied to the objection that the condition had been allowed to become practically a dead letter. There was an action pending in the Transvaal Court on this very point at the time when the Company's application was being considered.

Committee Not Competent

After investigating the objection, the Committee had refused the renewal asked for, and Mr. Justice Greenberg had upheld that refusal on application to him for an order for the Council to grant the renewal certificate. The Appeal Court now held that the Committee of the City Council was not competent to hold its own investigations into the dispute, in regard to the conditions in the lease, and that in investigating it the Committee had exceeded its jurisdiction.

The Court held that the Committee should have left it to the objector to proceed with his action, and have it decided by a Court of law whether or not the restrictive clause was still operative. The appeal was accordingly allowed. The judgment of Mr. Justice Greenberg was reversed, and judgment was entered as follows:—

For General Information

Rural Licences

all applicants for the renewal of their Trade applications in duplicate together with their necessary declaration with the Clerks of the Rural

Renewals for Hawkers and Pedlars Licences must
on the special forms appointable thereto.

The name of the applicant must be given in full in block letters, with their correct postal address.

Declarations under the Birney Act do not require to be stamped.

Applications must be lodged on or before the 1st December at 12 noon. Applications may only be made by the respective Clerks of the House if applications are submitted by the middle of December and these duplicate checking the forms.

Application forms with the required declaration are obtainable at the office of any Receiver of Revenue.

Estcourt Notes And News

CLIFFET

The Young Moderns O.C. met the Falconet O.C. at Helgourt for the Joseph David Trophy first round. The Falconet batted first and were out for 8. The Ladyvaith batted and were all out for a score.

In the afternoon rain stopped play and the game was decided on the first innings. It was a close one, the batsmen being 50 runs. The top scorers being A. S. Lalla 30, Joe Armstrong 21.

Mr. S. N. Richards will deliver a lecture to Indian Young Men's Club at their next fortnightly meeting.

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 898)

DECLARATION OF PURPOSE OF 15 YEARS AND
OVER IN TRANSVAAL (English of 1921).
(Official Year Book of the Union of South Africa
No. 10, 1927-28, page 283-291)

	1900	1901	1902	1903
Fishing & Agriculture	48,102	1,053	241	7
Manufactures	47,900	2,841	314	8
Transport and Communication	9,111	625	58	1
Government and Defense	3,620	1,341	0	0
Education	1,000	1,000	1,000	1,000
Religious	1,000	1,000	1,000	1,000
Dependent	1,000	1,000	1,000	1,000
Indefinite	1,000	1,000	1,000	1,000
Total	100,000	100,000	100,000	100,000

THE DEATH OF "MARTIN LUTHER KING, JR."

Apparatus No. 1.

Category	Amount	Total
Arrest	100.00	100.00
Arrest in Police	100.00	200.00
Arrest with (high)	100.00	300.00
Rest with	100.00	400.00
Rest	100.00	500.00
Rest	100.00	600.00
Rest	100.00	700.00
Rest	100.00	800.00
Rest	100.00	900.00
Rest	100.00	1000.00
Rest	100.00	1100.00
Rest	100.00	1200.00
Rest	100.00	1300.00
Rest	100.00	1400.00
Rest	100.00	1500.00
Rest	100.00	1600.00
Rest	100.00	1700.00
Rest	100.00	1800.00
Rest	100.00	1900.00
Rest	100.00	2000.00
Rest	100.00	2100.00
Rest	100.00	2200.00
Rest	100.00	2300.00
Rest	100.00	2400.00
Rest	100.00	2500.00
Rest	100.00	2600.00
Rest	100.00	2700.00
Rest	100.00	2800.00
Rest	100.00	2900.00
Rest	100.00	3000.00
Rest	100.00	3100.00
Rest	100.00	3200.00
Rest	100.00	3300.00
Rest	100.00	3400.00
Rest	100.00	3500.00
Rest	100.00	3600.00
Rest	100.00	3700.00
Rest	100.00	3800.00
Rest	100.00	3900.00
Rest	100.00	4000.00
Rest	100.00	4100.00
Rest	100.00	4200.00
Rest	100.00	4300.00
Rest	100.00	4400.00
Rest	100.00	4500.00
Rest	100.00	4600.00
Rest	100.00	4700.00
Rest	100.00	4800.00
Rest	100.00	4900.00
Rest	100.00	5000.00
Rest	100.00	5100.00
Rest	100.00	5200.00
Rest	100.00	5300.00
Rest	100.00	5400.00
Rest	100.00	5500.00
Rest	100.00	5600.00
Rest	100.00	5700.00
Rest	100.00	5800.00
Rest	100.00	5900.00
Rest	100.00	6000.00
Rest	100.00	6100.00
Rest	100.00	6200.00
Rest	100.00	6300.00
Rest	100.00	6400.00
Rest	100.00	6500.00
Rest	100.00	6600.00
Rest	100.00	6700.00
Rest	100.00	6800.00
Rest	100.00	6900.00
Rest	100.00	7000.00
Rest	100.00	7100.00
Rest	100.00	7200.00
Rest	100.00	7300.00
Rest	100.00	7400.00
Rest	100.00	7500.00
Rest	100.00	7600.00
Rest	100.00	7700.00
Rest	100.00	7800.00
Rest	100.00	7900.00
Rest	100.00	8000.00
Rest	100.00	8100.00
Rest	100.00	8200.00
Rest	100.00	8300.00
Rest	100.00	8400.00
Rest	100.00	8500.00
Rest	100.00	8600.00
Rest	100.00	8700.00
Rest	100.00	8800.00
Rest	100.00	8900.00
Rest	100.00	9000.00
Rest	100.00	9100.00
Rest	100.00	9200.00
Rest	100.00	9300.00
Rest	100.00	9400.00
Rest	100.00	9500.00
Rest	100.00	9600.00
Rest	100.00	9700.00
Rest	100.00	9800.00
Rest	100.00	9900.00
Rest	100.00	10000.00

I should like, if I may, just to supplement this statement very briefly and to mention four additional points. As I understand the question I have raised before the Select Committee is about the Cape Town Agreement. As I understand that Cape Town Agreement it really boils down to this, that the Government of India agreed to help the Union Government over the Indian population question of this country in two ways, in one way by accepting a new legal obligation and by additional restrictions on the law enforcement in our case and in the second way by accepting a permanent element in the population and to level the playing field. Now it is quite evident that there was no promise on the part of the Union Government in the Agreement to repeal any specific laws affecting Indians. There was a very definite understanding that existing laws should be permitted to be violated with impunity. The idea rather was that, on the question because law and law pressing—the so-called “Indian question”

I might be permitted to say that the Government is now considering legislation to remove existing restrictions. The lifting of the Indian population was to take the place of repression. It is recognized in the Agreement itself that it will be difficult for the Government to take action which is certain to be of benefit to the Indian population. It is recommended to ask that there should be no further restrictive legislation. Now an agreement has been made to fight with the Government to see how Act 7 of 1919 will be worked out. The point of view of the Government is that the Government is not in a position to take any action on restricted areas or "prohibited land." To take the point of view of the Government of India, we are aware that it was still going on that the provisions of Act 7 of 1919 were no longer effective—until the matter was brought to their notice in the summer of 1921 when the Government of India was informed by Mr. Sastri, the then Agent-General of the Government of India, in South Africa. I remember that when the matter first came up in answer to it was "There is no difficulty? You have the Act of 1919 and you are

protected." The Government of India rely on us for their information. As far as section 100 of Act 37 of 1919 goes, the Government of India were unaware, until they saw the terms of reference of this Committee, that there was any violation of the Company Law as laid down in the 1919 Act. It is rather interesting to note that the Municipal Council of Johannesburg considered the question of occupation in 1928. In the application of one Ah Song for a licence they definitely considered this question whether they should take into consideration under the General Dealers' Control Ordinances the right of the person to occupy the premises in respect of which he sought a licence and they decided in this case that, though they thought they had the right, they would not do so. The Committee resolved in that case that "having considered the application . . . while it considers that it is entitled to have regard to the provisions of the restrictions in the title of the property in respect of which the application is made is of opinion that the interpretation and the application of this restriction fall within the functions of the Government and should be dealt with by the Government in connection with the issue of any licences authorized by a certificate granted by the municipality. This application is granted." They raised the point stated in paragraph 24 of my statement and they then took the view that it was for the Government to enforce its laws. On the second point some doubts have been thrown on the figures of Asiatic general dealers in 1919. It has been suggested that the figures for 1919 were swollen by a large number of applications put in with a view to forestalling possible restrictive legislation. But the figures quoted by Mr. Vann the other day show that taking the years 1919 and 1920 in the areas which are quoted in that list, some of which appear to be municipal areas and others magisterial areas, there was in those years actually a rise in the number of holders of general dealers' licences in 1920 as against 1919. I went through that list, and I notice that the 1919 figures contained four areas for which no figure is given in 1920, and the 1920 figures contain six areas in respect of which no figures are given for 1919. Eliminating those 10 areas and taking the remaining 31 which are common to both lists, not a difference is shown. It is impossible to say in respect of any particular area whether the 1919 figures were increased by an unusual rush of people who wished to be on the safe side. Obviously it is not generally so. As a matter of fact, with regard to the places I have quoted, it is not so—with one important exception, and that exception, unfortunately, is Johannesburg.

(To be Continued)

Orange & Naartje Crop For Sale.

I rent just over 1 Mile of A. & N. . . .
and about seven Acres Orange trees second
crop. What offers

to E. MILES

"Inanda"

P.O. Phoenix

In The Magistrate's Court

For the District of Pietermaritzburg
Held at Pietermaritzburg.

Case No. 3000/1930.

Between RAMAIAH—Plaintiff and ANNAMULAY
—Defendant.

To ANNAMULAY, Free Indian No. 697, formerly
of Edendale, Pietermaritzburg District, but
whose present address is unknown.

TAKE NOTICE that a Summons has been issued
against you in this Court by Ramaiyah No. 140009
of Edendale, Indian Immigrant, Labourer, for the
sum of £110 being the amount due upon and by
virtue of Mortgage Bond No. 354/1903 passed by
you in favour of Estate Onge for the sum of £110
dated 6th March 1903, which Bond was duly sold
to the Plaintiff on 18th October 1930, together with
interest thereon from 3rd March 1903 to 24th
October 1930 at 8% amounting to £243-5-2 and
costs to £110, and that an Order has been made
that the publication of notice of such Summons shall
be deemed to be good and sufficient service of the
Summons on you. You are required to enter an
appearance to the Summons on or before the 15th
day of December 1930, and, if you do not do so,
judgment may be given against you in your absence.

Dated at Pietermaritzburg this 7th day of November,
1930.

G. H. MILLER
Clerk of the Court

J. FRASER & Co.,
Plaintiff's Attorneys,
1 Lombard St., (P.O. Box 144)
Pietermaritzburg.

Rating Tariff Bylaws—1930—1931

Notice is hereby given in terms of Sections
38 to 46 inclusive, that the above Rating
Tariff Bylaws have been approved by His
Honour the Administrator for the current
financial year ending 31st July 1931 and
the same can be inspected during office
hours at the Board's offices Greenwood Park.
Further it is laid down that the due date
for payment of rates is the 31st October 1930,
with a months grace to the 30th November
1930, after which date penalty interest will
be charged at the rate of 10% per annum
(Section 42 of 4 of 1926). Ratepayers are
hereby notified that it is not sufficient on
the Board to issue assessment notices, and
should any ratepayers not receive one then
it is their duty to make application for one
to be sent. Owners of property within the
area are requested to notify the office of their
correct postal addresses or any change
thereof

ERNEST D. GOBLE
Secretary.

Board Offices
Greenwood Park, Natal
October 1930.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તાક ૨૮ મું.

ફ્રીનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૪ નવેમ્બર ૧૯૩૦

અંક ૪૬

નોંધ અને સમાચાર

પાણી ઉધી ફરવી મુકે અને હસે!

ગેનીયાની લેખક દેવક અને નાદાર મધ્ય જાવાની સ્થિતિ વિષે ત્યાંના કૌટુંબીક ચીફ અરટીસ રોડનઅને ડાઈમ્સ એક ભારે રમુજી વાતો કરી સંભળાવી હતી. તેમણે દર્શાવ્યું હતું કે હું હુંકે સમયમાં લીલામત જનાર છું. અને હું હુંકે જમને દર્શાવીશ કે આ મુકક ભારે કીર્તિવંત છે. હુંકે મધ્યક મધ્યસેએ જવા જેવું છે તમને ડાહ્ય મધ્ય જાવનો જોડનો માલ ત્યાં સમયમ ફાકટલ મળે છે. અને તમે લીલામત માલના પેસા બાધી ન કાઢો તો તમારે કોઈકું જરવાનું રહે છે કે તમે નાદાર બાધે અને ખુબ હસો! જેની ખાસે એક દમડી મધ્ય ન હોય તે મધ્યો કરી કહે એટલે આ દેશ અરુ કીર્તિવંતલ લેખક! એકંમુશોધવનો એવો કેસ મળ્યો હતો કે તે નાદાર મધ્ય મળે હતો અને તેણે પેતાના મેટીવ મોઢરને મમાર મધ્ય બાધ્યો નહોતો. ન્યાયાધીક રોડનઅને સમ્પત્તી દીશ કરી દર્શાવ્યું હતું કે આ મુકકની અંદર વસ્તા મોરમો માટે એ અર્થવ બાવમ્મક છે કે તેએએ પેતાના મેટીવ મોઢરને તેના મમાર બાધવેલ જોડએ. મુરેખીયનો ઉપાર બાધવાની મુખોધ મતલબ હેમ નો બધો અને પાતાની ઉપરખી બાધવાની બધે માટ બેબા કરે પરંતુ મેટીવ મોઢરના મમાર તો તેમણે બાધવાજ જોડએ. ફોટોએ લીક્ર ઉપર રાખનાર મુરેખીયનોએ દેશ હબ્બર પેડન દેવલું દર્શાવ્યું હતું. તે વિષે મધ્ય ન્યાયાધીક દીશ કરી હતી અને ઉપાર માલ બાધવાની પકતી ઉપર દીશ કરી હતી. જેનવાન, મોરા મેટલરો નટીયોના ત્યાં ફરડી થવા મળે છે અને તેનો મધ્ય હદમોમ, હવંમા તથા સર એખી એખલીની કંપની બધને કાઢી સરકારના મદાઈક વેપરની નીતી સાથે મમખાના કરી રવા છે તેઓ આ વાત ન્યાયાધીકની દીશ વાંચીને હુંકે મારશે!

ફરક લાઈસન્સો વિષે

મેરીટસર્ગથી માણ્ટ્રેડ ડાઈમ્સ તરફથી ફરક જનરલ કીમર્સ અને બીબ્લ લાઈસન્સો સંબંધી નીચેની બીના બંદેરની બધ માટે પ્રસિદ્ધ કરવા અમને ધરમાલ મળે છે. “વેપારના લાઈસન્સો” જેવા કે જનરલ કીમર્સ તથા બીબ્લમાં માટે જેઓ અરજ કરે તેમણે આટલી વસ્તુ બાધમાં રાખવી કે અરુરે કેકેરેકન સાથે મુલીકેટ અરજીઓ ફરક લાઈસન્સીમ મોર્ડના કલાકેને રીનુઅલ માટે બાધવી. ફોર્સ અને પેાલસોના લાઈસન્સો રીનુ કાવવાની અરજી તેને માટે ખાસ ફોર્મ બાધે છે તે ઉપર કરવી. અરજદારનું પ્રૂફ નામ કેપીટલ અક્ષરો માં પ્રૂફ બખવું અને પેાલનું શીરનામું મદાનર બખવું. ફર્સ એક મુખ્યનું ને કેકેરેકન કરવાનું હોય છે તેના ઉપર

રટાંપ લગાવાની અરુર નથી. બાધવા કીસેબર માલની કંપની તારીખ મહેલા રીનુઅલ માટેની અરજીઓ મોર્ડના કલાકેનું કાચમાં આવી જવી જોડએ. અને અરજદારો કીસેબર માલની અધવમ મહેલા એ અરજીઓ બાધે તો તેથી ફોર્મ નવસત, મધ્ય મુમમ, થા પડે મટે અરજદારોએ કીસેબરની અધવમ મહેલા અરજીઓ મોર્ડની કાવવાનું બાધના રાખવું. ફોર્મ મધ્ય રીસીવર કોફ દેવનુની કોપીક વાતો માણ્ટ્રેડની ડાઈમ્સથી અરજી તથા કેકેરેકનના ફોર્સ મળે હશે છે.

સર એખી એખલીને મી. સોરાખળને કાવળ

સા. આ. હ. ફોર્સની મોરમારી સમ્પત્તીની એક લખા બેકનીસર્ગમાં મળે હતી અને બાધેવાનો ફો. મલાનની સાથે ઉટરમુ લેવા થવા હતા તે પ્રમથે ક્રાંસવાલના વર્તમાન મતના પ્રતીનીધીએ મી. સોરાખળને એક ઉટરમુ લીધા હતા. સર. એખી એખલીએ આદાકામાં ફોટોએ ઉપવા નામ આપ લેવા છે એવા થયેલો કલાકમાં હતો. તેના તીરકાર કરતાં મી. સોરાખળએ દર્શાવ્યું હતું કે હ. આદાકામાં વસ્તા ફોટો-ઓના બાધકાસ આ મુકકમાં મોરાઓના બોલાવવાથી બાધવા હતા. તેમના બાધકાસોની મધુરી અને તેમની પેતાની મહેનતથી આ દેશમાં ફોટોએ. એ રવાન પ્રમ કરેલું છે. ઉરક આદાકામાં તો ફોટોએ સીધા સંમથ છે અને ત્યાં તેમના સીધા જાઓ છે. પુર્વાના કીનારા ઉપર ફર્મ મધ્ય મુરેખીયને મમ મુક્યો હોય તે મહેલાના ફોટોએ ત્યાં વસેલા છે. ‘અર-દારી બેમવવી અને હોખમાં કરી જવું’ બાધી મુરેખીયનોની નીતીને પરિણામેજ બધી મુકીયતો ઉબી થવા પામે છે. અને આ મુકીયતમાં સર એખી એખલીના બેબાજ માલસો એખબ-દાર છે. સર એખી એખલી અને એના બેબા વિમારના માલસો કાળો વાતા બીબ્લ રમની મામકીના માલસોને મુકકના લાભોમાં લામ લેવા દેવાની ના પાડતા હોય ત્યારેજ અધક ઉપરિથત થાય છે. બાધા માલસો એખવું મનાવવા નીકળે છે કે આદાકાને મુકક એ તેમની પેતાનીજ સાબીકો છે!

મદાતમાજની શાંતિ

કીનમ્પુ કોંદરે ‘કોંદ અને સાધમન રીપોર્ટ’ એ નામનું પુસ્તક દાવમાં પ્રસિદ્ધ કરેલું છે. તેમાં મદાતમાજ ફોર્સના અરુરે મુસાફરીએ નીકળવા હતા ત્યારે તેમાં બીહારમાં બેબા એક સુર જનાવનું બાધ બાધે છે. તેમને સાંભળવા માટે એક બાળો માનવ સામરજ ઉઠાડેલો હતો. મદાતમાજના ધારવા મુખ્ય લગભગ બે લાખ માલસ સંખ્યામાં એકાં થયાં હતાં. આવી મદાન મેદનીના ટોળા સમક તેઓ બાધજ બાધે તો ફેરમાં માલસ સાંભળે કહેવું તેઓ અર્થવ બાધી

(૨) બીજા દોહીઓના ઉપર હરજીઆત સેવાગ્રામ (જુદા કાઠી આપેલા લગાવોમાં વેપાર કરનાર તથા વસવાત) ની નીતી કાયમ કરી આપે છે અને તેને લીધે તે પ્રાંતમાં આખરે દોહીઓનો નાશ થવા સંભવ છે.

આ ડેન્ડરેસ તેથી માનપૂર્વક સુન્દરન સરકારને અરજી મુજબ છે કે આ બીજાને પાકું ખેતી લેવું અને એ પ્રાંતમાં દોહીઓને રાહ આપનારો જરૂરી બીજો કાયદો બનાવવો.

કામના અપ્પ વિરોધ કર્યાં એ સુન્દરન સરકાર આ બીજાને પાકું ખેતી લેવાની ના પાડે તો આ ડેન્ડરેસ દોહીની સરકારને આશયપૂર્વક અરજી કરે છે કે દાંસવાલના દોહીઓની સ્થિતિની તપાસ થવાવવા માટે રાઉલ ટેન્કલ ડેન્ડરેસ બોલાવવા માટે આજ્ઞા કરવું. આ મુજબની રાઉલ ટેન્કલ ડેન્ડરેસ મેળવવામાં એ દોહી સરકાર નીમ્મળ ભવ તો આ ડેન્ડરેસ દોહી સરકારને વધુ એવી અરજી મુજબ છે કે સુન્દરન સરકારને તેણે બહેર કરવું કે અને સરકારે વચ્ચેનો રાજ નીતિ સંબંધ છુટી મચેલો લેખવો અને આ બીજાની કામે વિરોધ તરીકે ચોટાની એલ્ડી પાછી ખેતી લેવી.

આ કાયદા આપના આનાને મેઠલી આપવામાં આવ્યો હતો તેનો લા. ર. ૨૦ થી અકોટાબરે અમને નીચે મુજબ અવાજ મળ્યો હતો:—

“તમારો લા. ૧૩ થીનો પત્ર મળ્યો. દાંસવાલ એથીવાટીક ડેન્ડરેસ બીજા સંબંધી એ કાયદા તમારી કામેલો કરેલો છે તે વધુ મળ્યો. આ વિષયમાં નામકાર પ્રમાણે લા. ૨૮ થી મેના દાંસવાલ પાલમિંદમાં એ રેટમેંટ રજુ કરેલું છે તે બેચા મારી તમને મુજબ છે.”

એથીવાટીક ડેન્ડરેસ બીજા સંબંધી અમે આપને આશયપૂર્વક અજાણવાની રજુ કર્યો હતો કે આ વિષયમાં કોમની લામચી રૂવી છે તે એ કાયદા ઉપરથીજ એક કાયદા છે. કોમે અલ્પ વિચારપૂર્વક એકમને મુજબ એક વિચાર અજાણ્યો છે કે અત્યંત સ્વીકારી કાયદા એમ નથી અને એ ઉપકારને એથીમેંટના અન્દાર અને બાવ ધીમી બીજાક વિરુદ્ધ છે. અમે તેટલા માટે આપની સમજ રજુઆત કરીએ છીએ કે આ બીજાને પાકું ખેતી લેવાની સરકાર અહેરનની કરે અને હવેમા અજાણ્ય મુજબની રાહત દાંસવાલના દોહી એને આપે.

બીજું કોટલાક ડેમીસાઇલ થયેલા દોહીઓ સન ૧૯૩૦ ના જુલાઈ માસની પાંચમી તારીખ પહેલાં અમે પાછા આવ્યા છે તેમની અંતિમ તથા બાળકોને સુન્દરનમાં આવવા દેવાની કમીસનર જોઈ એથીવાટીક ના પાડે છે. તેમણે લીધેલા વધુ આમે અમે આપનું ખ્યાન એવવ માગીએ છીએ. તેમને સુન્દરન કોટી કોઈ અત્યંત દોષ તો સર્ટીફિકેટ જોઈ આપડે-ટીટી વધુ આપવામાં નથી આપવી. અગરે સન ૧૯૨૭ તો કડમે કાયદો પાલમિંદમાં હાખ કરવામાં આવ્યો. અરે આ ડેમીસના પ્રતિનીધીઓ આમે આપે તથા આપના ખાતાએ બીજાની કસમે વિષે ચર્ચા કરી હતી અને પરીણામે સન ૧૯૨૭ ના અખોલ માસની ૨૩ થી તારીખે આપને એક મેમેરેન્ડમ આપવામાં આવ્યો હતો જેમાં બીજાની કસમે વિષે તેમના વિચારો આ હતા તે તેમાં અવાવવામાં આવ્યું હતું. તે બીજાની (સન ૧૯૨૭ ના કડમા કાયદો) હાથે કસમ સંબંધી એ મેમેરેન્ડમમાં અજાણ્યમાં આવ્યું હતું કે —

બીજાની કસમ હાથે “ડેમીસાઇલ” ની આજ્ઞા આપે છે. અમે રજુ કરીએ છીએ કે એ દોહીઓ હાથ સુન્દરનમાં મેરકાબરે હોય, અને તેઓ એ તારીખે સુન્દરન કોટીને મચેલા હોય તે તારીખથી વધુ વર્ષની અંદર તેઓને પાછા હરવું અને એ તે પ્રમાણે તેઓ પાછા ન હરે તો તેઓ ડેમીસાઇલ મુખથી મેલે એવો એ હરકો એ કસમને હોય તો એઓ દાંસવાલનાં રજુ-ટેકન સર્ટીફિકેટ મુજબ હોય અથવા એઓ નામકાર ડેમીસાઇલ સર્ટીફિકેટ મુજબ હોય, અને એઓ સુન્દરનની જહાર વધુ વર્ષથી વધુ રહ્યા હોય તેમના ઉપર મુક્તિતો આપવા સંભવ છે. તેથી અમે એવી મામળી કરીએ છીએ કે એ કસમમાં એકસો છમેરો કરવો કે એવા લોકોને આ બીજા પસાર થવા પછી અમે પાછા હાખલ થવાનો પુરતો સમય આપવો.

આ વાતનો આપે સ્વીકાર કર્યો હતો અરજી કે તા. ૨૬ એપ્રિલ સન ૧૯૨૭ ના દિવસે આપના સેક્રેટરીએ આપની સુમનાથી એક પત્ર નીચે મુજબ લખ્યો હતો:—

સુન્દરનમાંથી આવુ વધુ વર્ષથી વધુ એવો મેરકાબરે રહ્યા હોય તો ડેમીસાઇલ અત્યંત રહે એવી એ કસમમાં કરત છે. તે સુવચનને લાગુ પડે નહિ અને એ વાત બીજાક સ્પષ્ટ કરવા માટે બીજા અગરે કમીટીમાં જરી તારે હાથે કસમમાં નીમના અન્દાર ઉમેરવામાં આવશે. ‘અથવા આ કાયદાની અજાણ્ય થાય તે તારીખથી પછી તે તારીખ પાછળથી એ નહીં થાય તે”

આ અવાજમાં વધુ આવી આપવામાં આવેલી છે અને ડેમીસે એ દોહીઓ સાઉથ અફ્રિકાની જહાર હોય તેમને અખર આપી હતી કે તેઓ સન ૧૯૩૦ ના જુલાઈ માસની પાંચમી તારીખ પહેલાં અમે હાખલ થવું અથવા ડેમીસે એ સમાચાર પ્રસિદ્ધ કરેલા તેમાં એ ગારપૂર્વક ફરતેલું કે અમે, હાખલમાં અજાણ્ય છે તે સમય પહેલાં અમે પાછા આવી પહેલાં તેમને તેકે ડેમીસાઇલ થયેલા છે એવું મુજબ અજાણ્યમાં આપશે.

હાથમાં ડેમીસના ખ્યાન ઉપર એ વાત અજાણ્યમાં આવી છે કે દોહીઓના કોટલાક એવા કેસો બન્યા છે કે એઓ ડેમીસાઇલ સર્ટીફિકેટ તથા રજુ-ટેકન સર્ટીફિકેટ મુજબ છે તેમને એ કે સુન્દરનમાં હાખ કરવામાં તો આવ્યા છે પરંતુ તેમની રૂવી તથા બાળકોને હાખ કરવાની ના પાડવામાં આપે છે તથા તેઓ એ કોઈ મુશકાત માટે અવા હોય તો તેમને સર્ટીફિકેટ એ.ર. અપ્રો-ટીટી અપવાની વધુ ન પાડવામાં આવે છે.

અમે આ રેટમેંટ કામે એકેલા પત્રમાં એવા અનેક કેસો આમેલ કર્યા છે જેની અમારી કમીસને અખર કરવામાં આવી હતી. આ મામુલોની અ.ઓ તથા સમીર બાળકોને સુન્દરનમાં હાખ કરવાની મનામ કરવામાં આવે છે અને થજા કેસોમાં સર્ટીફિકેટ જોઈ આપડે-ટીટી આપવાની ના પાડવામાં આવી છે. કમીસનર જોઈ એથીવાટીક એવું અજાણ્યને તેમની અરજીમાં કાઠી નાખી છે કે એ કે તેઓને સુન્દરનમાં પાછા હાખલ તો કર્યા છે પરંતુ તેઓને ચોટાની અ.ઓ તથા સમીર બાળકોને અમે બોલાવવા હોય અથવા તો કોઈ અવા માટે તેમણે સર્ટીફિકેટ જોઈ આપડે-ટીટી મેળવવી હોય તો તેમણે આવુ વધુ વર્ષ અને રહીને પાકું ડેમીસાઇલ પ્રાપ્ત

કરતું. અને ત્યાર બાદજ તેમને અને આવવાની પરવાનગી મળે. આમણ અભીમાન મુજબ ઇન્ડીયીઅર ડીપાર્ટમેન્ટ તરફથી જે આવી આવવામાં આવેલી છે કે કામગીરી આ કમલ જુલ-કાળને લાગુ પાડવામાં નહિ આવશે તે બિરુદ્ધ રચણ છે. ડેપીસાઇલની જે બાબત છે તે વાંચી જોતાં આપણમાં આવેલી એ આવીથી એ મોઠખુલ છે કે જે દોડી આ કામદો અમલ માં આવ્યો તે તારીખ પહેલાં અને પાછો રાખલ થયો હોય અને આ કામદો અમલમાં આવ્યા પછી પણ અરેથી ભરે હોય અને તથા વર્ષમાં પાછો આવે તો તેનું ડેપીસાઇલ બંદુ રહેતું નથી. બીજા કપડોમાં કહીને તો યુનીયનની જાહેર એક દોડી મને તેટલાં વર્ષ રહ્યો હોય પરંતુ જે તે તા. ૫ મી જુલાઈ ૧૯૩૦ પહેલાં પાછો આવ્યો હોય તો તેનું ડેપીસાઇલ અમલમાં છે અને બીજા સામાન્ય રીતે ડેપીસાઇલ અમલમાં દોડીઓના નેટલાઈ તેના હકો છે.

અમે જે પણ અવારવા માગીએ છીએ કે સન ૧૯૨૭નો રાજ મેઠા કામદો પસાર થવા પછી અને કમલમાં થોડા સમય સુધી આવ્યા તથા બાળકોને રાખલ કરવા સંબંધી અને સર્ટી-ફિકેટ જોઈ આઇન્ડીયીઅર વિશે કમેલ મુજબના રીવાજનો કાર્યકર્મ અણુ હતો. પરંતુ જે સમયથી કમલમાં રજાના આયોજના બનેલા કેસથી આ રીતમાં હવે ફેરફાર કરી નાખ્યો છે અને તેને લીધે દોડીઓના હકોમાં અમલ છે અને તેમને યુક્તિયોગે વેદથી પડે છે. બીજા બહુ મહત્ત્વ આનને તા. ૨૭ મી આઇન્ડીયર ૧૯૩૦ ના રોજ એ વિષયમાં કમીશનર જોઈ એલીવાટીકે જે થયેલ છે તે અમે ટાંકીએ છીએ.

"ન ટ.કમ. તમારી આ તથા બાળકોને રાખલ કરવા સંબંધી તા. ૬ મીના તમારા થયે સંબંધી રજાવવાનું કે તમારા કાલ જોન, ખાનની આ તથા બાળકોને નાટામાં રાખલ થવા દરિયા તે રજાના આયોજના કેસમાં કમિશનર સુપ્રીમ ડોઈ મુકાદો આવેલો છે તે પહેલાં આવવા દીધાં હતાં. જે કેસના વ્યવસ્થામાં જે રચણ કરવામાં આવ્યું છે કે જે બંને યુનીયનમાંથી કામદો અમલ જાહેર રજા હોય તેઓ યુનીયનમાં ડેપીસાઇલનો રજા કરી શકતા નથી. તેથી હમે નાટામાં જે તારીખે આવ્યા તે તારીખથી ચાલુ પણ વર્ષ સુધી રહે. અને ત્યાર બાદ હમે પાછો અરજ કરી."

રજાના આયોજના કેસનો અમે તે સુમદો હોય અને કેમ-સાઇલની અમે તેવી બાબત કરવામાં આવી હોય તે જતાં અમે જે અભીમાન ધરવાએ છીએ કે પ્રધાને જે આવી આવેલી છે તેને ફરવાથી વળગી રહેતું નેહાએ અને જેમની પાસે ડેપીસાઇલ સર્ટીફિકેટ હોય તેમજ ડાસવાલની રજાકેન્ડ સર્ટીફિકેટ હોય તેઓ અમે તેટલાં વર્ષ દોડીમાં રજા હોય પરંતુ ૧૯૩૦ ના જુલાઈ ૫ સન ૫ મીના તારીખ પહેલાં આ રજામાં પાછા રજા હોય તેમના સંબંધી પ્રધાને આવેલી આવોનો અમલ થયેલ નેહાએ.

અમે જે જે કેસોની વિષય રજુ કરી છે તે ઉપરથી મોઠખુલ દેખાય છે કે પ્રધાને આવેલી આવોને એક જાણુ ઉપર મુદ્દા દેવામાં આવી છે અને તેને લઇને સા. આદિકાના દોડીઓમાં થયેલ અસંતોષ કેસો છે.

ઇમીગ્રેશન કામદોનો અમલ કરવાની આ પદ્ધતિને લીધે થયેલ સગીર અગત્યન હકો. સામ્ય જવાના. આ અને બાળકોને અને આવવાની આવી રીતે ના પાડવામાં આવશે તો આ તથા વર્ષના અમલના સમયમાં થયેલ બાળકોની ઉમર મોજ વર્ષથી ઉપર આવી જવાની અને તેઓ પોતાના અભ્યાસ પાસે આવી શકવામાં નહિ કારણ કે સોજ વર્ષ વીતી થવા

બાદ આવે તો તેઓ ઇમીગ્રેશન કમીશનર મેખાશે.

અરે આ કામદો પસાર થવાનો હતો ત્યારે સરકારે માતો કેમણે પણ આ પ્રમણે સરકાર કરવા પારતી છે એમ માનેલું નહિ. કામદો જે આ નવી રીતી થયેલ કરવામાં આવી છે તેને પરિણામે પોતાના થયેલો પાસેથી આવી તથા તેના બાળકોને અમલ રાખવાની વાત આવે છે અને તેથી સમત યુક્તિયત ઉપર થવા પામે એમ છે. વળી આ નીતી સન ૧૯૧૮ ની અમલમાં કાઢી પરિવર્તમાં જે રેસીપ્રેસીડીને ફરવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો તેની સાથે જાંબેસતી નથી. જે ફરવનો અમલ એ છે કે એક દોડી જે કેસમાં ડેપીસાઇલ થયેલો હોય તે કેસમાં તે પોતાના કુટુંબ સાથે સુખી ડેપીસાઇલ જીવન આણી કરે તેમ તેને ફરવ દેવું નેહાએ. આ સિદ્ધાંતને ૧૯૨૭ ના ૩૭ મા કામદોમાં રાખલ કરવામાં આવ્યો અને કેમે તેને પુરી સંમતી આવી. કામદોમાં જે રચણ અણવાવા માં આવ્યું કે અર્ધ સુધી મા અર્ધે નહિ આવે ત્યાં સુધી કેમ પણ બાળકોને રાખલ કરવામાં નહિ આવે. કુંઠા સમયને માટે પણ આવી તેના થયેલી અમલ રાખવાની ફરવ પડવી તે કાઢી પરિવર્તના ફરવ સાથે જાંબેસતું નથી તેમજ કામદો સાથે પણ જાંબેસતું નથી.

આમાર ખાન ઉપર જે વાત પણ કાવચમાં આવી છે કે જે કેસને સર્ટીફિકેટ જોઈ આઇન્ડીયીઅર નથી આવવામાં આવી તેના થયેલ દોડીઓ 'એમરલ્ડ-સી સર્ટીફિકેટ' લખેને થવા છે અને તેમનો ફરવ પોતે ડેપીસાઇલ થયેલો છે તે પ્રાંતમાં પાછા આવવાનો છે. આવા કેસમાં અમે જેવી મામલો કરીએ છીએ કે તેમને એવાજ અણવા કે તેઓ અણે સર્ટીફિકેટ એ. આઇન્ડીયીઅર લખેલ અમલ છે.

વળી જેઓએ સર્ટીફિકેટ જોઈ આઇન્ડીયીઅર રજા કરેલી છે અને પોતાની આ તથા બાળકોને આવવા દેવાની પરવાનગી મામેલી છે તેમની સંખ્યા થયેલી આવી હોવાથી અને ડેપી-સાઇલની જે બાબત હવે કેસમાં આવ્યા છે તેને લીધે આવા કેસો કારિયામાં આવવા પામશે નહિ એટલે આવે જે આવી કેસોને આવેલી છે તે દરિયા વિચારતાં અમે જે મામલો કરી છે તેના ઉપર ઉપર દરિયા વિચાર અણવાવામાં આવશે જેવી અમે આવા રખીએ છીએ.

ઇમીગ્રેશન ખાતાની કડક નીતી

આ વિષયની અર્ધ અમે કરી તે ઉપરાંત ઇમીગ્રેશન કામદો-ઓનો અમલ બિરુદ્ધ બીનસકાનુલુ રીતે કરવામાં આવે છે અને તે વિષયમાં અમે એક લીસ્ટ રજુ કરીએ છીએ તે ઉપરથી આપ નેહા કરે કે ઇમીગ્રેશન ખાતું કેટલી કરવાની થયેલ છે.

કેમણેલેલર દોડીઓનો અમલ

છેવટમાં કેમણેલર દોડીઓને યુનીયનમાં રાખલ કરવામાં આવેલો છે તેમના સંબંધી ફરવાનો રજુ કરવામાં આવી છે તે વિષય તરફ આવતું ખાન એમણા માગીએ છીએ. સન ૧૯૨૬ ના જુન માસની અંદર એમના વિષેની ફરવાનો સંબંધીની એક નકલ અમને દોડી સરકારના એલ્ટની કોર્સીસ મારફતે મળી અમને જેવું અણવાવામાં આવ્યું હતું કે એલ્ટ અને કેમેલ સાથે અમને જે વિષય ઉપર કમીશનર જોઈ એલીવાટીકે સાથે થયો કરે. પરંતુ કમીશનર સાથે જે વિષયમાં અર્ધ કરવાની તક અમને આપણમાં આવી નહિ. ફરવાના એલ્ટ અંબીર રીતે બીજા પડ્યા અને તેમને અમલ લખીવતને કારણે દોડી બંદુ પડ્યું એટલે કેટલોક સમય સુધી જે ફરવાનો ઉપર વિચાર અણવી શકાયો નહિ. સા. આ.

માથ છે અને આજ સુધી જે નીતી ચાલુ હતી તેમાં ફેરફાર કયો છે. ડોનાલ્ડસ કમિશન દોહામેલા હક ઉપર તપાસ ચાલવામાં આવી છે. પ્રમખાં અમને જાણાર કયો છે. રિપોર્ટ મળીર છે. આજ સુધી બેગમેલા હકો કામ રહેવા દેવા માં આપે એવું કાવચી અરજ કરવામાં આવે છે. પ્રધાનનું વલણ પ્રમ પ્રત્યે આરવકારક છે.

એસોસીએટેડ પ્રેસ ફ્રી પ્રેસને કેમ્પેઇન

દોહરતાનમાં આ સમાચારના ફેલાવા માટે એસોસીએટેડ પ્રેસ લખા ફ્રી પ્રેસને નીચે મુજબ તારો કરી છે. "સા. આ. ઇ. ડોનાલ્ડસનું કેમ્પેઇન તા. ૭ મીએ પ્રધાનને મળ્યું અને એરિયાઈઝ બીક આમે પસાર કરેલો ડ્રાવ પ્રધાનને આપી પ્રધાને જવાબ આપ્યો કે પ્રાઈમેટની આપની મેકેમાં બીક માં કોઈ ફેરફાર કરી સિવાય તે પાછું હાથલ કરવામાં આવશે. એવી મિનિટ કરવામાં આવે છે કે પ્રમને મંબીર પરિસ્થિતિ નીચી હમરી લેવા આ બીનને પુરી પ્રસીદ્ધિ આપી અરવર પમલાં આની સામે જરે. ડોનાલ્ડસ કમિશન અમુક દોહીઓની ની નધા બાળકોને પુરીવામાં હાથલ કરવા ની સરકાર રજા આપતી નથી તેની સામે કેમ્પેઇનને વિરોધ કયો. વળી મુનીવન જહાર અરજી દોહીઓને સરકારી કોર્ટ ના પાડી ના પાડી છે. સરકારના આપવાની અવેલી પાત્રી. જોયે કાવ છે એમ અને માનીએ છીએ. આજ સુધી જે નીતીમાં કામ લેવામાં આવ્યું હતું તેમાં ફેરફાર કરી નાખ્યો છે. બનીર જુરાબતો જીતી થઈ છે. ડોનાલ્ડસ હકો ઉપર કુમસો કરવામાં આવ્યો છે. રિપોર્ટ મળીર છે. પ્રધાનનું વલણ આરવકારક છે.

ન્યાયાધીશ હાઉસ અને બીસ સાઇસન્સો

અધાં હાઇ ત્યાં રંગવેદનોજ પ્રતિ

બેઠાનીસખાંની ફેન્ડ કીવીઝનની કોર્ટમાં તા. ૧૧ નવેમ્બરના દિવસે ન્યાયાધીશ હાઉસ સમક્ષ હમર આમેદ ફેરફારોનો ફેન્ડ આવ્યો હતો. બેઠાનીની મુનીસીપાલીટીએ એમને જનરલ કીર્વાના સાઇસન્સ માટે સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી હતી. મી. ફેરફારોએ મેટીવ ઇડાઇ કાઉસ લખા મુખરના પંથા માટે સાઇસન્સ મિળવવા સર્ટીફિકેટ માટે અરજ કરી હતી બેઠાની મુનીસીપાલીટીએ એવું જણાવી સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી હતી કે જે જાતના સાઇસન્સની ચામણી કરી છે તે થીજ કમ-તો નથી. ફેરફારો પછ તરફથી આ અરજની સામે વિરોધ લેવામાં આવ્યો નહોતો અને જે મહાનમાં વેપાર માટે બાનણી કરેલી હતી તે મહાનમાં આપણે સાઇસન્સ આપવામાં આવ્યું હતું. અરજદારે જણાવ્યું કે તેની અરજ ઉપર ન્યાયાધીશ રિપર મલ લખામાં આવ્યો નહોતો. સાઇસન્સના મોડીનન્સની કલમ અનુસાર ફેરફારો પછ તરફથી વાલો લેવા માં નથી આવ્યો અને કાઉસીસે તે પોતે દોહી હોવાથી રંગવેદને લખેલ તેને સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી છે.

ન્યાયાધીશની કહક ટીકા

ન્યાયાધીશ હાઉસે જે નાઇસન્સ માટે અરજી સર્ટીફિકેટ આપી દેવાનો કાઉસીસને કુજ કયો હતો અને અરજદારને ખર્ચ આપવાનો પછ કુજ કયો હતો. મુકદ્દો આપતા ન્યાયાધીશે દર્શાવ્યું કે જે વાલ પ્રસિદ્ધ છે કે રીફની અંદર દોહી વેપારી-

ઓને કારી કહાવાના હમેશાં પ્રયત્ન થાય છે. બેઠાની હાઉસ ફેરફારની કમીના રીપોર્ટ ઉપર તપાસ નાખનાં અને જે વાલ અમુકને અમલમાં મૂકે છે કે મી. ફેરફારોએ જે સવાલો પુછવામાં આવ્યા હતા તેમજ તેને વિષે જે તપાસ ચલાવવા માં આવી હતી તે તપાસ, અને અમલો, આપે. મુની-સીપાલીટીને સર્ટીફિકેટ જે મુદ્દા ઉપર નાંક આપવાનો હક હોય તેની સાથે યા લેવા દેવી હતી.

વિચીત્ર ઇતિહાસ

નાજસન્સ આપવા ના ન આપવા જે વિષય અમલીના કાવદો અર્થ સુધી દોહીઓને લાગે લાગે છે ત્યાં સુધી જે અમલો ઇતિહાસ વિચીત્ર છે. દોહી વેપારીઓને દુર કરવા અમલો તેને ઓળા કરી નાખવા જે કેમ્પેઇન. કાવદો જોયા માં આવેલો છે પરંતુ કેમ્પેઇન મુદ્દાઓને લીધે દોહી વેપારીન તકન જહાર કહાવા એ સરકાર છે. બે-કે-એન્ડ દોહીવા-પાર્ટી આપના. છે તને બહાર કહાવાના અમલ કરવામાં આવ્યા છે. આ પ્રધાનને લાઇ કાવદો મહાનઓએ મુદ્દા-સરકારીઓને કાવદો આપના છે. એ રાજનીતી પી-પુજ અમલીની છે. પરંતુ જે રાજનીતીને અમલ કરવા માટે રેક આપતામાં એન્ડની સરકાર આવી દવા જેટલી મદે કમલો મળે. નથી પરીક્ષણ મુદ્દાઓમાંથી એની સામે અમલ પછી મુક્તિતા છે અને કોર્ટના તાબી તપાસ કરીને નીચી આપવાના તેમ છે.

અમલો જુરવેકમને

સર્ટીફિકેટ ન આપવાનું કારણ કાઉસીસે જે અમલો છે તે અંત્ય દારવજનક છે એટલું જ નહિ પરંતુ જે કોર્ટને લાઇસન્સ આપવા કે નહિ આપવા તેના નીચી કરવામાં લેવામાં આવ્યું છે તે કોર્ટની મંજૂરિ વિષે મંબીર વિચાર કરવા જે. જે હાથલા તરીકે કાઉસીસના લેખ ઇડાઇર મા. ફેરફારોએ આ માટે લેવા સવાલો મુજબ અમલ કે તેઓ કાઉસીસ આપવા થા રજા અમલ અમે છે થા નહિ એ હું અમલ કરવા નથી. બધાં એ વાલ ફેરફારમાં આવે છે કે મી. ફેરફારોએ જે વર્ષના માફો છે જેકે વર્ષા બુજ તે સારી પેકે અમે છે મી. ફેરફારોને લાઇસન્સ આપવા નથી તેનું જહારુ બે.બી કાઉસીસે અમલ અરજીમાં માફ કુજમાં આવેલા છે એમ તરફ હું જણાવું. મારે કેટલે કેમ લખ કરાય નહિ.

અરમનની એટીફેટ

હાઉસ કાઉસીસની કમીના કોર્ટનેમની એટીફેટ ઉપર અમ માટે કીકા કરવી અમલ. આ કમીને ફેરફારો તેના મુજબ હોય ઉપર વિચારવાની હોય છે. કમીને કમ મુજબ હોય ઉપર આપાર લીધા તે આપણે એક કમીને છીએ પરંતુ વાલ ત્યાં અટકતી નથી. એમ અમલને મુજબમાં ફેરફારો છે કે જેટલાં હાઉસ કાઉસીસે એમને તેથી મુજબમાં એમને છે એવું કારણ પછ નથી, એ કમી કોમ છે જે નથી એ કારણ પછ નથી. સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડવાનું એકલ કારણ છે અને તે માત્ર અરજદારની આમલીનો રંગ.

ન્યાયાધીશ સિદ્ધાંતની અવમજન

જે સરકાર આપના પ્રમખાં સિદ્ધાંતની અવમજન કરવાની વલણ બનાવે છે ન સરકાર એનાયટીક વેપારીના હક વિશે વિચાર ચલાવવાનું કહેવું છે એટલી હદનું પગલું છે. ફેરફારોએ સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડવાનું કોર્ટ થીજ કરણ

જેના નફા અને તેટલા માટે એ વિષયમાં રૂબીનીસીપાલીટને ફરીથી વિચાર આપવાનું જાણવું એ અપેક્ષા નીચેના છે

બનાનાની ખેતીને બેઠતું રક્ષણ

કેસાએઆએથી પુનીવનમાં પુરૂષ બનાના આપતાં હોવાથી નાટાલમાં બનાનાની ખેતી કરતાં બેઠતું બા ફરીકાઠને લીધે બારે બારન સ્થિતિમાં આવી પડ્યા છે. આ સમયે નાટાલના હોદી બેઠતુંને રાહત આપવાના અભિપ્રાય સા. આ. હ. કેમિકલ ટ્રેસ્ટેકન બોર્ડ બોર્ડ ટ્રેક એન્ડ ટ્રેસ્ટીએ પ્રેશરીયા અગ્રુ હતું. ટ્રેસ્ટેકન વતી એ. એ કોરોહરે ટ્રેકબુ ટે સાઉથ આફ્રિકામાં ઉત્પન્ન થતા માલને રક્ષણ આપવાની આજ્ઞા કરે છે. તેમણે ટ્રેકબુ ટે સોરે-સો મકર્તયી ટ્રેક પશુ અતની રૂબી નાંખ્યા સિવાય અને રેલેના પશુ આજ્ઞા આપના બાદના કામે બનાના પુનીવનમાં આવે છે. બે.કે. આ વિષયની ચર્ચામાં થયેલ રમ લીધા હતા. બોર્ડ બોર્ડ ટ્રેકના પ્રમુખ એ. કહેલે ટ્રેકબુ ટે પુનીવમાં તેજ બનાવનારા તમા અગ્રુ હોવાવાળા પશુ સંરક્ષણ આગ્રી રજા છે. આ પ્રક્ર બોર્ડબોર્ડ કનેક્શન સાથે બેઠતુંબોર્ડ છે. તેમાં ત્યાં જમીનમાંથી થતી પેદાશને આર્થ રૂબી નાંખ્યા સિવાય અ.રવા રેવી એવી મોટાપશુ બનેલી છે એટલે એ વિષયમાં આ પ્રક્ર પશુ આનમાં ભેવાનો છે. નાટાલના બનાનાની ખેતી કરનારને મદદ કરવાના અભિપ્રાય આ વિષયમાં ટ્રેકબોર્ડ મારીતી અંતરવામાં આપશે એવી એ. કહેલે ટ્રેસ્ટેકનને ખાતર આપી હતી.

રૂબીનમાં ગુજરાતી અલિસા મંડલ

આ રૂબીનમાં જરૂરી બંદોબસ્ત પ્રતી માટે એક આ મંડલ રજાવવાના હેતુથી તા. ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૩૦ ને રૂબીન સરકાર હોદી એસોસીએશન રૂબીનમાં ગુજરાતી હોદી બંદોબસ્ત એક મીટીંગ મળી હતી. સભામાં આલે વિવિધ વરજાક અને વાદના રહેવા છતાં પણ બંદોબસ્તે મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી.

પ્રમુખશ્રી બી.એ.એ. એ. પટેલને આપવામાં આવ્યું હતું. પ્રથમ પ્રાર્થના કર્યા બાદ મીટીંગનું કામ કર કરી, ગુજરાતી હોદી મહાસા જાગ નામની એ સંસ્થાની સ્થાપના કરી અમલદારની ચુંટણી થઈ હતી ૧ પ્રમુખ, ૫ ઉપપ્રમુખ, ૨ સંયુક્ત સંચાલક; ૨ સંયુક્ત અમલદાર અને ૨૨ સભા સદસ્યો કરી નીમવામાં આવી હતી. આ કાર્ય આરોપાયા બાદ પ્રમુખે નીચે આપેલ કાવચ વાંચી સંમતતાથી રૂબીનમાં અમલદારની સહતમાં નાજાતી મદદ કરવા મંડળ તરફથી એક હંક બોલવા સુચના કરી હતી.

પ્રમુખનું બોલવું

“બંદોબસ્ત, આજના આ શુભ દિવસે બીજા એક શુભ કાર્યની શરૂઆત કરવાની જરૂરીયાત છે. આજ સર્વ બંદોબસ્તે અમર છે કે રૂબીન મહાસા મીટીંગને આપણી માનુષ્યમીની સ્વતંત્રતા મેળવવા માટે જે સલાહકારી મદદ લાગી છે તેની અંદર આપણા રૂબીન તમામ અંગેનું પુરૂષ તેમજ તરફવાનો અને માળગો સુધાર બેઠતું દુઃખ ઉઠાવી રજા છે. એટલું જ નહિ પણ એમો અને નાની કુમારીઓ પણ આ ધાર્મિક

પુદમાં પેતનો હોરસે આપનાની પછી રહી નથી. આર્થ વરતી આપણી બંદોબસ્ત મીટીંગ સરકારના હોદી નામકુ પી તો પુરતો બાકે છે. હોદીના આ મદાન પુત્રી તેમજ સે. કંસાનેન મદેલા, કુમારી મણીમેન વલ્લભભાઈ પટેલ, મીટીંગ પીટીટ અને આ સિવાય બીજા હબસો હોદી પારસી અને મુસલીમ બંદોબસ્તે જે એકો દુઃખ શું આજ છે એ અભુત નહોતો, તેઓ રૂબીન આતર આજે અંગે સરકારના જુલમે અતીયા સદન કરી રજા છે પરંતુ કાપડની કુશનોએ કતીમય પીટીટીમ કરવામાં, તેમજ કાર લાગીના પીટીટી આમળ પશુ પીટીટીમ કરતાં આ સાધવી બંદોબસ્તે અટકાવી તેમને જેલની બાર સંભળો કરી છે. આટલું જ નહિ પણ રાષ્ટ્રવ ખબર છે જે કાંઈ પણ સ્વમાન આપતી અગ્ર માટે પરિત્રમાં પડીત એવી તેના વંદન કરવામાં પણ અંદો થનો હોય તેમ પોલીસે બંદોબસ્ત અને આપણો ઉપર લાગીતા પ્રકાર આપણે છે. આટલાથી પણ અભે બસ હતું નહોત તેમ આ જુલમી સરકારની પોલીસ આજ પીટીટીમ સ્વસેવક બંદોબસ્તે મોટર કોરીમાં બેસાડી મુખ્યથી ૨૦ મંદાઈ દૂર અંગલમાં બધાં રસ્તાનું પશુ ટેકાલું ન હોય તેવી અગ્રમાં ઉતારી પાડી આવી અમ.

સરકારના જુલમની આ અવધી અગ્ર, એ બનીના સન્માન માટે અભુતી અંગે પ્રજા હોદી સરકારનો આલે રાજ અમલ આજવા રે છે એ બંદોબસ્તે છે કે હવે એ પ્રજાની પડતી આવી છે

બંદોબસ્ત, માનુષ્યની પ્રત્યેની આપણી હરમ આજ કરવાનો આ શુભ અવસર આપતી હલએ તો આપણે નીચું આજવા જેવું જાણ. આ પરીત્ર પુદમાં કંઈ પણ જોમ આપી ન કરીએ તો પેસાની મદદ મોટલી આપીને પણ આપણે વતરોબોવ કરી કરીને છાએ અને આજા છે કે આપણા આ ગુજરાતી હોદી મહાસા અંદર તરફથી એક હંક બોલી તેમાં બેમાં મેસા નાજા રૂબીનમાં પુલ્ય કરવાવાને મોટલી આપી તેમના પ્રત્યેની આપણી પુલ્ય મકતી પ્રદરસીવ કરવાની બારી આ સુચનાને સર્વ બંદોબસ્તે આપણે અને આજના આ શુભ દિવસે આ કાર્યની શરૂઆત આજ મીટીંગમાં કર કરવા સર્વ બંદોબસ્ત સમંત મદા”

ઉપર આજાવેલી અપીલને પરિણામે તેજ વખતે હંક બોલવા માં આગ્રુ હતું જે વખતે પીટ ૧૭૦ જેટલી સારી રકમ હાજર રહેલી બંદોબસ્તે ઉદારતાથી બરી આપી હતી. ટેકબોર્ડ બંદોબસ્તે પત્ર મીટી પશુ કરી હતી અને અગ્રી બંદોબસ્તે અગ્રી મીટી, એ મીટી અને એક મીટી જેવી સારી રકમ બરી આપી હતી. હંક અગ્ર આજુ છે.

રૂબીન અને બંદોબસ્ત આજ વખતે બંદોબસ્ત અને આજાને આ હંકમાં નાજા બરવાની હમ્મ હોય તેઓ નીચેને સરનામે પચાસ અમર રૂબી મળે અગ્રાનુસાર મદદ કરી કહે છે.

પ્રમુખ સા. કોરમેન અમલદાર પટેલ, ૧૫૧ વીક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટ રૂબીન

સંયુક્ત મંચો સા. પારવતીમેન અમલદાર રૂબીન, ૨૭ કોસ સ્ટ્રીટ, રૂબીન.

“ “ “ નવમ્બર પુલેલીના, ૬૫૦૧૬ સ્ટ્રીટ રૂબીન અમલદાર સા. અંગાનેન કુંગરજ પટેલ ૧૪૭ મી-સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, રૂબીન.

“ “ “ મળકુંવરમેન રેવજડ સોની ૬ એન્ડ સ્ટ્રીટ રૂબીન.

ટ્રાંસવાલના પાર્ટીદાર બાઇબેને ચરણ

ટ્રાંસવાલમાં હાંદી કેમ જેટલી પાર્ટીદાર બંધુઓની આભારી હોય તેટલી બાઇબેન કેમ કેમની હશે. દરેક બંદર, કોમ, કે ધાર્મિક કાર્યમાં આ સમાજ કરી બતાવે છે. પાર્ટીદાર બાઇબેના પ્રવાસથી બેદાનીસગર્મ ખાતે એક પાર્ટીદાર હોલ બંધાવવામાં આવ્યો. જેના ઉપરોક્ત સમસ્ત હાંદી કેમ ક્યો છે. એ હોલમાં અનેક પ્રકારના સજ્જતો ચર્ચામાં હશે. જેટલીએ વાર દીપોત્સવી ઉજવાઈ, જેટલીએ વાર પુ. મહાત્માજીની જન્મભાઈ ઉજવાઈ, અને જેટલીએ વાર એવીજ રીતે બીજા જેટલાએ કર્યો ઉજવવામાં આવ્યા હશે એ સંધ્યા માટે એ ઉદાર કેમની હાંદી કેમ આભારી છે. આમાં જેટલીક જુડીઓ છે તે તેઓ પોતે સમજી શકે છે. છતાં અમલમાં આવતાં એકજ કારણ આવી ઉજુ થાય કે “આજુ થાય તો મહુ સારે પણ બધા ક્યાં જાને એમ છે” આ તેઓમાં રહેલી ઉદારતાની સંપૂર્ણતા! હાંદીઓના તહેવારની ઉજવણી કરવાને કે ગાંધીજીની જન્મતીર્થો જાતમ કરવાને હાંદી કે હાંદી જનતાએ ટ્રાંસવાલમાં ઉદાર પાર્ટીદાર બાઇબેને મુલકે આપ્યો નથી. પણ જ્યારે હાંદી કે હાંદી કેમ કુંભારજીની નાદામાં પેરાલી પડી હોય ત્યારે તે મહાત્મા ઉદાર કેમ પોતાની દરજ્જાની જનતાને માફ આપે છે અને તે કેમની સોસાયટીના આકારા હેઠળ એવા સજ્જતો, સમસ્ત હાંદી અને હાંદી કેમ મળી—કરી કેમને તે સમાજ બંધી બનાવે છે.

અરજ કર્યા કે વિનંતી કરો. આટલીજ મારે કરવાની છે કે બેદાનીસગર્મના પાર્ટીદાર હોલ જાની મુનિસીપલિટીએ નાખસ કર્યો હશેવળ છે અને તે મોડો વહેલો બંધાવેલો બેદાનીસ એવા વાતો આવી રહી છે. આ હોલ કરી બાંધવાને માટે પા. ૧૦૦૦ થી ૧૫૦૦ ની જરૂર જણાય. પાર્ટીદાર બંધુઓએ મહા પ્રયાસે એ હોલ બનાવી કેમની જુડીઓ પુરી કરી. હવે જ પાર્ટીદાર બાઇબેને સમસ્ત હાંદી કેમ પસ હાળો ઉપરાંત અને મહુકર હોલનું નામ “મધી મેમોરીયલ હોલ” રાખી પોતાના પ્રસલીય ઉદારતા બતાવે તો જરૂર હાંદી કેમ તે કેમની આભારીજ અને! આમાં આમેવાની તર્યો બાજ તો પાર્ટીદાર બાઇબેનેજ બહે છે! હોલ કેમ બંધાવેલો તે અંધારી મારો અભિપ્રાય પણ આવે સાથે દાંડી રહી. આ હોલ કબજા સ્ટોરીનો બંધાવેલો. તેમાં આવજા બામમાં પણ ફૂડનો, માળ પર જેટલા ગ્રેડોને અને તેટલા ફૂડન સાથેની જોડવાઈ વાળા પર બનાવવા, તેના આગળ બામમાં માળ પર બાંધેલી અને અમલી જેવું બનાવવું આજુ થાય તો હોલ પ્રત્યે જે ચરચુર આસીક અચ રહે તે ઉપર જન પાર્ટીદારની ઉદારતાનું અમર ઉદકરણ દાંડી કેમના રહી બાજ. આ ઉપર વિચાર કરી કેમ પાર્ટીદાર બંધુ પોતાનો બહેરમત બાંધારા આપે એવી વિનંતી છે.

લી. સેવક “દાંડી”

ચરણ પત્રો

ઈસા સુલેમાનનો કેસ

નીચે લખેલો કુદા સેખ આપના કાપમાં પ્રસિદ્ધ કરજો.

આપ તા. ૩૧-૧૦-૩૦ ના અંકમાં મી. ઈસા સુલેમાનનો કેસ એ મથાળા હેઠળ લખો છો કે પીટરબર્ગવાળા મી. સુલામ રસુલ મુન્સી આપને લખે છે કે મી. ઈસા સુલેમાનને તેના

આ કેસમાં કાપએ મદદ આપી નહતી એ બાબત સામે અમરે વાંધો છે.

મી. ઈસા સુલેમાને ટાઉનના હાંદીબાઇબેને પામે પોતાના કેસમાં મદદ માટે અંધારી કરી હતી અને તેજ વખતે પ્રિટોરીયા હાંદીના ફાઇન આનામ થી પીટ ૧૦૦ ની એક તુરત આપવા માં આપી હતી. એ ઉપરાંત રજાડેન, અરમીલો વાંચે આમેમાંથી પણ બધી સારી મદદ મળી હતી અને હાથે મદદનો સ્વીકાર કર્યો અને બીજે હાથે જાપામાં બધી હાંદી કેમને વગેરેની એ વાજગી બાબત કેઈ મી. ઈસા આ કેસ માં અરજ સાથે જાણ છે. ઉમેદ છે કે લીમિલી રકમ તેએ. પાછી ફેરવશે કેઈ મી. સુલામ રસુલે ઇસાનો કેસ કાપમાં કાર્પ વગીલોને ૩૫૦ પીટની ભતે ગરદી આપી કેસ જાણ તે મારે તેઓને હંતુ પુઝાંક બંધવાઈ આપીએ છીએ.

લી. ઈસામાઇલ આલેમેલુમહ.

મહેરજન “ઇન્ડિયન એપોસ્ટોલ ના અધિપતિ સાર્વજનિક,

નીચે મુજબ બીના અવગત માનવખેલ પત્રમાં પ્રમદ કરી સેવકને આભારી કરજો. આપના તા. ૩૧-૧૦-૩૦ ના અંક માં મારા કેસની જન્મમેન્ટ પ્રમેજી તથા ગુજરાતીમાં છાપી હતી તે મટે હું આપને આભાર માનું છું. આ કેસમાં કેમને મદુજ્જ હાથે લખે છે. મી. સુલામ રસુલ મુન્સી પીટરબર્ગ વાળાએ અને મદુજ્જ મદદ કરી છે. અરવાવમાં વગીજ પાસે તેમણે અર્થની ગરદી આપી તે માટે હું તેવજ્જ સાંકળનો અવગરજી આભાર માનું છું. તે ઉપરાંત અને કેમ વગીજી પણ મદદ મળી હતી. પ્રિટોરીયા ટાઉન ઇન્ડિયન હાંદીના ફાઇન તરફથી પા. ૬૫, મેસર્સ નુરમહમદ ઇમાલીમ કુ. ઓટોરીયા તરફથી પા. ૫૦. ઇમીએલન મોરીસમાં બેલ મારે. નીચ મુજબ ગામેમાંથી પણ હાળે થયે હતો. પીટરબર્ગ, મોલસટીબાઈ, પી પી રસ્ટ, અરમીલો, રજાડેન, બા. ફાર, કાલેમહેન, સીકર મોન્ટ, મેલરીસ હાવજ, મેરમન મોન, રૂડીમેનક વિગેરે આમેમાં પણ હાંદી આપજા બાઇબેને પોત પોતાની મળ પ્રમજે મદદ કરી હતી. નરખના ટ્રાંસવાલમાં મી. સુલામ રસુલ મુન્સી હાળા કરવામાં હતા. અને ઇસ્ટર્ન ટ્રાંસવાલમાં મી. ઈસાક કા. જ અબદુલા રજાડેન તાળ. મરી સાથે હતા. એ કુલ હાળામાંથી સુધીય કેટલાં પા. ૫૦ સીકગુરીટી મટે આજ બન બાજીની રકમ વગીજન આ. તા માં આવી હતી. આ કેસની અરજમાં મી. ઈસાક કા. જ અબદુલાએ અને મદુજ્જ મદદ કરી છે અને દરેક આપજા બાઇબેને જે અને મદદ કરી છે તેવજ્જે હું અવગરજી આભાર માનું છું.

લી. ઈસા સુલેમાન.

ટ્રાંસવાલના સમાચાર

(અમારા અવરખતી તરફથી)

ટ્રાંસવાલના સમાચાર તરફથી જે કે મેનાની ના ગરદર અવરખતી એવી ઉજ્જા પ્રકટ કરી છે કે એક હાજ પીટની હોલની બંધવરમાં બેલ મેલન અબદામરીનાએ કરી છે તેમાંથી પીટ ૫૦૦૦ ની હોલ મેલનબીક મળે છે. સરકારનો ઇરાદો એ પૈસા બીન. નરખા વ.પરવાન છે

—અબદામરીના અર પ્રસિદ્ધ થતા એક પત્રના એક અબદામરીનાએ હાંદીમાનના એક કાપમાં પણ લખેલો હતો. પોર્ટુગીઝ ઉદક આરિકામાં એ અબદામરી કરી ગયા પછી બધાએ છે કે એક

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપીટનનો રફ વર્ધનો વખણાયેલી

Patent
**KAPITAN'S
BALCONY
HOTEL**

DURBAN, CORNER 4th & 5th Streets

ફરમાયુ મીઠાઈ

કાર્ડ પબ્લિશર, જલસા, દીપાર્દી અને લગ્ન પ્રસંગે વપરાયેલા અત્યંત આપણે.

તાજાં લીંબુ અને કેરીના આન્દાર, પાપડ, ગરન મસાલા તથા ખાસ રસખર ની રચનાથી મીઠાઈ તમારે અમારી ખેડીમાં બનવા

તમામ જાતના તાજાં કેરી હમેશાં તૈયાર મળશે.

માત્ર સાડાં અને ખાત્રી પુર્વક પોસ્ટથી સ્વાદ કરવામાં આવશે. મંજાવી ખાત્રી કરો.

આરંભ સથે પસા મોકલવા માંદગીની કચડી. સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે તદિ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

લખો યા મળો:—

R. K. KAPITAN.

મહેત

સંવ ૨૯૭૩
રાજવેલ પંચામ

તદન મોત મોસલકા આપે મંગાવો
મદનમંજરી કોમ ૧, વનનગર (કાલ્યાણીકા).

Phone 2447 P. O. Box 1555

HEERABHAI MORAR MATVADKAR

Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

દીવાળાક મારા મટવાલકર,

દોલસીક ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્ષપોર્ટર

અને કમીશન એજન્ટ.

મર્ચન્ટ સી રીતે કરી માલ સી આ ડી પી સ મલકાસા આપશે
ટેલીફોન ૨૪૪૭. પો. બો. ૧૫૫૬. ૧૮૨ થી રેડીય, કમ્પન.

Box 247 & 317

Tel. 2447

HOOSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)

Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મોક્ષ રાજ અને કામ, જેમીમાલ એજન્ટ "ખત"

સુભેન મસ્માઈલ (સર્દારગઢ વાલા)

ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પી. એ. આફ્રિકા

P. P. D. AGENT

Fruit Mercer

ફ્રુટ મર્ચન્ટ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે પેકીંગ કરી

સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે તદિ. —

P. O. Box 247 & 317 Tel. 2447

સાંજરી તડ

પીયારુ કંવાલે.

ઉત્તમ ટાઉન હોલમાં અને એડીમેન્ટ સીનેમામાં માંવેલી ગરબોની પેકેટો

સ્ટિમર કાફાઆવાડમાં

આવી પહોંચી છે. પીયારુ કંવાલની પુત્ર લીસ્ટ માટે લખા.

Agent for H M V

E. A. TYEB & Co.

Phone 2447. P. O. Box 1555

109 1/2 1/2 Street, DURBAN.

Indian Opinion

No. 47 Vol. XXVIII Friday, November 21st, 1920

British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂ. ખંડાલા

ડીસેમ્બર તા. ૧ લીએ હુમ્મલ જવા ઉપરથી.
રૂ. "કારાપારા"

ડીસેમ્બર તા. ૧૫ થીએ મુખ્ય જવા ઉપરથી

મહાસાગરી વીરલી. ૩ ૪૦ ના હોલબર્ગ ને રેપીડવલન ૩ ૧૦૦ ના કોસાબથી લેવામાં આવશે.

હોલ વીરલી. ૩ ૩૫ ના હોસાબથી અને રેપીડવલન ૩ ૩૫ ના કોસાબથી લેવામાં આવશે.

મુખ્યતા—૫૦૩ મોએ પોતાના મેન ૬ મીન ૩ ૧૦૦ ના હોલબર્ગ અને ૩ ૧૦૦ ના કોસાબથી લેવામાં આવશે.

રેપીડ અને હોલબર્ગ ના હોલબર્ગ મહાસાગરી ખાતે હોલબર્ગ કરવામાં આવશે.

રેપીડ ના પેલીન્ગર પેલાના હોલબર્ગ અને કોસાબથી લેવામાં આવશે અને ૩ ૧૦૦ ના કોસાબથી લેવામાં આવશે.

પાસપાસ કરવામાં આવશે ૩ ૧૦૦ ના કોસાબથી લેવામાં આવશે અને ૩ ૧૦૦ ના કોસાબથી લેવામાં આવશે.

SHANKH LIMITED & SONS.

વધુ ખુબસા માટે જાણે તો મળે—હિન્દી પેસેન્જર

એન્જન શેખ હીમત એન્ડ સન્સ,

૩૦૦ પાસન ૨૧૦, કરમલ

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED BY ADVERTISING IN THE INDIAN OPINION

11. Largest Indian Paper in the East. 1000 Copies on application. Indian Opinion, Ltd., 17, First Avenue, Durban.

'Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including
Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's
Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue,

DURBAN.

આઝાદીઓની-કુરબાની

તમો હૃદયે આઝાદીના સુર સાંભળવા માગો છો?
તમારે ગાંધીજીની અજબજાબ ઘેર બેઠાં બેઠી છો?

જો આવી ભાવના તમારામાં હોય તે, તમો દેશના
વર્તમાનપત્રો વાંચો, કે આફ્રિકાવત્સી દોડી બાહ્યોને દોડીની
સ્થિતિથી વાંચે કરવા અને તમારે વર્ષો વર્ષો દોડીની જુદાં જુદાં
અજબજાબ અંશવવા કરે કર્યા છે. આ છાપાઓનાં નામ
નીચે પ્રમાણે છે

અઠવાડીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજાસિદ્ધિ-દેસરી, એ મડી મેળ, વીરમી મહી, હિન્દ, બોમ્બે દિનિક્કત,

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન (દરરોજ)

માસીક છાપાના નામ

નવચેતન,

નવ-મુખ

જો તમે દર મેસે તમારું સમાચાર વાંચવાની તમના રાખતા
હોય તેઓને હું આપણે લખી છાપા વેચાતાં બધાં જવારે
વર્ષનું એક સાથે લખાવવા વાળી છાપા અંગાવી સેવા ખાસ
વિનંતિ કરું છું. નીચેનાં સ્થળે પણ લખી પ્રાપ્ત કરીશ
અંગાવી કે છાપા વેચાતાં બધાં જવારે કે મળે:

એ. બી. ખાન,

૩૬ માર્કેટ રોડ, મોરબી: કમિયોનલ રોડ, મોરબી ૧૦૧૮

ઉપર લખેલાં છાપાં અમારી પ્રીટિંગ પ્રેસમાં પ્રાપ્ત
પ્રોફુ-ટાઇમમાંથી પણ મળી શકશે
વાંચો, વેચાવો અને દેશની સેવા કરો

ડેલાગોબાય હિન્દી રેવરેન્ડ થા ટાંસિવાલ જગતર હિન્દી પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

રહેવા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ
નીચેનાં સરનામે પણ લખી જણાવશે. તે, અમે તમને
રેડીયર તેમજ હરેન છાપર સેવા આપણું અને રહેવા તથા ખાવા
પીવાનો ઉત્તમ પ્રદાનરત વાળાની ખરેખરે કરી આપણું

હમીયેલને સરનામે દરેક સમયે સતિપરકાર રીતે કરી
આપી રેડીયર ઉપર મહત્વાની તેમજ ઉત્તરવાની દરેક સગવડ
અમારી બની જેમજેન નિમે કરીએ છીએ

તમારું ફેમીલી ફેરથી આવનાર હોય તે, અમને અમારો
ખબર આપશે. તે તેમને રેડીયર ઉપરથી જગતરી દરેક સરના
સંપાદન સુધે પ્રસાર થશે તેની નીચેનાં સરના
રી રાખણું

અમરો રહેવા તથા ખાવાની સગવડ નીચેનાં સરના
પ્રમાણીકરણે કામ કરી રહેકને સતિપ આપે છે અને પ્રાપ્ત
વ સના દાની ગાઈડનાં નામનાં છે

વિદેશીઓએ તેમના ઉપર પેસેન્જરોને દુરખ વેચાની તથા
સરનારી કેક કરવાની જુદી જુદીકરણ છાપાની છે તે ઉપર ધ્યાન
આપણી નહિ. અને હમીયેલ સુજન અમને તમારું કામકામ
સોંપતા રહેશે અને સંપૂર્ણ બાંસી રાખશે અને બસના
સરનામાં હમીયેલ સુજનાત નહિ બિન વિનંતી

દેલેગોબાય રેવરેન્ડ થા ટાંસિવાલ

પરબેવાર નિમે રહેવાને કરશે:-

Manager,

The Delagoabay Hindu Hotel,

P. O. Box 581,

Surat, Gujarat.

ખુશ ખબર

કાલેજ આફ્રિકામાં મુજરાતી પુસ્તકોની નવી એક-સી.
સરનામું નોંધી રાખો.

ઈન્ડિયન રેવરેન્ડ	૫	૧
મહાદેવ	૫	૧
રીવેન્ડ મહાદેવ	૧	૧
મુજરાતી મહાદેવ	૧	૧
દુખીને દિવાલો	૧૨	૧
મહી ચર્ચ (દરરોજનું પુસ્તક)	૮	૧
રાજના મહેલમાં	૪	૧
સીતમગર સુભાષ	૧	૧
અમી કરજી	૩	૧
મે ચેન દુનીયા	૩	૧
મેક પવરને, પ્રત, ૪	૫	૧
રતન લખનુ રમ પથ	૫	૧
દેનામરે મંગલ મળા	૧૭	૧
મુજરાતી મહાદેવ	૧૭	૧
મહાદેવ ખબર	૬	૧
મુજરાતીનું મુજ	૮	૧
મુજરાતી ખબર (દરરોજનું મુજરાત)	૫	૧
મુજરાતી	૫	૧
મુજરાતી મહાદેવ	૫	૧
કમરો કેક મહી	૮	૧
નવલ મહી	૬	૧
દિવા, કે દેલોખ	૬	૧
મુજરાતી ખબર	૬	૧
મુજરાતી આજન	૧૭	૧

આ ઉપરાંત બીજી બધી ભતના ખુશ મળશે.

દમ, હાફુ અને ખાંસી

વાળાઓએ એક લખનુ અંબર આ બરેથી અંગાવીને
પીવી એ આપી મળેલ હાફુ કરો.

હિન્દ એક દીનની રી, ૪. પોરેલ વધુ.

મળવાનું ટેમણું.

The HURMA HOUSE,

125 Grey St., Durban.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant

દરેક ભતનું તાજું ફ્રુટ અને વેલેજબલ સુત પેકીંગ કરી સી
આ દી થી મોકલવામાં આવશે. બધા:-

P. O. Box 204, Durban, 31 S.E. 1

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફ્રુટ અને વેલેજબલ મારે કંઈના બોર્ડર ઉપર
ખાસ ધ્યાન રવામાં આવે છે. અંગાવી ખાસ
કરશે. સખા:-

P. O. Box 576,

55 Bond St. Durban.

તમારા ગ્રાહકો માર્કો
જાણે છે

રત મિદ્ય "બૂટ" માફિના કપડાની જગદેર ખમર
મમરલ દેખના નેટીય જાખાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે જ્યને
તેનાં મોઝ વેચાણ થાય છે.

તમારા માલિકો તે જાણે છે અને મને છે. ટોચના
“સુદ” માર્ગનું કમ્યુનિટી ટોચ કરી અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

આ, “બુદ્ધ” તા
માર્કાની તથાસ શાખ
જો જોને પ્રમીટેશનથી
ચેતણ રહેજો.

સોલ ઓબ્ઝર્વેશન :

એન. જોશી સમીપ એન્ડ કુ.
(પીટી) લીમીટેડ.

જોડવાની સામગ્રી, કેપ્ટાઇન, ડ્રાઇવન,
પાર્શ્વ અક્ષી સામગ્રી.

P. P. BILLAGAT
First Merchant.

કચ્છના અગ્રણી વેપારીઓના સહયોગથી
સી. એ. ડી. મોશનપિક્ચર્સ પ્રા. લિ. —
P. O. Box 812, Durban. 129 Victoria St.

મહત્ત્વ

સંવત - ૧૯૮૭-૮૮
રાજવૈદ્ય પંચાંગ

तदन भवन मे. खलवाभा व्यापरी. मंजावे.
भवनमंजरी. धर्मसी, जामनजन. (कडीआवळ).

વિરામ મરમ મસાસી વિગેરે

અમારે જ્યાં જતાં હોયએ નીચે તાજે જાને સહાધારી
 ધરમાં હોયો અરમ જસ.ભો, કરીપાકર, હજાર, મર્યા, તેમજ
 ફરીનો. જાને જીવિતો; તેમજ મીઠા જાતના હોયો જોડો
 ના જાતના અમારી ભેરંડી સાથે મળી શકશે. જાવો
 જનતા માણ, તમે ધરમાં જતાં શકતા નથી. એક વખત
 અમારી ખાતી કરો. મળવાનું હોયજી.

K. N. PADIA,
122 Victoria Street, DURBAN.

Phone 3867. Box 316. 182, Grey Street, DUNNAGE
HEERABHAI MORAR MATYADKAR,
 Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
 and Commission Agent.

હીરાબાઈ માર્વલ મદનપુર,

દેશભેદ હરક અને સેવ્યોગના અદાવતો

અને કમીશન એજન્ડા.

પેશાન સારી રીતે કરી માલ સી બો ટી. સી. મોક્ષવામાં ખાવશે.
રેલાઈન્ડ ૭૮૬૭. ઓલિસ ૭૧૬. ૧૮૬ થી સ્ટીટ, ૩૫૫૫.

Box 24, & 317 Tel. Khatri.
HOUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
 Transport Passenger Agent,
 Beira. P. E. Africa.

ਜੈ ਹਸ ਦਰਾਗ ਭਨੇਂ ਤੇ ਸੁ, ਰਵਾਇਤ ਕੋਰੇਸ 'ਯੂਨ'।

કુસેન ઇસ્માઇલ (સરદારખંડ વાલા)

20/05/2022 10:05:02 AM

બેશ, પેા, ઇ, અર્ધક્રાંતિ,

५३७५६१ ५५५३३

[illegible]

અલ્પા આમોક્ષેન

સરતા સારા અવાજવાળા અને ટકાઉ

ଜର୍ମାନୀର ପାରଦର୍ଶ୍ୟତା

41. 3-24-5

સીનીયર પાર્ટેન્સ

41. 4-24-0.

Ref 41651

(০২'৩১০৭৫৬৭৮)

41. 4-4-0

વેપારીઓને પણ સરકારે

2014. 4. 24. 목요일 5월

સે ૩ મારે હજે. —

E. A. TYEB & Co.,

P. O. Box 1155, 109 Field Street DUBLIN.

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your Bananas apply to the "BANANA KINGS."

We specialise in Banana, we personally attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices.

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert.

G. HATTAS.

Manager

Tropical Fruit Suppliers,

Phone 6760. Tel. Add. "Nikas." Box 5237.

22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

તમારો આંખોને રાહત આપો

૩૬ વર્ષ થયાં અમે ફ્રાન્સ આફ્રિકાનાં લોકોની નજર સુધારના આપ્યા છીએ.

તમારે ચશ્માની ખાહેશ હોય ત્યારે અમારી પાસ આવજો:

અમારૂં પ્રમાણપત્ર

રૂ. ૬,૦૦૦ ઉપર અમારા માહુકો.

ગ્રાઈસ પંક્તિની ખનાવટના કાચના

અમે સ્પેશલીસ્ટ છીએ.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

જામ્બીયા.

Branch Establishment: 85 a, Elliot Street, Johannesburg.

આ પેઢી ફાવેલો રાખતો નથી.

Direct from VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of — Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

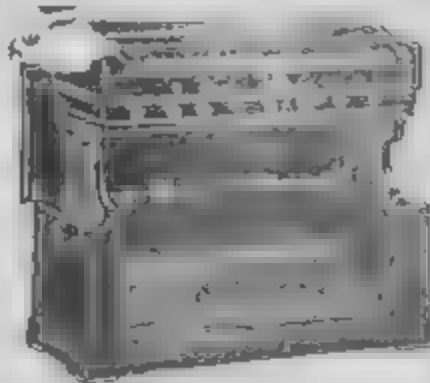
Write or give a Call at

GOSHALIA'S MUSIC SALOON.

Proprietor: A. N. GOSHALIA

P. O. Box 480.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

અત્રે જેન મટે દરેક ઘરમાં હારમોનિયમ રાખવાની બદલ છે. તે હરો પુરા પાડીએ છીએ. મુખ્યત્વે પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમો, પમના, પેટેન્ડ હરેક ભવના ખાસ અને મધુસુરના હારમોનિયમો અહીં રોકાયા છેવાર રહે છે તે સીવાય કશા અંગે મમળ. સુર, બદલ તોમરે પણ મળશે. દરેક ભવના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ કામ ખાલીથી કરી આપીએ છીએ. કમિયાબી મને

ગોશાલીયા મ્યુઝીક મથુન,

(ગોશાલીયા, બંબ, ડી. ૩૩૩૩૩)

પી. ઓ. બોક્સ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

INDIAN PRESS AND THE LAND TENURE BILL

WE have great pleasure in reproducing the comments offered by the Indian Press in their leading articles on the notorious Transvaal Asiatic Land Tenure (Amendment) Bill which Dr. Muloo emphasised in the S.A.I.C. declaration that he will introduce in the next session of Parliament without any modification.—

The Servant, which is the organ of the Servants of India Society (Poona), writes,—

Indians in The Transvaal

The South African Indian Congress at an emergency session held in Johannesburg recently considered the situation created by the Union Government's Transvaal Asiatic Land Tenure Bill. This Bill was introduced in the Union Assembly last May and was meant to be rushed through in that session. But the Government was ultimately persuaded to postpone it to the next session and give time for a careful consideration of its provisions. The Bill creates a crisis not less grave than the one created by the Segregation Bill of 1925 which, as a result of the Round Table Conference, was dropped. The terms and the spirit of the Cape Town Agreement require that the status of Indians should be ameliorated, that disabilities now attaching to them should be lifted and that Indians should be helped to attain the European standard of life. The Agreement took note of the fact that those reforms might be possible at once, it was reconciled to some delay. If there was a move, it should be in the direction of amelioration, certainly not in the reverse direction. The Bill now on the legislative anvil is of a retrograde character. It seeks to reimpose disabilities which were forgone decades ago and which have been observed more in the breach and which its consequences deserve to be eliminated from the Statute Book altogether. The chief achievement of the Cape Town Agreement was that it led to the abandonment of the principle of segregation. The Bill seeks to re-introduce it. It compels Indian merchants long established in certain quarters to sell out and clear out to other segregated areas. The Congress, therefore, demanded that the Government should withdraw the Bill and introduce another to safeguard Indian rights. Failing it, it proposed that another Round Table Conference should be called together to review the situation. If the Union Government refused the request, the Congress desired the Government of India should break off diplomatic relations with South Africa and withdraw its Agent. The seriousness of the situation is indicated by the drastic steps that the Congress proposed.

We share the hope of the *Natal Witness* that the situation will improve and the Bill will be withdrawn. It is gratifying that the *Star* of Johannesburg, a very influential journal, is convinced of the justice of the Indian case. It realises that the Bill is a matter of life and death to the Indians in the Transvaal. It realises also the far-reaching effects of the measure on the solidarity of the British Commonwealth of Nations. "Persistence in new anti-Indian legislation in South Africa will seriously

complicate the already enormously difficult task of the Indian Government and the Secretary of State for India. If Empire solidarity means anything at all, it means that one part of the King's Dominions ought to be able to rely on exemption from gratuitous embarrassments of this kind at the hands of the other parts, especially at moments of crisis." When the Liquor Bill, which proposed to throw out of employment some three thousand Indian waiters for the sole reason that they are Indians, was under consideration a couple of years ago, the press in South Africa stood out for fairplay and justice. We trust that on this occasion also the Press in South Africa will give a correct lead and shield the voiceless Indians from the impending tyranny and disaster.

Gen. Hertzog is in England for the Imperial Conference and is sure to meet many of the Indians who are there for the Round Table Conference. He will receive from them, as from His Majesty's Government, of the depth of resentment in India over the treatment of Indians in his country and the grave complications that his Government's policy has caused in India and the Commonwealth.

The Evening Chronicle writes—

Hounding Them Out

The process of hounding the Transvaal Indians out of the Colony by tightening the grip of legislative restrictions round them so that out of sheer helplessness they should be compelled to leave a territory to the development of which they have contributed a great deal continues vigorously. The Transvaal Land Tenure Bill which will soon come up before the Union Parliament is sure, if allowed to pass, to restrict Asiatic trade and residence in certain defined areas in such a manner that any local authority in the Transvaal can, under pressure of anti-Indian agitation, make self-respecting existence impossible for the Indians within its administrative limits. The South African Indian Congress at a recent special conference at Johannesburg advocated in a resolution the urgency of prompt action in the matter by the Government of India. They are asked to press for a Round Table Conference with the Union Government, if the latter do not withdraw the measure and, failing that, to sever diplomatic relations with them. But will they?

Opportune Protest

The South African Indian Congress makes an opportune protest at the emergency conference it held at Johannesburg early this week against the impending peril to the very existence of Indians in the Transvaal if the Transvaal Asiatic Land Tenure Amendment Bill is passed by the Union Parliament. The resolution the S. A. I. Congress passed declared that the measure was "wholly unacceptable" to the Indian community and stated the reasons why it was unacceptable. Not one of those reasons can be proved to be unjust or untenable by the anti-

[Continued on page 350 Column 2]

UPLIFT OR DOWNTHRUST?

THE mental acrobatics of which the political contortionist seems capable are calculated to leave the plain man, who permits himself occasionally to lapse into a "terminological inexactitude," agape with wonder. Evasions, dodges, perversions, juggling with phrases and their interpretations, any and every trick of chicanery is seemingly permissible when the needs of political expediency call them into play for the purposes of side-stepping an inconvenient promise, agreement or obligation. The excuse advanced for the "no equality in Church or State" slogan, viz its necessity for the maintenance of a white civilisation and white ideal, unconvincing as it is in its widest sense, was of course too transparently thin to be seriously sustained in regard to the Indian population of the Union, wherefore, with a fine show of deference to the voice of conscience, the Union Government, in its 1926 Agreement the clause conceding the justice of the claim to the so-called "upliftment" of our people. It was a gesture at once impressive and disarming. It was in substance a denial of the imputation of race or colour prejudice, of trade jealousy, refutation of the contention that the so-called Indian menace was but a re-enactment of the Naboth's Vine-yard drama. The morally irresistible claim, the logically unanswerable plea, was admitted and virtue and logic both seemingly satisfied. With what aftermath? The Indian we are now assured, with a show of pained surprise at the mere suggestion, must not expect to be afforded opportunities of "uplift" to white standards, but only to the standards permitted to the other non-white communities. The abandoned Asiatic "segregation" bill has been substantially reincarnated as the Transvaal Asiatic Amendment Bill. Indians who have been absent from the Union for over 3 years find that they must re-establish their domicile by a renewed stay for another 3 consecutive years before they are permitted to bring their wives and families to South Africa. Meanwhile, they, like the wretched condemnation certificate holders, have perforce to remain celibates or do the other thing. Such are but a few of the more glaring examples of "uplift" as applied. Yet, we still find ourselves confronted with the accusation that it is the

Indian who is the double-dealer, that it is the guileful Oriental who is always taking advantage of the trusting simplicity of his beneficent white rulers. Bearing, as we do, the marks of thirty years of humiliating legislative effort to make our stay in South Africa intolerable, faced as we are with an adamantine resolve to put us once and for all "in our place," the place of impotent helotage wherein we shall have ceased for all time to be a "menace," it is perhaps not surprising that we have learned to look askance at any further professions of good will or at any gifts that may be preferred, expecting no questionable offerings from check-givers. The promised "uplift" has savoured too unpleasantly of down-thrust for us to want any more of the same brand. We are once again learning the old old lesson "Within yourselves deliverance must be sought." Freedom is not a gift, it must be won! For this our mentors do deserve our gratitude.

[Continued From Front Page]

Asiatics in the Transvaal who are conducting a systematic campaign ever since the Herzkog Government came into power, for the banishing out of the Indian community not only from the Transvaal but also from Natal. The Natal anti-Asiatics are in league with the fractious Dutch element in the Transvaal in this matter and if the measure does pass, the Union Government will be turning the Cape Town Agreement into a scrap of paper.

Help From India

Faced with the disastrous prospect of loss of trading, residential and occupational rights and the consequent stagnation of the country, the Asiatics, in the development of the country, are looking to the people of this country and its Government to help them in their present plight. Their countrymen here have always stood by them. The first "Agent" from India to South Africa, Mr. Sastri, ventured hard to make the anti-Asiatics realise the necessity of respecting the sanctity of the Cape Town Agreement. General Herzkog showered upon him sympathetic assurances. But the "acid test" has come now. Will the Government of India take up a strong attitude and listening promptly to the request of the S. A. I. Congress, press for the withdrawal of the obnoxious measures, and if they fail in their efforts, threaten to withdraw the present "Agent"? The threat must, of course, be carried out, if the Union Government develop an obdurate attitude.

The Leader of Allahabad writes

The Anti-Indian Bill

When in May last the Union Government decided to postpone till the next session of Parliament the Bill to regulate the tenure of fixed property by Asiatics in the Transvaal, there was naturally much satisfaction in Indian circles both here and in South Africa, and a hope was expressed that it might be possible during this interval for the South African Government to appreciate the Indian point of view

and realize the unjust nature of the measure. It will be remembered that the Viceroy himself said, 'This duty which we warmly welcome permits the hope that the provisions of this measure which has caused considerable alarm among Indians in the Transvaal, may ultimately be adjusted to satisfy the legitimate claims of the Indian community.' So far, however, as will have appeared from the resolutions of the South African Indian Congress published in *Churchill's Letter*, the Union Government have not thought fit to withdraw the anti Asiatic Bill and

in an community view the prospect with apprehension and alarm. The Bill which seeks to tighten up the law against Indians owning and occupying fixed property in the Transvaal and is virtually a revival of the Glass Areas Bill is certainly in violation of the provisions of the Cape Town Agreement according to which the Union Govern-

ment undertook to see that in the matters of educational and other facilities Indians were not allowed to lag behind other members of the South African community and to take steps for their uplift. For we do not know how a measure which seeks to segregate and to ruin the entire prosperity of a community can uplift them to the level of other communities. In the city of Johannesburg alone there are about 75 wholesale merchants who represent an aggregate capital of £2,000,000, and there about 800 retail dealers in the city and suburbs who represent an aggregate capital of £2,250,000. It was stated before the Select Committee that 40 per cent. of these Indian businessmen would be affected by the provisions of the Bill. It pains one's comprehension how any government which does not regard its pledges as mere scraps of paper can thus seek to annihilate the prosperity of a community after having once promised to uplift them. It may be mentioned that Dr. Mahan who is the author of the present Bill on one occasion in the course of a speech on the Cape Town Agreement said 'I sincerely hope that the agreement will be an abiding one and that the relations of mutual goodwill and friendship

between two countries, will not only be maintained, but will be increased and widened out in the not too distant future.' May it be hoped that the Government will make it clear to Dr. Mahan and other Ministers that the introduction of the present anti-Asiatic Bill is not at all likely to bring about that happy result and that they will impress on the Union Government the advisability of withdrawing the Bill not only in the interests of the Indian community but also in the interests of South Africa itself and the Empire as a whole? It has never paid a Government to treat its people.

Judgment In Ali Sheik's Case

In terms of section 3 (1) of Act 22 of 1913, the Immigration Board reserved the following question of law, inter alia, for the decision of this Court, viz.—Whether on facts found, Ali Sheik was entitled to be registered when application was made in terms of section 5 (1) of Act 2 of 1907, or Section (c) of Act 36 of 1908, and if so, whether the Board was justified in holding that a certificate was obtained by fraudulent misrepresentation within the meaning of section 5 of Act 37 of 1907.

The facts set out in the stated case relating to this person are—

1. Ali Sheik an Asiatic, the Appellant, came to the Transvaal in or about March 1908, and was in the Transvaal on 21st September 1908.

2. He came on the representation that he was the son of one Sheikh Hussain, who was then an adult Asiatic registered under Act 36 of 1908.

3. On the 29th May 1911, Sheikh Hussain applied under section 4 (2) (b) of Act 2, 1907, on behalf of

Ali Sheik for a Transvaal Asiatic Registration and stated that he was the father of appellant, and a Transvaal Asiatic Registration 11608, was issued to Ali Sheik on these representations.

4. From the evidence supplied by the Magistrate (Annexure C) and from the admission of the appellant's counsel, the Board is satisfied that Ali Sheik is not the son of Sheikh Hussain and is further satisfied—

1. Ali Sheik was looked after during his minority after his father's death by Sheikh Hussain. Annexure C, referred to in paragraph 4 of the stated case, contains this statement. 'It also appears from the inquiry that Ali Sheik was looked after during his minority by his uncle Sheikh Hussain, and that Ali Sheik's father at his death asked his brother who had no son of his own at the time to treat Ali as his own son.'

The answer to the question depends on the interpretation to be given to section 3 (c) of Act 36 of 1908. It was admitted by Mr. Nezer for the Respondent that if the word "resident" in Section 3 (c) does not mean "lawfully resident" but refers merely to the *de facto* residence, then on the true facts the appellant would have been entitled as of right to

on the true facts was entitled to registration. It could not be said that he had obtained his certificate by fraudulent misrepresentations within the meaning of section 5 of Act 37 of 1907.

Mr. Nezer, in support of his contention that "resident" means "lawfully resident" drew attention to the fact that section 2 (a) of Act 15 of 1907 does not refer to a ward and that appellant was therefore a prohibited immigrant, liable to removal at any time he argued that it would therefore be anomalous if he were subject to removal under Act 15 of 1907, but entitled to a certificate under Act 36 of 1908, which made his residence lawful. Furthermore, that under section 4 (1) (a), of Act 36 of 1908, an adult who fraudulently got a permit to enter the Transvaal would not be entitled, notwithstanding residence since his entry, to a certificate, but a minor in a *putative* position would be so entitled. But section 5 (1) of Act 2 of 1907, gave the Registrar the right to register Asiatics who were not lawfully resident in the Transvaal, which is an anomaly similar to the conflict between Act 15 of 1907 and section 4 (c) of Act 36 of 1908, read as referring to *de facto* and not lawful residence. And in relation to the second objection, it does not seem to me unlikely that the legislature took a more lenient view of the position of a minor who was brought in under a misrepresentation by a guardian who was a registered Asiatic than of an adult who was himself responsible for misrepresentation, and who moreover was resident outside the Transvaal at the time of the commencement of the Act. Moreover, I think it is clear in sections 1 (1), (2) and (3) of the 1908 Act, the word "resident" means *de facto* and not lawfully resident, and if this is correct, one would not expect to find the word used in a different sense in the immediately preceding section. Lastly, sections 3 and 4 of Act 2 of 1907, draw a clear distinction between "resident" and "lawfully resident", from the history of the relationship of these two Acts (see *Asswa V. Registrar of Asiatics*, 1908 T.S. 568) and from the heading of the 1908 Act there can be no doubt that the legislature passed the later Act with its eye on the earlier Act and it seems very improbable, in view of the terms of sections 3 and 4 of the earlier Act, that the legislature would have used "resident" in section 3 (c) of the 1908 Act if it had meant "lawfully resident." I disagree, therefore, with the respondent's contention on this point. In my opinion there was no evidence before the Board on which a reasonable man might hold that the certificate was obtained by fraudulent misrepresentation within the meaning of section 5 of Act 37 of 1907, and it follows that the question must be

answered in favour of the appellant i.e., that the Board was not justified in holding that the certificate was obtained by fraudulent misrepresentation within the meaning of section 3 of Act 37 of 1914. For the same reason as in *Kamla Chaman's case*, this view makes it necessary to deal with the other questions. The appellant is entitled to his costs against respondent.

(Signed) LEO. GUENNING,
Judge of the Supreme Court.

Trereta,
15th October 1930.

Mr. Justice De Wail and Mr. Justice Krause concurred.

The M. K. Gandhi Library

(By G. L. SIMLA B.Sc., B.L., — SIMLA COLLEGE)

A perusal of the Catalogue of the Library will indicate that the important sections of it are Philosophy, Literature, Sociology, History and Religion. It is not possible for me to tell exactly what proportion of the books on these subjects appertain to 'Indian literature,' but it can rightly be said that if we care to read the books which have been made available for our use we are sure to become much better Indians than what we are at present.

The books on Theosophical Literature although on a few in number will give a good general survey of the technicalities of the ancient Indian Philosophy and its relation with the modern sciences. The Upanishads may be read by those of us who are anxious to make deeper study of the ancient Indian wisdom in Philosophy.

Books on the ancient Indian wisdom in Philosophy, Literature, Metaphysics and Sociology. The greatness of our ancients may well be discovered in the books on ancient Indian history and I shall specially recommend those written by R. C. Dutt, Dr. Mukerji, Banny Kumar Sarkar, Prof. Radhakrishnan and V. N. S. Dutt.

The books of Prof. Jadunath Sarkar give the glories of the Mogal rule in India and if properly read will remove many misconceptions which I have very often found people harbouring in their mind regarding Mogal Administration in India which was efficient and progressive. Books on *Rulers of India Series* are also very instructive and may be read with profit.

The recent additions to the library give detailed information about the Sociology of India and more useful books are expected very soon.

I may give a suggestion to those who are interested in religion. There cannot be a religion without a spiritual philosophy and the only right way of understanding the former is to read it along with the latter. The incongruity which we discover between the various religions is not due to any fundamental differences in the first principles, but have their origin in the different ways of the expression of a common ideal. There cannot be disagreement when it is said that to be good and to do good is the primary duty of man but when this ideal is put to practical life we forget that there cannot be, and there has never been, one way of the expression of truth and conduct. And here lies the cause of dissensions, misunderstandings and failures. I would, therefore, request the readers of the books on Religion to discover always the Truth that is hidden behind the words.

It is, in my opinion, the duty of all of us to keep ourselves in touch with all the rapid progress which we are making in India in the various lines of secular sciences. Our educational efforts finding expression in the shape of big universities having mostly Indian professors of outstanding merits, the activities of our scholars which are making valuable contributions to the knowledge of the world in several important ways, our social advancements and deep concern for the welfare of those who are poor and neglected, our economic potentialities and position in the world's trade and general awakening, are some of the topics which should be widely read. Good

books on these subjects are also available under the section of Sociology.

Yes, I do admit that the library is lacking in books on some other subjects but taking into consideration the fact that the Secretary takes in a large number of books I can say with full amount of certainty that we shall have them soon.

Evening Commercial Classes For Indian Students

The Evening Commercial Classes are intended for Indian students who are already in business and who require a knowledge of the various commercial subjects.

Subjects Of Instruction

The following is a list of the subjects to be taught in the Evening Classes and from it a selection suitable to the needs of the student may be made.

Bookkeeping, Business Methods, Commercial Arithmetic, English, Accounts, Commercial Geography, Short-hand, Penmanship, Salesmanship.

Courses Of Study

Junior Students, that is, those between 15 and 18 years of age, should take the course leading to the Preliminary Certificate in Commerce. This course includes English, Arithmetic, Bookkeeping, Business Methods and Geography, and will require two years' study in Evening Classes.

Senior Students, that is, those who are over 18 years of age and whose general education is satisfactory, may take separate subjects as desired.

Fees

For three or four subjects the fee is Rs. 10. All fees must be in advance at the time of admission.

Admission

The Classes are intended for those who are not attending any school or college. No student who is attending a day school and no pupil under 14 years of age can be admitted. The Government reserves the right to refuse admission on any ground whatsoever.

General Rules

Any class may be discontinued if the number of students attending is considered insufficient.

Students may be admitted on probation for a trial period of one month.

Every student must fill in an Application Form and obtain a Class Ticket.

All students must provide themselves with the necessary text-books and note-books. No student will be allowed to continue in any class unless he has the requisite materials for carrying out his work properly.

All students are required to conduct themselves in a quiet and orderly manner. Entering in the corridors and in front of the building is prohibited. Students should arrive at the College a few minutes before their classes commence, and leave after the classes are over in an orderly manner.

Smoking is prohibited in the College.

Every student is expected to attend his classes regularly and punctually. In cases of unavoidable absence he is required to inform the teacher of the class or to send word if possible beforehand.

Students who attend irregularly cannot make satisfactory progress. They may also hinder the progress of other students and prove an undue burden to the teachers. With due allowance will be made for absence caused by illness, students whose attendance is unsatisfactory will have their

entries removed from the class register, after which they may be re-admitted only by special arrangement.

First Year Course

Mental arithmetic and long and cross totals (these are obligatory). Vulgar and decimal fractions. Ratio. Decimalization of money. Averages. Percentages. Profit and loss on buying and selling prices. Simple interest. Commission and brokerage. Elements of the metric system. Calculations required in preparing invoices. Simple measurement of areas.

Attention to be given to short methods of working. Answers should not contain fractions which cannot be utilized or taken into account in business transactions.

Book-Keeping

The general theory of book-keeping. The working of a series of transactions involving knowledge and use of the ledger, cash book, sales and purchases books, returns and allowances books, the journal.

The preparation of a firm's trading accounts, profit and loss accounts, and balance sheets from given transactions or from a trial balance.

Business Methods

COMMERCIAL—A brief explanation of its position in industry. The business man and his methods. Qualities required in persons engaged in commerce. The student entering commercial life. What he may expect and what is expected from him.

ELEMENTS OF OFFICE ROUTINE—

(a) Correspondence.—Treatment of incoming and outgoing mails, correspondence registers, methods of copying, filing and indexing.

(b) Principal postal facilities, keeping of postage and post office books.

BUYING AND SELLING.—The principles underlying these, acquaintance with the principal documents used, e.g., price lists, quotations, order forms, invoices, debit and credit notes, statements of account.

RAILWAYS.—The railway system and its functions for commercial purposes.

FINANCE.—Banks and their use to business men. Elementary knowledge of cheques and postal money.

ACCOUNTS.—How accounts are charged and discharged.

Geography

South Africa, i.e., Africa south of the Congo-Zambesi. Political geography on a regional basis. Railway routes and the chief towns thereof.

The trade relations of the Union of South Africa with the rest of Africa, Europe, North and South America and Asia.

A more detailed treatment of the above, with special attention to map work.

The products of South Africa that can be utilized in building up South African industries.

The distribution over the globe of the chief raw material of importance to industry: Iron, copper, coal, cotton, wool, timber, rubber, oil.

Principal sea, land, and air routes from and to the Union of South Africa.

Languages

Correct writing from Dictation.

A study of any one book from a select list. Candidates will be required to answer questions on the subject chosen. Written answers must be clear and comprehensive.

The following books are prescribed—

1930-1931 — "The Vicar of Wakefield," Goldsmith, 1930-1931, — "King Solomon's Mines," Rider

ARITHMETICS

1931-1932 — "The Vicar of Wakefield," Goldsmith, 1931-1932, — "King Solomon's Mines," Rider

1932-1933 — "The Vicar of Wakefield," Goldsmith, 1932-1933, — "King Solomon's Mines," Rider

1933-1934 — "The Vicar of Wakefield," Goldsmith, 1933-1934, — "King Solomon's Mines," Rider

Shorthand

Gregg's System of Shorthand will be taught

Typewriting

Touch typewriting, correct fingering, five-finger method, tabulating, manifolding, duplicating, paraphrasing, letter writing, correspondence, balance sheets, specifications, legal work, general copying. Copying tests and dictation practice. Cleaning, care and adjustment of the machine.

Salesmanship

The Elements of Marketing. Sources and their origin. What salesmanship is. Opportunities and rewards. Objects of salesmanship. Accurate, rapid and economical satisfaction of human wants. Salesmanship as a career. Basic considerations affecting the salesman and saleswoman. Personal efficiency. Importance of health, physical fitness. Cultivation of good habits, self-control, concentration, truthfulness, cheerfulness, etc. Attitude to customers. Promptness, punctuality, etc.

Shyness, pertness, indifference, disregard.

The giving of a broadened outlook.

Building of pride into the work. The importance of loyalty and co-operation. Team work.

A complete working knowledge of sales, particularly of the selling of and supervision of sales.

The use of various documents: Sales notes, sales contracts, statements.

Advances Courses

More advanced courses will be arranged as required.

Part-time Technical Classes For Indian Students

The Committee expects to start courses next year for apprentices who are required to attend technical classes under the Apprenticeship Act.

The Committee are considering the question of starting courses of instruction in agriculture and horticulture to meet the needs of a large number of Indians who are engaged in farming, market gardening, etc.

Two classes are held at the Sastri College. Write for particulars to Messrs. S. M. Moodley and P. R. Father, Joint Secretaries, Box 670, Durban.

Durban Hindu Temple

An interesting lecture on Hindu Dharma and Modern Civilization will be delivered by G. L. Sinha, Esq., B.Sc., B.Ed., (one of the Lecturers at the Sastri College) at the Temple School, Somtseu Road, Durban, on Sunday, 23rd November 1930, at 2.30 p.m. All are earnestly requested to attend.

ASWINI P. CHOUDREE.

Hon. Secretary, Durban Hindu Temple.

Mr. Tyson Married In India

In the presence of the Governor of Bengal and Lady Jackson, the Bishop of Calcutta solemnized the marriage in the Cathedral, of Capt. John Dawson Tyson, private secretary to the Governor of Bengal, and Miss Dorcas Yall, of Durban.

The bride was given away by the Hon. Alexandra Marr, Finance Member for Bengal. The reception was held at Government House, where the Governor toasted the couple.

Miss Yall is the daughter of Mr. and Mrs. A. D. Yall, of Sixth Avenue, and left Durban recently for Calcutta. Capt. Tyson is the son of the late Rev. Henry Tyson.

The mother of the bridegroom travelled from England to be present at the ceremony.

Miss Yall was formerly a teacher at the Carlisle Street Government Indian School, Durban, and was a pupil at the Durban Girls' High School. She did a great deal for the Indian community in Durban and had made a wide circle of friends here. Several functions were held prior to her sailing for Calcutta, and she was the recipient of numerous gifts.

[We heartily congratulate the married couple on behalf of the South African Indians and wish them a happy and prosperous life.—Ed. I.D.]

Registration Of Asiatics

Demand For Permit

That an incident at Marshall Square on Saturday afternoon, November 1, had led to international complications was a revelation made by Mr. C. S. Benson in the Johannesburg Magistrate's Court to-day.

The case was one in which Tang Woon, a Chinese, a person who had been in the Transvaal Province, failed, upon demand, to produce his registration certificate or permit. Tang Woon was found not guilty and discharged. He was defended by Mr. C. S. Benson and Mr. C. J. J. J. J.

Detective Sergeant W. B. Joyner of the C.I.D., Marshall Square, and on November 1, accompanied by another detective constable, he went to see a friend, a friend, and asked to see accused's friend, or permit, but accused replied "I haven't got one, but even if I had, I wouldn't show it to you."

All Right, I'll Go

Witness said that if he could not see the permit, accused would have to go with him (witness) to Marshall Square. Accused, said witness, said "All right, I'll go."

Witness said that he told accused that he would go with him to Marshall Square, but he refused to show the permit.

Witness said that he and the two of them were taken to Marshall Square.

Witness said that at the Charge Office in Marshall Square, he was told that the permit was not there.

Witness said that he was told that the permit was not there, but he refused to show it.

Witness said that he was told that the permit was not there, but he refused to show it.

Witness said that he was told that the permit was not there, but he refused to show it.

Witness said that he was told that the permit was not there, but he refused to show it.

Witness said that he was told that the permit was not there, but he refused to show it.

"Only A Child"

Mr. Benson: Oh, of course, you are only a child. You don't know that it is an unlawful act?

Mr. Backeberg: To demand a permit?

Mr. Benson: To go into a shop to demand it.

Mr. Benson: You went into the shop without a warrant to ask the accused for his permit?—I was asking you to ask him.

Mr. Benson: I did not ask you that. You went to the shop to make the man commit a crime? Is that the policy of the police?—No, I was asking you.

Mr. Benson: Well, I am not going to cross-examine you here as I would like to, because it has already led to a certain result.

Mr. Benson: I have a medical certificate here to show that the man was unharmed.

Detective Joyner: I did not touch him.

High Court Ruling

Mr. Benson, applying for discharge of accused, said he would stand or fall by the ruling of Sir James Ross Jones in the case of Ho Si versus Verano, "I dare Joyner or Colonel de Villiers himself to walk into this man's room and ask for the registration certificate without a 'warrant'."

Mr. Backeberg, in discharging the accused, said "I think that the law has shown what is necessary."

Fearlessness And The Conquest Of The Self

"Fearlessness" is the subject of sermon by Mahatma Gandhi from jail. He writes—

Every reader of *Uttar* is aware that Fearlessness holds the key of the divine attributes enumerated in the 16 chapters. Whether this is merely due to the exigencies of metre, or whether the pride of of person has been elaborately yielded to fearlessness in the 16 chapters, I can say. In my opinion, however, fearlessness richly deserves the first rank assigned to it, then, perhaps, by non-violence.

Fearlessness is a *virtus qua non* for the growth of the same noble qualities. How can one seek Truth or cherish Love without fearlessness? As Krishna says in the *Bhagavad Gita* (the Lord) is the path of fearlessness. Fearlessness means Truth, and those armed with fearlessness, not with the sword, the rifle and other carnal weapons, which are affected only by cowardice.

Internal Fear

Fearlessness originates freedom from all external fear, fear of disease, bodily injury and death, of ill-reputation, of losing one's nearest and dearest of losing reputation or giving offence, and so on. It is the fear of death, which is the only fear, which is commonly only supposed.

Some of us do not fear death but flee from the interior life of life. Some are ready to die themselves, but cannot bear their loved ones to be taken away from them. Some others will put up with all this, with pain even with those who but not their property others will do any number of back deals in order to get hold of these supposed peace life, some will swear from the straight and narrow path which lies clear before them, simply because they are afraid of incurring the world's opinion.

The seeker after Truth must conquer all these fears. He should be ready to sacrifice his all in the quest of Truth even as Harischandra did. The story of Harischandra may be only a parable, but

every seeker will bear witness to its truth from his personal experience and therefore that story is infinitely more precious than any historical fact, whatever, and we would do well to ponder over its moral.

Perfect fearlessness can be attained only by him who has realised the Supreme as it implies the height of freedom from delusions. But one can always progress towards this goal by determined and constant endeavour and by increasing confidence in oneself.

As I have stated at the very outset, we must give up all external fear.

Internal Foes

As for the internal foes, we must ever walk in their fear. We are rightly afraid of animal passions, anger, and the like. External fears cease of their own accord, when once we have conquered these traitors within the camp. All fears revolve round the body as the centre, and would therefore disappear as soon as one got rid of the attachment for the body.

We thus find that all fear is the lawless slave of our own vision. Fear has no place in our heart when we have shaken off the attachment for wealth, for family and for the body. "Tena tyastva bhavati" is a noble commandment. The wealth, the family and the body will be there, just the same, we have only to change our attitude to them. All these are not ours but God's.

Nothing whatever in this world is ours. Even ourselves are His. Why then should we enter-

herefore, I read us "to give out for things which we enjoy them. That is to say, we must be interested in them not on behalf we hold them will give us the strength and to be ourselves to the rank of servants. Now the very dust under our feet, all for way like mules, we shall attain noble power and see Satyanarayan (the God of Truth) face to face.

Speeches On India At The Round Table Conference

London, Nov. 16.—An enthusiastic and dramatically worded pronouncement in favour of a United States of India within the British Empire was made at the Round Table Conference in St. James's Palace to-day by the Maharajah of Alwar. The Maharajah was followed by the Moslem leader, Sir Muhammad Shah, who spoke for his co-religionists.

The Maharajah of Alwar envisioned a United States of India within the Empire, and said that the Indian States sought no new territories or power, but practical application of their treaties of alliance, and that extra rights outside the treaties could be frankly and openly discussed, and decided only by mutual consent.

Sir Muhammad Shah declared that the position of the Moslems was very simple. They wanted India to attain Dominion Status as an equal partner in the British Commonwealth, and believed that a federal system would alone suit the circumstances. He therefore appealed to the British delegation to take their courage in both hands and do what they had done in South Africa shortly after the conclusion of the South African War.

Dominion Status

Sir Tej Bahadur Sapru emphasised the change in

India during the past decade and the gravity of the civil disobedience movement. He expressed the opinion that Parliamentary sovereignty really meant sovereignty of half a dozen men in England and half a dozen in India. Indians, therefore, naturally sought freedom as an integral part of the British Commonwealth.

Sir Tej Sapru declared that the average Englishman asked what it meant when Indians used the forbidden phrases of Dominion Status. Did the average Englishman ask that question in 1845 as regards Canada, in 1900 as regards Australia and in 1903 as regards South Africa? The speaker asserted that India was determined to achieve a status of equality with the other members of the Commonwealth.

Sir Tej Sapru pointed out that India's central Government must be made responsible to the Legislature. He strongly urged an all-India federation, the Indians considered a "real, live issue."

Defence Problems

The speaker admitted that there were difficulties in connection with defence. He said that the Indians merely asked for an opportunity to train their own men. "By all means keep the British Army in the hands of the Viceroy. We on our part are willing to provide funds and agree to statutory charges in respect of the army."

Sir Tej Sapru repudiated the suggestion that no British officer was willing to serve under Indian fellow subjects. "There would not be a feeling of superiority or inferiority, otherwise India would never be contented," he said.

The Maharaja of Bikaner, on behalf of the Indian princes, reaffirmed their unflinching loyalty to the Throne in the person of the King-Emperor, linked with which was an unflinching adherence to the British Commonwealth of Nations.

The Maharaja of Bikaner recommended the federal system of Government, composed of the States and British India.

The Maharaja of Rewa said that all the Princes sympathised with the legitimate aspirations of the leaders of thought in British India. He emphasised the Princes' devotion to the Crown, and declared that they did not desire federation, if that would involve the gradual disappearance of all that the States stood for.

Lord Peel (Conservative) said that the Viceroy's words had been misinterpreted in some political circles in India. There was no promise in them of immediate transition into fact of full Dominion Status.

Lord Peel said that British Conservatives were anxious that, if the Round Table Conference agreed upon some form of constitution, there was a strong party in India which would merely use the powers granted to further their own separatist and independent ends.

Sir Hubert Carr, speaking for the Europeans of British India, said that they thoroughly sympathised with Indian aspirations, but warned the Conference of the danger of too rapid change.

Rapid Progress

An indication of how the work of the Round Table Conference is gathering momentum is found in the proposal that a committee should be appointed to consider the structure of the federal system in India, with Captain Wedgwood Benn, Secretary of State for India, as Chairman, and 12 members, including six representatives of the British delegation, to be selected by the Indian delegation.—*Local Mercury.*

Mr. Tyson's Statement To The Select Committee

(Continued from page 384)

In Johannesburg it does appear from the figures Mr. Venn has quoted that a lot of people in Johannesburg may have applied for licences and not exercised them in 1920. The figures of general dealers in his list dropped in 1920 to nearly one-half what they were in 1919. To that extent the figure 1,440 in paragraph 17 of my statement has some doubt thrown upon it, but I understand the Select Committee are having full figures put up from the year 1918 onwards, and I welcome the collection of statistics which will throw a true light on the matter. We have been unable in the time available to get them ourselves. It takes a long time to collect these figures from the Revenue Department. I hope the figures will also show how European licences have fluctuated, and that there will be a differentiation between general dealers and others. If it is furnished only in respect of general dealers I would call attention to the state of affairs described by the Asiatic Enquiry Commission as existing in Pretoria in 1920, namely, that there were 36 Indian general dealers' licences and only 16 European general dealers' licences, but that there were only 45 Indian businesses as against 107 European businesses. Then again, general dealers' licences do not necessarily mean a corresponding number of shops. Another point was raised—about British Indians. Act 37 of 1919 refers to "British Indians." "British Indians" in India, I think, would refer to Indians who were subjects of the Government of India direct and not subjects of Indian States. But outside India, the subjects of Indian States are regarded as British protected, and, as a matter of fact, in all Dominions and Colonies, so far as we have been able to discover, equality is accorded to them in practice along with people who may be correctly described as British Indians. The Government of India regulate foreign and imperial relations for the whole of India, and Indian States have no separate international status; their subjects, therefore, cannot be treated on any separate international basis. Members will be aware that the Government of India Delegations to Geneva have on more than one occasion been led by rulers of Indian States. I think that very clearly shows how the States are connected with British India. My information is that, judgment or no judgment, the Department has never in the past discriminated—and we would very much deprecate any differentiation in the future—between Indians who happen to be subjects of an Indian State and those directly under the Government of India.

The last point I want to make is with regard to the question of Indian traders being forced into other spheres of life. I do not know whether members realise the extent to which in India, even among Mohammedans, occupations are hereditary. You get hereditary potters, hereditary water carriers, and these hereditary traders. When I was in Delhi recently I saw people who were hereditary well-jumpers. For 300 hundred years it has been from father to son, the practice of these people to jump down a very deep well. The Mogul Emperors used to sit in Court at the side of the well and watch these men dash down into the water. The skill lay in the man dropping straight down into the well. I merely mention that as an example to show that the people we are dealing with cannot easily be driven from their particular trades into other avoca-

tions. Not only does this apply to Hindus only, even Mohammedans are traders by birth and descent. These people have come to this country to trade and they have a special aptitude for it; if any intervention in other fields of industry it would be equally resented. In some cases they cannot enter into other trades because they are deterred from getting technical education. In any case why should the Government dictate to them what they should do? Surely some choice should be allowed to these people. I think that a lawyer would be much aggrieved if the Government or some municipal authority stopped in and informed him that he would in future have to be a bricklayer.

(Concluded)

Estcourt Notes And News

[BY JAMES AUGUSTINE]

AT ESTCOURT

The Lady Smith School's travelled to play the Estcourt C.O. on Sunday, at the Murray Park Ground. The Estcourt C.O. won the toss and batted. The opening pair being N. Singh and A. S. Lalla. N Singh was cheaply dismissed for two runs, the score board reading two for one. Gandyall and Lalla got going and in quick time Gandyall scored twenty-one. Govindraj beating him with a nice bowl. Lalla's bad luck befell him and was out for twenty-one. Joe Augustine got set in well and in ten minutes he was caught out by the wicket keeper for eighteen runs. J David scoring sixteen. At lunch interval Estcourt were all out for 102. After lunch Schools batted and were dismissed cheaply before tea time for 5.

Estcourt started their second innings and the Score Board reads 52 for two wickets. A. S. Lalla was in wonderful form, he scored 22 runs, he was bowled by Govindraj. Joe Augustine who went out for lapping and saving his wicket scored 14 not out, these batsmen killed the bowling and the score was increasing fast. Estcourt declared with 1-4 for four. Lady Smith batted and were out for a small score. Estcourt winning by 131 runs and six wickets.

South African Indian Congress

ELEVENTH SESSION OF CONFERENCE

The eleventh session of the South African Indian Congress in Conference will be held at Cape Town on the 29th, 30th and 31st December 1930.

AGENDA

1. Presidential Speech.
2. Minutes
3. Secretaries' Report
4. Treasurers' Statement
5. Notices of motion
6. Revision of Constitution and Standing Orders.
7. Election of Officials.
8. General

S. R. NAIDOO & E. M. MALL,
Joint Hon. Gen. Secretaries,
South African Indian Congress.

O. Box 272,
Pietermaritzburg.

ઈન્દ્રિઅન ઓપિનિઅન.

ਪ੍ਰਸੰਨ ੨੮ ਅੰ.

હિનીતિ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૧ નવેમ્બર ૧૯૩૦

54

નોંધ અને સમાચાર

સંકલનની સ્વચ્છરૂપ પરિચય

ના. કહેનશાદે લા. ૧૨ ખી નવેંબરને દિવસે પુર કંઠ માલ
ખને ડેબરમાખથી કંઠનમાં દીકી રાજી દેખલ ડેબરસ ખુલી
ખુલી હતી. કારે કાંક માલ ખને અપેા ખતાવી હોને આજ
નાખવાના પ્રથે ખતાવવામાં કરી અજા રાખવામાં નહિ ખાવી
હોય એ તેા ખને પજ ખાનીએ છીએ. ના કહેનશાદે આપુ
એકે કાપજ કર્યું. ંકા પ્રધાન રાખસે મેડોન-કે પજ ફોલ
પ્રચ્છી ખને ખતીયાગાના મહાનજ. ંકેવાના મહારજ,
કામીરના મહારજ, ના. ખાખખાન, સર અકબર હેરી, મી.
કાખા તથા મી. છ-કાએ કાપજો કર્યા. ખને ડેબરસને
કાર્કમ ખરી કહાવવા એક કમ્પેરી નીખી અકરમ પરિવડનું
અજાનનું કાર્પ ખલમ કર્યું લા. ૧૭ મીએ ડેબરસ ખાલી
અળી હતી. તેમા ખી રાખસે મેડોનએ પ્રખખ ચુંદવામાં
ખાખા ખને સે.ક સહીને ડેપુરી મેરમેન ચુંદવામાં ખાખા
હતા સામાન્ય અચોના પ્રસજે વતંખાનખોના પ્રતિનિધિને
કે-કસમાં હાજર ન કરા દેવાના કરવ અમેા હનેા પરંતુ
સેકેટરીપટ મારદા. સમાચાર પ્રતિહ કરવા માટે એક કમ્પેરી
નીમવામાં ખાવી હતી ડેબરસ એ વિખામમાં વહંખાલ
મહં હતી. પદંમે વિખામ કાર્કમ નહી કરશે ખને ઘીએ
વિખામ એ રિવમ ઉપર અર્ગ અનાવસે કે હોદનું
અધારજ ધુનીદરી ધા ફીરજ રખીમ ઉપર હોનુ એકએ
આ અકરમ પરિવડનું પરિખામ શું આપશે તે તેા
કાવીના ખર્ગની ધાલ કે પરંતુ હોદમાં સ્વાલંખને માટે
એ અપુર્વ અલીદનેા અપદ રજા છે ખને આને કેદખાનાની
દિવાલોની પાળળ એમેા પુરાલ રજા છે તેમનું કેટલું અપમાન
હોના આ કેદવાના પ્રતિનિધિએ કરી રજા છે તે એકને સાચા
દેહઅકેને હરદ અમા સિવાય ન રહે પ્રથમ તેા ખાવા
પ્રતીનાની અંદર રાકે દેખ એ.કાવાય તે સમાન પસા વચ્ચે
હોલ કો હોદની સ્વાલંવતા માટે ને મલ જડી રકમેા છે
તે પસને તેા એક પજ માજખ એમાં નથી. અળલાલ માજસે.
એમને સ્વાલંવના ધુલ સાથે કરી લેવા દેવી પડી નથી તેવાલ
માજસેને વિખાવલ તમા હોદની સરકાર મલક કરીને વિખાવલ
મા એ લામે છે ખને ડેબરસમાં કરેલા લમાજાના કાખી-ક-
મીદે દેદની પાળળ સાવા ત્રીકથી આલીસ હળર ચુનંદા પુરમેા
ખને આમેાને એમેા લંકનમાં મોલ ઉકાવવા એક છે. હોદના
રજા મહારજાએ, ખીરીક દીંગએ ના દુ મેનું પ્રતિનિધિપદપણું
કેવી રીતે કરી કાંઈ તેમા કાલી સરકારના એકમા મુકામેા
છે. ખીરીક સરકારના નખાખા મુખ્ય નાખનારા તેમેા છે
તે હોદને સ્વાલંવ શુ અપાવી અકતા હતા? પછી રહી
એ કહેાની દેખા. એ આખખાયા દેળી પજ કાંદેની અળ

ખિલાવી કાન્નારા બને ખોરીક અરઘર ને એક કુખો હૈ
તે જામી અરદન કરી ગીરવા પ્રકરી પદખરાવી દાંખી રહેવા
દોષ તે કાદને શી સ્વતંત્રતા બાપાવી કરે! રૂટર બા અરઘર
પરિવરદને વર્ષાન આપા! હલે છે કે જાં હાનિકાર રવાણ
રદમો છે!

મલિહાબાઈ ક્યાં રમવાય છે?

સા.સો. ઇતિહાસ દોઢની બેઠાની દિવાલોની પાછળ સ્થાપ
રહ્યો છે. બાગોલી અને જવાહરપુર તાલુકાના બેઠાનો જમીન
મહેસુલ ન આપતાં સામેનાં સામે બાલી કરીને પૈ.તાનાં વતન અને
સર્વસ્વની કુળાની આપી રહ્યાં છે ત્યાં સ્થાપ રહ્યો છે મેવાડની
પવિત્ર સુમિ હવેર મહાશય્યા પ્રતાપે સ્થાપવતો ઇતિહાસ લખાવ્યો
હતો, તેણે ઇતિહાસ મુખ્ય અને મુજરાલ બાળે જમી રહ્યું
છે. દેહનાં ખજો દર્શાવે છે કે જવાહરપુર તાલુકાના હવે સામે
પર્ગા ૧૫ મેં બની થયાં છે બાગોલી તાલુકા જમજમ
આપે બાલી થયો છે સ્વર્ગવતાની લખા ત્યાં બેવાની છે.
જ કનની સ્વરસ, પ્રવિષ્ઠાં મેંબલ લખાયાગીરે આ દેશવતેના
બોજે વ-એથ થું મારી કુસી જાલ દુશ્મનના નવાવેલા નામી
આરવમાતાની સ્વર્ગવતેના હાલ કરી રહ્યા છે.

શ્રી. ડીવેલેરા અને શર્ટ્ઝ રોબલ મેનફેક્ચર

હાંડના એસકમ હોજારી જાંદર હાંડની મહાસમાની
જાખાની એક શીડીય મળી હતી તેથી ખાંડીજા સામાજ્ય સમયે
કરોડ પણ સંપાદન ન શકી સંપૂર્ણ સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કરવું એજ
હોંડને આશય છે એવો દરાવ થયો હતો અને તરફ ડેમજ
જાંદરસમા જેઓ ભગ સેવા આવે છે તે હોંડની રાષ્ટ્રીય
જાડને દેવો દેનારા છે એજ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું આપણીની
સ્વતંત્રતાના પુનર્ગી વીરનર દીવેશરએ એક જમ સખી દર્શાવ્યું
હતું કે ખાંડીજા સરકારે સંજાણપુત્ર પસંદ કરેલા હોંડી પ્રતિ-
નિધિએ રાઉડ ડેમજ જાંદરસમા દોડ વળી ભોલાવાનો હાથ
કરશે એ દેખાની સાથે સારી જરાયે સહાનુભૂતિ નથી જાણી
સરકારની આ આજથી આપણીમાં કોઇ ઉંદરાજી ભવ્ય એમ
નથી. આપણીમાં જાણી સરકારે સુખદેશા બુદ્ધિએ આપણીક
ના રીયલ્લીકનેને પુરા અનુભવ છે અને તેથી હોંડની પ્રભ
આજે હોંડી જાંદર સહન કરી રહી છે તે અમે સારી પેરે
સમજી જાણીએ છીએ. આ કપ્પે સહન કરવા પડે છે તેજ
આજરે સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરવાની ચેરડી રૂપ છે. આપણીના આ
એક મહાન નેતા એક કુનીયાના મહાન સખંદ પુરોષાના
એક ઘરેલો ભોજાય છે તેની હોંડની જાડ પ્રત્યેની આ સહાનુ-
ભૂતિથી હોંડીએને ચેરવ ભેવા જેવું છે.

એવી છે કે જો એ નામાવળીઓ અને નકાર પાડવા બદલ
તે આખું ઈ. જી. ધર્મ આપણે માન એ નામાવળીઓ નકાર
પાડવું જોઈએ. તેનું ન બની શકે એ હું જો જાણના વચ્ચે
જાણજાણી. એક દિવસ પ્રતિજ્ઞા અને આજે તે આખ
કરીને ટ્રાંસવાલ એશિયાટીક લેન્ડ ટેન્કેર બીજા સંબંધી ચર્ચા
કરવામાં છે. જો. તો મોટા જામ રેકાર્ડ બંધ છે. આ
ઉપરાંત સિવાય પણ દેશમાં રહેલા વા મહેતાને મટે તેમજ
બીજા મહા બહેર પ્રવૃત્તિને આજે રહેતા મતાં હોવા અને તેનું
પુસ્તક બને એવાં જાણી લીરે પ્રસિદ્ધ કરવા માટે અને
આમલ કરવામાં આવે છે. આનું પરિણામ એકલ ઉપર
જાણી તેમ આવે કે હું જો. એવી નામાવળીઓ બરેલુજ
નકાર પડે. આ અભિપ્રાય ઉપર અંગ્રેજ મુલક અને કા-
આતમાં આવે કરીને કટકે નામાવળી પ્રસિદ્ધ કરીશું
એવું જાણીયું પરંતુ તેમ કરવાથી પણ અને પડેલી કાતને
જેમ નથી દેખતું. એટલે જો માત્ર અમુક ગ્રંથનું ઉપર લે
મુકું છે એટલે જ બીજા પ્રસિદ્ધ કરીશું બીજામુકું હું લીરે
દેશ તો તે આવે કરીને જાણ અંગતી જામ તેમજ અને
પ્રસિદ્ધ કરીને. આવે કરવાને હેતુ રાષ્ટ્ર કમાણી કરવાનો
નથી પરંતુ સોજાની એ અભિપ્રાય ઉપર અંગ્રેજ મુલકને છે.
વળી એક બીજા સુચના પણ અને કરી શકાય. દેશની ને
પડે. અને અને તેમાં એવા સમાચાર પણ છે કે
મુખ્ય—સુરત જાણમાં જાણ મહેતા મેરકાવે જાણ હોવાથી
મેરકાવેલા છાં મોર્ગન-સ પ્રમલે આવે હોને પણ જામ
કરી શકાય. એટલે ને ને મહેતા કે બંધિતજો ઉપરાંત
કર છે તેમજ દેશમાં જાણની બંધિત ઉપર પેલા મોજાની
આપવા અને તે જાણની બંધિત પ્રાનિક સમિતિ કે કલ
સમિતિમાં આવે આવે એવી બંધિત કરવા અને પણ
પેલા મોજાની આપવાની બંધિત નથી. આવી ઉપરાંત કરતી
બંધિતને કે સમજાવે દેશમાં પડે. રાષ્ટ્ર મુખ્યને
મેરકાવી જા તે બંધિત મેરકાવીને પડેલા કી કે એવી બંધિત
કરવી. જેને મેરકાવી તેનું નામ પણ બંધિત કરવાની બંધિત
નથી. આ પ્રમલે મેરકાવી આવી આવે અને બંધિત આપવાથી
અમુક સરકારને કે બંધિતને અમુક નામ દેશની બંધિતમાં
મેરકાવી આવે છે તેવી મેરકાવી અને બંધિત. જો. માં બંધિત

ટ્રાંસવાલના હોંદીઓનો બહાર હિંદનાં છાપાં એશિયાટીક બીજા સામે સખ્ત ટીકાઓ

એશિયાટીક સખ્તમાં મળેલી જા. જા. ઇ. ટ્રાંસવાલ એશિયાટીક
ટ્રાંસવાલે થી ટ્રાંસવાલ એશિયાટીક લેન્ડ ટેન્કેર બીજા વિષે ને
સખ્ત કરવા પસાર કરી રહે, તેના સમજાવે જો આવે મુલક.
જાણીને તે વિષય ઉપર કરેલી રાષ્ટ્ર સમજાવે રહે
તાથી હોંદી કરવા કરવા અને સખ્ત હોંદી આવે કલવન અને
મુખ્યની સ્વતંત્રતામાં મુખ્ય રીતે મુખ્ય રહેલું દેશ જાણ
ટ્રાંસવાલના હોંદીઓનો કલ દેશમાં જાણીને હોંદી રીતે
છે અને બંધિતમાં મુખ્યમાં મુખ્યમાં અમુક દેશમાં
હોંદીઓ પ્રત્યે બંધિત મહામુલકી હોંદી છે અને નીચે બંધિત

જાણીની ટીકા આપણે બીજા:—
મુખ્ય ટ્રાંસવાલ
મુખ્યની મહામુલક મુખ્ય રાષ્ટ્ર ને પ્રસિદ્ધ મુખ્ય હોંદી
કલ પડે તા. ૧૫ માં બંધિત બંધિત બંધિત બંધિત છે કે
ટ્રાંસવાલના હોંદીઓની બંધિત રીતે કરવાનો હોંદી મુલક
ને પ્રમલે તેમજ હોંદી હોંદી પ્રમલે મળી રહે
કાલના બંધિત સખ્ત બનાવી તેમજ બીજા સામે કરવા
આવી બંધિત આવે તે મળેને હોંદી બંધિત બંધિત કરવા
પડે એવી હોંદીમાં તેમજ મુલકની મોજાના પામ રહે છે. એ
પ્રત્યે બંધિતવામાં તેમજ મોજા મોજા આવે છે. હોંદી-
વાલ લેન્ડ ટેન્કેર બીજા હોંદી બંધિત પામિતની સમજાવે
એ બંધિતને ને પસાર થવા દેશમાં આવે તો અમુક બંધિત.
જોની બંધિત હોંદીઓના વસવાટ અને મેરકાવી ઉપર સખ્ત
બંધિત અને ટ્રાંસવાલ ને મુખ્યની રીતે હોંદીઓની રીતે
મળવળને મળેને પોતાની હોંદી તેના બંધિત સખ્ત અમલ
કરે કે માત્ર બંધિત રીતે રહેવાનું હોંદીમાં માટે બીજા અમલ
પડે. એશિયાટીક સખ્તમાં મળેલી જા. જા. ઇ. ટ્રાંસવાલ
ટ્રાંસવાલે એક સખ્ત કલ કરી એ વિષયમાં હોંદી સરકારને
તા. ૧૫ માં પ્રમલે કરવાની મુખ્ય કરવા. આ. ૧૫ એ
કલ મારકે હોંદી કરવાને કલવામાં આવે છે કે એ
સખ્ત આ બીજા પામુ બંધિત ન હો તો મુખ્યને મારકે
રહે ટ્રાંસવાલ ટ્રાંસવાલ મોજાવા આવે કરવા અને મુખ્યને
સરકાર ને તે ન મોજાવે તો હોંદી સરકાર મુખ્યને મારકે
સામે રાષ્ટ્રતિક સખ્ત તોડી નાખે. પરંતુ હોંદી સરકાર
આ પ્રમલે કરે

સમજાવે વિષય
એજ પડે તા. ૧૫ માં બંધિત બંધિત બંધિત બંધિત છે કે સા.
જા. ઇ. ટ્રાંસવાલ એશિયાટીક ટ્રાંસવાલે બીજા સમજાવે
વિષય હોંદીઓ છે. એ ટ્રાંસવાલે કરવા કરવામાં કલવામાં
આવે છે કે બીજા આવે સ્વીકારી કરવા એવું નથી અને
તેમ કરવા. કરવામાં આવે છે. જાણીને બંધિત બંધિત
ની સખ્ત સખ્ત આવે છે બંધિત ટ્રાંસવાલ અને મહામુલક
હોંદીઓને બંધિત કરવાની મેરકાવી મુખ્ય રહેલી છે. મુખ્યની
એ સરકાર સખ્ત ઉપર આવે છે બંધિત હોંદીઓની સામે
પ્રતિજ્ઞાની વિષય મળવળ મળવળમાં આવે છે. કરવામાં
ને ને પ્રમલે બંધિત છે તે સખ્ત મોજા છે અને બંધિત
રહે કરે એવા છે. આ વિષયમાં નાટકના બંધિત બંધિત.
ટીકા ટીકા કરવા કરવા સામે બંધિત છે અને મુખ્યને પામી-
મેંટ આ બીજા ને પસાર કરે તો કેપ્ટન એશિયાટીક એક
માત્ર કલવળો કુલોજ બંધિત રહે

હોંદી પાસે મહામુલકી આવે
પોતાને મેરકાવી વસવાટ અને મીજાના કલવળ વડે
હોંદી ને પ્રમલે તેમજ વસવાટ છે અને તેને બંધિતમાં
મેરકાવી આવે છે તે મુખ્યને મેરકાવી બંધિત ઉપર
આવેલા હોંદી ટ્રાંસવાલના હોંદીઓ આ હોંદી મુખ્ય અને
સરકાર પામી રીતે રીતે મહામુલક આવે કરવા. કરવા
ટ્રાંસવાલના હોંદીઓને તેમજ દેશમાં મુખ્ય હોંદી મહામુલક
છે. હોંદીના પડેલા બંધિત મી. કલવળે હોંદીઓની વિષય
મળવળ કરવાને મેરકાવી મેરકાવી રીતે સખ્ત
માટે બંધિત મેરકાવી કરે છે. બંધિત હોંદીઓને તેમજ ઉપર

સદાનુસૂતી બરેલી ખાતેના વતના વસંતના દત્તા જેની પરિવાર સમગ્ર કોટી કરવાનો સમય હવે આવ્યો છે આ વિચિત્ર બીજને પાકું બેંધી લેવા કોંગ્રેસે આમણી કરેલી છે તેના ઉપર દોડી સરકાર જાન આપી મળ્યુંલ નક્કી લેશે અને જો પ્રયત્નોના જે તેમને નિષ્ફળતા મળે તો કાલનાં એકાદને પાછા બેંધી લેવાની થમજી યુનીયન સરકારને તે આ રીતે અને જો થમજી બલનવ જે યુનીયન સરકાર પોતાની હા નબ હાથે તે બેંધી અમલમાં મુકવી.

સુરેશ એન્ડ હિન્દુસ્તાન

અર્થેસ જોર ઇન્ડિયા કોમિયટી ખરદને પુરામાંથી 'સર્વેક જોર ઇન્ડિયા' નામનું પત્ર નીકળે છે આ પત્રના અધિપતિ શ્રી. કે.કે. શાવ છે. જેમને આ દેશના દોડીઓ કાળીજના સેક્ટરી લરીકે સારી થેડે પીડાને છે. તેઓ તા. ૧૬ મી આગેશ્વરના અંકમાં નીચે મુજબ લખે છે:—

ટાંકવાલમાં દોડીઓ.

આ આ. ૪ કોંગ્રેસની નેહાનીસમર્પમાં મળેથી એમરજેસી ડેન્ડરેસે યુનીયન સરકારના ટાંકવાલ જેણવારીકે ડેન્ડ ટેન્પેર બીજ ઉપરથી ઉભી થયેલી પરિસ્થિતિનો વિચાર કરી લીધો હતો. આ બીજ મથા મે માસમાં યુનીયન પાસામેટમાં કાનબ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમાં ઉતાવળે પગાર કરી દેવાનો પ્રયત્ન રાખવામાં આવ્યો હતો. પરંતુ આખરે સરકારને આવડી મેકક સુધી જો બીજ મુશ્કેલી રાખવા માટે સમજાવવામાં આવી. અને તેથી જો બીજનો અજવાલ કરવાનો સમય મળ્યો. એન ૧૬૨૫ માં જે સેમ જેકન બીજ કાવવામાં આવ્યું હતું અને તેનાથી જે સ્થિતિ ઇબી થઇ હતી તેથીજ પરિસ્થિતિ આ બીજે ઉપસ્થિત કરેલી છે એન ૧૬૨૫ નું બીજ રાઉંડ ટેનલ ડેન્ડરેસના પરિવારે પડ્યું મુશ્કેલીમાં આવ્યું હતું કેપટાઉન એમીમેટની કરતો અને તેના આકર જેને છે કે દોડીઓના ઇન્ફાન્ટમાં સુધારો કરેલો નેહ્યો. અને તેમના ઉપર કમણા જે મુશ્કેલીનો હોય તે લાગવી લેવી નેહ્યો અને દોડીઓ મુશ્કેલીનોના કાવનનું કારણ સ્વીકારી કહે જેવી સ્થિતિમાં તેમને મુશ્કેલી નેહ્યો અને તેમાં તેમને અદક આવડી નેહ્યો. એમીમેટે જો વરણી પક્ષ નોંધ લીધો હતો કે આ સુધારાનો એકકમ જદ અમલમાં મુશ્કેલી ન કાવ અને એને માટે લોહો કમલ નેહ્યો પરંતુ કોમપક્ષ કરનાત જો કાવ તો તે નહિ કે તેમની સ્થિતિને અગમ કરવા માટે પાકમિટની કમલ જે બીજ દમણા પડ્યું છે તે દોડીઓની પ્રમિતિને પાકમ દહાવનાઈ છે. કેટલાક વર્ષોની ઉપર દોડીઓના ઉપર મુશ્કેલીનો નાંખવા કારણી હતી તે આ બીજ મારફતે આને ફરીથી નાંખવાનો કરાદો છે. જો મુશ્કેલીનો કાવક પેશીમાં અદાવામાં આવી હતી તેને હદ દી સંગીત્ત્વ જરર હતી. કેપટાઉન એમીમેટમાં જે મુજ વરણી પ્રાપ્ત કરી કકક હતી તે સેમજેકનના સીક્રીતને કોડી દેવા વિદે હતી આ બીજમાં જે નીતિને પાછી સ્વીકારવાની વાત છે જે દોડી મેવારીઓ કાળી મુશ્કેલી અકક અભામાં વસીને વેધાર કરી રહેલા છે તેમને પોતાના વેધારને વેચી દહને લોકેકનેયા વધવાની આ બીજ કરજ પાડે છે આથી કોંગ્રેસે આમણી કરી છે કે આ બીજને પાકું બેંધી લેા અને બીજે એવો કાવકો કાવો કે જેથી દોડીઓના કંપોનું નક્કી કાવ આમાં સી નિષ્ફળતા મળે તો કોંગ્રેસે એવી કરમારક કરી છે કે

આથી પરિસ્થિતિની વધામ કરવા રાઉંડ ટેનલ ડેન્ડરેસ મેકાવો. જો યુનીયન સરકાર આ આમણી મંજુર નહિ રાખે તો કોંગ્રેસે એવી મુશ્કેલી બતાવી છે કે દોડી સરકારે યુનીયન સરકાર નેહને રાજનંતિક સંજ્ઞા નેડી નાખવા અને પોતાના એકાદને પાછા મેકાવો લેવા. કોંગ્રેસે જે મળ્યું ૧ પગલું કરવાની વિમાવત કરી છે તે બતાવી આપે છે કે સ્થિતિ ટેરલી બધી અંબીર છે. ધી 'નારાલ વીરનેસ' પત્રે એવી અભિપ્રાય બતાવી છે કે આ બીજ પાકું બેંધી લેવાથી અને સ્થિતિમાં સુધારો થશે જો અભિપ્રાય સાચે અને સમયલ થયેલો હોય. અમને જો અમણીને પક્ષ સતોષ કાવ છે કે એકાનીસમર્પનું 'સાર' પત્ર જે થમજી કમરમ વળું પવ છે તેણે દોડીઓના ફેલમાં ન્યાય રહેલો છે એવું જોયું છે તે પત્ર અમણી છે કે આ બીજ ટાંકવાલના દોડીઓ માટે છુત્ત અને મુશ્કેલી પ્રમ છે. તે પત્ર એમ પક્ષ અને છે કે આ બીજ જે પસાર થવ તો બીજી કામીઅની અમણી ઉપર તેની થમજી બરાબ અસર પડશે આ આકિકામાં દોડીઓની મિલક કાવકોના પડવાનો અભેદ રાખવો તેથી દોડી સરકાર અને સેક્ટરી જોર રેટનું કાર્ય અર્થેલ મુશ્કેલી બરણ થઇ પડે છે. જો સામાન્યની અમણીનો કામ પક્ષ અર્થેલ દોષ તો તે અર્થેલ જોર છે કે ના. કહેનકાદના જોર કેમીનીઅને તેના બીજ કોમીનીઅનસ તેની ખાસ મુશ્કેલીના પ્રસારે આવી બલની આકત નાંખવાના પ્રસંગને કોડી દેડો નેહ્યો. થેક વખત ઉપર અમારે લીકર બીજ પાસ કરવામાં આવ્યું હતું કારે કમલમ પક્ષ કમર દોડી વેધકરની નેહરી ચાલી અવ જોડો પ્રસંગ ઉજો થયો હતો. તે મેળા કે આકિકાના પત્રોને ન્યાયનો પક્ષ લીધો હતો. અમે આ કા રાખીને છીએ કે આ પ્રસંગે પક્ષ કે આકિકાના વર્તમાનપત્રો થોમ્સ રરને અમેર મતને ફેરી મત વિનાની દોડી પ્રમને લુદમ અને અકલ મથી ઉમરી લેવા પ્રવલ કરશે અનરમ હદેમોમ થકા પાંચ માટે વિભાવતમાં કાલ છે અને રાઉંડ ટેનલ ડેન્ડરેસ માટે મક્કા દોડીઓ રિકાવત અમેકા છે તેમની મુશ્કેલી તેઓ અરર કરશેજ. તેના મુશ્કેલી દોડીઓ સાથે જેવું વર્તન અવાવવામાં આવે છે તેથી દોડીમાં ફેરથી મુશ્કેલી કામણી પ્રક્ટી નીકળે છે તે તેઓ તેમની મારફતે લપા કાલી સરકાર મારફતે અણી કકશે. તેના ફેરની આવી રાજનીતીમાં આખા કોમનવેલ્થ અને હીદમાં ફેરથી અંબીર મુશ્કેલીનો ઉપસ્થિત થાય છે તેનો અવાલ તેમને આવી કારશે

ધી 'લીડર' પત્રની ટીકા

અકાનાકની અંદર 'ધી લીડર' નામનું પત્ર પ્રસિદ્ધ કાવ છે તેના અધિપતિ ધી સી વાવ સોતામણી છે તેઓ અક લીવરલ નેલા છે 'ધી એન્ડી ઇન્ડિઅન બીજ' જે મુશ્કેલીનો એક અમલમાં નીચે મુજબ જે પત્રમાં ટીકા કરવામાં આવી ૭

મથા મે માસમાં અમારે યુનીયન સરકારે અવડી મેકક માટે ટેન્પેર બીજ મુશ્કેલી રાખ્યું કારે કે અકિકા અને દોડીમાં સામાન્ય રીતે થયો સતોષ ફેલાયો હતો. અને એવી આકા ર વધામ આવી હતી કે આ સમય દરમિયાન દોડી દરિયાદુ રું છે તે સા. આની સરકાર નેહ કકશે અને આ બીજમાં થોમ્સરેરે થોને કણુ હતું કે આ બીજ મુશ્કેલી રાખવામાં આવ્યું છે તે અવાવકાવક છે અને તેથી એવી અ.કા રાખી

ક્રમમાં તે જ બીજીની કચ્છેથી કાચવાલતા રીતીએ, મા બારે
જમ કંપરિજન થએલો છે તેમાં આખરે એવા સુધારા કરવા
માં આવે છે હોદી કેમના જે કાચદેસર કાચાઓ છે તેને
સંતોષવામાં આવશે. સા. આ. ૫. જે કોસે કરેલો કાચ જે
જામે કાચી ગયા છે તે ઉપરથી જોઈ ક્રમ છે કે મુનીવન
સરકારે આ જોડી ક-ડીઅન બીજા પાણું બેચી લેવાનું કહી
કેવળ મરુતું નથી જાને હોદી કેમ એ બીજીની સામે જવની
નજરે જોઈ રહી છે. કાચવાલમાં મીઠકનોના કચ્છા વધારે
જાને કાચીની સંખ્યા હોદીએ ના કહ વિષે કહક કાચદો મનાવ-
વાનું આ બીજા મારકરે કરવા પાણું છે જાને કાચા એરીમાત
બીજીની પ્રતિષ્ઠાવિજ્ઞ એવી થઈ રહી છે જાને એવી ઉપદાવન
એકાએકનો કહર અંગજા થય છે એકાએકમાં મુનીવન
સરકારે જે માથે લીધેલું છે કે જેલવણી જાને બીજા સમવદો
માં હોદીએને બીજા કેમોથી પાછળ રહેવા દેવામાં આવશે
નહિ જાને તેમની કલતિ કરવાને ખમલા કરવા. કાચદે
અમે એ જોઈ કહતાજ નથી કે આખી કાચને જલમ વિસ્તાર
મા રહેવા કહાડી તેની આખી પ્રગતિનોજ નાક કરવાનું
કેવળુ હારે બીજા કેમની સાથે સરખી રિષતિમાં તેજો આવીજ
રેવી રીતે કહે? એકલા જોવાનીતમમાં કહેરની અંદરજ
અમલમ કા જેલસજ વેપારીઓ છે જાને અમલમ ત્રીસ લાખ
પેડાની તેમની મુદી છે આ ઉપરાંત એ કહેરમાં અમલમ
આલસો રીટેલ વેપારીઓ છે. તેમની અમલમ ત્રણ લાખ
ત્રીસ હજાર પેડાની મુદી છે સિલેટ કમીની અંગજાકારવા
માં આવ્યું હતું કે આ બીજીની અમલમ ૮૦ હજાર હોદીએને
પોતાનો વેપાર છોડી દેશે પડશે. કેમની કલતિ કરવાનું
વચન આપેલા પછી અમલમ આપ્તિ કેમની આપાદીને નાક
કરનાઈ ખમલું કહપચ્છ સરકાર કેવી રીતે બરી કહે તે જામે
અમજાજ કહતા નથી કે કહેર અજાન કે જો આ બીજાનો
અલસર છે તેજે એક વાર ઉપદાવન એકાએક વિષે કહાવ્યું
હતું કે “હું ખરા અંતઃકરણથી આજા રાખું છું કે આ
એકાએક આણુ રહે જાને એ મુલક વચ્ચે પરસ્પર બાંધી આમણી
અને બિચારીનો સંજમ જંધાશે છે તે કાચવી રાખવામાં
આવશે એટલુંજ નહિ પરંતુ નજરેના અમલમાં એ સંજમના
વિકાસ થશે જાને તે વધશે” અમે એવી આજા રાખીશું કે
હોદી સરકાર કાકર અજાન જાને બીજા પ્રધાનો સથે એ
વાત રચઈ કરશે કે આણું જોડી એકાએક બીજા કાચા
કરવાથી કે. અજાને અજાણેલું પરિણામ બીજાજ આવી કહશે
નહિ જાને આજ હોદી કેમના હીતને આતરજ નહિ પરંતુ
સાથેજ આક્રિડાના પોતાના તેમજ આજાજના હીતની આતર
આ બીજાને પાણું બેચી લેવા મટે અજાવશે. પેડાની પ્રજા
સાથે કુલ વર્તન અજાણું એ કાચ પચ્છ સરકારને પરવડી
કહે નહિ.

સુપ્રીમ કોર્ટમાં અદલી શેખનો કેસ

પ્રીતારીવાની સપ્રામ ઠાટ'માં ન્યવાર્ષિક અરખો આઠસી
સેખના ઠેસમાં ખર્ચા સાથે તેના કાજમાં મુકોઠો આપ્યો હતો.
મનોમોચન એકે નીચેના કાવદાનો કુહો કેટ'ના મુખકા માટે
સીઠર્વ રાખ્યો હતો. સન ૧૬૦૮ ના વર્ષ માં કાવદાની કક્ષમ
મુજબ મા સન ૧૬૦૭ ના રખ કાવદાની પાંચમી કક્ષમ
મુજબ અરવકાર આઠસી સેખને રજીસ્ટર ચલાવે કહ હતો.
મા નહિ જ્યને જો તે કહ હતો તો મોઠ'ને સન ૧૬૨૭ ના

૬૭ માં કવિતાની પ્રતિબી કલમ મુજબ તે રજીસ્ટર બોલી જવાનાની સાથે મેળવવામાં આવેલું કે તેનું જવાબમાં 'બે.ઈ' વાસ્તવિક હતી કે કેમ?

કેમની સહ મંત્રીના આ પ્રમાણે છે.

(૧) અમરજીદાર અક્ષતી શેખ ટ્રસ્ટવાલમાં સન ૧૯૦૮ ના માર્ચ માસમાં હાજર થયો. અને સન ૧૯૦૮ ના સપ્ટેમ્બર માં પણ ટ્રસ્ટવાલમાં હતો.

(२) તે એવી હરીશવ જગ્યાપીને જાણે કે સૈબ દુસેનો તે હીરો હતો. સૈબ દુસેન ૧૬૦૮ ના રાજા બા કાચકા મુજબ ૨૭૨૨૨ વજનો એકીવાડી હતો.

(૩) મન ૧૬૧૧ ના મે ખાસની રકમી તારીખે શેખ કુસેને ૧૬૦૭ ના ખીન્ન કામદા મુજબ અમલી શેખને રક્ષરેકર કરવા આદેશી અરજી કરી તેમાં તેણે કહ્યાવું કે તે અરજી-દારના ખાસ દ્વો ખાને તેને નં. ૧૧૧૬૮ નું રક્ષરેકરન સહિશિદત ખાપવામ, અ.વ્યું.

(૪) માછરૂદ વરથી ને સુખાની પુરી પાડવામાં આવેલી છે તે અભ્યારના વધીએ ને સ્તીકાર કરેલો છે તે બેલો બોઈને સતેષ થયો કે અસ્તી શેખ જે શેખ દુસેનેનો કોઠરો નહતો અને બોઈને વધુ એ સતેષ થયો કે એ કોઠરાનો નામ ગુજરી થયો તારે શેખ દુસેને ને કોઠરાના વાઘી તરીકે સંભાળ રાખી હતી. એ વિષે રજાએમાં જાણવવામાં આવેલું છે કે તપાસ ઉપરથી ને પશુ માણસ વડનું કે અસ્તી શેખ જ્યારે સગીર વધતો હતો ત્યારે તેના કાઠા શેખ દુસેને તેની સંભાળ લીધી હતી. અસ્તી શેખના નામે ખરતી વેળા પોતાના ખાઈ શેખ દુસેને કે જેને તે વેળા કોઠરો નહતો તેને અસ્તીને પોતાના કોઠરા તરીકેજ શેખવા જણાવ્યું હતું. સન ૧૬૦૮ ના કઈ મા કામદાની ત્રીજી કલમનો શો અર્થ નામ છે તેના ઉપરજ આ પ્રશ્નો જવાબ આપી શકાય. પ્રતિવદીના વધીક મી. નીમારે જે વાત સ્વીકારેલી છે કે કલમ જણમાં 'રેસીડંટ' કલમ આવેલો છે તેનો અર્થ બે કોઠડી રેસીડંટ—કાપેસર રહીશ ન થતો હોય તો અત્ર ખીના ઉપરથી અરજદારને રજીસ્ટર જમાવના હક છે. વળી એ વાત પશુ રજીસ્ટરવામાં આવી છે કે સત્ર ખીના ઉપરથી ને અરજદાર રજીસ્ટર મેળવવાનો હક ધરાવના હતો તે સન ૧૬૨૭ ના ૩૭ મ કામદાની કલમ મુજબ એમ ન કરી શકાય કે ખોટી વાત કરીને તેણે રજીસ્ટર મેળવેલું છે. મી. નીમારે 'રેસીડંટ' એનો અર્થ 'કાપેસર રેસીડંટ' નામ છે એવી દલીલ કરતાં દર્શાવ્યું કે સન ૧૬૦૭ ના ૧૬૨માં કામદાની બીજી કલમ વાઘી સંબંધી કશું નથી જણાવતી અને તેથી અરજદાર પ્રોડીન્સેટ પ્રમી-અંટ છે અને કોઈ પશુ અમલે તેને અર્દાથી કઢાડી શકાય છે. તેમણે એવી દલીલ કરી કે સન ૧૬૦૭ ના કામદા પ્રમાણે તેને કઢાડી શકાય અને ૧૬૦૮ ના કામદા મુજબ બે તેને રજીસ્ટર મેળવવાનો હક હોય તો ને પરસ્પર વિરોધ વાલ છે. વળી ૧૬૦૮ ના કઈ મા કામદાની ચોથી કલમ મુજબ એક સોળ વર્ષની ઉપરનો માણસ તે દાખલ થયો હોય ત્યારથી રહીશ હોય તો પશુ તેને રજીસ્ટર મેળવવાનો હક નથી પરંતુ અરજદારના નેપે સગીર ઉપરનો માણસ તે મેળવવાનો અધિકારી છે. સન ૧૬૦૭ ના બીજી કામદાની પાંચમી કલમ મુજબ રજીસ્ટરને ને એકીપ દીસે દાસવાલમાં કાપેસર રહીશ છે હોય તેને રજીસ્ટર જાવવાનો હક છે એ ૧૬૦૭ અને ૧૬૦૮ ના કામદામાં પરસ્પર વિરોધી વાત છે. બીજી કાંધા સંબંધી એક સગીર વધના કોઠરા સંબંધી ખોટી દલીલ જણાવી

તેને દાંસવાસમાં દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય તેના સંબંધી કામદાર મનારાઓએ ઉદાર વિચાર સીધેસી જો જોય જાણે છે અને તે કામદારની કસબાત મુજબ તે પહેલાં દાંસવાસની બહારનો રહીશ હતો. વળી ૧૯૦૮ ના કામદારની એ.સી. કસમમાં રેસીડેન્સ શબ્દ છે તેનો સ્વર્ણ રીતે 'રહીશ' એજ અર્થ થાય છે અને નહિ કે 'કામદાર રહીશ' અને એ જો બરાબર હોય તો બીજી કસમમાં એ કામ બીજી રીતે વપરાયો છે તે વપરાયો ન હતો. વળી ૧૯૦૭ ના બીજી કામદારની ત્રીજી અને એ.સી. કસમમાં 'રેસીડેન્સ' અને 'બોટલી રેસીડેન્સ' એની વચ્ચે વર્ણવેલ મતાવવામાં આવ્યો છે. આ બંને કામદારના સંબંધને કલિફાસ જોતાં અને ૧૯૦૮ ના કામદારનું મતબુ જોતાં એ વાત વિશે કોઈના નથી કે કામદાર મનારાઓએ એ આમલો કામદાર ખાસમાં રખીએજ જણતો આવે. વડા હતો અને આમલો કામદારની ત્રીજી અને એ.સી. કસમ જોતા કામદાર નહતો એ જો ૧૯૦૮ ના કામદારની ત્રીજી કસમમાં 'રેસીડેન્સ' શબ્દ વાપર્યો હતો અને તેનો 'બોટલી રેસીડેન્સ' એજ અર્થ થાય તો આ મુદ્દાના ઉપર પ્રતિવાદિના અર્થે કાંઈ હું મળતો નથી નથી. મારા અભિપ્રાય મુજબ હોય પણ નથી મળતું એવા નીચાં ઉપર નહીં અને કે સન ૧૯૨૭ ના ૨૭ માં કામદારની પચીસી કસમની અર્થે કાંઈ બાકી પડી શકાય કે રજીસ્ટ્રેશન સર્ટિફિકેટ બોટલી બુલ્ડની આધીન મેળવું હતું એટલે જરાય અમલદારના સાબમાં આપણે જોઈએ. અને તેને ખર્ચ મળવાનો પણ અધિકાર છે. નાનામાંના ડીવાલ જે. પી. અને કલેસે પણ સંબંધ થયા હતા.

સરદાર બગતસિંહને ફાંસીની સજા

હરે કેદનાક અલ્પડીયા ઉપર અને સમાચાર આપ્યા હતા કે 'લાહોર ટ્રેન્સપીરસી કેસ પુરા થયે છે અને તેમાં ત્રણ માણસોને ફાંસીની સજા, કેદલાકને કેદખાતની અને બીજાઓને બારે જેલની સજા થઈ છે. હોદ્દા મોજાં વર્તમાન પ્રજા ઉપરથી જોઈ કદાચ છે કે જેમને ફાંસીની સજા થઈ છે તેઓ રાષ્ટ્રપ્રેમી દેશભક્તો સરદાર બગતસિંહ, શી. મુખેવ અને બી. રાજગુરુ છે. સાત બજાને દેશનીશબની અને બીજા પચીસે સજા જેલની સજા થઈ છે. ત્રણેક બજાને છોડી મુકવામાં આવ્યા છે આ કેસ હોદ્દાની રાજકીય રંગભૂમીના પ્રતીકાસમાં સદાને માટે અમર રહી જશે. ખોટીજ અમલના ન્યાયીપણામાંથી હોદ્દાની પ્રજાને સદાને માટે વિશ્વાસ ચાલ્યો જાય એવા ખનિકો મારે મેરથી હોદ્દાના બુજામાં આ કેસ વિશે સંભળાય છે. આ કેસ 'સન ૧૯૨૬ ના જુલાઈ માસમાં શરૂ થયો અને સન ૧૯૨૦ ના અક્ટોબરમાં ખાસ કરી એટલે લમલમ પંદર માસે 'એનુ' ઉપર આવ્યું. આ કેસનો પ્રતીકાસ કર્યો અને સુધી વર્તિત વચિતાના મનમાં કેવા આવ ઉત્પન્ન થતા પછી તે અને કદાં કડવા નથી પરંતુ એટલું તો જરૂર હતું કે આવી અદ્યુત મતાઓથી ભરપૂર કેસ આવ્યેજ હોદ્દામાં હતી આવ્યો હતો. એટલા ખાતર એ કેસનું કુંક ખાતર અને આપણું ચેત્ત્ર થાય છે.

'આ કેસનો' પાછો પ્રતીકાસ, એમાં કલેસા ગ્રન્ડા, જે પહીલીએ પોલીસે ગ્રન્ડેમારેને પકડ્યા, પોલીસની કંબી અને રાંધવાડાં ભરેલી તપાસ, ગ્રન્ડેમારેનું મેટની અંદર વર્તન, એ કેસ બહારી ખતમ કરી નાખવા એકાદિનસ પ્રેમી રાષ્ટ્રસેવ

પરવાને આ કેસને માટેજ ખાસ કાણેલું એકાદિનસ, વળી રેપીડાલ ટ્રીબ્યુનલ સમક્ષ એકજ પક્ષ વચ્ચેની રજુ થયેલી કડીકલ, ખાસ કરીને કલેવકાદની મારી મેળવીને કાલ એપ્રિલે રજુ કરેલી કડીકલ તથા બીજા સેક્ટો સળીએ એ આંગલી જુગનીએને સામા પક્ષ તરફથી કેસ કરવાની નહિ સેવામાં આવેલી તથા વીગેરે માળાથી આ કેસ હોદ્દાના કિમીનલ કામદારના વહીવટમાં સદાને માટે એક વાકનાર કેસ રહી જશે. આ કામદાર કેસ પરબર સમજવા મારે સન ૧૯૨૮ ના અક્ટોબર માસમાં લાહોરમાં અનેકા એક જુગાવનું કુંક વર્તન આપવામાં આવ્યે લાહોર સમક્ષ કા.સી. એ હોવસે લાહોરમાં હોદ્દાને પુરુષર મકાન બચેરો નહતો જાણ. જાણવતરમ અને પંદિવ મહામોકલન માલવીયાજીને સરદારી હેઠળ લાહોરનો માનવસમાજ રોકેને એકજ થયો હતો. તે હોવસે લાહોરમાં સાકમન કમીનન આવ્યું હતું. તેની સાથે ના પકડેલી મતાવવા ખાતર કલેસોની સંખ્યામાં લેવાનાં હોવા એકજ થયાં હતાં. લાહોરમાં પોલીસે તે હોવસે લેવાનાં કાંત ટાંચ. ઉપર લાકોનો ચલાવી હતી અને તેમાં હોદ્દા પરમ પ્રિય નેતા કાલા લજપતરાય ઉપર પણ લાકોનો પડી હતી અને એ બનાવ બન્યા પછી લેવા હોવસે જાલ કાલા લજપતરાયનું ચત્ત્ર થયું. કેસમરમાં એજ માનવતા ફેલાઈ રહી હતી કે લાલાજીનું ચત્ત્ર તેમના ઉપર પોલીસની મેનુજ પરિચાલ હતું. ત્રીસ થોડી મારવાની જનતાના એક પરમ પ્રિય નેતાનું આવી રીતે ચત્ત્ર થયું હોય એવી વાત ફેલાઈ જાય જારે હોદ્દા નેતાઓમાં કાલાજીની સળગી ઉઠતો હોય તો તેમાં કહ્યું આજમાં ખામવા જેવું પણ નહતું. એવું કલેવકામાં આવ્યું હતું કે આ કામદાર કેસમાં જેમને પકડવામાં આવ્યા હતા તેઓની એક એનાઈસિડ પાર્ટીની ટાળી હતી અને જે પોલીસ અમલદારે લલાજીના ઉપર લાકો મારી હતી તેનું ખુન કરવાનું ખાન એ ટાળીને રજુ હતું. પોલીસના અજુબા મુજબ આ રેવળના જે માણસો અંદરેજ અજાક અને રાજગુરુ એમને ગ્રન્ડે કરવા પંજાબની બહારથી ખાસ એ કાર્ય માટે આવવામાં આવ્યા હતા. કીવસોના હોવસે સુધી આ ટાળીએ જે પોલીસ અમલદારે લલાજીને લાકોનો મારી હતી તેની હોલમાલની બારીથી તપાસ રાખી હતી અને આખરે જુલથી તમેએ એક પોલીસ અમલદારનું ખુન કર્યું. આ પોલીસ અમલદારનું નામ શી સેન્ડર્સ હતું. કીરટાટ પોલીસ એડીસની બહાર મેળે હોવસે ખુન કરી ગ્રન્ડેમારે નાચી છુટ્યા એટલુંજ નહિ પરંતુ તેમની પાછળ પંદર અમલદારને પણ તેમણે હાથ કપો અને લાગી છુટ્યા. પોલીસે અને સી. આઇ. ડી. ની થોડી કેન્ડે આ ટાળીને પકડ્યા કલેસ સમક્ષ સુધી નીકળ પ્રવર્તો કર્યા. આ ઉપરથી અનેક નોખવાને તે પકડ્યા અનેકાની હોલમાલ ઉપર કેમરેજ રાખી, અનેક પરાંતે જાલ તોનો લીધી, પરંતુ પોલીસને આગળ વધવા જેવો કલેસ પતો મળ્યો નહિ. પકડેલા નેજવાનોને એક પછી એક છોડી મુક્યા અને મડીમર મોન્ડર્સનું ચત્ત્ર ખુન અને તે સંબંધીની તપાસ હીલી પડી મર્યા અને આના ગ્રન્ડેમાર ન પકડાય એમ લાગ્યું.

ગ્રન્ડેમારેના ખાતર

લાહોરમાં આ કલેસા ખુન માલ મારેક માલ પછી સન ૧૯૨૬ ના મિટ્રીક માસની નવમી તારીખે હોદ્દાની વડી મારાસમામાં જાંજ ફેંકવાનો જનાર બન્યો. સરદાર બગતસિંહ અને બીગુત બી. કે. હવ આ બે નોખવાને એકસંબંધીની મેલરીમાં પકડવામાં આવ્યા. બાંજ ફેંક્યા પછી ખરી રીતે

પોતાની ખાસેની રીતેકરને જેથી હમ તેઓ પાસેથી પોતાસને રસપ્રાપ્ત થવા. એસમળીમાં હાલની મજુર અવસ્થાના ઉપર ત્ર્યુક મુકવા મારે એક કારણો વચ્ચેના મર્મો પળી હતી સરકાર અમલસંક્રમને જી. કને ખુલ્લું રેટરેન્ટ બહાર પાડી તે મેળા કાર્કાનું હતું કે જેરાઓના કાનમાં જવાબ જાય અને તેઓ કાંઈકને તેટલા ખાતર તેમણે એસમળીમાં જાંખેલાં ફે ક્યો હતો. આ જનાવથી પોલીસને એન્ડરના ખુનની તપાસ કરવાનું મુખ્ય કામ બાબતું હેમ એમ જણાવું તાર ખાસ કાક ઉપરથી પોલીસને જાંખ ફેટરી દોવાની મંજૂર જાવી અને તે ઉપરની મેની તપાસમાં પોલીસ પડી અને જાંખ ફેટરી મજૂર જાવી અને જાંખા ઉપરના વજુર જાસન પડવાનું હરે ખાસ કામજાણેર પોલીસના કામમાં બાબત, એમાંથી ફેટરે જાંખ જાંખઓને સરકાર અને એક મશીની કરતે એફર બની ગયો. આને પતિજાએ વજુર હરે જ.ડો. જાક, ફેટરેક મજૂરના તપાસ ખાસ આ કેસ ફેટરે સમજા મુકવા જેટલી નીચત પોલીસ પાસે એટલી થઈ. એમાં મારીની કરતવજા માત્ર એફર હતા અને જામજા ૬૦૦ આશીએ. પોલીસે એમાં ક્યાં આ કાશીએમાંથી થવા ખરા આર ધરોમાંથી હજા એકલે બધાને બચા કરી તપાસ કરી જુવાની બધ કેસ નેમાર કવજનું કારે પોલીસે મારે મુકીવતકરેક હતું સન ૧૯૨૬ના જુલાઈ માસના ૧૦ થી તારીખ રમેકોન્થ મજુરે સમજા કસ કર મારે પગ નીચત મારે હોવાથી સન ૧૯૩૦ના મે માસની પદલી તારીખે મોઝમ-શાયે ખાસ ઓર્ડિનન્સ બહાર પાડી કાક કોર્ટની સજામાંથી એ ફેસને કહાડી બધ રમેકોન્થ ફોલ્યુનસ સમજા કેસ બધ જવા માં જાવો. આ ફોલ્યુનસમાં મે મુરેપીપન અને એક મુસ્લીમ ન્યાયકરો હતા. આ ફોલ્યુનસ પાસે કેસ જાવો તે પદલાના ઇનિકાસ થજુ જાવવા જાવો છે. પોલીસેએ આ કેસના મુન્દેમારોને ખાસ મોકમમાં રાખ્યા નહતા પરંતુ અમુક જાવાને રાખ્યા હતા જ્યા તેના વકીલો, સર્મ વદલાએ અને ખાંખ મળી ન કહે અને મળી કહે તો મહા મુસાજને. પોલીસને ફોરાખાનો એક જા મુન્દેમારો મારે જાવી દેવામાં જાવો હતો. બહારની દુનીમાં સાચેના તેમનો સંજ્ઞ તોડી નાખવામાં જાવો હતો અને રખમાંથી સન જાકુંને તો એફર જનાવી દીધા. માજરેટલી ફેટરે કેસ મયા થઈ મુન્દેમારોને જેસમાં લઈ જવામાં જાવ્યા આ તેમની સાચે ખરાખ વર્તન અલાવવામાં જાવતું હતું એવી તેમણે વારંવાર હરિમદો કરી થજુ તેમ કશો હાક પતો મળ્યો નહિ. જ્યારે તેમને કશો હાક ન મળે તારે તેમણે જેસમાં જુખ-મરે મેકવાને નિમમ કર્યો. આ જાવવાત કરવ નું અકવાડીમાં સુધી જાલુ રજી અને રાજકારી ફેટરો વગરના જેસમાં નિમરો ફેટરનાનું કરકરે જાવતું કારેજ ફેટરોએ જેરાક લીધો. પરંતુ એ સમયે જેસમાં એક મુન્દેમાર જાલુ જર્નીપ્રનાથદાસનું જાવવાને બધ થજુ થજુ. તે પીરવાથી જાવને બેટવા અને દુનીકાને માજરેટલી તેમો ફેસ સાંખતે તે પદલા ફેટરે માજરેટલી પાસે પોતાનો ફેસ સંજાવવા વિદ્યમ થયે ? મુન્દેમારે સર્મને જાવતું હતું કે તેમની વિમતો ખરાખર સાંખવામાં જાવે એવું વર્તન નથી જોવામાં જાવતું. વળી ફેસ થજુ જેસમાં અલાવવામાં જાવતો હતો. સર્મ વકાલાએતે થજુ કાજર થસ ન હે. જાવાવવાઓને થજુ મુસીને લખજ થસ હે અને મુન્દેમારોને જાવતું કે માજરેટલી થજુ પોલીસને અદદ જાવી રહ્યો છે. થળી પોલીસે અનેકવાર મુન્દેમારોને

માર્માં હતા અને તે હરિમદ ઉપર થજુ બધ જાવવામાં નહિ જાવતું. આ જાવતો તેઓએ ફેસમાં પોતાનો જાવર જાવા કરવાની ના પાડી અને મોઝમરોએ બહાર પાડેલા ઓર્ડિનન્સ મુજબ મુન્દેમારોની કાજરી વિદ્યમ આ રમેકોન્થ ફોલ્યુનસે કેસ જાવો. એફરેની જુવાની થજુ કેસ નહિ કરકર માં જાવી. કાશીએની જુવાનીએ થજુ કેસ નહિ થજુ અને માત્ર વિદ્યમ થજુ એક જાવતું રજુખાલ ઉપરથી આ ફોલ્યુનસે જાવી અર્કર સજાએ પસર કરી. પદેલા સર્મને તપાસ સર્મે જાવવામાં જાવતો વન કવથી ખાતી થત હતી કે તેમને કશો હાક ન મળે એટલે પોતાનો જાવા કરકર, કોર્ટમાં જાવ નહિ. ન જાવતો તેઓ સર્મને એકમરે બધ નિમમ કર્યો હતો. જાલુ થજુ થજી સરકાર અમલસંક્રમ પિતાજીએ પ્રીતી કાશીસીનાં જાવી કરવાને કાવ કર્યો કરકર કે તેની પાસે ખાસ ફેટર છે કે એન્ડર પ્રતિ થજુ તે દીસે સડા જાવતો સડા ફેટરમાં હતા. આ સજા થર તેમને જેસમાં જાવા કારે તેમણે તેમ પિતાને જે જુરસાકર થજુ જાવો છે તે જાવતો પોતાના સિદ્ધિતોને જાવતો એકે વજાની રહેવાના તેના નિમમ ઉપર કાક થજુ ફેટરના થજુ થજુ. તેઓ બધે છે પિતાજી, એ જાવતો અને કારે રીક થજુ છે કે મારા જાવા ઇન્ડી તમે રમેકોન્થ ફોલ્યુનસ પાસે પીડીકન કરી છે. આ સમાચારથી મારા મજનું સમતોલ થજુ થજુ છે. મારી સાચે મહસન મહાભા સિદ્ધિત જાવતો કરવાના તપાસ અમલકર નહતા અને જાવતો આ કે આ તપાસને અને અને એક નીખોન્સીલી થજુ ફેટરો છે. તે નીખોન્સ અને મારે ફેટરે જાવતો સમનું હોવું જોઈએ. આક ઉપર મજીર જાવતો છે તે જાવતો મજીરે જાવતો કરકર અને મારી નાંખી ન ફેટરે રાજકારી જાવતો એ નિમમ. મેરવ રાજનું છે ફેટરોનાં તમે કમ ફાતી બસત અલાવવી ન જોઈએ. અને તેમના ઉપર જે કારેમાં કારે સજા થાય તે રીકારી જોવી જોઈએ. મારી જાવતો એટલી બધી ફીમતી અને નથી લાગતી અને કદાચ જાવતો ફેટર. મારા સિદ્ધિતને જાવે મારી જાવતો, મારીજાવતું ફેટર કરતો નથી. મારા ખીલ અલાવવામાં છે તેમજ ફેસે થજુ મારા જેટલા અર્કર છે, અને સર્મને એક સમાન નીલી અર્કર ફેટરો છે અને જાવતો તપી અને જાવતો નિમમ ઉપર કાક થજુ થજી. આર એટલે જાવાના છે કે જ્યારે ફેટરે જાવનામાં ફેટરું જાવાથી છે તેની કસોટી થજુ રહી છે. અને કહેવા હો પિતાજી, જે તમે નિમમ નીચત છે, કારે પ્રતિ એ સર્મ, ફેટરે જાવતો જાવતો અને તેવા આ પદ પ્રસિદ્ધ કરવાની મારી જાવતો છે.

કારે કેસમાં જાવી કારે અન્યો થજુ છે, તે મારે જાવતો કોર્ટમાં એક દીવસ કાવાળ થજી હતી.

આવતા અર્કર મુકવાની

કેસ ખીલક મુકવાની કસોટીનો વર્ક ફેટરે અમ મુન્દેમારે તરફથી મળ્યો છે તે તેમજ ખીલ મુકવા પોલીસે કહીક જાવતો રજા સંજાવને બધ જાવતો અર્કર ઉપર મુકતી રાખવા પાયા છે.

રાઉડ ટેબલ કોન્ફરન્સમાં ભાષણો

અરધુરી પત્રોના કાંઈને બંધાયેલા તા. ૧૮ થી ૨૧ રાઉડ ટેબલ કોન્ફરન્સમાં આજેના કામકામ અને હોદી તેમજ અંગ્રીક પ્રતિનિધિઓએ કરેલાં ભાષણોના સાર અહીં મોકલે છે.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ ઇન્ડિયા

અમરના મહારાજાએ બ્રિટીશ સામ્રાજ્યમાં 'યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ ઇન્ડિયા' હોદીને ફરજીએ બને છેવી અભિલાષા દર્શાવી હતી. હોદીની સરકાર શીરમ પદવિ ઉપર હોવી જોઈએ અને એ વિષય ઉપર વિચાર મહાનવા શીરમ રીએક્શન કમીટી નીમવામાં આવી છે. આ કમીટીના સ્ટેટ સેક્રેટરી શ્રી વેન્કુડ યેનને પ્રમુખ મુદ્દામાં આપ્યા છે અને બીજા કર સહયોગ કમીટીમાં છે જેમાં કે અંગ્રીક પ્રતિનિધિઓ, ફક્ત દેશીરાજ્યના પ્રતિનિધિઓ અને ૧૬ બ્રિટીશ હોદી પ્રતિનિધિઓ છે. શીરમ રીએક્શનની ફરજીએ રજુ કરવામાં આવી તેના ઉપર અનેક સુધારાઓ રજુ થયા હતા. કામ ઝડપથી અમલ પડવા માગ્યું છે.

અમરના મહારાજાએ ફર્કાંબુ કે દેશીરાજ્યોને માત્ર પ્રાતો જોઈતા નથી કે તેમને સત્તા જોઈતી નથી. તેમની સાથેની સંધીઓ અને જોવાવ-સીસનો વ્યવહાર અમલ તેમને જોઈએ છે. સંધીઓની મહારના ને અધિકારો હોય તેના ઉપર મસલક અને ભાઈ થવી જોઈએ અને એ વિષય ઉપર પરસ્પર સંમતિ મળવી જોઈએ.

કર અહમદ શાહી

સર મહમદ શરીએ ફર્કાંબુ કે હોદી પ્રેક્ષાએ સન ૧૮૭૭ માં અવિષ્કાર માગ્યું હતું કે હોદી પશ્ચિમનું નંધારણ મામતો પરંતુ બ્રિટીશ શાસનને જીવની માંડતી બાકી પડી હતી અને આ સમયે સુરત પસલા બરવાની નીતિના પરિણામે પ્રજાને સતોષ મળવાને બદલે હોદીની અભિલાષાને આજે વધુ પ્રેત્સાદન મળ્યું છે. મુસલમાનોની સ્થિતિના પ્રજા તો બીજાક સારો છે. તેઓ જોઈને છે કે બ્રિટીશ સામ્રાજ્યમાં સમાન બાબતોના તરીકે હોદીને પ્રાપ્તિનીયન સ્ટેટસ મળે. શીરમ પદવિનું નંધારણ હોદીને સાનુકૂળ થઈ પડે. બ્રિટીશ પ્રતિનિધિઓને તેમજે હોદીપુર્વક પસલુ કરવાની અરજ કરી અહાંબુ કે સાઉથ આફ્રિકામાં શુ અનુકૂળ મુદ્દા પડે તેને સ્વચ્છ આપી દેવામાં આવ્યું અને એ સહી પરિણામને જોઈ કે તેના પ્રતિનિધિઓ જોવી રીતે વર્તે છે કે વિલાયત અને આ. આફ્રિકા જેક સામ્રાજ્ય માંથી જોઈએલાં રહે. અંતમાં તેમજે ફર્કાંબુ કે હોદીને એ સંતોષ થવ તો બીજા કાઠી પ્રતો જોવા કે અચાવ, વેપર જોહારી આ સર્વોના ધીરે ધીરે નીકાલ કાવી અમ.

કર તેજ અહમદ શાહી

સર તેજ અહમદ શાહીએ ફર્કાંબુ કે હોદી ફક્ત વર્ષની અંદર હોદીમાં કારે પરિવર્તન થયું છે અને સવિનયમનની કડક વિધે તેમજે પ્રસારે કર્યો હતો. અરબો કબર વિલાયતના અને અરબો રાજ્ય હોદી સરકારના માથાસે હોદ ઉપર કામુ રાખે છે. આથી હોદીએ ને હવે સામ્રાજ્યના જેક અંદરના કામ તરીકે સ્વતંત્રતા જોઈએ છે. ડોમીનીયન સ્ટેટસની વાત હોદ માટે આજે છે સારે અંગ્રીકે સરાલ પુછવા બાબી અમ છે. રીએક્શન સંધી સન ૧૮૬૫ માં તેમજે એ સરાલ પુછવા હતાં જોઈએલાં સન ૧૯૦૦ ની સાલમાં પુછવા હતાં.

સાઉથ આફ્રિકામાં ૧૯૦૬ ની સાલમાં પુછવા હતાં હોદે સામ્રાજ્યના અમલ કામ સાથે સમાનતા મેળવવાનો નિશ્ચય કર્યો છે. અંધાર સરકારને મારાસમાને જોઈએલાં બનાવની જોઈએ. મહારાજાએ તેમજે અરજ કરી હતી કે આખું હોદ જેક સરકારની સત્તા નીચે આવે એ દરિયાઈ રાખતું જોઈએ અને જેક આપ્યા હોદમાં બીજા અમલ મળે. સ્વતંત્ર અને એમ થવું જોઈએ. આપ્યા હોદનું શીરમ અને એ વિચારને તેમજે પસંદ કર્યો હતો. વેપર સંધી સર તેજ અહમદ ફર્કાંબુ કે અંગ્રીકોની મુદી કીનીયી લેવાની હોદીએ મુદ્દા નથી રાખતા. તેમના હક્ક અને કાલો સંધી સહીસલામતી માટે તેમની મુમતા ઉપર અમે આન આપીશું.

હોદનું સંસ્કાર

હોદના સરકાર સંધી મરકલીઓ છે હોદીએ પેલાના માથાસને એ વિષયની ઠાલીય લેવા દેવાની તક મળે છે. બ્રિટીશ સરકાર જરૂર વેપરસેવાના કામમાં રહે. અમરા તરફથી અમે તેના અર્થ આપીશું. કાર્પ પશુ બ્રિટીશ અમલદાર હોદીના કામ નીચે નોકરી કરવા માગતો નથી એ વાતનો ફર્કાંબુ કઈ છે. હયા અને નીચાની કામચૂકી હોદમાં રહેવી ન જોઈએ અને તેમ જો હોય તો હોદને હદી સંતોષ થશે નહિ.

બીકાનેરના મહારાજા

બીકાનેરના મહારાજાએ ફર્કાંબુ કે હોદના મળ મહારાજાના કહેનકાદની બતને સંપૂર્ણ વહાલ છે અને કહેનકાદ અને તેની માદી સાથે બ્રિટીશ સામ્રાજ્યને જોઈએલું છે. રાજ્યદારી પ્રતિ બ્રિટીશ હોદમાં છે તેની અસર દેશીરાજ્યોમાં પણ છે. મહારાજાએ શીરમ પદવિ કામલ કરવાની અભિલાષા કરી હતી. જેમાં દેશીરાજ્યો અને હોદનો સમાવેશ પણ થઈ અમ સંધીઓને પરિણામે દેશીરાજ્યોના અધિકાર રોય તેની અસર આપ્યા થી જોઈએ.

રેવાના મહારાજા

રેવાના મહારાજાએ ફર્કાંબુ કે બ્રિટીશ હોદના રાજ્યદારી અંગ્રીકોની અભિલાષા સાથે હોદના રાજ્ય મહારાજાના મળતા છે. રાજ્ય મહારાજાઓ કહેનકાદના તાજને વહાલ છે તેના ઉપર તેમજે કાર મુક્યો હતો. એ દેશીરાજ્યોનું અસત્તીયલ ધીરે ધીરે આવું અવાનું હોય તો ફર્કાંબુ નથી મુક્યો.

કનઝરવેટીય પ્રતિનિધિ હોદ પીલ

વિલાયતની કનઝરવેટીય પાર્ટના પ્રતિનિધિ હોદ પીલે ફર્કાંબુ કે હોદના રાજ્યદારી વર્ગમ વેપરસેવાના સમ્પ્રદાનો મોટા અર્થ કરવામાં આવ્યો છે. સંપૂર્ણ ડોમીનીયન સ્ટેટસ તુરતમલ આપી દેવાનું તે કબજેમાં પસન આપવામાં નથી આવ્યું. તેમજે ફર્કાંબુ કે એ રાઉડ ટેબલ કોન્ફરન્સ જેવું કામ પણ નંધારણ આપે તો કનઝરવેટીય પાર્ટને કાર્ય છે કે સામ્રાજ્યમાંથી છુટા પડી જવાનો ને પણ હોદમાં છે તે પણ સત્તા મળતાં સ્વતંત્ર થઈ જવા માટે તે સત્તાનો ઉપયોગ કરશે.

કર હમુઅદ કાર

બ્રિટીશ હોદમાં વસ્તા ડોમીનીયનના પ્રતિનિધિ સર હમુઅદ કારે ફર્કાંબુ કે હોદીઓની અભિલાષા સાથે અમારી પૂર્ણ સહાનુભૂતિ છે પરંતુ તેમજે કોન્ફરન્સને એકવચ્ચ ઝડપી ફેરફાર કરી નાખવા સામે યેનવધી આપી હતી.

‘તમે ના. સહેનસાહેના દુશ્મન છો.’

ધીરુન વિદ્વજ્ઞાનને પરચેને જાણના જોડની જાહેર રાખવા માં આપણા ના જરમ તેમની સાથે જગત વર્તન યુગ વચ્ચેમાં આવે છે એવા સમાચાર વર્તમાન પત્રમાં પ્રસિદ્ધ થયા છે. જોડના સલાવાળાઓને સખન કુકમ છે કે જોડમાં તેમની પાસે કોઈએ જવું નહિ અને વાલચીત જવું કરવી નહિ. તેમને હરમનું દર જવું છે. જેથી જે વધીવા આપવાની આમણી કરી સારે એક તકાશે તેમને આપવામાં આવ્યો. તેમને ખોરાક જવું જેવો જોડજી તેવો નથી મળતો. જોડમાં કોઈ મોટો અમલદાર જોડની મુલાકાતે મળેલો સારે ત શ્રી, વિદ્વજ્ઞાનની મુલાકાતે મળે. તેમને ધીકાનતા દેવાયું શ્રી. વિદ્વજ્ઞાનને રોક રોક કરવા પોતાનો હાથ જાળવ્યો સારે આ અમલદારે જાણ્યું કે ના. કહેનકાદના કુરમન સારે કું હાથ મેળાવતો નથી. એવું જાણી શ્રી. વિદ્વજ્ઞાનનું તેજે અપમાન કર્યું તે અમલદારે શ્રી. વિદ્વજ્ઞાનને બીજા સલાહ, પુછવા માંડ્યાં પરંતુ તેમણે આ જવાબથી તેમની સાથે બીજાકુલ વાલજી કરી નહિ. આ કોઈ મોટો અમલદાર હતો. કારણ- જાણે તેનું નામ જાણી જોડને પ્રસિદ્ધ કર્યું નથી. એવું કહેવાય છે કે આ અમલદારના કંપર શ્રી. વિદ્વજ્ઞાનને એક નોટીસ મોકલી તેની પાસે મરી જાંઆવનાની આમણી કરી છે કારણ કે તેમને 'ના. કહેનકાદના કુરમન' શરીકે જાણવી તે અમલદારે તેમનું અપમાન કર્યું છે

પંડિત ભવાની દયાળનો જોડમાંથી પર

પરિત્રાવવાની ક્ષમણના આગળ જાણવાથી એક પર મળેલો છે. તેઓ જાણે છે કે નાદાસ હોવાની વેળા મેં આપને વચન આપ્યું હતું કે આગતની ૨૨ વાનગની પ્રદાનમાં હું પૂર્ણ વિસ્તારથી બાંધી શકું. માર્કે તે વચન મેં પૂર્ણ કર્યું છે તે આપ જોઈ શકતા હશે. છ. જો, પત્રને આશુ રાખવા તમે નાદાસ આપને ભરવા હો એ જાણીને પણ મને બારે આનંદ થયો છે. અવાસી જાવન ઉપર છ. જો, મોકલવાનું સંજ્ઞા રાખ્યો છો તેની હાકલ રહી છે. અહીં આપણે મેં પહેલું કાર્ય તો રીટર્ન-ડે પ્રમાણમાં રિખતિ વિષે દેશમાં મુશ્કેલી લગાડ કરી, તેની રિખતિના કુંડ હેવાલ મેં જાહેર પાડ્યું. આપો રીપોર્ટ બહાર જાડવાની નેપારીમાં કવો ત્યાં કાળીજી તરફથી તાર મળ્યો કે રીપોર્ટ પ્રકાશિત કરવાનું મુશ્કેલી રાખ્યો. તેમની મુશ્કેલીએ જો રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કરવાનું થોડું સમય માટે મુશ્કેલી રાખ્યું છે. મોડર્ન રીપોર્ટ પત્રમાં તે વિષેના વિષતવર સમાચાર આવી ગયા છે. બાર આઠ દિવાલમાં પ્રથમ પ્રવાસી પરિષદ બરવામાં આવી. અને જો પરિષદના પ્રમુખ સુદામા મેં આપ્યો હતો. હરમાન અને પકડવાના આપ્યો એટલે હું પ્રમુખપદ સમ્પન્ન થઈ ન હતો પરંતુ માર્કે આપણે ત્યાં વાચક માં આપ્યું હતું જે વર્તમાન પત્રોમાં પ્રસિદ્ધ થયેલું આપે તેમજ હશે. અહીં આપના માફ કરાવ્યા હોઈએ હોંસેસ કમીટીના અને પ્રમુખ સુદામા આપ્યો. આ જીજ્ઞાસી નરતી વીસ આપની છે. તા. પહલી માર્ગમાં મેં જીજ્ઞાસા કરવાનું કર્યું. તા. ૨૮ માર્ચે બારી કુસાહરી પુરી થઈ. સંપા-અદને માટે લખાઈને જો હવેલ રવમસેવો બારની થયા હતા. જો દિવસે આવી રહેલ ઉપર અને પકડવામાં આપ્યો. કહેર માં આ વાતની ખબર પાડા દસ હવેલ માલમેનું ડેજન જેલ

કેપર આબુ. તેને આજે કઠીવતાથી ભાવી ખસેડવામાં આબુ. મારા કેપર ૧૨૪ આ કલમ પ્રમ.એ દેસ અલ્લાવરામાં આબુ. હતો, દેસ ત્રાજની વેળા પછી લોકોને મેં કું ટે.જી મેટ પાસે દાખલ રહેવું હતું. તા. ૧૧ એપ્રિલે મને એ વર્ષની સાદા કેદ અને ત્રણમે દફિયા કંડ કરવામાં આબુ. કંડ ન ભરે તો છ મ.સની વધુ સજા. જેલમાં રહેતીજલ કલાસ પોલી-ટીકલ પ્રાંતને જેડું વતેન મારી સાથે અલ્લાવરામાં આવે છે. સમયમ કા માસ જેલમાં ગઇ ગયા. એ વર્ષ આખી રજા છે કેટલાં મેં જે રેટમેન્ટ આબુ. હતું તેની ટાઇપ કરેલી કોપી છ. આ. તે મોકલી હતી. (આ કોપી આમને મળી નહતી) આવે તે કેમ આબુ નહિ? છ. એપ્રિલિઅન દરમિયાન મારા સમાચાર હું દ. આફ્રિકાના બાઇબેલાને આપી હતું. આપ આ પત્રો અલગ અલગ અપવાની તરફી ન લેશો. કેપીટવની હોટેલમાં મી. સીમ કામ કરે છે તેને મળી આપના સમાચાર અજાવશો. હરેક ટપાલમાં તેની મારફતે મને એક પત્ર લખાં મળતા હે છે. આજે તેમને મળી સમાચાર લાંબા અજાવશે. સર્વ ખીસને મારી વળી માફ કરશો. બી આપના

અન્યાસી લવાની દયાળ.

એક સતી સીનો કશું આવેવાત

પ્રથમકે જાણી મા કાંઈક ત. લુ મા વેળાપુર મામમાં
એકે અમલદારની પત્ની બહેન રૂમથીએ આપવાત કયો છે
આ બહેન પોતાના કેસા પ્રમાણે છે કે, આશ અને એમને
(મારા પત્ની) સખે જાણી આ માં ૧૦ અપારથી કાઢી
મવા તારથી એઓ આરા પત્ની મહી દુસ્મન થયા. આથીજ
"દેખી પુનારા" કહી રાજ અને દુષ્ટી કરવા. અપારે એકી
અપાર દીવસે દીવસે બમરોને ચાલ્યો. એ ને સરકારને 'આ
જાપ' અમલદારી તેને હું એકે આપખુદ અને અન્નાથી સરકાર
માનતી. બાળેજ મારા વીચારે એમની આખા રખુ કરતી.
પરંતુ અમાવના અખેજ સલામતે અમારા એ વચ્ચેના વિરોધ
વધારી મુક્યો. તા. ૨૮ મી સપ્ટેમ્બરે અમામકે પુરા થયા
પછી એ ધેર આભ્યા. એ અમવાનું કરી રાખ્યું હતું. હું
એમના આવવાની રાક બેતી હતી. સાંજના પાંચેને મુખાર
એઓ આભ્યા. એમને અદરો અને અલોખ વીકાળ લાગ્યો.
અલે ઠાકર બેલેલો દુસ્મન પકાડા અરે તેમ એ પકાડા
મારવા લાગ્યા. એ અમવાને બહુ કાલાવાલા કર્યા, તેમ તેમ
એ બહુ બીકાતા થયા. અને, આશ જાપને, આપાજીને આઓ
દેવા લાભ્યા, 'એ બધા આપીકાના અનુવાથીએને હું ઠેકાણે
કઈ ખું એમ અમકવા લાગ્યા. એ કહ્યું કે જ કરવું હોય તે
કરને. બહુ હોય તો સજ્જાત મળે, પરંતુ અન્નાથી, અમમાં
ના થયા. અત્રાનો નિશા રાકવા સમજાવ્યા. વાત વધી.
તે દીવસે ઠેકાણે આધું નહિ. અમે બંને જુખ્યાં મુક રજા.
મ' નિશમ કયો કે રાખવું ને આધું નહિ. તે અનુભ માર
દીવસે ચાલ્યું. પાછી પર અલાભ્યું. રાજ એ મુરસે ચલા.
આપવું મળતું નહિ. આપતેમ દીકા મારતા. હું કંટાળા.
પત્ની જુખવા લેકના ત્વક કડા નહિ. તેમ મ. પીછે પ્રથેના
તમને વિરસકાર સહન નહી કરી કાઢી. તેમના મુખાથી
એમવેલા ધનનો ઉપયોગ કરવો અને કીક ને આપ્યું. અને
ચર્ચ કે, એ હું ખસી બહુ તો બધી પાકાને અંત આરે,
આત્મધાત કરવાના નિર્પણ કરી આ કામગી અખવા મેહી
હું. "આત્મધાત" પાપ છે તે બાહ્ય હું પરંતુ એમને રાજ

કરવા અશ્વિન જ્યેષ્ઠ મહાન પુરવ વિષેના અશાળ ઉદ્ધારના નિશ્ચય અવધી દુર જવાનો મેં પાસ નિશ્ચય કર્યો છે. બાકી મારી આપને ઉમ્મી આપના છે કે એમને મારા અરજી પછી પરચુવળે. પણ મોટા રાજ્યભંગની પુત્રી કાચે—દેશભંગની નહીં. અમુ એમને સન્મતી આવે. લી. આપની વાતોની, ... ના અધ્યક્ષ,

(મુખ્ય સમાચાર)

દાંસવાલ હાંદુ કમિટીયમ

આ હાંદુ રમજાન કમીટીના બહેરસખા ત્રી કે જી નવેબરને રવીવારે રમજાન હોવાનાં મળી હતી. મંત્રાએ જીનીટ વાની સંજાવાની અને કોપા જે વર્ષનો હોવાલ રજુ કર્યો. તે સર્વાનુષ્ઠને પાસ કરવામાં આવ્યો હતો.

જે વર્ષ હરમાન પદ મુરોષીયન અને જક હાંદુઓ મળી કુલે હજી જાનને અમિદાદ કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં પ્રાચીની કો રસીટ આપવામાં આવી હતી.

મુનીસીપાલિટીના કામજ ઉપર મર્મી કરી શી. કમ્પીજાને રમજાનન. ફરતા કોઈના કાંત. કરાવવાનું તેમજ બીજી જરૂરી રીપેરીંગ કામ માટે કંટાલક આપી દેવા સેવાશુ હતું. પછી ચુટકીનું કામ હાથ ખરતાં એક વર્ષ માટે જુના અધિકારી-ઓને કામજ રાખવામાં આવ્યા હતા. બાકી પરમુરજી અર્થા કરી ગત વર્ષના સંતોષકારક કાર્ય માટે અમલદારોને આભાર માની સખા વિસર્જન થયું હતી.

તા. ૨૫-૧૧-૧૯૨૮ થી તા. ૮-૧૧-૧૯૩૦ સુધીના કીસાબ.

૧૩ ૧૮ ૪	શી. પુરાત	૧૫૨	૦	૦	કેરકરતા પમાર
	હાથપર ૨૫-૧૧-૨૮				ચુકાવેલ
૧૭૮ ૬ ૧૧	બેઠમાં બેઠાનજ.	૪૫૦	૦	૦	કેટલે ખરીદયા.
૪૪૧ ૧૭ ૦	કીમિસન ૧૭૫	૧૭૫	૭	૭	કી રીપેરીંગ કાકકાં
	ફાના આવ્યા.				ફેલ. કેટલેફી
					પાની નિ નર-
					રજી અર્થ
૧૨૮ ૧૫ ૦	કેટલેનું કીસાબ				
	આવ્યું				
૮૧ ૧૩ ૨	એક વધા	૫૦૭	૨	૫	બેઠમાં બેઠાનજ
	હવાબજ				તા ૮-૧૧ ૩૦
૨૨૬ ૦ ૬	કેટલે ફેલ કુલે	૭ ૫ ૫	૫	૫	હાથપર ફેલ
					૧ ૨૨
૧૨ ૬ ૧૦	બેઠ કોલેક્ટ				
	જમા				

પા ૧૩૫ ૧ ૧ ૦   પોલ ૧૩૬ ૦ ૧૫ ૦
લી. જો. મ. ત્રીઓ-હાં. રમ. ક.

હાંદની લડત માટે મદદ

જેદાનીસાગર મેમ્બી મળા વરદથી પા. ૫૨-૭ ૩, ૨. મમનબાઇ મોરાર પોમ્બી વરદથી ગીની ૧૦ અને રા. મીમન-બાલ આજ્ઞા પોમ્બી વરદથી ગીની ૫ મળે કુલ પા. ૧૮-૨-૩ની એક હાંદની લડત માટે રા. મમનબાઇ મોરારે આમાશ ઉપર મોકલી આપી છે.

રોજનમેશ, શી. પી. શી મેમરાર, મમનબાઇ કાલા વરદથી ૧ ગીની, કુવરબાઇ પદમ ૧ ગીની, કુવરબાઇ દેવા શી. ૧૦,

કુવરબાઈ દેવાના પદ્મીઆશ્વી શી. ૫, નાથુ ઉમ શી. ૧૦ અને લીટનબાઈવાળા શી. ૬. ૫૨૬ વરદથી શી ૧૦-૬ અને મેસર હાસજીબાઇ વસનજી એન્ડ સન્સ કસખા નિવાસી વરદથી ૧૨૬થી પાકેન્ડ ૩-૩-૬ ની એક મળે છે.

ઉપથી રકમો અને કોઈની લડત માટે જનતી તાકાદે દેશ મોકલી આપશુ.

ઝીરસ્ટમાં એક મેળાવડો

ઝીરસ્ટના કામી મુદનન. વતની તથા ઝીરસ્ટ જાનીમન મહેમોદન કમીટીના વાલ્લભ ચેરમેન સાહેબ શેઠ જનાબ હમ્મીમ રાજન ૨૦ વર્ષની કામી મુદન પછી તા. ૧૧-૧૧-૩૦ ના રોજ અનેથી મુલક જ્યાં માટે રવાના થનાર હોવાથી તેમને એકદમ તથા તેમની સહકુલ સહર સહજા હમ્મીમ માટે ઝીરસ્ટ ઇન્ડીઅન મહેમોદન કમીટી વરદથી એક મેળાવડો તા. ૬-૧૧-૩૦ ના રોજ ઝીરસ્ટ ઇન્ડીઅન મવનમેંટ રજુલ માં કમીટીના કામના પ્રમુખ સાહેબ શેઠ જનાબ હરમાઇલ હાજી અબ્દુલ્લા પ્રમુખપદે કરવામાં આવ્યો હતો. કમીટીના સેક્રેટરીએ એકદમ વાચી સંબળાવ્યા બાદ કમીટીના પ્રમુખ શેઠ હરમાઇલ હાજી અબ્દુલ્લા તથા રજુલના પ્રી-સીપાલ શી. નાઇકુ તથા પી. અબુ જનીદ તથા ડેવરર મ. સુમેમાન ડીન્સી તથા જોઇન્ટ સેક્રેટરી શી. આઇ. એ. શેઠ તથા જોઇન્ટ ડેવરર શી. હરમાઇલ શી. સુમેમાન અને અન્ય મુદરોએ શેઠના પ્રયોજ આભાર માન્યો હતો કે તેમણે જાજ દીવજ સુધી કમીટીની તથા જામની સેવાઓ બજાવી છે તે ન જુલાય તેડી છે. અને તેમની સહકુલ સહર સહજા હમ્મીમ હતી. અને દુવાના કરી હતી કે હવે તેમને સહી સલામત સ્વદેશ પહોંચાડી તેમની બધી આશાઓ પુરી કરી પાછા આપશુ અકવાસમાં તેમને સહીસલામત આવે.

ફેટ પોતાને આપેલા માન વિશે કમીટીના કાર્યકર્તાઓને જણાવ અસરકારક જાહેરાતો આપાર માન્યો હતો. અને જણાવ્યું હતું કે પોતે પોતાની હરજ ઉપરાંત કાંઈ પણ કમીટી વિશે કર્યું ન હતું. જે કંઈ પણ કર્યું તે પોતાની હરજ સમજીને.

રજુલની આજુબ જુ કમ્પેલેટ કરાની પવ્વીજ અમલ હતી અને તેની લખવીજમાં કમીટી હતી. અને તેની ખબર શેઠને હતી તેથી પોતાના ઉદાર દીક્ષી પોતે કલક જમ છે તેની ખુશલીમાં ભાઈ પાછળ જે પોલ ૧૧ નો ખર્ચ થયો તે તથા મહેસાના તથા રજુલનાં બાળકો માટે રપલ મમનનાં પોલ જાડી એટલે કરે' મળીને કુલ રકમ પોલ ૧૮-૧૦-૦ નો એક પોતાના બાક શેઠ જનાબ ઉમર રાજનને આપવા વિશે કમ્પેલેટ હરજ કે તેઓ તેમનાં બાગીદાર છે અને ઉપથી બધીસ કમીટીને કમુલ કરવા અરજ કરી. કમીટીએ પવ્વીજ ખુશીની સાથે ઉપથી રકમો કમુલ રાખીને કમીટી વરદથી સેક્રેટરીએ શેઠની ઉદારતા માટે લાંબુ વિવેચન કરીને તેમને બધેજ આભાર માન્યો. જોઇન્ટ સેક્રેટરી શી. આઇ. ઈ. શેઠ હરાવ કલકે કે મેડની બાદગીરી હમેશના માટે કામજ રહે તે માટે કમ્પેલેટના આમજના હરમાઇલ ઉપર શેઠનું નામ લખવું કે કમ્પેલેટ શેઠ હમ્મીમ રાજનના વરદથી બાંધવામાં આવ્યો છે. જે હરાવ સર્વાનુષ્ઠને બીજ સાહેબો વરદથી દેશ મળવાથી પમાર અમેમો બહેર કરવામાં આવ્યો હતો. શેઠ માટે કાદેજી કાસમ હમ્મીમને કુરાન ફરીફની પવિત્ર આપાતો પદી સહરની સલામતી હમ્મીમ હતી. ત્યાર બાદ શેઠને પ્રમુખ સાહેબે કુલ હાર પદેરાવ્યા હતા.

અને એમને હરદ વિગેરે લખતે મેળવશે. અરખાસત થયે હશે.
 એમ કમીરીના સર્વે કાર્યક હોય છે. હાલ હાલ રાજ્યનો
 ધણે જ ઉપકાર આપીએ છીએ અને દુખા કરીએ છીએ
 તે મદાન દયાળુ હાથર તેમને સહકારુ સહીસલામત સ્વરેક
 પહોંચાડે અને તેમના હરેક કામમાં હાજર હોઈ અને તેમની
 સર્વે કામગીરી પુરી કરે. **શ્રી. મહેન્દ્રભાઈ,**
સેક્રેટરી બી. ડી. મ. કમીટી.

બી સુરત હોદ્દા એસોસિએશન

બી સુરત હોદ્દા એસોસિએશનના સર્વે બી મેમ્બરના
 મધ્યમ પટેલ તથા માળ પ્રમુખ બી દુલભભાઈ અખબર
 રેકાર્ડ સ્વરેક જાણી હોવાથી તેમના માનમાં એસોસિએશનના
 હોદ્દા સ્વીકાર તા. ૨૬ અક્ટોબર ૧૯૩૦ ના રોજ મેળવશે.
 હરવામાં આવ્યો હતો. રા. મેલભાઈ પટેલની જગ્યાએ રા.
 ખુલ્લભ સુખા મીસ્ત્રીને સેક્રેટરી તરીકે સર્વોચ્ચને ચુકવ્યામાં
 આવ્યો હતો. ત્યાર બાદ રા. દુલભભાઈ તથા રા. મેલભાઈને
 હોદ્દાથી અટકાર કરવામાં આવ્યો હતો. રા. દુલભભાઈને
 એસોસિએશનના કાર્યથી પોતાનો સંતોષ પતવ્યો હતો. એ
 બેઠ પુરવઠે એ એસોસિએશનને એક એક બીની એક બાપી
 હાલ જે માટે તેમને અભાર માનવામાં આવ્યો હતો. ત્યાર
 બાદ સખા વિરોધી કાર્ય હાલ.

બી ટ્રાંસવાલ પ્રવલપાત એસોસિએશન

સ્વરાજ્ય ફોંટ

મેમ્બર. અલ્પભાઈ દરીભાઈ પા. ૧, રામભાઈ કમ્પાન્
 બીની ૧, હના કાલા એન્ડ કુ. બીની ૧, કાલભાઈ કાલા
 બી ૧૦-૬, સુભાભાઈ જીવજી ૧૦-૬, બીખાભાઈ ઉમાભાઈ
 બીની ૧, સુભાભાઈ હીરા (વલભાઈ બી ૫, રમણેક હા. જ
 શી ૫ નાયકભાઈ ઉદભાઈ ની. ૫, રજીરાજી વલભ બીની
 ૨, મેલભ નાના બીની ૧, હરી નાના બીની ૧, વલભ નાના
 બીની ૧, ભાગભાઈ મનજી બીની ૫, લલભાઈ પી. મેરી
 બીની ૧, બીજાભાઈ કાલભાઈ બીની ૧, માધવભાઈ જીવજી
 બીની ૧, હનાભાઈ કાલા બી ૧૦-૬ જે દુલભ એન્ડ કુ.
 પા. ૫ ૫, મનજી મે. ૧૦-૬, રામભાઈ ૧૦-૬, રામભાઈ ૧૦-૬,
 ૧૦-૬, રામભાઈ ૧૦-૬, નારજીભાઈ વલભાઈ
 ૫-૦, વલભાઈ હીરા એન્ડ કુ. બીની ૫, રામભાઈ વલભજી
 બીની ૧, વલભાઈ એમાભાઈ બીની ૧, વલભાઈ નારજી
 પા. ૨-૦-૬, વલભજી કાલભાઈ બીની ૧, દિવાળજી નારજી
 એન્ડ કુ. બીની ૧૦, રામભાઈ હાસજી બી ૧૦-૬, વલભ
 બાઈ પા. ૨૫-૫-૬, વલભજી હીરાજી બીની ૧, પ્રજાપતિ
 મળના હામાથી પા. ૧-૮-૦ હામે પા. ૭-૩-૦
 ૧૫થી રામનો ૬૬૮ ૨૫૨.૪ સમાવી સુરત પહોંચાવે તે
 રા. ૧૦, ૧૦, ૧૦.

હાલકાટીયાઈના બાપબાઈએ ઉદરાવેલા
 ફાળાની નામાવલી

મેમ્બર. બે. બાર. પટેલની કુ. બીની ૪, સુરત ફોંટ કુ.
 બીની ૨, બી. ડી. મેમ્બર બીની ૧, બે. બાલા પટેલ બીની
 ૧, કેવલ મેમ્બર પટેલ બીની ૧ એ. બાદમની કુ. બીની ૧,
 રામભાઈ હીરા કોર બીની ૧, જી. ડી. નારજી મેરી બીની
 ૧, એમાભાઈ બાલભાઈ કોર ૧૫-૬, અલ્પભાઈ કાલાભાઈ

રેકાર્ડ ૧-૦-૬, મુમરમ મેમ્બર કુ. ૧૦-૬, હોદ્દાભાઈ કોરજી
 રેકાર્ડ ૧૦-૬, બાલભાઈ બલભાઈ પટેલ ૧૦-૬, રેવાભાઈ
 મેમ્બર કોર ૧૦-૬, પરજીભાઈ બાલભાઈ પટેલ ૧૦-૬,
 રમણેકભાઈ હરી પટેલ ૧૦-૬, બી. ૧. રેકાર્ડ ૧૦-૬, દુલભ
 ભાઈ કાલાભાઈ પટેલ ૫-૬, એક હીતેમજી ૫-૬, મેમ્બરભાઈ
 વલભાઈ પટેલ ૫-૬, વલભાઈ કીરાભાઈ પટેલ મુ. ૬
 પા. ૧૮-૧૧-૦,

નારકની પાલખા

એસોસિએશનની કામ બહુશમ બાપી નવારે છે કે હોઈ
 માં માલની સ્વાર્થગની કામમાં મદદ આપવા તેમને એક
 નાટક બલબી બલબાની પાલખા તૈયાર કરી રજા છે મેલ
 સમયે તે વાત બહુશમાં ચુકવ્યામાં આવશે તે બાકા છે કે
 સર્વે ભાઈઓ આ સાદમને વધારી બલ બલમાં મદદ મેલ
 આપવાના આવ્યા અરસરને વધારી હશે.

જાહેર ખબર

સા. બા. ઈન્ડિયન કોંગ્રેસની બંગાળીઆરમી એક
 તા. ૨૬, ૧૦ અને ૩૧ બી ડીસેમ્બર સન ૧૯૩૦ ના
 રોજ કેપટાઉન રાહેરમાં મળશે. એ પ્રસંગે ફરેક
 પ્રાંતના પુરપુરા પ્રતિનિધિઓની સખા હાજરી
 આપે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.
 એવેન ઈ:

(૧) પ્રમુખનું આપણ.

(૨) બીનીસ.

(૩) સેક્રેટરીઓના વર્ષિક રીપોર્ટ.

(૪) અગત્યની રીપોર્ટ.

(૫) દરખાસતની નાટીસા.

(૬) અધિકાર અને કોર્ટમાં આરદરની ફરી તપાસ.

(૭) અમલદારોની ચુકવણી.

(૮) સામાન્ય.

એસ. આર. નાયક, } બે. જોન બનરસ
 હા. એમ. માલ. } સેક્રેટરી બે.

બેકસ ગૌર પીટરમેરીટસબર્ગ.

બી સુરત હોદ્દા એસોસિએશન

બી સુરત હોદ્દા એસોસિએશનના સર્વે મેમ્બરોને ખબર
 આપવામાં આવે છે કે એસોસિએશનની બનરસ મીટીંગ સ્વી-
 વાર તા. ૨૬ અક્ટોબર ૧૯૩૦ ના રોજ સંજના ૪ વાગ્યે
 એસોસિએશનના હોદ્દામાં મળશે તે પ્રસંગે સર્વે ભાઈઓ
 પધારી આવવાની હશે.

કાર્ય:—ઉદરાવેલા ફાંટી બનરસા માટે

શ્રી. ખુરાલ સુખા મીસ્ત્રી,

એ. સેક્રેટ.

કાચી કેરી

આજર માટે કાચી કેરી જેમને જોઈતી હોય તેમજ નવે.
 અમરની આખરી સુધામાં મંગાવી લેવી. પછી આવર માટે
 કાચ આવરી નહિ. સખા:

O. R. PATEL

Telephone ૧,

P. O. Box ૧,

Waranbath, T'nal.

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપટનના રક વર્ષના વખણાયલો

કરમાસુ મીઠાઇ

કાર્જ પાત્ર તહેવાર, જયસા દીપાર્દી અને સમ પ્રસંગે ઘરના આનંદ આપશે.

તાજાં લોન્ગુ અને કેરીના આચાર, પાપડ, ગરમ મસાલો તથા ખાસ પોરબંદર લીની રપે-રિયલ મીઠાઇ તેમજ અમારી બેકરીમાં બનેલા તમામ ભાવના તાજાં કેકે દુધેશાં તૈયાર બજશે.

ખાસ સારો અને ખાત્રી પુર્યક પોરબંદરી સ્વાના કરવામાં આવશે. અંખાવી ખાત્રી કરો. આરંભ સાથે પસા બોક્લવા મહરબાની કરવી. સી. એ. ડી. પી. મહલવામાં આવશે નહિ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

લખો યા મળો:—

R. K. KAPITAN.

Telephone 3484 Tel. Add "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730, Durban.
No. 1 Bananas 25s Crates.
Pineapple No. 1 5s. dozen.
F.C.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના રપ, કેક, પાપરનાટલ નં. ૧. ૫/-
કમન. ફેક્ટરી જુડી (સી.એ.ડી.) એવો દેખા
જવન.મી. ફેક્ટરી જાતનુ તાજુ ફ્રુટ અને વેકરબલ
સામાન કરી સી.એ.ડી. પી.એ.ડી.માં આવશે

કુટન બોક્સ કે વ ને પ્રીયન નેસર

તમા પાત્રક લીના અંગે
ફેક્ટરી બેકસ અમદ આકેના હોવા પ્રતા
બાતો દીક્રમલ રાખ્યા પ
લીન થશે નો તક જશે
અને
તક જશે નો ફાયદો જશે.

કુટન બોક્સ કે વ ને પ્રીયન નેસર

લખો:— **L. MISTRY.**
Phone 2868 P.O. Box 2526
Add No. 1 A Kori Street, Elburg
મહરબાની સી.એ.ડી.માં ફ્રુટ મેન તક નીસરશે

સોનેરી તક

પીયારુ કવાલે

ડરબન ટાઉન હોલમાં અને ઓરીઅન્ટ સીનેમામાં ખાચેલી મજલોની રેકોર્ડો

સ્ટિમર કાકાઆવાડમાં

આવી પહોંચી છે. પીયારુ કવાલની પુન લીસ્ટ મારે લખો.

Agent for H.M.V.

E. A. TYEB & Co.

'Phone 2447. P.O. Box 155

109 Field Street, DURBAN

Indian Opinion

No. 48—Vol. XXVIII. Friday, November 28th, 1930

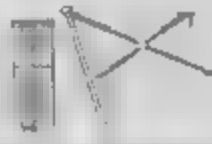
British India Steam Navigation Co., Ltd.

રૂગી. ખંડાસા

હીન્ડી બર ના ૩ વીએ હુલક જવા હપડગી.

રૂટી. "કારાપાર."

હીન્ડી બર ના ૩ વીએ મુખ્ય જવા હપડગી

હીન્ડીના બાવે

સેકન્ડ ક્લાસ પર્સ ૨૭-૦-૦.

૫-૨૭ પર્સ ૧૫-૭-૬

કેક પર્સ ૬-૭-૬ બોટની વચર.

મસલમાની વીન્ડી. ૩ વીએ હીન્ડી ને એવીયર ૩ ૧૦૦ ના હીસાબથી વેરામા આવશે

હીન્ડી વીન્ડી. ૩ કપના હાલ નથી અને એવીયર ૩. ૫૫ ના હીસાબથી લેવામાં આવશે.

મુજબત—હીન્ડીના પોલ ના મુજબ હીન્ડીના ૧૧ વાળા અગાઉ કપડામાં પદાર્થો રહેવા.

સેકન્ડ અને ઈન્ડર માટે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ્સ કરવો.

હીન્ડી પેન્ડીના પેલના મુજબ અમારી હીન્ડીના લોકો અને બધા-સામાજિક વર્ગોમાં અમારી સાથે

પરવાર ના લોકો પણ જઈ શકે છે. આમ હીન્ડીના મુજબ અમારી બધી હીન્ડીના નીચે માથે

SHANKHIMEDIA & SONS

વધુ ખુલાસા માટે જણાવા મળે. હિન્ડી પેન્ડીના

એજન્ટ શ્રીમત્ હીન્ડી એન્ડ સન્સ.

Tel. Add. "Karamati," Durban.

૩૮૦ પાછળ રૂટી, હરબન.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED By Advertising In The INDIAN OPINION

The oldest Indian Paper read by Indians all the throughout South Africa

RAILWAYS, COLONIAL COMPANIES and all other Indian Opinion, P. O. Box 111, Natal

રૂટીંગ ૪૮૦૦.

ધા

પી. ઓ. બોક્સ ૧૧૧૦.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યુરન્સ કંપની, લીમીટેડ.

આમ નિમજ દરેક જાતના અકસ્માત

જેવા કે આર ૧૨ એન્ડ ક્લાસ, શીફ્ટીંગ બેંક, વરખાનસ કોમ્પેન્સેશન, વીન્ડર અનેક પ્રકારના
વીમાને લગતું કામ આ વીમા કંપનીએ શરૂ કરી દીધું છે.

આ વીમા નિમજ કંપની ના રાજ્યનમાજી કી આગામાં આવે છે.

આખા દાક્ષણ આફ્રિકાના મુખ્ય પ્રતિનિધિ:—

સારાખજી રુસ્તમજી,

"મીન્ડિયા હાઉસ"

૧૭ હાઉસ એવન્યુ,

હરબન.

આભાતીઓની-પુરવાની

તમે હીંદને આજીવનો સુર સાંભળવા માગો છો? તમારે માંધીજીની જળવળ ઘેર બેઠાં બેઠી છો? તો આવી આવના તમારામાં દોષ તો તમે કેટલે વર્તમાનપત્રો વાંચો કે આક્રિયાવાસી દોડી જાતે આગે હીંદની સ્થિતિથી વાંચ કરવા અને તમારે વર્ષ થયાં હોયથી છુટાં છુટાં અભ્યાર મનાવત કરે છે? આ પત્રોના નામ નીચે પ્રમાણે છે.

અઠવાડીક છાપાના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રજામિત્રકેસરી, એ ઘડી મેળ, સીસમી સદી, દીન, બોમ્બે ફાનીકલ,

ઈન્ડિયન વ્યુઝ (દરબન)

માસીક છાપાના નામ

નવચેન

ના મુખ

જેઓ દર મેલે તાજા સમાચાર વાંચવાની તમજા રાખતા દોષ તેઓને કૃ આમારે સારી છાપા વેચતાં છાપા કંપની વર્ષનું એક માથે જાતજાતની છાપા મંગાવી લેવા ખાસ ઉપરિદ્ધ કરી છુ. નીચેને રજાને થત સખી પ્રાઇમ બીસ્ટ મંચાએ કે છાપા વેચતાં છાપા જાઓ કે મળો:

એ. બી. ખાન.

૨૬ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર: કાયેમનલ સ્ટ્રીટ, મે ૧૯૧૮. બોમ્બે નીસપત્રી.

ઉપર જોઈલાં છાપાં અમારી પ્રીન્ટીંગમાની જાંચ રજા મોરિયુ સ્ટ્રીટમાંથી થવું અળી સકશે વાંચો, વચાવો અને દેશની સેવા કરો

પ્રસાદાઓ ઉતરી : વરેશ થા દાંસવાલ જનારે હિંદી પેસેન્જરોને ખુશ ખખર

રહેવા તથા ખાવા પીવાની ઉત્તમ સગવડ

નીચેને સરનામે થત સખી જલાવશે તો અમે તમને રડીમર તેમજ દરેક કાપર લેવા આવડું અને રહેવા ગયા ખાના પીવાને જાતમ અવગણત વાળળી ખરેખે કરી આપશું

હામીએશને લગતું દરેક હામીએશ સંગ્રાહકારક રીતે કરી આપી. રડીમર ઉપર અવવાની તેમજ ઉતરવાની દરેક સગવડ અમારી બાદી દેખરેખ નિમે કરીએ છીએ

તમારા ફેમીલી દેશથી આવનાર દોષ તો અમને અવાળળી ખખર આપશે તો તેમને રડીમર ઉપરથી ઉતરવા સારા સંગ્રાહ સાથે દાસવાલ મોડલી આપવાની દરેક સગવડ અમારથી કરી રાખશું

અમારા રહેઠાણ મુખ્ય રેલેવનર રામજી ૧ બીડામ રપ વર્ષથી પ્રમાણીકપણે કામ કરી દરેકને સતોષ આપે છે અને દાસ રામજી દી બીડામ રામજી

પરેખીઆમે તેમના ઉપર પેસેન્જરોને દુઃખ દેવાની તમા સરકારી કેસ કરવાની બુદ્ધી હામીએશ છાપાંથી છે તે ઉપર ખ્યાન આપશે નહિ અને હામીએશ મુજબ અમને તમારું હામીએશ સોપવા રહેશે અને સંપુર્ણ કામશે સખીએ. અને કલતા દાસીના કામમાં સખીએ નહિ એજ વિનંતી

દોરેકની રાજની છે થા ૪ છે

ખચંદેવાર નિચેને સરનામે કરવો:

Manager,

The Delagoabay Hindu Hotel,

P. O. Box 581,

Laurenco Marques,

ખુશ ખખર

રાડમ આક્રિયામાં મુજબતી પુસ્તકોની નવી એજન્સી સરનામું મોંધી રાખા.

દીનસી રારો:	૫	૬
મદદાદ	૫	૬
ડી. ૨૨ મ. ૧	૬	૬
મુરવાના રાજ્યા	૭	૬
દુઃખીને દિવાલો	૧૨	૬
મારી સરીજ (દારમસગતું પુસ્તક)	૮	૬
ગાળના મદદમાં	૬	૬
સીનમગર સુગત ન	૬	૬
અમી ઝઘા	૩	૬
એ એન ઇનીર્ષ	૩	૬
એક પચરો પ્રતાપ	૫	૬
રેતન બોજનું રમખાણ	૫	૬
ફોનોગ્રાફ આલન માળા	૫	૬
ખાસા બ. ૧૨	૬	૬
મુલી તાનવું મુલ	૮	૬
મુલીનું ખખર (દ. મયરસપી અરપુર)	૫	૬
મુલન	૫	૬
મુલન-૧ મ. ૧૨	૫	૬
મુલની કદાપી	૮	૬
મ. ૧૨ મ. ૧૨	૬	૬
ફીનીર્ષ કે દોજાબ	૬	૬
ખુદાને ખખર	૬	૬
મુકરીસ અવન	૭	૬

આ ઉપરાંત બીજા ધણી જાતના મુખ મળશે.

કામ, હાફિયુ અને ખાંસી

તાળાઓએ એક જાત અખર આ જાણી મંચાવીને પીવી એ અખી ધણે જાણે છે.

કીમત એક દીનની રી. ૪. પેસેન્જર બહુ.

મળવાનું મોળું

The BURMA HOUSE

125 Grey St., Durban

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant

રહેઠાણ તાજા ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેસીમ કરી સી આ બી ધી મોલકવામાં આવશે લખા

P. O. Box 254 H. Short St

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

રહેઠાણ વેજિટેબલ માટે ફ્રુટના આડરે આજ ધ્યાન દેવામાં આવે છે, મંગાવી ખાત્રા કરશે. લખા:—

P. O. Box 576. 55 Bond St. Durban.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

સ્થાપિત "સુટ" માર્કની કંપાની જાહેર ખર્ચ સમસ્ત દેશના નેશીય જાણીતા પ્રસિદ્ધ થાય છે અને તેનું મોડું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે જાણો છે અને માને છે. સ્થાપિત "સુટ" માર્કનું કાનું રોક કરો અને તમે સહેલાઈથી વેચી શકશો.

આ "સુટ" ના માર્કની તપાસ રાખ નો અને કમીટેનથી ચેતના રહેશે.

સોલ એજન્ટ:

એમ. ભરપર સ્મિથ એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમિટેડ.

જાહેરાતીસભર્ગ, કેપટાઉન, ડરબન,
પાર્ટમેલીટાએથ.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant.

દરેક જાતનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સારું પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કૃપા:

P. O. Box 842, Durban. 123 Victoria St

FREE

FREE GIFT!

DAIRY 1931

100 pages—one day a page. All y will receive postage stamps.

RA. SUDYA NARAYAN KRESHAVIL
7 Harrison Road, CALCUTTA

ઉત્તમ ગરમ મસાલો વગેરે

અમારે હા જાતી દેખરેખ નીચે તાલે અને સફાઈથી પગમાં ફાળે ગરમ મસાલો કરીપ કરે દરેક ગરમ, ગરમ ફેરીના અને લીધુના લેખજ મીક્સ આમાર દરેક માટે મા જવાબ અમારી જેટલી સાથે મળી શકશે. આનો ઉત્તમ માલ, તમે ગરમ બનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગાવી ખાતી કરે. મગવનું દેખણ.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Phone 3867, Box 320, 182, Grey Street, DURBAN
HILLRABHIA MORAR MATVADKAR,
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીંગલકાક નામ મરચાડકર,

દોલસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ ચેપલનાર

અને કમીસન એજન્ટ

પેશીય સારી મીટે કરી માલ સી એ ડી થી મોકલવામાં આવશે.
ટેલીફોન ૩૮૬૭. બોક્સ ૩૨૦. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Box 7, 8 & 17

Tel. Khartoum

HOOSEIN ISMAIL (SARDARGAUM VALA)

Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

બોક્સ ૭, ૮ અને ૧૭, ટેલીફોન એજન્ટ "ખના"

હુસેન ઇસ્માઇલ (સરદારગઢ વાલા)

ટ્રાંસપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

સંદર્ભક પત્રાવર

માસ્ટી	દીર્ઘ	મુસલમાન	પારસી	દુધીય	જુનોર
વાર	૧૬૪૦	૧૬૮૭	૧૩૪૬	૧૩૦૦	૬ મી. ૨ મી.
	નવેમ્. ૧ માર્ગશીર્ષ	૨૦૦૫	૬૬૬	૬૬૬	
	૩૧				

૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯
૬૬	૨૮	૫૬	૧	૬	૨૨	૪૫૦	૬-૩૯

અલખા ગ્રામોફોન

સરતા સારા અવાજવાળા અને ટકાઉ

જુનીયર પાર્ટેબલ

પા. ૩-૧૫-૦

સીનીયર પાર્ટેબલ

પા. ૫-૧૫-૦.

દાર્ન માલ

(બુગલોવાળા)

પા. ૫-૫-૦

વેપારીઓને પ્રથમ ડિસ્કાઉન્ટ

અ. ૧૨. મા. અ. ૨૦

કોમ માટે કૃપા:

E. A. TYEB & Co.,

P. O. Box 1180.

109 Field Street, DURBAN.

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for
your Bananas, apply to the BANANA
KINGS.

We ~~are not~~ ~~in~~ ~~the~~ ~~city~~ ~~and~~ ~~we~~ ~~usually~~
attend Banana sales and study Banana
Markets

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana price

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best
Market prices and no hassles

Our produce section is attended by a fully qualified expert.

G. HAFTHS.

Manager

Tropical Fruit Suppliers.

Phone 6760. Tel. All 'Nikins'. Box 5247.

22 Diagonal Str JOHANNESBURG.

EASE for the Eyes

For 39 years we have been improving
the sight of South Africa.

When you require Spectacles or
Eye-glasses, let us fit you.

Our References :

Over 66,000 Clients

The specimens in Large Punctate Glasses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS.

104, Longmarket Street, Capetown

Branch Establishment 67 a Peachard Street, Johannesburg

N.B. This firm employs no foreign staff.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY)
INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of
HARMONiums.

Repair and workmanship guaranteed

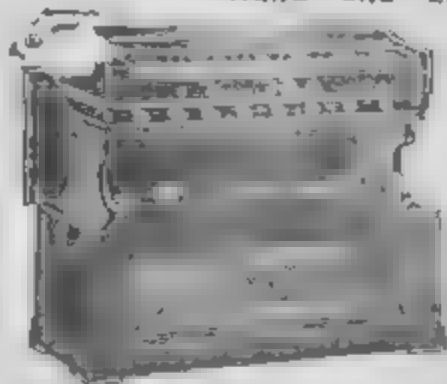
We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWALD'S MUSIC SALOON.

P O BOX 460

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

[illegible]

આશસ્ત્રીયા ૩૧૩ીક સંજ્ઞા,

(**භාෂිත:** බ්ලි, පද්ම, විශ්වශ්ව)

પ્રિ. એલ. બેલકમ ૪૬૦.

१३१ कवीन स्त्री, ४२५५५.

Indian Opinion

No. 48—Vol. XXV

Friday, November 28th, 1930.

APPEAL OF WING LEE LIMITED

JUSTICE CURLEWIS SETS ASIDE JUSTICE GREENBERG'S JUDGMENT

WE give below the full text of Justice Curlew's judgment delivered in Wing Lee's appeal. Justice Curlew has set aside the judgment given by Just. Greenberg.

Appellant is a company of limited liability, consisting of two shareholders, both Chinamen, and has been carrying on business as a general dealer at 77a Grant Avenue on Stand 96, Norwood Township, since 1919. It had a licence to carry on this business until the end of 1928 when the renewal of the licence was refused. It continued to carry on business during 1929 without a licence, and in December 1929 again applied for a certificate of renewal, but a certificate was refused by a duly appointed committee of the respondent Council acting under the provisions of the General Dealers (Control) Ordinance, 1926 (No. 13 of 1926 Transvaal) as amended by Ordinance No. 10 of 1927. This refusal of a certificate by the committee was brought in review on a petition to the Witwatersrand Local Division which was heard by Greenberg J., who dismissed the petition with costs. The appeal before us is against this decision of Greenberg J.

It appears from the record that in the form of application which had to be completed by appellant for the issue of the certificate in terms of the Ordinance, and which required the full name of the person who will be in actual control of the business to be given, the name was given of Luk Yee who is admittedly a coloured person, a Chinaman.

In terms of the Ordinance objections were lodged against the granting of the certificate by Mr. W. Simpson and by a company called the North-Eastern Districts Association (Proprietary) Ltd. Simpson did not appear at the sitting of the committee, and his objection was not considered. The objection of the company, which is the registered owner of a stand in Norwood Township, was as follows:—

The North-eastern Districts Association (Proprietary Limited) object to the granting of the said certificate on the grounds that the locality of the said premises is not one on which it is desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant, because its owners and persons in control of the applicant business are coloured persons, and in accordance with the Title Deeds of Norwood Township and set out in the title deeds of every holder of a lot in the said township, including the applicant's title deeds of the lot on which the applicant intends to carry on business, there is a provision that no coloured person other than servants will be allowed to occupy any lot in the said township, and further that the said condition is portion of the general scheme upon which the said township was established binding on all lot holders and occupiers of property whether for purposes of trade or otherwise, and such scheme constitutes the township a township reserved for white or European persons, and consequently renders undesirable the granting of any licence to the applicant to trade on the said premises, as a

carrying on of a business under the licence would cause coloured people to be physically present on the said lot in contravention of the said conditions of title, and of the Volksraad Resolution No. 101, dated the 24th September, 1871, and further the aforesaid facts render the applicant unfit and an improper person to hold such a licence, or to carry on or control such a

The title deed of Stand 96, Grant Avenue, Norwood Township, which is registered in the name of Barkley Limited, a private company registered with limited liability in the Transvaal, from which company appellant holds the stand under a lease, contains the following:—

"Subject to the following special conditions and stipulations, to wit:—

1. That no coloured people other than servants will be allowed to occupy the property transferred hereunder.

Before the committee the appellant's reply to the objection lodged by the respondent was that the restrictive clause in the title deed was no longer of force and effect on the ground of acquiescence and waiver, and on the ground that the character of the neighbourhood had changed to such an extent that the restrictive clause was no longer enforceable or capable of attaining the object for which the restriction was imposed. And evidence was laid before the committee by the appellant with the object of showing, inter alia, that coloured persons have for years carried on various businesses in Norwood without let or hindrance until 1924, and that the lot holders and residents of Norwood had knowledge of and saw these businesses carried on by coloured persons and acquiesced therein, and also acquiesced in the trading and occupation of Lot No. 96 by the appellant. It also appeared from what took place at the hearing that there was an action pending in the Witwatersrand Local Division between the present respondent as plaintiff and Barkley Ltd. and the present appellant and Luk Lee and others as defendants, wherein the Plaintiff (present respondent) sought an interdict to restrain them from carrying on business in Norwood and to object the present appellant, an interdict had been sought on an application, but as the defence of waiver and acquiescence had been raised the Court directed the matter to proceed by way of action. That action is now still pending, so we were informed from the Bar.

The committee, after hearing evidence and argument on behalf of the applicant and the objector, refused to grant the certificate. In announcing this refusal the chairman of the committee stated: "It is within the knowledge of the committee, and it has been brought out in the evidence, that restrictions have been imposed in the title deeds on the occupation of the property in respect of which a certificate is applied for, whereby no coloured persons other than servants are allowed to occupy the lot. The application is refused on the ground laid

[Continued on page 306]

WHO IS DODGING THE FACTS?

 OUR contemporary the *Natal Mercury* has written a leading article under the caption 'Dodging the Facts' in its issue of the 20th inst., and criticised the speech of Sir Tej Bahadur Sapru which he delivered at the Round Table Conference in London the other day. In it we find the same old arguments that were advanced by the enemies of India's freedom. They want to retain full control over India for ever for the benefit of England and hence these arguments. They are to the effect that the Princes of India are not yet prepared to regard the government of a dominion of British India as their overlord. The Paramountcy of the Emperor of India which they acknowledge can only be exercised through his representative, the Viceroy.

Here is the trick to divide the Princes from a dominion of British India and they are painted as unpatriotic. The Princes of India, on the contrary, have one and all stood for Dominion Status. But even if they are not prepared to come under a Dominion of British India at present the would be Dominion of India is quite willing to wait and convince them that they will be quite safe under a National Government as they were under a foreign Government. There is no immediate hurry for them to come under a Dominion of British India. On this account the right of British India to a Dominion Status must not be withheld for a single moment.

Then there is the problem of minorities, the Mahomedans, the depressed classes, the Europeans, and the Anglo-Indians. All these problems could be immediately solved if once the British Government consents to grant Dominion Status. May we ask our contemporary which country has not to face such problems? Here in this country the Whites have created a white heaven for themselves although they are in a minority. The Native people who are in a majority and to whom this country belongs are treated like helots. The coloured people are in a minority. Has the South African Dominion given them equal rights? The Indians are in a minority in this country and about 75 per cent. of them are South African born. What is their condition as a minority? May we ask our contemporary whether it has ever pleaded the cause of the majority of the Native population and of other minorities

in this wonderful Dominion of which it boasts a lot of experience in self-government? India is prepared to protect the rights of minorities if Dominion Status is granted to her. Equality and justice to all is her ideal. What has the British Government done for the depressed classes in India? The high caste people may have treated them unfairly in the past but they have paid the price for it and are now trying their utmost to raise them. Under a Dominion Government their status and those of Europeans and Anglo-Indians will be equal with others.

Our contemporary writes that it is idle for Sir Tej Sapru to make comparisons between the position of India and that of Canada, Australia and South Africa, because they had wide experience of self government and possessed very wide suffrage.

We agree. It was wrong on the part of Sir Tej Sapru to make comparisons between India and those tiny Dominions. These Dominions are a creation of yesterday only. They learnt the art of Government recently. But India was in itself a great empire. Sir Tej Sapru's countrymen built up a great empire in India and ruled for centuries. A century and a half ago the countrymen of our contemporary journalist were begging with folded hands and heads lying low before the great rulers of India for a privilege to trade in Sir Tej Sapru's country. The rise and fall of nations is a law of nature. India had to pass through it as other nations did. Our contemporary therefore must not try to run down a great country like India and say she has no experience in self rule. It is a sad fact that under the British rule in India no more than 3 per cent. of her population have possessed the franchise. India wanted franchise for all her adult population. The foreigners who usurped their country, kept them in subjection totally disarming them from the last century up to now, would not grant the franchise to the whole population? Whose fault is it? Our contemporary further writes, 'But India which demands the same treatment, acknowledges her incapacity to defend herself or to maintain internal peace without outside assistance.'

If a Sapru or a Bastri were to make this confession, it does not mean the whole of India does it. The Indian National Congress has not made this confession. The Congress wants full control over the army. Indian army in India was used more than

once at India's terrible cost for the expansion of the British Empire. The Indian army had saved the British Empire during the great European War. Is that army unfit to defend India? The Indians in the Indian army were not given commission. Why? because it was the policy of the foreign Government not to allow the Indians to be fit to lead the army. Self governing India can train such men in no time. If the British people sincerely want to help India in this they could do so. It will be nothing but right if they do so. But if they do not want to do so self governing India could well afford to pay to other experienced soldiers to lead their men to train them. To deny the right of defending one's own country, to disarm the whole population in order to keep them under subjection was a horrible crime England committed in India. It is a great tragedy that to-day Indians are reminded of the incapacity to defend their country by those who committed this crime purposely. Sir Tej Sapru said that, given Dominion Status to-day, India's cry for independence would naturally die in a few months. To this our contemporary says he has no possible justification in saying this in view of his own complete failure to persuade Mr. Gandhi to call off the passive resistance campaign. If the British Government and Parliament gave way to the extent that Sir Tej Sapru desires, Mr. Gandhi and Congress would be emboldened to continue in the not unreasonable belief that, having given way so far, the British Government would shortly grant complete independence."

Independence is a thing that cannot be granted as a gift by anyone. It is to be taken. If the three hundred millions of India's people sincerely desire and work for complete independence there is no power on earth that could prevent it. Could England prevent America from becoming independent? It is sure to come sooner in India if Dominion Status is not granted to-day. Those who try to dodge this fact are rendering a great disservice to the Empire. The enemies of India's freedom are dodging the facts for self-interest. Dr. Moonje who is one of the delegates at the Round Table Conference said, Britain was like a farmer devotedly attending a cow (India) because of its milk production. Hence we Indians hear about 'Dodging the facts which come from the side of England.'

"ONLY AS TRUSTEES"

In our last week's issue we published the text of a memorandum issued by Mahatma Gandhi from the gaol where-in the Indian Raj has seen fit to confine his body. Speaking of "possessions" the Mahatma reminded us that "we must be interested in them not as proprietors, but only as trustees."

The reminder is one to which it were well that we Indians of South Africa should give special attention and thought. It expresses a duty that has devolved upon us, but a duty we have not always appreciated and perhaps, even now, do not quite appreciate which is that we Indians of South Africa as trustees of the good name, reputation and honour of 'Indian' should be concerned primarily with the defence of the honour of the name and all that it implies, and only secondarily with the preservation of what we are apt to regard as "our possessions."

In the near future we shall be confronted with the choice of some miserable mess of pottage in exchange for our birthright i.e., some petty measure of compromise to induce us to accept the main indignity embodied in 'the Bill', or of remaining loyal to our trusteeship and declining to save some small portion of "our possessions" as the price of our betrayal. It is perhaps as well to remind ourselves that our conduct is being watched with expectant interest by all to whom the cause of righteousness and freedom is dear; more important still to remember that there is an All-seeing Eye from which no motive of ours is hidden.

Coloured People And Suburbs

Effect Of Appeal Court Decision

A meeting of the North Eastern Districts' Association will be held on Tuesday evening, at the Scout Hall, Nellie Road, Norwood. In a circular to members, the honorary secretary states:—

In view of the recent decision of the Appellate Court, that the City Council cannot refuse a certificate authorising a licence to be granted to Asiatic or coloured persons either on the grounds of race, or of restriction contained in the title deeds, it is essential, if it is desired to keep coloured persons out of private townships, that the present action against Burckey, Ltd., and others be proceeded with.

"The Advertiser" contention that the persistent violation of registered conditions of title render such conditions void is of far-reaching effect, applying not only to Norwood, but to many other private townships. The new Bill before Parliament is of no assistance in the above respects, except in Government or 'semi-Government' townships. The secretary urged members to help to "preserve the European suburbs for Europeans."—*The Star*.

[Continued From Front Page]

down in section 6 (2) of the Ordinance, viz., that the locality of the premises is not one in which it is desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant."

In the petition which forms the subject of the appeal it is alleged (par. 22) that there was no evidence before the committee to show that the locality of the premises was one in which it is not desirable that the business contemplated should be carried on by applicant, or at all, and in support of that allegation a copy of the proceedings before the committee is attached to the petition. Paragraphs 23 and 24 of the petition are as follows:

"23. That the sole ground upon which the refusal of the respondent committee was based was the restrictive condition contained in the title deed and that the respondent disregarded the evidence adduced that such restriction was no longer binding with respect to the particular lot.

"24. That your petitioner submits that the committee of the respondent Council acted wrongfully and unlawfully in refusing to grant to your petitioner a certificate to enable it to carry on the business of a general dealer on Lot No. 96, Norwood Township and being 77a Great Avenue, Norwood.

It is admitted that the business in respect of which the certificate was sought was intended to be carried on under the control and management of a coloured Asiatic, Yuk Lee. In *Norwood Land and Investment Company Ltd. vs. North Eastern Districts Association (Proprietary) Ltd.* (1929 A.D. 2.) this Court held that the word "servants" in the restrictive clause of a Norwood title deed meant ordinary domestic or menial servants and did not include the manager of a business carried on upon one of the lots. In view of that decision the control and management by Yuk Lee of the business in question would be a breach of the restriction, and if the restriction was still operative it could be enforced by any owner of a lot in the township. The latter was common cause in the Court below. The petition for relief in the present case is based on two grounds: (1) that the committee disregarded the evidence adduced that the restriction contained in the title deed was no longer binding with respect to the lot in question, and (2) that the sole ground upon which the refusal was based was the restrictive condition contained in the title deed. It may be remarked that the petition does not specifically go to the effect of the restriction, but in view of the allegations in paragraph 24 of the petition, that was no doubt intended.

As regards the first ground that would amount to a gross irregularity on the part of the committee and would entitle the proceedings of a public body such as the respondent, or the said committee of the respondent, to be brought in review (even where an appeal lay) on the well-known principles laid down by this and other Courts of South Africa, namely, on the grounds (stated shortly) of gross irregularity or clear illegality, but on the ground of a mistake of law or a wrong conclusion on facts, I should add that it was common cause before us that the sections of Ordinance 12 of 1926 dealing with a review by or an appeal to a Court of law were of no effect, they having apparently been declared *ultra vires* by a decision of the Transvaal Court.

As to this first ground, Grossberg J. held that it had not been established, and this part of his decision has not been challenged before us.

As regards the second ground, the learned judge held on the authority of *Senekal Licensing Court v. Stein* (1924 A.D. 506) and *Lamb v. Hutchcock* (1914 T.P.D. 552) that the local authority was bound to

refuse a certificate if the applicant had no right of occupation to the premises specified in the application.

That the local authority was therefore entitled to enquire into the applicant's right of occupation; he also held that the fact that an applicant had no right to occupy the specified premises imposed on the local authority a duty of refusal in addition to the grounds for refusal enumerated in the Ordinance. As regards the interpretation of section 6 (2) of the Ordinance, the learned judge held that it was unnecessary for him to deal with that section because, if the petitioner's failure to prove his right to occupy the premises bound respondent to refuse to grant the certificate, then even under section 6 (1) the respondent was not bound to refuse, and for the latter proposition he referred to *Ab Yon v. Pretoria Municipality* (1920 P.D. 28).

The applicability of the decision in *Senekal Licensing Court* was challenged on various grounds. I do not propose to consider all these grounds. It is sufficient to deal with one feature of the *Senekal* case which in my view differentiates it from the present case, and that feature is that there was no dispute before the Licensing Court as to the facts. The applicant himself had stated to the Licensing Court that his lease expired on 31st December, that he was not renewing it, that he was leaving the place and that he must transfer the new licence which would be from 1st January) according to the terms of the lease. Thereupon the Chairman remarked: "How can we grant a licence to a man who disavows that he is not going to use it?" Indeed in the judgment in the *Senekal* case Solomon J. A. said: "The facts of the cases are very simple and are not in dispute, and it is common sense in the present case that the application was made for the purpose of entitling the applicant to carry on the business in the premises, as he had done for four years, but for the purpose of transferring the licence as soon as it was obtained to the lessee. That, however, does not appear to me to be a purpose recognised by law." And the principle laid down by the Court in that case and under those circumstances was that at the date when the licence was to be issued the applicant should have the right of occupation of the premises so as to entitle him, when he has obtained the licence, to carry on there the business for which he is licensed, and if he did not have such right of occupation the Licensing Court could not entertain the application and that it would be illegal for the Licensing Court to grant the renewal of the licence. But it by no means follows that the Court must thereby decide where the right of occupation was in dispute and necessitated an investigation of involved questions of law and fact, the Licensing Court would first have to hold that investigation and decide on the merits of the dispute before granting a licence. One can readily conceive that an applicant for a renewal of a liquor licence may claim that he holds a lease of the premises and though the lease would expire by the 31st December he had the right of renewal and had exercised that right, whereas the lessee might deny that applicant had such right. Or again the right of occupation of premises may depend on the interpretation of a will or of a contract, the terms and meaning of which were in dispute between applicant and other parties. That being so, I do not think we ought to extend that decision so as to confer on other public bodies

power to investigate and decide controversial questions of law and fact other than such as are specifically prescribed and arise for determination by the specific provisions of the legislative enactment under which such public bodies function, and by which jurisdiction is conferred on them.

Under the General Dealers Control Ordinance No. 10 of 1927, the respondent has certain duties

to perform. It is provided that no general dealer's licence or a renewal thereof shall be issued by a receiver of revenue unless the applicant therefor produces a certain certificate, for this certificate application has to be made in the manner prescribed by the Ordinance and to a local authority or a Board. The Ordinance provides—

"Every local authority or board shall, within the area of its jurisdiction, have a discretion to refuse a certificate on any of the following grounds—

(1) That the premises where it is intended that the business should be carried on are not suitable for the purpose of the business, whether as regards the sanitation or situation or character of the buildings, street trading or otherwise.

(2) That the locality of the premises is not one in which it is desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant, or at all.

(3) That in the opinion of the local authority or body concerned the applicant or the person who will be in actual control of the business is not a fit and proper person to carry on or to control such a business.

And in the case of a business where articles of food or drink are produced, prepared, used or sold for human consumption, also on any of the following grounds—

(a) That the applicant or the person who will be in actual control of the business is by reason of the unsoundness of his person or habits or methods unfit to be trusted with the handling, preparation or sale of such articles of food or drink, or is otherwise not a desirable person to hold such a licence.

(b) That the granting of such a licence in respect of the premises for which it is sought is calculated to cause a nuisance or annoyance to persons residing in the neighbourhood.

A new ground (c), relating to latrine or bathroom, has been added to section 5 of section 4 of Ordinance 16 of 1927, but it is not material to the present enquiry. Section 7 provides that persons may lodge objections to and oppose the granting of a licence and section 8 provides that the local authority or board hearing an application for a certificate authorising the renewal of a general dealer's licence shall record the evidence given for or against the application, and where the application is refused, the reasons for the refusal. Section 11 provides that the local authority or board, in authorising a licence, may direct it to be accompanied pending the erection or completion of buildings or pending the execution of repairs or alterations.

We have thus the functions prescribed of a local authority or board, and under section 5 the grounds are set out on which a local authority or board shall have a discretion to refuse a certificate. The respondent in this matter would therefore have jurisdiction to investigate and decide on any facts that may arise or be involved from a consideration of the various grounds set out in that section. And its decision in such an investigation would be final. It is not subject to review by a Court of law except on the well-known principles on which grounds have already been mentioned. It was never contemplated by the Legislature that the respondent would be competent to investigate and decide any other dispute which did not arise from, or fall within, the specified grounds on which it was given a discretion to refuse a certificate. The investigation which the respondent is authorised by the Ordinance to hold and make at the hearing of an application for a cer-

tificate must be limited to, and be found within, the four corners of section 5 of the Ordinance.

The decision of this Court in the Senekal case may possibly be regarded as a precedent or authority for the respondent to refuse a certificate on certain admitted facts which would make it wrongful or unlawful on the part of the respondent to grant the certificate, but we should not extend that decision so as to confer, and that decision was not intended to confer, any additional power of investigation and decision other than what respondent would have under the provisions of the Ordinance of 1926 and 1927 and which it functions. And we certainly cannot extend it as embracing the power and jurisdiction to investigate and decide an involved question of facts and law such as the one which the respondent's committee decided in the present instance, the more so as the right of occupation of the applicant itself was not questioned but merely the right of occupation through a coloured manager of his business, and as the dispute which the committee took upon itself to decide formed the subject of an action pending in a Court of law in Johannesburg.

If then the decision in the Senekal case is not applicable, had the respondent jurisdiction under the Ordinance to inquire into the merits of the dispute as to whether the restrictive clause was opera-

The committee of the respondent refused the application on the ground laid down in section 5 (2) of the Ordinance, viz., that the locality of the premises is not one in which it is desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant, and its reason for coming to this conclusion was on the ground that by the restrictive clause in the bye-laws coloured persons other than servants are not allowed to occupy the lot or stand in question.

I must therefore consider whether section 5 (2) gives the committee power or jurisdiction to exercise its discretion of refusal on such a ground. This depends on what is the proper construction to be given to section 5 (2). I was at first disposed to agree with Mr. Bakewell's contention that section 5 (2) contemplated that in respect of the locality of the premises the committee could exercise its discretion on two separate grounds—(1) that it is not desirable that the business contemplated should be carried on by the applicant, (2) that it is not desirable that the business contemplated should be carried on by anyone at all. But, on consideration, I do not think that it is the proper construction of subsection 5 (2).

The grounds on which the committee could exercise its discretion to refuse a certificate, as set out in section 5, may be classified under three heads—(1) the suitability of the premises, (2) the nature of the locality of the premises in relation to the kind of business contemplated, and (3) the personality or suitability of the applicant or of the person who will be in actual control of the business.

Though the well-known maxim of interpretation requires the Court, if possible, to give full effect to every word in a legislative enactment, I cannot see to what use it could have been intended that section 5 (2) should apply based on the personality of the applicant, apart from the nature of the contemplated business or of the locality, which would not fall under 5 (3) which deals with the suitability of the applicant or of the controller of the business as a fit and proper person. The only two instances which could possibly illustrate as likely to fall under section 5 (2) by reason of the identity or personality of the applicant, were the case of Vrededorp, where

a coloured person is by law not allowed to occupy a stand (see Act 7 of 1907, sec. 13, Transvaal), and the case of an applicant having been interdicted by order of Court from carrying on business in the premises for which a certificate is required. But in the case of a coloured person applying for a certificate for a licence on a stand in Vereeniging, the certificate would be refused not on the ground of section 2 but on the ground that, by reason of Act 7 of 1907, it would be unlawful and illegal for the committee to grant the certificate. And in the case of a person who has been interdicted by order of Court, the certificate would be refused because it would be illegal and assisting in a contempt of Court to issue the certificate.

I can conceive of no instances which can be said to fall under section 6 (2) based on the personality or identity of the applicant which would not fall under section 6 (1). If section 6 (2) were intended to authorise two separate grounds for refusal, one in respect of the applicant personally and one solely in respect of the locality, then we would expect to find in section 6 (2) the words which we find in section 6 (3) and in section 6 (4) where the suitability of the person arises for consideration, viz., the applicant or the person who will be in actual control of the business. The absence in section 6 (2) of the words underlined confirm the view that section 6 (2) was intended to deal solely with the nature of the locality in relation to the business contemplated and apart from the suitability or otherwise of the applicant or the person who will be in control of the business. And this is peculiarly applicable to the present case, because the objection is not to the applicant but to the person—Luk Yee—who will be in control of the business because he is an alien. Luk Yee were a White or European there would be no objection. It has been laid down in direct and analogous to section 6 (4) that a person who would not be justified in holding that a person is not a fit and proper person to carry on or control a business merely by reason of his race or colour. And we cannot assume that the legislature intended that under cloak of section (2) it would be competent for the respondent to hold that by reason of the race or colour of the applicant it was not desirable that the business contemplated should be carried on by him. If that had been the intention of the legislature it should, and would, have been expressed in clear language.

I have come to the conclusion, therefore, that Mr. Millin's contention is well founded, viz., that section 6 (2) deals only with the nature of the locality in relation to a business contemplated and not with the identity or personality of the applicant, and that by the words "by the applicant or at a person" the legislature meant no more than "by anyone at all." Section 4 of the Ordinance is not intended as exhaustive of the powers of the respondent but a discretion to refuse a certificate. It entails a decision (1) as to the suitability of the premises, (2) as to the suitability of the applicant or of a person who is to carry on or control the business, and (3) as to the nature or character of the locality in relation to the business contemplated, as for instance where it is sought to carry on some particular business in a locality which is purely a residential quarter. Those are the facts which the legislature contemplated the respondent would be called on to investigate, facts which appear to a layman of a ready and simple solution without an investigation of involved questions of fact and law. I do not think it was ever contemplated that the re-

spondent would be competent under section 6 (2) to investigate complicated questions of fact and law such as were involved in the dispute as to the right of occupation and whether the restrictive clause in question was still operative owing to acquiescence and waiver and to the change of character of the locality, delicate questions of law for the decision of which a Court of law is *prima facie* the proper forum. Indeed the committee would have been well advised, instead of investigating that dispute, to have left it to the objector to proceed with his action and to have it declared by a Court of law whether or not the restrictive clause was still operative.

In my opinion it was not competent for the committee of the respondent Council to hold an investigation into that dispute either under subsection (2) of section 6 or of any other subsection. The committee, therefore, exceeded its jurisdiction and the appeal must be allowed and the judgment of the Court below reversed, and judgment entered in favour of the applicant of the respondent's application for the certificate is hereby set aside and the respondent is directed through its duly authorised committee to re-hear appellant's application. Appeal is ordered to the case in this Court and in the Court below.

(Sgd.) J. E. COULSTON,

Judge of Appeal.

Indian Press And The Land Tenure Bill

The *Hindu* of Malacca writes as follows:—

The New Menace in South Africa

The resolutions adopted at the emergency conference of the South African Indian Congress held recently at Johannesburg to consider the Asiatic Land Tenure Bill have evidently caused a stir in that continent. Some of the principal newspapers there are exhibiting a friendliness towards the case for Indians which is indeed welcome at a time when the sky is overcast with clouds, so far as the Indian community in the Transvaal is concerned. It is, however, very difficult to say how far the argument advanced by them would appeal to the electorate in South Africa and to its representatives in the Legislature. For instance, *The Star* which says that the Asiatic protest is abundantly justified, points out that the Government of India and the Secretary of State would find their task made immensely difficult and complicated by the anti-Indian legislation in South Africa and calls upon the Union Government in the interests of Empire solidarity to relieve those authorities from gratuitous embarrassments of this kind. Each of the Dominions is entitled to pursue its own policy regarding its internal affairs and it may be said that South Africa will not feel called upon to follow a particular course simply for the purpose of rescuing the British Government from certain entanglements and difficulties. On the other hand, *The Natal Witness* very properly directs public attention to the grave injustices which would be perpetrated if the Bill were enacted into law and says that it disregards the spirit of the Cape Town Agreement. The case for Indians is morally and intrinsically very strong. I there a point in the suggestion made by the South African Indian Congress for a Round Table

Conference as a means of ensuring such a heart-to-heart talk on the whole matter as will yield a result similar to that which was achieved by the Cape Town Conference. That the various local authorities in the Transvaal are actively interesting themselves in ensuring Asiatics from their trade relying upon statutes which Indians had been made to feel had fallen into desuetude, is becoming clear every day. In Norwood, there has been another case where the Supreme Court of the Transvaal has laid down that municipal licensing authorities have the power to issue trading licences to Asiatics in areas controlled by municipalities wherein occupation is prohibited by statute. The petitioner was a company registered with a limited liability and had been carrying on business as a general dealer in that township since 1919. The municipal council discovered that restrictions had been imposed in the title deeds on the occupation of the property under which no coloured persons other than servants were allowed to occupy the plot. It was pointed out on behalf of the Indian company that the Norwood residents had acquiesced in the breach of the statute and that the character of the locality had undergone a complete change. The Supreme Court, however, held that it would have been ideal for the licensing court to have granted renewal of the licence and that it had not been established that either the stand-holders in Norwood had acquiesced in the breach of the statute or that the character of that township had changed. It is in order to make clear such doubts as may linger to the present statute that the Asiatic Tenure Bill has been framed. As revised by the Select Committee, it constitutes a very drastic measure seeking to ruin hundreds of Indian families who hold enormous property in land. The Bill prohibits ownership of land anywhere except in locations, places a ban on Asiatic companies, holding fixed property, though hitherto companies thus formed have been registered by the State, makes it illegal and an offence for a person to hold fixed property on behalf of or in the interest of an Asiatic, the properties so held prior to 15th May, 1930 being protected, and debar Indians from holding shares or ventures in companies holding fixed property. The situation, it will be thus seen, is one of extreme gravity necessitating the utmost vigilance on the part of the Government of India. Ministers in the Union have already begun to protest against the announcements and statements of policy by British statesmen which might possibly have repercussions in South Africa. These short-sighted persons in authority may well be reminded that there is such a thing as growing world opinion which is increasingly disinclined to look with indifference on repression of immigrant or less advanced communities and that the evil example thus set in South Africa encourages white colonists in other parts of the world to pursue similar selfish and unjust methods.

The *Tribune of Labour* writes—

Transvaal Land Tenure Bill

The Land Tenure Bill is on the legislative anvil in Transvaal. The Bill, if passed into law, is bound to have a disastrous effect on the interests of Indians in that country. The object of this new measure on the rights of Indians is to restrict "Asiatic trade and residence in certain defined areas." It is, therefore, quite natural that Indians in South Africa should feel alarmed. Their representative body—the South African Indian Congress—look the matter into its own hands and convened a

conference of Indians for the purpose of considering the Bill. That conference has now adopted a resolution "requesting the Government of India, in the event of the Union Government's failure to withdraw the Bill, to press for a Round Table Conference." This suggestion for the Round-Table Conference is presumably made in the belief that if such a conference were held, the representatives of Indians there would be in a position to convince the supporters of the Bill of the injustice involved in the measure. Indians in South Africa are, however, aware of the fact that the representations of the Indian Government are generally treated with scant courtesy by the Union Government. For in the same resolution, to which a reference is made above, they advocate the "termination of diplomatic relations and the withdrawal of the Indian Government's agency from South Africa if the Union Government declines to accede to this request (of holding round-table conference)." It is to be hoped that the contingency contemplated in the resolution would not arise, and that the Government of India, backed as it is in this matter by the whole country, will take up a strong attitude on this question and tell the Union Government that it can not allow a further curtailment of the rights and privileges of its nationals. If it adopts such an attitude, its representations are bound to have some tangible effect. As has been pointed out time and again by Indian political leaders a policy of retaliation alone can meet the requirements of the case. The Indians in South Africa have been reduced to a position of complete helplessness and abject poverty by the discriminating legislation which has been enacted during the last two decades. The Government of India has been making more or less futile representations. It is now high time that the bolder and more manly policy of reciprocity or retaliation should be adopted.

The same paper writes in its other issue—

Indians In South Africa

Once again has the South African Government violated the letter and spirit of the Cape Town Agreement and created a situation of great gravity for our countrymen residing in that part of the Empire. The Transvaal Asiatic Tenure Amendment Bill, which has been introduced in the Union Parliament, is wholly unacceptable to the Indian community on the grounds, among others, that it imposes disabilities upon Indians in regard to their trade, residence and occupation and deprives them of their vested rights in the Transvaal Province and that it aims at their compulsory segregation and their ultimate ruin in that province. So strongly do our countrymen feel in the matter that in a resolution passed at an emergency conference of the South African Indian Congress they have actually asked the Government of India, in the event of their failure to secure for the Indians the justice to which they are entitled, to intimate to the Union Government that the diplomatic relations between the two Governments should be considered to have ceased and to withdraw their agency in South Africa as a protest against the Bill. We hope with all our heart that the contingency contemplated by the conference will not arise and that the Government of India will succeed in persuading the Union Government not to go back upon the letter and spirit of the Cape Town agreement. But if the contingency does arise, public opinion in India will whole-heartedly support the proposal made by the conference.

Plea From Indian Flower Sellers

Deputations At Council Committee Meeting

The proposed new by-law regarding hawkers and pedlars places a needless restriction on a class of traders composed of a poor section of the Indian community who have been carrying on their business to the advantage of European housewives for over fifty years," said Mr. S. R. Naidoo, the spokesman of the Natal Indian Congress at yesterday's committee meeting of the City Council of Maritzburg.

"If this move is directed against the flower sellers, why should such a comprehensive by-law be necessary," went on Mr. Naidoo. "There are only 12 of these flower sellers, whereas the proposed by-law will restrict all hawkers and pedlars from entering hotels and offices."

Mr. Naidoo went on to say that if the flower sellers were really a nuisance because they left refuse on the pavement, this fact should be proved. He also spoke in glowing terms of the beautiful displays of flowers by the sellers in Adderley Street, Capetown.

"I appeal to the Council, especially in view of the large-heartedness and changed atmosphere which has appeared throughout the country since the Capetown Agreement, not to confirm this proposed by-law, which is not only unfair but needless," said Mr. Naidoo in conclusion, after he had mentioned that a petition for the retention of the flower sellers as at present had been signed by 962 Europeans.

Mr. H. Frow, the chairman of the Maritzburg Chamber of Commerce, was the next to address the Council. He pointed out that, according to one of the existing City by-laws, no person, company, or firm should trade upon any verandah or open space, public or private, and also that no firm should permit the trading or carrying on of business upon a verandah or passage belonging to or rented by them.

Rentals Paid

"The Corporation is receiving a rental of £180 a year for the site of one Church Street florist shop alone," went on Mr. Frow, "to say nothing of rates and taxes and the sale of electric current and other services. The tenants have erected up-to-date premises and considerably improved the amenities of a portion of Church Street, and yet we find that the Indian flower seller has, by the paltry payment of 2s. 6d a year, compete to the unfair advantage of the European florist."

With regard to Mr. Naidoo's remarks about the beauty of flowers in Adderley Street, Capetown, Mr. Frow pointed out that the florists' windows in Maritzburg gave all the colour desired.

"If we must have a splash of colour in the street," he added, "why not let us go the whole hog and have the trams and tram-poles painted in a few jazzy colours?"

Mr. Frow also declared that the street flower sellers both in Durban and Capetown had now been restricted to certain areas.

"I would suggest that the position might be met," he said, "by allotting the Indians sites either on the Market Square or in front of the main market entrance behind the gardens. Being then on market property they could then be treated as market stall holders and charged a rental of, say, ten shillings per month for a space approximately six feet by four feet."

Mr. Frow further stated that, while he had dealt with the matter from the point of view of the flower sellers, the same danger awaited most other

classes of business.

In reply to the Deputy Mayor (Mr. H. V. Marsh) Mr. Frow said that he approved of the proposed by-law, although he thought that it would have been sufficient to make West Street the southerly boundary instead of taking it right up to railway property.

Owing to the fact that the by-law is now before the Council, and not the Council in committee, the matter was not discussed further on the departure of the two deputations.

The Proposed By-law

"No person shall carry on the trade of selling flowers, fruit or vegetables as a hawker or pedlar, or exhibit his wares for sale in either such capacity in any street, sidewalk, passage or open space, whether public or private, within the area bounded on the North by Pietermaritzburg Street and Havelock Road, on the South by Longmarket Street on the East by Boshoff Street, on the South-West by railway property and on the West by and including Havelock Street except at such place or places as may be set apart by the Council from time to time and notified in the public press; provided that this prohibition shall not extend to any hawker or pedlar proceeding from door to door of private dwelling houses within the prohibited area for the purpose of offering or exhibiting his wares for sale to the occupier of such premises."

What Is A Theft?

Gandhiji's Letter From Yeravada Prison

The fifth discourse from Gandhiji is on Non-Stealing. A condensed translation is given below.

"We now come to the observance of Non-Stealing. Upon deeper thinking we shall find that all observances are implicit in Truth and Love or in Truth alone. Love may be deduced from Truth or may be paired with Truth. Truth and Love are one and the same thing. I am partial to Truth however. In the final analysis there can only be a single reality. The highest Truth stands by itself. Truth is the end, Love a means thereto. We know what is Love of Non-violence although we find it difficult to follow the law of Love. But as for Truth we know only a fraction of it. Perfect knowledge of Truth is difficult like the perfect practice of Non-violence."

Definition Of Theft

"It is impossible that a person should steal and simultaneously claim to know Truth or cherish Love. Yet every one of us is consciously more or less guilty of theft. One may steal not only what belongs to others, but also what belongs to oneself, as is done for instance, by a father who eats something secretly, keeping his children in the dark about it. The Ashram kitchen is a common place of such property, but one who takes a lump of sugar from it stamps himself a thief. It is theft to take anything belonging to another without his permission even if it be within the law. It is equally theft to take something in the belief that it is 'res nullius.' Things found on the road belong to the ruler or the local authority. Anything found near the Ashram must be handed over to the Secretary who in his turn will pass it on to the Police if it is not Ashram property."

Thus far it has been pretty smooth sailing. But the observance of Non-Stealing goes very much further indeed. It is theft to take something from another even with his permission if we have no

real need for it. One should not receive any single thing that one does not need. Theft of this description has mostly food for its object. It is theft for me to take any fruit that I do not need or to take it in a larger quantity than is necessary. One is not always aware of one's real need, and must of us improperly multiply our wants and thus unconsciously make thieves of ourselves. If we devote some thought to the subject, we shall find that we can get rid of quite a number of our wants. One who follows the observing of Non-Stealing will bring about a progressive reduction of his own wants. Much of the distressing poverty in the world has arisen from a breach of the principle of Non-Stealing.

Other Kinds Of Thefts

"Theft thus far considered may be classed as external or physical theft. There is besides a second kind of theft subtler than this first and far more degrading to the human spirit. It is theft mentally to desire acquisition of anything belonging to others or to cast a greedy eye at. It is mental theft to feel temptation in respect of any good object we see. One who observes a fast takes no food, physically speaking, but he is guilty of theft as well as a breach of his fast, if he gives himself up to a mental contemplation of taste when he sees others taking their meals. He is similarly guilty if during his fast he is continually planning the varied "menu" he shall have when he has broken the fast. One who observes the principle of Non-Stealing will refuse to bother himself about things to be acquired in the future. This evil anxiety for the future will be found at the root of many a theft. To-day we only desire possession of a thing, to-morrow we shall begin to adopt measures, crooked as well as straight, directed to such possession.

"And ideas may be stolen no less than material things. One who egotistically claims to have originated some good idea which really speaking, did not originate with him, is guilty of a theft of ideas. Many learned men too have committed such theft in course of world history, and plagiarism is by no means uncommonly even to-day. Supposing for instance that I see a new type of spinning wheel in Andhra, and manufacture a similar wheel in the Ashram, passing it off as my own invention. I not only practice untruth but am clearly guilty of stealing another's invention."

"One who takes up the observance of Non-Stealing has therefore to be very humble very

South African Indian Congress

ELEVENTH SESSION OF CONFERENCE

The eleventh session of the South African Indian Congress in Conference will be held at Cape Town on the 29th, 30th and 31st December 1930.

AGENDA

1. Presidential Speech.
2. Minutes.
3. Gen. Secretaries' Report.
4. Treasurers' Statement.
5. Notices of motion.
6. Revision of Constitution and Standing Orders.
7. Election of Officials.
8. General.

S. R. NAIDOO & E. M. MALL,
Joint Hon. Gen. Secretaries
South African Indian Congress

Congratulation To Mr. Tyson

The South African Indian Congress has sent a cable to Mr. J. D. Tyson on the occasion of his marriage with Miss Yusuf congratulating him and wishing him the best of luck.

In The Magistrate's Court

For The District of Durban—Held At Durban.
No. 10794 1930.

In the matter between

CHENNAKAM, No. 71072, Free Indian Woman, of Clairwood—Plaintiff, and CHENNAKAM, No. 112614, Free Indian Immigrant, lately of Clairwood, but whose present whereabouts is unknown to Plaintiff—Defendant.

To the above-named Defendant :

Take notice that a summons has been issued against you in this Court by CHENNAKAM, No. 68558 71072, of Clairwood, for divorce a vinculo matrimonii on the ground of malicious desertion and costs of suit and that an order has been made that the publication of notice of such summons shall be deemed to be good and sufficient advice of the summons on you.

You are hereby required to enter appearance to the summons on or before the 16th day of January 1931 and if you do not do so Judgment may be given against you in your absence.

Dated at Durban this 20th day of November 1930.

(Sgd.) BRIAN CAMP,
Clerk of the Court, Durban.

A. CHENNAKAM,
Plaintiff's Attorney,
Madison Buildings,
10 to 12 Grey Street, Durban.

NOTICE

To The Indian Public

The attention of the Indian public is invited to the fact that any persons having complaints or grievances in regard to any of the following matters, namely—

1. Railway and postal services.
2. Immigration matters.
3. License.
4. Education.
5. Firearms.

are requested to communicate in writing to their respective Provincial bodies.—

(1) Natal Indian Congress, 175 Grey Street, Durban.

(2) Transvaal Indian Congress, 6 Kort Street, Johannesburg.

(3) Cape British Indian Council, 80 Hanover Street, Cape Town, or to the under-

S. R. NAIDOO & E. M. MALL,
Joint Hon. General Secretaries,
South African Indian Congress,
P. O. Box 272,
Johannesburg.

५ निरुपमं चोपनिषत्.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੨੮ ਭੰ.

ફીનીક્સ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૩૦

28 3

“પ્રતિદુઃખન ઓપિનિઅન”

ਪ੍ਰਿਥਵੀ, ਈ. ੧੮ ਜਨਵਰੀ ੧੯੮੧

આમારા બાહ્યવશ પણ 'મરહુમી' એ સમ સમો રાજ્યને એ
મહાત્મા દેહન તો રમ મીના બાંક
આવ્યે આને કારણેથી મી એક અમરેષ બખ્ષો છે. તેમાં
કેવું બિલ છે? તેણે કાંઈનાં રૂઢિ દેખાતે એનારંભમાં
સર તેજ ભદ્રાદર સરેએ ને બખ્ષ
આપું હતું તેના હંપર હાથેલાં કરીને ટીકા કરાવી છે. હાંદની
સ્વાધીનતાના દુશ્મનો ને લુપ્તી પુરાણી બધીની હાથેલાં કરે
છે તેજ હાથેલાં જિમાં પુનરાવર્તન છે. ઇંગ્લાંડના બખો
માટે હાંદને તેઓએ પકડી રાખવું છે અને તેથીજ આવી
હાથેલાં કરવામાં આવે છે. એ હાથેલાંમાંની એક તો એ છે
કે હાંદના રાજ મહારાજાઓ પોતે જ હાંદના અનેક કેમની-
બનની સત્તા દેહન આવવા અમિતા નથી. હાંદના સહેન-
કાદનું સર્વોપરીપણું તેઓ સ્વીકારે છે અને તે સર્વોપરીપણું
કહેતકાદનું પ્રતિનિધિ ને વાહસરેજ હાંધ છે તેની મારફતેજ
તેઓ સ્વીકારે જ લોટીકા હાંદના કેમનીબનના હાંદના રાજ
મહારાજાઓને અમર રાખવાની આ એક મુશ્કિલ છે. વળી
તેઓનામાં કોઈ પણ બખનું સરેકામિમાન નથી એવા તેમને
આપી ચીતરવામાં આવે છે. હાંદના રાજ મહારાજાઓ એ
તો હાંદી કેમનીબન સ્ટેટસની મામણી કરી છે. અને તેમાં
બખવની ચીતરવાની અવિશ્વાસ બતાવી છે. પરંતુ ખાતી એ
કે ખોટીકા હાંદના કેમનીબનની સત્તા દેહન તેઓ હાથ
આવવા મુશ્કીલ છે. તે કેમનીબન બનનાર હોઈ તેમને
માટે થોડામાં તેવાર છે અને હોઈ કેમનીબન તેમની ખાતી
કરી આપી છે એક રાષ્ટ્રીય સરકાર દેહન તેમના હાથ સુરક્ષિત
રહેશે એવા મરદેશી સરકાર દેહન તે રચા હતા. કેમનીબન
હાંદની સત્તા દેહન તેઓ આજેજ આપી આવે એની સત્તા-
વળતી પણ હાંદી બહાર નથી પરંતુ એ કારણે એક મળવાર
પણ હાંદને કેમનીબન સ્ટેટસ આવવાની હાંદ કરી નમ
એક. આ સિવાય કમ્યુનિતાવળી પ્રમ એવી કે મુસ્લીમો,
ખખાત વગેરેની કોમ, પુરોધાવળી, એંગ્લો ઇન્ડિયનો એમના
દુશ્મનું શુ યાવ એ સ. ૧૧ બાજુ દરમમ કે ૧૧૧૨ સમ
આવે છે. આ સર્વ પ્રમોનો નીવેરો એ હાંદીકા સરકાર
એકવાર હાંદને કેમનીબન સ્ટેટસ આપી દેવાની સંવત્સ
આપી દે તો તુરંતજ આવી બખ. આમારા બાહ્યવશ પણ
અને એ પુછીશું કે કયા સુદાની બહાર આવ્યા પ્રમો આસીર
નથી ધરાવતાં? અહીં આ દેહની સરેક પ્રમએ પોતાને માટે
સરેક સર્વ અર્થ હું છે અને કે એ સરેક પ્રમ પોતે લખુન
માં છે તેનું શું? આ દેહની નેટીવ પ્રમ કે ને બહુમતના
છે અને એમનો પોતાનો આ મુક છે તેમને તો મુલમે
તરીકે રખેલા છે. વળી આ દેહમાં અહીં પ્રમ છે ને કમ્યુનિ

માં છે. તેને આદ્ય આફ્રિકાના ડોમીનીયનનો શું સમાન હલ
આપ્યા છે? હોહો! આ દેશની બહાર લઘુમતિમાં છે અને
તેમાંના લગભગ ૭૫ ટકા વાઝા આ મુસ્લિમી બંદર બ્રહેમ
છે તેમની લઘુમતિ તરીકે ડેવી દેશા છે? અને આમણ
લાઇબ્રેરી ૫૫ 'મરકુરી' ને પુણ્ય મળીને છીએ કે આ
આ બે મનક ડે.મી.મી. ૨ નેના ૨૨૨૫ ૨૬ ૨૭ના અનુ
અવ વિષે તે ગ્રીસીઓની ખાતે છે તેજે કહી આ દેશની નેટીવ
પ્રજા અને બીજી લઘુમતિવાળી પ્રજાને સમાન હલ આ ડે.મી. ડે.
અનમા દેવા બેધુએ તે વિષે કહી અવજ હાલેલો છે?
હો ને તો ડોમીનીયન રેટમ આપણમાં આવે તો ત્યાં વરે
લઘુમતિવાળી ૩ મના દરકા સરકાર આપે હલ ૧૫૨૫
સર્વને માટે જવાબ અને સમાનતા એ હોતો આદર્શ છે.
હોહો! બ્રીટીશ સરકારે પહોત વર્ગની કેમ માટે શું હુકું છે?
હોહો! હુકું યા.નિના બોહોએ પહોત વર્ગ સાથે અ-વાજા ભરેલું
વર્ગન જુનકાળમાં ચલાવું હશે પરંતુ તેની કોમલ તેજોને
આપવી પડી છે અને આજે એ હુકું યા.નિના બોહો પહોત
વર્ગની રિશિત અને દરજ્જો વધારવા માટે ચોંટાટી બનતું સર્વ
કરી દેશા છે. હોહો! ડોમીનીયન સરકારની સત્તા ટેકવ
દુરોપયોગ અને જોડો છાંડીઓના અન્ય પ્રજાઓ સાથે
સમાનતાવા મિત્રજી હવે જ રહેશે અમરા બહુમતિ ૫૫
વધુમાં હાલે છે કે સર તેજ બહાદુર સમ્રજે હોહો રિશિત
અને હોહો, એ.રેટલીના તમા સાઉથ આફ્રિકા વગેરે સરખાણી
કરી છે તે નહીં છે. કારણ કે એ સરખાનોને તો સરખાવો
ખરે બહે જો અનુભવ છે અને અતાધિકાર જન બહેળા પ્રજા
માં છે અને રવીશરીએ છીએ કે આ બહુમાં સરખાનો
સાથે હોહો સરખાણી કરવામાં સર તેજ બહાદુર સમ્રજે જીમ
કરી છે. આ ડોમીનીયનનો તો હજી બહુ કારેજ આસીર
માં આગળ છે. કલમવાદિત કરકાર ખારોને કેમ અધાપવો
એ કળા હજી તેજો હમણાજ શાખા છે સર તેજ બહાદુર
સમ્રજ દેહપ્રજાએ અને મદાન સામજ્ય હોહો! રચાવેલું વહી
અને સેક્રોએ સુધી શક્યો ચલાવ્યા છે. લગભગ દેહ સેક્રો
તપર આમણ બાહમથ 'મરકુરી' વર્તમાનપત્રકારના દેહ-
બધુએ સર તેજ બહાદુર સમ્રજના મહન દેહ મી બહર તેના
રજવડીએ જાણે મરકુરી નામાં નમણી, હાથ બેડી તેમને
હો માં વેગાર કરવાના અધકાર આપવા માટે બીજા આમણ
હતા પ્રજાઓની ચળી અને પડી એ કુદરતના નિયમ છે.
અન્ય પ્રજાઓની જેમ હોહો પશુ એ કુદરતના નિયમમાંથી
પસર જવું પડતું અને તેથી આમણ બહુમતિ ૫૫ હોહો જે
મદાન મુકને એવું કહી નીચે ઉતારી પડવો ન જોએ કે
સરકાર અધાપવો તેને કશો અનુભવ નથી. અર્થત દોહ-
ગી કવ. જેથી એ વાત અમ છે કે બ્રીટીશ પ્રજાના રાજ-
વંદાદ દેહા હોહો આજે વધુ ટકાવી વધુ માણસે ને મા-
ધિકાર નથી. અહર વર્ગની ઉપરના સર્વ અનુપો માટે હોહો
અતાધિકાર જોડવા હતા. પરોથીએ કે જેણે હોહોથીએની

અરબદારે સુપ્રીમ કોર્ટમાં અપીલ કરી અને ન્યાયાધીશ આનંદમે કલેક્શનના કામમાં સુકદો આપેલા અમલી સામે ન્યાયાધીશ બીનમર્ગેન સુકદો સામે અપીલ મા. ૧૧ છે. કાઉન્સિલ માટે સર્ટીફિકેટ માટે કોલેક્શન ફાઈલ આવે છે તે ઉપરથી જોતાં સુકદો નામ આપવામાં આવેલું છે તે ચીના છે એટલે તે કલકત્તા માલસમાં મળ્યા.

જોર્જિનસ અનુસાર આ અરજીની સામે શ્રી. એમ. હાન્ડુ સીન્હસન અને નર્મી કુરિન ડીપ્ટાકેટ એસોસિએશન લીમીટેડ એમણે વાંધા ઉઠાવ્યા હતા. કમીટીની એક વખતે મી. સીન્હસન હાજર થયા નહતા. તેથી તેના વાંધા વિષે વિચાર મહાવવામાં આવ્યો નહતો. કંપનીના વાંધા ત્રીજે મુજબ હતો :—

કંપનીએ આ અરજીની સામે જે સુદા ઉપર વાંધા ઉઠાવે છે તે લગતાની અરબદાર વેપાર કરવા છુટ્ટો છે તે યોગ્ય હતો નહીં કારણ કે જે વેપાર કરનારાઓ કલકત્તા માલસ છે. તેમજ કાઉન્સિલના કમીટીની ડીપ્ટાકેટ સુલ્ક તેમાં જે કારત છે કે જે રેન્ડમાં ને કર સિવાયના કલકત્તા માલસે રેન્ડમાં કમળે રાખી વધી કલકત્તા નથી. વળી અરબદાર આ કલકત્તા સ્થાપવામાં કાનૂન હારે લેવાના ટાઇટલ ડીપ્ટાકેટ એવી કરત નાંખવાની ચોખ્ખા થઈ હતી. અને જે ટાઇટલસીમ ઝોસએ માટે રીકર્ડે રાખવાનીજ વાત હતી. અને તેથી અરબદારને જે રકામાં વેપાર કરવા માટે કાઉન્સિલ આપતું જે છુટ્ટો પેગ નહતું. કારણ કે જે કાઉન્સિલ આપવામાં આવે તો કલકત્તા માલસની કારીરીક કાર્યો હા રહે અને તે ટાઇટલ ડીપ્ટાકેટ સરવની વિરુદ્ધ વાત થઈ. સન ૧૮૭૧ ના વોલંટ્યારી ડ્રાવથી પણ જે વિરુદ્ધ છે એટલે અરબદાર કાઉન્સિલ ધરાવવા માટે અથવા તો વેપાર કરવા માટે જે અગાએ રે. ૭૫ માલસ લેખાય નહિ. માટે એવનુમાં અગાએ રે. ૭૫ નાંખે હૈ જે સુપ્રીમ કોર્ટમાં નામ ઉપર ઝાઝાર મળેલો છે એ કંપની પાસેથી અરબદારે રકાં લીધામાં રાખેલો છે. અને તેમાં જે કારત છે કે તેમાં સિવાયના રે. ૭૫ પણ કલકત્તા માલસને ચીનનો કમળ વધીવટ કોમવવા દેવામાં આવેલો નહિ.

કમીટી કામમ અરબદારે તેમની સામે હા વવામાં આવેલ. વાંધાઓનો એવો અવાજ આપેલો હતો કે ટાઇટલ ડીપ્ટાકેટ જે બંધનકારક કારત છે જે વધુ વખત અમલમાં મુકી કામ એમ નથી કારણ કે જેની ખોલની ગિનિતિ અલગ મળેલી છે અને તેથી ટાઇટલ ડીપ્ટાકેટ બંધનકારક કલમ જે હેટ્થો નામવામાં આવેલી છે તે હેટ્થો તેથી સિદ્ધ થય એમ નથી અરબદારે કમીટી પાસે જેવી જુગાનીએ પણ રજુ કરી કે છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી સન ૧૯૨૮ ની સાલ સુધી કલકત્તા માલસે હા વસતા આવ્યા છે અને તેમણે વસતા લોકોએ જે સર્વ પેતાની નજરે લેખે છે અને તેઓએ કલકત્તા માલસના વસવાટ અને કમળ વધીવટને મંજુર રાખ્યો છે.

અરબદાર અને વાંધા ઉઠાવનારની જુગાનીએ અને હાલે સંમતિ આપે કમીટીએ અરબદારને સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડી. એ બીના જાહેર કરતી વેળા કમીટીના પ્રમુખે દર્શાવ્યું કે જે અગાએ માટે સર્ટીફિકેટની અરજી કરવામાં આવી છે તે અગાએ ટાઇટલ ડીપ્ટાકેટ બંધનકારક કલમ નાંખવામાં આવેલી છે કે નોકરો સિવાયના કલકત્તા માલસે હા વસી કલે નહિ એટલે જોર્જિનસની કહી કલમના અધારે અરજી કલકત્તા

નામવામાં આવે છે અને તે આધાર જે છે કે અરબદારે માટે જે લગતની એ ચીનનો વેપાર માટે યોગ્ય લેખાય નહિ.

જે વગુ અરબદારે સર્ટીફિકેટમાં આવેલી છે કે જે માલસ વેપાર કરનાર છે તે સુકદો છે અને તે કલકત્તા છે. વળી નોકરો આ મંજુર નોકર થય છે.

તે અગા ઉપર વસીને વેપાર કરનાર મેનેજર બેના નોકરમાં સમાવેલ ન થાય જે પણ દર્શાવવામાં આવેલું છે. આવી ભલનો જે કોર્ટનો નીચાં છે તે જોતાં પણ સુકદો હા રહે એ ટાઇટલ ડીપ્ટાકેટ જે બંધનો મુકામાં આવેલા છે તેનો કોઈ કાંઈ કામ છે.

ન્યાયાધીશ આનંદમે સીન વિરુદ્ધ સીનેકલ કાઉન્સિલમાં કોર્ટ અને એમ વિરુદ્ધ કીમકે. કના કેસમાં અપાએલા મુકાદાને કામમાં લીધો છે. એ અમુક અગામાં વસવાનો અરબદારને દલ ન હોય તો કમીટીએ સર્ટીફિકેટ આપવાની ના પાડીજ એમણે અને તેથી અરબદારને જે રકાને વસવાનો દલ છે મા નહિ તે લપાસવાનો કમીટીને અધિકાર છે. ન્યાયાધીશ આનંદમે જે પણ દર્શાવ્યું હતું કે જે જોર્જિનસમાં અગાએલા પ્રયોજનો સિવાય અરબદારને જે અગાએ વસવાનો દલ છે મા નહિ તે વિષે લોકલ એગ્રીમેન્ટને લપાસ કરવાનો અધિકાર છે. જોર્જિનસની કહી કલમનો અર્થ કરતાં વિદ્વાન ન્યાયાધીશ દર્શાવ્યું હતું કે તે કલમ વિષે લપાસ કરવું બીજા અર્થે છે કારણ કે જે અરબદારને તે બીજામાં વસવાનો અધિકાર છે એ સમીપ કરવામાં નીચાં જાણ તો કાઉન્સિલમાં કમીટી સર્ટીફિકેટ ન આપવાને માટે દલકાર છે. સીનેકલ કાઉન્સિલમાં કોર્ટનો મુકદો અર્થે લાગુ પડી કલે નહિ તે વિષે કલકત્તા કમીટી કરવામાં આવેલી છે આ બધી હલીઓની લપાસમાં હું નહિ લેતું. સીનેકલ કેસથી આ કેસ એક વાતે જુદો પડે છે અને તે એ રીતે કે કાઉન્સિલમાં કોર્ટ આમળ સહ બીજા વિષે કરી લપાસ કરીજ નહિ. અરબદાર પોતે દર્શાવેલું હતું કે કીસંગર માસની ૭૧ તારીખે લીકાની મુકલ પુરી થાય છે. અને તે લીકાને અમુક કરતો નહતો, તે અગા કોર્ટી આપ્યો અર્થ હતો અને લીકાની કમળ અમળ તેણે કાઉન્સિલ કલકત્તા કરતો જાણે, આ લપાસ કમીટીના પ્રમુખે દર્શાવ્યું હતું કે જે માલસ એ. ૭૫ એમ દર્શાવે છે તે કાઉન્સિલનો ઉપયોગ કરનાર નથી તેને કોર્ટ રીતે અને કાઉન્સિલ આપીએ સીનેકલ કેસમાં ન્યાયાધીશ એસેમને એક એમ દર્શાવ્યું હતું કે કેસની વિમન લાન આદી છે, તે વિષે કમી વધો છેજ નહિ. તે મતનમાં અરબદાર વેપાર કરવાનું મલુ સામે તેટલા માટે અરજી કરવામાં આવી નહતી પરંતુ તેને કાઉન્સિલ મળે કે તુરતજ તે લીકા અપનાવના નામ ઉપર ટ્રાસકર કરી દેવાનો ધરાહો કલે. અને કામદાએ જે હેટ્થો સ્વીકારે હોય એવું અને કામતું નથી. અને કોર્ટ જે સુદા તે કેસમાં મનાવ્યો તે એ હતો કે જે લાગીએ અરબદારને કાઉન્સિલ આપવાનું હતું તે લીકાથી અરબદારને તે બીજાના અમળ વધીવટને દલ હતો કે તેથી તેને કાઉન્સિલ મળે સ્વાથી તે વેપાર કરી કલે અને જે કમળ વધીવટનો અરબદારને દલ ન હોય તો કાઉન્સિલમાં કોર્ટ અરજી ઉપર વિચાર ન કરી કલે કાઉન્સિલમાં કોર્ટ એક સંતોષના કાઉન્સિલ અર્થે તો તે મેરકામદેનું પમલું લેખાય. પરંતુ એવો એવો અર્થ નથી નીચાનો કે કમળ વધીવટના દલ અર્થથી વાત

લગભગ દોઢ, અને તેની ઠાટ મારણે તપાસ થવાની જરૂર હોય તો લાઇસન્સીંગ ઠાટ પ્રથમ તો તપાસ કરવી જોઇએ અને લાઇસન્સ આપ્યા પહેલાં તપાસના મુદ્દોષથી તપાસ કર્યા પછી નીર્ણય આપવો જોઇએ. આ પ્રમાણે પ્રયોજન દેવાથી સીનેકલ કેસમાં અપાલિશ મુદ્દાનો આશર આ કેસમાં લઇ કઠાય એમ કું નથી માનવો. વળી કાયદાનો શો અર્થ કાય છે તે સંબંધી મતભેદ હોય ત્યાં લાઇસન્સીંગ બોર્ડ તેના અર્થ ન કરી શકે.

અનરજ ડીકર્સ કંટ્રોલ ઓર્ગાનિસમ મુજબ કલંકીલ અમર તેની કમીટીન ફેરલાઇ કરતે અથા કરવાની દોષ ૭ ન્યા સુધી અરજદાર સર્ટીફિકેટ ન પતાવે આ સુધી રેવન્યુ ખાતું લાઇસન્સ આપી શકે નહિ. ઓર્ગાનિસમમાં જજાબના મુજબ લોકલ ઓથોરીટીને સર્ટીફિકેટ માટે અરજી કરવાની હોય છે. અને નવેના કારજોસર સર્ટીફિકેટ ન આપવાનો તેને હક છે એક તો તે જ તો મોઝ ન હોય, સ્ટાંક મોઝ ન હોય અને અરજદાર મોઝ ન હોય.

એ સિવાય આવાની વસ્તુઓ જનાવવા સંબંધી ચાલો પીવાની વસ્તુઓ જનાવી વેચવા સંબંધીના વેપાર માટે તે માલુસની રીત એ બીજો જનાવવા સંબંધી પ્રત્યક્ષ મોઝ ન હોય માત્રા જે જગ્યા માટે લાઇસન્સ આપવામાં આવે તેની પડોશમાં રહેલા લોકોને માટે તે સ્થળ હરકત કર્યા ન નીવડે એ પણ કાયદો જોવાની સત્તા છે. વળી સાતમી કલમ મુજબ લાઇસન્સ આપવા સંબંધી પદ્ધતિ ઉદારતાના પશ્ચ ૨૬ ૭ આઈમી કલમ મુજબ લોકલ ઓથોરીટીએ સર્ટીફિકેટની અરજી સોમળની વેળા અરજદાર વિરુદ્ધ અને તેના કાલાની જે બુખાનીએ હોય તે ફાઈના રાખવાની હોય છે અને અરજી નામ જુર કરી હોય તો તેના કારજો જજાવવાના હોય છે. બારમી કલમમાં એ સત્તા છે કે મકાન અરાજ હોય તો તે મુખર નહિ ત્યા સુધી લાઇસન્સને અસરેન્ડ કરી કઠાય.

આ મુજબ ઓર્ગાનિસમમાં થી સત્તા આપેલી છે તે સ્પષ્ટ જજાવવામાં આવેલું છે. લાઇસન્સીંગ બોર્ડને જે ઓર્ગાનિસમ મુજબ સર્ટીફિકેટ આપતું ના નહિ નત, નીર્ણય કરવાનો હક છે. કાયદાનો અર્થ શો મતો હોય તે ઉપર નીર્ણય આપવાની લોકલ ઓથોરીટીને સત્તા નથી. અરજદારની અરજી ઉપર વિચાર જજાવવી વેળા તેની સત્તામાં જે સત્તા હોય તેની અંદર રહીનેજ તેણે પોતાનો નીર્ણય આપવાનો હોય છે. તે હકની જહાર તે ન જઈ શકે.

સીનેકલ કેસની અંદર આ ફાઈના નીર્ણય બીજા કેસને લાગુ પાડી કઠાય એવી સત્તા આપવો કાયદો કઠાય કમીટી માટે હોય પરંતુ તે સત્તા કમીટીને જોવા અધિકાર નથી આપતી કે પોતાની સત્તા જહારના વિષયમાં પણ તપાસ કરવાનો તેને અધિકાર મળે છે. અને તે પણ કાયદાનો અર્થ સત્તા હકીકત ઉપરથી શું કાય છે તે તપાસવાની સત્તા લોકલ ઓથોરીટીને નજ આપાય આ કેસમાં કમીટીએ પોતાની સત્તાની જહારના પ્રશ્ન ઉપર નીર્ણય આપ્યો છે.

એટલે સીનેકલ કેસનો નીર્ણય આ કેસને લાગુ ન પડી શકે એમ હોય જે પ્રશ્ન વિચારવાનો છે કે જમીનહારક કલમ જે હાઇકલ ડીકર્સ છે તે અરજદારને લાગુ પડે કે નહિ જે તપાસવાનો હક કમીટીને છે ના નહિ.

હારે જોવાનું એ રહે છે કે ઓર્ગાનિસમની ૭ કલમ મુજબ જે કારજ આપી ફાઈનીટ આપવાની ના પાડી તેમ કરવાની સત્તા કમીટીને છે કે કમીટીને તેટલા માટે અરજદાર અર્થ મતો જોઇએ. પ્રથમ તો બી. બેન્ડેવેલી દલીલ સાથે મળતા

થવાનું મતે દીલ થઈ. જે લતામાં મકાન આવેલું હોય તે લતા વિષે જે જુદી કારજસર કમીટી પોતાનો નીર્ણય આપી શકે. પહેલું એ કે જે બીકનેસ કરવાનો કારો હોય એ તે બીકનેસ જે લતામાં કરવાનો કારો છે તે લતા મોઝ છે ના નહિ અને બીજું જે અતર્ક બીકનેસ લાં કરવા થાય છે તે લાં ઠાટ પણ કરી શકે એ પ્રત્યક્ષ મોઝ છે ના નહિ પરંતુ વિચાર કરવા અને લાં છે કે સત્તા સેકન બીકનેસ જે વાળબી અર્થ નથી. કલમ ૭ની આર્થ અરજદાર કમીટીને છે એ પણ જોવું જોવો મનોજ નથી. ટ્રીકીકર્પમાં કલંક માલુસને કમીટી કલમ અનુસાર લાઇસન્સ ન આપવામાં આવે એમ નથી પરંતુ તે તો ૧૯૦૭ ના ૭ મી કલમને આધારે આપવા કમીટી ના પાડી શકે. વળી ઠાટ લાં લાઇસન્સ આપવાની ના પાડેલી હોય છતાં કમીટી સર્ટીફિકેટ આપે તો તે ફાઈના કલમને તીરકાર કરવા જેવું કાય. કમીટી કલમનો અર્થ તો એજ છે કે જે બીકનેસ જે લતામાં કરવા થાય હોય તે લતા મોઝ છે કે નહિ તેજ માત્ર જોવું. અને જે માલુસ બીકનેસ કરનાર હોય તે મોઝ છે કે નહિ તે જે કલમ મુજબ તપાસી નહિ કઠાય. આ કેસમાં તો કમીટી જે આસ એજ જોવું છે કે અરજદારની સામે વાધો નથી ઉઠાવ્યો પરંતુ તેની અવ સામે કુશી સામે વાધો લીધો કે કારજ કે તે કલંક માલુસ છે. કુશી જે મુરોખીવન હલ તો તેની સામે વાધો ન લેવાવ. કમીટી કલમની બીજ પેટા કલમમાં રહાવે છે કે અરજદાર કમીટીને છે તે જોઇને સર્ટીફિકેટ ન આપવાનું જજાવી કઠાય નહિ. વળી કમીટી કલમની બીજ પેટા કલમ મુજબ પણ રમને કલમને સર્ટીફિકેટ આપવાની મનાઇ ન લઇ શકે. કાયદા મનાશનો તેવો હેતુ જે હેતુ તો તે મુજબ સ્પષ્ટ જજાવ્યું ૬૧.

તેથી હું એવા નીર્ણય ઉપર આવ્યો છું કે બી. બીલીનની દલીલ આધાર વાળ છે. તે જે મુજબ કે કમીટી કલમની બીજ કલમ જે જગ્યા મોઝ છે કે નહિ તેજલ જોવાની સત્તા આપે છે અને અરજદાર કમીટીને છે તે જોવું નહિ. વળી કમીટી કલમ અનુસાર કમીટીને કાયદાનો અર્થ કરવાનો તથા મકાનના કલમ વહીવટ સંબંધી અરજદારને હક છે ના નહિ તે તપાસવાનો અધિકાર નથી મુજબજ મરવા કરવાનો અર્થ કરવાનો હોય તે સત્તા ફાઈનીલ છે. મારા અધિપાય મુજબ કમીટી કલમની બીજ પેટા કલમ મુજબ કમીટીને કલમ વહીવટ સંબંધી તપાસ જજાવવાનો અધિકાર નથી. કમીટી જે વિષયમાં પોતાની સત્તાની જહાર મળે છે તેથી અરજદારની અરજ સંજુર રાખવામાં આવે છે અને નીચલી ફાઈના મુકાદો ફેરવી નીખવામાં આવે છે. અને જોવા મુકાદો આપવામાં આવે છે કે પ્રતિવિદી કમીટીએ સર્ટીફિકેટ ન આપવા જજાવ્યું છે તે રહ કરવામાં આવે છે અને પ્રતિવાદી કમીટીએ અરજદારની અરજ કરી પાછી સોમળવી. અરજદારને જ-ને ફાઈના અર્થ મળવાનો પણ અધિકાર છે.

અહીં. ન્યાયાધીશ કરુણક.

સર્પે દંસની દવા

વૈજ્ઞાનિકો અમને જાણ લાલવંતસીક લખી જજાવે છે કે જેને સાચ કરવો હોય તેને માટે અકસીર દવા નીચે મુજબ છે તે જહાર પ્રખના કાલ માટે કાય છે. આ માં પ્રસિક કરતા.

માલુસને જે ઝેરી સાચ કરવો હોય અને માલુસ અજુબ

મધ્ય મધ્યે હોય અને જીંદગી જતી ન રહી હોય તો એક દી રૂન ભરીને પાણીમાં ટપેનદાનને સ્પર્શીટ આપી દેવે, બાપી પશુ જો પરિણામ કંઈ ન બચાવું હોય તો એક કલાક બાદ પા.ઉ. ભરના અમથો ટપેનદાનને સ્પર્શીટ આપવો.

ઠારને જો સાપ કરડે હોય અને તે મરી ન મરું હોય તો તુરત એક ટેબલ સ્પુન ભરીને પાણીમાં ટપેનદાન સ્પર્શીટ આપી દેવો. જો ફેર ન મારી શકે તો એક કલાક બાદ પાણી માં પાછો ભરવા ટેબલ સ્પુન આપી દવું. આ મુજબ કરવાથી એ મધ્ય માણસોની જીંદગી બચાવેલી છે અને મારી દેવાઈક માથેને બચાવી હતી.

ટાંસવાલના હોદ્દાઓની વહેરે હોદ્દાનાં છાપાં

એશિયાટિક બીજ સાથે વધુ ટીકાઓ

ભારતમાં અંગ્રેજીમાં પ્રસિદ્ધ થતું હાનીક થતું 'બી ટીબુન' એક અંગ્રેજીમાં દર્શાવે છે કે ટાંસવાલની ખાસમતની એરજ ઉપર એશિયાટિક ટેન્ક ટેન્કેર બીજ થાઈ રહ્યું છે. જો આ બીજ કાપે અને તે તે મુલકની બંદર વસતા હોદ્દાઓના ભાગેને અપેક્ષા રૂકાવવાનું પદોષ્ય છે. હોદ્દાઓ ઉપર આ નવો ફેરમો કાંઈવાળું કરવું એવું છે કે અમુક ભાગોની બંદર એશિયાટિકોના વેપાર તથા વસવાટ ઉપર અંકુશ મુકવે. અને તેથી જો બીજા સ્વાભાવીક છે કે સાવકા આફ્રિકાના હોદ્દાઓના હોદ્દામાં અમનો સંચાર પેલાં બાપ, હોદ્દાઓનું તે મુલકમાં પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતી સરકાર સહાય આપે અને મુલકને એ પ્રકારે તુરત કાચમાં કાચ એ બીજ ઉપર વિચાર બતાવવા એક ટાંસવાલ બેલાવી હતી. એ ટાંસવાલે હવે એક દર્શાવે પસાર કર્યો છે અને હોદ્દા સરકારને અરજ કરી છે કે મુનીયન સરકાર પાસે જો બીજને પાણું બેચી લેવાવવું અને જો મુનીયન સરકાર તેમ ન કરે તો એક રાઉન્ડ ટેબલ ટાંસવાલ બેલાવવી અને તેના હેતુ એવું છે કે એવી ટાંસવાલ જો બેલાવવામાં આવે તો હોદ્દાઓના પ્રતિનિધિઓ આ બીજને ટેકા આપનારાઓને બતાવી આપી શકે કે જો બીજથી ટેકો અન્યાય થાય છે. સા. આફ્રિકાના હોદ્દાઓ જો વાનથી પરિ-ગ્રાહ છે કે હોદ્દા સરકારની મુલકોઓને મુનીયન સરકાર કાપી દઈ તેના પ્રત્યે જો અકબી બતાવી શકે છે. કારણકે એવું દર્શાવમાં બીજ એ મતભગ પશુ અમાવવામાં આવી છે કે જો રાઉન્ડ ટેબલ ટાંસવાલ ન બેલાવવા અને બીજ પાણું ન બેચી લેવામાં આવે તો મુનીયન સરકાર સાથેના રાજનૈતિક સંબંધ તોડી નાખે અને હોદ્દા સરકારના એજન્ટને પાછા બેલાવી લેવા. એવી આજ્ઞા આપણે રાખીશું કે દર્શાવમાં જે પગલાં બરવાની મુલકો છે તે બરવાનો સમય નહિ આવે અને હોદ્દા સરકારને આ પ્રશ્નમાં આજ્ઞા હોદ્દો ટેકા છે તે આ વિષયમાં મળ્યુલ વલણ થઈ મુનીયન સરકારને દર્શાવી દેશે કે પોતાની મુલકો કહો ઉપર આ મુલકોના કાચ તે મુકવા સંમતિ નહિ આપે. આવી મળ્યુલ વલણ બેલાવી સરકારને તે ઉપર ખાતર આપવું પડશે. હોદ્દા રાજકીય નેતાઓ વારંવાર દર્શાવું રહ્યું કે આ વિષયમાં મુનીયન સરકાર સાથે બેલાવી સાથે તેવા થવાની નીતિથી કાચ બેચું બેચું. મુનીયન માં વસતા હોદ્દાઓની સ્થિતિ હાની સરકારે સપુર્ણ આજ્ઞા કરેલી બનાવી દીધી છે. તેમને માટે ખાસ અલગ કચડાઓ

બનાવી તેમને મરીમ બનાવી મુકવા છે હોદ્દા સરકાર વારંવાર નિમ્નજન પ્રતિનિધિપત્તું કર્યા કરે છે. હવે એવો સમય આવ્યો છે કે હોદ્દા સરકારે એક દિવસવાન તીરના અરજી અને તે બેલાવી કાચે તેવા થવાનું અરજ પગલું કાઢવું બેચું.

સા. આફ્રિકાના હોદ્દાઓ

આ મહાગાથી એવું થતું એક બીજ અંગ્રેજી કાચે છે કે હ. આફ્રિકાની સરકારે એકવાર રીચી ટેન્કેર અમથેટન. લાવ્યું અને કબજાઈતો બંધ કર્યો છે અને સામાન્યતા તે અમના વગર. આજ્ઞા દેશનું મુલકોની પ્રિતિ મબીર બતાવી મુકી છે. બી ટાંસવાલ એશિયાટિક ટેન્કેર બીજ આપું સ્પીકરી કાચ એવું નથી કરવું કે હોદ્દાઓના ઉપર તે બેચું મુશીબતો નાખે છે. તેમના વેપાર બેચું વસવાટના તથા મિલકતોના કમલ નહિવડના અધુ આવેલા હોદ્દોને તેથી નાક કરવા થાયો છે. ફરજિયાત અલગ રાખવાની નીતિ અલગ કરવામાં આવી છે અને તેનું પરિણામ કાચના નાક થવામાં આવે. આ વિષયમાં અ.પ.જા દેશનું મુલકોને આ એટલું સખત બાળી મધુ છે કે સા. આ. ઇ. ટાંસે. હોદ્દા સરકાર પાસે એવી માગણી એકાદ કરી છે કે તેમને માટે જો સરકાર-બાપ બેલાવી ન શકતી હોય તો બંને સરકાર વચ્ચેના રાજનૈતિક સંબંધ તોડી નાખી એજન્ટને પાછા બેલાવી લેવા અપેક્ષા છે. આપણે આજ્ઞા રાખીશું કે આવી સ્થિતિ ઉત્પન્ન થવા ન પામે. હવે જો સ્થિતિ ઉભી થાય તો ટાંસવાલે જે મુલકો કરેલી છે તેને અમરત હોદ્દો એકે અવાળે ટેકા આપશે.

ટાંસવાલની ધમકી

આ મહાગા ટેકે મુલકમાં પ્રસિદ્ધ થતું 'મુનશી' થતું અંગ્રેજી વિચારમ. અમલખમાં દર્શાવે છે કે ટાંસવાલ એશિ-મેટ અસીરવમાં આવ્યા બાદ હ. આફ્રિકામાં વસતા હોદ્દા ભાગોએ પોતાનો સમાજક તેમજ કેળવણી વિષયનો ટાંસવાલે આમળ વધારવા સુદર પ્રયાસો કરેલા છે. અને ઉત્તરના અવા પગલાં બરવા સંસ્થાઓ સ્થાપી તે બાંધવે કાચાપે કરી છે. કાચના તરીકે ટાંસવાલ એશિયાટિક સર્વિસ કમ્પેટી ટાંસવાલ અને હોદ્દાઓ માટે કારાં મકનો પુર્ણ પાડવા વિષયમાં કાર્યા કરી રહી છે. આવી સંસ્થાઓના કાર્યાની સા. આ.ફ્રિકાના મે.રાજોએ પશુ પ્રકાશ કરેલી છે. બીજ આજ્ઞા કેપટાઈન એમ.એ.ટ મુલક હોદ્દાઓની ઉમતી માટે મુનીયન સરકારે કાચ પ્રમત્ત કર્યા નથી. મુનીયન સરકારે હોદ્દાઓને પાછા દેશ અલવી દેવાના કાચ ઉપર તરે ૧૯૨૧ મુરીને કાચ લીધું છે. ટાંસવાલ એશિયાટિક ટેન્કેર બીજથી હોદ્દા વેપારીઓના કહોડા બેચમમાં અવી પડ્યા છે અને સા. આ. ઇ. ટાંસે એક સ્ટેટમેન્ટમાં દર્શાવી આપ્યું છે કે આ બીજ જો પસાર થાય તો કેપટાઈન એમ.એ.ટના જે ઉત્તરના કાચ નાખેલી છે તે લાન નકામી થઈ પડશે. અલગમ કાચ હોદ્દાઓ અને ૮૦૦ રીટલ વેપારીઓ બેચમમાં આવી પડ્યા છે, બીજમાં સમીચેકનની વાત છે અને તેમની મીલકતો અમ કરી લેવાનું થાયું છે. સર કુર્મા રીટી આ સ્થિતિને પદોષ્ય વળવા પોતાનાથી મનરૂ કરી રહ્યા છે અને આપણે આજ્ઞા રાખીશું કે હોદ્દા સરકાર તેને ટેકા આપશે. સ્થિતિ કેટલી મંબીર છે તે સા. આ. ઇ. ટાંસે કરેલા કાચ ઉપરથી જોઈ કાચ છે. જો બીજથી હોદ્દાઓના વેપાર બેચું વસવાટ ઉપર અંકુશ મુકવા આજ્ઞા છે. ટાંસે રાઉન્ડ ટેબલ ટાંસવાલ બેલાવવાની માગણી કરી છે અને તેમ જો ન થાય તો એજન્ટને પાછા બેલાવી લેવા અપેક્ષા છે. આપણે વિચાર રાખીશું કે સર કુર્મા રીટી મુનીયન સરકારને અમલખ રીતે બતાવી આપશે કે

કે તેમનું આ વલણ કેપટાઉન એકામેટથી બીજાકા વિરુદ્ધ છે. હોદીઓને પોતાના તરફથી એકામેટના અગ્રણી સરકાર પાસે છે.

ટ્રાંસવાનના મુ. દી. ૨૫

આ મહાજનની 'ધી ડેનિયા ડેનિલી મેલ' તા. ૨૭ મી અક્ટોબરના અંકમાં જાય છે:—

બીટીક સામ્રાજ્યના કોઈ પણ ભાગમાં હોદીઓ પ્રત્યે સૈધી ખરાબ વર્તન રાખવામાં આવતું હોય તો તે દક્ષિણ આફ્રિકા છે. મહાત્મા ગાંધીની આત્મકથા જેણે વાંચી હશે તેને ખબર હશે કે મારવાડી જાનવરો જેવું વર્તન હોદીઓ સાથે આ રાજ્યમાં આવતું હતું. અમારે અગ્રણી દક્ષિણ આફ્રિકા-ખાસ કરીને ટ્રાંસવાનની ખીલવણી સૈરી ક્રમમાં શરૂ કરી આરે અકાળના બદલો મર્યાદા સુધી તેને આજ સુધી આપવામાં આવ્યો છે. આ મહાજનની મજુરોના ખરા પરસેવને પ્રતાપેજ દાખલું ટ્રાંસવાન અસ્થિતવમાં આવ્યું છે. આર પછી દરેક જાનના નાના મોટા મેખારી, કારીગરો, કાકરો, ખારીશરો પણ હોદીની આજીવન વસ્ત્રા, આજીવે દેહમાં વસ્ત્રા હોદીઓને જલો મેટો બાથ લાવે જાએલો છે એટલે ખરું જોતાં તેઓ લાનાજ વતનીઓ તરીકે ગણવા જોઈએ, પરંતુ કદાચતમા માગ બીરબીટીના (એકામેટથી લખાએલા) મજુરો નરીકે હોદીઓ મેલો હોવાથી આઠ આઠમાં થઈને થઈને છતાં પણ જોરાઓને મન હોદીઓ કુલીનીજ મજુરોમાં છે. અજાણત અથવા ખાતર અમારે એટલું જરૂર કહેવું પડે છે કે હોદીઓ સાથેના વર્તનમાં સુધારો થવા માટે હોદી સરકારે આજીવણી પણ સમજ પ્રયત્નો કર્યા છે પરંતુ ખરી જાણ તો એ દેશના હોદીઓએજ આપી છે. મહાત્માજીએ અભાસના સિદ્ધાંતો મુજબ પાયો એ દેશ માજ નાખ્યો હતો જાન તેને પરિણામે અધીરમટલ કરારોના નામથી જાણીતા થએલા કરારો સન ૧૯૧૪ માં થયા. આર પછી પણ હોદીઓની સત્તાવણી થોડા વત્તા ફળજે અલુ રહી એટલે હોદી સરકારની દરખાવાનીગીરી કેપટાઉન એકામેટ થયું. અમે અમાડે જાણી મળા હતા તેમ તે એકામેટ પાછળ પણ અમે હાથપડે રહેલો ન હોવાથી આજે ફરીવાર હોદીઓનું અસ્થિતવ ખોટારી દેવાર કામદો ટ્રાંસવાનમાં થકામ રહ્યો છે. આવા સંવતર અન્યાયી તથા રામોદન મોરથી સરેલા કામદો રહ્યો પોતાર કામદો હોદીઓએ જોદાનીસખર્ની માં એક એમરજન્ટી (ખાસ) કોન્ટ્રોલ કરી અને તેના પ્રમુખ મી. જોલનર્ટ કારોદરે ટ્રાંસવાનની સરકારને ખુશો પડાર આપ્યો છે. મી. કોરોદરનું આપણ અમે આજના અંકમાં અન્યત્ર પ્રમદ કવવાનું કર હતું છે. એ આપણમાં હોદીઓની સ્થિતિ એ કામદો પસાર કામ તો જેવી થશે તેનું બહુ સમોટ વર્ણન આપવામાં આવ્યું છે. ટ્રાંસવાનના હોદીઓ આ નવા કામને પુરેપુરો જોગબી કામ છે અને અમાલમાં જેની તેઓએ પોતાનો એકમ તથા સમજ વિરેધ દર્શાવ્યો છે એ હોદી થયું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારના પગમાં સાથે ઈંગ્લેન્ડના ટેટલક લખાએલો પણ વિરોધના સુરો કાઢવા છે અને સમય વર્તી જઈ તે સરકાર હોદીઓની કરતી વલુદ કરનારા આ કામદાને પોતાની ભારામેથીમાં દાખલ કરવાનું માદસ નહિ કરે જેની આજા આપણે રાખીશું. કાણ કે હોદીઓએ તો ખરી મટવાનોજ નિયમ કર્યો હોય એમ અસરના સંજોગો ઉપરથી જણાય છે. મહાત્માજીએ આને ૧૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૬ માં કમને જરૂર પડ્યો ફરીવાર અમલમાં મુકવાની તૈયારી પણ તેમણે કરી છે. જો લાંબી સરકાર આ મદાન કામની

હોમલ સમજ કરશે તો તેનાં વિપરીત પરિણામ આવશે એ કવના કામદર છે. હોદીઓના તેમજ ટ્રાંસવાનની સરકારને આવી ખાતર અપણે સહીશ કે અપા પરિણામ કર્યા સવાને સમય આવે તે પહેલાંજ કંઈ કમાધાનીનો માર્ગ લેવાની શુભ મતિ સરકારને સુચે.

દ. આફ્રિકામાં નવી પામરી

મ. સ. ૨૭ મી દાદ' ૧૯૨૭ ૧૯૨૮ માં અક્ટોબરના અંકમાં એક એકસેખનાં દર્શાવે છે કે જોદાનીસખર્નીનાં અંકર મા. આ. ૧૯૨૭ માં મેલો મેલો અમલની કે ૧૯૨૭ એકીવા. દીક કેવેર ખીલ સંખમાં ને કરારો કર્યા છે તેથી તે ખાંડ માં ખજાળાવાદ થએલો સ્પષ્ટ મહુમ પડે છે. તે મુદ્દાના ટેટલક મુખ્ય વર્તમાન પત્રોએ હોદીઓના કેસ પ્રત્યે મિત્ર-જાનના દર્શાવી છે. ને અમારે અ. કાકામાં જાણનાં પોતાનાં હોય તેવા સમયે આપકારવાક મેખી કાકામ. એવું મુજબ એ જાણે કરી છે તેની લાંબા મટદારો, કપર જેવી અસર પાડશે તે કહેવું મુશ્કેલ છે. દાખલા તરીકે જોદાનીસખર્નીનું 'સાર' ૧૯૨૭ માં કે હોદીઓનો વિરોધ પુર્ણ રીતે મુખ્ય છે. હોદી સરકાર અને હોદીના સ્ટેટ સેક્ટરીની સ્થિતિ આ. આફ્રિકામાં હોદીઓ વિરુદ્ધ કામદા મકવાની નીતિથી મુશ્કેલ મને છે. અને પુનીવન સરકારને એ ૧૯૨૭ માં કરે છે કે સત્તાવણી મુજબીત, જાવને ખાતર ખાતી જાતની નીતી મદલ કરવાનું છાડવું જોઈએ. સરકારને એમવર્તી ફરેક સંસ્થાને પોતાના અકરના વકિવટમાં પોતાની નીતિ અકાવવાને અધિકાર છે અને એમ કહી કકામ કે કાલેજ આફ્રિકાએ અમુકાવ રસો હોવા જોઈએ કારણ કે તેમ ન કરવામાં આવે તો વિલંબતની મુદ્દીતો વધે છે એવું તેને કામવું ન જોઈએ. ખીજા ખાતર 'નાટાલ વીટનેસ' ૧૯૨૭ માં છે કે આ ખીજ ને કામદો કામ તો આરે મંજીર અન્યાય થશે અને તે તરફ જાહેર પ્રગળું કામ એવી તે જાણે છે કે એ ખીજ કેપટાઉન એકામેટમાં ને વલણ બતાવાએલી છે તેને એક જાણુએ કે કે નીતિ દર્શાવે દર્શાવના કેસ રજોજ મમયુત ૭ અવ સ. આ. ૧૯૨૭ ૧૯૨૮ માં એક કેસ ને કારણ મુખ્ય. કરી તેમાં મુજો કમાએલો છે. તેથી હીજ ખોલીને વાલ કુરી કાકાએ અને કેપટાઉન કોન્ટ્રોલના જેવું પરિણામ આવી કકશે. પુરણ કામદો ને અમલમાં મુકાએલો નથી તેને પકડીને ટ્રાંસવાનની મુનીસીપલિટીએ હોદીઓને પોતાના કસામાંથી બહાર કકાવવા તૈયાર થક રહેલી છે. માદ નોરકુડ કેસનો અવાધીક કોન્ટ્રોલ આપેલો મુકદો હોદી એ ૧૯૨૭ માં છે કે ૧૯૨૭ કરતી નિયતિ દર કરવાનું એવે ૧૯૨૭ માં કામવું છે પરંતુ તે થજીજ સખત છે. એકેડો હોદી કુદોને તોથી નાક થક અથ એમ છે. લોકેકન (સવાય ખીજ કોષ પણ જાણાએ જમાન ખરીકી કકામ નહિ, આથી હોદી કંપનીએ ઉપર અંકક પડે છે. આજ સુધી કંપનીના નામ ઉપરની મોદલ સખે રજીસ્ટર કરેલી છે. હવે કંપનીએ પણ જમાન ને ખરીકી કકે. વગી કંપનીમાં સૈરો અથવા કોમેસરો પણ ન કામ કકે. આ ઉપરથી જોઈ કકામ છે કે સ્થિતિ અત્યંત મંજીર છે અને હોદી સરકારે કાજી પુર્વક કેપટાઉન રાખવી જોઈશે. બીટીક સરકારની રાજ્યનીતી સાથે મુનીવનના પ્રધાનોએ વાધા લેવા મદિયા છે કે તેમની નીતીના પાયા તેમના દેહમાં પડે. સત્તા ઉપર આવેલા આ દુધી દર્શાવના રાજ્યદારોએ એ મદ આપવું હીક લેખાશે કે અમાનો એ અનિપ્રાય બધને. અવ ૭ કે કંપનીને કાપર

તથા જેઓ ઝોલી આમજ વધેલી ગ્રામ હોય તેના ઉપર સ્વયં શાસન ને વારાવિધ નથી અને સરકાર અધિકારીઓને અગત્ય હાથમાં લેવાવામાં આવે છે તેથી બીજા ગ્રામ ગ્રામિકોએ જોઈને બીજા બાંહેધર બીજા આપ મતભાવના અને અન્યની નીતી ધારણ કરવાને પ્રેરણા આપે છે.

કેષ ધ્રીટીશ ઇન્ડિયન કાઉન્સિલનો વાર્ષિક મેળાવડો

તા. ૧૬ નવેમ્બર ૧૯૩૦ ના રોજ કેપટાઉન ખાતે પ્રાચીન ઇન્ડિયન ફેડેરેશી હોલમાં "ધી કેષ ધ્રીટીશ ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ" ની વાર્ષિક સભા ભરાઈ હતી.

પ્રમુખ સભાને શ્રી. કાશી હસન મીર્ઝા બીરાજવા હતા. પ્રમુખે સરખાનમાં બધાંને કે. કાઉન્સિલના સર્વ હોદ્દાઓ સુધી પારતે રીઝાઈન થયા છે તેમજ પ્રમુખે તેમની બબ્બેસ હરખેનું આભાર માનવા ઉપરાંત પ્રમુખે કાઉન્સિલના સર્વ હોદ્દાઓ જેવા નારીક સમયમાં કાઉન્સિલને વળગી રહી, "ઇન્ડિયન એસોસિએટ" તથા ઇન્ડોનેશિયન સ્ટીમ જેવા ઇન્ડોનીયા વખતના બધાં જોષોડીકન પક્ષ બનીને આસમાન એક કરવા તરફ થયા હતા તેવા સમયે કાઉન્સિલના હોદ્દાઓએ પધ્ધતિ સહન થીજતા તથા બીજા સાથે મળીને પડે લખા રહી આખી કાઉન્સિલના ઇન્ડિયન ઇમેસન માન બળતી રાખ્યું હતું. તેમજ શ્રી. એ. હસમણન જેવજ આ ઇન્ડિયા માનવના સેક્રેટરીના હોદ્દા ઉપર રહી જે અમલનું કામ બબ્બેસ છે તેનો આભાર માનવા મારી પાસે ચેતન હાથે નથી. તાર બાદ પ્રમુખે સખળા હોદ્દાઓના કામની તારીફ કરી બાદ નવા ઝોરીસરોની સુદધી કરવા બધાંને હતું.

શ્રી. આદમ અબ્દુલ સાહેબે સભા સમજ બધાવતાં એવું વીચેયન કર્યું હતું કે કાઉન્સિલના હોદ્દાઓ જેવા પ્રમોશનમાંથી પસાર થયા છે તેથી પણ વધારે ઇન્ડોનીયા સમય હતું થાયા ઉપર અડધી રહ્યો છે. જેનું કે ટ્રાંસવાલ ટેન્કર બીજ તથા આપણી કીસેમરમાં કરનારી સરકાર આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોન્ફેડરેસ, એ બધા સંજોગો બેતાં એસ એ. ડી. સરોની સુદધી કરવા અસામજ હાથી હતી કે જેથી એ સખળા તોડાનમાંથી હાંદીની નાવ હાંદીને બાવડા સમર્થ હોય.

તાર બાદ શ્રી. મુસ્ટા મોકમદ હવા સાહેબે વીચેયન કરતાં બધાંને કે. કાઉન્સિલના સખળા હોદ્દાઓનું કામ વખાણવા બોલે છે. તથા ઇન્ડોનીયામાં કાઉન્સિલના ઝોરીસરો પસાર થયા છે, એવા કામના બબ્બેસ બેવામાં આબા હાથે કેમકે ઇન્ડો-નેશન સ્ટીમ વખતે એપોઝીશન બાંહેધર બી નમયા તથા તેમના અખ્યાલમાં કાથીઓ એ સ્ટીમ વિરુદ્ધ સુદી કમીટી કમીટી રચાઈ કર એક હાંદીને ઇન્ડોનેશન ન રીકારવા ઉત્કેશ્વરી કરી રહ્યા હતા. તેમજ કાઉન્સિલના એમરેને પણ "ડી. સમોયલ" બનાવવા ઇવતોડ ડોરાઓ હાથી હતી. તેને વખતે ને જેર્ન આખી કાઉન્સિલના હોદ્દાઓએ અને આસ કરી શ્રી. એ હસમણને જે સેરા પોતાને ઇવ બેખમમાં નાખી ખતે કાઉન્સિલને બમ કરાવ્યો હતો એ તેમની સેરા સોનેરી બધારે થાદમાર રહેશે.

તાર બાદ શ્રી. કાશી ખાન ગુલ સાહેબે જેઓ મતવરજના કાઉન્સિલના પ્રેસીડન્ટ હતા તેમણે પેતાના તરફથી સખળે તેમની "કેમીટી" નું કામ રજુ કરતાં બધાંને કે. હર એક ઝોરીસરો પોતાની હરજ સમજ ને ને કરાવે બબ્બેસ છે તે

કાશ પણ હાંદીની બધા બધાર નથી તેમજ અને હોદ્દા પધ્ધતિ બુકાલી ઉપર છે કે એ નમયા જેઓ એક વખતના આપણા સખલ વીરોધી હતા તેઓ આખારે તેમની પાટામાંથી બુકા થામ આપણા કામને વખણ પાત બુકે છે. તથા કામ પડે આપણી જાણે લખા રહેવાનું પસાદ કાધું છે.

તાર બાદ શ્રી. અબ્દુલ કમીદ, અકમદ મોકે, અકમ બક્ષી, શ્રી. ઇ. આઇ. પટેલ શ્રી વીલીઅમ વીજેરે સાહેબોએ, અસરકારક કાઉન્સિલ હુંકે આપણે હાથા બધ શ્રી આદમ અબ્દુલની હરખારત તથા શ્રી ઇ. આઇ. પટેલના ટેકાથી શ્રી. કાશી ખાન ગુલ સાહેબને સર્વમતે એક વર્ષ માટે પ્રેસીડન્ટ સુદધામાં આબા હતા. તાર બાદ શ્રી. મુસ્ટા હવાની હરખારત તથા શ્રી. કાઉન્સિલના ટેકાથી શ્રી. એ. હસમણનને બનાવ સેક્રેટરી તથા શ્રી અમ આઇ. ખાનને આસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરી સુદધા હતા.

શ્રી. અબ્દુલ કમીદની હરખારત તથા શ્રી. આદમ ઇબ્રાહીમના ટેકાથી શ્રી. હામ અલી તથા શ્રી હામ અલીના ટેકરો મુકરર થયા હતા.

તાર બાદ શ્રી. એ. હસમણન એ લખા થામ બધા અસર કારક કાઉન્સિલના ભલ વરમનો દીસામ રજુ હાથે હતો તથા બધાંને કે. મરો વિચાર બીજુલ પોલીટીકસથી અબમ રહેવાનો હતો પરંતુ મારા કામજોના મદોબલ બેતાં તથા કામ જે સહ ટ્રાંસવાલના હાંદીઓ ઉપર આબા છે તે બેતાં અને પોલીટીકસમાંથી નીકળી બતાં થામ દુખ ઉત્પલ થાય છે, કેમકે આપણે યુનીયનના હાંદીઓના સાથે બોડાઈ આજ સુધી એક સાથે હાંદી બેતાં દુખો બોડાવવા ટનતોડ મહનન હાંદી છે. તેમજ હરકે ટ્રાંસવાલના હાંદીઓના દુખમાં કામ એવો એ એક આપણી પહેલી હરજ છે. તેમજ વખતે સલામદ પણ ને કર કરવો પડે તો કેષ વરધથી હું પોતે એ લહતમાં ડ્રાંસાવવા તેવાર હું. (બુકાલીના પોકારો) તેમજ તમેએ અને ફરીથી એ બધા ઉપર નીખી થામ ઉપકારી બનાવ્યો છે. કેમકે મને ફરી માન હાંદી બાધ મોનાં દુખમાં બામ એવાનું બની આવે. તાર બાદ તેમણે બુકાલી સાથે સભા અનુષ્ઠા એવી હરખારત રજુ હાંદી કે શ્રી. નમયાને કાઉન્સિલના એમરેસાઇનંગ સેક્રેટરી નીમવ તેન તળાજોના મકમાલ સાથે મળુર રાખવામાં આવી હતી. તેમજ શ્રી. કાઉન્સિલના આસીસ્ટન્ટ એમરેસાઇનંગ સેક્રેટરી નીમાયા હતા.

તાર બાદ નેચે રમણે મદરખાન સર્વમતે વાઇસ પ્રેસીડન્ટ સુદધા હતા. મેસર્સ. અકમદ મોકે, અબ્દુલ કમીદ, હુમલ નથુ, બધાબા સોમ, એમ. હમદુલે, ઇ. આઇ. પટેલ, દેવીકલ, રેડી અને આદમ અબ્દુલ.

તાર બાદ શ્રી. એ. હસમણનની હરખારતથી તથા શ્રી આદમ અમ દીમના ટેકાથી સર્વમતે શ્રી મુસ્ટા હવાને એકસેક્યુટીવ કમીટીના એમરેસાઇનંગ સુદધા હતા તેમજ શ્રી. કાશી હસન, તથા શ્રી. આદમ ઇબ્રાહીમ બક્ષી સાહેબ કાઉન્સિલના એડવાઇઝર સુદધા હતા.

તાર બાદ શ્રી. એ. હસમણનની સુચનાથી કાઉન્સિલનું નામ બનીયમાં "ધી કેષ ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ" તરીકે રાખ્યું અને તેમ કરવાનાં સખળ કારણે બધાવવા સર્વમતે એ નામ અબ્દુર રાખવામાં આવ્યું હતું.

તાર બાદ કેપટાઉન ખાતે કીસેમરમાં કરનારી શ્રી આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોન્ફેડરેસ મેડે રીસેશન કમીટી મુકરર કમ બાદ સભા બરખારત કરવામ આ હતી.

ચરચા પત્રો

મહેરબાન 'ઇન્ડિયન એપીલેશન' ના અધિપતી સરદાર,

મી. હસમુદ્દાન સાહેબે મોકલેલા અર્થ પત્રો નીચે મુજબ જવાબ અમદ કરી સેવાકને આભારી કરશે. તેમાં જણે બીનાનો થયે બાને ખુલાસો કું આરા લા. ૫-૧૧-૩૦ ના કામળમાં જાણી મયો કું. વિદેશમાં જાવવાનું કે સીવેલ રકમ પાછી આપવા સંબંધી અને સગમમ પા. ૩૫૦ થી પા. ૪૦૦ સંધી અરથો થયો હશે. અમલમ ૧૫૫ વરસ સુધી મેલેનાં જાણે માલમે. હવે જાણે નથીવનું અમ કહ્યું છે કે મોડેમાં કેમ માલમે તમા જોડનાં કામળને આરજીસ તે ખરથો આપવાને નહિ મળશે તો અને એવી ખરથી છે કે જે આપેલ રકમ ઉપરાંત માટે બીજી મટલી રકમ આપશે પડશે. જે આપેલ રકમમાંથી જે કંઈ વધશે તે હું ડામને ખુશીની સાથે પાછી ફેરવીશ મરદુ કહી મટાડો થશે તો અને ઉમેદ છે કે મીટારીયા કાલેન ઇન્ડિયન કોર્પોરેશન હવે વાળા તથા કામ અરપુર કરી દેશે કે?

લી. હસા મુલેમાન.

મહેરબાન મી. જો. ના અધિપતી.

જાત જાણે લોકવાયકા એવી થયે છે કે આ દેશવાસી પોતાના દહ છેડી જે કામળો દેલ માલમા જવા માગતા હેલ તેમને પેલ રૂ ની રકમ સરકાર તરફથી આપવામાં આવતી હતી તે કામળો હવે આપવામાં આવતી નથી, એ વિશે ખુલાસો જાણે અને જોઓ આવી રીતે પૈસા સમને અલેલા પાછા આપવા અમિતા હેલ તો આવી કહે કે નહિ તે પણ જાણવશે.

લી. હરી દયાળ.

પોતાનો દહ છેડી જે કામળો માલમા જવા માગતા હેલ તેને સરકાર પેલ રૂ નો નોનસ માડી બાકું તથા હીલમાં થર જવા સુધીનો રેલ ખર્ચ આપે છે. એ હજી બંધ થયું નથી, રેલ કોરાખું, બેનસ તથા રેડીમર બાકું એ સર્ગ સરકારને પાકું આપી હજ જેમને પાકું આપવું હેલ તે પણ વર્ષની અંદર પાછા પણ આવી કહે છે. અ. ડી. જો.]

મહેરબાન મુલેમાન અર્થ પત્રોને જવાબ

તા. ૧૪-૧૧-૩૦ ના ઇન્ડિયન મુજબનાં અર્થમાં ૮ માલમેની સહી વાળા મોકલુ અ. વિ. તો અર્થપત્ર બહાર પડવામાં આવ્યો છે તેનો જવાબ નીચે મુજબ છે :-

અર્થ પત્રોમાં જણે છે કે દાણ અંદાની વાજબી વ્યવસ્થા થવી જોઈએ, તેના જવાબમાં હું મુદ્દામાં કાપા કારા ઉપ-રાજાની લીસ્ટ તથા કીલામ બહાર પડશે તે જાણે.

અર્થ પત્રોમાં જણે છે કે ૧૯૧૮ ના કીમ જાણે તે મુજબ અમલ થવો જોઈએ. તેના જવાબમાં તે કીમ વિશે કામળની જાણમાં નથી. અમર જાણે હશે તો તે માલ નામનું જ હશે.

અર્થ પત્રોમાં જણે છે કે અલેલાની ટ્રસ્ટ કીલમાં રેલ ૧૭ વરસનાં મુસબમાનોને ટ્રસ્ટીપણોને હક હોયો જોઈએ. તેના જવાબમાં માલ સુધી દેરાઓનેજ તે હક મેલજાના સુધી દેરાઓને માટે તથા અલેલાની દેરાઓમાં આવેલો છે. જે સીવાય બીજી કામળાં મુસબમાનોને ટ્રસ્ટીપણોને હક કીમ માં આપેલો નથી.

અર્થ પત્રોમાં જણે છે કે ટ્રસ્ટ કીલમાં બની મેલેલા ટ્રસ્ટીઓ

છે. તેના જવાબમાં બની મેલેલા ટ્રસ્ટીઓ નથી પણ જમાને મુલેલા ટ્રસ્ટીઓ છે.

અર્થ પત્રોમાં જણે કામળેસર પગલાં લેવા જાણે છે. તેના જવાબમાં તેમ કરવાને તેઓને મુનસરી કપર છાડીએ છાડે. તેઓને જે વાજબી જાણે તે મુસબાં અરથ તેઓ મુખ્યત્વે છે.

અર્થ પત્રોમાં જણે છે કે ૧૯૩૦ ના મે માસમાં ડાળનમાં મીટીંગ મળેલી તે વાલ ખેડી છે. ૧૯૩૦ ની જુન મહત્તી ૧ થી તારીખે ડાળનમાં જનરલ મીટીંગ મેલાવામાં વિવ 'ઇન્ડિયન એપીલેશન' ને જાણે કરવા જાણે રજુ કરવાનીને 'ઇન્ડિયન એપીલેશન' ના લંચી જાણે કરવા જુલો મળા. જાં હવે અર્થ પત્રોમાં માલસ હરા અમર કરેલી તથા બીજા મામળા જોડે જોડાનીમજર્જ, વોલકરટ, મુલેમલ વાળા મેલજાવાસીઓને પણ એ. એમ. જાણે જાણે અમર કરેલી. મીટીંગમાં સમમલ વીસ થી પચીસ માલમેની કાજરી હતી અને બીજાઓ મીટીંગના હાલો વાળીને સહી કરેલી છે. અમલમ ૪૨ માલમેની મીટીંગના હાલો ૫૨ સહી છે.

લી. ડી. એ. એમ. બહાન,

મારના તાલીમુલીનના કોલેજી.

મી. રાહસનને અભિનંદન

સા. અ. ડ. કે મેલ તરફથી મી. રાહસનને તેના સમ પ્રસંગે મુખ કાવનાનો કેમલ મોકલવામાં આવ્યો હતા અને કંઈકને અભિનંદન આપવામાં આવ્યું હતું.

મી. જેલા કારા જાણે છે કે "ધી કીઆવાલ પદધી સોની એમાસીએકન" તરફથી આ મંડળના ટ્રસ્ટર રા. કાનજી બાલ રવેલ સીધાવતા હવેથી ૨ કંડરલી નોનસના મહા. માં ૧૮૫ અમલેની રેલ ઉપર લા. ૧૧-૧૧-૩૦ ના રેલ સાંજનાં હ વાળે કાઠીઆવાડી કામળોને એક મેલાવકો કરવા નાં આવેલ. જે વખતે કામળોની કાજરી મહુલ સારી હતી. અમુખપદ રા મોકનકાલ કાનજી સેલોજીઆન આપવામાં આવેલ હતું મહાના સેલેરી રા. જેલાવાલ કારાએ મીટીંગ મે. લા. ૧ વાળો ખુલાસો કર્યા બાદ રા કાનજીબાઈ તથા તેમના પુત્રી કાસીબાઈને દસના હવે પહેલાથી તેમનો સંકાર કર્યો હતો. બાદ કાજર રહેલા અલેલામાંથી રા. રેવલકંડ હવેખવંદ, જે. બી. મહેલા, હરીદાસ મહારા, પરસોતમ બાજુલ, માલવજી કાનજી વિજેરે અલેલાએ રિવેલકંડ કર્યા બાદ રા. કાનજીબાઈએ આ મંડળને મેલ લરીકે મીટીંગ, તેમ કાઠીઆવાડ અર્થ મંડળને બીની ૧ તથા સેરક્ટ કોઈ એસેસીએકનને લા. ૧ ૬ તથા 'ઇન્ડિયન આપીલેશન' ને રા. ૧૦ ૬ આપી હતી. આ કાઠીઆવાડ આવી મહાન તરફથી પણ રા. કાનજી બાઈને દુકાના કાર આપવામાં આવેલ. બાદ કર્વે કાજર રહેલા અલેલા દુધ તથા પાન સોપારી લીલા બાદ મજારડો વિસર્જન થયો હતો.

કંડીથી રા. રામા જમા સહીવાળા જાણી જાણે છે કે સહી મે મે મર. મતુલી મુલરી મળ. સમ તાર મને મેલજરી મળ્યા તે વિશે સર્ગ સંબંધી અને મીટ મંડળે મારી તરફ દીસેજી બતાવ્યા અલક કું તેઓનો અલ કરજથી આતર માનું કું. અને મારી માણીના પુન્યથે સ્વરાજ હંદમાં લા. ૧૭ ૬, નડીઆલ અનાલે અમલ ૧૦ ૬, રીનીકસ સરકારે ૧૦-૬ અને ગેરજાણે હંદમાં ૬-૬ મેલજી આ. પુ. કું

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપોટનનાં રફ વર્ષના વખણાયલો

ફરમાસુ મીઠાઇ

માર્કેટનું તહેવાર, જન્મસા, દીવાલી અને લગ્ન પ્રસંગે યોગ્ય આનંદ આપશે.

તાજાં લીંબુ અને કેરીનાં અત્યંત, પાપડ, ગરમ મસાલા તથા બસ પચાઈને પાતી રફ-શીયલ મીઠાઇ નેમજ અમારી બજારીમાં બનેલા તમામ જાતના તાજાં કેકે હુકેશો તેવારે મળશે.

માસ માટે અને ખાતરી પૂર્વક પોસ્ટથી સ્વાગત કન્વામાં આવશે. મંગેલી ખાતરી ફરમાસુ સાથે પસા મોકલવા મહેરબાની કરવી. સી. એલ. ડી. સી. માલવાનાં આવશે તાલુ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

લખો આ મળેલ—

R. K. KAPITAN.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Apple No. 1 5s. dozen.
O.R. Durban, C.O.D.

ના રૂપ/ કેલ, પાર્થનારૂલ નં. ૧૦, ૫/-
૩૦ જુલો (ગી. ૨૦, ૧૦) ૬૫ ટીપ્પા
૬૨૩ જાન્યુ ૧૯૩૧ નામ તેમજ
માર પરીચ પરી સી એ હી થી મે બામાં આપશે

બુકન બોક્સ, ટેબલ અને ક્રીચન વેસર

નવાં પાત્રસ લીન્ડ મંગાવો
ફેક્ટરી વેલ્ડસ એકક આપશે હોવા છતાં
બાગા રૂપિયન સારા
લીલ થશે તો તક જશે
અને
તક જશે તો ફાયદો જશે.

૧૪ ટાઉનશીપ મેન્ડેજ પબ્લિક સેલેક્શન સંસ્થાની એજન્ટ તરીકે

અમારું— **L. MISTRY.**

Phone 2868 P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Korr Street, J H Burg

મેસર્સ અમારે એ અગ્રેજીય નામક ની સને તક નીસરે

સોનેરી તક

પીયારુ કન્વાલે

દુરબન ગાર્ડન હોલમાં અને ઓરીએન્ટ સોનેનામાં ગાયત્રી ગઢજાની રફાડો

સ્ટિમર ઠાઠાઆવાડમાં

આવી પહોંચી છે. પીયાર કન્વાલની પુન લીન્ડ મારે લખા.

Agent for H M V.

E. A. TYEB & Co.

Phone 2447. P. O. Box 155

109 Field Street, DURBAN

Indian

Opinion

NO. 1, VOL. XVIII

Friday, December 5th, 1930

PRICE 5/-

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સા. માનપ્રાપ્ત

ડી.સી.એ. ભાવે

ગિરમરના નવ ગીરમર મુખ્ય જગા ઉપરથી.

કડી. "કાશિઆ"

ડી.સી.એ.ના. રહેલીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

સરવજનની વીડી. ૩. ૨૦ ના મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

સી.સી.એ.ના. રહેલીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

મુખ્ય જગા—મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

સેકન્ડ અને થર્ડ ક્લાસ મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

સેકન્ડ અને થર્ડ ક્લાસ મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

સેકન્ડ અને થર્ડ ક્લાસ મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

SHANKH BUN, D & SONS,

Pine Street

સેકન્ડ અને થર્ડ ક્લાસ મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

સેકન્ડ અને થર્ડ ક્લાસ મુખ્ય જગા ઉપરથી. ૩. ૨૦ ના વીડીએ મુખ્ય જગા ઉપરથી.

૩૦૦ પાના રૂ. ૧૫, ૬૦૦ પાના રૂ. ૩૦.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

Best Indian Paper

BY THE PUBLISHERS

11, 12, 13

11, 12, 13

Indian Opinion 11, 12, 13

Phone 1800, Central

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERTAKES ALL RISKS AGAINST.

Fire and All Classes of Accident Business including Motor Car, Plate Glass, Fidelity Bonds, Workman's Compensation, etc., etc.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of
SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue.

DURBAN

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રસાયણ "સ્ટીલ" ગાંઠના કપડાંની જાણ કરવા
સમગ્ર દેશના નેતાઓ અને પ્રસિદ્ધ કાચ ઉત્પાદકો
તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને માને છે, રસાયણ
"સ્ટીલ" ગાંઠનું કપડું સ્થાપ કરે અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

જા "સ્ટીલ" ના
મોડેલો ૧૨ નં. ૨ અને
જો અને મધ્યસ્થાનથી
ચેતના રહેશે.

સોલ એજન્ટ:

એચ. જી. રમર સમીપ એન્ડ કો.

(પીટી) લીમીટેડ.

એલાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, દરબન,
પાર્ટ્સલી ઝાંખે.

P. P. BHAGAT

Print Merchant.

જોકે જાતનું કાગળ અને રેકોર્ડિંગ કાર્ડ પેકેજ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કળો—
P. O. Box 815, Durban. 100 Victoria St.

FREE

FREE GIFT
DAIRY 1931

800 pages—can dig a page. Apply with
NARAYAN NARAYANJI KESHAVJI,
Harrison Road, CALCUTTA.

ઉત્તમ ગરમ મસાલા વિગર

અમારે જાણી જાતી દેખાતી નીચે તળે જન સહાયથી
ધરમા દેશો ગરમ મસાલો, કરીયાકર, કચર, ગરમી, ૧૫૦
દેરીના અને લીંચના લેમ્બ મીંસ અમારે કમેચાં મેળો
થા જાણીએ અમારી ગેરંટી સાથે મળી શકશે. જાણો
ઉત્તમ માણ, તમે ધરમા જાતની કલ્પા નથી. એક વખત
મંજાવી ખાતી કરો. અગત્યનું ડેઝાઈ.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

Phone 3467 Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATYADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરભાઈ મોરાર મત્યાદકર.

ફેસલિટી અને પેસેન્જર એજન્ટ

અને રેકોર્ડિંગ એજન્ટ

પેકેજ સારી રીતે કરી માલ સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ટેલીફોન ૩૪૬૭. બોક્સ ૩૧૬. ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, દરબન

Box 247 & 317 Tel. "Khamri."
HOSSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મોક્સ રજીડ અને કંપન. રેલાયન્સ એજન્ટ "ખવા"

હુસેન હસેમાઇલ (સરદારગઢ વાલા)

ટાસ ૨૪૮ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા

જાહેર કરેલું પાંચમું

વાર	કારણ	કોઈ	કુલમત્તાન	પારસી	સુવેદન	કુલમત્તા
	દીસે	માર્ગથી	રજા	કે. ડે.	કે. ડે.	
	અર					
કુલ	૫	૫	૧૫	૧૦	૨૬	૪-૫૦
કે. ડે.	૬	૬	૧	૧૪	૨૦	૪-૫૦
રજી	૭	૭	૨	૧૫	૧	૪-૫૦
સામ	૮	૮	૩	૧૬	૨	૪-૫૦
મળા	૯	૯	૪	૧૭	૩	૪-૫૦
કુલ	૧૦	૧૦	૫	૨૮	૪	૪-૫૦
કે. ડે.	૧૧	૧૧	૬	૨૯	૫	૪-૫૦

અલખા ગ્રામોફોન

સરના સારા અવાજવાળા અને ટકાઉ

જુનીયર પાર્ટીયલ

પા. ૩-૧૫-૦

સીનીયર પાર્ટીયલ

પા. ૫-૨૫-૦.

હોર્ન માલ

(બુ ગળાવાળા)

પા. ૫-૫૦

વેપરીઓ અને ગ્રાહકો

જાણો અમારે

સમ માટે જાણો:—

E. A. TYEB & Co.,

P. O. Box 1155. 100 Field Street, DURBAN.

પુસ્તક ખબર

આગ્રહ આર્થિક મ ગુરુતરની પુસ્તકોની નવી એવરેસ્ટી

અવનાશુ નાંધી રાખો.

ફેનસી ફારસો.	૫	૬
અકાશ	૫	૬
ટીંગલ મહાલ	૬	૬
સુત ૧૫૨ ૨૦૫૫	૭	૬
દુઃખીને દિલાસો	૧૨	૬
મોંઘી અપીન (કાવ્યસરગુ પુસ્તક)	૮	૬
રાજન મહેનત	૪	૬
સીતમમાર સુનતા	૬	૬
અપી ઝરણો	૩	૬
બે એન ફુનીયા	૩	૬
એક પાસેના પ્રવાસ	૫	૬
રતન લેખનું રમણાણ	૫	૬
જોનાસાથ માથન માળા	૭	૬
ગુલામીનું ગુલામ	૧૦	૬
ખાસક નામર	૬	૬
ગુલી તનનું ગુલ	૮	૬
બુઢીનું ખબર (કાવ્યસરગુ કનપુ.)	૫	૬
મરા ડી	૫	૬
ખુબસુર માર	૫	૬
કરમની કદમી	૮	૬
નવલ ગર	૬	૬
દુનિયા કે દેવળ	૬	૬
ખુદાને ખબર	૬	૬
મુઝકીલ આજન	૭	૬
સાસાન સાર	૩	૬
સંભારી કે સન્ધાસી	૩	૬
એક વાન	૫	૬
બરક ખુલ	૩	૬
બીરબાબને જાદુજી	૪	૬
નવલ નાન મી	૭	૬
ર. જનની મુનમ કલગણુ ર.જ	૧૦	૬
મુઝકીલ	૬	૬
દીક લેખાપણુ આમર	૩	૬
ક. જ. મુનમ	૩	૬
અરલ કહારી મર	૫	૬
રત કહીનું ર. જ. મ. ર.	૩	૬
જુથનો લેખ (રસી કીરવીન પાતા)	૮	૬
બીલાકલી કેક લાજ જામ ૧	૩	૬
" " " " ૨	૩	૬
ફેરને જુથના પથો	૩	૬
ફેરલી વાતાલાપ	૨	૬
સ્વીટસ લેન્ડની રવનમ	૬	૬
મરીલાકડી	૫	૬
આજાજનું રાજકીય	૫	૬

નવમી	૬	૬
કચીકલ	૪	૬
કીરવીન જમલ (રસીક ના જ કથ)	૫	૬
ન.અ. કન્યા	૨	૬
નવલ રામ	૨	૬
મુમકળ	૩	૬
બા.આનો મુનમ	૪	૬
કેપને કારણ	૬	૦
રમાણ	૪	૦
અઝલે ગીત જોવી	૩	૦
મજા વિ. ર	૨	૬
આગના સુટી	૬	૬
સાલ સુરે વાતો (ફરેક બહે કહેર વાંચવી)	૬	૬
જમ કારની	૨	૩
સ્વામી રામ ના.પુ. જીવન સરીન	૬	૬
સ.ક.ર. ૨ મ	૨	૩
સ.ર.ગ. ૫/૫	૬	૬
નંદન વનને આમણે	૬	૬
આનંદ કહરી	૫	૬
આમડી પાતા ના.અ.	૬	૩
બી	૬	૩
મીઝ	૬	૬
આપાતશીક વાલી ખાળા	૨	૬
બાલી ના રેખ	૬	૬
બ'રેને સમુદરે	૨	૬
રસી	૫	૬
બદનામ હીર	૨	૩
મુકલ ધારા	૫	૦
સ.વ. ૬	૫	૦
સ.જ. અને ર.રેર	૨	૦
એવીલાના કિયાસ	૨	૬
મહાત્મા મધીનું મર્ગપુક (ફરેક કાંકીએ		
પાચનુ એકલે		૬
પીરાન જુગી મર ર.અ.	૫૦	૬
દિવાની કે કાણી જામ ૧	૮	૬
		૬
ફરેરની કહેર	૪	૬
ક.સા.ની રાધી	૬	૬

આ ઉપરાંત બીજાં પણ લખના જુગા વળશે.

દમ, હાથેલુ અને ખાંસી

તાજાઓએ એક વખત ખબર આ કરશી મચાવીન પીવી એ આવી થણાજ હાથો થરી.

હિંમત એક દીનની રી. જ. પાકેજ વધુ.

મજાનું કેમણું.

The BURMA HOUSE,

125 Grey St., Durban

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your Bananas apply to the "BANANA KINGS"

We specialise in Bananas, we personally attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices.

We lead and the others only follow.

Consult your Banker to us for best Market prices and favourable returns.

Our produce section is attended by a fully paid expert.

G. HATTAS,

Manager

Tropical Fruit Suppliers,

Phone 6760. Tel. Acd. Nikas. Box 5247
22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

તમારી આંખોને રાહત આપો

૩૬ વર્ષ થયાં અમે દક્ષિણ આફ્રિકાનાં લોકોની નજર સુચાળતા આપવા ડીએ,

તમારે અશમાની ખાલેશ હોય ત્યારે અમારી ખામે આવડત:

અમારું પ્રમાણપત્ર

૬૬,૦૦૦ ઉપર અમારા આહુકો.

આઈએ વેંકટલની ખતારના કાચના

અમે સ્પેશલીસ્ટ હીએ,

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

શાખા:

Branch: Fatahi Street, a. Richmond Street Johannesburg

આ પેસ ટ્રાવલરે ગુપ્તી કરે

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0

We repair all makes of HARMONIUMS. | Repair and workmanship guaranteed

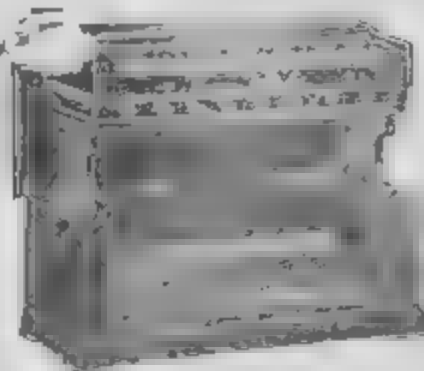
We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON.

P. O. Box 400.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા.

મગ રજન મ દેને પરમા હ માની વમ ર વગના તબલા
હમો પુરા પાડીએ છીએ મુજબના પ્રખ્યાત "વાર" ફેક્ટરીમાંથી કાપતા,
પત્તા, પોટેન્શલ દરેક નવના મોડ અને અપુરા સુરના હારમોનીયમો
અહીં સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે તે સીવાય હમો બમણ સુર, બહત
વાગેરે પણ મળશે. દરેક નવના હારમોનીયમનું રીપેરીંગ કામ આતીથી
દરી આપીએ છીએ. કમિયા આ મળે:—

ભારતીયા મેક્યુરીક સલુન,

(મલબીકા એ બન. ગેરમીય)

પી. એલ. બોલકા ૪૬૦.

૬૩૧ કવીન સ્ટ્રીટ, દરબન.

DR. MALAN'S SPEECH CREATES ALARM IN INDIA

At the annual Congress of the Natal National Party held at Vryheid in October last Dr. D. F. Malan, in dealing with the Asiatic question was reported to have said "The best course was to get the Indians out of the country. With this in view an agreement had been entered into with the Indian Government subject to review in five years."

This speech of Dr. Malan has created a great alarm and many prominent newspapers in all parts of India have severely criticised his speech in leading articles. We reproduce some of these leading articles below.

The Servant of India writes —

South Africa And The British Commonwealth

Close on the heels of the resolutions of the South African Indian Congress asking for a fresh review of the Indian question in South Africa, if the Government of the Union declined to withdraw the Transvaal Asiatic Land Tenure bill, comes the report of the speech of Dr. D. F. Malan, the Minister of the Interior, at the Vryheid session of the South African National Congress, in which he too wished for a review of the Capetown Agreement. In the course of the speech he is reported to have said that the best thing was to get the Indians out of the Union. The report of the speech is much too scanty and fragmentary to justify any final comments or ill. We prefer to wait for a fuller report. It should be remembered that Dr. Malan was talking to his Party Congress and some allowance has to be made for the exigencies of party politics. Ministers do not often mean all they say, nor say all they mean, even as at election. It was not likely that Dr. Malan would wish to throw overboard an agreement which he did more than any other South African Minister to fashion. It is in a special sense his child, a feather in his cap. The Nationalist Party was legitimately proud that they found a solution to a problem which vexed some generations of South African politicians and which the South African Party of Gen. Smuts failed to solve. It is, however, true that rarely, if ever, the South African Ministers ventured to publicly expound and seek support of white South Africa to the uplift policy which was an integral part of the Capetown Agreement. They shrank from it, fearing unpopularity and left the task to the Agent of the Government of India in South Africa. The references of the Union Ministers to the Agreement were almost invariably limited to the 'assisted emigration' part of it. But in the past such references did not mean a repudiation of the upliftment section of the Agreement. There is no need to be alarmed therefore by the report of the speech of Dr. Malan. We still retain the hope that he will in practice do nothing to torpedo the Agreement under which the uplift of the permanently resident Indians was obligatory on the Union Government, while assisted emigration was voluntary on its operation. The fall in the volume of assisted emigration cannot possibly form an excuse for the repudiation of the obligation to uplift.

It is rather disappointing that, even after three years of the working of the Agreement, under which nearly 17,000 Indians left South Africa, the Union Ministers still find it tantamount to publicly opposing the cause of the uplift of the Indians who must form part of the permanent population of South Africa, and feel it necessary to emphasise only the doctrine that it was the best thing to get the Indians out of the country! More than 75 per cent of the population in South Africa

And yet Ministers who signed the Capetown Agreement find it necessary to repeat that moral doctrine. It was only recently that Mr. Grobler made that misleading statement that shocked the world, the sovereignty of the white man! He not only claimed that whites, not western or modern civilisation, should for all time be supreme in South Africa, but that the South African Native policy of exploiting the African Native should not be departed from in any other part of Africa, and publicly gave his moral support to the impossible claims of the white settlers in East Africa. The South African Native policy of the Nationalist Party was pitifully summarised by Mr. Patrick Duncan as "Drink, disfranchisement."

Mr. Grobler repeated the policy of the Union in East Africa as contained in its "apart." "We deny" he said. "England included has the right to not anywhere in Africa in conflict with our ideals." In a speech which Dr. Malan himself made at Durban after he is reported to have said that the National Party in South Africa was not in the least party in South Africa to the uplift question to women's franchise white women was to get the majority of the combined House of Representatives to carry through the Party's policy. These comments give cause for grave anxiety as to the attitude of the present Union Government regarding non-whites and among them, Indians domiciled in the Union.

The question is of more importance to decide whether the British Commonwealth should move towards the realisation of the ideal of racial co-operation or of The British Empire. The Imperial Conference should realise how the stability of the Commonwealth is being undermined by the policy of South Africa. If that policy is to get the upper hand, it will not take long for the Commonwealth to disintegrate into hostile nations. Dominion statesmen should realise that they cannot escape responsibility for the racial conflict in South Africa, they can find no escape from it under cover of the autonomy of the Dominions. South Africa has been held in enough impotence enough to follow an unchallenged her wicked policy

[Continued on page 46.]

THE CAPE TOWN CONFERENCE

FOLLOWING the Emergency Conference held in Johannesburg in October last, the Executive of the South African Indian Congress has decided to hold the Annual Conference in Capetown on the 29th, 30th and 31st of this month. We understand that the Conference will meet in the City Hall, and the place chosen is no less fitting than the occasion demands.

According to the agenda of the Conference questions affecting us on the subjects of postal and railway services, education, firearms, Liquor Act, condonation, repatriation, licence, land, labour, housing and sanitation, educated entrants, immigration, including the recent situation that has arisen on the question of rights of domiciled Indians in the Union, and the Transvaal Asiatic Bill will be discussed. That the subjects of domicile and the Transvaal Bill will form the pivot of discussion by the Conference goes without saying. The Emergency Conference has already formulated its objection to these two burning questions of the day, and has communicated its resolutions thereon to the Union Government, the Government of India, the British Government, and to the Indian leaders both in India and England. The case made against the bill and the domicile question is well reasoned and exposes the mental attitude of the Union Government in its repressive policy towards its Indian subjects, notwithstanding its declaration made in the Capetown Agreement to uplift its permanent Indian population. Both the Transvaal Bill and the attitude of the Government on the domicile question constitute not only grave insult to the community but are intended to cause them irreparable injury and to assign to them a place of humiliation.

The Government of India whose chief duty in this country is to see that not only the letter but the spirit of the Capetown Agreement is maintained have not yet made known their attitude towards these two questions. The community has a right to know whether the Government of India have made up their mind on them. Especially in regard to the Bill, they have had ample time to study it. They sent Mr. Tyson as their representative to give evidence before the Select Committee, which enquired into the Indian question in the Transvaal. One must assume that on his return he made a report to his Government. The Agent,

who later returned to this country, one must further assume, has kept the Government of India informed of the widespread feeling of and the fear entertained by the community on the Bill. And yet the Government of India have made no announcement or given the least indication as to the line of action they propose to take. It is not proper that the Indian community here should be kept in suspense in a matter which they regard as a life and death struggle for them. While it may be conceded that diplomatic negotiations, if such are in progress, might take time, yet in view of the forthcoming Conference the time is fully ripe to expect a clear indication of the views of the Government of India. It will be remembered that Sir K. V. Reddi, addressing the Emergency Conference, said "The Bill is still under their (Government of India) consideration and no definite decisions have yet been reached. It is only after they arrive at such decisions that they can authorise me to make representations to the Union Government for their consideration and to explain to you the position of the Government of India or to consult your wishes with regard to that position." The decided views of the community on the bill are already known to the Government of India, and whilst expressing our sense of gratitude to their watchfulness, we ask, with due respect, that not only the community should be consulted on any views which that Government may formulate before taking a decision, but some indication of their attitude towards the Bill should be given without delay.

As to the Conference itself, we should be failing in our duty if we did not warn the community of its importance and of the tremendous responsibility the community owes itself in seeing that not only the three Provinces are well represented, but a united and concerted action is taken to protect the interests of the community.

TRUE PERSPECTIVE

IN about a month from now, the Transvaal Indian community will have learned where it stands. Osteo-archaeology in the Transvaal Asiatic Bill operates not only to the Transvaal community, only. Inferentially, the status of every Indian in the Union is affected. Only the very uninformed will be fooled by the notion that any one section of the Transvaal Indians can remain uninjured when their body-corporate is attacked; only

the very dense will fail to see that the Indians of provinces other than the Transvaal must, albeit indirectly, suffer when the threatened assault upon the Transvaal community shall have been made. We would again emphasise that the real issue is not whether a few shopkeepers more or less shall be granted licences or a few companies more or less permitted to hold fixed property. These are mere incidentals, merely symptoms of the disease. The real, vital issue is the *status*, present and future, of the Indian lawfully settled in the Union whether the Union be his domicile of origin or of choice. For us it is not a question of this Indian or that Indian, of one section of the Indian population or another, but a question of *the Indian*, as such. In short, are we, as a community, to be regarded and treated as civilised members of the South African population or as semi barbarians?

Last week we ventured to remind our readers that as a community we carry a far graver burden of responsibility than mere concern for our individual or even sectional worldly interests, that the States have conferred upon us a Trusteeship involving the safeguarding of the honour and prestige of the Indian name. That this no mere figment of the imagination, but a sober and very real fact, needs little if any emphasis. What, however, is necessary is that we keep the fact and its implications constantly in sight and in mind as the consideration that it is to determine our future conduct towards not only legislation with which we are threatened, but racial humiliations already imposed. The Transvaal Asiatic Bill is but one more statutory indignity added to the long tale of racial insult recorded against us in the statute books of the Union.

Our Trusteeship will have been honourably fulfilled only when through our ceaseless efforts and our sacrifices the long endured taint shall be wholly and completely wiped out. If it be thought that this is a task too heavy and too difficult for us it should also be remembered that through those who embark upon works of righteousness, firm in faith, without fear for self, there moves a Power, infinitely greater than man's, "a Power that moves to Righteousness", a Power that may move through us if we will grasp the opportunity and the privilege of making ourselves its channel. If we are prepared to respond to the call of Soul, to place our trust in its

all conquering power and to follow Truth whithersoever it may demand we go, victory *must* be ours, a victory greater than we can presently understand.

[Continued From Front Page]

towards non-whites because the other Dominions, though I held the ring and look on while South Africa openly and unashamedly tyrannise over the other races, South Africa has the right to secede, the right to independence. We would wish that not only is the fact that South Africa is taken at her word, the Commonwealth had thrown on her own. She may not long enjoy her independence, certainly not her impudence to insult other races. A story is told in South Africa that the officers went ashore and attempted to enter a cafe. They were refused admission and turned out. They returned to their ship and reported the matter to the officer in command, who, thereupon, decided to leave the inhospitable country. But before he did so, he sent a letter to the Mayor in which, after relating the insult offered to his officers, he asked the Mayor to thank his staff that the Union Jack floated over the municipal buildings. His meaning was obvious. If South Africa were independent, the Japanese would have had something to say to the South African whites for the insult offered to the Japanese officers. The inclusion of South Africa in the Commonwealth offered her the security which, by herself, she would not be able to preserve for any length of time. The consequences of obstinately pursuing the present policy in South Africa are very sinister. It will draw the non-European peoples of the world into hostility to the whites in South Africa. In a time of the world will have to support non-white and racial cooperation, and the whites and racial conflict. Either way it will do no good to South Africa. The United Statesmen gathered at the Imperial Conference will do well to reflect on the conduct of South Africa towards non-whites and make up their minds definitely whether they will allow her to pursue her policy unchecked and with their current or approval.

The *Hindustan* of Madras writes:

Dr. Mahan, a prominent member of the South African Cabinet, who took a leading part in the Capetown Round Table Conference, has caused a consternation by a recent speech in which he is reported to have said that the policy of the Union Government was to clear Indians out of the country and that the Capetown Agreement should be revised as apparently it had not yielded the results expected from it by white people in that Continent. Indians in South Africa, who have already the Asiatic Bill to grapple with, are naturally indignant over Dr. Mahan's sentiments which, if they have really been uttered, constitute, as a message from Natal published elsewhere says, "the grossest breach of faith and violation of the Cape Town Agreement." That settlement, it will be remembered, threw on the Government of India the responsibility for helping Indians, who emigrated to India, while it insisted that the Union Government should adopt measures of uplift in regard to the permanent Indian population. So far it is computed that over 17,500 Indians have taken advantage of the scheme of assisted emigration and this number is not certainly small and the question as to how far these people

have fared in India has only quite recently been the subject of investigation by a committee. The other point as to how far, on its part, the South African Government have carried out their part of the Agreement regarding ameliorating the conditions of Indians, is not very difficult to answer, for from promoting their welfare, the Cabinet are taking active steps to ruin hundreds of Asiatic traders and property-owners in the Transvaal. Dr. Malan takes of revising the Cape Town Agreement which is not due to be reviewed till two years hence. There is a good deal in the situation which must be cleared up and the message from Simla, which is apparently inspired, tells the public little which is comforting. Did Dr. Malan really utter those outrageous sentiments and what is the report of the Agent on the matter? How is the situation in the Transvaal? We hope that the Government of India will issue a clear and comprehensive statement on the subject at the earliest possible opportunity, before indirectly aiding Indians in South Africa for making alternative suggestions in case South Africa should be obstinate and perverse.

The Hastings Chronicle writes

Dr. Malan On War-Path

Unless the Government of India, who can be assured, of course, the whole-hearted backing of the people of this country, put down their foot strongly and warn the Herizog Government of the urgency of checking the growing hostility in the Union of South Africa to the Indian community there, the plight of our countrymen not only in the Transvaal but in other portions of the Union will be worse than ever before. Dr. Malan, Minister of the Interior, in a recent speech he elaborated the theme, support the Herizog Administration demands, of expelling Indians from South Africa. The Cape Town Agreement is expected to run at least until 1932. Dr. Malan, Minister of the Interior, of paper and urged the necessity of its immediate revision. We would like to ask in this connection how far Sir Kurien Kodli, the Indian Agent in South Africa, has endeavoured to stem the tide of the anti-Indian campaign, and how far he has been supported in his arduous task by the Government of India.

How virulent that campaign is can be gauged from the tone of certain recent speeches by Nationalist legislators and leaders of public opinion in the Union. Mr. Grobler, the leader of the Nationalist party in the Transvaal, said a few weeks ago in an address to a Pretoria gathering that "it was the policy of the Union Government to maintain the supremacy of the white man and to take every possible precaution to perpetuate a white civilisation in the Union." The sentiment was vociferously applauded by his audience and the whole volume of the anti-Indian legislation the Herizog Government are ready to push through Parliament is in accordance with this sentiment. At the Farmers' Congress recently held in Pretoria one of the resolutions unanimously passed was: "This Congress of the Transvaal Agricultural Union calls attention to the fact that the comparatively small number of Indians registered are not of the merchant and trading classes which constitute the chief danger to white civilisation" and seriously the Congress Government to enforce the Agreement with the Indian Government under this heading." Dr. Malan has only elaborated in still more vigorous language the policy which the South African Nationalists desire to be immediately applied to Indians. The Cape Town Agreement is understood by them to

mean an agreed plan to hound the Indians out of the country and to consider that the clauses in the Agreement which relate to the "uplift" of the Indian community in their no lot are mere eye-wash.

Now the question is—what have the Government of India been doing while this anti-Indian agitation was growing in volume in South Africa, while measures like the notorious Asiatic Land Tenure Bill were being put on the legislative forge, to be hammered into shape in a manner comfortable to the desire of those who imperatively demand that the Indians should stay in the country, if stay be must, as a sort on the soil, that he should be deprived of his civic rights, his trading rights, his occupational rights, that he should have, in fact, no title in South Africa at all to continue a self-respecting existence? We are told in a special message from Simla by the special correspondent of the *Times of India* that Sir Fazl-i-Hussein "is now concerned with questions affecting Indians overseas." He has shown his concern "by issuing instructions as to what was to be done" with the Malan speech and has left Simla on tour. This is indeed a curious way of showing "concern" and the public is entitled to find its suspicion strengthened that in this vital matter of standing up for Indian rights in South Africa the Government of India mean to pursue only a half-hearted attitude, a policy which has no backbone and a salacious indifference towards the gravity of the problem. The 'special correspondent', he it noted, takes up the angels—an behalf of Dr. Malan, attempts to explain away his speech by saying that he possibly did not mean what he said, and indulges in a childish gibe against Indian legislators who espoused the cause of their countrymen overseas on the floor of the Assembly. If the official view of the grave situation which confronts our countrymen in South Africa consists only in belittling their acute plight the Government of India will have to thank themselves if the public regards their vacillation and indifference as a sign that their protests of "sympathy" with the lot of South African Indians are valueless and that they mean to leave them in it.

The Indian Daily Mail, commenting on the speech,

The message stated that Dr. Malan, Minister of the Interior, in a speech at the South African Nationalist Congress, said that the best thing was to get the Indians out of the country, and that it was with this view that the Cape Town Agreement had been in operation for five years. Dr. Malan added that the time was near for the revision of this question. We dealt with this message a few days ago. The publication of this message was followed soon after by another, emanating from Simla, to the effect that Sir Fazl-i-Hussein was somewhat perturbed by the news and that he had issued instructions to the department concerned to make inquiries before he went out on his intended tour. One would have thought that such evident concern and prompt action on the part of the honourable Member would have borne some mis-honour and self-respect of India. And to judge from other reports, Dr. Malan's speech is only a forerunner of immediate action to be taken or now being taken to carry out the threat. Under the circumstances the public have a right to demand to know whether the Government have tried to find out whether the reported speech of Dr. Malan is true or false and, if it be true, what action they are going to take. Evidently some one has blundered.

Flower Sellers To Be Banned

Proposed By-Law Passed By Council

The adoption of the proposed by-law regarding hawkers and pedlars was moved at last week's meeting of the Maritzburg City Council by Mr. F. H. Taylor, M.P.C.

Major R. H. Way suggested a slight alteration in the by-law so that hotels, boarding houses and offices within the prohibited area might be visited by hawkers and pedlars proceeding from door to door.

Mr. A. E. Douglas declared that it was not right to take away from the House sellers privileges which they had had for over 30 years.

Mr. A. T. Allison said that the by law was not directed against squatters and that special provisions was made to allow genuine house-to-house peddlers to carry on an usual

The Deputy-Mayor, Mr. H. V. Marsh, is strongly in favor of letting the India sellers earn their living in jackets.

Mr. P. H. Taylor said he was prepared to accept Major Way's amendment if the word address were cut out.

Mr. N. T. O. Harper supported this, and Major Way agreed.

The amendment resolution was passed by a large majority. Messrs. Marsh and Douglas asking that their dissent should be recorded in the minutes.

A Klerksdorp Licence

Mr. Justice Barry, in the Supreme Court of Pretoria on Nov. 26, ordered the Bloemfontein Town Council to issue a trading certificate to A. J. A. Gani, an Indian, holding a license to trade in the Council's refusal to issue the certificate we are competent for a town council to decide.

That had applied for a certificate in respect of a business in bookkeeping on bonds registered by the name of the Elephant Trading Co., Ltd., who held the property in trust for Gail. The property had been held in trust since 1888 by Knappson for

A condition was attached to the deed of transfer that the owner should not transfer or sublet any portion of the land to any coloured person, or permit any coloured person, other than a bona fide servant, to reside on it. The Town Council refused to register the deed and its refusal on this point was upheld by the Court. The Council had not proved that it was a public body within the meaning of Section 1 of Act 27 of 1919.

One ground of appeal was that the local authority had no power to investigate when the right of occupation was in dispute. It had been previously decided that the Council was only entitled to decide on the suitability of the applicant, of the premises and the nature or character of the locality in relation to the business contemplated. It followed that respondent was not entitled to decide on the applicant's right of occupation.

The further point, that Qunj should have brought proceedings by way of review instead of for a mandamus, could not be upheld.

The respondent was accordingly ordered to issue a certificate to Grant and to pay costs of the present motion.

Benoni Council And Asiatic Trading

It referred to the recent judgment given by Mr. Justice Krause in favour of Lebold, an Abenaki who was refused a trapping licence by the Bononi Town Council, was made at a meeting of the Council.

Mr. T. Nowby (chairman of the Licensing Com-
mission) said he was at a loss to understand why the

ability for issuing licenses should be placed in the municipality. The ordinance governing the licenses was rather complicated. If it were to be interpreted on legal grounds the magistrate should be the person to issue the license. If the interests of the community as a whole were to be considered the meaning of two clauses under which licenses

It will be refused might be variously interpreted

Now that a Supreme Court ruling had been given it would be easier if the Licensing Committee decided to grant all licenses automatically, unless definite complaints were made.

"Every Application Should Be Opposed"

Myer G. Remick said the Asiatic trader had a

monopoly in the location, and in consequence the

where in the municipality. It would be a bad day when Asia was allowed to trade in indiscriminately in the town. It would be inevitable to grant it automatically. Every application should be

Mr. Newby said the application in question had been treated by the Council strictly on its merits. The Ordinance was difficult to interpret and frequently resulted in litigation. *Hand Day Man*

Annual General Meeting Of The Cape British Indian Council

started there against the Asiatic League but I will be the first one to go there and join it.

The name of the Congress is now changed. It will be known as the Cape Indian Congress. A strong working committee is formed for the coming Conference of the South African Indian Congress which meets on the 29th, 30th and 31st December 1930.

News In Brief

Dr. W. Godfrey writes as from Edinburgh as follows:—

DEATH—Rampershad Bhakti of Overport, Durban, son of the late Rani Dhani Bhakti of Durban and Johannesburg (Nowhere).

The late Rampershad Bhakti was a final year medical student of The Royal College of Surgeons (Edin. & Glasgow). He died on the 7th November at Porto Beico near Edinburgh of a ... He was buried at Morningfield Cemetery ... He was attended to by Dr. W. Godfrey of ... who is at present in Edinburgh.

On Sunday, November 2nd, a lantern lecture was given in the Tamil School of the Depot Road barracks, the hall being taxed to its utmost capacity by Indians living in these barracks. The lecture had been organised by the Public Health Department of the Durban Municipality to interest Indians in sanitation and health. Dr. F. G. Cawston, who gave the address, was introduced by Dr. Councillor Arbuckle. Councillor Murray manipulated the lantern and Mr. Lawrence of the Social Service Committee interpreted the lecture into Tamil.

Several lantern views were displayed, illustrating God's glorious creation in all the beauty of mountain and river scenery. The part played by insects in the spread of tropical diseases was illustrated by illustrations of infected animals and the water fly on which poisonous ... shady plants which afford a ... Attention was drawn to the diseases of domestic cattle, and the dangers of neglecting to keep manure or other ... well unplastered.

An earnest appeal was made for the co-operation of all to help in the warfare against disease and other diseases which spoil life, such as gonorrhoea, drink and impurity. Some scenes from Bunyan's Pilgrim's Progress helped to show that success involved a constant hard determination, and some coloured pictures from the life of Christ pleased home the truth that the best something in the world ... of real self sacrifice to ...

The evening closed with ...

At the 27th annual meeting of the ... Men's Association, Pietermaritzburg, the ...

Patron: Prof. Bhai Parmar, B. Hon. Vice President: Messrs. F. Norton and R. R. Polay. President: Mr. V. N. Pillay. Members: P. R. Pillay, M. N. N. ...

General, Hon. Secretaries and Treasurers: Messrs. H. M. Moorosi and K. B. Moodley. Auditor: Mr. J. Mahanjo, Manager: Mr. Nathan Moodley. Delegate: Mr. H. R. Pillay. Committee: Messrs. G. V. Moodley, V. M. Chetty, R. Ramaswami Pillay, R. Nandoo, ...

Members: S. R. Nandoo, V. M. Pillay, ... Moodley, Sunday School Committee: Messrs. Moodley, M. C. Nandoo and Guruswami Mistry.

Estcourt Notes And News

The Estcourt C.O. played against Dundee at Ladysmith on Sunday. The weather was somewhat unsettled, but play continued. Estcourt in their first inning scored 76 runs. Joseph Augustine who batted for an hour and three quarters scored one run ... Dundee Stellas were all out for 77, thus leading by one run. Mr. G. V. Naidoo who was in a wonderful form scored 33. This gentleman is one of the finest batsmen Dundee has, despite his age. Second innings was incomplete owing to pressure of time. Dundee Stellas winning by one ...

Mr. Mamed Sammel spent the week-end at ...

Transvaal Indian Congress

A mass meeting of the Transvaal Indian Congress will be held at the Patidar Hall, corner of Bree and Terrace Street, Newtown on Sunday the 14th December at 3 p.m. All Indians are cordially invited to ... Business important.

S. B. Modak,
Hon. Secretary
T. I. Congress.

South African Indian Congress

ELEVENTH SESSION OF CONFERENCE

AGENDA of business to be discussed at the 11th session of the Conference to be held in Capetown on the 20th, 30th and 31st December 1930. —

1. Finance
2. Immigration
3. Transvaal Asiatic Tenure Bill
4. Cancellation
Registration
Education
Licences
Railways
Firearms
Trust Deed for South African Indian Congress
5. Housing and Sanitation
Unemployed Indians
Social Services
Old Age Pension
16. Other Motions
17. Election
18. ...

S. R. NAIDOO & E. M. MALL,
Joint Hon. Gen. Secretaries.
... Pietermaritzburg.

NOTICE

To The Indian Public

It is hereby invited to the fact that any persons having

2
3
4

to their respective Provincial

(1) Natal Indian Congress, 173 Grey

(2) Transvaal Indian Congress, 6 Kort

over Street, Cape Town, or to the under-

S. R. NAIDOO & E. M. MAH
Joint Hon. General Secretaries,
South African Indian Congress,
P. O. Box 272,
Pietermaritzburg

Market Agents.
KING WILLIAMS TOWN.

deliberately assert that any produce is sold
to the public at a price below its actual value.

Give us a trial, PROCTOR and BURTON
(Agents to Market Master) P.O. Box 142
King Williams Town.

Vacancies for Indian Teachers

The attention of those interested is invited
to the list of vacant posts in Government
Schools for Indian children published in a
supplement to the *Transvaal Provincial*
Gazette of the 26th November 1930.

Applications must reach the School Boards
or the Education Bodies concerned not later
than the 13th December 1930.

Copies of the supplement may be obtained
from the offices of the various
School Boards in the Transvaal, or from the
Secretary, Education Department,
P.O. Box 432, Pretoria.

F. S. MALAN,
Secretary,

Transvaal Education Department

For "all-round" performance no one
quality in petrol stands above another

QUICK-STARTING
ACCELERATION
UNIFORMITY
ECONOMY
NO KNOCK
POWER

All are of equal importance & they are
all to be found in

PEGASUS

THE PETROL FOR "ALL-ROUND" PERFORMANCE

and with Pegasus, always use Mobiloil

VECUUM OIL COMPANY OF SOUTH AFRICA, Ltd.

કે તે સરકાર કાલેમાલત નરતન પુત્ર છે. તેનું અવયવ ।
 કુનીયાનાં ડાહ્યા પણ સ્થાનમાં ન થઈ શકે. હોદ્દા સરકારનું
 સુખ્ય કર્તવ્ય આ દેશના હોદ્દાઓ સંભાળી એ ભેદાનું રક્ષણ
 છે કે કેપટાઉન એકમેટના બાવર્થ અને સમ્પ્રદાયને કશો
 ભાગ ન થાય. હોદ્દા સરકાર અને તેના એજન્ટ સર કુર્માને
 બાવર્થ સવેળા એતવેલા છે. સર કુર્માને એમ જાણે
 ડાહ્યાસમાં બાવર્થને રક્ષાનું હતું કે આ બીજા સંભાળી હોદ્દા
 સરકાર શું વલણ લેશે જાણે ક્યા ધોરણે કામ કરે તે વિષેની
 સુચના તેમને દરેક મળી નથી. બીજા અને કે.મી.સા.કમના
 પ્રશ્ન વિષે કામની બામધી કેવી છે તે સર કુર્મા સલાવર સારી
 પેટે જાણે છે. હોદ્દા સરકાર શું કરવા પાર છે તે વિષે તેણે
 દરેક કંઈ જાણે છે નથી. જે પ્રશ્ન જીવન અને જીવન
 હોદ્દા કામને માટે છે તે પ્રશ્નમાં કેમ જાણારમાં રહે તે વાત
 જાણી એવાય નહિ. કેપટાઉન ડાહ્યાસ કહે થોડાજ સમય
 માં મળનાર હોવાથી સર કુર્માની એ દરજ્જા છે કે તેઓ કામને
 કહે દેશને કે હોદ્દા સરકાર શું વલણ લેવા પાર છે તે વિના
 દીકરે હોદ્દા સરકાર ક્યા ધોરણે કામ કરે છે તેના
 ખ્યાલ કેપટાઉનમાં ડાહ્યાસ અને તે પહેલાં કામને બાવર્થ
 ન જાણે કે નથી કેમ થોડાજ સમય રા. કે.મી.સા.કમ. રજુ
 કરી શકે. કામની સામે બારે મંજીર પ્રશ્ન બાકી બાકી થયેલો
 છે. કામના હોદ્દાઓનું કારતીવજ્જ જાણી નીકળે
 જાય એવી દેશ તેમની સામે બાકી હોવી રહેલી છે તેવા
 પ્રશ્નને દરેક પ્રાંત હોદ્દાઓની એજન્ટમાં કેટલી બારે છે
 તેનો ખ્યાલ સમી કેપટાઉન ડાહ્યાસમાં દરેક પ્રાંતના હોદ્દાઓ
 પેટપેટાને હીસે બાવર્થ પુરા પ્રતિનિધિઓ ડાહ્યાસમાં
 મોકલી બાવર્થ એ દરેક પ્રાંતની કેમના બાવર્થને એજન્ટ
 એવી બાવર્થને પુરેપુરી જાણ છે એટલું જ નહિ પરંતુ કામના
 દરજ્જા સરકાર કરવા સર્ગ પ્રતિનિધિઓ એકજ બાવર્થ કા
 છે એવો બાવર્થ તેમને બાવર્થ છે.

ડો. મહાનના બાવર્થો હોદ્દામાં બાવર્થો

ગયા જાણે માસના નમનામાં નરતન નરતની ર
 પાણીની એક સભામાં એટલીકરીક પ્રશ્નના ઉપર કેપટર મહાન
 એવું મેલ્યા હતા કે 'બાવર્થ, ઉપર મારું નો એજ છે કે
 હોદ્દાઓને આ દેશમાં બહાર કદાકવા અને એજ દરજ્જા
 હોદ્દા સરકાર સામે એજન્ટ કરવામાં આવેલું છે એની વાંચ
 વર્ષ બાર કરીથી વર્ષાસ કરવામાં આવશે.' કેપટર મહાનના
 આ બાવર્થો હોદ્દામાં બારે બાવર્થ ર થો. ૭ બાર નર
 પ્રશ્નક પહેલે એજન્ટો એ વિષયમાં બધી કુનીયાન સરકારની
 કાલકથી કદાકી છે અને હોદ્દાઓ પ્રત્યે બારે કદાકથી
 સર્વત્ર પ્રસારી રહી છે. કાલકના એજન્ટો કે.મી.સા.કમ
 અને એજન્ટોની ડાહ્યાસના દરજ્જા ઉપરની બારી પણ બારે
 પ્રશ્નક કરવા રજા છે. હવે બારે ડો. મહાનના બાવર્થ
 ઉપરની બાવર્થો વર્તમાન પહેલી દીકા નીચે આપીએ
 છએ.

મહાનના બાવર્થો

આ વર્ષ એજન્ટ સરકાર કરવા છે કે કેપટર મહાન એ
 સર્વત્ર બાવર્થની કેપટરના એક સભ્ય છે, એમણે કેપટરના
 રજીડ કેપટર કેપટરના એક સભ્ય થવો બાવર્થો કરવા,
 એજ બાવર્થ કેપટરના એજન્ટો એવું રજીડ હતું કે કુનીયાન
 સરકારની રાજનીતી એવી છે કે તે દેશમાં હોદ્દાઓને બહાર
 કદાકવા નર કેપટરના એજન્ટોની રજીડી કરવા કરવા કરવા
 કે તે કુનીયાન સરકાર પ્રશ્નને જે બાકી રાખી હતી તેવું પરિણામ
 તેમાંથી નીકળ્યું નથી. હ. બાવર્થના હોદ્દાઓ કે એજન્ટો
 કાચે એજન્ટોની બીજા બાવર્થ છે તેનો સામનો કરવાનો
 રહેલો છે તેનો કુનીયાન રીનેજ કેપટર મહાન બનાવેલા
 બાવર્થની સામે ચુસ્ત થવા છે. કેપટરના એજન્ટોના
 બાવર્થો જાણે તેથી બાવર્થ થાય છે. કેપટરના સમા-
 જાણીમાં હોદ્દા સરકારના ઉપર એવી એજન્ટોની નાખવામાં
 આવેલી છે કે જે હોદ્દાઓ હોદ્દા જાણ બાવર્થ બાવર્થ તેને બા
 મહા બાવર્થ અને કુનીયાન સરકારના ઉપર એ એજન્ટોની
 રહેલી છે કે કુનીયાનમાં જે રજા થી હોદ્દા વર્તી રહે તેની
 કુનીયાન સરકારે ઉપર કરવી. સમય ૧૭૫૦૦ હોદ્દાઓ
 એટલીરેક પ્રશ્નને મેલનાને બાવર્થ તે દેશ હોદ્દા બારે
 બાવર્થ છે. આ સંખ્યા કદાક બાવર્થ સુતી ન બાવર્થ. આ
 હોદ્દાઓ બારે શુ રિશિ છે તેની વર્ષાસ કરવા હાવર્થ એક
 કામની નીકળેલી છે. નરત બાવર્થ મા. બાવર્થની સરકાર
 હોદ્દાઓની રિશિને સુચારવાની પેટાની એજન્ટોની કેપટર
 કરવા બહાર કરી છે તેનો બાવર્થ બાવર્થનું મુશ્કેલ નથી
 તેમણે કદાક કેમ રીતે થાય તે બાવર્થને મહા કાલકમાં
 હોદ્દા વેપારીઓના વર્ષા મોકલો બાવર્થના સેવો હોદ્દાઓને
 નરત બાવર્થ મા. મહાન પુરવાન સરકાર કરી રજા નર
 કેપટર મહાન કેપટરના એજન્ટોની રજીડ વર્ષાસ કરવા પ્રશ્ન
 છે જે બે વર્ષ બાવર્થ થઈ શકે. આ વર્તીરિશિમાં બીજા
 થઈ બાવર્થ એવી કે જે બાવર્થ થઈ એજન્ટો આ
 વિષયમાં સીમમાં એક સરકાર બહાર થાય છે તેના બાવર્થ
 લેવા જેવા સમાચાર બાવર્થ એજન્ટો કે કેપટર મહાન શું એજ
 વર્ષાસ કેપટરના એજન્ટોની સરકારના એજન્ટોને વિષય
 માં શુ રીશિ છે એ કે કાલકના એજન્ટોની બાવર્થ વિષે શુ
 રિશિ છે કે રિશિ બાવર્થની સરકાર એ બાવર્થ અને બારે
 બાવર્થને ઉપરની બાવર્થ તે બા. બાવર્થના હોદ્દાઓને જે
 સુચના કરેલી છે તે બારે બાવર્થની રીતે તેમને કપડા બાવર્થ
 તે પહેલાં બારે એવી બાવર્થ રાખીએ બારે કે હોદ્દા સરકાર
 કરવા અને રિશિના રજીડેટ બહાર થાકે.

ધી બાવર્થો કેપટરના

'કુદને મારું કેપટર મહાન' આ પ્રશ્નમાં એક બાવર્થ
 એજન્ટોની બાવર્થ કેપટરના થઈ શકે છે કે હોદ્દાની સરકાર
 મહાન પુરવાન સરકારના એજન્ટોની રજીડી કરવા કરવા કરવા
 સરકારને એજન્ટોની નરત બારે કે આ વર્ષાસ હોદ્દાઓની સામે
 કુનીયાનના વર્ષાસના બાવર્થ છે તેને વર્ષાસના બાવર્થો દેશમાં
 નરત તેમને રજા કરવા મા. બાવર્થના હોદ્દાઓની રિશિ
 બાવર્થ મા. બાવર્થ એજન્ટોની નરત કરવા બાવર્થ કુનીયાનમાં
 બાવર્થ રિશિને બારે બાવર્થના આ વિષયમાં હોદ્દાની સરકાર
 જે કદાક થાકે બારે તેને સમસ્ત હોદ્દો રજા છે કુનીયાન
 સરકારના પ્રશ્ન કેપટર મહાન કુદને બાવર્થ રજા રજા છે

૧૫મી તરુ જેકે કોઈ કાપણુ આપ્યું ને નેકનાલીટોને સુદર
 કાપ્યું કે ને નેકનાલીટોના રોકા ઉપર સરકાર દેખી છે. તેના
 તેજે હોદીઓને તે કુલકમાંથી બહાર કઢાવવાની વાત
 કરેલી છે. કેપટાઉન કોમિશનર સન ૧૯૪૨-ની આજ સુધી
 માત્ર ૨૨૬૬૬. ડોલર મહાન તેને કોઈ કાપણને દુકાનો
 ન હોય છે. આ વિષયમાં જ્યારે પુછવા માગીને છીએ કે
 સર ક્રેમ્ કોમિશનર હોદીઓ વિરુદ્ધની અગળાણે અટકાવવા કેટલે
 રાજ્યને પ્રયત્ન કર્યો છે અને તેવાના કોઈ કાંઈમાં હોદી સર
 કારે તેમને કેટલે રાજ્યને રોકા આપ્યા છે. હોદીઓની વિરુદ્ધ
 ત્યાં કેટલી બધી અગળાણ છે તે કેટલાક નેકનાલીટ અમે-
 વાનીના કાપણોના જરૂરી ઉપરથી મહુમ પડી આવે છે.
 કે સરકારની નેકનાલીટ પત ન. નં. ૧૨ થી. ૧૫ થી ૨૦ થી
 આવાકીમાં ઉપર પ્રીટીરીયામાં કાપણ આપનાં દર્શાવું હતું કે
 યુનીયન સરકારની રાજ્યનીની એ છે કે સરેર અલગોનું એક
 પક્ષે જ્યારે કાપણ રાખ્યું જ્યારે યુનીયનમાં સરેર સંસ્કૃતિ બધી
 કરવા પુરતી લોક સંભાળ લેવી. આ રાજ્યનીનીના તેના
 સંબંધનાશોમાંથી ખુબ વખત પડી. હોદીઓની વિરુદ્ધ જેવા
 અખત કાપણ બંધવાની નીચી હદેએ મની સરકાર બારણુ કરશે
 તે સરકાર બંધુ નો ન. ૧૨ થી ૧૫ થી ૨૦ થી ૨૫ થી ૩૦ થી
 પેલુતેની કોઈ કોમિસ મળી હતી તેજે સરકારને ને એક
 કાપણ પસાર કર્યો હતો તેની અલગ અલગ બધી હતી કે ને નાની
 સંખ્યામાં હોદીઓ આ કુલક છેડીને અલગ અલગ છે તેઓ
 વેપારી વર્ગના નથી હોતા. ખરી રીતે આપણી સરકારને
 તેઓ અલગ અલગ છે આ કાપણ ૧૨ થી ૧૫ થી ૨૦ થી ૨૫ થી ૩૦
 થી ૩૫ થી ૪૦ થી ૪૫ થી ૫૦ થી ૫૫ થી ૬૦ થી ૬૫ થી ૭૦ થી ૭૫ થી ૮૦
 થી ૮૫ થી ૯૦ થી ૯૫ થી ૧૦૦ થી ૧૦૫ થી ૧૧૦ થી ૧૧૫ થી ૧૨૦
 થી ૧૨૫ થી ૧૩૦ થી ૧૩૫ થી ૧૪૦ થી ૧૪૫ થી ૧૫૦ થી ૧૫૫ થી ૧૬૦
 થી ૧૬૫ થી ૧૭૦ થી ૧૭૫ થી ૧૮૦ થી ૧૮૫ થી ૧૯૦ થી ૧૯૫ થી ૨૦૦
 થી ૨૦૫ થી ૨૧૦ થી ૨૧૫ થી ૨૨૦ થી ૨૨૫ થી ૨૩૦ થી ૨૩૫ થી ૨૪૦
 થી ૨૪૫ થી ૨૫૦ થી ૨૫૫ થી ૨૬૦ થી ૨૬૫ થી ૨૭૦ થી ૨૭૫ થી ૨૮૦
 થી ૨૮૫ થી ૨૯૦ થી ૨૯૫ થી ૩૦૦ થી ૩૦૫ થી ૩૧૦ થી ૩૧૫ થી ૩૨૦
 થી ૩૨૫ થી ૩૩૦ થી ૩૩૫ થી ૩૪૦ થી ૩૪૫ થી ૩૫૦ થી ૩૫૫ થી ૩૬૦
 થી ૩૬૫ થી ૩૭૦ થી ૩૭૫ થી ૩૮૦ થી ૩૮૫ થી ૩૯૦ થી ૩૯૫ થી ૪૦૦
 થી ૪૦૫ થી ૪૧૦ થી ૪૧૫ થી ૪૨૦ થી ૪૨૫ થી ૪૩૦ થી ૪૩૫ થી ૪૪૦
 થી ૪૪૫ થી ૪૫૦ થી ૪૫૫ થી ૪૬૦ થી ૪૬૫ થી ૪૭૦ થી ૪૭૫ થી ૪૮૦
 થી ૪૮૫ થી ૪૯૦ થી ૪૯૫ થી ૫૦૦ થી ૫૦૫ થી ૫૧૦ થી ૫૧૫ થી ૫૨૦
 થી ૫૨૫ થી ૫૩૦ થી ૫૩૫ થી ૫૪૦ થી ૫૪૫ થી ૫૫૦ થી ૫૫૫ થી ૫૬૦
 થી ૫૬૫ થી ૫૭૦ થી ૫૭૫ થી ૫૮૦ થી ૫૮૫ થી ૫૯૦ થી ૫૯૫ થી ૬૦૦
 થી ૬૦૫ થી ૬૧૦ થી ૬૧૫ થી ૬૨૦ થી ૬૨૫ થી ૬૩૦ થી ૬૩૫ થી ૬૪૦
 થી ૬૪૫ થી ૬૫૦ થી ૬૫૫ થી ૬૬૦ થી ૬૬૫ થી ૬૭૦ થી ૬૭૫ થી ૬૮૦
 થી ૬૮૫ થી ૬૯૦ થી ૬૯૫ થી ૭૦૦ થી ૭૦૫ થી ૭૧૦ થી ૭૧૫ થી ૭૨૦
 થી ૭૨૫ થી ૭૩૦ થી ૭૩૫ થી ૭૪૦ થી ૭૪૫ થી ૭૫૦ થી ૭૫૫ થી ૭૬૦
 થી ૭૬૫ થી ૭૭૦ થી ૭૭૫ થી ૭૮૦ થી ૭૮૫ થી ૭૯૦ થી ૭૯૫ થી ૮૦૦
 થી ૮૦૫ થી ૮૧૦ થી ૮૧૫ થી ૮૨૦ થી ૮૨૫ થી ૮૩૦ થી ૮૩૫ થી ૮૪૦
 થી ૮૪૫ થી ૮૫૦ થી ૮૫૫ થી ૮૬૦ થી ૮૬૫ થી ૮૭૦ થી ૮૭૫ થી ૮૮૦
 થી ૮૮૫ થી ૮૯૦ થી ૮૯૫ થી ૯૦૦ થી ૯૦૫ થી ૯૧૦ થી ૯૧૫ થી ૯૨૦
 થી ૯૨૫ થી ૯૩૦ થી ૯૩૫ થી ૯૪૦ થી ૯૪૫ થી ૯૫૦ થી ૯૫૫ થી ૯૬૦
 થી ૯૬૫ થી ૯૭૦ થી ૯૭૫ થી ૯૮૦ થી ૯૮૫ થી ૯૯૦ થી ૯૯૫ થી ૧૦૦૦
 થી ૧૦૦૫ થી ૧૦૧૦ થી ૧૦૧૫ થી ૧૦૨૦ થી ૧૦૨૫ થી ૧૦૩૦ થી ૧૦૩૫
 થી ૧૦૪૦ થી ૧૦૪૫ થી ૧૦૫૦ થી ૧૦૫૫ થી ૧૦૬૦ થી ૧૦૬૫ થી ૧૦૭૦
 થી ૧૦૭૫ થી ૧૦૮૦ થી ૧૦૮૫ થી ૧૦૯૦ થી ૧૦૯૫ થી ૧૧૦૦ થી ૧૧૦૫
 થી ૧૧૧૦ થી ૧૧૧૫ થી ૧૧૨૦ થી ૧૧૨૫ થી ૧૧૩૦ થી ૧૧૩૫ થી ૧૧૪૦
 થી ૧૧૪૫ થી ૧૧૫૦ થી ૧૧૫૫ થી ૧૧૬૦ થી ૧૧૬૫ થી ૧૧૭૦ થી ૧૧૭૫
 થી ૧૧૮૦ થી ૧૧૮૫ થી ૧૧૯૦ થી ૧૧૯૫ થી ૧૨૦૦ થી ૧૨૦૫ થી ૧૨૧૦
 થી ૧૨૧૫ થી ૧૨૨૦ થી ૧૨૨૫ થી ૧૨૩૦ થી ૧૨૩૫ થી ૧૨૪૦ થી ૧૨૪૫
 થી ૧૨૫૦ થી ૧૨૫૫ થી ૧૨૬૦ થી ૧૨૬૫ થી ૧૨૭૦ થી ૧૨૭૫ થી ૧૨૮૦
 થી ૧૨૮૫ થી ૧૨૯૦ થી ૧૨૯૫ થી ૧૩૦૦ થી ૧૩૦૫ થી ૧૩૧૦ થી ૧૩૧૫
 થી ૧૩૨૦ થી ૧૩૨૫ થી ૧૩૩૦ થી ૧૩૩૫ થી ૧૩૪૦ થી ૧૩૪૫ થી ૧૩૫૦
 થી ૧૩૫૫ થી ૧૩૬૦ થી ૧૩૬૫ થી ૧૩૭૦ થી ૧૩૭૫ થી ૧૩૮૦ થી ૧૩૮૫
 થી ૧૩૯૦ થી ૧૩૯૫ થી ૧૪૦૦ થી ૧૪૦૫ થી ૧૪૧૦ થી ૧૪૧૫ થી ૧૪૨૦
 થી ૧૪૨૫ થી ૧૪૩૦ થી ૧૪૩૫ થી ૧૪૪૦ થી ૧૪૪૫ થી ૧૪૫૦ થી ૧૪૫૫
 થી ૧૪૬૦ થી ૧૪૬૫ થી ૧૪૭૦ થી ૧૪૭૫ થી ૧૪૮૦ થી ૧૪૮૫ થી ૧૪૯૦
 થી ૧૪૯૫ થી ૧૫૦૦ થી ૧૫૦૫ થી ૧૫૧૦ થી ૧૫૧૫ થી ૧૫૨૦ થી ૧૫૨૫
 થી ૧૫૩૦ થી ૧૫૩૫ થી ૧૫૪૦ થી ૧૫૪૫ થી ૧૫૫૦ થી ૧૫૫૫ થી ૧૫૬૦
 થી ૧૫૬૫ થી ૧૫૭૦ થી ૧૫૭૫ થી ૧૫૮૦ થી ૧૫

મેવું પરણે નહિ. "દાહબ" જાતનો અપરણો દેહદર અમલ ના આપણને કાર્ય અમલવદા નીકળે છે અને અણ વે છે કે તેણે જે કશું છે તેવું તે કંઈ કરનાર નથી, અને એવેવેળાની રમણિ ઉપર જે દાહ કાલે પડાવતો આ વસ્તુને કાલે લેવા માટે છે તેની સામે બેઠો મારે છે. દ. આદિકાર્યા આપણા દેહબધુઓની અગીર પરીસ્થિતિ વિશે કોઈ સરકાર એ પ્રકારે ન નોંધ અમલતી હોય તો અદેર પ્રબલ એવું માન્ય છે કોઈ સરકાર માત્ર ઉપર ઉપરનીજ કામચળી પડતો છે અને દ. આદિકાર્યા કોઈએને તે તેમના તકદીર ઉપરજ છેડી દેવા માટે છે તો તેમાં અદેર પ્રબલો હોય કલાકી કલાકી નહિ.

ਪੀ ਅਰੰਭ ਮੇਲੁ ਚੁਡੀਅ:

પુનારી રવેરેન્ડ આદિ ઇન્ડિયા સોસાયટી વરણી પ્રસિદ્ધ
 થતું 'ધી કવર એફ ઇન્ડિયા' થત તો રૂઝ જો આફેરબરના
 આ + 'સાફમ આરિઝા આન સારીસ ડાયનવેલ્ડ એ
 મપાનાથી એક આમલેખમાં મળે છે કે 'એ દ. આફ્રિકાની
 ધુનીયન સરકાર ડુઅલમ આરિવારીક લેન્ડ ટેન્સર બીલ પાસું
 બેંચી ન લે તો સા. આ દ. કે મેસે આખા દોડી પ્રજાની
 ફરીયા તપ સા ઇન્ડિયા મંગણી કરી દા. તેજ સમયે નહન,
 લીરલ પાર્ટીની માલકીઆ મળેથી એક કેમિનમાં મીનીસ્ટર
 આદિ ઇન્ડિરીબર ડોક્ટર મલાને એક આપણુ રુદ્ધ તેનાં તેણે
 પચુ એવું દર્શાવ્યું કે કેપટાડેન એમિમેંટની ફરી પાછી તપાસ
 થવી જોઇએ. તેણે પોતાના આમલમાં એવું પચુ દર્શાવ્યું હતું
 કે કલમ ખર્ચ તો એજ છે કે દોડીએને ધુનીયનની બહાર
 કહાડવા. આ રીપોર્ટ બાલંડ રુદ્ધ કે એટલે એના ઉપર
 ટીકા કરવી વાસ્તવિક છે કે કેમ તે કહેવું મુશ્કેલ છે. આખો
 રીપોર્ટ આવે બી કુપી મોબવત્તુ અમે મસંદ કરીએ છીએ
 એટલું માફ રાખવું જોઇએ કે ડોક્ટર મલાને પોતાની પાર્ટીની
 કેમલ સમજ બોલતા હતા અને પાર્ટીની રાજનીતીને અમેદી
 કેટલીક છુટકાડ તેને આપવી જોઇએ. પ્રજાનો વારંવાર જે
 બે છે તે પ્રજાજી તેમનો કરવાનો છરડો ફોતો નથી. ચુંદ
 મીના સમયે પચુ તેઓ જે જે બોલી બલ છે તે બધું કરવા
 નથી સાફમ આરિઝા ના બીગન કેમ પચુ પ્રજાના કરતાં
 ડોક્ટર મલાને એમિમેંટ બનાવવામાં મોટો ભાગ બજાવેલો છે.
 તેઓજ એ એમિમેંટને હાથી દેવા તેવાર થાય એવો સંભવ
 એવો છે. ખરી રીતે એમિમેંટ તેવું જાણક છે. તેથી
 રામીમાત્રું ખોટું છે. ડ. આફ્રિકાના એક પછી એક કલતી
 આપતા રાજબહારીએ મટે ખાત કરી જનરલ રમદાસની સા.
 આ. પાર્ટી મટે પચુ આ પ્રજાનો લોહ કહાડવામાં મુશ્કેલી
 નહીં હતી એટલે આ એમિમેંટ બનાવી ડ. આફ્રિકાની નેહના-
 સીરલ પાર્ટી વોરવ લેવી હતી. થળી એ પચુ સમ છે કે કેપ-
 ટાડના એક મેટમ લેજિલેટી કલમ જે ન ખવ મા આવેતી હ
 તે સંજોગો કહેડ પ્રજાનો ટોઢ મેળવવા સાફમ આફ્રિકાના
 પ્રજાને જ નદરમા આવેજ પ્રજાને કહી કર્યા હા.પ. તેજ.
 એ કાર્ય કરવામાંથી પાછા ફરી જતા હતા અને એ કાર્ય
 કરવાતું તેમણે કાંઈ મરકારના એજાંડના ઉપર બેંચી કાંધેલું
 છે. ધુનીયનના પ્રજાને એમિમેંટ વિષે મોટા હોય તો તેણા
 માન એસીરેડે હાથમૂકવા મેળવતા વિષેજ હસકારો કરીને મોત્સ
 છે. પરંતુ તેથી એમિમેંટમાં જે કિલસિની કલમ છે તેણા
 તેઓએ અરશીકાર કર્યો હોય એવો અર્થ નથી કરવાનો. આથી

કોઈ સહાયતા બાંધવાની બાબતે કોઈ નથી. આમે હજી પણ એ જાણીએ છીએ કે કેપટાઈન એમી-મેટર્સ ત્યાં વસ્તી હોદીઓની ભરત કરવાને કારણે બધા-એકી છે અને એમીમેટર્સ હાથીએકની યોજના એ અરજીવાલ છે. એ અવસ્થા એમીમેટર્સ છે તેને હાથી વાળવા અવકાશ રીતે તેઓ કશું કરી શકે. એમીમેટર્સ હાથીએકની યોજના મુજબ તે મુલક કોડી જતા હોદીઓની સંખ્યા કમી થઈ અર્થ હોય તેથી એમીમેટર્સ હાથીઓની કલમનો વિરોધ કરવાનું બહુનું કહાડી કાઢાય નહિ. એ અવસ્થા નિરાશાજનક વાત છે કે એમીમેટર્સ ત્રણ વર્ષના સમય દરમિયાન ૧૭૦૦૦૦ હોદીઓ સાફથી આફ્રિકા કોડી આવ્યા મથા છે જ્યાં યુનીયનના પ્રધાનો તે મુલકની સ્થાવી વસ્તીની ઉભરિ કરવાની કલમ વિશે બહુર માં કહ્યો. આભિપ્રાય ભતાવતા નથી પરંતુ બહુ એવું જોએ છે કે જોવાર માર્ગ એ જોએ છે કે તેમને દેશમાંથી બહાર કહાડવા પોલુએ કહાડી વધુ નોંધેલા તે મુલકની જાહેર જનતા છે અને તેમને કોઈ જાહેર દેશ નથી. તેમને જાણી કાઢી કહાડવા એ અશક્ય વાત છે. છતાં જો પ્રધાને એ એક મેટ હપર સહી કરી છે તેજ આવી દુષ્ટ નીતીથી વાલ કરે છે! હમણાં પોલા જમણ હપર માં પીટ મે.જલર એક વિચાર રેટર્મેટ કરીને જમણને સહિત કર્યું હતું. સફેદ પ્રજાની એવતા! તેણે જોયો હતો કયો હતો કે આયુરીય વા પામલ અરજી નહિ પરંતુ સફેદ સંસ્કૃતિ દ. આફ્રિકામાં સફેદ બંદે સર્વે-પરી રહેશે. દ. આફ્રિકાના દેશોએ સુરવાની સરકાર આ-ફ્રિકાની નેટીવ પ્રજા સંબંધી રાજનીતી એ આફ્રિકામાં સર્વોચ્ચ સ્થાવી થઈ એવું જોએ અને ફોર્મારી અંદર જમણી સફેદ પ્રજાની એકી અશક્ય અગિયારને તેણે પોતાનો નિર્વિદ રોકા આપ્યો હતો. પી. પેટ્રીક કહેને સરકાર આફ્રિકાની નેટીવ પ્રજા સાથેની રાજનીતીનું વર્ણન એવી રીતે કર્યું હતું કે તે પ્રજાને મલતી કહ નહિ આપવા, કાર પવાનું તેમને રાખવું અને તેમની પસંદ હરજીઆલ મળુરી સેની પ્રીટીક સરકારે પ્રજા આફ્રિકા માટે જે નાતી કારણ કરી તેનો વિરોધ કરતાં તે કહેવું છે કે કોઈ સુદાં અન્ય યુરોપીયન પ્રજાને અમાર આશરેથી વિરુદ્ધ રાજનીતી આફ્રિકામાં અવજી કરવાનો અધિ-કાર નથી. આશરે આમણ બાપણ કરતાં કોઈ સહાયને કહાડવું હતું કે જોએને અત્યાધિકાર આપવાનો વિરોધ નેકતા-લીસ્ટ પાર્ટીએ એકલા માટે કોડી કોષા હતો કે નેટીવેની વિરુદ્ધતા નાતી નીતી બાંધવા દેવાને રસ નહોતો. આ કોષા કાયદા મુજબ કું ની વધુમતિ અમને જે જોએ તે એવવા રાજીવ આપ માં પવન આ માં જાવ છે. દ. હાથી યુનીયન સરકારનું આજુ પાણ્ય એ જોએ સફેદ અમીની પ્રજા નથી તેને માટે અમીર નિવા ઉપજાવનારું છે અને તેમાં યુની-યનની અંદર કોષીસાજલ થઈને રહેલા હોદીઓ ના સમાવેશ થઈ શકે જાય છે. આ એક અત્યંત અદરવને અંબીર પ્રજા આદીક કે.મનવેશની અંદર જુદી જુદી જાતો વચ્ચે જાતી-બેદની બામણી, અન્યાય, દુરમનાવટ એવી સાથે સંકલર કરતા આ કે.મનવેશને આમણ વધવું કે કેમ એ આપણે ખડો થાય છે. કહી પતિદર્માં જાવતા સમજાવના ન પડે રીતે અમને અમેલા છે. તેઓ એક કારણ કે સરકાર આફ્રિકાના આ આદર્શથી સામાન્યની અબજુનીને રેટરો બંધ કરે દરેક પડે છે. અને આજ રાજનીતી સ સામાન્યમાં જોખમે રહેવાની જોખ

તો કે.મનવેશના આજે દુરમન પ્રજામાં વહેવાર જતાં વધુ વામણ લાગશે નહિ. દ. આફ્રિકા જાતીબેદવાળા જેવા પ્રજાને ખડા કરે છે તેની અંબીરતા અને જોખમદારીઓ સામાન્યના પાત્ર રીતે, એ સમજવી જોઈએ કે માની અન્યાય સરકાર એમને છે એ બહારના દેશ એવી સાથે આપ વિચારમણા ન થઈ શકે. સરકાર આફ્રિકા દોમતપુર્વક આમણ વધુ છે, તે ઉદવ જનુ છે અને ખીન સફેદ પ્રજાની સાથે દુષ્ટ વર્તન અલાવવાની તેની નીતી છે. કોઈ સુદાં અન્ય કે.મન-અન્યાય સા આફ્રિકાના જોખમો ખીણ પ્રજા હપર જુદા મુજાર છે અને તેમનાં અવધાનો કરે છે તે દુષ્ટી જોખ રહે છે. આ આફ્રિકાને સામાન્યથી થુડા પડી જવાનો અધિ-કાર જોખ છે. તેને સ્વતંત્ર થવું છે અને એવું પ્રજાએ જાણે કે તેને એ કહ આપવામાં આવે એટલું નહિ પરંતુ તેને કાપાઅપમાંથી દુર કહાડવું અને તેનાજ પગ હપર ઉભા રહેવા દેવું તે પોતાની સ્વતંત્રતા બાંધે. સમજ ન કહાવી મપી સરે અન્ય જાતીઓનું તે અવધાન કરવાની ઉત્કાષ્ઠા મલાઈ છે તે તો તે નજ કહાવી રાખી શકે. સાફથી આ એક એવી વાત જાણી હતી કે જમણના બહારમાં એક અધાર્નિક કારણરે જાહેર નાંખવું હતું. કારણરેના અમલદારો કારણ કરવા મથા. તેઓ એક કોડીમાં હામણ થયા પરંતુ તેમને હામણ થયા દેવામાં આવ્યા નહિ તેમને પામ કહેલી કહાડ વામાં આવ્યા તેઓ પોતાની રીટીમર હપર પામ મથા અને કેપટનને બનેલા જતાવની વાલ કરી. તેમણે આ અસમ્ય દેશનો જાનારો જાણી કોડી જાણી નીકળ કર્યો પરંતુ તેમ કરતાં પહેલાં તેણે કરણ સફેદના મેમરને એક પત્ર લખી પોતાના અમલદારોનું આવી રીતે જે અવધાન થવું હતું તે દવ યે જાણવું કે જમણના મુલકીય મકાન ઉપર યુનીયન એકતા વાલરો કોડી રકમે છે તે માટે મેમરના મહો પામરા જે એક સમજી લેખે! કેપટનને બાપમાં એ.કોષા હતો. અને દ. આફ્રિકા સ્વતંત્ર દત્ત તો દ. આફ્રિકાના એ.કોષાએ તેમના અમલદારોવ જે અવધાન કર્યું હતું તેને જાણર જાણ આનો હામ વધવામાં સાફથી આફ્રિકાના સમ રેક કરવા મા જાવ નાતી તેમાં સાવસલ મરી છે. જન નાતી અન્ય માં ન દેશ તો પોતાની સ્વતંત્રતા બાંધે. સમજ ન કહાવી સર. કાલની સમજનીતી આ ઉદવ રીતે આમુજ રહેશે તો અમલની ખાલ યુરોપીય પ્રજા એકત્ર બની દ. આફ્રિકાના મે.મનવેશ દુરમન જાવતા જશે. અમલની યુરોપીયન પ્રજાને ખાલ જાણના પ્રજાના મદ રાજમાં નાંખવ અને નેરે રોકા આપે એટલે કે જો જોશએ જોએ જાતી જાતીઓ વચ્ચે દુરમનાવટ ખરી કરે છે તેને રોકા આપે એ પ્રજા ખડો કરે છે. કોઈ પાણ રીતે એમાં સાફથી આફ્રિકાનું ખીલ નથી. કાઢી પરિવર્તમાં એકત્ર થએલા રાજ્યદારી ખીન જોડી પ્રજા સાથેના સા. આફ્રિકાના મે.મનવેશના વર્તન વિશે વિચાર અલાવે અને પોતાને નીકળ કરી છે કે તેમની સંમતિ અને સ્વીકાર સાથે સા. આફ્રિકા પોતાની રાજનીતી આમણ બાજુ રાખવા કરે તે અલાવી લેવા રેવું કે કેમ?

ધી કહી અન કે.કહી મેલ

મુજબનું 'ધી કહી અન કે.કહી મેલ' પત્ર લખે છે કે કોઈ સહાય ને એકો ઇંગીરીઅર ખાતાના પ્રધાન છે તેમણે નેકતાલીસ્ટ પાર્ટીની એક સલામ કહાડવું હતું કે ઉત્કાષ્ઠામાં તો જોએ છે કે

હોદ્દાએને આ દેશમાંથી દુર હટાડવા અને એજ આજમાંથી
હોદ્દા સરકાર સાથે એમાંથી કંઈક કરવામાં આવેલું છે અને પાંચ
વર્ષ બાદ તેની ફરી પાછી નવાજ કરો. ડોક્ટર મહાને કહ્યું
કે એમાંથી ફરી પાછા મહાનવાનો સમય નહીં આવે
પરંતુ એ છે. યોદ્ધા હોવા કપર આ સંદેશ વિશે અને સમજ
હવે. આ સંદેશ આ દેશમાં પ્રસિદ્ધ થયો તારે સીપલાયી
એવા સમાચાર બહાર પાડ્યા હતા કે સર હજીવી કુનેને આ
સમાચારથી ચિંતા કપરિયત થઈ છે અને તેઓ દુર કપર
નીકળે જાય તે પહેલાં પોતાના આનામાં એ વિશે અણુ
મુશ્કના આપી થયા છે. ડોક્ટર મહાને આ પ્રમાણે આજન
કહ્યું છે કે નહિ તે સરકારે લપાસ કરી જાણી લેવું એમને
કારણ કે સત્ત પરીસ્થિતિ વિશે પ્રબલને જાણવાને હક છે. અને
એ જાત માનીએ હોય તો હોદ્દા સરકાર શું પગમાં બરવા કહે
છે? કોમની કાંઈ જુલ કમેલી હોય એવું સ્પષ્ટ માલુમ પડે છે.

દ્રાંસવાલના હાંદીઓની બહાર

લિંક્સ ઇલાખાં

હોદ્દાઓની હાકમારી

‘આર્થિક પ્રકાશ’ પણ ઉપલબ્ધ મથાળા દેવેજી જાણે છે.

[illegible]

કુન્દીયન કેશમ નમરે કદી સરકરને કુન્દીયન સરકર
માથેનો રાજમહારી સંભળે તોદી નાંખીને, પોતાની જીભ-સી
ખેંચી લેવાનો આશય કર્યો છે, અને કશવની વડલો કોદી
સરકાર, ખોટીક પ્રધાનો તથા રા. ટ. કો-રડેસમાં મળેલા કોદી
પ્રવલિખિયો હપર મોતલો ખાલી છે, કારે દ. આફ્રિકામાં
દોડીએ અને ગેરાએ વચ્ચે જાય છે કામચક મામલો કોનો
કયો હોય, એવો આમ માય છે. દ. આફ્રિકામાં વસવા

દા.તે બે રૂ. મન ૧૧૦ મી. આ વચ્ચે જે અનુમત કરીએ
છાએ, તેને બાંજી પાળુથી પણ ટેકા મળે છે.

ચોક્કસ વખત પહેલાં આટલીયે અને કુંજવાળના કૃષિકારોના
મુનીશનની કોમિસ મળી હતી, અને તેમાં કાંદીબોને કાંઈ
કદાવરા આપેના ઠરાવો કરી, આપણી પ્રજાની રક્ષામે ખુબ
ખાસપણે કરવામાં આવ્યો હતો. જે દોહીઓએ જેવાન
અધિકારને પેલે તે પામવાની કલ્પના પણ ને કાંદીબો
અને કરામજી જેવાઓને "અમ" અમાન બાને છે
અને તેથી મુનીશન સરકારે દોહીઓને કલ્પથી કાંઈ
મુશ્કેલી નથી તેને માટે તેઓ કાંપસોભારા કરે છે
"સ્વર્ગ જાંવો નૈર પશ્વતિ" વાળે ન્યામે આ પેરવરા ચોરા
જેમને સમજ છે ન્યામ કે નીતિની કોઈ વાત બોલવા સક્કા
નથી. અમે બોલેનું વડપણ કદાવી રાખવામાં દોહીઓ અરદમાર
બને છે, એમ માનીને તેઓ તે દોહીઓને કે આક્રિયામાંથી
કાંઈજ કદાવરા માને છે; અને વાંધીઓ સત્તામક કરીને
સારી છલ મેળવી હતી, છતાં ઉભી મુશ્કેલી સક્કા પડી
તો કે આક્રિયાના કલ્પો દોહીઓને કરેલા પ્રકારે કાંઈ
કદાવરાને તાપરે થયા હોય એમ બોલ સક્કાય છે. આના
અન્યથ કારણો માટે અરજીએ કરવા નહીં બહેનના કાલમાં
ન્યાયે દોહીઓના કલ્પો મુદાવા મેંડા છે, કારે "અકુ મેંડુ"
અમ તે પહેલાંજ સમેલ થવાની પ્રજા તેમજ સરકારને અમે
અમામજ કરીએ છીએ.

“આર્થી - રમણ” સમજીને આપારે કવેલા “કેપાલનના કવેલા” ની કુદત ૧૯૩૨ ની સાલમાં પૂરી થાય છે, અને તે વખતે કેદ નહોતો ફેરફાર થાય તે પહેલાં જ દ. આદિકામાં જોનારા ઉચ્ચ નિર્દીન લોકોમાં એ તો “૧૫૦” માટે, ત્યાંના પ્રધાન કેદ મલાલ પણ સમકાલથી કેદોના કાવચે કરવા લાગ્યો છે. મોરબીના આશીર્વાદો વેપારમાં પણ હાલોના વિરુદ્ધ ખુબ અલગ કરવામાં આવે છે; અને આવા ઉરોરોએના પાતાવરજીના દાસવાસનો જીવનને અત્યંત કાવેલા પાસ કરાવીને દોડીઓના કાંપની અને નેતર્ગીત કરેલા કુદતો એવાની દુષ્ટ કારણ રાખવામાં આવી છે. જે કૌપરકત કાવેલા પસાર થશે તો દોડીઓના કવેરી તરીકેના કવેલા નાબુદ થશે, તેમના વેપાર કરવાના કવેલા પર પણ પાછી ફરી વળશે, અને તેમજ, જીવન અસોજીનો કવે ખુબની મોરા ઉપરાંત, તેમને દેવરાકાની માફક, જુદો અસમ રજાનમાં રહેવાની પણ ફરજ પાડવામાં આવશે, જે આર્થી બુદ્ધી અને પાતાળી કાવેલા પસાર થાય તો, પોતાની જ અમદેનકથી આદિકાની બુદ્ધીને સુધારનારા, ઉચ્ચ સંસ્કૃતી ધરાવનારા અને કવેલા પ્રત્યે ખોટીક તાજ પ્રત્યે પાદરી અલગનારા કવેલા, જે કવેલા અલગના કરના પણ બુદ્ધી થાય, વગર કવે નહોતો મામલો. આટલી કવે પહેલાવા છતાં, દોડી સરકાર તો કવેલા પેડામાં પેડા આર્થીઓના આપુ જીવન અલગ છે. દ. આદિકા ખાનેના દોડી એવાં સર કુમાં ફેરી શું કવે છે, તેની કાંઈ અમર પાતી નથી; અને સીમલાની ટેકરી પર મોજ માજલા આપણા દોડી પ્રધાન સરકારી કુનેન માત્ર મિખિક દીલસોજી દર્શાવવા સીવાય બીજી કાંઈ પણ માફ મારતા દોષ એમ અજાતું નથી. ખાલ કાંઈ દેસની પ્રજા આર્થી આર્થી મેરવતન અલગવામાં આવે તો તે દ. આદિકા રજામે કાકાજી અહેરે ક્યાં વગર રહેવા નહોતો. મોર મોર વખતે દોડીઓની કાકામરીનું એક કવેલાનું આમળ કરવા માં આજી કવે, પણ આજી તો દોડીઓના અલગ કવેલા સુધાવા એક છે, છતાં ખોટીક સીક સાધારણ પુકડી પણ

હવાવનો નથી! શું વખત પસંદ કરી? "હાથે બરડાનું છૂટીયો" ના જેવી તેની દલીલ થઈ પડી છે! જો એમના દોષ તો હોદી પ્રશ્નને બાંધીકારનાં કલ્પનાં દ. આફ્રિકાને લીધેનાં વૈષ્ણવ, "કુવામિન કુવારાવ" પ્રામ કરવાનાં પોતાનાં નિશ્ચયને એક દબારમણે વધારે કદ કરવાં જોઈએ. ઇત્યેય.

ટ્રાંસવાલના હોદીઓ

'હીન' પણ ઉપલા મથાળા દેખે જાય છે

દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓની કોમિસે એક અસાધારણ સમાજ સેવાની સખર્મ આપે કરી ટ્રાંસવાલના હોદીઓ પર ટ્રાંસવાલ સેવાની સેવા કરી દેવાર બીજાની જે અસાધારણ આવી પડ્યાર છે તે આરે વીરે દેખાવાનાં કરાવે પસાર કર્યા છે, કારણ કે જો દક્ષિણ આફ્રિકાની સુનિયન પાસેન્ટ આ બીજા પસાર કરે તો તેથી ટ્રાંસવાલના હોદીઓનાં કદ પર સીધા કાપ પડે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની હોદી કોમિસે પોતાનાં કરાવમા અજાણ્ય છે કે પ્રથમથી હોદીઓ આ બીજાની વિરુદ્ધ છે અને કરી પણ તેમણે આ બીજાને સ્વીકાર કર્યો નથી. હોદીઓની સરકાર દક્ષિણ આફ્રિકામાં અસાધારણ સમાજ આવી કારણે એકીકારનાં જોડે દક્ષિણ આફ્રિકામાં પાસેન્ટ આપવાનાં અનેક પ્રયત્નો કર્યા આજે છે અને હવે ટ્રાંસવાલના હોદીઓની કનકમલ કરવાનો આરંભ કરવામાં આવ્યો છે એટલું જ નહિ પણ નાકાલનાં કદ સોડોની સકાનુસૂતી જેથી હોદીઓ વિરુદ્ધ પાતાવરણ ઉછું કરવાની પેરવી પણ હોદીઓની સરકાર કરી રહી છે. જો આ પ્રયત્નમાં તે સફળ થાય તો કેપટાલનાં કરારોની કીમલ કોડી થી વધુ જશે, આમ ટ્રાંસવાલ આખાં દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓનાં આપારી અને સહેરી લરીઓનાં કોડોનાં ભાગે વાડી નીચવાની સ્થિતિ ઉપજ થઈ છે કારે તેઓ સ્વચાલીક રીતે પોતાની માનુષી હોદી લરર સકામ માટે મીડ માટે છે. હોદીઓ હવેનાં કાલે આફ્રિકામાં વરતા પોતાનાં અસાધારણ તરર સદ નુકુની કરાવમા આવ્યા છે અને હોદી સરકારે પણ પોતાનો એકાંત નીચો દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓનાં હવેનું રક્ષણ કરવાની નીતિ અપા ર કરી છે. તેથી જો દક્ષિણ આફ્રિકાની સુનિયન પાસેન્ટ હોદી સરકાર કે હોદી સમાજીઓની અસાધારણ કરી આ એકીકારીક દેવાર બીજા પસાર કરાવી જાય તો પોતાનો પ્રતિનિધિ દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી જેથી કદ તે માનવ વિરોધ દેખાવાની વિનંતી દક્ષિણ આફ્રિકાની હોદી કોમિસે હોદી સરકારને કરી છે. સજોએ જોતાં આ મારણી આજે છે, શું હોદી સરકાર આ વિનંતીને આનમાં કદ વખત આજે તે મુજબ અમલ કરશે?

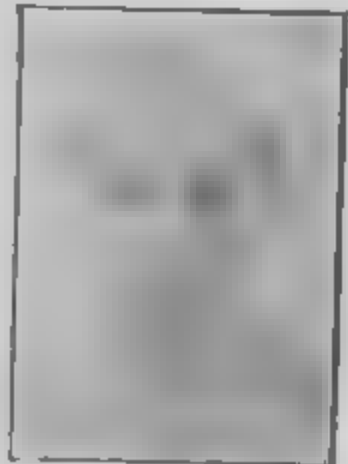
જનરલ હરેટમેઝ વિસાયતથી આવ્યા

સુનિયનના વડા પ્રધાન જનરલ હરેટમેઝ વિસાયતની કાકી પરિવર્તમાં હોદી આપવા મથા હતા કાકી તેઓ અને મુખ્ય રૂપ પાછા આવી મથા છે. તેમની પ્રણીએ વિસાયતની કાકી પરિવર્ત નીચળ નીચડી નથી. તેઓ કહે છે કે આ આફ્રિકાને જે જોઈતું હતું તે સર્વ હવે મળી મળ્યું છે. જો મારેની નીચળ અસર અગિની નેકનાલીક પાડીએ તેમના માનમાં એક સેવાવડો કર્યો હોતો તેમાં તેઓએ હોદીનું હતું કે હવે મારી આવી થઈ છે કે સાદે આફ્રિકાના પ્રશ્ન હવે એવા રહેલ ઉપર આવી છે કે તેણે હવે પોતાની સ્વતંત્ર વિચાર કક્ષિતો

ઉપયોગ કરવાનો છે અને મધુ દિવસન પતાવવની છે. રોમ પણ એકાને વિરે અને ની દીલચીરી કરી દેવા તો તે એ છે કે આપણે છુલકાળમાં આજ સુધી કર્યું છે. અને તેને લીધે આપણને જે તક મળી હતી તે જાણી જતી કરી હતી. હવે સાદે આફ્રિકાને આમળ વધવું જોઈએ. આપણી હવે જે જોવાની રહેલ છે કે સાદે આફ્રિકાને પાછલી મેડા નહિ મળે. તે પાછમ નહિ પડે. હું એ કહેવા માગું છું કે એક વાતની મરી ખાતી થઈ છે કે સાદે આફ્રિકાને કામવમ સર્વથી પાછલી મેડા ન લેવી જોઈએ. મરી રીને બીજા દેશોની સાથે તેણે પાછલી મેડા લીધી નહતી. આ મુજબ જનું તેનાં જે કરણો હતા. પ્રથમ તો એ કે જામે જે કંઈ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો તેમાં જામે અમારી મામણી ન્યાયસરની રાખી હતી અને બીજું સાદે આફ્રિકાનાં અસાને મટે જે અવરજ કર્યું અને જે મેળાવ વ અમલ અધિકાર હતો તેમાં જામે કદ પાછું મુકવું નહતું.

રાષ્ટ્રપતિ જવાહીરલાલજીનું નિવેદન

રાષ્ટ્રપતિ જવાહીરલાલજીનાં નાવર મતાનાં વરણ રાષ્ટ્રપતિ પંડિત જવાહીરલાલ નેહરુને સરકારે જે વર્ષની સખન મજુરીની જે અસાધારણ અસાધારણ દેખાવાને જે મ વડી મ થ નથી અમલ કરી તે મેળા તેમણે કોડમાં નીચેનું સમાજીય રોડમેંટ કર્યું હતું. આ રોડમેંટનાં વાગ વાગ્યે સકામ કરાવી ઉલ્લખ જશેલ જેવા આજે છે. આજે નરવીર રાષ્ટ્રપતિની સગ

દારી હોદી સમાજવામાં આવતા સ્વતંત્ર મુકમાં હોદ વિચલ જ પ્રામ કરશે એમાં કસી કંઈ નથી. અને જે રોડમેંટનો તરબોડો નીચે આપીએ છીએ:—

બીડીક સરકારના અમલદારોને અને જુડા જુડા મુકમાં મારે આરોપ મુકી આ પાસથી વાર પડ્યો છે. અને જરૂરે કદ નથી કે આ પાસથી વાર તેઓ અને સમલ દરમાવડેલ. મારી આ તપાસમાં મેં કસી કામલ લીધો નથી અને એમાં કામ લેવાનો મારો ધરાવો નથી. પરંતુ આ પ્રસંગે મોડા કાપેલું હું કહેવા છું છું કે જેવી જેઓ આજે મારી તપાસ મથાવી રહ્યા છે તેઓ અને મારા પોતાનાં દેખાવું જોઈએ અને હવેનાં અપુર્વ માન આપેલું છે તેઓ મારા હવેનાં હોદમાં શું રમી રહ્યું છે તે જોઈ કરે.

હોદી પ્રાનનાં આરંભ

મારા ઉપર રાષ્ટ્રપતિને આજે મુકવામાં આવ્યો છે અને બીડીક સરકારની સાથે હું અસાધારણ દેખાવું છું એમ અજાણ્યમાં જાહેર છે. આજથી સાદા આઠ વર્ષ ઉપર પણ મારા ઉપર એવેલ આજે મુકવામાં આવ્યો હતો. તે મેળા મેં હોદવેલ કે હોદમાં જે વાકુ સરકાર છે તેની કામે રાષ્ટ્રપતિ દેશાવરો જે તો હોદી પ્રશ્નને આદર કર્યો પોતો છે અને

જો સરકારનામાં જે કુશળ રહેલી છે તેની સામે અસંતોષ ફેલાવેલાં જોવા પ્રજાની મુખ્ય ધ્યેયોમાં શામેલ છે, કારણ કે દોહની પ્રજાની જે જે કષ્ટ ખાતાં કષ્ટ મળેલી છે કે જ્યાં સુધી દોહમાંથી ખાંડીક શાળાને ખસેડવામાં આવશે નહિ ત્યાં સુધી કરે છે. ભારતવાસીની જીંદગીની કમડી નાખી તેમને અસંતોષ રીતે છુટવામાં આવે છે તે જોઈતું કામ કરશે નહિ. આ કુશળતા અપેક્ષા કરવાનું નથી, કોઈ સમજાયે, આરોગ્ય શાંતિ બીજાં કામોમાં નથી, બીજાં કામો વેપારમાં નથી, મારે બીજાં કામોમાં જ કામ નથી, તિલક કે દાંડામાં નથી કાઢીવાડે તિલકની જગ્યાની રેશ તેની સામે કુશળતા

અર્થ પ્રતિજ્ઞા

આ વર્ષના પ્રથમ દિવસે દોહની રાષ્ટ્રીય મહાસભાએ દોહ માટે સ્વાધીનતા પ્રાપ્તિ કામ માટે કોષ્ટક નિર્ધાર કર્યો હતો, અને તા. ૨૬ થી જાન્યુઆરીના દિવસે કોષ્ટકની કાંબખામાં દોહમાં પ્રતિજ્ઞા લીધી છે કે દોહમાં ખાંડીક સરકારને હવે જાન આપવી નાંખવો. કોષ્ટક પણ સરકાર કે જેણે પ્રજાના ઉપર ગેરવિરત અજાણો દોહ, જેણે પ્રજાને છુટી નાંખી દોહ તેવી સરકારને કમલાવી માલવાનો પ્રજાને અસંતોષ છે. આ ખાંડીક સરકાર ઉપર પ્રજાનો કોષ્ટક આપ્યો છે કે તેણે તેમને નિર્ધારનાથી છુટી છે, અને ધાર્મિક, આર્થિક, આરોગ્ય, અને શાળાનેલિક કામો કરીને ન સુધારી કાઢે. એવું નુકસાન કરેલું છે. આ પ્રતિજ્ઞા જાણથી સેવામાં આવી છે કારણે એક પણ દોહી ખાંડીક સરકારને નમતું આપી ન કરે, ખાંડીક શાળાનો તે સ્વીકાર ન કરી કરે. એ આપણામાંથી થેડા થજીઓ દુશ્મનેલી અમે અમારે પુરુષ આપણે દોહ કરે જાણે અને તેની સાથે વાઢાવડમાં ઉતરે તારે એમજ કહી શકાય કે ખાંડીક શાળાને આપણને અસંતોષ થાજોંક નુકસાન કરેલું છે તે જોઈએ સુધી કે જે સોખાની સળીયા વળે આપણને માર પડેલાં છે તેજ અજાણને અજાણ કરવા આપણા દેશમાંથી દોહ છે અને જે સાક્ષ્યથી તેમને ન સમજાવેલાં છે તેની તેઓ ખબર લે છે કે

મુજાની જાન સરકારનાવા નથી સમજાવાની નથી!

કોષ્ટક રહેલો દોહમાં મળેલા અને જુદા પડેલા આપણા કાંબખા દેશમાંથી જાન્યુઆરી તારીખમાં પસંદ કર્યું છે. અને ખાંડીક કાંબખા સમય સમાધાનની વાત તેઓ કરે છે પરંતુ આપણા મહાન નેતાની સરકારી દેશ આપણા દેશ બાળેલા માર પસંદ કરેલો છે અને રિજન પ્રાપ્ત થાય જાં સુધી આપણે એજ મારે જવાનું છે. સ્વાધીનતા અને પ્રજાની અસંતોષ સમય અને અસંતોષ સમયે સમાધાનની દોહમાં કોષ્ટક નહિ. આપણે એ પણ જાણીએ છીએ કે સ્વાધીનતાની કિમત સેફીથી અને દુઝો સહન કરીને આપવાની છે. ભાંડી આપણા પોતાનાં દેશમાંથી આપણાં છે અને આ મુકામને જે હમલામાં હમલા છે તેઓએ દુઝો સહન કરવાનાં છે. અને જે કિમત આપણે પુરેપૂરી કરવામાં કરી આપીશ.

અર્થ કોષ્ટકને કોષ્ટક

સ્વાધીનતાની વેદી ઉપર આપણી પ્રજાને જે અસંતોષ આપ્યા છે અને જે કુશળ સહન કર્યા છે આપણી અજાણને આપણાંજનક જાણુરી જવાની છે અને આપણા વીર બેટોને પણ કરી ન કાઢાય એવું જે જોઈ જતાવું છે તેને અસંતોષ આપે એક કાંબખા જોઈ રહ્યું છે. આ વીર બેટોનામાં આપણા નેતાએ એક મારે મહા ઉપસ્થિત કરેલાં છે અને પોતાનામાં સુધારા વિચાર રાખીને તેમજ અસંતોષ પ્રત્યે

પણ તેઓજ વિચાર રાખી તેઓએ સ્વેચ્છાથી દુશ્મની થોજી શોખના અને અસંતોષે મારી દોહાં છે અને દોહના કાંબખા પ્રતિજ્ઞામાં એક મુકામને અને કાંબખે દોહાવી નાખનારું મુકામ ન હોય છે

કાંબખા ઉપર કાંબખ

વળી અમને એ પણ જોઈ છે કે આપણી જાન કાંબખને કાંબખી નાંખવા માટે દોહમાં ખાંડીક સરકારે કેટલો તાલ વડાવ્યો છે, કેટલી જાંબખી રીતો મારણ કરી છે. અને ખાંડીક સરકારની આજે જુદા કાંબખી સાથે અસંતોષથી કાંબખી છે. વળી જે સરકારે કાંબખા ઉપર કાંબખ દેશ જોઈ કર્યું તે જોઈ કર્યું છે તેમજ અસાધારણ કાંબખ ઉપર કાંબખી કરી તેઓ કેટલી કાંબખા અને અસંતોષ વર્તી રહ્યા છે એવો દંબ જણાયે છે. અસંતોષ પોતે ખુશા પડી જાયે જે અસંતોષ કરે રીતે અસંતોષ કાંબખી દેશ તેઓએ પ્રજાનો કાંબખ છે. પરમારમાં જોયો નાંબ કરવા છતાં છે તેમને તે પ્રથમ માફતુર જનાવી કે છે. અને છેલ્લા સાલ માસમાં દોહમાં ખાંડીક સરકારે જે માંડણ કરેલાં કરેલાં કાંબખ છે તે કાંબખ દોહ મળેલા સામાજિકના પુરી જાણની નીજાનીક છે.

ખાંડીક કાંબખારો કાંબખ કાંબખ નથી

અસંતોષ પ્રજા અને અસંતોષ સાથે અસંતોષ અસંતોષ નથી. આપણી પેટે તેઓ પણ કાંબખાના જોય કાંબખ છે અને એજ કાંબખાની સામે આપણે કરી રહ્યા છે. એવી સાથે કાંબખ સમાધાન કોષ્ટક કોષ્ટક નહિ. આ કાંબખાને વાતો કોષ્ટકને વાંધારી જતાવવા આપણે જાંબખા નથી. દોહમાં વિશવતોસ વાંધો જે પ્રત્યેક ભારતવાસી આપમાન રહ્યું છે. ખાંડીક સરકાર આજે આપણું દુશ્મન છે. તે પોતાના સરકારની મહા વડે આપણી સર્વ સત્તાને જીતવી કાંબખ દોહને અસંતોષ કરી રહી છે.

જુ દોહ પ્રજાનેલ વડાવડ રહ્યું

મારી વાંધારી મારી દોહ પ્રજા પ્રત્યેક છે. કાંબખ શાળા ના પરંતી સરકારને કુ વાંધાર નથી. કુ દોહ પ્રજાને જ એક કુ. મારો બીજા કાંબખ શાંત દોહ તે કુ સ્વીકારેલાં નથી. આપણી કાંબખો અંત નજીક આવેલાં અંત છે અને ખાંડીક સામાજિક જે જુદા સામાજીયો જે મારે મારા છે તે મારે મારી રહ્યું છે. દોહને કાંબખાની નાંખવાનું અને તેને અસંતોષને પડોઆવાનું પડોઆ કાંબખ સમય માન્યું. હવે આ રિજન વધુ સમય સુધી સહન થાય એજ નથી. કોષ્ટક અને આપણી અસંતોષ અસંતોષ નોટીસ કાંબખ છે કે દોહની પ્રજા જે સોજા શુક આપનાથી સમાન તરીકે મીઠા જવા માલતા દોહ અને જેઓ અમારી સ્વતંત્રતાની માટે આવવા અસંતોષ ન દોહ તેમની સાથે મીઠા તરીકે રહેશે. બેટોને, કાંબખ વર્તે છુટકાનો અને તેમની સ્વતંત્રતા જીતવી લેવાનું જેઓ શાંતિ છે તેની મીઠાવારી દોહને નથી જોઈતી. કોષ્ટક આજ સુધી પુરતા પ્રમાણમાં દંબ જાણ્યો. અવિજ્ઞામાં આવું હમલામ અને અજાણી કાંબખ નહિ.

સ્વાધીન ભારત દર્શન અર્થ

દોહની પ્રજાને માર માં જ વિચાર મુકેલો છે. મારા પ્રત્યે જે પ્રેમ વસાવેલો છે તે અસંતોષ મારો આમારે દોહાવી કાંબખ મારી કાંબખ અસંતોષ નથી. આ કાંબખ શુકમાં સેવા આપવી અને મારો જે મોટા થજો દોહમાં કુ આપી કાંબખ તે આપતાં મારા જીવનને પરમ જાનવા થાય છે. કુ પ્રાર્થના કર્યું છે મારા દેશ જાંબખો અને દેશ અગીનીઓ વિજય

૨-૨ નરસીદાસ દુર્જી શી ૧૦-૬, મે સામળ નં - ૧૭૫
શી. ૨-૬, વલ્લભભાઈ કીરસીદાનેર એક ગીની છોટુભાઈ
જુખા શી. ૫-૩, ડાહ્યાભાઈ પ્રભુદાસ શી. ૫-૩, વલ્લભ
કલ્પજી શી ૨-૧, ખુશ્બલભ રજી ૧૩ શી ૨-૬, મધર-
ભાઈ હીરા શી. ૧૦-૬, વલ્લભભાઈ છીરા કુવેરજી શી. ૧૦-૬,
દલાજભાઈ રથા શી ૨-૬, રામભાઈ મહાવજી શી, ૫-૩,
પરજીભાઈ મોરાર શી. ૫-૩, પરાયભાઈ બીખા શી. ૫-૩,
કલાનજીભાઈ ઉડા શી. ૫-૩, એચરભાઈ હરીત શી. ૧૦-૬,
દાહ્યાભાઈ રથા શી ૫-૩, મહાવજીભાઈ મુળજી શી ૧૦-૬,
વનભાઈ મોરાર શી. ૨, નરસીદાસ મહન શી. ૨-૬, કલ્પ-
ભાઈ પનભાઈ કુવેરજી શી. ૫-૩, કાળાભાઈ વલ્લભ શી. ૨-૬,
જોરામભાઈ ભાવા શી. ૭-૬, કાળાભાઈ દુર્જી શી ૧૦-૬,
મોહજીભાઈ હીરા શી. ૫, શુભેશ્વર હોદ્દા શી. ૫-૩, જીવજી-
ભાઈ રથા શી. ૫-૩, નામ ભાઈ પરાય શી. ૧૦-૬, નાર-
જી દુર્જી શી. ૫-૩, છીતાભાઈ દુર્જીભાઈ શી. ૫-૩,
દાહ્યાભાઈ ભાવા શી. ૫, દલાજીભાઈ જીવા શી. ૫-૩,
ભાજીભાઈ દુર્જી શી. ૫-૩, નાનાભાઈ નારજી શી. ૫-૩,
કાજીભાઈ બીખા શી. ૫-૩, જુહાભાઈ હીરા શી. ૫-૩,
કાસજીભાઈ મોરાર એક મીની, મોરારભાઈ મહારાવ શી. ૧૦-૬,
રજીદાસભાઈ મંડા એક મીની, કલાનજીભાઈ જુહા શી. ૫-૩,
બીખાભાઈ વલ્લભ શી. ૫-૩, ભગુભાઈ મંડા પા. ૧, રામ-
ભાઈ દુર્જી શી ૫-૩, જીવજી અને રજીદાસ શી ૫-૩,
રજીદાસ નાથા શી. ૫-૩, સીદાભાઈ કીખાભાઈ પા.
૧-૫-૦, રજીદાસ કાલાભાઈ શી. ૫-૩, છતારામ વલ્લભ
પ્રેમજી શી. ૫-૩, જીવાભાઈ ધના શી. ૧૦-૬, પરજીભાઈ
મોહજી શી ૧૦-૬, દલાજીભાઈ મધર શી ૧૦-૬, હીરા
ભાઈ મુખ હીરા શી ૧૦-૬, કુનેભાઈ સુતનન શી ૧૦-૬,
કાલીદાસ રજીદાસ એક મીની, કલ્પજી કેકર શી. ૫-૩,
જુહાભાઈ જોરામ શી ૨-૬, રામભાઈ કાસજી મોહી શી.
૫-૩, રામભાઈ મજા શી. ૫-૩, કાલાભાઈ હરી એક મીની,
રજીદાસ મહાવજી શી. ૫-૩, બી. પરજી શી. ૧૦-૬,
છીતાભાઈ દુર્જી શી. ૫-૩, મમાભાઈ હીરા શી. ૫-૩,
નાથાભાઈ ભવા શી. ૫-૩, મીરજીભાઈ જીવજી શી. ૫-૩,
નામજીભાઈ પરાયેભાઈ શી. ૨-૬, ભવાભાઈ વલ્લભ શી. ૫-૩,
દુર્જીભાઈ ભવા શી ૫-૩, ખુશ્બલભાઈ હીરા શી. ૨-૬,
મારજીભાઈ બાપા નેર પા. ૫, કાલાદાસ પરજી મમજી શી.
૧૦-૬, દુર્જીભાઈ જુહા શી. ૫-૩, છોટુભાઈ રામજી શી.
૧૦-૬, સામળ એક મીની ૫-૩, રમજીભાઈ પ્રેમજી પા ૧

પાટીદાર સામાજિકીએ મોકલેલો ફોર્મ

સે સામળીના મંત્રી બધાએ છે કે હાલની સ્થાનની કાલને
મદદ માટે નવેબરનો ફોર્મ શી. ૧૪૨૪ રૂટથી લારીખ ૨૭
મીએ મોકલી આપ્યા છે. આસિલ ફોર્મ. આપનાશઓમાં ૨.
કાલાભાઈ કલાનજી શી. ૨-૬, કાલીઆવાડી મીન મહા પા.
૨-૨, નારજી કાસજી શી. ૫-૩, વલ્લભભાઈ કુવેરજી કી.
૫-૩, મોહજી કાનજી કા. ૫-૬, કાલાભાઈ નાથા શી ૨-૬,
કાસજી દુર્જી કા. ૫-૩, નારજી દુર્જી કા. ૫-૩, એચવ-
ભાઈ રથા એક મીની, રજીદાસભાઈ પરજી મોરમભાઈ શી
૧૦-૬, કાનજી કાળા વારંદ કી. ૧૦-૬, ભામેદ સુસાજી
કા. ૧૦-૬, એસ. જીવજી પારોરીયા એક મીની, પ્રેમા-
ભાઈ ભાવા પ્રીટીરીયા એક મીની વિ. વધુ નામો નાધાવા છે.

હાલની સ્થાન માટે મદદ

મદદ હીવાળીના જુખ પ્રસન કરમસોપ હોદ્દા થર્મ સભા
લરથી કરવામાં આવેલા ઉપરાજી પેરે રા. રા. જીવજી ભવા-
ભાઈ પેરે ૨૫-૦-૦ ના રટીડાં મેડેના કાલે હોલની
કાલ માટે દેક મોહલી આપવા ભવારી ઉપર મોકલી આપ્યો
છે ને જામે દેક મોહલી આપ્યુ.

મદરન ન 'ઈન્ડિયન એ.પી.સી.ન' ના અધિવતિ સાદવા.

મદદ કાલના અધિવતિ કાલે ૨. મમજીભાઈ અપુમજી
બામેનીયાના પિતાથી દેકમાં તા. ૪-૧૧-૩૦ ના રાજ સ્વર્ગ-
વાસી ભવાના વિધે તા. ૧૩-૧૧-૩૦ ના હોને સ્વર્ગસ્થના
મ.નથે ઇસ્ટ કાલે હોદ્દા સે રૂપરીના દોહમા અચેનો સમરન
હોરી જન સમુદાય એકર થર્મ હોનો, જેમાં કીમરીભવાસ
કાલને રસીમોરથી પજી થવા કાઈએ પધાર્યા હતા. કામ
ના પ્રતિનિધિ લરીકે મેસરે કી બી. પરજી, એસ. કાસજી
અને એ. એમ. મેરીએ રવાનુજી દરેક પ્રાસંગિક વિધેયની
કર્મો આદ પ્રજી પ્રાર્થના કરી સ્વર્ગસ્થના આત્માને કાલિ હમ્મી
હતી. રા. કી. બી. પરજી, એસ. એ. બામેનીયાની જતી સર્વેનો
આભાર આતી હવું કે આત્મની એકવતા અ હોદ્દાવની એકવતા
ભવાથી રહી છે. તેથીજ એક હોલી દરેક પ્રસંગે જતાવથી
અ આપણી રજી અધારી ભાગ્ય મી. મમજીભાઈ ભાઈએ
તેમના નર્મરપતા પ્રુમાર્ય સ્વરાજ રૂડમ. હોરપીટલના ઉપપાત્ર
માટે દેક મીની અને (દરજનની) એમ. કે. આર્થી ભાવધરીને
મે મીની કાર્પજી કરી હતી. જે હોદ્દા સોલાવરી લરથી કુકમાં
રાન કરો

સા. આ. ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ

કેપટાલન ખાને તા. ૨૬-૩૦ અને ૩૧ મી કીમેંબરના
દીવસે કોંગ્રેસની અગીઆરની પરિષદ મળનાર છે તે વેળા
નીચેના કાર્યક્રમ વિધે અર્થો આલશે

કાર્યક્રમ:-

૧. કાલના-સ, ૨. હમાયેજન, ૩. કાસવાલ એક મીની
ટેન્કોર પીંજ, ૪. કોન્કોનેજન, ૫. રીપેર એકન, ૬. એન્કોનેજન,
૭. કાલના-સ, ૮. રૂવે, ૯. એનર, ૧૦. કાવર આપર્સ,
૧૧. કોંગ્રેસનું ઇસ્ટ કીલ, ૧૨. કાલેસીંગ અને સેનીટેજન, ૧૩.
કેળવએકા હોદ્દા, ૧૪. પોસ્ટલ સર્વેસ, ૧૫. એકાએક
વે-જન, ૧૬. બીજી કરખારનો, ૧૭. મુટથી, ૧૮. સામાન્ય

કાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ

કાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની એક માસ મીટીંગ તા. ૧૪
મી કીમેંબર રવીનારના દીવસે બપોરે ૧૧ વાગે ન્યુટોનન,
બી રટીડાં અને રેક રટીડાના ખુખા ઉપર આવેલા પાટીદાર
કોલની બંદર અમલના કમકાળ માટે મળશે જે વેળા સવ
હોદ્દાભાઈએ મોટી સંખ્યામાં કાલરી આપવા વિનંતી છે.
એનર્મ, તા. ૨-૧૨-૩૦. એસ. છી. મેકો

એન મહારી, કાસવાલ કાલના કાલના

ગુજરાતી હિન્દુ મહિલા મંડળનું લડત માટેનું ફંડ

નામ	પા રી પ	નામ	પા રી પ
સા. કવેરમેન બાલસાગ પટેલ	૩ ૪	.. લખમીમેન વલ્લભ દરજી	૧૦
માનીમેન મો. ૧૭ બાતી પટેલ	૩ ૩	.. જીવીમેન હરીભાઈ મેલા	૧
.. અંબામેન કુંવરજી મનોર પટેલ	૨ ૨	.. કાકીમેન ગ્રેમજી મોન્ડી	૫
.. પ. નીમેન કલ્લ મ ન દેગન	૨ ૨	.. મંછીમેન જાતમારામ મોન્ડી	૫
.. બીખીમેન કુસરજી અમરનજી	૨ ૨	.. લખમીમેન નારજીદાસ દરજી	૧
.. મજર રમેન દેવચંદ માની	૫ ૫	.. જોદારમેન વલ્લભ દરજી	૫
.. જીવલમેન કમલજી મ પુન ર	૧ ૧	.. અંબામેન કાળીદાસ દરજી	૧૦
.. મમામેન ખુદશ મીર્ઝા	૧ ૧	.. દેવામેન સુનીલાલ દરજી	૫
.. મધીમેન સ.દુર સેની	૫ ૫	.. રતનમેન નરોત્તમ ખત્રી	૧૦
.. લાલમેન અમરજીદાસ મે. રંગદાસ	૧ ૧	.. લાકુમેન મોન્ડી	૫
.. કાકીમેન કાનજી પટેલ	૩ ૩	.. દેવદાસમેન હવાજી દરજી	૧૦
.. રણીવાનમેન હના પટેલ	૧ ૧	.. રામીમેન નારજી ખત્રી	૫
.. મહીમેન મેરાજી જીવ.	૧ ૧	.. કંકુમેન પરજી હરજીવાન	૧ ૧
.. દીવાળીમેન રાજી	૩ ૩	.. જમનામેન નરોત્તમ જમવા	૧ ૧
.. સરીલામેન વી. જીવ. નામક	૩ ૩	.. કુમારી દીવાળીમેન કુંવરજી મનોર	૨ ૧
.. અજમેન મધુભાઈ દરજી	૧ ૧	.. નારસન ખીલ્લે	૨ ૧
.. લખમીમેન રાજાભાઈ હરજીવાન	૨ ૨	.. સા. લકુમેન જગજીવાન મહીલાળી	૧ ૧
.. મધીમેન જી.વન નારજી પટેલ	૧ ૧	.. નવલમેન પ્રાજીલાલ કુપેલીયા	૨ ૨
.. સોનામેન રજીચંદ પુન	૨ ૨	.. મં. રવ. મધીમેન નાથા નારજી	૧ ૧
.. કાકીમેન મેહનભાઈ મોતીભાઈ પટેલ	૧ ૧	.. સો દીવાળીમેન મેમચંદ મોદી	૧૦
.. જીવલમેન હોરીભાઈ પટેલ	૧ ૧	.. જગતમેન તરનચી લખમી	૧૦
.. જોમનીમેન જોરી	૫ ૫	.. સ. હરજીદાસ નાનજી લખમી	૧૦ ૧
.. મધીમેન ઘોડુ મહેતા	૫ ૧	.. હંમજામેન હરજીદાસ મીટલ	૧૦ ૧
.. મોતીમેન જોષાળ સોની	૧ ૧	.. નવલમેન જી. જીવ. મોસજીવા	૧ ૧
.. રામીમેન હા.ભ.મ	૧૦	.. જો. મદરજી તરજીયા હા. જી. જીવ. મોસજીવા	૧
.. નંદીમેન બી.મ.ભાઈ મોરન	૧૦	.. સો દેવીમેન જીવજી નારજી પટેલ	૧ ૧
.. જમનામેન વીરજી નથુ સોની	૧ ૧	.. સામજી હરજીદાસ રાધીયા	૧૦ ૧
.. મમામેન નાજી પના	૧	.. મ. મ. નીમેન કે. બી. રાધીયા	૨ ૧
.. કાકીમેન નથુભાઈ મેરજી	૧ ૧	.. મીતમેન હરીભાઈ હવાજી	૧૦
.. જીવીમેન નરોત્તમદાસ લલ	૧૦	.. કાકીમેન મધીભાઈ હવાજી	૧ ૧
.. દેવામેન બલ્લુભાઈ પટેલ	૧ ૧	.. પારવતીમેન રજીચંદ રામા	૧ ૧
.. દેવીમેન કુલજી અવાન પટેલ	૧૦	.. જીવલમેન મોર્વીદાસ કાનજી પટેલ	૨ ૨
.. વજીવલમેન મોરારજી હરીભાઈ	૨ ૨	.. મં. રવ. પુરીમેન વાલજી નથુ સોની	૧ ૧
.. વલ્લમેન રમજી મોન્ડી	૧ ૧	.. સો. બીખીમેન કીરા પરજી	૧૦
.. કંકુમેન મેહનજીદાસ દેવીયા	૫ ૫	.. કવેરમેન કાજાભાઈ હેમરાજ	૭ ૧
.. કુમારી લખમીમેન રામજી મોન્ડી	૩	.. મધીમેન નારજી હવાજી	૧૦ ૧
.. સો દીવાળીમેન ભાઈદાસ	૧૦	.. મે. વી.ભાઈ વલજી વેલજી	૫
.. પરજીમેન જાનમ મોરજી	૧ ૧	.. મોતીમેન દેવજી સોની	૧ ૧
.. કવેરમેન પ્રાજી સોની	૨ ૧	.. મમામેન જાલા રામા	૫
.. જીવીમેન દેવજી સોની	૫	.. કાકીમેન જી.વનભાઈ મોરારજી	૫ ૧
.. મંછીમેન લાલજી મોરન	૨ ૧	.. મંછીમેન બી.યા અમવાન	૨ ૧
.. જીવલમેન રાજીદાસ હા.મ.	૩	.. જોદારમેન હરજીવાન દરજી	૫
.. મધીમેન રજીચંદ કુંવરજી	૧૦	.. કુમારીમેન વલ્લભ હેમરાજ	૧૦

નામ	પા રા પે
૧ રણચાલમેન પરસોત નરસી સેના	૫
૨ ડેસરમેન મોહનલાલ સંઘવી	૫
૩ બીખીમેન સુખાભાઈ	૧૦
૪ જમખીમેન હરી કાળા	૫
૫ અંબામેન રણછોડ પુજારા	૫
૬ ધનીમેન ધનજી કાળા	૫
૭ મં. સ્વ. જમખીમેન મોતીર.મ કારપારામ	૧
૮ સૌ વજ્રખીમેન નરસિમ જમવાન	૧ ૧
૯ જાનુમેન કાળા દેવરાજ સોની	૨ ૨
૧૦ મીસીસ બે. બી. મહેતા	૨ ૨
૧૧ સૌ મોતીમેન ડેસવજી પરસોતમ	૨ ૨
૧૨ રામકુંવર હેમગજ મુળજી	૫ ૫
૧૩ મં. સ્વ. પ્રેમાભાઈ ઠાકરસી હામોદર	૧ ૧
૧૪ સૌ મુળામેન મોરવન બેગી	૫
૧૫ જીવભાઈ ત્રીકમ મહારાજ	૨ ૬
૧૬ દેવદાસમેન વલ્લભ સોની	૫
૧૭ મેલીપન વીસરામ મુળજી	૫
૧૮ હરખેન મોધવજી મુળ	૨ ૬
૧૯ ઠાકીમેન દવારક દાસ સોની	૧૦
૨૦ અમૃતમેન દયાળજી ખત્રી	૨ ૬
૨૧ અંબામેન હરજીવન જમવાન હરજી	૨
૨૨ જીવીમેન શંકરજી માધીપર	૧ ૧
૨૩ નાનખાઈ નરસી સોની	૨ ૬
૨૪ મોતીમેન હામજી સોની	૨ ૬
૨૫ મ.જી.કે.મેન મોરારજી	૫
૨૬ વાલીમેન જમન ત્રીકમ	૧૦
૨૭ કુમારી કાશીમેન કાનજી કોસા	૧૦ ૬
૨૮ સૌ. વાલીમેન જમા પુના	૫
૨૯ પનમેન દીપુ સોની	૧૦
૩૦ સાકરમેન જીરાજ સોની	૫
૩૧ સંતોકમેન મેનજી	૨ ૬
૩૨ મોતીમેન વલ્લભ કાશક	૫
૩૩ સંતોકમેન વલ્લભ સોની	૫
૩૪ મ.મુ.મેન નરસી જાલા	૫

જા. કો. પે.
૧૩૩ ૦ ૩ ઉપરજીવન કુળ જમા. આંખા તે.

નામ	પા રા પે
કુમારી હેમકુંવર જમવાનજી	૧ ૧
સૌ મં.મામેન પરજી નાયુ સોની	૫
૩ કાશીમેન હરીલાલ નજી સોની	૧૦ ૬
૪ વજ્રમેન મમન સોની	૫
૫ દીરાળીમેન ઠાકર	૧
૬ જૈ.મતીમેન વનખાળી રતનજી	૭ ૬
૭ દીરાળીમેન મોરાર	૧૦ ૬
૮ નંદીમેન જમજીવન પાડીયા	૧૦ ૬
૯ વલ્લભ કરસન સોની	૨ ૬
૧૦ નંદીમેન પ્રામ કાળા	૧૦
૧૧ જાકુમેન જોવન કાળા	૫
૧૨ દુધીમેન બાબુ પરસોતમ	૧ ૧
૧૩ અમ.મેન કાળા નારજી	૧ ૧
૧૪ મધીમેન જમાભાઈ વાળંદ	૧ ૧
૧૫ જુલીમેન બાલા દુલભ	૫
૧૬ મધીમેન મંજુ કાળા	૧૦ ૬
૧૭ અંબા.મેન કાળા કાલા	૫
૧૮ જામખા.મેન જોવન નીકા	૧૦ ૬
૧૯ મં. સ્વ. જીવીમેન માધવ સોમા	૧ ૧
૨૦ સૌ. જૈ.મતમેન નારજી જમવાન	૧ ૧
૨૧ સોમીમેન પરજી મીઠા	૨ ૬
૨૨ ડેસીમેન જીવજી મીઠા	૨ ૬
૨૩ રામીમેન પરજી	૫
૨૪ કુંવરમેન દુલભ જમા	૨ ૬
૨૫ રતનમેન પરજી માકુ હરજી	૧૦ ૬
૨૬ કાતામેન કોટુભાઈ કાલાભાઈ	૨ ૬
૨૭ છમ્મજીમેન સોમા	૧
૨૮ મં.મામેન જોવન નથુ મોચી	૫
૨૯ રતનમેન કાળા મોચી	૫ ૬
૩૦ નંદીમેન બાબુભાઈ	૫ ૩
૩૧ સોનામેન બાબુભાઈ	૨ ૬
૩૨ કુંવરમેન જોવનભાઈ	૨ ૬
૩૩ વજ્રખામેન મં.મારામ કાળા	૧૦ ૬

કુલે પૈક ૧૩૩ ૦ ૩
ઉ...
જા. કો. પે.
૧૧૨ ૭ ૧ પ્રા. એક પુન્ય કરતુરમા ગાંધીના નામનો
જા. ૧૫૦૦નો લીધો તેના તા. ૧૪-૧૧-૩૦
૧૦ રજા રજા અને લાકીનું પેક મળીને.
૫ હેન્ડબીલ ૭૫.૫૫૫
૩ એક છુક ૧ બારકલી બેન્કની.
૪ ૬ મીનીટ છુક એક.
૩ ૩ હેન્ડ છુક એક.
૪ ૬ પરચુરજી ખર્ચ (શિક્ક મેળમાં તપસીલ છે)
૧૬ ૨ ૧૧ બાકી શીકલ બારકલી બેન્કમાં.

જા. ૧૩૩ ૦ ૩

જા. ૧૩૩ ૦ ૩

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપટનના રક વર્વના વખણાયેલી

ફરમાસુ મીઠાઈ

માર્ગ વળતર તરફના જવસા કીવાઈ અને લમ પ્રમોગે લખાઈ આનંદ આપશે.

તાજાં લીંચ અને કેરીના આચાર, પાપર, ગરબ ખસાલો તથા ખાસ પેકમન્ટર લીની ફેબ્રીકેટ મીઠાઈ લેમજ અમારી બેકરીમાં બનાવવા તમામ જાતના તાજાં કેમ હાથેશો તૈયાર મળશે.

માલ મારો અને ખાતી પુરક પોગટલી રવાના કબામાં આવશે. મંગાવી ખાતી કરી, આરંભ સાથે પસા મીઠાઈવા માફગ્યાની કરવી. સી. જી. ડી. મી. માફલિય મા આવશે નહિ.

માધસ લીસ્ટ મંગાવો, લખો યા મળો:—

R. K. KAPITAN.

Telephone 3484 Tel Add SURATEE

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730, Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ જાનાના રમ કેમ, પાર્કનાફલ નં. ૧. ૩
કમન. ફેબ્રીકેટ (અ.જ. ડી.) લખા ઉપકા
જરૂરમિ. ફેબ્રીકેટ તાજુ ફ્રીટ અને લેમજ
તા. પોગટલી કરી સી. જી. ડી. માફલિય મા

કુતબ મીઠાઈ, કે. મ. ને કીવના નમર

લગભગ લી. ન. ન. ન. ન.
ફેબ્રીકેટ રાજસા નાંક બાજના જે 1931
મા મા પોગટલી ર. ન. ન.
લીસ્ટ મળે તો તક
અને
તક જશે તો ફાયદો

કુતબ મીઠાઈ નમર ૧૨ નં. ૧૨
લખા— L. MIS
Phone 3858 P.O. 320
And No. 1 A.R. n. Box 101 Brg
મીઠાઈ અને તા. જાનાના નં. ૧. ૩ કમન.

ઓનેરી તક
પીયારુ કબાલે

ફરબન ટાઉન હાલમાં અને એફીઆઈ ઓનેમામા મળ્યેલી મજબૂતી રહેતા

સ્ટેમર કાકાઆવાડમા

આવી પહોંચી છે. પીયારુ કબાલની ફૂલ લીન્ટ માટે લખો.

Agent for H.M.V

E. A. TYEB & Co.

Phone 2447. P.O. Box 155 109 Field Street, M. 155

અમારામાં મળે 1931 માંથી હજી મીઠાઈનાં એ. પીયારુનાં મીઠાઈનાં નમર ૧૨ નં. ૧૨

પુરા ખખર

સાતમ આદિકમ, સુવરણી પૂરવેની નવી અવગમી

સરનામું નોંધી શખેલ

ફેનરી કારમા	૫	૬
મદદક	૫	૬
પ્રીયેશ મહાલ	૬	૬
સુલતાન, રાજમા	૭	૬
દુઃખીને દિલાસો	૧૨	૬
મ હી મહાલ (કાવ્યસરગ પાત્ર)	૮	૬
રાજના મહેલમા	૪	૬
સ્તિતમનાર સુલતાન	૬	૬
અમી ગરબો	૭	૬
મે મેન દુનીયા	૭	૬
એક પથરનો પ્રનાથ	૫	૬
રવન કોળનું રમખાણ	૫	૬
ફોનોમાર માવન માળા	૧૭	૬
નવલ કિડ, ગુલામ	૧૦	૬
બાદશા ખાનર	૬	૬
ગુલીવનનું ગુલ	૮	૬
બકોનું ખખર (૨ પાત્રસળી અ.પ.૫)	૫	૬
હરાવત	૫	૬
ખુલસુર મા.૭	૫	૬
કરમની કા. પી	૮	૬
નવલ અમા	૬	૬
દુનીયા કે દોલખ	૬	૬
ખુદાને ખખર	૬	૬
મુકદ્દીલ આદાન	૧૪	૬
સલામનો કંલાર	૭	૬
સંસારી કે સન્વાસી	૭	૬
કાચેક રાણી	૬	૬
બકક ખુલ	૭	૬
ખીરખખને જ દહા	૮	૬
નવલ નવરંગી	૧૦	૬
સ કન હી સુલમા. ૩૫ અંક ૧	૧૭	૬
ગુલગરબ	૬	૬
૬ દહા ખા લાગર	૪	૬
૬ ગુલામ	૪	૬
મરલ કહીવની મરલ	૫	૬
મરલ કહીવનું કારણ બકાર	૨	૬
ખુદનો લેખ (રસીક કીટરટીય વાતા)	૮	૬
હાજમતી કે કે અ.અ. કા.પ. ૧	૪	૬
" " " ૨	૫	૬
દેને ન ખુલ્લા પથ	૨	૭
દંપતી વાતાકામ	૪	૭
ખીરમાર લે.ક.કે ૧૧૧૧	૨	૭
ખીરમાર	૫	૭
કાજાલન કાજાલ	૧	૭

લાકમીન	૬	૬
સર્વ.કમા	૪	૭
ક્રિટિકટીય જમલ (રસીક નવલ કમા)	૫	૬
નામ કમા	૨	૭
નીલોત્તમા	૨	૭
મુગળી	૭	૬
આમાની મુસાફર	૪	૬
લુપ્ત ને અગમ્ય	૬	૭
રસાયણ	૪	૭
મજલે ગીત ગોપીક	૭	૭
વજા વિહર	૨	૭
આવના સુટી	૧	૬
સાત સુફન વાતો (દરેક અંકે બકર વાંચવી)	૧	૬
જલ કારતી	૨	૭
સ્વામી રામ તીરનું જલન મરીજ	૬	૬
સંસર રામ	૨	૭
મહિરમ અમુ	૧	૭
નંદન વનને આમણે	૧	૬
આનંદ કદરી	૫	૬
આમારી ખરેલી વાતાઓ	૧	૭
" બી.ક. "	૧	૭
" ત્રી.ક. "	૧	૭
આખાતખીક વાતા માળા	૨	૭
લોરીના લેખ	૧	૭
જાંદરનું કા.કે.કે	૨	૭
ગરીબ	૫	૬
બનામ કીક	૨	૭
મુકલ ખારા	૧	૭
માલીની	૧	૭
લોકે અને દામોર	૧	૭
એરલીવાનો ૭ કાલ	૨	૭
મદા મ. ગાંધીનું મ. ૧૨. ૧૦૭ દોહાલ		
વાંચવું આમણે		૬
મરલ કુખી મર ૨ખક	૧૦	૬
દિલાની કે કાણી કામ ૧	૮	૬
" " " ૨	૬	૬
" " કહેર	૪	૬
કામાની રમણી	૬	૬

આ બે ૧ ૧ ૧૦૨૭ (ખા) અગાધા ગુલ મગરો.

૬મ, ૬.૬.૧૯૩૦ ના ૧ ખાસી

વાળાઓએ એક અખત અંગરે આ જગ્યા મંગારીને પી.કે. એ આવી મળેલ કાગડો બરો.

દી.મલ એક દી.નની રી. ૬. પોરેલ મધ.

મળવનું કે.કે.

The BURMA HOUSE

૨૨ Kinty St., London

Indian Opinion

No. 50—Vol. XXVIII.

Friday, December 12th, 1930.

"SINGING BIRD IN A SHROUDED CAGE"

MRS. NAIDU'S JAIL LIFE

[By MARGARET F. CURTIS.]

SO much are the men and women leaders of the Congress movement in the minds and hearts of the Indian public that a visit to any of them who are now patiently serving out sentences in prison cannot be considered a personal incident but has to be shared with the public as a duty. In response to my request for an interview with my friend and co-worker Shrihanti Kamaladevi I had a courteous note from the Superintendent of the Yerawade Jail, Poona, granting me permission to see her in company with some other friends.

At this season Poona is delightfully cool and green, and every garden is brimming over with flowers. So the drive to the jail had no grimness and even its entrance gate was not fear-inspiring, though the name in large letters above it "Yerawade Female Jail" does make one squirm. The women's prison is at a distance from the men's and enclosed by a high wall.

Until the gate is opened an out sider can see nothing, but after the matron had admitted us and showed us into the reception office at the right of the gateway we could see a fair portion of the lay-out of the jail through the office window. The cells seem to be distributed in a number of single-storied, long buildings with gardens in and out between them, and the smaller building in which Mrs. Naidu and Mrs. Chintapudaya Iyer is somewhat separate and surrounded by flower beds.

The place was a blaze of purple and white cotton, sun-flowers, and dazzling scarlet blossoms. We were seeing jail at its best. We had time to look at all this while we waited for Kamaladevi's coming. Then I saw her slowly walking down a pathway, carrying a small tray.

She has grown quite slim and looked more gleeful than in the past two years. In her green kurta and sari and with her bolice and the red flowers in her hair she looked like a moving flower-flag. With what mixed feelings I greeted her—admiration, love and sympathy! It is seven months since I saw her and the experiences she has been through in lathi charges, salt-picks, sufferings of colleagues, and the last three months in jail have left their mark of an intensified expression of sorrow in her beautiful face.

We talked cheerfully of all the things that don't matter in life, but our deeper selves strove to bridge the gulfs as I caressed her cold hands. It gave me a little shock to see her without jewel or bangle of any kind. She used to be so fond of these and chose them carefully to match her dress. Now the chain of her prison is her only jewel.

She is not allowed even her watch. She did not complain about anything. Indeed, it is easy to see that things are made as comfortable as possible for them. They spend much of their time in reading. Kamaladevi has been enjoying the Irish writers, and discovering the beauty of Walter Pater's great prose. They may do as much creative writing as they please but it can be published only after their

release. They spend time in cooking, gardening, spinning and sowing. Kamaladevi has found skipping the most useful form of exercise.

For a few minutes before the end of the half-hour's interview (allowed once a fortnight) Mrs. Sarojini Devi was also permitted to see me. She also has not been in good health recently and bears the signs of the strain arising from the responsible decisions at which she and peace negotiators have had to arrive. Both she and Kamaladevi have lost over ten pounds in weight though they have no complaint about the food. They make merry over their "rejection." But I knew it was evidence of the sacrifice they were making.

That and a certain drawn quality about their faces showed me that in spite of all help jail is no picnic for them. The free spirit languishes and withers in such continued confinement and narrow activity. Books also begin to pall on one and the only balm is some creative source of expression. Mrs. Naidu told me her Muse still refuses to sing. Kamaladevi told me that she had been speaking most earnestly in Mandali and Hindi in Bombay—"English is no use for the people"—and I thoroughly agreed with her. She spoke also of her enjoyment of meeting the masses in street propaganda then. They are both very brave about facing their nine months in prison.

They speak highly of the courtesy and attention that is shown to them by the officials. They are planting seeds in their garden and rejoicing in their growth. What seeds of the growth of freedom they have already sown throughout the soil of India!

That brought us back to Detroit, U.S.A., where I visited the woman who had shortly before given hospitality to Mrs. Naidu for her luminous meetings there. This lady told me how astonished she was one morning when she came into her library at 7 a.m. and found Sarojini curled up in her sofa with books strewn all round her which she had been devouring from 5-7 a.m. They were all about gardening!

The prisoners enquired about many friends and sent their love to everyone. It was hard to say good-bye to these lovable great women. I wanted to stay with them. They are mothers, they are ladies, they are flowers, which reminds me of a story they told me during the interview. Some gentleman friend in the course of the conversation in his visit to them said to the matron (who remains throughout the interview) "You have the finest flowers in India in your garden here." They looked out of the window towards their holly hocks, of which they are proud, thinking he meant them. "I mean these ladies," he said.

And so the interview ended. I have a flower in my hand which I will not let go. It is a flower of the prison. It is a flower of the prison.

Continued on page 11.

CONCERNING COMPETITION

THERE are two kinds of competition—the competition of the jungle and the competition of the home. The former is the materialistic "each for himself and the devil take the hindmost" the latter, the divine, shewing through beings as loving service and self-sacrifice. The distinction is observable throughout life in its multitudinous phases and forms of expression. Calculated heartless monopoly of the necessities of life, exploitation of the weak by the strong, of the simpleton by the clever and unscrupulous, are some of the fruits that have grown out of this competition rooted in selfishness, its most potent forms of manifestation. The pendulum of individualism has so swung to the extreme that the world has come to be regarded as a Tom Tiddler's ground from which the smart and ingenious are free to gather and appropriate to themselves the materials of their own comfort and self-indulgence, heedless of others well being. In civil life the policeman preserves to the opportunist his opportunities, to the possessor his possession; in military operations it is the soldier and his armoury that are employed to the same end.

The ancient Aryan social structure was based upon the doctrine of service. Service was its underlying spirit; its inspiring principle. From each section of the community was expected as performance of duty, a contribution of service, in character and measure, according to qualification and ability. The priest and teacher, the ruler and warrior, the artificer and purveyor of commodities, the agriculturist and the manual worker vied only in fulfilling each, according to his place and function, his recognised duty to contribute to the well-being of the state. Competition then was rivalry in ability and capacity to serve; it was competition in sacrifice, in offering, in enriching the larger, wider, fuller happiness. Pleasure and profit of individuals was found in sharing the pleasure and profit of the community, not extracted from it and won at its expense.

Even to-day the ancient spirit of service first, and the comparative disregard of the quantum of reward in return, may be de-

tected in our peoples' readiness to give as much as possible for as little as can possibly be accepted. In a society whose gospel is "Myself first!", whose industrial and commercial ethics are "grab as much as you can, for yourself, and give no more than you are compelled to, under the law of supply and demand," such viewpoint is heresy, a violation of the rules of the game in short, is "unfair competition." The expert's way of "playing the game"—the modern game of exploitation—is artificially to stimulate demands and restrict supplies for the greater enriching of possessors at the expense of the needy. This is the accepted, the correct, the conventional way of it. The Indian trader who is content to accept a comparatively modest reward for his services to the community is regarded as a poacher upon the preserves of the orthodox exploiter. He "lowers the standard of living," he "makes competition with him impossible," "puts his rival out of business." When in this Great Jungle Game of "each for himself" the man, or the corporation of big resources freezes out the small struggling competitor, and establishes a monopoly for the exploitation of the community, that is merely a laudable example of business enterprise. And why not? Is not each entitled to reap the reward of his superior astuteness? There is no room for sentiment in business, we are told, and the weak and ignorant must expect to pay the penalty of their weakness and simplicity by suffering exploitation. To regard the populous as no better than a field of exploitation for one's selfish enrichment is to do no wrong; to modify and reduce one's own wants the more richly to serve the general need is to outrage all the accepted canons of the game.

Labour saving devices are adopted primarily for extra profit making. Their adoption may result in widespread unemployment and consequent distress; may mean the putting out of business of scores of some rivals. Unfair competition? Not at all. One is almost driven to the conclusion that selfishness in the guise of Self help is the modern God of Gods, and self-denial synonymous with Satan.

GANDHI FELLOWSHIP

THE *New York Herald* publishes that an all world fellowship has been formed with a committee of one hundred. This committee includes John Haynes Holmes and other prominent clergymen and citizens. The committee has headquarters in New York City and is enlisting members for the fellowship and also organising an all American committee of one thousand. A hundred page journal named *Dharma* is published as an organ of the All-World Gandhi Fellowship. This magazine will keep the members and the American public informed of the progress of the non-violent passive resistance movement. The present number contains articles on various subjects from such writers as Rabindranath Tagore, Dr. Annie Besant, Romain Rolland, Anandab Chose, Sherwood Ledy, Mahatma Gandhi and others. A fellowship centre has been arranged at Rhinecliff on Hudson, New York, where members can stay and put in practice the principles of Gandhi Fellowship. The object of the fellowship is to cultivate in individual and collective life the doctrines of *Ahimsa* (non violence) and *Satyagraha* (Soul-force) for the promotion of peace and happiness of the world. This is welcome news. All the countries in the world are crying for real peace. Since the great European world-wide war efforts are being made to secure world peace. The League of Nations has been formed with this great object. Much has been done to achieve this great object recently. The Pact of Paris, the Optional Clause, the London Naval Treaty, all these efforts are made to secure world peace. If the world is to be saved from the horrors and devastation of other wars there must be a move for universal peace. West has much to learn from East in this regard. Prominent European countries are still racing with each other to increase the armaments. The idea of brute force is uppermost in their minds. The last great war gave a rude shock to the foundations of the Western civilisation. If another war is to break out in future it will completely destroy the Western civilisation. India has given a lead to the nations of the world. She has shown the world that there is another force to replace the brute force. It is Soul force, Love-force. Since the last nine months during the great civil disobedience movement she has remarkably

held the ideal of non-violence although the British Government has resorted to terrible brute force. Continued lathi charges are made on peaceful and non violent people and without raising their fingers the civil resisters receive lathi blows and allow their heads to break. No doubt there are some young hot heads in India who do not believe in non-violence and sometimes do resort to violence. What would have been the position of Englishmen in India had the Congress resorted to the violent methods. There are only two hundred thousand Englishmen in the midst of three hundred million people. If this vast majority of people were to adopt the methods of violence, if they were urged by the leaders to do so Englishmen could not have remained safe in India. The British Government by using brute force are trying the patience of Indian people. They have stood the test even under great provocation. The Englishmen in India have to thank Mahatma Gandhi for this state of affairs. The American people have shown remarkable sympathy with India. Now they have formed the Gandhi fellowship with the object of cultivating in individual and collective life the doctrines of non-violence and Soul force for the promotion of peace and happiness of the world. We wish this fellowship society success and hope that it may make a progress in achieving its great object.

What Dr. Malan Really Said

Capetown, Tuesday.

Dr. H. P. Malan queried the Indian Press view of his remarks on the Indian people in regard to Indians when I interviewed him today writes the Capetown correspondent of the *Natal*.

The *Indian*, it is reported, viewed the version of Dr. Malan's remarks which it obtained as news of

The *Malaya*, said Dr. Malan was reported to have stated that the policy of the British Government was to clear the Indians out of the country, and that the Capetown agreement would result in a complete removal of the Indians from the country, and had caused a serious and

"It is a very crude report of what I actually said," said Dr. Malan. "It seems to me that the whole of their objection is that I stated that at the end of five years the Capetown agreement was

"I stated nothing new. What I stated is quite well known and has been stated often before, both in the past and in the future. It is well understood on both sides a fair trial would be for a period of five years. That is all I want to say."

In mind and soul than their jailors. I wished that the Government would have vision and courage, and do quickly what it must do eventually. I felt that it was we who were shut into this jail of the world; the cage is more around us who are beating our wings in the attempt to break its bars than it is around them who are now having a quiet opportunity to soar upward in the region of the soul only.—*Indian Daily Mail*.

The *Natal Witness* in its issue of 4th December written

Dr. Malan's reply to the forebodings of the Indian Press, which followed a garbled report of a statement made by the Minister at Vereeniging, while calculated to lay the worst aspersions as to his intentions, yet makes it clear that there is a thorny path for the South African Indian community to traverse before the objective laid down in the Capetown Agreement is finally achieved. Virtually the interpretation placed upon Dr. Malan's reference to the Indian problem and the Capetown Agreement in the cable upon which Indian fears and misgivings are based was that the Union Government believe that no place existed for the Indian in the life of the Union, either now or in the future, and that it was the main business of the Agreement to rid the country of its unwanted Asiatic population by means of repatriation. Needless to say, no such implication could reasonably be drawn from the Minister's words. As a principal signatory of the Agreement Dr. Malan is fully aware that, though the repatriation of a percentage of the lower class Indians was certainly contemplated and encouraged by means of financial aid from the Government of India, there must obviously remain a mobile Indian population whose interests lie in South Africa and to whom India, though its place of origin and spiritual home, has never been and could never be its place of domicile. Complimentary to the repatriation of the floating Indian population was included in the Capetown Agreement an undertaking on the part of the South African signatories that the upliftment of the residuary population was to be a well-defined obligation upon the Union Government.

Agreement it was impossible for Dr. Miles to have expressed himself in the terms complained of. None the less his insistence, firstly, upon the necessity for proceeding with the Transvaal Land, and secondly, (though we hope it will be largely without action in Committee) and that before the meeting (reading is taken) and his warning, if such it was, that the Agreement is due for reconsideration at the end of a period of five years, suggests that he has suffered some change of heart since the days when first he played so prominent a part in arranging so amicable a settlement of outstanding difficulties with the representatives of the Government of India. It, however, the position calls for vigilance on the part of the Government of India, as the papers rightly contend, there is still no sort of panic action.

Indian community can expect just recently. As he spoke at Vryhof Dr. Malan spoke as a Nationalist leader rather than as a responsible Minister. And it would be foolish to regard these two nomenclatures as being synonymous. In any case, the reference in the Vryhof speech to the revision of the Capetown Agreement at the expiration of the five years agreed upon need have no unduly sinister interpretation placed upon it. True it is a reference very heavily cloaked in ambiguity.

But it sounded a good deal more like a pretension to prophetic vision than a serious foreshadowing of coming events. If those people responsible for directing the affairs of the Indian community act wisely with a due displaying of political foresight it is more than likely that the storm now brewing will pass harmlessly by. Never before, however, have the Indian shaped themselves in the Union so critically to the future of the Indian community as they are now at the present time. The key to the position is the Land Tenure Bill. If the Union Government could be induced to clarify the legal position without any interference with rights acquired in default of any opposition, it is probable that the Indian community would freely accept the position affecting the ownership of land. After all, the Land Tenure Bill owes its real inspiration to a freely expressed fear of the continued encroachment of Asiatics in European trading areas, its entrenching existing rights and at the same time prohibiting further Asiatic enterprise in the desired areas not only would justify its end but the author unnecessary fears of the Europeans in the areas, banished. Whether such a course would be acceptable to either the Union or the Indian Government we have no means of knowing. We would, however, strongly urge its consideration upon both.

(Under Section 10 of the Municipal Amending Ordinance No. 17 of 1915 (Transvaal) and Section 10 of the Municipal Amending Ordinance No. 1 of 1915 (Transvaal))

These Regulations shall only apply to and
have effect in respect of any and all areas already or
hereafter set apart by the Town Council of Portoria
exclusively for occupants of [redacted] in the
provisions of Section [redacted] of the
[redacted] Act of 1907.
[redacted] or [redacted] have
already or [redacted] own
Council of [redacted]
[redacted] or [redacted] on
[redacted] by
section ten of the Municipal Amending Ordinance
No. 17 of 1905 for the control by local authorities of
any within municipal areas and
[redacted] Government Notice No. 273 of
1907 as amended by Government Notice No. 1276
of 1911 shall no longer apply to or have any force
or effect in respect of the aforesaid areas in respect
which said areas are now Amato Bazar Regula-
tions are hereby repealed.

" In these Regulations the term,—

'Bauer' shall mean any and all areas already taken up by the Town Council of Pretoria exclusively for occupation by Asiatics in the Section 10 sub-section (1) of Ordinance 17 of 1905 or which have already or may hereafter be taken up by the Town Council of Pretoria under Section 10 sub-section 2 of the said Ordinance.

(3) "Minister" shall mean the Minister of the Interior or any other Minister to whom the Governor, General may from time to time assign ministerial responsibility for the administration of the laws applying to America.

(c) "Lot" shall mean any portion of ground in a square lot and under regulation of these Regulations for occupation.

(1) "Registrar of Assists" shall mean the Government official bearing that title or any other officer

who may be hereafter appointed by the Government to perform the duties of Registrar of Auctions as defined in these Regulations and shall include any person lawfully acting for such Registrar or other officer.

(a) "Superintendent" shall mean any officer appointed in accordance with Regulation 4 of the Regulations.

(c) "Council" shall mean the Town Council of Pietermaritzburg.

(g) "Occupier" shall include any person or persons to whom a lease permit or other right to occupy a lot has been granted or asked under these Regulations.

STREET AND LAY OUT OF BAZAARS

3. Every Bazaar not already surveyed and laid out in lots with streets and thoroughfares shall be surveyed and laid out by the Council in lots with streets and thoroughfares in such a manner as shall be approved by the Minister.

STREETS

4. The Council shall from time to time appoint a fit and proper person or persons to be paid by the Council to manage and control all Bazaars and to be a Superintendent or Superintendents who shall have an office within reasonable access of such Bazaar and shall carry out such instructions as he or they may receive from time to time from the Council and generally supervise all Bazaars and a lot of the same and carrying out of these Regulations.

5. The Superintendent shall receive all representations or recommendations from time to time made by the Council in relation to the Bazaar and shall report thereon to the Council.

The Minister shall have the right to investigate all complaints made concerning the conduct or actions of any Superintendent and to require the Council, should he so require, to require the Council to appoint another fit and proper person in his place.

NUMBERING OF LOTS

The Superintendent shall cause the number of each lot to be clearly painted in black figures not less than three inches in height on some conspicuous point on the exterior of each stand, shop or other building or erection and on person and otherwise, the face or of Bazaar and stand.

REPORTING TO THE COUNCIL

6. The Superintendent shall periodically and not less than once every year report and submit to the Council a report in regard to the operations, population and management of each Bazaar and all such reports shall be available for inspection from time to time by the Registrar of Auctions.

PERSONS WHO MAY RESIDE IN A BAZAAR

7. No person other than an Asiatic or duly authorised servant of the Council shall reside, trade or be employed in a Bazaar and the Council shall not grant any trade or trade in a Bazaar or in connection with any lot therein shall be granted by the Council and shall be subject to the provisions of these Regulations and all by-laws of the Council for the time being in force shall apply to all Bazaars save only in so far as the same are varied by or are in conflict with these Regulations.

EXCLUSION OF UNAUTHORISED PERSONS

8. No person other than the occupier, his wife

and family, being children under the age of twenty and years of unmarried children, shall be allowed to occupy any lot in a Bazaar as an occupier or a person allowed by written permission of the Superintendent to occupy the same as a lodger, tenant or otherwise shall occupy or trade or reside upon any lot in a Bazaar.

(To be Continued)

New By-law In Maritzburg

In regard to a new by-law which affects Indian hawkers and pedlars, and particularly Indian flower-sellers, the following letter has been sent to the Provincial Secretary by the Maritzburg Branch of the Natal Indian Congress:

Ref. No. 33/284.

"Sir,—I am in receipt of your letter of the 4th instant, for which I thank you.

I have been directed to lodge objections to the proposed new by-law submitted to you by the Town Council, Pietermaritzburg, in regard to hawkers and pedlars, on the following, among other grounds:

1. That the by-law is harsh and unjust and deprives persons concerned of their vested interest.

It is a class of business which was carried on by persons in the area defined in the by-law for a number of years, and that it is submitted that the City Council has no authority to exclude this class of business within the defined area.

That the by-law is arbitrary and unreasonable and its operation is intended to discriminate against Indian hawkers and pedlars.

2. That it is submitted that in view of the fact that flower-sellers are exempt from taking out a licence, the restrictions imposed upon them by the by-law are unreasonable and are not in keeping with the Town Council Consolidation Act of 1925, and its amendment.

It is desired that a Deputation from this Congress wait on His Honour the Administrator to urge before him its protest against and objections to the by-law, and it is earnestly trusted that an opportunity will be given to place its views on the by-law before him."

Yours obediently,

(Sgd.) S. R. NAIKOO

Hon. Secretary.

Congress Sends Farewell Message

To H.E. The Governor-General

The following message was sent to the Governor-General by the S.A.I.C. on the eve of his departure from the Union:—

South African Indian Congress representing Indian community in South Africa desires to associate itself in the general farewell accorded to Governor-General and Princess Alice and wishes them God-speed."

In reply to the above the following telegram has been received by the S.A.I.C.:—

SAIC, Pietermaritzburg.

"And directed by their Excellencies thank members in the Congress for farewell wishes they appreciate."

Mahatma Gandhi Solves The Problem Of Poverty

Gandhi's discourse this week is on the sixth observance of the Ashram Non-Possessions or Poverty.

"Non-Possession is allied with Non-Stealing. A thing not originally stolen would still have to be classified as stolen property if one continues to possess it without needing it. Possession implies provision for the future. A seeker after Truth, a follower of the law of Love cannot hold anything against his neighbor. God never provides for the morrow. He never creates more than what is strictly needed from day to day. If therefore, we repose faith in His Providence, we should not mind that He will give us, every day our daily bread, supplying enough that we require. Saints and devotees who have lived in such a faith have always derived a justification for it from their experience.

We are either ignorant or negligent of the divine law in virtue of which man has given to him only his daily bread and no more. The rich have an enormous store of things which they do not need and which are therefore neglected and wasted, while millions starve and are frozen to death for want of them. If each retained possession only of what he needed, no one would be in want and all would live in contentment. As it is, the rich are discontented no less than the poor.

The poor are often not satisfied when they get just enough to fill their stomachs; but they are clearly not satisfied when they get it. The rich must learn to be satisfied with what they have.

If we do not learn to be satisfied with what we have, we keep their own property within moderate limits, the poor will be easily fed, and will learn the lesson of contentment along with the rich.

Perfect fulfilment of the ideal of Non-Possession requires, that man should, like the birds, have a roof over his head no clothing and no stock of food for the morrow. He will indeed need his daily food, but he will not need to store it up for the future.

Civilization Defined

Only a very few rare souls can attain this ideal, however. Civilization is a process of constant improvement, constantly in view, and in the light thereof continually examining our property and try to reduce it every day. Civilization in the real sense of the word consists not in the multiplication but in the reduction and voluntary reduction of wants, which promotes real happiness and contentment, and increases the capacity for service. Judging by the standard we find that in the Ashram we hold in possession many things the necessity for which cannot be proved.

Wants are created by the mind, and the reduction of wants makes for a healthy body and a peaceful mind. From the standpoint of pure Truth, the body too is properly reduced by the reduction of wants. The body is not an end in itself, but a means to an end. The enjoyment we have created and continue to maintain this civilization in the shape of the body. The body is not an end in itself, but a means to an end.

For the body and man is free from the wheel of birth and death. The soul is immortal, why should we worry about the body, or do evil and even kill for the sake of the body?

From K. M. M. M. M.

We thus arrive at the ideal of total renunciation and

learn to use the body for the purposes of service so long as it exists as such, and then to let it go. This brings us real happiness, and the beautiful vision in the fulness of time. Let us all examine our possessions from this standpoint.

We should remember that Non-Possession is a principle applicable to thoughts as well as to things. One who fills his brain with useless knowledge that constitutes impediments which must be soon got rid of. In this connection we may consider the definition of knowledge contained in the 13th Chapter of the Gita. We are there told that humility (amityant) etc., constitute knowledge, and all the rest is ignorance. If this is true—and there is no doubt that it is truth.—much that we have today as knowledge is ignorance pure and simple, and, therefore, only does us harm instead of conferring any benefit. Needless to say, this is not a plea for inertia. Every moment of our lives should be filled with activity but that activity should be "Satvik," leading to Truth. One who has consecrated his life to service cannot be idle for a single moment. Let us learn to learn to distinguish between good and bad, and let us have a single-minded devotion to service.

Natal Banana Industry Investigations

The South African Indian Congress recently petitioned to the Board of Trade on the restriction of bananas from Portuguese East Africa has drawn attention to the home-grown article and the growing production, should it come along, and only grant temporary relief if the present conditions as to packing and sending to out-let markets are to exist.

This is my impression gained after some recent study in the Transvaal and Cape in the interests of the Natal Fruit.

The Natal banana is unloftedly preferred to the Portuguese variety but the sellers owing to the way in which the Natal product is sent out, "push" the sale of the out-let article.

No Grading

Interviewed, they stated:

(1) There was no grading generally, and though accept was being made to grade recently this was to be unreliable.

There was too much straw in the packing often deceived purchasers in thinking that they were getting more fruit than the case actually contained.

(2) Where there was an attempt to expose the small fruit.

(3) Agents, apart from charging commission and packing, were selling at much more than the actual market price obtaining at the coast.

For most part the distribution is done by Indians and an examination it was found that their charges were not wholly without justification. After expenses very little margin was left to allow for small and over ripe fruit.

On the other hand the Portuguese agents are making their product attractive, in grading and in price to the distributors.

Indian sellers in the other Provinces are decided

for the same purpose for the same purpose. The work
 is now being done.

We have a special to receive our thanks to the
 Durban, Cape Town and Johannesburg branches of the
 Indian Congress for their very kind and necessary
 gifts. We had from them an Anti-Natal Council, a
 box of chairs, and a box of books. The box of
 cash. Our thanks are also due to Mr. M. J. K. for
 a letter to Mr. A. I. K. for a letter to the
 S. A. National Women in Council for Child
 Welfare for a copy of the 1st and 2nd Indian
 Committee for the purpose of the work.

CLOTHES

One parcel from Miss Amey.
 One box from Mr. M. D. Burmannia.

THANKS

We again thank many helpers, both for parcels
 and for the work. We would in particular mention
 Miss McKenzie, Secretary of the S. A. National
 Council of Women for Child Welfare. The work
 of the Durban Child Welfare Society, on which we
 have representation. Dr. Clark and Dr. K. M.
 Secretary of the Natal Indian Congress, Dr.
 G. M. Dr. McNeill and Dr. G. M. Dr. G. M.
 Health Office, and to the Natal Indian Congress for
 its ever ready help in our work.

S. MOOLOO
 Chairman of Committee
 G. M. Dr. G. M.
 Hon. Secretary

6th December 1930.
 150 Brook Street,
 Durban.

SPECIAL GENERAL MEETING.

A Special General Meeting of the
 Transvaal Indian Congress, Pretoria Branch,
 will be held at the Transvaal School,
 Lower Street, Pretoria, on the 10th
 December, 1930, at 7-30 p.m. sharp.

The Indian community of Pretoria
 is invited to attend this important meeting
 to protest against the proposed obnoxious
 new regulations for the Asiatic Bazaar,
 Presided by the Pretoria Town Council.

AGENDA

- Minutes of the previous special meeting.
- The new proposed regulations for the Asiatic Bazaar, Pretoria.
- To be decided by the South African Indian Congress, Capetown.
- General.

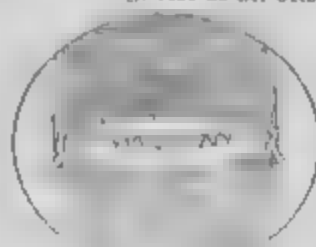
R. MOOLOO & NANA SITA.
 Joint Secretaries.

Worth knowing! "LAUREL" does not char the wick

Think more of your lamp or heater. If it is a stove, don't burn
 true with a charred wick. Heat is lost—the wick becomes
 uneven, and soon is useless. Avoid this by using Laurel. Laurel
 does not char the wick—it burns longest and brightest of all oils.

Laurel will not do this.

Don't say "Paraffin," say "LAUREL."

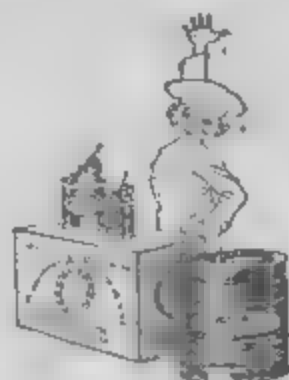
LAUREL PARAFFIN

For Lighting, Cooking and Heating.

VACUUM OIL COMPANY OF SOUTH AFRICA LIMITED

IT'S CHEAPER TO BUY
 IN BULK

There is now no
 doubt in the
 minds of the public and
 the press. Ask your
 dealer for proof.

ખોદાણ મદરેસા તાલીમુલદીન ઇસ્લામ

મસજીદ માટે કરેલા ઉચરાણાનું નામવાર લીસ્ટ અને હીસાબ

૧૯૧૮ માં બંધન મદરેસા મસજીદનું ઉચરાણું કરેલું તેના પૈસા આજ કાગી કરખન એ. બી. સી. બેંકમાં હતા. મજબૂર પૈસામાંથી પા. ૧૦૦ મંજુરીથી જુની મસજીદ બાવલા માટે દેશ મોકલવા છે. બાકીના મદરેસા ખાતામાં લી. ૧. છે. વસુલ થયેલી રકમોનું નામવાર લીસ્ટ નીચે મુજબ છે.

કરખન.

	પા.	શી.	પે.
મી. મોહમદ મુસા ખરમાણી	૪૦૦	૦	૦
„ મોહમદ સુલેમાન ટીમોલ	૧૦૫	૦	૦
મેસર્સ. અહમદ મુસા બદાત કુ. વાલખેડ	૧૩૦	૦	૦
મી. અમદમદ મુસા બદાતના વલીદ			
વાલીદના તરફથી	૨૦	૦	૦
મેસર્સ. બી. હબાલીમ હસમાણ કુ.	૧૫૧	૦	૦
મી. ઇ. એમ. પારેખ	૧૦૦	૦	૦
„ હાફેજ મુસા	૧૦૦	૦	૦
„ એમ. એસ. રહિરી	૧૦૦	૦	૦
મેસર્સ. હુસેન કાશમ કુ.	૮૭	૧૦	૦
„ આમોદ ભૈયાત એન્ડ કુ.	૬૧	૧૦	૦
મી. અહમદ મમુજી મનખ	૨૫	૦	૦
„ હસમાણ મુસા વાવડા	૧૦	૦	૦
કુલે	૧૨૬૦	૦	૦

તા. ૨૦-૧૧-૨૮ ના બંધન મદરેસા મસજીદનું ઉચરાણું થયેલું તેનું નમસર લીસ્ટ. મજબૂર ઉચરાણામાંથી ૧૨ આની મદરેસાની તથા ૩ આની જુની મસજીદની તથા ૧ આની નવી મસજીદની છે.

ખીટરીટીક

	પા.	શી.	પે.
મેસર્સ. એ. એમ. બદાત કુ.	૫૦	૦	૦
„ એમ. સી. મુવાલુ કુ.	૫૦	૦	૦
„ એ. ડી. પટેલ કુ.	૨૫	૦	૦

મી. એ. ડી. મીયાંના બાપ તરફથી	૨૦	૦	૦
„ હસમાણ સુલેમાન બદાતના બાપ તરફથી	૧૫	૦	૦
મેસર્સ. એમ. ઇ. મનસુર કુ.	૧૫	૦	૦
મી. હવાલામ અફઝ મનસુર	૨૧	૦	૦
„ હવાલામ મુસા મનસુર	૧૦	૧૦	૦
„ હસા ઐયુબ	૫	૫	૦
„ હસમાણ હસપ કરેડીયા	૫	૫	૦
„ હસપ મમુ કરેડીયા	૨	૦	૦
„ હસમાણ હમેન મુલ્લા	૨	૫	૦
„ મરદુમ હસપ પાન્ડોર હા. મુલ્લા	૩	૦	૦
„ મુસા હસમાણ મુવાલુ	૫	૫	૦
„ સુલેમાન મમમ હ મનસુર	૨	૨	૦
„ સુલેમાન મદમદ રાખ	૨	૨	૦
„ એ. એમ. પટેલ	૨	૨	૦
„ સુલેમાન હુસેન મનસુર	૧	૫	૦
„ અહમદ હિષપ રાખ	૧	૧	૦

લીખતનખર્ચ

„ કાશમ હાવજી વરીયાવા	૧૫	૧૦	૦
„ નસરુલ્લા ખાન	૬	૫	૦
„ ગુલામ હુસેન સુલેમાન વરીયાવા	૨૦	૦	૦
„ એસ. હાજ. કાકા	૫	૦	૦
મેસર્સ. એમ મોહમદ કુ.	૪	૦	૦
„ ખાન એન્ડ કુ.	૪	૦	૦
મી. ઇ. એમ. સાલે	૩	૦	૦
મેસર્સ. મુનસન કુ.	૨	૧૦	૦
મી. લીલાદ	૨	૦	૦
મેસર્સ. સુલેમાન હસમાણ કુ.	૧૦	૦	૦
મી. હસપ સુલેમાન આમજી	૧	૦	૦
„ એમ. એ. વાળ	૨	૦	૦
„ એમ. એમ. નાના	૨	૦	૦

„ એમ. હાફેજ	૧ ૦ ૦	ડૉસટર	
„ હમ્મદ સુરતી	૫ ૦	મેસર્સ. સુલેમાન વાડી કુ.	૧ ૧ ૦
„ એ. જી. એચ. મહમદ	૧૨ ૬	મી. એચ. એમ. યુનારા	૧ ૧ ૦
„ મની ખલ્લી	૫ ૦	„ એસ. એમ. વાડી	૧૦ ૦
„ ઈ. આઇ. ટોબીયા	૧૦ ૦	„ એમ. ઇ. કુષા	૧૦ ૬
„ હાજી કાસમ	૧૦ ૦	મેસર્સ. શાહે એન્ડ સન	૫ ૦
„ લતીફ મીના	૧૦ ૦	મી. હાફેજ વાડી	૫ ૦
ડીગીન		ફરગરસડોરપ	
મેસર્સ. એ. એમ. હસન અર્ધસ કુ.	૨ ૨ ૦	„ આઇ એસ. સ. યુજી	૫ ૫ ૦
મી. વલ્લી મુશા	૨ ૨ ૦	„ આઇ. એ. હાજી	૪ ૧૦ ૦
„ અહમદ આદમજી	૧૦ ૦ ૦	„ એમ. એ. હાફે	૪ ૦ ૦
„ એમ. આઇ. હમ્મદ	૭ ૧૦ ૦	વીરનીમીંગ	
„ ઇ. આઇ. પટેલ	૫ ૦ ૦	„ એમ. ડી. ભરૂચી	૫ ૫ ૦
„ ઇ. સુલેમાન	૩ ૩ ૦	„ એ. મહમદ	૫ ૫ ૦
મેસર્સ. ઇ. આદમ એન્ડ સન	૪ ૩ ૦	„ મેહમદ હમ્મદ	૨ ૨ ૦
મી. ઇ. એસ. શામી	૪ ૩ ૦	„ ઇ. સી. ચેલ્લીયા	૧૦ ૬
મેસર્સ. ફુલા અધર્સ	૨ ૨ ૦	„ અહમદ સુલેમાન અદાન	૧ ૧ ૦
ડીરફત તથા ઓટોશીપ		„ શીલ્લાહ	૧ ૧ ૦
„ હસમાઇલ સુલેમાન કુ.	૫ ૫ ૦	„ હાઉડ હસમાઇલ મુસ્તા	૧ ૧ ૦
મી. હીનાત	૫ ૦	„ સી. એમ. યુનારા	૪ ૩ ૦
„ એસ. આઇ. પટેલ	૧ ૦ ૦	„ મહમદ ખાન	૫ ૫ ૦
„ કાસમ મુસા	૧ ૦ ૦	„ સુલેમાન મુશા સાલેજી	૧૦ ૬
„ હમ્મદ મહમદ શેઠ	૨ ૦ ૦	„ કાસમ બલેસર	૧૦ ૦
પ્રુફમેરીકો		„ મહમુદ ફુસેન	૨ ૨ ૦
મેસર્સ. વડવાલા કુ.	૪ ૩ ૦	„ અહમદ હાજી ખાદશા	૫ ૦
„ ઇ. એચ. જાલા કુ.	૧ ૦ ૦	એહુનીસખર્ગ	
મી. અહમદ મહમદ યુનારા	૧ ૧ ૦	મેસર્સ. હાઉડ મુસાજી કુ.	૨૦ ૦ ૦
મેસર્સ. યુનારા અધર્સ	૧૦ ૬	મી. એમ. એસ. કુવાડીયા	૧૦ ૧૦ ૦
મી. સુલેમાન મહમદ માળેરી	૧ ૦ ૦	„ એ. એસ. પટેલ	૭ ૭ ૦
„ અહમદ ટરકી	૧૨ ૦	„ ઈ. આઇ. પટેલ	૧૦ ૦ ૦
„ મહમદ યુનારા	૧૦ ૬	„ ઉસેન હજીરા અબામ	૨ ૨ ૦
„ એચ. એમ. યુનારા	૧ ૧ ૦	„ ઇ. આઇ. હજીરી	૫ ૫ ૦
મેસર્સ. જાગામીયા અધર્સ (જુમટરેખન)	૧ ૦ ૦	„ ઇ. ઇ. હાજી	૫ ૦ ૦
મી. અહમદ કાસમ જુલીયા	૫ ૦	મેસર્સ. ડેસ. બરોસ	૫ ૦ ૦
„ ઇ. એચ. એમ. શાહુજી	૨ ૧૦ ૦	„ ઇ. માલ એન્ડ કુ.	૪ ૪ ૦

શ્રી. જી. સી. દેશાઈ	(પાર્ટીકીપ)	૧૦	•	અમરમીસો			
મેસર્સ. ચોથા વા. ખમર	(ખુરદારી)	૫	૫	•	•	•	•
શ્રી. અહમદ હાદરખાન	"	૨	•	•	•	•	•
" મુસા બોલાંધીયા	(સાસપુર)	૩	૧૦	•	•	•	•
વોલકરસ્ટ				મેસર્સ. ઇ. મુસા ખરોસ	૧	૧	•
" હસપ સુલેમાન		૫	•	•	શ્રી. હસમાઇલ હાજીમીમ કાઇયાન	૧	•
" એમ. એ. હિમર		૩	•	•	" જુસ'ન ખામદ	૧	૫
" આઇ. એ. હિમર		૧	•	•	" આમોદ હસમાઇલ	૧	૧
" ઇ. એ. હિમર		૫	•	•	" આમોદ એન્ડ હસમાઇલ (ખાટોન)	૫	૫
" એમ. હ. હસે		૪	•	•	" મહમદ હાંમેર (લીકરેરી)	૧	૧
" ગુલાનખી મુલ્લા		૨	૨	•	કેરેલીના		
" એચ. જી. માયેન		૫	•	•	" મહમદ હસપ દાદાલાઇ	૫	૧૦
" એસ. ડી. મુલ્લા		૨	૨	•	" ઓસમાન નુરમહમદ	૧૦	•
" હસપ મુલ્લા		૧	૧૦	•	" એમ. એમ. પહાડ	૨	૨
" એન. એ. મુલ્લા		૧	•	•	" તારમોદમદ	૧૦	૬
" એમ. સુલેમાન		૫	•	•	આરખાટોન		
વાહસરૂમ				" મેહમદ મુસા વાચા	૧૨૦	•	•
" મહમદ હાવજી મીયા		૧	•	•	" સુલેમાન હાજીમી	૪	૪
" એમ. આઇ. દીમોલ		૨	૬		" અહમદ હાજીમી	૧	•
" દુસેન સુલેમાન મનસુર		૧	૨	૬	" સેખમર્ગા	૧	૧
" મમુજ અહમદ પારેખ		૧	•	•	નાઇલકપુર—વાઈટરીવર		
" એમ. ડી. જસાન (આમલટકમ)		૫	•	•	" અહમદ આજી બોળા	૧	૧
" અહમદ સીદાત	"	૧૦	૬		" હસમાઇલ હાજીમી મીનવી	૩	૩
" મહમદ હાંમેર (લીકરેરી)		૨	•	•	" આઇ. ઈ. ડેકરાદ	૧૦	•
" ક.મજી હાવજી કેટવાલ (જુ. મનકરસ)		૧૦	•	•	" હસેન મહમદ નર્ત.પા	૧	૧
આમરપીઠ				" મહમદ હસમાઇલ મારડી	૫	૫	•
" હાજી મહમદ		૨	•	•	" હાજીમી આજી	૧	•
" સુલેમાન મુલ્લા		૩	૧૦	•	રેટનકરન		
" આમોદ હસમાઇલ		૨	•	•	શ્રી. એમ. એ. બાલા	૩	૩
" અહમદ અસેન ખેમાન		૧	•	•	" હસપ હાજીમી હિમરજી	૩	૧૦
" અમજી સુલેમાન ખેમાન		૫	૫	•	" આઇ. એ. બાલા	૧	૧
" મોહમદ સુલેમાન ખેમાન		૨	•	•	" એફ. મમુજી	૧૫	૬
મેસર્સ. હસમાઇલ મહમદ જી (પનાટગન)		૫	૫	•	" એમ. એ. હાજી	૫	•
શ્રી. ગુલામ મહમદ	"	૨	૧		" મહમદ હાજી મીયા	૭	૧
" હસેન મુસા હિમરજી	"	૫	•	•	" એ. ઈ. હાજી	૧૫	૧

„ એ. એમ. ડાહ્યા	૧ ૦	મી. અહમદ મુસા પારેખ	૨૫ ૦ ૦
ચાલીસરાઉન		„ હસન હસન કળેશવાળા	૨ ૨ ૦
„ હાસમ સુલેમાન	૧ ૧ ૦	„ અહમદ મદમદ માયેન	૫ ૦ ૦
„ મુલામ હાજી	૧૦ ૬	„ મુલામ હુસેન અહમદ ડોકરાદ	૨ ૨ ૦
„ અહમદ હસમાઇલ હસાઈ	૧ ૦ ૦	„ એમ. મદમદ	૩ ૩ ૦
હરબાન		„ હાજી હુસેન સુલેમાન ડોકરાદ	૨ ૨ ૦
„ ફજલે અહમદ સાબ	૬	મી. શેખજી હમીદ	૧ ૧ ૦
„ એ. એમ. હોખાટ	૧૦૦ ૦ ૦	„ હસનજી ઉમર	૫ ૦ ૦
„ હાસમ સુલેમાન મનસુર	૫ ૫ ૦	„ હસમાઇલ અહમદ હસાઈ	૧ ૧ ૦
„ મુલામ મોહમદ અહમદ ઉમરજી	૭ ૭ ૦	„ મદમદ અહમદ હસાઈ માટે	૧ ૧ ૦
„ મુલામ દાવજ વસાઈવા	૧૫ ૧૫ ૦	„ હમ. હીમ મમુજી હસાઈ	૧ ૦ ૦
„ ઇ. જી. પારેખ	૧૨ ૧૨ ૦	„ બાઈ અલીબા હાસમ રહેજી	૧ ૦ ૦
„ બાઈ. સી. ખદાન	૭ ૭ ૦	„ હાસમ હસન શેઠ	૧ ૦ ૦
„ મુલામ મે હીપુદીન	૧ ૧૦ ૦	લે. તલ દ	૨ ૨ ૦
„ ઇ. એ. ઉમરજી	૫ ૦ ૦	„ અવહ ફખરદીન	૩ ૩ ૦
„ ડી. એમ. સીદાન	૫ ૦ ૦	„ અહમદ સુલેમાન	૧૦ ૦
મેસર્સ. હયરાડા ખખર્સ	૫ ૦ ૦	„ સુલેમાન હુસેન ખાગવા	૩ ૩ ૦
મી. એ. એમ. ઉમર	૫ ૦ ૦	„ એમ. એ. ખાર. ખાન	૧ ૧ ૦
„ ઇ. ડી. મોતાલા	૧૦ ૦ ૦	મેસર્સ. વાવડા ખખર્સ	૧ ૦ ૦
મેસર્સ. આમો હાઉદ કુ.	૫ ૫ ૦	મી. સુલેમાન હાફ	૫ ૦
„ ધી ફેસેલીદી અઉદ શીટર	૫ ૫ ૦	„ અહમદ મદમદ સીદાન	૧૦ ૦
„ હસમાઇલ ખખ.	૭ ૭ ૦	„ મદમદ સુલેમાન મુલ્લા	૫ ૦ ૦
„ બમા શીંગડે	૧૦ ૧૦ ૦	„ મદમદ અહમ	૨ ૨ ૦
મી. હજી હુસેન ફખીર મુલ્લા	૫ ૦ ૦	„ હીલ. હા. મુલામ ઉમરજી	૧ ૧૦ ૬
„ એ. એમ. ઉમર	૫ ૦ ૦	મેસર્સ. ડી. એમ. સીદાન એન મન	૧ ૧ ૦
„ મદમદ હમા. મજી	૨ ૦ ૦	અમર્જીન્ટો	
„ મદમદ હસમ ખલ વાહેદ	૨ ૨ ૦	મી. હસમાઇલ અહલી	૨૦ ૦ ૦
„ ઇ. મી. પારેખ	૩ ૩ ૦	„ મમુજી અમજી મનસુર	૩૦ ૦ ૦
„ હસમાઇલ મોહમદ	૭ ૧૦ ૦	મેસર્સ. સુલેમાનખાખજી એન કુ.	૭ ૧૦ ૦
„ મદમદ હુસેન પારેખ	૫ ૦ ૦	મી. હાઉદ મુલેમાન કા. મલ. વા	૧ ૧ ૦
„ એમ. એમ. સુલતાન	૫ ૦ ૦	„ અહમદ મમુજી મનસુર	૧ ૦ ૦
„ એ. બાઈ. હજી	૩ ૩ ૦	„ અહમદ હાસમજી સીદાન	૧૦ ૬
„ મોહમદ આમોદ	૨ ૫ ૦	„ એ. બાઈ. કડવા	૧ ૫ ૦
„ એમ. બાઈ. મુલ્લા	૧ ૧ ૦	„ હસમાઇલ સુલેમાન કા. વ.	૫ ૦ ૦
મેસર્સ. અલવત લીખીડે (હકખીંગો)	૫ ૫ ૦	મેસર્સ. હસમાઇલ આમોદ કુ.	૨ ૦ ૦
		મી. અમરદીન અબદુલ ફરીમ	૨ ૦ ૦

„ એમ. એસ. બેલીમ	૧	૫	૦	„ મોહમદ શાસમ ખાન	૫	૦	૦
પારલમેન્ટર તથા ડીરેક્ટીવ				„ હુસેન શુરાહ	૭	૧૦	૦
„ એમ. એમ. હાફીજ	૧	૦	૦	„ હાફિઝ હજીમ નુરગત	૧૦	૦	૦
લીક્ષાહ	૧	૧૦	૦	„ એમ. એમ. હુસૈન	૫	૫	૦
લીક્ષાહ		૧૦	૦	„ એ. એમ. ખાલીફા	૨	૨	૦
„ એ. સી. હાજી	૧	૧	૦	„ હાજી સુબમાન	૩	૩	૦
„ એ. ડી. રાદેરી		૧૦	૦	„ એ. આઇ. બાબુ	૪	૪	૦
„ ઇસ્ટ અબ્દુલ હાદર	૧	૧	૦	„ હજીમ હાલીમ	૫	૫	૦
„ એમ. એ. રહીમ		૧૦	૧	„ એમ. એ. હાજી	૧૨	૧૨	૦
„ એમ. એમ. આમોદ	૨	૨	૦	ધી હજીમી સપલાહ રોડર	૨	૨	૦
ધી ટોનશીપ ડીલર		૧૦	૧	મેસર્સ. તળેજી રૂડીમ કુ.	૨	૧૦	૦
„ મહમદ આદમ હમર	૧	૧	૦	મી. એમ. એમ. સીદાત	૨	૨	૦
મેસર્સ. એમ. આદમ એન્ડ સન		૧૦	૧	„ આઇ. ડી. મીયાં	૧	૦	૦
મી. મુસા શાસમ સેલત		૧૦	૧	„ એમ. એમ. ઉમરજી		૧૦	૧
„ એમ. ડી. હાફીજ		૧૦	૧	„ એ. એમ. ઉમરજી	૨	૨	૦
મેસર્સ. હાલીમ એન્ડ સન	૫	૦	૦	„ હજીમહજીમ હજીમ રોડ	૧	૧	૦
મી. એ. ડી. રાવટ	૫	૦	૦	„ મુસા આદમ ખાન	૨	૨	૦
ખાઇ હાતમા એ. ડી. રાવટ	૫	૦	૦	„ હુસેન શાસમ ખાન	૨	૨	૦
ખાઇ મરીયમ એસ. હમર	૫	૦	૦	„ હસન હસમાનજી મનસુર	૩	૩	૦
મી. એ. ડી. ઉમર	૧૫	૦	૦	મેસર્સ. એમ. એસ. હાજી એન્ડ સન	૫	૫	૦
લીક્ષાહ		૫	૦	મી. હજીમ હુસેન		૧૦	૧
„ એમ. એમ. પારેખ (પેટાક)	૧૦	૦	૦	„ મહમદ હજીમ		૧૦	૧
„ એ. ડી. હમર		૧૦	૦	„ મુસા હુસેન દુલ્લા	૨	૨	૦
મપુમુલુ—રદામર—દુગેલા—ચાકસકરાલ—				„ સી. એમ. દેસાઇ	૫	૦	૦
વેણમ—હારનલ—ઈસીનમએ—મહીને				„ આમોદ હમરાહ	૨	૧૦	૦
„ હુસેન હાલીમ વાહેદ	૧૦	૧૦	૦	મેસર્સ. એમ. મેતર ખમર્સ	૨	૧૦	૦
„ શુલામ મોહમદ હુસેન વાહેદ	૧	૧	૦	મી. આઇ. એ. મેતર	૧	૧૦	૦
„ હાલીમ ખમસ	૧	૦	૦				
„ હસન હજીમ હુસેનજી દેશમ		૧૦	૦	ચુકાચાલ			
„ હાલીમ મહમદ હમરી	૧૦	૦	૦	„ આઇ. એમ. મેતર	૭	૭	૦
„ હસમાનજી હામાદ	૪	૪	૦	„ એસ. ડી. વવડા	૧૦	૦	૦
„ હાજી શરોહીન	૪	૪	૦	„ ડી. એમ. સીદાત	૭	૭	૦
„ આદમજી હાજી હુસેન દુલ્લા	૫	૫	૦	ખાઇ હાતમા હાફિઝ સીદાત	૫	૦	૦
„ હાલીમ મોહમદ		૧૦	૦	ખાઇ આહશા હાફિઝ સીદાતની વીધવા	૫	૦	૦
„ હાલીમ હજીમ ડીમેલ	૨	૨	૦	„ એમ. ડી. હાવજી	૨	૨	૦
				„ એમ. એસ. સીદાત	૧	૧	૦

" ઈ. ડી. મુશા	૧ ૧૦ ૬	" ઊટા મીર	૧ ૧ ૦
" મુસા મુલેમાન	૧૦ ૦	" હસપ હસમાલ અમીન	૭ ૧૦ ૦
" હસમાલ હસલીમ સીદાલ	૧૦ ૦	દંડી	
" હસલીમ મહમદ સીદાલ	૧ ૦ ૦	" હસ મીર	૮ ૩ ૦
" હસપ હસમાલ મહમદ રામ	૧ ૦ ૦	" ગુલામ દુસેન મીર	૧ ૧૦ ૦
" મહમદ અહમદ પારેખ	૫ ૦ ૦	" હસમાલ જ.બાડા	૧ ૧ ૦
હંમલખાન ઠીરદોડ		" મહમદ દલિદ ને.ગામીયા	૨ ૦ ૦
" દુસેન મુસા	૨ ૨ ૦	" ઇ. હસમાન (અ.મસાગા)	૧ ૦ ૦
" એ. એમ. બદવદ	૫ ૩ ૦	મેસર્સ. પીર બખ્શ એન્ડ કન	૧ ૧ ૦
" હસલીમ મુલેમાન	૧૦ ૦	ત્રેકરહિન	
" મહમદ શરફ	૧ ૧૦ ૦	" હસમાલ મમુજી હાસા	૧ ૦ ૦
" હસલીમ એસ. કાજી (નિરમડીન)	૧ ૧૦ ૦	" એમ. ઇ. લાખી	૨૫ ૦ ૦
" કાસમ હસલીમ પટેલ	૨ ૨ ૦	" હસમાલ અબદુલ રહીમ	૨ ૦ ૦
" મુલેમાન કાસમ વર.છીયા	૩ ૩ ૦	" કાસમ હસલીમ	૭ ૦
કંદાહિંઝર		મેસર્સ. મુસા મમુજી કા.	૫ ૫ ૦
" સી. એસ. વાવડા	૧૨ ૧૦ ૦	મી. આદમ મહમદ (બોસકોમ)	૭ ૫ ૦
" શેખ અબદુલ	૫ ૫ ૦	" હિમર એસ. મહમદ (કરાંસકોપ)	૧ ૧૦ ૦
" ડી. એ. વાવડા	૮ ૪ ૦	" ઇ. ઇ. આમોદ	૧ ૫ ૦
" અહમદ સુરતી	૧ ૧ ૦	" કડવા હસાફ (સેવનબોક્સ)	૫ ૫ ૦
" હસપ બદવદ	૨ ૨ ૦	" એમ. આમોદ (આહડિસ)	૩ ૦ ૦
" એમ. વાવડા	૧ ૧ ૦	નુહુનોવર	
" ઇ. આમોદ	૨ ૨ ૦	" એ. એમ. મુવાજી	૩ ૦ ૦
" દુસેન મહમદ	૧ ૦ ૦	" સી. દુસેન	૫ ૫ ૦
" વી. જી. દેસ ઇ	૧૦ ૬	" અહમદ ખાન	૧ ૧ ૦
" ગુલામ નખી	૫ ૦	" મુલેમાન ખાનજી	૧ ૧ ૦
" એમ. ડી. મુશા	૨ ૨ ૦	મેસર્સ. અબદુલ રહીમ એન્ડ કા.	૧ ૧ ૦
" એમ. એસ. બદવદ	૨ ૨ ૦	મી. ડી. એ. દેસાઈ (વાટરબર્ગ)	૧૦ ૦ ૦
" એ. એમ. હાસા	૨ ૨ ૦	" હસલીમ દાવજી મુવાજી (ડાલટન)	૧૦ ૧૦ ૦
હુદીંગકપૂર-ડે કા		" મુલેમાન દુસેન અંખાલ	૭ ૧૦ ૦
" એમ. એમ. હાસા	૧૫ ૧૫ ૦	" એ. ઇ. દેસાઈ (નુસખર્ગ)	૩ ૧૦ ૦
" બોડીયા	૧૦ ૦	લેડીસ્મીથ તથા લીટરીકા	
" પી. સી. હસલીમ	૮ ૦ ૦	" ઇ. એમ. અંખાલ	૬ ૩ ૦
" એમ. એમ. બદાલ	૧૦ ૦	" ઈ. સી. જામવા	૫ ૧ ૦
" બીજી	૧ ૧૬ ૬	" એમ. ઇ. જોશીયાલ	૧ ૦ ૦
બોસબેંક			
" શાહી ખાન	૬ ૧૩ ૬		

અદમદ હસમાણસ અમીન	૭ ૧૦ ૦	આમોદ મોદમદ	૫ ૦ ૦
હસપ હાસરોડ	૨ ૨ ૦	લીલાદ	૫ ૦ ૦
ડી. એમ. દહીમણ	૫ ૫ ૦	લીલાદ	૧૦ ૦ ૦
એ. સલીમસેર ખાન	૧૦ ૦ ૦	લીલાદ	૧ ૦ ૦ ૦
અદમદ અસમાલ	૩ ૩ ૦	મેરીટસર્ગ	
એમ. એમ. આમોદ	૧૫ ૧૫ ૦	મેસર્સ. આમોદ લેવલ કુ	૫ ૦ ૦
સી. એસ. અસમાલ	૭ ૭ ૦	મી. આમોદ હાસુજી	૩ ૦ ૦ ૦
મેસર્સ. હસિમ હસ અદમદ એન્ડ સ.	૬ ૬ ૦	એમ. મોદમદ	૫ ૦ ૦
મી. અમીર હુસેન	૧૦ ૦ ૦	હ. હ. અખાત	૩ ૩ ૦ ૦
હ. એમ. મંગાલ	૧૦ ૦ ૦	ડી. હ. બેખાત	૫ ૦ ૦ ૦
હસમાણસ મુશા	૧ ૧ ૦	હાસુજી	૫ ૦ ૦
કોલેક્ટર		એમ. ડી. પારેખ	૫ ૫ ૦ ૦
મી. કોલેક્ટર અપલાલ રોટર	૨ ૨ ૦ ૦	હ. સી. રાવલ	૩ ૦ ૦ ૦
એ. એમ. હુસેન	૧ ૧ ૦ ૦	ફીચમન	
મી. કોલેક્ટર રેશ નરોડ	૧ ૧ ૦	લીલાદ હા રેશ નરોડ	૧૬ ૦ ૦
મી. અ. જ. અ. મોદ	૫ ૦ ૦	સુલેમન મુશા (કેમ્પરડકીન)	૧ ૧ ૦ ૦
લીલાદ	૨ ૬ ૦ ૦	લીલાદ	૧૦ ૬ ૦ ૦
મેસર્સ. અમીરડીન એન્ડ સન	૧૦ ૦ ૦	લીલાદ	૧ ૧૦ ૦ ૦
લીલાદ	૨ ૬ ૦ ૦	પાણ્ડાહીન	
મી. હ. હેમ (પીરીયર)	૧૦ ૦ ૦	આ. હ. સીલાલ	૨ ૧૦ ૦ ૦
હસમાણસ સુલેમાન ખારવાની ખોરન		એમ. એમ. મેનર	૧૦ ૦ ૦
આ. હ. હાનમી વલી (ચવલી)	૨૫ ૧૦ ૦ ૦	હ. એ. નામુદા	૫ ૦ ૦ ૦
મદમદ સુલેમાન ખારવા (રામકોટ)	૨૫ ૧૦ ૦ ૦	હુશામ મદમદ અ. જ. અ. મોદ	૫ ૦ ૦ ૦
હસમાણસ સુલેમાન ખારવા	૨૦ ૦ ૦ ૦	હુસેન ખીરાદર	૨ ૬ ૦ ૦
મદમદ ધામન (રેશોટ)	૨ ૧૦ ૦ ૦	એમ. રેશમુશાલ	૫ ૦ ૦ ૦
અ. જ. અ. હાજી (નિલગિલામરોડ)	૧ ૦ ૦ ૦	એ. હ. રેશાહ (નિલગિલામરોડ)	૫ ૫ ૦ ૦
અદમદ સુલેમાનજી પટેલ (ખાલગોવન)	૫ ૦ ૦ ૦	લીલાદ	૨ ૬ ૦ ૦
લેણદન		એસકોર	
મેસર્સ. એમ. હસપજી એન્ડ સન	૧૦ ૦ ૦ ૦	હુશા મદમદ પટેલ	૫ ૦ ૦ ૦
મી. અ. જ. અ. હરીમ	૧ ૦ ૦ ૦	હુશામ હુસેન ખાન	૩ ૦ ૦ ૦
અલી મોદમદ	૧૦ ૦ ૦ ૦	અ. જ. અ. રેશમાન	૧ ૦ ૦ ૦
હ. હ. નામુદા	૧ ૧ ૦ ૦	હ. એમ. હાફીજ	૩ ૦ ૦ ૦
હાવીક		કુન્દો	
હ. માલ	૧ ૦ ૦ ૦	૧૮૫૪ ૧૭ ૦	

બોહાણ મદરેસા તાલીમુલદીન ઇસ્લામનો તા. ૧-૧૦-૩૦ સુધીનો કુલ હિસાબ.

જી.....	.....	.....
જુના ઉપરાજાના	૧૨૮૯	૧ ૬
બેન્ક તરફથી વ્યાજ	૫	૩ ૪
નવા ઉપરાજાન	૧૮૫૪	૧૭ ૦
પીટરીટીફના ધરતું બાકું		
અપ્રેમર સુધી	૭૦	૧૮ ૬
મોટર વેચી તે પેટે	૪૬	૧૫ ૦
ડરામવરના બાબ્યા	૨	૦ ૦
મોટર કારાએ આપેલી		
તેનું બાકું	૧૬	૧૪ ૪
ડરામનની પ્રોપરટીનું બાકું		
અપ્રેમર સુધી	૭૭	૧૨ ૦
પીટરીટીફની મીલકત		
પેટે લાયકાત હા.		
બહાન, બહાન-ખીઆ	૨૦૦	૦ ૦

કુલ પૈા ૩૫૬૯ ૧ ૧૧

ઉ.....	.....	.....
જુના ઉપરાજામાંથી જુની મસદ		
સાર ઇન્ડીઆ મોકલ્યા	૬૦૦	૦ ૦
મોટર ઉપરાજા માટે લીધી તેના આપ્યા	૧૫૦	૦ ૦
પીટરીટીફમાં મીલકત લીધી તેના હા. જોકી	૪૨૦	૦ ૦
ડરામનની પ્રોપરટી પૈા ૨૮૦૦ માં લીધી		
તે પેટે પા. ૧૩૦૦ આપ્યા	૧૩૦૦	૦ ૦
પ્રોપરટીનો ટ્રાંસફર ખરચ, કુટુમી વીજેરના		
ફાવલી એન્ડ ફાવલીને આપ્યા	૮૮	૧૫ ૦
રેન્ડન્ડ એ કને એકસેન્સના આપ્યા	૨	૩ ૬
લીધીમસદન એન્ડ કુલને કીડ વગેરેની રીના આપ્યા	૪	૧૦ ૬
પૈા ૧૫૦૦ ની બોન્ડનો ખરચ		
ફાવલી એન્ડ ફાવલીને આપ્યા	૩૦	૦ ૦
બેન્ડનું બાબ નવેમ્બર ૧૯૨૬ થી		
તે અપ્રેમર ૧૯૩૦ સુધીનું	૬૧	૧૬ ૭
ફાવલી એન્ડ ફાવલીને રીનો	૧	૦ ૦
નવા ઉપરાજામાંથી જુની મસદ સાર		
ઇન્ડીઆ પૈા ૩૦૦ મોકલ્યા ખર્ચ ૨	૩૦૨	૦ ૦
ડરામનની પ્રોપરટીના બોન્ડ પેટે ફાવલી		
એન્ડ ફાવલીને લખા	૨૦૦	૦ ૦
નવા ઉપરાજામાંથી નવી મસદ ઇન્ડીઆ		
સાર ખર્ચ સાથે	૧૧૫	૧૭ ૪
નવા ઉપરાજામાંથી વસુલ થવાના બાકી	૬૮	૧૦ ૬
મોટર પેટે લેણા	૧૮	૦ ૦
મોટરનો ક્રાવેલીમ ખર્ચ તથા મોટ બેન્કમાં મળી	૧૨૦	૧૭ ૯
પીટરીટીફ નેશનલ બેન્કમાં		
તા. ૧-૧૦-૩૦ સુધી	૫૫	૧૦ ૯

કુલ પૈા ૩૫૬૯ ૧ ૧૧

ઉપર લખાવેલા હિસાબની અંદરના કામ પણ રકમને માટે ખુલાસો જોઈતો હોય તે એ. એમ. બહાલને બોલક ૪૬ પીટરીટીફમાં પુછી ખુલાસો માંગી લેશા.

લેણ

૪૫ ૧૨ ૦
૧૩૦૦ ૦ ૦

જુની મસદના
બોનના

લેણ

૧૮ ૦ ૦
૬૮ ૧૦ ૬
૨૨૦ ૦ ૦

નાકુલા મોટરના
ઉપરાજાના વસુલ થવાના
પીટરીટીફની મીલકત પાસે

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

ਪ੍ਰਤੀਤ ੨੮ ਚੁੰ,

દીનિક્કત, શુક્રવાર, તારીખ ૧૧ દીસેમ્બર ૧૯૩૦

ਸਮਾਂ ੫੦

નોંધ અને સમાચાર

ગાંધીજીના જન્મદિનની ઉજવણી

સુતીયના અર્ધ-અનરજ બદલ એકરૂં, ૧ ચોનાને દેવો
 ઓરો છે અને તેઓ આકૃષ્ટ આકૃષ્ટ છે, દી વિદાય થયા છે
 પ્રાંતીયામાં સરકાર તરફથી તેમને એવટનું ખાણું આપવામાં
 આવ્યું હતું અને અનરજ કટ એમ તથા અનરજ રમકડે તેમના
 બાઈ વખાણ કર્યા હતા. જર્મ એથલેટ અને તેમના પતિન
 પ્રીન્સેસ એકાદમ સુતીયનામાં વધવા મળે ઓરોમાં આજનું
 પ્રિય કાજ પડ્યું હતું. સા, આ, જ કે એસ તરફથી એક
 ટાર મોઢી તેમની સફળ સફર મુજબમાં ખાલી હતી. નવા
 અવનર અનરજ સોઈ કમનનાન અને આવી અવ સા સુતી
 ના ન્યાયાર્થક દીલીલીકરોને કામચલાઉ અર્ધનર અનરજ
 તરીકે ના, કરેનવાઈ નીચ છે અને તેમને પ્રીવી-કે ઉડીસરને
 ખિતાબ મળ્યું આપ્યો છે, અને દીદી કામવતી જર્મ એથલેટ તથા
 તેમના પતિન પ્રીન્સેસ એલીસની સફળ સફર મુજબમાં છીએ.
 અર ન અનરજ ના અનમી સફર આરંભ, એસને અનર
 રમ્યા છે કે તેઓ દીદી કામની બલી લાગણીની કદર કરે છે

ଅଭିଜିତାଙ୍କ ମିଥା ଯୁକ୍ତାଦି

અમેરીકાનું 'ન્યુ યૉર્ક' કીરોસન' પણ દર્શાવે છે કે તો
આખરે તો કમીટી જ.વે 'ઓલ વર્લ્ડ' માધી ફેબ્રુઆરી, તારીખ
૨૦૬ અંકના 'ન્યુ યૉર્ક' કલંડરમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે. આ
અંકની કમીટીમાં ફેબ. ૭, એચ. હોમ્સ વગેરે અન્ય અધ્યક્ષ
અમેરીકન કલંડરોમાં બેઠાના છે. અંકની મુખ્ય ઓશીય
ન્યુ યૉર્ક' કલંડરમાં રજૂ છે. અને ફેબ્રુઆરી તરીકે અંકની
સંખ્યા સર્વજન બતાવવામાં આવે છે. આ અંકના કૌંસ હાલ
સંખ્યાની બનેલી 'ઓલ અમેરીકન કમીટી' બતાવવા હુકમ
છે. ઓલ વર્લ્ડ' માધી ફેબ્રુઆરી તારીખ આ અંકના આદરે
સો પાનાનું 'પર્સ' નામનું અસીક પ્રસિદ્ધ કરવાનું પશ્ચ કદ
કરવામાં આવ્યું છે. આ અસીક એ અંકની સંખ્યા અને
અમેરીકાની બહાર પ્રગળે અદિ'ભારતીય અસરકારની કારણ
આમાં સમાવર ફેબ્રુઆરી, આ આશીયના પ્રથમ અંકમાં સર
રવિદાસ દાંગર, ૧૯૨૨ એ.ડી બાસ ૮, ફેબ્રુઆરી, ૧૯૨૬
પ્રા.ક. ફેબ્રુઆરી, અદાલતમાં આશી અદિ અમલની અંકના
અધિકારોએ લુહા લુહા વિષયો ઉપર લેયો અધ્યાય છે. આ
અંકના રજાવવાનો મુખ્ય આશય એવો અધ્યાયમાં આવે છે
કે અદિ'સા અને સત્યાગ્રહના સિદ્ધાંતોના અમલની કાલિ અને
કલ્યાણ અને ફેબ્રુઆરી કરવા અમેરીકાની પ્રગળે આ મુખ્ય
ને પગલું બંધુ છે એ સમાચાર અધ્યુતે દરેક હાલોને અમલ
લેવા બેનું છે. આને સમગ્ર અમલ અને આલ કરીને બુદ્ધિ

[illegible]

અક્ષરશા પરિવર્તન કાર્ય કલ્પશી આમજી વડે છે

મરકપુરી પત્રના કાઠનો અભરપત્રી ત્રા. ૮ થી કીચેરે એક સમાચારમાં દર્શાવે છે કે એક જાંબી સમાચારના અમલકારે અને દર્શાવે છે કે અકરના પરિપક્વતાથી સર્વોત્તમ રીતે કર્યાં એવું કોમિશિનર જરૂર બહાર આવશે. અકરના પરિપક્વતાથી આવેલા અમારો અમારો અમારો છે તે એ મુદ્દા ઉપર અમારો અમારો છે. પ્રથમ મુદ્દા એ છે કે જોડીક દીકના પ્રતિનિધિત્વે અને દેશી રાજ્યોના વચ્ચે સહકાર વધતો જાય છે અને બીજા મુદ્દા અમારો એ છે કે જોડીક પ્રત્યક્ષ બધી જામણી વિષે પ્રતિનિધિઓના અનર્ગ કાંઠા રહેતી હતી તે કાંઠા સંપૂર્ણ રીતે દૂર થઈ ગયા છે. હાલ પ્રતિનિધિઓ કામના પ્રતિનિધિર અભરપત્રીના અભર પ્રથમ દર્શાવેલા અમારો છે. જોડીકના અમારો અમારો એ પ્રથમ ઉપર એકીએક કરી એમ દેખાતું હતું પરંતુ હવે વળતે છે કે હાલ બધીએ તે જુદી જુદી હતી. આ વિષયના ઉપર એ કાંઈ સમાચારની ન આવે તો એ પ્રથમ જોડીક અકરના નીપજ ઉપર જોડી દેવામાં આવશે એવો અંતર્ગત છે. આ વિષયમાં કોઈ પણ સમાચારની ઉપર અમારો અમારો એવો

હરેકર આમનો કરવા મોરબુ છે અદ્યાનીસ્તાનમાં શામીન-
કુળના નામથી પ્રસિદ્ધ થયેલ જળસભાર મુલકીમ જે સમય
પરેકર હજાર માણસનું ઘરેલુ મેકરું કરી શકે છે અને
તેમની માટે પુરતા હવિષ્યર કોમનું જીવાનવામાં આવે છે,
આ કરકારની સાથે નાદીરખાનનું ઘરેલુ મેકરું સમયમાં મેકરું
કરે છે. કાલે અમાનુષ્ટા પામણ અને પછી અદ્યાનીસ્તાનને
મામલો અને જે મદરો રંગે નાદીરખાને અંદરનો જાગરો
સમાવ્યા પછી પોતે અદ્યાનીસ્તાનની માદો ઉપર આવ્યા.
જમને અમરું કે હવે અદ્યાનીસ્તાનમાં કાનિ રથાવન થશે
પરંતુ તે અ.કા અરજી થઈ નથી અદ્યાનીસ્તાનની અંદરનું
તેમની વરર કાલે નાદીરખાનને કાનિ આવે એવું લાગતું નથી.

રાષ્ટ્રને માટે અત્યંત ભારીક સમય છે

ઈસ્ટને માટે કામનો સમય અત્યંત ભારીક છે. આને એક મહાવીર સરકાર રથાવવાની ખાસ અલામત્ત મરુદ-
પક્ષના પાલોમિટના સંયોજી એક મેનકેરો કસિક કરીને કરી
છે. આ મેનકેરોના માયાર સર કોલેલના મે.સી છે.
મેનકેરોમાં હાઈવમાં આવું છે કે હાલનો આમલો
અત્યંત ભારીક છે અને મુકના સમયમાં કાનિ કરવામાં આવું
હતું તેમ રાષ્ટ્રને કાનિ કરવારે શાલવના સર્વ મરોના પાંચ
પ્રમ નના હાથમાં મરુદ દેવા અને એ પાંચ અત્યંત ભારીક
દામથી પરેશથી વિલસવામાં મલ આવતો રહે છે અને રહે
તેમજ પાંચ સમય સરાવ રાષ્ટ્રના પગના ભરી કે પદા
મલો એકલો. મેકરોના પ્રમ થઈ પ્રતિલિન વધતો આવ
છે આ સમયે સારા પદાની એક રાષ્ટ્રના સરકાર રાષ્ટ્ર
પાંચ પ્રમાણના કલમ મરો કારકાર મુદી દેવાની ખાસ
અલામત્ત કરાવના આવી છે

“પ્રિન્સિપલ ઓર્ગાનિઝેશન”

સુભાર, વા. ૧૨ ડીસેમ્બર ૧૯૩૦

જે મુકની અંદર સફર પ્રમ પોતાને માટે કાંઈક કર્યું બહુ
કરીને, પોતેજ સર્વેપરી અલા
આ, આ, મુ કોલેલ પોતાના કામમાં કાલે અત્યંત કાળ
પ્રમ કે જેના વરની તેમના કરતા
મહીજ મેકી છે તેને પોતાથી કલકી સેખી મેકરના મુલકોની
કલકી રામે છે તેવા મુકની અંદર વરલી કાળી કે મરુ વર્ધી
પ્રમને પોતાનું અસ્તીત્વ રક્ષાવી રાખવાને જેવા પ્રમનો કરવા
થે છે તે માત્ર અદ્યાનીસ્તાનની હાલમાં મલો અત્યંત
નથી. હોદી પ્રમો આ મુકની અંદર સફર પ્રમની અભિ
માં મુકે છે. પોતાનાથી હોદીમાને તેમજ કલકી રામે છે
અને એ હાલ મેકી પ્રમની વચ્ચે હોદીમા વસતા દોવાથી
તેમજ હોદીમાને તરફનાની રાષ્ટ્રને મુકે છે. આ મુકના
રાષ્ટ્રના વરિષ્ઠ મેકી સિરાવની અત્યંત પ્રમને પીરકલ
અવજ નથી એકલો પોતાનું એકલું જળથી સમયને મેકી
મામડીવાળી પ્રમને જેવી રીને કાલે કાલે તેવા કલકી તેમજ
કાળી પ્રમના એકે પદી તેમને મેકી પ્રમના માત્ર મુકામ
તરીકે રાખ્યા છે. હોદી પ્રમને માંસમાં પેટમાં સાથે આ
મુકમાંથી વિલા અપી કલકીની રિથિમાં એ તેમજ દોવા

તો પદેલીજ જેવી તર તેમજ કાલે કરી છે. રાષ્ટ્ર જેવી નરા
નવા કાલમાં પદી સરકાર હોદીમાને જાન કરાવી રહેલી છે
કે તમે કોઈ પણ ભલતી ઉત્તિ અમરી વચ્ચે રહેને કરી
કલકી જેવી અપા રાખી નાંદી હોદી મોદા પણ એક મુકની
સ્વમાનવાળી પ્રમ છે એવો અપા આ દેશના મોરોમાં
અત્યંત કર્યો છે. અને પદીમા તેમને એવો અપા આવે
તેમજ હોદીમાને તેમજ રથાવના રાખવા જેવી નીતીમાં આ
મુકના મેકરો પ્રમ છે રાષ્ટ્ર જેવી હોદીમાને આ મુકની
અંદર પોતાનું અસ્તીત્વ મોરોમાં ના મુકના વચ્ચે જેવી રીને
કલકી તેમજ વિલા કરવામાં દોવા છે. આવી સમયની
અભિમાનમાં આ દેશની અંદર પોદી હોદી પ્રમને કરી પણ
એ રિથિમાં અપા આવે છે અને કે તેમનું અસ્તીત્વ રક્ષાવી
રાખવા માત્ર, નરા નવા કાલમાં મારકે તેમજ ઉપર જે
મુકમાં આ છે તેની સાથે તેમજ અપા કે પદી રીને,
કેમજ કાલે આપીને વરવાર કરે છે સક્રિય આક્રિય મુક-
ના કે પ્રમ આ મુકના વચ્ચે વરની મુકના સમય ૧૦.
નાદા, કાલેલ અને કેવ પ્રમમાં આ મુકના સરકારો
સાથે એકલો પ્રસિદ્ધ મેકરો છે. આ પ્રમ સરકાર અને
મુક પ્રમાણે મેકરના કલકી થઈ નાંદી એવો અપા
રાષ્ટ્ર રાષ્ટ્ર અને દોસ કોઈ પણ ભલતી અત્યંત રથાવ વિલા
પોતાના સમયને બોલ આપી આ મુકમાં મોરના ઉપર
વારવાર મદી અપા વાલોનાં સાથે મોરના રક્ષાવું અને
તેનું અસ્તીત્વ રક્ષાવી રાખવા માટે તનતોડ મરુદ કરે છે
તેમજ અપા આ મુકમાં કોઈ કાલે હોદીમા વચ્ચે છે તેમજ
કેમજ કરે છે મેકરોમાં, મેકરો, મેકરો, મેકરોવાત વર્ધી
સર્વ વિલોતના મોદામાં મરુદ જળી મરો અપા પેલા
પેલા કરવાનું માલુ રામે છે. તેમજ કરી પણ પોતાના સમય
એવો અપા કરે છે અપા કે તેમજ અને કેમજ એવો તેમજ
કલકી રથાવ આ મુકમાં મરુ રથાવ છે અને કાલે કે રા.
આ છે મેકરની હર વર્ધ વાલકી કોલેલો મરુ છે અને
તેના આપા વર્ધના કાર્યને વર્ધી રીથાઈ એક મરુદ આ-
કારમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે. એવો તેને વાંચવાની તકલીફ હાલવા
કેવ તેમજ સમય કલે કે મુકની સરકારના મુકા મુકા
આપીને અપાસરો સાથે જેવો ઉપરોમી અપા આવે છે,
પ્રમને કમતા રીક ભલતી પ્રમો ઉપર જેવી જેવી અપા
વચ્ચે છે અને તેમજ આપી રીકે કોઈ પ્રમમાં પ્રસિદ્ધ થાય
છે આ કાલે રાષ્ટ્રના અપાને અ રાષ્ટ્ર પાતાના પદા
ઉપર આપા અપાને સમય પણ મરુ છે. માત્ર અને કોલે
પેના ૧૦ મરુમાં મરુદ રથાવ અપા દેશના રાષ્ટ્ર જેવી પણ
એવો અપા કરવા કરી અપા કે પ્રમનું અંદર કાર્ય કરવા
માલુસેને પણ પોતાને અને પોતાના માલકોને મરુદ મુકરો
કરવામાં દોવા છે. કોઈ પણ અપામાં માલો આપા સિરાવ
માત્ર એવો કેમજે માલુસેની સેલી કલકી રહેલી છે તેમજ
અપા કેમજ હોદીમાને આ મુકમાં કોઈ પોતાના સમય અને
કાલમાં કોલે આપીને કાલે કાલે ઉપરના અપા સેલીને
અપા આ અપાની આર્થિક રિથિ વિશે કેમજે ઉપાથી
મેકી થઈ છે તેમજ અપા પણ કેવ કરે છે અને કાલે પણ
એવું પણ અને છે કે અપા મરુદના પ્રમ ઉપર કોઈ કે
વિલાવ કેમજે કરવા માટે પણ કેમજે પોસે પેલા મરુ દોવા

અને તેથી જરૂરી કામ બહુ પડે છે. એમરજન્ટી ડાન્ટરસ જખને પ્રમુખ અને એક્ટરી બનેએ પોતાપોતાના રાજ્યમાં આપી દેવાનું ફરમાવું હતું કારણ કે કામ ચલવવા માટે એક પેન્ટીનું હંક પાસે નહતું. કામ હેરા માટે પ્રતિબંધ સંસ્થા મોબુદ છે. ભવિષ્યના, અનુભવી અને બીન રજાથી મહેનતુ કાર્ય કરનારાઓ પશ્ચ છે છતાં સંસ્થાને નબાવી રાખવા માટે, ડાન્ટરી કામે ને સમયે જીવન અને મુશ્કેલી સંવાદ આવેલો હોય, કામે પીડની મીઠકો, અને કામે પીડના વેપારની ભરમારી થઈ જવાને પ્રથમ આપ્યો હોય તેવા સમયે પશ્ચ પોતાની રાજકીય સંસ્થાને મદદ નહિ આપવી એવી પ્રત્યેક આ મુકામ સ્વમાનપૂર્વક રહેવાની કોમલ કપાળી સમભવ સંવાદથી એકાનીસમર્થની મુશ્કેલીવાળીગેએ એનેની સત્તામાં કામચલા આપવાના પશ્ચ કવી કાપી આજ સુધી કેમિસે ડેટલી ડેટલી બહેમતો હકાવાને કામે હકેકર્ષ છે તેને ખ્યાલ કરનારા ડેટલી હોદીએ છે કે એકીવાટીક ડે-વેર બીજા કામે હોદીમાં તેમજ વિશાલતામાં બખરસ્ટ બહેરમલ ડેવલી ટાંચ વ.વ.ના હોદીબાની રિયલિટી બારીક તપાસ રાખવાની હદિમા બ ને આપના પ્રકર થઈ. આ સર્વ કાર્ય શું આપોઆપ થતું હતું જા. આ. ડ. ડેમિસલી વાપરે મેડક આજ માસની આખરીમાં કેપટાલનમાં મળે છે તે વેળા ડાન્ટરસ કરી પાળે ડે-વેર બીજા કામે પોતાને વિરોધ સરકાર કામે રહુ કરશે આ ડાન્ટરસનું કાર્ય સરજ રીતે પાર લેવારથા મડે ડેમિસ પાસે આપે પેનીનું હંક નથી. અને કામે મોટા બીમલ વેપારીએ કામવાળા પડેલા છે કે તેઓ પાછ પશ્ચ જાવની વાંચીક વિના નેટલી એકેએ તેટલી મદદ આપવાની તાકાવ થરાવે છે. પશ્ચ તેમના પોતાનાજ વેપાર અને મીઠકો ઉપર માદ આવેલી છે તેવા સમયે પશ્ચ વેપારીએ ખીસામાં કાચ નાખી કાં કરનારએએ એ કરનારી મુકા રાખાની જાન ન લતાવતા હોય તો તેમનું શું કહેવું મુકર કીતે બહેર કાર્ય કરનારએ આ રજાથી હટાવી પાડી મનેલા છે એ રિયલિટી અને બહેમતો કીતે અને તેથીજ આ સંવાદ એક કપાળી અને કાંસવાલતા અને અન્ય પ્રાવતા હોદીએએ બપોથ કરી એતવીએ કીતે કે જા. આ. ડ. ડેમિસ નેવી મુકર રીતે કામ કરી રહેલી સંસ્થાને કામના કિતને ખાતર ટકાવી રાખી એક કાર્ય હંક દુરલભ કો, નહિ તો પાછળથી પખાવાનો કમચ આવશે. કામને એતવથી આપવી એ આપણે થઈ છે એ વિચારી અને આ કપાળુ છે. તેના ઉપર સર્વ કામ ખ્યાન આપશે એવી આશા છે

ડેક્ટર મહાન ખુશસો કરે છે.

ભાષીના ડેક્ટર મહાને ને આપણે કપાળુ હતું અને તેમાં ફરમાવું હતું કે ઉત્તમ માર્ગ તો એક છે કે હોદીએએ આ ટેકમાથી મદદ કરાવતા એ વિષે હોદીએએ બખમકાદ થશે છે અને કાપાળીએ સખત રીમ કરી હતી ને અને આગડના આ કામ પ્રસિદ્ધ કરી મવા કીતે 'નગલ વીટનેસ' થવના બખરપત્રીએ એ વિષયમાં કેપટાલન ડે. મહાનની મુશ્કાલત બીધી હતી. તેણે હોદીએએ કાપાળીની રીમને વખોડી કહાડી હતી અને બખમકાદ હતું કે જે તે સમામાં બહેમકું શું કહ્યું તેનો એ અપુરુ અને અવિચારી રીપોર્ટ હતો. અને

એક કામે છે કે તેઓની કીતેકા મુખ્ય હશે એ છે કે પાંચ વર્ષ બાદ કેપટાલન એકામેટની કરી તપાસ થશે અને તે બખમકાદ એ એમાં મેં કંઈ નવું નથી ફરમાવું. જે એ ફરમાવું છે તે બખમકાદ વાત છે અને આપણે પશ્ચ બહી અને હોદીએએ બખમકાદમાં આવેલું છે કે કેપટાલન એકામેટને પાંચ વર્ષ સુધી નવાની અખમામસ આપવામાં આવશે અને બને આપણે એ બખર છે કે નવાની અખમામસ પાંચ વર્ષ માટે છે. એકકુલ કું કહેવા મુકું કું

હોદીએએ સંશય

તા. ૪થી ડીસેમ્બરના આકામ 'નગલ વીટનેસ' પત્રે ડેક્ટર મહાનના આ કં-ટરબુ ઉપરથી એક ઉપના મહાળા હેડળ અમલેજા લખ્યો છે તેમાં બખમાવવામાં આવે છે કે 'મીનીસ્ટર એક ડાન્ટરીબરે કાપટીકા કરેલા બખમકાદે પરિણામે હોદીએએ વર્તમાનપત્રમાં ને કહાપોદ થશે. હોદીએએ પ્રમાનના કરતા વિષે કંઈનું વાતાવરણ ઉપરિચિત થયું હતું અને તેનો ડેક્ટર મહાને ને અખાલ આપ્યો છે તે ઉપરથી એક કામ છે કે કેપટાલન એકામેટમાં ને આદર્શ મલાવએએ છે તેને પડોચી વળવાને માટે જા. આ કીતેકાની દોહી કામેને હજી કાઢાયા કામે બખાની બહેર પડે એ એકાપુ' હોય છે. ડેક્ટર મહાનના બખમકાદે ને કાર્ય કરનામાં આવ્યો છે તે ઉપરથી હોદીએએ બારતી છે કે મુશ્કેલ સરકાર માને છે કે મુશ્કેલના જીવન માં કામ તો કામમાં કે કામ તો અવિચારમાં હોદીએએ રજાનજ નથી. અને એકામેટનો મુખ્ય આકામકા છે કે કેકી વાટીક વરતી કે જેની આ ટેકમાં બહેર નથી તેને આ ટેકમાંથી રીપોર્ટએકાનની પોખના કરા કર કહાકા, પ્રમાનના કામે ઉપરથી આનું તારણ કહાડી કામ નહિ એ કહેવાની બહેર નથી. એકામેટના ઉપર મુખ્ય સહી કરનાર તરીકે ડેક્ટર મહાન મુખ રીતે સમજે છે કે હસકા વગેના હોદીએએ રીપોર્ટએકાનની પોખના કરા હોદીએએ મોટલી હોવાને આકામ મએએ છે છતાં એ પશ્ચ મુશ્કેલ છે હોદીએએ વર્ષ આ ટેકમાં રજાથી વરતી તરીકે રહેવાના કે જેના કામે બહેર છે. હોદીએએ તેમને માટે થર્મોથ થર છે પરંતુ તે તેમની હોમી-સકુબની જગ્યા કહી બનશે નહિ કેપટાલન એકામેટમાં આ પ્રમ છે ઉપરથી હોદીએએ રીપોર્ટએકાનની પોખના કરા એકામ કરવાને આકામ છે તેની સાથે એ આકામ પશ્ચ રહેલા છે કે ને એકામ વરતી તરીકે આ ટેકમાં રહે તેની મુશ્કેલ સરકાર કીતે કરવાને પજ બપ મેની ડે એકામેટના આ એ મુખ્ય મુદ્દાએ છે તે એકામ ડેક્ટર મહાને ને એકામ છે અને એને વિષે મુશ્કેલ કીદા થઈ છે તે મુશ્કેલ એકામ છે તેને માટે અખમાવિત છે તેઓ એવું કોઈના પશ્ચ નથી આ છતાં કાંસવાલ એક ડે-વેર બીજા આખળ પશ્ચ ને એ એવો તેમનો આકામ છે (એ કે કામે આકામ રાખીએ કીતે કે આ આકામનું બીજું વાચન થાય તે પડેલા કમનીમાં મજા સુધારા થશે) અને પાંચ વર્ષની આખરીએ આ એકામેટ વિષે કરીથી વિચાર ચલાવવામાં આવશે એવી તેમણે ને એતવથી આપી છે તે એના એવું અનુમાન થાય છે કે હોદીએએ સરકારના પ્રતીનીઓએ સ.એ વાવિવિત કરી આ મુશ્કેલત કરેલા પ્રમ વિષે નીકલ આવવા તેમણે ને ઉત્સાહથી કામ કર્યું હતું તે રિયલિટીને હવે તેના કામમાં હાથ પડેલા થશે હોય એક કામે

છે. છતાં હોદી સરકારને આ પરીસ્થિતિ ઉપર ભારીયાની આન આપવાની જરૂર જાયે તો તેમાં કંઈ બોધું નથી. પરંતુ એવી બધ ઉપરિચિત થવા ભેખું કરું નથી. સરકાર પાસેથી હોદી કામ ન્યાયી ચર્ચાનની આજ્ઞા જરૂર રાખે. ડોક્ટર મહાન માઇકીડમાં મોલ્લા હવા તે નેજનાલીસ્ટ પાર્ટીના અમેરિકન તરીકે મોલ્લા હવા અને નહિ કે એક નેખમકાર પ્રધાન તરીકે તેઓ મોલ્લા હવા. એના એ બન્ને જનજન જુદા જુદા છે. પાંચ વર્ષ પછી એમને 'રુ' રીપીટલ થશે એ ઉદ્ઘાટે વિષ ખીનજરૂરી કર્યા કરતાં જરૂર નથી. પાર્ટી પલીટીકસને અમેરિકા ડોક્ટર મહાનના એ ઉદ્ઘાટે હતા. હોદી કામના વલિવટ વિષે એ લોકો નેખમકાર છે તેઓ ને કામકારી હોપ્પેટી વાપરીને હાઈ એટી તો દાખમાં એ ખજાજાક ઉપજા અમેરિકા છે તે પસાર થઈ જશે. એ વાત સહ છે કે હોદી કામના આદિ વિષે મુનાવનમાં અમારે કદી આપો અમલો ઉપરિચિત થયો નહોતો. આ સ્થિતિની આવી એ એન્ડ ટેન્મેર ખીલ છે. મુનીવન સરકારને હોદીઓના કહોતોને તુલકાન પહેચાકવા સિવાય કામકારી અંચવણી બરેલી સ્થિતિને સુધારવા સમજાવી કામકારી એ સંખાવિલ છે કે જમીન માલકીના હક વિષે હોદી કામ રિમાનનો સરીકાર કરશે. મુનાવન રેપારના કામમાં એથીવાલીકા મુખ્ય ભવ છે એ બવને લીધેજ આ ટેન્મેર ખીલ આવેલું છે. અમરનીવ મરાત્તા કહોતું રક્ષક કરવાથી અને તેજ વેળા ડીકાન્ડ એરીઆમાં હોદીઓના કાદસને અટકાવવાથી ન્યાય થઈ એટલુંજ નહિ પરંતુ મુનાવનનેના ખીનજરૂરી કમને થજુ દુર કરી કાઢશે. આ માર્ગ દાદી કે મુનીવન સરકારને સ્વીકાર્ય થઈ પડશે કે કેમ તે અજાણનાં કામન આપરી પાસે નથી. પરંતુ બન્ને બાજુ ઉપર આ વિષે વિચાર મહાવવામાં આવે એવી અમે મલજુર બહામજુ કરીએ છાએ.

પ્રાટોરીયા એશીયાટીક બજાર માટે નવા ધારા

પ્રાટોરીયાની ટાઉન કાઉન્સિલે સન ૧૯૦૫ ના ૧૭ મા અને સન ૧૯૦૬ ના ૨૬ મા મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અનુસાર નામે મુખ્યના ધારાઓ એશીયાટીક બજાર માટે ધ્યાન છે:—

વ્યાખ્યાના

આ ધારાઓમાં અમુક કાન્ડેની નીચે મુખ્ય બાજમાં આપવામાં આવી છે.

૧. બજાર—એટલે ઉપર અજાણેલાં કોર્પોરેશન મુખ્ય પ્રાટોરીયાની ટાઉન કાઉન્સિલ એશીયાટીકાનાં આન વસવાટ તથા કમ્પલ્સવિવટ માટે ડોલ પજુ કરતાં અજાણ કહોડી આવે તે.

૨. મીનીસ્ટર—એટલે મીનીસ્ટર એક ઇરીરીઅર અજાણ ડોલ પજુ પ્રધાન એને આ ધારાઓને અમલમાં મુકવા મનર અનરમ નીચે તે.

૩. લોટ—એટલે આ ધારાઓની તીજ કલમ અનુસાર બજારની અંદર જમીનનો અમુક ડોલ પજુ દુકો હોય તે.

૪. રજીસ્ટર એન્ડ એશીયાટીક—એટલે એ નામના ટાઉનશીપ કામ કરતો સરકારી અમલદાર અથવા તો બીજો કોઈ અમલદાર એને રજીસ્ટર એન્ડ એશીયાટીક તરીકે કામ કરવા સરકાર નીચે તે અથવા એવા અમલદાર પતી જે

કારેસર કામ કરે ન

૫. સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડ—એટલે આ ધારાની એવી કલમ અનુસાર જે અમલદાર નીમવામાં આવે છે તે.

૬. કાઉન્સિલ—એટલે પ્રાટોરીયા ટાઉન કાઉન્સિલ.

છ. એક્ઝીક્યુટીવ—એટલે આ ધારા મુખ્ય એ લોકોને લીજ પરખીટ આપવામાં આવી હોય તે અથવા તો એટલે કમ્પલ્સવિવટ એમનવાનો હક આપો હોય તે

બજારની રચાપના

પ્રધાન પસંદ કરે તે મુખ્ય કાઉન્સિલ દરેક બજારની વસ્તી અને મહોલોઓ સાથે રચાપના કરે.

સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડ

કાઉન્સિલ કલમ માલુસોની વખતે અજાણ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડ તરીકે નીમવું કરી કહશે અને તેનો પમાર થજુ કાઉન્સિલ આપશે. આ માલુસ બજારની અવરજા રાખશે અને તેનો તેન, ઉપર કમ્પ નહેશે. બજારની નજીક આવ્યા માલુસોની નીજીસ રહેશે અને કાઉન્સિલની મુખ્ય મજારના ધારાઓના તે અમલ કરશે. બજારની અંદર વસતા લોકોની એ કંઈ થજુ મુખ્યના હોય, બહામજુ હોય અને એ હરીવાર હોય તે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડ પાસે રજુ કરવી અને તે કાઉન્સિલ પાસે રજુઆત કરશે. સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડના કાર્પ તથા વર્તન વિષેની કાર્ય હરીવારની તપાસ કરવાનો પ્રધાનને હક છે અને તેના સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડે દુર કરવાનું અને નવાની નીમવું કરવાનું તે કાઉન્સિલને હવા કરે.

લોટકાના ઉપર નંબરો

બજારની અંદર આવેલી દરેક દુકાનો, રહેવાનાં ઘરો આ ખીન બકતો ઉપર લોટના નંબરો સાથે નંબરો લખશે. મકાનના આમલો અમલો મોટા અજાણ એ નંબરો લખવા બંધાશે. ડોલ થજુ માલુસે એવા નંબરોને બરામ કરવા નહિ.

સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડના રીપોર્ટ

બજારની સિવાય, વસ્તી અને સામાન્ય વલિવટ વિષે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડ દર વર્ષે એક રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ કરશે. એવો રીપોર્ટ રજીસ્ટર એન્ડ એશીયાટીકની કોરીકમાં ડોલ થજુ માલુસ તપાસી કરે.

બજારમાં કોલુ રહી રાકે

એશીયાટીક કાલો કાઉન્સિલના નોકર સિવાય આ બજાર માં ખીનું ડોલ થસી કહશે નહિ. એશીયાટીકોને વસવાનો, વેપર કરવાનો, તેમજ જમીનનો કમ્પલ વલિવટ કરી મકાનો આપવાનો હક કાઉન્સિલ ધારા પ્રમાણે આપશે. એશીયાટીક કમ્પલવલિવટકાર, તેની બી, કુટુંબ, એકીક વર્ષની અંદરના તેનાં કાકાઓ, તેની કુવારી છોકરીઓ અને અમર્યુ નોકરો, તેમજ લોકો તરીકે અથવા કાકુલ તરીકે બજારમાં વસવાની સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડ પરખીટ આવે તે સિવાય અન્ય ડોલ બજારમાં વસી આ વેપાર કરી કહે નહિ.

કાકાંક પદમીક

આવા બજારની અંદર એકનીક વર્ષની ઉપરની ઉમરનો એશીયાટીક વસવાની મુખ્ય રાખતો હોય અથવા લેટના ઉપર થર બાધીને કમ્પલ વલિવટ એમનવા આમતો હોય તજે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડની પાસે આવીને અને અરજ કરવી અને એ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ડને એમ સંતોષ થાય કે અરજદાર બજારમાં વસવાને માટે થોડા માલુસ છે અને બજારમાં લોટ બજા કરે એમ હોય તો તે તેને સાઇડ પરખીટ આપી કહશે અને

પ્રજાની જેટલી જાણ હોય છે. કાઠીયા માવાના દુધમાં થયે જવું દિલના દુધમાં નહિ થાય. આ દુનીયામાં આવ્યા પહેલાં આવજો આવાના પેટમાં તબ માસ રહીને જીવે એ અવગર અસમજનો અનુભવ હશે એ પુરૂષ બધને આવે છે, તે પછી અરજારનાં કેદખાનાંથી શું કરવાનું? આં તો કંઈ આવે છે, આવના રોટલા મળે છે, મંછી નથી, ફરવાનું મળે છે, બરે, એ તો રાજમહેલ છે.

અધિકૃત બીને પાર ઉતરશે!

રાજકે ટેમલમાં જેટલા બરે એ તે અધિકૃત બીને પાર ઉતરીને આવવાના છે. આજ રાજકે ટેમલ ડાન્સરના એ તે પાખંડ છે. આખી રાજકે ટેમલ ડાન્સરના તો કારે થાય કે જાણે લીનરશે એમ કહે કે ત્યાં સુધી કોઈસના પ્રતિનિધિઓ ન હોય ત્યાં સુધી અમે નહિ જાવીએ. તમારા કોઈ અને કાવસજીને કહે કે આ જાણી તમે જાતો કરો છો, જવું તમને જાણી ક્યાં છે કે તમે તમને કંઈ આવવાનો છે? એમ કોણ તો બહોં માથાં કાઢાટે ફેરો આ કપડો કાઢાટે કરે! આ અરજારનાં રોટલેટ તો વાલો. એ તો કહે છે કે બહોં આવો ને અમારી સાથે દલીલ કરો. એમાં તો કાંઈની કાંઈ કરાવવાની છે, માટે અમે તો ત્યાં નથી જવાના.

સરકારનો સંદેશો.

મારા રેકર્ડખુલો અને જાહેનો એવા આઠઠીની આ બહત માં હાથ લાગે રહ્યાં છે તેને થોડા કાંઈ કહું છું. મહાસભાનો કાર્યક્રમ સ્પષ્ટ રજૂ થયો છે. બ્રિટિશને સુસ્ત રીતે વળગી રહીને નિઃશ્વાસપૂર્ણ તેને સપુર્ણ અમલમાં લુકવા પારી જાય છે. હું પ્રબલે માફ આવવા માગું છું કે આવજો બહતને આવતો તમને સુતકાળમાં કદી ન થયે હોય તરી આવરી કસોટી કરનારો નીવારો. પ્રતો અખરજ અરજા પાસેથી રોડવજીની આજ રાજે તે સમય હવે પસાર થઈ ગયો છે. પોતાનાં કામનો પ્રમાણે હરેક પ્રતિ લાલ અને કરેક લક મળતા પ્રસંગે અને કરેક જગ્યાએ કલ્પ અવરોધે આજ રાજને એકાંતે. કાઠીનાં માફ અને જોળી બહાર એ તો જોતનો દર કઠાડી નાંજવાની આવજો માટે રોડવજી છે. એ આવજોને આવજો પહેલે જાણી લાલ જાય. તે વિશે અને જરાયે કલ્પ નથી. પોતાનું નમ સ્વરૂપ બહાર આવજોનું સરકારને હરજ પાઠવાનું કાર્ય પ્રબલે આજ રાજનું એકાંતે અને કાઠીનાં કુશળ અને જોળીબહારનો આમનો કરી આવજો કરે કરવી એકાંતે.

સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધના તાર સમાચારો

ઈન્ડિયન કોંગ્રેસને પુરો કથેઈ

મરકપુરી પત્રો કલકત્તાને અખરપત્રો દર્શાવે છે કે જાણ માનના કેદખાનાના ઇન્ડિયન કોંગ્રેસને હોટેનન્ટ કરનાવ અને એમ. સીએસને તા. ૮ થી કીસેજરે જાણના જાણવ. એકાંતે કલકત્તામાં કરકારી કોષીસની બંદર જોળી બારથી કાર કથો છે. ખુન કરનારોએ રીવોલ્વર પછીથી પોતાના ઉપર કોઈ દીધી હતી જેમાં એ મરી મથા છે અને એક કાવલ થયો છે. પોલીસની લપાઈ ઉપરથી એવું માલુમ પડે છે કે જવું જાણી નોજવાનો સરકારી કોષીસમાં લાખલ થયા અને કરનાવ સીએસને સાથે ઇન્ડિયનની આવજો કરી. અંદોશી લાખ જનાર સિપાઇને લેમનું નામ અને શું કામ છે તે બોટ. ઉપર બધીને આવજોની આવજો કરી, પરંતુ જાણીએ

તેને એક જાણ અમેરી દીધો, બારજી ઉપડી નાંખ્યું અને એકીસમા લાખલ થયા, ટુરલજ રીવોલ્વરના પાંચ ૭ બાર કરીને કરનાવ સીએસને કાલ કાર કથો.

ઈન્ડિયન કોંગ્રેસને હોટેનન્ટ

જાણીએ પછી તેનાં જાણીસમાંથી બહાર નીકળી આવ્યા અને તેમની કામે એ આવ્યા તેના ઉપર જોળી બહાર કથો અને ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ માં અમેકેસ દર માગે ઉપર રીવોલ્વર મથાવી. તે પોતાના રૂમમાંથી બહાર નીકળે કથો તે વેળા તેના કાથા ઉપરથી જોળી પસાર થઈ અખ. કાર માફ તેઓ પાસ પેટ કોષીસમાં લાખલ થયા જ્યાં એક અમેરીકન કામળો ઉપર રડાંજ કથાવી રડ્યો હતો. તે બારી વાટે કોઈન પાછાં માફને બાગી છુટ્યો. માફ બુકીશીબલ કીપાટમેટના મા. જે. કમ્પુ. નેજલન ઉપર જોળી કોઈ તેને થ મથ કથો. અંતમાં પછી તેમજો પોતાની ઉપર રીવોલ્વર કોઈ દીધી જેમાં એ ટુવ મરી મથા અને એક કાવલ થયો. લાખલ જોળી નોજવાનું નામ બીનોથ જોળી છે. જે. જોહ સોમેનનું ખુન થયું હતું તે સંજોળી આ નોજવાની રીત થવી હતી. એ. સીએસને ૩૬ વર્ષની વયના છે. મા. જોમેન જાણના એકાંતે ઇન્ડિયન કોંગ્રેસને કથો. તેનું જોમરના ખુન થયું હતું બીનોથ કાકોનો એકીસ રડાંજ છે.

જુલિયન કોંગ્રેસને જાણવ.

કરનો તાર જાણવે છે કે કાંઈજના કરનાવના આતમા મરી તાની ઉપરથી કરના સોજોળી મુખજમ. એક મેટુ સરપલ કલકત્તા હતું. સરકારે સરપલ કલકત્તાની મનાઈ કરી હતી તે ઉપરથી પોલીસ અને જોડો વચ્ચે કપાળથી થઈ જેમાં રરક માજીસો કાવલ થયાં હતાં અને તેમને ઇન્ડિયનમાં લાખ જવા માં આવ્યા હતા.

જુલિયન કોંગ્રેસને જાણવ.

કરનો તાર તા. ૬ કીસેજરના દર્શાવે છે કે મુખજમાં એક અંદોશી ઉપર જુલિયન કોંગ્રેસને કરનો હતો તેન કાંઈજના ટોળાંએ ઉતરી પાડી બાળી મૂક્યો હતો અને તેને રવાને રીવોલ્વર વાવરો મથાળો હતો.

ઈન્ડિયન કોંગ્રેસને જાણવ.

મરકપુરી પત્રો કલકત્તાને અખરપત્રો તા. ૫ થી કીસેજરે જાણવે છે કે કોઈસના સ્વપંસેવો જોડોને કર નહિ આવવાનો ઉપરથી આવે છે અને તેન પરિજીએ પિદાર અને કોષીસમાં અંદોર તોજાનો થયાં છે. જુલિયન મામના જોડોએ પોલીસો ઉપર કુમલા કર્યા હતા અને જાણ માટે પોલીસોએ જોળીબાર કર્યા હતા. એક મામરીયો મરી મથા હતા અને મથા થવલ થયા હતા પદલા લાખલ થા. એ આસીરન્ટ સુપીન્ટેન્ડેન્ટ ઉપર અને પોલીસવાર પોલીસો ઉપર કુમલો કર્યો હતો. પોલીસ અને તેનાં જોડોને કાઠીથી ફાળ્યા હતા. ટોળાંને વીમેરી નાંજરા કોષીસને રીવોલ્વર વાવરી હતી, થજાને પકડવામાં આવ્યા છે. આજ કાળમાં જાણી ટોળાંએ પોલીસો ઉપર કુમલા કર્યા હતા. તેમની પાસે કાઠી અને કાલ કથો. ટોળાંએ પોલીસને ઘેરી લીધા હતા, જોળીબાર કાઠીમાં આવ્યા તેમાં એક મરી મથા હતો અને બીજા થ મથ થયા હતા.

કોષીસ અમલદાર માથેઈ અથો

કરનો તાર પોલીસવાર દર્શાવે છે કે કોષીસને કોષીસ એકાંતે ઉપરથી વીજને કાઠીએએ બારી નાંખ્યો છે. કરના જાણવ. કામમાં કરકર રરકેજી હતું જાણી ઉપર કરના જાણવ. ૫૭ કરના હતા. કાઠીએએ કરનાવના આવ્યા છે. તેઓમાંના થજા કાવલ થયા હતા.

પીંજરામાં પુરાએલી કોયલ

મીસીસ સરોજની નામદુના નામથી રચેા હોદી બાબત છે. જાનવર માસની આ સુરસિદ્ધિ જ્ઞાન પુત્રી આજે મરેલા જેલની વિવેચના પ્રાગ્જન પુરાએલી છે. તેનું જેલ જીવન જેવું છે તેનું વર્ણન મીસીસ ધ કમીન્સ નામની એક પ્રસિદ્ધ માધ્યમ સાક્ષાત્તે સેવા મધ્ય કરી તેણે હોદીનાં પત્રોમાં આપ્યું છે. તેના સાર અને ઇ જો ના વાચકો મનસુ રજુ કરીએ છીએ.

મહાસબાની સ્વાતંત્ર્યની અગવળના પ્રથમ અને એક જાનો એટલી મોટી સંખ્યાની અદર કાવાસતમાં પડેલા છે કે હોદીની પ્રગ્જના હુકમોના એ અમેરિકાની પ્રતિષ્ઠા રચના કરે છે અને તેથી તેમાંના કાન એકાદની જેલમાં મુલાકાત લેવાની નક મળી હોય તેા તે જનાવનું વર્ણન આપવું એ અદર પ્રથમ પ્રયત્ની હાલ જેવું મધ્ય પડે છે. મારી સદી શ્રામતી કમળા દેવીની જેલમાં અને મુલાકાત કરવા દેવા માટે મેં આમણી કરી હતી. તેના મરેલાના સુધી-એન્ડ તરફથી વિવેચ કરેલા અપાત્ર મળ્યા અને અને તેમ કરવા દેવાની પરવાનગી મળી. પુત્રાની રજુ આ લેખ આલોક્ય જનક દેવે તે દરેક પીંજરા માં પુત્ર મારી રહેલા જેલ છે જે નજીક જતાં તથા કંદળા ઉપર જેવું નહતું. જેલનો કરવાનું પશુ કમ વ્યવસ્થિત કરે એવો જામનો નહતો. દરરોજ ઉપર 'મરેલાની જેલ' એવા કબ્બે લખવા હતા. આમોતી જેલને પુરામાંની જેલથી વધુ એક મોટી વિવાલ બાંધી જુદી પાડેલી છે. કરવાને ન ખૂંસે આ સુધી જકા થી કહું જેવી કહતું નથી. મેટને અને અદર સાબલ કર્યાં અને કરવાબના અમળા કાચે આવેલા રીમ્પ્લન રૂમમાં તે કાંઈ મધ્ય અકલ અવતા મરમમ, જુદી જુદી અવર, આ બન તરમા અવરત છે. અને વધુએ જગીયા જનારેલા છે. મીસીસ સરોજની નામદુ અને મીસીસ મરેલાપાપા જે જગ્યામાં વસે છે તે જગ્યા જુદી પડેલા છે અને મહાનની આલપાલ જગીયો છે. ઠાસમેલા નામનાં લોગાં અને ક્રાણી પ્રયોધી રથાન રમણીય લાગતું હતું. કમળા દેવી આવે આ સુધી જેલની રથના જાન લોવાનું અમને મળ્યું. મોટાજ વખતમાં કમળા દેવી આવ્યાં. તે તરફ પાલગાં લઈ મળેલાં હતાં અને લોગી જેના દેખાતા હતાં. લીલા રંગની આદીની કાદી તેણે પડેલી હતી. ફરી જામણી સાથે હું તેને મળી સંદાનુજાત, પ્રેમ અને આનંદ સાત માસ ઉપર મેં એમને જામ્યાં હતાં કાદીના મારે, નિમકના અગરો ઉપર કુમળા, તેને માટે રમ્પસંરકાની જરૂરી રચની આ સર્ગ શમાનાં પદર તે શક એલાં મેલે, તેના સુદર મેલેસા ઉપર આતી કલાએલી હતી. જીવનમાં જે પાસ ઉપયોગી ન જેલમ એવાજ વિવેચા ઉપર અને વાતચિત કરી, તેના કામ મેં મારા કામમાં હોધા અને તેના કામ ઉપર મા જળામાં કલાં કમીના ન મળ્યાં. મોતીની સેર પશુ ન મળેલાં હાંરે અને આજ્યાં મધુ પોતાના રંગ સાથે મળતાં આવે એવી જલનાં મોતીની માળા પદરવાનાં એને પછેા શોખ હતા. દેખાનાની અંજર એજ એનું કાચે કામીનું હતું તેને પડિચાગ પશુ આપવા માં આપુ નહતું તપ્પીચ રજુ કરી નહિ. તેમને જેલ અને તેમ સારી કમવડો આપવાનો પ્રયત્ન મેલેલો હતો. તેઓ મળ્યાં મરેલા વખત વાંચવામાં મગવા નહતું આજ્યાં તેમને તે પુત્રો કમળા દેવી તપ્પી હતાં, તેઓ જેલમાં મળે તેટલું મળે પરંતુ તે પ્રસિદ્ધ તેા બહાર આવ્યા પછીજ મધ્ય કલ. રાધવામાં, જગીયાનું કામ

કમવડો તેમને મરવર કામ કરવા માં તેઓ પોતાના સમય પીતાવ છે. જામગી મુલાકાતનો અરથો કલાક પુરો થાય તે પડેલાં મોટી મીસીસ ઉપર મીસીસ સરોજનીને પશુ જાવવામાં આવ્યા અને મારી સાથે મુલાકાત કરવા દેવામાં આવી. તેમની તપ્પીચ પશુ મેલેજા તેવી સારી નહતી. સુદેવના હુમ સાથે વાતચિત કરવાના કુરુજા પ્રયત્નો વિષે તપ્પીએ હંકા વિચારે ક્યાં હતા અને ચિંતા પશુ તેના મેલે ઉપર દેખાઇ આવતી હતી. કમળા દેવી અને સરોજની દેવી જાનેનું કામ રતલથી વધુ વજન મટી મધ્ય છે. તેમનું વજન મટ્યું છે તે વિષે તેમને આનંદ થાય છે. તેઓ જે આતમ જેલ આપી રહ્યાં છે તેવી મારા ઉપર જુદી અસર મધ્ય, તેમને મળે તેટલી સગપડો અપવામાં આવે હતા જેલ એ કાંઈ પીકનીક જેવું તેમને માટે નથી. આવી રીતે એકજ રથને બહારની દુનિયા સાથેના તુટી અમેલા અંબધની રિપ્તિ માં રહેવું એ રરનંગ આતમાને કેટલું કટ કાપક થાય છે? મીસીસ નામદુ અને કાંબુ કે હવે તેનામાં હતીતા જામુત થતી નથી. કમળા દેવીએ કાંબુ કે સરોજની મુલાકાતમાં મરેલી અને હોદીમાજ એલવા કર્યાં. લોગાને માટે અમેજની જરૂરજ નથી. હું એ વિચાર સાથે બાંધુજા મળતી મધ્ય, અમલકારો તેમના પ્રયે જે સમયવાથી મળે છે તેનાં તેઓ, વપ્પાજ કરે છે. તેઓ જામ્યામાં આ વાવે છે અને ફક્ત પડતા જુવે છે હાંરે આનંદ થાય છે. હોદીની જુમીમાં સ્વાતંત્ર્યના બાજ તેઓ દેવાં વાવી રહ્યાં છે? મીસીસ નામદુ અપરે અમેરીકા મળ્યાં હતાં હાંરે એક અમેરીકન બાંધએ મીસીસ નામદુ વિષે અને કહ્યું હતું કે એક રિવે મરેલા સાત થાયે સરોજનીને હું મળ્યા મધ્ય. તે પોતાના સેલા ઉપર પુરવડેની વચમાં સુતેલા હતાં અને તે સર્વ પુરવડો જગીયાને લખતાં હતાં! આ પ્રસિદ્ધ કેદીએએ અનેક મિત્રો વિષે પુરવડો કરી, અને દરેકને પોતાના પ્યાર મારી સાથે મોકલ્યું. તેમને મુલાકાત કરવાને પુરું પડતું જારે હતું, તેઓ લોકનુજક જેવાં છે. તેઓ જવળા જેવાં છે. તેઓ પુત્રો છે. ઉટરવ્યુ કરવાને તેમણે અને એક વાત કરી કે એક મદરજ તેમના મુલાકાતે આવ્યા હતા. તેણે વાતો કરતાં મેટને કહ્યું તમારી પાસે આ જગીયામાં જોનાં મુદરમાં મુદર પ્રયોગ છે. પીંજરા માં પુરાએલી કોયલ, કોયલીમાં બંધ કરેલું પ્રાપ્ત, આનાં એ અને આજ્યાં પરંતુ પશુ મને વાદ આપ્યું 'વચ્ચેથી મધ્યી લીવલી દીવાલથી કંઈ કેદપાત્ર' જની જતું નથી થતો લો. ખંડના સળીયાથી રૂઈ પીંજરે જની જતું નથી. તેઓ કેદ ખાનાના જેલર કરતાં આવ્યા અને મનની બાંરે રથતંત્રતા બામવતાં કર્યાં. અને મધ્ય કે સરકારને જે આખરે તેા કરવુંજ પડવાનું છે તે પરંતુ અવારજ કરી નાખવાની દીર્ઘદર્શી અને અકલ તે નહિ વાપરે! અને એમ પશુ જાણું કે આ અમલ રૂપી જેલમાં ખરી રીતે જેઓ બહાર છે તેજ પુરાએલા છે, અમળા જેલન સળીયા પાડર માટે આજુબજુ પળે પળે રહ્યાં છીએ, આ આત્માઓ તેા પોતાના રથતંત્રતાના મેલાન માં ઉમે જુદી રહ્યા છે

તમારી જાહેરખબર

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન” માં છપાવવાથી તમને અમુલ્ય લાભ થશે.

ભારતનું ધર્મયુદ્ધ

(અમારો ૬ દર્યાના ૧૫૨)

સ્વરાજ્યની જાવના દેશના યુગ્મ યુગ્મે ભરી છે. ભજક, રાજ, ભાગ્યે સર્વ કુર્યાની માટે તૈયાર થઈ ગયા છે. બેદુન, વેપારી, કારીગર, અબુર સર્વેએ આ ધર્મયુદ્ધમાં પોતાનો ફાળો આપવા માંડ્યો છે.

રૂપરતિ જગત્કીજાલરી કરી ધરપકડ પછી મુખ ખળમળાવ થઈ માડ્યા છે. સરદાર વરખલાઈ ધૂરિન પડિત મે ૧૯ લાલછને મળી આન્યા. આથે મહાદેવભાઈ દલા. કમજી મુખમમાં છે. મહા તા. ૧૪ થીએ મુખમમાં માંડવીમાં સુરજ પદમલામનો આદીબંકાર સરદારને કાથે યુદ્ધમાં મુકાયો. દેશ માં આદીને જાણે કવે વધી ગયો છે. સરદારનું મદદગાર આપણુ જોઈએ પ્રેરણામક છે કે કવે પછી ભણુ તેમને કશુ કહેવાપણું રહેતુ નથી.

ગુજરાતની મદદગારની લડતે ૧૫,૫૬૨ સરપ લીધુ છે. બેદુન ઉપર જાતવાધિ આભાર થઈ માંડ્યો છે. બારડોલીના ૬૦ હજાર અને બેકાના ૫૦ હજાર લોકો કીજરત કરી ગયા છે. બારડોલીએ નવ કોટકની આસપાસ ૪૨ પ્રજા મુદી સ્વરાજ માટે ફરી ભારજ કરી છે. અનેક સંકટોની ધરપશ મુજરી છે. પણ બારડોલીનો બેદુત મદદગારની એક પાઈ પણ આપવા માંડતો નથી.

પ્રાંતના ખીજ નાકુકાઓએ આધુ સાકનું મદદગાર ન કરવાની તૈયારી કરવા માંડી છે. કેટલાક જાવવાડ સિવાય બાકી પ્રાંત મદદગારની લડતમાં સામેલ થવાની તૈયારી કરી રહેતો છે.

મુખમ દેશને બેભારે ઉણું છે. બાપારીઓ ધૂર સાથ આપી રહ્યા છે. એક પછી એક અનેક સમાચ અમાનીકો રાજતર થાય છે. પણ જાવવાના અન સેનીકોની વધન. માં ૧૫ બેંક જાવતી નથી. સેંકડો અનાદય વિદ્યાનો જેલમાં જાવાને તૈયાર થઈ રહ્યા છે. ૬૦ હજાર ઉપરાંત દેશસેવકો જેલમાં જઈ બેઠા છે, અનેક તૈયાર થયા છે છતાં અરકાર તેને જેલમાં જઈ જાવાને બદલે કોઠીથી વિદારવા બેઠી છે.

દલ કરમાં અજાણ એક સરખી ચાલી રહી છે. આખા દેશ ન બારેલી એની અચળકાંતિ ભળાવી છે. બાંદિઆને પોતાના હરથમાં જાડી લીધા છે. છગીન સાહેબના નવે નવ જોડીન-સને પ્રજા મળી આવે છે. સ્વાવરજ્યમ અનેક મિલકત ભ્રમ થઈ, બેકામાં લોકરત કરેલા બેદુતોના ધરને આજ ભગડી, અનેક કોઓ ઉપર આભાર મુખમો, કેટલીક જગ્યાએ યુગ થયા, સંકટો જરે હજારો રૂપીઆનો માલ જાડીમાં લીધો એક રૂ. ના મદદગાર પેર પચાસ પચાસ રૂપીઆનો માલ વેડી નાંખ્યો છતાં પ્રજા પોતાના નિયમ પર આડમ ધબી છે. બેંક બાંક માસ લડતને અમા છતાં પ્રજાએ એક પણ દિવસ તીરાળ લીધો નથી. એક જાએજ પગકાર મી. એમ. હર્ષ મુખરત અને દોઢ આખાની મુલાકાત થઈ રહેતો છે તલીસ રજાની પ્રત્યક્ષીના ૬ પછી એક લેખ બધી રહેતો છે.

૨. ટે કોન્ફરંસ વરસ લીધું કુતરેને નજર દરકાવતું નથી સંપૂર્ણ સ્વરાજ્ય લીધા વિના હોઈ કવે જાંપીને બેસે એમ લાગતું નથી.

સુરત કોલના સર મુખબાર તરીકે ડા. વિશ્વિત નીમાલા છે. આજ કાલમાં તેઓ પણ પકડાય જાય એક પછી એક અનેક કીકેટરી નીમાવાને તૈયાર છે. નવમે જોડીન-સ

છતાં કોમિશની પ્રતિ કમિ બેડીને પણ વિશાલ લીધા વિના આજુ છે.

કોમિશના કાગળલ ૬ પચાસ દાલ સરદાર વરખલાઈ છે. પડિત રોનીલ કાગળની તખાવત કવે કારી છે. બી. વિદ્ય-નામની તખાવત આભા નેલમાં સાગી નથી.

બોટાણ મદદગાર

બોટાણ મદદગાર લાલીમીતની જનરલ મીટીંગ થયા બુન માસની તા. ૧ થીના ધરખનમાં મી. એમ. ડી. વરાણીઆની દુકાનમાં મળી હતી. તે વખતે બેલેલાં કામકાજ તમા કશો નાંચે મુખમ.

૧. એરમમેન મી. એમ. એસ. કીમેલ મુજરી થયા તે વિષે કીકગીરી ભાંદર થઈ હતી.

૨. બેટીમના પ્રમુખ મી. એમ. એમ. ખરસાણીએ દરખાસ્ત કરી હતી કે અરમ મી. એમ. એસ. કીમેલની જગ્યાએ મી. એમ. ડી. વરાણીઆની નીમણુંક થવી જોઈએ તે સર્વોમતે પસાર થઈ હતી.

૩. પ્રમુખે દરખાસ્ત કરી હતી કે એમ. ડી. વરાણીઆની જગ્યા પર મી. ડી. એમ. એ. ઉપરાંતની નીમણુંક કરી જોઈએ તે સર્વોમતે પાસ થઈ હતું.

૪. પ્રમુખે દરખાસ્ત કરી હતી કે ટ્રસ્ટ ડીની બીજાતને વહીવટ હકત મુખી કોરાજ કરી કહે અમર મોદાજના મુખી કોરા આ દેશમાં ન હોય તે બાજુ બાબુના મુખી કોરાજ વહીવટ કરી કહે તે અર્થ બાદ સર્વોમતે પાસ થઈ હતી.

૫. એ. એમ. બહાને દરખાસ્ત કરી હતી કે બેટરીટમાં ૪ માંચેલોની બુખેદારીથી મદદગાર માટે બીજાક લીધેલી છે. અને તેને આવક મદદગારે માસીક રૂ. ૪ મળે છે. તે બીજાક તેમજ રહેવા રેવા કે તે પેલા બેનકમાં જરવાનો અર્થ બાદ તે બેનકમાં જરવાનો કાગલ પાસ થયો હતો. તે બાદ સેક્રેટરીએ કીકાગ રજુ કીધો હતો મજકુર કાગલ પર ૪૨ થી ૪૪ સહીઓ છે.

લી. એ. એમ. બહાલ, સેક્રેટરી,

બોટાણ મદદગાર લાલીમીત.

સ્વેશોચ્ચ જનરલ મીટીંગ

પ્રાંતરીયા પ્રમિ ટ્રસ્ટવાલ મુન્ડીખન કોમિશની એક સ્વેશોચ્ચ જનરલ મીટીંગ કોવી વેડીટમાં આવેલી તામીલ વેડીટ રૂ. ૨૫૦ થી તા. ૧૬ થી કીસેબર ૧૯૩૦ બેરેરે સાકાગળ વ મે મળશે.

પ્રાંતરીયાની કાગલ કાજીએ કોસીવાડીક બજાર માટે નવ ધારાઓ બહાર પાડ્યા છે તેની સામે વિરોધ જણાવવા આ બાસ અમલની સજા બોલાવવામાં આવી છે. પ્રાંતરીયાના સર્વ કોમિશનરોએ આ સજામાં કાજરી આપવા બાસ વિનંતી છે.

(૧) આમલી સજાની ખીન-ટી.

(૨) એકાવાડીક બજાર માટેના નવ ધારાઓ.

(૩) કેપટાલેન કોન્ફરંસ માટે પ્રતિનિધિઓની મુદ્દણી.

(૪) કાગળ.

લી. આર. મુલુ.

નાના ડી. ટા.

બે. એ. સેક્રેટરી.

પ્રાંતરીયા ૬ ૧૨ ૩૦

સા. આ. ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ

રેપરેશન અને તા. ૨૬ ૩૦ અને ૩૧ મી ડિસેમ્બર.
હીચે કોંગ્રેસની અગ્રીમરમી પરિષદ મળનાર છે તે વેળા
નીચેના કાર્યક્રમ વિશે જ્ઞાતા થાવશે

કાર્યક્રમ

૧. શાંતિ-સ, ૨. ઇમીએસન, ૩ ઠાસવાલ એકાવાટીક
ટેન્કર ખીલ, ૪ કોંગ્રેસન, ૫, રીપેટીએસન, ૬ એન્ડ્રુએસન,
૭ ઇ.સ.સ. ૮ ૭ ૧ ૬ સુધાર ૧૦ ૧૧ ૧૨ આગળ
૧૧, કોંગ્રેસનું હરક કીલ, ૧૨. કાકેલીમ અને સેન્ટેકન, ૧૩.
કેળસાએલા હીલીમ, ૧૪. પોસ્ટલ સર્વિસ, ૧૫. એ.સ.એસ.એ
મેન્સન, ૧૬ બાજી રજા-મે, ૧૭ સુટમી, ૧૮ સામાન્ય.

ટાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ

ટાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની કોઈ માસ મીડીમ તા ૧૪
મી ડિસેમ્બર રવીનારના હીચે અપોરે મજા વાગે ન્યુટાકેનમ,
મી રફીદ અને ટેરક રફીદના ખુલા ઉપર આવેલા પાકીકર
હોલની અંદર અગત્યના કમકામ માટે મળશે એ વેળા સવ
હોલિયામએને મેટી સખ્યામાં હાજરી આપવા વિનંતી છે.
એ.સ. તા ૨૧૨૩૦ એસ. ઈ. મેડ.

એન. કોટેરી, ટાસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ

ટેલર શોપ કારે આપવાની છે

એક રોટલ, પોસ્ટ, રેકન અને દુકાનાની વચમાં ખાસ
મોશ કર આવેલી ટેલર શોપ કારે આપવાની છે, વા
નીવત માટે અપી મા મળે:

Messrs. VASHTANI HIRA & Co
P. O. Box 56 55 Road St. Durban
Balfour North, T. A. S. A

ॐ

સમીતકા

હારમોનમ અને તળાં શીખતા પ્રચલનાર શીખીન માટે
ખાસ સગળ. આપના, તળાં અને હારમોનમ કારી કળક
અને ખંતયા શીખવવામાં આવે છે. અપો અલવા મળે.

મી. એચ. પટેલ,

૩૦૧ પાસન રફીદ, ડરબન.

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter.

ફરક અને વેલ્ડેબલ માટે ફરીના આંદર હપર
ખાસ રવાન દેવામાં આવે છે. મંગરવી ખાતે
ફરકી. સખે:—

P. O. Box 576. 55 Road St. Durban.

M. H. DESAI,

Wholesale Fruit Merchant.

રફે અલવ તાલુકો રફે અને વેલ્ડેબલ માટે પેટીમ કરી રી
લે. ડી. ડી. મેલેકમમાં આવે. સખે
રિ. ડી. મેલેકમ. Durban પો. ડી. મેલેકમ

આઝાદીઓ-ની-કુરમાની

તમે હરિને આઝાદીને સુર સાંભળવા માગો છો?
તમારે ગાંધીજીની અળવળ થર બેઠાં બેવી છે?

એ જાવી આવના તમારમાં હોય તો તમે રેકના
૧૦ નવન રાના ૬૦ કિમલ સી રી ૧૦૦ ૨૫ ૧ રીન
૦૫૦૦૦ ૧૦૦ ૬૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦
અમમાર અમમાર કર કરા છે આ હાપએના નામ
નીચે પ્રમાણે છે.

આઝાદીક હાપના નામ
મુખ્ય સમાચાર, પ્રભાકર-સરી, મે ધરી મેલ,
૨ સમી સદી, હીન, મોએ કોનીકલ,

ઇન્ડિયન ન્યુઝ (ડરબન)

ભારતીક હાપના નામ

નવચન

નવ-નુન.

એએ કર મેલે તાલ સમાચાર વચિવા રી તમવા રાખતા
દામ તેએને હુ અમારે કાચી હાપા વેચાતા કામ કવા છે
વર્ધનુ એક સાથે કવાઅમ કરી અર્પા મંગરવી લેવા ખાસ
કર્મીત કરે છુ. નીચેને રજાને થત અપી માઈલ બીરક
મંગરવી છે હાપા વેચાતા કામ કવા છે મળે:

એ. ઈ. ખાન.

૬૬ મરકેટ રફીદ, ડરબન કારેન તલ ૧૦૦
મે ૧૦૦ ૧૦૦ એ. ઈ. ખાન

ઉપર લખેલાં હાપા અમારી પ્રીટેરીયાની કાંચ ૧૦૦
પ્રાનિયુ પ્રાટેયાની પખ મળી રાફકા
વાચે, વચાવે અને રેશની સેવા કરે.

**ટેલાગ્રામએ ઉતરી સ્વદેશ મા ટાસવાલ જનાર
હિંદી પેસેન્જરને ખુશ અખર**

રફેવા તથા ખાવા પીવાની ઉતમ કમવક
નીચેને કરનામે થત અપી અખાલશી તો અમે તમને
૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦
૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦

ઉપરિચલને અમલુ રફેક કમકામ સર્વિસમાં રીને કરી
અપી રફીકર ઉપર અકવાની તેમજ ઉતરવાની રફેક કમવક
અમારી બતા જેમરેમ વિચે કરીઅ કાંચ.

તમામ કેમીલી રેશની આપનાર દેવ તો અમને અમારથી
અખર આપશે તો તેમને રફીકર ઉપરથી ઉતારી તરે. કાર
સંગત સખ ટાસવાલ મંચ અપાની સખ મળકર્યા
કરી રાખક

અમારા રફાકના મુખ્ય મેનજર રામલ પાણીકલ ૨૫ વર્ષથી
પ્રમાણીકપણે કામ કરી રફેકને કરનામ આપે છે અને ટાસ-
વાલ હાવી ગાર્ડઆમા અખાલ શે.

પ્રાટેરીયાએ તેમજ ઉપર પેસેન્જરને દુગલ દેવાની તથા
કરકરી રેક કરવાની કુરી કરાવત હપાની છે તે ઉપર અખ
આપશે નહિ. અને હરેક મુખ્ય અખરે તમામ કમકામ
સોપતા રફેકો અને સંપુર્ણ કારકેસ રાખશે. અને અરતા
લે.કેના કાચમાં સપાડતા નહિ એજ વિનંતી

ટેલેકની રાખની રી થી ૪ ૦
પરખેવાર વિચેને કરનામે કરે.

Manager,

The Deagonbay Hindu Motel,

P. O. Box 581,

૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦ ૧૦૦

British India Steam Navigation Co., Ltd.

શ્રી. કોઆ

શ્રીકાના બાવો

શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.
શ્રી. ૧૦/૧૨/૨૦૨૦

મેકેન્ડા કાના ૫/૧૧/૨૦૨૦
૨૦/૧૧/૨૦૨૦ ૫/૧૨/૨૦૨૦
૨૬/૧૨/૨૦૨૦ ૫/૦૧/૨૦૨૧

શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.

મથકમાંથી તા. ૩/૧૨/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી. શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી. શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.

શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી. શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.

શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી. શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.

શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી. શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.

SHAIKH HIVEIDA SEENS

શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી. શ્રીમતર તા. ૨૬/૧૧/૨૦૨૦ સુધી જવા ઉપરથી.

Tel. Add. "Karamat," Durban.

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

by Advertising in

INDIAN OPINION

and throughout South Africa.

Indian Opinion, P. O. Phoenix Natal.

Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDERWRITES FIRE AND ALL CLASSES ACCIDENT BUSINESS

Apply for Motor Lorry and Motor Bus Policies

as required by Motor Transportation Act.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue.

DURBAN.

પુરા ખખર

સહજ આકાશમાં યુજશતી પુસ્તકોની નવી એજન્સી

કરનામું નોંધી શકાતું.

ફેનસી કારસો	૫	૬	નામ સન્ધા	૨	૩
મદદાક	૫	૬	નંદાસમ	૨	૩
કીરોજ મકલ	૬	૬	મુખજી	૩	૬
સુજનાના રાજ્ય	૧૦	૬	અમનો મુલાકાત	૪	૬
દુઃખીને કિલાસો	૧૨	૬	કિપને આરંભ	૬	૦
મ.કી ચીત્ર (કરમચરનું પુસ્તક)	૮	૬	રસાયણ	૪	૦
રાજ્યના અહેસાસ	૪	૬	અન્યે ગીત ગોવીંદ	૩	૦
સીતમગર સુભતાન	૬	૬	ત્રજા વિકાર	૨	૦
આખી ઝરણા	૩	૬	જાવના વાટ	૩	૬
મે એન કુનીયા	૩	૬	સાત કુંદર વાતો (દરેક જણે જરૂર વાંચવી)	૫	૬
એક પથરોના પ્રતાપ	૫	૬	જ્યે કારતી	૨	૦
શોનોઆદ માવન માળા	૦	૬	સ્વામી રામ તીથદ્ ગુપ્તન મરીત	૬	૬
મુખવાડીનું સુભાષ	૧૦	૬	સંસાર રથ	૨	૦
બદલ ના.નર	૬	૬	મહિરંગ મળુ	૧	૬
મુલીસ્તાનનું સુભ	૮	૬	નફન વનને આમણું	૧	૬
મગધની	૧	૦	આનંદ કદરી	૫	૬
પ્રુપસુરત મગર	૫	૬	અમરી પદેલી વાતો	૧	૦
કરમની કરાણી	૮	૬	બી.બી. બી.	૧	૦
નવલ મગ	૬	૬	મ.બી. બી.	૧	૦
દુનીયા કે દોલખ	૬	૬	આખા પૃષ્ઠે કાલો માળા	૨	૦
પુરાન ખાન	૬	૬	સાકીના એવ	૧	૦
મુકદ્દીન આકાશ	૦	૬	જાંજરને લલકારે	૨	૦
સસારનો કંસાર	૪	૬	સીક	૫	૬
સસરી કે સન્ધ સી	૪	૬	બદનામ કીડ	૨	૦
વીરેક વાણી	૧	૬	મુકલ ખાન	૧	૦
એકક ખુન	૪	૬	માણીની	૧	૦
બીરનજને જાદુ	૮	૬	તાફે અને રામેર	૧	૦
નવલ નવની	૬	૬	અસામાના કાકા	૨	૦
સ કદની મુખ. કાલમણુ ૨૪	૫	૬	મદાસા મધીનુ અર્ધપુલ (દરેક હાદીએ)	૨	૦
મુખજીનું	૦	૬	વાંચનુ અંકજી	૬	૦
દાદ કાકીજી સામર	૫	૬	કરનામું જુની ૫૨ રખડ	૧૦	૬
કાળું સુભાષ	૪	૬	દિવાની કે કાળી જામ ૧	૮	૬
મરત ફાટી ૨૪ ૫૨ કાર	૪	૬	૨	૬	૬
પ્રુપનો જામ (રસીક કીરકદીય વાત)	૪	૬	ની કદી	૫	૬
વીર.વાણી કોકે જામ જામ ૧	૪	૬	જાનીની રાણી	૬	૬
૨૨ ૨૨ ૨૨ ૨૨ ૨	૪	૬			
ફેરોને પ્રુપના પત્ર	૪	૬	આ કિપરાન બી.બી. પછી જાવના પ્રુપ મગધી		
દપની વાતજામ	૨	૬	દન, હાડખુ અને આંસી		
સાહ્યર સંજની રજાન	૨	૬	ની ખસ દવા વાપરી આત કશે દળાને રૂપો કમે		
ગરીયાદદ	૫	૬	જી અને વાપરવામાં કોઈ પણ જાવતું નુકસાન થતું નથી		
જામ.જીનુ રાજસીય	૨	૬	કીમત એક દીનની રી. ૪૫.		
જામ.સી. ૧	૬	૬	એક જખાન મગધી ખાતી કરે.		
કાલીકલા	૪	૬	મળવાનું ફે. ૧૬.		
કીરકદીય જામ. ૧ (રસીક નવલ કથા)	૫	૬			

The Burma House,

125 Grey St., Durban,

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રહમતનું "સ્ટીલ" માર્કની કપડાની જાહેર ખબર
અમદાદ રેકના મેરીન કાપડોમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે અને
તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા ગ્રાહકો તે જાણે છે અને માને છે. રહમતનું
"સ્ટીલ" માર્કનું કપડું સ્વેચ્છા કરા અને તમે સહેલાઈથી
વેચી શકો છો.

જો "સ્ટીલ" ના
માર્કની તપાસ શખ
ને અને પ્રમાણિતથી
ચેતતા રહેજો.

સોલ એજન્ટ:

એચ. જેફર રમીય એન્ડ કુ.

(પીટી) લીમીટેડ.

જાહાનીસબર્ગ, કેપટાઉન, ડરબન,
પોર્ટબ્લેન્કો ગ્રામ્ય.

Phone 3567 Box 316, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHAI MORAR MATVADKAR
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

ફોલશેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્ષપોર્ટર

અને કમીશન એજન્ટ.

પેશીંગ સ્ટરી રીતે કરી માલ સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ફોન નં. 3567 બોક્સ 316 182 ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Box 247 & 317 Tel. 'Khairol'
HOUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

બોક્સ 247 અને 317. ટેલીફોન નંબર "ખત્રો"

હુસેન હસમધલ (સરદારવલ વાલા)

ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,

બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

આંશિક પંચાંગ

જાતી	દીવ	મુસલમાન	પાશ્ચાતી	સૂર્યોદય	અસ્ત
વાર	1830	1820	1830	1800	ક. મી. ક. મી.
દિસ	માર્ગસીમા	રજબ	રજ		
અર	પૈ.વ	આખાન	કરમી		

ગુરુ	૧૬	વદિ ૩૦	૨૭	૧૩	૪-૫૪	૧-૫૩
શુક્ર	૨૦	સુદિ ૧	૨૮	૧૪	૪-૫૪	૧-૫૪
રવિ	૨૧	" ૨	૨૯	૧૫	૪-૫૫	૧-૫૪
મંગલ	૨૨	" ૩	૩૦	૧૬	૪-૫૫	૧-૫૫
બુધ	૨૩	" ૪	૩૧	૧૭	૪-૫૬	૧-૫૫
શુક્ર	૨૪	" ૫	૧	૧૮	૪-૫૬	૧-૫૬
શનિ	૨૫	" ૬	૨	૧૯	૪-૫૭	૧-૫૬

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant

ફ્રેશ જલ્દનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેશીંગ કરી
સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો

P. O. Box 812, Durban. 183 Victoria St.

FREE
Diary
1931

FREE GIFT

DIARY 1931

366 pages—one day a page. Apply with
6 pence postage stamps.
RAJVAIDYA NARAYANJI KESHAJI
177 Harrison Road, CAI

ઉત્તમ ગરમ મસાલા વેચેરે

અમારે જા જાતી દેખરેખ નીચે તાળો અને સજાઈથી
ધરમા ફોલો ગરમ મસાલો, દર. પાઉન્ડ ૬૬૬૫ મરચાં ગરમ
કરીના અને લીયુનેસ લેમન મીક્સ આમારે કમેચી થોડો
થા જવાબબ આમારી મેરેડી સાથે મળી શકશે. આવે
ઉત્તમ માલ, તમે ધરમા ખનાવી શકતા નથી. એક વખત
ગરમ મી ખાવી કરે. મળવનું રેકાર્ડ.

K. N. PADIA,

122 Victoria Street, DURBAN.

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે ક હીના આંદર કપર
ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગાવી ખાત્રી
કરશો. લખો:—

P. O. Box 576. 55 Bond St. Durban.

M. H. DESAI,

Wholesale Fruit Merchant.

ફ્રેશ જલ્દનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાથે પેશીંગ કરી સી
એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. લખો:

P. O. Box 274. Durban. 51 Short St.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

By M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your Bananas apply to the "BANANA KINGS"

We specialise in Banana, we personally attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices.

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert.

C. HATTAS,

Manager

Tropical Fruit Suppliers,

Phone 6760. Tel. Add. MKR. Box 5237

22 Diagonal Str. JOHANNESBURG.

તમારી આંખોને રાહત આપો

કદ તેમ જ વર્ણ એક વર્ણ આંખોના લાગણી
તમારે સુધારતા આવડ્યા હીએ.

તમારે ચશ્માની ખાદેશ હોય ત્યારે
અમારી ખાસે આવજો:

અમારું પ્રમાણપત્ર

રૂ. 5,000 ઉપર અમારા માલકે.

કાલેસ પડદાની બનાવવાના કામના

અમે સ્પેશલીસ્ટ હીએ.

J. Muller & Sons, Ltd.

OPTICIANS,

104, Longmarket Street, Capetown.

શાખા :

Branch Johannesburg 104, Longmarket Street, Johannesburg

અ. ર. સ્ટે. (સેન્ટ) રાખતી નથી

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY) INDIA

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

At all times of Repair and workmanship guaranteed

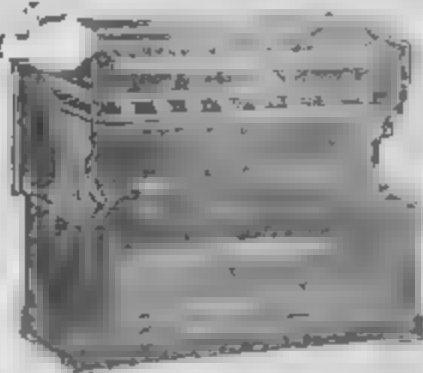
We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc

Write or give a Call at

GOSHALL'S MUSIC SALOON.

P. O. Box 480.

111 Green Street Durban

હારમોનિયમ અને તબલા

મત રહ્યો મલિક હરેક હરમા હારમોનિયમ રાખવાની જરૂર પડે છે
હવેકે પુણ પાસે જાએ. મુલકના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી હારમોનિયમ,
તબલા, પેટેન્ટ હરેક જાતના મીઠા અને મધુર સુરના હારમોનિયમો
અહીં હટકામાં હોવાર રહે છે તે સીવાય હવે જાગ્યા મનજી સુર, જાતન
નોમેરે પણ મળશે. હરેક જાતના હારમોનિયમનું રીપેરીંગ કામ આગોળી
રી આપીએ છીએ. કમિયા આ મળે.

ગોશાલીયા ૨૩ નીક મુકુન,

1 માર્ગીકા એ એન. ગોશા

પા. એ. બોલકા ૪૬૦. ૧૩૧ કપીન સ્ટોલ, હરમન.

Indian Opinion

No. 51—Vol. XXVIII.

Friday, December 19th, 1930.

Registered at the G. P. O. as a Newspaper.
Price Four pence.

GOVERNMENT OF INDIA'S STATEMENT

THE following statement on the position of Indians in Africa was made on the 12th November 1930, by the Hon'ble Sir Fane Huggins, Member in charge of the Department of Education, Health and Lands (Overseas) to Mr. S. A. Watz, representative of the Imperial Indian Citizenship Association, Bombay:—

I am glad to have had this opportunity of meeting you as a representative of the Imperial Indian Citizenship Association you have referred to the situation created in South Africa by the introduction in the Union Assembly of the Transvaal Asiatic Tenure Amendment Bill, and have emphasised that this measure, if passed, will spell the ruin of the Indian traders in that territory. You have also pointed out that the Indian community feels very strongly on the proposal contained in the Bill to set apart certain definite areas for the residence or commercial activities of Indians in the future, and for the transfer within five years of such interests as have grown up in contravention of the provisions of the existing law. You say that this provision is regarded as a stigma of racial inferiority not only by such Indians as are immediately concerned, but by every section of Indian opinion, whether in South Africa, India or elsewhere. This is but natural. I need hardly remind you of the history of this problem. The laws of the Transvaal have unfortunately been restrictive in their application to Asiatics. Law 3 of 1885 prohibited Asiatics from acquiring or owning landed property except in special streets, wards and locations that might be assigned to by Government to live in for purposes of emigration. Then there is the Gold Law of 1908 which prohibited the acquisition of rights by coloured persons in certain areas. In the case of private land in townships on the Rand, the conditions of freehold contain a restrictive clause prohibiting the transfer or subletting of any portion of the land to a coloured person, except as a *bona fide* servant. I understand that as no anxiety was shown to administer the statutory provisions strictly, Indians continued to acquire land on lease for trading in the mining areas. They had acquired fixed property through European trustees and also by forming joint stock companies. Act 37 of 1913 was aimed at closing both these avenues and preventing further violations of the Gold Law. Existing rights were, however, protected. Its provisions do not appear to have been strictly enforced and new interests sprang up. Recently some agitation appears to have been set up against this, and it was urged that the spirit of the law was being constantly defeated.

2. Early in February 1930, the Union Government, as a result of a number of recent judicial pronouncements, set up a Select Committee of the House of Assembly to enquire into these questions and to propose such legislation as it might deem fit. The Government of India have always been conscious of the importance of Indian interests involved, and it was for this reason that they deputed Mr. J. D. Tyeon, who was at time Secretary to their first Agent—the Right Hon'ble V. S. Sastri—in South

Africa, to make suitable representations to the Committee in regard to the safeguarding of legitimate interests of the Indian population and to give the Indian community such assistance as it might need for placing its views before the Committee. As you know, the Committee's report, together with its conclusions, which were embodied in a Bill, were placed on the Table of the Legislative Assembly of the Union on the 13th May and the Bill was read for the first time on the 11th of that month. As soon as the Select Committee's report and draft Bill reached the Government of India, they represented to the Union Government that they should be allowed adequate time to examine carefully the far reaching provisions of this measure. Our representations met with a favourable response and it was decided to postpone further consideration of the Bill until the following session of the Union Parliament which in all probability will commence in January next. The spirit in which our request was met was but another indication of the friendly relations that had been established by the Cape Town Conference. Our Agent in South Africa has been and is hard at work discussing the Bill with Indians and others, formulating views and reports on the situation as it develops from time to time. We sought last July the advice of the Standing Migration Committee of both Houses of the Indian Legislature on the provisions of the Bill. The advice given by them has been found most valuable and every endeavour is being made to prepare the Indian case as thoroughly as possible.

Newspapers reports also show that the delegates of India at the Imperial Conference have availed themselves of the opportunity to discuss the situation informally with General Hertzog in London. We hope friendly negotiations will bring about a satisfactory settlement honourable and equitable to the Indians in the Transvaal. They are, as you say, apprehensive that their interests are in great danger and that they stand to suffer very serious losses if the Bill is passed in its present form. The resolutions passed by the South African Indian Congress at an Emergency Conference held in the beginning of October show the extent of the racial agitation from which the Indian community is at present suffering, and which it is easy to understand when the interests at stake are so large and vital.

3. You have referred to the pride felt by the Indian community in the Transvaal in their racial origin and in the civilisation of their ancestors which is several centuries old. This feeling is only natural, and I can assure you that I yield to no one in the anxiety that no harm will come to India's national self-respect or racial pride. The question of the danger threatened to the economic interests of Indians in the Transvaal is engaging our earnest attention, and we have, as I have said, lost no opportunity of making representations to the Union Government in regard to it. Those representations, you may rest satisfied, we shall continue. For we believe that the question is capable of solution only

(Continued on page 421)

SIR FAZLI HUSSEIN'S STATEMENT

 N behalf of the Government of India the Hon. Sir Fazli Hussein has made a lengthy statement in regard to the position of the Transvaal Indian community to Mr. S. A. Waiz, representative of the Imperial Indian Citizenship Association of Bombay. We have published this statement elsewhere in this issue. We do not see anything of much importance in this lengthy statement so that our countrymen in that province can take some kind of consolation. The statement rebutes the history of the Transvaal Asiatic Land Tenure Bill. How the Government of India deputed Mr. J. D. Tyson to assist the Indian community to represent its case before the Select Committee appointed by the Union Parliament, how the Select Committee published its report and the Bill was immediately introduced in the Parliament and the Government of India requested the Union Government to postpone the Bill with a view to allow adequate time to examine carefully the far-reaching provisions of this Bill and how their representations met with a favourable response is minutely described by Sir Fazli Hussein. He says all these things go to show another indication of the friendly relations that had been established by the Capetown Conference. The time is not far to see the result that will arise from the so-called friendly relations of the Government of India with the Union Government. Sir Fazli Hussein says "We have lost no opportunity of making representations to the Union Government. Those representations we shall continue. For we believe that the question is capable of solution only in an atmosphere of reasonableness from all sides with due regard to the circumstances of the past and you may rest assured that we will do all in our power to press for recognition of legitimate demands." Sir Fazli Hussein has not disclosed what actual proposals have been suggested by the Government of India to solve this problem. The Transvaal Indian Congress have put forward definite demands and the Emergency Conference of the S.A.I.C. have supported those demands whole-heartedly. Neither the South African Indian Congress nor the Transvaal Indian Congress know what proposals have been put forward by the Government of India to the Union Govern-

ment to bring about a satisfactory solution. The Indian community has a right to know the official viewpoint of the Indian Government. The community stands to lose every thing by this measure including its national self respect and racial pride about which Sir Fazli Hussein said that "I can assure you I yield to none in the anxiety that no harm will come to India's national self-respect or racial pride." It is certain that the Indian community cannot be a party in the settlement that can be arrived at between the Indian and the Union Governments, if that settlement robs the community of their existing rights and accepts the degrading principle of segregation. No one has a right to barter away the birthrights of the future generation of the Indian community in this country. If the Indian community in the Transvaal is compelled to live in segregated areas, if its right to reside and trade anywhere in the Transvaal is attacked, we remind Sir Fazli Hussein that the Indian community in the Transvaal will naturally regard it as an insult to India's national self-respect and its racial pride. We hope that Sir Fazli Hussein will see that the dominion of South Africa will not dare to insult the national self respect of India. Mr. Sastri the other day at the Indian Round Table Conference in London said "We should be failing in our duty to the Crown if we knowingly tolerated anywhere under the British flag conditions that produced injustice, inequality or undue restrictions on the growth of communities." If such a condition really and truly prevails with regard to our countrymen it is here in the dominion of South Africa. Our position and our status is no better than a slave in this dominion. Many Europeans in this country enjoy full citizenship rights although we are not the subjects of the British Empire. Indians are the subjects of the British Empire, their civilisation, literature, history, art, music and culture are no less inferior than those of any other nations of the world and yet they are treated merely as slaves in this dominion. May we ask Sir Fazli Hussein whether such a condition of his countrymen here does harm the national self-respect and racial pride of India or not?

(Continued From Front Page)

in an atmosphere of reasonable fear from all sides with due regard to the circumstances of the case. As I have already stated, we have had the benefit of the advice of the Standing Emigration Committee and you may rest assured that we will do all in our power to press for the recognition of legitimate demands.

3. As regards East Africa, it is generally admitted that the conclusions of His Majesty's Government, which are set forth in the White Paper issued in June last, represent a considerable advance on the former position. The Indian community has always attached great importance to the principle of a common electoral roll, and the Government of India have always lent their full support to this view. We still adhere to the opinions expressed in this regard on former occasions and, therefore, naturally

insist on the principle of a common electoral roll. The proposal to leave the constitution of the Kenya Legislative Council substantially unaltered is also satisfactory. As regards the scheme of closer union I am aware that apprehensions are entertained in certain quarters that if the three territories of Kenya, Uganda and Tanganyika

are united, the influence of the Indian community might prevail on account of its numbers and that in particular the interests of Indians in Tanganyika, which is a subject of great importance, might be affected prejudicially. We shall arrange to apprise the Joint Select Committee of Parliament, when it is constituted, of the views of the Indian community on all these matters. We are told that it will be for the Committee's aid to decide what procedure it should adopt in regard to the fulfilment of the task to be entrusted to it. When that procedure has been decided, we shall take steps to see that our views are placed before the Committee in the most suitable manner.

4. You have referred to certain speeches which are reported to have been made recently in South Africa and also in London and you may say that the general tenor of these speeches and the sentiments therein have made the Indians in the Transvaal and here more apprehensive than ever before. I can very well understand that the reports (as they appeared in the press) of the speeches to which you have referred having caused great dismay to Indians, I myself felt astonished and, to be frank, horrified at some of the sentiments as reported in the Press, and only hope that the full speeches will show that the effect produced in the minds of the readers was due to certain passages having been divorced from their context. I am reluctant to believe that in view of the great world movements of thought on these subjects, any of the

speeches would even from the telegraphed reports to be so serious a departure from the principles of British Justice and Integrity that have been more than once enunciated by His Majesty's Government. I trust that the two questions of native policy in East Africa and of Indians in South Africa will be kept entirely apart and distinct and that each issue will be considered separately only in the light of circumstances germane to it. It is almost an axiomatic truth that the maintenance of friendly and harmonious relations between the various elements that go to compose the population of any country is essential for the progressive development and economic prosperity of that country. South Africa and East Africa are no exceptions to this rule. I have no doubt they realise the necessity for a feeling of good relationship and racial concord

as much as any other country. A clash of interests between the different components of a community is a situation which may sometimes be inevitable, but in the adjustment of such differences a spirit of reasonableness is the only means by which we may hope to reach a satisfactory settlement.

5. Though our task of safeguarding the interests of the Indian community is one of very great difficulty, every day it is one on which as a rule not only India is interested, but on which Indian opinion is the views of the Government. Your Association may be assured that we shall continue our vigilance and of our efforts to do all we can to promote the interests of the Indian community. We know the righteousness of our cause and feel confident that when this is brought to the notice of the statesmen on whom rests responsibility for these matters, they will

Indian's Press Comments

The *Leader of Allahabad* writes editorially:—
Uplifting Indians!

Our London correspondent reports that 'very important private conversations were held in midweek between Sir Muhammad Shafi on behalf of the Government of India, and Mr. Buxton and Gen. Hertzog and Mr. Havelock, on the subject of the pending legislation that so vitally affects the welfare of the Indian community of the Transvaal, that the Government have made to the Union Ministers have been a very friendly spirit' by them and that 'there is some hope now that as a result thereof the tension that at present exists in South Africa may be relaxed'. This is welcome news, and we would like to have in an amendment at an early date that a settlement of the questions at issue has been arrived at. Indians in no part of the Empire are in such a hopeless position as in the Union of South Africa. From time to time the Indian Government have accepted restrictions of one nature or other on Indians in order to allay the fears of the European settlers and in order to ensure better treatment for at least those Indians who are already settled there. It was with this object that they accepted for instance, the Immigration Restriction Act of 1913 when it was believed that at least a solution had been found of what had been called the Indian problem of South Africa. No less a person than Gen. Smuts said with reference to this Act at the Imperial War Conference of 1917: 'The fear which formerly plagued the settlers there has been removed the great principle of restricting immigration for which they have contended is on our Statute Book with the consent of the Indian population in South Africa and the Indian authorities in the Union of South Africa. That being so, I think that the door is open now for a peaceful and statesmanlike solution of all the minor administrative troubles which occurred and will occur from time to time.' These troubles mentioned by Gen. Smuts, however, did continue to occur until at last another agreement was arrived at in 1927, when it was once again believed that an end had been put to all causes of trouble. But these last three years have been none too plain sailing for the Indian community. More than once trouble caused its head. But thanks to the forbearance and tact displayed by the Government of India's Agents and the Indian community and the common sense which eventually prevailed in South African official circles, more than one crisis was averted. But during all this post-Agreement period we have not come across a more objectionable piece of legislation than the Transvaal Asiatic and Chinese (Amendment) Bill. It is in fact a virtual revival of the Class Act of 1913 which was dropped

But Dr. Malan's move, highly antagonised by the anti-Asiatic press in the Union, as giving it a chance for existence to the "poor whites", is very wide in the ambit of its intended operations. The Bill will not only succeed in banishing the Indians out of South Africa, it will affect the people called the "Cape coloureds". Section 1 of the Asiatic Land Tenure Bill affects them and at a recent protest meeting at Johannesburg they passed the following resolution:—

The Cape coloured people are born part of the South African nation, and as such they claim the unrestricted right to purchase land on the same basis as Europeans, and we appeal to the Minister of the Interior to eliminate the clause referred to because it is objectionable and unjust to alienate us in our own country.

The emphatic protest sent up to Dr. Malan by the Executive of the South African Indian Congress indicates that our countrymen in South Africa are deeply conscious of the grave peril of their position. The Indian public will be with them wholeheartedly in their struggle, but what about the Government of India? Does Sir Fazl Hasan think that Dr. Malan "does not mean what he says."

Indians And Asiatic Tenure Bill

Johannesburg, Dec. 15.—At a meeting of the Transvaal Indian Congress held yesterday, delegates were appointed to attend the South African Indian Congress, which opens in Cape Town on Dec.

Speaking on the Asiatic Tenure Bill, the President, Jacob Abraham Gertze, said the South African Indian Congress to which their body was affiliated had spared no effort to find a solution to the whole question, but all attempts at conciliation had failed. The Minister was adamant, and had made no secret of the fact that there could be no modification whatever of the proposed Bill.

The Indian, the President said, must be prepared to oppose the desires of the anti-Asiatic element in South Africa, which knew neither reason nor justice in dealing with the non-European population. They were determined not to allow the stigma of inferiority to be placed upon them by accepting the principles embodied in the Asiatic Tenure Bill.

[We will publish the full report of the meeting in our next issue.—Ed. I. O.]

Rev. C. F. Andrews's Impending Visit To S. A.

London, Friday.

The Rev. C. F. Andrews, interviewed, said he was going to South Africa at the unanimous request of the Indian community to help them in the difficulties confronting them in respect of Indian legislation which would be submitted to the Union Parliament early in February.

He had returned from a lecturing tour in America specially to make the journey to South Africa. He had only been a few days in London, but appeared to him that the attitude of the Princes in expressing their readiness wholeheartedly to join at once in full federation might be of immense importance, if only satisfactory terms for a settlement could be reached, but it would be necessary in any settlement to see that the claims of subjects were recognised in the Federal Assembly and not merely those of the Princes themselves.—Reuter

Transvaal Indian Congress Honours H.E. Governor-General

The Transvaal Indian Congress took the opportunity of wishing Godspeed to His Excellency the Lord of Athlone and Princess Alice when His Excellency's special train passed through Park Station.

Before boarding the train His Excellency received greetings from members of the Indian community, and both he and Princess Alice were garlanded by Mr. Jacob Abraham Gertze, President of the Transvaal Indian Congress. Other members of the Congress present were Messrs. Gertze, Adam, I. B. Patel, S. B. Madi and the Rev. B. E. Staggins.

Indian Technical Classes

A meeting of Indians was held last week in the Pieter Postmaje Hall to celebrate the opening of the Technical and Commercial Classes for Indian students. Dr. C. T. Lorum, who spoke, commented favourably on the progress made in the institution of these classes, and assured the committee of his support and the interest of the Government in their work.

The Mayor, the Rev. A. Lamont, congratulated the originators of the scheme and teachers on the work they had done, and announced that the Corporation for the benefit of the Asiatic College had voted a gratuity to the teachers and some other assistance. He hoped, however, to become a member of the Council of the College.

In the evening, at a meeting of the Education Committee, Mr. R. M. Norbath, heartily congratulated all connected with the classes on the successful inauguration of the lessons and the good month's work that had been put in before the College broke up. Various members of the Committee spoke, and I paid high tribute to the work of the Indian teachers, who had devoted their time willingly and free of all remuneration, and often did not reach their homes until nearly midnight each day of the week.

Bishop Ferguson Davie's Complaint

TO THE EDITOR

"INDIAN OPINION"

Sir, There is a matter which I should like to bring before the notice of the Indian community in Durban, namely the great inconvenience caused by the prevailing habit of sending invitations to important gatherings at very short notice. A busy man is bound to have many engagements, and when he receives an invitation to be present at some function within possibly only 30 hours of his start, it is impossible for him to alter his arrangements which concern others as well as himself.

This has already happened to me in nearly every case when I have received invitations to Indian functions in this country, with the result that I have been unable to attend many gatherings at which I should have liked to be present. I know it has also happened to other people, and I was recently told of an invitation sent officially to the Secretary of an important charitable organisation which only reached the guest (who would have liked to attend) two

days after the function had been held. That may easily happen when, as in this case, a person is working necessitating travelling.

Would it not be possible to send out invitations to important functions at least two, if not three, weeks in advance so that persons who are unable to attend events which were of interest to the Indian community and their friends

Fair Breeze Indian School

The Thirty-fifth Annual Prize Distribution and Entertainment of the above school took place on Saturday, December 13th 1930, in the school.

A very large gathering of parents, friends and over 300 children were present. The prizes were distributed by the Rev. J. Motcalf, Manager of the school. He, in a very pleasing speech, remarked on the very good results attained by the Head Master, Mr. H. B. Smith, and congratulated the prize winners upon the good work done by them. Sixty-eight boys received books and the others, toys and dolls.

The evening programme was commenced at 8.30 p.m. under the chairmanship of Mr. T. R. Singh and ended at about 12 p.

I, on behalf of my staff and children, welcome you to this evening. It is very kind of you and of those who are not here this evening, in helping us with your kind and valued donations which helped us to purchase suitable prizes and the many necessary things which were required to successfully carry out this function. I heartily express my thanks and appreciations to you and as well as to them.

I must thank my School Manager the Rev. Motcalf who takes the keenest interest in us, and always tries to help us.

During this year, 417 children have been admitted to the school, but 113 have left and discontinued, and now leaves a net total of 304 children of whom there are 272 boys and 32 girls. You will be pleased to hear that 4 of my scholars have passed their P.M.C. Examination last year. No boys during this year have been trained for such examination owing to the inconvenience the Mahara had caused. Under the basis of the new Departmental Regulations governing the Government Aided Schools, Fair Breeze is a Second Grade School in which 2 First Class, 3 Second Class and 3 Third Class Teachers are allowed.

All the teachers of this school are all scholars whose willingness, loyalty, respect and energetic support given to me is beyond my power of praise or thankfulness.

The management of refreshments was solely in the hands of Messrs. M. M. Khan, M. H. Sahib, G. R. Nandoo, G. M. Nandoo, S. Mohan, R. M. E. B. Sahib, A. R. H. Sahib, I. M. Khan, H. Jossow, B. Pather, Gopichand, A. Aziz, M. G. Buzak, S. Adam, S. Mohideen and A. M. Khan. I think you will all agree with me that they have carried out and keenly managed the work.

The Fair Breeze School owes much for one of the most generous persons of this district, the late Mr. Raj Mahomed who passed away last year. During his days of life he had been always prepared to lend every possible help towards the betterment of the school. He has been also very generous in presenting a beautiful piece of land about 2½ acres in

extent to the Fair Breeze Government Indian School Committee for the erection of a school. We owe him our greatest thanks for his generous contribution.

I am, Sir, very humbly and respectfully for your generosity and assistance and hope you may join us whenever such occasion may occur. —Contributed

Pretoria Asiatic Bazaar Regulations

Section 10 of the Municipal Amending Ordinance No. 17 of 1905 (Transvaal) and Section 10 of the Municipal Amending Ordinance No. 1 of 1906 (Transvaal)

(Continued from last week)

SITE PERMITS

1. Every person over the age of twenty one years desirous of residing in a Bazaar and of erecting and occupying a dwelling therein shall apply in person to the Superintendent for a permit to do so and if the Superintendent is satisfied that the applicant is a fit and proper person to reside in a Bazaar and if a lot for such proposed dwelling is available therein he may grant such applicant a site permit accordingly and assign a lot upon which such applicant shall erect a dwelling, provided that if a bona fide commencement to erect his dwelling is not made by the holder of a site permit within three months from the date of such permit then such permit may be withdrawn and cancelled by the Superintendent. Every person over the age of twenty one years desirous of residing in a Bazaar and of occupying an existing building situated in a lot in such Bazaar of which building the applicant is the owner shall apply in person to the Superintendent for a permit to do so and if the Superintendent is satisfied that such person is a fit and proper person to reside in a Bazaar and that the applicant is the bona fide owner of such building the Superintendent shall grant such applicant a site permit accordingly. I provide only that no site permit shall be issued to more than one person in respect of any one lot and that if at the commencement of these Regulations a person applies for the lease of a site permit in respect of one and the same lot the Superintendent shall submit the applications for such permit to the Magistrate of Assizes who shall decide to which applicant the permit shall be issued and whom he shall deem fit to occupy the lot in any Bazaar or in any

over the age of twenty one years desirous of residing in a Bazaar and of occupying a dwelling erected by or belonging to the Council shall apply in person to the Superintendent who may if he is satisfied that the applicant is a fit and proper person to reside in a Bazaar allow such applicant to occupy such building or site to erect a dwelling of the class for which application is made if the same is available (as the case may be) and shall issue to the applicant a Residential Permit authorising him to reside therein.

11. No person other than the holder of a Site Permit who is the owner or lawful occupier of a dwelling in a Bazaar or the holder of a Residential Permit together with their wives and families being of 18 years under the age of twenty one years or unmarried daughters or bona fide domestic employees being Asiatics shall reside in a Bazaar unless he shall have first obtained a Lodgers Permit which may be granted by the Superintendent if he is satisfied that the applicant therefor is a fit and proper person and that such applicant has found suitable and fit and proper accommodation in a Bazaar.

VISITOR PERMITS

12. Any visitor to a Bazaar desiring to temporarily reside therein shall report himself to the Superintendent who may on his being satisfied that applicant is a fit and proper person issue to such applicant a temporary Lodgers Permit available for a specified and limited time according to circumstances.

PARTICULARS ON LODGERS PERMITS

13. All Lodgers Permits granted under the two preceding Regulations numbered 11 and 12 of these Regulations shall be signed by the Superintendent or an officer authorized by him and shall specify the dwelling with the name of the occupier thereof in which the holder shall alone reside and no such Permit shall be transferable.

HOTELS

14. The Council may by resolution and with the consent of the Minister reserve certain specified lots in a Bazaar and erect thereon suitable buildings with rooms to accommodate one or more persons each with the necessary sanitary conveniences and if thought fit, kitchen accommodation for the purpose of lodging Asiatics and for the purpose of travelling Asiatics and all persons seeking accommodation thereon shall apply to the Superintendent who may allot each applicant the whole or portion of a room as the case may be the charges for which shall be payable in advance according to a tariff to be from time to time fixed by the Council by resolution and approved by the Minister. The Superintendent shall have the right to refuse accommodation to any person he may deem undesirable or any person found occupying any room or portion thereof without permission from the Superintendent as shown by the current receipt for his room may be summarily ejected by the Superintendent.

RELIGIOUS AND EDUCATIONAL SITES

15. The Council may by resolution and with the consent of the Minister grant under lease or otherwise on such conditions as it shall think fit the right to occupy and use for a period not exceeding thirty three years any lot or lots in a Bazaar to any recognized religious or educational body for religious and educational purposes and may exempt such lot or lots from any of the provisions of these Regulations.

BUSINESS AND TRADE SITE PERMITS

16. No person shall erect, maintain or use or let the structure or building with or without a roof or with the roof and not being the property of the Council who may from time to time set apart a lot or lots in a Bazaar to be used for trading business or other purposes and may let such lot or lots either on a lease not to exceed a period of thirty three years or otherwise to such Asiatics for such periods and on such terms and conditions as the Council shall think fit; and no person shall trade or carry on any business within a Bazaar in any other

place than upon a lot or lots so set apart by the Council for such purposes; provided that nothing contained in this Regulation shall be deemed to exempt any person so trading or carrying on business from obtaining the necessary licences to do so required by Law or by the Council's by-laws, or from complying with any other provisions of any other Law or the Council's by laws regulating trading or the carrying on of business and provided further that any such licences to trade shall *ipso facto* be cancelled and be null and void upon the termination through effluxion of time or from any other cause whatsoever of any lease or tenancy granted by the Council in respect of any lot or lots set apart as aforesaid.

(To be Continued)

News In Brief

The following Indian students arrived at Durban from Lovedale Missionary Institution on the 7th December by the *R.M.S. Windsor*—R. D. Naidoo, L. M. Moom, E. Dinshaw, L. M. Badat.

The following arrived at Durban on the 14th December by the *R.M.S. Windsor*—A. Jagan, M. T. Parnichea, C. Gabriel, S. Soobiah, T. Soobiah.

The following boys will sit for their Junior Certificate Examination next year—R. D. Naidoo, E. Dinshaw, L. M. Moom, R. Jagadoo, T. Soobiah, L. M. Badat.

Estcourt Notes And News

[BY JAMES AUGUSTINE]

Lady Smith S.A.R.'s easy win against Estcourt.

The Lady Smith S.A.R. played the Estcourt C.C. on the 13th December under gentle weather conditions. Estcourt batted and were out for a small score of 41 runs through the effective bowling of A. M. Sammel and Victor G. Naidoo, whose averages were Nine Overs - Five Wickets - Thirty runs and eight overs Five wickets - Eleven runs respectively.

The S.A.R. batted and were the losers of one of their best wickets for a duck. V. A. Pillay was just dishing in but was unfortunate in being caught out by M. Sammel who played a brilliant game of cricket and was good all round the wicket scored 26 runs, Estcourt's bowling was lacking and the S.A.R. had the better of it. The S.A.R. were all out after three o'clock for Sixty Six runs. Estcourt in their second innings scored Sixty Five runs. S.A.R. batted and passed the Estcourt score by three runs and declared with ten wickets and three runs.

LECTURE

AT THE

PARSIE RUSTOMJEE HALL

110 QUEEN STREET, DURBAN.

"TRAVELS IN INDIA"

By The Rev. R. CHOONOO

on Tuesday, 23rd December 1930, at 8 p.m.

South African Indian Congress

AGENDA of the 11th session of the Conference to be held in Capetown on the 29th, 30th and 31st December 1930.—

1. Finance
2. Immigration
3. Universal Adult Tenure Bill
4. Censorship
5. Reparation
6. Education
7. Franchise
8. Railways
9. Labour
10. Licences
11. Trust Deed for South African Indian Congress
12. Housing and Sanitation
13. Education Expenditure
14. Postal Services
15. Old Age Pension
16. Other Motions
17. Election
18. General

S. R. NAIDOO & E. M. MALL,
Joint Hon. General Secretaries,
South African Indian Congress.

P. O. Box 272,
Pietermaritzburg.

NOTICE

To The Indian Public

The attention of the Indian public is invited to the fact that persons having complaints or suggestions regarding any of the following matters—

1. Railway and post services
2. Immigration matters
3. Finance
4. Education
5. Licences

are requested to communicate in writing to their respective Provincial bodies—

(1) Natal Indian Congress, 175 Grey Street, Durban.

(2) Transvaal Indian Congress, 6 Kort Street, Johannesburg.

(3) Cape Indian Congress, 80 Hanover Street, Capetown, or to the undersigned.

S. R. NAIDOO & E. M. MALL,
Joint Hon. General Secretaries,
South African Indian Congress,
P. O. Box 272,
Pietermaritzburg.

News...

If you drive a

Ford Model A	Essex
De Soto	Dodge
Hudson	Reo

change to the new grade

Mobil Oil "AF"

With Mobil Oil use PIGASOL The Petrol for "All Round" Performance!

VACUUM OIL COMPANY OF SOUTH AFRICA LTD.

ઈન્દ્રિઅન ઓપિનિઅન.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੨੮ ਭੂ.

ફીનીક્ષ, શુક્રવાર, તારીખ ૧૬ ડીસેમ્બર ૧૯૩૦

॥ ५॥

નોંધ અને સમાચાર

દાં. ઇ. કેંડ્રેસ અને ગવર્નર જનરલ

નામદાર ચવર્નર જનરલ બર્મી જોશ એથલેન અને તેમના પતિન પ્રીન્સેસ એલાબેથ જેમ્સ પોનાના દોહા ઉપરથી શરમ કમ્પ્યુનીમન છોડી અર્થા છે તેમની ટ્રેન પ્રાટીરીયાથી જોખર્ગ રોકને ખાવી હતી તે દિવસે ટ્રાસવલ ઇન્ડીઅન પ્રેસિસના અમલદારો તેમને વિદાયગીરીનું માન આપવા રોકને અવા દતા. ના. ચવર્નર જનરલ અને પ્રીન્સેસ એલાબેથને કેએસના અમુખ મી. જુસમ ઇલાહીય આર્મીએ સુદર કુશોના હાર પહે-રાવ્યા હતા. કમ્પેસ-પ્રેસીડેન્ટ મી. કસમ ખાદમ, મેસરે હથારબાઇ પટેલ, એસ. બી. મેદ તથા રેવ. બી. એચ. ઇ. રસિયામનીની જોગખ્ય પચ્ચ તેમની સાથે કરાવવામાં ખાવી હતી. ના. ચર્નર જનરલે ઘોડી પોમોના ખાબાર માન્યો હતો.

हीनमन्त्रं मे हतं विनायकं विनायकं

દીનબંધુ જે કહ્યો તો, પર માંડીને બે વિલાપવંતી બે
 બાવળા ઉપડી ચુક્યા છે. બામારા વાંચીને તાર કહો કે
 ટીસવાળા છંડીબલ કાંઈને તેમને બે બાવળા વિલાપવંતી
 થો હતો. તેઓ તે વેળા બેચેરીનાં સર રવીંદરાશ હાથે
 પાસે ઉપડી અવા હતા. સાચી તેમને કેવળ બાવળો હતો
 કે સર રવીંદરાશ યાચેરની તબિયત સારી ન હોવાથી તેઓ
 બેચેરી બાવી કહે એમ નથી પરંતુ બેચેરીની ની કહ્યાત
 માં તેઓ બેચેરી બાવી પડ્યાં. સા. આ. છ. કેમકે
 વાર્ષિક કોન્ફરન્સ આપુ માસની બાપરીને મળે એ સમાચાર
 તેમને બાવળા હતા એટલે તેઓ સાચી ઉપડી ચુક્યા છે બાવળ
 જે દિવસે કોન્ફરન્સ ખુલી ચુકશે તેજ દિવસે તેઓ કેપાલેન
 બાવી પડેલાં. ઉપડ્યાં પડેલાં રહે તેમનાં પ્રેરણુ લાંબા
 હતા તેમાં તેમણે કહ્યું હતું કે ખુનીયન પાલાંમેંટમાં આવતા
 રાજ્યવારી મામલા દીકરીના માટે એક કાવડો આવનાર છે.
 તેમને મહાનિયતમાં મદદ કરવા માટે તેઓની જોડીત મામળા
 ઉપરથી તું સાચી બાવી બલ છે. સચિ બાવળા બાવળ
 માટે બેચેરીનાં મારાં બાવળ બાવળોના દુર ઉપરથી સાચી
 બાવળ બાવળો છે. કંડનાં થેડાજ દિવસ ઉપર તું બાવળો
 છું પરંતુ મને લાગે છે કે રાજ્ય મદારાબલજોની શીરેકનની
 માબનામાં સમય થવા માટે હવેપુર્વાં તૈયારી બતાવી છે તે
 કામ બાવળ ત મદદરનું લેખ છે. બે સમાચારની મદદની મદદ
 સંતોષકારક હશે તો બે મળતું મદદરનું છે, શીરેકન બેચેરીની
 માં દેલી રાજ્યજોની રમતતા દારાઓનો પક્ષ રવીંદર થશે
 બેચેરી બેચેરી નહીં કે માત્ર રાજ્યજોનાજ દારાઓ તેમાં રવીંદરાશ

શ્રી. હરભાઈ પટેલ

જોદાનાસમગ્રની ભવ્યતા વેપારી પહેડી બાપ, શ્રી. બા.ક. બાપની કુખનીના આગીદાર થી. હજારબાપ પટેલ એજો સા. આ. ઇ. કે જેલ અને દસિવાલ છ-ડીખન કેસિલના કેસર કે તેજો સા. ૧૭ થી કીસેનરે જોદાનીસમગ્રથી કરાવ જાઓ છે. તેજો પોતાના વેપારને કમોંતા. ૧૬ થીજે વેપારી રડીખરમાં જાવાન ઉપડી ગયા છે. દાસવાલના દાદીજો. હજાર કેસર બીલ રૂપી જે વાલ જાવેલું છે તે વિરે થી. હજાર-બાપજો જાઓ સુધી વારે ઉત્સાહપૂર્વક કાર્ય કરું હતું. દાસ-વાલ છ-ડીખન કેસેસની મનેથી એક જાહેરસભામાં થી. હજારબાપની સેવાનાં વખાણ કરવામાં જાઓ હતા અને તેમને સફળ સફર હજારનાં કરાવ પસાર કરવામાં જાઓ હતા. આ કરાવમાં કમે વેતે પચ સામેલ થઈએ છીએ અને થી. હજારબાપની સફર સફળ હજારી તેજો જરૂરી અને પાછા આવે જોમ હજારીએ છીએ.

સામંત-સેા હુને આપે છે

જાણનારાઓની મુનિસીપાલિટીએ જ્યાં જે વર્ષથી યોનેરી
જાતામાં જાઈસન-મો રીન્ડ કરી જાવવાનું વધા નવાં જાઈસન-મો
નર્કિ જાવવાનું વલણ થીપું હતું તે વીંચથી લીમ્પેડેન ડેઅર્માં
પ્લેનઈ-રીનમા નવાવાંક કસ્ટમરે જાવેલા છવતના મુકાદમી
પરજાત મધુ કે જાન મુનિસીપાલિટી વરદથી નવા વેપારીઓને
જાઈસન-મો જાનના કામળો મળ્યા છે. નવું જોડીવાટીક
ટુન્નૈર બીજ જ્યાં સુધી પસાર નર્કિ જાવ ત્યાં સુધી મુનિસી-
પાલિટી જ્યાં મુકાદમ જાવસાર જાઈસન-મો જાઈસન-મો નથી.
કેટલાક વેપારીઓને મુનિસીપાલિટીએ જાવનું કે કે નવાર
સમર્પેન્ડ જાવેલા તેમજ નવાં જાઈસન-મો ૧૬૬૨-૬૩ સાલના
જાઈ જાવો. નવું જોડીવાટીક બીજ પસાર ન જાવ ત્યાં
સુધી જાવના નવીજ રિથિતિ હવે ચાલુ રહી જાયશે.

ਪੁਨਾਭਰੋਕ ਰੋਕਸ਼ ਭੰਗੁ ਭੰਗੀਯਾ

જાંઘનની અંકુશ પરિપક્વ ગિંનેના સમાચાર વિશ્વાવલથી
જ્ઞાવતાજ રહે છે. અવિદ્યમાં જેવું નથી કર્યું કર્યું કે જાંઘનું
અધારણ શીરસ કોવું જોઇએ એટલે કે દેશી રાખો પથ્થ જે
અધારણની અંદર બીટીક દોંડ કાચે સામેલ થઈ જાય. જાને
મુનાઇટક સ્ટેટસ એ કે જાંઘની આટ જેવું અધારણ શીરસનના
ધારણ ઉપર જાવું તેનો વિચાર ચલાવવા મોડે માન્યતા પ્રધુઅ
પણા દેશન એક કમીટી નામવામાં આવી હતી તેનો રીપોર્ટ
દેવે તેવાર જામ ગયો છે એક રૂટર અધ્યારે છે. એ રીપોર્ટ

માં જાણવવામાં આવ્યું છે કે શ્રીરંગનાની બહુ ઓછી બાંધીક હોઈને કારણે અને બીજા બાબતે જેથી રાજ્યના અંદર આવીશ થવા પ્રયત્નમાં હોય તેને અમારે કશું કેવી રીતે રાજ્યના જેમ જેમ અંદર સમેલ થવા પ્રયત્નમાં હોય તેને તેની સગવડ કરી આપવાની બંધરણા કરી છે. રીપોર્ટ દર્શાવે છે કે શ્રીરંગનાના કારણે હોવાની બંધરણા. જેની અંદર બાંધીક હોઈ અને જેથી રાજ્યના પ્રતિનિધીઓને પ્રમાણ હવે પછી નહીં કરવામાં આવે તે મુજબ રહેશે. બાંધીક હોઈ માટેના અધ્યક્ષ વિષયો જુદી ધારાસભામાં અમારે. આથી જો કે વિશ્વમતી હોવી થવાનો સંભવ છે એથી એના વિષે કશું વિશેષ વિચાર કરવાનું રહેશે. શ્રીરંગનાના કારણે રાજ્યના પ્રતિનિધીઓ પશ્ચ હશે અને તેમાં કેટલાક એવા પ્રતિનિધીઓ જેની સાથે તેઓને સંબંધ ન હોય રીપોર્ટ ઉમેરે છે કે કાલનની એટલે કે રાજ્યની સ્થિતિ કેવી રહેશે તેના ઉપર વિશેષ વિચાર કરવાની જરૂર છે. શ્રીરંગનાના કારણે સમેલ કે હોનો સંબંધ કેવો રહેશે એ પ્રશ્ન તમારે અમારે આરે તેના ઉપર વિશેષ વિચાર કરશે. જો કોઈ વિષયો જેવા કે હોઈને બંધરણા અને પદેક સાથેના સંબંધો એને રાજ્ય માટે રીજર્ન રાખવામાં આવે તો જાને એવામાં રાજ્યના પ્રતિનિધીઓની પશ્ચ જરૂર રહેશે. શ્રીરંગનાના કારણે રાજ્યના કોઈવામાં આવશે તેની નીચ પશ્ચ રીપોર્ટ સાથે કરીને એવામાં આવશે. પ્રતિનિધી સરકાર કેવી રહેશે એટલે તે વિષે નીચાએલી સળખોટીનો રીપોર્ટ પશ્ચ લેવાર થશે છે. તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે પ્રતિનિધીને કારણેની પદવી એટલે કે હોમીયો રાજ્યના આલુ છે તેને જાતે જાણવો અને પ્રતિનિધીને પ્રતિનિધીના કારણેના પ્રતિનિધી સાથે અર્થવા. કારણે અને બંધરણા બંધરણાના પ્રશ્ન પશ્ચ રહેશે પ્રાથમિક પ્રાથમિક કારણેના પ્રાથમિક રહેશે. એક નીચીયો એટલે કારણેના સમા મુનીયરી એટલે બધા કારણે એટલે બધા હોવાની બંધરણા. એકાંતીયુતીય બુદ્ધિ બુદ્ધિ પ્રમાણેના બંધરણા હશે અને તેઓ બધા સાથે કારણેના બંધરણાને બંધરણાને લેવાશે પ્રમાણેના નીચાએલી માટે મવનર બંધરણા રહેશે. મવનરને કારણેનાને જુદી પાડી નીચવાનો કશું રહેશે. કોઈ પશ્ચ બીજા ઉપર પાછા વિચાર અમારવા તે કારણેનાને એકલી કોઈ અને મવનર બંધરણા તેના ઉપર વિચાર અમારવા કશું તેને માટે તે રીજર્ન રાખી કોઈ. અમુક કારણે કારણેનામાં કારણે માટે મવનરની અમારવા સમર્પિત મેળવવી એમને મવનરની પ્રયત્નમાં આવે તો મુનીય પ્રમાણે પોતાની બંધરણા ઉપર કારણે રહે અને કારણે તુડી પડવાનો કારણે ઉપરિવત કારણે થાતો કારણે તુડી પડવાનો સમય આવે આરે રાજ્યવિવર પોતાના કારણે કશું એવાની તારણેના સમા તેને રહેશે રહેશે તાર બંધરણા છે કે હોઈ-મુસીય પ્રશ્ન વિષે કશું કોઈ પશ્ચ નિર્ણય ઉપર પ્રતિનિધીઓ આવશે કારણે નથી રાજ્યને એકાંતીય પોતે પશ્ચ એ વિષયમાં મધ્ય મદેનત કરી એક છે પરંતુ કશું સમાધાન થઈ કશું નથી. હવે એવાના નવામાં આરે પોતાના મગન ઉપર પ્રતિનિધીઓને એ વિષયની વાટાઘાટ માટે એવાના છે.

કરત અધિકારમાં કોઈકર મુનીયના પ્રશ્ન
કરત અધિકારમાં બુદ્ધિ બુદ્ધિ પ્રતિનિધી મુનીય કેવી રીતે બનાવવું તે વિષેની તપાસ અમારવા માટે આપની તમા

ઉપરવાની સમાની એક એકાંતી પાલીયેટ નીચે છે તેના પદવી એકાંતી કારણેના પ્રશ્ન રાજ્યના પ્રશ્ન પશ્ચ હોઈ મળી હતી. સર એમુસાસ નીચરને આ કારણેના સમાજ જુદાની આપવા દર્શાવું હતું કે કારણેનાને બંધરણા બંધરણા મુનીયના રાજ્યના માટેની કોઈ પોતાના નહીં થય તો એ એ કારણેના રાજ્ય હશે છે તે કારણેના બંધરણાને કેવીના, મુના-ના અને કારણેનાને એકાંતી તે સ્વીકાર્ય થઈ પડશે. કારણેના મુનીયના માટેની કોઈપશ્ચ પોતાનાને કેવીનાના કારણેનાને એ પોતાની સમાપતી નહીં આવે તો સરકારને કોઈપશ્ચ પોતાના વિષે કારણેના કરવી એ નહીં છે. અને એવું કોઈપશ્ચ થમણ એ કારણેના આવશે તો કારણેના અધિકારમાં એવા રાજ્યવાની એવાના કારણેના માટે પાછાથી પતાવાનો સમય આવશે. કેવીનાની કારણેનામાં હોઈએના પ્રતિનિધીઓના અમાર મુનીયના કારણેના પ્રશ્નમાં એકાંતી પા વહેશે કારણેના બાળી કારણેના એકાંતી માનું પુ. દીક્ષિત થમ કોઈકના સાથે હું મળે તો કશું પુ. કે કોઈપશ્ચ અમારવાનીમાં પ્રશ્ન રાજ્યનીક વિચારમાં કારણેના મળતાપણું હોવું બંધરણા. આ પ્રશ્નના કારણેના વિષે કારણેના પ્રશ્નમાં કારણેના કારણેના અધિકારમાં કારણેના એકાંતી પ્રશ્ન છે તે એકાંતી તેથી કારણેના પરિણામ આવવાનો સંભવ નથી એવા કારણેના અધિકાર છે. બીજીય કારણેના મુલતી રહેલી છે. કારણેનાની કારણેનાની સંબંધી વિચારના પ્રશ્નમાં એકાંતી બંધરણાને બંધરણા પાતો કારણેના તે કારણેનાને કેવીનાના કારણેનાને કેવીનાના કારણેનાને તેવાત બંધરણાની છે. અને તેઓને એકાંતી કારણેના, કારણેના, સર એકાંતી એકાંતી તેમજ કારણેનાના કારણેનાને કેટલા બંધરણા રાજ્યમાં કારણેનાને તેવાત પશ્ચ બંધરણાની છે. કારણેનાની કારણેનાને કારણેનાને કેવીનાના કારણેનાને કેવીનાના વિચારના પદવીમાં હતું તે પાછું કેવીના પદવીમાં છે અને તેમજ એવા અધિકાર હવે બંધરણા કારણેના છે કે કારણેના પરંતુ વિચાર પ્રશ્ન છે તેવા કારણેના રહેશે કેવી અને બીજા કારણેના પોતાના ઉપર કારણેના વિચાર અમારવા નહીં. કેવીનાના કારણેનાને તરણી પશ્ચ પાંડત કારણેનાને કારણેના એકાંતી સમાજ જુદાની આપવા વિચારના ઉપર બંધરણા છે. કેવીનામાં વરતા મુનીયના કારણેનાને કારણેનાને એકાંતી સમા આ એકાંતી છે તે તેમને એક છે કે કારણેના સરકાર એક બંધરણા કારણેના છે કે કારણેનાને તેવીનાની કારણેનાને સર્વોપરી રહેવું એકાંતી તે કારણેના રહેશે એ એ એકાંતી અમારવાને અમારવાને કારણેનામાં કારણેના છે. કેવીનાના તમા કારણેના કારણેનાના કારણેનાને નીચી મેડીયોને સમાને માટે પોતાના થમ નીચે અમારવા રાજ્યનાની છે અને તેનામાં પાછી રાજ્યના કારણેના છે તે એકાંતી બાંધીક સરકાર પોતાની નીચી કેટલે કારણેના કારણેના રાજ્ય છે તે કારણેના ગત વી આવશે

મી. અધિકારને સુધારવા કારણેના.
વિચારનામાં કારણેના બંધરણાને કેટલાક એવા અમાર રાજ્યના કારણેના પોતા છે કે કારણેના બુદ્ધિમાં અમારવાની વાત અને એક તો તેમને કારણેના બાળી આવે છે અને કારણેના ઉપર ના કારણેના સમાજના કારણેનાના કારણેનાના કારણેનાને માટે વિચારનાને કારણેનાના રાજ્યને એવી મુસરી બંધરણા બંધરણાને એકાંતી કારણેના છે એવા બંધરણા કરવામાં એક

આને હોદ્દા નીચા ખામને ઝમેકાએ કહે છે. આ બાબતની મધ્યિન દવે વિજયના દોહા પર ગમગીન કરનાર એક મેટરને કમલેશ મળે છે. સર મુકુન્દ એ દરમિયાન લેઈ લેઈ અને લેઈ લેઈને કહે છે. એના કમલેશ મુજરી મળે છે. એ કામીયા આવે છે. તે સિવાય કેટલાક સ્વયં આપ અને હોદ્દા ઉપર વિલાસને લાગડખીયા કરાવનાર મુદિ-કાળી આંચેને પણ પહેલા છે તેમાં બીન્ટસન અર્થાત્તે નેવાનો સમાવેશ થાય છે. એ નામકારે જડન કહેરના વેપારી વર્ગની એક મીટીંગમાં કમલેશ આપણે કરું તેમાં તેને મોઢાએ હાથવાળા કાઢ્યો છે એવું કહીને તે કહું બોલું ન બેખાન. એ સારેજ બધી થુવા છે કે હોદ્દા એક્ટ્રીમારેના રોમ મુખના બર્બા છે. હોદ્દા સગાર અને વિલાસને તેમની સાથે માત્ર નમસ્કારે જ કમલેશ કરું એ ખાસ જાણુ દેવે છે કે હોદ્દાનેતા જીવન અને વિલાસને સર્વે કાણુ અસરકારક રીતે નવીક પ્રભા પેલાનાજ દાખલ. ગમગી અમ દેડા કુને દર્શાવું એકમી રાઈડ રેખા જોનરસને કામપણુ બેખાણુ બાધાનો અધિકાર નથી. એ જોનરસમાં કેમપણુ એકીરેંટકાય તે તેને સ્વીકારવા પ્રભા બેખાણેલી નથી! હોદ્દા સગાર માટે નવું બેખરણુ પાસાંમેંટમાં કામપ કરવામાં આવે તે પહેલાં નથી આમની સલા મનશે એ વાત મોક્ષ છે અને દવે શુ કરવું તેનો નિર્ણય તેને કરવોજ પડશે. આદ્યેથીજ અદ્યે જવા અને પાછાં રમવા કરવનું જણાવવા આવે સ્વાસ્થ્ય જીવે. તેણે મળ્યા લાખા આવ્યા બહાર પાછા અંતમાં દર્શાવું કે મોવાસ કમ્પર હોદ્દા રાજ્યદારીઓ અમર તેના એમ કમ પહેલાએ હેમમાં છે અને અધીની અગવળને રાજ્ય-પરિચરે કોઈપણ આપી છે બરીક પ્રભાએ પોતાની સલાનો કમલેશ કરવો એકમી અને આ સેક્ષીવાલીક સરકાર એ કહી કનરીકન આપણે તેનો ઉપયોગ હોદ્દા જગમમેરો બીજી નથી મામણી કરવામાંજ વાપરશે. એમ અને તેમ અધી-વાદની સામે અભયુત આમ બીજી તેને દવે કમરી નાખવો બેખજે. વાધને બીજાડીનું માંસ ખવડાવી તેને અંતેષયનો પ્રયત્ન કરવો એ નહાય છે. આપા હાથવા સામે કથી દીકા કરવાની જરૂર છે ખરી! અને એકમીજ કહીએ છીએ કે રાજ્યદારી પ્રતે. સમય આવે કે દરમિયાન કદાચુ દેવે એક આવો બાધા કરે!

બીજાનેરના મહારાજાજ અમર રામસે મેકટોનનું મી. અર્થાત્તે ને મહારાજો બીજાનેરના મહારાજાએ તથ વડા પ્રધાન રામસે મેકટોનનો સચેક જરાવ આપી છે બીજાનેરના મહારાજાએ દર્શાવું દવે કે મોખંડ અને લેડીની રાજનીતીથી એક પ્રજાને ગુમામીમાં રાખી કહાય એવી વાત કોઈ અકલમંદ માણસ કરી કહી ખરા? અમને કહેવામાં આવે છે કે મુદિનર અંજલી મળસને રા. ના કારવાર સાપી દેશથી હોદ્દા મીનના નેડી ગુમાવુરેલી રિપનિમાં રેઈ દેવામાં આવશે. અમારા મુકુને ખુશી અંખિ રાખીને શું અમેજ હકજતા પોટમાં નાખીશું? આદ મહારાજાએ બીજીક પ્રજાને અપીલ કરી છે કે હોદ્દામાં ને પવિત્ર બળો તમેજ હમાં કર્યા છે તેને મેખરે હિમ્મત ધરી તમે જીવા રેડો. એજ નીતી કેનેશ અને મ.કેય આદિકા સાથે તમે લીધી છે અને આજે તેઓ કેમન વેચના સ્વંબ નેવા છે. મી. રામસે

મેકટોનનો મી. અર્થાત્તે ને અપણી સખ્ત ખગર લઈ દર્શાવું કે તે કહેવાતથી અંતે સુધી બીજીક તેવાની છે. હોદ્દામાં કામીસ અને બીજીક તરત ને રાઈડ રેખા જોનરસને નિષ્કળ મળેલી એના હાથે છે તેઓએ મી. અર્થાત્તે ને આવીવાંદ આપ્યા હશે. કાવનું કે બીજીક રાજની સામે હોદ્દામાં દેવ કિપત કરવાની જીયા તથ મળે છે. અંતમાં વડા પ્રધાને દર્શાવું કે હોદ્દા અમર અધિકાર્ય ઉપર અને સગલ કાણુ મેળવેલો છે અને તેથી મી. અર્થાત્તે ને આજુ આપણ કરવા દેવાનું અમને યોગ્ય કહે છે. ખરું તેને બારી અમલ છે કે દવે કરીથી એવું આપણ તે ન કરે.

અનરલ હર્ડજોમ અને અનરલ રમટસ પ્રમસતાવાદી એ તેજન.કોટરોને અનરલ હર્ડજોમ બેચેમ ફેન્ડીન કોમિસમાં જગતની રાખી દીધા હતા તે વિષે અનરલ રમટસે પોતાનો અભિપ્રાય આપી દર્શાવું કરું કે અનરલ હર્ડજોમે આપણે તેના ખસની નીતી અંદજ કરી છે એ તેની પાટીની રતેક સુચવે છે. અનરલ હર્ડજોમ એ રિપનિમાં દર્શાવે છે કે અનરલ રમટસને મગ બાવજુર જાવજ આપવાની મે મામણી કહી કરી નથી. અર્થા સુધી મને લાગે વળજે છે ત્યાં સુધી તેના વલજની અને કથીયે કીમત નથી લા. આ. પાટીને મેં એવી અરજ નથી કરી કે તે મને રેડા આવે. મારી અપીલ તે બેખતીઓને હતી નહિ કે પાટીએ. અનરલ રમટસ પોતાને હાસ્ત સ્પદ બનાવે છે. રાજના એકમ આવર કમ મોઢાની પાસે ને કંઈ છે તે અર્થનો અનરલ રમટસ આજે પણ મોમ અપાવી દેવા માગે છે. અનરલ રમટસ રાજના એકમ મારે કર્યા કરે છે એ હું સ્વીકારું છું પરંતુ તે એકમ લારેજ આમ થાય કે બીજીક સિંદને અધિકરન પેટાને શાહી આપા દે. બાતી બાતી વચ્ચે સકકારના પ્રમ વિષે અંચેનેલી વતી મે અનર અનરલ રમટસ કે ખુર્ અંકેય આદિકાના રાજકારની દર્શાવે એવા અનરલ રમટસ રાજકી એકમવાનો દુસ્મન છે. એમ પ્રજાના આ એ મહાન આંચેવનો વચ્ચે આ પ્રમાણે આ દેવડા રાજ્ય કારવાર વચ્ચે ખાતે પે રતા રહેલો.

હોદ્દાને અમલે વિલાસન! વિલાસનમાં આવક વેરા વધરવાની વાતો થાશે છે તે વિષે મી. હર્ડજો નામના એક અંચેને મારીક પ્રજામાં એક લેખ લખી દર્શાવું છે કે આ લેખ પ્રાક્ટ થાય તે પહેલાં અનુર-પક્ષી પરિપરે 'દ્રવ્યની ફરી પાછી વર્કમણ' એ વિષયમાં નીર્ણય કરી નાખ્યો હશે. આપણે કમાવું અને તે બીજાને અર્પણ કરી દેવું એવી વાતો છે. મી. રોહનને ચોર તરીકે વર્ણવી લખક જણાવે છે કે ગાપાઆમા લેખ, લખવાયા તર-કારનો ખર્ચ એકો કરવાનો નથી. ઉત્તમ મારે તે એજ છે કે પ્ર-કમરેકક કરવાનીજ ના પાવી. એ કર કરનારા સ્વ કામ માણસને મી. રોહન જેવામાં પુરી કહવાનો નથી. આપણે અભયુત રહી કોડીઓની મારક વિલાસનની સર્વે જેલે. બારી નાખવી જોતજે. લારેજ મી. રોહન આપણને પહે પડેલો આવશે. હોદ્દાની પ્રજા ને નીતી મહાત્મા ગાંધીજીની સરકારી દેશ સ્વીકારી રહી છે તેજ નીતી અંચેને પોતાની સરકારની સામે પારણ કરવાની ચર્ચા કરે છે એ આ જમાના માં એક અઅર્થકારક વાત નથી શું? સ્વાસ્થ્ય માટેની લાવ

111111	111111	111111	111111	111111	111111
111111	111111	111111	111111	111111	111111

વાળાઓએ ફરજિયાત મેટી રકમની ધરપૂરસ પોલીસી કઢાવવી જોઈએ એવું કહ્યું છે. મેટરોરીવાળાઓએ ચૂકે પાર્ટીની પોલીસી કઢાવવી જોઈએ તેમજ બસવાળાઓએ પૈક કલેક્ટરની પસંદગી માટે તથા પૈક પાંચ દબારની ચૂકે પાર્ટી સાથે મળીને પૈક પંદર દબારની પોલીસી કઢાવવી જોઈએ આવી પોલીસીઓ આ ન્યુ ટ્રીપ અરુર સ કાર્યાલયી માં કલેક્ટર આ પોલીસીઓ તા. ૧લી જાનેવારી સન ૧૯૩૧ ની સાલથી મોરવાળાઓ પાસે હોવી જોઈએ ચાલુ અદવાદીયામાં તેઓએ કામગીરી માટે અરજીઓ કરી જોઈએ તેઓ તેઓ તા. ૧લી જાનેવારીથી મેટરોરીઓ અને બસ વાડાના સાથે લાઇસન્સની અરજીની સમજ પોલીસીઓ આપવી પડશે. જો તેમ કરવામાં ન આવે તો લાઇસન્સની અરજી એ કાનૂન અવગી નથી કાનૂન મુજબ આ કોટીમાં અને બીજામાં આવી મેટરોરીઓ અને બસો નિયમિત હોય છે. તેમ કામગીરીને અમરી ખાસ અસર થઈ છે તેઓ પોતાના જોઈએ પોલીસીઓ ન્યુ ટ્રીપ અરુર સ પત્રીમાં જોઈ એવું સન ૧૯૨૮ એવનું કાનૂનમાં છે ત્યાંથી આઈ સોશયલ સ્સમજ ખાસથી છે

હિંદની સરકાર અને ટેન્યોર બોલ

નર કાકી હુસેનનું રેટમેન્ટ

સા. ઇ. કોએસને મુખ્યની કમ્પીરીઅલ ઇન્ડીઅન સીરીઝના યીપ લરથી નીચે રેટમેન્ટ ને કોટી સરકાર વતી સર રાજી હુસેને કહ્યું છે તે મોકલી આપવામાં આવ્યું છે. મુખ્યની આ અન સીએસન ટ્રાંસક્રના એકીના ક બીજ વિગ ખાસ લખાણ કોટી સરકારને કહ્યું હતું તેના અવગમમાં સરકારે આ રેટમેન્ટ પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. આ રેટમેન્ટ હિંદના અધીની વહીવટ પદેમાં પણ પ્રસિદ્ધ કર્યું છે અને તેના ઉપર કાપાઓની રીકાઓ પણ છે ને રેટમેન્ટ સાથે જામે પ્રસિદ્ધ કરીને છાને --

કમ્પીરીઅલ ઇન્ડીઅન સીરીઝ યીપ એસ.સીએસનના પ્રતિનિધિ તરીકે લખારી મુખાકાત મેવાની ને તક અને મળે છે તે માટે અને જાનક સાથ છે. મુખ્યની પાસામેટમાં ટ્રાંસવાલ એકીવાદી ટેન્યોર એમેન્ડમેન્ટ બીજ દાખલ કરવામાં આવેલું છે અને તેથી ક. આફ્રિકાની અંદર ને રિવિંગ ઉપરિચલ થવા પામી છે તે લર આપે ખાન એવું છે. તમે એમ પણ કાર મુખી કહ્યું છે કે આ બીજ જ પસાર થશે તો ટ્રાંસવાલના હોટીઓને સંકલર નાક થઈ જશે. તમે એમ પણ જણાવ્યું છે કે અવિવમાં હોટીઓને વેપાર કરવા માટે અમલ કરાઓ કહાડી આપવામાં આવશે અને અરુરીય ધરાવતા કામદા પિરક આ ને કાલે ઉપરિચલ થશે. છે તે સર્જને પાંચ વર્ષ માદ કાચી ખસેલમાં આવશે અને એ કમોની સાથે લાંબી હોટી કમની લામણી ખુબ કમરશાએથી છે. આ કમોથી હોટીઓ દલકા દરબની પ્રભ છે એવો તેમને સીકા મોટી આપવામાં આવે છે એમ માન ટ્રાંસવાલના હોટીઓને નકિ પરંતુ હોટીમાં, ક. આફ્રિકામાં અને બીજે સર્વ રાજે આ હોટીઓ વસે છે આ એવે. જાનેર મત ધરાવવામાં આવે છે. આ લાન રવાબાવિશ છે. આ પ્રથના ઇનકાસની માટે લખને કાવે. માદ આપવાની હોવ. એકીવાદી સજા ટ્રાંસવાલ કામદાઓ કમનથીને મજા

અમલ છે. સન ૧૯૨૫ ના કામદા મુખ્ય હોટીઓ અમીન મોકલ અરીકી કહતા નથી અને સરકાર તેમને માટે લંડનની કારજસર અમલ અમલ કરાઓ કહાડી આપે અને ત્યાં તે મોકલ અરીકી કહે એવું અમલમાં આવેલું છે. કાર માદ સન ૧૯૦૮ નો સોનેરી ક.વરો છે. તે અનુસાર અમલ સોનેરી કરામાં હોટીઓ કહા કલ મેળવી કહતા નથી. રે-કના કાલે-સીપોની અંદર ખાનગી અમીનો ઉપર આવેલી મોકલમાં ટાઇટલ કીકની અંદર અમલકાર કરતો નામેલી હોવાથી મોકલ સિવાયના કહા આજસે લાં વસી કે અમલકારક લેમવી કહતા નથી. અને સમાચાર મળ્યા છે કે એ માલ-નોમ કરામાં એ કામદાને અમલ રીતે અમલ કરવાની ચિલા રાજવામાં આવી નકલી તેને પરિણામે હોટીઓને લાં અમાનો પણ અરીકી અને વેપાર કરવાનું પણ ચાલુ રાખ્યું. મુરો-પીયન ટ્રેડીઓ કાલ અને કમનીઓ રવાપીને તેઓને અમીન મોકલો અરીકી છે. સન ૧૯૧૬ ના કામદા કામદા સોનેરી કામદાનો થતો અમલકારવાનું ધારવામાં આવ્યું હતું. પરંતુ એ કામદાની કમોના પણ સખા રીતે અમલ કરવામાં આવ્યો નહોતો. અને પરિણામે અમલ નવા સામે ઉપરિચલ થવા. આની સરે લાં કાલમાં અમલકાર હોવામાં આવી અને એમ અમલમાં આવ્યું કે હોટીઓ આજ રીતે કામદાના હોટીને અંમ કરે છે.

સન ૧૯૨૦ ના કેસમાં આમની કમવાલમાં કોટી આવેલા કેસમાં મુખાકાતે પરિણામે મુખ્યની સરકારે આ પ્રથની લખાલ અમલકાર એક સીમેન્ટ કમીની નીચે અને મોખ કામે તેમ કામદો ધરાવતી અમલકાર એ કમીને કરવામાં આવી આમાં હોટીઓના કાલો પણ કોટીઓ તેની અમલકારનાં હોટી સર-કારને ખાન હોવાથી તેઓ મી, ને, કી, કાલસન એવો સર-કારના પ્રથમ એવું મી કાલોના ખાનગી કોટરી હતા તેમને હોટીઓના કામદાર કહોટું રજા કરવા અને લાની હોટી કામને સીમેન્ટ કમીની પાસે તેના કુ વિચારો છે તે રજુ કરવામાં મદદ કરવા માટે મોકલી આપવામાં આવ્યા હતા. એ સીમેન્ટ કમીનીના રીપોર્ટ ઉપરમાં એક બીજ ધાવામાં આવ્યું અને તે મે આમની ૧૬ માં લારીને પાલમેટમાં કામલ કરવામાં આવ્યું અને લા. ૧૪ બીએ તેનું પદકું વાંચન થયું. હોટી સરકારને આ કામદ બીજની નકલ અને સીમેન્ટ કમીનીના રીપોર્ટ નેવાં મળ્યા કે તુરતજ તેણે મુખ્યની સર-કારને કહ્યું કે આ બીજની મજુર અંદર અસર થાય એમ છે અને તેથી એ બીજને લખાલવાનો મુરો સમજ મળશે જોઈએ. હોટી સરકારની આ મામલોના સતોપકાર અવાળ મળ્યા અને પાલમેટની આવતી મેક કુખી બીજ મુખ્યની રાજવામાં આવ્યું. પાલમેટની એ મેક અનુસારી મામ માં પાછી રાજ થશે. આ બીજને મુખ્યની રાજવામાં આવ્યું છે તે કેપ્ટાવન કાનૂરમાં ને મીચારીનો સંજમ ભલિયા માં આવેલો છે તેને અમલી રાજવાની લામણી પ્રવેતે છે તેનો એ બીજે કામદો છે. કાલે આફ્રિકામાં અમારા એવું છે કામ ઉપર ખાસ કલ આજુ છે અને કલ અપી રજા છે. તેઓએ હોટીઓ સાથે તેમજ બીજઓની સાથે બીજની ચર્ચા કરી છે. બીજ વિષે કા વિચારો છે તે તેઓ લખવાર કરે છે અને વખતો વખત ને રિવિંગ ઉપરિચલ થવા પામે તેના સમાચાર અમને આવે છે. આ બીજની કમો રિવે હોટી ધારામલાના અને કાલેની રે-કીમ મુખ્યકેસન કમીનીની થી સલાક છે તે અમે અમા મુખાકામાં મુક્યું હતું.

અમને જે સલાહ મળેલી છે તે પ્રાણીય કીમતી છે અને દોહીઓના કેસ સંપૂર્ણ રીતે તપાસ કરવામા હરેક જલ્દતો પ્રયત્ન કરવામા આવે, એ

-પુલ પેપરના રીપોર્ટ ઉપરથી એ પણ જણાવ છે કે કાઠી પરિષદના દોહી કેલીમેંટેએ બંદનમાં જતરના કાંટોમાં કાચે જે સ્થિતિ ઉપર આવી કરવાની તક લીધી છે. આમે આજા રાખીએ છીએ કે મોવામ્પરી બરેલી માત્રથીતથી દ્રાસવાલના દોહીઓને આરે સતોપકારક સમાધાન કરી કાઠીને એ ન્યાયી અને માનવરેણું દેવા. તમે જેમ જણાવો છો તેમ દ્રાસ-વાલના દોહીઓને આમે છે કે તેમના કાળો જોખમમાં જાણી પડ્યા છે અને છે એ રૂપમાં જો ખાસ પધાર માવ તો તેઓને માલુમ બનીર નુકસાન પડ્યો. આટોમર માસ ડી સરખાવ માં જા. જા. ઇ. કેમેસની જોમરની કોન્ટ્રોલ મળી હતી અને તેણે જે દરમિયાન પસંદ કરેલા છે તે ઉપરથી જોઈ કાઠી છે કે કાંતી કોટી કેમ અભારે કેટલી માનસિક પેના કાઠી રહી છે. આમે તેમના જમસના કાળો આવી રીતે જોખમમાં આવી પડે આરે તેઓની આવી હજા કલેક્ટરથી સમજાવ કરાય છે.

તમે દર્યાબું છે કે દ્રાસવાલની દોહી માલ પોતાની જાતે અને સંસ્કૃતિ આરે અલગ અલગ છે. તેમના વડાઓની સંસ્કૃતિ એ જાણે સંક્રમિત ઉપરથી માનીત છે. - આ કામથી સ્વાભાવિક છે અને હું તમને ખાતરી આપું છું કે દોહીની જાતેના મારવા અને રાજાવ સ્વમાનને કાંઈ પણ જાતની કાંતી ન જાય તેવી જિંતા કાઠીથી પણ જોઈતી અને નથી. દ્રાસ-વાલના દોહીઓ ઉપર આવીએ વાલના વાલના આલેશ છે તેના ઉપર અને આમાં આપરસપૂર્ણ જાન આપી રહ્યા છીએ અને એ આપને જણાવું તેમ તે વિષે સુધીમન કરવાર આમજ રજુઆતો કરવાની કેમ પણ લોક અને સુધારી નથી, અને તમે આવી રાખીએ કે આમે રજુઆતો કરવાનું આલુન સમીપું. કારણ કે આમસી માન્યતા છે કે સુલભતાને એ સંસ્કૃતિ દવા તે ખાનમાં લાખીને જા પ્રમતો હરેક પણ તરફથી આપી વજાવ લઇને નીકાલ કાળી કાઠી. હું આપને જણાવી ગયો છું કે રેન્ડોમ કમીએકન કમીટીની સલાહના લગ અને જોઈએ છે અને આવી જાખને કે કાંટોએક આમજીને સ્વીકારા-વજા આરે આમસી સત્તામાં કોઈ લેટફૂં દબાવ અને અરે કરીશુ.

પરત આફ્રિકાના પ્રમ સંજયી એ તો સામાન્ય રીતે સ્વી-કારાઓની વાલ છે કે ના. કહેનકાકની સરકારે મથા જુન માસમાં જે વહાવટ પેપર પ્રસિદ્ધ કરેલો છે અને તેમાં જે નીર્ણય જતાવવામાં આવે છે તે આમાં જે સ્થિતિ હતી તેમાં પછી સુધારો કરે છે. લા સર્ગ પ્રભ માટે સામાન્ય જલપતક જોઈએ એ વિષયને દોહી કેમિ આસ અમલ આપેલી છે અને એ વિચારને દોહી સરકારે સંપૂર્ણ રીતે આપેલો છે. આમાં પ્રતિષ્ઠાવત અને જે અભિપ્રાય દર્શાવે છે તેને અને વળતી રહીએ છીએ અને સર્ગ પ્રભ માટે કેળવણીના વિષય અને સંસ્કૃતિના વિષયના મતો દોવા જોઈએ એ આદર્શને સામાન્ય સતપતકમાં સ્વીકારેલો એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે તેને અને અભિનંદન આપીએ છીએ. કેનીયાની પારાકમાના નિધારકમાં કોઈ ફેરફાર કરવામાં ન આવે બિરી જે દરખાસ થયેલી છે તે પણ સંતોષકારક છે. કેનીયા, સુએડા અને ટાંગાનિકા આ ત્રણે પ્રતિનું સુધીમન જતાવવામાં આવે તો તે માલુમ નુકસાનકારક સર્ગ પડશે એમ કેટલીક જગ્યાએ જણાવવા માં આવ્યું છે. કારણ કે કેનીયાના મોસા કોન્ટ્રોલું વજાવ રાજ્યદારી સર્વોપરી સત્તા પ્રાપ્તના કાલમાં રાખવી એવું છે

અને એને લાઇ પણ આતેના મોસાઓના સમાન્ય બજા અને જામ-વમને લાઇ તે કાંતીકારના જાઇ કરે અને આસ કરી ટાંગાનિકા કે જેને વહાવટ મેન્ડેટ આરેલે અભાવમાં આવે છે એ વસ્તુ દોહીઓના કાળને આરે નુકસાન મથા કાલવ છે. પાકામેંટ આરે જેનેકે સ્થિતિએક કમીટીની નિમણૂક કરે આરે આ સર્ગ વિષયો ઉપર ખાસ આપવા માટે સમના આપવાની આમે મેલવજા કરીશુ. આમે કહેવામાં આવ્યું છે કે પાકામેંટની જોઈ કાંતી પોલેક એ પ્રમ સંજયી કાર્યકમ થઈ કાઠી, અને એ કાર્યકમ આરે કાઠી રહેલો આરે એ કમીટી માસે આમાં જેવા વિચારો રજુ કરવામાં પમમાં આમે કરીશુ.

સાઉથ આફ્રિકામાં અને તદ્દનમાં કેટલીક જગ્યાએ કાલના કરવામાં આવે છે તે વિષે તમે કસારો કર્યો છે. અને તે ઉપરથી તમે કહો છો કે આ આપણા જે અભિપ્રાયો દર્શાવ્યા છે તે ઉપરથી દ્રાસવાલના દોહીઓમાં અને અને આમાં કાઠી વધુ કાંતી જામણી દેવાઈ રહી છે. આમાં આમે જાણીએ જે રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ થયે છે તે જોઈ હું જણી સરકાર રીતે અમલ કરું છું કે દોહીઓમાં આરે નિરાશાના કામણી દેવાઈ છે. અને પોતાને પણ એવી આમર્ષ લાગુ કરું અને જે સ્પષ્ટ રીતે કહું તો આમાં રીપોર્ટમાં જે આપણમાં જે જાવના જતાવેલી રજુ થઈ છે તે જોઈ અને કપારી છુટી છે. હું આમાં રાખું છું કે જે જાણીએ પૂરો રીપોર્ટ આરે આરે અમર પડશે કે તેમાંના કેટલાક કામ આપણા હોવાથી વાંચનારને એવો આભાસ પડેલો હતો. આ વિષયના ઉપર જમનાના શું અભિપ્રાય છે તે જાણીએ હોવાથી પ્રમ પણ મદાન કેમીનીઅન ના. કહેનકાકની સરકારે ખાંડીક ન્યાય અને સમજાવનાના જે સિદ્ધાંતો રજુ કરેલા છે તેમાંથી પાછા ફરી જવાની નીતી ધારણ કરે એ હું માનતો નથી. હું વિશ્વાસ રાખીએ કે પરત આફ્રિકાનો નેટીવ પ્રમ અને આ. આફ્રિકાનો દોહી પ્રમ એ જે તદ્દન જુદાજ પ્રમ છે એને ખાસ રાખવામાં આવે અને એ પ્રમને સંભળે ખાનમાં લઇને જુદી જુદી કલેક્ટર જેવા જેમને. કાંઈ પણ મુશ્કેલી આર્થિક હિમતિ અને તેની સામાન્ય પ્રમતિ એવો આમાં તે દેશોની આંદર વરતી જુદી જુદી પ્રમતિ વચ્ચે કાર્નિકરેલા સંજયને લઇનેજ થાય છે. સાઉથ આફ્રિકા અને પરત આ-ફ્રિકા પ્રમ આ નીચમમાંથી અપવાદ ન લઇ કરે. અને અરે કાંઈ નથી કે જુદી જુદી પ્રમ વચ્ચે કારે સંજય અને જાતીય સુધેરની આવસ્યકતા ખાંડ દેશોની મારક સત્તે આફ્રિકામાં પણ સમજવામાં આવે છે. કાંઈવાર જુદી જુદી પ્રમના કાળો વચ્ચે અલગમલ આપવા અને એ સ્થિતિ અનિવાર્ય છે અને એવા તથાવતેનો મોસા રીતે દર્શાવે જાવ-વામાં જાવતો આમાં જેવાથીજ મુશ્કેલીને દુર કરી કાઠાય છે.

દરિયાપાર વરત કોહીઓના કાંટોને સંસ્કૃત કરવાનું કાર્ય જોઈ આમાં આરે પણ સુધીમનવારેલું અને નાણુક છે જાવ એ જોઈ પ્રમ એવો છે કે જેના ઉપર આમાં કોહીને અલકર-મલ જોઈએ છે અને કોહી સરકાર કાંઈ પ્રમ જે અલકરમલ જોઈએ છે. આ પ્રમ ઉપર અને કારીક નીરીકણ રાખીએ છીએ અને દરિયાપાર વરત કોહીઓના કાળોને આમજ વમારવા આમાં રાખી જાનવું કરવા આમાં નીચમ છે તેની આપની જોસાઓએકન ખાતરી રાખે. આપણી કાલમાં આમ રહેલો છે તે આમે જાણીએ છીએ અને અમને મદા છે કે આમાં જે વાલ આમે જોખનાકાર દાખલકારીઓની માસે મુશ્કેલી આરે એવો આમાં સ્વીકાર કરેલ.

હોદ્દા પ્રજાના હિતમાં સકાનુકૂળિની કામચૂંતી થઈ શકે છે. પરંતુ હોદ્દા સરકાર શું કરે છે? આ વિષયમાં હોદ્દાની સ્વમાનના ઉપર થા થાય છે અને હોદ્દા સરકાર ચુપચીની નીતી પકડીને બેઠેલી છે. આ વિષયમાં કેવી જાતની રજુ-આતો યુનીયન સરકારને કરવી તેની જગાં વોઇસરોયની શિક્ષણીયકાંડીવ કાઉન્સિલના હોદ્દા મેમ્બરના હાથમાં હોવા જતાં હોદ્દાના વર્તમાનપત્રેએ વારંવાર એ વિષયમાં જાણવ ૨ પાડવાની ખામચૂંતી કરી કારે તેણે આખરે શ્રી. વાઇસ આમજ રહેમેંટ રજુ કર્યું છે. સરકારે જે રજુઆતો કરી હતી તેને પરિણામે બીજા સુલતવી રાજવામાં જાણ્યું હતું અને જાંડનમાં જનરલ હાંતોમ સાથે એ વિષયમાં કાઠીપરવડના રેલીનેશ સાથે વાતચીત કરી છે અને તેથી સાંડ પરિણામ આપશે એવી આશા એ ડોક્ટર મહાને સા. આ. ઇ. કોમિસના ડેપુટીકનને જે જવાબ આપ્યો છે તેથી એમાં પરસ્પર કેટલો વિરોધ છે તે જોઈ શકાય છે. ડ. આફ્રિકામાં વરતા આપણા દેશમાં જુ-ઓને જે ધમકી આપવામાં આવેલી છે તે અણીજ અબીર જાતની છે. હોદ્દા સરકાર જે જાના પ્રયત્ન કરી રહી છે તે કોડી કઇ જાહેર પ્રજાને વિશ્વાસમાં લઈ તેની સાથે મસખત કરીને તેણે આ ધમકીની સામે કામચરે લડત લડાવવી ન જોઈએ!

ફાડીને ફાડી દે છે

એક બીજા જામ ભેખમાં એજ પત્ર ઉપજા મજાણાથી જામે છે કે ડોક્ટર મહાને જે જનરલ હાંતોમ લડન મળેલા છે તેની જગ્યાએ કામચલાઉ વડા પ્રધાન તરીકે કામ કરે છે તે કેપ્ટાઉન એમએંડને ફાડીને ફાડી દેવા માંડે છે. ટાસવાલ અને નાટામના હોદ્દાઓની વિશ્વ જાળવણ જાવાવતા મેરાઓનો તેને રોક છે. ડોક્ટર મહાનના એક આપણને રીપોર્ટ અને પ્રસિદ્ધ થયે હતો કારે આમારા માઇનિંગ એંડમે સન્ડીજન જાવાના સ્ત્રીમજાના ખજાણીએ તે સમાચાર વિષે જંડુ પાછી રેક્ટું હતું અને હોદ્દાઓની કામચૂંતીને જંડી પાડવા તેમાં પ્રયત્ન થયો હતો. જામે આશા રાખીશું કે મેઇ સ્થળેથી એ મુજબ કરવાની સમાચારી ખેંચાઇ ન હોય. ડોક્ટર મહાનના એ પ્રસિદ્ધ આપણને આમે રીપોર્ટ હવે આવ્યો છે અને તેમાં તેની મુખ્ય હરિવાડ એ છે કે એમએંડમાં રીપોર્ટાએકનની મેજના સંતોષકારક કામ આપવી નથી અને તેથી એ જેનલમેન-એ એમીમેંટ ફાડી નાંખવું જોઈએ. એવું જણાય છે કે ડ. આફ્રિકાના નેજનાલીસ્ટોની ધુજાને માન આપી હોદ્દાઓ તે દેશ કોડી જાવાની મહરકાઇ જતાવતા નથી. અને હોદ્દા જામ એકો કરવાની તેઓ ખાતી આપતા નથી. શ્રી. બીનીયાલ કાઠીએ રજાંડું હતું કે એમએંડ એટલું બધું સંતોષકારક છે કે ફેન્સાઇડ સિવાય તેમાં બધું જણા જાય છે. જનરલ હાંતોમે તેમને ખાતી આપી હતી કે એમીમેંટને જાને સરકાર મંજૂર રાખવા પછી યુનીયન સરકાર આપણને પૂર્વેક હોદ્દાઓની ઉત્તરી કરવાનો પ્રજ કામમાં બેશે. આ એમએંડ પછી એ વર્ષમાંજ સા. આફ્રિકામાં આપણા દેશમાં જુ-ઓને માણુમ પડ્યું છે કે હાંતોમની સરકારે ઉત્તરી કરવાના આજ્ઞને કેવી રીતે લાજ દીધો છે. રીપોર્ટાએકનની મેજના મુજબ મેમ હાંતોમ હોદ્દાઓના માત્ર દેશ કોડી જાવા હોવાથી હોદ્દા કોમનું સારીજ આફ્રિકામાં માનકરેજી અસ્તીત્વ જાજકમ મનાવી મુકવાનાં જમજાં તેઓ જરી રજા છે. અને એશીયા-ટીક બેન્ડ ટેન્કેર બીજ એ જમજાંઓમાં એક પ્રસિદ્ધ છે. આ બીજ સર કુર્મા રેડીના પ્રયત્નને લીધે આપણી મેકક સુધી મુજબની રજું છે. જાતી મુનસીપાલીટીઓ અને ફાડીને

કાઉન્સિલો હોદ્દાઓ સામે સખતાર્થી કાવકાઓનો જામજ કરે છે. પરંતુ આ બીજવી તો હોદ્દાઓને જાતજ લતાઓમાં જાંડને વસવાવું જાને વેપાર કરવા રહે છે અને તેના અસ્તીત્વ ઉપરજ લીધો કુમલો કરકમાં આવ્યો છે. આ બીજવી હોદ્દા કોમનો નાજ કરવા માંડે છે એટલુંજ નહિ પરંતુ કેપ કમડોંથી પણ એથી જુરી રજા થાય છે. એ બીજની પહેલી કમજ તેમને પણ જા.જુ પડે છે અને જાંડા કામમાં તેઓની મજથી એક મોટીમમાં તેઓને ડગવ કર્યો હતો કે તેઓ સા. આફ્રિકા પ્રજાનો જામે જામેલો એક જામ છે અને મુરે પી-આનોની માફક તેમને પણ જાનીન ખરીદવાના હકમાં છે અને આમારા પેલાનાજ દેશમાંથી આમારો નાજ કરી નાંખે તેવી આ કમજને દુર કરવા બીનીસ્ટર જોમ કન્ટીરીજરને જાપીય કરીને છોડે. ડોક્ટર મહાનો સા આ. ઇ. કોમિસ જે સખત વિરોધમે કાવ મોઢી આપ્યો છે તે ઉપરથી એક કમજ છે કે સા. આફ્રિકાના જા.પજા દેશમાં મે પેલાની મંબીર રજા વિષે જાજન છે. તેઓની જાતમાં હોદ્દા પ્રજાનો તેમને સંપૂર્ણ કાવ મુર્તકનો જામ છે. પરંતુ હોદ્દા સરકાર વિષે શું! સર ફજલી ફુતેવ શું એમ કહેવા માંડે છે કે ડોક્ટર મહાને જે કંઈ કહે છે તે પ્રમાણે કરે એવો નથી!

ડ. આફ્રિકાના હોદ્દાઓ ઉપર વાઢજ

મુખમનું 'વંકટેપર' નામનું કોડી જાણું એક જામ ભેખમાં જામે છે કે ડ. આફ્રિકાના પ્રવાસી ખારતર.સી.ના ઉપર એક વાર ફરીથી સકેટનું વાઢજ ચડી આવેલું રજા મેજાર જાય છે. કાંથી જાજાર સુધી જેટલા સમાચાર મળ્યા છે તે ઉપરથી એવું જાંડ શકાય છે કે યુનીયન સરકારે ટાસવાલના હોદ્દાઓને કાંથી જાજાર કકાડવાનો નિયમ કર્યો હોય એમ જામે છે. એવા આજ્ઞનું એક બીજ આપણી સાબના ફેબ્રુઆરી માસમાં પાલામેંટમાં કાખજ કરવામાં આવ્યો. જાના હોદ્દાઓની કોમિસ એ વિષયમાં એક સખત કાવ પતાર કરી હોદ્દાની સરકારને મોકલ્યો છે. જેમાં યુનીયન સરકાર સાથેનો રાજનંતેક સખથ તેડી નાખવા જણાવવામાં આવ્યું છે. આ વિષયમાં જાત સરકારના પ્રતિનિધિએ કજ સુધી કેઈ પ્રકાજ નાખ્યો નથી. તેઓ મેનખારી મેકા છે. કાજમાં રટરના વારથી એવું પીઠીવ જાય છે કે યુનીયન સરકારના એક પ્રધાન ડોક્ટર મહાને પણ એવાજ આજ્ઞથી મે પજા કરી છે. જાતી સ્થિતિમાં હોદ્દા સરકાર મુખ મેસે એ જાવજનક ભેખ. યુનીયન સરકાર વારંવાર હોદ્દાઓના પ્રજ ખડા કરી જાવાય કરી રહી છે તેથી હોદ્દા સરકારે અસ્તવ એવા પગલાં જાતાં જોઈએ કે જાવજવામાં આવી રીતે સંધીઓનો કોડી પણ જાંડ જા ન થાયે જાત સરકાર આ વિષય ઉપર શું વિચાર જાવાવશે? જાત કરક જાત વાસીઓના ફરજી તરીકે જાડીક જાજાર પેલાને મનાયે છે તે જાઓ પ્રવાસી જાત વાસીઓના નામરીક તરીકના અધિકારની રજા કરવાનું પેલાનું પરિત. 'સમજાત' જામે આશા રાખીએ છીએ કે જાત સરકાર અને જાડીક સરકાર જાને આ વિષય કાજમાં લઈ આ વિવાદમયત પ્રજાનો કાજમનો રજા કાળમાં સિવાય નિરાતે મેમલો નહિ.

આવના અકપર મુલતવી

ટાસવાલ કન્ટીનન કોમિસની મેજથી માંડ ખોટીમનો રીપોર્ટ જામને મોડો મજાથી તે જાવાતા જાંડ ઉપર મુજબની રાખવામાં આવ્યો છે.

પ્રજ્ઞસત્તાવાદ અને નેશનાલીસ્ટ પંથો

૧. આફ્રિકાના નેશનાલીસ્ટ પક્ષમાં એક પક્ષ એવો છે કે જેને પાર્ટીય સામાજિકમાંથી છૂટા કરીને મુક્તિની રીપબ્લીકના પ્રજ્ઞસત્તાવાદના પંથની જાણ થાય છે. આ પ્રજ્ઞસત્તાવાદમાં પ્રજ્ઞસત્તાવાદના પંથનો વલિવટ ઉતરી આવેલો છે એમ કહેવામાં કેટલું ખોટું નથી. જનરલ દરેકેએ કાઢી પરિવર્તમાં દબારી આપતા હાલમાં મળી રહ્યા છે. જનરલ દરેકેએ વિલાયતથી આવે પાછા આવી અથવા બહુ બહોળા-હોન્ડીનમાં નેશનાલીસ્ટોની એક કે એમ અણી કરી અને તેમાં પ્રજ્ઞસત્તાવાદ પસંદ કરીને આગેવાનોએ એ પ્રજ્ઞ ઉઠાવેલો હતો. જનરલ દરેકેએ એક અર્થતંત્રને કારણે આપણે એ પક્ષની વિરુદ્ધ કરી જાહેર કર્યું હતું કે તેઓ એ પક્ષની સામે જાહેર માં હશે. જનરલ દરેકેએની સામે આવી પશ્ચિમ રાજવાદીઓ પાસે પડ્યા છે. જનરલ દરેકેએ એ પક્ષને રાજવાદીઓએ એક આપણે આપણું કહ્યું તેમાં તેમણે રાજ દરેકેએનું કે રાજવાદીઓને એ ખાસમાં વિચાર ન હોય તે હું રાજવાદીઓમાંથી હોવા વર્ણનાર હું પરંતુ પ્રજ્ઞસત્તાવાદની સામે હું જાહેર લોકીક-રાજવાદી પક્ષમાં અને પેશાનદમાં સુધી જનરલ દરેકેએના આ વિવેકથી બારે બળગાળાઈ ગયો છે એવી અધવા જાહેર દેખાઈ રહી છે. જનરલ રમટસ જેઓ સા. આ. પાર્ટીના મેંબર છે તે તેમજ અંગ્રેજી પાસેથી જનરલ દરેકેએના બારે વખતે કરી રહ્યા છે. જનરલ રમટસે દરેકેએનું છે કે તેની પાર્ટીની જે નીતી છે તેજ નીતી આખરે જનરલ દરેકેએને નીકળી જાય છે. જનરલ દરેકેએના પ્રજ્ઞસત્તાવાદના પંથના એ જાણનાર છે તે જાણ મા. રાજવાદીઓને એ છે કે જેઓ પ્રજ્ઞસત્તાવાદી છે તેમને માટે કહેવાય છે કે તેઓ કેવળ પ્રાંતમાં પોતાના પક્ષ સાથે આ વિષયમાં અસહ્યતા બતાવવા અથવા છે. નેશનાલીસ્ટ પક્ષમાં જનરલ દરેકેએના આવા વલણથી બળગાળાઈ ગયો છે. રાજવાદી વરીકે જનરલ દરેકેએની દેક્કા જાહેરમાં લાખવાય છે. તેમની સત્તા અર્થે હોવી પડતી જાય છે. જનરલ દરેકેએની પાસે રાજવાદીઓ તે બારે અર્થે છે. આ વિષયમાં રાજવાદી કય જાણનાર છે અને છે તે અર્થે મુક્તિથી થઈ પડશે તેવી અને કેટલાક રાજવાદી પક્ષમાંથી નીચે કાર આપાએ છીએ.

આરંભ કી રેટમાંથી 'કે.એ.પી.'ની સહીથી એક રાજવાદી છે. 'સુનીયન' એક વાવટાને એમ કહે આપણે માફી અથા છે. એ વાવટો દક્ષિણ ભણથી છે એ અધવામાં આવેલો છે. આપણે અને સોડીના જોએ આપણા પ્રિય વાવટાની જાણાએ એ આવેલો છે. આપણાથી જુદા પડતા અર્થને જનરલે કય પ્રજ્ઞનો પ્રિય પક્ષ છતી લીધેલો છે એ ખરું છે પરંતુ સોડી પાછીથી વધારે જાણું છે એ જુદું ન બોલ્યું. જનરે આપણું લેવડે સહાય આપીને જનરલે એક સામાજિકવાદી મુદ્દા દરેકેએ બારે પક્ષ જનરલ દરેકેએ રાજવાદીઓમાંથી માગણી કરી. વિલાયત સાથે બંધનથી આપણને અધવામાં આવ્યા છે તે અધવ દીવાં થયાં નથી.

'ડી.એ.પી.' નામનું પોસ્ટલેટમાં રાજવાદીઓનું પક્ષ ને પ્રજ્ઞસત્તાવાદી છે તે જનરલ દરેકેએના વલણથી નીરાક થયું છે. તે જનરલ એક લેખક જનરલ દરેકેએને છે. સાહિત્ય આફ્રિકા માં તે વિલાયતથી આવ્યા બારે વધારે માન આપના હું આપણે ખાતો કરતા. અને આમ બારે હું કહું છું બારે હું એવા

અર્થ કય સોડીના વતી બોલું છું કે જેમનાં થોડાં સુદવામાં આવા હતા, જેમનાં જોડાએ જુને મરી અથા હતા, જેમની બીજાની આપણ પક્ષના જુદાની એકી નીચે કયરી નીખવામાં આવી હતી. જેમનાં રીકાએને ઝાળાથી લીધા હતા અને જેમને ફિસિને લાકેડે લટકાવ્યા હતા, અને આ સર્વ કા માટે અર્થ કરી ક-અ ક-અ એ અર્થને પુષ્ટ કરી કે સાહિત્ય આફ્રિકામાં સ્વતંત્ર પ્રજ્ઞસત્તાવાદ રચવામાં. આમળ આમળાં એ લેખક દરેકેએ છે કે વિલાયતનાં વેલેલો એમ કહે પ્રજ્ઞસત્તાવાદમાંથી એ અને પરિણામ એ આવ્યું કે બીરીક કેમળ-વેલેલો પડવાના હોવાને રચના હતા વિલાયત દરેકેએ તેના બીજા સ્વતંત્રતા દેખાતી નથી. જનરલ, જે વધે આ મુદ્દામાં વધારા જ રહેતો અધવાનું રાખેલો તે અર્થે વધારે પક્ષ જોડીશું નહિ તમે પોતે એ અધવા રહેવા મુદ્દા હો તે વધારે 'એક' મહારાજા વરીકે અર્થે વધારે અધવાનું કારણ કે વધે અધવા થીવ હતા. પક્ષ હવે મુદ્દામાં મળી છે. દાખલાએ મેલ્યુ છે. બોલા અને રમટસ. જેઓએ પક્ષ આપારી પાછા પુકે ફેરવી હતી. જનરલ, પ્રસંદની કરી લો, પરદેશીઓ જેઓ અહીં નથી જનરલમાં આવીએ છે તેની અને આપારી વધે પડવાની કરી છે.

'ડી.એ.પી.' પક્ષ લખે છે કે બહોમહાન્ડીનમાં જે અર્થ છે તે બાદ રાજવાદીઓ અર્થે રહી જેઓ રીપબ્લીકન પ્રિયે-કા કરવા અર્થે હોવા તેની તે પક્ષમાં હવે કી રિવલિ છે તે તેઓ અધવા માટે છે. જે જાહેરમાં ફિટિએ વિચાર કરવામાં આવે તે પાર્ટીની અર્થે રહીને એ પ્રિયે-કા અધવામાં તેમને અર્થે આપણે છે. રાજવાદી એ આપણ અર્થે જુદા પડી જમાના હકનો સ્વીકાર કરે છે. પરંતુ આને તે કોઈ મુદ્દાનું નથી પ્રજ્ઞ પ્રજ્ઞસત્તાવાદીઓ પક્ષ આપણે જુદા થઈ અથા નથી મામતા.

'ડી.એ.પી.' પક્ષ રાજવાદી એકમ વિષે લખે છે કે સા. આ. પાર્ટીએ રાજવાદી એકમને ખાતર લાખા અને આપણનાં જાણનાર આપણ પક્ષનાં પક્ષ પક્ષ રાજવાદી પ્રજ્ઞનું નથી કય આપણ બોલનારી પ્રજ્ઞ આ વસ્તુને આપણનાં લેવે છે આપણ આપણનાં અર્થે એવનીએ છીએ કે જનરલ દરેકેએના આપણમાં જનરલ રમટસને જે ખાતર કયો છે તેની સામે એવીને આલે. રમટસ કહે છે કે દરેકેએને હવે સા. આ. પાર્ટીનાં સ્થાને છે. પ્રાથમ મીનીસ્ટર તેના વલણને આપણે અર્થે હવે પક્ષ તત વિરેષ કરશે.

હાઈની લડત માટે મદદ

જવ નીચેની આદ્ય-અર્થને આપણ, મ નવ ૧૯૩૦ મ રચન આપવા હુવા કરશે.

કી કેવળ પાર્ટીનાં સોસાયટીએ કોઈ સ્વરાજ હાથો ના. ૪-૫-૧૯૩૦ ના રોજ ઉપરોક્ત સોસાયટીની અર્થે બીરીક મા કરવામાં આવેલ. સો કોમની અર્થે જાહેર તે નથી કે અને પાર્ટીનાં આપણની વસ્તી જુદા છે. તે જર્વા દેકને ખાતર ઉમંગી આપણાએ સારી જેવી રકમ એકકી કરી અને આપણે પીક ૫૨૩-૦-૦ નો કયો હતો જેમાંથી પીક ૨૪૮-૦-૦ ઉપરોક્ત સોસાયટીના અને આપણની રકમ અર્થે કોઈ એસ.સી.એ.એ.ની મળી પીક ૩૮૦-૦-૦ ને, પ્રાથ કોઈ એસ.સી.એ.એ.નાં મારફત જુદાવાત પ્રતિક સર્માનિ અધવાવાદ રા. આપણાં સારાખર્ષ ઉપર સરકાર થી વલણ-

બાબની સુચનાથી પ્રભવેત વર્ષ ૧ માં પ્રવૃત્ત મોકલાવેલ બાબી
પટ્ટીદાર સોસાયટીના પૈદ ૨૭૫-૦-૦ તેમજ પૈદ ૧૮-૨૦ ૦
દીવાળી પર મીટીંગમાં ઉપસ્થિત થયેલ. તથા પૈદ ૨-૧૦ ૦
મોકલ બાબી ઉપર ઉપસ્થિત તથા એક પટ્ટીદાર બાબી તરફથી
પૈદ ૪-૦-૦ અથવા, કુલ પૈદ ૪-૦-૦ નો કાર માણ
લાલને ચોખ વખતે ૨૬૬ કર્તા મધ પડે એ સમજાવી તા.
૧૫-૧૧-૩૦ ના રોજ સુરત જીલ્લા સર્કિલ ઉપર પ્રાધિકાર
અધિકાર મરદને રવાના કરેલ છે.

લી. એવક, પટ્ટીદાર સોસાયટી વગી કેલવ બા.

મીટીંગમાં એકીચાટીક બહાર માટે નવા ધારા

(મયા અંકથી માણ)

પરમીટથી મળતા હકકે.

ફેક સાઈટ બહાર તો વસવાટની પરમીટ અને આ ધારા-
ઓના ૧૬ મા ધારા મુજબ કોઈપણ લોક બહાર લોકસનું
લીસ આપવામાં આવ્યું હોય તે અનુસાર તે લોકનો કમળ
વધવનો અધિકાર તેમાં બહારથી મુક્ત સુધી પ્રાપ્ત થાય છે
અને તેને રીન્યુ કરવાથી તે દક્ષ માણ રહે છે અને તે પરમીટ
લીસનો દાખલ પુરો થવા બાદ વ લોક અને તેના ઉપરનું
મકાન આવી કરવું બેઠકો. તે લોક ઉપરનાં સર્વ મકાનો
અને બાધકામ એ તેના માલીકનાં હોય તો તે એક માસની
મુદતની અંદર અસેડી લેવાં બેઠકો આપવા તો તે લોકની
અંદર રામ બાબી માણસને વેચી દઈ મકાન. આ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ
બાબી કે તે અરીદી લેનાર ચોખ બાબકાલ વાળા માણસ છે.
અને તે માણસ એક માસની મુદત દરમ્યાન સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને
પરમીટ માટે અરજી કરે. અને આ પ્રમાણે એક માસની
અંદર ન કરવામાં આવે તો તે કાઉન્સિલની મીટિંગ ચાલુ બધી
અને તેના માલીકને કમી બદલો મળવાનો અધિકાર રહેશે
નહિ. માલીક તે મકાન અસેડી લે અને અંદર વેચી નાખે તે
પહેલાં તે બગીચાનું કોરોનું બરવાનું બાબી હોય તે તેણે
કાઉન્સિલને બરી રેવું બેઠકો. વળી કોઈ પણ પરમીટ લીજની
મુદત પુરી થઈ હોય અને તેના માલીકે લીજ પૂરી થાય તે
પહેલાં પોતાનું મકાન અને બાધ કામ અસેડી નહિ હોય
અને તેવા કામલામાં કાઉન્સિલ માલીકને મીટીંગ આપીને તે
પોતે તે મકાન અને બાધકામ લઈ લેશે. અને તે મકાન
અને બાધકામને બદલો કાઉન્સિલ તેન આપશે. તેની કિંમત
બહો ને વેળા આપવાનો હોય તે વેળા બાધકામ અને
મકાનની બીજીનું ને બાબર રામ માણ દક્ષે તે મળશે અને
બાધકામ માટે ને અર્થ થયો હોય તેના ગત દક્ષ એલોવનસ
આપવામાં આવશે અને મકાનની દક્ષ તે વેળા એવી હોય
કે તેમાં સુધારો વધારો કરવો પડે તો તે લોક કિંમત એકી
અ પા.મ. આવશે.

પરમીટ કરાવે તે બદલો આપવો.

ધારાઓની ૨૧ મા કલમ અનુસાર મકાન કાઉન્સિલે લઈ
લેવું હોય પરંતુ તેના માલીક કાઉન્સિલે સુચવેલી કોમિટી મુજબ
રાખતો નહિ હોય તો તે પ્રકારે રજીસ્ટર એક એકીચાટીકન
બહાર તે નીમી આવે તે પંચને સોંપવામાં આવશે અને તે
અધિકારો નીકાલ આવશે. રજીસ્ટર એક એકીચાટીક બહાર
૨૨ ને નિર્ણય આવે તે બેઠકના મળશે આ પ્રમાણે પાવન

સોંપવામાં આવે તે સંબંધી ને અર્થ થાય તે વિષે પણ
રજીસ્ટર બહાર પંચ દર્શાવે તે અંબર રાખવું બેઠકો.
પરમીટ વગરના માણસોને આપવા આપવા વિષે
દરેક લોકની ઉપર રહેનાર માણસે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટના પુરુષ
સિવાય પોતાને આ કોઈ માણસ રહેવા આવે તો તે વિષે
અંબર આપવી. પરમીટ ન હોય એવાને કોઈ પણ માણસ
બહારમાં આપશે આવે આ પોતાને આ વસવા રે તો તે
મુન્દેમાર લેખશે.

પરમીટ વગરના માણસે બહાર કાઢી બહાર

બહારમાં કોઈપણ માણસ રહેવા હોય, વેપાર કરવા હોય,
આ કોઈ પધો કરવો હોય તો તેણે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને સંતોષ
આપવો બેઠકો કે તે બહારમાં કાઉન્સિલ એ કામ કરે છે,
એટલે કે બહારમાં રહેવાની તેની પાસે કાઉન્સિલની પરમીટ છે
આ પ્રમાણે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટે સંતોષ આપવામાં કોઈ માણસ
નિર્ણય નીચે તો સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તેને તેમ કરતા અટકાવશે અને
સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટના દુકમના બાબત ન કરશે તો તે મુન્દેમાર લેખશે.

બહારનું રજીસ્ટર

ને લોકોને સાઈટ પરમીટ, વસવાટની પરમીટ, લોબસ
પરમીટ અને બીજી પરમીટ વારંવાર આપવામાં આવી હોય
તેનું કાઉન્સિલ નહીં કરે તેવા ફાર્મનું એક રજીસ્ટર સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ
રાખશે અને તે રજીસ્ટરમાં પરમીટ ક્યારે આપવામાં આવી,
ક્યાં સુધી પડેલો છે, અને પરમીટ આપી હોય તેનું નામ,
અંબ, ધણી, ઉમર તથા એક બાધકે તેનાં કુટુંબના સર્વ
માણસોની ઉપર બહારના મુજબની વીમત, તેને આ કોઈ
નેકર હોય તો તેની વીમત વીમર નેકર, ને લોકમાં તે
વસતો હોય તેના ઉપર મકાન, બાધકામ વીમર શું છે તે
તથા કેટલા માણસો આ વસી કામ અને વાપક બાદ તે
માણસે શું આપવાનું છે તે અને તેણે બાદ આપ્યું હોય તેન
આપવા આવેલી રમીટની તરીખ, નગર વીમર વીમતવર
નેકરો. આ પ્રમાણે દરેક લોક ઉપર વરતા મળેલોના
વીમત અને તે લોક અને તેના લીસ વીમરની સંપૂર્ણ વીમત
સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તે પરી બેઠકો. કોઈ પણ પરમીટ, લીસ અંબર
તો કમળ વધવના બાબત કમી નેન દાસકર આપવામાં
આવ્યા હોય તેની વીમત પણ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ નેકરો. એ રજીસ્ટર
માં સર્વ લીસ તથા ને કસતને નેન આપવામાં આવ્યા હોય
તેની પૂર્ણ વીમત નેકરો બેઠકો.

સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને બાબતી આપવા વિષે

બહારમાં વસતા દરેક માણસની એ કમળ છે કે રજીસ્ટર
રાખવા સંબંધી ને ને વીમતો સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને બેઠકો તે તેન
આપવી બેઠકો અને ને કોઈ માણસ બધી પુજીને સુપ્રી-
ટેન્ડેન્ટને એવી વીમત આપવાની ના પાડશે તે કાવકને અંમ
ક્યાં બદલે ૨૬ દગર બહારો

રજીસ્ટર એક એકીચાટીકસના અધિકાર

રજીસ્ટર એક એકીચાટીક કોઈ પણ વેળા બહારમાં કામ
લઈ કમી અને કાઉન્સિલની સામે ને કમી રજિસ્ટર રજામાં
આવી હોય તે તે સાબળ કમી, અંબર તો બહારમાં વસતો
કોઈ પણ માણસ કાઉન્સિલ હરિવાદ કરે તેની તે તપાસ કરી
કમે. રજીસ્ટર એક એકીચાટીકસ બહારે બહારે માને લારે
લારે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તેને રજીસ્ટર બતાવશે અને તેની વીમતની
નકલ પણ તે કરી કમી. વળી રજીસ્ટર એક એકીચાટીક
બહારમાં વસતા લોકોની રજિસ્ટર વિષે તેમજ બહારના વધવ
વિષેની માહતી માને તે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટે આપવી બેઠકો

પરમીટ નહિ આપી દિય તેના રીકાર્ડ

સાઇકલ પરમીટ, વસવાટની પરમીટ, બીરડીય પરમીટ અને પરમીટ જીની આપવાની ના પાઠવામાં આવી હે.ય તેા તેમ કરવાનું કારણ મોખી તેના રીકાર્ડ રાખવો અને તે પારંવાર કાર્ડસીલ સમક્ષ રજુ કરવું અને એ રીકાર્ડ રજીસ્ટ્રાર ઝોઢ એસાપાટીકસ પશ્ચ દરેક મોઝમ સમયે લપાસી કઢશે. (અખર)

ખોલવાડ વાસીએને

અદુરખાત પ્રતિજ્ઞાન આપી ધીમા ન આપિવતિ સારંય,
નીચલી બીજા આપના પગમાં પ્રગટ કરી આભારી કરશે.
આપી દરેક ખોલવાડ વાસીએને ખબર કરવામાં આવે છે કે ના. રૂપ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૭ ના ખોલવાડ કલમ હોલમ્સ સવારે દસ વાગે વાપરકિ મળા કરવામાં આવશે, જેમાં રામેલા મુલ્કન મદરેસા, મે.ડર વક્રંજ, રલ્લન, તથા હોલરેમને અગરુ કાગી કરવામાં આવશે માટે પધારી આભારી કરશે.
લી. મદરેસા અંગુમને ઇસલામ ઝોઢ ખોલવાડા સેક્ટરી,
ઇસમાર્કલ ડી. હાસાબાડ.

સા. આ. ઇન્ડિઅન કેમિસ

ફેબ્રુઆરી આને ના ૨૬-૩૦ અને ૩૧ મી ડીસેમ્બરના દીસે કેમિસની અગીઆરમી પરિષદ મળનાર છે તે વેળા નાએના કાર્યક્રમ વિષે અર્થા માલશે

કાર્યક્રમ :-

૧. ઇન્ડિઅન ર. સમીપણ, ૨. સપ્તમ અક્ષય ટીક ટેન્કેર ખીલ, ૩. કોનોનેશન, ૪. રીપેરેશન, ૬. એલ્યુકેશન, ૭. કામસ-સ ૮. રેડી, ૯. સપ્ત ૧૦. રાપર આન, ૧૧. કેમિસનું કસ્ટ ડીડ, ૧૨. કાલેલીમ અને સેન્ટીફિકેશન, ૧૩. ઇજાએના હોડીઓ, ૧૪. પોસ્ટલ સર્વેસ, ૧૫. એસાએકવર રેન્કન, ૧૬. બીજા કરખારતો, ૧૭. મુરુધી, ૧૮. સામાન્ય

એસ. આર. નાયક, } બે. જોન. જનરલ
ઇ. એમ. માલ, } સેક્ટરીઓ.

ખાંડસ રજા પીરસેરીસઅર્થ.

Market Agents.

KING WILLIAMS TOWN.

We do not make rash promises, but deliberately assert that any produce entrusted to our care will be realised at full current values.

Give us a trial PROCTOR and BURTON (Agents to Market Master) P.O. Box 142, King Williams Town

ટેલર શાપ બાટે આપવાની છે

બેંક, હોટલ, પોસ્ટ, સ્ટેશન અને દુકાનેાની વચમાં ખાસ મેળા પર આપેલી ટેલર શાપ માટે આપવાની છે. વાં ટીકલ માટે અમારો શા મને :-

Messrs. VASTHAI HIRA & Co.,
P. O. Box 56, Station Street,
Halfway North, TRANKVAAL, S. A

આઝાદીઓ-ની-કુરબાની

તમે હીંદને આઝાદીના સુર સાંભળવા માગો છો? તમારે માંધીજીની અલખલ શરૂ બેઠાં જાવી છે?

જો આવી આવના તમારામાં દોષ તેા તમે ફેકના ર માનવર, તમારે આ દિશાવાસી દોષા અકસમાન દ. દર્શ સ્થિતિથી વાલિક કરવા અમે તજ્જ વર્ષ મર્થા હોંદથી જુદાં જુદાં અખવાર મમ વવ કહી કયા છે આ તપાઓના નમ નીએ પ્રમાણે છે.

અકસમાન ઇસાપાંના નામ
મુજબ સમાચાર, પ્રભામિત્તકેસરી, બે થડી મેલ,
વસમી સરી, દીન, મેઝમે કોનીકલ,

અન્ડીઅન વ્યુઝ (કરખન)

સાસીક કાપાંના નામ

નવમન

નવ ધુમ

જેઓ દર મેલે તાલ્લ સમાચાર વસિવાની લખના રાખના દોષ તેઓને ફે આપરે આપી ઇજા વેચાતાં કાઢ જવા કે વર્ષનું એક સાથે અવાજમ બરી કાપાં મંજારી લેવા ખાસ તનવિ કઈ છું. નીએને રજાએ પત્ર લખી પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજારો કે કાપાં વેચાતાં કાઢ જાઓ કે મને.

અ. બી. ખાન.

૩૬ આરેટ રટાં, કોરનર: કાયેમીનલ રટાં.

મેલસ ૧૦૬૮.

એકાનીઅનર્થ

કપર કામેલાં કાપાં અમારી પ્રાંટોરીયાની અંચ ૧૪૪ મોરિસુ રટાંકમાંથી પશ્ચ અળી કાકસો
મંચિલ, વ. આપો અને હેસની લેવા કરો

ડહાગાન્યાબ ઉતરી સ્વદેશ યા દ્રામવાલ જનનાર

હંદા પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

નીચેને કરનામે પત્ર લખી જણાવશે તેા અમે તમને સ્કીપર તેમજ ટરેન કોપર લેવા અલવજી અને રહેવા તથા ખાવા પીવાનાં બેતમ બંદોબસ્ત વાજબી ખરમે કરી આપશું

કમ્પેસેશનને અગરુ દરેક કામકાજ સંતોષકારક રીતે કરી આ બી રટાંકર કપર ના. તની ૧૪૪૭ ૭૪૪૫ બી રીડ સગ અમારી બની જેખરેખ નિમે કરીએ છીએ.

તમાસ ફેમીલી હેસથી આપનાર દોષ તેા અમને અમારથી ખબર આપશે તેા તેમને રહીયર કપરથી કવારી તુરત કાકસ સંચાય કામે દ્રાસવાલ મે.લી આપવાની દરેક સમવડ અમારથી કરી રાખશું

અમાર. રટાંકર નામ્ય રેલવેના ર. સ. મીડ સ. ના. રાંધી પ્રમાણાકપણે કામ કરી દરેકને સંતોષ અપે છે અને દ્રાસ તલત રાંધી કાર્ડીઅર વ. અમાર તલ.

વરેધીઆએ તેમના કપર પેસેન્જરોને દુઃખ દેવાની તથા કરમારી ફેસ કરવાની બુદી કપરકલ અપાવી છે તે કપર ખાન આપશે નહિ. અને કમેસ મુજબ અમને તમારું કામકાજ સોંપવા રહેશે અને કપુર્ણ કાસો રાખશે. અને કાલતા દલાને ના. દ. વમ, સપાના નહિ અજ વિનવી

પત્રબંધેવ નિમેને કરનામે કરવો :-

Ramjee Kalidas

P. O. Box 581,

Laurens Marquess.

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપટનનો રહે વર્ષનો વખણાયલો

DURBAN

MAINTENANCE OF ORDER

કરમાસુ મીઠાઈ

માર્ગ પાક તહેવાર, જયસા, કીપાર્ટી અને સમ પ્રસંગે લખેલા આનંદ આપશે.

તાજાં લાંબુ અને કેરીના આવાર, પાપડ, ગરમ મસાલો તથા ખાસ રસમંદર વાળી સ્વીટ્સ મીઠાઈ તેમજ અમારી બેકરીમાં બનતા તમામ બાતના તાજાં કેકે લખેલાં તૈયાર મળશે.

માફ સાથે અને ખાલી પૂર્વેક પોસ્ટથી જવાના ફરવામાં આવશે. મંભારી ખાલી કરા. આરંભ સાથે પેસા મોડલવા મતજમાની કરવી. સી. એ. ડી. થી માનવવામાં આવશે નહિ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

લખો યા મળો:—

R. K. KAPITAN.

Telephone 3484 Tel Add 'SLRATTEE

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.
Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s Crate.
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ જગાવા ૨૫/ કેકે, પાર્કનાકલ નં. ૧. ૩ -
કમન. રેલેજ ક્લબ (સી.એ. ડી.) બંધો દેપલા
જગ્યાએ. ફરે જાનગ તાજા ફલ અને વેજીટેબલ
સડ પકાવે કરે ૨ આ કી થી મેકલવામાં આવશે

કુડન આકર, જે ન ને પ્રીયન હેન્ડલ

ન તા પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો
કેકરી વજન મડા આકરેા ફે. ૧ મળા
આવા કીફાવન કાખ્યા છે.
લીલ થશે નો તક જશે
અને
તક જશે નો કાયદો જશે.

કુદત નિમ્ન પમનજ પમ સડ કરે, તજવાત, ટી આ કી ના બીજ
લખો:— L. MISTRY.
Phone 2468 P. O. Box 2326
And No. 1A Kest Street, Durban
મસલ આ ૨, અસલ કરે, કી આને નાદ તીકમ

સોનેરી તક

પીયારુ કવાલે.

જગન ગવેન હોલમાં અને એપીએન્ટ સીનેમામાં ગાયત્રી મદવાની રેકોર્ડ

સ્ટમર કાકાઆવાડમાં

આવી પદોંચી છે. પીયારુ કવાલની પુત્ર લીન્ટ મરે નવા.

Agent for J.M.V

E. A. TYEB & Co.

Phone 2447. P. O. Box 155

100 Field Street, DURBAN.

Amman

Opinion

Vol. XXVII, No. 1, 1907. Published by the Proprietor, P. O. Box 1610, Durban.

British India Steam Navigation Co., Ltd.

સ્ટી. કોસ્ટા

મીડીના બાવેર

ડીસેમ્બર તા. ૨૬ થી બંધ થવા ઉપરથી.

સ્ટી. ૧૧૫ નામથી.

જાન્યુઆરી તા. ૧૨ થી બંધ થવા ઉપરથી.

જાન્યુઆરી વી.સી. ૩૧ થી બંધ થવા ઉપરથી અને એપ્રિલ ૩૧ થી બંધ થવા ઉપરથી.

હીંદુ વી.સી. ૩૧ થી બંધ થવા ઉપરથી અને એપ્રિલ ૩૧ થી બંધ થવા ઉપરથી.

મુસલમાન—૩૧ થી બંધ થવા ઉપરથી અને એપ્રિલ ૩૧ થી બંધ થવા ઉપરથી.

સેકન્ડ ક્લાસ ઇન્ટર મારે એક મહિના અગાઉથી બુકીંગ થઈ શકે છે.

ફોર્થ વી.સી. એપ્રિલ ૧ થી બંધ થવા ઉપરથી અને એપ્રિલ ૧ થી બંધ થવા ઉપરથી.

૫ વખતના ફોર્થ વી.સી. એપ્રિલ ૧ થી બંધ થવા ઉપરથી અને એપ્રિલ ૧ થી બંધ થવા ઉપરથી.

SHAIKH HAMED & SONS,

Pine Street.

17, First Avenue

મેઈ ૨૬ થી ૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

જુન ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

જુલાઈ ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

ઓગસ્ટ ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

સપ્ટેમ્બર ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

ઓક્ટોબર ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

નોવેમ્બર ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

ડિસેમ્બર ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

જાન્યુઆરી ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

ફેબ્રુઆરી ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

માર્ચ ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

એપ્રિલ ૧ થી ૨-૩-૪-૫-૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩-૧૪-૧૫-૧૬-૧૭-૧૮-૧૯-૨૦-૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫-૨૬-૨૭-૨૮-૨૯-૩૦-૩૧

YOUR INTERESTS ARE BEST SERVED

By Advertising in The

INDIAN OPINION

the oldest Indian Paper read by Indian public throughout South Africa.

RAJESH CHANDRA MENON, Proprietor, Indian Opinion, P. O. Box 1610, Natal.

Phone 4800, Central.

P. O. Box 1610.

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY, LIMITED.

UNDER TAKES FIRE AND ALL CLASSES ACCIDENT BUSINESS

Apply for Motor Lorry and Motor Bus Policies

as required by Motor Transportation Act.

Policies issued and Settlements effected in DURBAN.

SORABJEE RUSTOMJEE,

Principal Representative for the Union of

SOUTH AFRICA.

"INDIA HOUSE"

17, First Avenue

DURBAN.

પુરા ખખર

આવિષ્કારિકામાં મુદ્રિત પુસ્તકોની નવી ઓળખાણી
અવનામું નોંધી શકો છો.

કેનસી કારસો	૫	૬
અદલાદ	૫	૬
પ્રીશન બકલ	૬	૬
સુભાના રાજા	૭	૬
દુબીને દિવાસો	૧૨	૬
મોટી ભવિષ્ય (કામસરનું પુસ્તક)	૮	૬
રાજાના મહેલમાં	૪	૬
સીતમયાર સુલતાન	૬	૬
આમી મરજી	૩	૬
મે એન કુનીયા	૩	૬
એક વધરનો પ્રતાપ	૫	૬
દોનેમાદ ગાવન મળા	૧૧	૬
સુભા, કીનું સુભા	૭	૬
પાદક આખર	૬	૬
સુભીરતાનનું સુભ	૮	૬
પરશવતી	૫	૬
પુખસુરત મહાર	૫	૬
કરમની કદાવળી	૮	૬
નવલ મગા	૬	૬
કુનીયા કે દેવજી	૬	૬
પ્રુદાને ખખર	૬	૬
મુકાબલ આકાલ	૭	૬
અમારનો કંસાર	૩	૬
સંસારી કે સન્ધાસી	૩	૬
વીચેક વાણી	૫	૬
એકક ખુન	૩	૬
ખીરમજને ભાદક	૮	૬
નવલ નવરંગી	૧૦	૬
સંકેતની સુભા, દસાબીલું સુભ	૧૦	૬
સુભાનન	૬	૬
દોઢ કદાવળી આખર	૩	૬
કે. જી. સુભા	૩	૬
મરત રાજીનું ક. રા. બ. ર.	૩	૬
સુભનો ભાગ (રસીક કીરકટીય વાતા)	૮	૬
વીચ વતી કોઈ કાલે ભાગ ૧	૩	૬
" " " " ૨	૩	૬
દેવોને પ્રુદા પત્ર	૩	૬
દપતી વાતાભાષ	૨	૬
મનીઝાર કો-ડની રા. રા.	૨	૬
ગેરીમાદી	૫	૬
ભાલ છુનું રાજકીય	૫	૬
અભીન	૬	૬
કાલીકલ	૫	૬
કીરકટીય ખખર (રસીક નવલ કથા)	૫	૬

નામ ક-મ.	૨	૬
નીલ, તમા	૨	૬
મુશબબ	૩	૬
અ. આને મુસર	૪	૬
કેપાને મરજી	૬	૬
રમાવળ	૪	૬
અ. અ. ગીત ગીતી	૩	૬
મલ વિદર	૨	૬
અ. વના મુદ	૧	૬
સાલ સુદર વાતો (કરેક બળે મરદ વાંચવી)	૧	૬
બ. અ. કારતી	૨	૬
સ્વામી રામ રીચનું જીવન ગરીબ	૬	૬
સંસાર સ્વપ્ન	૨	૬
મશિરમ મળ	૧	૬
નંદન વનને આમણે	૧	૬
આનંદ બદરી	૫	૬
આમરી પહેલી વાતો	૬	૬
" બીજી "	૧	૬
" ત્રીજી "	૧	૬
અ. ખાતમીક વ. વ. મ. ગા	૨	૬
સોહીના કોળ	૧	૬
અ. રન મુકારે	૨	૬
રસીક	૫	૬
બદનામ કદ	૨	૬
મુકલ ધારા	૧	૬
આલીની	૧	૬
ત. ર. આને દાગેર	૧	૬
આલીવાનો કોલસ	૨	૬
મદ. મ. ગા. પા. મ. પુ. (કેક દાદાને)		
વાચનુ ભોમણ	૬	૬
મરાન સુમી પર રામ	૧૦	૬
દિવાની કે કા. પી. ભાગ ૧	૮	૬
" " " " ૨	૬	૬
કુકરતની કદર	૪	૬
કાલીની રાણી	૬	૬

આ ઉપરાંત ખાંચ મણી ભાતના પ્રો. મળશે.
દમ, દાડનું મળે ખાતરી
ની ખાસ દવા વાપરી ખાતરી કરો કળીને કાપો કળો
કે અને વાપરવામાં કોઈ પણ ભાગનું વૃક્ષાન મળું નથી
કીમત એક દીનની રી. ૪૫.
એક વખત મંચારી ખાતરી કરો.
મળવાનું દેખાણ.

The Burma House,

666 Grey St., Singapore.

તમારા ગ્રાહકો માટે જાણો છે

રજાખર્ચ "જુટ" માર્કની કંપાની બહાર ખર્ચ સમસ્ત દેશના નેટીવ જાપાનમાં પ્રસિદ્ધ થયે છે અને તેનું મોટું વેચાણ થાય છે.

તમારા માટે તે બધું છે અને મને છે. રજાખર્ચ "જુટ" માર્કનું કંપનું રજા કરા અને તમે સહેલપણે વેચી શકો છો.

અ. "જુટ" ન માર્કની નવાસ રાખ બને અને કમીશનથી મેલના રહેશે.

સાલ ઓળંગે :

એચ. જરુપર સ્મીથ એન્ડ કું.

(પીટી) લીમીટેડ.

જાહાનીસાગર, કંપાન, ડરબન,
સાઈમ્સલા ડાઉન.

P. P. BHAGAT

Fruit Merchant

દરેક ભવનું ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમી —

P. O. Box 813, Durban. LLOYD BROS. ST.

FREE

171 pages—one day a page! Apply with
10/- to the Manager, THE
1931 LAYALTY SYSTEM, 177 HARRISON ROAD, CALCUTTA

FREE GIFT DIARY 1931

10/- to the Manager, THE
1931 LAYALTY SYSTEM, 177 HARRISON ROAD, CALCUTTA

ઉત્તમ મરમ મસાલા વજરે

આપણે જા બની દેખરેખ નીચે લાગે અને સફાઈથી ધરમાં દોલે. ગરમ મસાલા, કરીપાઉડર દરેક મરમો લખજ કેરીને અને બીજાને તેમજ મીક્સ આપણે દેશમાં મોકલે શા બજારમાં આપણી જેટલી સાથે મળી શકશે. આવે: ઉત્તમ માલ, તમે ધરમાં બનાવી શકતા નથી. એક વખત મંગળી ખાતી કરો. મળવાનું કેકાણું.

K. H. PADIA.

122 Victoria Street, DURBAN.

Phone 3887. Box 318, 182, Grey Street, DURBAN
HEERABHIA MORAR MATYADKAR.
Wholesale Fruit & Vegetable Exporter
and Commission Agent.

હીરાબાઈ મોરાર મટવાડકર,

દેશસેલ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ એક્પોર્ટર

અને કમીશન એજન્ટ.

વેલિંગ ધારી રીટે કરી માલ સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.
ટલીફન ૩૮૮૭, બોક્સ ૩૧૮ ૧૮૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન

Box 247 & 317 Tol. "Kharai."
HOUSEIN ISMAIL (SARDARGADH VALA)
Transport Passenger Agent,
Beira, P. E. Africa.

મોક્સ રજા અને કંપન. રેલીમાઈ મોક્સ "ખાતી"
હુસેન હસમીસલ (સરદારગઢ વાલા)
ટ્રાન્સપોર્ટ પેસેન્જર એજન્ટ,
બેરા, પી. ઇ. આફ્રિકા.

અઠવાલિક પચાસ

ખરિદ	દોડ	મુસલમાન	પારસી	મુસોલિમ	મુસોલિમ
વાર	1930	1930	1930	1930	1930
ગ્રામ	પેપ	કાન	કર	ક. ખી.	ક. ખી.
ભાગ	ભાગ	ભાગ	ભાગ	ભાગ	ભાગ
કુલ	25	25	25	25	25
કરી	25	25	25	25	25
રી	25	25	25	25	25
સોમ	25	25	25	25	25
મંગળ	25	25	25	25	25
બુધ	25	25	25	25	25
કર	25	25	25	25	25

D. K. PATEL,

Fruit and Vegetable Exporter

ફ્રુટ અને વેજિટેબલ માટે કંટીના ઓર્ડરો ઉપર ખાસ ધ્યાન દેવામાં આવે છે. મંગળી ખાતી કરશે. લખો:—

P. O. Box 576. 55 Bond St. Durban.

M. H. DESAI.

Wholesale Fruit Merchant.

દરેક ભવનું વાનુ ફ્રુટ અને વેજિટેબલ સાફ પેકીંગ કરી સી. એ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે. કમી —

P. O. Box 254. Durban. 31 Short St.

Self-Restraint

Versus

Self-Indulgence

by M. K. Gandhi

Price 3 Shillings

Tropical Fruit Suppliers

Produce Merchants & Commission Agents.

To obtain the best Market prices for your Bananas apply to the "BANANA KINGS"

We specialise in Banana, we personally attend Banana sales and study Banana Markets.

We arrange yearly contracts at fixed prices.

We are the Barometre of Banana prices

We lead and the others only follow.

Consign your Bananas to us for best Market prices and quick returns.

Our produce section is attended by a fully qualified expert

G. HATTAS,

Manager

Tropical Fruit Suppliers,

Phone 6760. Tel. Add. "Nikas." Box 5237.

22 Diagonal Str., JOHANNESBURG.

EASE for the Eyes

For 39 years we have been improving the sight of South Africa.

When you require Spectacles or Eye-glasses, let us fit you

Our References :

Over 66,000 Clients.

We specialise in Zeiss Punktal Glasses.

J. Muller & Sons, Ltd.
OPTICIANS.

104, Longmarket Street, Capetown

Branch Establishment: 67a, Prichard Street, Johannesburg.

N.B. This firm employs no Travellers.

Direct From VARA'S Factory (BOMBAY INDIA)

Hand and Leg Press HARMONIUMS and TABLA.

EVERY MONTH NEW STOCK.

Hand Harmoniums from £3-10-0.

Leg Press Folding Harmoniums from £10-10-0.

We repair all makes of HARMONIUMS.

Repair and workmanship guaranteed

We stock spare parts As Reeds, Bellows, Buttons etc.

Write or give a Call at

GOSWAMI'S MUSIC SALOON,

P. O. Box 460.

131 Queen Street, Durban.

હારમોનિયમ અને તબલા

મન રમત મન દરેકે પમા હારમોનિયમ અને તબલા
કમી પુરા પાડીએ બીએ. મુલકના પ્રખ્યાત "વારા" ફેક્ટરીમાંથી કાપના,
પમના, પોટેંગલ દરેકે બાવના બીએ અને સમુદા સુરના હારમોનિયમો
અહીં સ્ટોકમાં તમારે રહે છે તે સીવાય કશું બીએ પમણુ. ફુર, બાવના
બીએરે પાણી મળશે દરેકે જ ના હારમોનિયમનું પમણુ મન પાડે
કરી બાપીએ બીએ. કમી થા મનો:—

ગોશ્વામીયા મ્યુઝીક સલુન,

(પાલિકા એ. કે.ન. ગોશ્વામીયા.)

પી. એલ. પોસ્ટલ ૪૬૦. ૧૩૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, દુરબન.

Indian Opinion

No. 52 -Vol. XXVIII. Friday, December 26th, 1930.

REPORT OF DURBAN BOROUGH BOUNDARIES COMMISSION

THE report of the above Commission has been published in the *Natal Provincial Gazette* of 18th December. From this report we give below the main recommendations the Commission made with regard to incorporation. The Commission has also dealt with the question of Indian Housing and other matters that were raised by the representatives of the Natal Indian Congress who appeared as witnesses—

Incorporation

1. There is no present necessity for the inclusion within the Borough boundaries of either the portion of South Coast Junction area which forms part of the Gqekeke Estate, or the portion of the same area which lies beyond the Umhlanga River. It is recommended that the latter stretch of land should be added either to the Isipingo Township or to the Umhlanga Health Board area. (Paragraph 233.)
2. It is recommended that Pinetown should remain under the Health Board system of administration for the present. (1.)
3. It is recommended that for the Westville district of Mayville and Sydenham should not be included within the Borough boundaries, but that it should be added to the Pinetown Health Board area. (Paragraph 234.)
4. There is no sufficient ground for the omission from the area to be incorporated of either the Bluff ridges or the Clairmont Township district in the South Coast Junction area. (Paragraphs 235.)
5. There is no justification for the exclusion of the Borough of Umhlanga from the area to be incorporated. (Paragraph 236.)
6. The inclusion of Malvern is recommended on some difficulty. (Paragraph 237.)
7. It is recommended that there be no change within the Borough of Durban—
  - (a) the Health Board areas of South Coast Junction, Umhlanga, Malvern, Mayville, Sydenham, and Greenwood Park, with the extension of the Westville district and the Gqekeke and trans-Umhlanga portion of South Coast Junction
  - (b) the two stretches of country on either side of the Umhlanga River adjacent to the present boundaries of Sydenham and Greenwood Park, known respectively as the Palmiet and New Lake districts. (Paragraphs 266, 267, 283.)
8. It is recommended—
  - (a) that in respect of the first three years after incorporation there should be elected one councillor by the Parliamentary voters in each of the six Health Board areas
  - (b) that in the fourth year one councillor by the Parliamentary voters in Greenwood Park, Sydenham, and Mayville taken together,

eight by the Parliamentary voters in South Coast Junction, Umhlanga, and Malvern taken together

- (c) that thereafter the ordinary ward system shall apply to the whole of the enlarged Borough, on the basis of three Councillors for each of eight wards. (Paragraphs 284-293.)

Housing

103. The Commission found conditions prevailing in certain portions of the peri-Durban area in regard to housing, more especially non-European housing, which it can only describe as deplorable—the extreme. For the most part though not entirely these conditions are due to—

1. the high cost of land

2. the effect of driving men to

3. the fact that a considerable Indian population established itself as close to their occupations and markets in Durban as they could. In this area there was, of course, until comparatively recently no

control or supervision. It has grown up

and sometimes with a slum's character

population of this belt is still Indian but it is comparatively

has streamed into it, for the most part as tenants and lodgers, often under very unsatisfactory conditions, of Indian property-owners, and still more recently Europeans of the poorer classes, unskilled labourers brought in from the like, have followed suit.

104. In the main these conditions grew up before the Health Boards were constituted. The Boards to-day have the powers, and are being then to prevent the creation of any further slums of this kind. The provision that there shall not be more than one dwelling on a quarter-acre plot is a salutary one, but it is prospective, inoperative, and a great deal of the mischief has already done. In respect of the removal of slum tenements, the Boards have touched only the margin.

105. It may be well to point out that these conditions do not prevail everywhere in the peri-Durban region. In some Health Board areas they prevail hardly at all. In Malvern, Pinetown and Umhlanga there exist most satisfactory housing conditions, but hardly anything in the way of a "black belt." In the case of the other areas the "black belt" is limited in extent, but it is large enough in each of them, and the conditions are serious enough to demand

106. Perhaps the most pressing problem with which Durban has to deal to-day is that of non-European housing. Durban has, in the words of the Hon. A. L. L. (the Hon. A. L. L.), "become, in the eyes of the world, too straight for its inhabitants."

Continued on page 40

LEGITIMATE DEMANDS

SIR FAZL HUSSAIN, Education Member of the Indian Government has disposed of any doubts we might still have entertained about our case being thoroughly understood by the people and government of the Motherland. This fact alone would justify the existence of the South African and Transvaal Congresses, were justification called for. The report of Sir Fazl's statement makes it clear that not only have the details of our disabilities both existent and threatened been thoroughly well presented, but that the very kernel of the question, viz. the matter of our self-respect as Indians, and our proper racial pride is fully understood and appreciated.

Speaking for his Government, Sir Fazl assured that "we will do all in our power to press for the recognition of their (i.e. our) legitimate demand."

Now, if there is one demand more than any other to which the term "legitimate" can legitimately be applied it is the demand of any section of a community that its proper pride and self respect shall be preserved to it. Of us, it has been said that we are feared not for our vices but for our virtues. For our own part we make no claim to any such superiority. We do not profess to be better than our neighbours, but we do claim to be no worse. We share the view of the some-time popular Max O'Rell that as between peoples it is less a matter of superior and inferior than of differences, most of which are merely superficial.

The statutory bar sinister of inferiority that has been thrust upon us has never been and never will be acquiesced in by us, and no forbearance that merely affects our worldly goods will deter us from pursuing the struggle for restitution of the status to which we are legitimately entitled, as civilised subjects of the Empire, as inheritors of a great name and great traditions. We still stand branded as undesirables in the eyes of the law, of the law in the making of which we were allowed no voice or choice. That stigma remains whether we are segregated or not, whether or not we get our trading licences, whatever may be the fate of our persons or our property.

The legitimate demands for recognition of which Sir Fazl has pledged his Government to press, includes, then, as the most important item of all the removal of this

statutory stigma, a stigma that is ours directly; but is also impliedly a stigma upon all Indians and India.

REV. C. F. ANDREWS

REV. C. F. ANDREWS will once more arrive in this country on the 27th of December. His countrymen in the Transvaal Province. The whole life of this humble servant of Jesus Christ is spent in rendering help to the poor and oppressed people. This noblest son of England has been washing the sins of his country in India from years. To keep three hundred million sons and daughters of Mother India in complete subjugation, to exploit them mercilessly and to deny them their birth-right of freedom is not a small sin England has committed and continues to commit in India. Mr. Andrews has refused to be a partner in such a sin of his country and has supported our countrymen and women who are so nobly and courageously fighting the glorious battle of Independence. To lead a true life of a Christian in this modern world to-day is to walk on the edge of a sword. It is very difficult to find such true Christians as Mr. Andrews is in the modern materialised age. It is the habit of our people in this country that, if any one who tries to serve us and unfortunately if he were to fail in securing for us our rights from the rulers of this country, we always come forward to blame him who serves us disinterestedly. We always forget this, that it is our own duty to fight for our elementary rights as citizens in this country. If others were to do this on our behalf it must be degrading to our national self-respect. It is the sign of impotency. If we have courage enough, if we care at all for our national self-respect, if we have pride enough in us as descendants of a great, ancient and civilized nation, we must refuse to be treated as helots within this commonwealth of the British Empire and fight like brave men and women to be treated with self-respect and honour. If we do this here as our countrymen and women are doing at present in the Motherland, there may be many Andrews who would come here without our invitation to assist us in our righteous cause. If we are not brave enough to fight for our rights, if we are not prepared to sacrifice and suffer and look to others to fight our own battle and then at the end blame such friends who have done something for us, we must admit

that we are a lost people. We can very well understand if men like Mr. Andrews and others fail in this country. Greater men than Mr. Andrews have often failed with the Government in this country. As a matter of fact our duty is to stand on our own legs and do our bit. If we realise this and perform our duty not one but many Andrews will have to come to our assistance. We pray to God to give such strength to our countrymen in this land. Mr. Andrews will be landing in Capetown on the 29th December. On this day His Worship the Mayor of Capetown Rev. J. S. Lewis will officially open the Conference of the South African Indian Congress. We heartily welcome Mr. Andrews in this country on behalf of the South African Indian community.

OUR WOMEN AND POLITICS

THE Transvaal Indian Women Association held its meeting in the Trades Hall in Johannesburg to honour Sir K. V. Kuddi the Agent of the Government of India in South Africa. It is reported that addressing himself to the Indian women Sir Kurma advised them not to interest themselves in politics. He said, "The menfolk were quite capable of doing that. Their duty was to look after their homes and their children and to tend the ill and the needy." We respectfully disagree with this view expressed by Sir Kurma. Why should not our women take part in politics? Should our women have less pain than our men of a foreign yoke that is laid on the neck of our nation, which is suppressed and oppressed? If this South African commonwealth of the British Empire we Indians have no voice in the administration of the country although we have to carry out many duties of the State. We are in this country treated as slaves. Should our women have less pain than men for our such a condition? Our religion has taught us that women are our partners. They have to share equally in our pleasures and pains, in our joys and sorrows in life. Not only that, our Sastras have taught us that they are the half part of our own body and that is why they are called 'Arthanganas.' What ever pains or pleasures we men derive in politics in this country, are not our women to equally share them with us? Our women have full liberty to take part

in politics as we men have. When the great Passive Resistance struggle was carried on in this country under the leadership of Mahatma Gandhi the members of the Transvaal Indian Women Association played a noble part in it. There was a great strike at the latter stage of the struggle. It was the work of our courageous womenfolk. The call to our men for the repeal of the Three Pound Tax came from them. They appealed to their menfolk to down tools and fight for the repeal of the tax. When an appeal comes from the womenfolk, it always has the desired effect on men. The menfolk realised what their national self-respect was when the womenfolk suffered and sacrificed. And what is now happening in India in the great fight for Independence? Nearly sixty thousands of men, women and children are behind the prison bars. In their absence the women are leading the struggle. Were we to say to Mrs. Nandoo, Mrs. Gandhi, Mrs. Motilal Nehru, Mrs. Jawaharlal Nehru, Mrs. Kamaladevi, Mrs. Hansa Mehta and hundreds of others that their work is to remain in their homes and look after their children and to tend the ill and the needy, will they not take it as an insult to them? In this country and especially in the Transvaal Province the dark clouds are gathering over men's heads. They stand to lose everything if the proposed Asiatic Tenure Bill is passed. If the Transvaal Indians be brave enough to fight for their rights and the rights of their future generation by starting passive resistance movement, will our womenfolk sit silently in their homes and watch the sufferings of their kith and kin? They will also come out of their homes like their menfolk. That must be their duty.

LECTURE

AT THE

PARSEE RUSTOMJEE HALL

110 QUEEN STREET, DURBAN.

"Man Through The Ages"

By Mr. P. K. KORU, M.A., L.T.,

on Tuesday, 30th December, 1930, at 8 p.m.

All are invited kindly to attend.

B. M. PATEL,

Hon. Secretary

M. K. Gandhi Library & Parsee Rustomjee Hall Committee.

annually thus constituted would not be easy to justify. It was urged, however, that if the present thorough system of licensing were to be applied, it would be impossible to the agent to be incorporated.

I think, however, that the agent will be properly

With reference to the two

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

If I had yet perhaps appreciate the full significance of their inheritance. That was the one great force. In all of these might be summed up as the church,

The church had always striven to make people realize in what respect they were backward. That was the attitude of the church in South Africa

always maintained the "Whatever complaints not the administrative officers the speaker, "they have always found the judges to uphold the not least standards of justice and equity." (Hear, hear.)

I understand of you a man who examined the problems of their and with a broad mind. Whatever position the older generation may have had, the speaker was of the opinion that hope lay in the younger

Cannot Be Done In A Day

"Now that these young men are being taught so much better than their forefathers, you may take it that they will treat you more liberally.

"Things may be happening to you to-day which may not be wholly agreeable to you, but do not despair. You can at any moment these difficulties in a day. You must educate public opinion, and in time the forces I have spoken of will come to you.

The Indians in South Africa numbered only 1,000,000, or so Europeans in the country, without the help of the latter, therefore to have do it not hope to achieve any-

and that you are an "I have yet to come across an Indian who work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

work, and a

"Silent Forces At Work"

Sir Kurma Reddi's Views

Sir Kurma Reddi, Agent-General for Transvaal, a night before last, though, at present, they might

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

The Transvaal Indian Congress

Under the auspices of the T. I. C. a mass meeting was held in Johannesburg to elect delegates for the

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the agent will be properly

the Minister, to place before him the viewpoint of our people. I am sorry all our efforts in the direction of conciliation have been futile. The Minister is adamant and he has made no secret that there can be no modification whatever to the proposed Bill. The Indian must be sacrificed to appease the desires of the anti-Asiatic element in South Africa which knows no reason or justice in dealing with the non-European population. While the white people have the right for individual members of Parliament to bring in amendments to the Bill in the interest of justice and fairplay, yet I make bold to say that we will hardly find a friend, in the Assembly, who will have the courage to do this which is right for the Indian community. So, my countrymen, the position is this that we will have to fight alone, if we are to maintain the elementary rights and privileges which we enjoy to-day, which are not much when we take into account the privileges that are enjoyed by persons belonging to other countries than the British Empire. Whatever status South Africa may have to-day, and whatever independence she may enjoy yet South Africa cannot deny the truth that she is a member of the Commonwealth of the British Empire, to which our Motherland belongs at the present moment and because we claim citizenship in this Commonwealth of Nations, and with that claim comes our inherent right to be treated in a like manner as the white citizens.

There may be some here who may think that all is well because the municipalities have passed resolutions to the Indians but let me remind those who live in fools' paradise, that such acts of goodness were not done because of the generosity of the municipalities but it was entirely due to a recent Supreme Court judgment which reluctantly compelled the issue of these resolutions.

In October the Emergency Conference of the South African Indian Congress passed a resolution, and our views were submitted to the Indian Government through the Agent's office, and until now we have not heard from them. We know, resolutions are being passed in the Indian Government, but it is strange to state the community which will be affected by this measure is not consulted nor asked for its official point of view by the Indian Government.

One thing is certain, no matter whatever demands are arrived at between the Indian and the Government we shall not be a party in the least to some of the existing rights which we enjoy, and if it accepts the degrading principles. There can be no compromise in the matter of our rights.

... accept the protection of extending trading rights and ... we enjoy to-day. Was he that day, when the Indian community in South Africa drew a long breath to ... of victory.

Not only have we to face the difficulty of trading in the way of progress by the question of Daniel's, since the case of Daniel's showed the question of domicile has taken a different complexion. Hitherto a man who came to South Africa after long absence was allowed to bring in his wife and children at any time he desired, but now after this case, great hardship is placed. He could not stay away longer

than three years from South Africa, and he could not stay away until he had ... The old privilege of remaining outside the Union for more than three years he is deprived of, and not only that, he is now prohibited from bringing his wife and children until he has resided here for three years. It may be said, it may be a means of reducing the Indian population, but it cannot be moral nor can it be just and equitable for a Government which demands the Indian community to lead a happy family life in this land, and in the very next breath does everything it can to prevent the Indian community from fulfilling the obligations of married life.

I have tried to place before you the critical position of the Indian community. It may be considered in certain circles to be exaggerated and the result of mental desperation, and therefore not to be taken seriously.

I warn my countrymen that if they show any ... they possess through their hard earned wealth will sleep. We have no desire to threaten the Government nor have we any desire to create a feeling of hostility in this land, but we can assure the authorities that if our brothers are suffering for the sake of freedom in this land, we shall not allow the stigma of inferiority to be placed upon the Indian nation by accepting the principles that are contained in the Asiatic Treaty Bill. So in the case of our Conference in Cape Town I appeal to you to show a united front, thereby strengthening the hands of your representatives whom you will elect to-day to represent you at the Conference.

The greatest weapon in fighting our cause is the golden bullock. Without money the Congress is ... give money freely so that no opportunity is lost in ... strength but with one financial strength as well.

Now, an arrow is on the high seas, an harbinger of peace. May God give him all power and wisdom to instill in the hearts of our opponents that Divine Love through which the human heart can be changed. Therefore I appeal to you once again for your help financially for the Congress and for Mr. Andrews to carry out their work.

I will be failing in my duty if I were not to record the great services rendered to the Indian community by Mr. L. B. Patel, treasurer of your Congress, who will be leaving for Japan next Tuesday. He has been a tower of strength during dark days and by his persistency in the cause ... only a moment he has won the united

... we wish him ... your aid and success in his mission and earnestly that he will be with us again.

Mr. S. M. Doss then moved the following resolution which was supported by many speakers and

"That this meeting records its appreciation and gratitude to Mr. L. B. Patel for the untiring work he has done in behalf of the Indian community and wishes him Bon Voyage and a speedy return."

Pretoria Asiatic Bazaar Regulations

(Under Section 10 of the Municipal Amending Ordinance No. 17 of 1905 (Trompsburg) and Section 10 of the Municipal Amending Ordinance No. 1 of 1906 (Trompsburg))

(Continued from last week)

17. No building, fence or other structure or erection or any alterations therein or additions thereto shall be erected, made or effected on any lot in a Bazaar except by the holder of a Building Permit first obtained by a holder of a Site Permit, Residential Permit or of a lease or tenancy of a lot or lots set apart under Regulations 15 of these Regulations from the Superintendent and all buildings, fences or other structures or erections situated in a Bazaar not erected made or effected under a Building Permit may be seized and forthwith removed and sold or destroyed by the Superintendent.

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

sub-let except with the written permission of the Superintendent and to a person approved of by him and in the case of sub-letting for such limited period only as shall be specified by him.

21. Every Site Permit and Residential Permit

under Regulation 15 of these Regulations shall be valid only for the period of the currency of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

Every person to whom a Building Permit has been granted shall notify the Superintendent of the

person not in possession of a permit to carry on business in a Bazar shall be guilty of an offence.

PERSONS WHO REFUSE TO TRAVEL BY RAIL

Any person found residing, trading or carrying on business within a Bazar may be required by the Superintendent to satisfy him that he is lawfully residing, trading or carrying on business in such Bazar and has a valid permit issued or a licence authorising him to so reside, trade or carry on business and any person failing to satisfy the Superintendent as aforesaid may be ordered by the Superintendent to cease his residence, trading or carrying on business in such Bazar and any person failing to comply with such order shall be guilty of an offence.

(To be Continued)

Market Agents.

KING WILLIAMS TOWN.

We do not make rash promises but deliberately assert that any produce sent up to our care will be realised at full current values.

Give us a trial, PROCTOR and BURTON (Agents to Market Master) P.O. Box 142, King Williams Town.

South African Indian Congress

AGENDA of business to be discussed at the 11th session of the Conference to be held at Pretoria on the 29th, 30th and 31st December 1930.—

1. Finance
2. Immigration
3. Transvaal Native Tenure Bill
4. Condonation
5. Repatriation
6. Education
7. Land
8. Railways
9. Labour
10. Statistics
11. Drafted for South African Indian Congress
12. Housing and Sanitation
13. Educated Labour
14. Postal Services
15. Old Age Pension
16. Other Motions
17. Election
18. Close

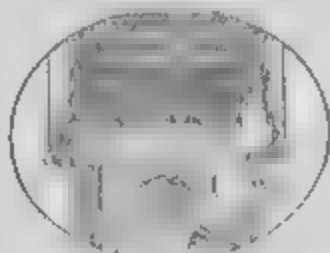
S. R. NAIDOO & F. M. MALL,
In Charge of Secretariat,
South African Indian Congress

1. Box 142,
King Williams Town.

Worth knowing!

"LAUREL" does not char the wick

THE flame of your lamp or PERFECTION Stove cannot burn true with a charred wick. That is lost — the wick becomes uneven, and soon is useless. Avoid this by using Laurel. Laurel does not char the wick—it burns longest and brightest of all oils.

Laurel will not do this.

Don't let this happen.

LAUREL PARAFFIN

For Lighting, Cooking and Heating.

VACUUM OIL COMPANY OF SOUTH AFRICA LIMITED

IT'S CHEAPER TO BUY
IN BULK

Laurel can be
obtained in bulk
Laurel Drums and
Flasks. Also
in 50 or 100 lb.

A Friend of the Poor and Oppressed

Rev C F. Andrews who will arrive in Capetown on the 29th instant from England to help the Transvaal Indians.

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન.

પર્યાય ૨૪ સુ.

ફોનીકસ, શુક્રવાર, તારીખ ૨૬ ડિસેમ્બર ૧૯૩૦

આંક ૫૨

નોંધ અને સમાચાર

અઠકરના પરિવહ

લંડનની અઠકરના પરિવહના ખાસ અમલવાના સમાચાર આ આ પાડીયામાં આપ્યા નથી. પરિવહના કામકાજ વિષે કુટુંબને જાણ આપી સમાચાર આપવાની માગણી રાખી હોય તો તે એવું વિષય સંબંધી છે કે હોદ્દા અને મુસ્લીમ ઝવણનું સમાધાન આવડી નથી. સરકારના કાયદા આ બેક એવા મુદ્દા બાદ આવી ગયો છે કે આ ઝવણનું સમાધાન નથી આવી શકતું એટલે પરીપત્રની અગ્રણી સ્વચાલના હાથે આવી શકતા નથી. વાસ્તવિક રીતે તો કોઈ કહોના એટલું દેશ કેમી જુદા મતપત્રો આપી હોતે કોમોની અંદર ઝવણ કરાવાની સ્થિતિ અવગણના પાત્ર સ્વચાલના અંતર એવાનું સુધારામાં જુદી જુદી કોમને વાળી આપી હતી એક મુશ્કેલી આમાન્ય અધારજી દેશ સર્વ કોમોને સમાન તક મળે એવું નથી જાણીએ હોઈ શકે. તે હજી અગ્રણીએ દોડમાં પ્રવેશ્યા રહ્યા નથી દોડી એટલે આ ને ખરા અર્થમાં પ્રસારે એવનાં આપે છે અને અગત્યને તે અગ્રણી અગ્રણી સર્વ સમા પાતાલજી દાખલા આ માટે રહેલી અગ્રણી તેનું કોમચાલ તેઓ કરાવી રહ્યા છે. તા ૧૮ થી ડિસેમ્બરે કમચાર આ મા દવા કે દોડ નમતી સમાચારી મુલાકાતો દેશમાં આવી શકે એવાં આંદોડો દેખાતાં નથી કોમચાર અગ્રણી સરકાર વચ્ચે કામ કરી રહી છે. દાદુ અને મુસ્લીમો પોતાના જુદા મતપત્રોની નીકાલ કાયવાળી રાજી ન બતાવે આ સુધી મા ૧૫ મેં કોમચાર સરકારી સરકાર પગલુઆનું એવમકાર દેશ એવી આંદોડ રાખતીની એટલે કરતાં અગ્રણી કામ છે. અગ્રણી હોદ્દા પ્રતિનિધિઓ દર્શાવે છે કે શ્રી. રામસે મેકડોનલ્ડે સંપૂર્ણ સ્વચાલ આપી દીધું છે એમ પ્રથમ અગ્રણી કરવું અને પછી મુસ્લીમોની આગળીને સંતોષવા તેઓ પ્રથમ કરશે મુસ્લીમો તેમને માટે જુદા મતપત્રો દેવા આગ્રહી તે કામવા અગ્રણી નથી. આ ઉપરાંત કમિને મુખ્યમંત્રી જુદા પદાવા રાજી છે અને તેથી મેં કહીઅરને જુદો પ્રાવ બનાવવાનું મને છે આ ઉપરાંત અગ્રણી અને અગ્રણી પ્રાવો મા તેમની અગ્રણી છે. આ ઉપરાંત અગ્રણી કે પ્રતિષ્ઠા આ તેઓ અગ્રણીમાં છે આ તેમને માટે અગ્રણી અગ્રણી. આસ દીઠન રાખવા એવી આગળી તેઓ કરે છે. તા ૨૩ થી ડિસેમ્બરને કુટુંબને તાર પાછો અગ્રણી છે કે હોદ્દા મુસ્લીમોના મુસ્લીમચાર. પ્રસાર પદા દેવે કે નરમ આનો જ. આગળી આંદોડમાં આ અગ્રણી કોમના અગ્રણીની નીકાલ આવી શકશે નથી. અને આજી કહ છે કે તેમને પુર્ણ સ્વચાલ અગ્રણી છે. પરંતુ જુદા જુદા મતપત્રો દેવા એટલે તે સંબંધી

તેઓ પરંપર વિરોધ બતાવે છે. રાજી દેશમાં કોમચારે આગળીની સમાચારી નીકાલ કરી તેના પ્રમુખ તરીકે શ્રી. રામસે મેકડોનલ્ડે અગ્રણી આપી કરી હતી તેમજ એ કો પ્રતિનિધિઓ આંદોડ સુધારના અને આંદોડ કાલવાલે અગ્રણી આપી કરી હતી. શ્રી. રામસે મેકડોનલ્ડે કહ્યું કે તમારે હોદ્દા અધારજી એટલે છે અને તે મુખ્ય કામ કરવાનું કર કરવું છે અગ્રણી આ અધારજી મુખ્ય કામ કરવાની એ અગ્રણી સમા છે તેમાં અધારની સમા આવીને આયુ આરી નીકાલ કરવે એવું હજી છે એ એ કંઈ કામનું નથી. તેથી હું તમને અગ્રણી મુખ્ય હું કે તમે તમારી અર્થ કમિને એટલી કરા અને આ કામ આગળ ગયે તેથી રીત બધી કામચળી અગ્રણી કરા. એમ કાલવાલે કહ્યું કે હોદ્દાએ તે મુસ્લીમ આગળી પ્રથમ કદાર કરા અને તમારા દેશમુખી તરીકે તેમના ઉપર વિશ્વાસ રાખવા અગ્રણી કરું હું મુસ્લીમોને હું અગ્રણી કરું હું કે તેઓએ આગળી સમા ન બનવું અને હોદ્દાએ બનાવી આપવું એટલે કે કદાર કરા તમને આપે છે. આંદોડ સુધારના કહ્યું કે એ કો તરીકે આરી નમ્બર અગ્રણી પ્રથમ દેશ છે અને આરી પ્રથમ એવમકાર કરીએ સમાચાર આ તમારોને કુર કરા. માદ એ વિષય તાર સમાન્ય મર્મો અગ્રણી આવી હતી અને કોમચાર પુરી કામ આ સુધી આંદોડ મુખ્ય રાખી હતી. આવા તારકના વેળા અગ્રણી અગ્રણી માદ કરે તો નવા વર્ષ અગ્રણી નરકના આગળી દેશો આપણને એવાના મળશે. વિશ્વાસ અઠકરના પરિવહમાં આવી નાદોડ અગ્રણી રહ્યા છે.

એ પરિવહ નિષ્ફળ નીવડે તો?

હોદ્દા સરકાર હોદ્દા કોમી સ્થિતિ છે તેમાં દેશમાં અધાર પાડી અઠકરના પરિવહ વિષે કહ્યું છે કે એ પરિવહ એ નિષ્ફળ નીવડતો તો એવી સ્થિતિ ઉપસ્થિત થશે કે ને અગ્રણી મુખ્યર વિલા લબી કરાવે. સ્થિતિ ખીર ખીર સુધારની અગ્રણી છે. મદાલમાં સમુક્ત પ્રતિષ્ઠા કર ન કરવાની અગ્રણી કરી છે આધાર અને આંદોડમાં અગ્રણી આગ્રહી આંદોડ અગ્રણી છે આંદોડ કોમચારની અગ્રણી પાછી મુલાકાત ન થાય તે માટેની નિર્ણય દેખરેખ રાખવી પડે છે હોદ્દા સરકાર આવાં કોમચારે વારંવાર અધાર પાડી કુમી-માન દર્શના સુ સ્થિતિ આવી રહી છે તેના અગ્રણી આગળી રહી છે. આ કોમચારે અગ્રણીની અગ્રણી અગ્રણી એવાનું અને અધાર આપણને મળે છે પ્રથમ વાક્યમાં અગ્રણી હોય છે સ્થિતિ સમાચાર પર છે. પરંતુ આગળ વાક્યમાં અગ્રણી

ટ્રાંસવાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસની અહેરસખા

ટ્રાંસવાલ ઈન્ડિયન કોંગ્રેસના આગરા દેશના આસુ ખામતી હા. ૧૪ થી રવિવારે જોહાનીસબર્ગમાં ન્યુ ટાઉનમાં આવેલા પાર્ટી-હાઉસમાં હોદીમાઇએન્ડી એક અહેરસખા થી, બુદ્ધિયુક્ત પ્રજાવીર આગ્રાના પ્રમુખપણા દેશના કેપટાઉનમાં મળવાર આ. આ. ઇ. કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સના દેલીએન્ડી મુદ્દામાં પ્રાદેશીય હતી, સખામાં જોહાને સારી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી.

પ્રમુખપણું આપણું

મારા દેશના પ્રમુખ, એટલીવાટીક રેન્ગેર બીજામાં આપણું ભાવી જેવું નીચીયુ સામ છે તે પરેલા હાથ આપે તે વિષે એવુંજ કહી એવાની આ તક મારી પામે છે. તમે સર્વ ભવ્યો છો કે જે પ્રધાનના હાથમાં આ બીજ છે તે પ્રાદેશીયેન્ડી આપતી એકદમ મિટલે જેખાની મામતો એ બીજ હાથમાં કરશે. એટલે આપણું કાવિ આપે છપરને ઝાળ છે. આપણા આપણા અમત નિરાકારનક અને ચિત્તજનક દિવસોમાં અવિષ્ય જેવું નીચીયુ તેની આપે આમ કી કરવાની ઠાઈ પણ કિમ્મત કરી કહે નહિ. આલેખ આફ્રિકન ઈન્ડિયન કોંગ્રેસ કે જેની સાથે તમારી કોંગ્રેસ જોડાએલી છે તેણે આ આપણ પ્રજાને હાથે લાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં કયાક સખા નથી. પ્રધાનની મુલાકાત પણ કેપ્ટુરેટન મારફતે એવામાં ખારી હતી અને એ બીજ વિષે જામના કા વિચારો છે તે કારી રીતે દર્શાવવામાં આવેલું છે. સુબેદ રચાવવાના સર્વ પ્રયત્નોમાં તેની સાથે આપણને નિષ્ફળતા મળેલી છે તે બજાવતાં અને હીજતારી સામ છે.

પ્રધાન મહમ છે

પ્રધાન પણ તેના વિચારમાં મહમ છે અને જે બીજ આવેલું છે તેમાં કોઈ સુધારો ન થઈ શકે એમ તેણે સ્પષ્ટ દર્શાવ્યું બ. આફ્રિકામાં આપણા જોરા વિરોધીઓ છે અને મુશ્કેલીન નહિ એવી પ્રજા સાથેના વર્તનમાં ન્યાય અને હલીઓને રચાવ આપવાનું તેઓ ભજવતાજ નથી તેમની પ્રમ્થએને સંતોષવાને ખાતર દોડીઓના ભોમ આપી દેવો એટલે આ બીજની ઉપર પ્રજાએન્ડમાં કોઈ પણ અવધને બચિત તરીકે સુધારો લાવવોજ અધિકાર છે કર્તા મારે જે બજાવતી જેવું એટલું કે પ્રાદેશીયમાં આપણે આપેજ ઠાઈ એવો બીજ છે કે જે હોદી જોમને ન્યાય આપવા રિપેન્ડી વાત કરવાની અહેર કિમ્મત બવારી કહે, બધી રિપેન્ડી હોવાથી આપણા જે કંઈ થોડા પણ પ્રાદેશીય હાથે ભાગવીએ છીએ તેને પણ જને આપણે જામવી સખા હાથ તે આપણે આપણા પોતાનાજ પમ જેવર હોવા દીને કહી એવું એટલું. આપે આ મુદ્દાની અંદર એવા દેશાની કહેવ પ્રજા છે કે જે દેશા ખાટીક કાચાકચમાં નથી અને તેઓ પ્રજા કહો ભાગે છે તેમની કાથે કરખામણીમાં આપણને તો કહો કહો છેજ નહિ.

કા.કે.ય આફ્રિકાનો દરજ્જો

આલેખ આફ્રિકાને આપે મમે ત દરજ્જો દોષ, મમે તેટલી સ્વતંત્રતા આપે જે એમવર્તુ દોષ કર્તા જે કલ વાતની આપે હોણી ના પાડી કહાય એમ નથીજ કે તે ખાટીય સામાજિકની અંદર છે કે જે સામાજિકની અંદર હાથ આપણી

માત્રાથી પણ છે અને તેથીજ આ જોમનેવધની અંદર આપણે કહરીપણના અરખા દર્શાવી મામણી કરીએ છીએ અને એ દરજ્જા દવાની કાથેજ આપણે જોરા કહેરીઓના નેટલાજ દરજ્જા મામણી કરીએ છીએ.

મુખ્યશિબાના સ્વર્ગમર્ગ વસે છે

દેશમાં એક આપણો એમ માનતા હશે કે બધું દીકારીય કાથે છે કારણ કે ન્યુનાસીપાલીટીમાં હવે દોડીઅન કાઇ અન્સો આપે છે પરંતુ મને વાત આપવા દેશો કે આવું માનનાગ્યો. મુખ્ય એ ના રચનામાં વમે કે અર્થ ન્યુનાસીપાલીટીમાં દોડીઓને કાઇસન્સ આપતી દોષ તો તે તેની ઉદારતાને કાઇને નહિ પરંતુ લીમલી જેમમાં સુચીય કોર્ટ આવેલા મુશાકાને કાઇને તેને કાઇસન્સો આપવાની હરજ થતી છે.

એમરેજની કોન્ફરન્સનો ઉદ્દેશ

મયા અક્ટોબર મામમાં આ. આ. ઇ. કોંગ્રેસની એમરેજની કોન્ફરન્સે હાથ મસાર કરેલો છે અને આપણા વિચારો શું છે તે આપણે એમરેજની માફતે દોડી સરકારને બજાવેલા છે અને દોડી સરકાર આપણી વતી શું કરી રહી છે તે આપણે ભજવતા નથી. આપણને એ ખબર છે કે દોડી સરકાર અન મુન્ડિયન સરકાર વચ્ચે મમમત માલી રહી છે પરંતુ આ કામદાની અંદર જેઓ સંકોવાના છે તેની સાથે એ વિવધતા કથી અમમત અલાવવામાં આવી નથી એટલુંજ નહિ પરંતુ એ રિપે ઠામ શું હારે છે તે પણ દોડી સરકાર તરફથી મુખવામાં નથી આવ્યું એ આલેખની વાત છે.

સેમીગેરાનનો સિદ્ધાંત નજર કરવીકારાવ

એક વાત એ કમ છે કે મુન્ડિયન સરકાર અને દોડી સરકાર એ બનેની વચ્ચે મમે તરી મેટવજ સામ તો પણ એ અપણા અનતીરર ધરાવતા કહો છીતરી સંવમાં બે બે અન સેમીગેરાનનો અપમાનજનક સિદ્ધાંત રચીકરવાના આવે તો આપણા સ્વીકાર નથી સમ રેકાના સંવમાં મમ પણ અતનું અમાખાન કોઈ કહેજ નહ, આપણા કહો અને કાવોની કાથે કથી અદલા નહી આપણે કહી કહો નથી કાવો જોમની બાવી પ્રજાના કહો આપણે અર્થ કરી કોશ દર્જા કરતા નથી. મેધાર કરવાના અનતીરર ધરાવતા કહોનું સરકાર કરી આપે તે આપણે સ્વીકારી કાઇએ પરંતુ જે કહો આપે આપણે કોમવતા કોઇએ તે આપણી અવિષ્યની પ્રજાને ન બોમરવા કે એટલી સાથે જે આપણી અમમત આપીએ તો આપણે દમાબોર સેમામશું મેડાક નહિ જેવા કહવાની ખાતર દ. આફ્રિકાની હોદી જોમ જે પોતાના આજવાના કમ કહો તેઓ દેવાની રિયાતએ સતરી બવાની અધીઅતએ કીતરી બરી તો તે એક અમમસીય હીવમ એખશે.

ટા.મી.માઇલ

મેધાર અને અમીનના કમખવદિયત વિષે આપણે મુશી-જતોના કામને કવાનો છે એટલુંજ નહિ પરંતુ ઠાઈ સામમન. પ્રજા ૧ આપણી મુજબ અમમત અમમત અમમત છે તેની કાથે પણ આપણે મવાનું નથી. રસાદ અમમમત જેમ નહ દેશાનમમત. ૫૫૧ બુદ્ધ ૧૨૩૧ લીધુ છે અપાર સુધી ઠાઈ પણ દોડી હોદમાં મમે તેટલા વર્ષ રહીને અમમે દોષ તો પણ તેની હમ્કામાં આવે આજે તેની કાં તમા અમમે ન આ દેશમાં કાચા સાથે વાતો કે વાતમાં આવવા નહોતો. પરંતુ હવે આ દેશ ખાદ ભોજોના ઉપર કારે મુશી-

બન નીચવામાં આવી છે. સર્વેશ્વર આદિમાં પણ વર્ષોથી વધુ વખત તે જાહેર રહી ચક્રો નથી. અને ત્રણ વર્ષ સુધી ચાલુ તે સાર્વિક આક્રિયામાં રહેશે ન હોય તો સુધી તે ચોતાની આ તથા જગતે ન પાસ થી રહેશે નથી. આક્રિયાની જાહેર ત્રણ વર્ષથી વધુ સમય સુધી રહેવાનો અધિકાર જીનવી સેવામાં આજે છે એટલું નહિ પરંતુ અને આવીને ત્રણ વર્ષ તે રહેશે ન હોય તો તેનો જી તથા જાળજાને જોતાવી સુધી નથી. આ કાં કાંઈ કાંઈ સરકાર દ્વારા કરી વરત ને પદાકર્તાનું જોઈ એ સંપત્તિ વાળે હોય પરંતુ નૈતિક દ્રષ્ટિએ એ કાર્ય ઉચીત સેવાથી નહિ. સરકાર હોદી કોમ પાસે એવી માન્યતા કરતી હતી કે આ સુધીમાં આપણે આપણી આ તથા જાળજા સાથે રહીને કાર્ટુનીક જીવન માળવું જોઈએ, અવારે બીજા જાળવું તેમના આ તથા જાળજાને આપણા અટકાવે છે.

કોલોડીના સમય

કોમ કેવા કોલોડીના સમયમાંથી પસાર થઈ રહી છે તે મેં તમારી અપેક્ષા રજુ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. કોલોડી સમય આ વાતનું અતિશય તકનીકરું સેવામાં આપણે અને કોમ કોલોડી સમય છે તેનું એ પરિણામ છે અને તેથી એ ઉપર અમીર જાન આપણે જેનું નથી એમ કહેવામાં આવે છે પરંતુ હું માનું કે કોલોડીના સેવામાં આપણે હું કે આ વિષયની અહર જે તમે કોલોડીના સેવામાં તો તમે રાત દીવસ સંપત્તિ મજૂરી કરીને એ કોલોડી એકી કરી રહી છે તમે અવારે જાળીને ઉઠીને જો છો તો તમારી પાસથી કુલવાઈ અમેકી જાશે.

સરકારના પાસથી નથી આવતા

આપણે સરકારને કમળી આપવાની ઇરાદો નથી લાવતા. આ દેશમાં કુલમનાવડ છેલ્લી કરવાનો પથ આપણે ઇરાદો નથી. પરંતુ સરકારનું આપણે આપણે આપણે કરીએ છીએ કે આપણી માન્યતામાં આપણી માતાઓ, બહેનો અને આપણો સ્વામીનતાને માટે અનેક કુખો સહન કરી રહ્યા છે. અને આપણને એ કમ પ્રિય છે તેને સામવવાની ખાતર અને પથ એવો દીવસ જે જાળી પદાને તો અમે પથ તેમાં પાછા કરીએ નહિ. એકીપાટીક કેન્સર જીલમા જે સિકાતો કામલ કરવામાં આવેલા છે તેને રાહકરી અને કોઈ પ્રત્યક્ષ ઉપર તેમને ઉતરની પ્રત્યક્ષ છે એવો કમ અમારવામાં આવે તેમ અમે થવા દેશું નહિ. અંતરે કેપદાઉનમાં મળનાર કોન્ટ્રેસના સમયે હું આપ સમને એક જાળીને સામને કરવા માટે અરજ કરું કે જેથી તમારા પ્રતિનિધિઓના દાવ તો અરજીત અને કે જેનું તમે આજની આ મીડીયમ કુલોડી, આપણી આ સહનમાં જે મેલી અરજ દોષ છે તે સોનેરી મેળાઓની દોષ છે. પૈસા સિવાય કોઈએ કહ્યું પણ કરી કહે નહિ છુટથી પૈસા આપવાનો અર્થ સમય છે કે જેથી સારામાં સારી સહન મેળવી આપણામાં એટલું નૈતિક જળ દોષ તે વાપરી અને પૈસાનું જળ એટલું કરી આ ચનાર કાવડાની સાથે આપણે લાવવાનું છે.

રેવ. સી. એફ. એન્ડ્રુસ

રેવ. સી. એફ. એન્ડ્રુસ આવારે બર સમરમાં પ્રસાદી કરી રહ્યા છે. તેઓ સુલેહના કુલ છે. ઉપર તેમને એ કલિત આપે છે તેઓ આપણા વિરોધીઓના કલમમાં પ્રેમ સોચી કહે અને તેમના કલમ પલટાય. આથી હું તમને ફરીથી આપણે કહું છું કે તમે કોલોડીને આપણે મદદ કરો કે જેથી બી. એન્ડ્રુસ પણ અને આવી ચોતાનું કાર્ય કર કરી કહે

કોલોડીના સમય

બી. એન્ડ્રુસના પદે છે જેને તમારી કેમલના અમલની છે અને જેઓ સેવામાં દીવસમાં અમાન અમલ છે તેમણે કોઈ કોમની જે સેવામાં અમલ છે તેની એ હું અને તેમ નહિ લઈ તો ચારી ફરજમાંથી હું નિષ્કલ નીવડેલા મજાઈ. આ અધિકારમાં દીવસમાં તેમણે અમલમાંથી કાર્ય કર્યું છે અને કોમના કામો સામવવામાં તેમણે જે આમલ રાખે છે તેમાં ફરક વર્તેના અમલોનો પ્રેમ તેમણે છૂટી લીધો છે. તેની વજાહરી માટે આપણને ખાન ચાલ છે. તેમની સહરમાં આપણે તેમને રિજલ છુટીને છીએ અને તેઓ જેમ અને તેમ અમલો આપણી વચ્ચે પાછા આવે એમ છુટીને છીએ. જે વિષયમાં તમારી પાસે કોમ રજુ કરવામાં આવે છે.

કોલોડી

બી. સુલેહના દેશમાં કોમ રજુ કરી કે કોઈ કોમ માટે બી. આઈ. બી. પરમે અવારે કંદાળા સિવાય જે કાર્ય કરેલું છે તેની આ સજા આજારની ઉડી કામથી સાથે તેમ છે અને તેમને સહર સહર છુટી તેઓ અમલો પાછા આવે એમ છુટીને. અન્ય સાર્વિકોને કોમ આપણા કોમ પસાર થશે કોમ અને મીડીયનું કાર્ય અસાધ્ય થયું હતું.

‘કુખો રાક્ષિ કાર્ય કરી રહી છે’

પ્રેમ સાર્વિક છુટીને અમેન એસ.સી.એ.એ. તરફથી જાળીસમરમાં કોમ કોલોડી અંદર સર કુખો રહીને માન આપવાનો એક મેળાવડો થશે કોમ. જોહાનીસમરના કીન રેવ. કમલ. એ. મામરે ક. આક્રિયાને કોલોડી રજુ કરી કોમ તે પ્રસારે તેમણે કોલોડી કે વડા પ્રધાન અનરલ કોલોડીને કમલના સહકારને માટે અપીલ કરી હતી. આ મામલો અંક ઉમડા હતી. તે ઉપર તરફથી આપણી મામલો હતી. આ દેશમાં આપણે કાર્તિ સ્વામી કરીએ કે નહિ તે વિષે આપણે અંદર જેનું જાળીએ. અનરલ કોલોડીને જે મામલો કરી હતી તેમાં હું માનું કે કોમ કોમ કોમ હું અને તે એમ કે સહકાર માટેની અરજ એમણે ક. આક્રિયાની સદે પ્રત્યક્ષ પાસથી કરી છે. આ કુલિયન અનેક જુદી જુદી પ્રત્યક્ષોનું જાળી છે. અને જે સર્વ અતિએ વચ્ચે અર્થ સુધી સુલેહ સંપત્તિ હોય તો સુધી કુલિયનમાં ખરી કાર્તિ કરી નહિ. આપણને આને કોલોડીની અંદર છે. બીજા મામલોની અમારે આપણને કુલિયને પછી આપણે જેનું જાળીએ. જોહા આપવાની પણ આપણમાં તાકાદ હોવી જોઈએ, સારી આપણ આપવાની આ સુધી છે. અને સારી આપણો વારો આ કુલિયની અંદર સરસ રીતે પ્રકાશ આપી રહેશે છે.

સર કુખોનું આપણ

સર કુખોને કોલોડી કે આ કુલિયની આમલ પદી કોમની સાથે સમાનતાના ધોરણ ઉપર કોલોડીએ અને નથી એટલે કોલોડીને જે વિષે કોમલો અમે જે સ્વાભાવિક છે. પરંતુ કોલોડીને કોમ ફરિયાદ કરવાપણું ન રહે એવો દિવસ અંદરથી નજીક આવશે. કોલોડી કલિયો છે કે જે કુખો રીતે કાર્ય કરી રહેલી છે કે જેની અસર કોમ પ્રત્યક્ષ રીતે અમારું નથી. આ કુલિયની અંદર એવી વારસદાર પ્રત્યક્ષ થશે છે કે જેવા વડાઓને અનુભવ અતિની ઉત્તરિની અંદરિયામાં મોરો મામલો અમેકો છે. એવી વારસદાર પ્રત્યક્ષ તેના વારસાનું યોગ્ય મદદર કોમ પ્રત્યક્ષ રીતે કોમલો જોઈું ન હોય. આ એક મોડું

બળ છે. બીજા તબક્કા બળો છે તેમાં દેવતા, આ પ્રવચન
સ્વામી આપનારી કોટી અને યુનીવર્સિટીઓ છે. સર્વ દેવતાની
બંધનમાં સંસ્કૃતિ પાછળ પડેલી હતી આ દેવતાઓ હમેશાં
પ્રભુને ભગવાન રાખી બાળ કાવેલું છે કે તેઓ કયાં બાળજી
પાછળ રહ્યા છે. કે આદિકામા દેવતાનું આપે એ વલણ છે.

કોટીએ હુમ્મરાં ન્યાય આપ્યો છે

યુનીવર્સિટી કોટીએ હમેશાં ધરાપુલ્યોથી આવી આવેલી હતા
મા ઉગી ન્યાયે આપવાની નીતિને હમેશાં બળવની રાખેલી છે
સર કુર્મીએ કહ્યું છે આ દેવતાં બળવદાશનો કાવલો
વલેવડ બધાવધ આમે હોદીઓને લખે તેથી હરિવલો કરવાની
કરી છતાં તેઓએ હમેશાં બળવનું છે કે આ દેવતા કોટીના
ન્યાયવાદોએ ન્યાય આપવા લાગ્યા હમેશાં ઉભામાં ઉભું
ધારણ સ્વીકારેલું છે અને તેને કઠાવી રાખ્યું છે.

યુનીવર્સિટીઓ

યુનીવર્સિટીઓ પ્રતિ વર્ષે સેંકડો નૈઋત્યને તાલીમ આપી
ખદાર કૌશલી રહી છે અને તેઓ પૈતાની સુખિતા પ્રત્યે
વિશે વિશાળ મગજ રાખી વિચાર કરે છે. વડા પ્રભુનામાં
મમે તેવા દેવો કદાચ પરંતુ મારો એ બલિપ્રાપ્ત છે કે નૈઋત્ય
પ્રભુમાં બાકા રહેલી છે. આ નૈઋત્ય પ્રભુને તેમના વડવા
ઓને જીવી વાલેમ મળેલી તેથી સરખ તાલીમ મળી રહી
છે એટલે હું કહું છું કે એ નૈઋત્ય પ્રભુ તમારી સાથે
લદાર વર્તન રાખે. તમારી સાથે આપે એવું વર્તન ચલાવવા
માં આવતું કદાચ કે જેને હમે પસંદ ન કરો પરંતુ તેથી
નિરક ન થાઓ. અહીં હવેમ જામી મુશામતના નીલાલ
આવી કહતો નથી. બહાર મવને લગારે કેળવે. બેઠાએ
જાને જે જાણી મેં લખે વાલ કરી છે તે સમયના વલેમ
આથે લગારી મદરે આવશે. આ મુલકમાં વીસ બામ મુશ-
પીમનો છે તેમાં હોદીઓ મામ જે બામજ છે. એટલે
મુશપીમન પ્રભુની મદરે લિવામ હોદીઓ કહું પણ મેળવી
કહવાની આજા ન રાખી કહે. તમારે એ પણ વાલ રાખવું
એકમે કે આ મુલકમાં આર્થિક દ્રષ્ટિએ તમે સાફ સ્થાન પ્રાપ્ત
કરેલું છે. કાલ પણ હોદી આ મુલકમાં કામ કરતો ન જોવ
એવો મેં કહ્યો હતો નથી. અને જે મામજ કામ કરે છે
તે દેવને બારે પડતો નથી. એજે આ દેવતા આર્થિક કામ
ખીલવવામાં બામ આપી રહેલા છે તેઓને મારે રાખને લિવા
સખવા જેવું બાનેવ જોવ છે.

આમાં અને રાજદારી

આઓને સુનિયમો લઈ કુર્મીએ તેમને બલાલ આપી કે
તેઓએ રાજકારણમાં બલ આપવું એકમે નહિ. તમારા
પ્રશ્ન મર્મ જે કાર્ય સંભાળી લેવા કુદતી વાલજ લગાય છે.
તમારી હરમ તો તમારાં ધરે અને જાણકાને સંભાળવાની છે.
મોહાઓની માવજલ કરવાની છે. કુર્મીઓને મદદ આપવાની છે.

બીજા બોલનારઓમાં મેવર બી. જી. કમરુ. નેલસન,
રેવ. બી. એલ. ઇ. સીમામની, એલોસીએકનના પ્રમુખ મીસીસ
મોનલ તથા બી. ડી. એમ. નરસ કામ.

તમારી બહેરખબર

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન” માં છપાવવાથી
તમને અમુલ્ય લાભ થશે.

રમન બરો બાઉડરી કમા- શનનો રોષોરડ

તે ૧૮ ડીસેમ્બરના નાટલ રે.વી.સી.બલ મેટેરમાં રમન
બરો બાઉડરી કમાશનનો રીપોર્ટ પ્રસિદ્ધ થયો. કે તેમાં
રમન બહેરની કદ વધારીને અમુક સત્તાઓ રમન મુનિસિ-
પાલીટીની સત્તા હેઠળ લઈ લેવાની બલામજ કરવામાં આવે
છે. આ કમીકન સમજા નાટલ ઇન્ડિયન કૌન્સિલ લેમજ
બીજા હોરી સંસ્થાઓએ પણ કુમાની આપેલી છે. કમાકને
દોહીઓ મંડાનાં મરો, ફેન્સાઇઝ અને લાઇસન્સના પ્રશ્ન જેને
વિશે કૌન્સિલ આપેલી કુમાનીમાં આર્થ રજુઆતો કરી હતી
તેના કબર પણ ચર્ચા કરેલી છે. તે બંને રીપોર્ટમાંથી નીચે
આપીએ છીએ

કયા સત્તાઓ મુનિસિપાલીટીમાં આવશે?

કમાકને બલામજ કરી છે કે સક્રિય કોર્ટ બંધકના બામ
જેમાં કૌન્સિલ એરેક્ટનો પણ સમાવેશ થાય છે બલામજ એજ
સત્તાનો બામ જે બલામજ નહીની પાર આવેલો છે તેને
મરોની બંધર કાલ લેવાની બંધર નથી એવી બલામજ કરવા
માં આવે છે કે પાછળ બલાવની બલામજના રિલાયને ઇસીપાંગો
કાલિસીપમાં કાલ લેવા મા તો કોમોગીન્ટની હેમ મોર્ડ
એરીઆમાં લઈ લેવા.

એવી બલામજ કરવામાં આવે છે કે પાછળકાલને હેમ
જોડના વલોવટની પકલિ હેઠળજ કાલ રહવા દેવું.

એવી બલામજ કરવામાં આવે છે કે મેવીકનો મેટવીક
કલ્સો બંને સીકનકામ બંને કાલ દુરત બરોની સરકારમાં
નહિ લેવા પરંતુ પાછળકાલની હેમ મોર્ડના વલોવટમાં તેને
લઈ લેવા.

સાક્રિય કોર્ટ બંધકન એરીઆની બંધર આવેલાં બલ
રીજીસ્ટ્ર બલાવા તો કહેરમેંટ કાલિસીપ રીસ્ટ્રીક્ટને રમનની
સરકારની બંધર ન લેવાનું કહું પુરતું કારણ બેવામાં આવતું નથી
અજાકુજાને બરોની રિલિયા લાવવાનું કાલ કારણ
બલાવતું નથી વાતો તેને બરોની સરકારમાં ન લાવવાનું પણ
લે.મ કારણ નથી.

માલવન કાલ એ બંધર રમનની કદમ. આ વનુજ બેમટી.
તે બી કમજીલ બંધર કામજ કાલ બલ તો તેને બલો
કામરો છે

એવી બલામજ કરવામાં આવે છે કે સાક્રિય કોર્ટ બંધકન
અજાકુજાની, માલવની, મેવીક, સીલકામ, બંને પ્રીનપુકાકો
આ કાલોને રમનની સરકારની બંધર લઈ લેવા

પ્રતિનિધિત્વ

આ દરેક બલામજો સરકારને આપે આ માં મલા બાલ
પ્રશ્નમાં પણ વર્ષ સુધી દરેક સત્તામાંથી એક પ્રતિનિધિ
પાલમેરી મનો ધરાવનારાના સત્તા કુદમ કવેલીલમાં
આવી કહ્યો. આ છ પ્રતિનિધિ ઉપરાંત મીનપુકાકો, સીલ-
કામ અને મેવીક આ પણ કાલના પાલમેટરી વેટરી વધારાનો
એક સાલમે પ્રતિનિધિ મુદી કહ્યો અને સક્રિય કોર્ટ બંધકન,
અજાકુજાના બંને માલવની આ પણ કાલના પાલમેટરી
વેટરો એક આદમે પ્રતિનિધિ મુદીને મોહલી કહ્યો.

ભારે માલ આજા વધારેલા બરોને રે.ઈ સીસ્ટમ બલ પડશે
એટલે કે દરેક બાલ વેડમાંથી પણ કાલિસીપો મુદામને
આવે.

જોતાં યુરોપીયન અને તેહીયોની એમી વસ્તી સેતાં પશ્ચિમ તેમની સખ્યા વિશેષ છે.

અમને એવી મજબુત કલ્પનાઓ કરવામાં આવી છે કે આટલી મોટી વસ્તી વાળા કોઈ કોઈ મિલકતો છે, બીજા કામો છે, વેપાર છે તે કોમનો કહેરના પકીવડની બંદર કક્ષા અવાજના નહોતો એ એક ભંભીર મુદ્દાનત છે. અને મોટા પિન્કાની અબ્બા કામો વિશે બીજા કોઈ અવાજમાં નહિ આવે એવો કમ છે. હરબન કહેરની સરકારમાં બીજા વિભાગોને બંદર સામેલ કરવાથી બરોમાં હોદીઓની વસ્તી વધતીજ અને કમીકનને કલ્પનાઓ કરવામાં આવી છે કે બરો જોડાઈનાની ૧૩ મી કમમ રફ કરી હોદીઓને મોટર તરીકે એનરલ થવાનો હક આપવો. વધુ એવી પશ્ચિમ સુમના કરવા માં આવી હતી કે હોદીઓને માટે મત વિશે બધે યુરોપીઓનોથી જુદું ધોરણ સ્વીકારવામાં આવે અને તે એવી રીતે કે સાવ ધોરણ સુધી જેનો અભ્યાસ હોય તેજ મત આપી કહે અમર મોજાત એમો ધરાવતા હોય તેને મતધિકાર હોય. આ સ્વીકારવામાં આવે ન આવે તો એવી મામણી કરવામાં આવી છે કે બરો કલ્પનાના એક થા એ સમયેને જોડાઈનાની હોદીઓના કામોનું રક્ષણ કરવા માટે ખાસ નીમણુંક કરવી.

લાઇસન્સનો પ્રશ્ન

બીજો પ્રશ્ન લાઇસન્સમાં આવ્યો હતો તે લાઇસન્સ વિશે હતો. ચેરી હરબન એરીયામાં લાઇસન્સનો પ્રશ્ન વીક્ટરીયા કલેક્શન અને પાઇનકાઈન લાઇસન્સનો મોડેના કામમાં છે. દરેક મોડેના માસ્ટરફેટ પ્રમુખ તરીકે હોય છે અને અમુક સંબંધોમાં દરેક લાઇસન્સનો મોડેને અપીલ કરી કલ્પ છે પરંતુ હરબન એરીયામાં લાઇસન્સનો અમલદારને કન્ટ્રીલ સ્થાપવામાં આવેલી છે અને હાઈન કલેક્શનને અપીલ કરી કલ્પ છે પરંતુ સુધીય મોડેને અપીલ કરી કલ્પાતી નથી. માથ રીનુ કરી અપવાના પ્રકારના અપીલ કરી કલ્પ છે. અમલી પદ્ધતિથી હોદી કોમને સતેજ થએલ છે પરંતુ પાઇનકાઈન પદ્ધતિથી સતેજ નથી અને એવી મામણી કરવામાં આવી છે કે જે કલ્પોમાં આવે જે પદ્ધતિ વાલુ છે તે પદ્ધતિ એ કલ્પોમાં બરોની સરકારમાં કામલ થાય ત્યાર બાદ પશ્ચિમ રહેવા જેવી અને લાઇસન્સનો મોડેના સ્થાપવી થતો દરેક કેસમાં સુધીય મોડેના અવાજો હક આપવો. આ વિશે એવું અભ્યાસમાં આવ્યું છે કે પહેલી દરખાસને એ સ્વીકારવામાં આવે તો બરોની બંદર એ પદ્ધતિ કામલ થાય અને તેમ કરવું વાસ્તવિક એમના નહિ. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે જે કલ્પોમાં હરબનની સરકારમાં અપવામાં આવશે અને ત્યાં જે લાઇસન્સનો પદ્ધતિ છે તેને અમલમાં ન આવે તો હોદીઓના કામોને તેથી નુકસાન પડેલો.

આ એ પ્રશ્નો વિશે કમીકનને અભ્યાસમાં આવ્યું છે કે હોદીઓને મુનિસિપલ ફાઇનલ અપવા સંબંધી કલેક્શન વિચાર મલકાવો હતો અને ક્યાં સુધી બરોને કામે વળતે છે ત્યાં સુધી આ પ્રશ્ન કમીકનની હકમાં થઈ આવે કલ્પ નહિ. લાઇસન્સનો પ્રશ્ન એ સમાન્ય કામલનો પ્રશ્ન છે અને કલેક્શન બરોની એકલ પદ્ધતિ તેની બંદર અપવા બીજા કલ્પોમાં માટે પશ્ચિમ રાખવા મુજબ રહે છે.

મોટર સ્વીકારવું એટલે કે આ બંને પ્રશ્નો નાટક પ્રાલના અપ સામાન્ય કામલ હોવાના છે. કમીકન તે તપ સંતા મહોત્ર વિસ્તાર એમાં કમીકન એમ માને છે કે આ પ્રશ્નો

માં કલ્પનાઓ તે જરૂર કરી કહે. કલ્પ કમીકનને એમ કામે છે કે જે સરલે. ઉપરિચિત કરવામાં આવ્યા છે તેમ. અપા રાજ્યોતિનો બહોળો મુદ્દો સમાવેલો છે. અને જે મુદ્દાઓ નાટક પ્રાલથી પશ્ચિમ કલ્પ છે એટલે કમીકનને કામે છે કે મોજ તેમજ અસરકારક રીતે આ વિષયમાં અભિપ્રાય આપી કલ્પનાઓ કરવાનું મોજ ધાર્યું નથી. આ પ્રશ્નો એવા છે કે તેનો વિચાર કરવાનું બરો કલ્પ પડશે. એ કે હન-કેરકોરકનના પ્રશ્ન ઉપરથી એ પ્રશ્નો ઉભા થાય છે બરો કલ્પ તે કમીકન માને છે કે તેના મુદ્દાઓના અવસ્થા કામ તરીકેના એ સવાલો નથી. એટલે આ રીપોર્ટની બંદર એ મુદ્દો વિશે કલ્પ કલ્પનાઓ કરવાનું મોજ ધાર્યું નથી.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓ ઉપર નવું સંકટ

“પ્રબુધ” લખે છે કે

દક્ષિણ આફ્રિકાના હોદીઓ ઉપર નવું સંકટ આવી રહ્યું છે. ટ્રાંસવાલમાં રહેતા હોદીઓને સ્થાનપૂર્વક પોતાનું પેટ ભરવાનું પશ્ચિમ મુદ્દો મધ્ય પડે એવા પ્રકારનો નવો કામલો તૈયાર થઈ રહ્યો છે. એ કામલો સામે બીજા હોદીઓની કોમલો મોજ વખત પહેલાં એકાનીસમર્થ આવે મળેને પોતાનો સખ્ત વિરોધ બંદર કયો છે. તેમાં હોદી સરકારના આફ્રિકા આવેલા એકલ સર કુર્મા રેડી પશ્ચિમ કલ્પ હતા. એ આ નવો કામલો મંજુર થશે તો ટ્રાંસવાલના હોદીઓને માટે લો રહેવાનું અને પધો-પાપો કરવાનું મુદ્દો મધ્ય પડશે. તેઓને યુરોપીયનોએ જુદો કાદી આવેલી બીજામાં વસવું પડશે અને આજ પધો અભાવી એવી રહેવું પડશે, એટલે કે તેઓ યુરોપીયન ધરાકોની વચ્ચે મેપાર પધો કરી કલ્પ નહિ અને તેજ કરવાથી પશ્ચિમના વેપાર છેડે કોમના દરજ્જા પડશે. આનું ઉત્કર્ષ પરિણામ એ આવશે કે ટ્રાંસવાલમાં હોદીઓ સારી રિપોર્ટમાં વસવટ કરી રહેવાનું અસમય બનશે અને પશ્ચિમ બરોને ટ્રાંસવાલનો પ્રદેશ હોદી રેવો પડશે, તથા એમો રહેશે તેઓને મળુર બનીનેજ પોતાનું પેટ ભરવું પડશે હોદી સરકાર અને દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર વચ્ચે જે ધરપર સમાધાનિય કરાર થએલો છે તે કરારનું આ નવો કામલો ખુન કરી રહ્યો છે તે વિશે કલ્પ નથી. હોદીઓ સારી પેટે ફેળવાય અને તેઓ યુરોપીયનોની પેટે કલ્પનું કલ્પ ધોરણ મદલુ કરે એટલે તેઓની સાથે મોરા મોહોના જેવું સમાન વર્તન અમાવવું યુનાયન સરકારે જે કલ્પ કલ્પ કરવું તે કલ્પાત ઉપર આવે તે પાછી ફેરવવા તૈયાર થઈ છે. આજે ટ્રાંસવાલના હોદીઓ માં ફેળવણી કલ્પથી અભળ વધી રહી છે અને તેમની રહેણી સુધરવા કામી છે, એટલે ટ્રાંસવાલના મોરાઓને તેમને ફેરવા કરવાની આ નવી જાણ કર કરી છે. સર કુર્મા રેડીએ આ નવો કામલો બરોની વાત હોદી સરકારને અભ્યાસને તે સંબંધે હોદી સરકારની સલાહ મળી છે. આ કામલો બરો યુનાયન સરકારની પાર્લામેન્ટમાં આવે વર્ષે અપવાનો છે અને જે સરકાર તે પાછો ખેંચી લે નહિ તો હોદી સરકાર પ્રધાન મંડળ સાથે થઈ કરવાને એક પરિપક્વ મોજાવણી અને તેમ કરવા પશ્ચિમ યુનાયન સરકાર ના કલ્પ તો હોદી સરકાર પોતાના દક્ષિણ આફ્રિકાના એકલને પાછો ખેંચાવી લેવો એવો દાવ બીજા હોદીઓની કોમલો મધ્ય પડે છે. આજ કોલેક્ટીના સમય માં હોદી સરકાર હને કેવી મજબુતી બવાને છે તે અભ્યાસ રહ્યું.

તા. ૨૬ માં એપ્રિલને દિવસે ટાર્ગેટમાં રહેતા પ્રસિદ્ધ મુઘાં દખ્ખી વાલીસ સાથે વચ્ચેના પચ્ચવદાર પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો. મુઘાંની કમર ૭૭ વર્ગની છે. અને પાંદડામાં રહેલી પ્રખ્વ ઉપર તેનો મોટો કણુ છે. તેણે બધાંનું કંટું કે ને એક માથાનું બરબર ઉછું કરે છે અને કેમિસ કમીડીના આખંતકથી પેલાવર ઉપર કુમસો વાપરે. તેની બધીસને અતાર સુધી મુરલીનેએ બળાવ વાળે નથી. તેણે શોધ સો અનુવાધોએ મેળવ્યા છે. આ પચ્ચવદારને પરિણામે પોલીસ કેમિસ એવીસ ઉપર કરોશો થઇ થઇ હતી અને કેટલાંક કાકુમેટો તેમજ અતાર માથાસોને પકડવામાં આવ્યા હતા.

રાજદ્રોહનો ધર્મ

મહાત્મા રાજનિષ અને મહાત્મા રાજદ્રોહ એ એ બન્ને ડાહ્ય વચ્ચેના માર્ગ નથી. આવાધીક સ્વીકૃતિનું એક વચન છે કે રાજદ્રોહના સુવામાંથી મુઘાં કરવાને માટે માથાસે પોતાને સરોવ રાજનિષ સિદ્ધ કરવો એમ છે. લોકજાજના આખના દિવસો માં અક્ષિત વિષે મહાત્મા નિષા જેવી ડાહ્ય વસ્તુ હોઇ કહે નહિ. એટલે નિષા ડોહ એ કેવળ સંસ્થા પરતેજ દેવ. એટલે આપણે રાજદ્રોહી છીએ એનો અર્થ ડાહ્ય વ્યક્તિનો નાક કરવા હજીવા નથી પણ સંસ્થાનો નાક કરવા હજીવા છીએ. આખનું રાજતંત્ર એક એવી સંસ્થા છે કે જે તેનું સાચું સ્વરૂપ સમજવામાં આવે તો ડાહ્ય પણ અજ્ઞ રાજનિષ રહી કહે નહિ. એ તંત્ર સહેલું છે. અક્ષિતવિના વર્તન વિષેના એના મજા કાવડા વડન કાવડી છે, અને એનો અમલ તેથીયે વધારે ખરાબ છે. પછીવાર આ રાજતંત્રમાં એક માથાસની મરજ એજ હતી. થઇ પડે છે, મરજ એજ કહેવામાં વાધો નથી કે આ દેશમાં એટલા કલ્પા છે તેટલાજ રાજદ્રોહી છે. કહેવો કહેવાતા આ અમલદારને ન્યાય કરવાની અને વહીવટ કરવાની મને અડા છે. કહેવાય છે તો એવું કે આ અમલદારો અતિશય આખીવામાં છતાં કાવડાને નામે આજતા કાવડા પ્રમાણે વર્તે છે, તો પણ આ અમલદારો પછીવાર મનસ્વી હોય છે અને પોતાના વરેમાં સિવાય બીજા કાલોને તેમને અંકુશ હોતો નથી. ભોજના કરવાનું દિલે અમલ કરવાને બદલે તેમને પોતાના પરેલી શેઠો અથવા સિદ્ધિતિને અનુમત્યું પડે છે. આવા અમલ મજાસે અમલદારોની એક સેનેરી રાજા છે જેના જેવી અવા મરાવનારી રાજા અમલમાં બીજા એક નથી. તેમને અમુક મહેસુલ ઉપરાવવાનું હોય છે, એટલે ભોજની ખાસે તેટલી રકમ ઉપરાવવામાં તેમને કહો વિધિ-વિરોધ નહતો નથી. આ આખું તંત્ર હાંફતાનવા કરોડો મરીએને કાવડી રીતે મુશીને મલાવવામાં આવે છે. અને એ વસ્તુ તેઓ પોતે કણુ કરે છે. પટેલથી માંડીને તે પોતાની વિદનીય સુધી આ રાજાઓને નીચલા અમલદારોનો એક એવો વર્ગ પેદા કર્યો છે કે જે પોતાના પરેલી શેઠોની એક માથાસે મુકાવલ કરે છે અને બીજા માથાસે લેણીની સાથેના પોતાના નિલબ્ધકારમાં એવી તો બેજવામ અને કાવડી રીતે વર્તે છે કે ભોજમાં મુકર રહેતું નથી, અને નાદીરશાહીને થીથે કાચીકવડની સાથે મરાની કક્ષિત રહેતી નથી. હાંફતાનવા રાજતંત્ર આ અખંદર અનિષ્ટ જેવો અમલ છે તેમને તે તંત્ર પરતે રાજદ્રોહનો ધર્મ થઇ પડે છે અને પ્રુહી રીતે રાજદ્રોહનો પ્રચાર કરવાનો ધર્મ થઇ પડે છે. સાચી વાત તો એ છે કે આવા સરેલા રાજતંત્રને વિષે

મરાદારી રાખવી એ પાપ છે, બેવડા મરુ જે પુરવ છે.

મજાસે માથાસોના અપથી માથેલા બીજા કરોડ ભોજન આ કલ્પને જે મુકમમારો માટે તેમજ તેમના મુકમના ભોજ થઇ પડેલા મુકામેને માટે મુકું છે. આ તંત્રની કલ્પીક વસ્તુઓ સ્વતંત્ર રીતે જામે આખંક કામે, પણ એકંદર રીતે એ તંત્ર તો અનિષ્ટ છે. આખું જેને કાન થાય તેણે એ તંત્રનો વિનાશિલ નાક કરવો સદ્યો, અને એ નાક કરવાને અર્થે જે બેખમ મેકું થડે તે ભેવાનો તેમનો મોખનો ધર્મ થઇ પડે છે.

બીજા પછે આ બીજા કરોડ ભોજા જે આ તંત્રના બાનારા અથવા મલાવનારા મજાસે માથાસોનો નાક કરવા તેવાર થાય તો તે નામદાંધલ કહેવાઈ એમાં કચી કંઈ નથી. આ વહીવટદારો અથવા અધુનિવાસોનો નાક કરવાના ઉપાય મેળવવા એ હાંફતા અગાની નિકાની છે. એ તો નિચારા પોતાના સંજોગોને વડ છે. આવા તંત્રમાં કાપલ મનાર પવિત્રમાં પવિત્ર માથાસને પણ તેના પાપના છાંટા કાળા વિના રહેશે નહિ, અને એ પાપનો પ્રચાર કરવામાં તેને સાધન મરુ પડશે. એટલે આવા તંત્રને નાશુર કરવાનો ઉપાય આ વહીવટદારોની સાથે હોઇ કરી તેમનું મુકસાવ નથી, પણ તંત્રની પાસેથી જેટલી ઇચ્છાપુર્વક મદદ લેવા હોઇએ તે મદદ ન લેવામાં અને તેના કહેવાના લાભો ન લેવામાં છે, એટલે કે અસહ-કારજ એક ઉપાય છે. ગરાક વિચાર કરીશું તો અજાણે કે સવિનય કાનુનમાં એ અસહકારનું આવરવક અંત છે. ડાહ્ય પણ તંત્રના કાવડા અને કુશ્મેને વડ વર્તવાથી તે તંત્રને આપણે વધારેમાં વધારે મદદ કરીએ છીએ. પાછી તંત્રને એવી નિષા મરતી નથી. એવી નિષા રાખવી કે સેવા કરવી એ તેના પાપમાં કામ લેવા ખરાબ છે. એટલે કાંઈ માથાસ કહેમાં પાછી તંત્રની સાથે વન, મન અને બનથી વિરોધ કરશે. પાછી તંત્રના કાવડો અંત એ ધર્મ થઇ પડે છે. આ અંત એ અવિનય અથવા દિંસક અંત હશે તો એ તંત્ર મલાવનારા માથાસોને મુકસાવ કરશે પણ તંત્રને કાવડ રાખશે, મરજે તેમનું પાપ વધારશે. એટલે અદિંસક અથવા તો સવિનય કાનુનમાં એજ માત્ર એક અમલ ઉપાય છે. અને તેનો પ્રયોગ કરવો એ પાપની સાથે અસહકાર કરનારનો ધર્મ થઇ પડે છે.

સવિનય કાનુનમાંમાં બેખમ રહેલું છે; કારણ કે એ કલ્પનો પ્રયોગ હજી અંપુર્ણવલે થયો નથી, અને કલ્પો દિંસાથી કરેલાં વાતાવરણમાં એ પ્રયોગ કરવો પડે છે. કારણ મુકમનો દાર વર્તતો હોય કારે મુકમના ભોજ થઇ પડેલા ભોજોને વિષે મુકમ હોય મેલા થાય છે. તેમની નમજાઈને થીથે તેમનો હોય તેમનામાં સમાઈ રહે છે, પણ કારણ સરખું મદાનું મળતાં તે અજાણી હોઈ છે. આ નિરંકુશ પ્રાકૃષ્ઠાતક કલ્પ હોયકક્ષિતને પ્રાકૃષ્ઠાત અને નિમમવલ કક્ષિત અવાનાર પારસમજી એ સવિનય અંત છે. આ પકડો થાય છે કારે અંપુર્ણ વિનય થવા વિના રહેતોજ નથી. આ મુકમ પરિણામનો વિચાર કરીએ કારે એ કલ્પના પ્રયોગમાં રહેલું બેખમ એ કરી વિસાદમાં નથી. અધારે અમલ એના પ્રયોગથી પરિચિત થઈ જશે અને તેનાં અનેક સમજ પ્રકલન એટલે આજે કારે કલાક વડાજી મલાવવામાં એ કાલની થયેલી મુકમ પ્રમતિ છતાં એટલું બેખમ રહે છે તેના કરતાં એકું બેખમ સવિનય અંતના પ્રયોગમાં રહેશે.

(નવજીવનમાંથી)

સોલનકાસ કરમચંદ ગાંધી.

એકીપાટીકને તે માણસ વળી આપવામાં આવશે. આ કરતાં પહેલાં કાઉન્સિલ તે માણસને જોઈ ઢીવસની લેખીત નોટીસ ચોતાના ઇશકા વિષે આપશે અને તેના મકાનના ઉપર તેવી નોટીસ મુજબ ઇસ્લામ ઉપર ચોડવામાં આવશે.

પાયખાનાં અને તેને કોઈ રાખવા વિષે

સામટ પરમીટ, તથા વસવાટ પરમીટ ધરાવનાર માતો ભોટનો કમળવદિવટ નોમવનાર આસામીએ કાઉન્સિલના તંદુરસ્તી ખાતાના અમલદાર દ્વારા તે કમાણે ના તેણે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને અજાણ્ય હોય અને તે કહે તે મુજબનાં પાયખાનાં ચોતાના જોઈ ઉપર બનાવવા, અને તેને સારી રીતિમાં અને સ્વચ્છ રાખવા જોઈએ અને કાઉન્સિલના તંદુરસ્તી સંબંધીના નીચમોનું વાંચન તેણે કરવું જોઈએ અને પાયખાનને સાફ કરવાના જે રેય કાઉન્સિલ મુકરર કરે તે તેણે આપવા જોઈએ.

બજારમાં દોરો

બજારની અંદર કોઈ પણ કોઈની અંદર કોઈ પણ વસ્તુનાર દોર, કુકર, મેંદા, બકરાં, ઘોડા, અગર, મરિચ કે અર્ધા બલકાં રાખી શકશે નહિ. કાઉન્સિલ આવી વસ્તુઓ રાખવા માટે બજારની પહોળામાં અલગ જગ્યા કઢાડી આપશે અને તેને માટે ચોખ્ખા કાડું ઇશવવામાં આવશે તે આપવું પડશે. કાઉન્સિલ એવી વસ્તુઓ રાખનારા માટે જે જે કુકરો ફરમાવે તે અમલમાં મુકવા જોઈએ અને એવા કુકરોનો જે કોઇ બનાવર કરશે તે ગુન્દાને ખાવ બનશે.

સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટને કામચલા અવાનો હક

તમાસને માટે ભોટ ઉપર આવેલાં દરેક મકાનોના કોઈ પણ ભાગમાં દરેક ચોખ્ખા સમયે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ માતો કાઉન્સિલે રીમેકા માણસને કામચલા અવાનો અધિકાર છે. કોઈ પણ માણસ તેની તપાસના કાર્યમાં વિધિ નાખી ન શકે અથવા તેને કામચલા અવાની ના નહિ કહી શકે ના તેના કાર્યની વચ્ચે આવી શકે નહિ. વાંધો લેવા જેવા નામ, તમાસા રમતઅમતો વિષે બજારની અંદર કોઈ પણ નામ, તમાસા, રમત, અમતો વિષે જે એવા હોય કે તેનાથી બજારમાં વસ્તુ કોઈમાં અક્ષાતિ દેવાયે, ના તેમને ફરકત કરે, ના પીકા રૂપ થાય અથવા તો તે અસચ્ચ હોય ના નૈતિક દ્રષ્ટિએ વાંધા લેવા જેવા અજાય તો તેને સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ અટકાવી શકશે. વળી એને માટે તે અમુક કલાકે મુકરર કરે તે સમય ઇસ્માનજ તે ચર્ચ કરે. મુકરર કરેલા સમય બાદ જે કોઈ માણસો એવી રમત અમતો ના નામ તમાસાઓ કરશે તે તેમજ ત્યાં કાંઈરી આપનારાઓ ગુન્દેમાર લેખાશે.

કાઉન્સિલના નોટરના કાર્યમાં ખલેલ

દરેક માણસ કે જે સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ ના કાઉન્સિલના કોઈ પણ નોટરને ચોતાની ઇસ્લામ અમલવાના કાર્યમાં ખલેલ પહોંચાડશે તે ગુન્દેમાર બશે અને તેને પાંચ પૈકિ સુધીનો દંડ થઇ શકશે અથવા દંડ ન બરે તો સખ્ત મજુરી ના સાદી કેદની સાત દિવસ સુધીની સજા થઇ શકશે.

નોટીસ આપવા સંબંધી

આ ધારાઓ મુજબ ભોટમાં રહેનાર ના પરમીટ ધરાવનારાઓને નોટીસ આપવાની બરર પડે તો તે રહેતો હોય તે મકાનના ભાગમાં તે નોટીસ ચોડવામાં આવે તે પુરતું લેખાશે.

ધારાઓ સંબંધી નોટીસ

બજારના વદિવટ સંબંધીના ધારાઓની નોટીસ બજારમાં વસ્તુ કોઈની અજાણ્ય માટે અંગ્રેજી તથા આફ્રિકાન્સ ભાષાની અંદર કપાલી બજારમાં કોઈ ચોખ્ખા બહેર અથવા સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ

ચોડશે. એ નોટીસને જે કોઈ કાઢી નાંખે ના બરાબર કરે ના ઉઘવી લે તે તે ગુન્દેમાર લેખાશે.

સજા

બજારના આ ધારાઓનો કોઈ પણ માણસ અંગ કરશે તો પ્રથમવારના ગુન્દા માટે દસ પૈકિની નધારે નહિ એટલે તેને દંડ કરવામાં આવશે અને બીજવારનો ગુન્દો હશે તો પંદર પૈકિ સુધી દંડ કરવામાં આવશે અને ત્રીજવારનો ગુન્દો હશે તો પચાસ પૈકિ સુધીનો દંડ કરવામાં આવશે અને દંડ ને ન આવે તો સખ્ત ના સાદી કેદની તથા માસથી વધુ નહિ એટલી સજા થઇ શકશે.

ધારાઓનો અમલ ક્યારથી થશે?

આ ધારાઓ જે તારીખે સરકારી યોજનામાં પ્રસિદ્ધ થાય તે તારીખથી અમલમાં આવેલા લેખાશે. તે તારીખે જે કોઈ કામદાર બજારમાં રહેતા હોય અને વેપાર કરતા હોય તેઓ તેમની સાથે અથવા જે કરતો કમ્પેલી હોય તે અનુસાર ભાડું અને અન્ય માણસો આપી સન ૧૯૩૦ ના ડીસેમ્બર માસની ૩૧ મી તારીખ સુધી રહી શકશે. આર બાદ બધા માણસોએ નવ ધારાઓ અનુસાર અમલમાં કરવી અને તેના વદિવટ અનુસાર રહેવું જોઈએ. (સંપૂર્ણ)

એરમલોમાં ઇન્ડિઅન સ્પોર્ટ

એરમલો બાઉક ઉપર તા. ૧૬ મી ડીસેમ્બરના કોફ્ટ ગ્રેય ફિનદાર ઇન્ડિઅન વરસીસ ટાઉન રમાય હતી. જેમાં ગ્રેય ફિનદાર ઇન્ડિઅનના ફેવરમાં ડીઝ થઇ હતી.

ફેવર: એ. એમ. ડિલી.

ઈન્ડિની લડત માટે મદદ

ઇસ્માન મોતી હિતેશ્વર મંડળના સેક્રેટરી રા. ગોવિન્દભાઈ મોરારજી અમને લખી અજાય છે કે હમારા મંડળ તરફથી તા. ૨-૧૧-૩૦ ના રોજ સ્વરાજ્ય હાથે બોલવામાં આવ્યો હતો તેમાં નીચેના બાઇઓએ મદદ આપી હતી. તા. ૧૦-૧૨-૧૯૩૦ ના રોજ મની કોર્ડરથી હાજાની રકમ સી. ૮-૩ અર્થે બાઇ કરી પાઉક ૩૦ "મોતી હિતેશ્વર" ના તંત્રી રા. પરચોતમ એલ. સુપતાને વલસાઠ મોતી આપવામાં આવી છે. જેઓ "સુરત છલ્લા સમીતી" ને એ રકમ પહોંચાડશે.

બીજામન મોતી હિતેશ્વર મંડળ તરફથી પા. ૧૫-૧-૨, મેસર્સ. રામજી ચૌપાળ ના. ૧-૫-૧, હરીભાઈ બરા કુ. પા. ૧-૫-૧, ગોવિન્દભાઈ મોરારજી બીની ૧, કાલીદાસ છાંબા સી. ૧૫-૧, ઇસ્માન મુજરાલી મંડળ ૧૫-૪, પ્રેમાભાઈ છાંબા ૧૦-૧, કાલીદાસ મકનજી ૧૦-૧, દીવાળ બેગી ૧૦-૧, દેવા બાબા ૧૦-૧, પરચોતમ વસના ૧૦-૧, રજુદેવ પ્રુસાક ૧૦-૧, ગોપાલ બલ્લુ ૧૦-૧, કુલર્ત પરામ ૧૦-૧, કસન બગા ૧૦-૩, ગોપાળ માધવ ૧૦-૧, કુલર્ત બગા ૫-૧, બાલા બાબા ૫-૧, બેલા કાંદીર ૫-૧, મકન ગોવીન ૫-૧, બસુ કાલીદાસ ૫-૧, હાંદી નારજી ૫-૧, બસુ રામજી ૫-૧, મંદ નારજી (કોર) ૫-૧, ગોવીન પરજી (કસના) ૫-૧, કસન મકન (કોર) ૫-૧, ગોપાળ કુવરજી કુ. નેસારી ૫-૧, સુલેમાન હંસમાઇલ (નોમવા) ૫-૧, અગા માધવ ૫-૩, કાલા મકન ૫-૩, ગોવિન નસુ ૫-૦, પરજી હરી ૨-૧, મમન કાલીદાસ (વરીયાવ) ૨-૧, વલજ પ્રેમા (અગા) ૨-૧,

મુરબી ફળખી (લકોબ્બર) ૨-૬, નરોત્તમ મોરાર ૨-૧, કસન
રામજી ૨-૬, મોરાર કઢીર ૨-૬. કુલો પા. ઠ=૮-૭.

2419112

દાનન એટલી દિલેચ્છુ મંડળ વરણથી 'હડીબન એપિનિ-
બન' ને એક મીની બેઠ મળે છે જે જામે સાબાર સ્વી-
ટારીયે હોય.

સા. આ. પન્ડિતશ્રી કે.એસ.

કેપટાઈન ખાતે તા. ૨૬-૭-૭૦ અને ૩૧ મી ડિસેમ્બરના
દોરસે કોમેસની વ્યગીબારમી પત્રિવદ મળનાર છે તે ચેજ
નીચેના કાર્યક્રમ વિષે અર્ચા ગાલકરી

उद्देशिका :-

૧. શાખના-અ, ૨. કમીએકન, ૩ દાંસવાલ એકાધારીક
 ૪-૧૦૨ બીજા, ૫. કોનોએકન, ૬. રીપેટીએકન, ૭. એપ્રુએકન,
 ૮. કાકના-અ, ૯. રેલ્વે, ૧૦. એમર, ૧૧. શાખર અપ્રેસી,
 ૧૨. કોમિસનર ટટા કી, ૧૩. કાઉન્સિલ અને એન્ટરપ્રાઇઝ, ૧૪.
 કળાએકલ કોઈએ, ૧૫. પોસ્ટલ સર્વિસ, ૧૬. એડમિનિસ્ટ્રેશન
 એન્ડ, ૧૭. બીજા દરખાસ્તો, ૧૮. અંદાજી, ૧૯. સામાન્ય

એસ. આર. નાયક, } બે. જી. જનરલ
 ઇ. એમ. માલ, } સેક્રટરી.

બે.કે.સ. ૨૭૨ પીટરબેરીટસબર્ગ.

ટેલર શોષ બાદે આપવાની છે

બેંક, હોટલ, પોસ્ટ, રેલવે અને દુકાનેશી વચ્ચે ખાસ મોકા પર જાવેલી ટેલર ટોપ બાંહે આપવાની છે. વધુ લીમિટ માટે કમો પા મોકા :-

Messrs. VASTHANI HIRA & Co.,
P. O. Box 36, Station Street,
Balfour North, TRANSVAAL S. A.

જાહેર ખબર

તા. ૨૫-૪-૭૭ નાં "કમીટી" ના નામથી "હારી પેસેન્જરોને મુશ્કેલી" નામના દેવંદ્રીજી એમનાં મળકુર પેસેન્જરો જુપર રામજી કાઠીકારો દુઃખનો કાળોફેર બરતાવવાની કીર્તીતથાત્ત અમરજી આપનારું જાણવું છે આ અમરજી એસોસીએશનને સંબંધી મીડિયમ બરી કરાવ પાસ કરીને એ વાત તે બાબતમાં કામ કર્યા હોય તેની તકલીફ ડેલાગાવાળાની હાલુ એસોસીએશન કાપાકારે જલદેર કરશે. તેમજ મળકુર કમીટીમાં કયા કયા મેમ્બર તથા કમીટી હવે રખેલી બીસકે છે અને પરદુઃખ ભંજન તરીકે કમીટીએ આગવીન મુશીમાં કયા કયા પરમાર્થો કાર્યા કર્યા છે તેની નેપિ પચ્છીકમાં મુકશે તેો પચ્છીક તેમને મોકલે જુપરજી મળકો. મળુ જો આ સમણી બાબતમાં તેમજ કાપત્રામાં હાલુ એસોસીએશનનો કે તેમનાં કાર્ય દરેકી કે મેમ્બરોને કરી કામ ન હોય અને અપરુજ્યની અંદર એમણે બીસકુલ બાત ન કીધી હોય ખલકે મુખ્ય કાપત્રામાંતે કોરી સમાર કરી ખાલી તેમનાં નામ કાપત્રામાં કે દેવંદ્રીજીમાં સુડોવ્યા હોય તેો તેમણે કાપાકારે તે મુશ્કેલી જલદેર કરી પોતાને કાપ કાઢી લેવા કે એમી મુખ્ય કાપત્રામાંતે વિરજી અમેલો આગળ પચ્છાં બરી કરીએ.

શ્રી. રામજી કાલીરાય.

પી. જી. બિકલ પટ્ટી, સેવેન્થો માઈલીસ.

આબાદીઓ-ની-કુરબાની

તમે હાંસના આહાદીના મુર સાંભળવા માગો છો ?
તમારે ગાંધીજીની અળવળ પર બેઠાં બેઠી છે ?
જો જારી જાવના તમારામાં હેતુ તો તમે કેવળ
વર્તમાનપત્રો વાંચો. ૬ આફ્રિકાવાસી દોઢી વસત્યોને દોઢીની
શિલ્પિથી વાદ્ય કરવા અમે ત્રણ વર્ષ થયાં હોઈથી છતાં છતાં
અજ્ઞનાર મંભાવવા શરૂ કર્યા છે. આ હાથગોળના નામ
નીમે પ્રમાણ છે.

મુળજ સમાચાર, વીસમી સદી, પ્રભુભિકેસરી, દીન, એ પડી મોજ, મોડે કોનીકલ.

୧-ଶିଳ୍ପନ ଗ୍ରନ୍ଥ (ଉପାଦାନ)

भासीङ्ग खापांन्त नाम

॥ ॐ नमो भगवते ॥

सप्त-श्रुति

એનો દર પ્રેલે લાલ અમારે વાંચવાની લખના રાખવા
હોય તેઓને હું આમારે લખી લખા વેચાતા લખ લખા કે
વર્ષનું એક સારું લખાજીમ કરી લખા મંગાવી લેવા ખાસ
વિનંતિ કરી છું. નીચેને રજોને પણ લખી પ્રાપ્ત કરી
મંગાવો કે લખા વેચાતા લખ લખો કે મળે:

இ. வி. சிவ.

३६ भारोड स्ट्रीट, फोरनरः हायिमानव स्ट्रीट,
मोहल १०१८. लोहानीसमर्थ.

૭૫૨ તખ્તેલાં છાપાં ગમભરી પ્રતિહારીયાની જાંચ ૧૪૪
પ્રતિહારીયાની પાલુ મળી શકશે.

ਵਾਂਝੇ, ਬੰਝਾਝੇ ਆਨੇ ਦੇਸਾਨੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ।

દેશનાં આખે હિતરી સ્વદેશ યા દાંડવાલ જતાર
હિંદી પેસેન્જરોને ખુશ ખબર

મીડિયેને સરનામી થત લાખી જાણાવશે તો અમે તમને
તરીકે તોજા દરેન કિપરે છેવા આનકુ અને રહેવા તથા ખાવા
પીવાને કિનામ અંગીકરણ વાળાની ખાદ્ય કરી આપણ.

અમારી જાતી દેખરેખ તિરે પરીએ બીજી.

ફેબ્રુઆરી માતાઓએ ટી આઈ. સી. ફોર્મ રજીસ્ટર કરી અને તેને નવેના મોકલ્યો હોય અને પાંચ આઠ પૈસાનો ખર્ચ કરી માતાને ચેપાર ભર્યો કરી અને આપવા જરૂર નથી તમારા ફેબ્રુઆરીને નીચર ક્ષેત્રથી જાણી કે સંભાષ જોડો દેરાથી આવેલા હશે તેજ સંભાષ જોડે પ્રાચવાજ મોકલ્યો આપવાની દેવ સમવડ કરી આપવું

२५ वर्षीय प्रभाकराच्ये काम वरी वरेकने सतिच आपु' १३

વિદ્યાર્થીઓએ આજે ૭૫૨ પેરોન્ન્ટોને દુરબ દેવાની તથા સરકારી કેન્દ્ર બંધવાની જાહેરી કરાવ્યાની છ તે ૭૫૨ બ્યાન આપશે. નહિ અને હંમેશ મુજબ અમને તમારું કામકાજ સોંપતા રહેશે અને કોર્પ્સ બરસો રાખશે. અને બચતા બોલોના કાર્યમાં સહકાર તદિ એજ પિત્રી.

પ્રજ્ઞાદેવત્ર નિશિને સરનામિ હરવે। :-

Ramjee Kalidas

P. O. Box 581.

Isotencio Marques

સાઉથ આફ્રિકામાં પ્રખ્યાત કેપીટનનો રફ વર્ષનો વખણાયલો

ફરમાસુ મીઠાઈ

માર્ક પજુ તહેવાર, જલસા, ડીપાર્ટ અને લગ્ન પ્રસંગે ઘણાજ આનંદ આવશે.

તાજાં લીંબુ અને કેરીનાં આચાર, પાપડ, ગરમ મસાલા તથા ખાસ પારખેડર લીની રચે-શીયલ મીઠાઈ તેમજ અમારી બેકરીમાં બનેલા તમામ ભાતનાં તાજાં કેકાં હમેશાં તૈયાર મળશે.

માલ સારો અને ખાત્રી પુર્વક પોરથી રવાના કરવામાં આવશે. મંઝાવી ખાત્રી કરો. આરંભ સાથે પેસા મોકલવા મહેરબાની કરવી. સી. એ. ડી. બી મોકલવામાં આવશે તાલુ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો.

લખો યા મળો:—

R. K. KAPITAN.

Telephone 3484 Tel. Add. "SURATEE"

Eastern Trading Co.
WHOLESALE FRUIT SUPPLIERS.

Box 730. Durban.
No. 1 Bananas 25s. Crate,
Pineapple No. 1 3s. dozen.
F.O.R. Durban, C.O.D.

નં. ૧ બનાના ૨૫/ કેસ, પાઈનાફલ નં. ૧. ૩/-
ડઝન. રેકેજ લુ ૧ (સી. એ. ડી.) હાથે ઉપલા
કરનારે. હરેક મંતવ તાજુ રફ અને વેલ્ટેનબ
સાફ પેકીંગ કરી સ. એ. ડી. બી મોકલવામાં આવશે.

ગુડન બોક્સ, રેગલ અને કીચન હરેસર

નવાં પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

કેકરી વેલ્ડસ એકર આકરે લેવા છતાં
ભાવે કીફાલત રાખ્યા છે.

લીલ યશે તો તક જશે
અને

તક જશે તો ફાયદો જશે.

ગુડ ટર્મીયુ સમઘાજ પજુ સતેરાકાક જતાથી આપોને જાણ.

લખો:— L. MISTRY.

Phone 2868.

P. O. Box 2526

Add. No. 1 A Kori Street, J'H'Burg,
રેકર્ડ આજ સી. આવાલાઈ બેન્ક કાની સાથે બેંકની સખર્.

સોનેરી તક

પીયારુ કન્વાલે

ડરબન ટાઉન હોલમાં અને એડીએન્ટ સીનેમામાં આવેલી ગજલોની રેકોર્ડે

સ્ટમર કાઠાઆવાડમાં

આવી પહોંચી છે. પીયારુ કન્વાલની પુલ લીસ્ટ માટે લખો.

Agent for H.M.V.

E. A. TYEB & Co.

Phone 2447. P. O. Box 155

109 Field Street, DURBAN.

અમારાં હાર ઇમારતમાં હવે અમારાં ૩૦. હિસ્સા ૫૫ હિસ્સાનાં અમારાં અમારાં અમારાં